

Diplomatarium Hornumense

Tingsvidner, breve og andre dokumenter
fra

Hornum herredsting,
Nibe og Nørholm birketing
1216-1636

2. udgave 2019

Ole Færch

Diplomatarium Hornumense

Tingsvidner, breve og andre dokumenter

fra

Hornum herredsting,

Nibe og Nørholm birketing

1216-1636

2. udgave 2019

Ole Færch

Aalborg 2019

Diplomatarium Hornumense
Tingsvidner, breve og andre dokumenter
fra
Hornum herred,
Nibe og Nørholm birk
1216-1636

2. udgave 2019

© Ole Færch
Forlag: Ole Færch

ISBN: 978-87-93988-14-9

© Ole Færch

Denne reviderede udgave indeholder en række nye breve og dokumenter, som jeg er stødt på efter udgivelsen af første udgave i 2004. Endvidere er der foretaget en del rettelser og mindre redaktionelle ændringer. Tilføjelser og rettelser fremgår af et blad, som er indsat bagerst i manuskriptet, umiddelbart før registeret.

Indholdsfortegnelse

Forord	7
Om diplomatariet	8
Hornum og Hornøg herred	9
Herreds- og birketingssegl	12
Tingstederne	13
Herredstingets funktion	15
Tingfolk og herredsfoged	15
Tingsvidner	16
Dokumenternes indhold	17
Dokumenternes udformning	18
Pergament, papir og besegling	19
Sproget	20
Stævning, dele, høring og dom	20
Retsforfølgning	23
Tingbøger	23
Tingskrivere	23
Arveembeder	23
Diplomatariet	25
Litteratur og arkivalier	919
Forkortelser	920
Tilføjelser og rettelser i forhold til 2004-udgaven:	923
Register	929

Forord

Ved udgivelsen af Diplomatarium Hornumense i 2004 var jeg udmærket klar over, at diplomatariet ikke var komplet, og at der i forskellige arkiver let kunne forekomme dokumenter, som var overset ved benyttelse af de arkiver, jeg havde gennemgået, eller var i arkivgrupper, som jeg ikke havde gennemgået eller været opmærksom på. Mit håb og min formodning var, at den overvejende del af dokumenterne var blevet fundet.

I årene siden da har jeg da i forskellige sammenhænge gennemgået arkiver og fundet dokumenter, der vedrører herredet og disse føjes hermed til diplomatariet. En stor del af disse stammer fra samlingen af Udtagne breve i Landsarkivet i Viborg, udtaget af godsarkivet for Torstedlund gods, idet jeg ikke havde været opmærksom på, at der ud over de i Rigsarkivets pergamentssamling beroende pergamenter og papirsbreve også fandtes en del papirsbreve i Landsarkivet. Andre dokumenter stammer fra arkivgruppen Udtagne papirsbreve med segl, ca. 2.000 styk, som jeg i 2012 lavede udtog af for Landsarkivet i Viborg og hvoraf en del berørte Hornum herred.

En anden væsentlig del stammer fra Bjarne Nørgaard-Pedersens Jyske Tingbøger, udgivet privat på CD, med bl.a. Viborg landstings Dombøger.

Ved udformningen af registeret har jeg medtaget langt mere end det normalt er tilfældet. Dette er sket i håb om, at læseren kunne blive inspireret ud fra princippet, at når man leder efter noget, finder man næsten altid også noget andet. Jeg har tilstræbt at medtage alle lokaliteter og alle personnavne, herunder også bøndernes. Formodningen er, at der herved er muliggjort lokalhistoriske og personalhistoriske studier længere tilbage i tiden, idet det er min formodning, at diplomatariet sammen med områdets tingbøger, der starter 1631, Aalborghus lens regnskaber, der starter 1562, samt de private godsers jordbøger m.v. vil være muligt at komme et godt stykke ned i 1500-tallet, ja måske længere.

Aalborg den 10. september 2019

Ole Færch

Om diplomatariet

Det geografiske område er Hornum herred, som det antages at have været længst tilbage i tiden, herunder Nibe og Nørholm birk samt Hasseris.

Der er medtaget materiale, der har karakter af enkelt dokumenter, i hovedsagen tingsvidner, lovhævd, skøder, sognevidner og domme, som antages at have været behandlet på herreds- eller birketing, mens fx større jordebøger o.l. generelt ikke er medtaget. Udeladt er fx Aalborghus lens jordebog 1562, 1601 og 1618, Hald lens jordebog 1543 m.fl. år.

Dokumenterne er søgt længst muligt tilbage og dækker perioden fra Viborg domkapitels besiddelse af Nørholm 1216 til 1636, hvor tingbøgerne foreligger for Hornum herred, om end rækken ikke er komplet. Tingbøgerne findes i Landsarkivet for Nørrejylland, B40A, Hornum herred (fra 1636), B39A, Nibe birk (fra 1631) og B40E, Nørholm birk (fra 1670).

Dokumenterne opstilles i datoorden. Indeholder et dokument afskrift af ældre tingsvidner o.l. er der under de pågældende datoer afskrift og henvisning til det dokument, hvoraf det er uddraget. Udaterede indførsler i Herredagsdombøger og Rigens Forfølgingsbøger jf. bl.a. Troels Dahlerup er placeret efter først nævnte dato i indførslen.

Dokumenter indledes med et resume, dog udeladt, hvor ”originalteksten” er let forståelig, fx uddrag af Kancelliets Brevbøger o.l. Herefter dokumentbeskrivelse. Først arkivsted- og signatur for original eller mest originale afskrift. Originaler angives ved nogle dokumenter med A1. afskrift med a og afskrifter heraf med a1 osv. Herefter størrelse, hvis det er kendt, eller noteret, materiale (pergament eller papir), oprindeligt antal segl/bomærker i kantet parentes med beskrivelse af de bevarede, nummereret fra venstre og rækkevis. Så følger påtegninger og litteratur mv., hvor dokumentet omtales. Anvendes ”originaltekst” fra trykt litteratur angives denne afslutningsvis med kursiv. Dokumenter, som jeg selv har afskrevet, gengives så nær op af originalerne, som edb gør det muligt m.h.t. stavemåde, orddeling, versaler, forkortelser, overstregninger m.v. Dette er sket for at lette andres tekstgenkendelse og identifikation af mine fejl og for at gengive den himmerlandske dialekt, som jeg mener at registrere i dokumenterne. Kommaer og punktummer er indsat efter skøn. Grundet materialets omfang har det desværre ikke overalt været muligt at gå tilbage til originaldokumenter og ”originalteksterne” har derfor desværre en lidt uens fremstillingsmåde. Til slut originaltekst afsluttet med segl/bomærker. Segl kendt gennem Danske Adelige Sigiller og Danske Gejstlige Sigiller er ikke eftersat på originalerne og er kun medtaget for personer bosat i herredet.

Dokumenter er søgt i efternævnte arkiver. Rigsarkivet: Kongens Retterting, Lensregnskaberne, Torstedlund gods, Aalborg Helligaandskloster og div. privatarkiver, specielt Gyldenstjerne. Det Nørrejske Landsarkiv, Viborg: Pergamentssamlingen, Restrup, Lundbæk, Nørlund og Buderupholm gods, Viborg og Aalborg bisp, lensregnskabet for Aalborghus samt Viborg landstings ting- og dombøger. Landsarkivet for Fyn: Hverringe gods. Det Arnemagneanske Institut: Diplomsamlingen.

Fra Viborg landsting er grundet de ældste tingbøgers tilstand kun medtaget sager fra dom- og tingbøger, der er nævnt i de håndskrevne registre hertil, er

truffet i forbindelse hermed eller er fundet ved gennembladning af tingbøgerne. For Aalborg byting er medtaget sager fra tingbog 1625 (NLA, B37-1), delvist baseret på Hans Gjedsteds sagsuddrag.

En del tingsvidner m.v. er uddraget af den trykte litteratur. Det er i hovedsagen Ældste Danske Arkivregistratur, Danske Magazin, Kronens Skøder, Kancelliets Brevbøger, Kr. Erslev og W. Christensen, Repertorium diplomaticum regni Danici mediaevalis 1. og 2. række, Molbech & Petersen, Udvalg af hidtil utrykte danske diplomer og breve, Lindbæk og Steman, De Danske Helligaandsklostre, Troels Dahlerup, Det kongelige retterting og rigens forfølgninger, Kolderup Rosenvinge, Gamle Danske Domme, E. Reitzel Nielsen, Danske Domme, Poul Rasmussen, Viborg Landstings dombøger 1616-18 og Viborg landstings skøde- pantebog 1624-37. Ved disse gengivelser angives litteraturen samt den eventuelle originalkilde, der henvises til med kursiv.

Segl er efter håndskitser optegnet i Corel Draw 7.0. Der er ingen tvivl om, at en øvet segltegner kunne få mere ud af seglene, ligesom et fornyet gensyn og sammenligning af seglene kunne frembringe flere detaljer og en mere sikker identifikation. Der er ikke skelnet skarpt mellem benævnelserne bomærker/segel. Tekst er skrevet i Microsoft Word.

De benyttede forkortelser fremgår af liste bag i bogen.

Hornum og Hornøg herred

Det første spor af herredet findes i kong Valdemars II's jordebog fra 1231. I Himmersyssel nævnes Rinds, Slet, Gislum, Hornum, Hornøg, Fleskum, Helligum og Hindsted herred. Herrederne er sikkert af meget ældre dato. Allerede i de islandske sagaer tales i tiden før år 1000 om herreder.

Det første spor af et ting i området findes i fru Gros testamente fra 1268, hvor det nævnes, at hun havde været på Himmersyssel ting og sluttet overenskomst med sine slægtninge om hendes jordegods, bl.a. Buderupholm. Hvor Himmersyssels ting har ligget, kan der ikke siges noget om.

Tolkning af kong Valdemars jordebog, der kun foreligger i en senere afskrift, er bl.a. foretaget af Svend Aakjær i Kong Valdemar den II's Jordebog, og Johs. Steenstrup i Studier over kong Valdemars jordebog. Efter jordebogen havde kongen i Hornum herred Stenuælæ vad og en mølle i Ougstrup og i Hornøg herred Wakslev (Vokslev) med en halv fjerding, som var 5 mark guld værd. Vokslev ligger nu i Hornum herred. Aakjær nævner, at ordet Hornøg herred kan være forkert placeret ved afskriften, og at Stenuælæ vad og Ougstrup mølle da skal henføres til Slet herred. I Slet herred nævnes Skivum og Veggergaarde i Skivum sogn, nu begge i Aars herred. Aars herred nævnes første gang 1345. Styænellwad er sikkert vadestedet ved Stenild, der endnu findes og nævnes 20.6.1480 og 8.7.1511 i tingsvidne af Aars herred, Dipl. Viberg. nr. 90 og 177. Jordebogen skal sikkert tolkes sådan, at Hornum herred har ligget omkring og haft navn efter et tingsted ved Vester Hornum, mens Hornøg herred lå omkring og havde tingsted ved Ø. Hornum. Måske er byen Hornwarp, (nu Hvorvarp ved V. Hornum), der nævnes 8.7.1511 også et fingerpeg i den retning. Dipl. Viberg., s. 111.

Mellem 1231-1345 er herredsinddelingen ændret. Skivum og Veggergaarde m.v. er flyttet fra Slet herred til Vester Hornum herred, som efter flytning af tingsted til Aars har fået navn herefter. Hornøg herred har beholdt den udstrækning, det havde af Arilds tid, men navnet er i tidens løb er blevet til Hornum. Herredet strakte sig da fra Limfjorden i nord til Sønderup å i syd, fra Støvring i øst til Halkær i vest. Østgrænsen dannes af de store dale med Østerå, Skiveren og Lindborg å, mens sydgrænsen følger Sønderup å og Halkær å. Herredet omfattede da Nørholm, Sønderholm, Frejlev, Ellidshøj, Svenstrup, Ø. Hornum, Buderup, Gravlev, Aarestrup, Sønderup, Suldrup, Veggerby, Bislev og Vokslev sogne inkl. Nibe.

Nørholm sogn ejedes 1216 af bispestolen i Viborg, der 16.4.1440 fik birkeret. Dette skete sikkert ved kong Christoffers hyldning 9.4.1440 i Viborg. I Viborg kapitels nye statutter af 8.6.1440 nævnes, at provsten skal holde en foged i Nørholm birk. P. Severinsen, Viborg Domkirke, s. 299.

Hasseris lå efter kong Valdemars jordebog 1231 til Fleskum herred. 1546 påbød Christian 3. ”menige almue, som bygge og bor på Egholm, Gjøl og udi Sundby, skal søge deres ret og ting til Aalborg byting”. Han påbød samtidigt Hasseris mænd at holde søndre tingstok på Aalborg byting, hvortil Hasseris havde ligget af Arilds tid. Aalborgs byfoged skulle sætte Tyvestenen. Jyske Saml. 1,2, s. 162. Ved sammenlægningen 1687 nævnes, at Hasseris hører til Hornum herred, men søger sin ret i Aalborg.

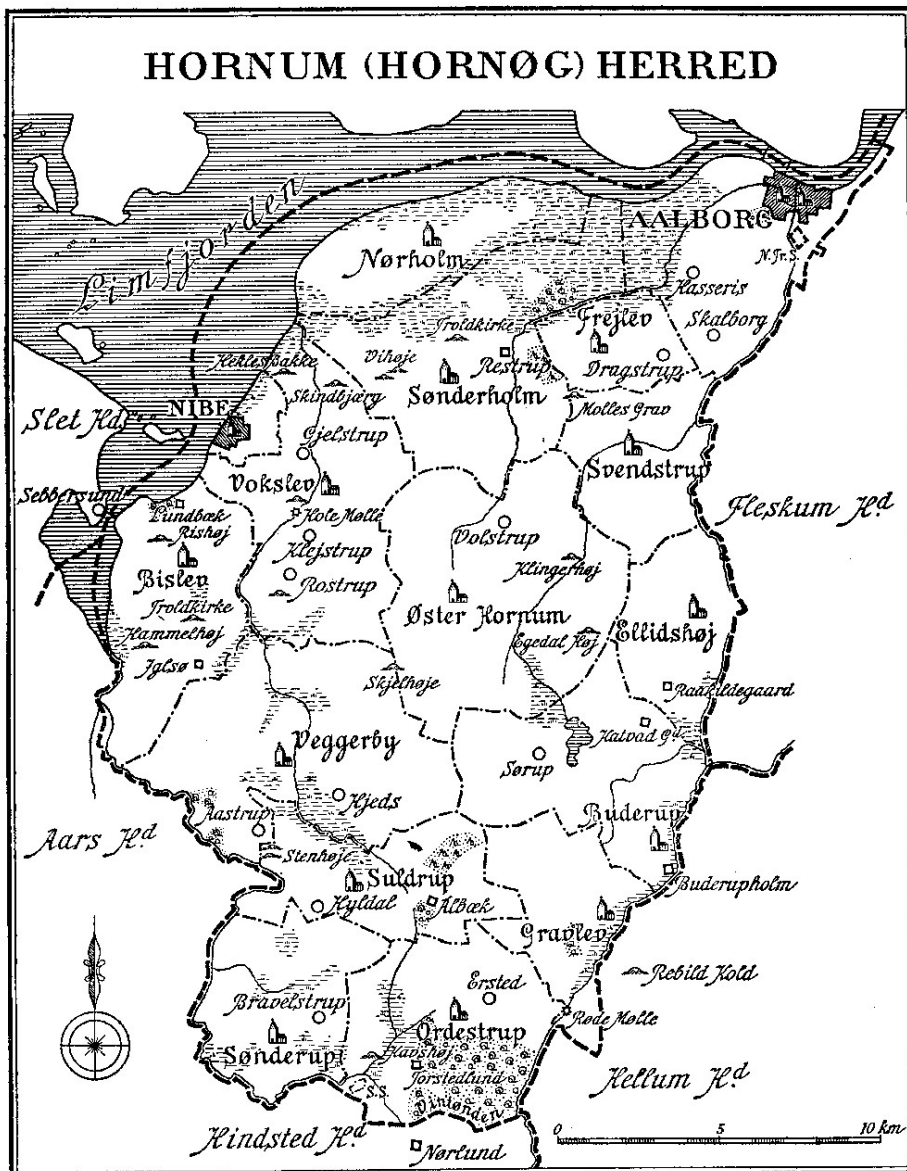
Chr. 3. gav 19.2.1545 Nibe by birkeret, og byen udskiltes af Hornum herred. Torstedlund-Lundbæk-Pandum birketing blev 15.4.1687 udskilt. Hornum og Fleskum herred, Nibe, Storvorde, Nørholm og Mou birker blev 26.11.1687 lagt sammen. Nibe blev købstad 19.12.1727 og fik da egen byfoged.

En del af Torstedlund og Albæk birk blev 8.3.1814 lagt under Hornum og Fleskum herred. Lundbæk og Pandum birk blev 20.11.1833 igen indlemmet. 6.11.1844 kom Fleskum herred med undtagelse af sognene Ferslev, Dall og Volsted under byfogedembedet i Aalborg samt Aalborg birk. Ved lov af 18.1.1878 blev de nævnte sogne på ny overført til Fleskum herred. Ved bek. af 26.5.1885 kom Skivum, Giver, Blære, Ejdrup, Sebber, St. Ajstrup sogn fra Aars-Slet herred til Hornum herred.

1919 nedlagdes herrederne. Jurisdiktionen blev til retskreds nr. 66, fra 1956 nr. 73, mens den lå under politikreds nr. 47. 1927-43 var kredsen forenet med retskreds nr. 65, Løgstør købstad m.m. Lov af 21.3.1956 overførte Farstrup, Gundersted og Lundby sogn fra retskreds nr. 65 hertil, mens Ellidshøj og Svenstrup sogn kom til retskreds nr. 67, Aalborg købstad m.m.

Hornum herred lå fra middelalderen til Aalborghus len, fra 1660 Aalborghus amt og fra 1793 Aalborg amt. Det var oprindeligt en del af Viborg stift, men blev ved kgl. anordning af 15.11.1922 lagt under Aalborg stift. Indtil 1812 var det et provsti for sig. Det blev 11.7.1812 en del af Hornum, Fleskum, Helligum og Hindsted herredsprovsti. Efter kgl. resolution af 22.7.1828 blev det 1832 sammen med Fleskum herred et provsti for sig.

HORNUM (HORNØG) HERRED

Hornum herred, efter Th. Gravlund, Herredsbogen

Herreds- og birketingssegl

Det først kendte segl fra Hornum herred er jf. Trap fra 1584 og viser to horn. Et segl fra 1648 viser jf. Trap et oksehoved med horn. Herredsnavnet skal sikkert forbindes til ordet horn. En okse med horn ses også i Aars herreds segl fra 1610. Birketingssegl fra Nibe og Nørholm birk er ikke påtruffet.

1584

1648

Kimbrerne, som netop formodes at have holdt til i området Hornum og Hornøg herred, de senere Hornum og Aars herreder, dyrkede efter den romerske forfatter Plutarch tyren som et helligt dyr. Det enestående sølvkar, Gundestrupkarret, der i 1891 blev fundet i Gundestrup i Aars herred viser bl.a. også et tyremotiv, som kan tænkes at have været en inspiration til herredets navn.

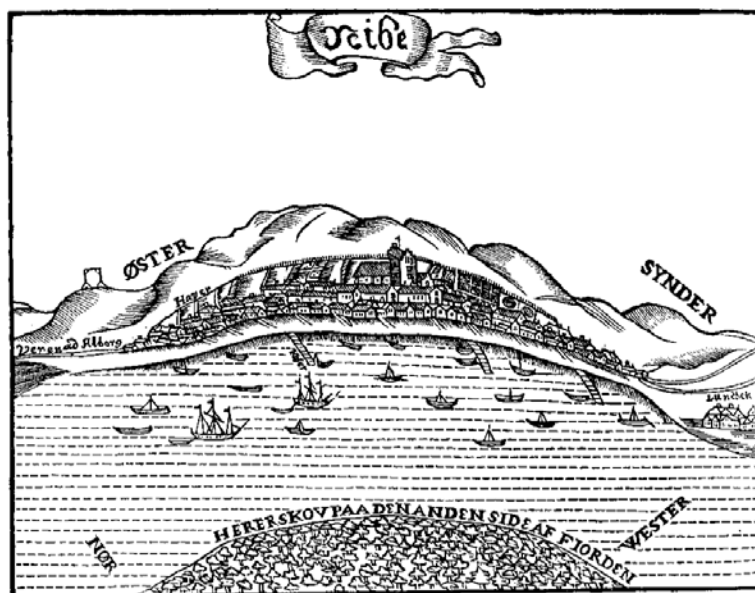
Tyremotivet fra Gundestrup karret

Tingstederne

Hornum herreds ting blev fra gammel tid holdt øst for Ø. Hornum by ved den store Tinghøj, der ligger mellem Guldbæk og Hornum heder ved den gamle oksevej eller hærvej mellem Viborg og Aalborg. Tinget blev holdt i et stort hul på vestre side af Tinghøjen. Nær tinget lå de nu sløjfede Galgehøj og Kaghøj. Trap, s. 1051. 1688 blev tinget henlagt til Bonderup i Ellidshøj sogn. En tid var det derefter i Guldbæk i Ø. Hornum sogn. Ved reskript af 1.2.1734 blev det flyttet til Nibe.

Tingdag var på Hornum herredsting mandag så langt tilbage tingsvidner kendes, dog onsdag i nogle få tingsvidner fra 1518, 1519 og 1520. Første tingdag efter julen kaldtes snapsting eller drikting og holdtes på første tingdag efter Helligtrekonger. Jyske Saml. 1,1, s. 66. Efter M.R. Usin, Stiftsstaten Viborg, s. 267 er snaps måske en gammel latinsk forkortelse for Session Novi Anni Primæ, dvs. det første ting i det nye år.

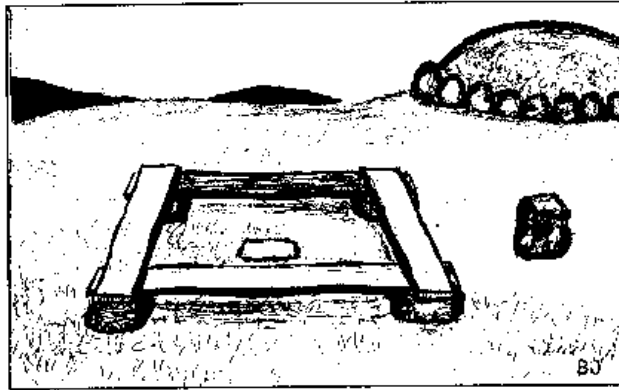
Nibe birketing var først inde i byen. 3.8.1590 fik lensmanden på Aalborghus ordre til at flytte det udenfor byen, dog indenfor birket, da folk ofte mødte berusede ”så der holdtes uskikkelighed og ond tingfred”. Det flyttedes da nord for byen under bakkedraget. På bakken var rejst en galge, som ses på Peder Hansen Resens prospekt fra 1677 nedenfor.

I 1673 var tinget dog atter inde i Nibe by. Tilbageflytning synes sket allerede inden 1632. På Nibe birketing var tingdag lørdag. Klitgaard, Nibe, s. 263. Af et synsvidne af Nibe birketing 1672 fremgår, at tingstokkene var hver 10 alen lange.

Tingstedet bestod af en firkantet, vist almindeligvis noget langstrakt sten-sætning på hvilken der lå planker, de såkaldte tingstokke, for at der kunne være

siddepladser. På forsædet sad herredsfogden og skriveren med et bord – tingskiven - foran sig og til siderne sad tinghørerne. På tingskiven blev fremlagt de dokumenter der "irettelagdes". På de øvrige pladser sad folk, der havde noget at forrette på tinget. I midten lå tyvstenen, hvor den anklagede stod. Om- trent som vist nedenfor må tinget vist have set ud.

Tingstedet efter tegning af nu afdøde skovejer Bernhard Jacobsen, Restrup.

Nørholm birketing blev afholdt ved kirken. Tingdagen var her fredag så langt tilbage i tiden, som tingsvidnerne kendes.

Et tingsted efter den svenske ærkebiskop Olaus Magni, Historia de gentibus septentrionalis, Historia om de nordiske Folken, 1555.

I diplomatariets tidsperiode blev tinget overalt afholdt udendørs.

Herredets samlede areal udgjorde i 1961 42.037 ha. Folketallet var 6154 i 1801. I middelalderen har folketallet været noget lavere.

Herredstingets funktion

Tinget var herredsmændenes retlige forsamling, men herredsinddeling var både juridisk, administrativ, skattemæssig, militær og kirkelig.

I kong Eriks Sjællandske Lov II. 48 fastsættes tingordningen således: ”Thet scal man oc witæ at thing scal thru hauæ: Stathin oc timæn oc folkit.” I nutidigt sprog: ”Det skal man vide, at ting skal tre have: stedet og timen og folket. Stedet er det rette, som kongen har givet, og de alle har givet ja ved, der er i herred, det må og ikke anden sted skydes uden med alle herredsmænds vilje og kongens ja. Timen, det er deres lagdag, som de har haft af Arilds Tid, og den dag skal være fra midmorgen, og ej må den længer være end til midaften, og ej må mindre ting være end 12 mænd.”

Det vil sige, at tre forhold skal være iagttaget, for at et ting er lovligt: det lovlige tingsted, den lovlige tingdag, og det nødvendige tingfolk. Tingstedet er bestemt af kongen med herredsmændenes samtykke, og kan flyttes, når der er enighed herom. Tingdagen er af Arilds tid. Ingen har givet den, og ingen kan forandre den. Efter Jyske Lov var 7 mænd dog nok til at holde ting og udstede tingsvidner. Jyske Saml. 4,3, s. 368.

Tingfolk og herredsfoged

Tingfolket var folket fra herredet, og domsmagten udøvedes i ældre tid af de ældste og mest ansete mænd. En kongelig embedsmand var unødvendig jf. Jyske Lov II. 96. Efterhånden som den offentlig-retlige virksomhed øgedes, blev en kongelig embedsmand eller hans stedfortræder dog det sædvanlige. Allerede på Jyske Lovs tid var ombudsmanden vel snarere lensmand, med flere herreder under sig, hvorfor sikkert hans fuldmægtig, (undersøkær eller undersoknær) optrådte på tinge. Han var altså oprindeligt ikke medlem af tinget og havde ingen dømmende myndighed, men han fik det efterhånden som herredsfoged, selv om man først i Kr. I's forordning fra 1466 finder et hverv som dommer og tingleder nævnt.

I Christoffer II's håndfæstning 1320 bestemmes, at enhver ombudsmand (advocatus) i hvert herred skulle indsætte en bonde (bondø), dvs. en selvejer, som sin official, dvs. fuldmægtige stedfortræder, og deres opgave skulle være at skikke hver mand lov og ret uden vild (uden partiskhed). I Olufs håndfæstning 1376 bestemmes, at også en troværdig (autenticus) forvalter eller bryde (villicus) kan være official. Retten til at udnævne herredsfogder lå ved lensmændene på hovedlenene. Kr. Erslev, Danmarks len og lensmænd. På den tid var det ikke vanskeligt at finde emner. Senere, da antallet af selvejerne gik dramatisk ned og kun udgjorde nogle få procent af bønderne, blev det sværere. Yderligere skulle bonden være vederhæftig, dvs. have tilstrækkelig økonomisk formåen og kunne betale for den skade, han havde forvoldt, hvis han afsagde forkerte domme.

Efter 1660 udnævntes herredsfogderne af kongen, der formelt set kunne udnævne, hvem han ville. Også borgere udnævntes, og fremmede, udenherreds folk rykkede ind, samtidig med den begyndende herredssammenlægning

(forordningen 1688). Med Christian 5.s Danske Lov I 16.1 af 1683 blev det herredsfogden, der udnævnte de 8 sandemænd blandt herredets lovfaste bosatte dannemænd. Jyske saml. 4,3, s. 371. Danske Lov fastlagde også herredsfogdens og skriverens lønninger, en gård på en halv snes tønder hartkorn til den første og en på ca. 6 til den sidste. Jyske Saml. 5,2, s. 169. Med Danske Lov, 1683, bortfaldt bestemmelsen om, at herredsfogden skulle være en selvejer. Fra 1821 fordredes juridisk embedseksamen.

Op igennem tiden mindskedes tingmændenes deltagelse i retsplejen mere og mere, men endnu i det 17. og 18. årh. deltog de dog i afsigelsen af dødsdomme, og de forskellige nævningeinstitutioner som ransnævninger, der svor om (dvs.: dømte om) ran, sandemænd, der afsagde kendelse om manddrab, markskel, voldtægt mm. Kirkenævninger, der dømte i trolddomssager, må ses som en levning fra ældre tids retspleje.

Fremmøde var oprindeligt en ret og pligt for hver fri mand, men et almindeligt fremmøde af alle herredsmænd har ikke fundet sted. På den anden side var det ikke små forsamlinger. I et tingsvidne af 31.5.1484 nævnes, at 88 mænd vidnede. Desuden mødte sagsøger, stævned og andre, så det har måske været en forsamling på over 100. I 1801 var folketallet i Hornum herred 6154. I middelalderen har det været noget lavere, så det har været et forholdsvist stort fremmøde. Tinget var virkelig et sted, hvor der foregik noget. Fremmødet op igennem tiden var dog i jævn aftagen. Det er fra andre ting kendt, at det kunne være nødvendigt at skrive otte mænd "til stokke" for en periode, så tinget altid kunne være handledygtigt. Folk fra herredet træffes naturligvis også på naboherredsting. Således nævnes Therbern i Bwderup 3.9.1461 i et vidne af Hindsted herred. Rep. II nr. 1343.

Også sammensætningen af tingfolket ændres, idet adel og gejstlighed efterhånden skiller sig ud. I den katolske tid kunne man vente, at gejstligheden med dens særlige retsforhold i gejstlige sager ikke ville være stærkt repræsenteret. Forholdet er, at gejstlige ofte er til stede, hvad der sikkert til dels må forklares derved, at det var den eneste skrivekyndige stand. Efter reformationen træffes derimod sjældent præster. De kan forekomme som vidner blandt de otte mænd, men næsten aldrig blandt udstederne.

For adelen vedblev herredstinget med visse undtagelser at være det personlige værneting, men det personlige fremmøde hørte op omkring 1500. Standsforskellen blev i løbet af det 16. årh. så stor, at adelsmanden nu lod sig repræsentere ved sit "wisse budt". De sager, hvor herredstinget ikke var adelens personlige værneting, var livs- og æressager, i hvilke forhold adelige kun kunne søges for kongen og rigsrådet, jf. forordningen af 1.9.1466 § 6. Til æressager regnedes i lang tid alle sager, hvorunder adelige sagsøgte til at efterkomme brev og segl. Danske Domme, bd. 4, s. 91.

Tingsvidner

Jyske Lov fra 1241 siger i kap. 38 om tingsvidner: "Tingsvidne vil sige, at de gode mænd, der var til stede på tinget, aflægger vidnesbyrd om, hvad de hørte og så. Færre end 7 mænd kan ikke holde ting. Så mange mænd udgør

også et fuldt tingsvidne” Oftest var der dog 8 mænd. Med deres virksomhed sker der i det 15. årh. en stor ændring. Forskydningen ses måske ved at inddele tingsvidnerne i tre grupper. Der er tingsvidner, hvor de otte mænd vidner om, hvad der er dem vitterligt og bekendt, hvad de mindes eller modsat aldrig har hørt eller spurgt. Her optræder de otte mænd som primære vidner i en for herredet kendt sag. Der er tingsvidner, hvor de otte mænd vidner om, hvad der tidligere fandt sted på tinget. Her optræder de otte mænd som primære vidner i en for tinget kendt sag. Endelig tingsvidner, hvor de otte mænd vidner om, hvad der foregik for deres øjne samme tingdag. Her optræder de otte mænd som sekundære handlings- eller sagsvidner, det primære vidnesbyrd er aflagt af andre, enten i forvejen samme dag på tinget eller tidligere uden for tinget og her igen bekræftet.

Efter ca. 1500 optræder de otte mænd ikke som primære, officielle herredsvidner og kun meget sjældent som primære, officielle tingsvidner. De otte mænd rykker med andre ord ned til kun at blive et formelt sekundært bevidnelsestidspunkt i tingets forretningsudøvelse. Herved fik tingsvidnet et grundskud. Dets troværdighed og vidnekræfter svækkedes i samme grad, som adgangen til at erhverve det blev lettere. Det blev kun et vidne om et vidne, og der var næsten ingen grænse for, hvad man kunne få vidne på. Et citat fra 18. årh.: ”gamle Folk vidste at fortælle mig, at mange Bønder i forrige Tider, da de skulde give 1 Rdl. i Skat af en Gaard, gik til Tings og tog Vidne, at de var øde, og dermed blev ganske fri for den Rdl.”

Dokumenternes indhold

Tingsvidnerne drejer sig i meget vid udstrækning om jordegods. Efter loven skulle ejendomstransaktioner offentliggøres på tinget. Det er skøder, pantsætning, mageskifter, gaver på gods, markskel, færdselsret, ulovligt brug af andens mands jord, vejadgang m.v. Et stort antal sager drejer sig om fiskerettigheder i Limfjorden, der var en meget vigtig indtægtskilde. Meget hyppigt forekommer tingsvidner om lovhævd på gårde, marker eller enge. I en tid, hvor tingbøger, matrikelnumre og matrikelkort ikke eksisterede, var et vidne om lovhævd vigtigt for opretholdelse af ejendomsretten. Vedkommende mødte da op på tinget og ”indvorde med lovhævd” den pågældende ejendom med gamle breve og tingsvidner og fik de ældste og viseste i herredet, ofte 24 dannemænd, til at bevidne dette. Det kunne naturligvis også forekomme, at nogen søgte at tilvende sig ejendom med nye lovhævder, men her fastslog retspraksis, at ejendom ikke kunne vindes med nye tingsvidner imod gamle skøder og breve.

Grundet manglen på tingbøger, matrikelnumre og kort var der ofte strid om skellenes beliggenhed. I disse sager udmeldte tinget et antal mænd til at syne skellet ud fra gamle tingsvidner og breve, som blev dem forelagt. Man mødtes da på åstederne efter indvarsling og eftersøgte skelmærkerne, typisk sten eller pæle. Hvor disse eventuelt manglede, genetableredes de. Det var marksten, som man rejste op på højkant. For at skelne dem fra andre sten nævnes hyppigt, at der blev lagt flintsten og trækul nedenunder. Nogle gange blev 3 sten sat sammen til en såkaldt ”trebunden sten”.

Ved afsætningen kunne anvendelse af tov eller reb finde sted og i hvert fald

i et enkelt tilfælde nævnes, at rebet var opmålt med Aalborg bys alen. Meget ofte følger skellene naturlige afgrænsninger som åer, bække, veje, grøfter eller Limfjorden. Når skellet var afsat, udstedte sandemændene et sandemændstov(tog) herom og svor det for ret markskel. Sandemændstovet blev fremlagt på tinget, hvor sandemændene kundgjorde tovet og vedstod dette. At markskel var en uhyre vigtig sag ses bl.a. af, at det ofte var adelsmænd selv, der deltog heri. I flere tilfælde ses, at kongen udmelder et antal adelsmænd hertil. I et enkelt tilfælde ses kongen selv at have ”redet ret markskel mellem Restrup og Hasseris”. Især ejendom ved herredsskellene gav store problemer. Blandt steder, der i tidens løb gav anledning til næsten utallige stridigheder, kan nævnes Dyvelstrup i skellet mellem Hornum og Aars herred, Vintønden i samme herredsskel mellem herregårdene Torstedlund og Nørlund og Hasseris-bøndernes strid med Restrup om Hasseris enge.

Kun få af tingsvidnerne er egentlige domme. Ved siden af tingsvidner om jordegods findes et mindre antal sager om fx drab, vold, trolddom, falsk vidnesbyrd, tyveri, kristeligt levned, forarmelse og øde gods. Endelig er der for de øvrige dokumenters vedkommende i meget høj grad tale om kongelige befalinger og embeder til præster.

Dokumenternes udformning

De bevarede tingsvidner er i meget høj grad udformet efter nogenlunde faste konventioner. Først en indledningsformular, herefter navnene på udstederne, år og dag, hvem der begærer tingsvidnet, navnene på dannemændene, som bevidner, at vidnet udstedes, navnene på de, der vidner, deres vidne, samt afslutningsformular og besegling.

Indledningsformularen er i ældre tingsvidner typisk ”Alle mænd dette brev se eller hører læse hilser vi (de 7 eller 8 udstedere) evindeligt med Gud. År ... og ... dag var skikket for os og flere dannemænd, som var ...” Eller ”I Jesu navn, amen. Alle mænd som ...”. Senere ses typisk en mere knap form, der blot indledes med navnene på de 7 eller 8 udstedere med herredsfogden som den først nævnte.

Omkring år 1600 ses oftest kun 4 mænd nævnt som udstedere, nemlig herredsfogden og 2 andre ansete mænd samt skriveren. Her er formuleringen typisk som fx ”Christen Smed i Svenstrup, herredsfoged, Peder Nielsen i Svensstrup, Søren Andersen i Suldrup og Povl Skriver gør vitterligt, at år efter guds byrd var skikket for os ... Dannemænd”, der bevidner, at nogen får et vidne. Dannemændene var typisk 7, 8, 12 eller 24 af de ældste og mest ansete mænd i herredet.

Ofte nævnes, at de der vidner, ”stod her i dag for tings dom”. Vendingen bruges i mange forskellige sammenhænge og ikke kun i forbindelse med domme men fx også, hvor et dokument bliver læst og påskrevet. En standardformulering ved afgivelse af vidner er, at ”hver særdeles vidnede med helgens ed og oprakte fingre”. Ofte vidnes der også ved ”min sjæls salighed”. Hyppigt nævnes, at de, der vidnede, stod ”inden alle 4 stokke” – altså stod indenfor de 4 tingstokke.

Tingsvidner og andre dokumenter afsluttes ofte med ”til vidnesbyrd har vi

trykket vort segl her neden for”, ofte efterfulgt af de latinske ord, ”Datum ut supra” – ”Dato som nævnt ovenfor” - og ”In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt impressa. Datum anno, die et loco quibus ut supra etc.” – ”I guds navn bevidnes, at vore segl er trykket her nedenfor. Dato år og sted og ... som ovenfor osv.” Afslutningerne ses dog også i den kortere form ”Datum anno die et loco supradictis” – ”Dato år og sted som nævnt ovenfor”.

Domme fra både herredsting, landsting og retterting synes også udformet efter en nogenlunde fast skabelon. Først dommerens(nes) og skriverens navn, eventuelt i margin og kun med initialerne. Herefter indledningsformular, sags parter, sagsøgerens tiltale, sagsøgtets svar, sagsøgerens gensvar osv. Herefter dommen, der henviser til tiltale, svar og gensvar og sagens omstændigheder (lejlighed), hvorefter det afgøres, hvad der findes for ret. Som indledningsformular anvendes oftest ordene ”for os var skikket på den ene side og havde i rette stævnet på den anden side”. Selve dommen sidst i dokumentet, indledes som regel med en standardformulering, som endog ses forkortet til blot bogstaverne M. T. ”Med flere ord og tale imellem dem var. Da (Tha) efter tiltale, svar og gensvar, og sagens omstændigheder”. Herefter dommens præmisser og afgørelsen.

Også andre dokumenter er i høj grad baseret på standardformularer. De kongelige breve indledes med ”Vi kong ... med guds nåde Danmarks, Norges, Goters og Venders konge, hertug i Slesvig, Holsten, Stormaren og Ditmarsken, grev i Oldenborg og Delmenhorst gør vitterligt”. I de senere kongelige breve ses dog indledningsformularen ”Vor synderlige gunst tilforn”.

Pergament, papir og besegling

Tingsvidnerne og breve m.v. findes både på pergament og papir. Der kan være tale om store dokumenter, nogle op til ca. 400 x 600 mm. Når dokumentet var færdigt, blev den nederste kant, plica, på ca. 10-30 mm ombukket, og der blev med en pennekniv skåret snit i dobbeltlaget, hvorigennem der blev trukket pergamentsremme, typisk 5-8 mm bredde og 60-80 mm lange.

En opvarmet klump af voks med diameter typisk 20-30 mm blev formet omkring seglremmen sådan, at enderne stak ud af klumpen, der efter afkøling ikke kunne fjernes fra dokumentet. I voksen satte udstederne deres segl, som de havde i en rem i bæltet eller om halsen eller som en signetring. Rækkefølgen er normalt den samme i hvilken, man nævnes i teksten. Nogle gange svarer antal segl dog ikke til tekstens. I nogle tilfælde har en udsteder ikke haft et segl eller har glemt det, og her ses i stedet et fingeraftryk. I et tilfælde ses 2 næsten ens seglaftryk, sikkert et udtryk for lån af et segl. I et enkelt tilfælde ses seglene indfattet i en lille læderpose for at forbedre holdbarheden. I et tilfælde ses voksseglet forsynet med et overtræk af lak.

På papirsbrevene er beseglingen foretaget med lak på papiret. Lakken er typisk rødlig eller grønlig, men farverne er formodentligt undergået en ældningsproces i tidens løb. Også papirsbrevene er typisk forsynet med en ombukket kant, plica, der da skjuler og beskytter seglene. I nogle tilfælde er plica trykket ned i den varme lak. I andre tilfælde er et stykke papir trykket ned i lakken, og seglet herefter trykket ned i papiret.

Tingsvidne, 10.7.1531, Det Arnamagneanske Institut, Dipl. Dan. X1.

Sproget

De ældste dokumenter er på latin, og dette holdt sig til o. år 1400. Det første dokument skrevet på dansk, er Peder Andersen Munks skøde af 28.9.1401 til dronning Margrethe på bl.a. Klæstruplund. Latinske breve ses dog også senere, især i de kirkelige breve.

Sproget i tingsvidnerne er ikke gjort til genstand for videre undersøgelser. Ud fra den himmerlandske dialekt, forfatteren har hørt bønder i Tøtterup i Sønderup sogn i hjertet af Himmerland tale i 1950-erne, er det dog forfatterens opfattelse, at tingsvidnerne fra diplomatiets område i hele diplomatiets tidsperiode vidner om, at skrivelserne og dermed også befolkningen har talt et himmerlandsk ikke meget ulig dette. Et enkelt tingsvidne synes dog tydeligt at vidne om, at skriveren er vendelbo.

Stævning, dele, høring og dom

Hvis nogen mente at have et krav mod en anden, kunne vedkommende stævnes til at møde på tinget. Stævningen blev af 2 stævningsmænd givet vedkommende ved hus og bopæl med et varsel på 8 dage.

I nogle tilfælde blev der ikke benyttet stævning men derimod fordeling. Vedkommende blev delt eller fordelt. Fordeling synes at være en fremgangsmåde, hvor sagsøgers krav havde en særlig klar karakter, fx ved at være støttet i et gælds-brev (vitterlig sag). Virkningerne af fordeling var, at den fordelte var afskåret fra for fremtiden at optræde som sagsøger og fra at kunne aflægge partsed med mededsmænd. Hertil kom i 1500-årene, at fordeling kunne være grundlag for eksekution af kravet ved fogden.

Ifølge V.A. Secher behandlede de såkaldte vitterlige sager ved en særlig procedure, nemlig lovdagsdele eller høringsdele, således kaldet, fordi proceduren på Jyske Lovs område dreves med de såkaldte høringer. Når der var tvivl om, at en sag var vitterlig, måtte fogden træffe afgørelse derom. Den kendelse, han afsagde herom, skulle ikke være nogen endelig dom, den afgjorde kun, om sagen kunne behandles med fordeling eller ikke. Var vitterligheden således fastslået, blev sagsøgte på jysk retsområde fordelt med høringer. Fordelingen fandt sted på fjerde ting, efter at sagsøgte til dette og tre foregående ting var blevet stævnet på lovlig måde. Mellem 1. og 3. ting var der sædvanligvis 3 uger. (3. tingdag efter 1. ting)

Sagsøgerne kunne benytte sig af 2 formler. Hvis han ville have dom, hedder det i tingbogen "NN hans stævningsmænd stævnede NN for dom", men ville han fordele sagsøgte hedder det "NN hans stævningsmænd i dag 8 dag gav NN. varsel for dele". Høringsdele kunne kun anvendes mod den, der vil "hverken sette eller rette". I forbindelse med høring ses betegnelsen "lagdags lov-høring". I forbindelse med tvangsfuldbyrdelse af en herredstingsdom ses vendingen "undte fyllest", hvilket er udtryk for at sagsøgeren nu kunne gøre udlæg i sagsøgtes bo.

Et særligt problem var der i forbindelse med ubestridte eller ubestridelige krav, hvor en indstævnt ikke ville rette for sig på tinge, enten fordi han udeblev, fordi han undlod at opfylde et krav, han vedkendte sig, eller uanset en fældende dom havde pålagt ham at fyldestgøre domhaveren.

Efter Jyske Lov II: 60 havde man gjort sig skyld i lovløshed, hvis man ikke rettede sig efter en dom. Havde en part opnået dom ved herreds- eller lands-ting, og modparten ikke ville opfylde dommen, kunne sagen indbringes for kongen, der da med kongebrev befalede vedkommende at rette for sig inden 15 dage. Disse breve kaldtes oprindeligt påmindelsesbreve, senere lovdagsbreve. Rttede vedkommende forsat ikke for sig, sendte kongen andet lovdagsbrev med 10 dages frist og herefter tredje lovdagsbrev med 5 dages frist. Mødte man efter 4. stævning ikke på kongens retterting - også kaldet Rigens ret - var man lovsøgt og havde herefter ingen bevisret i sagen, hvilket altså vil sige, at sagsøgeren får dom for sine krav.

I ejendomssager indledtes tvangsfuldbyrdelse efter 4. lovdagsbrev ved, at kongen udstedte et ridebrev til 4 mænd om at sørge for, at sagsøgeren blev sat i korporlig besiddelse af godset. En anden og senere benyttet fremgangsmåde i forbindelse med kongebreve er den såkaldte forfølgning til lås, som også har til formål at sikre domhaveren den fulde ejendomsret til en ejendom. Undervejs i en låsebrevsforfølgning kunne sagsøgte tage et genbrev, der havde op-

sættende virkning og gav sagsøgte mulighed for at forsvare sig, inden forfølgningen med kongebrev fortsatte. Forfølgning til lås forudsatte, at ejeren var i ukæret besiddelse af godset.

I nogle tilfælde ses, at en mand blev fæld eller lovfæld, hvilket måske var ensbetydende med at være lovsøgt. Der ses også udtrykket, at en mand var lovforuden, hvilket formodentligt også betød at være lovsøgt.

Oprindeligt havde tingfolket domsmagten, og dette lod sig gøre, da bevisførelsen var rent formel, lovbestemt. De foreskrevne bevismidler var afgørelsesmidler, og når disse beviser (i det væsentlige befrielsesed) forelå, stod tilbage kun at fastslå denne bevisførelses udfald, og dermed var så sagen afgjort. Men da ombudsmanden eller hans stedfortræder, dvs. senere fogden, blev fast knyttet til tinget, blev vedkommende også dommer. Denne ændring omtales første gang i Kr. I's forordning for Nørrejylland 1466.

I selve bevisførelsen skete der ingen ændringer før Danske Lov 1683, og i de regulære sager, der krævede dom, havde dommeren ingen vanskeligheder. De blev inden for jysk ret afgjort ved sandemænd. Dom i ældre tid var af en anden art end nutidens. Den var en konstatering af, om det førte bevis for skyld var fyldestgørende eller ej, og kendtes den pågældende skyldig, skete strafudmålingen i henhold til loven, og der var almindeligvis kun tale om bøder, fredløshed og livsstraf. Fængselsstraf kendtes ikke.

Men uden for disse områder dukkede der - som livsforholdene blev mere komplicerede - en mængde tilfælde op, som ikke kunne afgøres på den måde. Her vandt den materielle bevisførelse frem. Sagen måtte drøftes, pro et contra, og så meldte vanskelighederne sig. Ofte kvier dommeren sig ved at fælde en endelig dom, men udskyder sagen, trækker den i langdrag eller afsiger en uendelig dom, skønt sådanne blev forbudt. Ved en uendelig dom blev vedkommende dømt, indtil sagen lovligt rejstes på ny. Herredstingsdomme blev ofte ført videre frem, idet kendelsen enten affattedes som en henfindelsesdom til behandling andetsteds eller også blev appelleret til landsting eller kongens retterting. Herredstinget blev med andre ord i en række tilfælde underinstans, hvad det oprindeligt ikke var.

Efter reformationen blev denne underordning styrket derved, at sandemænds kendelse, der førhen kunne appelleres til et kollegium af biskop og 8 gode bygdemænd, nu i stedet for skulle appelleres til landstingsprøvelse, Jyske Lov II. 3. Ved recessen 1547 blev det pålagt herredsfogderne at granske og forfare vidnesbyrdene på begge sider og dømme, efter som de fandt retfærdigt. Også landstingets afgørelser kunne ankes videre til det kongelige retterting, som blev afholdt enten af kongerne selv på rejser rundt om i riget eller af kongens justitiar, senere af rigens kansler.

Retsforfølgning

Retsforfølgningen var i høj grad privat. Var man fx. blevet bestjålet, måtte man selv fange tyven og afholde omkostninger ved fængsling og retsforfølgning, og lød dommen på ”galge og gren”, måtte den, der foretog retsforfølgningen selv sørge for at få tyven hængt. Hængningen foretoges vist endnu først i 1600’erne som oftest af tingmændene selv uden medvirken af nogen mestermand eller rakker, men senere anvendte man sådanne.

Tingbøger

Kongen gav ved Den Dronningborgske reces af 21.12.1551 nøje anvisning på føring af de enkelte sagstyper i tingbøgerne, hvilket blev gentaget i den Koldingske reces 13.12.1558 art. 11. Kongen gav 30.3.1568 en ny forordning, at herredsskriverne straks skulle indtegne i tingbogen vidnesbyrd, domme og breve og oplæse dem lydeligen på tinget, inden de forlod det og lade tingbøgerne indlægge i ”Fjerdings-kirken eller Landekisten” i hvert herred. Regesta 1. rk., nr. 2486. Bestemmelserne blev åbenbart ikke taget tilstrækkeligt alvorligt, og i et åbent brev af 29.3.1578 beklagede kongen sig over vidneforklaringer, domme eller breve, der ved deres fuldkomne mening osv. ikke straks var indført i tingbogen. H&K, 1997, s. 9.

Tingskrivere

Oprindeligt var der ingen tingskrivere, idet der ikke blev ført tingbøger. Ved Christian 3.’s håndfæstning § 34 bestemtes, at lensmændene skulle ansætte faste tingskrivere I lensordningen 1557 hedder det, at tingskriverne skulle være gode, gudfrygtige og ærlige lovfarne mænd. Ved kgl. missiv af 7.5.1625 blev det forbudt degne at være tingskrivere.

Arveembeder

Foged- og skriverembederne blev ofte bevaret i de samme familier i generationer. Herredsfoged Niels Wærre i Busted var gift med Karen Christiernsdr. Hørby. Deres søn var vist herredsfoged Søren Nielsen i Volstrup. Hans søn Peder Sørensen Ridemand, herredsfoged, var sikkert gift med en datter af Jep Brun i Ellidshøj, der også var herredsfoged og hvis søn Niels Brun var herredsskriver.

Jep Bruns efterfølger, Jens Jebsen, var utvivlsomt hans søn. Peder Ride-mands efterfølger, Jacob Pedersen, var sikkert hans søn. Efter Jacob Pedersen følger Christen Jensen (Pig) i Suldrup, gift med en datter af fru Inger i Suldrup, der i et tidligere ægteskab var gift med Bertel Andersen Hørby, utvivlsomt en slægtning til Niels Wærres hustru.

Christen Jensen efterfølges af sønnen Jens Christensen, hvis søn utvivlsomt var efterfølgeren Christen Smed. Christen Smed efterfulgtes af Lars Nielsen Kras, hvis moder, Anne Bertelsdr. Hørby, var datter af nævnte Bertel Andersen Hørby. Christen Smeds enke i andet ægteskab blev gift med Lars Nielsen Kras’ søn Laurids Nielsen Kras.

Christen Smeds efterfulgtes o. 1632 af Peder Gundesen. Denne var søn af

herredsskriver Gunde Jensen og var gift med en datter af Jacob Jensen i Svenstrup, formodentlig søn af herredsfoged Jens Christensen. Peder Gundesens datter blev gift med efterfølgeren Oluf Nielsen Munk. Også for skriverne var forholdet det samme. Baltzer Thamesen efterfølges af sønnen Poul Baltersen, og Peder Nielsens Gjelstrups søn, Michel Pedersen Gjelstrup, bliver også senere herredsskriver. Ikke underligt at lensmanden på Hald, Henrik Blome, i en strid med Peder Ridemand klager over, at han ikke kan komme nogen vegne på tinge, da tingsvidnerne alle var Peder Ridemands svogre, måger og venner.

På Nibe birketing ses også familiær efterfølgelse, men ikke i samme omfang, sikkert fordi Nibe som fiskerleje med mange fremmede fiskere og handlende var et mere dynamisk samfund. Heller ikke på Nørholm birketing ses den samme familiære efterfølgelse.

Hvor en ny mand af anden slægt træder ind, kan han følges mange år forud som deltager i retsplejen på tinge, fx som medudsteder af vidner. Det var nødvendigt gennem deltagelse og selvoplevelse at lære processen at kende, og her ved bevaredes kontinuiteten.

Diplomatariet

31. maj 1216

Pave Innocens III stadfæster Viborg kapitels besiddelse af kirkerne i Lime, på Fur, i Helstrup, Fredbjerg, Nørholm, Storvorde og Sejlflod.

Kgl. Bibl. Ny kgl. Saml. 497a Fol. A: tabt, a: tabt afskrift af Søren Lintrup (+ 1731). a1: AM. Apographa, Diplomata Danica II. b: Afskrift i Viborgbogen, tabt. bl: Bartholin, Collectanea A p. 105, brændt 1728. Reg. efter a: Ny kgl. Saml. 497a Fol.: 1216 31. Maii. Innocentius-præposito et conuentui Wibergensi de Limum, de Phur, de Helfstorp, de Frebiargh, de Norholm, de Worthegh et de Sæwælfia ecclesias uobis de parrochianorum ¹⁾ (consensu) episcopali auctoritate concessas - confirma-mus - Perusii II. calendas iunii pontificatus 19. med tilføjelsen Ex apographo Lintrupiano; efter bl: Bartholin, Annales, under år 1215: Innocentius papa III præposito et conuentui Wiburgensi ecclesiarum possessionem de Limum, de Phur, de Helfstorp, de Frebiargh, de Norholm, de Worthegh et de Sæwælfija auctoritate apostolica confirmat. Perusii 2. kalendas iunii pontificatus anno 19. Ms. membraneum (=b). A. 105 (=Collectanea A). - Reg. Danica nr. 621; Potthast nr. 5116; Rep. Danicum 1,1 nr. 89. Tryk: Suhm IX 745 (udtog); Münter, Mag. f. Kirchengeschichte I 384; Bull. Danicum nr.106. Omtalt i P. Severinsen, Viborg Domkirke, s. 299. *Diplomatarium Danicum*.

Innocentius ²⁾ episcopus seruus seruorum dej dilectis fjliis præposito et conuentui Wibergensi salutem et apostolicam benedictionem. Iustis petentium desideriiis dignum est nos facilem præbere assensum et uota, quæ a rationis tramite non discordant, (e)ffectu ³⁾ prosequente compler(e) ⁴⁾. Eapropter, dilecti in domino filii, uestris iustis postulationibus grato concurrente(s) ⁵⁾ assensu de Limum, de Phur, de Helfstorp, de Frebiargh, de Norholm, de Worthegh et de Sæwælfia ecclesias uobis de parrochianorum (consensu) episcopali auctoritate concessas, sicut eas iuste et pacifice possidetis, auctoritate apostolica confirmamus et præsentis scripti patrocínio communimus. Nulli (ergo) omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursum. Datum Perusii ii. calendas iunii pontificatus nostri anno nono decimo.

¹⁾ parrochianorum efter overstreget parroch. Reg.- (consensu) mangler Reg., jf. nedenfor.

²⁾ Innocentius] Innocentius.

³⁾ a1. (e)ffectul affectual.

⁴⁾ compler(e)] complerial.

⁵⁾ concurrente(s)] concurrenteal.

1231

Kong Valdemars jordebog. Himmersyssel.

Rinds herred. Vindblæs er 2 mark guld. Slet herred yder 60 mark penninge. Skivum 10 fjerding, som vurderes til 40 mark guld. Vegger mølle er vurderet til 8 mark guld. Peder Ulkes mølle har været på 4 mark guld, men er nu ødelagt. Gislum herred yder 20 mark rent sølv foruden kværsæde. I Tisted har kongen 6 bol, der er vurderet for 60 mark guld. Hornum herred. Stenild vad er 2 mark guld. En mølle i Oustrup er 2 mark guld fradraget 1 mark sølv. Hornøg herred. I Vokslev ½ fjerding på 5 mark guld. Fleskum herred yder 70 mark penninge. Tranders yder 2 mark sølv. Aalborg af møllen og af byen 24 mark sølv. Af selve byen og Gjøl 24 mark sølv i leding. Hasseris er 9 mark guld. Hellum herred. I Bælum fjerding i kværsæde 12 mark sølv. Hindsted herred. Rold fjerding 16 havner og i kværsæde 8 mark sølv. Kongens jord i Rold er 1 bol og 1 fjerding, der er vurderet til 26 mark guld. Tveden mark er 14 mark guld.

Olaf Nielsen, Kong Valdemars Jordebog, s. 5-6 og 94-95.

T Himbersyssel

C Rinshæreth

Winblæsæ . ii . mr auri.

C Slætæhæreth. lx mr den. Skithum . x . fiathring que

ualore excedunt . xl . mr auri. **C** Jtem Vkar molen

dinum . viii . m auri ualens. **C** Molendinum autem petri

ulke ualuit . liii . mr auri sed iam destructum est.

C Gislumhæreth . xx . m puri preter quærsæt. **C** Jn tysta

the habet dominus Rex sex mansos et valent . lx . m auri

C Hornumhæreth. **C** Stenwædlæ wat . ii . m auri. **C** molen dinum in ofhogstorp . ii . m auri mr arg minus

C Horneghæreth. **C** Jn waxlef dim fyathing . v . m auri.

C Flæskiumhæreth. . lxx . m den. **C** Trannes . ii . m arg.

Aleburgh. De molendino et de uilla . xxiiii . m arg.

C Item de ipsa uilla et de Giol . xxiiii . m ang. pro

expensis. **C** Hasseris . ix . m auri.

C **Hellymhæreh.** Beflumfiarthing . . xxv . . hafnæ. **C** Item

lyungbu fiarthing de quersæt . .xii.. m arg.

C **Hethænstathæhæreth** Roldæ fiarthing . xvi . hafne

et quersæt .vii . m arg. **C** Terra domini regis in rolde

vnus manus et vnus quadrans ualens . xxvi . m auri. **C** Item

tweftmark ualet . xiiii . m auri.

Før 18. november 1268

Esbern Vagnsen (Vognsen) tillader sin hustru, fru Gro at gå i kloster og meddeler, at hun indtræder i Roskilde Clara Kloster, til hvilket hun giver en række ejendomme, bl.a. gods i Hornum herred. Det er bl.a. dele af Buderupholm og en vandmølle i Støvring. Efter Esbern Vognsens død 1268 har hustruen skrevet sit testamente, der findes i 2 udgaver, se nedenstående under 1268. Esbern Vognsen menes at være en tiptipoldesøn af Skjalm Hvide. Fru Gros søster Margrethe var gift med kong Abels marsk Iver Tagesen (Saltense). Blandt dennes frænder var Harald Olufsen, marsk, gift med Christine Ebbesdr. Hvide, datter af Ebbe Sunesen. Harald Olufsen, marsk, var søn af Oluf Skammelsen, der var søn af Skammel i Thy, der formodentlig var gift med en datter af Oluf Haraldsen, der 1135-43 var modkonge i Danmark.

Det Anamagnæanske Institut, Københavns Universitet, Diplomsamlingen LII, 25. Pergament. 13,5 x 11,5 cm. [5] segl. 1. Fragment af Esbern Vagnsens segl af ufarvet voks, A. 36. 2. Pergamentsrem i hvilket vides at have siddet A. 38. 3. Fragment af Niels Krogs segl af ufarvet voks, A. 39. 4. og 5. seglsnit. Påtegning på bagsiden: de licencia ipsus mariti secum attulit monasterio sancte Clare Roskildis. Dokumentet er registreret i Roskilde Clare klostres registrant, trykt i *ÆA V*, s. 567. Tykt i udtog i Rep. I nr. 384. Efter Gros testamente, se 18.11.1268, i hvilket der med ordene ”de licencia et assensu beniuolo quondam mariti mei predicti” - ”med min elskede afdøde Mands fulde Tilladelse og velvillige Samtykke” må hentydes til nærværende brev, der er derfor affattet før 18. nov. *Diplomatarium Danicum 2,2.*

Uniuersis presens scriptum inspecturis. Esbernus Wængsun. salutem in domino sempiternam. Quoniam oculis discrecionis considerauimus misere carnis fragilitatem. et mundi instabilitatem. placuit nobis scilicet michi et uxori mee de communi consensu mundum inmundum antequam nos omnino abiciat quodammodo declinare. et animabus nostris uita commite preuidere. Proinde uestre significo discrecioni. me dilecte uxori mee. Gro. liberam licenciam dedisse intrandi religionem cum concensu domini Arusiensis Tuconis ac suorum cognatorum uoluntate. scilicet domini Gunni Kætilsun. Petri Palmisun. Nicolai Pipping. et dilecti generi sui Nicolai Crok. qui tune presentes erant. Insuper scitote quod spiritu sancto inspirante se offert deo ac claustrum sancte Clare Roskildis. cum istis bonis. scilicet una curia in Styfnæ. et curia orientaliin Barthæthorp. et una curia in Styfring cum molendino ibidem. et duabus culriis in Høstrild et ut istud firmiter permaneat sigillo meo ac supradictorum uirorum presentes roborauimus. Datum anno domini. m^o. cc^o. lx^o. viii^o.

Oversættelse jf. *Danmarks Riges breue nr. 121*.

Esbern Vagnsen, til alle, der ser dette Brev, Hilsen evindeligh med Gud. Efterdi vi med Visdommens øje har set Kødets ulyksalige Skrøbelighed og Verdens Ustadighed, har vi - jeg og min Hustru - enigt besluttet til en vis Grad at forlade denne urene Verden, førend den ganske svækker os, og at sørge for vore Sjæle Resten af Livet. Følgelig erklærer jeg for Eder, gode Mænd, at jeg har givet min elskede Hustru Gro fri Tilladelse til at gaa i Kloster med Samtykke af Aarhusbispen Herr Tyge og med hendes Frænders Vilje, nemlig Herr Gunde Kjeldsen, Herr Peder Pallesen, Herr Niels Pipping og hendes elskede Svoger Herr Niels Krog, som dengang var til stede. I skal dertil vide, at hun opfyldt af den Helligaand overgiver sig til Gud og den hellige Claras Kloster i Roskilde med følgende Gods, en Gaard i Stevn, Borup Østergaard, en Gaard i Støvring med Møllen sammesteds og to Gaarde i Østerild; for at dette kan staa fast, har vi bekræftet dette Brev med mit og de fornævnte Herrers Segl. Givet i det Herrens Aar 1268.

Før 18. november 1268

Esbern Vagnsens enke, fru Gros testamente, 1. udgave. Testamentet knytter sig til ovenstående 1268 før 18. november og nedenstående 18. november 1268, hvor testamentets indhold er nærmere beskrevet.

*Det Anamagnæanske Institut, Københavns Universitet, Diplomsamlingen LII, 26. Perg. Latin. 17,5x 11,5 cm, plica 1 cm. [6] segl. 1. og 2. seglsnit. 3. Pergamentsrem med seglfragment af ufarvet voks. 4.-5. seglsnit. 6. Pergamentsrem med spor af segl. Påtegning på bagsiden: ordinacio bonorum et solucio debitorum sororis Gro (herefter udraderet ante) relicte quondam domini Esberni Waghnszsn ante religionzs ingressum. Dokumentet er registreret i Roskilde Clara klostres registrant. Omtalt i ÆA V 575 og i Franz Blatt og C.A. Christensen Corpus Diplomatum Regni Danici Atlas nr. 134. Udtog i Rep. I, Udaterede breue nr. 156. Den latinske tekst findes bl.a. i Diplomatarium Danicum, 2,2 nr. 123, men her gengives alene oversættelsen jf. *Danmarks Riges Breue, Amtsudg. nr. 122*.*

Gro, Datter af Herr Gunde kaldet Vint, til alle, der ser dette Brev, Hilsen

evindelig med Gud. Ingen klog Mand kan med Føje bebrejde en anden, at han vil bytte sig Evigheden til med Forgængeligheden, efterdi alle Mennesker dør, og ingen i det andet Liv modtager mere, end han henede har bortgivet for Guds Skyld. Derfor gør jeg vitterligt for Eder alle med dette Brev, at jeg Gro, som var Herr Esbern Vagnsens Hustru, ikke tvunget af Frygt eller forledt gennem Overtalelse, men paa Helligaandens Indskydelse og med Guds Moders Marias Bistand af fri Vilje har fordelt min Ejendom paa efterskrevne Maade.

Til Søstrene i St. Clara Kloster i Roskilde har jeg skænket 5 Gaarde, nemlig min Gaard i Stevn, Gaarden i Borup, Gaarden i Støvring med Møllen sammesteds og to Gaarde i Thy i Landsbyen Østerild. Disse fem Gaarde med hele deres Tilliggende, løst og fast, og med ovennævnte Mølle har jeg skænket til det ovenfor omtalte Kloster. Om nogen frarøver Klosteret disse Ejendomme, maatte da Gud berøve ham et Liv i Naade nu og et Liv i Hæder i Fremtiden. Min elskede Søster Fru Margrete, Herr Iver Tagesens Enke, skylder mig 100 Mark Penge, som jeg frit overlader og skænker hende. Min anden elskede Søster, Fru Bodil, Niels Krogs Hustru, har jeg givet min Gaard i Buderup, som har en Værdi af hundrede Mark Penge, med Undtagelse af to lange Stuehuse, som jeg ikke har givet hende. Stuehuset vest for Gaarden skal Nonnerne i Aalborg have, den paa den modsatte Side Nonnerne i Hundslund. Og Niels Krog, min kære Svoger, har købt to Gaarde af mig, en i Buderup mod Øst og en anden i Gravlev for en passende Pris. En Gaard af mine i Gunderup har jeg givet til min Pige Karen, den er 50 Mark Penge værd. Tre af mine Gaarde, nemlig en i Borup og to i Viveterp, udsætter jeg til Betaling af min Gæld og mine Udgifter og min Moders Gæld. Af Prisen for de nævnte Gaarde udsætter jeg tyve Mark Penge til Betaling af min Moders Gæld og 14 Mark Penge skænker jeg til 14 Hospitaler i Jylland. Til Klosteret i Vestervig og Sebber, Ø Kloster, Vrejlev Kloster, Børglum Kloster, Klostrene i Aalborg, nemlig Nonnerne og Brødrenes, Klosteret i Glenstrup, Klostrene i Randers, Nonnernes og Brødrenes, Klostret i Essenbæk, Brødreklostret i Aarhus, alle Klostre i Viborg, nemlig Kannikernes, Dominikanernes, Franciskanernes og Nonnerne i Asmild hinsides Søen, Klostret i Alling, Klostret i Tvilum, Brødreklostret i Horsens, Klostret i Øm, Klostret i Vore, Klostret i Vissing, til de to Klostre i Hardsyssel, Stubber og Gudum - til hvert enkelt af de ovennævnte Klostre skænker jeg to Mark Penge af Prisen for de ovennævnte Gaarde, til Munkeklostret i Odense to Mark Penge, til Klostret i Dalum det samme, til Brødrene i Svendborg to Mark Penge, til Altret i Vile, som min Herre Esbern Vagnsen lod opføre, giver jeg to Mark Penge, til Grindeslev to Mark Penge, til Helligaandshospitalet i Roskilde giver jeg tre Mark Penge, til Klostrene i Roskilde - Dominikanernes og Franciskanernes - hvert to Mark Penge, til Brødrene i København to Mark Penge, til Brødrene i Næstved det samme, og til Brødrene i Kalundborg det samme, til min elskede Broder Peder Pallesen Jord i Thy til en Værdi af 20 Mark Penge, min uægte Broder Torkil Gunnensen Jord i Thy som har en Værdi af 16 Mark Penge, min Frænde Gunde Kjeldsen tolv Mark Penge, til Østerild Kirke en Mark Penge, til Kirken i Gravlev en Mark Penge, til Kirken i Vive skænker jeg to Mark Penge. Velsignet være Herren i alt i al Evighed. Amen.

Hospitalsbrødrene i St. Hans Kloster i Antvorskov 8 Mark (Tilføjelse: ”Hospitalsbrødrene ...8 Mark” med anden hånd).

18. november 1268

Roskilde. Esbern Vagnsens enke Fru Gros testamente, 2. udgave og formodentlig sidste udgave. 1. udgave, se ovenstående, Før 18.11.1268.

Fru Gro testamenterer gods til Skt. Claras kloster i Roskilde, hvor hun selv har indgivet sig. Det drejer sig om bl.a. en gård ”mod øst” i Borup (Gravlev sogn), en gård med en mølle i Støvring. Endvidere testamenteres en del af en gård i Buderup til søsteren Bodils mand, Niels Krog, som i øvrigt har købt en gård i Buderup ”mod øst”, og en gård i Gravlev af fru Gro. Hun skænker penge til en række kirker, bl.a. Gravlev. Møllen i Støvring er formodentlig det ”møllestedt vesten vit Støeuring beck”, som Anders Beck i Støvring 28.12.1469 skødede til biskop Knud i Viborg. I 1975 blev der udgravet en vandmølle vest for Støvring – formodentlig fru Gros og Anders Bæks vandmølle. Støvring Vandmølle, Hans Gjedsted, H&K, 1987, s. 41.

Testamentet har været behandlet på Himmersyssels ting. Efter Aage Brask, Tordrup og Marsk Stigs slægt, s. 31 var Esbern Vognsen af slægten Udsen. Efter Trap s. 1054 var fru Gro datter af Gunde Vind. Trap formoder, at det var gården Buderupholm, der testamenteredes til søsteren Bodil.

Det Anamagnæanske Institut, Københavns Universitet, Diplomsam-lingen, LII, 24. Perg. 28,5 x 23 cm, plica 1,7 cm. [9] segl. 1. Pergamentsrem. 2. Seglsnit. 3. Magister Vilhelms, DGS. s. 18. 4. Kannik Jakob Tukonis (Jakob Tygesens) segl af ufarvet voks i pergamentsrem, beskadiget, G. 198. 5. Seglsnit. 6. S' FRM som omskrift om et helgenbillede, voksstump i pergamentsrem. 7. Seglsnit. 8. Clare klosters segl af ufarvet voks i pergamentsrem, beskadiget, G. 425. 9. Fru Gros segl af ufarvet voks i pergamentsrem, beskadiget, A. 37.

Påtegning på bagsiden foroven: tantum est solutum de testamento isto sororis Gro. Gunni filio Ketillo(!) vi marcas denariorum. Nicolao dicto Pyping. iiij marcas denariorum. Ecclesie Budethrop. iii^{or} marcas denariorum. Ecclesie Graueloes. unam marcam denariorum (rasur). Fratibus minoribus in Randres. unam marcam denariorum. Fratibus minoribus in Nestwit. duas marcas denariorum. Fratibus minoribus in Svineburg (over-streget m) due marce denariorum. Paa midten: testamentum sororis Gro relicte quondam Esberni Waghnsun super bonis distributis inter suos heredes et collatis monasterio sancte Clare Roskildis antequam religionem intrauit.

Registreret i Roskilde Clare klosters registrant. Omtalt i ÆA. V 579. Atlas nr. 134. Reg. Dan. nr.1180. Suhm X, 995. Rep. I nr. 382 og 384. *K. Erslev Testamenter, nr. 14.*

In nomiue patris et filii et spiritus sancti, amen. Quoniam humane fragilitatis condicio ad mortis januas prolabitur incessanter, nec quicquam incercius sit mortis hora, utile, immo necessarium est indesinenter manu valida et constanti meritis eumulandis instare in tempore, unde bravium retributionis divine percipiatur in eternitate. Ideoque ego Gro, uxor quondam domini Esberni Wagnsun, anime mee salubriter omnimodis providere disponens et

spretis mundi diviciis transitoriis in habitu sancte religionis meo creatori de-
cetero deservire decernens pro deliciis eternaliter permansuris, in bona mentis
et corporis valitudine constituta, de bonis michi

Deo collatis, de licencia plena et assensu benivolo dilecti quondam mar-
iti mei predicti, ordinare decrevi in hunc modum: In primis noverint universi,
me in placito, quod dicitur Ymbersusyl, taliter disposuisse cum michi attinent-
ibus titulo parentele, quod se habebant pro pacatis, michi et meis omnibus ab
ipsorum omni impetitione in posterum libertatem omnimodam publice et fir-
miter promittentes. Me autem et quinque curias meas cum omnibus suis atti-
nenciis, mobilibus et immobilibus, quarum scilicet curiarum una est in
Styhfnø, alia in Bahrthorp ad orientem, tertia in Styfhring, cum molendino
ibidem, relique due in Thyud villa Høstrlid, do libere et confero, quas et scotavi
in predicto placito et super altare sancte Clare Roschildis, presentibus dominis
Petro preposito, Petro archydiacono, magistro Wilhelmo³, magistro Nicolao
Thrugoti, Jacobo Tuconis⁴ et Arnwido, canonicis Roschildensibus, et aliis
quampluribus clericis et laicis, dedi inquam et scotavi claustro sororum ordi-
nis sancte Clare Roschildis reclusarum, cum quibus et recludi volo et in ip-
sarum habitu pro divini nominis honore disciplinis regularibus vite mee tem-
pore insudare. Preterea dilecta soror mea domina Margareta, relicta domini
Iwar Thachisun, tene tur michi persolvere centum marcas monete usualis, quas
sibi relinquo libere et condono. Alteri dilecte sorori mee domme Bøtheld, uxori
Nicholai Croc, dedi curiam meam in Budorp, valentem centum marcas denar-
iorum, exemptis duobus longis rathelangi, que sibi non dedi. Nam illud rathelang
ad occidentem curie confero moni alibus in Alburg, illud vero, quod stat ex
opposito, monialibus in Hunslund. Nicolaus vero Croc, dilectus socer meus,
duas curias a me comparavit, unam in Budorp ad austrum et aliam in Gra-
welhøu pro precio competenti. Unam curiam meam in Gunørstorp dedi ancihle
mee Katherine, valentem marcas monete usualis Insuper xiiij hospitalibus in
Jucia confero xiiij marcas denariorum. Item claustro Westerwich duas marcas
denar. Claustro Sybørhu tantum. Claustro Hø tantum. Claustro Wrælehf tan-
tum. Claustro Bøurlaund tantum. Claustro monialium in Alburg tantum. Fra-
tribus minoribus ibidem tantum. Claustro Glønstorp duas marcas denar. Claus-
tro monialium in Randrus tantum. Fratibus minoribus ibidem tantum.
Claustro Hescønbec tantum. Fratibus predicatoribus in Arus tantum. Claus-
tro canonicorum Wibergis duas marcas denar. Fratibus predicatoribus ibidem
tantum. Fratibus minoribus ibidem tantum. Claustro monialium ibidem tan-
tum. Claustro Hasmøtid **a**) ultra stagnum tantum. Claustro Al- fing tantum.
Claustro Twilum duas marcas denar. Fratibus minoribus in Horsnes tantum.
Claustro Høm tantum **b**). Claustro Wising tantum. Claustris in Hafhesilh **c**),
Stubthorp et Ghuthum, cuilibet eorum duas marcas denar. Claustro monacho-
rum in Høtønsøn **d**) duas marcas denar. Claustro Dalum tantum. Fratibus mi-
noribus in Svyneburg tantum. Altari in Welø, quod construxit maritus meus,
quondam dominus Esbernus Wagnsun, duas marcas denar. Claustro Gnin-
descløs tantum. Hospitali sancti spiritus Roschildis tres marcas denar. Fra-
tribus predicatoribus ibidem duas marcas denar. Fratibus minoribus ibidem
tantum. Fratibus minoribus in Hafen tantum. Fratibus minoribus in Nøstwet

tantum. Fratribus minoribus in Kalundeburg tantum. **e)** Hospitalariis sancti Johannis in Anduordskøh viij marcas denar. **e)** Ecclesie Høstrøld marcam denar. Ecclesie Grafløf tantum. Ecclesie Wifø duas marcas denar. **f)** Pro predictis vero persolvendis dedi et scotavi tres curias alias, unam videlicet in Barthorp ad occidentem et duas in Wipthorp, claustro sancte Clare memorato, quas quidem cunias dictum clastrum recepit, hac tamen conditione, ut de redditibus annuis harum trium et aliarum quinque, quas ipsi claustro contuli, dictarum cuniarum mee expense in ingressu meo et mea debita ac mea donatio hic conscripta de anno in annum fideliter persolvantur, exceptis duntaxat xij marcis denariorum vel circa de eisdem redditibus summendis, qui ad sustentationem mei oedent in usus claustri. Nec volo ipsum clastrum inclamari a quocumque vel molestari occasione hic conscriptorum, sed bona fide de anno in annum, ut dictum est, solventur omnia, prout facultas claustri suppetet et sororum necessitates pacientur, sed et sicut terra dederit fructus suos. De predictis etiam curiis tribus deputo xx marcas denariorum pro debitis dilecte matris persolvendis **f)**. Ceterum Petro Palnisun, dicto germano meo, do terram in Thyudh valentem xx marcas denar. Putativo fratri meo Thorkillo Gundersun terram in Thyudh valentem xvi marcas denar. Consanguineo meo Gunni Kethelsun xij marcas denar. **g)** Dominus Nicolaus Croc gener meus tenetur michi in iiij marcis denar. pro annona, quam duas confero nutrici mee Thyry in Thudessusyl, alias duas in Thostorp ad sanctam crucem. Ad majorem vero predictorum certitudinem ac firmitatem presentem literam sigillis supradictorum dominorum prepositi, archydiaconi et canonicorum ac sororum dictarum ordinis sancte Clare Roschildis et fratrum minorum ibidem necnon meo proprio sigillo feci consignari. Actum Roschildis anno domini millesimo ducentesimo lxxvij^o xiiij^o kal. decembris.

a) Sst.: Hasmøld. **b)** Sst. indskydes: Claustro Høør. **c)** Sst: Hathesilh; over t er skrevet: r. **d)** Sst.: Hotænsøu. **e)** står sst. som en tilføjelse med anden hånd allersidst efter: Amen. **f)** Sst. står i stedet: Tres curias meas, unam videlicet in Barthorp et duas in Wipetohtp, pono pro debitis meis et expensis et debitis matris mee; de preciis dictarum curiarum pono viginti marcas denariorum pro persolvendis debitis matris mee.

Oversættelse jf. *Danmarks Riges Breve, amtsudgaven, nr. 123.*

I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn Amen. Efterdi det er den menneskelige Skrøbeligheds Vilkaar ustandseligt at glide hen imod Dødens Porte, og intet er mere uvist end Dødens Time, er det nyttigt, ja nødvendigt, med fast og stadig Haand uafledigt at arbejde paa i Tide at samle gode Geringer, saa at man i Evigheden kan modtage Sejrsprisen som Gengæld fra Gud. Idet jeg Gro, fordum Herr Esbern Vagnsens Hustru, derfor paa enhver Maade vil drage Omsorg for min Sjæls Frelse og med Foragt for Verdens forgængelige Rigdom i Fremtiden vil tjene min Skaber i den hellige Ordensdragt for at opnaa den evigt varende Lyksalighed, har jeg - i Besiddelse af min fulde legemlige og aandelige Karskhed med min elskede afdøde Mands fulde Tilladelse og velvillige Samtykke - besluttet at handle paa følgende Maade med det Gods, Gud har givet mig.

For det første skal alle vide, at jeg paa Himmersyssel Ting har sluttet den Overenskomst med mine paarørende, at de skulde holde sig for tilfredsstillende og offentligt og uden Forbehold love mig og alle mine Frihed i enhver Henseende for ethvert Krav fra deres Side for Fremtiden. Jeg giver og skænker frit mig selv og mine fem Gaarde med alt deres Tilliggende, løst og fast, af hvilke en ligger i Stevn, en anden i Borup mod øst, en tredje i Støvring med Møllen sammesteds og de sidste to i Thy i Landsbyen Østerild, hvilke Gaarde jeg har skødet baade paa fornævnte Ting og over St. Claras Alter i Roskilde i Nærværelse af Herrerne Provst Peder, Ærkedegn Peder, Magister Vilhelm, Magister Niels Truedsen, Jakob Tygesen og Arvid, Kanniker i Roskilde, og mange andre gejstlige og verdslige. Jeg har altsaa givet og skødet dette til det Kloster, der tilhører den hellige Claras Ordenssøstre i Roskilde, i hvis Kloster ogsaa jeg vil indtræde, og i hvis Ordensdragt ogsaa jeg Resten af mit Liv vil underkaste mig Klostartugten af Ærefrygt for Gud. Fremdeles er min elskede Søster Fru Margrete, Enke efter Herr Iver Tagesen, pligtig at betale mig 100 Mark gængs Mønt, som jeg frit overlader og skænker hende. Min anden elskede Søster, Fru Bodil, Niels Krogs Hustru, har jeg givet min Gaard i Buderup, som har en Værdi af 100 Mark Penge, med Undtagelse af to lange Stuehuse, som jeg ikke har givet hende; thi Stuehuset ved Gaardens vestlige Side skænker jeg Nonnerne i Aalborg, og den deroverfor beliggende til Nonnerne i Hundslund. Min elskede Svoger Niels Krog har købt to Gaarde af mig, en i Buderup mod Øst og en anden i Gravlev, for en passende Betaling. Min ene Gaard i Gunderup, som har en Værdi af 50 Mark gængs Mønt, har jeg givet min Pige Karen. Fremdeles skænker jeg til 14 Hospitaler i Jylland 14 Mark Penge, fremdeles til Vestervig Kloster to Mark Penge, til Sebber Kloster lige saa meget, til Ø Kloster ligesaa meget, til Vrejlev Kloster lige saa meget, til Børglum Kloster ligesaa meget, til Nonneklosteret i Aalborg lige saa meget, til Franciskanerne sammesteds lige saa meget, til Glenstrup Kloster to Mark Penge, til Nonneklosteret i Randers ligesaameget, til Franciskanerne sammesteds lige saa meget, til Essenbæk Kloster lige saa meget, til Dominikanerne i Aarhus lige saa meget, til Kannikernes Kloster i Viborg to Mark Penge, til Dominikanerne sammesteds lige saa meget, til Franciskanerne sammesteds lige saa meget, til Nonneklosteret sammesteds lige saa meget, til Asmild Kloster hinsides Søen ligesaa meget, til Alling Kloster ligesaa meget, til Tvillum Kloster to Mark Penge, til Franciskanerne i Horsens lige saa meget, til Øm Kloster lige saa meget, til Vissing Kloster lige saa meget, til hvert af Klostrene i Hardsyssel, Stubber og Gudum to Mark Penge, til Munkeklosteret i Odense to Mark Penge, til Dalum Kloster ligesaa meget, til Franciskanerne i Svendborg lige saa meget, til Altret i Vile, som min afdøde Mand Herr Esbern Vagnsen har bygget, to Mark Penge, til Grindeslev Kloster lige saa meget, til Helligaandshuset i Roskilde tre Mark Penge, til Dominikanerne sammesteds to Mark Penge, til Franciskanerne sammesteds lige saa meget, til Franciskanerne i København lige saa meget, til Franciskanerne i Næstved lige saa meget, til Franciskanerne i Kalundborg lige saa meget, til Johanniterne i Antvorskov 8 Mark Penge, til Østerild Kirke en Mark Penge, til Gravlev Kirke lige saa meget, til Vive Kirke to Mark Penge; til at udrede fornævnte har jeg givet og skødet tre andre

Gaarde, en i Borup mod Vest og to i Viveterp til nævnte St. Clara Kloster, hvilke Gaarde nævnte Kloster har modtaget paa det Vilkaar, at af de aarlige Indtægter fra disse tre og de andre fem Gaarde, som jeg har givet Klosteret, skal mine Udgifter ved min Optagelse, min Gæld og min her optegnede Gave Aar for Aar udredes med Troskab, dog med Undtagelse af 12 Mark Penge eller deromkring, som skal tages af samme Indtægter og tilfalde Klosteret til mit Underhold. Og jeg vil ikke, at Klosteret skal indklages af nogen eller hindres i Anledning af hvad her er optegnet, men som sagt skal alt Aar for Aar troligt betales, saavidt Klosterets Ydeevne rækker og Søstrenes Tarv tillader det, men ogsaa saaledes som Jorden giver Afgrøde. Af de nævnte tre Gaarde bestemmer jeg ogsaa 20 Mark Penge til Betaling af min elskede Moders Gæld. Iøvrigt giver jeg min elskede Broder Peder Pallesen Jord i Thy, som har en Værdi af 20 Mark Penge, min uægte Broder Torkil Gunnensen Jord i Thy, som har en Værdi af 16 Mark Penge, min Frænde Gunde Kjeldsen i 2 Mark Penge. Herr Niels Krog, min Svoger, skylder mig 4 Mark Penge for Korn, af hvilke jeg giver to til min Amme Thyra i Thysyssel, de andre to til det hellige Kors i Thostorp. Til større Sikkerhed for fornævnte og til Forvaring har jeg ladet dette Brev besegle med Segl tilhørende de fornævnte Herrer Provsten, Ærkedegnen, Kannikerne, de nævnte Søstre af St. Claras Orden i Roskilde og Franciskanerne sammesteds, og ogsaa med mit eget Segl. Forhandlet i Roskilde i det Herrens Aar 1268 den 18. November.

Omkring 12. juni 1278

Tingsvidne af Lø herred. Provst Erik af Himmersyssel m.fl. i Lø herred erklærer over for ærkebiskop Trued af Lund, at vandløbet fra Aaspebro til Mogens Bentsens mølle i Visby i mands minde har haft samme forløb uden at nogen Ribebisp, før den nuværende har klaget herover. Provst Eriks forbindelse til Løgum kloster og evt. forbindelse til Hornum herred kendes ikke.

Diplomatarium Danicum 2,2, s. 274. Tabt original. Afskrift i Løgum klostres kopibog, s. 583. Omtalt i Telma Jexlev i "Herredstingene i middelalderen" i Festskrift til Knud Prange, 1990.

1292

Mageskifte om gods i Sønderholm og Overvording (Storvorde?)

ÆA III, s. 28, Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, F13.

Ett mageschiffte breff paa nogen jord j Synderhollms marck och Offuerworthing marck. 1292.

2. december 1314

Niels Thygesen af Klapæthorp (Klæstrup) vidner om 2 bol i Geslev, som Johannes Jacobsen skænker Esrom Kloster.

Regesta nr. 1800. A. Perg. [6] segl. Esrom Kl. Arkiv; senere i Antikvitetsarkivet i Stockholm. Afskr. i Benzeltjernas Saml. Acta Scanica Vol. I i Upsala Universitetsbibliothek, E, 164 (her efter Dipl. Svec. III, 192) og af Langebek 1754: L. Dipl. IX - Aa. Afskr.: Esrombogen (efter Orig. og efter en vidisse 25.2.1329). Codex Esrom. 225. Rep. I nr. 1084.

Nicolaus Tuuysun de Klapæthorp, Andreas Pæthersun de Boldrorp et Nicolaus Jacobsun de Harthakær “religiosis viris dominis abbati et conventui in Esrom duo bool in terris in campo Geeslef, cum eorundem fundis ibidem sitis, quæ Johannes Jacobsun eisdem dominis in testamento suo legavit”, resignant. Lundis, feria secunda post diem beati Andreae apostoli.

1342

Kong Valdemar Atterdag tager borgerne i Aalborg og Hasseris under sin beskyttelse og giver dem en række privilegier samt stadfæster de privilegier, de har fået af tidligere konger. Gengivet i uddrag.

Kgl. Bibl., Aditamenta, 8° 21f. 118r, afskrift fra 16. årh., Erik Kroman, Danmarks gamle købstadslovg., 1952, II, Nørrejylland, s. 271.

Wi Woldemar, meth gudtz naade Danmarckis oc Sclauorum konning, her tog y Estlandt, greffue y Holdsten oc Stormarn helsse them alle, som seer thette breff oc leserit, oc alle fogder oc embitzmendt, som er skickit y wor riige, kierlig meth gudh och wor naade. Wiuder att wy haffuer taghet oc anammet thisze breffuuisere, oss elskelige borgere oc bymendt aff Olborg oc Hadseriis, under wor Beskiernelsze besønderliige at forsuare them till alle Rette.

Theroffuer wille wy, att samme borger och bymendt y Olborg och Hadzeriis schulle haffue, nyude oc beholde frii naade och skonzell, friiheder, rectter oc preuilegier oc gunster, huilche som the aff hogborne første oc konger, wore forfeder, haffuer forhuerffuith | | aff gammble tiidt, effter som theris breffue oc preuilegiier bedst oc fuldkommeligste indholder oc udwiiser, oc stadfesther wy alle szamme priuilegier meth thette wort obne breff attbliffue weth theris fuldkomlige macht.

Screffuit y Olborg under guds aar mcc... oc paa theth andith.

1346

Et latinsk brev, at Steffen i Svenstrup har skødet halvdelen af en ejendom ham tilhørende i Svenstrup til Peder Nering. Peder Nering har formodentligt givet navn til Nering bro, som nævnes senere.

ÆA II, s. 302, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K.94.

Item eth latins breff ludindis at Staphen aff Suenstrup haffuer skot Per Nering halff hans egen(dom) i Suenstrup. Datum mcccxlvj ... beatj Ambrosij.

1347

Vidisse, at Peder Ludvigsen gav Niels Bugge pant i 2 parter i Hald.

ÆA II, s. 202, A10, 11 og 12 indeholder kong Valdemars stadfæstelse af 1346 på Hald gods m.v., som Peder Ludvigsen (Eberstein) havde købt af søsteren Margrethe, Peder Ludvigsens skøde af 1346 til Niels Bugge på Halds underliggende gods i Nørlyng, Sønderlyng, Middelsom, Lysgård, Hids, Fjends og Rinds herred samt en vidisse af 1357 på Peder Ludvigsen pantbrev af 1355 til Niels Bugge på de ham tilhørende 2 parter i Hald. Sidstnævnte indført i Hornum herreds register. Forbindelsen til Hornum herred kendes ikke, men Else Christiansdr. Vendelbo af Støvringgaard skænkede 20.3.1442 Aalborg

Helligaandshus Kalstrup gård og mølle. Hun var datter af ridder, marsk Christern Vendelbo og Eln Bugge, datter af Niels Bugge. Peder Ludvigsens far var kong Erik Menveds og Valdemar Atterdags marsk, Ludvig Albertsen, hvis far, Albert Eberstein, var gift med Mariane, datter af Esbern Vognsen (Hvide) gift med Gro Gundesdr. Vind, se 1268. Eberstein-slægten var måske yderligere knyttet til Vokslev sogn, se 26.3.1380. Formodentligt er der tale om fru Gros gods, som var på Himmersyssel ting, se 1268.

ÆA II, s. 302, K95. Viborg Stifts breve, Hornum herred. Diplomatarium Danicum 3,2, s. 378 og DAA 1890, s. 135.

Item enn latins videsse luidendis at P[er Loduisszen] haffuer pantsat Niels Bugi two par[ter som hannum] tilhørde v[er]dij Hald. Datum mcccxlviij re[peritur] in Nørløngherrit inter reliquas de b[on]is Hald con]tinentes.

1348

Biskop Peder i Viborg og andre kannickers brev, at Peder Nielsen, sognepræst i Blenstrup på sit yderste skænkede Vor Frue Kloster i Aalborg det ham tilhørende pant i en gård i Hasseris og en gård i Klæstrup.

ÆA III, s. 22, Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, B10.

Bisp Peders i Wiiborig och nogen andre canckers breff, att her Per Nillszen, sogneprest till Bligstorp kircke, gaff till wor froe closter j gordt i Haszrysz och j wdj Klapethorp i sitt yderste, som hanum erre pantsatte. Anno 1348.

21. maj 1363

Laurids Ovesen (Hvide), ridder, (oldebarn af marsk Stig), køber af Knud Hagensen (Vesterbølleslægten) en del gods, bl.a. alt dennes gods i Ellidshøj. Knud Hagensen fik pant for 120 mark sølv i godset, som skulle tilbageskødes, hvis betaling ikke faldt inden 8. sept. Knud Hagensens søn, Hagen Knudsen, udstedte 29.9.1388 (Rep. I nr. 3666) pantebrev på 120 mark til sin fasters søn Kjeld Kjeldsen, idet han for pantet henviser til det af Laurids Ovesen udstedte pantebrev. Dette er sikkert udtryk for, at betalingen ikke er erlagt, og at Laurids Offesen er død før 1388. Knud Hagensen og Kjeld Kjeldsen nævnes igen den 23.6.1397 (Rep. I nr. 4123), 13.6.1401 (Rep. I nr. 4437), den 2.9.1406 (Rep. I nr. 4820), den 7.9.1406 (Rep. I nr. 4831) og den 17.9.1406 (Rep. I nr. 4841 og 4843). Refereret efter Aage Brask, Tordrup og Marsk Stigs slægt, s. 33 og s. 88 samt Repertoriet.

RA, NKR nr. 907. Perg. [3] segl. 3. A. 559 Anders Ovesen (Hvide). L. Dipl. Vidisse 15.4.1414, Rep. I nr. 5387 jf. 29.9.1388, Rep. I nr. 3666 og 23.6.1397, Rep. I nr. 4123. Rep. I. nr. 2694.

Laurencius Offæssen M. Recognosco, me viro honesto Kanuto Haginssen in 120 mr. argenti esse obligatum, videl. turonensibus, sterlingis et lybycensibus, in festo nativit. Marie prox. persolvendis, pro quibus ipsi omnia bona sua, que michi in placito generali Wibergensi scotavit, videl. 3 curias cum una colone in Ælsburg in Lysgart H., 2 curias in Wra et una cholone, 1 curiam in Stabel cum cholone in par. Pæderstærp in Lyng H., in Riins H. in par. Wlbierugh 2 curias, in Getstet 1 curiam, in par. Westerbølugh ifl Knutsterph curias, in par. Westerbølugh 2 curias cum terra desolata ibid. et in Hornum H. omnia

bona mea in Heluershøu, inpignero pro usibus suis ordinanda familiamque iustituendi et destituendi, donec redimantur. Si in dicta summa antedicto termino deficero [!], obligo me ei bona rescotare. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Dn. Erlardi [!] Kaaf et Dn. Andree Offæssens³, MM. Datum die pentecostes.

1366

Niels Joensen i Klæstrup og Anders Joensen, deres pantebrev på noget gods i Willerup til Vestervig kloster. Der er efter alt at dømme tale om Niels og Anders Jensen Panter i Klæstruplund, Vokslev sogn.

ÆA III s.134, Vestervig Klosters breve 1599, A10.

Jtt Niels Joenszenn vdi Klebstorp och Anders Joenszen theris panntbreff paa nogitt godtz i Willerup thill Westrerwig closter. 1366.

1380

Væbner Niels Sleths gavebrev på en gård i Klæstrup til bispen i Viborg. Niels Slet, væbner og ejer af Gudumlund i Fleskum herred, var død 1406, hvor kong Erik gav arvingerne 10 dage til at oplade hans gods i Sejlflod til Viborg kapitel, M.R. Usin, Stiftsstadens Viborg, s. 146. Brevet antages fejagtigt placeret under Rinds herred. Se også Rep. I, nr. 4790.

ÆA II, s. 245, Viborg Stifts breve, Rinds herred, F 89.

Item Niels Sleth aff vabenn skiøde (gaffue) breff paa enn gaard y Klaptrup til bispedømmith. Mccclxxx.

26. marts 1380

Niels Jensen (Panter) til Klæstruplund bevidner, at have givet Peder Andersen kaldet Munk pant i gods i Djørup, Bislev sogn, for 3 mark guld. Brevet medbeseglet af Ritgert Henriksen, præst i Vokslev, Thyge Torbernsen af slægten Munk, DAA 1905, s. 295 og Iver Nielsen (Yari Nicolai) af Truelstorp. Truelstorp er efter Th. Thaulow, Lilje-Juulernes slægtsbog, s. 44, identisk med Troelstrup i Blære sogn, der formodentlig ejedes af slægten Munk. Der er sikkert tale om Peder Andersen Munk til Hedegaard i Bislev s., der nævnes 1401. Peder Andersen Munk var efter DAA 1905, s. 295 af slægten Tornekrands. (Hedegaard findes også i Ovdrup s., Slet h. jf. ÆA II, M60, s. 335). I Hedegaard nævnes 1406 Anders Munk, måske en søn. Peder Andersen Munk nævnes igen 23.6.1397 i et dokument, der medbesegles af Laurencii, præst i Bislev og 9.11.1394 om gods i Hemdrup i Salling. En Peder Andersen kaldet Munk medbesegler 7.1.1399 et brev, hvor Peder Sommer og Thomas og Peder Trugilsen (Truelsen) kaldet Gjedsted, pantsætter deres gods i Rinds herred til hr. Christiern Vendelbo. Peder Munk vedkendte sig i slutningen af 1300-tallet i biskop Ibs tid i Viborg at have lånt Halkær af bispen, og at gården og Skørbæk efter hans død skulle komme tilbage til bispedømmet, ÆA II, Viborg Stifts breve, Aars herred, s. 268. Thiset antager jf. seddelregistraturen, RA, at Niels Jensen var af slægten Eberstein, der nævnes i relation til Hornum herred 1347.

RA. Håndskrifter, Langebechs Dipl. [Original med segl. Senere til kongens arkiv]. Vidisse 15.4.1414, Rep. I nr. 5387. *Rep. I, nr. 3286.*

Nicilaus Jønssen de Klestroplund. Noverentis, me discr. viro et honesto Petro Andree dicto Munk 3 bona mea wlgariter dicta bool, 1 eidficatum et 2 desolata, in Dyurdorp ex parte occidentalii fluvii pro 3 mr. puri, videl. alibis denariis, sterlingis et lubicensibus, in placito Hornu H. fer 2. pascha per 3 annos inpignorasse, ita quod infra 3 annos redimi non debent. Quando circa f. pascha Nicolaus Jønssen bona redimere voluerit, antea placito f. Andree dicto Munk debeat intimare. Si Munk bona edificiis melioraverit stabit ad dictum duorum suorum amicorum. Sig. meum cum sig. virr. discr. Rutgeri sacerdotis in Woxløue, Tukonis Thorberni necnon Yuari Nicolai de Truelstorp. Datum fer. 2. pasche.

5. april 1385

Niels Jensen (Panter) til Klæstruplund bekræfter at have pantsat Klæstruplund for 30 mark sølv til (Peder Andersen) Munk af Hedegaard. Brevet medbeseglet af bisp Jacob i Viborg, præsterne Niels Mobeck, Ritgert Henriksen i Vokslev og Peder Kamp samt Thyge Torbernsen og Jon Viffertsen (Viffert) til Torstedlund.

RA, NKR, nr. 1322. Gl. signatur: Nørrejylland 104a. Perg. [7] segl. 1. Niels Jensen (Panter), A. Bxij, se 3.8.1401. 2. G. 675, bisp Jacob af Viborg. Årstallet afrevet. Senere til kongens arkiv jf. 28.9.1401, Rep. I nr. 4468. Vidisse 24.2.1414. *ÆA I 10. L. Dipl. Rep. I nr. 3470.*

Nicolaus Johannis¹ de Clæpstorplund. Noverint presentes et futuri, me a viro discr. et honesto Munk de Hethægarth 30 mr. argenti bone monete et dative, videl. in grossis, sterlingis et lybicensibus, ratione veri mutui sublevasse, pro quibus sibi Clæpstorplund ac omnia bona mea in Hornu[m] H. jacentia inpignero tali conditione, quod quando cumque bona redimere voluero, ei diem sulotionis in proximo placito ante f. purific. Marie declarabo et sequenti festo s. Mikaelis bonn redimantur. Insuper nulli alteri asto [] aliquam potestatem in bonis habere, donec redimantur. Sig. meum cum sigiloo Dn. [Jacobi] episcopi Wiburgensis², Dn. Rytkeri, Dn. Niccolai Mobec, Dn. Petri Kamp, sacerdotum, [Thuconis] Therbernsen et Jone Wifritsssen. Datum 4. fer. pasche.

29. september 1388

Hagen Knudsen, søn af Knud Hagensen af Vesterbølleslægten, udsteder et pantebrev på 120 mark sølv for pant i en større mængde gods til sin fasters søn Kjeld Kjeldsen, idet han for pantets vedkommende henviser til et af Laurids Offesen (Hvide) i 1363 udstedte pantebrev. Dette pantebrev omfattede bl.a. alt Knud Hagensens gods i Ellidshøj. Se 21.5.1363.

Rep. I, nr. 3666. A. Perg. [4] Segl. 1. A. 886. Senere (jfr. 2.9., 7.9. og 17.9.1406, se Rep. I) til Kongens arkiv (RA. Nørrejylland 108 c). L. Dipl. Aa. Vidisse 15.4.1414. Jfr. 23.6.1397, se Rep. I. Refereret efter Aage Brask, Torstrup og Marsk Stigs slægt, s. 33 og s. 88.

Haquinus Knwtss.¹ Recognosco, me viro discr. et honesto Ketillo Ketillss., filio sororis patris mei, in 120 mr. argenti esse obligatum, pro quibus sibi omnia bona mea, que pater meus Kanutus Haqunss. bone memorie habuit inpignerata a Dn. Laurencio Offess. M., prout in litteris ipsius Laurencio Offess. (Se 1371 uden dag, Rep. I nr. 2694) continetur, inpignerasse. Sig. meum cum sig. virr. discr. Dni. Trugilli Jenss. prepositi in Slæt H., Johannis Paelss. et Boecii Thomess. Datum die Michaelis.

1390

Johan Lauridsen af Ferslev kaldet Skytte, hans skøde på 2 gårde i Ferslev, en i Ellidshøj, et bol i Hasseris og et bol i Guldbæk.

ÆA III, s. 23, Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, B14.

Johan Lauritzens aff Ferslöff, som kalldis Skytte, skiöde paa ij gaarde i Ferslöff, bygde, j wbygd, en i Ellwerskow och ett boell, en i Haszerisz och j wdj Gullbeck. 1390.

4. juni 1391

Niels Torstensen, ridder, Jens Nielsen, kannik i Ribe, og Palle Nielsen (Panter) bevidner, at de har skødet Klæstruplund til Niels Jensen (Panter) i Klæstruplund. Bevidnes af præsten Jens i Viborg, prior Niels i Ø Kloster og præsten Peder Nielsen til Tamdrup.

RA, NKR nr. 1482. Gl. signatur: Nørrejyll. 104 c). Perg. [6] segl. 1. A. 739, Niels Torstensen (Panter). 2. G. 853, Jens Nielsen. 3. A. 954, Palle Nielsen (Panter). 6. A. 955, Peder Nielsen Tamdrup. Senere (jf. vistnok 3.8.1401, Rep. I nr. 4454) til kongens arkiv. L. Dipl. *Rep. I nr. 3802.*

Nicholaus Thorstanssen¹ M., Johannes Niclissen² canonicus Ripensis et Palno Niclissen³. Recognoscimus, nos discr. viro Nicholao Jenssen in Clæstroplund omnia bona nobis per ipsum scotata ad dies suos dimisisse, ut redditus annuatim percipiat et familiam in bonis instituendi et destituendi et ad usum suum ordinandi habeat potestatem. Sig. nostra cum sig. discr. virr. Dn. Johannis prepositi Wibergensis, Dn. Nicholai prioris in Øø et Petri Niclissen⁶ in Tamdorp. Datum dnica. 1. post oct. trinitatis.

23. september 1391

Trugil Jensen, provst i Himmersyssel, Ritgert Henriksen, præst i Vokslev, Thyge Torbernsen, Johannes Hamyng, Johannes Iversen, Jens Nielsen (Munk) af Låstrup, broderen Christiern Nielsen (Munk), Peder Hvid, Niels Pedersen af Hornum, Niels kaldet Lille Munk, Johannes Rank, Johannes Torstensen og Peder Andersen Munk (af Hedegaard) nævnes i brev om gods i Gislum hrd.

*RA, A. Perg. [12] segl. 2. G. 700, Ritgert Henriksen. 3. A. 957, Tyge Torbensen (Munk). 4. A. 958, Johannes Hanyng. 6. A. 959, Jens Nielsen af Låstrup (Munk). 7. A. 960, Christiern Nielsen (Munk). 10. A. 961 Niels Munk (af Haubro) (S' Nisse Nighelson). 11. A. 962, Johannes Rank. Senere til kongens arkiv, (RA, Nørrejylland 63 b). L. Dipl. Aa. Vidisse 15.4.1414. *Rep. I, nr. 3815.**

Trugillus Jenssen prepositus in Hymbersysæl, Rotkerus² in Woxløff sacerdos, Tuco Tærbærnsen³, Johannes Hamyng⁴, Johannes Yurssen, Johannes Nicclæssen⁶ de Lawstrop, Christiernus Nicclæssen⁷ frates, Petrus Hwiid, Nicolaus Pæterssen de Hornum, Nicolaus dictus Lyllæmunk¹⁰, Johannes Rank et Johannes Thorthssen. Notum facimus, [quod] placito nostro Gyslum H. post f. Mathei vir discr. et honestus Wythy Wythyssen et cinsors ipsius Elyzabet consam uxor Thærkilli Pæterssen testimonium placiti produxerunt, quod bona Thærkilli inter eandem Ælsuf et pueros suos divisia secundum consensum con[junc]torum et amicorum. Insuper Withy et Ælsuf in eodem placito viro discr. et honesto Petro Anderssen dicto Munk curia[m] Hesæl cum collonis et aliis adjacentibus pro 100 mr. lybic. videl. in grossis turonensibus, sterlingis et lybicensibus, inpignoraverunt et recognoscentes se propter pennuriam hungærthrough dictam fecisse, quod premissum [est], tali conditione quod Petro Anderssen redditus et servitium de bona sublevatit, donec redimatur. Sig. nostra. Datu, etc.

Ritgert Henriksens segl

8. december 1392

Anders Glob til Brøndumgaard giver Peder Andersen, kaldet Munk, til Hedegaard pant i gods i Ø. Ørbæk, Næsborg, Ovdrup og Tolstrup for 14 mark sølv. Medbeseglet af abbed Peder Andersen i Vitskøl, præsterne Ritgert Henriksen i Vokslev og Trugil (Jensen) af Mjallerup, Thyge Torbensen og Paul Bossen. RA. NKR nr. 1519. A. Perg. med 6 segl 1. A. 992, Anders Glob. 2. G. 722, Peder Andersen. 3. G. 700, Ritgert Henriksen. 4. G. 701, Trugil af Myllerup. 5. A. 957, Thyge Torbernsen (Munk). 6. A. 991 Poul Bossen (Lange). Senere jfr 28.9.1401 til kongens arkiv (RA. Nørrejylland 66) L. Dipl. Aa. Vidisse 24.2.1414 (Reg.* 3418), *Rep. I, nr. 3882*.

Andreas Gloob¹ A. Recognosco, me viro discr. et hon. Petro Andree dicto Munk de Hedegaard in 14 mr. argenti esse obligatum, pro quibus sibi bina mea, videl. Østerhørebek pronunc desolata et bona mea in par. Nees-burgh videl. 1 curiam (Johannes Rood) cum omnibus terris aliis ibid. desolatis, et Owdrup sita exeptha Tholstrop impingnero, tali conditione quod terminus redimendi placito post f. Michaelis semper erit, placito ante f. pasche intimetur. Quidquid Munk in bonis edificaverit, arbitrio 4 virorum discretorum ex utraque parte eligendorum stabit; si autem in compositione dictorum virorum contentari noluerimus, libera facultas Petro Andree cedat sua edificia in eisdem fabricata amovendi. Sig. meum cum sig. virr. discr. et venerabilium. DDn. Petri Andree abbatis Vitescole², Rotgeri in Woxløøf³, Trugilli de Myelthrup⁴, sacerdotum, Thuconis Therbernsen et Pauli Bossen. Actum et datum die concept Marie.

1393-96

Peder Andersen, som kaldes Munk, af Hedegaard (Bislev sogn) vedkender sig at have haft borgen Halkær i leje af bisp Ib, (Ib, dvs. Jacob Moltke) og at han skulle opbygge den til stiftets nytte, samt Skørbæk, og at godset skulle komme tilbage til stiftet efter hans død. *ÆA II s.268, H64.*

Item Per Anderszen som kaldis Monck aff Hedegaard vedkender seeg at haffue haffd Halcker aff byscop Ib, for hand skulde opbyge then sticthen tiill gode, met Skiørbeg, oc effther hans død komme frij till biscopdompt. Datum mcc....sancte Marie Magdalene.

9. november 1394

Anders Glob (til Brøndumgaard) vedkender gæld på 30 mark lybske til Peder Andersen kaldet Munk, hoveidsmand på borgen Hedegaard (Bislev s.), og at have givet pant i gods Hemdrup i Salling. Medbeseglet af Ritgert Henriksen, præst i Vokslev, Thyge Torbernsen (Munk) og Poul Bossen.

RA. A. Perg. [4] segl. 1. A. 992, Anders Glob. 3. A. 957, Thyge Torbernsen (Munk). senere (jfr. 28.9.1401) til kongens arkiv, (RA Nørrejylland 72a). - Aa. Vidisse 12.3.1414. L. Dipl. Rep.I, nr. 3956.

Andreas Gloob¹. Rocognosco, me viro discr. et honesto Petro Andree dicto Munk capitaneo castris Hædegord in 30 mr. lubic. esse obligatum, sibi infra f. Michaelis prox. persolvendis, pro quibus sibi bona mea desolata omnia in Hemthorp in par. Salyng in pignero tali conditione, quod quocumque anno bona placito Slæthe H. ante f. Michaelis redimere voluero, sibi placito ante dnicam. quadragesime debeam prevavere. Insuper obligo me sibi pro repartitione domorum, si bona melioraverit, secundum relatam nostrorum amicorum ex utraque parte indemnem conservare. Sig. meum cum sig. virr. discr. Rotgeri sacerdotis in Woxløue, Tuconis Thærberson³, Pauli Boossen. Datum die Theodori.

3. august 1401

Niels Jensen (Panter) af Klæstruplund skøder Klæstruplund til Mogens Munk, hoveidsmand på Aalborghus, på dronning Margrethes vegne. Medbeseglet af Ritgert Henriksen, præst i Vokslev, Jon Viffertsen (Viffert) til Torstedlund, Niels Andersen af Laage, Peder Andersen kaldet Munk til Hedegaard, Niels Gris, Niels Ged, Laurids Ged og Lille Niels Munk til Haubrogaard.

RA, NKR. nr. 1885. Perg. [9] segl. 1. Bxij 3 Niels Jensen af Klæstruplund (Panther). 2. G. 700, Ritgert Henriksen, præst i Vokslev. 3. A 1077, Jon Viffertsen (Viffert). 4. Lxv 55, Niels Andersen af Laage. 5. A 988, Peder Andersen (Munk) af Hedegaard. 8. Lj 39, Niels Munk (Lille Munk til Haubro) (.. NES.. MVNK). Vidisse 24.2.1414. Reg. nr. 3064. Rep. I nr. 4454. *Molbech & Petersen nr. 88.*

Alle the thettæ breff hörer æller seer Hielsar Jak Nisse Jenssøn af Klæpstørplund¹ ewindelich quæthi meth gudh. Thet skal alle mæn witerlicht ware, the som nw æræ oc her æfter kommer, at iak hauer, skøøt oc vplatit en Hiederlik man oc erlikæ Herræ Magnus Munk, riddare oc Høuætzman pa Alborghhws,

alt mit goz som er Klæpstorplund i Hornum-hæret, oc all annarstath, e hwar thet ligger mæth alle sin tilligelse, wat oc thiwrt, ænktæ vndentakit, pa en Hiederlike fyrstynnes weghnæ, som er fru Margrethe, drotning i Swerike, Norghe oc Danmark oc hauer hanom pa heunæ weghnæ alzthinges oplatit oc kennes mik æller nokor minæ arwingæ ængin rææt her æfter i thet fornempde goz at hauæ meth thettæ nærwærinde breeff. In cuius rei euidentiam et cautelam firmiorem sigillum meumu

na cum sigillis virorum discretorum videlicet Rytgeri² sacerdotis, Jone Wiferdzson³, Nicolai Andersson⁴, Petri Andersson dicti Munk⁵, Nicolai Griis, Laurencij Geed et Lille Munk⁸ presentibus est appensum. Datum anno domini Millesimo quadringentesimo primo feria quarta proxima post diem beati Petri ad vincula.

1. Niels Jensen (Panter)
i Klæstruplund

2. Ritgert Henriksen
præst i Vokslev

5. Peder Andersen Munk
i Hedegaard

Rettertinget, Lund. Peder Andersen kaldet Munk, af Hedegaard, skøder dronning Margrethe alt Anders Glob's gods i Slet herred, som han havde i pant for 70 mark, samt hovedgården Klæstruplund i Vokslev sogn, som stod i pant for 30 mark. Anders Glob på Brøndumgaard ejede fæstegårde i Næsborg, Hemdrup, Løgsted. Han døde insolvent i 1397, og 34 af hans 48 gårde var da øde. Politikens Danmarkshist., 4. bind, s. 308. Trap, s. 1071.

RA, NKR nr. 1890. Perg. [8] segl, 1. Peder Andersen Munk, A. Hxlviij 9. 2. Bisp Lage Glob i Viborg, G. 678. 3. Mogens Munk, A. 1110. 4 Jacob Bild, A. Liv 21. 6. Jacob Kalf, A. 1011. Påskrift: Munkes breff aff Hethegardh meth huilket han lader myn frue Klæpstorpelund oc lader henne mere gots som han hafthe til pant aff Anders Glopp. Aa Vidisse 24.2.1414, Rep. I nr. 5337. Reg. nr. 3720, ÆA I, 10. Rep. I nr. 4468. Rep. I nr. 3470, 3619, 3882, 3945 og 3956 jf. Rep. I nr. 4454. *Molbech & Petersen, nr. 90.*

Jakh Pather Andersøn som calles Munk, aff Hethæ garth Kennes thet meth thettæ mit opnæ breff for allæ, som nw æræ oc æn her æfter kommæ sculæ, at jak meth ja oc goth wiliæ hafuer vp ladit oc afhent mechtigh förstinnæ min nathighe fruæ drotning Margretæ alt thet gots, e hwar thet helst liggar, bothe j Slætehæreth oc anner stæth, Huilkit mik til pant stoth af Anders Gloob for halffierdhesintyughe lyubischæ mark, meth all breff oc rætichet som jac ther vpa haver haft eller hawer, oc ther til hauer jac afhænt oc vpladit fornefindæ min fruæ Klæpstorplund meth al breff ok rætichet, som jac ther til hauer haft eller hafuer, Huilkit mic til pant stoth for thrætyughe lødlich mark. Ok kennes jac at mic for alt thætte forscrifnæ swa fult oc alt ...giort er, Swa at mic fullelicæ oc wel at nøyer, oc thy kennes jac meth thætte breff, at jac eller minæ arwinger

engin Ret eller til talen til noghot af thettæ forscrifnæ j nokræ matæ hafue oc ey hafue sculæ j nogræ madæ. Oc til mere bewaring allæ thisse forscrne stucke, tha hauer jac mit Incigle meth wiliæ oc witscap ladit hengis fore thettæ breff, oc hafuer jac bethit erlige fadher oc men, sosom er Bisshop Laghe aff Wiborgh, Her Magnus Munk, Her Elef Elefsen, Her Jønes Eskilssøn, Her Jacop Calff, Ridder, Drage oc Pæther Gylling awapn lade theræ Jnciglæ til witnessbyrth henges fore thettæ breff. Datum Lundis anno Domini M cd primo profesto beati michaelis archangeli.

Peder Andersen Munk i Hedegaards segl

1406

Rettertinget, Aalborg. Kong Eriks brev, at Anders Munk i Hedegaards skøde til dronning Margrethe kendes magtesløst. Anders Munk havde købt godset af Kjeld Kjeldsen, der arvede det efter Knud Hagensens søn, Hakun Knudsen og fru Bodil af Bølle (Vesterbølleslægten). Godset er ikke angivet placeret i Hornum herred. Hakun Knudsen solgte 21.5.1363 solgte gods i Elidshøj. Hedegaard formodes at ligge i Bislev sogn.

ÆA I, s. 26, Kalundborgske registratur.

Item koning Eriks breff giffuit pa rettherting vdi Aleburgis at Anders Munck aff Hethegard skøte dronning Margrethe al thet gotz han hafde aff Keld Keldsøn vdi arffwegotz effter Knut Haquonssøns Haquon Knutzsøns och frwe Botilds aff Bolle døth, met vij andre breff, som lude pa thet gotz.

13. maj 1406

Rettertinget, borgen Aalborg. Kong Erik tildømmer kronen Hedegaard samt gods i Nibe og Klæstruplund i Vokslev sogn. Det er sikkert Hedegaard i Bislev sogn. Til stede var bisperne Bo i Aarhus, Peder i Børglum og Lave i Viborg samt Peder Nielsen Gyldenstjerne til Aagaard, Jens Nielsen Løvenbalk til Aunsbjerg, Erik Nielsen, Johannes Skarpenberg, Stig Munk, Jakob Kirt og Palle Kirt, Thomas Mogensen (Seefeld), Jens Nielsen (Munk?) og Christian Nielsen (Munk?) og kongens justitario Jens Svendsen Bryms.

RA, NKR nr. 2044. Gl.sign.: Nørrejylland 104e. Perg. Rettertings-segl. Påskrift: translatum est. Kongens ark. Omtalt i ÆA I, s. 24: Item eth breff giffuit pa rettertingh i huilcketh kronen tildømes Hethegardh, Nypægotz oc Clæpstorplundh. (Aleborgs læen). Dat. Aleburgis anno ut supra. L. Dipl. og Harry Christensen, Nibe, s. 12. Rep. I nr. 4766.

Ericus rex. Crast. Nerei et Achillei Aleburgis in placito nostro justitario coram nobilibus et discr. DDn. Boecio Arusiensi, Petro Burglanensi, Lawone Wiburgensi episcopis, Petro Nicolai de Agard, Johanne Nicolai de Awendsberg, Erico Nielssen, Johanne Scarpenberg, MM., Stigoto Munk, Jacobo Kirt,

Palnone Kirt, Thoma Magni, Johanne Nicolai, Cristerno Nielssen et aliis, ipsi placito presidentibus, ex antiquis apertis litteris compertum est, bona Hethegard, Nypægots, Clæpsterplund corone Dacie pertinere. Nos eidem dicta bona adjudicamus, inhibentes etc. Datum etc. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Swenonis Bryms justitiario nostro.

6. september 1406 (1)

Rettertinget under forsæde af kong Erik. Mogens Munk, høvedsmand på Aalborghus, skøder dronning Margrethe Mølgaard og møllen derved i Hornum h., som han havde købt af Erik Iversen. Endvidere Gammelvads mølle, en gård i Astrup og en landbo, købt af brødrene Lars Ged og Jens Ged, der havde arvet godset efter Jens Kannæ, samt hans rettigheder i Gjerding. Det er Mølgaard i Ø. Hornum sogn, møllen er utvivlsomt Ridemands mølle.

RA, NKR nr. 2089. Gl. signatur: Nørrejylland 111a. Perg. [8] segl. 1. A. 1110, Mogens Munk. 2. A. 1043 Folmer Jepsen (Lunge). 4. L 27, Jep Truelsen (Benderup). 5. Lv 11, Stig Munk. 6. A. 1119 Johannes Bryms. 7. Lv 62, Niels Krabbe. 8. Lxv 55, Niels Andersen af Laage. Påskrift: Magnus Munks breff vm Gamblæwatz mølle oc Mølle gardh etc. oc mere gots j Hornumhæreth, at han skøter drotnyng Margretæ thet. translæt est. Vidisse 3.5.1414, Rep. I nr. 5427 (NKR nr. 2500). Omtalt i Rep. II nr. 4826. C.J. Quist, Enestegårde i Ø. Hornum sogn. ÆA I, s. 29, Kalundborgske registratur, tekst: Item eth koning Eriks breff giffuit pa retterthing, at her Magnus Munk skøtæ drotnyng Margrete en gard som kallis Møllægardh i Hornumherret, oc en møllæ ibd., och Gamblæwatz mølle, och i gardh met i landbo, och alt then ret han hadde i Byrdinge. (Aalborg læen) Datum Alleburgis, anno mcdvi. *Molbech & Petersen, s. 277.*

Jak Magnus Munk, Riddare kundgør oc kennes meth thettæ myt opnæ breff, at jak then gardh, som heder Møllægardh j Hornwmhæreth liggende, meth møllen som thær til ligger, oc meth al thæs tilliggelsæ oc rætichet, som jak fik aff Her Erik Ywerssøn, oc then mölle Gamblawatzmölle, oc een gardh oc een landbo, som jak fik aff Jens Geet oc Lassæ Geet brøthæ, oc the tilforen ærfde æfter een som heet Jens Kannæ, meth all oc hwor besynderlich thettæ fornempdæ gotzes tilhøring oc tilligge, engte vndan taget, e hwat thet helst heder eller ær, skøt hafwer oc vplader oc affhænder fran mic oc mynæ arwinger mæktich førstynnæ myn nadhighæ frwæ Drotnyng Margrethæ oc hænnæs arwinge oc æfterkommære eller hwem hwn thet vnnæ eller ladæ wil, til ewerhelich eyæ. Ok kennes meth thættæ sammæ breff, at mic for alt thættæ forscifnæ, gardhæ, møller oc gotz, aff fornempdæ myn nadhighæ frwæ Drotnyng Margretæ swo fullelicæ fwlt oc alt sche oc giort ær æfter myn wilyæ, ssswo at mic fullelicæ oc wæl at nøgher, ok kennes jak mic eller mnæ arwingeæ engen rættichet eller til talen til alt eller noget af thættæ forscifnæ nogen tiidh at hafwæ eller hafwæ sculæ j nogæ madæ. Ok tilbynder jak mic oc mynæ arwyngæ at frij oc hemblæ fornempdæ myn nadhighæ frwæ oc hennes arwingeæ oc æfterkommære, eller hwem hwn thet vnnæ eller ladæ wil, alt thættæ forscifnæ for allæ the som thet meth tættæ wppa talæ kunnæ. Item kennes iac meth thettæ sammæ myt opnæ breff, at jak eller mynæ arwingeæ engen rætti-

chet eller talen haffwæ eller nogen tiith hafwæ sculæ i nogræ madæ til Bordhinghe i Byugholmslæn liggende, eller til nogot thet, som ther til hører, Thy at mic wæl witerlicht ær, at fornempdæ myn nadhighæ frwæ Drotning Margretæ oc konungdømet hafwæ tær ræt til. Til mere bewaring allæ thisse forscrifnæ styckes, tha hafwer jak fornempde Magnus Munk, Riddare, mit jncigle meth wilyæ oc witscap hengt for thætte breff. Oc til witnesbyrdh wælborne mæntz, swosom ær Her Folmar Jæcopssøns, Her Jens Nielssøns aff Awæntsbergh, Jæyp Throwelssøns, Stigh Munks, Jens Swenssøns Bryms, Niels Krabbes oc Niels Andersøns aff Logha awapns jncigle. Datum Alæborgh Anno Millesimo cd sexto, secunda feria proxima ante festum natiuatatisbeate marie virginis gloriose.

6. september 1406 (2)

Samme indhold som ovenstående 6.9.1406, (1).

Ericus rex. Fer. 2. ante f. nativit. Marie Dn. Magnus Munk M. Alburgis in placito nostro justitiario Dn. Margarete regine curiam Møllegard in Hornum H. cum molendino ibid., que bona habuit a Dn. Erico Ywerss., Gamble Watzmøllæ et 1 curiam cum uno landbo, que bona habuit de Johanne et Laurentio Ged, fratribus, omne jus suum in Bordingæ, quod habuit ab heredibus Dn. Yvari Lykkæ, pro pleno pretio percepto scotavit. Datum *etc.* nostro ad causas ¹ sub sig., teste Johanne Swenonis Bryms nostro justitiario.

RA. A. Perg. Rettertingsseglet. Kongens Arkiv. (Gl. sign.: Nørrejyll. 111 b). L. Dipl. Aa. Vidisse 3.5.1414. Repertoriet henviser her til 7.5.1406, Rep. I nr. 4761, men dette omhandler *Mølgaard* i Aars herred. Der kan være tale om en sammenblanding af de to gårde med navnet Mølgaard. Se også 6.9.1406, Rep I nr. 4826. Omtalt i *ÆA. I, 29. Rep I nr. 4827.*

7. september 1406

Hr. Mogens Munk (bjælke i våbnet), skøder dronning Margrethe en del gods i Vesterbølle sogn, som han købte af Kjeld Kjeldsen og som tidligere tilhørte Knud Hagensen og fru Bodil af Bølle. Godset, der for hovedparten må være forskelligt fra de af Munk af Hedegaards skøde af 28.9.1401 omfattede ejendomme, omfattede Nedre Hovgård med en mølle i Vesterbølle, 9 gårde, en mølle og 3 øde bol sammesteds, 3 gårde i Knudstrup i samme sogn, 1 øde gård i Torup, 1 gård i Østerbølle, 1 bebygget og 1 øde gård i "Osløff" (Vokslev) sogn og 1 gård, pantsat til Jon Viffertsen, i "Ælweshowe, Ellidshøj. Dr. Margrete får endvidere arvingerne efter Vesterbølleslægten, Kjeld Mikkelsen, Marine Ebbesdr., enke efter Bjørn Eriksen, hendes søster Cecilie Ebbesdr., til at overdrage hende en mængde gods, først og fremmest de allerede i Mogens Munks skøde omtalte ejendomme herunder 1 øde gård i Svenstrup og 1 gård i "Aluershøy".

RA, *NKR nr 2904*. A. Perg. Rettertingsseglet. Kongens Arkiv. Gl. sign.: Nørrejyll. 108 h. Aa. Vidisse 15.4.1414. Jfr. Rep I nr 4820, 2.9.1406. Omtalt *ÆA. I, 23, L. Dipl. M&P, s. 292* men med datoen 17. september og i Aage Brask, Volstrup, s. 28. *Rep. I nr. 4831.*

Ericus rex. Vig. nativit. Marie Aleburgis in placito nostro justitiario Dn. Magnus Munk M. coram nobilibus et discr. DDn. Boecio Arusiensi, Petro Burglanensi, Lawone Wigburgensi episcopis, Johanne Nicolai de Awendsberg, Jacobo Kalff, MM., Nicolao Strangess., Petro Høk, Jacobo Kirt, Palnone Kirt, Cristerno Nielss., Stigoto Munk. Nicolao Krabbe Dn. Margarete regine Næther Hoffgard cum loco molendini in Wæsterbøly, 9 curias edificatas in Wæsterbøly (quelibet 1 oram annone), molendinum ibid., in Wæsterbøly 3 mansus desolatos, 3 curias in Knutstorp ejusdem par. (qualibet 1 oram annone), curiam desolatam in Togethorp in Rinds H., 1 curiam in Østerbøly, in Osløff sokn curiam edificatam et unam desolatam, in Ælweshow curiam, quam Jon Wifferdss. habet in pignere, que bona de Kætillo Kælss. habuit et Kanutus Hakenss. et Dn. Botild de Bøly condam possiderunt, pro pleno pretio percepto scotavit. Datum profesto nativit. virg. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Swenonis Bryms.

1407 (1)

Jens Andersens gavebrev på en gård i Grydsted og en gård i Vokslev, Vokslev sogn til Nørre kloster i Viborg.

ÆA V, s. 723, Register paa Mariagger closters breffue, OO. 5. Samme omtalt i RA, Håndskriftssamlingen VI G 5, Frans de Thestrups samlinger vedr. Mariager, s. 83, nr. 005.

Jens Andersens gaffuebreff till Nørre closter paa 1 gaard i Grydsted och en gaard i Woxløff. 1407.

1407 (2)

Skødebrev, at Troels Nielsen har skødet Jørgen Nielsen af Ferslev den sønderste gård i Bonderup. Se også 1435.

ÆA II, s. 301, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K. 81.

Item skødebreff at Trogels Nielsszen haffuer skøt Iogenn Nielsszen aff Fiersløff enn gardt sønderst i Bunderup. Mcdvij mandag nest e[ptcr] Martinj.

1407 (3)

Et Tingsvidne om noget gods som tilforn Hospitalet i adskillige byer som Nibe, Vegerby, Voxlef, Hasseris etc. dat. 1407

NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fas. 2 nr. 17.

1410.

Skøde på 2 gårde i Bonderup fra Peder Kiempes, prior i Aalborg, til biskop Lage i Viborg.

ÆA II, s. 306, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K121.

Peder Kiempes prior j Olborg skiøde breff till biscop Lauge i Wiborg paa tho gaarde j Bunderup. Mcdx.

6. maj 1410

Johannes Mogensen Nist, væbner, pantsætter sine ejendomme i Nørholm, Hornum h. til Viborg Kapitel. En Niels Nist i Klaptrop (formodentligt Klæstrup i Vokslev sogn) vidnede 3.7.1469 på Gjerlev herreds ting, hvor Oluf Mortensen Seefeld af Refsnæs (Hellum Herred) fik tingsvidne.

NLA, Viborg Stiftsarkiv, Kuriøse Papirer, Nr. 17. Perg., spor af 7 seglremme uden sigiller. Rep. II, nr. 5092. Dipl. Viberg., s. 22.

Omnibus presens scriptum cernentibus Johannes Magni dictus Niist, armiger, salutem in domino sempiternam. Nouerint vniuersi precentes et futuri, me exhibitoribus presencium honorabilibus viris et discretis dominis preposito et capitulo ecclesie Wybergensis suisque suocessoribus in triginta marchis argenti puri et datui teneri et esse veraciter obligatum, pro quibus quidem triginta marchis omnia et singula bona mea in Nørholm sita prouincie Hornum hæræth, que quidem bona Iohannes Laghæssen de Culdorp bone memorie post mortem sororis sue domine Marine quondam uxoris Iohannis Gwnnæssen iure hereditario acquisiuit, predictis dominis preposito et canonicis inpignero per presentes, tali condicione, quod priefatj domini de dictis bonis fructus et redditus annuatim percipiant in sortem principalis debiti minime computandos, donec per me uel meos heredes legitime redimantur. Insuper obligo me et heredes meos memoratis dominis preposito et canonicis suisque suocessoribus priefata bona disbrigare et apropiare ab impetitione omnium quorumcunque. In cuius rej testimonium sigillum meum vna cum sigillis virorum discretorum, videlicet Petri Nicolai auditoris placiti generalis Wybergensis, Nicolai Jenssen Skatheland, Laurencii Tychonis, Petri Nielssen dicti Riighe, Petri Knapssen et Nicholai dicti Kraagh, consulum ibidem, presentibus est appensum. Datum anno domini m^o ccc^o x^o ipso die beati Iohannis ewangeliste ante portam Latinam.

4. maj 1416

Gamle Ove Ovesens (Mur-Kaas) pergamentsbrev på Gravlevgaard, 2. feria post festum inventionis sancte crusic. Ove Ovesen Kaas (Mur-Kaas) havde 1416 Gravlevgaard i forlening af Viborgbispen. Sønnen Lange Jens Ovesen (Kaas) skrives 1424-30 af Gravlevgaard, og dennes søn Thomes Jensen Kaas skrev sig 1461 og 1464 til Gravlevgaard. *Trap, s. 1057.*

ÆA II, 215, Register over Viborg Stifts Breve, Liusgaard heritt.

Item eth gammell Owe Ouisszens perckmitz breff paa Galodt gardt. Datum mcdxvj 2. feria proxima post festum inuentionis sancte crusic.

1418 (1)

Tingsvidne af Hornum herreds ting, at ingen har bedre ret til den søeng, som ... giver kære på end Bislev kirke.

ÆA II, s. 304, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K108.

Jtem ett tingsvinde aff Hornwmherritzting [att ingen] haffuer bedre rett till thenn sø eng s... giffuer kiere oppo end Bisløff kyrcke. [Datum mcdx mandag nest for sancti Iohannis baptiste d[ag].

1418 (2)

Thomas Thomsen (Sehested) nævnes som ejer af Lyngbjerggaard i Svenstrup sogn. Formodentlig havde han skænket gården til Ø Kloster for sin sjæls frelse. 25.11.1462 mageskiftede Ø Kloster med Helligåndshuset i Aalborg og afgav en gård i Svenstrup, en øde gård i samme egn, som kaldes Topsgaard, og et bol i Ellidshøj mod en gård i Lørsted, 2 bol i Holmsøe og et bol i Altrop, Hanherred. Gården i Svenstrup var sikkert Lyngbjerggaard, der 1490 og 1493 nævnes sammen med Topsgaard.

Danske Magazin 4,5, s. 238. Om den danske Sehested-Linies navn og oprindelse. Omtalt i C.J. Quist i H&K 1986, s. 71.

1421

Malte Nielsen til Pandum, skødebrev på en gård i Vokslev.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K77.

[Jtem Malty] Nielsszens aff Paanums skødebref paa [en gard y V]oxløff. Datum millesimoquadringentesimovicesimoprimum.

1422

Jep Jensen (Benderup) til Tustrup skødede 1422 2 gårde i Gravlev til hr. Niels Eriksen Banner til Asdal. *Kgl. Bibliotek, Thotts Manuskripter 4 °.1888, Viffert Seefelds Ahner, s. 64. DAA, 1888, s. 42, Benderup og note s. 424.*

Om Else Nielsdatters (Benderup) aner:

Denne Tuord Jepsen Benderup waar Jep Jensen Benderups Søn. Jeg hafuer Seet paa Reffsnees et Pergemenntiss Schiøde, som forne Jep Jensen tiil her Niels Erikssøn aff Assdall haffuer udgiffuit paa tho gaarde wdj graffløff under dett Aars tall Anno 1422, Huilket schiøde med hannom till Witterlighed haffuer forsegllet Maltj Nielssøn Aff Pandom, Mads Jenssøn aff Wissborg Och Lass Thommessøn, Webnere.

5. juni 1426

Vi Lave Biskop i Viborg, Ritgert Henriksen, Præst i Voxløf, Jens Trudsøn, Præst og Provst i Næs, Hans Knudsen, Hans Tuesen, Hans Reinebov, Anders Kamy og Laurents Jensen, Præster, har Ons. efter Guds Legems Dag i Aalborg i Vor Frue Kirke set ædle Høvding Erik Eriksøns Brev, beseglet med hele Indsegl, var og selv nærværende og det samme Brev stadfæstede med sin egen Røst: (Rep. I nr. 6246, som er Erik Eriksen, høgvedsmand på Aalborghus og hans hustru Maren Hartvigsdr.s brev af 23.4.1426 på 300 mark til Sct. Anna alter i Vor Frue kirke i Aalborg). Vore Indsegl. Skrevet og forsegllet osv.

RA, [Original i Viborg Bisps Arkiv]. Afskr. efter Bircherod: L. Dipl. og RA, Top. Saml. på papir, Viborg 242 g.1; af Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to, 747 b. *Rep. I, nr. 6261.*

1429

Tingsvidne, at Niels Nielsen i Sørup på vegne af Gravlev kirke skødede Lars Svendsen den jord, som gamle Rouer skænkede kirken.

ÆA II, s. 301, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K87.

Item et tings vinde ludindis at Nis Nielsszen i Sørup skøtte Las Swensszen paa Graueløff kirckis vegne then iord som gammell Rouer otte. Datum mcdxxix mandagg nest epter posche vge (B: skiøde som gamell Roer giorde Graffløff kircke. War hoifuidsegel med flere segelfran. Vnder datum mcdxx).

13. juli 1429

Peder Skadeland og andres vidne om Lyder Holks lovhævd på Vestergaard i Klæstrup, Kalstrup og et møllested i Veggerby sogn.

[Original, senere i Aalborg Helligaandshus arkiv]. Vidisse se nedenstående 26.10.1442, Helligåndsklostre nr. 37. *Rep. II nr. 6412*.

Pæder Skadelandh o.fl. om Lyder Holks Lavhævd paa Wæstergord, Kalstrup og et Møllested i Wygerby S.

1434

Troels Nielsen, skøde til Jørgen Nielsen i Ferslev på en mølle ved Nering bro og en gård i Bonderup. Se år 1407.

Neringbro nævnes 10.11.1488 i tingsvidne af Fleskum herred om jord, der hørte til Michel Andersens gård i Ferslev, og var sikkert en bro over Østerå ved Findelstrup mellem Ferslev og Dall. 1469 og 1470 havde Niels Jonsen i Ferslev pant i Neringbro mølle. 1470 skødede Niels Jonsen Neringbro mølle til Michel Vognsen. *ÆA II*, s. 311. *Rep. II*, nr. 6363.

ÆA II, s. 303, *Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit, K101*.

[Item Trogel]s Nielsszens skøtbreff tiill Iogenn Nielsszen (B: Peder Nilszen af Fersleff. - Jon er vist det rette) oc hanss [paa it]t mølsted ligindis huss Nering bro oc [en gard y B]onderup i Hornumherrit. Datum mcdxxxiiij.

1435

Pergamentsbrev af Hornum herred, at Kay Persdr. Hvide, datter af Per Møllumsen af Komdrup, Hellum herred, skødede en gård øst for kirken og et møllested i Komdrup til Morten Swan, der var gift med hendes søster. Hornum herred er muligt en fejl, da det drejer sig om gods i Hellum herred.

ÆA III, s. 25, *Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, C6*.

J gammelltt pergamentz breff aff Hornum heritt, att Kay Persdatter Huide, Per Møllumssøns datther aff Komdrup, skiøtte Mortten Swan af Komdrup hindis søster hadde, en gord nest østen kircken och j møllested med dam och damsbund samme stedt. 1435.

16. april 1436

Peder Nielsen Roed skænker en jord i Skt. Peders sogn til Helligaandshuset i Aalborg, som også for 140 år lejer hans arvejord i Hasseris mark for 1 sk. årligt, som han dog skænker til fattiges ophold og vedligehold af bygninger. Peder Nielsen Roed døde før 12.8.1443, se denne dato.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 1, Biskop Bircherods afskr. (Gl. sign. Top. Saml., Papir, Aalborg e1). L. Dipl. Rep. I nr. 6816.

Peder Nielsen Rødh gav anno 1436 secunda feria proxima post Dominicam, qva cantatur officium Misæ quasimodogeniti til Alborg Helliggejsthus en Jord i Aalborg i St. Peders Sogn imellem St. Peders Jord, hvilken Claus Bierig paaboede, og Niels Erichsens jord. Item gav, hand til Clostrets fattige deris ophold for sin egen, sine Forældres og Sødskindes Sjæle, ald den Jord, som ham arvelig war tilfaldet paa Hasseriis Mark, at Hellig Aands huus motte nyde den i Leje i 140 Aar, for en Skilling Grot. hvert Aar, hvilken Skilling Grot hand ogsaa Aarlig vilde give til Klosters bygning og Messer at styrke. Og vilde de efter de 140 Aars Forløb frændelis beholde samme jord i Leje, skulde det staa dem frit; dog saa at de selv skulde udgive deraf Ledingen og Bispgiæfven. Forseglet til Witterlighed af Detmar Hendriksen og Matthis Bork, Raadmænd, Saa og af Hr. Hans Reimbo, Hr. Lokke af Woxløf, Hr. Henricke Hemmingsen, Hr. Peder Jeibsen, Hr. Claus Hemmingsen, Præster.

16. april 1440

Brev fra ærkebisp Johannes af Lund til Viborg Domkapitel, Sabbatho proximo ante Dominicam, qva cantatur officium jubilate, lørdag før 3. søndag efter påske. Brevet i Viborg domkapitels statutter, se 8.6.1440.

Pontoppidan Annall. eccles. Dan. II. p. 573-74. [Tabt original i Viborg Kapitels Arkiv]. *Rep. II nr. 7073*, der henviser til Regesta nr. 3644. Optaget i Repertorium nr. 7086 dvs. 8. juni 1440. Omtalt i Lars Frederiksen, Bidrag til Nørholm sogns historie, s. 32.

Johannes, Dei gratia Archiepiscopus Lundensis Sveciæ Primas, sedisque Apostolicæ Legatus, nec non ad infra scripta ab eadem sede Apostolica unicus Commissarius deputatus, Venerabilibus in Christo Fratribus Dominis, Ulrico Arhusiensi et Torlavo Viburgensi, eadem gratia Episcopis, salutem & Sinceram in Domino caritatem atque nostris infrascriptis mandatisimo verius Apostolicis firmiter obedire. Dudum ordine Canonicorum S. Augustini in Ecclesia Viburgensi per bonæ memoriæ Lundensem Archiepiscopum nostrum Predecessorem immediatum, dictæ sedis auctoritate suo proprio non expresso nomine, sed tanquam. ratione dignitatis unico Commissario delegata, certis de causis in selicis recordationis Domini Martini Papæ V. bulla contentis, servatis servandis, suppresso, ac in ipsa Viburgensi Ecclesia Collegio seu Capitulo Canonicorum secularium, prædicta auctoritate erecto, sructuum, proventuum reddituum portionibus inter seculares ipsius Ecclesiæ Præbendatos, æquali moderamine dividendis remanentibus: indivisis tandem ad nostram audientiam tam ex certa relatione, quam ex probata experientia deducta quod de dicta Viburgensi Ecclesia, quæ inter Fratres Capitulares servari debeat, exulabat dilectio, atque ea inolescat invidiæ rubigo si in brevi ipse portiones dividendæ inter dictos præbendatos seu beneficiatos non fuerint æqualiter distributæ Ut autem quibusvis exulantibus discordiis reviviscat intet proximos flamma genuinæ charitatis quodque unicuique eorum, qui in supra dicta Vibergensi Ecclesia Domino Deo militare debeant, per statuta decentia et patibilia debiti injungatur limitatio regiminis, quibus cunqve abusibus extra mundi terminum prosugatis de vestra providentia consisi, quam plurimum circumspecta vobis auctoritate,

qva supra bona, fructis, redditus, et proventus dicti secularis Collegii, in singulas portiones singulis prælaturis, et præbendis assignandas, cum distinctione scilicet trium Prælaturarum, videlicet Præposituræ, Archidiaconatus et Cantoriæ ac XII. Mensarum, vocatis ad hoc vocandis, prout melius secundum Deum et domus ejus decorem expedire videritis, ac quanto citius commode poteritis. Super quibus conscientias vestras oneramus æqualiter dividendi, statuta rationabilia condendi et confirmandi reliquaque, quæ tam piissimum concernunt negotium, libere disponendi; Contradictores quoque per Censuram Ecclesiasticam compensandi plenariam commitimus potestatem proviso tamen, quod Canonicis, qui apud memoratam Vibergensem Ecclesiam sine sraude residentes, chorumque divorum temporibus devote visitantes fuerint, certi redditus seu proventus, qui in promptam pecuniam commutari possunt, pro manualibus seu quotidianis distributionibus assignantur, ut sic quotidiana portantes diei et æstus pondera, gaudeant se quotidiana recipisse præmia, sactique laboris solamina meruisse. Datum Arhus. Anno Domini Mcdxl. Sabbatho prioximo ante Dominicam, qva cantatur officium jubilate. Nostro subsigillo.

8. juni 1440

I nye statutter for Viborg kapitel nævnes bl.a. besiddelser og præbender i Hornum herred. Først herlighed af den bedste gård i Nørholm for en læst korn.¹⁾ To læster korn af Nørholm by med udbyttet af en ålegård sst. kaldet Aalegaard. Der beskikkes en birkedommer til et birketing sammesteds. Ligeledes en mølle kaldet Gudskift Mølle for en læst mel (Gudskift mølle i Vokslev sogn nu kaldet Huul mølle lå 1649 under provsten i Viborg). Ligeledes en gård kaldet Volstrup med en øde mølle sammesteds for en læst korn (Volstrup i Rørbæk sogn), byen Nørholm med en læst salt²⁾ fra Læsø. Herefter præbenderne:

Tiende præbende som er Klitgaard, med en læst korn af Nyrup og Klitgaard: til bordet besiddes en læst korn af Nyrup og Klitgaard med en halv læst salt fra Læsø.

Elvte præbende, som er Hornum, besidder en gård kaldet Soruum (må være fejlskrift for Goerim eller Godrim) i Sønderholm for en læst korn: til bordet en læst korn i Nørholm, med en halv læst salt fra Læsø.

Ligeledes, kirken i Nørholm, med kaldsret til tilliggende annex

Pontoppidan Annall. eccles. Dan. II. p. 571-85. [Tabt original i Viborg Kapitels Arkiv,³⁾] Omtalt i Rep. II nr. 7086, Reg. nr. 3649. Afskrift: Resens Atlas VI, 181. Herefter Bartholin K, 73, hvorefter Pontoppidan. Andre afskrifter: Thott Fol. 737, s. 419; 4to, 1452, 2028, Gl. Kgl. Saml. 4to, 3177. L. Dipl. Bedre referat i P. Severinsen, Viborg Domkirke, s. 299.

Statuta Collegii Wiburgensis. (Indledning, ca. 2 sider oversprunget)

Herefter følger afskrift af dokumentet 16.april 1440, se denne dato.

Post quarum quidem literarum præsentationem et receptionem nobis et per nos sactam, ad earundem executionem, vocato adhoc prædicto Venerabili dictæ Vibergensis Ecclesiæ Capitulo, atque propterea in nostra præsentia personaliter constituto procedendum, svadente justitia, processimus juxta directam et memorato Reverendissimo Domino Episcopo dictæ sedis Apostolicæ delegato, traditam nobis sormam, nec non et quædam bona fructus redditus et

proventus, cum ipsorum pertinentiis dicti Venerabilis Capituli, in status secularis proprietate et possessione persistentis, in XV portiones, tribus Prælaturis et XII Præbendis canonicatibus, prædicta autoritate apostolica, in eadem Ecclesia Vibergensi erectis et ordinatis, sigillatim assignandas, dividenda seu dividendas sore censuimus. Atqve unicuique Prælatorum et Canonicorum præsatæ Ecclesiæ status æqualitate et decencia considentes divisimus et assignavimus hunc in modum: ita videlicet, qvòd tres Prælaturæ pro singulis videlicet dignitate, corpore Præbendæ atqve Mensæ, nec non et XII Præbendæ pro corpore et Mensa singula. bona et distinctos redditus, sive proventus habent. Qvarum Prælaturarum post Episcopatum

Prima est Præpositura qvæ pro dignitate habeat curiam principalem in Nørholm pro una Lasta annonæ. Item duas Lastas annonæ de villa Nørholm cum qvadam captura argvillarum ibidem, dicta Aalgaard. Nec non delegare habeat Balivo Laico jurisdictionem temporalem placiti, dicti Birch-Ting ibidem, qvi faciet justitiam cuilibet in dicto placito conqverenti: ita tamen, qvòd omnes & singulæ pænæ pecuniariæ, ad qvos servitores rustici & coloni Prælatorum & Canonicorum in ipso placito mulctandi fuerint, cedant Prælato vel Canonico cui serviunt, seu cujus bona inhabitaverint. Item Molendinum dictum Gudtsgift Mølle pro una Lasta farinæ. Item pro Residentia sua Præpositus curiam, qvam Episcopi alii Viburgenses pro tempore inhabitaverant, prope stagnum in Parochia S. Nicolai Vibergæ. situatam, cum suis campis, agris, pratis, pomariis & humoleto. Sed pro corpore Præbendæ ipsi Præposituræ annexæ, habeat curiam qvandam dictam Volstrup cum Molendino desolato ibidem pro una, Lasta annonæ in eadem villa Nørholm ac una Lasta salis de Lessøe. Officium quoque Præpositi speciale est, qvòd sit os & Responsalis Capituli. ... (et stykke, ikke vedr. Hornum herred udeladt)

Decima Præbenda qvæ est Klitgaard, pro corpore habeat unam Lastam annonæ de Nyrup & Klitgaard: sed pro mensa habeat unam Lastam annonæ de Nyrup & Klitgaard, cum dimidia Lasta salis de Lesøe

Undecima Præbenda qvæ est Horuum, pro corpore habeat curiam dictam Soruum in Synderholm, pro una Lasta annonæ: sed pro mensa unam Lastam annonæ habeat in Nørholm, cum dimidia Lasta salis de Lessøe

Item, Ecclesia in Nørholm, pleno jure sit annexa Præposituræ

(et større stykke, der ikke vedrører Hornum herred oversprunget).

- 1) En læst rug eller byg var 24 tønder, en læst havre 48 tønder.
- 2) En læst salt var 18 tønder.
- 3) Tilhørte siden Resen (saml. Thott Fol. 72, 4to, 1450).

?dag 1441

Et Thingsvidne om Østergaard i Svenstrup og Møllen, som tilhører Niels Vikersøn, dat 1441.

RA. Aalborg Bispearkiv, Fasc. 2, nr. 10. Registratur. Udtog efter Orig. Senere jf. ?dag 1446 i Aalb. Helligaandshus arkiv]. Rep. I nr. 7209.

2. juni 1441

Væbnerne Jes, Jeppe, Hans og Mathis Bagge skænker Helligaandshuset i Aalborg en gård og et bol i Taarup i Vokslev sogn. Brevet er underskrevet på Ellinggård ved Frederikshavn, hvor Hans Bagge var foged for Mourids Nielsen Gyldenstjerne til Aagaard. Efter påskriften synes der som delvis modydelse givet en gård i Svenstrup. Der er sikkert tale om De jyske Bagger jf. DAA 185, s. 24 og Festskrift til Troels Dahlerup, s. 195.

RA, NKR nr. 3372. [2] segl]. Påskrift: Pa Thorpæ i Voxleff soghen og Thette godz ær bort skifft for 1 gardt i Sønstørup. Omtalt i Jexlev, Gejst.ark. II, s. 133, Rep. II nr. 7173s. *Helligåndsklostre, nr. 33.*

I Jhesu Christi nawn amen. Alle men, thettæ bref see hellær høræ læsæ, helsæ wi Jessæ Baggi, Jæppæ Baggi, Hans Baggi ok Mattis Baggi, thær wabin æræ, kiærleghæ met Gwdh ok kwndgiøræ, ad wi met jen kiærleghæ frii wiliæ ok samdrechteleghed ok i wor walmod giwæ foræ wor siæls nyttæleghedh ok foræ wor fadhers ok modhers ok forældæris ok foræ allæ kristinæ siælæ til then Heleghandes hws i Aleborgh til ewærdheleghæ eghædom wor jordh, som wi hawæ liggindæ i Thorpæ i Woxløf soghn i Himmærsysil, saa som ær jen gaardh ok jet bool i thet samæ stædh met allæ theræ rættæ tilliggilsæ, saa som ær agær ok æng, wot ok thiwrt, lidid ok meghid, intæ vndintaghid, ok tilbindæ wi os met woræ ærwingæ ad frii hemilæ ok tilstandæ the forsawde goz ok tilliggilsæ til forsawde then Heleghandes hws foræ hwær manz tiltalæ. Datum Ælinggaardh anno domini 1441 ipsa sexta feria post festum sancti Nichomedis martiris gloriosi nostnis sub sigillis.

1442 (1)

Bisp Torloff i Viborg, viddise ang. stift og kapitels privilegier og frihed på Asmild birk, Viskum, ... p, Kreyberg, Nørholm, Læsø og Gudingholm.

ÆA II, s. 305, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K113. og ÆA II L155. Omtalt Dahlerup 1, s. 121.

En landttingsvidisze biscop Torloulf j Wiiborg haffuer tagitt effther nogen kongelig breffue liudindis paa priuelegier och friiheder paa alle the bircker som hører till Wiborg stigt och capittell och theris tilliggindis gotz. Vnder Datum mcdxlij.

1442 (2)

Jens Lauridsens Gavebrev til Hospitalet paa alt det Gods, han ejede.

RA, Aalborg Bispearkiv. Fasc. 2, Nr. 3, 11, Registratur. Udtog efter [Orig. Aalborg Helligaandshus Arkiv]. Rep. II, nr. 7296.

1442 (3)

Et tingsvidne om Kalstrup og en gård i Klæstrup. Er muligt nedenstående 20.3.1442. RA, Aalborg Bispearkiv. Fasc. 2, Nr. 3, 11, Registratur. Udtog efter [Orig. Aalborg Helligaandshus Arkiv]. Rep. II, nr. 7297.

Et gammelt Thingsvidne om Kalstrup og en Gaard i Klaptorp, som importerer intet, dat. 1442.

20. marts 1442.

Else Christiensdr. (Vendelbo) af Støvringgaard skænker Aalborg Helligaandshus Kalstrup gård og Kalstrup mølle i Veggerby sogn, mod årlig gudstjeneste. Hun var datter af ridder, marsk Christern Vendelbo og Elne Bugge, den berømte Niels Bugges datter. Hun var første gang gift med Axel Jepsen (Thott) af Støvring og anden gang med Lyder Holk.

RA, NKR nr. 3396. Perg., [8] segl, 7 seglremme skåret ud af samtidigt dansk brev. Påskrift: Om Kalstrop ok Kalstrop møllæ d. mcdxlii // Jeppe Axilss om Kalstrop. Udtog af bisp Bircherod, i RA, Håndskriftssaml. VI. 6, nr. 2. Omtalt i Rep. II nr. 7231, Jexlev, Gejst. ark. II, s. 133. Helligåndskl., nr. 36. Dahlerup 1, s. 121. *Danske Mag.* 5,2, s. 183-84.

J Ihesu Christi naffn amen. Alle men, som thette breff see aller høre læsæ, hælser Elssa Cresternsdater aff Steffringh kyærligh met gud ok kungyører, ath iech aff kyærlighet ok frij villie ok i myn velmod giffuer, skyøther ok aff hander met alle rättæ met thette mit oppen breff fraa migh ok myne arwinghe en myn gaard, som hedder Kalstropp ok Kalstrop mølne, liggendis j Wygerby sogn, som Mikel Nielssen nw j boer, met ager och ængh ok mcInestet, met dam ok damsbund ok met alle ræthet, som jec hauer jnnen Vigerby sogn, wat ok thyrt, lit ok miget, enthe vntaget, ehwath thet helst ær, tiil then helgandis hws i Alborgh tiil ewerdehigh egedom ffor myn syæls nyttehigheyt ok myn forellers ok myn hosbundis ok myne børns, bothe leuendis ok døde, ok alle cristen seelle, tiil ath størke ther met messer ok gudz theneste ok fatigfalks føthe ok oppholde, the som ther nw ære ok met gudz help en hær effther komme maghe, ok j sodan mode, ath the aff forde then helgandis hws lathe migh ok myne foreller, hosbunde ok børn effther war død fire time om arith begaa met messer ok vigiliis, sosom ær then vghe nest efther jwel och nest efter pasche, nest effther pinzedagh ok then nest effther mikelsmessæ; ok tilbinder iec migh met mylle arffinge ath frij, hemle ok tilstande thenne forde gaard ok mølnestet ok dam ok damsbond, som liggendis ær j Wyborg biscop dome j forde Wygerby sogn, tiil forde then helgandz hws tiil ewerdehigh egedom, them ther nw j ære, ok them ther effther kumme, ath nyde ok at bruge tiil there nyttæ ok gaffn j the mathe, som fore ær saffth, wigenkallehigh aff noger oeh forbiuder vnder gudz heffnet noger hær jmod ath hindre. Tiil ythermere foruarelz ok stadfestelsæ hengher jec forde Elsæ Cresternsdater aff Steffringh myt yncegl nethen for thette breff met andre gothe mens, som jec hauer ther fore met bedet, som ær Nis Eriksøns, ther wapn ær, hødisman pa Alborhws, Thames Gørikssen, borgmester i Alborgh, Olaff Maltissen, Matis Bork, Jes Pederssen, Per Nielssen ok Swen Ornigh, radmen j thet samme stet; ythermere thil vitnisbyrd ok forwarelse haue wy hength ware yncegle nethen for thette breff, som ær giffuet ok screuen effther gudz bōrd mcdxlijo aar j Alborgh paa sancti Benedicti afften.

26. oktober 1442

Aalborg Rådstuetings vidisse på Lyder Holk af Støvrings lovhævd af 13.7.1429 på Klæstrup (Vestergaard) i Vokslev s., Kalstrup og Kalstrup mølle, udstedt til Aalborg Helligaandshus efter Lyder Holks enke, fru Elses ønske. Se

også 20.3.1442. Nævnte Niels Jensen i Nysum nævnes 31.1.1489 sammen med Anders Bæk og Søren Jensen i Gravlev, Rep. II nr. 6431.

RA, NKR nr. 3422. *Aalborg Helligåndskloster*. Perg. Beskadiget. [8] segl. Lidt yngre påskrift: Laffhefd breff aff Lydher Holk på Kalstrop. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 133. Rep. I nr. 6412s. Dahlerup 1, s. 122. *Helligåndskl. nr. 36*.

Allæ mæn som thette breff see eller høræ læsit, hielsse wii Niels Ericssøn, høuetznan pa Alburghs hws, Thøtmer Henricssøn, Thames Gøricssøn, burghemestere i Alburgh, Olaff Maltissøn, Matis Borck, Jessæ Pædherssøn, Pædher Nielssøn oc schipper Byørn, radhmen i thet same sted, kerlighe meth Guth och kungøre, at aar effter Guths byrd 1442 then fredagh nest effter the helge elffuæthusændhe jomfruer dagh war schicket føre oss pa wort radhus en beschedhen man Henric, ffrue Elsuffls swen aff Støftringh, met eth breff, som forneffnde ffrue Elsuff sændhæ till os oc lyddhæ pa Kalstrop oc Klæpstorp, oc at hun war thes begherende aff oss. at wii skulde giffuæ the personer till then Helgeandhs hus her i Alburgh thette forscreffne breffs lyddelsse vdhi en skriff vnder vore incigle, thy at hun hafde giffuet Kalstrop oc møllstedhet, till forscreffhue then Helgeandhs hus, oc at hun sielll wildhe gyømæ houæth breffuæt thy at thet lyddhæ pa meræ gosz. Huilket breff wii grannelighe mæthe, hørde oc saghe oc war wskrabet oc wskorn oc wsmyttæth met all wlaflighe smyttæ oc lyddhe ordh fra ordh, som her efter følger: Alle mæn, thette breff see eller høræ læses, huelsse wii Pædher Swenssøn Skadelandh, Mekil Krusæ, Jeppe Jenssøn aff Byenropp, som wæpnære ære, Lasse Owessøn foghet pa Alburgh hus, Nis Mekilssøn hærisfoghet pa Hornum hæris thingh, Symæn i Fyærkildh. Nis Nielssøn i Astrop, Mekil Skyærff i Kongs Thisted ewinnelighe meth Gudhi; wii kungøre alle mæn, som nu ære oc kumme schulle, et aar efter wors herræ føsthelsar mcdxx pa thet ix then onsdagh nest effter sancti Kyeldhs dagh at wii nerwærendes ware i en gord, ther hedher Wæstergord i Klæptorp liggendæ i Hornum hæret i Wøxløff soghn i huilk[en] g[ord] [L]asse Olaffsøn i boer, oc en gord. ther hedher Kalstrop oc eth mølnæstedh i Wygherh soghn, Huilken gord i boær Nissæ Lauessøn, oc hørde oc saghe, at en welbyrdigh man Lyder Holk aff Steweringh war i the forscreffne gorde oc mølnæsted selff tholtæ vberuchtæ dondhemæn so. .ær Jeppe Heggedaal oc Lawe Moghenssøn afforsysell, Gunni Yuerssøn. Nis Perssøn Swingelbergh, Erik Matisssøn, ther wæpnære ære oc boo i Hymmersysell, Jessæ Pouelssøn i Kyelstrop, Jes Moghenssøn i Sk...orp, Pæther Moghenssøn i Fyærkil, Nis Jenssøn i Nysom, Acer Pætherssøn i Hadhersløff oc Laghæ Jenssøn igh, ther bønder ære oc boo i Hymmersysell, meth huilke gode beschedhne dondhemen forscreffne [Lyd]er Holk tillwanth sigh ræthelighe oc schiellighe the forneffnde gaardhe oc mølnæstedh m. lawhæfdh, so som hannum war for rettæ tillfundhen at weriæ fore rigesens raadh i Randhers, at thet war her Cristern Wennelbozs ræthæ gotz met alle synæ tilliggelsse oc hans rette kiøptæ k. oc f[æ]k thet aff rettæ eyeræ oc gaff for fa.. oc fult wærdh oc fæk thet met ja oc vilæ. Thuette hørde wii oc saghe oc withnæ wii meth wore inciglæ hænghe fore thette breff nerwerendes som til fornsæ staar. Quod vidimus et audivimus in

verbo veritatis coram omnibus p..... pro..... in cuius rei testimonium et cautelam plenior sigilla nostra communi consensu presentibus sunt appensa. Actum et datum [anno di]e et loco supradictis.

1443

Jon Viffertsens tingsvidne af Hornum herred, at hans far Viffert Jonsen havde en gård Hjeds, ulast og ukæret og hans arvinger ligeså.

ÆA III, s. 24. Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, BB5.

Ett things widne aff Hornum herritt, Jon Wiffertzen thog, att hans fader Wiffert Jonszen haffde en gaard i Hietze i hafuende werre wlast oc wkierd, at hans arffuinge bør thend ey at omberre. 1443.

12. august 1443

Peder Nielsen Roed, som var jordet i Helligåndshuset i Aalborg, havde før sin død skænket en arvejord i Hasseris mark efter sin moder. Se 16.4.1436. Thomas Thorsen, sikkert også af slægten Roed, havde bemægtiget sig jorden, og hans søn skødede den til Ø Kloster. Prior Anders Bork fremlægger ved Aalborg byting et tingsvidne om Helligåndshusets adkomst.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 3, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Aalborg Helligaandshus'arkiv]. Rep. I nr. 7353 men med dato 19. august 1443.

Peder Nielsen Røød, som var jordet i den Hellig Aands Huus, hafde førend sin død givet til samme Closter en jord i Hasseris Mark, som hand haffde arvet efter sin Moder. Denne jord bemægtigede Thomas Thorsen sig siden, og hans Søn skiødte den derefter til Øø Closter, endog den |: ut modo dictum:| hørde den Hellig Aands Huus til med rette. Herpaa lod Broder Anders Bork, Mester i den Hellig Aands Huus, føre Tingsvidne i Aalborg, udsted af Velb. Christiern Styggie, foget paa Aalborghuus, Thomas Hendriksen og Thomas Giørthrenchen Borgmestre i alborg, Wolf Maltisen, Matthis Bork, Søren Worri, Morten Therbensen og Peder Nielsen Raadmænd. Anno 1443 die lunæ post assumption. Mariæ.

1444

Tingsvidne om Neringbro mølle ved Vesterå ved Dall syd for Aalborg. Vesterå danner skel mellem Hornum og Fleskum herreder. *ÆA II, s. 310, Viborg Stifts Breve, L44.*

Jtem eth tings vinde paa Nering bro mølle Mcdxliij manddagenn nesth effther sancte Lauris dagh.

7. marts 1445

Anders Nielsen i Buderup skænker Aalborg Helligaandshus det halve af Hyllested by, Veggerby sogn. *RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr.4, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus.* [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. Udtog i L. Dipl. XIV A 25. Helligåndskl nr. 43. Rep. I nr. 7481.

Anders Nielssen i Buddrop gaf og bebrevede den Hellig Aands huus i Aalborg anno 1445 Dominica proxima ante festum St. Greorii half Hyllested, som ligger i Wiggerby Sogn i Himmer syssel med al sin tilleg.

15. marts 1445

Torben Jensen i Fjellerad giver Helligaandshuset en halv gård, et halvt bol i Svenstrup og et halvt møllested mellem byen og Svenstrup vad.

RA, *Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 5, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus*. [Orig. i Aalborg Helligaandshus'arkiv]. Udtog i L. Dipl., XIV A 25. Helligåndskl. nr. 44. Rep. I nr. 7486.

Torben Jensen i fiælroff gaf til Closteret en half, men øde gaard liggende i Svenstrup, item et halft Bool ibidem, og et half Møllested liggende imellem forne Svenstrup Wad og Svenstrup bye i hornsherred for sin, sin Moders og Mormoders, sin Husfrues og børns Siele. Dat: 1455 feria secunda Pasionis Dmi. forseget af Thøtmer henrichsen og Thomas Giørichsen, Borgemestre i Aalborg, Oluf Maltisen, Mathis Bork og Skipper Biørn Raadmænd ibidem.

3. april 1445

I en strid mellem ridder Henrik Knudsen Gyldenstjerne til Restrup og abbeden i Øm kloster om kaldsretten til Sønderholm og Frejlev kirker giver pave Eugenius den Fjerde i en bulle abbeden befaling om at bekræfte Henrik Knudsen Gyldenstjernes kaldsret, da det oprindelige privilegium er gået tabt.

RA, *NKR nr. 3523. Gl. signatur: Hornum H. 51*. Perg. med bulle i ham-pesnor. Påtegning på plica: Registrata gratis pro Jo. de Collis. Aa: Udateret vidisse i Arnemagneanske Institut, Dipl. III, 6. Omtalt i Acta Pontificum bind 3 nr. 1869. Rep. I, nr. 7492.

Eugenius episcopus servus servorum dei abbati monasterii in Eem Arusiensis diocesis. Humilibus supplicum votis libenter annuimus *etc.* Exhibita nobis nuper pro parte nobilis Henrici Kanuti M. Arusiensis diocesis petitio continebat, quod licet progenitores sui fuerint ac etiam hodie ipse existat patroni parrochialium in Sonderholm et Fredeloff Vibergensis diocesis ecclesiarum ac in possessione juris presentandi singulas personas ydoneas ad singulas earundem, tamen propter guerrarum turbines et alios sinistros eventus, qui partes illas preteritis temporibus afflixerunt, ipse per privilegia forsan casualiter amissa de jure patronatus ecclesiarum hujusmodi fidem facere non potest, quare nobis fuit supplicatum, ut super hoc suo statui providere dignaremur. Nos igitur de premissis certam notitiam non habentes discretioni tue mandamus, quatinus te informes et, si reppereris predictum H. ejusque heredes dictarum ecclesiarum patronos esse debere, decernas, prout de jure fuerit faciendum. Datum Rome apud s. Petrum 3. non. aprilis pontific. nostri anno 15.

5. juli 1445

Biskop Thorlars i Viborg, Erik Nielsen Gyldenstjerne til Tim, høvedsmand på Aalborghus, Niels Eriksen, Erik Eriksen, Peder Eriksen og Jens Madsen udsteder vidne, at Jep Axelsen (Thott) lovede at lade Aalborg Helligaandshus uhindret nyde Kalstrup og Kalstrup mølle.

RA, *NKR nr. 3534. Tidligere Aalborg Helligåndskloster*. Perg. [6] segl. Efter Danske Magazin: 1 seglfragm. og 5 pergamentremme. Efter Rep. II, 7523: 1. Utydeligt. 2. [Gxvi17 Gyldenstjerne] 5. [Gxvi20]. Efter L. Dipl er 2, 3 og 5

Gyldenstjernes våben. Omtalt i Helligåndsklostre nr. 46. Jexlev, Gejst. ark. II, s. 133. Rep. II nr. 7523. *Danske Mag.* 5,2, s. 185.

Alla men, thette breff see heller høra læses, helsa wy Thorlaff, met guds nadhe biscop i Wyborgh, Erik Nielsson aff Tiim, riddaræ och høwitzman pa Alborghus, Niels Ericson, Eric Ericsson, Pædher Erikson och Jess Mattisson, riddæra, kerlig met gud oc kungøre, at aar epter gudz bõrdh medxl pa thet fempta then mandagh nest epter war frwæ dagh visitacionis wara wy och manghæ andhræ gothe mæn skikkade i grabrødhre closter j Alborg, hørde och saghæ, at walboren man Jæpp Axelsson fullelighe tilstodh och aldhelis staducht och fast holde vilde, thet helghandzhuset j forne Alborg matte whinderlige nydhe och hawa Kalstrop, som ligger j Wygherby sogn j Hymersyssell, met mølle stedh j thet sama steth met thera tillegilssæ j alla madhe, som fordis Jæppe Axelsons keræ moder, frw Elsø aff Stoffringhe, thet til forne gifuit hafde. Jn quorum omnium et singulorum fidem et testimonij euidentiam sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum et actum anno, die et loco supradictis.

9. august 1445

Tingsvidne af Aalborg byting, at abbed Niels Mogensen i Vitskøl Kloster mandag før Laurentii dag på Aalborg byting skødede lydeligt på klostrets vegne med tørv og træ til biskop Torlav i Viborg og hans domkirke en gård sønden for S. Bothelss kirkegård, Sønder Alstorp og Alstorp fang og en øde gård i Hasseriis i forskrevne St. Peder sogn med al dens tilliggelse. Sønder Alstorp var en gård, der lå tæt ved Aalborg. Niels Wærre, der omtales som bymand i Aalborg, er uden tvivl den senere foged på Aalborghus og endnu senere herredsfoged i Hornum herred.

Arnemagneanske Institut, Dipl.III, 7, Viborg Bisps Arkiv. Perg. [8 segl]. Udtog med år 1440: *Danske Magazin* I, s. 183. H&K 1979 s. 14 også med år 1440. Trap s. 1034. I Rep. I nr. 538 angives et udateret brev med samme indhold og med angivelserne: [Orig. Viborg Bisps Arkiv]. Bircherods Afskr.: L. DipL foran 1442. Der synes klart at være tale om afskrifter af nærværende brev, men med fejlagtige dato.

Lasse Awessen Foged paa Alborghshws, Morten Laurensen Sparch Domprovst, Jens Ingworssen Præst, Mattes Bork, Pæther Nielssen, Ingwor Pætherssen og Swen Orningh, Raadmænd i Alborgh, og Buddy Haghenssen i Hasseriis. Mand. før Laurensse Dag paa Alborghs Bything fik Hr. Thorlaff Biskop i Wiborgh et Thingsvidne af 8 Dannemænd: Eric Nielssen af Broytzkow, Palne Jonssen og Jon Wiftherthssen, W., Jes Pætherssen, Eric Jensen, Nis Laurensen, Nis Werræ og Mechil Smeth, Bymænd i Alborgh, hvilke udginge, beraadte dem og kom inden alle 4 Stokke igen og vidnede, at de havde set og hørt, at Broder Niels Mawnssen Abbed i Witschiffie paa Thinget samme Dag og paa Klostrets Vegne skødede med Tørv og Træ Biskop Thorlaff og hans Domkirke den Gaard, som havde tilhørt hans Kloster, næst sønden ved s. [Bot]hels Kirkegaard og et Jordsted uden Westræ Port i s. Pætherss Sogn, Søndræ Alstorpp og alt Alstorpp Fang og en øde Gaard i Hasseriis i forne. s. Pæthers Sogn og vederkendte sig fuldt at have fanget derfor. Vore Indsegl. Givet osv.

7. september 1445

Tingsvidne af Hornum herred, Vor Frue aften nativitatis. Broder Anders Bork i Aalborg Helligaandshus fik vidne, at den østreste gård i Taarup tilhører Helligåndshuset, og at Benedites Dall, der var foged på Restrup for Hr. Henrik Knudsen (Gyldenstjerne, til Restrup), uberettiget havde taget en del af marken, der hørte til gården. Gården fik Helligåndshuset af brødrene Bagge, se 2.6.1441.

RA, NKR. *Tidl. Aalborg Helligåndskloster*. Perg. [7] segl. Påskrift: En gårdh i Thorpe er bort skifft for ien gårdh i Sønrop. Omtalt i Rep. II nr. 7538s, Jexlev, Gejst. ark. II, s. 133. *Helligåndskl. nr. 47*.

Allæ mæn, som thettæ breff see ellær høræ læsit, hielssse wii Pouel Jenssøn, thingh foghet i Hornumhæret, Nis Jenssøn i Wæsterriis, som wæpner ær, Acer Jenssøn i Byennerop, Hintze Anderssøn i Moldbergh, Jes Pædherssøn i Thyri-strop, Pædher Pouelssøn i Wolstrop och Thames Gerleffsøn kerlighe meth Gudh oc kungøre, at aar effter Guts byrd 1445 vpa wor frwe affthen nativitatis war schicket for oss och flere godhe mæn, som tha nærwerenes wore oc thingh søchte pa Hornumhæris thiingh, renliuædhæ man brodher Anders Bork, gardhsmæster i then Helgeandhs hws i Alburgh, huilken eth fult stanendæ things withne æskædæ, fic oc framleddæ aff otte beschedenæ dondemæn, som ære Morten i Swldrop, Twri Postel, Mathes Pædherssøn. Jessæ Farssøn i Hietze, Jes Nielssøn i Dyrdep, Pædher Nielssøn ibidem, Nis Acerssøn i Hedægardh oc Sówren Nielssøn i Æstrop. huilke forscrefne otte dondhemæn samdrechtælighe meth beradhen raaadh, sameldæ hendhuer oc thørre frii wilie swo withnædæ och saghdæ vpa thørre sannen oc godhæ tro, at then østerste gardh i Torpe i Woxleff soghn ær rættælighe oc schieligihe guien till forneffnde then Helgeandhs hws i Alburgh aff rætt eghere meth alle synæ tillggelsse, oc ma enghen then forneffnde gardh æller gardhs tilliggelsse hindre eller brughæ amodh thørre wilie i forneffnde then Helgeandhs hws. Vtermere withnedæ these same forscrefne otte mæn swo then same tiidh, at Torpæ oc Torpæ mark war rebæth och skifft nu i fastæ war, i firæ delæ, oc then fyærdæ dell aff mar-ken war lacht till forsaghde then østerste gardh i Torpe meth rette, oc ther ouer togh her Henric Knutssøns foghdæ Benedictus Dall thridie parten burth aff then forscrefne fyærdell jordh, som then Helgeandhs hws tillhør oc laghdæ then till her Henrics jordh amodh rette. Framdelis withnædæ the oc swc vdhi thet same, at forsaghde broder Anders Bork oc hans wisse budh hafde wærit thry thingh nest fore sancti Johannis dagh nu war midhsommær vpa forsaghde thingh oc laste oc kyærdhæ, at forsaghde jord war thøm for aardh oc saadh amodh thørre wilie oc amodh rette, och forbødhe the noghen at føre then agrødhæ ther vtaff, førræ en thet worthe ardelt anthen meth rnyne æller meth rætte. Quod vidimus et audiimus in verbo veritatis, coram omnibus publice protestamur per presentes. In cuius rei testimonium sigilla nostra cum consensu presentibus sunt appensa. Actum et datum anno, die et loco supradictis.

1. februar 1446

Niels Wilder og broderen Torben Jensen i Fjellerad skøder Aalborg Helligaandshus fjerdeparten og halvparten af et møllested, en gård og et bol i Svenstrup syd for åen. Endvidere giver de til de fattiges underhold den årlige afgift af godset, som de havde arvet efter søsteren Kayæ, som døde i Vadstena kloster i Sverige. 1436 gav Niels Eriksen, borger i Aalborg en jord i Skt. Peders sogn til Helligaandshuset. I dokumentet nævnes søsteren Katherine Eriksdatter i Vadstena klosteret. Hun døde her 18.5.1481. Danske Magazin 5,2, s. 182. (Læsø antagelig fejltolkning af Barsø, Baarsø, nu Marsvinsholm i Skåne, Skåne jf. P. Severinsen Viborg domkirke s. XXX og Dipl. Viberg. s. 367).

RA, *Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 8, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus*. [Orig. i Helligaandshus's arkiv]. I RA, Aalborg Bisparkiv Fasc. 2, nr. 23, et udtog med teksten: Niels Villertsøns i Lessø hans Skødebrev på Østergaarden og Møllestedet i Svenstrup til Hospitalet, dat. 1446. Udtoget er grundlag for Helligåndskl. nr. 48 og Rep. I nr. 7653.

Nis Wilder giver, oplader og afhænder fra sig og sine Arvinger til den Hellig Aands Huus i Aalborg fierde parten i et Møllested, Dam og Dambund, og i en Gaard og i et Bool, som ligger i Svenstrup, Sønden til Aæn; ligesom hans Broder Therbern Jenssen i fiello har ogsaa givet og bebrevet til samme Hellig Aands Huus halvparten i forne Møllested og gotz, saa haver de og begge givet, hvad for denem Aarlig tilfalden er efter deris Søster Kayæ, som døde i Wathstenæ, i forne Møllested, gaarde og bool, til uigienkaldelig eyendom, at styrke dermed Guds tieniste, og fattige folks føde og ophold. Til witterlighed forseglet af Thetmar Henrichsen, og Thomas Giøderichsen Borgmestre, Oluf Maltisen; Matthis Bork, Søren Øren Raadmænd i Aalborg. Dat. Alburgi d. i Febr. Ao 1446.

28. september 1446

Nis og Jes Svænicksen i Raakilde i Ellidshøj sogn, bønder, samt deres moder og søster giver den jord i Svenstrup, som de havde arvet efter faderen Svænike Nielsen, til Aalborg Helligaandshus

RA, *Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 7, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus*. [Orig. i Aalborg Helligaandshus'arkiv]. (Gl. signatur: Top. Saml. på papir, Aalborg 7). L. Dipl. Helligåndskl. nr. 49.

Anno 1446 den 28. Septembr. gaf Nisse Svænicksen og Jesse Svænicksen af Raakilde, Bønder, samt deres Moder og Søster til Helligaandshuus i Aalborg deres Jord som de hafde udi Svenstrup, og waar dem af deres Fader Svænike Nielsen Arvelig efterladt.

1447 (1)

Jens Nielsens Skødebrev i Volstrup paa et Bol i Svenstrup til Hospitalet, dat 1447.

RA, *Aalborg Bisp. Fasc. 3, nr. 19, registratur*. Udtog efter [Original i Aalborg Helligaandshus arkiv]. Helligåndskl.nr. 53. Rep. I nr. 7752.

1447 (2)

Tingsvidne, at Axel Axelsen og hans hustru Agnes Jensdatter har boet 7 år i Rundengaard og har 3 fællesbørn.

ÆA II, s. 305, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K.110.

Tingswintne att Axell Axelszen och Agnes Jensdotther, hans høstrue, hafuer boed j Rundengard j vij aar och haffde samem thre echte konebørn bode med gudz log och landz loug. Mcdxlvij

5. juni 1448

Biskop Torlav i Viborg, prior Peder Winther, priorinde Mette Pedersdr. og konventet i Aalborg Frue Kloster tillader Jon Viffertsen (Viffert til Torstedlund) at bruge Karup mark og skov i hans livstid mod 1 pund korn årligt til jul. *RA, NKR nr. 3656a. Tidl. signatur: Torstedlund nr. 1. Perg. [3] segl. 3. G. 714* s. pet[ri] ... forbogstavet p. Peder Jensen Vinther, prior ved Frue Kloster i Aalborg. Hjelm med 5 påfuglefjer og 4 hejrefjer, Utydeligt. (Det i DGS, G 714 gengivne segl er fra et dokument fra 1398). Rep. II nr. 7792.*

Vi Thorlaff Biskop i Wiborg, Pædher Vinther Prior i vor Frue Kloster i Alborgh, Mætte Pædhersdøtter Priorisse og Konventet sstds.³ under Jon Viferdssen Karorpp Mark og Skov i hans Dage at bruge, i saadan Maade, at han skal hvert Aar inden Jul give Klostret 1 Pund Korn og ydermere være os til Vilje. Datum Alburgh die Bonifacii.

1449-1503

Af medlemsprotokollen for Guds Legmes Lav i Aalborg, Liber vivorum, fremgår, at følgende personer fra Hornum herred blev optaget i lavet.

Hr. Lokke, som stiftede og funderede Sct. Jost kapel i Nibe, (1456-59),

Hr. Laurentius Valtersen, forstander ved Sct. Jost (Kapel i Nibe) (1456-59),

Lars Viffertsen (til Torstedlund) (1456-59),

Anders Pallesen i Sønderholm (1456-59),

Peder Nielsen i Djørup (1456-59),

Jep Buddissen (herredsfoged i Hornum herred) og hustru Inge, (1456-59),

Jens Madsen af Nibe (1456-59),

Mads Mogensen i Vokslev (mellem 1465-66),

Peder Jensen af Torpe (Taarup i Vokslev), (1466-82),

Peder Graversen i Nørholm, (1466-82),

Thames Pedersen af Sørup (1466-82),

Knud Terkelsen i Lundbæk mellem (1490-91),

Lars Hummelø 1503,

Jens Hansen i Hornum, 1526, sikkert herredsfoged i Hornum herred.

NLA, Lavsarkiver, Guds Legmes Lav i Aalborg, og Langebeks afskrift i Rigsarkivet. C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, København 1899-1900, s. 653-694.

Herre Lokke, som fwnderit oc styffte sancti Jostis capelle i Nibe, Her Laurentius Valterssøn, forstandher ath sancte Jost, Las Wiffertthssøn, Anders Palsøn i Sønderholm, Per Nilsøn i Dyrdorp, Jep Budisøn, uxsor ejus Inghe, Jes

Matssøn aff Nybe, Matis Monssøn i Voxsløff, Per Jenssøn aff Torpe, Per Graverssøn aff Nørholm, Thames Perssøn aff Sørup, Knud Terkelsøn i Lundbeck, Jøss Hanssøn i Hornwmk.

3. marts 1449

Tingsvidne af Fleskum herreds ting, udstedt af bl.a. Chr. Michelsen (Tornekrannds), foged på Aalborghus, at Lars Jensen i Hasseriis fik et vidne af 8 dannemænd, at Poul Pedersen, som levede og døde i Hasseriis solgte Lars Jenssens fædrene gård i Lillevorde og delte værdien med Lars Jensen.

RA, Fleskum Herred. L.Dipl. Perg. med [8] segl. Rep. II nr. 7856.

Cristern Michilssen a. w., Foged paa Olborgh, Jes Andherssen Foged i Flesk[um H.], Trud Persssen i Powelstrop, Nis Ørth, Clemen Michilssen, Jes Tordhssen, Henrik Solberigh, Per Mogenssen i Gundrop. Første Man[dag] ... Faste paa Fleskum H.s [Thing] fik beskeden Las Jenssen af Hasseriis et Thingsvidne af 8 Dannemænd: Henrik Bree, Per Gundrop, [lille] Joen, Nis Ørth, Per Mowenssen, Henrik Solberigh, Jep Nielssen i Nøslingh og Per Swenssen, hvilke vidnede, at de saa og hørte, at Powel Persssen, som boede i Hasseriis, hvis Sjæl Gud have, solgte Las Jenssens fædrene Gaard i Lillæ Wordum og oppebar fuldt Værd, lige Halvdelen med Las Jenssen. Med vore Indsegl. Datum et Datum et actum.

13. februar 1452

Peder Madsen (Vognsen af Stenshede) i Boller (Bollu i Taars sogn, Vendsyssel), væbner, gav en jord i Nibe til Aalborg Helligåndskloster.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr.10, Bisp Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 10). Omtalt i L. Dipl. Helligåndskl. nr. 65.

Peder Matsen i Bollu, Wæbner, gaf og legerede an. 1452 den Søndag nest for Valentini dag en Jord i Nijbe til den Hellig Aands Kirkes bygning i Aalborg og til Guds Hæder og tieniste og fattige folkes i Klosteret ibidem føde og ophold. Forseglet til witterlighed af hr. Peder Esgisen sognepræst i Thaars, Jøss Nielsen og Thomas Nielsen, Wæbner.

8. august 1452

Niels Jepsen af Svenstrup, bonde, skænkede 1452 næst efter Skt. Petri dag 3 af sine agre til Helligåndsklosteret i Aalborg.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 11, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Aalborg Helligaandshus arkiv]. (Gl. sign. Top. Saml. Papir, Aalborg e 11). Omtalt i L. Dipl.

Niels Jeibsen af Svenstrup, en bonde, gaf til Hellig Aands kloster i Aalborg 3 af sine agre an. 1452 ♂ tirsdag nest efter S. Petri dag ad vincula, da Oluf Andersen (!) vaar Prior ibidem.

1453 (1)

Et brev af Viborg landsting, at Jon Viffertsen (Viffert) til Torstedlund er tildømt en gård i Hjeds, og at alle Jens Stars breve kendes magtesløse.

ÆA III s. 27. Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, E4.

Ett breff aff Wiiborig landtztung, Las Jepszen landtztungsschrieffuer wdgaff med andre adell, huar wdii Jon Wifferttsøn er tilldomptt thennd gaard i Hedtze, och Jes Stars breffue alt werre machtelösz. Anno 1453.

1453 (2)

Vidisse, at 6 mænd har set et beseglet brev udstedt af ridder Niels Bugge til Hald, hvori han har skænket de fattige gods i bl.a. Vokslev sogn.

ÆA II, s. 245, Register på Viborg Stifts Breve, Rinds herrit, F94.

Item enn vidisse aff vj menndt haffuer sieth eth breff meth henn-gende inzegell saa lydenndis, atth her Niels Bugge riddher haffuer giffu[itt] till fattigfolck thette effterne [gotz]: y Louertzsøsle y Winstr[up (Ungstrup) sogenn y Wertrup by], item y Hymmer[zøsle y Huornumherritt y Woxleff, item y saling Hiercke, jtem y Harsøsle, mett mere. Anno mcdliij].

7. maj 1453

Tingsvidne af Hornum herreds ting, at Anders Bork, prior i Helligaandsklostret i Aalborg, mageskiftede klostrets gård i Taarup, Vokslev sogn mod en gård i Sørup, Buderup sogn med Jens Nielsen Frost. Nævnte Poul Jensen i Hornum vidner måske 15.8.1454 på Hindsted herreds ting jf. Rep. II nr. 388. I Hald lens regnskab 1545-46 nævnes Jens Frost i Vokslev.

RA, Perg. Saml. Aalborg Helligåndskloster. [10] segl. 7. og 8. ulæselige rester. Udtog af bisp Bircherod, i RA, Håndskriftssaml. VI. 6, nr 13. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 135. Rep. II nr. 243. Helligåndskl. nr. 70.

Alle men thette brefft se eller høre læses kungiøre wi Nis Werræ, hæretzfoget i Hornum hæret, Nis Jenssøn i Vesterriss, Las Maltssøn, Hinrik Luno, ther waben ære, Morten i Suldorp, Per Smid (i) Hetze, Therkil Tordssøn i Bondorp, Seuerin Perssøn i Støffring, Tygi i Wolstorp ok Per Tvrisson i Swenstorp met thette wort obne breff, at aar effter Gudz bvrð 1453 then mandagh nest for helligh torsdagh po Hornum hæretz thingh war skikkit for oss och mange dannemen tha nerværendes ok thingh søkte, regelbwnden man Broder Anders Bork, prior i then Hellighandz huss i Alhurch, huilkin som logligh esket, fek ok framledde eth fult och loglight thingxwitnæ aff ottæ beskedhne dannemen, sossom ware Pouul Jenssøn i Hornum, Per Pouelssøn, Pouel Mattissøn, Jes Owssøn i Wegerby, Sywert Maltssøn, Per Pouelssøn i Abeldgord, Seuerin Perssøn ok Per Bonde i thet same stet, huilke forscreffne men alle ottæ met ændrecteligh røst ok [sam]elfeste hender witnede po there siæll och sannend, at them so Gud hielpæ, athe sowæ ok hørde po then same dagh oc vppo thet same thingh forneffnde pior først skiøde Jes Nielssøn Frosti jen then Hellighandz rettæ frii gord, som liggendes er i Torpe i Woxloff sogen, huilkin Hommel Øll nu vti boor, met ager och engh ok alle sinæ tilliggelse til ewige eyædom; item tha strax skiftte ok sk[iød]de then same Jes Nilssøn then forneffnde prior ther for amod igen jen hans gord, huilkin han nu sielff vti boor ok

er liggendes i Siørup i Hornum sogn i forneffnde Hornum hæret met alle sinæ tilliggelse, som er ager ok engh, fægangh oc fiskewatn, lidet ok myghet, inthet undtaget, til forneffnde then Hellighandz huss til ewerdeligh eyedom ok tho i so made, at then same Jes Nilssøn skal tage til sigh til then same gord i Torpe, som han igen fek, sodan ledingh ok bøndervtrettzell ok alle koningligh skat ok theneste, som han til forne war woon vt at giøre aff then forscreffne gord i Siørup, ok at then gord, som then Hellighandz huss igen fek i Siørup, skal wære so frii [som then] same gord i Torpe til forne war. Ok i so made tha tillode herre Knut Hinrikssøn, riddere och høuitzman po Alburghuss, som thet læn [t]ha i wære hade, po koningens wegne och bønderen ok legssmen i samne forneffnde hæres, at thet skiffæ skulle so tilgaa [oc] biuæ [stadfest] til ewigh tiid. Huilkit wi hørde och sowæ, thet so gik ok foor innen fire stokke po forscreffne Hornum hærets thingh, thet witne wi framdelis po tro ok sanne oc hae til witnesbyrd ladet henge wore indzegell for thette breff. Datum anno die et loco supradictis.

25. januar 1454

Michel Jensen af Haverslev udlejer for 14 år sin jord i Døvelstrup til Jon Viffertsen på Torstedlund, da han ikke kan betale en gæld på 12 mk. Døvelstrup, Dyvelstrup, en forsvunden landsby i Aarestrup sogn på grænsen til Aars herred jf. tingsvidne af Haverslev kirkegård 4.2.147. Den nævnes endnu 1688. Kronen skødede 28.5.1476 Dyvelstrup i Aars herred til Jon Viffertsen på Torstedlund. Byen har måske haft jorder i begge herreder.

RA. Perg. saml. Torstedlund gods, nr. 2. Perg. [3] segl. Omtales i Restrup gods, NLA, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 43. med teksten: ”Michel Jensøns af Haverslev, Skiøde og Leyde Brev til Velb. Jon Viffert, paa Dyvelstrup. Dato 1454 er”. Efter påskrift i margin med nyere hånd angives datoen 25. januar. *Rep. II nr. 314.*

Michil Jenssen i Haddersleff. Vederkender jeg mig skyldig at være velb.aarne Md. Jon Vifferssen 12 Mk., som nu landghanss er, for hvilke jeg under ham min Jord i Døulstrvp norden Vejen, 2 Gaards Eje, i 14 Aar i Leje at have. Naar disse Aar fremgangne er, skal mit Gods fri være til mig igen foruden alle Penge. Medb. af flere gode Mænd Hr. Niels Thuressen Sognepræst ibid. og Marthen Mattissen i Hadersleif. Datum Hadhersleff die Pauli ap.

1455

Jon Viffertsen (Viffert) i Torstedlund tildømmes en gård i Hjeds. *ÆA III, s. 25, Register paa breffue paa Olborghusz 1573, C3.*

Kong Cristens dom, att Jon Wiffertzen er tilldomptt thend gaard i Hedtze. 1455.

21. april 1455

Tingsvidne af Hornum herred. Per Smed, herredsfoged, Nis Eyssen, væbner, Morten i Suldrup, Gunde Madsen, Niels Pedersen i Hæsum, Ove Esgesen og Peder Povelsen, bønder, vidner, at Jon Viffertsen (Viffert) til Torstedlund fik et vidne af Jens Ovesen i Veggerby, Niels Suldrup, Peder Mortensen i Byrsted, Anders Neb i Pandum, Per Glad, Niels Mikkelsen, Peder Povelsen og

Niels Jensen i Volstrup, der vidnede, at Jon Viffertsen på 3 ting lod læse beviser på alt sit gods i Torsted og 2 gårde i Aarestrup beboet af hhv. Jens Pedersen og Laurids Mikkelsen, og afkrævede Las Maltesen, Jep Dionisens og andres bevis på det nævnte gods. Der fremkom da ingen bedre beviser, hvorfor herredsfogden og menige herredsmænd dømte ham til at gøre lovhævd på godset. Det gjorde han da med riddere og bønder. Det er sikkert Lars Maltesen (Viffert) til Gunderstedgaard, og Jep Dionisen er sikkert søn af Dynnes Pedersen Galskyt, søn af Peder Mortensen Galskyt til Mølstrup.

RA, Perg. saml. Torstedlund gods. [7] segl 5. Niels Pedersen i Hæsum, gult voks. 7. Peder Povelsen i Volstrup, underlag af gult voks, overlag af grønt lak. Omtalt i H&K 1934, s. 355. *Rep. II nr. 1412.*

Per Smid Herredsfoged i Hornum H., Nis Eyssen a.w., Morten i Suldrop, Gunni Matissen, Nis Perssen i Hærssum⁵, Owæ Esgeren og Per Powelssen⁷ Bønder. Mand. før Jøriens Dag paa Hornum H.s Ting fik velb.aaren Svend Las Wiffertssen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Owsssen i Wegerby, Nis Suldrop, Per Mortenssen i Byrsted, Anders Neb i Pandom, Per Glad, Nis Mikilssen, Per Pouelssen i Wolsted og Nis Jensssten sstds.; disse vidnede, at de saa og hørte, at velb.aaren Md. Jon Wiffertssen paa forskrevne Ting i 3 Tingdage lod læse sine Bevisninger paa alt det Gods i Torsted og paa 2 Gaarde i Aaritzstorp, og i de 3 Tingdage paaæskede Jon Wiffertssen Las Maltissøns og Jep Dinussøns Bevisning, om de der nogen paa havde, eller hvo som der havde Bevisning paa; og ej der kom nogen Bevisning eller bedre herforinden paa forskrevne Gods end, som Jon havde. Dermed tildømte Fogeden og menig Tingsdom ham til sin Lovhævd paa forskrevne Gods at gøre, hvilken Lovhævd han gjorde med gode Riddermænds mænd og "erffwæ bønder", som ham burde, først paa alt det Gods, i Torsted ligger, og siden paa de 2 Gaarde i Aaritzstorp, som Jes Perssen og Las Mikilssen i boer. Over hvilken Lovhævd forskrevne Jons "loghøring" var paa forskrevne Ting og Dag og mælte den ved Magt at blive. Sig. nostra. Datum etc.

5. Niels Pedersen i Hæsum

7. Peder Povelsen i Volstrup

6. juni 1455

Johanne Andersdr. af Asdal, enke efter Hr. Niels Eriksen Banner, giver Helligaandsklostret i Aalborg en gård i Veggerby. 21.1.1456 mageskiftedes gården af prior Anders Bork til Niels Jensen af Vesterris, se denne dato.

RA, Perg. saml. Aalborg Helligåndskloster. [4] segl jf. *Rep. 2.* Skrådelt skjold, forskelligt fra Lxxii 21-23 (Anders Nielsen Banner til Kokkedal). Jon Mortensen 1751 i L. Dipl. og i Ny kgl. Saml. 4 to 747a: "Quatuor appendent sigilla flavi coloris prorsus illæsa" Omtalt i *Rep. II nr. 495*, Helligåndskl. nr. 74, Jexlev, Gejst. ark. II, s. 135. *Danske Magazin. 5,2, s. 190.*

J Ihesu Christi nawn amen. Alle mæn, thettæ breff seer heller hører læsæ, hielser iæk Iahannæ Andersdotter aff Aasdal, her Nyels Erikssens æffterleue, kiærlich met gudh oc kungiøre, ath iæk aff en kiærlichæ oc frij williæ oc j myn walmod hauer giuet oc æn giuer, vnder oc oplather oc met alle rettæ affhender met thette mith obnæ breff ien myn gardh, hwilken Matz Tamssen hær tilfornæ j bodæ, oc ær ligghendis j Wiggheby, j Hornumhæret, j Wyborgis bisskopsdom, met agær oc engæ oc allæ sijn rettæ eghæ oc tilliggelsæ, til then helghandzhws i Alborgh til ewærdelich eghædom til then samæ helghandzkirkis oc husæs byggheningæ j thet stet oc ther vthi ath styrkæ gudz hiether oc thenistæ oc fattughæ folkis fødæ oc klædæ oc vpholdh, for myn siæls nyttæliched oc myn kiæræ faders oc moders oc forælders oc sydskens oc bøørns oc for allæ kristnæ siæls. Thenne samæ forde gardh met allæ forde tilliggelsæ tilbinder iæk mægh oc mynæ arwifigæ met thette mith obnæ breff ath frij, hiemlæ oc tilstandæ til forde then heligandzhws til ewighæ eghædom for hwær manss hinder oc atalæ, efftær som lown wdwiser. Til forwaringæ oc stadfæstelsæ allæ thessæ forskrefnæ thing tha hauer iæk met williæ oc witskab lat hengæ mith jntzeil nethen for thette breff, oc til samthyckæ oc windisbørdh tha hauer iæk biedis mynæ kiære sønners intzeil for thette breff met mith, so som ær her Anders Nyelssen aff Kockedaal, ridders, Mickel Duwes af Thorp oc Offæ Nyelssens, ther wæbenær ære. Datum anno dominj m^ocdlv feria sexta infra octauam corporis Christi in opido Alburgis.

16. september 1455

Tingsvidne af Aars herreds ting om Torstedbro mølle, som der senere tages tingsvidner om på Hornum herred. Tingsvidnet nævner Nis Werræ, der havde været herredsfoged i Hornum herred og var bosat i Busted.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 4. [10] segl. 2. Utydeligt skjold. Rep. II nr. 520.

Terkil Brems, Foged i Aarss Herred, Las Jonssen, Per Geedh, der webner er, Nis Perssen i Hwamme, Wogen Jenssen, Nis Werræ, Jes Stinger i Aarss, Symon Jeybssen i Krostorp, Jellu i Mædelby og Swenningh i Giuer. Tirsd. før Mauricii Dag paa Aarss H.s Ting fik velb.aaren Md. Jon Wiffertssen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Stinger i Aarss, Nis Nielssen i Blæær, Jes Nielssen i Giuer, Symon Jeybssen i Kroxstorp, Jon i Skorup, Per Winter i Owstorp, Kjeld Ørn og Jes Twessen; disse vidnede, at dem vitterligt var, at Torstedbro Mølle havde Wiffert Jonssen i Væрге ukæret sin Tid ud, og var hans rette Gods, og siden arvede Jon Wiffertssen den Mølle og Møllested efter sin Fader ligervis, som han arvede andet ret Arvegods efter ham, og har Jon siden haft den ukært til denne Tid. Vore Indsegl. Datum etc.

1456

Viborg landstings dom 10.11.1599 om vragret af Fur med citat af Viborg kapitels privilegier 1239 og birkeretsbrev på Fur og Nørholm 1456.

... Thernest framlagde Stormectige, høgborne førstis, høgluolig Ihukomst konning Christians beseglitt Pergamendts breff wnder sin datum 1456 wdj huilcken hans Matts. haffuer fuldbørdt oc samtyct til Euig tidt hederlige mendt

her Proust, Erkedegne, Cantor oc menige Capitel wdj Wiborig Theris birck oc birckiret i Fur, Nørholm oc anderstedts som the aff Arrild tiidth hagde haffuer.

13. januar 1456

Hr. Niels Pedersen Gyldenstjernes testamente. Heri nævnes blandt mange andre begunstigede Skt. Jost (kapel i Nibe) med 6 pund byg og præsten samme sted 1 skilling grot. *Danske Magasin 3,3 s. 299. med henvisning til RA, Gehejme Arkivet, Danske Samlinger nr. 797, testamente på papir.*

21. januar 1456

Væbner Niels Jensen af Vesterris afstår en gård i Torpet (Saltum s.) mod at få Aalborg Helligaandsklosters gård i Veggerby. Vesterris, Bislev s. tilhørte fra gammel tid Vitskøl Kloster og nævnes 11.8.1470 i tingsvidne af Gislum herred, Rep. II nr. 285. Kongen gav 1.6.1554 abbed Anders lov til at beholde fiskeriet ud for Vesterris, Regesta 1. r. nr. 1243. Vesterris kom 1624 under Lundbæk. Gården i Veggerby er den samme som nævnt under 6.6.1455. Las Dan var 1462-66 hovedsmand i Han h. J.E. Olesen, Rigsråd, kongemagt, union 1434-1449, s. 546.

RA, Perg. saml. Aalborg Helligåndskloster. [7] segl. 1. stump, Niels Jensen, M71, utydeligt. 5. H. XLV 3, Las Dan, Væbner. 6. Mathias Bork. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 135. Helligåndskl. nr. 77.

I Iehsu naffn Amen. Alle men thetæ breff see elle høre læse hiælses iach nis jenssen af Westerris ther waben er kiærligh met gudt oc kundgøior ad iach hauer giord eeth maghskiffæ mz brodh anders bork prior i thenn helghandshus i alborgh och conuents i the samæ sted i so made ad iæch hauer unt ther til forde thij helghandshus en gaardh til effuindeligh eghedom mz alle sine rettæ eghe oc tilliggelse huilcken gardh som iæch hauer ligghend i thorpt i saltusoghin i bølrum bispdom huilcke Simo Hebet ih tilforn ibode oc haffdæ af mæk for een anen gardh gardh som the hauc vnt megh ihien til elberdelihje eghedom mz alle sine rettæ eghe oc tilliggelse huilcke gardh the fingæ aff frue iohanæ aff aasdal och ær ligghendes i Weggerby i Wiborg bispdom Thij forde gardh i thorpi i saltusoghnj mz alle sine tilliggelse sosom ær ager oc engh wot oc thørt lidt oc megt inth mz vntaghij tilbinder iæch mæch oc minæ arffingæ mz thete met obne breff ad frij hiemlæj oc tilstande til forde thij helghanshus for enhuar mands hinder oc atale. Ith om so hend sægh noghe tijd ad thij forde gardh Hosp. windes met rettæ fra thij same helghandshus mz wor lands loff tha tilbinder iæch mæch oc myne arffuinge ad frij then sogod én gardh igien som thij ær eller oc thij forde gardh i Weggerby vdn alle hinder oc igienselse til windesbørth thesse forskreffnæ thing hauer iæc lad hengæ mit intseil nedhn for thete breff mz ander hiedlighe menss intsicle so iæch hauer bedhe th for mz mit sosom ær las matesen, ies ericssen, kristern mickelssen oc las dand thze waben ær iohan smeds thze borgmester ær i alborgh och matte borks⁶ radman i the samestz. Datum anno dm mcdlvj^o die bte agnete vnglglose.

1. Mathias Bork, prior

9. februar 1456

Pergamentsbrev af Hornum herreds ting Flæske mandag (Fastelavns mandag). Beskeden mand Jens Larsen, foged på Restrup, æskede på Velbyrdige fru Anne Mogensdr.s (Munk) vegne tingsvidne, om nogen gav last eller kære på det skifte, som hr. Henrik Knudsen (Gyldenstjerne) gjorde med beskeden mand Niels Kalsen i Binderup. Henrik Knudsen Gyldenstjerne fik Binderup gård og mølle mod arvegods der, som svarer fuld skat og leding.

NLA, perg. sam., udt. af Lundbæk gods, oprindeligt i Restrup gods; [13] seglsnit. 6 segl i lysegult voks. 1. Jens Ovesen i Veggerby. 2. tabt. 3. Morten i Suldrup. 4. og 5. tabt. 6. Peder Smed i Hjeds, utydeligt. 7. tabt. 8. Brudstykke, forside afslidt. 9. Peder Turisen i Svenstrup, 10. og 11. tabt. 12. Søren Pedersen i Støvring. 13. tabt. H&K1912-14. Rep. II, nr. 571.

Alle men thette breff se eller høre læses kundgiør wi Jes owssen vti Weggerby¹, nis werræ i budsted, morten i suldrop³, Simon i tøttorp, owæ esgissen i Hietzæ, p smid⁶ ibid., gwnni matissen i wolstrop, oluff anderssen i swenstrop, p turissen⁹ ibid., terkil tordssen i bondorp, lass jædher i støffringh, seuerin perssen¹² ibid. og nis Perssen i hærsom mz thette wort obne breff at aar effter gudz byrd mdlvi pa flæsk mandag war skicket for oss och mange selfegerbønder pa hornum hæretz thing beskeden swend jes lassøn fogeth aff reffstorp pa welbørdigh kvindes wegne fraa Annæ moghensdotters og spurdee da oss ath och monge bønder i forne herreth, som tha hooss war om wi gavæ nogh last eller kiær vpaa the skiffatæ, som fore hinrik knutssen huess siæll gud nade gjorde mz beskeden ma. nis kalssen i biendorp Tha suarde wi forne oc the menige bønder i forne hrd ther ner er som for er sagdh att wi nerwerendz hooss war paa forne hornum hæretzs thing soghe oc hørde at forne welbørdigh md. Hre. Hinrik Knutssen aff reffstorp rid. gjorde eth logligt oc wenligt skiffte mz forne nis kalssen i biendorp, saa at Hre. Hinrik Knutssen oc hans arffuingee skulde have biendorp gord og biendorp mølle mz alle thes tilliggelsæ, ok wederlagde forne Hre. Hinrik aff sit arff gotz igen til Kronen thr fuld skat och leding giver i the same stedh, Svo at oss well orges och nøges er i alle made, Att so er gangen och fardi the witnærr wi po wo tro oc rettæ sannæ oc hauæ til ens stadfestelsæ ladet hengæ wo Indziegell nædhn for thett breff. Datum anno die et loco supradictis.

1. Jens Ovesen i Veggerby

3. Morten i Suldrup

6. Peder Smed i Hjeds

9. Peder Turesen i Svenstrup

12. Søren Pedersen i Støvring

11. marts 1456.

Kong Christian befaler fogden på Aalborghus og magistraten i Aalborg m.fl. at lade Aalborg Helligaandsklosters marker i Hasseris rebe, da borgere i Aalborg og bønder Hasseris bruger dem mod klostrets vilje.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr.14 og 15, Bisp Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. Gl. sign.: Top. Saml. Papir, Aalborg e 14 og 15. Rep. II nr. 580. Helligåndskl. nr. 78.

Wii Christiern, meth Gutz nathe Danmarkis, Norgis, Wendes oc Gotes koning, greve i Oldenborgh oc Delmenhorst, gøre viterlight, at Prior aff then Helgheands hus i Aaleborgh haver beræt for oss. at ther ær noghit ødhe gotz oc jord, som ær Ager oc Æng, liggende i Hatzeriis mark, giffuet til forn: Helgheands hus, hvilken jord, Ager oc Æng somme aff Borgerne i Aaleborgh oc bønder i Hatzeriis brughe emoth forn: Priors oc Closters myne, them til stoor skade oc forfang, emoth rette, hvilket Wij ey tilstæde wele eller mue. Thi bethe Wij ether oc strengelighe biuthe Wor foget pa Aaleborghs Huus, Borgemestere oc Radh i samme Stædh, Lasse Dan, Jon Wiffardssen, Morten i Sulthorp oc Thorkil Thordssen i Bunthorp, at I lade tilsighe the, som eyghere ære oc lodh haue i forn: Mark, oc taghe ther tiidh til meth them at rebe oc skiffte forn: Mark mellom them, effter thii som Loghen udwiiser, suo at thet æy offtere gøris behoff at komme for Oss, oc farer ther meth, som i wele antsware for Gudh oc wære bekend for oss. Oc forbiuthe Wii nogher Man forn: Prior eller Helgheands huus her emodh at hindre i nogher made under Wor Kongelighe heffn oc Wrethe. Datum in Rostok feria qvinta post dominicam Letare Nostro sub secreto presentibus dorso tenus impresso, Anno Dni. MDC quinqvagesimo sexto.

Denne Kongl. Befaling blev eod. an. 1456 d. 12. November fuldkommenlig efterlevet af Hans Lercke, foget paa Aalborghus, Las Dan, Jon Wiffertssøn, Webnere, Johan Smedh, Søren Eskildsen, Borgmestre i Aal-borg, Matthias Borck, Per Nielsen, Povl Povlsen, Nis Eriksen, Christiern Winther, Raadmænd, da de samtlige waar paa Hatseris Mark, og lode i Wedkommendis præsens alle deris Reebning og deling Ske, wed de af Kongen udnefnte tvende Mænd Morten i Suldorp og Terkild Thordsen i Bondorp, som deres skriftlige attest her om formelder dat. d. 4. December ejusd. anni. Men som Kieren og Engen Waar da fulde, saa blev deres rebning per eosdem. 2 Viros til nestfølgende Aar opsat. (Den nævnte attest er Rep. II nr. 664 og Helligåndskl. nr. 78.)

31. juli 1456

Kgl. stadfæstelse på Viborg kapitels birkeret til Vorde birk, Fur og Nørholm. *Dipl. Vibergense. s. 43 jf. Rep II nr. 633.*

...item Bircherettighed til Fuur, Nørholm og andre Steder, som de af Arilds Tid friest haffuer hafft. Dater. profesto beate Petri ad Vincula 1456.

24. april 1458

Lars Dan af Nørholm, Hornum herred, nævnes i et tingsvidne af Han herreds ting. *Rep II, nr. 842.*

1459

Anders Jepsen skøder en gård i Grydsted i Vokslev sogn til Mariager kloster. Måske Anders Jepsen (Grubbe) af Sejerslev. Se 27.5.1460.

ÆA V, s. 72, Register paa Mariagger closters breffue, OO4. Omtalt i RA, Håndskriftssaml. VI G 5, Thestrups saml. vedr. Mariager, s. 83, 004.

Anders Jepsens skiøde till Mar. closter paa en gaard i Grydstedt i Woxløff sogn. 1459.

27. maj 1460

Anders Jepsen af Særslev skænker Aalborg Helligaandshus en gård i Gjelstrup mod en gård i Øby i Refs h. samt sjæle-messer. Anders Jepsen var jf. Rep. af slægten Grubbe. og nævnes 1.9.1465 i Rep. II nr. 1941. Han var 12.3 1469 væbner, havde da tidl. boet i Særslev og gav en gård i Asmindrup til Luci kirke i Roskilde mod sjælemesser. Rep. II nr. 2566. I Særslev nævnes Jacob Andersen, gift o. 1400 med Ingeborg, som var af Strangeslægt. Særslev nævnes på Fyn og Sjælland, men er aktuelt sikkert Sejerslev på Mors. Se også 1459. Øyby omtales jf. Rep. 2640.

Helligåndskl. nr. 89. [Original i Aalborg Helligåndsklosters arkiv]. *Lindbæk og Stemann, De Danske Helligåndsklostre* angiver, at dokumentet var af pergament med 8 segl, hvor våbnene er ukendelige, men det findes ikke efter undersøgelse 15.6.2000 på RA. Rep. II nr. 1139.

I Jesu Christi naffn. Alle men thette Bretff see eller høre læsæ, hielser jech Anders Jeibssen aff Særsløff, ther waben ær kerligh met Gudh och kungjøre, at jech aff jen frii wylie ok vælmoth haffuer vnth ok oplathet ok æn vnner ok oplathter ok met alle rette affhender met thette mit opne breff fra mech ok myne aruingæ til then Helgands hus i Alborgh til ewerdeligh eghedom een myn gardh, som jech haffuer ligghendis i Gielstorp i Woxløff soghen i Hornum hæret oc i Wiborghs bispedom, huilken gardh Per Eriksen nw iboor ok giffuer til aarlighe skyld een tynne sild, først i saa made for een gardh som priern i forde then Helgands hus oc conuent i thet same stet haffue giffuet mech ther amoth, huilken gardh the fingæ af Michel Lawrissen i Strandbygardh, ok Nis Grijs nw iboor ok ær liggendis i Øøby i Thydyh ok i Ræffs hæret iblant annet mit gods ok giffuer til aarlighe skyld 2 pund korn, ok til ewerdeligh eghedom. Item hvatt som then gardh i forde Gielstorp, ther skylder 1 tyn sild, ær bæther æn then, som skyller 2 pund korn, thet haffuer jech giffuet til then same Helgands hus for mynn siels nyttelighed ok fur myn kiere husfroes ok for alles theres siæle, som hær effter staar oprægnid, først Lawe Grummrsøn,

som bodhe i Ørum, ok hans husfrok theres børn, Nils Bratze ok hans husfro frw Aase, som bodhe i forne stet ok begges theres børn, Otte Strangissøn ok hans husfro frw Mette som bodhe i Fyyn, ok theres børn, Jep Anderssøn ok hans husfro Ingeborgh, som bodhe i Sælland, ok begges theres børn. Otto Jebssøn, Per Jebssøn, jomfro Annæ, Henrik Hindzsøn ok hans husfro frw Johannæ ok begges theres børn ok for alle cristne siæle. Item haffuer fordle prior ok conuent i forde then Heligands hus jæt mech paa theres godhe tro, at the ok theres effterkome i thet stet wile ok skule lathe holde begegelse een tiid hwært aar til ewighe tiid, som ær annen daghen sancti Wolborg-dagh, ok vm afften tilforne met vigilis met so mange klerke, som tha nærværindis ære, ok annen daghen met messer, ok vm ther noghet loffligt hinder ifølle pa then daghm ok at thet jo skal skeetha i then vge nest effer vthen hinder. Item thenne forde gardh i Gielstorp met alle sin ræt eghe tilliggelse, so som ær ager ok engh oc thiwrt, lithen og mygghet, incte vnagen, ehwat thet helzst næffnes kan, tilbinder jech mech ok myne aruinger at frii, hiemle ok tilstande til forde Helghens hus til ewerdeligh eghedom eghe skulendes i alle made, som forær sagdh. Til vthermere stadfestelse alle these forscreffne thing tha haffuer jech lat henghæ mit intzeil for thet breff met andere ærewerdighe menss intzeile, som jech haffuer bedhet ther til met mit windisbørth, so som ær her Per Winters officialis i Aborgh, her Lauris Waltersøns sogneprest i Woxløff, Kristern Winthers borghmesters i forde Aalborg, Johan Smeds, Per Nielsen, Cord Godetids, Henrik Babanders, ther radmen ære i forde Alborgh. Datum Alburgs anno domini 1460 feria tertia octavas ascensionis domini.

1461 (1)

Mogens og Christen Michelsen (Tornekrands) tilskifter Lars Maltesen og hans broder gården Pandum og det dertil liggende gods.

ÆA II, s. 301, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit, K89.

[Item Mo]genns Michelsszens (B nævner Christiern Mishelszen først), Cristenn Micelsszens oc Niels [Michelsszens] magskiffit breff (B: huor vdj the tilskiffter Lauritz Malthiszen och hans broder Pandum och Pandum gotz med mere gotz) paa gotz i Panum [Datum mc]dlxi mandag nest Katerine dag.

1461 (2)

Et Tingsvidne af Hornum herredsting, at Svenstrup Mølle tilhører Hospitalet med ald sin Rettighed. 1461.

NLA, Aalborg Bispearkiv Pk. 1, Ældre Reversaler, Fortegnelse over ældre Gavebreve Fasc. 2 nr. 14, registratur fra 18. årh. Udtog heri efter [Original i Aalborg Helligaandskloster arkiv]. Rep. II, nr. 1387.

1461 (3)

Broder Anders Bork købte Ao 1461 til den Hel. Aands huus i Aalborg en øde Gaard i Siørup i Hornum sogn af Nis Jenssen i Volstrup.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr.21, Bisp Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. (Gl. signatur Top. Saml. paa Papir, Aalborg e 21). [Orig. i

Helligaandshusets arkiv]. Omtalt i NLA, Aalborg bisp., Fortegn. på ældre gavebreve, fasc. 3. nr. 20. H&K 1948, s. 254. *Helligåndskl., nr. 92.*

15. marts 1461

Bonden Anders Beck af Støvring skænker Aalborg Helligaandshus sine rettigheder i Søgårds mose nord og vest for Støvring sø, som han havde arvet efter forældrene, undtaget en eng der øst for. Anders Beck, Niels Jensen i Nysum, Morten i Rold og Jens i Gravlev vidnede 31.1.1489 om, hvad de havde hørt i Gråbrødre klostres stue i Aalborg jf. Rep II, nr. 6431.

RA, Perg. saml. Aalborg Helligåndskloster. Til 1946 i NLA. [3] segl. Udtog af Jens Bircherod, biskop i Aalborg, i RA, Håndskriftssaml. VI. 6, nr. 20. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 137. *Rep. II nr. 1288.*

I Jesu Cristi Navn Amen. Jeg Anders Bek af Støffringh, der Bonde er, giver til den Helligaands Hus i Alborgh til Guds Hæders Formerelse og Fattigfolks Forbedrelse al min Rettighed i den Mose, som kaldes Siøgårds mose, som mig er tilfalden til Arv efter mine Forældre, min Eng undtagen, som der ligger østen for. Og ”umwel” har jeg givet til den Helligaands Hus 40 Favne fra det, som den samme min Mose begrebet har, og til ”dybes”. Denne Mose strækker sig vester og ”norre” fra Støffring siø. Medb. af andre hæderlige Mænd Gundi Matssen i Gulbek og Marten i Suldorp. Datum dnica. letare.

1462 (1)

Malte Lauridsen af Gundersted, skøde på en gård i Vokslev til biskoppen i Viborg.

ÆA II, s. 304, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K. 104.

Item Lass Maltisszens skødbreff (aff Gundeztetz) paa enn gard i Voxløff till bisptompt. Datum mcdlxij paa sancti Thomis affthen.

1462 (2)

Christian I's Kongebrev om Handelsforholdene i Aalborg, hvis Borgerskab har beklaget sig højlig til ham over de mange Købmænd og Borgere af andre Byer dær i Jylland, som købslaa og gøre Forprang i Aalborg Bys Forstrup (Omegn) dem og deres By til stor Skade og Fortræd. Kongen tillader dem derfor, paa det fornæwte vor By Aalborg maa desydermere bygges og forbedres, at de maa stævne alle, som købslaa og Forprang gøre paa fire Mile nær omkring deres By til deres Byting og forfølge dem efter Loven. Som Følge af denne Bestemmelse maatte Nibe By opgive sit gamle Pinsemarked, der holdtes i Anledning af Vaar-Fiskeriet, det skal herefter aldeles være nedlagt og ej ydermere dær i Nibe holdes, men skal aldeles herefter blive holdt og holdes her udi Aalborg hver aarlig Aar udi tre samfulde Dage i Pinseugen, ligesom det hidtil af Arilds Tid i Nibe holdet er". Og der blev tilføjet et Forbud om, at ingen Borger eller Købmand maatte bo eller ligge i Nibe eller paa noget andet Fiskeleje her nærværendes omkring Byen, længere end fiskeriet varer. *H.C. Bering Liisberg, Aalborg, Byens og Næringslivets Udvikling Gennem Tiderne, s. 19. Udgivet år 1905.*

1. februar 1462

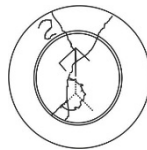
Tingsvidne af Hornum herred om lovhævd på Torstedlund. Jeppe Buddissen, herredsfoged, Niels Wærre i Busted, Morten i Suldrup, Gunde Madsen i Guldbæk, Terkil Tordsen i Bonderup, Oluf Andersen i Svenstrup, Peder Poulsen i Volstrup og Peder Turisen i Hæsum vidner, at Jon Viffertsen til Torstedlunds visse bud fik vidne af Niels Michelsen, Peder Nielsen, Niels Jensen, Peder Nielsen i Hæsum, Terkil Tordsen, Laurids Poulsen, Kristen Lifferdsen og Laurids Andersen, at Jon Viffertsen bød lovhævd til 3 ting på Torstedlund, som hans fader havde før ham selv, og da fandt fogeden og herredsmændene, at Jon Viffertsen havde lovhævd, og hans lovhøring kundgjorde indenfor de 4 tingstokke, at Jon indvordede gården og gjorde sin lovhævd, og at ingen havde del heri undtagen Aarestrup kirke, hvis del han vil respektere, hvis den kan bevises.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods. [8] segl. 2. Niels Wærre i Busted, itu, tolkning usikker. 3. stump. 6. stump. 7. Peder Povelsen i Volstrup. 8. Peder Turisen i Hæsum. Rep. II nr. 1412.

Jæp Buddissen, Foged paa Hornwm H.s Ting, Nis Wær² i Budste, Morthen i Suldroph, Gundi Matessen i Gulbæc, Tærkil Tordssen i Bundrop, Wolu Anderssen i Swænsstrop, Per Powælssen⁷ i Wolstroph og Per Thwrisøn⁸ i Hersom. Paa "kiørmesse afthene" fik velb.aaren Md. Jon Wifferdssøn hans Bud et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Michelsen, Per Nielsen, Nis Jænssen, Per Nielsssen i Hærsom, Terkil Tordssen, Las Powælssen, Kristhern Lifferdsen og Lass Anderssen hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa forskrevne Ting, at Jon Wiferdssen og hans myndige Bud bød Lovhævd til 3 Ting paa Jon Wiferdssens Gaard Torstelundh, som hans Fader i Værgen havde og nu han selv i Værgen har, og da fandt Fogeden og menige Herredsmænd Jon Wiferdssøn til sin Lovhævd, hvilken Jon gjorde med gode "riddermats mæn" og Jordejere; og kundgjorde hans Lovhøring inden alle 4 Stokke, at de hørte og saa', at Jon "wordæ" Gaarden og gjorde sin Lovhævd, saa at ingen havde Del med ham i Gaarden undtagen Orestroph Kirke; det svor han ej bort, og ej han kendtes sig, at hun havde nogen Del med ham, "æn" kan det findes sig, at Kirken nogen Del har deri, vil han gøre hende der "likt" for. Og mælte de hans Lovhævd ved Magt at blive. Vore Indsegl. Datum ut supra.

2. Nis Wærre
i Busted

7. Peder Poulsen
i Volstrup

8. Per Turisøn
i Hæsum

23. juni 1462

Kirsten Christensdr. (Hørby) i Busted, enke efter Nis Wærre, tidl. foged på Aalborghus og herredsfoged i Hornum h., tilbageleverer Aalborg Helligaandshus Søgaard i Hjeds, som hendes mand havde tilegnet sig. Medbeseglet af Anders Jepsen i Hørby. *RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr.22, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus.* (Gl. sign. Top. Saml. Papir, Aalborg e 22). [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. L. Dipl. Afskrift fra 1474 i Rep. II nr. 3563. Helligåndskl. nr. 93.

Alle Men, thette breff see eller høre læse, kundgiør jeg Kirsten Christensdoter i Budsted |:sive Budstrup:| Nis Worris Effterleverske, met thette mit opne breff, at then Aabygge, som jeg oc myn hosbund haffde i Lije oc Laan aff Regelbunden Man prior Anders Bork i then Helghe Aands huus i Aaleborghe, som kaldis Siøgaard, liggende i Hietz synderst i byen for en ørte Korn til Aarlig skyld, then stund hand kunde tale theris mynne; nu haffuer myn Hosbund maneth meg i hans dødsseng for Gudz skyld oc Vor Herris døds skyld, at jeg skulde lade thet gotz komme til then Helghe Ands Huuss igien, som thet sig bør af rette, saaframdt som jeg wil have hans Siæl oc myn behiulpen, oc war thet hans største Klawe oc Kiære paa hans Siæles Wegne, at han forde thet gotz i træde, oc kom thet under leding, som thet ey før vor, end then tiidh hand vor foget paa Alborghuus. Nu effter hans yderste Willie oc Mundh, oc efftersom jeg selffwer Weeth, ther Sandhed er, andtworder jeg fra mig oc myne Arvinge forn. Gotz oc til forn: then Helghe Aands Huus igien at være til ewindeligh eydom, oc kiendis jeg meg oc myne Arvinghe ingen lod eller deel at haffue i forn. Gotz i nogen maade. Til witisbyrd henger jeg mit indzegel netthen for thette mit opne breff, met andre gode Mentz indsegl, som jeg tilbether besegle met meg, som ære Berthil Henrichsen, myne børns rette laveverge, hr. Niels i Nørrup, ther hørde min Hosbunds rede oc Wiste hans Wilia, Anders Jebssen i Hørby oc Gregers Matsen i Gulbeck. Dat. Bustet Ao. Dni. MCDLXII virgilia Sti. Johannis Baptistæ.

25. november 1462

Anders Borck, prior i Aalborg Helligaandshus, mageskifter med prior Gerlof Martinsen og priorinde Eddele i Ø Kloster og får en gård i Svenstrup, den øde gård Topsgaard sst. og et bol i Ellidshøj mod gods i Han hrd.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 23, Bisp Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. (Gl. signatur: Top. Saml. paa Papir, Aalborg e 23). [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. L. Dipl. jf. *ÆA III, 120-21. Helligåndskl. nr. 94.*

Gerlof Martinsen, prior Ø Kloster, og Eddele, Priorissa ibidem, gjorde paa egne og sambtliige Convent-søstres vegne Mageskifte med Broder Anders Bock, Prior i Hellig Aands Huus i Aalborg, og Convent ibidem, saa at hine overlod til den Hel. Aands huus en, gaard i Svenstrup, item en øde gaard i samme egn, som kaldis Topsgaard, og et boel i Ellershøy, med ald deris tilleg. Finge der imod af Prior Anders og den Hel. Aands Huus noget gotz til Wederlag i Hanherret, nemlig en Gaard i Lørsted, 2 boel i Holmsøe og et boel i Altrop. Dat. i ØØ kloster an. 1462 die ste. Katerine virgiris et martyris gloriose.

1463

Sandemænds tov på Lyngsø og Lille Svenstrup. Se også 1464.

ÆA II, s. 295. Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K 28. Må antages at være samme som *ÆA III, s. 56. Register paa breffue som fandis paa Olborghusz anno 1578, L55.*

Item sandmmentz toff paa Liøngsø oc Lydl suentzstrup gardsted. Datum mcdlxij thenn mandag nest effther then første søndag i faste.

6. april 1463

Skifte efter Erik Nielsen (Gyldenstjerne) til Tim og Gørvel Andersdatter (Lunge) mellem børnene Niels Eriksen af Langtind, Erik Eriksen, Kirstine Eriksdatter, Anders Eriksen og Peder Eriksen. Kirstine Eriksdr. repræsenteres af ægtefællen, Anders Nielsen (Banner) af Kokkedal, ridder. Anders Eriksen er død. Datteren Beate repræsenteres af Jachim Johansen (Bjørn) af Nielstrup. Peder Eriksen er også død, og hans søskende er børnenes værge. Niels Eriksen fik fædredegården Tim samt alt fædrende og mødrende gods i bl.a. Hornum herred. Godset er desværre ikke specificeret. *Rep II nr. 1596.*

3. maj 1463

Mageskifte mellem Jon Viffertsen (Viffert) til Torstedlund og Oluf Povel- sen, præst og prior i Vor Frue Kloster i Aalborg, der afgiver en gård i Hjeds i Veggerby sogn og får Karup mark og lund.

RA, Perg. saml. Torstedlund gods, nr. 6. Perg. [7] segl. 2. Vor Frue Klosters segl, G. 712. Omtalt i *ÆA III, s. 30*, Breffue som fandis paa Olborghusz anno 1573, G 10: Mageschiffte emellum Jon Wiffertzszön aff Tostelund, att wor froe closter schall haffue aff hanum Korup marck och lund, therforre haffuer hand bekommett j gord i Hamerheritt ¹⁾ i Hesz wdi Wegerby sogen. 1463. ¹⁾ Sic. Skal være Hornumheritt. *Rep. II nr. 1607.*

Kundigør vi Oleff Pouelssen Præst og Prior i Vor Frue Kloster i Alburg, Priorisse og Konvent² sstds. os paa forskrevne Klosters Vegne at have gjort Mageskifte med velbyrdig Md. Jon Viffertssen om en Klosters øde Mark liggende hos hans Gaard kaldes Karwp Mark og Karwp Lund, for hvilken Mark og Lund Klostret fik til Vederlægning af Jon en Gaard i Hornum H i Wegerby Sogn i Hees (Nis Pæderssen). Mit Indsegl med Konvents Indsegl med gode hæderlige Mænds Indsegl: Hr. Niels Jenssen officialis, Hr. Mikel Pæderssen Sognepræst ad Vor Frue Kirke, Hr. Vilkind Nielssen ad s. Bodils Kirke, Johan Smid Borgemester og Per Nielssen Raadmand i Alburg. Datum die invenc. crucis.

1464

Tingsvidne om et byggested, som kaldes Lille Svendstrup, og tilhører Sø- rup kirke ved Støvring. Se også 1463.

ÆA II, s. 298. Register paa Viborg Stifts Breve, Hornomherrit, K.52.

Item et sogne vinde ludndis paa eth... bøgisted kaldis Lydell Suendstrup liigindis (B: till Sørup kircke) [wii]t Stouerfittgj; Datum mcdlxiiij (B: mdlxij) crastino sanctorurn Simonis et I[ude].

1464?

Pantebrev på bl.a. engen Toldal i Veggerby sogn.

ÆA II, s. 303, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K102 ymsszens pantbreff paa enn eng som..... ardis eng huss Toddall i Vegerbøi sogennlxiiiij crastino sancti Laurencij.

1465

Skt. Hans kloster i Viborg, skøde på en gård i Sønderup.

ÆA II, s. 379. Register på Skt Hans kloster i Viborgs breve, Slettherritt, Hornumherritt och Fleskomherritt. O. 7.

Enn skiøde paa enn gard j Huornum herritt j Synderup sogenn och bye. Mcdlxv.

4. februar 1465

Aalborg bytingsvidne, at Niels Pedersen i Klitgård, Nørholm s., skødede hans og hustruen Trwent Nielsdrs. rettighed i Hasseris by og mark, som hun havde arvet efter hendes far og næste frænder, til Las Jensen i Hasseris.

RA, Privatarck., kronolog. række. Perg. [9] segl 1. Utydeligt. 5-8. Bomærker. L. Dipl. (ufuldstændig). Rep. II nr. 1851.

Nis Jonssen, Tinghører i Alburg, Hans Jwde, Johan Smid Borgemestre, Per Niellssen, Pouel Pouelssen, Jes Erikssen, Robert Dwffe Raadmænd, Griis og Las Claussen Borgere i Alburg. Mand. efter Kyndelmisse Dag paa Alburg Byting fik Las Jenssen i Hastetriis et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Kellerswen, Hans Rødh, Per Trwetssen, Oleff Arnfast, Anders Hennikssen, Per Terkilssen, Per Jenssen og Jep Troid; hvilke vidnede, at de saa og hørte, at Nis Pæderssen i Klytgord samme Dag paa fornævnte Ting skødede Las Jenssen al hans og hans Husfrue Trwent Nielsdoters Rettighed i Hastetriis og Hastetriis Mark, som Trwent var med rette tilfalden til Arvegods efter hendes Fader og næste Frænder. Cum sig. nostris. Datum etc.

1466 (1)

Peder Thorsen i Hæsums gavebrev på Clausbolet og Hyllegaard i Svenstrup til Aalborg Hospital. *NLA, Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (Ældre reversaler) Fortegn. på ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 6.* (registratur fra 18. årh). Udtog heri efter [Original i Aalborg Helligaandsklosters arkiv]. *Rep. II nr. 2221.*

Peder Torsens Gavebrev udi Hessum på Clausbolet og Hyllegaarden i Svenstrup til Hospitalet.

1466 (2)

Sandemænds tov på Toldal samt kirken i Veggerby sogn. Ligeledes omtales en gård i Aastrup i den sydlige del af Veggerby sogn.

ÆA II, s. 299, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K 62.

[Item sandmen]tz toff paa Tuoldall i Vegerbøi sogn ... vi mandag for sancti Michels dag (sandmendez breff paa Wegerby kircke liggindis i Aastrup, jtem en gard med huer thredie deell offuer all Aastrop marck, item en endeell som er steenitt och stabbelitt. Mcdlxxvj).

1467 (1)

Sandemænds brev, at de havde svoret et bol i Klæstrup til Nibe mark. Se også år 1518, Coptofte.

EA II, s. 303, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K103.

[Item sa]ndmentz breff ludindis atthii suorre thet gardsted [y Captofft ... feri]ng tiill offuer alle Nybe march. Datum [mcdlxvij then] otensdag nest epter posche.

1467 (2)

Tingsvidne, at Søgaard (ved Hjeds i Veggerby sogn) aldrig har givet skat eller leding til Aalborghus, men har fulgt Viborg stift.

EA II, s. 297, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K48.

Item eth tingx vinde at Siøgard haffuer aldrig giffuit skat eller leding till Alburghuss (men thett haffuer fuld Wiborg stigt). Datum mcdlxvij in crastino Andree apostoli.

1467 (3)

Anders Beck bekender, at Søgaard i Bonderup tilhører bispedømmet, og at han og hans arvinger ingen rettigheder har heri eller i søen.

EA II, s. 296, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K39.

Item Anders Bechs kendelsbreff at S[øgard y Bunderup hør till] bispdompt oc hanss arffuinge eng[en rett att haffue?] i then heller sø. Datum mcdlxvij d..

1467 (4)

Sandemænds tov på en tofte, som ligger mellem Lars Hofmand og Søren Hofmand i Grydsted i Vokslev sogn.

EA II, s. 295, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K33.

Item sandmentz toff ludindis paa then tofft som liger mellom Lass Hoffman oc Seurin Hoffman i Grydsted marck then sore thii ind til biscopdompt. Datum mcdlxvij thenn mandag nest for iull.

23. november 1467

Væbneren Jon Viffertsen (Viffert) af Torstedlund skænker en gård i Gjelstrup i Vokslev sogn til Helligaandsklostret i Aalborg.

RA, Perg. saml. Aalborg Helligaandskloster. Perg. [6] segl. 5. Brud-stykke. 6. Bomærke, omskriften ulæselig. Udtog af biskop Jens Bircherod i Aalborg, i RA, Håndskriftssaml. VI. 6, nr. 24. Omtalt i Rep. II nr. 2321. Jexlev, Gejst. ark. II, s. 138. Helligaandskl. nr. 106.

I Jesu Christi naffn amen. Alle men, som thette hreff seer heller høre læsæ, hielser jak Jon Wiffertson aff Torstelwnd, ther waben er, kierligh met Gwd, oc kungøre jak met thette mith obne breff, ath jak met min frii wilhæ oc i min walmod met min kiære hosfrues raad, williæ oc samthøkiæ hawer giwith, wnth oc vpladhet oc en giwer, wner oc vpladher oc met alle retthe afhendher fraa mik oc mine arwinghe met thette mith obne breff jen min gaard, som jak hawer ligindis i Gelstrop i Woxlof soghen i Hornwm herreth i Wiborgz biskopsdom, hwilken gaard nw iboor Niss Swensøn oc giwer til arligh skøld jen øre koorn

oc anneth, som ther bøger met retthe aff ath gaa, til then Heligands hwss i Alborgh ath størkke ther meth Gwtz hiedher oc theneste oc fatughe folckz fødhe oc cledhe oc nøthørteligh vphold then Heligand til hiedher for min siels salighieth oc min kiære hosfrues Kierstin Kresterns dotthers oc føre vore børns oc foreldhres. Thenne fornæffnde gard met agher oc engh oc met alle sine retthe eghe oc tillegils, i hwath thet helsths (!) nefnis kaan, tilbindher, jak mik, fornæffnde Jon Wifertsøn, oc mine arwinghe ath frii hiemle oc tilstandhe met thette mith obne breff til fornæffnde then Heligands hwss til ewerdeligh egedom eghe skullendes for hwar mands hindher oc retthe tiltale. Til wdermere oc forwaringh oc stayfestels tha hawer jak met williæ oc wiidskab lath henghe mith ingheseyel nedhen for thette breff, oc hawer jak lath beddhe andhre erwerdughe mendz her fore met mith til windidbørd, sosum er her Oloff Pouelssøn, som prior war i War frue closter i Alborgh, her Nils Jensøn, sogne presth ath sancti Bodils kirki ibidem, min kiære brodher Lass Wifertthsøn, Niss Eriksøn oc Griiss, radmen i Alborgh. Scriptum anno domini 1467 curia mea Torstelwnd die sancti Clementis.

6. Griis, rådmænd i Aalborg

1468 (1)

Anders Beck i Støvring vedkender sig, at han og hans arvinger ingen rettigheder har i en gård kaldet Aasig.

ÆA II, s. 299, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K61.

[Jtem Anders] Beck] (B: j Støffring) kender seg oc syne ariffuinge engenn [rettighet att haff]ue till Aasigegard (B: Aasig gardsted) eller hindis tillegels (B: men thend hører bispdom till). [Datum mcd]lxviij feria sexta post dominicam cantate

1468 (2)

Sognevidne, at Albæk kirke var sognets rette kirke, som folk søgte.

ÆA II, s. 298, Register paa Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K58.

Jtem sogne vinde paa Albeck kyrcke var tette sogne kyrcke oc søcthe till hind etc.

1468 (3)

Tingsvidne om 2 tofter og 1 gård i Grydsted og i Gjelstrup.

ÆA II, s. 298, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K59.

Jtem eth tings vinde paa ij touffthe eth garsted i Grydstedt oc ... lstrup. Datum mcdlxviij mandag nest for sti S ... nj dag.

1468 (4)

Et tingsvidne, at den søndre gård i Bonderup og Neringbro mølle er Jon Nielsens (i Ferslev) rette gods. *ÆA II, s. 310, Viborg Stifts Breve, L69.*

Item eth tings vinde at thend søndregardt i Bonderup 1) er Jon Nielssøns retthe gotz. datum mcdlxvij mandagen for Matie Dagh.

- 1) B: och Nerings broes møllested.

1469 (1)

Brev på alt Viborgbispens gods i Nibe.

ÆA II, s. 302, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K90.

...orne till bispdoms koue (Eller kone. Dette brev har B ikke) alle thenn ...m haffuer leyenn till bispgard i Nybe ... dage. Datum mcdlxxv paa posse affthen). [Item eth andet] (B: paa allt biscopsgotz j Nybe) vnder sadant datum lxi mandagh ...[var fr]ue dag purificationis etc.

1469 (2)

Anders Beck i Støvrings skøde på et møllested ”vesten ved Støvring bæk” til biskop Knud i Viborg.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K71.

Item Anders Beck i Støuering skødebreff (B: till bisp Knud j Wiiborg) paa et mølsted (B: j Støffring) vestenn vitt Støueringbeck. Datum mcdlxix die sanctorum innocentium.

1469 (3)

Jon Nielsen i Ferslevs skøde på Neringbro mølle, et møllested ved Neringbro. *ÆA II, s. 310, Viborg Stifts Breve, L49.*

Item eth skiode breff aff Jon Nielsøn 1) i Fersløff po Neringbromølle 2). Datum nzedlxix die sancte Siluestri.

- 1) B tilføjer: bonde.
- 2) ett møllested hosz Neling broe.

1470 (1)

Niels Jonsen i Ferslevs skøde til Michel Vognsen på Neringbro mølle. I B udgaven af Ældste Arkivregistratur angives, at skødet var til biskop Knud, og Michel Vognsen har da sikkert optrådt på dennes vegne.

ÆA II, s. 310, Viborg Stifts Breve, L48.

Item eth tings vinde vdgiffuit aff Fleskomheritstingh poo thet skiøde som Nis Jonssøn gjorde her Michel Vogensøn 1) poo Neningbro Mølle. Datum mcdlxx mandagenn nesth fore sanctj Benedictj.

- 1) B: biscop Knud y Viborg.

1470 (2)

Niels Jonsen i Ferslevs kvittering for betaling for Neringbro mølle.

ÆA II, s. 310, Viborg Stifts Breve, L47.

Item en quitantz aff Nis Jonszøn i Fersløff lydendis poo the pendinge som vdloffuit var for Neringbro mølle. Datum mcdlxx feria quarta post die Brixij.

8. maj 1472

Peder Buddisen i Hasseris vedgår et lån på 20 mark fra Aalborg Helligaandshus mod pant i sin gård i Hasseris, som han har arvet efter faderen, og ejer sammen med Per Overskærer i Aalborg. Samme Peder Buddisen måske nævnt 15.8.1454 på Hindsted herredsting jf. Rep. II nr. 388.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 27, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Aalborg Helligaandshus'arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e. 27). Helligåndskl. nr. 123.

Per Buddissen i Hasseriis bekender sig skyldig at være til den Hellig Aands Huus i Aalborg 20 mark Lybsch udi guld og stederpenninge, for hvilken sum Penge hand pantsetter Closteret ald den rettighed og deel, som hand efter sin Fader har arvet i den Gaardsted i Hasseriis i Fellig med Per Offuerskærer, Borger i Aalborg, liggende næst Norden til den Gaard, Per Olufsen iboer, at Closteret skal nyde og beholde bem. Gaard til et frit brugeligt Pant, indtil den af ham eller hans Arvinger igien bliver indløst. Forseglet af Hr. Oluf Henningsen, Official, Per Overskærer og Matthis Remsnider, Borgere i Aalborg. Dat. Anno 1472 fer. 6. post Ascensionis.

11. maj 1472

Kirsten (Eriksdr.) Krogs i Aalborg giver jord i Hasseris, som hun havde arvet efter forældrene, til Aalborg Helligaandskloster.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 26, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. (Gl. sign. Top. Saml. paa Papir, Aalborg e 26). [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. L. Dipl. Afskr. af Frands de Thestrup af Udtoget: Ny kgl. Saml. 4to 747 a. Er Rep. II nr. 1471 (dvs. 31.5.1462, der henviser til Reg. nr. 4432, men retter datoen til 11.5.1472. Reg. 4432 synes dog at være en fejlhenvisning). Rep. II nr. 3096. Helligaandskl. nr. 124.

Kirsten Krogs i Aalborg haver givet, skiødt og afhændet til den Hellig Aands Kloster ibidem en half fiering jord, liggendis i hvert fald i Hasseriis Mark, med den halve Gaardsted der i byen, som hun hafde arvet efter sine Forældre, til evindeligen Eyendom, dog ea conditione, at, om hun nogensinde blev Siug og Wanmægtig og hafde da ingen hielp eller trøst, skulde de tage hende ind i den Hellig Aands Huus og lade hende der nyde ligesom andre fattige og Syge Mennsker, sin nødtørftig ophold. Samme brev |:hvorudi hendes broder hr. Hans Erichsen vaar Nefnet:| waar forseglet af hr. Oluf Henningsen, Præst og Bispens Official i Aalborg. Las Wivertsen, Prior i Vor Frue Closter ibid., Johan Smedh og (tom plads) Griis, Raadmænd ibid. Dat. Alb. Anno 1472 feria 2da infra Octavam Ascensionis Domini.

1473

Kong Christians dom 1473, at Svenstrup mølle med fiskevand, dam og åløb skulle vedblive at tilhøre Aalborg Hospital.

NLA. Aalborg Bispearkiv, Pakke I (Ældre Reversaler), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 3 Nr. 1. (Registratur fra 18. Aarh). Udtog heri efter [Orig. Aalborg Helligaandskl. arkiv]. Rep. II nr. 3367.

Kong Christierns Domb, at Svenstrup Mølle skulle med Fiskevand, Dam og Flod blive til Hospitalet. Dat. 1473.

1474 (1)

Malti Nielsens lovhævd på Pandum by og Tangholm eng i Byrsted.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K18.

Item en laghefft paa Paanum bøi (B tilføjer: Pandum mølle och en eng i Birsted marck, kaldis Tangholm) som Malti Nielszenn gjorde. Datum mcdlxxiiij mandag sancti Chetilli dagh.

1474 (2)

Fru Abel Lauridsdatters gave- og skødebev på en gård i Sønderup til Skt. Hans kloster i Viborg.

ÆA II, s. 379, Register på Skt. Hans kloster i Viborgs breve, Slettherritt, Hornumherritt och Fleskomherritt. O. 8.

Frw Abbel Lauritzdotthers gaffue och skiøde breff paa enn gard i Søndrop j Huornumherritt. Mcdlxxiiij.

1474 (3)

Væbner ... e Dideriksens skødebrev på en i Djørup, Bislev sogn.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K75.

Iteme Dyricsszens vepner skodebreff paa enn y Diurdup. Datum mcdlxxiiij die (B: Jep Suendszens skiøde tiill Lasz Wifferszen paa en gaard j Dyrdrup. Mcdlxxiiij).

1474 (4)

Kirsten Christensdr. (Hørby) (i Busted), afstår Søgaard i Hjeds, som hun og hendes mand havde lejet af Aalborg Helligaandshus. Hun, enke efter Niels Wærre, havde tidligere tilbageleveret Søgaard, se 23.6.1462.

NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (Ældre Reversaler), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 29. (Registratur fra 18. årh.). Udtog efter [Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv]. Udtoget kan ikke antages at bero på en forveksling med Rep II nr. 1482, 23.6.1462, da dette brev anføres i samme registratur Fasc. 3 Nr. 25 - med mindre da et af udtogene skulle være efter en urigtig dateret afskr. Rep II nr. 3563.

Chirstine Christensdaatter Afstaaelse paa Siøgaarden, som hun og hendes Mand havde lejet. Dat. 1474.

2. juli 1474

Christian 3. udsteder på Viborg landsting 3.6.1542 en vidisse af et brev af 2.7.1474 om lovhævd, som Hr. Jens Nielsen, prior i Helligaandsklostret i Aalborg, havde taget i en markskelssag om Lyngbjerggaard og Topsgaards skel.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Hospital, nr. 85. Afskrift i L. Dipl. Om-talt i C.J. Quist, H&K 1986, s. 71. Helligåndsklostre nr. 136, s. 47.

Fore alle mendt, thette breff seer eller høre lesze, kundtgiør Niss Sale, landztingshører i Nørjutlandt, Erick Erickszenn aff Awensbierrig, ridder, Cri-stiernn Esckildtszenn, Jess Knutszen, Niss Griiss, webnere, Pouell Abildt-gaardt, burgemester, Euuert Lauritszenn, webner, Lass Rasck, radmandt, Pe-der Lauritszen oc Nielss Scriffuere met thette wort obnne breff: aar ephther Gutz biurdt 1474 die visitationis Marie virginis gloriose paa Wiborg landzting wor skickit hederliig oc renliiffuit mandt, her Jenss Kielszenn, prior i thend Hel-lighandz closter i Aalborg oc lodt lesze ther et got laugheffdz breff szaa lyden-dis, at handt hagde loughliig induordt mett laugheffdt szelff tolfthe fra thend skelsteenn, som stander liige øster fra oc szaa liige wester till aenn widt thend tue, szom enghenn hagde werit slawgenn tiill, oc brugit paa Topgaards wegne mere endt i tredige aar thet ther norden fra tiill marckeskiell oc øster tiill marckeskiell jordt, agger oc engh for Topgaards ene diell oc ther syndenn fra, till Gullebeck marckeskiell kommer, oc øster tiill Suennstrup markeskiell jordt, agger oc eng oc liungbierrit, induorde mett szinn eedt tuo deelen aff thennd forschreffne jordt, agger oc enng oc liungbierritt til Topzgaardt, wnder-tagit thet øde gaardtstedt, szom nu kaldis Agardtt, oc thennd tredie dieell, szom ligger i forschreffne jordt, agger oc eng och liungbierrit, szom forschreffne er, oc forschreffne priors loughørinng sagde hannom lough aff hinde oc melthe hinde stadiig at bliiffue, huilckenn lough som fest oc fundenn svor paa her-ristinng aff fogeden oc gode mendt oc loughliig tilbodenn oc ythermere, szom thet breff wdtwiszer. Item lodt handt lesze et tings witne szaa lydendis, at san-demendt hagde giort marckeskiell oc fuldt forschreffne laugheffdt oc yther-mere, szom thet breff wduiszer. Ther paa szagde wii szaa for rette, at forschreffne laugheffdt bør widt magt at bliiffue, oc forschreffne thend Helligandz closter forschreffne gotz at haffue, nyde, bruge och beholde, liige szom forcr-effne laugheffdts breff indeholder, saa lenge forchreffne laugheffdt ryggis met biscop oc beste wuildiige bygdemendt ephther loughen. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt impressa. Datum anno, die et loco quibus vt supra etc.

31. oktober 1474

Peder Jensen, borger i Aalborg, skænker med sin husfrue Anne Kortsdatters godkendelse al den del og rettighed, hun havde i en gård i Hasseris, som hun havde arvet efter sin fader Kort Bertelsen og hendes moder Inge, til Aalborg Helligaandshus.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr.29, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. (Gl. sign. Top. Saml., Papir, Aalborg e 29). [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. Rep II nr. 3537. L. Dipl. Helligåndskl. nr. 137.

Peder Jensen, Borger i Aalborg, med sin Husfruis (aa staar her saavelsom i alle gamle breve paa de tiider) Anne Kortsdatters Wwillie og samtycke, gaf til

den Hellig Aands Huus i Aalborg aald den Deel og rettighed, som bem. hans Hustru waar tilfalden efter hendes fader Kort Berthil og Moder Inge, udi den Gaard, som de hafde i Hasseriis, med ald sin tilligelse etc. Til witterlighed forseget af Jess Tavesen, Anders Persen, Pavel Dantzer, Nis Proust og Per Jacobsen. Dat. Aalborg an. 1474 omnium Sanctorum.

22. november 1474

Jes Jebsen i Dall, Fleskum herred, skænker Aalborg Helligåndskloster 2 stykker eng i Svenstrup, dog undtaget ålegården og fiskerettigheden i åen, mod sjælemesser for hans og hans husfrue, Gertrud, samt hendes og hans søskenes, hans faders, moders, oldefaders og oldemoders sjæle. Palle Thomsen, der medbesegler, var 1483 præst i Gunderup i Fleskum herred. Han var senere official i både Fleskum og Hornum herred jf. Kirkehistoriske saml. 7,4, s. 193.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 30, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. (Gl. signatur Top. Saml. paa Papir, Aalborg e 30). [Orig. i Aalborg Helligaandshus'arkiv]. L. Dipl. Helligaandskl., nr. 138

Jes Jebsen i Daal giver til den Hellig Aands Kloster 2 stykker Eng i Svensstrup Kiær, dog Aalegaarden og fiskerettigheden i Aaen der hos sig self og sine Arvinger forbeholden, ea conditione, at der for hans, item hans husfrues Gertruds, sambt hendes og hans Sødskindes, item hans Faders, Moders, Oldefaders og Oldemoders Siæle, skulde holdis ibid. en høytidelig begiengelse hvert Aar den torsdag nest efter St. Johannis dag Midsommer med vigilier, og anden dag derefter med Messer og Gudstieniste, som der tilhører. Forseget af hans Sognepræst hr. Palle Thomassen, Hr. Anders Adzerscn i Aalborg, Christiern Nielsen i Dall, Per Nielsen og Johan Smit Raadmend i Aalborg. Dat. die Ste Cecilie Virginis Ao 1474.

1475 (1)

Et sognevidne, at Søggaard i Hjeds tilhører Aalborg Hospital. Dokumentet angiver Hvitse, givetvis fejl for Hjeds.

NLA. Aalborg Bisparkiv, pakke 1, Ældre Reversaler, Fortegnelse paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 15.r. (registratur fra 18. årh). Udtog heri efter [Original i Aalborg Helligaandsklosters arkiv].

Et Sognevinde, at Siøggaard i Hvitse tilhører Hospitalet. 1475.

1475 (2)

Malte Nielsen skrives 1475 til Pandum efter nedenstående, men kilderne hertil har ikke kunnet opspores. *RA, Thisets samlinger og Trap, s. 1074*, jf. Th. Thaulow, Lillie-Juulernes slægtsbog, s. 316.

?dag ?1476

I sag ved rettertinget i Aalborg mellem prior Peder Jensen i Aalborg Helligåndskloster og Gabriel Gyldenstjerne til Restrup fremlægger Peder Jensen et 61 år gammelt brev, at Axel Jepsen (Thott) til Støvring havde givet en gård i Klæstrup og en gård i Vokslev til Aalborg Helligåndshus. Brevet antages efter indholdet forskelligt fra brevet af 30.4.1478. Se 20.4.1537.

RA. Herredagsdombog nr. 1, 1537, fol 45v-46r, dom 20.4.1537 6. fer. post misericordia dni. I dommen omtales den nu tabte original i Aalborg Helligaandskl. arkiv. Rep. II nr. 3951. Dahlerup 1, s. 122.

Ett breff lxi aar gammelltt, att Axell Ibssen tiill Støffring hagde giffuitt i liige maade en gaardt i Klestrup oc eth bygge thertiill ligende mett en gordtz eye i Woxleff tiill heligestes.

1476

Kong Christian I bekræfter et mageskifte med Jon Viffertsen (Viffert) til Torstedlund, som får Døvelstrup, som er bondejord, mod at aflevere en gård i Nysum (Hindsted herred) til kronen. Mageskiftet fremgår også af et brev udstedt af Jon Viffertsen til kongen, C. F. Wegener, Diplomatarium Christierni Primi, Kbhvn. 1856, s. 324. Døvelstrup angives her i Aars h. *NLA, G141-1, Restrup gods, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 56.*

Kong Christian den første, hands Confirmations Skiøde til Joen Viffertzøn paa Torstedlund, paa Dyvelstrup – Bonde Jord, som han imod en Gaard i Nysom er Opladt ved Mageskifte. Dato 1476.

4. februar 1476

Sognevidne af Haverslev kirkegård, at Axel Jepsen (Thott) til Støvringgaard har haft et byggested i Døvelstrup mark og et byggested i Kragelund ukæret i 40 år. Døvelstrup var beliggende i Aarestrup sogn, se 25.1.1454. Kragelund lå i Haverslev sogn, Aars herred. Døvelstrup nævnes igen 25.6.1476 og 20.1.1478 i tingsvidner af Aars herred jf. Rep. II nr. 3870, 4158.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods nr. 8. [5] segl. 1. Utydeligt. 2. Bomærke. 3. Skjold, hvori et dyrehoved (?) 5. Bomærke. Senere (jf. 1.5.1477) til Torstedlund gods, RA. Rep. II nr. 3800.

Lawrens Anderssen, Sognepræst i Hadersløff, Nis Morthenssen *ibid.*, Jes Wynther, Las Michelssen og Pally Palnssen. Sønd. efter Vor Frue Dag purificac. paa Haderssløff Kirkegaard fik velbyrdig Md. Axel Jeebssen paa Støffringard V. et Sognevidne af 12 Dannemænd, Nis Morthenssen i Haderssløff, Jes Wynther *ibid.*, Jes Jenssen, Las Olvfssen, Per Henricssen, Nis Perssen, Per Therkelssen, Jes Jenssen Blegvadh, Tames Odher, Nis Jenssen, Jahan Jenssen og Las Nielssen; disse vidnede, at de har hørt af gode gamle Danne-mænd og deres Forældre, og er dem selv vitterligt, at Axel Jeebssen paa Støffringh har et Byggested i Dylstrvp Mark sønden ved den gamle Hulvej og et Byggested i Kragelwndh Mark, og har fornævnte ”bygystet ligget til Støifringard i 40 Aar og mere ukært. Med vore Indsegl.

28. maj 1476

Christian 1.s skøde til Jon Viffertsen (Viffert) (til Torstedlund) på kronens bondejord Døvelstrup, som Jon Viffertsen havde mageskiftet med kronens bonde Jens Mikkelsen i Arden mod hans gård i Nysum. Se også 4.2.1476.

RA, perg. saml. Torstedlund gods, nr. 9. Perg. [1] segl. Udtog anført i Rertertingsdom 3.5.1537, Torsdag efter cantate, mellem Eloff Jenssen i Harssløff og Jon Matssen i Tostelundt; Brevet fremlægges af den sidste tillige med

”twende andre breffue, som framfarne konninger i Danmarch hagde wtgiffuit, lydende, at the hagde Sambtyckit, bewilligit oc i alle maade stadfestett samme magskiffte wedt fulde magt at bliffue etc.” og ”ett sywnssbreff lydende, at gode mendt hagde witnet, at samme bynder oc kronen hagde altingeste fangit fylleste i alle maade etc” Afskr. efter Konzept (?) til Rettertingsdomme i RA. Herredagsdombog 1537ff. (Nr. 1) Bl. 44 a. *Rep. II nr. 3853*.

Cristiern Konge. Jon Wifferdssen vor Mand og Tjener og Jes Mikeldsen i Erdendorp vor og Kronens Bonde har nu været for os begærende et Mageskifte mellem dem om vor og Kronens Bondejord Døwelstorp og i Gaard i Nyswm, som Jon Wifferdssen tilhørte; og beviste Jon Wifferdssen og Jes Mikeldsen, at Kronen og Bonden fanger Fyldest med Nyswm gardh for Døwelstorps Jord, og har Jes Mikeldsen selv ladet sig dermed nøje og sagt sig at have Fyldest og vedertaget at gøre deraf fuld Skat og Tynge til Kronen, som tilforn har ganget af Døwelstorp. Thi gør vi efter vore Raads Rand, som nu til Stede er, saadant Mageskifte med Jon Wifferdssen og skøder fra os og Kronen til Jon Wifferdssen Døwelstorp Jord liggende i Aars H. i Aaleborgs Len hos hans Gaard. Datum in castro nostro Aaleborgh fer. 3. infra oct. ascens. dni. nostro sub secreto. Ad relacionem Dn. Jacobi episcopi Burglanensis et Mauricii Nicolai.

11. juli 1476

Jens Pedersen, sognepræst i Sønderup medbeseglede 11.7.1476 et pantebrev fra Stapen Christensen af Linderumgaard, (Ugilst sogn), sognepræst i Ugilt til Velbyrdige Jon Viffertsen på 2 gårde i Vrejlev sogn. *Rigsarkivet Viborg, perg. saml, Torstedlund godsarkiv, nr. 11. Afskrift i Rep. II*.

1477 (1)

Lars Lunov (til Kollerup), hovedsmand på Aalborghus slot, at kronen er fyldestgjort for Bonderup. (Bonderupgaard). Se nedenstående 1477.

ÆA II, s. 299, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K64

Item Laass Lonoffs (B: høffuitzmand paa Olborg) breff ludindis at kronenn haffuer fuldist for Bunderup. Datum mcdlxxvij sabbato sancte trinitatis.

1477 (2)

Johan Langs mageskifte med biskop Knud i Viborg om et øde byggested kaldet Søndergaard i Bonderup.

ÆA II, s. 297, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K50.

Item Johann Langx mageskiift met biscop Knud paa eth øde bøgestedt Syndergardt i Bwndrup. Daatum mcdlxxvij sabbato ante trinitatis.

1477 (3)

Jon Madsen (Viffert) til Torstedlunds, brevfortegnelse fra o. 1553. Heri et sandemænds brev om Vintønden. Vintønden var en dal, der for en del dannede Aarestrups sogns og dermed også Hornum herreds sydskeel. Vintønden bæk er nu et sideløb til Sønderup å ca. 500 m nord for Nørlund slot. Gudmund Schütte omtaler navnet i Danske Studier 1906, s. 55. Vin i stednavne tolkes normalt som græsgang. Efter overleveringen har Vintønden dog sit navn efter vandets

farve, der kan minde om en rosévin. *RA, perg. saml., Torstedlund gods nr. 101.*
Item et sand mendtsbreff om wintønden dat mcdlxxvij.

1477 (4)

Jens Pedersen, sognepræst i Sønderup var 1477 på Hellum herredsting medudsteder af et tingsvidne. Claus Gjerding s. 138.

? dag 1477

Sandemænds brev af Hornum herred om markskel mellem Albæk og Karup kær, skov og mark og kær. Her nævnes Vintønden. Se 3.1.1553.

RA, Rettertingsdombog 3.1.1553. [Original]. Udtog anført i rettertingsdom 3.1.1553, tirsdag efter nytårsdag i en sag mellem mellem Jørgen Lykke til Overgaard på vegne af hans søster Fru Kirstine Lykke til Nørlund og Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund. *Rep. II nr. 4129.*

Et sanmendsbreff aff Hornum herritzting wnder datum mcdlxxvii, lydende, att sanmendtt ibidem hagde sorett rett skell emellom Alsbeck kier, skoff och marck och Karup kier, skoff och marck, ephther som Jon Wiffertssen thennom hagde tilfuldtt, fyrst synder neder wedtt aeen mellom Asbeck och Karup, saa nør till then lyngholm, som then skell stander, saa nør till Lilduadt till then skelsten, som sanmendt sate ther, och saa østher att then wey, som nest sønen løber till Winthønen, suo till then tueruei tager, som løber fra Asbeck marck, saa met samme wei neder i Winthønen etc.

1. maj 1477

Axel Jebsten Thott til Støvringgaard sælger til Jon Viffertsen til Torstedlund en øde mark kaldet Kragelund i Aars herred. Medbeseglet af bl.a. Peder Poulsen, sognepræst i Veggerby. Perg. med [6] Segl: 2. bevaret. Nr. 5, Peder Poulsen, med omskriften s' petri psuli presbeteri, Bogstavet p. Gengivet i Henry Petersen, Danske gejstlige Sigiller fra Middelalderen. 1880. G. 707. Segl 6 ulæseligt. *NLA, Torstedlund godsarkiv, nr. 12. Rep II, 4022.*

Jeg Axell Jebssen af Steyruinghgardh V. har solgt til velbyrdig Md. Joen Wiffertson en øde Mark, som kaldes Kraghelundh, med Gaardsted og anden Tilliggelse, liggende i Hadersløff S. i Aars H., med saadant Vilkaar, at mine egne Tjenere i Hadersløff skal have "mowligh" Fedrift med deres eget Fe, saa at de kan og da drive ham uden Skade. Og bekender jeg mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd for Kraghelundh. Medb. af flere gode Mend Hr. Peder Pouelssen Sogneprest i Wegerby, Hr. Jens Joenssen Sognepræst i Aars, Hr. Tidik Swan Sognepræst i Skyom, Nis Cresternssen i Gywer og Morten⁶ i Aagard. Datum die Philippi et Jacobi.

24. juni 1477

Hr. Laurids Waltersens af Nibe, skøder hr. Axel Lagesen (Brok til Clausholm) Skt. Silvestri og Tome alters mølle, som kaldes Svensbromølle, givet for Hr. Axel Lagesens oldefaders, Niss Jensens, sjæl. Skødet nævnes i fru Eline Gøyes jordebog som gods arvet efter moderen, Mette Albrechtsdr. til Torbernfeld, Løgismose, Clausholm, m.v., gift med rigshofmester Mogens Gøye til

Krenkerup, Skjærsø, Torsø, Aunsbjerg, Blæsbjerg og Kjeldkær. Mette Albrechtsdrs. morfar var Axel Lagesen til Clausholm. Svendsbromølle lå i Vol-dum sogn, Galten herred og hørte under Clausholm.

Fru Eline Gøyes Jordebog, s. 273.

Frwe Mettis Møderne Gods, wdi Haldherrit: Suensbromølle.

Jtem ith breff, att her Lauritz Wolterszøn aff Nibe oc perpetuus vicarius y Aarss skøder her Axel Lageszon sanctj Siluestrij oc Tome alters mølle, som kaldis Suensbromølle, som nu er øde, for wederlag, huilchen forskreffne mølle som bleff giffuett till forskreffne altere for forskreffne her Axell Lageszøns oldefaders, Niss Jennszøns, siæll. Datum Aarss sancti Johannis Baptiste dag mcdlxxvij.

11. juli 1477 (1)

Borgmestre og råd i Aalborg kundgør, at fru Hilleborg (Skinkel), Knud Henriksens (Gyldenstjerne), enke har anmodet præsten Ove Jensen om midlertidigt at betjene Sønderholm og Frejlev kirker, indtil tvisten om kaldsretten hertil blev afgjort, men det ville han ikke indlade sig på.

NLA, perg. saml. nr 374, Udtaget af Restrup gods, G 141. [9] segl. 3. Utydeligt. 4. Udslidt, formentlig bomærke. Rep. II, nr. 4061.

Alle men thette breff See ellr høre læss kundgiør wii borgemestre oc Raadhmen i aleborgh mz thette wort obne breff at for oss war schicket hedherligg oc welbyrdigh quinde frue Hylleborgh, Hr. Knuth Hinricssøns efterleve pa alborgh radhus oc spurde Hr. owe jenssen prest om han hadhe macht at kome synderholms og fredløffs kirker af forbudh, som han hadhe wdi komet mz biskopens breff. Tha swardhe han hene, at vilde hun og soghnefolket aname hanom for soghneprest til forne kirker tha haffde han macht at kome them af forbudh. Tha bodh Fru Hylleborgh swo til, at vilde han officere kirkern, swo lenge the worte ouerdelt mellom biskop knuth og Hinric Knutss., huilke som ræt haffue til forne kirker, tha skulde kirkedørn oc ornamenta stande ham obne oc redhe, for war the swo, at biskop knuth findes kirkerne til, tha wilde hun oc allt soghnefolket aname hanom for theire soghnepræst, fune thett segh oc swo, at Hinric Knutss. hadhe ret til forne kirker effter hans forældre, tha wilde hun løne hano for som thieniste oc umagh, som han hadhe hafft i forne kirker, tha wilde han thet ey gøre mz andre made, æn hun wilde strax aname hano for soghneprest; thez thorde hun ej forweye segh at gøre, vden hun radhe mz henes søn forne Hinric Knutss. og flere hendes wener. at swo gick oc foor thet witne wij mz wor Insigle. Datum alburgh Anno mcdlccvij die btd Ketilli afessore.

11. juli 1477 (2)

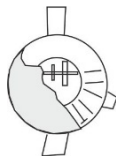
Borgmestre og råd samt en del borgere i Aalborg vidner, at så længe de kan mindes, har Henrik Knudsen (Gyldenstjerne) og Knud Henriksen (Gyldenstjerne) haft kaldsretten til Sønderholm og Frejlev kirker.

NLA, perg. saml. Udtg. af Restrup gods, G141. [24] segl. 1., 7., 8. 12., 13., 15., 18., 21., 22., 23., 24. bomærke. 3., 4., 6., 9. ubetydelige brudstykker; 10. og 20. udslidte bomærker. Rep. II, nr. 4062.

Alle men thette breff See ellr høre læs kundgiør wij Hans Jwde¹ oc Robbert Duwe² Borgemester i Aleborgh, pedher nelss³, seuren Eskilss⁴, Cort godtiid⁵, jes griis⁶, p swenss⁷, gørik tammess⁸ oc michel thuriss⁹ Radhmen, pedher ou-skeer¹⁰, anders kellerswen¹¹, strange thorstenss¹², brodhr Michelss¹³, anders Hemichss¹⁴, nis nielss¹⁵, p Buddiss¹⁶, symon winter¹⁷, pael anderss.¹⁸, hans swan¹⁹, hans woghnfør²⁰, p therkilss²¹, jep laurentss²², p ienss²³ oc Ewrt laurens²⁴ borghr samests mz thette wort one breff At aar effter guds byrd mdlxxwij fredaghn som war std ketilli dagh, pa alborgh radhues war schicket hedhrlig oc welbyrdigh quinæ fru Hilleborgh, Hr. Knuth Henricssøns efterleve oc ludelig atspurde om noghn aff oss kunde mijnes ellr wide, at noghn sogneprest haffue væreth til synderholms og fredløffs kirker uden the, som Hr. Henric Knutss Ridder, hwes Siel gud haffue, oc hans slecht haffue unt oc giffuet forne kirker. tha ær the oss borgemester, radhmen oc menighedn som forskrefet stande fulvederligt, at witne oc seghe pa wor gode tro oc sanæ at som aff oss lengst mijnds kune, some aff oss vdi i lxxx aar, some i lxx og some i xl aar oc vdi fir werdighe fæders biskop i wibergh theres tiidh, som ær Hr. biskop Lawe, biskop Hermen, biskop thorlaff oc nu i biskop Knuths tiidh, tha haffe forne Hr. Henric Knutssen oc Hr. Knuth Henricssen oc theris forældr hafft Juspatronath til forne kirker oc haffue unt oc giffuet them hvilken prest, som the wilde, ulast oc ukierd i swo lang tidh som forsreffnuit staar til thenne dagh At swo ær sandheet som forsreffnuit stander tha henge wij wor Indsigle nedehn for thes breff til witnesbyrd. Datum anno die et loco quibus supra.

7. Peder Svendsen

8. Gjørrik Thamissen

12. Strange Thorstensen

13. Broder Michelsen

15. Niels Nielsen

16. Peder Buddisen

17. Simon Winther

18. Hans Svan

21. Peder Terkelsen

22. Jeppe Lauridsen

23. Peder Jensen

14. juli 1477

Tingsvidne af Hornum herred om kaldsret til Frejlev og Sønderholm. Fru Hilleborg Ottesdr. (Skinkel), Knud Henriksens (Gyldenstjerne) enke på Restrup, fik tingsvidne af 24 dannemænd, at de to sogne altid havde ligget til Restrup, der altid havde givet de to menigheder præst uden at spørge biskop eller domkapitel, og at ingen biskop i Viborg havde kaldet præster der før nu biskop Knud. Sagen var 11.7.1477 på Aalborg Byting, se denne dato, Rep. II, nr. 4061 og 4062. På Aalborg Byting spurgte fru Hilleborg Hr. Ove Jensen, om han havde magt til at løse de 2 kirker af det forbud, bispen havde udstedt, og han svarede ja, hvis sognefolkene ville antage ham til præst. Hun tilbød da at åbne kirkerne og at han virkede til striden var afgjort. Vandt bispen, ville hun antage Hr. Ove, tabte han, ville hun aflønne ham for hans tjeneste. Præsten ville antages uden vilkår. Så lod hun forsamlingen vidne i sagen. Nogle huskede 80, andre 70 år, andre 40 år tilbage; alle erklærede, at så langt tilbage de kunne huske havde ætten Gyldenstjerne haft kaldsretten.

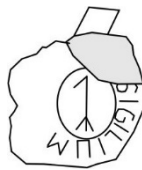
NLA. Perg. Saml. nr. 375. Udtaget af Restrup gods, G-141. [11] segl i hvidgult voks. 1., 2., 9., 10. og 11. tabte. 3. Peder Turisen i Hæsum. 4. og 5. utydelige bomærker. 6. Jes Jude i Busted. 7 Utydeligt bomærke. 8. Jess Steffensen. Omtalt i H&K 1939, s. 112. *Rep. II nr. 4063.*

Alle men thette breff see ellr hör lesse hiælse wij oue henricssen tingholder pa hornum herritz tingh then Dag, Andhers beck, pethr thørissen³, andhers [b]wss, lass andherssen, jess jwdhæ⁶, jess persssen i wolstrvp, jess steffensen⁸, pether thordssen, andherss palssen og lass brwn kierligh meth gud kundgiørd for alle meth thes vort obne breff Aath aar effter guds byrd mcdlxxvij then mandagh efter Stc kittille dag pa hornum hertz tingh var schicket for oss Och mange fler Menig dandi men, som tha neruerend var Hetherligh och welbyrdige quine frwue Hylliborgh ottisdathr Her knud henricssens efftherleffuerske lydelighen ath spurde mene Hertzmen, som tha til stede var inen alle fire stocke, hwr them withrligh var i sandingen och framdeliss haffdhe hørd och spurd af there foreldhr, om Her Henrik Knwdssen och hans forældhr och arvinghe haffuer haffd tou sogn lighends for Resstrvp porth, søndrholm och freerløff, i thers frijhed aff arrildtid ud ath schicke ther sogne prest til effthr therss villie och becuemelighed eller och biskop aff wiborgh schulle schicke ther prest til i mod Her Henrich Knwdssen foreldhrs huille ellr hans arvinghes Villi ellr samtøcke och beddi frue Hilleborgh et uilduligh wine Hr paa aff thee dande men som, tha til stede war pa forne tingh tha worth thr ud niffnd inni alle fire stocki fire och tyffue wueldulighe dande men, konninghens men och andhr dande mend ther i hornwm heret boued, huilki som war pether thwrissen i herswm, andherss beck, lass brwn, jess jwdhe, lass andherssen, niss maghenssen, pether thordssen, andherss bwss, jess nielssen i moldbergh, matts gregherssen, bertil lawrenszen, lass mijchelssen, mijchel thamessen, jess jensen, andherss palssen, pether thamessen, pether lawrenszen, jepp kath, wdh matssen, anders nielssen, jess perssen i wolstrvp, jess cristiernssen, lass nielssen, lass nielssen i thostrvp huilcke forne xxiiij dande men sandrechtelighen winth pa there thro och Retthe sandighen Ath them fuld vitherligt er och aldrih haffuer aneth hørd spurd aff theres foreldhr i firssindestiuffue vintre oc

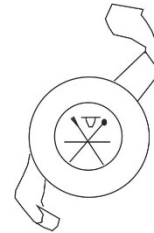
lenghr eller af noghn sandma, Anneth enz the ii forne sogne haffue lighet til Resstrvp i Her. Knwd Henricssen och hans foreldhrs tidh aff arild tidh och vdi hanss arvinghs tidh, ath forne forlee forne sogne og schicke thr sogne prest till effthr thers villi. Och framdeles er thes oss och fuldvitthrlight och aldrig haffuer hørd ellr spurd the noghn biskop af wiborgh haffue noghn schicket ther prest til i modh Hr. Henrich Knwdssens foreldhrs eller arvinghe villi for nu, biskop Knwd schicket prest til forne sogne i mod Hr. Knwd Henricssens bønss villi, oc haffue aldrig hørd, ath noghn prest, the forshreffne kirker haffue haffd, haffue suard andhr ens them til Resstrvp. Ath the so wondi for oss the hørdi wij och saue och framdiles suardi meni Heretsmen, som tha til stede war ath gjorde the Hr. Knwd Henricssen børn ydhrmer behoff om forne erinde, tha villi thee meth flere dandi men i forne i Herreth wine och sighe meth forne børn, hvor behoff giords. Hiss til winesbyrd haffue wij ladhet wor indsegl henghe nedhn for thes breff. Giuffet och schreffuet Aar och dagh som for schreffuet staar.

3. Peder Turisen
i Hæsum

6. Jess Jude
i Busted

8. Jens Steffensen

1478 (1)

Anne, enke efter Lange Jon, og datteren May Jonsdatter, skøde på en Søndergård i Bonderup til biskop Knud i Viborg.

ÆA II, s. 293. Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K9.

Samme omtalt i *ÆA II, s. 298, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K57.* med år 1488 og teksten: Item May Jogensdatter hindis skødebr-eff(B: till bisp Knud) paa Søndergard i Bunderup. Datum mcdlxxxviij (B: 1478). Jj første szegel er aff forne breff) die sancti Theodorj.

Item Iahann Jogens, Laue Ions efftherleffuer oc May Jogensdatter skødebr-eff paa en gard i Bwmdrup. Datum mcdlxxviij vigilia Simonis et Iudo etc. (B: tings wintne at Anne Jons, Lang Jons efftherleffuer, och May Jons dather the oplod biscop Knud aff Wiiborg Syndergard i Bundrup. Mcdlxxvij).

1478 (2)

Et tingsvidne om Neringbro mølle som er indsvoret til Viborg bispedømme. *ÆA II, s. 310, Viborg Stifts Breve, L43.*

Item end eth tings vinde effther sandmentztog paa Neringbro Mølle 1). Datum mcdlxxviij die Vitj et Modestj.

1) B som er suoritt til Wiborg bispdøm.

20. januar 1478

Tingsvidne af Aars herredsting, at Jon Viffertsen (Viffert) fik et tingsvidne af de 12 viseste og bedste dannemænd, som Aars herred, at de havde hørt af deres forældre og selv vidste, at Kragelunds en øde mark i Haverslev sogn og et gårdseje i Døvelstrup sønden til hulvejen med ager og eng, hede og kær var Hr. Vendelbo rette gods, hans arvinger arvede det efter ham og har ligget til Støvringgaard i 40 år og mere ulast og ukæret. Der tages både før og senere på Hornum herredsting tingsvidner om Døvelstrup. Medbeseglet af Jens Pedersen, sognepræst i Sønderup. Pergament. [6] ulæselige segl.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 13. Rep II, 4148.

30. april 1478

Væbneren Axel Jepsen (Thott) af Støvring giver Helligaandsklostret i Aalborg en gård i Klæstrup, Vokslev sogn.

RA, Perg. saml. Aalborg Helligaandskloster. [8] segl. Udtog af Jens Bircherod, biskop i Aalborg, i RA, Håndskriftssaml. VI. 6, nr. 32. Omtalt i Jexlev, Gejstl. ark. II, s. 138. Rep. II nr. 4206. Helligaandskl. nr. 155.

Alle men, thette breff seer eller høre læse, hielser jek Axel Jeibssøn aff Støffryngh, wapn, ewynneligh met Warherre, kongiøre met thette mith opne breff, ath jek af myne frye willye och i mith walmo haffuer wnth och giffuet och ennw wndher och giffuer och opladher och afhendher fra migh och myne arfuingh for myn syels salighedh och alle myne foreldhres och eftherkommynnes sleyth och for alle cristne syelle tiil then Helligantz hws i Alleburgh tiil ewynneligh eydoom ey skullynnes jen aff myne gardhe, som liggheer i Cleptzstrop i Voxløf soghen i Hornum herreth i Wiburgh bysdom som Las och Anders nw wthi boor, met sodhan skiell: jek skal sielfuer i och aff setthe tyenere i then forsawde gordh efther myne vyllie, och alle then skyldh, som af forsawde gordh haffuer gongeth oce goor, skall komme frye tiill then Helligantz hws wforhynderth hwart ardh, och efther myn døyth tha skal forsawde gordh være tiil then Helligantz hws frye och qwith met alle rettheheydh, och ey myn arfuingh skal beware them medh forsawde gordh i noget madhe efther then tiidh, och særdielles thi ath styrcke then Helligantz messæ, som nw dagligh synghes, ath hwinn maa fram maa (!) holles tiill ewigh tiidh. Thy tiilbyndher jek migh och myn arfuingh ath frye och frelse och tiilsto forsawde then Helligantz hws forsawde gordh i Cleptzstrop met agger och englh, woyth och tyerth, emmthet wntaghet, for hwer mans tiiltale, som po kan tale met rettæ. Tiil wthermere forwaringh och bedher stadhefestels ladher jeg henghe myth enzegel nedhen for thette breff met andhre gode mens inzegel, som jek haffuer ladhet bethet ther tiill, som er Las Lowno, konghens embetzman po Alburghws, Erich Anderssøn aff Kockedall, Hans Judhæ, Roberth Dwe, burgemesther i Allehurgh, Jahan Smedh och Cristiern Wynther, radmen i thet samme stedh. Datum anno domini 1478 vigilia Philippi et Jacobi apostolorum.

7. december 1478

Tingsvidne af Hornum herred. Jep Buddisen, herredsfoged, Peder Povel- sen, provst i Hornum herred, Jens Andersen, foged på Restrup, Mads Skytte i Nibe, Peder Tordsen i Guldbæk, Peder Nielsen i Volstrup og Niels Jensen i Volstrup vidner, at Joen Viffertsen (Viffert), Torstedlund, fik vidne af Peder Nielsen, Mads Skytte, Peder Tordsen, Niels Nielsen i Moldbjerg, Søren Niel- sen i Volstrup, Mads Michelsen i Guldbæk, Niels Jensen og Michel Jebsen i Svenstrup, der vidnede, at Vintønden hørte til Joen Viffertsens (Viffert) gård, så længe nogen kan mindes, og at Viffert Joensen (Viffert) havde den grund i hans tid ukært, og Joen Viffertsen har haft den i 40 år ukæret til i år, hvor Ludvig Marssøn (Munk) til Nørlund gav kære på den.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 14. [7] segl. 4. Brudstykke. 6. Bo- mærke (Ulæseligt!). Udtog uden dato i Rettertingsdom 3.1.1553, se her. Her efter RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 189a jf. Rep. II nr. 4322.

Jæp Budissen Foged paa Hornum H.s Ting, Pedher Pouelssen Provst i Hornurm H., Jes Anderssen Foged paa Ræstrop, Mates Skyth i Nybe, Per Tordssen i Gwlbæk, Per Nielssen i Volstrup og Nis Jenssen ibid. Mand. næst Nicolai Dag paa forskrevne Herredsting fik velb.yrdig Md. Joen Wiffertson et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Nielssen, Mates Skyt, Per Tordssen, Nis Ni- elssen i Molberegh, Seueren Nielssen i Wolstrop, Mates Michelssen i Gulbæk, Nis Jensssen og Michil Jebssen i Swenstrop; hvilke 8 Dannemænd af de ældste og bedste vidnede, at det var dem vitterligt, at en Grund liggende hos Joen Wiffertsons Gaard i hans Enemærke, som kaldes Wyntynnen, har været af gamle Dage Dam og Damsted og Damsbaand, saa længe som nogen Mand kan mindes, og havde Wiffert Joenssen den Grund i hans Tid ukært, og nu har Joen Wiffertssen haft den i Værgi i 40 Aar ukært til nu i Aar, Lodwygh Marssøn gav der Kære paa. Sig. nostra. Datum ut supra.

1479 (1)

Tingsvidne af Hornum herreds ting, at Vor frue Kloster i Aalborg har en fjerding jord i ager og eng i Volstrup mark i Ø. Hornum sogn.

EA III side 22, Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, B8.

Ett things wiidne aff Hornum herritt, att wor froe closter haffuer i fiering jord i ager och eng offuer all Wollstrup mark. 1479.

1479 (2)

Fru Kirstens (Lykke) brevfortegnelse fra omkring 1553. Heri kongens ret- tertings dom om Vintønden 1479. *RA, perg. saml., Torstedlund gods nr. 101.*

Fru Kirstens breffue..... Item et rigens stadfæstelse om wintønden dat mcdlxxix.

1479 (3)

Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund, brevfortegnelse fra omkring 1553. Heri et landstingsbrev om Vintønden år 1479.

RA, perg. saml., Torstedlund gods nr. 101.

Item et breff aff landsting om wintønden dat mcdlxxix.

1479 (4)

Fru Kirsten Lykke til Nørlund. Brevfortegnelse fra omkring 1553. Heri et tingsvidne 1479, hvorledes Ludvig Mars (Ludvig Munk, kaldet mars dvs. marsk) bød lov for lovhævd ... tirsdag før Skt. Mikkelsdag.

RA, perg. saml., Torstedlund gods nr. 101.

et tings winde paa mclxxix hvorleds loduig mars bød loff for laugheffuedt tiesdag for S: mijchelsdag.

?dag 1479 (1)

En lovhævd af Hornum herreds ting 1479, at Joen Viffertsent til Torstedlund havde indvordet Vintønden grund og et damsted kaldet. *RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 189a*, som er afskr. efter koncept til den tabte originale dom af 1479. Udtog i rettertingsdom af 3.1.1553, RA, Torstedlund gods nr. 78, se 1477 ?dag. Omtalt i 1477 ?dag, Rep. II nr. 4129. *Rep. II nr. 4532.*

Æn lagheffdt af Hornum Heritzting wnder datum mcdlxxix, lydende, at Joen Wiffertssen hagde induordtt met lagheffdt en grundt och damstet, kalis Winthønnen, saa langtt och brett, som sa[nne]mendtt hagde tilforen giortt marckeskell etc.

?dag 1479 (2)

En lovhævd, at Jon Viffertsen (Viffert) til Torstedlund havde indvordet Kragelund mark og Sønder Døvelstrup.

RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 189a, som er en afskr. efter koncept til den nu tabte originale dom af 1479, der formodentligt har beroet i Torstedlund godsarkiv. Udtog i rettertingsdom af 3.1.1553 i RA, Torstedlund godsarkiv, se 1477 ?dag, Rep. II nr. 4129. *Rep. II nr. 4533.*

En lagheffdt wnder datum mcdlxxix wdgiffuit paa Wiborig landsting, lydende, at Jon Wiffertsen hagde induordtt met lagheffdt Kragelundt marck fra mølledeming och øster alle fiire wegne till marckemode oc Synder Dyuelstrup fra thet marckeskell, sanmendtt gjorde mellom Nørlundt och forne Dvuelstrup met alle theres rette tilligelse etc.

?dag 1479 (3)

Dom af Viborg landsting, at sandemænd af Aars herred 2 år efter, at sandemænd af Hornum herred havde gjort deres tov, var gået ind på samme grund og havde gjort et tov helt modsat Hornum sandemænds tov. Der afsiges dom om, at sandemændstovet fra Hornum herred skal stå ved magt.

RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 189 b, som er afskr. efter koncept til den nu tabte originale dom af 1479, der har beroet i Torstedlund godsarkiv. Udtog i rettertingsdom 3.1.1553, RA, Torstedlund gods nr. 78, se 1477 ?dag, Rep. II nr. 4129. *Rep. II nr. 4534.*

En dom aff Wiborig landsting wnder datum mcdlxxix, lydende, at sanne-mendt aff Aars herrit tuo aar, eptther forne sannemendstog aff Hornum herritz ting giortt wor, hagde gangit ind paa samme grundt oc soret ther tuert emodt, oc thet første thog bør wedt magt at bluffe, och thet siste sannemendstog ingen til skade at komme etc.

25. september 1479

Dom af Viborg landsting, udstedt af landsdommer Oluf Mortensen, mester Kjeld kantor, Jens Christiensen, Officialis, Erik Eriksen, ridder etc., at Joen Viffertsen til Torstedlund beviste med tingsvidne af Aars herredsting, at han og hans fader Viffert Jonsen havde haft Torstedbro mølle ukæret i 50 år og mere, og hans fader byggede møllen på sin egen grund, og spurgte om han bør den at nyde bogløst". Dom, at Jon Viffertsen skulle beholde møllen.

RA, seddelregistratur, godsarkiver, Torstedlund nr. 15. Der tages senere tingsvidne om Torstedbro mølle ved Hornum herredsting.

27. september 1479

Vidne af Hornum h. mandag før Mikkels dag. Jep Buddisen, herredsfoged, Laurens Waltersen, Peder Povelsen, præster, Niels Tordsen i Doldrup, Peder Nielsen i Volstrup, Anders Bæk, Peder Turisen og Laurids Pallesen, vidner, at Jon Viffertsen fik tingsvidne af Peder Nielsen i Volstrup, Søren Nielsen i Volstrup, Niels Tordsen i Doldrup, Laurids Pallesen, Anders Mortensen, Anders Bæk, Per Turisen og Hans Henriksen, der vidnede, at Jon Viffertsens far Viffet Joensen byggede Torstedbro mølle på sin egen grund, og at Viffet Jonsen og Jon Viffertsen har haft den ukæret i mere end 50 år. Tingsvidne om møllen blev 25.9.1479 læst ved Aars herredsting, Rep. II nr. 4496, se ovenfor. Laurens Valtersen er sikkert kapellan i Nibe og Peder Poulsen provst i Hornum herred og præst i Veggerby.

RA. Perg. saml., Torstedlund godsarkiv, nr. 16. [8] segl. 5. Utydeligt bomærke, sikkert identisk med bomærke nr. 5, 4.10.1479, *Rep. II nr. 4497.*

Jep Budissen, Foged paa Hornum H.s Ting, Laurens Waltersøn, Per Pouelssen, Præster, Nis Tordssen i Doldrup, Per Niellssen i Wolstrop, Anders Bæk, Per Twressen og Las Palssen. Mandag før Michaelis Dag paa Hornum H.s Ting fik velbyrdig Md. Joen Wiffertssen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Nielssen i Wolstrop, Seueren Nielssen *ibid.*, Nis Tordssen i Doldrup, Las Pallesen, Anders Mortenssen, Anders Bæk, Per Twressen og Hans Henricssen; hvilke vidnede, at de har hørt af deres Forældre, og dem vitterligt er, at Torstedbro Mølle lod Wiffert Joenssen, hvis Sjæl Gud have, bygge og dæmme paa sin egen Grund og ingen anden Mands og havde den i sit eget Væрге hans Tid ud, og siden arvede Joen Wiffertssen den efter sin Fader, og har Wiffert Joenssen og Joen Wiffertssen haft Møllen i Væрге i 50 Aar og mere ukært. Sig. nostra. Datum ut supra.

5. Anders Bæk

4. oktober 1479

Tingsvidne af Hornum herred, mandag efter Mikkelsdag. Jep Buddisen, herredsfoged, Peder Poulsen, provst i Hornum h., Niels Tordsen i Doldrup, Peder Nielsen i Volstrup, Anders Bæk, Laurids Pallesen i Ellidshøj, Laurids Andersen i Volstrup og Michel Pedersen, vidner, at Jon Viffertsen til Torstedlund, fik et tingsvidne af Peder Nielsen, Jon Jebsen, Laurids Pallesen, Jens Jude, Mads Michelsen, Turi Pedersen, Stig i Estrup og Laurids Andersen, der vidnede, at Jon Viffertsens lovhøring på tinget kundgjorde, at de så og hørte, at Jon Viffertsen indvordede med lovhævd Torstedbro mølle med tilliggende syd og nord for dammen, som hans far og han har haft i hævd i 50 år ukæret, at møllen var et enemærke, hvilken hævd var bevidnet af riddermænd og selvejere og havde været fremført på 3 ting, uden at nogen kom med breve eller krav herpå, hvorfor hævdten var dømt at stå ved magt, så længe ikke andet var bevist efter loven.

RA, perg. saml. Torstedlund gods, nr. 17. [8] segl. 1. Jep Buddisen. 2. Peder Poulsen, præst i Veggerby, provst i Hornum h., s' petri psuli presbeteri, Bogstavet n. G. 707. 5. Anders Bæk, på hovedet. Rep. II nr. 4501.

Jep Bwdissen¹, Foged paa Hornum H.s Ting, Per Powælssen² Bispens Officialis i fornævnte Herred, Nis Thordssen i Doldrup, Per Nilssen i Wolstrup, Anders Bæk⁵, Lass Palissen i Ellærshøj, Lass Anderssen i Wolstrup og Michil Perssen. Mand. efter Michaelis Dag paa Hornum H.s Ting fik velbyrdig Md. Jon Wiffærtssen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Nilssen, Jon Jeibssen, Lass Palssen, Jes Jwdæ, Mates Michilssen, Twri Perssen, Sty i Æstrup og Lass Anders; hvilke vidnede, de saa og hørte, Jon Wiffærtssens Lovhøring paa førnævnte Ting kundgjorde, de saa og hørte, at Jon Wiffærtssen worde med Lovhævd Thorstedbro Mølle og al Møllens Tilliggelse baade sønden Dammen og norden, som hans Fader og han har haft i Hævd i 50 Aar ukært, og wordæ han alle Mænd ud af Del og Fællig fra sig med gode Riddermændsmænd og "eyær bondher" hvilken Hævd var lovlig tilbudet 3 Ting, og ingen aabne Breve eller Gensvar derimod kom, og var "tilræt" af Fogeden og menig Herredsmænd at gøre sin Lovhævd, og mælte de ham Lov af Hænde og stadig at blive, saa længe hun rygger efter Loven. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

1. Jep Buddisen
herredsfoged

5. Anders Bæk

? dag 1480 (1)

Lars Viffertsen (Viffert) til Rebstrup, lovhævd på en gård i Guldbæk, fremlægges 1542 i en sag ved rettertinget mellem Morten Roed til Vaarstgaard og Malte Lauridsen (Viffert) til Rebstrup. Morten Roed fremlægger et brev af 1492?dag. Malte Lauridsen (Viffert) fremlægger lovhævden og en udateret stadfæstelse heraf udstedt af kong Hans.

RA, Herredagsdombog 1541-43 Bl. 45a, Rettertingsdom 12.6.1542, Mandag efter Barnabe dag, hvori udtog af [Originaldom]. Rep. II nr. 4740.

En lagheffitt under Guds aar mcdlxxx, lydende, atth samme gordt i Guldbeck met mere gotts vor indvordtt fore hanns (dvs. Maly Laurensen) foreldernis rettegotts oc eygendom etc.

? dag 1480 (2)

Brev, at slotsfogden på Aalborghus m.fl. i henhold til et af kong Christiern i Rostock udgivet brev havde rebet Hasseris marker.

RA, Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 33a, rettertingsdom af 20.4.1537 (6. post dnicam. miserec. domini). Heri udtog af den tabte original. Teksten efter Kolderup Rosenvinge, Domme II, 19 jf. *Rep. II nr. 4787*. Brevet i Kolderup-Rosenvinge angives at være 57 år gammelt i 1537 og er identisk med 4.12.1456, se her.

1480 (3)

Niels Griis' skøde på en gård i Næsborg til helligkors alter i Bislev kirke. Niels Griis boede i Slet herred nær Kyø, idet han 1472 havde en strid med Christen Michelsen Tornekrannds til Kyø, der havde opført en mølle og derved forårsaget skade på hans eng. *ÆA II, s. 328, Viborg Stifts Breve, Slet herred, MI.*

Niels Griisis skødebref paa en gard y Nesborg tiill helig korss alter i Bisloff kyrcke for enn fredags meess. Datum mcdlxxx feria quinta pasce. 1)

1) B: bisp Nilszis breff att Nils Griisz haffuer giffuitt en gard i Bisleff till Bisleff kirke med saa skiell, att huer fredag schall holdis en mesze for hans siel. Mcdlxxx.

26. oktober 1480

Rigsretsdom. I dommen nævnes et tingsvidne vedr. Drommerup og Drommerup fang udstedt af Jep Smed i Hornum, sikkert herredsfoged Jep Buddisen. L. Dipl. har år 1470. Da Karl Rønnow først blev bisp i Odense 1474 og Niels Glob ikke før 1478 var bisp i Viborg er året sikkert 1480.

RA, L. Dipl. A 10 L nr. 10 jf. Kolderup Rosenvinge, Gl. Danske Domme I, 9. Omtalt i Regesta 1. r. nr. 4406. *Rep. II nr. 4712.* Heilskov.

Wi Christiann mett Guds Naade &c., gjøre Alle vitterligtt, att Aar epther Gudz Biurd MCDLXX denn N. Dag for oss paa vort Retterting paa vortt Slott Kallundborge i Vor egenn Neruerelsse, neruerendis oss elskl. Høigverdige Fader Erchebiscop Jens Brostrup udi Lund, Biscop Olluff Mouridzøn udi Roschilde, Biscop Jens udi Aarhuss, Biscop Jens udi Børlum Biscop Karl i Ottensse, Biscop Niels Glop i Viborigh, Her Erich Ottesøn, Vor elskl. Hoffmester, Her Claus Rønnow, Vor Marskalk, Her Niells Erichssønn, Her Johann Oxe, Her Strange Niellssønn, Her Knudt Trudsønn, Her Axell Lauridzønn, Her Erick Aggessønn, Her Jens Due, Her Daud Hack, Her Eshill Gøie, Her Niels Thønissenn, Rider, Holgier Hendrichssenn, Mouritz Niellssøn och Claus Brysche och mange flere gode Mend ther tha neruerendis, var skickitt velb.iur-

dig Mand, Her Anders Niellssønn aff Assdall, Ridder, och Olluff Mortenssønn, vor Landzdommer udi Nør-Judlandt paa then ene Side, och Hendrich Meinstrup, vor Landzdommer i Siellannnd paa then anden Slide om Thrette och Dielle, de sammenn hagde, da loed forne Hendnich Meinstrup læse itt nytt Thingsuidne, som Jep Smidt hagde udgiffuitt aff Hornumherritz Ting om Kyn-del møsse nu vor, liudendis, att XII Mend haffde vonditt, att Drommerup oc Drommerups Marckefang haffde verritt ildtt och kiertt aff Henning Olesen och hans Fader, thill huilkett forne Her Anders Nievesøn och Oluff Mortenssøn suaridt, att forne Fang hagde verritt udi dieris Forældris Vere udi LXXX Aar och miere, och gangit udi thuinde eller trende Skiffte, thi och thieris Slegtt haffde arffuitt samme Guodz, then ene ephther then anden, och satte de udi Rette, om saadanne nye Tingsuidner, som nyeligen thagen er, kunde haffue Magt nogett att hindre thennem udi thieris Heffdt; therom sagde vi saa for Rette att huilcken, som haffde Eigendoms - Guodz udi saa lang Tid, att hand bør att niude dett i rolig Heffdt eller och maa vedgaa mett Laugheffdt ephther Lougen, da kunde saadanne nye Thingsuinder icke hindre dieris Heffdter, det udi Vere haffuer, eller deimom thil Skade att komme udi nogre Maade. Datum Ut supra.

6. november 1480

Tingsvidne af Hornum herred, mandag før Mortens dag. Jep Buddisen, herredsfoged, Peder Turisen, Laurids Andersen, Peder Thorsen, Søren Spegher, Niels Pedersen i Nibe, Michel Pedersen, Anders Mortensen og Therkil Jude vidner, at Laurids Viffertsen (Viffert), væbner, fik et tingsvidne af Peder Turisen, Laurids Andersen, Peder Thorsen, Søren Spegher, Niels Pedersen, Mads Michelsen, Anders Mortensen og Niels Jensen, der vidnede, at de så og hørte samme dag på tinget, at Laurids Viffertsen havde sine lovhøringe inden alle 4 tingstokke, hvor de kundgjorde, at Laurids Viffertsen med lovhævd havde indvordet Rebstrup, hvor Laurids Viffertsen selv boede, Plejlstrup og Plejlstrup mølle, ligesom sandemænd har gjort deres tov tilforn mellem Rodsted mark og Plejlstrup mark fra Tøtterup bæk indtil "hodomssagern, hodomssagærn" ud, så ned til åen til Gris' krog og engen vesten for åen neden og oven, som Jep Dionysens (Jens Dionysen Galskyt til Strandbjerggaard) brev udviser. Ligeledes indvordede han Munkholm, 1 gård i Sønderup (Gregorius), 1 gård i Hyllested (Per Mogensen), 1 gård i Brasted (Nis Throelsen), 1 gård i Hjeds (Jes Olufsen), halvdelen i Nerop med sin rette tilliggende i marken og i søen, 1 gård i Guldbæk (Laurids Andersen), 1 gård i Djørup (Jens Jensen), 1 bol i Djørup (Michel Pedersen), 1/3 af et bol i Djørup (Mads Christensen), hele Hjedsbæk (Per Andersen), hele Albæk, Hyllegård i Aarestrup (Laurids Pedersen), Bjerregård i Aarestrup, (Søren Nielsen), 1 gård (Peder Suder), 1 gård (Jens Pedersen), 1 gård (Mads Therkildsen), 1 gård (Peder Olufsen), 1 bol (Therkild Jude), 1 bol (Søren Hjulmand), 1 bol (Hans), 1 bol (Ingh), 1 bol (Laurids Skrædder). Endvidere, at Laurids Viffertsen gjorde sin lovhævd, som fogeden og herredsmændene fandt, var gjort efter loven, og hans lovhævd var fremført på 3 herredsting, og hans lovhøringe var indenfor alle 4 tingstokke og krævede lovhævden at være ved magt.

Gårdene i Aarestrup er omtalt i H&K 1932, s. 384-449. Hodomsager er det sted, hvor flere agre støder med enderne og Wratmol er det sted, hvor pløjningen vender ved sammenstød af flere agre jf. Dipl Vib. s. 391, 393.

RA, Perg. saml. Torstedlund gods, nr. 18. [9] segl. Rep. II nr. 4718.

Jep Bwdissen Foged paa Hornum H.s Ting, Per Thwrissen, Lass Andersen, Per Thorsen, Seurin Spegher, Niss Perssen i Nybæ, Michil Persen, Anders Morthensen og Therkil Jwdæ. Mand før Martini Dag paa fornævnte Ting fik velbyrdig Md. Lass Wiffærtssen V. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Thwrissen, Lass Andersen, Per Thorsen, Seurin Spegher, Nis Perssen, Mates Michilsen, Anders Morthensen og Niss Jensen; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at Lass Wiffærtssen havde sine Lovhøringe inden alle 4 Stokke, hvilke kundgjorde, at L. W. havde "indword" med Lovhævd Ræpstrup, som L. W. selv i boer, og Pleiælstrvp og Pleyalstrup Mølle, ligesom Sandemænd har gjort deres Tog tilforn imellem Raadstedh Mark og Pleiælstrvp Mark fra Tøkrup Bæk indtil "hodomssaghern, hodomsagærn" ud og saa ned til Aaen til Grisæss krogh og Engen vesten til Aaen nedden og oven, som Jep Dinsæns Brev udviser. Item "indhwordæ" han Mwnkholm, i Gaard i Syndrup (Gregorius), i G[aard i H]yllæstet (Per Magnssen), 1 Gaard i Brastrvp (Nis Throwelssen), 1 Gaard i Heetz (Jes Olofssen), Halvdelen i Nerop med sin rette Tilliggelse baade i Marken og i Søen, 1 Gaard i Gul[b]jek (Lass Anderssen), 1 Gaard i Durdup (Jes Jenssen), "jen" Bol ibid. (Michil Perssen), ib[id. 1 Tr]jediedel i "jet" Bol (Mates Cresternssen), Hiæs-bæk (Per Anderssen), al Albæk, Hylgardh i Ardestrvp (Lass Perssen), Berægard ibid. (Seurin Nilssen), 1 Gaard (Per Swdher), 1 Gaard (Jess Persen), 1 Gaard (Mates Therkilsen), 1 Gaard (Per Olossen), "eth" Bol (Therkil Jwdæ), "jeth" Bol (Seurin Hiwælman), "jet" Bol (Hans), "jeh" Bol (Ingh), "jet" Bol (Lass Skredher). Item vidnede fornævnte Dannemænd, at Lass Wiffærtssen gjorde sin Lovhævd, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for Rette, og var hans Lovhævd tilbudet i 3 Ting, og var hans Lovhøringe inden alle 4 Stokke og mælte hans Lovhævd stadig. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

1481

Niels Munks skøde til Lars Viffertsen (Viffert) på et bol i Djørup.

ÆA II, s. 301, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K88.

Item Nis Moncks skødebref till Las Vifferdsszen liudindis paa thet boell y Diwrdup. Datum medlxxxi.....festum sancti Kanuti.

21. juni 1481

Et brev, at hr. Laurits Waltersen, kapellan i Nibe, har undt hr. Axel Lagesen (Brok til Clausholm) en jord i Nibe tilhørende Skt. Josts kapel i Nibe at bygge på og beholde i sin og hustruens livstid, men derefter skal både jord og hus tilbage til Skt. Josts kapel.

Godset er efter Axel Lagesen arvet af datteren Pernille, gift med Albrecht Engelbrechtsen til Torbernfeld, fra hende til datteren Mette, gift med rigshofmester Mogens Gøye til Krenkerup og optræder i hans jordebog fra 1532 Den er afskrevet i datteren Eline Gøyes jordebog af 1552.

Fru Eline Gøyes Jordebog, s. 273.

Frwe Mettis Møderne Gods i Himmersyssel, wdi Hornnherrit (!), Nibbe:

Jtem ith breff, att her Lauritz Walterszøn, capellane i Nibe, haffuer vnndett her Axell Lageszøn enn sancti Jostess capelles jord i Nibe att byge oc nyde sinn og sin hustrugis liffstid, og sidenn skal bode iord og huss til sancti Jostes capell igenn. Datum guds legoms dag mcdlxxxj.

11. december 1481

Hans Friis skøder Aalborg Helligåndshus de dele af 2 gårde i Hasseris, som han havde arvet, samt div. gods i Aalborg. Se også 21.2.1499.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr.33, Afskr. og Uddr. af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus af biskop Jens Bircherod i Aalborg. [Orig. i Aalborg Helligaandshus' arkiv].

Anno 1481 Tirsdagen post festum Luciaë, gaf, skiødte og bebrevede Hans Friis, Borger i Aalborg til den Helligaandshus ibid. ald den Broderlod, som hannem waar tilfalden i Hatseriis og Hatseriis Mark, nemlig tvende Gaarde i Hatseriis med halffierde fijering jord over ald Hatseriis Mark, item efterskrefne kiøbstadsjord og Eijendomme i Aalborg: Den Jord og Huus, som hand self nu iboede, liggende i St. Botulphi Sogn Norden fra Torvet, nest Østen til den gaard Peder Nielsen nu iboede, fraa herre=Strædet og saa Nør ned til Planken; item hans deel i de 2 Jorde der nest Østen for, som Peder Nielsen og afgangne Peder Nielsen paaboede; item hans deel i den Woning og jord, som Mette Thordsen nu paaboede, liggende i St. Botulphi Sogn nest Synden og Vesten op til Heste-broen paa fiorendt; item hans deel udi den jord og Waaning, som ligger neden Vester Port i Lycken, Norden til Jens Wogensens; item hans deel i den gard uden Wester port Norden til Herrestrædet, og nest Norden til Esgi Bryndis jord, fram med de gamle Grave Lige til Westen af den Hellig Aands Huus. Dette forskrevne legerede hand til bemd. den Hel. Aands Huus, med saa skiæl. at der for St Leonardi Alter i samme Hellig Aanes Kirke skulde uforsømmelig holdis en Aarlig Siælemesse, og om fredagen af Wor Herris Jesu Christi Hellige 5 Saar og Wunder, med en Ærig begiengelse for for hannom og hans forældre, Søddskinde, Slægt og Venner; Saa og at hand self skulde have sin kost i forne den Hellig Aands Huus i Convents Stuen hos Præstebordet, saalænge som hand levede. Forseglet af Robert Due og Jens Olufsen Borgm. i Aalborg, Søfren Eskildsen, Peder Svendsen, Peder Christensen, Michel Thuresen Raadmænd ibid.

1482

Sognepræsten i Veggerby, Peder Poulsen, lovhævd på Vor Frue Kloster i Aalborgs gård, Toldal i Aastrup i Veggerby sogn.

ÆA II, s. 296, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K38.

Jtem her Per Pouelsszens lagheffdt paa Told[al i] Vegerbøi sogenn. Datum mcdlxxxij mandag ...sancti Michels dag (B:en gamell muszedt lau-heffd paa wor frues gaard j Aastrup at huer thredie deell offuer all Aastrup marck hører till samme gard, jtem en eng liggindis neden for dalen)

1482?

Brev at en gl. selvejerbonde havde indværget Hasseris kær og enge.

RA, Herredagsdombog 1537, nr. 1, s. 33a, rettertingsdom 20.4.1537 (6. post dnicam. miserec. domini). Teksten her gengivet efter Kolderup Rosenvinge, *Gl. Danske Domme II, 19. jf. Rep. II nr. 5133.*

Udtog af den nu tabte original fremlægges i en sag mellem Knud Pedersen (Gyldenstjerne), rigsråd, på Hasseris lodsejeres vegne og Gabriel Gyldenstjerne til Restrup. De første fremlægger nærværende, breve af ?1480 og ?1484, se ovenfor. Datering ved, at de siges at være 55, 57 og 53 år gamle.

15. maj 1482

Jens Brorstrup, ærkebiskop i Lund, og menige medlemmer af rigsrådet, stadfæster Viborg landstings lovhævdsbrev for Jon Viffertsen (Viffert) på Kragelund mark, det gods han fik af Axel Jepsen (Thott) med gårdsted og Sønder Døvelstrup, og det gods i Haverslev han fik af sin broder, og specielt det gods han fik af Axel Jepsen (Thott) og som Jep Axelsen (Thott) ejede før da. *RA, seddelregistratur over godsarkiver, Torstedlund nr. 19.*

1483

Jon Madsens (Viffert) til Torstedlund. Brevfortegnelse fra omkring 1553. Heri et tingsvidne på Vintønden, år 1483.

RA, perg. saml., Torstedlund gods nr. 101.

Item et tings winde wintønden mcdlxxxix.

1483-1497

Kong Hans' s andet privilegium for Aalborg, hvorved pinsemarkedet i Nibe, der her har været holdt af Arilds tid, nedlægges. Købmænd må kun opholde sig i Nibe og andre fiskelejer i fisketiden. Gengivet i uddrag.

Kolderup-Rosenvinge, Samling af gamle danske love, Kbhvn. 1827.

Wii Hans meth Gudtz Naade Danmarcks, Noriigis, Wendis oc Gottis Konning, udualdh Konning til Sueriigh, Hertog y Sleswiig &C. gjøre alle witterligt, att, wii aff wor sønderlig Gunst och Naade haffr undt oc tilladit oc nu meth thetthe wort ohne Breff unde oc tillade wore Borghere y Olborgh, oc wille wy:

1. At theth Marckith, som hertil udi Niibe om andhen Pintzedagh holdit er schal hereffter aldellis were nederlagdt, oc ey ydtermeer ther holdis, men schal frambdelis hereffter bliiffue holdit oc holdis her udi Olborg huer aarligh aars udi tre sambfoldt Dauge y Pintz-Ugge; liigesomn theth hertil aff Arrildtziidt udi Niibe holdit er.

2. Item schal och ingen Borger eller Kiobmandt boe eller ligge udi Niibe eller paa noghen andhen Fiskeleyge her neruerindis omkring Byen lengher endt Fii-skeriie paastander.

3. Item schal thisligeste oc inghen Sandmendt udi Olborg steffnis heraff Byen for Biscop oc Bymendt eller anderstedtz, men stande til Rette her udi Byen for Saghen, som ther skieidt er, och inghen anden taghis eller upsteunis for Bymendt offuer them, endt besiddende och iordheygne Borghere her udi Byen.

4. Thisliigeste wille wy, ath huilcke Embitzmendt, Borgere her y Olborg, som

Kiobmandschab bruge wille, skulle skatte bode for theris Embidde oc for theris Kiøbmendskauff, eller om thy theth icke gjøre will, tha schulle the encthen theris Emhedhe eller Kibbmandschaffaffgiiffue.

5. Och ey helder nogher Borger y Oiborgh schal tage Bundens Penninghe at gange thermeth udi Tydskens Bode oc kiøbslaa Bunden til Guode oc sin Metborger til Skyayde.

6. Sambledes wille wy oc, att wore Undersodtte, Borgere her udi Olborgh, och alle ander, ehuo ths heldsth er eller were kunde, schulle hereffther udgiiffue oc gjøre til til wort Slott Olborgh sodane Toldh, som the mett Rette plictig ere oc aff Arildtztidt udgiiffuit haffue, och ey Borghere tage schal til seg Bønders eller Mendtz Goutz, thermeth att undrøcke oss wore oc Krouffnens Toldh. Dierffuis nogher emodh noghen aff fornefte Artickle at giore, tha schal handh for huer Artickle, som han emodh giore, haffue Forbrodt XL Mk. Pendinge emodh osz och Kroffnen, och saa tisligist XL Mk. till Byenn.

3. marts 1483

Tingsvidne af Hornum herred, mandag efter midfaste. Søren Nielsen, herredsfoged, Peder Poulsen, præst i Veggerby og provst i Hornum herred, Peder Turisen, Anders Bæk, Laurids Brun, Christen Mortensen, Oluf Jebsen og Laurids Andersen, vidnede, at mandag før midfaste fik Joen Viffertsen (Viffert) et tingsvidne af Anders Bæk, Laurids Pallesen, Laurids Andersen, Christen Mortensen, Niels Pedersen i Nibe, Anders Mortensen, Mads Gregersen og Bertel i Hæsum, der vidnede, at Torstedbro mølle havde Viffert Joensen og Jon Viffertsen ukæret i 50 år til nu i år, hvor Ludvig Marsen gav der kære derpå. Ligeledes vidnede dannemændene, at de aldrig havde hørt af deres forældre eller af andre, at Viffert Joensen (Viffert) gav Hr. Palle Marssen nogen leje af mølle, hverken smør, mel eller anden afgift.

Palle Marsen, Munk, med Vinranke, opkaldt efter farfaderen Palne Jensen (Munk) til Østrup, Valdemar Atterdags marsk, ejede Østrup og Nørlund, der arvedes af sønnen Ludvig Munk. DAA 1905, s. 296.

RA, Perg. saml. Torstedlund gods, nr. 20. [8] segl. Rep. II nr. 5184.

Seuren Nielssen Foged på Hornum Herredsting, Per Poulssen, Præst, Per Twrissen, Anders Bæk, Las Brwn, Crestern Mortenssen, Oluff Jebsssen og Las Anderssen. Mand. før Midfaste paa Hornom H.s Ting fik velb.yrdig Md. Joen Wiffersen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Bæk, Las Pallesen, Las Anderssen, Crestern Mortenssen, Nis Perssen i Nybe, Anders Mortenssen, Mates Gregerssen og Bertill i Hærswm; hvilke vidnede, og dem vitterligt er, at Torstedbro Mølle, som hun nu er forefunden og har været i 50 Aar, havde Wiffert Joenssen og Joen Wiffertssen i Værgе ukært i 50 Aar til nu i Aar, Lodwigh Marsen gav der Kære paa. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at de aldrig havde hørt af deres Forældre eller af andre uvildige Dannemænd, at Wifferth Joenssen gav Hr. Palli Marssen nogen Leje af forskrevne Mølle, Smør eller Mel eller anden Skyld. Sig. nostra. Datum Ut supra.

? dag 1484

En Hasserisbonde pantsætter Aalborg Helligåndshus nogle engstykker. Se også ? 1482. *RA, Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 33a*. Her omtales den nu tabte original i Aalborg Helligaandsklosters arkiv. Mulig identisk med 31. marts 1490. Udtog se 1482? dag. Gengivet efter Rosenvinge, *Domme II*, 20. jf. *Rep. II nr. 5578*.

? dag 1484

Lars Viffertsens (Viffert) lovhævd på 2 gårde i Sønderup. Fremlægges i sag ved rettertinget, 22.2.1545, se denne dato.

En gamell lagheffdth wnder Gudz aar mcdlxxxiiii, lydende, att Laurens Wiffersen aff waben hagde indwardth met lagheffdth mett riddhermendzmendth och gode selffeygher thwo gaardhe wti forne Synderop by mett all theres tiiligelse wtl indmarck och wdmарck alle fire wegne tiill marckmodhe, inthet theraff wndertagith etc.

1484 (1)

Anders Nielsen (Banner) til Asdal, ridder, gav Skt. Hans kloster i Viborg en gård i Djørup i Hornum herred mod messer for ham, hustru og børn.

ÆA, IV side 269, Registratur over Antvorskov Klosters breve, XX7.

Annders Nielszönn till Aasdal ridder gaff till s. Hanns closter vdj Wiborg thisze effterschreffne gaarde liggendisz vdj Morsz i Synder herridt, som er først ij gaarde i Ørding, jtem enn gaard i Sillersløff, jtem enn gaard i Wilsz, jtem enn gaard vdj Dorup i Bislöff sogenn vdj Hornumherrit i Hammersyller (Hemmersyssel), for huilche forne gaarde prioren och ganndsche conuent vdj forne closter schulle holde mesze for hannem, hansz høstru och dierisz bornn thill euig tidt. Daterit anno 1484.

1484 (2)

Malte Nielsens lovhævd på Pandum og det dertil hørende gods.

ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K3.

Jtem en lagheffdt som Malty Nielsszen haffue giort paa Paanum oc Paanwmss gotz. Datum mcdlxxxiiij mandag nest for sanctorum Keld oc Knuds dag.

1484 (3)

Sandemænds brev på Toldal i Veggerby sogn.

ÆA II, s. 301, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K86.

Item eth gammelt sandmentzbreff paa Toddall i Vegebøi sogenn. Datum mcdlxxxiiij loffuerdag nest effther misericordia domini.

16. maj 1484

Kong Hanses dom, at engen Bosdal, som Malte Nielsen til Pandums forældre gav til Nibe kirke for messer, men som Malte Nielsen havde taget tilbage, da de ikke blev holdt, atter skal gives til kirkeherre Jens Brun i Nibe,

RA. Perg. saml. Viborg Stiftsarkiv, Nibe, Hornum Herred, Nibe kirkes arkiv. Stærkt medtaget. [1] segl. Påtegning: Leest paa Hornom heridz thing denn 29 Martj 1647. Tilstand fremgår af en på Hornum herredsting 29.3.1647 udstedt vidisse af herredsfoged Peder Gundersen i Ellidshøj m.fl. på forlangende af præsten i Nibe, Hr. Niels Pedersen, hvori det hedder, at tingmændene så og hørte, at præsten lod oplæse et brev af Kong Hans, ”huilchet breff wdj forledenn suenske feyde thid, saa och wdj dj kayserske dieris indfald wdj jordenn waar forgraffuit och der for paa forseyllingen waar forhaffuen och wdj pergament noget brøden, dog læseligt” (dog havde tingmændene misforstået det). Vidisse i Nibe kirkes arkiv, RA. Omtalt i Rep. II nr. 5454. Afskrift i Viborg Bispearkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 71. Dommen gengives i tingsvidne af Hornum herred 7.9.1646 udstedt af herredsfoged Peder Gundersen, LA, Viborg Bispearkiv, Nibe/Vokslev kald 1484-1803, C2-180. Papir. Ingen segl. Teksten jf. Dipl. Vib., der dog fejlagtigt har dato 2.5.1484. *Dipl. Vib. s. 79.*

Wij Hans, meth Gudz nade Danmarks, Norges, Wendes oc Godes koning, vduald till Suerige (osv.) gøre witterligt, at aar effther gudz byrd mcdlxxxiiij pa biscopsgarden i Wiborg søndagen nest fore jnuencionem crusis, nerwærendes oss elskelige werduge fæthre her Jeip j Burglom, her Niels j Viborg, biscope, her Erick Ottssen, her Strangi Nielssen, her Niels Ericssen, her Niels Knussen, riddere, oc Oluff Morthenssen, wor landzdommere i Nørrejutland, wore elskelige men oc rad, oc mange andre wore gode men, som her tha tilstede wore, war skicket i rette fore oss her Jenss Brun wor elskelige capellan oc kirckeheres i Nybe bud pa then ene oc Malti Nielssen pa then annen sidhe om æn æng, Boosdall, som Malti Nielssen hade thagett hannom fran. Ther till suarede han, at hans forældre hade giffuet forne æng till Nybe kircke, pa thet at soghnepresten i forne kircke skall haffue them i hans minne (?) i messer oc aff predike stoell, oc thet skede nw ey, thij thogh [han] swodan æng igien. [Tha] worde swo pasagt, at fornee her Jenss Brun oc hans efftherkommer prester i Nybe kircke skulle nyde, bruge oc beholde strax forne æng oc gøre ther fore her effther forne thieneste, om hans forældre then swo stichet hade. Oc ther pa vplodh oc owercaff forne Maltj Nielssen forne æng fran sigh oc sine arffuinge, oc sadhe sigh ey atwele eller skulle beuare sigh noghet meth forne æng i nogher made. Thij forbiude wij theg, Maltj Nielssen, eller nogher pa thine wegne noghet atbeuare segh meth fornee æng effther thenne dagh, effther som thet segh bør. In cuius rei testimonium secretum nostrum inferius est appensum. Datum anno, die et loco quibus supra.

29. maj 1484

Vidne af Gislum herredsting. Anders Teymath, af våben, at de aldrig kan spørge eller mindes andet end at den mark, som sandemænd svor fra Haverslev og til Nørlund, har ligget til Haverslev, indtil Hr. Ludvig Mars (Munk) fik Aars herred i væрге og krævede sandemænd derpå. Ligeledes at de har hørt og spurgt i rette sandhed af deres forældre før dem, at før Nørlund var bygget, da blev det bygget til et røverskjul og ej til herresæde, og derfor lod dronning Margrethe det nedbryde. *RA, seddelregistratur over godsarkiver, Torstedlund, nr. 21.*

31. maj 1484 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, mandag før pinsedag. Søren Nielsen, herredsfoged, Jep Buddisen, Anders Bæk (Beck), Peder Turisen, Mads Gregersen, Jens Jude, Peder Nielsen, Laurids Brun, Peder Rimmer og Søren Spegher vidnede, at Jon Viffertsen (Viffert t. Torstedlund) fik et tingsvidne af 12 gamle dannemænd, som var Jep Buddisen, Peder Nielsen, Søren Madsen, Jens Jude, Stig i Estrup, Niels Jensen, Anders Simonsen, Niels Laursen, Bertel i Hæsum, Christen Knudsen, Mads Gregersen og Søren Christensen, der vidnede, at de aldrig havde hørt af deres forældre eller af nogen mand eller kvinde, at sandemænd i Aars herred gjorde noget tov på Torstedbro mølle eller på Vintønden i nogen mands minde, førend Jon Viffertsen (Viffert) opkrævede sandemænd i Hornum herred, og de gjorde markskel og skovskel syd for Vintønden. Ligeledes vidnede de 12 dannemænd, at de mænd, der stod i Haverslev for kongen og vidnede imod, at de mindes, at sandemænd af Aars herred skulle gøre deres tov på Torstedbro mølle, hvilket de ikke gjorde med rette og aldrig kunne det bevise.

Jens Jude boede i Busted og var søn af N.N. Jude og Christine Christensdr., datter af Christiern Jensen Hørby og Mette Stigsdr. Hvide. Hustruen første gang gift med Niels Wærre i Busted, herredsfoged i Hornum herred.

RA. Perg. saml. Torstedlund gods, nr. 22. Perg. [8!] segl. 3. Anders Bæk, på hovedet. 8. Utydeligt. Udtog i rettertingsdom 3.1.1553, se 1477 ?dag. Afskr. jf. RA. Herredagsdombog 1549-57, s. 190a. Rep. II nr. 5484.

Sewren Nielssen, Herredsfoged paa Hor[n]um H.s Ting, Jæpp Buddysen, Anders Beck, Per Turessen, Matis Greerssen, Jes Jyde, Per Nielssen, Las Broon, Per Rimmer og Sewren Speggher. Mand. før Pinsedag for os og flere Dannemænd, som Tinget søgte, fik velbyrdig Md. Jon Wifferdssen et Tingsvidne af 12 gamle Dannemænd Jæpp Buddissen, Per Nielssen, Søffren Matisen, Jes Jude, Stii i Æstrvp, Nis Jenssen, Anders Semenssen, Nis Laurensen, Bertell i Hersum, Cristiern Knutssen, Matis Greerssen og Sewren Cristiernssen; disse vidnede paa Hornum H.s Ting, at de har aldrig hørt af deres Forældre eller af nogen Mand eller Kvinde, at Sandemænd i Aars H. gjorde noget Tog paa Torstebro Mølle eller paa Wiintønnen i nogen Mands Minde, førend Jon Wifferdsen opkrævede Sandemænd i Hornum H., og de gjorde Markeskel og Skovskel sønden til Wiintønnen. Item er det forskrevne 12 Dannemænd vitterligt, at de Mænd, som stod i Hadersløff for Kongen og vidnede imod, at dem mindes, at Sandemænd af Aars H. skulde gøre deres Tog paa Torstebro Mølle, huilke de gjorde ej med Rette og kan det aldrig bevise. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

3. Anders Bæk

31. maj 1484 (2)

Tingsvidne af Hornum herred. Søren Nielsen, herredsfoged, Jep Buddisen, Anders Bæk, Peder Turisen, Mads Gregersen, Jens Jude, Peder Nielsen, Laurids Brun, Peder Rimmer og Søren Spegher vidner, at Jon Viffertsen (Viffert) fik et tingsvidne af 12 gamle dannemænd, som var Jens Jude, Peder Nielsen, Søren Madsen, Jep Buddisen, Stig i Estrup, Niels Jensen, Anders Simonsen, Niels Laursen, Bertel i Hæsum, Christen Knudsen, Mads Gregersen og Søren Christensen, der vidnede, at så længe de kunne huske har den mark, som sandemænd svor fra Haverslev til Nørlund, ligget ukæret til Haverslev, indtil Ludvig Marss (Munk) fik Aars herred og opkrævede sandemænd. Ligeledes at de har hørt af deres forældre, og det også er vitterligt for dem, at før Nørlund var bygget, da var der et røverskjul og ikke noget herresæde, og derfor lod dronning Margrethe det nedlægge. *RA. Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 23. Perg. [8] segl.* Tilsvarende vidne af Gislum herredsting 29.5.1484, se her og Rep. II nr. 5479, 29.5.1484. *Rep. II nr. 5485.*

Sewren Nielssen Herredsfoged i Hornum H., Jæpp Buddyssen. Anders Beck, Per Turissen, Matis Greerssen, Jes Jude, Per Nielssen, Las Broon, Per Rimmer og Sewren Spegher. Mand. før Pinsedag for os og mange andre Dannemænd fik velbyrdig Md. Jon Wiffertdssen et Tingsvidne af 12 Dannemænd af de ældste og viseste i Hornum H.: Jes Jude, Per Nielssen, Sewren Matissen, Jepp Buddyssen, Stii i Æstrup, Nis Jenssen, Anders Semenssen, Nis Laurensen, Bertell i Hersum, Cristiern Knutssen, Matis Greerssen og Sewren Cristiernssen; hvilke vidnede, at dem aldrig længere ”mindhers”, eller de kan høre af deres Forældre enten af Mand eller Kvinde, end den Mark, som Sandemænd svor fra Hadersløff til Nørlundh, har ligget og været brugt til Hadersløff ukært i mange Aar, til Hr. Lodwiig Marss fik Aars H. i Værg og krævede der Sandemænd til. Item vidnede forskrevne 12 Dannemænd, at de har hørt af deres Forældre, og dem vitterligt er, at tilforn Nørlund var bygt, da ”worttes” det bygt til et Røverskjul og ej til noget Herresæde, og derfor lod Dronning Margarete det nederlægge. *Sig. nostra. Datum ut supra.*

13. juni 1484

Sognevidne af Haverslev kirkegård Trinitatis søndag. Michel Nielsen, sognepræst i Haverslev, Peder Turisen, Jep Sørensen Poul Simonsen, Peder Troelsen, Anders Iversen og Chresten Laursen vidnede, at Jon Viffertsen (Viffert) fik et sognevidne af 12 dannemænd, som var Peder Turisen, Niels Jensen, Søren Mikkelsen, Laurids Sørensen, Peder Troelsen, Peder Therkildsen, Peder Sørensen, Chresten Jensen, Poul Simonsen, Peder Troelsen, Anders Iversen og Chresten Laursen, der vidnede, at de ikke vidste andet fra deres forældre, end at Torstedbro mølle var Viffert Joensens (Viffert) rette arvegods, og at ingen havde del eller fællig deri, heller ikke Hr. Palli Marsk eller nogen af hans forældre, og at Viffert Joensen ikke gav Hr. Palli Marsk eller nogen på hans vegne nogen skyld eller leje af møllen. Ligeledes vidnede dannemændene, at hverken Hr. Palli Marsk eller nogen paa hans vegne lod gøre sandemandstov på mølledammen, og at det eneste tov, der var gjort på mølledammen eller Vintønden, var det tov, som Jon Viffertsen lod gøre syd for Vintønden. Endelig vidnede

dannemændene, at Kraglund og et gårdseje i Døvelstrup syd for hulvejen var Axel Jepsen (Thott) af Støvringgaards rette arvegods. Peder Turisen m.fl. er formodentlig fra Hornum herred.

RA. Perg. saml. Torstedlund gods nr. 24. Perg. [9!] segl. 5., 6. og 8. bomærker. Udtog anført i Rettertingsdom 3.1.1553 Rep. II nr. 4129. Gengivet efter RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 190 a. Rep. II nr. 5496.

Michil Nilssen Sognepræst i Hadhersløff, Per Twrissen, Jep Seurinssen, Pouel Symonssen, Per Trowelssen, Anders Ywerssen og Crestern Laurensen. Trinitatis Søndag paa Hadhersløff Kirkegaard fik velbyrdig Md. Jon Wiffærtssen et Sognevidne af 12 Dannemænd: Per Twrissen, Nis Jenssen, Seurin Mikilssen, Lass Seurinssen, Per Trowelssen, Per Therkilssen, Per Seurinssen, Crestern Jenssen, Pouel Symonssen, Per Trouelssen, Anders Ywerssen og Crestern Laurensen; hvilke vidnede, at de ej kunde spørge af nogen deres Forældre andet, end Torstetbro Mølle var Wiffært Jonssæns ret Arvegods, og ej nogen havde der Del eller Fællig i, enten Hr. Palli Marsk eller nogen hans Forældre, og ej Viffært Jonssen gav Hr. Palli Marsk eller nogen paa hans Vegne nogen Skyld eller Leje af Møllen. Item vidnede fornævnte Mænd, at Hr. Palli Marsk eller nogen paa hans Vegne lod [!] gøre noget Sandemandstog paa fornævnte Mølledam, thi at ingen havde Del eller Fællig i uden Wiffært Jonssen; og aldrig der var gjort Sandemandstog i nogen Mand[s] Minde enten paa fornævnte Mølledam eller Wintønnæn uden det Sandemændstog, som Jon Wiffærssen lod gøre sønden Wintønnæn. Item vidnede fornævnte Mænd, at Kraglund og et Gaardseje i Døvelstrup sønden Hulvejen var Axel Jeibsons af Stæffring ret Arvegods. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

1485 (1)

Jon Viffertsen (Viffert) af Torstedlunds brev, at når han dør, skal Ellidshøjgaard blive ved Aalborg Helligåndskloster til evig tid.

ÆA III, s. 24, Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, BB2.

Jon Wiffertzson breff aff Tostelund, att nar hand dör och affgaar, skall Ellershyg gardt bliffue till kloster till euigthid. 1485.

1485 (2)

Mads Jonsen (Viffert) til Torstedlunds pantebrev på en gård i Lyngsø i Veggerby sogn.

ÆA II, s. 295, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K27.

Item Matis Iogensszens pantbreff paa enn gard y Liøngsø. Datum mcdctoagesimoquinto inprofesto beati Petrij.

1485 (3)

Malte Nielsens skøder biskob Niels Glob i Viborg en gård i Pandum.

ÆA II, s. 295, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K25.

Item Maly Nielsszens skødbreff (B: til bisp Nils Glob i Wiiborg) paa enn gard y Paanwm. Datum mcdlxxxv feria 2a ante festum natiuitatis Cristi.

1485 (4)

Malte Nielsen (til Pandum) vedgår, at biskop Niels Glob i Viborg må indløse 2 gårde i Pandum af Griis i Hersom.

ÆA II, s. 295, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K26

Item Malty Nielsszens møndig at biscop Niels moo indlesse ij garde i Paanwm aff Griis y Hersom. Datum millesimoquadringsimooctagesimoquinto octaua sancti Martinj.

7. oktober 1485

Et brev, at Axel Jepsen (Thott) på Støvringgaard skøder hr. Axel Lagesen (Brok til Clausholm) 1 hus og jord i Nibe. Godset er efter Axel Lagesen arvet af datteren Pernille, gift med Albrecht Engelbrechtsen til Torbernfeld, fra hende til datteren Mette, gift med righofmester Mogens Gøye til Clausholm og optræder i hans jordebog fra 1532 over eget og hustruens gods, afskrevet i datteren Eline Gøyes jordebog af 1552. Godset er muligt blandt det gods, som Mogens Gøye 4.5.1537 anklagede Peder Ridemand for ikke at have taget vare på. *Fru Eline Gøyes Jordebog, s. 273.*

Fruw Mettis Møderne Gods i Himmersyssel, wdi Hornnherrit (!), Nibbe: Jtem ith breff att Axell Jepszøn paa Steffninggaard skøder her Axell Lageszøn itt huss og iord i Nibe. Datum Tebistrup freddag for s. Dionisij dag mcdlxxxv.

23. december 1485

Et brev, at Axel Jepsen (Thott) har givet hr. Axel Lagesen (Brok, til Clausholm) brev på, at hvis han afhænder 2 gårde og 1 bol i Nibe, skal Axel Lagesen have forret til at købe dem. Se også 4.12.1486.

Godset er efter Axel Lagesen arvet af datteren Pernille, gift med Albrecht Engelbrechtsen til Torbernfeld, fra hende til datteren Mette, gift med righofmester Mogens Gøye til Krenkerup og optræder i hans jordebog fra 1532 over eget og hustruens gods, hvilken jordebog er afskrevet i datteren Eline Gøyes jordebog af 1552. Godset er muligt blandt det gods, som Mogens Gøye 4.5.1537 anklagede Peder Ridemand for ikke at tage vare på.

Fru Eline Gøyes Jordebog, s. 273.

Fruw Mettis Møderne Gods i Himmersyssel, wdi Hornnherrit (!), Nibbe:

Jtem ith breff, att skall Axell Jepszøn affhende sig de ij gaarde og it boel i Nibe, da skal her Axel Laugeszøn were nest. Datum Randers jullafftens afftenn mcdlxxxv.

1486 (1)

Jep Svendsens brev på en gård i Nibe til Vor Frue Kloster i Aaborg.

ÆA III, s. 28. Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, F12.

Jep Swendszens breff paa en gordt i Nybe till wor froe closter j Olborig. 1486.

1486 (2)

12 dannemænds sognevidne af Sønderup kirkegård, at Niels Pedersen og Christen Nielsen vedgik aldrig havde haft noget enemærke i Sønderup mark, hverken Møgelhøjs vang eller noget andet, før Per Bunde og hans medarvinger havde gjort krav derpå og ville have det til deres endel, og at ingen har haft noget enemærke da det er ”gribs” jord. *RA, Herredagsdombog nr. 5, 1545-49, Bl. 25 b, udtog af den originale dom*, se 22.2.1545. [Orig. Las Viffertssøn Vifferts Arkiv?]. Se også 1484 uden dag, Rep. II nr. 5579.

Ett gamelt sognewitne aff Synderop kyrckegaardth wnder Gudz aar mdlxxxvi [!], lydende, att xii dannemendh hagde witnetth, att Niels Perssen och Christiern Nielssen, bynder wdi Synderop, kendes thennom aldrig at haffue noger enmercki wti Synderop marck, anthen Møgelhøgs wanning eller no ghen andhen endell, førre endth Per Bunde och hans metarffuinge thale therpaa och wilde haffue samme jordth tiill theres endell, och att noger mandtt ey haffuer hagdt ther endell, thi thet er gribs jordh etc.

1486 (3)

Skiftebrev mellem Peder Nielsen Gyldenstjerne til Tim og hans søster, fru Inger Nielsdr., enke efter Niels Timmesen Rosenkrantz til Tim, om arven efter deres far hr. Niels Eriksen Gyldenstjerne til Tim og deres moder fru Mette Jensdr. Banner. Blandt godset nævnes en gård i Sønderup.

Konrad Barner, Familien Rosenkrantz, s. 165.

Item wndertaget soo møget ødhe gotz, som wy haffue i Sötterop i Hemmersøsel, ock soo møget øde gotz, som wy haffue i Sønderop i same søsel, naer wy kwnne fange thet bygget, thaa skall thet skiffes emellwm oss, som thet sech bør.

4. december 1486

Et brev, at Axel Jepsen (Thott) har givet hr. Axel Lagesen (Brok til Clausholm) brev på, at hvis han afhænder 2 gårde og 1 bol i Nibe skal Axel Lagesen have dem. Se 23.12.1485. *Fru Eline Gøyes Jordebog, s. 274.*

Frwe Mettis Møderne Gods i Himmersyssel, wdi Hornnherrit (!), Nibbe:

Jtem ith breff, att Axell Jepszøn haffuer giffuit her Axell Lageszøn, liudendis, att skall hand heller hans arffuinge affhende sig de ij gaarde oc it boel i Nibe, da skal her Axel Lageszøn haffue dennem oc ingenn anden. Skeer dett saa, att forskreffne Axell Jepszøn panntsetter heller skøder samme gods bortt, da skall dett ingenn macht haffue, oc skulle tha her Axell heller hanns arffuinge haffue magtt att kalde dett igenn. Datum Torderup sancte Barbare dag mcdlxxxvj.

1487 (1)

Sognepræsten i Gunderup og provst i Fleskum herred, Palle Thomsens lov-hævd på en gård i Aarestrup. *ÆA II, s. 299, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K68. Omtalt H&K 1934, s. 355.*

Jtem her Pally Thamisszens laghe[fft paa] enn gard i Ordestrup met synn [tillegels]. Datum mcdlxxxvij then mand[ag] ...sancti Seuerinj dagh.

1487 (2)

Sognepræst i Gunderup og provst i Fleskum herred, Palle Thomsens lov-hævd på den søndre gård i Bonderup og Neringbro mølle. (se også 1434).

ÆA II, s. 303, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K99.

Jtem her Pally Thamisszens (B: Nilszen (vist en Skrivefejl, sogneprest till Gunderup)) laghefft paa thenn søndergard y Bonderup (B: och Neringbroes mølle). Datum mcdlxxxvij thenn mandag for sti Seurinj dag.

1487 (3)

Sandemænds tov om et øde gårdsted i Brasted, vesten for bækken mellem Per Lauridsens gård og ... Knudsens gård.

ÆA II, s. 304, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K107.

Item ett tingsvinde at sandmenn theris tog [haffuer] giord paa ett øde gardsted y Brasted [ligindis vesten till] becken mellum Per Laurissens gard ocKnudssens gard (B: och en endeels toift som er jndsteenitt och jndstablitt med mere. Datum mcdlxxxvij then.....sancti Iohannis ante portam latinam (Er nogit edt aff musz offuen till etc).

1487 (4)

Sandemænds brev på Toldal i Veggerby sogn.

ÆA II, s. 296, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K37.

Jtem sandmentz toff paa Toldal (B: Taldall). [D]atum mcdlxxxvij⁰ mandag for sancti Seuerinj dagh.

1487 (5)

Sandemænds tov på en gård i Aastrup tilhørende Veggerby kirke.

ÆA II, s. 295, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K32.

Jtem sandmettz toff paa enn gard i Astrup till Vegerbøi kyrcke (B: at thend schall haffue huer thredie deell offuer all Aastrup marck, oc paa en tofft norden fran garden etc., jtem en eng neden for dalen.) met tofte oc engi. Datum mcdlxxxvij mandag for hellemsidagh.

1487 (6)

Malte Nielsens skødebrev til biskop Niels Glob på en gård i Pandum.

ÆA II, s. 295, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K29.

Item Maly Nielsszens skødbroff (till bisp Nils Glob i Wiiborg) paa enn gardt y [P]anwm. Datum mcdlxxxvij (B: mcdlxxxvj) dominica letare.

16. februar 1487

Per Skriver, foged på Restrup og flere rådmænd i Aalborg vidne ved et forlig mellem præsten Jens Hansen, dennes moder Kaye og søskende på den ene og Hans Andersen på den anden side ang. et hus i Aalborg.

RA, Perg. Saml., Aalborg Helligåndskloster. [9] segl. nr. 5 måske Peder Skriver. Rep II nr. 6034.

19. marts 1487

Tingsvidne af Hornum herred mandag før midfaste. Søren Nielsen, herredsfoged, Jep Buddisen, Anders Bæk, Peder Turisen, Søren Jensen i Gravlev, Mads Gregersen, Jost i Guldbæk og Posk i Støvring vidner, at Jon Viffertsen (Viffert) fik vidne af Jep Buddisen, Anders Bæk, Peder Turisen, Mads Gregersen, Jost i Guldbæk, Bertel i Hæsum, Søren Jensen i Gravlev og Posk i Støvring, der vidnede, at de aldrig havde hørt af deres forældre, at Haverslev kirke havde endelsskov i Torsted skov nord for Sortemose, og at ingen i 50 år har gjort krav herpå på Hornum herredsting. Søren Jensen i Gravlev nævnes 31.1.1489 sammen med Anders Bæk og Niels Jensen i Nysum (sikkert herredsfoged i Hindsted) jf. Rep. II nr. 6431. *RA. Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 25.* [8] segl. 3. Ulæseligt. *Rep. II nr. 6048.*

Seurin Nillssen, Foged paa Hornum H.s Ting, Jep Bwdissen, Anders Bæk, Per Thwrissen, Seurin Jenssen i Graffloff, Mates Grerssen, Jost i Gwlbæk og Posk i Stæffringh. Mand, før Midfaste paa Hornum H.s Ting fik velbyrdig Md. Jon Wiffærtssen et Tingsvidne af 8 Mænd: Jep Budissen, Anders Bæk, Per Thwrissen, Mattes Grerssen, Jost i Gwlbæk, Bætil i Hærsom, Seurin Jenssen i Graffloff og Posk i Stæffring; hvilke vidnede, at de har aldrig spurgt af deres Forældre, at Hadhersloff Kirke skulde have eller har haft nogen Endelsskov i Torsted S[k]ov^a norden til Sorthmosæ, og ej nogen til Hornum H.s Ting paa Kirkens Vegne i 50 Aar har givet Kære, at fornævnte Kirke skulde have nogen Fællig eller Del i fornævnte S[k]ova. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

a) Orig.: sloff.

23. maj 1487

Axel Jepsen (Thott) til Støvringgaard bekræfter, at han har solgt bl.a. en gård i Gjelstrup i Vokslev sogn til ridder Lage Brok. Den i brevet nævnte fru Kirstine er uden tvivl Kirsten Jensdr. Kaas, enke efter Erik Hvas til Ormstrup, + 1483.

RA. Perg. saml. Gl. Estrup Gods. [2!] Segl: 1. Lxviii 33 (Thott). 1847 til Historisk-genealogisk Arkiv jf. dettes journal s. 25, RA. Omtalt: Adel. Brevkister s. 40, L. Dipl. Aa. Vidisse 12.2.1492. Ab. Optaget i 14.5.1492. *Rep. II nr. 6087.*

Axel Jeipssen¹ i Støffringh. Jeg er vel forligt med hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Lawe Brock R. om dette efterskrevne Gods, som han nu i Væрге har og jeg ham derpaa mine aabne beseglede Breve givet har, som er Kardeholm og Nyholm, som er hans rette Køb, item Ryddymarck med 3 Gaarde i Wendzsysell og i Gaard i Gelstrop i Hemersysell, som han har gjort mig godt Vederlag for, som mine aabne Breve derpaa indeholder, saa at jeg lader mig vel nøje med, og det Gods, som Fru Kirstine i Wormstrop har til Vederlag i hendes Tid, som jeg har i mit Brevs Lydelse, hvilket Gods jeg kendes mig at have til Vederlæggelse og hans aabne beseglede Brev derpaa har, til saa længe han kan fri mig det Gods igen, som Fru Kirstine har, som mit Brev indeholder. Thi tilstander jeg Hr. Lawe Brock forskrevne Køb og Vederlag for hver Mands Tiltale, som paa kan tale, som hans aabne Breve indeholder paa forskrevne Gods. Tager Hr. Lawe Brock nogen Skade eller Tæring eller har taget over

forskrevne Gods, som han har af mig, bepligter jeg mig at holde ham det uden Skade. Findes nogle Breve eller Skrifter andre, end her stander benævnte, siden vi kom i Køb sammen, skal de alztingesta magtesløse være. Mit Indsegl. Datum Haffnis vig. ascens. dni.

28. maj 1487

Per Skriver, indgiven broder i Aalborg Helligaandshus, tager på prior Knud vegne på Hornum herreds ting lovhævd på Helligaandshusets ejendomme i Sørup, Gravlev, Hjeds, Byrsted og Kalstrup, Veggerby, Nibe, Gjelstrup, Guldbæk, Bonderup, Svenstrup og Hasseris.

RA. Perg. saml. Aalborg Helligåndskloster. [8 eller 9] segl. Påtegning: Læst på Hornum herredsting 22.6. og 23.9.1607 og 20.6.1608. Udtog af bisp Bircherod, i RA, Håndskriftssaml. VI. 6, nr. 36. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 140. Rep. II nr. 6089. *Helligaandskl. nr. 188.*

Alle men. thette breff see eller høre læsis kungjøre wii Seuerin Nielsson, foghet på Hornum heritzthing, Anders Beck, Jes Perssøn i Wolstrop, Per Thordsson i Snarop, Per Nielsson, Jes Therkilsson, Mattis Mortenssøn, Jost Mortenssøn oc Nis Jenssøn i Suldrop met thette wort obne breff, at aar effter Gudz byrd 1487 mandagh nest fore pinzdagh på forscrefne thing war schicket beskeen man Per Scriffuer, ingiffuen brodher i then Helgheandz hws i Alhorgh, loghligh esket oc fick et vwildught thingswithne aff these effterscrefne 8 dandemen, som ære Severin Spiger, Cristiern Lauritssøn, Per Thordsson, Jes Perssøn, Bertil i Hersom, Per Remmer, Nis Anderssøn oc Las Beck, hwilke 8 dandemen endrechtelighe wothne på therris gode tro oc sannæ, at the hørde oc saaghe oc them fulwiderlight ære, ath her prior Knuth i then Helgheandz hws hans loghøringe stode innen alle fire stocke på forscrefne thing oc ludelighe kungiorde, at forscrefne her prior gjorde syn lagheffd met syne ingiffne brødhære oc godhe selffeyghere på alt thet gotz, som forscrefne then Helgheandz hws haffuer i Hornum herit, bygd oc vbygd, effter thi som fogheden oc mene thingsdom hanom for rette tilfunne. Først inwarde han Sørop met all syn tilliggelse, bygd oc vbygd, vndentaghen kirkens gotz, item en gardh i Graffløff, som Jes Grubbissøn vdi boor, en gard i Hietze, som Nis Tamessøn vdi boor, en gardh i Wigerby, som Jes Bertilssøn i boor, vndentaghen wor nadige her kongis leding, item i same soghen Kalstrop oc Kalstrop mølle met dam oc damsbond, flod oc flodgyde, for closters frii endeell, item i Byrstet marck agger oc æng stwgh jord, som closters breffue inneholder oc vdwiser, item all then toff oc annen rettighet, som then Helgheandz hws haffuer i Niibe, bygd oc vbyghd, som Anders Nielsson oc Willatz Suder nw vpa boor met fleræ clostens thienere, item 2 gardhe i Gelstrop, som Per Ericsson oc Mette Nisses i boo, met theris tilliggelse, item agger oc æng på Gulbeck marck, som Guny Matssøn gaff til forscrefne then Helgheandz hws, liggendis mellom Thornhøw oc nør til Swenstrop marck skiell, item i Bundrop marck agger oc æng, som closters breff inneholder oc ther vpa vdwiser, item 4 gardhe i Swenstrop, som Jes Beck, Per Perssøn, Per Jenssøn oc Jep Nielsson nw i boo, oc then tofft, som Per Thuressøn i Hersom gaff til then Helgheandz hws oc forscrefne Jep Nielsson bygd haffuer, Topsgardz mark met syn tilliggelse oc all then deell oc

rettighet, som closteret haffuer i forscrefne Swenstrops mark, oc 3 aggere, som Nis Jeibssøn gaff til then Helgheandz hws, item Swenstrop mølle met dam oc damshond oc met all syn rettighct, item 3 gardhe i Haszeriis, som Jes Glad, Per Mattis, Budde Jenssøn nw i boo, hwer met syn tofft. Item thette forscrefne gotz inwande forscrefne her prior met all syn tilliggelsse agger oc æng, fortæ oc feledh, innemarck oc vdmærk, wot oc thywrt, alle 4 weghne til markemod, engte vndentaghet, for then Helgheandz huses rette gotz oc eyndom, oc forscrefne hans loghøringe stode innen alle 4 stocke oc melte hans lagheheffd, som han logligh gjorde i laghe tiid, wedh syn fulle macht oc ey til faldz i nogre made oc sagde hanom logh aa hende, som thet segh burde. At thesse 8 men swo wothne, som forescreffuit staar, thet withne wii met wore insigle hengendis nedhen for thettæ breff. Datum anno, die et loco supradicti.

17. juli 1487

Tingsvidne af Aars herredsting, at Jon Viffertsen (Viffert) fik et fuldt tingsvidne af 12 mænd, at de aldrig havde hørt, at nogen havde været på tinget på Haverslev kirkes vegne og givet last og kære på, at kirken skulle have nogen del i Torsted skov norden for Sortemose før end nu i år. Ligeledes at de aldrig havde hørt, at nogen på tinget havde taget lovhævd på eng ved Tørildvad ¹⁾ eller nogen ager i Vesterby mark ²⁾ før nu i år.

RA, seddelregistratur over godsarkiver, Torstedlund nr. 26.

¹⁾ Tørildvad (Tøllevad) på Torstedlund mark mellem ind- og udmark

²⁾ Vesterby mark i Haverslev sogn, Aars herred. Kong Hans afsagde 23. eller 30.5.1489 dom, hvorved Jon Viffertsens lovhævd på en tredjedel af Vesterby mark bekræftedes. RA, Perg. saml. Torstedlund gods, nr 28.

29. oktober 1487

Tingsvidne af Hornum herred, mandag før helmis dag. Søren Nielsen, herredsfoged, Jost Mortensen, Anders Bech, Peder Nielsen, Søren Spegher, Per Turisen og Niels Jensen i Suldrup, vidnede, at Joen Viffertsen (Viffert) fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Peder Nielsen, Lars Bech, Niels Pedersen, Niels Nielsen, Niels Laursen, Lars Nielsen og Chresten Laursen, der vidnede, at de har hørt af deres forældre, at skylden på 1 øre korn af den gård i Aarestrup, som Per Smed ibor, den skænkede Joen Viffertsens nu afdøde farfar, som også hed Joen Viffertsen, til kirken. Ligeledes vidnede de, at Joen Viffertsen, hans far og farfar har haft denne gård i al deres tid, og nu Joen Viffertsen i 50 år efter dem ukæret, og ingen biskopper eller provster har givet kære derpå før nu Hr. Palli. Endelig vidnede de, at Aarestrup skov er fællesskov, og ingen har noget enemærke der. Per Smed boede måske i Ørnsgaard, jf. H&K 1934, s. 412.

RA, Perg. saml. Torstedlund gods. [7] segl. 1. Søren Nielsen i Volstrup, herredsfoged, utydeligt. 2. Jost Mortensen?. Rep. II nr. 6148.

Seuren Nielssen¹, Foged til Hornum H.s Ting, Josth Marthenssen², Anders Bech, Per Nielssen, Seren Spegher, Per Twrissen og Nis Jenssen i Swldrop.

Mand, før ”hellemis dagh” paa fornævnte Ting fik velbyrdig Md. Joen Wifferssen et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Per Nielssen, Las Bech, Nis Perssen, Nis Nielssen, Nis Laurensen, Las Nielssen og Cresthern Laurensen; hvilke vidnede, at de har hørt af deres Forældre, og dem vitterligt er, at den Gaard i Ordhestrvp, som Per Smedh i boer, den Skyld, som gaar af fornævnte Gaard, som er i Øre Korn, gav Joen Wifferssen hans ”alfadher”, som hed og Joen Wifferssen, hvis Sjæl Gud have, og nyde fornævnte Gaard og sætte i og af efter deres egen Villie, og Kirken fornævnte Skyld[!]. Item er os og vitterligt, at Joen Wifferssen hans Fader og ”alfadher” har haft fornævnte Gaard al deres Tid ud, og nu Joen Wifferssen i 50 Aar efter dem ukært, og ej nogen Biskopper eller Provster har givet der Kære paa det førend nu, Hr. Palli kærede paa det. Item vidnede fornævnte Mænd, at det er dem vitterligt, at Ordestrvp Skov er rette Fællesskov, og ingen Mand har der særdeles Enemærke i. Med [vore] Indsegl. Datum ut supra.

1. Søren Nielsen
i Volstrup, herredsfoged

2. Som 9.12.1493 nr. 6.

16. november 1487

Per Jensen, borger, sælger med samtykke fra sin husfrue, Anne Hermandsdatter, til Aalborg Helligaandshus 3 stykker eng i Hasseris kær, som ligger op ad en eng, der tilhører Aalborg Helligaandshus.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 37, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 37.) Rep. II nr. 6156. Helligåndskl. nr.192.

Per Jepsen Borger, med sin Hosfrues Anne Hermensdotters samtykke, soldte og bortskiødte fra sig og sine Arvinger til den Hellig Aands Huus i Aalborg 3 stykker eng, liggende i Hatzeriis kiær, nest op til den Hellig Aands Eng. Brevet waar tillige med hannem forseglet af Hr. Niels Andersen, Sognepræst i Tranders, hr. Christiern Nielsen, Peder Christiernsen, Raadmænd i Aalborg. Dat. Ao. 1487 feria 6ta post festum S^{ti} Martini.

26. november 1487

Niels Lauridsen i Hasseris vedgår et lån hos Aalborg Helligåndshus mod pant i en eng på Hasseris mark vest for Stolpedal, 2½ fjerding jord på Korsmynd bakke samt en eng ved fjorden. Medbeseglet af Peder Buddisen og Laurids Thomsen i Hasseris.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 38, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 38). Rep. II nr. 6160. Helligåndskl. nr. 193.

Nis Lafrensen i Hatzeriis kjender sig skyldig at være til den Hellig Aands Huus i Aalborg et stycke Medelbusch |:eller Medelbusth:| og 9 mark 4 sk. i penge, for hvilcket Klæde og Penninge hand pantsætter Klosteret 2 ½ feijring jord paa Hatzeriis Mark Westerst i Stolperdaal og 2½ feijring Jord paa Korsmynd backe, og dertil hans øverst Eng i Wester Eng fra Fiorden, liggende nest vesten op til den Hellig Aands eng, at nyde og beholde i 10 aar uigienløst og siden, indtil saa lunge pengene bliver betalt. Forseglet til witterlighed af Peder Christensen, Lazarus Thomessen, Raadmænd i Aalborg, Peder Jacobsen, byskriver ibidem, Peder Buddissen og Lavrs Thomessen i Hatzeriis. Dat. Ao. 1487 crastino B. Catharinæ Virginis.

1488 (1)

Malte Nielsens skøde til biskop Niels Glob i Viborg på 2 gårdbol i Pandum med en mølle samt Øster Pandum mark.

ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K11.

Item Malty Nielsszens skødebreff (B: till bisp Nils Glob) ludher paa ij garde bolle i Paanum met en mølle oc Øster Panwm marck. Datum mcdlxxxvij octaua corporis Cristi.

1488 (2)

Per Knudsens, Bertel Knudsens og Pær Jensens Gavebrev til Hospitalet paa Svenstrup Mølle. 1488.

NLA, Aalborg Bisparkiv, pk. 1, Ældre Reversaler, Fortegnelse paa ældre Gavebreve Fac 3 Nr. 7, Registratur fra 18. århundrede. Heri et udtog af [Original i Aalborg Helligaandsklosters arkiv]. Rep. II nr. 6408.

19. april 1488

Et brev på det gods i Tørring len som biskop Glob købte og bortskiftede for Hedegaard. (Antages at være Hedegaard i Bislev sogn).

ÆA II, s. 269, Register på Viborg Stifts Breve, Arsherrit H 68.

Item eth breff ludindis paa thet gotz i Tørning leen som biscop Glob køffte oc biskop Friis bortskiffte for Hethegaard. Datum mille simoqua-dringentesimo octo gesimo octauo sabbato ante dominicam misericordiam domini.

14. november 1488

Kong Hans gør vitterligt, at borgerne i Viborg må fiske i Limfjorden. Viborg Kapitels påstand, at det har købt nogen rettighed i Limfjorden skulle afgøres ved det første møde kongen ville holde med sit råd i København.

RA, Arkivalier før 1559, Papir, kopi.

1489 (1)

Malte Nielsens skøde (med et forbehold) til bisp Niels Glob i Viborg på alt hans gods i Pandum by og Pandum mølle.

ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K1.

Item Malti Nielsszens skødebref (B: till bisp Niels Glob aff Wiborg paa altt hans gotz j Pandom och Pandom mølle Med jtt holl paa) liudindid paa Panum bøj mett møllenn. Datum mcdlxxxix domini reminiscere etc.

1489 (2)

Tingsvidne om skøde til Vokslev kirke på 4 gårde, nemlig en gård i Vokslev by og ”den” gård i Klæstrup.

ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K12.

Item eth tingx vinde som lyder paa iiij garde (B: en gard i Woxleff och thend gard j Klestrup) till Voxløff kyrcke i forne Voxløff. Datum mcdlxxxix mandag mandag nest effther køndelmiss.

1489 (3)

Tingsvidne, at præsten i Vokslev årligt skal give 10 mark i penge til kirken og holde to messer ugently af møllen og kirkegodset.

ÆA II, s. 297, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K51.

Item eth tingx vinde at preste(n) aff Voxløff skulle giffue huert (aar) x marck (B: x marck pendinge) till kyrckenn (och lade holde tho meszer i huer vge i Woxleff kircke aff møllen och gotzit). Datum mcdlxxxix secunda feria pentecostes.

1489 (4)

Sandemænds tov på en eng tilhørende Vokslev kirke.

ÆA II, s. 296, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K35.

Item sandmentz toff paa enn eng tiill Voxløff kyrcke. Datum mcdlxxxix die Viti et Modesti.

1489 (5)

Mageskifte mellem Niels Pedersen, broder i Aalborg Helligaandshus, der får en gård i Nibe, som Lars Skal iboer, og prior Jens Knudsen i Aalborg Vor Frue Kloster, der får en en grund i Vester Hassing sogn og en våning i Stade, Hassing sogn. Ordet ”ibidem” refererer til *ÆA III s. 29, Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, G4, se 1490 (1)*. *ÆA III s. 29, Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, G4.*

Mageschiffte breff emellum broder Nills Perszen prior i thend hellig-andtzhus med Jens Knudsen prior ij wor frue closter, att thend helligandtzhus schall haffue j gordt ibidem. Las Skall; theremod skall wor frue closter haffue en grund i Stademarck, westerst i Stey marck, wiid thend helligandts lade. 1489.

1490 (1)

Lars Lunov af Kollerups brev, at han har en gård i Nibe i lån og leje af Vor Frue Kloster i Aalborg.

ÆA III, s. 29, Register paa breffue paa Olborghusz anno 1573, G3.

Las Lonos breff aff Kollerup, att hand haffuer en gord i Nybe i lon och leye aff vor froe closter. 1490.

1490 (2)

Simon Lauridsen (Viffert) væbner, skødebreve på en gård i Aarestrup. Simon Lauridsen var søn af Lars Viffertsen (Viffert) til Rebstrup i Sønderup sogn, se også 1498. DAA 1901, s. 452, H&K 1934, s. 355.

ÆA II, s. 299, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K66. Samme i NLA, Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 43. I margin heri med nyere hånd datoen 21.3.1498

Item Symenn Laurisszens vepner skødebreff ludindis paa enn gard i Orestrup i Hornomherrit. Datum mcdxc Cecilie virginis.

1490 (3)

Stig Vestenie i Hersoms pantebrev på en gård i Guldbæk. Han var søn af Laurids Vestenie til Søbygrd. og Marg. Munk, ~ Maren Juel t. Hersumgaard, skrives 1461 til Hesselbjerg, Estvad s., Ginding h., 1471-85 til Holmgrd., Skals s., Rinds h. og 1496-1504 til Hersomgrd., Rinds h. Solgte 1506 Erumgård, Bislev s. til Viborgbispen. DAA 1932 s. 184.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K23.

Item Sty Vestenis pantbreff paa enn gerdt i Guldbæk. Datum mcdlxxxx die proxima post dominicam palmarum.

1490 (4)

Sandemænds brev om herregården Nørlunds holm.

ÆA II, s. 305, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K116.

Sandmændz breff paa Narlundz holm. Mcdxc.

1490 (5)

Tingsvidne at fru Johanne i 40 år har haft Skøvling bro, broen over Lindenborg å på vejen mellem Aalborg og Hobro.

ÆA II, s. 303, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K100.

Item ett tingxvinde aff Hornomherrit paa Skiuffling [ro mølle] at thenn haffuer werit y frw Iahann af y xl ar. Datum mcdxc thenn mandag nest..... Peders dag ad vincula.

30. marts 1490

Peder Olufsen, bonde i Hasseris, overdrager en jord i Hasseris mark som pant i 10 år for gæld til prior Knud Nielsen i Aalborg Helligåndshus.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 40, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. Omtalt i Helligåndskl., s. 78. Rep. II nr. 6702.

Anno 1490, feria 3ta proxima ante Dominicam Palmarum, pantsatte Peder Olufsen i Hasseris, Bonde, til hr. Knudt Nielsen, Præst og Prior i then Hellig Aands Huus i Aalborg, for 8 mark Lybsch, som hand til bem. Prior waar skyldig, et stycke jord paa Hassriis Mark liggende paa Korsmestback, hvilken forne Prior og Klosteret skulde have, nyde og bruge til et frit brugelig Pant i 10 Aar, Men efter den tiid motte han eller hans Arvinger logligen igienløse det.

31. marts 1490

Jens Pedersen, selvejerbonde i Hasseris vedgår at være skyldig 4 ½ mark lybsk og 8 mark og 2 skilling for en hest og noget klæde, som han havde købt af prior Knud Nielsen, samt broderen Budde Pedersens gæld og pantsætter derfor en eng i Hasseris kær til Aalborg Helligåndshus.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 39, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 39). Helligaandskl. nr. 208. Rep. II nr. 6704.

Jens Pedersen, en Bonde i Hasseriis, hafde kjøbt af Hr. Knudt Nielsen, Præst og Prior i then Hellig Aands Huus i Aalborg, en Hæst for halffembte Mark lybsch, for hvilke bem. 4 ½ mark lybsch, saa og for 8 mark og 2 sk. for 20 alne blommet klæde og 3 alne medelbusth, som hans Sal. Broder Budde Pedersøn til bem. Prior skyldig waar, item for et pund Rug, som hans fader gav til Siæle-gave, og for 2 mark, som stod endnu ubetalt paa en Kaabe, pantsetter hand til meerbem. Prior en sin Eng, liggende i Hatzeriis Kiær; saa at Prioren og Klosteret skal nyde bem. Eng til et brugelig pant, indtil forn. Summa penge igien bliver betalt. Dat. Anno 1490 feria quarta ante Dominicam Palmarum.

1491 (1)

Et Tingsvidne om Prioeres laghevd paa Svenstrup Mølle og et hus i Svensstrup, Hospitalet tilhørende, dat. 1491. *NLA, Aalborg bispearkiv, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fasc. 2, nr. 18.* og fac. 3 nr. 10.

1491 (2)

Palle Thomsens lovhævd på Pandum og dertil hørende gods. Palle Thomsen var præst i Gunderup og provst i Hornum og Fleskum herred.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K76.

[Item her P]ally Tamisszens laghefft paa Panwm oc [Panum gotz]. Datum mcdxcprimo die beati Ketilli.

1491 (3)

Stig Vestenie, væbner, pantebrev på en gård i Guldbæk.

ÆA II, s. 298, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K55.

Jtem Sty Vestenis pantbreff paa enn gard i Guldbeck. Datum millesimoquadningentesimononagesimoprime feria quarta ante dominicam palmarum.

21. februar 1491

Jens Pedersen i Hasseris vedgår gæld på 5 mark rede penge til Aalborg Helligåndshus og gæld efter sin afdøde broder Budde Pedersen og pantsætter derfor 3 agre i den vestlige ende af Stolpedal i Hasseris.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 41, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 41). Helligaandskl. nr. 213.

Jes Pedersen i Hasseriis bekiender sig skyldig at være til Prior Hr. Anders Persen og den Hellig Aands Huus i Aalborg 5 mark rede penge og pantsætter dem derfor 3 Agre inden et fald Westers i Stulperdal paa Hasseriis Mark, i 14

Aar at bruge og beholde og efter den tiid af ham eller hans Arvinger imod pengenis erleggelse igien |:om ham eller dennem saa lyster:| at indløsis. Til Witterlighed forseget af Peder Nielsen Raadmand i Aalb., Peder Skytte, Wil-latz Laursen Borgere ibidem. Dat. Ao. 1491 in profesto Sti Petri ad cathedram.

28. marts 1491

Anders Pedersen, prior i Aalborg Helligåndskloster, tager på Hornum herreds ting synsvidne på Svenstrup mølle.

RA, *Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 43, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus*. [Orig. i Aalborg Helligaandshus' arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 43). Helligaandskl. nr. 214.

Anno 1491 Mandagen nest for Hellig Torsdag waar Hr. Anders Persen, Prior i den Hellig Aands Closter i Aalborg, paa Hornum Herrids ting, hvor hand tog et Siuns=vidne, Svenstrop Mølle angaaendis.

17. maj 1491

Kongen pålægger Mourids Nielsen (Gyldenstjerne, lensmand på Aalborg-hus), at hjælpe hans skriver Niels Clementsen til erstatning af dem, der borttog de garn, som Jes Stub havde sat i Sebbesund på kongens vegne, og at forsvare Jes Stub, så at der ikke sker ham uret på kongens fiskeri.

RA, *Privatarkiver, Mourids Nielsen Gyldenstjerne*. Papir med rester af 1 brevlukkende segl: K. 88. Trykt: Danske Magazin 3,3, s. 277 Nr. 17. Reg. *8126. W. Christensen, *Missiver fra Kongerne Christiern I's og Hans Tid*.

Sincere nobis dilecto Mauricio Nicolai, aduocato castris nostri Alborgh. Johannes Dei gracia Da[cie, N]oruegie etc. rex, Suecie [electus], dux Sleswiicensis ac dux Holsacie, Stormarie et Premisso nostro sincero fauore. Wii bede ether oc wele, at i were Nis Clemenssen, wore scriffuere, behielpelig, at han fangher wandel aff the men, som toghe wore garn bort vdi Søberswndh, paa wore vegne, som Jes Stwb haffde satt ther paa wore vegne. Wele xvii oc swo, at i forsware forne Jes Stwb, at hannom inghen wrette skyer paa wort fyskerii aff nogher i nogher made, oc ladher thet enghenlunde. Ln Christo val-ete. Ex castro nostro Haffnensi fferia tercia post dominicam infra octauas ascensionis domini anno eiusdem etc. nonagesimo primo nostro sub signeto.

8. juli 1491

En gård i Klæstrup, Vokslev sogn tildømmes Aalborg Helligaands-kloster. Se 12.1.1492 (2). *Helligaandskl., nr. 214a*.

11. september 1491

Sognevidne af Skt. Jost kirkegård i Nibe, søndag efter Vor Frue dag. Palle Pallesen, præst i Nibe, Lars Mogensen, Lars Jensen i Nibe, Anders Smed, Peder Skriver og Tord Gransse i Aalborg vidner, at beskeden svend Oluf Skriver fik et vidne af 12 dannemænd, Thames Andersen i Nibe, Anders Pallesen, Jens Smed, Jens Kiemp, Peder Madsen, Esge Farsen, Peder Skriver, Michel Sudher, Poul Sur, Jens Jebsen i Klæstruplund, Niels Esgesen og Peder Mortensen i Grydsted, at Clement Bugge kom til Nibe fjerde dag efter påske

og tog vare på Mourits Nielsens (Gyldenstjerne) fiskeri og salteri til Skt. Hans dag og ikke var borte fra byen i den periode.

RA, *privatarkiv nr. 5505, Mourids Nielssøn Gyldenstjerne*. Papir. [5]! segl eller rester af segl påtrykte forneden. 1. som bomærke på dokument 23.11.1467. 3. findes tilsvarende på 2 dokumenter i RA, perg. saml. Torstedlund gods, 25.9.1479 og 29.5.1484 og Aalborg Hospital 19.4.1507. Omtalt i L. Dipl. *Rep. II, nr. 6975*.

Palli Palsen Præst i Nibæ, Las Moghensen, Las Jenssen i Nibæ, Andhers Smidh, Per Scriffuer og Tordh Gransse i Alborgh. Sønd. efter Vor Frue Dag nativit. paa s. Jostes Kirkegaard i Nibe fik beskeden Svend Oloff Scriffuer en Sognevidne af 12 Dannemænd: Thames Andhersen i Nibe, Andheress Palsen, Jes Smidh, Jes Kiemp, Per Matissen, Esgi Farssen, Per Scriffuer, Michel Sudher, Pouel Swr, Jes Jebssen i Lwndh, Nis Esgissen og Per Morthensen i Gridstet; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Clemeth Buggii kom til Nibe 4. Dag efter Paaske i Aar og var her i Nibe Søndag efter Paaske og den Uge ud og indtil s. Johannes Dag Midsommer, og tog han Mawritz Nielssen fiskindh oc saltri Vare den Stund, og aldrig vi kunde høre, at Clemet Buggi kom af Nibe lønlig eller aabenbarlig mellem 4. Dag Paaske og Midsommer. Med wor Indsegl. Datum ut supra.

Nr. 1

Nr. 3

Nr. 5

21. november 1491

Ove Lauridsen, sognepræst ved Budolfi kirke i Aalborg, skænker en gård i Hasseris til Aalborg Helligåndshus. Han nævnes 21.1.1499 i forbindelse med afhændelse af en gård i Hasseris, se nedenfor.

RA, *Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 42, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus*. [Orig. i Aalborg Helligaandshus'arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 42.) Helligaandskl., nr. 216.

Hr. Ove Lauridtzen, Sognepræst til St. Bodilds Kirke, gaf Aar 1491 die presentationis Mariæ Virginis fra sig og sine Arvinger til den Hellig Aands Huus i Aalborg, til at styrke Messer og Guds tienisie og til de Fattiges ophold der inde, en Bondegaard i Hasseriis, som hand hafde arvet efter sine Forældre. Til witterlighed forsegllet af hr. Jens Knudsen, Prior i Vor Frue Kloster i Aalborg, Hr. Niels Jensen, Sognepræst til Hornum kirke, Claus Wogn, Lazarus Thomessen, Borgemestere i Aalborg, Jens Svendsen, Peder Nielsen, Raadmænd ibidem.

1492 (1)

Mads Jonsen (Viffert, til Torstedlund) giver biskop (Niels) Glob i Viborg pantebrev på en gård i Nibe.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K73.

Item Matis Jørgennsszens pantbreff paa een gard y Nybe tiill biscop Glob. Mcdxcij die beate Dorothee.

1492 (2)

Proces enlangendes Sognewidne om noget jord i voxlef mark, som haver tilforn vestergaard i clestrup, dat. 1492.

NLA, Aalborg bispearkiv, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fasciculus 2, nr. 19.

12. januar 1492 (1)

Kong Hans giver på rettertinget i Randers prior Anders Pedersen i Helligaandshuset i Aalborg bekræftelse på, at Axel Jepsen (Thott) har skænket en gård i Gjelstrup til Helligaandshuset. Anders Pedersen får ligeledes bekræftelse på et afgiftsbrev udstedt af sognepræst og provst Palle Thomsen i Gunderup. Se også nedenstående 12.1.1492.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 44, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Aalborg Helligaandshus'arkiv].

Anno 1492 feria quinta proxima post fesum Canutis Ducis, waar Kong Hans i Randers, og for ham Prior Hr Anders Pedersen, som da tog Kongens confirmat. paa obenbem. Axel Jepsens donationsbref, item paa et Afgiftbreff, af Hr Palle Thomssen i Gunderup an. 1491 udgiven.

12. januar 1492 (2)

Kong Hans rettertingsdom tildømmer Aalborg Helligåndshus en gård i Klæstrup efter 2 breve som prior Anders fremlagde. Først fremlagdes et brev af 30. april 1478, at væbneren Axel Jepsen (Thott) af Støvring giver Helligaandsklostret i Aalborg en gård i Klæstrup. Det fremlagte, en original på perg., [8] segl, der nu alle er tabte, findes i Aalborg Hospitals arkiv, RA. Dokumentet er nævnt 30. april 1478, Lindbæk og Steman Diplom nr. 155.

Dernæst fremlagdes et brev af 1491, at Niels Munk til Halkjær havde fået pant i ejendommen. Da brevet er senere end brevet til Helligåndshuset, tildømmes Aalborg Helligåndshus gården, og Niels Munk henvises til at tale med Axel Jepsen arvinger om sagen.

RA, Perg. saml. Aalborg Helligåndskloster. Segl tabte. Omtalt i Rep. II nr. 7052. Jexlev, Gejst. ark. II, s. 141. Helligaandskl. nr. 217.

Wii Hans, meth G[uds] nade Danmarckis, Norgis, Wendes oc Gotis koningh, wduald koning tiill Sueriges rige, hertug i Slesuig, i Holsten, Stormarin oc i Ditmerschen, hertugh, greffue i Oldenborgh oc Delmenhorst, gjøre witherligt, at fore oss wor skicket hetherligh man her Anders Perssøn, prier i then Helgents huss i Olhorgh, meth twenne opne beseglde breffue. Først et dokument: Se 30.4.1478.

Item thet annet breff, som her Palli Thomessøn i Gundrop, biscop Nicolaus Glob's officialis i Fleskomherit oc Hornumhert, hagde wdgifft oc besegit meth flere, aar effther Gudz bund 1491 feria sexta proxima post festum visitacionis Marie, ludendis, at fore hanum i sancte Bodels kirke i Olborgh meth

flere, ther nerwerendis ware, møtte Nis Munck i Halkier pa Oluff Friisses wegne pa then enæ oc forscrefne her prier pa then annen side om forscrefne gard i Cleptzstrop; tha hagde forneffnde Nis Munck eth pante breff pa forneffnde gard, som Axel Jeipssøn hagde giffuet Oluff Friiss, oc forneffnde her prier hagde eth eyedomps breff aff Axel Jeipsøn pa samme gard, som wor eldre end thet pante breff. Tha effther the breffue wort forscrefne her prier pa then Helgantz huss wegne tiildømpt forneffnde gard tiil ewinnelig eye i alle mode, som thet eyedomps breff inneholler, oc forscrefne Nis Munck pa Oluff Friisses vegne at tale Axel Jeipsøns arffuinge tiil then dell, som thet pante breff inneholler, meth flere ord oc articlæ, the breffue ther vdwise. Huilke breffue wii nw stadfeste oc wed theris fulde mact dømme wed alle ord oc articlæ, som inneholle, forbyudendis alle, ehuo the helst ære eller wære kunnæ, forscrefne her prier eller hans efftherkommere pa then Helgantz huss wegne pa forscrefne gard hindre eller segh ther meth at beuare mod theris mynnæ i nogher made, swo lenge nogher kommer føre oss meth breff beuisning pa wort rettæ tingh. Datum Randers feria quinta proxima post festum Kanuti ducis passionis anno domini 1492 nostro ad causas sub sigillo teste Johanne Kettilli justiciario nostro dilecto.

22. maj 1492

Ærkebiskop Jens i Lund og 5 biskopper udsteder afladsbrev til gunst for Skt. Mauritius' kirke i Buderup, Gravlev sogn med tildeling af 40 dages indulgens for udøvelse af en række fromme gerninger.

RA, Perg. saml. Buderup kirkes adkomst.[7] segl. Gl. sign.: Hornum h. 4-L 125-1. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 191. *Rep. II, nr. 7142.*

Johannes archiepiscopus Lundensis, Karolus Ottoniensis, Nicolaus Glob Vibergensis, Hartwicus Ripensis, Nicolaus Skaffue Roskildensis, Nicolaus Stygge Bwrglanensis et Nicolaus Arusiensis ecclesiarum episcopi. Pia mater ecclesia de animarum salute sollicita etc. Cupientes igitur, ut ecclesia s. Mauricii et sociorum eius in Budrop Vibergensis diocesis congruis habeatur reverencia et honore et a Cristifidelibus frequentetur, omnibus penitentibus et confessis, qui ipsam ecclesiam causa devocionis, oracionis seu peregrinacionis visitaverint, vel qui missis, predi. cacionibus, matutinis, vesperis et sepulturis mortuorum aut aliis divinis officiis ibid. interfuerint, sive qui corpus Cristi aut oleum sacrum, dum infirmis portantur et reportantur, sequiti fuerint vel in serotina pulsacione secundum modum curie Romane flexis gernibus ter Ave Maria dixerint aut cimiterium ecclesie pro animabus corporum inibi jacentium et omnium Cristifidelium defunctorum oracionem dominicam cum salutacione angelica aliasque devotas oraciones exorando circumierint, necnon qui ad fabricam, lumina, ornamenta aut alia ecclesie necessaria manus porrexerint adjutrices, vel qui in eorum testamentis aut extra aurum, argentum, vestimentum aut aliud caritativum subsidium ecclesie donaverint aut donari procuraverint, seu qui pro nostro tociousque cristianitatis ac universalis ecclesie statu felici devote Deum exoraverint aut quinquies Pater noster et tociens Ave Maria coram imagine crucifixi ibid. legerint, missam celebraverint vel celebrari fecerint, vel qui recitato in fine ewangelii s. Johannis verbum caro factum est et

auditis sacrosanctis nominibus Jesu Cristi ac virginis Marie genua aut capita flexerint, quocienscumque aliquid premissorum compleverint, singuli nostrum 40 dies indulgeriarum de injunctis eis penitenciis relaxamus, dummodo diocesani ad id accesserit consensus. Datum Haffnis fer. 3. post dnicam. cantate nostris sigihlis subappensis.

6. juli 1492 (eller 13. juli)

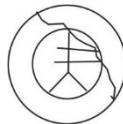
Vidne af Nørholm birketing, at en eng i Hasseris kær i mere end 80 år har ligget til Hasseris, og at ingen har kærret på den før nu fogeden Josep Eriksen på Restrup. Sagen tages op på Hornum herredsting 24.9.1492.

RA, *Privatarkiver på papir, Kronologisk række, pakke 3*. Papir. [6] segl. 1. Tabt. 2. Delvist tabt. 3. Niels Laursen. 4. Per Thamesen. 5. Niels Bertelsen. 6 ulæseligt. Tidl. signatur: Topografisk samling, Papir, Hornum herred, Aalborg Budolfi Landsogn, Hasseris. *Rep. II nr. 7169*.

Nis Gudmundsøn, Foged på Nørholm Birketing, Mickiel Tamesen, Nis Laurensen³, Per Thamesen⁴, Nis Bertilsen⁵ og Thames Nielsen. Fredag før Margrethe Dag på forskrevne Ting fik beskeden Mads Laurensen i Hassteris et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Persen, Nis Bertilsen, Per Laurensen, Hans Nielsen, Chresten Jensen, Tøgher Chrestensen, Markwardh Jepsen og Per Nielsen, hvilke vidnede, at dem vitterlig er, at den Eng, som de har i Forsvar til Ræsstorp, som ligger vester i Hassteris Kær, har ligget fra Stranden op til Skelstenen, som stander mellem Hassteris Kær og forekrevne Eng, som de har til Ræsstorp, sønden til Skelsten har Kær og Eng ligget til Hassteris ukærret i 80 aar og mere, det dem mindes, som døde er, end forskrevne Eng og Kær har ligget i Hassteris, og er det dem vitterlig, at forskrevne Eng har ligget for en studeeng i deres Tid, og var der aldrig gjort Trætte paa, førend nu Josep fører der trætte paa. Med vore Indsegl Dat. etc.

3. Niels Laursen

4. Per Thamesen

5. Niels Bertelsen

29. juli 1492

Anders Pedersen, prior i Aalborg Helligaandskloster, fik vidne af Vokslev kirkegård, at en fjerding jord i Vokslev mark har ligget til Vestergaard i Klæstrup, hvor Lars Terkelsen bor, så længe vidnerne kan huske.

RA, *Perg. saml, Aalborg Helligaandskloster*. [4] segl. Udtog af biskop Bircherod i RA, *Håndskriftssaml. VI. 6, nr. 45*. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 142. *Rep. II nr. 7181. Helligaandskl, nr. 220*.

Alle mæn, thette breff see eller høre læse, helse jek Henrick Skeell, sognepresth i Synderholm, Palli Persøn aff Pandomgord, Josep, foghet på Restrop, och Andres Mogensøn i Voxleff kiærligh met Gud. Kungjøre wi met thette worth opne breff, ath aar effther Gutz bōrd 1492 sancti Olauai dag regis

pa Voxleff kergord war skicketh for oss herligh man her Andres Persøn, Prior i then Helegantz hwss i Alburgh, loffligh esketh, feck och framledde jeth wvillighe sogne vithne aff 12 dannemæn, som er Per Laurissøn, Andres Polsøn i Voxleff, Axel ibidem, Andres Monsøn, Mas Jensøn ibidem, Per Jensøn i Raystrop, Jes Jebsøn, Jes Eskesøn i Ludh. Per Langh i Benerop, Las Kalby, Andres Kalby och Mas Axelsøn, hwilke forsawde 12 dannemæn vothne endrecteligh paa theres sele oc sanden, ath thet them fulvitherlicth er i sandhed, ath then feringh jordh och engh, som liggher i Voxleff mark oc hør till Vesthergord i Klestrop, som nw Lass Terkelsøn iboer och jorden i vær haffuer, hauer leyd till Vesthergord wlasth och wkerd i wor tiid oc saa lenghe, som vi kunne haffue spord, och hauer leyd vndher jen skyldh till forsawde gord. In cuius rei testimonium sigilla nostra inferius impensa. Datum die et loco vt supra.

30. juli 1492

Tingsvidne af Hornum herred, at Hr. Anders Pedersen, prior i Aalborg Helligaandshus, har ret til den i sognevidne af 29.7.1492 omtalte jord i Vokslev mark, som altid har ligget til Vestergaard i Klæstrup.

RA, Perg. saml, Aalborg Helligåndskloster. [7 segl]. Udtog af bisp Bircherod, i RA, Håndskriftssaml. VI 6, nr. 46. Omtalt i Rep. II nr. 7182. Jexley, Gejst. ark. II, s. 142. *Helligaandskl., nr. 221.*

Alle men, thette breff see eller hører læsis, kungøre wii Seuren Nielssøn, foghet pa Hornum hieritzthing, Jon Wiffertssøn, Mattis Jonssøn, som wepnere ære, Jes Jude, Per Rymmer, Mattis Greyerssøn oc Seuren Speger met thette wort obne breff, at aar effter Gudz byrd 1492 mandaghen nest effter sancti Oleffs dagh pa forscrefne thing war schicket hedherligh man her Anders Persøn, prior i then Helgheandz hws i Alborgh, logligh esket oc feck et vwildiight thingswithne aff thesse effterscrefne 8 dannemen, som ære Jes Jude, Mattis Greyerssøn, Pael Perssøn, Nis Nielssøn, Michel Perssøn, Per Thordssøn, Per Rymmer oc Seuren Speger, hwilke 8 men endrechtelighe wothne pa theris gode tro oc sannæ, at them ful widerlight ære i Gudz Sanhhet, at then feyring jord i Woxloff mark liggendis, som haffuer wærit brughet til Vestergardh i Clestrop oc ænnw brughes, haffuer aldrih wærit lagd fra forscrefne gardh anten for bols jord eller i andre made, men forscrefne fæyring jord haffuer warit brught i Woxloff marck til forscrefne Westergardh i Clestrop, baadhe agger oc æng met fægang, tørrf-gryfft, lyngslæt oc met all annen syn rettighet, ehwat thet helzt ær eller neffnis kan, vlast oc vkerd, swo lenge som noghre lengst mynnes kan, oc ær thet forscrefne gardz rette jord oc haffuer leyet under en skyld til forscrefne gardh. At thesse 8 menn swo wothne, som fore ær rørt, thet withne wii met wore insigle. Datum anno, die et loco supradictis.

?dag 1492

Hans Henriksen i Raakilde vedgår ingen ret at have til en byggetofte ved åen i Annerup og en eng kaldet Celiplet i strid med Henrik Knudsen (Gyldenstjerne), ridder til Restrup, som har indvordet godset med lovhævd.

RA. Aarhus bisp, Henrik Knudssøn Gyldenstjernes Arkiv. Perg. [11] segl. Omtalt i L. Dipl. og H&K 1944, s. 174. Rep. II nr. 7339.

Hans Henricssen i Raakiold. Den Ager, som velbyrdig Md. Hr. Henric Knutssøn R. og jeg har haft Trætte om, liggende i hans "aabyggestoffte" i Androp, og en Eng, som kaldes Celiplet, hvilke han har "inword" med Lovhævd, der kendes jeg mig ingen Rettighed i at have. Medbeseget af andre Dannemænd, Seuren Nielssen Herredsfoged i Hornum H., Per Thuressen, Anders Beck, Jost Mortenssen, Michel Perssen, Las Brun, Anders Symonssen og Seuren Jenssen, som Sandemænd er, Tames Beck og Anders Lang. Datum anno 1492.

24. september 1492

Tingsvidne af Hornum herred givet Josep Eriksen, foged på Restrup, at hans lovhøring Per Rimmer og Jost Gregersen på tinget bekendte, at de tirsdag før Matei dag hørte Josep Eriksen i Hasseriis kær på vegne af Henrik Knudsen (Gyldenstjerne) til Restrup gøre lovhævd på en eng i Hasseriis kær.

Anemagneanske Institut, Dipl. Dan. VII. nr. 8. Oprindeligt i Restrup godsarkiv. Perg. [11] seglklumper af lysegrønt voks med overtræk af gult voks hvori seglene er indtrykte. 1. Søren Nielsen i Volstrup, herredsfoged. 2. Jens Jude i Busted?. 3. Mads Gregersen, 4. Peder Rimmer. 6., 7., 8. Tabt. 9. Jens Rimmer. 10. Jost Gregersen. 11. Peder Jacobsen. Påskrift fra 16. årh.: Laagheffdt paa Fiurdttengen y Hasseriis kiier etc. Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 27.10.1540 (vig. Simonis et Jude) af Kongen (dvs: Rigskansleren), givet Gabriel Gyldenstjerne. RA. Rigens Forfølgningbog 1536-43 Bl. 119a. Rep. II nr. 7223.

Alle men thette breff Sier eller høre læse kundgiør wij seuren nielssen, fogeth til hornum h.s thing, jes jude, mattis greyerssen, p rymir, Esgy faarsen, seuren spiger, tames beck, cristerm laurssen, jes rymir, jost greyerssen oc pr jacopssen met thette wort obne breff aar effter guds byrd mandaghn nest efter stc mathei dagh pa forne thing war schicket beskeeen suend joseph ericssen, fogit pa Resstrop, loglig eschet oc feck et wioldight thingsvithne af these efterschr.ne viij dandemen som er tames beck, cristerm laurssen, pally palsen, cristiern flesk, jes seurensen, jes trolbergh, jes rymir og pr ascerssen huilcke viij dandemen sandrechtelige wothe pa theris gode troo oc ræte sanhet, at de sa og hørte oc er them fuldwitherligt er, at forne josep ericssøns laghøring, som war p rymir og jost greyerssen ,standhe inden alle iiij stocke pa forne thing oc ludeligh kundgiorde oc tiilstodhe, at the werd haffuer med then tiirsdagh nest for sancte mathei daghn i Hatzeriis kier hørte og saa, at forne josep ericssen giorde lagheffd i lagthriide daghn pa welbyrdigh mants wegne Hr. Henric Knutssøns pa Repstrop, rider, og inuorde en ængh ligndis i Hatzeriis Kier, som er lxxxiiij faghne bred øster oc wester og pa Lenghn fra fiurden indhe aan med riishug oc thagh skyrd lighe bredhe ved engen og aan til mietstrømme for Hr. Henric Knutssøns rette ærf oc æye. Oc wonthne forne viij men, at them fuldwitherligt ær, at then same æng haffuer leijet til Resstrop ulast oc ukært i gamel Hr. Henric Knutssøns tiid oc i Hr. Knuth Henricssøns tiidh og swo længe, som noghn lengst mijndes eller spørdis. Oc war forne

lagheffd logligh tilbodhn wdj iij samfeld thing och logligh tilfunen aff fogeden oc herritsmen, oc Josep upa esket Inden alle iij stocke, om noghn haffde breff, eller beuvisning ther emodh, oc forskreffne ... laugheffd tha kamj thr huerken bispen ellr herrisfogn. Wothne i so made at forne laghhøringe miælte hans reth oc lagheffd wed fuld mach at bliffue, swo lwnge ... ges af biskop oc uwildighe bygdhemænd. Ath these viij sandmen soo wotne, thet winthne wij och wor Insegle hengend nedhn thette breff. Datum ut supra.

1. Søren Nielsen
i Volstrup, herredsfoged

2. Jens Jude
i Busted, lånt?

3. Mads Gregersen

4. Peder Rimmer

9. Jens Rimmer

10. Jost Gregersen

11. Peder Jacobsen

1493 (1)

Sandemændsbrev om retten til fiskeri i Busted sø. Fremlagt i sag ved Viborg landsting april 1625. Se dette år.

Och framblagde et sandmends breff wdgiffd till Huornum herits ting Aar j493, Som Indeholder sandmends windisbørdt at haffue kundgjord theris tough, som dj War thilkreffd emellom Hieds beck march och budsted march Och emellom Hieds march och budsted mk. Paa theend lie ... fra thend som stander vesten Pelen i østend paa dalen, Och Saa Wedt medt thend gamle march schiell, saa ligeud medt thend thend Nørr side i Dalen, och saa wdj Søen til mittstrøm och saa søndr wdj Søen til Aagang Wedtager, och saa i øster mz Aaen op thill den gamell schielstien, som stander i engi Imelom Hiedsbech mark och bue(sted) mk., som same sandmends breff wtløfftig formeldr.

1493 (2)

Jon Viffertsen (Viffert) til Torstedlunds skødebreve på al skyld og landgilde af en gård i Aarestrup til Aarestrup kirke.

ÆA II, s. 301, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K82. Omtalt i H&K 1934, s. 355.

Jtem Iogenn Vifferdsons skødebreff [paa (B: all skyld och landgilde aff) en] gard i Ordestrup tiill Ordistrup (kircke). Da[tum mcd]xciiij feria 6ta ante festum epiphanie.

1493 (3)

Peder Poulsen, præst i Veggerby, indvordede en gård i Brasted i Veggerby sogn. *ÆA II, s. 306, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K.119.*

Laugheffd paa en gard i Brasted her Peder Pouelszen jnduorde. Datum mcdxciiij

1493 (4)

Stig Vestenies forhøjelse af pantebrev i en gård i Guldbæk.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K20.

Jtem Sty Vestenis pantbreff luder paa enn pant som bleff forhogiit paa thenn gard y Guldbeck. Datum mcdxliij (Bør vist rettes til mcdxciiij) octaua corporis Christi.

15. juli 1493

Prior Anders Pedersen i Helligaandsklostret i Aalborg, lovhævd af Hornum herreds ting på klostrets del i Topsgaard og Lyngbjerggaards mark.

RA, Schimmelmanske Papirer Pakke. 75. [Orig. med ?6 segl i Aalborg Helligaandsklostrets arkiv]. *Aa. Afskr. fra 18. årh., attereret af G. v. Pentz, stiftsbe-falingsmand over Aalborg Stift 1719-26 og F. Thestrup, biskop over Aalborg Stift 1709-35. Ab. Udtog (med år 1493) af afskriften af Jens Bircherod, biskop i Aalborg, i RA, Håndskriftssaml. VI. 6, nr. 47. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 47). Helligaandskl., nr. 231. Rep. II nr. 7463.*

Sørren Nielssen Foged paa Hornum H.s Ting, Henrich Schiel Sognepræst i Synderholm, Mikel Lauridssen sstds., Las Mattissen, Niels Lauridssen i Hornum og Palli a) i Gravlev. Aar 1490 b) Mand. efter Knud og Kiolds Dag paa Hornum H.s Ting fik Hr. Anders Persen, Præst og Prior i den Helligaands Kloster i Aalborg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Lauridssen, Las Sørenseen, Christen Lauridssen i Wolstrup, Nis Nielssen, Mickel Laursseen, Per Anderssen, Christiern Flesk og Las Matisseen i Molbierig; hvilke vidnede, at de saa og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at Sandemænd af samme Herred kundgjorde deres Tog, som de har gjort om Topsgaards Mark og Liungberg Mark, at de svor Topsgaards Mark til Endel til den Helligaands Kloster og Liungberig Todelen og til den Helligaands Hus og den tredie Del til Aagaards Bygsted, som hører s. Mortens Kirke til i Swenstrup. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at Fogeden og menige Herredsmænd tilstod, og vitterligt er, at forskrevne den Helligaands Hus har brugt i rolig Hævd Topsgaard Mark for sin Endel og 2 Dele af Liungberig til den Helligaands Gaard i Swendstrup, som Jeppe Nielsen i boede, siden Per Jenssen gjorde sin Lovhævd paa Topsgaard og Liungberig. Med vore Indsegl. Datum anno, die et loco ut. c)

- a) I Aa er ladet plads åben til efternavnet.
- b) År er urigtigt, idet brevet øjensynlig er identisk med det under Ab anførte.
- c) Aa tilføjer efter Afskriften 6 Gange: L. S.

1. december 1493

Vidne af Aarestrup kirkegård første søndag i advent om grænsen mellem Torsted og Rodsted mark. Niels Pedersen, præst i Aarestrup, Jeppe Jonsen, Niels Jonsen, Niels Vendelbo, Peder Smed og Lars Knudsen vidner, at Velbyrdige Mads Jonsen (Viffert) i overværelse af dem og flere gode mænd fik et vidne af 12 dannemænd, som var Lars Pedersen, Søren Andersen, Jeppe Jonsen, Niels Jonsen, Peder Krage, Lars Jensen, Niels Vendelbo, Søren Nielsen, Peder Hansen, Palle Terkelsen, Niels Hermansen og Jens Pedersen, der vidnede, at de havde hørt af deres forældre, at Torsted mark fra Arilds tid har gået så langt nordpå som til det gamle markskel, som sandemænd bekræftede på Hornum herreds ting, at de havde gjort deres tov om, og at aldrig nogen fra Rodsted har haft lod, del eller fællig sydligere end til det nævnte gamle markskel eller i Uldkær, og at ingen brugte jord i Uldkær sydligere, uden at det var efter Joen Viffertsens tilladelse. Se også 9.12.1493.

RA, perg. saml., Torstedlund gods nr. 29. Ca. 250 x 140 mm, plica ca. 20 mm. [6] segl. En stort set ordret gengivelse, måske efter en kopi findes i Danske Magazin 5,2, s. 34, Olav Nielsen, Levninger af Stubbergaards arkiv. (Sevel sogn). En del af arkivet synes at stamme fra familien Krabbe.

Alle men, thette breff seer eller hører lesse, helsse wi Jens Perssen, sogne presth i oredstrop, Jep ionssen, nis ionssen, nis wynelbo, p smed och lass knudssen ewynnelig meth gud. Kungøre wi alle men, som nu ære och kome scal, ath aar effther gudz byrt mcdxiiij pa then førstæ søndagh i aduenthz tha war skickedh for oss oc for andre fler ghode men, som tha nerwerendes hoss ware pa oredstrop kirkigard, welbyrdigh man matts ionssen, huilken ther loglike esketh, fek eth fulstannende sogne wynne aff xij danne mend, som ware Lass perssen, Seuren Anderssen, Jep ionssen, nis ionssen, p kraghe, lass jenssen, nis wynnelbo, Seuren nielssen, p Hanssen, palli terkelssen, nis Hermynssen och jes perssen, huilke forne xij danne men wunne pa theres ghode troo, siell oc retthe sanne, ath the haffde hørdh oc spwrd aff therres gamle foreldræ oc thenom selffue fulwitteriigt ær i gudz sanheit, ath torsteth mark haffue ganghet saa langth nør aff areldz tiidh sa som til thet gamle markskell, som sanne men kungiorde och til stode til hornum herrethz tingh, ath the haffde giord theres toff, och aldrig noghræ aff radsted haffwer haffd anten lodh, deel eller fellig syndernn æn til thet forne gamle markskeel eller vdi wkier, oc aldrig noghen brugthe noghet vdi forscrefne wkier syndernn æn som fore ær sagd, wden the haffe thet i Joen wifferssens myne, i noghræ made. In cui rei testimonium sigilia nostra presentibus jnferius sunt appenssa. Datum anno, die et loco quibus ut supra.

9. december 1493

Tingsvidne af Hornum herred om sandemænds tov om skel mellem Rodstrup og Torsted mark mandag efter Nicolai dag. Søren Nielsen, herredsfoged, Poul Pedersen i Hæsum, Niels Jensen i Suldrup, Niels Bæk i Svenstrup, Thame Bæk i Støvring, Peder Rimmer, Michel Laursen i Sønderholm, Jost Gregersen i Guldbæk og Lars Madsen i Moldbjerg vidner, at Mads Joensen (Viffert) af Torstedlund fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Niels Nielsen

i Moldbjerg, Niels Jensen i Suldrup, Thames Bæk, Niels Bæk, Thames Markvordsen i Estrup, Poul Laursen i Estrup, Jens Sørensen i Hornum og Niels Andersen i Hjeds, der vidnede, at de hørte og så samme dag på tinget, at sandemænd i Hornum herred kundgjorde deres tov mellem Rodsted og Braulstrup mark; først satte de en skelsten østen op til kæret mellem Rodsted og Braulstrup mark, og så til den anden skelsten, som de satte øst for adelvejen, og så østpå til de 4 gamle skelstene, som de fandt trækul og flintsten under, og afsagde dette for ret gamle markskel.

RA, Perg. saml. Torstedlund gods nr. 30. Perg., [8] ! segl. 1. Brudst. 2. Siddende dyr i sigilfeltet. 6. Bomærke. 7-8. Utydelige. Rep. II, nr. 7514.

Seueren Nielssen Foged paa Hornum H.s Ting, Pouel Perssen i Hærswm, Nis Jenssen i Suldrop, Nis Bæk i Swenstrop, Thames Bæk i Steffring, Per Rymmer, Michel Laurensen i Synderholm, Jost Greerssen i Guldbæk og Las Matessen i Moldberegh. Mand, efter Nicolai Dag paa Hornum H.s Ting fik velbyrdig Md. Mattes Joenssen af Torstedlund et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Nis Nilssen i Moldbereg, Nis Jenssen i Swldrop, Tames Bæk, Nis Bæk, Thames Marquordssen i Æstrop, Powel Laurensen *ibid.*, Jes Seuerenssen i Hornum og Nis Anderssen i Hietz; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd i Hornum H. kundgjorde deres Tog, som de havde gjort imellem Radsted Mark og Torsted Mark; først satte de en Skelsten østen op til det Kær, som ligger imellem Radsted Mark og Brauelstrop Mark, og saa kundgjorde de deres Tog til den anden Skelsten, som de satte østen til Adelvejen, og saa forviste de deres Tog øster ad de 4 gamle Skelstene, som de funde "kwoll och pynnestenæ" under, og "fwlsynthe" Gerning for ret gamle Markeskel imellem Radsted Mark og Torsted Mark. Sig. nostra. Datum ut supra.

Bomærke nr. 6, som 29.10.1487 nr. 2

23. december 1493.

Tingsvidne af Hornum herred mandag efter Sct. Thomas apostol. dag om Mads Jonsen (Viffert) til Torstedlunds lovhævd på Torsted og Aarestrup byer, og Braulstrup i Sønderup sogn. Søren Nielsen, herredsfoged, Peder Poulsen, præst og provst i Hornum herred, Niels Laursen i Hornum, Erik Pedersen i Ellidshøj, Lars Madsen i Moldbjerg, Søren Spegher og Niels Jensen i Suldrup vidner, at Mads Joensen af Torstedlund, fik et tingsvidne af Michel Laursen i Sønderholm, Niels Laursen i Hornum, Lars Madsen i Moldbjerg, Niels Bæk i Svenstrup, Lars Halkær, Ove Andersen, Chresten Laursen i Volstrup og Thames Knudsen, der vidnede, at Mads Joensens lovhøring var indenfor de 4 tingstokke samme dag på tinget og bekendte, at de var i Torsted, da Mads Joensen gjorde lovhævd med riddere og selvejere, som fogden og herredsmændene fandt, var lovligt gjort. Først indvordede han Braulstrup med tilliggende jord

som sit enemærke så langt vestpå, som sandemændene havde svoret af gammel tid mellem Sønderup mark og Braulstrup mark, derefter nordpå i kæret mellem Braulstrup mark og Rodsted mark til midtstrøm. Ligeledes indvordede han til Torsted så langt nordpå til de to skelsten, som sandemændene satte østpå op til det nævnte kær, og så østpå ind til de 4 gamle skelstene, så østpå fra de nævnte gamle skelsten og så østpå i Ulvekær til Aarestrup mark, så sydpå i kæret til midten af åen mellem Aarestrup mark og Torsted mark. Disse 2 byer med alt tilliggende indvordede han for sit arvegods, frasagde enhver del eller fællig heri undtagen hans arvinger. Denne lovhævd var lovligt fremført på 3 ting, og af fogden og herredsmændene funden lovligt gjort efter loven, og lovhøringene meldte hans lovhævd at stå ved magt.

RA, Perg. saml. Tordstedlund nr. 30. Papir. [7] segl. Danske Magazin 5.2, s. 34. Olav Nielsen, Levninger af Stubbergaards arkiv. Strubbergaard i Sevel sogn. En del af arkivet synes at stamme fra familien Krabbe.

Alle men, thette breff see eller høre læses, helse wij Seueren Nielsen, foghet paa Hornum herretz ting, Per Pouelsen, prest och officialis i Hornwm herret, Nis Laurissen i Hornwm, Erich Perssen i Ellishyff, Las Matissen i Moldberig, Seueren Spegher och Nis Jensen i Suldorp ewinnelig meth Gud och kungjøre meth thette wort oben breff aar ynder Gutz byrd mcdxc 3° then mandag nest effther sancti Thome apostoli dag paa Hornum herretz ting tha wor skiket for oss och flere gode men welbyrdig man Mattis Joensen aff Torstethlund, huilken lowlig esket, fæk och framlede eth fult tingswinne aff viij danne men, som ær Michel Laurissen i Synderholm, Nis Laurissen i Hornum, Las Matissen i Moldberig, Nis Bæk i Swenstrop, Las Halker, Owe Andersen, Crestern Laurissen i Wolstrop och Tames Knwdsen, huilke forskrefne viij danne men vonne och sawde paa theres godhe tro och ret sannen, ath the saa och hørde och them fulwiterlict ær, at fornæfnde Mattis Joensen hans lowhøring wore jnnen alle iiij stocke same dag paa forskrefne ting, huilke ther lydelig kwndgiordhe och tilstwdh, at the nerwerendes huos ware i Torsteth, saa och hørde, at forskrefne Mattis Joensen gjorde sin lagheffdh meth ridermentz men och selffeyer, som fogdhen och herretzmen hanum tilfandh for rette. Fyrst jndwordhe han Brauelstrop meth alle sin ret tilligels for sith enmærki saa langt wæsther, som sanne-mendh hawer jndsoret aff gamle tiid emellom Syndrvp mark och Brawelstrop mark, sydhen nør i thet kiær, som ligher emellom Brauelstrop mark och Radsteth mark och kiærreth til mitstrøme. Item jndwardhe han til Torsteth saa langt nør jnd till the two skielstene, som sannemen sotte østhen wp til forskrefne kiær, och saa østher jndh til the iiij gamle skielstene, som sandemen forwiisde theres toff ath, ok saa østher fraa the forskrefne gamle skielstene och saa vdi Wlffkiær saa langt østher i forskrefne kiær, til Ordestrvp mark kan fynnes meth rethe, och saa synder meth kiærredh vdi aaen och kiærredh til mit strøme emellom Ordestrop mark och Torsteth mark. These forskrefne ij byer meth alle theres ret tilligelss i ordh och artichell, som for staar screffuet, jndwordhe han for sith arwff eye, och worde han hwer man aff diell och fellig fra seg vden seg ok sine arwinghe. Hwilke forskrefne lawheffdh lowlig war tilbodhen iij samfoldh ting, lowlig tilfwnnen aff fogde och herretzmen och low-

lig giordh effther loffuen, som for staar screffuet, och mælthe forscrefne low-
høring hannum loff aff hendhe och hans eedh wedh sin fuld mackt at bliifue i
alle madhe. In cujus rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt appensa.
Datum Ut supra.

Nr. 4.

1494?

Anders Bæk i Støvrings pantebrev på Søgaards eng til sognepræst Palle Thomsen i Gunderup.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K72.

Jtem Anders Beck i Støuering pantbreff paa Siøgards eng. Datum mcdlxxxiiij (B: till her Pallj Tameszen, sogneprest j Gunderup) sabbato ante dominicam. oculi.

?24. august 1494?

Lars Viffertsen (Viffert) til Rebstrup stævnes til Viborg landsting af Henrik Knudsen (Gyldenstjerne) til Restrup ang. et byggested i Albæk mark kaldet Tyvedal. Lars Viffertsen, der ligger på sottesengen, repræsenteres af hustruen, Gyde Lauridsdatter Krag. Henrik Gyldenstjernes foged, Josep Eriksen, har taget nye lovhævder på byggestedet, men fru Gyde fremlægger en ældre lovhævd udstedt af herredsfoged Jep Buddisen. Lars Viffertsen tildømmes byggestedet, da ingen kan vinde jord eller ejendom med nye tingsvidner mod tidligere tingsvidner eller lovhævd. Se også 21.9.1494.

RA. MS. Domssamling C, nr. 246. [A. Orig.^j med 1 Segl^j. Las Viffertssøn Vifferts Arkiv?^k Aa. Afskr. fra c. 1600: RA. MS. Domssamling C Nr. 246 (nævner ikke nogen vidisse, men er måske alligevel efter Ab). [Ab. Vidisse 20.5.1598 af Viborg Landsting, givet Hanneball Gyldenstjerne til Restrup.] Afskrifter efter Ab: Aba. Gl. kgl. Saml. Fol. 1140 S.345 (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); Abb. Gl. kgl. Saml. Fol. 1141 Bl. 241 b (fra c. 1600). Omtalt i Danske Domme bd. 1, s. 127, dateret 24. februar. *Rep. II nr. 7723.*

August 24.? (Aar?). Hans Konge. 1494^a Mand. Bartolomei Dag^a for os paa vort Retterting i s. Johanis Kloster i Horsens, nærværende Biskop Niels Glob af Viburg, Holger Erickssen, Peder Brockenhuse ”vor” Mænd og Raad, Henicke Jennssenn, Peder Therckelssenn af Føuling, Offe Skram, Hennrich Pederssenn med flere, var velb.aarne Md. Hr. Hennrich Knudzenn R. vor Mand og Raad og havde med vor egen Stævning hid stævnet velb.aarne Md. Las Wifertzen om et øde Byggested, kaldes Thyuffdall, i Albeck Mark, og Las Vifertzens Husfrue Fru Gye^b mødte og sagde, at hendes Husbond ligger paa Sotteseng og ej kunde komme, og dermed vilde hun gøre vor Stævning fuldt og staa til Rette i Sagen med Fuldmagt og i Rette lagde et Brev, som Jep Budissen^c Foged til Huornum H.s Ting havde udgivet og besejlet med flere

Aar 1480 Mand. efter Morthenns Dagd, lydende, at Las Vifertzenn har ”innduarte” al Albeck Mark med sin Lovhævd, som var funden og ”fests” til Tinge, for sit rette Gods; med mange Sognevidner og Tingsvidner, at det er hans rette Gods, og aldrig har hørt, at der var nogen Byggested i Albeck Mark, som hed Thyuffdall, før Jossep Foged til Reffstrup gav det saadant Navn.

Derimod i Rette lagde Hr. Henrich Knudzenn et Brev af Huornum H.s Ting lydende, at Jossep hans Foged til Reffstrup havde ”innduarte” med Lovhævd forskrevne Byggested Thyuffdall og en Fjerding Jord i Albeck Mark for Hr. Hennrichs rette Ejedel; med mange Sognevidner og Tingsvidner, at forskrevne Byggested og Jord er hans rette Oldleve og hører ham af Rette til og har i mange Aar været kæret; hvilket Brev, Lovhævdsbrev og andre, er nys given (inden) ^e 2 Aar; med mange Artikler, de Breve, de paa baade Sider i Rette lagde, indeholder.

Derom ”vortts”saa for Rette sagt, at Las Vifertzen bør at beholde al Albeck Mark efter (hans) ^f Lovhævdsbrevs Lydelse, saa længe hans Brev ^g rygges for Bisper og Bygdemænd uvildige; og den Lovhævd, Jossep siden gjort har, og de ny Tingsvidner og Sognevidner, han har taget, ej kunde hindre Las Vifertzenn paa hans Lovhævd; thi ingen kan vinde Jord og Endel med ny Tingsvidner og ej (h)eller ^h sværge sig noget Jord og Endel til med Lovhævd. Datum ut supra ⁱ nostro ad causas sub sig., teste Joane Ketili justiciario nostro.

- a-a Mangler i Aba, Abb. – Helgen- og ugedag passer ikke det opgivne år 1494, og den nævnte rigskansler Hans Keldssen har, så vidt vides, ikke beklædt dette embede så sent som i august 1494; Året er da formentlig urigtigt.
- b Aba, Abb: Gyde.
- c Aba, Abb: Budissen.
- d Er mulig Rep. II nr. 4718, som dog er af 6.11.1480
- e Således Aba, Abb: Aa: ”menn”.
- f Således Aba, Abb; mangler i Aa.
- g Aba, Abb: Lovhævd.
- h Således Aba, Abb; Aa: eller.
- i-i Mangler i Aba, Abb.
- j-j Således Aba. Abb.
- k Således efter indholdet; Vidissen Ab må antages at stamme fra modparten Henrik Knudssen (Hannibal Gyldenstjernes farfaders) gård Restrups arkiv.

21. september 1494

Rettertingsdom udstedt af kong Hans. Henrik Knudsen (Gyldenstjerne) til Restrup har ladet indvorde et stykke jord i Albæk mark, som kaldes Tyvedal, men da Jon Viffertsen til Torstedlund har lovhævd derpå, tildømmes han godset, og det fastslås, at man ikke kan vinde ejendom med nye tingsvidner eller ved at sværge. Se også 24.8.1494.

RA, herredagsdombog 1595-99 s. 336 b [A. Orig. Las Viffertssøn Vifferts Arkiv]. Aa. Udtog se Rep. II nr. 2339. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 336 b (Referat herefter: Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604, s. 213) og den under Rep. II nr. 2339 citerede originale dom (her med urigtigt år 1500). Jf. Rep. II 7723. *Rep. II nr. 7731.*

En salig och höglofflig ihukommellssle konning Haniss dom daterit sancti Mathei apostoli dag mcd nonagesimo quarto, liudende, affgangne her Hendrick Knudtzenn ath haffue i retthe steffndt Lass Wiffertt for en bøggestedt i Albeck marck; handt haffde induordt alldt Albeck marck for ssinn endeell ath uære, huoremodt her Hendrick Knudtzenn formeenthe, ath hans fogidt till Wibtorp a) haffde laditt induordtt ett bøggestedt i Albeck marck, kahledis Thidffdall, och 1 fiering jordt i Albeck marck alle fire uegne till marckeskiell, och da er ssa bleffuen derpaa affsagtt for retthe, ath forne Las Wiffertt och hans arffuinge burde ath nyde och beholde alldt Albeck marck effther hans laugheffdtbreffs liudellssle, saa lenge hans laugheffdt røggis for bisp aff b) bygdemendt wuilldige, och denn laugheffdt, Jossep ssiden giortt haffde, och dett thingsuinde och sogneuinde, handt haffde thagitt emodt Lass Wiflertt, (c-ey kunde hindre Las Wiffertt -c) paa hans laugheffdt, thi ath ingen kunde winde jordt och eyendeell met nye thingsuinde och ey heller suerge slig noggenn jordt och eyendeell tihl medt laugheffdt.

- a) Den i Aa nævnnte originale dom: Wiffue.
- b) Den i Aa nævnnte originale dom: och.
- c-c Således den i Aa nævnnte orig. dom; mangler i Herredagsdombogen.

1495 (1)

Sandemænds tov på noget gods og byggesteder, som tilhørte kronen.

Kgl. bibl. NKS, folio, 495, Nørre=Jylland. Nr. 210

Sanemænds Toug paa noget Gods og Byggesteder i Hwornum herret Kronen tilhørende 1495.

1495 (2)

Iver og Jesper Lunov, stadfæster, at deres svoger og søster har givet Mariager kloster en gård i Hornum.

ÆA V, s. 723, Register paa Mariagger closters breffue, OO 2. Samme omtalt i RA, Håndskriftssamlingen VI G 5, Frans de Thestrups samlinger vedr. Mariager, s. 83, 002.

Iffuer och Jesper Lunow theris stadfestelsze paa en gaard i Huornum, theris suoger och syster haffde giffuit til Mar. closter. 1495.

1495 (3)

Forlig mellem Peder Brockenhus og sognepræst og herredsprovst Peder Poulsen i Veggerby om en ejendom i Ostrup (?Aarestrup) mark.

ÆA II, s. 305, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K115.

Ett forliigelsze emellom Per Brockenhusz och her Peder Pouelszen biscopens official om en eyendom i Ostrup marck som schulle wdleggis till forthe och fellitt. Mcdlxxxxv.

1495 (4)

Mads Jonsen Viffert til Torstedlund, pantebrev på en gård i Lyngsø i Vegerby sogn til biskop Niels Glob i Viborg.

ÆA II, s. 299, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K63

Jtem Matis Iogenszens (B: j Tostelund pantsetter bisp Nils Glob) pantbreff ludindis paa en gaard i Liøngsø y Vegerbøi sogenn. Datum mcdxcv inprofesto sancti Pauli conuersionis.

21. april 1495

Henrik Skeel, sognepræst til Sønderholm kirke, pantsætter et hus og 2 boder i Aalborg til Henrik Skeel, borger i Aalborg, for 26 mark penge. Sidstnævnte er sikkert Lybækkeren Hans Skeel jf. Poul Enemark, Studier i toldregnskabsmateriale i beg. af 16. årh., bind I, s. 287, Aarhus 1971.

RA, Perg. saml., Aalborg Helligåndskloster. Perg. 4 segl og bomærker bevaret. Påskr. (16. årh.): Til the 10.000 ridderess altære til en messe om odensdaghen. Tidl. signatur: Aalborg hospital 48. Omtalt i Rep. II nr. 7881. *Jexlev, s. 142.*

12. maj 1495

Samfrændeskifte efter Jon Viffertsen (Viffert) til Torstedlund mellem enken Kirsten Christensdr. (Tårnskytte), Niels Eskildsen (Høeg) i Filshave, Markvard Juul i Bækmark på deres hustruers vegne, Mogens Jonsen (Viffert) på egne vegne og Mads Joensen (Viffert) om alt arve-, købe-, pante- og møllegods, hus og jord og bopenninge, som Jon Viffertsen havde efterladt. Mads Jonsen fik for en broderlod udlagt Torstedlund, Torsted mølle, Kraglund syd for åen og øst for mølledammen, Døvelstrup, Karuplunde, 8 gårde i Torsted, 2 gårde i Braulstrup, 1 gård i Lyngsø, 1 gård i Haverslev, 3 huse i Nibe, der hver gav 1/4 tønne sild, samt en mark til årlig rente af det store øde hus. Jon Viffertsens datter Kirsten var gift med Niels Eskildsen Høeg til Filshave og datteren Mette gift med Markvard Juel til Bækmark. Mogens og Mads Jonsen Viffert var sønner af Jon Viffertsen.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 32. Perg. [9] segl. 2. Brudstykke. 3. Gxvii 6. 5. G. 682. Omtalt i Restrup gods, NLA, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 51, med teksten: Lodsæddel og Afkald efter Joen Wiffertzøn i Torstedlund, hvorved Mads Jonsøn er tildelt Torstedlund, Atten Gaarde i Torsted, Torsted Mølle, Kragelund, Dyvelstrup, Karuplund med videre. Dato 1450. I margin står der med nyere hånd: 12.5.1495. *Rep. II nr. 7897.*

Vi Kyersten Crestiernsdatter, Jowen Wiffertsens Efterleverske, Niels Eskilsen i Fylshaffe, Marquart Jwel i Beckmark paa begges vore Hustruers Vegne, Mogens Jowensen paa mine egne Vegne har med vore Samfrænder sidet over Søskendskifte eimellem os og velb.yrdig Md. Mattes Jowensen om alt Arvegods, Købegods og Pantegods, Møllegodts, Hus og Jord og alle andre Bopenge efter velb.yrdig Md. Jowen Wiffertsen i Tostedlwnd; og har vi tilskiftet Mattes Jowensen for en Broderdel: Tostedlwnd, Tosted Mølle, Kraglwnd sønden Aaen østen til Mølledammen, Døwlstrop, Karoplwnde, 8

Gaarde i Tosted, 2 Gaarde i Brawlstrop, i Gaard i Lyøngsøø (Pynd), 1 Gaard i Hadersløff (Jes Olusen), de Huse i Nybe, som Las Geretsen, Per Magensen og Las Olusen i boer, giver hver i Fjerdingsønde Sild og 1 Mark af det store øde Hus ibid. Og vederkendes vi os derfor at have fanget fuld Vederlag og ret Søskendeskite efter vor Nøje. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav af os om forskrevne Søskendeskite, og giver vi ham fuld Afkald. Afvindes noget af dette Gods ham, bepligter vi os at vederlægge ham inden 6 Uger med saa godt og velb.leyglit Gods. Medb. af flere gode Mænd, Biskop Niels Glob i Wigborigh, Las Viffertsen [i] Rebstrop, Oluff Persen i Spittrop, Niels Krabbe i Tannerop og Nis Saale i Introp. Datum in Spittrop die Nerei et Achillei.

1496 (1)

Roskildekannikken Peder Dideriksen skøder for ... og 100 mark en gård i Grydsted og 2 bol i Vokslev til biskop Niels Glob i Viborg. Peder Dideriksen er uden tvivl den senere præst eller kapellan i Nibe.

ÆA II, s. 298, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K54.

Item her Per Dyricszens (B: Peder Dirichszen canick i Roskilde opladelse breff till bisp Nils Glob j Wiiborg) vederkende[lsbreff paa] oc c marck for enn gard i Grysted (Giested - Grysted et vist det rigtige.) [oc ii boll y] Voxløff. Datum mcd nonagesimo sexto proximo.

1496 (2)

Stig Vestenie i Hersoms pantebrev på en gård Guldbæk.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K21.

Jtem Sty Vesteni i Hersom pantbreff paa en [gard y?] Gulbeck. Datum mcdxcvj quinta feria proxima. festum purificationis.

22. oktober 1496

Laurids Viffert og hans frue, Gyde Lauridsdatter (Krag), skænker Aalborg Helligåndskloster 2 bøndergårde i Nibe mod messer og gudstjenester for deres og deres forældres sjæles frelse.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 49, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Aalborg Helligaandshus' arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 49). Helligåndsklostre nr. 250.

Welbr. Lafritz Wiffert og hans Frue Gyde Laursdatter legerede, bortskiødte og forærede til Prior Hr. Anders Persen og den Hel. Aands Huus i Aalborg 2 Bøndergaarde i Nibe i Woxlef Sogn, med ald sin tilleg, ea conditione, at den Messe, som bem. Lafritz Wiffert tilforn en dag om ugen hafde stiftet for St. Leonardi Alter i den Hellig Aands Kirke, skulde des ydermeere holdis med den Guds tieniste, som der giøris daglig og Natterlig, for dennem og begge deris forældris Siæle. Dat, Anno 1496 in profesto St. Severini. Forseglet af Hr. Ove Laursen, Sognepræst til St. Bodilds Kirke, Hr. Peder Thomesen, Sognepræst til Aggersborg, Peder Christensen Raadmand ibidem til witterlighed.

29. november 1496

Velbyrdige Malthe Munk af Rodsted skænker til Aalborg Helligåndskloster en gård i Brasted, Veggerby sogn, mod årlige messer for ham og hustruen Aiyne Jebsdatter. Den nævnte Palle Pedersen (Glob) var indsat som foged på Pandum af slægtingen, Viborgbispens Niels Glob.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 50, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Helligaandshusets arkiv]. (Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 50). Rep. II, nr. 826. Helligåndskl. nr. 252.

Welbr. Malthi Munk af Raatsted gav an. 1496 vigilia St. Andreæ en sin Gaard liggende i Bradsted i Wegerby sogn til Prior Anders Pedersen og Menige Convent i den Hellig Aands Huus i Aalborg, saasom hand hafde udvalt sig sit Leyersted i bem. Closter, og vilde derfor, at der skulde for hans og hans Hustruis |: saaledis staar her:| Aiyne Jeibsdotters Siæle holdis Aarlige Messer og Vigilier. Til witterlighed forseget af hans Broder Niels Munk i Halkier og welbr. Palle Persen i Random (fejl for Pandum), item Hr. Peder Povelsen i Wegerby.

?dag 1497,

Et Sandemænds Toug af Hornum Herrets Ræt over Marke Skiællene imellem Grafløff og Fløe Marker Dato 1497.

NLA G141-1 Restrup gods, Desination over Adkomst Breve Angaaende Restrup, s. 60, nr. 160 og i pakken Reversaler, s. 54 nr. 161, heri udtog af [Orig.]. Rep. II nr. 8518.

1497 (1)

Niels Maltesen til Spøttrup (hvis far var Malte Nielsen til Pandum), skøde til bisp Niels Glob i Viborg på en gård i Horsens, en gård i Hellum Sønderskov, Hellum herred, en gård i Blære og 2 dele i en gård i Djørup.

ÆA II, s. 285, Register på Viborg Stifts Breve Hellum herrit. J101.

Jtem Niels Maltiisszens skødebreff (B: til bisp Niels Glob til) ludindis paa en gard i Horsnes, en gard y Hellum Sønderskou met eth øde bøge, en gard y Blere oc ij dell y enn gard Dyrup i Hornumherrit. Datum mcdxcvij sexta feria post beati Pauli conuersionis.

1497 (2)

Niels Maltesen i Gundersted erkender at være Niels Glob skyldig 92 mark, siden han solgte bispen gods i Hornum og Hellum herred.

ÆA II, s. 306, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K122.

Niels Maltheszens j Gundersted breff, huor vdj hand bekiender sig att were bisp Nils Glob viijc marck schyldig siiden hand solde bisp Niels Glob thett gotz j Huornumherritt och Hellom herrit. Mcdxcvij.

25. marts 1497

Mads Jonsen (Viffert) af Torstedlund, sælger til i Helligaandsklostret i Aalborg en øde mark kaldet Fløe i Gravlev sogn.

RA, Perg. saml. Aalb. Helligåndskl. Perg. [6] segl. 3., 4., 6. ulæselige. Om-
talt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 141. Rep. II nr. 8263. Samtidig påskrift: Summa
45 rynsgyldhen, sywsisthywe marck och jen hesth, so godh som 40 marck.
Helligåndskl. nr. 254.

Jech Matis Jonssøn aff Torstedlundh, wæpner, kwndgører for alle met thette mith obne breff, at jekh wetherkendes megh met mine frii wilie oc welmacht hawer aldiels sold opladher ok affhendher fraa megh oc mine arffwinge oc hederlig man her Anders Perssøn, prest oc prior i then Helgeands hws i Aalborg, och miænige conuent i samme stet oc theres æfftherkomere en min ødhe march, som kalles Fløe, liggendes i Hornnwmheret i Graffwelløff sogn, met syn rette tilleggsse ager, æng fægang, thorregræfft, wott ok thywrt, rørendes ov vrørendes, enthet wndertagendes, alle 4 wegne til marcke moodh, at hawe, nyde, brwge oc beholle til ewinnelige egedom; oc wetherkendes jekh megh meth myn kiære hwsfrwes samtycke penninge ok fwlt werdh ther føre at hawe opboret. Ok kendes jekh megh eller minæ arffwinge engen ydermere diell eller rettiigheedh at hawe i forscreffnæ gotz æffther thennæ tiidh i nogher made. Item skeer thet ok swo, at fornæffnde gotz wordher forscreffne closther affwunnen for nogher retth, thaa tillbindher jekh megh oc minæ arffwinge at wetherlegge them swo got gotz igen oc swo well beleggen oc holle them the wthen all skade. Thii tilbindher iekh megh oc mine rettæ arffwinge at frii oc frelzse, hiemle oc tilstande fornæffnde prior och miænige conuent i fornæffnde closter oc theres æfftherkommere fornæffnde gotz till ewiig tiidh vgenkallendes i alle made som tilforne ær rørdh, for hwer mantz hinder oc rette tiltale, som therpaa kan tale met rette. Till ydermere forwaringe ok stadfestelzheedh ær mith indsegell hengd nethen for thette breff met hederlige mentz indsegelle, som jeg hawer her tilbedhet ok bedher, som ær her Per Tammessøn prest, her Owe Laurensøn sogen prest at sancte Bodels kyrcky i Alhurg, her Hans Knyfttz prest, Maltii Laurensøn i Ræbzstrwpp ok Jens Jyde i Bwdstet. Sub anno domini 1497 in vigilia pasce.

? dag 1498

Palle Juels (? til Udstrup) lovhævd på Rodstrup i Vokslev sogn.

RA, Herredagsdombog 1541-43 Bl. 38 b, rettertingsdom 12.6.1542, Mand.
efter Barnabe Dag, mellem Hr. Peder Jenssen Forstander for det almindelige
Hospital i Aalborg og Erich Nielsen til Kollerop; den sidste fremlægger nær-
værende brev og et udateret stadfæstelsesbrev af Kong Hans. Heri udtog af
?[Orig. Palle Juels Arkiv] Rep. II nr. 8702.

1498 (1)

Sognevidne om 4 gårde til Vokslev kirke samt Palle Juels lovhævd på Rodstrup med alt tilliggende indtil Vestergaards enge begynder, en gård i Klæstrup med en ?favn jord i Klæstrup mark. Lovhævden fremlægges i sag ved rettertinget 12.6.1542, se denne dato.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K14.

[Jtem et so]genn vinde paa iiij garde till Voxløff [kyrcke.Da]tum
mcdlxxxix søndag nest forss-etc.

Æn lagheffdt under Guts aar mcdxcviii, lydende, att Palle Juell hagde in-
duordt Radstrup mett sinn tilligelse alle iiii vegne till marckmode sted fra stedt,
tiill Vestergordts engi vedttager, oc en gordt i Clestrup met en fang jordt offuer
all Kledstrop marck met mere etc.’

1498 (2)

Et gammelt pantebrev på en gård i Aarestrup, som Simon Lauridsen gav
biskop Glob i Viborg. Simon Lauridsen var søn af Lars Viffertsen (Viffert) til
Rebstrup. Se også 1490. DAA 1901, s. 452 og H&K 1934, s. 355.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K.13.

Jtem eet pantbreff som Symenn Laurisszen gjorde biscop Glob paa en
gard y Oristrup i Hornumherrit. Datum mcdxcviiij in crastino beati Georgij
martins.

21. marts 1498

Simon Lauridsen, (Viffert) væbner, sælger brødrene Erik, Christen, og Jens
Sommer en gård i Aarestrup, som Morten Andersen ibor, sikkert den gård, som
Simon Lauridsen gav biskop Niels Glob i Viborg pant i jf. ovenstående 1498,
ÆA II, s. 294. Simon Lauridsen var søn af Lars Viffertsen (Viffert) til Reb-
strup.

RA, Perg. saml, Torstedlund gods, nr. 33. Perg. Plica delvis ødelagt.
[mindst 3 segl]. *Rep. II nr. 8553.*

Jeg Symen Lawrissen V. sælger og skøder til velb.yrdig Svende Erich So-
mer, Cristern Somer og Jens Somer en min Gaard i Hornnwm H. i Ordestrup
i den samme By (Morten Anderssen, 4 Ørte Korn og 3 Pd. Smør, Høns, Gaas,
Lam og Skovsvin, naar Olden er, med andre ”beedhe”, som der bør af at gange
med Rette). Og kendes jeg mig Penge og fuldt Værd derfor op at have baaret.
Afvindes Gaarden E. S., C. S. og J. S., tilpligter jeg mig at fri dem saa god en
Gaard igen paa Rente og Skyld og saa ”wel beleylig” i forskrevne Herred.
Medb. afden Helligaands Hus i Randers, Jens Jensen Sognepræst
i Biergraffer, Cristern Blak, Jep Mongssen Borgemestre i
Randerss die Benedicti.

1499 (1)

Tingsvidne om gæsteri af noget gods til Vokslev kirke.

ÆA II, s. 297, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K45.

[Jte]m eth tingx vinde aff Hornwmherritztingh [lu]dindis paa noget gotz
gesterij till Voxløff kyrcke.

1499 (2)

Bisp Knud mageskifter en gård i Bonderup med Lange Jons hustru.

ÆA II, s. 297, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K44.

Item biscop Knudz mageskiift met Lange Iogens (B: Long Jons) hostru paa enn gard i Bonderup. Datum nullum.

1499 (3)

Sognepræst Palle Thomsen i Gunderup overlader biskop Niels Friis i Viborg et pant i en gård i Veggerby, udstedt af Vestenie Lauridsen. (søn af Lars Viffertsen (Viffert) til Rebstrup i Sønderup sogn.

EA II, s. 297, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K. 43.

Item Pally Tamisszens (B: sogneprest till Gunderup) opladels breff (B: till biscop Nils Frisz i Wiiborig) paa eth pant aff Vestenj Laurisszen paa enn gard y Vegerbøj. Datum mcdxcix crastino Lucie virginis.

21. februar 1499

Peder Andersen skøder Helligaandshuset i Aalborg den del, han havde i den nordligste gård i Hasseris, som kaldes fru Karines gård. Han stadfæster endvidere forældrenes salg af en del af gården til Helligåndshuset jf. Hans Friis og Ove Lauridsens breve derom. Hans Friis solgte 11.12.1481 de dele i 2 gårde i Hasseris, som han havde arvet, se ovenfor. Ove Lauridsen, sognepræst ved Budolfi kirke, skænkede 1491 en gård i Hasseris til Helligaandshuset.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 51, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Aalborg Helligaandshus'arkiv].

Peder Andersen haver afhændet fra sig og sine Arvinger til den Hellig Aands Hus i Aalborg ald den deel og rettighed, som hand hafde i den Nordest Gaard i Hasseriis, som kaldis Fr. Karines Gaard, og kiender hand sig derfor fyldist at have oppebaaret. Stadfæster dertil ald den deel i forne Gaard, som hans forældre hafde unt og giort til forne: den Helligaands Huus, som Hans Friisis og Hr. Ove Lauridsens breve ydermere indeholde og udviis, med saa skiæl, at den Aarlige Guds tieneste som derfor lovet er, og forne breve indeholde, skal aldels holdis og blive wed magt til evig tiid. Og haver saaledis hand og hans Arvinger ingen mere deel eller lod i forne Gaard eller gods, ey heller nogen deel eller rettighed i nogen Jord eller Waaning i Aalborg, som Prior Anders Pedersen eller hans forældre i Værin hafde haft af hans forældre til bem: Hellig Aands Huus, undtagen de Jorde, som forne: Hr. Ove Lauridsen i værin hafde, som det bref udviiste, huilcket hand bem. Prior og Convent i den Hellig Aands Huus derpaa giordt hafde. Thi bepligtede hand sig at hiemble etc. Til witterlighed underskrevet og beseglet af Hr. Jens Nielsen, Sognepræst til Ingstrup, Hr. Peter Thomsen, fordum Sognepræst i Aggersborg, Lazarus Thomsen, Borgmester i Aalborg, Pether Christensen og Per Nielsen, Raadmænd ibidem. Dat. 1498 profesto Beati Petri ad Cathedram.

24. april 1499

Simon Lauritsen, (Viffert), væbner, vidner, at han har gjort et venligt skifte efter sin kære far Lars Viffertsen, med sine brødre og svogre, Vestenie Lauritsen, Malte Lauritsen, Vogn Mortensen, Niels Jensen og Maren Lauridsdatter, og at have fået 3 gårde i Aarestrup, 1 gård i Albæk, og 1 gård i Tostrup. Ligeledes at have solgt alt sit mødrende gods til sin broder Malte Lauritsen.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 34. Perg. [8] segl. 8. Lxv 37 (Vifert). Rep. II nr. 8.797. Omtalt i NLA, G141-1, Restrup gods, Designation på adkomstbr.1763, Torstedlund nr. 48, med tekst: Simon Lauridzøns Skifte Brev paa nogle Gaarde i Aarestrup, Albæk med videre. Dato 1499.

Jeg Simen Laurensen Væbner har oversiddet et Skifte med mine Søskende, Brødre og ”swaver”, som er Westeni Laurensen, Malti Laurensen, Woghen Martenssen, Niels Jenssen og Marin Laurensdater, efter min Faders Død Las Wifferssen, og vederkender jeg mig at have fuld ”lødth” efter min Fader i Jordegods, som er i Gaard i Ordestrvp (Marten Laurensen), 1 Gaard ibid. (Per Swder) og 1 ibid. (Matz Terkilssen), 1 Gaard i Albæk (Michel Bwndh) og 1 Gaard i Tostrvp (Per Bassi). Og takker jeg dem for godt Skifte, og gør jeg dem en fuld ”akaldh”. Item vederkender jeg mig at have solgt og skødet min Broder Malti Laurensen alt mit mødrene Gods, som mig er ”til lyndet” med Ret. Medbeseget af Westeni Laurensen, Malti Laurensen, Woghen Martenssen, Niels Jenssen, Marin Laurensdater, Fru Gyde og Matz Jonssen. ⁸ Datum in profesto s. Marssii.

11. november 1499

Tingsvidne af Hornum herredsting givet Niels Pedersen, prior i Aalborg Helligaandskloster om klostrets ejendomsret til et byggested i Vokslev og seks stykker jord i Bonderup mark (Ellidshøj sogn) og et stykke eng.

RA, Perg. saml., Aalb. Helligåndskl. Beskadiget. [9] segl. Omtalt i Rep. II nr. 8933. Jexlev, Gejst. ark. II, s. 143. Helligåndsklostre, nr. 274.

Alle men, th[ette breff see] eller hører lesse, helsse wi Seuerin Nilssøn, fowet pa Hornum hærris tingh, Pouel Persøn i Hersum, Las Ma... Mol...., Las Brun i Ellersshøff, Seuerin Speger ibidem, Per Olleffsøn i Swenstrup, Jes Seuerinssøn ibidem, Thames Beck i Støringh oc Cristhen Andherssøn i Swenstrup, kunngører wi met thette wort obne breff, at aar effter Gudz byrd 1499 then mandag nesth for sancti Briccii dag tha war skeket pa forscrefne ting hedherlig man oc besskedhne preste oc Prior i then Heligheans hws i Alhurgh prior Nils Pedherssøn, hwilken som lowlig esskede, feck oc framledhe jet fult standhen tinx winne aff 8 beskedhne dandemen, som ere Jep Brun i Ellersshøff, Thames Beck i Støringh, Pouel Perssøn i Hersum, Las Matis i Molberre, Nis Nilssøn ibidem, Michel Laur[idsøn] i Søndherholmm, Matis Gregerssøn i Byrsthe oc Jes Remer ibidem, hwilke forscrefne dandemen jentrætelig vonne pa forscrefne tingh pa theris gode tro, seell oc ræthe sandhen, athem fulueterlet er i Gudz sandhet, at forscrefne prior aff then Heliglieans hws i Alburgh hawer jet bygisthe i Woxslæ nestli hoos Axzel Kori, som legher jen hyeel feringsh jordh til ower alle Woxslæ mark. Sameligh er thet them fulueterlet i Gudz sandhet, at prior aff then Helighans hws i Alhwrgh hawer sex støker jordh i Bondrop marck oc jet støki engh. Thet so er i Gudz sandhet som for stanner skrewen, til ydhermere staffeesth oc windnisbyrd hynge wi wore insinglle nedhen for thette breff. Datum anno, die et loco supradictis.

19. november 1499

Jens Lauridsen Hoffman, borger i Aalborg, og hustruen Karen Pedersdr. har til Helligåndshuset i Aalborg solgt hendes del af en gård i Hasseris, som hun havde arvet efter forældrene, Peder Ibsen og Anne Pedersdr.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 52, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Aalborg Helligaandshus' arkiv].

Jes Lafridsen Hoffman Borger i Aalborg og hans Hustru |: hosfrue:| Karine Pedersdatter haver for nøjagtig betaling soldt til den Hellig Aands Huus i Aalborg ald den deel og rettighed, som hende efter hendes forældre Peder Ibsen og Anne Pedersdatter Arvelig waar tilfalden, i en Gaard i Hasseris med ald sin tilleg, Ager og Eng etc. Forseglet til Witterlighed af Lazarus Thomssen Borgm. i Aalborg, Peder Mogensen, Morten Giærtsen, Niels Pedersen, Niels Koedt, Raadmænd samme steds. Dat. Ao. 1499 feria 6ta ante festum S. Katerinæ Virginis.

1500 (1)

Vestenie Lauridsens (Viffert) skøde på en gård i Veggerby til Lasarus Thomsen, borgmester i Aalborg.

ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K6.

Item Vesteni Lauresszens skødebref paa en [gard] i Vegerbøi til Lasarus Tamisszen borgm[ester] i Alburg. Datum søndag sti Fra [nciscj].

1500 (2)

Niels Maltesen af Spøttrup pantebrev på Pandumgaard og Pandum by til Mads Jonsen (Viffert) til Torstedlund.

ÆA II, s. 296, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K41.

Item Niels Maltisszens aff Spittrup pantbref paa Paanwm gard oc Paanwm bøi tiill Matis Iogensszen. Datum md sabbato ante dominicam quasi modo geniti.

1500 (3)

Michel Christensens sognevidne, at Tangholm, som ligger mellem Pandum og Byrsted, aldrig har været brugt af Byrsted bymænd eller andre.

ÆA II, s. 296, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K40.

Item her Michel Cristens vinde (B: sogenwintne) at Tongholm, som liger mellom Paanwm oc Børsted (B: Birsted) haffuer aller werit brugit tiill Børsted eller anderstedt. Datum md søndag nest for sancti Hans dag metsomer.

1500 (4)

Forbud udstedt af Restrups ejer mod fiskeri ved Dannesøe, græsning i Restrup kær og tørvegravning eller lyngslet på Restrups ejendom. Dannesøe var et fiskested i Limfjorden ud for Restrup, som af Arilds tid havde tilhørt gården. Rosenkrantz-Levetzau opførte 1784 Dannisøe, og nær herved lå den røde bod. På Generalstabens kort 1:100.000 fra 1894, Nibe, ses Dannesøminde på fjordens sydside ud for øen Egholm. H&K 1954, s. 188.

NLA, Restrups gods, G141-1, Design. på adkomstbreve ?1769, nr. 43.

Forbud at ey nogen maa fiske ved Dannesøe, lade deres Qvæg gaa udi Restrups Kiær, grave Tørv eller slå Lyng udi Restrups tilhørende Ejendomme, af Aar 1500de.

19. februar 1500

Barbara Mikkelsdatter (Hans Kocks enke i Aalborg jf. Rep. II nr. 8887) pantsætter en bod i sin gård til Henrik Skeel (præst i Sønderholm) for 17 mark rede danske penge.

RA, Perg. saml., Aalborg Helligåndskloster. Pergament, beskadiget. [4] segl, alle tabte. Rep. 9033. Senere til Aalborg Helligaandskloster. Telma Jexlev, s. 143.

19. marts 1500

Inger Buddisdatter, Jens Larsens enke i Hasseris, giver med samtykke fra sønnen Budde Jensen en fjerding jord i Hasseris mark til Aalborg Helligaandshus.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 54, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Orig. i Aalborg Helligaandshus'arkiv].

Inger Budisdaatter, Jens Larsens Enke i Hatseriis, gav, med sin Søns Buddi Jensens Raad og samtykke, til den Hellig Aands Huus i Aalborg, for hendes Søns, sambt hendes Broders Peder Budissens, og alle deris forældris Siæle, en feijring Jord over ald Hatseriis Mark til evindelig Eyendom. Brevet dat. Aalborg Ao. 1500 feria 6 proxima ante annunc. Mariæ Virginis. Beseglet af Peder Michelsen, Borgmester i Aalborg, Peder Nielsen, Peder Mogensen, Hans Andersen, Raadmænd ibidem.

22. juni 1500

Tingsvidne af Hornum herredsting mandag før Sankt Hans dag om sandemænds tov mellem Hornum og Aars herred og mellem Sønderup mark og Mosbæk mark. Søren Nielsen i Volstrup, herredsfoged i Hornum herred, Niels Jensen i Suldrup, Esge Farsen i Nibe, Lars Madsen i Moldbjerg, Chresten Mortensen i Tyrrestrup, Jens Rimmer i Byrsted, Chresten Andersen i Svenstrup og Malte Laursen, væbner, vidner, at Jens Nielsen i Giver fik et tingsvidne af Niels Jensen i Suldrup, Niels Jensen og Poul Poulsen i Snorup, Lars Madsen i Moldbjerg, Jens Hansen i Byrsted, Niels Nielsen og Niels Hanning i Moldbjerg og Chresten Mortensen i Tyrrestrup, som vidnede, at de så og hørte, at sandemænd i Hornum herred kundgjorde deres tov mellem Hornum og Aars herred og markskel mellem Sønderup og Mosbæk mark, først fra det "sandskree" mellem Smorup og Sønderup og så ned af åen og midt i denne til en stage, så ned til adelvejen mellem Sønderup og Mosbæk. Sandemænd kendte dette for ret markskel og herredsskel, østsiden til Sønderup den vestre til Mosbæk.

RA, Perg. saml., Torstedlund godsarkiv, nr. 35. Perg. [7] ! segl. Seglremme i 1., 3., 4., 5. og 6. Rep. II nr. 9108.

Sewrin Nielssen i Wolstrvp, Foged paa Hornum H.s Ting, Nis Jenssen i Swldrvp, Esgi Faarsen i Nibe, Las Matzen i Molberegh, Crestern Mortenssen i Tøristrvp, Jes Rymmer i Byrstet, Crestern Anderssen i Swenstrvp og Malti Laurensen ”wæpner”. Mand. før s. Hiens Dag Midsommer paa Hornum H.s Ting fik Jes Nielssen i Gyffuer et Tingsvidne af 8 [!] Dannemænd: Nis Jenssen i Swldrvp, Nis Jenssen i Snardup, Poel *ibid.*, Las Matzen i Molberegh, Jes Hanssen i Byrstet, Nis Nielssen i Molberegh, Nis Haningh *ibid.*, Poel Poelssen i Snardup og Crestern Mortenssen i Tøristrvp; disse ‘vidnede, at de saa’ og hørte paa forskrevne Ting, Sandemænd i Hornum H. kundgjorde deres Tog, som de gjorde mellem Hornum H. og Ars H. og Markeskel mellem Søndrvp Mark og Moosbæch Mark, først fra det ”sandskree” mellem Smordup og Søndrvp og saa ret ”løbendh aa” ned ad Midtstrømme og saa ned til den ”stagh”, som de gjorde deres Ed, og saa ned til den Adelvej, som ligger fra Søndrvp til Moosbæch. Saa kundgjorde forskrevne Sandemænd deres Tog for ret Markeskel og Herredsskel paa den øster Side til Søndrvp og til vester Side til Moosbæch. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

4. oktober 1500

Sognevidne af Sønderholm kirkegård Skt. Francisci dag. Henrik Skeel, præst i Sønderholm, Josep Eriksen i Klitgaard, Michel Laursen i Sønderholm, Peder Skriver på Restrup, Thames Jebsen i Tostrup, Anders Langh i Nyrup og Anders Laursen vidner, at Chresten Christensen på vegne af Mouritz Nielsen (Gyldenstjerne, til Aagaard) fik et sognevidne af 12 dannemænd, som var Lars Andersen, Chresten Skrædder, Søren Jebsen, Anders Laursen, Villads Svendsen og Lars Knudsen i Sønderholm samt Lars Svendsen, Clement Ytsen, Søren Andersen, Nis Winther, Anders Langh og Jes Brun i Nyrup, der vidnede, at Michel Laursen i Sønderholm mandag før Sct. Jobs dag for et år siden gav Anders Enersen lovlig varsel i Sønderholm kirke på vegne af Henrik Knudsen (Gyldenstjerne) til Restrup og stævned ham til Hornum herredsting for penge, han havde modtaget og var borttrømmet med, da han tjente Henrik Knudsen, og at han senere var stævnet til landsting, ligesom der var ”brudt” 3 kongebreve over ham til Hornum herredsting.

RA, Privatarkiv nr. 5505, Mourids Nielsen Gyldenstjerne. Papir. [6]! segl. 1. Henrich Skeel, tydet anderledes end G 707, 2. Josep Eriksen i Klitgaard, foged på Restrup. 3. Michel Laursen i Sønderholm. 4. Peder Skriver på Restrup. 5. og 6. ikke identificeret. *Rep. II nr. 9171.*

4de Oktober 1500: Hr. Henric Skeel¹ Sognepræst til Synderholms Kirke, Josep Erichsen² i Klitgaard, Michel Laurensen³ i Synderholm, Per Skriver⁴ på Reffstrup, Tames Jebsen i Tostrup, Anders Langh i Nyrup og Anders Laurensen: Søndag som Sct. Francisci Dag paa faldt, paa Synderholms Kirkegaard fik beskedne Svend Crestern Cresternsen paa Velbyrdige Mands Mouritz Nielsens vegne et Sogne vidne af 12 Dannemænd: Lass Andersen, Crestern Skrædder, Soeren Jebsen, Anders Laurensen, Villats Swensen, Lass Knudsen i Synderholm, Lass Swensen, Clement Ytsen og Soeren Andersen, Nis Winther, Anders Langh og Jes Brun i Nyrup. Hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Michel Laurensen gav Anders Enersen lovlig advarsel til Synderholm Kirke

paa Velbyrdige Mands Hr. Henrich Knudsens vegne Ridder til Reffstrup, og siden fordelte ham til Hornum Herreds Ting, Mandagen før Sct. Jobs Dag, nu var 1 aar siden, for tjeneste, han havde gjort Hr. Henric Knudsen og for penge, han oppebar og rømte bort med, og anmeldte ham siden for Faldsmaal og til Landsting baade for Hovedgæld og Falsmaal, og er det os vitterligt, at der er brudt trede Kongers Breve over ham til Hornum Herredsting for samme sag. Sig. nostra. Datum 4de Oktober 1500.

1. Henrik Skeel
præst i Sønderholm

2. Josep Eriksen
i Klitgaard, foged på Restrup

3. Michel Laursen
i Sønderholm

4. Peder Skriver
på Restrup

5.

6.

1501 (1)

Mads Jonsen (Viffert) til Torstedlunds skøde til biskop Niels Friis i Viborg på 2 gårde i Lyngsø i Veggerby sogn og 2 gårde i Nibe.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K17.

Item Matis Iogensszens aff Torstelundtz skødebreff (B: till bisp Nils Friisz i Wiiborg) paa ij garde i Liøngsø i Vegerbøi sogenn oc paa ij garde y Nybe. Datum millesimtoquingentesimoprmo die sanctorum Fabianj et Sebastianj.

1501 (2)

Gøye Lauridsdr Krag, enke efter Lars Viffertsen Viffert) til Rebstrup, skøde til biskop Niels Friis i Viborg på en gård i Djørup.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K22.

Jtem Gøye Laurisdatters (B tilføjer Lasz Wifertz) skødbreff (B: till bisp Nils Friis i Wiiborg) paa hindis rettighet y en gard i Dy]rup i Bisløff sogenn (B: med jtt holl paa). Datum mdj domin.....

1501 (3)

Mads Joensen (Viffert) til Torstedlund overdrager biskop Niels Friis i Viborg det pant i Pandumgaard og Pandum by, han fik af Niels Maltesen.

ÆA II, s. 298, Reg. på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K60.

Item M[at]isj Iogensszens aff Torstelundt opladadels breff (B: till bisp Nils Friis j Wiiborg.) paa thet pant aff Niels Maltisszen paa Paanum oc Panwm bøi. Datum mdprimo inprofesto sanctorum [Fabi]anj et Sebastianj.

6. september 1501

Tingsvidne af Hornum herred mandag før Maries fødsel. Søren Nielsen i Volstrup, herredsfoged, Mads Joensen (Viffert) i Torstedlund, Otto Henriksen, væbner, foged på Restrup, Michel Laursen i Sønderholm, Lars Brun i Ellidshøj og Esge Farsen i Nibe vidner, at Malte Laursen (Viffert) i Rebstrup fik et tingsvidne af Michel Laursen i Sønderholm, Peder Olufsen i Svenstrup, Anders Simonsen i Støvring, Lars Brun i Ellidshøj, Niels Nielsen i Moldbjerg, Lars Madsen i Moldbjerg, Jens Sørensen i Hornum og Thames Markordsen i Estrup, der vidnede, at Malte Laursen samme dag lod læse et sognevidne med 6 segl af Aarestrup kirkegård søndag før Maries fødsel, at 12 dannemænd vidnede, at den jord, ager og eng til det bol i Aarestrup, som Brøydh påbor, har ligget dertil af Arilds tid og aldrig til Hyllegård eller nogen anden gård. Ligeledes at der ikke i mands minde har ligget anden ager og eng til Hyllegård, end det gården nu har. Lille Jens Brun i Ellidshøj nævnes som kronens tjener i Hald lens regnskab 1545-46.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 37. Perg. [6] segl 1. ulæseligt. 2. tabt, 3. Flvii 49, Otte Henriksen, væbner, foged på Restrup. 4. Michel Laursen i Sønderholm. 5. Lars Brun i Ellidshøj. Rep. II nr. 9421.

Sewren Nielssen i Wolstrvp¹, Foged paa Hornum H.s Ting, Matz Jonssen i Torstetlwndh, Otte Henricissen³ Foged paa Restrvp ”wæpner”, Michel Laurens⁴ i Sønderhollum, Las Brvn⁵ i Ellishøff og Esgi Farsssen i Nibe. Mandag før nativit. Marie paa Hornum H.s Ting fik Velbyrdige Svend Malti Laurensen i Ræbstrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Michel Laurensen i Sønderhollum, Per Ollufssen i Svenstrvp, Anders Simenssen i Støffringh, Las Brvn i Ellishøff, Nis Nielssen i Molberegh, Las Matzen ibid., Jes Sewrenszen i Hornum og Tammes Markordssen i Estrvp; disse vidnede, at de saa og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, Malti Laurensen lod læse et velb.eseglet Sognevidne med 6 Indsegl, udgivet paa Ordestrvp Kirkegaard Søndag før nativit. Marie, lydende, at 12 Danne-mænd vidnede, at dem vitterligt er, at den Jord, Ager og Eng, som ligger til den Bol i Ordestrvp, som Brøydh nu i boer, har ligget dertil af Arilds Tid og aldrig har ligget til Hyllegardh eller nogen anden Gaard andet end har været brugt til forskrevne Bol. Item vidnede forskrevne 12 Mænd, at dem vitterligt er, at der har aldrig ligget andet Ager og Eng til Hyllegardh mere end, som nu ligger til, i nogen Mands Tid. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

1. Søren Nielsen
i Volstrup, herredsfoged

3. Otto Henriksen,
foged på Restrup

4. Michel Laursen
i Sønderholm

5. Lars Brun
i Ellidshøj

8. december 1502

Gavebrev, dateret Nibe, anno domini 1502 die beate marie virginis conceptionis, på et bol i Bislev, østen gaden, fra Stig Vestenie i Hersom (Rinds herred) til Sct. Annas alter i Bislev kirke, medbeseglet af Las Stigsen hans søn, hr. Peder Poulsen, sognepræst i Bislev, Christen Mortensen i Tyrrestrup og Esge Farsen i Nibe. Gavebrevet indeholdt i Christian 3.s kanslers åbne brev 5.12.1547 se denne dato. Omtalt i *ÆA*. II, s. 304, K116. Jexlev, Gejst. ark. II, Bislev kirkes adkomstbreve, s. 191. Rep. II nr. 9728.

Jegh Stij westenij i hessom wepner giør witterligt met thette mit opne breff, at Jeg mett mijn frij willie haffuer wnt och giffuett till vaa frue kircke i bissle och till St. ane althr ibid ett boell ligendes i bissle østen gaden, som gundi hansen nu ibor tiill euindelig eigendom, och giffuer till aarlig renthe iij pundt smør, ij høns, en gaas, ett lamb oc v skill for meg oc for Iis[?] oc wor foreller for messer och guds thienest oc mett Eusdem schell, att jeg oc mijne Arffuinger schal wer forsuar for forne boell och Setth i oc att ephther wor tycke, oc thage ther gesterij aff oc Scoffsuin, och tilbinde Ieg meg Och mijne Arffuinger att frij och frælse forne kijrcke och eller forschriffne gaffue och tieneste for huer mandts tiltaller, som paa kandt talle. tiil wdermere stadfestelse och bedre windisbijdrt tha henger Iegh mijt Indsell neden for thette breff, mett flere gode mends Indsigell, som Ieg haffuer them Kierligg tilbedett att besegle mett megg, som er las stissen mij kier ssøn, hr. per pouelssen Sogen presth i bissle, Christiern mortensen i tøristrup och eski farssen j nibe. ano dej ipso die beate marie virginis conseptionis” his auditis v uifis sigo meo ad tomr luinde protestamur dat haffina altera die Barbara ano dej mdxlvij.

1503

Thomas Roeds brev på to gårde, en i Vokslev og en i Askildrup.

ÆA II, s. 290, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. J138.

Tames Rodesz breff paa ij gaarde, j vdj Woxleff och j vdj Askedrop. Anno 1503.¹⁾

¹⁾ Henviser til pantebrev som Thomas Roed 1502 gav borgmester Lasarus Thomsen i Aalborg på en gård i Askildrup. jf. *ÆA II, s. 290.*

6. februar 1503

Maren Jensdr., enke efter borgmester i Aalborg Lasarus Thomsen, skøde på en gård i Veggerby, hun købte af Vestenie Lauridsen (Viffert).

ÆA II, s. 296, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit K34.

Item Marenn Iensdatters (Lazarus Thomeszens efftherleuer) skodbreff paa enn gard y Vegerbøi som hwonn køffte aff Vesteni Laurisszen. Datum mdiij die ste Dorotee.

17. april 1503

Lovhævd på en gård i Nibe, hvor Ove Pedersen bor.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K19.

Jtem laffheffth paa en gard y Nybe (Oue Perszen iboer). Mdiij andhenn dag posche.

1504

Stig Vestenie i Hersom (Rinds herred), skøde på en broderdel af Holmgaards mark og en tredjedel af en broderdel af Holmagers mark i Bislev sogn til biskop Niels Friis i Viborg.

ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K10.

Item Sty (B: Styge) Vestenis i Hersom hanss skødebreff paa enn broder dell offuer Holomgardtz marck (B: till bisp Nils Friisz i Wiiborg) paa en broder deell vdj thend thredie parti offuer all Holmagers marck i Bisløff sogn. Datum mdiij feria quarta post Mauricij.

1. december 1504

Bisp Niels Friis i Viborg mageskifter en gård i Hjeds, Veggerby sogn til Aalborg Helligaandshus mod klostrets gård i Guding i Fleskum herred.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 55, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. Gl. sign. Top. Saml. Papir, Aalborg e 55. [Original i Helligaandshusets arkiv]. *ÆA II, s. 319.* Helligåndskl. nr. 312, Rep. II nr. 10.203 og NLA, Aalborg bispearkiv, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fasc. 2, nr. 27, tekst: Et Mageskifte brev formedlest gods i Hieds i Vegby sogn, som biskop Niels Koes overlod til Hospitalet for gods i Guding, dat. 1509.

Biscop Niels Friis i Wiborg gjorde Mageskifte med Hr. Laurs Thordsen, Præst og Prior i den Hellig Aands Huus i Aalborg, og Meenige Convent ibidem, saa at hand gav dem en Stiftets og Kirkens Gaard liggende i Heeste i Wegerby Sogn i Hornum herrid, med ald sin tiileg etc, og deriomod bekom hand af dem til Wederlag en Klosters Gaard i Gudingholm i Gudingh Sogn i Fleskum herrid i Guding bye. Forseglet icke alleene af bem. Biscop, men ogsaa af Hr. Jens Jensen, Prior i Vor Frue Closter i Aalborg og Canick i Wiborg, hr. Palle Thomessen, Sognepræst i Gunderup og Canick i Wiborg, og Hr. Simon Mortensen, Sognepræst i Brøndum. Dat. Brøndum Dni. MD4 (an. 1504 vel 1509) Dominica Adventus. ¹⁾

1) I margin står: dvs. 1504.

1505 (1)

Niels Jensen (Seefeld, til Refsnæs i Komdrup sogn, Hellum herred), udsteder pantebrev på en gård i Gravlev til Gunderup kirke.

ÆA II, s. 299, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K65

Item Nis Jenssens pantbreff til Rebnis paa enn gard i Graffløff till Gunderup kyrcke. Datum mdv die beati.

1505 (2)

Sognepræst Peder Poulsen i Bislevs lovhævd på Sønderup kirkes gård i Sønderup, som hr. Peder Lauridsen ibor.

ÆA II, s. 295, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K31.

[Item (B: her Per Pouelszens) lau]gheffdt paa enn gard y Sonderup [her Per?] Laurisszen ibor (B: hand jnduorde tiill Synderop kirke). Datum mdv mandag Tyburtj.

1505 (3)

Skiftebrev på Hedegaard og al dens tilliggende fra kong Hans til biskop Niels Friis. Det antages, at det drejer sig om Hedegaard i Bislev sogn.

ÆA II, s. 268, Register på Viborg Stifts Breve, Arsherrit H 66.

Item koning Hansis skyffthebref met [biscop Niels] Friis ludindis paa Hede gard oc hin[dis tillegelsze]. Datum mdv søndag nest effther....

1505 (4)

Simon Nielsen bekræfter, at Aalborg Hospital skal beholde Søgaaard (i Hjeds), som hans forældre gav hospitalet. Han er sikkert søn af Niels Wærre og Kirsten Christensdr. Hørby i Busted, som 1462 var enke efter Niels Wærre, tidligere foged på Aalborghus og herredsfoged i Hornum h., og gav da Helligaandsklostret i Aalborg Søgaaard, som hendes mand uretmæssigt havde frataget klostret.

NLA, Aalborg Bispearkiv, Pakken, Ældre Reversaler, Fortegnelse på ældre gavebreve Fasc. 2 nr. 21.(Registratur fra 18. århundrede). Udtog efter [Original i Aalborg Helligaandsklosters arkiv]. *Rep. II nr. 10.519.*

Simon Nielsons Confirmation paa, at Siøgaaard, som hans Forældre havde givet til Hospitalet, skulle endnu blive dertil. Dat 1505.

28. oktober 1505

Jens Ebbesen i Nøvling, som før boede i Rold, bekender at være skyldig 80 mark danske til Laurids Mule, prior i Aalborg Helligåndskloster og sætter en gård i Hyllested, Suldrup sogn, i pant til Aalborg Helligåndskloster.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 55, bisp Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. Gl. sign.: Top. Saml. Papir, Aalborg e 56. [Original, Helligaandshusets arkiv]. *Rep. II nr. 10.463.* Helligåndsklostre nr. 317.

Jens Ebbesen i Nøulig, som før boede i Rold, bekiender sig skyldig at være til Hr. Laurids Mule, Prior i den Hellig Aands Huus i Aalborg, og Meenige Convent ibidem penge 80 mark danske; pantsetter dem derfor ald hans deel og rettighed i en Gaard i Høldested i Suldrop sogn i Hornum herrid, at nyde og beholde til et brugelig pant i 60 samfelds Aar, men siden staa for ham eller hans Arvinger til Løsen. Brevet dat. Ao. 1505 d. 28. Oct. Forseglet af Peder Nielsen, Borgemester i Aalborg, Abraham Hogensen, Morten Biørentsen, Raadmænd ibidem.

29. oktober 1505

Jens Pedersen i Hasseris erkender at være skyldig 40 mark til Aalborg Helligåndshus og pantsætter den gård som, Terkild Brun ibor i Hasseris, og som han har arvet efter faderen Peder Buddisen, farbroderen Lille Peder Buddisen og fasteren Inger Buddisdatter.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 55, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. Gl. sign. Top. Saml. Papir, Aalborg e 57. [Original i Helligaandshusets arkiv]. *Rep. II nr. 10.464.* Helligåndskl. nr. 318.

Jens Persen, Peder Budissens Søn i Hasseriis, bekiender sig skyldig at være til Hr. Lauridz Thordsen, Prior i den Hellig Aands huus i Aalborg, og Meenige

Convent ibidem penge 40 mark, som nu gyld og gieve er i Nør Jølland, og setter dem derfor til pant ald den deel og Rettighed, som hand haver i den Gaard i Hatzeriis, som Terkild Brouen iboer, hvilken ham tilkom med rette og Arv efter hans fader Peder Budissen, hans farbroder liden Peder Budissen og hans farsyster Inger Budisdatter, at nyde og bruge i 40 samfelde Aar uigienløst med Agger og Eng, Moese og Kiær, og hvad som heldst dertil med rette ligger. Men efter de 40 Aars forløb maa hand eller hans Arvinger forne Gaard, imod bem. Summa pengis Erleggelse, indløse, og skal da aldeelis intet fra Hovedsummen dragis etc. Til Witterlighed med forseget af Peder Nielsen, Borgemester i Aalborg, Abraham Hogensen, Martin Giverdsen, Raadmænd ibidem, Niss Thøgersen, Christiern Sommer, Borgere ibidem. Dat. Aalborg Ao 1505 altera die Simonis et Judæ.

1506 (1)

Stig Vestenies skøde til biskop Niels Friis i Viborg på et øde byggested på Bislev mark og Erumgaard byggested og mark. Erumgaard var en nu forsvunden gård i Bislev sogn. Stig Vestenie var søn af Laurids Vestenie og skrives til 1485 til Holmgaard, Skals sogn, Rinds herred, og nævnes 1504 i et skøde på Hersomgaard, Rinds herred.

ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K4.

Item Sty Vestenis skødebref (B: thi bisp Nils Friisz paa jtt øde bygsted i Bisløff sogn j Bisløff marck, och Eromgardz marck med sit bøgested) paa Erum gard y sogenn oc bøgistedt. Datum mdvj sancti Egidij affthenn.

1506 (2)

Præsten Peder Poulsen i Bislevs lovhævd på en gård i Vokslev og en eng i Simsted i Vokslev sogn.

ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornom herrit. K 7.

Item paa en gards lagheffdt i Vox [løff oc en] eng y Semested marck (B: som her Peder Pouelszen jnduorde). Datum md[vj] nest sti Iohanis baptiste dagh.

1506-1515

I rigsråd Niels Clementsen til Aunsbjergs gælds bog 1506-1515 nævnes et tilgodehavende hos Jens Pors i Viborg, et stykke klæde som betaling for, at Niels Clementsen havde fået sandemændene i Hornum herred til at sværge manddød over en karl ved navn Klode, som havde dræbt Jens Pors' slægtning i Vokslev. Posten står nævnt under Hellum herred, så Niels Clementsen eller hans skriver har åbenbart ikke været lokalkendt. Jens Pors var 1503 og 1514 rådmand i Viborg. Niels Clementsens datter Kirsten var gift med Christen Harbou, hvis moder var Maren Skadeland. Denne slægt også brugte navnet Pors. Jens Pors fik jf. Helligåndsklostre, diplom nr. 331 den 10.11.1506 af kong Hans lovning på Skt. Jørgens Hospital udenfor Aalborg, når fru Gyde Krag, Lars Viffertsens enke til Rebstrup var død. Fremgår også af Rep. II nr. 10.697.

Jyske samlinger 2,1, s. 211.

Ies Porss i Wibvrgh iet styckæ klede, for iegh hialpp hannum till at sandmennen i Hwornum herrit swore then karl manddød pa, som slog hans frende ehell i Wøgsløff; Klode hedhe karllen, som gerningen gjorde.

13. december 1506

Per Olufsen i Svenstrup skænkede Aalborg Helligåndskloster en grund og jord i Aalborg mod sjælemæsser.

RA, *Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 58, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus*. Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e 58. [Original i Helligaandshusets arkiv]. L. Dipl. Helligåndskl. nr. 334.

Per Olufsen i Svenstrup gaf An. 1506 die St. Luciae Virginis til den Hellig Aands Huus i Aalborg en Grund og Jord sammesteds, med saadan Vilkor, at der i bem. Kloster skulde Aarligen holdis Siæle Messe i den Uge nest efter Michels dag for hannem, hans Sødskinde og børn.

19. april 1507

Tingsvidne af Hornum herred, givet Laurids Thordsen, prior i Helligaandshuset i Aalborg, at Helligaandshuset i over 40 år har ejet Sørup i Buderup sogn og Sørup fang, og at intet byggested der har andet navn end Sørup.

RA, *Perg. saml. Aalborg Hospital*. [10] segl. 3 bomærker og 7 pergamentremme. Bomærke nr. 6 findes også på 25.9.1479 og 29.5.1484 i RA, perg. saml., Torstedlund gods, og 1.8.1520, se her. Vidisse af Viborg snapsting 1558 til hospitalets forstander. Udtog i RA, *Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 59, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus*. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 145. Rep. II, nr. 10.794. *Helligåndskl. nr. 336*.

Alle mend thette breff see eller høre læses, helse wii Jost Jebsen, foghet paa Hornum herritz ting, Seuren Nielsen i Wolstrop, Nis Jensen i Pandom, Owe i Bundrop, Jess Persen⁵ i Abildgaard, Per Ollufsen⁶ i Swenstrop, Per Seuren⁷ i Gulbeck, Jepp Brwn i Eylershøff, Christen Laursen i Volstrop oc Thomis Persen i Biendrop ewinnelig met Guth, kwndgiorendes mett thette vortt opne breff, at aar effther Gutz byrd 1507 mandag nest for sancti Georgii martiris dag tha vor skicketh for oss oc menige herritzmen paa forscreffne ting hederlig oc renliffueth man her Lauris Tordsen, prior i then Heligeandz Hwss i Alborgh, huilchen som esketh, fick oc framledde eth fult wwildugt stockeneffn oc tingswitne aff 24 wwilduge tro dannemen oc eldste herritzmend, som er Matz Matsen i Graffløff, Lass Nielsen ibidem, Nis Jensen i Hørsom, Anders Oluffsen i Estrop, Jepp Laursen i Støffring, Jes Wred i Byrstet, Thomis Persen i Biendrop, Per Seuren i Gulbeck, Seuren Nielsen i Wolstrop, Christen Laursen ibidem, Per Oluffsen i Swenstrop, Per Persen ibidem, Christen Persen i same stet, Jepp Brwn i Eylersshøff, Jes Persen ibidem, Jenss Ericson ibidem, Owe i Bundrop, Nis Jensen i Pandom, Michil Andersen ibidem, Esgi Farsen i Nybe, Mouris i Bradstet, Jes Laursen i Hornum, Jess Farsen i Bradstet oc Per Christensen i Tostrop. Huilche forscreffne 24 dannemend witnedhe samle dag endregteligh paa theres gode tro, siæl oc rette sandhedh, oc them fuldwitherliigt er i Gutz sandhedh, at Siørøp i Buderup sogn i forscreffne Hornumherrit oc alt Siørøppss fang till alle fire marckemode haffuer wæretlt tiil then Heligandz hwss i Alborgh i fyretyffue aar oc mere i roelig heffd, wlast oc wkierd aff hwer man i al thenne tiidh, oc them oc fuldwitherligt er, at prior i forscreffne Heligeandz hwss haffuer giord syn lawheffd paa forscreffne Siørøp, oc

tiilswor oc indworde forscreffne Sjørop tiil alle fire marchemode tiil then Heiligeandz hwsess rettighedh oc eyedom oc ingen ander man therwti noger lodh eller deld at haffue, wthen en gardz eye, som bispen haffuer paa kirkenss wegne. Item wunde oc forscreffne 24 dannemen, oc met them tiilstod menige herritz men, at the ey anthen haffuer noger tiidh hørd eller spwrddh noger bygge stet i Sjørop eller Sjøropss marck oc fangh haffue ander naffn end Sjørop. Ath the saa wunne for oss oc menige herritz men saa tiilstodh, som forseffuet staar, thet witne wii met wore indsigle hengendes nethen for thette breff. Datum anno die et loco suprascriptis.

5. Jens Pedersen
i Abildgaard

6. Peder Olufsen
i Svenstrup, som nr. 3 1.8.1520

7. Peder Sørensen
i Guldbæk

30. maj 1507

Sognevidne, at Per Bundes toft hører til Sønderup præstegård.

ÆA II, s. 302, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K93.

Item eth soigne vinde ludindis paa enn ager Per Bunde hans tofft till Sønderup prestegard. Datum mdvijo dominica trinitatis.

30. juli 1507

Præsten Jens Nielsen fra Viborg Stift får sognekirken i Sønderholm med annekset Frejlev, som er ledigt efter hr. Henrik (Skeel), som er død.

Acta pontificium Danica nr. 4124.

Alias parrochiali ecclesia de Sondtvolin cum eius annexa Hieleff Vibergensis diocesis per obitum Henrici de N. vacante, Johanne [dvs: -ni] Nicolai prebitero Burglanensis diocesis de eadem parrochiali ecclesia et eius annexa per loci ordinarium provisum fuit, possessione per eum forsā subsecuta. Cum antem dubitet provisionem predictam viribus non subsistere ac dictam parrochiam alias, quani ut prefetur, vacavisse et vac are, supplicat igitur, quatenus sibi beneficium predictum [fructus 4 mr] de novo conferre. .. dignemini. Concessum in presentia pape. P. Interamnensis. Datum Rome 3. kal. aug. anno 4. Suppl. 1256 fol. 89.

26. september 1507

Mageskifte, søndag før Mikkelsdag, mellem Karin Jensdr. (Vognsen til Boller (Taars s.), Mogens Joensens (Viffert) enke og fru Elne Jensdr., enke efter Mads Joensen (Viffert) til Torstedlund på hendes børns vegne. Fru Elne får en gård i Lyngsø mod en gård i Sønderup, som Jesper påbor. Medbeseglet af Peder Lauridsen, sognepræst i Sønderup, Malte Laursen (Viffert) i Restrup, væbner og Otte Unger, væbner (Otto Philipsen af slægten Bøistrup).

RA, Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 38. Perg. [4] segl. 4. Otte Unger (Bøistrup), L I 81 (s otte philipj). Omtalt i, NLA, Restrup gods G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 59 med tekst: Et Mageskifte

Brev fra Mogens Joensøns Enke i Bolle til Mads Joensøns Enke i Torstedlund paa en Gaard i Lyngsøe og en Gaard i Sønderup. Dato 1360. Tilføjet i venstre margin med nyere skrift: er 26.9.1507. *Rep. II nr. 10.868.*

Jeg Karine Jensdotter, Mogens Jonssens Efterleverske i Bolle, har siddet over et Mageskifte paa mine Børns Vegne med hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Elne Jensdotter, Matz Jonssens Efterleverske i Torstedlundh, paa hendes Børns Vegne, at Fru Elne skal have den Gaard i Liøngssø, som skylder 3 ørte Korn, i Pd. Smør og andre Beder, og jeg skal have den Gaard i Syndervp, som Jesper i boer (3 ørte Korn, i Pd. Smør og andre Beder). Medb. af andre gode Mænd Pether Laurissen Sognepræst i Syndervp, Malti Laurissen i Repstrup og Otte Vngher⁴ vepner. Datum i Torstedlund Sønd. før Michaelis.

Februar 1508

Mageskifte mellem Aalborg Helligåndshus og væbner Vogn Mortensen, der fik en gård i Gærum mod en gård i Hyllested, Suldrup s. Vogn Mortensen var af slægten Vognsen af Stenshede, søn af Morten Nielsen og Mette Eriksdr. (Rotfeld) og var gift med Kirsten Lauridsdr. (Viffert), datter af Lars Viffertsen (Viffert) til Rebstrup og Gyde Lauridsdr. Krag. DAA 1936, s. 96.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 60, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. Gl. signatur Top. Saml. Papir, Aalborg e. 60. L. Dipl. Helligåndsklostre nr. 341.

Anno 1508 in Febr. gjorde Prior Laurids et Mageskifte med Wogn Mortensen, Wæbner, saa at denne skulde have en Klostrets Gaard i Gerom Sogn og By i Wensyssel og derimod give Prioren og hans Convent til wederlag en Gaard Hyldested i Suldrup Sogn i Hornumherrid i Hemersyssel. Til witterlighed forseget af Hr. Niels Pedersen, Prior i Hundslund, Hr., Peder Knudsen Prior i Vor Frue Closter i Aalborg, Hr. Ib Oboo, kong Hansis Capellan, Jesper Thorsen af W., og Willads Nielsen, Tolder paa Skauen.

2. juli 1508

Sognepræst Peder Poulsen i Veggerbys lovhævd på en gård i Sønderup, som bebos af Peder Lauridsen (præst i Sønderup).

ÆA II, s. 296, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K42.

Item (B: her Peder Pouelszens j Wegerby) laghefft som lyder paa thenn gard Synderup (B:j Synderop) Per Laurisszen ibor (B: och, en eng ther samestedz). Datum mdviiij mandag nest effther var frue dag visitationis.

1509 (1)

Et skødebrev, at Ellen Jensdr., enke efter Mads Joensen (Viffert) til Torstedlund har tilskødet Ø Kloster 2 gårde i Braulstrup i Sønderup sogn, den ene beboet af Jens Michelsen, den anden af Mads Poulsen.

ÆA III side 124. Register paa breffue paa Olborghusz 1578, Z106.

Item ien sköde breff paa thuenne gordt, att Elle Jens detter, Mas Ionssens effter leuerske aff Torstelundt, haffuer skött till Økloster ii gorde i Hornum heret i Sønderup sogen i Brönderstorp, then iene Iens Mickellssen wdj bode, oc then anden Matz Pouelssen wdj bode. Mdix.

1509 (2)

Malte Lauridsens (Viffert) pantebrev på en gård i Djørup.
ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K16.
Jtem Malty Laurisszens pantbreff paa en gard y Dyrup. Datum mdix die beati Antonij.

1509 (3)

Ove Skram til Hammergaard, skøde til Mariager kloster på en gård kaldet Bjerregaard i Gjellerup. Formodes at være Gjelstrup i Vokslev sogn.
ÆA V, s. 723, Register paa Mariagger closters breffue, OO3. Samme omtalt i RA, Håndskriftssamlingen VI G 5, Frans de Thestrups samlinger vedr. Mariager, gods i Hornum herred, s. 83, 003.
Offe Skrams till Hamergaardt skiøde paa en gaard kaldis Bieregaard, i Gjel-lerup till Mar. closter.

1509 (4)

Skøde fra Vestenie Lauridsen (Viffert) til Ø Kloster på et bol i Nibe. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 20.1.1557, se denne dato.
Och ij rette lagde enn skiøde wnder guds aar Mdix die beate virginis wij huilckenn enn wid naffen vesteni Lauridtsen bekiend seg att haffue skøtt Ø closter enn boell ligends ij Nibe.

1509 (5)

Skøde fra Vestenie Lauridsen (Viffert) til Ø Kloster på et øde byggested i Nibe. Skødet fremlægges i en sag ved Viborg landsting 20.1.1557, se her.
Ther nest enn anden skiøde wed same aars dagen die Michaelis wij huil-cken Maltij Lauritsenn bekendr seg att haffue sold tiill Ø closter enn øde byge sted som liger ij Nibe.

15. april 1509

Palle Pedersens skøde på en gård i Grydsted og en gård i Vokslev til biskop Erik Kaas i Viborg. Det er uden tvivl Palle Pedersen Glob, foged på Pandum, hvis datter Karen 1564 boede i Nibe. Palle Pedersen Glob var en slægtning til Viborgbispen Niels Glob, der tidligere besad Pandum.
ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K2.
Jtem Pally Persszens pantbreff (B: eyendoms breff) paa ij garde, en y Grydsted, en andhen y Voxløff (B: sold bisp Erich till Wiborg bispdom). Datum feria post dominicam quasi modo genitj.

13. august 1510

Skøde fra borger Søren Jensen i Aalborg på et hus i Nibe til hr. Jens Rød (Roed). Se også 21.11.1510.
ÆA II, s. 299, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K69
Jtem Seuerenn Iogenszcns (B: Jenszens) borger i Alburgh skøde paa eth huss y Nybe (B: till her Jens Rød), Datum mdx⁰ feria 3a infra octauas sancti Laurencij.

21. august 1510

Vidne af Aars herredsting udstedt af bl.a. herredsfoged Dines Olufsen om sandemænds tov mellem Haverslev og Døvelstrup.

RA, seddelregistraur, godsarkiver, Torstedlund nr. 39. Perg., 6 segl.

21. november 1510

Hr. Jens Roeds skøde til biskop Erik Kaas i Viborg på en gård (et hus) i Nibe. Se også 13.8.1510.

ÆA II, s. 297, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K46.

[Jtem] her Jens Røø (B: Rød.) hanss skødebreff (B: till biscop Erich Kaasz.) paa enn gaard (jtt husz) [y Nybe]. Datum mdx^o feria sexta post presentationis Marie.

25. november 1510 (1)

Biskop Erik Kaas i Viborg mageskifter med Niels Clementsen om en gård i Veggerby.

ÆA II, s. 301, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K85.

Jtem biscop Erich Koissis mageskyfft met Nis Clemitsszen ludindis paa enn gard y Vegerbøi (B: Winge by) i Himmersosell. Datum mdx^o die Katherine virginis.

25. november 1510 (2)

Biskop Erik Kaas i Viborg tilskøder Niels Clementsen, landsdommer i Nørrejylland, en gård i Haderup sogn mod at få en gård i Veggerby sogn, fæster Ove Michelsen. *REP II, nr. 11.657*

Vi Erick Kaas Biskop i Wiburgh skøder fra os og vore Efterkommere Biskopper til Niels Clementssen Landsdommer i Nørjwntland en af vore og Bispdoms Gaarde i Hartsøssell i Ginding H. i Hadderup S., som er den vesterste Gaard i Jeghilundh, til Mageskifte for en Gaard i Wegerby i Hemmersøssell i Hwornwm H. (Owe Michelssen), som Niels Clementsens Brev indeholder, som han os givet har. "Wore" Indsegl. Datum Viburgh die Katerine. Perg. [med 1 Segl]. Niels Clementssøns Arkiv; senere til Mogens Gøyes Arkiv; Eline Gøyes Jordebog S. 370 (med urigtigt Aar 1500); a 1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet a (RA. Niels Clementssøns Arkiv). - Genbrevet hertil er registreret *ÆA. II. 301.*

a-a Jfr. RA, Reg. 73 i Kvart, Ginding H. 54.

1511

Et mageskiftebrev mellem Malte Lauridsen (Viffert) (skrev sig 1509 til Gunderstedgaard, Slet herred) og hans broder Vestenie Lauridsen.

NLA Aalborg Bispearkiv, Pk 1, (Ældre Reversaler) Fortegnelse paa ældre Gavebreve Fasc. 3 nr. 25. (Registratur fra 18. årh heri udtog af en tabt original, formodentlig i Aalborg Helligaandsklosters arkiv.)

Et Mageskiftbrev imellem Malthe Lauridsøn og hans Broder Vesteni Lauridssen. Dat. 1511.

1511

Vestenie Lauridsen i Voxtrup (Ovdrup) skøde på en gård i Hjeds til bisp Niels Friis i Viborg. Der er sikkert tale om Vestenie Lauridsen (Viffert). Årstallet er sikkert urigtigt, da Niels Friis var død før 1511.

NLA Aalborg Bispearkiv, Pk. 1, (Ældre Reversaler) Fortegnelse paa ældre Gavebreve Fasc. 3 nr. 21, registratur fra 18. årh. [Original senere jf. Rep. II nr. 10.203 jf. ovenstående 1.12.1504 til Helligaandsklosters arkiv].

Westen Lauridsen i Voxtrup hans Schiødebrev til Biscop Niels Friis i Viborg og hans Efterkomere paa en Gaard i Heydtz i Vegerby Sogn. 1511.

25. november 1511

Vestenie Lauridsen, væbner, (Viffert) skænker Aalborg Helligaandshus en gård, som kaldes Fløe i Gravlev sogn, som Jens Tamdrup ibor, mod forplejning og bolig i klostret på livstid og sjælemesse for Leonardi alter.

RA, perg. saml., Aalborg Helligåndskloster. [8] segl. 8 pergamentsremme, nogle beskrevne. Rep. II nr. 11.968. *Helligåndskl. nr. 362.*

Alle mend thette breff see eller høre læses, kwndgiør jeg Vesteni Laurissøn, væbnere, met thette mitt oppne breff, at jeg nw wti myn velmact met myn frii vilia oc samtycke for myn serdeles liiffss nyttørfftelighet oc myn siælss bestandelse oc salighed haffuer giord en endelig contratt oc endræt met hetherlig oc regelhunden mand prior Lauris Mwle oc menige conuentzbrødre i then Helligeandz hwss i Aleburg i saa maade, at the skulle indtage meg tiil them i theress closter oc forsee meg ther redelig oc wforsømelig oc en dreng tiil meg, som meg skal tiæne, met hwss, ild oc varme. øll oc madh, ligerwiss som pressterne oc brødrene fortærer, oc ryg[te] paa myn sywgesæng, saa lenge som Guth vnder meg at leffue her i verden, som theres breff vtwiszer, the meg ther paa giffuet haffuer. Oc forscreffne prior, brødre oc closter skal haffue aff meg ther fore en myn gaard, som kalles Fløø, som jeg fick til mageskyffte aff forscreffne closter, liggendes i Hemmersøsel i Hornumheret i Graffløff sogn, som Jes Tamdrop nw i boer, oc giffuer tiil aarlig skyld tre ørte korn, too pund smør, 1 marck tiil gesterii, skoffswin, dagsgeringe met andre retzle, som ther pleyer aff at gaa, met alle syn rette tiillegelss. som thii breffue indholler oc wdwisser, som jeg fieck ther paa aff forscreffne closter, oc jeg antworder forsereffne prior oc brødre igen tiil ewind[elig eyendo]m eye skullendes, oc ther tiil skal forscreffne prior oc brødre oc theres effterkomere, men verden staa, holle en messe hwer torsdagh aff thet verduge Gutz legomme for sancti Leonardi altare i forscreffne closter for myn siæl oc myne foreldress, som begraffne er hooss same altære, hwor [nw] oc wtwa[ld] er mitt leydestet, nar Guth vil kalle meg, oc for myne syskendes siæle oc vænnerss oc slegtes siæle oc alle cistne siæle. Thii kiendes jeg meg oc myne arffuinge ingen deld, eyedom eller rett at haffue i forscreffne gord, som kalles Fløø, anthen i hwss eller jord eller noghet forscreffne gaardz tillegelse, effter thenne dag i noger maade: men jeg tiilbinder meg oc myne arfftiinge at frii oc frelse, hemle oc tiilstaa forscreffne then Helligeandz hws i Aleburg forscreffne gord met henness tillegelss oe rente tiil ewin-nelig eyedom, som fore er rørt, for hwer man, ther paa kand tale, anthen kiøb, eydom eller pant i noger maade met rette. Tiil ydermere forwaringh oc bedre

stadfestelss, at saa skal holles, henger jeg met wiliæ oc widskaff mitt indzegele nethen fore thette mitt opne breff met flere æreactighe oc hetherlig dandemen, som jeg kierlige bether besegle met meg, som er erlig oc velb.urdig man her Mogenss Gøye, strenge ridder tiil Clausholm och høffuetzman tiil Alburghwss, her Per Nielsøn, bispenss officialis i Alburg oc sogneprest tiil Vor frwe kirke ibidem, Anderss Wlff, prior i Vor frwe closter ibidem, Abraham Hagensøn oc Seuerin Jensøn, burgmestere, Pouel Andersøn oc Morten [G] ywrdsøn, radmen i same stet. Datum Aleborgh anno domini 1511 ipso die sancte Katherine virginis et martiris gloriose.

1512

Tingsvidne, at Malthe Nielsen har gjort breve på en gård i Borup, Pandum og Pandum mølle, Keldal og Keldals mølle, Langdal og 2 gårde i B... med mere, som ligger i Hellum og Fleskum herred, magtesløse.

ÆA II, s. 331, Registratur over Viborg Stifts Breve, M33.

Item et tinnings vinde at Malti Nielszen haffuer gordt magtelöss alle thii breffue, som hand [haffde] paa enn gard y Borup, paa Pandum oc Pandum [mölle], Keldall oc Kelldals mölle, Langdall, ij gard y B.... [met mere] gotz som lyger y Hellumherrit oc Fleskum [herrit. Datum mdxij] torsdag epter kondermessz.

10. maj 1512

Tingsvidne af Hornum herreds ting mandag efter Johannes dag givet Lars Brun i Ellidshøj om 3 agre i Guldbæk. Jens Hansen, herredsfoged, Niels Pedersen², præst og provst i Hornum herred, Jacob Hansen, præst i Hornum, Jost (Mortensen) i Suldrup, Søren Nielsen i Volstrup, Thomas Bæk i Støvring, Thomas Pedersen og Christen Flæsk i Byrsted vidner, at Lars Brun i Ellidshøj fik tingsvidne af 24 dannemænd, som var Lars Sørensen i Ellidshøj, Ove i Bonderup, Peder Jensen i Volstrup, Jens Sørensen, Jost i Lunden (Klæstruplund), Michel Svendsen, Christen Flæsk, Mogens Christensen, Jørgen Pedersen, Peder Mogensen, Christen Tamdrup, Lars Halkær, Per Spegher, Søren Andersen, Niels Jensen i Svenstrup, Christen Pedersen, Søren Laursen i Estrup, Thomas Pedersen i Binderup, Lars Michelsen, Mourids i Brasted, Per Bonde, Søren Brun, Jens Eriksen, Peder Sørensen i Annerup, der vidnede, at 12 selvejere var udtaget til at dømme om 3 agre i Guldbæk mark, som Peder Sørensen, Anders Andersen og Peder Ytsen nu har. De dømte da, at de 3 agre havde hørt til Peder Nielsens gård i Guldbæk som kronens rette ledingsjord og havde været det, så længe nogen kunne mindes, indtil Niels Høg fik Aalborg len. De 12 selvejere dømte, at det var kronens og bondens ledingsjord, men bonden havde ikke fået jorden tilbage. Endvidere vidnede de 24 mænd, at Niels Høgs præst på Hornum herredsting lovede Lars Brun, at jorden skulle komme tilbage til gården, men at det ikke var blevet opfyldt.

RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyland. Papir med 5 [!] segl, påtrykte forneden. 1. Jens Hansen i Moldbjerg, herredsfoged, utydeligt; 2. G. 708*, Niels Perssen, præst i Buderup, meget utydeligt tolkning meget usikker. 3. Ødelagt. 4. Just Mortensen i Suldrup. 5. Søren Nielsen i Volstrup, utydeligt aftryk af det ødelagte segl i plica. *Rep. II nr. 12.197.*

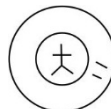
Jens Hanssen¹ Foged til Hornum H.s Ting, Niels Perssen² Præst og Officialis i Hornum H., Jacob Hanssen Sognepræst i Hornum, Jost i Suldrup³, Seueren Nielssen⁴ i Volstrup, Thomess Bek i Støffring, Thomess Perssen og Cristiern Flesk i Byrstet. Mand. efter Johannis Dag ante portam latinam paa forskrevne Ting fik Lass Brun i Ellitzhøff et Tingsvidne af 24 Dannemænd: Lass Seuerenssen i Ellitzhøff, Ove i Bondrup, Per Jenssen i Volstrup, Jess Seuerenssen, Jost i Lunden, Michel Swendssen, Cristiern Flesk, Maghenss Christernssen, Jørgen Perssen, Per Magenssen, Cristiern Tamdrvp, Lass Halkier, Per Spegher, Seueren Anderssen, Niss Jenssen i Swenstrvp, Cristiern Perssen, Seueren Lauerssen i Estrvp, Thomess Perssen i Bindrvp, Lass Michelsen, Mawritz i Brastet, Per Bonde, Seueren Bron, Jess Ericson, Per Seuerenssen i Andrup; disse vidnede, at det er dem vitterligt, at 12 Ejere var tiltagen at dømme om 3 Agre i Guldbek Mark, som Per Seuerenssen, Anders Anderssen og Per Ytssen nu i Værgen har; da dømte 12 Ejere de 3 Agre til den Gaard i Guldbek, som Per Nielssen i boer, og at være Kronens rette Ledingsjord, som det har været, saa længe nogen kan mindes, indtil den Tid Hr. Niels Høg havde Aleborgs Len; da kom de fra Bondens Gaard til de forskrevne 3 Gaarde; og siden 12 Ejere havde dømt det til Bondens og Kronens Ledingsjord, har det været holdt og brugt til de 3 Gaarde, og ikke Bonden kan faa det igen. Deslige vidnede forskrevne 24 Mænd, at Hr. Niels Høgs Præst paa Hornum H.s Ting lovede Lass Bron, at den Jord skulde komme fri til den samme Bondegaard igen, og har dog intet faaet af Jorden, men har ofte kæret, at den Jord er saa taget fra Kronens Ledingsgods og holdt ham for, siden hun er ham tildømt af 12 Ejere. Vore Indsegl. Datum ut supra.

1. Jens Hansen
i Moldbjerg, herredsfoged

2. Hr. Niels Pedersen
i Buderup

3. Jost Mortsensen
i Suldrup

5. Thomas Bæk
i Støvring

7. juni 1512

Tingsvidne af Hornum herred. Jens Hansen, herredsfoged, Søren Nielsen og Chresten Lauridsen i Volstrup, Jost i Klæstruplund, Thames Bæk og Niels Brems vidner, at Lars Brun fik et tingsvidne af 8 dannemænd, Søren Nielsen i Volstrup, Jost i Klæstruplund, Peder Olufsen, Jens Jensen og Chresten Pedersen i Svenstrup, Ove i Bonderup, Søren Brun i Rodstrup og Chresten Flæsk, der vidnede, at Peder Sørensen i Guldbæk ofte på Hornum herreds ting i både

lensmand Niels Høgs og Mogens Gøyes tid gjorde lovhævd på sin gård i Guld-
bæk, Anders Andersen gård, og på 2 agre, den ene ligger til Peder Sørensen
gård, og den anden til Anders Andersens gård, og at 12 selvejere havde dømt,
at agrene var kronens ledingsjord.

*RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll, læg 3 pakke 17. Papir med 5[!]
segl påtrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Søren Nielsen i Volstrup, utydeligt. 3.,
4. og 5. utydelige. Rep. II, nr. 12.216*

Jenss Thamessen Foged til Hornwm H.s Ting, Søffren Nielssen² i Wol-
strup, Crestiern Laurissen *ibid.*, Jost i Lwndhen, Thamess Beck og Niels
Bræmss. Mand, efter Trefoldigheds Søndag paa forskrevne Ting fik Lass
Brwn et Tingsvinde af 8 Dannemænd: Soffren Nielssen i Wolstrup, Jost i
Lwndhen, Per Oluffssen i Swenstrup, Jess Jenssen *ibid.*, Crestiern Perssen
sstds., Owe i Bwnrup, Soffren Brwn i Raadstrup og Crestiern Flesk; disse vid-
nede, at Per Soffrensens i Gwlbeck har ofte staaet paa Hornwm H.s Ting
baade, den Tid Hr. Niels Høg havde Lenet, og siden Hr. Mogens Gøye fik
Lenet, og budet Lov for Lovhævd paa den Gaard, han i boer, og den Gaard i
Gwlbeck, Anderss Anderssen i boer, og særdeles paa 2 Agre, den ene, som
ligger til den Gaard, Per Soffrinsen i boer, og den anden, der ligger til den
Gaard, Anderss Anderssen i boer, og 12 Ejere svor fra de forskrevne 2 Gaarde
til "krowenss ledinge jorde". Med vore Indsegl. Datum ut supra.

29. august 1512 (1)

Pergamentsskøde på en gård i Gravlev by fra Palle Madsen (Viffert) til
Torstedlund til morbroderen Niels Jensen (Seefeld) til Refsnæs. Af brevet ses,
at Jens Mortensens (Seefeld) datter, Elne, søster til Niels Jensen Seefeld, har
en søn Palle Madsen (Viffert) med Mads Joensen (Viffert) til Torstedlund, der
søn var af Joen Viffertsen til Torstedlund. Se også 29.8.1512 (2).

*Kgl. Bibliotek, Thotts Manuskr. 4°, 1888, Axel Urne, Viffert Seefelds Ahner,
s. 23a. Axel Urne har i uddrag afskrevet det nu tabte skøde, der da befandt sig
på Refsnæs. Kortere udtog uden dag i Kgl. Bib., Thott 4°, 1889 Bl. 23. Omtalt
i Pers. Hist. Tidsskr. 6,4, s. 214 og Rep. II nr. 12.267.*

En pergementesschiøde, huorwdi Palle Madtzøn til Torstedlundt schiøder
sinn morbroder Niels Jensøn til Reffsnes en gaard i Graffløff bye sub dato
Reffsness anno 1512 die decollationis Johannis baptistæ. Aff huilchett siste
breff ochsaa kanndt forfares Jens Mortensøns daatter Niels Jensøns søster Elne
Jensdaatter at haffue hafft en søn, som hedte Palle Madtz-søn, med sin hos-
bonde Madtz Jonsøn til Torstedlund, huilcken waar John Wiffertzson til Tor-
stedlundt hans sønn.

29. august 1512 (2)

Palle Madsen (Viffert) af Torstedlund bekender at have fået fuldt vederlag
af sine brødre, Joen Madsen og Mads Madsen for den del af Torstedlund, han
arvede efter sin far Mads Joensen (Viffert). Medbeseglet af Peder Knudsen,
provst på Næs (Lindborg), Niels Nielsen, sognepræst i Skibsted, Anders
Mikkelsen, sognepræst i Skørping, Niels Jensen (Seefeld) i Refsnæs, væbner
og Jens Thomsen (Sehested), Viborgbispens køgemester. Se 29.8.1512 (1).

RA, Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 40. Perg. med 6 segl. 1. Lxv 42 (Viffert). 2. G. S.90. 3. G.708*. Nielss Nielsen. 4. G. 708, Anders Michelssen. 5. Flviii 16 (Seefeld). 6. Flvii 19 (Sehested). Omtalt i: Restrup godsarkiv, NLA, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 46 med teksten "Palle Madsøns af Torstedlund, Afkald til sine Medarvinger, for hands til dennem afhændede Arvedele i Torstedlund. Dato 1303." Med nyere hånd er i margin tilføjet: 29.8.1512. Rep. II nr. 12.268.

Jeg Palli Masen¹ af Tostedlwnd V. har fanget Fyldest af mine Medarvinger Jon Masen og Mattes Masen for al den Rettighed, som mig tilfalden var af ret Arv i Tostelwndh efter min Fader Mattes Jonsen. Thi forbyder jeg nogen mine Arvinger Jon heller Mattes Masen herimod dele for den forskrevne Ejendom, som mig kunde tilfalde, og giver jeg Jon og Mattes "akalh" for al ydermere Tiltale for samme Ejendom. Medb. af hæderlig og Velbyrdige Mænd Hr. Per Knutssen² Officialis [i N]jeess, Hr. Nielss Nielsen³ i Skibstet, Sognepræst, Hr. Anders Michelsen,⁴ Sognepræst i Skiørping, [Niel]s Jensen⁵ i Reffs, V., og Jens Thamiesen,⁶ Bispens Køgemester af Wiborigh. Datum Reffs die Johannis decollac.

Mellem 6. og 12 februar 1513

Tingsvidne, at et stykke skov, som ligger vest for for Torstedlund, kaldes Kirkeskov og er endelsskov og tilhører Aarestrup kirke.

EA II, s. 298, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K53.

Jtem eth tingx vinde at thet stycke skou so[m ligger] vestenn wiit Torstedlund (B: Tostedlundz kircke weyer, kaldis Kirckeschouff) er kyrck-kenns (Ordestrups prestegardz och kirckens) [rette] endels skouff. Datum mdxiiijthen første hele vge i fast.

23. maj 1513

Klerken Niels Friis fra Ribe stift får ærkedegneembedet i Viborg og sognekirken i Nibe, der er ledig efter Jacob Krumpen.

Acta pontificium Danica nr. 4368.

Cum archidiaconatus ecclesie Vibergensis ac parrochialis ecclesia Nibe Vibergensis diocesis ex eo, quod quidam Jacobus Krumpen assertus clericus archidiaconatum et parrochiale ecclesiam predictos una cum parrochiali ecclesia N. dicte diocesis per aliquos annos contra constitutionem Execrabilis nulla desuper dispensatione apostolica suffultus, detinuit et detinet de presenti, vacent ad presens, supplicat Nicolaus Fris clericus Ripensis diocesis, de nobili genere ex utroque parente procreatus, quatenus sibi de archidiaconatu et parrochiali ecclesia prefatis [fructus insimul 10 mr.] providere dignemini. Concessum in presentia pape. P. cardinalis s. Eusebii..... Et quatenus parrochialis ecclesia prefata fuerit de jure patronatus laicorum, etiam nobilium, cum oportuna illius derogatione....Datum Rome 40. kal. junii anno 1. Supp.- 1406 fol 212.

25. juli 1513

Kong Christian overdrager kaldsretten (jus patronatus) til Vokslev kirke og Skt. Josts kapel i Nibe til biskop Erik Kaas i Viborg mod kaldsretten til et kannikeembede og Bartum præbende under Viborg domkirke.

RA, Suhms Nye samling I, 1. hæfte, s. 55. Brevet er fra gammel tid overstreget i den originale registrant, Chr. II's registre 1513-23, blad 109.

Her Erick kaas, biscop vti wiborgh ffick breff at myn nade herre haffuer giordt en wænlig contract oc skiffte met hannem i swo made, at han haffuer vndt oc vpladit till min herres nade oc efftherkommer konninger i danmarck Juspatronatus oc presenteren till enn cannickdom oc prebend vti wiborg domkircke som kalles bartwm prebend Swo at myn herre oc hans nades effterkommer konninger mw oc skulle herefter indtill ewige tiidt nær som helst forne prebend faller oc vaccer ther till schicke oc presentereengod dwlig clærke till forne biscop vti wiborg, hwilken han oc hans effterkommer effter myn herres presentationem annamme skulle oc forne bartwm prebende met alle hennes rette tilliggelse oc rettighedt conferer oc haffuer myn herre for thenne wenlig skiffte oc vpladelse till forne presendis Juspatronatus til wederlag vndt oc met thette wort obne breff vnde oc forladt fran oss oc vore effterkommer konninger i danmarck oc indtill forne weduge fader oc hans effterkommer biscooper vti wiborg all then rettichedt Juripatronatus som myn herre oc hans nades forfædre framforne konger i Danmarck haffuer haffd till woxløffhed kirke i hornunherret oc sancti Jodici capell i nibe i samme soghn met all kirckens tilliggelse oc godz som til henne oc prestbord haffuer tilligget af arrildz tiidt Swo at forne biscop aff wiborg oc hans effterkommer mw oc skulle nu her effter forne kirke vaccer oc siiden indtil ewige tiidt then selff met all rett forsee met sognepest dog at the lade ther vforsømligen vpholde swodan gudztieneste oc messer som ther funderit er. datum hafnie die jacobi apostoli anno mdxii. Ad principis proprium mandatum.

2. november 1513

Anders Mogensens lovhævd, at ingen må bruge noget af Holmgaard mark (Bislev s.) uden tilladelse fra biskoppen i Viborg.

ÆA II, s. 298, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K56.

Jtem Anders Mogensszens laffhefft paa Hollumgardtz marck (B: Forbudz breff alt jngen skulle bruge nogitt j Holumaggers marck vden the haffue thett j bispens minde) Datum mdxiij feria quarta post omnium sanctorum.

22. november 1513

Ærkedegn Jakob Krumpen i Viborg, ny provision på Vokslev kirke.

Acta pontificium Danica nr. 4398.

Alias parrochiali ecclesia in Vaxloff Vibergensis diocesis, que de jure patronatus laicorum, videlicet regis Dacie forsan ratione regni Dacie seu alicuius domini, existit, vacante, tunc rex Dacie et dominus dicti domini ad illam Jacobum Kruwmpen archidiaconum Vibergensem, de nobiii genere ex utroque parente procreatum, infra tempus debitum presentavit, institutione et possessi-

one forsan subsecutis. Cum autem dubitet presentationem et, si que sit, institutionem huiusmodi viribus non subsistere ipsamque parrochiam ecclesiam adhuc vacare, et, si dicta parrochialis ecclesia archidiaconatui dicte ecclesie Vibergensis, qui inibi dignitas non tamen post pontificalem maior aut personatus, administratio vel officium existit, et quem dictus orator obtinet, quamdiu illum obtinuerit dumtaxat, uniretur, profecto ex hoc ipsius oratoris commoditatibus oportune consuleretur, supplicat igitur, quatenus ... parrochiam ecclesiam predictam [fructus 5 mr.] dicto archidiaconatui, quamdiu prefatus orator illam obtinuerit dumtaxat, ita quod liceat sibi corporalem possessionem etc. dicte etc. [dvs: ecclesie apprehendere, licentia ordinarii] minime requisita, unire dignemini. Concessum in presentia pape. P. cardinalis s. Eusebii...Et de consensu patroni. Et quod littere in forma nove provisionis, surrogationis, etiam quoad possessionem, gratie [etc.], etiam cum expressione invaliditatis prioris tituli, ... expediri possint...Datum Rome 10. kal. dec. anno 1. Suppl. 1427 fol. 5.

30. november 1513

Malte Lauridsen (Viffert), får ved mageskifte med Aalborg Helligåndshus en gård kaldet Fløe i Gravlev sogn mod en gård i Sønderup.

FLA, Hverringe gods, perg. nr. 19. Gengivet efter RA, *Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 62, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus.* Gl. signatur: Top. Saml. Papir, Aalborg e 62. Omtalt i NLA, Aalborg Bisp, Ældre revers. 1441-1741. Helligåndsklostre nr. 376.

Malti Lauridzen til Ræbstrup, Wæbner, med sin frues Anne Albretsdatters fuldbyrd, mageskiftede sig til fra Hr. Lauridz Tordsen, Prior i then Hellig Aands Huus i Aalborg og Meenige Convents Brødre en Gaard i Grafløf sogn i Hornumherrid, som kaldis Fløe, og gaf Klosteret til Wederlag derfor en gård i Sønderup i Hornumherrid. Denne Contract og Mageskifftebref er daterit i Aalborg die St. Andreae Apost. Ao 1513. Til Witterlighed underskrevet af Biskop Erich Kaas i Wiborg, Niels Kaas i Sibber Closter, Las Skeel, Webner, Hr. Peder Nielsen, Official i Aalborg, Abraham Hogensen og Severin Jensen, Borgmestre ibidem.

1514

Kong Christians stadfæstelse på skiftebrev på Hedegaard, som hans fader kong Hans havde skiftet til bisp Niels Friis i Viborg i 1505.

ÆA II, s. 268, Register på Viborg Stifts Breve, Arsherrit. H 67.

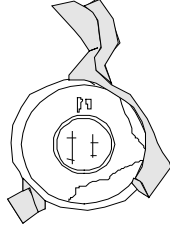
Item koning Hansis skyffthebreff met [biscop Niels] Friis ludindis paa Hede gard oc hin[dis tillegelse]. Datum mdv søndag nest effther....

8. februar 1514

Skøde fra Elné Jensdr. (Seefeld) af Stubberup, Mads Joensens (Viffert) efterleverske, til velb. svend Jens Thamesen (Sehested) på en gård i Torsted i Aarestrup sogn, som Christen Kjeldsen ibor, skyld 3 ørte korn, 2 pund smør, høns, gås, lam gæsteri, skovsvin og andre småbede, til vederlag for den gård han for hende udlagde til Mogens Joensens (Viffert) børn, hvilken gård tilfaldt hende og blev udlagt af købegods efter hendes salige husbond Mads Jonsen

(Viffert). Medbeseglet af hendes bror, Niels Jensen Seefeld på Refsnæs. Malte Lauridsen (Viffert) af Torstedlund, Jens Thygesen Seefeld i Dalsgaard, væbner, Hr. Christiern i Testrup og Hr. Niels Pedersen i Buderup. Mogens Jonsen Viffert var Mads Jonsens halvbroder.

RA, seddelregistratur over godsarkiver, Torstedlund, nr. 41 med enkelte tilføjelser jf. bl.a. originaldokumentet. [6] segl. 3. tabt. 5. stump.

6. Niels Pedersen, præst i Buderup

24. februar 1514

Forlig mellem Jens Hoffmand i Nibe som værge for Bertel Pottemagers børn og Jørgen Pedersen, gift med enken. Jens Hoffmand var måske 19.11.1499 i Aalborg. Se denne dato i Dipl. Hornumense.

NLA, D1-5 Aalborg Rådstue, Registrant 1441-1660, s. 5. Originaldokumentt afleveret til Rigsarkivet.

Sevrin Jenssen og Peder Sevrinssen, Borgmestre i Aalborg samt Rådmænd sammesteds Bevidne, at i deres Nærværelse er gjort et Forlig imellem Jess Hoffmand i Nibe som værge for Bertel Panthermagers Børn paa den ene Side og Jørgen Persen paa sin Hustrues førnævnte Børns Moders Vegne paa den anden angaaende Arv efter bemelte Bertel. Dat. mdxiiij, Fredag næst efter Fa-stelavns Søndag. Orig. med Segl.

17. marts 1514

Jørgen Hansen i Raakilde (Ellidshøj sogn) gør vitterligt, at han har solgt til sin broder Henrik Hansen i Aalborg al den rettighed, han har arvet efter fader og moder i den gård, Henrik nu ibor norden ved Skt. Peders kirke. Dato ipso die Beate Gertrudis virginis. Original tildels endnu med segl.

NLA, D1-5 Aalborg Rådstue, Registrant 1441-1660, s. 5. Originaldokumentet afleveret til Rigsarkivet.

20. april 1514 (27.) april

Provst Jacob Krumpen i Thyholm får ny provision på embede og sognekirken i Vokslev samt Nibe kapel forenet dermed for sin levetid mod årlig pension til den tidligere provst Jens Sørensen. Se også 15.12.1514.

Acta pontificium Danica nr. 4429.

Cum - Johaines Severini canonicus ecclesie Ripensis omni juri sibi ad preposituram ruralem in Tusholm Burgianensis diocesis quomodolibet competenti in manibus s. v.....sponte cedit, supplicant tam dictus Johannes quam Jacobus Krumpen prepositus dicte prepositure in Turholm, quatenus...

preposituram huiusmodi, que in ecclesia Burglanensi vel extra eam forsā dignitas, non tamen post pontificalem maior, seu personatus vel officium existit [cuius et illi annexorum insimul fructus 8 mr.], eidem Jacobo conferre ... nec non prefate prepositure quandam parrochiam in Wexlove cum eius filiali capellā in Nibe Viburgensis diocesis, quam... Jacobus ... obtinet..., ad vitam eiusdem oratoris dumtaxat unire, ita quod liceat sibi per aliquem idoneum vicarium dictam parrochiam unitam gubernare ... diocesani loci vel alterius licentia super hoc minime requisita, et, ne prefatus Johannes nimium dispendium patiatur, pensionem annuam 15. duc. auri de camera super fructibus dicte prepositure ac illius annexorum, quorum tertiam partem licet dicta pensio excedat, tamen medietatem non excedit, per dictum Jacobum et eius successores singulis annis in civitate Ripensi ac in quolibet festo pasche resurrectionis domini Jesu Christi predicto Johanni, quoad vixerit, vel procuratori suo legitimo sub penis, sententiis et censuris in similibus apponi solitis integre persolvendamreservare dignemini ... Concessum in presentia pape. P. cardinalis s. Eusebii ... Et cum derogatione regularum de viginti diebus et publicandis resignationibus latissime extendenda, attento quod resignans est absens. Datum Rome 12. kai. maji 4) anno 2. Suppl. 1468 fol. 281 (283) og (II) 292 (294).

2. juni 1514

Jes Jude i Busted overlader Velbyrdige svend Bertel Jensen (Hørby) i Skovbo den del af et pant, han fik efter moderen Kirsten Christensdr. (Hørby), som er det pant, som ridder Thomas Mogensen (Seefeld) gav "vore forældre" Jes Persen Hørby, som er Skovbo og en gård i Tobberup.

RA, privatarkiver på pergament, læg 2, pakke 257. Refereret efter RA, Thesis, seddelregistratur i skuffer. Omtalt i DAA 1898, Hørby, s. 247. Adkomstreg. U 1514-054.

Jes ydhe i busted oplader welbyrdige svend bertil Jensen i Skovbo, wæbner, al den Deel, som ham var tilfalden efter sin moder Kersthen crestensdotter, chresthern Hørbys Datter, som er i det Pant, som her Thomes magnussen, ridder, havde givet "vor foræller" Jes Persen Hørby, som var paa Skovbo med med alle hendes retigheder og paa en Gaard og et Boel i Tobross. Skovbo den fredag nest for Pindsedag. Widner de dannemænd Jep Andersen i Hørby og Jost Jebsen i Bryndom.

25. juni 1514

Magister Jacob Krumpen, kong Frederik 1.s sekretær fik presentation på Vokslev kirke med Nibe kapel som er ledigt efter Peder Thøgersens død. *P.F. Suhm, Nye Samlinger til den danske Historie, bd. 1, s. 61.*

Magister iacobus krumpen secretarius domini habuit presentationem ad ecclesiam parrochiam woxløff cum capella Nibe viburgensis diocesis vacantem per mortem domini petri theodoci ultimi possessoris ejudem. datum haffnie die vicesima quinta junii anno mdxiiii

P.F. Suhm, Nye Samlinger til den danske Historie, bd. 1, s. 61.

15. december 1514

Klerken Jakob Krumpen fra Aarhus Stift får Vokslev kirke, der ledig efter Peder Thøgersens død. Se også 20.4.1514. *Acta pontificium Danica nr. 4497.*

Vacante parrochiali ecclesia in Voxsloff Vibergensis diocesis per obitum Petri Theodorici, fuit ad illam Jacobus Teumpen (!) clericus Arusiensis diocesis ac in artibus magister per illustrem principem regem Dacie presentatus. Cum autem dubitet presentationem huiusmodi cum inde secutis viribus non subsistere dictamque ecclesiam adhuc vacare, supplicat prefatus Jacobus, qui de nobihi genere ex utroque parente procreatus existit, quatenus oratorem ad dictam ecclesiam [fructus 6 mr.] instituere et de illa providere dignemini. Concessum in presentia pape. Jo. Casertanus. Et in litteris, que in forma † aut nove provisionis, gratie [etc.] expediri possint Datum Rome 18. kal. jan. anno 2. Suppl. 1469 fol. 10 v.

1515

Christian 2.s forbud mod pulsvod m.v. i Limfjorden, bl.a. ved Sebbersund. *P.F. Suhm, Nye Samlinger til den danske Historie, bd. 1, s. 86-87.*

6. februar 1515

Jens Pedersen i Hasseriis, Peder Buddisens søn, havde solgt et pant i en jord i Hasseriis, som hans søstre Anna og Kirsten Pedersdr. ejede, til prior Laurids Thordsen i Aalborg Helligaandshus. Søstrene har herefter lånt yderligere 8 mk. af Laurids Thordsen mod underpant i ejendommen, som Helligaandshuset får til brugeligt pant, indtil pengene er betalt.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 65, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Original i Helligaandshusets arkiv].

Paa det Pant som Jens Persøn, Peder Budissens Søn i Hasseriis haffde soldt til Hr. Lauridz Thordsen, Prior i Menige Convent=Brødre i Aalborg Hellig Geist=Huus, fick siden hans Søstre Anna Pedersdaater og Kirsten Pedersdatter, atter 8 mk reede Penge til Laans af bem. Hr. Lauridz Thordsen, og derfor bebrevede de hannem og Klosteret paa ny, til underpant baade disse, saavel som de obenbm. penge, deres Ager og Eng i Hasseriis Mark, at Klosteret samme til urøggelig og brugelig Pant motte beholde, indtil bem. Summa Penge |: efter deris Broder Jensis og deris breffs lydelse Til Witterlighed forseget af Peder Severinsen, Borgem. i Aalborg, Christen Maduig og Jens Thomssen, Raadmænd ibidem og Claus Bardsker, Borger ibid. Dat. an 1515 die S. Dorotheæ Virginis et Martyris.

23. februar 1515

Klerken Jacob Krumpen fra Aarhus Stift får ny provision på sognekirken i Vokslev, som er ledigt efter Peder Thøgersen (Theoderici) og tilladelse til dermed at forene to ellers dermed uforenelige embeder, hvoraf dog kun det ene må være en sognekirke.

Acta pontificium Danica nr. 4509.

Vacanti parrochiali ecclesia in Vogsloff Vibergensis diocesis per resignationem Petri Theoderici, fuit ad illam Jacobus Kremepen (!) clericus Arusiensis diocesis per regem Dacie presentatus. Supplicat igitur orator prefatus, qui de nobili genere ex utroque parente procreatus existit, quatenus oratorem predictum ad dictam ecclesiam [fructus 4 mr] instituere .. dignemini, ut una cum dicta parrochiali ecclesia alia duo curata quecunque seu alias invicem incompatibilia, dummodo tamen ultra duas parrochiales non sint, beneficia, dignitates aut personatus retinere possit. Concessum in presentia pape. Jo. Casertanus. Et cum clausula gratificationis, quatenus non [dvs: opus] sit ... in litteris, que [in] forma † aut nove provisionis, gratie [etc.] expediri possint. Datum Rome 7. kal. martii anno 2. Suppl. 1477 fol. 129.

24. september 1515

Tingsvidne af Hornum herred, at Henrik Knudsen (Gyldenstjerne) til Restrup ved sin foged Josep Eriksen lod indværgge en eng i Hasseris kær. Søren Nielsen, herredsfoged, Jep Jude, Mourids Gregersen, Peder Rimmer, Eske Farsen, Søren Spiger, Tammes Beck, Christen Torup, Jes Ridemand, Jost Gregersen og Peder Abildgaard vidner, at Josep Eriksen, foged på Restrup, fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Tammes Beck, Christen Laursen, Palle Pallesen, Christen Flesk, Jens Støvring, Jens Voldtersen, Jens Rimmer og Peder Espensen, der vidnede, at Josep Eriksens lovhøring Jens Rimmer og Jost Gregersen indenfor alle 4 stokke på tinget vedstod, at de var nærværende tirsdag før Skt. Mathæus i Hasseris kær og hørte, at Josep Eriksens gjorde lovhævd på vegne af ridder Henrik Knudsen (Gyldenstjerne) til Restrup og indvordede en eng i Hasseris kær, som er 84 favne bred fra øst til vest og fra fjorden ind til åen med rissig og en stuffjord ligeledes ved engen og åen som Henrik Knudsens rette arv og ejendom, og som de vidnede har ligget til Restrup ukæret i salig Knud Henriksens (Gyldenstjerne) tid og i øvrigt så længe, nogen kan huske, og lovhævden var fremført i 3 ting, uden at nogen havde gjort indvending.

NLA, Restrup godsariv, GI41-1. Dokumentet er en kopi, der sammen med 2 andre med dato 10.7.1531 og 29.5.1534 er indført på samme ark. Påskrift bagpå: No 76. Omtalt i RA forteg. over arkivalier på NLA før 1559.

Alle mend thette breff Seer eller hører lese Kundgiør Sørin Nielsen, Foget thill hornum herritsting, Jep Jyde, mouris gregersen, per Remmer, Eskij Farsen, Søren Spiger, tammis beck Christen torup, Jes Riemand, Jost gregeren och per Abeldgaard met thete wortt Obne Breff, att Epther guds Biurd mdxv den Mandag nesth epther Sanctij martij dag paa forne ting war skicket Erlige Svend Josep Ericksen, Fogit paa Restrup, lovlig eskede och fick ett uvildigt tingsvidne aff thesse Epthersk otthe dannemend, som er tammes beck, Christen Laursen, palli pallisen, christen flesk, Jøs Steffring, Jøs Voldtersen, Jøs Remer och per Espensen, hvilcke otthe dannemend sandrechtelig Vonne paa theris gode tro, sell och sanne, att the saa och hørde och them fuld Vitherlig er, at forne Josep Erichsens Loughøring, som var jep Rimmer och Jost greier sen stande Imellom alle iiij stocke paa forne ting och lydelig kundgiorde og till Stande, attj neruerinh hoss var thend tiesdag nest for Sanctij matthij dagh i

hateris kier hørde och saa om forne Josep Erichsens gjorde louheffuid i tampids dag paa Velbyrdige mands vegne her hendrich knudsen paa Restrup, Rider, och Indvorde en engh ligindis i hatzeris Kiær, som er lxxxiiij faune bred øster och vester och paa Lengden fran fiorden och Ind till Aaen med Riissiig och en stuffiord ligeledes ved engen og Aaen till midtstrøms for hr hendrich knudsens Rethe Arff och eye och wonde forne otthe mend, att them fuldvitterlig Ehr, att thend samme Eng haffer liget till Restrup vlast och vkierd ij gammel hr hendrich knudsen tid og i SI Knud hendrichsens tid och saa lenghe, som nogen kand lengst mineh eller Spiøres, och var forne loughheffuid lovlig tilboded wdj thre samfulde ting och lovlig tilfunden af foget och herritzmend, och forne Josep Esked, som Inden alle iiij stocke, om nogen haffde Breff huads Beuisning der Emodtt i nogen moede: Och forne loughøringe melthe hans toug och laugheffde med fuld macht att bliffue, Som the althi har Eigis af Ristropp och Evendelige Ejigdom. att thisse otthe dannemend de so wonde, the widne wij med woris Indzigue hengenh neden for the breff. dat ut supra.

28. september 1515

Kong Christians Brev til alle Bønder og ”menæ Allmwe” om en almindelig Landehjælp i Anledning af de Udgifter, som vare foraarsagede ved hans Bryllup med Fru Elisabeth og hendes Kroning. Slot Callingborg, Fredagen nest ffore S. Michelsdag. *Regesta 1. serie, s. 652.*

21. oktober 1515

Borger Anders Andersen i Aalborg skøder sine rettigheder i et bol i Hasseris til Aalborg Helligaandshus.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 65, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Original i Aalborg Helligaandsklosters arkiv].

Anders Andersen, Borger udi Aalborg, soldte, skiødte og afhændede fra sig og sine Arvinger til den Hel. Aands Huus i Aalborg ald den deel, eyndom og reet, som han hafdee i et Boel i Hatseriis, med tilliggende Agre., Mark og Eng, bekomendis sig derfor at have faaet fyldist og god betaling. Dat. Aalborg die 11000 Veiginum an. 1515. forseget til Witterlighed af Hans Aalborg og Christen Maduig, Raadmænd, item Bardsker og Poul Winther, Borgere i Aalborg.

1. november 1515

Brev, hvorved Kong Christian efter Overenskomst med Rigets Raad forbyder at fiske med ”illerwsæ, Bondtreld, Radgarn, Lenckegarn, Pulssewadtt eller Krognedh” paa Agersborg Grund, i Agersuintt, Sebersundt, ved Halsse eller Eynsse, Sneckerdybett eller nogensteds udenfor nævnte Sunde. Alborg, supremo die omnium sanctorum. *Regesta 1. serie, s. 654, nr. 5967.*

11. november 1515

Kong Christians Brev, hvorved det forbydes Præster og Bønder i Nørjueland og Fywn at skyde Dyr eller holde noget Slags Jagthunde eller Jagtredskaber, ”Reffuestampæ” undtaget. Aars, sancti Morthens Dag.

Regesta 1. serie, s. 655, nr. 5978.

1516 (1)

Kong Christians brev, hvori han vedkender sig at have fået fuld værdi af biskop Erik Kaas for Hedegaard, som Niels Friis fik af kronen.

ÆA II, s. 304, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K109.

Jtem koning Cristierns breff ludindis [att hand beken]der seg at haffue fan- git fuldiste oc [fuld werd aff] biscop Erich Koiss for Hedegards[som biscop] Niels Friis skiffte kronenn aff. Datum [mdxvj]

14. april 1516

N.N. Jensdatter i Stubberup skødebreff lydende lydende derup, ligeledes 2 gårde i Mastrup med, 2 bol sammesteds, 2 gårde i Støvring, 1 gård i Nibe, som skylde 1 tønne sild. Der er givetvis tale om Elne Jensdr. (See- feld), Mads Joensens (Viffert) enke.

ÆA II, s. 297, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K47.

.....Jensdatters i Stuberup skødebreff ludendesludendis derup item ij garde i Mastrum met ij boell ibidem, item ij garde i Steueringh, item en gard i Nybe, som skyller i tønne høste sild. Datum mdxvj sanctorum Tiburcij et Valerianj.

25. april 1516

Malte Lauridsen (Viffert) (Gunderstedgaard), skiftebrev med biskop Erik Kaas i Viborg på Gunderstedgaard og et bol i Djørup.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K78.

Jtem Maly Laurisszens skyfftebreff (B: (med) biscop Erich Kaasz) paa Gunderstedt gard, item paa eth boell i Dyrupe (B: Diuerup) Datum mdxvj ipso die beati Marcij euangeliste.

10. februar 1516

Christian 2. forbyder at salte sild andre steder i Limfjorden end i Aalborg og Løgstør samt at salte og udføre rusesild til steder uden for riget.

RA, RA. Danske Kancelli. Christian 2.s register f. 16v med overskr.: Kop- stademen vdi Sielandh, Skaane, Iutlandh, Fyen, Laalandh och Falster finge saadanth breff. Tryk: Original tabt Omtalt i Suhm, Samlinger II 141. Reg. Dan, nr. 6020. Erik Kroman, Danmarks gamle købstadslovgivning, 1952, bind 2, Nørrejylland, s. 284.

Gjøre alle vitherligh, ath vore køpstedemen aff Iutland, Sielandh, Loland, Falsther oc Skone haffue nw varit her hoss oss oc vort raad oc giffuet oss tiill kendhe, hurledes then ene køpstedesman laa then andhen tiill skadhe oc for- derff i Lymfiordhen ath købe oc salte sildh. Tha paa thet ath sodan skade, for- derff oc twedract skall her effther bliffue tiill bage, haffue the nw samdirectili- gen ydmygeligen bedet oc begeret oss oc vort elskelige raad ther om ath gjøre een skielligh skickelse, huilcken vii vdi saa maadhe giort haffue, ath inghen vore vndersotthe, Danmarcks indbyggere, som viille ladhe salthe sildh vdhi Lymfiorden om voren eller om høsten, mwge eller skulle nogher anderstedes effther thenne dag ligghe ath salthe sildh vthii Lymfiordhen end vdi twenne

stedher oc fiskelegere, som ær Aaleborgh oc Lysterøre, och alle andre ffiskelegere skulle være aldeles aflagde at salte vdii, som ære Nybe, Seberswnd, Gøl, Klitthegaardh i Loghen eller noghen steds i Lymfiordhen offuen Aaleborgh. Sameledes ville vii, ath inghen rwse sildh skall saltes oc vdføres tiill stederne vdhen riget ffor køpmandz goodz vndher gaadtzens mystelse. Datum Haffnis anno etc. mdxvi die Scolastice uirginis.

27. januar 1517

Rettertingsdom udstedt af kong Christiern i overværelse af kannik Peder Mogensen i Roskilde, imellem Hr. Peder Lykke, ridder og rigsråd, og Niels Jensen (Seefeld) i Refsnæs på vegne af Mads Jonsens (Viffert) børn, som han er værge for, om halvdelen af Torstedbro mølle samt en gård, der kaldes Brogaard, der skulle være Hr. Lodvig Marsks rette arvegods, og hvortil Johan Bjørnsen havde solgt Hr. Peder Lykke retten. Niels Jensen (Seefeld) beviste med gamle lovhævdsbreve og tingsvidner, at møllen og Kragelund havde været i Mads Jonsens forældres værge i lang tid, og at den nævnte gård aldrig blev kaldt Brogaard, men Kragelund. Hans lovhævd kendes ved magt og godset tildømmes hans myndlinge. *RA, seddelregistratur, godser, Torstedlund nr. 42.* [1] ulæseligt segl.

Mellem 14. november 1517 og 26. juli 1521

Anne Knudsd. Gyldenstjerne, * før 5.2.1494, + 26.7.1521, gift med Peder Torbernsen Bille til Svanholm, + 1508, datter af Knud Henriksen Gyldenstjerne til Restrup, + 1467, og Hilleborg Skinkel til Iversnæs, + 1494, beder samfrænder undersøge, om skiftet efter forældrene er korrekt gennemført. Hun mener, at broderen Henrik Knudsen Gyldenstjerne, + 14.11.1517, gift med Karen Bentsdr. Bille, + 1540, har holdt en del gods udenfor skiftet. Kun forhold vedr. Hornum herred er refereret.

RA, privatarkiv nr. 758 på papir, Knud Henriksen Gyldenstjerne.

Anne Knudsdatter Gyldenstjerne, Hr. Knud Henrichsens Datter, Sl. Peder Bildes frue, Hr. Eskes Moder.

Thesse efftersch. ne brøster bekiener jeg anne Knuesdotter att haffue vdj rett syskine skiffte effter mijn fader och moder Hr. Knueh henrikssen och ffrue Hildeborg hues siel gud nade, Och at mijen Kier broder Hr henrick Knuessen ick nær haffuer giort mig skell och fyllist wdj rett søskin skiffte, som mig for een søster bør att haffue tiill arff effter mijn Kiære fader och moder, Och beth Jeg ther for Kierligen och gerne mijen Kiær broders husfrue frue Karin och mijn brodrs børn, at the vile rette thenom sielffue emod mig och gjør mig Ieffunit och fyllist i forne søskene skiffte effter logen, so som the vile antsuare for then alsomictigste gud oc at the her wdj vile bemerk mijn broders och thieris egen siels salighet, som the for gud pligtige er. Bedhr ieg och gierne och Kierligen oc alle thee gode menn wor samfrænder ... som nu tiill tethe mode utaugne er paa alle sider, at the vile the brøster som ieg Kends at haffue bemerk och offueruinge och forne arff och brøsth ligne och rette suo thier maa gange skellige och retferdige tiill, som thet met rette bør at uære vdj thett søskene skiffte effthr logen, som the oss paa all sider pligtige er och, som the vile antsuor for

gud thet Som ieg, mijne børn och suogre met thenom gerne forskylle och forsuare, huor wij kunn. Fførst Kierer iegh mig v aurlodh vdi Iuersnes hoffuitgard oc vdi Iuersnes skoug met alle sijn anligende at ieg ick haffuer fanget fyllist och Ieffnit ther for som thet sig burde aff rette. (Oversprunget ca. 3 sider om gods på Fyn). Item oc Ths. gots som liggr wtj nørutland Iegh kiends ingen min lod wtj at ... icke ...dte skell Oc arffue. Item reffstrups hoffuit gardt kom aldrig til skiffte ellr noghen the skoffue oc mousse ther til liger samteds Kiend ieg mig Oc v arvlod i al then dielle som paa reffstrop, som migh burdhe att haffue effter mind ffader oc moder, boo oc boskop, øxenn, fee, øøgh, gedr, suin, ffaar oc aldls i huad the wær kand ath iegh ffuick thenem aldrig noght aff. Item reffstrup mølle kom icke heldr til skiffth, som skylder ix pd meell. Item bijnderupp mølle skylder xix pd. meell, som ick heldr til skiffte oc skyldr hun x ørte. Item iiii garde i arestrup ffald mig ter i lod, giffuer iii ørte korn i pd. smør medh andre beder, thenne sate mijnd broder indh thil hans søsterss brøllop wort oc ... thønner haffuer pantt gaff medt. Item er ther och mange ugedags bøng. Oc gadehuss till reffstrop som icke kom til skiffte. Item liger ther eth Kier nedhen ffor reffstrop, som the haffuer i lije i nørholm, som skylder aarlig aarss xvj marck pendinghe lxxvj dags arbedtt oc x sk haffur giesterij. Kom icke til skiffte. Item en ~~gardh~~ engh som liger nedhen ffor bijnderup skylder iii marck oc ick kom til skiffte, som haffuer. Item thet gods som ligger til graa brødre i aalleborgh, som er ij leste korn The Korn ydte iiii mendt i gislum h. j lester aff oc ydher viij pd. smør til reffstrup giffuer sagffald, gard, ffestengh och andeth. Item sønderholm Kircke oc ffredløff Kircke haffuer ffu Karen atte ssætte huem hun well Och migh inth Ther i modh. Item x gaarde som ligger til sønderholmpp, giester Oc til St. niclaffs, thenom haffuer ff.e karen pandtsatt gudstienste, giesteri, sagefald oc alt andh thr emodt haffur iegh inthet. Item x læs eng i binderups mølle haffuer dømpt foran matts langs gaard i binderup. Item er migh till widendes wordet, at thr skall wære mer gods oc nu vskiffth som iegh ick oc nu Kan fange rede paa thij ~~bepliethr~~ ieg mig begere ieg att huor suodant gods hr. efter findes som vskifftht er, at thet maa kome til ret søskin skiffte som thet sig bør effthr logen.

23. april 1518

Kronens undersætter i Nibe fik brev, at de i dette år må salte sild ved byen som tidligere på vilkår, at de anviser 6 læster sild til Ejler Bryske, lensmand på Aalborghus. *P.F. Suhm, Nye Samlinger til den danske Historie, bd. 1, s. 285.*

Myn herres vndersaatte vdi nybe ffinge breff at thee mwe vdi thette aar salte och selge sild ther wedt byen effther som the tilforn giort haffue doch met swo skell at thee forwisse eiler bryske sex lester sild paa myn herres vegne. Cum inhibitione folita datum haffnis die georgii martris anno & mdxviii.

24. november 1518

Sandemænds brev om skel mellem Pandum og Rodstrup, mellem Pandum og Klæstrup og mellem Pandum og Simested,

EA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K5.

Item sandmentz breff emellum Paanwm och Rostrup mellum Paanum oc Klestrup oc mellum Paanwm oc Semitstedt. Datum mdxviii othensdag effther Clementis dag.

8. december 1518 (1)

Sandemændsbrev om skel mellem Nibe, Gjelstrup og Grydsted.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K79.

Item sandmentz breff mellum Nybe, Gelstrupoc Grydstedt. Datum mdxviii (B: mcdxviii) var frue dag conceptionis.

8. december 1518 (2)

Sandemænds tov, at de til bispedømmet havde indvordet en tofte til en gård nord for Nibe kaldet Copstofte. Se også år 1467.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K.70.

Item sandmenlz tog (B: att the induorder en tofft liggendis norden till Nybe till jtt gardsted, kaldis Coptoffthe, som ligger till bispdomitt.) som luder Cap-tofft. Datum mdxviii var frue dag conceptionis.

16. februar 1518

Niels Jensen (Seefeld) til Refsnæs, Hellum herred, skøde på en gård i Blære og en gård i Gravlev til biskop Erik Kaas i Viborg.

ÆA II, s. 264, Register på Viborg Stifts Breve, Arssherrith, H33.

Item Niels Iensszens tiill Reffnis skøde (B: till bisp Erich Kaasz) paa ij garde en ligindis y Blere sogenn oc bøi i Arsherrit, en andhen i Hornumherrit y Grauløff bøj. Datum mdxviii ° altera die Iuliane virginis.

10. marts 1518

Kongen overdrager Hans Bartholomæussen Tolder i Aalborg gods, som har tilhørt rigsråd Niels Clementsen til Aunsbjerg, indtil han selv kommer til Jylland, bl.a. Hedegaard, Aars herred, dog sikkert i Bislev sogn.

Suhm Nye Samlinger I 3b, s. 279 jf. Adkomstreg.

Hans tholder aalborg fick saadant breff. Giøre alle witterligt at aff wor synderlige gunst och nade haffue wii nu undt oc befalet met thette vort obne breff undes och befale oss elskelige hans bertholomeissen, wor borgemester och tholder udi aalborg, at annamme the efftherne Niels Clementsens gods, som er først vdi rindsherredt vti huamme tii gaarde, item rebstropgaard, item tree gaarde i torderup, item tree gaarde i høyrup, item two gaarde i bieregraff, item two gaarde vdi hersom, item een gaard udj vesterbøll, item een gaardt udi skaels, item holrisgaardt, alle i rindsherrit liggendis, item bonderup gaardt i gislomherridt, item hegaard i arsherrid, item two gaarde i windsblæss i Slætherrit, item een gaardt vti hyllumherridt met hues andet godts vti forne herridt, som niels clementsen tilhører oc thet at haffue nyde bruge och beholde vti wærn och forswar, indtiil thes wii først i nørre Jutlandt kommendes worde tha at gøre oss clar beskeedt och vnderviisninge, huad samme gods rentter och at gjøre oss gode rede och regenskap paa huis han samme godts fangendes och vpbærendes worder. cum inhibitione folita & confuenta. giffuett paa wort slot kjøbenhaffn otthensdagen nest effther søndag ocali aar mdxviii vnder wort Signet.

23. april 1518

Kongens Brev til Borgerne i Nybe, at de maatte salte og sælge Sild som forhen, under Betingelse at ”forvisse Eiler Bryske 6 Lester” til Kongen. Haffis, d. Georgii mart. *Regesta, 1. række, nr. 6378. P.F. Suhm, Nye Samlinger til den danske Historie bind 1, s. 285.*

1. september 1518

Tingsvidne af Hornum herred, onsdag efter decollacionis Johanis baptiste. Søren Povlsen, den dag tinghører, Thames Pedersen, foged på Restrup, Peder Sørensen i Guldbæk, Simon Andersen i Svenstrup, Mads Mouridsen i Brasted og Jens Andersen i Sønderholm vidner, at Laurids Nielsen, prior i Helligåndshuset i Aalborg, fik vidne af Anders Mogensen i Kirketerp, Peder Sørensen i Guldbæk, Lydick Thamesen i Hjeds, Jens Vred i Byrsted, Thames Pedersen på Restrup, Peder Rimmer i Byrsted, Michel Nielsen i Taarup og Simon Andersen i Svenstrup, der vidnede, at Helligåndshuset havde haft Sørup, så længe nogen kunne mindes, og at Mads, Lars og Peder Sørensen aldrig havde haft et byggested i Sørup eller på Sørup mark. Mads, Lars og Peder Sørensen er sønner af Søren Nielsen (Frost), tidl. herredsfoged i Hornum herred. Peder Sørensen kaldet Ridemand blev senere herredsfoged. År er muligvis 1519. I Hald lens regnskab 1545-46 nævnes Jens Frost i Vokslev.

RA, Byakiver på papir, Aalborg Helligaandskloster. [6] bomærker. Påtegning: Læst på Hornum herredsting 1596 og 1598. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 147. K. Værnfeldt i H&K 1948, s. 256. *Helligåndskl. nr. 439.*

Alle men, thette breff see eller hører læsse kwndgiører vii Seuerin Pouelsøn, som then dag tinghører var tiil Hornum heritsting, Thames Persøn aff Restrup, Per Seuerinsøn i Gwldbek, Symen Andersøn i Swenstrvp, Matis Mourissøn i Brastet oc Jens Andersøn i Sønderholm ewindelig met Gwd, oc kwndgiører wi i thette vort obne breff, at aar effter Gwdz børd 1518 then otthensdag nest effter decollacionis Johanis baptiste vor skicket for oss oc mennighe heritzmen, som then dag ting søcthe, erlig oc renliffuit man her Lauris Nielsøn, prier i then Heligeandz hwss i Aalborg, esket oc fick eth wildwghe, loffue fast tings vittne aff 8 loffast danemen, som er Anders Moghensøn i Kirketorp, Per Seuerinsøn i Gwldbeck, Lydick Thamesøn i Hietz, Jes Vred i Byrstet, Thames Persøn aff Restrup, Per Rymmer i Byrstet, Michel Nielsøn i Torup oc Symen Andersøn i Swenstrvp. Tiisse forskreffne 8 danemen vottne endrectelig paa theris rette troo, sielff oc sandhed, at them fwld vitterlict er i Gwds saneheed, at then Heligeandz hwss i Aalborg haffuer haffde Syørup oc alle hendis tiillegelse wlast oc vkierd indhen alle 4 marke mode, lengher en nogher aff oss kan mynde tiil thene daghe. Item vottne ocsaa forskreffne men, at them fwldvitterlict er i Gwdz saneheed, at Matis Seuerinsøn, Las Seuerinsøn oc Per Seuerinsøn aldrih haffuer haffde nogher byggestet i Siørup eller Siørups mark anthen i hand eller hæffd i nogher made, tiil nw thenne tret er komen ther paa. At the saa vottne, thet vittne vii met vor inzegell trøckendis nedhen paa thette breff. Datum anno, die et loco quibus supra.

1519 (1)

Tingsvidne af Hornum herred om udlægning af en ager i Binderup som kirkevej til Vokslev kirke. Fremlagt af Palle Pedersen i Binderup i sag ved Hornum herreds ting 9.6.1684.

NLA, Hornum herreds tingbog B40A jf. Hans Gjedsted, Hornum h.

Peder Pallesen i Binderup framlagde i Retten edt tingswinde Angaaende binderup Kirckeweij, som af Peder lauridssen i Woxleff schall were nedpløjit; dernest It gl. tingsvinde effter Et laghefds breff daterit Hornumheridsting 1519, som eblandt andit seir, At der war wdlagt en Agger paa woxleff til binderup Kirckeweij, Och war peder pallesen effter En skrifftligg Steffning formelding och tings winders Indhold dom begierends. Da effter tiltale och d..... och søren pedersen afsage, at saa som peder pallesen i binderup beuiste med tings winder at deris Kircke weij til Woxleff Kirce schall were om pløjning og i andre maader af Peder Lauritsen i Woxleff for andrit och spilt anderledis end denn hafuer werrit af Arilds tiid Da? Gerding ej Krelegr? end at hand jo effter Louens tredie boges 15 Capitpitel bør at bøede, som er att legge weien udgie och giøre denn och færdig igien, som den war tilforn og der foruden bøed huer treij lod salt og effter dombes forkyndelse eller siden lide wider tilltalle effter lougen Hr at betalle denne..... paa førte ting penge fire Rdl eller for.. at lide

1519 (2)

Lovhævd på kronens og fælles gods i Hornum herred, som ligger til Aalborg slot, 1519. Er samme dokument som 9. november 1519, se dette.

Kgl. bibl. NKS, folio, 495, Nørre=Jylland. Nr. 223.

Laugheffd paa alt Kronens og fællets Gods i Hwornumherret, som ligger til Aalborg Slot 1519.

1519 (3)

Et Skiøde til Jens Tomasøn paa Den Gaard i Torsted i Aarestrup Sogn. Dato 1519.

NLA, G141-1, Restrup gods, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 49.

29. juni 1519

Sandemænds tov om 2 indstenede jordstykker jord i Gjelstrup mark.

ÆA II, s. 295, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherret. K 24.

Jtem sandmentz togh effther sandmenn ludindis paa Gelstrup marck (B: sandmendz breff paa ij stykker jord, sandmend haffuer jndsteenit vdj Gelstrup marck). Datum mdxix thenn votonsdag effther Iohanis baptiste.

6. juli 1519

Lovhævd på præstegården i Aarestrup, Bislev og mere gods i Hornum herred. Lovhævden skal sikkert ses i sammenhæng med et, udaterede brudstykke af Viborg bispestols jordebog fra de sidste katolske tider, sikkert fra bisp Niels Kaas' tid, gengivet nedenstående jf. *Dipl. Viberg nr. 269.*

ÆA II, s. 292, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K8.

Item en laghefft paa prestegard i Ordestrup, Bisløff, met mere gotz y Hornomherrit. Dat.mdxjx votennsdag nest effther var frue dag visitationis.

Jordebogen: Bvdervp sogen. En gard i Siørup, Jes Olufsen i boer, xx skipper big, en marc gesteri, skowswyn...(her mangler det øvrige af siden). - En gard i Steffring, Michil Peerssen i boer, xxiiij sk gesteri, skowswyn, cetera ad ecclesiam. - Et boel ibidem (i randen: bort), 1 marc gesteri, skowswyn hwert andet aar, cetera ad ecclesiam. - Prestegarden i Buderop (½ side mangler) - Grafleff sogen. Biscop garden, Jes Peerssen oc Las Palnsen i boer, iiij pund hammelt korn, rog oc big, v marc, iiij sk minus, gesteri, ij skowswyn. - Item ij gadehwss til forne gardt. - En gard ibidem, Poffuel Beck i boer, xx sk gesteri, skowswyn, cetera ad ecclesiam. - Oluff Anderssen ibidem j marc gesteri, skoffswyn. - Bordup gardt, j marc gesteri, cetera pro sacerdote, suem. - Skiffingbro mølle xx pund meill. - Vegerby sogen. En gard i Tooldall, Anders Nilssen i boer, iij ørtug hammelt korn, ad ecclesiam, i pund smøer, ij marc gesteri, skowswyn. -En gard i Liøngsiø, Owe Skynd i boer, iij marc til skild, xxiiij sk gesteri ... (en linie mangler) øre korn, j marc gesteri, skowswyn, et pund smøer. - Jtem en gard, Nis Villatssen i boer, tantundemn. - En gard i Vegerby, Jep Laurissen i boer, iij marc til skild, j marc gesteri, skowswyn. - En gard ibidem, Martin Owsen i boer, ii ørtug hammell korn, et pund smøer, j marc gesteri, skowswyn. - En gard, Niels Michilssen i boer, j øre korn, et pund smøer, j marc gesteri, skowswyn. - En gard til kirkin, j marc gesteri, skowswyn, cetera pro ecclesia. - Kirkitorp, prestegarden iiij pund hammelt korn, ij pund smøer, gesteri, skowswyn. - Et boel i Vegerby j pund korn, j marc gesteri, er kirkens boell. -En gard i Breste j marc gesteri, skowswyn, cetera ad ecclesiam(½ side mangler) Bisleff sogen. - Prestegarden i Bisleff iij pund hammelt korn, xxvj sk gesteri, skowswyn. - Et boel, Jens Skowbo i boer, er... (½ side mangler) Dirdup: En gard, Anders Gied i boer, iij marc penning eller j tønne sild, xij sk gesteri, skowswyn. En gard, Anders Jbssen i boer, iij marc xij sk gesteri, skowswyn. - Et boel, Jes Vinther i boer, xxiiij sk eller j fierding tønne sild ad ecclesiam, vj sk gesterj. Solgard i Dirdup ... (her mangler den øvrige del af siden). Et gadehus i Dirdup, Jep Bwnd i boer, ij marc. Et hws, Jes Bremssen i boer, j marc. Et hws, Oluff Troid i boer, i marc (Tilføjjet: Siden engen laffdes til Halkier, giffuer hand ix sk) Et hws, Anders Farsen iboer, j sk grot. Et hws, Anders Peerssen iboer, xij sk) Tilføjjet: oc nu ix sk) ...(½ side mangler) Ordestrvp sogen. En gard i Ordestrup, Cristiern Knutsen i boer oc Magens Anderssen, j ørtug [rug], ij ørtug big, j ørtug haffre, ij ... (½ side mangler) Prestegarden ibidem xxiiij sk gesterj, skowswyn, met en jendielss skow, som kaldis Kirki skow, cetera pro sacerdote ... (½ side mangler) Sønderop sogen. Prestegarden ... (½ side mangler) Svldrop sogen. Prestegarden, Peder Seuerenssen i boer, j marc gesterj, skowswyn, cetera pro sacerdote ... (½ side mangler). Eleshøf sogen. En gard i Bunderup, Peder Brwn i boer, j øre korn, j pund smøer, ij marc gesterj, skowswyn ad Abburgum (!). En gard i Eleshøff, Nis Brwn i boer, j øre korn, xx sk gesteri, suem. Cetera ad ecclesiam (i randen med en anden hånd: til presten, og over korn: ad Alburgum). Et boell, Jep Brwn i boer, xx big ad ecclesiam, xij sk gesteri, suem alternatim ...(½ side

mangler). Sønderholm sogn. Prestegarden i Sønderholm, som presten i boer ... (½ side mangler). Hornom sogn. En gard i Abildgard, Knut i boer, xxiiij sk gesteri, skowswyn, cetera ad ecclesiam.- Et boel i Hornom, Oluff Jenssen i boer, j marc gesteri, cetera pro ecclesia (i randen: j swyn. Ydelserne af Arre ere i dette sogn tilføjede i randen) ... (½ side mangler) En gard i Molberg ... boer, xviiij sk gesteri, j ørtug arre, cetera ad ecclesiam, suem. - En gard i Fremdrop, Jahan i boer, xxx sk gesteri, skowswin, cetera pro ecclesia. - En gard i Vostrup, Nis Lawrissen i boer, j ørtug arre, xxiiij sk gesteri, skowswin, cetera ad ecclesiam. - En gard ibidem, Thames Jenssen i boer, j øre korn, et pund smør, skowswin, xxiiij sk gesterj. - En gard i Guldbeck, Nis Anderssen i boer, j øre korn, et pund smør, xxiiij sk, skowswin (I randen: pant). - En gard ibidem, Mogens Nielssen i boer, j ørtug arre, xxiiij sk gesterj, cetera pro ecclesia. - Svenstrvp sogn. Et boel, Nis Peerssen i boer, xij sk gesteri, cetera ad ecclesiam (Tilføjet: j swyn). - Swenstrnp mølle xj pund meell ad ecclesiam. - Et boel, Oluff Perssen i boer, xij sk gesterj, suem, cetera ad ecclesiam. - En gardt, Jens Lawrissen i boer, xiiij sk gesterj, cetera til biscopgarden Alburgis (Tilføjet: iij ørtug korn, j skoffsuyn) - Et ... ibidem, Mauris Lifferssen i boer, et fierdiell sild. - Voxleff sogn. En gard i Gridstedt iij marc eller en j tønne sild, xij sk gesterj, skowswyn hwert andet aar. - En gard i Nybe, Owe Pederssen i boer, iij marc eller en j tønne sild. - En gard, Anders Bendssen i boer, iij marc. - En gard, Nis Mattissen i boer, iij marc.- En gard, Hanss Homelmester i boer, xxiiij sk. - Et hwss, Jens Frøst i boer, xij sk.- Et hwss, Jep Ericssen i boer, i marck ... (½ side mangler) xviiij skipper big, et pund rog, j marc gesteri, skowswyn. - Et boel ibidem, Nis Ritgerdssen i boer, ij marc oc j marc gesterj. - Biscopdommet haffuer et møllestedt norden Snardup. - Pandom (Tilføjet: haffuer Christen Glob). Hoffuegarden en tønne høstesild oc j tønne wore sild met en besønderlig eng, hieder Tingholm... (½ side mangler) Jtem Østergard ibidem iij ørtug hamelt korn, rog oc big, ij pund smør, ij marc gesteri, skowswyn. Pandom Mølle. - Olbvrg. Biscopgarden i Alburg met jendiels marc oc eng etc. - En gard i Hasseriss, Jespar i boer ... (½ side mangler).

25. juli 1519

Maren Jonsdr. i Svenstrup erkender at skylde 10 mark til Aalborg Helligåndshus og pantsætter en mark ved hendes gård til Helligåndshuset.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 68, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. Tidl. signatur Top. Saml. Papir. Aalborg e 68. [Original i Helligaandshus arkiv]. Helligåndsklostre, nr. 446.

Maren Jonsdatter i Svenstrup kjender sig skyldig at være til prior hr. Lauridz Olufsen (!) 10 mark reede penge, pantsætter ham og den Hellig Aand Huus for samme penge den jord og Grund, som ligger neden for hendes Gaard, i 20 samfulde Aar at nyde, bruge og beholde uigienløst. Dat. Aalborg Ao 1519 die St. Jacobi Apostoli.

17. august 1519

Tingsvidne af Hornum herred. Jens Hansen, herredsfoged, Niels Pedersen, sognepræst i Buderup og herredsprovst, Lars Brun og Jep Brun i Ellidshøj, Søren Jensen i Gravlev, Chresten Laursen i Volstrup, Jens Andersen i Sønderholm og Jacob Pedersen i Buderup vidner, at Brødh i Aarestrup på vegne af Malte Laursen (Viffert) fik et tingsvidne af Lars Madsen i Moldbjerg, Niels Pedersen i Sønderup, Peder Sørensen i Hæsum, Lydik Thamesen i Hjeds, Jens i Støvring, Søren Andersen i Støvring, Peder Sørensen og Oluf Andersen i Guldbæk, der vidnede, at de samme dag på tinget hørte Malte Laursens lovhøring Peder Sørensen og Anders Mogensen kundgøre, at de var til stede, da Malte Laursen med lovhævd indvordede del og fællig i Ulkjær og alle hans endels enge, som ligger til Bjerregaard, en gård som Peder Sørensen ibor, en gård som Mads Christensen ibor, et bol som Søren Thamesen ibor, et bol som fru Elne ibor, et bol som Jens Pedersen ibor, en eneste-eng fra en rende mellem hestehaven og Maltes eng og op i hestehaven til Jens Nielsens eng, del og fællig i fællesskoven fra Jens Nielsens eng, sydpå i skoven til tvær-hulvejen og sydpå til Sortemose, som Jon Viffertsen (Viffert) udlagde Lars Viffertsen (Viffert) i søskendesките og Malte Laursen har brugt siden faderen døde, dog undtaget fru Elnes del. Og lovhævden var lovligt fremført på tinget og fundet lovfast af foged og herredsmænd og fremført på tinget for bønder og selvejere, som det sig hør og bør, og lovhøringene meldte hans hævd at stå ved magt, så længe den vedligeholdes efter loven.

RA, Perg. saml. Torstedlund gods, nr. 43. [8] segl i lysegult voks. Nr. 4 og 7 bevaret, men ulæselige. Påskrift bagpå: Nr. 159. Lest i Kieret for sandmend widt 87 then 2 dag augustj. Torstedl. 36. lest paa Hornum herritsting mandagen then 5. maj 94. lest paa hornum herrids ting mandagenn thenn 27. maj 94 twende steuningsmend hiembled. 1519. 7. No. No jj ~~No 119~~. en laff hæffd opaa ordestrup skoff. lest paa ordestrup Engij for sandmendt wundett ...xxviij dag aar 1562. las veffertsenns laffhæffd lest paa hornum Hrs. tingh then 21 Januarij 74 for sandmendt

Alle men thete breff ser ellr hør læsse helsse wij jess hanssøn, foget tiil Hwornum Hrs thingh, niels perssøn, soghn prest tiil budrop kijrki, och official j forne Hrtd, las brun i elisshøff, jep brun ibid, seuren jenssen j graffløff, chresten laurssen j volsstrup, jens andersen j sønerholm och jacob perssen j budrop æweneligh met gud oc kune gøre wij alle met thete wort obne breff, ath ar effter guds byrd mdxix Then odhenss dagh nest effthr wor frue dagh assucionis paa forne thing thne breff wiiser brødh j ordestrup paa velb.urde ma malti laussens wegne, hwelke som ther loffligh esskit fik och fram lede jeth fuld things vine met viij daneme. som war las matssen i molberigh, nis perssen i søndrop, p seurensen j Heersum, lidijk tamessen j hets, jes j støffringh, sewren anderssen ibid, p seurinssen j gulbek och volo anderssen ibid, Huelcke forne viij danemen alle jendræcteligh vone och saffde pa theris gode tro sijel och rette sanden, ath thij saa och hørde same dagh pa forne thingh forne malti laussen hans laffhæffds loffhøringh, som war p seurensen och anders moghensen, ath thij kune giorde och tiil stodh, ath thij nerd tiil stede war hwoss malti laussen sa och hørde so, ath forne malti jndh vorde met laffhæffdh, som her effther

føleghr, først diel och feligh j vl kijer och alle hans jendielss enge, som leghr tiil bijregord och tiil then gord, som p seurenssen ibor, jen gord som mats christensen j boor, jeth boel som seuren tamessen j boor, jet bol som frue elnæ jbor, jeth bol som jes perssen j bor, thet jndh worde han segh ath then rinde, som legher j mellem hest haffn och maltis engh och saa hæste haffn op lige ath jens nielssens engh, tisse forne enge worde han jndh hwer man vdh aff diel ellr feligh, och saa op ath offuer for ies nielssens engh, som skoffn vedh tager och skoffn op reth søner apo tiil tverss holweij, och sa fra twerss holweij och søner op lige j swrt moosse, then forne skoff worde forne multi laussen segh jndh j dijel och feligh for dej fellisseskoff, som jon veferdssen laffde las weferdssen vdh j søssskin skift j tæth fellis skoo thene forne skof worde han jndh ligerviss, som hans fader haffde brught j hans tiidh och som forne multi laussen haffuer sijden sijelffue brught, sijdhn hans fader døde, som han haffuer hafft j hans haffinde wære vlast och vkijerdh (tilføjet over linien: vntags thn diel som fru Elnæ...) och war forne laffhæffdh lofflig tiil bodhn fest och fundn aff foght och Herrs men, och giorde han sin laffheffd j lagtedax met bøner och gode sijelffue eijer, som thet segh bør, och forne hans loffhøringh melte hans heffddh wed sin makt, saa lengi ath hvn røge som loghn vdh wiis. Atht sa er ganghn oc farn j alle mode, som for stor schreffuet, thet vine vij met wor jndsegel neghen for thet breff datum ut supra etc.

24. august 1519

Tingsvidne af Hornum herreds ting onsdag Skt. Bartholomæus dag, givet Malte Lauridsen (Viffert) i Albæk ang. sandemændstog om Sortemose, som sognepræsten hr. Christen i Testrup havde opkrævet. Jens Hansen herredsfoged, Niels Pedersen, præst i Buderup og herredsprovst, Lars og Jep Brun i Ellidshøj, Søren Jensen i Gravlev, Chresten Laursen i Volstrup, Jens Andersen i Sønderholm og Jacob Pedersen i Buderup vidner, at Malte Laursen i Albæk fik tingsvidne af Søren Jensen i Gravlev, Chresten Laursen i Volstrup, Jørgen Hansen i Raakilde, Anders Mogensen i Kirketerp, Peder Sørensen i Guldbæk, Jost i Klæstruplund, Niels og Jacob Pedersen, der vidnede, at de hørte sandemændene kundgjorde deres tov om markskel, som Hr. Chresten havde opkrævet, begyndte i Sortemose, hvor de satte den første sten, hvor vejskellet begynder, så til sydenden af "maess" mose, hvor de satte en sten, op ad den grønne vej til Knabehøj, tværs over højen, vestpå over tværvejen til enden af et dige, hvor de satte en sten i østre ende, så fra den vestre ende af diget ned til kæret, hvor græsset begynder, så ned til åen, dette kundgjorde de for ret markskel, og svor ingen mand af del eller fællig.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods, nr. 37. [8] segl i gult voks. 1., 3. og 8. ulæselige. 7. stump. Påtegning bagpå: Nr 166. 1519. Torstedl. 37. sannemens togg paa ordestrup och ... No 49. lest ... ting Lest i 87 den 22 martiij. lest hornum Hrs. ~~No 130 No 49.~~ L9. N = 14 34 45.

Alle men thete breff ser ellr hør læsse helsse wij jess hanssøn, foget tiil Hwornum Hrs thingh, niels perssøn, soghn prest tiil budrop kirki och official j forne Hrdt, las brun i elisshøff, jep brun ibid, seuren jenssen j graffløff, chresten laurssen j volsstrup, jens andersen j sønerholm och jacob perssen j budrop

æweneligh met gud oc kune gøre wij alle men met thete wort obne breff, ath ar effter guds byrd mdxix Then odhenss dagh pa Sancte Aph bartholomæ dagh pa forne thingh tha war skickit erligh och velb.ørdigh ma malti laussens j albek, hwelken som ther loffligh esskit fik och fram lede jeth fuld things vine met viij danmend, som war seuen jenssen i graffløff, chresten laursen i volstrup, jøren hanssen i rakijld, anderss moghenssen i kijrkitorp, p seurensen j gulbek, jost i Lunddn, niss pssøn och jacob pssøn, Huilcke forne viij danemen alle jendræcteligh wone och saffde pa theris gode tro sijel och rette sanhe, ath the sa och hørde same dagh pa forne thingh, at sanmen j forne Herdt kune gjorde och til stod theris togg och eedh, som Hr. Chresten i tesstrup haffde laeth thenn tiil tilkeffen tiil marke skiæl, først wij svorte moose, som the satte then første steen, som wij skeel vedh taghr och sa søner ændhen aff maess mosse, som thij saath jen stijen och hues the bøgh och sa op ath then grøne vej tiil Knabe høff och twert offuer Knabe høff och sa ligge wester offuer tuers veghn och sa lige ath endhen ath then twikast dig, som thij satte jen stien j then øster ende och sa fraa then væster endhe aff same digi och lige neder ath keret, som thij greess thij grønis och sa lige neder tiil aæn och kune gjorde thij theris togg tiil rette markeskiel och swor thij inghen maj aff diel eller fæligh. ath the sa gik och fwore j sanhet, som for stor screffen, the winer wij met wor jntseghel neghen for thet vort obne breff datum anno die et loco ut supra etc.

31. august 1519

Tingsvidne af Hornum herreds ting, givet Søren Mus i Torstedlund på vegne af Joen og Mads Madsen Viffert til Torstedlund ang. mark- og skovskel mellem Torstedlund, Aarestrup skov, Vraa skov og Aarestrup skov.

Jens Hansen, herredsfoged, Las Brun og Jep Brun i Ellidshøj, Jost Mortensen i Suldrup, Povl Jensen i Gravlev, Jørgen Hansen i Raakilde og Chresten Flesk i Byrsted vidner, at onsdag efter Sct. Augustini var Søren Mus i Torstedlund på vegne af Jon og Mads Madsen (Viffert) på tinget og fik et uvildigt vidne af 8 dannemænd, som var Lars Madsen i Moldbjerg, Jens Pedersen i Sønderup, Peder Sørensen i ... , Ludvig Thamesen i Hjeds, Søren Andersen og Jeppe Andersen i Støvring, Peder Sørensen i Guldbæk og Oluf Andersen i Mastrup, der vidnede, at de var på tinget samme dag og hørte, at herredets sandmænd kundgjorde deres tov om skel mellem Torstedlund og Aarestrup, først nord for Torsted mose, hvor de satte en sten og så nord på, hvor de fandt en gammel sten med flint og pindsten under, så nordpå til den søndre ende af "marss" mose, hvor de satte en sten ud for midten og så fra nordenden af "marss" mose og til en sten, som de satte i en vej, som løber til "toozs" huller, og der fra til den øster ende af den store "twikast" dige, hvor de satte en sten, og vestpå efter samme dige til vestenden heraf, hvor de satte en sten, så ned ad mod kæret til en gammel sten og sydøst ned til åen til fire sten, som de satte efter hinanden, hvilket de kendte for ret mark- og skovskel mellem Torstedlund skov og Aarestrup skov og mellem Vraa skov og Aarestrup skov.

FLA, Hverringe gods, perg. nr 20. [7] segl. Ulæselige. Påtegn. bagpå: Sandemends Breff emellom torste lund och ordestrup. Lest paa Hornum herrits ting mandagen thenn wj maj 94. No. 90.

Alle men thette breff ser ellr hør læsse helsse wij jeb Hanssen, foghet tiil Hornum Hrs thingh, las brun i elitshøff, jep brun ibid, jost mortenssen i suldrup, povl jenssen i graffløff, jørgen hanssen i rakiold och chresten flesk i byrstet ævendeligh met gud oc kund gøre wij alle met thette vort obne breff, ath ar effthr guds bijrdh mdxix odhenss dagh nest effthr Stc augustini dagh pa forne tingh tha war skickit then breff viser seuren mwss i torsth Lund pa jon matssen och mats matssen veghne, Hwelke som thr loffligg esskit och fik jet fuldt uvildigt things vine ens viij logfast dannemen, som var las matssen i molbierigg, iess perssen i søndrop, p seurensen i ..., loduig tamessen i hetts, seuren anderssen i støffringg, jeb anderssen ibid, p seurinssen i gulbek och volo anderssen i mastrop. Hwelke forne viij dannment alle jendræcteligh wone och sagde pa theris gode tro och rette sanhet, ath thij nerd hvos var same dag pa forne thingh sa och hørde, att sandmendh j forne Hrdt. thij kund giorde och tilsto theriss toogh och eedh och tiil stodh, ath thij giorde markt skiel jmellom torsth Lundh och ordestrup, som thii var tiil kraffuit om ath skilie. først giorde thij theriss togg norden fra torste mosse, som thij satte en stien och sa nør som thij satte och fand en gamel stien met flijnt och pind stien vnder och sa nør tiil then søndr ende aff marss mosse, som thij satte en stien pa lige mist ath forne marss mosse och sa fra then nør ende af forne mazss mosse och tiil en stien, som thij satte j en weij, som løber tiil toozss holle och sa thr fra och tiil then øster ende aff then store twikast døgij, oc som thij satte en stien och væster met same døger tiil then væster ende, som thij och satte en stien och neder ath kjeræth ath thij woo gamel stien och südvost neder tiil aaen ath fire stien, som thij satte effthr huer ander. och kund gjør de forne sandmend ath thij hafde giord reth marke skiel och skoo skiell j mellm torste Lundh skoo och ordestrup skoo j mellom vrosko och ordestrup skoo. ath thette sa gik och fwar i alle mode, som for stor screffuet, thet vine vii mez vort jndzegele henginds nedhen for thet wort obne breff. datum ar och dagh som forscreffuet star ref.

7. september 1519

Sandemænds tov mellem Aarestrup kirkes og bys skov.

ÆA II, s. 294, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K15.

Jtem sandmens toff mellom Oristrup endels kyrcke skouff oc mellom Oristrup bøis felle skou. Datum mdxviiiij var frue afthen natiutitatis etc.

Oktober 1519-april 1520

Et sandemændsbrev til Gunde Jensen i Busted, at han skal være sandemand i Hornum herred.

RA, Danske Kancelli B7, Registratur over udgåede brev fra Chr. II jf. Lars Sjødin, Handlingar till Nordens Historia III s. 260.

it sandmands breff tiill Gundy Jensøn i Buedstæde saa hann skall wære sandmanne vdi Hornwm Heridt.

Oktober 1519-april 1520

Chr. 2. åbne brev til selvejerbønder og kronens tjenere, at de skal være Hans Bartholomæussen (Tolder), lensmand på Aalborghus, hørige og lydige og køre kalk og andet til Aalborghus, når de bliver varskoet herom.

RA, Danske Kancelli B7, Registratur over udgåede brev fra Chr. II jf. Lars Sjödin, Handlingar till Nordens Historia III, s. 260.

it aabit breff tiill bønder och menige kronene tiænere vdi Aalborg læene at the wære Hans Berthelmeussøn hørige. lyduge och folgatige at aghe tiill slottit kalck, steene, wid och alt andit, effther som hann them vnderuisendis worder, och at the Jngelunde lade saa frampt at the ey wele haffue forbrudt theris frij bonde godts och lide ther fore straff.

9. november 1519

Tingsvidne af Hornum herred, onsdag før Skt. Mortens dag, om kronens lovhævd på gods i herredet, bl.a. Klæstruplund og 25 fæstegårde i bl.a. Suldrup, Veggerby, Bislev og Vokslev sogn.

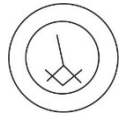
Jens Hansen i Moldbjerg, herredsfoged, Jost Mortensen i Suldrup, Jørgen Hansen i Raakilde, Jost Jebsen i Klæstruplund, Christen Flesk, Christen Laursen i Volstrup, Søren Jensen i Gravlev vidner, at foged Christen Friis på Aalborghus fik et vidne af Niels Jensen og Turi Turisen i Hæsum, Søren Laursen, Peder Jensen og Las Laursen i Volstrup, der vidnede, at de hørte Christen Friis' lovhøringe Lars Madsen i Moldbjerg og Christen Laursen i Volstrup kundgøre, at de samme dag hørte Christen Friis tage lovhævd på kronens gods: Klæstruplund, 1 gård i Gjelstrup med 1 fjerding jord i Gjelstrup mark, 1 øde gård i Taarup med 1 fjerding jord, 1 gård i Ø. Hornum med 1 fjerding jord, 1 gård i Guldbæk med 1 fjerding jord, 1 gård i Myshøj med 2 fjerding jord, 1 gård i Hyllested i Suldrup sogn så god som den bedste i byen, 1 gård i Dall med 1 fjerding jord, 2 gårde i Byrsted i Veggerby sogn hver med 1 fjerding jord, 2 gårde i Veggerby hver med 1 fjerding jord, 1 gård i Ajstrup med 1 fjerding jord, 3 gårde i Djørup hver med 1 fjerding jord, i Bislev sogn 1 gadehus som Christen Thordsen iboer, 2 gårde i Bislev så gode som de bedste i byen og 4 gadehuse, 1 gård der kaldes Snorup i samme sogn bebos af Thames Jensen, 2 gårde i Grydsted i samme sogn så gode som de bedste i byen, Klaffens gård i Veggerby sogn, 1 bol i Klæstrup, 5 gårde i Nibe så gode som de bedste i byen, nemlig Anders Bendtsens gård med 4 engskifter i Grydsted mark, Lars Giortsens, Michel Thybos, Marie? Stobs og Christen Andersens gård, som er bygget på kronens jord, 2 huse som Niels Døstrup i Randers har, 1 hus som Niels Bunde har, 1 hus som Birgitte Ulraads i Aalborg har, 1 hus som Niels Hammer har, en øde jord som Jens Kæmpe påboede, 2 huse som Michel Jepsen opbyggede men nu Mogens Gøye har. Dette med ager, eng, skov, mark, hede, mose og fægang, fiskevand, tørt og vådt alle 4 veje til markemode, og et øde byggested i Skal nord for Gjelstrup indværgede Christen Friis som kronens frie enemærke med andel i fælled. Lovhævden var tilbudt i 3 ting og funden lovlig.

RA, C6 Adkomster Nørrejylland, 5. pk., nr. 223. Perg. ca. 279 x 209 mm. Delvist ødelagt af fugt. [7] segl i gult voks. 1. Jens Hansen, herredsfoged. 2. Jost Mortensen i Suldrup? 3. Jørgen Hansen i Raakilde. 4. Tabt. 5. Chr. Flæsk,

som segl nr. 5 på 6.11.1536. 6. Chr. Laursen i Volstrup, utydeligt. 7. Søren Jensen i Gravlev. Påskrift bagpå: 83 No 223. lauhæfft paa alle kronens oc felles goijs ij hornwm heret szom ligger tiil alborg slaatt. Afskrift i L. Dipl. Efter forlæg af Susanne Fogt, Institut for navneforskning.

Alle men thette breff see eller høre læsse kwngør wij jes Hanssen¹ i molbiergh, hrts ffoget til hornum Hre tiingh, jost mortensen² i Suldrup, Jøren hanssen³ i raakielde, jost iebesen i lundh, Christen flesk⁵, Christen Laurssen⁶ i wolstrup, seuren iensen⁷ i grawlew Ewindelig medh gud kwndgør wij medh thette wort obne breff for alle nær oc komenh, at aar æfter guds bijrd mdxix Onst Dagen nest for St martinj epi. Dag taa war skicket for oss paa forne hornum Hre. tingh i mange danemends nærwærelse beskeen swend Christen friis, slaats foget til aalborgh huwss, Oc logligh esket bedh fick oc fram lede iet fulth tings wijne aff tesse efthrscreffne viij Danemendh, som war nis ienssen i hærswm, twrij twrssen ibidem, seuren laurssen och p Jenssen i wolstrop, lass laurssen idm Huilcke forne viij dannemend thr endrecteligh wonde oc sawde paa thiere gode tro siel oc Reth sandingh, at thij ssaa oc hørde same dage paa forne hornum Hre ting oc thenem fuld witthrligh er i Reth gudz sandhet, at fforne Christen frijses lawheffdh lawhøringh, som war lass matsen i molbiærgh, christen lawssen i wolstrup var thi inden tingij lydeligh kwngiorde oc tilstod for menige tinge Dom, at thij Saa oc hørde same Dagh paa same tingh, at fforne christen frijss gaff sijn law hæffd low fuld oc aldh low tijdh dagg med bøndhrne oc gode jordeijere oc indhwarde med sin lawheffde paa kronens wegne thete efthrscreffne godz, som kronens frij enmerckij først klæstrup lwndh med al sin tilliglse i woxlów soghn oc eij gord i giælstrup met eij fijering Jord offuer ald giælstrop marck, eij øde gord i taarup medh eij fijeringh Jord, Item eij gord i Hornum met eij fijering jord, Item eij gord i guldbeck medh eij fijeringh jord, Item eij gord i myshøw met ij fijeringh Jord, Item eij gordh i hyllyste i suldup soghn lige god wed then bæste i byen, ens eij gord i Dall ens med eij fijering Jord, Item ij gorde i byrste i wegerby soghn hwer med eij fijeringh Jord, ij gorde i wegerby, hwer med eij fijeringh Jord, eij gord i aijstrop i same soghn met eij fijeringh Jord, iij gorde i diordrop hwer med eij fijeringh Jord, i bijdslów soghn i gadehws och som christen tordssen iboer, ii gorde i bijdslów lige gode medh the bæst i byen Och iij gadehwss, och eij gord kallis snarup i same soghn, som tames jessen ibor med al sijn tillegelse, ij gorde i grydste i same soghn lige gode wed thn bæste i byen er. Ite klaffwens gordsted med sijn tilligelse j wegerby soghn, iet boel i klæstrup med jorde j woxlów soghn, v gordz eije i nybe lighe gode med then bæst i byen er, iet anders bentsen paa bode oc er med iij engij skjifte i grydste march, iet som lass giortssen paa bode, iet som mich tybo paa bode, ieth som maije stobs paa bor, Oc iet som Christen anderssen i bor, oc tesse efthrscreffne hwsse och saa meste som er bøget paa kronens, Item ii hwsse som niels Døstrop i randrs i wær haffr, iet hws som niels bunde och i wær haffue, iet hwss som berijthij wraadz i aalborg i wæe haffue, iet hwss som niels hamer i wær haffue, en øde Jord som Jens kiempij paa bode, ij hws som mich jepssen lod wp bøge Oc Hr moghens giøij nw i wær haffu, tesse fforne garde Oc godz medh al thiere tilligelse i ager oc engh skow oc marck hiede oc mosse fææ gang oc fijske wath oc tyff werth

alle iij wegne til marcke mode inth wndtaghn induarde forne cristen frijss paa kronens wegne medh sijne lawhæffde oc fulde wærn for kronens frij enmerckij med hwess fællijth, som thr haffuer til lejde aff arijldh tijdh, Item endh ieth øde bygeste lig i skallæ norden fraa giælstrup Oc war the lawhæffde loglig til bodij iij samfeldh tingh fest oc fwnden aff fowden oc Hre. mend effthr lowen. at saa er gangen oc ffaren i gudz sandhet som forne standr the wijnde wij med wor indzegel hengenched neden for thette breff. Datum Anno Die loco quib sup dicte.

1. Jens Hansen
i Moldbjerg, herredsfoged

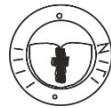
2. Jost Mortesen
i Suldrup

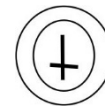
3. Jørgen Hansen
i Raakilde

5. Chresten Flæsk

6. Chresten Laursen
i Volstrup

7 Søren Jensen
i Gravlev

16. november 1519

Tingsvidne af Hornum herred onsdag før Vor Fru Dag Præsentationis, at Thames Pedersen, foged på Restrup, indvordede Overgaard og Nedergaard i Binderup, Binderup mølle, et bol i Vokslev, en ager i Vokslev mark, Mølstrup gård- og møllested (Mølgaard, Guldbæk i Ø. Hornum s.) og 3 gårde i Nibe, som fru Karen, Henrik Knudsen Gyldenstjernes enke og hendes børns rette arv

Jens Hansen, herredsfoged, Peder Munk i Rodsted, væbner, Lars Madsen i Moldbjerg, Anders Mogensen i Kirketerp, Jacob Pedersen i Busted, Christen Flæsk i Byrsted, Peder Sørensen i Guldbæk og Esge Farsen i Nibe vidner onsdag efter Vor Frue Åbenbarelse, at Thames Pedersen, foged på Restrup fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Lars Madsen i Moldbjerg, Jost Jebsen i Klæstruplund, Christen Pedersen i Svenstrup, Jacob Pedersen i Busted, Lars Sørensen i Volstrup, Esge Farsen i Nibe, Niels Pedersen i Sønderup og Anders Mogensen i Kirketerp, der vidnede, at Thames Pedersens lovhøring Las Brun og Mads Henriksen i Ellidshøj var på tinget og bekendtgjorde, at de var nærværende i Binderup tirsdag før Vor Frue Dag Præsentationis og hørte Thames Pedersen indvordede først Overgård i Binderup, som Lars Svendsen og Mads Langh ibor med 4 fjerding jord i Binderup mark, engen Bastrupholm, engen "gode eng" 12 favne bred, engen "røni sig" vest for Binderup mølle, samt 4 engstykker nedenfor møllen vest for åen, Nedergård, som Thames Pedersen selv ibor, med 3 fjerding jord i Binderup mark, 2 enge som ligger i møllen ved åen og kaldes "gode eng", en eng som ligge syd for åen ved Peder Jensens eng, og en eng nord for den gamle å som kaldes "skøder", en eng, der kaldes

”Wass” og som Josep Eriksens gård har lånt, og alle 3 enge øst for åen som de nu har med fiskeret, Binderup mølle med dam, flodgyde og fiskeret, som det har været fra Arilds tid, 1 bol i Vokslev, 1 ager på Vokslev (mark?) som var lagt til Binderup mark, Møldrup gård og mølle med dam og flodgyde, mark og fægang og fiskeret, som har ligget dertil fra gammel tid, 3 gårde i Nibe så gode som de bedste i byen, den ene Søren Nielsen ibor, øst herfor en gård som Jens Thamesen i bor, og endelig en gård der bebos af Anders Skrædder, går fra stranden op til, hvor kæret begynder og med sin ”strade och saa langh som hw fijndiss med otte aggr”. Lovhøringene meldte lovhævden ved magt, så længe den vedligeholdes efter loven.

Binderup Nedergaard var fogedgård for fogderne på Restrup, her boede 1519 Thames Pedersen, Laurids Jensen, + 1595 og Anders Jensen, + 1649.

NLA, perg. saml nr 235. Udtaget af Lundbæk godsarkiv, G139-1. Tidl. i Restrup godsarkiv. Perg. [8] segl i mørkegult voks. 1. Jens Hansen, utydeligt, forside delvist afskallet. 2., 3., 4., 5. tabte, 6. og 7. ulæselige, 8. tabt. Påtegning på bagsiden i 5 ”foldefelter: Felt 1: No 28. Num 5. Lest paa hornum heritsting den 10. juni Ao 1631. Lest hornum herritsting ? 24. Januarij Ao 1631. Felt 2: No 256 laffheffd paa biinderup och biinderup marck. D. Lest hornum heritsting mandag then ... 1597. Lest paa hornum heritsting mandag then 3 aprilis 99 Felt 3: Lest paa aastederne med sionsmendenes tilferdig 1 aprilis 38. Lest paa hornum hrs. Snapsting Anno 1618. Felt 4: II 1519. Felt 5: lest paa hornum herrids ting de første Augustus Anno 1653. omtalt i H&K 1912-14.

Alle md thet breff ser ellr hør læsse hælssse vij jens hanss, fogit tiil hwornum Hrs thingh, Peder Munk i rodsted, væbner, las matss ij molberigh, anders moghenss i Kircketorp, jacop psen i budste, christen Flæsk i byrsted, p seurens j guldbek och eski farss i nijbe ævendelig mz gud och kund giør vij alle nu mz thet wort obne breff, att ar effter gudz bijurd mdxix then odhens dagg nest for wor fru dagh præsentationis pa forne thingh tha war skicket for os och flere gode md, som tha meed hvos war, beskeden maij thames perss pa ræstrop, hwilken som thr loffligh eskit fik och fram lede jeth fuldt things wine ens viij dannemaij, som war las matzss i molberigh, jost ibss i Lundd, christen perssi swenstrop, jacob perss i budste, las seurens i wolstrop, eski farss i nijbe, nis perss i søndrop och andes moghenss j kijrkitorp. Huilcke forne viij danemaij alle jendræctelig wone och saggde pa theris gode tro siæl och rætte sanden, ath thij sa och hørde same dag pa forne thingh forne tames perss hanss laugheftds loffhøringh, som var Las Brun i Elishøff och mats henrichssøn i sæmestz, huilcken svarde och tiil stood, ath thij nerd hwos war i bijendrop then tiisdag nest for wor fro dagh, som for screffen stor, hørde och hwat, ath forne tomas perss foghit pa ræstrop indh worde, først offuergord i bijendrop, som las swenss och matz langh nw i boor mz iiij feijeringh jord offuer alle bijendrop mark, itm en engh, som kallis bathstphholm, som las swendss och mats langh nw i wære haffur och xii faghen engh, som kallis gode engh, itm en engh, som kallis røni sikh widh bijendrop mølle, som las swendss och matz langh nw wære haffr liggind væsten der offn tiil bijendrop møl, itm iiij støkiz engh wæstn der nedhen tiil bijendrop mølle, som lass swenss och matz langh nw i wære haffuer, itm neder gord i bijndrop, som tames perss nw i boor mz iij feijeringh jordh

offuer alle bijendrop mark mz ij engi, som kallis gode engh, som ligger i møl-
 len ved aeen, itm jen engh, so leger sønen aeen hwos p jens engh, som tames
 perss nw i wære haffur, itm jen engh som kallis skøder norden tiil then gamle
 aa, so tames perss nw j wær haffur, itm jen engh so kallis wass, josep erikssen
 Rette gord nw j loon haffur och alle thij engi østen aeen, som thij nw i wær
 haffr mz gord och gordbondhsel saa gangh fisken videdh gade och mark inth
 vndtagh j hwat sa helst thr neffness kand, item bijendrop mølle mez dam och
 damss bond, flod och flodgtz so tiil haffur været aff arilss tiidh och ith friidh
 fisskind tiil forne mølle, itm jeth bool i voxloff mz aggr och engh och siin rætte
 tiil leggesse, itm jen agger pa voxloff, so war laggd tiil bijendrop mark vey,
 itm jnd forne tames perss møldrop gordsth och mølstets dam och damsbond,
 flood och flodest gøde och mark fægang och fiske wand inth vnd taghz aff then
 redthiedh, som tiil haffur været aff gamel tiid, itm iij gorde i nijbe lige gode
 medh thn bæste thr i byen och jen, som seuren nielss nw i boor, och nest østhen
 jen gordh, som jens tamiss nw i boor och Strandhi op tiil Kijærith wed taggr,
 item jen gord, so anders skrædder nw i boor mz sin strade och saa langh som
 hw fijndiss med otte aggr. forne gootz jnnd worde forne tames perss med lau-
 gheffd effter loughen for erlig och welbørdig frv Karen Hr Henrik Knudssens
 effther Leffuorske och Henrik Kndsens rette arffue och eijndom, och och swor
 han hwer majj med udh aff lodh och dijel fra then udhen theris rette mz arf-
 fuinge, och war forne lagheffd loggligh tiil bodi i iij samfeld ting fest och fun-
 den af foghen oc hz majj so thij schicket war effter loghen och forne loffhø-
 ringg meldte hans hæffd vdstrakt so lengi, ath hw hollis mz ... och melden
 the wine wi mz wort Indsegel hengins nedhen thette wort obne breff.
 Datum anno die et loco supradictis.

1. Jens Hansen, herredsfoged

1520 (1)

Et papir tingsvidne at bispedømmets gods havde ?Brøst i Grydsted.
ÆA II, s. 306. Register på Viborgs Stifts Breve, Hornumherit. K120.
 Papirs tings wintne att bispdoms gotz haffde brøst j Grested. Datum
 mdxx.

1520 (2)

Klage fra Skt. Hans kloster i Viborg fremlagt på Viborg landsting ang. klo-
 strets gård i Sønderup, som uretmæssigt bruges af andre.
*ÆA II, s. 380. Register på Skt. Hans kloster i Viborgs breve, Slettherritt,
 Hornumherritt och Fleskomherritt. O.11.*
 Ett papirs klage breff aff landzling att thette efftherne gotzs brugis fran
 korszbrøder gard, som er itt gardssted och hindis eyendomme j Synderup, ...
 Datum mdxx.

1520 (3)

Viborg landstings dom, at en eng ved Hasseris hører til Restrup.
NLA, Restrup gods, G141-1, Revers. og papirsbr. ?1763, nr. 29, jf. Adkomstreg. Omtalt i K. Værnfeldt, *De tre Hasserisser*, H&K 1954, s. 187.

1520 (4)

Brevliste fra omkring 1553. Fru Kirstens breve. Et fjerde dombrev på markskel mellem Nørlund og Karup. Er 1520:132 i Adkomstreg.

RA, perg. saml., Torstedlund gods, nr. 101.

Item et fierde dom breff paa thet marckskiell emellom nørlund oc Karup mdxx.

13. februar 1520

Klerken Johan Wulf fra Bremen stift får sognekirken i Sønderup, der er ledigt efter Palle Niensens død.

Acta pontificium Danica nr. 4761.

Nuper parrochiali. ecclesia in Sundorpp cum suis annexis Vibergensis diocesis per obitum Palnonis Nicolai vacante, Johanni Wulff clerico Bremensis diocesis per Angelum Arcimboldi in illis partibus legatum apostolicum de illa provisum fuit, possessione subsequuta. Et quia dictus orator dubitat provisionem predictam viribus non subsistere, supplicat, quatenus sibi de dicta parrochiali cum annexis [fructus 4 mr.] providere dignemini. Concessum in presentia pape. Jo. Casertanus. Et quod littere in forma nove provisionis [etc.]. Datum Rome id. febr. anno 7. Suppl. 1681 fol. 213 v.

1. august 1520

Tingsvidne af Hornum herred, Vincula Petri (Peders Fængsel), givet prior Laurids Nielsen, Aalborg Helligaandshus, om Helligaandshusets ret til Kalstrup mølle i Veggerby sogn og Langevads eng.

Jens Hansen, herredsfoged, Søren Munk, væbner, Thames Pedersen, foged på Restrup, Jost Mortensen i Suldrup, Anders Mogensen i Kirketerp, Peder Sørensen i Guldbæk, Michel Nielsen i Taarup og Mads Mouridsen vidner, at prior Laurids Nielsen i Aalborg Helligaandshus fik et stokkenævn af 24 danne-mænd, som var Niels Jensen i Hæsum, Jost Mortensen i Suldrup, Gunde Jensen i Busted, Lars Brun i Ellidshøj, Søren Jensen i Gravlev, Jørgen Hansen i Raakilde, Jens Sørensen i Gravlev, Simon Bæk i Støvring, Jep Brun i Ellidshøj, Turi Turisen i Hæsum, Thames Pedersen i Snorup, Michel Nielsen i Taarup, Peder Thamesen i Hornum, Lydik i Hjeds, Lars Lauridsen i Volstrup, Peder Mogensen i Hyllested, Peder Rimmer i Byrsted, Stig Pedersen i Nibe, Lars Madsen i Moldbjerg, Anders Nielsen i Toldal, Jens Sørensen i Ø. Hornum, Peder Pedersen i Svenstrup, Peder Sørensen i Guldbæk i Jens Madsen i Guldbæks sted, der vidnede, at de samme dag på tinget hørte prioren indenfor alle 4 tingstokke og spurgte Jens Mogensen og Christen Flesk, om de ville holde skifte mellem klosteret og Jens Mogensens fader om et bol og et stykke eng. De svarede nej. Da spurgte prioren, hvor stor ejendomsret de havde i klosterets

mølledam, og de svarede, at efter gamle breve ejede klosteret Kalstrups mølledam fra den gamle egepæl i dæmningen til det høl lige ved og syd over til det andet høl neden for det søndre bjerg, og det inden for har fra Arilds tid tilhørt klosteret og de havde ingen del deri. Ligeledes spurgte prioren Jens Vredt i Byrsted, om hans ejendomsret i Langvads eng. Da svarede han, at jorden fra det nævnte bjerg og sydpå ned til en remme og landing og til de gamle rødder i risbuskene ved landet og ned til den sydligste bugt i åen havde klosteret ejet fra Arilds tid, og han havde ingen andel heri. Peder Mogensen i Hyllested sikkert samme som nævnes i Suldrup 12.11.1519 i tingsvidne af Aars herred jf., Adkomstreg.

RA, Perg. saml., Aalborg Helligåndskloster. [8] segl i gult voks. 1. og 2. ulæselig stump. 3. Thamis Pedersen, foged på Restrup. 5. tabt. 6. Peder Sørensen i Guldbæk. 7. Ulæseligt. 8. Mads Mouridsen. Påskrift: Foræret af sekretær Thestrup 1745. Gl. signatur: Danske Selskabs membraner. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 147. *Helligåndskl. nr. 462.*

Alle mendt thette breff sie eller hør lesses hielse wii Jenss Hanssøn, fogde tiill Hwornum herris tingh, Seuren Mwnk, vebner, Thamiss Persøn³ aff Restrup, Jøst Morthensøn aff Swldrapp, Andherss Mogensøn i Kerkitorpp, Per Seurensøn⁶ i Gwldbech, Michel Nielsøn⁷ i Tordwp oc Mattis Møwrissøn⁸ ewindelig med Gud, kwndgiørindis met thette wort obne breff, at aar effther Gudz birdt 1520 otthinssdagh, som var ad vincula sancti Petri, tha var skeket, for oss oc menig herris mendtt, then dag ting søgte, paa forscreffne ting hiederlig oc renliifuet mand her Lauris Nielsøn, prior i then Heligandz hwss i Alborgh, hwilche som esket fik och framled ett fwldt vwylldige stokeneffn oc tingsvitne aff 24 vwilduge dannemendt, som ær Nis Jensøn i Hersom, Jost Morthensøn i Swldrapp, Gwndy Jensøn i Bwdstedt, Lass Broffwen i Eletzhøgh, Seuren Jensøn i Graffløff, Jørghen Hansøn i Raakieldt, Jenss Seurensøn i Graffløff, Symen Bek i Støffring, Jep Broffwen i Eletzhiøgh. Twri Twrysøn i Hørsom, Thamess Persøn i Snardupp, Michel Nielsøn i Tordupp, Per Thamesøn i Hornum, Lydik i Hetze, Lass Laurisøn i Vollstrvp, Per Moghensøn i Høllested, Per Remer i Byrstedt, Sty Persøn i Nybe, Lass Matissøn i Molderup, Andhers Nielsøn i Tooldall, Jess Seurensøn i Hornum, Per Persøn i Swenstrvp, Per Seurensøn i Gwlbec udi Jess Mattis ibidem, hwilche forscreffne 24 dannemendt endrektelig votne, ath thii saa och hørde same dagh, at forscreffne her prior stod indhen alle 4 stoke oc atspore Jess Mowrisøn och Cristhern Flesk, om thii viilde hole then skywfft, som gonghen var imellom forscreffne closther oc Jenss Mogenssøns fadher, som var paa eth bool oc eth støky ængh. Tha swarde forscreffne Jenss Mowrisøn och Cristern Flesk oc saffde ther ney till. Tha sporde framdielss forscreffne prior forscreffne Jenss Mowrisøn och Christern Flesk, hwor møgit och longit thii kiendis wed i closther mølle dam. Tha swarde forscreffne Jenss Mowrisøn och Christern Flesk och lywdelig tiillstodt for tings dom, ath effther thii gamle breffuess liwdelss, closther haffwer paa same Kalstrvps mølless dam oc damss bwndt, at fraa then gamle iegy pell, som stor i demmynghen, och tiill thet høll ther strax hoss oc saa søndher ower tiill thet andeth høll, som liggher nedhen for thet sønder bierigh, ath thet ther vdhen for ær och haffwer wereth aff arffwyldz tiid rette closther damss stedt,

och kiendis thii thein them och theriss arftwingh inghen lod, dieell eller rettehiedt at haffwe thery i nogher madhe. Item samledis spordhe forscreffne prior same dagh och stedt Jess Vredt i Byrstedt, hwor longit hand kiendis ved i Longæwadz ængh. Tha swarde handh oc saffde lywdelig for mening herris mendt, at fraa forscreffne bierigh och saa søndher nedhen tiill then remme och landingh oc tiill thii gamle røødher udi rysbwsck ved landet och saa lijgge wd tiill then sønderst krog, som gaar aff aaen, ther wdhen for alle thette nedhen oc i indhen forscreffne remær, bwsk, røødher och krogh thet kiendis forscreffne Jess Vreed segh eller syn arffwyngh inghen diell, lod eller rettehiedt at haftwe thery i noghen madhe; men hand saffde, at thet haffwer veret gamle damss sted aff arffwyldz tiid. Ath thii saa tiillstod och thisse forscreffne 24 danemend saa wotne for meening herris mend, som forscreffne (!) stor, thet witner wii medt wore insigler hengyndis nedhen for thette breff. Datum anno, die, loco supra-didtis.

3. Thames Pedersen,
foged på Restrup

6. Peder Sørensen
i Guldbæk

8. Mads Mouridsen

10. august 1520

Chresten Jebsen i Hasseris erkender at skylde 40 mark til Aalborg Hellig-åndshus og giver derfor pant i en gård, som hustruen Birgitte Jensdr. har arvet efter sin moder, Inger Buddisdr., og som Eskild Brun iboer.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr.69, biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus. [Original i Helligaandshusets arkiv].

Christen Jebsen i Hasseris bekiender sig skyldig at være til Hr Laurids Nielsen, Prior i den Hellig Aands Closter og Menige Convent ibidem. 40 mark Danske Penninge, som i Nør Jutland gange og gieffen ere, og for samme Penge pantsætter hand bem. Prior og Kloster den fiering Jord i Hasseris Mark som hans Hustru Birgitte Jensdatter har arvet efter sin Moder Inge Budisdatter, liggende til den Gaard i Hatzeriis, som Eskild Bruun nu iboer, at Klosteret skal i 40 Aar nyde og beholde samme fiering jord til et fri, brugelig og uigienløst pant, men dersom de eller deris Arvinger efter samme termin, vilde ved bem. 40 mks erlæggelse indfri jorden, og siden skulde blive tilsinds der igien at afhænde eller pantsætte, da skulde Closteret Wære den nærmist. Dat. Aalb. Anno 1520 die Laurentii.

22. august 1520

En lovhævd, at Niels Pedersen, sognepræst i Buderup sogn og provst i Hornum herred, havde indvordet Frendrupgaard med 2 fjerdinge jord, en gård i Moldbjerg og andet gods i herredet som Hornum kirkes ejendom.

ÆA II, s. 300, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K80.

Item enn laghefft ludindis at her Niels Persszen i Budrup haffuer induard Frendrup gard met ij fering, enn gard i Molberg met andet i forne herrit tiill Hornwm kyrke. Datum mdxx then votensdag epter var frue dag assumptionis.

23. september 1520

Skiftebrev, søndag efter Mauricii dag, udstedt af Hans Bille, Peder Lykke m.f.l., efter hr. Knud Henriksen og fru Hilleborg Skinkel, imellem fru Karen Bentsdr. Bille, hr. Henrik Knudsen Gyldenstjernes enke, mester (biskop) Knud Henriksen Gyldenstjerne til Vosborg, hans søskende og deres arvinger skal have Iversnæs hovedgård i Husby sogn, Vends herred, Sparretorn i Føns sogn i Vends herred, Brandsø i Bågø sogn, Bog herred og Restrup hovedgaard i Sønderholm sogn, Hornum herred m.m. uspecificeret gods. I skiftebrevet aftale om forsvaret af kirkegods i Jylland og Fyn, om et stenhus i Aalborg, om 800 mark pant, som fru Anne, Peder Billes enke, har, om Restrup hovedgaard og Restrup Mølle i Hornum herred.

De andre arvinger, fru Anne Knudsd. Gyldenstjerne, gift med Peder Bille til Svanholm, og Karen Knudsd. Gyldenstjerne, enke efter Jørgen Christiernsen Daa til Engaard og Rugaard, skal have sædegårde og gods i Jylland og Fyn, men da deres lod på Fyn i skove og fiskevand ikke er så god som hr. Henrik Knudsens, skal de andre udlægge dem 1 læst korn i Jylland og 1 læst korn på Fyn. Endvidere skal de have 2.000 mark, for hvad hr. Henrik Knudsen har oppebåret af arven. Se også dokumentet: Mellem 14. november 1517 og 26. juli 1521.

RA, privatarkiver på papir, Knud Henriksen Gyldenstjerne, † 1467. (2 eksemplarer. Afskrift i L. Dipl. Adkomstreg. 1520 nr. 91. Sammen med dette dokument et andet skiftebrev med samme dato om skifte efter hr. Knud Henriksen og fru Hilleborg Skinkel, skiftebrevet erhvervet af deres døtre Anne og Karen Knudsd. Gyldenstjerne. Dette skiftebrev giver en opregning af det uspecificerede gods i det andet skiftebrev af samme dato. Intet af dette gods er beliggende i Hornum herred.

1521

I Hans Bartholomæussen Tolders regnskab, Aalborg len: Indtægter: Peder Olufsen af Bonderup gik ran over, bøde på 18 skilling.

Item oppebar jeg 107 mark af Søren Munck i Roestedt (Rodsted) for 2 gårde, han løste af mig, som jeg havde i pant af ham på min herres vegne.

Udgifter: En bonde i Drastrup (Drastrup) 15 mark som min herre (kongen) gav ham igen til sagefald, som jeg tilforn oppebåret havde.

RA, Registrant 108A, pakke 8, Hans Bartholomæussen Tolders regnskab for Aalborg len 1521. jf. Michael Venge, Det gamle Aalborghus Told og skatter på Chr II's tid, s. 134 og 135 og H. Støvring-Nielsen, Hans Bartholomæussens regnskab 1521, H&K, 1962, s. 202.

5. januar 1522

Hr. Niels Pedersen, Christian 2.s kapellan, senere præst i Vokslev-Nibe fik kvittering for: landehjælp oppebåret af almuen i Hids, Ulborg, Hjerm og

Ginding herreder, 20 marks penge af Las R.thels , 4 øksne for hjemlov for toget til Sverige, 20 marks penge af byfoged Peder Lassen i Ringkøbing af rigsråds Niels Clementsens gæld. Lørdag efter nytårsdag 1522. *P.F. Suhm, Nye Samlinger til den danske Historie, bd. 1, s. 374.*

22. februar 1522

Beskærmelsesbrev, Skt. Petri cathedra dag (Peders Stol) for Niels Pedersen, at han må have sin kirke Vokslev med sit anneks Skt. Jodici i Nibe fri for al biskoppelig tyngde undtagen cathedraticum og visitatspenge. *Chr I's registrant 1513-23, s 171. Trykt i Suhm, nye saml. I 4. hefte, s. 376 jf. Adkomstreg.*

1523 (1)

Brev, at Søren Munk skødede Østrup og Østrup møllested til søsteren Gertrud Munk. Uden tvivl drejer det sig om Østrup ved Suldrup. Dokumentet er nævnt i dom af 3.5.1537 (2), se denne.

1523 (2)

Skøde, at Gertrud Maltedr. Munk skødede Ove Vincentsen Lunge til Tirsbæk 2 gårde og 1 bol i Østrup med et møllested, en gård i Sønderup, Hyldals mølle og gården Dalgaard i Aars herred. Nævnt i sag 1.10.1556.

ett skødebreff ~~paa pergamentt~~ met fire hengendis Indsegell wnder Datum Mdxiii lydends, att giertrudt maltis Datth. haffde Soldt skøtt och affhendt fra Sigh och Sine arffu. Och till Erlig och Erlig och velb.ør. mandtt Oue wincenstijg till Tirsbeck, forne Niels Rosenkrantsis høstruis fader, och till hans arffinge ij gaarde och ith boell wtj østrup mett ith møllestedtt alle fire wegne till marckemode, Inthet wndertageitt Ligindis ij Huornumheritt och schylder Aarligen aar vj ørte Kornn, iii pdh smør, skoff Suinn, gjesterij och Dages gierningge, Item en gaardt ij sønderup skyller iij ørte Kornn ett pdh Smør mett andre bede. Item hølldals Mølle ij Same heritt skylder ij skiper miell huer vge. Item en gaardt wtj aarsheritt Kallis Daalgaardtt skyller ii ørte Korn Och ett boell wtj aars schyller en mark huert aar Som Same skøde ydermer wduiser och indholder.

1523-33

Ridebrev, at Joachim Lykke, Chresten Friis og flere gode mænd efter kong Frederiks befaling havde redet markskel mellem Restrup og Hasseris. De dømte da, at fra Hestevad og efter åen ud til Limfjorden var ret markskel. Nævnt i dom af 20.4.1537, se denne.

20. januar 1523

De Jyske Rigsraaders Befaling til samtlige Jyllands Indbyggere (Riddermændsmænd, Kjøbstedsmænd, Bønder og menige Almue), at de ufortøvent skulde komme dem til Hjælp med Vaaben og Værge imod Kong Christian. Viborg, Fabiani et Sebastiani Dag.

Hvitfeldt Danmarks Riges Krønike p. 1198 (Quartudgave Tom. VII p. 246-48 jf. Regesta 1,1, nr. 7161.

1524

Tingsvidne, at Fløe mænd havde taget brændsel fra Sørup mænd.

NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fasc.3, nr. 2.

Et Tingsvidne paa at de Mænd af fløe havde taget elding fra de Mænd i Sørup dat 1524.

9. juli 1524

Vidne af Ø birketing, givet foged Villads Andersen i Ø Kloster, at Johannes Pedersen, Alsbjerggaard, Lars Esgesen, Jep Nielsen, Jacob Skytte og Jacob Nielsen i Nørholm på Ø birketing vedstod, at have fisket i klosterets fiskevand og endnu 6 uger efter ikke havde gjort rede for sig. Fogden i birket, Poul Christensen medbesegler tillige med fire andre mænd.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligaandshus. [5] segl.

Alle men thette breff seer ellr hør lesse helsss Vij pouil Christenssen, fogit till øø bircke tingh, nis jenssen, iens bertelssen oc lass perssen Euindelig mez gudt. Kundgiør vij for alle aar efter guts burdh mdxxiii løffuers dag nest efter visitationis marie paa forne øø birche tingh war skickit for oss vellats anderssen foget i øø closter eschet och fich eth uilldig tings witne aff viii uillige Dane mend Som war Seuren stapenssen, chresten laurssen, jes laurssen, iens rød, Jacob ienssen, bertell tamessen, p tamessen oc bertell nielssen som for oss pa troo siel oc sandhen oc thenom alle fuld weterlig er at thesse effter skreffne mend Jachob perssen i alsbjergordt, hans søn nils iacopssen, lass esgessen, Jep matssen, Jacob skøtt, Trud skøtt oc Jens Nielssen i nørhollum gaff forschreffne mend oc alle uoldt offuer suore till øø bircketing forti thi fesket ulofflig i closter endelss frij fiskeri emod Di i vi uger forgangen sijden thenom offuer oc po haffuer tallitj nogen ther for. Att soo uone for oss thet witne wij mez uor endsegell nedend under forseglelit. Datum Die loco Ø birch wt supra.

13. juli 1524

Skifte efter Peder Torbernsen Bille til Svanholm, som døde i 1508. Godset skiftes mellem sønnen Esge Pedersen Bille, rigshofmester, datteren Maren Pedersdatter Bille repræsenteret ved sin mand Joachim Lykke til Buderupholm og Østrup, sønnen Ove Pedersen Bille, biskop i Aarhus, sønnen Knud Pedersen Bille til Kærsgaard, lensmand på Gladsaxe, sønnen, den afdøde Erik Pedersen Bille repræsenteret ved enken Johanne Henriksdatter Sparre, sønnen Mogens Pedersen Bille til Svanholm, datteren Hilleborg Pedersdatter Bille repræsenteret ved sin mand Laurids Mortensen (Tinhus) Skinkel og datteren, den afdøde Karen Pedersdatter Bille gift med den ligeledes afdøde Laurids Mogens Løvenbalk til Tjele, repræsenteret ved sønnen Mogens Lauridsen Løvenbalk til Tjele. Efter indledningen til dokumentet har der før skiftet i 1524 været et tidligere skifte. Nogle af gårdene m.v. nævnes flere gange under forskellige parter, hvilket må forstås sådan at bondens landgilde er blevet delt på flere ejere.

Side 5a: Biskop Ove Billes lod i Jylland: En gård i Hæsum (Ø. Hornum sogn) som Anders Lang iboer, skyld 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pund smør og skovsvin og gæsteri, som Laurids Skinkel fik til vederlag for Fyllested

Mølle. Tøger Suder i Nibe, 1 mark, som Joachim Lykke fik for Fyllested Mølle. Søren Kallesen i Nibe, 1 mark som Esge Bille tilfald for Fyllested Mølle på Fyn.

side 6a: Biskop Ove Billes lod i Jylland: Laurids Andersen i Nibe, skyld 1 tønne sild, som bispen fik til maglæg af Knud Bille, for en gård i Faxe, som skylder 3 sk. grot.

Side 6b: Dette er det gods som min herre bispen fik til maglæg, i Jyllandt liggendes, af Laurids Skinkel for Fyllested Mølle på Fyn. Anders Lang i Hæsum, skyld 3 ørte korn, 1 pund smør. Side 10: Knud Billes lod i Jylland. Niels Pedersen i Brasted (Veggerby sogn), skyld 4 ørte korn, 1 pund smør og 24 sk. for gæsteri og skovsvin. Oluf Pedersen i Sulegaard (Solgaard i Bislev sogn), skyld 1 pund korn og 9 sk. engpenge. Peder Knudsen ibid skyld 1 pund korn og 9 sk. engpenge. Peder Tygesen i Tårup (Vokslev sogn) 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre. Laurids Andersen i Nibe, skyld 1 tønne sild. Side 14a: Fru Johannes lod i Jylland: Dette er de gårde og gods som frue Johanne blev tilskiftet i Jylland på hendes børns vegne: Poul i Frejlev (Frejlev sogn), skyld 1 pund rug, 1 pund byg, 1 pund havre og 17 sk. for sommerpenninge, og 1 pund smør lagt for 8 sk. Jens Jepsen i Drastrup (Frejlev sogn), skyld 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre og 17 sk. for sommerpenninge, og 1 pund smør.

Side 18: Her. Mogens Billes lod i Jylland. Mads Lang i Binderup (Vokslev sogn), skyld 1 pund byg og 1 tønne sild lagt for 4 mark. Svend Brun i Sønderholm (Sønderholm sogn), skyld 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre 1 pund smør og 17 sk. småredsel, disse bede er lagt for 2 marck. Peder Jensen i Hornum (Ø. Hornum sogn), skyld 1 ørte rug, 1 ørte byg. Jens Roed i Nibe, skyld 1 mark. Side 21: Esge Billes lod på Fyn. ... Og skal hans lod her på Fyn forbedres med nogle gårde i Jylland som her efter følger: Jesper Sørensen i Tostrup (Sønderholm sogn), skyld 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pund smør og 17 sk. småredsel. Søren Kallesen i Nibe skyld 1 mark.

Side 22: Esge Billes lod i Jylland. Laurids Gertsen i Volstrup (Ø. Hornum sogn), skyld 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre og 1 pund smør. Peder Ovesen i Nibe 1 mark. Søren Thomsen i Drastrup (Frejlev sogn), 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pund smør og 17 sk. for småredsel. Jens Sørensen i Nibe 1 mark. Side 25: Joachim Lykkes lod på Fyn (!). Tøger Suder i Nibe 1 marck. Side 26: Her Joachim Lykkes lod i Jylland. Søren Pedersen i Svenstrup 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre og 8 sk. for 1 pund smør. Jens Ovesen i Sulegård (Solgaard Bislev sogn) 1 pund korn og 9 sk. Side 34: Lauritts Skinkels lod i Jyllandt. Anders Lang i Hæsum i Hornum herred, 1 ørte byg, 1 ørte byg!, 1 ørte havre, 1 pund smør.

RA, Privatarbiver på papir, nr. 05151, Adkomstreg. nr. 1524-043a.

Side 5a: Biscop Offue biilds Lod wttj Juttlandt. Thette er the gorde oc goidts som bijspennebleff tiilskift wttj Juttlandt: Item først enn gord ij herssom i himersøssell som andhes Lang iboer, skylder j ørtte rug, j ørte biig, j ørtte haffer, j pundt ssmør och skofssuin oc gisterj som Lauritz skinkill fiick till wederlag for fyllistedt Mølle. Ittem toue Suder i nijbe, j mark, som her Jachim lyck fiick for fyllistedt mølle. Ittm. Seurrinn Kallissen i nijbe, j mark som eski biilde tilfald for fyllistedt mølle ij fyenn. side 6a: Biscop Offue biilds Loidt

wttj Jutlandt Ittem Lauritz anderss. wttj nijbe, skiild j tønde siildt, bispenn fiick till magleg aff Knudt biild, for enn gorde wttj faxe som schylder iij sk grott. Side 6b: Thette er the guotts som mij herre bispen fiick till Mageleg wttj Juttlandtt Liggendes aff Lauritz skinkell for fyllistedtt Mølle wttj fyen. Item andhes Lang wttj herssom i hornum herrit, skylder iij ørtte korn, j pdt. smør. Side 10: Knudtt Biilds Lodt wttj Juttlandt Thette er the gorde oc guotts som Knudt Biilde bleff tiilskift wj Juttlandt: Item først nis pederossen wttj bradstedtt ij himersøssell, skiilder iij ørtte korn, ett pundt ssmør och xxiiij sk for giesterj oc skoffsuin. Ittm. Olluff pirssen i sulegaardt i himersøssell skiilder j pundt korn oc ix sk engi penninge. Item pir knudssen ibid skiilder j pundt korn oc ix sk engi penning. Item pir tygiissen ij torup i himersøssell, skylder j ørtte rug, j ørtte biig, j ørtte haffer. Ittem Lauritz anderss. i nijbe, skiilder j tønde siildt. Side 14a: Fru Johannes Lodt i Juttlandt: Thette er the gorde oc gudts som frue Johanne bleff tiilskift wttj Juttlandt paa hennes børns Wegne: Item først poull wttj freloff wttj hornumherritt, skylder j pundt rug, i pund biig, j pdt haffre oc xvij sk for sommerpenninge, oc eth pundt smør lagt for wiiij sk. Item først ies Jeibssenn wtj drastrup i himersøssell, skylder j ørtte rug, j ørtte biig, j ørtte haffre oc xvij sk for sommerpenninge, oc j pdt ssmør. Side 18: Her. Magens Biilds Lod wttj Juttlandt. Thette er the gorde oc guotts som her. Magens Biilde bleff tiilskift wttj Juttlandt Item først mattz lang i binderup wtj hornumherritt, skylder i pund biig oc j tønne siild lagt for iij mark. Item Suennd brun wtj Sønderholm wttj hornumherritt, skylder j ørtte rug, j ørtte biig, j ørtte haffre j pund smør oc xvij sk smaa retzell, these bede er lagdt for ij marck. Item peder Jenssen i hornum, skiilder j ørtte rug, j ørtte biig, Item ies røø wtj nijbe, skylder j marck. Side 21: Esk Biilds Lodt wttj fyenn. Thette er the gorde oc guotts som Esk biilde bleff tiilskift wttj fyenn. Oc schall hans lodtt her i fyenn forbedris mitt nogle gaarde wtj Juttlandt som her epther følliiger: Item først Jesper Sørinssen i thostrup i hornum herritt, skiilder j ørtte rug, j ørtte biig, j ørtte haffre, j pundt smør Oc xvij sk smaarettzel. Item Seurenn Kallissen wtj nijbe skiilder j marck. Side 22: Esk Biilds Lodtt wttj Juttlandt. Thette er the gaarde Oc guotts som Esk biilde bleff tiilskift wttj Juttlandtt. Ittem Las gierdtssen wtj wolstrup i hornum herritt, skiilder j ørtte rug, j ørtte biig, j ørtte haffre Oc j pundt smør. Ittem peder Oigsenn wtj nijbe j marck. Ittem Seurenn thomissen wtj dragstrup wtj hornum herritt, j ørtte rug, j ørtte biig, j ørtte haffre, j pundt smør Oc xwiiij sk for smarettzell. Item Jens Seurensen i nijbe j marck. side 25: Her Jachim Lyckes Lodtt wttj fyenn (!). Thette er the gorde Oc guotts som Her Jachim Lycke bleff tiilskift ij fyenn. Ittehem tøger suder j nijbe j marck. Side 26: Her Jachim Lyckes Lodtt ij Juttlandt. Thette er the gorde Oc guoidtts som Her Jachim Lycke bleff tiilskift wttj Juttlandt. Itthem Seurenn pierssen ij Suenstrup j ørtte rug, j ørtte biig, j ørtte hr(haure) Oc wiiij sk for ett pundt smør. Itthem Jens Owssenn i suligordt j pundtt korn Oc ix sk. (i Himmersyssel, se Knud Billes lod s. 10, må vist være Solgaard i Bislev). Side 34: Lauritts Skenckilss Loidt ij Juttlandtt. Thette er the gorde Oc guoidtts som Lauritz Skenckilss bleff tiilskift i Juttlandtt. Ittem andhes Lang i herssom ij hornum hriit, j ørtte biig, j ørtte biig, j ørtte haffre, j pund smør.

5. november 1524

Kongen stadfæster Ø Klosters breve om fiskeri i Hagedyb i Limfjorden ved klosteret og forbyder andre at fiske uden priorens tilladelse.

Kr. Erslev, Fr. I's registrant, s. 61.

Ø Kloster fik Stadfæstelse paa to Breve, det ene om noget Fiskeri i Hagediiff og mere Gods, det andet et Laasebrev paa samme Fiskeri m.m. Thi forbyder Kongen alle Fogeder og Embedsmænd og alle Borgere i Aalborg, Niffwe, Hemmersyssel og Hanherred at fiske der, uden de have Priors Minde. Aalborg, Lørd. efter alle Helgen Dag. III, 29; C, 169 b.

22. november 1524

Hr. Niels i Nibe fik Beskjærmelsesbrev og Fritagelse for al biskoppelig Tyngge; efter denne Dag skal han ej give nogen Tyngge til Bispen af Kronens Kirker Voxleff og Nybe uden alene Cathedraticum, men holde dem, som vi om Vaaren tilskikke at salte Sild i Niibe til vort Behov, til Mad, Øl, hanss bierring till skellighedt, al den Stund han salter dér. Cum claus. consv. Riipe, 3. fer. prox. præsentationi Marie. Ad mandatum regis proprium. III, 30 b; C, 171. *Kr. Erslev, Fr. I's registrant s 62. Afskrift i L. Dipl. under 28.2.1524.*

1525 (1)

Iver Michelsens skøde på Rodstedgaard til Joachim Lykke til Østrup. (Albæk s.) Lykke var 1491-1537 lensmand på Aarhus-bispegården Østrup.

NLA, G141-1, Restrup gods, Design. ?1769, Torstedlunds, nr. 61.

Iver Michelsøns Skiøde til Velb. Jachum Lyche paa Østrup, paa enn Gaard Kaldt Rostædgaard, med tilleggende Eyendom. Dato, Viborg 1525.

1525 (2)

Lovhævd af 1525 af Hornum herred, fremlagt på Viborg landsting af Christen Lykke til Buderupholm, som hævder, at vidnet af 24.5.1557 om Julstrup mark er i strid med denne lovhævd. Se 26.9.1590.

1525 (3)

Gertrud Munks skøde til Ove Lunge på en fuld skødedel i Rodstedgaard. Nævnes i herredagsdom 3.5.1537 (2), se denne dato.

Item tisligeste forne jomfru Gertrudtz skiødebreff lyden[des] att hun hagde skøtt forne her Oue oc hanss arffinge ien fuldt skiøde [!] deell i alle Rastedt gaarde oc godtz tiill euindelig eye.

1525 (4)

Skøde fra Jens Trugilsen og hustru Anne Maltesdatter Munk til Ove Lunge på en fuld søsterdel i Rodstedgaard. Se herredagsdom 3.5.1537 (2)..

Item ett andett skiødebreff lydendes att welbyrdiig mandt Iens Trogilssen oc hans hustru frue Anne Mallthy Muncks datter haffde soldt, skødt oc affdelis [!] affhendt fran thennem oc theres arffinge oc tiill forne her Oue Lunge oc hans arffinge ien fuldt søster dell i alle Rassted gaarde oc godtz wnder gudtz aar 1525.

1525-30

Mads Madsen (Viffert), som kaldes Mattis Jonsen, skøder broderen, Jon Madsen (Viffert), den ham tilfaldne del i Tostedlund, Torsted mølle og øvrige gods nemlig 6 gårde i Torsted, hvoraf hver skylder 3 ørte korn, 2 pund smør, 1 sk gæsteripenge, 1 skovsvin, med andre småbede, hvoraf tilhørte ham den halve part. Derimod fik han vederlag i gods på Hannæs, som Jon Madsen havde fået ved giftemål med sin frue, Anne Krabbesdr. Medbeseglet af Anders Christiensen, sognepræst til Øsløs kirke, Malte Lauridsen (Viffert) til Albæk, ... Lucas Krabbe, væbnere. Vesløsgaard.

RA, *seddelregistratur, godser, Torstedlund nr. 46*. Perg. [?] segl, 1 segl bevaret. Original i RA, Torstedlund gods. Omtalt i NLA, Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 45, tekst: Mads Joensøns Skiøde til Joen Madsøn paa Torstedlund, Torstæd og halvdelen i Torsted Mølle. Dato 1325. I margin med nyere hånd 1525-30.

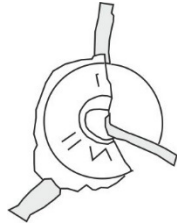
12. juni 1525

Tingsvidne af Hornum herred anden dag efter Trinitatis om skel mellem Torstedlund og Torsted bys mark. Jens Hansen, herredsfoged, Anders Mogensen, Anders Nielsen, Chresten Jensen, Lars Laursen, Peder Sørensen, Lars Madsen, Peder Remmer og Niels Skriver vidner, at Joen Madsen (Viffert) af Torstedlund fik et vidne af Anders Mogensen, Mads Pedersen, Peder Sørensen, Lars Madsen, Jens Andersen, Jens Madsen, Mads Laursen og Niels Skriver, der vidnede, at sandmændene inden alle 4 stokke kundgjorde deres tov om skel mellem Torstedlund mose og Torsted bys mose, først fra skellet som de gjorde mellem Aarestrup mose og Torstedlund mose og så efter bækken til Torstedlund, hvor de satte en sten, så med bækken til udløb i den stor å, det gamle møllested uforkrænket, og så med åen til Torsted vad, fra Tørrild vad til Døvelstrup vad, Karuplund mark fra Døvelstrup vad til det gamle skel, som var gjort neden for Vintønden.

RA, *perg. saml., godsarkiver, Torstedlund nr 45*. Papir, 253 x 114 mm, plica 13 mm. [8] segl i brunt voks, 2., 4., 5. og 6. tabte. Påtegning på bagsiden: Sandemends breff emellom torstedlund och tosted. ~~No 105.~~ Nr. 122. 38. L: I. 28 15. N=43. 20. 218. 1525.

Alle mendt thette breff siier ellr hör lessæ hellsse wii jenss hanssen¹, foget til hornum Hrs. tingh, ands mogenssen, ands nielssen³, Chresten jenssen, lass Laurssen, p. seurensen, las mattssen, p. remer⁸ och niels skriffuer, evuindeligen Mees gud sub anno domini mdxxv feria 2. post dom. trinitatis tha war skicked for oss oc flere dane mend po forne tingh Velbyrdige suend Jon Matsen aff torstetlund huelcken tha loffligh esched oc feck eth fulth tings vinde aff viij dane mend som er ands mogensen, ?mattij persen, p seurensen, las matssen, Jens andersen, Jens madssen, mats laurssen oc niels skriffuer, huilcke forne viij danemen alle samdirecteligh wonde po there gode troff, sell och rethe sandhen, ath thij saa oc hørde same dagh po forne tingh Inden alle iiij stocke, ath sandmend kundgjorde there toff thij gjorde rette marcke skiel i mellem torstedlund mose och torste mose, først fraa the skiel som thij gjorde i mellem ordestrup mose oc torstelund mose och saa ephther then riindind beck til torsted

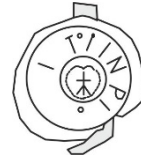
lundh, ther satte thij jen stien oc gjorde theres eedt och togh om retthe marckeskiell mellem torstelund oc torsted marck, oc saa then rindind beck tiil mith strøme tiil hunn løber udhii then stor, aa the gamel møglsted vforkrencked, oc saa then stor aa tiil tiil torsted vadh tiil mith strøme, fraa tørild vad oc saa tiil døuelstrup vad, Karuplund marck tiil mith strøme, fraa døuelstrup vad tiil the gamell skiel, som giord war nedhen ath Vintønen. Ath thij saa wonde for osthet winder wij met wor Indseller hengind nedhen for thette wort obne breff. datum ut supra.

1. Jens Hansen
herredsfoged

3. Anders Nielsen

8. Peder Rimmer

5. august 1525

I dom af Viborg landsting 12.8.1598 ang. skel mellem Binderup og Gjelstrup nævnes et sandemændsbrev af Hornum herred 1525 feria 2. post Olaj regis. Først satte de en sten ved korsvejen, så ned til en sten i Uldkær, så ”hedoms ageren” ud til de sten, som de satte ved Nibevejen, herfra til ”anhøfden” ved den røde bæk, som løber ud til stranden, det kundgjorde de for ret markskel mellem Gjelstrup og Nibe mark. Derefter stranden og ... det gamle åløb mellem Gjelstrup mark og Vokslev, ud ad det gamle løbende å til det gamle åløb, hvor de satte en stok, derefter ad åen op til Binderup mølle, derefter hen til ... og møllens rettighed uforkrænket, fra rette adelå op til det gamle åløb begynder, op ad det gamle åløb og østen om begge holme, op ad åen til Lunde mark begynder, dette kundgjorde de for ret markskel, vestsiden til Gjelstrup og østsiden til Binderup og Vokslev.

Tingsvidnet er dateret 1525 feria 2^a post Olaj regis, dvs. 1525 2. ugedag efter Skt. Olaj dag (3. august), dvs. 5. august, som er en lørdag, der ikke var tingdag på Hornum herredsting. Dokumentet er formodentlig fejllæst ved indførslen i dommen. Rigtigt årstal er måske 1523, idet der omkring dette årstal findes nogle få tingsvidner, hvor tingdagen var onsdag.

itt Sandmendsbreff aff huornumherits ting Aar 1525 feria 2. post Olaj regis wdgiffnit for mellemst Sandmend i huornumheritt att haffuer Kundgiort touff, som the War til Kreffnit til gielstrup marck fire Wegne til Marckemode, først satte the en stien Wed Kors Weyen och siden nedentill then stien som stander i Woldkier, saa hedoms ageren Wd til the stien, som the satte Wid nibe Weyen, siden hen fraa Weien til then Anhøffnit, som ligger Wid thend Røde beck, som løber Wd till stranden, the kundgjorde the for et marckschiell emellom gielstrup och Nibe marck, siden stranden och ... thend gamill Aagang som ligger imellom gielstrup marck och Woxlef, saa ud ad thend gamill løbende Aa till

then gamill Aagang som satte Iet stogh, siden ... løbinds Aa op till binderup mølle, sehen hind tild... Och mølles rethehedt wdfor kierd, klagitt i alle moder Fran rette Adelaee op till thend gamill aagangs wed tager, siden thend gamill Aagang op øster om bag holmij, siden rete løbinds Aa op till Lunde marck W.. tager alle møller och mølsted theris rethied Wforkkier i alle moden, Thete kundgiorde the for Ret Marck skiell, paa then Wester side til gielstrup, paa then østre side til Binderup och til Woxløff.

11. september 1525

Lavrids Nielsen, prior i Aalborg Helligaandskloster, tager ved Poul Lauridsen i Klæstrup lovhævd på alt klostrets ejendom i Hornum herred.

Jens Hansen, herredsfoged, Jørgen Hansen, Knud Sørensen, Jens Andersen i Sønderholm, Jacob Pedersen i Buderup, Niels Buus i Lere, Ytti Pedersen i Nibe og Niels Jensen i Hæsum vidner, at mandag efter Vor Frues Fødselsdag var Poul Lauridsen i Klæstrup på tinget på vegne af Helligåndshuset i Aalborg og fik et tingsvidne af Jørgen Hansen, Peder Sørensen i Volstrup, Niels Jensen i Hæsum, Lars Lauridsen, Jens Sørensen og Per Jensen i Volstrup, Thomas Knudsen i Bonderup og Oluf Jensen i Hornum, der vidnede, at prior Laurids Nielsen i Helligåndshuset og hans lovhøringe stod inden alle fire tingstokke, og prioren gjorde lovhævd på klosterets ejendom i Hornum herred, som var stadfæstet ved dom. Først en gård i Djørup, som Lars Bunde iboer, med en fjerding jord i Djørup mark og halvdelen af Mølleholms eng, som ligger i Veggerby sogn øst og nord for åen mellem Skivum og Astrup. En gård i Sønderup, som Morten Nielsen iboer med en fjerding jord i Sønderup mark, en gård i Hyllested, som klosteret fik ved mageskifte af Vogn Mortensen, og Mogens Pedersen iboer, med en fjerding jord. En gård i Hjeds, som klosteret fik ved mageskifte med bisp Niels Friis i Viborg, og som denne købte af Vestenie Lauridsen, og som Lars Mouridsen iboer, med en fjerding jord i Hjeds mark. En gård i Brasted, som Lars Simonsen ibor, med en fjerding jord i Brasted mark. En gård i Hornum, som Søren Lauridsen iboer, med en fjerding jord over Hornum mark. Vestergaard i Klæstrup, som Poul Lauridsen iboer, som er et enemærke fra Arilds tid, og der til et byggested i Vokslev, som ligger mellem Jens Axelsens og Søren Axelsens gård, med en fjerding jord i Vokslev mark. To gårde i Hasseris på Skt. Jørgens kirkes vegne, nemlig en gård som Jens Thordsen nu iboer, med en fjerding jord og en gård som Jost Pedersen iboer med halvanden fjerding jord i Hasseris mark. Dette gods indvordede prioren som klosterets rette ejendom med ager og eng, forte og fæled, indemark og ydermark, vådt og tørt, hårdt og blødt, lyngslæt og tørvegrøft, hede og mark, fiskevand og fægang alle 4 vegne til markemode, som det nu er og har været fra Arilds tid. Og priorens lovhøringe stod inden for alle 4 stokke og meldte lovhævden, som han tog i ”laghe tiidh” og som lovligt var tilbudt på tinget, at stå ved magt så længe den vedligeholdes efter loven.

RA, Perg. saml. Aalborg Helligåndskloster. [8] Segl. Stærkt beskadiget. Uddrag i RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 65, Bisp Bircherods afskr. vedr. Helligaandshuset. Jexlev, Gejst. ark. II, s. 148. Helligåndskl. nr. 496.

Alle menn. thette breff see eller hører læsis, kwndgiører wii Jenss Hansøn, foghet tiil Hornumheritz thingh, Jørghen Hansøn, Knuth Seuerinsøn, Jenss Andersøn i Synderholm, Jacob Persøn i Buderop, Nis Bwss i Lerrie, Ytti Persøn i Nybe oc Nis Jensen i Hørsom met thette wort obne breff, at aar vnder Gutz byrd 1525 mandag nest effter Vor frue dag natiuitatis vor skicket paa forscreffne ting Pouel Laurissøn i Clestrup paa then Heligeands hwsess wegne wti Olehurgh, esket oc fick eth fult standendis tingswitne aff 8 wwildige logfastet dannemenn, som er Jørghen Hansen, Per Seurinsøn i Wolstrop, Nis Jensøn i Hersom, Lass Laurissøn i Wolstrop, Jenss Seurinsøn ibidem, Per Jensøn ibidem, Tomess Knutsøn i Bunderup oc Oluff Jensen i Hornum, huilcke 8 dannemenn endrecthelig wunne paa theris gode tro, siæl oc sannæ, at the hørde oc saa et them fwld witherligt er, at her prier Lauris Nilsen i then Heligeandz hwss i Alburg hanss loghøringhe stodh innen alle fire stocke paa forscreffne ting oc ludelig kwndgiorde, at forscreffne her prior giordhe syn lagheheffdh met syne prester, indgiffne brødre oc gode selffeyghere paa thette effterscreffne gotz, som forscreffne closter haffuer i Hornumherit, effter thi som fagedhen oc menighe tingsdom hanum for rette tiilfunne.

Fyrst indwardhe hann en gaard i Dyrdrup, som Lass Bwnde iboer, met en fering offuer all Dyrdrup march oc ther tiil halffi mølle holmss eng, som liggendis er i Vegerby sogn østen oc norden met then aa, som løber mellem Skiffwom oc Astrop. Item en gaard i Synderop, som Morthen Nielsøn iboer met en fering jord offuer all Søndrop marck. Item en gord i Hyllestet, som same closter fick til magheskyffth aff Wogn Morthensen, som Moghenss Persøn iboer, met en fering jordh. Item en gaard i Hetz, som forscreffne closter fick til mageskyffth aff biscop Niels Friiss aff Wiburgh, oc hann kiøfftæ aff Vesteni Laurissøn, som Lass Mourissøn iboer, met en fering jord ower all Hetz marck. Item en gaard i Bradstedh, som Lass Symensøn iboo, met en fering jord offuer all Bradstet march. Item en gaard i Hornum, som Seurin Laurissøn iboer, met en fering jord over all Hornum marck. item Vestergaard som Pouell Laurissøn met syn rette jendield, som hwn kann findis aff arildstiidt, oc ther tiil eth byggestedt i Woxløff, som ligger mellom Jens Axelsønss gaard oc Seurin Axelsonss gaardh, met en fering jord offuer all Voxløff marck. Item too gaarde i Hatzerris paa sancti Jørghens wegne, som Jess Toordsen nw iboer, met en fering jord oc Jost Persen met halffannen fering jord offuer all Hatzerris marck. Item thettæ førneffneth gotz indwardhe forscreffne her prior met alt syn tiiligelsæ for thenn Heligheandz hwsess i Aalburg rette gotz och eyendom met ager oc eng, fortæ oc fæledh, indemarck oc wdemarck, wott oc tyrtt, haart oc bløtt, lyngslett oc torffgrofft, hede oc marck, fisk watn oc fægang alle 4 vegne tiil marckemodhe, som ther nw er tiil oc haffuer tiil wæreth aff arildstiidt. Oc forscreffne hanss loghøringhe stodhe innen alle 4 stocke oc meltæ hanss lagheheffdh, som hann loglige giorde i laghe tiidh oc loghlig wor tilbuden oc tiilfunnen, widh syn fuld magt at bliffue, tiil hw kann ryggis offter loghen. At thi saa wunne for oss, som forscreffuith staar, thet witne wii met [wore] indsegle hengendis nethenn for thette wortt obne breff. Datum [anno, die et loco] supradictis.

1526

Kongens dom, at Ove Lunge og Søren Munk blev forligte, og at Ove Lunge på kongens forbøn opgav sin sag mod Søren Munk, der kunne beholde Østrup til Mikkelsdag. (Østrup, Suldrup sogn). Søren Munk forpligtede sig til ikke at gøre Ove Lunge hindringer på de to søsterdele i Rodsted, som hans to skødebreve lyder på. Nævnt i herredagsdom 3.5.1537 (2).

Item iett wor kierre herre faders dom, hues siell gudt haffue, screffuett paa pergmentt wdgiffuitt i Horsinss wnder gudtz aar 1526 lydendes att forne her Oue oc Søffren Munck bleff tha paa then tiidt saa endeligen forligtt, att førne her Oue fore wor kierre herre faderss bøn skyldt offuer gaff all then deelle oc gielde, som hannem oc forne Søffren Munck emellom wore, oc forne Seuren Munck skulle besidde østrup tiill sancte Mychels dag, ther nest epther kom, oc icke lenger, oc ther mett skulle forne Seuren Munck icke ythermere gøre forne her Oue nogre hinder paa forne two systher deelle i Rastedhe giorde oe godtzett effther forne her Ouis tuo skødebreffuys lydelse.

19. februar 1526

Tingsvidne af Han herred mandag før Cathedra St. Petri, at væbner Joen Mogensen skødede al sin arv efter faderen Mogens Joensen (Viffert) og broderen Jens Mogensen til Niels Jensen (Rotfeld) til Bratskov, nemlig 1 gård i Sønderup sogn og by, 1 gård i Svenstrup sogn og by 2 bol og et øde byggested i Bislev sogn og by og i Nibe et bygt og et øde byggested.

RA, privatark på perg., nr. 514, Niels Jensen Rotfelt, læg 6. Afskr. i L. Dipl. og K. Gjerdings hist. samlinger, Kgl. Bibl. jf. Adkomstreg.

1. november 1526

Kongen pålægger, efter samråd med rigsrådet, alle bønder, der har tilbageholdt landgilde, m.v. og leding og har ladet sig stævne derfor år efter år, at betale inden S. Apostoli dag, da deres gods ellers vil blive beskåret.

Kr. Erslev, Fr. I's registrant, s. 119. Danske Magazin IV, s. 256.

I Novbr. Vii Ffrederick met Gutzs naade & c. gjøre alle vittherligtt, att oss er forkomet, att mannge wore ock kronenns iordt eyere bønnder vdi Nørre Iwtlanndt sidde offwerhøriige och ey ville vdtgiffue theris rette aarlig skatth, lanndtgiillde och andre tyngge, szom the och theris forelldere pleyghe och plectiig ere at vdtgiffue, vdi saadann maade, at naar szom bynderne haffue vdtgiffuitt theris ledinge, tha hollde the sziidenn hoss thennum alldt anddenn theris rette och aarlig vdtgiffth och lade seg fordelle ther fore aar effther aar, oss och kronenn till awffdragtt, briist och skade. Thi haffue vii nw met forne vortt ellskelige Danmareks riigis raadtzs raadt ther paa saadann skickellsze giordt och szamtycket, att huilckena iordt eyere bwndne, szom szaa offuerhøniig sidder met nogenn sin aarlig bwndne retszell och ey vil vdtgiffue for S. Andree apostoli dag, tha mwe the, som vore och kronenns leen vdi vere haffue, lade skwre falldt vdi theris godtzs, szom seg ther met saa fortrycke effther S. Andree ap. dag, ligerwiiss och vdi allde maade szom for theris ledinge. Giffuit vdi wor stadt Aars, ipso die omnium sanctorum, vnnder vortt signet. [Rel. Ienss Huass]. III, 2 b; C, 182.

1527 (1)

Thyge Mogensen Krabbe, til Østergaard, rigsmarsk, tilskifter Mariager kloster en gård i Nr. Kongerslev, Helligum herred og en gård i Vokslev.

ÆA V, s. 726 Register paa Mariaggers closters breffue. RR. 16.

Her Thyge Krabbis skifftebreff til Mar. closter paa en gaard i Nørre Kongsløff i Helligum herrit och en wdi Woxløff wdi Huornum herrit. 1527.

1527 (2)

Kongens dom, at Ove Lunge skulle have, nyde og beholde 2 søsterdele i Rodstedgaard efter hans skøde. Nævn i Herredagsdom 3.5.1537 (2). Se her.

Item ien anden wor kierre herre faders stadfestelse wti giffuit i Otthense wnder gudtz aar 1527 lydendes att forne her Oue hagde ther ladytt lese ien dom wdgifffuit tiill Wiiborg landtziing oc besegliit mett 4 hingendes indsiigeli wnder gudtz aar 1527, lydendes att forne her Oue skulle haffue, nyde, bruge oc beholdhe forne 2 søsther deell i Rosstedt gaarde eptther hans skøde breffues lydelse, huilkett dom forne wor kierre herre fader paa then tiidt stadfestedt hagde wydt syn fulde m [a] gtt att bliffue i alle sin ordt oc articler, som hun wduiser oc indeholdher.

27. august 1527

Kong Frederik 1. giver præsten Ib Lauridsen i Ø. Hornum stadfæstelse på en lovhævd af 1520 af Hornum herredsting, som herredsprovst Niels Pedersen i Buderup tog på kirkens ejendomme, nemlig Frendrupgaard, en gård med en fjerding jord i Frendrup mark, som er Frendrupgaards enemærke, hvor ingen har del og fællig, undtagen bonden, som ejer en tredjedel, en gård i Moldbjerg med en fjerding jord, præstegården i Ø. Hornum, 3 bol i Ø. Hornum hver med en halv fjerding jord, alle de gadehuse som Ø. Hornum kirke har i byen, Harildgaard, Abildgaard som et frit enemærke, en gård i Volstrup, som Niels Lauridsen iboede, med en fjerding jord og en gård i Guldbæk, som Mogens Nielsen iboede, med en fjerding jord.

RA, Hornum kirke, Gl. sign. Viborg bisp, Hornum h., Hornum kald 1-L 186. Perg., seglsnit. Påskrift: Frid. I bref om Huornum kierckis tillagte gaarde oc eyendømer, mig til stilled ved sogne præsten Her Jens (Joen) Jensen 16. Januar 1649. ÆA. II, s. 303. Jexlev, Gejst. ark. II, Ø. Hornum kirkes adkomstbr., s. 191. Adelige brevkister II, s. 303. Dipl Viberg. s. 165.

Wij Frederick, mett gwtz nade Danmarcks, Wendes oc Gottes koning, wdwordt koning till Norge (osv.), gjør alle witherligh, att oss elskelighe her Jb Lawrissen, presth i Hornwm, haffwer nw haffth wissze bwdt hoess oss mett eth lagheheffdz breff wdgiffwett thi Hornwm herritzting, liwdendis, att her Niels Perssen presth haffde mett lagheheffdt jndwordt Hornwm kirckis gotz oc egendom, som er først Fremdrvp gardh oc gardt bondt mett ij feyring iordt offwer all Fremdrwp marck mett agger oc eng oc fiske wandt, hede oc mosse, jnthet wnder tagen, oc ingenn mandt skall haffwe ther diell eller fellig wtj wdenn bwndenn, som eyer hwer tredjegreess. Jtem en gardt i Molbjerg mett en feyring iordt offwer all Molbiargs marck. Jtem presthegarden i Hornwm mett ij feyring iordt [offwer] all Hornwm marck mett alle hinnis enge i

Molbiørgs krog eller ander stedz. Jtem iij bole ibidem, hwertt thennom mett en half feyring iordt offwer all Hornwm, oc alle thee gade hwss, som forne kircke haffwer ther, mett alle theris tilligelsze. Jtem Harym gardt stedt mett alle hinnis tilligelsze oc besønderligen hinnis enge i lenge oc brede. Jtem Abbildt gardt mett sinne rette tilligelsze for en frij endiell alle fire wegne till marcke modt. Jtem en gardt i Wolstrop, Nis Lawrizen wtj bode, mett en feyring iordt offwer Wolstrop marck. Jtem en gardt wtj Gwldbeck, som Moghens Nielszen i bode, mett en feyring iordt ther samme stedz, mett agger oc eng, jn thet wndertagen etc., som samme lagheheffdz breffwe ydermere wdwisser oc indholde, hwilckett forne lagheheffdz breffwe wij aff wor sønderlige gwnst oc nade haffwe fwldbortt, samtyckett oc stafesth oc nw mett thette wortt obne breff fwldbode, samtycke oc stafeste wedt synn fwldmacth att bliffwe wtj alle sinne ordt, pwncter oc arthieler, szom thet indholler oc wdwisser, saa lenge then bliffwer lagelig ryggett, eller nogher kommer fore oss mett beder bewissninge. Giffuett i wor stadt Otthens Tisdagen nest efter sanctj Bart-holomej dag, aar etc. mdxxvij⁰. Wnder wortt signett. Relator Jens Hwasz.

10. december 1527

Tingsvidne. 1527 næst efter Bartholomæus dag var skicket hæderlig mand hr. Niels Pedersen, sognepræst til Nibe og Vokslev og fik et tingsvidne af 24 gamle dannemænd, der vidnede, at hr. Laurids Valtersen, Jens Brun, Peder Diderichsen og mester Jacob Krumpen, som havde haft Vokslev kirke og Nibe kapel, de havde haft det jordegods i forsvar, som ligger til Vokslev kirke og præstegård sammesteds, og satte i og af ,hvad de ville, og tillige havde 40 mark sager og anden ret med sine tiender, forseget med 7 segl med grønt voks. *NLA, B39A, Nibe tingbog 10.12.1667, s. 55b-58a*, kort referat.

1528

Kongens dom, at et forlig mellem Ove Lunge og Søren Munk ang. Rodstedgaard står ved magt. Se 1526. Dom jf. Herredagsdom 3.5.1537 (2).

Item then tredie wor kierre herre faders dom wd giffuitt paa Nyborig slott wnder gudtz 1528 lydendes att hans node hagde dømppt tiill [!] forligelse wiide sin fulde magtt att som hans naade tiillforne i Horsens giffuitt oc giordt haffde om forne Rosted gaarde oc godtz, oc forne her Oue oc hans arffinge forne tho systerdeelle i forne godt oc godtz att nyde og beholde i alle maade.

16. juni 1528 (1)

Frederik 1. giver Niels Pedersen, sognepræst til Vokslev stadfæstelse på Vokslev kirkes og Nibe kapels ejendomme. Se 25.10.1550.

Kongen gør vitterligt, at Niels Pedersen har været hos ham med et tingsvidne af Hornum herred lydende, at Mads Sørensen i Dalsgaard havde taget lovhævd på Harrildgaard med 2 gårde ved vestsiden af diget, som skiller Hornum kirkes mark og eng fra Vokslev kirkes, så ud langs diget til en sig begynder, så sydpå til bækken, som kommer fra Harrildgaard. En eng til Søren Madsens gård i Klæstrup og to indstenede og indstablede holme ved Binderup mølle. En indstenet stykke eng i Rodstrup mark. To stykker indstenet eng i

Gjelstrup mark, som hører til kirken, og som Michel Terkildsen i Vokslev har. En eng i Gjelstrup mark men hører til Nørgaard i Klæstrup. Knud Nielsens gård i Gjelstrup med halvanden fjerding jord og et indstenet engstykke lige syd for vasen. Søren Trolbergs gård i Grydsted, med en fjerding jord. Tre gårde i Nibe hver med en fjerding jord, nemlig en gård, som Hr. Jens Bagge iboer (kapellanen), en gård, som Eske Farsen iboer, og en gård, som Jens Jensen iboer. Kongen bekræfter lovhævdten.

*RA. Tidl. Viborg bisp, Hornum h., Nibe kald, Nr. 14. Perg. Seglet afrevet. Påtegn.: Lest paa Hornum Herredsting 3. maj 1619, 3 julj 1643, 29 marts 1647. Læst paa Nibe Birketing Snapsting 1626. Nibe Birketing Snapsting 1646. Under plica: dominus rex per se. Afskrift dateret 1.10.1648 i NLA, Viborg Bispeariv, Nibe/Vokslev kald, C2-180. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark., II, Landsbykirker, Vokslev kirkes adkomstbreve, s. 191. *Dipl. Viberg. s. 168 med rettelser jf. Kr. Erslev, Frederik I's registrant, s. 158 f.**

Wij Frederich (osv) gjøre witherligt, thet oss elskelige her Niels Pedersen, sognepræst tiil Woxløff, haffuer waret hoss os mett et tings witne vttgiffet paa Hornwm herritz tingh, lydendis, att Mattis Søffuerensen i Dalsgardt haffde endtwordt mett lageheffuedt Harrim gaardstedt mett ij gaardtz eye, som ligger vesthen wj till thet dige, som skiller Hornwm kyrckis marck oc engh fraa Woxløff kyrckis, och saa ud mett samme dighe, saa lenghe tiil Haffwersig wedt tager, siden fraa Haffuersig och sønder at till then løbendis bech, som komer nedr fraa Harrim gordstedt. Item en engh til Seuren Matzens gaardt j Clestruppe och the ij holme, som ligge nedhen vid Bindruppe mølle, som er indtstenett och indtstabelett. Item en stycke engh i Raastruppe marck, som ocsaa ere indtstenett. Item ij stycker eng, som hører till kyrcken, ligger i Gelstruppe marck, the ære ochsaa indtstenett, som Michel Terkilssen i Woxløff nw i wære haffuer. Item en engh vti Nørgaardt i Klestruppe, som ligger i Gelstruppe marck. Item en gardt i Gelstruppe, som Knuidt Nielssen boer wdj, mett halffue andhen ferdingh iordt offwer all Gelstruppe marck, agger oc engh, och ther till en stycke engh, som ligger nest synden wassen, thet er oc saa indtstenett. En gardt i Gridstedt, som Seuren Trolberg nw boer wdj, mett en fierringh iordt offuer all Gridstedt marck. Item iij gaarde vtj Nybe, en gaard, som her Jens Baggj boer wdj, en gaardt, som Eske Farsen boer vtj, och en gaardt, som Jens Jenssen boer vtj, huer thesse garde mett en fierringh iordt offuer all Nybe marck, agger oc engh, som samme tings witne ythernere wtviser och indtholler, huilcket vy aff wor synderlige gunst och naade haffue fuldbyrdt, stadtfest och sambetøckt och nw mett thette wort opne breff fuldbyrde, stadtfeste och samtycke vidt alle sine punther, ordt och article, szom thet indtholler. Thy forbiude vy alle, ehuo the helst ære eller wære kunde, ser-delis wore fogther, embeszmendt och alle andre, forne her Niels eller hans eptherkommer, sogne presther tiil forne Woxløff kyrcke och Nybe capelle, paa samme gotz oc eghendom hinder eller forfangh at gjøre j noget maade vnder vort hyllest oc naade, tiil saa lenghe samme lageheffuedt bliffuer røgget epter loughen. Giffuet paa wort Slott Gottruppe tisdagen nest epter gudz leggemis dag aar etc. mdxxvij. Vnder vort signet. Dominus rex per se.

16. juni 1528 (2)

Samme (Niels Pedersen, sognepræst til Vokslev og Nibe), fik Brev for i sin Livstid at være fri for den Salter, som plejer om Vaaren at ligge paa Nybe og salter Sild til Kongens Behov. Cum protectorio. Datum ut supra. Rel. Dns, rex per se. III, 53; C, 191 b (her overstreget). *Kr. Erslev, Fr. I's registrant, s. 159.*

16. juni 1528 (3)

Mageskifte mellem Niels Pedersen, sognepræst til Vokslev og Nibe og mester Christian Hviid, sognepræst til Værum ang. deres kirker.

Kr. Erslev, Fr. I's registrant, s. 159. Findes afskrevet i NLA, B39A, Nibe tingbog 10.12.1667, s. 55b-58a.

Nestte forne her Niels Persszenn ffick och thesligiste stadfestellsze breff paa andre breffue, handt haffde paa Voxløff och Nybe kircker, liwdendis som her effther fylliger: Vii Ffrederick met Gutzs naade &c. gjøre alle vittherligt, at thendne breffwiiszere, oss ellskelige her Niels Persszenn, saagneprest i Voxløff, haffuer berett for oss, att oss ellskelige mestter Chrestiernn Hwiidt haffuer nogen tiidt szydenn her veritt hoss oss och bereett, thet handt haffuede giordt en contractt met forne her Niels, saa att forne mestter Christiern schulde haffue Voxløff och Nybe, och her Niels ther emodt schulde beholde Verum kircke, och vii paa forne mestter Christierns ordt vntte hannum vor presentatzs paa samme kircker, dog saa handt loffwet och tillsagde oss ellskelige mestter Claus Gortze, ercen vti Riipe, vor canceller, att hand met thet aller fyrste skulle skicke hannum thill honde thendt presentatzs, szom forne her Niels haffuede paa same kircker, huilcket handt tog icke gjorde. Och noget tiidt her effther tha haffue paa thet nye igenn mageskyffwet met huer andre, saa att forne mester Christiern schulle igenn beholle Verum kircke, och her Niels schulle beholde Voxløff och Nybe, och mestter Christiernn schulle flye her Niels vor presentatzs ther oppaa, och her Niels schulde flye hannum igenn verdiige ffaders her Iwer Mwneks, biscop till Riipe, collatzs paa Verum kircke, hwilcket forne her Niels giordt haffuer, och ey fforne mestter Chrestiernn Hwiidt haffuer skicket hannum vor presentatzs, szom handt loffwede oc tillsagde hannwsn. Och haffuer forne her Niels nw haffdt her for oss tillstede hogborne fyrstis konning Christierns presentatzs paa same kircker och capelle, heell oc holddenn vti alle maade, huilckenn presentatzs vii aff wor sunderlig gunst och naade haffue fuldbiwrtdt, sambyctt och stadtfest &c. cum clausulis consuetis. Och haffue vii aff samme gunst och naade vntt och tilladet och met thette wortt opue breff ynde och tillade, att forne her Niels Persszenn maa och schall nyde och beholde forne kircker och capelle quitt och frii met sin rentte och rettighedt effther konning Christiernns breffs lydellsze vdenn alldt beswaaringe met subsidio, gesterii eller andre biscoplige tyngge, szom andre hans forfedre thendt samme kircke friistt nøtt och brugtt haffue, vndertaget aldenistte cathedaticum och visitationis pendinge, huilcke hand skall vdtgiffue, effther szom nw och aff gammell sedwaan veret haffwer. Thi forbiwde vii alle, ehwo the hellstt ere eller vere kwnde, andelige och verdtzlige, forne her Niels Persszenn her emoedt hindre eller forfang att gøre i noget maade under vortt hyllestt och naade. Datum tisdagen nest effther

Gudtzs legomms dag, paa wortt slott Gottropp. Rel. Dns. rex per se. III, 52 b; C, 192.

1529 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, at en gård i Sønderup, som tilhører Korsbrødrene i Viborg, er indstenet og ligger mellem 2 gårde sammesteds.

ÆA IV, side 269, Registratur over Antvorskov Klosters breve, XX 5.

Ett thingswidne vdgaait thill Hornum herritz ting, att enn gaard vdj Sønderup, som ligger till korszbrøders gaard vdj Wiborgh, er jndsteenit emellom thuende andre gaarde der sammestedtz. Daterit anno 1529.

1529 (2)

Mogens Gøye, Erik Banner, Jens Hvas og Johan Friis' dom, at en gård i Sørup, Peder Ridemand hævder, var forældrenes, tilhører Aalborg Hospital.

NLA, Aalborg bisp, CI-1, Fortegn. på ældre gavebr., fasc.3, nr. 2.

Mogens Gøies, Erik Banners, Jens Hvasis og Johan Friisis domb, at den gaard i Siørup, som Peder Rimand sagde at have været hans forældres haver tilforn Hospitalet tilhørd. 1529.

1529 (3)

Dom at Mogens Gøye, rigets hovmester, Erik Banner, rigsmarsk, Johan Friis og Jens Hvas har dømt, at et sandemæmdstov af Hornum herred, hvorved de havde tilsvoret nogle bønder en jord i Sønderup mark som et enemærke, ikke var lovligt. En anden dom som biskop og bymænd afsagde, at Malthe Lauridsen (Viffert), Baltser Maltesens fader var tildømt ejendomsret i Sønderup mark efter sin lovhævd. Fremlagt i sag ved rettertinget 22.2.1546, se her.

en Dom Som godemend Hr. magens gøye then tiidth danmark riges hoffmester, Erich Banner, danmark riges marsk, Johan friis och Jens huas hagde wtgiffuith wnder dato Mdxix lydends, att Sandmendt ij Huornum Herith, som hagde rebith marckschell och tilsuortt forne byndr i Søndrop same iordth for retth enemerk paa forne Syndrop marck, och war the indt dømptt med føllig och the mend wtj the stockeneffnth tha ij retthe war laugdth lydends, att forne Sandmend icke hagde suortt marcschel, att bødhe mod bundhen och oss er, Dels ephther en andhen dom, som bijskop och bygdemendh hagde wdgiffuitt wnder dat. Mdxix lydends, att malthi laurssen, forne baltser maltissens fader, war dømpt tiill att nyde sijn eigendom wtj forne mark ephther hanns laugheffds lydelse, och the loffue som forne byndhr hagde giffuitt, att the icke dreffue hans mark, war dømpt magtesløss er, Dels ephther wortt egitt Stadf. breffue offuer forne Dom och andre breffue er.

26. april 1529

Vidne om Per Christensen i Sørops skøde på en gård i Abildgaard.

ÆA II, s. 297, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K49.

Jtem eth tingx vinde aff Hornumherrit effther Per Cristhenszen i Siøtrup skøde paa enn bundgard y Abilgard. Datum mdxxix feria 2a ante Filippi et Iacobj.

3. juni 1529

Ove Lunge til Tirsbæk, vidner, at han er blevet overens med Niels Lykke, som havde sin fader Joachim Lykkes fuldmagt ang. Rodsted. Ove Lunge sælger for 250 mark Joachim Lykke al ret, som Søren Munks søstre Gjertrud og Anne Munksdr. med sin husbond, Jens Trugilsen (Truelser), udstedte til ham på Rodsted efter Søren Munks skøde til Joachim Lykke på Rodsted.

RA, *seddelregistratur, godsarkiver, Torstedlund nr. 47*. Perg. [5] segl, heraf 1 segl og en voksklump bevaret. Original i RA, perg. saml. Torstedlund gods. Omtalt i NLA, Restrup godsarkiv, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 67 med tekst: Ove Lunge til Tyrsbæch hands Skiøde til Juchum Lykke paa Roestædgaard. Dato af Aar 1529.

8. juli 1529

Mester Christiern Hvid og her Niels Pedersen, præst i Nibe, bliver enige om at bilægge deres strid om Vokslev kirke, som Christiern Hvid skal han have, hvis overlever Niels Pedersen. *Fr.I.s danske Registranter, s. 219*.

Mester Christiern Huid och her Niels Persszenn vdi Nybe ffinge briefue, att the bleffue venlig och yell forligtte om trette, som thennum emellom vaar om Voxleff och Nybe kircker, saa att forne her Niels schall nyde och beholde samme two kircker szin liiffuis tiidt, och hues handscriffther, som the emellom thennum giordt haffue, schulle vere døde och mactteløesze och ey thennum vdi noger maade emellom huer andre paa nogre siider till schade komme. Daag szaa, om Gudt thet forseett haffuer, att mestter Christiern Huid offuerleffuer forne her Niels Persszenn, tha schall forne mester Christiern haffue regressum till forscreffne Voxleff och Nybe kircker. Datum in castro Haffnensi, quinta feria post festum visitat. diue virg. Marie. Dns. rex per se. III, 65 b; C, 208 b. Smlgn. 1528, 16 Juni.

11. juli 1529

Et sognevidne, at Stig Vestenie skødede en gård i Bislev og gården Erumkobe i Bislev sogn til Bislev kirke under bisp Niels Friis i Viborg.

ÆA II, s. 302, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K92.

Item eth sogne vinde at Stig Vesteni (B: ett papir sogenwintne att her Stij Westenij gaff en gard i Bitzleff til Bitzleff kircke. Mdxix) solde oc skøt till biscop Niels Friis i Viborg Erumkobe marck. Datum mcdxxix søndag sancti Kels dagh.

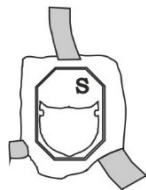
1. november 1529

Hornum herreds ting, Alle Helgensdag, mandag. Sandemandsbrev på Vestergaard i Klæstrup. Peder Sørensen Ridemand, herredsfoged, Lars Efleusen, Svend Jensen i Brasted, Søren Jensen i Hjeds, Jens Andersen i Sønderholm og Lars Laursen i Ellidshøj vidner, at Laurids Nielsen, prior i Aalborg Helligåndshus fik vidne af Thomas Jensen i Buderup, Jacob Pedersen i Buderup, Anders Nielsen i Abildgaard, Niels Bonderup, Peder Dunn, Lars Laursen og Jens Andersen i Sønderholm og Anders Mogensen i Kirketerp, der vidnede, at sandemændene kundgjorde deres tov, først fra en sten i midt åen, så på vestsiden af

åen og op ad bækken til en sten, som de satte, nordpå ad en vej til de ”andihøffd”, hvor de satte en sten, østpå langs ”andhøffd” til Kragehøjen, så sydøst til den gamle skelsten øst for bjerge” ved den anden bæk ... og ned i bækken ...ret ... som...

NLA, Perg. saml. nr. 236. Perg. [6] segl i gult voks. 1. Peder Sørensen Ridemand, utydeligt. 2. tabt. 3. Søren Jensen i Brasted, utydeligt, tolkning usikker. 4. Søren Jensen i Hjeds, utydeligt, tolkning usikker. 5. og 6. tabt. Tidligere i Lundbæk godsarkiv, G139. Omtalt i H&K 1912-14, s. 311.

Alle mendt thette breff Ser ellr høre læse hilse wij Pieder seurens¹, fogeth tiil huornum heritz ting, lass Efleuss, Suend Jenss³ j brastdh, Seuren Jenss⁴ j Hietz, Jens Andersen j sønderholm oc lass Laurss ij ellidshøf Evendelig mz guth, kundgiør mz thette wort obne breff anno endz Gutz bijurd mdxxix then mandag som alle helghens dag saa war tha war skickith for oss paa forne huornum herrits ting oc for menige herritsmen som then dag ting søgte meth hethrlig maij hr Laurs nielss, prior i then helghands Huus wdj aalebürg, huilcken ther lofflig esket fick och framledde eth fult weeldigt tings vithe aff otte troo Dannemaij, Som er Thomas Jenss, Jacob pss j budrop, anders nielss j abildgaard, niels bundrup, p duun, lass laurss, Jens Anderss j sønderholm och ands moghenss, huilcke forne viij dandmen wonde oc sagde paa there gode tro siel oc sanden, at thi hørde oc saa henne alle fire stocki same dag paa forne ting sandmendt af forne huornum ht ludelig kundgiorde oc tilstodh thir lougheeffdt som the logligh giorth haffur om vestergaard i Klestrup som the lofflig tillkr-effuit war i saa maade, fførst en steen i mit strømme i aaen paa thn westside oc saa opp at hufit skyffte then beck vdj oppath til thn steen, som the satte offuen wed aff same grøft skyffti beck oc saa nør ath mz enn vej thil the andihøffd, som the satt then anen Stien oc saa øst mz andhøffd til Kragehøffen oc saa øster oc søndr til then gamle Skelsten, som the fand østen wed bergt hoss then anden beck mz fløet och welken wed som plovet fond? wed skilsten och nid i becken reth som thr oc søndden for offr vilburdige mants Erick nielss af Kye hans egen Breffs ludelse ... thr til forne icke hølles gotz raedestrup ene deld Oc tils so nest norden for ett leij joord thr til vestergord i Klestruplund rette endiel mz so alle ret ... haffue aff arld tiidt aff forne ?plov obent skreludelse Di thr til frij forlig og for... offuer all Klestrup marck som hel. aff gamel arilds tiid haffue haffueth. at the saa wotne for oss oc at saa er gutz sandhed the witne wij ens wor Ind Segl henginds nethen for thesse wort obne breff. Date Anno die et loco supradictis.

1. Peder Sørensen Ridemand

3. Svend Jensen i Brasted

4. Søren Jensen i Hjeds

14. november 1529

I en sag mellem biskop Jørgen Friis i Viborg og kantor Niels Friis i Viborg ang. Sebber Kloster, som Frederik 1. havde pålagt 5 adelsmænd at afgøre, nævnes at 6 synsmænd af hhv. Slet, Aars og Hornum herreder havde synet klosteret, som var meget forfaldent, både kirken og det hus, som fruene var i, ligesom skovene var forhuggede. *Frederik den Førstes danske Registeranter, s. 239.*

1530 (1)

Tingsvidne af Hornum herredsting, som Christen Pedersen i Svenstrup havde taget ang. Aalborg Vor Frue Klosters hus i Nibe.

ÆA III, s. 25. Register paa breffue paa Olborghusz ao. 1573, BB11.

Ett breff aff Hornumherridtzting, Cristen Perszen i Swenstrup haffuer thagitt, ett hus anrörendis, wor fro closter haffuer i Nybe. Datum 1530.

1530 (2)

Tingsvidne af Hornum herred, at Christen Pedersen i Svenstrup havde æsket sognepræsten hr. Niels (Pedersen) i Nibe ang. adkomst til tre huse i Nibe, men at der ingen adkomstbreve var fremlagt.

ÆA III, s. 25. Register paa breffue paa Olborghusz ao. 1573, BB12.

Ett things wiidne samestedtz (Hornum herreds ting) wdgiffuitt, lyder att Cristen Perszen haffuer eskitt her Nillszis i Nybe adkomme paa trij hus i Nybe och jngen fremkomme. Datum 1530.

1530 (3)

Tingsvidne af Hornum herreds ting, at Joen Madsen (Viffert, til Torstedlund) lå syg og ikke kunne møde på tinget.

NLA, G141-1, Restrup gods, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund gods, nr. 265.

1530 (4)

I en rigens dom 25.5.1541 i sag mellem Jørgen Steen og bisp Jørgen Friis til Krastrup ang. en søsterdel i Rodstedgaard fremlægges Jørgen Steens brev af 1538, at han har modtaget betaling. Se 25.5.1541.

Tiisliigeste y rette lagde handt eth andet forne Iørghen Stens breff wnder gutzs aar 1530, lydendes at handtt hagde bekiendt seg vp at haffue baaret aff her Iørghen Fiiiss 40 marck rede pendinge, eth stycke ledisk for 40 marck oc 4 kiør vti sin betalling fore thet gotz, hand kiøpte hannem aff oc lodt hannem oc hanss arffinge qwith oc frii fore samme pendinge y alle maade, som samme breffue ythernmerd wtuiser, och satte vti rette, om forne her Iørghen Friiss ey burde samme systherdeell y Rodstet met thet andhet gotz at nyde oc beholde epther hans breffuis lydelse, eptherthii thet hannem so skiøt wor, oc the hagde optagiit hans betallingh.

11. juli 1530

Jens Jebsen, den tid foged i Hornum herred, Jens Jensen, Peder Sørensen og Terkild Andersen udsteder 1530 die Ketilli conf. vidne, at Ebbe Pedersen

var på Hornum herreds ting og fik tingsvidne af Anders Mogensen, Jacob Pedersen, Laurs Laursen, Knud Pedersen, Peder Sørensen, Terkild Andersen og Niels Jensen, at han samme dag kundgjorde noget (ulæseligt) om jordegods tilhørende Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund.

RA, perg. saml., godsarkiver, Torstedlund nr. 48. Papir. Ca. 208 x 95 mm, plica 38 mm. [3] segl i grønt lak på papiret, meget beskadigede og delvist ulæselige. Påtegning på bagsiden: 1530. Nr 265. Wedel, Kolding.

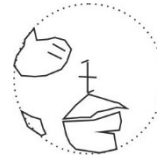
Alle mend thette breff sier ellr høre lessæ helss wii iens ibssen,¹ then tiid foget tiil hornum Hrs. tingh, jens Jenssen, p seurenssen atz wolstrup oc terkild anderssen euendelig met gud ... aar mdxxx die Kettil ffsstos ther var skicket for oss oc dannem. pa forne ting beskeden mai ebi pssen huilcken lofflig esket oc fick eth fult tings winnde af viij dandemen, som er anders mogensen, jacob perssen, lass laurssen, jens jenssen, Knud piessen, p jenssen, terkil anderssen oc niels jenssen huilcke forne viij dandemend samdirectelig wunde pa thris gode troff sell oc rette sandungen, atij thii saa oc hørde same dagh pa forne tingh ebii p.ssen stod for tings ~~winde~~ domb kundgorde, att velb.irdigh mai jon matsen liger oppa hans fegang och ... hans ... huilcken sam hied oc juar for segg han andr steds fick gudts vilde han (papiret itu her) kome tiil hanss forletth ighen. In cuj rei teste ... mez indsignet impresse.

1. Jens Jebesen

2.

3.

26. august 1530

Biskop Jørgen Friis i Viborg, som 1529 forlagde residensen til Hald, kom 26.8.1530 til Viborg i anledning af en privat sag med den lutherske borgmester i Viborg og sandemændene i Hornum herred. Sandemændene stævnes ang. et syn af Sebberkloster, som de havde foretaget sammen med 6 sandemænd fra Aars herred og 6 sandemænd fra Slet herred.

Kirkehist. Saml. 5.bd 1869-71, s. 542. H.F. Rørdam og s. 762, A. Heise jf. Kr. Erslev, Fr. I's registrant, s. 239.

19. november 1530

Viborg landsting. Klage fra hr. Christen Mogensen, forstander i Aalborg Hospital, at en rebning ulovligt havde frataget hospitalet en fjerding jord i Vokslev mark, som hospitalet i over 11 år havde haft ukæret, at hjemmelsbrevene var indsat i Helligåndsklosteret, og landsdommer Jens Hvas havde forbudt ham at befatte sig hermed, før han og Axel Gøye kom tilstede. Rebsmændene mødte ikke. Jorden tildømtes hospitalet.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster. 2 huller i dok.. [2] segl. 1. F. XLIII. 28. 2. Omskrift: iens olufsen. Påtegn. på bagside: Nr 3. En Landstingsdom om Woxlef mark tildømt Hospitalet Anno 1530 (1540,

udkrasset). Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 148, og NLA, Aalborg Hospitals revers. 1749-98 jf. Adkomstreg. *Helligåndskl nr. 527*.

Moghens Mwnck, landzdomere wti Nørjutland, Jens Scriffwer, landztingshører ibidem, gjør witterligt for alle mett thette wort obne breff, aar effther Gudz byrdt 1530 lefwerdagenn nest for sancti Clementis dag paa Wiburg landzting war skicket her Cristhenn, forstander tiill hospitall i Alburg, oc haffde hiid steffnet rebs menndt aff Hworwmherret for Woxleff marck, thee repte och repte hospitall i Alburg en ferinngge jorde bort offwer ald Woxleff marck, som eyermenndt repte hendhe tiil i fiwffuer. Tisligiste bewiste hand mett leffwendis mendz røst, at [then] ferrinngge jorde haffwer werit tiil forchreffne hospitall w[last] oc wkierd i 40 ar oc mere. Oc beclagit forschreffne her Crist[henn, at]t hospitals breffue er indsatt i then Helleandz closther, oc hanum er forbodhen aff Jens Hwass att befatte seg mett samme breffue, fore end hand oc Axell Giø kommer tillstede. Och forschreffne rebs mendt sad offuerhörig hieme oc wille icke møde eller [skicke] nogenn paa theris wegne, som rett wille plege i then sag. Thaa sagdis ther saa paa for rette, att effther forschreffne hospitall bleff rep[t] en ferin[g jo]rde tiil i fiwffuer oc haffuer nw aldelis rep hende ther wdt ... effther forschreffne hospitals breffue er her Cristhenn forhindret hanum for[bodh]en, hand skall forsware hospitals gots mett, er thet reb giort mett wret oc bøør macteløss att were, oc forschreffne hospitall en ferinngge jorde bode wti agher oc eng offwer ald Woxleff mark at haffue, nyde, brwge oc beholle her effther som then till tissze, ssaa lengge nogenn kommer her mett betther bewissninge oc wille were i rette. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus inferius appenssa.

6. december 1530

Skifte efter Henrik Knudsen Gyldenstjerne, til Restrup og Iversnæs, + 1517, gift med Karen Bentsdr. Bille til Søholm, +1540. Godset deles mellem børnene Knud, Mogens, Jørgen, Otte, Christoffer, Gabriel og Margrethe Gyldenstjerne og moderen i 8 dele, idet søsteren og moderen arver lige med brødre, dog ikke i hovedgårdene Restrup og Iversnæs.

RA, privatarkiv på papir, nr. 758. Knud Henriksen Gyldenstjerne. Omtalt i Th. Poulsen, Store Restrup. Hen angives ukorrekt, at Restrup tilfaldt Gabriel Gyldenstjerne. Trykt i Danske Magazin IV, s.177-180.

Wii Knudt gyldenstiernn, aff guds forsiunn Electus tiill fyensk bispedom, Magenns gyldenstiernn, ridder, høffuitsmand paa Agershuss Slott wdj Norge, Jørgen gyldenstiernn, kongelig mayestads Secreter, Otthe, Christoffer och Gabriel gyldenstjernn Giøre witterligt for alle mett thethe wortt obne breff, att som wij nu wdj the hellige trefoldighedts naffuen haffue holdit offuer et welligt, Kierligt skjiffthe mett huer andre och skjiffthit och deelt thet som nu er wor Kiere faders, hanss Siell gudt naadhe, hans arffue godts Och ther Indt tiill oss anamitt wor Kiere Søster Margrethe gyldenstiernn wdj ligge skjiffte loedt, deell oc rettighedt wedtt oss brødre, bode i wor faderlige arffue godts, Kiøbe godts, pantt, løssøre, boe och boskaff, Inthet wnderthagen, dog wndertagen i begge hoffuit gaardene Iuersnes oc Reffstrop, om hun noghen tidt giffit worder,

tha nyder hunn ther Endlig icke mere end sijnn anpartt. Thisligste oc ther effther skiffthet ther wdj met ligge Wore brøders parthe Bentthe och frannch huess siele oc gudt naadhe Oc ther stenddig haffuer wor Kiere moder annamitt thier diell hendhe mett Otthe wor alfader Och wor søster haffue wij aff rett ther aff ligge partt och diell widt oss brødre.

Ther nest haffuer wij skiffthet thett Kjøbe gods oss alle emellom i Othe dele och huer fangit thend partt oc deell som lodenn hanom gaff. Ther effther haffuer wij endrecthelige giort oc beslutthet en thale oss alle emellom om Iuersnes hoffuit gaardt, ...?Okidt, ?obrandtsø, ?Sousbye, ?Spartornn, ?rigbro met alle theris rettthe tilliggelse, som ther nu tilligends er, Inthitt wndertagettt fiskekerije ellr andht Ingen herlighedt skall nu paa thend tiidt bliffue wskijffthett. Och ther om saa i mijndelighedt handlett mett wor Kiere moder, att hun same forne Iuersnes gaardt met oc the andre forbeneffuende godts oc eijndom skall haffue wdj beffalling att handle oc gør alles wor nytthe oc gaffuen ther wdj Oc andr ther aff regnskaff skal gøre antthen aff fijskerij oc alle andhn dell, som ther er wpboren oc wdgiffuen skal oss alle ligge emellem skifftes Oc tha wor moder oc søster thaa ligge wedt oss brødre aff same rettthe oc forthe. Oc ther wdoffuer haffuer wij forne brødre mett willg oc fuldbiurdt bodh wor moder oc søsters giortt slig en endelig beslutning, samtycke oc fuldbiurdt oss emellom, som her effter følger, huilcken som wii nu alle huer besonderlignn stafesthe och fuldbiurdhe i krafft och magt thesse wort obne beseglett breff wedt fuldt magt at bliffue wdj alle sijne ordt, punncther och articelle, som huer effther følger Beplictends os ther tiill paa wor gode thro, ere oc loffue wdj alle maadhe ther saa wbrødelig at holdhe skulle, først att alle thend stæedt oc tiidt same forne Iuersnes mett oc allt thett forbeneffnnde gods, eggendom oc rettighedt saa wpskijfft stander skulle wij alle oc eller och Ingenn aff oss haffue magt ther tiill, antthen at sellie, pantsetthe, giffue lone, affhendhe, mageskiffthe eller i nogen andhen maade at forkome, forandre eller affhende, lidtt eller møgit tiill en eller andenn aff same gaardt, godts eller eijndom enthen wdj en maade eller andenn. Och huilcken aff oss heer emodt gørend Worder Tha beplicthe wij oss alle oc huer besønderlig wdj same wort obne breff thess Ingen nøffue eller magt at haffue wdhen huess ther wdj mett alles wor beuillige oc samtycke skie kuund. Oc ther offuer om noghen aff oss kome for noghen offuerfaldts skade, thet gudt almach theck naadelige wilde afuende, ther wort seg enthen emodt Kongelig Ma.ts eller noghen anden ther skall oc Ingen aff oss magt haffue enthen i Liidet eller møgit at forbrydhe tiill och eller andhen forgøre eller forkome aff forne godts eller eijndom i nogle maadhe. Thij wij aff alredhe tilforen emodt huer andre forsagt haffue, at Ingen aff oss skall sielge eller Wedhe sijnn anpartt ther eblantt huer stor eller møgit thend neffnes Kandtt forr thet endelige skiffthe oss ther om emellom giortt bliffuer Och om noghitt enthen hiemlige eller obenbar erre emodt aff noghen aff oss giortt bliffuer bepligthe wij oss som forsrh. et stander thess wdj Ingenn maade magt at haffue.

Item haffuer wii brødre och wdj ligge tilfallen som for.ne stander sagt huer andere thill at suare aff oss skall ellr maa fuldmagt at haffue nogit af wort gods, som oss nu tilskifftet er eller heer effter tilskifftet kandt att selge, pantsetthe eller i nogen maade att afhende føre endt hand finger samtøcke wedt oss hanns

søskenn. Oc ther som noghen sidenn aff oss will affhende noghen aff same eijndom Tha beplicthe wij oss alle thiss eij at skulle gjøre ennthn att Sellie eller pantsetthe forr hand loglig Lagbiuder hanns eggen syskenn thett først, Oc huess ther emodt gjør skall aldeless Ingen magtt haffue.

Item the fellis skouffue oc fiskeuandt, som oss nu i fellidt emellom skjiffthe err, Tha skall Ingen aff oss magt haffue att brugge wdj same skoue enthen mett hug, oldensuijenn eller Jagt yddermer end som hanns fellig thaall oc tilsiger oc Tesligste oc wdj fiskeuandhen mett fiskerij oc thagskyredt, huem heremodt gjører, hand skall stande thenn andhen tiill retthe therfor oc haffue thess wdj hanns mijndhe. Item om her effther findes noghit godts som nu paa thene tiidt icke haffuer werrett tiill skjiffthe oc hører oss alle thill, tha skall thett same kome oss alle thill, oc skiffte oss emellem tiill godhe redhe. Giør oss noghen aff oss Kost ellr thæringe thiill at dele sliig godts Indt mett Tha giffuer hanom huer som loulig stander giæld igien ligge som hand thager i godtsett. Item om noghen aff same godts bliffuer noghen aff oss afuonden entthen met Kirkelog ellr landslog Tha bepligthe wij oss huer besønderligenn att wdlegge thenn som saa sijtt mister Inden sex ugger ther nest effter saa gott godts igienn bodhe i skyldt, egendom oc leijlighedt. Dog ther som noghen lader bortselge aff sin eijgdom for sam forsømelse tha bliffuer thett hanns egen skadhe. Item ...sraberij skall oc overk.. skouff nyder huer sinn fellidt wdj ligge som thet er tilskijfft, och huer brugge ther wdj liggeruess som forscr.t stander. Skall oc Ingen aff oss forne kreffue noghen wpbørsell aff forne godts eller eijgdom oss emellomer skjiffthe som forscr.t stander end affkalding er skeudt oss emellom. Tiill huess witnesbyrdt att saa er wdj sandhedtt som forscr.t staar haffue wij forne brødre Ladit henge wor Indsegle nedhen for thethe wort obne breff som giffuet paa Iffuersnes Sanctj Nicolaj Episcopi dag Aar Icendtrigesimo.

1531 (1)

Kongen befaler landsdommerne og bispen at stævne Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund og herredsfoged Peder Ridemand i Hornum h. for rettertinget i en sag om indførsel i Joachim Lykke til Østrups gods.

Kr. Erslev, Fr. I's registrant, s. 367.

Item her Iachim Lucke til Østrup schall haffue en beffalning til byspen aff Wyborch, Ienns Hwas til Kaes, Cristiern Sommer tiil Gendrup, Pouel Styesszenn til Trennerup och Cristiern Styge til Randrup, att the vdi retthe steffne for thennum met thet alderfurste Ion Matszenn mett alld hwes wytnishyrd, hand haffuer att bewyse met, szo hannd loglig och skellig lod lesze then vj wger steffning, vdgyffuen aff rygens canceler, met then indførsell, hand haffuer til forde her Iachim, som forde her Iachim formener sig, hand haffuer met wretthe, och forde steffning icke loglig och skellig att were lest, och thes lygiste att steffne Per Rydemann, herrisfoget tiill Hernomherrett, och badhe the alle, som haffue borett wytnisbyrd met forde her Iachim och Jon Matszen om forscreffne steffning, att mødhe for thennom och tha grundeligen granske och forffare om forscreffne indførsell och steffning, och dømme thennom endeligen wdenn nogenn forhalinng och gyffuer bescreffuit, hwes the szo gransken-dis och forffarendis wordhe, som the wille answare for Gud och were bekend.

1531 (2)

Frederik 1. stadfæster Skt. Hans Klosters skøde på gård i Sønderup.
ÆA II, s. 380, Register på Skt Hans kloster i Viborgs breve, Slettherritt, Hornumherritt och Fleskomherritt. O9.

Enn kong Frederichs stadfestelsze offuer itt eyer mendtz breff paa enn gar-
dsted j Synderup. Mdxxxj.

1531 (3)

Et brev til Gabriel Gyldenstjerne til Restrup af han må lade fiske ud
for Binderup Hage (Sønderholm sogn) så langt som hans ejendom rækker.

Item eth breff [till] Gabriel Gyldenstjerne, att hand ma[a] lade fyske i thet
wandt for Bynderup hage, saa widt hans grund recker. Rel. Her. Otte Krumpen.
Dansk Tegnelsesbog 1531-1532, Frederik den førstes danske Registranter, s. 361.

1531 (4)

Ith vpstandelsze breff (Til Gabriel Gyldenstjerne til Restrup) paa en gaard,
liggendis vdi Synderholm, som bispen af Wiborg och Mogens Munck haffuer
dømppt hannom fraan, saa lenge at saggen kommer ind for myn herre och Dan-
marcks riigis raadt. Dus. rex per se. *Dansk Tegnelsesbog 1531-1532, Frederik
den førstes danske Registranter, s. 361.*

1531 (5)

Ith andit vpstandelsze breff, att her er beret for myn herre, att forne Gabriel
Gyldenstjerne haffde eskit nogen riidmend, och samme riidmend slogis vdi
Wiborg, och ther fore dellis the, och these ij mend aff samme riidmend, som
er Mas Seuerinszenn i Gelstrup och Terckil Anderszenn i Dalsgard, haffue be-
uisning, att the ware icke hoss, then tiidt the andere riidmendt, som ware met
thennom tilleskit paa samme *sag*, gjorde then vplob vdi byen, och liguel for-
follis met delle, ligerwiis som the ander, som gjorde samme byfrid. Thy haf-
fuer myn herre vodt och tilladet, att samme delle met forne ij riidmend, som
icke met ware, skal aldelis vpsta, till at samme *sag* kommer ind for myn herre
och Danmarcks riigis raadt etc. Dns. rex per se. *Dansk Tegnelsesbog 1531-
1532, Frederik den førstes danske Registranter, s. 361.*

1531 (6)

Et brev hvori Niels Jepsen spørger om han var skyld at en tyv blev hængt.
Sagen drejer som om Niels Jensen, der uskyldigt blev hængt på Hornum her-
redsting af bl.a. Terkel Andersen i Dalsgård i Vokslev Sogn. Se 1532 (2).

Idem etth breff, szaa at Nels Iepsszenn war skyckit for k. Mat paa then ene
oc nogne bøndher paa then andhen sidhe, oc atspurdhe forne Nels Iepsszenn
thennom, om hand var skillue wti en tiiffs dødh, szom bleff hengdth etc., szom
han wiil selff itthermere forclare, nar k. Mat. komer tiil Nesbyhoffuit. *Frederik
den førstes danske Registranter, s. 356.*

2. juli 1531

Følgebrev til Vor Frue Kloster i Aalborgs bønder og tjenere, at klosteret fremover hører under Aalborghus, og at de skal svare til Axel Gøye.

Kr. Erslev, Kong Fr. I's danske Registrant, s. 145. Omtalt i J.P. Stenholm Aalborg klosterhistorie, s. 61.

Axell Gøye fik Følgebrev¹⁾ til alle Bønder og Tjenere, som ligge til Vor Frue Kloster i Aalborg, at han skal annamme samme Kloster til sig, og at de ikke skulle svare eller høre andre end ham etc. Cum claus. consv. Huerringe, ipso die visitat. Marie. Dns. rex per se. III, 93 b*; C, 238; T, 5b.

¹⁾ I Tegnelsesbogen er brevet overstreget og det tilføjes: skal registreres.

10. juli 1531

Tingsvidne af Hornum herred om sandemændstog mellem Restrup og Hasseris, mandag før Skt. Ketils dag. Peder Sørensen, herredsfoged, Anders Mogensén i Kirketerp, Terkild Andersen i Dalsgaard og Knud Sørensen i Abildgaard, vidner, at Anders Pedersen, slotsfoged på Aalborghus, fik vidne af 8 dannemænd, Jacob Pedersen i Buderup, Terkild Andersen i Dalsgaard, Lars Laursen i Volstrup, Lars Sørensen i Ellidshøj, Turi Turisen i Hæsum, Christen Justsen i Suldrup, Anders Mogensen i Kirketerp og Jens Andersen i Støvring, der vidnede, at de hørte 8 sandmænd i Hornum herred, Jørgen Hansen i Raakilde, Mads Sørensen i Gjelstrup, Lars Christensen i Volstrup, Thomas Pedersen i Snorup, Gunde Jensen i Busted, Niels Brun i Ellidshøj, Søren Jebsen i Volstrup og Jens Olufsen i Svenstrup bekendtgøre deres tov om skel mellem Hasseris og Restrup, som Gabriel Gyldenstjerne til Restrup havde krævet. De holdt da i Hestevadet ved Restrup og gjorde så deres tov sydpå midt i åen og østpå til de gamle skel og nordpå til stranden og svor, at det var ret markskel.

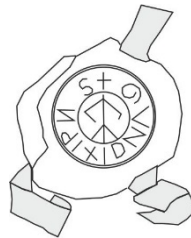
Arnemagneanske Institut, Dipl. Dan. X nr. 1. Perg. [12] segl, grønt voks, overtræk brunt voks. 1. Peder Sørensen Ridemand. 2. og 3. ulæselige. 4. Gunde Jensen Jude i Busted. 5. Jacob Pedersen i Buderup. 6. tabt. 7. Lars Laursen i Volstrup. 8. tabt. 9. Turi Turisen i Hæsum. 10. Chr. Justsen i Sulstrup, lånt af Jens Andersen ? 11. Anders Mogensen i Kirketerp. 12. Jens Andersen i Støvring. Påtegning på bagsiden: Sandmensbreff paa restrop kier. E. 44 Fascic 10 No. 1. ~~No 8.~~ Nr. 25. med nyere hånd: 1531. Kopi i NLA, Restrup gods, G141-1 og er sammen med dok. af 7.5.1515 og 29.5.1534 indført på samme ark. Påskrift bagpå: No 76. Omtalt i RA: Fortegn. over arkivalier på NLA-Vib. før 1559 og i Restrup godsarkiv, G141-1, Design. på adkomstbreve 1763, nr. 41.

Alle mend thette breff seer ellr høre lesse helse wij per seurensen,¹ foget till hornum herits tingh, anders mogensen i Kircketorp, terchil andersen ij dalsgord och Knutt seurensen⁴ ij abellgaardt ewindeligh mett gudt och Kundgiør wij for alle mett thette wortt opne breff aar ephther guds byrdt mdxxxj then mandagh nest for stj Ketillj confions dagh paa hornumherits tingh war skickitt for oss anders perssen, slotsffogitt till ollborighshus, huilcken thr bedd och fick ith fult standends tingswitne aff otte dandemend, som er jacob persen⁵ ij budrop, terchill anderssen i dalsgord, las laursen⁷ i olstrup, las seurensen ij ellitshøff,

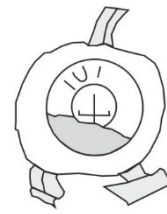
turi turissen⁹ ij hersom, christen josten⁹ ij suldrop, anders mogensen ij Kirck-
 etorp oc jes anderssen ij støffringh, These viij forne dandemend alle sandrect-
 lige wotne paa there siell och sanden, att the saa och hørde same dag paa forne
 ting fore them stande viij sandmend ij hornumherrit, som er iørgen hanssen ij
 roekiel, mattis seurensen i gielstrop, las christensen ij olstrup, thomas perssen
 i snorup, gundj Jensen i busted, nis brun i ellitshøff, seuren ibsen i volstrup och
 iens olussen ij suenstrop, huilcke ther kungiorde och tillstode for tingsdom
 huorleds the giorde theris thou och eedt, emellom hasserris och restrop, som the
 ware tillkreffde aff erlig och welbyrdige suend gabriell gyllensthiern till forne
 restrup och Kundgiorde att the haffe holtt i hesteadit wedt forne restrup och
 giorde saa theris eedt Sønder aa midtstrømis och østre att thiill the gamell skiell
 tagher, Oc aff forne sønder aa Oc nør att eppther the gamell skiell som Kallis
 sønder paa och nøre paa och till stranden, the suore the rett marckskiell att
 wære emellom hasserris och forne restrup effther then heffdis lydelse, som the
 hørthe for them ij Kieret, som the kune haffe ij hasserris. Att the saa wontne for
 oss oc forne sandmend kundgiorde for tingsdom theris Sandmends eed som
 for er schreuet. till ydermere windesbyrd lade wij henghe woris Indsegle mes
 forne Sandmends Ind Segle nethen for thett Sandmends Breff.

1. Peder Ridemand
herredsfoged

4. Gunde Jensen Jude
i Busted

5. Jacob Pedersen i
Buderup

7. Lars Laursen
i Volstrup

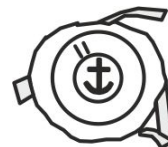
9. Turi Turisen
i Hæsøm

10. Christen Justsen
i Suldrup, lånt?

11. Anders Mogensen
i Kirketerp

12. Jens Andersen
i Støvring (?lånt)

1532 (1)

En befaling at Ies Christiernszenn i Hornumherrit (Ovenover står: Niels Ienszenn, og derover filius [?])

Kr. Erslev, Fr. I's registrant, s. 382.

1532 (2)

Lars Sørensen og Terkild Andersen i Dalsgaard, Vokslev sogn m.fl. lod på Hornum ting Niels Jensen i Nibe hænge. Jens Jepsen i Vester Grynderup, måske den hængtes fader, får oprejsningsbrev, krav på mandebod og at afdøde inden 6 uger skal nedtages af galgen og begraves i indviet jord.

Kr. Erslev, Fr. I's danske registrant, s. 444-46.

s. 91b: Iens Jepszenn i Wester Grunderop opreyszning paa Niels Jenszenns død, som bleff hengd ved Hornwm herritz ting, till herrizting och landsting att forfylge. Rel. Jens Huasz. Jdem protectorium in communi forma.

s. 92: Jens Jepszenn i Vester Grunderop haffuer værith for k. M. met en dom, wdgiiffuit i Randders fredagen nest effther S. Hans baptiste dag siist forleden [28. Juni], lydendis, att her Jacob Lycke, ritter, Marckor Lauriszenn i Sørop, Michell Nielszenn tiill Kellerop, Eric Nielszenn til Kye, Jep Hoffmand, borgemester i Randers, Jes Perszenn, raadmandt ther sammested, Nis Anderszenn i Fardrop, Cristiern Anderszenn i True, Jes Dall i Holltued, Jes Jenszenn i Rold, Nis Jenszenn i Stuetzstrop och Jens Simenszenn i Nyswm.

Niels Jenszen bleff hengd mett wrett och emodh logen och bør att komme i wide iordh och bødis for som for en christen inannd, och alle the, hannom stockett och blockett, och alle the, hannom grebe och dømde, och theris tilhenggere bør att bøde till bonden och kongen effther logen, och huad fall och boed, ther bør att bødis for, bør att staa till k. M. eller huem hans naade thet beffaller, [met flere i] som same dombreff yddermere vduiszer och indeholder, stadfestelsze. Rel. Jens Huasz

s. 94: Iens Ibszenn i Westergryndrup skall haffue et obent breff til thennom, som bygge oc boo vdi Hornom herritt oc ther omkring, som er Las Seuerinsszenn oc Terkill vdi Dalsgardt oc theris metfølghere, som lodt oc met vore at lade henge Niels Jensszenn, som boede vdi Nybe, athe indhen sex vgher effther at thette breff er leset till herritzting, nedhertaghe oc føre vdi wighet iordt forne Niels Ienszens krop vndher theris høggest faldzmoll. Rel. Ienss Hwass.

1532 (3)

Biskop Stygge Krumpen og flere andre gode mænds dom mellem Jens Hansen i Moldbjerg og biskop Jørgen Friis i Viborg ang. en gård i Frendrup mark, som tilhører Ø. Hornum kirke.

ÆA II, s. 305, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K114.

En biscop Styge Krompens och flere godemendz dom emellom bisp Jørgen Friisz aff Wiiborg och Jens Hansen i Molberg om en gard j Frendrup marck, Huornum kircke tilhører. Datum mdxxxij.

1532 (4)

Tingsvidner af bl.a. Hornum herred, at det gods i herredet, som lå til Viborg bispedømme, nu på tredje år har ligget under Hald len, siden biskop Jørgen Friis flyttede fra Viborg. *ÆA II, s. 305, Register paa Viborg Stifts Breve, Nørliiongherritz brefue. A7.*

Item vj tingxuinner, ij af Norliiongherrit, ith aff Lysgardherriy, ith aff Arsherrit, ith aff Hornumherrit, ith aff Helumherrit, thisse forne tingxuintner luder (B: att allt thett guodtz som j same herrit haffuer legitt till Wiborg biskops gaard, thett haffuer legitt till Hald slott paa tridie aar, siden her Jørgen Frisz biiskop fløtt af Wiborg. Anno 1532) oppo thet gotz som haffuer legit til biscopdomt oc er delt under loss tiill [Hald aff] biscop Jørghen Ffriis.

1532 (5)

Tingsvidne, at der ikke havde været givet last og kære på en eng til Skillingsbro mølle, siden den kom til bispedømmet.

ÆA II, s. 302, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K91.

Item (B: Papirs) tings vinde paa enn eng till Skøling brois mølle (B: haffner (ther weritt) giffuitt last och kiere paa nu att were slagin och hen førd, haffuer weritt bieritt til forne mølle, s.n hun kom til bisp domitt). Datum mdxxxij søndag nest for Luce euangeliste.

1532 (6)

Niels Pedersen, præst i Nibe stævnes af rigshovmester Mogens Gøye for gods, han havde taget fra Vokslev kirke og Skt. Josts Kapel og lagt til præstegården og blev dømt pga. udeblivelse.

Kr. Erslev, Fr. I's registrant, s.418.

Her Maghens Gøye haffde steffnet her Niels vdi Nybe for noghet gotz, hand haffde taghet ffraa Woxløff kircke oc sancti Iostis capelle vdi Nybe oc lagdt thet till syn prestgordt, oc bleff ther for nederfeldiget in contumaciam. Dns. rex per se.

1532 (7)

Niels Pedersen, præst i Nibe, stævnes af rigskansleren for nogle penge han skyldte denne, men ikke ville betale. Hr. Niels skulle møde inden 3 uger hos kongen, kansleren eller hans visse bud.

Kr. Erslev, Fr. I's registrant, s. 436. Danske Magazin 3,4, s. 211.

Item en steffningh offuer her Niels i Nybe for nogen pendinge, szom han er meg plictigh oc icke wille betale megh, at møde for myn herre, meg eller myt wissze budt, 3 vgger ephther steffningen er lest.

1532 (8)

I sag ved Viborg landsting 12.6.1542 om markskel om Vestergaard i Klæstrup i Vokslev sogn fremlægges dom af 1532 af Viborg landsting, at Erik Nielsen (Tornekbrands) havde stævnet sandemændene i Hornum herred, da de havde svoret Vestergaard mark i Klæstrup for en endel, men havde været brugt i fællig fra Arilds tid, og marken var svoret fra Rodstrup. Da sandemændene ikke måtte sværge om jordegods, kendes deres tov magtesløst. Se også

1.11.1529 og 12.6.1542.

Item en dom aff Viborig Iantzting vnder guts aar 1532, lydendes at Erich Nielsen hagde dydt steffntt sandmænd aff Huornum herriitt, for the hagde suoret Vestergordts marck i Klestrup till endell, som hagde veret brugt tiill fellig til Klestrup aff arildt, oc suoret hinde egendom tiill fra Radstrup. Tha epterti sandmænd icke mo suære om egendom oc ey helder ved at gange emodt eedt, meden første eedt vedt magt staar, ta vor samme sandmends edt dømpt magtløse oc icke at komme Erich Nielsen til skade, och hannem at nyde sin egendom epter hans lagheffds lydelse, emeden then er vedt magt, eller noget komer met bedre beuisninger etc.

1532 (9)

Blandt fru Mette Albrechtsdr.s gods nævnes et hus i Nibe, sikkert gods efter Axel Lagesen Brok, arvet af datteren Pernille, gift med Albrecht Engelbrechtsen til Torbernfeld, fra hende til datteren Mette, gift med rigshofmester Mogens Gøye til Krenkerup og optræder i hans jordebog fra 1532, hvilken jordebog er afskrevet i datteren Eline Gøyes jordebog af 1552. Huset er muligt blandt det gods, som Mogens Gøye 4.5.1537 anklagede Peder Ridemand for ikke at have taget vare på. *Fru Eline Gøyes Jordebog, s. 273.*

Frwe Mettis Møderne Gods i Himmersyssel, wdi Hornumherrit, Nibe:

Eth huss, ther aff giffuis huerтт aar (afgiften ej angivet).

3. august 1532

Viborg. Landstingsdom udstedt af Mogens Munk og Jens Skrifer i en sag mellem Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund og Jellof Jensen i Haverslev ang. et øde byggested i Haverslev sogn kaldet Nørre Døvelstrup, hvoraf Jellof Jensen påstod, at en tredjedel i 1478 var skødet hans fader, Jes Jellofsen, af Jes Tamisen og havde været lovlig lovbudet til skøde, samt et kong Christian I's dombrev, at han havde tildømt Anne Nielsdr. forskrevne Døvelstrup. Joen Madsen (Viffert) fremlagde derimod Jon Viffertsens mageskifte med bonden Jes Mikkelsen om Døvelstrup imod en gård i Nysum med kongens konfirmation, hvorpå Døvelstrup tildømtes ham. Døvelstrup var ofte genstand for retssager ved Hornum herreds ting.

RA, seddelregistratur, godsarkiver, Torstedlund nr. 50. Perg. 2 segl.

11. august 1532

Henrik Hansen, Borger i Aalborg gør vitterligt at være skyldig til sin medborger Henrik Bartskeer 20 mark danske penninge på sin søn Hans Henriksens vegne og på egne vegne. Derfor forskriver han en årlig afgift på 2 mark i rente af den halvpart i en gård i Aalborg, som han har arvet og tilskiftet sig af sin broder Jørgen Hansen i Raakilde til vederlag for sin anpart af Raakilde (Ellidshøj sogn). Dato. mdxxxij Søndag for vor Frue dag assumptionis. *NLA, DI-5 Aalborg Rådstue, Registrant 1441-1660, s. 5.* Originaldokument med segl, afleveret til Rigsarkivet.

1533 (1)

Hans Jensen i Molbjerg i Ø. Hornum sogn vedgår at have en gård i Fren-
drup i fæste af biskop Jørgen Friis i Viborg. Der er tale om en søn af herreds-
foged Jens Hansen. I Aalborghus lens jordebog 1562 s. 133, nævnes Jens Han-
sen og Hans Jensen som bidragsydere til lægskøer i "Vesterleg".

ÆA II, s. 305. Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K118.

Hans Jenszens breff i Molbiereg huor vdi hand bekiender sig att haffue
en gard j lon och leye i Frenderup aff biscop Jørgen Friisz och efftherkomendis
biscoper for schyld och landgild. Mdxxxij.

1533 (2)

Sognevidne af (Bislev kirkegård), at der ikke var bygninger i Nedermarken
i Djørup, før Niels Pind byggede hus for 32 år siden. Det drejer sig sikkert om
Pindstrupgaard, der endnu eksisterer. Trap, s. 1072.

ÆA II, s. 306, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K123.

Ett papyrs sogenwintne att ther ey war husz eller husze sted, gard eller gard
sted vdi Nermarck wed Dyrdrup før Nis Pind bygid thett husz paa wed xxxij
aar siden. Mdxxxij.

3. januar 1533

Pergamentsbrev, dateret Østrup. Niels Pedersen, sognepræst i Nibe, oplæ-
der fredag næst efter nytårsdag Hr. Joachim Lykke til Østrup (Albæk sogn) et
hus i Nibe, som han købte af Villem Jensen, borger i Aalborg.

FLA, Hverringe gods nr. 21. [5] segl, brudstykke af 4. og 5. bevaret.

8. september 1533

Jørgen Friis, lovhævd på kirkens og bispedømmets gods i Hornum
herred. bl.a. Skt. Mortens mølle i Svenstrup, (Vestermølle), Aagaard i Svens-
trup, Solgaard i Djørup, (eksisterede 31.10.1642 jf. Hornum herreds tingbog),
Kovads mølle måske i Svenstrup sogn. (Dipl Viberg., s. 403).

NLA, Viborg Stift, Hornum h. i Almindelighed. Perg. med seglrem-me. På-
tegning: Anno 1579 torsdagen, som er 8 octbris, bleff denne laudheffd læst
for sandmend paa Kiercketorp marck. Omalt i *ÆA II*, s. 301, K84. Skal ses i
sammenhæng med Brudstykker af Viborg Bispestols Jordebog i de sidste ka-
tolske Tider, jf. *Dipl. Viberg.* s. 197. Afskrift af dok. i *NLA, Viborg Bisp, C2-*
101, Stiftsbogen 1690, s. 79. Dipl. Viberg., s. 187.

Alle mend, thette breff sier eller høre lesze, kwndgiøre vij efft terscreffne
Peder Sørensen i Volstrup, fogitt poo Huormvm herritztingh, Las Laurissen,
Søren Jbsen ibidem, Therkild Andersen i Dalszgaardt, Simen Justzen i
Brastedt, Chresten Pederszen i Swenstrup, Las Sørensen i Ellishøff oc Jes
Anderszen i Støffringh ewindeligen met gud. Aar effter gudtz byrd mdxxxij⁰
mandagen, som var vor frue dagh natiuitatis, poo Huornwm herritts tingh var
skickitt verdighe faders met gud her Jørgen Frisz, biscop til Viborigh, møn-
dighe fogitt Anders Mogenszen i Kirketorp, huilken ther loffligen eskitt oc fick

itt fullt tingsvindne aff viij dannemendt, som er Las Lauriszen i Volstrup, Terckel Anderszen i Dalszgaard, Las Sørensen i Elishøff, Simen Justzen i Brasthedt, Nis Jenszen i Hersom, Jes Jenszen i Huornwm, Cristen Pederszen i Swenstrup oc Jens Pederszen. Tisze forne viij dannemend endrectheligen vondne oc sagdhe poo siell oc sandhen, att the saa oc hørde forne verdighe faders her Jørghen Friszes laffheffts loghøringh, som var Lydick Tamesszen i Longsøø oc Niels schriffuer i Vegerby, huilke tow dannemend ther lydeligen kwndgiordhe oc tilstod, att the var vttj Kirckitorp torsdagen nest forleden, hørde oc saa forne verdighe fader her Jørgen Friis giord sin laffhefftt met prester oc kirckemend, som hannom var tilfwnden aff ffogiden oc herritzmend, oc indworde hand bisdoms guodz oc eydom i Huornwm herritt.

Fyrsth indwordhe hand Kirckitorp met alle sin retthe tillegelse, som nw tilligger oc aff areldtztid tillegitt haffuer, fraa then stien, som stander norden wed Hyllisted søe, saa vester att, stien fra stien, som indstienitt oc indstablitt er, fram at Foldalsletthe til then stien, ther stander i Lønszehøff, saa nør att mølle veyn vdtt til then stien, ther stander i sønder enden aff Tuerkier, saa røden (!) nieder til then stien vesten ved thet gamle andhøffuit, saa østher att til gamle kirckispong att digitt vthj aaen oc aaen sønder wp att til mitthestremme, thet indwordhe hand for kirckiens iennemerck oc en frij prestegaard til Vegerby kircky. Jtem Twoldall met alle sin rette tillegiilsze met en frij iendielsz marck vesten vid gaarden oc huer tridie gresz offuer all Astrup march. Jtem tre gaarde i Lønsøø met fire fering iord offuer alle Løngsøø marck. Jtem fire gaarde i Vegerby met en feringh iorde offuer alle Vegerby marck oc ett degenboell met sin retthe tillege. Jtem en gaard i Brastedt met en fering iorde offuer alle Brastedt marck. Jtem Jlsøø for en frij iendiell til Bisleff kirckij. Jtem Holmagers gordested met all hinders retthe tilleg, Tornbecks mølle met sin tilleg, dam, damsbwnd, flod oc flodsted, inthet vndtagitt. Jtem Solgaard i Dyrup met alle hinders retthe tilligelse bodh vttj marcken oc huer tridie gresz j nørmarcken. Jtem tow gaarde vttj Dyrdrup, huer met en ferings iordhe, ett buoill ibidem, Anders Pederszen ibuoir, met en halfferingh iordhe offuer all Dyrup marck. Jtem fem gadhusz ibidem. Jtem i Bisleff prestegaarden met sin tilleg, ij gaardhe ibidem, Jens Jull oc Jens Skoffbo ibuoir, ij gadhusz ibidem met thieris tilleg, Ermgaardz marck met alle sin retthe tilleg. Jtem en gaard i Grysted, Anders Trolberigh ibuoir. En gaard ibidem Nis Sørensen ibuoir. Jtem fire gaardhe i Nibe, huer thennom met en feringh iordhe offuer all Nibe marck. Jtem ett buoll i Voxleff met en halfferingh iord offuer all Voxleff marck. Jtem ix stecker jord poo Gielstrup met en ager østen till then gaardt, Axell Yttzen ibuode, som aabyggij. Jtem en gaard i Mollberigh mett en feringh iordh offuer Mollberigli marck. Jtem Fremdrup gaardsted med two feringh iorde offuer Fremdrup marck, til Huornwm kierckij. Jtem Molberigh krog. Jtem Abbildgaard, ett frij iennemercke til Huornwm kirkij met alle sin tillege, som hwn nw i være haffuer, eth gaardsted, kallisz Harim, met alle sin tilleg, till Huornwm kierckij. Jtem prestegaarden i Huornwm met two feringh jord offuer alle Hornwm marck i ager oc engh. Jtem iij feringh iordhe oc iij boil i Huornwm met the gaardhe husz oc theris tilleg. Jtem two gaardhe i

Volstrup, huer en feringh iord offuer Volstrup marck. Jtem ij gaardhe i Gulbeck met theris rethed. Jtem en gaard i Swenstrup met en feringh jord norden aen. Jtem ii buoil synden aen met theris rette tilligelsz, Aagaard med sin tilleg, Sanct Morthens mølle, til Swenstrup kierckij. Jtem Koowadz møllested met all sin rettedhed. Jtem en gaard i Bwnderup, Michel Cristenszen ibuor, met sin retthe tilleggh. Jtem en prestegaard i Ellishøff oc ett buoill. Jtem en gaard i Steifring met en fering jord. Jtem en gaard i Bwdderup, her Niels ibuoir, met sin rettighed, hwn nw i være haffuer. Jtem j Bwrdrup en gaard, til Budderup kierckij. Jtem Julstrup tow gaard for frij iendiell met theris retthed. En gaard vttj Siørup met en feringh iorde. Jtem j Graffleff iij gaarde i Graffleff. Jtem Skiollingbroo mølle met the engij oc holme, ther tilleger, met alle hendis rettighed. Jtem iij gaarde vttj Aardestrup met theris rettighed i skow oc marck. Jtem en gaard i Suldrup met sin rettighed. Jtem en gaard i Dalwm met huer tridie gresz offuer Dalwm marck. Jtem prestegaarden i Sønderup, her Peder ibuor. En gaard ibidem, Søren Mwnck ibuoir. Thisze forne gaardhe oc guotz, byggitt oc wbyggitt, met alle theris eydom indwordhe forne verdighe fader met lagheff for kirckens oc bisopdomens retthe guodtz oc eydom, oc vortthe forne lagheff logligen tilboden, loglign tilfwnden oc logligen giordt efftter logen, oc melthe forne verdighe faders loffhøring hannom loff aff hendhe oc hans ied ved mack(!), saa lengij hwn fellis for biscop oc wwilliig bymend. Att the saa vondne for osz, thet vindne vij met vor indsegle. Giifuit aar, dag, tid oc sted vt supra.

9. september 1533

Jørgen Friis, lovhævd på kirkens og bispedømmets gods i Gislum herred, heriblandt en gård i Sønderup (Hornum h.!) med en fjerding jord.

Dipl Viberg., s. 190.

29. september 1533

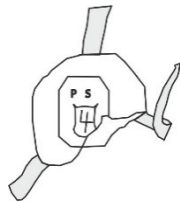
Tingsvidne af Hornum herred, die Michaelis, om markskel mellem Mølgaard i Bislev sogn og Djørup i Bislev sogn.

Peder Sørensen, herredsfoged, Jørgen Hansen i Raakilde, Gunde Jensen, Thames Pedersen i Snorup, Laurids Espensen og Søren Jebsen i Volstrup, Jens Olufsen, Laurids Brun, Christen Justesen og Jacob Pedersen i Svenstrup, Laurids Laursen i Volstrup og Niels Skriver vidner, at Chresten Eskildsen fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Jens Hansen i Moldbjerg, Jens Vred og Esge Farsen i Nibe, Søren Jensen i Gravlev, Anders Sørensen og Søren Andersen i Støvring, Jens Ovesen og Mads Laursen i Guldbæk, der vidnede, at sandemændene havde stået for dem og kundgjort deres tov om skellet om Mølgaards mark ved Djørup nord for Dambækken, først fra kongens forstrand østpå ad Skjoldals bæk op til den sten, som tidligere var sat ved enden ad dalen, hvor bækken løber, så op til det gamle dige, sydpå langs diget over Kærshale, sydpå efter en agerrende til den lille Knoldhøj, hvor de satte en sten, så sydpå til vejen, så østpå ad vejen til det gamle dige, hvor de satte en sten ved vejen, så sydpå ad diget til en sten, som de satte i bakken ovenfor Dambækken, derefter øst om gården ned i bækken, med denne til kongens forstrand, dette svor

de for Mølgaards rette ejendom.

Arnemagneanske Institut, Dipl. Danica X nr. 6. [12] segl i grønt voks med overtræk af brunt voks. 1. Peder Sørensen Ridemand. 2. ulæseligt. 3. Gunde Jensen i Snorup, på hovedet. 4. og 5. ulæselige. 6. tabt. 7. og 8. ulæselige. 9. tabt. 10. ulæseligt. 11. tabt. 12. ulæseligt. Påtegning på bagsiden: Fascic. 10. No. 6. 1533. 26. 37°. Er *ÆA II, s. 300, Hornomherrit. K74.*

Kungjør wii p seurenssen fogeth tiil Hornum Hrs. tingh, jørgen hanssen i roekiæld, gunni Jenssen, thames pssen i snardrop, las esphenssen i volstrup, seuren ibssen ibd, jens vollessen i suenstrup, lass brun, christen jostssen, jacob pssen, lass laurssen i volstrup och niels skriffuer euendelig mz gud sub ano dom. mdxxxiii die michael. tha var skicket for oss oc fler dande mend po forne ting beskedhn man chresten eskelssen huilcken som lofflig esket oc feck eth fult tings vinde aff viij dandemen, som er Jens Hanssen i molbier, Jens vred, eskii farssen i nibe, seuren jenssen i graffløff, anders seurenssen i støffringh, seuren anderssen ibd, jens ousssen oc mats laurssen i guldbeck, huilcke forne viij dandemen alle samdirectelig vonde och saffde po theris gode troff, sell och rethe sandhen, ath thii saa oc hørde same dagh po forne tingh for thennom standhe sandmen i Hornum Hrt. Kungjorde theris toff och eed, som thii war loffligh tiilkræffuid mølgaards marck vid diørdrup nordhen dampst bech. Aaførst froo Konghens forstrand oc saa øster med skioldals bech op tiil then stien, som fore var sath ouer Endhen aff same dal, saa op tiil the gamel dighe, saa syndher mz forne dighe ouer then Kiershale, som och ligher same dighe Kiend syndhn Kiered, oc saa synder mz then ager ren tiil then lidell Knoldhøff, som oc thij sathe i stien, saa syndhr tiil veijen, saa østhr mz veijen tiil the gamel dighii som the sathe i stien vid veijen, saa syndhr mz forne dighii tiil then stien, som thii sathe oc som the ssthe po backen ouen for dampstbech, sidhen oc østen vid gordhen fraa then stien oc nedhr i becken och becken medhen midtstrømme tiil Konghens forstrand vittagher mz rethe mølle mz alle hindis uforklauits dam och dampsbund, som huen kan støffue oc fløe oppo alts huis jurdhr oc for os forne paa suor thii tiil mølgord for hijndis rethe eijndom. ath thij saa vonde for os som fore stoer the vinder wii mz vor Indsegle hengind nedhn for thette vort obne breff.

1. Peder Sørensen Ridemand
i Volstrup, herredsfoged

3. Gunde Jensen
i Snorup, (på hovedet)

13. oktober 1533

Tingsvidne af Hornum herred, feria secunda post Dionysii, ang. Søggaard.

Peder Sørensen, herredsfoged, Jens Hansen og Niels Laursen i Moldbjerg, Jacob Pedersen Buderup, Terkild Andersen i Dalsgaard, Las Laursen i Volstrup, Mads Laursen i Guldbæk, Lars Sørensen i Ellidshøj, Niels Laursen i Volstrup og Niels Skriver vidner, at Knud Christensen i Estrup fik et tingsvidne af 8 dannemænd, Terkild Andersen i Dalsgaard, Niels Laursen i Moldbjerg, Lars Laursen og Niels Laursen i Volstrup, Mads Laursen og Peder Nielsen i Guldbæk, Lars Sørensen i Ellidshøj og Peder Nielsen i Volstrup, der vidnede, at de så og hørte Knud Christensens lovhævdsvilshøring, Jens Hansen i Moldbjerg og Jacob Pedersen i Buderup, bevidne, at de onsdag før Sct. Dionysii dag var på Søgaard og hørte, at Knud Christensen gjorde lovhævd på vegne af Gabriel Gyldenstjerne til Restrup sammen med fribårne mænd og selvejere og indvordede Søgaard, med tilliggende alle 4 vegne til markemode som Gabriel Gyldenstjernes arv og ejendom, at lovhævden var lovligt fremført på 3 ting og fundet i orden af herredsfoged og herredsmændene, og at Knud Christensen stod inden for alle 4 stokke og efterlyste breve og beviser derimod, men ingen fremkom.

NLA, G138-3, Buderupholm gods. Kopi af den nu formodentlig tabte original. Kopien angiver, at der var 10 segl. Afskrift af enten original eller kopi i Fussings samlinger i Institut for Navneforskning jf. Adkomstreg.

Copie. Alle Mænd Dette brev seer eller hører læse helse Wij Per Sørensen foged till Huornum Herids ting, Jens Hansen i Mollbierre, Niels Laurssen ibm, Jacob Pedersen Buderup, Terkel andersen i Dalsgaard, Las Laurssen i Volstrup, Mads Laurssen i Guldbech, Las Sørensen i Elledshøy, Niels Laursen i Volstrup, oc Niels Skriver Evindeligh med Gud, at Ao. Dni. Mdxxxij fer. 2a p. Dionysii, da var skied for os oc flere Danne Mænd paa forne Ting bestoden imod Knud Christensen i Æstrup, Hvilken som lovlig æsched oc fich et fuldt Tingsvidne af viij Danne Mænd, som er Terkel Andersen i Dalsgaard, Niels Laursen i Mollbierre, Las Laursen i Volstrup, Niels Laurssen ibm, Mads Laurssen i Guldbech, Peder Nielsen ibm, Las Sørensen i Elledshøy oc Per Nielsen i Volstrup, huilcke forne viij Danne Mænd alle samdrægteligen vunde oc saude paa deris gode tro, siel oc rette sandhed, at de saa oc hørde samme Dag paa forne Ting for dennom stande Knud Christensens Laughæfdes Lovhøring, som war Jens hansen i Molbierre oc Jacob Persen i Buderup, huilcke der kundgiorde oc tillstod, at de imidlertiid hos war, dend onsdag for Sct. Dionysii Dag paa Siøgaard iordsted, saa oc hørde, at forne Knud Christensen gjorde Laufhæfd i Lovtiid dage paa Velbyrdige Svend Gabriel Gyldenstiern til Restrup med fri Baarne Mænd oc Self-Jord Eiger, som foged oc meenige Herids Mænd hannom med Rette tillstod, oc Indtworde Hand først Siøgaard Gaardsted, med alle sine Rette tilliggielse, som er Agger oc Eng, Fægang oc Fiskevand, tørve Grift oc Lyngslet rørende eller urørende, huad ded helst Er eller Næfnis kand, indted Undtagen alle iij Wegne Till Marche Mode, først til dend Skiørd, som ganger af liden Siø, saa op med samme Skiørd till Siøen, oc Siøen op til Mitstrømme, til Mosen wedtager, saa op Ad Mosen til dend Kast Dige, till dend store Siø wedtager, Saa Siøen till mitstrømme, till Muosen wedtager, saa op ad Mosen till Siigen wedtager, saa Siigen op til mit=strømme till dendd steen, som stander i Søndre ende aff samme Siig, saa Sydost fra sidste steen

till dend steen, som stander nest Norden op till Volstrup Mølle weij, saa øst med Volstrup Mølle wej, till dend steen, som stander i dend backe Nør wed samme weij, saa dend skiørd fra samme steen oc till dend Kielle, som staar i dend bierge Nestte, saa Neder ad dend Dall, till dend wrathe wedtager, oc siden saa Langt Nør ad til Siørup Mark wedtager Med Rette, Dette Indworde hand med laufhæfd for Gabriel Gyldenstiernes Rette arf oc Eijndom. Item wunde oc forne wiij Danne Mænd, at denom fuld witterligt er, at dend Laufhæfd war lovlig tillbudet iij Samfuld ting oc war lovlig tillfunden af foged oc Herrids Mænd, oc forne Lovhøring meldte hans Lov oc Loufhæfd stadig fast oc ved fuld Magt, saa lenge hun Ryggis af Biscop oc Bye Mænd, oc gafue de hanom loff aff hende som ded sig biurde. Item wondt oc forne wiij Mænd, at forne Knud Christensen stod inden alle iij stocke Paa forne ting oc lovlig oppa æsked, om der war nogen breve eller beuisning der imod, at de skulle da lade dennom Forkomme førend hand giorde sin loufhæfd, da kom der Ingen brefve eller beuisning imod i nogen maade. Att disse wiij Danne Mænd saa wunde, som for er rørt, ded winder wij med wor Indsiellr hengend Neden for dette breff. Datum tiid oc sted som for er skreved.

1534

Peder Sørensen Ridemands genbrev, at han har en gård i Tops mark i pant af Aalborg Hospital for et lån på 100 rhinske gylden. Fremlagt ved kongens retterting 26.2.1546. Omtalt i C.J. Quist i H&K 1986, s. 72. Kilden hertil synes at være Bjørn Kornerup og Vilh. Lorenzen, Aalborg Stiftshospital s. 116, kilde Herredagsdombog 1545-49 fol 29-29b. Se 24.2.1546.

ett genbreff som p riidemandt selluff beseglet haffde wnder datum Mdxxxiiij lidends att handt hagde kend Seg att haffue then forne gaard ij Sunstrop wij pantt aff Hr lauris nelssen priier oc menige conuentt wij then heligannds hus wij aalborig Som Kallis topss marck for c rinske gylden gode aff Slag oc Wektt Oc eij Kiend seg att haffue nogre andre rett thill same gaardt wden for ett pantt.

19. januar 1534

Tingsvidne af Hornum herreds ting, mandag før Skt. Pauli Conversio dag. Peder Sørensen, herredsfoged, Peder Ibsen, Laurs Laursen, Knud Espensen og Niels Skriver, vidne, at Ebbe Pedersen i Torsted fik et tingsvidne af Laurs Laursen, Knud Espensen, Laurs Pedersen, Terkild Andersen, Peder Sørensen, Mads Larsen, Søren Jepsen og Turi Turisen, der vidnede, at de samme dag på tinget hørte Ebbe Pedersen kundgøre, at han var på Aars snapsting og gav last og kære på Hr. Peder Lykke, i anledning af, at denne med magt havde taget Sønder Døvelstrup fra Joen Madsen (Viffert) til Torstedlund.

RA, Perg. saml., Torstedlund gods nr. 51. Papir, ca. 205 x 151 mm, plica ca. 22 mm. [5] segl i grønt lak, stort set tabte, aflæste i aftryk i plica, tolkning usikker. Påskrift på bagside: 1534. Er W. Torstedlund.

Kunngjør wii p. seurensen, foget tiil hornum Hrs. ting, peder ibsen, lass lassen, js Knud, Knud Esphensen⁴ oc niels skriffuer⁵ euindelig mz gud sub ano dej mdxxxiiij mandag nest for Sti. paulis dag conversio ther var skickit for oss

oc dand. mend pa forne ting beskeden mai ebii prss. huilcken som ther loffligh eskit och fich eth fuelth tings vinde aff viij dandm, som er las lassen, Knud Esphenssen, las pederssen, terkil andssen, p. seurensen, mats larssen, seuren ibssen och turi turissen, huilcke forne viij dand. mend alle samdirectelig vonde pa theris gode troff oc rette sandhen, athj saa oc hørde same dagh for tingsdom ebij pssen i torsteh stod och kundgiorde saa, ath han var aars Hrs. tiing po snapstingh och gaff ther last oc kiere oppo Hr. peder Lyckii for ath han haffuer taghet jon matsen synder døffuelstrup fraa och held hannem ther for met macht, oc effther han eth tings vinde ther epther som hans ord var, tha var ther noghen mend, som ther suorede saa han huer thes ickii i nogen mode thet var han till i dagh. in cui rei teste sigele nedhen paa impresse. Datum in loco ut supra.

4. Knud Espensen

5. Niels Brun, skriver

26. januar 1534

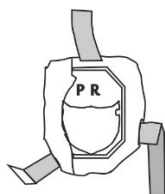
Tingsvidne af Hornum herred, altera die sti pauli conversio om Hr. Joachim Lykke til Østrups lovhævd på Rodsted gård med Holkesgaard, Buderup, 2 gårde i Mstrup og 2 bol og 2 gårde i Støvring, Vildrup, 2 gårde og 2 bol i Gravlev og 1 gård i Oplev.

Peder Sørensen, herredsfoged, Malte Lauridsen (Viffert) til Albæk, væbner, Lars Christensen, Søren Ibsen og Lars Laursen i Volstrup, Jens Olufsen i Svenstrup og Mads Mortensen i Brasted vidner, at beskeden mand Jacob Pedersen i Buderup fik et tingsvidne af 8 dannemænd, der var Anders Mogensen i Kirketerp, Mads Mortensen i Brasted, Niels Jensen i Hæsum, Ebbe Pedersen og Jens Olufsen i Svenstrup, Søren Ibsen i Volstrup, Lars Sørensen i Ellidshøj og Terkel Andersen i Dalsgaard, der vidnede, at de samme dag på tinget hørte Lars Christensen og Lars Laursen i Volstrup, som var Jacob Pedersen i Buderups lovhævds lovhøring, på vegne af velbyrdig mand og strenge ridder Hr. Jackim Lykke på Østrup, kundgøre, at de var i Buderup nu i dag så og hørte Jacob Pedersen på Jackim Lykkes vegne i overværelse af gilde mænd, gæve bønder og gode selvejere tog lovhævd på ovennævnte gods.

RA, privatark. på perg, nr. 362, Joachim Lykke, læg 5. [8] hængende segl.
1. Peder Sørensen Ridemand, herredsfoged, beskadiget. 2., 7. og 8. ulæselige. 3., 4., 5. og 6. tabte. Seglremme af ældre pergament. Påskrift: Lowheffid paa rodstedth 1534. Afskrevet efter afskrift i Adkomstreg.

Alle mend thette breff sier ellr hør lessæ helss wii p seurensen, foget tiil Hornum Hrs tingh, maltij laurssen tiil albech, webner, las christenssen i volstrup, seuren ibssen ibid, lass laurssen ibid, Jens vollessen i swenstrup och mats mortenssen i brasted ewindeligh met gud sub ano mdxxxiiij altera die sti pauli conversio tha war skickit for oss och fler dannemend po forne tingh beskeden mand Jacob perssen i buderup, Huilcken som loffligh eskit och fech

eth fult uwildighe tings winde aff viij dannemend, som er anderss mogenssen i kircketorp, mats mortenssen i braste, nis Jenssen i Hersom, ebij perssen, Jens vollessen i swenstrup, seuren ibssen i volstrup, las seurensen i ellesthøff och terkel anderssen i dalsgord, Huilcke forne viij dannemend alle samdirectelign wonde och saffude po theris gode troff sel och retthe sandhn, ath thij saa och hørde same dag po forne tingh for thennem stande ii dannemend, som war las christenssen i volstrup oc las laurssen ibid, som war Jacob perssen ii buderup hans louheffts loghøring po velb.ydig mand oc streng riddr Hr Jackim Lijcke veghn po østrup, Huilcke som kwngiorde ath thj war i buderup nw i dagh saa oc hørde forne Jacob perssen po forne Hr Jackim Licke veghn giorde sijg louheffd lofftidae met gilde mend oc gieffue bønder oc gode sielffejer Indworde han thesse effterne gots, som foget och herresmend haffde fwnden hannom till efther loghen, fførst Ind vorde han raadstedt gord met Holkiss gordstedt Inden marckeskel oc uden, Inthet vndtaghn, fijskevand oc fægangh mosse oc kier som nw till lighr oc aff arildstiid tiil leghr haffuer i hwar thet lighr ellr finds kand for sith rethe enemerk oc eijndom alle iiij veghn tiil marcke mode, Item oc Ind vorde han oc budrop met alsin eijndom met skoff oc marck, fijske vand oc fægang Inndhn marckeskell oc udhn i huor hans lod oc del kand finds vdiinde efther logghn, Intht vndtaghn alle iiij veghn tiil marcke mode, tisligste ij gorde i mastrup oc ij boll ij gorde j støffringh, wildrup met al sijn tiil legelsse Intht undtaghn i hvar hijndss och thire i same forne gorde oc eijndom, Item ij gorde oc ij boll i graffueløff, j gord i opløff met althere tiil legelsse och reth som nw fwndne er Intht undtaghn, thette forne gots Indvorde han po forne Hr Jackim Lijcke veghn for hans retthe atkomst oc eijndom oc brasth hannom Inghn Vern, och melte thij forne Jacob perssen lauheffue po Hr Jackim Lijcke vegne wed sijn fuld macht ath blijffue oc vrøghit effther loghen, oc war forne louheffd loffligh tiilbodhn wtj iij samfeld tingh efther loghen. ath thij saa wonde for oss som forne stoor, thet vind wij met wor Indseller henginds nedhen for thette vort obne breff. datum in loco ut supra.

Peder Sørensen Ridemand

4. maj 1534

Dom om markskel mellem Restrup og Hasseris efter bisp Ove Bildes befaling, mandag efter dominica cantate. Dommen omtaler et sandemænds tov af Hornum herred, beseglet af Mads Sørensen i Gjelstrup. Efter dette afsiges dom, at skellet går fra Hestevad midt i åen til Limfjorden. Den i brevet nævnte Jens Dall i Hovtved blev 1535 af Peder Kruse til Kjellerup stævnet for at have været med til at afbrænde hans gård. Hist.Tidsskr. 1981, s. 11.

Arnemagneanske Institut, Dipl. Dan. X nr. 8. [12] segl i grønt voks med overtræk i brunt voks. 1.- 7. tabte. 8. Niels Markvardsen Rodsten, 9. Niels

Stenstrup. 10. Jens Sørensen. 11. Laurids Frandsen i Hesselholt. 12. Jens Dall, ulæseligt. Seglene udeladt, da det er adelssegl eller bøndersegl fra Hindsted h. nær Ouegaard. (Stenstrup, Hesselholt, Hovtved). Påskrift på bagside: No 22. ... paa hasseris Enge. 1534. Fascic 10. No. 8. Lest paa Hornum heritsting Snaps mandag 1598. Lest paa Hornum herits ting mandagen then 31. juli 98. est paa Olborg Byting Mandagen den Maij Ao 1604.

Wij epptherne iachim licke till østrupp, Christian ffris till Offugord, Rither, michel nielssen till Kye, ioen matssen till torstetlund, claus ienssen till boller, Erik høg till Klarupgord, jens Krabbe till skafføgord oc niels marquordssen⁸ til Lundenisholm, vebner, nis stendstrup⁹, iens svenissen¹⁰ i nyssom, las franssen¹¹ i hesilholt oc jens dall¹² i hofftuid, bønder, Giør alle vitterlig met thez wort obne breff, att effther verdughe faders met gud biscop offue bilde till aarhus oc mogens gøie Ritther oc danmarkis rigs hoffmester, Hr Offue Lunge, mogens munk, landsdomer i nøriudland, erik banner, høffesmand paa Kallø oc Hr mogens bilde, høffesmand paa Kollinghus, Danmarks rigs raadts strenge befaling oc skriffuile, som the haffde tilskickide ath granske oc forfare det marckeskiell mellom Restrup oc Hastseris tha war wij ther forsamlet i dag effthr same beffalling oc grandgiueligs utletti oc forfare om same marckeskiell, oc redh wij nu først thet marckeskiell som sandmend i Huornum Herit fastnue giordt haffde Tha kund wij ej find nogen visse tegenn met grøfft wratmoll ellr stienn, som oss kund tøcki at were Ret marckeskiell oc eskitt wij thisse breffue beuisningh forr same begge findes.

Saa kam ther nogle breffue for oss dog ingen gamel adkoms breffue, som wij kunde tage effthr. Kom ther ett Sandmends breff for oss, som ene aff Sandmend haffde besegelett, som war matts seurensen i gelstrup, som sielff affsade these Sandmends tough till Huornumhrs ting strags effthr same toug giord warr liudendes, att the haffde giordt theris toug oc eedt fraa hestvadt oc saa aen allestedes neder till fiorden till mittstrømme emellom Restrup oc Hastseris the hørde wij ij riddemends mend breff serdelis wdgiffuit, som war malti laurssen oc ioen matssen liudendis, at the same tid war at tilstede paa Huornumherits ting hørde oc saage, at saa mange sandmend, som tha till stede war affsagde oc tilstodt theris toug oc eedt som forscreffuit stor.

Item eskide wij wtthermirr thisse breff for oss aff Hastseris hillrr have ther haffde till atsie anthenn met bircke heller Beuihes om the haffde noget ther till athsie. Och ej wij kunde fange theris biercke breff hellr nogen gamel adkoms breffue at føre som wij kund tagi eppther.

Tha kunde wij ej dette finde heller forfare end the Sandmendts toug som Kundgiort wort till Huornumhrs ting fraa hestuadt oc saa allestedes neder att aen till mitstrømme till fiorden. The stadfeste oc ken wij for retthe marckeskiell emellom Restrup oc Hastseris oc the andit engen maett att haffue till saa lengij, at nogin kand witne sig ther med met adkoms effther logen i nogen made. Till wtnesbiurd trøcki wij wore indsegle oc Signetthr neden paa thette wort obne breff. Date Restrup mandagenn nest effther thend Sjøndag som kallis Cantate effter guts biurdt mdxxxiiij.

18. maj 1534

Tingsvidne af Hornum herredsting 2 dage før pinsedag (pentecoste) om sandemændstog mellem Restrup kær og Hasseris kær. Anders Mogensen i Kirketorp, den tid tinghører til Hornum herredsting, Jens Hansen og Niels Lauridsen i Moldbjerg, Lars Laursen i Volstrup, Lydich Thamesen i Hjeds, Mads Madsen og Simon Jostsen i Brasted, og Niels Skriver i Veggerby vidner, at ridder Peder Lykke, høvedsmand på Aalborghus var på tinget og fik et stokkenævn af 24 dannemænd, som var Lars Laursen og Niels Laursen i Volstrup, Jørgen Pedersen og Simon Jensen i Buderup, Simon Jostsen, Mourids Madsen, Lydich Thamesen, Niels Abildgaard, Anders Michelsen i Abildgaard, Peder Remmer i Abildgaard, Mourids Turisen i Guldbæk, Peder Michelsen, Jens Ovesen, Jens Jostsen, Anders Jostsen, Lars Poulsen i Hjeds Thomas Jensen i Gravlev, Knud Sørensen, Jens Knudsen, Klemid Laursen, Jost Poulsen, Hans Jensen, Niels Jensen og Niels Poulsen i Hæsum, der vidnede, at de samme dag på tinget hørte sandmændene i Hornum herred vedstå et tov, de sidste år havde gjort mellem Restrup kær og Hasseris kær og et sandmænds brev på pergament, som Peder Lykke lod læse på tinget.

NLA, Restrup godsarkiv G141-1. Det er en kopi, som sammen med 2 andre breve dateret hhv. 7.5.1515 og 10.7.1531 indført på samme ark. Påskrift bagpå: No 76. Original i Arnemagnæanske Samling, Dipl. Dan. X,10.

For Alle mend thette Breff Seer eller høre lese hilse wij Anders mogensen i Kirketorp, thend thid tinghører till hornum herritstingh, Jens hansen i molberg, niels Lauridsen ibid, Las laursen i wolstrup, lydich Thammesen i Hijedss, matts madsen i Bradtstedt, Simon Jøstsen ibid och niels Skriffuer i weggerbye Evindelig med gud sub Anno deij mdxxxiiij feria 2de prima Anthepencosthe tha war skicket for oss och forne dandemend paa forne ting Erlig welbydige mand och strenge Rider hr peder Løcke høuidsmand till olborghus huilcken som lofflig opkrefet och fick en fult stocke neffen aff xxiiij wuillige Loffasthe dannemend som er: Las Laursen i wolstrup, niels Laursen ibid, Jorren persen i buderup, Simon Jensen ibid, Simon Jøstsen, mouris mattsen, Lydick tomasen, nis Abildgardt, and(ers) michilsen ij Abelgardt, per Remmer ibid, mouris turisen i gulbeck, per michilsen, Jens oghsen, Jens Jøstsen, anders Jøstsen, las poulsen i hies tomas Jensen i G(ra)ffløff, Knud Sørensen, Jens Knudsen, Klemid Laursen, Jost poulsen, hans Jensen, Niels Jensen och Niels poulsen i hersom huilcke forne xxiiij dannemend alle Sandrechteliche wonde och saggede paa theris gode tro, sell och Rethes Sanding, att the saa och hørthe same dag som forne ting sandmend i hornumherit till stod theris toff och edtt, som the haffde nogen støckid thid sidst forleden giort mellom Restrup Kier och hatseris kier lighe som thed sandmends breff skriffuit paa pergamenths, som Erlig och welbyrdige mand och strenge Rider hr peder Lycke, høffuidsmand Thill olborghuss, lod lese her Idag wed ord, och huilcke som thed Indeholder och udviser. Thill ydermere foruarringh Att wij saa wonde har och som formend skreued, thed winde wij med woeres Indzigneter hengins Neden for thete wort obne Breff. datum Anno die Loco ut supra.

27. juli 1534

Tingsvidne af Hornum herred, Skt. Jbs Apostels dag, om Ø. Hornum præstegårds toft. Peder Sørensen i Volstrup, herredsfoged, Lars Christensen og Søren Jepsen i Volstrup vidner, at Jens Nielsen, sognepræst i Ø. Hornum var på tinget og fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Anders Sørensen og Søren Andersen i Støvring, Niels Jensen og Niels Sørensen i Hæsum, Mads Mouridsen i Brasted, Thames Pedersen i Snorup, Christen Nielsen og Jacob Pedersen i Buderup, der vidnede, at de samme dag på tinget hørte 12 gode selvejere, nemlig Jens Hansen i Moldbjerg, Peder Jensen og Mads Lauridsen i Guldbæk, Niels Lauridsen, Anders Christensen og Jens Nielsen i Volstrup, Jens Sørensen i Hæsum, Søren Lauridsen og Søren Nielsen i Estrup, Jens Nielsen i Abildgaard, Oluf Pedersen i Svenstrup og Jens Olufsen i Bunderup, der som synsmænd var udtaget af tinget at udlægge Hr. Jens Nielsens æbletofte og fortofte til præstegården i Ø. Huornum vidne, at de gjorde deres tov på den nordre side ved toften ad den gamle ”anhæfd”, som ligger øst for ned til midten af bække, så op ad bække sydpå til Rasmus Nielsens hus, så vestpå syd for huset til den sten, som står ved det sydøstlige hjørne af kirkegården, så ret vestpå op ad den ”anhæfd”, som ligger syd for toften, dette kendte de for et frit enemærke.

NLA, Viborg bispearkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 110. [Original]. Omtalt i Dipl. Viberg., s. 193 i en noget forkortet udgave.

Et gl. Pergamennts Brev, om Præstegaardens Grund og Toft i Huornum, vor vit det sig strecker dat. Ao 1534 liudendes ord effter andet som følger: Peder Sørensen i Volstrup, foget til Hornum Herreds Ting, Las Christensen i Volstrup og Søren Ibsen ibm gjort vidterligt, med dethe Vort aabnn brev, at Aar effter Guds Byrd 1534 Mandagen næst effter Sct. Jbs Apostels Dag paa Hornum Herreds Ting var skicket Hæderlige Mand Hr. Jens Nielsen, Sogne Præst i Hvornum, lovligen lydeligen esket og fick et fuld Tings Vidne af 8 laugheftige Dannemænd, som er Anders Sørensen i Støvring, Søren Andersen ibm, Niels Jensen i Hæsum, Niels Søfrensen ibm, Mads Mouridsen i Bradsted, Tomis Pedersen i Snorup, Chrisen Nielsøn og Jacob Pedersen i Buderup. Hvilcke forne 8 dannemænd alle Endregteligen Vonde, og sagde paa deris gode Tro, og redthe sanden, at de saa og hørde samme dag paa forne Ting, at 12 gode Selfejere, som er Jens Hansøn i Moldbjerg, Peder Jensøn i Guldbæk, Mads lauridsøn ibm, Niels lauridsøn i Volstrup, Anders Christensen ibm, Jens Nielsøn ibm, Jens Søfrensen i Hæsum, Søren Lauridsøn i Estrup, Søren Nielsøn ibm, Jens Nielsøn i Abildgaard, Oluf Pedersen i Svendstrup og Jens Olufsen i Bunderup, hvilcke forne Siuns mænd vare lovligen udkrævet og udnefnt af Tinget, at udlægge forbemte Hr Jens Nielsen sin Arbild Toft og fortoft til sin Præstegaard i Huornum, som andre Mend haver der i byen, da gjorde de deris Tov og Ed, som de lovligen var tilfuldt paa den Nør side ved Toften ad den gl. anhævet, som ligger Øster neder i Bækken til Midtstrøm, saa op ad becken Sønder ad til den Huus, Rasmus Nielsen ibor, Saa Vester opad, Sonden samme Huus til den steen, som staar ved den Sønder og Østre Kirckegaards Hjørne, saa lige Vester opad den Anhæfd, som er Sonden ved Toften, som haver været af Arrild tid, Dethe indfor de forskrevne Dannemænd for et fri

Eenemærck. At de saa Vonde for os, det Vinde i med Voris Indsigel, som henger nedn for dethe Vort aabnn Bref med forne 12 Eijermends Indsegel, Givet som forne Stander.

15. august 1534

Pergamentsbrev af Viborg landsting, at Jacob Pedersen i Buderup må beholde en gård i Støvring, da han ejer den største del deraf. [Original] Omtalt i rettertingssag, se 11.12.1536.

1535 (1)

Chresten Pedersen i Hornum (? Aars h.) stævnes for kongens retterting i Randers af Mette Andersdr. i Hornum, der beskylder ham.

Danske Magazin 3,4, s. 201, Tegnelse over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Mett Andersdotter y Huornum steffner Chresten Persen ibidem for then sag Maren Jensdatther skyller hannom, ad møde y Ranhders.

1535 (2)

Kirsten Jensdr. stævner mænd i Nibe og Bislev sogn, som nedbrød hendes hus og borttog hendes gods, at møde for rettertinget i Randers. Det er sikkert Kirsten Joensdr. (Viffert), enke efter Niels Eskildsen Banner, som 1537 boede i Nibe, men 1548 i Djørup, Trap, s. 1072. Her angives dog Kirsten Nielsdr. Høeg, hvilket også fremgår af DAA 1915, Skade II, s. 488.

Danske Magazin 3,4, s. 201. Tegnelse over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item ffrue Christen Jensdatter steffner thy mend y Nyb och Bissløff soghen som ner brødh hyndes huss och bortth tog hyndhers gods, ad møde ij Randhers.

1535 (3)

Peder Ged i Sønderlund (Skivum s.) stævner onsdag næst efter letare Bertel Hørby (i Vesterris, Bislev s.), fordi han slog ham på en helligdag. Bertel Hørby skal møde i Randers. Peder Ged var Bertel Hørbys halvøster, Anne Justdr.s svigerfar. En Peder Ged, væbner, nævnes 1511 i Veggergaard og var formodentlig nævnte Peder Geds fader.

Danske Magazin 3,4, s. 215. Tegnelse over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Per Gieed y Sønnerlundh steffner Bertel Hørby for han hog hannom y en heylig dage, ad møde y Randehrs paa søndag nest komendes.

1535 (4)

Laurs Pedersen i Aabenraa stævner en sag for rettertinget om gods efter broderen Anders Pedersen, der var købmand i Aalborg og blev dræbt, da kongens tropper angreb Skipper Klements folk i byen. Se også 1535 (10).

Danske Magazin 3,4, s.186, Tegnelse over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Lauris Perssen udi Apenraa haffuer berett for myn herre at hans broder Anders Perssen hafdfde sytt kiøpmandskaff och handell udi Aaborig och att hand bleff slagen then tiid vort kriegsfolck kom ther jnd udi byenn och ther endnw meere ther nogett goods beholdenn som forne Anders tilhørde. tesligste att hannom stoer nogenn giæld till ther omkring hos bøndernæ oc tha haffuer

myn herre vntt oc tilladett at forne Lauris Perssen och hans fader Peder Tøwgs-
sen maa oc skall haffue oc annamme hues goeds ther saa beholden er samledes
allt then giæld som bønderne vaare forne Anders Persen skylduge.

1535 (5)

Poul Remmeskærer i Randers stævner Jon Madsen (Viffert) til Torsted-
lund, hvis svend havde slået ham ned og taget noget gods fra ham.

Danske Magazin 3,4, s.190, Tegnelse over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Pouell Remsnyder udj Randers feck steffninge offuer Joen Mazssen i
Torstedlund for nogen goedzs hans swend tog fraa hans folck oc hand slog
hannom neder vnder seg, att møde vdi Randers naar myn herre komme hiid
tilbage igjen. etc.

1535 (6)

Jens Hansen i Moldbjerg (tidl. herredsfoged i Hornum h.) stævner Peder
Sørensen (Ridemand) i Volstrup for lov han ikke havde holdt.

Danske Magazin 3,4, s.190, Tegnelse over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Jens Hanssen i Molbiere steffner Pers Sorensen udi Wolstrop for low,
som han haffuer loffuet hannom och haffuer ycke holt hannom skaadh løss och
haffuer skne mend tiill witnessbyrd paa same sag. Item Nis Jensen borgher
udi Aalborg Tames Skeell, Per Biesk oc Jødyk ibidem att ty møde och staa
theres sandhen tiill, ad møde wdi Aars nar myn herres nade først tiid wordher
soluit.

1535 (7)

Anders Nielsen i Fløe stævner Thames Nielsen i Pandum for retter-tinget
for at fratage hans datter et brev på den gård, hvor hun og han selv bor.

Danske Magazin 3,4, s.199, Tegnelse over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Anders Nelssen i Fløw citat Tames Nelssen i Laanum for hanss dat-
ther sydher y en gaard som han selffuer vdi boor och for nogen breff som han
bortt tog same gotz anrørendes, ad møde her vdi Wiiborg nu paa fredag nest
komendes.

1535 (8)

Jens Mortensen i Tøtterup stævner Malte Lauridsen (Viffert) i Plejlstrup
for retterting ang. noget gods denne havde frataget ham. Plejlstrup var en del
af hovedgården Rebstrup, Trap, s. 1063.

Danske Magazin 3,4, s.205, Tegnelse over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Jens Mortenssen i Tottdrop steffner Maltiindh Lawrenssen y Pleystrop
for hans bohave han fraa hannom tog mett wrett etc., ad møde y Randhers.

1535 (9)

Mester Chresten Hvid stævner præsten hr. Niels Pedersen i Nibe for at være
i ledtog med Skipper Klement.

Danske Magazin 3,4, s.209, Tegnelse over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item mester Kresten Huid steffner her Nels Perssen y Nibe for han war

skiper Clemend och hans parti tiænestaggtig, ad møde y Randhers nar myn herres nade tiidh først komer.

1535 (10)

Laurs Pedersen i Aabenraa stævner Peder Sørensen (Ridemand), herredsfoged i Hornum herred, for det kongelige retterting i Aalborg i en sag om en regnskabsbog, som han tilbageholder. Se også ovenstående indledning af sagen, 1535 (4).

Danske Magazin 3,4, s. 211, Tegnelser over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Lauriss Perssen i Obenraa steffner Per Sørenssen herritzfoged y Huor-num herret for en regenskap bog han holddher hannom for met wrett, ad møde y Aalborg y morgen.

1535 (11)

Jens Pedersen i Fjellerad stævner Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund at møde for kongens retterting i Randers for noget gods, han havde frataget ham og hans dør, som han havde slået ind.

Danske Magazin 3,4, s. 214, Tegnelser over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Jess Perssen i Fiællrov steffner Jon Mattsen y Torstedlundh for noget gotz han fra hannom tog och slog hans dørre nedher, ad møde y Randhers y morgen.

1535 (12)

Malte Lauridsen (Viffert) til Albæk stævner Jens Mortensen og sønnen Søren Jensen i Tøtterup for rettertinget fredag før femte søndag i fasten, (12. marts), for voldeligt at have berøvet ham, sikkert under Klementsfejden.

Danske Magazin 3,4, s.215, Tegnelser over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Maly Laursen till Albeck steffner Jens Morthenssen oc hans søn Søren Jensen i Tøttrup for han haffuer weldeligen røffuit och tagit fra hannom, at møde wdi Randers paa fredag post iudica.

1535 (13)

Malte Lauridsen (Viffert) til Albæk stævner Niels Madsen (Skade) og hans 3 sønner i Rebstrup for kongens retterting for gods, som de havde taget fra ham, formodentlig under Klementsfejden.

Danske Magazin 3,4, s.215, Tegnelser over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item idem steffner Niels Mazen i Repstrop met hans iii sønner for gotsz the haffue tagett fra hannom.

1535 (14)

Malte Lauridsen (Viffert) til Albæk stævner Mads i Fløe at møde for rettertinget for gods, han havde taget, formodentlig under Klementsfejden.

Danske Magzin. 3,4, s. 215, Tegnelser over alle lande 1.2-16.3.1535.

Item idem citat Mattis i Fløe for gotsz som hannom er fra thagett, att møde ipso die.

1535 (15)

Skøde fra Ursin Barskier i Hvorup til Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund på 2 gårde i Braulstrup i Sønderup sogn. Der er uden tvivl tale om Joachim Barskier, gift med Jon Madsens søster Kirsten, se 17.4.1537

NLA, G141-1, Restrup godsarkiv, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlunds gods, nr. 68.

Ursin Barskien i Hvorup, hands skiøde til Joen Maritsen i Torstedlund, paa tvende Gaarde i Braulstrup. Dat. 1535.

1535 (16)

Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund stævner Jost Poulsen i Hyllested, Niels Poulsen i Hjeds og Chresten Justsen i Suldrup for rettertinget for noget gods, som de med urette har taget fra ham. Se også 16.3.1535.

Danske Magazin 3,4, s. 215, Tegnelser o. alle lande 1.2-16.3.1535.

Item Jon Mattssen tiill Torstedlundh steffner Jost Powelssen i Høllested, Nels Powelsen y Hiedss Chresten Jostssen i Fwlldrop for noghet gotzss the tog hannom fra mett wrett, ad mød y Randerss nw paa fredag nest komendes. (I margin står: sluit.)

1. feb. 1535 – 16. marts 1535

Søren Andersen i Sterup (Sørup, Buderup sogn) stævner Jacob Pedersen i Buderup for noget gods, han foreholder ham med urette og befales af kongen at møde i Randers. *RA, Tegnelser over alle lande 1535 fra 1. feb til 16. marts. Danske Magazin 3,4, s. 201.*

Sørin Andherssen ij Steurop steffner Jacob Perssen ij Budderop for noghet goz han holdher hannom for met wrett, ad møde wdj Randhers nor mijn herre.

10. februar 1535

Tingsvidne af Skovbo herredsting, at 8 dannemænd vidnede, at de selv var til stede i Sønderholm, da Jens Finke, en af Skipper Klements staldbrødre, ville tvinge Vogn Pedersen til Hæstrupgaard med til Randers for at angribe den der-til flygtede adelshær efter nederlaget ved Svenstrup. *NLA, Hæstrupgaards arkiv, Pakken Diverse dokumenter 1530-98. jf. H&K 1949-50, s. 106.*

Marts 1535

Mester Morthen Hegelund, Prædikant i Olborgh, fik kgl. Majs. Brev paa 4 Aars Skyld og Landgilde af de 3 Gaarde i Hasserise, som tjene til S. Peders Kirke i Olborg [Uden Aar.9] IV, 265 b.

Danske Kancelliregistranter, s. 2.

9. marts 1535

Vidne af Torstedlund tirsdag før Palmesøndag om gods, som var frataget Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund, mens han var drevet fra gården under Grevens Fejde. Søren Munk, væbner, Jacob til Vesløsgaard og Niels Pedersen i Tisted vidner, at de var nærværende på Torstedlund og hørte dannemændene Iver Pedersen, Anders Laursen og Chresten Justsen vidne, at Jost Poulsen og

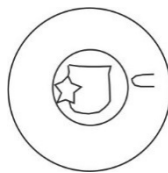
Niels Poulsen i Hjedens var i Sidsel Poulsens gård i Braulstrup og tog 4 huder, som Jon Madsen fik sin tjener til at gemme og opbevare, mens han var drevet fra sin gård. Se også 1535 (17).

RA, perg. saml., Torstedlund godsarkiv, nr 52. [3] indklæbede segl, aflæst i papiret. 1. Søren Munk, segl i skjoldet utydeligt. 2. Jacob i Vesløsgaard. 3. Niels Pedersen i Tisted.

Wij effther schreffne Seuren munch, vebner, Jacob til vesløstgordh och niels perss. i tistet gjør vitherligt mz these vort obne breff ath wij nerevindt huoss var i torstelundt sa och hørdh ths danne me som er iur perssen, anders laurssen och Chresten iostssen vondh och til stodh for oss, adh thennem fult vidtrlight er, adt jost polssen och nielss polssen i hiess adh ti var i braulstrop i siedsel polssens gor och tog iiij hudhr i ligss selff huilcke goss jon matssen fick sij tiener adh giem och for var then tidh, han var dreued fra sijn gordh och goss. til vidns bōrdt trøche vi vor indsegl nedhn these vort obne breff Ano domini mdxxxv tisdagh anthe Søndagh Judica.

1. Søren Munk

2. Jacob til Vesløsgaard

3. Niels Pedersen i Tisted

13. marts 1535

Hr. Niels, sognepræst i Nibe, stævnedes 1535 feria 6 post letare Terkild Andersen i Dalsgaard for 6 års skyld han "sad igen med", dags gerning, skovsvin og andet, at møde i Randers nu på torsdag. *RA, Tegnelse over alle lande 1535 fra 1. feb til 16. marts. Danske Magazin 3,4, s. 215.*

Item her Nels, soffuen prest ij niibe, steffner Terkell Andherssen ij Dallssgaardh for sex aars skyldh hand sijdher igien mett, dags gerning, skoff swin och andhet, ad ij Randhers nw paa torstdagh.

20. marts 1535

Randers palmelørdag 1535. Kongens brev, at Peder Ridemand i Volstrup må beholde sit bondegods, da han under Grevens Fejde gav sig ind i Randers til kongefolket og blev der, mens Skipper Klement og hans parti var i landet.

RA, Danske Kancelli, B29, Tegnelse over alle lande, 1535-38, nr. 1, s. 8B. Brevet overstreget. Samme i Kronens Skøder, henvis. t. R.4, 265b.

Peder Riidemandt wdi wolstrup fick saadant eth breff. Ath effther thi hand gaff siig indt wdi Randers till Kongfolckitt ther laa och bleff stedse hoss thennom thend tiid att Skipper clementt och hans partti kam hiid indt wdj landitt, haffuer Kon. Mat. wndt och tillatte att hand maa och schale haffue, nyde bruge och beholle hans bonde gotts saa friitt wdi alle made som hand thed tilforen friieth haffdt och brugt haffuer. Cum Inhibitione d. Randers palme løgerdag Anno Mdxxv.

1536 (1)

Kong Christian 3. befaler adelsmændene Johan Rantzou, Ove Lunge, Erik Banner, Peder Ebbesen Galt og Axel Juul, at de skal drage rundt og opkræve, hvad der mangler af betaling af sølvskatten i Nørre Jylland 1535 (se dette årstal). Befalingens udformning lader formode, at den er tænkt oplæst af herredsfogden på tinget, og kongen indskærper, at alle skal være lydige overfor hans udsendinge, som om han selv var til stede.

Danske Magazin 3,6, s. 50, Tegnelser over alle lande 1536.

Item iett breff til alle, prelater, abbetther, priorer, provester, riddere, riddersmends mendt, fruier, iomffruier, kjøbsthets mendt, bønnder oc menige almvege, hvem the helst tiene eller tillhører, som boe wdj Nørre Jvttland, att kon. mat. haffuer befallet her Jahann Randzo, her Offue Lvnghe, Erik Banner, Per Ebbesen oc Axell Jvell at omdraghe wdj Jvttlandt oc wdfflyer alltt som igen stoor aff søllff skatthen oc andere skatthe, till att behollde oc bettale k. mats. krigs folk mett till hest oc fod, som k. m. nv haffuer wdj beholdinghe. Thi bwder k.m., att the ere thennem hørighe, lydighe oc fylgachtige wdj alle mode, som k. m. self personligen tillstede wore, att samme skatt wfffortorgerett framkommer, saa framptt k. m. icky skall lade ther widere straffe effther.

1536 (2)

Revers eller såkaldt herredsbrev udstedt af herredsfogder og bønder i Jylland, hvorved de opgive alt deres gods som forbrudt til kronen, og love for eftertiden ubrødelig troskab mod kong Christian.

Gustav Ludvig Baden, Danmarks Hist. III, s. 115-17. Omtalt i Regesta I. nr. 8383 med henv. til Hvitfeldt, Danmark Riges Krønike, p. 1433 (Quartudg. Tom IX, fol. L 3), Holberg Danmarks Historie II, s. 308-9.

Vi efterskrevne N. Herredsfoged udi N. Herred og N. N af N. Sogn giøre Alle vitterligt, at kjendes med dette vort aabne menige Herredsbrev: at efterdi vi med den anden oprørske Almue udi Nørre Jylland os med Liv og Gods forseet, forbrudt og forkast have imod Stormægtige og Høibaarne Første og Herre, Hr. Christian med Guds Naade udvalgt Konge til Danmark, ret Arving til Norge, Hertug udi Slesvig, Holsteen o.s.v., Konning Frederiks Søn, alle vor kjære naadigste Herre udi saa Maade, at vi Skipper Clement, Skipper Thomas og det Partie nu udi denne Tiid have hyllet, svoret og været følgagtige imod den Eed, Huldskab og troe Tjeneste, vi med andre menige Landsens Indbyggere Hans Naade Kgl. Høimægtighed udi Horsens lovet og tilsvoret havde; da efter slig Leilighed og for samme vor Utroskab, Brøst og Forseelse vor Hals at løse, have vi opladt og afhændt fra os og vore Arvinger og ind til forbenævnte Kgl. Majestæt og Hans Naades Efterkommere, Konger udi Danmark, alt vort Bøndergods og Eiendom, at være og forblie forbrudt Gods til evig Tid, uden hvis Hans Kgl. Høimægtighed os mindelig benaade vil. Desligste tilbyde og forpligte vi os ydermere med fornævnte menige Herredsmnd ved Liv og Gods, at ville være udi Hans Naades Høimægtigheds Minde med en, paa Hans Naades Vegne, med vort Sølv, Penninge og anden vor Formue at optinge, hvor som helst Hans Naades Kgl. Høimægtighed tiltroer og befaler, slig vor Brøde og faldsmaal at indmane og op at bære, og i saa Maade vor Hals igjen at løse

for dette Opløb og Forsamling, vi i denne Tid desværre gjort have, samt siden at stande alle og enhver til Rette efter al Tilbørlighed, som og mælde og udlægge de ypperste Begyndere og Captainer, som udi vort Herred til samme Opløb og Forsamling været have. Ligeledes forpligte Vi og nu paa Ny tilsværge paa egen og menige Herredsmænds Vegne, af al deres Fuldmagt og Befaling Ærlig, Velbyrdig og Strænge Ridder Hr. Johan Rantzow, Kgl. Majestæts øverste Feltherre og Høvedsmand, paa fornævnte Kgl. Høimægtigheds K. Christian, K. Frederiks Søns Vegne, alle vor kjære naadigste Herre, Huldskab, Mandskab, Eed og tro Tjeneste, Hans Naades Kgl. Majestæt alene, og ingen Anden at regne og at erkende, for Alles vor rette Herre og Konning at være, og vi blive Hans Kgl. Høimægtighed hørige og lydige, og følgagtige med vor Hals Liv og al vor Formue; og aldrig efter denne Dag at anhænge eller tilfalde nogen Udlændinge eller Indlændinge med Raad eller Gjering, hemmelig eller aabenbarlig at gjøre eller samtykke noget Opløb eller Forsamling, imod Hans Naades Kgl. Mst. eller noget vort Herskab og rette Øvrighed. At vi og alle fornævnte Herreds menige Indbyggere ville og skulle holde alt dette fornævnte fast og ubrødelig udi alle Maader, som forskrevet staaer, trykke vi vort Herreds Indsegl neden paa dette vort aabne Brev.

1536 (3)

Hans Husum og Jep Pedersen, Borgmestre i Aalborg haver medforseglet en Fæste=Contract imellem Hr. Peder Jensen , Prior og Forstander i den Helligaand Huus i Aalborg og Niels Jude, foget paa Restrup. Daterit Aalborg Ao. 1536 die Viti et Modesti.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 72, Afskr. og Uddr. af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus af biskop Jens Bircherod i Aalborg. Omtalt i E. Tauber, Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, s. 210.

15. maj 1536

Pergamentsbrev af Hornum herreds ting, at Søren Juul, Niels Juul og deres medarvinger havde tilskødet Jacob Pedersen en fuld søsterdel i gården i Støvring. [Original]. Omtales i rettertingsdom, se 11.12.1536.

6. oktober 1536

Privatbrev, fredag efter Skt. Mikkelsdag, fra Jachim Lykke (til Buderupholm) til Eske Bille, bl.a. om noget gods, Eske Bille har udlagt Jachim Lykke som vederlag for hans part i Svanholm. Jachim Lykke fik en gård i Volstrup med en ødegårdjord, kaldet Møldrup og Møllerup møllested, som aldrig havde været fra gården, siden Eske Billes moder fik den i søskendeskifte, og altid ligget dertil uden last og kære. Denne gård i Volstrup har Jachim Lykke bortskiftet til bonden Peder Ridemand for et byggested og med den Møldrup mark og møllested. Efter at Peder Ridemand har købt mere jord på den anden side af møllestedet og bygget en mølle, opstår der strid om møllestedet mellem Peder Ridemand og Gabriel Gyldenstjerne, der fremlægger en lovhævd herpå. Jachim Lykke beder Eske Bille skaffe brev på, at al trætte på hans gods, mens han er af landet, skal dømmes magtesløs til 6 uger efter, at han er kommet

tilbage. Jachim Lykke var gift med Maren Bille, datter af Peder Bille til Svanholm, og Anne Knudsd. Gyldenstjerne og søster til Eske Bille. Gabriel Gyldenstjerne til Restrup var fætter til Anne Knudsd. Gyldenstjerne. RA, Håndskriftssamlingen, XIII, 32, L, jf. Adkomstreg.

4. november 1535

Christian 3. beder bønder og menige almuefolk i Nørrejyland om landehjælp til krigen mod de lybske, nemlig 40 lod sølv for hver 20 fæstebønder og husmænd, 1 lod sølv for selvejere og pebersvende, møllere efter formuen. Den rige skulle hjælpe den fattige, dvs. at, man var fælles om skatten, der skulle betales 14 dage efter, at den var kundgjort.

Danske Magazin 3,5, s. 257. Tegnelser over alle lande 16.3.1535.

Tiill Nørre iutland. Helse etther bøndher oc menige almue ehuem som helsth i tiene eller tilhøre, som bygge och boo vdi Nørreutland kn. met gud och vor naade. Kere venner, som etther udhen tuiffel alle nu well vittherlighth er, ath danske mentz offuenbare arffwe fiende the lupske haffue begynth thenne skadelige och forderffuelige fegdhe icke konning Christiern tiill godhe eller hans skyld, men mere for thij ath the motte komme riighet vndher thennem selff, oc siiden brugge then menige mand her vdi riighet for theres trelle, och viisthe the teth icke at bekomme met myndhre end the fyrst kundhe fordelge all adelen oc øffriighet, oc nar thet vor skeeth viille the siiden bekomme theres vndhe meningh emodh thette godhe gamble konninghriige, som the lang tiid affue haffth vdi sindhe. Och haffue vij nu (gud tesz loff haffue) paa thet neste indkrefstighet riighet egen fran theres magth, dog holle the off end nu nogre faa beffestninge for, huilke vij dog met then almegtigte gutz hielp snarligen hoffues at offwerkomme, oc nødes vij ther fore end nu at holle thette merkelige tal krigsffolck, som vij haffue tiill hest och foed, oc thennem ingenlunde offuergiue kundhe før end vij komme tiill en endelige ende met thenne languarighe fegdhe, oc beløber same vort krigsffolck en merkelige sold, som vij thennem huer moneth giue oc betalle skulle, huilketh oss inghenlunde mulighth er at vppeholle udhen vore vndersaattes merkelige hielp och trøsth, huilketh vij met vore elske. d.r. raad aluorligen offwerueghet haffwe the ther for nu beuilget och sambtygt off en almyndelig landehielp offwer alth riighet, saa ath huerge xx mend byndher oc landboo skulle giue oss xl lodh sølff, och huerge vgedagsmend skulle giue oss xx lodh sølff, then riige hielp then fattige. Och skal for slig hielp jngen were frij, och skall och ingen regnes for vgedagsmend vden the som prelaterne och godemend sielffue tiilhør, liggendes vdi the same sogn som theres gorde vdi ligge, och skulle alle gordemend och pebersuene huer giffue et lod siølf, och møllere skulle huer giffue epther theris formue. Och haffue vij befallit och tilltroedt R. samme skat och hielp at ligne och legge etther emellem, saa att then riige skal hielp then fattige, paa thet att thet skal gaa ligeligen tiil vden mildh. Thij bede vij etther alle och huer serdeles strengeligen biude, atj rette ether epther met thet aller fyrste, att vdgifue samme skat och hielp, och antvorde then forne R., hand skall framdeles forskicke then tiid, som wij hannem tiill screffuit och befallit haffue, paa thet att vij mue thes snarere faa en god och bestandig friid paa thenne lange feigde,

huilket vij visseligen hobis met then aldmegtigte gudzs hielp att snarligen skeep skal, thersom vij thenne hielp met thet aller fyrste vdtfangendes vorde, och skal samme hielp visseligen udhe were inden fiorten dage eptheratt thette breff er for etther kundt giordt i thet allerseneste. Thij beuiser ettherher vdi som gode tro vndersote bør at gjøre, och som i alletide troligen giort haffue emod vor kiere herre konning Frederik, hues siel gud nade. Wij villeighen were etther en nadig och gunstig herre, och i alle maade ramme och viide etthers gagn, beste och bestand, saa i oss tacke skulle. Giffuet vdi vort feltleger for Kiøpenhaffn torsdagen nest epther alle gudz helliges dag aar etc. mdxxxv.

6. november 1536

Tingsvidne af Hornum herred, mandag før Skt. Mortens dag, i en strid mellem Peder Jensen, prior i Helligaandshuset i Aalborg og Gabriel Gyldenstjerne til Restrup om et byggested i Sørup og en gård i Svenstrup.

Peder Ridemand, herredsfoged, Lars Christensen og Søren Jepsen i Volstrup, Jens Olufsen i Svenstrup, Turi Turisen i Hæsum, Lars Sørensen i Ellidshøj og Chresten Poulsen i Svenstrup vidner, at prior Peder Jensen i Helligaandshuset i Aalborg fik et stokkenævn af 24 dannemænd, som var Turi Turisen i Hæsum, Lars Madsen i Moldbjerg, Søren Lauridsen i Estrup, Jens Sørensen i Hæsum, Jens Olufsen, Christen Pedersen, Niels Jensen og Niels Olufsen i Svenstrup, Søren Madsen og Poul Lauridsen i Klæstrup, Hans Ledth, Hans Jensen og Jens Smed i Sørup, Lars Sørensen i Ellidshøj, Anders Sørensen og Niels Sørensen i Støvring, Jens Pedersen i Hornum, Mads Mouridsen og Christen Mouridsen i Brasted, Hr. Niels i Buderup, Lars Christensen og Peder Nielsen i Volstrup, Lydik Thamesen i Lyngsø og Thames Skrædder i Nibe, der vidnede, at de for nogle i mindst 60 år og andre i mindst 40 år aldrig har hørt, at andre end Helligaandshuset og bispedømmets gård havde lod og del i Sørup og Sørup fang. Ligeledes, at de havde hørt, Klosterets lovhævd fremført indenfor de 4 tingstokke, og ingen havde givet last og kære derpå, undtagen Peder Ridemand og hans brødre og de blev forligte i kong Frederiks tid, og der blev afsagt dom af Mogens Gøye, birkedommer, mester Johannes Friis og Jens Hvas, før nu Gabriel Gyldenstjerne ved fogeden Knud i Restrup har gjort krav på et byggested og bød lovhævd herpå. Da bekendtgjorde de 24 mænd inden tingstokkene, at de ikke fandt tegn på ovn, syldsten eller andet, før der nu er ført tømmer og bygningsmaterialer ud i Sørup mark, og de har aldrig hørt, at nogen har givet afgift af et sådant byggested. Ligeledes vidnede de 24 mænd, at den gård i Svenstrup, som Peder Bonde iboede, og som Gabriel Gyldenstjerne fik af Klosteret har ligget hertil ukæret så længe nogen kan mindes.

Endelig spurgte prior Peder Jensen fogden og herredsmænd om den ager og eng og ejendom, som ligger til samme gård ikke bør blive hos Klosteret, da Gabriel Gyldenstjerne ikke har erhvervet den ved dom eller rettergang, men kun ved 12 vidner, der sagde, at den klostergård, som Peder Bonde iboer og et hus, lå i Gabriel Gyldenstjernes gårds rette fortofte. Dertil svarede Peder Ridemand, at når prioren stævnedes Gabriel Gyldenstjerne for tinget, ville han dømme i sagen.

RA, *Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster. Ca. 307 x 427 mm.* [9] segl. 1. Peder Sørensen Ridemand, herredsfogde, 2. Lars Christensen i Volstrup. 3. Søren Ibsen i Volstrup. 4. Jens Olufsen i Volstrup. 4. Turi Turisen i Hæsum. 6. Lars Sørensen i Ellidshøj. 7. Chresten Poulsen i Svenstrup. Påtegning på bagsiden: 11. Siørup fang. Lest paa huornum hs. ting man den 14 Junij 1585. Lest paa huornum herits ting mandag then 12. junij 1595. Lest paa huornum herits ting mandagen en then 23 augustij 96, Lest paa huornum heritstingh denn 25 Julij 1633. No 43. Peder Jensen prior tingsvidne at ald Siørup ... Hospitalet ... gaard ... 1536. Omalt i Jexlev, Gejst.ark. II, s. 149. *Helligåndskl., nr. 560.*

Alle mendt thet breff Seer heller høre lesse hielss wij Peder rijdmandt fogitt, till hornum herets tijng, Las Christensen i woltrup, Seuren ibssen ibd., Jens olufssen i suenstrup, Turi turissen i hersom, Las seuren i Ellesthøff och Chresten poelfsen ij suenstrup Euindeligh met gudt, at Aar effther gudths biørdt Mdxxxvj Then mandag for Sanct morthens dag tha war skickiit erlig Och fornumstijg mandt her Peder Jenssen, prior och forstand. till then helligands- hus i olborg, Hanst thr loligen eskiit bedis och fick ett fult wuildijge Stocke neffn aff xxiiij logfasth dande mendt, som er Turij turissen i hersom, Las matssen ij molbiergh, Søffren Laurissen ij estrup, Jens Seuren i hersom, Jens Olufssen ij suenstrup, Christen perssen ibd, niels jenssen ibd., nis olufssen ibid, Seuren matssen ij Klestrup, poull Laurissen ibid, Hans Ledth ij sijørup, hans jensen ibid, Jens smedt ibid, Las seuren i ellesthøff, anders Seurenssen ij Støffringh, niels seurenssen ibiid, Jens perssen i hornum, mats mouritssen ij brastett, Christen mouritssen ibid, her niels ij budrup, Las christenssen i wolstrup, per nielssen ibid, Lydiik thamissen i løngsøe och Thamis skreder ij Nibe, Huillecke forne xxiiij wlligiige logfaste dandemendt alle Endrectelige mett helgens eedt wonte paa tro siell och Rette gudts sandhedt, att thi mijndiithe some ij Lx aar och some xl aar oc aldrig thij haffuer hørtt heller sportt, at nogen mandt haffue ladt holle diell wttj Sijørup heller Sijørup fangg vthen then helligantshus closter ij aalborig, Och en gordt ligger till Biiskop dometh ij Wi-boriig, Item attij haffde hørtt och sport ij sandhiidt, at closters laffhedt haffuer weret Inden tijnggij Saa att Syørop er Indwort och Indheffdt alle iijj wegne till marckemode, Och neffndte stedt ... Stijne, hede, høffue, bijerge Och daell, och aldrig nogen mandt haffuer wttj mandts mijnde closterit last heller kiertt the paa wthen peder Rijdmandt och hans brødree, och Peder wttj clostret och the bleff wenlig Rettelig och well forliikth ij Koningh frederichs tiidt och ther giich dom ij mellom for her mogens gyøe, Birke dommer mester Johannes friis Oc Jens huass.

Item nu then tiidt gabriell gyllenstierns fogit Knud ij Restrup kyndiiste paa gabriels wegne, at haffue ett bøgijsteds ther uede ij marcken och bød log paa loghefft, Tha war xxiiij wllildige siions mendt Inden tijngijg Och hiemleth, attj huerken kunde fijnde tegn tiil Offuen heller arnsteds, tiill søellstijen heller lijder heller nogen tegen tiill gordstett ij nogen mode, at the haffue noghis Sijnde weriit paa thett stett, før nu er ført thijmer Och bøgninghe wttj Sijørup march. Och aldrig the war hørt heller sijett nogen bøgningh paa, eller gabriell haffde thet nogensijnde ij handt holle haffdt eller opbar the nogen sk ... renthe

ther aff ij mandts mijnde før hanss fोगiit gjorde then logheffdt paa.

Item wondt och forne xxiiij mendt metth theris høgiisthe helgens eedt, at then gordt i suenstrup, Som per bunde ij bode, Och gabriell gjildenstjerne fich fraa clostret, haffuer liggeth tiill helligstehuss ij aalborig wlast och wkiert siden nogen aff oss kanst lengst mijnds, Och bøde her peder Jenssen prior wtj then helligandshuss Segh ij alle rette for fogden, Och Meninghe herids mendt om then agger oc Engg Och eijendom, som ligger tiill same gordt bør at were huoss clostret, eller gabriell gyllenstjerne, eppther thij att gabriell wondt thett Icke ij andhen mode, antthen ij dom eller retthergangh, vthen xij withner, Som at then gordt clostrets som per Bunde ij boor, och thij hus, Laa ij gabriell gjildensteirns gords rette fortofft.

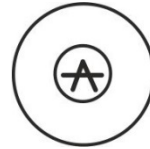
Ther tiil suariit herits fogden peder Rijdmandt, att naar prior wiille Steffne gabriell gjildenstiern ij rette, tha wiille handt døme thenom ij mellom, handt wiisthe ther Intthet andet at suare tiill, Attj saa Kundgiorde Och saa giich faaer ij Sandhiedt som forne stander ther bedhs wij Oss Saa gudt tiillligh Och Windher thett mett woris Indsegll trøkends thett neden for tehte wort obne breff. datum wt Supra.

1. Peder Sørensen Ridemand
herredsfoged

2. Lars Christensen
i Volstrup

3. Søren Ibsen
i Volstrup

4. Jens Olufsen
i Svenstrup

5. Turi Turisen
i Hæsum

6. Las Sørensen
i Ellidshøj

7. Chresten Poulsen
i Svenstrup

21. november1536

Christian 3. pålægger igen fæstebønder en særlig krigsskat på enten 1 rhinsk gylden, 1 jochimdaler, 2 lod sølv eller 8 mark dansk, hvis man hverken har sølv eller guld. Tjenestekarle, som tjener for hel løn, halvdelen heraf. Møllere og andre skal også betale. Ugedagsmænd, som bor ved gode mænds gård og har været fri for skatter af Arilds tid, fritages.

Danske Magazin 3,6, s. 100, Tegnelser over alle lande 1536.

Thette bleff sambtygt vor frue afften presentationis 1536.

Tiill alle bønder och almoe offuer alt riigett om skatt, then riige hielpe then fattige, saa att huer bonde och almoes mandt schall giffue en rinsk g. eller jochim doler eller 2 lodt siølf och huilcken som icke haffuer guld, jochim doler eller siølf, then schall giffue vij mark danske. Och schall fore samme skat ingen were frij uden ugedags mendt, som boe hart fore godemends egne gaarde haffue frij aff arilds tidt. Och schulle huercken hussmendt, pebber swenne eller

andere were frij. Schulle arbetz karlle, som tienne for helt leen, giffue halffde-
len theres leen. Och schall ingen vere frij, huercken møllere eller andre.

11. december 1536

Rettertinget. Jacob Pedersen i Buderup, hans visse bud, fik stadfæstelse på et pergament af Viborg landsting 15.8.1534, at han tildømmes en gård i Støvring, da han ejede største del deri, og et brev af Hornum herredsting 15.5.1536, at Søren og Niels Juul og medarbejdere havde skødet Jacob Pedersen en fuld søsterdel i gården i Støvring. Se 15.5.1536, 15.8.1534.

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. 1, fol. 100 v, jf. Dahlerup 1, s. 658.

Jacob Pederssens budt i Bodderop fick stadfestelse paa twenne pergments breffue, thet ene et dombreff wtgiffuit aff Wiborg landzting 1534 die assumptionis Mariæ (15. aug.), lydendes at Jacob Pederssen wor tiildømt at nyde oc beholde then bunde gaardt i Støffringæ, ephtherthi handt haffwer then største deell ther wti etc.

Thet andet wtgiffuit aff Hornumherritzting 1536 secunda feria post cantate (15. maj), lydendes at Seuerin Jull, Niels Jull oc theres metarffwinge hagde soldt, skiøt oc affhendt fraa thennem oc theres arffuinge oc tiil Jacob Pederssen oc hans arffuinge en fuldt søstherdeell i then bunde gaardt i Støffringe etc. Datum Otthoniæ secunda feria post conceptionis Mariæ (1536 11. dec.).

1537 (1)

Jørgen Sten og hans hustrus, (Maren Maltesdr. Munk) åbne brev, at de har været i et venligt skifte med Søren Munk (Hustruens broder). Fremlægges i en Rigens dom 25.5.1541 ang. Rodstedgaard. Se denne dato.

Jørgen Stens oc hans hustrues opne breff, som the baade haffue besegliit odh wtgiiffuit wnder gutz aar 1537, lydendes at the hagde werit offuer eth wenliigt skiiffthe oc iaffning met forne Søffrinn Munck y saa maade, at handt haffuer wdlagt thennem ephther samfrender tycke all then arffgotzs rørendes och wrøindes ephther fader, moder och syskind, som thennem kundhe tiilfalle y arff, oc tackit hannem goth y alle maadhe fore goth syskenne skiiffte oc gafue hannem oc hans arffinge quiith oc frii for thennem oc theres arffuinge fore all ytthermere kraff oc tiiltall fore iordegotzs, bopendinge, rørendes och wrørendes y alle maade, oc wor samme affkallingh giort et aar, som gudz aar tha screffuis 1537.

1537 (2)

To synsbreve om enge til Klæstrup Vestergaard. Et synsbrev, at 18 synsmænd havde vidnet, at de ikke havde set skelsten, grøfter eller diger indenfor et tidligere nævnt markskel, som berørte stug, afmærket tofte eller særkøb, men nogle store sten i engen, som ingen havde taget op eller sat ned. Et andet synsbrev, at der var slået og revet græs hen over markskellet og en del var nedtrådt og ødelagt. Nævnt i herredagsdom 12.6.1542, se denne dato.

Item it siuns breff aff forne Huornum herritzting vnder guts aar 1537, lydendes at 18 siunsmendt hagde vitnett, at the iche hagde siet noger skilstiene,

gamble grøffther eller diiger inden forne marckeschell, som bemerte stug, ornum, sermerth tofft eller serkiøb, men noget staare vhandelig iordfaste stene i engen, som ingen havde optagitt eller nedersat etc., oc it andet siunsbreff, att ther vor slagitt oc reffuit gress offuer marckeschiell oc en part nedertrodt oc forderffuit etc.

1537? (3)

Fortegnelse over gods givet til kirker og klostre i Jylland og Fyn hvori fru Anne (Gyldenstjerne), Peder Billes arvinger og fru Karen, (hendes søster, begge døtre af Knud Henriksen (Gyldenstjerne, til Iversnæs, Bygholm og Restrup), Jørgen Daa's arvinger, vedkender sig at have del. ¹⁾ Godset var, idet der kun er afskrevet afsnittet for gods i Hornum herred: 2 gårde og en øde jord i Moldbjerg, 4 gårde i Sønderholm, skænkede til præsten og 2 gårde til Skt. Nikolaus kirke ibid., 1 gård og 1 hus i Frejlev sogn og by, 1 gård i Binderup i Vokslev sogn. Omtalt i C. Klitgaard, Hvetbo herred, bd. 2, s. 160.

RA, *Privatarkiver på papir, nr. 5504, Mogens Gyldenstjerne til Restrup, skiftesager 1569-1576*. Dokumentet hørte tidligere til den opløste Topografisk samling på papir, kirker, nr. 1 jf. seddelregistratur.

1) Jf. Christian 3.s reces af 30.10.1536 jf. Niels Krag og Stephan Stephanus, Christian 3.s historie I, s. 503.

fførst wij ijutlandt, hornum sognen, Itm. molbiirig ienss halckier, giffuer iij ørte korn ett pd., ..., skoffsuijn, en marck giesterij, en dags møgegt, ij dage skiørd, en dags hiøslitt och for nødt, Itm. tamis ijbsin iij ørte korn, ett pd smør, xij sk., ij dags møgigt, wj dags skiørth, for nødt, ij hønss, en gos, och gijffuer same mand aff in øde iord som kallijs huørrilbierig ij ørte korn, Itm. sijmen ?nielssen och ?nijelssen ij sønd holm høll gordt iij pd. big, xij sk gisteruj, ett skoffsuin, ett pd smør, ett ffoer, ij hønss, in gos ?hus, et for nød, ij dags møgigt, wj dags skjird, ij dags hiøslitt, iij sk nød pininge, Itm. stor anders fur iij ørte Korn, itt pd. smør, xij sk gisteri, ij dags møgigt, wj dags hiø=slitt, ij dags iij sk nød pining, itt foor, in gos, ij hønss, eth for nødt, it skoffsuijn. Itm. nielss ogissin iij ørte korn, et pd. smør, ett skoffsuijn, ett foor, xij sk gisterij, ij hønss, in goss, iij sk nød pinijng, wj dags skjirdt, ij dags møgigt, ij dags hiøslitt, ett foernødt. Thette forne tiill sønderholm presth. Tijl santj nicolai kircke, Itm ..st? anderssen ibid iij ørte korn, it pd. smør, xij sk giesterij, ij dags møgigt, wj dags skjirdt, ij dags hiøslitt, ij hønss, in goss, it lam, itt foernødt, ij sk nød pining, itt skoffsuin. Itm. christen iibssin et pd. big, et pd smør och arbidt nar tijlssijgijss. ffredløff sogn, Itm. sijmen pierssin ij fredløff, ?ij ørte korn, xij sk gisterij, itt foernødt, itt skoffsuijnn, Itm. pir lauritssin ibid wj sk. woxløff sogn, Itm. thamijss pirssen ij binderup, in thøne høst sijldt, ix sk oels pinninghi, in marck giesterij, it fornødt.

1537 (4)

Christian 3. befaler Henrik Rantzau (lensmand på Hald), at undersøge om Axel Gøye med urette har frataget Jens Kier og hans hustru Sebbersund færgehus. Det er færgefarten mellem Hornum og Slet herred. Da Aalborghus len havde gods i begge herreder og lensmanden da var Axel Juel, er Axel Gøye sikkert en fejlskrift. *Danske Magazin*, 3,6, s.145.

Item ith breff till Henrick Rantzow, saa att Jens Kier och hans hustru haffue ladith berethe for konge. mtt., at Axell Gøye haffuer tagit eth ferge huss fran thennom, som kallis Seberssundh, atth hand forfarrer om forne Axel Gøye haffuer taget ssame fergestedth fran thennom met vrett eller ey, och ther ssom hand haffuer ssaa dreffuitt thennom fran theres huss, næring och bieringh, tha bedher konge. mtt., att, hand schall fly thennom thet ijgen, heller och eth andett bolig, som the kunde besørge thennom theris nering och biering vtj.

1537 (5)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus om et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valsted og Lundbæk fremlægges Christian 3.'s stadfæstelse af et andet kongeligt brev om forbud om brug af pulsvåd, forbud om mindre maskestørrelser i sildegarn end gode købmandsvarer tilsvare samt forbud om garnsætning i forstrøget til sildestaderne i Limfjorden.

It Høyloulig Ihoukomelsis Koning Christian thenn tredies Breff wnder sin Datum Mdxxxvij, formelinds att hanns Maij.t haffde fuldburdit och stadfest It Anndit hans maij.t breff huorledis, att hans Maij.t Er tiill widennd wordenn, huorledes att menige fiskere, som fiskerij brugte wdj Limfiorden fordreffuer menige fiskerij medt puls woder, Ruser och bundgarn och gjør same garn, som the med fiske saa smaa maske, att de wptage denn smaa siildt medt den store, Mennige Mand tiill skade och forderffuelse. Thj biude wij Alle Ihuer the helst bu were kandt, her epth. att bruge nogenn Pulswoder Ruser eller bundgran wdj Limfiorden, och icke att bruge nogin silde garnn Medt minndre maske Ennd som got Kiøbmandts gots Kand medt fanngis. Samledis biude wij Alle och huer fordielle att sette nogin garn wdj rette Førstraag, fordristend nogen t(her) Emod disse forne Articler Att gjøre Tha skall wore fogder haffe disse fuldt mact, at Annamme paa woers wegne huis the haffr medt at fare och skall straffis ther ept., som offuer ennn wor breff och buodt icke holde will, medt miere same stadfestilse och Kon. Mats. medt før.

7. januar 1537 – 25. november 1537

Rettertinget. Peder Sørensen, kaldet Ridemand, i Volstrup, herredsfoged i Hornum herred, fremlagde ved sit "visse bud" et tingsvidne af Hornum herredsting, som Søren Jepsen, denne dag tinghører og flere andre havde udgivet 18.12.1536, at Peder Sørensen havde været ved Østrup port og talt med hr. Joachim Lykkes foged og givet ham lovlig varsel, at Peder Sørensen havde rejst første lagdag om alt det godts, som Jacob Lykke havde i Hornum herred, specielt Rodstedgaard etc. Joachim Lykke til Buderupholm, død før 1541, ejede 1525 og 1537 Rodstedgaard i Sønderup sogn., Trap, s. 1063. Østrup er beliggende i Albæk sogn ved Randers.

RA, Rigens Forfølgningssbog nr. 1, fol. 109r, jf. Dahlerup 1, s. 681.

Pedher Seurense dictus Riddmandt i Wolstrop budt hagde ett tings witne aff Hornumherritzting, som Seuren Iepsen, then dag tinghører ibid. mett flere hagde wdgiffuitt datum 1536 secunda feria ante Tome apostoli (18. dec.) lydendes, att Pedher Seurense hagde syn warsell fore Østrop portt oc tallett i

mundt mett her Iachim Lyckes fogitt oc gaff hannem loglig attwarsel, att Per Seuren sen hagde rest første lagdag tiill allt thett godts, som her Jacob Lycke haffuer i Hornwmherritt oc serdelis tiil Raastegaardt etc., oc att handt hagde forfuldt hannem mett 3 lagdag, oc att handt hagde baadett seg i alle rette mett her Jacob Lycke, oc ingen kom anthen att mynde eller rette etc. Ther ephther fick handt 15 dages breff. Datum Sandagger die Canuti ducis (7.1.1537). Item 10 dages breff. Datum Sandagger die Prisce virginis (18.1.1537). Item 5 dages breff. Datum Sandagger die conuersionis s. Pauli (25.1.1537).

Her Iachim Lyckes budt tog genbreff emodt these nest forne lagdags breffue emodt Per Seuren sen i Wolstrup etc. Datum Ottonie die Scolastice virginis (10.2.1537).

Peder Riidemandt tog sex wgers steffning emodt her Iachim Lycke. Datum Aaden secunda feria post quasimodo geniti (9.4.1537). Peder Riidemandt fick befallings breff till nogre godemendt her Offue, Axell Iull, Henrich Randzow oc flere, at the schulde forfare, om Per Riidmandt haffwer wiidre indsteffnt till then mølle, endt her Iachim Lycke magskiffte mett hannom etc., oc siiden sagen at komme hiidt igien oc tage syn forfylling, som handt then slap etc. Peder Riidmandt fick strax breff i thenne sag etc. Datum Ottonie secunda feria post Martini (12.11.1537). Peder Riidmandt fick riidebreff i thenne sag etc. riidemandt Peder Huas, Iens Thamesen, Seurin Munck oc Anders Stygi etc. Datum Ottonie die Catharinæ (25.11.1537).

8. januar 1537

Tingsvidne af Hornum herred, at hr. Iachim Lykke til Østrup lod gøre lov-hævd på Rodsted, Holkegaard, Frænstrup og 2 gårde og 2 bol i Mastrup, 2 gårde i Støvring, 2 gårde i Buderup, 2 gårde og 2 bol i Gravlev, 1 gård i Oplev og 4 gårde og 3 bol i Aarestrup. *RA, Privatarkiver på pergament, Jacob Lykke.* nævnes i *NLA, G141-1, Restrup godsarkiv, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlunds gods, nr. 63.*

Alle mend thette breff seer eller høre løsse helse vii Per sørenssen fogit til Horno hrs. ting, Seuren munck, Cristen Glob, Bertil hørby, webnere, Jens hanssen i Moldberg, Jørgen hanssen, Jens olofssen oc nis bruun i ellitshøff euindelig mz gud Aar effter guds bōrd Mdxxxvij Then mandag som var snaps-ting Tha var skichet for oss beskeden mand Jacob pederssen i Buderop paa forne Horno hrs. ting huilken thr loglig esket och fæck eth fult things Wnde aff viij dandemend, som er Jens hanssen i Moldberg, Jørgen hanssen, Lass seurenssen i ellitshøff, nis bruun ibid., anders nielssen i abbildgord, Erick tamesen i veggerby oc Jes knutssen i bunderop, Thisse forne viij dandemend sam-drectelig vandt paa theris gode tro, sel och rett sandhed, att the hørde oc saag ij dandemend for thenom stande som var Las christenssen i volstrop, seuren iibssen ibid. huilke forne ij dandemend som var forne Jacob pederssens lau-høffuids louhøring Thii kund gjorde oc tilstod, at thii var til forne Jacob pederssen i Buderop saage oc hørde at hand gjorde siin lauheffdt lagthid dags paa Erlig oc welbørdig mand oc strenge Ridder Jackop løcke vegne til Østrop mz gode bønder oc sielff eijger fføst induorde hand Raadsted oc Holkijgaardstedt mz ald there rettighed alle iiij vegne til marckemode inden marckeskel eller

uden, tørve gøfft oc liøngslet som nu tilligger oc aff arilds thidt tilligget haffuer. Item Inuorde hand ffrændstrop mz ald hindis tilligelse som nu tilligger oc aff arilds thidt tilligget haffuer. Item Inuorde hand ij gaarde i mastrop oc ij boel ibid. mz ald theres rettighed alle iiij vegne til marckemode som nu tilligger oc aff arilds thidt tilligget haffuer. Item Inuorde hand ij gaarde i Støffring mz ald theres tilligelse alle iiij vegne til marckemod. Item Inuorde hand ij gaarde i buderop mz ald theres tilligelse skoff oc mark, fiskevand oc fegang alle iiij vegne til marckemodt, som nu tilligger oc aff arilds thid tilligget haffuer. Item Inuorde hand ij gaarde i grauløff oc ij boel ibid. mz ald theres rette tilligelse skou oc mark, fiskevand oc fegang alle iiij vegne til marckemod. Item Inuorde hand en gordt i opløff mz skou oc marck oc ald hindis Rette tilliggelse Item Inuorde hand iiij gaarde i ordestrop oc iij boel ibid mz mz ald theres rætte tilligelse skou oc mark, vott oc tyurt intet undtagne alle iiij vegne til marckemod. Thette forne gods oc eyndom mz ald sijn rette tilligelse som forne stander thet induorde hand til erlig oc welbørdig mand oc strenge ridder Jackop løcke oc hands rette arffuinge som sit ræt kjøbegods oc arffuegods som hand haffuer haft i haand oc heffd oc end nu haffuer vlast oc vkiærd effter logen Szaallenge at nogen mand kand vinde sig ind i noget af forne gods enz gamble breffue oc Zegel at thet skal anten stande for pant eller Kijøb vdi nogen made. Item var forne laghefd loglig tilbudet oc fest inden tingij efter logen. at saa gick oc fore wdj sandhed Thet winde vij met vor indezicle hengendes thette breff. Date i Buderop aar oc dag som her offun faar screffuit stander.

5. april 1537

Herredagsdom, afsagt på Aagaard. Søren Bonde i Støvring mod Maren Niskone i Tøtterup om en gård i Tøtterup, Sønderup s. (Dahlerup angiver Hørdum s.) Sagsøgte har opfyldt sine forpligtelser, men dømmes til at rømme gården, da sagsøgeren selv eller hans barn vil bruge den.

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 11v-12r, jf. Dahlerup 1, s. 25.

Vor skickett for os Seuren Bunde i Steffring oc haffde i rette steffnett Marine Niskone i Tøtrup, for hun besadde then gaardt, hun i boer, emodt hans iaa oc mynde etc. Tha ephther tiltall, gensuar oc sagens leylighedt sagde wii ther saa paa for rette, att forne Marinæ Niskone bør att rømme forne Seuren Bunde samme gaardt for, en dog hun haffuer redt ther fulldt oc att aff, ephtherthui hand er ther selluff trengdt tiill seg eller sytt barn, som forscreffuet staar. Datum Aagaardt quinta feria paschatis, præsentibus her Magnus Gøye, her Prøbiørn, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull etc.

17. april 1537 (1)

Herredagsdom, Aalborg, tertia feria post misericordia domini. Malte Lauridsen (Viffert) (til Rebstrup, Sønderup sogn, Gunderstedgaard, Torstedlund og Albæk), mod Niels Madsen (Skade II) i Rebstrup og hans søn Mads Nielsen, der anklages for under Grevens Fejde at have stjålet Malte Lauridsens brevkiste. De sagsøgte frifindes, da sagsøgeren ikke kan bevise, at det stjalne gods findes hos dem. Stævningen skal måske forstås sådan, at Niels Madsen var foged på Rebstrupgaard.

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 17v-18r, jf. Dahlerup 1, s.40. Omtalt i DAA 1915, Skade II, s. 489.

Nis Matzen i Rebstrup. Vor skickett for os Matti Laurisen oc haffde i rette steffnett Nis Matzen i Rebstrup oc hans søn Mattis Nielsen oc beclageth, att wti then oprør, som nogen tiidt siiden forleden iblandt almue skedt wor, haffde bortt tageth hannem en kiste mett hans iordebreffue oc godhs, som ther wti fandtes, oc ey wille gøre hannem ther nogen wandel fore etc. Tha epther tiilt-hahl etc. worthe ther saa paa sagtt for rette, att epther thii forne Matthi Laurisen ey kunde gøre bewisehigth, att ther fandtes enthen breffue eller godhz hoss forne Nis Matsen eller hans søn, som hannem tilhorde, tha bør thennem for sag quitt att were epther then receses lydelse, som wii mett wortt elskehige Danmarcks riges raadt om saadan godtz giortt haffue. Datum Aaleborg tertia feria post misericordia domini, præsentibus her Magnus Gøye, Owe Lunge, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Juhl etc.

17. april 1537 (2)

Rettertingsdom, Aalborg, tirsdag næst efter Dom. Misericordia, i sag mellem Gabriel Gyldenstjerne og Hasseris bymænd om skel mellem Hasseris og Restrup mark. Christian 3. III og en del rigsråder granskede personligt skellene. Hasseris bymænd vandt sagen. Se også 20.4.1537.

RA, Håndskriftssaml. VI G. 6, nr. 73, Biskop Bircherods afskr. vedr. Aalborg Helligaandshus.

Anno 1537 den Tirsdag nest efter Dom. Misericord. waar Christianus Tertius, Electus Rex Daniae i Olborg med disse Rigens Raad, Hr. Mogens Giøe Hoffmester, Magnus Munck Landsdommer i Nørre Jylland, Erich Banner, Erich Kromedig, Peder Ebbesen, og der afflagde en Dom imellem Hasseris Mænd og Lodseyere paa den enne, og Gabriel Gyldenstjerne til Restrup paa den anden Siide, anlagentis de gamle Markeskiæl og grendsesteen imellem Hasseris og Restrup Marke og Enge, hvilke bem. Gabriel Gyldenstjerne gjorde dennem disputerlig. Deris Documenter og bewiser paa begge sider blev fremlagde og oplæst. Kongen og bem. Rigens Raad ware self Personligen ude paa Marken, Marke Skiællenes rette beskaffenhed nøyagteligen at eftergrandske.

17. april 1537 (3)

Skøde fra Jochum Bardsker, borger i Hjørring, på hustruen Kirsten Madsdatters (Viffert) vegne til hendes bror Jon Madsen (Viffert) i Torstedlund, på den lod og del, hende kunne tilfalde i to gårde i Braulstrup, som hendes fader Mads Jonsen (Viffert) gav til Ø Kloster for hendes og hendes søsters optagelse i klosteret. Ifald disse gårde fravindes Jon Madsen i nogen rettergang forpligter han sig til at tilbagebetale 80 mark i danske penge derfor. Han beder Kjeld Krabbe i Nebel og flere at besegle med sig. Aalborg.

RA, seddelregistratur, godsarkiver, Torstedlund nr. 53. Perg. [4] segl, hvoraf nr. 1 er bevaret.

17. april 1537 (4)

Rettertingsdom i sag mellem Elaf Jensen i Harsløf (Haverslev) og Jon Madsen (Viffert) i Torstedlund ang. Døvelstrup mark, som ifølge mange gamle breve skulle have tilhørt Jens Mikkelsen i Erindrup (Arden), dog ingen bevis for, at Elaf Jensen var den sande arving dertil. Jon Madsen bestod, at samme jord var kommen fra fri bønder og havde været kronens af rette, hvorom han fremlagde Jon Viffertsens mageskiftebrev, hvilket var stadfæstet af trede afgangne konger, samt Viborg landstingsbrev derom. Denne dom stadfæstedes, og jorden tildømtes Jon Madsen.

RA, seddelregistratur, godser, Torstedlund nr. 53. Perg. [4] segl.

19. april 1537

Herredagsdom, Aalborg, quinta feria post dominicam misericordia domini. Christen Jensen i Suldrup mod Christiern Sommer til Gjennerup (Aalum sogn). Christen Jensen påstår at være berettiget til en broderdel i Pigsgaard i Nørbæk, som skulle være bøndergods. Christen Sommer påstår, at han havde købt gården og en tilliggende lund på Hvidding mark for 500 mark og beviser med tingsvidne, at den i 40 vintre og mere havde været givet i brugeligt pant "af fri mænd, så at der aldrig gik skat eller leding eller sandemænds tog eller ranstog eller nogen bøndertyngsel af i nogen måde". Christen Sommer tildømmes at beholde gården, hvis han kan bevise at være arving dertil. I modsat fald skal han beholde den som panthaver, indtil pantet indløses. Tre uger senere 4.5.1537 er sagen for rettertinget i Viborg, hvor Christen Jensen fik sin medejendomsret anerkendt, se denne dato.

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 25 r-25 v, jf. Dahlerup I, s. 61. Omtalt Kolderup II s. XIII. Jyske Samlinger 2,4, s. 254-57. Original dom i RA, Privatark. på perg, Chr. Sommer, pakke 573, læg 1, 19.4.1537.

Chrestiern Sommer. Vor skickett for oss Crestiern Jensen i Sindrup oc haffde i rette steffntt Crestiern Sommer i Genderup oc tillallet hannem fore en brodher dell whi en gaardh i Nørbeg kalles Piigs gaardh, som handt sagde at were bynder godtz oc hannem rette arffuing att were ther till, oc i rette lagde ett tings witne aff Synder Liung herritzting wnder gudtz aar 1439, lydendes att 8 mendt hagde witnett, at Ysik Jensen, Jes Piigs søn, mett hans faders raad oc hans weners samtycke skøtte oc oplode Bertill Esbernsen og hans søsther Ingeborg, forne Bertils hustru, oc theres børn en brodher deell, som handt hagde wti then gaardt, som Bertill nu iboer, ligendes i Beeg mett hus og iordt inthett wndertaget etc., og ey forne tings witne bemelthe, att thett wor byndher godtz.

Ther emodt i rette lagde forne Crestiern Somer ett breff, som Jes Kanne, forne Crestiern Somers modher fader, haffde wdgiffuitt wnder gudts aar 1436, lydendes att handt haffde opladett Ies Piig then gaardt i Beeg, som handt haffde i paatt aff Mogens Piigh.

Item ett andett breff som samme Jens Kane haffde wdgiffuitt lydendes, att handt wederkende seg att haffue opebaarett pendinge oc fuldt werdt aff forne Jes Piig for thet paathe-breff oc godtz, som handt hagde til paatt aff forne Mogens Piig paa en gaardt ligendes i Nørbeeg.

Item thett tredie paanthebreff lydendes, att forne Mogens Piig haffde paantsatt Esbern Bertilsen i Nørbeeg then gaardt, handt selluff wti bode, oc en lundt ligendes paa Huiding marck for hundertt lode marck whi strale griib oc god myndt. Item thet fierde paathebreff lydendes att forne Mogens Piig haffde paantsatt Esbern Bertilsen samme gaardt for 20 lode marck, som her i landett genges oc geffue er.

Item ett tings witne wdgiffuitt til Hattt herritz ting lydendes, att 8 mendt haffde witnet, att Jes Piig, forne Esbern Bertilsens moder fader, oc Bertil Esbernsen, forne Esbern Bertilsens fadher, oc Esbern Bertilsen thi haffde samme gaardt i Nørbeg frii i 40 wyntre oc mere i theres brugelig paatt aff frii mendh, saa att ther gick aldrig enthen skatt eller leding eller sandemendtz toffw eller ranstoffw eller noger bynder tyngsell aff i noger maade.

Sameledes ett breff Per Esbersen i Wlstrup, Seuren Esbernsen i Huiding, Mattis Nielsen i Wiborg, Pouell Bunde i Wlstrup oc Barbra Esbernsdatter haffde wdgiffuitt, lydendes, att the haffde opbaarett aff forne Chrestiern Sommer 5 hundertt marck for forne gaardh i Nø [r] beg oc en lundt liigendes paa Huiding marck oc[ey] kendes thennem nogen lodt eller deell ythermere i forne godlz epther then dag, oc ther som ther fandes nogre breffue at theres eller theres mettarffinges were samme godz anrørendes, tha skulle the were døde oc magtelose.

Item ett stocke neffn aff Synder Liøng herritz ting lydendes, att forne Crestiern Sommer oc hans mettarffinge wor rette arffinge till forne Piigs gaardt i Nørbeg, oc ey the haffde hørdt ther nogre andre arffinge tiill. Item et andett tings [witne] aff Tanum biercke ting lydendes wti [lige] maade.

Item herritz tings dom lydendes, att forne Crestiern Sommer oc hans mettarffinge var ther samme gaardt oc godts tildømpet.

mett flere ordt, oc gaff thii thennem ther om i rette paa baade siider. Tha epther breffue, beuisning etc, sagde vii ther saa paa fore rette, att findes forne Crestiern Sommer att were arffinge till forne godtz, tha bør hannem oc hans arffinge samme gaarde oc godtz mett alle theres rette tilligelse att nyde, bruge oc beholde, fandes handt oc icke att were ther arffuing tiill, oc thett skelligens beuises kandt, tha nydher oc beholder handt samme gaarde oc godtz, tiill saa lenge thi løses hannem eller hans arffinge aff logligen effther forne paanthe breffs lydelse. Datum Aaleborg quinta feria post dominicam misericordia domini, her Mogens, her Owe, Mogens Munck, Erick Ericson, Pedher Ebbesen.

20. april 1537 (1)

Herredagsdom, Aalborg, sexta feria post misericordia domini. Peder Jensen, forstander for Aalborg Hospital mod Gabriel Gyldenstjerne t. Restrup, ang. Kalstrup gods og mølle i Veggerby sogn og Vestergaard i Klæstrup. Gabriel Gyldenstjerne havde fået dom på Vestergaard ved herredstinget, hvortil hospitalsforstanderen var stævnet, men ikke mødt. Peder Jensen tildømmes godset efter en række gavebreve efter hvilke godset var givet til hospitalet af fru Else Christiernsdr. til Støvringgaard.

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 45v-46, jf. Dahlerup 1, s. 120. Omtalt i B. Kornerup og V. Lorentzen, Aalborg Hospitals Historie s. 14.

Her Per Iensen. Vor skickett for os her Peder Iensen oc hagde i rette steffntt Gabriell Gyllenstiern tiill Restrup for nogett godtz kalles Kalstrup oc Kalstrup mølle oc en gaardt i Klestrup mett syn tiillbehøring, som handt holtt hannem fore mett wrette, som handt mente etc.

Ther tiill suarett forne Gabriell Gyllenstierne oc framlagde etth pomble [!] tings witne lydendes, att Kalstrup mett forne mølle oc gaardt skulle høre saxe[?]tiill Restrup tiill mett rette.

Item ett ande tings vitne lydendes, att ther haffde werett trette tiill tinge mellom Gabriell Gyllenstiernes foreldre oc thennom aff Stoffring om samme mølle oc godtz. Item ett sogen witne lydendes, att nogre mendt hagde vittnett, att the haffde hørdt oc spurdt, att forne godtz skulle høre mett rette tiill Restrup.

Item ett herritztings dom lydendes, att Gabriell Gyllenstierne haffde steffnitt prior wti then heligandtz huss wti Aaleborg y rette tiil Hornum herritz ting mett syn breffue oc beuisnig om forne godtz. Oc ey forne prior møtte i rette. Tha bleff ther saa paa sagtt fore rette, att forn godtz skulle følge Gabriell Gyllenstiern, saa lenge att forne prior kunde komme mett bedre breffue oc beuisning oc wonde hannem thett i rette etc.

Ther tiill suarede forne her Pedher Jenssen, att closther oc the fattige siuge folck haffde høgborne førstes konig Frederick wor kierre herre faders breff, ²⁾ lydendes, att huer ther wiille viittne nogett godtz fran thennem, tha skulle the gange i rette for hans naades egen person oc Danmarcks riges raad, oc ey the skulle were plictigne att møde anderstedtz i rette, huilkett breff handt strax for oss i rette lagde etc.

Item ett obett beseglitt breff 1442 ³⁾ lydendes, at frue Else Chrestensdatter tiill Støffringgaardt haffde mett fru willie oc welberodt houg gudt tiill loff oc ere oc fattige siuge mennisker tiill føde oc kledes ophuldt giffuitt forne godtz tiill then helegonnds huss tiill ewig tiidt.

Item ett breff wdgiffuitt 1442 [!] ⁴⁾ lydendes, att biscop Torloff tiill Wiiborg, Erick Nielsen tiill Thiim, Niels Ericksen, Erick Ericksen mett flere riddher hag[de] adspurdt Iep Axeellsen, om hand wille samtycke oc stadfeste then gaffue, hans moder hagde giffuitt tiil heligestes, tha sagde handt iaa mett godt willie.

Item ett breff 61 [!] aar gammelltt, att Axell Ibsen tiill Støffring hagde giffuitt i liie maade en gaardt i Klestrup oc etth bygge ther tiill ligendes mett en gordtz eye i Woxleff tiill heligestes.

Item ett breff wdgiffuitt paa Aaleborg raadhuuss 90 ar gammelltt, att borgmesthre oc raadt haffde sett oc hørdt en lagheffdes breff paa forne godtzs wstungett oc wskrabett oc i alle maade wforkrengkitt, lydendes, att Lüder Holck tiill Støffring hagde mett riiderme[n]dtz mendt oc seeleyger bønder induarde forne godtz, oc ey forne frue Else wille affhende seg samme lagheffde, thii hun rørdhe paa mere godtz, som alle forne breffue ythermere wduiser oc indeholder etc.

Tha ephther tiltali etc. wortt ther saa paa sagtt fore rette, att ephther thii Gabriell Gyllenstiernes forel [dre] haffde trette paa forne godtz oc wondett

thett i dom eller reth[er]gang oc ey haffde haffdt thett i handt eller heffde nogen tiide, tha burde forne her Per Jensen paa forne heligestes vegne oc the fattige siuge menniskers her epther att nyde oc beholdhe forne godtz oc mølle mett all theres tiilligelse tiill euindelig eye, wden Gabriell eller nogen andhen kandt kome mett nogen genbreffue eller andre beuisning oc windher seg thett tiill wti retthergang. Datum Aalleborg, sexta feria post misericordia domini, præsentibus her Mogens, her Oue, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axell Iull etc.

- 1) Antagelig ordet: samme.
- 2) Er antagelig 1531 uden dag, se denne dato.
- 3) 20.3.1442, se denne dato.
- 4) 5.7.1445, se denne dato.

20. april 1537 (2)

Herredagsdom, Aalborg sexta feria post dominicam misericordia domini. Knud Pedersen (Gyldenstjerne) til Tim, stævner på vegne af lodsejerne i Hasseris Gabriel Gyldenstjerne til Restrup, fordi han har frataget dem Hasseris enge. Efter at beviserne er fremlagt, har kongen og rigsrådet selv redet markskel. Det dømmes da, at skel mellem Hasseris og Restrup går fra stranden til Tryger høj, herfra ret syd til Nørreå og derfra ret syd til Sønderå og derefter i åen midtstrøms. Sagsøgerne tildømmes deres enge undtagen én, der af Arilds tid har tilhørt Restrup. Et af sandemænd på sagsørgtes foranledning svoret markskel kendes magtesløst. Se også 17.4.1537.

Gabriel Gyldenstjerne fremlagde 2 gamle breve udgivet af Mads Laursen og Jon Madsen under deres segl, at de havde hørt og set, at Gabriel Gyldenstjerne havde ladet læse en gammel lovhævd om Restrup enge og ejendom etc. Ligeledes fremlagde Gabriel Gyldenstjerne et sandemænds tov, at sandemænd havde gjort deres tov fra Hestevad og midt i åen til stranden etc. Ligeledes fremlagdes et tingsvidne af Hornum herredsting lydendes, at nogle mænd havde vidnet, at Hasseris enge skulle have ligget til Restrup i fordums tid, og at de Hasseris mænd havde fået det (i fæste?) af Restrup, fordi de havde ryddet det for ris. Ligeledes fremlagdes et ridebrev lydende, at kongen havde befalet hr. Joachim Lykke, hr. Chresten Friis og flere gode mænd at ride ret markskel mellem Restrup og Hasseris by, og at de fandt, at skellet rettelig var fra Hestevad og ud ad åen og ned i stranden.

Knud Pedersen Gyldenstjerne fremlagde på Hasseris lodsejeres vegne et 55 år gammelt brev, som en gammel selvejerbonde havde indvordet for Hasseris kær og enge efter det gamle skel, som det havde været fra Arilds tid, dog undtaget en eng, som var indstenet til Restrup.

Ligeledes fremlagdes et 57 år gammelt brev, at slotsfogden på Aalborghus sammen med gode mænd og selvejerbønder havde fået befaling af salig kong Christian, at de skulle rebe og udmåle alle marker og enge, så kronens tjenere, andre lodsejere og Helligåndshuset i Aalborg kunne få deres ret. Ligeledes et 53 år gammelt brev, at en bonde i Hasseris havde pantsat nogle stykker eng til

Helligåndshuset i Aalborg. Ligeledes et 6 år gammelt brev, at Gabriel Gyldenstjerne havde kaldt til sandemænds tov mellem Restrup eng og Hasseris eng, og de havde tilsvoret Gabriel Gyldenstjerne alle enge fra Hestevadet lige til Restrup efter hans lovhævdets ledelse, mens de havde svoret, at fra de gamle skel og pæle og markkanter hørte til Hasseris eng, undtagen en eng, som var indstenet til Restrup, hvilket brev og tov var afsagt indenfor tingstokkene og alle 8 sandemænd havde beseglet. Ligeledes et stokkenævn af 24 mænd, at 12 mænd havde vidnet, at de aldrig havde hørt i 50 år, at nogen lensmænd, riddere eller selvejerbønder havde bestridt deres ejendomsret i Hasseris eng undtagen den nævnte eng til Restrup, og at de menige Hasseris mænd havde klaget over, at deres skelsten og skelpæle var opbrudte og bortførte. Kongen red herefter ret markskel og erklærede, at skellet skulle gå fra stranden ret sydpå til Tryger høj, derfra sydpå til den nordlige skelpæl og videre sydpå til den sydlige pæl, hvor skelsten har stået fra Arilds tid og siden ind i åens midtstrøm. Skellet svarer formodentlig til byfredsgrænsen i Aalborg bys privilegier af 1546, som Chr. 3. 1546 gav byen til erstatning for de gamle, der var brændte under Skipper Klementsfejden. Tryger højs beliggenhed kan formodentlig udledes af privilegierne. Der hedder her jf. Kolderup Rosenvinge, Samling af gamle danske love: ”og skal samme Byes Birkeret og Friheder forstrekke sig først vester ud til Hasseris Aae og synder paa til den store Høy, som stander udi Drastrup Siiger ved Adelveyen og saa øster til Aaen synden om Kietterup Kier..”. På Generalstabens kort 1894 ses højen tydeligt lidt nord for vejen mellem Skalborg og Drastrup.

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 32v-33v, jf Dahlerup 1, s. 84. Kolderup-Rosenvinge II, s. 18.

Knudt Persen oc Hasseriis mendt. Vor skickett for os Knudt Persen, wor mandt oc raadt, paa alle laadsegers wegne wti Hasseris oc hagde i rette steffntt Gabriell Gyllenstiernee tiill Reffstrop oc tiltallett hannem for Hasseris enge, som handt mett sandemendt oc riidemendt thennem frangangitt haffuer, som the mente adt were giortt emodt logen oc emodt theres gamle lagheffts breffue oc andre beuisninger, som the ther paa haffuer.

Ther tiill suarede Gabriell Gyllenstierne, att hannem samme enge mett logen tilsuoret wore, som hannem siuntes, oc strax i rette lagde thuenne breffue, som Maly Laurissen oc Ion Matzen hagde wdgiffuitt wnder theres egne indsiigle lydendes, att the hagde hørtt oc seth, att forne Gabriell hagde ladhett lese paa Hornum herritzting ett gammeltt lagheffdt paa Reffstrop enge oc eygendom etc., som hun ythermere wduiser oc indeholdher.

Item ett sandemendtz breff lydendes, att sandemendt bestodt, att hagde giortt sitt tog fra Hestewad oc wdt att aen och nedt v strandhen etc.

Item ett tings witne wtgiffuitt tiill Hornum herritz ting lydendes, att nogre mendt hagde witnett, att the hagde hørdt oc spurdt, att samme Hasseris enge skulle haffue leygitt tiill Reffstrop i fordom tiidh, oc samme Hasseris mendt finge theht aff thennem aff Reffstrop, fore the skulle haffue ryddhett samme enge, som then tiidt wor ett stortt riskier, etc., oc samme witne wor nyligen wdgiffuitt indhen sex aar siiden forledhen.

Item ett riidebreff lydendes, att her Iachim Lycke, her Cresten Friis meth

flere gode mendh hagde ephther wor kierre herre fader koning Fredericks befalling werett tilkreffde att ride rett marckeskiell, att granske oc forfare, att huilkett reth marckeskiell burde att were emellom forne Hasseris by oc Refffstrup oc granske oc forfare ther om saa møgett, som rett er etc., huilkett the oc saa giorht hagde oc werett paa forne engæ oc aastedher oc kunde ey retther tycke, end fraa Hestwadt oc wdt att aeen oc neder i strandhen burde att were rett marckeskiell oc burde att ligge til Refffstrop meht rette, wdhen nogre kunde vynne seg ther indt mett gamle breffue oc beuisninger eller nogen anden retthergang ephther logen etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholdher.

Ther tiil suarede Knudt Gyllenstierne paa syne oc menige Hasseris lodzeyggers vegne, att samme engæ hagde legith tiill forne Haseris aff arildhz tiidt oc ey tiill Refffshroppe, oc strax beuiste oc framlagde først ethh gammelth lagheffdhz breff, som wor fem oc ethh halt hundrett aar gammeldt, som en gammell selleyger bunde hagde indwordt forne Haseris kier oc enge ephther theth skiell, som tha hagde standett oc giortt wereh aff arildtz tiidh fore hannem etc. Oc formelthe forne lagheffdt oc breff alle skiell stene, raa oc ran, huer wedt sitt naffn, dog wndertageth en stug eng, som indstenett wor **a-** tiill forne Refffstruppe gaardt, som liger fraa stranden oc tiill then skielsken, som stander i then østre siide wedt enden **-a** oc aff arildtz tiidh haffuer legeth tiill forne Refffstrop gaardt etc. Item ett andett gammelt breff ¹⁾ 57 [!] aar gammeltt lydendes att slodtzfogedhen paa Aaleborg huss mett nogre andre gode mendh oc siell eyger bynder hagde faageht befalling, aff gamle koning Crestiern (salig meth gudh) wdguiffuith wti Rostock ²⁾, att the skulle rebe oc wdmaalle alle marcke oc enge tiill forne Hasseriis, att huer motte hende oc wedherfares baadhe kronens thienner oc alle andhre lodzeyger oc Heliggeshus whi Aaleborg, saa møgett, som huer burde mett rette etc., huilkett the oc saa giort oc fulkommet hagde ephther samme kongelig befalling etc.

Item ett breff 53 aar gammelt, ³⁾ lydendes att en bunde i Hasseriis hagde pantsatt tiill Heliigestus [!] Aaleborg, nogre stycker aff syn lodt skiffthe enge for peninge oc gode waare etc. Item Jt breff ⁴⁾ sex aar gammeltt, lydendes att Gabriell Gyllenstierne hagde kallett sandemendt tiill tog emellom Refffshrop engæ oc Haseris enge, oc samme sandemendh hagde giorth theres eedt og tog oc suoreth Gabriell alle enge fraa Hestwadh faare Refffstrop leger oc tiill theh gamle skiell ephther hans lagheffdh lydelse oc suoreth fraa thet gamle skiell oc fraa raa oc randt oc indt tiill Haseris oc neder tiill strandhen, thett suore the tiil forne Haseriis enge att were, som then gamle lagheffdt lyuder, ther fandtz i Hasseriis, wndertagett en stug eng, som liger indsteniht tiill Refffstrop, etc., huilketh breff oc tog ther worte aff sagt inden tinge, oc alle othhe sandemendt hagde beseglitt mett thennem i forwindett, etc. Item eht stocke neffnth aff 24 mendh lydendes att 7 mendh hagde wittnett paa troo oc sandingen oc helgens edt, att the aldriig hagde hørht eller spurdt i 40 aar, att nogen mandt hagde last oc kierdt eller kiendt siig rettighedt att haffue Haseriis engæ anthen lensmendt, riddermendtz mendt elle selleyger bynder, wndertagen samme stug eng ligen-des tiill Refffstrop, thet witneth oc forne 24 mendt mett forne 7 mendt, som thett witne lyudher oc indeholdher, att menige Haseriis mendt hagde klagett

oc kierdt, att theres gamle skiell stenn oc raa wor nys opbrodt oc opkast oc borttførdt, som thii selluff hagde seth oc i sandhhedh forfarett meht forne 24 mendt oc mange flere dannemendt etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder.

Tha fore sliig leylighedh oc andre sliig wnderwisninger faare wii sielluff personliig paa samme engæ, oweruerendes samme wortt elskelige Danmarcks riges raad, som the tilstede wore mett flere wore elskelige gode mendt, oc granskede oc forfare **b**- och riide reth marckeskiell **-b** wii oc sagde ther saa paa fore rette, att thett samme gamle skiell, som aff arildtz werett haffuer, bør att were rett skiell fraa **c**- stranden rett synder tiill Tryger høff, som fandes skiel stene och standit haffuer aff arilds tiid ther fraa oc synder tiill Nørreraa framdelis reth synder oc tiill then Synderraa, ther som skiellshen haffuer standiit aff arilds tiidh, oc siiden ind i aen tiill mytt strømme. **-c** Oc thett ny skiell, som Gab[r]iell Gyllenstierne haffuer ladett gøre oc wiille haffue, bør ingen magt att haffue oc were dødt oc magheløst, oc forne Haseriis mendt, oc alle andre lodhzeyger bør ephther thenne dag att nyde oc beholde samme enge, **d**- som inden theres marckeskiell findes **-d**, wndertagett then stug eng, som tiill Restroppe aff arildhz leygett oc werett haffuer, forbiudendes alle, ehuo the helst ere eller were kunde forne Haseriis mendt eller the andre lodtzeyger paa samme enge noget hinder eller forfang att gøre ephther thenne dag i noget maad Datum Aaleborg sexta feria post dominicam misericordia domini, præsentibus her Magnus, her Oue, her Iehan Randtzow, Magens Munck, Erick Banner, Erick Kromedige, Per Ebbesen oc Axel Iull.

- a-a Denne tekst står i margin.
- b-b Denne tekst står over linien
- c-c I stedet for udstreget: aasyedt oc tiil aastedt.
d-d I stedet for udstreget: som the aff arildtz tiid brugt haffue
- 1) 12.11.1456, se denne dato.
- 2) 11.3.1456 se denne dato.
- 3) 26.11.1487, se denne dato.
- 4) Sikkert 10.7.1531, NLA, Restrups gods, jf. smstds. 7.5. eller 24.9.1515 og 22.5.1534.

20. april 1537 (3)

Herredagsdom, Aalborg. Christiern Pugh (Puge) i Klitgaard, Nørholm sogn imod Christiern Jensen, borger i Aalborg ang. et beløb, som sagsøgte har oppebåret af bisp Jens Andersen Beldenak, for at sagsøgerens (?) broder Mourids kunne få Møllegaard (Lundby sogn) af abbeden af Vitskøl. Sagsøgte frifindes, da sagsøgerens broder Mourids besidder gården. Sagsøgerens vidner skal bøde for falsk vidnesbyrd. Sagen refererer til Rigens forfølgingsbog F. 2 fol 276 r.

RA, Kongens retterting, Herredagsdombog 1537, fol 25v jf. Troels Dahlerup.

Chresten Jensen. Vor skickett for Cresten Puge i Klittgaardt oc haffde i rette steffntt Cresten Jensen wor borger i Aaleborg oc tiltallett hannem for nogle pendinge, handt skulle haffue opboret aff biscop Jens af Fiwn, for handt skulle flii hans brodher Mauris wti Mølgaardt samme gaardt aff abbedhen aff

Wilskydt [!] closter etc. Tha ephther tiltall etc. sagde wii ther saa paa fore rette, att ephtherthui forne Mauris bruger oc besiddher gaarden, bør forne Crestiern Jensen for the pendinge quitt oc kiereløss att were, oc thett wittne, forne Crestiern Puge i rette lagde, att were falsk, oc thii saa witnett haffue att bøde emodt os oc stande ther faare tiill rette. Datum Aaleborg sexta feria post misericordia domini, præsentibus Mogens Gøye, her Oue, Mogens Munck, Erick Banner, Erick Kromedige, Per Ebbesen etc.

27. april 1537

Herredagsdom, Viborg, sexta feria post dominicam iubilate. Søren Andersen i Støvring stævnes af Jacob Pedersen i Buderup i Gravlev sogn, der tildømmes en gård i Støvring, som Søren Andersen iboer, da han ejer de 3 dele og dertil en søsterdel og Søren Andersen kun en fjerdedel, mod skæppeskyld til sagsøgte og andre parthavere efter samfrænders kendelse. Sagsøgtes lovhævd på gården underkendes. Se også 11.12.1536.

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 31r-31v, jf. Dahlerup 1, s. 79.

Jacob Persen i Boderup. Vor skickett for os Jacob Persen i Boderup oc hagde i rette steffntt Seuren Anderssen i Støffring for then gaardt, handt wti boer oc holdher hannem for, oc beuiste forne Jacob Persen, att handt haffde thii 3 deele oc ther tiill en søster dell i forne gaardt, oc forne Seuren Andersen icke wdhen then fierdhe dell, oc i rette lagde herritztings dom, lanstings dom oc samfrenders dom lydendes alle, att forne gaardt wor forne Jacob Persen tiildømt, ephther thii hand hagde then største deell ther wti oc giffue forne Seuren Anderssen oc andre syne mettarffing skeppe skyldt. Ther tiill suarede forne Seuren Anderssen, att handt wor rette arffing tiill samme gaardt oc then besadt oc haffde wti syn brugelse, oc i rette lagde ett lagheffts breff, lydendes att hans fader hagde inwardt samme gaardt paa syn oc syn mettarffinges wegne mett lagheffdt, oc gaff thii thennum ther om i rette paa bodhe siider.

Tha ephther breffue, beuisning oc sagens leylyghedt worthe ther saa paa sagtt for rette, att ephther thii forne Jacob Persen haffuer thii 3 deele i forne gaardt i Støffring oc ther tiil en søsther deell, som handt beuisth haffuer, tha bør hannem forne gaardt mett all syn rette tilligelse att haffue, nyde oc beholde oc giffue forne Seuren Anderssen oc andre sine mettarffinge skeppe skyldt ephther begges theres samffrenders oc wuuldige mendtz sigelse. Datum Viiborg sexta feria post dominicam iubilate, præsentibus Magnus Gøye, her Prebiørn, her Oue, Magnus Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen, Axell Iull oc Jens Tamsen etc.

28. april 1537

Rigens Forfølgninger. Søren Jepsen i Volstrup fik stadfæstelse over et dombrev udgivet 1537 i Aalborg, at han var tildømt den gård i Ellidshøj, som Niels Brun iboer, at besidde efter deres samfrænders og forligsbreves indhold, mod at give Niels Brun og hans medarvinger skæppe-skyld.

RA, Rigens Forfølgningsbog.nr. 1, fol. 106r, jf. Dahlerup 1, s. 673.

Seuren Jepsen i Wolstrup fick stadfestelse offuer ett dombreff, som Erick Banner, Iens Marquordsen oc Jøren Vanderwisk lagde wdgiffuitt i Aaleborg 1537, lydendes att thi hagde tildømppt Seuren Ipsen then bundegaardh i Elleshøff, som Niels Brugen iboer, att besidde epther theres samfrenders oc forliigelse breffues lydelse oc giffue Niels Brugen oc hans mettarffing skeppe-skyldi, hues thennem bør att haffue ther aff mett rette oc offuer then ko(ngelige) tøgnde, ther aff gaar. Datum Viborg sabbato ante cantate.

3. maj 1537 (1)

Herredagsdom, Viborg, quinta feria post cantate. Eloff Jensen i Haverslev mod Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund ang. Døvelstrup mark. Godset tildømmes sagsøgte i henhold til hans mageskiftebrev, bekræftet af tidligere konger og stadfæstet ved landstingsdom.

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 44 r-44 v, jf. Dahlerup 1, s. 116.

Ion Mattzen tiil Tostelundt. Vor skickett for os Eloff Jensen wti Harssløff oc hagde i rette steffntt Ion Mattzen i Tostelundt oc tiiltallett hannem for en ødemarck kallis Diuelstrop marck, som samme Eloff Jensen mentte, at handt oc hans mettarffinge aff rette tilhørde, oc forne Ion Mattzen holder hannem fore. Oc i rette lagde mange gamle breffue oc beuisninger, lydendes att samme iordt skulle tiillhørdd Jens Michelsen i Ernterp etc., dog ingen wiitne att handt skelliigen beuisse kunde, att handt nogre skeligen rett hagde tiil att talle paa samme iordt, eller att handt vor ther sandt arffuingt tiill.

Ther tiill suare Ion Mattzen oc bestodt, att samme iordt wor kommen fraa frii bynder oc hagde werett kronens aff rette, oc i rette lagde ett mageskiffitt breff, lydendes att samme bynder hagder giortt skelliigen oc redeligen mageskiffitt mett hans forelderne Ion Wiffertsen oc kendes thennum att haffue fangett fylieste mett en gardt ligendes whi Nesum etc., som thett breff ythermere wduiser oc indeholder. Itm thuende andre breffue, som franfarne konger i Danmarck hagde wdgiffuitt, lydendes att the hagde samtyckitt, beuiligitt, i alle maade stadfestitt samme mageskiffitt wett fulde magtt att bliffue etc., som the breffue ythermere wduiser oc indeholder.

Item ett dombreff wdgiffuitt tiil Wiibo[r]iig landtzting, som Magens Munck mett flere hagde wdgiffuitt oc tildompt Ion Mattzen tiil Tostelundt samme Diuestrup marck mett syn tilligelse epther sligt mageskiiffitt oc kongelige breffue etc. Item tisligeste ett siuns breff lydendes, att gode mendt hagde witnett, att samme bynder oc kronen hagde attingeste fangitt at fore i alle maade etc.

Tha epther breffue etc. worthe ther saa posaght fore rette, att eptherthii slig franfarne kongers breffue oc samtycke oc bundens egitt samtycke, tha bør forne Ion Matzen oc hans arffinge her epther att nyde, bruge oc beholde tiil euerdelig eye samme Diuelstrup marck inden alle 4 markeskiel mett all syn rette tilligelse epther hans breffuis lydelse, oc the breffue, som samme Elloff Jensen haffuer paa samme Diuelstrup marck, ey her epther att komme Ion Mattsen eller hans arffinge tiil skade i nogre maade. Datum Viiborg, quinta feria post cantate, præsentibus her Mogens, her Prøbjørn, her Oue, Erik Banner, Knudt Persen etc.

3. maj 1537 (2)

Herredagsdom, Viborg, quinta feria post cantate. Søren Munk i Rodsted, imod hr. Ove Lunge ang. to søsterdele i Rodsted. Godset tildømmes Ove Lunge i henhold til hans skøder og dombreve. Udgør det mere end de nævnte to søsterdele, skal sagsøgte afgive det overskydende. Sagsøgte skal betale, hvad der kan bevises at restere af den aftalte købesum. ¹⁾

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 49 r-50 r, jf. Dahlerup 1, s. 131.

Her Oue Lungæ. Vor ²⁾ skickett for oss paa wor rettherting Seuren Munck paa then ene siide oc haffde i rette stenft her Oue Lunge paa then anden siide. Oc beclagett forne Seuren Munck, att forne her Oue hagde tagett hannem hans oc hans sostirss godtz fraa mett wrett emodt all log, skeell oc rett. Ther tiill suarett forne her Oue, att handt icke hagde tagett hannem samme godtz fraa, som handt sagde, men hagde thet redeligen kiøbt faare sitt guldt oc pendinge. Oc i rette lagde etth skøde breff, som forne Seuren Munck oc hans søster jomfru Giertrudt i mellom giordt wore wnder gudtz aar 1523, som handt siellue, lydendes att handt hagde wdelagtt hinde Østrup oc Østruppe møllestedt mett mere godtz, som forne skødebreff ythermere wduise [r], att nyde tiill euendelig eye oc beplichthet seg oc sine arffinge att frii oc frelse hinder forne godtze helledher huem hun thett ski[ø]dendes worder her.

Item tisligeste forne jomfru Gertrudtz skiødebreff lyden[des] att hun hagde skøtt forne her Oue oc hans arffinge ien fuldt skiøde [!] deell i alle Rastedt gaarde oc godtz tiill euindelig eye.

Item ett andett skiødebreff lydendes, att welbyrdiig mandt Iens Trogilssen oc hans hustru frue Anne Mallthy Muncks datter haffde soldt, skødt oc affdelis [!] affhendt fran thennem oc theres arffinge oc tiill forne her Oue Lunge oc hans arffinge ien fuldt søster dell i alle Rassted gaarde oc godtz wnder gudtz aar 1525.

Item iett wor kierre herre faders dom, hues siell gudt haffue, screffuett paa pergmentt wdgiffuitt i Horsinss wnder gudtz aar 1526 lydendes, att forne her Oue oc Søffren Munck bleff tha paa then tiidt saa endeligen forligtt, att førne her Oue fore wor kierre herre faderss bøn skyldt offuer gaff all then deelle oc gielde, som hannem oc forne Søffren Munck emellom wore, oc forne Seuren Munck skulle besidde østrup tiill sancte Mychels dag, ther nest ephther kom, oc icke lenger, oc ther mett skulle forne Seuren Munck icke ythermere gøre forne her Oue nogre hinder paa forne two systher deelle i Rastedhe giorde oe godtz zett effther forne her Ouis tuo skødebrefuys lydelse.

Item ien anden wor kierre herre faders stadfestelse wti giffuit i Otthense wnder gudtz aar 1527 lydendes, att forne her Oue hagde ther ladytt lese ien dom wdgiffuitt tiill Wiiborg landtziing oc besegliitt mett 4 hingendes indsiigeli wnder gudtz aar 1527 lydendes, att forne her Oue skulle haffue, nyde, bruge oc beholdhe forne 2 søsther deell i Rosstedt gaarde ephther hans skøde breffues lydelse, huilkett dom forne wor kierre herre fader paa then tiidt stadfestedt hagde wydt syn fulde m [a] gtt att bliffue i alle sin ordt oc articler, som hun wduiser oc indeholdher.

Item then tredie wor kierre herre faders dom wdgiffuitt paa Nyborig slott wnder gudtz 1528 lydendes att hans node hagde dømppt tiill [!] forligelse wiide

sin fulde magtt att som hans naade tiillforne i Horsens giffuitt oc giordt haffde om forne Rosted gaarde oc godtz, oc forne her Oue oc hans arffinge forne tho systerdeelle i forne godt oc godtz att nyde og beholde i alle maade.

Tha epter tiltall etc. bleff ther saa paa sagtt fore rette, att forne her Oue oc hans arffinge skall haffue, nyde oc beholde forne tuo syster deelle i Rasstedt gaardt oc godtz epter forne skødebreffuis, dombreffuis lydelse i alle maade, dog saa att om i sandingen findes kandt, att forne her Oue haffuer paa forne 2 søster deles wegne mere, en thennem tilfalde kunde, tha skall handt gøre forne Seuren Munck ieffnitt ther aff, oc om saa skeellig findes oc beuises kandt, att nogett igen stander aff thii loffuide pendinge, forne her Oue forne Seuren Muncks tuo søstiire giffue skulle forne [!] tho søster delle, tha skall handt thett redigen wdlegge oc betalle i alle maade. Datum Viiborg, quinta feria post dominicam cantate, præsentibus Maagens Gøye, her Prebriørn, her Iachim Lycke, Magens Munck, Erick Banner, Knudt Persen, Per Ebbesen oc Axell Iull.

- 1) Jf. Rigens dombbog (R1 s. 71 f.) 25.5.1541 - se denne dato og Rigens Forfølgingsbog (F. 2 fol. 213r) 12.11.1539 - se denne dato.
- 2) Første linie udstreget: Vii Christern mett gudtz node wduoldt k.

4. maj 1537 (1)

Herredagsdom, Viborg, sexta feria post dominicam cantate. Christiern Jensen i Suldrup (herredsfoged i Hornum herred) imod Christiern Sommer til Gjerndrup ang. Pigsgaard i Nørbæk. Christen Jensen tildømmes sin part i gården, som han har bevist ikke at have solgt eller afhændet til sagsøgte. Sagsøgte Christiern Sommer kan tiltale de medarvinger, der har solgt ham mere, end deres parter udgjorde. Se også 19.4.1537.

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 45r, jf. Dahlerup, I, s. 119.

Chrestiern Sommer.

Vor skickett for oss Crestiern Jensen oc haffde i rette steffntt Cresten Sommer oc tiiltallett hannem for en gaardt wti Nørre Beg epter wortt doms lydelse, som wii tiillforne tildømt haffue Cresten Sommer, dog att huess samme Cresten Jensen kunde skelligen beuise her epter mett skelligen beuisning, att handt sandt metharffuing wor tiill samme gaardt, huilkett handt her wti dog skeligen mett gamle breffue oc beuiste, att handt mett the andre arffinge, som haffde skødt oc wpladt Cresten Sommer hans deell oc rettiighedt i samme forne gaardt whi Begh, oc handt wor mettarffing mett thennem oc sin deell eller rettighet ey soldtt eller skøtt haffuer.

Tha epter tiiltall etc. wortt ther saa paa sagt fore rehte, att epter thii samme forne gaardt wti Beg er friitt godtz oc er kommett tiill bynder, oc ey er giortt nogett ther aff till oss eller kronen, oc ey forne Cresten Jensen haffuer fangeht fyllest fore syn partt, tha bør forne Cresten Jenssen att nyde oc beholde samme syn anpartt i forne gaardt i Beg, till saa lengge Chresten Sommer gør hannem fylleste, som handt mett nøges epter hans villige, att epter som hannem kandt tilfalde epter hans mettarffinges beuisning, eller giffue hannem ther skeppe skyldt aff epter andre skellige mendtz siigelse, oc Cresten Sommer att nyde oc beholde then anpartt, lodt oc rettighedt i forne gaardh, som the

andre mettarffinge thennem skøtt oc wpladh haffuer, oc the, som haffue soldt mere, endt the kunde hiemle, att stande forne Cresten Sommer ther for till rette. Datum Viiborg, sexta feria post dominicam cantate, præsentibus her Mogens, her Oue, her Prøbiørn, Erick Banner, Knudt Persen etc.

4. maj 1537 (2)

Herredagsdom, Viborg, sexta feria post cantate. Hr. Mogens Gøye mod Peder Ridemand ang. to nedbrudte huse i Nibe og regnskab for sild og penge, som han som foged har oppebåret for ham.

Peder Ridemand frifindes vedr. husene, da han beviser, at de er nedbrudt af almuen under Grevens Fejde, og at han har forhandlet med gerningsmændene om erstatning. Han skal han gøre regnskab for, hvad han har modtaget som foged.

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 66 r-66 v, jf. Dahlerup 1. s. 169.

Her Magnus Gøye oc Peder Riidemandt. Vor skickelt for os her Magnus Gøye oc hagde i rette steffnett Per Riidemandh fore 2 hus wti Nybe, som forne her Magnus Gøe tillhørde, oc handt haffde borttførtd oc optagett, oc for nogen sildh oc pendinge handt haffde opboreth paa hans wegne oc icke giortt hannem regenskaff paa, oc i rette lagde ett sogen wittne aff Nybe, lydendes att 12 mendh hagde witt-nnett, att Per Riidemandt tog ett hus op, stodt nør i byen oc hørde her Mogens tiill, oc ett andett hus stodt nørden wedt Jes Jensens gaardh, oc ladt føre bortt, oc huem handh kunde spørre, ther borttoge themmer aff samme huse, thennem beskatthett handt i thett høgeste.

Item ett andett sogen wittne aff Woxløff lydendes, att Jens Axelsen gaff Per Riidemandt 3 marck, for handt wille lade hannem quitt fore the heruerke, handt forfuldhe hannem offuer paa forne her Mogenses wegne. Item Seuren Mattzen i Clestrup gaff hannem 2 marck, føre handt motte komme løs aff heruerki.

Item thett tredie sogen wittne, lydendes att Esgii Sadhersen tiillstodt, att handt gaff Per Riidemandh 3 marck, fore handt skulle lade hannem quitt fore heruerke, oc att handt annamme en høste syltdt aff hannem, som hans [!] skulle ydhe her Niels Persen tiil skyldt.

Item eth tings wittne aff Huornum herriztiing, lydendes, att forne Per Ride-mandh gaff syn loff oc wern, att handt icke wor Gabriell Gyllenstiern mere plictug paa forne her Magnus Gøes wegne en thet tymere, handt lodt begge paa theth bostedt, wdhen hues som handt wor loffuith paa forne her Mogenses wegne etc.

Ther tiil suaret Per Riidemandt, att whi then oprør i skipper Clementz tiidt, tha nederbrodhe almuen samme huse oc borthog mesten partt aff tymeret, oc tha handt thett fornum, for handh tiill oc sagde seg att vere her Mogens Gøes møndig fogett paa then tiidtt oc paa hans wegne lodt annamme, hues tymer igen war. Oc i rette lagde ett tings [vitne] aff Huornum herritz ting, lydendes att the war i Nybe oc saa, att forne her Magens Gøes huse war nederhuggen oc bortagen wdhen stolper og bielcker oc nogre faa sperrer, som laa paa bielkerne, oc løse holtt oc bondt wor børtt tagett, att handt samme siun tagett hagde paa forne her Magnus Gøyes wegne.

Item ett andett tings wittne aff samme ting, lydendes att forne Pedher Ri-
idemmand wor loffuitt paa forne her Magens Gyes wegne 51 marck aff noger
mendt oc quinder, som hagde mett werett att hugge oc nedher brøtt samme hus
oc bode oc fordt temer ther fraa, som samme wittner ythermere wduiser oc
indeholder etc., oc sagde, att hues handt hagde opboret paa forne her Magens
Gøyes vegne, ther viille handtt gøre hannem godt regenskaff fore.

Tha epther tiilltall, gensuar etc. wort ther saa paa sagt fore rette, att forne
Per Riidemandh er plicthug till att gøre her Mogens Goye regnskaff paa, hues
handt haffuer opbaaret paa hans wegne, oc ther mett quitt att were i then stundt,
hans bog stander oc ere wedh magtt. Datum Viborg, sexta feria post cantate,
præsentiibus her Offue, Moghens Mwnck, Erick Banner, Knwdt Gyldenstiern,
Per Ebsen, Axell Iull.

6. maj 1537 (1)

Herredagsdom, Viborg, dominica vocem iounditatis. Kirsten Sørensen i Nibe
imod fru Kirsten (Viffert?) sst. ang. en gældssag flyttet fra rettertinget i Aal-
borg til Viborg. Da sagsøgeren er udeblevet i 6 dage, frifindes sagsøgte, indtil
nogen møder for sagsøgeren. Sagsøgte tilkendes godtgørelse for tæring. Se
også 6.5.1537 (2).

RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 58 v-59 r, jf. Dahlerup 1, s. 156.

Frue Kiersthen y Nybe.

Vor skickett frue Kiersthen y Nybe, kundgiorde och bewiisde, att Kiersthen
Seuerens ibid. haffde met vor steffningh steffnett henne for oss till vor kiøb-
stadt Alborgh for nogre pendinge, som hun skulle haffue skatthet hennes hus-
bundt aff met wrett etc. Och tha bleff then sag budt satt, och thennem att møde
her for oss paa begge siider att liide och vndgielle, huess log och rett er y then
sagh. Och beklagde forne frue Kersthen seg hordeligen, att hwn haffuer nw
paa then siette dag forbydt Kiersthen Seuerens her, och icke hwn ville mø[de]
att giffue henne nogen sagh. Thii vorthe ther saa paa sag for retthe, att effther
forne Kiersthen Seurens haffde steffnett frue Kiersthen till Aalborg y retthe,
och sagen bleff tha hiid satt, och hwn ville icke her møde att giffue henne no-
gen sag, tha bør forne frue Kiersthen for then sag qwith att være, och Kiersthen
Seuerens att holle hennes tæringh, saa lengi noghre kommer for oss paa vortt
retthertingh met bedre bewiisning. Datum Viborg, dominica vocem iounditalis
anno etc. 1537. præsentibus Mogens Mwnck, Knudt Gyllenstiarne, Jens Tomes-
sen.

6. maj 1537 (2)

Dom, at Kirsten Sørensen skal afholde fru Kirsten (?Viffert) i Nibes udgifter
til (kost og) tæring. Se også 6.5.1537 (1).

RA, Herredagsdombog nr. 1, jf. Dahlerup 1, s. 168.

Frue Kersten y Nybe skal haffue, att Kersthen Seurens skall holle hendes
theringhe.

20. juli 1537

Kongens retterting, København. Ove Vincentsen Lunge imod Mogens Munk, landsdommer i Nørrejylland ang. at Mogens Munk har overladt sin signet til tinghørerens Niels Skrivers i en sag mellem ham og Søren Munk ang. en handel, som blev indgået på rettertinget i Viborg i kongens egen nærværelse, sidste gang kongen var der. Sagen drejer sig sikkert om Rodstedgaard.

RA, Kongens retterting, Herredagsdombog H1, 1537, fol 108r-108v, Troels Dahlerup 1, s. 276.

24. september 1537

Tingsvidne af Hornum herred mandag før Mikkels dag om markskel ved Vestergaard i Klæstrup. Fremlagt 6.6.1670 på Hornum herredsting i en strid mellem på den ene side præsten Niels Pedersen i Nibe og hans fæster Anders Nielsen i Dalsgaard og Vokslevs grandemænd på den anden side.

Peder Sørensen i Volstrup, herredsfoged, Jørgen Hansen i Raakilde, Lars Christensen i Volstrup, Niels Brun i Ellidshøj, Søren Ibsen og Jens Olufsen i Svenstrup, Christen Christensen, Jacob Pedersen og Lars Sørensen i Ellidshøj vidner, at Niels Abildgaard fik tingsvidne af 8 dannemænd, som var Mads Lauridsen i Guldbæk, Thomas Justsen i Albæk, Knud Pedersen i Hyldal, Laust Laustsen, Svend Nielsen og Anders Andersen i Guldbæk, Thames Jensen i Gravlev, Jens Olufsen i Svenstrup, der vidnede, at de samme dag indenfor tingstokkene hørte sandmændene bekende, at de torsdag før Mikkels dag var på Vestergaards mark for at udvise et sandemænds tov, som de nogle år tidligere havde gjort om Vestergaard og undersøge, om skelstenene fandtes, hvor de havde sat dem. De vedstod deres tov fra en sten neden for bakken i engen neden for Krogs høj, opad samme høfte indtil det gamle ”andhøfft” begynder, vestpå ad denne indtil den lille vej begynder, sydpå ad vejen til ”gresskiffte” rende begynder, hvor de satte en sten, nedad renden til åen, sydsiden til Rodsted, nordside til Vestergaard, så ned ad åen midtstrøms, på vestsiden til Klæstruplund og østsiden til Vestergaard, indtil bækken mellem Klæstrup og Vestergaard begynder, op ad bækken midtstrøms til stenene øst for Krogs høj, dette kendte de for ret skel omkring Vestergaard mark.

RA, Perg. saml. Aalborg Helligåndskloster. Segl tabte. Påtegning: Læst på Hornum herredsting 6.6.1670 og 22.7.1672. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 150. Dok. anført i Hornum herreds tingbog 6.6.1670, NLA, B40. Afskrift i Herredagsdombog II, s. 126f, 12.6.1542 jf. Adkomstreg.

Alle mend tette Breff seer eller hører Lese helse wi peder sørensen i wolstrup, herridsfoged udi Hornum herid, Jørgen hansen i Rokild, Lass christensen i wolstrup, Niels Brun i Ellidshøu, Søffren Ibsen, Jens Olufsen i suenstrup, Christen Christensen, Jacob pedersen og Las Sørensen i ellesthøff. Evindeligh med gud, under Guds Aar 1537 then mandag nest for sct michel dag paa forne ting var schiched Niels abildgdt, huilcke der Lofflig esche och fich ett fuld things vidne aff otte loffaste dannemend, som war Madtz Lauridsen i guldbech, tomas Justsen i Albech, Knudt pedersen i hyldall, Lasst laustsen, Suennd

Nielsen i guldbech, Anders andersen ibm., thamis Jenssen i Graffløff, Jens wollesen i suenstrup, huicke forne otte laffaste sandmend alle sam dregtelige vonde paa deris gode troff, sell och sandhed, att de hørde same dag indhen alle iiij stocke, Sandmendt wforne ret kundgiorde lydelig oc tilstod, att thij wond then tossdag nest for stj Michill dag paa Vestergaards marck ath stande oc wdlesse thr sandemends toff oc eedt, som thj nogle aar siden forledhen giort hafuer, om Vestergdt. alle iiij vegne till march mode och birette och for fare om skiellstien fands thr som leger thj haffde sat dennom. Och kundgiorde och bestode thj ther touff, fførst fra thn stien, som stander nedhen for backen i then eng nedhen for Krogs høff, och saa att vpatt same høfftue och siden wed, till the det gamle andhøfft vedtag och siden vester att same and høffdt till then lidll vey vedtager, och siden sønder at med same vey till gresskiffte rende vedtag som thij satte Ien stien, och sidhen nedher at at samme rende till Aaen vedtag, paa then sønder side till Raastidt oc then nørre side till Vestergdt, och siden samme aae nedher till mittstrøms paa then vester side til Klepstruplund, och øster side till Vestergdt, till den bech vedtager, som ligg emellom Klestrup och Vestergdt, same bech wp til mitstrøm till the stien som stander østen till Krogs høfft, the bestue och beuiste forne stander kundgiorde de for Rette marcheschiell omkring Vestergaard marck fire vegne till marchemode, at thj wondi thette, winde wij mett woeres Indegler. Datum ut Supra.

1538 (1)

I sag ved Viborg landsting 12.6.1542 om markskel om Vestergaard i Klæstrup i Vokslev sogn fremlægges et sognevidne af 1538 af Vokslev kirkegård lydende, at de agre, som ligger nord for Krogshøj i Vestergaard mark, har været brugt til Rodstrup, så længe nogen kan mindes, og at den mark, som ligger i Vestergaards mark ved åen (Binderup å), fra Arilds tid har ligget til den gård i Klæstrup, som Niels Andersen iboer.

Item itt sogne vitne aff Voxløff kirche gordt vnder gudts aar 1538, lyndes, att 12 mendt hagde vitnett, att the agre, som ligger norden Krogshøff vti Vesthergordts marck, haffuer været brugt tiill Rodstrup vti so langt tiidt, som noger kand lengst myndes, vti rolig hefftt, oc myntes somme vti 60 aar oc somme 40 aar oc lenger; sameledes att then eng, som ligger i Vesthergords marck vdt met aaenn, then haffwer leygitt tiill then gordt i Clestrop, som Niels Andersen ibor, aff arildtz tydt etc., som samme breff ydermere vduiser oc indeholder, om huilchenn sag the gaff thennom i rette paa bode sider.

1538 (2)

Rettertinget, 25.5.1541. Knud Henriksen, hr. Jørgen Friis' fuldmægtig mod Søren Munk om en søsterdel i Rodsted, som Jørgen Steen (Steenfeld) med samtykke af sin hustru Marine Munk, Søren Munks søster, har tilskødet Jørgen Friis. I sagen fremlægges et vidne af 1538.

Tillige fremlagde Søren Munk et samfrænders brev, som Malte Lauridsen, Jon Madsen, Lars Munk m.fl. 1538 havde udgivet efter kongens befaling, lydende at de havde stævnet Søren Munk, hans søster Maren Malteddr. og hen-

des mand Jørgen Steen og skiftet deres jordegods. Da grandskede de også jordegodset, som Søren Munk og hans tre søstre Maren, Gertrud og Anne Malteddr. arvede og var en søsterpart 16 ørtug korn. Søren Munk fik udlagt Rodstedgaard, som skylder 12 ørte korn, 12 ørte korn i S[or?]uadt og 8 ørte korn i Østrup, men havde ingen givet vederlag for Gertrud og og Annes søsterdele. Hvis det fandtes, at han ikke havde betalt de to søsterlodder, og det kunne bevises, at søstrene havde solgt og skødet mere end deres del, da skulle Søren Munk alene have sin broderlod i Rodstedgaard og gods, så længe samfrænder udlagde ham dette, og det bliver ham ”affskildt” efter Kong Valdemars lov (Jf. Jyske Lov 1.16).

18. januar 1538

Uddrag af privatbrev, dateret Die prisce virginis, fra Joachim Lykke til Buderupholm til Esge Pedersen Bille:

I ville ikke tro, hvorledes jeres morbroder Gabriel Gyldenstjerne til Restrup har båret sig ad mod Jer og mig, den del der var tilskiftet Jeres moder, og som I og hendes børn har haft i hævd, jeg tror i mere end 50 år siden det blev hende tilskiftet, det har Gabriel kendt sig ved med en gammel lovhævd, som Knud Hiæricksen (Knud Henriksen Gyldenstjerne) har ladet gøre både det gods Jeres moder fik tilskiftet, og det gods I selv har i værge. En af de gårde jeg fik af Jer for vederlag i Svanholm nemlig Oolstrup (Volstrup) lå der en øde jord og mark til; nu havde bonden Per Riimandt (Ny Danske Magazin III, nr. 1) et byggested, som lå mig 4 byer til trængsel, som jeg havde gods i, nemlig Budderup, Støvring, Mastrup og Grauløv, derfor gjorde jeg et skifte med ham, og jeg gav ham Møllerup mark igen. Han lod nu kræve sandemænd på en ejendom, som bispem af Viborg havde i værge, og ”foer et stort fag ejendom fra ham”. Per Riimandt lod bygge mølle der, at en bæk løb både mellem Møldrup mark og den mark, han lod sværge sig til, at den mølle kunne støve på den del han fik af mig, og den del han lod sværge sig til. Bispem stævned ham for kongen og rådet og blev ham da tildømt al den ejendom, som lå til samme mølle på Møldrup mark og den anden lod han sig sværge til fra bispedømmet, og Gabriel kærede på det tidspunkt ikke på Møldrup mark. Men nogen tid derefter kom han med en gammel lovhævd og kærede sig ved Møldrup mark, som møllen støver på, oppå den side som hans oldefader havde indværget både på det gods og mere, og stævned Per Riimandt til landsting, hvor der dømmes imod kongens brev, og dømte ”hinder” selv Per Riimandt, og derover havde han mit åbne brev til landsting, at jeg var hans fulde hjemmel til Møldrup mark, men jeg var aldrig kaldt i rette eller måtte nyde den hjemmel, så tiltalte Per Riimandt mig til lovdag, og for rigens kansler fik Per Riimandt dom imod hans eget brev, så har Per Riimandt nu forfulg dette ridebrev i mit gods at hans ridemand skulle først ride til min hovedgård Rodsted og udlægge ham den for hovedgælden, siden skulle de føre ham ud i hver gård og gods jeg havde i Hornum herred, vel mere end 61 gårde og bol i samme herred

RA, L. Dipl., Håndskriftsamlingen, XIII, 32 L, jf. Adkomstreg. 1538-007.

27. januar 1538

Jørgen Pederssen, Rentemester, fik Brev ad gratiam paa Hornum Præbende og Kannikedømme i Viborg Domkirke mod gjøre tilbørlig Tjeneste deraf. Cum clavs. consv. Gottorp, domin. post Pavli conversionis.

Danske Kancelliregistranter 1535-50, IV, 292 b. Regesta, s. 59. jf. Adkomstreg. Omtalt i M.R. Ursin, Stiftsstadens Viborg, s. 168.

4. februar 1538

Rigens Forfølgninger. Sag mellem Gabriel Gyldenstjerne til Restrup og Joachim Lykke til Buderupholm om seks gårde, som var tilskiftet Joachim Lykke i et søskendeskifte, men som Gabriel Gyldenstjerne med vold har frataget Joachim Lykke. Endvidere sag om en ødegårdsmark, der kaldes Møldrups. (Mølgård i Guldbæk i Ø. Hornum sogn). I sagen fremlægges et tingsvidne af Hornum herred 4.2.1538, se ovenstående.

Joachim Lykkes visse bud, Jacob Pedersen i Buderup, fremlagde tingsvidne af Hornum herred, udgivet af Peder Sørensen (Ridemand) m.fl., at Jacob Pedersen i Buderup på vegne af Joachim Lykke på 3 ting havde stævnet Gabriel Gyldenstjerne for 6 gårde, der i alt skyldte 27 ørte korn og andre små beder, som Gabriel Gyldenstjerne voldeligt havde frataget ham, endvidere en ødegårdsmark, der kaldes Møldrups, der skylder 1 ørte korn, og som Joachim Lykke af Esge Bille havde fået i søskendeskifte som vederlag for hans del af Svanholm. Efter 15-, 10- og 5-dagesbreve, stævningsbreve og genbreve afsiges dom 21.10.1538, at Gabriel Gyldenstjerne skulle beholde de 6 gårde. Sagen om Møldrups blev udsat til den almindelige herredag, og Joachim Lykke skulle da møde med skiftetbrevet mellem Esge Bildes mor (Anne Knudsdr. Gyldenstjerne) og hendes broder Henrik Knudsen Gyldenstjerne, og Peder Ridemand skulle stævnes for retten for de vidner, han havde udgivet. Esge Bille til Svanholm var søn af Peder Bille til Svanholm og Anne Knudsdr. Gyldenstjerne, datter af Knud Gyldenstjerne og Hilleborg Skinkel. Joachim Lykke til Østrup var gift med Maren Bille, Esge Billes søster. Gabriel Gyldenstjerne var Anne Knudsdr. Gyldenstjernes broder.

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. 1, fol. 135 jf. Dahlerup 1, s. 748. Adkomstreg. 1538-052 (1538-000).

Her Iachim Lyckes budh Hagde breff aff Huornumherritz ting, som Per Seurensenn herritzfoget ibid. mett flere hagde wdgiffuitt vnder gudtz aar 1538 secunda feria ante Dorothee (4. febr.) lydendes, att Jacob Perssen y Boderup paa her Iachim Lyckes wegne hagde thre samfeldhz ting tagit trende lagdag tiill Gabriell Gyldenstiern tiill Restrup fore 6 gaarde, skylder 7 oc tiwge ørte kornn mett andre bedle, oc fore woldth oc welde, husfredh oc gaardtfredh, att Gabriell skulle weldelig taget her Iachim fraa modt hans egne opne beseglede breffue mett all theres tilhørring, item fore en øgaardtz marck, som kaldes Møldrups marck, skylder en ørte kornn, som wor her Iachim tilskyffht y syskynth skyffte fore wederlag fore hans deell wti Swonholm aff her Esgi Bilde mett mere godtz, oc fore hues skade her Iachim oc hans mettarffwyngge haffue fangit ther wti etc., oc wor ther ingen, som wilde rettthe eller setthe y thenn sag, oc Gabriell Gyldenstiernn hagde fangitt logliig adworsell etc. Ther eptther fick

handt 15 dages breff. Datum Ottonie secunda feria post dominicam letare (1.4.1538). Item 10 dages breff. Datum ibid. quarta feria post palmarum (17.4.1538). Item 5 dages breff. Datum ibid. sabbato ante quasimodogeniti (27.4.1538).

Her Iachim Lyckæ fick strax breff y thenne sag. Datum Sandagger tertia feria post natiuitatis Marie (10.9.1538). Gabriel Gyllenstiern fick genbreff i thenne sag etc. Datum Ottonie terlia feria post Michaelis (1.10.1538). Her Joachim Lycke fick steffning i then sag. Datum Ottonie quarta feria post Michaelis (2.10.1538).

Item thenne sag gick dom paa mellom her Iachim Lyckæ oc Gabriell Gyllenstiern y saa maade, att Gabriell skall nyde, bruge oc beholle the 6 gaarde mett theres tilligelse, oc her Iachim igien att annamme synæ pendinge. Datum Reffsøø secunda feria post Lucie (21.10.1538).

Item om Møldrup marck vortt paa sagtt, att thet skall opstaa tiill førstæ almyndelig herredag oc thennom tha paa begge sider att møde oc her Iachim Lyckæ att føre thet skiffte breff i rettæ, som gangen er emellom Esgi Bildes moder oc her Henrick Knudsen, hinds broder, oc Per Ridemandt att steffnes i rettæ fore thi withner, som handt saa wdgifuet haffuer. Datum Reffsøø secunda feria post Lucie, præsentibus Anders Emichssen, Claus Albrettssen, Jørgen Perssen oc Moritz Emichssenn (21.10.1538).

Thenne sag gick dom paa tilh thenne almyndelig herræ dag, lydendes att Gabriell Gyllenstiern oc hans arffuingæ bør alt nydhæ oc behollæ Møldrup møllæ oc Møldrup marck mett sin tilligelse, emeden hans lagleff oc hans witnessbyrdtt wedt magtt eræ, oc till thet kandtt skellige bewises mett skifftebreffue oc affkaltz breffue, att forne Moldrup marck wor forrie her Essgi Bildes moder tildømppt, oc siden Esgi Bilde wti syskind skiiffte, som Esgi Biildes breff ther paa wduisser, oc tha gaa ther om saa møgiitt, som rett er. Datum Ottonie dominica ante Botulphi (15.6.1539).

a- -a Quere in alio registro.

12. juni 1538

Jørgen Steen skøder med samtykke fra hustruen Maren Malteddr. Munk hendes arvepart i Rodstedgaard efter forældrene, brødrene Niels og Peder og søsteren Gertrud, til bisp Jørgen Friis til Krastrup. Nævnes i en rigens dom 25.5.1541, se denne dato.

Iørghen Stens skiødebref wnder gutz aar 1538 giiffuit fjerde dag pintze, lydendes at handt met hans hustrues Marrinne Mwncksdatters willige oc sambytycke skulle haffue saaldt, skøtt och affhendt fra thennum oc theres arffuinge och tiill welbyrdiig mandt her Jørghen Friiss, hans arffuinge eller huo, handt thet met syt følliige breff wnde wiille, all then deell oc arff, som hans hustrw fru Marrinne Mwncksdatter wor tilfallen epther hinds fader oc moder och hinds two brødre Niels Munck och Peder Munck oc epther hinds systher iomffru Gertrudt Muncksdatter vti Raastet hoffuitgaardt ligendes y Huornumherrit met all then diell, hinde tilfallen wor vIl alt thette hinds federne oc mø-

derne gotzs, ehuor thet ligendes er vti Wiiburig biscopdom, tisligheste vtii Serwadh y Opsyssell och anderstedzs, y Tye oc y Aarss biscopdom rørendes och wrørindes, huor thet wor eller neffnes kunde inthet wndertaget at nyde och beholde fore eth friith kiøb och skiøde, och kiendes seg at haffue wpbaaret pendinge och fult werdt aff her Iørghen Friiss epther syn nøyge oc tacket hannum fore godt betalling oc bepflichtet seg at frii hannum samme gotzs fore huer mandt tiiltall etc., huilcket skiøde forne Marinne Mwncksdatter hanss hustrw ey besegliidt hagde, dog thet bemelthe at were giordt met hindes willig oc sambycke.

28. august 1538

Privatbrev fra Joachim Lykke til Eske Bille bl.a. om striden med Gabriel Gyldenstjerne om Møldrup mark (Mølgaard i Ø. Hornum sogn), som Jachim Lykke har fået af Eske Bilde som en del af erstatningen for en søsterlod i Svanholm herregård, og som Gabriel Gyldenstjerne gør krav på. Jachim Lykke vil stille ham tilfreds med en gård i Sønderholm, eller hvis det ikke er nok da med 2 gårde sammesteds. Møldrup er Mølgaard i Ø. Hornum sogn.

RA, M.S. X III, 32 L, jf. Adkomstreg. 1538-165. Se også 3.9.1556.

14. september 1538?

Peder Jensen, forstander ved Aalborg Helligåndskloster, fik stadfæstelse over et pergamentsbrev udstedt 1537 af Peder Sørensen, herredsfoged i Hornum herred m.fl. at han havde været på 3 ting og klaget over Peder Vognsen og Jens Sørensen i Kirketerp i Veggerby sogn, som ulovligt havde bygget en ålegård nedenfor Kirketerp bro imod klostrets ret.

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. 1, fol. 143r, jf. Dahlerup 1, s. 769.

Her Peder Ienssens budt fick stadfestelse offuer ett pergmetz breff, som Per Seurensenn, herritzfoget tiill Huornumherritt, mett flære wdgiffuitt aar 1537 lydendes, att her Peder Ienssenn forstander tiill Helliggesthus i Aalleborg, hagde ther weriit tree samfeltzting oc flære oc giffuitt last oc kere paa, att Peder Wogenssenn oc Iens Seurensenn wti Kyrcketorp haffu nys wlofflig byggett en aalegaardt nedenn tiill Kyrcketorps broo emodt all log oc rett, closter oc thii fattige siuge mendiskæ tiill stoer skadhæ oc brøst etc., som samme breff ytthermere wduiser oc indeholler. Datum Ottonie die exaltationis sancte crucis.

16. december 1538

Privatbrev, mandag efter Lucie virginis, fra Joachim Lykke til Eske Bille bl.a. om Joachim Lykkes strid med Gabriel Gyldenstjerne om et stykke øde jord ved navn Møldrup mark, som lå til en af de gårde i Olstrup (Volstrup) i Himmersyssel, som Joachim Lykke fik som vederlag for den søsterdel i Svanholm hovedgård, som han har overdraget Eske Bille. Gabriel Gyldenstjerne har tilvundet sig Møldrup mark, efter Joachim Lykkes mening med urette. Efter Peder Ebbesens mægling tilbyder Joachim Lykke ham en eller to gårde i Sønderholm.

RA, L. Dipl., M.S. XIII, 32 L, jf. Adkomstreg. 1538-263a.

1539 (1)

Peder Lauridsen i Rebstrup stævner Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund for noget kvæg, som denne havde frataget ham.

Danske Magazin 3,6, s. 327, Tegnelser over alle lande.

Per Lauritsen i Rebstrup citat Joen Matsen till Tostelund for nogen queg, hand haffuer tagit fran hannom, att møde samme dag (fredagen post pentecostes).

1539 (2) (er 28. maj 1542)

Livbrev for sognepræst Morten Hegelund ved Budolfi kirke i Aalborg og hustruen Maren på kronens og Aalborg Vor Frue Klosters gård i Hasseris, som Thomes Kjeldsen og Jens Salingbo iboer.

Danske Magazin 3,6, s. 334, Tegnelser over alle lande fra 1539.

Mesther Morthen Hegelund, sogneprest oc predicanther tiil Sj. Bodils kyrcke wdj Olborgh, eth lyffuis breff paa en kronens, clostherers, wor frue closters vdj Olborg, gaardt wdj Hatseris, som Thomes Kielsen, Jens Salingboe ijboer oc skiller iijj tønner byg oc iijj skæpper byg tiill seg oc syn ecthe høstrw, Marine Morthens, nyde etc. begis theris liffues tiid, en effther then andhen, huilcken lengst leffuer, qwijt oc frij, wdhen all koningliige tyngde eller wdgifft, doch then at bøge etc. cum clausulis confuetis.

1539 (3)

Rettertinget, 25.5.1541. Knud Henriksen, hr. Jørgen Friis' fuldmægtig mod Søren Munk om en søsterdel i Rodsted, som Jørgen Steen (Steenfeld) med samtykke af sin hustru Marine Munk, Søren Munks søster, har tilskødet Jørgen Friis. I sagen fremlægges et vidne af Slet herredsting 1539, at Jens Raadi og Niels Nielsen vidnede, at Jørgen Sten Skt. Mortensdag vedstod det afkald, som han havde givet Søren Munk på en søsterdel i Rodstedgaard.

Tha vti rette lagde Knudt Henricksen paa her Iørghen Friis wegne eth breff aff Sletteresting wnder gutzs aar 1539, lydendes at two mendt lagde witnedt, som wore Ienss Raadi oc Niels Nielsen, met vprachte finghre po helghens eedt, at Iørghen Steen skulle haffue beestaaedt fore thennum, at then akaldt, handt gjorde Søffrin Mwnck po en systherdeell y en gaardt y Rodstet, then gjorde handt hannem widt sancti Morthens dag tha forledhen.

10. marts 1539

Den københavnske Registrant, bl. 31a. Item kom en missiue tiill Peder Riemand, foget vdj Hornum herridt, saa at myn heris nade forskicker thenne hans nadis saltter Mats Anderssen till Nybe ther at saltte hans nade xx eller xxx lester siild tiill hans nadis orlogs skiibes behoff. Thij beder myn herris nade hannum, at hand er hannum behielpelig och bistandig at førdre samme saltterrie, saa thet fanger framgang vdhen forsømsse. Sameledis at hand forschaffer hannum iij senge, noget køkentøy och saa megen wiid, som hand behøffuer at kaage met, thend stund samme saltterij warer, och at hand er hannum behielpelig och forførdring vdj myn herris gagnn och beste, huor och nar hand hannum tilsiiendis worder, saa at myn herris nadis saltterij icke ther offuer

forkaartedt bliffuer, saa framt at band icke wille stande ther fore till rette. Datum K pnehaffn onsdagen nest effther midtfaste søndag aar etc. mdxl. Vnder signet.

Den k benhavnnske Registrant 1539-40, ved Astrid Friis, i Danske Magazin 7,4, (1943) s. 16. (Registrant ført på K benhavnns Slot, samtidigt med, at der blev ført Tegnelser over alle lande

9. september 1539

Rigens Forfølgninger. Joachim Lykkes "visse bud" havde tingsvidne af Hornum herreds ting, som herredsfoged Peder Sørensen (Ridemand) i Volstrup m.fl. havde udgivet 1539, at Joachim Lykkes fuldmægtig havde været på 3 efterfølgende ting og krævet af Gabriel Gyldenstjerne, at han skulle virkeliggøre den dom, som kongens kansler havde afsagt.

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. 2, fol. 207 r, jf. Dahlerup 2, s. 601.

Her Iachim Lyckes budh hagde breff aff Huornwmherritzting, som Per Seurensenn y Wolstrup, herritzfogiitt, mett flere hagde wdgiiffuitt 1539 lydendes, att hans fuldttmyndig hagde ther werett 3 samfeltztting oc loglig eskiith aff Gabriell Gyllenstiernn, att handh skull  fuldgj r  **a**- kongliig mats, dom ¹⁾ **-a**, epther som sammæ dom wd **b**- uiser oc indeholler **-b**, oc fore hwes ytthermere tiltall handh haffu r tiill hannom oc kandh hannom skyldde mett rette etc.

Ther epther fick handh 15 dages breff. Datum Ottonie tertia feria post natiuitatis Mariæ (9.9.1539).

- a-a I stedet for udstreget: thenn dom, som rigens Kanceler haffu r ha..., epther k. m. befalling haffu r wdgiiffuitt.
b-b I stedet for udstreget: uiser oc indeholler.
1) Jf. Dahlerup 1, s. 749 f. (1.4.1538 - se denne dato).

12. november 1539

Rigens Forfølgninger. Jørgen Friis til Krastrup havde tingsvidne af 25.8.1539 af Hornum herreds ting, udgivet af herredsfoged Peder Sørensen (Ridemand) m.fl., at Jørgen Friis' fuldmægtig havde været på 3 efterfølgende ting og afkrævet Søren Munk en søsterdel i Rodstedgaard og gods.

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. 2, fol. 213 r, jf. Dahlerup 2, s. 605.

Her I rgenn Friis hagde breff aff Huornwmherritzting, som Per Seurensen herritzfogiitt mett flere hagde wdgiiffuitt 1539 feria secunda post Bartholomei (25. Aug.), lydendes att hans fuldmyndjg hagde ther weriitt 3 samfeltzting oc esckett aff Seurenn Munck en systerdeell wti Rodstedh gaardt oc all Rodsted gaardz godz oc opbørsell, kost, thering, skadegieltt, boo, bosckaff, fee oc fongh etc.

Ther epther fick handtt 15 dages breff. Datum Ottonie quarta feria post Martini. (12.11.1539). Item 10 dages breff. Datum ibid. sexta feria post Catharin  (28.11.1539). Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post conceptionis Mariæ (9.12.1539).

Seuerynn Muncks budh tog gienbreff y thenn  sag. Datum Sandagger sabbato post circumsicionis domini 1540 (3. januar).

Her Iørgenn Friis tog sex wgers steffning y thenne sag. Datum Ottonie sexta feria post cantatæ (30.4.1540).

Paa thenne sagh gick dom wti Othhense, quarta feria post exaudi etc. (1.6.1541). Quere in registro nouo minori.

År ? (før 1540)

Marens Jensdatters skøde på ... og 2 gårde i Vokslev.

ÆA II, s. 285, Register på Viborg Stifts Breve, Hellum herrit. J102.

[Ite]m Maren Iensdatters skødebref paa enn gard ...drup oc ij gorde y Voxløff. Datum

År ? (før 1540)

..... Maren Jensdatters skødebrev på bl.a. 2 gårde i Vokslev.

ÆA II, s. 303, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K 97.

Item findis twinde breffue eth...ludindis paa ij dell y enn gard i... Marenn Iensdatters breff ludindis paa ij garde y Voxløff thisse forne skødebrefue findis vdj Hiellumherrit breffue oc luder paa gotz i forne Helumherrit.

1540 (1)

Kong Christian tildømmer Mariager kloster to gårde, den ene i Nørre Kongerslev i Hellum herred, den anden i Vokslev i Hornum herred, efter hr. Tyge Krabbes skiftebrev. Brevet er indført i Herredagsdombogen 1537-41 nr. 1, s. 122 b; det er her uden dato og henføres (dog sikkert med urette) til 1542 i Danske Magazin 4, s. 139, hvor det er aftrykt.

ÆA V, s. 726, Register paa Mariagger closters breffue, RR24.

Konning Christians dom paa tho gaarde, then ene i Nørre Kongsløff i Hellum herrit, thend anden i Woxløff i Huornum herit, Mariager doster tildempt att skulle beholde effther her Thyge Krabbis skifftebreffs liudelsze, 1540.

1540 (2)

I sag mellem Helligaandshuset i Aalborg i og Peder Sørensen Ridemand i Volstrup om Topsgaard og et bol Svenstrup fremlægger prioren et genbrev, at Peder Ridemand m.fl. vedkendte, at han af hospitalet havde fæstet et bol i Svenstrup, som Søren Kristensen iboede med tilliggende jord, som er Tops mark og klostrets ret i Lyngbjerg og Svenstrup mark, for en årlig afgift af 30 skæpper godt mel hver Skt. Andreae dag. Se 24.2.1546.

3. januar 1540

Rigens Forfølgninger. Søren Munk havde tingsvidne af Hornum herreds ting, som herredsfoged Peder Sørensen Ridemand m.fl. havde udgivet, at Søren Munks visse bud havde været på 3 efterfølgende ting og taget lagdag for 200 mark, som Joachim Lykke var ham skyldig.

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. 2, fol. 225 r, jf. Dahlerup 2, s. 615.

Seuerenn Munck hagde breff aff Hornwmherritzting, som Per Seurensen Herritzfogiitt mett flere hagde wdgiffuitt, lydendes att handtt hagde weriitt ther 3 samfeltzting oc tagiitt lagdag tiill her Iachim Lyckæ riitther fore 200 marck,

handtt wor hannom mett retthæ plictug etc., oc fick her Iachim logliig ad-
waarsell. Ther epther fiick handtt 15 dages breff. Datum Sandagger sabbato
post circumsicionis [!] domini. (3.1.1540). Item 10 dages breff. Datum ibid.
die Prisce virginis (18.1.1540). Item 5 dages breff. Datum ibid. quinta feria
post conuersionis s. Pauli (29.1.1540).

Her Iachim Lyckes budh tog gienbreff i thenne sag. Datum Sandager die
Mathie apostoli (25.2.1540).

Seurin Munck tog steffning i thenne sag. Datum Ottonie quanta feria post
Laurentii martiris (11.8.1540).

19. juni 1540

Henrik Blome, lensmand på Hald, klager i 2 breve til kongen, at herredsfo-
ged Peder Ridemand i Volstrup i lensmand Henrik Rantzous tid har bygget en
mølle på en grund tilhørende Gabriel Gyldenstjerne (til Restrup). Henrik Rant-
zou har derfor efter kongens befaling tiltaget nogle gode mænd, som har redet
markskeel og dømt møllen fra Gabriels grund.

Peder Ridemand har bygget møllen ud i kronens frie enemærke både oven-
og nedenfor møllen og opkrævede sandemænd til at gøre tov om møllen og
kronens mark. Da Henrik Blome erfarede dette, red han markskeel samme dag
sammen med gode mænd og dannemænd, som havde forstand på marken og
lod læse lovhævder og andre beviser for sandemænd, men kunne ikke komme
nogen vegne idet sandemændene imod lov, ret og lovhævder tilsvor Peder Ri-
demand den ager og eng, møllen er bygget på.

Henrik Blome beder kongen befale de gode mænd, Henrik Rantzou, Pe-
der Ebbesen (udstreget), biskop Jørgen Friis, Oluf Munk, Hr. Christiern Friis,
Gabriel Gyldenstjerne, Jens Thomsen, Hans Pogwisch, Michel Nielsen (Tor-
nekbrands), Erik Høgh, Iver Friis, Oluf Glob og Christiern Glob, at de skal ride
markskeel og undersøge tovet, da sandemændene er Peder Ridemand's brødre,
svogre, måger og frænder. Han agter at stævne sandemændene, når ridemæn-
dene har dømt og beder kongen at befale lensmand Axel Juel, Aalborghus om
ikke at befatte sig med sandmændenes faldsmål, men at sandmændene må
komme for kongen personligt.

Sagen blev under kongens ophold i Viborg 1542, efter at Henrik Blome var
fratrådt, afgjort således, at Peder Ridemand fik arvelig ret til "støvning og flod-
maal" jf. Danske Mag. 3,6, 334.

RA, Tidligere i Geheime Arkiv, Topografisk Samling, Hald 1c og 1 b. (Den
nu opløst Topografiske samling). *Danske Mag. 5,1, s. 360.*

Hald 1c:

Eders nadis høgmechtighet will selffue vide, att myn hob er ringe och gan-
dske swag tiill att sette seg emod mange. Aller nadigste herre, szaa er nu eders
nadis herritzfogitt vid naffn Peder Ridemandh vdj Wolstrop i Hornumherritt
liggendis vdj Aalborigs leen, huilchen same Peder Ridemandh tiillforn wdj
Henrick Rantzous tydth haffde bøgde en mølle paa Gabriehl Gyldenstierns
grund metth vrett och Gaffbriell ther fore haffde thagitt eders nadis beffallynge
tilh nogle gode mend, som meth same eders nadis beffahlyngs breffh rede paa
grunden, som samme mølle bøgde war, och ther metth wpdreff oc vpdømde

møllen af Gabriels grund.

Nu, aller nadigste herre, haffuer szame Peder Riidemand bøøgd same mølle myt wdj eders nadis frii enmercke agger oc eng, som jndstablid oc indstenid er oc met twende laffheffder jnduardt tilh stighett, then ene laffheffd lyuder iij aar oc thend anden heffd ij aar, och er thett eders nadis grund bode offuen for møllen oc nedenfore, och dam oc aa jndtill mythstrøme, och er skiellige beuisninge mett sywnsrnend afh trendhe om liggendis herridth.

Ther offuer Peder Ridemand wpkraffuitt sandemendh atth giøre theris toffw om same mølle och eders nadis marck, meg vaduarindis. Saa er ieg their ynder komen wdj forfaringh, atth hand saadan handell for hinder haffde. Thij red ieg samme dag metth nogen godemend oc dande mend, szom oc forstande haffde ther paa marcken, och bodt lesze laffhefder oc andre beuistninge for sandmend, huor vidt och brettth eders nadis grund oc enmercke seg strecker, men kundhe dog jndtitt hielpe anditt, end sandmend strax swore och ginge Per Ridemand al thend ager oc eng tiill samme mølle, som saa bøøgd er wdj eders nadis frij enmercke, och meg thett paa eders nadis wegne fraa, slett emod al log, skiell oc rett, emod laffhefder oc alle beuisninger, som oc met sten oc stabbehl sywnhigen war oc ganz obenbar.

Nadigste herre, nu beder ieg och ganz ydmygehigen begierer, att eders koninghige høgmechtigkett will wnde mig eders nadis befallyngsbref till tyssze gode mendh, som er Henrick Rantow, Peder Ebbeszen, biscop Jørgen Friis, Oluf Munck, her Christiern Friis, Gabriell Gyldenstiern, Jens Tamszen, Hans Paausike, Michell Nielsszen, Erik Høøgh, Jffuer Friis, Oluf Glob och Christiern Glob, att thissze forne gode mend motthe thenom forsamble att ride paa same grund, som thend Peder Ridemandz mølle bøøgd er, att grandske och dømme effther beuisninge, om sandmend hafue suoridt rett eller vrett, thij atth sandemend ere Peder Ridemandz brødre, suager och frender, som same sandmendzedt suoridt hafuer.

Tishigeste haffuer icke heller Peder Ridemand nogen vindisburd enthen breff eller bogstaf beuisninge wdj nogen [maadej, men weldehigen mett forbe-melt hans slegt oc burd tager seg thett paa tilh mod al rett. Schreffuit paa Haldz slott leffuerdagen nest effter Botulphi dagh anno domini mdxl. Eders nadis williger oc wnderdaninger Henrik Blome.

Hald nr. 1b:

Kiereste, nadigste herre, effther thij att Peder Riidemandh saa mett sandhe mend, som ere hans brødre, suaggere, mager oc frender, szaa dristeligenn emodt log oc rett, stabell och sten, laffheffder och alle andre skiellige beuisninger haffuer suorid tiill segh saadanne eders nadis høgmechtigkett agger oc engh, grund och eygendom, huilchett hand ingen beuisning eller rett tiill haffuer, tha hobes meg, at gud giffuer meg ther naden tiill, at iegh same partiske sandmend vil paa eders nadis vegne stævne, nar ridemendh haffuer dømpt. Saa er ieg affh eders koninglige Mats ganz ytmigeligenn begerindis, ath edders nade ville thett forschriffue tiill Axel Jull, atth hand eller nogen anden seg icke befatther mett same sandmendzs faldzmoll vdi nogen mode, men ath sandmend selffue motthe kome for eders koninglige Mat och for eders nade personligen vpfeste same theris fald, naar eders koninglige høgmechtigkett først

hiidt i landtitt kommendis worder, paa thett att etther nade ther metth motthe vdj thend sag kome wdj videre forfaringe, om sandmend haffuer giordt medt logenn eller emodh. Thette er affh eders koninglige Mat myn ytmygeligge bøn. Eders koninglige høgmegtighet endnu then heligtrefoldighet befalendis.

17. juli 1540

Dom af Viborg landsting om en eng i Hasseris kær. Axel Juel, lensmand på Aalborghus stævner Jens Hansen i Moldbjerg (tidligere herredsfoged i Hornum herred), Mads Laursen i Guldbæk og deres med brødre for en rebning, de havde foretaget. Axel Juel mener, at de 12 synsmænd fra Hornum og Fleskum herred havde forstrakt tovet, og at en eng, som kronen havde ejet fra Arilds tid, derved var kommet i Gabriel Gyldenstjernes eje. Rebningen var sket med Aalborg bys alen. Knud Skriver, der repræsenterer Gabriel Gyldenstjerne til Restrup, fremlægger ridder Henrik Knudsen gamle lovhævd. efter denne tildømmes Gabriel Gyldenstjerne engen.

NLA, Udtagne breve nr. 1241, udtg. af Restrup godsarkiv, G141-1. Papir. [4] segl. 1. tabt. 2. Jens Skriver, skjold med et Z med en streg igennem. 3. konserveret ved overdækning med japan papir, 4. ulæseligt. Påtegning på bagsiden: C No 28, No 29, (No 56, ?72 og N-1037). Breff aff Wiborig Landsting paa ... Hasseris Kiær...

Jens tommssen Landsdomer ij Nør iuttlandt, Jens Schriffuer lands-things-høre ibm, hans Raastrup til rijstrup, keldt Krabbe till nebbyl wepner, Giør alle witterlihtt, att aar ephther gudij biørdt mdxl løffuer Dagen ephth margrette wirginis Dag paa Wiborg Landsting war skicket for oss och welbørdige axill Juuell Konglig matts lensmandt tiill aalborighus paa hans maij kon: høg-megthij wegne paa then Ene Och haffde i Rette steffnit Jens Hansen ij moldbergh och mats Laursen ij gulbeck mett the andhr eijgr till them for en eng, the Nogen tiid Sijenn wlligen haffue aff stennith wdj hasseris Kiar, paa the andhen Sijdhe.

och Tha først Berette forne axill Juuell, huorles Fforne Jens Hansen och mats Lauritsen mett thej andr Selijghr tiill thenne, haffuer sig nogen tiidt Sijden forsamblett paa forne eng Ffor bemeldte axiill Juuell tiill witherliihtt. Och wondnet dij Att The ephther enn Laughefft erliig och welbørdige Gabriell gil-lenstiern till Reffstrup laadet lese paa en eng, som schulle were lxxxiiij fagdne ij bredelse ij øster och wester wdj hasseriss Kiær. Och beklagit forbemelthe axiill Juull, Att forne eijgr haffuer forlengit och forstragth samme Reb och Maal, endt Rett och loglig kundhe finds. Och thr medt hanom rebet och affstetnet enn eng, som aff arijlds tiidt haffuer legitt Och werit till en Kronens gaardt ij hasseris eng. Och wiste meth ett Sijons breff, att Sijonsmendt Sex aff aalborg Sex aff fleskom herrith och Sex aff huornumheritt haffde wottenit, ath thj war paa forne eng logligen aff tinghet opkreffuitt The ligleds Attj wdgranske och wejse hworliges the om er, och haffde metth thenom et reb lxxxiiij fagne op marcken Metth aalborg byes Retthe alen iiij alen Rignings ij huer fagend. Och att forne Sijonsmendt och haffde hemblit thr reb och maal Sijon forne tolff Thj ij Saa maadth affmaalet haffuer war for tingh Sijon steth wiij fagnne, som stodt rette fagdmaal. Saa och halvesyffinit faghenns wiidt och bredth. offuer thrfor en

firsindstyffue fagner forne gabriell gyllenstiern Lagheffet bemelder och Indeholler epthr the Reb och Retthe maal forne det samme sions winder motte the haffde Marck schiell som bemt. Sijonsbreff ibland och Indeholler Och j rethe Sanhed Om forne Tolff eighr haffde giort och aff stennit same eng metth theres eedit och tog Sjon logligen Som the sig bordhe efter thij hans majj. kon: høgh megthdij lensmandt for bemeldte axiill Juell icke war thr offuer adkomme Tiil kraffuit eller aduarett.

Thr till suaredt fornumstiige Svendtt, Knudtj schriffuer, paa forne Gabriell gyllenstierns wegne, och Loedt lesse enn Lagheffuit for oss lydindis, att erlig och welb. Her henrik Knudsen, Ritther, haffde ladet Indeworde thn engh ij hasseris Kiar schulle were lxxxiiij fagne ij bredels øster och wester. Metth flere ordt som forne laugheffuid ydermer bemeldhr och wduiser. Och till bod Fforne Knudt Schriffuer paa gabriell gyllenstierns wegne, atth the Som forne tolff eyghr haffuer maaltth, Aff stenit Same eng wied eller bredhe endt same leg Eng Kundhe findes att were, Tha wille och schulle forne Gabriell gyllenstiern the igien welligen wdligge. Tisligst Thr och tilsurdhe michel schriffuer wdj graffløff paa forn tolffs eijgs wigne atth the epthr same laugheffuith war wpkreffuit af tjngij och tilfeldith samme eng att schulle aff stienne

Tha epr tiltalle, Giensuar, Saa Och Sagins leijlighedt sagde wii Saa ther aapa For rethe, att forne gabriell gyllenstiern, Bør sijn Eng och eijgendom atth haffue, nyde, bruge och beholde Saa witth och brett som hans Lagheffuit Bemeld Indeholler, alle the steidtt thn er wiidth markth Och huordt forne tolff eijger haffuer rebet med haardth Reb Och af stenit aff Kronens engij offuer the lxxxiiij fagne Som forne hans lagheffuet paa lyder, Thet haffuer the giort meth wrette Och Bør ingen mackt att haffue aff Then stening som the nue nylligen giort och sathe effther the Beuisning som for er Sagdtth ij eller ... Engj ... Efter Sion ... opning ... att were

24. juli 1540

Rigens forfølgninger. Gabriel Gyldenstjerne fremlagde et tingsvidne af Hornum herreds ting, udgivet af herredsfoged Peder Sørensen (Ridemand) m.fl., at Gabriel Gyldenstjernes fuldmægtig havde været på 3 ting og afkrævet Joachim Lykke 12 års oppebørsel af Møldrupgaard og Møldrup mølle. (Mølggaard i Ø. Hornum sogn).

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. 2, fol. 251 r, jf. Dahlerup 2, s. 639.

Gabriel Gyllenstiern hagde breff aff Huornwmherritzting, som Per Seurensenn fogitt mett flere hagde wdgiiffuitt, lydendes att hans fuldt-myndig hagde ther weriitt 3 samfeltz ting oc esckytt aff her Iachim Lyckæ 12 aars ¹⁾ opbørsell aff Møldrup gaardt stedh oc Mølldrup mølle ²⁾ oc tisligeste 2 aars opbørsell, som her Jacob haffuer opbaarett aff thett godz, handtt hagde i pantt aff hannom, som handt haffue hannom affwonden mett rigens deelle, ³⁾ oc ther tiill mett kost, theting, breffue pendinge, dom, fall oc all ytthermere beuiselig skade, handtt ther fore hagtt haffuer etc. Ther epthr fick handtt 15 dages breff. Datum Hønborg vigilia Iacobi apostoli (24.7.1540). Item 10 dages breff. Datum ibid. vigilia Laurentii martiris (9.8.1540). Item 5 dages breff. Datum ibid. quinta feria ante Bartholomei apostoli (19.8.1540).

Her Iachim Lycke lodh tage gienbreff i thenne sag. Datum Ottonie die Michaelis anchangeli (29.9.1540). Gabriell Gyldenstiern tog steffning i thenne sagh **a-** offuer her Iacop Lyckes arffuinge **-a** Datum Ottonie secunda feria ante Margarete virginis (11. eller 18.7.1541).

Tiise sagher bleffue wpsat, tiill k. matt. kommer selff først tiill Aalborg, oc thennem paa beggi siider at møde met begges theres beuisning, oc theres reth ther met at were wforkrencket i alle maade. Datum Ottonia tertia feria post Michaelis 1541, præsentibus Dytrick Quitzow, Iacop Brockenhus, Hans Friis, Oluff Kamersuendh, Per Scriffuer oc Niels Scriffuer i prouistgaardhen (4. Okt.).

- 1) Herefter udstreget: landgildæ.
 - 2) Herefter udstreget: oc ther tiill kost, thering, breffuæ pendinge, dom, fall och all ytthermere beuiselig skade, handtt ther fore hagtt haffuer.
 - 3) Se 1.4.1538, Dahlerup bind I s. 748f.
- a-a Tilføjet under linien.

Oktober 1540

Herredagsdom, København. Tyge Krabbe på egne og mester Mads Nielsen på abbedisse Elsebe Ruds og Mariager klostres vegne mod Morten Roed til Vaarst (Gunderup sogn) ang. en gård i Nørre-Kongerslev og en gård i Vokslev, som Mads Jensen iboede, og som Tyge Krabbe har solgt til Tord Roed. Godset tildømmes klosteret iht. et med Tyge Krabbe tidligere indgået mageskifte. Morten Roed dømmes til inden 6 uger at erstatte klosteret oppebåret landgilde. Tyge Krabbe skal enten skaffe køberen gårdene eller holde ham skadesløs for købesummen. Morten og Tord Roed var sønner af Thomas Roed og Anne Johansdr. (Vognsen af Stenshede).

RA, Herredagsdombog 1, fol. 122v-123r, jf. Dahlerup 1, s. 308.

Her Tygge Krabbe oc syster Ælsebe Rudzdatter. Vor skiickett for os paa wortt retthertyngh os elskelige her Tyggi Krabbe, rytther, wor marsk oc tro mand oc raadt, oc søsther Elsebe Rudtздаatther, abbedise wtti Mariaghers closther wtti Iutlandt, oc hagde y retthe steffnett os elskelige Morthen Roedtt tiill Waarst for nogett godlz, som er two gaardhe, then ene y Nørkongsløff y Helum herret oc then andhenn y Woxløff y Huornw [m] herriitt liiggendes, som hand skulle haffue tagett fraa forne Mariaghers closther mett wretth oc wdhenn all retthergangh.

Ther till suaareth forne os elskelige Morthen Roedt, atth hand ey andhen gaardhe eller goedtz hagdhæ annameth fraa forne Mariaghers closther mere, en hand hagdhæ retth till, oc hans brodher Tordt Roedt hagdhæ købtt fore guld oc pendinge, som hand wiille meth breff oc segell bewisligllh giøræ, oc strax y retthe lagdhæ hand etth her Tyggi Krabbes obett bezeglett breff, lydendes atth hand hagdhæ bekendtt att haffue anammett aff Tordt Rudtlh 300 ge y sølluff och guldtt for thett goedttz, forne her Tyggi Krabbe fiick for syn broders dødt, oc hagdhæ bepliichthet segh att giøre hannom ther forwaaring paa, nar hand kom till hannom tiill Wegholm. Item etth andhet breff som os elskelige her

Truedt Wlffandt ritther, Claus Bylde oc Knudt Gyldhenstierne hagde bezeglell oc wdgiiffuett, lydendes atth the wore offueruerindes y Københaghn, then tiidt thenn contragt oc forligelsemaall giortt bleff emettom os elskelige her Tyggi Krabbe oc Torddt Roedt om naaghet gaadtz wtti saa maadhe, att forne Torddt Rodt skulle giffue her Tyggi 300 ge, oc ther offuer antuordhett her Tyggi Krabbe hannom altt thett godtz oc eghendom, som hand oppebar oc hagdhe annamett for syn broders Maghens Krabbes dødt, huilche 300 ge forne Torddt Rodt her Tygge epher hans breffs lydelse fornøgett oc betalett haffuer etc., som samme breffue wdermere wdwiser oc yndeholdher.

Ther tiill suaariitt mesther Mattis Nielsenn paa abbedisens oc Mariaghers clostters wegnæ oc sagdhe, samme two gaardhe, som forne Toerddt Roedth y weræ hagdhe, them lagde closther faatt aff her Tyggi tiill magskiffthæ, som hand hagde ther breff oc segell paa, oc y retthe lagde samme magskiiffte breff (*ÆA V*, s. 726, nr. 16, år 1540), som os [elskelige] her Tyggi Krabbe hagde giortt mett søster Karin Ericksdaatther, abbedise y Mariagher, her Mattis Nielsen confesor oc menige capittell *ibid.* oc theris epherkommer wtti saa maadhe, att the skulle haffue two hans gaardhe oc godtz, then førsthe liggendes wtti Hemmersøsell y Hiel [llum] herriith y Nørkongsløff soghen oc by, som Sewren Poelsenn iboer, oc then andhen gaardt y Hornw [m] herriitt y Wexløff [!] soghenn oc by, Mattis Nielsenn iboer, these forne two gaardhe mett all theres retthe tilligelse skulle forne søster Karin oc menige conuent oc theris epherkommer haffue tiill ewindeliigh eghendom, oc ther som samme gaardhe bliffue thennom affwundhenn, tha hagde hand beplichthett segh atth wederlegge thennem saa godhe 2 gaardhe yghenn indhen sex wgher etc., oc ther emodt skulle hand haffue aff closther tre gaardhe yghenn tiill wedlerlaff, som samme skiffthe breff ytthermere wdwiser oc yndleholder. Oc satthe forne mesther Mattis paa forne Mariaghers clostthers wegne wtti retthe, om forne her Tyggi maatte haffue thes magt att selghe clostthers godtz, som hand saa tiilfor [n] e haffuer magskiiffth ther tiill.

mett flere ordtt thennom emellom wor, om huilchen sag the gaff thennom paa alle sidher wtti retthæ. Tha epher tiiltall, gensuar oc saghens leyligheht saghe wi ther saa paa for retthe, att forne Elsebe Rudtzdaatther oc Mariaghers closther bør att nydhe, brwge oc beholdhe samme forne two gaardhe, som forne her Tyggi saa magskiiffth haffuer tiill clostler, epter theres breffs lydelse, oc ther tiill mett hues landgildhe, som os elskelige Morthen Roedtt paa syn broders Toerdh Roedtz wegne haffuer oppeboreth aff forne two gaardhe, att komme tiill closther yndhenn sex wgher, oc forne os elskelige her Tyggi Krabbe atth frii hannom samme two gaardhe eller wederlegge oc giøre forne Toerd Roedt fyllest for samme two gaardhe oc hannom thett skadesløsth [holde] wtti alle maadhe epher hans breffs lydelsæ.

27. oktober 1540

Rettertinget. Gabriel Gyldenstjerne til Restrup fik stadfæstelse på lovhævd af 1492 på en eng i Hasseris kær. (Rep. II. nr. 7223, 24.9.1492).

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. I, fol. 119r, jf. Dahlerup 1, s. 705.

Gabriel Gyldenstiærne fick stadfestelse offuer en lagheffdzbreff vdgifuett aff Hwornumherritz tingh vnder gudz aar 1492, liudendes att Joseph Erickssen haffde indwardt en engh y Hazeriis kiar paa her Henrich Knwdsens wegne, som er 84 faffne bredt østher och westher och paa lengen fraa fiorden och till aæn met riishugh och tageskiørdt etc., och offuer en dom aff Viborgh landztingh anno etc. 1540, liudendes att samme engh var forne Gabriell til-dømt saa viitt, som hans lagheffdt bemelder etc., som samme breffue viidere wdwiiser. Datum Haffniæ vigilia Simonis et Iudæ anno 1540 (27. oktober).

Før 28. oktober 1540

Herredagsdom. Niels Jensen (Rotfeld, til Bratskov) mod Claus Iversen (Dyre) til Boller, (Taars s.) ang. Tisted gård (Astrup s.), 2 gårde, 1 bol og 1 gård i Brøndum, Krastrup gård (Store-Brøndum s.), 1 gård i Dollerup (Blenstrup s.), 1 gård, Rismark (Gerding s.), 1 gård i Svenstrup (Svenstrup s.), 1 gård i Sønderup (Sønderup s.), 2 bol i Nibe, 1 gård i Haderup (Vindblæs sogn?) og Gammelvads mølle (Astrup sogn). Da Claus Iversen ikke møder, dømmes han til at udlægge godset, indtil han møder med bedre bevis. Sagen flyttet fra Viborg landsting til alm. herredag. *RA, Herredagsdombog nr. 1, fol. 145 v, jf. Dahlerup 1, s. 342*. Samme sag Rigens Forfølgningsbog nr. 2, fol. 264 r. Indførslen er her atter overstreget. Omtalt i Dahlerup 2, s. 651.

Niels Ienssen, Claus Iffuerssen. Wor skickett for oss paa worth retthertingh Niels Ienssenn thill Brodskoff oc bødth seg wti alle rettthe modht Claus Iffuerssen tiill Boller, epther som then sagh bleff satt fraa Wiiborgh landtzingh oc tiill thenne almyndeliigh herredagh att møde om Thisedh gaard, thwo gaarde oc ett boell oc en gaardt Brøndum oc Krastrup gaard, en gaard i Dolderup oc en gaardt y Gierden, Riismarck, en gaard i Swenstrup, en gaardt i Synderup, thwo boell i Nyb, en gaardt i Haderup oc Gamle Wadsmølle etc., som oss elskelige Niels Ienssen hagde kiøbt aff Ion Mogenssen (se 19.2.1526) oc hafuer Claus Iffuerssens affkallisbreff ther paa etc., oc berette, att han haffuer her forbiidtt, siiden att thenne allmyndeliig herredag først paa gick oc tiill nw, oc ey Claus Iffuerssen eller noghre paa hans wegne her møtte, som hannom vile suore eller rett pleye i thenn sagh. Tha sagde wii ther saa paa for rette, att forne Claus Iffuerssen bør att wdlegge forne Niels Ienssen samme forne gaarde oc godtz, och hannom samme gaarde oc godtz siiden att beholle, tiill saa lengge forne Claus Iffuerssen kommer medtt bedre beuisningh oc will werre ther ytthermere i rettthe om.

1541

Et papirsbrev, hvori hr. Eske, sognepræst i Ø. Hornum, erkender at have et bol i Ø. Hornum by i fæste under kronens slot Hald.

ÆA II, s. 304, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K105.

Item eth papirs bekiendelse breffh som her Esky sogenn prest tiill Hornum kircke haffuer giffuit lydendis ath hand haffuer aff lenssmannendenn paa Hald-slott vdj lie och Ion eth boll liggendis vdj Hornnumby och skall ther affh orlignenn giffue till Hornnumkirck i marck vdj danske huider till landgielddh. Anno etc. mdxlj (tilføjet med samme nyere hånd som ÆA K. 98, se år 1527).

4. marts 1541

Rigens Forfølgninger. Sag mod Peder Ridemand, herredsfoged i Hornum herred i anledning af, at han ulovligt har opbygget en mølle på en kronens og kirkens jord under Hald len. Sagen blev rejst af lensmanden på Hald, Henrik Blome, søn af Jørgen Blome af Schønhorst, 1499-1509 amtmand over Haderslev amt. Henrik Blome havde været hofsinde og fik brev på Hald len 19.6.1540. Efter et drab på Henrik Bjørnsen fra Stenalt måtte han flygte til Holsten og overlod lenet til broderen Hans Blome. 1542 overgik i hvert fald krongodset i Hornum herred til Pandum len, hvor Karl Skotte var lensmand 1542-46. (Valdemar Andersen, Hald, s. 50). Sagen blev udsat, til kongen selv kunne komme til Nørrejylland og skille parterne.

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. 2, fol. 277 r, jf. Dahlerup 2, s. 661.

Till Huornwmherriith. Henrick Blome hagde breff aff Wiborg landzting, som Mogens Munck landzdomere mett flere hagde wdgiffuitt, lydendes, att hanss fuld-myndig hagde weretth tiill Huornwmherriittzting wti tre samfelde ting oc tagitt trende lagdag tiill Per Riidemandh, fogiitt y Huornwmherriitt, fore en mølle, handh haffuer wlogliig opbyggt paa kyrckens oc kronens grundh tiill Haldtt ¹⁾, oc fore skyldtt, opbørsell, skadegieltt, huulgrøfftt, wlogliig støffning oc enge spyldtt etc. Ther eptther fick handh 15 dages breff. Datum Ottonie sexta feria **a-** ante dominicam inuocauit (4.3.1541) **-a**. Item 10 dages breff. Datum ibid. sabbato ante dominicam oculi (19.3.1541). Item 5 dages breff. Datum ibid. tertia feria post letare (29.3.1541).

Per Riidcmandh fiick gienbreff y thenne sag. Datum Sandager tertia feria post palmarum (12.4.1541).

Henrick Blome lodh tage steffning i thenne sag. Datum Sandager tertia feria post pasce (19.4.1541).

Item bleff then sag opsatt eptther k. mats. scryffuelse, saa lenge hans naadhæ selluff personligen komme tiill Nøriuttlandh, oc tha hans naade willi grandskec leyligheden oc skille thennom adh etc. Datum Melfar sabbato trinitatis, præsentibus Hans Skinckell, Per Knudssen (18.6.1541). ²⁾

a-a I stedet for udstreget: post dominicam quasimodogeniti (29.4.1541).

1) Jf. Danske Magazin 5,1, s. 361 f.

2) Jf. ÆA Bind 1, s. 681 samt Tegnelser (Danske Magazin 3,6, s. 334).

25. maj 1541

Rigens dom. Odense. Knud Henriksen, hr. Jørgen Friis' fuldmægtig mod Søren Munk om en søsterdel i Rodstedgaard og gods, Sønderup s., Sorvad, Gjesing s.. samt gods i Thy og Aarhus stift, som Jørgen Steen (Steenfeld) med samtykke af sin hustru Marine Munk, sagsøgte søster, har tilskødet sagsøgeren. Sagsøgte hævder, at han ikke besidder noget af godset (hustruens fædrene og mødrene arv) og frifindes, da han beviser, at han og søskende har skiftet et år, før sagsøgeren fik skøde paa godset, som han havde udlagt til søsteren. Der blev ikke taget hensyn til tingsvidne fra Aars herredsting, til hvilket sagsøgte ikke havde været indstævnet ¹⁾, se 1539 (3).

RA, Rigens Dombog nr. 1, s. 71-75, jf. Dahlerup 2, s. 215.

Her Iørghen Friiss och Søffrin Mwnck. Vor skicket fore oss po vort rettherting Knudt Henricksen ²⁾ fuldmyndiig po oss elskelige her Iørghen Friiss wor mandt oc raadz wegne, paa then ene och oss elskelige Søffrin Mwnck, wor mandt oc tiennere, paa then andhen siide, oc wor nw vti mandags nest forledhen theres rette sjette wge dag y then sag at mødhe, som fore oss met wor sex vgers steffning beuist wor, oc the paa biege siider bestodhe, oc tiltaliit forne Knudt Henricksen paa her Iørghen Friises wegne forne Søffrin Mwnck fore en systerdeell vti Raadstet gaardt oc all Raadstet gaardz gotz, som Iørghen Sten skulle haffue saaldt och skiøt hannem, och ther tiill met wpbørsell, kost, thething, sckadegieldt, bo, boskab, fe och fang etc.,

oc y rette lagde handt forne Iørghen Stens skiødebref wnder gutz aar 1538 giiffuit fjerde dag pintze (12. Juni), lydendes at handt met hans hustrues Marrinne Mwncksdatters willige oc sambytycke skulle haffue saaldt, skøtt och affhendt fra thennum oc theres arffuinge och tiill welbyrdiig mandt her Iørghen Friiss, hans arffuinge eller huo, handt thet met syt følliige breff wnde wiille, all then deell oc arff, som hans hustrw fru Marrinne Mwncksdatter wor tilfallen epther hindes fader oc moder och hindes two brødre Niels Munck och Peder Munck oc epther hindes systher iomffru Gertrudt Muncksdatter vti Raadstet hoffuitgaardt ligendes y Huornumherrit met all then diell, hinde tilfallen wor vti alt thette hindes federne oc møderne gotzs, ehur thet ligendes er vti Wiiburig biscopdom, tisligeste vtii Serwadh y Opsyssell och anderstedzs, y Tye oc y Aarss biscopdom rørendes och wrørindes, hur thet wor eller neffnes kunde inthet wndertaget at nyde och beholde fore eth friith kiøb och skiøde, och kiendes seg at haffue wpbaaret pendinge och fult werdt aff her Iørghen Friiss epther syn nøyge oc tacket hannum fore godt betalling oc beplichtet seg at frii hannum samme gotzs fore huer mandt tiltall etc., huilcket skiøde forne Marinne Mwncksdatter hanss hustrw ey besegliidt hagde, dog thet bemelthe at were giordt met hindes willig oc sambytycke.

Tiisliigeste y rette lagde handt eth andet forne Iørghen Stens breff wnder gutzs aar 1530, lydendes at handt hagde bekiendt seg vp at haffue baaret aff her Iørghen Friiss 40 marck rede pendinge, eth stycke ledisk for 40 marck oc 4 kiør vti sin betalling fore thet gotz, hand kiørte hannem aff oc lodt hannem oc hanss arffinge qwith oc frii fore samme pendinge y alle maade, som samme breffue ythermerd wtuiser, och satte vti rette, om forne her Iørghen Friiss ey burde samme systherdeell y Rodstet met thet andhet gotz at nyde oc beholde epther hans breffuis lydelse, eptherthii thet hannem so skiøt wor, oc the hagde optagiit hans betallingh.

Ther tiill suarede forne Søffrin Munck, at handt ey hagde noget aff samme gotzs y sin heffdt oc were, som handt hagde hannem forfuldt fore, och menthe ther fore, at hannen ey eydes at suare ther tiill, oc berette, at forne Iørghen Sten oc handt hagde weriit offuer skiiffthe oc iaffning mett huer andre, oc handt hagde ther fuldt oc all affkalling po, huilcket handt och strax beuiste met forne Iørghen Stens oc hanss hustrues opne breff, som the baade haffue besegliit odh wtgiiffuit wnder gutz aar 1537, lydendes at the hagde werit offuer eth wenliigt skiiffthe oc iaffning met forne Søffrin Munck y saa maade, at handt haffuer wdlagt thennem epther samfrender tycke all then arffgotzs rørendes och

wrøringes ephther fader, moder och syskind, som thennem kundhe tiilfalle y arff, oc tackit hannem goth y alle maadhe fore goth syskenne skiiffte oc gaffue hannem oc hanss arffinge quith oc frii for thennem oc theres arffuinge fore all yththermere kraff oc tiiltall fore iordegotzs, bopendinge, rørendes och wrørendes y alle maade, oc wor samme affkallingh giort et aar, som gudz aar tha screffuis 1537, som samme affkallingsbreff indholder, før endt her Iørghen Friiss skøde ganghen wor, som tha screffuis po thet ottende ther ephther.

Disligeste y rette lagde forne Søffrin Munck et samfrenders breff, som Malti Lauritsen, Ioen Matsen, Las Munck met flere lagde wtgiiffuit ephther wor befallingh vnder gudzs aar 1538, lydendes alt the hagde steffnt fore thennum forne Søffrin Mwnck, hanss systher Marin Maltisdatter och hinds hosbondhe Iørghen Steen oc skiiffthe thennum theres iordegotzs emellom. Tha grandsket the och offuerueyet alt Søffrin Muncks och hanss metarffuinges iordegotzs, som thennem ephther alle theres forelderne kunde tilfalle, tha hagde the laadit och lagdt emellom forne Søffrin Mwnck och hans tre systhre Marren Maltisdatter, Gertrudt Maltissdatter oc Anne Maltis datter, tha løb huer søstherpart 16 ørtug korn, oc ther emodt wdlagde the Søffren Munck Rodstet, som skylder 12 Ørte korn, 12 Ørte korn i S[or?]uadt oc the 8 ørtugh korn y Østrup, tha hagde Søffrin Munck inghen wederlaff modt the two systhe delle Gertrud Maltisdatter oc Anne Maltisdatter, men huess ther fandtes, at handt ichi hagde fyllesth emodt the two systherlodt, oc kunde findes, at the hagde soldt oc skødt mere endt theres anparth, tha skulle Søffrin Mwnck nyde sin broder lodt offuer all Rodstet oc Rodstets gotz, so lenge samfrender wdlagde hannem samme gotzs, och thet worder hannem affskildt ephther konning Woldemarss log³⁾ etc., som samme breffue ythermere wduiser oc indeholder.

Tha vti rette lagde Knudt Henricksen paa her Iørghen Friis wegne eth breff aff Sletherresting wnder gutzs aar 1539, lydendes at two mendt lagde witnedt, som wore Ienss Raadi oc Niels Nielsen, met vprachte finghre po helghens eedt, at Iørghen Steen skulle haffue beestaaedt fore thennum, at then akaldt, handt gjorde Søffrin Mwnck po en systherdeell y en gaardt y Rodstet, then gjorde handt hannem widt sancti Morthens dag tha forledhen.

Tha satte forne Søffrin Mwnck y rette, om thet witne burde hannem tiill skade at komme, wdhen handt hagde werit ther logliig kalliit tiill, **a-** oc ey noger wiste, huat thet wor for 2 mendt, som vitnet hagde **-a**, och om hannem ey fore then sag burde quith at were ephther hans breffuis oc affkallings lydelse, och thennem wiidt magt at bliffue.

met flere ordt thennum emellom wor, om huilcken sag the gaffue thennem y rette paa bode siider. Tha ephther tiiltall, gensuar oc sagens leiglihet wor ther so po sagt fore retthe, at forne Søffrin Mwncks breff och affkalling bør wiidt sin fulde magt at bliffue oc hannem oc hanss arffuinge fore then sag aldelis quith oc angerløsse at were, oc the breffue, som her Iørghen Friiss so tagiit haffuer, bør inghen magt at haffue, men were aldelis døde oc magtløsse oc ey at komme forne Søffrin Mwnck eller hanss arffinge tiill brøsth eller skade ephther thenne dag wtii nogher maade. Datum Ottoniæ otthensdagen nest ephther søndagen vocem iucunditatis, præsentibus Iacop Brockenhuss, Iørghen Gyldenstiern, Benth Bylde, her Cristiern Pouelsen, prier vii sancti Chanuti closter y

Othhense, oc Peder Doctor, buriger vti Riibe.

- 1) Jf. 12.11.1539, Dahlerup 2, s. 685, 3.5.1537 og Danske Kancelli, indkomne Breve (1541 24. Aug.), RA.
- 2) Her udfor i margin: 1541.
- 3) Jf. Jyske Lov 1.16.
a-a I margin.

1542 (1)

Peder Ridemand fik brev, at kongen tillader ham at beholde opstemning og flodemål til en mølle, han har opbygget mellem Svenstrup og Volstrup, selv om opstemningen og flodemål breder sig ind på kronens og kirkens ejendom. Dog skal han udlægge lige så god jord til kronen og kirken.

Danske Magazin 3,6, s. 334.

Per Rymandt et breff, at ko: haffuer wnt ham den støffnyng oc flodemoell arffligen at maa beholde, som then mølle, han emollem Suenstrup oc Wolstrup mark haffuer wpbøgd, som den fyndes at støffue paa wor oc Suenstrups kirkis grwnd oc egendom doch saa, at hand met thet furste wdlægger Kristoffer Rosenkrans på hans naadis oc forne Suenstrup kirkis wegne saa goed jord wdi hiede, agger eller eng, som wij sandingen kand forffaris then støffuer fraa forne Suenstrup Kircke. Jehan Fris canssellarius.

1542 (2)

I sag ved Viborg landsting 12.6.1542 om markskel omkring Vestergaard i Klæstrup fremlægges sognevidne af 1542 af Vokslev kirkegård, at Poul Lauridsen og Søren Poulsen i Klæstrup brugte Vestergaards marks om et frit enemærke, da prior Peder fik Aalborg Helligåndskloster.

Item inditt vitne aff Voxløff kierckegordt vnder datum 1542 lydendes, att Poffuell Laurissen oc Seuren Poffue[1]sen i Clestrup brugte Vestergordts marck for en fry endell, then tiidt her Peder priier fick closterett etc.

1542 (3)

Mester Splid Fasti overlod 1542 sit kannikedømme Nystrup præbende, Sønderholm sogn, til hr. Morten Hvas. Søn af Christen Fasti til Vennergaard (Fasti, Splid) og Ellen Mogensdr. Spend, immatrikuleret 1506 ved unveristet i Rostock, 1531 kannik i Viborg. *Danmarks Adelsårbog 1892, s. 130.*

1542 (4)

Viborg landstings dom i sag om markskel mellem Nystrup og Sønderholm. Fremlagt i sag 16.4.1556 mellem fru Kirsten, enke efter Gabriel Gyldenstjerne til Restrup og kannik Morten Hvas i Viborg domkirke.

Landstings dom, Aaar effther guds Børdt M:d:lij lydendes att effther forne sandmendt haffuer saa giorth theris thouff och edt och her Suoridt then iordt oc Eijndom, som Capittel i hand och hauffindt haffde i then tiidt theris heufider bleff giort och siden thill then thidt stedse fuldt haffuer oc haffuer gangit Offuer Regenweth och furskaaren iord och giort theris thouff opkrefuen Saa Gotth som Suoridt om eijendommeth, Som Capittell ij handt och were haffde

ij thedt thij haffuer Suoret paa østerside atth were thill Sønderhollom och paa then wester side thill Nyrup. Saa eftherthi forneffnde Landstingsdom giffuer thil kende Atth ther som samme Sandemend findis atth haffue giort theris thouff oc edt nogenstedts ind ij forne Capittels heuffder och Emodt forne Capittels Breffue och ther med Buort Suorit iord, som samme Capittell haffuer haffd ij heffuidt then tidt samme heuffder giortt er aff Eijndomen giort Annat heud haffuer ther haffuer thij giortth wrett, och nu er louligen beuisth med Si- onsbreffue och thiennere samme forne Suynswind er saa giort ... Tha widtt wij ickij Anditth effther saadan lejlighedt, Som forskreffuith stander end Samme Sandmend haffuer giortt wrett och emod loffuen och Bør ther for atth stande thill rettthe effther Recessens lydilse och ickij thenn thouff som thij som thij saa Maade giorthh haffue ath kome forne Her Morthen paa Capittles Wegne paa sinn grundt och eijendom thil hinder heller Skade ij nogen maade.

1542 (5)

Kongen forlener Karl Skotte med Pandum, som Christiern Glob sidst havde i værge. *RA, Tegnelser over alle lande 1539. Danske Magazin 3,6, s. 361.*

Item Karll Skotthe haffuer k. mat. wnt och forlenth met Pandom gardt och the thenere, ther tilligger, som Christiern Glob siisth wdj were och forlening hagde, at beholde ad gratiam, pro seruitio sacto et saciendo. Dog skall hand giøre ther aff tilbørlig thieneste. Relator Jehann Friis.

28. maj 1542

Mester Morthen Heggelund og hans Hustru Marine Mortens fik Brev for begges Livstid uden al Afgift paa én vor Frue Kloster i Olborgs Gaard i Hasseris, som Thommes Kiildsen og Jens N. nu ibo og som skylder 4 Td. Byg og 3 Skp.¹⁾ Gjæsteri og „qverst“. Cum clavs. consv. et inhib. sol. Olborg, Pinse- dag. Rel. Axel Jul. IV, 351 ²⁾

Danske Kancelliregistranter 1535-50, Regesta s. 222.jf. Adkomstreg.

- 1) I Tegnelser står der 4 Skr. Byg.
- 2) Også nævnt i Danske Magazin 3,4, s. 334.

3. juni 1542

Christian 3. udsteder på Viborg landsting 3.6.1542 en vidisse af et brev af 2.7.1474 om en lovhævd, som Hr. Jens Nielsen, prior i Hellig- aandsklostret i Aalborg, havde taget i en markskelssag om Lyngbjerggaard og Topgaards skel. Se 2.7.1474.

8. juni 1542

Kongen henlægger torsdag efter hellige trefoldigheds søndag det kirkejord, som hidtil har ligget til den nu øde og afbrudte Skt. Peders kirke, til Skt. Budolfi kirke dog så, at tjenesten og herligheden af Skt. Peders kirkes gårde i Hasseris skal blive under kronen til Aalborg slot.

NLA, perg. saml. nr. 464. Udtg. af Aalborg Budolfi kirke, C 607. Perg. Omtalt i Kronens skøder, s. 14. *Danske Kancelliregistranter, s. 228.*

Borgemestre, Raadmænd og menige Borgere i Olborgh fik Brev at skulle nyde hvad Kirkegods, Rente og Indkomst, som hidtil har ligget til S. Peders Kirke smstds., der nu er øde og afbrudt, til S. Bottildts Sognekirkes Bygning og Forbedring, dog saa at Tjenesten og Herligheden med Ugedagsarbejde af forskr. S. Peders Kirkes Gaarde i Hasseris skal [blive] hos kgl. Maj. og Kronen til Olborg Slot. Cum inhib. sol. Samme Datum. IV, 352 b.

12. juni 1542 (1)

Herredagsdom. Viborg.¹⁾ Peder Jensen, forstander for Aalborg Hospital, mod Erik Nielsen (Tornekrannds til Kollerup, Hadbjerg s.) ang. jord og enge til Vestergaard i Klæstrup (Vokslev s.), der tildømmes sagsøgeren, så længe hans af kong Hans stadfæstede lovhævd af 1498 står ved magt.

RA, Herredagsdombog nr. 4, fol.38v-39r, jf. Dahlerup 2, s. 126. Omtalt i B. Kornerup & V. Lorentzen, Aalborg Hosp. Hist., s. 116, men her fejlagtigt med år 1541.

Her Peder Ienssen, Erich Nielssenn. Vor skichitt for os po vortt retthertingh os elskelige her Peder Iensen, forstander for thet almyndig hospitall i Aalborg, oc hade i rette steffntt os elskelige Erich Nielsen till Kollerup, vor mand oc tienner, oc tiltalit hannom for nogen iordt oc engi, som han schullde bruge i Vestergordtz march i Klestrup offuer marckeschiell, som sandemendt gjort hagde, oc mynte, handt gjorde thet met vrett, oc y rette lagde ett pergmennds breff²⁾ aff Huornwm herritzting vnder gutz aar 1537, lydendes at 8 me [n] dt hagde vitnett, at the hørde inden forne ting, at sandmendt kundegiorde theres toff, som te hagde giortt noget aar siden po Vestergordts **a** - marck - **a** alle 4 vegne tiill marck-mode oc hagde satt schilstene stedt fra stedt omkring Vester-gords marck etc., huilchit breff icke vor ret sandmends breff, men it vitne, oc [!] sandmendt sculde so haffue giortt.

Item it siuns breff aff forne Huornwm herritzting vnder guts aar 1537, lydendes at 18 siunsmendt hagde vitnett, at the icke hagde siet noget schilstiene, gamble grøffther eller diiger inden forne marckeschell, som bemerte stug, ornum, sermerth tofft eller serkiøb, men noget staare vhandelig iordfaste stene i engen, som ingen hagde optagitt eller nedersat etc., oc it andet siunsbreff, att ther vor slagitt oc reffuit gress offuer marckeschiell oc en part nedertrodt oc forderffuit etc.

Item itt anditt vitne aff Voxløff kierckegordt vnder datum 1542, lydendes att Poffuell Laurissen oc Seuren Poffue [!] sen i Clestrup brugte Vestergordts marck for en fry endell, then tiidt her Peder priier fick closterett etc., met flere ordt, som same breffue ydermere vduiser oc indeholder.

Ther tiill suaret forne Erich Nielssenn oc i rette lagde en lagheffdt vnder guts aar 1498, lydendes att Palle Iuell hagde induordt Radstrup mett sinn tilligelse alle 4 vegne till marckmode stedt fra stedt, till Vestergordts engi vedt tager, oc en gordt i Clestrup met en fang iordt offuer all Kledstrup marck met mere etc.

Item it hogborn furstes konning Hansis sallig mett gudt stadfestelse breff offuer samme lagheffdt lydendes, ath hans node hagde dømppt forne lagheffdt vedt sin magt at bliffue, so lengi then loglig rygges epter logenn etc. Item en

dom aff Viborig Iantzting vnder guts aar 1532, lydendes at Erich Nielsen hagde dydt steffntt sandmend aff Huornum herriitt, for the hagde suoret Vestergordts marck i Klestrup till endell ³⁾, som hagde veret brugt tiill fellig til Klestrup aff arildt, oc suoret hinde egendom tiill fra Radstrup. Tha epterti sandmend icke mo suære om egendom oc ey helder ved at gange emodt eedt, meden første eedt vedt magt staar, ta vor samme sandmends edt dømppt magtløse oc icke at komme Erich Nielsen til skade, och hannem at nyde sin egendom epter hans lagheffds lydelse, emeden then er vedt magt, eller noger komer met bedre beuisninger etc.

Item itt sogne vitne aff Voxløff kirche gordt vnder gudts aar 1538, lydendes att 12 mendt hagde vitnett, att the agre, som ligger norden Krogshøff vti Vesthergordts marck, haffuer værett brugt tiill Rodstrup vti so langt tiidt, som noger kand lengst myndes, vti rolig hefftt, oc myntes somme vti 60 aar oc somme 40 aar oc lenger; sameledes att then eng, som ligger i Vesthergords marck vdt met aaenn, then haffwer leygitt tiill then gordt i Clestrop, som Niels Andersen ibor, aff arildtz tydt etc., som samme breff ydermere vduiser oc indeholder, om huilchenn sag the gaff thennom i rette paa bode sider.

Tha epter tiltall, giensuar, breffue, beuisning oc sagens leglighed sagde vy ther so po for rette, att forne Erich Nielsen bør forne eygendom i Vestergords marck at nyde, bruge oc beholde epter hans lagheffds oc konning Hansis stadfestelse breffs lydelse, so viitt som the vduise oc indholde, so lengge hans heffdt er vedt magt oc bliffuer vrøggit. Datum Viborig mandagen nest epter Barnabæ apostoli dag, næruerindes os elskelige Mogens Mwnck, Olluff Mwnck, Iens Tamsen oc Iens Mogensen, vor mendt oc tienner oc lantzdomer i Nøriutland.

1) Jf. Tegnelser (Danske Magazin 3,6, s. 333).

2) RA, Aalborg Helligaandshus' og Hospitals arkiv 24.9.1537.

3) Jf. NLA, Lundbæk godsarkiv 1.11.1529.

a-a Udstreget?

12. juni 1542 (2)

Herredagsdom, Viborg. Morten Roed mod Malte Lauridsen (Viffert) ang. en gård i Guldbæk. Morten Roed fremlægger et skiftebrev af 1492 lydende, at Jens Madsen (Munk) af Visborg udlagde fru Ingeborg en gård i Guldbæk for den del, hun havde i Visborg. Malte Lauridsen hævder, at hans forældre har haft gården i mere end 50 år og fremlægger en lovhævd af 1480, en dom af kongen, der stadfæstede lovhævden og et skiftebrev, hvori gården var tillagt ham i et søskendeskifte, og han tildømmes gården i.h.t hans adkomstbreve. Der tages ikke hensyn til Morten Roeds skiftebrev, da det ikke bevises, at han eller hans arvelader har haft gården i besiddelse, men der indrømmes ham adgang til evt. at sagsøge arvingerne efter Jens Madsen Munk, fra hvem han har sin påståede adkomst. Morten Roeds broder, Tord var gift med Anne Andersdr. Friis af Haraldskær, der første gang var gift med Jens Munk af Visborg, + 1512, sønnesøn af nævnte Jens Madsen Munk, + 1501. Det kan være herfra den påståede adkomst stammer.

RA, Herredagsdombog nr. 4, fol. 45 r-46 v, jf. Dahlerup 2, s. 144.

Morthen Rodtt, Maly Laurissen. Vor skickitt for oss paa vortt rettherting oss elskelige Motthen Rodt, vor mandt oc tienner, oc hagde i rette steffiitt oss elskelige Malthy Laurissen, vor mand oc tienner, oc tiltalitt hannom for en gordtt ligendes i Guldbek, som handtt myenthe, hand holder hannem fore met vrett, oc i rette lagde ett skifftebreff vnder guds aar 1492, lydendes att her Jens Matsen aff Vesborig hagde vdlagt fru Ingeborig en gordtt i Guldbek at haffue, nyde, bruge oc beholde for sin diell, hun hagde i Vesborig, met mere gots etc., som same schifftebreff yttermere vduiser oc indholder.

Ther till suarett forne Malthy Laurissen, att handtt oc hans forelderne haffue hafft forne gaardt i Guldbek vti 50 aar oc mere vlast oc vkierdtt, som hand vilde beuise, oc at hans breffue første [!] parth bleff forkomme oc brend i thenne framfarne feyde, oc i rette lagde en laghefftt vnder guds aar 1480,¹⁾ lydendes, atth samme gordtt i Guldbek met mere gotts vor indvordtt fore hanns foreldernis rette gotts oc eygendom etc., oc ther offuer ett høgborn furstes konning Hansis stadfestelse,²⁾ lydendes at hans naade hagde dømppt same laghefftt vedtt magt at blyffue, solengi then bleff ryggitt oc feldtt aff biscop oc beste bygdemendtt etc.

Item ett schiffte breff, att samme gordtt i Guldbek vor hannem tilschifftt i rett syskindtt schiffte etc., som same breffue yttermere vtuiser oc indeholdher, oc satte forne Malthi Laurissen i rette, om hannem icke burde samme gordtt ath nyde, bruge oc beholde, som hand saa langh tiidtt hafft haffuer i rolig heffdt oc besidding, oc om thet breff, her Jens Matsen vtgiffuet hagde oc ey hagde samme gordt i hefft oc være, burde hannem til schade at komme.

Tha epter tiltall, giensuar oc sagens leglighet sagde vy ther so paa for rette, at forne Malthi Laurissen oc hans arffinge bør forne gordtt i Guldbek at haffue, nyde, brug [e] oc beholde, som handt oc hans forelderne hafft haffue i so lang rolig hefftt epter hans lagheffts oc sckiffte breffs lydelse, oc huis forne Morthen Rodt haffuer tiltall till her Jens Matsens arffinge i then sag, ther gaa om so megitt, som rett er. Datum Viborie mandagen nest epter Barnabe apostoli dag, næruærindes os elskelige her Jørgen Friis, Mogens Munck, Per Ebsen, Oluff Munck, vor traa mend och rodtt, Jens Tamsen oc Jens Mogensen, vor mendt oc tienner oc landtzdommer i Nøriutlandtt.

1) Rep. II 4718 (6. nov.).

2) Jf. Rep. II nr. 7723, 24.8.1494 og nr. 7731, 21.9.1494.

12. juni 1542 (3)

Viborg, mandag næst efter Guds Legemes dag. Kong Christian 3. henlægger en gård i Sørup under Hald slot gård til Hospitalet i Aalborg, som vederlag for Hospitalets gård i Holstebro, som er udlagt til præstegård.

Hofman, Foundationer IX. Append til Ribe Stift, s. 28. Omtalt i Kronens Skøder, s. 15 og Regesta 1. serie 2. bd, nr. 403.

Wii Christian mett Guds Naade, Danmarkes, Norgis, Vendis og Gottis Konning, Hertug udi Slesvig, Holstein, Stormarn og Dittmersken, Greffue i Oldenborigh og Delmenhorst; Giøre alle vitterligh: At Wii aff Wor sønderlighe Gunsth och Naade haffue undt oc tilladit, oc nu mett thetteVort obne Breff under occ tillader, at then Stiigthens Gaardt til Vort Slott Haldt liggendis, som liggher uti Siørup uti Hornum Herridt, som Christen Perssen nu iboer, oc skylder tywe Skpr. Bygh mett andhet smaa Beede, maa oc skal vere hoss Hospittallid uti Olborigh, till fattige siuge Mennsker til Hielp og Bistandt tiill theres Underholding. Besønderligen mett fersk fiisk aff then Søø ther hoss lighendes er, efftherthii atth thet andet Goets ther uti Byen hører fornefnthe hospittall tiil ansund. Wii haffue oc taget en aff Hospittalls Gaarde uti VorKiøbstadth Holstebro, och lagtdt Sogne Præsten och hans Effterkommere tiill en Præste Gaard; Forbiudendes alle, hwo the helsth ere eller vere kunde, serdeles Vores Fogetther, Embitsmendt oc alle andhre, fornefnthe Hospittal noghen Hindher eller Forfangh at giøre paa fornefnthe Gaardt och hendes Rettighedh uti nogen Maade, under Wor Hyldesth og Naade. Giffuit ij Vor Kiøbstadt Wiborigh, Mandaghen nest effther Guds Legoms Dagh Anno Mdxlij.

1543 (1)

Erik Banner bekender at have givet Mariager kloster pant for 160 dalere i en gård i Vesterberg i Vendsyssel og en gård i Vokslev.

ÆA V, s. 723, Register paa Mariagger closters breffue, 001. Omtalt i Danske Magazin, 1,6, s. 145. Samme omtalt i RA, Håndskriftssamlingen VI G 5, Frans de Thestrups samlinger vedr. Mariager, s. 83, 001.

Erich Banners recognitz att haffue wdi pantt aff Marigaer closter tho gaarde, en i Westerberg i Wendsyssel thend anden i Woxløff i Huorndum herritt, for 160 daller 1543.

1543 (2)

Kongens forbud mod ulovligt fiskeri i Limfjorden med pulsvåd og bundgarn "den menige Mand paa Sejlads og Fiskeri til Hinder". Nævnes i sag 21.6.1582. se denne dag.

1543 (3)

Lovhævd i sag om markskel mellem Nyrup og Sønderholm. Fremlagt i sag 16.4.1556 mellem fru Kirsten, enke efter Gabriel Gyldenstjerne til Restrup og kannik Morten Hvas i Viborg domkirke.

en laugheffdt wnder sin Datum Mdliij lydendes atth Her Nills ienssen, Kannik wdj wiborigh, Sielfffholte med guode mendh, Prester och Kierkens tienere induorde medt laugheufdt thil wiborigh domkirckij och Capitell all Nyrup bye med all hindis thilliggelse, Agger, eng, Marck oc kier, fuorthe och fellidt, mose och hiede, fiskerij oc fedriftt, Intett wndertagith, Som thij Nu ij were haffuer Och ij lx aar oc mere i were haffuer haftt, Besønderligenn Nyrup hiede, forthe Sønden thill en marck liggendis Nordenn fraa thij Adelweije och saa westeradt thill en huidt stienn och saa Norduest thill en høffue stienn, Som the røde stienn staar, en saa Nøradt thill en Suorrtth høffue och saa nør adt thill then

stien, som staar huos then agger Niels pedersen opbrødt Ocsaa nøradt østen widt forneffnde Agger, som stienen staar thill thenn Grønne weij norden widt forneffnde Aggers Ender. Ochsaa nøruest med forneffnde weije thill thenn Korsweije kommer, och saa wejster adt thill Binnerupp marck widtager och saa offuer adt offuerligt och nederligt thill Sønderholloms marck och hiede widthager, och en Stubb engij widt binnerup aae. Thette forne ...Red.....hed och eijndom Induorde forne Her Niels thill Wiborigh domkircke Oc Cappittels endell och wduorde ale andre aff forne wndtaget fire agger som ligger thill sønderhollom kircke Prestegaardt ij forneffnde Nyrup marck.

1543 (4)

Kongens retterting. Låsebrev til Michel Nielsen (Tornekrands) til Kyø på et skøde fra abbed Anders Andersen i Vitskøl Kloster. Skødet omfatter Lundbæk, som Søren Andersen fæster, og fiskeriet ud for Lundbæks grund, Lundbæk mølle, tre gårde i Bislev, som Niels Binderup, Peder Binderup og Jens Madsen har i fæste, fire bol i Bislev som Jep Michelsen, Søren Kirkemand, Jep Borck og Niels Kou har i fæste.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1545-52, s. 319.

Till loess Michel Nielssen till Kyø hagde hr. Anders Andersens wti wdschildt closter oc prior oc menige conuents brødr ther same steds skøde breff wnder Datum 1543 lydends att the epher K: majts. befaling ~~hagde~~ och tilladelse haffue soldtt, skøtt oc affhendt fra thenom oc theris epher komer abbeter oc conuentsbrødr ther same steds oc till Michell nielsen oc hanss arffuinger These epher. ne closters gaard oc gods till ewindeligh eyge, Som er først Lundbæk Seuren anderssen wti boer Och mett frij fiskerij ther neden for Suo witt Som Lundbecks gaards grundt seg strecker. Item Lundbeck mølle mett dam oc damsbundet. Item tree gaarde wti Bysleff thend ene Niels bynderop, Thend anden peder byndrop oc thend tredje Jens Matssen wti boer. Item iiii boell ther samesteds thend ene Jep Michelssen thend anden Seuren Kirckemandt, then tredje Jep borcke oc thend fierde Niels Kuv wti boer, huilcke forne gaarde oc ~~gøds~~ boell ther er liggends wti Bisleff sogen wti Huornum heret forne michell nielssen Oc hans arff.ge. schall haffue, nyde, bruge och beholde for ewig eygendom Oc schullends Mett alle forne gaarde oc gotsis rette eygendom oc tilligende, øde eller byggitt, Som er ager oc eng, fiskewandt, marck oc fegang tørregrøfft oc lynngslett, woett oc tyertt, mett fiskerij oc anden Rettighedt Som the mz Retthe Tilligende oc tilskøder, Inthet thr wndtaget wti nogen maade er som same schøde ythermer wduiser oc indholler.

9. marts 1543

Borgmestre og rådmænd i Aalborg og en række mænd fra Nibe har efter klager over ulovlig sætning af bundgarn i fjorden gennem lensmand Mandrup Parsberg på Aalborghus fået kongelig befaling om at drage ud på fjorden, undersøge sagen og fastsætte, hvordan garnene må sættes. I deres brev herom nævnes en vidisse af 10.4.1568 af et brev af 1543. Se 3.4.1619.

Datum Fredagen nest effter Søndagen Lætare Aar = 1543: Lydendes, at for Hans Maij.t er beret, huorledes at der ere mange som fordrister dennom til og

Sette Bundgarn, Pulswaader udi Limfiord den Mennige Mand til Skade, og er imod Hans Maj.ts Recesses Lydelse Og tilholder Hans Kong: Maj.ts alle Hans Maij.ts fogder, Embeds Mænd og alle Andre, at de have flittig tilsyn, at ingen bruger eller Setter Bundgarn eller Pulswaader udi Limfiorden, da skulle de straffes huem der findes med, effter Recessens lydelse, og huilcken af Hans Maij.ts fogder og Embedsmænd det tilsteder, da skulle de der med have forbrudt deris Lenn, Og thersom nogen Ridermænds Mænd befinder nogen at bruge samme Bundgarn og Pulswaader da skulle de have fuldmagt at tage fra denom Garn, Skib og huis de have med at fare, som samme Kongl: Maij.ts breff wider derom indholder.

1544 (1) udgår

1544 (2)

Hartvig Thomsen (Juel) til Palsgaard stævner sandemænd i Hornum herred for rettertinget vedr. markskel mellem Klæstrup og Simested mark. Hartvig Thomsen var gift med Maren Eriksdr. Tornekbrands og var søn af Iver Thomsen Juel, til Estrup, bølge og stjerne i våbnet, og Lene Ludvigsdr. Omtalt i Konrad Barner, Familien Rosenkrantz, s. 270. Hvas bd. 4, s. 203.

Danske Magazin 4,1, s. 47, Tegnelser over alle lande.

Hartuigh Thamissen til Palsgaardt citat sandmentt uti Hornumherret for et nyt marckskell, som thi haffue giort emellom Klestrup marck og Semmeste marck, emodt hans laugheffdt oc hans andre gamble breffue, at møde heer i Wiborg på torsdag førstkommedes.

1544 (3)

Forskrift til landsdommerne i Nørrejylland, at de skal hjælpe Niels Pedersen i Sønderup så meget, som ret er ang. noget jord, som Baltzer Maltessen (Viffert) til Rebstrup vil fratage ham.

Danske Magazin 4,1, s. 118, Tegnelser over alle lande 1544.

Niels Pederssen i Sønderup, en forskrefftt till landtsdommerne udi Nørrejylland, att hielpe hannom saa møget som rett er offuer Balzer Maltessen till Roebstrup for nogen iordt, som handt will legge fraa hans gaardt.

1544 (4)

Kontrakt og forlig mellem Mikkel Nielsen (Tornekbrands) på den ene og Terkel Andersen i Dalsgaard og hans sønner samt Peder Mogensen i Nibe og hans tilhængere på den anden side; disse fik lov til at bruge to vodgarn ud for Lundbæk. Kontakten nævnes i rettertingsdom 17.2.1545, se denne dato. Nævnt i Herredagsdombog 1545-49, 19.2.1546 se denne dato. *RA, privatark. på perg., Tornekbrands, Mikkel Nielsen, 15.2.1550 jf. Adkomstreg.*

1544 (5)

Viborg landstings stadfæstelse af dom 1542(4) om markskel mellem Nyrup og Sønderholm. Fremlagt i sag 16.4.1556 mellem Gabriel Gyldenstjerne til Restrups enke fru Kirsten og kannik Morten Hvas i Viborg.

Thenn Andenn wnder Sin Datum Mdliij med huilcken thij stadfeste then første dom lydendis ath efterthij forne guode mendts dom och grandskeningh ofuer Kn. Mts. befaling wdgangen ickij bemeller heller ... gjør ander for Morthen Huasis winnitsbørd endt thennom Som hand heller Andre paa hans Wegne tagit Och forhuerffuitt haffde paa samme Marckeskiell och eij kunde beuises atth forneffnde Gabriell Gyllensterne hafde fanget louligenn Warsell for thennom effter Resessens lydelse, Och forneufnde Her Morthen Huas nu haffuer Beuist och ath haffue giffuith hannom louligen warsel for Samme therij winne som samme dom Indhold The winde wij och ickij Aarsagh heller thilfelde ther aff atth kannt same Landstingsdom igiennndkall, Ther Machtesløs gjør eij heller Anditt ther om emel-lom forne Gabriell gyllenstern och Her Morthen Huas atth dømme ij then sag end som disse tilforen dømth haffuer Saa leng Kn. Mts. will ther andis om Kieurit.

19. februar 1544

Tingsvidne af Aars herred udstedt af herredsfoged Søren Ged, Munk Elbæk i Graarup m.fl., at Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund fik et vidne, at 24 dannemænd havde set og hørt, at han gav last og klage på Sønder Døvelstrup, det halve af Vintønden og et stykke skov sønden ved Døvelstrup vad på den østre side og vester på til de gamle skel.

RA, perg. saml. Torstedlund gods, nr. 56.

14. april 1544

Rigens Forfølgninger. Erik Nielsen (Tornekrands) til Kollerup, hans ”visse bud”, fremlagde tingsvidne af Hornum herredsting udstedt af herredsfoged Peder Sørensen (Ridemand), at budet på 3 efterfølgende ting havde tiltalt Chresten Halkær, Søren Kjeldsen og Jens Døggind, alle i Klæstrup, for at have opbrudt skelsten mellem Rodstrup og Klæstrup mark og for at have drevet kvæg i hans mark og brugt den imod hans vilje.

RA, Rigens Forfølgningsbog nr. 2, fol. 242v, jf. Dahlerup 2, s. 796.

Erich Nielsens ¹⁾ budt thill Kollerop hagde tingswitne aff Hwor-numherritz ting, som Per Seuerinssen herritzfogit met flere hagde wtgiffuit 1544, lydendes att handt 3 sambfelds ting haffuer lagdellt triinde lagdag till Chresten Haldkier i Klestrop, Seuerin Keldtsen oc Jens Døggendt ibid., for thi haffue vpbrodt skelsten emellom Semested, Rostrup mark oc Klestrop marck oc dreffuit oc brugit hans marck emodt hans miende, oc for thi loffue, som the gaffue hannem fore forne sagher, oc bleffue feitt fore til Wiborrig landsting etc., oc finge the loglig atworsel. Ther ephther fick handt 15 dages breff. Datum Ottonie altera die pasce. (14.4.1544). Item 10 dages breff. Datum ibid. die Petri martiris (29.4.1544). Item 5 dages breff. Datum sabbato cantate (10.5.1544). Erich Nielsens budt fick strax breff i thenne sag. Datum Ottonie sexta feria post pentecostes (6.6.1544).

Eriich Nielssens bud fiick rømning y thenne dag [!]. Datum Sandagger vigilia Ioannis baptiste (23.6.1544).

1) I stedet for udstreget: Kaasis.

20. august 1544

Jørgen Gyldenstjerne sælger til sin broder Gabriel Gyldenstjerne til Restrup bl.a. 2 gårde i Sønderholm og 1 i Hornum (Ø. Hornum).

Kgl. Bibl. Jørgen Gyldenstjernes egenhændige udkast., Saml. til Adelen Hist.. Fasc. 26; Nr. 77. jf. Danske Magazin, 5. række, 1. bind, side 246.

1544, Fredagen næst efter S. Bartholomei Dag [*Dansk Tegnelsesbog 1531-1532, Frederik den førstes danske Registranter, s. 361.*]

Jørgen Gyldenstjerne sælger, skjøder og afhænder til sin Broder, Gabriel Gyldenstjerne til Reffstrop, og hans Arvinger følgende Gaarde og Gods: 2 Gaarde i Sønderholm, Hornum Herred, i Gaard i Hornum, i Gaard i Sulsted i Vendsyssel, 1 Gaard i Yrup i Horns Herred, der bl. a. aarlig skal yde en Tønde Salt, 3 mindre Ejendomme i Nibe, hvoraf den ene aarlig yder I Tønde Sild, og endelig 4 Steder paa Gjøl, hvoraf de to hver aarlig yde i Fjerding Sild. For dette Gods har han oppebaaret c.fuldt Værd efter sin egen Vilje og NøjeF». Broderen, Christoffer Gyldenstjerne til Iversnæs, var tilbudet at medbesegle Brevet.

29. august 1544

Kronen skøder Gabriel Gyldenstjerne til Restrup bl.a. et bol i Aarestrup, Hornum herred, der beboedes af Søren Kjeldsen og Lars Sørensen.

Reg., 1. r., bd 2, nr. 560. Omtalt i Krag og Stephanis, Christian 3.'s historie 2. del, s. 376-377 og i Kronens Skøder, s. 21. Se også 10.7.1544.

1545 (1)

Borger Anne Michelsdr. i Viborg, stævner hr. Niels (Pedersen) i Nibe. Der er formodentlig tale om enken efter rigsråd Niels Clementsen.

Danske Magazin, 4,1, s. 156, Tegnelse over alle lande.

Anne Michelsdatter, borriscker her i Wiborig, citatt her Niels sogne prest i Nybe.

1545 (2)

Peder Ebbesen (Galt) stævner hr. Niels (Pedersen), sognepræst i Nibe, for nogle løfter, og fordi han havde borget for ham og hjulpet ham ud af stok og jern, men ikke har holdt ham skadesløs, at møde i Viborg onsdag efter Maries Jomfru Maries renselse.

Danske Magazin, 4,1, s. 156, Tegnelse over alle lande.

Peder Ebbesen citat her Niels, sogne presth vdi Niibe, for nogen løffte, som handt loffuitt for hannom och borgett hannom vdt aff stock och jernn, och icke haffuer holtt hannom schadesløess, att møde wdj Wiiborgh odensdagen post purificationis.

1545 (3)

Rettertinget. Jon Madsen (Viffert, Torstedlund) stævner Peder Sørensen Ridemand, herredsfoged i Hornum herred for en karl, han havde overladt ham at lægge i jern, men som var undsluppet. Se 25.2.1546.

Danske Magazin, 4,1, s. 161, Tegnelse over alle lande.

Item Jon Mazen citat Per Riidemand fore en karll, som hand antuorditt hannom at skulle for wore wdi jern och then lod wndkomme, at møde dag otte dage huor ko. mttt er.

1545 (4)

Rettertinget. Michel Pedersen i Svenstrup, Niels Sørensen, Dyrik Hansen, Christiern Lauridsen og Niels Pedersen i Volstrup stævnes for et vidne, som de og Peder (Sørensen) Ridemand, (i Volstrup herredsfoged), har udstedt, men som rettertinget i Aalborg siden har dømt ulovligt. Dyrik Hansen nævnes som kronens tjener i Hald lens regnskab 1545-46.

Danske Magazin, 4.1, s. 161, Tegnelser over alle lande.

Idem en steffning offuer Michel Persen i Stendstrup, Niels Søff-rensens i Wulstrup, Dyrick Hansen ther sammesteds, Christiern Lauritsen ther sammesteds, Nels Persen ther sammesteds, fore ett vindne the haffue wondit mettt Per Riidemand, siden hand er dømt nederfældig fore kon. mtt. udi Olborg, att møde i dag otte dage.

1545 (5)

Peder Troelsen i Guldbæk og Jon i Svenstrup stævner Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund for kongens retterting ang. 40 mark ”for den fællig de kom i for hans majestæt kongen”, som han vil beskatte dem med imod en landstingsdom. Se 27.2.1546.

Danske Magazin 4,1, s. 162, Tegnelser over alle lande.

Per Trogelssen i Gulbeck, Jon i Suenstrup oc theres mettfylger citat Jon Matzen tiill Torstelund for fyrgetyffue marcks faldtt, hand aff thennom wille beskatte emod en landztingsdom, fore then fellig the kom i for ko. ma., att møde i dag otte dage huor ko. ma. tha er.

1545 (6)

Kongens retterting. Niels Brun stævner Mads i Støvring, for hans vidnesbyrd, som på landstinget blev kendt falskt. Der er formodentlig tale om Niels Brun i Ellidshøj, tidligere herredsskriver i Hornum h.

Danske Magazin, 4.1, s. 162, Tegnelser over alle lande 1545.

Niels Brun citatt Matts i Støffning mett hans windesbyrdt, som bleff scriffuen paa landsting for falske winde, att møde paa torsdag huor wuj tha ere.

1545 (7)

Rettertinget. Anders Christensen i Hyllested stævner Lars Nielsen og Chresten Mouritsen i Mølgaard i Lundby sogn, Mads Mouritsen i Nørholm og Chresten Pugh i Klitgaard for et løfte om mandebod efter drab på hans broder Christen Christensen, som de ikke havde holdt. I samme sag stævnedes Anders Christensen i Hyllested Peder Kjeldsen i Bjørnstrup for et orfejdebrev og et brev med løfte om mandebod efter Christen Christensen. Christiern Puge i Klitgaard stævnedes 20.4.1537 borger Christiern Jensen i Aalborg for et beløb denne har oppebåret af biskop Jens Andersen Beldenak for at sagsøgerens broder Mourids (Pugh) kunne få Møllegaard, Lundby s. af abbeden i Vitskøl Kloster. Se 20.4.1537. Se også 6.5.1546.

Danske Magazin, 4,1, s. 168, Tegnelser over alle lande.

Idem citat Las Nilssen, Chrestenn Mauritssenn i Mølgaardt, Mads Maurtssenn i Nøerholm och Chresten Pugh i Klettgaardt for et løfte, som the loffuit hannom fore nogen mandboedt effther Chresten Chrestensens dødt och icke er bleffuenn holtt hannom, att møde stedt og tiidt.

1545 (8)

Michel Nielsen (Tornekbrands) til Kyø stævner Peder Terkelsen (søn af Terkel Andersen i Dalsgaard i Vokslev) til rettertinget, fordi han ikke har overholdt en kontrakt om fiskeri ud for Lundbæk. Se også 17.2.1545.

Danske Magazin 4,1, s. 168, Tegnelser over alle lande.

Michell Nelsen tiill Køye citat Per Terckelsen for att handtt haffuer emod en contract oc vor dom fordristet seg tiill oc giortt hannom hinder paa hans frij eyendom for Lundbecks gardtzrom, attt møde i Olborig paa torsdag førstkommendes.

1545 (9)

Thomas Pedersen i Pandum, Vokslev sogn, stævner Karl Skotte, lensmand på Pandum, til rettertinget for en gård, han havde fæstet ham og fået stedsmål for, men alligevel ikke kunne skaffe ham. Karl Skotte var 1537 høvedsmand på kongens orlovsskib, som lå i Aalborg og blev da medlem af Guds Legemes Lav. Han havde 1542-46 Pandum som frit len, (C. Klitgaard, Gildebrødre i Guds Legemes Lav i Aalborg, H&K 1914, s. 423)

Danske Magazin 4,1, s. 169, Tegnelser over alle lande.

Thames Persen i Pannom citat Karll Skott for en gaardt, som hand stede hannom oc upbar hans pendinge ther paa oc icke kunde hiiemele hannom then at møde i morgen nu førstkommendes.

1545 (10)

Kongens retterting. Niels Skrædder i Nibe stævner Laurids Skrædder her i byen (Aalborg), da han driver forretning i Nibe.

Danske Magazin 4,1, s. 170, Tegnelser over alle lande.

Niels Schreder i Nibe citat Lauss Schreder borger her i byen for at hand haffuer besatt hannom her sammestedts for hand bruger hans embitt ther i byen, at møde paa mandag først komendes.

1545 (11)

Angående Torlof Bildt til Hassinggaard. En befaling til efterskrevne gode mænd Erik Steen i Tostrup, Knud Bilde i Havgaard, Povl Vognsen i Støttrup, Bertel Andersen i Vesterris, Anders Povelsen i Roumlund, Jens Frebjerg til Frebjerg om at undersøge og træffe afgørelse i en trætte mellem Torlof Bildt på hustruens vegne og Niels Mouridsen Benderup til Korterup og hans medarvinger om arv efter Torlof Bildts hustrus far og mor.

Danske Magasin 4,1, s. 170. Tegnelser over alle lande.

1545 (12)

sag ved rettertinget 24.2.1546 mellem Aalborg Helligaandshospital og Peder Sørensen Ridemand i Volstrup om Topsgaard og et bol i Svenstrup fremlægges tingsvidne af 1545, at hospitalets prior lovligt opsagde Peder Ridemand m.h.t. det gods, han havde pant i eller til mageskifte med hospitalet. Endvidere fremlagde prioren et tingsvidne af Hornum herreds ting, at han i tre efterfølgende ting havde bekendtgjort Peder Ridemand, at han ville indløse pantet i Topsgaard.

1545 (13)

I en sag ved rettertinget 24.2.1546 mellem Helligaandshospitalet i Aalborg og Peder Sørensen Ridemand i Volstrup om Topsgaard og et bol Svenstrup fremlægges et genbrev af 1545, hvori Peder Sørensen Ridemand vedgår at have fæstet et bol i Svenstrup, som Søren Kristensen ibor med tilliggende i Topsgaards mark, samt klostrets ret i Lyngbjerg mark og Svenstrup mark for en årlig afgift af 30 skæpper godt mel.

ett anditt gienbreff som forne p riidemandt mett fler beseglett oc wttgiuett haffuer datum mdxl liudends att forne p riidemandt hagde bekendt seg att haffe aff prier och forstander for the siuge folck wtij hospitalett wtij aalborg ett boell wtij Suenstrup som Seuren Kristenssen j bode mett alle sine rette thilleggsse som er tops marck oc alle closters retighedt wtij lyngbjerg marck oc Suenstrop marck oc haffuer ther wdaff beplichthet seg aarlig att give thill forne hospitall xxx skieper gott miell huer Sæ Sti andreæ dag Oc fuldt gjør thett breff handt ther paa haffer wtij alle mode.

1545 (14)

Kongens retterting. Axel Juel, lensmand på Aalborghus stævner, på vegne af kronens bønder i Sønderup, Baltzer Maltesen (Viffert) til Rebstrup ang. en ejendom. Se 22.2.1546.

Danske Magazin 4,1, s. 170, Tegnelser over alle lande.1545.

Axell Juell paa kronens tieners wegne i Sønderuppe citat Battzer Maltessen tiill Rebstruppe for en eyendom, som hand gjør thenom hinder paa, att møde her paa mandag førstkommendes.

1545 (15)

En dom af Viborg landsting ang. ulovlig rebning af Sønderup mark. Fremlagt i rettertingssag 22.2.1546. Se denne dato.

en dom aff wiborg Landsting som oss elsk. otthe Krumpen ritth., ands. Skoffgrd., Niels marquardssen mett flier godhe mendh hagde wtgiffuitt wnder guds Aar Mdxlv lydends, att the hagde dømppt att ephtherthi Sandmend er feldh sam guord toug imellem Syndrop adilby och then eijgendom, som forne bynd(er) kiend thenom widh och haffuer dog huercken atkom eller nogen laugheffdh eller andr gamble breffue, som the kundhe holdhe thez mett, for noghr stug eller indell Tha bør Alle lodseigher tiill forne Syndrop huer sijn lodh och diell wtj forne eijgendom, som rebsmendtt icke repth haffuer ephther theris breffue Dom laugheffdh och wort stadfestels lydel., Och the rebs mend feldh war

och bødhe ther for och ... att Kome thr tiil och rebe och ligemeth lodh och parth som ick er rebeth wtj same marck och bynderne att standhe tiill retthe for huis the suo wlogligt brugtt haffuer emodtht forne Breffue och Dom forne wortt stadfestelses lydelse er.

1545 (16)

En dom af Viborg landsting ang. ulovlig rebning af Sønderup mark. Fremlagt i rettertingssag 22.2.1546. Se denne dato.

en Andhen Dom aff wiborgh Landstingh som forne oss elsk. Jens thomisen, Erich Sckram, Jens magenssen landsdomer och Jens Christenssen landstinghører hagde wdgiffuitt wnd. Dat. Mdxlv lydends att forne baltser maltissen och Hr. P. Jenssen hagde wtj retthe steffnetth forne byndh mett alle the breffue och beuissningh the wilde nyde och wndgiilde wtj then sag, och the offuor hagde forne byndh forhuerffuitt wortt breff tiill forne landsdomer att the schulle Døme thenom emellom, Och bemelte forne Dom att forne bynd icki hagde heller then tiidth framlagttt andr breffue och beuissningh wtj then sag endh forne Stockneffntt aff the xxiiij mend som forskrtt. staar Och tha hagde forne landsdomer Dømppt lighe som the tilforn dømpt haffuer Suo att same ejendom møgelhøg wanh bliffuer hoss forne baltser maltissen Hr. ped. Jenssen paa Hospitals wegne och alle lodsejger i same Syndrop Adelby och logligen atth rebis och Dels thennom emellom huis som handtt haffuer i mark iordht och agghr iordtt ephther theris Breffue och atkoms lydhe.

1545 (17)

Rettertinget. Baltzer Maltesen (Viffert t. Rebstrup) fremlagde tingsvidne af Hornum herred udstedt af herredsfoged Jacob Pedersen i Buderup, og dom af landstinget, at han lovligt fordelte Lars Jensen, Peder Sørensen, Jens Christensen, Mads Mortensen og Niels Pedersen i Sønderup for gæld.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1545-52, s. 310.

Baltzer Malthysen hagde tingsvitne aff Huornum Heritsting, som Jacob pssen, foget ibid., mz fler hagde wtgiffuit 1545 lydends, att handt haffde loglig ladit fordele Las Jenssen i Syndrop, peder Seurensen, Jens Christenssen, Matts Morthenssen och Niels pssen ther same steds bode for hoffuitsgiald oc faldsmaall. Thisligste hagde handt breff af Wiborg landsting.

Ther effter fick handt xv dages breff, Datum aalborg feria sabato for sg ~~Scholastia~~ Juliane virginis dag 46 (14.2.1546). item x dages breff, Datum ibid Sabato ante Gregorij (12.3.1546). item v dages breff Datum ibid die gertrudis virginis. (17.3.1546).

Las Jenssens oc hans mett brødres budt ~~fick genbreff~~ war genbreffi begierends wti thend sag Natiuitatis marie 46 oc tha war Anthonis Bryske wden landet hoss K: Mat. oc sagen end thett genbreff bleff indtegnit wti registrett. Oc ther effter fick Baltzer Maltysens budt Sex ughers steffning i thend sag Datt. Ottonia die thome apsl. 46 (21.12.1546).

3. februar 1545

Under en rejse fra Vitskøl Kloster til Aalborg aflægger kong Christian 3. besøg i Nibe. Ankommet til Aalborg onsdag efter Blasius dag) udsteder han birkeprivilegium til Nibe by, der da udskilles af Hornum herred.

NLA, Nibe tingbog 1666, fol. 37 b, jf. C. Klitgaard, Nibe, s. 8.

Vi Christian med Guds Naade o.s.v. gjøre alle vitterligt, at disse Brevvisere, vore Undersaatter i Nibe boendes, haver været her hos Os og berettet, hvorledes at der aarligen bruges et almindelig Fiskeri der for Byen, som mange adskillige Folk, baade indlændiske og udlændiske forsamles og paa samme Fiskelejde gjører dennem stor Hovmod og Overlast, fordi at de haver ingen Ret hos dennem der i Byen; thi haver Vi nu af Vor synderlig Gunst og Naade undt og tilladt og med dette Vort aabne Brev under og tillader, at Forskrevne Vore Undersaatter i Nibe boendes og deres Efterkommere skulde herefter have, nyde og beholde fri Birkeret og Rettighed inden deres By, saa frit som bruges og holdes, udi noget Birk paa Landet her udi Vort Rige Danmark i frieste; og skulle Vi have Vor egen Foged boendes der i Byen, hvilke som skulle holde der Birketing og hjælpe hver Mand Lov og Ret og oppebære Vor Toldsild, Sagefald, Sise og al anden Rettighed, som Os paa Kronens Vegne med Rette kan tilfalde der i Byen. Thi forbyde Vi alle, i hvo de helst er eller være kunne, særdeles Vore Fogder, Embedsmænd og alle andre, forskrevne Vore Undersaatter i Nibe og deres Efterkommere herimod paa forskrevne Birk og Birkeret at hindre eller, i nogen Maade Forfang at gjøre under vor Hyldest og Naade. Givet udi Vor Kjøbstad Aalborg, Onsdagen næst efter Fastelavns Søndag Aar Mdxlv, under Vort Signet.

9. februar 1545

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Ove Lunge på Aalborghus om et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valsted og Lundbæk fremlægges Christian 3.'s stadfæstelse af kong Eriks privilegium til klosteret om fiskeriet ud for dets grund.

Høyrolig Huffkomends Koning Christian denn tridie stadfestelse wnder sin datum Mdxlv wdj Aalborg wdgiffuit manndagen for faste-laugenns, Lydends blandt Andit att haffue Confirmeret och stadfestidtt Om preuilegie som fordem Konning Erik Konningh wdj Danemarch haffde wdgiffuit lydendis att Ingenn skall Imodt Hans Klosters forstanders samtøcke bruge paa forne Closters grundt ligendis wid Sibersundtt nogenn fischerij medt garnn eller skib wdj nogen maade endt miehre sam stadfestilse breff medtt før.

17. februar 1545

Rettertingsdom Aalborg, tirsdag efter Fastelavns Søndag. I sag om fiskeriet ud for Lundbæk stævner Mikkell Nielsen (Tornekrans) til Kyø Lars Tygesen i Gjelstrup og Jens Sørensen i Vokslev, som mødte med fuldmagt fra alle fiskere på Lundbæk. Mikkell Nielsen fremlagde skødebrev på Lundbæk gård og gods samt fiskeriet på Lundbæk grund fra abbed Anders i Vitskøl Kloster (Bjørns-holm), stadfæstet af kongen. Endvidere fremlagde han kontrakt og forligelses-

brev af 1544 mellem Mikkel Nielsen på den ene og Terkel Andersen i Dalsgaard, hans sønner, samt Peder Mogensen i Nibe og hans tilhængere på den anden side; disse fik lov til at bruge to vodgarn ud for Lundbæk i ét år. Lars Tygesen og Jens Sørensen fremfører, at fiskeriet altid har været frit. Mikkel Nielsens rettighed til fiskeriet stadfæstes.

NLA, Perg. saml. nr. 237. 1 seglrem uden segl. Påtegning på plica: foreuist for Commissionen ofuer fiskeriet i Limfiorden og d. 6. Junij 1741. Påtegning på bagsiden: N. 98. Lit B. Med nyere hånd: V 17.2.1545: Tirsdag efter Fastelavns Søndag. Desuden 2 ulæselige ældre påtegninger. Omtalt i H&K 1912-14, Arkivet på Lundbæk, s. 311.

Wii Christiann mett guds naade Danmarcks, Norgis, Wendis och Gottis Konning, Hertuig i Slessuigh, Holstenn, Stormaren, oc Dijttmarchen, Greffue wdj Oldenborgh oc Delmenhorst Giøre alle witterlig, att aar effter gudts bijurd Mdxlv tiisdagenn nest effter fastelaffuenns Søndagh heer paa wort rettertingh vdj wor Kiøbstedt aalborg Neruerendis oss elsk. Johan friss wor Cantsler, Erich Banner Danmarcks Riigis Marsk, her otto Krumpenn, ridder, peder ebbesenn, Erich Krabbe, wore mendt och, raadt Erich Schram och Jens mogensen, wor mendt och tienere och landtsdommere vdj Nørre Iuttlanndt: Waar schecket oss elsk. Michell nielssenn till Kyøø, wor mandt och tiener paa thendt ene och for oss vdj rette tilltalede Las tygesen i gelstrup och Jens seurensenn i Woxløff, som waare møtte mett fuldt magt paa alle fiskernis wegne som bruge fiskerij paa lundegaardts grundt paa then anden siide.

Och berette forne Michell nielssenn huorledis att forne fiskere emodt hans wilge och sambtycke bruge allehande handell och fiskerij mett garnn, woder och kogge paa hans grundt och ejendom uden for en hans gaardt lundbecks gaard grundt oc ther till mett slaar och iege hans egenn tienner oc folck och icke wille unde ellr tillstede thennom att fiske ellr bruge fiskerij for same hans egenn grundt oc ejendom

Oc i rette lagde forne Michell nielssenn førsth oss Elskl. Regelbundenn mandts, her anders, abbet vdj Wiidskiøll Closters, obne besegelet breff lyendes, att handt mett priors oc Mennige Dannemendts brødres sambtycke och tesligste effter wor tilladelsse haffuer soldt och skiøtt forne Michell nielssenn och hans arffuinger forne lundbeck gaardt mett mere gods mett frij fiskerij ther uden fore, saa witt som forne Lundbeckgaardts grundt segh strecker.

Ther nest wortt Stadtfestelse breff lyedendis, att wij haffuer sambtøgtt same kiøb som forne skiøde och Stadtfestelse breff wiider indholler och udtuiser.

Och ther till ett Genparth och forliigelsse breff som oss Elsk. Axell Iuell, wor mandt thiener oc Embetismandt paa wort Slott aalborghuss, Jyrgen peder-senn, wor Renttemester, besegelet och vdgiffuitt haffue Under gudts aar Mdxliij lyendendis att same gode mendt haffue werett offuer en wenligh Contracth och forliigelsse emellom forne Michell nielssenn paa thendt ene och Torkell i Dalsgaardt paa hans egen och hans sønners wegne Och peder mogennsenn wdj Niibe paa hans egen och paa hans anhegnes wegne paa ten andenn siide om same fiskerij vdenn for lundbeck och bleffue om alle trette och forne fiskerij wenligenn och endeligenn forligte och fordragenn i saa maade, att forne Michell nielssenn for gudts skyldt och for same gode mendts

bøenn och begere skyldt altingesth offuergaff och forlodt alle the deelemaall och lougmaall handt haffde forfuldt thennom mett Och tha undte thennom, att the och theris sønner vdj same aar motte haffue och bruge the tou wodegarnn och icke flere och eij lenger endt i same aar at haffue eller bruge ther nogenn handell ellr fiskerij uden for forne Lundbeckgaardts grundt saa witt som thendt segh strecker uden saa waare att the kunde haffue thet i forne Michell nielssenns mijnde paa huilcket forne torckell anderssenn och Peder mogenssen wdj alles theris neruerelse bode mett handt och mundt loffuitt och tillsagde forne Michell nielssenn for thennom och alle theris som for thennom wille gjøre och ladhe thet saa fasth och ubrødeligenn att wille holle, effter som forschreffuit staar i alle maade. Samledis loffuede och tillsagde the tha strags, att the wille och skulle gjøre thennom aff och skille thennom mett the andre theris mettfiske, som saa hagde tagett thennom for att fiske mett viegede, Saa att forne Michell nielssenn schulle bliffue thennom quitt, Och thr for wille the strags skere theris wodegarnn frann the andre theris: eij giørendh thennom nogenn biistanndt emodt forne Michell nielssenn paa forne fiskerij uden for forne Lundbeck effter thenne dagh wdj nogenn maade. Mett flere artickler och wilfor ssom forne Contracts breff wiuder formelder och indholder.

Ther till suarede forne las tygessen och Jens seurensen paa theris egne och paa alle andre fiskendes theris mettfølgers wegne Och berette, att forne fiskerij haffuer alle tiidt werett ett fritt fiskerij och eij nogenn ttid formendtt førre endt nu att forne Michell nielssenn will formene thennom thett. Och dogh icke anderledis beuiste thett, endt the sagde saa.

Mett flere ordt och thale som thennom ther om paa bode siider emellom løb. Tha effter gensuar, breffue och beuisninger som for oss vdj rette lagdis och sagends lejlighedt saa och effter thendt lejlighedt, som wij sielff haffuer sieett och forfarett om forne fiskerij: Tha sagde wij ther saa paa for rette Att forne Michell nielssenn och hans arffuinger skulle mue nyde forne Lundbecks gaardt grundt och eigendom. Tesligste thett fiskerij uden for same hans gaardts grundt saa witt som thendt segh strecker efter forne hans skiøde breffs stadfestelse och Contracts breffues lydelse. Och eij forne las tygessenn eller Jens seurensenn eller theris anhengere eller nogre andre schulle mue bruge same Lundbecks gaardts grundt ellr fiskerij uden for same grundt saa wiit som thendt segh strecker effter thenne dagh vdj nogenn maade Uden the kunde haffue thet mett forne Michell nielssenns, ellr hans arffuingers wilge ellr sambtycke At fordriifter segh nogenn ther emodt att giøre: Tha schulle the straffues ther for som wiidt bør. Giffuitt Aaar dagh och stedt som forschreffuit staar Under wortt Signett.

1545, tidligst 19. maj senest 30. maj

Knud Gyldenstjerne til Estrup og Niels Jenssen (Rotfeld) til Bratskov stævner Jens Buddisen i Nibe og andre her for opløb og fiskegarn i Limfjorden, som de med magt ulovligt har taget fra kongens undersætter, at møde i Aalborg, når kongen kommer der.

Danske Magazin 4,1, s. 111. jf. Adkomstreg.

~~Niels Hardbo tienendes~~ Knudt Gyldensternn till Estrup oc Niels Jenssen till Brodscoff citat Jens Budessen i Nibe met the andre Nibinger mett theres tillhengere for ~~opløb oc forsamlinge~~ fiske garnn, som the haffue vlougligenn vptagett vdj Lymfymrdt oc thennom mett woldt och welde haffue tagett fraa ko. mats. vndersotte, at møde vdj Aalborg nar ko. mat. thiidt førsth kommen- des worder.

8. august 1545

Kongens retterting. Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund fremlagde tingsvidne af Hornum herredsting udstedt af herredsfoged Jacob Pedersen i Buderup og Jens Thomsen (Sehested) Erik Skram og Jens Mogensen brev af Viborg landsting, at han lovligt havde fordelt Peder Sørensen, Søren Jepsen og Jacob Sørensen i Volstrup for gæld. (Datoer muligt misforståede).

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgningebog 1545-52, s. 285.

Joen Matssen aff tostelundts budt hagde tingswitne aff Huornum Heritsting som Jacob pssen i boderop, herritsfoget, mz flere hagde wtgiffuit 1545 2a feria post Laarmis Dagh, Och thisligste breff aff wiiborg landsting som Jens Thamesen, Erick Skram och Jens mogenssen hagde wdgiffuit 1545 Sabato post visitatione Marie(lørdag før 2. juli), lydends att handt ther hagde loglig fordelt p seurensen i Wolstrup, Seuren Jepssen oc Jacob Seurinssen ibid, bode for hoffuitsgiel oc faldsmaall. Thisligste hagde handt breff af wiborg landsting. Ther effter fick handt xv dages breff, Datum Ottonia quinta feria ante Lauriti dagh (5. august 1546). Item x dages breff, Datum ibid die Jacobi apst. (25. juli 1546). Item v dages breff Datum ibid 3a feria post petri vincula. (29. juli 1546).

Peder Seurensen paa sin egen oc Seuren Jepssens oc Jacob Seurensens wegne tog genbreff i then sag dat. Ottonia 3a feria post assempcione Marie.

Jon Mattsens budt tog steffning i thend sag Dat. Ottonia 3a feria post dionysius. Item paa thend sag gick iij dome, en emellom Jon Mattsen oc p. Seurensen, en emellom Jon Matssen oc Seuren Jepssen oc en emellom Jon Matssen oc Jacob Seurensen er dat. Ottonia die andreas Aps. 45 in atro Rigistro none miniorij Suindbg. ibid p. schreff.

21. september 1545

Tingsvidne af Hornum herred, mandag før Sct. Mauritius dag, at en gård i Bonderup, som Michel Christensen beboer, har haft lige del i Bonderup mark som alle de andre gårde. Jacob Pedersen i Buderup, herredsfoged, Jens Hansen i Moldbjerg, Lars Christensen i Volstrup, Knud Christensen i Estrup, Niels Jude i Nibe, Niels Clemedsen i Veggerby og Michel Jensen i Gravlev vidner, at Niels Bloch i Rold fik et stokkenævn af 24 dannemænd, som var Jens Hansen i Moldbjerg, Jørgen Hansen i Raakilde, Lars Lauridsen og Lars Christensen i Volstrup, Lars Jørgensen i Ellidshøj, Mads Jensen i Svenstrup, Peder Lauridsen i Ellidshøj, Mads Lauridsen i Guldbæk, Søren Lauridsen, Svend Nielsen, Peder Michelsen og Jens Michelsen i Hornum, Peder Madsen i Raakilde, Knud Christensen i Estrup, Jens Olufsen i Svenstrup, Jost Sørensen, Lars Lauridsen, i Ellidshøj, Jens Lauridsen, Jørgen Hansen i Hornum, Knud i Hæsum, Turi Turisen, Niels Jude i Nibe, Niels Mogensen i Guldbæk, Søren

Jude i Albæk og Jens Mortensen i Støvring, der vidnede, at den gård i Bonderup, som Michel Christensen iboer, har haft samme andel i Bonderup mark som de andre gårde, så længe de kunne huske.

RA. perg. saml. Aarhus bisp, litra H-L9-24. Tidl Aalborg bisp 1. rev f. 12 2. Pergament. [6] segl, 3 seglremme med påskrift, alle segl tabte. Påskrift på bagsiden: 1545. breffue pa bondrop. Med Nyere hånd: 1545 21. Septbr. Omtalt i Jexlev, Gejst ark. II, Aarhus Stift.

Alle mendt Thete bref sier heldir hørir lesses hilsse wij Jacob pederssen ij bodrup, heris ffogitt tiil Huornum Herids tiing, jess hanssen ij molbierig, las chrestensen ij volstrup, Knud Chrestensen i Estrup, niels Jude ij nibe, niels Klemidsen i wegerby och mickill jenssen ij grauløff, Eweneligh met gud wnder Hues tiede mdxlv then mandag nest ffor sancthi maritty dagh paa fforne huornnummerids Ting var skickitt niels block ij reul, huilken ther loulig eskitt ffick Eet ffultt stockneuen aff xxiiij louffaste dannmend som war Jens Hanssen ij molbierig, Jørgen Hanssen ij rokiell, lass lauritsen och lass crestenssen i wolstrup, Lass jorensen i elidshøff, mads Jenssen i Suenstrup, p lauritsen i elidshøff, mash Lauritsen i gulbec, soren lauritsen, suind nielssen, p michelssen, Jens michelsen i Huornum, p mattsen i rakiell, Knud Christensen i Estrup, Jens vollossen i Suenstrup, jost sørensen, Las lauritsen, ij Elidshøff, Jens Lauritsen, Jørgen hanssen ij Huornum, Knud i Hersom, Turi Turissen, niels Jude i nibe, niels moghenssen i gulbeck, Soren Jwdi i albeck och Jens mortensen i støuring, thisse fforne xxiiij louffaste truffaste dande. samdrektelig wone paa theris gode troo sijel och ssanhen met theris oprakte ffingre att them ffult witerligtt er Ath then gord ij bondrwp, som mikel crestensen ij bouer, hauer brugtt oc hafftt hell bondrup mark bade ij agger oc enge po Alle bonderupis tillegilsse aldielis inth wnutaggitt ij nogin madhe, oc hauer fforne gorde verit lige gode ij alle bonderups eyedom wide alle thij andre liggij, som nu bøggit er ij fforne bonderup siden thenom kand lengiste minds, oc som aff tenom miends ij haltres sinds tiue Aar, some tresindstiuve or, some mindre, Saa hauer forne gorde brugtt oc hafftt same forne helle bonderup mark ij rollig hande oc hæffde, wdhn alle Klaue i alle mode. Ath saa er ij sanden the winder wi met vor indsigel. Datum Etc.

1546 (1)

Kongens retterting. Iver Lykke fremlagde tingsvidne af Hornum herredsting, at Niels Jude, den dag tingholder, m.fl. havde udgivet, at han havde lovligt fordelt Peder (Sørensen) Ridemand i Volstrup for en sølv skyld han havde modtaget af en kvinde i Nibe.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1545-52, s.404.

Iver Lykke hagde breff aff Huornum Heritsting som Niels Jude, thend dag tingholder ibid. mett flere hagde wdgiffuit wnder Datum mdxlvj lydends att handt ther loglig hagde ladet fordele p. ridemandtt j wolstrup bode for hoffuitgielddt och faldtsmaal for en Sølff skyldtt handt togh fra en Quinde i nibe er. Thisligste hagde handt breff aff wiborg landsting. Ther effter fick handt xv dages breff, Datum ?..... die mathil aplt. 1548 x dages breff, Datum ibid die dionysij 1548 v dages breff Datum ibid domina post lucas euang. 1548.

1546 (2)

Stævning fra fru Margrete, enke efter Jakob Andersen Bjørn, mod Jacob Pedersen i Buderup ang. en gård i København.

RA, Tegnelse over alle lande fra 1545, Danske Magazin 4,1, s. 157 og 188. Omtalt i Olaf Nielsen, Københavns Diplomatarium IV, s. 520 og H&K 1930-32, s. 175.

Frue Margreete, Jacob Anderssens efterleffuersche, citat Jacob Persenn i Boderup for nogenn loedt och deell, som handt solde Peder Ebbessen vdi en gaardt i Kiøpnehaffnn, som hun (må være han) kiøffte aff Anne Mauritzsis i Belum och Chrestenn Mauritssenn ibidem, hinded søenn, att møde i Alborgh tredie dagenn nesth effter Ko. Mat. tiidt kommer. (s. 157)

Frue Margrete, her Jacob Anderssens ridders efterleffuersche, citat Peder Ebbessenn for ijc jochimsdalere, som handt haffuer opboret for en partt vdi then gaardt, som Anders Gresssenn bode i vdi Kiøpnehaffnn och kiøffte aff Jacob Persenn i Boderup oc dogh icke kandt komme till samme partt vdi samme gaardt, att møde emorgen først kommendes heer vdi riarhusz. (s. 188).

1546 (3)

Jens Smed i Ø. Hornum stævner Keld Clausen i Volstrup, der havde beliget hans søster.

RA, Tegnelse over alle lande fra 1545, Danske Magazin 4,1, s. 161.

Jens Smidt i Hornum citat Keldt Claussen i Wolstrup for att handt belaa hans søster, at møde vdi Aalborg sancte Scholastice jomfrues dagh førstkommendes.

1546 (4)

Rettertinget. Anders Christensen i Hyllested stævner Peder Kjeldsen i Bjørnstrup for et orfejdebrev og et brev med løfte om mandebod efter Christen Christensen. Se også 20.4.1537 og 6.5.1546. og 1545(7), som desværre er angivet med år 1545, hvor det rigtige er 1546.

Danske Magazin, 4,1, s. 168, Tegnelse over alle lande.

Anders Chrestenssenn i hylleste citat Peder Keldssenn i Biørnstrup for ett aarfeygde och louffs breff, som hand loffuitt hannom effther Chrestenn Chrestenssenn døedt och fich hannom ett wrangtt breff i thett stedt igenn, at møde i Aalborgh paa torsdagh førstkommendes.

1. januar 1546

Kongens rentemester Jørgen Pedersen overdrager borgmester Christen Pedersen i Aalborg 1.000 mark dansk, som han skulle videregive til kongens sildesalter i Nibe og Dokkedal.

Søren Balle, Jørgen Pedersens jyske rentemesterregnskab 1546, s. 38. 1000 marck danske Anndtwordett Crestenn Pederssenn, borgemesther vdi Aalboriig, mandagen nest for palme søndag, som hanndt skulle anndtworde kon. matis. siildt saltheri vdi Niibe oc Dockedall tiill kon. matis. saldteriitt.

16. februar 1546

Rettertingsdom. Aalborg Skt. Juliane dag. Mikkell Nielsen (Torne-krands) til Kyø stævner Peder Terkelsen ang. fiskeri ud for Lundbæk og får ny kgl. stadfæstelse. Dommen fremgår af nedenstående 19.2.1546.

RA, Herredagsdombog 1545-49, s. 19b-20b.

19. februar 1546

Kongebrev, fredag næst efter Skt. Juliane dag, med udskrift af rettertingsdom af 16.2.1546, Skt. Juliane dag. Mikkell Nielsen (Tornekrands) til Kyø stævner Peder Terkelsen ang. fiskeri ud for Lundbæk og får ny kgl. stadfæstelse. (En betingede ret til fiskeri i 1 år udeladt). Se 17.2.1545.

NLA, Perg. saml. nr. 238. 1 seglrem uden segl. Påtegning på plica: foreuist for Commisionen ower fiskeriet i Limfiorden og d. 6. Junij 1741. Solberg, samt 2 andre ulæselige underskrifter. Påtegning på bagsiden: N. 97. Kongebreff giffuen Michel Nielsen til Kyø, at ingen maa fiske uden minde saa wiit Lundbecks grund strecker. Lit D. Michel Nielsen. No 100. ~~Nø-6~~ Med nyere hånd: VI 20.2.1546: Fredag næst efter Sct. Juliane dag. Omtalt i H&K 1912-14, Arkivet på Lundbækt, s. 312.

Wii Christian mett gudts Naade Danmarcks, Norgis, Wendis och Gottis Koningh, Hertuig wti Slessuigh, Holstenn, Stormaren, oc Dittmarstken, grefue wdj Oldenborgh och Delmenhorst gjør alle witterlig met thette wort obne breff, Att Aar epther gudts Bijurdt Mdxlvj fredaghn nesth epther Scante Juliane dag wtj wor egenn Neruerelsse wtj wor Kiøbstadt Aalborg neruerendis oss elsk. Johan friss, wor Cantseler, erich Banner, Danmarck Riigis Marsk, Knutt gyllenstiern, Hr. Otto Krumpen, rither, peder ebbesenn, Oluf Munk, wore mendt och, raadt, Erich Schram och Jens mogenssen, wor mendtt och thiener och landtsdomer wdj Nørr Iutlandt. Wor skecketh for oss paa wortt retterting oss elsk. Michell nielssenn till Kyø, wor mandtt och tiener, och hagde wti rette steffnett Peder terkilssen oc tiltallit hanom for handt bruger fiskerij paa Lundbeckgaardt och grundt emodt wor dom oc en Contract lyder ther paa giortt er, oc klagitt, at forne p terkelssen gjør hanem stor Kostenndt met same fiskerij emodt hans ja och mijnde,

Oc først wdj rethe lagde forne michell nielssenn oss Elskl. her abbett andersses vdj Wiidskiøll Closters obne beseglit skiødhe breff lydendes, att handtt mett priors och menighe conuents samtycke och tesligste epther wor tilladelsse haffuer soldtt och skiøtt forne Michell nielssenn och hans neste. forne lundbeck gaardt mett mer godts och frij fiskerij ther uden fore saa witt som forne Lundbeck grundtt seg strecker.

Ther nest i rette lagde handtt wortt Stadtf. Breff lydendis att wij haffuer samtycke forne kiøb som forne skiødhe och wortt Stadf. breff ythmer uduiser och indeholler.

Ther epther i rethe lagde forne Michell nielssenn ett Contract oc forligs breff som oss elsk. Axell Iuell, wor Embetismandt paa aalborghuss, oc Jørgen p.sen, wor Renthemester, hagde Beseglitt och vdgiffuitt under gudts aar Mdxliij lyendendis, att the hagde wereth offuer en wenligh Contracth och

forliig emellom forne Michell nielssenn paa thendt ene och Terkell i Dalsgaardt, forne p. terkelssens fader, paa hans egen och hans sønners wegne Och p Mogennssenn wtj Niibe paa hans egen oc hans anhengers wegne paa then andenn siidhe om same fiskerij vden for forne Lundbeck och bleff the om alle trette och forne fiskerij wenlig oc endeligh forligthe wtj alle maadhe, att forne Michell nielssenn for gudts schyldt och for same gode mendts bøenn schyldt altingesth offuergaff och forlodt alle the deelemaall och lougmaall handt haffde forfuldt thennom mett, Och tha undte handt thennom att the och theris sønner wdj same aar motthe haffue och bruge the tou wodegarnn och icke flere endt wtj same aar att haffue ellr bruge ther nogenn handell ellr fiskerij uden for forne Lundbeck gaardts grundt, saa witt som thendt segh strecker, uden the kundhe haffue thet i forne Michell nielssenns mijnde paa huilcket forne torckell anssn. och p. mogenss. hagde mett handt och mundt loffuitt och tillsagdtt forne Michell nielssenn for thennom alle the som fast och ubrødeligt att wilde holle wij alle maade som forskr. staa, Oc att thij wilde giør thennom aff the andr theres mettfisker, som saa hagde tagett thennom for att fiske mett uretthe att Michel nielssens schulle bliffue thennom quitt Och eij giøre thennom nogen bisuerdtt emodt hannom paa forne fiskerij uden for forne Lundbeck epther thenne dag wtj nogr maade saa som forne Contract ythmere wdviser och indholr.

Ther epther i retthe ladde forne Michel nielssen ett wortt eijgett dombreff wdgiuffit thr wtj wor Kiøbstad aalborg uie guds aar Mdxlv lydendis, att wij i wort elskl. raadts then tiidtt hoss oss tilstede war hagde tildømt forne Michel nielssen och hans arffe. forne Lundbeck gaardt och grundt och eijendom tisligste thet fiskerij uden for forne gaardts grundt, Saa wirth som then seg strecker epther forne hans skødebreffs Stadfeste. och contract Oc eij las tygessen, Jens Seurensen ellr ther arffuinger ellr andr att schulle mere bruge forne Lundbeck gaards grundt eller fiskerij uden for for same grundt, Saa wiith som then seg strecker epther then dag wtj nogr maade, udhen the kunde haffue thet wij forne Michell nielssens eller hans effter. willige eller sambytycke, Och thr som nogenn fordristedt seg ther emodtt att giøre tha schulle the straffes epther somm thedt børre som same wor dom uthuiser oc indholler. Thr epther i retthe lagde Michel nielssen ett tings wittne lydendis, att handtt icke widher hagde kendtt seg thr wtj endt hanss skiødhe oc forne wor dom uduiseser och indholler.

Ther till suarit forne p. terkilssen oc Seuren poulssen, att the hagde altiiddt weritt ett friit fiskerij Och eij hagde weri thennom noggen tiidtt formenth, før endtt forne michel nielssen will thennom thett formene, Oc hagde dog thr paa inghen beuisning, men begerrtt, att the motthe brughe theris fiskerij som seduanligtt hagde wert wtj framfarne Konghers tiidtt. Mett mange ordtt och thale thennom ther om emellom war om huilcken sag the the gaffue thennem wtj alle retthe paa begghe siider.

Tha effter tiltall giensuar, breffue och beuisninger oc Sagens leijlighed sagde wij ther saa paa for rette, Att forne oss elskl. Michell nielssenn och hans arffuinger bør att nyde bruge oc beholle forne sitt fiskerij uden for forne Lundbecks gaardt grundt och eijendom saa wiitt som same grundtt segh strecker

epther forne hans Skiødebreffs Stadfest. Contracts liudelse och wor Doms lydelse Oc eij forne p. terkilssen, Seuren poulssen ellr nogr andr att brughe nogr fiskerij wdfor forne hanss grundtt emodt forne Skiødebreffs Stadfestes. Contract oc Doms lydels, wdhen the kunde haffue thet wtj hans ellr hans arffuingers mijnde oc sambycke epther thene dag wdj nogr maadhe. Datum ut supra Sub Signethe Anthonio Bryske, Justituare Dilect.

22. februar 1546

Rettertinget. Axel Juel, lensmand på Aalborghus, stævner på vegne af kronens bønder Lars Nielsen og Niels Pedersen i Sønderup og medarvinger, Baltser Maltesen (Viffert) og Hr. Peder Jensen, forstander ved Aalborg Hospital ang. engen Møgelhøjs vang i Sønderup mark, som bønderne mener, er deres endel. Møgelhøjs vang kendes for fællesjord for alle Sønderup bys lodsejere. I sagen tingsvidner af 1484 og 1486, uden dag.

RA, Herredagsdombog 1545-49, s. 25a-25all. Er Rep. II nr. 5579, 5981.

Axell Jull paa las nielssens, niels perssens och ther Metarff.s Kronens thienere wegne. Och Baltzer maltissen till rebbestrop och Hr. p Jenssen. Wor Sckickith for oss paa worth rettherting oss elsk. Axell Jull, wor mandtt och thienere och Embitsmandt paa wortt Slott aalborg, paa las Jenssens, Niels perssens wdj Syndrop och ther Metarff. wor och Kronens thieners wegne och hagde wtj retthe steffnett oss elsk. baltser maltissen tiill Rebstrop, wor mandtt och thienere, och Hr. Peder Jenssen, forstander tiill Hospitalitt wtj Aalborg, Och titalith thenom for nogen iordtt och eijgendom liggendes paa Syndrop mark kallis møggelhøig wang, som skulle wer theirs Retthe Endels iordt och enmerck och thenom gjør hijnd Och forfang paa, och mienthe forne Axell Jull, att same iordttt hagde werit forne wor och Kronens thieners frii Endell tiill the tuo bondhe gaardhe i Syndrop Aff arild tiidth, alt then stundt the och there forældre kunde mindes.

Och berethe forne axell Jull, att forne wor och Kronens thienere thitt och opthe haffuer beklagitt thenom for hanom, att the icke mue same theris eijendom nyde, och wtj retthe lagde ett gamilt stockeneffentt wedt xl aar gameltt lydendes, att xxiiij mendt hagde witnet, att same møggelhøig wang war forne bynders retthe Enemerck till the tuo bynd garde, och inghen hagde hagdt ther lodh eller parth wdj noghen tiider wdhen forne bynder, som same breff ythermer wduiser och indhe holle.

Och tiill suarett forne baltser maltissen och Hr. p. Jenssen, att thi wilde affuisse mett breff och Segell, att forne wor och Kronens thienere hagde ingen endiell ellr enemerck wtj forne Syndrop mark wtj nogen made, och først wtj retthe lagde en gamell laghefdth wedt guds aar Mcd lxxxiiij lydendes, att laurs wiffertssen aff waben hagde indwordth met laghefdt mett Riddermends mendth och gode Selfeijgh thuo garde wtj forne Syndrop by mett all theris tilligend wtj indmarck och wdmарck alle fire vegne tiill marckmode, Inthet thr aff Wndtagitth er, Och Berethe forne baltser maltissen och Hr. P Jenssen, att same gaardes engh ligge indhen for the eijgendom som forne bynd kalls ett Enemerck.

Ther ephther wtj Retthe lagde forne baltser maltissen och Hr. p Jenssen ett gamelt Sogne witne aff Synderop Kirck hendt wed guds aar Mcdlxxxvj lydends, att xii Dannmendh hagde witnetth att niels Psen och Christen nielsen bynd(er) wdj Syndrop kends thenom aldrig atthaffue nogen Enemerck wtj Syndrop marck, Anthen møgelhøg wang ellr noghen Andhen endell føre endth p bundi och hans metarff. klagth paa, och wilde haffue same iordth tiill thier endiell, och att Nogn mendtt ej haffuer hagdt the endiell the their gribis iordter.

Sameleds wtj retthe lagde forne baltser maltissen och Hr. P Jensen en Dom aff Som godemend Hr. magens gøye, then tiidth danmark riges hoffmester, Erich Banner, danmark riges marsk, Johan friis och Jens huas hagde wtgiffuith wnder dato Mdxix lydends, att Sandmendt ij Huornum Herith, som hagde rebith marckschell och tilsuortt forne byndr i Søndrop same iordth for retth enemerck paa forne Syndrop marck, och war the indt dømptt med føllig, och the mend wtj the stockeneffnth tha ij retthe war laugdth lydends, att forne Sandmend icke hagde suortt marckschel att bødhe mod bundhen och oss er, Dels ephther en andhen dom som, bijskop och bygdemendh hagde wdgiffuitt wnder dat. Mdxix lydends att malthi laurssen forne baltser maltissens fader war dømpt tiill att nyde sijn eigjendom wtj forne mark ephther hanns laugheffds lydelse och the toffue som forne byndhr hagde giffuitt att the icke dreffue hans mark war dømpt magtesløss er, Dels ephther wortt egitt Stadf. breffue offuer forne Dom och andre breffue er. framdelis wti retthe lagde forne baltser maltissen och Hr. p Jenssen en dom aff wiborg Landsting som oss elsk. otthe Krumpen ritth., ands. Skoffgrd., Niels marquardssen mett flier godhe mendh hagde wtgiffuitt wnder guds Aar Mdxlv lydends, att the hagde dømpt, att ephtherthi Sandmend er feldh sam guord toug imellem Syndrop adilby och then eigjendom, som forne bynd(er) kiend thenom widh och haffuer dog huercken atkom eller nogen laugheffdh eller andr gamble breffue, som the kundhe holdhe thez mett, for noghr stug eller indell, Tha bør Alle lodseigher tiill forne Syndrop huer sijn lodh och diell wtj forne eigjendom, som rebsmendtt icke repth haffuer ephther theris breffue, Dom, laugheffdh och wort stadfestels lydel., Och the rebsmend feldh war och bødhe ther for och att Kome thr tiil och rebe och ligemeth lodh och partth, som ick er rebetth wtj same marck och bynderne att standhe tiill retthe for huis the suo wlogligt brugtt haffuer emodtth forne Breffue och Dom forne wortt stadfestels lydelse er.

Item en Andhen Dom aff wiborgh Landstingh som forne oss elsk. Jens thomissen, Erich Sckram, Jens magenssen, landsdomer och Jens Christenssen, landstinghører hagde wdgiffuitt wnd. Dat. Mdxlv lydends, att forne baltser maltissen och Hr. P. Jenssen hagde wtj retthe steffnetth forne byndh mett alle the breffue och beuissningh, the wilde nyde och wndgiilde wtj then sag, och the offuor hagde forne byndh forhuerffuith wortt breff tiill forne landsdomer, att the schulle Døme thenom emellom, Och bemelte forne Dom, att forne bynd icki hagde heller then tiidth framlagtt andr breffue och beuissningh wtj then sag endh forne Stockneffntt aff the xxiiij mend, som forskrtt. staar, Och tha hagde forne landsdomer Dømpt lighe som the tilforn dømpt haffuer Suo, att same eigjendom møgelhøg wangh bliffuer hoss forne baltser maltissen, Hr. ped. Jenssen paa Hospitals wegne och alle lodseijger i same Syndrop Adelby och

logligen atth rebis och Dels thennom emellom, huis som handtt haffuer i mark iordtt och agghr iordtt epther theris Breffue och atkoms lydhe er som same Dom ythmer wdwiiser och indhollr

Mett flir andhr ~~och Attkomst~~ breffue the ther paa wtj retth lagdt om huilcken sag the gaff thenom paa begge sider wti alle retthe. Tha epther tiltalle, giensuar breffue och beuisning och Sagens leglighedtt sagde wij ther suo paa for retthe, att forne Landstings Dom och gode mends Dom Som forne Baltser Maltissen och Hr. ped. Jenssen wj retthe lagde thennom bør wedt theris fulde magtt atth Bliffue, epther som the wduiser och indeholrr och forne baltser maltissen Hr. p. Jenssen paa Hospitals wegne wti Aalborg och andr forne Syndrop byes lodseijghr sam iordtt och eigendom møgelhøg vang att nyde bruge och beholde huer sijn lodh och diell epther forne godemends domes, laugheffts och Landstings Domes lydelse. Dat. aalborg die petri ad cathedram. Present. Johan friis, Erick Bannr, Hr. Jørgen friis, Knutt gyllenstiern, Hr. otthe Krumpen, p. ebbesen, oluff munck, Erick Sckram oc Jens Magenssen.

23. februar 1546

Rettertingsdom. Aalborg. 3. feria post petri catedram. Peder Sørensen Ridemand, herredsfoged i Hornum herred stævnes til rettertinget af Jon Madsen (Viffert, til Torstedlund), for en karl, som Jon Madsen havde overladt ham at lægge i jern, men var undsluppet. Se også 1545 (3).

RA, Herredagsdombog 1545-49, s. 26a-27a.

Joen matsen tiill Tostelundt och P Riidmandtt ij wolstrop. Wor Skickith for oss paa worth rettherting oss elsk. Joen matsen tiill Tostelundt och hagde wtj retthe steffnit P Riidmandtt ij wolstrop for ett tingswitne, Som handt hagde hagdt for wor och eigene Cantsler nogen tiidd Siiden forledhen lydends, att hantt schulle ligget pa sijn sijuge sieng then dag handt fordilit hanom for hofuitgield och falsmaall for niels theloffssen, som schulle Slagit hans arbejds suend ihiell, och hand hagde antwaardit p ridemand wtj foruaring, oc p riidemand lodt wndkom. Och berette forne Joen matsen, att hans sagh schulle bliffue hanom forwendt for epther same wittne och mienthe Same winde ath wer falstk, och adt anders perssen, som then dag sadt wtj dommers stedt paa Huornum Heritsting, hagde thet icke beseglit, Men hagde giffuet log thr for. Thislige hagde forne Joen matsen ij retthe steffnit niels perssen i wolstrop, dyrich hanssen, christen Lauridssen och niels Seurensen ther same stedts for the schulle borit forne witne och hjemlitt indhen tingi, att P Riidmandtt loo sijug same Dag, Som war Pints mandag thr handt fordielith hanom och minthe, att the hagde ej werit indhen tinghi then Dag och hemblitt wtj nogen maadhe, men att same wittne schulle wor itt falsth witne, och the indsigli ther woor for thi schulle wer nyligen wdgraffuitt falstk, och ej the forne mendh thr schulle hemblit indhen tingi hagde thet beseglitt wtj nogen maade ellr och same theris witne her nu for oss schulle kunde bestaa.

Ther tiill suaritt forne P Riidmandtt, att thet witne forne mendt mett hanom wondit hagde, thet wor ganghen lydelig for tings Dom, Dog att forne anders perssen icke besegli wildhe och Sagde, att forne war traadth ther fraa, att handt thet icke besegli maathe, och Strax wti retthe lagde forne tings wittne, Som

fands att wer heritsschriffuerens handschriph och wdgiffuit then mandag nest effther Pints Syndag wed guds Aar mdxlv lydendes, att v mendt hagde saarith for windhe, att same Dag som Christiern Stygissen paa oluff Globes wegne wildhe fordiele p riidemandt, och Joen matssen fordelthe hanom, ta loe p riidmandth paa Sijn Sijuge Sengh och war icke Suo før, att handtt kundhe nogen steds mødhe wtj retthe.

Ther ephther wti rethe lagdhe forne P Riidmandtt ett breff wdgiffuitt wed forne Dyrick hanssens, niels Seurensen, niels perssens och Christen laurssens eijgen beseglingh lydends, att the hagdhe hemblitt inden tingi for tingdom mitt opragte fengr wtj helgens eedtth, att then Dag Joen matssen hagde Sat Høringe offuer p riidmandtt, tha hagde the hemblitt før endtt handt bleff fordelt, och handt loe paa Sijn Sijuge Sengh, Och war icke suo før, att hand kunde noghen steds mødhe wtj Retthe, oc huilckit forne breff P riidmandh sagde sig att haffue tagitt wed forne mend igien beseglingh, the handtt kundhe icke fange thet Anditt tings wittne beseglitt, Tha lodh wij noghen Dage tilforn forne iiij mendt forhør adt noghen wor elskl. raadth Huer wtj Suua om same witne, tha fuldh the alle fire mett huer ander lige som witnedt liuder, och endnu bestaadt same witne och theri besegling och hagde thieris indsegli hanom tilstedith, och fordj mett indseglier saa wti Sandhet huilckitt forne anders perssen, som then Dag Sadt wtj Domers stedt och nu her sielff ~~besynderligen~~ personligen bestaadtt, att forne iiij mendth hagdhe hemblitt indhen tingi Same Dag then tiidth Christiern Styggessen wilde fordelitt p riidhemandtt, Men then tiidh Joen Matssen fordilith hanom, tha war ther inghen tiill tingi thr hembli wilde wdhen michel perssen wtj Stenstrop saa och hand Kunde icke gjør fuldh himell, och Sagde forne anders perssen, att the andr Mendh war tha tiill tingit, Och icke wilde the hembli emod Joen matssen, Och hagde thr paa ett tingswitne wdgiffuit paa Huornum heritstingh i gaar Lydends, att forne mendtt thr hemblitt tilforn emod Christiern Styggessen, tha war endt tha tiill ~~ther~~ then tidh Joen matssen fordilthe p riidmandtt tiill huilckitt forne fire mendt sagde neij Och att the gingih Hiem fraa tingitt Stax the hagde hemblitt, och eij war tilstede eller Hiemblitt, att Jon matssen fordilit p riidmandt, som the och huer besynderlig bestanditt hagde tilforn for waart elskl. raadth then tiidth wij thenom forhør lodh om huilcken Sag the gaff thenom wtj rette paa alle Siidhr.

Tha ephther tiltall giensuar och Sagens leglighiedt Sagde wij ther suo paa for retthe, att the wittne, som the fire mendh wittnitt hagde, att p riidmandh loo paa sijn Siugh Sengh thet bør widh sijn magt att bliffue och p riidmandt fordj att wer fordellit mett retthe efftherthi hand wor wtj loglig forfaldh och bør for then diele quitt att wer, och the wiiij mends witne, Som ij gaar thr emodt wittnidh haffuer och anders perssen nu wtj rette lagde, thet finds att wer wrett, Och the viij mendh thet wittnitt haffuer bør ther for feldh att wer, och bør thenom for sam windh bør med huis forne anders perssen haffuer Her wtj forsiett seg, att handt fandh Joen matssen tiill adth fordeli p riidmandt then Dag han loe paa sijn Siuge Seng, thet offuergaffue wij mett hanom for guds skøldh paa thet andeth. Datum Aalborg 3 feria die petri ad cathedram in cuius rej presentibus Jahann friis, Knutth gyllenstiern Hr otthe Krumpen, p. ebbessen, Oluff munck, Erich Schram och Jens mogenssen.

24. februar 1546

Rettertingsdom. Aalborg. 4. feria post petri catedram. Peder Jensen, prior og forstander i Aalborg Hospital, stævner Peder Sørensen Ridemand i Volstrup, ang. Topsgaard, som Peder Ridemand har fået i pant af hospitalet, men ikke vil give fra sig igen, selv om hospitalet vil tilbagebetale lånet. Han stævnes også for et bol i Svenstrup, som han har fæstet. Prioren fremfører, at kongen, da han sidst var i Aalborg, har befalet Peder Ridemand at tilbagegive det gods, som er kommet bort fra hospitalet. Peder Jensen fremlægger et beseglet genbrev, hvor Peder Ridemand vedgår, at han har Topsgaard i Svenstrup i pant for et lån på 100 rhinske gylden til den tidligere prior Laurids Nielsen, og at han ikke har anden ret end pantet. Endvidere et tingsvidne af 1545, hvori bevidnes, at prioren på lovlig vis havde opsagt Peder Ridemand m.h.t. det gods, han havde pant i eller havde til mageskifte med hospitalet. Endvidere fremlagde Peder Jensen et tingsvidne af Hornum herreds ting, at han i tre efterfølgende ting havde bekendtgjort Peder Ridemand, at han ville indløse pantet i Topsgaard. Endelig fremlagde Peder Jensen et andet genbrev, som Peder Ridemand og flere andre havde beseglet og udgivet 1540 lydende, at Peder Ridemand vedkendte, at han af hospitalet havde fæstet et bol i Svenstrup, som Søren Kristensen iboede med tilliggende jord, som er ”tops marck oc alle closters retighed wtij lyngbiereg marck oc Suenstrop marck” for en årlig afgift af 30 skæpper godt mel hver Sct. Andreæ dag.

Peder Jensen fremfører, at han ikke har givet Peder Ridemand fæste på det nævnte bol ud over, hvad kongen havde samtykket. Peder Ridemand svarer, at han har udbygget og forbedret Topsgaard og kræver dette betalt, før han slipper gården. Ang. bolet i Svenstrup fremfører han, at hvis kongen ikke er tilfreds med hans fæste og magelæg (der ikke er nævnt i sagen, men måske refererer til sidste gang kongen var i Aalborg) da ville han fratræde fæstet. Dommen lyder, at Peder Ridemand skal modtage sine penge for pantet og give Topsgaard tilbage til hospitalet og opgive fæstet på bolet.

RA, Herredagsdombog nr. 5, 1545-49, s. 29a-30a.

Her per Jenssen, forstander till hospitalet wij aalborg, oc per Ridmandt wij wolstrup. Wor skickit for oss paa wort Retthting oss elskl Her peder Jensen, forstander tiill Hospitalet her wij aalborg, oc hagde wij retthe steffnett ped. Seurensen riidemandt wij wolstrup Oc tiltalitt hanom for en gaardt kallis topsgaardt, som handt haffuer wij pant af fordne priier laurits forstand hr wij forne hospitall, som forne hr. peder Jenssen haffuer loglig Kijntt løssen paa oc tilbudit p ridemandt sijne penge Oc kandt dog icke kome till gaarden igien paa the fattighe sijuges wegn. Thesligst hagde forne Hr. p Jenssen wij retthe steffnett forne p riidemandt for ett boell liggendis wij Suenstrop som handt p ridemandt paa forne hospitals wegne weret oc forlenet haffde for aarlig affgiftt, oc berethe forne Hr. p. Jenssen, att handt thej icke wiider giort hafu endt paa wort naadig behage om wij thett sambytycke wilde, Oc ephtherthj wij hanom befalitt haffuer then tiidt wij siiste gang personligen war her wij aalborg at indfrij bode thet gods oc andett, Som er komen fraa forne Closter oc hospitall, Tha gjør forne p ridemandt hanom dog hijnder paa forne boell oc hospitalens eijendom, att handt ther icke kome kandt,

Oc wij retthe lagde forne Hr. p Jenssen først ett genbreff som p riidemandt selluff beseglet haffde wnder datum Mdxxxiiij lidends, att handt hagde kend Seg att haffue then forne gaard ij Suenstrop wij pantt aff Hr. lauris nielssen, priier, oc menige conuentt wij then heligannds hus wij aalborig, Som Kallis topss marck, for c rinske gylden gode aff Slag oc Wektt Oc eij Kiend seg att haffue nogre andre rett thill same gaardt wden for ett pantt.

En thesligeste ett things wittne wnder datum mdxlv lydendes, att handt haffuer logligen ladett Kientt løssen paa allt thet gods p riidemandt haffuer enthen thett j pant heller tiill magschiffthe aff forne hospitall wij aalborig.

item ther nest j retthe lagde forne Hr. p. Jenssen ett thingswitne aff huor-numherits thing lidendis, att handt wij threj samfuldt tingh haffuer laditt thill biude p riidemandt, att handt ~~handt~~ wilde fuldgjøre thet panth breff handt haffuer aff then helig annds Kloster wij aalborig paa topsgaardt huodt miett thet wduiser oc indholder, och miethe forne Hr. p. Jenssen, att the fatige siuge ther medt skiede stor wrett same ~~wij~~ gaardt thenom suo for hold for att p riidemandt icke wille anname sijne penge. ther ephther wij retthe lagde forne Hr. p. Jenssen ett anditt gienbreff, som forne p riidemandt mett fler beseglett oc wttgiuett haffuer datum mdxl liudends, att forne p riidemandt hagde bekendt seg att haffe aff priier och forstander for the siuge folck wtij hospitalett wtij aalborg ett boell wtij Suenstrup som Seuren Kristenssen j bode mett alle sine rette thilleggsse, som er tops marck oc alle closters retighedt wtij lyngbiereg marck oc Suenstrop marck oc haffuer ther wdaff beplichthet seg aarlig att give thill forne hospitall xxx skieper gott miell huer Sæ Sti andreae dag Oc fuldt gjør thett breff handt ther paa haffer wtij alle mode. Ens oc berethe forne Hr. p Jenssen, att hand icke wider haffuer giffuet forne p riidemandt forlenings breffue paa forne boell endt ephther wort nadige behage om wij thett samptycke wilde.

Ther thiill suarett forne p. riidemandt først om then ~~tøffs~~ topsgordt handt haffuer wtij pantt, att handt haffuer bygtt oc forbedrett paa same gaardt oc menthe, atth hanom buorde fyldest for sin bygning om handt skulde slippe gorden, men om then andr Sag mett thett boell wtij Suenstrup sagde handt Suo, att ther som wij icke war tiill freds met forne magleg eller forlening, Tha wille handt thræde ther fraa igien.

Mett fler ordtt oc thale thenom ther om emellom waar. Tha ephther tiltall, gensuar oc saggens leglighedt sagde wij thersuo paa for Retthe, att forne topsgardt, som p riidemandt haffuer wtij pantt aff forne hospitall, Then bør p riidemandt igien att anduorde thill forne Hospital oc aname sine peninge igien, men thenomb Sag mett thett forlening p riidemandt haffuer fott paa thett boell ij Suenstrop paa wort gode behage, thett bør ingen mackt att haffue men forne Hospital att kome till forne boell igien oc then niude oc beholde som thet aldrig giort war. datum olborig 4 f(eria) p s petrj catedra in cuij rej. presentib. Jahan fris, erick baner Hr. Jørgen friis oc Knudt gillenstiern.

27. februar 1546 (1)

Rettertingsdom. Aalborg. Lørdag næst efter Skt. Juliane dag. Peder Troelsen i Guldbæk og Jon i Svenstrup stævner Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund for kongens retterting ang. 40 mark ”for den fæellig de kom i for hans majestæt

kongen”, som han vil beskatte dem med imod en landstingsdom. Se også 1545 (5). *RA, Herredagsdombog 1545-49, s. 31a-31b.*

Wor skickitt for oss paa wortt Retterting p troelssen i gulbeck, Joen j Suenstrop oc theris metfølger Oc hagde wtij Retthe stefnet oss elsk. Jon matssen Thill tostelundtt wor mandt oc thiener Oc tiltalitt hanom for xl marcks Sagefaldt Som handt haffuer delit thennom for, for thett witne Som the kome wtij faldt for Her wtij Aalborg j fiordtt then tiidt wij siiste wor, att the hagde witnit mez Seuren Jepssen j wolstrop ... Oc berette att the wor deltt mez wrett. Ther till suaet forne Jon matssen, att handt haffuer delt thenom for these xl marck for huerie Sex wgwe the haffue siddet wor dom offuer hørighe for oc mijenthe, att the wor hannom forne sagefaldt pligtig oc hagde the dom paa aff wiiborg landsting.

Mett fler ordt oc tale thenom thr om emellom wor. Tha bleffue thet suo thalit, att forne Jon matssen for wor bønns schyldt offuergaff same deelemaall att forne p troelssen oc the anndre hanss mettfølger schulle wer quitt oc angerløs for same deele oc wden all ytermer tiltall wtij then sag aff forne Jon matssen ephther thenne dag wtij alle maade. Datum løffuerdagen nest ephther Sancte Juliane dagh. in cujus rej presentibus. Jahan friis, wor Cantseler, erick baner, danmarck riigs marsck, Hr Jørgen friis, Hr otthe Krumpen, ritther, peder ebbessen, Oluff munck, Erick Skram oc Jens mogenssen.

27. februar 1546 (2)

Rettertinget, Aalborg, die petri catedram, under forsæde af kongen selv. Borger Christiern Aalborg i Nibe stævnes af prior Peder Jensen Aalborg Hospital, for at have solgt en grund i Aalborg, som han tidligere havde pantsat til hospitalet for 60 mark og 27 sk. Grundet Christiern Aalborgs armod og sygdom skænkede kongen ham en læst rug, de tilstedeværende rigsråder 6 dlr og køberen Christiern Michelsen 1 tønne sild, hvilket straks skænkedes til hospitalet. Christiern Aalborg var da kvit for sagen.

RA, Herredagsdombog 1545-49 fol. 35a-35b. Omtalt i B. Kornerup og V. Lorentzen, *Aalborg Hospitals Historie*, s. 117.

Hr. P Jenssen, forstander tiill Hospitalit wtij Aalborg Och Christiern Aalborg ij. nijbe. Wor skickitt for oss paa wortt Retterting oss Elsk. Hr. p. Jenssen, forstander tiill Hospitalitt her wtij aalborg och hagde wtij retthe steffnit Christiern Aalborg wti nijbe och tiltallit hanom for en Jordt liggendes her wtij aalborg, som hand nogen tiid siidhen hagde satt forne Hospitall wtij pannth for lx mark xxwij sk tiill aarlig schyldt och wt aff wtij thet stedh, Som forne Hospitall tilforn hagde paa bispk gadh wti aalborg wtij pannth, Och Klagit forne Hr. Ped. Jenssen, att Christiern Aalborg ther ensstoffer haffuer soldh och bort schøtth same Jordh fraa Hospitalit Och ey the siuge haffue fangitt anthen hofuitstollen eller schølden ther wdaff wti hans tiidh.

Ther tiill forne Christiern Aalborg, att handh for hans armods vrang schiøldt haffuer soldh och affheendt seg forne Jordh, Och badh for guds schyldt och hans armods schøldt, att wij hanom benaadhe wildhe att same siuge motthe hanom nadeligen tilgiffe.

Tiill huilckett forne Hr. p. Jenssen suaritt, att handt wiste thet icke att for-
antworde att the siughe schulle slett mijste thet for hans armod's schyld, och
satte ther aldelis indt wtj wor hand. Thaa bleff then sag suo forlegidt, att wij
wtj thett stedt for guds schyldh och forne Christiern Aalborg hans armod's
schyldt gaff the arme siunge ien listh rug, och nogle wort elskl. raadh hjalp
forne Christiern Aalborg mett wj daler, Som hand strax antwordit forne Hr.
ped. Jenssen paa the siuges wegne, och thr tiill mitt bewelgett Christiern mi-
chelssen, som same iordt kiøbt haffuer, att wilde giffue the arme siuge en tøne
Sildt, och ther mett schall forne Christiern Aalborg for then Sag quitt och an-
gerløss wer. Datum Aalborg die peder ad cathedram. in cuij rej, presentib. Ja-
han friis, Christen baner, Hr Jørgen friis, Knudt gyllenstiern, p. ennessen, oluff
munck, Erick Schram och Jens mogenssen.

10. marts 1546

Jyrgen Prip og hans Hustru, Fru Agnete Prips, have Brev paa Pandom
Gaard med hvad Gods, som Carl Skot havde i Værge dertil, desligeste Gaarden
Snardrup, som Las Thomessen ibor; dertil skal Axel Jul udlægge dem saa me-
get af Kronens Gods fra Aalborighus, som skylder 1 Læst tilbørlig Rente og
ligger dem bedst belejligt og Kongen mindet til Skade, at nyde uden Afgift i
forskr. Fru Agnetis Livstid. Cum clavs. consv. et inhib. sol. Aarhus, Askeons-
dag. Lensbog. *Kancelliets Brevbøger*. Henviſning til Danske Magazin 4,4, s.
209.

6. maj 1546

Herredagsdom. Aalborg, Sabato p. Juliane virginis. Anders Christensen i
Hyllested mod Peder Ridemand Brun, borger i Aalborg ang. mandebod efter
broderen Christen Christensen, som Jørgen Pughe dræbte. Sagen står i dom-
bogen lige efter 26.2.1545, og der henvises til Peder Ridemand i den foranstå-
ende sag. Den her nævnte Peder Sørensen Ridemand er herredsfoged i Hornum
herred, har åbenbart også været borger i Aalborg. Peder Ridemand har påtaget
sig at være vedermålsmand efter den dræbte og har modtaget en del af den
aftalte mandebod på 40 mark og et stykke klæde, men har ikke gjort regnskab.
Dommen lyder, at han skal indkræve den resterende del af boden og gøre regn-
skab, mens Christen Christensen og hans slægt skal betale Peder Brun de ud-
gifter, han har haft ved sagen.

RA, Herredagsdombog 1545-49, fol. 30a-30b.

Andhrs Christiernssen ij Hyllested Och per brun wtj aalborg.

Wor skickitt for oss paa wort Rethertingh And's Christenssen wtj hyllested
och hagde wtj Rette steffnett p brun borger wtj aalborg och tiltalitt hanom for
nogle penge, handt schulle haffue oppborth for hans brodrs Christen Christens-
sens dødt Som Jørgen pughe ihjelslog, Och klagitt att handtt holdr hanom same
peninghe for mett wretthe, och bere the forne and's Christiernssen, att handt
hagde giorth forne p riidmandt brun til Vedhrmaals mandt epther forne hans
broders død mett suo schell, att handt schulle intet Handle eller gjør wtj then
Sagh emodh hans mijndhe och Samtycke ellr tagh nogr louheffter eller nallig
ther for, och handtt schulle gjør forne p brun fyllisth for hans wmag, Som the

er gjort breff och Sigill paa, och beuiste thislig mett breff och Sigill, att hanom wor loffuitt ett Støck Ledeste och xl mark for hans brodrs dødh, och handtt schulle sielff wære hoss, nar same penge schulli wdgiffues, en och beklagitt forne Ands Christiernssen, att handt haffuer icke faaet ther utaff wdhen ett Stycke groffth Kledhe, Och ad p. brun haffuer paa hans wegen opboret bodhe pendinge och lougaffen och icke giortt hanom ther for Regenskab, och ther tiill met att handt haffuer hanom bestoet hanom her wtj byen for store Penge, och satte wtj Rettthe att forne p brun icke burdhe att gjør hanom Regnsckap for huis handt haffuer oppeboritt aff same bodh, och om hanom icki burdhe att wær hans besuerhingh Att wtj then sagh.

Ther tiill suarett forne p brun och bestodt, att handtt hagde opboritt renthe aff ssame bodgh Och then fuldmagt handt hagde wij then sag attwere fuldmyn- dig ephthermaals mandt och berethe, att hanom er icke scheedt schell och eij handt haffuer fangitt fyllest for hans mange kosth och thingh, handt haffuer gjort wtj then ssag, och mienthe ther for att handtt wildhe holde ssame renthe hoss sig, Indtill saa lengi att hannom bleff fyllost gjort ephther som hanom lof- fuitt och tilsagt war.

Mett fler ordh och thale thenom ther om emellom war, om huilcken sag the gaff thenom wtj alle rettthe paa begge siidh. Tha ephther tiltall, giensuar och Sagens leglighedt Sagde wij ther suo paa for Rethe, att forne p brun bør att gjør forne Ands Christiernssen och hans Slegtt och wenner redh och regensckab for, huis hand haffuer opboritt och annamith tiill sig aff same bodth wær sig Ihuad mandt thet helst wær kandt mett hans wdh, och hanom bør att indeløs och indkreffue huis ther aff tilbage staar och gjør thenom thisligste thr for re- genskab, och Siidehen Ands Christiernssen och hans Slegtt och wenner at gjør forne p brun fyllisth for wmag och for hues yderligh kost och theringh handt ther paa gjort haffuer ephther Dannemends Sigil, och forne Ands Christiernssen bør att wer frij for then besueringh p brun borger her wtj byen bistott haffue. Datum Aalborg Sabato p. Juliane virginis presentib. Erich baner, Hr. Jørgen friis, Knutt gyllenstiern, Hr. Otthe krumpen, ritth. Oluf Munck, Erich Skram och Jens Mogenssen.

30. november 1546

Rettertingsdom. Odense, Skt. Andreas dag. Søren Jepsen i Volstrup stæv- nes af Michel Jensen, foged for Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund, for et sandemænds tov han havde været med til at udstede, skønt han var dømt for at have vidnet falsk. Han stævnes endvidere for at beskyldte Jon Madsen for at lyve på Hornum herredsting. I sagen om falsk vidnesbyrd havde Jon Madsen på Viborg landsting fået dom for, at Søren Jepsen skulle bøde med to fingre, og dommen var eksekveret i Aalborg. I den nye sag fremlægges en landstings- dom, at sandemændstovet af Hornum herred var kendt magtesløst. Søren Jepsen fremfører, at han var sandemand og kronens fæster og ikke havde gjort noget tov mod Jon Madsen. Han frifindes for faldsmål i denne sag. Ang. be- skyldningen for løgn henvises sagen til afgørelse, når kongen selv var til stede.

Regesta 1. r., 2 bd., nr. 621. Kolderup-Rosenvinge 1, s. 84.

Vor skicket for oss paa vort Retterthing Michel Jenssen, Fuldmyndigh paa oss elskl. Jon Mattssens Vegne thill Tosthelundt, paa then ene oc Seuerin Jepssen i Volstrup paa then andhen Siidhe, oc vor nu idag theres retthe sietthe Ughe Dag at mødhe uti then Sagh, som the for oss paa begge Sider bestandhe, oc thiltalett forne Michell Jenssen forne Seuerin Jepsen for huess Hoffuitgiæld oc Faldzmaall, som Joen Mattssen haffuer hannom loglighe fordellith for etc., som var for ett Vittne, handt hagdhe vitnett mett Michill Vogenssen, Joen Mattssens Tjener, att forne Michill Vogenssen schuldhe veritth utthi vortt Forfalddt, then Dag, Joen Mattssen sagdhe hannom thill at aghe ett Less Høø thill Viborgh, som forne Seuerin Jepssen var giortt Nederfellingh for thill Viborgh Landsiingh mett the andre, mett haunom vitnett hagdhe oc bødhe therfor ephther vor Recessis Lydelsse, som samme Dom ythermere utuisser oc indholler, oc thisligeste fore forne Severin Jepsen schulde sagt vedt Huornurnherritzting, att Joen Mattssen løygh, oc beretthe forne Michill Jenssen, at forne Seuerin Jepssen haffuer dogh allighevell giortt Sandhemands Tough, sidhen handt bleff dømpt nederfellingh, oc myenthe therfor, att handt var Joen Mattssen Faldzmaall plicthig for huer Gang handt utthi samme Felling hagdhe giortth Tough, oc i Retthe lagdhe en andhen Dom aff Viborig Landstingh, lydendis, att the Tough, som Sandhemendt aff Huornurnherrit hagdhe giortt utthi samme Feldingh, the var dømpt magtteløsse, oc the, som hagde suoriit ephther thennom, at bødhe therfor ephther Loghen etc.

Thertill suarett forne Seueren Jepssen, att then Dom, som Joen Mattssen hagdhe paa hannom aff Viborg Landstingh, att handt var dømpt nederfelliigh for thet Vittne oc bøde therfor ephther vor Recesses Lydelsse, then Dom hagdhe handtt strenghelighe noch fulldgiortt, oc hagdhe therfor myst tuo sine Fingre utthi Aalborg for same Vittne then Thiid, Saghene var ther for oss persohnlighen utthi Retthe, oc myenthe, at handt icke var ythermere pligtigh att bødhe utthi then Sagh, men om the Tough, handt schuldhe haffue giortt utthi then Fellingh, berette handt suo, att handt var Sandhemand oc vor oc Kronens Bundhe, oc hagde inghen Toug giortt emodtt forne Joen Mattssen, oc satthe uti Retthe, om handt vor hannom noghen Falldzmall plicthigh uti then Sagh,

mett flere Ordt oc Thalle, thennom therom emellom vor; om huilcke Sagh the gaffue thennom paa begghe Siidher utthi alle Retthe. Tha ephther Thiltal, Giensuar, oc Sagens Leylighett, sagde vi ther saa paa for Retthe, at ephtherthi att forne Seueren Jepssen saa er straffitt oc haffuer myst syne Fingre ephther vor Recesses Lydelse for samme Vittne, som handt vor dømpt Nederfelling for, tha haffuer handt therfor nogsom bøtt, oc bør thermet quitt oc frii att vere, oc ephtherthi handt inghen Tough haffuer giortt imod Joen Mattsen utthi samme Nederfellingh, oc handt er vor oc Kronens Bundhe, tha fyndis handtt oc inthett att vere bem. Mattsen falden utthi then Sagh, men hues Joen Mattsen ther vildere paaschader, thaa thalle segh ther paa for oss personligh oc vort elskl. Raadtt, oc ther ganghe om saa megheet, som Rett er. Datum Ottensse die Andree præsentibus in præscripta sententia prænominatis.

1547 (1)

Rettertinget. Niels Astrup i Nibe stævner Poul Pedersen, foged på Restrup, for en dom, han med falske beviser har fået ved Viborg landsting.

Danske Magazin 4,1, s. 274, Tegnelser over over alle lande 1547.

1547 (2)

Kongens retterting. Iver Lykke fremlagde tingsvidne af Hornum herredsting, at han i tre ting havde afkrævet Peder Ridemand i Volstrup (herredsfoged) at få et brev retur, som han selv havde udfærdiget, samt dom af Viborg landsting herom. Peder Ridemands visse bud, Stig Christensen i Volstrup tog genbrev i sagen.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1545-52, s. 459.

Iver Lycke till Østrop hagede breff aff Huornum Heritsting wnder Datum mdxlvij lydends, att handt hagede wdj iii samfelds tingh ladet eske aff pedr. Ridemandtt j wolstrup hans eigen stycke, som hans naffn staar paa oc Thisligste hagede handtt breff aff wiborg landsting. Ther effter fick handt xv dages breff, Datum Ottonia die mataeus apst. 1550. (24.2.1550) x dages breff, Datum Ottonia 3a feria post laetare (19.3.1550), v dages breff, Datum ibid 4 feria post Judica 1550 (27.3.1550).

Peder Ridemands budtt, stigh christensen i wolstrup, Thogh gienbreff i thend sag, Datum langesoe Sbto.post Annuntiatio marie 1550. (30.3.1550).

Iver Lycke Thogh steffning i then sag Datum Ottonia 4de feria post Jubilate 1550. (1.5.1550).

1. januar 1547

Kongens retterting. Gabriel Gyldenstjerne til Restrup fremlagde tingsvidne af Hornum herred udstedt af herredsfoged Jacob Pedersen i Buderup, samt dom af Viborg landsting, at lovligt havde ladet Jens Brand i Røde mølle fordele for gæld.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1545-52, s. 346.

Gabriell Gyldenstiern till Restrop hagede tingswitne aff Huornum Heritsting som Jacob pssen i boderop, herritsfoget, mz flere hagede wtgiffuit Datum mdxlvij lydendes att handt hagede loglig ladet fordielle Jens branddj wtj Rijde, mølle bode for hoffuitsgiel oc faldsmaall. Thisligste hagede handt breff af wiborg landsting. Ther effter fick handt xv dages breff, Datum Kolding die circumcisio dnj. ano dnj 1547 (1.1.1547). Item x dages breff, Datum ibid die prisca virginis 47. (18.1.1547). Item v dages breff Datum ibid Sabato post Conversio Sti. Pauli 47. (25.1.1547).

25. september 1547

Sognevidne af Gravlev kirkegård, søndag før Mikkels dag, at den østreste gård i Borup (Gravlev sogn) hører til Buderup præstegård.

Thames Jensen og Peder Olufsen i Gravlev, Lars Nielsen, Poul Nielsen og Peder Sørensen i Oplev og Michel Jensen i Borup vidner, at sognepræst Christen Poulsen i Gravlev fik et vidne af Thames Jensen i Gravlev, Christen Jensen, Peder Poulsen, Peder Andersen, Søren Christensen, Lars Michelsen,

Chresten Madsen, Poul Nielsen, Søren Lauridsen, Peder Sørensen i Oplev, Jens Nielsen, Jep Lauridsen, der vidnede, at i de 20-40 år, de mindedes, er landgilde af den østligste gård i Borup, som Niels Madsen nu iboer, ydet til Buderup præstegård. Endvidere at præsten spurgte Søren Christensen i Gravlev, som sidst flyttede af gården, om han nogensinde havde ydet til andre end præstegården. Han svarede, at i de 14 år, han boede i gården, havde han kun ydet til Buderup præstegård.

RA, Gejstlige arkiver, Landsbykirker, Buderup kirke. Tidl. signatur: Viborg bispearkiv, reversalforts. A, I nr. 8-L 125-2. Perg. Rester af 4 ulæselige bømærker. Gl. påskrift: Baardop. Senere påtegning: Sognevidne om Borup Anxpræstegaard i Grafløf Sogn. Omtalt i Jexlev, Gejst. arkiver II, Buderup kirkes adkomstbreve, s.191. Afskrift i Viborg Bispearkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 103. Heri også side 104-107 en genpart af dokumentet nævnt i tingsvidne af 9.1.1643, udstedt af herredsfoged Peder Gundesen m.fl. Enkelte navne tolket anderledes end i Stiftsbogen anføres i parantes.

Dipl. Vibergense, s.260.

Tamiss Jensszen i Graueløff, Peder Volsszen (Povelsen) ibidem, Lass Nielsszen, Pouill Nielsszen, Peder Sørensszen i Opløff oc Michill Jensszen i Bordrup euindelig, att aar ephther guds bird mdxlvij søndagen ffore Michaelis paa fforne Graueøff kirkigorde var skikit hederlig oc vellffornomstig mand her Christin Pouilszen, sogen prest till fforne Grauløff sogen, huilken ter lofflig oc lidelig begierde iett sogen vinne aff xij loffast danmend, som var Tamis Jensen i Graueløff, Christin Jensszen, Peder Vollsszen, Peder Andirszen, Søren Christinsszen, Lass Nielsszen (Mikkelsen), Christin Mattsszen, Pouil Nielsszen, Søren Laurittsen, Peder Sørensszen (Povelsen) i Opløff, Jens Nielsszen (Mikkelsen), Jep Laurittsen. Thisse fforne xij loffaste dannemend sandrekteeliig vonne paa teriss gode trou, ssiell oc sanden, thet tennom ffull vitterligtt er y guds sanden, thet y teriis tid, oc minnis somme aff tennom y fførityue aar oc szomrne y tyue ar, som tenom mindis, thaa hauer ter icky gangitt noger skyld, ekktt heldir nogir affgiffit heldir anditt aff tend østirte gorde y Bordrup, som Niels Mattszen nv y bouer, anditt end thet hand haur giuitt, ytt oc giordt till Bodrup preste gorde. Tisligeste attsporde forne her Christin Pouilszen Søren Christinszen i Graueløff, som sist fløtte aff same gorde, om hand nogen tid ytt gaff heldir giorde nogitt andirsteds end thet hand gaff oc gjorde til Bodrup prest gorde. Tha suarde forne Søren Christinszen, att vdi xiiij ar, hand hauer bouitt i same gordt, ta huerken ytte hand, gaff heldir giorde nogir andre een thet, hand gaff oc giorde till Boderup preste gorde. Thet saa er i ssanden (osv.).

5. december 1547

København, altera die Barbaræ. Christian 3.s åbne brev, hvori han gør vitterligt, at Axel Juul til Villestrup har forelagt et pergamentsbrev, lydende at ”Stig Vestenie har givet et bol i Bislev østen gaden til Bislev kirke og til Sct. Annæ alter sammesteds, dateret Nibe, anno Domini 1502, medbeseglet af Las Stigsen min kære søn, hr. Peder Poulsen, sognepræst i Bislev, Christen Mortensen i Tyrrestrup og Esge Farsen i Nibe”. Se også 8.12.1502.

NLA, perg. saml. midlertidigt nummer 4/16 (konservering). Udtg. af Lundbæk godsarkiv, G139. [1] segl, kun seglremmen bevaret. Påtegning på bagsiden: No. 68. Axell Juell paa eth Boell ij Bijsløff. No. 24. Anlangendes et boel som er giffuet till bissleff kircke. No. 237. Med nyere hånd: VII 1547 altera die. Omtalt i H&K 1912-14, Arkivet på Lundbæk, s. 312.

Wij Christian mett guds naade mett guds naade Danmark, norgis, wendes och gottes konning, hertug wthi Slesvig, holsten, stormaren oc dijtmarsken, Greffue wtj oldenborg oc delmenhorsth Giør alle witterligt met thette wort opne breff, att for oss wor skickitt oss elsk. Axel Jull till willestrup, wor mandt oc thieners och embitsmandt pa wort Slott olborighus, met et welbesegliit pergaments breff, uskrabit och wstungett och wtj alle maade wforfalsket, lydendis ordt faa ordt som ther epther fylliger. ”Jegh Stij westenij i hessom, wepner, gjør witterligt met thette mit opne breff, at Jeg mett mijn frij willie haffuer wnt och giffuett till vaa frue kircke i bissle och till St. ane althr ibid ett boell ligendes i bissle østen gaden, som gundi hansen nu ibor tiill euindelig eigendom, och giffuer till aarlig renthe ij pundt smør, ij høns, en gaas, ett lamb oc v skill for meg oc for Iis[?] oc wor foreller for messer och guds thienest oc mett Eusdem schell, att jeg oc mijne Arffuinger schal wer forsuar for forne boell och Setth i oc att epther wor tycke, oc thage ther gesterij aff oc Scoffsuin, och tilbinde Ieg meg Och mijne Arffuinger att frij och hælde forne kijrcke och eller forschrfne gaffue och tieneste for huer mandts tiltaller, som paa kandt talle tiil wdermere stadfestelse och bedre windisbijdrt tha henger Iegh mijt Indsell neden for thette breff, mett flere gode mends Indsigell, som Ieg haffuer them Kierligg tilbedett att besegle mett megg, som er las stissen mij kier ssøn, hr. per pouelssen Sogen presth i bissle, Christiern mortensen i tøristrup och eski farssen j nibe. ano dej ipso die beate marie virginis conceptionis” his auditis v uifis sigo meo ad tomr luinde protestamur dat haffina altera die Barbara ano dej mdxlvij etc. Anthonio Bryske Just. rei dilect.

25. april 1548

Rettertingsdom. Langesø, onsdag efter Jubilate. Gabriel Gyldenstjerne til Restrup mod Kirstine Nielsdr. Høeg i Djørup, enke efter Mads Jensen Skade, datter af rigsråd Niels Høeg. Sagen henvises til Hornum herredsting, da den angår skyld, oppebørsel og faldsmål, der betragtes som løsøre, og hun ikke, som sagsøgeren påstod, havde foreholdt ham besiddelsen af et par gårde. Gårdene lå i Øster Grønning og hørte til Filshavegaard, som Niels Høegs arvinger var tildømt, men gårdene blev fradømt hende ved en sag mellem ægtefællen og stedbroderen Erik Banner. Kirsten Nielsdr. Høeg repræsenteres af svigersønnen Laurids Pedersen i Kornum og Christen Pedersen i Brøndumgaard i Salling, formodentlig hans broder, sønner af herredsfoged Peder Selgensen. Poul Verner Christiansen, Lavadel og storbønder, Pers. Hist. Tidsskr. 2000:1, s. 36. Erik Banner døde 1554. RA, *Rigens dombog 1545-54*. Omtalt i Trap, s. 1072. *Kolderup Rosenvinge 1*, s. 109.

Vor skickett for oss paa vortt Retthertingh Jørgen Scriffuer, Fuldmyndig paa oss elskl. Gabriell Gyllenstiernis, vor Mandt och Thieners, Vegne, paa then ene, och Christiern Pederssen uti Bryndumgaardt oc Laurtz Pederssen i

Kuornum paa Frue Kirstines Vegne i Diørup, paa then anden Siide, och vor nu uti gaar theris rette siette Uge Dag att møde uti then Sag, som her fore oss beuisth vor met vor sex Ugers Steffningh, oc tilltallt forne Jørgen Scriffuer paa sin Hossbunds Vegne forne Chrestiern Pederssen oc Laurtz Pederssen for thuo Gaarde, ligendis uti Østher-Grøninge, then ene Jenss Tøgerssen, oc then anden Michel Eiskier ibor; thesligeste fore Skyldt, Landgille, oc anden Rettighet aff samme Gaarde, oc for Faldtzmaall for huer sex Uggers Dag, siden vor Dom udgick emellom oss elskl. Erick Banner oc Niels Matssen paa samme Gaarde oc Gods, oc for all anden beuissellg Skadegieldt, &c., och therpaa uti Retthe lagde en vor Dom, utgiffuitt paa vortt Slott Kollinghus, under Datum Mdxlvi, lydendis, att forne Erick Banner och Her Niels Høgghs Arffuinge vor tildømt at nyde, bruge och beholde Filsshaffue-Gaardt och Gods uti Grønninge Sogen mett theris rette Tilliggelsse att nyde och beholde, epther theris Indførsells och Dommes Lydelse, met mange atskyllig Domme och Breffue, forne Jørgen Scriffuer therpaa uti Retthe lagde.

Thertill suarett forne Christiern Pedenssen oc Lauritz Pedenssen, att forne Frue Kirstine aldrig hagde beuarett seg mett samme Gods, siden then vor Dom udgick uti Koldingh, och satthe therfore uti Retthe, om forne Frue Kirstine burde videre att suare thertill, meden om forne Frue Kirstine kunde findes att vere forne Gabriell Gyllenstiern nogitt skyldigh anthen Landgilde, Kosth, Theringh, Faldtz-maall eller andett, om hannom icke burde att thale hinne thil sitt Herritztingh, och icke anden stedz; thi thett er Løssøre epther Lougen, och therpaa uti Retthe lagde ett Tingsvitne aff Huornumherritzting, under Datum Mdxlviii, Mandagen epther Sti Peders Dag uti Faste, lydendis, att hun hagde logligen tilbødett, att huem som hun er nogitt plichtigh eller haffuer hynne i nogle Maade thill att thale, tha ville hun retthe fore segh thill sitt Herritztingh,

mett mange flere Ordtt oc Thale thennom therom emellom vor; tha epther Tiltall, Giensuar, Breff oc Beuissning oc Sagens Leylighet, vortt ther saa paa-sagt for Rette, att efftherthi att ey bleff beuist, att forne Frue Kirstine hagde befattet seg mett samme Gaarde, siden the bleffue Her Niels Høgs Arffuinge tildømt, tha kunde hun ther icke suare videre thi, men och Skyld, Opbørssell, Faldtzmaal och andett slig findes att vere Løssøre, tha bør forne Gabniell att thale forne Frue Kirstine till till hindis Herritztingh, och ther att hende Rett aff hinde, och ther tha att gaa om saa møgitt, som Rett er, och efftherthi forne Frue Kirstine haffuer veredtt offuerbødig att ville ther retthe for seg, tha bør hinder for then Forfylling quitt att vere, &c. Datum Langessø, Onssdagen epther Jubilate, neruerendis oss elskelige Mesther Michel Nilssen, Sogneprest uti Vis-singberg Sogen, Her Jens Prangh, sogneprest uti Vissleff Sogen, och Knutt Tussen, Herritzfogit uit Skoffbyherrit, 1548.

23. maj 1548

Mageskifte mellem Erik Banner til Asdal og svogeren Gabriel Gyldenstjerne til Restrup, der i Frejlev by får 1 gård som Jep Ørn iboer og et bol som Søren Knudsen iboer, 1 bol i Sønderholm, som Jens Christensen iboer, 1 bol i Hornum som Chresten Nielsen iboer, mod gods på Lolland, som er Gabriel Gyldenstjernes hustru, Kirsten Friis' arvegods.

RA, privatark. nr. 750 på papir, Gabriel Gyldenstjerne. 1 adelssegl, stærkt beskadiget. Påtegning på forsiden: II no. 9. Med nyere hånd i margin 1548 Mai 23. Påtegning på bagsiden: Mageleeg emellom gabriel oc Erik banner om gotts xlvij. Erik banner. G.

Jeg Erik banner thill Assdall Giør witterligt och kenndis for alle med thette mitth obne breff, att ieg haffuer her ij dag satt offuer ett wennligtt mageskiffitt medh Erlig och welbørdige mannd Gabriel Gyldennsterne thill Restrup, mijnn Kiere suager, wdj saa made atth forneuffnnde Gabriel Gyldennsterne skall hafue aff meg oc mijne arffuinngge thette effterschreffne mitt Guodtts till seg oc sine arffinge till euindelig eije, som liggenndis er wdij Huornumherritt wdij freiløff sogenn oc bye: itm. en gaard som iep Øren wdj boer skyller aarligen threij ørte Kuoren, et pund smør et faaer, et lam, en gaas, thou hønns, gesterij oc Skousuienn med Andre bede. itm. et buoll ij samstedd, som Søren Knudsenn ij boer skyller aarligen ett pund Kuoren med annder Bede. itm. et buoll wdj Sønnderhollem, som Jenns Crestennsenn wdj boer skyller aarligen thou ørte Kuoren med annder Bede, itm. et buoll ij Huornum sogenn oc bye, som Cresten nielsenn ij boer skyller aarligen thou ørte Kuoren med annder Bede med alle thisse forskreffne gaarde theris rethe thlelse agger oc enng, fiske wannd oc feeganngh thørregryfft oc Lønngslett Inthett wndtagen ehvad thed helst er heller neffnis kannnd, som nu thilleger oc aff arilds thid tilligitt haffuer thill forne guodts. Thij Kiendis ieg meg Erik banner heller mijne arffuinge ingenn lod dell heller rettighedtt att haffue ij forneffnde guodts ij nogenn maade efter thene dag. Her emodt skall ieg forne Erik banner haffue aff mijnn Kiere suager gabriel gyldenstjerne thesse effterschreffne, som er sinn Kiere høstrus Kirstenn friisdatters arffue guots, som liggennnds er ij loland (oversprunget) Thill ydermere winnitsbørd henger jeg mit indsegell heller signett nedden for thette mitt obne breff fliere Guode menndts indsegell som wij buode Kierlig tilbedit haffuer att besegle medt oss, som er mickel nielsenn thill Kye, Joen matsen thill thorstelunnd, albrett maltissenn till møllerupp oc Jøren Gundissen thill Rolesøgaardh. Screffuith paa restrup fierde pindsedag anno die mdxlvij.

20. august 1548

I rettertingsdom af 14.5.1549 mellem lensmand på Aalborghus, Axel Juel til Villestrup, og Gabriel Gyldenstjerne til Restrup om en mølle, som Gabriel Gyldenstjerne har bygget ved Kovad, kronens mølle og enge til skade, fremlægger Axel Juel et tingsvidne af Hornum herred 1548, mandag før St. Barthol. Apl. dag, at 24 synsmænd fra både Fleskum herred og Hellum herred havde besigtiget og opmålt mølledæmning og mølledam.

24. august 1548

Kongens retterting, Kolding rådhus, Skt. Bartholomæus Ap. dag Midfaste. Niels Lauridsen i Kolding stævner Christen Pugh i Klitgaard, som hævder at have pant i en gård i Kolding, som søsteren, Maren Pugh Tøndeskærer, og hendes mand Thames Kældersvend i Kolding har skødet ham. Maren Pugh har åbenbart haft pant i gården og solgt det til broderen. Dom at Christen Pugh skal komme med bedre bevis. *RA, Herredagsdomb. nr. 5, 1545-49, s. 201b.*

1549 (1)

Kongen indskærper Aalborghus lens bønder og fæstere pligt til gæsteri. Da hans hofsinder er til besvær ved gæsteri, vil han skaffe dem ind i herbergerne i Aalborg mod betaling. (Sst. s. 367 fastslås, at der skal ydes 40 hestes gæsteri med underhold i 12 eller 13 uger, placeret i Aalborg).

Danske Magazin 4,4, s. 365, Tegnelser over alle lande 1549.

Christian etc. Ko. ma. hiælses alle bøndher og krone thiener szom bøgge oc boer wdi the herrither til Olborighuss liggendes, at hans nade ko. ma. er tiill sindtz at wille inskycke ther y lenit nogen hans nades hoffzindher y fuoring, hans nades giestery at wpgieste, szaa er ko. ma. komen wdi forffaryng huorledes the besueris aff samme hoffzinder, besønderlige aff drenges oc troess, thennem efftherffølge, oc ther for ere offuerbørdige aff huer hesth at wille wdgifue viij sk dansk. Ther ffor wille ko. mt. lade handle met hans n. borgere i Olborg, thennom huoss seg wdi herbergerne at indlegge. Thy bedher oc begier hans n. at the rette thennom effther met aller furste same viij sk at wdgifue for huer hest aff szaa mange, szom the plege oc pligtuge ere at holde for giestery, oc thennom met allerfurste at fforføge slotzskriffueren paa Olborighus, hand skal framdeles ther met same hans n. hoffzinder aff herbergerne y Olborg wdquithen oc ther paa at giøre regenscaff. Thesligste at the retthe seg efftterat udfføre tiill Olborig korn giess, hønss, szaa oc haffre, hør oc straafoedher, at selge borgerne for relig werd tiil same hoffzinders wnderholdning.

1549 (2)

I anledning af at Michel Nielsen (Tornekrands) til Lundbæk har klaget over, at der bliver fisket i hans fiskevand ud for Lundbæk udsteder kongen en befaling til landsdommerne i Viborg om at stævne de rette vedkommende og undersøge sagen sammen med gode mænd.

Danske Magazin 4,4, s. 367, Tegnelser over alle lande fra 1549.

Michel Nielsen en forschrift til landts domere vdj Jutland, att Michel Nielsen haffuer beret, at nogen fordrister thennom til at fiske for Lundebecks gaards grund emod dombreffue oc andere breffue, som hand ther paa haffuer. Ther fore beder ko. mtt. landtsdomerne, at the steffne then sag for thennom wdj rette oc tager til thennom gode mend oc hielper hannom ther vdinnen saa møget som ret er.

14. maj 1549

Rettertingsdom, tirsdag efter søndag Jubilate. Lensmand på Aalborghus, Axel Juel til Villestrup, stævner Gabriel Gyldenstjerne til Restrup ang. en opdæmning til hans nye mølle ved Kovad, der skader kronens enge og opført imod en kontrakt, indgået i Flensborg. Kontraktbrev fremlagt, dateret 1548 torsdag næst efter Vor Frue dag Nativitas (11. sept.) lydende, at Gabriel Gyldenstjerne var på udenlandsrejse, og ikke havde sine breve den tid tilstede, blev det aftalt, at Gabriel Gyldenstjerne skulle ikke bygge mere, end der var bygget og dæmnet, før han kom af samme rejse og seks uger dernæst efter, og dersom samme mølle da var tildæmnet til støvning”, da skulle stigbordene

straks tages op og vandet udløbe og samme mølle intet male og ej heller i midlertid nogen part tage eller lade tage nogen ydermere breve og bevisninger i samme sag, end før Gabriel Gyldenstjerne kom af samme rejse.

Axel Jull berettede, at kontakten ikke var holdt, men samme mølle er ”opstøvet og malet” og derimod gjort vor og kronens mølle, der ligger nedenfor og kronens enge skade og brøst. Gabriel Gyldenstjerne erklærer, at hvis møllen har malet, da er det mølteren, der bor i huset, der har malet til eget behov. Axel Jull fremlagde tingsvidne af Hornum herred 1548, mandag før St. Barthol. Apl. dag, at 2 x 24 synsmænd fra hhv. Fleskum og Hellum herred havde beset møllen. De målte først vandet, som begyndt sydpå ved den nye dæmning, som Gabriel Gyldenstjerne havde lagt over Kovads eng, og målte da 76 alen. Derefter fra ågangen og tværs over engen, 108 alen og endelig 204 alen, hvor engen var bredest fra ågangen og ud i landet. De fandt, at mølledam med dette omfang ville skade kronens enge.

Gabriel Gyldenstjerne oplyste, at det var et gammelt møllested, som ligger i hans mark Møldrups (Mølgaard) og var indvordet med dam og damsbund, flod og flodemål efter loven. Han fremlagde lovhæverne med flere breve og kongelige domme og mente, at han burde beholde møllen. Axel Jull svarede, at ejendommen ikke var efter lovhæver og dom.

Rettertinget dømte, at da Gabriel Gyldenstjerne ikke har holdt kontrakten, og møllen har malet mod kontraktens lydelse, førend sagen er indkommet for os eller tilstillet ved fuldmægtige, da har Gabriel Gyldenstjerne gjort uret, og hvad skade Axel Jull kan bevise, der er sket på vor og kronens bønders enge desligste på vor og kronens mølle, der ligger nedenfor bør Gabriel Gyldenstjerne at svare til og bøde igen, som det sig bør. Endvidere dømtes, at møllen skulle ligge stille, stibordene optages og vandet udløbe indtil kongen selv og rigsrådet kommer til Nørrejylland. Hvis det da findes, at Gabriel Gyldenstjernes adkomster er i orden, skal han beholde møllen, men ellers må sagen gå sin gang ved retten.

RA, Herredagsdomb. 1545-49, fol.242 f. jf Adkomstreg. 1549-127/128.

24. maj 1549

Christian 3. befaler rigsråd Erik Krabbe til Bustrup, Erik Skram landsdommer i Nørrejylland, Axel Juel til Villestrup, Michel Nielsen (Tornekrands) til Kyø, Mogens Juel til Knivholt, Kjeld Krabbe til Nebel og Baltser Maltesen (Viffert) til Rebstrup at undersøge et byggested i Rodsted mark, som Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund har opført. Iver Lykke til Buderupholm mener, at grunden har tilhørt både ham og hans fader. Se også 1550 (1).

FLA, Hverringe godsarkiv, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693.

Wij Christian meijtt guds naade Danmark, Norge och wendes Konningh, Hertuig wdj Slessuig, Holstenn, stormarenn och Greffue wdij Oldenborgh och Delmenhorst helse ethor oss Elske. Eriik Krabbe tiill bustrup wor Mandt och Raadt, Eriik Skram, Landsdome wdij wort Landtt Norr Juttlanndtt, Axell Juell tiill Willestrup, Mickell Nielsen tiill Kye, Mogens Jull till Knifholt, kiell Krabbe tiill Nebell och Balsar Maltessenn tiill Rebstrup, wor Mandtt och tiener

Rre. mett gudtt och wor naade, Wijder att oss Elske. Iuer Lycke tiill buderup, wor Mandt och tiener, haffuer berett for oss huorlediis, att oss Elske. Joen Mattssenn tiill torstelund, wor Mandt och tiener, nu Nyliigenn haffuer Indførtt ett bygge ij Rostedtt mark Migtt wdij hanss fordtofft, som aldriig tiill foren haffuer weriit biiggett, och at forne Iuer Lycke och hanss fader haffuer haffdtt wdij heffdt och Brug mett fordtofft Lynngeslett och tørr grofft, som hand siiger och atther sielff ydermer berette kanndt. Thii bede wij etther befalle nu mett these wort obne breff fuldttmagtt Giiffuer, attj mett thett alderførste paa beleiiglig tiidt etther forsamble hoss forne bygge ij Roste Mark Steffninnds thenom paa begge siider, som same sag anorends ehr, mett theris breffue och beuisningh for etther wdij Retthe Grandskennd och forfarinngh all leijliighe-denn, ther om same bygge ehr saa louliigenn och retteliigenn Biiggett och op-satt att thett bør wedtt magt att were eller ej och hves ij ther om Grandskennd och forfarend worder, attj thett Giffuer frann etther beskreffuijtt som ij wiille andtsuar for gudt och were bekiendtt for oss, och ther som nogen aff etther for loughliig forfall skyldtt icke kunde same tiid tiilstede were, tha skulle ij tiilstede ere haffue fuldttmagtt att tage andre Wuildiige gode Menndt wdij theris stedtt Igenn och alliigeuell fulgiør thene wor befallinge, Bedend och biudennd etther paa boede siider som same sag anorennd er, attj meth etthers breffue och beuisningh Møde for forne gode Mendtt, naar the etther ther om tiilsigennd wor-der Ladennd thet Ingeleede. Giiffuett paa wortt slott Kiøpenhaffuenn fredagen ephther Søndag Cantate Aar Mdxlix wnder wort Siignett. Johan friiss egh.

21. juli 1549

Skifte af vicariegods. Knud (Pedersen) Gyldenstjerne til Tim får bl.a. en gård i Hasseris for egen og Axel Rosenkrantz til Langtinds part. Ejler Bryskes børn Anthon, Gerdt og Cecillie skal senere have en søsterpart, 1/8.

L. Dipl. jf. Adkomstreg.

11. august 1549

Vidne af Aarestrup kirkegård søndag efter Skt. Laurentius dag. Christen Poulsen, sognepræst i Aarestrup, Niels Bonde i Stubberup, Simon Laursen, Chresten Vendelbo og Lars Pedersen i Aarestrup, Jens Nielsen i Ersted, Søren Ibsen og Niels Pedersen vidner, at Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund fik et tingsvidne af 12 mand, som var Simon Laursen, Lars Pedersen, Chresten Vendelbo, Chresten Pedersen, Mads Jensen, Niels Brødsen, Chresten Olufsen og Oluf Pedersen i Aarestrup, Jens Nielsen i Ersted, Søren Ibsen, Niels Pedersen og Chresten Nielsen i Ersted, der vidnede, at da Torstedlund blev afbrændt i Skipper Klements opløb, byggede Joen Madsen et lille hus, straks han igen kom til gården, men efter en tid brændte dette hus for ham på en onsdag og den følgende søndag klagede Joen Madsen sig "haardelig" over, at nogle af hans breve på gods og ejendom var brændt for ham.

RA, perg. saml., godsarkiver, Torstedlund nr. 63. Papir. [7] segl på papiret. 1. Christen Poulsen, præst i Aarestrup. 2. tabt. 3., 4. 5. 6. 7. ikke identificeret. Påtegning på bagsiden: Nr. 261. Wedel. Colding. 1549 ... Hrs sogne woth ... paa thet ... bleff brendt aff.

Christen pouelssen,¹ Sogne prest till Ordestrup kjrcke, niels bunde i stubdrop, Symen laurssen i ordestop, chresten vindelbo oc las pederssen ibid, Jens nielssen i ærsted, Seuren iibsen och niels pederssen gjør witterligt for alle met thette wort obne breff, at aar anno mdxlix Søndage nest effter Laurentijus war skickit for oss oc menige sogne folk paa Ordestrop kjrcke- gaard Erlig ock velb.ørdig mand Jogen matssen till Taarstedlundt, huilcken ther loglig esket oc feck eth fuldt sogne vinde aff xij logfaste dandemend, som er Symen laurssen i ordestop, las pederssen, cresten vindelbo, cresten pederssen, mats Jenssen, niels brødssen, cresten olofssen oc olo perssen i ordestrop, Jens Ni- elssen i ærsted, seuren iibssen, niels perssen oc cresten nielssen i ærsted, huil- cke forne xij logfaste dandemend samdirectelig vondt paa theres gode tro siæl ock sanden met opract finger oc helgens eedt, at thend thidt Taarstelundt bleff aff brend i skipper Clements opløb, tha strax hand kam til gaarde igien, bygget hand seg eth liidet huss oc haffde syn thing ther wdj, nogen thidt ther effter brende same huss for hannem paa en othensdag, Oc thend Søndag ther nest effter tha claget forne Jogen matssen seg haardelig, ther nogen aff hans breffue bleff brendt for hannem, som lydde paa hans gods oc eijndom. Till vindisbørd at saa er wdj guds sandhed trøcke wij wor Indsegle her negen paa thette wort obne breff. Datum ut supra.

Chresten Poulsen, præst i Aarestrup

30. september 1549

Gabriel Gyldenstjerne mageskifter med Hospitalet i Aalborg, der får gårde i Hillerslev og Hundborg herreder i Thy mod gårde i Gislum og Hornum herred, nemlig 1 gård i Klæstrup med et gårds eje i Vokslev, som Søren Poulsen iboer og skylder årligt 6 pund korn, 3 pund smør, 1 skovsvin 24 sk gæsteri, 1 gård i Svenstrup som Peder Bonde iboede, som skylder 1 pund korn, 1 gård i Hornum, som Peder Sørensen iboer, skylder 3 ørte korn, 1 pund smør, 1 skovsvin og 12 sk gæsteri, 1 gård i Veggerby som Knud Laursen iboer, skylder 1 ørte korn 8 sk gæsteri. Mageskiftet er stort set ordret afskrevet i sag ved Viborg snapslandsting 1588, se denne dato.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster, [1] segl. Påtegning: 8. Gabriel gyldenstierns hans breff. Gabriell gyldenstierns skifftebreff ens her peder Jensøn prior i Hospital i aalborg paa xvij pd. korn, 4 pd smør, 32 ørte hafuer. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 151.

Jeg gabriell gyllesterne till restrup gør alle witterligtt, at ieg haffuer effter Ko: md. mijn aldenaadiste herris tilladelse och samtøcke Giordtt ett mageskifte med hederlig oc welfornumstig mannd her peder iensen, præst, prior oc for- stander wdj Hospitalet ij aalborrig wdj gode menndts offueruerrllse tilskickedtt

aff Ko: ma: hogmectighedtt Som er erlig oc welbørdige axell iuell thill willestrup, albrett skeell, høuidtsmand till børlom, med thij dannemend, som er till siunssmendt offuer hospitalet med forne Her peder iensenn, Kresten perssen borgmester oc iørgen Korning, radmennd her sammesteds, Wdj saa maade, først skall hand haffue aff meg enn gaard ij salu sogenn ij thye ij hillersleff herrit, som michell mattsenn iboer oc skyller aarligen iiij pund korn viij td haffuer till gæsteri ett pund smør och skoufsuinn, itm en gaard ther sammesteds som andders mortensenn iboer oc skyller iiij pund korn viij td haffuer, gæsteri ett pund smør j skoufsuinn, itm Enn gaard ther sammesteds som willas iboer oc skyller iij pund kuornn vj td hauer, gæsteri ett pd smør j skoufsuinn, itm Enn gaard ther sammesteds som las pouellsenn ibor oc skyller ij pund kornn iiij td hauer, gæsteri j pund smør j skoufsuinn, itm Enn gaard ij huundbour herrit ij thinnstrup som Crestenn Kaudtt iboer skyller iij pund kornn vj td hauer, gæsteri j skoufsuinn.

Ther emodtt skall ieg forne gabriell gyllenstierne haffue aff forne her peder iensenn paa hospitalets wegne først en gaard ij Klestrup Medt ett gaards eye wdj woxløff, som Søren pouellsenn Iboer och skyller aarligen vj pund kornn iij pund smør j skoufsuinn xxiiij sk gæsterij ther nest en gaard ij Suennstrup, som peder bonnde ijbode, som skyller j pund kornn. Itm en gaard ij huornuum, som per sørennsenn iboer, skyller iij ørte kornn j pund smør j skoufsuinn oc xij sk gæsterij. Itm en gaardt ij wegerbye som knud laursenn iboer, skyller ij ørte kornn viij sk gæsterij. Itm en gaard ij Randrup i gislom herrith, som anders persenn iboer, skyller ij pund kornn j pd smør j skoufsuinn vij sk gæsterij. Itm en gaard ij gislom som niels nielssenn iboer, skyller ij pund kuornn j skoufsuinn vij sk gæsterij. thette forne guodtts skall ieg haffue thill magelees Saa beregnidt ørte och pund lige om lige skip emod skip som syskind pleger att skiffte: pund smør emod pund smør beløber seg thed ieg skall igienn haffue xv pund mindre iiij skipper och thed hospitalet skall haffue xvj pund, men ther som nogenn siuns att ieg haffuer ther nogenn merkelig schade ther aff oc ieg icke nogen heller well behage thette mageskiffte, tha skall fornæffnde mitt gods komme Saa gott till meg igienn wbehindrett ij alle maade heller forne her peder iensenn heller huo forstander er ij hospitalet att giøre meg skall effter mijnn egenn tøck. Atth saa er gangenn oc forfaren ij Sanndhedtt thrycker ieg mith Signett med forne guodemendts oc dannemends Signett att besegle medh meg. Datum aalborig anno dm mdxlix anden dagend Sannctj michaelis dag.

3. oktober 1549

Markskel mellem Bislev by og Overgaard. I beskrivelse af Overgaards markskel omtales også gårdene Pindstrup, Solgaard og Vesterris.

NLA, perg. saml., foreløbig nr. 3/16. 2. seglremme. Delvist ødelagt af fugt, et sted et hul, tolkning som følge heraf flere steder usikker. Ved venstre margin mangler et stykke på mellem ca. 1-4 cm. Tekst, der er tolket trods hul og manglende stykker, anføres i parantes. Påtegning på bagside: ...kskiell mellom Bijsl... gaardts mark. VIII. 1548 (?). Med nyere hånd: 1549 3/10 og 3/16. Omtalt i H&K 1912-14, Arkivet på Lundbæk, s. 312.

(?Erich Skram, Axel Juell) Land)sdomere wdj Nøriutlandt och Gunde schriffuer Landstinghøre ibid Giøre Witterligt Att Ao effter guds (?år og dag)...(paa W)iborig Landsting war Skickit Erlig och welbørdig Mand Christoffer Michelssen till Lundbech hans wisse Bud ther (fremlagde et brev) liuder Ordt for Ordt som her effterschreffuet:

Wij effterschreffne Erik Langtiind wdj Asmilldcloster ... adt ... Giør alle witterligt, at aar effter gudts biurd mdxlvj Thorsdagen nest ephther Michels dagh war wij forsamblet ... (Erlig och welbiurdig) mandt Michel Nielsenn till Kyø, Mogens Justsen till Lundgaardt och Niels Rosenkrandts till Halkier paa thend Ene Siide Och Christoffer Rosenkrandts till Lønnupgaardt paa sin Broders Per Rosenkrandts wegne Paa thend anden side om ... (sion aff) Offuergaardt Schiell giordt war, Tha mødte Anders Jostsen i Lunden, forne Axill Juells fulldmyndige, och Bleff thedt boudt och samtøcke, huorledis forne Marckeschiell schall were och Bliffue, som thend giort war, Och gaff thj oss fuldmagt att Paa Nye Att giøre Marckeschiell ... thenom widj och schulle ... fra Begij Sider ... effter huilcken Breff och fuldmagth ... sandmend Begyndte theris thoff wdj østsidan ... Aff thend hoffidager Och først Vesten att till første stien, som wij satte ... fore mose satt haffde ij then Back Sijden fra thend stien med ... Ret Nør paa hendt tiil thend tredie stien, som Weijen løber til Nibe, ther westen op till satte wij thend fierde stien och saa Nør adt hendt till thend fembte stien, som wij thr satte ... saffde wij thendt døde fortj. Thise forne Sion af ... schall were och Bliffue Rett Marckeschiell emellom Bisleff marck och ager fra forne Schiell Indtill Pindstrup marck wedtager. Thette schiell war af forne Offuergaardt och Suollgardt, som thij satt Bisløff bye ...ogster att aller thendt hedemarch Westen aff Weijen, som løber till Nibe och Ind till Wester Riis marck wedtager, Suolgardt och Bisløff Och schiell, som finds Ickj ij Arrilds tiidt ... Ageriordt ... Saa langt och Brett, som thend nu forfindis, Och schall Alle thend ... were och haffue frij fullist... forne ... och ... Bye ... ij Andre Mode schall af Ickj forne Offuergaardt och Suolgaardt were for Bisløff till Fiorden thend theris sanden och for løfft ... thend første Stien, som sath er och thj Ickj helder Medt Nogen Beuisning wdj thend kaldes Kells weijen och Kells moesse Paa thill holmager marck wedtager Suolgardts Kier och ager, som tilbørligt ...forne ... saaledis ... Finds ... Breff ... och schriffuit Aar och dagh som forskreffuit stander Indseggle och medt fire forsegleet och finds thend wdaf ... Ellr stadfestuelse Oc saaledis wnderschreffuit, som her offuer wdj ... och haffde fundit och fuldmagt gaff forne kronens tienere them forne ... fuelt hand...

Att wij thette landstings Breff haffuer Siet och hørdt lesse, Bekiend wij medt wore Signetter her nedhen for wndertrøket. Datum ut supra.

23. december 1549

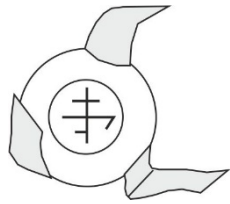
Tingsvidne af Hornum herred mandag efter Skt. Thomas dag om markskel mellem Rodsted og Torsted.

Christen Jensen i Suldrup, herredsfoged, Jørgen Hansen i Raakilde, Lars Christensen i Volstrup, Jens Olufsen i Svenstrup, Chresten Justsen i Suldrup,

Jacob Pedersen i Støvring, Lars Sørensen i Ellidshøj, Niels Jensen i Svenstrup, sandmænd i Hornum herred, og Chresten Sørensen vidner, at Jens Vognsen i Byrsted mandag efter Skt. Thomas dag på vegne af Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund var på tinget og fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Laurs Thamesen i Svenstrup, Mads Lauridsen i Guldbæk, Jens Andersen i Abildgaard, Niels Jensen i Byrsted, Niels Andersen i Taarup, Mads Lauridsen i Pandum, Lars Poulsen i Hjeds og Anders (? Christensen) i Hjeds by, der vidnede, at de hørte sandmændene, der stod inden alle 4 tingstokke og vedstod et tov, som de havde gjort mellem Torsted mark og Rodsted mark, som Jon Madsen havde krævet, først satte de en trebunden sten i graven syd for Sortemose, så mod nordøst, sten efter trebunden sten til den trebundne sten, som står i sigen på Rævehøj, så nordøst på til Suldrup markskel begynder. På den nord-vestside til Rodsted og på syd- og østside til Torsted, erklærede de for ret markskel.

RA, perg. saml., godsarkiver, Torstedlund nr. 65. Perg. [9] segl. 1. Chresten Jensen i Suldrup. 2. Jørgen Hansen i Raakilde. 3. Stump. 4. Seglrem. 5. Ulæselig. 6. Jacob Pedersen i Buderup. 7. Stump. 8. Niels Jensen i Svenstrup. 9. Seglrem. Påtegning på bagsiden: 46. Nr. 157. 1549. ~~Nr 18 No~~ No 9. 15. 28. 35. Sandmends breff se originalen.

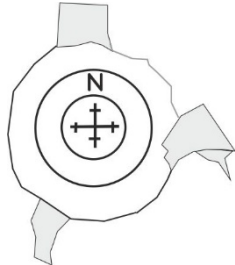
Christen Jensen¹ i Suldrup, foget tiil Huornumherits ting, Jørgen hansen² i Rokilde, las Christensen i volstrup, Jens Olufsen i Suenstrup, chresten justsen i Suldrup, Jacob persen⁶ i Støffring, las seurense i ellidshøff, nis Jensen⁸ i Suenstrup, som sandmend ut i forne huornum herit oc chresten søffrensen gjør alle vittherligt, att aar effter guds byrdt mdxlix mandag nest effter sti thomes dag for iuell pa forne huornum herits ting var skicket jens vognsen i byrsted pa Erlig oc velb.irdig mands vegne Joen matssen tiill Torstedlundt, som logligen esket oc fick et fult tings vinde aff otte willige lagfaste danemendt, som er laurs tamessen i suenstrup, mats laurssen i guldbech, jens anderssen ij abilgordt, niels jenssen i byrstedt, niels anderssen i torup, mats laurssen i pandum, las poulsen ij hiets oc anders i hiets by, Huilcke forne otte dane mendt ther alle sandrecteligen vonde pa theris gode troo, siell oc sanigen, att thij hørde oc saa same dag thijt forne sandmendt stod her inden alle iiij stocke for en befyttings dom oc lyddeligen kundgiorde oc aff sagde theres sandmends tooff oc eedt, som thij giorde emellom Torstedt marck oc Rosted marck, som forne Joen matssen haffde laat thenom tiilkraffuit, først som thij sate thn trebunden stien ij thn graffue sonden vedt sortte moesse oc som thij saett Kuoell oc flentt wttij stuer graffue oc saa øster oc naar at stien effter stein trebunden tiill then trebunden stien, som stander wij sijeem pa Reffhøffue oc saa naar oc øster at, tiil Suldrup marck skiell wedtager, pa then naar oc wester side tiill Rostedt oc pa then sønder oc øster side tiill Torstedt, Thette kundgiorde oc aff sagde forskreune sandmendt for Rette marck skell att were emellom forskreune marcke. at saa er gangit oc faare som forskreuet stander, thet winder wij forskreune sandmendt met allis woris insegeller hengen nede for thette wort obne breff. Datum Ano die et loco quibus ut supra.

1. Chresten Jensen
i Suldrup, herredsfoged

2. Jørgen Hansen
i Raakilde

6. Jacob Pedersen
i Buderup

8. Niels Jensen
i Svenstrup

1550 (1)

Befaling til nogle adelsmænd, at undersøge et byggeri, som Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund havde opført i Rodsted mark, samt et sandemænds tov og tingsvidner om markskel mellem Torsted og Rodsted. Se også 24.5.1549, hvor andre adelsmænd fik befaling i samme sag.

Danske Magazin 4,5, s. 178, Tegnelser over alle lande 1550.

Iffuer Lycke, en befaling, Erick Krabbe, Albrit Skiel, Hartuig Thomesen, Mogens Jul, Oluff Glob, Anders Christiensen, Jørgen Splid, oc Christoffer Lunge, att Jon Matzen til Tostelund haffuer indbyggt et nyet bygge wdi Rostedt marck, som aldrig tilforn haffuer verret byggested, sammeledes for hand haffuer ladet sandemend aff hornumherret sorett mackeskiell emellom Tosted mark oc Rostedt marck, oc meener at the icke haffue giort rett marckeskiel, som thennom burde. Tiisligste haffuer Jon Matzen taget nogen nye vinde, som icke skulle vere nøgagtiige eller lougligen wdgiffne.

1550 (2)

Befaling til adelsmænd om at undersøge skel mellem Nørlund, Døvelstrup og Haverslev marker i en strid mellem fru Kirstine (Pedersdr. Lykke), Christoffer Urnes enke og Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund.

Danske Magazin 4,5, s. 214, Tegnelser over alle lande 1550.

Fru Christine, Christoffer Urnes, en beffallingh till Oluff Munck, Michell Nilssen til Kye, her Chresten Friis, embeitzmentdt paa Ouffgaard Eyler Lycke, Oluff Glob oc Peder Kruse, at grandske oc forfare om ett marckeskell emellom Nørrelunde marck och Dystruppe marck oc mellom Dystruppe marck oc Hadersløff marck och emellom Nørrrelundt marck och Haderlundt (!) marck, granske och forfare effter breffue och beuisninge och gamble marckeskell nu bør at were mett rette (!).

1550 (3)

Et brev til Jon Madsen (Viffert), at han skal tage imod de mænd, som kongen har bedt granske den sag, fru Kirstine (Kirsten Pedersdr. Lykke til Nør-lund) har rejst. Se 1550 (2).

Item ett breff till Jonn Mattssenn til Tostelundt, at handt skall tage nogenn gode mendt emodt these forskreffne gode mendt i thenne forskreffne befal-linge, som frue Kerstine Christoffer Urnes haffuer begerett aff ko. mat., att samme befallinge maa gange for seg.

15. februar 1550

Dom af Viborg landsting i sag mellem Mikkel Nielsen (Tornekrannds) til Kyø og bønderne Lars Tygesen i Gjelstrup, Søren Poulsen i Klæstrup, brød-
rene Anders Terkelsen i Vokslev og Peder Terkelsen i Gjelstrup, sønner af
Terkel (Andersen) i Dalsgaard, Søren Lauridsen i Rodstrup og Lars Poulsen,
at bønderne ulovligt havde fisket ud for Lundbæk gårds grund i Limfjorden,
og at den tiltale, Michel Nielsen har rejst mod dem, skal stå ved magt. Se også
1545, 17.2.1545, 20.2.1546 og 12.6.1550.

RA, privatark. på perg. Tornekrannds, Mikkel Nielsen.[10] adelssegl i gult
voks, tabte eller ulæselige. I nr. 10. ses dog ret tydeligt en lilje.

Jens Thamiessen, Erick Skram, Landtsdomer wtij Nørjutlandtt, Iuer Juel
till Stubbergaardt, Iuer Krabbe tiill Østergaardt, Niels Marquordssen tiill mejjl-
lgaardt, Mogens iustssen till Lundgaardt, peder Krusse tiill Kiellerup, Enuoldtt
Krusse tiill Winghe, Christopper Rosenkrants tiill lønderup Och Jens Schrif-
fuer, landstingshører, Giør Witterligtt, att aar efftr Guds Byrtt Mdxl paa thet
thiende fastelagenns løffuerdagh Paa Wiborig Landsting war skicketth Erliig
och welbyrdig Mandt michell nielssen tiill Kyøe och haffde effter Kon. Maitts
vor alder Nadstte Herres strenghe Befalling wdj dag manitt hiidtt steffnitt las
tygessen ij gielstrup, Seuren poulssen ij Klestrup, anders terchildssen ij
woxløff, pr terchildssen ij gielstrup, Seuren lauritssen ij Rostrup och las
poulssen for handtt haffde thenom forrettuitt att logenn for the haffde fiskitt
for lundbeck gaards grundtt Emodtt hans Beuissning och dom. Och tha staad
forne mendt Offuerhörig hieme och wille icke møde Eller noghenn paa theris
wegne som Rett willig pleijer wtij thenn sag, Wden Seuren poulssen møtthe
Och dog vigitt aff Retthen Och wille icke frame forne sag, Tha paa thett, att
same forne mendtt kunde møde sielffuer, Thaa wij kunde forhøre, huadtt Rett
the haffde till att Brugge Sodane hans grundtt och eigendom, Wpsatt wij thenn
sag tiill ij Dagh, Och ij dag møtt Seuren poulssen och peder terchildssen paa
theris egenn och medbrødrs wegne, Szom bruger hans fiskerij och er forret-
tuitt att loghen Och sagde, thett haffde werit frie fiskerij aff lang tiidtt, Och
nigtthe forthij att the motthe endtt nu Brugge same fiskerij Och framlagde ett
tings wittne aff Huornummeris tingh liudends, att thend dag the och theris met-
brødre Bleff dieltt, tha giorde the theris skodsmaall Indt for Kon: Matt Och
nigutthe forthij, att the thr offuer Bleff dieltth mett wretth.

Ther tiill suaritt michell nielssenn och ij Retthe lagde Ett skøde breff att
abbitt anders ij Vitschildtt mett convents Brødrs samtyck Effter Kon. Matts.

tiilladelssse Haffde soldt och skiøtt hanom och hans arffuing lundbeck gaartt mett wider guods Och frij fiskerij Saa wijtt som lundbeck grundtt seg stretcht. Item ett Kon. Matts. stadfestning paa same skiøde Och paa frij fiskerij wdenn for lundbeck gaards grundtt Saa wett som thenn seg stercher.

Item enn contractt och forligelsse breff axell Juell och Jørgenn perssen wdgiffuitt haffde liudends, att the haffde venlig och well forligtt hanom paa then enne, terchildtt ij dalsgaart, per terchildssenns fader, paa hans egenn och hans sønners wegne, p mogenssen ij nijbe paa hans egenn och anhengres wegne paa thenn andenn siide Om same fiskerij wden for lundbeck gaarts grundt Wttj saa made, att handtt for Guds skøldt och gode mends Bønners skøldt alle thingett Offuergaff Och huis logmaall handtt haffde thenom mett forfuldtt untthe thenom och theris sønner att Brugge ij wodgarn ij forne grundtt och icke fliere thett aar Och ej eller att Brugge thr lenger wttj same ene aar wdennn the Kunde haffue thett ij hans mijnde Same breff Datum mdxliiij huilcken contractt forne thou mendtt Szagde michell nielssen ej hende for thenom och alle theris, att wbrødeligen skull holde Och the wille gjør thenom aff mett the andre theris medbrødr som saa haffde fiskitt ij wmijede att handtt skulle bliffue thesse quitt Szom same contractt wider bemeldr.

Item ett Kon. Matts. dom ij sin dat. mdxlv liudends, att hans nade haffde tiildømptt Michell nielssenn och hans arffuing lundbeck gaards grundtt och eigendom, thisligste thett fiskerij wden for same gaards grundt saa wijtt, som thenn seg strecher Effter hans skiøde Breff liudelsse Och ingenn att Brug nogen fiskerij wden for same gaards grundt, wdenn the kunde haffue thett wdj Michell nielssens mijnde, Och ther som noghen fordristhett seg ther emodtt att gjøre, tha skulle the straffes ther effter som wiidtt Buorde Szom same dom wiider indholder.

Item en anden Kon. Matts. dom ij sijnn datum mdxlvj liudends, att michell nielssen och hans arffuing Buorde att brugge och beholde sijnn frij fiskerij wdenn for lundbeck gaards grundtt wbehindritt Saa wijtt som same grundtt seg strecher effther forne hans breffuis liudelsse, och inghen att brugge nogen fiskerij ij same grundtt Emodt hans och hans arffuinges mijnde.

Item wttj Rett lagde handtt ett tingswittne liudendis att handtt haffde icke kiendtt seg wider wiidt same grundt Emodt hans skiøde och dome bemeld.

Ther tiil suaritt forne mendtt och sagde the haffde inthett fiskitt for hans grundtt Siden handt fick same Kon. Matts. dome.

Ther tiill suaritt michell nielssen och ij Rett lagde ett wittne aff Huornum herits ting xv mendtt wiitnitt haffde liudendis, att Seuren poulssen, las tygsen, pr terchildssen, andrs terchildssen mett fliere haffde dragitt vodtt wden for Lundbeck gaardts grundtt wp och nedher Emodtt hans mijnde och emodt Kon. Matts. dome och andre beuisning, som handtt ther paa haffuer. Item ett tings wittne att thenn tiidtt michell nielssen haffde lagting tiill same mendtt, tha loffuitt the, att icke ij same grundtt wdenn the Kunde haffue the wttij hans mijnde Och tha ludtt handt same wpstande ij otthe dage Och then otthende dag adsporde hand Seuren poulssen och hans medfølger Om the will holle thenn contract, som heritsmend gjorde thenom emellom, tha sagde the sagde The neij

att the will icke giffue theris Breff paa. Sameleds ett xxiiij mends wittne och menige heritsmends wittne som tiill ting war ij sin datum mdxlix liudinds att michell Nielssen haffde icke Kiendtt seg wiider wiidt noghenn fiskerij ij limfijortt Endtt hans dome och andre breffue bemelder. Item ett tings wittne aff Huornum herits ting ij mendt for wiij wiitnitt haffde liudendis att the haffde hørtt pr terchildssen Beplygtthe seg paa troff, loffue och ere, att handtt aldrig skulle fiske for lundbeck gaards grundtt Szaa langt som Kon. Matts. dom bemelder, wdenn handtt kunde haffue thett ij hans mijnde.

Mett flere ordtt och talle thenom Thr om emellom løb. Tha effter tiilltalle, giensuar, Breffues beuisning och sagens lejlighiedtt som forskreffuitt stander Sagde wij ther paa saa for Retth, att wij icke andett Kandtt finde eller forfare, Endtt forne mendtt Bør att bliffue ij the dielle, som the wdj ere Szaa lenghe the retther for thenom eller thett xv mends wittne stander wiidtt magtt Och thett the saa haffuer brugitt forne Michell Nielssens fiskerij for lundttbeck gaards grundtt och for Krenckett hanom paa sin retth, Tha haffuer the thr mett giortt wrett Och emodtt hans Kongelighe dome, skiøde, contragtt, stadfestning och emodtt theris egenn contragtt Och bør att straffs thr for som the huerchen theris egenn contragtt, Kongelig dom och andre beuisningh holle will. In cuj rej testimonni sigilla nostra presentibus ineriori impressa. Datum ano die et loco wt supra.

17. februar 1550

Kong Christian ophæver en dom om fredløshed over Niels Jude i Nibe, som sammen med andre af kronens fæstere under Aalborghus i Nibe har optaget nogle bundgarn, som Gjølbøere ulovligt har opsat i Limfjorden. Under slagsmål herom har han dræbt Christiern Hømbidere. Han har forhandlet med afdødes slægt og venner og stillet dem tilfreds, og har betalt bod til lensmand Axel Juul på Aalborghus, og han får derfor sin fred igen.

Danske Magazin 4,5, s. 191, Tegnelser over alle lande 1550.

Niels Jude wtj Nybe fick breff som her ephther følger. Christiann etc. Giøre alle witttherligt, at thenne breffuiser Niels Jude haffuer beret for oss, huorledes, at hand nogen tiid siiden forleden met flere Alborgs slotts thienere uddrog ath uptaghe bondgarn, som wor udsat mod wor recess wdenn for Gøøll, och tha the Gølbør thet affuerge wille oc samme bundgarn icke at wille lade følghe, kom hand for skade oc ihiel sloe en karll wed naffn Chrestiern Hømbidere, som wor en aff fiskerne, oc er ther for fredløs giort. Oc haffuer nu stillet thenn dødes slect oc wener tilfreds oc bødt giort oc set tiill thenum for samme manddrab, saa the haffue ladet bedet for hanum tiil oss, at hand motte fange siinn fred ighen; oc at hand nu haffuer bødt emod oss elsklige Axel Juull, wor mand, thienner och embiidsmand paa wort slott Alborghus, paa wore wegne fore hues hand ther fore kunde were falden til oss. Thij haffue wij aff wor synderliig gunst oc nade wndt och giffuit, oc nu met thette woert opne breff wnde oc giffue forskreffne Niels Jude sinn fred ighen. Forbiudendes ther for etc. Datum Nyborg mandaghen post fastelaffuen anno 1550.

17. marts 1550

Ridemændsbrev, udstedt af Erik Krabbe til Bustrup, Albret Skeel til Rostrup, Hartvig Thomesen til Palsgaard, Jost Høeg til Vanggaard i Oluf Globs sted, Mogens Juel til Knivholt, Anders Christensen til Kvelstrup, Jørgen Splid til Aarslevgaard og Christopher Lunge til Odden i strid mellem Iver Lykke til Buderupholm og Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund om Rodstedgaards mark og et markskel, som Jon Madsen har ladet gøre mellem Torsted mark og Rodstedgaards mark, samt et byggested, som Jon Madsen bygget i heden sydvest for Vejlenvad. Parterne forligtes sådan, at sandemændstovet om markskellet skulle være magtesløst og sandemændene optage de nedsatte skelsten. Iver Lykke tilkendtes frit lyngslæt, tørvegøft og fædrift af Rodstedgaard, syd og nord mellem Suldrup mark og Torsted mark, østpå over heden ud i Ulvekær, men skulle hegne for Torstedlunds korn og enge efter sædvane. Byggestedet tilkendtes Jon Madsen med den jord, der var opbrudt hertil, samt eng. Jorden skulle indhegnes.

RA, perg. saml., godsarkiver, Torstedlund, nr. 67. [7] adelssegl. Påtegning på bagside: Litra D. No 11. 47. N~~o~~ 26 . 74. 152. Div. ulæseligt.

Wij epherskr. ne Erick Krabbe till Bustrup, Albrit Skiel till Rostrup, Hartuig Thammssen till palssgaardt, Jost høg till Wannggaardt ij Oluff globs stedt, Mogens Jull till Kartoffh, Anders Christensen till Kuelstrup, Jørgen Spliidt til Aarslefgaardt och Christoffer lunge till Odden gjør alle witterligt mett dette wort obne breff, att aar epher guds byrdt Mdl mandag næst epher midtfaste Søndag, da war wij epher Kon. Mts: wor aller naadigste herres befaling forsamlet paa Rosted gaardts mark att grandske och forfare, først ett bygge, som Erlig och Welbørdig mandt Jogen Matsen till Torstelundt haffde ladet sætte och bygge westen och sønden ofuen wedt weij waijdt, der nest dett marckeskiell, som forne Jogen Matsen haffde sijden ladett giortt emellom Torstedt marck och forne Rostedt gaardts marck, huilckett Erlig och Welbørdig mandt Iffuer løckj till Buderup paa Klauffede, och mentte ickj were rett giortt. Sammeleds att grandske och forfare huers wintners och wintnisbyrdt dee paa buode Sijder haffde tagitt wdj samme trette och sage, saa wij om fijer fingr da grandsket, forfaret och offuer weijett all lejligheder wdj samme sag och trette paa buode sijder. Da epher beggis deris fuldtbyrdt, wij hir och samtøcke, forligte och fordroke wij samme forbemelte sager och trette, emellom forne Jogen Matsen och forne Iffuer løckj ij saa maade som her epher følger.

Først att dett sandtmendts touff, som forne Jogen Matsen haffde ladt giortt, emellom torstedt marck och rostedt gaardts marck skall were dødt och mackteløss, och were som det aldrig giortt waar, och sandtmenden forpligtigt at were strax att optage alle dee stien, som dee satt haffde emellom forne marcke, Saa skall och maa forne Iffuer løckj och hanss arfuinge till Ewigj tijdt haffue sijn frije biering mett liøngslett, tørre grijft, dessligste och frije feedrøfft mett feæ och queg aff Rostedt gaardt, sønden och Nøør emellom Suldrop marck och torstedt marck, och øster wdtoffuer Heden och Indtij Wlfkiær wforhindrett wdj alle maade wndtagen øg, som eij skall drijffues aff forne Rostedt gaardt ijndt ij tolf Kiær, dog att heyne och skaane, forne Torstedts Kuorn och engj mett samme drøft, som dett seg bør,

Och dett bygge, som forne Jogen Matsen haffuer ladet bygge ij samme Hede westen och sønden offuer Wijlenuadt skall forne Jogen Matsen och hanss arfuinge niude bruge och beholde till ewig tijdt, mett huis Jordt som nu er opbrøt och engij som nu till samme bijgge oprøddet ere, och ickij formindis eller forbeijdris wdj noger maade, dog skall forne Jogen Matsen eller hanss arfuinge eller huem som handt ij samme bygge settendes worder, Indheijgne samme bygge och Jordt mett giærde eller anden lenke, saa dett kandt skiel ath were forne Rostedt gaardts fædrøft indt wdj Wlkiæret och fram wden for hindring wdj alle maade.

Och her emedt da endeligen forligte forreenigede och fordroke wij forne Jogen Matsen och forne Iffuer løckj om samme trette ephthersom forskreffuit staar ij alle maade. Desligste och om all ander wenighed kaldt huadt naffn dett neffnis kandt, som dennom paa buode sijder emellom haffuer werit till denne dag, Saa dett skall nu were een euig afkallet och wigien kallinds sag till ewig tijdt. Och eij nogen ydermere trette att skall føris eller driffuesss aff enthen paa teren eller deris arffuinger enthen modt sandtmendt Rijdemendt eller wdj noger ander maade emellom Rostedt gaardts eijndom och Torstedts eijndomm ephther denne dag ij noger maade. Och alle breffue och beuijsning, som dee paa buode sijder haffuer wdj samme sag och trette skall were dødt och mackteløss, och eij komme nogen aff beggij partherne ...(skjult under plica) ... till skade, emodt forne kontrakts och forligelses kiendelse wdj noger maade. Till yder... (skjult under plica).

28. april 1550

Tingsvidne af Hornum herred mandag før Philippi Jacobi om rebning af mark, eng og abildgårde til kronens gård i Bonderup, der bebos af Jens Knudsen, og Michel Christensens gård, der tilhører Erik Banner, høvedsmand på Kalø. Erik Banner repræsenteres af Michel Christensen.

Christen Jensen i Suldrup, herredsfoged, Søren Sørensen i Svenstrup, Lars Thamesen i Snorup, Mads Lauridsen og Niels Mogensen i Guldbæk, Jørgen Hansen i Hornum, Niels Abildgaard i Hyllested og Christen Sørensen vidner, at Michel Christensen i Bonderup var på tinget på vegne af Erik Banner, høvedsmand på Kalø, og fik et tingsvidne af 12 dannemænd, som var Lars Thamesen i Snorup, Mads Lauridsen og Niels Mogensen i Guldbæk, Jørgen Nielsen i Svenstrup, Knud Nielsen i Hæsum, Anders Christensen i Estrup, Niels Flæsk i Byrsted, Jep Gundersen i Busted, Niels Abildgaard i Hyllested, Niels Gundersen i Højris og Vogn Pedersen i Tøtterup, der kundgjorde deres tov om rebning af Bonderup mark, enge og abildgårde, som de lovligt var udtaget af tinget at gøre, først lagde de afbygge til den krongård, som Jens Knudsen iboer, så hen til en sten som de satte norden for Michel Christensens stuehus, så nordpå, 6 reb og 8 stader i rebet og kronens gård har da sin tofte øst for gården og syd fra samme sted, 6 reb til Erik Banners abildgård og 8 stader i rebet og derefter sydpå, det har Eriks gård som tofte, og af de agre, som ligger øst for Erik Banners gård, som Michel Christensen iboer, hører en "huldmen" ager til kronens gård, de andre agre til Eriks gård, så satte de ved dalen syd for den brune "Røgel" første reb til kronens gård, 8 stader i rebet, andet reb til Eriks

gård, så 8 stader i rebet og rundt om marken der sydfør, første reb til engen, til kronens gård 32 stader i rebet, andet reb til Eriks gård og 32 stader i rebet, og på samme måde havde de rebet rundt om engen, så ned til toften, som de først rebede, 32 stader i rebet og hver at nyde sit vandbol, som er 2 favn.

RA, Aarhus bisp, L9-28. Perg. [9] segl. Tidl. arkivsign.: Aarhus bisp. 1. rev f. 121 litra H-L9-28. Påtegning på bagside: Rebs breff paa bunderup mk. Med nyere hånd: 1 Rev. fol. 121 No 21. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II.

Christen iensen i Suldrup, foget till huornum herits ting, Søren sørensen i Suenstrup, las tamesen i snordrup, mats Laursen i guldbech, niels mogensen ibid., Jørgen Hansen i huornum, niels abijdgordt ij høllestedt och christen søffrensen gjør alle witterligt, at aar effter gudts byrd Mdl then mandag nest for phijlipi iacobij oplauer war skicket michel christensen i bundrup pa Erlig oc velb.iurdig Mandts wegne, Erick banner, høffuitsmandt till Kalløø, som logligen esket oc fick et fuld tiings wijnde af xij wiillige lagfast dannemend, som er Laus tamesen i Snorup, mats laursen i guldbech, Niels mogensen ibid, iorn nielsen i Suenstrup, Iørgen hanssen i huornum, Knud nielsen i hersom, anders christensen i estrup, niels flesk ij byrsted, jep gundesen i busted, niels abildgrdt ij høllestedt, niels gundessen ij høffriis oc wogen persen i tømtrup, Huilcke forne xij lagfast dannemend, som Kundgiorde oc aff sagde theris Rebing, som thij war loglig till neffnitt aff tingij at Rebe bundrup mark, engij oc abijldgr. først lagde wij abygge till kronens gordt, som Jens Knudsen ther vtj boou, saa hen the en steen, som wij sath Norden till forne michel christensens frammers huss oc saa Naar, vj Reeb oc viij stader wtj Rebet, oc saa skall same Kronens gordt nyde syn tofft østen till gorden oc sønder fra same sted, vj Reeb til Erijck banners aabilg. viij stader ij rebet oc sijden sønder till Erijcks gordt at nyde syn tofft, oc thij agger som ligger østen till forskrevne Erijck Banners gordt, som nu michel christensen i boor, Then enn huldmen ager till Kronens gordt, oc the andre agre till Erijcks gordt, saa sath wij paa vedt dalen sønder vedt then brune Røgell først reeb till Kronens gordt vij stader i rebet, anden reeb till Erijcks gordt oc saa vij stader i rebet oc saa marcken omkrijng, then syden første Reeb till enggen, till Kronens gordt xxxij stader i rebet, anen rebe till Erijcks gordt oc saa xxxij stader i rebet, oc lig saa haffer wij rebet engen omkring saa Som then begerende stilles paa bege sijder, saa neer till toft thij fyrsth reb ved marckskiellen, then bund thenne xxij stader i rebet oc huer at nyde sijt vandboell, at then er ij faguen. Som forne stander thet wijnder alle forne rebs mendt met deris ensegell hehr neden thette wort obne breff. Datum Ano die et loco atbus ut supra.

20. maj 1550

Vidne af Aars herred om skel mod Hornum herred ved Døvelstrup.

FLA, Hverringe godsarkiv, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693.

12. juni 1550

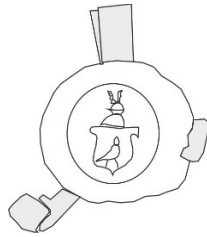
Aalborg, torsdag næst efter Guds Legemes Dag. Oluf Munk, høvedsmand på Aalborghus, gør vitterligt, at han efter kongens befaling har stævnet Mikkel

Nielsen (Tornekrands) til Kyø på den ene side og på den anden side Lars Tygesen i Gjelstrup, Søren Poulsen i Klæstrup, Peder Terkelsen i Gjelstrup, Anders Terkelsen i Vokslev, Lars Poulsen i Klæstrup og deres medfølgere, fordi sidstnævnte havde siddet kongens dombreve (17.2.1545 og 20.2.1546), herreds- og landstingsdom samt deres kontrakt med Mikkell Nielsen ang. hans eneret til fiskeri ud for Lundbæk overhørig. Kun Michel Nielsen mødte, og Oluf Munk stadfæstede hans eneret. Medbeseget af Bertel Hørby til Vesterris i Bislev sogn.

NLA, perg. saml. nr. 239. Udtg. af Lundbæk godsarkiv, G139. [10] segl. 6. Bertel Hørby, en stående fugl. Påtegning på bagsiden: No 225. Oluf Munkis dom offuer Nogle som haffd indheldet dennom til att fische for Lundbeks grund. No. 100. 12/6 1550 Torsdag næst efter Guds Legems Dag. Omtalt i Arkivet på Lundbæk, H&K 1912-14, s. 312.

Oluf Munk, høffuitsmandt paa Olborighuss, Giør witterligt for alle mett thette mitt Obne breff Aar effter gudts byrdt Mdl then torsdag nest effter guds legoms dag, haffde ieg for meg ij Rette Steffnitt efter Ko: Mats. maij aller nadigste herris breff oc skrijffuelsis oc Strengre befaling Erlig welbyrdige mandt Mickell nielssen tiil Kyø paa then ene oc Las tygesen wdj gielstrup, Søffren Poulssen ij Klestrup, Per Terkelssen ij Gielstrup, Anders terckelssen ij woxløff, Las Paulssen ij Klestrup och theris mettfølgere paa then anden side for nogen hinder oc forfang som thij haffuer giordt hannom paa ett fijskindt wdenn for Lundbeckis gaard grundt, Emod hans skøde breffue, Ko: Mats. beuilgs stadfestelse paa same skøde, Thisligst emodt tuende Ko: Mats. obne Dombreffue, Landstingsdom, herritstingsdom oc there egenn Contracht oc forpligtelse, Tha effterthi forne Mickill nielssen møtte her ij dag Logligen Steffned och kallet effter Ko: bog, breffue oc befaling Beuist, att hans gienpartt war oc logligen steffnet oc eij the eller nogen paa theris wegne møtte, som wille Siug Rett ij then sag meden lodt gøre the Skodtsmaall, Sijn the haffde forskicket theris breffue oc beuisning till Ko: Ma. oc icke ther dog anderledis beuiste endh mett Saadanne løsagtige ordt, Tha tog ieg till meg Erlig welbijrdige mendt Gabrielle gyldenstiern til restrup, Hertuig tamissen till palsgardt, Lucas Krabbe till wesløsgaardt, Jørgen prip til pandom, Bertel hørbye till wester Riis, Borgmester oc Raad heer ij Olborig oc sagde ther saa Rett, Att effter the skøde Breff lydelse forbemeldte Mickell nielssen haffuer pa forne Lundbeks gaards grundt och fijskerij Och alle thij andere Kongelige Dome oc stadfestelse, Landstingsdom, herritstingdom och ther egen forpflicht kunde Jeg icke andit befinde, ends thij haffuer giort forne Mickell nielssen emodt hans Skødebreffues, Ko: Mats. Dome, Stadfestelse oc andre beuisning som hann her ij dag ij Rette lagde Och bør ther for att Straffis som then Ko. Mats Doms Breffue oc Segell ijke hold ... Oc som whørsamlig wndersats, Efftherthij forbeneffuende Mickell nielsen Redeligen beuiste, att thij woldeligen haffde brugtt same fijskeri for hans gaardts grundt Siden alle thii Kongelige dome mett huess andre breffue oc beuisning, han ther paa haffuer fangitt haffde, som han Stragis beuiste mett Erlig welbiurdige mend Jørgen prip till pandom, Bertil Hørbye til westerris och Anders Jostsen ij Lundt oc thertill mett ett femptenmands win-

disbørdt tagen till huornum herritsting. Tiill windisbyrdt henger Jeg miitt Indsegell nedden thette miit obne breff och haffue Jeg wenligen tilbedit forskreffne guode mendt mett meg at winde oc besegele.

6. Bertel Hørby i Vesterris

25. oktober 1550

Landstingsdom, lørdag næst efter Seuerini episcopi dag, om Harim mark (Harrild) ang. strid mellem Hartvig Thomsen til Palsgaard og præsten Hans Hjort. Da det gælder gyldighed af en af kongen stadfæstet lovhævd, henvises sagen til det kgl. retterting. Hans Hjort i Aarhus var 4.4.1546 kongens skriver jf. Regesta 1. række nr. 648. Se også 16.6.1528.

NLA. Viborg Stiftsarkiv, Hornum Herred, Nibe Nr. 22. Papir med spor af 4 segl. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 201. *Dipl. Viberg.*, s. 279.

Jens Thomiszenn, Eriick Skram, landzdomir wdj Nøriutlandt, Eriich Banher tilh Asdall, Danmarckis riigis marsk, oc Jens schriiffuir, landtztinghør, gjør witherliig, at aar ephther gudtz byrdt mdxl paa thet tinde, leuirdag nest ephther Seuerinj episcopi dag paa Wiboriig landtzting var skickett erlig oc velb.ørdiig mandt Hertuig Thamiszenn tiill Palsgordt oc haffde hidt steffnit Hans Hiortt for en sandmentz breff, som handt schall haffue, szom er giortt wtj Harim marck oc ther skildt hans endels marck att.

Oc forne Hans Hjort møtte oc sagde, handt aldriig haffde siet eller wist aff nogen sandementz breff ther paa, oc framlagde en lagheffdt y szynn datum mdxx, liudindis, att Mattis Seurinszenn haffde induardh paa her Niels Pederszens wegne Harim marck sønden bechen mett ij gaardis eye, stedt fraa stedt, szom szamme heffdt jndhohler oc wduiszer, jtem ett høgborne først koning Frederichis stadfestnyng paa samme heffdt, oc mynte, hannom borde samme eydom att nyde, emeden hans heffdt oc stadfestning stander wyd magtt.

Ther tiill suarit Hertuig Thamiszen oc sagde, handt agthet nu paa thenne tiidt en riinge tingist om samme heffdt, thij handt mynte then icke att were rett, y thet handt haffde suorit sig then eidom tiill oc haffde ingen attkom, oc satt y rette, att ephther handt ere logliig steffnitt met szamme sandmentz breff, szom skull were gjort y hans endelsz marck Harim oc skildt hans eydom att, szom handt mijener schall were Hans Hiortis attkom paa then lodh, handt kiendher seg wydt ther wdj, om hanom icki burdhe att bere samme sandmentz breff y rett eller ey, om handt vilde then nyde,

mett flere ordt oc tale thennom ther om emmelom løb. Tha sagde wy ther szaa paa for rettthe, att ther szom szaa findis, att Hans Hyort haffuer sandmentz

breff paa samme Harim marck oc er ther mett logliig steffnitt, tha haffuir then sandtmentz breff oc loff ingen magt, førindt hand vill møde met then oc bere then vdj retthe, oc epther Hans Hiortis lagheffuit er stadfestett aff framfarne herrer oc konningher, oc then lagheifuitt oc stadfestning staa endt nu vidt magtt, tha wydt wy icki att dømmen y then sagh, men att jndkomme for kon. mtt., oc ther gange om szaa møgit, szom ret er. In Cuius rej testimonium sigilla nostra presentibus inferius impressa.

11. februar 1551

Befaling til Oluf Munck, at han med det allerførste lader opbygge en Salterbod i Nybe paa 8 Bindinger og 1 Alen bred, hvor vore Saltere kunne have deres Værelse med vort Gods, medens Sildefiskeriet staa paa og hvad det koster, skal han indføre i sit Regnskab. Endvidere skal han bygge to store Skonekoge som tilsammen kunne føre 20 Tdr. Sild og finde Raad til Ildebrand til Salterne. *Kancelliets Brevbøger, s. 11. T. 3, 282.*

12. april 1551 (1)

Søndag misericordia domini. Til Frans Bille. I Stedet for, som han havde faaet Befaling til, at levere Kongens Saltere Anders Matzen og Matz Pedersen i Nybe 2000 Mark danske, som han var bleven Kongen skyldig af sit Regnskab, har han sagt dem, at han havde indbetalt sin Rest til Rente-mesteren Jyrge Pedersen; men denne erklærer, at han kun har modtaget 300 Dlr. Kongen, der ikke undrer sig lidet over den Besked, han har givet Salterne, befaler ham strax at tilsende dem 2000 Mark danske, og dersom hans Rest ikke beløber sig til saa meget, skal han tage det manglende af indeværende Aars Regnskab. *Kancelliets Brevbøger, s. 31. T. 3, 338 b.*

12. april 1551 (2)

Befaling til Christiern Pedersen, Tolder i Aalboriig, strax at sende alle de Kongen tilkommende Penge, som han har, til Salterne Anders Matzen og Matz Persen i Nybe, der skulle salte Sild til Kongens Behov, men ingen Penge have. *Kancelliets Brevbøger, s. 32. T. 3, 341 b.*

1. maj 1551

Brev til Oluf Munck om paa Kongens Vegne at forstrække Kongens Salter i Nybe, Anders Matzen, med 1000 Mark danske, saa han faar dem i disse Dage, da han har været hos Kongen og meldt, at han endnu manglede denne Sum, og da Kongen ikke har Penge hos sig eller ved, til hvilke Lensmænd han kan henvende sig derom, eftersom ingen af Rentemestrene er hos ham. Hvis Kongen ikke har saa mange Penge til gode hos Oluf Munck, anmodes denne om selv paa en føje Tid at laane ham dem eller skaffe dem hos sine Venner. *Kancelliets Brevbøger, s. 32. T. 3, 347.*

11. december 1551

Forleningsbrev, fredag efter vor Frue dag conceptionis, for Jørgen Prip ad gratium uden afgift på dette kronens gods i Hornum herred i Veggerby sogn i

Veggerby 3 gårde, en gård kaldet Toldal (nu Torndal), som tilhører Veggerby kirke, der havde den største del af skylden, mens en mindre del tilhører kronen, 4 gårde i Lyngsø og en gård i Astrup, samt i Vokslev sogn 2 gårde. Rex m. p. sulcs. *Kancelliets Brevbøger, s. 100. Udt. i R5, 128.*

1552 (1)

Tingsvidne af 1552, tamperdag, om kirker og kirkegårdes vedligeholdelse, som hr. Peder Jørgensen Stub, præst til Veggerby og Bislev sogne og herredsprovst, lod læse på Hornum herreds ting den 26.11.1661. Tingsvidnet havde været nedgravet under den seneste svenskekrig (1657).

NLA, Hornum herreds tingbog, B40 A, s. 138-39. Omtalt i Hans Gjedsted, Hornum herreds tingbøger, Lokalhist. arkiv, Ø. Hornum.

et gamell breff dat. Kapitels Huset wdj Wiborg Aar effter Guds byrd Anno 1552, thamperentens dag, des Indhold om Kircher och Kirchegaardes Wed Magt holdelse, Medt Kirche gaardes Waisteter, porte och Andit dedis Wed Komends i Wiborg Stigt, huorleds fort i desse fiendtlig thider Sions At haffue weridt wd fugttlighedt for woridt och der for wdj Legen waar broden och Lakit, dog findis Leseligt At were, lod forne herids proust begere effter dette thingswinde thill en for Nyelse Att Mote Meddelis huilcket och bleff hanom thilstod och War det lydendes ord Effter ord.

1552 (2)

Vidne af Nørholm birketing, at eng og fægang har været brugt til Nørholm, nord for det gamle skel, som står midt i kæret, mellem Restrup og Nørholm, østpå til hjørnesteinen, som står på østenden af en smal rende og nordpå fra denne sten med det gamle skel, som går nordpå til fjorden, vestfor dette skel har ligget til Nørholm så længe nogen huskede. Fremlagt i sag 15.4.1556 om skel mellem Restrup og Nørholm, se denne dato.

(tings)winthne, wdtgjffuett till Nørholms bircketing Anno Mdlj lydend, att iij dannemendt, for otte, bade ... wdij Nørholm wohnuit haffde, att the (min)dis ij xl aar, och Mierre, att buode engj och feegang haffuer werit brugtt till Nørholm, norden till thet gamble skiell, som staar mett ij Kærret, mellom Restrup och Nørholm, øster oppaa till then hiørne stien som stander paaa øster ende paa small renn och fraa Nør fraa then stien, och mett thet gamble skiell, som løber nøør oppaa till fiorden, Allt thet ther ehr westen till, haffuer werit brugt till Nør holm, och eij ander stedts, sijden thenom lengst mijndes.

17. februar 1552

Dronningborg, onsdag efter Skt. Valentinus dag. Kong Christian gør vitterligt, at biskop Keld (Juel) i Viborg har indberettet, at sognepræst Christen Poulsen til Buderup kirkes gård har et ringe tilliggende, og at præsterne i gammel tid boede i krongården Juelstrup, som Niels Lauridsen og Poul Nielsen nu har. Da præsten bedre kan få sit underhold i Juelstrup, gør kongen denne til præstegård, mens kronen overtager Christen Poulsens gård. Denne lå ved Buderup kirke, og var 1769 nedbrudt og jorden lagt under Buderupholm jf. E. Pontoppidan, Den Danske Atlas V, s. 50.

RA, tidl.: Viborg bispearkiv, reversalforts. A, i nr. 7 - L 125-3. Perg. med perg. remme. Kongens underskrift under plica. Afskrift i Viborg Bisp, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 93. Omtalt i Jexlev, Gejst. ark. II, Buderup kirkes adkomstbreve, s. 191. Kanc. Brevb., s. 120. Kronens Skøder, s. 41. H.F. Rørdam, Danske Kirkelove I, s. 326. Dipl. Viberg., s. 285.

Wij Christian (osv.) gjørre alle witterliigt, at ephtherhij oss elskelige mester Keld, superintendent wdj Wiiborge stiigt, haffuer beret for oss, huorledis att then gaardt, som her Christiern Pouelszen, soghen prest tiill Buderup kircke, iboer, er enn ringe tiilligelsze tiill, oc at then gaard, som kaldiis Juelstrup, som Niels Lauritzenn oc Pouell Nielsszen wdj boer, skall aff gammell tiidt haffue boedt prester wdj, thaa paa thet sogne presten tiil forne Buderup kircke kand saa møgiitt thes bedre fanghe synn wnderholdingh, haffue wij aff wor synderlig gunst oc naade wnntt oc tiilladet oc nu met thette wort opne breff wnde oc tiillade, at wor oc kronens gaard, forne Juelstrup, ligendis wdj forne Buderup soghen, maa oc skall her ephther werre och bliffue tiill Budernp sogne kierckis rette prestegaard oc residendz met aldt sinn rentte oc rette tiilligelsze, intit wnder tagitt wdj nogen maade, oc thenn gaard, szom forne her Christiern Pouelszen nu iboer, skall ighen frij wbehindret werre hoes oss oc kronen wdj alle maade. Thij forbiude wij alle, ehuo the helst erre eller were kunde, serdeliis wore fogitter, embiidzmend oc alle andre, forne her Christiern Pouelszenn eller hans ephther kommere, sogneprester tiill forne Buderup kircke, her emod paa forne Julstrup gaard eller nogin hans rette tiilligelsze, ephther szom foruit staar, at hindre eller i noghen maade forfang at gjøre, wnder wor hyllest oc naade. Giiffuit paa wort slott Drotningborghe Ottenszdagen nest ephther sanctj Valentinj dagh aar etc. mdlj. Wnnder wortt sziignett. Christian.

21. februar 1552

Christen Poulsen Borch, præst i Aarestrup-Buderup-Gravlev, bliver prior i Hospitalet i Aalborg efter hr. Peder, som denne dag frasagde sig embedet. *Kancelliets Brevbøger 1551-55, s. 132.*

Ca. 5. marts 1552

Brev til Oluf Munck om at levere Kongens Saltere i Nibe 1 Td. Brød, 2 Tdr. Øl, 2 Sider Flæsk, 1 Fjerding Oxekjød, 1 Otting Smør, 2 Faarekroppe og 1 Fjerding salte Fisk; han skal endvidere opbygge en Salterbod sst.

Kancelliets Brevbøger, s. 131. Udt. i T. 4, 40. U. St.

Ca. 5. -18. marts 1552

Kgl. befaling til Hr. Otte Krumpen, at påse, at der ikke sker nogen uret mod Niels Lauridsen i Bustrup? (Juelstrup), Poul Nielsen sammesteds, Christen Madsen og Axel Lauridsen, hvem Hr. Christiern i Buderup havde befalet at rømme deres gårde. *Kanc. Brevb., 1552, s. 132. Udt. i T. 4, 56 (U. st.).*

Ca. 10. marts 1552

Lars Jensen i Sønderholm stævner Jørgen Prip på Pandum, fordi dennes karl har slået ham, og fordi han har beskattet ham og sat ham ud af hans gård,

at møde i Aalborg, så snart kongen kommer selv. *Kancelliets Brevbøger, s. 134. Udt. i T. 4, 44 (U. st.).*

10. marts 1552

Skrivelse fra kancelliet til tolder Christen Pedersen i Aalborg om at levere kongens sildesalter Ander Jude i Nibe 1000 mark til kongens sildesalteris behov. *P.C. Knudsen, Aalborg Bys Historie bd. 3, s. 135.*

4. maj 1552

Rettertinget, onsdag nest efter søndag misericordia, sag mellem Fru Anne, Malti Laursens (Viffert) enke, der havde stævnet Niels Rosenkrantz til Halkær for en mølle ved Østrup i Hornum herred, som han for nyligen har ladet opbygge hende til skade og trængsel. Sagen udsættes.

Kancelliets Brevbøger, T4, 98 (u. st.). Omtalt i Kancelliets Brevbøger, 19-23.5.1552, T4, 98 (u. st.). Jf. Adkomstreg. Dommen fremgår af Herredagsdombog nr. 6, 1549-57, s. 75b, 76a.

21. maj 1552

Rettertinget, Aalborg. Jørgen Prip til Pandum sagsøger Karen Pallesdatter (Glob) i Nibe, fordi hun havde solgt herligheden af en gård i Østrup, som han havde lånt hende, så længe hun levede. Hun frikendes.

RA Herredagsdombog 6, 1549-57, s 104b-106a. Ditlev Tamm, Kongens Retterting, nr. 844.

24. maj 1552

Rettertinget Aalborg. Søren Nielsen, smed i Skørping, Jacob Pedersen i Støvring og medfølgere stævnes for ved nattetide, i Iver Lykke til Buderupholms og hans fogdes fravær, at bryde ind på Bonderupgaard og bemægtige sig Peder Vendelbo, der var fængslet for et tyveri af 5 rdl. fra Søren Nielsen. Sammen med herredsfogden førte de tyven til sognepræst Christen Poulsen Borch i Buderup, og dagen efter hængte de ham på Hornum herredsting. De stævnede dømmes for hærværk og vold, da de havde taget sig selv til rette. I sagen nævnes også Peder Jacobsen, søn af Jacob Pedersen i Støvring. Bonderupgaard er fejllæsning for Boderup, dvs. Buderupholm.

RA, Rigens dombog 1545-54. Dommen fremgår også af Herredagsdombog 6, 1549-57, s. 104b-106a. Omtalt i Kancelliets Brevbøger, s. 118. Kolderup-Rosenvinge 1. saml, s. 185.

Vor sckickitt for os paa vortt Retherting os elskl. Iffuer Lyckce till Bonderup, vor Mannd och Thienner, och hagde i Rette steffnett Sørenn Nielsenn, Smedt i Skiørpinge, Jacob Persenn i Støffring och theris Medtfølgere, for the nogenn Tidtt siden om Nathetiide vare farenn indt, udi hans Gaardt Bonderupgaardtt oc ther udttagitt ienn hans Thiener, vidt Naffnn Per Vindelbow, aff Stock och Jern uti hans oc hans Fogedes Frawerelsse, och emodt theris Villig, Jaa och Sambtycke, och førde hannom til Hornumherridzthing och loedt henge hannom, som hand meente medt Urett. Thertill suarit forne Sørenn Nielsenn, att hand fanntt sin Tiuff uti Iver Lyckis Gaardt, som stall hans Pendinge, som

wor 5 Daller, och then Pung, the uti laa, och Tiuffuenn bestoedt sine Gierninger, och therepter borgett Iffuer Lycckes Gaardsfogitt selff for hannom, och siden sagde then Borgen op, och satte hannom y Stock och Jernn, och sende Budt till Søren Nielssenn, att hand schulde skylle hannom ved sinn Tiuff, och schulde saa haffue redt bortt och foet en Anden Nygelen, som schulde faae hannom sinn Tiuff, oc berette, att hand icke tog samme Tiuff aff Stock och Jern, men at forne Jacop Perssen hagde foeitt hannom same sin Tiuff uti Marcken. Thesligeste suarit oc forne Jacob Perssen, att hans Søn, Per Jacopssenn, befalle hannom att sige then Borgen op, som handt hagde lotfuit for samme Dreng, thi handt vor uti Aalborg, och therpaa uti Rette lagede nogen Wittner, att hanns Søn thett schulde haffue befallit hannom, huylckett icki saa uti Sandingen fandts; thi ther fands hanns Sønns eigen Hand schriffth och andre Vitner emodt, och ther Søren Nielssenn kom mett Herridzfogdenn, tha bleff Herridzfogden uden Gaardenn, och forne Søren Nielssenn, Jacob Perssen selff, Christenn Christennssenn y Skørpinge, och Per Jenssenn ibid. gick indt thill Thiuffuenn, och tha sadt hand y en Feder, Kaastene laae hos hannom, som vaar enn Kore och V Daller, och ther Jacob icke kunde fange Laassen op, tha lodt forne Søren Nielssenn sielff Laassenn op, och thereffter lode the Thiuffuenn ud paa Marcken, och Herridzfogden førde hannom sydenn till Hr. Christenns i Bunderup, och ther bleff hand then Natt, och miente Jacob Perssen, att hand ingenn Urett hagde giortt i thend Sagh.

Thertill suarid Iffuer Løckce och satte udi alle Rette, om forne Søren Nielssenn, Jacob Perssenn oc alle theris Metfølgere, som saa vor gangenn y hans Gaardt emodt hanns Ja och Mynde, och thagit thenn Karll aff Stock och Jernn, och brøtt hanns Laas uti Mørckenn och Molm, uti hanns och hanns møndige Fogtes Frawerelsse, loguforvundenn uti alle Maade, om thennom iche burde att stande therfor till Rette,

met mange flere Ordt oc Thalle thennom therom emellom vore. Tha ephther Thiltale, Giensuar, Breff och Beuissning oc sagens Leylighed sagde vy ther swo paa for Rette, at forne Søren Nielssenn, Jacop Perssenn, oc alle theris Metfølgere, som i Flock oc Fylling met uit Iwer Lyckes Gaardt, ther Per Windelboo bleff tagett aff Stock och Jernn, oc ført aff hanns Gaardt, the haffue thermet giort Uret, och bør therfor att bøede for Voldt, Herverck, Husfredt och Gaardfredt ephther Logenn. Datum Aalborg, then Tiisdagh nest ephther Syndagen Vocem jucunditatis udi wor egen Neruerelsse, neruerendis oss elskl. Johan Friis, wor Cantzeler, Erich Banner, Danmarcks Riges Marsk, Her Otte Krumpen, Rither, Oluff Munch, Jøren Lycke, Gabryell Gyllenstiern, wor thro Mendt oc Radt, Erich Skram, Axel Juell och Hermandtt Skeell, wore Landsdomere udi Nørjttlandtt. Anno Dni. Mdlīi.

29. maj 1552

Aalborg, søndag exaudi. Mageskifte mellem kronen og Iver Lykke til Buderupholm, der får Buderup præstegård og en gård Siøgaard (Søgaard) som Peder Ridemand lod opbygge, mod at afgive gods i Hald sogn, Nørhald herred. Adkomstreg. angiver at Søgaard bebos af Jens Sømmand.

RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejylland. Pergament. Afskr. i L. Dipl. Omtalt i RA, Registratur nr.11, mageskifter, nr. 789 jf. Adkomstreg. Omtalt i Kancelliets Brevbøger, s. 388. *Kronens Skøder*, s. 42.

27. juni 1552

Tingsvidne af Hornum herred, mandag efter Skt. hans dag, at sandemænd har stadfæstet det gamle skel mellem Restrup og Nørholm. Christen Jensen i Suldrup, herredsfoged, Eske Gundesen og Søren Laursen i Guldbæk, Niels Nielsen og Søren Poulsen i Klæstrup og Chresten Sørensen vidner, at Gabriel Gyldenstjerne til Restrup fik tingsvidne af Anders Christensen i Estrup, Søren Ibsen i Ersted, Søren Poulsen i Klæstrup, Niels Abildgaard og Mads Laursen og Søren Laursen i Guldbæk, Niels Nielsen i Hornum og Michel Christensen i Bonderup, der vidnede, at de hørte sandemænd kundgøre deres tov om det gamle skel sten for sten og opsatte en ny sten, nordpå mod fjorden efter de gamle sandemændsbreve, østside til Restrup og vestside til Nørholm.

NLA, *udtagne breve nr. 1240. Opr. i Restrup godsarkiv, G141-1.* [6] segl i sortgrønt lak. 1. Christen Jensen i Suldrup, herredsfoged. 2. Eske Gundesen i Guldbæk. 3. Ulæseligt. 4. Niels Nielsen, utydeligt. 5. Søren Poulsen i Klæstrup. 6. ulæseligt. Påskrift på bagsiden: B 45. No 45. N 1058. Sandemænds Toug over Markskiæl imellem Restrup og Nørholm af 1552. Omtalt i Restrup godsarkiv, NLA, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Restrup gods, nr. 45 med teksten: Sandemænds Toug over Mark Skiæl imellem Restrup og Nørholms Mark Eyendom. Aars 1552. Omtalt i RA, fortegnelse over arkivalier på Landsarkivet i Viborg før 1559.

Christen iensen¹ i Suldrup, domr til huornum herrits ting, eskij Gun-desen² i guldbh., seuren laursen³ ibid, Niels Nielsen⁴, Seuren poulsen⁵ i Klestrup oc chresten søffrensen⁶ gjør alle witterligt, at aar efter guds byrd mdlj mandagen nest efter Stc hansdag ij somer pa forne tingh war skicket Erlig oc welbyrdig mand gabriell gyltenstiern tiil restrup, som logligen eskit oc fick et fuld tings winde aff otte logfast dane mendt, som er anders chrestensen i estrup, seuren ibsen i ersted, seuren poulsen i Klestrup, niels abildgrd, mats laursen i guldbech, seuren laursen ibd., niels nielsen i hornum oc michel chrestensen i bundrop. Huilche forne otte dane mendt thr alle sandrteligen vonde pa siell oc sanighn attj thij hørde oc soge same dag pa forne ting, at sandmendt her i forskrefne herridt kundgiorde oc aff sagde thrs toff, som thj var tiildømt tiil vederlags tiing at for ride thet gammell skiell, som tiilforn giort war emelden Restrup oc Nørholm Tha wij alle made staadfeste thij then gamelle skiell sten efter steen oc opsatte ien steen oc sa ret Naar neder i fiorden lige effter thi gamelle sandemends Breffues liudelse, pa then øster side tiil Restrup oc pa then wester side tiil Nørholm. thet Kundgiorde thij for rett ... marckeskiell emelden forne restrup oc Nørholm som forscreffuit stander. at saa er i sanhed thit wind wij met woris insegell trøkin nede pa thette Breff. Datum etc.

1. Chresten Jensen
i Suldrup, herredsfoged

2. Eske Gundesen
i Guldbæk

4. Niels Nielsen
i Hornum

5. Søren Poulsen
i Klæstrup

29. juli 1552

Tingsvidne af Nørholms ting, fredag efter Skt. Peders dag, at Nyrup mænd havde brugt Nyrup mark i 50 år og mere. Mads Mouridsen, birkefoged i Nørholm birk, Niels Jensen, Jens Madsen og Chresten Ibsen vidner, at Knud Christensen i Estrup var på tinget og fik vidne af 8 dannemænd, Niels Nielsen og Mads Nielsen i Nørholm, Villum Jensen, Niels Madsen, Lars Bonde, Svend Clemidsen, Peder Nielsen og Niels Stræt, der vidnede, at de samme dag på tinget hørte 5 dannemænd, Lars Lauridsen, Terkel Jensen, Jens Turisen, Peder Stræt og Jeppe Terkelsen i Nørholm, blandt hvilke Lars Lauridsen huskede i mere end 50 år, de andre efter deres alder, at Nyrups mænd har rebet Nyrup mark øst på med ”slag og nogle vaser” så langt, som de står ned mod kæret og syd på med ”then wratt” og ”arestien” til Vie højen, og at de aldrig har set andre komme vest for dette sted, før Selgen Brun og Hans Tysk slog 2 (?pæle) ned ved Nyrup mænds ”apis-jord”.

NLA, Udtagne breve nr. 1239, Udgt. af Restrup godsarkiv, G141-1. [4] segl i grønt lak, meget utydelige. Omtalt i *NLA, G141-1, Designation på adkomst-breve 1763, Restrup gods, nr. 20 med teksten:* ”Et Tings Vidne belangendes Skiæl imellem Sønderholm og Nyrop. Dato 1552.

Mats moustsen¹, fogitt pa nørhollms biirk tingh, niels ienssen² ibd., iens matsen³ och chresten ibssen⁴ ibd mz thez wort oben breff aar ephther guds basuuld mdlii then fredag nest Sancti piers dagh neruerende pa forne thingh warr schikiit for oss och flere dande mend, som tiil steij warr then breffuiser Knud christensen ij estrup, ther lofligen beds och fick ett fulth stends things witne aff wij troff dande mend, som er niels nielssen ij nørhollem, mats nielssen ibd, willem ienssen, niels matsen, las bund, suend clemitsen, p nielssen oc nis strett. Thisse forne uille throfast dande mend windte alle endrechthelige wontne pa theris godi troff, sæll och rette sandinghn, att tij saa och hørde same dags paa forne thing for theme standi v trofast dande mendt, som er las laurissen ij nørhollem, therkiell ienssen ibd, iens twæssen, p strett oc iep therkielssen ibd, blantt huilkij forne mend las laurissenn saughde segh, ath hand miinds ij L aar oc mere oc hiidthil have aff thij andr efter sin aller oc standi tij, att the war them fuld wetherligt ij guds sandhied, att nyrop mend haffuer repitt nyrop marck øster pa mz slag och noggi wasin Saa lenckt, som ens staar liige nez mod kiertt och sønder pa mz then wratt oc arestien tiil wiie høffen, oc gangskie wij thilligste fro heller siitt att nogen andr haffuer lvpit westinn forne stid, førend mz streckitt siiden att selgen brun ij Sønderhollem oc

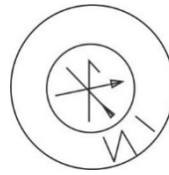
hans tysk nedslagiitt ii opn wed ij nyrop mends apisiurd. att tii so wotne for oss som for stor schreffit thz wintner wij mz wor indsegiller neden pa thz wort obne breff

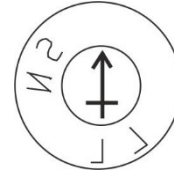
1. Mads Mouritsen

2. Niels Jensen

3. Jens Madsen

4. Chresten Ibsen

29. september 1552

Vidne udstedt af Jens Thomsen (Sehested) i Holmgaard Mikkelsdag, at for 47 år eller 48 år siden, da han "for dreng" tjente Mads Jonsen (Viffert), da brugte Mads Jonsen Vintønden og Sønder Døvelstrup så vidt og bredt, som han havde ret til. Mads Jonsen var Jens Thomsens morbroder. 1487 boede Thames (?Sehested) i Holmgaard i Skals sogn.

RA, Perg. saml., godsark., Torstedlund nr. 75. Papir. [1] ?adelssegl på papiret. Påteg. på bagside: Nr. 283. 1552. 29.9.1552. Colding. Wedel.

Jeg iens thamesen tiill Holmgardt kienes och gjør witterligt for alle wij thette mitt obne breff, att vid vij eller viij oc xl ar siden, tha tiennte ieg Salig mats Joenssen till torstedlundt oc war hans dreng, Tha lod forne ~~Jøen~~ mats Joenssen bruge Wijntønden ald oc Sønder døffuelstrup Saa wijtt oc saa brett, som hand tha for funden war, Thet winder oc bestor ieg met thette mijtt obne breff. Tiill Ydermere wijndesbørd oc bedre for waring Tha trøcker ieg mijtt Signett neden for thette mijtt obne breff. Schreffuett i Holmgord Sanne Michels dag Aar mdlj.

30. november 1552

Sct. Andree ap. Dag. Brev til Gabriel Gyldenstiern, at Borgerne i Aalborg have klaget over, at han i 2 Aar har forbudt dem at fiske og drage Vaad for Dalingsøer (Dannisø) som hidtil har været et frit Fiskevand, derfor skal han, hvis han har Dele paa nogen af dem for samme Fiskeri, lade det bestaa, indtil Kongen selv kan komme eller beskikke gode Mænd for at undersøge, om Borgerne i Aalborg med Rette maa fiske eller ej.

Kancelliets Brevbøger, s. 199. T. 4, 180b.

12. december 1552

Anders Pedersen i Tofte (Valsgaard, Als sogn) bekendtgør, at for 45-46 år siden var han i 4 år tilsynsmand for fru Elne, enke efter Mads Jonsen (Viffert), og da blev Vintønden og Sdr. Døvelstrup brugt af Torstedlund, og at han aldrig har hørt Nørlunds ejere eller andre klage derover. Medbeseglet af Niels Thorlofsen i Tveden og Søren Munk i ?Stegit.

RA, perg. saml., gods, Torstedlund nr. 77. Papir. På plica 2 indklæ-bede adelssegl, kendelige i papiret samt teksten: The bestor ieg Søren monck met

egen hand. Påtegning på bagsiden: 1552. Nr. 282. Wedel. Colding. Påtegning på forsiden med nyere hånd: 12.12.1552.

Jeg anders perssen ij Tofftte kendes oc gjør witterlig for alle met thette mitt obne breff Oc Sigill, att wid v eller vj oc xl aar siden war ieg fru Elne, Matts Jonssens effterleurske, hindes tilsions mand ij iiij aar, Tha lod ieg Brugge oc Bierg till Torstelundt Wijntønden till ligge lunde met skoff oc Kier, Oc Sønder døffelstrupp till alle fire Marckemode wforlijtt aff huer mandtt, Oc aldrig ieg hørdee, att thi aff Nørlund eller noget ander gaff ther last eller Kiere ther paa. Till ydermer windsbyrdtt, Stadfestelse och bedre foruaring att saa er ij rette gudts sandhed, som forne stander, trøcker ieg mitt indtsegill neden paa thette mitt obne breff, Oc tislige tillbinder ieg Erilig oc welbyrdige niels torlossen till tueden oc søren munck till stegitt att besegle met mig. Screffuet ij Tofftte Mandag for Scti Lucie dag mdlj.

1553 (1)

I sag 1.10.1556 ang. Østrup mølle fremlægger Niels Rosenkrantz til Halkær en landstingsdom af 1553.

en Landtsthingsis Dom wnder Dattum Mdliii Lydendes, att Landtsdomer mett mange flere gode mendtt aff Wijborig Landtsting ephther Kge. Matts: beffalling forsamblitt haffde tildømppt forne Niels Rosenkands forne mølle oc gammel møllestedtt huoss østrup ij Huornumherrit ligends handt nu opbøgtt haffr mett ale Sine Rettighet, friihedtt och Herlighet, Saa och mett Sin gamble Arilds støffning ephther hans adkom och Komerlouligs? breffue

3. januar 1553

Rettertinget, Nyborg. Jørgen Lykke til Overgaard stævner på vegne af søsteren Kirstine Lykke til Nørlund Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund for halvdelen af Vintønden og Sønder Døvelstrup byggested. Peder Lykke til Nørlund, Kirstine Lykkes far, havde ladet gøre forskellige breve på godset, mens Jon Madsen Viffert og hans søskende var umyndige og Kirstine Lykkes første mand, Ludvig Munk til Nørlund havde også taget tingsvidner på godset ved Aars herredsting. Rigsråd Ludvig Marsk til Østrup og Nørlund (+ o. 1500), var søn af Palne Jonsen Munk, (Vinranke-Munk), + før 1460, kaldet Marsk efter marsken Palne Jonsen (Munk), + o. 1364. Johan Bjørnsen (+ 1534), Ludvig Marsk's søstersøn nævnes også.

Jørgen Lykke fremlægger brev af ?dag 1494. Jon Madsen fremlægger breve af ?dag 1479 (lovhævd af Hornum H.), Uden dato (7.12.1478), ?dag 1479 (lovhævd af Viborg landsting), ?dag 1477, ?dag 1479 (dom af Viborg landsting), 1484 uden dag (31. maj) og 1484 uden dag (13. juni). Rep. II nr. 4129 indeholder sandemænds brevet af 1477.

Godset tildømmes Jon Madsen, da hans forfædre i henhold til lovhævd- og sandemænds breve fandtes at have været i lovlig besiddelse heraf. Sandemandstov, låsebreve og lovhævd, der senere var taget af andre i strid hermed, tilsidesættes.

RA, perg. saml., Torstedlund gods nr. 78. [1] segl. Omtalt i Poul Meyer, s. 341. Findes jf. Danske Domme yderligere i Herredagsdombog nr. 6 (1549-57) fol. 86r og i 2 håndskr. Her efter udtog i RA, Herredagsdombog nr. 6. 1549-57, s. 189a-192b. jf. Danske Domme bd. 1, s. 351.

Wij, Christian, meth Guds naade Danmarcks, Norigs, Wendes och [Gottis] konning, hertug wtj Slesuig, Holstenn, Stormaren och Dytmersken, greffe wtj Oldenborig och Delmenhorst, gjøre alle witherligt meth thette wortt opne breff, att aar epher Guds byrdtt Mdliij, then fredag nest epher nytaar dag paa wortt slott Nyborig i wor eigen neruerelse, neruerendes os elskelige Jahan Friis, wor cantzeler, Erick Krabbe, Per Oxe, wore thro mendtt och raadtt, och Werner Sualle, vor mandtt, thienere och landsdommer her wtj wortt landtt Fyen, wor skickitt fore os paa wortt retterting os elskelige Jørgen Lycke till Offergaardtt, wor thro mandtt och raadtt, paa sin søsters, os elskelige frue Kirstine Lyckes datter till Nørlundt, hindes wegne och hagne i rette steffntt os elskelige Joen Mattsen till Thostelundtt, wor mandtt och thienere, fore nogen eigendom, som er halffdelen aff Wintønenn och Synder Dyuelstrup byggesth, som forne Joen Matssen gjør hans syster hinder och thrette paa modtt gamle lagheffder, sannemends breffue, kongelig stadfestelse och riigens dombreffue, hans systher ther paa haffuer.

Och fyrst i rette lagde Jørgen Lycke en vidisse aff trende gamle breffue, lydendis blantt andre artickler, att her Palne Marsk hagne opkreffuitt sannemendtt aff Aarsherrit, och the gjorde thoff mitttrøms paa Thostebro mølledam och damsbundtt emellom her Palne Marsk och Wiffert Jonsenns arffuinge suo langs op aff Wintønen och saa mitstrømes, och tha neruerendis wor her Las Thomisgen och thallett ett minde meth flere, att Wiffert Jonsens arffuinge skulle giffue her Palne till skyldtt aff forne dam och damsbundtt en ørtug korn och ett pund smør, som samme vidisse ythermere jndeholler, och dog jngen aff hoffitbreffuene tilstede wor.

Ther nest enn vidige aff Wiborg landsting aff ett gammeltt breff aff Aars herritzting, at sannemendtt ther aff herritz wore opkreffit att gjøre marckeskell paa Nørlund marck och Nør Asbeck marck alle fire wegne till marcke mode, som samme vidisse ythermere jndeholler och wduiser.

Jtem ther nest en høgboeren fyrstis, konning Hansis, loulig ihukomelse, stadfestelse, som handt hagne giffett her Loduig Marsk wnder datum Mcdxciiij offuer ett tings witne aff Aars herritzsting, att her Loduig Marsk hagne jnduoridtt Nørlundtt och aldt Nørlundtt fang alle fire wegne till marckemode meth flere gaarde och godz, som samme breff ythermere indeholler.

Jtem ther nest ett breff aff Aars herritzsting wnder datum Mdxix, lydendis, att sannemendtt ther sammesteds tilstede tilstode theris thoff, som the hagne giortt herritzskell och marckeskell mellom Aarsherrit och Hornumhennitt marckeskell emellom Asbeck marck och Karup marck, fyrst i then beck, som løber syndenn wedtt Dyuelstrup wadtt becken vester attj aaen och saa lige øster att sten epher anden fra Lille Wadtt, saa lige øster att Winthønenn becken till thenn sten, som the satte østen Ardestrup marck.

Item ett breff aff Hornumherritzsting, att sandemendtt ther sammesteds hagde giortt skell mellom Hornumhernit och Aarsherritt och marckeskell mellom Karup marck och Nørasbeck marck, først then sten, som the satte i then beck synden i Dyelstrup waj, fra then sten till becken och beken wtj aeen, fra then sten och till som the fantt then gammell skelsten och till then sten, som stor wester till Lilleuaj, och saa Winthøne beken opatt och beken till mitstrømme, saa till then sten, som the satte østen till Ardestrup wey, och saa øster op att Winthønen etc., som samme breffe ythermere jndeholler och wduiser.

Ther nest ett rigens fjerde dombreff, som her Per Lycke, nu salig meth Gudtt, forhuerffuett hagde wnder datum Mdxv paa marckeskell mellom Nørasbeck marck och Karup marck och herritzskell mellom Hornumhernitt och Aarsherritt, som samme breffe ythermere indeholler och wduiser.

Meth flere atskillige witner och breffue, Jørgen Lycke i then sag i rette lagde. Och berette Jørgen Lycke, att hans fader, forne her Per Lycke, kjøbte forne Nørlundt mett halffdellen aff Winthønen och aldt anden sin rette tilligelse aff her Jahan Biørnssen, som wor her Loduig Marskes arffuing, och siden lodtt suere ther marckeskell och begynte at fylge samme markeskel til laas, och egendomen altditt haffuer fuldt hans fader och jngenn anden och mente ther fore, att hans syster burde forne eigendomme at haffe nyde och behole.

Ther till suarede forne Joen Matsen, att samme Wintønenn aldt sammenn och Synder Dyuelstrup wor hans foreldernis rette arff och eigendom och hagde thet wtj mange aar wlast och wkieredtt y theris frii haffendes were och brug till Tostelundt, jndtill saa lenge hans fader, Mats Joensen, døde, och handtt och hans syskende wore smaa wføde børnn och huer sin wey i herre thieniste och hagde en prest till theres werge. Oc i then midler tidt hagde forne her Per Lycke, som hagde Nørlundt, ladtt giøre sannmands toug ther paa och soret sig jndt y theris heffdt oc sannmends breff, som the ther paa haffde, emodt loffenn och ther meth faaett samme halffdelen aff Winthønenn och Synder Dylstrup fra hannom och hans syskinde, som hand mente mett wrett, och hagde siden aar ephther aar giffuett last och kiere, att hans eigendom wor hannom frakomen, och ther paa i rette lagde atskillige witner och klage breffe vthj then sag.

Ther nest i rette lagde Jon Matsenn lagheffdt aff Hornumhernitzting wnder datum Mcdlxxix lydendes, att Joen Viffertsen hagde jnduordtt meth lagheffdt enn grund och damsteth, kalis Winthønenn, saa langtt och brett som sannemendtt hagde tilforenn giortt marckeskell etc.

Item ett tings witne, att thenn grundtt wedtt Joen Wiffertsens gaardt i hans ennermercke ligendes, som kallis Winthønen, then hagde Wiffert Jonsen i hans tidtt wlast och wkierdtt och Joen Wiffertsen ephther hannom wtj xl aar etc.

Item en lagheffdh wnder datum Mcdlxxix wdgifft paa Wiborig landsting lydendes, att Joen Wiffertsen hagde jnduordtt meth lagheffdtt Kragelund marck fra mølle deming och øster alle fire wegne til marcke mode oc Synder Dyuelstrup fra thet marckeskell, sannmendt gjorde mellom Nørlundt och forne Dyuelstrup meth alle thenis rette tilligelse &c.

Ther nest et sannnemendsbreff aff Hornumherritzting wnder datum Mcdlxxij, lydendes, att sannmendtt ibidem hagde sorett rett skell emellom Alsbeck kier, skoff och mark och Karup kier, skoff och marck ephther som Joen Wiffertsen

thennom hagde tilfuldtt, fyrst synder neden wedtt aen, mellom Asbeck och Kamp, saa nør till then lyngholm, som then skell stander, saa nør till Lilduadt till thenn skelsten, samme sannemendt sate ther, och saa østher att then wey, som nest sønnen løber till Winthønenn, suo till then tuerwej tager, som løber fra Asbeck, saa mett samme wej neder i Winthønen &c.

Ther nest en dom aff Wiborg landsting wnder datum Mcdlxxix, lydendis, att sannemendt aff Aars herritt tuo aar ephther forne sannemends tog aff Hornumherritzting giort wor, hagde ganget jnd paa samme grundt och soret ther tuert emodt, och thet første tha bør wedt magtt at bliffue och the siste sannemendstog ingen tilskade at komme &c.

Item ett tings witne aff Hornumherritzting wnder datum Mcdlxxxiiij, lydendes, att sannemendtt i Aarsherritt aldrig gjorde thoff paa Tostebroff mølle dam eller damsbundet eller paa Winthønenn, før endt Jon Wiffertsen opkreffuede sannemendtt i Hornumherritt, och the gjorde manckeskell och skoffskell synden till Winthønen etc.

Item ett sogne witne aff Harsløff sognesteffne wnder datum Mcdlxxxiiij lydendes, att Tostebroff mølle dam och damsbundet er Jon Wiffertsens rette eige arffuegods, och ingen hagde ther dell eller felig y, anthen her Palne Marsk eller nogen hans forelder, och ey Wiffertt Jonsgen gaff her Palne Marsk eller nogen paa hans wegne skyldt eller lege aff forne mølle i nogen maade.

Item ther nest et breff, som os elskelige Jens Thomessen till Holmegaardt, wor mandt, thienere och for dum landsdommer y wort landt Nøre Jutlandt, wdgiffuit hagde wnder datum Mdlj, lydendes att wedt en xlvij aar siden, da thiente han Mats Jonsen aff Tostelundt oc war hans dreng, och tha lodtt Matts Jonsen bruge Winthønen aldt och Synder Dyuelstrup saa witt och saa brett, som hun tha forfundenn wor.

Ther nest et breff, som os elskelig frue Anne Albritsdatter wdgiffuit hagde wnder datum Mdlj lydendes, at then tiidtt hinds hosbundtt, Maltj Lauritsen, hagde Tostelundt wtj besidelse, tha brugte hanndt Synder Dyelstrup alle fire wegne inden marcke mode och Winthønenn till bege lande meth skoff en och kieritt saa witt och saa brett, som Joen Matsens sannemends breff oc lagheffd lyder, till Tostelundtt, wforuitt aff huer mandt etc.

Ther nest et breff, som Anders Perssen i Toffte hagde wdgiffuit wnder datum Mdlj, lydendes att wedtt xlvj aar siden wor handtt fru Elene, Mats Jonsens ephtherleffuerskes, hinds tilsynsmandtt y fire aar, och tha lodt handtt bruge oc berge till Tostelundtt Winthønen til bege lande meth skoff oc kier oc Synder Dyebstrup till alle fire marckemode, wforuitt aff huer mandtt &c., som samme breffe yttermere jndehobler och wduiser. Mett mange flere ord och atskelige breffue forne Joen Matsen i then sag i rette lagde, och satte Joen Matsen i alle rette, om hannom ephther slig leglighed, som foruit staar, icke bør forne Wintønen och Synder Dyuelstrup att haffe, nyde, bruge och beholle.

Mett flere ordtt och thalle thennom ther om paa bode siider emellom wor. Tha ephther tiltall, giensuar, breff och beuiisning och sagens legligheth, som wi grandgiffeligen offueruegitt, sagde wij ther suo paa fore rette, att ephtertj forne eigendomme alltiidtt haffuer fuldtt forne Joen Matsens forelder ephther theris

lagheffder och sannemends breffe, jndtill her Per Lycke lodtt suer ther marckeskell emodtt the forne gambbe sannemends breffe, Joen Matsen ther paa haffuer, tha bør forne Joen Matsen och hans arfuinge forne eigendomme at haffe, nyde, bruge och beholle, then stundtt forne Joen Matsens heffder oc sannemends breffe staa wedt magtt, och thj forne sannemends toug, som her Per Lycke paa samme eigendom haffuer laditt giortt, jcke at komme Joen Matsen eller hans arffuinge till skade ephther thenne dag wtj nogen maade. Datum vt supra, nostro ad causas sub sigillo teste Anthonio Bryske, justicianio nostro dilecto.

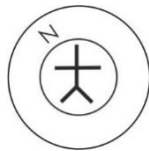
16. januar 1553

Tingsvidne af Hornum herredsting mandag efter Hellig Tre Kongers dag om rebning af Sørup mark. Chresten Jensen i Suldrup, herredsfoged, Mads Laursen i Guldbæk, Lars Christensen i Volstrup, Niels Abildgaard i Hyllested, ung Jens Nielsen i Ø. Hornum og Christen Skriver vidner, at prior Chresten Poulsen i Helligåndshuset i Aalborg fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Mads Laursen i Guldbæk, Mads Christensen i Bonderup, Jens Nielsen i Hornum, Knud i Hæsum, Anders Justsen i Klæstruplund, Christen S ... i Svenstrup, Peder Troelsen i Guldbæk og Niels Sørensen i Gjelstrup, der vidnede, at de hørte 3 domsmænd, Lars Christensen i Volstrup, Niels Abildgaard i Hyllested og Jens Nielsen i Mastrup vidne, at de var i Sørup by i Christen Pedersens gård fredag efter Hellige Tre Konger sidste år og hørte, at Sørup mænd var forsamlede og spurgte Hr. Chresten, deres husbond, om han ville opgive en rebning af Sørup mark, da de selv ville foretage en rebning. Dette accepterede han, og de gik da ud og gjorde tovet, men kom straks tilbage og bad om, at marken måtte blive, som den var rebet torsdagen før, da de ikke selv var i stand til at gøre tovet, hvilket Hr. Christen godkendte.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster. [6] segl i mørkerødt lak, ødelagte, aftryk aflæst spejlvendte i plica. Påtegning på bagside: No. 15. Om Siørup Marks rebning. Omalt i Jexlev, Gejst. ark. II, s. 151. Kr. Værnfelt, H&K 1948, s. 258.

Chresten Jensen i Suldrup, Heritsfogit till huornum heritsting, mats Laursen i Guldb., Las Christensen³ i wolstrup, niels abildgrdt i høllested, ung Jens Nielsen⁵ i hornum oc Christen schriffuer⁶ gjør alle witherligt, ate aar effter guds byrdt Mdliij thend anden mandag effter hellig tre Kong. dag pa forne ting war skiicket Chresten poulsen, prior och forstander wdj helligsteh. i alborg, som logligen esked oc fick et fuld tings winde aff otte lagfaste dannemænd, som er mats Laursen i guldb., mats christensen i bundrup, jens nielsen i hornum, Knud i hersom, Anders justsen i Lunden, Christen S ... i Suenstrup, ped. trogelsen i guldb. och niels sørensen i gelstrup, Huilcke forne otte dannemend ther alle sandrectligen wonde pa tro siell oc sanden, atthj sage oc hørde samme dag pa forne ting iij doms mend for thenom standend, som var las christensen i wolstrup, niels abilgdr. i høllestedt oc Jens nielsen i mastrup, huilcke sam vonde pa theris tro siell oc sanden, att thij war wdj Siørup bye i Christen persens gordt then fredag ther nest effther hellige tre Kongers dag sist forgangen,

ther hørde oc sage, att alle thij mendt som ij forne Siørup booe war the forsamlet oc attspurde forne her Chresten, there hosbund, om hand welde velget oc opgiffue then rebning, som pa Siørup marck war tagde, then wiilde thij selff lige oc lade thenne samme marck emelden, sa at thet skulle gaa logligt tiill at bode hand oc thij alle skulle were oegt oc nøg ther mett, Thet tiilstande forne Hr. Chresten, at han war ther met war tiillfreds, om thet kunde were them med tiilgaffuen oc miindre vden skade, oc sa gijnge thij huer oc forsloge marckitofuen oc strax egen kame, oc ganske vendligen oc huer bade forne Hr. Chresten om ett thett hand wiilde lade same marck vere Rebet, som thend bleff om torsdagen nest telforn, for at thet studt them sielffuens ickij tiill at lege eller lade thene thn emelden for then sags skuldt, at the fand same agre borde were ved same, men thij wiilde alle oc huer bestendeligen eller nøgijs ther met vden alle effter klaue i alle moede. the tiil stedt han oc sagde saa, at thet matte well sa vere rebijt, som thet ware efft thij athij alle sa well oegj oc nøg ther met, the sagde thij saa, at the matte well sa were oc tacket hanom Hr. Chr. ther fore, at hand wilde lade thet sa were, at sa er sandh. so f... wind wij met woeres ...sigl neden pa thette Breff.

3. Lars Christensen
i Volstrup

5. Unge Jens Nielsen
i Hornum

6. Christen Skriver

22. februar 1553

Onsdag post sabb. invocavit. Brev til Jacop Brochenhusse at levere Anders, Kongens Salter i Nybe, 3000 Mark danske til at salte Sild for, og om at anamm, hvad han mangler i denne Sum, af Tolderen i Alborig, hvem der skrives til herom. Rel. Eskeld Oxe. *Kancelliets Brevbøger*, s. 221. *Udt. i T. 4, 219 b.*

23. februar 1553

Efter begæring fra provst Anders Barby i Viborg udmeldes 6 adelsmænd til at afgøre en trætte i anledning af, at en mølledam var blevet opdæmmet og forhøjet til skade for provstens enge i Nørholm. Anders von Barby til Faurholm (Sjælland) var Chr. 3.s tyskfødte sekretær, senere rigskansler, fik 1545 Skt. Klara kloster i Roskilde 1547-59 provst i Viborg. P. Severinsen Viborg domkirke, s. 375. Dipl. Viberg., s. 363. Pers.Hist. Tidsskr. 1962. Mølledammen er uden tvivl en opstemning af Hasseris å nord for Restrup hovedgård. *Kancelliets Brevbøger*, s. 222. *T. 4, 222.* Omtalt i Aage Brask, Volstrup, s. 21.

Torsdag efter Søndag invocavit. Brev til Hr. Otte Krumpen, Erick Krabbe, Axel Juel, Albret Skiel, Jackop Brockenhus og Jon Matzen, at de, da Anders van Barbye til Fauerholm har berettet, at Gabriel Gyldenstjerne har ladet en Mølledam upstøve og forhøje, saa Vandet derfra gjør Skade paa Provsten af Vieborgs Enge i Nørrehollum, skulle efter Kongens Befaling til dem om at

forsamle sig angaaende en Trætte mellem Anders Barbye og Gabriel Gyldenstjerne samtidig undersøge Sagen om Møllendammen og afgøre den enten til Minde eller til Rette.

27. marts 1553

Tingsvidne af Hornum herred, mandag efter Palme Søndag, om mark-, skov- og engskel mellem Mosbæk og Karup. Sandemændene i Hornum herred, herredsfoged Christen Jensen i Suldrup, Jens Olufsen i Svenstrup, Christen Justsen i Suldrup, Jacob Pedersen i Støvring, Laurids Christensen i Volstrup, Niels Jensen i Svenstrup, Laurids Stigsen i Ellidshøj og Knud Nielsen i Hæsum samt Michel Christensen i Bonderup, Mads Laursen i Guldbæk og Chresten Sørensen udsteder vidne, at Jens Vognsen i Byrsted på vegne af Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund fik tingsvidne af 8 mænd, Mads Laursen i Guldbæk, Mads Pedersen i Guldbæk, Mads Christensen i Bonderup, Knud Christensen i Estrup, Anders Christensen i Estrup, Laurids Thomsen i Svensstrup, Peder Justsen i Bislev og Jens Ibsen, at de hørte herredets sandemænd kundgøre et tov, som de onsdagen før havde gjort mellem Mosbæk og Karup mark, skov og kær, de begyndte mod syd ved åen, hvor de satte en trebunden sten, så nordpå til lyngholmene til den gamle skelsten, som de oprejste og satte en trebunden sten, herfra til ”hyllivad”, hvor de satte en trebunden sten, så op med vadet, som løber syd for Vintønden til de veje, som går sydvest på til Ravnkilde kirke, hvor de satte en trebunden sten, så ad vejen vest for Vintønden til en sig, hvor de satte en trebunden sten, så ad vejen mod Vintønden til en lille vej, som også går ned mod Vintønden, derpå ad en skovvej, hvor der har været kørt træ ned til Nørlund, hvor de satte en trebunden sten, så østpå ad vejen til tværvejen til Mosbæk og ad vejen ned til Vintønden, dette kundgjord de for ret skel efter Jon Madsens gamle breve og en kongelig dom.

RA, Perg. saml., Torstedlund godsarkiv nr. 82. [9] segl i rødbrunt lak på papiret. 1. Christen Jensen, herredsfoged. 2. ulæseligt. 3. Christen Justsen i Suldrup. 4. Jacob Pedersen i Støvring. 5. Laurids Christensen i Volstrup. 6. Niels Jensen i Svenstrup. 7. og 8. ulæselige. 9. Christen Skrifer.

Christen ienssen¹ i Suldrup, domr till Huornum herets ting, jens olufssen² i Suenstrup, Christen iustsen³ ij Suldrup, jacob pssen⁴ i støffring, las christensen⁵ i olstrup, nis ienssen⁶ i Suenstrup, las stiedssen⁷ i ellidshøff oc Knud nielsen⁸ i hersom, ther sandmend er wtj forne Huornum herit, michell Christenssen i bundrup, mats laurssen i guldbech oc chresten søffrensenssen gjør alle vitthrligt, at aar effter gudts byrdt Mdliij mandagen nest effter pallem Søndag pa forne ting war skickit iens vogenssen i byrsted pa Erlig oc Velbyrdige mandts wegne jogen matssen tiil Totsted lundt, som thr logligen eskit oc fick i fult tings winde aff otte logfaste danmend, som er mats laurssen i guldb., mats pssen, mats pssen ibid, mats Christensen i bundrup, Knud Christensen i estrup, anders christensen i estrup, Laurs tomssen i Suensstrup, p iustssen ij bisleff oc iens ibssen ibid, huilcke forne otte danne mend thr alle samdirecteligen wonde pa theris gode tro siell oc rette Sanden, atthij hørde oc soge same dag pa forne ting, at sandmend wtj Huornum herit kundgiorde oc aff sagde Sandmends tog oc vidt, som thi oensdag nest tilforn haffde giort emelden Moesbeck mark

skoff oc Kiære oc emellom Karup mark skoff oc Kiær, Tha først begøntti thij sønden nede ved aæn, som thij satte tre bunden stien, saa nar thill the løngholm tiill then gamelle skelstien, som thi opsatte oc standi En trebunden steen, sa fra same stijen oc tiill hylliwade, som thj oc satte trebunden stien oc sa op met same wade, som løber nest søndhr wed wijntønen tiil thij vej komer, som løbe Suodouest vdtvaa tiill Raffuen Kiilde Kierckij, som thij satte oc tre bunden stien, sa met same weij uest wijntønen till en sijge romd, som thj satte oc tre bunden stien, sa fram met same weij nest wijntønen tiill en lijdel weij kome oc løber naar nider emodt wijntønen, som er ..gott noget stacke de studen, sijden met nogen skoffwagen, som haffuer aget weed til Naarlund, som thij satte oc trebunden stien, sa øster opaa met same weij tiill then Tuer weij komr, som løber fra Moesbeck oc sa mett same weij ij wijntønen, som thij satte oc trebunden stien. Thette forne skjell Kundgiorde oc wonte forne sandmendt for ret marke skiell, skoffskiell oc Engij skiell atuere emelden Mosbeck marck skoff oc Kiær oc emelden Karup marck skoff oc Kijarn effter jogen matssens gamelle breffuis lijødelse oc effter Kongelig maits. doms liødelse oc saa euij sandheed som forne stander the winde wij forne sandmend met voris indsigler nede po thette wort obne breff.

1. Christen Jensen
i Suldrup, herredsfoged

3. Christen Justsen
i Suldrup

4 . Jacob Pedersen
i Støvring

5. Laurids Christensen
i Volstrup

6. Niels Jensen
i Svenstrup

9. Christen Skriver

4. april 1553

Befaling til Jyrgen Persen, Rentemester, at levere Kongens Salter i Nibe 2000 Mark danske, da han ikke har faaet de 3000 Mark, som Kongen havde befalet sine Lensmænd at skaffe ham til Salteriets Behov. Hvis han ikke kan skaffe Pengene paa anden Maade, skal han tage dem af den Sum, som Hr. Otte Krumpen har faaet ind ved salget af 20 Læster Rug fra Haldt.

Kancelliets Brevbøger, s. 235. T.4, 252.

3. maj 1553

Vidne udstedt på Hald slot af slotsfogden og ?slotsskriveren, at kannik Morten Hvas har været på slottet og spurgt, om der var kommet varsel fra Gabriel Gyldenstjerne om ridemænd torsdag efter Philippi Jacobi (1. maj) til skel mellem Sønderholm og Nyrup mark.

NLA, Viborg bisp, C2-252, Udtagne breve nr. 402. [2] segl, indklæbede. Dokumentet itu, begyndelsen mangler. Se også 27.9.1553.

.....ijslotts fogetwitterligt for alle met thette wort (obne) breff, att her morthen huas Cannick wtj Wiborig haffuer werit hoss Oss paa slottet, och adspurde, om thr war kommen Nogen warsel fram Erlig och welbyrdiig mandt Gabriell gyldensterne, att thr skulle kome Ridemendt nu torsdag ephther philippi et Jacobj, emellom sønderhols marck och nyrops marck, tha antworde wij hanom saa, och nu met thette wort obne breff och bestand och Kundgiøre, at wij haffuer ingen warsell hørdtt, thenne sag anliggend, ey heller Kandt the Atthr Paa then tiidt, suar nogenn wdj Thend eller nogen anden sag, och Kronenn och Kircken er anrørinde, som handt paa Kon. Maij.s Wegne wdj for suar haffuer och er forne the ware skicket wdj Kon. Maijst. Forfaldtt saa handtt icke paa thenne tiidt kandtt were til stede och suare for Kronens, Kirckens och Capittels godts till wittnisbyrd trøcker wij wore segneten neden for thesee wort obne breff. Datum Haldtt odensdag nest effter philipp et Jacob aar mdliij.

20. juni 1553

Rettertingsdom, første søndag efter påske, Nyborg. (Reitzel-Nielsen angiver Kbhvn). Dom i sagen 3.1.1553. Jørgen Lykke til Overgaard stævner på vegne af søsteren, Kirstine Lykke til Nørlund, Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund ang. Sønder Døvelstrup byggested i Nørlund mark. Jon Madsens breve herpå er stjålet af Peder Andersen, plovmand hos Bertel Hørby i Vesteris (Bislev s.), der under Grevens Fejde sluttede sig til Skipper Klement og brød ind i hans brevskaab i Braulstrup. Han har derfor taget ny lovhævd, mens Jørgen Lykke var udenlands i kongens tjeneste. Jørgen Lykke vil have omstødt rettertingsdom af 3.1.1553, der tilkendte Jon Madsen byggestedet, og henviser til dom udstedt af Chr. I. Denne kendes ugyldig, da den mangler segl. Jon Madsen pålægges at møde på Hornum herredsting og aflægge ed med riddere, selvtolvt, at de gamle sandemænds-breve er kommet fra ham uden hans vilje. Se også 31.7.1553.

RA, Rigens dombog 1545-54, Kolderup-Rosenvinge 1, s. 214. Den originale dom i RA, perg. saml, Torstedlund gods, nr. 85, med 1 segl, formodentlig rettertingsseglet. Samme dom i Herredagsdombog nr. 6, 1549-57, s. 20b-207a. Omtalt i Ditlev Tamm, Det kongelige retterting, nr. 932.

Vor skickitt for oss paa vort Rettertingh, os elskl. Jørgen Lycke thill Ofuergaardt, vor Mandt och Raadt, och hagde paa sin Søster, oss elskl. Fru Kirstine Lyckisdather till Nørlundt, hindis Vegenne uti Rette steffnitt oss elskl. Jon Mattsenn till Tostelund, vor Mandt och Tiener, for en Dom, hand nogen Tidt forleden haffuer forhuerffuit aff oss paa vort Slot Nyeborig och for ett Bygestedt uti Nørlunds Marck, som Jon Maltzen kalder Synder Dyffuelstrup,

och haffuer laditt suere sigh therind emodt hanns Faders Laug hefft och gamble Sandemendz Breffue och for Thostebroo och Thostebroo Mølledam och for Opebørsell theraff, som er Smør och Korn, som Jon Mattsen och hans Foreldrene hagde opboritt theraf uti lang Tidt emodt en Contractks Liudelsse, som er giort emellom Her Palli Marsk oc Jon Wifferttsen;

och berette Jørgen Lycke, att hand och hans Syster haffuer nu fundit ythermere Bevisning uti samme Sagh endt handt tilstede hagde, ther vor Dom gick uti Nyeborigh, och uti Rette lagde en vor kiere Hr. Forfaders Koning Christen then fyrste Koning udi Danmarck aff thett Naffn, hans Dom, udgiffuitt under Datum Mcdlxxvij, lydendis, att Loduig Marsk och Jon Viffertsen vor skickitt udi Rette om Trette och Dele om nogen Jordt emellom Dyuelstrup Marck och Nørlundz Marck och syndenn thill Vynthønden paa Nør-Asbeck Marck, som Loduig sagde, at Jon hafde ladit gjøre Sandmends Thou paa och Laghefdt then Stundt, handt vor udi hans Naadis Thieneste och Forfald, och hans Naade forbudit haffde met sit opne Breff, att noger then Stundt skulle delle paa hans Godz, tha vor ther saa paasagt, att epherthi thet Sandemendtz Thou och Laghefft var giort modt hans Naadis Breff then Stundt han var uti hans Naadis Thieneste, tha bør thett at bliffue magttløsth och bør ey Sandmendene thisuerre att vere for thett Thoff eller therfor nogenn Skade att lide;

och mente Jørgen Lycke thermett att ville bevise, att thend Laghefdt och Sandmandtt-Breff, som Jon Mattsenn hagde forhuerffuit vor Dom epher, skulle vere dømpd døde och magttløsse, och mente therfor, att the Breffue icke burde att komme hans Syster thill Skade udi noger Maade, och meente, at epherthi vor Dom icke heller lyder videre, endt effther samme Jon Mattsens Heffder och gamble Sandtmendz Breffue, att then icke heller burde att komme hans Syster thill Skade; thi hand nu førde bedre Bevisning tilstede, endt hand tha hagde, oc berette, att hand paa sin Systers Vegne vor offuerbødig att ville fuldgjøre samme vor Dom, om Jon Mattsen ville uti Rette legge thett gamble Sandemendz Breff, hand therpaa haffuer, och Jon Mattsen thet icke vilde uti Rette legge, dog hans Dom thet formelder, at hand skall haffue epher sine gamble Lagheffder och Sandmendz Breffe; men berette, at Jons Mattsen hagde ladit tilfuldt Sandemend paa thet nye, som hagde gaaett hart indtt fore hans Systers Gaardt Nørlund, som handt menthe mett Urett;

ther till suarett Jon Mattsen, att thendt høgbemelte Koning Christians Dom, som Jørgen Lycke uti Rette lagde, syntis hannom icke saa nøyagtig att vere, att Jørgen Lycke kunde thermet threng hannom fra then vor Dom, handt uti thend Sagh haffuer; thy ther icke fandtes Indsegell for samme Dom, och uti Rette lagde Jon Mattsen vor egen Dom, som vor udgiffuit paa vort Slott Nyborig y thet neruerendis Aar, lydendis, att epherthi forne Eigendom altidt haffuer fuldt Jon Mattsens Foreldrene epher theris Laghefdt och Sandmendz Breffue, indtil Her Per Lycke lodtt suerie ther Markeskell emodt the gamble Sandemendtz Breffue, Jon Mattsen therpaa haffuer, tha bør forne Jon Mattsen och hans Arffuinge forne Eigendom att haffue, nyde, bruge och beholde then Stundt forne Jon Mattsens Heffder oc Sandemendz Breffue staar vedt Magtt, och thett forne Sandmendz Thog, som Her Per Lycke paa samme Eigendom haffuer laditt giort, icke at kome Jon Mattsen eller hans Arffuinge thill Schade

epther thenne Dag uti noget Maade; och mente Jon Mattsen therfor, att han-
 num burde samme Egendom att haffue och beholde, som hannom saa er til-
 dømt, och mente, att huis andre gamle fortaffte Breffue, som Jørgen Lyeke
 nu ville uti Rette frembere, icke burde att komme hannom thil Skade y noget
 Maade paa hans Egendom, och berette, att uti thenne neste forgangen Fegde
 hagde enn Tiurf, som vor Berthel Hørby uti Vesterrisis Plogmandt oc hede Per
 Andersen, och sagde sig att vere aff Skipper Clemendz Mendtt, hug(get) hans
 Skaff synder udi Brauelstrup och udtog hans Breffue och en Partt kaste y enn
 Ildt, och en Part borthog och forrøgte hannom fore, saa at han aldrih kand
 komme therhoss, blandt huilcke Breffue samme hans Sandmends Breff vor,
 som lyder mellom Nørlund oc Synder Dyffuelstrup, och therfor haffde handt
 laditt then hengdtt paa Kagitt uti vor Kiøbsted Aalborg, och for att hanom var
 saa hans gamle Sandmendz Breff frakomit, tha hagde hand laditt Sande-
 mendtt paa thett ny opkreffue, och the hagde udvist hanum the gamle Sand-
 mendz Skell, och meente thermet ingenn Uret att haffue giortt uti noget
 Maade,

mett mange flere Ordtt och Tale, thennom therom paa bode Sider emellom
 var. Tha epther Tiltale, Giensuar och Sagsenns Leilighet sagde vi saa att for
 Rette: Fyrst, att eptherthi ther findis ingen Indzege for then forne Høy. Ko-
 ningh Christians Dom, som Jørgen Lycke uti Rette lagde, tha bør then Dom
 icke att kome Jon Mattsen till Skade paa forne Egendom uti noget Maade, och
 eptherthi Jon Mattsen nu haffde icke tilstede thet gamle Sandmendz Breff,
 som er giortt emellom Nørlundt och Synder Dyuelstrup, epthersom hans the
 nye Sandemend er opkreffuidt och haffuer vist, att skulle vere Skell, tha er Jon
 Mattsen plictig att føre samme gamle Sandmendz-Breff tilstede nu paa Man-
 dag nestkommendis fem Uger paa Huornumherritztingh, eller och ther same
 Dag att giffue sin Logh sielff tolfte mett Ridermendz mendt, att hand same
 gamle Sandtmendz-Breff haffdt haffuer uti thenne neste forgangene Fegde,
 och att thett kom hannom fra uthen hans Ja, Mynde, Villige och Sambycke.
 Datum Hafniæ then Thisdag nest epther Sctorum Viti & Modesti Dag, uti wor
 egen Neruerelse, neruerendis os elskel. Johan Friis, vor Cantzeler, Hr. Anders
 Bille, Rither, Byrge Trolle, Oluff Munk, Eyller Rønou, Thage Thott, Claus
 Urne, Werner Pasbjerg och Hr. Lage Bragde, Rither, vore thro Mendth och
 Raadtt. 1553.

31. juli 1553

Tingsvidne af Hornum herred, mandag efter Skt. Olaus dag. Christen Jen-
 sen i Suldrup, herredsfoged, Lars Tamesen i Snorup, Mads Laursen i Guldbæk,
 Niels Abildgaard i Hyllested, Jens Gundesen i Højris og Chresten Skriver vid-
 ner, at Jon Madsen fik et vidne af 8 dannemænd, Laurs Tamesen i Snorup,
 Niels Abildgaard i Hyllested, Peder Jensen i Binderup, Jens Gundesen i Højris,
 Mads Laursen og Mads Pedersen i Guldbæk, Niels Flæsk og Tames Madsen i
 Byrsted, som vidnede, at de på tinget hørte ridemændene Jørgen Splid til Aars-
 levgaard og Peder Kruse til Kjellerup vidne, at de var på tinget som Jon Mad-
 sens lovhøring og hørte ham bekendtgøre på tinget sammen med riddermænd,

at tyven Peder Andersen i Grevens Fejde havde frastjålet ham et gammelt sandemændsbrev, som hans farfar Jon Viffertsen lod gøre om skel mellem Sønder Døvelstrup og Nørlund og anmeldte det at stå ved magt, så længe det håndhævedes efter loven. Se også 20.6.1553.

RA, perg. saml., godsarkiver, Torstedlund nr. 87. [7] segl. Påtegning på bagside: Iogen Matssen. 26 N~~o~~88, No 14. N=39, 14. L:I. Nr. 183. 1553.

Christen ienssen i Suldrup, domer tiill Huornum Herits ting, laurs tamissen ij Snordrup, mats laursen i guldbech, niels abildgordt ij høllested, iens gundes- sen ij høffriis oc chresten scriffuer gjør alle witterligt, at aar effter gudts byrdt Mdliij mandagen nest effter Olaiij rex dag pa forne ting war skickit Erlig oc velb.irdiige Mandts Jogen matssen tiil Torstedlund, som loglig esket oc fick et fult tings vijnde af otte lagfast danne mendt, som er Laurs tamessen i Snordrup, niels abildgordt ij høllested, p. ienssen i bijnderup, iens gundessen ij høffriis, mats laursen i guldbech, mats pssen ibid, niels flesk ij byrsted oc Tamis matssen ibid, Huilcke forne otte danne mendt ther alle samdirecteligen wonde pa theris gode tro siell oc sanden, att thij hørde oc soge same dag pa forne ting ij gode Erlig Ridemends mendt for thennom stanne, som var Erlig oc Velbyrdige mendt Jørgen Splijedt tiill Orsleffgordt oc peder Krusse tiill Kelderup, huilcke som vonde oc Kundgiorde, att thij var inden tingij oc var for forne Jogen matssen hans laghøringe oc the hørde oc soge, at hand gaff lag siel tijngende mettt gode Erlig rider mends mend lagtiid dag oc hordelige huad pa sijn høgeste Helgens eed oc siels hellighiedt wij sa made, at then gamelle sandmends breff, som hans forfader Jogen viffertsen loed gjøre emellom sønder døffuelstrup oc Nørlundt som Kongelige maists. dome formeller, thet var ij hans haffuendes vere indtiill nu siste i then forgangene feijde, tiill enn tijff ved naffuen peder anderssen stiall oc for røgte ham thette for emod hans viillije, jaa mijnde oc samtycke Oc melthi thij hans laghevdt sijn fuldt magt at bliffue sa lengij hun røgis for sijn tilbørdige domer. Datum ut vnder voris insegeller.

1. Chresten Jensen
i Suldrup, heredsfoged

2. Lars Thomsen
i Snorup

3. Mads Laursen
Guldbæk

27. september 1553

Viborg landsting. Landsdommer Erik Skram bekendtgør, at kannik Morten Hvas, i Viborg på vegne af Viborg domkapitel har tiltale mod Lars Sørensen i Ellidshøj og Lars Christensen i Volstrup og andre sandemænd i Hornum herred ang. deres markskel mellem Sønderholm og Nyrup mark i en trætte med Gabriel Gyldenstjerne til Restrup, hvor de har svoret noget jord fra kapitlet mod dets lovhævd og breve. Sandemændene stævnes til landstinget. Yderligere i sagen jf. omslaget i NLA: 20.6.1552, 27.7.1552? (Fejl?) 11.12.1553, 13.8.1554, 13.8.1554, 15.4.1556, 15.4.1556 og 8.10.1558. Morten Hvas fik 1542 Nyrup kannikedømme efter mester Splid Fasti, se 1542 uden dag.

NLA, C2-252. Viborg Bisp, udtagne breve nr. 403.

Erick Skram, Landsdomer ij Nøriutland, Giør Witterligt att for meg haffuer kientt och berett hederlig mandt, her morthen huas, Canick ij Wiborig, att hand haffuer tiiltalle tiill las sørrenssen ij Elidshøff, las Christensen ij Volstrup och theris med brødre Sandemendt ij huornumheritt for March-skiell the haffuer giortt Emellom sønderholm Och nyrup och suorit hanom fra jen egendom Emodtt Wiborig capittels heffuitt och breffuer, Saa och emodt Logen och Kon: matts. Recess som hand migner. Thij Steffner Jeg forne Sandmendtt mett theris Beuisning Sandmends breff och andre breffue, som thj ij thend sag Will nyde och wndgielle, att møde tiill Wiborig Lands Ting nest Landsting Epther thenne steffning er lest Att nyde och wndgielle huis the om loff och Rett Er, Saa framptt Jechj skall Rette epther huiss Beuisning tilsted komer. Dat. Wiborig ottensdag Nest epther Sanctij Morits dag Aar Mdliij.

2. oktober 1553

Otto Krumpen til Støttrup, ridder, Iver Lykke til Bonderup (fejl for Buderup, dvs. Buderupholm), Eskild Gøye til Gundeslev i Erik Krabbes sted, Jacob Brochenhus til Nakkebølle i Axel Iversens sted, Jørgen Mouridsen i Hans Stygges sted afsiger dom om markskel mellem Albæk mark og Karup, som de efter kongelig befaling har undersøgt, i sag mellem Jørgen Lykke til Overgaard på vegne af søsteren Kirsten Lykke til Nørlund på den ene side og Jon Madsen Viffert og Hornum herreds sandemænd på den anden side. Skellet, som 11 sandemænd afsagde pinsedag 1553 efter Jon Madsens begæring, erklæres for ugyldigt, da sandemændene har taget fejl af nogle veje ved Vintønden.

RA, perg. saml., Torstedlund gods, nr. 94. Papir. Rester af 5 adelssegl på papiret. Påtegning på bagsiden: Nr. 242. 1553. mackteløs dom, Offuer it dandemends tou. Wedel. Colding.

Wii effteherskrne Ottho Krompen Tiill Sckiøttherop, Ridder, Iffuer Løychij tiill Bonderup, Eskiill giøde tiill gunddetsløff tiill thaginds j Erik Krabis Stedt, Jacob brochenhus tiill nackebølle wdj axill iufferes stedt, Jørgenn mauriidsøn wdj hans Styggiis Stedt Giør witterlliigt medt thette wort obne breff Aar mdliij manddagenn nest epther santte mijchels dagh ware wij Effther Ko.n maists wor alder nadiigste Herris strenge Befallingh forsammelleds hous nørluund widt winthønen There hous adt grandske oc forffae eth marcheskiell, som sandemendt aff Hornom herridt nogen thidt siden forleijden giort hagde ij meldom asbeck march oc Karops ibd, om same marckeskiell war Saa Retfferdeuiigen giorth, som thedt seg burde ens som Høgmechte Ko.n maists Beffallings breff widformeller oc Indholder.

Tha møtthe for Oss Erliige oc wellbørdiige mandt Jørghenn Løyckij tiill Offuer gaardt paa sin Søsters frue Kirstins wegne tiill nørloundt paa then Eene oc Erlliige oc wellbørdiige mandt Joffuen mattssøn tiill Tosthelound oc sandemendtene aff Hornomheriidt paa thenn anden siide. Tha tiill thallede fornde Jørgen Løycke fornde sandmend oc berethe, at thij icke haffde giortt thedt macke skiell saa logligenn oc Retthliigen, som thedt foregoende epther Thedt gamel Sandemændsbreffs liudelse, som Joffen wiffertssenn hagde theno tiilfuldt, Huilchedt som Inholth oc formeller blant andre aasteder fram adt thenn

uesthre weij, som løber nest søndenn tiill win thønen oc ij Retthe lagde eth Sioffeens breff ij sin datthom mdlī pingins mandags wdt giffuedt, som xi danemendt haffuer gieffuedt beschreffuedt oc besegledt fraa theno Thedt thij waare wdmelth aff thingi Effther Reseesens liudelse adt grandske oc forffaarre nogre vej wedt win Thønnwnn, Tha fannde thii ij weije ligenndis nermere wedt win thønnen Vnder Thenn weij, som sandmendene haffuer sat stenn, medt flere ordt som same sionsbreff formelder oc wduisser.

Samelledis som gienge for oss xij gamelle agthe dannemendt oc wonde met Therris høegiisthe eedt oc oprackthe fingre paa Theris siells salighedt, som sagde segh aff theno at haffue mijnthe Wdj xl aar, some merre oc some mijndre, adt then grundt och Eijjgendum, som liiger nest sønden tiill wijn thønen, haffuer werredt brugth tiill nørlondt boude met skofhogs, Oldengield oc andeth Indt tiill win thønen oc saa op adt tiill Sortthe mousse.

Ther tiill suaarede Joffuenn matssønn oc mijnthe iche skulde finds. Tha Eskiid oc begieridt wij aff Joffuenn matssønn, om hand hafde nogir breffue oc beuisninge Thedt handt wilde lade læsse oc liude for oss.

Ther tiill suaariide handt, Thedt hans breffue stande alle bemelth wdj Ko.n maists. dom, som gick wdj wijborrige oc wilde ther Ingen andre breffue lade læse. Siiden thog wij alle sandmendene met oss paa thedt, adt wij wiille lade theno siellffuer seij Thedt thij iche hagde fuldt then Retthe weij, som liiger nest sønden wijdt winthønen, Oc tha grandgieffuelligen granskidt oc forfforre, adt thedt skiell som sandmendene giort hagde iche waath saa Rettferdeuiigen giordt, som oss siøgnes adt thedt bør wedt magth at werre. Tiil winnesbørdt Thrøcke wij worre signetther neden for thette wort obne breff. Datthom aar oc dag som forskreffnedt staar.

Omtrent 9.-14. oktober 1553

Joen Matzen citat Fru Kirstinne Christoffer Urnis for et Sandemændsbrev paa Duuelstrøp Mark, som hun lod bære i Rette mod ham og dermed forhindre de Sandemænd, ”som havde tilfældt imellom forne Sønder Duuelstrop og Nørlundz Mark”, at møde i Kolling Lørd, post Galli. Rel. Andres Barby. *Kancelliets Brevbøger, s. 262. Udl. i T. 4, 284 b. (U. St.)*

19. oktober 1553 (1)

Kongens retterting. Låsebrev til Niels Rosenkrantz til Halkær på 2 pergamentsbreve. Det ene et skøde fra Gertrud Maltesdr. Munk til Niels Rosenkrantz' hustrus far, Ove Vincentsen Lunge til Tirsbæk, på i Hornum herred 2 gårde og et bol og en mølle i Østrup, årlig skyld 6 ørte korn. 1 pund smør, skovsvin, gæsteri, dags gerning og andre små bede, 1 gård i Sønderup, årlig skyld 3 ørte korn, 1 pund smør og andre bede, Hyldals mølle, årlig skyld 2 skæpper mel hver uge, samt i Aars herred Dalgaard, årlig skyld 2 ørte korn samt 1 bol i Aars, årlig skyld 1 mark. Det andet en dom af Viborg landsting, at landsdommerne og flere gode mænd efter kgl. befaling har været forsamlet og har tildømt Niels Rosenkrantz mølle og gård i Østrup.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgningbog 1552-59, s. 433.

Till loess. Niels Rosenkrants till Halkier fick stadfestels breff offuer tuende pergaments breffue, Thet første ett skødebreff ~~paa pergament~~ mz fire hængendis Indsegell Wnder Datum Mdxiii lydends, att giertrud maltiss Dather haffde soldt, skøtt oc affhendt fra sigh och sine arffuinger och till Erlig och welbørdig mandtt Oue windsentig till Tirsbeck, forne Niels Rosenkrantzis høstruis fader, Och till hans arff.ge. ij gaarde och ith boell wti østrup mett ieth møllestedt alle fire wegne till marckemode, Inthet Wnder tagitt, Liggendis ij Huornum herret och schylder Aarligen aar wj ørte Korn, et pund smør, skoff Suin, giesteri och dages gierninge, Item en gaard ij Sønderup skyller iii ørte Korn, ett pund smør mett andre bede. Item Hølldals mølle ij same herrit skyller ii skiper miell huer uge. Item en gaard wij aars herrit kalles Daalgaardt skyller ii ørte Korn och et boell wtj aars skyller en mark huertt aar, som same skøde ydermer wduiser och Indholler. Item thet andit en landstings Dom Wnder Datum mdlm lyedendes, att Landsdomer mett mange flere gode mendtt aff wiborg Landsting ephther Kge. matt.s befaling forsamblt haffde tildømt forne Niels Rosenkrantz forne mølle och gaard mett møllested huoss østrupe ij Huornum herit ligendis handtt nu opbøgtt haffr mett allsine rettigheder friiheder och herlighed, saa och mett sin gamble Arrildts støffning effther hans adkom och Kongelige breffue effther som same Landstings dom ythermer wduiser och indholder :c Mz alle forne gods møllens des tilligelse Inthet wndtagittwij nogen maade. Datum Kolding 5. feria post lucas euang. 1553. (18.10.1553).

Niels Rosenkrants fick første dombreff till looss i then sag, Datum Kolding 6a feria post andrei aplj 1553. (1.12.1553). Niels Rosenkrants fick andet dombreff till looss i then sag, Datum Kolding 6a feria post epiphani dnj 1554. (12.1.1554). Niels Rosenkrants fick tredje dombreff till looss i then sag Datum Kolding 5a feria post reminisere 1554. (22.2.1554). Niels Rosenkrants fick fierde dombreff till looss i then sag Datum Kolding 5. feria post paasche 1554. (29.3.1554). Niels Rosenkrants fick almindelig steffning i then sag paa at eet aar och sex wgger sagen. Datum Kolding 5a feria post exaudi 1555. (30.5.1555). Niels Rosenkrants fick almindelig steffning ens sex wgers opsætelse i then sag. Datum Ottonia 5.ta feria post Michaelis 1555. (1.10.1555). Niels Rosenkrants fick loossbreff i then sag. Datum Langeskoff løgdagen post 1556.

19. oktober 1553 (2)

Christian 2. bekræfter Aarhus købstads ret til fiskeri og handel i Limfjorden. *NLA, Arkivalier før 1559, Fotografier af dok. 1412-1573, Aa 75.*

23. oktober 1553

Kolding, S. Seuerini ep. Dag. Til Bønderne i Himmersyssel og Vendsyssel. Da Ulvene gjøre Kongens Undersaatter i Nørrejutland stor Skade paa deres Kvæg, har Kongen befalet Jacob Brochenhus, Embedsmand paa Alborghus, paa belejlig Tid om Aaret at gjøre Jagt paa dem. Bønderne skulle derfor, naar og hvor Jacob Brochenhus tilsiger dem, møde med Vaaben og Væрге og Ulvefogderne, som han indsætter, lydige. Hvo som bliver hjemme eller ikke er Ulvefogden lydige, skal bøde 6 Mark til Kronen, hvis han er Kronens Tjener,

eller til sit Herskab, hvis han er Adelen Tjener, samt straffes som en ulydig. *Kancelliets Brevbøger, s. 266. T. 4, 290.*

25. oktober 1553

Aabent Brev, at Jon Matzen til Torstedlundt og Jyrge Lycke for sin Søster Fru Kirstiine Christoffer Urnis til Nørlundt have været for Kongens Retterting i Nærværelse af Kongen selv og de samme som ovfr. angaaende et Sandemændsbrev om et Markeskjel, som hendes Fader Hr. Peder Lycke havde taget paa Sønder Døufuelstrup, samt angaaende nogen Skade og Omkostning paa begge Sider. Da Trætten er meget vidtløftig, overdrager Kongen til Erich Banner, Hr. Otte Krumpen, Eriich Krabbe, Nils Lange, Erich Schram, Axel Juel og Anders Chrestensen til Quelstrup, at de Onsd. efter Paaskedag (28.3.1554) skulle forsamle sig paa den omstridte Ejendom og afsige en endelig Dom om alle Klagepunkterne. Hvad de bestemme, skal staa ved Magt; hvis de ikke blive enige, skal Flertallets Dom gjælde. *Kancelliets Brevbøger, s. 266. T. 4, 309 b.* Det åbne brev er formodentlig RA, perg. saml. Torstedlund gods nr. 100.

11. december 1553

Tingsvidne af Hornum herred, mandag efter Skt. Nikolaj dag ang. skel mellem Sønderholm og Nyrup, at der altid har været givet last og kære, når Nyrup mænd ville bruge jord øst for Brohøjvads vej.

Chresten Jensen i Suldrup, herredsfoged, Jens Nielsen i Hornum, Mads Laursen, Jep Jepsen, Peder Laursen og Chresten Jepsen i Guldbæk og Niels Skriver i Veggerby vidner, at Velbyrdige svend Jørgen Skriver fik vidne af Jens Nielsen i Hornum, Mads Lauridsen, Peder Pedersen, Peder Lauridsen, Michel Pedersen og Niels Mogensen i Guldbæk, Jens Jensen i Støvring og Peder Madsen i Moldbjerg, der vidnede at 3 sandmænd, Niels Laursen og Hans Jensen i Moldbjerg og Niels Brun i Ellidshøj vidnede, at Niels Laursen i Moldbjerg havde vidnet, at hans far var foged hos Jesper Daa og hans moder og søskende i 40 år, og han selv været foged i mere end 24 år for fru Kaas' og Jesper Daa (til Enggaard) og hans søskende, og at hans far sagde til ham, at da han var foged, nægtede han Nyrups mænd at bruge jord øst for Brunvadsvej og øst og syd for de gamle skelsten mellem Sønderholm og Taarup, og de blev tiltalt, hvis de alligevel gjorde det.

Desuden vidnede Hans Jensen i Moldbjerg på vegne af faderen, Jens Hansen, at faderen var herredsfoged i 20 år, og da var Jens Andersen ridefoged på Restrup og påtalte, hvis nogen brugte jord øst for Brunvadsvej og øst og syd for de gamle skelsten mellem Sønderholm og Taarup, og der var altid rejst tiltale, hvis de alligevel gjorde det. Han vidnede endelig, at det var 24 år siden, at faderen gik af som herredsfoged.

Niels Brun i Ellidshøj vidnede, at da hans far Jep Brun var herredsfoged, var sandmænd tilsagt til tov mellem Nyrup og Sønderholm, og han selv som skriver tilstede, og mester Jacob Krumpen var der også selv for at drøfte med sandemænd, som hans moder havde tilsagt, og han havde da sagt, at hvis hans tjenere brugte jord øst for Brohøjvads vej og øst og syd for de gamle skelsten mellem Sønderholm og Taarup, da var det på eget ansvar, og derpå

fulgte mester Jacob Krumpen ham til Restrup til fru Kaas. 3 dannemænd vidnede, at de har hørt af gamle dannemænd, at der har gået gæsteri og herredsgæld af Nystrup til Restrup. Endelig vidnede Hans Tysk og Peder Brun i Sønderholm, at de stævnedes Hr. Morten Hvas at møde Gabriel Gyldenstjerne på herredsting eller lade tage vidne imod ham.

NLA, Udtagne breve nr. 1238. Udtg. af Restrup gods, G141-1. Papir. [7] segl, ulæselige. Påtegning på bagside: No 50. Ett tingsvinde udgiff paa huornum heridts ting 1553 udviser Ath mange mends tid ... matte haffue Nogen brugligts med ... østenn och sønden til brun waad wey med miere formellendis mens liger til Restrup. Dok. omtalt i NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbreve 1763, nr. 50: Et tingsvidne udgivet af Hornum herrets Ting ang. Skiael imellem Sønderholm og Nystrup. Ao 1553.

Chresten Iensen i Suldrup, foget till huorn. hrs ting, Jens Nielsen i Huornm, mats laursen i guldbech, jep jepsen ibd, peder Laursen, Chresten jepsen ibid oc niels schriffuer i veggerby giøre alle witterligt meth thette wort obne breff, ath aar ephther guts byrd mdlilij mandag nesth efhter Sti nicolaj edp dagg war skicket for oss oc menige hrs. mend som then dagg tingg søgthe welbørdige suend Jørgen Schriffuer, huilcken esket oc fick et fuldt tings winde aff viij Laffasthe dandemend, som var Jens nielsen i huornm, mats Laurissen i guldbech, peder pedersen ibd., peder Lauridsen ibd., michel persen ibd, niels mogensen ibid, Jens jensen i Støu(ring) oc p. matsen i molbier, huilcke forne viij danemend vonde alle samdrete ligt med helgens eed oc opragte fingre, ath the saa oc hørde same dagg pa forne tingg iij sandmend for them stande, som war niels Laursen i molbier, hans Jensen ibid och niels brun i elledshøff, huilcke forne iij dandemend the vond for oss med opragte fenggr oc helgens eed, at thette vonde niels Laursen i molbier, at hans fadher war Jesper Daass och hans madhers oc søskind fogiith ii xl samfeld aar, oc sidhen haffuer hand sielffuer verith fru Kaasis oc jesper daaae oc hans søskind fogit ij xxiiij samfeld aar oc miere, Oc er hanem fuldwitherligg och hans fadher saggde for hanem ath althen stund hand var thr fogiit, ath hand formenigth the nystrup mend ville haffue noghen brugning østen til brunvadiths weij oc siden østen och søndher fraa thil gamel skielsten, som stander emellom søndholm oc torup tha haff hand thes last oc klauge paa, och aldrig thi haffde thedt ij hand oc loffligt heller ij noghen brugg ij noghen made. tisligste haffuer hand oc sidhen giffen last oc Kier pa huilcke tiid, som thij haffuer brugith offuer som forscreffuit standh, althen stund hand haffuer værith fru Kaasis, Jesper daae oc hans søskind fogiith, Och er hanem oc fuldwitherligg ij sandhed, ath huem som the er befundigt haff thet haffuet brugiith østen och søndhen offuer the gamel skielsten, tha er tøssig tagith fraa thenem, och huem som borth førth haffuer, tha haffuer tiji restrop thr for ... huilk logen offuer gaaiith.

tisligste vond och bestodt Hans Jensen ij molbier paa hans faders Jenss hanssens vegne och her i dagg inden tinghi, ath hanss fader var heritsfoget ij xx samfelds aar, och tha var jens anderssen ridefoget tiil ræstrup, oc gaff Lasth och Kier paa ij lige made ffor huiss brugningg, som thj brugit østen til broffhøffe vad veij och sidhen østen och sønden offuer thij gamel (~~sten~~) skielstien, som stander emellom søndhollum oc torup, oc huem thr er beffundith

huor the haffuer brugith søndhen och østen thij gamel skielstien, tha er thij tiiltalith ther for och enten opfests eller forundhen ther fore. tisligste er forne och sielfuer fuldwitherligt thet och huem, som haffuer brugit och befundhen ther medt the er loulig fraa these tageth, oc huem som borth førsh haffuer, tha haffuer thij først op thed forne(~~overstreg~~) Och er the vel offuer xxiiij aar sidhen, ath hans fader bleff aff med fogdii.

och tesligst vond oc bestod niels brun i Ellshøff och same dag hier Inden tinghii, ath then tiid jep brun var hr. foged tha var sandmendt tilkreffuit emellom nyrop oc sønderhollm, tha var hand schriffuer paa marcken med hans fader same dagg, och tha var her mogens gyldenstiern og same dagg paa marcken, som sandme. skulle gjøre thier thouff, och er them och fuld vitherligt, oc mesther Jacob Krumpen var och sielffuer ther paa marcken same dagh, tha begierth forne mesther Jacob Krumpen, ath han ville offuer giffuith med sandmendt, som hanss modher haffde ladith kreffuidt ther emellom nyrop och sønderhollm hand ville loue oc segge hijnd oc hanem tiil, ath ther som thes befand, ath hanss tiener brugte noggen brugningg østen brofhøffde vads veij och sidhen østen oc søndhen offuer thii gamel skielsten, som stander emellom sønderholum oc torup, tha skulle thet vere Indh ij thes eggen reth, oc thr paa fuldt mesther Jacob Krumpen hannem tiil ræstrup till fru Kaasis. Och vonde forne iij dandemend, ath thij haffuer giordt aff sagdt och gamble dandemend, ath ther haver gaaith gesterij och herrisgieltdt aff nyrop tiil ræstrup. the och wonde och tiilstod same dagg for tingsdom hanss tysk ij sønderholum oc peder brun ibid, ath the mundeligen steffnith her morthen huas ath møde til forne hrs tingg erligg oc velbyrdigg mand gabriel guldenstiern eller lade taghe vinde emod hanem. in cuij rei ... usa su theste impressa.

1554 (1)

Eet Tingsvidne ang: at Dannesøe fiskerie har været et frit fiskerie for Alle og Enhver: Udstæd af Hornum-herretz Ting Aar 1554.

NLA, Restrup gods, G141-1, Design. over adkomstbr., nr. 2, (1763).

1554 (2)

Mageskifte mellem Peder Kruse til Kjellerup og hans svoger Albert Maltesen (Viffert) til Møllerup, der får gården Fløe i Gravlev sogn, som Lars Jensen og Niels Jensen har, årlig landgilde 3 ørte korn, 2 pund smør, 1 skovsvin med andre små beder. Peder Kruse får en gård i Øls sogn og by i Hindsted herred. Han beder Erik Steen til Tostrup, sin broder Enevold Kruse til Vingegaard, sin hustrus broder Baltzer Maltesen (Viffert) til Rebstrup og borgmester Søren Christensen i Hobro at medbesegle med sig.

RA, seddelregistratur, godsarkiver, Torstedlund nr. 107.

7. februar 1554

Rettertingsdom i sag mellem Iver Krabbe til Østergaard og Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund på den ene side og på den anden side og Anders Pedersen i Tyrrestrup på han egen og alle Peder Ebbesens arvingers vegne på den anden side. I sagen refereres et gammelt tingsvidne af 1479 ang. Vesløs. Det

antages, at det drejer sig om Tyrrestrup i Bislev sogn.

RA, Herredagsdombog 1549-57 Bl. 256a. Rep. II, nr. 4535.

27. april 1554

Befaling til Jacop Brochenhus paa Aalborg (eller Slotsskriveren i hans Fraværelse) at levere Anders Jude, Kongens Salter i Nybe, 3000 Mark danske eller saa meget, der behøves til salteriets Behov. Udt. i T. 4, 397.

Kancelliets Brevbøger, s. 311.

1. juni 1554

Aabent Brev, Fredag post Urbani at, da Hr. Anders, Abbed i Viidskyldt Kloster, agter at oprykke Fiskeriet til en Gaard under Klosteret, kaldet Vesteriis, som skyder paa Lymfiourden", eftersom man ikke kan drage med Vaad og andre Garn der, men frygter for, at andre skulle gjøre ham Hinder derpaa, naar han har haft Bekostning med Oprydningen, saa overdrages Fiskeriet der med Vaad, Ruser og andre Garn ham og hans Eftermænd, hvis han kan udføre Oprydningen. *Kanc. Brevb., s. 317. R. 6, 329 b. Tr.: Danske Magazin I, s. 152.*

13. august 1554 (1)

Erik Krabbe til Bustrup, Jacob Brochenhus til Damsbo, Oluf Glob til Nørgaard og Thames Bildt i Hassing bevidner, at de efter kongens befaling har været på et markskel mellem Nyrup og Sønderholm, og at de da afhørte to stævningsmænd fra Nyrup, nemlig Niels Winther og Thames Clementsen. Stævningsmændene afhøres om, hvor og hvornår de havde stævnet Jep Fynbo, der var foged for Gabriel Gyldenstjerne til Restrup, i sag om markskellet rejst af kannik Morten Hvas i Viborg, i hvilken sag stævningsmændene havde vidnet ved Viborg landsting. Det konstateres, at stævningsmændene ikke er enige om, hvornår de havde stævnet. Morten Hvas er sikkert præsten ved Sortebrødre kirke i Viborg. (Gjerding, s. 161).

NLA, Udtagne breve, nr. 1236. Udtg. af Restrup gods, NLA, G141-1. Papir. [3 segl]. Påskrift på bagside: No 158. No 34 og 1050 (overstreget).

Wij ephtherskr. ne Erick Krabbe till Bustrup, Jacob Brochenhus till damsbaa, Oluff glob till Nørgaard, och Thammes bijlde ij hassing gjør wijtterligt mett thette wort obne reff, att aar ephther gudts byrdt Mdliij then mandag nest ephther Sct laurits dag, ther war paa thett marckskiell emellom Sønderholm, och Nyrup ephther Konij. Mts. befaling, tha attspurde wij these epherskrne tow mendt, som thr Niels wijnter wdj Nyrup, och Thamis Clementsen wdj sammestedt, om the war the tow mendt, ther haffde wondet for landstings dom, thennom att haffue gijffuet worsæl, for ett aff the wintis byrdt her Morthen huass Canik wdj wijborrig haffde tagett, tha sagde the Jaa, Thaa forhørde wij samme tow mendt, huar wdij Vaar, som haffde wundet till landsting, for landsdommer, att the haffde gijffuett paa en dag gabriell gyllenstierns fogit Jep fiønbaa lofflig wardsell, for wiiitnis byrdt, som forne Morthen hafde tagit paa thet marckskiell, som forne gabriell och her Morthen om trætter. Tha attspurde wij først Niels Wijntter ufor suar, och huadts dag, hand gavde gabriell gyllenstierns fogit Jep

fiønsbaa then waarsel, hand hafuor wonditt paa till landsting. Tha sagde hand att hand gaude hannom then warsell neden for broen paa Restrup then Søndag nest for Sct Hans dag, Tha nest spurde wij Thammes Clementsen huor och huad dag hand gaff gabriell gyllenstierns fogitt Jep fiønboo warsel, mett forne Niels winter for forne wintis byrtd, Tha sagde hand seg att haffur gijffuett Jep fiønboo warsel paa Restrup offuer for broen wijdt thenn store nye huss, then fredag nest for Sct Hans dag. Saa fuld theris wintessbyrtd icke att igen the havde for oss ij dag met thet thr tilforn haffde wundet, och thil fult till landsting, Tijll ydermiere wtnisbijrtd, att wij hafuer hørdt samme mendt saa wonndt for oss, thett winde wij mett wore signetter. Datum ut supra.

13. august 1554 (2)

Gode mænds brev, at afgørelse af trætte mellem Gabriel Gyldenstjerne til Restrup og Anders von Barbys svend, Mourits Hansen, om markskel mellem Nørholm by og birk og Restrup mark er opsat indtil videre.

NLA, Udtagne breve nr. 1237. Udtg. af Restrup gods, G141-1. Papir, [3] segl. Påtegning: No. 3, No 14, No. 124. Thette breff bleff lest paa nørholums birck thing fredag nest ept. sct dag mdluiij. Breff gode Mends for-drag, att den trette imellom Restrup, Sønderholm och Nørholems bye och birck schulle opsetnis indtil dj heritsdom Aff Ma: Krig for och Saa til videre giøres.

Wij ephtherne Erick Krabbe til Bustrup, Albrijt Skiell till giennerup och Jacob Brochenhus till damsbaa, Kiendes och gjør Wijtterligt mett thette wort obne bref, att wij haffue nu forhandlitt thet saa emellom Erlig och welbyrdige mandt gabriell gyllenstiern till Refstrup paa then enne, och Andres von Barbys Suendt, mourits hansen, paa then anden Sijde, om then trette, som thenom emellom thr, om ett marckeskiell, emellom Nørholum bye och birck, och Restrup marck, som the om trette, att ephtherthj begge parterne, och somme aff oss som skulle were offuer samme grandske, thr forhimnderett wdj kon: Maijsts forfaldtt, at skieth were wdj then herredag, nu ij otthense att samme sag och trette altingst opstaa till guds wijll beggj parterne, och wij ander komme aff samme Kon: Maijst. forfaldt igien, och samme sag blijffuer the paa thet nye ephther Kon: Maijsts befaling loffligen stefnidt, och mendt af Nørholum wij att beware thennom, mett nogen aff ther eijendom, the om trette, før samme sag blijffuer oc weret op the Kon: Maijst. befaling. Till yderis wtnesbyrtd trijker wij wore Signetter neden paa thette wort obne breff. Datum Restrup mandag nest ephther lawrentij martijris Aar 1554.

14. august 1554

Otto Krumpen til Høybygaard, Erik Krabbe til Bustrup, Niels Lange til Kærsgaard, Holger Rosenkrantz til Boller, Erik Skram til Tjele, Axel Juel til Villestrup og Anders Christensen (Sandberg) til Kvelstrup afsiger tirsdag efter Sct. Laurids dag efter kgl. befaling dom i sag mellem Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund og Kirsten Lykke til Nørlund om ejendomsret til Døvelstrup, det halve af Vintønden og et skovstykke syd og nord herfor. Efter granskning af dokumenter, gamle som nye, hvoraf nogle var i strid med hinanden, fastlægges, at skellet går fra en sten, som står nord i Sortemose, vest derfra og ret nord

til Vintønden, vestpå i Vintønden midt i åen til Jon Madsens humlegård begynder, syd om humlegården til det sydvestligste hjørnegærde, nordpå til de gamle skelsten, langs skelstenene nordpå ud i Døvelstrup vad, vestpå til den gamle grøft, som fru Kirsten nu har fornyet med et dige, vestpå langs diget til Haverslev mark begynder. Ejendom nord for skellet tilhører Jon Madsen, syd for Kirsten Lykke.

RA, perg. saml., Torstedlund gods, nr. 104. Perg. [9] adelssegl. Påegning på bagsiden: Lest Paa Hornum herrits ting den 28 Januarij Anno 1622. Lest Paa marcken for sionismendene den 23. februarij Ano 1622. Lest paa Aars herrits Thing thend 26. februarij 1622. Lest paa Aars herritsthing som Snapst-hing paafald thend 7. Januarij førend Sions Mend hiemlidt Ao 1623. Lest paa Hurnom herrits ting then 3 dag aar 1623. Lest paa aastederne for sionsmendene thend 29 Martij Anno 1623. Lest paa hornum herrits ting thend 24. majj 1623. Lest paa Hornum herritsting thend ... 1625. Torstedl. 50. 1554. Nr. 5. Nr. 15. Nr. 45. Nr. 156. L.I.

Wij ephtherne Her Ottho Krompen till Høybyegordt, Ridder, Erik Krabbe till Bustrup, Niels Lange till Kiærgordt, Holger Rosenkrants till Boller, Erik Skram till Tielle, Axell Jull Wijllestrup och Anders Crestenssen til Quelstrup, gjør alle wijtterligt mett thette wort obne breff, att aar ephther gudts byrdt Mdliij then tisdag nest ephther Sti. Laurits dag, tha waare wij ephther Kon's Maits. waar aller nadigste herres befaling forsamblitt paa nogen trette och wenighedt, som waar emellom Erlig och Welbyrdig mandt Jogen Matssen till Torstelundt paa then enne, och Erlig och Welbyrdige quinde frue Kijrstin lykkesdatter till Nøørlundt, paa then anden sijde, for een ejendom Kallis dyuelstrup och halff Wijntønden, mett ijtt støcki skoufue sønder ther huos ligendis, och ijtt Kiær ther norden fraa. Thisligste for kuorn och afgrøde aff samme ejendom, och for Kost och tering aff thennom for samme sag och trette emellom giordt ehr. Tha grandtgjfueligen grandskede och forfore wij alle forne lejligheder, om samme ejendomme och tretter. Och tha fandis ther paa buode sijder attskijllige breffue, kongedomme, laughefder, sandmendts brefue, stockene-fuendt, tingswinthner, och andre brefue, buode gamble och nye, lydendis paa samme ejendom, dog een partt lydte emodt huer andre, ephtherthj Kon. Maits. befaling formelder thett wij skulle haffue fuldmacht, wdij samme sag och trette till mijnde eller rette.

Tha ephther beggj partherns fuldbørtd, wijlgie och samtøcke endeligen till een fuldkommelig ende, forligte och fordrage wij thenom, om alle forne tretter, och gjorde thennom ijtt rett endeligt skiell emellom alle forne ejendomme och aasteder, som the om trette ij saa maade. Detthe ephtherne skall were rett skiell ther emellom. Først fraa then stien, som staar norden ij Suortemosse och saa westijr ther fraa och rett nøør att Wijntønden, och saa westijr att Wijntønden att mijtt strømme till Jogen Matssens gamble gardt widt tager och saa sønden om samme hamble gardt till samme hamble- gardts westijrste och sønderste hørne giærde, och saa ther fraa nøør att, till the gamble skielstien, och saa ther fraa mett samme skielstien nøør wdj dyuelstrup waijdt, Saa westijr op fraa samme waijdt och till then gamble grøfft, som frue Kijrstin nu haffuer mett ett nye dijjge och grøft ladit fornye, och saa westijr op mett samme nye dijjge

och grøft till thett westijrste hiørne aff samme dijjge, som harsløff marck wedt tager.

Thesse forne aasteder skall were och bliffue till ewig tijd wigien kallind marckeskiell for thennom och theris arfuinge emellom forne eijendomme och tretter som høgbemelte Kon. Maits. befaling paa lydde. Och huis Jordt, skoufue och eijndom, som ther finds norden for forne marckeskiell, skall were och bliffue till Jogen Matssen och hans arfuinge, Och alltt huis ther finds sønden fraa skall were och bliffue huoss frue Kijrstin lyckesdatter och finds och finne, vden all wijdr trette och forfølgning paa anthen sijder wdj nogen maade. Och ther till met skall alle huis brefue, som the paa anthen sijder hafuer saa wijtt som the forne eijendomme och tretter ehr anrørinds, eij komme thennom eller theris arfuinge paa anthen sijder till hinder eller skade epther thenne dag, wdj nogen maade paa forne eijendomme. Och her mett bleffue the ij alle maade saa endeligen forligte och fordragen uden allit wijer paa eller forfølgning ij thesse sager epther thenne dag ij nogen maade epther som forskreufnit staar. Tijll ydermier witnisbydt, att thet saa ij alle maade (skjult under plica) Jogen Matssen och frue Kijrstin lyckesdatter egne. Datu ... et loco ut Supra.

21. november 1554

Oprejsningsbrev for Jens Olufsen og Niels Jensen i Svenstrup, Knud Nielsen i Hæsum, Lars Christensen i Volstrup, Lars Sørensen Ellidshøj og Christen Justsen i Suldrup, som er gjort nederfældige for et sandemændstov, de gjorde på Nyrop mark, og som nu har optinget til Jacob Brockenhus, embedsmand på Aalborghus. Rel. Jacob Brockenhusse.

Kancelliets Brevbøger, s. 353. Udtog i T4, 471 (U. St.).

9. februar 1555

Livbrev for Hr. Christiern Friis, Ridder paa Sibber Kloster, som han selv har i Væрге, samt paa Kronens gods i Liungsø og i Skifue Sogn i Vendsøssel, som han har i Forlening. Med de sædvanlige Bestemmelser ang. Gods, Bønder, Jagt og Skove. *Kancelliets Brevbøger, s. 360. Rex m. p. subscr. R. 6, 346b.*

1555

Christen Poulsen Borch præst i Aarestrup-Buderup-Gravlev, prior i Hospitalet i Aalborg underskrev en vidisse af en anordning af 8.6.1552 om kirkegårde, kirkeværger og kirkeregnskaber i Viborg stift sammen med andre sognepæster. *Rørdam, Danmarks Kirkelove bind 3, s. 554.*

9. maj 1555 (1)

Vdj Hornumherrit, sogneprestenn tilh Suenstrup oc Elliszhøye skall aarligen giffue tiill Gesterij fire marck oc icke mere, epther thij at Gugh sogne kircke er affbrott. Samtneledis skall hand beholde ett boell, som er byggit aff prestegardens eyendom, vnder hans plough, oc ther aff giffue till wort slott Aahborghus arligenn saadan skyld, som ther pleyer aff att gaee.

H. F. Rørdam, Danske Kirkelove I, s. 449.

9. maj 1555 (2)

Gavebrev til sognepræsteembedet til Svenstrup og Ellidshøj på 1 bol, som er bygget af præstegårdsjorden, mod sædvanlig skyld til Aalborg slot.

Kronens Skøder, s. 48.

11. juli 1555

Anordning af 8. juni 1552 om kirkegårde, kirkeværger og kirkeregnskaber i Viborg stift. I Aalborg bispearkiv en vidisse heraf udstedt i Juelstrup, S. Kjelds dag 1555, af præsterne: Christen Poulsen, prior i Hospitalet i Aalborg og provst i Hornum h., Hans Christensen, sognepræst til Veggerby, Jens Stinger, sognepræst til Nørholm, Ezechi (Eske) Ibsen, sognepræst til Hornum, Christen Jensen, sognepræst til Ellidshøj, Jens Nielsen, sognepræst i Nibe-Vokslev, Christen Christensen, kapellan til Sønderup, og Christen Jensen, sognepræst sammesteds. *H. F. Rørdam, Danmarks Kirkelove III, s. 554.*

19. juli 1555

Vidne af Nørholm birketing, fredag før Marie Magdalene dag. Nørholm mænd lovede, at holde kvæget borte fra Restrup kær og endel.

Mads Mouridsen, birkedommer i Nørholm birketing, Mads Nielsen, Søren Andersen og Chresten Jebsen i Nørholm udsteder tingsvidne, at beskeden svend Lars Grøn på Restrup fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Mads Nielsen, Terkel Jensen, Søren Clemedsen, Mads Fur, Jens Nielsen, Christen Michelsen, Søren Sørensen og Anders Jensen i Nørholm, der vidnede, at de samme dag på tinget hørte Søren Jebsen og Jep Mortensen, Peder Clemidsen, Chresten Ibsen, Poul Tamesen, Jep Poulsen og Lars Bonde i Nørholm, der samme dag stod for tingsdom og tog i Lars Grøns hånd og lovede at deres kvæg ikke mere skulle komme i Restrup kære eller endel.

NLA, Udtagne breve, nr. 1235, udgt. af Restrup gods, G141-1. [4] segl i grønt lak, konserveret ved overdækning med japanpapir. Aflæst i aftryk i plica. 1. Mads Mouridsen i Nørholm, birkefoged, 2. Mads Nielsen i Nørholm, 3. Søren Andersen i Nørholm. 4. Chresten Jebsen i Nørholm.

Mats muoridssen, domr paa nørholm birck ting, mats nielssen ibd, seuren anderssen och Chresten Jebssen ibd mz thet wort one breff sub anno Dmi. mdlv then fredag nest for s marij magdalene dag paa forne ting war skickitt for oss och flere dande mendth, som ther tiil steij ware besken suend las grøn pa restrup, thr loffeligen bedh och fick et fvolt tings witne Aff viii troff dande mendth, som er mats nielssen ij nørholm, terkilt Jenssen ibd, Seuren clemitsen, ibd, mats fuer, Jens nielssen, Christen mickelssen Seuren Seuren oc andiis Jenssen ibd, Thesse forne viii dande mend Alle Samdirectligen wonne paa theris gode troff Sell och rette Sandhied, attij saa och hørde same dag paa forne tingfor them stande tesse ephther schreffuene mend, som er Seuren, ... Jeibsen ij nørholm, Jep morthensen ibd, p clemidssen, Chresten ibssen, pouel thamessen, ep poullssen och las buund ibd. huilcke fforne mend, som stande for en tings dom same dag och toff ij forne las grøns hand oc loffued oc sauede, at theriis femon skulle icke kome ij restrup Kier heller endiell mz thijeriis wind heller willij unden thij haude thz ij miinte. Att saa gick och ffore ij sandhied

som fore stoer schreffued ladr wij trøke wor Indsegill neden paa the wort obne breff.

1. Mads Mouridsen i Nørholm, birkefoged

2. Mads Nielsen i Nørholm

3. Søren Andersen i Nørholm

4. Christen Jebsen i Nørholm

Omtrent 13.-18. september 1555

Befaling, foranlediget af Fru Kirstene, Gabriels Efterleverske, til Hr. Otte Krumpen, Iuer Krabbe, Erick Krabbe og Otte Brade paa Kongens Vegne samt Albrit Skel, Jost Høg, Jørgen Splid og Mons Jul, at de skulle gjøre Markeskjel mellem Neurup og Synderholm og tage Sandemænd til sig; de skulle stævne de Breve og Lovhævder, som haves paa begge Sider, for sig og sørge for, at den Adkomst, som Hr. Morten har, kommer tilstede. *Kancelliets Brevbøger, s. 395.*

14. september 1555

I sag 18.12.1591 ved Nibe birketing mellem Niels Jonsen Viffert til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et vidne, at Jens Vognsen i Byrsted på vegne af Niels Jonsen spurgte, om nogen havde set Hans Bartskeer og Erik Madsen tilføje hinanden sår.

Ith things Winde aff forne Nibe ting Wnder datum 1555 løffuerdagen som Hellig Kors Dag paa faldt, Otte mand Wondett haffuer, the Jenns Wogenssen ij Byerdsted paa Sinn hossbundis Wegenne Erlig och Welbiørdig Svend Niels Joenssen thill thorstedlund och Adt spuarde thend Miennige mand, om ther War Nogen Mannd thr haffde Seet hanns Bardskier och Erik matsen Adt hafue giort huar Anndre Nogenn Saar eller skaade, thr thill suarde the thaa thill stede War, Adt thi the Icke seet haffr i Nogen maade.

1556?

Brev af Hornum herreds ting, at Jørgen Prip til Pandum havde fordelt Niels Brun i Harinde (Harrild i Vokslev sogn) for hovedgæld og faldsmål, for at have ladet grave grøn..... og tørv i Pandum mark og ladet sit fæ nedtræde noget eng. Genbrev i sagen 12. februar. *RA, Rigens Forfølgningsbog 1552-59, fol. 527 jf. Adkomstreg.*

1556 (1)

Dom af Hornum h., at stenshug (?tyveri af sten eller slag med sten) bødes 6 mk. *ÆA III, s. 64, Register paa breffue paa Olborghusz anno 1578, O12.*

En tingsdom aff Huornumherritzing, at for stenshug schall bødis sex marck. 1556.

1556 (2)

Morten Jensen i Siem vedgår, at fru Ingers og Chresten Jensen i Suldrups gæsteri var 10 heste, da han var Axel Juels kok og det samme i Oluf Munk tid. Der er uden tvivl tale om Inger Jepsdr. (Benderup) og svigersønnen, herredsfoged i Hornum herred, Chresten Jensen. Axel Juel til Villestrup var lensmand på Aalborghus 1536-50 og efterfulgtes af Oluf Munk.

EA III, s. 65, 1556, P3.

Morten Jensen j Siem breff och bekiendellsze, at thend tiid hand wor Axel Juls køgemester, tha hollt høstru Inge i Suldrup och Chresten Jensen samme stedz x heste till giesterij och siden j lige maade i Olluff Munckis tiidt.

1556 (3)

Gode mænds granskning, som de var udmeldt af landstinget til at udføre i strid mellem Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund på den ene og Erik Madsen og Rasmus Lauridsen på den anden side vedr. huse i Nibe. Fremlagt i sag 28.3.1573, se denne dato. Se også 18.7 og 27.10.1556.

Thisligste fremlagde itt Erlig och Welbyrdige Salig Hr. Erich Skram till Deijdbierglund, Gregs. Vlstands met fler ther grandskning Aff aar mdlv Vdgangit, att the Var tagen aff Viborg landsting att skulle grandske och forfare om nogen hussteder ij Nibe, som Jogen Madssen, Erick madssen och rasmus lauridssen omtuiste, tha grandski, forfuore och saa the tho huss steder, som Erick matssen och rasmus lauridssen sielf wid Kiend atuere the huss sted som, Var Komen fraa Ø closter, och atuere the huss och ejndom, som Jogen madssen, Erick madssen och rasmus lauridssen omtretr, och ickj forne Erick madssen och rasmus lauridssen att Kunde beuisse met Priors aff Ø closters gaffuebreff och ickj hid met biscop stiigt aff borglum tilladelse boff at p becke biesp var fler huss sted giffuidh wedt ett huss stedt, som maltj maurssens skiøde paa liuder.

1556 (4)

Christen Poulsen præst i Aarestrup-Buderup-Gravlev, prior i Hospitalet i Aalborg anlagde sag mod Mogens Pedersen Remmesnidens søn i Aalborg, der var i hans tjeneste og havde beligget hans tjenestepige Anne Andersdr, der var betroet lås og lukkelse. Sagen nævnes 1557 i en anden landstingsdom Reitzel-Nielsen, Danske Domme 2, s. 79 og 95

23. marts 1556

Kongens retterting. Jørgen Prip til Pandum havde tingsvidne af Hornum herredssting, at han havde fordelt Niels Brun i Harrild for hovedgæld og faldsmål, fordi han havde gravet tørv i Pandum mark og drevet kvæg i hans mark og eng. Endvidere havde han brev af Viborg landsting derom.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgningssbog 1552-59, s. 527.

Jørgen prip till panumgrd. hagde breff aff Huornum Heritsting lydends, att hand ther hagde ladit fordele Niels Brun i Harim for hoffuitsgiel oc faldsmaall for hand hagde graffuit grønnd iord och tøre ij panum marck och disligste for voldrift hand haffde dreffuit ij forne marck och ladit hans fed nød træde forne

Jørgen pripis engj. Thisligste hagde handt breff af Wiborg landsting. Ther effter fick handt xv dages breff, Datum langesøe die prisce virginis, x dages breff, Datum ibid Sabato post dorothe virginis, v dages breff Datum ibid die theodor. pres. 1556. (23.3.1556).

Niels Bruns budt Thog genbreff i thend sag Datum Haffnia 4a feria post theodor. 1556. (27.3.1556).

15. april 1556

Gode mænds brev om skel mellem Restrup og Nørholm. Se også 16.4.1556.

NLA, perg. saml. Oprindeligt i Restrup godsarkiv. Perg. [8] segl. Påtegn. på bagside: No. 1052. B. the breff er lesth paa huor. m. hrs. tingh mandag nest ephther søndaggen misericordia dag ano dm. mdlwj. Thette breff er lest paa Nørholm bircketing fridag nest effter søndag miserjcordja dag Anno dej mdlwj. Stærkt beskadiget, store del mangler. Enkelte manglende ord eller endelser angives med prikker, manglende dele af linier og sider angives i parentes med ca. omfang). Manglende ord der med sikkerhed identificeres ud fra sammenhæng angives i parentes.

Wij ephterskr. Otthe Kromp (½ linie) Krabbe till Bustrup, (½ linie) (Al)briitt Skiell till hamme(lmose) (½ linie) -strup, Jost høg till Wang... (½ linie) gardt och Mogens Jull till (½ linie) -ligt mett thette Wort ob(ne breff) ...børdt, Mdl paa thett f... (½ linie) -moto genitj Søndag th.. (½ linie) War aller naadigste he.. (½ linie) marckskill emellom ... (½ linie) marck, som Erlig (½ linie) gabriell gyllenstierns (½ linie) thenn enne, och Erlig (½ linie) domproust Wdij Wij(borig) (½ linie) trette. Thaa møtte (½ linie) icke till (½ linie) (½ side) ... (⅜ linie) mett kuoll och samme stien, saa lige nøøru... (½ linie) Suore the till Restrup paa then øster sijde, som (½ linie) .. net och stablitt, och till Nørholm paa then (½ linie)

Thisligste ett andit sandtmendts breff (½ linie) till hornum herritsting aar mdlx paa thet (½ linie) nhs, att sandtmendt wdij forne herrit kund(giorde) (½ linie) sagde theris toff, som the ware tilldømt (½ linie) landtsting att fornije thet gamble skiell (½ linie) gjort waar emellom Restrup och Nøørholm, (½ linie) maade stadfeste the thet gamble skiell (½ linie) och opsatte enn stien, och saa rett nøør (½ linie) den, lige ephther thet gamble sandtmendhts (½ linie), paa then øster sijde till Restrup, och (½ linie) sijde till Nøørholm, thette Kundgiorde the (½ linie) skiell emellom forne Restrup, och Nøør(holm) (½ linie) samme sandtmendts breff fornyet (½ linie) gamble san(dmen)dts toff ephther (½ linie) tilfinde ...mpt, for.... halings gaardt ij Restrup Kiær (½ linie) gijfuit last och Kiære oppaa, aa (½ linie) herritsting, sijden marckskiell (½ linie) Sønderholm och Nøørholm, M.... (½ linie) Nøørholms bircketing, wnder sa (½ linie) ij forne mening, som thette forne (½ linie) -nest laedt the lese tuenne for (½ linie) hutt till hornum herrits ting, (½ linie) Mdl, thett andet aarr Mdliij, (½ linie) Welbørdige mandt gabriell gyllens (½ linie) hafuer loffflig wdij tre samfulde ting, (½ linie) Nøørholms mendt, att bruge nogen brug (¼ linie) gammell tijdt, emellom Restrup, och Nørholm, (¼ linie) git huis ther hafde ij hans minde, och breff p.. (¼ linie) hafde,

Sammeleds lodt ther och lese tre (¼ linie) ge breffue, wdtgjiffuit till hornumherrits t(ing) (¼ linie) enne wnder gudts aar Mdliij, lydends, att Erlig och (¼ linie) mandt gabriell gyllenstierne till Restrup (¼ linie) ladett gjiffue last och Kiere oppa, att th (¼ linie) mendt bruger hans grundt och eijendom, (¼ linie) hans gamble sandtmendts breffuis lyde (¼ linie) flere ordt som withner Indtholder och (¼ linie) mett flere sions winther och Klager (¼ linie) -fue och beuijsning, att samme gamble (¼ linie) the oss paa wijste, burde att were rett (¼ linie) emellom forne Restrup, och Nøørholms mar (¼ linie) Ther till suarede forne her Morthen (¼ linie) hansen, paa her Barbijes wegne, att (¼ linie) bunden stien, som wij blefue først pa (¼ linie) hans holck, och Biørn Kaas, och (¼ linie) haffde sijst opsatt, nøør adt fraa (¼ linie) ... bunden stien, som beggj partherne bestodt, och bekiende ij dag for oss, att were rett skiell, emellom (for)ne marck, waar ickj then rette hiørnestien som the... for, men paa wijste oss enn anden stien standends ... fomalvennes?, øster adt fraa forne tree bunden stien ...the sielff bekiendee for rett skiell, huilcket ther... .. thenom att wijlle bewijse, och ij rette baar etts winthne, wdtgjiffuett till Nøørholms bircketing Anno Mdlij lydend, att iijj dannemendt, for otte, bade ... wdij Nøørholm wonhuit haffde, att the (min)dis ij xl aar, och Mierre, att buode engj och feegang haffuer werit brugtt till Nøørholm, norden till thet gamble skiell, som staar mett ij Kærret, mellom Restrup och Nøørholm, øster oppaa till till then hiørne stien, som stander paaa øster ende paa small renn och fraa Nøør fraa then stien, och mett thet gamble skiell, som løber nøør oppaa till fiorden, Allt thett ther ehr westen till, haffuer werit bruget till Nøør holm, och eij ander stedts, sijden thenom lengst mijndes.

Sameleds ij rette baar the ett sandtmendts breff, wdgijffuet till hornum heritsting wnder sijn datum Mdxlj lydend, att sandtmendt ij forne herrit wdt wijste theris toff och skiell, som forne gabriell gyllenstierne till Restrup hafde thennom tillkrefuit emellom Restrup och Nøørholm, først øster medt then gamble skiell till en peel, saa øster till en stien, som the satte ij then rødde beck, saa øster mett beck en till en renne, saa øster mett rennen, till enn gammell hiørne stien, saa stien fraa stien, och redt nør till tre stien, som stander mett Kuoll och pinnstien under, som sandtmendt haffuer satt tilforne, och saa neder till fiorden.

Ther till suarede forne hans holck, och Biørn Kaas paa forne frue Kijrstiins Wegne, att samme sandtmendts toff waar ... och mackte løss, till Wiborrig landtsting, for sandtmendt icke haffde wdwijsst theris toff, ephther thet, gamle sandtmendts brefues lydelse, och ij rette lagde samme landts-tingsdom, lydends, att ephtherthi thet gamle sandtmendts breff icke for sandtmend thou lijdt then sijste toff bleff giortt, saa the kund.. wijde, att rette thennom ther nogett ephther, och hafuer dog giortt teris toff ther emodt, thaa haffuer then toff och skiell Ingen mackt, och icke att komm. gabriell gyllenstierne till skade paa sijn eijndom, ij nogen maade, och forne sandtmendt ehaar ther.. loffeligg kallet bliffuer, att fornye thet gamble skiell, huar thet ehr nogenstedts forblijndet, ephther thet gamble sandtmendts breffues lydelse.

Tha ephther then leijlighiedt som wij kunde grandske och forfare, ephther som wij ware paa wijst aff beggj parterne, saa och ephther breffue och wittnisbijrdt,

som for oss wdij rette kom, kunde wij ickj rettere forfaree, endt marckskiell att were giort emellom forne Restrup marck och Nøørhol(m) marck steedt fraa steedt, och stien fraa stien, ...then stien som sandtmendt sijst hafde oprett och lige nøør till till fiorden, epther som thett gam(ble) sandtmendts breff, och thett sijste sandtmend(ts) breff, ydermere formelder och Indtholder ...eij ther kom nogen brefue eller bewijsning ij... for oss, huor epther wij kunde sigge sam(me) gamble toff emodt, wdij nogen maade, M(en) eptherthj ther finds ij samme toff brøst for... saa thet gamble sandtmendts toff ther mett ... blijndett, och ickj noek som for klarit, epther then landtstingsdoms lydelse, Thaa sandtmendt thett att forklare, mett stien, huor behoff giøres, epther samme gamble sandtmendts breff och epther samme landtstingsdoms lydelse. Till ydermier witnisbijrdt, och beder forwaring, att thette saa fast och ubrødeligen holdes skall wdij alle maade som forskrefuit staa, trijke wij woris signetter neden for thette wort obne breff. Datum tempore et loco ut Supra.

16. april 1556

Dom om markskel mellem Nyrup og Sønderholm, torsdag efter quasimodo geniti, mellem fru Kirsten, enke efter Gabriel Gyldenstjerne til Restrup og kanik Morten Hvas i Viborg domkirke. Se også 15.4.1556.

Arnemagneanske Institut, Dipl. Dan. XIII nr. 11. ca. 555 x 354 mm, plica ca. 30 mm. [8] adelssegl. 1.? Otto Krumpen. 2. og 3. tabte. 4. Albert Skel til Hammelse. 5. og 6. tabte. 7. seglrem. 8. seglrem. Påtegning på bagsiden: No 10:16. Nafn JS (?). Marckskiell emellom Nørup och Sønnerholmb. Fascic 13 no. 11. 1557.

Wij Effthersc. Otto Krumpen thill Skøttrup, Ridder, Erik Krabbe thill Bustrup, Iffuer Krabbe thill Offuergaardh, Albrith Skiell thill Hammelse, Otto Brade till Knudstrup, Jost Høg thill wang, Jørgen Splidt thill aarsleffgaardth och Mogens iuell thill Knifhold giør witherligt ath Aar Effther guds bødth M:d:l paa thet siette then torsdag Nesth effther Quasi modo Geniti Søndagh Tha war wij efther Kn. Mat. wor allernaadigste herres befalingh forsamlens paa eth Marckskiell emellom Nyrop och sønderholom som erlig och welbørdige Kuinde Kirstenn, Gabriell Gyllensternes efftherleuerske och Her Morthen Huas Cannik wdj wiborig om thrette.

Tha Møtthe Erlig och welbørdige Mandt Hans Holck thill Barritskouff och Biørn Kaas thill Starupgaardh paa forneffnde fru Kirstenn wegne Och Berethe, Atth sandmend wdj Huornum he.. haffde nogenn tiidt sidenn forledenn giortt skiell emellom forneffnde marcke som salig Gabriell Gyllensterne haffde lagt dødt maktesløs, Och ath Sandmend war siden opkrauith igienn ath giøre eth andit Skiell, som thij oss Ocsaa paa wiste.

Ther thill suarde Erlig och welformstige manndt Her Morthen Huass Kanik wdj wiborig och berethe ath Sandmendts thouff war och wndersagt thill Wiborg landstingh forthi, atth thendt war giorth emodt hans laugheffuidt Och ij retthe lagde en laugheffdt wnder sin Datum Mdliij lydendes atth Her Nills ienssen, Kannik wdj wiborig, Sielftholte med guode mendh, Prester och Kierkens tienere induorde medt laugheufdt thil wiborig domkirckij och Capitell all Nyrup bye med all hindis thilliggelse, Agger, eng, Marck oc kier, fuorthe

och fellidt, mose och hiede, fiskerij oc fedrift, Intett wndertagith, Som thij Nu ij were haffuer Och ij lx aar oc mere i were haffuer haftt, Besønderligenn Ny-rup hiede, forthe Sønden thill en marck liggendis Nordenn fraa thij Adelweije och saa westeradt thill en huidt stienn och saa Norduest thill en høffue stienn, Som the røde stienn staar, en saa Nøradt thill en Suortth høffue och saa nør adt thill then stien, som staar huos then agger Niels pedersen opbrødt Ocsaa nøradt østen widt forneffnde Agger som stienen staar thill thenn Grønne weij norden widt forneffnde Aggers Ender. Ochsaa nøruest med forneffnde weije thill thenn Korsweije kommer, och saa wejster adt thill Binnerupp marck widtager och saa offuer adt offuerligt och nederligt thill Sønderholloms marck och hiede widthager, och en Stubb engij widt binnerup aae. Thette forne ...Red.... .hed och eijndom Induorde forne Her Niels thill Wiborigh domkircke Oc Cappittels endell och wduorde ale andre aff forne wndtaget fire agger som ligger thill sønderhollom kircke Prestegaardt ij forneffnde Ny-rup marck.

Sammeleds och thuenne Landstings dom, then ene Aaar effther guds Børdt M:d:liij lydendes, att effther forne sandmendt haffuer saa giorth theris thouff och edt och her Suoridt then iordt oc Eijndom, som Capittel i hand och hauf-findt haffde i then tiidt theris heuffider bleff giort och siden thill then thidt stedse fuldt haffuer oc haffuer gangit Offuer Regenwetth och furskaaren iordt och giort theris thouff opkrefuen Saa Gotth som Suordt om eijndommeth, Som Capittel ij handt och were haffde ij thedt thij haffuer Suoret paa østerside atth were thill Sønderhollom och paa then wester side thill Ny-rup. Saa eftherthi forneffnde Landstingsdom giffuer thil kende Atth ther som samme Sandemend findis atth haffue giort theris thouff oc edt nogenstedts ind ij forne Capittels heuffder och Emodt forne Capittels Breffue och ther med Buort Suorit iordt, som samme Capittel haffuer haffd ij heffuidt then tidt samme heuffder giortt er aff Eijndomen giort Annat heud haffuer ther haffuer thij giortth wrett, och nu er louligen beuisth med Sionsbreffue och thiennere samme forne Suynswind er saa giort ... Tha widtt wij ickij Andith effther saadan leijlighedt, Som forschreffuith stander end Samme Sandmend haffuer giortt wrett och emod loffuen och Bør ther for atth stande thill retthe effther Recessens lydelse och ickij thenn thouff som thij som thij saa Maade giorthh haffue ath kome forne Her Morthen paa Capittles Wegne paa sinn grundt och eijndom thil hinder heller Skade ij nogen maade. Thenn Andenn wnder Sin Datum Mdliij med huilcken thij stadfeste then første dom lydendis ath efterthij forne guode mendts dom och grandskeningh ofuer Kn. Mts. befaling wdgangen ickij bemeller heller ... gjør ander for Morthen Huasis winnitsbørd endt thennom, Som hand heller Andre paa hans Wegne tagit Och forhuerffuitt haffde paa samme Marckeskiell och eij kunde beuises atth forneffnde Gabriell Gyllensterne hafde fanget louligenn Warsell for thennom effter Resessens lydelse, Och forneufnde Her Morthen Huas nu haffuer Beuist och ath haffue giffuith hannom louligen warsel for Samme therij winne, som samme dom Indhold The winde wij och ickij Aarsagh heller thilfelde ther aff atth kannt same Landstingsdom igiennnkall, Ther Machtesløs gjør eij heller Anditt ther om emel-lom forne Gabriell gyllenstern och Her Morthen Huas atth dømme ij then sag end som disse tilforen dømth haffuer, Saa leng Kn. Mts. will ther andis om Kieurit.

Ther thill Suarde forne Hans Holck, at kronens breff paa forne fru Kirstens wegne ... sandmend blef fæld... war ... sion som war Neffnds fraa Wiborigh landsthing paa samme Marckeskiell, som hadde hiemmelidt Eftther nogen winnetsbørdt Som ickij Ret eller findes ath were Toffuen Ath effthertji ther som ickij Nogen af thij Rijder mendts winnitsbørdr som ?bruge Samme Eijndom Oc findis ath thij Buorde wonnidt ij ... igen her Oc ath alle lodsejerne Schulle ickij haffue fangit louligen warsel Effther ... nen Breffues lydelse, Och ij Retthe lagde tha then dom som Erik Krabbe medt flere guode mendt haffuer effther Kn. Mts. aldernaadigste frome Befalingh wdgiffuith Under Sin Datum lydendis, ath the witnessbørdr, som Her Morthen Huas heller nogen paa hans wegenn haffue thagit paa sam Marckskiell och fornefnde Gabriell Gylensterne eij kannth beuise paa ath haffue louligenn warsell effther som thedt sig bør effther Kn. Mts. Bræffis lydelse, tha bør thij aldelis ath were Dødt och Macktesløs och eij ath Komme fornefnde Gabriell Gylensterne hellr nogenn aff fornefnde lodsejer j Sønderhollum thill hinder eller Skade ij nogenn maade effther thenne dagh och Menthe fornefnde Sandmend ath Efftherthij forneffnde Winnitsbørdr war Nedersath ath samme skiell skulle indt nu were retth Skiell Emellom fornefnde Marcke.

Ther thill Suarde forne Her Morthen, eskij siden forne Gammel thouf war wundersagt tha war Sandmendt paa thedt nye skriffuet Thagenn ath giøre Skiell Emellom forne Marcke effther hans louhefde lydelse Och paa wiste oss, ath thij haffde begyndt och giort theris thouff och siun thenn første stienn wedt then siegh, som ligger norden thill thij Adelweij Oc saa framdelis ther fraa ij nør thill en stienn, som thij satte ij westerside aff vester dybdals Backij Och saa ther fraa nørdr thill en stienn som thij satte wdj fladebacke westen dybdals weij huor thij stødseth, Och Ickij lennger med Stienn heller Stabel udttuiste theris thouff til enden, Menn foruiste siden framdelis ther fraa thoftend eth gaardseije Jens Hak buode medt toft Och beuises i dagh for oss, ath Sandmend som och tilstede war haffde forpligtet thennom med Breffue och segell, Ath Naar thij fick fiorthen dagis warsell thillfor tha Mith tilkomme paa samme Marckeskiell och wduiste theres thouff med stienn och stabell thil enden, fraa then stienn, som thij Sisth haffde slippit, Tha Bleff och beuist ath thj haffde fangitth samme warsell och war therr fore kommen paa Marcken Tha withne thij ath Samme skiell war eij fuldt giortt och Kn. Mts. wor allernaadigste herres befalings lydte Ath ther som ther fandis ickij markeskiell ath were giorth Emellom forneffnde marck athj Wij tha Schulle Giør Marckeskiell, Tha thoge wij forne Sandmend till oss och grandske och forfuore Beggij byers leilighed paa thedt wij thij Buord kunne Bliffue widt Magt, tha gjorde wij med fornefnde Sandmend thete Effterschreffne thouff, och sate thenn første sienn østenn thill Døbdalls weij Norden fra Havbaken som Sandmend thilfor hadde giortt theris thouff opaa, Och ther fraa ij norduest adt medt forne weije thill En anden stienn, Som ocsaa stander østen vedt Samme dødals weij framdelis fraa langs enn marck samme weij Wdij norduest och thill en Anden stienn, Som wdj lige maa(de) sath bleff østen thill forneuffnde weije. Och saa langs adt nordligst med samme weije thill en stienn, som Sattes østen weijen wdj en Nye laffuith Agger, ther nest wdj norduest medt samme forne weij och thill en stienn som

Ochsaa bleff sath østen Samme Weije och sønder thill Nibeweijen, Saa ther fraa nøradt thill Enn Stienn, som sattes norden thill Nibeweijen, Och saa framdelis fraa wdj nørrr thill en stienn, som bleff sath wdj en agger rende ochsaa Østeropaa medt samme Agger Renn thill en stienn, som Bleff sath ij thendt Gammel Wratmaal ocsaa Nør adt Samme wratmaal thill en stienn, som the thij satte ij samme wratmaall, Och saa langs nør Aadt medt Samme wratmaal thill en anden Stienn, som ocsaa stander ij samme wratmaal, siden ther fraa Och nør medt samme wratmaal thill en stienn, som staar i wratmaals ende Sonden thill Nyrups kirckij weij oc ... med samme weij thill en anden Stienn, som satts norden op thill formher Och saa nør adt medt brouhøffuits weij thill en stienn som sattes westen op thill brouhøffuits weij oc saa nør adt weijlen thill en stienn som kallis rødstienn. Thette uduiste Och kundgiorde thij for Rett Marckeskiell Stien for Stien och stedt fraa stedt Emellom Nyrup och Sønderholm. Ath wij ochsaa ephther then leijlighedt som wij then Grandske Och forfare kunde Intthed kunde finde emodj atth were retth Giorth effther beggij byers leilighedt saa gott thij buord kunde bliffue wtganget. Thill ydermere witnessbørd och bedre foruaring trøcke wij woris signetter hengendis nedhen these wort obnne breff. Datum tempere et loco wt Supra.

8. juni 1556

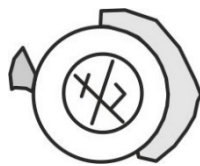
Hornum herredsting, mandag før Vitus modesti. Chresten Jensen i Suldrup, herredsfoged, Lars Tamesen i Snorup, Peder Jensen og Thames Laursen i Binderup og Niels Skriver i Veggerby udsteder vidne, at Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund fik vidne af Peder Jensen og Thames Laursen i Binderup, Michel Pedersen i Guldbæk, Lars Tamesen i Snorup, Jens Ibsen i Bislev, Mads Brun i Rodsted, Anders Christensen i Hjedebæk og Knud Nielsen i Estrup, at de hørte Christen Poulsen, prior i Aalborg Helligaandshus, Christen Juul, præst i Ellidshøj, Christen Christensen, kapellan i Buderup, Clemed Nielsen, præst i Rold, Christen Jensen, præst i Sønderup, Christen Justsen i Suldrup, Peder Nielsen og Jørgen Pedersen i Tøtterup, Lars Nielsen i Braulstrup, Chresten Pedersen, Søren Andersen, Jens Christensen, Peder Christensen og Knud Madsen i Aarestrup vidne, at de for Jon Madsen (Viffert) havde gransket en grøft, som fru Kirsten Lykke til Nørlund havde ladet grave i skoven nord for Vintønden bæk. De så da (2. februar) en grøft fra åen til Jon Madsens humlehave og videre til Vintønden bæk. Den nye grøft lå 10-24 favne nord for Vintønden bæk.

RA, perg. saml., gods, Torstedlund nr. 108. Papir. [5] segl i gønt lak på papiret. 1.- 4. næsten helt tabte, ulæselige. 5. Niels Skriver i Veggerby. Påtegning på bagside: these breff bestod jeg niels scriffuer i veggerby, Hr. Chresten i Ellidsføff ath ephtherhi var sielff ...dagg. Nr. 246. 1556.

Chresten iensen ij Suldrup, foget tiill Huornum herits ting, las Tamessen ij Snardrup, P. ienssen ij Bijnderup, Thames laursen ibid och niels schriffuer⁵ i Weggerby Giøre witterligt for alle, aar ephther guds byrdtt mdlvj Mandagen nesth for Vitus modesti dag war skicket for oss oc menige mend, som then dagg ting søcthe, Erlig och welbørdige mandt Jon Matssen tiill Torstedlundt,

huilcken ther esket bedh oc fick eth wuuldigh tings winde aff viij trufasthe dan-
nemend, som er P. ienssen ij Bijnderup, Thames laursen ibid, mikell p ssenn i
Guldbeck, las Tamessen ij Snardrup, Jens ibssen ij bijsleu, mas brun i Rostedtt,
anders christensen i hiedsbeck och Knud nielssen ij Estrup: Huilcke forne viij
trufasthe dannemend alle samdirecteligen wonde paa truff, siell och sanden,
atth thj saa och hørde indhen alle fire stocke paa forne ting xiiij wuuldige dan-
nemendt, prestemendt och bøndher, som er hederlig mandt Hr. Christen
poulsen prior och forstander ij thet helligandtshuuss j olborig, Christen Juul
sogneprest tiill Ellidshøff Kirckj, Christen cristenssen cappelan tiill Buderup
Kirckj, Clemidtt nielssen sogneprest tiill Roldtt Kirckj, Christen ienssen sog-
neprest tiill Sønderup Kirckj, Christen Jostsen ij Suldrup, pir nielssen ij Tøt-
trup, Jørghen pssenn ibid, las nielssen ij Braulstrup, Chresten pssen ij Orde-
strup, Seuren anderssen ibid, Jens christenssen ibid, p Christenssen ibid, Och
Knud Matssen ibid: Huilcke forne mendt alle samdirecteligen wondet, kundgi-
orde, hemble Och tilstodt, Atth thij hagde werit tilbodetth aff forne Jon
Matssen ath granske och forfare en grufftt, som welbyrdige frue Kirsthen thill
Nørlund hagde ladett graffue ij skoffuen ath Kieretth nordhen till Wintønd
beck: Tha haffuer thij wthij saa madhe kundgiordtt, som Effteher følger, Ah
torsdag nest epther Søndag Epan dj haffuer the werith først huoss ssam grøutth
och suih hurleds forne frue Kirsthen, hagde ladet graffue och kasth en skielg-
ruifth øster och nordhen op fraa then retthe aagang op tiill forne Jon Matsens
humelhaffue till forne beck, undtagen iij eller iiij fagen iordtt, som paa ssame
dagh shielff och for dett slodtt och vopskom, ssom ickj hagde vertih noghen
beckgang tilforn, oc mange stuor elne war ophugne vdhj sam gruf och nordhen
tiill sae grufftt, ssom vj alne long, ssom vij alne langh, och ssom viij alne langh,
som laa tiill sionn paa stedhn huoss sam grufftt, Thisligste røden aff same
elne war, som och tilstede laa och høldit och skifflith vnder then iordtt, som
war opkasth aff sam grufftt, som en j ege nock, sam then fierdiell nock, och
hiemletth thij atth ssam grufftt war graffuetth samstedett x fagen, samstedtt
xxiiij fagen, samstedtt xix fagen, samstedtt xij fagen nordhen fraa forne beck.

Thette bestaar jeg Christen Paulsen forstander i helligste hus thet ens hands-
chriefft fornskrefne stander. Christen Juul met egen hand. Clemidt Nielsen
met egen hand. thette bestaar jeg Christen ienssen met egen handt.

Niels Skriver i Veggerby

12. juli 1556

Fornyct Befaling fra kongen til Hr. Othe Krumpen at samles med nogle gode Mænd paa Markeskjellet mellem Refstrup og Nørholms Marker for at bringe Trætten derom mellem Fru Kirstine, Gabriel Gyldenstiernis Efterlever-ske, og Anders Barbye til Ende enten til Minde eller til Rette. De skulle paase, at Kronen sker Skjel og Ret. Othe Brade, Embedsmand paa Olborghus, har ogsaa faaet Brev herom. - Samme Befaling til Othe Brade.

Kancelliets Brevbøger, s. 34. Udt. i T. 5, 73 b.

18. juli 1556

Nibe birketing. I sag mellem Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund på den ene og Erik Madsen og Rasmus Lauridsen på den anden side ang. nogle huse i Nibe tildømmer birkefoged Just Farsen sidstnævnte husene. Fremlagt i sag 28.3.1573, se denne dato. Se også 27.10.1556 og 1556 (3).

Wdj lige made fremlagde forne Niels Jogenssen Jost farssens siste dom aar mdlvj then løffuerdag nest for sti. marie magdalenes dag wdgifffuid wdj huil-cken handt haffuer sa omsagdt ept. breffue och beuisning som tha til stede war ephertjj Jogen madssen hagde ickj Klaffuith thr ept. recessens liudelse och wij skulle the anderleds tha beuisse end met ij iiij tings winder ij same aar tagit att Erick matsen och rasmus lauridssen then stund the skiøder och wind stud wid mackt och ept. Kon maits. recessis liudelse tha buorde same husse och egen-dom att Her nielss Jonssens arffuinge wden Jogen madssen Kunde the ander-leds beuisse end som tha war beuist Er met nøjagtige och sand beuissning som the dome och breffue ij thenom sielff ydermier indhold och wduisser.

3. september 1556

Torsdag før Vor Frue Seyermere. Fru Kirstine Friis, enke efter Gabriel Gyl-denstjerne til Restrup (+1555), tilskøder som gave jomfru Else Gyldenstjerne al lod og del, som hende er tilfalden efter Gabriel Gyldenstjerne i bygningen på Restrup, møllen og dæmningen, samt hvad der måtte blive bygget i fru Kir-stens livstid. Gavebrevet fremlagt 3.6.1589 i sag ved rettertinget om retten til en del af bygningen på Restrup. Se denne dato.

RA, Herredagsdombog 1586-89, nr. 12, s. 139-142. Afskrift i RA, Privat-ark. på papir, nr. 5504, Mogens Gyldenstjerne, pakke 10. (M.S. XIII nr. 32L). Se også 28.8.1538. Omtalt i Th. Poulsen, Store Restrup, s. 18.

it Peraments gaffue Breff wdgifffuit aff fruee Kirsten friisdaather, Gabriell Gyldenstiernis ephtherleffuerske paa Restrup, Thorsdagen nest for wor frue Sei-jermere Ao. 1556, Liudendis wdj sin Mening, at hun haffde wndt, giffuit och skiødt frann sig och sine Arffg. och indthill Else gyldenstiern, Mogens Daather och hindis arffg. ald hindis lod, deell och Rettighedt, som hinde wor thilfalden ephther hendis hosbonde forne Gabriell gyldenstiern wdj thendt Bygning paa Restrup, och alt huis som hun haffde ladit bygge och ther ephther lader bygge wdj hindis Liffstidt paa forne Restrupgrdt. offuen och nedden, met Mølle och Demning siden forne hindis hosbonde døde inthet wndthagit.

1. oktober 1556

Niels Rosenkrantz til Halkær fik stadfæstelse af skøde af 1523 fra Gertrud (Maltesdr.) Munksdr. til Ove Vincentsen (Lunge) til Tirsbæk, Niels Rosenkrantz hustrus far, på 2 gårde og 1 bol i Østrup, 1 gård i Sønderup og Hyldals mølle i Hornum herred og Dalgaard i Aars herred. Han fik endvidere stadfæstelse på en landstingsdom af 1553, at landsdommeren og flere gode mænd udmeldt af landstinget på kongens befaling var samlet og havde tildømt Niels Rosenkrantz møllen i Østrup, som han da havde opbygget.

RA. Rigens Forfølgningsbog 1552-59, fol. 433b.

Tiil loos. Nils Rosenkrants till Halkier fick stadffest. Breff offuer tuende pergmentz breff. Thet første eet skødebreff ~~paa pergmentt~~ met fire hengendis Indsegell wnder Datum Mdxiii lydends, att giertrudt maltis Datth. haffde Soldt skøtt och affhendt fra Sigh och Sine arffu. Och till Erlig och Erlig och velb.ør. mandtt Oue wincenstig till Tirsbeck, forne Niels Rosenkrantsis høstruis fader och till hans arffinge ij gaarde och itth boell wtj østrup mett itth møllestedtt alle fire wegne till marckemode, Inthet wndertageitt Ligindis ij Huorunummeritt och schylder Aarligen aar vj ørte Kornn, iii pdh smør, skoff Suinn, gjesterij och Dages gierninng, Item en gaardt ij sønderup skyller iij ørte Kornn ett pdh Smør mett andre bede. Item hølldals Mølle ij Same heritt skylder ij skiper miell huer vge. Item en gaardt wtj aarsheritt Kallis Daalgaardtt skyller ii ørte Korn Och ett boell wtj aars schylder en mark huert aar Som Same skøde ydermer wduiser och indholler. Item thet anditt en Landtsthingsis Dom wnder Dattum Mdliiii Lydendes, att Landtsdomer mett mange flere gode mendtt aff Wijborig Landtsting epther Kge. Matts: beffalling forsamlblitt haffde tildømt forne Niels Rosenkands forne mølle oc gamel møllestedtt huoss østrup ij Huorunummeritt ligends handt nu opbøgtt haffr mett ale Sine Rettighet, friihedtt och Herlighet, Saa och mett Sin gamble Arilds støffning epther hans adkom och Komerlouligs? breffue epther Som same Landtstings Dom ythmer wduiser och indholler: C: Met alle forne gaarde godsis och møleris dets tilliggelse, Intet wndtagitt wtj nogen maade. Datum Koling haf? x lure anangs 1559.

Niels Rosenkrants fick første dombreff till looss i thene sag dat. Koling S^a fer p. andrei aplj 1553. Niels Rosenkrants fick anditt dombreff till loos i thene sag datu Koling S^a fer p. epiphans dmj 1554. Niels Rosenkrants fick tredie dombreff i then sag dat. Koling S^a fer xg remisere 1554. Niels Rosenkrants fick fierde dombreff i then sag dat Koling S^a fer p. pasche 1554. Niels Rosenkrants fick almindelig steffning i then sag paa ett aar och dag Datu Koling S^a fer p. exaudj 1554. Niels Rosenkrants fick almindelig steffning och Sex ugers offuerheffelse i thene Sag Datu ottje S^a fer p. Michaelis 1556. Niels Rosenkrants fick laasebreff løferdagen p. lucie virginis 1556.

27. oktober 1556

En af landstinget udmeldt granskning vedr. nogle huse i Nibe som Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund på den side og Erik Madsen og Rasmus Lauridsen omtvister. Fremlagt i sag 28.3.1573, se denne dato. Se også 18.7.1556 og 1556 (3).

Ther huos fremlagde eett Erlig och Welbyrdig mandt gregers Ulfstand till Estrup, Niels Brun till Kongesløff tilltage ij Her Erich skrams stedt met flere ther obne breff aar 1556 tisdag ept. stj Sørens dag haffr saa omsagt, att ephertj p christenssens arffinger haffde sold fler huss steder ved then Booll, som priorren aff Ø closter hannom undt och giffuit haffde, som liuder paa eet Buoll ij Nibe, som skylder et fiering sild, och the ther offuer hagde sold S. niels Perssen ij husstedr och halff fierde faffn ij the tridie, tha kunde thenom ickj Sionis att the skiøde som saa wdgiffuit er, saa nøgactig atuere, att the Kunde Kome forne Jogen madssen till skade paa hans iord och egendom, och the tuende dome, som forne birch fogit (Just Farsen, nævnt tidligere i sagen) først hagde dømpt Jogen madssen the huss ij Nibe till ved hans breffuis liudelse och strax siden Dømpt Erik madssen och Rasmus lauridssen same hus till igien med theris skiøder stand vidt macht, Tha Kunde thenom ickj sionis, att the dom war saa retteligt dømpt, att Then borde att bliffue vid macht, epterdj same tuende skøder ickj skulle finds nøjagtig atuere for the skulle vid bemelle End hans gaffue som forne dom paa bemell, Och then siste dom, som forne birckfogit haffr dømpt wret atuere, och ickj Jogen Matsen till skade Kome ij nogr made, och then først dom forne birckfogit haffr dømpt Jogen madsenn the huss och iord till the borde wid macht atuere saa Lengj Jogen madssens winisbyrd er wid macht.

10. januar 1557

Viborg Snapslandsting. Erik Madsen i Nibe og Rasmus Lauritsen i Aalborg stævner Jens Nielsen i Hornum, Mourids Skrædder i Vitskøl og deres medbrødre for et vidne, som de har vidnet med Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund, at der er gangen skyld og landgilde af det hus til Torstedlund, som Jon Madsen og Laurids Madsen trætter om. Ligeledes er indstævnet Jørgen Andersen i Nibe og Søren Mortensen i Simested for et vidne, at den jord og ejendom, som ligger til stranden, ligger til Torstedlund. Jørgen Andersen og Søren Mortensen mener, at dette er vidnet mod gamle skøder og adkomster. Ligeledes er stævnet Jon Madsen, der fremlagde et skøde fra 1509, hvorefter Vestenie Lauridsen (Viffert) har skødet Ø Kloster et bol i Nibe. Endvidere et andet skøde fra samme år, hvorefter Malte Lauridsen (Viffert) erkender at have solgt et øde byggested i Nibe.

Dernæst fremlagde han et gavebrev fra prior Jens Nielsen i Ø Kloster til Peder Christensen i Nibe på et bol i byen, nord for Niels Jensens gård, som han købte af Malte Lauridsen. Han klagede over, at Erik Madsen og Rasmus Lauridsen med deres vidne imod hans gamle skøder ville fravinde ham dette bol, hus og jord og ønskede vidnerne gjort magtesløse. Lensmanden på Aalborghus, Otte Brahe til Knudstrup berattede, at Erik Madsen har givet skyld og landgilde af dette hus og denne jord på kronens vegne og mener derfor, at hus og jord ikke ligger til Torstedlund. Jon Madsens søn møder og fremfører, at faderen ligger på sin sygeseng, og at der derfor ikke burde gå dom i sagen. Otte Brahe svarede, at hovedsagen om ejendom og grunde gerne kunne blive opsat, ”dog kunne han ikke forlade om samme vidnesbyrd at lade kende og upåtalte,

hvad ellers de havde gjort ret eller uret, som imod slige gamle skøder og adkomster vidnet har, og om de ikke med rette bør fæld at være”.

Dommen lyder, at så vidt vidnesmændene findes at have vidnet mod Erik Madsen og Rasmus Lauridsens skøder og Ø Klosters gamle adkomst, kunne dette ikke være vidnet med rette og bør derfor ingen magt have og ikke komme Erik Madsen og Rasmus Lauridsen på hans søsters børns vegne til hinder eller skade. Refereret jf. Adkomstreg.

FLA, Hverringe godsarkiv, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. [3] segl på papiret, næsten helt tabte, dog et af seglene med tydelig lilje, formodentlig Axel Juel. Påtegning på bagsiden: No. 109. Sag Emellom Erick matsen oc mig. dom aff Landsting th dij winisbyrd ar steffnet O. H. Otte brades bekiende at haffue foet skiøldt aff same huss. Omtalt i Adkomstreg.

Erick Skram tiill Hastrup, Axell Jull tiill Villestrup, Landsdomere ij Nøriutlandt, Peder Schriffuer, Landstingshører ibm gjør witttherliigt att aar effther guds byrdt Mdlvij paa viborig Snaps Landsting war skickit Erick Matsenn ij Nibe och Rasmus Lauridsenn wij Aalboriig paa thenn ene och hagde wij Rett steffnit Jenns Nielssen ij huornum, Mourits Skreder ij witskiøld met theris medbrødre paa then anden side for ith witne, the wonnit haffr met Erlig och Welbiørdig Mannd Jogen Matsenn tiill Torstelund lydendes, att thr er gangen skyld och Landgilde aff the huss tiill Torstelund, som forne Jogen Matsenn och Eriick Matsenn om tuisthe først wij Mats Jogenssens tiid och siden wij fru Ellis tiid, Mats Jogenssens efftherleuerske, och siden wij Jogen Matsenns huss.

Sambleds hagde hermed hiid steffnitt Jørgenn Anderssen ij Nibbe Och Seuren Morthenssen ij Semedsted med theris medbrøder for ith witne the wiitnitt haffuer, lydendes, att thenn iord och egendom, som liger tiill strannden haffuer først ij Jogen viffertss(ens) tiid, Mats Jogenssens tiid siidenn ij frue Ellis tiid och ij Jogen Matsenn tiid legit tiill Torstelundt, Och mener same witne emod gamle skiøder och adkom wunnitt atuere. Sambleds hagde tjed hiid steffnit Jogen Matsenn, som same witne taget haffuer. Och ij rette lagde enn skiøde wnder guds aar Mdix die beate virginis wij huilckenn enn wid naffen vesteni Lauridsen bekiend seg att haffue skøtt Ø closter enn boell ligends ij Nibe. Ther nest enn anden skiøde wed same aars dagen die Michaelis wij huilcken Maltij Lauritsenn bekendr seg att haffue sold tiill Ø closter enn øde byge sted som liger ij Nibe.

Thr nest oc sist framlagde hannd Her Jens Nielssens prior wij Ø closters obne beseglitt gaffue breff wij huilcken hand haffuer wndt och giffit p christenssen ij Nibe ith booll liggendis ij forne Nibbe nest norden Nis Jenssens grd., som hand Kiøpte aff Maltij lauritsen effter som alle forne skiøder wiidr bemellr. Och the huss boelege forne Erick Matsenn Och Rasmus Lauritsenn att forne witnitsflok wille met fordenes ther witne emodd hans gamble skiøder hanom same boell huss och iord fraa winde. Och tau ij rette om sliig met windr, som for wondnit er emod hans gamble skiøder Kund finds paa nøgagtiigh, att the matte Kome hanom tiill hinnder eller skade ij nogen maade.

Sambleds berette her idag Erlig och Welbiørdig Mand Otthe Brade tiill Knudstrup, høffuitsmand paa Aalborighuss, att forne Erick Matsenn skulle

haffue giffuit skyld och landgild aff forne huss och iord paa Kronens wegne och mener, att the thrj iche skulle lige till Torstedlund och same skyld Birchfogdenn thr sammesteds offte antuorde, som och beuist bleff och migner seg aff thend orsag pligtig atuere for same huss och iord at suare. Thaa møtte Erlig och Welbiørdig Niels Jogenssen och gaff tiill Kiende sijnn fader atuere saa siug och skrøbelig, att hand icke hiid Kome Kunde met same witner, huilcke saadanne hans forfald bleff Kundgiord wed Seuren Jull ij Torsted och Seuren Lauritsen.

Thr nest møtte Seuren Jebssen ij Ersted, Jens Nielssen ibm, Jens Nielssen ij ossleff, Jens Lautitssen ij grauløff, chresten perssen wij Restrup, Anders christenssen ij hietsbeck, Trogels ij pleilstrup, Jens Nielssen ij huornum, Jøren Anderssen ij Nibe och Mourits skreder ij vitskiøld som same witne wonitt haffr, och war thers witne bestendiig och thr huoss berette forne Niels Jogensen, att thr som hans fader war saa før, att hand Kunde tilstede were skulle thed och well wide same sag att fremtuorde, Och satt thr for ij rette, att efftherthj same huss och iordt skulle hans fadr tilhøre och nu beuist er hans paa siug seng att lige, och migner thr for ingenn dom ij same sag att matte gange. Thr til suarde forbemelte Othe Brade paa Kronens wegne att haffue sagen Om egendom och grunden Kunde well ephther saadan hans skrøbelighed och forfald bliffue wpstandenn, dog Kund hand iche forlade om same witnisbyrd att lade Kende Och vpaa tale huad eed the hagde giort Det ellr wertt hand emod slig gamble skiøde och adkom wotne haffr, Och om the iche met rette bør feld atuere wille eij.

Med flere ord Och thale thennom ther om emellom løb, Thaa ephther tiltalle, giensuar, breffue och beuisning Saa och sagens lejlighed Sagde wij thr saa paa for rette, at forne winde som forne witnitsmend finds att haffue wiitnett emod forne Eriick Matssen och Rasmus lauritsen skiødr och forne Ø closters gamble adkom Kund wij iche Kiende the met rette atuere wiitnitt Och bør thr for ingenn magt at haffue Och iche att Kome forne Eriick Matssen och Rasmus Lauritssen paa hans søster børns wegne till hiendr eller skade paa nogen The grund, huss och eijendom same gamble skiød paa liud. In cuius rei testim. sigilla nostra presentib. infe. appenssa.

6. april 1557

Aabent Brev til alle, som besøge Fiskerlejerne Nibe og Sebersund, at Kongen har befalet Otthe Brade, Embedsmand paa Aalborghus, og Anders Matzen, Salter, der at salte 60 læster Sild til Slottenes og Orlogsskibenes Behov, hvorfor det forbydes alle andre at kjøbe Sild fra Lørdag Aften til Mandag Aften hver Uge, indtil hine have faaet dem, de skulle have. Lentsmanden skal paase, at alle Nædkarle og Vaadkarle sælge de Sild, som de fange i denne Tid, til Kongens Salter og ikke skjule dem, som de tidligere have gjort, undlade at komme til Land med dem eller nægte at optælle dem, førend Kjøbedagene ere til Ende, og han skal derfor have Magt til at straffe de ulydige. Kjøber nogen Sild i de nævnte Dage, har han forbrudt de Sild, han farer med. *Kancelliets Brevbøger*, s. 87. T. 5, 173 b.

18. maj 1557

Rettertinget, København. Otte Brahe, lensmand på Aalborghus stævner Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund, der på Nibe birketing havde frataget skriveren et papir og sønderrevet det. Sagen var først for Viborg landsting, der henviste den til Hornum herredsting, hvor den afvistes. Jon Madsen idømmes at betale skaden på papiret og bod for brud på tingfreden. Otte Brahe stævnedes 10.4.1557 (Kanc. Brevb., s. 89), Jon Madsen at møde i København tirsdag efter efter søndag jubilate (11. maj).

RA, *Herredagsdombog nr. 6, 1549-57, fol.418r* (findes yderligere i 3 håndskrifter. *Danske Domme, bd. 2, s. 135.*

Wor skickitt fore os paa wort rettherting os elskelige, erlige och welbyrdige Otthe Bragde, wor manndt, thiennere och embitzmanndtt paa wort slott Aalborghus, och hagde wtj rette steffnt os elskelige, erlige och welbyrdige Joenn Matsenn tiill Tostelundtt, wor manndt och thiennere, fore at hanndt schulle paa Nibe biercke ting haffue wførmitt biercke skriffueren och schulle haffue synderreffuitt register och ting bogenn; och Otte Bragde hagde thenn sag tiill Wiborig lanndsting ladit forfuldtt, och wore lanndsdomere hagde dømp[tt] thenn sag till Hornum herritzting, att herritzfogetenn schuhle dømme ther paa, huadtt Joenn Mattsens faldtt schuhle were fore thenn brøde. Och berette Otte Bragde, att Chrestenn Jennenn, fogitt till Huornom herritzting, hagde thenn sag jnndsatt fore os och wort elskelige raadtt och jnnthet hagde dømpt[t] ther paa, och begerett ther fore, att hanndt her motte faa at wide, huadt Joenn Matsenn ther mett forbrøtt hagde.

Ther tilh suarett os elskelige, erlige och welbyrdige Nils Joennsenn paa sinn faders, forne Joenn Matsenns wegne, at hanns fader, Joenn Matgenn, liger nu paa sinn sotte seng och er icke saa før, att hanndt her kanndt komme och were i rette, som hanndt her straxt fore os beuiiste mett breff och sigehl, som thuennde prestemenndt mett thieris breff, sigehl och hannd-skreffthier witnitt hagde; dog mente Nils Joennsenn, at hanns faders wrett icke schuhle findes saa stoer wtj de maade, som røgte gaar aff, thj at thet icke schulle findis wdenn et liidett stycke papier, som schulle were reffuit aff hiørnitt aff et papier, som sextenn menndt thieris naffne hagde werett paa tegnitt; och aarsagenn ther tiill, at thet worthe saa affreffuenn, wor thenndt, at hanns fader begerett et tings witne beschreffuitt, och hanns witesmenndt bleff optegnitt, och ther thieris naffne wore optegnitt, tha forbødtt Otte Bragdes fogitt bierckefogetenn, at hanndt icke schulle giffue hanns fader thet beschreffuitt, och ther hanndt icke kunde faa thet beschreffuitt, thog handt paa thenn tegnelse eller papier, som bercke skriffuerenn hagde i hanndenn, och begerett, at hanndt motte faa witesbiurds menndenn thieris naffne wdtegnitt, tha wille hanndt steffne thennum tiill lanndstingitt och ther thage thet beschreffuitt, och thet motte hanndt icke heller faa, och mente Nils Jonnsenn, att bierckefogetenn och skriffuerenn gjorde hanns fader wrett, at the icke wille giiffue hannum beschreffuitt, huadt ther gick jnndenn thinge. Wiidere berette och Nils Joensenn, at hanns fader haffuer staaet offuerbødig paa Huornum hernitzting och tilbødit guld, søhlff och peninge for, hues hanns faldtt kunde were fore thenn sag, och fogetenn icke wille sige hannum sitt faldtt.

Mett mannge flere ordt och talle thennum ther om emelhom wore. Tha eptther tiltalle, giennsuar och sagenns leglighedt wor ther saa paasagdt fore rette, at i thet Joenn Matsenn saa haffuer vførmitt skriffuerenin paa tingitt, tha haffuer hanndtt ther mett giortt tingfredtt och bør ther fore at bøde eptther wor receses lydelse, och ther som nogen manndt haffuer faaet skade aff, thet same papier bleff sønnderreffuitt, tha bør Joenn Matsen thennom thenn skade jgienn at oprette. Datum Haffniæ, thenn tisdag nest eptther sønndagenn cantate, neru-erendis her Mogenns Gyllenstiernn, her Per Skram, riidere, Byrge Throlle, Ey-ller Hardenberig, Jørgenn Lycke, Thage Thott, Claus Wrnne, Wernner Parsber- rig, Peder Oxe, Nils Lannge, Holger Rosenkrantz, her Lage Brage, ridere, Juer Krabbe, Peder Bille och Herloff Throlle, wore tro menndt och raadt. 1557.

24. maj 1557

Vidne, mandag nest efter dominicam vocem Jucunditatis, at Juelstrup mark har været brugt til Juelstrup og der har været slået hø i den mose, som ligger syd for Juelstrup ager, ukæret.

Aarestrup-Buderup-Gravlev præst, Div. do. 1504-1804, landstingsdom 26.9.1590, jf. Adkomstreg. Det er ikke lykkedes at opsøre dokumentet.

12. september 1557

Retterting. Niels Lauridsen i Sønderup havde tingsvidne af Hornum her- redsting og dom af Viborg, at han havde fordelt Niels Axelsen i Tøtterup for hovedgæld og faldsmål for et tingsvidne, som han sønderrev.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1552-59, s. 607.

Niels Lauridssen i Sønderup hagde breff aff Huornum Heritsting ly- dends, att hand hagde ther logligen ladit fordele Niels Axilssen i tørttrup, bode for hoffuitsgiæld og faldsmaall for the breff hand Sønderreff. Thisligste hagde handt breff af Wiborg landsting. Ther effter fick handtt xv dages breff, Datum Hafnia 4a feria post Natuitatis Maria. (12.9.1557), x dages breff, Datum ibid 4a feria post francisij. (8.10.1557), v dages breff Datum ibid 4a feria post lucas euang. 1557. (18.10.1557).

Chresten Lauridssen i Søndrup paa Niels lauridssens wegne Thog gienbreff i then sag Datum Haffnia 5ta feria post lucas euang. 1557. (19.10.1557). Niels Lauridssen fick steffning i then sag Datum otonia 2a feria post S. Palmarum 1558. (5.4.1558).

11. januar 1558

Befaling til Otte Brade, lensmand på Aalborghus, at tage af bønderne i Hor- num h., hvad hver efter sin formue kan yde, i stedet for hjælpesvinene, som de ved deres fuldmægtige har beklaget ikke at kunne levere.

Kancelliets Brevbøger, s. 152. Udtog i T.5, 317.

10. februar 1558

Kongen skænker Viborg hospital Lyngsøgaard i Veggerby sogn, ”da de Fattige, som ere i Hospitalet, have stor Brøst for Græsgang til deres Lam og

andet Qvæg, thi de have ingen Gaard nærværende ved Viborg, som de deres Qvæg kunde holde paa". *M.R. Usin, Stiftsstadens Viborg, s. 251.*

4. marts 1558 (1)

Befaling til Otte Brade, lensmand på Aalborghus, at gøre kongens salterbod i Nibe færdig og bygge et skur til samme salterbod; endvidere skal han levere kongen 20 læster nye sildetønder. *Kancelliets Brevbøger, s. 164.*

4. marts 1558 (2)

Befaling til abbeden på Vitskøl at forsyne kongens salter i Nibe med så meget ved han behøver til ildebrændsel. Efter C. Klitgaard Gildebrødre i Guds Legmes Lav i Aalborg, H&K 1914, s. 423 hed salteren 1545 Oluf Henriksen, var salter både i Nibe og Dokkedal og 1545 medlem af lavet.

Kancelliets Brevbøger, s. 164. Udtog i T.5, 339. (U.St.).

8. marts 1558

Befaling til Otte Brade, lensmand på Aalborghus, at levere Kongens Salter i Nibe og Dokkedal 2000 mark danske, 2 Læster Brød og 20 Læster Sildetønder. *Kancelliets Brevbøger, s. 165. Udtog i T.5, 342b.*

25. maj 1558

Dom af Kongens retterting, onsdag efter søndag exaudi 1558. Niels Lauridsen i Binderup, Vokslev sogn, havde stævnet Niels Eriksen i Tøtterup, Sønderup sogn angående et brev på 20 Jocumsdaler og en sølvskede samt kost og tæring og brevpenge, som Niels Eriksen havde sønderrevet på Hornum herredsting. Sagen havde flere gange været på Viborg landsting. Sagen tilbagevises til herredstinget. Da Niels Lauridsen havde fået de 30 daler og sølvskeden, skulle han møde med register på resten. *Rigens dombog 1554-58, opslag 90.*

Var skikket for os på vort retterting Niels Lauridsen i Binderup på den ene og Niels Eriksen i Tøttrup på den anden side og er nu på mandag førstkommandes deres rette sjette dag at møde i den sagsom her for os bevist blev med vor seks ugers stævning og da i dag havde dem villigt irette på begge sider og tiltalte Niels Lauridsen Niels Eriksen for hovedgæld og faldsmål for et brev Niels Eriksen skulle have sønderrevet for Niels Lauridsen på Hornum herredsting og først i rette lagde Niels Lauridsen en dom af Viborg landsting under dato 1555 lydende at eftersom for landsdommerne bevist var at Niels Eriksen havde sønderrevet Niels Lauridsens brev på ting for dom og ret da bør han der for tiltales at stande til rette til sit hjemting.

Dernæst irettelagde Niels Lauridsen et tingsvidne af Hornum herredsting og et af Viborg landsting under dato 1556 lydende at han til Hornum herredsting og Viborg landsting havde lovligt ladet fordele Niels Eriksen i Tøtterup både for hovedgæld og faldsmål for det brev han sønderrev som hans landstingsdom pålyder.

Deslige i rette lagde Niels Lauridsen tingsvidner af Hornum herredsting og Viborg landsting lydende at han der havde afæsket af Niels Eriksen, at han

skulle udlægge ham hans hovedgæld, faldsmål og tæring, som han ham fordelte for, med flere breve Niels Lauridsen i rette lagde, og mente Niels Lauridsen efter slig lejlighed at han fremdeles burde (have) sin forfølgning over forne Niels Eriksen efter Rigens ret.

Der til svarede Niels Eriksen at han aldrig med vilje eller fortsæt havde sønderrevet samme brev men berettede at der var gået dom til Viborg landsting at han skulle bøde efter uvildige mænds sigelse for hvad skade eller forseelse (som) Niels Lauridsen kunne skelligt bevise at han havde fået af og at bøde for en tingfred om det kunne findes at han har det sønderrevet med vilje. Videre berettede forne Niels Eriksen at han har udlagt fem daler for tingfred og der til med har b.. og s.. mod vor lensmand os ekskelige Otte Brahe på vor vegne og i lige måde altid efter samme landstingsdoms lydelse har været overbødig, at ville udlægge hovedgæld og faldsmål imod forne Niels Lauridsen som en i sagen om herredsfogeden ville sige han hvad hans fald skulle være og hvad ham burde at udlægge med rette. Videre berettede Niels Eriksen, at Niels Lauridsen havde til sig taget 20 Jucumsdaler og en sølvskede af det han så opbød har på tinge, og mente der for at Niels Lauridsen ikke mere burde med Rigens ret at forfølge ham, eftersom han ville rette for sig til sit hjemting, og derpå først i rette lagde Niels Eriksen en dom af Viborg landsting under dato 1557 som var landsdommere der sammesteds udgivet havde lydende blandt andet at de ikke vidste forne Niels Eriksens hovedgæld for samme brev stor at må være som uvildige gode dannemænd i herredet? kunne tilkende forne Niels Lauridsens skade og brøst han af samme sønderrevne brev kunne have, men der som de kunne skelligt bevises Niels Eriksen de samme brev at have sønderrevet til, vidste de ikke andet end der findes tingfred at være og sådan fald der for efter Recessens lydelse at udlægge.

Dernæst i rette lagde Niels Eriksen fire breve. det første som 15 det andet som 7 mænd, det tredje som også 7 mænd og det fjerde som 6 mænd udgivet havde alle med dato 1557 mandag næst før Sejermes vor frue dag lydende at Niels Eriksen tit og ofte både før han blev delt og siden på Hornum herredsting har tilbudt Niels Lauridsen sølvpenge og kobber for det brev han skulle have sønderrevet og ikke Niels Lauridsen det ville annamme og begærede Niels Eriksen af dem, at han skulle vise ham sit fald og ikke han kunne fange det og unde i nogen måde, og ikke herredsfogeden ville give ham det beskrevet.

Dernæst et tingsvidne af Hornum herredsting under dato 1558 lydende at Jens Vognsen på Niels Eriksens vegne udlagde 20 daler og en sølv skede og ville dermed fuldgøre hovedsummen, skadegæld, kost, tæring, brevpenge og andet hvad Niels Lauridsen i Binderup kunne bevise Niels Eriksen i Tøtterup havde gjort ham skade for med samme brevs sønderrivelse, og Niels Lauridsen annammet samme sølv og penge til sig som samme brev ydermere indeholde rog udviser.

Med mange flere adskillige breve de på begge sider i rette lagde, med mange adskillige ord og tale dem der om på begge sider imellem var. Da efter tiltale, gensvar, brev, bevisning og sagens lejlighed var der så påsagdt for ret,

at eftersom Niels Eriksen alene har være overbødig både for han blev fordelt og siden at ville udlægge hovedgæld og faldsmål og rette for sig, og Niels Lauridsen allerede har oppebåret 20 daler og en sølvskede af det Niels Eriksen udlagt har, og herredsfogeden ikke til dags har villet sige ham, hvad hans hovedgæld og faldsmål skal være, da bør denne sag igen at indkomme til Hornum herredsting nu på mandag kommer seks uger som er mandag næst efter Sct. Knud Konges dag og den 11. dag i juli måned og der Niels Lauridsen at møde for herredsfogeden der sammesteds med et klart register over hvad skade kost, tæring og brevpunge og andet han har lidt og gjort der over side samme hans brev så blev sønderrevet og herredsfogeden til Hornum herredsting der at dømme dem imellem og give dem beskrevet hvad hovedgæld og skellig beviselig skade, kost, tæring, brevpunge og faldsmål, som Niels Eriksen med rette bør at give Niels Lauridsen for et samme brev så for ham blev sønderrevet, og hvis forne 20 Jocumsdalere og forne en sølvskede ikke til række kan, at Niels Lauridsen ikke der med er sket skel og fyllest for hovedgæld, kost, tæring, brevpunge og faldsmål, da bør Niels Eriksen straks efter forne herredsfogedes dom at udlægge Niels Lauridsen fyllest eller også Niels Lauridsen der efter at tage sin forfølgning over Niels Eriksen efter vor og Rigens ret som han den nu slap. Dato Langesø den onsdag næst efter søndagen exaudi 1558.

3. juni 1558

I en sag mellem Vogn Pedersen og fru Mette Madsdatter til Hørbylund fremlægges et brev udstedet af to præster, her Christen Christensen, sognepræst til Aarestrup kirke, og her Christen Jensen, sognepræst til Sønderup kirke, underskrevet fredag efter pinsedag 1558, (3. juni 1558), at da Mette Madsdatter var afdragen fra Hørbylund for at møde for rigens kansler i sagen efter stævning blev hun syg, da hun var kommet til Aalborg, og kom ikke længere end til Torstedlund. *Rigsarkivet, Kongens retterting, Rigens dombog 1559-66, s. 20, Opslag 12-13*

19. september 1558

Vidne af Malmø toldbod, at Anne Nielsdr. af Harringe (Harrild) i Osto (Vokslev) sogn i Hornum h. i Jylland, stævnedes Johanne Sørensd. for beskyldning om, at hun har ladet sig beligge af sin farbror. Kvinderne har sikkert deltaget i fiskeriet ved Skanør. *Malmø Stadsbog, s. 408.*

For tinget stod Anne Nielsdr. af Harringe i Osto sogn i Hornum herred i Jylland og med hende en kvinde Johanne Sørensd., som var løbet bort fra sin mand og som hun havde stævnet til tinget for en uhørlig og uærlig sag, fordi hun havde tillagt hende, at hun skulle have beligget sig med sin farbroder. Efter som hun straks overbeviste hende med disse efterskrevne dannemænd som er Jørgen Aagesen, Jep Thybo og Niels Holmboe med mange flere dannemænd af førnævnte Jylland ved Nibe, som med opragte fingre og ved Gud og deres sjæls salighed bevidnede, at førnævnte Johanne helt åbenbart havde sagt hende

sådant uærlig ord og kætteri til, hvilket de også svor, at hun aldrig kunne have tilsagt hende, da de alle havde kendt Anne fra barndommen af som en ærlig, from, godt dannekvinde og kommen af gode og ærlige forældre, hvilket hun havde fået mange ærlige mænds segl på. Hvis mere behov herfor er, da vidne de, at de længe og i mange år har kendt førnævnte Johanne som en udygtig og løsagtig kvinde. Blev da førnævnte Johanne adspurgt, om hun havde set eller vidste noget uærlig om førnævnte Anna, da kulle hun give det tilkende. Dertil svarede førnævnte Johanne nej og, at hun ikke havde sagt det og ikke vidste noget skidt eller uærligt om hende, skjult eller åbenbart på nogen måde.

22. september 1558.

Rettertinget. Jørgen Prip til Pandum havde tingsvidne af Nibe birketing og dom af Viborg landsting, at han havde fordelt Lars Thamesen i Nibe for hovedgæld og faldsmål, fordi han havde ladet holde ulovligt byting.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgningebog 1552-59, s. 672.

Jørgen prip till pandum hage breff aff nijbe bircke ting lydends att handt hage ther ladit fordele Lass Thamesen i Nijbe for hoffuitsgieltdt och faldsmaall for wloglig byting wtj forne nijbe. Thisligste hage handt breff af Wüborg landsting. Ther effter fick handtt xv dages breff, Datum Randers 2a feria post mauritij 1558.(22.9.1558).

23. september 1558

Mageskifte mellem kronen og Iver Krabbe til Østergaard, der får gods i Vendsyssel mod 1 gård i Nibe og 1 gård i Holmager i Aars herred!

RA, C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejylland. Perg. Afskr. i L.Dipl. Omtalt i RA, Registratur nr. 11, mageskifte nr. 109 ff. Adkomstreg. Omtalt i Kronens Skøder, s. 56. Org. mag. 109. R. 6, 435. Omtalt i Kancelliets Brevbøger, s. 209. Danske Magazin 2,4, s. 79-80. Adkomstreg.

24. september 1558

Forleningsbrev for Jørgen Hertuigsen på kronens gårde i Vokslev sogn, nemlig 3 gårde i Vokslev by, 1 gård i Grydsted, 1 gård i Gjelstrup, 1 gård i Klæstrup og herligheden af en anden gård der, hvis landgilde ydes til Vokslev sognepræst uden afgift. Med de sædvanlige bestemmelser ang. bøder, jagt og skove. Rex m. p. subscr. *Kancelliets Brevbøger, s. 210. R.6, 437b.*

8. oktober 1558

Gode mænds brev om et markskel, de ifølge kgl. befaling havde gjort mellem Restrup mark og Nørholm mark.

NLA, Restrup godsarkiv, G141-1. Papir. [4] ulæselige segl. Påskrifter: "No 44. Godmends breff som thi satte stienn och stabell emellom Restrup och Nørholm B. Thette breff lest thend fredag nest epther Sct. Laurentij dag paa Nørholims bircke ting før end ther bleff sat føling paa sandemend 1559". Læst på Hornum herredsting, snapsting 1586, 87, 88, 89, 90, samt 3. og 10. maj 1591. Afsnittet markeret med a-a og b-b synes forkert placeret. Dokumentet findes i

2 eksemplarer, det ene meget beskadiget. Dokumentet skal sikkert ses i sammenhæng med tingsvidner af Nørholm birketing 19.7.1555 og 29.7.1552 og også findes i Restrup godsarkiv. Dok. omtalt i Restrup godsarkiv, G141-1, Designation på adkomstbreve ?1769, nr. 44 med teksten: Et Sandemænds Brev, hvor efter er sadt Skel imellem Restrup og Nørholms Mark og Eyendom. Aar 1550.

Wy ephersk. Erik Krabbe till Bustrupp, Iffuer Krabbe til Østrop, Auge Brade till Knudstrup och Jens Juel till Volstidt kiendhes oc giøre alle vitterlig mett theth wort opne breff, att aar epher guds børd mdl paa the otinde thenn løffuerdagen nest for sanct dionisi dag, somd war sancti dionisi afthend, tha war wij epher kon: maiss. wor allid naadesthe heris strenge befalling och fulldmacht forsamlitt paa et marckskiell imellom Restrup marck oc nørhollims marck, som wti langtid for adskillige vittnisbørd och andre breffue, som ther paa tagitt haffuer gangd wtij trette. Tha haffuer wij nu nestij dag epher høgimelte konn: maes. befalling och epher thenn fuldmacht och woldgift, som wij aff alle partene wtj same sag haffde aff salig erlich och wellbørdige mand Gabriell Gyllenstiens epherleuerske till Restrup och arffuinger, som er erlich och wellbørdige quinde frue Kyrstine Hansdatir, forne salig gabriell gyllenstiens epherleuerske till Restrup, och erlich oc wellbørdige mand her mogens gyllensten till Stiernhollim, Rider, Knud gyllensten till vorgaarde och Christoffer gyllensten till Iffuersness paa then ene, och erlich och wellbørdige mand Anders Barby till Siellsøe, domproust wtij wijborg, paa thenn anden siide gjorde thenom it euigt, wrøggeligt och noegrans kalldinds marckskiell emellom forme Restrup marck oc nørhollims marck i saa made som her epher følger.

Item først fraa them tree bunden stien, som wij begintte paa jorde ligger i kiaritt tuertt offuer fraa Restrup och nørhollim huilcken same tree bunden stien **a-** Begge parthernes som sag war aurfinghes theris fuldmøndige, som war erlich och wellbørdige mand Biørn Kaass till Starupgaard paa forne frue Kyrstins och the andre gabriell gyllenstens arffuingers wegne paa then ene, Och heederlliig och fornustigs mand, her Morthend Huass kannik wtij wyborg, Och Anders Hanson borger ther same steds paa forne Anders Barbys wegne paa then anden siide kende for rett skiell at were imellom Restrup marck oc nørhollims marck **-a** Saa fraa same tree bunden stien øster oc nogitt i nør adh till thenn anden stien, som wij satte sønden i enn lidell beck, Saa ther fraa oc ret øster paa till en stien hurd wij satte sønden op till synden aff end siggelundt, Saa framdillis ther fraa och øster adh till enn stien, som wij satte i it kær draug, saa fraa thend stien i øster till enn stien, som wij satte i thenn norduestr ende af drøger sig, saa Østir mett sam siig till westen endes aff Browen beck, som wij oc satte enn stienn, Saa fraa same stienn øster ad til den peell, som wij satte i same beck. Saa nør met same beck, oc noget i øster till enn peell, som ther bleff satt. Saa langs øster op hendt ved mett same beck till enn peell som staar i thend nør siide af forne Browen beck i enn lidill sigglund, Saa fraa same peell oc saa gott som rett i nør till enn peell, som wij satte i en lidill høgh med juar demme. Och saa fraa thenn peell, och ret øster ned ad same juar demme till enn stienn, som bleff satt i same juar demme. Item syden fraa

same hiørnesten oc tett ligge nør wdz wed fiorden, peell fraa peell som wij i dag satte och till enn peell, som wij satte gottom Jordfast stierend thilsamillehs. Saa fraa same stierend oc peell till then anden, tredje, fierde och fembtte stierend oc rett nør wtj fiordend, huilcke forne fem stierend alltiidt haffuer aff arillds tidt weritt hollt for rett skiell imellomd restrup enghij **b-** som gav there sogneprest til sønderhollim **-b**, hoffuer weij tagge fraa Restrupp Och nørhollims engij, Och her mett skall the were oc bliffue it euigt, wrøggeligt marck skiell emellom forne marcker i alle these arstider, som forskrefuit standis, paa thenn søndre oc øster siide wid forne peell och stienn at were och bliffidt till Restrup, Och paa then nør oc wester siidde fraa forne peell oc stienn att werre oc bliffue till nørhollim, uden ald noijen trette ellir tilltalle aff anthen partherned wdz nogen made, och ey skall nogen aff forne parther, theris arffuinge ell ephtherkomir ephther thenne dag formedills thenom scall eller nogen ander paa theris wegne haffuer macht till, mett nogen the breffue the breffue ther paa haffuer, alle hierepther find ell fange kunde att høre eller høre lade, nogen vee elle sindid trette paa forne marckskiell eller nogen thes forn eygindom ephther thenne dag i nogen made, ved som the nu endrechtigst oc thill giords were. Till ydermere och seger foruaring att saa redellig wbrødeligt hollis skall haffuer wij trøke wor siignette neden paa thette wort opne breff. datum, Aar, dag tid och sted. Ibm forne sted.

15. december 1558

Stadfæstelse, given Anders Barbye til Sielsøe, Provst i Viborg Domkirke, paa et Brev, udstedt af Erich Krabbe, Ifuer Krabbe og flere andre gode Mænd Lørdag før S. Dionisii Dag (8. Okt.) 1558, hvorved de efter Kongens Befaling fastsætte et endeligt Markeskjel mellem Viborg Provstis Gods Nørreholm og Refstrup, om hvilket Markeskjel der har været lang Trætte mellem Provsten i Viborg og Gabriel Gyldenstjerne og hans Forældre paa Refstrup. Rex m. p. subscr. *Kancelliets Brevbøger*, s. 234. R. 6, 469.

24. marts 1559

Befaling til Otthe Brade paa Olborghus at tilsiige Tolderen og Stiftsskrivere til at skaffe Salterne i Niibe og Muelbieiig ("alias Dockedal") 2000 Mark danske til at salte Sild for til Kongen. Befaling til samme at istandsætte Salterboden i Niibe med Tag og andet samt skaffe Salteren fornødent Brænde, saa længe han forbliver der i Kongens Bestilling. Befaling til Jørgen Lycke at istandsætte Salterboderne i Dockedal med Tag.

Kancelliets Brevbøger, s. 263. Udt. i T. 6, 57 b.

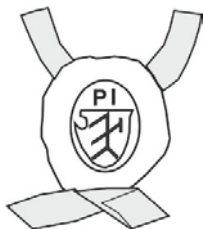
2. april 1559

Arvinger efter fru Inger i Suldrup, som er død indeværende år, sælger det adelsgods, som er dem tilfaldet efter deres kære mor og mormor, til deres kære bror Bertel Hørby i Vesterris (Bislev sogn). Godset er søsterlodder i en gård i Dyrby, Nørhald herred, Gassum sogn, en gård i Vandet og et gadehus, som fru Inger har arvet efter faderen Jep Poulsen (Benderup) i Kottrupgaard (Kvotrup, Korterup), og det fremgår, at fru Inger har en bror, Mourids Jepsen. Godset

sælges til Bertel Hørby, fordi de andre arvinger efter recessen ikke kunne beholde det, da de ikke var adelige. Fru Inger i Suldrup var første gang gift med Anders Hørby og anden gang med bonden Just Mortensen i Suldrup. Se min artikel i Pers. Hist. Tidsskr. 2003:1.

RA, privatarkiver på pergament, pakke 257, Hørby, Bertel Andersen. 10 seglremme. Vokssegl i de 5. 1. Poul Jebsen, herredsfoged i Fleskum herred. 2. Tabt. 3. Søren Mortensen i Glerup, 4. Tabt. 5. Thames Poulsen i Lønderup. 6. Jens Christensen. 7.-11. tabte. 12. Peder Nielsen Skriver. Refereret jf. RA, Thisets samlinger, Hørby.

Poul Jepsen i Dall, Søren Ged i Veggergaard, Søren Mortensen i Glerup på deres hustruer Inger Justdr.s, Anne Justdr.s og Dorthe Justdr.s vegne, Marine Andersdr. i Oustrup på sin egen vegne, Thomas Poulsen i Lønderup på sine børns vegne, Christen Thomasen, Just Thomasen og Maren Thomasdr., Jens Christensen tjenende ærlige og Velbyrdige fru Sofie Glob på sin egen vegne, Jep Mortensen i Mosbæk, Peder Iversen i Gundestrup og Kjeld Andersen i Lundby på deres hustruers Maren Christensdr., Karen Christensdr. og Dorthe Thomasdr.s vegne gør vitterligt, at eftersom Gud i indeværende år har kaldet ærlig og Velbyrdige husfru Inge i Suldrup, deres kære mor og mormor, og der i arv er tilfalden dem frit jordegods, som de efter recessen ikke tør beholde, så tilskøder de ærlig og velbyrdig mand Bertel Hørby i Vesterris, deres kære broder og medarving som søster-lodder i en gård i Dyrby, Nørhald herred, Gassum sogn, en gård i Vandet og et gadehus, og hvis det bliver ham afvundet af salig Mourits Jepsens arvinger i Kottrup, førnævnte husfru Ingers broder, da skal Bertel Hørby have vederlag i husfru Inges søsterlod, som tilfaldt hende efter hendes og Mourits Jepsens fader Jep Poulsen i Kottrup gård og gods. Dette Niels Rosenkrantz til Halkær, Niels Michelsen til Kyø, Per Skriver og Hans Tinghører. Vesterris quasimotogeniti søndag, 1559.

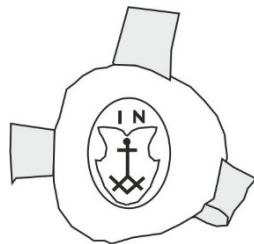
1. Poul Jebsen

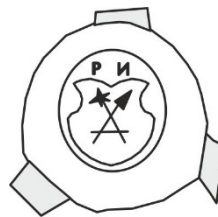
3. Søren Mortensen?

5. Thomas Poulsen,

6. Jens Christensen?

12. Peder Nielsen Skriver.

1560 (1)

Thames Jensens brev at han derfor lader biskoppen i Viborg alle hans rettigheder i Lyngsø

ÆA II, s. 301, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K83.

Jtem Tamisszis Iensszens breff ludindis .. ther for ladher hand biscop i Viborg o... till lye alle hans rettehet i Liøgs..... fegang. Datum mcdlx.

1560 (2)

I Aalborg bys privilegier af 1560 findes en en bestemmelse, at ingen borger eller købmand må bo eller ligge i Nibe eller på noget andet fiskerleje omkring byen længere end fiskeriet varer. *H&K 2000, s. 67.*

1560 (3)

Kong Frederik besøger herregården Restrup under en rejse fra Vitskøl kloster til Aalborg. *Præsten Christiern Nielsen Juels Aarbog, Ny Kirkehistorisk Samling V, s.342ff.*

Anno eodem (1560) kom Kong Frederik 2 til Widskiold Kloster med Hertug Hans, sin Farbroder, hr. von Dona, Greve Gunther von Barby og alle hans medhavende Folk om en Søndag og blev siden der til om Tirsdagen, Klokken var 8 Slet, og vandrede derfra til Restrup; dette var udi Abbed Andersens Tid.

8. marts 1560

Til Mogens Gyldenstjerne. Han skal befale Rentemesterens Skriver, Niels Pedersen, at betale Baadsmænd og Landsknægte med de nye Mark- og Toskilingsstykker; han skal sende de 2 Sildesaltere til Niibe og Dockedal med saa mange af den nye Mønt, som de behøve til Salteriet og befale Møntmesteren at vedblive med at mønte, saa at der er Mønt i Forraad.

Kancelliets Brevbøger, s. 375. T. 6, 230b.

24. april 1560

Aabent Brev, at, da de i Nybe og omkring Sebbersundt boende skulle være dragne over til øboerne og Giølboerne og have røvet og taget fra dem, og da mange udsætte Bundgarn der mod Recessen, forbydes det alle at gjøre øboerne og Giølboerne nogen Overlast; hvis nogen har Tiltale til dem, skal han forfølge dem til deres Herredsting og Landsting. Ingen maa herefter udsætte Bondgarn der under Landet imod Recessen og Domme.

Kancelliets Brevbøger, s. 391. T. 6, 256 b.

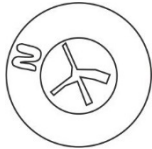
30. juni 1560

Tingsvidne af Hornum herred om skel mellem Jon Madsen Viffert til Torstedlunds og Kirsten Lykke til Nørlunds marker ved Døvelstrup.

NLA, Udtagne breve nr. 1256, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. Papir. [9] segl på papiret, aflæst i aftrykket i plica. 1. Peder Christensen i Aarestrup. 2. Poul Hommel. 3. Knud Mortensen. 4. Gunde Skræder.

Wij epherschreffne p. christenssen ij ordestrup, pouill humill, knud mattsen, gundi schredir, peder michelssen, cresten nielssen, ioste sørenssen, søren

sorensen, oc andiss Lauridssen ij ordestrup gjør alle witterligt oc bekiender Mz thette wor obne breff oc bekiender Att wij ij dag var ij døuilstrup March sønden till døuilstrup vadh oc ther i sanden saa och forffare, epther som wij var ombedet aff erlich oc welbørdige Mandt niels Joenssen thill torstedlundt. daa i sanden saa wij oc fforfare, att fra thend grøft som ffu kirsten Løk haffuer ladit udgrave Mellom hindis Marck oc Nør døuilstrup marck Oc saa nør att ij modt vadit var slagit xxxvij faduung, som oss siønis at were ij bredhe Lxi... fraa aen oc ssaa op mod thend hode ... war slagit xwij ffadeng ij lengij oc thet war afbiert. oc ... anden grøft ij oc war thet strødse?. Thill vindisbørd trøcki wij wort indsegille neden ffor thette wort obne breff schreffuit torsdag for vor ffrue dag visitationis anno dmi. mdlx.

1. Peder Christensen
i Aarestrup

2. Poul Hummel
i Aarestrup

4. Gunde Skrædder
i Aarestrup

7. Just Sørensen
i Aarestrup

8. juli 1560

Tingsvidne af Hornum herred mandag før Ketilli confesi, taget af Jens Vognsen i Byrsted på vegne af hans husbond på Torstedlund i dennes strid med fru Kirsten Lykke til Nørlund ang. en grøft som hun har ladet grave i Nørre Døvelstrup ved skellet mellem deres jorder.

NLA, Udtagne breve nr. 1255, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. Papir. [10] segl på papiret, overdækkede med japanpapir, delvist ødelagte og ulæselige, dog aftryk i plica. Tolkning af segl meget usikker. 1. Ulæseligt. 2. Peder Christensen i Aarestrup. 3. Poul Hummel. 4. Knud Madsen i Aarestrup. 5. Peder Nielsen i Aarestrup. 6. Ulæseligt. 7. Søren Sørensen i Aarestrup. 8. Ulæseligt. 9. Formodentlig Michel Jensen, herredsskriver, men skulle ikke være hans segl efter normal rækkefølge. 10. Ulæseligt. Påtegning på bagside: 1560. Nr. 275. Wedel. Colding. Påskrift, nyere hånd: G142-1. 1255.

Chresten Jenssen ij Suldrup, domr thill Huornum Herrids Thing, p. christenss. ij ordestrup, ² poul humill ij ordestrup, ³ knud matts. ibid., ⁴ p. nielssen, ⁵ chresten sorens. gundi schreder, ⁷ sorn sornss., och andirs Lauriss. oc Michel jenssen. ⁹ Aar epther guds børd mdlx Mandagen ffor Ketilli confesi pa fforne Thing war skickit Jens jens vognenss. ij børsted huilcken ther lidelig esckit oc ffick Ett fuldt tings wine aff wiij lougfaste danemend, som war michel jenssen ij grauløff, p. christenssen ij ordestrup, pouill humill, knud matts., p. nielss., iost sorens., gundi skredir, soren sorens. oc andirs lauridss., Thisse lougfaste dannemend alle samdrekteligen wone paa theris gode trou, ssel oc sanden at thij war ij nør døuilstrup Kier sønden thill døuilstrup ~~wadh~~ som thj thillkreffit aff tingij oc saa, att fra tend grøfft, som ffu Kirsten Løk thill nørlund haffde ladit udgrave oc saa nør mod vadit war slagit xl ffadne ij brenden oc xvij ffadne ij lengij op ij mod thend horde jord oc thz war aff biert oc borit ouer? grøfft?

pa fru Kirstens grund oc ffands Thet ij nørðøuilstrup marck saa lengij thij ...
 ... ud vid mott same Thislige ssa thij fem stien heffde standir ij grøfften
 thend war aff... huilcken oss siøntes thes haffde wandit fra ... Thisligste wone
 søren humil ij torsted oc iust pss. ibid thet thij war ij nørlund ij dagh xiiij dage,
 oc steffnit ffru Kirsten løcke, kristoffer urnis oc hendis laug weri oc Erik hars-
 løff, gords ffogit pa nørlundt, her thill Huornum herits ting ij dagh thij gaff
 warsel paa erlig oc welbørdige mand niels joensss. thill torstedlund hans
 wegne wille tage vine her i dagh som fforeskreffuit standir. Thet sa gick stan-
 der.

2. Peder Christensen
i Aarestrup

3. Poul Hummel
i Aarestrup

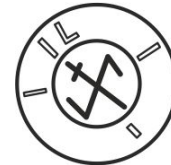
4. Knud Madsen
i Aarestrup

5. Peder Nielsen
i Aarestrup

7. Søren Sørensen
i Aarestrup?

9. Michel Jensen
herredsskriver

8. december 1560

Kongens retterting. Jørgen Prip til Pandumgaard fremlagde tingsvidne af Nibe birketing, at han i 3 ting havde æsket Søren Stub i Nibe for husleje af et hus og en lade, samt for kost, tæring og skadegæld. Desuden dom af Viborg landsting herom.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1559-63, s. 326.

Jørgen prip tiill pandumgaard hagde breff aff nijbe bircke ting lydends, att handt ther wij iii samfelds ting haffuer logligen ladit eske aff Søren Stub i Nijbe husleiige aff thett huss wden grundstade lade och skadegieldt, at same huss er forfalden och øde, mett kaast, theting och skadegieldt. Thisligis hagde handt breff aff Wiiborig landsting oc ther epthr fick handtt xv dages breff, Datum Lanngesøe Sbto. post lucie virgin. 1560. (15.12.1560), x dages breff, Datum ibid 4a feria post Jubilate 1561. (1.5.1561).

S øren stub lodtt Thage gienbreff i thenne sag Datum Lanngesøe Ipsodie marie magdalene 1561. (22.7.1561).

14. november 1560

Livbrev for Niels (Poulsen) Kras, (herredsskriver i Hornum herred) og hustruen Anne Bertelsdr. (Hørby) på Vestergaard i Moldbjerg.

Kancelliets Brevbøger, s. 464. R. 7. 164.

Livsbrev for denne Brevviser, Niels Kraufse og hans Hustru, Anne Berthelsdaatther, paa Kronens Gaard Vestergaard i Huornom Herred, som de nu selv bo i, mod at holde Gaarden ved Magt, svare sædvanlig Afgift og være Lensmanden paa Olborghus lydige. Rex m. p. subscr.

1561 (1)

Et Mageskifte Brev emellem Hr. Gregers Ulfstand og Hospitalet med en Gaard i Giøl og en anden i Opløf, dat 1561.

NLA, Aalb. bisp., C1-1, Fortegn. ældre gavebreve, fasc. 2, nr. 28.

1561 (2)

Rigens forfølgingsbog 1561-63. fol 326. Opslag 202. Jørgen Prip til Pandum havde brev af Nibe birketing lydende at han der i tre ting havde ladet æske af Søren Stub i Nibe for husleje af "det" hus.

Jørgenn prip till pamdumbaardt hagde breff aff nijbe birketeting lydendes at hand ther wtj iij samfelds thing haffuer logligen ladit eske aff Søren stub i nijbe huslouge aff thet hus grundsted lade och skadegield, at same hus er forfalden och øde mett kaast, theting och skadegield. Thesligste hagde hand breff aff wiborig landsting oc ephther ... egenndom. 15 dags breff dat. langesøø sabato post lucie virginis 1560. 10 dags breff dat. ibidem xi feria post Jubilate 1561. Søren stub lodt thage gienbreff i thenne sag langesøø ipso die marie magdalene.

1561 (3)

Jørgen Prip til Pandum hagde breff aff nørliungheritzting lydende at hand ther wtj iij samfeld thing haffuer ladit udeske af Niels Jonnssen till thostelund och aff hans moder och Kierstinne i ostrup lanngholm ... met opbørsel, kost och theting och skadegield. Thesligste hagde hand breff af wibor landsting, Ther ephther fick handtt xv dags breff datum langessøe Sabato post lucie virginis 1560. *Rigens forfølgingsbog 1561-63. fol 327. Opslag 203.*

2. februar 1561

Kgl. stadfæst. af mageskifte mellem forstander Chr. Poulsen, Alm. Hospital i Aalborg, og Frants Banner til Kokkedal, der får 1 gård i Djørup.

Kronens Skøder, s. 29. R.7, 180.

5. maj eller 15. september 1561

Tingsvidne af Hornum herred, mandag efter Hellig Kors dag om ulovligt fiskeri i Torstedbro mølledam.

NLA, Udtagne breve nr. 1254, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv.[4] segl i gult lak på papiret, delvist ødelagte, overklæbede med japanpapir, ulæselige. Påtegning på bagsiden: Winde paa thj fijskerij wid torsted mølledam. 23. 1561. Lr. H. L.M. Colding.

Chresten Jenssen ij Suldrup, domr thill Huornum Herrids Thing, Ands. christenss. ij estrup, Las Thamesen i suolderup oc Michel Skriver. Aar ephther guds børd mdlxi mandagen ephther Helig Kors dagh pa fforne Thing war skickit

jens wonss. i børsted huilcken ther lidelig esckit oc ffick ett fuldt tings wone aff wiiij lougfaste dannemend, som war mass lauridss., joen jenss., las mattss., Knud matss., ij ordestrup, niels frandss. ibd., iost nielss. ij huornum, p. jenss. ij thøttup oc jens anderss. ij Abillgord. Thisse lougfaste dannemend alle sam-drecketlig wone pa theris gode trou, ssell oc sanden at thij ssa oc hørde her nu ffor tingsdom, chretsen trogelundt, esper perss., Jens Block i monstrup oc søren Jenss. Thij wone mz theris oprackte finger thet the saa Att chresten perss. ij torsted, espher perss., las holding, thames.pss. ij vejir høy oc cresten franss. som kallis pouilss. thij fiskieth ij thorsted bruo mølledam her paa thend nør side wid ?kiendis ey ij ... beskitt, oc ffiskitt aal oc skalle oc andre fisck mz .. tenom, oc saa thoug tij paa ... Thisligste wone jens anderss. oc seuren jenss. Thet tij i gor xiiij dage gaff forne michel perss., Las Halling, thamis perss., cresten perss. ther som kallis poulsen gaff varsill ate Thij skulle møde her pa tinget ij dagh thes med huis ville lade tage wine pa thenom. Datum ut supra.

12. maj 1561

Vidisse af Aalborg byting år mdlxx fem, mandag efter Sebastianus, (24. januar 1575) af tingsvidne af 1561 mandag før Ascensions dag (Kr. Himmelfart) om Hasseris gårdmænds afgift til degnen ved Budolfi kirke i Aalborg lydende, at 8 dannemænd af Aalborg vidnede, at gamle dannemænd af Hasseris, nemlig Niels Gierdsen, Jens Thomsen, Niels Liid og Hans Clemitsen, kundgjorde, at de havde bygget og boet i Hasseris i mange år, og i den tid gav de i løn til degnen til Sct. Bodils kirke 2 skr. byg af hver gård, hvis der var 1 mand deri, og hvis der var 2 mand i en gård, da gav de hver 2 skr. byg. *NLA, perg. saml. nr. 409. Udtaget af C1, Aalborg Bispearkiv.*

24. juni 1561

Skt. Hans dag. Clemed Nielsen i Nibe skøder Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund et hus og en saltebod i Nibe, ”vesten ved fjorden”, bygget på jord, som tilhørte salig Søren Madsen i Nibe, men Niels Jonsen nu ejer. Clemed Nielsen blev 1557 medlem af Guds Legmes Lav i Aalborg. C. Klitgaard, Gildebrødre i Guds Legmes Lav i Aalborg, H&K 1914, s. 423. Medbeseglet af Christen Poulsen Borch, præst i Aarestrup-Buderup-Gravlev, hospitalsforstander i Aalborg.

FLA, Hverringe godsarkiv, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. [4] segl, indklæbet i plica, aflæst heri. 1. Clemed Nielsen i Nibe. 2. Christen Paulsen Borch. 3. Ulæseligt. 4. Jost Farsen birkefoged i Nibe. Påtegning på bagside: Clemid Nielssen i Nibe No 9. 315.

Jegh Clemid nielssen ij Nibe Kiendis och gjør Alle witterligt met Thette mitt obne breff, Att Jegh nu haur ssolt oc affhendt fra megh oc mine Aruingh oc Thille Erlighe oc velb.iørdige mand nielss Joenss. Thille torstelund oc hanss Aruingh Thes husse oc saltirbo ij nibe, som Jegh lod bøge pa tend jord ejidom ij nibe, ssom Salighe Seuren Mattssen Thilhørde, oc forne Niels Joenssen nu ij være haur, huilke forne huss oc saltirbo ther er bøgigt vesten vede fforne gorde och vede fiorden paa fforne Niels Joenssens ejidom, som Jegh skulle disligste

give iett fierdielle høste ssild Thill Jordeskildt Thill tenom, som Thorstedlund ij være haur oc find megh redeligh oc vell Att være bettalid fforne husse och bøgningh, ssom terpaa er bøgitt inden vegij och wden, met loffte, døre, skiellvej, bemveijdj, Kakille, aren oc Andit, Aldilis ijntitt vnderagen huad Ther helst neffnis Kand, som paa ssame eijdom oc husse bøgitt er. Thes fforne husse skal forne niels Joenssen oc hanss Aruingh niude, bruge oc beholle Thill euijgh tidhe oc huartil segh forne niels Joenssen oc hans arfuing aldielis for gode betaling, Att hand hauer betalitt

Megh redeligh oc vell for forskreun huss oc bøgningh ij alle modhe. Thille vindisbørth Thrøckir Jegh mitt indsegell nedn ffor Thette bref met efter. danemedh. som Jegh Kierligh tilbeder Att besegle met megh, som er hederlig Her Cristen poulsen prior oc fforstander ij hospitallit ij olborg, Her cresten crestenssen ij bordrup, sognepreste thille graueløff sogen oc Jost ffarsen, biercke ffogitt ij Nibe. Skreuitt ij nibe Sanckte Hanss Dagh metsomer Ano dom. mdlxi.

1. Clemet Nielsen
i Nibe

2. Christen Poulsen Borch
hospitalsforstander i Aalborg

4. Jost Farsen
birkefoged i Nibe

7. juli 1561

Tingsvidne af Hornum herred, mandag efter Skt Kjelds dag, udstedt af Chresten Jensen i Suldrup, dommer til Hornum herreds ting, Jørgen Pedersen i Tøtterup, Mourids Pedersen i Gammelholm, Michel Pedersen i Ersted, Niels Jensen i Tårup, Peder Jensen ibd., , Jens Jensen i Sønderup, Laurids Sørensen i Braulstrup, Peder Jensen i Aarestrup og Michel Skrifer i en sag mellem Niels Joensen Viffert til Torstedlund og Albret Maltesen Viffert til Albæk om ulovlig skovhugst i Torstedlund skov.

NLA, Udtagne breve nr. 1253, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [7] segl i grønt lak på papiret, meget ødelagte, overdækket med japanpapir, ulæselige. Påtegning på bagside: Sionsmends breff paa torstedlund skoff imellem. 1561. Litra No. 4. 1561. No. 27. No. 23. G142-1.

Chresten Jenssen ij Suldrup, domr thill Huornum Herrids Thing, Jørgen Pss. ij Tøtterup, mourids pss. ij gammillholm, michel prss. ij ersted, niels jenss. i torup, p. jenss. ibd., Jens jenss. i sønderup, laur. sseurens. i brauelstrup, p.jenss. ij ordestrup oc mickel skriver. Aar epther guds bōrd mdlxi mandagen ffor sancte Kiels dagh paa fforne Thing war skickit Erlich och Wellbōrdige mand niels joenssen Thill tostelund huilcken ther tillige eskit oc ffick Ett ffult tings winde Aff wiiij lougfaste dannemend, som war Jørgen pss. ij tōttrup, michel jenss. ibd. p. jenss. ibd., mourids pss. ij gammilholm, jens sørens. ij

brauilstrup, niels pss ij ersted, jep jenssen ij ordestrup oc jens sørenss. ij sønderup, thesse lougfaste dand. alle samdirectelig wone pa theris gode trou, ssell oc sanden at thij war ij torstedlund skou, som erlich oc welbørdige mand nielss joenssen thill torstedlund haffde thenom till tagitt aff tingij oc ther ij sanden ssaa oc fforffare, att sōnden op till thett tuekast digij oc ij sig østen oc sønder till same digij ther war hemelig oc ille hogij mange gode Eegij, bøgij oc birch threr oc ffind the att Were ij torstedlund skou. Thernest niels joensen esche sandmend thieris lijdisle oc hiemblit thij niels joensen iett skouf hug mz sam tings same sandmends breff er wed makt. Thisligst ssa tij her ij dagh ffor tings dom gundi jenss. ij thorsted och p. søress. ibid. thij wone oc tilstod att thj war ij albeck vonsdag effter ssanct hands dagh oc steffnit Albrit malthiss. hid till ting ij dag war wiiij dage Athij aschet thesse wille Tha thage siønsmend her aff tinghij Thilsige till torstedlund skou oc gods ffor sand mendene. Thislige ij dag thii mid sommer wille tage wine her ij dagh effter same sag oc ij lige made steffnit tij Albrett malthiss. (i margin: ij oc d..p?) ... thett same sag oc wem det gud?

31. august 1561

Antonius Bryske til Langesø og Mickel Skriver i Viborg havde brev af Viborg byting lydende at de der i tre samfulde ting havde ladet udæske af Anders Hansen, borger der samesteds, først på Nørholm kirkes vegne 36 daler 2 mark danske 36 byskæpper havre 24 skæpper byg. Dernæst på domprovstens Anthonis Bryske og Mickel Skrivers vegne alle de breve Anders Hansen har Nørholm by og kirke anlangendes og Gudskift Mølle og hendes ejendom angældende og betaling og dødepenge som er 33 daler en mark som Anders Hansen tog gave for af Rasmus ?Curi Riidemand i Aalborg på Antonius Bryskes vegne og har gjort Antonius Bryske regnskab for som samme regnskab ... kvittans skal Rasmus ?Curi nu kræver at ikke er bekend Item en lovbog som Anders Hansen lånte af Mads Nielsen i Nørholm. Der næst en daler for et hovedklæde Anders Hansen er Hr. Peders hustru pligtig. Der efter fik forne Antonius Bryske og Mickel Skriver i den sag 15 dages brev dateret Langesø Sabato post Egidi 1561. 10 dages brev dateret ibid 2ta feria post Martini 1561. 5 dages brev dateret ibid Sabato post Franscisi 1561.

Rigens forfølgingsbog 1559-62, side 362, opslag 236.

25. november 1561

Niels Madsen (Skade) til Skoblinggaard og flere andre gode mænds brev om granskning af skel mellem Torstedlund skov og Aarestrup skov.

NLA, Udtagne breve nr. 1252, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [4] ulæselige segl på papiret. Påtegning på bagsiden: De gode mends breffue der war paa den granskning mellom Thorstedlund skoue och ordestrup skoue Lest paa Huornum herreitsting mandagenn thend 6. maij 94. Lest paa Huornum herreitsting mandagenn thend 27. maij 94 for sionsmend hiemplet. No 146. No 254. No 15. No 26. 13. 1561.

Wii effter skreffne Niels Matsen Thill Skoblinggord, morthen suendsen til ...gord, iørgen prip thill panumgaard, Jørgen barnekou thill Kiellerup, anders pedersen thill birkels, Jens Klausen thill bollu och (Chr)ijstend Juell thill hiedegaard, kristoffer mekelssen thill lundbæk gjør witterlig Met thette wort obne breff att aar effter Guds børd mdlxi paa sti. larmise War wij fforsammlit paa den skouff ij mellum Thorstedlund och ordestrup effter en Landstings gransking Som Erlig och Welbørdig Morthen Matsen thill ?reijstrup hadde ... ad skulle granske oc effter... Om Nogen Skoffhugger som effterskreffne Albret Maltissens thienere haffuer hugget ijnder offuer et digj som Erlig Oc Welbørdige Mand Niels ijoensen thill Thorstedlund Mijente ad skulle Weret hugget wdj Thorstedlund skouffe. Tha møtthe fforskreffne Albret Maltissen oc beuist ffor oss at Niels ijonsen war lofflig steffnit at skulle møde paa samme steder met huis breffue oc beuisning sam hand ville Nyde oc Undgielde ij then sag och møtte fforskreffne Albret Maltissen oc gaff Thill kiende huorledis at han stedse haffde ladet Indworde sijn Skoff oc Eijndom sit gods wdj orestrup skouff kallis Jens Nielssens Engh som skal were X fagen oc skoffuen op eptther synden paa ... dij wstede? som hans laughefd ydermere Wduisser. Tha møtte Jens Wogensen paa fforne. niels ijoensens wegne oc lod lesse adkomst en Kongelig Maistst. aller naadigst En befallings breff Ad hand noch? kongelig M: hadde iche giffuet som er Thill Bem. Erik Krabbe met fforne guode mand athj skulle granske oc fforfare the Marckskiell som er Giortt imellom Thorstedlund och Ordestrup meth forskreffne ord som samme Kongelige befalling wider fformelder. Tha adspurde wij fforne Jens Wognsen om hand hadde Nogen sser breffue Eller beuisning ij Then sag. Tha sagde hand Neij oc sagde att huis breffue Niels ijoenssen haffde ded ij Den sagh War skiket sted och thill ... Thaa Effter Den leijlighed wij ther kunde granske fforfare oc effter Albret Maltissens Lougheffds Lydelse. . Kunde wij icke andet Kiende end Det skoug hugh som Albret Malitssens thienere haffuer hugget ijnden effter Det Diigj ffindis at were paa Albret Maltissens grund eptther hans Lougheffds lydelse. Thill ydermere Windisbørd tha trøcker wij wor Signetter wnder thette woer obne breff. Datum Albæk ut supra. Iffuer jull mz egen hand.

20. december 1561

Kongelig stadfæstelse af et mageskifte af 24.8.1561 mellem Helliggejst Kloster i Aalborg ved forstander Christen Poulsen og Gregers Ulfstand til Estrup, der får 1 gård i Oplev samt 350 Mk. danske, som Gregers Ulfstand havde gården i pant for. *Kronens Skøder, s. 85. R.7, 235b.*

10. marts 1562

Befaling til N.N. at komme Kongens salter i Nibe til Hjælp med Ildebrændsel, da han har stor mangel derpaa. *Kancelliets Brevbøger, s. 117.*

18. marts 1562

København. Til alle, der besøge Fiskelejerne Nibe og Siibersund. Da Kongen har befalet Otte Brade, vor Raadt og Embedsmand paa Olborg Slot, og Salteren Bartel Stingere at salte 60 Læster Sild til Slottenes og Orlogsskibenes

Behov, skulle de have fri 2 Dage om Ugen fra Lørdag Aften til Mandag Aften, til at købe Sild mod at betale dem efter gammel Sædvane. Lensmanden skal befale alle Nedkarle og Vodkarle at tilbyde Salteren de Sild, de fange i den Tid, og ikke holde sig af Vejen dermed, saaledes som de tidligere have gjort; hvis nogen ikke vil lade Salteren faa de Sild, han fanger, og ej vil komme i Land og optælle dem, førend Købedagene ere til Ende, skal Lensmanden straffe derover. (Bertel Stinger, borger i København, blev 1567 medlem af Guds Legmes Lav i Aalborg. C. Klitgaard, Gildebrødre i Guds Legmes Lav i Aalborg, H&K 1914, s. 423). *Kancelliets Brevbøger*, s. 122. Koncept, der oprindeligt har været dateret 15. Febr. 1562, i Stedet for Bartel Stingere har der staaet Jørgen Lipper og i Stedet for Raad Tjener. Da Otte Brade først blev Rigsraad i Begyndelsen af 1563, er det vist kun en Forglemmelse, at 1562 ikke er rettet (jvfr. ogsaa Dateringsstedet), dog har det ikke været muligt at finde et saadant Brev de følgende Aar. Tr.: Ny kirkehist. Saml. I. 479.

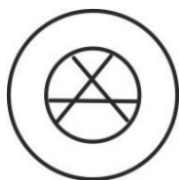
16. maj 1562

Tingsvidne af Nibe birketing, pinseaften 1562, om fri ret for præsten Jens Nielsen i Vokslev-Nibe til at tage ildebrændsel i Sønder Harrild hede.

Just Farsen, birkefoged i Nibe, Jens Nørholm, Ingvor Michelsen, Niels Nykøbing og Svend Michelsen i Nibe vidner, at Jens Nielsen i Nibe, sognepræst til Vokslev, fik et vidne af 8 dannemænd, som var Jens Nørholm i Nibe, Niels Laustsen, Ingvor Michelsen i Nibe, Clemed Nielsen, Tyge Jensen, Jørgen Andersen, Jens Bertelsen og Lars Michelsen i Gjelstrup, der vidnede, at sognepræsten i Nibe præstegård, så længe de kunne mindes, har haft fri brændsel i Sønder Harrild hede. Christen Laustsen og Lars Pedersen i Nibe bestod, at de stævnedes Velbyrdige Jørgen Hertuigsen til Nibe ting.

NLA, Udtagne breve nr. 167. Udtg. af Viborg Bisp, C2-180, Nibe-Vokslev kald. [5] segl i mørkegrønt lak, konserveret ved overdækning med japanpapir. 1. tabt. 2. Jens Nørholm i Nibe, utydeligt, aflæst i aftryk i plica. 3. Ingvor Michelsen i Nibe, utydeligt. 4. og 5. stort set tabte, ulæselige. Afskrift i Viborg bispearkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 72.

Jost farssen, fogith til Niibe bircketing, Jens Nørholm ij Niibe, Inguord mich., Niels nykiøbing oc Suend michelsen ibd met thette wort obne breff, Att aar epther Guds byrdth mdlxij pinthze afften paa forne ting war skickit her. Jens Nielsen ij Nibe, sogne prest til woxløfui, huilcken ther logligen eskidt, bed oc fick itt fulth tings vithne aff viij dandemend, som er jens nørholm ij Nibe, niels laustsenn, inguord michelssen ibid, Clemedt nielssøn, tygij jenssen, jørgen Andssen, jens bertelssen i gielstrup oc las michelssen ibid. these forne viij dandemend ther alle samdrehteligen wonne paa theris guode troffue, sæll og reth sandigen, Att thenom alle fuld witterligen er, att sogne presten her ij Nibe prestegord, som wi kunde mijnds haffuer haffd sin frij ildebrand vdj sønder harrim hijede, wlast oc wkiird i alle made til thene dag, och bestod Christen laustsen i Niibe, och Las p senn ibd athij steffnuith Erlig og velb.ijrdige mand jørgen hertuigsenn her til Nibe birketing til thr wiiithne ja och sit signete er.

2. Jens Nørholm
i Nibe

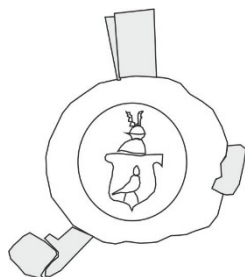

3. Ingvor Michelsen
i Nibe

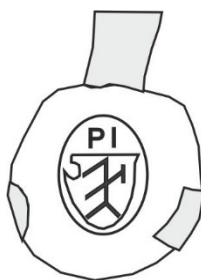
21. juni 1562

Bertel Hørby i Vesterris, væbner, skøder Otto Brahe til Knudstrup, en gård i Hald herred, Gassum sogn i Dyrby. Vitterlighed Axel Juel til Villestrup, landsdommer i Nørrejylland og Malthe Jensen i Hollumgaard, samt ærlige og fornuftige mand hans svogre Poul Ibsen i Dall, herredsfoged i Fleskum herred, Søren Ged i Veggergaard, herredsfoged i Aars herred og Niels Poulsen i Moldbjerg. Aalborg søndag før Skt. Hans dag 1562.

RA, *privatarkiver på pergament, pakke 84, Otte Brahe*. [6] segl, 1. Bertel Hørby i Vesterris, væbner. 2. Axel Juel til Villestrup. 3. Malte Jensen (Sehested) til Holmgaard. 4. Poul Ibsen i Dal, herredsfoged i Fleskum herred. 5. Søren Ged i Veggergaard, herredsfoged i Aars herred. 6. Niels Poulsen i Moldbjerg. Her efter RA, Thissets samlinger, Hørby.

1. Bertel Hørby
i Vesterris

4. Poul Jepsen i Dall,
herredsfgd. i Fleskum h.

5. Søren Ged i Veggergd.
herredsfgd. i Aars h.

6. Niels Poulsen Kras i Moldbjerg
herredsskr. i Hornum h.

31. juli 1562

Christen Jensen i Suldrup, herredsfoged i Hornum herred på sin egen og sine børn Just Christensen, Barbara Christensdr. og Anne Christensdr.s vegne, Jens Christensen i Svenstrup på egne og Lars Tamesen i Snorup på sin hustrus Inger Christensdr.s vegne tilskøder Otto Brade til Knudstrup, høvedsmand på Aalborghus deres arvepart efter salig husfrue Inger i Suldrup i en gård i Handest og en i Dørby i Gassum sogn i Hald herred. Vitterlighed Baltzer Maltesen i Rebstrup, Jørgen Høeg til Klarupgaard og Thamis Kruse til Vårstgaard. Aalborg fredag nest efter St Olufs dag.

RA, *privatarkiver på pergament, pakke 84, Brahe, Otte, 31.7.1562*. [7] segl, 5 er velbevarede, delvist indpakkede i læder. 1. Kresten Jensen i Suldrup, 2. Tabt, 3. ?Las Thamesen i Snorup, utydeligt, tolkning usikker. 4. Baltzer Maltesen (Viffert) til Rebstrup. 6. Jørgen Høeg til Klarupgaard. 7. Thomas Kruse til Vaarst. Her gengives kun 1. og 3.

1. Kresten Jensen i Suldrup
i Suldrup, herredsfoged

3. ?Las Thamesen
i Snorup

9. august 1562

Livsbrev for Hr. Jørgen Lycke, Embedsmand paa Mariagger Kloster, paa Buderup ! og Gieste Broer i Gisлом Herred, hvilke Lauge Michelssen, der havde Livsbrev paa dem, har opladt ham, da de vare meget bygfaldne og han ikke selv formaaede at holde dem i Stand. Hr. Jørgen maa oppebære det dertil liggende Brokorn og anden Rettighed mod straks at gøre Broerne i Stand med stærke Pæle, Stolper, tykke Bulfjæl og stærke Rækker paa begge Sider og brolægge dem med Sten og Grus ved begge Ender.

Kancelliets Brevbøger, s. 171. R. 8, 22. Omtalt i Kgl. Bibl., NKS 4° 868, K. Gjerdings hist. saml., Jyske reg. 1480-1660, nr. 64. K. Gjerding, Helligum Herreds Beskrivelse, s. 8.

9. november 1562

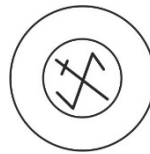
Tingsvidne af Hornum herred, Martini dag, om skel mellem Kirketerp og Veggerby mark. Jens Christensen i Svenstrup, den tid i dommers sted, Anders Christensen i Estrup, Mads Lauridsen i Guldbæk, Jens Andersen i Abildgaard, Peder Gundesen i Busted, Niels Sørensen i Gjelstrup, Mads Nielsen i Taarup, Morten Jørgensen i Raakilde, Lars Jensen i Sønderup, og Michel Skriver vidner, at præsten Anders Ged i Kirketerp fik vidne af Lars Tamesen i Snorup, Jens Vognsen i Byrsted, Christen Pedersen i Sørup, Niels Mortensen i Simested, Christen Nielsen i Hornum, Niels Jensen i Fløe, Jens Byg i Ersted og Michel Skrædder i Hornum, der vidnede, at de hørte sandemænd kundgøre

deres tov om markskel mellem Kirketerp og Veggerby mark, først fra det sandemænds tov, som er gjort mellem Kalstrup og Veggerby mark, så til en sten, som de satte ved sydenden af mosen nord for Veggerby kirkevej, så efter et gammelt Vratmaal til agrene i Veggerby mark begynder, og til adelvejen fra Kalstrup til Lyngsø, så til en sten, som de satte ved østsiden af adelvejen, og så langt som Kirketerp mark og Veggerby mark kan følges, dette kundgjorde de for ret markskel mellem Veggerby og Kirketerp mark, undtagen ornum, stug og forkøb, som bør fri at være efter loven.

NLA, Udtagne breve nr. 337. Udtag. af Viborg bisp, C2-202. [10] segl. 1. S(igilium) Iens Christensen. 2.-9. tabte. 10. Mikkel (Jensen) i Gravlev, Skriver. Påtegning på forside: 2. Påtegning på bagside: 2. Kircketorp. Kirkeetorp Hr. anders gied. Nr. 2. Sandemendt breff paa Kirketorp marck 1562 med ... ligen-dis. Afskrift i NLA, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 74.

1. Jens Christensen
i Svenstrup

10. Mikkel (Jensen) Skriver

12. november 1562

Kongens retterting. Baltser Maltesen (Viffert) til Rebstrup fremlagde vidne af Hornum herredsting, at han havde fordelt Thames Pedersen i Rodsted for at jage en af hans heste ud i vandet, så den døde, samt for vold overfor hans far, salige Malte Lauridsen (Viffert), da han tjente ham, for at slå hans fars pige og for ikke at opfylde et løfte, han gav faderen i Sønderup kirke. Desuden fremlagde han dom af Viborg landsting derom.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1559-63, s. 431.

Baldser Maltessen tiill rebstrup hagde breff aff Huornum heritsting lydends hannom ther att haffue ladit fordielle Thames pedersen i Rodsted for at och hans hest Jagun wdj woj och bleff død och for hannd hagde Sallige maltij laurissen ~~tiennet~~ thient seg Woldeligen wnder emod hannom och for hans dreng Slog hans faders pige och for enn loug hannd gaff hans fader wdj Synnderup Kircke. Thisligis hagde handt breff aff Wiiborig landsting. ther epther fick handtt xv dages breff, Datum haffnia 2a feria post marthinj aps. (12.11.1562), x dages breff, Datum ibid 2a feria post andres aplij. (2.12.1562), v dages breff, Datum ibid 6a feria post nicolaj 1562. 12.12.1562).

Thames Pedersen i Rodsted epther same schriffuelse Thog gienbreff i thenne sag Datum Lanngesøe 4a feria post natitvitas christi 1562. (29.12.1562).

Baltser Maltissen Thog steffning i thenne sag Datum lanngesøe 6a feria post Quasi modi genitj 1563. (24.4.1563).

18. november 1562

Rettertinget. Lars Sørensen i Barmer og Christen Lauridsen i Valsted, stævner på vegne af Limfjordsfiskere fra Slet, Aars og Hornum herreder, Niels Lykke, embedsmand på Ø kloster, fordi denne havde ladet dem vold over-svære, fordi de havde fjernet nogle bundgarn, som de mente var ulovligt satte. Rettertinget stadfæster dom af Viborg Landsting med tidligere dom v. Ølands birketing. *RA, Herredagsdombog nr. 8, 1559-1565, s. 96b-9a.*

24. februar 1563

I sag 18.12.1591 ved Nibe birketing mellem Niels Jonsen Viffert til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et skøde fra Peder Jørgensen i Nibe på to huse i Nibe til Niels Jonsen (Viffert). Se 18.12.1591 og 8.4.1592.

I et breff och segell peder Jørgenssen ij Nibe Wd giffuet haffuer Wdi huilcken hand Bekiender sig Adt haffue soldt Skødt och Alle dellis Affhend fraa sig Och sinne Arffuinge Och till Erlig och Welbøurdige Suendt Niels Jøngenssen thill Tostet Lundt och hans Arffuinge thou husse Och Voninger i Nibe legindes nest nordenn till las thamiss thett Enne huss handt nu sielf wdi Bof-fuer, och the Anditt huss er ith herberg medt Enn stald, huilcke forne husse medt gaardts Roem, Kielde och anditt som ther forfindin Er forne Niels Joensen och hans Arffuinge, skall haffue, Niude, brugge och Beholde thill Euig Eijendom, samme skiøde breffs Datum thorsted lundt Ask Woensdag Aar 1563.

13. juni 1563

Skøde fra kronen til Otte Brahe til Knudstrup (Skåne) på Vidtskøl klosters gods, herunder i Bislev sogn 1 gård kaldet Vesterris.

Kronens Skøder, s. 95. R.8, 50b.

3. august 1563

Aabent Brev, at Jørgen Prip, der har laant Kronen 100 Jochimsdlr., maa bruge Snardrupgaardt, som han paa sin Hustru Agnete Skencks Vegne har Livsbrev paa, under sin egen Plov som Avlsgaard og efter sin Hustrus Død have den i Pant, indtil den indløses; dog skal Bonden, der nu bor i Gaarden, beholde Husene indtil S. Valdburgs Dag for at udtære sit Foder.

Kancelliets Brevbøger, s. 305. P. 46b.

4. august 1563

Pantebrev til Albret Maltheissen til Myllerup (Møllerup) paa 1 Gaard, kaldet Bustedt, i Veggerbye Sogn i Horum Herred, 1 Gaard i Rokielde (Raakilde) i Ellessøu (Ellidshøj) Sogn og Kronens Part af Tienden af Feltballe Sogn for 243 Lod Sølv og 378 ½ Dlr., som han har laant Kronen. Gårdene hørte til Viborg bisp og var 1536 bortforlenet eller solgt fra kronen.

Kancelliets Brevbøger, s. 306. P. 49.

9. august 1563

Til Mogens Jul, Niels Krabbe, Tygge Krusse, Jens Thomessen, Erich Koes og Anders Pederssen. Da Hr. Jørgen Løcke, Embedsmand i Mariagger Kloster, har klaget over, at det Markeskel, som Sandemændene i Huorum Herred gjorde om Pouelstrup Mark i Grofløf Sogn, er blevet forrykket, hvorved han lider Tab paa sin Ejendom, skulle de forsamles paa ovennævnte Mark, tage de endnu levende af de ved Markeskallet brugte Sandemænd til sig, undersøge Sagen og forny Skellet, hvor det maatte være forrykket, samt give deres Afgørelse skriftlig fra sig. Kan nogen ikke møde, have de mødte Fuldmagt til at tage andre gode Mænd til sig i Stedet, dog skal Otthe Brade, Embedsmand paa Olborghus, eller hans Fuldmægtig personlig være til stede, da Befalingen ellers ingen Magt skal have.

Kancelliets Brevbøger, s. 311. Koncept.

28. august 1563

Livsbrev for Las Thommesen i Snardrup paa Snardrupgaard (Snorupgaard), dog skal han først indløse den fra Jørgen Prip, der har den i Pant for 100 Dlr., og levere Kongen det indløste Pantebrev.

Kancelliets Brevbøger, s. 321. T. 7, 528. (Overstreget med den Tilføjelse: Denne forskrevne Kopi er og indskreven i Registranten.)

9. oktober 1563

Rettertinget. Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund fremlagde tingsvidne af Hornum herredsting, at han på 3 ting havde æsket Jørgen Prip til Pandumgaard at han skulle fremlægge og opfylde den dom som Chresten Jensen i Suldrup, herredsfoged i Hornum herred, Niels Krabbe til Wesløsgaard, Jørgen Fasti og Jens Markvordsen Rodsten til Lengsholm m.fl. efter kongens befaling har dømt mellem Jørgen Prip og Niels Jonsen ang. kost, tæring, brevpenge og skadegæld efter Rigens Ret. Desuden dom af Viborg landsting.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgningssbog 1559-63, s. 427.

Niels Joenssen tiill tostelundt hagde Breff aff Huornum heritsting lydends hannom ther wij iii samfelds thing at haffuer ladit wdeske aff Jørgen prip tiill pandumgaardt at hand skulle erlege och fuldgjøre thennd Dom Chrestenn Jenssenn wdj Suldrup Herisfoget i Huornumheret, Niels Krabbe tiill Wesløsgaard, Jørgen Fasti tiill olugaard och Jens marquordsen tiill lengsholm mett fler epther wor befaling dømppt haffuer emellom Jørgen prip och niels joenssenn med Kost, Thering, breffpenige och skade giæld epther Rigenns Ret. Thisligis hagde handt breff aff Wiiborig landsting. ther epther fick handtt xv dages breff, Datum ottonia 6a feria post dionisi. (9.10.1562).

x dages breff, Datum ibid 6a feria post Simonis et Jude. (3.11.1562), v dages breff, Datum ibid 6a feria post martini aps. 1563. (17.11.1562).

Jørgen prip sielff Thog gienbreff i thenne sag Datum Haffnia 2a feria post marthini aps. 1563. (12.11.1562).

niels joenssenn Thog steffning i thenne sag Datum lanngesøe 2a feria post purificationis marie 1563. (2.2.1563?).

12. februar 1564 (1)

Til Otthe Bragde, Embedsmand paa Aalborghus. Da Lasse Thomesen i Snardrup har berettet, at Jørgen Prip, der har laant Kronen 100 Dlr. paa Snardrupgaard, dermed vil gøre ham husvild og besvære ham yderligere, end det Forleningsbrev Kongens Fader har givet Jørgen Prip og Hustru, hjemler ham Ret til, og da Lasse Thomesen har tilbudt selv at udlægge 100 Dlr, til at indfri Gaarden med, dog Jørgen Prips tidligere Forleningsbrev dermed uforkrænket, skal Otthe Bragde modtage Pengene af Lasse Thomesen, indløse Pantebrevet dermed og sende det til Kongen. Nedenstaaende Brev til Jørgen Prip sendes ham (12.2.1564). *Kancelliets Brevbøger*, s. 383. T. 7, 620.

12. februar 1564 (2)

Befaling til Jørgen Prip at overlevere Otte Bragde Snardrupgaard med de Breve, han har derpaa. *Kancelliets Brevbøger*, s. 384. Udt. i T. 7, 621.

4. marts 1564

Præsten Christiern Poulsen Borch i Buderup med Annexer i Viborg Stift havde med Bispens Samtykke opladt sine Sogne for Hr. Povl Nielsen. Kongen stadfæster nu denne Overdragelse. *H.F. Rørdam, Præstevalget i den danske Kirke. Kirkehistoriske Samlinge, 2. række, bind V, s. 437.* *Kancelliets Brevbøger*, s. 395. R. 8, 64.

Her Povl Nielsen fik Brev paa Buderup, Gravlev og Ordestrup Sogne, saa lydendes: Vi Frederik den Anden etc. Gjøre alle vitterligt, at efterdi denne Brevviser Hr. Povel Nielsen haver nu haft for os et aabent Papirs Brev, som Hr. Christiern Povelsen udgivet og os elsk. hæderlig og højlærd Mand Mester Kjeld Jul, Superintendent udi Viborg Stift, med hannem til et Vidnesbyrd beseglet haver, lydendes, at forskrevne Hr. Christen Povelsen oplader forskrevne Hr. Povel Nielsen hans Sogne, Buderup, Gravlev og Ordestrup, med al deres Rente og Herlighed, som samme Brev indeholder: da have vi af vor sønderlige Gunst og Naade tilladt, bevilget og samtykt, og nu med dette vort aabne Brev tillade, bevilge og samtykke, forskrevne Hr. Povel Nielsen at maa bekomme forskrevne Buderup, Gravlev og Ordestrup Sogne, og dennem siden med deres Præstegaarde, Rente og Herlighed, som en Sognepræst der sammesteds med Rette tilkommer, have, nyde, bruge og beholde udi hans Livstid og saa længe han lever; dog saa at han skal lære og prædike Guds rene og klare Ord og Evangelium for hans Sognefolk og gjøre dennem al anden tilbørlig Tjeneste baade inden Kirken og uden, som en Sognepræst og ret Sjælesørger bør og pligtig er at gjøre hans Sognefolk, og udi alle Maader være Ordinansen, som om Religionen er udgangen, undergivet. Sammeledes skal han bygge og forbedre og ved god Magt holde Præstegaarden og ikke forhugge eller forhugge lade nogne de Skove, der tilligge, til lipligt udi noger Maade. Cum inhibitione solita. Datum Kjøbenhavns Slot den 4 Martii Aar etc. 1564. Registre over alle Lande. Nr. 8. Fol. 64.

27. november 1564

Forleningsbrev for M. Jens Block paa et Kannikedømme i Viborg Domkirke kaldet Huorum (Hornum) Præbende, som er ledigt efter afdøde Michel Jensen. *Kancelliets Brevbøger*, s. 527. R. 8, 84. K.

20. december 1564

Christen Poulsen Borch, herredsprovst i Hornum herred, fik Tamperonsdag før jul 1564 i kapitelshuset i Viborg dom for at den succesion, som han havde givet sin brodersøn Poul Nielsen på at efterfølge ham som præst i Aarestrup, Buderup og Gravlev sogne, stod ved magt, og at hans kapellan Christen Christensen ingen rettighed havde hertil. Af sagen fremgår, at Christen Christensen blev kapellan for 12-13 år siden. Han mente, at have haft krav på at efterfølge Christen Borch, havde protesteret voldsom og bl.a. i Juelstrup præstegård truet herredsskriver Michel Jensen med et sværd. *Rigsarkivet, CP-0165A, Årestrup, Buderup, Gravlev pastorat, div. dok. 1564-1804.*

Axell Jull till Willestrup, Cantor ij Wiborigh Domkirke, Kieldt Jull, superintendent ij Wiborigh Stigt, Morthen Huass, Oluf Nielssen, Peder Thøgerssen, Rimbolt perssen Jens Blok, Cannicker ij Wiborigh och Ib Poffuelssen vicarius och Sogneprest ibid Giør alle witterligh, att aar effther guds bijurdt mdlxiiij, Tamper Otthensdagh for Jull for oss wdj Capittels huss ij Wiburgh war skickett hederligh mandt her Christen Poffuelssen ij Juelstrup, herritzprouist ij Huorumherrit paa then enne, och haffde hidt steffnit ssin Capellan her Chresten Christenssen ij Bordrup paa then anden siide for nogen forhindring handt giore hannom och hans brodersøn her Poffuel Nielssen paa sine sogne Budderup, Grauløff och Ordestrup emodt Kon. Maitts. breff. Thisligste for en contract och forligelsse thennom er gangen emellom wdj gode mendtz och dannemendtz offueruerelsse, huilcken handt miener hannom att haffue wpbrødt Saauell for nogre breffue handt skulle haffue tagit paa forne Sogne, huilcke handt miener at were tagen emodt hans Collatz och Kon: Matts. Ordinantz.

Och berette forne her Chresten Poffuelssen hurledes handt wedt xij eller xiiij aar siden tog forne her Christen Christenssen till segh for en Capellan och satte hannom ij sijn gaardt Juelstrup indtil saa lenge handt lodt segh ij alle wtilbørlige made findis medt drøck, slemmerij, huggerij, kieff och talle och andett saadannt saa att handt icke kunde holde hannom wdj gaarden, huad for att handt nøddis til at giøre en nye contract mz hannom, och antuorditt hannom then af Prestegaardenn och nødit hannom største part aff renthen ij alle tree Sogne till sijn wnderholdninng paa the handt skulle thes bedre wed sit embede och skicke segh thisse beder och gaff hannom sijn breff paaa medt andre samme breff indeholder och forne her Chresten Chrestensen loffuit hannom igien sinj gienbreff mz the forplict ther till hørde at haffue forrbedre sine wilkor och breff naar handt icke skickit tilbørligen som the segh burde och ... forne Hr. Chresten Poffuelssen att then tidt her Chresten Chrestenssen haffde hangitt hans breff och besegling, Tha haffuer handt forholditt the gienbreff handt loffuitt hannom igien wdj x samfuldt aar och miere, och this emellom wdj alle wtilbørlige made laditt segh findis medt slemmerij och drøch, att dricke segh fraa widt och sindt med perlementt och bordagh her och

ther wdj Sognene, och wdj atskillige tider huggett och skamferitt iij Kronens bønder.

Thisligst att handt haffde nogen tidt drucket segh drucken och liggett ølsijugh och forsømt alle iij sogne mz atskillige tieniste som faldt sesynderligh paa en Søndag wdj faste. Samledes att handt haffde hannom wdj mange gott folcks næruerilse offuerfussitt mz mange spodske och skiendtz ordt, och sagt hannom sisne sogne wp., att handt wilde aldrigh anthen nijude eller wndgielde thennom effther then dagh, och ther till haffde suoritt om wor herris dødt, att handt skulle skiillie hannom wdaff mz alle ssine Sogne och prestegaarde inden en stackitt tidt, och handt skulle sielff haffue och beholde thennom for bode hans øgen och giffue hannom aldrigh eth gott ordt therfor, och huiss handt thet icke gjorde, tha skulle handt aldrig recke ssin haandt ij fadt medt nogen dannemend, ssom forne her Chresten Poffuelssen beuiste mz breff och Segell at her Chresten Chrestenssens ordt haffde ssaa wehritt till hannom.

Ther till berette her Chresten Poffuelssen, att forne her Chresten Chrestenssens haffuer titt och ofte mz skiendz ordt boude och kiek for næssen offuerfussitt hanom, bode wdj Wiborgh, Aalborgh och andersteds, och ther till wtlibørligen och tyranniske handlitt medt ssin egen hustru, medt andre atskillige klagemaal ssom handt gaff offuer hannom, huorfor handt sagde segh att haffde steffnitt hannom til Aalborgh Temperotthensdagen ij pindzhelligdage sist forleden war eth aar, at wilde haffue dom paa hannom for saadant ssom for.uitt stander Och tha haffde noggre Riddermends mendt och andre dannemendt lagt segh wdj att fordrage thennom paa en godt forhobenning till forbedrinng wdj saa made, att att her Chresten Chrestenssens skulle straxt giffue her Chresten Poffuelssen thz forpligtelssse breff ssom handt haffde loffuitt hannom x eller xi aar siden, och thise emellom forholditt hannom for, och att handt skulle ther effther beuisse och skiicke segh skriftelig och tilbørligh mz leffnitt och lærdom, ordt och gierningh inden Kiircke och wden Kiircke ssom en gudfrøgtig christen sielesørger bør att gjøre ij alle made, Och huiss hannom kunde offuerbeuisis att icke saa skuldde, tha skulle her Chresten Poffuelssen straxt igien aname ssine Sogne, och skicke ther en anden skickelig prediker till, ssom duelig och lærd war som samme forligelssse wider bemelder.

Ther till suatitt forne her Chresten Chrestenssens och sagde att saadanne anklage ssom her Chresten Poffuelssen førde emodt hannom skulle icke alle findes att were rette, dogh ssagde handt segh at were ett meniske och kunde icke wndskylde att handt war wdj en partt aff thennom kunde finds skyldige, och ij rette lagde nogre Sognewitner aff forne her Chresten Poffuelssens Sogne, saa att handt ther skulle haffue skiickett segh tilbørligh, christeligen och rett ssom samme witner widerligen be melder, och mienthe segh ther medt at were endskyldtt for then største paart aff ssaadanne anklage.

Sameleds ij rette lagde handt et conrtact breff, ssom forne her Chresten Poffuelssen hannom nu xij aar siiden giffuit hafde, lydendes att handt skulle haffue till ssin wnderholdning, anthen then kiirckens gaardt ij Bordrup, eller prestegaarden ij Grauleff, huilcken best war att bekome. Ther till skulle handt nyde och beholde alle the offuer och presterenthe aff Buddrup och Grauleff Szogne, wndtagen tiende aff Støvring och Siørup.

Ther till att handt haffde loffuitt och tilsagdt hannom medt ssin Superintendentis wilge och samtycke, att huiss anthen gudt kalte hannom, eller handt skulle resignere samme Sogne Tha skulle handt were hans successor, och nynde then mz ssin rette prestegordt Juelstrup, och alle ssin rettighed for ssin egen, och huiss gudt haffde the saa forseett, att her Chresten Poffuelssen skulle kome till ssadanne Sogne igien, tha skulle her Chresten Chrestensssen dogh nyde huis renthe och wnderholdningh handt tha finge indtill saa lenge handt anthen bedre kunde forsees, eller fange for ssine egne, som samme Contracts breff wider bemelder, Och ssagde forne her Chresten Chrestensssen segh att wilde aldellis stande paa thet breff, och ther medt tilholde segh ssamme Sogne.

Ther till suarit forne her Chresten Poffuelssen och mienthe, att ther som her Chresten Chrestensssen haffde holdett ssin loffue hoess hannom, och giffuit hannom the gienbreff ssom handt loffuitt hannom then tidt handt gaff hannom ssin breff, medt the articler och wilkor att holde effther ssom Mester Kieldt Jueul haffde forskreffuitt hannom, at antuorditt hannom Copiie wdaff then tidt handt beseglitt hannom ssin breff, tha haffde ssamme forne breff, paa huilcke handt segh saa berømer titt och mange ssinde wærett forbrøtt, och ydermere berette att then tidt the forligelsse breff ginge thennom emellom ij Aalborg, thisligst then tidt handt gaff hannom ssin handschrift och forpligtelsse paa Er och christelige troe, huilcke handt skulle skiicke segh hoess hannom wdj alle tilbørlige førstomedt lejlighed wnder dannighedt, flitighedt wdj embeditt, gudfrøtige och christelige leffnitt er. Och naar handt icke hold saadanne artickler alle och huer ssom samme haand schrift och forplictelsse indeholder, Tha skulle handt wige hannom ssamme Sogne for Er. Tha haffde handt wigett fraa the første breff handt gaff hannom paa huilcket handt nu berømer segh, och gjorde then till inth, medt then anden ssin forligelsse och forplictelsse breff, Ther effther haffde hans brodersøn her Poffuell Nielssen fangitt Erlige och welbyrdige Mandz Jahan Friiss till Gissellaggers Kon. Matt.s Cannncellers breff och schriffuelsse effther Kon. Matts. befalingr till Superintendenten forne Mester Kielst, att efftherthij forne Her Pouffell Nielssen haffde laditt segh bruge wdj Østersøen for en predicant paa Kon. Mats. orlogs Skibbe, handt skulle tha were hannom behielpelig hoess forne her Chresten Poffuelssen att handt wilde wplade hannom ssine Sogne efftherthij handt skulle seegh holde en fremed medtiener ther till, och at forne her Chresten Poffuelssen haffde effther slig lejlighed och schriffuelse resigneret hannom ssine Sogne, och handt siiden medt ssamme Resignatz er komen hoess Kon. Matt. och fangitt hans Nades stadfestelsse ther paa, huilcken handt her ij dagh ij rette lagde lydendis, at hans Nadis Kon. Matt. effther Chresten Poffuelssens wpladelssse haffde naadeligen tilladitt, beuilgett och samtyct forne her Poffuel Nielssen att maa bekomme Budderup, Grauleff och Ordestrup Sogne och thennem siiden medt theris prestegaarde, renthe och rettighed ssom en Sogneprest ther sammesteds med rette tilkommeer, haffue, nyde, bruge och beholde wdj hans liffs tidt, och saa lenge handt leffuer, er och forbijude nogen att giøre forne her Poffull Nielssen nogen forhindring paa forne Sogne, eller nogen then renthe och herlighedt, wnder hans Nades hyldiste och Nade ssom samme Kon. Matts.

breff wider bemelder och indholder, och att forne Her Chresten Chrestenssen icke allenne gjøre forne her Pouffel Nielsen hindring och forfang paa forne Sogne emodt Kon. Matts. breff och suoritt hordeligen at handt skulle aldrig wige hannom therfor, wden Gudt togh hannom ther fraa, eller Kon. Matt. sielfff dømpte hannom ther fraa, eller handt bleff forseett mz bedre Sogne igien, men ocsaa nu paa nye ssiiden forligelssen ginge forne her Christen Poffuelssen och hannom emellom ij Aalborg och handt gaff hannom ssin breff och forplict paa ære och christelige troe att skulle wige hannom ssine Sogne for naar handt icke skiickede segh ij the artickler som ssamme hans breff och forplict indholder, Tha skulle handt haffue forbrøtt bode forligelsse och ssin egen breff och forplict mz perlemente ssom handt gjorde wdj Juelstrup Tiisdagen nest for Simonis et Jude dagh sist forleden mz herritzschriffueren Michel Schriffuer ssom handt ther offuerfaldt mz ett dragit suerdt och sto., och mz forne her Chresten Poffuelssen, ssom handt giffuitt mange unyttige och wbe-
kemme ordt och talit hannom møget skiendeligen till och lagdt hannom woldelige sager till medt Eddel och weddel folck handt skulle haffue laditt forgiøre och gledit seg widt theris wfredt, och sagde til forne her Chresten Poffuelssen Thin gamle Seegh, thu ganger alligeuell ther heden, huilckett forne her Chresten Poffuelssen beuiste her ij dagh medt breff och Segell, och miende leffuendes witnesbyrdt ssom war forne Michel Schriffuer och Jens Suendssen, at her Chresten Chrestenssen saa handlitt segh wdj Juelstrup som fornitt stander.

Tha effther tiltale, giensura, beusning och breffue, och sagens lejlighed, kunde wij icke kiende forne her Chrestenssen at haffue holditt the contracter, foreninger eller forligelsmaal, ssom emellom her Chresten Poffuelssen och hannom giordt war, saa retteligen ssom the segh burde, Och ej handt mz nogen rette kandt forhindre forne hans brodersøn her Poffuel Nielssen then Kaldt och Resignantz ssom forne her Chresten Poffuelssen hannom paa samme iij Sogne giordt haffuer, Meden forne her Poffuel Nielssen samme iij Sogne Bud-
derup, Grauleff och Ordestrup hannom effther forbenefnde her Chresten Poffuelssens Resignantz och wpladelse, Saa och effthger høgmemelte Kon. Matt. wor aller nadigste herreis stadfestelses breffs lydelse, at følge, nyde, bruge och beholde efter samme hans Nade Kon.Matts. breffs indholdt, Och huis breffue ssom forne her Chresten Chrestenssen haffuer forhuerffuitt om forne Sogner, och war nu hidt steffnitt, och nu findis at være fraa wiigett eller wprøtt, ingen machth att haffue effther thenne dagh ij nogenn made. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt impressa.

18. marts 1565 (1)

Befaling til Peder Stub (tolder i Aalborg) at levere Bartel Stinger, Kongens Salter, mod Kvittans 1000 Mk. til at købe Sild for til Kongen.

Kancelliets Brevbøger, s. 576. Konzept.

18. marts 1565 (2)

Til Otte Brade. Da Bartel Stinger skal være Salter ved Nibe og Sebbesund Fiskerlejer og salte 60 Læster Sild til Kongens Slotte og Orlogsskibe, skal Otte Brade paase, at alle Ned- og Vodkarle tilbyde ham alle de Fisk, de fange paa

de to bestemte Dage i Ugen, og straffe alle Overtrædelser.
Kancelliets Brevbøger, s. 576. Koncept.

18. marts 1565 (3)

Befaling til alle, der besøge ovennævnte Fiskerlejer, ang. det samme.
Kancelliets Brevbøger, s. 576. Koncept. ¹⁾Jf. ovenfor 18.3.1562; den der optagne koncept bør sikkert henføres hertil.

5. august 1565 (1)

Forleningsbrev for Fru Agnete, Jørgen Prippis Enke, paa 3 Gaarde i Vegerbye By og Sogn i Huornum Herred, 1 Gaard kaldet Toeldal), der svarer en Del af sin Landgilde til Vegerbye Kirke, 4 Gaarde i Liungsøe (Lyngsø), 1 Gaard i Klæstrup og 2 Gaarde i Vaxløf (Vokslev) Sogn, hvilke Gaarde hun nu selv har i Væрге, uden Afgift. *Kancelliets Brevbøger, s. 641. R. 8, 104.*

5. august 1565 (2)

Forleningsbrev for Fru Agnette Skenck, Jørgen Prippis Enke, paa Kronens Part af Tienden af Hornum og Vegerbye Sogne i Hornum Herred, uden Afgift. *Kancelliets Brevbøger, s. 641. R. 8, 105 b.*

15. august 1565

Ø Kloster, (15. Aug.(?) 1). Else Gyldenstjernes brev til faderen Mogens Knudsen Gyldenstjerne til Iversnæs. Hun redegør for klæder som Kirsten Friis, Gabriel Gyldenstjernes enke, har givet hende. Om arve efter fru Kirsten, især herregården Restrup. Hun har det ondt hos fru Kirsten Rotfeld og beder om at måtte komme derfra. Der hersker et slemt levned på gården. *E. Marquard. Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre, bind 2, s. 686.*

Else Gyldenstjerne kalder konsekvent fru Kirsten, der var gift med hendes farbror Gabriel Gyldenstjerne, for moster; men hendes mor fru Anne Sparre havde ingen søster. Grunden kan måske søges i, at hun, som det fremgår af fru Kirsten Rotfelds brev af 8. juni 1565 (E. Marquard. Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre nr. 545), har opholdt sig hos fru Kirsten i den sidste tid før dennes død. At der imidlertid ikke kan være tvivl om, at der med denne fru Kirsten i de tre breve E. Marquard Nr. 545, 565 og 568 er ment fru Kirsten Friis Jepsdatter, Gabriel Gyldenstjernes, fremgår af omtalen af fru Jytte, fru Anne og gården Restrup. Brevet drejer sig væsentlig om arven efter fru Kirsten, som døde 15. maj 1565, og hendes ægtefælle 25. febr. 1555). De havde ingen børn, og arven skulle derfor deles mellem deres udarvinger. Restrup tilfaldt ved skiftet Mogens Gyldenstjerne, fru Jytte Podebusk og fru Anne Parsberg, de to sidste som enker efter arveladeren Gabriels brødre Knud og Kristoffer Gyldenstjerne. Skiftet, se 7. sept. 1569.

- 1) Må være skrevet efter 8. juni, men før april-maj 1566, da Ø Kloster Len blev overdraget til Josva von Qualen 2. April 1566 (Kanc. Brevb.). Dato kan være Vor Frue Dag (Assumptio Maria), 15. aug., eller Vor Frue Dag (Nativitas Maria), 8. sept. År 1565 i begge tilfælde.

4. oktober 1565

Christen Poulsen Borch prior i Aalborg helligåndshus, (præst i Arestrup-Buderup Gravlev), udsteder Franscisi 1565 kaldsbrev til præsten Niels Madsen Guldsmed i Skagen. *Jyske samlinger* 2,3, s. 272.

22. februar 1566

Til alle, der besøge Fiskerlejerne Nibe, Sibbersund, Stafuind, Øland, Gøl og Nørreholm. Da Otte Brade, Embedsmand paa Olborghus, og Bartel Stingere, Salter, skulle salte 60 Læster Sild til Kongens Slotte og Orlogsskibe, skulle alle Ned- og Vodkarle sælge Salteren alle de Sild, de fange fra Lørdag Aften til Mandag Aften, og ikke, som tidligere, holde sig af Vejen. Lensmanden skal straffe enhver ulydig. *Kancelliets Brevbøger*, s. 21. R. 9, 2 b.

22. december 1566

Forbud mod at bruge Fiskeri med Bundgarnssæt, Ruser, Voddræt eller paa anden Maade for den til Fru Magdalenne Banners, Ifuer Krabbis Enkes Gaard Pindtzstrup ved Nibe liggende Forstrand. *Kancelliets Brevbøger*, s. 115. R. 9, 25b.

16. maj 1566

Skifte efter Gabriel Gyldenstjerne til Restrup, + 25.2.1555 og hans hustru Kirstine Friis til Lyngholm, + 1565, der døde barnløse. Skiftet afholdes på Restrup og der skiftes først det på Restrup værende korn, kvæg fetalje og andet efter fogdens inventarliste og regnskab, undtagen køkken-, tørve-, bryggers-, og smederedskaber, samt diverse sengeklæder og herefter det på Lyngholm værende korn, kvæg, fetalje og andet efter fogdens inventarliste og regnskab.

RA, privatark. på papir, nr. 750, Gabriel Gyldenstjerne. [9] segl, ej undersøgt. Påtegning på forsiden: 22. - 128.

Wij Eptherskreffuene Jutte podebuusk tiill wosborig, Anne Pasbierig tiill Iuffuirsnis paa worre Børenns weggenne, peder friis paa her Mogenss gyllenstierns Rijdders weggenne paa thennd enne, Kirstinne franndts düeris tiill Damsgaardt, Magdelenne Banner tiill Krabbishollum, Johanne nielsdatther tiill Eskier, Inggeborig Otte banners tiill Assdall, Jenns schriffuer paa franndts banners weggenne, Hans schriffuer paa Anders Banners weggenne, Mats Jennsenn paa Biørenn Kossis weggenne, thamis pouillssen paa gregers truidssens weggenne, hanns Balle paa Hans holcks weggenne, Rassmuus Jennssenn paa frue biritj Banners weggenne och Seurenn Schriffuer paa frue Kirstinne Erick Lyckiis weggenne, med Alle theris fulde magtt paa thenn Andenn Sijdde Gjörre Alle witterligt, Att wij Effther Saellige gabriel gyldennsterne Och Sallig frue Kirstine friisdather, haffuer skifft paa restrup Kornn, queeg, fetallie Och Annditt sadannt, Som war aff the, fogderne wdj Innuenntarium och regenskaff hagde Wnnder-tagenndis Kiøcken, tøri, Bryggereeds och Smeede Reedschaff, Sidenn skiffth wij Senngii dynner oc Senge Kledder, Benncki dynner, hønnder, pudder, Leder Laggenn som ther fanndis : dog wndertaggenn, huis som findis wnder Alles woris Bencke Seng, Som Alle Arffuinngge tiill Beesthe Kommer oc Siidenn drogge wij ther fran Och tiill Liønnghollum

Och skiffte Kornn, queeg, fitallie aff huies som gaardtsfogderne haffuer wdj Innuenntarium och regenskaff Samelledihs effter the forsiigelede Register, som Epther Sallige frue Kirstine friisdatters død och Affganng skreffuitt er, Saa att huer aff oss sienn loed och Annpartt ther Aff Bekomett haffuer Wndertagenndis huiis Breffue Och wdkorenn skreffthet Som wij Emellom oss giortt haffuer, paa huiis diells Att wij huer Anndenn ther wdj pligtigge erre, Somm wij paa Reffstrup Naar Enndelige skiffthe skijes bekomitte Och Affregne skal, Och thaa wdj alle maade Att stannde huer Anndree tiill Rett Som the Sig bør. Thisligste Att forne gaardtsfogider Samelleds Riidefogederne schulle Giørre theris Regenskaff huer mandt the samtøcke wiill Och huiss Att ther wdj theris regenskaff skylddige Bliffuer skall komme Alle Arffuinnene tiill gaffuenn Och beste, dog wndertagenndis huiis Korenn Somm tiill forne tre gaarde nu wdj Jordenn Soedtt erre Erre nu Aldiellis Klartt Aff Boreg miidt Lignitt Och Lagdtt the Enne Emod the Annditt, Att wij wdj Saa maad hueer Anndree Inthet skylleldiig erre Aff forne Seed. Att Saa wdj Sannhed erre tiill winndisbyrdtt trøcker wij woris Inndsigeller her nedenn paa these woortt Obnne Breff Och er med eggenne hannd wnderskreffuitt. (Schr-effuitt paa) Liønng-hollum thorsdagen som er thenn xvj Maij Aar eeffther gudts Byerdt tusind femhundrit tresindstiige paa the siette. ieg Seuren Jensen haf-fuer offuer weret thette skiffte bestor ieg mez egen hand. mats ienssen egenn hand.

19. juli 1566

Bestalling for Mads Husom som forstander i hospitalet i Aalborg efter af-døde Christiern Poulsen Borch, præst i Aarestrup-Buderup-Gravlev og provst i Hornum herred. *Kanc. Brevb. 1566-70, s. 70.*

Ca. 5. januar 1567

Forleningsbrev for Fru Kierstine Løcke, Mickel Nielssens Enke, paa Kro-nens Part af Tienden af Bislef og Voxlev Sogne, uden Afgift.

Kancelliets Brevbøger, s. 122. Udt. i R. 9, 34.

5. marts 1567

Befaling til Otte Brade og Peder Stub, Tolder i Olborrig, at levere Kongens Salter paa Nibe og Sebbesund Fiskerlejer, Bertel Stinger, der skal salte nogle Læster Sild til Orlogsskibene og Udspisningen paa Kiøpnehafns Slot, den paa medfølgende Register opførte Fetalje samt 100 Mk. danske til at købe og salte Sildene for. - Register: 16 Sider Flæsk, 3 Kroppe Kokød, 6 Faarekroppe, ½ Td. Smør, 2 Tdr. Torsk, i Td. Gryn, 1 Læst Brød, 3 Læster øl, ½ Td. Eddike og 100 Mk. Penge af Skriveren paa Olborrig Slot.

Kancelliets Brevbøger, s. 153 T. 9, 213.

19. august 1567

Til alle indlændiske og udlændiske, der besøge Fiskerlejerne Niibe, Seber-sund, Stafuend, Øøland, Gøl og Nøreholm. Kongen har befalet Erich Podbusch, Embedsmand paa Olborghus, og sin Salter Bertel Stinger at salte

60 læster Sild til Slottenes og Orlogsskibenes Behov og befalet, at alle Fisk, der fanges fra Lørdag Aften til Mandag Aften, skulle sælges til dem til den gamle sædvanlige Pris, hvorfor det forbydes alle andre at købe Sild i den Tid; Lensmanden skal paase, at alle Ned- og Vodkarle sælge de paa ovennævnte Dage fangede Sild til Salteren og ikke, som tidligere, holde sig tilbage med dem, i hvilket Tilfælde han skal lade dem straffe. *Kancelliets Brevbøger, s. 233. R. 9, 133.*

29. september 1567

Pantebrev til Niels Rosenkrantz til Rydhave på bl.a. 1 gård i Holmager i Hornum herred. *Kancelliets Brevbøger, s. 247. P. 241.*

29. november 1567

Aalborg. Forleningsbr. for M. Lauritz Kotthe, Sognepræst til St. Bodels Sogn i Olborg, paa 1 Gaard i Hatzeriis, uden Afgift, dog først at tiltræde, naar nuværende Indehaverske, M. Morthen Heggelunds Enke, er død.

Kancelliets Brevbøger, s. 266. R. 9, 37. K.

1568 (1)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Ove Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valssted og Lundbæk fremlægges to stokkenævne af Hornum herredsting. Det ene dateret 1568, at Bertel Hørby i Vesterris sammen med andre dannemænd havde vidnet, at de bundgarn, som Christoffer Michelsen (Tornekrands) til Lundbæk var med til at tage op, stod ulovligt og hindrede sejladsen og fiskens opgang. Det andet, at Lars Tamesen i Snorup og andre dannemænd havde vidnet, at der ikke så længe nogen mindes havde været sat bundgarn mellem Nibe, Halkær og Kyø, før i år nogen af Sebberklosters tjenere har gjort det imod recessen.

Disligste tuende stockeneffn aff Huornum heritsting wdgiffuit wnder sin Datum Mdlxviij att Bertill Hørbye ij Westerris medt Andr Dannemend wondit haffr widt tro, siell och rette Sandingen, att saa mange bundgarn som Christoffer Michelssen Tiill lundbech war med att wptage, the stod ij allmindelig frit forstrogh och Seglatsen och fiskens Nedergang och wdgangh, och Thennom Alle tiill stor formering skade och brøst som bruger Sildfiskende Emellom nibe och Halkier, och stod thj wdsatt Emod gamell Kongelige breffue och Andenn forbuodt, som hand thr opo haffr, och aldrig the war satt saadann wloulig bundgarn tiillforme, som the haffde drestet denom tiill ad wdsette, The Andit stockeneffuen las thamissen ij Snorup med Andre fliere Dannemendt wondit och Klaugit haffr, adt ther Aldrig haffr werit bundgarn wdsatt Emellom nibe, Halkier och Kye, ij nogen mandts tidt the lengst kand mindis, førind ij Aar, nogenn aff Siber Kloster thienere og Nogen Annder, haffr denom wdsatt ij frie forstrogh Emodt Kon: Maij. Breffue och forbuodt, och ij Siltsens Indgangh och wdgangh mangenn Mandt tiill brøst och skade som fisker Emellom nibe och Halkier, wnder tagenn denemmuær wloulige garnn haffr wdsatt, och Beklaugit menige fiskere och Kronens thienere denom, som fisker Imellem forne

Aastederne, ad skall forne garnstader were widt magt, adt stannde, da kunde de icke offuerkome thieris sild skyldt tiill Kronen, eller och huer tiill sin husbunt.

1568 (2)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Ove Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valssted og Lundbæk fremlægges stokkenævn af Aars herredsting, at hvis de ulovligt opsatte garn fik lov at stå, kunne kronens tjenere ikke betale deres silde-skyld.

Ennd nu It stockeneffun tiill Aars herritsting wdgiffuit wnder sin Datum Mdlxviij wdj sin meninge lige Epth. denn Andenn, att the som forne garnstader skulle were widt mact kunde Kronens thiener were eller Annder Lodts Eiger Ike offuer kome thieris sild skyld, med miere same stockeneffun med før.

1568 (3)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Ove Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valssted og Lundbæk fremlægges et stokkenævn af Nibe birketing, at Niels Nøvling m.fl. dannemænd i Nibe havde vidnet, at i de 30-40 år, de kunne mindes, havde der aldrig stået bundgarn i Sebberlæe før nu Laurids Bertelsen (Hørby) i Westerris i kort tid havde haft garn stående der rækkende ud fra Østerland, og at der aldrig havde været andet end ned- og vadefiskeri i Sebberlæe.

Disligste It stockeneffun tagit tiill nibe bircketing wunder sin Datum Mdlxviij Niels Nøueling ij Nibe med fliere Dannemend wondit haffr, some aff thenom minds wdj xl Aar some xxx Aar, som mindre och some miere huer Epher sin alder oc minde, Tha haffr denom Aldrig mindets, at ther haffr standen nogenn bundgarn wdj Siberlaae førind nu ij thesse Aaar war tagenn, En bundgarn som Laurits Bartilssen ij Westeris haffde standends ther Och Rade wdt fra Østerlandt Ens stackitt tiidt, och aldrig thenom minds, att forne Siberlaae haffuer werit brugtt medt Ander fiskende Ind med Nedfiskende och waide fiskende, førind nu the haffr sat bundgarn ij thette Aar the wdj forne Siberlaae, och ingenn Russer star med the ij forne same laae, som Christoffer michilssen gaff last och klauge paa her ij dag paa forne ting for de skulle were wloulig sadt medt miere Same breff medfør.

1568 (4)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Ove Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valssted og Lundbæk fremlægges et tingsvidne af Hornum herredsting, at 6 mænd havde synet bredningen syd for Sebbesund. De havde da set nogle ruser i sejldybet, som hindrede sildens opgang og var til skade for den menige mand, der havde sit fiskeri der.

Ennd It winde tiill Huornumheritsting wdgiffuit wnder sin Datum Mdlxxij otte mendt wondit haffr att sex sions mendt tagen aff tingie, tiill Bredning sønden wid Sibersundt Ath grandskie och forfarit thj Ad the stander nogen Ruser

ij Segildybit och Sildsens Inndgang och then menige mandt tiill skade som haffr fiskende ther huos, med miere som same sionswinde medfør.

26. februar 1568

Sognepræsterne i Hornum herred, Anders Gied i Veggerby, provst, Tue Nielsen i Sønderholm, Eske Ibsen i Hornum, Kristen Jensen i Sønderup, Anders Brun i Vokslev, Poul Nielsen i Buderup, Jens Pedersen i Ellidshøj, Kristen Libbert i Nørholm, deres brev, dateret Bislev Mdlxviij torsdag næst efter Matthias apostl. dag, at de mødtes med Keld Juel, superintendent i Viborg Stift, i Bislev kirke og fik ordre om Ordinantsens overholdelse. Original i NLA, *Udtagne breve, nr. 122, udtaget af C2-41, Viborg bisp. Ref. jf. Kirkehistoriske samlinger 3,5 s. 512.*

Før 27. april 1568

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Ove Lunge på Aalborghus ang. et bundgarn mellem Valsted og Lundbæk fremlægges tingsvidne af Hornum herred, at Christoffer Michelsen (Tornekrands, til Lundbæk) lod læse et vidne, at Anders Pedersen, Jens Godsmed, Christen Lauridsen og Jens Villumsen i Valsted vidnede, at Christoffer Michelsen til Lundbæk havde tilbagegivet dem deres garn, som de ulovligt havde opsat, og at de havde lovet at komme på Hornum herredsting og i forpligte sig til aldrig mere at sætte bundgarn i Sebberlæe, uden at deres husbond, ærlig og velagte mand Jørgen Navl eller hans foged, gav lov. Kommer de ikke tinget skal de aflevere bundgarnene på Lundbæk den 27. april.

Ennd nu It tings winde aff Huornum heritsting wdgiffuit wnder sin Datum Mdlxviij, lydends viij mend wondit haffr, att the same dagh saa och hørde paa forne ting, at forne Christoffer Michelsen lod lesse It obent beseglit breff her for tingdom, lydends Ordt fra ordt som her ephther følger: Jeg Anders Persen ij Waldstedt, Jens guodsmedt, Christen lauritsenn och Jens willumssen ibim. Giør witterligt for alle wdj thette wort obne breff, att Epthertj Erllig och Welbyrdigh mandt Christoffer Michelsen tiill Lundbech, haffr nu for Danne- mendts bønns skyldt wndt och tiilladt, att wij maae faa woris garn Igien, som wij wloulig haffde wdsat, som forne Christoffer Michelsen haffr wptagit, Tha Beplicter wij oss widt wor Ehre och Redlighet, att Drage sielff wdj Egen Person wden Alle hinder giennsielse nu paa Mandagh komer viij dage tiill Huornumheritsting, Der att giøre forne Christoffer Michelsen, Slige en forpligtelse, Adt wij aldrig skulle sette slig wloulig bundgarn her wdj Siberlaae wden saa Er Adt war husbundts Erllig och welbyrdig Mand Jørgenn Naffuell, Eller hans fogit kand thenom the frij same bundgarnn Louligen att maae Bruge, och huis som wij nu icke paa Mandagh otte dage, Komer tiill Huornumheritsting at giøre huis forplitningh, som for er Rørtt Tha Beplicter wij os widt wor Ehre och Redlighedt, same bundgarn som wij nu har wdtaget wforskorne ad Indføre paa Lundbech paa Tisdag komer Otte dage, som er then 27 dag aprlis, och ther som forne Christoffer michelsen lijder nogen skade Kost Eller thering for den sagh Som hand kand medt rette tiill Regne, Tha Beplicter wij oss the for Adt giffue tho peningh for Enn huer the skaed hand stande huilcke forne mendt the

Alle sammen for tingsdom tiill forplicatedt haffur Epther same otte mendts wund, medt miere same breff medt før.

1. maj 1568

Kong Frederik 2.s Brev til Bønder og menige Almue over alt Riget, at deres Sønner og Drengue skulde være forskaanede for Udskrivning samt al anden Skat og Landehjelp, undtagen Madskat, imod at hver 20 Mand maanedlig gav 20 Mk. danske til det fremmede Krigsfolks Besoldning. Kjöbenhaffn, thend förste Dag Maii. *Regesta 1. række 2,1 nr. 2494*. Omtalt i P.V. Jacobsen, *Det Danske Skattevæsen*, s. 200-202.

17. juni eller 29. juli 1568

I sag ved Nibe birke ting mellem Niels Jonsen (Viffert, til Torsted-lund) og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et skøde fra borger Oluf Simonsen i Aalborg på et hus i Nibe til Niels Jonsen. Se 18.12.1591, hvor skødet angives dateret Skt. Bodils dag og 8.4.1592, hvor det dateres Skt. Olufs dag. Nedenstående jf. 18.12.1591.

Ther nest et Breff Och segell Oluff Simonssen, Borger i Olborig Wdgiffuitt haffuer huor wdj hand Bekiender sig Adt haffue soldt skiødt fraa sig Och sinne Arffuinge Och till forne Niels Joenssen och hans Arffuinge Enn Mienn husse och Eijendom Wij Nibe Legindes, som Niels Espennssen i Bouide, huilcken forne huss och Eijendom med Alle sinn rette thill liggelse forne Niels Joenssen och hans Arffuingr, Adt schulle haffue, Nyede, Brugge och Beholde till Euig Eijnndom. Dog schall handt eller hans Arffuinge giffue ther aff thend Jord-skyld ther bør aff att gange. Samme Skiødebreffs Datum Olborig Scanncti Bo-els dag Aar 1568.

10. juli 1568

Til Holger Rossenhrantz. Thomes Pederssen i Rodstedt har berettet, at to af hans egen Husbond Christoffer Lyckes Svende og Vincentz Rosse-nehrrantz's Karl ved Nattetid ere komne til hans Gaard, have opslaaet hans Døre og uden al Grund ihjelslaaet hans Søn, og at han, da han drog til Christoffer Lycke for at klage, ikke har faaet Ret, men er bleven udvist af dennes Gaard.

Da Kongen gerne saa, at saadant Manddrab blev straffet, skal Holger Rossenhrantz efter den Befaling, han har i Nørrejyland, paase, at Thomes Pederssen faar Ret over Manddraberen. Kongen var ikke tilbøjelig til at give Thomes Pederssen Stævning over Christoffer Lycke, men da han ikke ved, hvornaar Raadet kan komme sammen, og ikke vil, at Thomes Pederssen yderligere skal forures af sin Husbond, skal Holger Rossenhrantz i Kongens Navn befale Christoffer Lycke at holde Manddraberen tilstede, saafremt han ikke selv vil staa til Rette for dennes Gerning, og stille Thomes Pederssen tilfreds. *Kancelliets Brevbøger*, s. 353. T. 10, 107.

16. juli 1568

Kongens retterting. Landsdommer Palle Juel til Strandet og landstingskriver Gunde Skriver (Christensen Grøn), Viborg landsting fik 15,10 og 5 dages brev over Thames Pedersen i Rodsted, at han skulle betale dem kost, tæring og brevpenge, i en sag hvor Thames Pedersen havde stævnet dem for rettertinget, men havde tabt sagen, hvilket var bevist med tingsvidne af Hornum herredsting og dom af Viborg landsting.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1570-76, s. 19.

Pallij Juul tiill Stranndt och Gunde Schriffuer, schriffuer tiill Wiburg Lanndsting fick xv, x och v dags Breff offuer Thames persenn i Roestedt for at hannd skulle wdlegge thennom Kost, Thering oc Breffue penndinge som the fortherit oc wdgiffuit haffuer Thendt tidt forne Thamis persen hagde Steffnuedt thenom for Kon: Ma: oc hand tabte sagen. Och thet Lougligen forfullt er som Beuist wor mett Breffue aff Huornum heridts ting oc Wiburig Landtsting. Datum Søegaardt Thendt 16. Julij Aar Mdlxviij.

11. august 1568 (1)

Livsbrev for Pouel lbssen i Dal, der har tilbudt paa egen Bekostning at opbygge en Mølle paa Neyringbroes Møllested, og hans Søn lille Christiern Pouelsen paa denne Mølle mod aarlig at svare 6 Pd. Byg deraf til Olborghus; de maa ikke male paa Møllen fra 1. Maj til Engenes Indhøstning.

Kancelliets Brevbøger, s. 369. R. 10, 18.

11. august 1568 (2)

Livsbrev for store Cristiern Pouesen i Nefling paa den Gaard i Nøfling, som han selv bor i, og en Jord, kaldet Bunderup Mark, som har ligget til Gaarden, mod at svare sædvanlig Afgift deraf til Olborghus. *Kancelliets Brevbøger, s. 369. R. 10, 18 b.*

6. september 1568

Mageskifte mellem Bjørn Kaas til Staarupgaard og Niels Jonsen til Torstedlund, der får 3 gårde i Aarestrup sogn og by, beboet af hhv. Niels Svendsen, Lars Nielsen, Jens Christensen, alle med årlig skyld 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pd. smør, 1 dl. gæsteri, 1 brendsvin, 1 fødnød med andre små beder. Derimod fik Bjørn Kaas gods i Grejs s., Nørrevangs h. Bjørn Kaas beder Baltser Maltesen (Viffert) til Rebstrup, Anders Banner til Gjessinggaard og Jacob Rostrup til Lergrav besegle med sig.

RA, seddelregistratur, godsarkiver, Torstedlund nr. 111 med enkelte tilføjelser jf. originalen. Dokumentet omtales i NLA, Restrup godsarkiv, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 52 med teksten: Et Mageskifte Skiøde, hvorved Bjørn Kaas paa Starupgaard Bortskiøder til Velb. Niels Joensen paa Torstedlund tre Gaarde med tilliggende og Eyendomme i Aarestrup Bye. Dato 6 te September 1568.

9. november 1568

Aabent Brev, at Baltzer Maltesen til Refstrup, hvis Gaard er brændt med alle Brevene paa hans og hans Hustrus Gods, maa for sig og Arvinger beholde hans og hans Hustrus Sædegaarde med alt deres øvrige Ejendoms-gods, som de nu besidde uden Ilding og Kære, dog undtages hans Pante- og Forlenings-gods. *Kancelliets Brevbøger*, s. 402. R. 10, 29.

5. januar 1569

Mageskifte mellem Laurids Skram til Korsøgaard (Simested sogn, Rinds herred) og Niels Joensen (Viffert) til Torstedlund, der får Hyllegaard i Aarestrup med en endels mølleeng. Se også 2.7.1569. *NLA, Restrup godsarkiv, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 53.*

Lauritz Schram til Korsøgaard, hands Mageskifte Skiøde til Velb. Niels Jonsen paa Torstedlund, ibm er Skiødt Hyllegaard i Aarestrup med den Endels Eng kaldis Mølle Eng. Dato den femte Dag Aa 1569.

1569 (1)

Peder Christensen i Ilsø havde stævnet Knud Christensen i Ejdrup og Christen Sørensen (Ged) i Veggergaard for et vidne, de på ham vidnet har, at han skulle have fisket og sat (fiskegarn) på Velbyrdige fru Magdalene Banners grund Pindstrup grund. Ligeledes stævnedes han Mikkell i Irup, som har opkrævet vidnet og ladet ham fordele. Sagen blev opsat til landstinget efter påske. *Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1569 I, s. 53, (B24-506).* Med mine rettelser.

1569 (2)

Jens Nielsen i Hjeds havde stævnet Laurids Tomasen i Rodsted og Niels Lauridsen sst. for to deler, de ham har ladet overkomme og fremlagde samme delebreve. derefter blev afsagt, så efterdi de trættes om samme gæld og ikke de ved nogen dom er adskilt, hjemsatte dommerne samme sag til herredsting at komme. *Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1569 I, s. 160, (B24-506).*

1569 (3)

Velbyrdige Erik Podebusk til Bidstrup, høvedsmand på Aalborg slot havde stævnet sandemænd af Hornum herred om hærværk at skulle gøre over Jens Skovbo i Bislev, Anders Mikkelsen og Christen Abildgård i Dalum med flere kirketjenere for de gårde og boliger, de påboer, endog de er lovligt udvist, for de skulle stande igen med deres skyld, som de skulle yde til kirken og ikke skulle have ydet. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd ikke ville hjemle efter loven, de så at være medfaret, at de måtte deles med hærværk lovligt, efter samme skyld til kirkens opbygning kommet er, da vidste dommerne sig ikke at kunne stede fylding på sandemænd, men fandt dem for deres opkrævelse kvit at være.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1569 I, s. 252, (B24-506).

1569 (4)

Viborg landsting. Jens Christensen i Svenstrup, (senere herredsfoged i Hornum herred), og Niels Poulsen Kras i Moldbjerg, herredsskriver, på vegne af lensmands Erik Podebusk til Bidstrup på Aalborghus, hans visse bud Anders Christensen i Estrup, har hidkaldt sandmændene i Hornum herred i forbindelse med en sag om skyld, hvori sandmændene ikke har villet afhjemle deres vidne. Efter Nørgaard-Pedersens referat: Velbyrdige Erik Podebusk til Bidstrup havde stævnet sandemænd af Hornum herred om hærværk at skulle gøre over Jens Christensen i Svenstrup med flere for noget mølleskyld, de ikke havde ydet. så mødte Jens Christensen og berettede at have kvittering samme skyld at være ydet, og derfor burde de ikke med hærværk at forfølges. Derefter blev afsagt, at efter sådan lejlighed og efterdi synsmænd ikke ville hjemle efter loven, vidste dommerne ikke at stede fyldning på sandemænd, men fandt dem for deres opkrævelse kvit at være.

NLA, B24-506, Viborg landstings dombog 1569 I, s. 253b-254a. Opslag 261.

War skickit Jens Christensen i Svenstrup oc niels Krasse poulssen ij Molbier, Erlig og Welbørdig mand Erik podebusk thil bustrup, høffuitsmand paa olborighus, hans wisse bod Anders C (hul i papiret) ... ij Estrup och hagde hid kallet Sandmend aff hornum herrit oc thenem icke att ... disligste molbjerg fri wille skølle ?løb dagh? skøde gaard? ...same? och Ed vj ... angaff skølle at were ydt och wedstor? fordi the icke havde ved ?noghen Thernest fra ... huilcke ... dag. icke vill hiemle vj medfør? ... delis med huilcke loglig opkrefelse same sandmend ij? at the icke borde for theris opkræffelse. Quit at were. Tha epther sagens lejlighed och eptherdi forne sandmend icke will hiemle epther loghen wiste wij oss icke nu at stede følding offuer forne sandmend men finde wij for forne opkreffelse quit at were.

1569 (5)

Velbyrdige Erik Podebusk til Bidstrup høvedsmand på Aalborg slot havde ved sit visse bud Anders Christensen i Estrup stævnet sandemænd af Hornum herred om hærværk at skulle gøre over Jens Skovbo i Bislev, Anders Mikkelsen og Christen Abildgård i Dalum med flere kirketjenere for de gårde og boliger, de påboer, endog de er lovligt udvist, for de skulle stande igen med deres skyld, som de skulle yde til kirken og ikke skulle have ydet. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd ikke ville hjemle efter loven, de så at være medfaret, at de måtte deles med hærværk lovligt, efter samme skyld til kirkens opbygning kommet er, da vidste dommerne sig ikke at kunne stede fyldning på sandemænd, men fandt dem for deres opkrævelse kvit at være. *Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1569 I, s. 252, (B24-506). Opslag 260.*

1569 (6)

Christen Jensen i Suldrup havde stævnet Peder Jude i Teglgård for nogen ejendom, han har bortstedet og sig tilholder imod landstingsdom og tiltalte ham, for han ham skulle forurette på noget jord på Suldrup mark imod konge-

ligt købebrev og fremlagde samme købebrev på den gård, han iboer og berettede, at den ejendom, han bruger, skulle have ligget til samme gård, da han den igen købte. Så mødte Peder Jude og berettede, at han ikke forurettede Christen Jensen på den gård, han igenkøbt har, men mente, at han har mere jord på marken til den, end han burde med rette, og at Peder Judes hustrufar, som har ejendom i byen skulle være brøstholden i samme mark efter skyld og landgilde, og derfor havde ladet tage syn dertil og fremlagde Velbyrdige Niels Munk med flere deres beseglede brev, hvori de blandt andet bekender, at de ikke kunne se eller forfare andet, end Christen Justsen, Peder Jude og deres medarvinger at være meget brøstholdne i samme mark. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænd og bønder har gransket og forfaret, at Peder Jude og Christen Justsen er brøstholdne i samme mark, da kunne dommerne ikke kende Christen Jensen at må gøre nogen forhindring, at Christen Justsen og hans arvinger bør til reb og ret mål at nyde.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1569 II, s. 30, (B24-507). Opslag 34.

1569 (7)

Christen Jensen i Suldrup havde stævnet Peder Jude i Teglgård for noget jord og ejendom i Suldrup, som hustru Inge i værge har (havde), han skulle have bortstедt og sig tilholder imod landstingsdom, hvori en hjemmel skulle være unøjagtig fundet, som Peder Jude havde hjemlet en mand samme ejendom imod en kontrakt, salig hustru Inge og Christen Justsen skulle være imellem ganget. så mødte Peder Jude og berettede, at gode mænd havde tildømt hans hustrufar Christen Justsen samme ejendom og Christen Jensen, Laurids Tomasen og Jens Christensen ikke at have nogen rettighed til Christen Justsens gård efter hustru Inges død, men Christen Justsen den at beholde efter sit købebrevs lydelse. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med gode mænds dom, at Peder Judes hustrufar samme gård at være tildømt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Christen Justsen og hans medarving må samme ejendom bortstede, imens samme gode mænds dom står ved magt.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1569 II, s. 31, (B24-507). Opslag 35.

1569 (8)

Jens Døgingd i Klæstrup havde stævnet Anders Nielsen i Nibe og hans medbrødre for vidner, de på hans hustru Kirsten Bodsdatter vidnet har om trolddom og mente, samme deres vidne ikke ret at være. sammeledes havde stævnet Peder Terkildsen, Anders Terkildsen i Vokslev og deres medbrødre nævninge, som hende har trolddom påsvoret. så mødte Peder Clausen af Nibe og fremlagde et tingsvidne af Hornum herredsting, hvori efterskrevne vidnede, at Kirsten Bodsdatter skulle have lovet folk ondt, og det dem at være vederfaret og Jens Døding selv hende tilforn skulle have et ondt rygte for trolddom givet, førend de kom tilsammen, og at han skulle have sagt, at Kirsten Bodsdatter havde en farlig mund, og at han ville være med at bære så meget ved af Rold skov til hende, at de kunne brænde hende med. derefter blev afsagt, så efterdi

nævninge er opkrævet Kirsten Bodsdatter enten at skære eller skyldte, og de har efter hendes husbonds Jens Dødings egne ord, at han selv havde givet, før end de kom tilsammen, hende et ondt rygte at have påhængt så og andre vidnesbyrd, at hun sig i trolddoms handel skulle have brugt, kendt hende skyldig at være og hende trolddomssag påsvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag den deres ed og tov at kunne fælde.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1569 II, s. 1132, (B24-507). Opslag 136.

1569 (9)

Jens Christensen i Svenstrup havde stævnet Christen Sørensen og Christen Bonde sst. og så mange, som ville sige nej for et vidne, han om en mølleskyld forhvervet har og taltale dem for samme vidne, de vidnet har, og fremlagde samme vidne af Hornum herredsting år MDLXV udgivet, hvori de indstævnedede havde vidnet, at de efter Otte Brahe da lensmand på Aalborghus hans befaling skulle granske og sige på den næste mølle i Svenstrup, som ligger til Svenstrup kirke, som Jens Christensen af Otte Brahe sted og fæst har, for hvad skyld hun kunne tåle at udgive, da har de 12 mænd med menige sognemænds samtykke så gransket og overregnet, at skal Jens Christensen holde samme mølle ved magt med dæmning og kværn, da kunne hun ikke tåle mere skyld at udgive til Svenstrup kirke end 5 pund mel. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Christensen beviser med fordem lensmands brev og segl, at han har stedt samme mølle for den skyld, som sognemænd og dannemænd kunne synes den at kunne tåle, og samme 12 mænds vidne medfører, dem samme mølle efter lensmandens befaling for skyld at have sat, og ingen af de ti mænd er fremkommet samme vidne at ville imod sige eller benægte, da vidste dommerne ikke fornævnte to mænd dem fra samme vidne at kunne undholde eller undskyldte, ikke heller vidste nogen årsag imod samme vidne at sige, at fornævnte to mænd det benægtet har. *Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1569 II, s. 185, (B24-507). Opslag 188.*

9. januar 1569

Viborg landsting. Christen Lauridsen i Nibe stævner Lars Sørensen skrædder ang. et gammelt sengeklæde. Sagen tilbagevises til birketinget.

NLA, B24-506, Viborg landstings dombog, 1569A, s. 7a.

War skickit chresten lauritsen ij ~~nij~~ nijbe paa then ene och hagde hid ij rette steffnit las Søffrenssen Skreder ibid paa then anden side fordi han for ~~hafde han~~ haffr ladit hanom fordiele till nijbe birckting for it gamill mør och oped sengeklede, som han hanom hagde ij (syet?) for wiiij dlr ix m(a)r(k) jd. ¹⁾ Saa møtte forne las Sørrensen och Sagde forne chresten lauritsen loglig dielt atuere. Med (flere ord thennom emellom var). Saa och ephtherthj thn och same? ~~haffr~~ haffell? och dielle och ickj thr til nogen Dom er wdskiell, och sagen louligst før er dielt bleffen Tha f(ind)e wij forne aff theris dielle quit atuere och sagen thj till ~~ber~~ bircketing at Kom och birck fogeden wij then och endelih ved dom och adskille som thj seg bør.

¹⁾ I margin: AJ, GS. Landsdommer Axel Juel og skriveren, Gunde Grøn.

12. marts 1569 (1)

Viborg landsting. Lars Christensen i Vestby (Haverslev sogn, Aars herred) stævner foged Villads Jensen på Nørlund og Lars Ridemand i Ellidshøj ang. 2 tingsvidner, de havde vidnet og mod betaling på 10 rigsdalere havde lovet Kirsten Lykke, enke efter Ludvig Munk til Nørlund, Palsgaard, m.v., ikke mere at ville vidne om. Villads Jensen bevidner, at han og Lars Ridemand overfor 8 mænd har vidnet, at de var til stede, da fru Kirsten stævnedes Lars Christensen og ligeledes lod ham fordele for bordag (vold) i Nørlunds borgergård, og at de begge hørte og så Ludvig Munk, Iver Kaas og Chresten Skeel udspørge, om også Lars Christensen skulle have 10 rigsdalere af hende for at opgive sagen efter gårdsretten. Landsretten finder, at da Villads Jensen og Lars Ridemand vedstår deres vidner, da Chresten Skel vil forfølge sagen, og da fru Kirsten ikke har dom mod Lars Christensen, kan der intet indvendes mod de nævnte vidner. Pågældende side i dombogen er skrevet med mange forkortelser, tolkningen kan være usikker.

NLA, B24-506, Viborg landstings dombog, 1569A, s. 42a.

Løffuerdagen som gregorij pape paa faldt Aar 1569. ¹⁾ War skickit las christenssen ij westbye paa then ene och hagde ij rette steffnit Villats Jenssen, foget paa nørlund, och fær las Ridemand ij Ellidshøff paa then anden side for ij winder the wondit haffuer ens thenom skull haffe loffuit Erlig och welbyrdige frue Kirsten (Med moderne hånd: Lykke Pedersdr) til nørlund x dall(er) om De siden vil icke Derom wone.

Saa møtt forne Villats Jenssen och vil aff H(anom) sig? ... ensdis ephtherne er Kjendis adspurgt som bemeller han ens las Ridmand for wij mend athaffue vondit, at the ~~om~~ neruerendis huos war ij ... the end forne frue Kirsten steffnuit forne las christenssen och lod slig Hanom ligeledes fordelt for bordag, han giord ij nørlunds boringrtd, Tha sam till skall haffr hørt och siet, at Erlig oc welbyrdige ludiug monk, Iffuer Koss och Chresten skiell thr ligeledes fulgte och fordog forne fru Kirsten, om oc las christenssen ~~oe hanom~~ skall aff hinde x daler for hanom icke skall tinge ephther gdrs Retten beschrefun end miere Las rimand vil... Op ... fast gjorde uloglig Aff theris skodsmoell till same hanom en tha saa mue slig følger følgendis uere bestendi Som ~~op~~ war op forne Chresten Skielld wp skied lige som vone till forn ... Tha tilspour las cristenssen om thenom ickj ~~slig~~ saaledes x daler skal haffe wdloffit. ~~Med~~ Tha Thisligst Villats Jenssen en dom war affsagt paa las christensen, och hand sield same x dlr haffuer wdloffit paa ath the icke skulle igien beschaffue paa sagen och sagn den ther for icke atuere igien ~~et~~ endelig udgang.

Med (flere ord thennom emellom war) Tha (Ephther tiltalle, suar och giensuar, saa och sagens leilighed) Saa ephtherhj forne Villats Jenssen haffue giort skodsmoll paa forne Hemel? ?Las Ridmand? och the slig forligismoll skall wer bestendig, som forne stander, och ephtherhj forne Chresten skiell bekiend saa om igien sag forne vil undgiell Thisligst ephtherhj forne fru Kirsten ickj sadan same dom emod las christenssen beuist haffuer, Tha finde wij ephther seden lejlighedt icke emod forne winde att kund sige.

12. marts 1569 (2)

Viborg landsting. Niels Jensen i Fløe stævner hr. Jost i Lere for en dom han har fået over ham ang. noget arv og gæld. Da der ikke er faldet endelig dom ved herredstinget henvises sagen hertil.

NLA, B24-506, Viborg landstings dombog, 1569A, s. 50b.

Løffuerdagen som gregorij pape paa faldt Aar 1569. War skickit niels Iensen ij fløe paa then ene och hagde ij rette steffnit Hr Jost ij Liere paa then anden side for en dom han her til landsting ~~emød-hanom~~ forhuerffuit haffr och er Komen aff diele ens sagen er ... til ... oc forne Dom ... Dog icki endelig atuere. Ligeledis for han haffr ladit hanom fordiele.

Saa møte ~~Niels Jensen end~~ Hr Jost menends den sag sig ickj er endelig och the Han beklagit at ~~hid~~ skulle sig wloglig dielt atuere Och ickj at skull were Hanom pligtig. Ther ephther niels Jenssen er hanom icki att schulle uer Hr Iost nogit pligtig.

Med (flere Ord och thalle thennom emellom war) Tha (epther tiltalle, suar och giensuar) Saa och ephtherthj ther en med ... och hans giæld och arffue ... icke ther vid nogen dom er adskildt och the før ~~er dielt bleffen~~ haffer forne Dom ~~th~~ ladit forrdiele Tha finde wij ~~wij før~~ paa ~~atuere~~ for theris diele ... meden sagen til Hrting at stevne ... finde theris ~~oe eller omj~~ tha sagen wij rette endelig at dømme och adskille som thet seg bør.

22. marts 1569 (1)

Aabent Brev om Kongekøb af alle Fiskere, der besøge Fiskeriet ved Nybe (ligelydende med Brev af 19. Aug. 1567).

Kancelliets Brevbøger, s. 437. Udt, i T. 10, 304 b.

22. marts 1569 (2)

Befaling til Erick Podebusk at levere Bertiil Stingere 1200 Mk. til Sildesalteriet ved Nybe.

Kancelliets Brevbøger, s. 437. Udt, i T. 10, 304b.

22. marts 1569 (3)

Befaling til Erick Podebusk at give Herredsfogden i Horns Herred (Hornum) Ordre til efter gammel Sædvane at istandsætte Kongens Toldbod i Nybe med Tag og Ler og sende saa meget Brænde, Tørv og Lyng til Toldboden, som behøves til Ildebrændsel der, saa længe Salteriet varer.

Kancelliets Brevbøger, s. 437. Udt, i T. 10, 304 b.

22. marts 1569 (4)

Befaling til Tolderen i Helsingør at levere Kongens Sildesalter i Nybe de 12 smalle Læster Salt, som ligge paa Toldboden.

Kancelliets Brevbøger, s. 437. Udt, i T. 10, 305.

20. april 1569

Kong Frederik 2.s Befaling, at alle af Adelen, som frie og frelse ere samt Fuldmægtige af Geistligheden, Borger- og Bondestanden skulle møde til Herredagen i Viborg Mandagen næst efter Søndagen vocem Jucunditatis. Haffniæ, 20. Aprilis.

P. V. Jacobsen, Det danske Skattevæsen. s. 202-203 jf. Regesta 1. række 2,1, nr. 2552.

5. maj 1569

Anne Parsberg, Christoffer Gyldenstjernes enkes brev til hendes afdøde mands bror Mogens Gyldenstjerne, dateret Iversnæs 5. maj 1569. Der er be-rammet skiftemøde på Restrup 5. juni, men da adelen er tilsagt til at møde hos kongen i Odense 27. maj, spørger hun, om Mogens Gyldenstjerne i Eskil Gø-yes forfald kan sende en anden til skiftemødet, så skiftet kan sluttes. Hun beder om hans råd i anledning af, at Albert Friis har begæret hendes datter Ingeborg til ægte. Skiftet, se 7. sept. 1569.

E. Marquard. Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre, bind 3, s. 228.

7. maj 1569

Viborg landsting, lørdag efter Philippi Jacobi. Christen Jensen i Suldrup, herredsfoged i Hornum herred, havde stævnet Christen Stub herredsskriver i Hornum herred, hans søn Jens Christensen og øvrige børn, fordi han havde sat sig i dommers sted til Hornum herredsting imod forbud og ingen befaling dertil af ham skulle have haft og nævnt rebsmænd til Suldrup mark, endog han eller hans medarvinger ikke dertil har været lovligt stævnet, og ikke Christen Stub skulle være vederhæftig ej heller boer i dette herred. så mødte Peder Jude i Teglgård herredsfoged i Hellum herred og berettede, at han og hans medarvinger var brøstholdne i samme mark, og gode mænds dom derpå at skulle have. da blev så dem imellem forhandlet, at hvis til denne dag er om samme rebning forfulgt skal være og blive som det ugjort var, og Peder Jude sin dele og forfølgning til reb igen på ny efter loven og varsel at forfølge, og Christen Jensen ingen forhindring imod loven ham derpå at gøre.

Sagen er en udløber af Christen Jensens sag fra 1562 med svogeren Peder Jude i Teglgård, herredsfoged i Hellum herred, i forbindelse med skifte af Suldrup mark efter fru Inger i Suldrup. Se også 29.7.1570.

NLA, B24-507, Viborg landstings dombog 1569B, s. 70a. (B24-507). Op-slag 73. Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1569 II, s. 70,

War skickith erlig och fornumstig mand Christen Iennssen ij Suldrup, Herits fogitt ij Hornumheritt, paa thend enne och hagde (i margin, meget uty-deligt: och hans søn Jes Christensen saa ... thier ... laugwergis ij Suenstrup och theris mez arffuingers wegne) wdj rett hid steffnith Chresten Stub, herritsskrif-fuer ther samesteds, paa thend anden side for att hand haffur satt sig ij dommers stets till Hornum herritsting imod forbuod och nogenn befaling ther till (Over linien: aff hanom) skulle haffue fangeth och neffen rebsmend till Suolddrup mark. Ens enleg hand uel hans mez arffing ickj haffur thet wedt tagith till ther

till komt loglig skiffning. Thisligst at skulle haff satt føllig paa rebsmend, the the ickj war tilstede med wdj loglig forfuld fordringh, och ickj forne Chresten Stub skulle were wederheftig ej ellr boffuit ij thet herit, och ingenn fordj thet war imod loug, att han satt seg ij domers stedts ~~oeh sath for~~. Thisligst borde at ~~the~~ the sionsmends hiembell, som war for rebs mends skiell wond uloflig, fordj och nogenn fordj then rebning the epher gjorde ... det ikij bord nogen magt athaffue. Saa møthe ~~fornumstig~~ erlig och fornumstig mand per Jude ij Teglgd, Herits fogith ij Hellum herit, bede att herismendt och skulle haffue paa skriff och hiemele, att han och hans mez arff war brøsthollend ij same marck och giordends i dom thr paa same, enleg att skull haff i som ther i thre vj wdgangen thet self ydermere indholle och wduiser ... och ther nest bede, at Chresten Jenss. self skull haffue befalitt chresten stub att skull side ij domers stedt Indtill same breff bleff wnder under thet som hid skull haffue nogen vunde paa. Emod huilkitt forne cresten Jensen suarde, at forne cresten stub self ~~same~~ the winde wdgiffuith haffur och fich brev till ~~the~~ thenne atuere och och seg self mez ther fra skade att blifue.

Med ~~Mange~~ v fl. ord och thale the och mange breffue the fralagde ~~Tha~~ bliffue ~~saa lest emellom forhandlett~~ I margin: ~~mz begj there samtøeke fulldelse? som? same then skall were och bliffue som then wguiort och mez skall kome till hed? skade ,made).~~ the forne p Jude wpgaff thenne sionn och rebning som nu paa same march groitt och dreffuenn ~~rep?~~ och hann paa ~~Wtij same sag att skall lad forfesthe?~~ med sionn och rebning epher logenn och recessenn och att skall giffue chresten Jennssen warsstill som paa wdj ~~same grd. bouends er och skyllend och landgild wed sin heffd haffur och hst.? sin mez arffuing at lade aduare.~~ att huiss som till thenne dag er om same rebning forfuld skall were och bliffue som thet ugiort war och forne per Jued sin diele och forføllning till reeb igienn paa mez ~~att forfølge~~, epher logenn och recessins liudelse at forfølge, och forne Chesten lentsenn Ingenn forhindring modt lougenn hanom ther paa att giøre och ej forne p. Juud skall were pligtig andre att giff warsell end forne Chresten Jenssen haffur ham siden nogen mez arffuinger, som ther till bør at suare Tha skall forne Chreste Jenssen thet self giffue warsill, och forne Chresten Jenssen att skifte redelig och ved huffis dom till ~~wdj~~ same diele och lagmoll att forfølge at forne p. juud ikj ther for ikj rette diele ickj the ther offuer bliffuer forspørgeth.

2. juni 1569

Hafnia. Kong Frederik 2. befaler Lehnsmændene i Riget at forkynde Bønderne og menige Almue, hver i sit Lehn, Kongens aabne Brev om en almindelig Skat og Landehjelp, som nu gjordes fornøden, da de Svenske havde "udslaget den Fred, som disse Riger imellem var oprettet".

Annaler for nordisk Oldkyndighed, 1855, s. 87-88 jf. Regesta 1. række 2,1, nr. 2557.

9. juni 1569 (1)

Forbud mod at udsætte Bundgarn paa Vidskyld Klosters Grund og rette Forstrand i Nørrelaae i Slet Herred, medmindre Lensmanden Henrich Gyldenstiern tillader det og anviser dem, hvor de maa sætte Bundgarnene; hidtil have nemlig [Bønderne i] Huornum og omliggende Herreder udsat Bundgarn uden Tilladelse, hvilke oven i Købet have hindret Sejladsen. Udsætter nogen Bundgarn uden Tilladelse, maa Henrich Gyldenstiern optage dem og tiltale Overtræderen. Se også nedenstående 9.6.1569.

Kancelliets Brevbøger, s. 470. R. 10, 57. Tr.: Danske. Magasin I. 206 f., Tideskr. for Fiskeri II, s. 165 f.

9. juni 1569 (2)

Kong Frederik 2.s aabne Brev, hvorved det, paa Grund af Klage over Beboerne af Huornum og omliggende Herreder, forbydes alle, "nogen Brugning at haffue, eller Bondgarn at sette paa nogen Widschild Closters Grund og rette Forstrøg udi Nørllaae", uden de dertil have hans Lehnsmands Hendrich Gyldenstiernes til Aagaards Minde. Friderichsborg, 9. Junii. (se også ovenstående 9.6.1569). *Danske Mag. I. s. 206-207. Regesta I. række 2,1 nr. 2569.*

2. juli 1569 (1)

Mageskifte mellem Lauridts Skram til Korsøgaard og Niels Jonsen (Vifert) til Torstedlund, hvorved denne får i Aarestrup sogn og by en gård kaldet Hyllegaard, som Niels Andersen iboer, med en endels eng kaldet Mølleengen, årlig skyld af gården 4 ørte korn, 3 pund smør, et brendsvin, en okse at stalde, gæsteri med andre små bede. Laurids Skram får derimod en gård i Karleby, Nørre herred, Kalø len. Laurids Skram beder Ejler Lykke til Torp og Lucas Krabbe til Vesløsgaard at medbesegle med sig. Dateret Viborg. Se også 5.1.1569.

RA, seddelregistratur, godser, Torstedlund nr. 112 med enkelte tilføjelser jf. originalen.

2. juli 1569 (2)

Viborg landsting, lørdag Visitatio Marie. Jens Døgind i Klæstrup stævner Mads Jensen, Niels Mortensen i Svenstrup, Anders Nielsen i Nibe, Terkel Nielsen og deres medbrødre, der har svoret trolddom over hans hustru Kirsten Buddisdr. Endvidere stævnes Peder og Anders Terkelsen i Vokslev og deres medbrødre, der også har svoret trolddom over hende. Store dele af dombogssiden overstreget. Flere tilføjelser i margin. Dommen synes at være, at trolddommen ikke var bevist.

NLA, B24-507, Viborg landstings dombog 1569B, s. 132b.

War skickith Jenns døgin ij Klestrup paa thend enne och hagde wdj rett steffnith Niels Mats Jenss., Niells Morthensen ij Suendstrup, Anders Nielsen ij Nibe, Therkell Nielssen och thier mezbørdre winis børd paa thend andenn side for winder the hans Høstrue Kirstin bodisdthr. wondith haffuer for trolldom och mijenneth same thier winde icke rett atuere.

Sameledes hagde hid steffneth Per Therkelssen, Anders Therkelssen ij

Woxløff och thieris mezbrødre neffnis sej hinde haffuer for troldomsag paa suordt seg har och nogen widhr.

Saa møtte per Klaussen ij Nibe, Chresten lauritssenn och thier medbrødre for ... windisbørd och først framlagde et tingswinde af Hornum herrith thette aar wdgiffith forne Mats Jenssen for wiiij mend athaffue wonnith en paa scantj wolbords da(g) aart sist forleden war hann wde och gick och wd ther ij kiør ij et støcke enng, och tha skall han haffr olyk ij gaard aff enn karll, wardt kom fra woxløff och gik wp mez aeen och till then offuer møll, och han hol sig wed then ende side ad aeen fordi, epr thet och tha the drog till the opffuer møll ?slijff the iij, saa drog the wp till Klestrup och war thr enn hell stund och same Kom thr wdj wd igien ?nielbe sted polsis gied och ?lødning ander? tha war thr viij gied och ingen karll ~~och han holh seg~~ tha sørin Tyg(esen) oc Kirsten bodisdath(er), Jens døginds høstru war end aff thesse, och tha hørde han, att en aff thj sagde till en anden, mon wij ikj haffuer synd aff the wij giør, Tha suarde then anden och sagde, ickj haffuer wij en miere synd ther aff, end wij haffuer hagth tilfor.

Saml(eds) ett wiend aff forne Ies ~~Jens Jensen ij Lunden for wiiij mend athaffue wondith~~ Mikell Nielssen ij Nibe, Anders Nielssen och Niels Morthenssen for wiiij mendt wondit haffue ~~Anders~~ Mikell Nielssen først athaffue wondit viij dage førend Mads Nielssen ij Klestriup døde war han med Huos hannom och spuarde, om hun bagom ickj at ?føre, tha suarde han at ?sankit sel? Kom? Kirsten bodisdthr. till hans then ene Kok, saa Kom thr ij skrig till samill om same Kok, tha skall ~~Kok~~ Kirsten bodisdthr haffr laffit hannom wide, at han skall ikj nyde sin prestlig doffr ?bue och same wil for ij winder ~~lige saa~~ lige saa ~~hagde~~ athaffue wondit.

Item ett winde ij mend wondit haffur, att Kirsten bodisdthr. stod yderst ij stolen ij Woxløff Kirck wed forne Sørin Lauritssens høstru, saa tog Søren lauritsen hinde och lende hide aff stuolen, och wd paa guolig, saa skall hannom haffur loffit høstruen enn ... till skuld han ickj lede folk aff Kirckin, och seden kom han ther ickj miere. mz flier breffue the fremlagde, at Kirsten bodisdthr. skall haffue loffuit folck wide och thez thet atuere wund for seg ~~Ther~~ Ther the wij ydermere bede och winder. Ther nest war forne winisbørd same ther winde bestandig och ydermere bede, att forne Jenns døgim, Kirstenn bodis.dthr hosbond, Jes dødig, seg hid Ther en had steffnith haffuer sielf hid fik skall haffue end wunde næst for voldag giffuet førind forne Kom ther till samill och fremlagde ett wind aff forne hornumheritsting Jes Jenssen for wiiij mendt athaffue wondith, att Kirsten bodisdthr. och Niels Sørensen ij Klestrup bliff skill agtig om neg? ... och ther ephther kom Jens døding fra anders Jenssen och sagde till hannom, at han war the och will følge Kirsten bodisdthr. och Hanom och Jens døding ther athaffue sagdt, att Kirsten bodisdthr. hagde en farlig mandt och sagde, at hun will were mez at bed. sammeless wonnd aff rolids? skøtt till hinde, at the karl bed hid mej seg ith? wel? vid b...s.. Ther nest møtt forne p. Therkelssen paa sin egen och siine mezbrødre neffnis wegne och ephther thj ephther sadan winisbørd ,som forne stander ikj ... oc karl? stude wed seg the giort haffuer.

Med fl(ere) ord Then(nom) (emellom war) Saa och epherdj logen mez før at hijemle som for troldom word sigtht, skal mz neffuen wdj Kircke sogenn formwges, och neffnis er wpkrefd forne Kirsten bodisdthr. anthen at skied till ~~skøld och thr haffuer fundit hind skøldig att wor och hinde troldom paa suorde selff epherdthj forne hin(de)s husbond forne Jens dødig haffuer selff giffuith hinde enn winisbørd for troldom førende the tilhobe kom oe ept(her)dj nu beuises forne Kirst(en) bodisdthr. wed hi(nde)s hosbund, forne Jens dødgin egen ordt, att han selff haffur giffuit førend the trej ordt hand enn wondt nock athaffuer paa hinde saa och andre winis børdt for hun sig wdj troldom handell skall haffue begiet, kan hun skiøldt attuere och hind troldomsag paa suordt Tha wid wij ep(the)r sadan lejlighed ikj med thee thre ord Kal sig til ~~war aarsag till tefald thj for sam thj~~ ordt och toff och kan forlede.~~

I margin: wdj saa made at hun skick haffuer loffu folck ner och thr the armod wed paart?)

3. september 1569

Mageskifte mellem Bjørn Kaas til Staarupgaard og Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, der får i Aarestrup 1 gård, der bebos af Lars Nielsen, skylder årlig 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pund smør, 1 daler gæsteri, 1 fødnoð, 1 brandsvin, 1 gård der bebos af Jens Christensen, skylder årlig 2 ørte rug, 2 ørte byg, 3 pund smør, 1 ½ daler gæsteri, 1 brandsvin, 1 foderøkse, 1 gård i Hornum, som Chresten Nielsen iboer, skylder årlig 1 ørte rug, 1 ørte byg, med andre små beder, og 2 gårde og 1 gadehus i Haverslev i Aars herred mod at afgive 3 gårde og et øde byggested der kaldes Holmgaard i Højslev by i Fjends herred og 3 gårde i Grejs by og sogn. Bjørn Kaas beder Frands Banner til Kokkedal bevidne.

RA, *seddelregistratur, godser, Torstedlund nr. 113 med enkelte tilføjelser jf. original*. Dok. omtalt i NLA, Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 50, tekst: Bjørn Kaases Mageskifte Skiøde til Velb. Niels Joensen paa Torstedlund som er skiødt nogle Gaarde i Aarestrup, Hornum og Vast Bye. Dato 3. September 1569.

7. september 1569

Samfrændeskifte om Restrups marker, bygninger og tilliggende bøndergods efter Gabriel Gyldenstjerne til Restrup, + 1555 og hustru Kirstine Friis til Lyngholm, + 1565. De var barnløse, og godset skiftes mellem Gabriels Gyldenstjernes brødre eller deres enker, nemlig Mogens Gyldenstjerne, Jytte Podebusk, enke efter biskop Knud Gyldenstjerne til Vosborg og Anne Parsberg, enke efter Christoffer Gyldenstjerne til Iversnæs.

Delingen gælder også hovedbygningen og de andre bygninger på voldstedet og i avlsgården. Bygningskomplekset, forten, og markerne er nøje opmålte og beskrevne og kan delvist rekonstrueres ud fra oplysningerne. Det har måske været tanken, at både Mogens Gyldenstjerne og Jytte Podebusk ville bo i hovedbygningen. Så vidt vides findes ikke ingen illustrationer af den daværende bygning. Den svarede formodentlig meget til samtidige bygninger, fx Glimmingehus i Skåne, opført o. 1500 og Rygaard på Fyn, opført o. 1530, begge

med en stor omgivende sø. Se fx Danmarks Historie i Billeder, Andrup, Ilsø og Nørlund, Gyldendal 1959.

NLA, perg. saml. nr. 376. Udtaget af Restrup godsarkiv. G141-1. Om-talt i Th. Poulsen, Store Restrup og Kr. Kolding, Store Restrup.

Wdi the helge trefoldigheds Naffn Amen. Kiendis wij Effteerschreffne Mogens Gyllenstiern tiill Stiernholm, Ridder, for mig oc mine arffuinge, Jytte Podedusch tiil Wosborg, Salig Knud Gyllenstiernes effterleuersche paa mine børns och theris arffuingers wegne Oc Anne Parsbiereg tiil Annesbeck?, Salig Christoffer Gyllenstiernes effterleuersche paa mine børns och theris arffuingers wegne Att wij erre wenligen oc wel forligte oc fordragen mett huerander om Reffstrup Hoffuitgaard mett sin egendom Inden alle fire marckeschell Saa oc om huus, gaarde oc gots, mosse, skouff, marck, fiskerij, fægang, Løssøør, bo oc boskaff mett huis Andett, som oss effter salig Gabriel Gyllenstiern tilfalden er Wdj saa maade, som her effter følger.

Først er mig *Mogens Gyllenstjerne* oc mine arffuinger tilfalden thend østre ende aff thet store huss, som er halffparten aff same huss wdj grund oc bygning vp oc neder fran grunnden oc vp wdj thett offuerste wdj tagitt mett kiellerne, som ere wnder same halffue huss baade thend lille Winkieller, brødkiemer oc aff salig Gabriels egen Kieller, som sexten Judske alne lang mett alle the Stuffuer oc Kammere, som findis wdj same huss paa thend høgre hand, nar man komer wpad Windeltrappen. Och huilcken som findis frann grunden paa thend Norside emellom Skorstenen och thend nørre Weg, Wndtagen først wdj Kiellerne mitt wnder Hussett skall hollis effter thet maal, som bleff slagen ett tegen paa skorstenen mett en Hamer neder ij Kiellern, Dog skal fru Jytte beholle halffparten aff thet Kamer, som er emellom skorstenen oc thend nordeste weg, som thend dør gaar ind af thend stufue som salig fru Kiersten holtte huss wdj oc thet ganger en Dør aff Ind tiill vtt preuvt?, Oc effther thj att Windeltrappen mett alle the forstuffuer, som same Windeltrappe nu ganger wp tiill, er fulden fru Jytte tiill, Tha bepligter Jeg mig att egien locke alle the dørre, som erre nest forstuffuerne for thend partt mig er tiillfalden, som stander paa thend høger hand, nar man ganger Ind aff Windel-trappen, som nu stander och wdj stufuen, dog skal fru Jytte were forpligt att holde halff omkostningen mett mig, nar Jeg will bygge en anden Windeltrappe saa gott som thend, som nu stander, som same fru Jytte er tiillfaldenn. Thisligste skall hun och stande halff omkostningen aff the andre tre trapper, som skal giøris ij thend østre Ende ij same huss, som mig er tiillfaldenn. Sameledis thend Skorsten, som stander mett op egenom hussitt, skal bode komme mig oc fru Jytte tiill gode wp til tagit, dog skall huer aff oss bruge same skorsteen paa the siider, som wor lod oc part er faldenn.

Wdj liige maade tiillfaldtt mig aff the ander husse paa Woldsteditt først Halffpaartenn aff thet synder huus fraa thend Wester ende Elleffue Weggerum som bryggers ...non er wdj oc wender emod porttten oc tuo kamere offuer paa borgestuffuen mitt brende aff fortegnitt paa stolperne. Thernest aff thet huss, som stander paa thend øster siide paa Woldsteditt fran thend synder ende halfftiertend weggerum, som bryggers oc bagers er wdj oc er mett mitt brende aff fortegnit. Oc skal thend dør igien lockis, som man kaller Wandporttten. Oc

siiden aff thett fiortende weggerum som mig oc mine arff.r, som fru Jytte paa hendis børns oc theris arfff.s wegne oc er bade tiilffaldenn paa same huss, som bode mit oc fru Jyttes brende stander paa. Ther skall giøris en dør egenom tiil Wandportten Ther nest aff thett huss, som stander paa thend nør side paa woldsteditt mett thett halffiortende ... thend østre ende halffiortende Weggerum oc er mitt brende aff fortegnitt muritt skillerum, som stander fran thet store huss oc tiil stegersitt fran Weggerum, som er thend westerste partt ther aff oc er mitt brende aff fortegnitt. Oc thett lille huss som stander wdj thend synder ende aff bagerhusitt, som er Suinestiien, skal halffue partten were aff thend partt, som mig er tiilffaldenn langs ad paa thend ene siide effter som thett belff mitt brende aff fortegnitt. Thisligste skall oc skabbe, slagbenke oc kackeloffner bliffue wdj the stuffuer och kamer som the nu findes wdj oc Ingthet ther aff forwandlis. Item skal och thett støcke Jord, som ligger bag bagerhusitt, som thend ... offuer tiil. Thisligste thett slagterhuss, som stander wdj Ladegaarden følger mett tiil Woldsteditt oc komme bode mig oc mine arff.rr oc fru Jytte paa hendis børns oc theris arff.rr wegne tiil gode oc er oss emellom wskiftt. Sameleds tiilffaltt mig aff aff thet planck-uerck, som stander wdj Ladegaarden paa thend synder side emellom slagterhussitt oc Koostallen tolff Weggerum fran thend westende aff same planckuerck, oc er mitt brende aff fortegnitt. Item Skall Jeg oc mine arff.rr oc fru Jytte paa hendis børns och theris arff.rr wegne were forpliggt att lade fløtte broen, som stander emellom borgergaardenn oc ladegaardenn Inden Paeske nu først komendis effter thette breffs Datum Synden wid thend peel, som stander hoss thend store steen Wed grafuebredden wden paa fru Anne Parsbiere Jords oc er brende met fru Anne Parsbieregs brende. Oc skal siiden same bro were bode mig oc mine arff.rr oc fru Jytte paa hendis børns oc theris arff.rr wegne tiil gode. Item Thend store lade er schifft wdj trende parter. Ther aff er Mig Mogens Gyllenstjerne oc mine arff.r tilfalden thend mellomste part, som er fiorten binding. Item thet fæhuss, som thend synder part gaar egenom er mig Mogens Gyllenstiern tiilfalden thend østerste part nest thend store lade fran Laden oc Indtil mitt paa forne Synderpartt.

Ther nest er mig *Jytte Podebuchis* paa mine børn oc theris arffuingers wegne tilfalden thend wester ende oc partt aff forne store huss, som er halffparten aff same huss wdj grund oc bygning vp neder fran grunden oc vp wdj thett offuerste wdj tagitt mett thend kieller, som ere wndher westende wdj same halffue, som skal were sexten Judske alne lang, oc skal thend tuor wdtagis oc fløttis Inffur thet merck, som er giortt paa Skorstenen wdj Kiellerne, saa att huer aff the tuo Kieldere wnder husset bliffuer liige lange. Thisligste thend quist, som Windeltrappen ganger tiill fra grundenn oc wp wdj thett offuerste wdj tagett met alle the stuffer oc kammere, som findis wdj same huss paa thend Wenstre hand, nar mand komer wp ad Windeltrappen, saa oc alle forstufferne Inden for Windeltrappen, som nu stander, oc the tuo som er emellom thett fierde oc femtte lofft, oc emellom thett femtte oc siette lofft mett Segeruerckit, Klocke oc Klaacke tarn. Och Jeg paa mine børn oc theris arff.rs wegne skulle were forpligt att sette same segeruerck ferdig. Thisligste skall Jeg oc pa mine børns oc theris arff.s wegne beholle halffuepartten aff thet

kamer som er emellom Skorstenen och thend nordeste Weg, som thend dør gaar Ind aff thend stuffue som Salig fru Kiersten holt huss wdj oc ther ganger en Dør aff oc Ind tiill prenttett? Oc efftherthj Att Windeltrappen som nu stander er mig paa mine børns oc theris arff.r wegne tilfalden, Tha skall her Mogens Gyllenstjerne oc hans arff.r were forpligt att tiillucke alle the døre som ganger ind paa then høgre hand aff forne forstuffuer wdj thend partt som forne her Mogens Gyllenstjerne oc hans arff.r er tiilfallenn skulle egien locke oc giøre then Indgang paa ett andet sted oc skall Jeg paa mine børns oc theris arff.s wegne were forpligt att stande halff omkostningen mett her Mogens oc hans arff., nar the wille giøre thenom en anden Windeltrappe saa god, som thend ther nu stander oc mig tiillfaldenn er. Thisligste skal Jeg oc paa mine børns oc theris arff.s wegne were forpligt att bekoste halffparten aff trende trapper ij thend partt, som Her Mogens oc hans arff.r er tiilfaldenn, lige saadanne som the the ere ij thend part, som mig paa mine børn oc theris arff.s wegne erre tiilfaldenn Sameledis thend Skorsten, som stander mitt op egienom hussitt skall bode komme mig paa mine børn oc theris arffuinger wegne oc her Mogens oc hans arffuinger tiillgode wp til tagitt, dog skall huer aff oss bruge same skorsteen paa tha siider, som wor lod oc part er faldenn. Wdj liige maade tiilffaldtt mig paa mine børn wegne aff the ander husse, som stander paa Woldsteditt, først Halffpaartenn aff thet Synder huus fraa thend øster ende, som er Elleffue Weggerum oc er mett mitt brende fortegnitt. Ther nest aff thet huss, som stander paa thend øster siide paa Woldsteditt fraa thend nør ende halffior-tend Weggerum oc er mett mitt brende fortegnitt. Sameledis aff thett huss, som stander paa thend nør side paa woldsteditt mett thett halffue tag fraa thend Wester ende halffsuende Weggerum och er mitt brende aff fortegnitt Oc aff thet murett skillerom, som stander fran thet store huss oc tiil stegersitt fem Weggerum, som er thend østerste part ther aff oc er mitt brende aff fortegnitt. Och thett lille huss, som stander wid thend synder ende aff bagerhusitt, som er Sui-nestien langs ad paa thend ene side effter som the bleff aff fortegnitt Wdj lige maade skall skabbe, panellr bencke, kackeloffne bliffue wid thed lod och partt, som the nu findes wdj och ingthet ther aff forwandlis. Skall ochsaa thett støcke Jord, som ligger bag bagerhusitt som thend lille bro ganger offuer tiill, thisligste thett slagtter-huss, som stander wdj Ladegaarden følge mett tiil Woldsteditt oc komme bode mig oc mine børn oc theris arff.s wegne oc her Mogens Gyllenstjerne oc hans arff.r wegne tiill gode oc er thenom emellom wskiftt. Item thet plankuerck, som stander emellom slagtterhussitt oc Koostallenn er mig paa mine børn oc theris arff.s wegne tiilfalden tolff Weggerum ther aff fran thend øster ende aff same planckuerck, och er mitt brende aff fortegnitt. Item Skall Jeg paa mine børn oc theris arffuingers wegne Oc her Mogens Gyllenstjerne och hans arff.r were forpligtt, att lade fløtte broen, som nu stander emellom borgergaardenn oc ladegaardenn Inden Paeske nu først-komendis effter thette breff Datum Synden wid thend peel, som stander hoss thend store steen Wed graffue bredden oc er forbrend mett fru Anne Parsbjerg brende, och skall siiden same bro komme bode mig paa mine børns wegne oc her Mogens tiilgode. Item er mig Jytte Podebuchis aff thend store lade tiilfaldenn paa mine børn oc theris arffuingers wegne thend synderste, som er fiorten binding. Item

thet fæhuss som thend synder part gaanger egienom oc strecker seg fran øster oc Wester. Ther aff tiilffaalt mig halffpartt fran mitt paa parttenn oc saa langt, som thet huss er, och Indtiill thend Kaalhaffue.

Wdj liige maade er Jeg *Anne Parsbiere* paa mine børn oc theris arffuingers wegne forenigett och fordragen mett her Mogens Gyllenstjerne oc min moder-søster fru Jytte Podebuchis om Reffstrup hoffuittgaard, att Jeg for wilge oc Wenskaff haffuer teed aff borgergaarden oc al then grund huss oc bygning, som stander offuer for broenn paa Woldsteditt, och haffuer Jeg tagett for grundenn wdj Borregaaardenn Thend Abelgaard och yrtegaard fran graffuen op ij sin lengelse oc bredelsse, som thend nu begreken oc forffunden er. Och efft-herthj Jeg haffde thend trediepart wdj forne haffuer Tha er mig ther for et støcke Jord wdlagtt Norden vp tiil forskr. haffuer, effter som thett bleff mig strax aff merkitt, oc aff pellitt, som mitt brende findis paa pellene. Och huis forne Jord bleff mig wdlagtt for thend tredie partt aff thend Kaalhaffue som ligger synden for gaarden, som bleff mig oc affmerkitt. Och skulle Her Mogens oc min moder syster fru Jytte Podebuchis eller theris arffuinge giffue mig eller mine arffuinger halffemthen thussind gode daler effter theris breffs liudelsse, the ther paa giffuitt for bygninger paa Reffstrupgaard offuer for broon wdj borregaardenn saa oc for thend weluillighed haffuer beuist thenom, att Jeg saa haffuer magitt egendom oc trad? aff forne borregaard wdj ... huss och bygning. Och therhoss skall forne Her Mogens oc fru Jytte Podebuchis holle mine børn oc theris arff. r quitt oc frij for huis penche, som salig fru Kierstinn Friiss haffuer giffuet jomfru Else Gyllenstiern wdj Reffstrups bygning. Item skall Jeg oc haffue wdj huss och grund wdj Ladegaarden, som her efft følger. Først femnten Weggerum aff thend nørre ende af Laden. Item thend stall thr stander wed thend norder ende paa forne lade oc wnder... sønder oc nør oc er siuff oc tyffue weggerum lang mett Suinehussitt. Saa oc thett huss som porten ganger wdj egenom oc wnder wdj øster och Wester paa graffuen oc emod Suinhusitt, som ther findis tuene Kieldere wnder wdj sin lengelsse førgetyffue oc nij Weggerum for wden portten som mig oc tiilffaltt. Thisligste smedien som nu stander for gaarden mett huis Jord mig ther hoss bleff wdlagtt. Item Thend store Dam mett alle møllerne oc mølledamen skall were oss alle fellig mett fiskerij oc engbiering, tiil wij ther om anderleds kand fordregis. Dog skall Jeg Mogens Gyllenstiern beholle the tuo Damme, som faltt wdj mitt marckemoll. Saa oc Jeg Jytte Podebuchis thend Dam, som er faltt wdj mitt marckemoll. Ther emod skall Jeg Anne Parsbiere beholle thend Dam som ligger emod thend Westerste ende paa thend lange Demning, Oc er forne lange Demning lod skifft wdj sex parter att holle ferdige, som her effter følger. Først er mig Mogens Gyllenstiern tilfalden the tuo parter, som ligger bode tou tilsamen mit paa Demning Och mig Jytte Podebuchis tilfalt ett maal paa huer ende hoss forne Her Mogens Gyllenstierns maall. Och faltt mig Anne Parsbiere mitt maall tiill, som er paa huer ende paa Demning ett maall nest lannditt. Dog skulle wij alle oc huer wdj synderlighed were forpligtt att holle Demningerne baade paa Damoer oc møllerne wid magtt, Oc ther som nogen finge skade aff thend andenns forsømsse, tha skall thed formedlest skade skeer were forpligt att wprette the andre huad skade ther offuer fangendis worder. Wdj liige made skall oc hollis mett alle

hind brøst som were kunde bliffue paa møllebygninger mett tømer, steen saa oc Jernn.

Ther som noget aff oss bliffuer tiilsinds att bygge wegger eller skillerum emellom oss paa gaardenn eller oc wdj Ladegaarden, ther som nogen theris grund stader paa, Tha skall wij alle som woris grund paa skylder were forpliggt att stande huis omkostning ther paa ganng. End huer skall oc were megtige att giøre oc bygge seg sitt saa beleiligt oc nøttige, som hand kand, Jus patronatus mett ander rettighed, som salig Gabriell Gyllenstiern haffuer haffd til the tuo Kircker Sønderholm oc Fredløff skall bliffue oss alle tilgode. Huad fortte oc Weie, som erre fraa gaarden Ind oc wdj ij marckenn, skulle bliffue som the nu forffundenn erre och oss alle tiill beste. Findis oc nogott gods, Møller och skouff, agger eng eller fischeWand, Hede eller fægang eller nogit anditt wskifte att were Thett skall komme oss alle tiillbeste. Oc huer att fange sin part ther aff som oss bør met rette.

Sameledis haffuer wij *Rebitt Refstrup marck*. Wdj saa maade, frann thend peel, som staa Wed thet østre hiørne paa Damen, oc til thend lange Deming skal were till fortte oc fællid oss alle tiil gode oc huem thend Dam tiilffalden skal wdligge the andre arff.r fyllest ther for wdj andit liige gott fiskewand. Oc huis fisch, som fangis wdj Aalekistenn, skall were alle arff.r tilgode. Thend Jord, som løber synder oc nør fra the store bierg och wnder mett nedden paa kierrit oc østen nest for the tre agger aff gaardsens Jord, som ligger wed Synderholms marckskell, skall brugis till iij aff arff.s boligr wdj Synderholm, Oc same Jord er Rebit wdj iij laader, huer lod er halfftedissindstyffue oc fem fagne ij breddelssen, Thend wester lod tiilffaltt mig Anne Parsbiere, Thend Mellomste lod tiilffaltt mig Mogens Gyllenstiern. Oc thend Østerste lod tiilffaltt mig Jytte Podebuchis, til tre ager som skall løbe fraa Damen och tiill forne Jord. Thend Jord, som ligger østen fraa Trollekircke oc til thet sture bierg, er rebit wdj iij laader huer lod er fem oc tyffue fagne ij breddelssen, Oc wnder paa thenn forne Jord mett thend nørre ende oc paa Synderholms Jord mett thend sønder ende, oc aff same Jord tiilffaltt mig Anne Parsbiere thend westerste lod, Mig Mogens Gyllenstiern. thend mellomste lod oc mig Jytte Podebuchis thend østerste lod.

Thend Jord, som Rug er saad wdj østen nest som the første tre laader, er rebit ij tre laader. Ther af tiilffaltt mig Anne Parsbiere thend synderste lod, som er Tresindstyffue oc sex fagne wdj breddelssenn ij thend westre ende paa weien, som løbe fraa gaarden och thill thend lanng Deming mett thend øster ende oc halffierdsindstyffue fagne bred ij thend øster ende. Thend mellomste lod af same Jord tiilffaltt mig Jytte Podebuchis mett thend fiskedam, som ligger ij thett same fald oc same lod halffierdsindstyffue oc halffsiette fagenn wdj breddelssenn ij thend wester ende och wnder paa forne weij met thend øster ende oc er halffierdsindstyffue oc fem fagne j allen bred ij thend øster ende. Thend nordeste lod af same forne Jord tiilffaltt mig Mogens Gyllenstiern mett the tou fiskedamme, som findis ij same lod, som er halffierdsindstyffue oc sex fagne ij thend wester ende ij breddelssenn oc wnder paa forne weij oc tiil then peel, som staa hoss thend lille Dam westen for Aalekisten, oc er tuo oc halffi-

erdsindstyffue fagne bred ij thend øster ende. Ther meds skall Jeg Anne Parsbi-
erg haffue til min lod thend østerste fiskedam, som ligger nest vid thend
lange Deming.

Thend Jord paa Kølsshøy bleff rebitt wdj iij laader fra thend weij, som løber
øster oc Wester hoss Kølsshøy oc rett nør paa emod Kierrid. Ther af tilffaltt
mig Anne Parsbi-erg thend synderste lod nest synden same weij, som er førge-
tyffue ij breddelssenn ij sønder oc nør. Thend mellomste nest norden for fru
Annes lod tilffaltt mig Jytte Podebuchis, som er xl fagenn ij breddelssenn ij
synder oc nør. Thend Nordeste lod af same Jord nest norden fru Jyttis Jord
tilffaltt mig Mogens Gyllenstiern oc er halfftedsindstyffue fagne ij breddel-
senn rett nør paa til Kieritt, the thj fagne her aff bleff mig tillagtt for min lod
war icke saa god som the andre tuo forschreffne laader.

Thend Jord, som Haffren nu er saad wdj ther fraa oc wdj sønder, bleff rebit
ij tre laader. Tilffaltt mig Anne Parsbi-erg thend Nordeste lod nest synder op til
min egen Jord, oc er wdj sin lengelsse ij øster oc wester halfanditt hundrid
fagne oc ij thend østre ende Et hundritt tredue oc tuo fagne j alne bred Oc ij
thend wester ende Et hundritt tredue oc tuo fagne oc j alne bred. Thend Mel-
lomste lod af same Jord tilffaltt mig Mogens Gyllenstiern nest synden op til
fru Anne Parsbi-ergs Jord oc er ij sin lengelsse ij øster oc wester halfanditt
hundrid fagne oc ij thend østre ende Et hundritt tredue oc tuo fagne j alne, oc
ij thend wester ende Et hundritt tredue oc tuo fagne oc j alne bred. Oc her for
wden er en Weij wdlagt ij same lod fem fagne bred. Thend synderste lod af
forne Jord tilffaltt mig Jytte Podebuchis nest synden op til Her Mogens Gyl-
lenstierns Jord oc er ij sin lengelsse halfanditt hundrid fagne ij øster oc wester
oc Et hundritt tredue tuo fagne j alne ij thend øster ende oc Et hundritt tredue
tuo fagne j alne ij thend wester ende. Thend Jord, som ther nest synden hoss
fru Jytte Podebuchis, bleff rebit ij tre laader. Tilffaltt Mig Mogens Gyllenstiern
aff same Jord thend Nordeste lod nest hoss fru Jytte Podebuchis lod, Oc er wdj
lengelssen ij øster oc wester halfanditt hundrid førgetyffue oc sex fagne oc wdj
breddelssenn ij sønder oc Nør Touhundred oc femtten fagne oc wnder paa
gaardssens fortte mett then øster ende oc paa Synderholms marckeskell mett
thend wester ende. Thend Mellomste lod tilffaltt mig Jytte Podebuchis aff
same Jord nest synden op til Her Mogens Gyllenstierns lod Oc er ij lengelssen
ij øster oc wester halffemtt hundrid førgetyffue oc sex fagne oc wdj Breddel-
senn ij synder oc Nør touhundred oc femtten fagne oc wnder paa gaardssens
fortte mett then øster ende oc paa Synderholms marckeskell mett thend wester
ende. Thend lod ther nest synden op till hoss fru Jytte lod aff same Jord Tilffaltt
mig Anne Parsbi-ergs, som er ij lengelsse ij øster oc wester half-femtte hundrid
førgetyffue sex fagne wdj Bredelssen ij synder och nør tuo hundrid oc femtten
fagne oc wnder paa gaardssens fortte mett then øster ende oc paa Synderholms
marckeskell mett thend wester ende.

Thend Jord synden oc Norden Aalborg Høy er rebit ij tre laader. Oc af
same Jord tilffaltt Mig Anne Parsbi-erg thend Nordeste lod, som er ij sin len-
gelssen ij øster oc wester halffemtte hundrid førgetyffue sex fagne och wdj
breddelssenn ij sønder oc nør Touhundred oc femtten fagne oc wnder paa
gaardssens fortte mett then øster ende oc paa Synderholms marckeskell mett

thend wester ende. Thend Mellomste lod af same Jord tilffaltt mig Mogens Gyllenstjerne, som er ij sin lengelssen ij øster oc wester halffemtte hundrid førgetyffue sex fagne Oc wdj sin breddelssenn ij synder oc Nør touhundrid femtten fagne oc wnder paa gaardssens fortte mett then øster ende oc paa Synderholms marckeskell mett thend wester ende. Thend synderste lod wid Tostrup marckeskell tilffaltt mig Jytte Podebuchis, som er ij sin lengelsse ij øster oc wester halffemtte hundrid førgetyffue sex fagne Oc wdj bredelssen ij synder och nør fra Her Mogensses lod oc til Tostrup marckeskell oc wnder paa gaardsens fortte mett then øster ende oc paa Synderholms marckeskell mett thend wester ende. Och skall thend Hede, som ligger hoss same Jord følge mett til Tostrup marckeskell oc bliffue hos thenne lod

Nogre blocke østen thet store bierg wed trollekirkn wnder paa Kircke weien mett thend synder side oc wnder paa fru Jytte Podebusch lod østenn for the iij agger, som ligger wid Synderholms marckschell, som bruges til arffs bolige ij Synderholm mett thend nørre sidee oc er rebet wdj iij laader, huer lader Ett hundred fire fagne j allen tuert offuer ij bredelssen, Ther aff tilffaltt mig Mogens Gyllenstjerne thend Nordeste partt, Mig Anne Parsbiereg thend mellomste partt Oc mig Jytte Podebuch thend synderste part wed Kirckeweien.

Thend Jord ij Boluang er rebet ij iij laader fra backen oc øster Ind ij Heden til enn peel, som staar for huer lod oc er wdj breddelssenn fraa thend Jord ij boluang, som Tostrup mend haffuer wdj brugning oc ret nør til Mølleholm, huer lod halfanditt hundrid førgetyffue en fagne och en alne. Ther aff tilffaltt mig Anne Parsbiereg thend synderste lod, mig Mogens Gyllenstiern thend mellomste lod, Tilffaltt mig Jytte Podebuchis thend Nordeste lod er huis? ... ter ringere end andre to laader. Ther for skall thend eng som er Radfest til Mølleholm følge mett till thenne lod

Noch Enge, som er Rebet paa Reffstrup mark, Thens Westerste kallis Dragerfugls Eng, er rebet wdj tre laader, huar lod wdj lengelsse fran thend øster oc til thend wester ende Et hundrid førgetyffue fem fagne, Oc wdj breddelsen tuert offuer Nij oc tyffue fagne oc ligger langs mett thend synder side wed Reffstrup marck och mett thend Norre side Wed Nørholms Marckeskell, Aff thenne Eng Tilffaltt mig Mogens Gyllenstiern thend østerste paart tuert offuer, Thend Mellomste partt tilffaltt mig Anne Parsbiereg. Thend westerste paart tilffaltt mig Jytte Podebusch

Enn Eng wid Nørholms Marckeskell kallis Blære eng er ij sin lengelsse fran thend syndre ende och tiill en peel staar wid fiorden siuff hundrid forge-tyffue fire fagne oc tou alne lang wdj Bredelssen hoss pellen som staar wid fiorden en allen fram beder ij breddelsen ij thend nør enden Nij faguen oc j allen romtt, wdj bredelssen mitt paaa engen førgetyffue och halffierde fagenn, wdj bredelssen ij thend syndere ende och halffierdsinds tyffue och sex fagne Rebett vdj iij laader, huar lod ij thend synder ende er fem oc tyffue fagen j allne. Aff thend forne Blær eng tilffaltt mig Jytte Podebuschis thend westerste lod, Tilffaltt mig Mogens Gyllenstiern thend mellemste lod Oc thend Østerste lod tilffaltt mig Anne Parsbiereg.

Enn Eng paa Saltback er Nij fagne bred ij thend synder ende oc wnder

paa fiordenn mett thend Norre ende oc paa Kogaards wej mett thend synder ende oc er Otte fagne bred ij thend nør ende thenne forskreffne eng tilffaltt mig Jytte Podebusch. End tre laader paa Salttback, huer lod er thrij fagne ij thend synder ende oc wnder paa Kogaards wej oc wnder paa fiorden mett thend Nørre ende oc er wdj lengelssen Tuo hundred førgetyffue oc fier fagne. Aff thend Eng tilffaltt mig Anne Parsbiereg thend westerste lod, Mig Mogens Gyllenstiern thend mellomste lod Oc mig Jytte Podebusch thend østerste lod. Enn Eng paa Salttback er tyffue fagne bred ij thend synder ende fraa mitt paa engen oc nør paa til fiordenn er Nij fagne, Thenne eng tilffaltt mig Anne Parsbiereg. End tre enge paa Salttback, er rebit ij iij laader huer lod er tyffue fagne bred, ij thend synder ende sytten fagen ij thend Nør ende emod fiorden wdj Lengelssen, Otte hundridtt sexten fagen, Ther aff tilffaltt mig Jytte Podebusch thend westerste lod, Tilffaltt mig Mogens Gyllenstiern thend mellemste lod Oc mig Anne Parsbiereg thend østerste lod.

Gaards Enge rebit ij tre laader huer lod er tredve oc halff Ottende fagen oc j quarter bred, ij thend synder ende oc wnder paa Skadboll stij, Oc wdj bredelssen ij thend Nørre ende emod fiorden sytten fagne j alne Oc ij lengelssen ij synder oc nør til fiorden oc halffsiette hundrid fire oc tyffue fagne j allne Her aff tilffaltt mig Mogens Gyllenstiern thend westerste lod, mig Anne Parsbiereg thend mellomste lod Oc mig Jytte Podebusch thend østerste lod.

Dreoff Enge Rebit ij tre laader huer lod ij Thend synder ende fiortten fagne j allne bred, oc ij thend nørre ende emod fiorden halff trettende fagen Oc ij lengelssen ij synder oc nør sex hundrid nij och tyffue fagne j allne. Aff thenne eng Tilffaltt mig Jytte Podebusch thend westerste lod, Mig Anne Parsbiereg thend mellemste lod Oc mig Mogens Gyllenstiern thend østerste lod.

End en eng paa Dreoff er tretten fagne j allen romtt ij bredelssen ij thend synder ende fraa mitt paa engenn Och tiill thend nørre ende Nij fagne, oc ij lengelssen ij synder oc nør sex hundrid nij och tyffue fagne j allen. Thenne eng tilffaltt mig Mogens Gyllenstiern.

En eng kallis Tyrresbeck er rebit ij tre laader huer lod førgetyffue och Otte fagen ij thend synder ende Oc ij thend Nørre ende emod fiorden syff och tyffue fagnn Oc wdj lengelssen ij synder oc nør halff Ottende hundrid Otte oc tredve fagne j allen. Aff thenne eng tilffaltt mig Anne Parsbiereg thend westerste lod, Tilffaltt mig Jytte Podebusch thend mellemste lod, Oc mig Mogens Gyllenstiern thend østerste lod.

Fiord engen som er thend østerste eng oc op aff merckt paa begge sider mett steen skeel fraa fiorden och emod Aaen, rebit wdj tre laader huer er sex oc tyffue fagne bred oc tuo Allen, och er lige brede emellom baade enderne, Aff thenne eng tilffaltt mig Anne Parsbiereg thend westerste lod, Mig Jytte Podebusch thend mellemste lod, Oc mig Mogens Gyllenstiern thend østerste lod.

En eng paa Binderup marck, som ligger tiill Reffstrup kallis Waass er rebit ij tre laader, Ther aff huer tilffaltt mig Mogens Gyllenstiern thend synderste lod oc er Tresindstyffue oc fire fagne bred och wender paa fiorden mett thend wester ende och paa Aaen mett thend østerende. Tilffaltt mig Jytte Podebusch thend mellemste lod oc er tresindstyffue oc fem fagne oc wnder paa fiorden

mett thend wester ende oc paa aen mett thend øster ende. Och mig Anne Parsbi-
erg thend norderste lod er Tresinds tyffue oc nij fagne och wnder paa fiorden
mett thend wester ende oc paa aen mett thend øster ende.

Item alle the smaa holme som ligger øster wid thend ny aa skulle ligge til
the laader som the ligger wd for effter thend gamble aagang, Och thend holm,
som haffuer legitt til Her Mogens Gyllenstjernes gaard aff arilds tiid skall were
wbeskaaren tiill gaardenn.

Item sex enge liggendis ij heijned ij Reffstrup marck, som wij icke kunde
finde oc sigis att huer eng err tyffue fagne bred ij huer ende.

Fredløff broe er rebit ij Otte laader fraa Cronens eng, som Christen Tulssen
ij fredløff bruger oc westen paa tiill en peel staaar ij engen emod Hestuads
mølle ij synnder och nør fra the pelle som staaar ij thett nør skell och wnder
paa aen mett thend synder ende. Aff thend første lod tiilffaltt mig Anne Pars-
bi-erg thend østerste lod, thend mellomste paart tilffaltt mig Jytte Podebuch Oc
mig Mogens Gyllenstjerne thend westerste partt. Aff thend anden lod tilffaltt
mig Mogens Gyllenstjerne thend østerste oc første part nest op tiill min egen
Jord som mitt brende sider paa bode sider paa enn peel. Mig Jytte Podebuch
thend mellomste partt. Och mig Anne Parsbi-erg thend westerste partt oc sidste
aff thenne lod. Aff thend tredie lod tiilffaltt mig Anne Parsbi-erg thend østerste
partt nest op tiill min egen Jord som mitt brende sider paa en peel paa bode
sider. Thend mellomste partt tilffaltt mig Mogens Gyllenstjerne. Och mig Jytte
Podebuch thend westerste och sidste partt aff thenne lod. Aff thend fierde lodd
tilffaltt mig Anne Parsbi-erg thend østerste oc første partt. Mig Mogens Gyl-
lenstiern thend mellomste partt. Oc mig Jytte Podebuch thend westerste oc sid-
ste partt. Aff thend femtte partt oc lod tilffaltt mig Anne Parsbi-erg thend øster-
ste partt, Thend mellomste partt mig Mogens Gyllenstjerne Oc mig Jytte
Podebusch thend westerste oc sidste partt. Aff thend siette lod tilffaltt mig Jytte
Podebusch thend østerste oc første partt nest op til min egen Jord. Mig Anne
Parsbi-erg thend mellomste partt. Oc mig Mogens Gyllenstjerne thend wester-
ste oc sidste partt aff thenne lod. Aff thend syffuende lod tilffaltt mig Anne
Parsbi-erg thend østerste oc første partt. Tiilffaltt mig Jytte Podebuchis thend
mellomste partt Oc mig Mogens Gyllenstjerne thend westerste oc sidste partt
aff thenne lod. Aff thend Ottende lod tiilffaltt mig Jytte Podebusch thend øster-
ste oc første partt. Mig Anne Parsbi-erg thend mellomste partt, Oc mig Mogens
Gyllenstjerne thend westerste oc sidste partt aff thenne lod.

Thend fortte som Her Mogens Gyllenstjerne och fru Jytte Podebusch
schulle haffue. Thend første peel wid sønder lade ende och the wester hiørne
aff Ladenn, som fru Jyttis och Her Mogenssis brende staaar paa pellenn. Och
paa thend anden siide, som Her Mogenssis brende staaar paa ther begyndis thenn
første peel Thend anden peel liige att stald enden aff thend wester stald, som
Her Mogenssis oc fru Jyttis brende staaar paa som begge theris fortte skall were
fraa stallenn oc til thend tredie peell, som staaar mellom Her Mogens Gyllen-
stjernes oc fru Anne Parsbi-erg, ther staaar Her Mogenssis oc fru Annes brende
paa. Thend tredie peell som Her Mogenssis, fru Jyttis oc fru Annis brende staaar
paa, som er wdlagt til fortte, Thend fortte Norden wed gaarden som wij erre
tre om som alle woris brende staaar paa pellen paa then østre siide ther skall

fortten were. Thend sidste peel wed thend østre siide som fru Annes brende staar paa oc paa thend peell, som staar hooss ther skall alle woris brende paa Oc nør til Demningen ther skal alle woris fortte were liige wd fraa thend sidste peel, som alle woris brende staar på, och til haffrenn skall were fortte liige thend same weij wd mett som alle woris brende staar paa, Thend anden siide wd att Demningen ther skall oc were fortte, som alle woris brennde staar paa. Thend peel som staar wid Aalekisten skall fortte were. Thend siste peell ij fortten wid thenn lille Dam ther staar Her Mogenssis brende och saa alle woris brende wid thend anden peel the schall som alle woris fortte er och saa wd att hedenn som woris rette fedriff til aff alle miet wort fæmon.

Item er alles wor tørregrøfft och Liungslett paa Heden wskiff oss emellom Oc skall Ingen lade slaa liung eller skere tørff paa Heden thend ene mere end thend anden førend Heden bliffuer aff alle skiff emellom som thet sig bør.

Sameledis haffue wij schiff alle *Jordegots, som laa tiill Refstrup gaard* wdj tre Partter.

Ther aff tilfvalt mig *Mogens Gyllenstjerne* och mine arffuinge thette efterschreffne tiill minn lod, som først wdj Synderholm en gaard som Anders Clemedsen iboer oc giffuer tiill aarlig landgille j ørtug Rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, ij høns, j skoufsuin, ij grotte nøder, xij schilling giesterij. Item en gaard ibid. som Laurids Lauridssen iboer skyller aarligen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, xvij mark smør, j faar, ij høns, j skoufsuin, viij sch. grij. Item thend gaard Poul Andersen iboer ibid. skyller aarlig j ørtug byg, j ørtug haffr, xiiij mark smør, j lamb, 1 gaas, ij høns, j skoufsuin, viij schilling grij. Item en gaard som Jens Nielssen iboer giffuer j ørtug ørte rug, j ørte byg, j ørtug haffr, xviiiij mark smør, 1 faar, ij høns, j skoufsuin, xij sch. grij. Item lille Søffrenn Andersen ibid j marck penche. Thredie parten aff Nørregaard ij Synderholm, som Nils Jenssen wdj boer oc skall hand giffue tredie parten af landgillen, och skall haffue tredje partenn aff agger oc eng som ligger tiill same gaard. Item skall til thenne lod wdgiffues aff Synnderholm ett pund byg for thend Jord aarlig, som bleff Wunden fra Nyrup och til Synderholm.

Item wdj Trudstrup (Tostrup) en gaard som Mikkil Illessen iboer, skyller j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lamb, ij høns, j gaas, j skoufsuin, xij sch. grij. Christen Trolbiere ibid giffuer j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pdh smør, j faar, j lam, ij høns, j skoufsuin, xv sch. grij. Item Jens Madssen ibid giffuer j pund byg, j skoufsuin, viij sk. giesterij.

Item wdj fredløuff iij gaarde. Thend første som Nils Tullessen iboer skyller aarlig j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lam, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sch. grij. Thend anden som Christen Lauritsen iboer giffuer liige saa. Thend tredie som Oluff pederssen iboer giffuer liige saa.

Item wdj Dradstrup j gaard som Niels Andersen iboer, skyller aarlig j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lam, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sch. giesterij.

Item wdj Suenstrup en gaard som Søffren Christenssen iboer giffuer j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mark grij. Item wdj Estrup Jens Jenssen skyller j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mrk giesterij.

Item wdj Møldrup Søffren Sulgaard j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mrk giesterij.

Item wdj Woxløuff sogen och bye Peder Terkildssen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mrk giesterij. Peder Offuessen j pund byg, j skoufsuin.

Aarestrup. Peder Christenssen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mrk grij. Item thend gaard Hans Schreder iboer skall giffue halffparten aff sin landgille til thene lod som Er j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mrk giesterij. Och skal thet ene gadehuss som Chresten Bierregaard iboer ligge tiil thenne lod.

Item Binnerup Lauris schreder ij tønne sild j skoufsuin, j mrk grij. Item tuo boell ij Kledstrup thett ene som Chresten Jenssøn iboer skyller xx skp. byg j skoufsuin. Thet anditt som Lømicke iboer och schyller liige saa.

Wdj Gislum herrit (udeladt). Hindsted herrit (udeladt). Wdj Hellum herrit (udeladt). Elkiergaard (udeladt). Marckemose (udeladt). Nørhaller (udeladt). Sulsted (udeladt) Byrholt (udeladt). Pilgaard (udeladt). Item Gods, som ligger Synden oc Norden op til Riibe som Sallig Gabriell Gyllenstiern tilhørde (udeladt). Gods ij Horns herrit (udeladt) Item enn gaard wdj Gunderup ij Hindsted herred (udeladt)

Item skall Jeg Mogens Gyllenstjerne, Thisligste fru Jytte Podebusch Och fru Anne Parsbiere haffue alle liige møgitt wdj thisse effter schreffne fire møller, Oc skall huer mølle giffue saa møgit som thr tiilfforenn were satt for oc dog icke were gode ther for som følger: Hestuads mølle j lest mell. Todstrup mølle iij lester iij pund mell. Binnerup mølle iij lester miell, Dragsbeck mølle j lest miell.

Gadehuss ij Synderholm Tamis Christenssen ix sk, Nis Anderssen ix sk, Anders Treggr ix sk, Item ij gaarde ij Tostrup son Nis And och Nils Maessen iboer som giffuer ij pund byg, som er aff gaardshuus Jord och schyller ... (ulæseligt) Item enden Enn gaard som Tames schreder iboer giffuer j pund och ... (ulæseligt) =igienn Gadehuse. Tostrup. Jens plogdrenge ix sk, Nils Søffrensens ix sk. Freløff. Søffren Oluffsenn ix sk. Dradstrup Christen Søffrensens ix sk. Hornum. Søffren ... (ulæseligt)sen Gislom (udeladt). Sulsted (udeladt). Halddagger (udeladt). Aijstrup (udeladt). Sønder Saltum (udeladt). Nijbe Jørgen Nielssen j tønne Sild, Christen Franssenn j fjerding sild, Jens Simonsen j fjerding sild, Søffren Moritssenn j fjerding sild, Tames Busch j fjerding sild. Giøl (udeladt). Item Gods wdj Fyenn (udeladt). Noch wdj Reffstrup wdj Tostrup ett boell som Kierstine Knudsdatter iboer oc ett øde byggested ij Nibe som Ped. Kruse brug och dog erre thisse tiener boll icke satt for landgilde.

Thisligste tilfaltt mig *Jytte Podebusch* tiill minn lod paa mine børns och theris arffuingers wegne Thette efterschreffne Jordegods, som først wdj Synderholm j gaard, som Jens Mikkelsen iboer oc giffuer tiill aarlig lanndgille j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, xvij mark smør, j faar, j lam, j gaas, j skoufsuin, ij grotte nødr, penche xij sk giesterij. Item Nils Jenssen ij Hyllegaard giffuer aarligen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, xvij mark smør, j faar, ij høns, ij grotte nødr, penche viij sk. gesterij, j skoufsuin. Item Iffuer ther samested, skyller aarlig j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, xiiij mark smør,

j lamb, 1 gaas, j skoufsuin, viij sk. giesterij. Jens Pederssen ibid j pund byg, Willam Jenssen ibid j pund byg, j pund smør, j skoufsuin, Søffrenn Jull ibid j marck penche. Item Thredie parten aff Nørregaard ij Synderholm, som Nils Simonssen iboer oc skall giffue mig tredie parten af Landgillen, och thisligste skall tredje partenn aff agger oc eng som ligger tiill gaard tiil hørr eng. Item skall til thenne lod giffues j pund byg aff Synnderholm for thend Jord aarlig, som bleff Wunden fra Nyrup.

Item wdj Tostrup en gaard Christen Knudssen iboer oc giffuer aarligenn j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lamb, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv schilling giesterij. Peder Søffrensens ibid giffuer j ørtug Rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j faar, j lam, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sk. grij. Item Jens Nielssen ibid j pund byg, j skoufsuin, viij sk. grij.

Wdj fredløuff, enn gaard som Simon Nilssen iboer giffuer j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lam, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sch. grij. Item Søffren Iurssen och giffuer j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lam, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sch. grij. Item Christen Kieldssen giffuer lige saa.

Dradstrup. Christen Christensen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lam, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sch. giesterij.

Hornum. Jens Jostssen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mark giesterij.

Estrup. Peder Knudssen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mark giesterij. Hijgd? ibm. Poul Hanssen iboer giffuer j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mark giesterij.

Frendstrup. Søffren Madssen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mark giesterij.

Aarestrup. ij gaarde. Thend første Anders Degn iboer skyller j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mrk giesterij. Thend anden Nils Frandssen iboer giffuer liige saa.

Kledstrup. Søffrenn Paulssen giffu j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffur, j pund smør, j skoufsuin, j mark giesterij.

Wdj Hornum herrit, Suenstrup, Søffrenn Nielssen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug ar, j skoufsuin, j mrk giesterij.

Gislom herrit (udeladt). Hindsted herrit (udeladt). Wdj Hellom herrit (udeladt). Wraagaardt (udeladt). Sulsted (udeladt). Nybstrup (udeladt). Wdstrup (udeladt) Wdj Huetboherrit (udeladt).

Woxle wdj Horrumherrit, Mikkel Tamissen j tønne sild, j skoufsin oc gesterij.

Raffuel ij Hellum herrit (udeladt). Item en gaard i Huetboherrit (udeladt). Wdj ?H... herrit wdj Gandrup (udeladt) Gods som ligger synden oc Norden til Riibe (udeladt).

Item iij gaarde ij Todstrup, som Nils And, Nils Moritssenn oc Tamis schreder iboer, giffuer til skyld huer thenom j pund byg aff gaardssens Jord oc thet skall tiil gaae Demingen.

Item skall Jeg Jytte Podebusch Thisligste her Mogens Gyllenstjerne oc fru Anne Parsbiere haffue alle liige møgitt wdj thisse effter schreffne fire møller,

som er tilforn sat for slig landgille, oc ere the dog icke gode for Hestuads mølle iij lest mell. Todstrup mølle iij lester iij pund mell, Binnerup mølle iij lester miell, Dragsbeck mølle j lest miell.

Gadehuss ij Synderholm Jep Buggj ix sk, Simon Lauritssen ibid ix sk, Las Buggj ix sk, Christen pederossen ij Todstrup ix sk, Mas Nielssen ibid ix sk. Jost Jenssen i Freløff ix sk. Anders Faar ij Dradstrup ix sk. Christen Nielssen ij Suenstrup ix sk. (Gadehuse i Nørhald, Sulsted m.fl. oversprunget). Wdj Nijbe Anders grydestøber j tønne sild, Søffren Madssen ibd. j td. sild, Laurids Remsnider ibid j td. silld Gjøl (udeladt). Samledis Gods wdj Fyen (udeladt).

Item ij boel ij Todstrup, som Niels And oc Lauris bødker iboer, oc dog er thisse tuenne boll icke satt for landgill oc liggr wed Reffstrup.

Wdj lige maade er mig *Anne Parsbiere* paa mine børns och theris arffuingers wegne Thette efterschreffne Jordegods tilfaldenn tiil min lod som følger, først wdj Synderholm En gaard som Peder Laurssen iboer oc giffuer tiill aarlig lanndgille j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, xvij mark smør, j faar, ij høns, j skoufsuin, ij grotte nødr, penche xij sk giesterij. Item en gaard ibid som Nils Jenssen iboer oc giffuer aarligen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, xvij mark smør, j faar, ij høns, j skoufsuin, viij sk. grij, Item Nils Hermandssenn ibid giuffer j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, xiiij mark smør, j lamb, 1 gaas, j skoufsuin, viij sk. giesterij. Item Nils Christenssen skyller j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, xvij mark smør, j skoufsuin, j faar, ij høns, viij sk. grij, Peder Lang j mark penche. Tredie partenn aff Nørgaard ij Synderholm, som Anders Tuessen iboer och skall Jeg haffue tredie parten af Landgillen, oc skall haffue tredje partenn aff agger oc eng, som ligger tiill forne gaard. Item skall til thenne lod giffues aaligen j pund byg aff Synnderholm for thend Jord, som bleff Wunden fra Nystrup oc tiil Synderholm. Item wdj Tostrup iij gaarde. Thend første Christen Jenssen iboer skyller j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lamb, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sk giesterij. Thend Anden Peder Poulssen iboer giffuer lige saa. Thend tredie Søffren bierremand iboer giffu j pund byg, j skoufsuin, viij sk. grij. Wdj fredløuff iij gaard. Thend første Nils Nilssen iboer oc skyller j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lamb, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sk giesterij. Thend Anden Søffren Lauritssenn iboer giffuer lige saa. Thend tredie Poul Pedersen iboer giffu lige saa.

Item wdj Dragstrup, Søffren Jenssen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lam, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sch. giesterij.

Hornum. Jens Huidhatt j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skou suin, j mark giesterij.

Molbiere. Jens Søffrensenn j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, ett schoufsuin, j mark giesterij.

Wolstrup. Chresten frandsen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j schoufsuin, j mark giesterij.

Dragstrup. Niels Pederssen j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j faar, j lam, j gaas, ij høns, j skoufsuin, xv sk giesterij.

Aarestrup. Simon Laurssen j ørtug Rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j pund smør, j skoufsuin, j mark giesterij. Item en gaard Hans Schreder iboer skall

giffue half parten aff sitt landgille tiil thenne min lod, som er j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug haffr, j skousuin, j mark giesterij. Oc skall the uer noch ett huss som Jens p. iboer liggr til thenne lod.

Binnerup. Niels Jenssenn ij tønner sild, j skoufsuin, j mark giesterij.

Weggerby Søffren bordrup j ørtug rug, j ørtug byg, j ørtug ar, j skoufsuin, j mark giesterij.

Gisлом herrit (udeladt). Hindsted herrit (udeladt). Wdj Hellom herrit (udeladt). Sulsted (udeladt). Nistrup (udeladt). Søndersaltum (udeladt). Melsom herrit (udeladt). Hellom herrit (udeladt). Enn gaard wdj Huetbo herrit (udeladt). Wdj Hinstedherrit Wambdrup (udeladt). Gods som ligger hoss Riibe (udeladt).

Item tre gaarde ij Todstrup, som Nils And, Nils Moritssenn oc Tamis schreder iboer, giffuer huer j pund byg aff gaardssens Jord och skall tiil gaarden egienn.

Item noch skall Jeg Anne Parsbiere, Her. Mogens Gyllenstjerne, fru Jytte Podebusch haffue alle liige møgit wdj thisse effter schreffne fire møller, som ere sat tilforn for landgille, som her effter følger ere the dog icke gode for Hestuads mølle iij lest mell. Todstrup mølle iij lester iij pund mell, Binnerup mølle iij lester miell, Dragsbeck mølle j lest miell.

Gadehuss ij Synderholm Peder Pederssen ix sk, Oluff Buggj ibid ix sk, Laurits Anderssen ibid ix sk Peder Christenssen ij Todstrup ix sk. Søffren Jenssen i Freløff ix sk, Kield Jenssen ibid ix sk, Niels Lauritsen ij Dradstrup ix sk. Mouritses høstru ij Suenstrup ix sk, (Gadehuse i Nørhald, Sulsted m.fl. udeladt). Gjøl (udeladt). Nijbe Christenn Eskessenn j fiering sild, Ingeborg Mats Datter j tønne sild, Tamis busk j fiering sild. Gods wdj Fyen (udeladt) Item wid Reffstrup ij boll thett enne ij Synderholm oc thet andet ij Tostrup, Niels Mortenssen paa boer och dog uere thisse tuenne boll icke satt for landgill.

Och hermet giffuer wij huer andre for oss oc woris arffuinge Quitt oc Krafuesløss for alld ydermere offuit Oc nu mett thette wortt obne Breffs Crafft giffue oc giøre wij huer andre ett fuldett oc endeligt affkald for huer mands tiil tall wdj alle maade. Till ydermere windisbyrd oc bedre forwaring att saa wdj sandhed fast oc wbrødeligenn hollis skall wid alle ord, puncte som forskreffuit stander haffuer wij mett frij willie ladett hennge woris Signeter mett woris Kiere Sønner oc Swogere, som were Holger Rosenkrans tiill Boluer, Eskild Gøye til (Skiørringe) Och Embitsmand Paa Nyborg, Henrik Gyllenstiernn tiil Aagaard Knudsøn, Niels Løcke tiil Tanderup, Henrick Gyllenstiernn her Mogenss sønn, Albritt Friis tiill Haritskier, Predbørn Gyllenstiernn Och Henrik Gyllenstiernn tiill Iffuersniss, Christoffers sønn signetter neder for thette wortt obne breff Och mett allis wore egne hender Wnderschreffuitt. Giffuit wdj Kiøbenhaffen thend syffuende dag Septembris Aar effter guds byrd Tussind fem hundrede Tresindstyffue oc paa thett Niende.

Mogens Gyldenstiern mit egen handt. Jyte podebusch egen handh. anne parsbiere egen hand. (Holger Rosenkrantz) Eskild Giøe egen hand Henrich gyllenstiern knudssøn M. E. handth. Niels Løcke mz Egen handt prebiørn gyllenstiern egen handt, hendrik gyldenstiern crestoffersøn mz E. hann.

8. september 1569

Frederik 2. befaler Kronens Bønder og Tjenere, Stiftets, Klosterne, Prælaternes og andre Geistlighedens Tjenere, hver Mand ufortøvet efter Lehnsmandens Tilsigelse at yde een Tønde Havre til Hæren, som Kongen agter med det første at lade indrykke i Sverrige. Haffniæ, 8. Septembris.

Annaler for nord. Oldk. 1855, s. 88-89. Regesta 1.r., 2,1, nr. 2582.

18. september 1569

Aalborg Hospital. Bekræftelse på fundats fra Christian3.s tid på kronens kvægtiende af Aalborg stift, bortset fra Mors og Hvetbo herred, samt kvægtienden af Fleskum, Hindsted, Hellum og Hornum herred. *Studier over kongetienden efter 1536, Ejvind Slotved i Festskrift til Svend Ellehøj 1984, s. 135.*

12. marts 1570

Frederik 2. befaler alle Lehns mændene i Danmark hver i sit Lehn at lade forkynde de under Dags Dato udstedte Skattebreve til Bønderne og at oppebære den derved paabudne Skat. Kiöpnehaffnn, thend 12. Dag Martii. P. V. Jacobsen, *Det danske Skattevæsen, s. 214-215. Regesta 1. række 2,1, nr. 2629.*

18. marts 1570

Vidne af Nibe birk, at Hans Barskier forbød nogen at bruge jord og ejendom, som lå vest for Mads Pallesens hus i Nibe og ned til Limfjorden, uden tilladelse fra hans husbond, Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund.

FLA, Hverringe godsarkiv, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. [4] segl i mørkegrønt lak på papiret. 1. ødelagt. 2. Søren Thamensen i Nibe, utydeligt. 3. Poul Jensen i Nibe, fingeraftryk. 4. Erik Madsen, birkeskriver i Nibe. Påtegning på bagsiden: hans barskier haffr werdt Niels Joenssens thiener. Nr. 12. Lest paa nib bierck thing løffuerdagen som Var thend 8. decembris Aar 91.

Jost farsen, fogett Thill nib bierck Thing, Søuren thamess., pouel Jenssen ij nieb och Erick matsen bierck skriiffuer thr Sammesteds, Att Aar epther guds mdlxx løffurdagen nest for palem Søndagh paa forne thingh war skickett hans bartskiær ij nib, huilcken som ther loughliigen eskid bedends och fick ett fuld standendes Things winnde Aff otte tro faste dannemend, som er Suend mortenssen, Søurenn thamessen, niels olluffsen, poul Jenssen, chresten tulssen, Anders nielssen, p Klodessen och moust nielssen ij nib Huilcke forne otte tro faste Dannemend Thr alle Samdirectliigen wonnde och sagde paa thier tro, Siell och Rette sanden, attj saae och hørde her idag for thennom stande for enn Thingsdom forne hans barskier paa siin huusbunds wegne Erlige och Welbiørdige mand Niels Joenssen tiill torstelund och Kiends wiid thennd Jord och ejndom, som liiger nest westen op til mats pallissens huss her ij nib och saa wester paa wd tiill fiorden och stoed och forbød nogen mand att bruge thette forne Jordmonn eller føre Tha ij nogen brug paa, wden att wille haffue thet ij hans forne hussbunds minde. Att saa er gangen Thett wonnde wij med wore Indsegller her wnder trøcket.

2. Søren Thamesen
i Nibe

4. Erik Madsen i Nibe,
birkeskriver

2. juni 1570

Forbud mod uden Viborig Kapitels Tilladelse at fiske med Bundgarn, Vod eller andet over Midtstrømmen paa Viborig Kapitels Grund og rette Forstrøg til Nørholm, hvilket Fiskere fra Nibe og andre efter Rentemester Eyler Grubes Beretning hidtil have gjort. Overtræder nogen Forbudet, maa Viborig Kapitel tiltale ham derfor. *Kancelliets Brevbøger*, s. 590. T. 11, 106 b.

17. juni 1570

Æskningsvidne af Hornum herred, at Peder Jude på 3 ting og nu det 4. havde æsket Christen Jensen for kost og tæring m.v. i en strid de over 8 år havde haft om rebning af Suldrup mark. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 29.7.1570, se her. Peder Jude er Christen Jensens svoger.

æsknings vinde aff Huornum herritzting thette aar, manddagen nest for Johannis Baptiste vdgiffuitt, liudendis forskreffne Per Jude ther vttj threj ting och thert dag thenn fjerde att haffue eskitt aff Chrestenn Jennsenn med rigens forfølling kost, thering, breffue penninge, skadegield och huis anndenn forsø-melse och vdgiftt, Per Jude skull haffue fangitt aff thenn stuore trette, Chresten Jennsen skull haffue hollitt hannom vdj paa thenn otthind aar och miere eptther Per Judes breffue och domsludelse.

29. juli 1570

Dom af Viborg landsting. Peder Jude i Teglggaard, Skørping sogn, herredsfoged i Hellum herred, stævner svogeren Christen Jensen i Suldrup, herredsfoged i Hornum herred. Sagen startede 8 år tidligere, hvor Peder Jude krævede rebning af Suldrup Mark, som Christen Jensens hustru havde arvet. Rebningen gav Per Judes hustru mere jord, men Per Jude krævede også sagsomkostningerne dækket. Ved Hornum herreds ting har Peder Jude 24.6.1570 fået en æskning og et tingsvidne mod Christen Jensen om betaling af kost, tæring og brevpøenge, som Christen Jensen har indanket for landstinget. Se også 7.5.1569. Landstinget afgør, at Peder Jude ikke havde krav på at få sine omkostninger erstattet, da han ved rebningen havde fået mere jord, da han selv havde begyndt trætten, da parterne var blevet forligt, da de ikke havde været uden for landsdelen eller for rigens kansler, og da det ikke var sædvanligt at give kost og tæring i sådanne tilfælde. *Kgl. Bibl NkS 835c, 2° nr. 140* (findes yderligere i 10 håndskrifter). *Danske Domme*, bd. 3, s. 29. Ingen overskrift i forlægget, men i registeret: Enn dom om enn marcks rebning.

Axell Juli tiill Willestrup, Pallj Jull till Strandditt, lanndzdomer vdj Nør Juttlanndt, och Gundj Schriffuer, lanndztinghører ibidem, gjør vittheriigt, att aar

eptther Gudz brdt Mdlxx, løffuerdagenn som Sanctj Qiiuffs dag paa faldt, paa Viborig lanndzting var skickitt Chresten Jennsen y Suoldrup, herritzfogitt y Huomum herritt, paa thenn enne och hagde hii wdj rette steffnnitt Per Jude y Teilgaardt, herritzfogitt y Hollum herritt, paa thenn anddenn side for enn eskening, hann emod hannom till Huornum herritzting brugt haffuer och tingsvinde ther eptther forhuerffuitt haffuer paa kost och thering och breffue pendige, hann aff hannom esker och fordrer for thenn trette, thennom om Suoldrup marck emellom varitt haffuer, och myente sig ingenn kost och thering att uere hannom pligtig [for thenn trtte], forskreffne Per Jude sielff haffuer begnndt och hannom paa frdt Suoldrup marck till reb att uille haffue hagdt, och the siden om samme thieris thuist och venigheth att skull vere bleffuen forligt och fordragenn.

Saa mtt forskreffne Per Jude och berette, hurledes hanom paa sin hustrues vegne och medarffuings [vegne] skull haffue veritt nogitt brasthollenn vdj Suoldrup marck och ther for thenn att haffue will hagt till reeb och forskreffne Chresten Jennsenn dog skull haffue holiitt hannom wdj samme trette, och the for gode menndt eptther kongelig befalling skull haffue veritt wdj rette och tha dom emod Chrestenn Jennsenn forhuerffuitt, och the dog sidenn er bleffuitt forenitt, saa Chresten Jennsenn skull haffue giortt hannom nogenn vdleg, som thenn forligels breff ther om vdgangenn thitz leiligheth ydermere skull forklare och indholde. Och ther nesth framlagde samme esknings vinde aff Huornum herritzting thette aar, manddagen nest for Johannis Baptiste vdgiffuitt, liudendis forskreffne Per Jude ther vtj threj ting och thert dag thenn fjerde att haffue eskitt aff Chrestenn Jennsenn med rigens forfølling kost, thering, breffue penninge, skadegield och huis anddenn forsømelse och vdgiffit, Per Jude skull haffue fangitt aff thenn stuore trette, Chresten Jennsen skull haffue holiitt hannom vdj paa thenn otthind aar och miere eptther Per Judes breffue och domsluudelse, som thet breff vider bemeller. Och myente Per Jude sig att haffue rettigheth till sodan eskening mod Chrestenn Jennsenn att brugen paa kost och thering, breffue penninge och skadegieldt, eptthertj Chresten Jennsenn hagde [giortt] hanom vdleg.

Ther tiil suaritt forskreffne Chrestenn Jennsenn och satte y rette, att epttherthj Per Jude haffuer sielff begnndt tretten, oc hoffuitt sagenn er forligitt, oc ickj the wdj nogenn rettergangh vden lanndz, antthenn for rigens cantzler eller nogenn anndersteds, haffuer veritt om same marckrebning och trett, om hann ickj buorde for samme eskening quitt atth bliffue.

Med flier ordt oc talle, thennom ther om emellom var. Tha efftther tilltalle, giennsuar och sagzenns leiligheth, saa och epttherthj forskreffne Per Jude silff haffuer begnndt samme trette forskreffne Suoldrup marck till rebs att uill haffue hagt, och hoffuit sagenn nu er hannom och Chresten Jennsenn emellom forenitt och fordragen, och ickj ther nogenn tiid om samme thuist och vennigheth om samme marck rebning vdenn lanndz, anthen for rigens cantzler eller anddensteds haffuer vdj nogen rettergang veritt, och ey att uere visse eller seduanne her y lannditt, huer nogen haffuer forfuldt nogen march till rebning, att thenn, som haffuer foitt miere jordtall skull ther for bekomme nogenn kost

och thæring aff thenn, som slig jord slipper, tha finde wy eptther sadan leiligheth forschreffne eskening ickj att kamme forschreffne Chrestenn Jensenn till hinder eller skade y nogenn made, och ey wy kunde kiende forschreffne Chrestenn Jensenn eller hans medarffuinge eftther slig leilighed forschreffne Per Jude for saadann diele nogenn kost eller thæring pligtige att uere.

5. september 1570

Åbent brev. Det forbydes alle udenlandske at drive handel og fiskeri ved Nibe, medmindre de med kgl. breve kunne bevise deres ret dertil, da borgemestre og råd i Aalborg har klaget over, at fremmede uden ret drive fiskeri og salter sild i Nibe til stor skade for borgerne i Aalborg, der fra Arilds tid har haft deres brug og fiskeri ved Nibe; Aalborg bys privilegier er brændt i Skipper Klements fejden, så de har intet, hvormed de kan forhindre de fremmedes ulovlige handel og fiskeri. *NLA jf. P.C. Knudsen, Aalborg Bys Historie bd. 1, s. 25.* Omtalt i Kanc. Brevb., s. 618 R. 10, 104. K. (originalen findes i FLA, Odense).

Wij Frederich thennd Anden med Guds naade Danmarckis, Norgis, Wendis och Gotthis Konning, hertog wdj Slesuig, Holsteni, Stormarn och Dyttermerschenn, Greffue wdj Oldenborg och Delmenhorst, Giøre alle witterliggt, att oss Elskelige Borgemestere och Raadmend wdj wor kiøbsted Olborg haffuer nu haffde theris fuldmechtige hoss oss och vnderdanigst tilkiende giffuitt, huorledis nogenn fremmede och wdlendische thenom vnderstaar att wille bruge theris handell mett fiskerij och siild att salte paa the fiskeleyger wed Niibe, huar till the ingenn rett haffue Och aff arrildz tiid icke haffuer weritt brugeliggt eller sedwanliggt. Ther mett forne wore wndersotthe wdj Olborg boendis paa theris Neringe och bieringe skeer for kortt och kommer thenom till stor schade, hinder och forfang, Tha efterthij forne Borgemestere och Raadmend wdi forne wor kiøbstedt Olborg paa theris egne och Menige borgers wegne ther sammestedt lader for oss berette, att the aff arrildztiid haffue hafft theris brug och fischerij wed forne Niibe Och beclager att theris byes breffue och Priuilegier ere bleffne brendt och omkomne wdj thennd oprøriske feygde, Saa att the nu Inthett haffuer, ther mett the theris friihedt kand forsware och forne fremmede affwiisse for sliig wlouglig fiskerij och wseedwanlige handell bruge wille, forbiude wij alle wdlendische nogen handell och fischerij att bruge eller bruge lade wed forne Niibe, Vden the synderlige mett wore eller wore forfedris framfarne Koningers wdj Danmarck breffue och Naadigst tilladelse kunde be-miise, the haffue ther ret til. Giffuitt paa wort slott Frederichsborg thennd V. Dag Septembris Aar etc. MDLXX. Wnnder wortt Signett Friderich.

23. september 1570

Viborg landsting. Christen Andersen i Nibe stævner på egne vegne og på vegne af brødrene, Niels Andersen i Grydsted og Jens Andersen, birkefoged Just Farsen i Nibe for en dom om arv efter brødrenes halvbroder Jesper Mogensen. Denne havde, mens han var gift, avlet et slegfredsbarn, Niels Jespersen, med Kirsten Mortensdr., som han ægtede, da hans hustru var død. Niels Jespersen anerkendes som ægtebarn og tager arv efter sin fader, da denne havde ægtet moderen. Sagen er behandlet ved Nibe birketing.

Kgl. Bibl. Stockholm, C 92, nr.73. Findes yderligere i 36 håndskrifter. Danske Domme, bd. 3, s. 39.

Enn dom, att slegfredbarn bliffuer ecte och arffuer sin fader, nar hand haffuer tagit moderin till ecthe.

Axell Jull tiill Willestrup, Palli Jull thill Stranditt, lanndzdomer y Nøriuttlandt, och Gunde Schriffuer, lanndztingshører ibidem, giøre vitttherligt, att aar epther Gudz byrdt Mdlxx, leffuerdagenn som var thenn neste epther S: Mouritij dag, paa Viburg lanndzting war skichitt Chresten Anderenn y Niibe paa thenn enne och hagde hiidt y rette steffnitt Just Farissønn ibidem paa thenn andenn side, fougitt tiill Nibe biercktingh, for enn dom, handt nogenn tiid siden forledenn dømpth haffuer emellom Niels Anderissenn y Grydstedt, hans medtarffuinge, och erlig och welbyrdig mand Christopher Løckie tiill Buderupholm paa Kierstenn Morthinsdatters wegne, och ther medt wdlugt hindis barnn fra arffue epther hindis husbonds dødt. Och mintte thenn dom icki loughligt. Sambledis hagde hiidt steffnitt Jens Anderssens och hans medtarffuinge, ther samme dom forhuerffuitt haffuer, och for the epther thenn wille tilholde thenom arffue epther Kierstine Morthinsdatters husbunt, Jesper Moginssenn, som war thieris broder, enndogh Jesper Moginssen var ectug gyfft medt Kierstine Morthensdatter och hagde afflidt etth barnn wedt naffn Niels Jesspersen tilhobe och mentte fordi samme barn epther lougenn borde att arffue sin fader och icki Jesper Mogenssens brøder.

Saa møtte Niels Anderssens och berette, huorledis Jesper Moginssenn, tha handt første gang war gyfft, skulle handt wdj hoer haffue afflitt samme barn medt forne Kierstin Morthinsdatter, och epther thenn hans første hustruis dødt skulle handt siden haffue echthet forne Kierstin Morthensdatter. Och mentte eptherthj samme barn icki bieff født ectugh, tha kunde thett ingenn arffue tilkomme. Och framlagde samme bierckfogdis dom, vdi huilcken handt haffuer tildømpth forne Niels Anderssens och hanns sødzkinde, huis arffue thenom epther thieris broder, Jesper Moginssen, kunde tilkomme medt rette, som thenn dom viider bemeller, och mentte samme dom rett att uere. Ther nest møtte forne Just Farssønn och mentte sig icki anditt att kunde dømme, endt som handt gjort haffuer.

Medt fliere ordt och tale, thenom ther om emellom war. Tha epther tiltale, giensuar och sagssens leglighett, saa och eptherthj lougenn medtføre, att ther som manndt haffuer slegfredt barn, och hanndt thagger thieris moder siden, tha er the børnn alle adelkone børnn, dogh att the er fører født, tha epther sadann leglighett, att endog forne Niels Jesspersenn war afflitt, förindt hans fader teggit hans moder och finge hinder till egt, tha vide wy icki anditt, endt handt findis ju adilkone barnn att uere och bør fordj att stannde arffue epther sin fader, forne Jesper Moginssenn, och forne bierckfogdis dom ther emodt icki att komme forne Niels Jesspersenn till hinder eller skade y nogenn made. In cuius rei testimonium sigilla nostra præsentibus inferius impressa.

29. oktober 1570

Kong Frederik 2.s Forordning, hvorved det forbydes at bruge "Pulsuoder" i Liimfiorden, samt at ødelægge "Marhallm, Hvideriisz, Seener, Klittetbag, Hiellme, Slie eller the Thorne, som groe paa Strandbakken eller udi Klitten ud ved Vesterhaf imellum Riibe og Skaffuen" eller paa de danske Øer i Vesterhaff. *Fridericksborg*, 29. Oct.

Danske Magazin VI, s. 61-63. Regesta 1. række nr. 2685.

24. november 1570

I sag ved rettertinget om bygningerne på Restrup 3.9.1589 fremlægges et brev udstedt af Henrik, Mogens og Christian Gyldenstjerne og Christen Munk, at Hannibal Gyldenstjerne har betalt Niels Lykke og Hans Pedersen 500 rdl. for deres arvedel af bygningen. Se også 3.6.1589. Hans Pedersen var af norsk adel, gift med Else Gyldenstjerne. Chr. Munk var lensmand på Aakjær og gift med Dorte Gyldenstjerne. Dorte, Else og Christian var børn af Mogens Gyldenstjerne, + 28.7.1569. Henrik er Henrik Knudsen Gyldenstjerne til Aagaard, søn af biskop Knud Henriksen Gyldenstjerne til Vosborg.

1571

Hornum herreds sandemænd svor hærværk over Christen Nielsen i Aarestrup, Niels Nielsen i Frejlev, Chresten Pedersen i Sønderup og Søren... Meget utydelig skrift i dombogen, tolkning usikker.

NLA, B24-34, Viborg landstings dombog 1571-72, s. 15b.

Sandmænd aff huornum hrt Suor Christen Nilss. ij ordestrup last? ordss. ibj som jeg thern? Søren Ordt? Nes Nielsen af freleff, Chresten persen ij sønderup Suore f. heruerk offuer. ¹⁾

¹⁾ I margin : A: Jull, P. g. (sikkert Gunde Christensen Grøn, skriveren)

1571 (udateret)

Klage til kongen fra bymændene i Nibe, at de har haft en dårlig betjening af deres sognepræst Jacob Sørensen i Nibe-Vokslev kald. Han tiltrådte for 3 år siden, men flyttede efter 2 års forløb fra præstegården i Nibe, hvor præsterne altid har boet, til præstegården Dalsgaard i Vokslev sogn. Dokumentet er udateret, men da kongen som kirkeejer 26.1.1572 gav Jacob Sørensen udsættelse på en herredagsdom, der forpligtede ham til at flytte til Nibe, og da forgængerens Anders Brun endnu nævnes i Vokslev 1568 antages dokumentet at være fra 1571.

NLA, Udtagne breve nr. 168. Udtg. af Viborg bisp, C2-180, Nibe-Vokslev kald. Ingen segl. Påtegning på forsiden: 8^a. Bilag D. 1 Dp ad V. 1483. Påtegning på bagsiden: 5. Nibe folcks Supplicat at deris Sogne prest maa Residere hos dem. Med nyere hånd: Uden dato. Nr. 8. C2-180. 168. Gengivet efter C. *Klitgaard, Nibe bys historie, s. 181.*

Højbaarne stormægtige Fyste, Allernaadigste Herre og Konning værdiges Eder kgl. Majestæt for den almægtige Guds Skyld og naadeligen høre vor ydmygelige Supplikats og Beretning.

Allernaadigste Herre og Konning! Giver vi fattige Mænd, Eders kgl. Majestæts uværdige Undersaatter ganske ydmyligen og underdanigen tilkjende, at vi ere udskikkede af den menige Mand og Almue udi Eders Majestæts By Nibe, som er af 220 Mænd med Hustruer og Børn, som derudi findes, og giver Eders Majestæt tilkende, at om 3 Aar nu forleden er kommet til fornævnte Nibe og til en anden Sogn Voxlev, eftersom han var forordnet og tilskikket af Superintendenten, salig Mester Kjeld, som hedder Hr. Jakob Sørensen. Da han havde været og boet i Nibe ved 2 Aar, blev han saa til Sinds og flyttede deraf By fra sin rette Præstegaard, som vi haver købt for Guld og Penning, som vor Sognepræst og rette Sjælesørger skulde stedse og altid nyde og besidde med meget mere god visse Rente, som vi aarligen udredede hannem, og flyttede til en anden Præstegaard, som ligger uden Birket, som er ikke uden Forleningsgods. Men den Præstegaard i Nibe, dér haver alle de fromme Sognepræster udi boet og haver haft en god Samdrægtighed og Omgængsel med deres Sognemænd og Folk. Allernaadigste Herre og Konning! nu fortryder vi fattige Mænd i Nibe, at den Dannemand, forbemeldte Hr. Jakob Sørensen, og som flyttede fra os, og ingen tilbørlig Aarsag vi haver givet hannem dertil; Gud almægtigste kan vide, at vi udi ingen Maade kan være en god Sognepræst og Sjælesørger foruden, at den maa jo visseligen bo i hans Præstegaard i Nibe og besøge, hvis arme syge Folk paa deres yderste Tid, som den almægtige Gud kalder af denne Verden, hvilket den Dannemand, fornævnte Hr. Jakob Sørensen er skyldig udi, for des Aarsag at der er 3 Mennesker døde her i Byen, som ikke haver medfanget den kristelige Afsked og Sakrament, og en Kvinde blev død og ikke kunde blive begravet, førend der kom en fremmed, vejfarende Præstemand og kastede først Muld og Jord paa hende, ogsaa havde der ligget en Barn dødt paa Vides Dag og ikke kunde blive begravet. Allermægtige Herre og Konning! Saadant er sket, siden Hr. Jakob er veget fra Byens rette Præstegaard i Nibe og for hans Forsømmelse. Allermægtigste Herre og Konning! Efterdi at fornævnte Hr. Jakob Sørensen er os fattige Mænd og sine Sognefolk saa saare modvillig og haardnakket og er saa fra os veget til stor Skade og Brøst paa vore Sjæls Saligheds Vegne, da ere vi ganske ydmygeligen og underdanigen begjærende, at Eders kgl. Majestæt vilde for Jesu Navns Skyld og for den store Ære, Vælde og Magt, som den almægtige Gud haver Eders kgl. Majestæt medforlenet, at os fattige Folk maatte tilskikkes en kristen Dannemand, som haver Hu og Vilje at hjælpe os til vor Sjæls Salighed og Velfært og ville residere og besidde sin rette Præstegaard i Nibe. Vi ville give og gjøre hannem, som vi ville medsvare for Gud og være bekjendt for Eders kgl. Majestæt. Kjære naadige Herre og Konning, vi ville og skal være Eders kgl. Majestæt hørige, lydige og følgagtige med Liv, Hals, Penning og Gods udi alle Maader som tro Undersaatter bør at gjøre. Allermægtigste Herre og Konning! Forlader os fattige Mænd for Guds Skyld, at vi saa med denne vores langvarige Skrift bemøjer Eders kgl. Majestæt, samme naadige og gode Gud naadeligen bevare Eders kgl. Majestæt og al Eders kgl. Majestæts Velfært til Sjæl og Liv fra nu og evindeligt. Amen! Eders Naades, kongelig Majestæts uværdige fattige tro Undersaatter og den menige Mand udi Nibe.

15. januar 1571

Karen Krabbe til Nygaard's mageskifteskøde til Niels Jonsen Viffert til Torstedlund på Gammelholm i Sønderup sogn. *NLA, Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve ?1769, Torstedlunds gods, nr. 71.*

Karine Krabbe til Nyegaard, hendes Mageskifte=Skiøde til Welb. N: paa Torstedlund, paaa Gammelholm i Hornum herret, Sønderup Sogn. Dat. 16. Janu. 1578.

18. juni 1571

Vidne af Hornum herred mandag efter Skt. Hans dag midsommer, at præsten Hr. Anders Ged i Kirketerp fik vidne om Kirketerps endelsmark.

Christen Jensen i Suldrup, herredsfoged i Hornum herred, Niels Andersen i Abildgaard, Christen Knudsen i Guldbæk og Niels Poulsen (Kras) herredsskriver, udsteder tingsvidne, at mandag før Skt. Hans dag midsommer var sognepræst Anders Ged i Kirketerp på tinget og fik et vidne af 8 dannemænd, som var Jens Vogensen i Byrsted, Jens Jude (i Busted), Niels Andersen i Abildgaard, Søren Pedersen, Chresten Knudsen, Niels Mogensen og Chresten Mikkelsen i Guldbæk, der vidnede, at de hørte at Anders Ged gjorde krav på sin endelsmark, først fra den "hølkrog" ved åen i østre side af engen, hvor engskellet begynder mellem Kirketerp eng og Hyllested eng, så der fra til den første sten, som står der vestfor, og så til den anden og tredje sten, som også står i engen, så til den fjerde sten, som står der vestfor i østre side af tuekæret og så vestpå til vejen fra Hyllested til Foldingsletvejen, vestpå til Astrup mark og Lyngsø mark, undtagen den eng, tuekær, mose og hede, det nordfor krævede han som Kirketerps rette endelsmark.

NLA, Udtagne breve nr. 339. Udtg. af Viborg Bispearkiv, C2-202, Hornum provstekald 1511-1804. [4] segl i mørkegrønt lak. 1., 2., og 3 ulæselige. 4. ?Niels Poulsen Kras, herredsskriver, afviger i givet fald fra tidligere anvendte segl. Påskrift på forside: 3^a. Påskrift på bagside: No 3 – 2. Her. anders giedts Wed Kiendelse paa de 3 sten som stander i Kierret etc. Afskrift i NLA, Viborg Bispearkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 77.

Christen Jenssen ij Suldrup, Hrs fogitt ij Hornum Herith, Niels andssen i abildgr, Christen Knudsen ij guldbek och Niels poulssen Heritsskriffer Evindeilig met gud att aar epthr guds byrd 1571 then Mandag nest for Stc Hans dag Midsomer paa forne ting war skiket Hederlig Mand Her anderss gied præst ij Kirketerp, ther eskit och fik itt fuld ting wittne aff Otte dane mend, Som er Jens vogensen ij byrsted, Jens Jude, Niels andssen i abildgr, Søren perssen i guldbek, Kresten Knudssen, Niels mogenssen, Chresten mikelssen ibid, Thisse forne otte dane mend wone paa theris gode tro, Siell och Rette Sanden, atthij Saa och hørde then forne Hr.andss gied stod her for tings dom och Kref ved for Sijn Endils mark først fra then hølkrog wed aaen ij øster Sijden aff Engen Som Engeskiell begønh Mellom Kirketorp Eng och Høllested Eng Och Saa thr fran thill then første stien, som stand ther with weijsten fraa och Saa thill then anden och tredje stien, som stand ij Engen ens, Saa framdellis thill then fierde stien, Som stand thr westin fraa ij øster Sijde aff tue Kieritt och Saa

westin fraa then stien thill then weij, Som løber fran Høllested och thill fol-
dingslett weijen westir wed thil astrop mark och løngsø mark vnd thagen then
Eng, Thue Kier Mosse och hierde ther norden for kend hand ved for Kirketorps
Rette Endels mark. in cui rej teste met Sigiller nostra

4. Niels Poulsen Kras
herredsskriver

13. august 1571

Tingsvidne af Hornum herred. Herredsfoged Chr. Jensen i Suldrup, Søren Christensen i Annerup, Lars Thomsen i Snorup, Jens Jude i Busted og Niels Poulsen (Kras), herredsskriver, vidner, at præsten Anders Ged i Kirketerp fik vidne af 8 dannemænd, nemlig Las Tamesen i Snorup, Søren Christensen i Annerup, Morten Jørgensen i Raakilde, Peder Gundesen (Jude) i Busted, Jens Jude i Busted, Søren Pedersen i Guldbæk Niels Frandsen i Aarestrup og Mads Tamesen i Kalstrup, der vidnede at de hørte efterfølgende mænd vidne om skel mellem Kirketerp og Hyllested, nemlig Chresten Sørensen i Lyngsø, Jens Madsen og Jens Poulsen i Astrup, Thomas Hansen i Astrup, Niels Mortensen i Hjeds, Søren Holck i Toldal, Jens Holck og Jens Jensen i Astrup, Jep Lødichsen i Veggerby, Niels Simonsen i Klæstrup, Morten Jensen i Lyngsø, Christen Mortensen i Dalum og Lars Jensen i Lyngsø.

NLA, Udtagne breve nr. 338. Udtg. af Viborg Bisp, C2-202 Hornum kald. [5] segl. i grønt lak, konserverede ved overdækning med japanpapir, derfor ulæselige. Påtegning på bagside: No-2. Nr. 3. 1571. Vitne paa Kirketorp .. lest tiil Hornum Hrs. ting mand. nest ephther foyrmor wor fru dag. 1571. Afskrift i Viborg bispearkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 75.

Christen Jenssen ij Suldrup, domer til Hornumherits ting, Søren Christensen i andrup, las tomesen ij Snordrup, Jens Jude i busted oc niels pouilssen, dieris schriffuer, aar mdlxxj man dag nest Epther Stj Lauris dag paa forne ting war skicket Hedrlig mand Hr. ands gied, der loglig finge iet fuld tings winne aff viij danne mend, som er las tamissen i Snordrup, Søren Christensen ij andrup, morthen jørinssen ij roekild, p gundissen ij busted, Jes Jude ij busted, Søren pssen ij guldbeck, niels franssen ij ordestrup Oc mats tamessen i Kalstrup Huilcke forne danne mend wonne paa theris rætte throu Sell oc Sanden, att thi Hørte oc saa the for en tingdom these Eptherschreffne mænd at Huer wonne wiid sin Eed oc mijndelse ther Epther følger Chriesten Seurensen ij løngsøe mijnds ij L aar, iens maessen ij xl aar, iens pouelssen ij astrup ij xl aar, Thomas hanssen ibm ij xliiij aar, niels morthensen ij Hedts ij xxx aar, Søren Holck ij touldall ij xxxvij aar, iens Holck i xx aar, iens iensen i astrup ij xx Aar, iep Lødichssen ij wegerbøij ij xxx aar, niels simonsøn ij Klestrup i xxxx aar, morthen iensen ij løngsø ij xxxij aar, Christen mortenssen ij dalum ij xxxij aar, lars iensen ij Liungsø 20 aar Huilcke forne dannemend Huer winner wied

sin tiid oc mindelse, oc som thennom Kand mijndes, att thet Er thennom witherligt ij guds sandhet, tha haffuer thet verit holdet for marckeskiæl, Emellom Kircketorp marck oc Høllested marck fran thet Engskiæl, som stander Emellom Kircketorp Eng oc Høllested Eng, oc saa lige wester ad til then liden wei, som Løber fran Høllested, oc tielh folding slet ther norden for haffuer thet wæret brugt, oc holdet for Kircketorps Endels Marck. framdelis wonne oc bestod iens poulssen ij astrup og Christen mortenssen, att the haffuerr hafddt samme Kier og Hiede i lej aff the mend, som haffuer bouet ij Kircketorp, Som war Ands mogenssen, Jens Holck og Hr. Hans, som boude i Kircketorp. Sameledis wonde Søren Holck og iens Holck, att then stund theris fader boude ij Kircketorp, Tha kam ther ingen norden for the skiæl, Hr. Anders Gied wiedkinder, uden thee hafde thet i theris faders iens Holckes mijnde, som boude ij Kircketorp then tiidt. Thesligste wonne oc bestod Søren Holck og iens Holck, att Siden the kam tiill tuoldal att bou, Haffde the hafdt forne Kiær ij leije aff Hr. Hans som boude i Kircketerp, oc End nu Aarligen af Hr. Ands gied. Wdj lige made wonne oc bestod niels morthenssen ij Hiedts, oc Christen mortenssen i dallum, morthen povelssen ij Hiedts, att then stund the war ij war i tuoddall, Tha hafde the forne Kiær oc Hiede ij leije aff the mend, som boude ij Kircketorp, som war Ands Mogensøn, iens Holck. Wor frwe Susan Løcke til weijermols ting, ther thette winne wort wondet, Att saa er gangen winne wi meth woris Indsigegel.

25. oktober 1571

Tesents Rosenkrantz til Gunderstedgaard skøder med hustruen Marine Lykkes samtykke til Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund en gård af hendes gods i Aarestrup, der bebos af Jep Jensen, skylder årlig 4 ørte korn, 3 pund smør, høns, gås, lam og skovsvin når olden er, med andre små beder. Han beder Christopher Lykke til Buderupholm og præsten Hr. Christen Madsen i Smorup i Aars herred at medbesegle. Dateret Gunderstedgaard.

RA, seddelregistratur, godsarkiver, Torstedlund nr. 114 med enkelte tilføjelser jf. originalen.

28. oktober 1571

Vidne af Viborg landsting af 27.8.1656, at dommerne har set et tingsvidne af Hornum herred, udstedt Skt. Søren dag 1571 af Christen Jensen, herredsfoged, Mads Laursen, Christen Bonde, Jens Christensen, Lars Nielsen, Peder Christensen og Søren Olufsen, at Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlunds fuldmægtige Jens Vognsen (i Byrsted), fik tingsvidne af otte dannemænd, Lars Ridemand, Niels Thulsen, Niels Sørensen, ... Poulsen i Estrup, Niels Vognsen, Christen Nielsen, Christen Sørensen og Lars Sørensen i Hornum, der vidnede, at sandmændene i Hornum herred kundgjorde deres tov mellem Aarestrup og Albæk mark, først fra Ersted mark til en sten, som de satte i overenden af en rød bæk, frem efter bækken, hvor de satte en anden sten, videre frem, hvor de satte den tredje sten i bækkens bred, ad bækken til Adelvejen, hvor de satte en sten, så ad en gammel bæk "Rødenn" til Suldrup mark begynder. Det afsagde de for ret markskel, undtagen for stug og særkøb.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] ulæselige adelssegl på papiret. Påtegn. på bagside: No 205. ~~No 70, 43~~ Marchschel emelom Ordestrup March och Albech March. Lest Paa Hornumherids ting den 13. October 1656.

Peder Lange thill Kiergaard, Lauridts Below thill Rollsøhgaard, Landsdommere wdj Nøriutland och Hendrick Jenssen Landstinghører Ibm. Giør Witherlig, att Aar effter Guds byrd 1656 thend 27. Augusti Paa Wiborig Landsting haffuer Wii seet och hørtt Læsse Ieth gammell Pergaments Sandmands breff med sex hengendes Indseigell forseiglet, och thrøchet udi huid Wox Liudendes som effter føllger: Christen Jensenn i Sulldrup, dommer till Huornum herrids ting, Mads Laurssen, Christen Bund, Jens Christenssen, Lass Nielssen, Peder Christenssen och Sørenn Ollufssen Aar effter Guds biurdt Mdlxxj, mandag nest effter Sanchtte Sørenns dagh War schickit Erlig och Welbyrdig Mand Niels Joenssen till Torstedlund, hans fuldmøndigg Jens Wogenss Louglic finge it fuld tings Winde aff otte dannemend, Som er Lass Reijmand, Niels Thullsenn, Niels Sørenssen Pouelsenn i Estrup, Niels Wogensen, Christen Niellsenn i Huornum, Christen Sørensen Och Lass Sørensen Ibd. These forne dannemend Wonde paa dierris throu, Siell och Sandennn, at de hørte och Saa her for enn thingsdomb forne Sandmend i Hoernum Herrit Kundgiorde dieris æed och Thoug, som de War Loulig opkreffuett att giøre Mellom Aarestrup marck och Albech march først fran Ersted march och saa till en Stenn som de Saatte i Offuer Endenn aff enn Rød beck, saa framb mett ad samme bechgangh, som de Saatte enn Anden Steenn, och saa framb becken som de Saatte end Thredie Steenn i bechbredenn och saa framdielles neder att samme beckgangh, som de opreiste enn steenn wed dend Adel weij och saa gammellbeck Røden heden ad till Sulldrupmark wedtager aff rette: Det Kundgiorde de for Ret marckschell emellom albechmarck och Orderstrupmarck: Wndertagett Stug och Særkiøb, som friitt bør att Werre effter Lougenn. Rett er: Winder forne Sandmend och Stadfester med dirres Indsigell: Att Wii sliht itt breff heri dagh haffuer seett och hørtt Leesse Liudendes som forskrefuet Staar: Bekreffter Wij med Wores Zigneter her Wnder Thrøchett. Datum ut Supra Hendrich Jenssen.

31. oktober 1571

Jensendix Rosenkrantz til Gunderstædgaard, hans Skiøde til Velb. Niels Joensøn paa Torstedlund, paa en Gaard i Aarestrup Bye med tilliggende Skov og Eyendom. Dato Dagen næst for Alle Helgens Dag. *NLA, Restrup godsarkiv, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 54.*

1572 (1)

Thamis Christensen i Rodstedt Kallet pr Kierulff for .. tilfald epher.
NLA, B24-34, Viborg landstings dombog 1571-72, s. 151a.

1572 (2)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus ang. et bundgarn i Limfjorden mellem Valsted og Lundbæk fremlægges tingsvidne af Hornum herred, at 6 mænd havde synet

bredningen syd for Sebbersund og havde da set ruser i sejldybet.

Ennd It winde tiill Huornumheritsting wdgiffuit wnder sin Datum Mdlxxij otte mendt wondit haffr, att sex sions mendt tagen aff tingie, tiill Bredning sønden wid Sibersundtt Ath grandskie och forfarit thj Ad the stander nogen Ruser ij Segildybit och Sildsens Inndgang och then menige mandt tiill skade som haffr fiskende ther huos, med miere som same sionswinde medfør.

26. januar 1572 (1)

Viborg landsting. Anders Christensen i Estrup stævnes af Lars Sørensen, Christen Nielsen og Stig Nielsen i Sønderholm for hor mod Stig Nielsens af-døde mor. De mener, at han bør straffes på sin hals og fremlagde domkapitlets dom om opløsning af Anders Christensens ægteskab med Stig Nielsens mor. Da Anders Christensen har optinget hos herskab og lensmand, dømmes, at sagsøgerne ikke må forfølge ham. *Kgl. Bibl. Stockholm, C 92, nr. 102*. Findes yderligere i 29 håndskrifter. *Danske Domme, bd. 3, s. 103*.

Enn dom om thenn som optinger for horsagh. Axell Jull tiill Willestrup, landtzdomer vdj Nøriuttlandt, och Gunde Schriffuer, lanndtztingshører ibidem, gjøre witttheriigt, att aar affther Gudz byrdt Mdlxxij, leffuerdagenn post conuersionis Paulj, paa Wiburg lanndz-ting var skichitt Las Sørinssin y Holm, Chrestinn Nielssenn y Sønderholm och Sti Niellssenn paa thenn enne och hagde hiidt y retthe steffnitt Anders Chrestinssenn y Estrup paa thenn andenn side och hanom titalitt och beskyldt for, hanndt skull haffue bedreffuitt hoer, thenn stundt hanns ectug hustrue, Stie Nielssenns moder, leffuitt, och handt ther fore skulle haffue veritt klagett for hoersagh och att haffue tagitt schriff och affløfsseningh, och framlagde enn capitels dom, att Stie Nielssins moder och Anders Chrestinssenn for capitell war adtskildt, och hun motte haffue frihett atth gifte sig igienn, som thenn dom viider bemeller. Och saatte forne Lauriz Sørinssenn, Chrestinn Nielssenn och Stie Nielssenn wdj alle rette, om forne Anders Chrestinssenn icke samme gierning findis værlig att haffue giort, och om handt sin halss icki haffuer forbrøtt.

Sa møtte Anders Chrestinssenn och at berette, att thett icki skull hanom offuerbeussis trinde gang att haffue bødt for hoererij, som forne karle beskylder hanom fore, medin nogenn windisbyrdt haffuer hannom paa wonditt, att handt skull haffue bedreffuit hoer, och minte thenom wildige att haffue weritt. Och dog motte eptther the vindisbyrdt were wdj sin herskabs minde, och mintte sig innthet værligt att haffue giort, huor at fore handt borde att miste sin halss.

Medt fliere ordt och tale thenom ther om emellum war. Tha eptther tiltale, giennsuar och sagsens leglighedt, saa och epttherthj att enndog forne Anders Chrestinssenn findis skyldig wdi samme huorsagh och findis ther fore att haffue optingitt, sedt och bødt till sinn herskab och lensmandt, eptther som beuisligt er, tha wide wy forne Lauritz Sørinssenn, Chrestin Nielssenn och Stie Nielssenn icki att maa haffue ther emodt medt forne Anders Chrestinssenn ydermiere att gjøre, ey eller hanom viider ther om paa lyff eller ære att kunde foruinde emodt sug sedt och bødder, som handt huos sin herschab och lennsmandt paa kon: Majs: vegne y saa maade ther for giort och vdlagt haffuer. Jn cuius rej testimonium &c.

26. januar 1572 (2)

Kong Frederik 2.s brev til biskop Peder Thøgersen i Viborg, at han skal meddele sognepræst Jacob Sørensen i Nibe-Vokslev kald, at han har udsættelse til 1. maj. ang. en herredagsdom om straks at flytte fra præstegården Dalsgaard i Vokslev til Nibe.

NLA, udtagne breve nr. 169. Udtg. af Viborg bisp, C2-180, Nibe Vokslev kald. [1] segl. Påtegn. på forsiden: Med noget nyere hånd: 8^b 26/1 1572. Påtegn. på bagside: Oss Elsk hederliig och høglerde manndt Mester Peder tøggersen Superintendentt Wdj Wiiborig Stigt. 13. frid 2de tilladelse at Presten i Nibe maa boe i Dalsgaaard om Winter offuer. Dat. 26. Januar 1572. lest paa nibe bircketing løffuerdagen som war thend 23. februarij aar 1572. lest paa nibe bircketing løffuerdag som war thend i. dagh martij aar 1572. Med noget nyere hånd: Viborg B. Nr. 43. 9b E. 4. Pk. Nr. 8^b. C2-180. 169. 31.10.1571. Kanceliets Brevbøger, s. 103.

frederik then anden mett gudts naade Danmark Norges Vendis och gottis Konning. Wor synderliig gunst tiillforn. Wiider att thene breffwiser, her Jacob Seurensøn, Sogenprest till woxløff Sogen, haffuer berett for oss, huorledis hand er tilldømppt att flytte till Nibe och ther att boe och haffuer hans boelse och effterthj wonithen nou er forhauden och thet ere fulldn hannem fast besuerligt, att begiuffe siig hiid nu strax, er hand wnderdanigst begierendis, att mue bliffen siddendis i thend gaardt, hand nu i boer till Store Philippi och Jacobi dag først kommendis och ther om att mue fange wor forskriff till eder. Thj Bede wij eder och begierer, attj wille thett saa bestelle och forskaffe att hand till Philip och Jacobi apostoles dag maa bliffue boendis wdj forne preste gaardt, och ther midler thid medt thenne hans fordr paa thett hand ther offuir icke skulle lide for megen Skade. Thermed skier wor willge. Schreffuitt paa wortt slott Koldinghuss thend 26 Januarij Aar Mdlxxij, Under wortt Signett.

10. maj 1572

Rettertinget. Anders Ged i Kirketerp, præst i Veggerby og Bislev sogn og herredsprovst i Hornum herred fik 15, 10 og 5 dags breve over Poul Vognsen (Benderup) til Støttrup, at han skulle udlægge ham en søsterdel, som er en syvendedel i arvegods efter Kirstine Jensdr. til Skovbo, som er tre gårde i Skovbo og Skovbo skov, en endelsskov ved Bondal, en endels mark derved, en gård og et gadehus i Hørby, en gård i Tobberup, en syvendedel af et pund mel af Hofdals mølle, en gård i Støttrup, en syvendedel af tre gårde, en i Enslev og en i Gjerlev, som Poul Vognsen havde solgt og tidligere er blevet dømt til at medtage i hans arvepart mod betaling til medarvingerne, samt skifte af indbo, korn og andet løsøre samt kost, tæring, brevpenge og skadegæld og andet, som han ved sin forsømmelse har afstedkommet.

Anders Geds krav var lovligt forfulgt, hvilket bevistes med tingsvidne af Gislum herredsting og dom af Viborg landsting. Kirsten Jensdr. til Skovbo er uden tvivl Poul Vognsens mor, gift med Vogn Poulsen (Benderup), og Anders Ged var gift med Poul Vognsens søster N.N. Vognsdr.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1570-76, s. 56.

Hr. Anders gied wdi Kircketorp, herritsproust wdj Huornum herrit fick xv, x og v dags breffue offuer poul wogenssen till Støttrup for hand skulle wdligge och Registrere hanom en søsterlaade i alle affgangne hustru Kirstine Jens Dather till Skouffbye hindis guodts och Eijndom ij huor thet findis, som er thend siuffuende part wdj hindis guodts Eijndom, som er først Skouffbo iii gaarde och skouffbo skouff, En endiels skouff widt Bondall, Och en Endels marck ther hos. En gaard wdj Hørbye och et gadehus ibidem En gaard i Tubberup, thend siuffende part aff et pund Mell aff Hoffdals mølle. En gaard i Støttrup. Item wdj lige wdderleg for thend siuffuende part i thre gaarde, thend ene wdj Ensløff och thend anden wdj Gierløff liggendes wdj Gierløff herrit som forne Poul Wognssen hafde soldt och affhendt. Och er thil for tildømppt att thage samme thuende gaarde wdj sin laader. Och the andre sine metarffuinger i the andit hustru Kirsten guodts och gjør her for Wederligg. Thisligste att hand skull wdligge och Rigistrere hanom skyldt och Landgilde, Aaldengieldt och anden Opbørsell aff samme guodts mz Kost, Thering, Breff penche, skadegieldt och huis andit forsømelse som hand ther for lidit haffuer, Wdj lige maade skiffte och Ieffning wdj boe och boeschaff, Korn och andit løssøre som hanom icke er sket fyllist aff offuer skiffthe. Och war loglig forfuldtt som beuist war mz breff aff Gislum heritsting och Wiborg Landsting. Actum L.....tld. 10 die Maij Ao. 1572 Nostro ad causas. Sub sigillo nostro. Hafnia Sabato misiricordia

Poul Wognsen thog Gienbreff i sagen Actum Hafnia 23. die Junij Ao. 72.

20. maj 1572

Kong Frederik bevilger, at sognepræst Jacob Sørensen til Vokslev må blive boende i Dalsgaard, men skal betjene beboerne i Nibe på tilbørlig vis.

NLA, udtagne breve nr. 10. Udtg. af Viborg bisp, C2-180, Nibe-Vokslev kald. [1] segl. Påtegn. bagside: Nr. 15, 15. 12. Frid.^{2di} bewilling adt Presten i Nibe Hr. Jacob Sørensen maa boe i Dalsgrdt. Dater. 20 Maij = 1572. Ko. Ma. hiemils Breff att ieg maa Boe ij Dalsgrdt. Her. Jacob Seurrensen. Lest paa nibe bircke ting løffuerdagn som war then 7 ? Aær mdlxxij Viborg B. Nr. 43. 9^b E 4. Pk. No 15. 1 Pp. ad V 1483. 20/5 1572. Kanc. Brevb., s. 133.

Wij Frederik thennd anden med Guds naade Danmarkis Norgis Wenndis och Gottis Koning, hertuig wdj Slessuig, Holsten, Stormaren och Dijthmarsken, Greffue wdj Oldenburg och Delmenhorst, Giør alle witterligt, At wij aff wor Synderliig gunst och naade haffuer wndt och tilladt, Och nu med thette wort obne Breff, Unde och tillade, At thenne Breffuisser, Oss Elskle. hederlig Mannd Her Jacob Seurrenssen Sogneprest til Woxløff Kircke, Maa och skall her effter Residere och Boo paa Dalsgaard, som hand nu selfff wdj boer, Och er rett Prestegaard, til forne Woxløff Sogenn. Dog skall hand were forpflicht, At giøre wore wndersotter wdj Niibe, som er Anexe til forne Woxløff Sogenn thend tilbørlig thieneste Inden Kircken och wider, som nu Sogneprest och Siesørger sine Sognefolck plichtig er, och med rette bør at giøre. Thj forbyde wij alle Ehue the heldst nw eller vere Kunde, Serdelis voor fogitter, Embitsmend och alle anndre, forne Her Jacob Seurrenssen, her mend epther som forskreffuit staar, At hindre eller i nogen maade for stanng att giør. Under wor

hyldest och naade. Giffuitt paa Wortt Slott Frederikchborg thend xx Maij Aar Mdlxxij, Wnder wortt Signett. Frederich. R.

27. maj 1572

Rettertinget. Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund fik 15, 10 og 5 dags breve over Lars Pallesen i Nibe, birkefoged, for hovedgæld og faldsmål, fordi han ikke ville gøre udlæg og registrering for ham for 12 rdl for kost og tæring på to rejser til landstinget i en sag med ransnævninger.

RA, Kongens retterting, Rigens forfølgingsbog 1570-76, s. 57.

Niels Joenssen till Tostelund fick xv, x og v dags breffue offuer Las pallisen i Nibe for hoffuitgielddt och faldsmaall hand schall wdligge och Registrere hanom for xij daler som hand Thuinde gange Therit fram och tilbage igen till Wiiborig landsting, som the Ransneffninger thenom steffnue haffr Eptherdj som the loughligen forfuld er eller som her for oss beuist war mz breff Nibe Bircketing och Wiborg Landsting. Datum Andvorskouff 27. die Maij Ao. 1572 Nostro ad causas. ...

17. juni 1572

Rettertinget. Poul Vognsen (Benderup, til Støttrup) indstævner Otte Krum-pens enke, fru Anne Lykke, for 2 gårde i Erslev og Gravlev, som hun har givet sin bror, Jørgen Lykke, men som Poul Vognsen hævder er hans. Anne Lykke oplyser, at hun har købt gårdene af Poul Vognsens hustru og betalt derfor og fået skøde med Poul Vognsens segl, og at han ved herredsting og landsting er dømt til at holde dette skøde eller give Jørgen Lykke andet og lige så godt gods. Dom, at da der var gået dom til herreds- og landsting, og landsdommerne ikke var lovligt stævnet for rettertinget, skulle Poul Vognsen stævne landsdommerne, og imens skulle skødet stå ved magt.

Kgl. Bibl., NkS 835, 2° nr.51. Danske Domme, bd. 8, s. 474.

25. juli 1572

Borgerne i Nibe klager til kong Frederik II, at sognepræsten ikke bor der i byen men på præstegården i Vokslev og anmoder kongen, der ejer kirken og har kaldsretten, om at måtte få en kapellan i Nibe, indtil sagen har været for herredagsretten. Kongen befaler biskoppen i Viborg, Peder Thøgersen, at sende borgerne en kapellan, som de selv skal betale, indtil sagen er afgjort, ligesom sognepræsten skal have sædvanlig rente og rettighed.

NLA, Udtagne breve nr. 171. Udtg. af Viborg bisp, C2-180, Nibe-Vokslev kald. 1. segl. Påtegning på forsiden: 6. Påtegning på bagsiden: Nr. 6. 3. Oss Elskl. Hederlig oc høglærde mand Mester Peder Tøgersen Superintendent wdj Wiborg Stigt, At i Nibe maa holdes En Cappelan til Dom vpaa gangen der. Dat 25. Julii – 1572. Viborg B. Nr. 43. 9^b. E 4. Pk . Nr. 6. C2-180. 171. Omtalt i Kancelliets Brevbøger, s. 155.

frederik then anden, med Guds naade Danmark, Norg oc Gotte koning, Wor synderliig gunst tiillforn. Wiid att wore wndersotte wdj Nibe haffur ladett berettefor oss hurleedes the begiffuer siig nogen trette och wenighed emellom thennom oc theris Sogneprest ther samesteds, for att hand icke will boe oc

Residere hos thennom ther wdj byen Men haffuer boe satt siig hoss thed Sogen hand haffuer paa landsbyen, oc therfor nu haffuer forhuerffuit wor steffning offuer same theris Sogneprest tiil almindelig herredag. Oc ere therfore wnderdanigst begerinds att thennom motte tiilstedes att antage en Capellan, som will bliffue i byen hos thenom oc giøre thenom tiilbørlig thieniste, tiill saa lenge Sagen kand bliffue ordelit oc kome tiill ende. The wille uære forpligtt selffue att løne hannom oc liguell giffue Sognepresten ald thend rente och rettighed, hannom for tiill aff byen bør oc hafd haffuer, huilke wij thenom naadist tiilladt haffuer. Thij Bede wij eder oc begere, attj tiill schiker thennom en Capellan, som duelig er same befalning att forestaa, tiill saa lenge Sagen haffuer werit wdj rette for Oss, oc Dom er gangen, Dog saa att the Oss wden ald besueringe schulle thennom selffue løne, oc wbehendrett giffue oc tiil gode rede fornøgie theris rette Sogneprest ald thend deell rente oc rettighed, som the hannom for tiill aff byen giffuit haffur. Ther med giør i Oss tiill wilge. Schreffuitt paa wortt slott Kiøbenhaffn thend 25 Julij Aar Mdlxxij, Wnder wortt Signett. F.R.

10. august 1572

Bevilling fra kongen til Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund på kronens og kirkens part af korntienden af Aarestrup sogn.

FLA, Hverringe godsarkiv, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. [1] segl, på papiret, tabt. Påtegning på bagsiden: Niels Joensenn. Niels Joenssens stefne Breff paa Ordestrup Soghn Thiende, Kongins och Kierchens part. N:9.

Wij Frederich thend Anden met Guds Naade Danmarkis, Norgis, Wendis och Gottis Konnig, Hertug wdj Slesuig, Holstenn, Stormarn och Ditmarskenn, Greffue wdj Oldenborgh Och Delmenhorst, Giøre alle witterligt, Att efftherthij Oss Elskle. Axel Jul Landtsdommer wdj wort Lannd Nørre Jutlannd, Och Laurits weffner, Befallingsmand Offuer wiiborg Stigt, wore mand och thiener, Nu effther wor Befallinge haffuer Sted och Borttfest Til Oss Elskle. Niels Jonsenn til Thorstelund, wor mand och thiener, wor och Kronens saa och Kirckens partt aff Kornthiendenn aff Aarrestup Sogn wdj Hornum Herrith, Tha haffuer wij aff wor synderlig gunst och naade wndt Och tilladt, Och nu meth thette wortt Obne breff wnde och tilladee, att forne Niels Joenssen Maa och skal Aarligen her effther Bekomme forne wor och Kronens saa och Kirckens partt aff Kirckethiendenn aff forne Aarestrup Sogenn, Och thend haffue, Nyde, Bruge och Beholde wdj hans Liffstiid och saa Lenge hand leffuer, Dog saa att hannd Aarligen til gode wnde skal giffue ther aff til Oss och Kronenn iij pundt rug Och ij pundt biug, Och the Indenn fastelaffuenn j the Aller Seneste yde och fornøige wor Stigt Leensmand wdj wiiborg Stigt, thennd som nu er eller her effther Kommendis worder paa wore weegne wdj wor Kiøbstad Houffbro, effther som hand hannom foruisser, sammeleds skal hannd giffue ther aff til Kirckenn iij pundt rug och ij pundt biug Och thett Aarligen til gode wnde, yde och fornøige Kirckewergerne til forne Aarestrup Kircke, Indenn thennd dag forneunit staar, Och ther som samme affgiffth Inden thend forsagt dag icke Aarligen wdkommer skal thette wortt Breff ther Offuer were forbrott, Beme-

lendis och Biudends Alle sognemend wdj forne Sogenn, Attj Retter ether efft-her Retferdeligenn att thiende och samme thiende att yde wdj Kierffuen, Er ther nogen som wrettferdeligenn thiender, Tha skal forne Niels Joenssen, wdj Lentsmandens eller hans fuldmechthiges Offuuerelsse Maa Kaste theris Korn, Och the som theris brøstt tha j Saa maade finds, skulle the ther fore Delis Och tiltallis Och Straffis effther Recessenn, Forbiudendis wore foggiter, Embitsmend och alle andre forne Niels Joenssen, ther emod wdj hans Liffstiid paa forne wor Och Kronens saa och Kirckens partt aff Kornthiendenn aff Aarrestrup Sogn, Effther som fornit Staar att hindre eller j Nogle maade forfang att giøre wonder wor fyldiste Och naade.

Giffuit paa wortt Slott Frederichsborg thend x dag Augustj Aar Mdlxxij. Wnder Wortt Signett. Frederich.

20. september 1572

I sag 18.12.1591 ved Nibe birketing mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et tingsvidne af Nibe birketing, at 8 mænd havde synet Hans Bartskaers hus, og da var det vel ved magt.

Itt Winde aff forne thingg Wnder Datum 1572 thend 20 September Otte mend Wonditt haffr, att thi War her huoss hans Bardskiers huss som hand haffde Boffuett wdj Epther som Di War Neffuennet aff forne thing thill sion thaa saa Di Adt thend samme huss ar Wed Macht.

1573

Kronens mageskifte med Frants Banner til Kokkedal, der bl.a. får i Nibe birk 3 gårde og 3 gadehuse. *Kronens Skøder*, s. 136. Org. mag. 250.

28. marts 1573

Viborg landsting. Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund stævner birkefoged Just Farsen i Nibe ang. hans dom afsagt i en trætte mellem hans fader Jon Madsen (Viffert) og Erik Madsen (birkeskriver) i Nibe om et hus i Nibe.

FLA, Hverringe godsarkiv, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. [3] adelssegl. 1. Lilje. 2. Stjerne. 3. utydeligt. Påtegning på bagsiden: lest paa nieb bierck thingh Løffuerdagen som war then 4 aprilj Aar 15..

Axell Jul, tiill Villestrup, Pallj Jull till Pallisbjerg, landsdomer wdj Nøriutlandt och Gundj Schriffuer landstings hører ibm giøre Witterligt, Att Aar effter Guds byrdt mdlxxij løffuerdagen nest ept. paaske paa Wiborig landsting war skickit Erlige och Welbyrdig mandt Niels Jogenssen till Torstedlund paa thenn ene sidj och hagde hid wdj rette steffnet Jost Farssen, Birckfogit wdj Nibe, paa then andr side for en dom hand till Nibe birckting dømpt haffuer emellom hans salig fader Erlig och Welbiørdige mand Jogen madssen, och Erick matsen ij Nibe om eet huss ij forne Nibe och forne Jogen madssen same huss fraadømt emod sin egen dom, hand tilforn skulle haffue dømpt, och Mienthe hans siste dom weret auid, och hanom thr fore borde atuere feld. Sameledes hagde hand hid steffnet Erik matssen met same dom,

och først framlagde forne Jost farssens første dom aar mdlwj løffuerdag nest epther S: woldborg udgiffuit wdj huilcken hand haffuer saa omsagt for rette, at forne Erick matssen och Rasmus lauridssen buorde at niude, bruge och beholde then egendom thr breffue paaliuder och forne Jogen madssen och hans arffuinger att niude, bruge och beholde the huss och egendom ept. hans windes liudelse.

Ther huos fremlagde eett Erlig och Welbyrdig mandt gregers Ulfstand till Estrup, Niels Brun till Kongesløff, tilltage ij Her Erich skrams stedt, met flere ther obne breff aar 1556 tisdag ept. stj Sørenns dag haffr saa omsagt, att eptertj p christenssens arffinger haffde sold fler huss steder ved then Booll, som prioren aff Ø closter hannom undt och giffuit haffde, som liuder paa eet Buoll ij Nibe, som skylder et fiering sild, och the ther offuer hagde sold S. niels Perssen ij husstedr och halff fierde faffn ij the tridie, tha kunde thenom ickj Sionis, att the skiøde, som saa wdgiffuit er, saa nøgactig atuere, att the Kunde Kome forne Jogen madssen till skalde paa hans iord och egendom, och the tuende dome, som forne birch fogit først hagde dømppt Jogen madssen the huss ij Nibe till ved hans breffuis liudelse och strax siden Dømppt Erik madssen och Rasmus lauridssen same hus till igien med theris skiøder stand vidt macht, Tha Kunde thenom ickj sionis att the dom war saa retteligt dømppt, att Then borde att blifue vid macht epterdj same tuende skøder ickj skulle finds nøjagtig atuere for the skulle vid bemelle End hans gaffue som forne dom paa bemell, Och then siste dom, som forne birckfogit haffr dømppt wret atuere, och ickj Jogen Matssen till skade att Kome ij nogr made, och then først dom forne birckfogit haffr dømppt Jogen madsenn the huss och iord till the borde wid macht atuere saa Lengj Jogen madssens winisbyrd er wid macht.

Thisligste fremlagde itt Erlig och Welbyrdige Salig Hr. Erich Skram till Deijdbierglund, Gregs. Vlstands met fler ther grandskning Aff aar mdlvj Vdgangit, att the Var tagen aff Viborg landsting att skulle grandske och forfare om nogen hussteder ij Nibe, som Jogen Madssen, Erick madssen och rasmus lauridssen omtuiste, tha grandski, forfuore och saa the tho huss steder som Erick matssen och rasmus lauridssen sielf wid Kiend atuere the huss sted, som Var Komen fraa Ø closter, och atuere ... the huss och ejndom som Jogen madsen, Erick madssen och rasmus lauridssen omtrettr, och ickj forne Erick madsen och rasmus lauridssen att Kunde beuisse met Priors aff Ø closters gaffuebreff och ickj hid met biscop stiiigt aff borglum tilladelse ?boff at p becke biesp var fler huss sted giffuidh wedt ett huss stedt, som maltj maurssens skiøde paa liuder,

Wdj lige made fremlagde forne Niels Jogenssen Jost farssens siste dom aar mdlvj then løffuerdag nest for sti. marie magdalenes dag wdgiffuid wdj huilcken handt haffuer sa omsagdt ept. breffue och beuisning, som tha til stede war eptertj Jogen madssen hagde ickj Klaffuith thr ept. recessens liudelse och wij skulle the anderleds tha beuisse end met ij iiij tings winder ij same aar tagit, att Erick matsen och rasmus lauridssen then stund the skiøder och wind stud wid mackt och ept. Kon mait. recessis liudelse, tha buorde same husse och egendom att Her nielss Jonssens arffuinge wden Jogen madssen Kunde the anderleds beuisse, end som tha war beuist Er met nøjagtige och sand beuissning,

som the dome och breffue ij thenom sielff ydermier indhold och wduisser.

Saa møtt en Karll och wilde haffue giordt Jost farssens skudsmoll hanom att ligge paa sin siuge seng, Thr til suarit Niels Jogenssen och mijnthethe skudsmoll ickj nochsom atuere, thisligste er ickj hellr Erick madssen møtt elr nogen hanom att forlad.

Tha effthr sadann leijlighedt att ephertj nu beuissis met oppschriff paa steffningen then paa poske afften sist war for begge thrs boephell lest atuere, och the er ickj indtet ept. steffnings liudelsse ellr noghen ther forfaldt loglig att gøre, Tha finde wij forne Jost farssen for same sin sist dom, handt wdgiffuith haffuer wret att were dømpt, och hanom ther for feld att bliffue.

Thisligste forne Erick madssen atthaffue giort wret och bør at stande Niels Joenssen thr for till rette Indtill saa lengj forne ij mendt steffner paa Nye Komend her och kandt thenom her emod logligen forlade och wndskylde. in cuij rej tsm. siga. nra. presentib. inf. appsa.

20. maj 1573 (1)

Rettertingsdom, Dronningborg. Peder Clausen og Hans Bartskeer i Nibe på egne og på vegne af andre beboere i Nibes stævner sognepræsten for Nibe og Vokslev menigheder, hr. Jakob Sørensen, der 20.5.1572 har fået kongebrev om at måtte blive boende på Dalsgaard, der er præstegård i Vokslev sogn, og ikke i Nibe. De mente, at det var i strid med et tilsagn, han havde givet dem, før han fik kaldet, og at han derfor burde flytte til Nibe, der oprindeligt var anneks til Vokslev. Jakob Sørensen nægtede at have givet det påståede tilsagn og oplyste, at beboerne i Nibe havde lukket kirkedøren for ham og slået ham blå og blodig, og at han havde måttet forrette sin tjeneste på kirkegården. Dommen lyder, at hr. Jakob Sørensen skulle bo på Dalsgaard, og den skade, der var gjort ham af sognemændene i Nibe, skulle lensmanden på Aalborghus, Erik Podebusk, forfølge og lade de skyldige straffe.

NLA, Udtagne breve nr. 172. Udtg. af Viborg bisp, C2-180, Nibe-Vokslev kald. [1] segl. Påtegninger på forside: Bilag F. Påtegninger på bagside: No. 32. 13. Ko. Ma. och Danmark Rads dom att ieg maa bo ij dalsgrdt. 20. Majj i573. No. 20. N. 32. 1 Dp. ad V 1483. C2-180, 172. Her Jacob Søffrenssen. Omtalt i Erik Reitzel-Nielsen, Danske Domme, bd. 8, s. 475, der henviser til Kgl. Bibl. NkS 835, 2° nr. 55, men med dato 10. maj 1573. *Gengivet efter C.Klitgaard, Nibe Bys Historie indtil 1728, s. 184ff.*

Vi Frederik den anden, med Guds Naade osv., gjør vitterligt, at Aar 1573 den 20. Maj paa vort Retterting paa vort Slot Dronningborg, overværendes Os elskelige Peder Oxe osv..... var skicket Peder Clausen og Hans Badskeer udi Nibe paa sine egne og flere vore Undersaatters Vegne ibidem, og havde for Os udi Rette stævnet Hr. Jakob Sørensen, Sognepræst ibidem for et Brev, han nogen Tid siden forleden haver forhvervet hos os, at maa blive bosiddende udi det Sogn, som ligger paa Landsbyen og ikke udi Byen hos dennem ¹⁾, som de mente at være imod en Tilsagn, han dennem skulde have lovet, førend han fik fornævnte Sogner, og satte udi al Rette, om fornævnte Hr. Jakob Sørensen ikke burde at flytte til Nibe og bo hos dennem, eftersom hans. Løfte og Tilsagn, han dennem i saa Maade gjort havde;

dertil svarede fornævnte Hr. Jakob Sørensen, at han vidste sig ingen Tilsagn at have gjort, at skulle bo udi Nibe; men hvis Tjeneste, som en Præstemand eller en Guds Ords Tjener bør at gjøre sine Sognefolk, det lovede han at gøre dennem udi Nibe og hvert Aar imedens Fiskeriet paastaar, da vilde han til det mindste en Gang hver Dag lade sig finde udi Nibe hos dennem, som hans Tjeneste paa sit Embeds Vegne haver Behov, og udi Rette lagde et Vort Slot Frederiksborg d. 20. Maj Anno 1572 (udgivne Brev), som lyder, at Vi af Vor synderlig Gunst og Naade haver undt og tilladt, at fornævnte Hr. Jakob Sørensen maa og skal herefter residere og bo paa Dalsgaard, som han nu selv ibor, og er ret Præstegaard til Voxlev Sogn, og skal han være forpligtet at gjøre Vore Undersaatter udi Nibe, som er Annex til fornævnte Voxlev Sogn, den tilbørlige Tjeneste inden Kirken og uden, som en Sognepræst og Sjælesørger sine Sognefolk pligtig er, som samme Vort aabne Brev med flere Ord indeholder; og satte foreskrevne Hr. Jakob Sørensen udi al Rette, om han ikke bør at besidde og bo udi Dalsgaard Præstegaard efter foreskrevne Vort Brevs Lydelse med mere. Forskrevne Hr. Jakob beretter, at en Part af Sognemændene udi Nibe haver imod forskrevne Vort Brev tillukket Kirkedøren for hannem og stødt hannem blaa og blodig, og han maatte staa paa Kirkegaarden at gjøre sin Tjeneste for Sognefolkene, og samme Vort Brev udi saa Maade var ringeagtet for dennem, synderlig hos forskrevne Peder Clausen og Hans Badskjær, og beretter Os elskelige Erik Podebusk, Vor Mand, Raad- og Embedsmand paa Vort Slot Aalborghus, at fornævnte Nibe Mænd ere forskrevne Hr. Jakob meget fortrædelige imod al Billighed, Skjel eller Ret.

med flere Ord dennem imellem var. Da efter Tiltale, Gjensvar og den Sags Lejlighed blev der afsagt for Rette, at forskrevne Hr. Jakob Sørensen maa og skal bo udi forskrevne Dalsgaard, saasom Vi hannem tilforn naadigst bevilget haver, og skal han paa sit præstelige Embeds Vegne være hos Vore Undersaatter udi Nibe og gjøre dennem den tilbørlige Tjeneste baade inden Kirken og uden, saasom forskrevet staar, og hvis Uret, hannem er sket af Nibe Sognemænd, det skal fornævnte Erik Podebusk forfølge med Loven, som hannem saadan Udstyr og Uret gjort haver, og dennem derfor at straffe som vedbør. Datum Ut supra.

¹⁾ i afskriften står hannem.

20. maj 1573 (2)

Rettertinget, Dronningborg. Niels Mikkelsen (Tornekrands) til Kyø indstævner Laurids Christensen i Taarup i Vokslev sogn ang. noget hør, som denne skulle have stjålet. Landsting havde 23.4.1573 dømt Laurids Christensen herfor, da hans hjemmel var bristet. Rettertinget stadfæstede landstingsdommen, men Niels Mikkelsen Tornekrands tilgav "for vor bøns skyld" Laurids Christensen sagen. *Kgl. Bibl.*, NKS 835, 2° nr.61b. Kun slutningen af dommen findes her. *Danske Domme*, bd. 8, s. 477.

20. maj 1573 (3)

Rettertinget. Dronningborg. Laurids Christensen i Taarup, Vokslev s. stævner Niels Mikkelsen (Tornekrannds) til Kyø ang. dennes dom over ham ang. et gælds brev på 700 daler, som Niels Mikkelsen skulle skyldte en Niels Nielsen, og som svigagtigt skulle være kommet Laurids Christensen i hænde. På grundlag af vidneudsagn havde Viborg landsting 25.4.1573 frifundet Niels Mikkelsen, og denne dom stadfæstedes af rettertinget.

Kgl. Bibl, NkS 835, 2° nr. 63. Danske Domme, bd. 8, s. 478.

24. juli 1573

Til Frantz Banner, Nils Rosenkrantz, Jørgen Høg, Henrich Guldenstiern, Christoffer Løcke og Nils Jonssen. Kongen har bragt i Erfaring, at der er Trætte om det rette Markeskel mellem Kronens Gaard Budsted og Kronens By Hietzmarck, og at der tidligere har boet en Selvejrerbonde i Budsted, der ogsaa har ejet Størsteparten af Byen, hvilken Bonde før Gaardens og Godsets Forbrydelse til Kronen har indhegnet en Del af Byens Ejendom til sig og gjort Lavhævder og skaffet sig andre Breve derpaa. Da Byen derved er bleven meget fortrængt og Gaardene ikke have Fyldest i Marken i Forhold til deres Landgilde, og da alt Godset nu tilhører Kronen og de af Bonden gjorde og erhvervede Lavhævder og Breve ere udgaæde før Godsets Forbrydelse, har Kongen befalet Erich Podbusch, Embedsmand paa Olborghus, at lade gøre ret Markeske] mellem Gaarden og Byen. Ovennævnte Mænd skulle derfor være til Stede, naar Sandemændene blive opkrævede for at sværge ret Markeskel, afsige Dom om, hvorvidt de af Bonden gjorde og erhvervede Lavhævder og Breve ere saa nøjagtige, at de kunne forhindre Markeskellet, og, hvis dette ikke er Tilfældet, da i Forening med Sandemænd ene gøre Markeskel med Sten og Stabel efter Gaardens og Byens Landgilde og Lejlighed.

Kancelliets Brevbøger, s. 305. J. T. 1, 94 b.

25. september 1573

Til Kapitlet i Viborg. Da Kongen har bevilget, at Nils Jonssen, Embedsmand paa Hald, maa faa 2 af Viiborg Hospitals Gaarde i Brauelstrup i Huorum Herred til Mageskifte for noget af hans Arvegods, skal det med det første bringe Mageskiftet til Afslutning og sørge for, at Hospitalet faar Fyldest. *Kancelliets Brevbøger, s. 333. J. T. 1, 104.*

11. november 1573

Mageskifte mellem prælater, kannikker og menige kapitel i Viborg og Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, høvedsmand på Hald, der får 2 af Viborg hospitals gårde i Braulstrup, den ene bebos af Niels Andersen, årlig skyld 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pund smør, 1 skovsvin, 1 lam, 1 gås, 1 fødnød, 1 mark gæsteri, den anden bebos af Lauge Sørensen, årlig skyld 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, et pund smør, 1 svin, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 1 fødnød, 1 mark gæsteri, mod en gård i Brøndum by Hønborg herred, Salling og en gård, der kaldes Drøffuad i Gudum sogn, Hjerm herred.

RA, seddelregistratur, godsarkiver, Torstedlund nr. 115 med enkelte tilføjelser jf. originalen. Omtalt i NLA, Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlunds gods, nr. 63 med teksten: Viborg Capitels Skiøde til Velb. Niels Joensøn til Torstedlund ibm til Mageskifte er Skiødet fra Viborg Hospital tvende Gaarde i Braulstrup i Hornum herret. Dat. Martini Dag 1573.

23. november 1573

Mandag, som Skt. Clemendsdag påfaldt. Karen Nielsdatter, som sagde sig at være født i Hasseris, vidnede, at hun brød ind i Arent krambod og ville have stjålet af hans gods, og sagde, at en landsknægtpiber ved navn Enok befalede hende det, og for sådan deres gerning blev de dømt til kagen at miste deres hud. *NLA, Randers tingbog, Nørgaard-Pedersen.*

17. juli 1574

Landstingsdom, at Jørgen Lykkes vidnesbyrd om Ravnkilde præstegård ikke bør komme sognepræsten til skade. I dommen fremlægges et åbent beseglet brev udstedt af Laurids Bertelsen til Vesterris (Bislev s.), at han i 4 år tjente Otte Brade og Erik Podebusk og var slotsfoged på Aalborghus og i disse år ydede Lars Brun i Ravnkilde præstegård ikke ægt eller arbejde til Aalborghus, men til præsten i Ravnkilde. Otte Brade var lensmand på Aalborghus 1555-67 og Erik Podebusk 1567-74. I samme sag fremlægges et brev udstedt af præsten Hr. Kristen Jensen i Sønderup. I samme sag er Tames Nielsen i Sønderup stævnet at møde for landstinget. *Jyske Saml. 1,10, s. 43. A. Heises artikel "Fra Viborgske Arkiver" med henv. til Viborg Bispearkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, Aars herred.*

5. september 1574

Frederik II stadfæster et skøde fra fru Sofie Daa til hendes frænde Erik Rud til Fuglsang, rigsråd og lensmand på Aalborghus. Skødet drejer sig om gods i Thy, Vendsyssel, Fleskum herred samt i Hornum herred, nemlig i Moldbjerg 1 gård Mads Pedersen ibor, skylder årligt 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pund smør, 1 skovsvin, 1 daler gæsteri, 1 gård i Svenstrup, som Poul Lauridsen ibor, skylder årligt 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pund smør, 1 skovsvin, 1 daler gæsteri.

NLA, Restrup godsarkiv, konserveringsnr. 6-18. Udtg. af G141-1.

10. marts 1575

Til Erich Rud. Da Kongen nu har beskikket Christen Christensen til Salter paa Nybe, Sebersund, Stafuen, Øland, Gøll og Nørholm Fiskerlejer efter Bartel Stinger, skal Erich Rud paase, at alle Ned- og Vodkarle tilbyde ham alle de Sild, de fange paa Kongens Købedage, og lade dem straffe, der ikke ville komme i Land og optælle deres Sild, førend Købedagene ere til Ende. Han skal straks lade det Hus, som plejer at bruges til Kongens Salteri, tække og gøre i Stand og skaffe Salteren Ildebrændsel.

Kancelliets Brevbøger, s. 584. J. T. 1, 176 b.

11. marts 1575

Til alle, som besøge Fiskerlejerne Nibe, Sebersundt, Stafuendt, Øland, Gøl og Nørreholm. Kongen har befalet Erich Rud, Embedsmand paa Olborghus, og sin Salter Christen Christenssøn at salte 60 læster Sild og mere til Slottenes og Orlogsskibenes Behov og befalet, at alle Fisk, der fanges Mandag til Onsdag Aften, skulle sælges til dem til den sædv. Pris.

Kancelliets Brevbøger, s. 584. J.T. 1, 177.

12. april 1575

Christoffer Lykke har begæret 4 gårde i Støvring, 1 gård i Dodensig, 1 gård i Svenstrup, 1 gård i Rosted, 1 gård i Raakilde, 2 gårde i Hæsum, 1 gård kaldet Løndrup, Støvring mølle, 2 gårde, 1 bol og 2 gadehuse i Holmager i Bislev s. til magelæg med kronen mod at afgive gods på Sjælland.

Kancelliets Brevbøger, s. 599. J.T. 1, 179.

25. april 1575

Et tingsvidne af Hornum-herrets Ting ang.: er skeed lovlig Forbud at ey Nogen maa Bruge fiskerie paa Dannesøe: Dato: 25. April: 1575.

NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbreve 1763, nr. 10.

14. juni 1575

Brev fra kronen til Kristen Staphensen, præst ved Budolfi kirke i Aalborg på en gård i Hasseris. *RA, Aalborghus lens regnskab 1591-1604 jf. Jyske saml. 1,5, s. 69.*

5. juli 1575

I sag 18.12.1591 ved Nibe birketing mellem Niels Jonsen Viffert til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges Niels Jonsens sendebrev til hans foged, Jens Vognsen, at Hans Bartskeer i Nibe har været hos ham og klaget over Jens Vognsens tiltale mod 4 mænd i Nibe, som er i restance med skyld af deres huse i Nibe. Tiltalen opgives, da Hans Bartskeer har erklæret sig tilfreds med høstsild.

Ther nest Iett Seendebreff som som lyder: Helse Med gud. Wide maa ij Jenns Wogenssen, Adt Hans Bardsker ij Niib haffuer Werid huoss mig och Beklaggen sig, huor ledis ij tallen Di fierre Mend thill for Di iiij tdr. Vaar Sildt, som stander Igienn paa dieris breff, saa Beder ieg Adt i lade samme Dielle for farris, thi hand haffr loffuet mig, Adt hannd skall uere thill fredts med høst Sild, och samme iiij mend dog i loffuett Att Were, her med Eder gud Beffalendis Ej. Iøgstøre thend 5 dag Julli Aar 1575 Niels Joenssen egen hand.

5. november 1575

I en sag om sætning af bundgarn, som 12. maj 1638 var for retten på Nibe birketing, fremlagde Søren Jensen i Nyrup på vegne af biskoppen i Aalborg et tingsvidne af Nørholm birketing dateret 5. november 1575, som formelder, at 4 mænd af Nibe havde været på fjorden og gjort ret skel mellem Ejler Grubbe og Mester Jacobs (bispen) fiskestader. I samme sag fremlagde birkefoged Poul

(Nielsen) Kras i Nørholm det samme tingsvidne og af dette sagsreferat fremgår, at det drejer sig om skel mellem Nørholm og Nyrup fiskegrund, udstedt af birkefoged Christen Trogelsen til Nørholm birketing, Hans Madsen i Nørholm, Søren Svendsen og Hans Jensen ibid, lydendes:

Gør vitterligt, at år efter Guds byrd 1575 fredagen som var den 5. november på Nørholms birketing var skicket Niels Mogensen, Ejler Grubbes fuldmægtige ridefoged, der eskede og fik et fuldt tingsvidne af otte dannemænd, som var Hans Madsen, Søren Svendsen, unge Jens Vendelbo, Christen Andersen, Svend Nielsen i Nørholm, Christen Skytte, Jens Madsen Vester og Niels Ibsen i Nørholm, der vidnede, at på tinget mødte Laurids Brun, Jens Adsersen, Søren Juul og Anders Hedegaard i Nibe, som var udtaget af tinget til at gøre skel i fjorden mellem Ejler Grubbe og Mester Jacob, da sagde de, at fra en vagde, som de satte i Meden af Sønderkyrd og ret ud til en vagde, som de satte i Østerpøtten og ret ud til sejlrenden begynder, det var ret skel mellem Ejler Grubbe og Mester Jacob, imellem Nørholm grund og Nyrup grund, og landemedet på samme skel var når man den nordre ende af Sønderholm mark og Frejlev kirke ligger på linie, og Ejler Grubbe og Mester Jacob har hver vandet ud for deres enge efter Recessen. At vi sådant et vidne har set og hørt læse ord for ord som står nævnt foran, det vidne vi med vores segl.

NLA, B39A, Nibe tingbog 1638-39, s. 17b-20.

Christen Trogelsønn, birkefogitt thill Nørholms birchetung, Hans Madsen i Nørholm, Søffren Suendsenn och Hans Jensen ibd gjør Witerligtt, Att Aar efter guds byrd 1575 fredagen som Waar den 5. Nouembris paa Nørholms birchetung Waar schichid Niels mogensen, Eller grubis fuldmægdige Ridefougitt, han der bedis och fich et fuldt things Winde aff oete dannemendt, som er Hans Madsen, Søffren Suensen, unge Jens Windelbue, Christen Anderssøn, Suend Nielsen i Nørholmb, Christen Schøtte, Jens Madsen Wester och Niels Ibsen i Nørholm, huilche forne otte dannemend der alle vidnede Samdregtlligen wonde paa deris guode thro, siell och Rete sanden, at dj saa och hørde same dag her paa forne ting, for denom these forne mendt som er Laust brun i Nibe, Jens Adsersen ibm, Søffren Juull och Anders hiegaardt i Nibe, huilcke forne 4 Mend som der af loffligen tagen aff tingit thill at gjøre Ret skel i fiorden Imollem Eller Grubbe och Mester Jacob, daa sagde dj, at fraa en vagde, som de saatte i Meden aff sønderschurdt och saa ret wd aff til en stude, som dj saatte ij østerpøt og Ret wd ad thill seglads wedtager sagde dj aff waar ret schel Imellom Eller grube och Mester Jacob Imellom Nørholms grund och Nyrup grundtt, oc holder landmedit paa samme schell naar Mand haffuer den Nordeste ende af sønderholm mark og freløf kirche att dj sionis lige Medtt huer Andre, Naar Mand er paa fiurden, daa er dj ret wdj samme schell och Eller Grubbe och Mester Jacob huer att haffue i wandet, som hand haffuer Enge paa landit Effter Recessens liudelse for Sin Egen Grundt. Att wdj saadan ett Wiude haffuer hørt paa forne ting och set lese ord fraa ord som forne stander, det widne wj medt woris Signet.

14. marts 1576 (1)

Aabent Brev til alle, som besøge Fiskerlejerne Nybe, Sebersund, Stafuendt, Øland, Gøl og Nørreholm, at Kongen har befalet Erich Rud, Embedsmand paa Olborghus, og sin Salter Oluf Matzen at salte 60 Læster Sild og mere til Kongens Slottes og Orlogsskibes Behov, hvorfor de fra Mandag Aften til Onsdag Aften skulle have Eneret paa at købe Sild; Lensmanden skal paase, at alle Ned-, Bundgarns- og Vodkarle tilbyde Kongens Salter alle de Sild, de fange i den Tid, og ikke, som tidligere, holde sig af Vejen med dem, og skal lade dem straffe, der ikke ville komme i Land med deres Sild og optælle dem, førend Købedagene ere forbi. Forser nogen sig herimod, skal han have forbrudt de Sild, han har med at fare, og desforuden straffes. Kongens Salter skal betale sædvanlig Pris for Sildene. *Kancelliets Brevbøger, s. 21. J. T. 1, 202 b.*

14. marts 1576 (2)

Befaling til Erich Rud at "haandhæve" de to kgl. Sildesaltere, der nu sendes til Nybe og Molbjerg, og skaffe dem fri Ildebrændsel, saa længe de ere der, samt hvad andet de behøve til Fiskeriet. *Kancelliets Brevbøger, s. 21. J. T. 1, 201 b.*

4. juni 1576

Tingsvidne af Hornum herred, at Jens Christensen i Svenstrup på vegne af lensmand på Aalborghus, Erik Rud til Fuglsang, har været på tinget og har taget Christen Nielsen i hånden og bekræftet hans brug af en eng kaldet Bosdal på samme måde, som Jens Jensen tidligere brugte engen. Omtalt i tingsvidne af 7.9.1646 i sag mellem præsten Niels Pedersen til Nibe og Vokslev kald og Anders Nielsen i Vokslev om engen Bosdal. Anders Nielsen er formodentlig fæster af præstegården Dalsgaard i Vokslev.

NLA, Viborg bispearkiv, Nibe-Vokslev kald 1484-1803, C2-180.

Jens Christensen i Suenstrup paa Erlige och Wellbyrdige Mand Erich Rud till foullsang och Höffuidts Mand paa Aalborg Huss och thog i forne Christen Nielsssens hand och Waar hanns frj hiemell och thillstandd thill Noget Enng som kalldis Bosdaell och haffuer Sig saa wedt At bruge som Jens Jennssenn denn brugte thill foren.

1577 (1)

Et Tings Vidne af 1577. Er Indeholdende hvorledes at Sønderholm Mark og Eng er Rebet. (Vidnet, der refereres til, er sikkert 14.10.1577).

NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbreve 1763, nr. 110.

1577 (2)

Jordebog over Jytte Podebusks efterladte gods, Sønderholm sogn og by: Michel Wognsen, Rug 1ørte ?eller j td. 2 skp, Bug 1 ørte ?eller 2 td., smør 1 pund, gæsteri 3 heste eller 24 sk, tilbyttet for en gård i Vendsyssel.

RA, privatarkiv nr. 5502, Knud Henriksen Gyldenstjerne.

13. marts 1577

Aabent Brev til alle ind- og udlændiske Købmænd, der besøge Nibe, at Erich Ruud, Embedsmand paa Olborghus og Oluf Matsen, der skal være salter i Nibe og salte 60 Læster Sild og mere til Kongens Slottes og Orlogsskibes Behov, skulle have Eneret paa at købe Sild til Kongen Mandag, Onsdag og Torsdag og betale Sildene med den foregaaende Dags Pris osv.

Kancelliets Brevbøger, s. 150. J. T. 1, 231. K. (i Udt.).

23. marts 1577

Forleningsbrev for Hr. Chresten i Bordrup (Borup), Sognepræst til Orrestrup (Aarestrup) Kirke, paa Afgiften af Kronens Part af Korntienden af Orrestrup Sogn i Hernom (Hornum) Herred. *Kancelliets Brevbøger, s. 154. Udt. i 3. R. 1, 380.*

26. august 1577

Tingsvidne af Hornum herred, at Laurids Jensen i Binderup, foged på Restrup, på vegne af Hannibal Gyldenstjerne til Restrup stævnedes nogle mænd af Nibe, som havde drevet fæ, øg og svin i en eng kaldet Wass. Tingsvidnet læst på Nibe birketing 8.1.1597, se også denne dato.

NLA, Udtagne breve nr. 1234. Udtg. af Restrup gods, G141-1. Papir. [4] ulæselige segl. Talrige påtegninger på bagsiden om tinglæsninger bl.a på Nibe birketing 1578, 1623, 1631, 1633, 1634, 1637, Hornum herredsting 1597, 1598, 1630, 1663 og Nørholm birketing 1630, 1634. Vidisse af Nibe birketing 8.1.1597, også i G141. Omtalt i H&K 1939, s. 124.

Christen Jensen ij suldrup, fogett till hornumherrits tingh, søffren jeppsen ij guldbeck, Anders christensen i estrup og laurits Nielsen i Nørholm, skriff her samesteds, gjør Wittherligtt, att Anno die 1577 Mandaghen, som er thend 26. augusti, war skicket for oss och flere dandemend, thenne Breffwiser, las Jennssen ij bienderup, huilcke ther logligen eskett Beth och fick ett fullt standdis tings wittne aff otthe guode luffaste dannemendtt, som er søffren perssen ij guldbeck, anders christensen ij estrup, søffren christensen ij Anderup, jens woghensen ij byrdstedtt, Niels Morthensen i hieds, Jens Jenssen ij syndholm, Jeppe nielsen ibid och Simon Madsen ij wolstrup, Thesse forne otthe guode luffasthe dandemendtt alle Endretelige wotne paa theris guode naff, siell och Rettthe sandhed, athi saa och hørde same dagh her paa forne ting for them stande forne las Jensen paa Erlig och welbyrdige Mands haneball gyllenstienn till Restrup hans husbunds wegne och gaff last och klage paa thisse epherskr Mend ij Nibe, som er Niels Nøffling ij Nibe, søffren perssen, pouill Jensen, las Brun, michel grydstedtt, søffren thamissen, jøst handsen, lille las, Anders hieddegrdt., j Michel Suendtssen, søffrend stuub, thamis søffrensen, Jens assuzsen, Knud ippsen, Knud langhdall, Jens søffrenssen, søffren ytthsenn, Christen Nielsen och Niels lauridtt(sen) ibid, att thi haffuer ladett drøffen met theris fæe, øg och Suijnd med ganske hior ij hans hosbunds eng, som kaldes wass och giortt ham stuor skade, och forbø forne las Jenssen paa forne Sind husbunds wegen Thisse forne Mend eller nogle andre att lade drijffue forne eng wonde haffur och suord, hvis som thi ther siden ephther thenne dag fange noghen skade

och affuend, haffuer skade for hieme geldtt. och Bestod michel laurittsen y Nibe och las jepsen ibid, atthi loglig steffnitt forne Nibinge till thenntt Klage. In cuij rej.

14. oktober 1577

Tingsvidne af Hornum herred om en rebning af Sønderholm mark.

Chresten Jensen i Suldrup, herredsfoged, Jens Christensen i Svenstrup, Niels Andersen i Klæstruplund, Simon Madsen i Volstrup Niels Jensen i Svenstrup, Lars Buus og Peder Ibsen i Lere og Laurits Nielsen fisker i Nørholm vidner, at Thomes Brun og Lars Jensen i Binderup fik tingsvidne af 8 danne-mænd, Anders Christensen i Estrup, Christen Nielsen i Hornum, Jens Vognsen i Byrsted, Niels Frandsen i Aarestrup, Jens Jensen i Lyngbjerggaard, Tames Tamesen i Rodstrup, Peder Poulsen og Niels Knudsen i Volstrup, der vidnede, at 12 rebsmænd, Jens Christensen og Niels Jensen i Svenstrup, Niels Andersen i Klæstruplund, Simon Madsen i Volstrup, Lars Buus, Peder Ipsen og Jacob Christensen i Lere, Mourits Madsen i Brasted, Christen Bonde i Sørup, Lars Pedersen i Moldbjerg, Niels Knudsen og Jens Madsen i Hæsum bekendtgjorde, at de var på Sønderholm mark mandag efter Skt. Michels dag efter krav fra Hannibal Gyldenstjerne til Restrup for at afsætte den rebning, som Hannibal Gyldenstjerne og Sønderholms mænd var enedes om. Hver fik følgende antal favne, Kjeld Strangesen i Sønderholm, 8 favne, Iver Jensen 8, Christen Bugge 3, Jeppe Nielsen 10, Peder Pedersen 3, Christen Nielsen 8, Niels Pedersen 14 ½, Søren Andersen 3, Jørgen Sørensen 3, Niels Houmand og Niels Michelsen 3, Chresten Christensen 10, Jens Jensen 8, Peder Ipsens 8, hr. Jacob Jensen 12, Mogens Lauridsen 8, Poul Andersen 8, Knud Frost 8, Jens Nielsen 8, den anden Jens Nielsen 8, Willum Simonsen 5, Pier? Chr. 4 ½, Erik Jensen 6, Chresten Kjeldsen 8, Lars Lauridsen 8, Gjertrud 3. Til den gård Michel Christensen og Palle iboer 16, hver 8, Peder Nielsen 14 ½, Lars Nielsen 8, Niels Thamesen 5, Niels Simonsen 10, Thames Brun 4 ½, efter gammel skyld og landgilde efter Registret, undtagen kirkens jord, som er fri efter loven. Dette reb afsagde de på vegne af de menige bønder, med hver sin part af marken, som bønderne selv ville rebe.

NLA, Udtagne breve nr. 1232. Udtg. af Restrup gods, NLA, G141-1. Papir, [8] segl grønt lak. 1. ulæseligt, 2. Jens Christensen, 3. fingeraftryk, 4. Simon Madsen, 5. Niels Jensen, 6. fingeraftryk, 7. Per Ibsen i Lere, 8. fingeraftryk. Påtegning på bagside: No 127. Rebs Briff paa Sønderhollom marck. I udtagne breve nr. 1233 findes et noget ødelagt brev med samme dato og indhold, som må betragtes som en bekræftet afskrift. Brevet er på papir. [8] segl, ulæselige. Påtegning på bagsiden: No 110. Rebs breff paa Synderhollums Marck. et tings vithn att Sønderholm mark er Erlich och fornemde.. huer sin gaard sin skiffter i marck och eng. hanibald.

Chresten Jensen i Suldrup, fogitt till hornum heritsting, Jens Christensen ij Suenstrup, Niels Andersen i Lunden, Simon Madsen ij wolstrup Niels Jenssen ij Suenstrup, Las Buss i Liere, per ibssen ibid och laurits Niellssen ij Nørholm, fidskeer ther samesteds, gjøre alle witterligtt anno dm. 1577 Mandagen, som er thend 14 dag octobris, war skicket for oss och flere dannemendtt Thoms

Bruffnitsen, las Jennssen ij binderup, huilcken these logligenn Eskitt, badt och fick ett fuldt standende tings witne aff otthe guode luffaste dandemendtt, som er Anders Christensen ij estrup, Christen Nielsen i huornum, Jens woghnsen ij Byrdstedtt, Niels frandsen ij ordestrup, Jens Jensen i Lyngbjergdtt, Thamis Thamisen ij rostrup, per pouillssen i wolstrup och Niels Knudsen ibid. Thisse forne otthe guode luffaste dandemendtt alle Endreteligenn wonne paa theris guode Naff, Siell och Rettthe sandhed, athj saa och hørde samme dag her paa forne ting. for them stande xij Rebsmendtt, som er Jens Christensen i Suenstrup, Niels Jensen ibid, Niels Andersen i Lunden, Simon Madsen ij wolstrup, las Buss ij Liere, per ipssen, Jacob Christensen ibid, Mourits Madsen ij Bradstedt, Christen Bunde ij siørup, las piessen ij Moldberig, Niels Knudsen ij hersom och Jens madssen ibid, huilcke forne Rebsmendtt ther Kundgiorde och tillstode her for tingdom, atthj war paa syndholms mark mandaghen epther Sct michaelij dag epther som thend gode Mandtt hanniball gyllenstien till Restrup haffde ladet thedt op Kreffue epther lougenn, och thend Rebhe for gielde nogen, som forne hanniball gyllenstien och Menige syndholm mend ware forligtt om, først lagde thi Reb till Kiels strangissens giøde ij syndholm, otthe faugenn, Iffuer Ienssen otthe faugenn, Christen buggij iij faugenn, Jeppe nielsen x faugenn, per perseen iij faugenn, Christen Nielsen otthe faugenn, Niels per(sen) halffemten faugenn, søffren andersen iij faugenn, Jørgenn søffrensen iij faugenn, Niels houmandtt och Niels Michelsen xij faugenn, Chresten Chrestensen x faugenn, Jens Jensen otthe faugenn, per ipsen otthe faugenn, her Jacob Jensen xij faugenn mogens lauridsen otthe faugenn, pouill anderssen otthe faugenn, Knud frost otthe faugenn, Jens Nielssen otthe faugenn, thend anden Jens Nielsen otthe faugenn, willom simensen v faugenn, Pier ?Chr. halffierde faugenn, Erik Jenssen vj faugenn, Chresten Kieldssen otthe faugenn, las Lauridsen otthe faugenn, giertrud iij faug. Till thend gordt michell christensen och pallj iboer xvj faugenn, huer therj otthe faugenn, per Nielssen halffemthe faugenn, las nielsen otthe faugenn, Niels thamessen v faugenn, Niels simonsen x faugenn, thamis Brun halffemthe faugenn, epther gamal skyldtt och landgildtt epther thend Registhes Lydelsse, som for therj Skreffuit lest och for Kynntt war, undtagen som och Kerckens jordtt, som Bør att were friij epther loghen. Thisligste sagde thi for Reb paa weighen Meindenn Bynnd, huere sin anpartt ligge som thj have ij Markenn, huilcken Menige syndholmb selff wiidtoqr, att wilde laude therj selffuen emellom. In cuij rij testimonium.

2. Jens Christensen
i Svenstrup

4. Simon Madsen
i Volstrup

5. Niels Jensen
i Svenstrup

7. Per Ibsen
i Liere

17. november 1577

Forleningsbrev for Hr. Chresten Jenssen i Sønderup paa Afgiften af Kronens Part af Korntienden af Sønderup S. i Huornum Herred, kvit og frit.
Kancelliets Brevbøger, s. 267. Udt. i J. R. 1, 406.

1578

En Landstings Dom angaaende enn Eng udi Øster Hasseris Kiær.
NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbreve 1763, nr. 115.

16. januar 1578

Mageskifte mellem fru Karine Krabbe, salig Niels Skeels efterleverske til Nygaard, og Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, der får en gård i Sønderup sogn kaldet Gammelholm, der bebos af Peder Ibsen, skylder årlig 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre, 1 pund smør, 1 skovsvin, 1 lam, 1 gås, 2 høns og gæsteri, mod en gård i Rørbæk sogn og by, Gislum herred. Hun beder Lucas Krabbe til Vesløsgaard, Palle Juel til Strandet og Otte Banner til Asdal medbesegle. Dateret Viborg.

RA, seddelregistratur over godser, Torstedlund nr. 116 med enkelte tilføjelser jf. originalen. Omtalt i Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlunds gods, nr. 63, med teksten: Karine Krabbe til Nygaard, hendes Mageskifte Skiøde til Velb. N. paa Torstedlund, paa Gammelholm i Hornum herred, Sønderup Sogn. Dat. 16. Janu 1578.

21. marts 1578

Aabent Brev til alle der besøge Nibe, at kongen har befalet Jens Kaas, Embedsmand paa Olborghus og Oluf Matsen, salter i Nibe, at de skulle salte 60 Læster Sild og mere til Kongens Slottes og Orlogsskibes Behov, skulle have Eneret paa at købe Sild til Kongen Mandag, Onsdag og Torsdag og beale Sildene med den foregaaende Dags Pris osv. *Kancelliets Brevbøger, s. 322. J. R. 2, 9b.*

30. april 1578

Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund får i Sønderup sogn 1 gård kaldet Tøtterup. Se også 6.5.1578. *Kronens Skøder, s. 172. Org. Mag. 364. J.R. 2, 17b.*

6. maj 1578

Aabent Brev, hvorved Kongen stadfæster den af Otte Brahe, daværende Lensmand paa Olborghus, foretagne Udlæggelse af Gaarden Totterup (Tøtterup) i Synderup Sogn i Huornum Herred til Niels Joenssen, Embedsmand paa Hald, i Stedet for den af ham til Kronen udlagte Gaard Hestkier i Hillersløf Herred.

Kancelliets Brevbøger, s. 352. J. R. 2, 17 b. Samme omtalt i NLA, Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 62. (Kronens Skøder, 30.4.1578).

8. maj 1578

Gavebrev til Jens Kaas, Embedmand paa Olborghus, paa Kronens Rettighed i 1 jordeggen gaard i Hasseris i Huorum Herred, som Jørgen Knudssen i Olborg har udlagt ham som Betaling for Gæld.

Kancelliets Brevbøger, s. 353. J. R. 2, 20. Se Kronens Skøder, s. 173.

1. juni 1578

Mageskifte mellem kronen og Bjørn Kaas til Staarupgaard, der får kronens rettighed i 1 jordeggen bondegård i Hasseris og 1 jordeggen bondegård gård i Vokslev med ret til at tilforhandle sig ejendomsretten.

Kronens Skøder, s. 173. Org. Mag. 363. Se også Frederik I's danske Registrant, s. 122.

16. august 1578

Et tingsvidne, af Nørholm birketing, dateret 11. februar 1653 indeholdende en landstingsdom af 16. august 1578 angående en grøft, som Nørholms beboere har kastet ved Klitgaard på Willads ager med videre.

NLA, G139, Restrup gods, Reversaler og papirsbreve 1515-1847, Designation på gods 1763, s. 20, nr. 221.

9. september 1578 (1)

Til Niels Kaas, Peder Munck og Mandrup Parsberg. Da Nils Jonssen har begæret 1 Mariagger Klosters Gaard i Liere (Lere) i Suenstrup Sogn i Huorum Herred, 1 Gaard i Mosbeck, 1 Gaard i Sønderup, Halvparten af Tøtterup og Kronens Heftighed af følgende jordegne Bøndergaarde: 2 i Gifuer By og Sogn, 2 i Mosbeck, 1, kaldet Oufstrup, og 1 kaldet Skrabuadt, i Rindtz Herred til Mageskifte for 1 Gaard i Olby (Ølby), 1 Gaard i Malle, Kiersgaard paa Mors, 1 Gaard i Høring i Rindtz Herred og 1 Gaard, kaldet Meels i Fleskum Herred, skulle de med det første besigte begge Parters Gods, ligne det og indsende klare Registre derpaa. *Kancelliets Brevbøger, s. 465. Udt. i 3. T. 1, 311.*

9. september 1578 (2)

Befaling til de samme (jf. 9.9.1578 (1)) at besigte i Gaard, kaldet Thandschouf, i Hatz (Hids) Herred, som Nils Jonssen har bevilget Kronen til Mageskifte, samt 1 Gaard, kaldet Budstedt, i Huorum Herred og i 1 Bol kaldet Tor-sagger, i Meelsom Herred, som han begærer i Stedet.

Kancelliets Brevbøger, s. 465. Udt i J. T. 1, 311 b.

1. oktober 1578

Befaling til Jens Kaas at lægge 1 Gaard og 1 Bol i Bislef By og Sogn i Huorum Herred, 1 Gaard i Mellerup (Mjallerup) i Slet Herred og 1 Gaard i Ouderup, som Kongen har faaet til Mageskifte af Jomfru Birgitte Rossenkrantz, ind under Olborghus. *Kancelliets Brevbøger, s. 482. Udt. i J. T. 1, 324b.*

2. oktober 1578

Mageskifte mellem kronen og Birgitte Rosenkrantz til Høringholm, der får 1 gård i Bislev sogn og by.

Kronens Skøder, s. 184. Org. Mag. 367. Original (Kongens genbrev) i RA, Top. Saml. på pergament, Øster Lisbjerg Herred nr. 37. J.R. 2, 234.

27. oktober 1578

Mageskifte mellem kronen og Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, der får i Veggerby sogn 1 gård i Busted, i Svenstrup sogn i Lere 1 gård, i Sønderup sogn og by 2 gårde. *Kronens Skøder, s. 185.* Org. Mag. 369. J.R. 2, 259.

22. november 1578

Mageskifte mellem kronen og Laurids Skram til Hastrup, der afgiver bl.a. 1 gård i Binderup, Vokslev sogn. *Kronens Skøder, s. 188.* Org. mag. 359. J. R. 2, 293.

25. november 1578

Kong Frederik II's brev, at forstanderen i Aalborg Almindelige Hospital havde klaget over, at en del af dem, der skulle yde den kvægtiende som Christian 3. havde pålagt til underhold af de fattige i hospitalet, foreholdt ham denne under påskud af, at de betalte korntiende. Kongen pålægger de, der kun vil betale korntiende, at møde med deres breve herpå. Brevet udgik til de vedkommende i Kjær, Jerslev, Børglum, Vennebjerg, Horns, Han, Hillerslev, Hundborg, Haring, Refs, Fleskum, Hellum, Hindsted og Hornum herreder. Underskrevet Frederich.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster, [1] segl. Påtegning: Olborg hospital 1. Talrige påtegn. om læsning på herredstingene, bl.a: Lest paa hornum herrits ting mandagenn thenn 14. Junij Ano 1590.

1579

Et 24 mands vidne af Nibe birketing om præsten Jacob Sørensens klage over bymændene i Nibe.

Nibe birketing 31.7.1652. Chr. Mortensen kgs. Foged, Svenstrup, lod oplæse et brev, der var foreglet af 24 mand, dateret i 1579 formelder om løvsagtige og uskikkelige folk, som af en part af Nibes indbyggere tages til huse, Sådant skulle ikke kunne ske, som og ofte er oplyst fra Prædikestolen, og ofte forboden efter den Christelige Øvrigheds' alvorlige befalinger. Og når denne gamle vedtægt udi sin ordlyd som efter følger: (24 navne) evindeligt med Gud – År efter Guds byrd 1579 søndagen næst efter Puricatus Murich – på Nibe Kirkegård for os, og menige jordborgere i Nibe, var skicket vor kære sognepræst hæderlige og vellærte mand: Jacob Sørensen i Dalsgaard – og gav last og klage på nogen af hans sognemænd i Nibe, som var for stændige i mod ham – og husede og holdt folk, som skikkede sig ilde i deres levned, endog de var af ham ud af Prædikestolen forboden, sådanne folk at skulle huse. Da haver vi 24 Mænd med menig mands råd og samtykke i Nibe tilsammen bunden os. At hvilke mænd i Nibe, som efter den dag fordrister sig til at huse og helle nogen,

som er af prædikestolen Byen forboden, han skal have forbrudt 20 mark danske til Bymanden (fogden), og hvilke mænd der bliver opnævnt til at pante dem, som i så måder forefindes, skal de have fuldmagt til at pante ham imod Kongen. Formedels haver vi ydermere på lagt og samtykket, at hvilken mand som tager nogen udkomne (udefra kommende) til huse, og steder dem hus eller værelse hos dem, uden de samme haver brev eller segl, hvordan de haver skikket dem, og hvor fra de er kommet, Og lader både Sognepræsten og Fogden høre sine vidnesbyrd, dersom nogen herimod findes at gøre, da skal de være falden, både imod husbonden og bymændene, som forskrevet står. For det sidste beklager Sognepræst Jacob Sørensen sig, at han ikke kunne bekomme sin løn af en part i Nibe, da blev der så afsagt på Sognestævne, at når Hr. Jacob havde omkring ganget i Byen, og ikke kan bekomme sin løn, da skal 4 mænd i Byen, pante dem som igen stander og ikke vil lønne deres Sognepræst. – og bryder intet dermed enten imod Kongen eller Bunden. Til ydermere vidnesbyrd og fast forvaring, trykker vi førnævnte 12 gårdmænd og 12 gadehusmænd, vores segl og signeter her under, eftersom vi på Sognestævnet, af menige gårdmænd og gadehusmænd er tilbedet.

Så når nu her i dag vores kære Sognepræst Hæderlig og vellærte mand: Niels Pedersen til Vokslev og Nibe kirke, så lige måde gav sit høje klagemål, over det som udi forberørte Vedtægtsbrev fordem er indført, at det nu på denne tid aldeles intet agtes og var begærendes, At menige sognemænd i Nibe Birk, ville indgå og samtykke samme Vedtægt, som deres forældre fordem til Synd og Ondskabs afskaffelse haver indgået og samtykket, hvilket og menige birkemændudi Nibe gårdmænd og gadehusmænd, som den dag på Tinget tilsted var, godvillig og med samstemmende Mund bejaede og samtykkede, og end ydermere begærede, at der måtte optænkes nogen middel, hvor ved megen anden uskikkelighed, som på dette sted i svang kan afskaffes. Som er ølsalg, druk, sværgen under Prædiken på helligdage og Bededage, ligeledes at mange drager ud på Fjorden under Prædiken og røgter deres garn, og under Prædiken bruger sildekøb og salg. Så både købmændene og fiskerne, både her og i omliggende fiskesteder – for den største del forsømmer Prædiken og Gudstjenersten. Foruden det, at mange ved nattetide på Fjorden lader sig finde, og andre deres garn ulovligen lader røgte, og deres fiskeri at spille – som fast hver søndag fra prædikestolen bliver beklaget. At sådan hos den Gudfrygtige Øvrighed kunne blive afskaffet, og at ingen skulle findes, som sådan ukristelig liv vil indgå og samtykke.

Haver menige Sognemænd straks udnævnt på Tinget og ombedet 24 danemænd – 12 gårdmænd og 12 gadehusmænd, som skulle på alles vegne, fornye og forsegle Forbuddets gamle vedtægtsbrev, som det nye medfølgende forseglede brev udviser. Givet under samtykke i Nibe Kirke søndagen den 7. efter Trinitatis, til vitterlighed, som indholdetforskrevet står den 1. august 1652. *NLA, Nibe tingbog 31.7.1652, s. 69b. Hans Gjedsteds afskrift.*

5. marts 1579

Forleningsbrev for Chrestoffer Michelssen til Lundbeck paa Kronens Part af Korntienden af Voxløfue Sogn, som er 6 Pd. Rug, 6 Pd. Byg og 1 ½ Pd. Havre, uden Afgift. *Kancelliets Brevbøger*, s. 582. Udt. i J. R. 2, 395b.

1. maj 1579

Til Peder Gyldenstiern og Christen Skiel. Da Niels Rosenkrantz til Halkier har bevilget Kronen 1 Gaard i Vorcke og 2 Bol i Skierup i Koldinghus Len til Mageskifte for 2 Gaarde i Hollumagger i Bislø Sogn i Horum Herred og 1 Bol i Gundersted i Års Herred, som Bodel Smed i Vornstrup bebor, skulle de med det første besigte begge Parters Gods og indsende klare Registre derpaa. *Kancelliets Brevbøger*, s. 633. Udt. i J. T. 2, 57.

15. maj 1579

Til samme (Peder Gyldenstiern og Christen Skiel jf. 1.5.1579). Da Kongen har bevilget, at Nils Jonssen, Embedsmand paa Hald, maa faa 1 Gaard, kaldet Raakeldt, i Elritzhyf Sogn i Huorum H. til Mageskifte for 1 Gaard i Fylholm og, hvis den ikke forslaar, desuden Gods i Han Herred, skal han med det første besigte Godset og indsende klare Registre derpaa.

Kancelliets Brevbøger, s. 646. J. T. 2, 60.

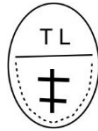
6. juli 1579

Peder Skriver, forstander i Helligåndsklosteret i Aalborg, fik på Hornum herreds ting skudsmål, at ingen sandemændsbreve om Fløe, Albæk og Sørup heder var læste der af eller for Velbyrdige mand Albert Maltesen Viffert til Møllerup og Anders Maltesen Viffert til Albæk.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster. Ødelagt i foldningerne. [3] segl i grønt lak. 1. Ulæseligt. 2. Ulæseligt, måske finger-aftryk. 3. Las Thamesen i Snorup. Påtegning på bagside: peder Schriffuer i aalborg ... war nogen laughefd eller befaling paa eller stadfæstning emellem Albæk, Siørup og fløe heder. Omtalt i Kr. Værnfelt. H&K 1948, s. 257 med år 1582.

Jens Christensen i Suenstrup, fogitt till huornum herits ting, las thamesen ij Snorup, Christen (Nie)lsen ij huornum, och Laurits Nielsen i Nørholm, Schriffuer ther samesteds, gjør alle witterligtt. Ano dm. 1579 Mandaghen, som er thend 6. dag Julij, war skickett for oss och flere dandemendt Erlig och welforumstige Mand peder Schriffuer, forstander wdj thend Helligaands Kloster ij aalborg, huilckij ther logligen esket Bed och fick ett fullt standends tings winne af (efterskrevne) louffaste dannemendt som er las thamsen i Snorup, Christen Nielsen ij huornum, Christen Bunde ij Suenstrup, Jens thamesen ij rostrup, Christen Buunde ij estrup, Las persen i moldbiereg, Niels peendtt ij graffle och Niels Brøst ibid. These forne otthe luffaste dannemend alle Eendreteligen wone paa theris guode truff, siell och Retthe sandn, atthj Saa och hørde same dag her paa forne ting, for them stande forne peder Schriffuer her for tingdom och lydeligen gjorde skodsmaall till Menighe Heritsmender, som tha till stede war, om ther war noghenn ther haffuer siett eller hørtt, ath

Erlig och welbijurdige Mandtt albrett maltessen till mildrup eller anders maltessen till albeck, eller nogen anden paa theris wegne, att haffue ladett lesse eller forkynde for nogen sandmends breffue laugheffd eller Kongelig stadfestning Emellom Albeck hiede, Siørup hiede och fløe hiede her for tingdom ij noghen Maade. Ther till Suare de Menige herits mendt som (till) stede ware atthj the ickj hørt eller siet haffuer siden forne anders malltissen och peder schriffuer nu Kamm ij thrette med hind anden inghen slig Breffue Er lest her paa forne ting ij nogen moede. In cuij reij.

3. Las Tamesen i Snorup

16. juli 1579

Til Bjørn Anderssen, Axel Viffert og Niels Jonssen. Da Kongen har bevilget, at Biørn Kaas maa faa noget Gods i Lyøngbye i Nørrejyland til Mage-skifte for noget Gods i Hasserijs ved Olborg og, hvis det ikke forslaar, tillige Gods i Kallundborg Len, skulle de med det første besigte begge Parters Gods og indsende klare Registre derpaa. *Kancelliets Brevbøger, s. 687. K. Udt. i J. T. 2, 75.*

25. juli 1579 (1)

I sag 18.12.1591 ved Nibe birketing mellem Niels Jonsen Viffert til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et tingsvidne af Nibe birketing.

Iet thing Winde Aff Niibe bircke thing Wnder Datum 1579 thend 25 Julli Otte mend Wondit haffuer Adt thi haffr siet och hørt Las sørrensenn i Nibe thogt Wdi forne Jens ydis haandt, och Aff hendt fraa sig Och sinne Arffuinge och thill forne Niels Joenssen och hans Arffuinge, Enn hans huss wdj Niibe, som hand nu Wdi bour, ligendis nest Østenn Op thill the huss Jenns Anderssen nu Wdi Bour, Och Nest westen Op till Niels Simonssens Kolgaardt nest Norden Op til Inguord Michelssens grdt. Huilcke forne husse med sin Eijendom och Aldt sin rette thil legelse som the nu forfunden er, forne Niels Jogenssen och hans Arffuinge the at skall haffue, Niude, brugge och Adt Beholde till Euig Eijendom. Dog skall hand eller hans Arffuinge giffue ther aff thend Jordskyldt ther bør Aff Adt gange, som same skiøde Inndholder.

25. juli 1579 (2)

Nibe birketingsvidne fremlagt i sag 18.12.1591 mellem Niels Jonsen Vifert til Torstedlund og kronen om afgift af huse på kronens jord i Nibe.

Item Things Winnde Aff forne thing Wdgiffuet forne Aar och Dag (25.7.1579) Otte mend Wonndet haffr, the Peder Wissing dael ij nib thoug i forne Jenns ydis hannd solde och skiøte och Affhendt fraa sig Oc sinne Arffuinge och thill forne Niels Joenssen Och hanns Arffuinger Enn hans huss her wij Niibe, som hannd Wdi Bouer legendis nest Norden op tiil Las Pallissens huss Och Koelgaardt, Och Nest sønden Las haresleffs huss och rett Østenn for Awll far Weijen huilcke forne huss med sin Eijndom Och Aldt sin rette thil Ligelse som thet for funden Er forne Niels Joenssen eller hans Arffuinge thet Adt skulle haffue, Niude Brugge och Adt Beholde for Euig egendom. Dog skall hannd eller hans Arffuinge giffue ther Aff thend Jordskyld ther bør aff Adt gange som Samme skiøde widre med fører.

12. oktober 1579

Vidne af Hornum h. om sandemændstov over Aastrup, Lyngsø, Kirketerp og Hyllested marker givet Chr. Pedersen, foged i Aalb. Hospital.

RA, *Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster*. [10] segl i 2 rækker, grønt lak, meget ødelagte. 1. r. nr. 1. Itu, utydeligt aftryk på modstående side, 1. r. nr. 6 Peder Abildgaard i Bonderup. 2. r. nr. 1 og 2 måske fingeraftryk. 2. r. nr. 3 Chresten Nielsen i Hornum. Påtegning: p. schriffuer for stander ij den hellig ands closter ij olborig. Om schel Angaaende hospitalet Eyendomb og gaarde i Hyllested. 14. På hovedet: 64.

Jens Christensen i Suenstrup, heres foget i huornumhr, anders chrestensen i Estrup, Chresten buund i Suenstrup, lars nielsen i grødsted, jep thamisen i hieds, per abiildgrd^o. i bundrop, morten iørnsen i roekeldt, chresten Knudsen i guldbeck, Niels Knudsen i hersom, Aar effter gudts byrd mdlxxix mandag nest effter deonisii Som Er 12 Octobris war skeckett Chresten persen fogett i den hellig ands Closter ij Olborig loglig Esket bedis oc fick iett fuld tingswinne aff viij loufast danne mend, Som Er niels franssen i ordestrop, lars rymmer ij Elledshøff, Chresten Søffrenssen ij hornum, Chresten nielsen ibm., Chresten meckelssen i guldbeck, Chresten ?brønd ij Sørop, lau andersen i Ordestrop Oc lars persen i molbierig huilcke forne danne mend wonne paa theris trou, Sell oc Sanden, att de hørtt Oc Siett her paa forne ting forne Sandmend Kundgiorde foruiste Oc aff sagde dieris tou oc Ed, først fra den sten, som stander norden tiill høllested Siø i Kiarret, som den louheffd paa loijder, som bleff lest for den nom paa marcken, Oc Saa vester ad tiill den sten, Som de Satte mod Kiaret mod dett Enge skall de høllested mend wed Kiendis att haffue werett rett Enge skiell mellom Kircketorp Eng oc høllested Eng. Oc Saa fram ad tiill den sten de satte Sønden tiill de fladhøffue oc Seeden fraam ad Saa langt Kircketorp marck oc høllested marck følles ad mett rette Oc astrop marck wed tager. Oc Saa fram ad foldals Slette tiil den sten de Satte i foldals Slette, Oc Saa fram ad tiill den sten, der standir med løng och schoue effter den forne louheffds lødelse, dett Kundgiord forne sandmend for rett marckskiell mellom Kircketorp marck Oc høllested marck mellom Kircketorp marck, astrop marck Oc løngsøe

marck effter forne lauheffdts lødelse wnder taget stug oc Serkøb, som fritt bør att were effter lougen. Att the stadfeste forne Sand mend ens deris Indsegell.

1. r. nr. 6 Peder Abildgaard i Bonderup 2. r. nr. 3 Chr. Nielsen i Ø.Hornum

26. november 1579

Kronens skøde til Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund på Raakildegård og en øde mark, som bruges til gården og kaldes Narup mark.

Kancelliets Brevbøger, Formodes afskrevet efter det originale mage-skifte. Omtalt i Kronens Skøder, s. 220. Org. mag. 426. J.R. 2, 677b.

Wi Frederik gjør alle vitterligt, att efterdi Os elskelige Niels Joensen thil Tostelund, vor Mand, Thiener og Embedsmand paa Vort Slot Hald, nu for Magelæg og enige Ejendom haver underdanigst til Os og Kronen udlagt af hans Arvegods disse efterskrevne Gaarde og Gods herudi Vort Land Nørrejyland, som er først udi Vendsyssel udi Jerslev Herred udi Thiise Sogn udi Fiilholm: En Gaard Jens Christensen iboer, skylder aarlig 3 Pund Byg, 6 Tønder Havre, 1 Svin, i Gaas, 2 Høns, holder 1 Foderoxe, - udi Hannherred udi Tømmerby Sogn udi Frøstrup ett Boel, Jens Jellisen iboer, skylder aarlig 1 Pund Byg, - udi Tømmerby ett Boel, Niels Andersen iboer, skylder aarlig 1 Pund Byg, 1 Pund Smør, 1 Tønde Havre, med alle forskrevne Gaardes, Bolis og Godsis Rente og rette Tilliggelse, aldeles intet undertaget, eftersom det Brev, forskrevne Niels Joensen Os underdanigst derpaa givet haver ydermere og udviser. Da haver Wi derimod til Fyldest Vederlag naadigst igien udlagt til forskrevne Niels Joensen og hans Arvinger en Vor og Kronens Gaard og Gods her udi forskrevne Vort Land Nørrejyland udi Hornum Herred udi Ellesthøis Sogn liggende, kaldes Raakiold, Morten Jørgensen, Bertel Jørgensen og Niels Jørgensen iboer, skylder aarlig samtlig tilhobe: 10½ Skp. Rug, 1 Ørt Byg, 1 ørt Havre, 1 Fjerding Smør, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns, 12 Skilling Galtepenge, 6 Skilling Leding, 5 Tdr. Havre, 3½ Album Sildepenge, 2 Kander Honning og 16 Hestes Gæsten, - med en øde Mark, kaldes Norup Mark, hvilken forskrevne Gaard og Gods med al sin Rente og rette Tilliggelse Ager og Eng, Skov, Mark, Fiskevand, Fægang, Tørvegrøft og Lyngslet vaadt og tørt, aldeles intet undertaget, ved hvad Navn det helt er eller nævnes kan, som der nu tilligger og af Arilds Tid tilligget haver, og bør dertil at ligge med Rette, - forskrevne Niels Joensen og hans Arvinger være og skulle have, nyde, bruge og beholde for evendelig Ejendom. Og Wi Os eller vore Efterkommer Konninger udi Danmark og Kronen aldeles ingen ydermere Ret eller Rettighed at have udi eller til forskrevne Gaard og Gods efter denne Dag udi nogen Maade. - Thi bepligter Wi Os og Vore Efterkommer Konninger udi Danmark og Kronen at fri hjemle og fuldkommelig tilstaa forskrevne Niels Joensen og hans Arvinger forskrevne Gaard og Gods med al sin Rente og rette Tilliggelse for hver Mands

Tiltale, som derpaa kan tale med Rette udi nogen Maade. Og dersom saa sker, at forskrevne Gaard og Gods eller nogen sin Ejendom, Rente eller rette Tilligelse bliver forskrevne Niels Joensen eller hans Arvinger affvunden ud i nogen Rettergang for Vor Vanhjemmels Brøst Skyld, da forpligter Wi Os eller Vore Efterkommer Konninger udi Danmark og Kronen at vederlægge forskrevne Niels Joensen eller hans Arvingen saa godt Gods igien, baade paa Ejendom, Herlighed og Rente, og saa vel betryggeligen inden sex samfulde Uger dernæst efter, - og holde hannem og hans Arvingen det skadeløst i alle Maader. Actum Haufrballegaard, den 26. Dag Novembnis 1579. Frederik.

1. december 1579

Til Chresten Skiel og Mouritz Stygge, Sekretær. Da Anders Maltissen til Albeck har begæret 2 Gaarde og Kronens Herlighed i 1 Kirkebol i Suldrup og 6 Gaarde i Hetze (Hjeds) i Vegerbye Sogn i Huorum Herred til Mageskifte for 1 Gaard i Saxeld By og Sogn i Hadtz Herred, 2 Gaarde i Bierup S. i Skanderup Birk, 1 Gaard i Liungbve i Gjern Herred og 1 Gaard i Nørho i Snee Sogn, skulle de med det allerførste besigtige begge Parters Gods og indsende klare Register derpaa. *Kancelliets Brevbøger, s. 782. J. T. 2, 116b.*

23. december 1579

Bestalling for Niels Krasse som Herredsskriver paa Huorum Herredsting med samme Rente, som hans Formænd have haft, saalænge han er duelig til Herredsskriver. *Kancelliets Brevbøger, s. 797. J. R. 2, 724. K.*

1. januar 1580

Til Bjørn Andersen. Da Kongen har bevilget, at Christen Prip maa faa Fyldest af Kronens Gods i Hersom i Huorum Herred, saafremt det kan undværes fra Aalborghus og ikke er Skovgods, for det Gods, som Kongen har givet Claus Glambeck Ordre [af 31. Dec. 1579] til at besigte, skal Bjørn Andersen undersøge Godset i Hersom og, hvis det kan undværes og er Sletbogods, besigte det og indsende begge Besigtelser. *Kancelliets Brevbøger, s. 1. J. T. 2, 131.*

31. januar 1580

I sag 23.8.1585 ved Hornum herreds ting ang. 4 enge i Øster Hasseris kær mellem hovedsmanden på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, på kronens vegne og salig Bjørn Kaas efterleverske, fru Christense Rotfeld Nielsdatter fremlægges kongens skiftebrev, dateret Koldinghus 26.1.1580, til Bjørn Kaas på to gårde Skt. Bodulfi sogn, Aalborg birk, i Hasseris, undtagen den eng i Hasseris Østerkær som Christen Michelsen brugte. Samme tingsvidne omtales i Viborg landstings dom af 24.9.1586, men her mere detaljeret refereret. Her efter landstingsdommen. Skiftebrevet omtalt i Kronens Skøder, s. 226, med teksten: Bjørn Kaas til Staarupgaard får i Sct. Bodils s., Aalborg birk i Hasseris 2 gårde, undtagen den eng i Østerkær, der bruges af en mand i Guldbæk. Henvisning til Org. Mag. 445. J.R. 3, 32b. jf. Kanc. Brevb.

Kon: Majs. skj.f.the breff Aar 1580 thenn 31 Januarij paa Kolling-huss Wdgiffuit, Som eblandt andet formeller forne Biørn Kaas, høg bemeld Kon:

Majst. atthaffue tilskift Wdj haderis ij gaarde, then Enne Esben christensen ibouer, Skylder wijj tønner byg, en skousuin, wj sk Leding, i thøndt haffuer siig Wndtagendis thend Eng som Legger Wdj Øster Kier, Christen Michilsen ij guldbeck bruger, then andin gaardt Jens Christensen ibouer epth. Som same magskifft breff ij seg sielff Wider bemeller Och ther huos berethe forne Jens biørnsen, at forne Christen Michilsen brughe alle same fiere Engh skiffther ij øster Kier Tha forne skifft giort er.

20. februar 1580

Oluf Hammer, Borger i Kiøpnehafn, der nogle Gange godvillig har ladet sig bruge ved Sildesaltenet ved Nibe og nu har lovet fremdeles at tjene som Sildesalter ssts., skal aarlig have 3 Pd. Rug, 3 Pd. Malt, ½ Td. Smør, 2 Slagtenød. 3 Svin, 2 Tdr. Sild, 1 Td. Torsk, 1 Td. Ærter, 12 gl. Dlr. og 6 Al. Engelst i Løn og Underholdning af Rentemesteren og være fri for Skat og Hold, saalænge han er Salter i Nibe. *Kancelliets Brevbøger, s. 32. Sj. R. 12, 86.*

23. april 1580

Biørn Andersen fik Brev ang. Neringbro Mølle. (Ved Vesterå i Svenstrup). Oss elsk. Fru Margrethe Lange, Jens Koosis Efterleverske, den Tid hun havde vort Slot Aalborghus, har efter vor Befal. ladet om sætte en Mølle i Aalborg Len kaldet Neringbro Mølle, som for os er berettiget at være for højt ansat for Log. og den nu af uildige Mænd er ansat for 4 Pd. Byg til aarlig Skyld, da beder vi Eder at efter her ann. forne Aalborg Slot og Len, da forne Mølle for forne Skyld Jordbogen lade forandre.

Jyske tegnelse II 1579-84, jf. afskrift i Klaus Gjerdings historiske samlinger, s. 56, Kgl. Bib. NKS 4° 868. Kanc. Brevb., s. 68. J. T. 2, 151.

28. april 1580

Mageskifte mellem Anders Maltesen (Viffert) til Albæk og kronen.

Kancelliets Brevbøger, s. 71. J.R. 3, 110. Se under 29.4.1580.

29. april 1580

Anders Maltesen t. Albæk får i Hjeds by 6 gårde og i Suldrup sogn og by.

”vor og kronens rettighed og herlighed udi et kirkeboel. som Jens Nielsen påboer, yder til præsten i Sønderup. Præsten giver til os og kronen: 1 brendsvin, 1 ? gæsteri - ydes til Aalborghus, til Pandum 1/4 fedeko.

vor og kronens rettighed og herlighed i 2 jordegne bøndergårde og et bod, som er bygget af den ene gårds ejendom sammesteds: 1. Jost Christensen påboer, 3 sk leding, 1 brendsvin, 8 hestes gæsteri. 2. Af den anden gamble Jost påboer med det boel som deraf er bygdt og som Søren Mortensen i Teglgård tilhører og Anders Ibsen nu påboer 2 skp rug, 2 skp byg, 5 skp havre, 1 pd smør 1 får, 1 lam, 1 gås med 2 skp havre, 2 høns, 8 sk galtpenge, 4 alb sildepenge, 2 kander honning, ? hestes gæsteri

og bruges til samme tvende jordegne bøndergårde en øde gårds eje, kaldes Nerup, under samme skyld. hvilke fornævnte gårde og gods osv. 26. april MDLXXX.” *Kronens Skøder, s. 231.*

30. april 1580

Befaling til Bjørn Andersen. Da Kronen ved et med Anders Maltissen til Albeck afsluttet Mageskifte er bleven denne 12 Tdr. $\frac{1}{2}$ Skp. Hartkorns Landgilde skyldig og han i samme Mageskifte har faaet udlagt 2 jordegne Bøndergaarde og 1 Bol i Suldrup i Huorum Herred med en øde Gaard, Nerup, som bruges derunder, men ikke har gjort Kronen Fyldest for dette Gods, skulle de med det allerførste besigte Godset, ligne det med den Landgilde, Kronen blev ham skyldig, og indsende Besigtelse; hvis Godset. beløber sig til mere end ovennævnte Landgilde, skulle de begive sig til det Gods, han yderligere vil udlægge Kronen, besigte det og indsende Registre derpaa.

Kancelliets Brewvbøger, s. 74. J. T. 2, 152 b.

5. august 1580

Vidne udstedt af Anders Ged, præst i Kirketerp, provst i Hornum h., præsterne, Chresten Jensen i Sønderup, Christen Christensen i Buderup, Jacob Jensen i Sønderholm, Christen Lybbert i Nørholm, Jacob Sørensen i i Dalsgaard, Anders Nielsen i Julstrup, Chresten Pedersen i Ellidshøj og Niels Eskesen i Hornum, at de var forsamlet i Ø. Hornum kirke i anledning af superintendent i Viborg Stift, Peder Tøgersens brev om kongens forbud mod en bog kaldet Opus Concordia. *NLA, Udtagne breve nr. 152, fra C2-112, Viborg bisp. 9 segl på papiret ødelagt med japanpapir, to læses nogenlunde tydeligt.*

Anders Ged

Christen Pedersen

25. august 1580

Kongen eftergiver Anders Malthissen, der ved et Mageskifte med Kronen har faaet udlagt 2 jordegne Bøndergaarde og 1 Bol i Suldrup med den øde Gaard Nerup og har forpligtet sig til at gøre Kronen Fyldest for Bondeejendommen i disse Gaarde, naar den blev besigtet, de 7 Tdr. $3 \frac{1}{2}$ Skpr. Hartkorn, som han efter Bjørn Anderssens Besigtelse kommer til at skylde Kronen for ovennævnte Bondeejendom udover de 12 Tdr. $\frac{1}{2}$ Skp. Hartkorns Landgilde, som Kronen var bleven ham skyldig ved Mageskiftet. *Kancelliets Brewbøger, s. 132. J. R. 3, 166.*

1581 (1)

Forbuds Vidne hvorved Aalborg, Hasseris, Eegholm, Nørholm, eller hvo være kand, forbydes at Bruge fiskeri ved Dannesøe. Dato Aar 1581 er. *NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbreve 1763, nr. 19.*

1581 (2)

En Landstings Stævning, hvorved herrets fogden i Hornum herred bliver Indstævnet for at tilsvare en af hannem ved bem. herrets ting Afsagt Dom ang. en Eng i Øster Hasseris kiær af Aar 1581. *NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbreve 1763, nr. 62.*

1581 (3)

Om skudemænd, som salter på Limfjorden ved Nibe. *NLA, D1-118, Aalborg rådstue, papirsbreve 1505-1659, lægget 1570-75.* Påtegning på bagside: Lest Paa Nibe bircke ting løffuerdagen d. october 1619.

Om schudmend, som salter paa fiurden for nijb.

1581 (4)

Velbyrdige Hannibal Gyldenstjerne til Restrup havde stævnet Velbyrdige. Niels Jonsen Viffert til Torstedlund, høvedsmand på Hald, for han ville lade kræve malt i det sted Hannibal Gyldenstjerne skulle yde 4 pund byg bygtiende af kronens part af korntienden af Hornum sogn. så mødte Niels Jonsen og berettede, at han havde fået befaling at udkræve malt for byg. derefter blev afsagt, så efterdi denne sag ikke til herredsting er ordelt, da fandt dommerne den der at komme og da gæes derom, så meget som lov og ret kan findes.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1581, s. 36, (B24-508).

1581 (5)

Jens Nielsen i Stubdrup Mølle havde stævnet Søren Pedersen i Tingbæk Mølle for en dom, han til landstinget har forhvervet. derefter blev afsagt, så og efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den som den udømt var og ikke komme Jens Nielsen til nogen forhindring.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1581, s. 73, (B24-508).

1581 (6)

Christen Olufsen i Molbjerg (Hornum herred) havde stævnet Jens Lauridsen sst på, for han har ladet ham fordele for en løgner for nogen ord, han er påvidnet, at han skulle have tilsagt hans søn, endog han det ikke beviser, og han uden dom er delt blevet. På begæring blev sagen opsat 14 dage.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1581, s. 45, (B24-508).

8. januar 1581

Til Bjørn Anderssen. Da Niels Kras har klaget over, at Landgilden af hans Gaard for nogen Tid siden er bleven forhøjet med 14 Heste Gæsteri, 3 ½ Kande Honning, 1 Faar, 2 Lam og andre smaa Beder, skal Bjørn Anderssen undersøge Sagen og, hvis Landgilden er sat for højt, lade den nedsætte. *Kancelliets Brevbøger, s. 202. J. T. 2, 207 b.*

10. april 1581

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i fjorden mellem Valsted og Lundbæk fremlægges kongens skiftebrev på Sebberkloster.

Kon. Mats. skiftte breff wnder sin Datum Mdlxxxj Paa Kollinghus wdgif-
fuit den x dag April formelends blannet Andit hanom (Oluf Brochenhus til
Sebber Kloster) Attuere tiilskifft alle the garnstader och fiskerij som findis
Emellom Sebersundt och Nibbe holm wdj Siberlaae Medt friethe same skifft
breff medfør.

29. april 1581

Vamdrupgaard. Aabent Brev, hvorved Kongen - der af Klager fra Borger-
skabet i Olborg og anden troværdig Beretning har erfaret, at det gaar meget
uskikkeligt til med Fiskeriet og Sildesaltningen ved Olborg og Nibe, idet baade
indlændiske og udlændiske begive sig op for Nibe og andensteds, hvor Silden
tilgaar, med deres Skibe og Baade, ligge paa Stranden og Strømmene ved Gar-
nene og straks af Fiskerne opkøbe de Sild, disse fange, og indsalte dem, førend
Fiskerne kunne komme i Land med dem, hvorved ikke alene Kronens Told og
Rettighed lide Afbræk, men ogsaa Kongens Købmænd og Sildesaltere forsøm-
mes og Borgerne i Olborg lide Skade paa deres Næring - strengelig forbyder
alle, baade indlændiske og udlændiske, der besøge Sildefiskeriet ved Olborg
eller Nibe, at opkøbe Sild til Forprang paa Strømmene og ved Bundgarnene og
paalægge dem, der ville købe og salte Sild, først at gøre det, naar Fiskerne ere
komne i Land med Sildene og der i Olborg eller andre lovlige Fiskerlejer og
Havne er svaret Kronen dens tilbørlige Rettighed, og at drive deres Handel paa
Landet paa lovlig Vis og ikke til Forprang i nogen Maade. Enhver, der handler
herimod, skal have forbrudt hvad han har med at fare til Kronen og straffes for
Ulydighed mod Kongens Befaling. *Kancelliets Brevbøger, s. 272. J.R. 3, 268
b.*

1. juni 1581

Brev fra lensmanden på Aalborghus, Bjørn Andersen til Stenalt, til lands-
dommerne i Viborg, Palle Juel til Strandet og Malthé Jensen Sehested til
Holmgaard. Lensmanden beder dommerne modtage brevviseren, herredsfoged
Jens Christensen i Svenstrup, og hjælpe ham så meget som ret er i anled-
ning af, at han af kirkeværgen i Svenstrup afkræves højere landgilde af en
mølle, der ligger under kirken, men som Jens Christensen i sin tid har fæstet
af lensmand Otto Brahe. Anledningen til brevet er ogsaa at Jens Christensen
som følge af herredsfogedembedet kan være forhindret i at møde ved landstin-
get. Møllen, som sagen drejer sig om, er uden tvivl Vestermølle i Svenstrup.
Otto Brahe til Knudstrup i Skåne var lensmand på Aalborghus fra 1555-1567.
NLA, Viborg landsting, B24-124, Irettelagte dokumenter, nr. 56.

Erlich Och Welbiurdige Mannd Pallj Juull thill Strandit Och Malthi
Jensenn thil Holmgdt. Landsdome Wdj Nør Jutlandt, Minne Besønderlig
gode Wenner Bether Wenligst thilschrefuit.

Min gantze Wenlig hælsen med Stor thaksigelse for meget got nu och althid forsuendt mz waar herre. Kiere Wenner. Giffuer ieg ether gantze wenligen thil KiendeAt thenne Breffuiser Jens Christensen, Kon. maiests Herritsfougit wdj Hornumherret haffuer Beret for mig huorleds Kirckewerge wdj Suenstrup Sogn haffuer steffnet hanom ther thill Landsting for en Mølle forne Jens Christensen wdj feste haffuer Liggendis thill Kircken ther samesteds Huoraff kirckewerge formiener sig att will haffue høgge Landgilde end som Jens Christensen thend fore sted och fest haffuer aff S. Otte Brade, thend thid Høffuitsmand Paa Olborghus Epther som hand med Breff och Seigell Kand Beuise. Thi beder ieg ether gantsze Wenligen och ?gierning i them ?udinden Wille? affuer et Billigt indseende at hanom med Samme hans Breff icke Skulle Ske for..? at thersom S. Ote Brade thend thid aff Kon. Matjts. hagde her thill Slottit Slig møndighedt tha haffuer ieg nu aff Høghbemelte Kon matjts. thend samme Befalling ther hand hagde. Sandledes formerker ieg at thend gode mand Niels Joensen och haffuer hanom for ether indsteffnet for et Syenn hand hagde hanom wdj thaget Och hand iche skall haffue fuldgiord, Saa Beretter hand sig samme dag att haffue werit wdj Kon. matjst. forfald Som hand formiener sig noksom at Kand beuise, Och wiste ej andit end Kon. matjts. Sagen Burde først at wdrettis? Kunde dog icke paa en dag were wdj samme thuende Bestillinger. ?beti therfor och wille Welgiøre, hanom ydermere att høre hans Beretning Och wdj lige maade for nadeligen? forherlige hanom Saa meget Som Loug och Ret Kand findes. Huis i nogen Kand ... thieneste och gott aff Giør ieg althid gantze godwilligen oc gierne. Och Will hand nu och althid haffue ether Gud thend Almectige Euindelige Befalid. Act. Aalborghus thend j juni Ao. 1581. Bjørn Andersen til Stenholt.

12. august 1581

Viborg landsting. Dorthe Clausdr. (Dyre) til Rebstrup, enke efter Baltzer Maltesen Viffert, + 1579, stævner gårdmænd i Sønderup sogn for tingsvidner, de har udstedt i sag mellem Peder Mouritsen Ravn og sognefolket. Herredsprovst Anders Ged i Kirketerp har indkaldt sognefolket i kirken og spurgt, om Peder Mouritsen skulle være deres præst, hvilket de svarer nej til. Sagen henvises til lensmand, bisp og kapitel, da det er en gejstlig sag. Se også 23.9., 21.10, 18.11. og 2.12.1581. *NLA, B24-508, Viborg landstings dombog, s. 182a.*

War skichit Erlig och wellbørdig frue Dorithj Clausdatther till Reffstrup paa thend enne, och hagde hid wdj rette steffnith Jenns Jennssen ij Sønderup, Thames lauritssen ibij, peder Ibssen ij gamilhollum, Jenns Morthenssen ij Rodsted, Jenns lauritssen ibj., Chresten buodelssen ibj ij Braffuelstrup och clemid Nielssen, som bouitt ij Holcke, paa then anden side for ett oben breff the Hr. P(eder) Raffn giffuit haffr, och wdj thend breeff i thenom med alle sogen mends wilge en skal wer sked, Endog thj ikj saa skal findes, fordj hunn ey vill the ander sogen mend sadan alne skall haffuer samtøcke Med fl. ther emod ordinantsen atuere oc fornegte.

itm Jes Olufssen ij Rodsted, chresten thamissen ibd, laurts sørinssen ij Søndrup och chresten trugelssen ij pleijlstrup theris wbne beseglit breff thet

Aar wdggiff. wdj Holcki tha bekien De, at the tredie Søndag i aduent sist for-
leden wdj Sønderup Kirck ther prediken hagde niude. Tha war Anders Gied
~~the ij hub~~ provst thr ij hornum herret med mange stigdt mend wilge oc sam-
tøcke att wdmelle wij mend paa Mienige herreds mends wegne att giffe forne
Hr p(ede)r Raffn suart huad eller han skuld were thieres sielesørger eller ikj,
och wed aff same wij mend the uklauitt Ver the forne mendt och the haffr the
thennom be redsligne med flest parten aff sogne folck en giffr hannom ~~saa~~
suar, tha haffuer the giffuit hannom en suar som the første were? at the hu-
ercken will Unde wedgielde hanom for thieris sogn prest end sielsørger ij
ingen made, thj en han er ikj therij for dulgit at the kunde nøges med hannom
~~for Prest.~~

Item famlagde ith chresten trogelssen ij pleijlsrup, wiffert sørinssen ibj, lau-
rit sørenssen ij Søndrup med flire theris breff wdj huilcki the bekiend thenoms
athaffue hørst paa huornumheris thing the F(orne) Hr. anders gied bestod thez
at the første han war ij Søndrup kircke mez F(orne) Hr. p(ede)r ephther brefres
befaling, tha skal han haffr til spuordt menige sogen mend, om the ville nøgis
med F(orne) hr H p(ede)r till theris sogn prest, tha skal the haffue sagdt neije,
och att sae schelff bispenn nej till,

Item och Jens christenssen ij Suendstrup, ip christenssen lelezs borger ij
Olborig theris breffu oc Indsegl Endelig wd ?Proust menige,

Ther huoss framlagde et eth thamis lauritsens ?Ritte wegne ij Sønderup
obne beseglit breff inth huilcki the bekiender, at theris breff som han haffr giffit
Hr p(ede)r Raffn, att ther sig thenom er rett giortt ephther ordinantz, tha will han
samtøcke then och were then bestendig, och huis ther er andet ehr fornøden,
tha samtøcke han ickj then.

Item framlagde ith lars brunns ij Rodsted obne besiglit breff thr om then
første Juni wdgiffuit wdj huilcken han bekiender eblantt andet att ther som
same obne breff liuder saa forne Hr. p(ede)r løste for hanom att Forne frue
Dorithj och menige sogn mendt och folck haffr forneckt hanomhan løst for
hanom tha will han gerne besegle thend, huilckit han och giorde, och the thr
som then breff liude anderleds end the er ennd theris wilge, tha er the emod
hans minde fordj hand kan huercken lesse ellr schriffe.

Ther nest framlagde ith Jens lauritsens ij Rodsted obne beseglit breff Li-
udinds ij samme meninge Och thr nest fremlagde en landstings opsettelse at
H(erreds)fogden haffr indsatt sagen for høgre rette, som thre offuen wndr lig-
gendes er, Och ephther s(agen)s liudelse Seter forne fru Doritthj ij alle rette,
om forne obne breff liudelse ick fris med ordinantsen, och om then ikj fordj
ikj borde magteløss atuere,

Saa møtt forne Hr P(ede)r och bede, att samme wij mend haffu theris ther
breff forseglit och wdgiffuitt meninds fordj thr kunde icke nu fra theris for-
segling kunde træde, och nu samme breff p buorde wid magt atuere.

Med fler (ord thennem emellom war) Tha E(pther tiltal och giensuar) Saa
och ephtherthi thenne sag er en gijstlig sag finde wij then till lensmand-en,
superintendentenn och ingtill the domherre och Capitell att Komme, Och ther
saa om saa møgett som loug och rett Kand findes. In cuij reij

Saa møtte Per M(ouritsen) Raffn och mijenne samme ~~winde breff~~ winde

rett atuere, des at For(ne) ingen aff For(ne) winidsmend møtt theris winde att for antsuarde.

23. september 1581

Viborg landsting. Dorthe Clausdr. (Dyre) til Rebstrup, enke efter Baltzer Maltesen Viffert, + 1579 stævner gårdmænd i Sønderup sogn for et løgnagtigt vidne, de har udstedt til fordel for præsten Peder Mouritsen Ravn i en strid om præstekaldet. Tingsvidnet kendes magtesløst. Se også 12.8., 21.10, 18.11. og 2.12.1581. *NLA, B24-508, Viborg landstings dombog, s. 217b.*

War skichit Erlig och wellbørdig frue Dorithj Clausdatther till Rebstrup paa thend ene, och hagde hid wdj rette steffnith Chresten Lauritssen i sønderup, Niels Ientssen, p(ede)r Jennssen ibid, Chresten Jenssen ij braffuelstrup, anders christenssen, Chresten Ollufssen ibm Seuren perssen ij Støttrup tørttrup, Erik Nielssen P(ede)r Nielssen, Niels Erikssenn och Niels anderssen (i margin: paa then anden) att the aldrig skall haffue hørt fru dorithis thienner eller nogen skull haffuer clagit paa Hr P(eder)s thienist och mijnte thenom ephther logen pligtig attsuare.

Sameledes hagde hid steffnuith Jens Morthenssen ij Rosted mejj samme winde.

Saa møtt chresten lauritssen øeh anders Christenssen saa och P(ede)r Nielsen ij tørttrup paa theris egenn och theris medbrødrers wegne och berette, huorledes the hagde Wondit samme winde med the mend, som schreffit Hr. P(ede)r Raffn oben breff ephther som the ther och the om tilspuorde, och will were thieris winde bestendig, nar the fram komme.

Ther nest møtt For(ne) Hr. p(ede)r paa Jenns Morthenssen Wegne och berette, att Jens Morthenssen samme winde dog wonnith Her ij rette fremborit och mijent, att hand icki var pligtig ther æt ydermere at framlege.

Ther till suarde Forne Frue Dorriith och mijnt, att same winde skal findes løgn och Jens Morthenssen the haffr ij rethe hid fremlagtt och mijnitt fordj thr nu buorde ij rette att legis.

Tha ephtherdj Forne Jens Morthenssen med samme winde atuere log-lig steffnit och Klagit och ickj thj nu framlegis Tha finde wij thet magteløss attuere och ikj at kome Forne Frue Dorith ellr hinded thiener till hinder ellr skade, førend same winde Her framlegis oc then kan ret fordeleth atuere. frue (et par tomme linier efter dette ord).

Sameleds till Pær Jens Morthenssen for same winde han till wiborig lantsting ij rette boret haffuer, och mijent han oc pligtig the att framlege, ellr stande til rette som forne the theris wont serdeles och ligeledes breff forhuerffit H(affuer).

26. september 1581

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valssted og Lundbæk fremlægges Albert Friis's åbne brev, at bundgarnsstadet, som Anders Rasmussen i Valsted en gang har sat garn i, og som Oluf Brochenhus

og Laurids Bertelsen (Hørby) til Vesterris nu trættes om, fulgte med ved forleningen af Seberkloster.

Albrett friis obne beseglitt breff medt Egen hand wnderskreffuitt wnder Datum Mdlxxxj den xxvj Dag Septembris wdgiffuit lydendes: Kiendis Jeg Albrith friis tiill Harritskier, Høffuitsmand paa Riberhus, Att thet bundgarnsstade wdj Siberlaae paa Dybit, som Anders Rasmussen wdj Waldsted En gangh haffde satt garnn wdj forne Erlig och Welbyrdig Mandt Oluff Brochenhuss Till Sibbergaard och Laurits Bertelssen tiill Westerris nu om trethe, thet fulde mig tiill Siber Kloster Enden Jeg haffde thet wdj forlening, Och Aldrig Jeg wdj nogen maade fornam, att Nogen gaff ther paa nogen Last eller Klauge, eller wilde sig det tilholde, och haffde Jeg mit Egitt bundgarnn staaendis ij same stade, buode denn thidt Jeg bleff affskeldt medt Seber Kloster, Och tiillforeng.

21. oktober 1581 (1)

Viborg landsting. Dorthe Clausdr. (Dyre) til Rebstrup, enke efter Baltzer Maltesen Viffert, + 1579 stævner gårdmænd i Sønderup sogn for et løgnagtigt vidne, de har udstedt for præsten Peder Mouritsen Ravn i strid om præstekaldet. Sagen opsat. Se også 12.8., 23.9., 18.11. og 2.12.1581.

NLA, B24-508, Viborg landstings dombog, s. 248a.

War skichit Erlig och wellbørdig frue Dorithj Claus dather till Rebstrup paa thend ene, och hagde j rette steffnith Chresten Lauritssen i sønderup, pouel matssen ibm, Chresten Jenssen j braffuelstrup, anders christenssen, Chresten Ollufssen ibm, Søren pederssen ij tørttrup, Erik nielssen, Peder nielssen, Niels Erikssenn och Niels anderssen ibm. (i margin: paa thend anden siide) for winde the haffr wondet met forne Hr Peders Raffen, att the aldrig skulle haffe hørd fru Dorthis thiernere eller nogen skulle haffue klagit paa forne Hr. peders tieniste och mijnte ther ... klage aldrig att were. Sameledes hagde hid steffnuith Jens Morthenssen for samme winde han till wiborig lantsting fremboritt hafuer och mii jente hannom pligtig thez at fremlege.

Saa møtt ~~Jens Morthenssen ij Rø~~ anders Christenssen ij braffuelstrup och Niels anderssen ij tørttrup, som wonde med helgens eed och wpragte fingr the Forne Jens Morthenssen er ij hans husbuunds forfald, att han nu icke Hr Kand møde, epther forne begierer sagen nogen tid at motte wpsette, Tha epther sagens lejlighed wpseter wij same sag till dag och tha thenom saa møde och gav thenom hans ... oc en K... Pligtig. In cuij rij segg impressa. Saa och eptherthj atskall (skriveren synes at have glemte afslutningen). Endvidere en større ulæselig note i margin.

21. oktober 1581 (2)

Viborg landsting. Dorthe Clausdr. (Dyre) til Rebstrup, enke efter Baltzer Maltesen Viffert, + 1579, stævner gårdmænd i Sønderup sogn for et løgnagtigt tingsvidne, de har udstedt til fordel for præsten Peder Mouritsen Ravn i en strid om præstekaldet. Peder Ravn mener, at sagen er indbragt for kapitlet og bispen i Viborg. Se også 12.8., 23.9., 18.11. og 2.12.1581.

NLA, B24-508, Viborg landstings dombog, s. 248b.

War skichit Erlig och Wellbørdig frue Dorithj Clausdatter til Rebstrup paa thend ene, och hagde j rette steffnith Jens Jenssen j sønderup, tamis lauritssen ibm, peder Ibssen j gamilhollum, Jens Mortenssen j Rosted, Jens lauritssen, Chresten bus Palijsen j braffuelstrup, och Christen Nielssen som boed j Holckj paa thend anden side for ith breff och winde, the haffr giffuit och wondet mez Hr Peder Raffn, att the haffr kallit hanom til dieris Sogenprest, som skulle noch were miene Sogn folkis raadt och samtycke, och huilcke winde som thj som haffr wonditt med forne Hr. P. Raffn ephther menig sognfolck skull haffue forne Hr peder Raffens samtycke. Och miente forne frue Dorithj Clausdatter løgenagtig att haffue wonditt, som hun noksom miener thet att kandt ... beuise fordj thr som dj wonid winde j then sag, Saa sameleds haffuer hidt steffnit forne Hr. Peder Raffn medt same winde och hendis ander winder for then sag haffuer.

Saa møtt forne Hr. p(ede)r Raffn och bereth sameleds same hans obne breff till forne skull were hid steffnit och the tha indsatt till stigt legende Superintendentenen och the dom herrer ij wiborg Capitell for forne ~~lest~~ breff med same indsetelse breff, och mijenit fordj Hr nu borde the en att dømis.

Ther till suarit forne frue Dorthj, att hun hagde his steffnet same mend for the skull haffue wondit at same el skull were skeed med menige sogn folkis samtøcke Endog hun skull will the icke beuise the ikj saa atuere. Ther till suarit forne Hr. P(ede)r, at the artickell int hans obne breff anrørinde och ij breffuit indragit Minends fordj the ikj bourde stande eller at dømis, men till Capitell att umdielis som sagen er indfundit.

Med fl(ere) ord och thalle tennom emellom war). Tha (epther suar og giensuar och sagens lejlighed). Eens ephtherthj same obne (åben plads til 2-3 linier) tilholle will (åben plads til et par ord) for hand haffuer tildømt liuens naffill xl mark.

18. november 1581

Viborg landsting. Dorthe Clausdr. (Dyre) til Rebstrup, enke efter Baltzer Maltesen Viffert, + 1579, stævner gårdmænd i Sønderup sogn for et løgnagtigt tingsvidne, de har udstedt til fordel for præsten Peder Mouritsen Ravn i en strid om præstekaldet. Landstinget dømmes, at tingsvidnet, der tidligere er dømt magtesløst, fortsat skal være det, indtil andet er bestemt ved dom. Se også 12.8., 23.9., 21.10, og 2.12.1581.

NLA, B24-508, Viborg landstings dombog, s. 265b.

War skichit Erlig och Wellbørdig frue Dorithj Clausdather til Rebstrup med en wpsetelse Her aff landstinger idag warit wdgongiet liudendis ther athaffue hid wdj rette steffnith Chresten lauritssen ij sønderup, Niels nielsen, Chresten Jenssen, per nij=..... Christen Jenssen j braffuelstrup, anders Christenssen, Chresten Ollufssen ibm, Seuren perssen ij tømstrup, Niels Anderssen for winder the haffuer wondet mez Hr Peder Raffuen, att the aldrig skall haffe hørdt frue Dorithis thienere eller nogenn skall haffuer clagit paa forne Her pe(de)rs thieniste och mijennte the winde løgnagtig atuere.

Sameldes hagde hid steffnit Jens Morthenssen for same winde han till ~~wi~~
~~børig~~ lannsting ij rette borit haffuer, och mijente han er pligtig the at framlege eller stande til rette, som then ther wretferdig och løgenagtig breff forhuerffuit

haffuer. Sameleds hagde hid i ret stefnitt Forne Hr. p(ede)r och Jens Morthe-
nssen samme winder. Tha for nogen lelighez sig then tid Hr wdinde begaff
bleff same sag wpsatt till idag.

Saa møtt Jens Morthenssen och framlagde same breff, som the wonith ij
Sønderup, Niels Muhn, Chresten Jenssen med fliere wdgiffuit haffuer, som
forne med thj segell atuere forseglit wdj sønderup anden søndag efter trinitatis
sist war, wdgiffuit ~~war~~ wdj huilcke the bekiender at 2 søndag epher trinitatis
hørde och saa the Jens jensen wdj Sønderup, Thamis lauritssen ibj, Jens Mor-
thenssen ij Rodsted och Chresten Anderssen i braulstrup athaffue tilsport me-
nige sogen folck, om ther war nogen som hagde forbuden thennom att und
welle Forne Her p(ede)r till theris sogen prest, och om the wille und tha eller
nøges med hannom, for thieris sielsørger, Tha suarde alle som tilstede war, at
the wille glede alsamill, som war komen till tienist och tackit hannom gott sin
thienist, wille och gierne nøges med hanom, Mathe the hanom Niude och be-
holde, och ickj the hagde hørt nogen kiere eller clage paa Hr. pe(de)rs thieniste
anthen aff frue Doritthis thienere eller Andre, men altid hørt thenom att be-
klage sig att frue Doritthi Kom thenom till atuere Hr. p(ede)r , som ther
breff wider bemeller.

Ther huoss bleff framlagdt ith las sørenssen ij sønderup, p(ede)r Jenssen ij
gamilholum, Thamis lauritssen wdj sønderup, chresten Nielssen ibm med flere
theris breff som findes med wij Segell atuere beseglitt ~~wdgiffit~~ schreffuit ij
Sønderup mandag nest for lucie dag aar 1580, wdj huilck the bekiender, at thr
som theris øffrighedt Forne Frue Dorith clausdather med menige sogen folckis
wilge och samtøcke orgis och nøgis med Forne Hr. p. till theris siell sørger, tha
... och nøgis the paa theris sije med hanom till theris sielsørger, som the breffue
wid(er) bemell. Ther nest møtt Hr p(ede)r och framlagde chresten lauritssen,
Niels mogenssen ij sønderup och theris medbrødres winnde breff och Segill,
at the er same theris breff bestendig.

Ther till suaritt Forne frue Dorithj och framlagde ith las sørenssens ij søn-
derup weffertt sørenssen ij pleijlstrup och theris medbrødres breff och Segell
Ther war then j6 Jullj wdgiffuit wdj Huilcke the bekiender, at theris husbund
Forne frue Dorithj aldrig bad thennm anthen at were Hr. P(ede)r Raffn und
eller emod, Men the mend, som haffuer wondit suo thennom att the skall sige,
at theris husbund skal kome thenom till atuere hanom emod thj haffuer the
dirm och løgnit thenom paa Men bouit theris husbund xx miell fra thenom tha
will ~~thenom~~ the hanom aldrig Niude eller wndgielde, huilckit the nochsom ther
wdj bekiender, at the med menige sognmend affsagt samme, Thr nest fram-
lagde en lanstingsdom at same breff och winde tilforen er magtesløst
Dømppt och ickj at skall kome forne Dorith eller hindis thienere till nogen for-
hindring Indtill sagen bleff igien steffnit som then dom wider bemeller, och
then foruigstes berete same dog ickj nu atuere igien steffnith.

Med Fl. Tha Saa och epherdj same nu med forne thieris breff och winde
tilforen haffuer weret hid steffnt, och tha er fundit magtesløss Indtill sagen
bleff steffnitt paa Nye, Och epher then dog endnu er igien steffnitt, Tha bør
breff och winde magtesløss atuere, och ickj att kome forne frue Dorithj eller
hindes thienere till nogen forhindring, indtil same Dom er igien kallit.

2. december 1581

Viborg landsting. Dorthe Clausdr. (Dyre) til Rebstrup, enke efter Baltzer Maltesen Viffert, + 1579, stævner gårdmænd i Sønderup sogn for et tingsvidne, de har udstedt til præsten Peder Mouritsen Ravn i en strid om præstekaldet. Tingsvidnet, der tidligere er dømt magtesløst, dømmes magtesløst indtil sagen rejses igen og den skal da føres for lensmand, samt kapitel og bisp i Viborg. Se også 12.8., 23.9., 21.10, og 2.12.1581.

NLA, B24-508, Viborg landstings dombog, s. 271a.

Løffuerdagenn, som er thend 2 Dag Decembris, Aar Mdlxxxj War skichit Erlig och Wellbørdig frue Dorithj till ~~Claushollem~~ Clausdather til Rebstrup paa thend ene, och hagde hid wdj rette steffnith chresten lauritssen i Rodsstrup (Fejl for Sønderup), Niels man?, Chresten jenssen, p(ede)r mogen(sen) ibd., Chesten jenssen wdj braffuelstrup, anders christenssen, chresten olluffssen ibm, Seuren Ienssen ij töttrup, Erik Nielsen, p(ede)r Nielssen, Niels Erikssen och Niels Anderssen for Winder the haffr wondit med Hr. p(ede)r Raffn, at the aldrig skull haffur hørt Frue Dorithis thienere eller nogen skull haffur Clagit paa Forne Hans thieniste Endog mange fulds iliegeuell the som skull were giortt, och berette samme breff och winde tilforene ~~tuende gange at were hid ste.~~ athaffue weret hid steffnith och er thuende dome thr paa wdgifuit, och framlagde then siste dom Hr. aff lanthstingit then 18 Novembris wdgangen, som saa beslutis, at ephtherthj same menndt for theris breff och winde tilforen haffuer werit hidt steffnit, och tha er funditt magtesløss, Indtill sagen bleff steffnith paa Nye och ephtherthj thr dog ickj ~~end~~ end tha war igien steffnit, Tha er same breff och winde fundit magtesløss och ickj at skal kome forne fru Dorith eller hindis thienere till nogen forhindring enden same dom er igien kallit, huilket dj indholder forne winds breff tha atuere framlagt, som eblantt andit formeller, att ther ickj skull haffuer hørtt nogen kiere eller clage paa her p(eder)s thienist anthen aff frue doriths thienere eller andre, Meden altid hørtt thenom at beclage sig, att frue dorithj kom thenom till atuere Hr. p(ede)r vend,

Thr veed haffuer forne frue dorith thr tr(e)di(e) fremlagdt ith las sørensens ij Søndrup, Wiffert sørensens ij pleijlstrup oc theris medbrødres breff och Segell the Aar then 16 Jullj wdgif. wdj huilck the bekiender at theris husbund Forne Frue dorithj aldrig bad thenom anthen attuere Hr. p(ede)r Raffen all vndt, Men the mend som haffuer wondit ~~med~~ wpaa then att the skall seije att theris husbund skull kome thenom till Atuere thenom venndt thj haffuer the Disli och løgn thenom suort, Meden louit theris husbund xx miell fra thenom, tha wille the hanom aldrig Niude eldr wndgielde huilckit the nochsom thr wdj bekiender, att the med mennige sogen mennd affsagde hannom, som the Winde wider bemeller Och forne frue Dorith wdj alle rette om same winde och breff ickj burde magtesløss atuere.

Saa møtt p(ede)r Christenssen och chresten Nielssen ij sønderup paa forne mends wegne med thieris fuldmagts breff finds mez wij Segell atuere forseglit at the er theris Winde bestendig, som the haffuer wondit med Jens Jenssen, ~~och~~ Jens Morthenssen och theris medbrødre.

Tha ephther sadan forne leilighed, och ephtherthj same Winde och breff tilforenn haffuer werit hid steffnit, och tha er funditt magtesløss, Indtill sagen igien bleff steffnit och siden ather er fundit magtesløss Indtill Forne Dom bleff igien kallit ¹⁾ Tha ephther sadan leilighed bør Forne winde Och breff ephther Forne Doms liudelse magtesløss atuere, och om Forne Hr. p. s ~~øbnæ~~. Indsente wij till Capitellit ij Wiborg, som the tilforen er indsent.

- 1) I margin: och these forne mend haffuer hagt noggj loug wpsatt som the same dome hagde wile lade kalle.

1582 (1)

Tingsvidne om de kronens tjenere i Hornum herred, som har ydet landgilde til Hald slot i 3 år.

EA II, s. 295, Register på Viborg Stifts Breve, Hornomherrit. K30.

[Item] tings vinde paa thii thener som haffuer [ytt landgi]lde tiill Hald y iij ar. Datum dxxxij man[dag ne]st for sti Nicolaj dag.

1582 (2)

Et Tingsvidne om mark Skel mellem Torup og Restrup Mark, 1582.

NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fas. 2, nr. 16.

1582 (3)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus ang. et bundgarn mellem Valsted og Lundbæk fremlægges kong Chr. II's forbud mod brug af pulsvåd, ruser, bund- og sildegarn med mindre masker, end gode købmandsvarer tilsiger.

It Høyloulig Ihoukomelsis Koning Christian thenn tredies Breff wnder sin Datum Mdxxxvij, formelinds att hanns Majj.t haffde fuldburdit och stadfest It Anndit hans majj.t breff hurledis att hans Majj.t Er tiill widennd wordenn, hurledes att menige fiskere, som fiskerij brugte wdj Limfiorden fordreffuer menige fiskerij medt puls woder, Ruser och bundgarn och gjør same garn som the med fiske saa smaa maske, att de wptage denn smaa siildt medt den store Mennige Mand tiill skade och forderffuelse. Thj biude wij Alle Ihuer the helst bu were kandt, her epth. att bruge nogenn Pulswoder Ruser eller bundgr.n wdj Limfiorden, och icke att bruge nogin silde garnn Medt minndre maske, Ennd som got Kiøbmandts gots Kand medt fanngis. Samledis biude wij Alle och huer fordielle att sette nogin garn wdj rette Førstraag, fordrisend nogen t(her) Emod disse forne Articler Att gjøre Tha skall wore fogder haffe disse fuldt mact, at Annamme paa wores wegne huis the haffr medt at fare och skall straf-fis ther ept., som offuer ennn wor breff och buodt icke holde will, medt miere same stadfestilse och Kon. Mats. medt før.

1582 (4)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Vals- ted og Lundbæk fremlægges kong Frederik II's. stadfæstelse af hans fader

kong Chr. II's forbud mod brug af pulsvåd, ruser, bundgarn og endvidere sildegarn med mindre maskevidde, end gode købmandsvarer tilsiger.

1582 (5)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus ang. et bundgarn i Limfjorden mellem Valsted og Lundbæk fremlægges et vidne af Hornum herredsting, som Bjørn Andersen (Bjørn, til Bjørnsholm) ved sin foged Hans Jensen havde fået lydende, at Niels Andersen i Klæstruplund på vegne af Bjørn Andersen i 3 påfølgende ting og Hans Jensen, slotsfoged på Aalborghus, i 4 påfølgende ting havde givet last og klage på alle de af Sebberklosters fæstere og alle andre, som satte deres garn over sejldybet, og at kronens tjenere i Bislev og Djørup klagede, at de ikke kunne betale sildegæld, da sildens opgang hindredes. Endvidere at Jens Skrædder og Anders Sørensen i Djørup vidnede, at de var på Sebberkloster og stævnedede Oluf Brochenhus til tinget.

It siunswinde som wid sin Datum wdgifft mdlxxxij, som salig Biøren Andssen tiill Huorniumherit widt sin fuldmøndige fogitt hans jenssen forhuerrffuit haffr Lydends, Att niels Anderssen wdj Lunden Paa forne Biørenn Anderssens wegne wdj iij ting Epther huer Annder och hans Jenssen Slotsfogit paa Aalborghus den iiij ting och gaff Last och Klauge paa de Aff Siber Kloster, och Alle And. som haffde satt garnn offuer Segillydybet och ther medt formiente Kon: maij. Seglats och Sildsenis wpgang, och disligste gaff Kon: maij. thienere wdj bisløff, dyrup och alle Annd. fischer Last och Klauge paa, att the som forne garnn som dj haffde wdsatt aff Siber Kloster, och Ander wdj Seelatsenn och Sildsens wpganngh skall the stande, kand de icke Affstid kome ad wdgifffue dieris Sildskylle, oc icke all formaae dieris garn att holle met nogenn kongelige lougir wide mact wdj nogenn maade. bestod Jens Skreder ij dyrup och Annds. Sorensen ibm. Attj war wdj Siber Kloster ij dag xiiij Dage och Louligenn steffnit oluff brochenhuss tiill huornumheritsting ij dag tiill forne Klage och winde, medt miehre same siunswinde medfør, huor for forne offue lunge miente nu som tiillforen Inngen weret att haffue giort ther medt, icke eller att haffue paa førtt forne Oluff Brochenhus nogenn trette Imodt Kon: maij. skiffte Breff Men miente sig Reth att haffue giort Epth. Slig Kongelige breffue elhr Anden Leiglighet.

4. marts 1582

I sag 18.12.1591 ved Hornum herredsting mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et brev af Nibe birketing, at Jens Jude i Busted på vegne af sin husbond, Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, havde fordelt Lars Sørensen i Nibe for hovedgæld og faldsmål for en halv tønne høstsild, som er hans afgift.

Jeth dielss breff aff forne thing Wnder Datum 1582 thend 4 Martij Jenns yede i Budsted paa sinn hossbundis Wegenne haffuer for dielt Las Sørennsen i Nibe for hoffuit giæld och faldtsmaall for enn halff tønne høste sild, som er hans Skiøld.

3. april 1582

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valssted og Lundbæk fremlægges et brev udstedt af Christen Thybo, Albert Friis til Sebberklosters fisker, at bundgarnsstadet lå til Sebberkloster al den tid Albert Friis havde klosteret, og at der ingen trætter har været om det, før Laurids Bertelsen (Hørby, til Vesterris) nu vil forsøge at tilvende sig det.

Thisligste wdj rette laugde It Christen tybuos Obne beseglit brefff, wnder sin Datum Mdlxxxij denn iij dag aprilis wdgiffuit, som thenn tid war Albrett frisis fiskers, Lyden wdj same mening, att forne stade Laae och war brugit tiill Siber Kloster med Andre bundgarnsstade wdj Siberlaae, alle den stund forne albret fris haffde Siber Kloster, och icke hand haffde fornomit nogin att føre noginn Klauge eller trætte før inden Laurits Bertilssen wille sig nu tillholle medt miere samme breff medt før.

10. juni 1582

I en dom af Viborg landsting 5.12.1584 mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og Brusgård (+ 1595) og rebsmænd om rebning af Aarestrup mark nævnes et vidne af Hornum herredsting mandag efter Hellig Trefoldigheds søndag 1582 (Trinitatis søndag, 10. juni). Se 5.12.1584.

ett tingswidne aff Horumhernitz thing aar 1582, mandagen nest efter Helligthrefoldigheds søndag vdgifvitt, formelendis rebsmend der att hafve thillstoitt oc kunnd giortt for thingsdom, att de waare paa Orestrup enge denn mandag nest for pintztag, efter som thend gode mand, forne Niels Jørgensen hafde ladett dennum opkrefve efter lougen, och først att hafve lagtt thill Jens Lauritzsens gaard y Orestrup viij faugne, Gundi Schræder iiij faugne, Seufren Johansen iij faugn, Lauritz Michellsen x faugn, Hans Schrædder och Jens Jensen xvj fagne, Niels Frantzen och Seufren Lauritzsgen xvj fagne, Jens Brock xvj faugne, Christen Vester iij faugne j aln, Powell Jull oc Seufren Christensen xvj fagne, Jens Christensen och Seufren Jensen xvj faugne, Niels Michelsen och Lauge Andersen xvj faugne, Seufren Søfrensen, Sven Pallesen, Lauritz Mickelsen och Niels Esbennsen xx faugne, Peder Hannsen iii faugne och j aln, efter skyld och landgiide, vnderthagett stugh, kircke iord och ser kiøb, som bør fritt at werre efter lougen, som thett winde widere bemelder. Och der hois klagett forne Christen Schrifver paa forne rebsmend, att de icke skulde hafve thillacht forne Niels Jørgensen reb efter hans thienners skyld och landgilde. Och der hois paa herritzfogedens wegne berette, att den hand vnte fyllingh paa rebsmend, waar ther ingen, som paaskud, thet samme marck icke waar omsoritt, menendis fordi fogdens wlempe der udinden icke att skulle findis.

17. juni 1582

Forleningsbrev for Jørgen Fris til Krastrup paa noget Gods, som tidligere har ligget til Sebberkloster, nemlig 2 Gaarde i Tyrestrup, 1 Gaard i Gridsted (Grydsted) og 1 Gaard og 1 Bol i Synderhollum (Sønderholm) By og Sogn i Huornum Herred, 2 Gaarde i Mellerup (Mjallerup), 1 Gaard i Vormstrup og 2 Gaarde i Vindbles i Slet Herred, 3 Gaarde i Blerre, 2 Gaarde i Ederup (Ejdrup),

1 Gaard i Hornuarp (Hvorvarp) og 1 Gaard i Søthrup i Aars Herred, 1 Gaard i Store Rørbeck og 1 Gaard i Alstrup i Gislum Herred, mod at holde 1 gerust Hest af den visse Indkomst og gøre Regnskab for den uvisse, hvoraf han selv maa beholde Fjerdeparten. *Kanc.Brevbøger, s. 496. J. R. 3, 380.*

18. juni 1582 (1)

Peder Jensen Skriver, forstander ved Aalborg Hospital lader afhjemle et sandemændstog af Hornum herred om ret markskel mellem Sørup, Fløe og Albæk marker og hede. Heri nævnes Søren Christensen i Annerup, tinghører på Hornum herredsting, der formodes at være sønnesøn af Per Sørensen i Annerup, der nævnes i tingsvidne af 10.5.1512. *B. Kornerup og V. Lorentzen, Aalborg Hospitals Historie, s. 130 og K. Værnfeldt, HK 1944, s. 196.*

18. juni 1582 (2)

Rettertinget, København. Borger Palle Christensen i Odense stævner Skammel Madsen, Mads Mouridsens søn, i Nørholm og medarvinger, fordi Mads Mouridsen, som hans værge i hans umyndige år har solgt noget frit jordegods på Fyn. Sagsøgte fremlagde kongebrev, der tillod ham at sælge godset. Sagsøgeren mente, at brevet var erhvervet på falsk grundlag. Sagen havde været for Nørholm birketing og derfra af birkefoged Christen Troelsen henskudt til rettertinget. Indstævnte mødte ikke, ej heller nogen med fuldmagt for ham. Rettertinget dømte, at Skammel Madsen havde tabt sagen, indtil han møder for retten. Da Bjørn Andersen (Bjørn) har det gods, Palle Christensen påtaler, i hånd og hævd, bør også han indstævnes.

Kgl. Bibl., NKS 835, 2° nr. 214. Danske Domme, bd. 8, s. 520.

21. juni 1582

Kongens forbud mod ulovligt fiskeri i Limfjorden (med henvisning til kgl. brev af 1543 om samme sag) med pulsvåd og bundgarn "den menige Mand paa Sejlads og Fiskeri til Hinder". Påtegnet af fru Anne Skade, enke efter Laurids Bertelsen Hørby, søn af Bertel Andersen Hørby i Vesterris. Hun blev efter Laurids Bertelsen Hørbys død gift med Peder Munk.

NLA, perg. saml. 2/16. Udtg. af Lundbæk gods, G139. Talrige påtegninger på bagside: Felt 1: fiskerij i Limfiorden. Kon. Mats. breff om wlog-lig fiiskerij wdj Limfiordtt 1582. No 90. X. 21.6.1582. Felt 2: Lest paa Skofting thend 18 dag aprillis anno 1583. Lest paa ..obiirkis tiingh then 20 dag aprilis anno 1583. Lest thill Nibe Bierche thing løffdagen som er then 20 aprilis 1583. Lest wdj Biislefff kircke wdj frue Anne til Westerris oc menige Sogne folck paa høre efther Søndagen som er then 21. Aprilis Ao. 1583. Lest paa hornum herits tiing mandag som er then xxj Aprilij 1583. Lest paa Nibe bircket. løffuerdaen som war thend j? Aar 15.. Lest paa Nibe bytings ij ?wlogste Løfferdagen som er thend ?j decembris 1594. Lest Paa nibe Birchting den 9 Augusti 1606. Lest paa Nibe birck thing løverdage thend 28 Martj Ao. 1612. Omtalt i Ark. på Lundbæk, H&K 1912-14 s. 313.

Wij Frederich thend Anden med Gudts naade Danmarkis, Norgis, Wendis och Gottis Konning, Hertug wdj Slesuig, Holsten, Stormaren och Dijtmarsken,

Greffue wdj Oldenborg och Delmenhorst Giøre alle witterligt Att Efftersom Oss Eskl. Biørn Andersen wor Mand och Embitsmand paa wort Slot Olborg-hus haffuer for Oss et Høgboren Førstis, wor Kiere herrefaders Salig och Høgløfflige Ihukommelse breff wdgiffuit wdj thet Aar Mdxliij formellendis at were bleffuen boret, Huorledis ther mange fordrister thenom thill at sette Bundgarn och Pulsuode wdj Limfiord, thend menige Mand thill skade och emod Breffuens luidelse. Therfor strengligen Paabudit fougither Embismend och alle andre ther med att skulle haffue flitig thilsium Och ther som nogen befandis, som brugte eller satte Bundgarn eller Pulsuoder wdj Limfiord skulle the straffis effter Recessen, Och huilcke aff Lounsmendene sligt thilstode skulle ther med haffue forbrott theris Loue. Och ther som nogen Riddermendtsmend befand nogen som brugthe ther bundgarn eller Pulsuoder, skulle hand fuldmagt haffue att thage fran thenom garn, skiib och hues the haffuer med att have som samme Hogbemelte wor Kier herrefaders breff ther om formelder. Och wij komme wdj forfaringe, Att ther offuer icke saa Alffuorligen holdis, som sig burde Men enden skall findes en part, som sig wnderstaa forne Limfiord att brugge och sette Bundgarn Ochsaa wlovlige hindre att brugge pulsuoder thend Menige Mand bode paa Siegladts och fiskerij thill hinder och skade emod Recessen. Tha bude wij och strengligen biude alle wore fougither Embitsmend och alle andre, Att the effther thenne dag her med haffue flitig indseende Och ther som nogen sig fordrister, som for er rørdt, att sette bundgarn wdj Limfiord menige Mand thil skade emod Recessen, Eller och paa wlovlige och forbundenn hinder at brugge pulsuoder Att the straffis ther for som med bør. Saa frambt the med nogen for for ugivennom fingre och sligt tilstuder the tha icke theris Louer ther offuer wille haffue forbrudt. Ther som och nogen Riddermendtsmend befunder nogen wdj Saa maade och brugge Bundgarn eller Pulsuoder skulle the her effter som thilforn wdj Hogbemelthe wor herrefaders thid haffue fuldmagt at thage fran thennom garn, skiib och hues the haffuer med at fare, her med skeer wor Alffuorlige wilge och befalling. Giffuit paa worit Slot Kiøpenhaffen thend xxj dag Juni Anno Mdlxxxij. Wnder wort Signet. Frederich.

26. juni 1582

Sandemænds brev om Juelstrup præstegårds og Sørup mark. Indgår i tingsvidne af 23.8.1669 udstedt af Oluf Nielsen, herredsfoged i Hornum herred, Søren Jensen Buus i Hæsum, Niels Lauridsen Kras i Moldbjerg m.fl. til Jens Jacobsen Ruus, præst i Buderup, Gravlev og Aarestrup.

NLA, Viborg bisp, C2-202, Buderup-Aarestrup-Gravlev kald 1590-1803. Gengivet efter afskrift af tingsvidnet af 23.8.1669 i Viborg bisp, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 101.

Herhos i dethe indlagt et gl. Sandemands breff her af Hvornum Herrits Ting udsted 1582 den Mandag nest for Sct Johannis midsommer, 8 Mænd da hade Vondet, at Sandmænd her i Hvornum Herrit afsagde og kundgiorde deres toy, som de var lovligen tilkrevet af Peder Skriver Prior i Heliggeits Huus i Aalborg, først fore Viste de deris toug met ad Søen, Saa langt som Juulstrup marck følges med Siørup Marck, Saa til den Steen som de sadthe ved Sønder Ende af

Søen, Saa op med Kieret ved den Vester Side til den, som de sadthe Vesten til Juulstrup halle, som den hefd paa liuder som Hr Anders bar i Redthe for dem den samme dag, og saa til den Steen, som de sadthe i Enden af den Ager, Som hans hefd paaliuder, Saa fra den Steen Vester med Ryggen af en agger til en gl: anhefd, som de sadthe enn Stien, saa siden med samme anhefd, Sønder paa til en Steen Som de ved Kiendes ved begge Sider for ret marckskiæl, som de oprejste, Saa Sønder ud fra til en Steen, de sadthe ved Nør side af Juuls gade Veij, Saa Vester ad Juulsgade Veij til den Kaars Veij, som løber emellom Grafleff og Sørup, som fløe marck vedtager, Som Siørup Mend og fløe Mænd Ved Kindis tilforn for Marckskiæl, som de sadthe en Steen, Saa op med Juels gade Veij till en Stenn som de sadthe Norden til samme Veij i en liden høij, saa fram ad til en steen, som de sadthe udi fladheden norden til en anden høij, Saa fram ad heden til en anden Steen, de sadthe over den flade dæl paa en backe saa Vester til øster sex høve, som de sadthe en Stenn, Saa norden ad Heden, saa langt som Anders Maltesøns marck og Siørup Marck følges ad med redthe, som samme Sandmennds bref i sig selver med Vider indeholder i dag er lest og paaskrevet.

28. juli 1582

Margrethe Lange, enke efter Jens Kaas, får 1 gård i Hasseris.
Kronens Skøder, s. 259. Org. Mag. 514, J.R. 3, 416b.

30. juli 1582

Kong Frederik III befaler biskop Peder Thøgersen i Viborg, at meddele præsten i Nibe-Vokslev kald, at der sidst skal holdes gudstjeneste i Vokslev og først i Nibe. Fru Agnete Schenk til Pandum, som hun har i forlening, enke efter Jørgen Prip til Pandum, har anmodet om dette grundet hendes alderdom.

NLA, Udtagne breve. Udtg. af Viborg bisp, C2-180, Nibe Vokslev kald. [1]. Segl. Påskrift på bagsiden: Oss Elsk. hederlig och høglærd Mand Mannd Mester Peder Tøgerssenn Superintendent wdj Wiborg Stift. Nr 7. 4. Huornum heridt, at tienester skal sist ske i voxløff kircke 1582. Huornum herrid, Voxløff. Omtalt i Kancelliets Brevbøger, s. 527.

Frederik then anden met Gudts Naade Danmark Norgis oc Gottis Koning. Wor sijnderliig gunst tiillforen. Wiider Att Oss Elsk. Fru Agnete Schenk, Jørgenn Prips Eftherleuerske, haffur Underdanigst giffuit Oss thilkende, at hindes Sogne Prest wid Pandum haffuer thuenne Sogen, thet ene wiid naffn Woxløff Sogenn wdj huilket forne Pandum er liggendis oc thet andet Nibe sogenn, oc ephtherthi hun nu met allerdom besuergis haffuer hun Underdanigst begieridt, at same hindis Sogn prest maatte sidst giøre prediken wdj thet Sogen hun er bouindis, Menendis the Sognemendene wdj Nibe Sogen till gaffn wehre theris Leilighed oc thill ingen besuering at schee Skade, Huorfor wij the saa Naadigst beuilgit oc for gott Anseet haffuer. Thj bede wi edher oc begiere attj forordner thilsiger oc befaler Sognepresten wdj forne Sogen, at hand retter sig ephther her ephther at giøre sidst thieneste ij forne Woxløff Sogenn. Ther mett scherr wor Wilge. Schreffuitt paa Wortt Slott Kallundborg thend xxx Julij Aar Mdlxxxij, Wnder wortt Signett. frederich. R.

8. september 1582

I sag 18.12.1591 ved Hornum herredsting mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgift af huse på kronens jord i Nibe fremlægges vidne af Nibe birketing, at 8 mænd vidnede, at de så og hørte Peder Sørensen og 6 synsmænd vurdere Anne Laurs klæder til 7 daler, som var alt hendes gods, som Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund modtog.

Item Jet Winde Aff forne thingh Wnder Datum 82 thend 8 September Wdgiffuit otte Mend Wondett haffuer, Adt di saa hørde p seurenssen i Niib och hanns medbrødre Segx Sionsmend Woerdierit Anne Lauers hendis Kleder thill saemoll for vij Daller, som War forne Anne Lauers hendis goedts, huilcket Winde fendis Wedn paa schreffuit vij Daller haffr ieg och boeren Niels Joensen Egenn hannd.

17. november 1582

Niels Jonsen til Tostedlund faar i Nørrejyland, Aars Herred, Skivum S. 1 Gaard kaldet Veggergaard, 2 Fiskegaarde, 1 stykke Eng i Veggerby Mark i Hornum H., som er omtrent 2 Læs og i Skivum Mark 1 Stykke Eng, som er 3 Læs, med et lille ungt Ege- og Hesselkrat i samme Mark, samt 2 Broer der paa Marken, den ene kaldet Halsmandbro, den anden Veggerbro, til hvilke Aarlig oppebæres Brokorn; desuden har Veggergaard Fædrift og Ildebrand over Aaen i Veggerby Mark; endvidere... (gods i Aars h.). Halsmandsbro findes endnu over Sønderup å ved Vegger.

Kronens Skøder, s. 259. Org. Mag. 516. J.R. 3, 434b. jf. 8.2.1583.

18. november 1582

Jørgen Friis til Krastrup har til magelæg begæret div. krongods og ønsker bl.a. at afgive 1 gård i Vokslev sogn og By. Kongen befaler marsk Peder Gyldenstjerne og admiral Peder Munk om at fortage besigtigelse.

Kancelliets Brevbøger, s. 575. J.T. 2, 345b.

2. december 1582

I sag 18.12.1591 ved Hornum herredsting mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et delsbrev af Nibe birketing, at Jens Jude i Busted på vegne af sin husbond, Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, havde fordelt Chresten Glarmester og Thøger Bødker i Nibe for deres afgift på 1 tønde høstsild.

En Ennd Diels breff aff forne thing forne Aar (1582) thend 2 decembris Wdgiffuet Jenns yede blaennt Andre Adt haffuer ladett dielle Chresten glarmester ij nib for j td. høst Sild och thøger Bøcker ibij. for enn halff td. høste sield dieris Skiøld.

12. januar 1583

I sag 18.12.1591 ved Hornum herredsting mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et tingsvidne af Nibe birketing, at 6 mænd havde synet et hus Chresten Glarmester havde haft, og da så de, at huset var ubrugeligt.

Jet Winde aff forne thing Wnder Datum 83 thend 12 Januarij Wdgiffuitt Segx Sionsmend Adt haffue hiemplet the huss Chresten glarmester Wdi bouett Adt Were gaffen løss Och Inngen Mand gaffuen ligt førennd the bliffuer Anderledis ferdig.

8. februar 1583

Kongen bekendtgør, at da Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, lensmand på Hald, i det sidste mageskifte med kronen, da han afstod Holm i Silkeborg len m.m. for Veggergaard m.m. i Aalborghus og Dronningborg len, blev kronen skyldig en gård så god som 3 ørte korn og han derfor nu til fyldest har udlagt en gård i Nørre Snede sogn og by, Vrads herred, så har kongen til vederlag for hvad denne gård var bedre end 3 ørter korn udlagt ham kronens herlighed i en kirkegård i Sønderup sogn og by, Christen Sørensen og Søren Christensen iboer, afgift 1 ørte havre og 1 skovsvin, dog at han ikke befatter sig med landgilden, der som hidtil skal følge kirken.

RA, seddelregistratur over gods, Torstedlund nr. 117 med enkelte tilføjelser jf. originalen. Omtalt i NLA, Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlunds gods, nr. 63 med tekst: Kong Frederik den Andens Mageskifte Skiøde til Niels Joensøn paa Torstedlund 1: ibm og skiødet har en gaard fra Kronen ved Mageskifte, Veggergaard: 1 hvorved er Skiødt herligheden udi en Kirke Gaard i Sønderup men Landgilden at svares til Kirken. Dato 8 Febru. 1580. Også omtales i Kronens Skøder, s. 260.

13. februar 1583

Mageskifte mellem kronen og Jørgen Friis til Krastrup, der bl.a. afgiver i Vokslev sogn og by 1 gård. *Kronens Skøder, s. 261.* Org. mag. 521. J. R. 3, 465.

10. januar 1584 (1)

Befaling til Bønderne over hele Riget om fra hvert Herred at sende Herredsfogden, 4 Sandemænd og 4 andre lovfaste Danne mænd (i de Herreder, hvor der efter Loven ingen Sandemænd ere: Herredsfogden og 8 agtede Danne mænd) med Herredsseglet, hvor de have et saadant, og Fuldmagt fra menige Herredsmænd til den By, hvor Hyldingen skal finde Sted, til den fastsatte Tid for at høre, hvad der bliver foregivet om Kongens Søns Hylding, og samtykke i, hvad de andre Undersaatter gøre.

Kancelliets Brevbøger, s. 6. Sj. T. 15, 284 b.

10. januar 1584 (2)

Befaling til alle Stiftslensmænd over hele Riget om selv at møde til Hyldingen, forkynde Brevet til Adelen i Stiftet, tilskrive hver enkelt Adelsmand og sende ham Kopi af Brevet og lade Brevet til Bønderne forkynde paa alle Herredsting i deres Len. *Kancelliets Brevbøger, s. 6. Sj. T. 15, 285 b.*

10. januar 1584 (3)

Til Indbyggerne i Danmark. Da Kongen trods den af ham og Rigsraadet tidligere truffne Bestemmelse om, at der aarlig skal holdes Herredag, sidste Aar formedelst Rigets Bestillinger og anden Ulejlighed ikke selv har kunnet sidde Retterting, har han bestemt i Aar at ville holde en almindelig Herredag i Otthense 27. Juni og da selv i Forening med Rigsraadet sidde Retterting. Det befales alle, der ville have Sager for og endnu ikke have udt. Stævning, at gøre dette med det første, dog maa ingen Sager indstævnes for Herredagen, som ikke i Forvejen ere paadømte paa Herredsting og Landsting eller ere Sager, som skulle paadømmes af Kongen og Rigsraadet. Sj. T. 15, 294. Orig. (til Aastrup Len).

Befaling til Stiftslensmændene Albret Friis i Riiber Stift, Jacob Seefeldt i Aarhus Stift, Niels Skram i Viiborg Stift, Fru Karen Friis i Vendelboe Stift, Hendrick Belov i Koldinghus Len, Claus Glambeck i Skanderborg Len, Erick Løcke og Lauritz Brockenhus paa Fyen og Langeland, Lauge Beck i Sjællands Stift, Johan Thaube i Frederichsborg og Kroneborg Len, Coruitz Viffert i Skaane, Halland og Blekinge, Hendrick Brahe paa Bornholm, Hack Ulfstand paa Laaland og Henning Giøe paa Falster om at forkynde ovenstaaende Brev paa alle Herredsting og i alle Købstæder i deres Stift.

Befaling til Landsdommerne Jørgen Skram, Malthi Jenssen og Mouritz Stygge i Jylland, Morthen Brock i Fyen, Anders Dresselberg i Sjælland, Gregers Juel paa Langeland, Rubeck Pers paa Laaland og Falster, Axel Gyldenstjern i Skaane, Biørn Knudtzen i Sønder Halland, Coruitz Lauritzen i Nørre Halland og Peder Hanssen paa Bornholm om at forkynde ovenstaaende Brev. Udt. i Sj. T. 15, 295 b. *Kancelliets Brevbøger, s. 6.*

10. januar 1584 (4)

Til Bønderne over hele Danmark. Da der endnu paahviler Riget en stor Gæld fra sidste Fejde, for hvilken en Del af Rigets Len og Gods er sat i Pant, har Rigsraadet, for at Lenene og Godset kunne blive indløste og Riget en Gang for alle komme ud af denne besværlige Gæld, bevilget Kongen en almindelig Skat af Bønderne over hele Riget (i Halland og Blekinge: halv Skat), saaledes at hver 20 jordegne Bønder skulle lægges i Læg og give 40 Dlr., hver 20 Bønder, der ikke have frit Jordegods, men have fæstet deres Gaarde og bruge Avl, 20 Dlr., overalt skal den rige hjælpe den fattige; hver Smed, Skomager, Skrædder, Murmester, Tømmermand, Kæltring og Møller, som bor paa Landet og bruger Avl, skal give 1 Dlr., og de, der ikke bruge Avl, ½ Dlr.; hver Pebersvend skal give 1 Dlr. og hver Husmand og Indeste ½ Dlr.; hver Tjenestedreng, der tjener for fuld Løn, enten han har Kornsæd eller ikke, skal give ½ Dlr. og den, der ikke tjener for fuld Løn, 1 Ortdlr., alt beregnet i gode enkende Dlr., men hvor disse ikke kunne faas, maa der tages 2 Lod Sølv for hver Dlr.; hvor der bor flere Bønder paa én Gaard, enten det er jordegent eller Fæstegods, skal Hovedmanden skrives for hel Skat og de andre svare som Indester; de Ugedagsmænd, der bo ved Kronens Slotte, Klostre og Gaarde, skulle hver svare ½ Dlr. Kun Adelens Ugedagsmænd, der bo i samme Sogn, hvori dens Sædegaarde, hvorpaa den selv holder Avl, ligge, skulle være fri for at svare Skatten.

Lensmændene skulle paase, hvor der findes Aagerkarle eller Folk, der drive stor Handel med Korn, øksne eller andet, at disse komme til at svare Skat efter deres Handel og Formue, og at ingen regnes for Ugedagsmænd, som ikke ere det. Skrивerne skulle ingen Penge have for at skrive Skatten. Skatten skal være ude inden St. Bartholomei Dag [24. Aug.]. Sj. T. 15, 296.

Befaling til Lensmændene over hele Danmark om at forkynde oven-staaende Brev, selv personlig lade Skatten skrive, saaledes at den rige kommer til at hjælpe den fattige, paase, at alt kommer til at gaa retfærdigt til, og sende Skatten, ledsaget af klare Mandtalsregistre, til Rentemesteren senest til St. Bartholomei Dag. *Kancelliets Brevbøger*, s. 6. Sj. T. 15, 298.

4. marts 1584

Gejstlighedens fuldmagt til at underskrive hyldning af kong Chr. IV.

RA, Kongehusets og rigets arkiv, B2, Hyldninger, Gejstligheden fuldmagt 1584, 40-41. [5] segl. 1. Chr. Libbert, præst i Nørholm. 2. Chr. Pedersen præst i Ellidshøj, 3. Niels Eskesen, præst i Ø. Hornum, 4. Peder Mouritsen præst i Sønderup, 5. Anders Nielsen præst i Juelstrup.

Wij ephterne Christen Liibbert, Sogneprest til Nørholm Kircke, Chresten pssen Sogneprest till Ellijthshøff och Suenstrup Kircke, Niels Eskissen Sogneprest till Huornum Kircke, Peder moritssen Sogneprest till Søndrup oc Suldrup Kircke och Anders Nielssen, prest j Juelstrup, metthiener wdj guds ordt til Ordestrup, Budderup och graffløff Kircker gjør alle witterligt met thette wort obne breff, att efftherthj Kong. Mats. wor nadhes herris breff er oss tilhende komen liudende om hans Mats. høgborne herre Søns Hertug Christians hyldning wdj wiiborig att skulle ske then 15 dag Juni oc forne dag schale ther møde prousten och ij prester aff herredet ugil met fuldmagtt aff alle prester i same Hrit. paa theris wegne ythermere att forfare, huis same tiidt om høgborne Kong Mats. herre Søns hyldning bliffuer forgiffuit ther wdinden at giøre oc samtøcke huis andre Kong. Mats. wndersotter for gott ansuand oc giørend worde. Tha haffuer wij fuldmagtt giffuit oc nu met thette wort obne breff och och Segell fuldmyndige gjør Hederliig och wellerdt mandt her Anders giedt j Kircketorp, Sogneprest til Weggerby och byrstedt Sogne och proust j Huornum herrit, her Jacob Jensen Sogne till Sønderholm oc freiløff Kircker och her Jacob Søffrensens i Dalsgaardt Sogneprest till woxløff Kircke och Nibe Capelle at giøre oc samtøcke huis ther till forbemelt Kong Mats. høgborne Herres Søns hyldning bliffuer forgiffuit liige so wij sielff personlig tilstede war oc so andre Kong Mats wndersotth Same tiidt for got befind oc oc giørendes worder. Tiill ythermer wtnisbyrdt trøcker wij wore indsegler her wnder for. Datum Huornum then 4. Dag martij. Ao. 1584.

1. Chr. Libbert
i Nørholm

2. Chresten Pedersen
i Ellidshøj

3. Niels Eskesen
i Ø. Hornum

4. Peder Mouritsen
i Sønderup

5. Anders Nielsen
i Juelstrup

9. maj 1584

I sag 18.12.1591 ved Hornum herredsting mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et vidne af Nibe birketing, at 6 mænd havde synet et hus, Chresten Nielsen havde haft, og da så de at huset var ryddeligt og rengjort.

Item Jett Winde Aff forne thing Aar 1584 thend 9 maiij Segx Sions Mend Adt haffue hiemblet, Som Di War thagenn her aff forne thingh thill Sion thill the huss, som Chresten Nielssen ij Bouffet thaa haffuer Di Siett det husset er Rødeligt och Rennt giort.

11. maj 1584

Til Malthi Jenssen, Landsdommer i Jylland, og Ofue Lunge paa Olborghus. Da Loduig Munck til Nørlund har bevilget Kronen 1 Gaard i Thueded, 1 Gaard i Vorck og 1 Bol i Stubdrup i Jerløf Herred i Koldinghus Len til Mageskifte for i Gaard 1 Gulbeck og 1 Gaard i Elidtzhof i Huornum Herred og Kronens Rettighed af 2 jordegne Bøndergaarde i Aars Herred, den ene i Stausgaard og den anden i Rafuenkiold, skulle de med det første besigte begge Parters Gods, regne Ejendommen i det jordegne Gods med ved Ligningen og indsende Besigtelsen. *Kancelliets Brevbøger, s. 79 J. T. 2, 482.*

14. maj 1584

Til Jacob Seefeld og Ofue Lunge. Da Niels Skram har begæret i Gaard og Kronens Rettighed i 1 jordegne Gaard i Borup i Ringtz Hrd i Mageskifte for i Gaard i Synderup og i Gaard i Holmagger i Huornum Hrd og, hvis dette Gods ikke er saa godt som Kronens, tillige hans Part i en Gaard i Thøresse i Fyen, skulle de med det første besigte Godset i Jylland og, naar de faa Besigtelsen over Godset i Fyen, ligne begge Parters Gods, regne den jordegne Bønderejendom med ved Ligningen og indsende Besigtelsen.

Kancelliets Brevbøger, s. 79J. T. 2, 484 b.

1. juni 1584

Bøndernes fuldmagt til at underskrive hyldningen af kong Chr. IV.

RA, Kongehusets og rigets arkiv, B2, Hyldninger, Almuens fuldmagt 1584, 38-16. [4] Segl. 1. Niels Smed i Ersted. 2. Niels Grøst i Gravlev. 3. Niels i Svenstrup. 4. Jens (?Iacob) Skriver.

Niels Smed i Ersted, den tid sad i dommers sted på Hornum herreds ting, Niels Grøst i Gravlev, Niels i Svenstrup, en Jens Skriver gjør vitterligt, at var efter guds byrd 1584 mandagen, som er den 1. dag juni paa forne ting med skriff. Jens Christensen i Svenstrup, Hr. fogit udi forne herredsting, som lovlig æsked og fick et fuldt stokke nævn af 24 trofaste dannemænd som er Knud Christensen i Estrup, Niels Knudsen i Hersum, .. i Bunderup, Poul Jepsen i Hæsum, Jens Mogensen ibid, Las Michelsen i Grydsted, Niels Jensen i Svenstrup, Christen Nielsen i Woxløff, Simon Jepsen i Lunden, Jens Jørgensen i Estrup, Las Jensen, Jost Nielsen ibid, Las Jensen i Moldbjerg, Jacob Michelsen ibid., Las Michelsen i Støvring, Jacob Lauridsen i Lyngsø, Jens Thomsen i

Tostrup, Christen Michelsen i Guldbæk, Jep Nielsen i Fløe, Niels Jepsen i Drastrup, Jens Buus ibid., Mads Tamisen i Kallstrup, Niels Jørgensen i Dødensig, Jens ... Væver i Veggerby, Vogn Jepsen ibid., Christen Thomsen i Byrsted.

1. Niels Andersen Smed
i Ersted

2 Niels Grøst
i Gravlev

3. Niels
i Svenstrup

4. Jens Skriver

10. juni 1584

Aabent Brev, at det strengelig forbydes at paaføre Fru Agnethe Skienc, Jørgen Preps Enke, Trætte paa det Gods, hun hidtil har haft i rolig Hævd og Besiddelse, baade Krongods og Arvegods, da hun har berettet, at Pandumgaard, som hun har i Forlening af Kronen, nylig er brændt ved en om Natten opstaaet Vaadeild, ved hvilken Lejlighed næsten alt hendes Gods, deriblandt alle hendes Breve, ere brændte. *Kancelliets Brevbøger, s. 98. J. R. 3, 661b.*

15. juni 1584

Til Ofue Lunge og Predbiørn Gyldenstiern. Da Christoffer Michelssen til Lundbeck har begæret 2 Gaarde og 3 Bol i Bislef By og Sogn, 2 Gaarde i Tyrestrup, Herligheden af en Kirkegaard, kaldet Ilssiø, Herligheden af 1 Kirkegaard i Diørdrup og 3 Bol smstds. til Mageskifte for 3 Gaarde og 1 Bol i Lundbye By og Sogn i Olborghus Len, 1 Gaard og 1 Bol i Gielstrup i Voxlef Sogn i Huornum Herred, skulle de snarest foretage Besigtelsen og indsende den. *Kancelliets Brevbøger, s. 101, J. T. 2, 503.*

2. juli 1584

Rettertinget, Nyborg. Enevold Kruse til Vingegaard stævner stedfaderen Christen Prip til Øland (Harring s., Hassing h.) for noget mødrende gods i Lyngby i Gjern h. I sagen omtales et vidne af Hornum herreds ting 1.6.1584, at da Christen Prip kom hjem fra Tyskland og besøgte sin mor Agnethe Schenk til Pandum, enke efter Jørgen Prip, da havde moderen lagt ud for ham og betalt for to gårde i Lyngby før Christen Prip og Dorte Vestenie blev forlovede. Enevold (I) Kruse var søn af Enevold (II) Kruse til Vingegaard, ~ 1. Anne Prip, Christen Prips søster ~ 2. Dorte Lauridsdr. Vestenie, som var mor til Enevold (II) Kruse.

RA, Herredagsdombog nr. XI (1582-84), fol. 78r. Findes yderligere i 5 håndskrifter. Danske Domme, bd. 4, s. 88.

22. september 1584

Mageskifte mellem Kronen og Christoffer Mickelsen (Tornekran) til Lundbæk, der faar i Bislev Sogn og By 1 Gaard og 3 Bol og Kronens Herlighed i 1 Kirkegard, i Ilssø Kronens Herlighed i 1 Kirkebol, i Djørup Kronens Herlighed i 1 Kirkegaard og 1 Kirkebol, 5 Bol og de Gadehuse, der er bygget på

førnævnte Gaardes Grund, i Tyrrestrup 2 Gaarde, 1 stykke Eng i Hornum Mark, som altid har hørt til de 2 Gaarde og et øde stykke Jord, som kaldes Skjoldal, som også bruges til de 2 Gaarde og hvorpå den ene Gaard tidligere har stået. Han afgiver bl.a. i Vokslev Sogn i Gjelstrup By 2 gårde og 1 Bol. *Kronens Skøder*, s. 284. Orig. mag. 555, J.R. 3, 687b.

5. december 1584

Viborg landsting. Niels Jonsen Viffert til Torstedlund og Brusgård (+ 1595) stævnes for ulovligt at have ladet Aarestrup mark rebe. Endvidere stævnes de 12 rebsmænd ved Christen Michelsen i Guldbæk i Ø. Hornum sogn og Jens Madsen i Holmager i Bislev sogn samt herredsfogeden i Hornum herred, Jens Christensen. Endelig var Jens Jude i Busted stævnet at møde på landstinget med rebsbrevet. Niels Jonsen Viffert fremlægger et tingsvidne af Hornum herredsting Hellig Trefoldigheds søndag 1582 (Trinitatis søndag, 10. juni). Landsstinget underkender rebningen, da sandemænd ikke først havde gjort deres tog ang. markskel således, at rebsmændene kunne vide, hvor de skulle begynde og ende. Jens Christensen, der havde udmeldt rebsmændene, var fri for ansvar, da det ikke for ham havde været oplyst, at sandemænd ikke havde gjort markskel. Se også 10.6.1582.

Kgl. Bib., GkS 1134, 2° nr. 247. Danske Domme, bd. 4, s. 93.

Dom att ingen jord, som ligger y nogen marcke, bør att rebis, uden marcken thilforn waar omsoritt.

Jørgen Skram thill Thielle, Malte Jensen thill Hollumgord, landzdommer y Nøriuttland, och Gundi Schrifver, landtzthinghører ibidem, gjør witterliggt, att aar efter Gudtz byrd 1584, løfverdagen som en thend 5. decemb:, paa Viborgs landzthing waar skickett erlig och welbyrdig mand Predbiørn Gyldenstiern thill Vosborge, høfvitsmand paa Aastrup, paa thend ene och hafde hid y rette stefnitt e[rlig] och v[elbyrdig] Niells Jørginsen thill Thorstedlund paa den anden siide for hvis sandemendz brefve, hand skulde hafve at Orestrup march alle fire wegne thill marckemode formedelst sandemendt skulle weritt omsoritt.

Disligeste haffde och hid stefnit forne Niels Jørgensen, for hand skulde hafve laditt rebe Orestrup enge, ligvell marcken icke skulde weritt omsonitt.

Vdi lige maade hafde hid kalditt Christen Michelsen y Guldbeck, Jens Matzen y Holmagher och theris mettbrødre xij rebsmend, for de samme enghe rebtt hafver wloglig, som hand mente, och att samme rebning burde machtløs att werre.

Disligeste hafde hid steffnitt Jens Christensen y Svenstrup, herritzfogitt y Horumherritt, for hand stedde følling paa rebs mend samme enghe at rebe, ligvell marcken icke wor omsoritt, mennendis hannum der mett wrett att hafve giortt och bunde feldt att werre.

Fremdelis hafde hid kalditt Jens Jude y Bustedt mett rebs brefvitt.

Saa møtte erlig och fornumstig svend Christen Schrifver, thienendis forne Niels Jørgensen, paa forne Niells Jørgensens rebsmendz och fogdens wegne och fremlagde ett tingswidne aff Horumhernitz thing aar 1582, mandagen nest efter Helligthrefoldigheds søndag vdgifvitt: Se 10.6.1582.

Och der hois klagett forne Christen Schrifver paa forne rebsmend, att de icke skulde hafve thillacht forne Niels Jørgensen reb efter hans thienners skyld och landgilde. Och der hois paa herritzfogedens wegne berette, att den hand vnte fyllingh paa rebsmend, waar ther ingen, som paaskud, thet samme marck icke waar omsoritt, menendis fordi fogdens wlempe der udinden icke att skulle findis.

Mett flere ord och tale dennum der om imellum waar. Tha efter thilltale, giensvar och sagsens leylighedt, saa och efterdi icke beuisis samme Orestrup marck formedelst sandemend alle fire wegne thill marcke mode att werre omsoridt, att forne rebs mend kunde hafve vist, huor de dens reb kunde begynde, finere och ende, tha finde wy efter saadan leylighed och de domme thilforn y sli sager er udgangne samme enghreben machtløs att werre; och efterdi thett icke wor for herritzfogden paaskutt eller omtalit samme marck icke att hafve werritt omsoritt, ey heller nogenn att hafve forbudett hannum derfor at stede følling paa rebsmænd, da vide vy efter slig leylighedt icke hans ulempe ther udi att verre. Jn cuius rej &c.

3. marts 1585

Mageskifte mellem Kronen og Lodvig Munk til Nørlund, der får i Hornum S., Guldbæk By 1 Gaard og Kronens Rettighed i 1 Gaard i Gravlev sogn i Borup (Baardup) med ret til at tilforhandle sig Ejendomsretten.

Kronens Skøder, s. 288. Orig. mag. 566. Original (Kongens genbrev) i RA, Top. samling på pergament, Nørlund nr. 1. J.R. 4, 13b.

9. marts 1585

Aabent Brev, at Ofue Lunge, Embedsmand paa Olborghus, og Kongens Salter i Nibe, Anders Nilausen, der skulle salte en Del Sild til Slottenes og Orlogsskibenes Behov, skulle have Eneret paa at købe Sild fra Mandag Aften til Tirsdag Aften og fra Torsdag Aften til Fredag Aften; Sildene skulle betales efter gammel Sædvane og med rede Penge. Lensmanden skal paase, at alle Nedkarle, Bundgarnskarle og Vodkarle tilbyde Salteren alle de Fisk, de fange i ovennævnte Tid, og ikke, som de tidligere have gjort, holde sig af Vejen med dem, og skal have Magt til at straffe alle, der forse sig herimod. Det forbydes alle andre at købe Sild paa disse Dage under Fortabelse af Sildene og tilbørlig Straf. *Kancelliets Brevbøger*, s. 259, J. R.4, 19.

14. april 1585

Mageskifte mellem kronen og Niels Skram til Urup, der afgiver i Bislev sogn i Holmager 1 gård, i Sønderup sogn og by 1 gård. *Kronens Skøder*, s. 289. Org. Mag. 568. J.R. 4, 27.

26. april 1585

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valssted og Lundbæk fremlægges et vidne af Hornum herredsting, at 8 synsmænd

havde afhjemlet et syn, de var taget til om 2 bundgarn ovenfor Vestrup (Vesterris?) i Lundbæk dyb, og da fandt de et og en ruse, der stod i sejlrenden og hindrede fiskens opgang.

It siunsuidne aff Huornum hertitsting wed sin Datum Mdlxxxv den xxvi dag Aprilis wdgiffuit formelendis Otte siuns mendt att haffue hiemllit for tingdom, at de war tagen till Siun tiill tuende bundgarn ware offuen for westerrup ij Lundbech dyb, denn Ene garnn, som staar yderst, the stander wdj Segillydybit ij fiskens wpgang och niedergang. Disligste fandt the It bundgarn och It Ruse tuert offuer fran forne tuende bundgarend Lenkenn stander och wdj Segeldybit ij fiskens wpgang och niedergangh menige mand tiil skade som fisker offuen och nedden for och Emod Kon: majj. breff, som forne Christoffer michelssen lodt lese for denom paa Aasterderne.

4. juni 1585

I en 18.8.1585 sag mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus ang. et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valssted og Lundbæk fremlægges 24 mænds brev, at det bundgarnsstade Ove Lunge havde ladet optage, altid havde været brugt af klosteret.

Disligste xxiiij mendts breff och Segill weed sin Dat.m Mdlxxxv den iiij dag Junij wdgiffuit Lyden, att thet bundgarnn, som Erllig och welbyrdig Mand Offue Lunge tiill Aadin, høffuitsmand Paa Aalborghus haffde ladit Optage for Oluff Brochenhuss tiill Sibber grdt. haffde weritt Brugdt ij framfarene Lenmsmendts theris tiidt for Closters egen garnstader wlast och wkierdt med miere same breff wduist formelder, och miente the ther for forne Oluff Brochenhuss huerkenn Offue Lunge paa forbemelte Kon. Mayst. wegne Eller nogen Anden Eiere, att haffue nogin Rettighet tiill forne garnn Eller garnn stader, Eller nogenn den fiskerij, som ligger Emellom Sebersundt och nibe holm wdj Sibber Laae Epth. Kon: majj. skiffte breff lydendis. Och epth. som hand ther nu med forne Albrech frisis breff, att thet haffde fulldt hanom denn tiidt handt haffde wdaff Kon: majj. wdj forlening. beuiste Disligste Andre fremfarene Lenmsmendts theris tidt førind the hanom wdaff Kon: majj. bleff tiillskyftet.

14. juni 1585

Peder Skrifer i Aalborg Helligåndshus fik tingsvidne på Hornum herreds ting ang. markskel mellem Sørup og Hæsum, at Hæsumboerne dette år havde bjerget meget ”ildingsbrand” i Sørup hede, både lyng og tørv.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster. [12] segl i 2 rækker, mørkegrønt lak, meget ødelagte. 1. Jens Christensen i Svenstrup, herredsfoged. 2. Niels Knudsen i Hæsum. 3. Poul Jensen i Hæsum. Påtegninger: 4. No 45 Peder Scriver, Prior, Tingsvidne om marckscele i Siørup Jord, Dat 1585. Lest paa marcken for sandmend før thj gjorde thoff thendt 2. Julij 93. Lest paa Huornum herritsting denn 15. Julij 1633. P schriffuer i Alborig xxiiij mends Winde. Lest paa hornum herritsting mandagen then 17 Julij 96. Lest paa huornum herritsting mandagen 23 Augustij.

Jens Christensen¹ i Suenstrup, herridts foegiidt thiill huornum herridts thing, Niels Knudsen² ij hersom, pouell, Jennssenn³ ibid, Jens Madtsen ibid,

Jens Nielssen ij Støffring, Niels Knudtsen, Chresten Willadtsenn, Chresten Niellssen, Niels Jennssenn, Chresten Jennssenn ij Støffring, las buus oc Jacob Schriffuer gjør witterligt, Att Aar Epther gudts biurdt Mdlxxxv thenn 14 Junij paa forne thing war skickedt Erlig och forstanndiige Mandt peder schriffuer ij thenn hellig Aandts Klosther ij Aalborg lofflig Eskith Bediis oc fick iit fuld stock neffnn Aff xxiiij throfast dannemend, Som er Chresten Mechelssenn, Esper Mogennssen, Chresten Knudtsenn, Jep lauridsenn ij Guldbeck, pouell Jennssenn, Niels Knudtsen, Jens Madtsen, niels Søffrenssenn, Chresten Willadtsenn, ij hersum, Chresten Nielssen, Niels Jennssenn, Jens Nielssenn, Chresten Jennsen, Jens Christensen ij Støffring, Chresten Christensen, las Buus ij Liere, gammell peder nielssen, Niels Jennssen, Chresten nielsen, niels Christenssen, Jens nielssen, Jens lauritsenn ij Suenstrup, Esper Jennssen, Just Christensen ij Wolstrup, huilcke forne xxiiij throfast dannemend ther Alle wonnde paa theris guode throu, Sell oc rethe Sandhett, Att dj haffr Siett och forfaridt ij sionnswinde, Epther som dj er loufflig thagen thill Sionn, thaa som thennomm foruist, først thill enn sthienn, som stander wedt hiedgards Marck, Saa Op Adt Kuldall thill enn Anndenn sthienn, som sthander Vesthenn Nørgrd., Saa thill thenn stheenn, som stander Emodt Siødals Backe, Thet Kiennds dj menndt Aff hersum Nørdt paa then enne siide Och Siørup Mennd then Anndenn Siide for Ret skiell Emellom herssum och Siørup, och op Adt Siødall thill Søerne och Søerne thill mitstrømme the Kundgiorde Och Affsagde dj for thingdom Epther som dj haffde Sionedt och thennom War foruiist Epther enn copie Aff en laugheffds liudelse, Thaa Siontis thenne Ther som thet er Ret skiell, Thaa er Ther biergidt Megidt Illings brandt ij Siørupp hiede, bode liønning och Thørffue ij Aar. In cuij rej N^{ed} Sigiller oena.

1. Jens Christensen
i Svenstrup, herredsfoged

2. Niels Knudsen
i Hæsum

3. Poul Jensen
i Hæsum

28. juni 1585

I sag 23.8.1585 ved Hornum herreds ting ang. 4 enge i Øster Hasseris kær mellem hovedsmanden på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, på kronens vegne og salig Bjørn Kaas efterleverske, fru Christense Rotfeld Nielsdatter fremlægges tingsvidne af Hornum herred.

it tings witne wdgiffuit till forne hornum herritsting wnder sin Dato 1585 thend 28 Junnij Liudends, at forne terckel Jensen paa Ko. Mats: och sin hosbonds wegne, haffde ladit steffne Chresten Michelsen i guldbeck til hornum herritsting wdj iij ting med huis Adkomst, som hand kunde sig thj engj i øster Hatseris Kier medt tilholde.

5. juli 1585 (1)

I sag 23.8.1585 ved Hornum herreds ting ang. 4 enge i Øster Hasseris kær mellem Ove Lunge til Odden, lensmand på Aalborghus, og fru Christense Rotfeld Nielsdatter fremlægges tingsvidne af Hornum herred.

it tingsvitne till hornumherritsting wdgiffuit wnder sin Dato 1585 Thend 5 Dag Jullij: wii Mend Wondit haffuer, Att the Soge och hørde paa forne ting for thennem stande Terckell Jensen Paa Ko: Mats. och Sijn hosbondts wegne och lydelig somt her i Dag for ting Dom och forbeldt Chresten michelsen i guldbeck at bruge heller beuare sig med nogenn Afftdj engj i Øster hatseris Kier wndtagen en Enng were tingnins lydelse, som er wdgangen till Olborig byting, Lydends epter en Kon: Maiests: skiffte breff som hans Naade haffde givens Erlig och Welbyrdige mandt Biørn Kois, Som thet formelder om same enne engs alline, At affen huis affgrøde som ther paa groffit er.

5. juli 1585 (2)

I sag 18.8.1585 mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster og lensmand Oluf Lunge på Aalborghus om et bundgarnsstade i Limfjorden mellem Valsted og Lundbæk fremlægges et vidne af Kjeld Jørgensen, daværende foged på Sebberkloster, at Anders Christensen, Poul Christensen og Anders Rasmussen i Valsted havde klaget over, at Christoffer Michelsen (Tornekrands, til Lundbæk) havde taget deres garn, og bad om hans hjælp. De lovede da ikke mere at sætte garnene sammesteds.

Thisligste It Kield Jørgennsens breff, som thenn tiidt war fogit paa Siber Kloster, om thj iij mend wdj Waldstidt wedt naffen Anders christenssen, pouill christenssen och ands. Rasmussen haffr werit huos hanom och beklagit thenom for de garn, som forne Christoffer Michelsen lod optage fra Thenom, och Loffr och sig ther huos Attj aldrig skull kome thr miere paa the Aastederne, ther huos beder och begier, att handt wille Igien paa thenne tiidt wnde thenom Igien, de skall Eij paa enn Anndenn tiidt kome hanom former Hellr thj skulle Ingenn hielp haffue aff hanom, Menn at stande thier Egien fore med miere same breff medfør wed sin Datum Mdlxxx denn v dag Julj wdgiffuit.

25. juli 1585

I sag 23.8.1585 ved Hornum herreds ting ang. 4 enge i Øster Hasseris kær, mellem hovedsmanden på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, på kronens vegne og salig Bjørn Kaas efterleverske, fru Christense Rotfeld Nielsdatter fremlægges tingsvidne af Hornum herred.

it ting vitne till Hornum herritsting, wdgiffuit ens sin Dato 1585 Thend 25 Jullij wii mend wondit haffer Liudens, att dj soge och hørde paa forne ting, at forne Terckell Jennsen stod for tingdom, och lod lese thuende warsel oc steffnith, Saa Lydend, Lader Erlig och welbiurdige Mandt Offue Lunge till Odden, Høffuitsmand paa Olborrighus, Giffue Erlig och Welbyrdige frue, fru Christents: Salig biørn Kosis, epterleffuerske till Kiersgaardt och hinds Laguerge warssell for Sion witner Klage och for Dom, som forbemelde Offue lunge til forne herritsting wil lade tage, Mandagen, som er thend 26 Jullij; Mandagen som er thend 2 Augustj och then 9 Augustij Med huis adkomst och breffue

som hun haffuer at holde sig til dj enggj wdj Østre hatseris Kier, som hindis tienner Christen michelsen i guldbeck brugge, Om hun haffuer Nogit ther thil at Suare, och Satte forne Terckell Jensen wdj Alle Rette, om thj iij engj ick bør at følge till Kronens gaard i Hatseris, Effterdj alle skyld och Landgild staar paa same gaardt.

2. august 1585 (1)

Hornum herredstingsvidne i sag 23.8.1585 ang. 4 enge i Øster Hasseris kær mellem Ove Lunge, lensmand på Aalborghus, og Christense Rotfeld

et tings witne aff hornum herrits ting i sin dato 1585 thend 2. Augusti: wiij trofaste dannemend wondit haffuer som her epherfølger, Jens wolsen i Hatseris minds wdj lx Aar, Mats Sørensen ieh xl aar, peder Oluffsen ieh minnd i lxwj aar, Søffren Jensen ieh xxiiij aar, peder eppersen ieh lv aar, Jens pedersen ieh Mindis ij xxx aar, Tha er the thenom fuldt witerligt i guds Sandhed, At the iij støcker engj i øster Hatseris Kier, haffuer ligget til den gaard i Hatseris, som gødj Justsen iboer, som er Kronens gaardt, før nu en tid lanng Christiern michelsen i guldbeck haffuer brugt sam enggj.

2. august 1585 (2)

I sag 23.8.1585 ved Hornum herreds ting ang. 4 enge i Øster Hasseris kær mellem Ove Lunge til Odden, lensmand på Aalborghus, og fru Christense Rotfeld Nielsdatter fremlægges tingsvidne af Hornum herred.

it andit tings witne wdgangit till forne hornum herrits ting wnder same dato, 1585 thend 2 Augustij wiij mend wondit haffuer, effther som dj waar logligt tagen Aff tingj till Sijun, till iij engj i øster Hatseris Kier som haffuer Ligget till giødis gaard i Hatseris och er Rent Rebsdragenn Jord til same gaard, Som liger for huis Aggers enndenn There er bierget och affsom huis affgrøde som paa er gruuit. Och er ther merre md xx Aggere emellom huer engj skifter The hiemblit thj for it fuld Sijonn.

2. august 1585 (3)

I sag 23.8.1585 ved Hornum herreds ting ang. 4 enge i Øster Hasseris kær mellem lensmanden på Aalborghus, Ove Lunge til Odden og Bjørn Kaas efterleverske, fru Christense Rotfeld Nielsdatter fremlægges tingsvidne af Hornum herred. Vidnet nævnt i dom af Viborg landsting 24.9.1586, se her.

Ett Tingsvitne wdgangit till Hornum Herris ting wed sin Dato 1585 thendt 2 Augustj, wiij Mend wondit haffuer, Att the soge och hørde paa forne thing for thennem stande thisse effterskrne. som er Mats Throgelsen, Jens Søffrinsen i guldbeck, Thomas Christensen i Hornum, Jens Jensen i Estrup, las pedersen ibd, som wont och kundgiorde for things Dom, At the er thennom fuldviterlig i guds Sandhed, At thend eng som ligger wdj Øster Kier som christen Michelsen wdj guldbeck nu brugger, Thend brugte hand før Biørnn Koisse skiffte ens kon: Maiist: saa wit och breet, som hand enden brugger, Huor lengj the waar, wiste dj icke, Tijsligste waant Biørn Christensen i Hatseris Att handt bode i thend gaardt, som giødj Nu iboer, som hand haffde sted aff biørnn Koiss, och ald thend stund hand bode i thendt, tha brugte Christen Michelsen ij guldbeck

ald thend eng, som ligger i øster Kier, till thend gaard som hand ij bode, och icke forne Espenn brugte forne eng wndtagen it Aar, Tha brugte hand some forne eng, och Christen michelsen war met forne høit aff till Olborig byting, och thog the aff hans stack, och er thes forne fuldviterligt at forne Christen michelsen brugte same eng, bode før biørn Kois skiffte thend gaard bort och siddenn Saa wiit och breet, som hand endnu bruger.

18. august 1585

Gode mænds dom i sag mellem Oluf Brochenhus til Sebberkloster, der har sat et bundgarn i Limfjorden mellem Valsted og Lundbæk og Ove Lunge, lensmand på Aalborghus på kronens vegne, der har fjernet det, da det står for nær sejldybet. Der fremlægges talrige gamle kongelige stadfæstelser, åbne breve, og tingsvidner. Det er bl.a. fra Hornum og herred: Stokkenævn af 1568, at Bertel Hørby i Vesterris og andre dannemænd vidnede, at de bundgarn, Christen Michelsen (Tornekrannd) til Lundbæk havde optaget, stod i sejlrenden til skade for sejlads og fiskens opgang. Stokkenævn af 1568, at Lars Thamesen i Snorup og andre dannemænd vidnede, at der aldrig havde været bundgarn mellem Nibe, Halkær og Kyø før i år. Stokkenævn af Nibe birketing 1568, at Niels Nøvling og flere dannemænd vidnede, at de i 30-60 år tilbage i tiden ikke mindedes, at der havde været bundgarn i Sebberlæe, før Laurids Bertelsen (Hørby) i Vesterris nu dette år havde et garn der. Tingsvidne 1568, at Anders Pedersen, Jens Godsmed, Christen Lauritsen og Jens Willumsen i Valsted havde lovet Christoffer Michelsen til Lundbæk, at de ville komme på tinget og forpligte sig til aldrig mere at fiske i hans fiskevand uden at have fået lov af Jørgen Navl. Synsvidne 1582, som salig Bjørn Andersen (Bjørn, Lensmand på Aalborghus) ved sin foged Hans Jensen havde fået, at Niels Andersen i Klæstruplund på Bjørn Andersens vegne i 3 ting og Hans Jensen i 1 ting havde klaget over, at tjenerne under Sebberkloster satte deres garn for nær sejldybet til gene for sejladsen og fiskens opgang og sådan, at kronens tjenerne i Bislev og Djørup fik fiskeriet ødelagt og ikke kunne betale sildeskyld. Christen Tyboes åbne brev af 27.4.1582, at da han var fisker under Christen Fris til Sebberkloster, lå bundgarnstaden til Sebberkloster, og der har aldrig været trætte herom før Laurids Bertelsen (Hørby i Vesterris) nu ville bemægtige sig det. Dom: bundgarnet er sat ulovligt.

NLA, B0A-1, Aalborghus len. 6. adelssegl på papiret. Påtegning på bagside: No 77. Dom om bundgarnstaar och Selages wdj Seberlaae, 79. Med nyere hånd: Af Veggerby-Bislev Præstearkiv.

Wij Epthskr. Niels Mouritsenn till thustrup, Jens Lunow till Bennd-strup, Jørgen friis tiill Krastrup, Hanniball Gyllenstiern tiill Restrup, Christoffer Lauritsenn tiill Reffs Och Stygge Høeg tiill wanngh Giør Alle Witherligtt, att Aar Epth gudts byrdt Mdlxxxv denn xvij dag Augustj, war wij eptther Kon: Mats. wor aller nadst herres strenge befaling forsamliith paa fiorden Imellem Walstedt och Lundbech Paa nogen trette och wenighed som sig Begaff Imellem Erlig och Welbyrdig Mand Offue Lunge tiill Aaden, Høffuitsmandt paa Aalborghus Paa then Ene, Och Erlig Och Welbyrdig Mand Oluff Brochenhuss tiill

Sebergrd. paa then Annden side Om It bundgarnstade, som forne Oluff Brochenhuss hafde wdj wore fiskende ladet wdsætte, Och forne Offue Lunge paa Kon. Mats. wegne Igien Ladit optage, Och tiillholt oss Kon. Mats. wor aller Nadigste Herres strenge befalling oss att sige dennom Emellom tiill Rette Om forne Oluff Brochenhuss befindis att haffue Rettighedt sin bundgarn saa widtt Att wdsette, Eller thet befindis attuere wdsat wdj Segilldybitt, Och Emod Kongelige Almindelige Forboudt, Och wdgangenn Mandather,

Saa Møtte forne guode menndt her for wdj dag Epher Wors steff-ninge, Och først berette forne Oluff Brochenhuss tiill Sebergardtt, att forne Bundgarnstade, som forne Offue Lunge haffde ladit optage, laae och brugtis tiill Sibber Kloster thenn tiidt Kon. Mats. hanom thette tiill skiftte och wdj Siber Laae, Och først wdj rette lagde Høybemeltt Kon. Mats. skiftte breff wnder sin Datum Mdlxxxj Paa Kollinghus wdgiffuitt den x dag April formelends blanndt Andit hanom Attuere tiilskiftt alle the garnstader och fiskerij, som findis Emellom Sebersundt och Nibbe holm wdj Siberlaae Medt friethe same skiftte breff medfør.

Tisligste wdj Rette Laugde Høylolig Huffkomends Koning Christian denn tridie stadfestelse wnder sin datum Mdxlv wdj Aalborg wdgiffuit manndagen for fastelaugenns, Lydends blanndt Andit att haffue Confirmeret och stadfestidtt Om preuilegie, som fordum Konning Erik Konningh wdj Danemarch haffde wdgiffuit lydendis, att Ingenn skall Imodt Hans Klosters forstanders samtøcke bruge paa forne Closters grundt ligendis wid Sibersundtt nogenn fischerij medt garnn eller skib wdj nogen maade endt miehre sam stadfestilse breff medtt før.

Ennden Albrett friisis obne besegliit breff medt Egen hand wnder skreffuitt wnder Datum Mdlxxxj den xxvj Dag Septembris wdgiffuit lydendes: Kiendis Jeg Albrith friis tiill Harritskier, Høffuitsmand paa Riberhus, Att thet bundgarnsstade wdj Siberlaae paa Dybit, som Anders Rasmussen wdj Waldsted En gangh haffde satt garnn wdj forne Erlig och Welbyrdig Mandt Oluff Brochenhuss Till Sibbergaard och Laurits Bertelssen tiill Westerris nu om trethe thet fulde mig tiill Siber Kloster, Enden Jeg haffde thet wdj forlening, Och Aldrig Jeg wdj nogen maade fornam, att Nogen gaff ther paa nogen Last eller Klauge, eller wilde sig det tilholde, och haffde Jeg mit Egitt bundgarnn staaendis ij same stade, buode denn thidt Jeg bleff affskeldt medt Seber Kloster, Och tiillforeng,

Thisligste wdj rette laugde It Christen tybuos Obne besegliit breff, wnder sin Datum Mdlxxxij denn iij dag aprilis wdgiffuit, som thenn tid war Albrett friis fiskers, Lyden wdj same meninge, att forne stade Laae och war brugit tiill Siber Kloster med Andre bundgarnsstade wdj Siberlaae, alle den stund forne albret fris haffde Siber Kloster, och icke hand haffde fornomit nogin att føre noginn Klauge eller trætte, før inden Laurits Bertilssen wille sig nu tilholle medt miere samme breff medt før.

Disligste xxiiij mendts breff och Segill weed sin Datum Mdlxxxv den iij dag Junij wdgiffuit Lyden, att thet bundgarnn, som Erllig och welbyrdig Mand Offue Lunge tiill Aadin, høffuitsmand Paa Aalborghus haffde ladit Optage for Oluff Brochenhuss tiill Sibber grdt. haffde weritt Brugdt ij framfarene Lennsmendts theris tiidt for Closters egen garnstader wlast och wkierdt med

miere same breff wduist formelder, och miente the ther for forne Oluff Brochenhuss huerkenn Offue Lunge paa forbemelte Kon. Mayst. wegne Eller nogen Anden Eiere, att haffue nogin Rettighet tiill forne garnn Eller garnn stader, Eller nogenn den fiskerij, som ligger Emellom Sebersundtt och nibe holm wdj Sibber Laae Epth. Kon: maij. skiffte breff lydendis Och epth. som hand ther nu med forne Albrech frisis breff, att thet haffde fulldt hanom denn tiidt handt haffde wdaff Kon: maij. wdj forlening. beuiste Disligste Andre fremfarene Lennsmendts theris tidt førind the hanom wdaff Kon: maij. bleff tiillskyftet.

Møtte forne Offue Lunge och miente sigh der tiill rett att haffue Och Kon: maij. medt hans maijts. ~~Stadfestelse och haffde~~ heres faders høymellt och Loulig Ihoukomelsis stadfestilse och Breff, skulle hanom och Andre Lennsmendt paa Aalborghus tilholle Segildybit, medt fiskens wpgang och neddergang, att holle frij. Och ij rette laugde It Høyloulig Ihoukomelsis Koning Christian thenn tredies Breff wnder sin Datum Mdxxxvij, formelinds att hanns Maij.t haffde fuldburdit och stadfest It Anndit hans maij.t breff huorledis, att hans Maij.t Er tiill widenn wordenn, huorledes att menige fiskere, som fiskerij brugte wdj Limfiorden fordreffuer menige fiskerij medt puls woder, Ruser och bundgarn och gjør same garn, som the med fiske saa smaa maske, att de wptage denn smaa siildt medt den store Mennige Mand tiill skade och forderffuelse. Thj biude wij Alle Ihuer the helst bu were kandt, her epth. att bruge nogenn Pulsuoder Ruser eller bundgr.n wdj Limfiorden, och icke att bruge nogin silde garnn Medt minndre maske Ennd som got Kiøbmandts gots Kand medt fanngis. Samledis biude wij Alle och huer fordielle att sette nogin garn wdj rette Førstraag, fordrisend nogen t(her) Emod disse forne Articler Att gjøre, Tha skall wore fogder haffe disse fuldt mact, at Annamme paa wores wegne huis the haffr medt at fare och skall straffis ther ept., som offuer ennn wor breff och buodt icke holde will, medt miere same stadfestilse och Kon. Mats. medt før.

Desligste wdj rette laugde It koning frederick denn Anden wor Aller nadst. heris och Konings stadfestilse breff Iblandt Anndit medfør wnder Datum Mdlxxxij, at hans Maij.t først fuldbiurdit och stadfester forne sin Hr. faders breff, och siden medtfører, at forne hans Maijt. skall were Komen wdj forfaring, Att the offuer icke saa aluorligen holdis som the sig buorde, menn Enden skall finde en part, som sig wedstaaer wdj forne Limfiordt, att bruge och Sette bundgarn, paa wloulige tider, att bruge Pulsuoder, den Menige mandt buode paa Seglatsen och fiskerij tiill hinder och schade Imodt Recessen, Tha bede wij och strengeligenn biude alle wore fogder, Embedtsmendt, och Alle Anndr, Att the eptther Dene Dag Her medt haffuer flittelige Indtseende, Och ther som nogen sig her Emodt fordrister, som for er rørtt Att de sette bundgarn wdj Limfiorden, menige Mandt tiill skade Imod Resessen Eller paa wloulige och forbodne tiider Att bruge Pulsuoder, Att da straffe ther for som widt bør. Saa fremmed nogen sier Igiennem fingrene och slig tillsteder, the tha icke thil loon thr offuer wille haffue forbrødt medt miere same stadfestilse medfører.

Disligste It siunsuidne aff Huornum hertitsting wed sin Datum Mdlxxxv den xxvi dag Aprilis wdgiffuit formelendis Otte siuns mendt att haffue hiemllit for tingdom, at de war tagen tiill Siun tiill tuende bundgarn ware offuen for

westerrup ij Lundbech dyb denn Ene garnn som staar yderst the stander wdj Segillydybit ij fiskens wpgang och niedergang. Disligste fandt the It bundgarn och It Ruse tuert offuer fran forne tuende bundgarend Lenkenn stander och wdj Segeldybit ij fiskens wpgang och niedergangh menige mand tiil skade, som fisker offuen och nedden for och Emod Kon: maij. breff, som forne Christoffer michelssen lodt lese for denom paa Aastederne.

Disligste tuende stockeneffn aff Huornum heritsting wdgiffuit wnder sin Datum Mdlxviij, att Bertill Hørbye ij Westerris medt Andr Dannemend wondit haffr widt tro, siell och rette Sandingen, att saa mange bundgarn som Christoffer Michelssen Tiill lundbech war med att wptage, the stod ij allmindelig frit forstrogh och Seglatsen och fiskens Nedergang och wdgangh, och Thennom Alle tiill stor formering skade och brøst som brugr Sildfiskende Emellom nibe och Halkier, och stod thj wdsatt Emod gamell Kongelige breffue och Andenn forbuodt, som hand thr ope haffr, och aldrig the war satt saadann wloulig bundgarn tiillforme, som the haffde drestet denom tiill ad wdsette, The Andit stockeneffuen las thamissen ij Snorup med Andre fliere Dannemend wondit och Klaugit haffr, adt ther Aldrig haffr werit bundgarn wdsatt Emellom nibe, Halkier och Kye, ij nogen mandts tidt the lengst kand mindis, førind ij Aar, nogenn aff Siber Kloster thienere og Nogen Annder, haffr denom wdsatt ij frie forstrogh Emodt Kon: Maij. Breffue och forbuodt, och ij Siltsens Indgangh och wdgangh mangenn Mandt tiill brøst och skade som fisker Emellom nibe och Halkier, wnder tagenn denem ?Pmuær wloulige garnn haffr wdsatt, och Beklaugit menige fiskere och Kronens thienere denom som fisker Imellem forne Aastederne, ad skall forne garnstader were widt magt, adt stannde, da kunde de icke offuerkome thieris sild skyldt tiill Kronen, eller och huer tiill sin husbundt.

Ennd nu It stockeneffun tiill Aarsherritsting wdgiffuit wnder sin Datum Mdlxviij wdj sin meninge lige Epth. denn Andenn, att the som forne garnstader skulle were widt mact kunde Kronens thienere were eller Annder Lodts Eiger Ike offuer kome thieris sild skyldt, med miere same stockeneffun med før.

Disligste It stockeneffun tagit tiill nibe bircketing wunder sin Datum Mdlxviij Niels Nøueling ij Nibe med fliere Dannemend wondit haffr, some aff thenom minds wdj xl Aar some xxx Aar, som mindre och some miere huer Epher sin alder oc minde, Tha haffr denom Aldrig mindets, at ther haffr standen nogenn bundgarn wdj Siberlaae førind nu ij thesse Aaar war tagenn En bundgarn, som Laurits Bartilssen ij Westeris haffde standends ther, Och Rade wdt fra Østerlandt Ens stackitt tiidt, och aldrig thenom minds, att forne Siberlaae haffuer werit brugtt medt Ander fiskende Ind med Nedfiskende och waide fiskende, førind nu the haffr sat bundgarn ij thette Aar the wdj forne Siberlaae, och ingenn Russer star med the ij forne same forne laae, som Christoffer michelssen gaff last och klauge paa her ij dag paa forne ting for de skulle were wloulig sadt medt miere Same breff medfør.

Ennd nu It tings winde aff Huornum heritsting wdgiffuit wnder sin Datum Mdlxviij, lydends viij mend wondit haffr, att the same dagh saa och hørde paa forne ting, at forne Christoffer Michelsen lod lesse It obent beseglit breff her for tingdom, lydends Ordt fra ordt som her epher følger: Jeg Anders Persen ij

Waldstedt, Jens guodsmedt, Christen lauritsenn och Jens willumssen ibim. Giør witterligt for alle wdj thette wort obne breff, att Eptherthj Erllig och Welbyrdigh mandt Christoffer Michelsen tiill Lundbech haffr nu for Dannemendts bønns skyldt wndt och tiilladt, att wij maae faa woris garn Igien, som wij wloulig haffde wdsat som forne Christoffer Michelsen haffr wptagit, Tha Beplicter wij oss widt wor Ehre och Redlighet, att Drage sielff wdj Egen Person wden Alle hinder giennsielse nu paa Mandagh komer viij dage tiill Huornumheritsting, Der att giøre forne Christoffer Michelsen, Slige en forpligtelse, Adt wij aldrig skulle sette slig wloulig bundgarn her wdj Siberlaae wden saa Er Adt war husbundts Erllig och welbyrdig Mand Jørgenn Naffuell, Eller hans fogit kand thenom the frij same bundgarnn Louligen att maae Bruge, och huis som wij nu icke paa Mandagh otte dage, Komer tiill Huornumheritsting at giøre huis forplitningh, som for er Rørtt, Tha Beplicter wij os widt wor Ehre och Redlighed, same bundgarn som wij nu har wdtaget wforskorne ad Indføre paa Lundbech paa Tisdag komer Otte dage, som er then 27 dag aprlis och ther som forne Christoffer michelsen lijder nogen skade Kost Eller thering for den sagh Som hand kand medt rette tiill Regne, Tha Beplicter wij oss the for Adt giffue tho peningh for Enn huer the skaed hand stande, huilcke forne mendt the Alle sammen for tingsdom tiill forplicatedt haffur Epther same otte mendts wund, medt miere same breff medt før.

Ennd It winde tiill Huornumheritsting wdgiffuit wnder sin Datum Mdlxxij otte mendt wondit haffr, att sex sions mendt tagen aff tingie, tiill Bredning sønden wid Sibersundtt Ath grandskie och forfarit thj Ad the stander nogen Ruser ij Segildybit och Sildsens Inndgang och then menige mandt tiill skade som haffr fiskende ther huos, med miere same sionswinde medfør.

Thisligste It Kield Jørgennsens breff, som thenn tiidt war fogit paa Siber Kloster, om thj iij mend wdj Waldstidt wedt naffen Anders christenssen, pouill christenssen och ands. Rasmussen haffr werit huos hanom och beklagit thenom for de garn, som forne Christoffer Michelsen lod optage fra Thenom, och Loffr och sig ther huos Attj aldrig skull kome thr miere paa the Aastedernne, ther huos beder och begier, att handt wille Igien paa thenne tiidt wnde thenom Igien, de skall Eij paa enn Anndenn tiidt kome hanom former Hellr thj skulle Ingenn hielp haffue aff hanom, Menn at stande thier Egien fore med miere same breff medfør wed sin Datum Mdlxxx denn v dag Julj wdgiffuit.

Enden It siunswinde som wid sin Datum wdgiffit mdlxxxij, som salig Biøren Andssen tiill Huornumherit widt sin fuldmøndige fogitt hans jenssen forhuerffuit haffr Lydends, Att niels Anderssen wdj Lunden Paa forne Biørenn Annderssens wegne wdj iij ting Epther huer Annder och hans Jenssen Slotsfogit paa Aalborghus den iij ting och gaff Last och Klauge paa de Aff Siber Kloster, och Alle And. som haffde satt garnn offuer Segildybet och ther medt formiente Kon: maij. Seglats och Sildsenis wpgang, och disligste gaff Kon: maij. thienere wdj bisløff, dyrup och alle Annd. fischer Last och Klauge paa att the som forne garnn, som dj haffde wdsatt aff Siber Kloster, och Ander wdj Seelatsenn och Sildsens wpganngh skall the stande, kand de icke Affstid kome ad wdgiffue dieris Sildskylle, oc icke all formaae dieris garn att holle

met nogenn kongelige lougir wide mact wdj nogenn maade. bestod Jens Skreder ij dyrup och Annds. Sorensen ibm. Attj war wdj Siber Kloster ij dag xiiij Dage och Louligenn steffnit oluff brochenhuss tiill huornumheritsting ij dag tiill forne Klage och winde, medt miehre same siunswinde medfør, huor for forne offue lunge miente nu som tiillforen Inngen weret att haffue giort ther medt, icke eller att haffue paa førtt forne Oluff Brochenhus nogenn trette Imodt Kon: maij. skiffte Breff Men miente sig Reth att haffue giort Epth. Slig Kongelige breffue elhr Anden Leiglihet,

Saa møtte och Erllig och Welbyrdig mandt niells michelssen tiill Kye, Christoffer michelsen til lundbech och Axell Rosenkranns tiill Halkier medt nogre aff dieris och aff Annder guode mendts bønder och thiener, som haffde dieris fiskerij offuen och nedin for forne stader och denom beklaugit adt Emodtt Kongelig breffue och preuilegie skulle nu garn sette offuer Segeldybitth for Sildsensnns wpgangh och niedder gangh, och thieris gamill fiskerij ij saa made forkrennkis Emodt alle rett och bildighet. Der tiill suarit forne Oluff brochenhuss Och Berette, Att thenn tidt Kon: maij. tiillskiffte hanom Siber Kloster, Laae forne garnnsstader ther tiill, och icke hand haffde sig Anndit tilthoffuit Ennd som hand formiente sigh Annder Lennsmendt tiill forne Leen haffde haffd, och med Rette buorde ther tiill att lige Epth forne Kon: maij. skiffte breffs lydels.

Tha Epth tiilltalle giensuar och sagenns leilighet sagde Wij ther saa paa for Rette, att epth for Kon: maij. wor aller Nadigste heris strenge befalling och tiillholler, att sige denom Emellom tiill Rette, om forne oluff brochenhuss befinds att haffue rettighet, sine bundgarn saa widt att wdsette elldir och befinds, Atuere wdsatt wdj Segildybit Emodt Almindelige Kongelig forbodt, och wdgangene Mandather, Tha finds forne garn Attuere satt sønder mihre wdj Segildybit Ennd the gamell haffuer standit tiilforen som albreth friis haffu wdgiffuit sit breff paa Epth som Christen tyebou denn tidt Albrett frisis fisker och Annder Dannemendt widt thieris Eedt oss foruiste och forne garnn Igienn Att settis paa thedt stade, som ther bør att stae wdj forne Siber laae, och siiden att følge forne Oluff Brochenhus Epth hans Kongeligg Skiffte breffs lydelse. Dag och stedt som forskr. stander. Tiill windisbyrdt Trøcker wij wor Signeth her nedin for och medt Egegn hender wnder schriffuit. atum Vt Supra.

23. august 1585

Dom af Hornum herreds ting ang. 4 enge i Øster Hasseris kær mellem lensmanden på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, på kronens vegne mod salig Bjørn Kaas efterleverske, fru Christense Rotfeld Nielsdatter. 4 bønder vidnede. Jacob Wollesen i Hasseris huskede 60 år tilbage, Mads Assersen 40 år, Peder Olufsen 66 år, Søren Jensen 24 år, Peder Espersen 55 år og Jens Pedersen 30 år, at de 4 stykker eng hørte til den krongård i Hasseris, som Gjøde Jensen ibor. Esben Esbensen, som før havde boet i Gjøde Jensens gård, som han fæstede af Bjørn Kaas, vidnede, at Christen Michelsen i Guldbæk da næsten altid brugte engen. Bjørn Kaas havde taget engen fra gården, og Esben havde i stedet fået mere agerjord. Herredsfogeden, Jens Christensen i Svenstrup, dømte, at de 3 stykker eng skulle følge gården i Hasseris, fru Christense måtte beholde det

fjerde. Hun stævnedede straks lensmand og herredsfoged for Viborg landsting, og landstingsdommerne underkendte Jens Christensens dom, og hun beholdt hele sin eng. Se også 19.9.1586 og 24.9.1586. Senere var der igen trætte om engen, og 3.8.1618 oplystes det på Aalborg byting, at en mand i Guldbæk havde brugt engen i 40 år, men at Oluf Madsen og Peder Thomsen i Hasseris havde slået den dette år. Landstinget dømte igen, at hasserisboerne havde uret.

NLA, udtagne breve nr. 1231. Udtg. af Restrup gods, G141-1. Papir. 1 segl. Påskrift bagpå: No 11 fru Christents dom. dom Hasseris 3 enge ens Manden i guldbeck. Omtalt i NLA, Restrup gods, Designation på adkomstbreve 1763, nr. 11, med teksten: En Dom af Hornum herrets Ting hvorved fire stykker eng i Øster Hasseris kiær er tilkiendt én af Kronens Gaarde Ibm, som Gødi Jensøn paaboer. Dato 23. Aug: 1585. *H&K 1954, s. 186.*

Jens Christensen i Suenstrup, herridsfogit till Hornum herrits ting Giør weterligt, at aar epter guds biørd, Mdlxxxv Mandagen som er then 23 Augustij war paa forne ting waare skickit Erlig och Welbyrdig mand Oue lung Till Oden, Høffuitsmand paa Olborighus Hans wisse budt, Terkell Jensen, Slotsfogit paa Olborighus, paa thend ene side och haffde hidt wdj rette ladit steffune Erlig och Welbyrdige fru, frue Christents Salig Biørn Kosis epherleffuerske Paa thenn Anden sidde for iiij støcker Eng liggendis i Øster Hatseris Kier, som hinds tiener Christiern mchelsen i guldbeck bruger, som handt mienner at skulle ligge til en aff Kronens gaarde i Hatseris ens rette, och framlagde et tings witne aff hornum herrits ting i sin dato 1585 thend 2. Augusti: wiij trofaste dannemend wondit haffuer som her epherfølger, Jens wolsen i Hatseris minds wdj lx Aar, Mats Sørensen ieh xl aar, peder Oluffsen ieh minnd i lxwj aar, Søffren Jensen ieh xxiiij aar, peder eppersen ieh lv aar, Jens pedersen ieh Mindis ij xxx aar, Tha er the thenom fuldt witerligt i guds Sandhed, At the iiij støcker engj i øster Hatseris Kier, haffuer ligget til den gaard i Hatseris, som gødj Justsen iboer, som er Kronens gaardt, før nu en tid lanng Christiern michelsen i guldbeck haffuer brugt sam enggj,

Ennden framlagde it andit tings witne wdgangit till forne hornum herrits ting wnder same dato, 1585 thend 2 Augustij wiij mend wondit haffuer effther som dj waar logligt tagen Aff tingj till Sijun till iiij engj i øster Hatseris Kier, som haffuer Ligget till giødis gaard i Hatseris och er Rent Rebsdragenn Jord til same gaard, Som liger for huis Aggers enndenn There er bierget och affsom huis affgrøde som paa er gruuit. Och er ther merre end xx Aggere emellom huer engj skiffter The hiemblit thj for it fuld Sijonn.

Item endnu it tings witne wdgiffuit till forne hornum herritsting wnder sin Dato 1585 thend 28 Junnij Liudends, at forne terckel Jensen paa Ko. Mats: och sin hosbonds wegne, haffde ladit steffne Chresten Michelsen i guldbeck til hornum herritsting wdj iij ting med huis Adkomst som hand kunde sig thj engj i øster Hatseris Kier medt tilholde. Ther till Suarit forne Chrestiern michelsen och skod paa Kon: Maiits: skiffte breff och sagde, At hans hosbond Erlich och Welbyrdige frue, fru Christents, Salig Biørn Kosis haffde thet, Och icke hand stod paa andre breffue i nogen maade, medt Mere som same tingswitner i sig sielff om formelder.

Item it tingsvitne till hornumherritsting wdgiffuit wnder sin Dato 1585 Thend 5 Dag Jullij: wii Mend Wondit haffuer, Att the Soge och hørde paa forne ting for thennem stande Terckell Jensen Paa Ko: Mats. och Sijn hosbondts wegne och lydelig somt her i Dag for ting Dom och forbeltd Chresten michelsen i gulbeck at bruge heller beuare sig med nogenn Afftdj engj i Øster hatseris Kier wndtagen en Enng were tingnins lydelse, som er wdgangen till Olborig byting, Lydends epter en Kon: Maiests: skiffte breff som hans Naade haffde givens Erlig och Welbyrdige mandt Biørn Kois, Som thet formelder om same enne engs alline, At affen huis affgrøde som ther paa groffit er. stod Christern Michelsen till wedermaalsthing Ther vitne wdgiet,

Enden it ting vitne till Hornum herritsting, wdgiffuit ens sin Dato 1585 Thend 25 Jullij wii mend wondit haffer, Liudens att dj soge och hørde paa forne ting, at forne Terckell Jennsen stod for tingdom, och lod lese thuende warsel oc steffnith, Saa Lydend, Lader Erlig och welbiurdige Mandt Offue unge till Odden, Høffuitsmand paa Olborrighus, Giffue Erlig och Welbyrdige frue, fru Christents: Salig biørn Kosis, epterleffuerske till Kiersgaardt och hinds Laguerge warssell for Sion witner Klage och for Dom, som forbemelde Offue lunge til forne herritsting wil lade tage, Mandagen, som er thend 26 Jullij; Mandagen som er thend 2 Augustj och then 9 Augustij Med huis adkomst och breffue, som hun haffuer at holde sig til dj enggj wdj Østre hatseris Kier, som hindis tienner Christen michelsen i gulbeck brugge, Om hun haffuer Nogit ther thil at Suare, och Satte forne Terckell Jensen wdj Alle Rette, om thj iij engj ick bør at følge till Kronens gaard i Hatseris, Effterdj alle skyld och Landgild staar paa same gaardt.

Saa Møtte Las Jensen i Binderup paa forbemeldte fru Christents wegne och framlagde it Kon: Maiest: woris aldmecht. herris skiffte breff lydenes ibandt andit om en gaardt ij Hatseris, som Ko. Mast: haffde skiffte ens biørn Koiss med skyld och Landgild, Vndtagend thend eng, som ligger wdj Øster Kier, som Christen michelsen i gulbeck bruger, Som er Wdgigguit paa Koldinghus Thendnt xxxj Januarij: Mdlxxx.

Tisligste framlagde Ett Tingsvitne wdgangit till Hornum Herris ting wed sin Dato 1585 thendt 2 Augustj wii Mend wondit haffuer, Att the soge och hørde paa forne thing for thennem stande thisse effterskrne. som er Mats Throgelsen, Jens Søffrinsen i gulbeck, Thomas Christensen i Hornum, Jens Jensen i Estrup, las pedersen ibd, som wont och kundgiorde for things Dom, At the er thennom fuldviterlig i guds Sandhed, At thend eng som ligger wdj Øster Kier, som christen Michelsen wdj gulbeck nu bruger: Thend brugte hand før Biørnn Koisse skiffte ens kon: Maiist: saa wit och breet, som hand enden bruger, Huor lengj the waar, wiste dj icke, Tijsligste waant Biørn Christensen i Hatseris, Att handt bode i thend gaardt, som giødj Nu iboer, som hand haffde sted aff biørnn Koiss, och ald thend stund hand bode i thendt, tha brugte Christen Michelsen ij gulbeck ald thend eng, som ligger i øster Kier, till thend gaard som hand ij bode, och icke forne Espenn brugte forne eng wndtagen it Aar, Tha brugte hand some forne eng, och Christen michelsen war met forne høit aff till Olborig byting, och thog the aff hans stack, och er thes forne fuldviterligt, at forne Christen michelsen brugte same eng, bode før biørn Kois

skiffte thend gaard bort och siddenn Saa wiit och breet som hand endnu bruger.

Och framlagde en Landstingsdom, af wiborig landtsting, Lydends Eblant andit, at Erlig och welbyrdige Mandt Offue Lunge och Jens Biørnsen haffde beuilgit at same dom, som fogden haffde ladet fraa sig Antuorde skall hannem igien offuer Anduorde, och fogden tha skall lade same dom Indschriffue huos breffuer, som waard for hanem ij Rette Lagt, tha hand Dømt, Och satte forne Las Jensen wdj Alle Rette, om same iij Engj icke Bør at følge forbemelte frue Christens och Sallig Biørn Kosis Arffuinge.

Med Flere ord och talle thennom paa beggj sider emellom løb. Tha effter tiltall giensuar, breffuer, och beuisning, Och thendt sags Leiglighedt, Och efftherdj the breffis at were iij Enggj: och Mere end xx aggere imellom huer ennggj skiffter, Och efterdj ald skyld och Landgildt standen denn ald paa gaarde, Tha wiste wij icke andit thr om at sige for rette, End thj iij Enggj i øster Kier Bør Jo at følge Kronens gaardt ij Hatseris Effterdj, at the findds for same gaarts Rette Reb Dragenn Jord och lige wid dj ander gaard i byenn theris Ennggj. Och thend eng som høgburde Kon Maiists skiffte breff om formelder, At følge forbemelte Erlig och welbijurdige fru, frue Christents och Erlig och Welbyrdige Sallig Biørn Kosis Arffuinge. Undtagenn the ordt ij Kon: Maistt: Skiffte breff Thendt kandt Fjndis att uere ured Enn I: In Eng wrj ens sigiller. Jacob skriffer.

Jens Christensen i Svenstrup, herredsfoged

25. september 1585

Viborg landsting. Sag ang. et tingsvidne, fremlagt i sag af 23.8.1585 om engen i Hasseris øster kær, hvor der er skrevet "en eng" i stedet for "den eng". Vidnet kendes magtesløst. Da fejlen ikke var forsættelig, pålagdes der hverken byskriver og byfoged i Aalborg eller andre noget ansvar.

Kgl. Bibl. Stockholm, C 92, nr. 238. Findes yderligere i 12 håndskrifter. Danske Domme, bd. 4, s. 159.

19. november 1585

I sag 18.12.1591 ved Nibe birketing mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et tingsvidne af Nibe birketing, at Jens Jude i Busted havde ladet Thøger Bødker fordele for hovedgæld og faldsmål for 1 tønne høstsild, som er hans skyld og landgilde. Se 18.12.1591.

Item Jett Winde Aff forne thing Aar 1585 thend 19 Novembris Jenns yedd i budsted thr Adt haffue ladet for Dielle for hoffuit gield och for faldtsmoll thøger bøcker for Enn j td. høst sild som er hanns Skyld och Lanndgildt som forne Wennder huer Wdi sig sielff Wieder formelde.

15. april 1586

Til Claus Glambeck og Ofue Lunge, Embedsmænd paa Skanderborg og Olborghus. Da Loduig Munck til Nørlund har begæret noget Krongods og jordegent Gods i Nørrejylland, nemlig 3 Gaarde i Broderstrup By og Sogn, 5 Gaarde i Hafuerslef By og Sogn, 3 Gaarde i Førkild i Rafuenkiold Sogn og 1 Gaard i Meelby i Broderstrup Sogn i Aars Herred, i Gaard i Ellidtzhøf By og Sogn i Huornum Herred og 1 Gaard i Ramsing By og Sogn i Rødding Herred, samt Kronens Herlighed i 2 Kirkegaarde i Haubrou og i 1 Kirkegaard i Guldbeck til Mageskifte for 1 Gaard i Riisse i Vor Herred i Skanderborg len og 1 Gaard i Døfhal i Nors Sogn i Hillerslef Herred, 2 Gaarde i Farsøe, i Gaard i Nyrup, ½ Gaard i Giettrup og ½ Gaard i Holme i Gislum Herred, 1 Gaard i Pisselhøf i Aars Sogn og Herred og 3 Gaarde i Voxløf By og Sogn i Huornum Herred i Olborghus Len, 4 Gaarde i Sønder Borg i Koldinghus Len, 3 Gaarde i Giessing i Brundom Sogn i Skadtz Herred 2 Gaarde i Fyen, som Absolon Giøe og Axel Brahe have faaet ordre til at besigte, og for det, som hans Gods maatte være bedre Kronens, begærer Vederlag af Kronens Gods i Lille Binde-rup, skulle de med det første besigte alt Godset i Nørrejylland og, saasnart de faa Besigtelsen over det fyenske Gods, ligne Mageskifte paa sædvanlig Vis, idet de beregne saavel den jordegne Bønderejendom som den anden Ejendom, og siden indsende Besigtelserne. Jvfr. 13. Aug. 1586. *Kancelliets Brevbøger, s. 493. J. T. 3, 68.*

16. juni 1586

Lejdebrev for Peder Claussen i Niibe, der har berettet, at han for nogen Tid siden er kommen for Skade at slaa En ved Navn Peder Søfrenssen, som ogsaa boede i Niibe, ihjel, de begge vare i Norge for at søge deres Næring, og at han nu, Drabet skete som Nødværge, er bleven svoren fredløs derfor nogle Vidnesbyrd, som dog vare blevne underkendte paa Landstinget, hvori han mener, at der er gjort ham Uret. Lejdet skal gælde i 2 Maaneder efter dette Brevs Datum, og han maa i den Tid frit færdes her i Riget, indstævne Sagen til Landstinget og hans Ret falder og bevise sin Uskyldighed saa vidt, han kan, Retten hermed dog uforkrænket. *Kancelliets Brevbøger, s. 543, J. R. 4, 153.*

12. august 1586

Lensmanden på Aalborghus indberetter, at der i lenet var nogle møller og gårde, der havde stået øde, da de var sat for højt i landgilde, herunder Ridemands mølle. Den havde, medens Jens Kaas var lensmand i Aalborg, fået landgilden nedsat med 4 pund mel. Jens Kaas var lensmand 1577-79.

Kancelliets Brevbøger, s. 560. J.T. 3, 100. Omtalt i C.J.Qvist, Ridemandsmølle, H&K 1986.

Til Ofue Lunge. Han har indberettet, at Olborghus Len findes nogle Møller og Gaarde, som været satte for højt i Landgilde og af den Grund i nogle Aar have staaet øde, hvorfor ogsaa en Del af dem har faaet deres Landgilde nedsat efter kgl. Bevilling, medens Jens Kaas havde Olborghus i Forlening, men da Jordebogen ikke blev forandret, gøres Nedsættelsen nu til Mangel; ligeledes findes der endnu en Del Gaarde og Møller, som ere satte for højt, saa de ikke

kunne blive ved: i Huornum Herred Ridemandtz Mølle, i hvis Landgilde der i Jens Kaas's Tid er afkortet 4 Pd. Mel, Voxlef Mølle, der i nogle Aar har staaet øde, men er genopført af Ofue Lunge, den kan dog ikke taale den gamle Landgilde, i Huornum 1 Gaard, som for nogle Aar siden har staaet øde, fordi den var sat for højt, i Volstrup 1 Gaard, som ligeledes indtil nu i nogen Tid har staaet øde og ikke kan taale den gamle Landgilde; i Slet Herred Smake Mølle, hvis Landgilde tidligere er nedsat med 4 Tdr. Mel, hvilket dog ikke er forklaret i Jordebogen; i Aars Herred i Pisselhøf 1 Gaard, som er sat for højt; i Hiellum Herred Egholms Mølle, hvis Landgilde i Jens Kaas's Tid blev nedsat med 2 Tdr. Mel, hvilket dog ikke blev forklaret i Jordebogen. Det befales ham nu at lade alle disse Gaardes og Møllers Landgilde omsætte saaledes, som det kan være billigt og ret, og lade Jordebogen forandre i Overensstemmelse dermed; Nedsættelserne skulle saa blive godgjorte ham i hans Regnskab.

13. august 1586

Til Claus Glambech og Ofue Lunge. I den tidligere Ordre [15. April] til dem om at besigte noget Gods i Nørrejylland, som Loduig Munck til Nørlund har begæret til Mageskifte, omtales ogsaa 1 Krongaard i Ellitzhøf By og Sogn, 1 Kirkegaard i Guldbeck og Kronens Gods i Lille Binderup, alt i Huornum Herred. Da Kongen imidlertid har bragt i Erfaring, at Godset i Ellitzhøf og Guldbeck ligger saa belejligt for Olborghus, at det ikke kan undværes derfra, særlig da Slottet har sin nærmeste Tørvegrøft i Guldbeck Hede, og da Godset i Lille Binderup ligger paa Vejen mellem Olborg og Viborg og der ikke findes andet Slottet tilhørende Gods paa den Vej, hvor Lensmanden paa Olborghus eller hans Folk kunne faa Vognskifte og Natteleje, naar de rejse i Kongens Ærinde mellem Olborg og Viborg, vil Kongen ikke bortskifte dette Gods og befaler dem ikke at besigte det.

Kancellets Brevbøger, s. 560. J. T. 3, 101.

18. september 1586

Viborg landsting. Fru Christense (Rotfeld Nielsdr.) til Bjørnsholm stævner Jens Christensen, herredsfoged, og Ove Lunge til Odden, lensmand paa Aalborghus ang. dom af 23.8.1585 vedr. Hasseriis kær.

NLA, Udtagne breve, nr. 1230. Udtg. af Restrup gods, G141-1. Papir. [1] segl under plica. Påtegning, bagside: No. 62. Lest paa Aalborighus thend 17. septembris 85, Lest paa huornum hs ting den 12. Septembris 86.

Mourits Stygge till Kølbygaard, Landsdomer i nøriutland, gjør wijtterligt, Att for mig haffuer werit Erlig oc wellbyrdige frue, frue Christens till Biørnsholm, Att hun haffue tilltale till Jens Christensen ij Suenstrup, herritsfogit ij huornum herit, for enn dom hand haffuer dømt Emellom Erlig och welbyrdige mand offue Lunge till odden, Høffuitsmand paa ollborighuus, och hende och haffuer hinde nogen Eng fra dømt ij øster Hatsseriis Kier, som liger till hindis gaard ij gulbeck Christen Mikkelsen iboer och haffuer brugt same Eng før Hans Kon. maist. och Salig Biørn Kaas gjorde Skiffte mett huer Andre och Siiden och nu haffer hende same Eng fraa dømt Emod Kon. maist. Skijfte breff och tingswindis lydelse. Och Att same dom skulle were wendelig, minindis

same ther mett wrett Att haffue dømt och bør therfor Att stande till rette och Bem. dom ingen magt Att skulle haffue. Thisligste hun ydermere her vorde berett, The haffuer ieg forne herretsfogit mett hues breffue och beuisning, hand haffuer ij same Sag, Saa och Erlig och wellbyrdige mand offue Lunge till odden, høffuitsmand paa olborighuus mett same dom och om hand haffuer thr noget Att Suare, Att møde till wiborg Landsting næste landsting Efter Sant morits dag och saa Att gaa the en sin log och rett Kand findis. Skriffuen ij wiborg then xvij septembris Aar mdlxxxvi.

24. september 1586

Viborg landstings dom hvorved dom af Hornum herred 23.8.1586 ang. nogle enge i Hasseris Øster kær, mellem Ove Lunge til Odden og fru Christense (Rotfeld Nielsdr.) til Bjørnsholm kendes magtesløs.

NLA, Udtagne breve nr. 1229. Udtg. af Restrup gods, G141-1. [4] segl. Påskrift på bagsiden: No 79. lest paa hornum hts ting den 17. octobris 86. Lest paa olborig Byting den 24. Augustij 1618. Omtalt i Restrup godsarkiv, NLA, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, nr. 79 med teksten: En Landstings Dom af Viborg Landsting, hvorved tvende styk Eng i Øster Hasseris Kiær erkiendes at tilhøre enn Gaard i Guldbæk. Ao 1586.

Jørgenn Schram thill Thiele, Maldhj Jensten till Hollumgrdt., Mourits Stygge till Holbeckgaardt, Landsdommer ij Nøriutlandt Och gunde schriffuer, Landstingsører ibm, Giør Witherligt, Att ar epther guds byrdt Mdlxxxvj then 24 dag Septembris paa Wiborig Landstingh War skicket Erlig och Welbijurdig frue Christends Sallig Biørn Kosis till Biørnshollum, hendis Wisse budt, forstandig Mandt Jens Biørnsen, paa then enne Och hafde hidt ij Rethe steffnit Jens Christensen ij Suendstrup, heritsfoget ij Huornum herit, paa then anden side for en dom, hand haffuer dømt Emellom Erlich och Welbijurdige mandt, Offue Lunge till Odden, Høffuitsmandt paa Olborig huss, och hinder, Och haffuer hinder nogin eng fradømt ij Øster Hatseris Kier, som Leger till hendis gaardt ij gulbeck chresten michelsen ibouer. Och haffuer brugt same engh Emudt Kon. Ms. och sallig Biørn Kaas gjorde skjif.dt medt huer Ander och siden, Och nu haffuer hind same engh fradømt imodt Kon. Majs skjifftebreff och tingswindis liudelse, Och same Dom schulle Were Wendligh, Minend hannom Wret att haffue dømt och ther for stande till Rethe. Och same Dom macteløs atwere. Sameledis hagde hidt steffnit forne Offue Lunge medt same Dom.

Saa møtthe forne Offue Lunge och berethe huorledis, att Erlig och Welbijurdig sallig Biørn Kaas tilskjiffte stuormectigste høgborne første Konning Frederik thend andin, allis Woris nadigste Herre, ij gaarde ij Hatseris the schulle hand haffue Wndtagen en engh, som Leger Wdj Hatseriis øster Kier, som Christen michelsen ij gulbeck Bruger, Och forne Chresten michelsen Wille tilholde seg fire eng skjiffter Legendis ij same Kier, fra thend gaardt ij Hatseriis, som høre till Olborghuss, Och thend mandt ij Hatseris, som bouer ij same gaardt icke schulle Were formindskit paa sin skylde, Men same engin schulle Were hans Rethe Rebdraugen Jordt, Och ther schulle Were miere endt xx aggere emellom hans enginskiffte, Och fogden fordij icke Wiste Kronens

gaardt the iij eng skiffte ath fra Døme Och framlagde same Dom aff huornumherids tingh sist forgangen Aar, then 23 Augiustj Wdgiffuit, Som saa beslutis, Atth eptherdj thet bleff beuist atuer fire Engin, Och miere endt xx Aggere emellom huer Engh skiffte, Och eptherdj all skyldn och Landgildt stander endnu ald paa gaarden, Tha wiste fogden icke andit ther om att sige for Rethen, Endt the iij Engin ij Øster Kier bør Ju att følge till Kronens gaardt ij Hatseris, Thisligste att the fendis for same gaards Rethen Rebdraugend Jordt Thislige Widt the andre gaarde ij byenn theris engie. Och thenn Eng som høgbemelde Kon Majjs. skiffte breff Omhembles att følge forbemeldh Erlig och welbijurdig frue Frue Christends. Och Erlig och Welbijurdige sallig Biørn Kosis arffuinge Wndtagen thet Ordte ij Kon. Majjs. Skifftebreff thend kandt tydis at were miere endt, Enn om thend dom widere bemeller, huilcken Dom Indholle Therkildt Jensen, tha slodsfoget paa Olborighus atthaffue ij Rette Lagt et tingswinde aff Huornum heritsting ij sin Dato 1585 then 2. augustij wiiij Mendt Wondit haffuer, Som her epther følger, Jens pouilsen, ij hatseriis mindis ij lx Aar, mats Nielsen ibm xl aar, per Olluffsen ibm mindis ij lxwj aar, Sørin Jensen ibm xxiiij aar, peder Espersen ibm lw aar, Jens persen ibm mindis xxx aar, tha er det thennom fuldt witherligt ij guds sandhedt, att the fiere støkir engin ij øster hatseris Kier, haffuer legit till tend gaardt ij hatseris, som giøde Jensen ibouer, som er Kronens gaardt, føre Nu en thidt Lang, Christen michilsen ij guldbeck haffuer brugt same engin,

Ther nest att haffue ij Rette Lagt ett andit tings Winde, aff forne Heritsting same Aar och Dag Wdgiffuit, Wiiij mendt Wondit haffuer, som the War louglic tagin aff tingit till Sion till fiere engin ij øster hatseris Kier, Som haffuer legen till giødis gordt ij hatseriis, Och er thet Ret Rebdragen Jordt till same gaardt, som leger for hans ager iurder, ther er bierrgit och affførdt huis affgrøde, som paa er groffuit, Och er ther miere endt 20 agre emellom hans engskifte, The hiemle the for eth fuldt Sion,

Item et tingswinde aff forne heritsting same Aar thend 28 Junij Wdgiffuit Liudendis, att bnte. Therkildt Jensen paa paa Kon: Maistt. och sin husbunds Wegne haffuer Ladit steffne Christen Michelsen ij guldbeck till huornum heritsting Wdj iij tingh medt huis adkom, som handt Kunde sigh the enngin ij Øster hatseris Kier medt tilholde, Ther till suarede forne Christen Michilsen, Och stodt paa Kon: Majjs. skifftebreff, Och sagde att hans husbunt, Erlig och Welbyrdigg frue Christends, Sallig Biørn Kosis hagde thet, Och icke handt stodt paa andre breffue ij nogin Made, Som same tings Winde ij segh sielff Omformeller Och satte forne Offue Lunge ij alle Rethen, Om same herritstingdom icke buorde Widt macht att bliffue,

Ther nest møtthe forne herits fogit, Och wiste huis icke andit kunde døme endt som hand haffuend, Ther till suarit forne Jens biørnsen, Och berethe, att thend gaardt ij hatseriis schulle haffuer tilhørt sallig Biørn Kaas, Och hand tha schulle haffue Lagt the engin ij øster Kier till thend gaardt ij guldbeck, som bleff strax brugt till same gaardt, Och ther handt magskiffde same gaardt ij hatseriis till høgbemeld Kon: Majjst, Tha Wndtog hand the Engin ij Øster Kier, som christen michilsen brugthe, Och Budes Kon: Majjs breff schulle Liude paa thend Eng ij Øster Kier christen michilsen bruger, tha schulle Brugningen

Regnis till all same engh ij øster Kier, som christen Michilsen hagde ij haandt och brugthe, Och framlagde høgborne Sl Kon: Majs. skjffthe breff Aar 1580 thenn 31 Januarij paa Kollinghuss Wdgiffuit, Som eblandt andet formeller forne Biørn Kaas, høgbeheld Kon: Majst. atthaffue tilskift Wdj haderis ij gaarde, then Enne Esben christensen ibouer, Skylder wiij tøner byg, en skousuin, wj sk Leding, i thøndt haffuer, siig Wndtagendis thend Eng som Legger Wdj Øster Kier, Christen Michilsen ij gulbeck bruger, then andin gaardt Jens Christensen ibouer eph. Som same magskiffthe breff ij seg sielff Wider bemeller, Och ther huos berethe forne Jens biørnsen, at forne Christen Michilsen brughe alle same fiere Engh skiffther ij øster Kier Tha forne skiffthe giort er,

Och framlagde et tings winde aff huornum heritsting sist forgangen aar then 2 Augustj wdgiffuit, mats troglsenn, Jens sørinsenn ij gulbeck, thamis Christensen i huorum, Jens Jensen ij Estrup, Las Pihrsen ibm atthaffue Wondit, att det er thennom fuld Witherligt ij guds sandhedt, att thend engh, som Leger Wdj øster Kier, som Christen Michilsen ij gulbeck nu bruger, then brugthe hand føer Biørn Kaass skjffthe medt Kon: Majst. saa With och brett, som hand end nu bruger, Huor Lengie thet War Wiste the icke, Esge Christensen ij hadseris atthaffue Wondit, att hand bouede ij thend gaardt, som giøde Nu ibouer, Som hand hagde stedt aff Biørn Kaas, all thend stundt handt bouede ij then, tha brugthe christen Michilsen ij gulbeck all then engh som Leger ij øster Kier thill then gaardt som hand Wdj bouede, Och icke forne Esben brugde forne engh Wndtagen et Aar tha brugde hand same forne engh, Och christen michilsen Wandt hanom Engen aff tiill Olborigh bytingh, Och tugh thet aff hans stack, Och er thet hanom fuld Witherligt, att forne christen michilsen brugthe same engh, bode føer Biørn Kaas skjffthe thend grd. buort, och siden saa Widt och brett, som hand endt nu bruger Som thet Winde Wider bemeller, Och ther huos berethe forne Jens biørnsenn, att same breff Wndtager thend eng som Christen Michilsen brugthe ij øster Kiær, Och hand brugthe all thend enng som Laae ij øster Kier, Och till hans gaardt War Lagt føer same skyffthe gange. Och minthe fordj all thend same engh buorde att Legge till forne Christen Michilsen gaardt, Och att same Dom thr medt icke borde kome forne frue Christends til hinder eller schade ij nogin made.

Medt fliere ordt och thale thennom ther om emellom War, Tha ephther tilt-halle, giensuar och sagens Leglighedt, Saa Och ephtherthj høgbeheld Kon. Majstts magskiffthe breff formeller thenn enng at were Wndtagen som Leger ij Øster Kier forne Christen michilsen ij gullbeck bruger, Och ephtherthj Nu beuisis forne Christen michilsen atthaffue brugt all then engh som Laae till thenn gaardt ij hatseris ij Øster Kier, førendt same magskiffthe giortes, Och ephtherthj sadan brugninng och forstoes till saa mange engskjffther, som Christen michilsenn hagde ij haandt och brugh, och Laa ij øster Kier, Som Egedes aff sallig Birøn Kaas och till thenn gaardt ij gulbeck War tillagt. Och forne heritsfogit dogh haffuer forne iij eng-skjffther ij Øster Kier tildømth Kronenssss gaardt ij hatseris, Tha Wide Wij ephther saadan Leglighedt Icke hanns Dom att følge, som ij saa made emodt Kon: Majs. skiffthe breff Dømmdd er. Och ther fordj icke at kome forne fru Christents paa same Engskjffther til

hinder eller schade ij nogin made. In cuius rej testm. ... Insign. gunde chrestensen. Lest paa olborig Byting den 3. augustj Ao 1618.

1587

Et Skiøde og Tings Vidne af Hornum herrets Ting paa Syv Gaarde med Tilleggende i Aarestrup. Adkomst til Joen Viffertsen Dato 1587. *NLA, Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 47.*

17. januar 1587 (1)

Aabent Brev, hvorved det befales Kongens Fogder. Embedsmænd, Borgemestre, Raadmænd og alle andre, at de i Tilfælde af, at Hr. Anders Gied, Sognepræst til Veggerbye og Bislef Sogne, der har berettet, at hans Søn er bleven slaæet ihjel af en Person, som er bleven svoren fredløs derfor, men alligevel opholder sig her i Riget, kan opspore denne Person, skulle lade ham fængsle og hjælpe Hr. Anders til Lov og Ret over ham.

Kancelliets Brevbøger, s. 642, J. R. 4, 166 b.

17. januar 1587 (2)

Aabent Brev, at Inger Christensdatter i Snorup i Henhold til Kongens tidligere [23. Okt. 1565] udgaaede Brev om, at Enker maa nyde deres Gaarde uden Stedsmaal, saalænge de sidde ugifte, ogsaa maa beholde den Gaard, hun bor i, uden Stedsmaal, saalænge hun sidder som Enke, derimod skal hun svare sædvanlig Landgilde og anden Rettighed deraf.

Kancelliets Brevbøger, s. 642, Udt. i J. R. 4, 167.

22. januar 1587

Aabent Brev, at Undersaatterne i Niibe have tilkendegivet at Borgerne i Olborg formene dem at holde Skomagere, Skræddere eller andre saadanne Haandværksfolk i Niibe, hvilket efter deres Formening strider mod Recessen og formedelst den store Søgning under Sildefiskeriet er til stor Besværing ikke alene for dem selv, men ogsaa for de fremmede og Udlændinge, som komme did, og for Kongens egne Folk, der sendes did; de have derfor anmodet om, at der i Betragtning af disse Forhold maa blive truffet saadan Forordning, at de kunne have de nødvendige Haandværksfolk i Birket. Da Recessen tillader, at saadanne Haandværksfolk maa bo og arbejde paa Landet, og Kongen efter det ovenanførte anser dette for nødvendigt i Niibe, har han bevilget, at der i Niibe herefter maa bo 2 Grovsmede, 2 Skomagere og 2 Skræddere, som uhindrede maa bruge deres Haandværk der, dog forbeholder Kongen sig og sine Efterfølgere altid at kunne gøre Forandring heri.

Kancelliets Brevbøger, s. 644, J. R. 4, 168 b.

28. januar 1587 (1)

Skøde til Niels Joensen (Viffert) til Torstedlund på fri fædrift, tørvegrøft og lyngslæt i Lyngsø hede, der tidl. har ligget til Veggergaard i Aars herred, men ikke omtales i mageskiftebrev, han fik af kongen på gården.

Kronens Skøder, s. 307. J. R., 4, 175. Samme i Kanc. Brevb., s. 650.

28. januar 1587 (2)

Mageskifte mellem Jacob Seefeld til Visborg og kronen, der får 1 gård i Sønderholm sogn og by. *Kronens Skøder*, s. 307. Org. mag. 598. J. R., 4, 184b.

7. februar 1587

Ove Lunge til Odden og Knud Brahe til Gudumlund, gør vitterligt, at de efter kgl. befaling har vurderet noget gods under Aalborghus len i Buddum og Lounkær, som Jacob Seefeld til Visborggård, lensmand på Mariager Kloster, har begæret til magelæg mod gods i Fleskum og Hornum herred.

NLA, Udtagne breve nr. 1308, udtaget af G159-25, Visborggård gods.

26. juni 1587

Tingsvidne af Hornum herred, at Peder Christensen i Sønderholm opsagde fæstet af den gård, som han havde fæstet af Mourits Stygge til Holbækgaard. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 23.9.1587.

tingswinde aff Huornumherritztin thette aar, thenn 26. junjj, vdgiffuitt, liudendis, att forne Per Chrestinsen stodt thuo ting tiilforne och thenn dag thenn tridie och liudelig opsagde thenn gaardt och bolegh, handt iboer, som thet winde vider bemeller.

28. juli 1587

Mageskifte mellem kronen og Axel Rosenkrantz til Halkjær, der får 2 gårde i Holmager i Bislev sogn.

Kronens Skøder, s. 289. Org. Mag. 611. J.R. 4, 267b.

28. august 1587

Tingsvidne af Hornum herred givet Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund om sandemændstov om skel mellem Torstedlund og Aarestrup skov og mark, mellem Torsted og Aarestrups eng, mellem Aarestrup på den ene, Torsted, Foldager og Suldrup mark på den anden side, stug og særkøb undtagen, som er fri efter loven, mellem Aarestrup og Suldrup mark og Albæk marker, mellem Aarestrup og Ersted mark, undtagen stug og særkøb og mellem Aarestrup og Ersted skove, alt ifølge gamle sandemændsbreve.

Jens Christensen i Svenstrup, herredsfoged, Jens Nielsen i Støvring, Niels Madsen i Ellidshøj og Jacob Skriver vidner, at Jens Jude i Busted på vegne af Niels Jonsen til Torstedlund fik et tingsvidne af 8 dannemænd, som var Jens Nielsen i Støvring, Niels Madsen i Ellidshøj, Peder Nielsen i Fløe, Niels Michelsen i Aarestrup, Jens Michelsen i Ersted, Niels Jørgensen i Raakilde, Christen Christensen i Gjelstrup og Søren Tamesen i Ersted, der vidnede, at Lars Nielsen i Grydsted, Niels Abildgaard i Bonderup, Christen Knudsen i Guldbæk, Niels Knudsen i Hæsum, Jacob Jensen og Christen Smed i Svenstrup, og Poul Pedersen i Ellidshøj, sandemænd, kundgjorde deres tov, som de gjorde 8 dage tidligere sammen med Anders Christensen i Estrup, de begyndte ved en sten nord for Sortemose, nordpå til en anden skel sten, nordpå til søndre ende af Mars mose, så til midten af Mars mose, så fra nordenden af Mars mose til vejen til Tuess huller, så til østre ende af et dige, vestpå til enden af diget, dette

kendte de for ret skovskel mellem Torstedlund og Aarestrup skove efter sandmænds brev og 14 mænds brev, som blev læst for på åstedet, så ned til kæret, videre til åen, dette kendte de for ret markskel mellem Torstedlund og Aarestrup mark og ingen blev svoret ud af del og fællig efter et gammelt sandmænds brev af 1519 onsdag på Sct. Bartholomæus Apostol. dag, så over åen ud i Uldkær, til en sten mellem Torsted og Aarestrup eng, så op gennem kæret, sten efter sten til Foldager mark begynder, så mod land til "Røden", videre frem til en sten, som de satte i "Røden" fra engen til en lille rød bæk, så ... nordsiden af Tves vad, dette kendte de for ret markskel mellem Aarestrup på den ene side og Torsted, Foldager og Suldrup mark på den anden side, undtagen stug og særkøb efter loven, derpå op ad den gamle Røde bæk til Suldrup mark, Albæk mark på den ene og Aarestrup mark på den anden side, så derfra og til en sten, som står i bækken ved Adelvejen, så til en sten, som står i kanten af en Rød bæk vest for en mose mellem Albæk mark og Aarestrup mark, så til en sten, som de satte ved østsiden af Bjerredams mose, sydpå til en sten øst for en lille grøn vej ved enden af en ny pløjning, hvor der var sået boghvede, så østpå til en sten, så sydpå til en sten ved en vej, så sydpå ad en hedeager, hvor de satte en sten i østsiden i en plovfure mellem Ersted og Aarestrup mark, så langs plovfuren til en sten, som de satte nord for en mose, så midt over mosen til et opkast ... plovfure, hvor de satte en sten, sydpå efter plovfuren til en sten nord for Ersted kirkevej, sydpå ad en ager ..., hvor de satte en sten ved syden, sydvest på, hvor de satte en sten i en Rød gang, videre til en sten, som de satte ved de "kouser", dette kendte de for ret markskel mellem Aarestrup og Ersted mark, undtagen stug og særkøb, så til en sten ved Aske vej neden for skoven, sydpå ad Aske vejen til vejene, som går op til Sortemose, hvor de begyndte, dette kendte de for ret skovskel mellem Aarestrup og Ersted skov efter et gammelt sandmænds brev. Overalt oprejste de stenene og der var flint og pindsten under dem, et enkelt sted også kul. En enkelt sten var trebunden.

Oprindeligt i *RA, perg. saml. godsarkiver, Torstedlund nr. 118*. Pergament. [12] segl, rester af seglremme i alle. Påtegning: Torstedlund 61. 1587.

Er nu i *NLA, Udtagne breve nr. 1276, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv*.

[12] segl, under plica, nu afdækket med japanpapir, ulæselige. Da kunne segl aflæses: Nr 3. Niels Nielsen i Aarestrup.

Jens Chresennsen ij Suenstrup, Herridtsfougett thill Huornumherretsting, Jens Nielssen ij Støffring, niels matssen i ellesthøff oc Jacob schriffer gjør witterligt, at Aar epther Guds bijurdt mdlxxxvij mandagen, som er den 28. augustij paa forne ting War skikitt Erlig oc Welbyrdige mandt Niels Joenssen til thorstedlundt, hans wisse budt, Jenss Jude i budsted, som lofflig eskit bedh oc fick et fuldt tingsvinde Aff viij gode trouffast Dannemend, som er Jens Nielssen i Støffring, niels matssen j ellesthøff, pier Nielssen ij fløe, Niels michilssen i orestrup, Jens michilssen i ersted, Niels Jørgenssen ij Rokielt, Christen christensen ij gielstrup och Søffren tamessen ij erstedt huilcke forne viij Danemendt alle Samdrecthelig wonde paa theris gode trou oc Rette Sandhied, at thj Saa oc hørde paa forne ting, for thenno stande las Nielssen ij grydstedt, niels abilgordt ij bunderup, Christen Knudssen ij guldbeck, Niels Knudssen ij hersom, Jacob jenssen ij Suenstrup, Christen Smidt ibid oc pouell pierssen ij

Ellishøff, sandmendt ij huornum Hrt, som studt for ting dom oc lydelig tilstodt Kundgiorde oc Aff sagde Theris thoff, som thj giorde ij dag Otte dage met theris metbroder Anders christenssen i estrup emellom thisse epthskr. skouffe, marcke oc Aasteder, som her ephther føllieg,

først begønte Och opsatte thj en stien Norden widt Suorte mosse, som findis flint oc pindstien wnder, saa Nør till en anden skiell stien som dj opreste, som findis flint och pindstien wnder, saa nør till den sønder ende aff mars mosse, som dj opreste en stien, som fandis flint oc pindstien wnder, oc saa ligge mitte af forne mars mosse oc saa fra den nør ende aff forne mars mosse oc till en stien, som fandis flint oc pindstien wnder wedt en weij som løber till twis huollr som dj opreste oc saa thr fra till den øster ende aff en tue kast diggj, som stuedt en stwij?, oc westen met same digj till wester ende, som dj opreste en stien, som fandis flint oc pindstien wnder, thr oprester oc for Nyedt dj for Rette skoffue skiell Emellom thorstedlund skoffue oc orestrup skoffue ephther Sandmends breff oc ens xxiiij mends breffues lydelse, som bleff lest for thenom paa forne Aasteder Ennden thj staar widt theris fuld macter oc wrøgit. Saa fra forne stien oc lige neder adt kiert som dj fornyet dj graffue oc saa lige neder till Aaen, thj for Nyet thj till Rette marcke skiell Emellom thorstedlund marck oc orestrup marck oc suor dj ingenn mandt aff Diell eller fellig i uijd en gamell sandmends breffues lydelsse met sin datum 1519 Ottensdag paa Sanctj Apostolj Bartolomj Dag Ennden thj staar widt sin fuldt mact oc wrøgit, Saa ther fra oc offuer Aaenn ij wlkier, som dj fandt en gamell skiell stien met kuoll oc flent wnder Emellom thorstedt oc orestrup Engj, saa op adt forne wlkier, stien ephther stien till foldager marck wedt thager som thj satte en stien, saa thr fra modt landit till Røden, saa siden fram till en stien, som thj satte ij røden fra Enghen oc till en liden rød bek, som dj satte en stien, Saa ... Nør side aff tuisuadt, som dj satte den trebunden stien, som thj giorde theris eedt paa, thj saa oc widuiste thj for Rette marcke skiell Emellom orestrup paa then ene torstedt oc foldagger oc Suldrup marcke paa den anden side, Stug oc serkiøb wndtagen som bør at were ephther loffuen, siden ther fra op at den gamell Røde beck till Suldrup marck, Albeck marck paa then ene oc orestrup marck paa den anden side for uedis Aff Rette, Saa thr fra oc till en stien, som thj opreste oc fornyet, som stor i den beck gang widt Adellweien, som en gamell Sandmends breff paa lyder, saa opreste oc fornyet thi stien fra stien ephther forne sandmends breffues lydelsse till till den stien, som stander ij offuer side aff en Røde beck westen till en mosse som Er emellom Albeck marck oc orestrup marck Ennden forne breff stor widt sin fuldt mact oc wrøgit, oc Saa thr fra oc till en stien, som thj satte widt Øster side paa biere dams mosse, saa thr fra oc sønder paa som thj satte en stien østen till en liden grøn weij widt enden aff en Nye pløffuing, som war sede met boghvede, oc saa ij øster fra same stien som thj sate en stien, saa thr fra oc ij sønder adt som dj sate en stien wiit en weij, saa sønder adt en hede agger som thj sate en stien ij øster side ij en wratmoll Emellom Erstedt marck oc ordestrup marck, Saa heden adt met samme wratte moll till en stien som tj satte norden till en mosse, saa mitte offuer same mosse till en op kast wratte moll som thj satte en stien, Saa sønder met forne wratte moll som thj satte en stien norden widt Erstedt kircke weij, saa sønder at en agger .. som thj sate en

stien widt enden aff same agger, Saa thr fran ij Suduest som thj satte en stien i en Rød gang, Saa thr fra till en stien som thj satte widt thj kouser, these oc wduiste thj for Rette marcke skiell Emellom orestrup marck oc ersted marcke wndtagen Stug oc er Kiøb, som bør frij at were epthe loffuen, Saa thr fra oc till en stien wedt Aske weie neden for skoffuen, som thj opreste oc fornyet, Och saa sønder vidt at Aske weien til, thj samme weije komer, som løber op till Suorte mosse oc till som thj opreste denn første stien thj opreste och foruist thj for Rette skoffue skiell Emellom orestrup skouffe oc ersted skoffue Epther en gamel Sandmends breffues lydelse Ennden forne gamell Sandmends breffue stor widt Sin fult mact oc wrøgit. till winisbør lade wij thrøcke woris Signetter Neden wnder the woris obne breff. Datum ut Supra.

Nr. 3. Niels Nielsen i Aarestrup

23. september 1587

Viborg landsting. Herredsfoged i Hornum herred, Jens Christensen i Svensstrup, stævnes for et tingsvidne af 23.6.1587, udstedt til Peder Christensen i Sønderholm, der på 3 ting opsagde den gård, som han fæstede af Mourids Stygge til Holbækgaard. Opsigelsen kendtes ulovlig, den skulle ske til husbond eller dennes befuldmægtigede og med rimeligt varsel.

Kgl. Bibl. Stockholm, C 92, nr. 218. Findes yderligere i 19 håndskrifter. *Danske Domme, bd. 4, s. 279.*

Enn dom, att bunden skall giffue sin husbuntt eller hanns befaiingsmandt varsiil, nar hand viil opsige sin gaard och feste.

Malthi Jensen tiill Hollumgaardt, Hanns Lindenoe tiill Øsløff, lanndz-dommere vdj Nøriuttlandt, Peder Munck tiill Estuadtgaardt, kon: majs: amirall, Co-ruitz Viffert tiill Nees, Chrestin Schiell tiill Fusingøø, Hanns Lange tiill Bredtingh, Knudt Grubbe tiill N, Hanns Rostrup tiill Selleschoffgaardt, Albritt Galskiøtt tiill Sønderskoff, Niels Joginsenn tiill Tostedtlundt, och Gundj Schrifuer, lanndztingshører, giøre wittherligt, att aar epther Gudz byrd Mdlxxxvij, løffuerdagen som er thenn 23. dag septembris, paa Viburg lanndzting war skichitt erlig och velb.yrdig mandt Mouritz Stygge tiill Hollbeckgaardt paa thenn enne och hagde hiidt y rette steffnitt Jens Chrestinsen y Suenstrup, heritzfougitt y Huomumherritt, paa thenn andenn side for et vinde, handt till samme herritztingh haffuer vdstedt, thett enn hans thienere vedt naffn Per Chrestinsen y Sønderholm skulle haffue opsagt thenn gaardt, handt iboer, och icki forne Mouritz Styge for sadann opsigellse haffuer foitt louglig varsill, att handt kunde haffue hagt opseende, om gaardenn war forfaldenn, eller och thenn war holdenn wedt heffdt, att han kunde haffue wist thenn anderstedz att hedenn feste. Och gaff tillkiende, att thersom handt nogenn sinne thienere

skulle vduise fra the gaarde, the besidder, tha skulle handt ther for giffue thenom varsill och mintte af samme rett, thett hans thienere buorde hanom att adtuare, om the wille fløtt fraa hans guotz. Och framlagde ett tingswinde aff Huornumherritzin thette aar, thenn 26. junjj, vdgiffuitt, liudendis, att forne Per Chrestinsen stodt thuo ting tiilforne och thenn dag thenn tridie och liudelig opsagde thenn gaardt och bolegh, handt iboer, som thet winde vider bemeller, huillckitt vinde icki medt føre nogin varsill for thett att uere giffuen.

Ther nest hagde forne Mouritz Stygge hiidt steffnitt forne Per Chrestinsen medt samme vinde, mienendis samme vinde icki louglic eller rett att uere. Saa møtte Peder Chrestinsen och berette, thet handt icki aff uiste, thett handt borde nogenn varsill for sodann vinde att vdgiffue.

Medt fliere ordt och tale thennom ther om emellom war. Tha epther tiltale, giensuar och sagens leglighed viste wy icki anditt ther om att sige, endt oss siønns, att nar en thienner will opsigge thenn gaardt handt besidder, tha bør handt for saadann opsigellse sin herschab eller hans befallings-mandt, som handt haffuer offuer samme gotz, y lange tiide att adtuare, saa att ther kandt haffuis opsiende medt guotzit, thett icki att skulle paa bøgningh eller egindom forargis, att handt kunne wiide sigh effther att retthe, thett tiill andre att heden feste. Inn cuius rej testimonium sigilla nostra inferius inpressa.

10. juni 1588

Niels Jonsen (Viffert, til Torstedlund) fik 10 og 5 dags brev over Lars Ridemand i Ellidshøj, der havde huset sønnen Peder Lauridsen, siden landstinget dømte ham fredløs. *RA, Rigens Forfølgningsbog 1586-92, s. 100a.*

20. januar 1588

Viborg Snapslandsting (2. lørdag efter Hellig Tre Konger jf. Johs. Stensstrup, Danske Saml. 2,2, s. 229). Peder Jensen Skriver, forstander og præst i Aalborg Hospital lader læse et mageskifte af 30.9.1549, hvor Gabriel Gyldenstjerne giver gårde i Hillerslev og Hundborg h. i Thy mod gårde i Klæstrup, Svenstrup og Ø. Hornum og gårde i Gislum h..

RA, Ny kronologisk saml. Perg. [4] segl. Jexlev, Gejst. ark. II, s. 151.

Malthi Jennsen tiill hollumgaardt, Mourits Stygge tiill holbechgaard, Laurs Andersen til Østrup Landsdommer ij Nøriutland, Och Gundi schriffuer landstingshører ibm. Giør witterligt, att aar eptehr gudts bijurd Mdlxxxviiij Paa Wijburig Snapslandsting war skicket Erlig wis Mandt och forstandig Mandt Peder schriffuer, hospitals forstander Wdj Aalbori, Och her i dag lod Lesse en papir breff med En Segil forseglitt Andenndis sted fra ord som her epther følger: Se 30.9.1549. Att wij slig En breff haffuer sett och hørt Lesse, The bekiende wij med woris Signether her wnder hendt. Datum ut supra. gunde schriffuer.

18. juli 1588

Missiv til Claus Glambek og Ofve Lunge, Embedsmænd paa Skanderborg og Aalborghus. Da den tidligere Befaling ¹⁾ til dem om at besigte noget Gods

i Anledning af Mageskiftet mellem Kong Frederik II og Lodvig Munk til Nør-
lund ikke er bleven udført, fordi der blandt Godset var noget i Lille Binderup
og i Oldbek gaard ²⁾, som ikke kunde undværes fra Aalborg Slot, men Lodvig
Munk nu i Stedet har begæret 2 Gaarde og 2 Bol i Niesogen ³⁾ i Rafvenkiel
Sogn i Hindstedt Herred, 1 Gaard i Mielbye i Brorstrup Sogn i Aars Herred, 1
Gaard i Vestbye i Harsløf Sogn, 1 Gaard i Thulstrup i Gislum Herred, som
tilhører Hr. Christens Arvinger i Smorup, 1 Gaard i Grafle i Hvorum Herred,
der tilhører. Peder Skriver i Refshofvit, og derfor vil udlægge i Gaard i Riis i
Vor Herred i Skanderborg Len, 2 Gaarde i Farsøe og ½ Gaard i Giøttrup i
Gislum Herred i Aalborghus Len, 1 Gaard i Pisselhøf i Aars Sogn og Herred,
3 Gaarde i Voxløf By og Sogn i Hvorum Herred 4 Gaarde i Sønder Borg i Var
Syssel, 2 Gaarde i Giessing i Brundum Sogn i Skadts Herred, 1 Gaard i Øster
Lunde i Lunde Herred paa Fyen og, hvis det ikke forslaar, da yderligere Udlæg
af hans Gods i Nørrejylland eller i Sjælland. skulle de med det første besigte
begge Parters Gods, ligne det, beregne saavel den jordegne Bønderejendom
som anden Ejendom og indsende Besigtelsen til Kancelliet. *Kancelliets Brev-
bøger, s. 66, J. T. 4, 22.*

1) 15.4.1586.

2) Fejlskrift for Guldbækgaard, Hornum herred.

3) Nysum, Aars herred.

31. august 1588

Missiv til Malte Jensen, Morits Stygge og Hans Lindenov, Landsdommere
i Nørrejylland. Hoslagt sendes dem en Supplikats fra Peder Jacobsen Munk og
Søfren Andersen, Borgere i København, hvori de berette, at de for nogen Tid
siden have sendt deres Tjener Hans Ertmand til Nibe for at salte Sild; da han
havde faaet Herberg der, har han ladet et Skrin indbære i det ham anviste Kam-
mer og er derefter rejst bort, hvorefter Skrinet er taget ud af Kammeret, brudt
op og igen indsat i Kammeret, efter at der var stjaalet 120 Dlr, deraf; Hans
Ertmand har derefter haft lang Trætte om denne Sag, men har nu faaet Dom,
hvorefter Dommeren ikke har vidst at kende Værten sagesløs, da Skrinet har
staaet i hans Kammer inden Laas og Lukkelse og hverken Døre eller Vinduer
ere brudte op eller noget af hans Gods stjaalet. Da de nu alligevel for hurtigere
at kunne komme til Ende med Sagen ville indstævne den for Landstinget, men
bo langt derfra, have de begæret en Forskrift til Landsdommerne om uden Op-
sættelse eller lang Forhaling at bringe Sagen til Ende. Landsdommerne skulle
derfor, naar de nævnte to Borgeres Fuldmægtige besøge dem med dette Brev,
indstævne Sagen for sig, nøje undersøge den og uden al Forhaling afsige en-
delig Dom deri. Se også 2.8.1589.

Kancelliets Brevbøger, s. 93. J. T. 4, 32 b.

9. september 1588

Tingsvidne at Jens Sørensen i Andrup i Bonderup lovede at hans fæmon ikke skulle på Velbyrdige mand Niels Joensen til Torstedlunds (Viffert) grund og ejendom uden tilladelse.

NLA, Udtagne breve nr. 1277, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [3] segl, under plica, afdækket med japanpapir, ulæselige. Påtegning på bagsiden: Flap 1: Med nyere skrift G142-1. Med ældre skrift: 1586. Flap 2: Jens Jude i Budstedt. På hovedet: Wedel, Colding. Nr 236.

Jenns Christenss. i Suennstrup, Hrsfogitt til hornum heritsting, mads Christenss. i estrup Christen knudssen i guldbek och Jacob Schriffuer gjør witherligt att Aar effter Guds bijurd 1588 den 9. september paa forne ting war skikket Jens Jude i budstedt, som loglig eskit bed och fick itt fuldt tings widne aff viij dannemendt som war anders christenss. i estrup, Christen knudssen i guldbek, Jens Nielssen i støffring, anders christenss. i orestrup, Niels Michelsen oc Niels andersen i bunderup, Las Nielssen i grydstedt oc Simon Mogensen i Volstrup, huilcke forne viij dannemendt alle wonde paa theris gode Tru oc Rette sandhed Attj saa oc hørde paa forne ting the Jenns Søffrenssen i andrup stod for ting dom Och bepligtit sig Att hans femon skulle icke kome paa Erlig oc Welbyrdige Mand Niels Joensens grundt oc ejendom Wden hand haffe the i hans Minde. Ao. mj viij. Jens Nielsen.

16. december 1588

I sag ved Viborg landsting 1.2.1589 fremlægges tingsvidne af Hornum herred, at Chresten Andersen i Taarup i Vokslev sogn med 8 mænds vidne anklagede Chresten Brun i Harrild, Niels Brun i Pandum Østergaard og hans søn Jens Nielsen (Brun), at de har været tilsammen i råd og gerning om at myrde hans broder, Niels Andersen i Lunden (Klæstruplund) og havde lyst Niels Brun og hans søn Jens Nielsen et fuldt åråd til.

13. januar 1589 (1)

I sag ved Viborg landsting 1.2.1589 fremlægger Chresten Andersen i Taarup tingsvidne af Hornum herred, at Christen Nielsen i Gjelstrup og hans mednævninge svor et fuldt åråd over Jens Nielsen (Brun) som han havde været med til og gjort på Niels Andersen, som boede i Lunden.

13. januar 1589 (2)

I sag ved Viborg landsting 1.2.1589 fremlægges tingsvidne af Hornum herred, at Erik Christensen og Mads Jensen i Binderup og deres mednævninge svor et fuldt åråd over Niels Brun i (Pandum) Østergård, som han havde været meddelagtig i og gjort på Niels Andersen, som boede i Lunden, og mente, at nævningene havde svoret ret.

27. januar 1589

Ib Madsen i Nibe skøder Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund et hus i Nibe, som han påbor, vest for Poul Thybo og nord for Chresten Hansen.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretn. m.v. 1549-1693. [4] segl i grønt lak på papiret. 1. Ib Madsen. 2. ulæseligt. 3. Iens Sørensen. 4. Søren Nielsen. (?fejltolket eller lånt). Påtegning på bagsiden: Ib madssen ij Nibe skiøde paa Eet huss ibidm. hand wdj boffuer. Lest paa nib birck thing Løffuerdagn thend 5 November Aar 91. Lest paa nib birck thing løffuerdagn som war thend 18 december Aar 91.

Jegh Ib Madssen ij Nibbe Kiendis och gjør Witherligt for Alle met thete mitt obne Briff, Adt Jegh Nu met min frie Wilge och Welberadt huff, haffuer Soldt, Skiøet och Aldiellis Afhendt fraa migh och mine Arffuing Och thill Erlige och welbyrdige Mandt Niels Joenssen thill thorstedlund och hans Arffuinge, Enn Minn huss ligindis her wdj Nibe, westen op til pouill Thyboes och Nuorden thil Chresten hasssens, och Jegh Sielffuer wdj Boffuer, Och Skal Jegh giffue hanom Aarligh Thr Aff thill Skyuld En guodt halff thønde Spege høst Sildt, Disligist skall Jegh Sielff holde forne hus Och Jordt Aarligen quitt for huis Jordt skyldt som ther Aff pleier Och Bør Adt gange thill Olborighuss, huilcket forne hus Epther som forskreuit staar, forne Niels Joenssen Maa Nu strax thill Sigh Aname Och for Sigh och Sine Arffuinge haffue, Nyude, bruge och Beholde, thill Euindeligh Eigendom, Och Kiendes Jegh migh Ellir mine Arffuinge, Ingen lod, Dieldt, Rett Ellir Rettighedt Adt haffue thill Ellir wdj forskreffne huss Epther thendne Dagh wdj Nogen made, men Adt haffue opboren pending, fyllist och fuldt werdt, Saa Jegh thacker hanom goet for guodt betallingh ij Alle made, Och Beplictir Jegh migh Ellir mine Arffuinge, Adt giffue och gjører forne Niels Joenssen Ellir hans Arffuinge ydermiere och thrøger foruaringh paa perkament paa forne hus thill Nibe byeting Ellir Andersteds Nar och huor handt nu thilsiginds worder, och holde hanom thr Aldielis Skadesløs ij Alle made. Thill windisbyrdt haffuer Jegh thrøget miet Signet her Neden wnder, och Wenligen thilbedit Erlig och fornumstige mandt las Jenssen ij binderup, Jørgen Sørenssen ij Nibe och hans barskier ibidm. thill iet windisbyrdt met mig Adt forsegle. Datum Nibe thendt 27. Januarij Ano 1589.

1. Ib Madsen
i Nibe

3. Jørgen Sørensen
i Nibe

4. Søren Nielsen (Hans Sørensen
Barskier i Nibe)

1. februar 1589

Viborg landsting. Niels Brun i Pandum Østergaard, Vokslev sogn, ved Jens Lauridsen i Suldrup mod Erik Christensen i Binderup, Mads Jensen, Christen Nielsen og Knud Nielsen i Gjelstrup og deres medbrødre for et åråd over Niels Bruns søn, Jens Nielsen, der dømtes skyldig i drab på Niels Andersen i Klæstruplund. Chresten Andersen i Taarup, dræbtes broder, fremlægger 2 tingsvidner af Hornum herred 13.1.1589, et af Christen Nielsen i Gjelstrup og et af Mads Jensen og deres medbrødre. Da også Chresten Brun i Harrild, måske

Niels Bruns bror, har været involveret i sagen, og da sandemænd ikke havde svoret om, hvem der var manddræber, kendte landstinget nævningernes årsåds-kendelse magtesløs.

Kgl. Bibl., Stockholm, C 92, nr. 223. Findes yderligere i 17 håndskrifter. Danske Domme, bd. 4, s. 346.

Enn dom, att tuinde aaradztoffue er dømpet macteløse, for att the var suoritt, førindt sanndmenndt hagde tøffuitt om drabitt.

Jørgenn Friis till Krastrup, lanndzdomer wdj Nøriuttlandt, och Gunde Schriffuer, lanndztingshører ibidem, gjøre vittherligt, att aar epher Gudz byrdt Mdlxxxix, leffuerdagenn, som er thenn første dag februarij, paa Viburg landztingh war skichitt Niels Broen y Østergaardt y Pandum hans wisse buodt, Jenns Lauritzenn y Suldrup, paa thenn enne och hagde hiidt y rette steffnitt Erich Christensen y Binderup, Matz Jensen och thieris medt-brødere, sambledis Christen Nielsen y Gielstrup, Knudt Nielsen och thieris medtbrødre, tuinde herritzneffnn, paa thenn andenn side, for the haffuer suoritt forne Nils Broen och hanns sønn, Jens Niellsenn, aarad ouffuer for Niels Andersenn, som boede y Lundenn, hanns dødt, endog Niels Andersenn, siellff skulle haffue aarsagitt Niels Broenn och hanns sønn, och icki the skulle haffue liggitt paa wey eller stie och wiidt hanom aaradt. Thisligeste att Chrestenn Broenn och beschyldis fore att haffue medt uerritt att omkome forne Niels Andersenn, och forne neffninger haffuer suoritt om aaradt till herritztingh, førindt sandmend haffuer wdlagt och suoritt, huilckenn ther hagde weritt Niels Andersens baanemandt. Och framlagde ett thingswinde aff Huornumherritztingh, thenn 16. decembris sist forledin vdgangitt, viii mendt wonditt haffuer, att forne Chrestin Andersenn for tingsdom gaff last och clage paa Chrestenn Broenn y Harindt, Niels Broenn y Østergaardt wdj Pandum och hans sønn, Jenns Nielsenn, att the haffuer weritt tilsamill y raad och gierningh att mörde och at omkomme hans broder, Niels Andersen y Lunden, och att haffue liust Niels Broenn och hans søn, Jenns Nielsenn, ett fuldt aaradt till, som thett vinde wiider bemeller. Och saatte forne Jens Lauritzen wdj alle retthe, att epherthj neffninge haffuer suoritt, førindt sandmendt hagde tøffuitt om drabitt, om thieris eedt icki borde macteløse att uere.

Saa møtte nogin aff forne neffninger och berette, att herritzfogden hagde wndt fylling paa thenom, och the ther fore skulle suere.

Ther nest møtte Chrestin Andersenn y Thorup och framlagde ett thingswinde aff forne heritzting thette aar, thenn 13. januarij, wdgiffuitt, som bemeller Chrestenn Nielsenn y Gielstrup och hans medtbrødre neffninger att haffue suoritt forne Jens Nielsenn ett fuldt aaradt offuer, som handt skulle haffue medtweritt och giort paa Niels Andersen, som boede y Lunden. Sameledis ett winde, same dag aff forne herritzting wdgiffuitt, formellindis Erich Christinsin y Binderup, Matz Jennsenn ibidem och thieris medtbrødre neffninger att haffue suoritt forne Niels Broenn y østergaardt ett fuldt aaradt offuer, som handt skulle haffue medtuerit och giort paa forne Niels Andersønn, som boede y Lunden, som the winder wiider bemeller, och mintte, thett forne neffninger hagde suoritt rett. Medt fliere ordt och thale thenom ther om emellom war.

Tha effter tiltale, giennsuar och sagsens leglighedt, saa och ephtherthj her befindis fliere endt enn att beskyldis om samme gierningh, tha drabit skeede, att skulle haffue veritt, och y saa made war tuill om, huilckenn manddraberin war, och neffninger dog er fyldt thi toff att suere om aaraadt, förindt manddraberin er aff sandmendt wdlagt och drab paa suoritt, tha finde wij ephther sadann leglighedt dise aaradtz toffue macteløse att uere. Jn cuius rej testimonium sigilla nostra præsentiibus inferius impressa.

24. februar 1589

Aabent Brev om Saltning i Nibe af et Antal Læster Sild til Kongens Slottes og Orlogsskibes Behov. Brevet er enslydende med brev af 19. august 1567, dog med den forandring, at lensmanden på Aalborghus er Ove Lunge og saltningen overdraget borger Christen Christensen i København.

Kancelliets Brevbøger, s. 137. J. R. 5, 28. (Se CCD. II.527). V.A. Secher, Forordninger og Recesser 1576-96.

12. april 1589

Dom af Viborg landsting. Fremlægges i sag ved Viborg landsting 2.8.1589. Peder Bloch i Gerholm havde stævnet Chresten Lauritsen Sur og hans hustru, Kirstine Jensdr. i Nibe, at der er frastjålet Hans Ertmand af København 120 daler, mens han har boet hos dem.

en dom her aff landztingit, thenn 12. aprilis sist forledin vdgangitt, vdi huilckenn her er saa om sagt, att ephtherthj Chrestin Sur eller hanns hustrue icke thil thieris verne thing for same sagh er sictidt och icke eller fuldkomellig paa personins vegne, huem hannd eller the ville beskylde slig guodz skulle haffue stollitt, menn om gierningen alene att uere sictidt, tha kunde vy icke kiende thenn sictilse saa nochsom eller nøgactig att uere, att thett maa kome forne Chrestin Sur eller hanns hustrue thil hinder eller schade y nogin made

19. april 1589

Tingsvidne af Nibe birketing. Fremlægges i sag ved Viborg landsting 2.8.1589. Peder Bloch i Gerholm havde stævnet Chresten Lauritsen Sur og hans hustru, Kirstine Jensdr, i Nibe, at der er frastjålet Hans Ertmand af København 120 daler, mens han har boet hos dem.

ett thingsvinde aff Nibe bierchthing, thenn 19. aprilis sist forledin vdgifuit, viij mend vonditt haffuer, att Peder Bloch stodt ther thenn dag for thingsdom, sagitt och sictidt Chrestenn Lauritzenn Sur och hanns høstrue, Kierstinne Jennsdather, y Nibe, att ther er fra stollin Hanns Ertmandt aff Kiøbinghaffn thiuffue och hundritt daler ynder Chrestin Lauritzen Surs laas och luckilge, ther Hanns Ertmand er lont hus y guod throff och loffue aff thenom, och icke forne Chrestin Lauritzenn Surs huss, laasse eller luckilsse, vegie eller døre, er brøtt y noginn mader, och icke eller Chrestin Sur haffuer mist noginn aff sin koste same tidt, som thett vinde vider bemeller.

22. maj 1589

Mageskifte mellem kronen og Lodvig Munk til Nørlund, der bl.a. får i Gravlev s. og by 1 gård mod bl.a. i Vokslev s. og by 1 gård og 1 bol.

Kronens Skøder, s. 322. Orig. mag. 625. Original (Kongens genbrev) i RA, Top. saml., perg., Nørlund nr. 2. J.R. 5, 35b. Mageskiftet var allerede indledt under Frederik II, men blev afbrudt ved kongens sygdom og død.

31. maj 1589

Tingsvidne af Nibe birketing. Fremlægges i sag ved Viborg landsting 2.8.1589. Peder Bloch i Gerholm havde stævnet Chresten Lauritsen Sur og hans hustru, Kirstine Jensdr, i Nibe, at der er frastjålet Hans Ertmand af København 120 daler, mens han har boet hos dem. Se også 2.8.1589.

Ther nest framlagde same bierchfougdis dom aff Nibe bierchthing, thenn 31. maii sist forledin vdgiffuitt, wdj huilcken fougden icke viste anditt att sige paa for rette, eptther thenn lanndztingsdom medtfører thil Nibe bierchting, som saginn er jndstellitt, och eptther thenn sicteningh, som forne Peder Bloch haffuer sagitt och sictid forne Chrestin Sur och hanns høstrue, Kierstine Jensdather, ther thill Nibe ting for xx och hundritt daler, paa Hanns Ertmanndz vegne y Kiøpinghaffnn, endt att Chrestin Sur bør att staae thil rette, saa lenngi thenn sigtening staa vid sin magt, for huis peningh forne Peder Block eller noginn paa Hanns Ertmands vegne kann forne Chrestin Lauritzen Sur eller hanns hustrue, Kierstine Jensdather, skielligen offuer beuige, att the haffuer stollitt eller bekomitt same peninge, som thenn dom vider bemeller. Och mintte Peder Block same sigtening loughlig att uere.

3. juni 1589

Rettertingsdom i sag om ejendomsret til en del af bygningen på Restrup. Hans Pedersen til Sem i Norge stævner Axel Gyldenstjerne til Lyngbygaard, Corfidts Wiffert til Næs, Henrik Gyldenstjerne til Aagaard, Preben Gyldenstjerne til Vosborg, Mogens Gyldenstjerne til Biersøgaard, Hannibal Gyldenstjerne til Restrup, Christian Gyldenstjerne til Stjernholm, Holger Ulfstand til Vosborg på hustruen Anne Gyldenstjernes vegne, Sibilla Gyldenstjerne, Karen Gyldenstjerne, Hilleborg Gyldenstjerne og Chresten Munks døtre med lavværg og tiltaler dem for en anpart, som hans afdøde hustru Else Gyldenstjerne ved gavebrev af 1556 fik af Kirsten Friis, Gabriel Gyldenstjernes enke. Se også samfrændeskiftet 7.9.1569.

RA, Herredagsdombog 1586-89, s. 139-142B.

Dom emellom Hans Persen, Her Mogens Gyldenstiernis och Knudt Gyldenstiernis Arffi.ge. Wij Christian thendt fierde, medt Gudts naade Etc., Giøre alle witterligt, at Aar 1589 thend 3 Junij Paa wort Retterthing paa wort Slott Kiøpenhaffn wdj wor Egen Neruerelse Offueruerindis Thes. epttherskr. Niels Kaas thill Torupgrd. wor Cantseler, med alt Raadit wondthagendis Axell Gyldenstiern och Corfidts Wiffert. for Oss wor skickit Oss elsk. Hans Persen thill Sem, wor mandt och thienner, paa thend ene, Och hafde met wor stefning for Oss wdj Rette steffned Oss elske. Axell gyldenstiern thill Liungbyegrdt., Corfidts Wiffert thill Ness, wore mendt och Raadr, Hendrich Gyldenstiern thill

Aagrdt., Preben Gyldenstiern thill Wosborrig, Mogens Gyldenstiern thill Bierssegrd., Haniball Gyldenstiern thill Restrup, Christian Gyldenstiern thill Sternholm, Holger Ustand thill Wosborig paa hans høstruis Oss Elske. frue Anne Gyldenstierns wegne, worre mendt och thienere, frue Sibilla Gyldenstiern, frue Karen Gyldenstiern, Jomfru Hilleborg Gyldenstiern, saa och affgangne Chresten Munckis begge døttther met theris Lauge Werrige Paa thendt anden side. Och thilltallede thenom for Afgagne frue Kirstenn Gabriels anpart wdj Bygningen paa Restrup, som hun hafde giffuit hans affgangne høstrue, frue Else Gyldenstiern, huilcken anpart handt mener, the hanom met rette skulle wdlægge och betalle, paa forne hans affgangne høstruis wegne, Och at forne Hendrich gyldenstiern och hans søsken skall haffue thagit afgangne frue Anne paa Iffuersnes ... wdj thieris affkald the forre met slig beskedt, at the hanom therforre skulle fornøige, Endog the inte skall enden werre skeedt.

Saa er mødt Daniell Boiesen, fuldmegtige, paa forne Hans Persens Wegne, Och for Oss wdj Rette laugde it Peraments gaffue Beffwdgiffuit aff fruee Kirsten friisdaather, Gabriell Gyldenstierns ephtherleffuerske paa Restrup, Thorsdagen nest for wor frue Seijermere Ao. 1556, Liudendis wdj sin Mening, at hun haffde wndt, giffuit och skiødt frann sig och sine Arffg. och indthill Else gyldenstiern Mogens Daather och hindis arffg. ald hindis lod, deell och Rettighedt, som hinde wor thilfalden ephther hendis hosbonde forne Gabriell gyldenstiern wdj thendt bygning paa Restrup, och alt huis som hun haffde ladit bygge och ther ephther lader bygge wdj hindis Liffstidt paa forne Restrupgrdt. offuen och neden, met Mølle och Demning siden forne hindis hosbonde døde inthet wndthagit. s. At forne Else gyldenstiern the skall beholde thill sig och sine Arffg. thil euindelig Eijendom ephther hindis dødt och afgang. Skede the ochsaa at forne Else icke sielffuer bleff boendis thr paa, och enthen hindis sønder Her Mogens gyldenstiern hell. nogen aff hindis Brødre komme ther at boe. Tha skall handt huilcken som ther kommer at boe, were pligtig thill at giffue forne Else gyldenstiern fylleste for thendt forne Bygning ephther som hindis frennde och venners sigellse, som samme Breff wider wduisser och indholdr. Och satte Daniell Boissen wdj alle Rette, Om Hanniball Gyldenstiern, som nu besiddr samme gaardt, icke er pligtig at wdlegge och fornøige forne Hans Persen paa hans afgangne høstruis wegne fyllist och fuldwerdt for forne hindis anpart ther wdj ephth. samme gaffue Breffs liudelche. Saa er ochsaa møtt forne Axell Gyldenstiern och Corfidts Wiffert, och formeenthe, att ephthersom samme gaffue Breff medfører thend at betalle och fornøige, som Restrup Hofuidtgaardt besider, Meenthe the hanom wdj lige maaade at ephtherkomme samme Breff och Hans Persen paa hans høstruis wegne at fornøige.

Ther modt berette forne Haniball Gyldenstiern at handt hafde fornøgit och betaldt forne Hans Persen saa well som andre hans medtarff.ge for thierris Anpart wdj Restrup Bygning som handt strax for Oss beuiste met Breff och Segell wdgiffuit her ij Kiøbenhaffn thendt 24. Novembris Ao. 1570, att affgangen Hendrik Gyldenstiern och forne Mogens gyldenstiern, Christian gyldenstiern, Christen Munck Skall Giør Niels Løcke och Hans Persen. Formellendis, att forne Hanniball haffuer fornøgit thenom fem hundridt daller, som wor for

thendt Bygning paa Restrup h., som the Breff ydermere forklarer, Huilcket Daniell Boissen well bekende, Dog manthe the icke wider at werre endt for huis anpart Her Mogens Gyldenstiernis arff.gers Anpart wor anlangendis, forwden thendt Andell fruee Kirsten friisdather hafde formedlest hendis Gaffuebrief giffuit forne Hans Persens affgangne hørstrue, Och ydermere berette, at thr wor it Elant trygt och endeligt affkald emellom hans affgangne fader, frue Jutthe Podebusk och fruee Anne Parsbierig, Huilcket skulle thilholde Knudt gyldenstierns arffg. och Pligtige at fornøige Hans Ped.ssen for thieris anpart wdj forne Restrup Bygning. Huilcket affkaldts Breff handt strax for Oss wdj Rette laugde, wdgiffuit her ij Kiøpenhaffn thendt 7. Septembris Ao. 1569, formellendis eblant andit, Och skulle her Mogens och fruee Jutthe Podebusk all theris Arff.ge. giffue forne fruee Anne Parsbierig all hindis arffge. ij hundred goude daller epther theris Breffis liudelse the hinde thr paa giffuit haffuer for Bygningen paa Restrupgrdt. offuer Broen wdj Borgergaarden, saa och for thendt welluillighedt hun haffuer beuist thenom, At hun saa haffuer magit thenom och thraadt aff forne Borgegaarden wdj grundt husse och Bygning, Och the huos skall forne Her Mogens och fruee Jutte Podebusk holde hinde, hindis Børn och theris Arff.ge. quit och frije for huis epther, som affgangne fruee Kirsten friis haffuer giffuit Jomfruee Ellse Gyldenstiern wdj Restrup Bygning. Och meenthe forne Haniball Gyldenstiern epther slig Leiglighed burde Axell Gyldenstiern och Corfidts Wiffert paa theris høs-truers Wegne saa well som andre Knudt Gyldenstiernis Arff.ger. at betalle wdj forne Bygning saa Wiit thenom kandt thilfalde met Rette Huilcket Axell Gyldenstiern saa well som Corfidts Wiffert berette att wille giøre, naar same Bygning bleff vurderet, eller ochsaa kandt beuise thendt vurderet att werre, epther forne fruee Kirsten Friisdaathers dødt och affganh, Tha wille the uden ald thertte frann thenom legge therris anpart saa Wiit the beloffue Kandt.

Medt flere ordt thenom emellom forløb. Tha epther Thiltalle, Giensuar, Breff, Beuisning och thenn sags Leiglighedt Sagde wij ther paa saa aff for Rette, At forne Her Knudt Gyldenstiernis were pligtige, samtlige for huer thieris Anpart att betalle och fornøige Hans Perssen paa Hans affgangne hørstruis wegne thendt Bygning paa Restrup, som forne fruee Kirstenn Friisdaather hinde giffuit haffuer Epther gaffue breff och epther the affkaldts Breffs liudelse, som forne Her Mogens Gyldenstiern, fru Jutte Podebusk och frue Anne Parsbiereg emellom gangit er. Och thet eptherWurdering som samme Bygning thilforn haffuer werreit satt eller epther nye vurdering aff thenom haffuer Kiendt samme Bygning huorledis thendt paa the thider haffuer werreit. Datum ut Supra.

2. august 1589

Viborg landsting. Peder Bloch i Gerholm havde ved Nibe birketing stævnet Chresten Lauritsen Sur og hans hustru, Kirstine Jensdr, i Nibe, at der er frastjålet Hans Ertmand af København 120 daler, mens han boede hos dem. Sagen var for landstinget 31.5.1588. Chresten Sur, nu borger i Aalborg, indbringer igen sagen for landstinget. Da sigtelsen er sket ved Helligum herredsting og ikke ved Christen Surs værneting i Nibe, og da han ikke udtrykkeligt sigtedes for at

have stjålet pengene, afgør landstinget, at sigtelsen for tyveriet skulle være magtesløs og ikke komme ham til skade. Modstridende dom af Nibe birketing ophæves. Se 31.8.1588. Christen Sur blev måske 1572 borger i Aalborg og 1574 medlem af Guds Legemes Lav, H&K 1918-20, s. 300, hvor den nævnes flere med navnet Sur.

RA, Håndskriftssamlingen V B 20, nr. 141. Danske Domme, bd. 4, s. 381. Ingen overskrift, men følgende regest i registeret: En dom, att vertin icke thiltalis for the koste, som giestin bliffuer fra stollin.

Mouritz Styggie thil Holbeckgaardt, Hanns Linndeno thil Øsleff, Jørginn Friis thil Krastrup, landsdomere y Nøriuttlandt, Loduig Munck thil Quistrup, Niels Joginssenn thil Torstedlundt och Gunde Schriffuer, landztingshører, gjøre vitterligt, at aar epher Gudz byrdt Mdlxxxix, thenn 2. augustij, paa Wiburg landzting war schickit erlig och fornumpstig Chresten Lauritzen Sur, borger y Alborig, med en opsettilsse her aff lanndztingitt idag sex vgger vdgangitt, liudendis hannom tha at haffue hid y rette steffnitt Peder Block y Gieholm for en sictening, hannd thil Nibe bierckting sictid haffuer om hundritt och xx dalers, som hannd siger skull vere hen stollinn ynder hanns laas och luckilge, och ey ville sicte hannom eller hanns hustrue saa fuldkomelig paa personnins vegne, att the skull haffue stollin eller forkomin same peninge, som thett sig borde epher landz-things doms liudilsse och koning Woldemors lough, menn ale-niste om gierningen att skulle vere skeedt, och icke haffuer beuist, sadann pening att skull vere komin ynder hanns laas och luckilge, eller hanns hustrue sadann peninge skull haffue tagitt vdj gieme och forvaring, som hannd om sictid haffuer, och dog med sadann sictening, som icke er loughligt, hannom och hanns hustrue thitt och offthe skade och nadel paaført, och thieris ære och gode røct ville beklicke och icke ville ahnnsee lanndztingsdom, at same sigtening er vndersagt. Videre ther sictis paa personners vegne, som foruitt staar, enndog forne Chrestin Sur haffuer standit paa Nibting thitt och offthe for dom och rett och thilboditt forne Peder Block sinn handt, om hannd ville sigte hannom eller hanns hustrue paa personinns vegne epher lanndztingsdoms liudilse, tha ville hannd sig och sinn hustrue ther fore forverge epher loughinn, som erlig folck borde att gjøre, och ey forne Peder Block ville thennom ydermiere sicte, ennd hannd thilforne giort hagde, epher thingsvindis liudene, mienindis fordj, sadan hanns wloughlig och vfuldkomelig sigtening borde macteløs att uere och icke att kome hannom eller hanns hustrue paa theris gode røct, ære, lempe, gotz eller pening thil hinder eller schade y nogen made.

Sambledis hagde hid steffnitt Peder Bloch med same sicteningsvinde

Disligeste hagde och hid kallitt Anders Nielssen, bierchfougitt y Nibe, for en dom, hannd emellom forne Peder Block och hannom dømpt haffuer, som formeller eblantt andit, at forne bierchfougitt icke haffuer vist anditt, end forne Christinn Sur och hanns hustrue buorde jcke att stande thil rette, saa lengi thenn sictening staar vidt mact, som forne Peder Block thil Nibe bierch thing om forne hundritt och xx dalers giort haffuer, och icke haffuer anseett landsdomers dom, som indholder, at Per Block skull sicte personin y sig sielff. Thesligeste forne bierchfougitt at thilholde hannom, thennom endeligen emellom att skulle dømme och adskielle, som thett sig borde, och ther emod icke enndeligen att

haffue dømpt y saginn, mieninndis hannom ther medt vrett att haffue giort och borde ther fore att stande thil rette for huis forsømilse, schade, kost och thering, hannd ther offuer lid och fangitt haffuer, huilckenn opsettilge medtføre forne Peder Block ther emod att haffue hidt steffnitt forne bierchfougitt, for hannd icke endeligenn skull haffue dømpt y sagin, epther som thenn thil hannum var jnndfundin, och for hannd icke skull haffue inndført hanns berettening och vinder y domenn, som hannd ther skull haffue ladit lesse och paa schriffue, och icke eller tildømpt Chrestin Sur thil att vdgiffue same penninge eller aldiellis quitt [døme?] mienindis hannd borde ther fore att stande thill rette.

Tha for noginn leglighiedt, sig thenn tid her vd inden begaff, bleff same sag ophagit thil idag. Och nu framlagde forne Peder Bloch ett thingsvinde aff Nibe bierchthing, thenn 19. aprilis sist forledin vdgiffuitt, viij mend vonditt haffuer, att Peder Bloch stodt ther thenn dag for thingsdom, sagitt och sictidt Chrestenn Lauritzenn Sur och hanns høstrue, Kierstinne Jenndather, y Nibe, att ther er fra stollin Hanns Ertmandt aff Kiøbinghaffn thiuffue och hundritt daler ynder Chrestin Lauritzen Surs laas och luckilge, ther Hanns Ertmand er lont hus y guod throff och loffue aff thenom, och icke forne Chrestin Lauritzenn Surs huss, laasse eller luckilsse, vegie eller døre, er brøtt y noginn mader, och icke eller Chrestin Sur haffuer mist noginn aff sin koste same tidt, som thett vinnde vider bemeller.

Ther nest framlagde same bierchfougdis dom aff Nibe bierchthing, thenn 31. maii sist forledin vdgiffuitt, wdj huilcken fougden icke viste anditt att sigie paa for rette, epther thenn lanndztingsdom medtfører thil Nibe bierchthing, som saginn er jndstellitt, och epther thenn sicteningh, som forne Peder Bloch haffuer sagitt och sictidt forne Chrestin Sur och hanns høstrue, Kierstine Jensdather, ther thill Nibe ting for xx och hundritt daler, paa Hanns Ertmandz vegne y Kiøpinghaffnn, endt att Chrestin Sur bør att staae thil rette, saa lenngi thenn sigtening staa vid sin magt, for huis peningh forne Peder Block eller noginn paa Hanns Ertmands vegne kannd forne Chrestin Lauritzen Sur eller hanns hustrue, Kierstine Jensdather, skielligen offuer beuige, att the haffuer stollitt eller bekomitt same peninge, som thenn dom vider bemeller. Och mintte Peder Block same sigtening louglic att uere.

Ther thil suarit Chrestin Sur, att forne Peder Block thilforne haffuer giort en sictening paa hannom thil Hellum herizting for same peninge, och icke eller then tidt sictidt hannom eller hans hustrue paa thieris persons vegne, och thenn haffuer veritt hidt steffnitt och findis att uere vndersagt. Och framlagde en dom her aff landztingit, thenn 12. aprilis sist forledin vdgangitt, vdj huilckenn her er saa om sagt, att eptherthj Chrestin Sur eller hanns hustrue icke thil thieris verne thing for same sagh er sictidt och icke eller fuldkomellig paa personins vegne, huem hannd eller the ville beskylde slig guodz skulle haffue stollitt, menn om gierningen alene att uere sictidt, tha kunde vy icke kiende thenn sictilse saa nochsum eller nøgactig att uere, att thett maa kome forne Chrestin Sur eller hanns hustrue thil hinder eller schade y nogin made, som then dom wider bemeller. Och saatte forne Chrestinn Sur y alle rette, om thenn sigtening, som siden giort er, icke och borde macteløs att uere, och om hand icke borde for same thiltale quitt att uere. Saa møtte forne bierch fougitt och miente sig icke

anditt att kunne døme, end som hand gjort haffuer, ephtherhj Per Blockis sigtening tha stud vid magt.

Med fliere ordt och thale thennom ther om emellom var. Tha ephther thiltale, giennsuar och sagzins leglighiedt, saa och ephtherhj thenn sigtening, som forne Peder Block haffuer gjort emod forne Chrestinn Sur och hanns hustrue thiill Hellumheritzting, finndis att uere vndersagt, for thett jcke var skeed thil hanns verne ting eller fuldkomeligenn paa personins vegne, huem same peninge skull haffue stollitt, menn aleniste om gierningen att haffue veritt sictidt, och ephtherhj forne Peder Block endnu icke forne Chrestinn Sur och hans hustrue paa personins vegne for same peninge haffuer sictidt, tha ved vy aff same aarsag icke anditt ther om att sige, ennd same sictilse bør ju macteløs att uere och icke att kome forne Chrestin Sur eller hanns hustrue thil hinnder eller schade, ey eller thenn bierchfougdis dom, ther ephthergangitt er, noginn mact att haffue, menn macteløs att were. Men ther som forne Hanns Ertmandt, Peder Bloch eller noginn paa Hanns Ertmandz [vegne] løster att sicte forne Chrestenn Sur, thett hanndt eller hanns hustrue same peninge skall haffue bort stollitt, tha forne Chrestinn Sur sig och sin hustrue ther fore att foruerge ephther loughin, som thett sig bør.

1590

Herredsfoged Søren Ged i Aars herred og 4 andre mænd nedsatte 6-7 skelsten i skellet mellem Hornum og Aars herred, syd for Torstedlund.

Himmerland og Kjær herreds årbog 1934, s. 354.

20. juni 1590

Viborg landsting. Chresten Skrædder, stedsøn af Hans Bartskeer i Nibe, har været i tjeneste hos Erik Lykke til Skovsgaard (Nørager sogn, Sønder Hald herred), og har under et slagsmål dræbt Morten Arresen. Hans Bartskeer møder på landstinget og kræver, at sandemænd skal dømme herom, men landsrettens dom er, at sagen skal afgøres ved gårdsretten.

Kgl. Bibl. Stockholm, C. 92 nr 232. Dommen findes i yderligere 16 håndskrifter. *Danske Domme, bd. 5, s. 27.*

3. august 1590 (1)

Aabent Brev. Kongen har bragt i Erfaring, at Bønderne, som søge Nibe Birketing møder drukne, saa der holdes stor Uskikkelighed og ond Tingfred, vil, at Tinget skal lægges paa et andet Sted, hvor Ofve Lunge, Embedsmand paa Aalborghus, kan henlægge det udenfor Nibe By, dog indenfor Birket. Alle, som have Sager at forrette paa Tinget, skulle søge didhen, hvor Nibe Birketing henlægges. Da Kongen ogsaa har bragt i Erfaring, at Birkefogden i Nibe Birk kun har en ringe Løn for sin Tjeneste, har han bevilget, at Birkefogderne i Nibe Birk, indtil anden Ordre gives, maa være fri for Landgilde, Ægt, Arbejde og anden Tyng af den Gaard, de bo i. *Kancelliets Brevbøger, s. 420. J. R. 5, 130 b. C. Klitgaard, Nibe bys historie indtil 1728, s. 12.*

3. august 1590 (2)

Missiv til Oufve Lunge. Da Aaen, Vældene og Grøfterne, som løbe til Kronens Møller i Aalborg, ere meget tilgroede, saa Vandet ikke kan have sit fulde Løb til Møllen, hvorved Kronen med Tiden kan lide Tab paa sin Rettighed og Menigmand deromkring tage Skade, sendes der ham aabent Brev til de Kronens Bønder i Hornum og Fleskum Herreder, der søge til Møllen, om at rydde nævnte Aa, Vælde og Grøfter. Han skal tilholde dem at udføre dette Arbejde og paase, at det gaar for sig. *Kancelliets Brevbøger*, s. 423. J. T. 4, 166 b.

3. august 1590 (3)

Aabent Brev til alle Kron-, Kloster-, Prælat-, Kannike-, Vikarie-, Provste-, Præste- og Kirketjenere i Hvornum og Fleskum Herreder, der søge til Kronens Møller i Aalborg, om efter nærmere Tilsigelse af Oufve Lunge, Embedsmand paa Aalborghus, at møde med Folk, Heste og Vogne og hjælpe til med at opskære og oprydde ovennævnte Aa, Grøfter og Vælde. De, hvis Enge løbe paa Aaen, skulle aarlig opskære og oprydde denne, saa vidt deres Enge strække sig. Enhver, der viser sig ulydig, vil blive tiltalt og straffet for Ulydighed. *Kancelliets Brevbøger*, s. 423. J. T. 4, 167.

15. august 1590

Viborg landsting. Oluf Nielsen i Hyldal, Suldrup sogn stævner herredsfoged Jens Christensen i Svenstrup for et vidne, som han den 1.6.1590 har udstedt ved Hornum herredsting, at Jens Nielsens bo skulle samles og på ny deles. Endvidere stævnes Morten Buus i Hasseris, som havde fået tingsvidnet sammen med Oluf Nielsen. Landstinget dømmer tingsvidnet magtesløst, da herredsfogden ikke havde afsagt nogen dom.

RA, Håndskriftssaml. V B 20 nr. 136. Danske Domme, bd. 5, s. 96.

Ingen overskrift, men følgende regest i registeret: En dom, att ett thingsvinde, som epther en contract for thing och dom vonditt er, och icke herritz fougden om sagin haffuer dømpt, menn vinde om contracten vdstedt, regnis icke for nogen endelig dom.

Hanns Linndeno thil Øsløff, lanndzdomer vdj Nøriuttlannd, och Gunde Schriffuer, lanndztinghører ibidem, giøre vitterligt, att aar epther Gudz biurdt Mdx, leffuerdaginn som er thenn 15. augustij, paa Wijburg landztingg war skickett Olluff Nielsinn y Hølddall paa thenn enne och hagde hidt y rette steffnith Jenns Chrestensin y Suennstrup, heritzfougitt y Huornumheritt, paa then andin side for ett vinnde, hanndt haffuer laditt vdgaee, att Jenns Nielsenns boe skull kome thil samill, som var skyfft, att thett skull skyfftis igienn, och iche hannd sadann dom epther thiltale och giennsuar schull haffue giffuitt fra sig schreffuitt och beseglitt, mieninndis fordj, thett same tingsvinde borde macteløs att uere. Disligeste hagde hid steffnith Morthinn Busse y Hadtzeriis med same vinnde.

Saa møtte forskreffne Morthinn Busse och framlagde same vinde aff Huornumheritzting thette aar, thenn 1. første junij vdgiffuitt, viij mennd vonditt haffuer, thett Morthinn Busse och Olluff Nielsen stod for thingsdom, och

begie beuilgett och samtøckte, att salig Jenns Nielsens boe maatte kome thilsamill igienn, epther thj thett icke thilforne skull vere skyfft rett, och sidenn att skyffte epther lougin, som rett er, och som thett sig bør; for thenn beuilling, som de begie beuilgitt, bleff thett aff fougdin thilfunditt, forne boe bør thilsamill igienn att kome, och sidenn thett att skyff the emellom thennom, som thet sig bør epther lougenn, som thett vinnde vider bemeller. Och mintthe Morthinn Busse, thett same senntendtz borde vid magt att uere.

Med fliere ord och thale, thennom ther om emellom var. Tha epther thiltale, giensuar och sagzins leglighheedt, saa och eptherthj heritzfougdin icke med sin egen dom haffuer giffuitt same domb epther thiltale och giensuar fraa sig beschreffuitt och beseglitt, menn forne tings vinnde ther om laditt vdga, tha kunde wy epther sadann leglighiedt icke kiennde thett tingsvinnde nochsum for en dom att uere, och thett for thj vdj the made macteløs att bliffue. In cuius rej testimonium sigilla nostra præsentiibus &c.

26. september 1590

Lovhævd af 1525 af Hornum herredsting fremlagt 26.9.1590 på Viborg landsting af Christen Lykke til Buderupholm, som hævder, at vidnet af 24.5.1557 om Juelstrup mark er i strid med denne lovhævd.

Aarestrup-Buderup-Gravlev præst, div. dok. 1564-1864, lands-tingsdom 26.9.1590 jf. Adkomstreg. Arkivstedet er desværre ikke opsporet.

2. november 1590

Sandemændsbrev om skel mellem Støvring, Mastrup og Juelstrup præstegårds marker.

NLA, Viborg bispearkiv, C2-202, Buderup-Aarestrup-Gravlev kald 1590-1803. [?] segl, alle tabte. Påtegning på bagsiden: Numero 2 de. Sandmændts breff Emellom Støffring, Mastrup oc Juelstrup. Afskrift i Viborg Bispearkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 94.

Jens Christensen ij Suenstrup, Herredsfogit till Hornum Herits ting, pier tamissen i Semestedt, Niels Smedt i erstedt och Jacob Schriffuer gjør viterlig, at Aar epther guds bijurdt 1590 mandagen, som er den 2 dag Novembris, paa forne ting war skicket Jep ridmandt ij elletshøj, dielefogit i forne herrit, paa hederlig Mandt Hr. Anders Nielssen ij Juelstrup, hans wegne, som lovlig eskit beh oc fick it fuldt tings widne aff viij Dannemendt som er per tamissen i Semestedt, Niels Smedt i erstedt, niels mortenssen i molbjerg, Jost Christensen ij Suldrup, Christen nielssen i støffring, Christen tamessen i byrstedt, niels Jenssen i opleff, niels psen i siørup, Huilcke forne viij Dannemendt alle wonde paa thiris gode trou och Rette Sandhet, at di saa og hørde paa forne ting for thennom stande Lauris Nielssen ij grydstedt, pierr Abildgrdt i bundrup, Christen Knudssen i guldbeck, Niels Knudsen i Hæsum, Jacob Jensøn i Suenstrup, Christen Jenssen ibid, Poull pierssen i elleshøff Oc Ands Klemetsen i støffring, Sandmendt wdi forne Hornum herrit, som studt for Tingsdom oc lydelig Kundgiorde oc Aff sagde theris thoff oc eedt, som dj giorde paa torsdag nu sidst forgangen paa thisse eptherskr Aasteder, som dj war lolig op kræffuit oc tilfuldt, Item først satte dj en stien Norden for Juelstrup wedt Siøn i en backe,

Saa ther fra i sønder med en aggerren til en Kaas, som dj satte en stien, Ther fra och i øst till en weij, Saa sønder med forne weij till enn aggerren, Saa i øster med forne aggerren, till en høff kaldis Skandell borig høff, Saa ret norden om forne høff oc i øster till Adell weien, som de satte en stien. Saa ther fra oc i sønder med forne Adell weijen til j sten, som de satte østen weijen i enn aggerren, Saa fram med forne Adell weijen til en stien, som dj opreste østen weijen i en agger paa sønd oc wester side til Juelstrup, oc paa Nør oc Øster Side till støffring, som Erlig og Vel Agte mandt Baggj Griis, Slots fogit paa Aalborighuus, paa Kon. maijtss. wegne oc Erlig og Welbyrdige mandt Christopher Løcke til buderupholm, paa sin egenn oc sine børens wegne oc Bymendt i støffring paa forne Aasteder begge Sider beuillgit og Samtøgte. Item Saa ther fra oc i sønder, Som thee begyndte theris Thoff Emellom Juelstrup, støffring oc mastrup marck ij en gamell Andheffuit wedt Adell weijen, som dj Satte en threij bunden stien, Saa ther fra oc i Sønder till en stien som dj satte i weijen. Saa ther fra oc offuer forne mosse wedt Sønder Side, som dj satte j stien, Saa ther fra oc i west oc sønder som dj satte j stien, Saa ther fra oc heden, Som dj satte j stien i en liden back. Thette Wduiste oc Kund gjorde the for it Ret ferdlig oc Christelig marck skiell og Reitiste dj Kunde paa fiende ephther den leijligh. som for thennom war same forne dag paa marcken paa then wester Side till Juelstrup, oc paa den Øster Side til mastrup. till ydermiere winis bør, At Saa gick oc fore som forskr. stander Lader Wij thrøcke Woris Signeter Neden paa The Woris Obne breff. Datum wt Supra.

1591 (1)

Christen Olufsen i Moldbjerg havde stævnet Jens Lauridsen sst på, for han har ladet ham fordele for en lögner for nogen ord, han er påvidnet, at han skulle have tilsagt hans søn, endog han det ikke beviser, og han uden dom er delt blevet. på begæring blev sagen opsat 14 dage.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1591, s. 45, (B24-509).

1591 (2)

Velbyrdige Jørgen Due til Oksholm havde stævnet Laurids Jensen i Binderup (i Binderup Nedergaard, foged på Restrup) for han på Velbyrdige fru Irmgard Gyldenstjernes vegne skulle have ladet en af hans tjenere Jens Jacobsen fordele for overhørelse og ulydelse. Sagen blev opsat 14 dage.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1591, s. 995, (B24-509).

1591 (3)

Jens Knudsen i Binderup med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Iver Lauridsen sst, for han har klaget over ham ---- skulle have gravet, og mente samme klage ikke burde at komme ham til forhindring. derefter blev fremlagt tingsvidner af Gislum herreds ting, hvori Mads Pedersen havde ladet fordele Jens Knudsen for hulgrøft, som han har gjort i hans husbonds ager på Binderup mark, og for nogen tørv, han har ladet grave i grøn

jord. derefter blev afsagt, så og eftersom samme klage med synsvidne bekræftes, og Jens Knudsen 3 mark har opbudt og dermed gerningen vedgået, da sidste dommerne ikke videre samme klage dom eller dele at sige.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1591, s. 124, (B24-509).

1591 (4)

Anders Maltesen til Albæk havde ved sit visse bud Peder Ged i Hjedsbæk stævnet Lars Jensen i Oplev, Thomas Poulsen ibid, Michel Jensen, Jens Ibsen, Woghen Nielsen ibid., Jens Pedersen ibid, synsmænd, som for nogen tid siden at tinget var taget til syn til to jordstykker. *Viborg landstings dombog 1591, s. 178, (B24-509). Opslag 181.*

28. februar 1591

Følgebrev for Tyge Kruse til Vinegaard (Vingegaard, Sønderlyng herred) til Kronens Bønder under Pandumgaard, som afdøde Fru Agnete Skenck sidst havde i Væрге. *Kancelliets Brevbøger, s. 553. J. R. 5, 176 b.*

16. juli 1591

Aabent Brev, at Kongens Undersaatter i Flensborg maa bruge deres Salteri og Købmandskab ved Nibe og i Limfjord, indtil der er gaaet Dom i Striden mellem dem og Borgerne i Aalborg. *Kancelliets Brevbøger, s. J. R. 5, 200.* (Se CCD. II. 588). Trykt i Tidsskrift for Fiskeri III. 205 f.

29. juli 1591

Hr. Anders Ged i Kirketerp fik 10 og 5 dags brev over Niels Jørgensen i Aarhus. *RA, Rigens Forfølgningsbog 1586-92, s. 220a.*

21. august 1591

Åbent brev af Jens Jude i Busted og Lars Brun i Nibe, at de lørdag den 2. august på Nibe ting på vegne af deres husbond Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund afkrævede Lars Nielsen i Grydsted (birkefoged) og Mads Eriksen, birkeskriver, en beseglet kopi af en dom, som herredsfogden lørdagen før havde afsagt mellem Bagge Griis på sin husbond, lensmand på Aalborghus, Ove Lunges vegne, og Niels Jonsen og andre om stedsmaal, sagefald og andet af nogle huse i Nibe.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. [2] segl i mørkegrønt lak på papiret. 1. Jens Jude i Busted. 2. Lars Brun. Påtegning på bagsiden: ij mend i Breff dj haffue Eskit den Dom effter... No 13.

Wij Effterschreffne Jenns Jude ij Budsted, och Las Bruenn ij Nibe, Kiendis och gjør Witherligt for Alle met Thette Wort obne Breff, Adt Wij thill Nibe-tingh Løffuerdagenn thend 2j dagh Augusti Eskids Aff Las Nielssen ij grydsted, och mads Erickssen, Birkeschriffuer, paa Woris hosbunds Erllige och Welbyrdige mandt, Niels Joenssen thill thorstedlund, hans wegne, Enn dom som forne Las Nielssen Løffuerdagen Nest thilforen paa forne thingh dømppte

Emellom Bagj griss paa sin hosbunds Erlligh och Welbyrdig mandt offue lungis Wegne, Och forne Niels Joenssen met Fliere om Stedsmoll, Sagefald och Andit Aff Nogen husse i Nibe, och Wij Ickj thaa forne dom mate Bekome Enten schriffuid Eller forseglid i Nogen Maade. Adt Saa ij Sandhedt Er dis thill windisbyrd haffuer Wij thrøgt Woris Signetir Neden paa thette
Wort obne Breff. Datum Nibbe(tekst skjult under plica)

1. Jens Jude
i Busted

2. Lars Brun
i Nibe

20. september 1591

Aalborg Hospitals foged i Hornum herred, Jens Jensen i Lyngbjerggaard, fik på Hornum herredsting på sin husbonds vegne vidne, at han på fjerde ting forbød de Sørup mænd, både gode mænd (gaardmænd) og gadehusmænd, at føre mere end et læs tørv eller lyng til købstad om ugen. Sørup bønder havde pligt til at levere tørv og lyng til Hospitalet.

RA, Byark. på papir, Aalborg Hospital. [3] segl i grønt lak. Påtegning: 18-Jens Jensen i liøngbergdt. Omtalt: K. Værnfelt, H&K 1948, s. 258.

Jens Christensen i Suenstrup, Hs. fogit till hornum Hs. ting, Jens Nielsen i støffring, Jens Smedt i dijørup oc Jacob schriffr giør witterligt at aar efth guds bijurdt 1591 den 20 Septembris paa forne ting war skickit Jens Jensen i liøngbiørgdt. paa sin hosbunds wegne, som Erlig eskit beeh oc fick it fuldt tingswinde aff viij Dannemendt, som er Jens nielssen i støffring, Jens smedt i dijørup, Chresten Willumsen i hæsom, Jens nielsen, las persen i molbiørg, tamis persen i oplev, Chresten therkildsen i hies, Simon Jensen i Lunden, huilcke forne viij Dannemendt alle Wondt paa theris gude trou oc rete sandhe, at dj saa och hørde paa forne ting The forne Jes Jensen haffuer standitt iij ting till forn oc nu i dag den iiiij oc lydelig forbøde thj mendt i Siørup, boer buode gode mendt och gadhus mendt, at føre miere liøng eller tør till Købstadt om uggen met huer j læs, bestodt Chresten Skrædder oc niels andersen i Siørup, at dj lolig steffnuit forne Siørup mendt till winder er forledt. In cuj. Jacob Nielsen

27. september 1591

Aalborg Hospitals foged i Hornum herred, Jens Jensen i Lyngbjerggaard (Svenstrup sogn), fik på Hornum herreds ting vidne, at han på 3 ting havde forbudt Sørup mænd på fiske med våd eller andet i Støvring (Juelstrup) sø, Sørup sø, Hornum sø eller Lille Hornum sø, så vidt Sørup grund går.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndshus. [3] segl af mørkebrunt lak. 1. Jens Christensen i Svenstrup, herredsfoged, utydeligt. 2. Christen Christensen i Lere, 3. Jens Nielsen i Støvring. Påtegning på bagsiden: No 60. - 9 -. Forbud paa Fiskerie i Hornum og Støvring Søer, samt i then lille Søe wed Borup. 1591. Omtalt i Kr. Værnfelt, H&K 1948, s. 259.

Jens Christensen i Suenstrup, Hs. fogit till hornum Hs. ting, Christen Christensen i liere, Jens Nielsen i støffring oc Jacob schriffr gjør witterligt, at aar epth guds bijurdt 1591 den 27 Septembris paa forne ting war skickit Jens Jensen i Liøngbjergdt. som lolig eskit beeh oc fick it fuldt tingswinde aff viij Danemendt, som Er Jens nielssen i støffring, Christen Christensen i liere, las persen i molbiereg, Chresten tamissen i byrstedt Chresten Welladsen i Hæsom, mads andersen i harim, las buus i liere, jep willomsen i byrstedt, huilcke forne viij Dannemendt alle Wond paa theris guode trou oc rete sandh. at dj saa och hørde paa forne ting The forne Jens Jensen paa sin husbunds wegne stundt ij ting till forn oc nu i dag den iij oc lydelig forbøde nogen at fiske i støffring siøe, saa wit som Siørup grundt gaar, som er til mitstrøm. Thisligste forbødt nogen at kome i den lille siøe i ligemedt Siørup at fiske anten med waade drett eller andit. Thisligste forbødt nogen at bruge nogen fiskeri i hornum Siøe eller lille hornum Siøe, saa wit som Siørup grundt gaar som er till mit strøme. In cuj reij. Jacob Nielssen.

1. Jens Christensen
i Svenstrup

2. Christen Christensen
i Lere

3. Jens Nielsen
i Støvring

21. oktober 1591

En Commissions Dom, hvorved Dannesøe fiskerie er tildømt at tilhøre Restrup. Dato 21.de Oct. 1591.

NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbr. ?1769, nr. 149.

30. oktober 1591 (1)

I sag 18.12.1591 ved Nibe birketing mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges et vidne af Nibe birketing, at 8 mænd hørte Ythi Sørensen, Chresten Lauridsen Hedegaard og Chresten Skrædder vidne, at de havde fæstet deres huse i Nibe af Niels Jonsen og givet stedsmål og årlig hver en halv tønne høstsild. Jordskylden havde de ydet til Aalborghus, dog havde Ythi Sørensen også betalt landgilde til Aalborghus. Peder Vissing vidnede, at for ca. 11 år siden solgte sit hus, til Niels Jonsen, og siden havde han kun svaret afgift til ham og 1 fjerding høstsild som jordskyld til Aalborghus.

End nu fraem lagde Jett Winde Aff forne nib thing the Aar 91 thend 30 Octobris Wdgiffuit Otte Mend Wondit haffuer, Adt di hørde och saa yithi sorensen i Nieb, Christen Lauridssen Hiegrdt, ytti sorensen, Chresten Lauridssen och Chresten schreder, Adt di haffde sted Nogenn husse Aff Niels Joenssen Wdi Niebe och giffued hannom ther Aff stedtsmaal och huer Aarlig en halff td. høst Sildt thill schiøld Och Jordeschylden thill Olborighuss och Intet Wider ther thill Giorde eller giffuidt, Wndtagen yetti Sorrensens Woennde huss di Begierd Aff hannom thill Olborighuss haffr hand giort, pier

Wissing Adthaffue Wondett, Adt Wed Elleff Aar siden eller Miere Soeld hand forne Niels Joenssen the huss hand Wdi Bouer, och siden haffuer hannd inngen Andre suared Wden forne Niels Joenssen och haffuer giffuet Aarligen thill schiøld j fierding høst sildt och Jordschylden thill Olborighuss.

30. oktober 1591 (2)

I sag 18.12.1591 ved Nibe birketing mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges vidne af Nibe birketing, at 8 mænd havde vidnet, at de hørte gamle Niels Simonsen, Christen Andersen og deres medbrødre vidne, at de, der havde bygget huse på kronens jord i Nibe, har solgt dem til adelen eller andre, når de ønskede det, og køberen har nydt retten heraf, undtagen jordskylden til Aalborghus, som der nu føres sag om. Se 8.4.1592, her mere udføreligt.

Efter referatet i 18.12.1591:

Jett Winde Aff forne thing forne Aar och Dag (30.10.1591) Otte Mend Wondit haffuer, Adt di saa och hørde gamell Niels Simonsen, Christen Andersen och theris med Brødre Woennde, Att thi haffuer hørt och Er Witerligt Adt huem som haffuer bøget husse paa Kronens Jord i Nieb, och siden Werid threngdt Thill thennom med Adt Beselge, Thaa haffuer di soldt same husse och Bøgning Igienn thill Adellen, Eller huem ther Wilde Kiøbe med thennom, och huilcke husse di haffr soldt thill Aedellen, haffuer thennom ephther fuldt Wndtagen huiss Retighedts Jordschyldt, som bør Aff giffuis thill Olborig huss førend nu ther føris thrette paa.

Efter referatet i 8.4.1592

Ther huos eth winde aff forne Bircktingh, same Aar och Dagh wdgiffuit Gamell Niels Seurensen i Niibe, Chresten Andersen, Jørgen Nielssen, Søren Chrestenssen, Las broun, per Ibssen, Niels Anderssen, Mourits Mouritsen Och Chresten perssen ij Niibe forne wijj mendt atthaffue Wonditt Att the er thenom Witherligt, Att huem som haffuer bøggitt husse paa Kronens Jordt ij Nbe, Och siden weritt trengtt till thenom medt att behielpe, tha haffuer the soldt same husse Och bøgningh igienn till Adlenn eller huem ther wille Kiøbe medt thenom, Och huilcke husse, the haffuer soldt till Adlenn, haffuer thenom Epherfuldt, wndtagen huis Rettighets Jordskyld, Som bør aff atth giffuis till Olborighuss førindt ther nu føris trette paa.

30. oktober 1591 (3)

I sag 18.12.1591 ved Nibe birketing mellem Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges vidne af Nibe birketing, at 8 mænd vidende, at de så og hørte Maren Andersdatter i Nibe, salig Jørgen Bødkers enke, erkende, at Ove Lunge var hendes husbond på kronens vegne, og at Christensen på Torstedlund samme dag havde stået til vedermålstning angående vidnet. Se 8.4.1592.

Ther Epther ett Winde aff forne bircktingh, Same Aar thenn 30 octobris wdgiffuit wijj mendt Wunditt haffuer, Att the Saae Och hørde thet Maren Andersdatter ij Niibe, salig Jørgen Bøekers epherleffuerske, kendis forne Offue Lunge for hendis rette husbndt paa Kon: Majs. wegne, Medfør Och paa same

winde Chrestensen paa Tostedtlundt same dagh atthaffue standitt till Weder-
molsting.

31. oktober 1591

Hans Sørensen Bartskeer i Nibes vidne, at han for ca. 28 år siden fæstede et hus i Nibe af Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, hvor Chresten Skrædder nu bor. Han gav i stedsmål en halv tønne sild og det samme i årlig skyld i de ca. 8 år, han boede her, ligesom Niels Jonsen 3 gange fik sagefald af ham efter slagsmål, en gang en okse, en gang 100 ol tørre sild og sidste gang en læst salte vårsild, og han betalte kun jordskyld til Aalborghus. Så længe han kan huske, har folk solgt huse og bygninger til adelen eller andre, og køberne har haft alle indtægter heraf undtagen jordskyld. Omtales i sag 18.12.1591, se denne dato.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. [1] indklæbet segl. Påtegning på bagsiden: Hans Badskiers Briff Nibe om dj Husse Som er bøggidt pa Cronins Jordt. 40. Med nyere hånd: 1591.

Jegh Hanns Seurensen, Badskier ij Nibe, Kiends och Giør Witherligt for Alle met These mit obne Briff, Adt Epther som Jegh Aff Thendt guode Mandt Niels Joenss Thill Thorstedlundt haffuer weridt steffnidt Thill Wiborigh Landstingh, om Jegh Ickj min Sandhedt her thill Nibe ting winde och Bekiende wilde, huadt migh Witherligt war om dj Husse Och Woningr, Som Har haffued weridt Bøgidt paa Cronens Jordt ij Nibe, Saa Epther Gudt Almectigste haffuer Lagdt sin Handt och Korss paa migh, Adt Jegh for min Stuore Syegdom och Skrøbeligheds Skyuldt Icke Kandt møde Entin Thill Bircketingh Ellir Landstingh, Thaa Er the Epther min Kiend Skab och Windisbyrdt ther om, Som migh ij guds Sandhedt witherligt Err, Adt for En Oete och Thyffue Aar sidenn, Tha Stede och Feste Jegh Aff Thend guode Mandt Niels Joenss. Eet huss her i Nibe, Som Chresten Skreder Nu wdj Boffuer, Och gaff hanom Ther Aff thill Steds-
moll En halff tønne Sildt, Och Siden Thill Aarlig Skyld En halff Sildt, Och Boffuende Jegh ther wdj wedt Enn Oete Aarsstidt, och wdj Same Aar gaff Jegh thendt guode mandt Threj Sagffald første gangh En Oxe, Thed nest Iet hundriet woll tør Sildt, och the Sidste En lest Salth worsildt, for mine Bordage och Andre forsielsr, och Ickj Jegh Suaridt Ellir gaff Nogedt ther thill olborighus Enten Stedsmoll Sagefald Ellir Andit, Ickj helder dj Begieridt, wndtagen thendt Retighedt Jordskyld alene, Wdj lige Mode Er the migh och witherligt i guds Sandhet Adt huem som haffuer Bøgid Husse paa Kronens Jordt ij Nibe Saa Lenhj Jegh kand Mindis, och Siden weridt threngt thill thenom met Adt behielpe, Tha haffuer dj soldt same Husse och bøgningh Igien thill Addellen Eller huem nu thenom wilde Kiøbe, Och huilcke Husse, dj haffuer soldt thill Adellen, hafuer thenom Aldtidt Epther holdt, wndtagen huis Retighedt Jordskyld som ther Aff giffuis thill olborighus, før Endnu Ther føris Threte paa, huilcke mit Winde Jegh will were Bestandigh thill bircketing, Landstingh Ellir huor Behouff giøris, Och Gud will Spare migh Liffuidt och saa møgidt hielbred Jegh Nogensteds kand wandre Ellir kome, Adt Saa ij Sandhedt Err dis thill windisbyrdt haffuer Jegh Thrøget mit Signet her Nedin paa These mit ovne breff. Datum Nibe Thendt 3j dag Octobris Ano 159j.

5. november 1591

I sag ved Viborg landsting 8.4.1592 anlagt af høvedsmanden på Aalborg-hus, Ove Lunge til Odden, mod Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og nogle husejere i Nibe fremlægger Niels Jonsen et gensvar mod Ove Lunges tiltale, se også 8.4.1592.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. Påtegning på bagsiden: Niels Jonsens beretning till Nibe thing Emodt Offue Lunge. Lest paa nib Birck thing løff. Dagen som War thend 6. November Aar 91, atend Sionsmend Aff hiemblett. Lest paa nib birck thing løffuerdagen som war thend 18. december Aar 91.

Dette er mitt suar Och Berettningh emodt Offue Lunge till Wiborig Landstingh, for huis sager handt ther haffuer mig forgiffuit Om Noen mine husse och Voninger ij Nibe,

For the første Miener iegh Nibe atthaffue weritt enn frie fisker Lede, for Indlendtske och wdlendtske som Mange Anderstedts her ij Riigett Och skulle haffuer weret Och siiden bleffuitt till Kiøbstedere, Och aff thenn Aarsagh, slig fiskerlede ther haffuer weret, Tha haffuer høg Louglic salig Ihuffkomilsse Koning Christiann, wndt och giffuitt thenom wdj Niibe och theris ephtherkomere fri birkerett Och rettighedt Inden theris bye, Saa frijt som brugis och hollis Wdj nogen Birck paa Landet wdj Danmark friest, Och ther att skulle holde enn fougitt, som skulle skike huer mandt Loug och Rett, Saa ieg miener Adlens Rett her medt er wforkrenkitt ij alle made,

for thet andit ephther slig Leglighet Miener ieg, att huemij som haffuer bøgitt husse paa Nogen Jordt ij Niibe saa well som anderstedts huar slig fisker eder haffuer werit, Och enn paret er bleffuenn ther aff till kiøbstedere, Tha haffuer the for thet første giffuen enn ringe stedtsmoll Och siden Aarlig Jordskyld, Och nar te same husse bruggitt haffuer, Tha haffuer handt bode hussenn Och Egindomen thenom Och theris Arffuinger Eptherfuldt, Wndtagenn Jordskyld egendomenn først er fest fore,

for thet tredie miener iegh Eptherthj huem same forne husse haffue er bøgitt, the haffuer bode bøgninggen oc egindomen thenom Och theris Arffuinge ephtherfuldt wden all stedtsmoll medt andit wndertagen Jordskyldenn, Miener fordi Epther hans husse och Jordt haffuer motte gange wdj Arffue Tha motte Jor Och saa husse trengt war, Sig medt at behielpe, Selge same husse Och Jordt till huem the wille och mest wille giffue, Jordtskylden wndtagenn som hør till ald Stedet er, ephtherfuldt, Some wedt xxx Aar, Som wedt xx Aar, Minder Och miere, Rollingen Medt stedtsmoll, Sagefaldt, Landgildt och andit, wndetagen Jordskylden Epther skiøder Lessit och adkoms Liudelse, Och formiener ther som thet icki hagde werit fritt ij slig made at selge Och Kiøbe forne husse och Jordt, Tha hagde thet well icki wden Klauffue aff formere Lenismendt werit tilstodt, Birckefogeden Nogen skiøder till tingh ther paa atthaffue wdstedt, Eij hellr ij mange aar Rollingen thennom atthaffue ephtherfuldt, som kiøpt haffuer, Som ieg Nochsom wille beuisse, same husse och Jordt atthaffue epherfuldt thenom och theris Arffuinge same husse haffuer buggitt, Saa och thenom the same husse och Jordt soldt haffuer, medt stedtsmol Och all Andit, wndtagen Jordtskylden thet først er fest for.

For thet fempte Epther som Niibe icki skulle were enn fri fisker Lede Och huem ther paa bøggitt for stuore pennigh, Kiøbmendt eller Ander for enn Lidelig Jordskyld, the icke tha igienn motte selge och affhende treris bøgning och Jodt Jordtskylden wndtagen till huem the wille, Tha skulle ther icke mange kunde haffue sin Brugh eller boff ther, Med them snart att bliffue Øde Aff then Aarsagh, att ther Ingen Rettighed er till same husse, Alennist then Jordt the stander paa, for huis brug ther skal brugis af wandet, Skall the haffue aff Andre Och ick aff Lennsmanden paa Olborighuss.

For thet Siette Miener iegh, ther som thet icki motte were en frie fisker Lede, Och enn huer frijt att Kiøbe och selge epther som forskreuit stander, Tha miener iegh forne Offue Lunge nu fast miere Jordskyld skall haffue till Olborighuss aff fellit och byenns Rettighet ij Niibe, Endt aff Gamill tiidt er gangit, epther framfarne Jordbøgers Liudelse, the husse wndtagenn iegh Kiøpt haffuer, Mienendis fordj forne husse Ieg kiøpt haffuer att stande paa min egen grundt, som ieg wdj hefptd, brug och wære haffuer till Saa Lengie Nibe bye och fellit skyftis och Reebis emellom Kronen Och Adlen, Och En huer tha atthaffue wdj forskr. Nibe bye och fellit som wdj Markenn epther Lougen Och Recessen Och icki Offue lunge borde miere Kronens at formiere och Indtage endt Kronens Endt kunde taale, Och Adlens husse epther sin Jordtall ther medt att motte wdleggis, Och epther forberrete Leglighett Och miener, Sette ieg till wdj alle Rette, Om forskne husse Och Jordt som ieg wdj saa made wdj Scellig hefptd wden Klage haffuer hag. Och the icke bør migh her epther Ju att følge, som the till dis giort haffuer, och birckfogdens Dom borde wedt magt att bliffue och Rett att were, Datum Torstedlund thend 5. dag Novembris Ano 1591.

6. november 1591 (1)

Tingsvidne af Nibe birketing udstedt i sag mellem kronen og Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund om hvorvidt de, der bor på kronens grunde i Nibe, er forpligtet til at lade sig indskrive i kronens jordebog og betale stedsmål og anden herlighed til kronen, uanset at de selv har bygget huse på grundene og i en del tilfælde solgt husene til Niels Jonsen Viffert.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, m.v. 1549-1693. [1] segl i brunt lak på papiret. 1. Lars Nielsen.

Las Nielssen i grydsted, foget thill nib Birck thing, giøre Witherligt, Att Aar epther guds byrdt Mdlxxxxj løffuerdagen, som Var thend vj November paa forne thing Var skickit Erlige och Welbiørdige mandt Offue Lunge thill Odenn och høffuuids Mandt paa Olborig huss Sines Wesse buud, Baggi griess, paa thend Ene och hagde hied j Rethsteffunitt Erlige och Welbiørdige mandt Niels Joenssen thill thorsted Lund for Dom Om Niels Lauridssen Och Chresten Schreder Wdi Nib, som Bouer paa Kronenns stauffen och grundt ther Sammestedser ickj Epther Sig ret Laede thenom Ind schriffue Wdi Kong Maits. Jordebog och Wdgiffue stedsmoell och Anden herlighed thill Kong: maits. Och Kronen. Sameledis om forne mend saa Och Chresten Lauridssen hiegrdt, peder Vessing, thøger Bødker och Ib matsen ibid, som Alle rede fendis Wdj Kong: mats. Jordbog Joe icke Sampteligen Att Were hanom paa Kong: Maijts. Vegne Hørig och Lydige med Jordskyldt och Anden herlighed

Joe icke bør att følge Kong: Maits: och Kronen aff Samme Kronens staffuen, som forne paa bouer saa Well som Andenn Kronens grund och Eiendom ther Samededs ephther bircketings bemelling om forne Niels Joenssen haffuer Nogen skiøde breffue, Jordbøgger, Aadkoms Breffue Ellr Andre Breffue, huor Med hand kund sig Kronens grund, herlighed och retighed thillholde imod Kong: Maij: Jordbøger och birckertings Bemelling, Wdj ligge maade Lade steffuene forne mend huar Wdj Egen person att møde forne Dag med huiss thi haffuer Wdj thend Saeg thennom ... Kong: Mai: Jordbog eller fraa ... Bemketer? Att Kand Veed skylde Actum Olborig huss thend xiiij October ...

her ephther Lod lese Enn Anden steffuining lydendes som her Ephther følger, Lader Erlige och Welbiørdige Mand forne Offue Lunge steffne thisse ephtherne. Mend, som er Niels Lauridsen frendstrup, som bouer i the huss i nibe, som yethe sørensen thill foren iboude, och Chresten schreder som bouer i the huoss ibid, som Mats Snedker thill foren iboude, som er Kronens grund och Eindom Och forne ythe Sørensen och Mats snedker findes Wdj Kronens Jordbog før, och forne mend nu besider, Och thennom dog moduilige forholder, icke ret Wille thennom Innd schriffue Wdj Kongs Maij Jordboeg och ephther som Anndre, som boer paa Kronens staffun ther soe moste Att Att Wdgiffue thill Kronenn sienn stedsmoll, Jordtskyld med Anden herligheds Arbid och retighed, Wdi ligge Maade Christen Lauerssen hiegrdt, Wessing, thøger Bøedker och Ib Matsen for the ick will werre hanom paa Kong: Maij: Wegne hørig och lyedig med huess Kroninns herligheds, som ther wdi rete forlade Kand och som Kommenn thill Kronen med rette for Sioenn, som forne Offue Lunge Achter att Lade thage thill nib bierck thing nu paa Løffuerdag och Kommen xiiij dagge, som er thend xxx October och sioenns mende samme dag Att werre paa Aasterderne, och løffuerdagen ther Nest ephther, som er thend wj Nouember, Att Aff sigge theris Sionn om forne Niels Lauerssen Och Chresten skreder Joe icke nu boer paa Kronens staffun och grund i thi huese i nibe, som ytthe Seurense och Mats snedker thill foren iboude och fendis Wdi Konng: Maij.ts Jordboeg før, Och Saemme Sioenn Winnde och Klaugeg thea att Wille thage Beschreffnit, saa och forne Klaugeg, som hand acter Att lade thage paa forne Chresten Lauridtsenn hiegrdt, pier Wessing, thøger Bøecker, och Ib Matsen som thierris whørsom och moduellighed imod hannom paa Kong: Maij.ts Wegne och samme Klaugeg Att thage Beschreffuet thill nib Bierckthing løffuerdagen forne thend wj dag Nouembris, Sammeledis lader forne Offue Lunge steffuene forne Niels Joenssen thill forne Sions Mend och Klage, ephther som forne staar om thend goude Mand haffuer ther noget thill Att suaerre, Actum Olborighuss thend xiiij Octobris Aar Mdlxxxxj.

Saa møtte Christen Jennssen thienendis forne Niels Joenssen och frem Laugde Enn schrefftelig Beuisning lydendis som her ephther følger: Se 5.11.1591.

Ther nest enn Anden Beuisning liudendis som her ephther følger, Att ephther som Erlig och Welbiørdig Mandt Offue Lunge haffr Ladett oss steffuene thill nibe tiing for Klauffe hand Will paa oss thage for Wi schulle findis Moeduiligen och icke Will were hannom hørig och Lydig med stedsmoll och Andet paa Kronens Wegne och Ind schriffue Wdi Kongens Jordt Boeg Er thette

epther Woris suar Emodt, først Adt Wij formiener Ingen stedsmoll eller retighed i di maader Att Were forne Offue Lunge pligtig, Men thi husse och Woninger, som Wi wdi och paa bouer skall Were soldt och skiødet Erlig och Welbørdige Mand Niels Joenssen thill thorstedlundt, och Wi ehre for samme husse och Woeninger Wi Wdi och paa boffuer Aff hannom sted och fest haffuer och for sier oss thill, hannom oss i Inngen maade schall beschylde, Att Wi Joe haffuer Wndt hannom som Woris hoessbunde, hørig och lydig och thill hannom Wdgiffue Worris stedtsmoll, Landgiilldt och Andet som Wi Woris hoessbunde pligtig er och bøer Att gjører och Wdgiffuer med rette,

for the Andet hand miener, Att Wij icke Well Lade oss Indschriffue Wdi Kongens Jordbog och och Jordschylde Wdgiffue, for miener Wij huess Wij thill thenne Dag haffuer Weridt Wdj thend Jordboeg Er oss skied Weret epther di forne Woris hoessbunde Niels Joenssens Skiøder och Adkom formelder, Jordskylden Wndtagenn, Och hand ther for Wdj iordbogen for samme Jordskyldt buorde Att Indschreffuis och Wdrette, Och sliig leiligheds sete ther for Well Wdj alle rette, om Wij Aff forne Offue Lunge Att liide Nogen Klage Eller thill thalle, huormidt thed Bliffuer forne Woris hoessbunde Niels Joenssen, som thet haffuer Wdi hand Och heffdt och epther fuldt Aff War endre Wdi dom och rettergang, som the seg bøer, och huess fogedenn ther om Will kende, Begiere Wij thenne Woriss Beretning ther Wdi, naaele Indtagis. Datum nib thend 6 dag novembris Anno 91, och War the Christen Lauridssen Hiegrdt., peder Wissing, Niels Lauridssen frend-strup, Christen schreder och Ib matsen theris Beretning. Och ther Offuer War forne Chresten Jenssen paa sinn forne hoessbundis Wegne samme forne mend theris hiemell och Thillstanns thill thi husse, grund och Woeninger, som thui paa boer Och Wed kennid the forne sinn forne hoessbundis Eindom Och Miente ther Att ther maatte Ingen Klauge Att thill stedis paa thennom.

Thaa epther thill thalle och gien Suar saa och Sagens Leilighedt saa och epther Att forne Christen Jenssen paa sinn forne hoessbundis Wegne och Wed Kienddis the for Eijndom och hiemlet forne Mennd thi husse, grund och Woeninger, som thi ij och paa Boffuer, Thaa Wiste ieg icke Att Kunde thill stede forne Baggi griiss paa sinn forne hoessbundis Wegne Nogen Klage Offuer forne Mennd Imeden thi skiøder stander Wed theris Magt, och forne Christen Jenssen Loed lesse her i dag. schreffuit Aar och Dag som for schreffuit staar.

Lars Nielsen i Grydsted, birkefoged i Nibe.

6. november 1591 (2)

I sag ved Nibe birketing 18.12.1591 mellem Niels Jonsen Viffert til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe fremlægges en opsættelse af Nibe birketing 6.11.1591.

Ib laurssen Wondit, Att forne Offue Lunge haffde hied j Rethē steffunitt Erlige och Welbiørdige mandt Niels Joenssen thill thosted Lund paa thend Anden side for Dom for Nogenn grund och Egendom Wdj Nib, som Christen hiegrd., pier Wissuing, Niels Lauridssen frendstrup, Chresten Schreder Och ijeb matssen i nib paa bouer och forholde Konningen Sinn rethighedt, stedsmoll, Sagefald och Annden herlighedt, Och somme af forne mend icke Well lade thenom indschriffue Wdi Konggens Jordbog, Saa møtte Christen Jennssen paa Sin forne hossbuunds Wegne, och loed lesse Nogen skiøder som lyedr paa thend gruennd och Eijendom, som forne mend nu paa boude Och wdi ligge Maade loed lesse forne Niels Joenssens Jordtbøger, som lyde samme forne mend som haffuer boffuitt paa thend gruennd Eijendom och husse, som hand haffuer Kiøfft ephther Sin Skiøde breffues lydelse och Indholdelse och haffuer ephther fuldt hannom somme ij thyffue Aar och somme i Elffue Aar och Som Minndre och Somme mierre Wdi roulighedt medt stedsmoll, Saegfald och Anden herlighedt och forne Chrestenn Jennssenn paa Sinn forne hoessbunndis Wegne Wed Kienndes Samme husse, Woninger, grund och eijndom som forne mend nu paa bouffer Och War thieris hiemle och thill staenn thill, thaa ephther slig Leilighedt och forthi ieg Samme Sag thill idag sex Wgger

6. november 1591 (3)

I sag ved Viborg landsting 8.4.1592 anlagt af høvedsmanden på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, mod Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og nogle husejere i Nibe fremlægges tingsvidne af Nibe birketing, at 8 mænd vidnede, at Bagge Griis spurgte gamle Niels Sørensen i Nibe og Søren Christensen syd i byen, om de ville vidne om herlighed, stedsmål og sagefald af kronens jord og ejendom, som Chresten Hedegaard, Per Wissing Dal, Maren Thøgers, Ib Madsen, Niels Lauridsen Frendstrup og Chresten Skrædder i Nibe påboede. De svarede, at de intet kendte hertil. Ligeledes spurgte Bagge Griis Chresten Andersen i Nibe, om han ville vidne, hvilket han nægtede. Endelig at Bagge Griis spurgte menigmand, som da var på tinget, om de ville vidne, hvilket ingen ville. Se 8.4.1592.

Ther nest ett winde aff forne Bircktingh Same Aar then 6 Novembris Wdgiffuit, wii mendt Wonditt haffuer, att the saa och hørde, thet forne Baggj griis tilsporde gamell Niels Seurensen ij Nibe, Søren Chrestensen Synder ij byen, Om the wille winde Om Kongens herlighett, stedtsmoll Och sagefaldt som Kunde sig affalde Aff Kronens Jordt Och egendomm, som Chresten Hiedgrdt, per wissing dal, Maren tøggers, Ib Matssen, Niels lauritssen frendstrup Och Chresten Schreder ij Niibe paa bour. Ther till suaritt forne Niels Seurensen och Seuren Chrestenssen Att the wedt inthet Omm Kongens herlighett, stedtsmoll och sagefaldt. Desligst forne Baggj griis Atthaffue tilspørt Chresten Anderssen ij Niibe, Om handt wille winde Om Kongens herlighett, ther till su-

arit handt Neij, att handt inthet wille winde ther Om. Desligste atthaffue tilspordt then Menig mandt, Som then Dag ting søgte, Om ther nogen som Wille Winde Om Kongens herlighed Som fors.uit staar. Tha war ther ingen, som wille Om thet i nogen maade.

6. november 1591 (4)

I sag ved Viborg landsting 8.4.1592 anlagt af høvedsmanden på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, mod Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og nogle husejere i Nibe fremlægges tingsvidne af Nibe birketing, at 8 mænd vidnede, at Bagge Griis spurgte de 8 mænd, der den dag var tinghørere, nemlig Anders Kjeldsen i Nibe, unge Chresten Pedersen og deres medbrødre, om de kunne bekræfte de vidner, der blev udstedt på tinget for 8 dage siden i sag mellem Chresten Jensen på vegne af hans husbond Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og Bagge Griis, og som blev oplæst for dem, hvilket de gjorde. Se 8.4.1592.

Item ett winde aff forne Birckting, Same Aar och Dag Wdgiffuit wiij mendt wonditt haffuer, the forne Baggj griis tilsporde the Otte mendt, Som war tinghører till Niibe tingh, then Dagh Otte Dage, Som war Anders Kjeldsen ij Niibe, Unge Chresten perssen och theris medtbrøder, Om the Winder som Wdgik ther till tingitt then dag Otte dage emellom forne Chresten Jensen paa sin Husbunds forne Niels Jogenssens wgne, Och bagij griis som tha bleff Opleest thenn Dag for tingdom, Om the icke gick Och fore som thr tha bleff Opleest. Och bleff lige saa Wondend och affsagt Ther till haffuer forne wiij mendt suaritt, Att same forne Winder, gick och fuore lige som the nu Indholler, Och formeller, som forskreuit staar.

6. november 1591 (5)

I sag ved Viborg landsting 8.4.1592 anlagt af høvedsmanden på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, mod Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og nogle husejere i Nibe fremlægges tingsvidne af Nibe birketing, at 8 mænd vidnede, at Bagge Griis spurgte Per Vissing Dall, af hvem han havde fæstet den grund og ejendom, han nu påboede, og da svarede han, at han for 20 år siden havde fæstet af kongens birkefoged i Nibe, Just Farsen, og betalt stedsmål, og siden havde han sat en bygning derpå, som han senere havde solgt til Niels Jonsen. Se 8.4.1592.

Item ett Winde aff forne Bircktingh, same Aar och Dagh wdgiffuitt, wiij mendt wonditt haffuer, Att the saae Och hørde for thenom Stande forne Baggj griis, Och tilsporde peder Wissing dal ij Niibe huem handt Først stedde thenn grundt och egendomm adt som handt nu paa boer, Och siden først bøggj paa. Ther till haffuer forne Per Wissing Dal suarit, Och bestanditt, att for en tijffue aar siden, tha stede handt then Jordt och grundt, som handt nu paa boer aff Just farssen, Kon: Maits birckfuogitt ij Nibe, Och fornøgit hanom paa Kon: Majts. wegne for stedtsmoll ther aff. Och siden saatte sin bøgningh ther paa, som handt ther ephther haffuer soldt forne Niels Jogenssen.

20. november 1591

Peder Ged i Hjedsbæk på sin bror hr. Anders Ged vegne i Kirketerp med opsættelse her af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Vogn Jensen i Veggergård og Christian Skønning i Giver for en seddel eller register, de dem påberåber, at deres bror Søren Ged, som døde i Veggergård havde ladet opskrive ... deres mor Anne Justdatter i Veggergård ... Peder Ged fremlagde sit og Christen Ged i Veggergårds brev, hvori de bekendte, at de 30/10 1590 var nærværende, da Peder Kjærulf i Mosbæk, Niels Jensen i Rævhale og deres medbrødre vurderingsmænd skulle vurdere salig Søren Ged, som døde i Veggergård, hans efterladte bo. derefter blev afsagt ----.

Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog 1591, s. 189, (B24-509). Opslag 192. Den sidste del af teksten fra "Peder Ged fremlagde..." synes ikke længere at kunne læses i originalen, i forhold til, hvad Nørgaard-Pedersen har læst, formodentlig grundet restaurering af protokollen med japanpapir.

18. december 1591

Tingsvidne af Nibe birketing vedr. strid mellem Niels Jonsen Viffert til Torstedlund og kronen om afgifter af huse på kronens jord i Nibe.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. [1] segl i brunt lak på papiret, Lars Nielsen i Grydsted, birkefoged i Nibe, udtværet. Påtegning på bagside: Niels Jonsens Dom. Er tildømt... huse ij Nibe. Lest paa Nibe bircke thing løffuer-dagen som War then 16. decembris 92. N-4. Med nyere hånd: 1591.

Las Nielssen i Grydsted, fogett Thill nieb birck thing, Giøre Witherligt for Alle, Att Aar ephther guds bōrdt 1591 Løffuerdagen son War thend 18 Decem-ber paa forne Thing War skickit Erlige och Welbiōrdige mandt Offue Lunge thill Odenn och høffuidts Mand paa Olborig huss, sinn Vesse Boud, Baegi Griess, paa thend Ene Epther en opsethelse Wdgiffuit thill nib thing Aar 91 thend 6 November liudendes som her ephther følger:

Ib laurssen Wondit, Att forne Offue Lunge haffde hied j Rethē steffunitt Erlige och Welbiōrdige mandt Niels Joenssen thill thosted Lund paa thend Anden side for Dom for Nogenn grund och Egendom Wdj Nib, som Christen hiegrd., pier Wissuing, Niels Lauridssen frendstrup, Chresten Schreder, Och ijob matsen i nib paa bouer och forholde Konningen Sinn rethighedt, steds-moll, Sagefald och Annden herlighedt, Och somme af forne mend icke Well lade thenom indschriffue Wdi Kongens Jordbog, Saa møtte Christen Jennssen paa Sin forne hossbuunds Wegne, och loed lesse Nogen skiøder som lyder paa thend gruennd och Eijendom, som forne mend nu paa boude Och wdi ligge Maade loed lesse forne Niels Joenssens Jordtbøger, som lyde samme forne mend som haffuer boffuitt paa thend gruennd Eijendom och husse, som hand haffuer Kiøfft ephther Sin Skiøde breffues lydelse och Indholdelse och haffuer ephther fuldt hannom, somme ij thyffue Aar och somme i Elffue Aar och Som Minndre och Somme mierre, Wdi roulighedt medt stedsmoll, Saegfald och Anden herlighedt och forne Chrestenn Jennssenn paa Sinn forne hoessbunndis Wegne Wed Kiennedes Samme husse, Woninger, grund och eijndom, som forne mend nu paa bouffer Och War thieris hiemble och thill staennnd thill, thaa

epther slig Leilighedt och forthi ieg Samme Sag thill idag sex Wgger, som samme opsettning Wider med fører.

Ther nest fram Lagde Enn schrifftelig Berethning lydendis som her epther følger: Er the Baggi griisis Beretning paa sin forne hoessbundis Wegne Imod forne Niels Joenssen for Nogen grundt Och Eijndom Wdi nib som Chresten Hiedegrdt, pier Wissing, Niels Lauritsen frendstrup, Chresten schreder, Och Ib Matssen i Niibe nu paa boer, och for holder Kongen sinn retighedt stedtsmaal och sagefald och Anden herlighedt, och somme Aff forne mend icke Will Lade thennom Indschriffue ij Kronnens Jordboeg, som ieg paa Kong. Maij. och mienn hoessbundis Wegenn Nocksom skall beuisse Wdi sienn thid med Kongens Jordboeg Aff Olborighuss och med nib birck friihedts breff Liudendis med mere, Att Kong. Maij. foget Wdi nib skall Opbere Kongens sagefald, som Kongen Kand med rette thill falde wdi nibe, Thisligste att schall Beuisse Med things Winnder, att thi forne mendts husse och bøggeningr stander paa Kronnens grund och Eijndom, och samme mieste partenn selff Wnder och bekiender, Att thi giffir iord skyll thill Olborig huss, Thisligeste for miener, Jeg Att pier Wissing, Las soerenssen, peder Jørgennsssen med fliere som skall haffue giffuit forne Niels Joenssen skiøder paa thi grundt och eijndom i Nib, som nu om threttis, huilcke Jeg formiener paa Kong. Maij. och mienn hoessbundis Wegne forne Offue Lunge icke att schulde were saa lougeligt giorth, Eij heller thi forne mend, som samme skiøder giort Och Wdgiffuitt haffuer, skall were saa nochsom och lougeligt giort, at thi schulde kunde haffue Machtth thill Att selle Konngens grund och Eijndom epther theris skiøders Innd holdelse, och sether for di Wdi Alle rette, om thendt herlighedt borde Att følge Kongen, som Kand seg Aff faelde aff thend grund Och Eijndom Wdi nib, som Chresten Hiedegrdt i nieb, pier Wissing, Niels Lauritsen frendstrup, Chresten schreder, Och Ib Matssen ibid Nu paa Bouer, Saa Well Aff thendt som Aff Ander the Bøger och Bouer paa Kronens grund och Eijndom her i forne nib epther thi Jord skyldenn følger Kongenn. Actum Olborighus thend 18 decemb. 91.

Saa møtte Christen Jenssen paa forne sienn hoessbundis Wegenne, och fram Lagde en schrifftelig Beretning lydendis som her epther følger: Se 5.11.1591.

Ther nest Iet breff och segell peder Jørgenssen ij Nibe Wd giffuet haffuer, Wdi huilcken hand Bekiender sig Adt haffue soldt Skødt och Alle dellis Affhend fraa sig Och sinne Arffuinge Och till Erlig och Welbøurdige Suendt Niels Jogenssen thill Tostet Lundt och hans Arffuinge thou husse Och Voninger i Nibe legindes nest nordenn till las thamiss thett Enne huss handt nu sielf wdi Boffuer, och the Anditt huss er ith herberg medt Enn stald, huilcke forne husse medt gaardts Roem, Kielde och anditt, som ther forfindin Er, forne Niels Joenssen och hans Arffuinge, skall haffue, Niude, brugge och Beholde thill Euig Eijndom, samme skiøde breffs Datum thorsted lundt Ask Woensdag Aar 1563.

Ther nest et Breff Och segell Oluff Simonssen, Borger i Olborig Wdgiffuitt haffuer huor wdj hand Bekiender sig Adt haffue soldt skiødt fraa sig Och sinne Arffuinge Och till forne Niels Joenssen och hans Arffuinge Enn Mienn husse och Eijndom Wij Nibe Legindes, som Niels Espennssen i Bouide, huilcken forne huss och Eijndom med Alle sinn rette thill liggelse forne Niels Joenssen

och hans Arffuingr, Adt schulle haffue, Nyede, Brugge och Beholde till Euig Eijnndom. Dog schall handt eller hans Arffuinge giffue ther aff thend Jordskyld ther bør aff att gange. Samme Skiødebrefs Datum Olborig Scanncti Bodels dag Aar 1568.

Iet thing Winde Aff Niibe bircke thing Wnder Datum 1579 thend 25 Julli Otte mend Wondit haffuer, Adt thi haffr siet och hørt Las sørrensenn i Nibe thogt Wdi forne Jens ydis haandt, och Aff hendt fraa sig Och sinne Arffuinge och thill forne Niels Joenssen och hans Arffuinge, Enn hans huss wdj Niibe, som hand nu Wdi bour, ligendis nest Østenn Op thill the huss Jenns Anderssen nu Wdi Bour, Och Nest westen Op till Niels Simonssens Kolgaardt nest Norden Op til Inguord Michelssens grdt., Huilcke forne husse med sin Eijendom och Aldt sin rette thil legelse, som the nu forfunden er, forne Niels Jogenssen och hans Arffuinge the at skall haffue, Niude, brugge och Adt Beholde till Euig Eijendom. Dog skall hand eller hans Arffuinge giffue ther aff thend Jordskyldt ther bør Aff Adt gange, som same skiøde Inndholder.

Item Things Winnde Aff forne thing Wdgiffuet forne Aar och Dag (25.7.1579) Otte mend Wonndet haffr, the Peder Wissing daeb ij nib thoug i forne Jenns ydis hannd solde och skiøte och Affhendt fraa sig Oc sinne Arffuinge och thill forne Niels Joenssen Och hanns Arffuinger Enn hans huss her wij Niibe, som hannd Wdi Bouer, legendis nest Norden op tiil Las Pallissens huss Och Koelgaardt, Och Nest sønden Las haresleffs huss och rett Østenn for Awllfar Weijen, huilcke forne husse med sin Eijendom Och Aldt sin rette thil Ligelse, som thet for funden Er forne Niels Joenssen eller hans Arffuinge thet Adt skulle haffue, Niude Brugge och Adt Beholde for Euig egendom. Dog skall hannd eller hans Arffuinge giffue ther Aff thend Jordskyldt ther bør aff Adt gange, som Samme skiøde widre med fører.

Iet Breff och Segell Ib Madsen i Niibe Wdgiffuitt haffuer Wdi huilcken hand Bekiender sig Adt haffue soldt skiøtt och Aldiellis affhendt fraa sig och sinne Arffuinge Och thill Erlig Och Welbørdige Mandt Niels Joenssen thill thorstedlund och hans Arffuinge Enn mienn huss legindis her Wdi Nibe Westen op till Chresten thyeboues och Norden thill Chrestens hannssens Och handt sielff Wdi bouer, och skall ieg giffue hanom Aarlig ther Aff thill schyld, enn guod halffue Spegi høstsildt, Disligste schall ieg sielff holde forne husse Och Jordt Aarligenn Quitt for huiss iordtskyldt, som ther Aff pleijer Och bør Adt gange thill Olborighuss, huilcke forne husse som forne staa forne Niels Jogenssen maae nu strax thiill sig Annamme och for sig Och sinne Arffuinge, haffue, Niude, bruge och beholde thill Eijendom, samme skiøde brefs Datum Niib thend 27 Januarij Aar 1589, som forne skiøder ij thennom Sielffuer wiider for melder.

Ther nest Enn Register lydendes Eblant Andett Anno 1574 Er giort paa thorstedlund Las Broenn i Niib ij tr Sildt, pier thamessen j tr, hanns seurensen i td., thøger Bøcker j td.,

Enn Quitandts lydendis Anno 1576 thend neste thissdag for pinndts dag yett Jenns Wogenssen i byrsted Enn halff thønde Sildt for seuren schreder i Nibe och Enn thønde Sild for thøger Bøecker her paa thorstedlund, morthen Seurensen med egen hand.

Itt things Winde Aff Niib thing Wnder Datum 1570 løffuerdagen Nest for paeleem Søndag: se 18. marts 1570, indledningen af dokumentet.

Ther nest Iett Seendebreff som lyder: Helse Med gud. Wide maa ij Jenns Wogenssen, Adt Hans Bardsker ij Niib haffuer Werid huoss mig och Beklaggen sig, huor ledis ij tallen Di fierre Mend thill for Di iiij tdr. Vaar Sildt, som stander Igienn paa dieris breff, saa Beder ieg, Adt i lade samme Dielle for faris, thi hand haffr loffuet mig, Adt hannd skall uere thill fredts med høst Sild, och samme iiij mend dog i loffuett Att Were, her med Eder gud Beffallendis Ej. løgstøre thend 5 dag Julli Aar 1575 Niels Joenssen egen hand.

Ith things Winde aff forne Nibe tiing Wnder datum 1555 løffuerdagen, som Hellig Kors Dag paa faldt, Otte mand Wondett haffuer, the Jenns Wogenssen ij Byerdsted paa Sinn hossbundis Wegenne, Erlig och Welbiørdig Svend Niels Joenssen thill thorstedlund, och Adt spuorde thend Miennige mand om ther War Nogen Mannd, thr haffde Seet hanns Bardskier och Erik matsen Adt haffue giort huar Anndre Nogenn Saar eller skaade, thr thill suarde the thaa thil stede War, Adt thi the Icke set haffr i Nogen mode.

Itt Winde aff forne thingg Wnder Datum 1572 thend 20 September Otte mend Wonditt haffr, att thi War her huoss hans Bardskiers huss, som hand haffde Boffuett wdj, Epther som Di War Neffuennet aff forne thing thill sion thaa saa Di, Adt thend samme huss war Wed Macht.

Jeth dielss breff aff forne thing Wnder Datum 1582 thend 4 Martij Jenns yede i Budsted paa sinn hossbundis Wegenne haffuer for dielt Las Sørennsen i Nibe for hoffuit giold och faldtsmaall for enn halff tønde høste sild, som er hans Skiøld.

En Ennd Diels breff aff forne thing forne Aar (1582) thend 2 decembris Wdgiffuet Jenns yede blaennt Andre Adt haffuer ladett dielle Chresten glarmester ij nib for j td. høst Sild och thøger Bøcker ibij. for enn halff td. høste siold, dieris Skiøld,

Iet Winde Aff forne thingh forne Aar thend 6 decembris Wdgiffuit, Jenns yede i Budsted wdi forne thing paa hanns hossbundis Wegenne loulig Wduiste Chresten glarmester her Wdi Niib och Las sorennssen ibid.

Item Jet Winde Aff forne thingh Wnder Datum 82 thend 8 September Wdgiffuit otte Mend Wondett haffuer, Adt di saa hørde p seurensen i Niib och hanns medbrødre Segx Sionsmend Woerdierit Anne Lauers hendis Kleder thill saemoll for vij Daller, som War forne Anne Lauers hendis goedts, huilcket Winde fendis Wedn paa schreffuit, vij Daller haffr ieg och boeren, Niels Joenssen Egenn hannd.

Jet Winde aff forne thing Wnder Datum 83 thend 12 Januarij Wdgiffuitt Segx Sionsmend Adt haffue hiemplet the huss, Chresten glarmester Wdi bouett, Adt Were gaffen løss Och Inngen Mand gaffuen ligt førennd the bliffuer Anderledis ferdig.

Item Jett Winde Aff forne thing Aar 1584 thend 9 maiij Segx Sions Mend Adt haffue hiemplet, Som Di War thagenn her aff forne thingh thill Sion thill the huss, som Chresten Nielssen ij Bouffet, thaa haffuer Di Siett det husset er Rødeligt och Rennt giort.

Item Jett Winde Aff forne thing Aar 1585 thend 19 Novembris Jenns yedd

i budsted thr Adt haffue ladet for Dielle for hoffuit giæld och for faldtsmoll thøger bøcker for Enn j td. høst sild, som er hanns Skyld och Lanndgildt, som forne Wennder huer Wdi sig sielff Wieder formelde,

Enden fram lagde Enn Register Och Jordboeg Aff thorstedlundt formellendis Blannt Anndet, Anno 1575 hanns Glarmester i Niebe yeet thend Voerre Sild aff enn bound thamis sorensen Fier td. sild thøger bøcker j td. sild, soren schreder j td. sild.

Enn Register och Jordboeg Anno 75 thend 9 decembris yitt thamis Sorensen i Nib enn j td. sild, hanns Bøedker ibid iiij td.

Enn Register och Jordboeg Anno 78 thøger Bøedker Adt haffue yiet enn j td Sild, Soeren christenssen j td. Sild.

Itt Register Anno 79 thøger Bøedker Adt haffue yiet Enn td Sild Woerre Sild thill schyld Aff the huss hand Wdij boffuer.

Jet Andet Register samme Aar Las kiældssen Ad haffue yiett en halff td. høste sild Skiøldt och enn halff td. thill stedtsmaell, Sancte pallis dagh Adt haffue yett for huis haffde Annammet Wdloffuedt godts enn td høst Sildt, Chresten glarmester Adt haffue sted det huss for en j td. høste sildt, och Aarlige Adt giffue thill skiølde Enn j td. høst Sild som Di register Wider for melder. Ennd nu fram lagde thuende Jordebøger Aff thorstedLund Anno 80 och 81 Wdi hues fandis Adt Were yiet blannt Andett thøger bøcker j td. høstsild, Las Kiældssen j td. høstsild, Lauridts Sorensen j td. høstsild, per Wissing j fierding høstsild.

Enn Jordboeg Anno 82 Were yiet thøger bøecker j td. høstsild, Chresten Nielssen j td. høstsild, enn halff td. stedtsmaalæ, Chresten Laurssen j td. høstsild, thou td. thill stedtsmaall, per Wissing j fierding høstsildt.

Endnu thuende Jordbøger Anno 83 och 84 di huor Adt Were yiet thøger bøecker j td. høst Sild, Chresten Nielssen j td. høstsild, Chresten Lauridssen j td. høstsild, per Wissing j fierding høstsildt.

Enn Jordboeg Anno 85 Were yiet thøger bøecker j td. høst sild, yetti soerenssen j td. høstsild, Mats snedker j td. høstsild i Skiøld och j thill stedtsmaall, Chresten Lauridssen j td. høstsild, per Wissing j fierding høst Sild.

Ennd nu fraem Laugde fiere Jordbøger Anno 86, 87, 88 och 89 Wdi huar Aar findis Adt Were yiet thøger bøecker j td. høst Sild, Niels perssen j td. høstsild, Mats Snedker j td Høst Sild, Chresten Laurssen hiegrd j td. høstsild, per Wissing j fierding høstsildt.

Ennd nu thuende Jordbøger Anno 90 och 91 Wdi huer Aar findis Adt Were yiet thøger bøecker j td. høst Sild, Niels Lauridssen j td. høstsild, Chresten Lauridssen j td. høstsildt, Chresten Jenssen j fierding høst Sild, pier Wissing j fierding høst Sild, Ib Matsenn td. Vorre Sild for enn halff td. høst Sild Anno 90 og j td høst Sild Anno 91 som di Jordbøeger ij seg selffuer Wider for meller.

End nu fraem lagde Jett Winde Aff forne nib thing the Aar 91 thend 30 Octobris Wdgiffuit Otte Mend Wondit haffuer Adt di hørde och saa yithi soerenssen i Nieb, Christen Lauridssen Hiegrdt, yetti sorensen, Chresten Lauridssen och Chresten schreder Adt di haffde sted Nogenn husse Aff Niels Joenssen Wdi Niebe och giffued hannom ther Aff stedtsmaal och huer Aarlig en halff

td. høst Sildt thill schiøld Och Jordschylden thill Olborighuss och Intet Wider ther thill Giordt eller giffuidt, Wndtagen yetti Sorrenssen Woennde huss di Begierd Aff hannom thill Olborighuss haffr hand giort, pier Wissing Adthaffue Wondett, Adt Wed Elleff Aar siden eller Miere Soeld hand forne Niels Joensen the huss hand Wdi Bouer, och siden haffuer hannnd inngen Andre suared Wden forne Niels Joensen och haffuer giffuet Aarligen thill schiøld j fierding høst sildt och Jordschylden thill Olborighuss

Jett Winde Aff forne thing forne Aar och Dag (30.10.1591) Otte Mend Wonndit haffuer, Adt di saa och hørde gamell Niels Simonssen, Christen Anderssen och theris med Brødre Woennde, Att thi haffuer hørt och Er Witerligt Adt huem som haffuer bøget husse paa Kronens Jord i Nieb, och siden Werid threngdt Thill thennom med Adt Beselge, Thaa haffuer di soldt same husse och Bøgning Igienn thill Adellen Eller huem ther Wilde Kiøbe med thennom, och huilcke husse di haffr soldt thill Aedellen haffuer thennom epther fuldt Wndtagen huiss Retighedts Jordschyldt, som bøer Aff giffuis thill Olborig huss førend nu ther føris thrette paa.

Jet Breff och Segell hanns Sørenssen Bøedker i Nibe Wdgiffuet: se 31.10.1591.

Ennd nu frem lagde Enn Jordbog, som findis tou Paa schreffuidt Jordboggenn paa Ald Wesse Rennte, som nu thill Olborighuss Legendis Er Aar 1555, Och fenndis Eblannt Anndett Wdi huornumherit, Nieb, Søren perssen j td. Sildt, Pier Sørenssen j td. Sildt, Jordschyldt Aff Nieb Atthen marck, som samme Jordboeg faest Wider formelder, Och ther huoss mennte forne Chresten Jenssen Inngen Rethighedt Adt skulle gaenngge thill Kronnen epther forne Jordboegh Ennd Allenne thend Jordschyld thill med Kronnen thill Olborighuss Ennd nu skulde haffue feste mierre Jordschyldt Ennd forne xvij marck Jordboggenn paa formelder, Wndtagen forne husse och Jordt forne Niels Joensen haffuer, Och ther som Kroennens Wdi slig maade skulde for mienis Thaa Buorde forne Niels Joensen och Wdi lige maade for sinn Aennpart, epther som hand haffuer lod och part boede Wdi Niibe marck, Bye och felledt, Och epther slig Leilighedt som forne stander, och Roeligenn heffdt Saette forne Christen Jennssen Wdi alle Rette forne husse och Voeninger icke Buorde forne hanns hoessbunde Niels Joensen her epther Att følge, Nyde och beholde, Saa Witt Di hannom hee thill Roelligen fuldt haffuer,

Ther epther thill Thalle gienn suar, saa oc epther thi forne Christen Jenssen paa sinn forne hussbundis Wegenn och haffuer Wed Kiendis thend grundd och Eijendom Chresten Hiegrdt., p. Wissing, Niels Lauerssen frendstrp, Chresten schreder Och Ib Matsen i Nibe nu paa Bouer och Var forne Mennd theris frie Hiembell och thill standd thill forne grund och Eijndom. Thaa epther slig leilighedt Moeer forneVed kiendelse hiemell och Skøder Jurden och Saa Lenge, Aat the stander Wed Sienn fuld Macht, Viste Iech icke ther Imod Att Dømme. In cui rej teste.

Lars Nielsen i Grydsted,
birkefoged i Nibe.

1592 (1)

Jens Jensens Tingsvidne i Lyngby paa Priors vegne, at Las Jensen i Bindrup oplæste paa Tinget en fuldmagt fra sin hosbond Hannebal Gyldens-tern til Restrup angaaende Siøgaard, dat 1592.

NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn, ældre gavebreve, fasc.3, nr. 15.

1592 (2)

Las Jensens Tingsvidne i Binderup paa at Las Lyngby paa Priors vegne, at Las Sørensen i Hornum havde fæstet Sjøgaard af Gabriel Gyldensterne og at andre havde bierget af heden, 1592.

NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn, ældre gavebreve, fasc.3, nr.16.

19. februar 1592

I sag ved Viborg landsting 8.4.1592 anlagt af lensmand på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, mod Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og nogle husejere i Nibe fremlægges tingsvidne af Nibe birketing.

Wdj ligmade framlagdee ett tingswinde thend 19 februarij wdgiffuit, Som Bemeller Søren Christensen wedt backenn ij Nibe, Las bruenn, Niels Jørgensen, Niels Sørenssen, Jørgen Nielsen, michel Inguordssen, per Anderssen, Niels anderssen, Wnge Chresten perssenn, las perssen, Ib Matssen Och Niels Lauridtsen frendstrup ij Nibe Atthaffue wondit wedt same Mieningh, Som the winder ij thenom sielff ydermiere Indholler Och Wdvisser. (refererer til 30.10.1591).

25. februar 1592

Chr. IV.'s missiv til landsdommer Jørgen Friis til Krastrup, Ludvig Munk til Kvistrup, Niels Mouridsen (Benderup) til Tustrup, Niels Stygge til Nørgergaard, Jacob Høeg til Trudsholm og Mikkil Nielsen Tornekrannds til Kyø, at de skal på ny forsamles og uden yderligere forhaling gennemføre en af Chr. IV's fader udstedt befaling til dem om at træffe afgørelse i en sag, der har verseret mellem kronens lensmænd på Aalborghus, afdøde Otto Banner, Henrik Lykke og Ove Lunge på den ene side og Albert og Anders Maltesen (Viffert) og Jens Nielsen på den anden side. Sagen drejer sig om skel ved et øde byggested kaldet Poulstrup mellem Albæk, Gravlev og Oplev bæk, som sandemænd af Hornum herred har gjort deres tov om.

Kancellies Brevbøger, s. 747. J.T. 4, 291b.

Missiv til Jøren Friis til Krastrup, landsdommer, Lodvig Munk til Qvistrup, Nels Mouritsen til Tuestrup, Nels Stygge til Nørager, Jacob Høg til Truitsholm og Mickel Nelsen til Kye. For nogen Tid siden have de efter Kong Frederik II's Befaling været forsamlede angaaende en Trætte mellem afdøde Otte Banner og Hendrik Lykke paa den ene og Ofve Lunge, Embedsmand paa Aalborghus, paa Kronens Vegne, afdøde Albert Maltesen, Anders Maltesen og Jens Nelsen paa den anden Side om et Skel og Sandemændstov, som Sandemænd i Hvornum Herred for nogen Tid siden have svoret og gjort om et øde Bygge, kaldet Pouelstrup, mellem Albeck, Grofløf og Opløf Bæk. Hendrik Lykke har nu, ligesom tidligere i Kongens Faders Tid, berettet, at de ogsaa have afsagt og udgivet en Dom, gaaende ud paa, at Markeskellet ingen Magt bør have, saafremt det findes at være mod Stadfæstelse og Lavhævd, og at enhver, som vil have nogen Ejendom eller Andel i Pouelstrup Bygge, skal forfølge det med Sandemænd eller Ejermænd, men med denne Dom have de efter hans Mening ikke endelig udført Kongens Faders Befaling, da de derefter burde have undersøgt og afgjort, om Markeskellet strider mod Lavhævd eller Stadfæstelse, og hvor vidt og paa hvilke Steder det strider derimod, ligesom de ogsaa, hvis de fandt Markeskellet ulovligt, burde have udvist et lovligt. Han har derfor anmodet om en kgl. Skrivelse til dem om nu uden videre Forhaling og Opsættelse at efterkomme Kongens Faders Befaling og skille dem endeligt ad. Da denne af begge Parter bevilgede Befaling gaar ud paa, at de skulle bringe Striden mellem Parterne til en endelig Ende, og Hendrik Lykke klager over, at det ikke er sket, befales det dem, for at Parterne uden videre Vidtløftighed kunne blive skilte ad, med det første paa belejlig Tid at mødes paa de omtrættede Aasteder, stævne Parterne for sig, undersøge Sagen og uden yderligere Forhaling udføre Kongens Faders Befaling. De skulle hjælpe begge Parter til Lov og Ret og give deres Afgørelse beskrevet fra sig under deres Signeter. Hvis nogle formedelst lovligt Forfald ikke kunne møde, skulle de mødte have Fuldmagt til at tiltage andre gode Mænd i Stedet.

8. april 1592 (1)

Missiv til nedennævnte Lensmænd, Toldere, Byfogder, Sisemestre og andre. Da Kongen af Christoffer Valkendorfs Restanceregister ser, at de restere med N. N., befales det dem med det allerførste at fremsende denne Restance og klare, hvad de skyldte Kongen, saafremt Kongen ikke skal se sig foraarsaget til at indkræve det af dem paa anden maade. Blandt restanterne nævnes: Oluf Hammer, Sildesalter i Nibe, forhen Indvaaner i København, med 9½ Dlr. paa sit Regnskab under Vaarfiskeriet 1579, med 137 Dlr. 1 Mk. paa Regnskabet under Vaarfiskeriet 1584 og med 43½ Dlr. 12 ½ rydsk Denning, som han bliver Kongen skyldig paa sit Regnskab for de Norge-Sild og Nibe Sild, han 5. Juni 1581 modtog af Niels Paasche, Slotsskriver paa Københavns Slot, for paa Kongens Vegne at forhandle dem i Narven.

Kancelliets Brevbøger, s. 764.

8. april 1592 (2)

Viborg landstings dom i sag anlagt af lensmand på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, mod Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund og nogle husejere i Nibe, nemlig Oluf Sivardsen i Aalborg og Lars Sørensen, Peder Vissing Dael, Ib Madsen, Thøger Bødkers hustru Maren Andersdr. i Nibe, hendes lavværge og arvinger nemlig Inger Thøgersdr. og hendes husbond, Christen Nielsen, alle fra Nibe. Sagen angår gyldigheden af nogle skøder, som Niels Jonsen (Viffert) har erhvervet af husejerne på grundene, hvorpå deres huse står, selv om jorden og ejendommene skulle være kronens ejendom og grundene fæstet af kronen. Niels Jonsen fremlagde følgende skøder:

Peder Jørgensen i Nibe, skøde af 1563 på 2 nye huse nord for Lars Thomsens, han bor selv i det ene, mens der er en stald i det andet.

Oluf Sivardsens skøde af Skt. Olufs dag 1568 på et hus, som Niels Jensen iboer.

Skøde af Nibe birketing 25.7.1579. Lars Sørensen i Nibe tog Jens Jude i Busted i hånden og skødede ham på vegne af Niels Jonsen et hus i Nibe, som han selv iboer, liggende østen op til det hus, Jens Andersen iboer, og næst vesten op til Niels Simonsens kålgård, næst norden op til Ingvor Michelsens gård.

Peder Vissing Daels skøde af Nibe birketing, dateret 25.7.1579 på et hus, som han iboer, liggende næst norden op til Las Pallesens hus og kålgård, næst sønden Lars Harslefs hus og ret østen for Adelveje

Ib Madsens skøde af 27.1.1589 på et hus, han selv iboer, liggende vesten op til Poul Thybos og norden til Kresten Hansens.

Endelig fremlægger Niels Jonsen (Viffert) en skriftlig beretning og gensvar af 5.11.1591 mod Ove Lunges tiltale, som findes i original i FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretn. m.v. 1549-1693 og stort set er ordret indført i nærværende dom.

De stævne fandtes lovligt at kunne bortskøde husene, men skulle lade sig indskrive i Aalborghus lens jordebog og svare jordskyld til kronen.

FLA, perg. saml. Hverringe gods nr. 24. Pergament. Noget beskadiget. Ingen segl. Påtegninger: Niels Jonsens beretning till Nibe thingh Emodt Offue Lunnege. Lest paa nibe Bircketing Løffuerdagen som War thend i November Aar 91. aff atend Sionsmend Aff hiemblett. lest paa nibe birck thing løffuerdagen som war thend 18 december Aar 91. Lest paa Nibe Birckting Løffuerdagen dend 24. Mattj Anno 1666. Lest paa Nibe Birckting Løffuerdagen dend 26. Maij 1666. Leest paa Wiborg Landsting den i2 Octobris som landstinget begyndtis dend 9. Dito Ao 1667. Dommen findes i *Danske Domme, bd. 5, s. 221, baseret på GkS 1140, 2°, pag. 302.* Et større referat i sagen baseret på GkS 1135 fol. findes i C. Klitgaard, s. 26. Dommen findes jf. *Danske Domme* i yderligere 4 håndskrifter, hvoraf de ene formodentligt er det af Klitgaard benyttede. Gengivet efter originalen, dog tekst med kursiv ødelagt i originalen, men gengives efter *Danske Domme*.

Mourits Stygge till Holbeckgaardt, hanns Lindenoe tiill Øsleff, Jørgenn Fris till Krastrup, Landtsdomere wdj Nør Jutlandttt, Peder Munck till Estuadgaardt, Kon: Maitjs Amerall, Hendrik Billoe tiill Spøttrup, Chresten Skiill till Fussingøe, Hanneball gyldennstierne tiill Restrup, Erick Løckie thill Eschier,

Niels Skram till Vrup, Thyge Krabe till Bustrup, Knud Brahe till Thoustrup Och Gunde Schriiffuer, Landtztingshører, Giøre Witterligt, Att aar epher Gudtz bijurdt Mdxcij then 8. Dagh Aprilis paa Viborig Landtzting war skichit Erlig Och Welbiurdig mand Offue Lunge till Odden, høffuidtzmand paa Olborighus, Medt end Opsettele her aff Landtztingett thenn xj Martij forledenn Wdgangenn, Liudendis hanom tha atffue ij rette steffnitt Erlig Och Welbiurdig mandt Niels Jogenssen till Thorstedtlundt for nogen skiøder, handt aff Las Sørensen ij Niibe, per Vissing Dal, Jb Mattzenn ibm, Olluff Seuordsenn ij Olborig, Thøger Bødiicker ij Niibe Och per Jørgensen ibm forhuerffuitt Och bekomitt haffuer, Och ther medt wille tillholde sig Nogen Kronnens Jorder Och egindomme i Niibe, som thieris husse paa stodt, Och the aff Kon: Majst: Lenssmandt paa Olborighuss till same husse ij brug hagde, Endog samme Jorder Och egendomme skall were Kronens rette grunde Och egendom, Och forne mendt grunden atthaffue stedt Och fest aff Kronen Och ladet thenom Indskriffue ij Kronens Jordebøgher Och aarlig giffuett skylde ther aff till Olborighuss, Som medt Kronens Jordebogh skall were medt att beuisse, Mienindis forne Niels Jogenssenn icke skall Kandt fange nogen hiemill till forne egenndomme medt huis herlighed Och rettighed, ther bør aff att gange, Och ingenn kandt fange Loglig skiøde wdenn aff Rette Eijer, Och Kronen skulle findis attuere rett Eijger till same egendom, Saa forne mendt icke kunde selge thenn grund Och egendomb, som the aff Kronen stedt Och fest haffuer, Och the icke sielff hagde Rett till Eij eller att Kunde hiemelle forne Niels Jogenssenn same skiøder, Som thr formeller om grunden Och egendomen, som Lougen medtføre, Medenn thett att uere emodt Lougen Och handfestningen, Och att Same skiøder icke borde nogin mact atthaffue eller kome forne Offue Lunge paa Kronens Jordt Och egindom Medt thenn herlighed, stedtmoll, Sagfald Och anditt Rettighed, ther aff bør att giffues Och giøris till Olborighuss, till hinder eller skade i nogin maade.

Item Och epher Opsettilssis Liudelsse haffuer hiidt kallit forne per Wis-singh, las sørensen, Jb Matzen i Nibe, Olluff Sijjuurdssen i Olborig Och per Jørgensen ij Nibe for the emodt Lougen skulle haffuer soldt Och skiødt forne Niels Jogenssen same Jorder Och Egendomme ij Niibe, som thieris huse paa stodt, Som the aff Kongens Lensmandt paa Olborighuss ij brug hagde, Och skulle were Kronens Jord Och Egendom, Och thenom att skulle haffue stedt Och fest grunden aff Kongens Lensmandt, Och laditt thenom Indskriffue ij Kronens Jordbøgger Och giffuer Aarlig skylde ther aff till Olborighuss. Thisligeste hagde Och hiidt steffnitt Thøger bøckers hustrue Maren Andersdatter ij Niibe, Och hinders Lauguergie Och Thøger Bøckers Arffuinge, Jnger thøgersdatter, Och hindis hossbundt, Chrestenn Nielssenn, for skiødebreffue Och Anditt, Thøger Bødiiker Niels Jogenssenn paa kronens grundt Och egendomb i Nibe, som handt paa boeth, skulle haffue giffuett, Mienindis thenom ther med wrett Och emodt Lougen atthaffue giorth Saa mange aff thenom, som haffuer soldt Kronens grundt Och egendomb, Som thenom icke Sielff tilhørde Och icke kunde hiemle Niels Jogenssen, Som Lougen medfører, Meden thenom whiemeltt att skulle haffue soldt Och borde ther for att stande till Rette, Och att skiøder borde ingen mact atthaffue Och icke att komme Offue lunge paa

Kronens grundt Och egindomb medt thenn herlighed Och Rettighed, ther bør aff att gange, tiill Nogen forhindring eller skade. Desligste hagde hiidt steffnitt forne folck Med huis breffue Och adkom, the kandt thenom medt beuisse nogen Rettighed atthaffue till Kronens Jordt och egendome. Tha for nogin Leglighett ieg thenn tiid for winder Begaff Bleff same sagh till idag optagenn.

Och en møtte forne Niels Jogenssen Och framlagde per Jørinssen ij Nibe hans skiødebreff Aar 1563: se 18.12.1591.

Ther nest framlagde Olluff Sijuordtsens skiøde (Sct Olufs dag 1568) Se 18.12.1591.

Item fremlagde enn skiøde Aff Nibe birketing Mdlxxix thenn 25 Jullij (1579) wdgiffuett. Se 18.12.1591.

Framdellis ij Rette en per wissing Dal ij Niibe hans skiødebreff, Aff Nibe bircktingh Same Aar och Dag wdgiffuit. Se 18.12.1591.

Ther nest framlagde enn schrifftelig berettningh, Liudendis som her ephther følger: Se 5.11.1591.

Ther nest framlagde ett tingsvinde aff Nibe bircktingh Sist forgangenn Aar thenn 30 octobris wdgiffuit, Ytthe sørenssen i Nibe, først for viij mendt atthaffue wondit, Att henn wedt enn sex Aar tha stede handt ett huss aff forne Niels Jogenssen Och gaff Jordtskyld till Olborig huss och forne Niels Jogenssen enn halfpt tønne høstsildt till Aarlig skyld aff thet huss, Niels lauridsen Frendstrup iboer, och huadt the begierrit aff hanom til Olborighuss, thet giorde handt, Och tiill Niels Jogensen huadt handt begierrit.

Ther till suaritt Baggi gris, Riidfogitt ij Olborighuss, och beskyldt Ytthe Sørenssen, att handt haffuer Affløptt Kongens staffuen, Och thet icke Lougligen Opsagt.

Ther nest wondt Chresten Lauritsenn Hiedegrdt. Att henn wedt Otte Aar eller miere stedt handt thet huse, som handt iboer, aff forne Niels Jogenssen, Och gaff ther aff tiill stedtsmoll thou tønne sildt Och till Aarlig skyld en half tønne høstsildt Och Jordtskyld till Olborighuss inthett wider, thj ther haffuer ingen tilsagt hanom Om Nogit. Och Berethe att handt icke haffende stedt eller fest paa Olborighuss.

Ther till suaritt Baggj griis Och beskyldt hanom for handt icki haffuer weritt Kongen hørrig Och Liudigh oc stedt Och feste. Ther till suaritt Chresten Hiedegrdt oc sagt, att huadt forne Niels Jogensen haffuer hanom tilsagt, thet haffuer handt giort Och till ingen Anden.

Wdj Lige made wondt Peder Wissing Dal, att henn wedt enn Elluff Aar eller miere Soldt handt Niels Jogensen thet huss, handt iboer. Och siden haffuer handt Ingen Andenn Suardt Uden forne Niels Jogensen. Och haffuer gifuit Aarlig till skyld enn fiering høstsildt Och Jordskyldenn till Olborighuss. Tha suaritt Baggi griis och beskyldt hanom for handt haffuer bort Soldt Kongens herlighedt.

Item wondt Christen schreder i Nibe, Att henn wedt enn thou Aar tha stedde handt thet huss, handt iboer, aff forne Niels Jogensen och gaff till stedtsmoll iijj Daller Och till Aarlig skyld j tønne høstsildt, Och ingen anden ther haffuer tilsagt hanom wden forne Niels Jogensen wndtagen Jordt-skyllen till Olborighuss, Ther emodt beskyldt Chresten schreder for hanns Modtuillighst att handt

icke wille stede och feste Och feste Och lade sigh Indschriffue ij Kongens Jordtbogh.

Item ett tingswinde aff forne Birkctingh sist forgangen Aar thenn 30 Octobris wdgiffuitt, Som bemeller gamill Niels Simonssen i Nibe och Chresten Anderssen, Jørgen Nielsenn, Seuren Chrestenssen, Las bron, per Ibssenn, Niels Anderssen, Mourits Mouritssen Och Chresten perssen ij Nibe atthaffue wonditt, Att the haffuer hørt Och Witterligt atuere, Att huem som haffuer bøg-gitt husse paa Kronend jordt ij Niibe Och siden weritt trengt til thenom medt att besielge, Tha haffr the soldt same husse Och bøgningh igien till Adelenn eller huem ther wille Kiøbe medt thenom. Och huilcke husse the haffuer soldt till Adlenn, haffuer thenom ephtherfuldt wndtagenn huis Rettighets Jordtskyld, som bør aff att giffue till Olborighuss førendt nu, ther føris trette paa. Ther till suaritt forne Baggi gris, Och tilssporde forne mendt, om the wille winde Om herlighet, stedtsmoll, sagefaldt, som kunde sig afkalde aff Kronens Jordt Och egendom ij Niibe, Saa wiidt som Kongen er Jorddrottrenn. tha saritt forne mendt Neij.

Wdj ligmade framlagdee ett tingswinde thend 19 februarij wdgiffuit, Som Bemeller Søren Christensen wedt backenn ij Nibe, Las bruenn, Niels Jørgensen, Niels Sørenssen, Jørgen Nielsen, michel Inguordssen, per Anderssen, Niels anderssen, Wnge Chresten perssenn, las perssen, Ib Matssen Och Niels Lauritssen frendstrup ij Nibe Atthaffue wondit wedt same Mieningh, Som the winder ij thenom sielff ydermiere Indholler Och Wdvisser.

Ther till suarit forne offue Lunge Och framlagde enn Restants, Udj huilcken Mats Snedker for Aar 88 skall stande tilbage medt xij sk. Item Att Ytte sørenssen skall stande tilbage medt xvi alb for Aar 89. Item Mats Snedker skall stande tilbage same Aar medt xij sk. Ther nest framlagde Olborighuss Jordbogh wdjj huilcken er Indschreffuit Ytte Sørenssen Jordtskyld xxwi sk ij alb. Chresten Lauritssen xij sk, per Wissing xij sk, tøger bødker xij sk, Mats Snedker xij sk, Ib matssen xij sk.

Ther nest framlagde Stormectigste høgborne førstis høglouglig Salig Ihuffkomst Koning Christians Opne beseglitt Pergaments breuff Liudendis, som her ephther følger: Se 3.2.1545, Nibe bys birkeprivilegium.

Ther huos framlagde ett tings Winde aff Nibe bircketing, Sist forgangen aar thenn 30 octobris wdgiffuith, Ytte Sørenssen ij Nibe først for wiij mendt atthaffue wondit, Att hend wedt sex aar tha stedt handt ett huss aff forne Niels Jørgensen Och gaff Jordskyld till Olborighuss Och forne Niels Jørgenssen enn halfff thne høstsildt till Aarlig skyld Aff thett hus, Niels lauritssen frendstrup nu iboer, Och huadt the begieritt aff hanom till Olborighuss, thet giorde handt, Och til Niels Jørgenssen huadt handt begieritt.

Ther till haffuer Bagj griis suarit Och beskyldt ytte Sørenssen, att handt haffuer affløtt Kongens staffn, Och thet icki Lougligen Opsagt.

Christen Lauritsen i Hiedegrdt. atthaffue wondit, att henn wendt Otthe Aar eller Miere sted handt thet hus, som handt iboer, aff forne Niels Jørgenssen och gaff ther Aff till Stedtsmoll thou tønner sildt, Och till Aarlig skyld en halfff tønne høstsildt, Och Jordeskyld till Olborighuss och inthe wiider, Thj ther haffuer ingen tilsagt hanm Om Nogit Och berethe, att handt icki hagde stedt eller fest

paa Olborighuss. forne Baggie griis ther till att haffue suaritt, Och beskyldt forne Chresten Hiegaardt for handt icki haffuer werit Kongen Hørig Och Lidig och stedt och fest. Ther emodt forne Chresten Hiegaardt atthaffue suarit och sagt, Att huadt forne Niels Jogenssen hagde hanom tilsagt, thet hagde handt giort, Och till ingen ander.

Peder wissing Dal ij Nibe atthaffue wondit, Att hend wedt enn Elleffe Aar eller miere Solde handt forne Niels Jogenssen thet huss handt iboer, Och siden haffuer handt ingen Suarit wden Niels Jogenssen, Och haffuer giffuit Aarlig till skyld enn tønigh høstsildt, Och Jordskylden til Olborighuss.

Suaritt forne Baggj gris ther till, Och beskyldt per wissingh dal for handt affuer buort soldt Kongens herlighet.

Item Chresten schreder ij Nibe atthaffue wondit, att hen wedt Enn thuo Aar tha stede handt thet hus, handt nu iboer, aff forne Niels Jogenssen, Och gaff till Stedtsmoll fiire Daller, Och till Aarlig skyld enn halftøne høstsildt, Och ingen Anden ther haffuer tilsagt hanom, wedn forne Niels Jogenssen, wndtagen Jordskyllen till Olborighuss.

Forne Baggj griss Och ther emodt atthaffue suaritt Och beskyldt forne Chresten Schreder for hans Modtuillighet, Att handt icki wille stede och feste och lade sig Indschriffue ij Kronens Jordebogh.

Ther huos eth winde aff forne Bircktingh, same Aar och Daghdgiffuit Gamell Niels Seurensen i Niibe, Chresten Andersen, Jørgen Nielssen, Søren Chrestenssen, Las broun, per Ibssen, Niels Anderssen, Mourits Mouritsen Och Chresten perssen ij Niibe forne wijj mendt atthaffue Wonditt, Att the er thenom Witherligt, Att huem som haffuer bøggitt husse paa Kronens Jordt ij Nbe, Och siden weritt trengtt till thenom medt att behielpe, tha haffuer the soldt same husse Och bøgningh igienn till Adlenn eller huem, ther wille Kiøbe medt thenom, Och huilcke husse the haffuer soldt till Adlenn haffuer thenom Eptherfuldt, wndtagen huis Rettighets Jordskyld, Som bør aff atth giffuis till Olborighuss førindt ther nu føris trette paa.

Ther till haffuer Baggj griis suardt Och tilspordt forne mendt, Om the wille winde Om herlighet, stedtsmoll och Sagefaldt, Som kunde sig Affalde aff Kronens Jordt och egendom her i forne Niibe Saa Wiidt, som Kongen er Jorddrotten, forne mendt ther till atthaffue suaritt Neij.

Ther Epther ett Winde aff forne bircktingh, Same Aar thenn 30 octobris wdgiffuit wijj mendt Wunditt haffuer, Att the Saae Och hørde thet Maren Andersdatter ij Niibe, salig Jørgen Bøekers eptherleffuerske, kendis forne Offue Lunge for hendis rette husbunt paa Kon: Majs. wegne, Medfør Och paa same winde Chrestensen paa Tostedtlundt same daghd atthaffue standitt till Wedermolsting.

Ther nest ett winde aff forne Bircktingh Same Aar then 6 Novembris Wdgiffuit, wijj mendt Wonditt haffuer, att the saa och hørde thet forne Baggj griis tilsporde gamell Niels Seurensen ij Nibe, Søren Chrestensen Synder ij byen, Om the wille winde Om Kongens herlighett, stedtsmoll Och sagefaldt, som Kunde sig affalde Aff Kronens Jordt Och egendomm, som Chresten Hiedgrdt, per wissing dal, Maren tøggers, Ib Matssen, Niels lauritssen frendstrup

Och Chresten Schreder ij Niibe paa bour. Ther till suaritt forne Niels Seurensen och Seuren Chrestenssen, Att the wedt inthet Om Kongens herlighet, stedtsmoll och sagefaldt. Desligst forne Baggj griis Atthaffue tilspordt Chresten Anderssen ij Niibe, Om handt wille winde Om Kongens herlighet, ther till suarit handt Neij, att handt inthet wille winde ther Om. Desligste atthaffue tilspordt then Menig mandt, Som then Dag ting søgte, Om ther nogen som Wille Winde Om Kongens herlighet Som fors.uit staar. Tha war ther ingen som wille Om thet i nogen maade.

Item ett winde aff forne Birckting, Same Aar och Dag Wdgiffuit wij mendt wonditt haffuer, the forne Baggj griis tilsporde the Otte mendt, Som war tinghører till Niibe tingh then Dagh Otte Dage, Som war Anders Kielsen ij Niibe, Unge Chresten perssen och theris medtbrøder, Om the Winder, som Wdgik ther till tingitt then dag Otte dage emellom forne Chresten Jensen paa sin Husbunds forne Niels Jogenssens wegne, Och bagij griis, som tha bleff Opleest thenn Dag for tingdom, Om the icke gick Och fore, som thr tha bleff Opleest, Och bleff lige saa Wondend och affsagt. Ther till haffuer forne wij mendt suaritt, Att same forne Winder gick och fuore, lige som the nu Indholler, Och formeller, som forskreuit staar.

Sameledis ett Winde aff forne Bircktingh same Aar och Dagh wdgiffuit, gamell Niels Simenssen ij Niibe, Anders Hiedegaardt, Och theris medtbrødre sex sionsmendt for wij mendt atthaffue hiemblitt Och Kundgiort, Att the thenn Dag Otte Dage, war Lougligen tagen aff tingj till Sionn till thenn grundt Och egendom thisse ephtherne mendt paabor, Som er Chresten Hiegaardt, pr wissing dal, Ib Matssen, Niels lauritssen frenstrup, som boer ij thet huss, som ytthe Serurinsen iboede, Och Chresten Schreder ij thet huss, Mats Snedker tilforen iboede, ther att skulle siøne Och forfare huis grundt same Mendt paaboude, tha bestodt the, Att the then Dag Otte Dage war paa forne Aastererne, Och saae och forfore thet, tha war thenom fuldt witterligt ij gudts Sandhet, Att saa Lengie som thenom lengst Kunde mindis, huer ephther sin Alder Och minde, tha haffuer thenn grundt forne mendt paaboer fuldt Kronen Wnder Olborighuss Och giffuit till forne Olborighuss Aarlig Jordskyld ther Aff, thet affhiemblitt the for ett fuldt sionn.

Item ett Winde aff forne Bircktingh, same Aar och Dagh wdgiffuit, wij mendt wonditt haffuer, Att the saae Och hørde for thenom Stande forne Baggj griis, Och tilsporde peder Wissing dal ij Niibe huem handt Først stedde thenn grundt och egendomm adt, som handt nu paa boer, Och siden først bøggy paa. Ther till haffuer forne Per Wissing Dal suarit, Och bestanditt, att for en tiffue aar siden, tha stede handt then Jordt och grundt, som handt nu paa boer, aff Just farssen, Kon: Maits birckfuogitt ij Nibe, Och fornøgit hanom paa Kon: Majts. wegne for stedtsmoll ther aff. Och siden saatte sin bøgningh ther paa, som handt ther ephther haffuer soldt forne Niels Jogenssen.

Item ett Winde aff forne Bircktingh thette aar thenn 19 februarij wdgiffuit, Søren Christensen ij Nibe, Las broun, Niels Jørgenssen, Niels sørenssen, Jørgenn Nielsenn, Michel Inguorssen, per Anderssen, Niels Anderssen, Wnge Chresten perssen, Las perssen salingboe, Ib Matssen och Niels Lauritssen friendstrup for wij mendt wondit haffuer, att the haffuer hørt och thenom fuldt

wittherligt, att huem Som haffuer bøgitt husse paa Kronens Jordt ij Niibe, Och siden weritt trenngt till thenom medt att hielpe, tha haffuer the soldt same husse och bøgningh igien till Adellenn eller huem, ther wille Kiøbe medt thenom, Och huilcke husse the haffuer soldt till Adlenn, haffuer thenom ephtherfuldt, wndtagen huis Rettighets Jordskyld som ther aff giffuis till Olborighuss som føre nu ther føris trette paa.

Ther huos framlagde enn schriffteelig Berertningh Liudendi som her ephther følger: Er dette Kortteligen min berettning emodt Erlig och Welbiurdige mandt Niels Jogenssen till Thorstedlundt, først ephther som Chresten Hiedegrdt, per Wissing, Niels Lauritsen frendstrup, Chresten schreder, Och Ib Matssen ij Niibe nu boer paa Kronens grundt och egendom, som ganger Jordskyld Och herlighett aff till Olborighuss, Och nogen aff same mendt, Som er forne Niels lauritsen Och Chresten Schreder thenom Dog forfinder Och the saa well Som Ander, som boer paa kronens Jordt ther sammstedts will lade thenom Indschriffue ij Kronens Jordbogh paa Olborighuss, Miener ieg thenom ther medt wret atthaffue giordt, Och Att the bør ther for att stande till rette, Och setter wdj alle Rette, Om the Ju icke er pligtig att lade thenom Indschriffue ij Kronens Jordebogh paa Olborighuss. For thet Anditt epteher som per Wissingh, Las sørenssen, Ib Matssen, per Jørgenssenn Och Olluff Suendssen haffuer soldt forne Niels Jogenssen Icke Alenist theris husse och bøgningh Menn Och saa Kronens grundt och egendom wdj Nibe, same husse paa stodt, Och theris skiøder Omformeller, Miener ieg same mendt icke war Mestighe att selge Kronens grundt Och egendom, som thenom icke sielffuer tilhøere, Men the aff Kon: Majs. Lensmandt paa Olborighuss stedt och fest haffuer, Och haffuer gangitt Aarlig skyld och Rettighett aff same egendom till Olborighuss, Men att the haffuer soldt whiemlitt Och thette emodt Loughen Och Haandfestningenn attwere giort. Och icke the Skall Kantt beuisse thenom atthaffue nogin Adkom, Rett eller Rettighett til Kronens Grundt Och Egendom, Medt thenn herlighett Och Rettighett ther Aff att gange till Olborighuss, Att motte wdj nogen made selge eller affhende. Och sate ther fore wdj Alle Rette Om same skiøde Ju ther for findis wdloffligenn giort attuere, Och Om the Ju Icke bør attuere Mactesløsse, Och icke att kome nugh pa Kon: Majs. wegne paa Kronens grundt och egendom Med thenn Rettighett Och herlighett som aff the Jorder Och Egendomme gangitt haffuer, førindt the haffuer soldt theris bøgningh Saa well som aff Ander Kronens Jordt wdj Nibe, till hinder eller skade ij nogen made, for thet tridie Miener, Att ingen kantt fange Louglic skiøder wden aff Rette Eijer, Och Atth Kronen skall were Rett Eijger till same grundt och egendom, Som medt kronens Jordbøgger Saa och medt tingswinder Nochsom skall were att beuisse. Saa och forne mendt ther for icke Louglicen Kunde selge thenn dieldt thenom sielffuer tillhørde, Men the aff Kon: Maijs. Lennsmandt haffuer stedt och fest, Ephther som fors. uitt staar. Och att forne Niels Jogenssen ther for icke haffuer saa Nochsom Louglic hiemell till Kronens grundt oc egendom Medt then herlighett Och rettighett ther bør aff att gange, Att handt ther medt kantt sigh tilholle thenn herlighett Och Rettighett, som Kronen ther aff haffuer hagt aff Arildts tiidt, Och saatte ther for wdj alle Rette, Om forne

mendt, Som ieg beuisse kandt ther boer paa Kronens rette grundt och egendom ij Nibe, Om the Ju icke Saa well som Ander ther samstedts paa Kronens grundt boendes er, Bør attuere mig paa Kon: Majs. wegne hørige och lydige, Och nu saa well som tilforen wdgiffue till Olborighuss skiellig stedtmoll Disligste medt sagefaldt, breffue, budt, arbedt, som er medt Kon: Maijs. Kon. sildt fetalie att skibe, Medt Jordskyld Och Anden Rettighed, Som ther aff gangitt haffuer aff Arildts tiidt, Som ieg først medt salig Och høgloulig Ihuffkomilse Koningh Chrstians birck breff beuisse kandt att Kon: Majs. fougitt skall paa Kon Majs. wegne Opbere wdj Niibe Sagefaldt medt Anden Kronens Rettighet. Ther nest medt Kronens Jordbøgger, Sion Och Winder Nochsom beuisse, att same grundt och egendom Ju er Kon: Majs rette grundt Och egendom, Som same husse Och bøgningh paastandr, Och om forne Niels Jogenssen haffuer nu saa Louglic hiemill Och Adkom epther Lougen Och haandfestningh, Att handt medt nogen Rett kandt sig tilholle same Kronens grundt Och egendom medt then herlighett och Rettihett, ther bør Aff att gange Epther, som fors.uet staar. Actum Olborighuss thenn j Aprilis Aar 92. Offue Lunge met egen handt, Som the breffue Wiider bemeller.

Medt fliere Ord oc tale thenom ther Om emellom war. Tha Epther tiltale, giensuar oc Sagens Leglighed. Och Eptherthi Befindis, att fast alle Kiøbsteder her ij Landit haffuer hagt theris oprindelse Och begyndelse wdaff fiske Lederne, Och wdj Adt skiellige Kiøbstedere Endtnu findis gaarde Och grund, som wdredis Aarlig Jordeskyld aff, Och dog ligeuell huem gaardene tillhøre Maa thenom affhende till huem, the will, dog jordeskyldenn wforkrencket, saa Och eptherdj Thett och Allmindelig befindis offuer allt riigett paa fiskelederne slige Boer Och husse, Som icke wden Alleniste Wdredis jordeskylden till kronen, Och the, som same husse till hører, Arffuer, Arffuinge epther andenn, Och ey vdreder nogen stedtmoll eller Anditt ther aff endt Jordskylden till Kronen; er Och thenom friitt fore, naar the ther till threnger, thett att affhende, dog att Kronen ydis Jordeskyldenn. Och ther som slig husse Emotd slig gamill brug Och frijhet wiider thøngi schulle paa leggis, Er befrøctendis fiskelederne tha medt tiiden att skulle Ødeleggis Och till inthett giøris, Eptherthj the haffuer ingen anden brugh ther till, endt huis the haffuer Aff Wannditt, Som the dog skall giffue thenom, thett tillhøre, thieris Rettighet ther aff, Tha epther slig Omstendige Leglighed, gamill brugh Och frijhett Wide wij aff thenn Aarsag, som nu er foregiffuen, Icke emotd forne skiøder att sige, Eller thenom mactheløsse att Døme. Dog huilcke, som slige husse haffuer Eller her epther Kiøbendis worder, Bør att uere forpligt att lade thenom, som the paa sam husse boends haffuer Enn epther Anden, att Indskriffue wdj Kronens Jordebogh for thenn seduanlig Aarlig Jordeskyld Och then till rette Tiide ther aff att wdrede, som thett sig bør, Dog Kongens frijhet och bierck rett ther med wforkrenkett. Jn cuius rej testimonium jigu ira pretibus inferius imferins impresos. Gunde christensen.

20. maj 1592

Stadfæstelsesbrev paa Livstid for Hr. Chresten Pedersen, Sognepræst til Ellidtsløf og Svenstrup Kirker, paa Kirkens Part af Korntienden af Eyllidtsløf Sogn, hvoraf der aarlig skal svares 2 ½ Pd. Rug og 2 ½ Pd. Byg til Kirken. *Kancelliets Brevbøger, s. 784. Udt. i Tb., S. 53.*

27. maj 1592

Missiv til Ofve Lunge. Da Kongen har bragt i Erfaring, at den Gaard i Svenstrup, som Markur Chrestensen boede i, staar øde og ikke kan blive bortfæstet, fordi den er sat for saa høj Landgilde og skal gøre saa stor anden Kronens Tynge, at ingen kan blive ved Magt ved den, skal Ofve Lunge undersøge Sagen og lade nogle uvildige Dannemænd i Herredet sætte Gaarden for en rimelig Landgilde. (Antaget, at det er Svenstrup i Hornum h.)

Kancelliets Brevbøger, s. 788. J. T. 4, 308.

1593 (1)

Jens Skriver Priors Stefueng til Naareboe og Niels Gyldenstjerne paa Rebstrup om at gøre mark schæl mellom Siøgaard, Hedegaard og Hesums marke dat. 1593. *NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fac.3, nr.26.*

1593 (2)

Jens Skriver Priors Tingsvidne at hand har begeret markskjæll emellom Romphengaard og Hesum og Estrup mark, af Jacob Seefeld, Erik Banner. *NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fasc., nr.17.*

1593 (3)

Jens Skriver Priors Tingsvidne at hand esked paa Hornum herrits Ting markskjæl emellom Siøgaard etc. og Estrup Heder. dat 1593.

NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fas.3., nr.18.

24. februar 1593

Aabent Brev om Forbud mod at Bønder og Fiskere i Nibe og andensteds omkring Aalborg salte flere Sild end til eget Behov.

Kancelliets Brevbøger, s. 26. J.R. 5,273. (Tr.: CCD. II. 635 ff. Tidsskr. for Fiskeri III. 204 f.).

21. marts 1593

Aabent Brev, at Kongen har givet Ofve Lunge, Embedsmand paa Aalborg-hus, og sin Købmand Christoffer Jørgensen, Borger i København, Ordre til at salte nogle Læster Sild i Nibe til Slottenes og Orlogsskibenes Behov. De skulle have Eneret paa at købe Sild fra Mandag Aften til Tirsdag Aften og fra Torsdag Aften til Fredag Aften, saalænge man kan købe og sælge. Ofve Lunge skal paase, at alle Net-, Bundgarns- og Vaadkarle tilbyde Salteren de Sild, de fange paa de nævnte Dage, og ikke holde sig af Vejen med dem, som de tidligere have gjort, og straffe dem, der gøre dette. Salteren skal, betale Sildene med rede Penge efter gammel Sædvane. *Kancelliets Brevbøger, s. 40. J. R. 5, 277.*

21. maj 1593

Tingsvidne af Hornum herred, at Jep Ibsen i Moldbjerg, Søren Nielsen i Hornum, Søren Jensen i Brasted, Simon Nielsen i Moldbjerg, Kjeld Christensen i Klæstruplund, stod for tings dom og afkrævede Store Bag Wolsen, Christen Mortensen og Niels Furbo i Aalborg et svar. Af tingsvidnet findes en vidisse af Nibe birketing 8.1.1597 ligeledes i Restrup godsarkiv, G141-1. Christen Knudsen i Guldbæk var 1572 gift med Anne Sørensd., som da solgte en søsterlod i faderens gård med tilliggende i Glerup og Skerup i Rinds herred til broderen Morten Sørensen i Glerup. 1576 købte Morten Sørensen halvdelen af den gård i Glerup og Skerup, som hun havde arvet efter søsteren Inger, Niels Christensens hustru i Kielstrup. RA, godsarkiver, seddelreg. i skuffer, Lerchenfeldt 25.2.1572 og 4.6.1576, tingsvidner af Rinds herred. Morten Sørensen i Glerup var muligt søn af Søren Mortensen i Glerup der 4.4.1559 var vidne, da arvingerne efter Inge Jepsdr. (Benderup) i Suldrup afhændede gods de efter recessen ikke kunne beholde. Søren Mortensen var gift med Dorthe Justdr., datter af Inge Jepsdr. og Just Mortensen i Suldrup.

NLA, Udtagne breve nr. 1228, udt. af Restrup gods. Papir. [3] segl af grønt lak. 1. Jens Christensen i Svenstrup. 2. Utydeligt, 3. Christen Knudsen i Guldbæk. Påtegning på bagside: No 35 (No 10 og No 17 oversteget). Lest paa Olborg byting snaps mandag Aar 94. Lest paa huornum herritsting snaps Mandag 97. Lest paa Alborig Byting snaps mandag Ao 1595.

Jens Chrisensen i Suenstrup, Hs fogitt till hornum Hs ting, Jens Nielssen i Støffring, Chresten Knudsen i guldbeck oc Jacob Schriffen gjør witerlige, at aar epth. guds byrdt 1593 den 21. Maj paa forne ting war skicket Las Jensen i binderup paa sin hosbunds, Erlig oc Welbyrdiege mandt hanneball gyllenstien till restrup, hans wegenne, som lovlig eskit beh oc fick ii fuldt tingsvitne aff viij dannemendt, som er Jens Nielsen i Støffring, Chresten Knudsen i Guldbeck, Hans sørensen i pandom, jep abildgardt i bunderup, poul Jepsen i elleshøft, Jens Jensen i estrup, Niels jepsen i sønderup, anders klemidsen i støffring huilcke forne viij dannemendt alle wonde paa theres guode trow oc rette sandhedt, at de saa oc hørde paa forne ting for them stande jep ibsen i moldbjr, søffren Nielsen i hornum, søffren Jensen i bradstedt, simon nielsen i moldbjr, Kieldt Christensen i Lunden, som stodt for tings dom loue thid dags och krefuit stuor Bag Wolsen, borger i aalborg, christen mortensen oc niels furbo ibi. theris suar oc fick thend suar, wi war efftr nedhendptt bogs meds lydelse, som Las Jensen i binderup haffuer bunden och meth windesbiurds lydelse neden dij paa breff satte. Su sig adj ejm. Jacob Nielsen.

1. Jens Christensen i
Svenstrup, herredsfoged

3. Christen Knudsen
i Guldbæk

28. maj 1593

Peder Skrifer, prior og forstander i Aalborg almindelige Hospital, læste på Hornum herreds ting klage og kald på sandemænd til at sætte markskel mellem Sørup, Hæsum, Estrup og Hornum marker. Han stævner endvidere de gode mænd Jacob Seefeld til Visborggaard, lensmand på Mariager kloster, Offue Lunge till Odden, lensmand på Aalborghus, Anders Maltesen (Viffert) til Albæk, frue Kirsten, salig Bjørn Kaas' enke, Erik Banner til Gjessingholm og kannik Hans Pedersen i Viborg.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster. [3] segl af mørkegrønt lak. 1. Jens Christensen i Svenstrup, herredsfoged. 2. Jens Nielsen 3. Las Buus i Lere. Påtegning på bagsiden: P. schriffuer i olborg kaldt paa Sandmendt. No 37. Jens Schr. med Priors Tingsvidner at P. har Begeret markskiel emellom Siørup, Siøgårds øde Sted oc Estrup af Jacob Seefeld, Erik Banner Etc. 1593. En anden utydelig påskrift: emellom Siørup, Estrup.....Hersum. Omtalt i Kr. Værnfelt. H&K 1948, s. 257. I et brev af samme dato og med samme indhold stævnes Hannibald Gyldenstjerne til Restrup og Niels Gyldenstjerne til Restrup, høvedsmand på Bahus. I RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster, findes en kopi med 3 segl.

Jens Christensen i Suenstrup, Hs. fogt tiill huornum Hs. thing, Jens Nielsen i Støffring, las buus i liere oc Jacob Schriffuer gjør witterligt, at aar ephther guds byrdt 1593 mandagen, som er thenndt 28 maj, paa forne thing war skickedt Erlig och Well forstandige mandt peder schriffuer, prior oc forstander wdj Ko: maij.s Almindelige hospitall wdj Aalborg, som lolig eskith, beeh oc fick it fuld tingswinde aff viij dannemend, som er Jens Nielssen i Støffring, las buus i liere, hans matsen i pandom, Søffren Jenssen i byrstedt, søffren andersen i fløe, Chresten boelsmandt i rebstrup, Christen Nielsen i gielstrup, Jens buus i drastrup, huilcke forne viij dannemendt alle wonnde paa theris guode trou och rethe sandh., at dj saa och hørde paa forne ting, the forne peder schriffuer studt for tingdom, oc lydlig klagit oc kalte paa Sandmend her wdj forne herit till eet thoffue oc marcke skiell mellom guode lods eiere oc dj fattige wdj forne hospitals wegner er giord oc lydlig lodt lesse thenne nefnte steffning saa lydinds:

Fader peder schriffuer, prior oc forstander wdj Ko: maijs. hospitall Wdj aalborg steffner oc giffuer Erlig oc Wellbydige mandt Jacob Seefeldt till Wisboriggrdt., høffuits mandt paa mariag., Offue Lunge till Odden, høffuitsmandt paa Aalborghus, Anders malthissen till Albeck, frue Kirstenn, Salig biørn Kossis, Erik banner till giessingholm oc mester hans pedersen, Cannike wdj Wiborig, warsel oc steffner them till huornum Hs. ting mandagen komer 14 dage, som er then 28 majj, till Winder, som peder schriffuer agter tha paa Ko maijs oc hospitalets Wegner paa Siørup hiede at lade thage beskreffnet Saaledis forr Klage oc Kaldt, som handt till hornum Hs. ting acter at lade thage beskreffuit mandag, som er then 28 maj, for Sandmendt at paa Kalde, oc then 14 dags dag thr ephther, som er then 18 Junij, for sandmendt handt acter oc will Lade op Kraffue till forne ting oc then 14 dags dag thr ephther, som er then 2 Julij, for følling, som handt acter at welle haffue paa Sandmendt, oc same dag at møde paa marcken oc Aasterderne till at oprette Nogle skiell stienne oc for

Nye en gamel marcke skiell emellom Siørup, Siøgd oc estrup marke, oc først at begønde at oprette Medt then stien, som stander wedt Hiegrd. mosse østen till hurnum, Siden ther fra oc west adt Kaldall till en stien, som stander østen weigen, oc saa till en stien, som stander i Siøe dals backe. Sameleds at giøre Ret thoff oc marke skiell mellom Siørup, estup oc hornum marcke fra Siødals backe og at Siøe dall, oc saa till huornum Siøe, oc Siørop Och Sigenner till met strømmes, oc saa till Kalstrup mølle weij. oc Thesligste er byemendene i forne byer om forne gode mendt eller bye mendt haffr nogit ther wdj at Suare ex helligestes hus i Aalborg then første dag maij, som er paa Sancte Wolborig dag aar 1593, bestod Niels Wiborig oc peder christensen i aalborg, Chresten skrædder i Siørup, Niels andersen ibd. at dj Erlig steffnit forne gode mendt oc lodt mere till the klage oc kaldt oc till i dag 14 dage for op kraffuelse paa sandmendt, oc till i dag uarit for følling paa thend lige ephther forne steffninghs Lydelse. In cuij reij. Jacob Nielsen.

1 Jens Christensen i Svenstrup, herredsfoged

2. Jens Nielsen i Støvring

3. Las Buus i Lere

9. juli 1593

Peder Skriver, prior i Aalborg Hospital fik på Hornum herreds ting vidne om markskel mellem Sørup, Estrup og Hedegaard.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg Helligåndskloster. [12] segl, mørkebrunt lak i 2 rækker, 6 i hver. 1. Jens Christensen, i Svenstrup, herredsfoged. 2. Jens Nielsen i Støvring. 3. Fingeraftryk. 4. Jens Nielsen i Mold-bjerg. 5. Lars Nielsen i Grydsted, birkefoged i Nibe, utydeligt. 6. og 7. ødelagt. 8. Niels Knudsen i Hæsum. 9. Niels ?Nielsen, utydeligt. 10. Utydeligt. 11. Anders Klemidsen i Støvring, tolkning usikker. 12. Ødelagt. Påtegning på bagsiden: No 4. Markschiel melom Siørup, Søggaard og Estrup. Her under: 5. Peder Skriffuer Hospitals forstander og ij ... Sandmends Breff.

Jens Christensen ij Suenstrup, herrits fogt thill huornum herrits thingh, Jens Nielssen ij Støffring, peder thomesen i Semestedt oc Jacob Schriffuer giør Witerligt, at Aar ephther Gudts byrdt 1593 mandagen, som er then 9 Julij paa forne thing war skickedt Erlig och Wellforstandige Mandt Peder schriffuer, prior oc forstander wdj Kongl: Maij.s Almindelig hospitall ij Aalborg, som lolig eskidt beeh oc fick it fuld thingswinde aff viij dannemend, som er Jens Nielssen i Støffring, peder thomesen ij Semestedt, Jens Lauritsøn ij Snorup, Jens Nielsen i Molbjerg, Seuren Lauridsen ij fløe, Niels Jensen ij Opløff, Suend Christensen ij Mølgrdt., Jos Nielssen ij Estrup, Huilcke forne viij dannemendt alle Samdrecteligen Wond paa theris gode thro och Rette Sandh., att dj saa och hørde paa forne thing, for thenom stande Las Nielssen j Grydstedt, Peder Abildgdt.

ij Bunderup, Christen Knudsen ij Guldbeck, Niels Knudsen i Hersom, Jens Jensen ij Suenstrup, Pouell pedersen ij Ellidshøff, Anders Klemidsen i Støffring, och Jep Ridemandt i Ellidshøff, Sandmend her wdj forne herrit, som stodt for thingsdom, och lydelig Kundgiorde oc affsagde theris thoff, epther som dj War lolig opkreffuit och thill fuldt, som dj ij dag Otte dage giorde emellom Siørup, Hiegrdt. och Estrup Marker, och opreste en gammell Marcke skiell. Iem først opreste dj j sten wed Hiegrds Mose østen Weyen, saa ther fra och adt Kaldall j steen, som dj opreste østen wed weij, Saa Østen och thill en sten, som dj opreste ij enn backe mod skoffue Weijen, Saa Therfra och heden at saa langt, som Siørup och Estrup Marcke bør att følgis och gaa medt Rette, the affsagde dj for Rette thoff och Marcke skiell, paa Sønder side thill Siørup och paa Nør side thill Hiegrdt och Estrup. Att saa gick och fuor som forne stander Winder Wij medt Woris Signetter her neden under thrøkt. Datum ut supra.

1. Jens Christensen i Suenstrup, herredsfoged

2. Jens Nielsen i Støvring

4. Jens Nielsen i Molbjerg

5. Las Nielsen i Grydsted

8. Niels Knudsen i Hæsum

9. Niels Nielsen

11. Anders Klemidsen

13. juli 1593

Forleningsbrev for Hannibal Gyldenstjerne, Embedsmand paa Bahus, paa Gaarden Bynderup i Voxløf Sogn i Hvornum Herred. Han skal svare sædvanlig Landgilde af Gaarden, men ellers fri for al anden Besværing.

Kancelliets Brevbøger, s. 114. J. R. 5, 296.

11. august 1593

Et brev udstedt af Mourids Stygge til Holbækgaard, landsdommer i Nørrejylland, at fru Christense (Rotfeld) har været hos ham med en stævning mod Niels Ibsen og Niels Christensen ang. deres tingsvidne af Hornum herreds ting om, at hendes tjenere Jens Jensen og Michel Skrædder i Sønderup har drevet Sønderup bys kvæg over Niels Jonsens (Viffert) enge hørende til Braulstrup. Endvidere stævnes Christen Jensen, formodentlig foged på Torstedlund, som har opkrævet vidnet, og Niels Jonsen (Viffert).

NLA, G142-2, Torstedlund gods. Påtegning på Bagside: Lest paa Thorstedlundt then 13 Augustij 93. Med nyere hånd: 1593. Lr.A.

Mourits Stygge thill Holbeckgaardt, Landts Domer ij Nøriutt landt giør Witherligt, att for mig haffuer Weret och berett Erlig och Welbyrdig fru Christennz, Salig Biørn Kaasis thill bersholm, huorledes hundt haffuer thill talle thill Niels ibsen och Niels Christensen ij brauelstrup for ett Winde, thi nogenn thidt Siden thill Huornum Heritsting Wonditt haffuer lydendis, Att enn hendis Thiener Jens Jenssen ij Sønderup schulle den 12 dag Julij mz Michell Schræder ibid. haffue dreffuet och giennet Sønderup By hiort enz att thenn enne enndt och Wedt att thenn Andenn Wdj Niels Joennsens Engij Ligendis Thill brauelstrup huilcke, dij benecter icke Att haffue giort mener thieris rette hiord och Kiør haffuer the dreffuet wdj thieris rette fuorgords felle och forgang, som Synderup fee haffuer dreffuet Aff Arilds Thidt wdj thenn porskier, som ligger mellom Synderup och brauelstrup fra thenn steen, som staar wdj Nør ennden paa forne Kier, och Sønder Wdt att thenn stuor rødgang, som Liger ij forne Kier, som dj haffuer Wedt Kiendis for thieris Rette felle och thieris hosbundts rette grundt och egendom, Saa lennge thill Niels Joensen eller nogenn paa hans Wegne Kandt thet beuise mz Sandmendts Breffue eller Nogen adkom Att thet buorde Att lige thill brauelstrup, och eij heller dj haffuer forklarit Aastederne wdi Thieris Winde om forne fordreufft, huor for handt mener Wrett Att haffue Wonditt och icke Thieris Winde Att kome forne Jenns Jenssen hindis Thiener thill hinder eller skaade i Nogenn Maade, huis lovlighedt handt Sielff eller hindis fuldt Mectig ydermier weedt att berette. Thj steffner Jeg forne Windis folck huer wdj egenn person saa och Chresten Jenssen paa Thorstedlund, som same Winder forhuerffuit haffuer, och medt Thenn Klage Att Then icke buorde att Kome forne hindis Thienner Thill hinder eller skade i nogen Maade. Disligste steffnuer Jeg saa och Erlig ovh Welbyrdig mandt Niels Joennsenn Thill Thorstedlundt, om hanndt haffuer Nogit der Thill Att Suare, att møde Thill Wiborig Lanndts tinnng Neste lanndtsting och Ther Thenne steffning loulig lest och for Kiønt Wnder och Thaa om att gaa huis rett er. Datum gunderstedgaardt thenn jj dag Augustij Aar 93.

31. august 1593

Nyt Forlenings brev fra 1. Maj at regne, for Jørgen Friis til Krastrup, Landsdommer i Nørrejyland, paa Gods i Nørrejyland, som tidligere har ligget til Sibber Kloster, nemlig 2 Gaarde i Tyrestrup, 1 Gaard i Grydsted og 1 Gaard i Synderholm By og Sogn i Hvornum Herred, 2 Gaarde i Mellerup, 1 Gaard i Vormstrup og 2 Gaarde i Vindbles i Slet Herred, 3 Gaarde i Blerre, 2 Gaarde i Ederup, 1 Gaard i Hernverp og 1 Gaard i Søtrup i Aars Herred, 1 Gaard i Store Røerbek og 1 Gaard i Allestrup i Gieslum Herred. Han skal svare 100 gl. Dlr. i aarlig Afgift af den visse Indkomst og aarlig gøre Regnskab for den uvisse, hvoraf han selv maa beholde Halvparten.

Kancelliets Brevbøger, s. 142. J. R. 5, 317. K.

14. september 1593

Missiv til Ove Lunge. Da Laurits Ebbesen til Tulstrup, der en Tid har været Væрге for Laurits Bertelsens Børn i Vesterris, ikke kan vedblive at være det,

da der er Trætte mellem ham og Laurits Bertelsens Børn og deres Moder, befales det Ove Lunge at overtage Værgemaalet.

Kancelliets Brevbøger, s. 154. J.T. 4, 409. Jfr. 18. oktober 1593.

18. oktober 1593

Missiv til Mads Nielsen Skade til Kjærsgaard ang. værgemål for Laurids Bertelsen Hørby til Vesterris' børn.

Kancelliets Brevbøger, J. T. 4, 412 b. Jf. 14. Sept. 1593.

Missiv til Mats Nielsen til Kiergaard. Da der er Trætte mellem Laurits Ebbessen til Tulstrup og afdøde Laurits Bertelsens Børn angaaende en Gaard, som har tilhørt Laurits Ebbessen, og som Laurits Bertelsen har bortskiftet, da han var hans Væрге, og da Laurits Ebbessen, der nu igen vil tale paa denne Gaard og paa Værgemaalet, ikke kan komme til det, fordi han nu selv er Væрге for Laurits Bertelsens Børn, befales det Mats Nielsen at overtage Værgemaalet for Børnene, saalænge denne Trætte staar paa.

7. december 1593

Befaling til lensmænd at sende deres skrivere til rentekammeret og forklare deres resterende regnskaber og siden betale det skyldige. Blandt restancer hos toldere og sisemestre nævnes ... Sildesalter i Nibe Oluf Hammers Arving, Christen Hammer i København, 137 Dlr. 1 Mk. paa sin Faders Regnskab under Vaarfiskeriet i Nibe 1584 med 9 ½ Dlr. paa sin Faders Regnskab under Vaarfiskeriet ved Muelbiørg 1579 og med 43 Dlr. 2 Mk. 12 ½ russisk Denning paa sin Faders Regnskab for de Norge og Nibe Sild, som han 5. Juni 1581 modtog af Niels Paaske, Slotsskriver paa København, for paa Kongens Vegne at sælge dem i Narven. *Kancelliets Brevbøger, s. 189. Sj. T. 18, 308.* Restancen bestod fortsat 20.12.1594 jf. *Kancelliets Brevbøger, s. 384.*

25. januar 1594

Landsdommer Mourids Stygges vidne, at lensmand Ove Lunge på Aalborghus har indstævnet birkefogden i Nibe, Lars Nielsen i Grydsted, for landstinget, fordi han mod skriftligt forbud har tiltalt kronens fæster, Erik Madsen i Nibe, hvis søn Mads Eriksen, møder for faderen. I sagen nævnes en landstingsdom, hvor en part var Erik Madsen og Rasmus Lauridsens søsterbørn, en dom Erik Madsen havde indstævnet for landstinget. Jens Jude i Busted, der har været med til at rejse sagen mod Erik Madsen stævnes også. Erik Madsen og Mads Eriksen var begge birkeskrivere i Nibe birk. Sagen drejer sig om ejendomsretten og sagefald m.v. af et hus på kronens jord i Nibe, som senere er solgt til Jon Madsen (Viffert) til Torstedlund.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. Ingen segl. Påtegning på bagsiden: Breffue met Erick madtsen ij Nibe.

Mourits Styggi till Holbeckgaard, Lanndsdomer wdj Nøriutt landt, gjør witherligt, Att for mig haffr Berett Erllig och welbiurdige Manndt Offue Lung till Odden, Befallinningsmandt paa olborig huss, huorleds hanndt haffuer till talle till Las Nielssen ij grydsted, fogitt til Nib Bierckting, for handt Emodt

forbud och schrifftelig wederkiehellse haffuer Neffnidt hørring Offuer Enn Aff Kronnens thienner wedt Naffn Erik Madsen ij Nib, och handt tennd otende dags dag tillforen met tuo Menndt Er Warsell giffuen, som war tend x Nouember, Att skulle stande dielle till Nib ting Epther Enn Landtsting doms Indholder Nogen guode menndt haffuer dømpt forne Erik Madtsen att Stande till rette Epther ~~Epth~~ nogen Winndisbyrdt, saa Lenge thi stander wed theris Magt, och forne Erich Madtsen samme Dom haffr Igienn Inndsteffnid tiill Wiborig Landtsting, och disse wonndisbyrdt wnder Sagdt och Magteløss Att verre, Och icke thenne Dom Att kome forne Erik Madtsen ~~th~~ Eller Rasmus Laffuorids. søsterbørn till hinder Eller skade Udj Nogen Mode, och saa forne Madts Erikssenn paa siin faders wegne Er Møtt met Same Uenndelig Dom met fliere Breff Er Bødenn sig wdj Rette met forne sinn faders fuldmagt, och icke Jenns Yde i Budsted tha wdj Nogen Made Er giffuen forne Erik Madsen sagh Eller tage Nogen hørring ~~øeh~~ Anthen første ting, Annden Eller tridie hørring, och siden ther war thenn 17 Nouember och fogden taa haffuer Neffnid hørring offuer forne Erik Madtsen Emodt wloulg till talle, forbud och skodts moll Epther tinnnguinders Indholdt. Sameleds haffuer hanndt till talle till forne Las Nielssen for Enn Dom Att Stande till rette, Epther som Ridder mends Doms Inndholder thi dømpt haffuer saa Lennggi thi Windisbørd stander wedt sin fuld magt och thj forne Windsbørd Er Magtisløs dømpt och wndersagt, Mienend forne Las Nielssen ther wdj wret Att haffue giordt och Bør thr for Att Stande till Rette, och forne Erich Madtsen for same Dielle quitt Att verre, Och icke forne Birckefogdens Dom Att Kome forne Erich Madtsen till hinder Ellr skade wdj Nogen Made huiss Leijlighiedt handt Eller hans fuldmøndige ydermiere wedt Att Berette. Thi steffuener Iegh forne Las Nielssenn till Wijborgh Landtsting Neste Landtsting Epther thenne Steffning Loulig Lest och forkiønt worder, Saa och Jens yde i Budsted met same Dom birckefogden dømpt haffr och dielsbreff hanndt paa forne Erich Madtsen for huerffuitt haffuer, Sameleds Erllig och welbyrdige Manndt Niels Joennssenn till torstedlound met Alle huiss Dom Breffue och beuissning, thi wdj then sag paa same Eigenndom haffr Att wille Nyde och Wndguelde, och taa Att gaa thr om huis Loug och ret Er. Actum Wiborg tennd 25 Jannarij Ano 1594.

4. marts 1594

Aabent Brev, at Kongen har befalet Thomis Ballkenberg, Borger i Aalborg, at salte et Antal læster Sild i Nibe til Kongens Slottes og Orlogsskibes Behov (ligelydende med brev af 21.3.1593). Thomas eller Tønnes Balkenberg var antagelig fra Holland og var gift med Ane Hansdr., datter af borgmester Hans Lambertsen i Aalborg. Han blev 1569 optaget i Guds Legmes Lav i Aalborg. Han havde, inden han blev kongens sildesalter, drevet handel med stude på Holsten. Poul Enemark, En nordjysk prangerfamilie gennem 4 generationer, Festskrift til Knud Prange, 1990 og Slægten nr. 23, 2000. *Kancelliets Brevbøger*, s. 238 J. R. 5, 359.

8. marts 1594

Laurids Ebbesen til Tulstrup stævner Peder Munk i Vesterris, og Mads Nielsen (Skade) i Nærild og Christoffer Lauridsens arvinger Tolle Knudsen til Volsund, Niels Jacobsen i Nygaard, arvingerne og lavværgen til fru Karine Lauridsdatter i Vesterris, m.fl. Se 30.5.1594. RA, *Danske Kanc., stævninger*.

30. maj 1594

Herredagsdom. Laurids Ebbesen til Tulstrup stævner Peder Munk i Vesterris, på dennes hustrus vegne, Mads Nielsen (Skade) i Nerild, på afdøde Laurids Bertelsen (Hørby) børns vegne, som han er værge for, afdøde Christoffer Lauridsens arvinger, nemlig Tholle Knudsen til Volsund, Niels Jacobsen i Nygaard, på deres hustruers vegne, Jørgen Daa i Gammelbygaard, på hans afdøde hustru Fru Marine Lauridsdr.'s børns vegne, afdøde Hans Lauridsen i Testrups børn og hustru Inger og hendes lavværgen og Niels Poulsen i Molbjerggaard på hans afdøde hustrus og børns vegne.

Tiltalen gælder en gård i Sahl, som Søren Jensen tidligere og nu Søren Graversgaard iboer, som de "holder på" selv om Laurids Bertelsens fader (Bertel Hørby) har givet afdøde Ebbe Lauridsen skøde på gården. Enevold Lauridsen og senere broderen Christoffer Lauridsen har været værge for Ebbe Lauridsen, og mens han var umyndig, har Enevold Lauridsen tilvundet sig gården i Sahl. Ved Enevold Lauridsens død er gården blevet skiftet mellem arvingerne, som er de tiltalte, idet Enevold døde barnløs. Laurids Ebbesen mener ikke, at dette skifte er lovligt.

Ebbe Lauridsen tiltaler Hans Lauridsens i Testrup arvinger og hans hustru Inger Bertelsdatter og hendes lavværgen og Niels Poulsen i Molbjerggaard og hans afgangne hustrus arvinger for 2 skøder på gården i Sahl, som de har givet Laurids Bertelsen (Hørby). Han mener, at hans skøde er ved magt, og at det ulovlige skøde gjort af bønder ikke kunne tilsidesætte hans adeldomsskøde. Laurids Ebbesen fremlægger et pergamentsskøde med fire hængende segl, som afdøde Bertel Hørby til Vesterris har udstedt i Aalborg pinsedag 1561, at han med samtykke fra hustruen Fru Karine Lauridsdatter har solgt gården i Sahl til Ebbe Lauridsen til Tulstrup.

Laurids Ebbesen fremlægger tre tingsvidner, to af Houlbjerg herredsting 12.7.1593, et af Gjærn herredsting 27.4.1594, med hvilke han beviste, at gården i Sahl altid havde fulgt hans afdøde far og mor, indtil Enevold Lauridsen fik den. Med det tredje beviste han, at tingsvidnerne ikke havde hørt, at Fru Kirsten eller hendes søn, Laurids Ebbesen, på nogen måde havde fået vederlag for gården. Endelig fremlagde han et brev af Houlbjerg herredsting 18.1.1581, at Laurids Kruse på vegne af sin søstersøn Laurids Ebbesen havde klaget, at Laurids Bertelsen (Hørby) havde taget gården i Sahl til sig. Han mente, at den tilhørte hans søstersøn Laurids Ebbesen.

Så mødte Peder Munk til Vesterris på hustruens vegne og Michel Fynbo i Langkær med fuldmagt fra Mads Nielsen til Østergaard, som er Laurids Bertelsens (Hørby) børns værge, og Laurids Steen på vegne af Niels Jacobsen i Nygaard. Peder Munk fremlagde et skriftligt gensvar og ville med det bevise, at gården i Sahl havde fulgt afdøde Bertel Hørby og hans hustru Fru Karine

Lauridsdatter og deres søn, Laurids Bertelsen (Hørby), i 20 år og mere, og at være Fru Karine Lauridsdatter tilskiftet efter hendes broder Enevold Lauridsen, og Christoffer Lauridsen derimod at have taget "Fullist for en Broderlodt", og at bonden havde fæstet af Laurids Bertelsen (Hørby) for hen ved 20 år siden, hvilket han mente med brev fra herredsprovsten i Hornum herred og tingsvinde af Aars herreds ting at kunne bevise, dog var tingsvidnet underdømt af landstinget, da der ikke var givet lovlig varsel. Dommen var dog ikke endelig, og eftersom Laurids Bertelsen havde arvet halvparten af gården efter forældrene og siden købt den anden halvpart af sine svogre mente han, at hans skøde var lovligt. Hvis gården var frakommen Laurids Ebbesen, mens han var umyndig mente han, at han måtte gå til værgeren og ikke til hans hustru og umyndige børn.

Peder Munk fremlagde så skiftbrev, med hvilket han beviste at gården i Sahl indgik i søskendskiftet mellem afdøde Christoffer Lauridsen og hans søster, dateret Haurum den 13. oktober 1574.

Så fremlagde Michel Fynbo Mads Nielsens fuldmagt og skriftlig beretning på vegne af afdøde Laurids Bertelsen vegne, og bad om enten at sagen igen måtte komme for herredsting og landsting, eller at han måtte blive fri for værgemålet.

Laurids Steen berettede på Niels Jacobsens vegne, at Laurids Ebbesen ikke havde tiltalt ham til herredsting eller landsting i sagen og mente, at der først her måtte afsiges dom.

Laurids Ebbesen, svarede, at han havde stævnet Peder Munk og Laurids Nielsen, som er Laurids Bertelsen (Hørbys) børns værge, som har gården og modtog skyld og landgilde. Han mente ikke at være pligtig at stævne flere, men han havde dog stævnet alle arvingerne, og mente ikke han burde tabe sagen, da den var forfulgt til herreds - og landsting, og henviste til dom af Viborg landsting 29.9.1593.

Landstinget dømmer, at eftersom Laurids Ebbesen fremlægger Bertel Hørbys skøde på gården i Sahl, og hans morbror Laurids Kruse på herredstinget har klaget over det skifte hvor gården er givet til Enevolds Lauridsens arvinger, tildømmes Laurids Ebbesen gården. Sagen er omtalt i min artikel, "Fru Inger i Suldrup", Pers. Hist. Tidsskr. 2003:2.

Herredagsdombog V, s. 460h. Kolderup Rosenvinge IV, s. 400.

Wii Christian thend Fjerde Medt Gudtz Naade etc. Giøre Alle wittethliggt, at Aar 1594 thenndt 30 Maii paa Wortt Rettherthing paa Wortt Slaatt Kiøbnehaffn udi Wor Egenn Neruærellse, offueruærindis alltt Raaditt, for Oss war skickett Oss Elsk Lauritz Ebbesenn ¹⁾ till Thullstrup, ²⁾ Wor Mandt och Thienner paa thenn ene och haffde medt Wor Egen Steffning for Oss udi Retthe stefndt Oss Elskl. Peder Munck ³⁾ i Westerrisse och Matz Nilsenn i Nerrilldt, Worre Mendt och Thiennere, thisligste affgangne Christoffer Lauritzenns ⁴⁾ Arffuinge, Oss Elskl. Tholle Knudtzenn ⁵⁾ thi Vollsundt, Wor Mand och Thienner, och Niells Jacobsenn i Nygaardt, ⁶⁾ Fru Karinne Lauritzdatter i Westerriss, hindis Arffuinge och deris Lauguerge, och affgangne Fru Marinne Lauriidaatters Arffuinge och affgangne Hans Lauritzenn udi Therstrup ⁷⁾ hans Arffuinge och Høstru Inger, och hindis Lauguerge, och Niells Pouillsenn i

Molbjerg ⁸⁾ Gaardt, och hans affgangne Høstruis Arffuinge paa then andenn Side, och tillthalitt Lauritz Ebbesenn forne Peder Munck paa sin Høstruis Wegne, forne Madtz Niellsenn paa affgangne Lauritz Bertilsenns Børns Wegne, som handt er Werge for, for en Gaardt udi Sall, som Søffernn Jenssenn for dum och Søffrenn Graffuegaardt nu udi boer, som de skulle tilholde thennom emodt endelig Skøde, som forne Lauridtz Bertillsens Fader affgangne Ebbe Lauritzenn giffuenn och giortt haffuer paa forne Gaardt udi Sall medt Riddermendtz-Mendtz Forsegling;

thisligeste tillthalde handt forne Christoffer Lauritzenns Arffuinger, forne Tholle Knudtzenn och Niells Jacopsenn i Nygaardt, paa theris Høstruers Wegne, thernest Fru Karinne Lauritzdaatter udi Westeriiss Arffuinge och Lauguerge, forne Madtz Niellsenn paa forne Lauritz Bertilsenns Børns Wegne, Høstrue Ingertt udi Thørstrup och hindis Lauguerge, Niells Pouillsenn udi Molbjerggaardt paa sin Høstrue och Børns Wegue, sammeledis tillthalde handt Jørgenn Daa i Gammellbygaardt, affgangne Fru Mariane Lauritzdaatters Arffuinge, paa hans Høstruis Wegne, for de haffde siddett offuer Skiiffte medt huerandre effther deris Broder Enuolldt Lauritzenn och skiifft thennom samme Gaardt emellom, uanseett ath forne Christoffer Lauritzenn thenn Thiidt saa uell som hans Broder Enuolldt Latritzenn tillforn war forne Lauritz Ebbesenns Werge, och udi hans umyndige Aar thennom samme hans Gaardt ath haffue sig tilholdenn, huerfor handt formeenthe samme deris Skiiffthebreff, saa witt thett kandt findis samme hans Gaardt udi Sall ath wære anrørendis, som handt haffde loughlig Skøde paa, icke ath komme hannom till Hinder eller Skade i nogenn Maade; thisligeste tillthalle handt affgangne Hans Lauritzenns i Therstrup Arffuinger, och hans Høstru Inger Bertillsdaatter och hindis Lauguerge och for Niells Pouillsenn i Molbjerg-Gaardt och hans affgangne Høstruis Arffuinger for thuende Skøder, som de paa forne Gaardt udi Sall forne Lauritz Bertillsenn giffuitt haffuer och solldt och affhendt hans Gaardt emodt hans loughlig Skøde thenn Stundt, handt war i sine umyndige Aar, och hans Skøde er wedt sin fullde Mact, formeendendis samme uloughlig Bønder Skøde emodt en Adellsmanttz-Skøde, som war retthe Eyer, icke burde ath komme hannom till Forhindning eller Skade paa for hans Gaardt udi nogenn Maade

och først i Retthe lagde en Pergamentz-Skøde medt fire hengendis Indsegle, som affgangne Bertilt Hørby till Westeriiss udgiffuitt haffde dateritt Olborg effther Pindtzdag A0. 1561, liudendis i sin Mening forne Bertilt Hørby medt sin Høstru, Fru Karinne Lauritzdaatters, fry Willge, well-beraad Huff och Samtøcke haffde solldt, skøtt och affhendt fra sig och sine Arffuinger, och till erlig och welbyrdig Mandt Ebbe Lauritzenn till. Thullstrup och hans Arffuinge en hans Gaardt, liggendis udi Holbierre Herridt Salls Sogn och Bye, som Christenn Pouillsenn thenn thiidt ibode, giffuer till Skyllde aarligenn 4 ørtug Korn, 1 Fierdeell Smør, 1 mark Gesteri, Høns, Gaass och Lam medt andre Beder, medt alldt, Gaardtzenns Tilliggellse, som samme Skøde i sig sellff widere indholder.

Ther Nest i Retthe lagde thrende Thingsvinnder, de thu aff Holbierre Heridizthing thenn 12 July 93, thett thredie aff Giernherridtzthing thenn 27 April

sidst forledlenn udgiffne, medt huilcke handt beuiiste forne Gaardt udi Sall ath haffue fulldt hans affgangne Fader oc Moder udi therris Thiidt medt Landgillde, Ect, Arbeedt, och andenn Herlighedt, indtill saa Lenge affgangne Enuolldt Lauritzenn fick samme Gaardt; formelldis och i samme siidste Thingsuinde de Mendt, som therudi wundett haffuer, icke ath haffue hørtt, ath Fru Kirsten eller hindis Sønn, Lauritz Ebbesenn, haffde bekommitt Skiell eller Wederlag for samme Gaardt i nogenn Maade, som samme Thingsuinder widere indholder;

thisligeste i Retthe lagde Klage-Breff aff forne Holbierherridtzthing udgiffuit A0. 81 thenn 19 Januarii, formellendis, Lauritz Kruse paa sin Søstersønn Lauritz Ebbesens Wegne ath haffue giffuit Last och Klage, ath Lauritz Berthellsenn tillhollte sig en Gaardt i Sall, Søfferenn Graffuegaardt iboer, som handt formeenthe hans Søstersønn Lauritz Ebbesenn skullde tillhøre medt Retthe, som samme Thingsuinde i sig sellff indholder, och satthe forne Lauritz Ebbesenn i Retthe, ath efftherdi handt haffde beuiist medt louglig Skøde aff retthe Eyer, samme Gaardt udi Sall ath haffue wæritt solldt hans Foreldre, thisligeste medt Thingsuinder aff Houelbiere Herridtz. och Gjern-Herridtzthinge, samme Gaardt ath haffue fulldt samme Skøde i hans Faders och Moders Thiidt, indtill Enuolldt Lauridsenn fick thenn under Haanden, och forne Enuolldt Lauritzenn war hans Werge j hans umyndigo Aar, och forne Enuolldt Lauritzenns Broder, Christoffer Lauritsenn, som effther Enuolldt Lauritzenns Dødt och war hans Werge wdi hans umyndige Aar, midlerthiidt handt var hans Werge haffde tillskift sine Sødskinde samme hans Gaardt udi Sall, och da sidenn haffde thenn borttsolldt, om samme Skiifftbreff saa wiit samme Gaardt i Sall war anrørendis, och huis Skøder hans Arffuiger therefter giortt haffde, warre saa louglige ath de burde ath komme thennom till Hinder och Skade emodt hans louglig Skøde och Adkom.

Theremodt ath suare war her i Retthe møtt Peder Munck thi Westerriiss paa sin Høstruis Wegne, Mickell Fønbo i Langkier medt Fulldtmact aff forne Matz Niellsenn tilh Østergaardt ⁹⁾, som er Lauritz Bertillsenns Børns forordnede Werge, paa forne Børns Wegne, saa och Lauritz Steen paa Niells Jacobsenns Wegne i Nygaardt hans Wegne,

och forne Peder Munck først i Retthe lagde sinn skriffthelig Giensuar, liudendis i sin Mening, ath handt for-meenthe sig ath wille beuise, samme Gaardt i Sall ath haffue fulldt affgangne Bertil Hørby och hans Høstru Fru Karinne Lauritzdaatter och therris Sønn, Lauritz Bertillsenn, i 20 Aar och meer, och endnu ath følge hans Børn och Arffuiger, och ath wære forne Fru Karinne Lauritzdaatter tillskiiffit efther hindis Broder Enuolldt Lauritzenn, och Christoffer Lauritzenn theremodt ath haffue thagitt Fullist for en Broderlodt, och Bondenn, ther nu paaboer, ath haffue fest aff Lauritz Bertillsenn henedt en 20 Aar sidenn, som handt meenthe medt Herridtz-Prouistenn y Hornumherridt hans Breff och medt Thingswinde aff Aassherridtzthing ¹⁰⁾ ath wille beuise, dog samme Things-Winde thil Wiborgs Landtzthing war underdømtt aff thenn Aarssage, ath de Windisbyrdt, theremodt haffuer wundett, haffde icke thertihl fangitt Warsell, huilkenn Dom icke skullde wære endelig, och effther Lauritz Bertillsenn haffde effther sin Fader och Moder arffuit

Halffparthenn aff samme Gaardt och sidenn kiøbtth thenn andenn Hallffpartt aff sin Suoger, meenthe handt samme Skiøde burde wedt Mact ath bliffue, men thersom samme Gaardt war hannom frakommen i hans umyndige Aar, meenthe handt, handt motthe thenn finde hoess thennom, hans Werge war, och icke hoess hans och hans Høstruis umyndige Børn, och effther saadan Leilighedt satthe i Retthe, om samme Gaardt, effther Skiiffthe-Breff och Skøder och deris Hefft, icke burde thennom ath føllge.

Therhoess i Retthe lagde samme Skiiffthebref, medt huilckenn handt be-wiiste, samme Gaardt i Sall ath wære gangitt i Sødskind-Skiffthe emellom aff-gangne Christoffer Lauritzenn och hans Søster, daterit Haurum thenn 13 Oc-tbr. Ao. 74. Fremlagde och forne Michell Fønboe Matz Niellsenns Fullmact och skriffthelig Beretning paa affgangne Lauritz Bertillsenns Wegne, huor-medt handt formeenthe ath wille spillde Saggenn, udi Huilckenn Beretning handt war begierendis, ath Saggenn motthe komme igjen hiem till Her-ridtzthing och Landtzthing, eller och, ath handt for samme Wergemaall motthe bliffue forskaanitt, om de skullde komme udi nogenn Skade therforre. Berethe och for Lauritz Steen paa for Niells Jacobsenns Wegne, ath forne Lauritz Eb-besenn icke haffde tillthallt hannom enthenn till Herritzthing eller Landtzthing for thenn Sag, och meenthe, ath ther først burde ath gaa Dom.

Thertill suarit forne Lauritz Ebbesenn, ath handt haffde steffndt forne Peder Munck och Lauritz Niellsenn, som erre Lauritz Bertillsenns Børns Werge, som haffuer Godtzitt i Haandt och haffuendis Werge, och oppebar Skyldt och Landgillde, och meenthe handt sig icke plictig war flere ath steffne, effther seduanlige Domme i slig Sag udgangitt erre, men war thennom fremdelis nogitt emellom, lodt handt thett skee, men handt till Offuerflodt haffde steffndt alle Arffuingerne, meenthe handt, ath handt therfor icke burde sin Rett ath thabe, sønderlig efftherdi Sagenn till Herridtzthing och Landtzthing war for-fulldt, och therfra indfundenn for sin tilbørlig Dommer, som handt och medt Dom aff Wiborg Landtzbing A0. 93, thenn 29 Septemb. udgiffuitt, beuiiste.

Medt flere Ordt thennom theroem emellom war. Tha effther Tillthale, Gi-ensuar, Breff, Beuiisning och thenn Sags Leilighedt, efftherdi Lauritz Ebbe-senn fremlegger Bertill Hørbyes Skøde paa samme Gaardt udi Sall, under gode Mendtz Forsegling, och beuiiss medt Thingswinder, samme Gaardt ath haffue efftherfulldt Skøditt, indtill Christoffer Lauritzenn, som war hans Werge, haf-fuer skiiffth sig och sine Medtarffuinge samme Gaardt emellom udi hans umyn-dige Aar, och alligeuell 20 Aar er forløbenn sidenn samme Skiffthe och Skøde thennom indbyrdis emellom er giortt och gangenn, dog befindis, ath Lauritz Ebbesenns Moder-Broder Lauritz Kruse midlertiidt haffuer førdt Klage paa samme Gaardt och Skiffthe, huorforro Wii sagde therpaa saaledis aff for Ret-the, ath forne Gaardt udi Sall Søffrenn Graffuegaardt iboer, bør ubehindritt ath følge forne Lauritz Ebbesenn effther hans Skøde, menn om Christoffer Laurit-zenns Arffuinge nogenn Tilthale indbyrdis emellom kandt iwære for samme Gaardt Skyldt, som er skiiffth och solidt under thennom, ther gaa om fremdelis saa wide, som Loug och Rett kendt wære.

- 1) Laurids Ebbesen af slægten Udsen var født 1559, + 25.3.1616 som befalingsmand på Skanderborg og Aakjær.
- 2) Thulstrup i Aarhus stift, Houbjerg herred.
- 3) Peder Munk af Viinranke-Munkerne. Vesterris lå i Bislev sogn. Den blev o. 1624 lagt under Lundbæk. Peder Munk var måske allerede 1586 i Vesterris.
- 4) Christoffer Lauridsen blev 29.7.1580 stukket ihjel af svogeren Erik Vesteni. Hist. Tidsk II s. 522.
- 5) Tolle eller Torlof Knudsen skrives nogle år tidligere til Haurum i Aarhus stift.
- 6) Om Niels Jacobsen og hustruen Margrethe se Danske Magazin VI, s. 27.ff
- 7) Skal måske være Tyrrestrup, Hornum herred, Bislev sogn.
- 8) Molbjerg i Hornum herred, Ø. Hornum sogn.
- 9) Østergaard (Nerild, Nørrild) i Ribe stift, Nørre herred, Lyne sogn.
- 10) Formodentlig skrivefejl for Aars herred.

6. juni 1594

Missiv til Ove Lunge, lensmand på Aalborghus. Borgmestre og råd i Aalborg har klaget over at der i 2-3 år er blevet holdt marked i Nibe i ugen før pinsemarkedet i Aalborg. Han skal undersøges sagen. Hvis ikke Nibeboerne eller kræmmerne har papirerne i orden, skal han nedlægge markedet.

NLA, B0A-2, Aalborghus len. 1. indlæbet segl. Påtegning på bagside: Om nib markind. 1594: 5 Junij. Os Elsk. Erlig Och welb... Offue Lunge, wor Mand och thiner och Embitsmand paa wort Slott Olborighus. Lest paa Nibe birketing thend 7 martij 1597. Lest paa Nibe bircketing løffuerdagen thenn 30 aprilis 1597. Lest af Nibe Predikstol den 5 Søndag efter Paaske som war Philippi och Jacobi dag Ao 97. S. N. V. Lest paa Nibe bircheting Løffuerdages denn 4 Octobr 1652. Efter affs. Des. No 176 i Aalborg Magistrats arkiv. Kanc. Brevb., s. 285.8.6.1594 i J. T. 4, 466 (Jydsk Saml. VII. 294 f.).

Christian thendt fierde met Gudts Naade Danmarkis, Norgid Wendis och Gottis udualde Konning.

Wor gunst thillforn. widt att oss Elsk. Borgemester och Raadtmandt her wdj wor Kiøpstad Olborg haffuer underdanigst Ladet giffue oss thilkiende huorledis, att nu paa en tho eller thre Aars thidt haffuer Nogen Kronens Saa well aff wore Egne wndersotter, som Andre fremede thennom thill fordristedt medt thieris Kramgodts och ware att Søge thill Nibe och wdj thendt hele uge for Pintsdags Markidt, Som Aarlig holdis wdj forne wor Kiøpstadt Olborg, ther Sammestedts wedstaa medt theris Kram och ware och Bruger stoer Handell och Kiøpmandtsschab emodt gamble tviiss och Seduane, Saa well som emodt Kongelige Mandater och forordninger. Huormed offuer eth Almindelig Markid, som wdj Pintsugee holdis wdj forne wor Kiøpstad Olborg møgit forsenskis och bode Indlendische och wdlendiche Kiøpmendt thill schade. Wij och wor och Kronens tholdt och Rettighes Liider schade och Affbrech om thez Marckidt wdj forne wor Kiøpstadt Olborg for Nogen saa thieris wloglig Brug och Baade schyldt schulle ødeleggis och forderffuis, Huorfor the Wnderdanigst er Begierendis samme Marckidt wdj Nibe att motte egien affschaffeis. Thi Bed wij thiig och wille atter met thet løffte thenne Leilighed forfare, och thersom wore wndersotter wdj forne Nibe eller och forne fremede icke haffuer Nogen Syndelig Breff eller benaadning att maa holde wdj forne Nibe Nogen

Almindelig Marckind medt Nogen Kiøpmandtschabs Handell eller Wandell Thuc Tha samme Marckind och Kiøpmandschab Aldelis egien affschaffe, att forne Marckidt wdj forne wor Kiøpstadt Olborg icke ther offuer skulle forderffuis och wore Wndersotter ther Sammestedts paa theris Nering och Biering icke schulle skee for Kortt. Ther medt skier wor wilge. Befallendis thing? Gudt. Aschreffuit Paa wort Slot Kiøpenhaffn thendt 5. Juni Anno 1594 Wnder wort Signett.

Høgbe.te wor Allernaadigste udualde Herre Prints och Konning thillforordnede Rigis Raadt.

Niels Kaas	Jørgen Rosenkrants	Sten Brahe	Mandrup Parsberg
Egen hand	Egen handt	Egen handt	Egen handt

12. august 1594 (1)

Tingsvidne af Hornum herredsting om markskel mellem Sønderup, Gammelholm og Braulstrup marker og enge.

NLA, Udtagne breve nr. 1274, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [3] segl, ulæselige. Påtegn. på bagside: Jenns Jennssens gienpart till Christen Smedt paa Kalldt paa Sandemendtt then 12 Augustij Emellom Synderup och Brafulstrup 1594 No. 227. Wedel. Colding.

Jens Christensen i Suenstrup, Heredsfogitet till Huornum Herritsting, Chrestens pouilssen wed Wolstrup, Jacob Jenssen ij Suenstrup och Balltzer Thamesen, Giør alle witterligt att Aar 1594 manddagenn thend 12 Augustij paa forne ting war skickit Chresten Smed i Suenstrup paa hans hosbonds wegne Erlich och welbiurdige Mandt Offue Lunge til Odden, som Eschid och fick ett fuldt tings winde aff wiij trofaste Dannemendtt, som er forne Chrestens pouilssen wed Wolstrup, Jacob Jenssen ij Suenstrup, Jens Lauridssen ij Snorup, Chresten Knudssen ij Guldbeck, Byriel ij rodstedt, Jens Jenssen i Estrup, mats thamessen i snorup och Just p.rssen i Ilesøø huilcke wiij trofaste Danne-mend ther alle wonndt paa trou och rete Sanden, att forne Chresten Smedtt stod her ij Dag for ting Dom mett Erlich och welbiurdige Mandt Offue Lunge til Odden, høffuitsmandt paa Olborig Huss, Mouritz Stygge til Holbækgaard, Axel Rosenkrantz till Halkiær, Iffuer Jull till Willestrup, Svend Christomitze Paa baron Kaasis till Rosenholm Och Svend Sorij Paa Baltzer Maltissens till Rodstrup theris fuldmagt och Kallitt paa Sandmend wdj Hornum Herridt, som er p. abilgaardt i bunderup, Las nielssen i Grydstedt, och theris medbrødre att giøre ett marckskiehl Imellom Synderup marck och Enngi och Emellom Gammel hollms marck och Enngi och Brafuelstrup Mark och Enngi och begynde theris thouff och eedt wedt Synderup Ennde aff theris winde saa vinndgangen nørudtt Imellom Synderup marck och Enngi och Gammelholm marck och Enngi och saa nør offuer then hiede saabe? till enn stiensom stander paa hieden och holles for skielstienn Emellom Synderup marck och Enngi och Gammelholms marck och Enngi, Nør att then stuer nødganngh som gannger thuert ... porss Kierett, siiden nørud nødgannghen och saa nør ud med grøn weij som løber ij Skoff ?mundingen?och saa nør ud till tørtup marck wed thager mz rette. Disligste for sandmend att aap Kreffed till forne ting mandag then 25

augustij forne skiell att giøre och mandagenn then 9 september for fylling paa Sandmenndtt forne gode Mendt wille suare till forne ting forne skiell at giøre effter lougenn. Och I liige made lader forne gode menndt steffne sandmendt i forne Heridt efter som her forne stander. Sameledes att møde till forne ting manddagenn som er then 16. september tha wille forne Sanndmendt aff siige theris thouff och eed och forne gode menndt att thage Beskreffuitt steffning mendt Niels wognssen i Nibe och anders Kieldssen ibm. Bestudt her ij Dag att the war paa torstedlundt then 29 Jullij 94 och Steffnitt Erllig och Wellbyrdige mandt Niells Joennssen till torstedtlund att møde till Hornum herreits ting till alle forne winder och thermiere om hand haffuer ther nogett till att suare. Till Windisbyrdtt er woris Indtzepler her neden wnder trygt. Datum Ano die et loco wt supra. Baltzer Thamessen.

12. august 1594 (2)

Tingsvidne af Hornum h. om markskel mellem Sønderup og Tøtterup.

NLA, Udtagne breve nr. 1275, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [3] segl, ulæselige. Påtegn. på bagside: Inss Ind Gienpart til Christen Smeds skielltdt Imellom Synderup marck och tørtup. Denn 12. augusti 94. 1594. Nr 225. Wedel, Colding.

Jens Christensen i Suennstrup, Hrsfогitt till hornum heritsting Christen pouilssen wed rebstrup, Jacob Jenssen ij Suenstrup och hellij thamessen giøre alle witherligt Ano 1594 manddagenn then 12. augustj paa forne ting war skicket Christenn smedt ij Suennstrup paa hans hosbonds wegenne, høffuitsmandtt paa Aallborig huss, som Eskiid och fick ett fulld ting winnde af viij throfaste Dannemendtt, som er forne Christen pouilssen wed rebstrup, Jacob Jenssen I Suenstrup, Jens Laurtisenn ij snorup, Christenn Knudsenn ij gulbeck, Byriall ij rodstedt, Jens Jennsenn ij Estrup, mats hannssenn ij panum och Just Pss I Illsøe, hvilcke forne viij throfaste Dannemendtt ther alle wonde paa tro och rethe Sanndhedt, att the hørde och saa her ij Dag for ting Dom att forne Christen smedt stod her mz Erlich och wellbijurdige mandtt Offue Lunge thill Odden, mogenns stygi till holbeckgaardt, Axell Rosenkrannts til hallikier, Iffuer Jull till willestrup, fru Chrestennze, Sl. Biørnn Kaasis till Brufhollm, fru Dorij, Sl. baltzer malltissen till rebstrup hans fulld magt och kalliitt paa forne Sanndmenndt wij forne herridt, Las niellss. ij grydsted, per abilldgaardt i bunderup och theris medbrøder at giøre ret skiell Imellom synnderup marck och Enngi och thøtrup marck och Enngi, om the fuind gamell sandmenndts breffue paa, Och ther som th ickj er till, tha sand vordering att indsuare och giøre ret Thruskilleige skiell Imellom forne synnderup marck och Enngi och thøtrup marck och Enngi och at begynnde wij skoufrinderenn och saa vester att Beckgangenn saa langt som synnderup och thøtrup marck bør att gaa mz rette. Thisligste Sanndmenndt ij forne herridt att Opkreffue till forne ting manddagenn then 25. augustj forne skiell att giøre och manddagenn then 9. september for fylling forne gode mendt wille haffue till forne ting paa forne Sanndmenndt forne marckskiell at giøre efter lougenn. I lige maade Lade forne gode mend stefne sanndtmenndt ij forne herridt efter som forskr. staar Sameleds at møde till forne ting manddagenn then 16. september tha wille forne

Sanndmenndt aff sige theris touff och medtt och forne gode mendt att tage beskrefuitt. steffning manndt Niels mogennsen ij nibe och Anders Kielldsenn ibm Bestod her ij dag att the war paa torstelundt thenn 29. Jullij 94 och stefnitt Erllig och welbyrdiige manndt Niels Joensen till torstelundt att møde till hornum herreitsting thill Alle forne tider och hvormed som forskrevet staar om hand haffuer ther noget till att suare. Thill windes Biurd Er waaris Indtsegler her neden wnder trygt. Datum Ano die et Loco ut supra. Baltzer thammesen.

3. september 1594

Tingsvidne af Hornum herredsting, at Porsekær ved Braulstrup og Sønderrup altid havde ligget til Braulstrup.

NLA, Udtagne breve nr. 1278, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [18] segl, indklæbet under plica, ulæselige. På oversiden af plica ses aftegninger af seglene, og oveni aftrykket er med håndskrift skrevet et navn, givetvis indehaveren af seglet. Påtegn. på bagside: Flap 1: (skal læses i sammenhæng med Flap 3 og efter denne, linie for linie) ..og segill, neden till, Braulstrup. Flap 2: Med nyere hånd : G142-1, 1278. Flap 3: 18 mands Breff. Om thend Eng. 1594. Nr 222. Wedel.

Wij epherschreffne kiendis och giør Witherlligt for Alle medt thette Wortt obne breff Att ephther som Wij haffuer weredt steffnidt thill woris herritsting eller Wibori Landsting for Woris Sandhied Att Winde och bekende och thenne gang weridt thill woris herritsting och icke ther kunde komme thill Att Winde, Tha er thett os fuldvitherlig i guds Sandhiet huer ephther woris Allder och Minde som her ephther følger. Chrestenn Jenssen i torstedt Mindes i xl Aar och mere och er født wdj Sønderrup thaa haffuer thett wester Kier thill braffu=ilstrup fra gamellholms holm och Nør wester om porskiered thil dj stien ij wester Sidenn Enngijskiell Emellom thenndt enng som ligger thill thenndt gordt i Sønnderup Thøger Søffrenssen ij boffuer och braffilstrup Enggi och saa Nør stien ephther Stien thill braffuilstrup Kirckiweij same Enngij och porskiered haffuer Legit och werit brugt thill Braffuilstrup mz engslet och fordrøfft for hinndors Rette Eijnndom wdj Lige Maade dj Agger och Jordt som Liger Nordenn forne Kirckiweij i øster och wester offuer Waskinds dall haffuer Legit och weridt brugt thil brauffilstrup mz fedriff och haffde Seed ther ij om 18 Aar ... och icke hanndt haffuer hørt giffuidt Last och Klage ther paa i Nogen Made. peder ibssen i gamellholmm Minds i xx Aar som forne stander. Anders Anderssen ibid. Mindis i xviiij Aar Lige saa, saa och hans fader boffuede i brauffilstrup och brugt Seed aff forne Jordt oc porskieridt och Ennggen som forne stander. Søfren Anderssen ij Orestrup Mindis i xxiiij Aar ligesom Anders Anderssen wondit haffuer. Chresten Johannsenn i foldager mindis om 18 Aar minds Att dj braffilstrup mendt brugte Seedt Aff forne Agger och Jord och Att forne porskier och Enngi haffuer fuldt til braffilstrup ephther som forne stander. Suendt ibssen i thorsted Mindis wdj 15 Aar tha haffuer forne porskier och Enngi fuldt thill braffilstrup ephther som forne stanndder och handt haffuer brugt sed ther Aff och forne Jordt och Agger haffuer weridt brugt thill braffilstrup med fedrøfft. Jep pierssen i Thorsted møll Mindis i 15 Aar Lige Saa. Niels Andersen i Thorsted Mindis i 35 Aar Lige som saa Om forne porskier

och Ennggi Att haffue Leggit thil braffilstrup och forne Jordt Att haffue werit brugt med Sed om 18 Aar mondt thill braffilstrup och Bode før och Siden mz feedrøfft och icke handt haffuer hørdt Klage ther paa i Nogenn Made. Thøgger Søffrensen i Sønderop Mindis i 30 Aar lige saa. Søffrenn Thamessen ibid. Minds ij xxiiij Aar. Espher Nielssen ibid Mindis i xx Aar Lige so forne stander. Niels Erikssen i tørttrup Mindis i xx Aar Att forne porskier och Ennggi, som forne stander haffuer fuld och Legit thil Braffilstrup och Att Om xvij Aar mondt haffde di mend i braffilstrup Seed i forne Agger Norden forne Kirckeweij. Niels Andersen ibid. Mindis i xvj Aar om forne wester Kier epther som forne stander och Att hand haffuer Slaggid hijø thil braffilstrup bode i porskieridt och westen for thill then stien som forne stander. Morthen Nielsen ibid. født i Sønderup Mindis i xx Aar thaa haffuer forne Wester Kier, porskier och Ennggi westen for, epther som forne stander, fuld och Legit thil braffilstrup och Att dj haffuer brugt Seed aff forne Jordt och Agger til braffilstrup. Christen Nielssen i torsted Mindis ij xxvj Aar Lige saa och ydermiere Att hand om 18 mondt mz torsted lund plouffenn pløffuidt och Saaet wdj forne Agger och Jordt thill thend ½ vestergaard i braffilstrup, som Niels Søffrensen i boffuede. Christen Oluffssen i Sønderup winder Att wid xvij Aar siden fløtt hand thill braffilstrup och tha Sametid wdj iij Aar epther brugt hand Seed I Nogen aff forne Agger, som ligger Norden forne Kirckeweij Thill braffilstrup, och Siden mz feedrøfft Alld then thiid handt boffuid i braffilstrup. Wdj lige Made Att handt, saa well som hans Grander i braffilstrup I forne Aar Allethid haffde theris Rette Eijendom thill Braffilstrup wester Kiar fra gamellhollms holm och Nør westen om porskieridt thill dj Stien i Wester Side emellom Sønderup enggi och Braffilstrup Enggi och saa stien epther stien Nør thil forne Kirckeweij, wlastb och wkiered i Alle Made ij lige Made er os Alle forne witherligt wdj forne Aar tha haffuer Ald then hiedehollm, som kaldis gamellhollms holm Leggidt och werid brugt med feedrøfft och Ildebrand thill gamellholl och braffilstrup och ickj thill Sønderup wdj Nogen Maade. Att Saa ij Sandhiedt Er epther som forne stander och wij will werre bestendige thill heritsting och Landsting huor behoff giøris. Thill windisbyrdt haffuer wij trøcket woris Inndzeller och Signetter her wnder. Datum braffilstrup Thend 3. september 1594.

9. september 1594

Tingsvidne af Hornum herredsting, at Niels Joensen (Viffert) til Torstedlund var så syg, at han ikke kunne møde på herredstinget.

NLA, Udtagne breve nr. 1279, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [1] adelssegl, ulæseligt.

Jeg Niels Joensen till Torstidlundt Kiendis och Giør witterligt for alle med thette mit obne Breff ad jeg fuldmegtige og mechtig giør Thisse mijne Thienere Jens yde ij Budstedt och hans søn Jenns Jenssen ibid. ad giøre mitt skodsmoell ij Dag till Huornumherrits ting Emoed huis steffning och warsill som Erlig och Welbyrdige Offue Lunge till Odden, mourid stygge til hollmgaard, Axill Rosenkrants till Halkier, Iffuer Jull till Willestrup, fru Kristens, Biørn Kaasis till Brodskouff och fru Dorit Clausdatter till Rebstrup, ?Eskij ?Stygij til ?Stenstrup

haffuer ladet mig steffne for fyllinge som dj wille haffue paa Sandmend ij forne herrid ad suere och giøre skiell Emellom Sønderup och Thøtterup, som theris warsill och steffning widere formelder. Saa er ieg icke saa till pas Eller hellbredt ad Kandt møde till thingett wden Att suare Ther Emodt. Thi forbyde ieg Jens Christensen eller huem som sidder i dommers sted ad stede Eller wnde fylling paa Sandmend i dag. Thill windisbyrd. Thorstedlundt then 9. dag september 1594.

15. september 1594 (1)

Tingsvidne af Hornum herreds om skel mellem Sønderup og Tøtterup.

NLA, Udtagne breve nr. 1280, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [12] segl under japanpapir, tolkningen usikker. 1. Jens Christensen, herredsfoged, 7. Fingeraftryk. Der nævnes kun 10 personer i tingsvidnet, som har 12 segl, og personer, der ikke nævnes, besegler, så der synes at være gået koks i beseglingen. Måske er nogle signeterne lånte. Segl nr. 12 er utvivlsomt Anders Klemidsen, hvis segl ses i bedre udgave på dokumentet 16. maj 1596. Påtegning på bagside: Niels Joensens gienpart till sanndmenndenns eed Imellom Synderup marck och enngi och Tøttrup marck och Enngi. 1594. Nr. 231. Med nyere skrift: Wedel. Colding. Med endnu nyere skrift G142-1. 1280.

Jens Christensen I Suenstrup, Hrtsfogitt till hornum hsting, Christen pouffilsen roedstrup, sørren Christensen I Byrstedt och Balthser Thamsen giøre alle witherligt Att Ano 1594 mandagen som war then 15. september paa forne ting war skicket Christenn Smedt I Suenstrup paa hanns hosbonds wegenne, Erllig och welbyrdige mand Offue Lunge till Odden, som Eskidtt och fick ett fullt tings vidne aff viij truffaste dannemendt som er forne Christen pouffilsen wed rodstrup, forne Christensen i Byersted, Las Buss i Lieredtt, sorenn Jenssen ij Byested, Jep pouillssen I Lierredt, ⁷ Niells Jennssen ij drastrup ⁸, Chresten thamessen I Byersted och Christen R. I Liered, huilcke forne viij dannemendt ther alle wonde paa tro oc rette sanden att the saa och horde her for ting dom for thennem stande Las Nielssen i grydstedt, pier abilddgaard ij bunnderup, chresten Knudssen I guldbæk, niels Knudssen i hersum, Jacob jenssen i Suenstrup, pouell pierssen I Elletshøff, Jep riidemannnd ibm. och Anders Chlemindsend i støffring sandmendt wij forne herrid, som her i dag for tingdom lydelig kundgiorde och aff sagde theris thouff, och Eedt epher som the war loughigenn ouptkrefdt och Thillfulldt som thj ij dag viij dage giorde Emellom Synderup marck och Enngi och Thøttrup marck och Enngi, Tha begynnte the theris touf I synder Ende af skouffriindernes egen sate the then første stien, Saa wester wierre att Kiarre egen sate the thend anndenn stien, Saa ther fraa och wester wierre ad Kiarrenn, Saa beckeganngen wester adt saa lanngt som samme skiell bør att gaa mett rette. Thette afsagde, Kundgiorde och wduiste forne sannemendt for rett marckskiell att werre I mellom synderup marck och Enngi och Thøttrup marck och Enngi, wndtagen stug och seer kiøb, huar thet finds beholler marken epher som loughenn formeller. Till windisbyrd att saa gick och fuor, som foresch.staar, thet winder wij mz woris Indtsegller her neden wnder trøgit. Datum Anno die et loco ut supra.

1. Jens Christensen

8. Niels Knudsen

12. Anders Klemidsen

15. september 1594 (2)

Tingsvidne af Hornum herredsting om markskel mellem Sønderup, Gammelholm og Braulstrup marker og enge.

NLA, Udtagne breve nr. 1248, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [12] segl, konserverede ved overdækning med japanpapir, ulæselige. Påtegn. på bagside: Niels Jørgensen till Thorstedt Lundt hans gienpartt till Sandemends Eedt Imellom Synderup, gamell holem och brafulstrup marck och Enngi Ano 94 thenn 15. september No. 224. 1594. Wedel. Colding.

Jens Christensen i Suenstrup, Heredsfogitet till Huornum Herritsting, Chrestens pouilssen wed Wolstrup, Sørenn Christensen I Byerstedt och Balltzer Thamesen, Gjører Alle Witterligt Att Aar effter gudts Biurdt 1594 mandagenn thend 15 September paa forne ting war skickit Chresten Smed i I Suenstrup paa hans hosbonds wegne Erlich och welbiurdige Mandt Offue Lunge til Odden, høffuitsmandt paa OlborigHuss, som Eschit och fick ett fuldt tings winde aff wiij trofaste Dannemendt, som er forne Chrestens pouilssen wed Wolstrup, Sørenn Christensen I Biuerstedt, Las Buus I Lerredt, Søren Sørensens I Biurst., Jep Pouilssen i Leredt, Niels Jørgensen I Dragstrup, Chresten Thamesen I biursted, huilcke forne wiij Dannemend ther alle wonndt paa trou och rete Sanden, att de saa her i Dag for ting Dom for thennom stande Las nielssen I Grydstedt, p. abilgaardt i bunderup, Chresten knudtsenn I gulldbech, Niels knudtsenn I hersomm, Jacob Jensen I Suendstrup, pouil pierssen i Ellitshøff, Jepp Ridemandt ibid., Och anders Christenssen i støffring, Sandmend wdj forne Herridt, som her ij dag for ting Dom lydelligenn kundgiorde och aff sagde theris thouf och eed, som Effter som the war loulig aap kreffdt och tillfulldt, som the I dag Othe daghe giorde Imellom Synderup march och Enngi och gammil hollum march och Enngi Och Emellom forne Synderup march och Enngi och Braffulstrup march och Enngi, Tha begynte the theris Thouf wiidt Synnderup Aa nedenn aff Oxenn waadt ther sate the thenn første stien, saa ther fraa och nør mz same nødgangh ther sate the thend Anden stien, Saa ther fraa och Endenn nør paa I samme nødgangh Emellom nogen mispe Buske ther sate the then 3 stienn. Saa ther fraa och hend en nøradt med same nødgangh ther Sate the then 4 stienn, Saa ther fraa och meden nørudt wij Enn Enngj Krog ther sate the thenn 5 stienn. Saa ther fraa och meden nørudt same nødgangh ther sate the then 6 stienn. Saa ther fraa och meden nørudt mett i samme nødgangh ther sate the thenn 7 stienn. Saa ther fraa och nør aff enz porskieredt ... thenn wester side af same nødgang ther sate the then 8 stienn. Saa ther fraa och ret fram att Kierett till then 9 stienn, som the sate wij Enn rinde. Saa ther fraa och nør paa att rinden ij nørenden af samme rinde wed then synnde siide

af enn lidenn weij ther sate the then 10 stienn. Saa ther fraa och nør paa wratmollett ther sate the then 11 stienn wij Synder Enden aff marckeskill Dall nordenn? aap till j gamill weij wed Synder siide aff enn grønnsletting ther sate the then 12 stien Saa ther fraa och nør paa nedr at enn liden Dall wed siiden aff enn Backe ther sate the 13 stienn. Saa ther fraa Och ned at Kiered Saa langt same skiell bør at gaa mz rethe Thett Kundgiord, Uduiste och afsagde forne Sandmendt for rett skiell At were Imelom Synderup march och Enngi och gammil hollum march och Enngi Och Emelom forne Synderup march och Enngi och Braffuilstrup march och Enngi wndertagen stug oc Ser Kiøb, huis thet findis Beholler Enhuer efter som lougen formeller. Thill Windisbiurdt Att saa gick och fore som fore. skr. stour thet winde wij mz woris Indsignewtter her neden wnder trygt. Datum Ano. die et loco ut Supra.

23. september 1594

Et Klage Tings Vidne af Hornum herrets Ting over en Mand i Aalborg som haver Draget Vaad paa Danesøe. Dato 23. Septr 1594.

NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbreve 1763, nr. 13.

14. oktober 1594 (1)

Tingsvidne af Hornum herredsting, at Jens Christensen i Svenstrup (herredsfoged, som havde veget sædet i egen sag) fik vidne på, at han havde budt sig i rette mod Christen Jensen, foged på Torstedlund, i forbindelse med en stævning om markskel ved Sønderup, og at han havde forbudt nogen at tage vidner i sagen, før hans husbond, lensmand på Aalborghus, Ove Lunge til Odde og andre grundejere er blevet stævnet.

NLA, Udtagne breve nr. 1246, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [3] ulæselige segl. Påtegn. på bagside: Christen Jenssens gienpart huorledis Jens Christensen forbød fogden at stede ... till winder. 1594. Wedel. Colding.

Pier Abildgaard i bunderup, thenn thid Domer till huornumherritsting Suend Christensen I byrsted, pier pouilssen i wolstrup och baltzer thamessen gjør alle witterligt Att Aar 1594 mandagen thend 14 Octobris paa forne tinng war skickit Jens Christensen I Suenstrup, som eskidt och fick ett fuldt tingswinde aff wij loufaste Dannemend, som war forne Suend Christensen I Byerstedt pier pouilssen i wolstrup, Christen Thamesen i Byerstedt, Jens Jenssen I weggerby, Christend pouilssen wed wolstrup, søren anderssen I fløe, pier thamesen i Simestedt och mads anderssen I hornum huilcke forne wij dannemendt ther alle wondt paa trou och rethe sandend, att de saa och hørde her i dag for tingdom att forne Jens Christensen Bød sig wij alle rette Imod thend steffning som Christen Jenssen paa torstedlundt lod lese her ij dag for tingdom Och forbød fogden att stede nogen winder, som kunde lyde paa thend Sanndmendts tough Eller fyllingh paa sandmendt Eller atuere nogen af the goude Engene till Synderup bye I nogen maade førendt hans husbond Offue Lunge Och the andre Eigere till Synderup bye Bliffuer ther lougligenn steffnuitt och Kallit till, som thet siig Bør. Och stud Christen Jenssen till wedermaalsting tha thette winde gick. Till windisbyrdt er woris Indtzigler her nedhen wndertrygt. Datum Ano. die et loco ut supra. Baltzer Thamesen.

14. oktober 1594 (2)

Tingsvidne af Hornum herredsting, at Christen Jensen, foged på Torstedlund, tog tingsvidne på at han ikke begærede vidner ang. en ejendom syd for Braulstrup. Underskrift af herredsskriveren.

NLA, Udtagne breve nr. 1247, udtaget af G142-1, 3 ulæselige segl samt underskrift af Baltsar Thamesen, herredsskriveren.

21. oktober 1594

Tingsvidne af Hornum herred fremlagt i sag 7.5.1604 ved Aalborg byting mellem Hannibal Gyldenstjerne til Restrup og Mandrup Parsberg til Hagsholm, lensmand på Aalborghus ang. opstemning af Hasseris å ved møllen i Aalborg. Se 7.5.1604.

.....Warsils Winde aff Huornum herrids ting den 21 Octobris Anno 1594 paa forne Eng War skickedt Las Jensen i Binderup paa Erlige Och Welbyrdige Mandts Wegne, Hanniball gyldenstjerne till Restrup, Och Niels gyldenstjerne ther sammesteds, som esche Och fick en fuldt tings Winde aff Othe trofaste dannemend, som er forne pier palsen i Wolstrup, Christen Knudsen i Guldbech, Nielss Sørensen i Woxløff, Lars Lauritsen Och Christen terkelsenn i Hiedts, Las Nielsen i graffløff, Jep Ridmandt ij Ellidshøff, peder stiesen i Wolstrup och Olluf Jensenn i moldberg, Huilcke forne dannemendt ther Alle Wonde paa throu och rete Sanden, att the Saa och hørde ther i dag for tings dom, for dennom Stande Christenn Nielsen i freløff Och Willom Laursen paa Restrup, som Wondt och Kundgiorde, att the War paa Olborgus, Och Wdj Olborg bye thend 7 Octobris 94, Och Steffnedt Erlige och Welbyrdige mandt Offue Lunge till Odden, høffuids-mandt paa Olborghus, Saa Och Henderich Christensen, Niels Skriffuer, Borgmester Wdj Olborg, Sampt Raadmendt, Och menige Borgere, Wdj Olborg bye Att møde till Huornum herrids ting nu paa mandag først Kommendis 14 dage, som er thend 21 Octobris for Sion, Som Erlig och Welbyrdiige mandt forne Hanniball gyldenstjerne till Restrup och Niels gyldenstjerne ther sammesteds Wille Lade thage thill forne ting till enn grøfft, som er Kast Wdaff Hadseris Aae Och Indt Wdj Olborg bye, Och att the Skulle medt samme grøfft Opstøffne Wandet paa theris enge Och Bagflod fra theris mølle, Att Samme Aae er fuld fra Sin gamill Løb och Rinde Och Andenn dagenn, Som er thend 22 Octobris, att møde Wedt forne mølle och Enge, Och thend mandag ther nest Effter, som er thendt 26 Octobris, for samme Sion till forne thing att affsig. thisligeste steffnedt the Och forne Offue Lunge, Saa och forne Borgere till forne ting samme dag for huis Andere Winder och Klauge, Som the agter samme dag thill forne thing att Lade tage Wdj Samme Sag, Om forne Offue Lunge eller forne Borgere haffuer ther nogidt thill att Suare. Thill Windisbiurdt att Saa i sandhedt er, Som forskreffnit Staa, haffuer Wij Woris Indsegler her neden Wnder tryge. Datum Anno die et loco ut supra. Bathser thamesenn.

28. oktober 1594

Tingsvidne af Hornum herred fremlagt i sag 7.5.1604 ved Aalborg byting mellem Hannibal Gyldenstjerne til Restrup og Mandrup Parsberg til Hagsholm, lensmand på Aalborghus, ang. opstemning af Hasseris å ved møllen i Aalborg. Se 7.5.1604.

Jens Christensen i Suenstrup, herrids foijdt till Huornum herreds ting, Christen Knudsen i guldbeck, Christen poulsen wedt Restrup Och Baltser thamesenn giøre alle witerligt, at aar 1594 Mandagen then 28 Octobris paa forne thing war skickedt Las Jensen i Binderup paa hans hosbundis Wegne, som eschet Och fick iet fuldt things winde aff ote Dannemendt, som er forne Christen Knudsen i guldbeck, Christen poulsen wedt Restrup, Niels mortensen i moldberg, poull pierssenn i Ellidshøff, Jep Ridemandt, ibid, pier Abildgaardt i Bundrup, Christen Therkilssenn ij Binddrup, Simenn Jenssen i Lunden, och Søren anderssen ij flye, Huilcke forne Ote dannemend ther alle wondt paa thro och rete sandenn, at the waar her i dag for tings dom, for thennom stande matz anderssen i Harim, Niels pierssenn ibid, Niels mortenssenn ij Moldberg, Niels Sørenssen i Voxløff, ? Axill Nielsenn ibid, Niels Kieldssen ibid, Christen Mikelssen i guldbeck, Och Niels Nielsen i Østergaardt i Thaarup, Logligen aff thinge tagenn till Hatseris aae till Sion, Tha Hiemplet Och Kundgiorde forne Siuns mendt, at the war wedt samme forne Aae thendt 22 Octobris 94. Tha saa the, at forne hadsseris Aae hagde sin fuld løb, som then haffuer hafft aff gamill tidt och icke war Opstempet nogen stedt i Nogen maade, Menn en Bielke saa the at ther Laa offuer forne Aae Medt ij pell wnder, dog war Aaen ther medt icke forhinderet, Men hagde sin fuld Løb, som forskreffuit staar, Och hiemblett thet for et fuld Sion. steffnings mendt Christen Nielssen i freløff Och Willem Laurssen paa Restrup Bestodt her i dag, att the steffnet Erlig Och welbiurdige mandt Offue Lunge till Oddenn, Høffuitsmandt paa Olborghus, Saa Och Borgmester Och Raadmendt wtj Olborg Lougligen till thette Sion, effter som medt tings Winder her i dag till tinget Bleff beuist, At saa i Sandhedt er som forskreffuit, haffuer wij Woris Indsegler her neden under thrøgt, Datum Anno die et loco ut supra.

9. januar 1595

Tingsvidne, at der var stedt fyldning på herredsfoged Jens Christensen i Svenstrup i en sag, hvor Niels Joensen Viffert til Torstedlund havde opkrævet sandemænd til et markskel mellem Braulstrup og Sønderup marker m.v.

NLA, Udtagne breve nr. 1245, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. [13] segl i 2 rækker. Nr. 1. Christen Jensen i Torsted. 2. Christen Pedersen i Torsted. 3. Søren Thamesen i Torsted. 4. Peder Jensen i Torsted. 5. Svend Jensen i Torsted. 6. Jesper Nielsen i Torsted. 7. Niels Murmester i Torsted. 8. Jep Møller i Torsted mølle. 9. Chr. Johansen i Foldager. 10. Søren (Jensen) Degn i Aarestrup. 11. Ulæseligt. 12. Chr. Olufsen i Sønderup. 13. Chr. Nielsen i Torsted. Seglene er vanskelige at identificere. Muligt er beseglingen ikke som normalt sket i samme rækkefølge hvori udstederne er nævnt i dokumentet. Muligt er segl 1. og 5. samme segl, lånt? Nederste linie af teksten delvist skjult af plica.

Påtegning på bagsiden: 12 Mands Breff, Jens Christenssen Om hans føldning ij Suenstrup. 1595. Nr. 230. Wedel. D. Colding. Omtalt i H&K 1939-40, s. 30.

Wij Eptherschreffne Christen Jenssen ¹ ij Torsted, Christen pedersen ² ibid., Søffren thamessen ³, Peder Jenssen ⁴, Suendt ibssen ⁵, Jesper Nielssen ⁶, Niels Murmester ⁷, ibid, Jep Møller ⁸ ij thorsted møll, Christen Johanssen ⁹ ij foldager, søffren degn ¹⁰ ij ordestrup, Jens Jenssen ¹¹ ibid, Chresten ollufssen ¹² ij Sønderup Och Christen Nielssen ¹³ ij Thorstedt Kiendis och gjør witterligt for Alle medt thette wort Obne Breff Att ephther som wij haffuer Weret Aff Erlig Och Wellbøridige Mandt Niels Joenssen thill thorstedlundt steffnet thill Woriss Herridsting Thisligste thill Aars herridsting huilckitt Oss icke Kunde thill Stedis huor for Wij Nu bekiender Wdj thette Wort Obne breff, Att wij war thill Huornum Herits ting Mandagenn Nest ephther Wor frue dag Som war thend 9. dag Septembris Sist forgangenn Thaa hørde wij saa wij paa forne thing førindt fylling Bleff Satt paa Sandtmendt Emellom Brauffuelstrup, Sønderup mz fliere March Att Chresten Jenssen thiendis forne Niels Joenssen Stodt for tingsdom, Och Begierde Aff Jens Christenssen, herritsfogitt thouff alle threij gangh Att hand Wille Winde hannom Louff och Lydt Och ingenn Thill Stedt hannom Windisbørdt Paa Thennd Eijgindom thill braffuelstrup Eller Och dømme hannom ther fraa ephther som handt haffde Thit Opsatt. Wdj Lige Maade Saa och hørde Wij Same dag forne Chresten Jenssen och Jenns ydde fick herrits schriffueren Baltzer thamesen itt aff theris Breffue Och forbødte fogden Att stede følling førinndt theris Breffue Mathe Løsis Och paa schriffueren før forne fyldning gick, huilckit thendt dag Aff forne Jenns Christensen Ingen Louff eller Lydt ij Nogen Maade thend dag Mothe Stedis ij thij Sager førindt hand Wissthe? forne følldning Men Siden føllding warSatt wille handt høre thenom, dog dj fick Innthet beskreffuidt huilcke forne woris Sandhedt wij will were Bestendig ij herritsting Och Lanndtsting huoir behoff gifuis Dess thill Windisbyrd haffuer wij trøch woris Inndzigeller her neden wnder Thorstedlundt thend 9. dag Januar.

1. Christen Jensen
i Torsted

2. Christen Pedersen?
i Torsted

3. Søren Thamesen
i Torsted

4. Peder Jensen
i Torsted

5. Jesper Nielsen, lånt?
i Torsted

6. Svends Ibsen?
i Torsted

7. Niels Murmester
i Torsted

8. Jep Møller
i Torsted

9. Chr. Johansen?
i Foldager, lånt

10. Søren (Jensen) Degn
i Aarestrup

12. Chr. Olufsen
i Sønderup

13. Chr. Nielsen
i Torsted

18. januar 1595

Viborg landsting. Niels Joensen (Viffert) til Torstedlund stævner Jens Christensen i Svenstrup, herredsfoged i Hornum herred, fordi han har stedt sandemænd at gøre tov imellem Gammelholm, Braulstrup, Tøtterup og Sønderup marker. Lensmand på Aalborghus, Ove Lunge til Odden, møder sammen med herredsfogden. Sagen opsættes i 6 uger til fremlæggelse af beviser på, at Niels Joensen har fået lovlig varsel for markskellet.

NLA, Udtagne breve nr. 1244, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. 2 ulæselige segl på papiret, formodentlig landsdommer- og skriver. Påtegning på bagside: Opsettilse paa marckskiell ... lest och ... hornum herritsting mandag thend 3. februarij 95. 1595. Nr. 223. Wedel. D. A. Colding.

Jørgen Fris till Krastrup, Landsdommer ij Nøriutlandt Och gundj schriffuer, Landstingshører ibm, Giør Witherligt, At Aar Effther guds byrdt Mdxcv paa Wiborigh Snapslandsting War skicket Erlig och Welbijurdig Mand Niels Joensen till Thorstedlund, hand Wisse bud, Erlige och fornumstige Christen Jensen, paa then enne Och hagde hidt ij Rethe steffnit Jens Christensen ij Suenstrup, heritsfoget ij Huornum herit, paa then Anden side for hand Nogen Thidt Siden haffuer sted Sandmend at gjøre Markskiell Emellom gammillholm, brauilstrup, Tøtterup och Sønderup Marck Endog hand formiener thet ickj Saa loglig Atuere fuld och dreffuit som Logen och Recessen med føre, Och Same Sandmends gang bourde Ingen Macht Athaffue Menden hannom ther medt athaffue giort Uret och bourde Ther for at stande till rette, som thet sig bør. Sameledis haffuer hand hid steffnuit Christen Smed i Suenstrup med same Sandemends breff Och huis Andre Winder och dome hand kand en beuseforne Sandmends gang Rett Atuere Dreffuen. Saa møtte Erlig och Welbijurdig Mandt Offue Lunge till Odden, Høuitsmand paa Olborig huss Saa och Jens Christensen och formiente att Effterdj ther skulle were giffuit Loglig Warsill for same sandemendsgang och Mienthe fordj Att herredsfogdens wlempe Ickj skulde findis. Ther till suarit forne Christen Jensen At Niels Joensen ickj skulle fout warsell for huilcken Dag eller thid, Sandmend skulle were paa Aastedrne och Miente Same Sandmends thouff Aff thend och Andre Aarsager bourde Machtesløs atuere. Tha for nogen lejlighed sagen wdinden tildrager bleff same Sag Opsat till i dag sex ugger och tha thennom her at Møde och gaa Ther om saa møgit som loug och ret kand findis. (ulæselig sætning herefter). Gunde schriffuer.

2. april 1595 (1)

Borgmestre i Aalborg og mænd fra Nibe har efter klage over ulovlig sætning af bundgarn i Limfjorden gennem lensmand Mandrup Parsberg på Aalborghus fået befaling om at undersøge sagen og fastsætte garnsætningen. I deres brev herom nævnes Oluf Brochenhus til Sebbegaard, Christopher Michelsen (Tornekbrands) til Lundbæk, Michel Nielsen (Tornekbrands) til Kyø, og Axel Rosenkrantz til Halkærs brev. Se 3.4.1619.

et bref, som Ole Brockenhuus til Søbygaard, Christopher Michelsen til Lundbæk, Michel Nielsen til Kye, og Axel Rosenkrantz til Halkær udgivet haver, og de med Egen Hænder Underskrevet haver under datum d: 2. Aprilis Aar=1595: Lydendes: at de og Mennige Mand, som bøger og boer ved Nibe og bruger fiskerj, maa dennom høyligen og hart beklage, hvorledes der nu bruges med u=sædvanligt fiskerj, som nedsætter nedgarn, saa og baggarn, som er twende garn paa hors Lenk udi Dybet og Segladsen, udi fiskens opgang og Nedgang, som aldrig til des haver været saa uloulig og Skadelig, som dette Aar er begynt og bruges, at der som det saa skal blive, som da begynt er, er det at befrygte, at samme Fiskerj skal blive gandske forderwet og Ødelagt, huorfore er deris stoer Klage og høylign begier, at Ove Lunge som deris gode Lensmand, wille hos Kongl: Majjts deris Allernaadigste Herre, dennom theris stoer fornøden Klage berette og forfordre, At Hans Naade wille Lade Alworlign Mandat og bref udgaa, at samme Buundgarnn matte Louligen, og effter gammel Sædwane bruges og udsettes, som Gafnligt for Mennige Mand kand være, og ikke settes udi Segl Dybt Nærmere eller paa Dybre Vand end Sex Alne Dyb udi det allerdybeste fra Giøl til Kirkbiørg, fra Øland og til Nørholm, fra Nørholm og til Nyrup Land, Norden for Munche Dravet, Desligste Synder Draget, Saa og derfra og til Nibe, saawit som Bundgarn og Ruuser udsettes, Effter som Ridermænds Mænd tilforen tit og ofte derom været haver og afsagt. Og huis nogen sig der imod fordrister at udsætte enten Bundgarn eller Baggarn, eller Ruuser paa slige U=loulig steder, som forskrevet staa, at de da maatte Optage, og Være forbrudt til Cronen, og Siden straffes derfor som denom der Ko: Majjts Breff og Mandat ikke agte wille, som samme Bref wider derom indholder.

2. april 1595 (2)

Borgmestre og rådmænd i Aalborg og mænd fra Nibe befales efter klage over ulovlig sætning af bundgarn i fjorden, gennem lensmand Mandrup Parsberg på Aalborghus at undersøge sagen og fastsætte, hvordan garnene må sættes. I deres brev herom nævnes et tingsvidne af Nibe birk. Se 3.4.1619.

et bref, som Las Nielsen udi Grydsted, Birkefoged til Nibe Birketing, Niels Simonsen udi Nibe, Anders Hegaard og Las Brun med 21 Mænd til Dennom bouendes udi Nibe haver udgivet under Datum d. 2: Aprilis Aar 1595: Lydendes, at de alle Samtlige og hver besynderlig tilkiende giøre og dennom Haaardeligen og Høyligen beklage, hvorledes det sig begynner, med nogen Usædvanlige Fiskerj, som bruges udi Nibe fiord med Ruuser og Bundgarn, som udsettes udi Segel Dybet udi Fiskens opgang og Nedgang, dennom og den Mennige Mand til stor Skade og afbreck, Savel som Adelen paa deris Grund

Eijendom og frihed, de af Kongl: Maij.t bekommet haver, Saa det er at befrygthe, at samme Fiskerj skal blive gandske og Aldelis ødelagt og forderret, Saa at de fattige Mænd med Andre flere, baade der udi byen og mange Andre steder deruden omkring byen, som haver deris største Næring af Vandet, bliver plat og Aldelis ødde, huorforre er deris store og Højlige Bøn og begiering, at Ove Lunge som deris gode Lensmand wille hos Ko: Maij.ts deris Allernaadigste Herre, denne deris store Velfornøden Sag og Klage berette og forordnee, at Hans Kongl: Maij.ts Høymegtihed wille Verdes for Guds Skyld, at lade sine bref og Mandat udgaa, at samme bundgarnstader, matte effter gammel Sædvane Loulig Sættes og brugehr, som for den Mennige Mand gafne Kand være, Og ikke at sættes udi Segl Dybt, Nærmere eller paa Dybre Vand end Sex Alne Dybt udi det allerdybeste, som er fra Giøl og til Kirkeberge, fra Kirkeberge og til Øland, fra Øland og til Nørholm, fra Nørholm og til Nyrup Land Norden fra Munche Dravet, disligste Synden Dravet efftersom det af Ridermænds Mænd tilforen afsagt er, og huem sig thermed fordrister at udsætte enten Ruuser eller Bundgarn, Vider eller paa Dybre Vand, end som forskrevet staar, at de maatte optage og Være forbrut til Ko: Maij.ts og derforre at straffes, som denom de Ko: Maij.ts bref og Mandat ikke Anser eller agte, som samme bref wider der om indeholder.

10. maj 1595

Christen Skeel til Fussingø og Anders Maltesen (Viffert) til Albæk stævner Niels Mouridsen (Benderup) til Tustrup i Fræer sogn og Palle Griis til Kongerslev i anledning af, at de sammen med Laurids Navl til Hedegaard og Enevold Kruse til Vingegaard efter udmelding fra Viborg landsting har gransket skellet mellem Busted mark og Hjedsbæk mark. Landstinget har anmodet dem om at granske, om forskellige tingsvidner om skellet var i strid med hinanden. De stævnes for ikke at have udført granskningen som krævet. Palle Griis var 1561 slotsfoged på Aalborghus. Han var gift med Anne Nielsdr. Brun af Kongstedlund i Kongerslev sogn og fik 1566 Tustrup i pant af kongen. Kronen bortskiftede 1575 Tustrup til Niels Mouridsen (Benderup). Anders Maltesen fik 1563 Busted i pant af kronen.

RA, Danske Kancelli, B29, stævninger.

Christen Skiell thill Fusingø Och Anders Maltthesen thill Albeck Citat Niels Mouritsen thill Tuestedt och Palle Griis thill Kongseff for at the Nogen thiid Siiden forleden haffuer med Laurits Naffuel thill Hiedegaardt och Enuoldt Krusse thil Wingegaardt weridt offuer En thrette Emellom Budsted mark och Hiedsbeck mark, Epther en Landts things grandskning, Och ther adt skulle haffue grandskit och forfarit om then Sion, som the skulle haffue Sionit emodt huar Andre, huilcke thennom Rett fordeligen epther Breff och Segel Liudelse haffde Sionit Och ther om wundt och affsagde theris Sion thill thing. Och tha Schall the icke haffue Rettedt thenom epther same grandschnings Indholdt, att the schulle haffue grandskitt, om Same Sion war emod huar Andre Eller icke. Och icke heller the schal haffue Indfördt forne Chresten Skiell och Anders Maltesen theris Breffue som the Liude, som thennom Kund were thill behielpning, wdnn skal haffue thagen thennom Sielff wndskyldning och

Behielpning thill, att haffue Kiend thuende thoff, Som Sionswinde schulle om formelde. Dog Sionswindit Inthet ther om schulle Liude. Och icke heller schulle haffue willet fuldgiortt same grandskning, Som then thennom thillholt. Och ther med skild thennom ther fraa Och icke willet grandskitt, om same Sionswinder findis at were emodt huar Andre Eller icke. Och ephther att the icke ephther thend affkendt, Som the schall haffue giortt och thagidt emodt forne Laurits Naffuel Och Enuoldt Krusse, att the schulle Lade wdcast samme grandskning och Indføre huis Breffue paa Aastederne bleff Lest. Och siiden thett thennom thill Stille, førend thett bleff Reenschreffuit och beseqlitt huilckidt icke schall were skeedt wden førend the haffuer maae faa thend att Sehe, att the theris Mening och Bekiende ther om kunde thil Kiende giffue, schal forne Niels Mouritsen och Palle Griis thend haffue forseqlitt Och thend fran thennom offuerantuordett huor offuer forne Laurits Naffuel och Enuold Krusse same affsiigelse Ephther grandskning med thennom icke haffuer willet forsegle Eller samtøcke Ephther adskillige Berhomkinde, som the ephther Same Sionswinders Breffues och Aastedernes Leiglighedt thennom haffuer Meenendis Ephther Sliig och Anden omstendige Leiglighedt forne Niels Mouritsen och Palle Griis her wdj, werett att haffue giort och theris wdgiffuer affsiigelse epher forne gandskning icke saa Rettferdig och Richtig att skall befindis, som the siig Burde och therfor bør Ingen magt haffue eller att komme thennom paa forne Eindom thill Nogen hinder eller schade wdj nogen maade, huis Leiglighed Att møde ther om thill første Almindelige herredag. Actum Haffniæ 10. Maij Ao 1595 p.

15. juli 1595

Jørgen Friis til Krastrup, landsdommer i Nørrejylland, forfølgning til lås på hans fiskeri i Nørrelaae i Limfjorden ved Nibe.

RA, Rigens Forfølgningsbog 1592-98, s. 144a-146b.

26. august 1595

Stadfæstelsesbrev paa Livstid for Niels Krabbe til Veslessgaard paa Kronens og Kirkens Parter af Korntienden af Ordestrup Sogn, hvoraf der aarlig skal svares 2½ Pd. Rug og 2 Pd. Byg til Kronen og ligesaa til Kirken.

Kancelliets Brevbøger, s. 524. Udt. i Tb. S. 66.

27. august 1595

Missiv til Ofve Lunge. Da afdøde Niels Jonsen er bleven Kongens Fader 2 Tdr. 5 ½ Skp. Hartkorn skyldig paa Mageskiftet (26.11.1579) om Raakioldgaard i Nørrejylland og hans Arvinger nu tilbyde at udlægge Vederlag derfor, skal Ofve Lunge modtage det Gods, de ville udlægge, indskrive det i Slottets Jordebog og gøre Regnskab for Indtægten deraf. Naar Arvingerne have gjort Udlæg, skulle de straks paa Anfordring faa den af Niels Jonsen udgivne Forskrivning tilbage. *Kancelliets Brevbøger, s. 526. J. T. 4, 524.*

14. februar 1596

Nibe birketing. Jens Jude i Busted stævner på vegne af sin husbond, Maren Krabbe, enke efter Niels Jonsen (Viffert) til Torstedlund, Tøger Bødkers enke Maren Andersdr. i Nibe for landgilde af hendes hus i Nibe.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretninger m.v. 1549-1693. [1] segl i grønt lag på papiret. Lars Nielsen i Grydsted, birkefoged i Nibe. Påtegning på bagsiden: Dom paa Jens yed i Budstedt.

Las Nielssen i grydsted, foget till nib birck, thing Giør Witherligt, Att Aar ephther guds byrdt 1596 løffuerdagen, som War thend 14 februarij, Paa forne thing War skicket Jenns yedt i Budstedt paa thend Enne Och haffde thill thalle thill Maren Thøgers, Salig thøger Bøckers ephther Leffuerske, paa thend Anden for skiøldt Och Landt giildt Aff thed huss, hun Wdi bouer, Och frem lagde En Jordt bog Aff thorsted Lund Aar 80 thend 24 Octobris thøger bøcker Att haffue yiet En halff td. høst Sildt, ther nest Enn Anden Jordt boeg Aar 81 thend 24 Junij Och Att haffue yiet Enn halff td. høst Sildt. Der nest fremlagde thredie Jordbog Aar 82 thend 24 Junj forne thøger bøcker Att haffue yiet En halff td. høst sildt. ther Nest thend fierde Jordboeg Aar 83 och till Pillip Jacobi Dag Aar 84 och Att haffue yiet enn halff td. høst sildt. ther Nest thend fimfte Jordbog 85 och Att haffue yiet enn halff td. Sildt. Ther Nest thend Siete Jordbog 87 och 88 Och forne thøger bøcker Att haffue yiet enn halff td. Sildt. Ther nest eth steffnings Winde afsagt Enn ledt Aar 95 thend 21 octobris, Att forne thøger bøckers huss er thill falden Erlig och Welbiørdig Jomfru Maren Krabbe, ephther Sallige Niels Joenssen som gangen thill schiøldt Enn halff td. Sildt. Sameledis frem Lagde Enn things Winde Wonnit Aar 94 thend 12 Jullj Aff nib thing for Meldendis Iblandt Andet Jens yed ther Att haffue dielitt forne Maren thøgers for falds och hoffuit gieldt for enn td høst Sildt och Enn td. Worre Sildt som samme Dielss breff Wnder med fører, Och satte ther for Wdi Alle rette och for Miente, Att samme huss och Bøgning buorde Att ephther følge forne Jomfru Maren Krabbe och War loulig Begirendis effter forne Maren thøgers for skiøldt och Landgildt, som icke Er saa Aff samme huss, hunn nu Wdi bouer, som Wdi hindes Loedt er thill falden.

Saa møtte Maren Anders dather. Och gaff thill Kiende och frem lagde Enn schrefftelig beretning Lydendis som her ephther følger:

Att thj War hendis forne S. Mandt thend thill thalle forne Jens yed paa forne Jomfrue Maren Krabbes Wegne haffde thill hende paa hendis huss och Eijendomb, hun nu Wdi bouer, Thaa ther som ieg for miener samme huss schulde haffue Wndt salig forne Salig Niels Joenssen och schulle haffue schøldet thill thorstedlundt Enn halff td. sildt thaa beuiste Jeg her i dag, Ad ieg Eij Att haffue giffuet forne Niels Joenssen Nogen skiøldt eller Landgildt aff forne huss och bøgning Wdi Nogen Maade och Eij siden Att haffue Werit hannom Eller Enden Eller hanns Arffuinnger eller Nogen Andre Nogen schiøldt Eller Landgildt ther Wdaff pligtig Wdi Nogen maade Wden Alleniste Erlig och Welbiørdig Mandt Offue Lunge thill Odden och høffuits Mand Paa Aalborighuss huess seduanlig Jordskiøldt hand schall haffue ther Wdaff thill Aalborighuss paa

Kong Maits. Wegne, Och her for.. forne Niels Joenssens Arffuinger eller Nogen paa theris Wegne the icke med Nogen Rettigheds skiøder skall kunde beuise, om enten min salig hossbonde Eller Jegh Att haffue skiødt eller soldt forne salig Niels Joenssen Nogen huss eller Eijendom Wdi Nogen Maade, Och Eij forne huss, som forne Niels Joenssens Arffuinger sig nu Wilde thill holde, Att schulle haffue schiøldt thill thorstedlundt siden Minn salig hussbunde døde, Affhendt, Och Jeg for medlest the med gud och gode folcks med hielp med stuer Arremoed och Elendighedt haffuer Igien opbøget, Och Icke Niels Joenssen eller Nogen Af hans Arffuinger ther Paa haffuer bekoste samme Bøgning Wdi Nogen Maade, Mens Jeg sielff Alleniest, som for schreffuit staaa, huor for Jeg seter Wdi Alle rette, Om samme huss och Eijendom jeg Wdi Bouer och sielff bøget och bekost haffuer, ephther the Er Aff brendt och Ilden icke er komen Aff min huss Menns Aff Enn Anden, Att the bøer Jeg Att ephther følge Meg och Minne Arffuinger, och icke Niels Joenssen eller hans Arffuinger, Och Bestodt thendt Wdi Alle rette paa Begge sider.

Thaa Epther thill thalle och gien suar saa ephther di forne Maren Andersdather standen her och beuiste, Att hendis hossbundi eller hun Aldrig haffuer soldt Eller skiødet forne Niels Joenssen thend huss och bøgninger, hun nu paa bouer och the siiden ephther hendis hossbundis Død nu Aff brendt och the sielff Igien haffuer Opbøgit Paa samme Jordt, som the nu paa staar, och forne Jenns Jyde nu biuder Seg wij rette Imod forne Maren Anders dather War..... ,Att hand sielff ligger dielss breff som paa hende i samme sag, Och the icke nu aff forne Jenns yed Beuises med skiøder samme huss och bøgninger Att uere soldt forne Niels Joenssen, Thaa ephther slig Bemeldit Leilighed Wiste Jeg icke Andett, End samme huss och bøgning Bøer Att ephther følge forne Maren Anders Dather, Jnd till saa Lengj forne Niels Joenssens Arffuinger komer her Med Nøiagtige skiøder the forne thøger bøecker Eller Maren Anders Dather findis samme huss och Bøgninh soldt haffuer. In cuj Rej testim.

Lars Nielsen i Grydsted,
birkefoged i Nibe

25. april 1596

Tingsvidne af Nibe birk på 2 huse i Nibe og fiskestader i Limfjorden ud fra Nibe. Tingsvidnet indgår i et låsebrev på Bjørnsholm som kong Christian 5. den 30. okt. 1596 gav fru Ermegaard Gyldenstjerne. Låsebrevet er indført i Rentekammerets kopibog for Aarhus og Ribe stifter 1680-82, blad 319 i forbindelse med en sag om hovedgårdsfrihed for Bjørnsholm.

Tingsvidne, dateret Nibe Birketing 27. april 1596, lydende paa 2 Huse i Nibe med Ejendom, som Lars Markvorsen og Poul Hansen iboer, og paa efterfølgende Fiskeri og Bundgarnstader: Et Fiskeri paa 3. Lænke østen for Pøtten i Nørllaa, 28 Bundgarnstader paa 4. Lænke østen for Pøtten, 16 Bundgarnstader og 1 Ruse paa 5. Lænke østen for Pøtten, 2 Garnstader yderst paa samme Lænke. Med alle førnævnte Gaardes, Godsers, Møllers og Boels Rente og og rette Tilliggende, med Ager og Eng, Skov og Mark, Fiskevand og Fægang, vandt og tørt, Fiskeri og Bundgarnstader at have nyde, bruge og beholde til evindelig Eje, eftersom det Skiftebrev, hendes sal. Husbond, Truid Bjørn, og hans Medarvinger imellem er gaaet videre indeholder (resten af skiftebrevet ikke afskrevet)

RA, Rentekammeret, kopibog for Aarhus og Ribe stifter 1680-82, blad 319 jf. 1945-45, s. 116.

Nævnes også i Ermegårds sag om Birkeretten. Danske domme 753. København 12. juni 1596. Kongen og hele rådet undtagen Jørgen Friis. Endvidere i Ermegård Gyldenstiernes låsebrev. Fra Himmerland og Kjær herred 14. bd. (1945 - 46) s. 116ff, Chr. 4. på rettertinget i Næstved 30. oktober 1596.

16. maj 1596

Sognevidne af Buderup kirke. Christopher Lykke til Buderupholm, Christen Skriver, Christen Lauridsen i Støvring, Niels Jensen i Dodensig, Anders Klemedsen, Jens Nielsen, Jens Andersen, Christen Bonde, Niels Andersen, Lars Andersen, Jens Klemedsen, Søren Nielsen, Søren Jensen, Christen Madsen i Bonderup, Christen Jensen i Mastrup udsteder sognevidne til præsten Anders Nielsen i Juelstrup, at Rusholm i Juelstrup og Støvring sø, har været bjærgt af Juelstrup og nævnte bønderne så længe de kan erindre. I NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn. på ældre gavebreve, fasc. 3, nr. 27 angives, at hr. Anders betalte 2 mark af Rusholm til Hospitalet. Til yderligere belysning om Juelstrup præstegaard og Sørup mark findes i NLA, C2-101, Stiftsbogen 1690, et tingsvidne af 23. august 1669.

NLA, Viborg bisp, C2-202, Buderup-Aarestrup-Gravlev kald 1590-1803. [14] segl. 3. Nielsen Jensen i Dodensig. 4. Anders Klemedsen. 9. Lars Andersen. 10. Jens Klemedsen, sikkert en broder til Anders Klemedsen jf. ens segl. 12. Ej identificeret. 13. Søren Jensen. Påskrift på bagside: Muner 3^{io} Sogne withne Om then Holm j Jullstrup Søe. Lest Paa Hornum herits tingh thenn 24. Majj Anno 1630. Afskrift i NLA, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 96.

Christopher Lycke till Buderupholm, Christen Schriffuer, Christen Lauridsen i Støffring, Niels Jensøn³ i dodensig, Anders Klemedsøn⁴, Jens Nielsøn, Jens Andersøn, Christen Bunde, Niels Andersen, Las Andersen⁹, Jens Klemidson¹⁰, Søffen Nielsøn, Søffen Jensøn¹², Christen Madsøn i bonderup, Christen Jensøn i Mastrup, kiendis og giøre witterligt for alle wdj thtte vort Obne Breff, at Aar effther Gudts Byrdt 1596 Dominica vocem Jucunditatis, hvilcken som indfalt then 15 Majj, war skickidt for oss oc Menike Sognemendt og Folck i Buderup Kircke Hederlig Mand Her Andss Nielssen i Juelstrup, wor Sogn prest, Huilcken ther liudelig tillspurde os oc meenige Sogne Folck Mand och

Qvinde, huad oss i guts Sandhet witterligt er om en Holm, som Kaldis Ruus-
 holm, liggendis i Juelstrup och Støffring Søe aff huore till hvis gaardt forne
 Holm haffuer indthel weret Bruggtt medtt affgrøde, och hvis andet Grofuer i
 alle mader, Och therpaa Begert theris Kundskab och windisbijurdt, huilcket
 wij hannom medt rette icke Kunde benecte, Medens hannom wor Kundskab
 derom meddiele, saa Wijtt Wij Kand then were Bistendige medt en godtt Sam-
 vittighed for gud och meniskenn, Saa Kundgiør wij forskrevne mendt med me-
 nige grander mendt och Qvinder i Støffring bye och Mastrup, Att Somme aff
 oss mindis och Drager till minde i haltredsindstiffue Aar, Somme i Sex och
 fyrretiffue Aar, somme i 40 Aar, somme i 30 Aar Somme stackere tiidt och
 Somme lengere hade frembydet Tha haffur forskreffne Holm, aldrig werit i
 nogen festeiurdt Eller Brug med gress eller oc hafde Eng therud aff at Slaa,
 wndthaggen aff wij Bønder, och Danne Mandt nu Salig huos gud, Huilcke i
 forne Juelstrup Boude som war Niels Andersøn, Axill Andersøn, Pouill Ni-
 elssen og peder Nielsøn och siden imidlertiidtt aff the dannemænd præster,
 Mand efter mand, som haffuer oc Boet i Jullstrup prestegrdt efter fra første
 tiidt, at forne Jullstrup Blef aff Kgl. Maitts Høgborn och Højloflig af Salig
 Konningh Christian then tredje tilladt at were Sogne præstenes rette Hoffui-
 gaardt och Residentz med ald sin Rettighed och tilliggelse, intet wnderthagen
 i nogen made, Som hans Naadis og Salig ihukommelse Breff ther om wider
 formelder och wdviser. Paa thisse ordt Bedes och fick forne Her Anders Ni-
 elsøn itth fuldt og willdigt Sogn Withne aff oss, som forskreuit stander och
 mennige grander mend och Qvinder i Støffring og Mastrup bye, Och att saa er
 gick och fore, som skreuit stander, thet withner och Bekiender wij med woris
 Indsegel her under tryckt, och widere Bekiende will till woris herritsting om
 Behoff giøris. Datum ut Supra.

3. Niels Jensen

4. Anders Klemesen

9. Lars Andersen

10. Jens Klemesen

Nr. 11

12. Søren Jensen

15. juni 1596

Fundats for Niels Jonsenn af Thorstedtlundt, hans Gave af 2000 Daler (á 4 Mk. danske) til Aalborg Hospital, imod at dette skulde underholde 4 af Niels Jonsens Arvinger udnævnte fattige Mennesker, udstedt af Niels Krabe til Weszløsgaardt med flere hans Arvinger. Aalborg, denn 15, Junij. Hofman, Fundation. T. IV. S. 161-166. *Regesta I*, 4636

8. januar 1597 (1)

Forbud at ey Nogen maa Drive med Deres Qvæg udi en Eng kaldt Wass, er Restrup tildømd. Dat 8. Janu 1597. *NLA, Restrup gods, G141-1, Designation på adkomstbreve 1763, Restrup nr. 37.*

8. januar 1597 (2)

Tingsvidne af Nibe birketing 8.1.1597, at i Binderup på vegne af sin husbond Hannibal Gyldenstjerne til Restrup, lod læse et tingsvidne af Hornum herreds ting 25.8.1577 om en klage, at nogen fra Nibe drev deres kvæg over hans eng kaldet Wass.

NLA, Udtagne breve, nr. 1227. Udtg. af Restrup gods, NLA, G141-1. Papir. 4 ulæselige segl. Påskrift på bagsiden: No. 37: forbud paa Restrup gund och Eijendom.

Las Nielsen i Grydsted, Birckefoget till Nibe Bircketing, Christen tybo i Nibe, Christen Andersen I Gaden och baltser thammesen Giør alle witterligt, Att aar 1597 løffuerdagen then 8 Januarij snapsting paa forne ting war skicket Annders Jensen i binderup paa hans husbundsss wegne Erlig och welbyrdige mandt hanniball gylennstirn til Restrup, Befallingsmandt paa Aastrup, som eskiid och fick end fulld ting winde af viij dannemendt, som er forne Christen tybo i Nibe, Christen andersen I gaden, mats suendskis, las mortensen, Jenns pauellsen, Clemid turisen, pier tybo och Jostj Sørrensen Huilcke forne viij danemendt ther alle wonndt paa thro och ræte Sanden, att the saa och hørde samme dag paa tiing, att forne anders Jennsenn i binderup stud her I dag for tingsdom paa forne hans husbunds wegne Och lod lesse ett papir Breff ens iiii Indtsegler till hornum herits ting udguiffuit Anno 1577 mandagenn then 25 Augusti, huilcken ting winde i nogenn mode var noget forslett dog seglene ware kiendelige I alle mode. Samleds wunde wij seg huilcken ens skrift och Aard will wiid magt och Kiendelig noch Liudenn oerdt fraa Anden som efter fylllger: Se 26.8.1577.

12. april 1597

Forleningsbrev, fra 1. Maj 1597 at regne, for Tygge Kruse til Vingegaard paa Pandumgaard Gaard og Gods samt Snorupgaard og en derved liggende Mølle, som Christopher Mikkelsen til Lundtbeck hidtil har haft i Væрге. Han skal ingen Afgift svare af den visse Indkomst og maa selv beholde Tiendedelen af det uvisse. Han skal tjene Riget med 1 gerust Hest. [Iøvrigt med Artiklerne jf. standardlensbreve, 7 (sagefald), 10 (tilsyn med kronens jord), 11 (udrustede heste), og 18 (om at holde bønderne til lov og ret)]. *Kancelliets Brevbøger, s. 132, J. R. 6, 29. K.*

6. maj 1597

Niels Gyldenstjernes skøde til Hanibal Gyldenstjerne på hans part af Kovads mølle. (Ved Svenstrup). *NLA, G 141-1, Restrup gods, Reversaler og papirbreve 1515-1847, Designation på gods 1763, nr. 9.*

15. juli 1597

I sag 12.8.1598 ved Viborg landsting mellem Niels Gyldenstjerne til Linstrup og kronen ang. skel mellem Binderup og Gjelstrup fremlægges et tingsvidne af Hornum herred. Se 12.8.1598.

Jtm eij things Winde aff forne herritsting Aar 1597 then 15 Julij Wdgiffnit Sørin Chrestensen i brunsgardt, Sørin Jensen ibm och theris mej brødre xj sionsmendt logligenn Aff thingit thagin til sion till gielstrup marck och engt. Tha hiemelit och Kund gorde forne Sionsmendt Att the War først Wdj Kieren fort Wed fiorden, ther saa the att Were kast en Nye grøfft, then Wester ended ad fiorden och thend Anden ende op ad Kierenn, itm then rende, som løber op ad Kierenn, siontis thenom att ligge ett gamill Aagang och War kast en gamill høffd hen med thend gamill Aagang Och stud ther Wandt for enden aff same gamill kast och nedentil fiorden. Och Wderste Wed fiorden fraa same Aagang, och til thend nye skiordt, som nu er kast, er hen wid halff syffundede sindt thyeffun faguen, och end nogit mere, Och møte opnier fraa fiorden hinch fraa same gamill Aagang och til thend nye kiørdt hen Wid lxx faffnr och nogit mere, Som Andis Jensen i binderup paa Aastedet bekiende for thend att haffuer ladet kaste same nye Kiørdt, Och War thr samme steder slagen nogit thør emellom same ij grøffte.. huilcke forne Anders Jensen ochsaa paa Aastedet for denom bekiende, Att haffue hørdt er lest for.. aff same Thør, Och sagde ther hues, Att thersom hand icke kunde fange Mere Kraff, Tha schulle hand haffue thend lest for hans Wmagt, Och War gielstrup mendt Tilstede paa Aastedet, Och beklagit thend hordelingen Att same nye grøfft War kast thenom till stuor skade och brøst. Sameledis saa the nogen stienn, som War sat i nogen gamill Jord som War iij stien som War satt i Lod .. huer anden och en huoll ther huoss som thenom siuntas at Were en stien ophagit, huilcke stiene Anders Jensen bekiende hand haffed ladett sette, Och hiemelij thet en fuld sion.

18. juli 1597

I sag ved Viborg landsting 12.8.1588 mellem Niels Gyldenstjerne og synsmænd af Hornum herred ang. syn af skel mellem Binderup og Gjelstrup stævnes Niels Christensen, Søren Jensen og Peder Villadsen i Byrsted for et syn, de havde afhjemlet på Hornum herredsting, hvorved de havde frasvoret Niels Gyldenstjerne et stort stykke jord.

Sameledis haffue hid steffnit Niels Chrestensen i børstedt, Sørin Jensen, per Villadsen ibm och theris mejbrødre for en sion the till huornumheritsting then 18 Jylj 97 haffe aff hiemelet paa forne egindomb.

28. september 1597

Missiv til nogle gode Mænd i Jylland. For nogen Tid siden have de efter Kong Frederik II's Befaling været forsamlede angaaende en Trætte mellem afdøde Otte Banner og Henrik Lykke til Ofvergaard, Embedsmand paa Vordingborg, paa den ene og Ofve Lunge til Odden, da Embedsmand paa Aalborg, paa Kronens Vegne og afdøde Albregt Maltesen, Anders Maltesen

og Jens Nielsen paa egne Vegne paa den anden Side om et Skel og Sandemændstov, som Sandemænd i Hvorum Herred for nogen Tid siden have svoret og gjort om et øde Bygge, kaldet Pouelstrup, mellem Albeck, Grofløf og Opløf Bæk [osv, som i Missiv af 25.2.1592 til Jørgen Friis til Krastrup, Ludvig Munk til Kvistrup, Niels Movridsen til Tustrup, Niels Stygge til Nørager, Jakob Høg til Trudsholm og Mikkel Nielsen til Kyø]. Da Ludvig Munk til Qvistrup, som oprindeligt var med i Befalingen, nu er død, har Kongen beskikket Jacob Seefeldt til at deltage i Befalingens Udførelse i hans Sted. *Kancelliets Brevbøger*, s. 209 J. T. 5, 52 b.

1598 (1)

En Dom af Hornum herrets Ting angaaende enn Eng udi Restrup Kiær. Aar 1598. *NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbreve 1763, nr. 82.*

1598 (2)

Brev, at Sebberkloster lovligt har fået tilskiftet det fiskeri, som med bundgarnsstader m.v. kunne bruges udi Limfjorden, vesten sejldybet udi Nørrelaae videre end udi Oluf Brochenhus' mageskiftebrev (af 10.4.1581) er benævnt.

NLA, Sebberkloster godsarkiv, afdl. G 37 nr. 1, jf. Kanc. Brevb. 7.7. og 8.7.1598 og Kronens Skøder 10.4.1581jf. Holger Rasmussen, Limfjordsfiskeriet indtil 1825, s. 35.

8. januar 1598

Tingsvidne af Nibe birketing, snapsting, at Thamis Pedersen Ame i Nibe stod på tinget på egne og hustruen Maren Jensdr.s vegne og tog Søren Jensen i Byrsted i hånden og skødede ham på vegne af Niels Krabbe et hus og bygning i kærret i Nibe syd for Peder Sørensens, som er 5 bindinger og er bygget på Niels Krabbes grund, og herefter havde fæstet grund og bygninger af Niels Krabbe for en årlig landgilde på en halv tønde høstsild.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretm. m.v. 1549-1693. [5] segl i grønt lak på papiret. 1. Tamis Pedersen i Nibe. 2. Lars Nielsen i Grydsted. 3. Christen Thyboe 4. Clemed Pedersen, fingeraftryk. 5. Baltser Thamesen.

Las Nielssen² I Grydsted, Bierke faagiit thill Nibe Bierke tinngh, Christen thyboe³ I Nibe, Clemidt pierssen⁴ Och balthzer tamissen⁵ skriffuer ther Samesteds, Giøre alle witherligt., Att Aar 1598 løffuerdagenn, som war Niibe Snapsting, paa forne ting war skicket seuren I byersted paa hanns hussbuund, Erlig och welbyrdige manndt Niells Krabbe till torste lundtt, hanns wegne och mett hanns fuldmagt, Som eskidtt och fiick enn fulldt tings winde aff viij dannemendt, som er forne Crestenn tybo I Nibe, Clemind pierssen ibm, p thamissen, p Christenssen hofmannndt, Jenns taarup, Jenns Jenssen och Crestenn seurenssen, huilcke forne viij dannemendt ther alle wondit paa thro och rette sanndenn, athe saa och hørde same dag paa forne ting, att thamis pierssen ame¹ I Nibe stud her ij dag for tings dom paa sinn egen och sin høstrues marren Jenns daters wegne och mett begj theris friie wiilge och wellmend huff tog wij soren Jennssenn I byrsted hans haannndt paa forne wellbyrdige Niels Krabbes wegne och efter hanns fuldmagtis lydelse sold, skøte och

aff hende frann seg, sinn hustru och theris arwinger thenn huss och bygning grundtt wij sinn ligend nør I Kiær I Nibe søndenn till pier seurens, som er v bindingr huss wij sinn lengj och bode saa wiit och Ret, som the er for funndenn maj, som er bøgð och opset paa forne Niels Krabbes eijenn grundt och Eijendom, Och till samme hagde sted och fest samme grund och bøgninger aff hannom och giffuer hannom ther Aar ligenn aff till Lanndgille enn halff tne. høst sildt, huilcke forne hus och woninger, som for skreffuit staar skall och maa forne Niells Krabbe och hanns arffuinger hafue, nyde, bruge och beholle fraa forne thamis pierssen och hanns forne høstrue och theris arffuinger thill Euindeliig eijendom att Eige skulle worde, Och here ij dag beckiennde och tilstod forne thamis pierssen att hafue upborene aff forne Niels Krabbe shølf, penne och fulld nøijjagtig møndt och betaling for forne huss och bygningr, som hannnd ther undt hannom for guod fyllist och betaling I alle maade. Och ther for her ij dag tillbandt och besegliid siig och for wist att frit hiemble och I alle maade fuld Rettigheed tiil stuede forne forne Niels Krabbe och hanns arwinger som forne huss och bygning wdj sinn lenngj och bredhe Inted met eller wndt-hagen I nogen made, for huer mands till thalle, som ther paa ennthen met rette eller wretikhede I nogen made. Och bekiender seg efter thene dag Ingen wiider ret eller nogen retighedt at hauge wdi forne huss och bygning efter thenne dag I nogenn made. Mend ther som thet seg nogenn tiid saa Kunde hende och till drage, att forne huss och bygning mett nogenn sinn retigheds Breff forne Niels Krabbe eller hanns arwinger afwindes wi nogen Dom eller rettergang formedelst forne mats perssen eller hans høstru eller theris arfr. wann hiemels brøsts skylltd, Tha beplicther hand siig och hanns arffuinge Igienn att giffue ens unnderliige forne Niels Krabbe och hanns arffuinge saa guod enn huss och bygning och hannom och hanns arffuinge I alle made saa wellbeleiligen Inndenn wj samfuld ugger ther nest efter Komendes wurder och fullt hannom och hanns arffuinger tha wden ald wiider skade løss och thering wij nogenn maade. Till indste ydermere och beijer for uaringe att saa I alle maade gick och for, som forskreffuid stanne, hafuer wij woris Inndtsegl her nedenn wnder trygt hoss Birck fogdenn och forne thamis pierssens Indtsegell. Datum Ano Die et loco ut. sup.

1. Thamis Pedersen
i Nibe

2. Lars Nielsen
i Grydsted, birkefoged

3. Christen Thybo
i Nibe

5. Baltser Thamesen
i Nibe, birkeskriver

3. april 1598 (1)

I en dom af Viborg landsting 12.8.1598 mellem Niels Gyldenstjerne og synsmænd af Hornum herred ang. syn af skel mellem Binderup og Gjelstrup nævnes et tingsvidne af Hornum herred, at synsmænd havde afhjemlet deres syn, hvorved de frasvor Niels Gyldenstjerne en ejendom i Binderup mark.

Wdj lige made Christen Knudsen i guldbek, Per Abildgrdt i binderup, Och theris medbrødre Siounsmend aff huornumherit for et siun och Winde, the haffuer afhiemlit till huornumherits thing then 3 Aprilis sist forleden paa forne egindom Liggendis emellom Binderup och Gielstrup marck och Kier, Och the schall haffue Siounit och hiemelitt Niels gyllenstien en stuor egindom fraa.

3. april 1598 (2)

I dom af Viborg landsting 12.8.1598 mellem Niels Gyldenstjerne og synsmænd af Hornum herred ang. syn af skel mellem Binderup og Gjelstrup nævnes et tingsvidne af Hornum herred, at Lars Nielsen i Grydsted i 40 år, Christen Bøg i Vokslev i 20 år, Poul Thyboe i Klæstruplund i 20 år, Anders Søgaard i Nibe i 40 år, gamle Knud Sørensen i 20 år, unge Knud Sørensen i 17 år, Christen Nielsen ved kirken i Nibe i 30 år, Niels Nielsen i Vestergaard i Taarup i 30 år, Jost Jensen i Vokslev i 20 år, Søren Nielsen i Klæstrup i 20 år og Peder Poulsen i Volstrup i 20 år mindedes, at den jord, der strides om, har ligget til Gjelstrup by og været brugt hertil hen til det gamle åløb, indtil Anders Jensen i Binderup for nylig har ladet kaste en ny grøft og sætte nogle sten, og de har aldrig hørt, at Binderups mænd har brugt jord syd og vest for det gamle åløb.

it tingswinde aff huornumherits thing the Aar then 3 aprilis Wdgiffen Las Nielsen ij grydsted, Christen bøg i Woxløff, Poull Thyboe i Lunden, Anders siugrdt i Nibe, gamil Knud Sørinsein, Wng Knud Sørinsen, Christen Nielsen Wed Kircken i Nibe, Niels nielsen i Westergaardt i thorup, Josti Jensen i Woxløff, sørin Nielsen i Klestrup och per poulsen i Wolstrup, Att haffue Wonden, først Wondt her Las Nielsen, att hand mindis ij xl Aar, Chresten bøg ij xx Aar, pouill Thyboe ij xx Aar, Anders siugrdt i Nibe ij xl Aar, gamil Knud sørensen ij xx Aar, Wng Knud sørensen ij xvij Aar, Christen Nielsen i xxx Aar, Niels Nielsen ij xxx Aar, Josti Jensen ij xx Aar, Søren Nielsen ij xx Aar, och Per Poulsen ij xx Aar, Tha er the thenom fuld witerlig i guds sandhed huer effter diris Lengste Alder och minde, Tha haffuer thend Jord och egindom ligen til gielstrup bye, och Worrin brugt ther til, som Anders Jensen i binderup nu nyligen haffuer ladet kaste thind nye gryfft och sete nogin stien, Och tha gielstrup mendt altid saa lengij, som the kunde mindis, haffr brugt same egindom til gielstrup lige Indtill thenn gamil Aagang, Och aldrig the nogin tid haffr hørt eller spordt, att the aff binderup haffuer hagit nogen brug wdj sam forne egindom sønden och Wester then gamill Aagang, førend nu nylligen thend nye grøfft er kast som Anders Jensen haffr ladet kaste.

3. april 1598 (3)

I dom af Viborg landsting 12.8.1598 mellem Niels Gyldenstjerne og synsmænd af Hornum herred ang. skel mellem Binderup og Gjelstrup nævnes et vidne af Hornum herred, at Peder Kuri i Nibe, unge Thames Sørensen, Niels Pedersen, Mandrups tjenere, Niels Jørgensen, salig Chresten Pedersen Ferslev, Christen Knudsen i Guldbæk, Peder Abildgaard i Bonderup, Jacob Jensen i Svenstrup, Niels Knudsen, Jens Madsen og Poul Jensen i Hæsum, Anders Thamesen i Støvring, afhjemlede et syn af en grøft, som Anders Jensen i Binderup

havde ladet grave ved Gjelstrup kær og nogle bundgarnstader ud for Gjelstrup. De bevidnede, at de Eusepuius dag (5. marts) var i Gjelstrup kær og blev forevist en ny grøft, som Anders Jensen skulle have ladet kaste. De målte 80 favn fra grøften og til fjorden og til det gamle åløb, og de mente, at grøften lå i Gjelstrup mark efter de sandemændsbreve, som Hans Wandall lod oplæse på åstedet og efter gamle dannemænds vidnesbyrd. Se 12.8.1598.

itt things Winde aff forne herritsting, same dag Wdgiffunit Per Korij i Nibe, Wng thamis sørinsen, Niels persen, Manderups thiener, Niels Jørginsen, salighen Chresten persen fersløff, Christen Knudsen i guldbeck, per abildgrdt i bunderup, Jacob Jensen i Suenstrup, Niels Knudsen i hersum, Jens madsen ibm., pouill Jensen ibm., Anders thamidsen i Støffring, sionsmendt, logligen aff thingj thagen til sion till en grøft, som Anders Jensen i binderup haffuer ladet kaste Wdj gielstrup Kier till nogen Bundgarnstader for gielstrup grundt, The hiemle och kundgiorde forne Sionsmend, Att the paa Eusepuiusdag sist forgangen War Wdj gielstrup Kier, Tha bleff thenom foruist en Ny grøftt, som Anders Jensen schulle haffuer ladet kaste, Tha mielde the fraa same nye grøftt wd wid fiorden och til thend gamil Aagang tha fandis ther imellom hen Wid firsindsthyve faffn, Och sionis them att thend nye grøftt, som War kast, schall sieghs att schall Were kast Wdj gielstrup mark effter the Sandmedns breffs liudelse, som Hans Wandall paa Aastedett lod lese och effter gamill Danne- mendts Winnisbyrdt thr om Udgangen er.

8. april 1598

Tingsvidne af Nibe birketing, at det hus, som salig Niels Jørgensen, Jørgen Nielsens søn i Nibe, afdøde, købte han af Lars Lauridsen Bager i Nibe for 21 dalere og et stykke klæde til hans hustru, og drog så med ham til Torstedlund og fæstede det af Niels Jonssen (Viffert). Senere tilbyggede han 4 små huse og forbedrede med kælder, lofts, brønd og hegn.

FLA, Hverringe gods, Slægten Krabbe, Torstedlund, Adkomster, Retsakter, skelforretn. m.v. 1549-1693. Papir, [4] ulæselige segl, grønt lak.

Las Nielssen i Grydsted, biercke foget till nib biercke tinng, Niels Christenssen Rockedall, lass mortenssen munckgaardt och selgen tamissen I Nibe gjøre alle Witherligt, Att Aar 1598 løffuerdagenn som 8 aprilis paa forne ting War skicket viilats Nielssen i Nibe, som esket och fick enn fullt tinngs winde af viij dannemendt, som er niels Christenssen Rockedall, lass mortenssen muncksgaardt, hans bardskier, seuren Knudssen ij nør, mats perssen skiper, seuren hannssen, Cresten Iffuerssen, Jenns Jacobssen, huilcke forne viij dan- nemendt ther alle Wonde paa troo och rette sannden, athe saa och hørde samme dag paa forne tiing, at viilats Nielssen I nibe studt same her ij dag for tinngdom och lodt lesse et obent xxiiij mends breff och segill, huilckenn breff aff Some giemmer war nogit for haffuidt dog Alle the dannemends segell, bogstauffer och merck hiill Kiendeligt, hiill och holenn I alle maade, lydendes aard fran aardt som ephther følger:

Wij ephther.ne Chresten Anderssen, for dum bierckeschrifuer wtj nibe, anders hiegaardt, hanns bardskier, gamell thamis seurensenn, niels seurensen, peder hanssen, ascker Jenssen, mickill, Jens inworsen, Chresten persen nør,

Cresten perssen, johan smedt, Jens Clemidssen, las tamissen, Crestenn lauritsenn souder, Niells Cristenssen, Seuren Juel, seuren nielssen møllgaardt, Kle-mind nielsen snedkier, niells ibssen, niells Cristenssen Rockedal, viilats sørennsenn, las sørennsenn Offuergaardt, Annders Olufssen och Jens Nielssen i nibe Kiendis och gjører Witterligt for alle wtj thete Woris obne breff, att thet oss fulld Witherligt ere wtj guds sandhiedt wed Woris siells salighiedt, adt thett huss, som sallig Niells Jørgenssen, Jørgen Nielssenns Sønn I nibe, afdøde thete Kiøbte handt af las lauritsenn Baeger I nibe och gaff hannom ther for Enn och tiuffue daller och hanns høstru enn alne linniggilste, och drog saa med hannom till torstedluundt Och stede thet saa af Erlig och Welbiørdig mandt Niels Joenssen, Och siidenn forbøgett handt thill then nør ende 4 guoere husser och wdskoup til then vester siide paa huusidt, Och for bedrett met uforenn Kielle, loftss sted, Kiellde och lyckelsse om husset. att saa wtj guds sandhed er, som forskr.et staar, the Winder Wij som samt gudts till hiep paa, och will thet wider were bekiendt om thete gjøris behouff. Till ydrmiere winidsbørdt trøcker wij woris Innsegler neden for thete obne breff. Skreffuit I nibe thenn 12 Junij aar 1594. Tiil winnis bōrd at wij saadanne e obentt breff haffuer hørd lese, winder wij med woris Innsegler her neden wnder trygt. Datum anno die et loco ut supras.

15. maj 1598

I dom af Viborg landsting 12.8.1598 mellem Niels Gyldenstjerne og synsmænd af Hornum herred ang. syn af skel mellem Binderup og Gjelstrup nævnes et vidne af Hornum herred, at Morten Jensen i Svenstrup på vegne af kongen og sin husbond, Mandrup Parsberg, Niels Hansen på Sten Brahes vegne og Niels Winther i Beltøft på Knud Brochenhus' vegne forbød at bruge Gjelstrup mark, undtagen bønderne i Gjelstrup i det område, der er nævnt i det gamle sandemændsbrev, som Morten Jensen lod læse og påskrive.

Ther huos fremlagde it tings Winde aff huornummerits ting thette Aar then 15 Majj Wdgiffuit, Som bemeller, Att Mortin Jensen i Suenstrup paa Kon. Mais och hans husbundss her Mandrup Parsbiørgs Wegne, Niels Hansen paa Welbyrdige stien brades Wegne, Niels Winther i Billtoft paa Welbyrdige Knud Brochenhuses Wegne, Och forbød nogen hues som helst therom Att haffuer nogen Brug ens Aggeriordt paa gielstrup marck Wndtagen the bønder i gielstrup, som boffuer paa staffun Inden for the gamil Sandmendts breff Morthin Jensen ther thend dag paa hans husbunds Wegne lod lesse och paa schriffue.

3. juli 1598

Christian 4.s forbud af 3. juli 1598 mod al handel i Løgstør og Nibe. Fremlagt på Aalborg birketing den 27. oktober 1662. *NLA, B37-23, Aalborg Birketings tingbog 1662, side 107a. Hans Gjedstedts afskrift.*

På velvise Bormester og Råds vegne, lod prokurator Niels Bek læse og paaskrive Salig Højlovlig Ihukommelse Konning Christian den fjerdes udgivne naadigste forbud, belangende, at de udi dette fiskeleje, Løgstør, boendes ikke maa bruge nogen Kjøbmandsskab enten med Kornkjøb, kramvarer eller udi nogen maader som borgerlig handel og kjøbmandsskab vedkommer.

Men dersom de vil bruge slig Handel, da skal de begiue denne ind, udi Kjøbstederne, enten Aalborg eller Viborg, eller andensteds udi Kjøbstederne, hvor dennem løster, og dennem da frit farer at søge Borgerlig Næring og Biering, eftersom enhver sin lejlighed det bedst vil til stede. Dersom nogen befindes derimod at gjøre, han da ikke vil have forbrudt huis han haver med at fare, og derforuden straffes som ved bør. Med videre Højeste hans Kongelige Mayestæts brev omformelder, dat. Kjøbenhavn Slot den 3 july 1598.

Og nu paa Velb.aarne Borgmestre og Raads vegnelydeligen forbød alle og enhver saavel indbyggerne her i Aalborg Byes Menigheder, som andre hvo de heldst ere eller være kunde, At De ikke efter denne dag imod forindførte Hans Kongelige Mayestæts: Naadigste Forbud, maa bruge nogen ulovlig Kjøbmandskab udi forne Løgstøer, enten med kornkiøb, Kramvarer, eller udi andre maader under Confiskation og Straf som vedbør, hvor efter enhver vedkommende sig haver at rette, og for skade tage vare.

Item og lod læse af Høj lovlig Ihukommelse Konning Christian den tredies Reces 34. Artikkel. Derudi forbydes over det ganske Rige alle Prælater, Adlen, Fogder, Bønder paa landet og alle Bissekræmmere, at bruge nogen kjøbmandskab udi landsbyerne. Med alle maade eller Vegt, med hvilket paa landet noget saadant behoff haver - da skulde de det købe udi Kjøbstederne, af Kongens og Kronens Borgere.

Item lod han læse "Cidiani Quarti Recesos" 3. kapitel 13 Artikkel, som forbyder og befaler, at alt Giestesked over alt (i) Riget skal være afskaffet og ingen skal være tilstede med nogen kræmmervarer at omløbe fra een Kjøbstad til een anden, eller af nogensted dermed at udstaa og udi Alen, Lod eller Pund at selge, med mindre han først vundet Borgerskab og sig nedersat her i Riget afholder af disse, skatter og skylder lige ved Andre Undersotter, med videre dessen indhold. Lod og læse og paaskrive Aalborg Byes forskrevne Kongelige Mayestæts Udgivne Naadigste privilegier, sub dato Aalborg 1560. Derudi en post indført som ere saa lydende: Item skulde Giester... ej heller gjøre Noget landkiøb med Bønder eller med nogen anden forprang. Nok en anden post: Skall og ingen Borger eller Kjøbmand boe eller ligge udi Nibe eller paa nogen anden fiskerleje for nærværende omkring byen, længere end fiskeriet paastander. Og nu paa velb.aarne Borgmestre og Raads deres vegne, forbydes alle og enhver for de og vere kan, at de ikke imod forberørte Kongelige Udgivne Recesser og Privilegier maa haandtere noget Borgerskab her i Aalborg til afbræk udi deres Næring. Saafremt nogen derimod efter denne dag betræffes at gjøre udi hvad maader, denne i saa maader: udi Recesserne og Byens Privilegier ikke forbødet, - da maa de være forsikrede sligt af Øvrighedens Velvise Borgmestre og Raad, skal blive paatalt - med Confiskation, samt medfølgende anden straf statueres.

31. juli 1598 (1)

Tingsvidne af Hornum h. Jacob Hvid, foged for Erik Bille til Rønnovsholm, stævner Hannibal Gyldenstjerne til Restrup ved Anders Jensen i Binderup ang. en eng til Chr. Pedersens gård i Frejlev. Sagen opsættes i 6 uger, parterne skal fremkomme med deres breve. Synes skrevet af en vendelbo.

NLA, *Udtagne breve nr. 1225*. Udtg. af Restrup gods, NLA, G141-1. Papir. 1 ulæseligt segl. Påtegning på bagsiden: No 82. Lest på huornum herritsting Mandagen then 11 Septembris 98.

Jens Christensen I Suenstrup, Heritsfogit till hornumhts ting, gjør witerligt, att Aar 1598 mandagen then 31 Julij paa forne ting war skicket Jacob Huiet, thieninnd welbyrdige Erick billde rønnoshullom, paa the Ennd sih, hafde her i dag till tinget i rette steffnuitt welbyrdige hannibal gyllenstiern, wepner til restrup, ij itt thrette emellom ?hinde ?ffore ?finn hand thr ij dag wille end afhiemble och thage wpkrefuit Paa enn enng, som skulle liigge till Chresten Sørensens gaard ij freløf ther engen af slet af wonen, nemlig att Siunsmendene igen enn mate hiemble, hues ther om haffde siet och furfarett. Saa møte her i dag till stede anders Jennsenn ij binderup paa hans hussbund, welbyrdige hannibal gyllenstierns wegne, ath bører same eng att ligge wij rstrup Endeell, som hand her ij dag Besto ens med gamle mendt grandskning och windesmennts tuff uffore i Sandmendts eedt att werre med wdgangen, Saa och ens restrup skiftebreff Same Enng at ligge wdj restrup Ennemerck, som hans gamle mendts grandskning och skiftebref fure widt sinn datum formeller.

Ther till Suarede Jacob huiet, att forne hans husbands thienne hafuer hafd same Enng af arrild brugt till then gaard hand I brug were med wij xx aar och ..ufares, worfoure att hand thr for spur hafur Siun ther till och her ij dag wid kiennthe samme stug eng for hans husbands rette grund och Eijgendom. Thertill suaret anders Jensen och eske af forne Jacob huiet, om hand ij dag kundh beuisse nogen loglig ad komst eller gamble breffuer huarts ens hand Sig Same stug eng kund till holle wij hans husbands Ennemercke afwinde. Ther til Suaret forne Jachob huiet, att hand thette klarlig nok wille beuisse, naar och huilcken tid behauf giøres ens flere mend och schulle thenom I mellom were.

Tha efter till talle giensuar och then sags lejlighed Saa ... forne Jacob Huiet saa skyder beuisning efter som for krefuitt stanne, tha om skalt Inghen ting till i dag wj sigger, och the forne Jacob Huit och forne anders Jensen att møde huer theris brefue och adkomst the paa theris husbands wegner Imod huer andre wille lidee oc meedgiøres Oc Same Sion icke ens midlertiiditt gangen for sig, førend the møder her till stede paa begij sider ens brefur och adkomst, som forkræves, Och hues til schall som anders Jensen hafde her i dag paa hans husbands wegne till forne Christen Sørensen for same Englig ... Brug hand haffuer ... hand same till holle saa lenge och insten och Brev oc hans huiss och hiemle the saa forskrevet an... rind anders Jensen then nu ... Datum Ano die I loco ut supra.

31. juli 1598 (2)

I Viborg landstingsdom 18.11.1598 hvori et af herredsfogden i Hornum herred udstedt syn ang. afslæt i en eng til Vestergård i Klæstrup i Vokslev s., kendes magtesløst, nævnes et synsvidne om afslæt af en eng til Poul Lauridsens gård i Klæstrup. Vidnet fremlægges af begge parter, men der refereres til forskellige dele. Hannibal Gyldenstjerne henviser til, at de 4 synsmænd vidnede, at der blev givet varsel mandag den 24. juli om at være på åstedet om torsdagen, som da kun var tredje dag, og at der dermed ikke var givet 8 dages

varsel. Hans Wandal henviser til, at de fire synsmænd, Lars Sørensen, Jens Jensen og deres medbrødre for 8 mænd havde vidnet, at de foregående torsdag var i en eng vest for Klæstrup hørende til Poul Lauridsens gård. De så da nogle tørv, der var gravet og engen var afrevet, til den søndre side på begge siderne af tørvene i en længde på 25 favn og i en bredde på op til 3 favn. Endvidere at Lars Jensen og Morten Pedersen i Hornum bevidnede, at de samme dag, den 24. juli, var på Restrup og stævned Hannibal Gyldenstjerne at møde på åstedet den følgende torsdag og følgende mandag at møde på Hornum herredsting med breve og beviser.

Hannibal Gyldenstjernes uddrag:

itt Sionn The till huornum heritsting Thend 31 Julij sist forledenn hiemblitt haffuer paa nogin Affslet wdj thenn Eng, som The Bemisted, skall lige thill thenn gaard ij Klestrup, pouill Lauridsen same iboer, Tha himblitt haver fire Sionsmennd, att The wor den torsdagenn paa Aastedern Att hiemble, som theris Sion ij sig sielff bemeler, och ther bleuff giffuedt warsell om Mandagenn, som war then 24 Julij, for Att skulle were paa Aasterne thenn neste torsdag ther epther, som icke skulle were wdenn wed then thridie dag,

Hans Wandals uddrag:

Sionswinde Aff huornumheritsting then 31 Julij sist forledenn wdgiffuitt, Som bemeller forne Las sørinnsenn, Jens Jennsenn och theris medbrødre fire Sionsmenndt for wiji mend Att haffuen hiemblit Att the paa torsdag tha sist forledenn war paa Klestrup mark, westen Klestrup, wdj enn Enng som leger thill thenndt gaardt, pouill Lauridsenn iboer, som hand thennom foruiste, ther saa the nogenn thørrfue war graffuitt, Och siden paa sammæ Aasteder Att were Aff røffueenn till thenn søndre siide, wed begi siiderne Aff samme Thørrfue, Norden fra thou stuore stienn, som leger ij sønder siiden aff samme Enng, Och wiid begie siiderne Aff samme Thørrur, war samme sid Aff tøffuerenn hen wed Enn femsiunstijffue faugenn wdj lenngelsen och war some steder threj fagunn wdj bredels Och some steder ix faugenn, Af Røffuenn, och hiemblitt thet for ett fuld sion, medføre och samme winde Las Jennsenn ij huornum och Morthen persenn Att haffuen bestandett then samme dag Aar the thendt 24 Julij war for Restrup och steffunitt forne hannibal gyldenstjerne Thill Aasterne Att møde, Paa Thorsdag ther nest epther huos samme Sion, ens huis breffuer och beuisning hand ij thendt sag haffde, Och om Mandag nest epther Att møde till huornumheritsting for samme sionn, Att Aff hiemble och tage beskreffnitt Om forne hanneball gyldenstiern haffuer ther nogit thill Att suare.

31. juli 1598 (3)

I dom af Viborg landsting 18.11.1598 hvorved et af herredsfogden i Hornum herred udstedt syn ang. afslæt i den eng, som berettes at skulle ligge til Klæstrup Vestergaard i Vokslev sogn, kendes magtesløst, fremlægges et skriftlig indlæg af Hannibal Gyldenstjerne til Restrup.

Er then som ieg formoueker att ieg wdj dag Otte dage, som war thenn 24 Julij, schall haffue fanngitt warsell for nogen brug, som min Thienner haffuer brugt ij Westergaards marck ij Klestrup, Saa wed komendis jeg samme eenddom som forne min Thienner haffuer brugt for min rette Enndeles grund och egenndom I forne Westergaards marck Att uere epter mine breffuis Liudelse, wndtagenn nogenn Kannnd beuise ens laug heffd Eller breffue eller nogenn anddenn loglig Adkom. sig nogenn rette eller Rettighied Att haffue wdj forne Enndels marck, forbiudenndis ther fore heritsfougden Jenns Christennsenn ij Suennstrup eller nogin Anndenn, huem som siider ij domer stedt, nogin Sionn Klauge Att wdstede, forne minn thiener eller Enndeels Egenndom, till westergaardt Annrørinnndis wdj nogenn made saa witt, som Sandmands breffuedt ther om formeller, som wdj lannds ting dom Innds dragitt er, førind ther er gangitt dom om egenndomenn huem then bør att følge mes rette, Och er hanses begerenndis, att thenn minn skrefftelig beretning motte bliffue lest och paa schreffuet Och haffuer ieg fuld magt giffuit min thiener Anders Jennsenn ij binderup thene min schrefftelig her paa at bere wdj rette. Datum Reffstrup then 31 Julij Ao 1598 hanneball gyldennstjerne Egenn haandt. huilcke beretning finds wdenn paa schreffuuet the were lest paa hornumheritsting thend 31 Julij sidenn Sionn och winde war gangitt 98.

12. august 1598

Viborg landstingsdom, hvorved en sag, som Niels Gyldenstjerne havde anlagt mod nogle mænd for et vidne, de havde afsagt ang. nogen ejendom mellem Binderup og Gjelstrup, afvises som utilstrækkeligt oplyst. I sagen fremlægges et sandemænds brev af 5.8.1525.

NLA, Udtagne breve nr. 1224. Udtg. af Restrup gods, G141-1. *Papir.* [3] segl. Påtegning på bagside: No 67.

Mogens Juul til Pallisbjerg, Iffuer Jull till Willestrup, Landtsdommer wdj Nøriutlandt och Gundj schriffuer, Landstingsskr., ibm. gjøre Witerligt, Att Aaar effter gudss Byrdt Mandagen thend 12 Augusti Paa Wiborg Landsting War schicket Erlig och Welbyrdige mandt, Niels gyllenstien til Linstrup, hans Wisse budt, Niels schriffuer i Kircheterp, paa then ene Och hafde hid i rette steffnit Las Nielsen i byrstedt, Christen bøg i Woxleff, Pouil Thyboe i Lunden, Anders siugrd i Nibe och theris medbrødre Winds-mendt paa then Anden side for ij Winde, the thill huornum heresting then 3 Aprilis sist forleden Wonde haffuer om nogen egindom, som schall ligge emellom Binderup och gielstrup marck och Kier, Och the i theris Winde att schall haffue Wonden, Att gielstrup mend haffuer Altid haft then iord i brug, huilcken hand formenuer denom icke Att haffued hagit nogen Brugelse der Wdj, men schall haffuen liggis till Restrup hoffuitsgrdt och Binderup bye Aff Arilds tid, som nochgran schall giøris beuisligt med Laugheffd, Skifftebreff och Affkaldt same Jordt ens Alene och haffue. Och forne Niels gyllenstiern er Lodseyer till Binderup och til same egindomb Och icke hand schulle Were steffnet eller Kallit her for Winde, formienness fordj the same Winde borde magtes løs Att uere, Och icke kome hanom paa hans egindom till hindr eller Skade i nogen made.

Sameledis haffue hid steffnit Jens Christensen i Suenstrup, heresfogit i huornumherit, for hand Wdstede same Winde, Och icke ther schulle findis Att uere loglig Warsel forgiffuen, Menns... hanom ther med Weret att haffued giort och borde ther for att stande till rette. Sameledis haffuer hid steffnet per Korij i Nibe, thamis Sørinsen ibm, och theris mej brødre Siounsmend aff Nibe.

Wdj lige made Christen Knudsen i guldbek, Per Abbildgrdt i bunderup, Och theris medbrødre, Siounsmend aff huornumherit, for et siun och Winde the haffuer afhiemlit till huornumherits thing then 3 Aprilis sist forleden paa forne egindom Liggendis emellom Binderup och Gielstrup marck och Kier, Och the schall haffue Siounit och hiemelitt Niels gyllenstien en stuor egindom fraa, Wondit Att hand icke til same sioun War steffnet och Kallit, Ligell. hand er ej lodseyer till Binderup, Nemlig fordi theris sioun hiemell och Winde borde machtelsløs att uere, Och icke att komme her Niels gyllenstiern paa hans egindom i Binderup till nogen forhindring. Sameledis haffue hid steffnit Niels Chrestensen i børstedt, Sørin Jensen, per Villadsen ibm och theris mejbrødre for en sion the till huornumheritsting then 18 Jylig 97 haffe aff hiemelet paa forne egindomb och Endog han icke till same sion schulle Wære loglig ... Mienneste fordj the borde och machtelsløst att wære.

Itm haffe och hid steffnit forne Jens Christensen for hans hiemill och Winde, hand Wden loglig Warsel Wdstedt haffue, Miennes hannom Ikund Were Att haffue giort och borde att stande til rette.

Sameledis haffuer hid steffnitt hans Wandell, Slotsfogue paa Olborig slot, Christen Smed i Suenstrup med same Winde och sionswinder, Samaledis Erlig ogc Welagte mandt Mandrup Parsbiere til høgisholm, høffuets mand paa Olborg slot, om hand haffuer mere ther till att suare.

Saa mødt Peder holdst som Ther samesteds Och fremlagde it tings-winde aff huornumherits thing thete Aar then 3 aprilis: Se 3.4.1598 (2).

Bestud Chresten Chrestensen i Nibe, Att hand ens niels Andersen ibm War for Restrup the igaar War viij dage och steffnet Welbyrdige hannibald gyllenstienn, ther till huornumheritsting then dag for sion Att Affhiemle och thage beschreffnir, I lige made for Winde thage, Om her hannibald gyllenstiern haffde thr noget till att suare.

I lige made steffnitt Anders Jensen i binderup om hand hagde ther nogitt till att suare. Och stud Anders Jensen til Wedermolsting, och bekiende och tilstud och icke kunde bemeste, Att fra hans husbund och hand haffde Jo fangit loglig Warsill for same sion och Winde,

Ther nest framlagde itt things Winde aff forne herritsting, same dag Wdgifunit: Se 3.4.1598 (3).

Bestud Christen Christensen i Nibe, Att hand med Niels Andersen ibm. War for Restrup tha igaar War viij dage och steffnuit Her Hannibald gyllenstiern thr til huornumherits ting for sion att Afhiemmele och thage beschreffnit, Om her hannibald gyllenstiern haffuer ther nogit thil att suare.

I lige made steffnit Her Andes Jensen om hand och haffr ther nogit till att suare. Och stud Anders Jensen i binderup til Wedermols thing bekiende och tilstud och icke kunde benecte, att sam hans husbundt och hands fogde jo fangit Loglig Warsil for same sion och Winde.

Jtm ej things Winde aff forne herritsthing Aar 1597 then 15 Julij Wdgiffnit: Se 15.7.1597.

Och stud forne Anders Jensen til Wedermols ting ther thette Winde gick.

Ther for nest framlagde itt Sandmendsbreff aff huornumherits ting Aar 1525 feria 2. post Olaj regis wdgiffnit: Se 5.8.1525.

Enn Framlagde en schrifttliche beretnings Liudelse som her effter følger: Dette er Mandrup Parsbierighs schrifttelig giensuar mod the steffning, med huilcke Niels gyllenstiern haffuer ladet hanom steffne til Wiborg landstthing, Efftersom hanniball gyllenstiern haffuer begirrit threthe mod mig paa Kon Maijs. Wegne Om marcked skiell emellom Gielstrup och Binderup marcker Och sandmend for mange Aar siden haffuer giort skiell mellom forne Marcker, Som Sandtmentdsbreffuir Widere der om Indholler, Och effterdj ther findis en grøftt kast offuer same Marck skiell i gielstrup marck, Saa haffuer ieg therfor Wered for Aarsagit for same gierning att kalle sion der till, Saa och Att forhuerrffuit Windesbyrdt i same sag, Och thertil haffuer ladit steffne och kalle Anders jensen i binderup, som schulle haffuer Ladett kaste samme grøftt, saa och att steffne hanniball gyllenstiern, som hans husbunt, Om hand haffe ther nogit till att suare. Och efftersom Niels gyllenstiern i en steffning formener, Att hand ther till borde Att were steffnit och kallit, Saa formenir Ieg der imod, Att effterdj Winisbyrder och sioni er forhuerrffuit om den gierning, som er skied Wdj gielstrup marck, Som Sandmends breffuer Wduiser, Det entuidser gielstrup marck, Och Niels gyllenstiern Ingen Lod eller Anpartt haffr i gielstrup marck, Saa formiener Ieg thesuer, att Ieg icke burde om steffne eller kalle hannom for den gierning, som bond haffuer giort i then marck, som hand ingen lod eller Diell haffuer, Der til med haffuer huercken ham sielff eller nogen paa hans Wegne formelig bonden slig Gierning wdj Gielstrup marck eller Widkien.. Sig nogen lod eller Diel att haffued i Gielstrup Marck, førend disse forne Windr er gangitt. Saa setter Jeg derfor Wdj rette, om de sions Winder eller Winesbyrdt, som i saa made er forhuerrffuit, Om de gierning, som bonden haffuer giort, Icke bør Wid magt att bliffue, Och der om er Ieg domb begierendis.

Ther til suaret forne Niels Christensen och framlagde ett skyfftebreff, som er gangen sallig Gabriell gyllenstierns Aarffuinge emellom Wdj Kiøbinghafuen Aaar Mdlx paa the niende then 7. Septembris Wdgiffnit, Som ebandt Andet bemelder En Eng paa Binderup marck, som ligger til Restrup kallis Wosth, Err Rebit ij threj loder, ther aff tilfalden Mogens gyllenstiern then Sønderste lod, Och er lxiiij faffn bred, Och Weedt paa forden med then Westre ende och paa Aaen med thend østre ende, tilfald Jyte Podbusk then mellemste lod och er lxv faffn och Wends paa fiorden med den Westre ende och paa Aaen med then østre ende, Och Anne Parsbierighs then Nordeste lod och er lxix faffnr Och Wender paa fiorden med then Westre ende Och paa Aaen med then østre ende, Som thet skyfftebreff i sig selff bemeller. Ther huos fremlagde it tings Winde aff huornumherits ting thette Aar then 15 Maij Wdgiffuit: Se 15.5.1598.

Och stud Anders Jensen i Binderup ther then dag for things dom paa hans husbunds, her hanniball gyllenstierns Wegne, Och Wedkiendis, att mange engij, som hans husbunt haffuer i saamedt Eng haffdt ther inde, Kield Knudsen

i lige made paa hans husbunds Wegnee, Mats Jensen i Binderup paa hans husbunds Wegne i lige mode inden for then gamill Sandmendts breff, Som the breffuer Widere bemeller. Och effter slig leilighedt satte Niels schriffuer i alle rette, Om same Winde och sions Winde icke borde marckskiels Att were, Effterdj her Niels gyllenstiern icke for thenom schulle haffuen sin warsell.

Ther till suaret forne per holdst och miente, att same skyfftebeff skulle Were imod Sandmands breffuit, Och att grøf tten schulle Were kast paa gielstrup marck och Eiendield och effter Sandmendts breff liudelse, formiener hand her Niels gyllenstiern icke att haffue lod i gielstrup marck.

Ther til suare Niels schriffer, Att forne Niels gyllenstiern schall haffuer en gaardt i Binderup, Och Binderup marck och gielstrup marck støder till hin Anden, Och skyfftebreff schall Wdtyde, huor Wdj Binderup marck bør att gaae med rette.

Med flere ord och thale thenom ther om emellom War. Tha effter tiltale, giensuar och saghens leilighedt Saa och efterdj forne Peder holdst formiener samme skyfftebreff Att schulle Were imod Sandmendts breffuit, Och att forne Niels gyllenstiern icke skulle haffue lod i gielstrup marck, Och effterdj her Niels schriffuer formiener Gielstrup marck Och Binderup marck Att støde paa hin Anden, Och skyfftebreff schall Wdtyde, huor Wist Binderup marck bør att gaae medt rette, Och effterdj Wij icke haffe thageit Aasterne i besigtning, Tha Wide Wij icke om forne Winde och Sions Winder att døme, førend then Komer grann Beuisning paa Aasterne, som thett schall och lielighedt kandst grandke och forfare, Och om Niels gyllenstiern haffuer nogen lod i gielstrup marck, Och huem siden Widere paa Klager, tha steffne och Kald sig och paa the om saa meget, som logh och rett kandt findes. In cuj rei sig gunde schriffuer.

23. august 1598

Nibe birketing. Lars Nielsen i Grydsted, birkefoged, Christen Thybo i Nibe, Chr. Jensen i Gaden og Baltser Thamisen, birkeskriver, udsteder tingsvidne, at Christoffer Mikkelsen (Tornekrans) til Lundbæk fik et tingsvidne af Christen Thybo i Nibe, Christen Jensen i Gaden, Niels Lauritsen Skrædder, Frants Hansen, Niels Jørgensen salter, Lars Gundersen, Christen Christensen og Mads Sørensen Hoved, at de hørte Christoffer Mikkelsen klage over nogle Nibinger, som havde draget vod på hans fiskegrund ud for Djørup og Holmager og forbød enhver at komme der uden tilladelse.

NLA, Udtagne breve nr. 1220. Udtg. af Lundbæk gods, G139-1. Påtegning på bagsiden: Christoffer Mikkelsens Klage paa the nibinger for ... grund. N. 90. N. 298. Omtalt i H&K 1912-14, Arkivet på Lundbæk, s. 315.

Las Niellsenn i grydsted, Birckefouget thill Nibe Bircketing, Christen tybo I Nijbe, Christen Jensenn I Gadenn och balltser thamisenn, skriufoer ther samesteds, gjør alle witterlijggt, att aar 1598 løffuerdagen thenn xxij augustij paa forne ting war skicket wellbiurdige Christoffer mickellsenn till Lundbeck, som eskiid och fick end fulld ting winnde af viij dannemenndt, som er forne Christen tybo I Nibe, Christen Jennssen I gaden, niells lauritsenn skreder,

frants Hannsenn, Niels Jørgenssenn sallter, Las gunderssen, Christenn Christensen och mats Sørrensen hofuedt, Huilcke forne viij dannemendt ther alle wonndte paa thru och ræte Sanden, athe saa och hørde samme dag paa forne tiing, att forne Cristoffer mickellsenn stud her I dag for tings dom och gaf last och Klage paa nogenn af the nibinger, som fordristet thennom til ath wodh dragh for diurup och hollemagers grundt och thij Bruger fijskerij Imod hans willij och minde, och her ij dag for ting dom for bød nogenn at komme paa forne hanns grundt anthen the nibinger eller nogen anndre met nogenn slags fijskeri, uden the kunnd hafue the wij hanns minde, och ther som nogenn siig her Imod fordristes at giøre och ther ofuer finnger noggen skade efter tethe ther om louligenn udmendt och there four finge noenn skade, tha skull the haffue the for hiemgielldt. til winnbijurd at saa gick och fuer, ehr waaris Inndt-sigler her neden wnder trijgth. Datum Anno Die et loco ut Supradictis.

11. september 1598

Tingsvidne af Hornum herredsting, at nogle af Restrups enge i lang tid havde været brugt til Frejlev med Restrups ejeres minde.

NLA, Udtagne breve nr. 1222. Udtg. af Restrups gods, NLA, G141-1. Papir. 4 ulæselige segl. Påtegning på bagsiden: No 81. Hanniball gyllenstierns gienpart till Erick Billede winde, huilcken Enng ther bleff emellom om thenn enng i Restrup Kier.

Jens Cristensen i Suenstrup, herritsfogit til huornum thing, Christen palle-sen wid redstrup, jep nielsen I Holckj och balther tamesen, skriffuer, giøre alle witterlig, at aar 1598 mandagen then 11 Septembris paa forne ting var skicket Jacob hiueet paa hans hosbund welbyrdige Erick Bille wegine, som eske och fick enn fulld tings winde af viij dannemend, som er forne Chresten palle-sen uiid restrup, jep nielsen I hollck, Jens Christensen i rokild, Niels nielsen I thor-rup, Christen michellsen i gulbeck, Jep riidmandt I elleishøff, jep rasmussen I støfring och Knud ij binderup, huilcke forne viij dandemend ther alle wonde paa throw och rette sandh, att the saa hørde ij dag for tingdom, for them stande Christen nielsen i hatseris, som wond och kundgiorde, att hand war j aar ij eller wj the ere thennom witerlligt, at forne mand i freløf hafde en enng I re-strup Kier. Item Christen nielsen bunderup wond wiid hellgens eed med aapragte fingre, at hand minds I xx aar tha haffuer then eng I restrup Kier neden aaenn Engenn och worrid brugt til then gaard, Chresten Sørensen I freløf I bour, huem hand hafde thenne enng af, wiste hand ickj. Item niels tuesen I freløf winde, at hand mindst I xx aar och miere, tha haffuer then eng werrid laant fran rstrup och till thenn gaard Chresten Sørennsen i freløf I brug Buede thend enng och the anndre laane enngi till Byenn. Item Soren mogensen wond, at hand mindest ij xx aar haffue same forne enng werid Brugtt till Christen Sørensens gaard I freløf och same werrid laant ther all fraa restrup. Item Jenns wilatsenn winde, at hand er witterligt, att uiid xvij aar tha haffuer same enng werid Brugt til thenn gaard ij freløf, som Chresten Sørrensen I bour samme werrid laant igen til same gaard. Item michell Kock winnde, att hand er witterliigt uiid x eller xi aar, tha haffuer then enng werrid brugt till thenn gaard i freløf, som Christens Sørensen I bour och haffuer och werrid, at same enng

skulle werrid laant fra rstrup. Och udi same gaardt jep matsen winde I x aar lige efor som Michell Kock wundet haffuer. Item Christen nielsen winde, at hannom er witterliigt, att I xxxvj aar tha haffuer thenn Same enng werrid Brugt till thenn gaard i freløf, som Christen Sørensen I bour, och haffuer werrid laant igen ud af restrup egindom. Item Abel Jensen i Suenstrup winde, att I xwij aar, som hand er wiitherliigtt, tha haffuer thend enng werrid Brugt til same gaard och worren laant fra restrup. ther till las povellsen winde, at the er enn Stakid tiid sidenn, hand kom til Dragstrup och ueed the Ients om at winde. Item Las Kielldsenn wunde, at thr er lænngj siden, hand kom ther fraa byenn och uiid Inted af at winde. Item puell Sørrensens I hatsersis winde thette er ham witherlig, att hand buede I same gaard i freløf I xv aar, tha brugte hand same enng til gaarden, dog mats hand haffue the wdj hanniball gylenstierns minde. Och war w: haniball gylenstierne til wedermolsting wigere thete winde gick. Till winis-byrdtt, at saa gick och huer med waares Inndtsigler her neden wnder trøgt. Datum Ano Die I loco ut supra.

6. november 1598

Søren Segalt lod voldsværge Michel Sørensen i Vokslev, for han er draget af Randers by i lovlig arrestering og ikke talt minde for 4 daler.

Randers tingbog, Nørgaard-Pedersen.

18. november 1598

Viborg landstingsdom hvorved et af herredsfogden i Hornum herred udstedt syn ang. afslæt i den eng, som berettes at skulle ligge til Klæstrup Vestergaard i Vokslev sogn, kendes magtesløst.

NLA, Udtagne breve, nr. 1223. Udtg. af Restrup gods, NLA, G141-1. Papir. 2 segl. Påtegning på bagsiden: No 86. hanniball gyldenstiern. Lest paa huornum heritstiing mand thenn 14 de mai 98.

Iffuer jull till Willestrup, Landsdomeer Wdj Nøriutland, och Gundj Skriffuer Lanndstingshører ibm. Giør weterligt, Att Aar epher guds biurdt Mdxcwij then 18 dag Novembris Paa Wiborig Lanndsting War skicket Erlig och Welbiurdig Mand, hanneball Gyldennstiernne till Restrup, paa thenn enne och hagde hid ij rette steffunitt Las sørinnsenn ij huornum, Jens Jensen ij Abildgaard, Anders persen ibm och Niels Christensen i huornum paa thenn Anden siide for itt Sionn, The till huornum heritsting Thend 31 Julij sist forledenn hiemblitt haffuer paa nogin Affslet wdj thenn Eng, som The Bemisted, skall lige thill thenn gaard ij Klestrup, pouill Lauridsen same iboer, Tha himblitt haver fire Sionsmennd, att The wor den torsdagenn paa Aastedern Att hiemble, som theris Sion ij sig sellfulf bemeler, och ther bleuff giffuedt warsell om Mandagenn, som war then 24 Julij, for Att skulle were paa Aasterne thenn neste torsdag ther epher, som icke skulle were wdenn wed then thridie dag, Och wdj saa made ikke ens skulle siges Att uere giffuitt Otte dags warsel for Aastedenn, Att hand kunde haffue sagt paa lanng Besgiet, Att hand kunde haffue møtt mez sinn breffue, Och formiente Och thr the thørffue och hied, som skulle were graffuit och birgitt skulle were graffuitt och slagitt, wdj Westergaards Enndiels

marck paa hanns engenn Eienndomm ephther hanns gamble breffue och adkoms Liudelse, som paa tinngin samme dag skall were leest och paa skreffuitt ther icke skulle ville Aaestir.

Wdj lige made hagde hiid steffunnit Jens Christensen ij Suennstrup, heritsfougitt ij huornumherit, for hand samme hiembell och Sion haffr wdsted paa hanns Enndiels egenndom och emod wedkiendelse, som sammme dag er bleffuinn leest och paa skreffuenn icke ellers finndis wdwn Oete dags warseell boed for Sion att tage, Och att møde paa Aastederne, Thisligste att tage thet beschreffuenn huilcke forne sionn forbemelet hanniball gyldenstierne, formi-enner icke saa louglic Att uere tagen, Att thet bør wed magt Att bliffuee, men macteløs Att uere, Och heritsfogden ther wdendenn Att haffue giordt wret, Och bouds ther for Att stande till rette.

Sambledis hagde hid steffnitt Erlig och fornumstige Hans Wandell, Slotsfougitt paa Olborig slott, en same sionns winde.

Thisligste hagde hiid steffnuitt Erlig och Welbørdige manndt Mandrup parsbierig thill høgishollumm, høffuitsmand paa Ollborigh slott, Om hand haffuer nogitt ther till Att suare.

Saa mødte forne Hans Wandell Och fremlagde same Sionswinde Aff huornumheritsting then 31 Julij sist forledenn wdgiffuitt, Som bemeller forne Las sørinnsenn, Jens Jennsenn och theris medbrødre fire Sionsmenndt for wiji mend Att haffuen hiemblit, Att the paa torsdag tha sist forledenn war paa Klestrup mark, westen Klestrup wdj enn Enng, som leger thill thenndt gaardt pouill Lauridsenn iboer, som hand thennom foruiste, ther paa the nogenn thørrffuer war graffuitt, Och siden paa sammæ Aasteder Att were Aff røffueenn till thenn søndre siide, wed begi siiderne Aff samme Thørrffue, Norden fra thou stuore stienn, som leger ij sønder siiden aff samme Enng, Och wiid begie siiderne Aff samme Thørrur, war samme sid Aff tøffuerenn hen wed Enn femsiunstijffue faugenn wdj lenngelsen, och war some steder threj fagunn wdj bredels, Och some steder ix faugenn Af Røffuenn, och hiemblitt ther for ett fuld sion, medføre och samme winde Las Jennsenn ij huornum och Morthen persenn Att haffuen bestandett ther samme dag Aar the thendt 24 Julij war for Restrup och steffunitt forne hanniball gyldenstierne Thill Aastederne Att møde, Paa Thorsdag ther nest ephther huos samme Sion ens huis breffuer och beuisning hand ij thendt sag haffde, Och om Mandag nest ephther Att møde till huornumheritsting for samme sionn Att Aff hiemble och tage beskreffnitt, Om forne hanneball gyldenstierne haffuer ther nogit thill Att suare, Som thet winde wider bemeler.

Och ther huos suaret forne Hanns Wandell, Att ther schulle were giffuett Otte dags warsel for winditt, førindt thet bleff taggett, forminnindis thet nochsomm warsel At were, Och framlagde enn skrifftelig berettning Liudenndis som her ephther følger:

Dette er Hanns Wandels gienssuar emod thend steffning, som hanneball gyldenstierne haffuer steffnuitt hannom med Paa hanns hosbund wegne for ett Sion, som er for huerffuit epthskr., som hanneball gyldenstierne haffuer steffunit Sionsmendenn, for ett Sion the haffuer hiemplet om nogenn Thørrffuer,

som er graffuitt, Och Enng, som er slaget paa Klestrup marck, Och hannd formiener Att were graffuitt och slagitt wdj Westergaards egenndiels marck paa hanns egenndomm, Emodt hanns gamell breffues Liudelse, som paa tingii er bleffuenn lest och paa schreffuiett, Saa er ther emod mich, att ieg med sion wj Windesbørd beuiser samme Thørffuer att uere graffuenn Och Enngij At uere slagenn paa min hosbunnds grund och egenndom, som lagde till hans gaard i Klestrup, Och hannom Inndenn er toff wondenn, Och bundenn ther for er fordielt, bode till heritsting och lanndsting, Och fram esket breffue eller windisbørdt, huor med hanniball gildennstierne well brughe thendt egenndom, som nu om theres Att uere hanns egenndom, Och om same haffedt nogenn Egenndiell till hanns gaard eller icke. The kommir min hosbunt Inneles wientd, wrenn thennd egenndom, som om theris dom haffuer steder Engenn till min hosbunds gaardt, Och miener mig, att hand med hanns egenn ordt och beretning icke kand tilbage driffue min hosbunds Sionn och windisbørd, som i thenn sag er forhuerffuitt, menn thersom hannd will tilbage driffue thenom, Tha miener ieg, att hand bør att framlege Sionn och windisbørd emod thenom, huor med hann kand thennd tilbage driffue, som hann och wdj steffningen giffuer til kiende jig att haffue tiltale till heritsfougden Jennis Christensen i Suennstrup, for hannd haffuer wdsted Sion emodt thennd guode manndts wid kiendelse, som er bleffuen lest och paa schreffuenn, Ther emod er mitt suar, att epherthi hanneball gyldennstierne haffuer Seg wille tilholde min hosbunds grund Och egenndom, Saa haffuer hanndt ther fore weritt forarsagitt Att forhuerffue sionn och windisbørdt ij thennd sag, Och miener min hosbunt, Att thennd guode manndt hannibal gyldennstierne wid kiendelse icke saa bør att Ansies, Att hannom kand tilhøre allt huadt hannd well wed Kienddis, Och att minn hosbunt icke wille miste sinn egenndom for hanneball Gyldennstierne well Kienddis wedt Thend, Och miener ther forr, heritsfougden Inngenn wrett ther wdj Att haffuen giordt, Att hand haffuer wdstedt sionn beskreffuitt, som haffuer hiemblitt om thennd egenndom, som Om thwistis, Disligste Och saa er gangitt loglig warsill ther forr, Saa setter ieg ther for wdj rette, at epherthi hanneball gyldenstierne Inngenn sionn eller windisbørdt haffuer emod min hosbunds sionn, som thett icke ther for bør wed magt att bliffue, Och ther om er ieg dom begierenhs.

Ther till suaritt forne hanneball gyldenstierne, Och fram lagde enn skrefteelig beretning Liudendis som Hr. Epher følger:

Er then som ieg formoueker att ieg wdj dag Otte dage, som war thenn 24 Julij, schall haffue fanngitt warsell for nogen brug som min Thiener haffuer brugt ij Westergaards marck ij Klestrup, Saa wed komendis jeg samme eendom som forne min Thiener haffuer brugt for min rette Enndeles grund och egenndom I forne Westergaards marck Att uere epter mine breffuis Liudelse wndtagenn nogenn Kannnd beuse ens laug heffd Eller breffue eller nogenn andenn loglig Adkom. sig nogenn rette eller Rettighied Att haffue wdj forne Enndels marck, forbiudenndis ther fore heritsfougden Jennis Christennsenn ij Suennstrup eller nogin Anndenn, huem som siider ij domer stedt nogin Sionn Klauge Att wdstede, forne minn thiener eller Enndeels Egenndom, till westergaardt Annrørinndis wdj nogenn made saa witt som Sandmands breffuedt ther

om formeller, som wdj lannds ting dom Innnds dragitt er, førind ther er gangitt dom om egenndomenn huem then bør att følge mes rette, Och er hanses bege- renndis, att thenn minn skrefftelig beretning motte bliffue lest och paa schreffuet, Och haffuer ieg fuld magt giffuit min thiener Anders Jennsenn ij binderup thene min schrefftelig her paa at bere wdj rette. Datum Reffstrup then 31 Julij Ao 1598 hanneball gyldennstierne Egenn haandt. huilcke beretning finds wdenn paa schreffuiet the were lest paa hornumheritsting thend 31 Julij sidenn Sionn och winde war gangitt 98.

Och ther huods berette haneball gyldennstierne, att Enndog schriffuern haffuer schriffuitt paa samme beretning, att thend skulle were siiden Sionn Och windett skulle were ganngitt, Tha for mienner hannd thet heritsfougden hafde bemt? att haffue wrett sig fore Att ther icke war giffunn loughlig warsell for Aastedernn.

Ther nest møtte Morthen Jennsenn ij Liønngberiggaardt paa heritsfougden wengner, Och miente hanns wlempe icke ther wwindenn att Were.

Med fliere Ord och tale thenom ther om emellom war. Tha epther till tale giennsuar och sagenns leylichiedt, Saa och eptherthi ther icke findes Att uere giffuenn loglig otte dags warsel, for Aastedern Att uere paa, att forne hanneball gyldennstierne kunde haffue hagt saa lang Seggitt, att hannd kunde haffue møtt paa aastedern mes sinn breffue Och beuissning, Tha find wij epterskr saadann lejlichiedt, samme sionn winde magteløs Att uere, Och the eptherthi thenn heritsfougitt samme Sionswinde wdj saa made wdenn loughlig warsel for aasterderne haffuer wdstedt, Tha haffuer hann sig then windenn forgitt, Och bør ther for Igienn Att giffue, forne hanneball gyldennstierne, huis Skillige, Thollig Kost och Thering, hand ther for liidt och giordt haffuer. In cuij rei Insu signeter ... gunde skrifuer.

8. december 1598

Missiv til Mandrup Parsberg om igen at lægge herligheden af en kronens bonde i Buderup, som Hannibal Gyldenstjerne til Restrup har været forlenet med, ind under Aalborghus og lade den indskrive i jordebogen.

Kancelliets Brevbøger, s. 352. J.T. 5, 92. Omtalt i Kgl. Bib. NKS 4° 868, Klaus Gjerdings hist. saml., s. 56, afskr. af Jyske tegnelser V, s. 92.

4. februar 1599

Aabent Brev, at Envold Kruse til Hiermidslefgaard, Rentemester, har berettet, at en, ved Navn Christen Pedersen, der tjente Præsten i Nørholm, paa sin rette og lovlige Vej uskyldig er bleven dræbt af Jens Nielsen i Nørholm og dennes Søn, og at Sandemændene i Hornum Herred ikke inden Sjetteugers Dagen, som Loven paabyder, have kunnet gøre deres Tov, fordi Sagen er bleven forhalet i lang Tid ved Vidnesbyrd, som Manddraberen har erhvervet. Da Envold Kruse nu paany vil forfølge Sagen, meddeles der ham herved Oprejsningsbrev i Sagen. *Kancelliets Brevbøger*, s. 373. J. R. 6, 113.

16. april 1599

Vidne af Aalborg byting. Jens Pedersen i Hasseris bekendte, at da Brix Sørensen var byfogde, gav Hasseris mænd 2 skp. byg af hver gård, dog det dobbelte, hvis der var 2 fæstere. Christen Sørensen, Paul Christensen, Peder Eriksen, Christen Nielsen, Jens Pedersen og flere tilkendegav, at de ville give degnen ved Skt. Bodils kirke, som da Brix Sørensen var byfogde.

NLA, perg. saml. nr. 409. Udtg. af Aalborg bispearkiv, C1.

Kuortt Anderssen, Byfoged ij Olborg, Fabian glarmester, Christian Andersen Skomager och Peder Winther, Giør alle witterligt, Att Aar effter Guds bijurdt 1599 Mandagen thend 16 Aprilis paa Olborg byting waar Skickit Peder Eriksen, hørre her wdj Olborg Skole, Ther louligen bedis och fick et fuldt thingsvinde aff otte Dannemend, som waar fabian glarmester, Christen Anderssen Skomager, Peder Winther, Jenns Griis, Mikkel Pederssen, Niels Rebslar, Jacob feltbereder, och Niels Thomissen ij Sundby, Huilcke forne otte danemend ther alle samdirecteligen wonde och kundgiorde, Att the saa oc hørde her ij dag paa forne thing, for thennom stande Jens pederssen ij Hatseris och for tingdom bekiende, Att siden Brix Søffrenssen waar Byfogidt, tha haffuer huar mand wdj Hadtseris giffuit aff huer gaardt ij skr. biug, om ther waar en mand ther wdj, och waar ther ij mand i gaarden, tha haffuer dj giffuit iij skr. biug. Disligste laffuitt och thilsagde Christen Søffrenssen ij Hadtseriis, Pauell Christenssen, Peder Eriksen, Christen Nielsen och forne Jens Pederssen ibid, med flere aff Hadtseriis mend, som thend thiid thingitt søgte, at de wille giffue Degnenn thill sam Stj Bothels Kircke, effter som thr giffuidt haffuer siden forne Brix Søffrenssen war Byfogede, wden alle emodsigelse Naar hand eller hans wisse bud thennom ther om besøgendis worder. Att saa gick och fore oss, ther till widnisbijurdt, med woris Signeter her wnder trøckt. Datum ut supra.

13. juni 1599

I sag 2.7.1608 ved Viborg landsting mellem Lars Villesen i Hebbelstrup (Hallund sogn ved Brønderslev) og Mogens Michelsen Skrifer, rådmand i Aalborg, ang. 3 bindinger hus i Nibe, som Lars Villesen hævder at have arvet efter sin moder, der havde været gift med birkeskrifer Mads Eriksen, fremlægges et tingsvidne af Nibe birketing.

Och framlaude siden et things Winde aff Nibe birckething Aar 1599 thend 13. juni wdgangit, per Ibssen i Nibe och pouil pouilssen ibm, Wordering mend, for wiiij mend Att haffue bekiend och tilstaane, Att de Wor Wdj mats Erikssen boe Thr i Nibe Och thr eptther dielsbreffs liudelse Wd Worderit fra forne mats Erikssen och til forne mogens schr(iffuer). Thr eptther for en schab mez iij døre for och fuod Wed, en schuffe mez en dobelt laas Och en schuff Wnder. Noch ij foldbenke, Noch ij Smaa snoruit stuole, en liden Nye Kiste, en benk Kiste, Noch iij binding Aff nørenden Aff forne mats Erikssøns huss, dete forne Alt Sammen til hobe Worderit for 24 daler och, Som the Winder Widr bemeller, huilcken Winde Wden paa schreffuit Attuere lest paa Nibe bircketing den 7 februarij 1601, Ithem Snapsting 1604, Saa och thend 15 Junij och thend 20 Julij 1605.

24. oktober 1599

Missiv til Indbyggerne i Aalborg og Kronens Bønder og menige Herredsmænd i Hvornum og Kier Herreder og Voer Birk. Da Kongen har erfaret, at Vandet i Sønderup Aa mellem Aalborg og Viborg ofte er saa højt, at ingen uden Livsfare kan komme over, og da det er alfar Vej, der nødvendigvis maa holdes saaledes i Stand, at den vejfarende Mand uden Skade kan komme frem, paalægges det dem alvorligt med det allerførste paa egen Bekostning at lave en Bro med Stenbro ved begge Ender, naar Lensmanden paa Aalborghus giver dem Ordre dertil. Hvis nogen ikke møder for at Broen lave, naar han tilsiges, vil han blive tiltalt og straffet.

Kancelliets Brevbøger, s. 438. J. T. 5, 109 b. Omtalt i H. Matthiessen, Viborg Veje, s. 174.

10. november 1599

Viborg landstings dom om vragnet af Fur med citat af Viborg kapitels privilegier af 1239 og birkeretsbrev på Fur og Nørholm 1456.

NLA, C2-252, Viborg kapitel, Adkomster.

Thernest framlagde Stormectige, høgborne førstis, høgluolig Ihukomst konning Christians beseglitt Pergamendts breff wnder sin datum 1456 wdj huilcken hans Matts. haffuer fuldbørdt oc samtyct tl Euig tidt hederlige mendt her Proust, Erkedegn, Cantor oc menige Capitel wdj Wiborig Theris birck oc birckiret i Fur, Nørholm oc anderstedts, som the aff Arrild tiidth hagde haffuer...

28. marts 1600

I sag 2.7.1608 ved Viborg landsting mellem Lars Villesen i Hebbelstrup (Hallund sogn ved Brønderslev) og Mogens Michelsen Skriver, rådmann i Aalborg, ang. 3 bindinger hus i Nibe, som Lars Villesen hævder at have arvet efter sin mor, der havde været gift med birkeskriver Erik Madsen, fremlægges et forseglede brev, at Niels Pedersen solgte halvbroderen Lars Villesen sin arvepart i huset, hvor Erik Madsen boede, hvor halvbroderen Mads Eriksen boede og hvor Hans Justsen boede i sidelængen.

ett Andit forseglede breff som Niels perssen mes egen haand Wnderschreffuid haffuer Actumt Nibe den 28 martij aar 1600 Wdj huilcken hand bekiend sig Atthaffue Sold och Affhend fra Sig och sin Arffuing och til forne Las Vilssøn och hans Arffuing All den hus och Woning, Som hans salig stub fader Erik Matssen iboed, Och i haand och heffd hag... och thj Nye huss, som hans broder mats Erikssøn iboed och the hus, som hans Justssen i bouit i sielengn och boude som thj tha forhend er Woerit.

12. april 1600

I sag 2.7.1608 ved Viborg landsting mellem Lars Villesen i Hebbelstrup (Hallund sogn ved Brønderslev) og Mogens Michelsen Skriver, rådmann i Aalborg, ang. 3 bindinger hus i Nibe, som Lars Villesen hævder at have arvet efter sin mor, der havde været gift med birkeskriver Erik Madsen, fremlægges

et forseglet brev, at Lars Villesen har givet halvbroderen Mads Eriksen 50 rdl for den arvepart, han havde i huset efter deres mor.

et forseglet breff, som mats Erikssen ens egen hand Wndrschreffuen haffr Actumd hebelstrup den 12 Aprilis Aars j600 huor Wdj hand bekiend, Att forne Las Vilssøn haffr hanom fornøgit Och betald en halff Hundr daler i penige och guode Waare for den Arffue gods pardt, som hanom Kunde tilkome i den hus Och egindom epther hans Salig modr, som forne Las Vilssøn all huss och egen- dom hans bror Niels perssen tha hagde Affkiøptt.

20. oktober 1600

Tingsvidne af Hornum herred. Jens Christensen i Svenstrup herredsfoged, 8 dannemænd og 20 mand fra Aarestrup vidner, at for 18 eller 19 år siden lod salig Niels Jonsen til Torstedlund bygge Søren Jensen degns hus i Aarestrup, og bekostede tømmer, ler og tag mv., at degnen er meget på Torstedlund for at arbejde og gør af huset 8 dages hoveri, nogle gange lidt mere og nogle gange lidt mindre, og at Chr. Ibsen og Niels Christensen i Aarestrup stævned alle påskrevne mænd til deres hus og bopæl den 13. oktober. Omtalt i Himmerland & Kjær herred 1936, s. 123 og i NLA, Heilskovs samlinger.

NLA, Udtagne breve nr. 1242, fra G142-1, Torstedlund godsarkiv. Papir. [4] ulæselige segl på papiret. Påtegning på bagsiden: Seuren Anderssenss gi-enpart huorleds the thingfolck wonnd om Seuren Degenns huss i orestrup. 1600. Nr 232. 1600.

Jenns Cristennsenn i Suenstrup herrits fogiid wtj huornum herrid Jenns Cr- stennsenn i roekiell, Christen terkillssen i hiedts och Balther Thamessen skrif- fuer Giør alle witherlig at Anno 1600 mandagen thenn 20 octobris paa forne ting var skicket Knud Jensen fougid paa torsted lundt paa hans hosbund wel- byrdige Niells Krabe til torsted lundt hans wegenne som eskidt och fick enn fulld tings winde af viij dandemendt som er forne Jenns Cristennsenn i roekill, Christen terkillssen i hiedts, Jenns skriffuer i Nibe, las Jennssen i Aapløff, lass Buss i lierre, Jens Jennssen i budstedt, Cristen Anderssen i thaarup och Jenns lauritsenn i Snorup, Thisse forne viij dandemend ther alle wonndt paa thrw och rette Sandenn athe saa her i Dag for tinngs Dom, for thennom stande Seurin Jennssen i orestrup, Cresten Jennssen ibm, Niells Mickelssen ibm, Jenns p.senn, Jenns Lauritssen ibm, Cresten niellssen ibm, Niells nielssen ibm, Cre- sten Crestenssen, Niells frandtssen ibm, Cresten frandtssen, mickell lauritssen ibm, pr. Crestenssen, gamell Jens Jennssen, unge Jens Jennssen, ibm, Pier Crestenssen i hiets, Cristen nielssen, Jenns Seurensen ibm, las p.ssen, Seuren Crestenssen ibm, Niells Matssen, Jepp skomager ibm och Seuren lauritssen ibm, Som her i Dag lydeligenn for tings Dom wonndt wiidt hellgenns eed mz aaprage fingre at the er thennom alle wiither liigh i guds sandhed at wdj xviiij eller 19 aar sidst forgangenn Tha lod Sa. Niels Joenssen till torstet lund Bygge the huss i orestrup, som Seuren Jennssen degn end wij buer och bekost sielfli- gen bode thømmer, lier och Thag och huis andre ther skulle til same huss och Ingen anndenn. Ydermiere wond forne mend, at the er thennom wiither liig at forne Seuren Jennssen degn, som nu buer i same huss er megiid i torstet lundt at arbeide och giør af same huss stundom tider viij dage til husse, stundom lid

mere och stundom liden mindre. Bleff beuist her i dag mz Cresten Ibssen i orestrup och niells Crestenssenn ibm athe steffnet alle forne mend till theris huss och bou phell thenn 13 dag octobris 1600 her til tingit i dag. at saa och gangen och huer med waares Inndtsigneter her neden wnder trygt. Datum ut supra.

24. august 1601

Missiv til Manderup Parsberg. Da Kongen har erfaret, at Sildefiskeriet ikke mere skal gaa til ved Nibe, skal han paa Kongens Vegne indkræve af Tønnis Balckenberg, forrige Sildesalter i Nibe, hvad denne blev Kongen skyldig paa sit Regnskab, nemlig 97 Dlr. 1 ½ Mk. 2 Alb. 1 Pend., som før gik, 51 smalle Læster 5 Tdr. 1 Skp. Salt, 81 Læster 1 ½ Td. Heringsbaands-tønder og 291 Baandstager og indtil videre holde det i god Forvaring. (Th. Balchenborgh blev 1569 medlem af Guds Legmes Lav i Aalborg, C. Klitgaard, Gildebrødre i Guds Legmes Lav i Aalborg, H&K 1914, s. 423).

Kancelliets Brevb. s. 663. K. Udt. i J. T. 5, 155. Selve Konc., er dateret: 23. Aug., men bagpå den er skrevet 24. Aug., hvilket også J. T. har.

1602

Under pesten i Aalborg 1602 døde et stort antal mennesker. Alene i Budolfi sogn måtte 1190 personer begraves på fattigvæsenets regning. Dem, hvis bo selv kunne betale, kendes der ingen tal på. Graveren skulle tage sig af dem, der døde i fattighuset eller på gade, men han kunne slet ikke blive ved at klare transporten. Så blev Nørholm bønder rekvireret, og de kørte på en enkelt dag 164 lig bort af gaderne, ud til St. Jørgens kirkegård. *Glimt af en bys historie, samlet af Leif Mortensen, 1997, ISBN 87-90635-00-0.*

7. februar 1603

Viborg landsting. Kirsten Pedersdatter til Himmestrup ved sit visse bud, Jens Lauridsen, stævner unge Lars Jensen i Hornum og Jens Pedersen og Lars Søndergaard, fordi de ved en udlægsforretning ikke ville vurdere effekter i Mads Nielsens og Laust Lauridsens bo i Sønderholm. Lars Jensen beretter, at Mads Nørgaard da var i fogdens sted. I sagen fremlægges et fordelingsbrev, at Mads Nørgaard var blevet fordelt af Anders Jensen i Binderup for tiende til Restrup. Se 5.11.1603.

en diels breff aff Huornum herritzting thette aar, thend 7. februarij, vdgiffuet, som bemeller Anders Jensen i Binderup paa hans hosbundz, erlig oc velb.ørdig mandz Hanibahl Gyldenstierns vegne ther eblant andre att haffue ladit fordiele for thie[n]de Matz Nørgaard for iiij skipper aff huer slags, som same diels breff i sig sielff bemeller; oc ephther slig leilighed formintte sig oc sine medbrødres vlempe icke att schulle findis.

24. juli 1603 (1)

Missiv til Manderup Parsberg om at lægge noget gods ind under Aalborghus, nemlig det tilovers blevne Sebberkloster gods, der ligger i Aalborghus len,

men hidtil har ligget under Hald slot, bl.a. 1 gård i Grydsted, gården Sønderholm, 1 bol sst. Han skal lade godset indskrive i slottets jordebog og årligt gøre regnskab for den visse og uvisse indtægt deraf.

Kancelliets Brevbøger, s. 70. J. T. 5, 184.

24. juli 1603 (2)

Michel Nielsen (Tornekrands) til Kyø skøder med samtykke fra hustruen, Ide Bjørn, til farbroderens hustru, Dorthe Juel, enke efter Christoffer Michelsen (Tornekrands) til Østergaard, en gård i Djørup i Bislev sogn, der bebos af Jens Jørgensen, årlig afgift 1 ørte rug, 1 ørte byg, 1 ørte havre og et skovsvin, og et bol i Djørup, der bebos af Bertel Knudsen, årlig afgift ½ ørte rug, ½ byg og ½ ørte havre.

NLA, Lundbæk gods, G139-1, papirbreve 1598-1603. [4] overdækkede adelssegl. Omtalt i H&K 1912-14, s. 315, Arkivet på Lundbæk.

Ieg Michell Nielsøn thill Kye keendis oc for alle witterligt gjør med dette mit Obne breff, Att Ieg med min frij wilge oc welberaade huff sambt oc med min kiere hustrus gode Raad wilg oc Sambtøcke haffuer Sold, Skiøtt oc afhend, Oc nu med dette mitt Obne breff Selger, Skiøder oc Affhender frann Mig oc mine Arfuinger, oc till min Kiere Faderbroders hustru, Erlig oc welbiurdige fru doritte Jull, Salig Christoffer Michelssens till Østergaard, Enn min gaard liggendis ij Huornum herrit i Bisleff sogenn, oc wdj dyrup Bye, Jens Jørgensen iboer, skylde Aarligen En Ørte Rug, En ørte Biug, En ørte haffr oc Ett skouffsuin. desligste enn min Boelle wdj samme herritt Sogn oc Bye liggendis, som Bertell Knudsenn nu wdj brug haffr, Skylder En half ørte Rug, En halff ørte Biug, En halff ørte haffr huilcke forne min gaard, Boell oc gods med alle sin herlighed oc rette tilliggelse, werre sig Ager oc Enng, Skoff oc mark, fiskeuannnd, feegang, fuorte oc felled, Liungslett, Thørregrøft, watt oc thiurt, Inndtett med eller Vndertagennd, Indenn mark oc wden marck, som den nu tilligger oc aff Arild tiid tilliggeett haffuer, forne min kiere farbroders hustru fru doritte Jull oc hendis Arfuinnger, att schall haffue niude oc beholde till Euindeligh Eindomb. Och kiendis mig eller mine Arfuinnger Ingenn Laad, diel, Rett eller Rettighed att haffue till eller wdj forne gaard, Boell oc gods eller nogen des herlighed oc rette tilligelse effter thenne dag i nogen maade, Meden therfor att haffue annammet oc Opborret Skiell, fulleste oc fuldwonde, Saa Ieg tacker hinde oc hindis Arffuinger gott for god Rede oc Nøj Agtig betalling ij alle maade. Oc thersom saa skulde, dett gud forbiude, att forne gaard, Boell oc gods, eller nogen dess herlighed oc Rette tilligelse Bliffuer forne fru doritte Jull eller hindis Arfuinnger, wiid nogen Loug oc Retterganng Affwundenn formedlest min eller mine Arffuinngers Wahnnhiemmels Brøst skyld, Tha Beplichter Ieg mig oc mine Arffuinger, Att Wedderlegge oc igien giffue forne fru doritte Jull oc hindis Arffuinger saa got igien, Baad paa Skyld, Landgilde, herlighed oc Saa well beleiligt som dett hinde oc hindis Arffuinger formedlist min eller mine Arffuinger Wannhiemmels Brøst schyld Affwindendis worder, Saa dett schall were oc bliffue forne fru doritte Jull oc hindis Arffuinger aldielis uden skade oc skadesløss i alle maader. Det til winnisbiurd oc stadfestelse haffuer Ieg thröggett mitt Signette her neden forr oc med egenn hand

Vnderschreffuenn. Wenligen tilboder Erlig oc welbiurdige Mand, Axell Rosennkrands till Haldkier oc Jahan Brokennhuss till Thostrup dette windisbiurd med mig at Besegle oc wnderschriffue. Datum Kye then 24. Juli Anno 1603.

Michel Nielsen iacob Biøren axell Rosenkrantz Johan Brockenhuss
Egen hand egen hand mz egen hand egen hand

5. november 1603

Viborg landsting. Kirsten Pedersdr. til Himmestrup ved Jens Lauridsen, stævner unge Lars Jensen i Hornum og Jens Pedersen og Lars Søndergaard, der ved en udlægsforretning ikke ville vurdere effekter i Mads Nielsens og Laust Lauridsens bo i Sønderholm. Lars Jensen beretter, at Mads Nørgaard da var i fogdens sted, og det blev med brev af 7.2.1603 bevist, at han af Anders Jensen i Binderup var fordelt for tiende til Restrup og derfor var lovforuden. Landstinget dømmer, at Mads Nørgaard lovligt kunne nægte at gøre udlægget, men at sagen kunne rejses igen overfor herredsfogden.

Kgl. Bibl. NkS 846, 2°, nr. 287. Danske Domme, bd. 6, s. 266.

En dom om vdleg oc nam oc taxmenndz vlempe icke kunde kiendis, oc herrizfougden at uere tildømt at gjøre vdleg, naar hand med dielsbreffuene besøgis.

Mogens Jull thi Siøbyegaard, Jffuer Juell thill Wiilestrup, landzdommer wdi Nøriutland, oc Gunde Schriffuer, landztingshører ibidem, gjøre witterlig, att aar epther Gudz byrd Mdcij, thennd 5. novembris, paa Wiburg landzting var skicket erlig oc welbørdig frue Kierstine Persdatter thill Himmestrup, hendis visse bod, erlig oc fornumstig Jenns Lauritzen, med en opsettelse her aff lanndztinget i dag monitt vdgangitt, liudendis hinder tha att haffue ladit hid i rette steffne vng Las Jenssen i Huornum, Jenns Persenn oc Las Søndergaard, for the icke ville vordere hinder fuldist oc udleg aff Matz Nielsenns oc Laust Lauritzens boe i Sønderholtt (Sønderholm) epther fougdens befaling, huorfore forne Jens Lauritzen paa forne frue Kierstinne Piersdatters vegne formiente, att the buorde att giffue hinder hindis giæld oc huis skade, hun ther aff lid oc fangitt haffuer.

Disligeste haffde hid steffnit forne Matz Nielsen oc Laust Lauritzen.

Tha for nogen leilighed sig thend thid her vdinden begaff, bleff same sag opsott thill idag, oc nu møtte forne Las Jensen oc berettede, att Matz Nørgaardt var vdj herritzfougdenns sted, ther the war wid forne gaard, oc thett bleff beuist thend thid med diels breff, att hand var dieltt oc loug forvonden, saa hand icke var duelig at same wdlæg kunde giønns, oc therfor bleff ther ingen vdleg giortt. Oc framlagde en diels breff aff Huornum herritzting thette aar, thend 7. februarij, vdgiffuet, som bemeller Anders Jensen i Binderup paa hans hosbundz, erlig oc velbørdig mandz Hanibahl Gyldenstierns vegne ther eblant andre att haffue ladit fordiele for thie[n]de Matz Nørgaard for iiij skipper aff huer slags, som same diels breff i sig sielff bemeller; oc epther slig leilighed formintte sig oc sine medbrødres vlempe icke att schulle findis.

Thertuil suarit forne Jens Lauritzen oc formiente, att eptherdj hand paa hanns hosbundz vegne finge ingen nam eller vdleg, att hannd tha borde att skee

vdleg, naar fougden besøgis med hans hosbondz dielsbreffue.

Med fliere ord oc thale thennom ther om emellem var. Tha epther thiltale, giensuar oc sagens leilighed, saa oc eptherdj forne Matz Nørgaardt, som var i fougdens sted, var dieltt oc lougforvonden, tha same nam skulle ske, oc ther bleff therefore ingen vdleg thennd thid giort, tha kunde wy icke kiennde taxmenndens vlempe ther vdinden att uere, oc eptherdj ther wdj saa maade icke skede nogen nam eller vdleg, tha forne frue Kierstine Piersdatter att lade besøge herritzfougden med hindis dielsbreffue, att hun tha kannd vederfares, huis loug oc rett er. In cuius rej testimonium sigilla nostra presentibus inferius impressa.

30. april 1604 (1)

Vidne af Aalborg byting fremlagt 7.5.1604 i sag mellem Hannibal Gyldenstjerne til Restrup og Mandrup Parsberg til Hagsholm, lensmand på Aalborg-hus, ang. opstemning af Hasseris å ved møllen i Aalborg.

ett Sions Wnde her aff Olborg by ting i dag Ote dage sist forleden wdgangen Lijudindis ij sin Meniing xij Sions mendt, som war Jens Andersen hals, jenns Sørenssen Skriffuer, Knud Remmer, Mats Andersen Krag, Christen hembar, pouill Snedker, Niels Thamesen, wng Anders Guldsmed, Niels Sverdfeger, peder Sørensen, Christen Andersen i Strandsti Och Christen møller for Ote mendt at haffue kundgiordt, at effter som de war thagen her aff thingt till siun till Hadseris aae haffuer de Mandagenn sist forleden den 23 Aprilis weret paa Aastederne, som Omtwistis, som the war foruist. Tha saae the nogidt war føldt i den gamill aae, som wandet løb offuer, och en stuor kast, som er kast aff aeen och till Kon. Maijs: mølle wdj Olborg, och saae the, At wandet løb Bode at Aeen och Adt Kastedt, saa denom icke siontis paa forne steder, at wandet støffnede paa Engen offuer Aeen saa wit, som de der kunde sie och forfare, Huadt fick den aff kunde forhindris wiste the icke, thij dj saa Ingen fisk kunne komme op eller under, det hiemplet dj for et fuldt Sion.

30. april 1604 (2)

Vidne af Aalborg byting fremlagt 7.5.1604 i sag mellem Hannibal Gyldenstjerne til Restrup og Mandrup Parsberg til Hagsholm, lensmand på Aalborg-hus, ang. opstemning af Hasseris å ved møllen i Aalborg.

et things winde aff Olborg by ting forne aar och dag den 30 Aprilis Anno 1604 wdgangenn, Lijuidendis Jens Kock i Sønderholm for Ote mendt wedt sin siell salighed medt opragt fingere at haffue wondit, att ther som Hadseris aa skall være Opstemt, som thend nu er, da Bliffuer Restrup gaards Enge, Freløff Enge, Drastrup Enge, Och Sønderholms Enge slet forrendet och forderfuit och Ingen fisk ther kandt komme op adt Aeen aff fiorden, och Ingen thidt det haffuer weret denom for mient at Røde Aeen wdt adt fiorden saa Langt, som forne Hanniball gyldennstierns eyndom och grund seg Belanger, Anders Anderssen i Sønderholm, Christen molsgaardt, Las Jenssen, Bertill Justssen, Simon Nielsen, peder Madssen, Niels Jenssen, Anders Christensen, Buggi, Lauris grynderup, Søffren pedersen, peder plougmandt i Sønderholm, Christen Christensen i Freløff och Willats Jensen ibid. widt deris Siell Salighed medt

opragte fingre wonde Lige saa, som forne Jens Kock i Sønderholm der om wondet haffuer.

30. april 1604 (3)

Vidne af Aalborg byting fremlagt 7.5.1604 i sag mellem Hannibal Gyldenstjerne til Restrup og Mandrup Parsberg til Hagsholm, lensmand på Aalborghus, ang. opstemning af Hasseris å ved møllen i Aalborg.

et tings winde aff Olborg byting Mandagen sist forleden den 30 Aprilis wdj dette Nerverendis Aar 1604 wdgangen Lydendis, pouill Christensen i hatsris for Ote mendt at haffue wondet wedt sin Siell salighed medt opragte fingre, at det er hanom fuldt witerligt wdj guds sandhed, at det er 9 aar siden och nogedt paa femt thiende siden denn grøfft Bleff Kast aff Hadseris Aae Och til Kongens mølle her wdj Olborg, Och at den er Kast paa Kongens egenn grundt Och Egendom, Och icke then nogenn tidt haffuer werit paa Klagidt Entenn till thinge eller Andere steder, at denn haffur gjort de hadseris mendt nogenn Skade paa diris Enge, Mats pedersen, Christen Nielsen, Unnge Christen Nielsen, Christen mortensen, Niels Jenssenn, Jens pederssen, Bodj Jenssen, Niels Mickelssen ibidm, Bunde Joen Ibssenn, Las Kielssen, peder Erikssenn, Jens pederssen, Och peder Christensen ibid widt diris Siell Salighed medt Opragte fingre wonde Lige Saa Som forne pouill Christensenn Wondet haffuer Effter som samme things Winde i seg selff ydermere der om formelder och Indeholder.

7. maj 1604

Aalborg byting. Hannibal Gyldenstjerne til Restrup mod Mandrup Parsberg til Hagsholm, lensmand på Aalborghus, om Hasseris å. Der fremlægges vidne af Hornum herred 21.10.1594. Sagen opsættes i 14 dage.

Hasseris å løb da ved foden af bakken i Hasseris langs Gammel Åvej, Annebergvej og Reberbansgade til Vesterå. Lensmanden og borgerne i Aalborg har omlagt åen og opstemmet ved kronens Ny Mølle i Aalborg ved Vesterå, så engene i Drastrup og Frejlev skades og fiskens opgang hindres. Åen forløb ses på Videnskabernes Selskabs kort 1786, Aalborgs historie I, 1992, s. 142. 1625 og 1629 var der stadig problemer med åen, H&K 2000. 3.8.1590 befalede kongen oprensning af åerne i Aalborg. Jyske tegn. IV, s. 166, jf. K. Gjerdings hist. saml., s. 64, Kgl. Bibl. NKS 4° 868.

NLA, Restrup gods, G141-1. Papir. [1] segl, grønt lak, ulæseligt. Påtegning på bagside: F. No 5. No 155 af Hannebal gyldenstiern. Lest paa Olborig Byting Mandagen den 21. Maij Ao 1604. Lest paa Olborig Byting Mandagen den 18 Junij Ao 1604. NB om Hasseris Aae som er opdemed att løbe till kong maits Mølle i Aalborg. Omtales i Restrup godsarkiv, NLA, G141-1, Designation på adkomstbreve ?1769, nr. 155 med teksten: Et Tings Widne angaaende Hasseris Aaes Opstemning, Udsted af Aalborg Byeting Aar 1604.

Kuortt Andersen, Byfoged Wdj Olborig, Giøre alle Witterliggt, At Aar epther Guds biurd 1604 Mandagen den 7 Maij Paa Olborig byting, War Skicket Erlig och Welbyrdige mandt Hanniball Gyldenstjerne til Restrup paa den ene, Och beuitste medt Christen Nielsen Och Christen Christensen i

drastrup, at the den 9 Aprilis sist forleden War for Olborg slotts port medt en Skrifftelig Steffning, Och till i dag haffde hidt steffnet Erlig och Welbyrdige Mandt Mandrup parsberg till Hagsholm, Høffuitsmandt paa Olborg Slot, paa den Andenn Side, effter samme steffning, som er Lydendis ordt fra odt som her effter følger: Lader Erlig och Welbyrdiige mandt Hanniball Gyldenstierne til Restrup steffnue Och Warsill giffuer Erlig och Welbyrdiige mandt Mandrup parsberg till Høgsholm, Høffuitsmandt paa Olborghus, for it sion, som handt agter att Lade tage Och forhuerffue till Olborg byting i dag Ote Dage, som er den 16 Aprilis till Hadseris Aae, som findis at Were opstempet Och medt samme opstøpfning formener Wandet Sit Rette gamble Aareldt Løb, Saa fisken icke kandt haffue sin Opgang Thisligste medt samme Opstøpfning forderffue Och forvanden hans thieners Engen i drastrup och freløff sognn saa Well som hans egen gaardts Enge Och Egendom, Och denn Oten dags dag ther effter, som er thend 23 Aprilis At møde paa Aastederne Wedt Hadseris Aae, Och der att Sie Och forfare, om Wandet Kandt haffue sitt gamble Aareldts løb, saa fisken Kandt haffue sin Indgang, eller huis findes att Were Opstempt medt Miere, samme theris Sionn Skall omformelde, Och Siden Thendt Oten dags dag ther effter, Som er thend 30 Aprilis till forskreffne ting diris hiembell och Sion att affhiembell. Sambdaledis Lade steffnenn hannom for huis Andre Winder handt forskreffuenn ting dag agter at Lade forhuerffue Wdj samme sag, Wdj Lige maade Lader steffnuee han... for dom, handt den 7. Maij till forne Olborg byting agter att Lade forhueffue, Om Hadseris Aae Bør at Løbe paa Andre Aasteder End den haffuer Løben aff Aarelds tidt, Om forskreffuene Mandrup pasbierig haffuer der Nogidt thill att Suare, Och der nest fremblagde forne Hanniball gyldenstierne en Warsils Winde aff Huornum herrids ting den 21 Octobris Anno 1594: Se 21.10.1594.

Der nest fremblagde iet Sons Winde aff Huornumerids thing samme forne aar 1594 den 28 Octobris udgangenn Lydendis ordt fra ordt som her ephther følger. Se 28.10.1594. Baltser Thamesen Sambdaledis wdj Rette hagde langdt ett Sions Wnde her aff Olborg by ting i dag Ote dage sist forleden wdgangen Lydindis ij sin Meniing: Se 30.10.1594 (1). Enden fremblagde forne Hanniball gyldenstierne et things winde aff Olborg by ting forne aaroch dag den 30 Aprilis Anno 1604 wdgangenn, Lyidendis: Se 30.4.1594 (2).

Och effter Slig forberørt Leilighedt saate forne Hanniball Gyldenstierne wdj alle Rette, Om forne Hatseris Aa Bør at Løbe paa Andere Aasteder, endt denn haffuer Løbit aff Arilds tidt, Och der om war dom Begierindis. Saa møte Hans Wandall, Slots fogidt paa Aalborg slot, paa forbemelet sin hosbundis, Manderup parsbergs wegne oc for mienne, at den grøfft som er kast af Hadseris aae och till Kon. Maijs. Mølle her wdj Olborg, er kast paa hans Maijs. Egenn grund och eigendom och effter Kon. Maijs. Breff och Befalling, førendt forbemeldte hans hosbunde Bekom Olborig slot wdj forlening, och fremlagde Kon. Maijs. Breff dateret Koldinghuss denn 3 Augusti Anno 1590 till Erlig och Welbiurdige mandt salig Offue Lunge till Oddenn wdgangenn, at hand skulle lade Aaen, welder och grøfften opryde till hans Maijs. Mølle wdj Olborg effter som samme hans Maijs. Breff wider der om formelder. Sambdaleds fremblagde et tings winde aff Olborg byting Mandagen sist forleden den 30 Aprilis

wdj dette Nerverendis Aar 1604 wdgangen Lydendis,: Se 30.4.1594 (3).

Thisligste Fremblagde forne Hanns Wandall enn skriftelig beretning Lydendis ordt fra ordt, som her effter følger: Dette er Hanns Wandals skriftelige Beretning paa hans hosbundes wegen Emodt Haniball gyldenstjerne Om den thiltalle, handt haffuer Begieret Om Hadseris Aae, Eftter som Hanniball gyldenstjerne haffuer Begiereet tilltalle till min hosbundet Mandrup parsbiereg for Hatseris aa Skall were Opdempt, Saa er Der emodt mit Suar, at ieg freunker huis Breffue oc beuisning handt haffuer, hvor midt handt Loglig Kand Beuise, at entenn hans fiskegaarde eller grund Och egendom der aff haffuer fangidt nogen Skade, Saa will Jeg Suare der thill, Saa wit Som ieg Kandt gjøre medt Rete, Disligste findis det, Adt Hadseris aae paa de steder, som Hanniball Gyldenstjerne paa treter, Liger wdj Kon. Maijs: fri Enemerke, Saa at Ingenn haffuer der nogen Lodt eller Diell wden hans Maijs. alene, och effterdi at Recessenn formelder, at huer maa gjøre Sig Sit egedt Saa nytig som handt Kandt, Saa formener ieg, adt Ko. Maijs. paa de Steder, Som er Wdj hans Maijs. frj Enemerke, Maa Medt demningen Lade gjøre Sig samme Aae Saa Nyttig, Som paa hans Maijs. Wegne Skie Kandt, der thill medt er Wedt Elffue aar Siden, Denn grøfft er Kast fra Samme Aae, Och Aaenn der till er Bleffuen Opdempt, Lang tidt førendt min Hosbundet haffuer Bekommedt Olborg slot Wdj forlening, Och for mener ieg, at der Som Hanniball Gyldenstjerne Skulle haffue hafft medt Rete tiltalle der om, da Buorde det thil foren at haffue Skiet, Och effterdj Samme grøfft till Huilcken Oen Er opdempt Wedt elffue aars tidt haffuer løbbent till Kon. Maijs. Mølle, Och mølleren wdj Saa maade der medt er holdenn wedt magt, Saa formener ieg, at Hanniball gyldenstjerne nu icke medt Rete Kandt forhindrende denn Wandløb, som wdj saa Lang tidt haffuer løbet till Kon. Maijs. Mølle. Och seter der for paa Min hosbunds Mandrup parsbergs Wegne Wdj Rete, Om samme Demningh, Som er Dembt wdj oen wdj Kon. Maijs. fri Enemercke icke bør wedt magt at Bliffue, Och der om er ieg Dom Begierindis. Da for nogenn Leilighedi Sigh der Windenn Begaff Bleff samme sag Opssat till i Dag xiiij Dage, Thill Windisbyrdt haffuer ieg mit Signet her Wnder trøgit. ... ut supra.

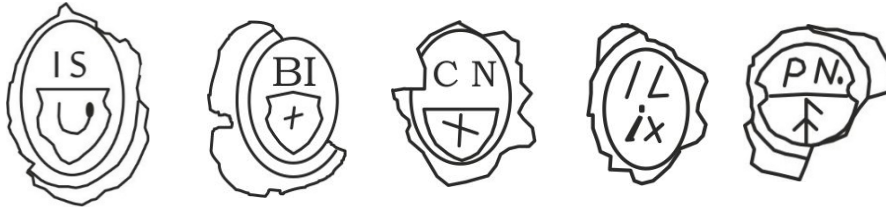
25. maj 1604

Seks bønder i Sønderholm vedstår, at de ikke ejer nogle enge i Øster kær, men ofte har haft fået lov til at bruge dem af ejeren af Restrup.

*NLA, Restrup gods, G141-1.*Papir. [5] segl. Påtegn. på bagside: No 5.

Wij efftherskrne Jens Sørensen i Sønderholm¹, Berthel Jensen², Christen Nielsen³, Jens Lauridsen⁴, Peder Nielsen⁵ och Karin Jensdatter ibd. kiendis och fuldt wtherligt gjør for alle Med dette vort obne breff, Att effther dj wj thitt och Offthe haffuer Engj wdj leie I Øster Kierd, kiendis wj aldielles ingen Rettijhedt at haffue thill Nogin den Engh eller eyindomb som lijer i øster Kierd Offuer dett Marckskiell, som gangen imellom Restrup och Syndeholm, Och som thiit som wj haffuer haffd Nogin Engj i brug I forne Kierd, haffer wj haffed dett wdj dj guode mands Minde, som haffuer bouid paa Restrup, Och ther som wj uider en kunde haff Nogin engj der wdj att leie, wille wj dett Wdenn haffue wdj hanibald gyldensternes willie och minde, Och gierne giffue hanom

Der aff hues Billig och Ret er effther hans Egin willie, Att saa i Sandhied er, wonde wj med voris signetter her vnder thrøcket. Datum Synderholm then 25. Maj Ao 1604.

1. Jens Sørensen 2. Bertel Jensen 3. Christen Nielsen 4. Jens Laursen 5. Peder Nielsen

22. september 1604

Tingsvidne af Nibe birketing. Niels Pedersen i Nibe, birkefoged, Christen Thybo, Clemed Pedersen vidner, at Poul Skriver i Nibe på vegne af fru Dorthe Juel til Lundbæk fik et tingsvidne af Christen Thybo, Clemed Pedersen, Niels Pedersen Sørup, Niels Jørgensen, Niels Andersen, Chresten Jensen, Peder Sørensen, Villads Lauridsen, borger i Aalborg, der vidnede, at Poul Skriver har været på tinget 3 dage og nu den fjerde og forbød nogen at bruge hendes bundgarnsstader på Nørrelaae, nemlig to på Barmerlænken og et, som er det 11. garn på Møllelænken.

NLA, Lundbæk gods, G139-1, *papirsbreve 1598-1603*. [3] segl i mørkegrønt lak. 1. Niels Pedersen i Nibe, birkefoged. 2. og 3. ødelagte.

Niels Pedersen wdj nibe, Bircke fougitt till Nibe Bircketing, Christen Thyboe, Clemind Pedersen gjøre alle witterligt, at Aar 1604 denn 22. Septembris, war schickitt Paul Skriffuer wdj Nibe, som esched och fich en fullt tinngs winde aff otte dannemennd, som er Christen tyboe, Clemind persøn, Niels pedersen siørup, Niels Jørgensen, Niels Andersen, Cresten Jennssen, peder sørensenn Wilas Laurisenn, borger wdj olborrig, Desse forne otte dannemend alle wonde paa tro, oc rette sandenn, Att the saa och hørde, Att forne pouel skriver paa welbyrdige frue dorittej Juels vegne till Lundbæk haffuer standen her for tingsdom ij 3 ting till lige oc ij dags dett fierde. Och forbøde nogenn Att bruge hendes garn stader, som er tou wdj nørlaa, pa Barmer Lenkenn och et stade, som er det xj garning pa mølle Lennckenn, eller huare hindis Eindomb falder, wen dj kand haffue dett wdj hines Minde. Der som de fannger Nogenn skade ther offuer, da schal de haffue schaden for hiemgiel, och der domb stannde til rette, som det sig børre. Att saa er gangen wind, wij met woris Signetter. Datum ut supra.

1. Niels Pedersen, birkefoged i Nibe

1. oktober 1604

Oprejsningsbrev for Søfren Jensen, Foged paa Hegnidt, til, som om Ger-ningen nylig var sket, med Sandemænd at forfølge Niels Mauridsen i Klitte-gaard, der for nogen Tid siden har ihjelslaet Anders Jensen sammesteds og paa Nibe Birketing er bleven svoren til sin Fred for den Sag, hvilken Ed og Tov dog siden er underkendt. *Kancelliets Brevbøger*, s. 203. J. R. 6, 266 b.

8. november 1604

Missiv til Lensmænd, Toldere, Byfogder og andre om Indbetaling af Re-stancer, herunder Tommis Balkenberg, Sildesalter i Nibe og Borger i Aalborg, er bleven skyldig 97 dlr 1 ½ mark 2 alb og 1 pend. på sit Regnskab for Nibe Vaarfiskeri 1601. *Kancelliets Brevbøger*, s. 225. Sj. T. 19, 492.

15. december 1604

Viborg. Dorthe Juel til Østergaard, Christoffer Mikkelsens (Tornekrands) enke, skøder 5 gårde i Bislev by og 2 gårde i kaldet Tyrrestrup, til sin bror Iver Juel til Villestrup. Hendes husbond har tidligere afhændet 4 gårde, nemlig 2 i Fleskum h. i Skovstrup, 1 i Thorup og 1 i Sjælland i Flakkebjerg h., Hyllinge s., Agerup by. Iver Juul har gjort hende fyldest med gods liggende ved Lundbæk i Bislev sogn og by 3 gårde, og bruges til den ene gård der 2 gårdsæder og 2 bol, endvidere i Djørup 3 gårde og 4 bol.

NLA, perg. saml. nr. 240. [3] segl. Påtegning på bagside: Welg. fru dorette Julloch schiøde breff fra sig ...same godts som ligge ... Bisløff, diørup och thendt gaardt kaldis Thyrstrup. No. 2. 7. No 83. No 13. N. 3. XI, j5/j2 j602. N. 240. Omtalt H&K 1912-14, s. 313, Arkivet på Lundbæk.

Jeg Dorthi Thill Østergaard, Salig Christoffer Mickelsens Effterløffuerske, kiendis Oc giøre for alle witterligt, Att ephtersom min Kiere Salig Højlouede haffuer bortschyfft oc Afhend disse effterne fire min gaarde och godts, som er først til Mats Nielsen och Rasmus Nielsen threj gaarde, dj thou wdj fleschum heritt wdj schoustrup, Christen holmb och Niels Jenssen iboude. Thend thredje wdj Thorup liggendis, Christen Christenssen iboude, desligste thend fierde gaard, som Salig Lauffriids thomssen fick wdj Sielande ij flackebierigs herrit ij Hylinge Sogen wdj Aggerup liggendis, Hening Ibssen iboude, Och min Kiere broder Iffuer Jull thill Willestrup nu for same forne gaarde haffuer giort mig fylist och Wdlæg wdj gods wed Lundbeck, som er wdj Huornum herrit i Bisleff bye threj gaade, Och brugis thiill thendt Ene gaard thow gaardseije, Och thow buolle der samstedts. Item wdj diørup bye, Threj gaarde och fire buolle, som hans schiøde, hand mig derpaa giffuit haffuer, ydermiere Wduiser, Tha haffuer ieg same forne gaarde och godts igien soldt, schiødit och affhendt, Och nu Wdj thete mit obne breff, seler, schiøder och Aldielis affhender fra mig och mine arffuinger, till forne min Eine broder Iffuer Jull och hans Arffuinger, som er:

først en gaard Ligendis wdj Huornumherit Wdj bisleff sogenn och bye, Jens Nielsen iboer, Och schølder Aarligen Rug j ørte, biug ij ørte, haffer j ørte, j Schouffsuin, j gaas, høns ij, grij j daler. Thend Anden Just Juull Och schølder Aarligen Rog j ørte, biug ij ørte, haffer j ørte, j Schouffsuin, j gaas, høns ij, grij

j daler. Thend thredj Niels Jensen iboer schølder Rog j ørte, biug ij ørte, haffer j ørte, schouffsuin j, gaas j, høns ij, grij j daler. Thend fierde Anders Christensen iboer schølder Rog j ørte, biug ij ørte, haffer j ørte, schouffsuin j, gaas j, høns ij, grij j daler. daler. Thend fembthe Jens Olufsen iboer schølder Aarligen Rog ij ørte, biug ij ørte, haffer j ørte, schouffsuin j, gaas j, høns ij, grij ij daler. Item wdj same sogen thow gaarde Kaldis Thyrstrup, Thendt første Niels Powelsen ibode schølder Aarligen Rog j ørte, biug j ørthe, haffer j ørthe, Smør j pund, schoufsuin j, fødnød j, gaas j, høns ij, grij haffer j ørte. Thend anden Niels Jensen ibode schølder Aarligen Rog j ørte, biug j ørthe, haffer j ørthe, Smør j pund, schoufsuin j, fødnød j, gaas j, høns ij, grij haffer j ørthe. Huilcke forne gaarde, gods och Egendomb med alle thens tilliggelse, Ager oc Enng, Schouff och mark, fiskeuannde och feegang, thørregrøfft, Liungslett, Kier och mosse wdj Ennemerke och fellidt, och all Anden thess herlighied och Rettighied, wodt och thiurdt, Inndtett med ellr Wnder Thagenndis med huad Naffn thett Neffnis eller findis Kand inden Mark eller Wden, som den nu thilliger Och aff Arild tiid thilliggeett haffuer och bør att thillege met Rethe, Schall forne Iffuer Jull och hans Arffuinger haffue, Niude och beholde thill Euendelig Eijendomb och Eije schyldis wden all Anklage eller giensigelsse, Aff mig eller mine Arffuinger wdj nogen made. Och bepligter ieg mig eller mine Arffuinger att frij, frelse, hiemle och fuldkomenligen tilstande forne Iffuer Jull och hans Arffuinger forne gaarde, gods och Egendomb, med All dess thillegelse och Retighed, som for.uit staar, for Alle och huermandts tiulthalle, eller Anklage, som der paa Kandt thale met Rette j nogen made. Och Kiendis ieg mig forne dorethj Juull eller mine Arffuinger ingen lod, diell, Rett eller Rettighed att haffue thill eller wdj forne godts och Egendomb eller nogen dieis thilligelsse effter thenne dag j nogen made, Men att haffue opborret och bekomend derforre fylist wnder, och Nøj Agtig bethaling, Saa ieg tacker forne min Kiere broder gott for god bethalling j alle mader. Schiede thet sig saa, Huilcket gud forbiude, Att forne gaard och gods eller nogen dieris thillegelse wondett forne Iffuer Juull eller hans Arffuinger Affwonden wdj nogen domb eller Rettergang for min eller mine Arffuingers Wanhiemmels brøst schøld, Tha bepligther ieg mig, forne dorethj Jull eller mine Arffuinger, Att igien giffue forne Iffuer Jull och hans Arffuinger saa møgit och saa got igien, Paa Egendomb, Schøld och Rente oc Saa well beleiligtt inden Sex Sambfuld Wger Dernest epherkomendis, Och holde forne Iffuer Jull och hans Arffuinger thette forne aff mig och mine Arffuinger wden all schade, kost och Thering, och shadesløss i alle mader. Thill ydermier stadfestelse och bedre forklaring haffuer ieg met Willie och Wedschaff hengt mitt Signette her neden for Och med egenn Hand Vnderschreffuitt, Wenligen thilbedendis Erlig oc welbørdige Mand, Jacop høg till Thrudsholm och Offue Lunge till Thiersbeck med mig thill windisbiurd Att besegle och wnderschriffue. Actum Wiboriig Thendt 15. Decembriis Aar j604.

dorette Jull
egenn hanndt

Jacob Høg
Egen hanndtt

Offue Lunge
met egen handt

4. februar 1605

I sag ved Viborg landsting 23.11.1605 fremlægges tingsvidne af Hornum herred, at Iver Lykke til Buderupholm stævner Mikkel Pedersen, der har været hans foged, men er bortrømt og ikke har gjort regnskab.

Jffuer Løcke ladit ført klage offuer forne Michel Pederssen til Hornum heritzting, som thend 4. februarij vdsted er oc thingsvinde ephther thagitt.

13. juli 1605

Missiv til M. Niels Lauritsen, Biskop i Viborg. Hr. Anders Guldsmid, Sognepræst i Aarestrup, Buderup og Graulou Sogne, har berettet, at hans forrige Kapellan for nogen Tid siden er død. Da han paa Grund af Alderdom og Skrøbelighed ikke alene kan forestaa de 3 Sogne, og han har en ung Søn, ved Navn Pofvel Andersen, som i nogle Aar har studeret ved Københavns Universitet og gjort gode Fremskridt, saa det kan formodes, at han vil være dygtig nok til at forestaa Bestillingen, vil han gerne kalde ham til Kapellan, hvis han ikke skal blive hindret deri ved Forordningen om Præstesønner, og han har derfor ansøgt om Kongens Tilladelse dertil. Det befales Bispen, uanset den nævnte Forordning om Præstebørn, at ordinere Pofvel Andersen til Kapellan hos Faderen, hvis han ved sin Eksamination af ham finder ham duelig og bekvem i Levnet og Lærdom. *Kancelliets Brevbøger, s. 309. J. T. 5, 256. K.*

20. juli 1605

I sag 2.7.1608 ved Viborg landsting mellem Lars Villesen i Hebbelstrup (Hallund sogn ved Brønderslev) og Mogens Michelsen Skriver, rådmand i Aalborg, ang. 3 bindinger hus i Nibe, som Lars Villesen hævder at have arvet efter sin moder, der havde været gift med birkeskriver Erik Madsen, fremlægges et tingsvidne af Nibe birketing.

ett Things Winde aff forne Nibe ting Aar j605 Thend 20 Julij Wdgangit Wiiij mend Wondit haffr, Att Salig och Wellact mand hans Wandal, fogit paa Olborig slot, ther then dag Lod lese Nibe thing bog Aar j601 thend 24 Januarij dj huilcken ... Atuere schreffuid Wunder som Las Nielsen, Att Niels perssen borger i Olborig stud och then dag for thingsdom Och thog Wdj forne Las Vilssøn hand och mez sin frij Wilie Och Welberaad houff Solde, skiøde och aff hende fra sig och sin Arffuinger til Las Vilssøn i hebelstrup och hans Arffuinger then huss och bøgning hand hagde liggendis Ther Wdj Nibe Norden op til præstegr., Som Mats Erikssen och Erick Matssen paaboede.

3. august 1605

I sag 2.7.1608 ved Viborg landsting mellem Lars Villesen i Hebbelstrup (Hallund sogn ved Brønderslev) og Mogens Michelsen Skriver, rådmand i Aalborg, ang. 3 bindinger hus i Nibe, som Lars Villesen hævder at have arvet efter sin moder, der havde været gift med birkeskriver Erik Madsen, fremlægges en dom af landstinget.

en Dom Her aff Landsting Aar 1605 then 3 Augustij Wdgiffuit, som formeller Las Vilssøns buod, Anders Anderssen i brøndersleff, tha atthaffue hid steffnit Niels Perssen i Nibe, fogit til Nibe birckething, for hand haffr Undt

Jens Christensen i Nibe Wordering i hans huss oc egendom i Nibe Emod forbod och Widkiendelse, Att Las Vilssøn schulle haffe Wedkiendis same aguldig Och icke schulle Were hanom Wdj dom och Reterganng aff Wondit.

13. september 1605

Bestalling for Hans Ofvedt, Borger i Aalborg, at salte Sild i Nibe til Kongens Slottes og Skibes Behov. Han skal have 2 Fridage om Ugen, fra Mandag Aften til Tirsdag Aften og fra Torsdag Aften til Fredag Aften, i hvilken Tid han maa købe alle de Sild, der tilgaa, til Kongens Behov, hvilke han skal betale efter gammel Sædvane med rede Penge. Manderup Parsberg, Embedsmand paa Aalborghus, skal paase, at alle Ned-, Bundgarns- og Vodkarle tilbyde Hans Ofvedt alle de Sild, som fanges i den ovennævnte Tid, og ikke holde sig tilbage med det saaledes som de tidligere have gjort. Ville de ikke lade Hans Ofvedt faa de Sild, som de fange paa disse Dage, eller ville de komme til Land med dem eller optælle dem, førend disse Dage ere forbi, skal Manderup Parsberg have Magt til at straffe dem derfor. Det forbydes alle, baade indlændiske og udlændiske, at købe eller lade købe Sild paa de ovennævnte Dage, førend Kongens Salter har faaet saa mange, som han har faaet Ordre til at salte. Gør nogen det, skal han have forbrudt de Sild, han har med at fare og desuden straffes. *Kancelliets Brevbøger, s. 333. J. R. 6, 293 b.*

23. november 1605

Viborg landsting. Iver Lykke til Buderupholm ved sit visse bud Jens Sørensen, stævner sin tidligere foged Michel Pedersen, der er bortrømt uden at gøre regnskab. Chresten Kjeldsen i Rold (delefoged, gift med Mette Nielsdr. Bloch, Aage Brask, Niels Bloch i Rold), Anders Jensen i Binderup, foged på Restrup, og Niels Klemedsen, foged på Nørlund fandt, at regnskabet ikke var i orden. Dom: Han var rømt og havde ikke handlet ærligt over for husbonden. I sagen nævnt et vidne af Hornum herredsting 4.2.1605.

Kgl. Bibl. NKS 846, 2°, nr. 290. Danske Domme, bd. 6, nr. 821.

En dom at en fougitt, som er dragit oc bortuigt sin tieniste oc icke gjort regnskab, er derfor tildømt icke saa erligt oc redeligt att haffue gjort, som det sig borde, emedenn trei skriffuere dieris breff paa hans mangil vdgiffuit stander wid mact.

Jffuer Jull till Willestrup, landsdommer vdj Nøriutlannd, oc Gunde Schrifuer, landztingshører ibidem, gjøre vitterlig, att aar epther Gudz biurdt Mdcv, thennd 23. novembris, paa Wiburg landzting var skickitt erlig oc velb.ørdig mand Jffuer Løcke thill Buderupholm, hanns visse bod, Jenns Sørenssenn, med en opsettelsse her aff landztingit i dag xiiij dage vdgangitt, liudendis hannom tha att haffue hid i rette steffnitt Michel Perssen, fordum fougitt paa Buderupholm, for hannd haffuer rømt aff hans gaard oc thienniste, som hand haffuer loffuitt oc sagt hannom, med hans reginschab, pending oc andit oc icke gjorde hannem richtigh regensschab eller rede for, huis rede pending som hand paa forne Jffuer Løckis vegne haffuer opboritt oc igien vdgiffuit, formiennendis hannum ther vdj icke saa erlig oc redelig att haffue handlitt oc skickett sig

som en god, thro thiener sin hosbund plictig vor, oc epther sadann hans bortrømmilsse haffuer forne Jffuer Løcke ladit ført klage offuer forne Michel Pederssen til Hornum herritzting, som thend 4. februarij vdsted er oc thingsvinde epther thagitt, oc same klagevinde er vpaathalitt oc stander vid sin fuldmact. Oc formientte, att forne Michel Perssenn kunde sig icke med sandferdighed ercklere eller vndskylde emod same klage, mienendis same dage borde therefore vid mact att biiffue oc hannem att stande thill rette, som thett sig bør. Tha for skodzmoll skyld bleff same sag opsatt thil idag, oc nu berette forne Jenns Sørennsen, huorledis forne Michel Persenn schall haffue thiennt forne Jffuer Løcke for en fougitt oc standit for reginschab paa gaarden med indtegt oc vdgifft, oc hand haffuer bortt dragitt oc icke giort rede oc reginschab eller stillitt hans hosbund thilfredz, men ther hans reginschab siden aff schriffueren er begrundskitt och offuer siett, tha findis ther stor mangill vdj hanns reginschab. Oc framlagde same reginschab, som saaledis begyndis: Mangill, som findis i thett reginschab, Michel Persenn haffuer paa 1136 daler ringere 4 skilling, som er fra Philippi Jacobi dag 1602 oc till Sct: Olssdag 1603, som samme opschreffne mangill i sig selff bemeller. Tha besluttis thet vdj en summa saaledis: Summa summarum offuer disse mangill, som tha vor giortt vdj Michel Perssens reginschab er halffsiette hundre halffsøttan daler ij mark j skilling. Oc beslutter samme [schriffuelse] saledis: Tha epterdj vij epterschreffne Chresten Kielsen i Rold, Anders Jensenn i Binderup oc Niels Klemidssenn, fougitt paa Nørlund, er thill bethrofuit aff erlig oc velb.ørdig mand Jffuer Løcke thill Buderupholm saa oc hanns thiener, Michel Persen, att offuerlege oc schulle igiemillsee forbemellt Jffuer Løckis fougdis reginschaber, om the findis saa rictig anschriffuit, som thett sig bør, tha haffuer vij samme reginpchaber forhørtt oc igiemill siett med huis mangul, som forne staar med anden attsskiellig pening vdgifft, som findis vdj attsskiellig mader att uere vdgifft och iche eller findis vid aar, dag eller thid, huo thend største part aff same penning bekomitt haffuen, saa vy icke siønis thett att uere saa rictig anschreffuen, som vi formiener, att thett kannd forsuaris for sin hosbund, vndthagenn huis hans husbond vill ansee oc gjøre hannem gott. Thill vindisbørd med voris egne hender her vnder schreffuit. Ex Buderupholm, thend 14. februarij anno 1605. Christen Kielsen Rold med egen haand, Anders Jensen egen haand, Niels Klemisen egenn hannd.

Och therhos berette forne Jens Sørennsen, att hand haffuer forhuerffuit thuinde vendelig lanndztingsdomme offuer forne Michel Persen for same sag, huilcke hand framlagde: Thend første her aff landztingitt thend 28. septembris sist forleden vdgangitt, vdj huilcken wy haffuer fundett same klage vid mact att uere oc forne Michel Persen icke saa erligen oc redeligen att haffue handlitt oc skickitt sig som en guod, thro thienner oc bør therefore att stannde thill rette, som thett sig bør, jndtill huem, then haffuer i att sige, steffner paa nye & c. Thend anden her aff landztingitt thend 26. octobris sist forleden vdgifft, vdj huilcken vy haffuer funditt same clage vid mact att uere oc forne Michel Persen icke saa erligen oc redeligen att haffue handlitt oc skickitt sig som en guod, thro thienner oc bør ther fore att stannde thill rette, som thet sig bør, jndtill huem, then haffuer i att sige, steffner paa nye, som de dome videre bemeller.

Oc satte forne Jenns Sørensen i alle rette, om hand icke nu borde endelig dom offuer forne Michel Persenn att haffue. Saa møtte forne Michel Persenn oc forminte, att same mangill aff forne schriffuere icke schulle vere rictig oppchr-effuitt oc siger sig att ville verre offuerbødige att bethale forne Jffuer Løcke, huis hand kand findis att uere hannum skyldig med rette.

Med fliere ord och thale thennem ther om emellem var. Tha epther thiltale, giensuar oc sagens leilighed, saa oc eptherdj nu beuisis med forne threi schriffuere, Christenn Kiildsen, Anders Jensenn oc Niels Klemidsen att haffue forne Michel Persens reginschab offuersieth, begrandskitt oc forfaritt, tha haffuer the beregnitt, att ther fandis mangill vdj thet vj C xvij daler ij mark 1 skilling, (566 ½ daler 1 ½ mark) oc eptherdj forne Michel Persenn er dragitt oc borttuigt aff sin thienniste fra forne Jffuer Løcke, oc icke stillet hannem thilfredz for forne mangill paa hanns regensschab, tha kunde vy icke kiende forne Michel Persenn ther vdinden saa erlig oc redeligt att haffue giortt oc handlitt, som thett sig borde, emeden forne threi mendz breff paa forne mangill vdgiffuitt stander vid mact. Jn cuius rej testimonium sigilla & c.

11. januar 1607

Nibe, Snapsting, tingsvidne om øde gods i byen.

RA Lensregnskab Aalborghus, Regnskab 1606-07, tingsvidner om øde gods, nr. 9. Papir. [4] segl, grønt lak, indklæbet i plica. 1. Niels Pedersen, birkefoged. 2. Niels Pedersen Sørup. 3 Niels Andersen. 4. Poul Baltersen, birkeskriver. Påtegn.: Winde Aff nibbe Bircheting om øde Jordeskyldt aff gadehuse som icke war Ad bekom thil olborig Slot for Anno 1606.

Niels Pedersen Wdi Nibe, fougitt Thill Nibbe Bircketing, Niels pedersen Siørup, Niels Andersen och pouell Baltersen, skriffuer, giøre Witterligt. Aar 1607 Nibe Birck Snapsting War skicket Søren Pedersen Paa sin husbonds, Welbiurdig manderup Parsbiørg till Hagesholm, høffuitsmand paa olborig Slot, hans wegne, som eschet Och finge enn fuldt things Winde Aff dese danemendt, som er Niels pedersen siørup, Niels Andersen, Anders P. Bruenn, peder Christensen, Niels Staffensen, Jens Nielsen, Søren Nielsen, Christen Nielsen Nørkier, Thi Wonde, att dette effter.ne Kon. Maij. Eindom, som gadehuse her i nibe paastander, haffuer Liggendis til olborig Slot, haffuer Weret slet och Aldellis Øde fra Philippi Jacobi dag Anno 1606 och thill samme Aarsdagh Igien, Saa Ingen Jordskyldt der aff haffuer Weret att bekomme dis midlertids i Nogen made, som ehr Chresten bus i Nibe och Anders laursen, peder pedersen haard halff øde, peder vesting øde, Jens pedersen øde, Niels sørensen wed grydsted leed øde, thamis mogensenn øde, Christen sørensen øde, Las Sørensen øde, Wng Niels pedersen øde, Anders bay i Randers øde, frue Anne i Krogstrup øde, Jens terkelsen, maren nielsdatter, peder mickelsen Skomager, Inngier Jensdatter, Niels skræder, Mats hansen, Niels Krasse i molberig, Pouell Jensen, christen laursen Kier, Mourits Wognsen i Nørkier Alle øde och gaffuet xij skilling, Ennden Chresten Giølboe, søren thamesen, Jens palisenn, Chresten Justsen, Jens Nielsen, Anders Kiildsen, maren paakjer, mickel piersen, Baltser Thamesen øde huus xij skilling, Bagi gris Aff Thuinde

Støcker øde Jord ij mark, Erik Nielsen skreder, Jens sørensen Sodi, peder Andersen, Niels Smed, Chresten pedersen Lieger, Bagi gris aff piefler?, Niels Jørgsens Salther, Chresten pedersen lieger Aff hans Broders byge, Thamis Christensen, Niels Wognsen, Jens Skriver, Las Nielsen i grydsted, Chresten Iffuersen, Niels boaltsen, Jens Sørensen i Closterid, Peder Kuri Aff et støcke Jord, las Thamsen, Peder Olufsen, bage gris, Enden bage gris Aff et støcke øde Jord, Gordsleff budde, Anders Jensenn, Christoffer michelsen, frue margrete biørn Och Niels Nielsen i Thorup Alle samon øde och gaff huer xij skilling. Att saa i dag for Thing dom er forhandlet, det Winde Wi med Woris Signetter Wnder.

1. Niels Pedersen
birkefoged

2. Niels Pedersen Sørup

3. Niels Andersen

4. Poul Baltersen
birkeskriver

12. januar 1607

Hornum herred, Snapsting, tingsvidne om øde gods i herredet.

RA Lensregnskab Aalborghus, Regnskab 1606-07, tingsvidner om øde gods, nr. 8. [3] segl, i grønt lak på papiret, ulæselige. Påtegning på bagside: Winde aff Huornum hrts. ting om Øde godts och huis som ehr beuilget frit j det aar 1606 s. til slots.

Christen Smed i Suenstrup, herres fogid wdi hornumherrit, Christen Michelsen i guldbek, Jens Christensen i Roekiold och pouell Skriffuer Kundgiør. Aar 1607 Snapsting den 12. Januarij war skicket Søren Sørensen, Schr paa olborig slot, paa Kon. Maijts. och sin Ker husbonds, welbiurdige mand manderup parsbierg wegne, som eschet och finge enn fuldt things Winde Aff dese danemendt, som er Christen Michelsen Jens Christensen, Las Nielsen i moldberg, Søren Andersen i graffleff, Peder Kuri i grydsted, Peder Nielsen i Suenstrup, Laffue Andersen i Orestrup, Søffren Jensen i biursted, Di Wonde, the saa her i dag for thingsdom. for dennem stande Peder Jensen ij Biursted, Jens Nielsen i Dalum, morten Madsen i Wolstrup, Jens remmer ij harindt, Christen Brun i Støffring, Niels Wolusen i æstrup, Christen Jensen i Østrup, Niels Jensen i Hyllestedt di Wonde och Thilstud, att dette effter.ne Kon. Maij. her i Huornum Heritsting Ligends til olborig slot haffuer wdj det Aars 1606 Weret slet aldellis øde och Eindomn der til Wbrugt, Saa och en part er Nylig Komen thil øde gods, Och Ingen fuld affuell haffuer endnu bekommet, Menn ehr beuilget frit for Skyld och Landgiell en thid lang paa det Warthid Kunde Beschur befant och Igien opbyget, som ehr wdj Wolstrup: den gaard Søren Laursen i bode, øde, den gaard Søren Simonsen paa bouer Nyligen beuilget frie, och det gadehus ibm Niels Sørensen i boude øde, Wdj huornum den gaard thomas madsen paa boude, den gaard mortenn pedersen, den gaard las eschesen, Den

gaard Søren Nielsen, Søren Knudsen i bode er ale øde, Enden Thomas madsens buol øde, Wdj moldberg Laurs madsens gaard øde, Poul Krases gaard Beuilget frie, Las Krases gaard Beuilget Frit, Peder Laursens gaard øde, Suenstrup: Jon Laursens gaard øde, Christen Christensens Buol øde, Brasted Las Christensen och Niels mouritsens gaard beuilget fri, Wdj weggerby den gaard Niels Jensen och Peder Tordsen i boude øde, Peder ibsen och Christen Nielsens grd. øde, Simon ibsens gaard øde, Poul Thomasens gaard øde, Peder michelsen och Anders Christensens Buol øde, Rasmus Christensen och mickel hansen buol øde, Den gaard och di tuinde Buolle wdj dalum, som Jens Nielsen nu paabouer stod slet øde, och nu er beuilget frie. Støffring, de 5 parter Aff den gaard wng Christen Christensen, mats ibsen och gamel Christen Christensen nu ehr Beuilget frit, den halffgaard hans madsen nu haffuer och Søren jensen i boude er beuilget frit, de threi parter Aff denn gaard mogens Christensens er beuilget frit, Anders Ermodsens gaard øde, Niels Andersens gaard øde, Chresten Sørensens gadehus øde, Jens Andersens Buol dodensig øde, Graffleff: Per pergaard och Las Nielsens gadehus øde, Harindt: Jens remmer er beuilget frit, Woxleff: Peder Jensen øde, Woxleff mølle øde, gielstrup: Jens Sørensens gaard Beuilget frit, Niels Nielsen torup beuilget frit, Jep brunn øde, Jens Christensen och mats pedersen beuilget frit, Søren pedersønns Buol øde, Clestrup: mickell andersens buol beuilget frie, Tames Andersens gaard øde, Søren Andersens hus øde, Holmager: j gaard øde, dalsgaard: Peder Nielsens hus och Kiercketorp her Anders gieds hus øde, Endnu er øde och icke at bekomme aff fede Kiør och mielcke Kiør aff forne herrid halffempte Och ¼ part. Att saa for os er Wondit det Winde wi med woris Wndertrugne Signetter. Poul Baltseren.

2. februar 1607

Vidne af Hornum herredsting om øde gods i Støvring, Buderup sogn.

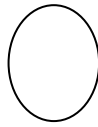
RA, Aalborghus lens regnskab 1591-1607, tingsvidner, øde gods 1606-07, nr. 7a. [3] segl, grønt lak. 1. Chr. Smed. 2. Peder Nielsen, fingeraftryk, 3. Søren Andersen i Suldrup. Påskrift bagpå: Iffuer Lycke.

Christen Smed i Suenstrup, herris fogit wdi hornum herret, Peder Nielsen i Suenstrup, Søren Andersen wdi Soldrup och Poull Skriffuer kiend gjøre Aar 1607 den 2. februarij, war skicket Søren Andersen iy graffleff paa Erlich och Welbyrdige mand, Iffuer Lycke thill buderupholm, hans wegne, som opkreft Och finge enn fuldt things winde aff disse mend, som ere Peder Nielsen, Søren Andersen, Jens Smed i diørup, Christen Andersen i Abildgaard, Peder Jensen i byrsted, Jens Andersen i Abelgrd, Søren Jensen i hersum, Di wonde the saa her i dag for tingsdom. for dennem stande Christen Bruen i Støffring, Thøger mouridsen i Mastrup, hans Christensen i Siørup, och peder Andersen i Graffleff, de stande her i dag for thingsdom, wonde och kund gjorde saaledes, Eien-dom stander øde: buderup sognen, Enn gaard i Støffring, som Niels Andersen i bode, Nock en gaard ibm, som S. Jens Andersen i bode, Nock enn gaard ibm, som Anders cemidsen ibm i boude ock stander øde, en gaard, som Christen bruenn i boude och bruges enn Jorden. Nock stander øde i Støffring en gaard, Jens Jensen i boude, Men noget Aff samme gaards Jord bruger mads

pedersen i Støffring men høre thinget thill, ock stander slet øde en gaard Siøgaard som er en ue bøggi, Nock stander endnu j gaard i Støffring, som peder Speger i boude, men hans madsen i Støffring bruger enn fierting Aff forne gaards Jord nu Aar forleden begynt, Aff Siørup bye er øde j gaard, som søren pluogmand i boude, Nock stander øde Knud Albech half, som Søren Suendsen och Niels Jensen i forne Siørup bruger Jorden till Nu i Aar begynt. Nock stander øde Jacob Jensens gaard, och haffuer peder mogensen en begyennt att wille bruge Jorden thil samme gaard. Nock haffuer Christen Vilomsens gaard i Siørup her ind till veret øde, Men peder Suendsen i Siørup haffuer nu i sommer sted samme gaard, och haffuer en fierting enndnu brugt Aff samme gaards iord. aff matrup by stander øde threi gaarde, som Inghen Jord bruges thill, Undthagen Tøger mouridsen i mastrup bruger Nogle Jord thil en gaard Aff forne iij ødegaarde. Graffleff sogenn stander endnu enn gaard øde i opleff, som michel piersen och Christen nielsen i boude, Att saa gick och fuor dttt winde wi med woris Iz. Poull Skriffuer.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Peder Nielsen,
i Svenstrup, fingeraftryk

3. Søren Andersen
i Suldrup

7. maj 1607

I sag 2.7.1608 ved Viborg landsting mellem Lars Villesen i Hebbelstrup (Hallund sogn ved Brønderslev) og Mogens Michelsen Skriver, rådmand i Aalborg, ang. 3 bindinger hus i Nibe, som Lars Villesen hævder at have arvet efter sin moder, der havde været gift med birkeskriver Erik Madsen, fremlægges Mogens Skrivers skøde til Gunde Andersen Ged.

schøde Mogens schriff same schøde hand gunde gied giortt at giffue haffr aff Nibe bircketing den 7 Majj Sist forleden Wdgangen wiiij mend Wondit haffuer, Att forne Mogens schriff thog Wdj gunde Anderssenn gieds haand, Sold skiøtt och Affhende fra Sig och Sin Arffuinger Och till gunde Anderssenn gied och hans Arffuinger the threj binding huss Liggendis Wdj Nibe, Som forne mogens schriff bleff fra Affergangne mats Erikssens till Wordierit.

11. maj 1607

Tingsvidne om brøstfældighed på Ridemands mølle, Svenstrup.

RA, Aalborghus lenregnskab 1607-08, Bilag nr. 84. [3] bomærker, grønt lak, ødelagte. Påskr. bagpå: Morten Jenszens Siun thil Ridmajj mølle.

Christen Smed i Suenstrup, herres fogid wdi hornumherrit, Søren Andersen i Suldrup, Jens Christensen i roekild och pouell Skriffuer kundgiøre. Aar 1607 den xj. maj, war skicket Morten Jensen i Lyngberegaaard paa sin hosbonds wegne, som opkref och finge enn fuldt things winde Aff dese danemend, som

er Søren Andersen, Jens Christensen, Peder Nielsen i Suenstrup, Chresten michelsen i guldbeck, Laffue Andersen i Orestrup, Niels Erichsen i thøthrup, Peder Christensen i ersted, Søren Madsen i Wolstrup, Di wonde, the saa her i dag for tingsdom. for dennem stande Jep Laursen i Volstrup, peder stidsen, Anders Nielsen, Søren Madsen, Christen pedersen, Søren simonsen ibm Siønsmend hiemlet the i gaar Othe dage War wid ridemantz mølle, och saa, At ed gaffluen er Røden och Vherffuertig och 2 belckker Wid gorden er Røden, och j belch for Enden opower lofftid er Sønder, och studj støche der wder, denn Renn hiffuell war icke om en ring paa Inder ..rede, Och thaget paa dem synderste guarre i Møllen er forslett, dømingen shall fordes inden og Uden Vid bege sider af flødydenn, och skall peell thill Att slais Neder for, och hiemlet der for en fult siun, At saa gang ere det Winde wi med Woris Zignete. Poul Skriuer.

15. juni 1607

I sag 2.7.1608 ved Viborg landsting mellem Lars Villesen i Hebelstrup (Hallund sogn ved Brønderslev) og Mogens Michelsen Skriver, rådmand i Aalborg, ang. 3 bindinger hus i Nibe, som Lars Villesen hævder at have arvet efter sin moder, der havde været gift med birkeskriver Erik Madsen, fremlægges et tingsvidne af Nibe birketing.

iet things Winde aff Nibe birckething then 15 Junij tha sist forleden Wdgiffuit bemelends forne Anders Jenssen tha for hoffuitgiel Atthaffue ladit fordele forme Jens Sørenssen Sagends hanom for lwj dlr, der som slig Niels perssen borg. i olborig War hans ...ijlngs thiener Jens schr. pligtig Och forne Jens Sørenssen er forbrudt Niels perssens ... Oc bleff then dag med landstingsdom beuist ey pante breff, Niels perssen, Jens schr. giffuet haffr paa forne pening, Attuere dømpt Macteløs Saa Wit eyndommen War Ahnlangendis dog iche hans pening attuere hanom fradømpt.

20. juli 1607

Tingsvidne af Nibe birk fremlagt i sag 2.7.1608 ved landstinget ang. 3 bindinger hus i Nibe, mellem Mogens Michelsen Skriver, rådmand i Aalborg og Lars Villesen i Hebelstrup (Hallund s.) der hævder at huset var arv efter moderen, der havde været gift med birkeskriver Erik Madsen.

Worderings Winde aff forne (Nibe) thing then 20 julij ther Sist for leden Wdgiffuit Bemellendis Chresten Jenssen i Nibe, hans guldsmed, Ped. Nielssen oc pr Worm, Worderings Mend, for wiiij Mend atthaffue bekiend och tilsuarid, Att the den dag wiiij dage Wor ens birckefogden til Jens Sørenssens i Nibe Och Wdlagde ephther dielsbreff liudelse till forne jens perssen, som birckefogden thenom foruiste en schuffur for ij dlr. och xij binding huss ens elffue Winduer Panell och dør, Abildgrd. och Kolgrd, Jordschøldin Wndtagen som Jens Sørenssen paa boede for lxv dlr, som er tilsamen lwj dlr.

23. november 1607 (1)

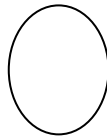
Tingsvidne om vurdering af noget kvæg tilhørende Jens Jensen i Hæsum, som kronen får udlagt for gæld på 6 dlr.

RA, Aalborghus lens regnskab 1607-09, Regnskab 1607-08, Bilag 5t, [3] bomærker af grønt lak. 1. Christen Smed, 2. Ulæseligt, 3. Peder Nielsen, fingeraftryk og underskrift.

Christen Smed y Suenstrup, herresfoget wdi hornum herred, Jens Christensen i rokill, Peder Nielsen i Suenstrup, Poul Skr. gøre wither lige. Anno 1607 dend 23. Novembris war skicket hans Naedle foget paa olborg slott paa sin hosbung Wegne, som Esket oc finge Eenn fuldt things Winde Aff dese danne mend, som er Ienns Christensen, Peder Nielsen, Peder Abelgrd i bonderup, Christen Andersen i Abelgrd, søren Andersen i graffleff, Jens sørensen i Elishøuy, Chresten schreder i Anderup, Anders Jensen i bonderup, Di Wonde the saa her dag for teng dom, for dom stande Poull Pedersen i elishøuy, thomas iensen, søren Magenzen i Volstrup oc ole ibsen i Elishøuy, i Wording mend, huilcke her i dag kund gjorde oc thilstude, Att eftersom de Aff thenget War thagen, da Wordiret de Enn Sort helmids oc Enn blaa huit botdet stud thilhobe for Six daler huilcke øxenn bleff dømt Kon Mayss. fraa Jens Jensen i Hersom, som hannd huode Kon Mays. breff liudelsse bød scall thill for pranngs, oc Aff sagde det for Rett Wordering, Att saa Er gangen det Winde Wii med Wores Zignether. Poul Skr. Balthersenn.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Ulæseligt

3. P. Nielsin, fingeraftryk
E. gdenn handt

23. november 1607 (2)

Tingsvidne af Hornum herred om øde gods i Vokslev sogn.

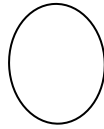
RA, Aalborghus lens regnskab 1607-09, tingsvidner om øde gods 1607-08, vidne nr 4. [3] bomærker af grønt lak. 1. Christen Smed, 2. og 3. ulæselige. Påskrift bagpå: frue dorete Juells Winde om øde gods i Woxleff sogn som icke Kunde tjiende for Anno 1607.

Christen Smed i Suenstrup, herres fogett Wdi hornum herret, Jens Christensen i roekildt, Peder Abelgrd i Bunderup, gjøre Witherlige. Aar 1607 23 Novembris, War skiicket Poull Skriffuer Wdi Nibe paa Erlich och Welbyrdige frue dorete Juell thill Lundbeck hindis Wegne, som opkreff Och finge Enn fuldt things Winde aff desse mend, som er Jens Christensen, Peder Abelgord, Chresten Andersen i Abelgordt, Søren Andersen i graffleff, Jens Sørensen i Elishøuy, Chresten Skreder i Anderup, Anders Jensenn i Bonderup, Las Pedersen mølgardt, Thi Wonde ther saa her i dag for tingsdom. for dennem Stande Kield Knudsen i Binderup, gamel Niels moldberg i torup, Knud Nielsen i gielstrup, Christen Sørensen i Klestrup, Niels Nielsen i Voxleff, Therkeld Andersen ibm, Jens Anderssens och mats piersen ibm effter som de med Enn Lands ting steffning war hid steffnett, huicke wond och kund gjorde, Att Enn part Aff desse effterskr gaarde haffuer weret slet och Aldielis Øde for anno 1607, och Enn part Enn Korttis siden beuilget for och thil denom bleffe konn

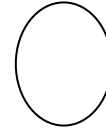
saaid Enn rinngæ hæffuer, saa forne frue dorete Juell, som hæffuer Kon mays och Kirckenss Anpart Koren Thiende Aff Woxleff sogenn der Aff icke hæffuer fanget Nogen Thiende for forne Aar, som er i gielstrup therij gaarde, I pandum iij gaarde och halff Vestergaard i Woxleff, Och der som de fuldkomelige hæffuer weret Wed macht da kunde de well hæffuer thienett roug 5 tønir, Byg wiiij tønir, hæffuer 3 tønir til henddes Part, At deris Ord saa war, det winde wi med Wores Zigneter Wnder trugt.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Ulæselig

3. Ulæselig

1608

Et Tingsvidne om at Calstrup mølle schal ligge under Weg(er)by Kirke hiemmel, dat 1608.

NLA, Aalb. bisp, C1-1, Fortegn. ældre gavebreve, fasc. 2, nr. 16.

6. februar 1608

Tingsvidne af Hornum herred om øde gods. Vokslev: Jens Andersen og Therkild Andersen er ikke kommet til avl af 1 gård. Vokslev Mølle øde. Gjølstrup: Anders Sørensen, Niels Christensen, ung Niels Nielsen, gammel Niels Nielsen, Jens Christensen, Mads Pedersen er ikke kommet til avling. Søren Pedersens kone til fuld avl. Søren Andersens gadehus øde.

RA, Lensregnsk. Aalborghus, Regnsk. 1608-09.

8. februar 1608

Tingsvidne af Hornum herred om øde gods i Sønderup sogn.

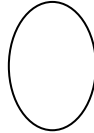
RA, Aalborghus lens regnskab 1607-09, tingsvidner om øde gods 1607-08, vidne nr 3. [3] bomærker af grønt lak. 1. Christen Smed, 2. Jacob Jensen i Svenstrup, fingeraftryk, 3. Søren Andersen i Suldrup. Påskrift bagpå: frue dorete klausdathers Winde om øde gods i Synderup sogn.

Christen Smed i Suenstrup, herres fogett Wdi hornum herret, Jacob Jensen i Suenstrup, Søren Andersen i Soldrup och Poull Skriffuer gjør Witherlige. Anno Christi 1608 denn Otinde februarij, War schichet Niels Nielsen i Synderup paa paa Erlich och Welbyrdige frue dorete Claus dother thill rebstrup hindis Wegne, som opkreff Och finge enn fuldt things Winde aff desse mend, som ere Jacob Jensen, Søren Andersen, Chresten Knudzsen i gulbech, Chresten Michelsenn, Chresten Jensen, Peder Sørensen ibm., Jens Bus i hersom, ung Niels molberg i Thorup, Thi Wonde ther saa her i dag for tingsdom. for dennem Stande Niels Christensen i Thorup, Chresten mourssen i Sønderup, Las Jensen i Munkholm Och Niels Christensen i Synderup de wonde Wed dires høiste

helgenns eedt, Att desse Effteskr gaarde stande Slet Aldielis Øde Wdi Synderup Sogn och Jorden Wbrugt, saa dorete Claus dater, som haffuer Kon. Maijs och Kirckenss Anpart Koren Thiende Aff forne Sogennder aff icke haffuer bekommett Nogen Thiende, som er ij gaard i Pleilsrup slet øde, Threngstrup, enn gaard Slet øde, Enn gard holcki slet øde, Endnu er Slet øde ij gaard i Synderup, Och den hiellgaard der samsteds bleff ekonn saad Nogett haffuer till i for gangen Aar, och Inghi tiende kunde Aff bekommet, Och war forne mend Steffnit hid i dag deris sandhed her om Att winde, och deres ord saa war, det winde wi med woress Sign. Poull Balthersenn Skriffuer.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Jacob Jensen,
i Svenstrup, fingeraftryk

3. Søren Andersen
i Suldrup

29. februar 1608

Tingsvidne af Hornum herred om øde gods i Veggerby sogn.

RA, *Aalborghus lens regnskab 1607-09, tingsvidner om øde gods 1607-08, nr. 1.* [3] bomærker af grønt lak. 1. Christen Smed, 2. Søren Andersen i Suldrup, 3. fingeraftryk. Påskrift bagpå: Stigt bogen anlangende. Winde i Wegerby sogn om Øe gods i de Aar 1606 og Anno 1609.

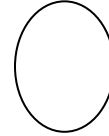
Christen Smed i Suenstrup, herres fogett Wdi hornumherret, Søren Andersen ij Suldrup, Christen Jensen i guldbeck och Pouell Skriffuer Giøre Witterlige. Anno 1608 den 29. februarij war skickett Mouris Andersen i byrstedt paa sin faders, hederlige Mandt her Anders gied ij Kiecketterp, hans Wegne som opkrefft och finge Enn fuldt things Winde Aff desse dannemend, som ehr Søren Andersen, Christen Jensen, Jens Bus i hersom, Niels Jensen i thorndall, Jens sørensen i Elidshøy, Anders Nielsen i Wolstrup, Niels Remmer ij Wegerbye, søren Jensen i hersom, Thi wonde ther saa her i dag for tingsdom. for dennem stande Søren Madsen i Wegerbye, Rasmus Christensen, Poul Thomissen ibm, Anders Bruenn i Liungsiø, Poull Jensenn i Aastrup, Anders Christensen, Oluf Nielsenn, Peder Lauersenn i hieds, Niels Pedersen, Rasmus smed, Las Christensen i Brasted, Niels Mouridsen ibm, huilcke wonne Wed helgenns eed med oprecken fingre, Att desse gaarde och Buolle stod øde i Wegerbye sognen i forgangen Aar 1607 saa well som thill foren i Nogen Aaringer och lige Saa Aar 1607, som Ingen Afuel Eller Kornn seedt haffuer waret brugt thill, Aff huilcke ehr kome Thiende Kong. mays kircken eller Presten i Nogen mader, som er ij lyngsiø tou gaarde, I Wegerrbye wj gaarde och Buoll, i Brasted ij gaardt, ij hieds threy gaarde och I Budsted j gaard. Att deris ord saa War det Winde wi med woress Signeter. Poul Schriffuer.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Søren Andersen
i Suldrup

3. Fingeraftryk

16. april 1608

Vidne af Nibe birk fremlagt i sag ved Viborg landsting 2.7.1608, at Anders Jensen i Nibe beskyldtes for at optage Peder Hofmands fiskegarn.

Winde af Nibe birchething thend j6 Aprilis Sist forleden Wdgiffuit Thamis Christensen bosk, borger i Aleborg oc mads pouilssen thienendis paa Kyø for wii mend med opragt fingr och Helgens Eed att haffe Wondit, att the paa forleden Søndag ote dage da Kom thi Thill Anders Jensen i Nibe Wde paa Nørllaae, daa saa di att forne Anders Jensen och en mez hannom Røcte et garn, som stod i det stad pr Hoffmands garn i Nibe stod i paa Nye femte ledt, som War det Wderste, da sagde Thamis Christenssen thill forne Anders Jensen, i borit ederherlig Adt, Att i haffr thagit thend fatige mands garn hen och spildt hans Nering oc bierning, da suarit hand, dett er oss før paa, Wi Kand det icke bedre, Wi drog pr Hoffmands garnn thill side och lagde dett i Klump bag Wid hoffit ~~staden~~ stegen, Lod hanom Liude der saa kand hand finde thet.

18. april 1608

Tingsvidne af Hornum herred om øde gods i Buderup sogn.

RA, Aalborghus lens regnskab 1607-09, tingsvidner om øde gods 1607-08, nr. 2. [3] bomærker af grønt lak. 1. Christen Smed, 2. Søren Andersen i Suldrup, 3. fingeraftryk, formodentlig Christen Michelsen i Guldbæk. Påskrift bagpå: Iffuer Lycke øde gotz for An 1607.

Christen Smed ij Suenstrup, herres fogett Wdi hornum herret, Søren Andersen ij Suldrup, Christen Michelsen i guldbech och Pouell Balthersen, skrifuer, gjøre Witterlige. Anno 1608 mandagen dend xvij Aprilis, War skickett Gabrilll moursenn paa sin hosbundz, Erlich och Welbiurdige mandt, hans Wegne, som eschete och fing enn fullt thing Winde aff desse danemend, som ehr Søren Andersen, Christen Michelsen, Chresten Andersen i Abilgrd. Jens Jenssen i høryris, Jens Jensen i Abelgord, Las Jensen i Holmager, Søren Suendsen i estrup, morthen Christensen ij Suldrup. Thi Wonde the saa her i dag for theng dom. for dennem stande ung Jens klemmensen i Støffring, Søren Jensen, hans Morthensen ibm, Tøger Moursenn i Mastrup, Peder mogensen i Siørup, Søren Suendsen ibm, Christen Sørensen, Christen Bruenn i Støffring, som Wonde med opragt finngre och helgenns eed Efter som de med Enn Landstings steffning War hid steffenett, Da Er dett dennem Witterligtt, att Welbyrdige Iffuer Løcke til buddrupholm, som haffuer Kon Mays och Kirckens Anpartt Koren Thiend Aff Buderup sognen icke haffuer Kunde fangett nogen Thiende Aff desse efterskr. gaarde i forne sognen for Nest forgangenn Aar 1607, fordi att de haffuer weret slet Och aldilis ødee, som er Enn gaard i Støffring Anders

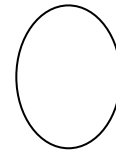
Christensen i boede och Enn gaardt Niels Andersen ibm Paa Bouede och halffthride gaardt i mastrup, Aff huilcken er Ingen Thiende giffuett for forne aar, Och der som desse x øde gaarde haffuer werwtt wdi magtt, da kunde de well haffuer Thiende Thilsammens roug iiii tønner x skipper, Biug v tønner, haffuer vij tønner ij, ydermerre wonde forne danne mennd, Att dette effterskne guodtz er Nyligenn fest, och icke haffuer faaitt nogenn Affuell, wden enn rinnge things anpart 4 skipper jord och annpart minndre, Saa forne Iffuer løcke enn Ringe tinngs Aff thiendenn hid Ind thill Aff dennom haffuer bekommett, som ere hans matzenns i gaard i støffring, Jens Andersenns gaard ibm, Chresten bruenns gaard ibm, fierde partenn Aff Jens Jensenns gaard, i gaard i Mastrup, Siøgaard och thou Søeff gaarde i Siørup, Att diris Ord saa war, dett Winde wi med woress signetter. Poull Skr. balthersen.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Søren Andersen
i Suldrup

3. Fingeraftryk

25. april 1608

Vidne af Nibe birk, fremlagt i sag ved Viborg landsting 2.7.1608, at Anders Jensen i Nibe havde optaget Peder Hofmands fiskegarn.

et Andit Winde af forne thing thend 25 Aprilis Wdgiffuit wiiij mend Wondit haffr, Søren Christensen thienendis forbemelte Knud gyldenstiern stod ther thend dag for tingdom och bekiende, Att hand haffr optagit lad optage det garn i Nørllaa, som Anders Jensen i Nibe er Klage bunden for, och Lod lege denom paa per hoffmands hoffutsteg, som der stod, och War forne Anders Jensens hiemell thill, att det bleff optagen paa hans hosbunds Knud gyldenstiernis Wegne.

9. maj 1608

Et åbent beseglet brev udstedt af Anders Jensen i Nibe, fremlagt i sag ved Viborg landsting 2.7.1608 ang., at Anders Jensen i Nibe beskyldes for at have optaget Peder Hofmands fiskegarn.

Kiendis Jeg Anders Jensen i Nibe Wdj dette mitt obne breff, Att ephther som Thamis bosk oc mats pouilssen haffer thend dag till Nibe bircketing paa ny Wondit oc Kundgiort, at Jeg schulle haffe hafft nogen ord thil thenom ephther sam thing Winde i sig sielff ther om formelder Per Hoffmands garn Anlangendis, saa bekiender Jeg her Wid gud oc min siell salighed, Att Jeg Aldrig haffde sodan ord thilachen Wdj nogen mode, tha for miere som sport icke folke icke emod Ressesen Kunde Winde mig min minde fra, ephtherdj Jeg er denom Aldrig same ord bestendig i nogen made och begierre gjerne At de gode de i gods dommr denn sag Rett fordeli gen Wille Anse Att mig for nogen mand Wfor-

skyldt, nogen schade iche schulle paaføris. Thill ydermiere Windisbørd haf-
fuer Jeg mit Signett Her Wnder trøct, oc med egen hand Wnder schreffuit Ac-
tum Nibe ix Maij Anno j608. Ander Jenssen Egen hand.

21. maj 1608

Var skicket velb. fru Margrete Bjørn til Vrå hendes visse bud Jens Niel-
sen i Lundgård på den ene og havde stævnet Poul Baldsersen i Nibe på den
anden side, for han på velb. Claus Nielsen til Langdal hans vegne har ladet
hans tjener Christen Jensen i Lundgård med flere fordele for nogen gæld,
som de skulle være Niels Pedersen, som boede i Aalborg, pligtig, uanseet at
Christen Jensen i Lundgård har aldrig nogen gæld været Niels Pedersen skyl-
dig: da efterdi de gode mænd landsdommere ikke nu er til stede, blev samme
sag opsat til i dag måned, og da dem her at møde, og gå derom så meget lov
og ret kan findes, og denne opsættelse der forinden lovlig at læses. *Viborg
landstings dombog A 1608-1661, s. 132, Nørgaard-Pedersen.*

28. maj 1608

Dom af Nibe birketing, fremlagt i sag ved Viborg landsting 27.1608, ang.
at Anders Jensen i Nibe havde optaget Peder Hofmands fiskegarn.

en Dom aff Nibe birkething thend 28 Maij Sist forleden Wdgitt, som be-
melder forne Søren Christenssen her tha atthaffe framlagt forne Knud gylden-
stiernes (over linien: i Hr. tingsgd. Welv thill 18 Maij sist forleden) Wnder-
schreffne breff, Wdj huilcken hand Blant Andit bekiender att hand sig Aldielis
hans thieniers frij fuld thieris hiemel och thilstand til all the gierning the giordt
haffr.

30. maj 1608

Oldermand Anders Kid i Sundby færgelav kvitterer for fetalje, som han på
færgelavets vegne har modtaget af slotsskriveren på Aalborghus ”for at fæрге-
mændene havde til adskillige tider havde med deres færger ført adskilligt til
Nibe salteris behov til og fra Nibe. *H&K 1963, s. 15.*

1. juni 1608

Stadfæstelsesbrev paa Livstid for Fru Helvig Kaas til Restrup paa Kronens
Part af Huorm Sogn i Huorm Herred, hvoraf der aarlig skal svares 6 Pd. Rug
og 4 Pd. Byg. *Kancelliets Brevbøger, s. 697. Udt. i Tb. S. 84.*

13. juni 1608

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608
ang. Gunde Andersen Geds død. Chresten Eriksen i Nibe vidnede, at mandag
den 13. juni kom han ud af Jens Sørensens i hus i Nibe. Gunde Ged stod uden-
for med en kiste, og hans krave var revet itu. Han viste da, hvordan han var
blevet slået, og efter hans ønske fulgte han ham over kirkegården. Han fortalte
da, at det var unge Niels Pedersen og hans hustru der havde slået. Christen
Eriksen vidnede endvidere, at han samme dag så Niels Pedersen stå ved døren
til det hus, som Gunde Ged havde købt og ville ind i med en kiste, og da stod

han med armen over hustruens skulder og et sværd i den anden hånd, men han gjorde ikke noget med sværdet.

25. juni 1608 (1)

Tingsvidne af Nibe birk fremlagt på Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død. Niels Pedersen, birkefoged i Nibe, vidnede, at 14. juni kom Gunde Ged ind i hans hus og beklagede, at ung Niels Pedersen i Nibe og hans kone havde slået ham, så han ikke kunne forvinde det. Knud Jensen i Nibe vidnede, at samme dag kom Gunde ind i hans hus. Jens Sørensens hustru, kom da efter en kande øl, og da sagde Gunde: Kommer i der Karen Kleppers, hvortil hun sagde, at hun hed Karen Eriksdr. Gunde sagde, han ønskede, at en djævel måtte fare i hende, hvis ikke han fik en kiste, som han beskyldte dem for at have taget. Mads Knudsen i Nibe vidnede, at onsdag og torsdag efter, at Gunde var blevet slået, lå han i hans hus og opspyttede et bækken blod og beskyldte unge Niels Pedersen og Jens Sørensen og deres hustruer. Peder Kuri i Grydsted vidnede, at han 16. juni var hos Mads Knudsen og hørte synsmændene spørge Gunde Ged, hvem der havde skadet ham. Han anklagede da unge Niels Pedersen, Jens Sørensen og deres hustruer. Birkeskriver Poul Baltersen vidnede, at det var gået for sig, som Peder Kuri og synsmændene senere havde kundgjort. Else Laurisdr. i Nibe vidnede, at hun var hos Gunde Ged før og i hans dødsstund, og han beskyldte da unge Niels Pedersen og Jens Sørensen og deres hustruer. Han opspyttede et helt bækken blod, mens hun var hos ham. Margrete Pedersdr. i Nibe bevidnede, at hun havde hørt samme beskyldning, og at Gunde Ged opspyttet meget blod, mens han lå i hendes hus.

25. juni 1608 (2)

Tingsvidne af Nibe birketeting fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død. Niels Pallesen Smed i Nibe, Peder Nielsen, Chresten Beck og 4 med-synsmænd afhjemlede, at de 16. juni var inde hos Mads Knudsen i Nibe at syne Gunde Ged. Han venstre bryst var da hævet, huden var borte på venstre ribben over en fingers længde, og to stykker hud var afslået på pegefingern på højre hånd, og han sagde, at det var unge Niels Pedersen i Nibe og hans hustru, der var årsag til skaden, og at Jens Sørensen i Nibe og hans hustru havde tilskyndet dem. Niels Sørup og Jacob Jensen i Nibe bevidnede Gunde Geds sår.

25. juni 1608 (3)

Vidne af Nibe birk fremlagt på Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Geds død. 8 mænd vidnede, at Hr. Anders Ged lod læse og påskrive en skriftlig klage: Er dette min klage på unge Niels Pedersen og Jens Sørensen i Nibe og deres hustruer. Efter at min søn, afdøde Gunde Ged, mandag den 13. juni kom med sin kiste til døren på det hus, som han købte af Mogens Skriver, borger og rådmand i Aalborg, og ville sætte kiste derind, har Jens Sørensen og hustru forment ham adgang og råbt, at han ville fratage dem deres hus. Da er Niels Pedersen og hustru kommet til, og de har uden grund sønderslået min søns

kiste og bortkastet og ødelagt indholdet, overfaldet, slået og truet ham, af hvilken grund han måtte til sengs og til sin død opspyttede blod og døde af det. Jeg klager også over, at min søns hat er blevet borttaget af nævnte personer. Ligeså at jeg for 8 dage siden lod oplæse samme klage, hvilket jeg begærer at få påskrevet mit vidne. Kirketerp den 25. juni 1608. Anders Ged med egen hånd.

25. juni 1608 (4)

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død. Christen Madsen i Klæstrup, Chresten Pedersen i Nibe og 4 andre synsmænd vidnede, at de synede en krave, som Hr. Anders Ged sagde, havde tilhørt Gunde Ged. Den var da rykket fra skjorten over mere end 2 alen. Endvidere at Anders Ged påklagede, at unge Niels Pedersen i Nibe bagfra havde taget hans søn i kraven og slået ham uden grund.

2. juli 1608 (1)

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død. Hans Guldsmid i Nibe vidnede, at dagen efter at Gunde Ged blev slået, stod han på Nibe gade og klagede sig, at han havde ondt i siden og han var revet bag på halsen, men han sagde ikke hvem der havde gjort det. Niels Jørgensen i Nibe vidnede, at tirsdag efter overfaldet var Gunde Ged inde hos ham og sukkede og klagede over den uret, der var overgået ham, og at hans kiste var sønderslået.

Unge Peder Nielsen i Nibe vidnede, at tirsdag efter overfaldet kørte han mod fjorden. Ved Jens Nørholms dør mødte han Gunde Ged, der ville vide, hvor han skulle hen. Han svarede, at han skulle på fjorden, og Gunde Ged ønskede da, at han måtte fange et woll, og fortalte at han selv havde været i marken. Peder Jensen i Nibe vidnede, at Gunde Ged gik ud af den Røde bod med et langjern i hånden og gik over kirkegården. Mads Knudsen i Nibe vidnede, at tirsdag aften kom Gunde Ged ind til ham og lagde sig og stod aldrig siden op, undtagen når han skulle lade vandet.

2. juli 1608 (2)

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død. 8 mænd vidnede, at de hørte at Hr. Anders Ged tilbød unge Niels Pedersen i Nibe frit lejde, så han kunne møde på tinget og svare for sig, men da var Niels Pedersen ikke tilstede.

2. juli 1608 (3)

Viborg landsting. Anders Jensen i Nibe beskyldes for ulovligt at have optaget Peder Hofmands fiskegarn på Ny ... lænke på Nørrelåe. Vidner fra Kyø og Aalborg har set dette og bebrejdet ham, at han skadede den fattige, gamle mand, men han svarede at det ikke kunne være anderledes, hvilket der er taget to tingsvidner om på Nibe birketing 16. og 25. april. Anders Jensen har i vidne af Nibe birketing 9. maj benægtet disse ord. Anders Jensen i Nibe repræsenteres af sin husbond Knud Gyldenstjerne til Aagaards visse bud, Jens Nielsen, mens Peder Hofmand repræsenteres af sin husbond Helvig Kaas' visse bud,

Anders Jensen i Binderup. Da Anders Jensen i Nibe benægter ordene, og da der ikke straks er taget vidne herom på tinget, kender landstinget vidnerne herom magtesløse.

NLA, B24-510, Viborg landstings dombog 1608A, s. 175b.

War schicket Erlig och Velb.iurdig Mand Knud gyllenstiern til Aagard, hans Wisse bud, E. oc f. Mand Jens Nielssen, steunit mez en opsetilse Her af lannstinget I dag otte dage Wdgangen lydendes han tha ephther Anden opsetelse Att haffue hid i Rette steffnit thamis christenssen bosk, borger i Aalborg, Niels Poulssen thieninds paa Kyøe for et Winde, the thill Nibe bircketing then j6 Aprilis sist forleden Wondit haffr Wid theris oprachte fingr och helgens eed, att Anders jensen i Nibe och En mez hanom schulle haffue Røctuit ett garnn, som stod i den stade pr. Hoffmands garn i Nibe stod i paa Nye Lencke som War det Wderste och forne Thamis Christensen och mads pouilssen wdj same theris Winde Att haffue Wondit att hand schulle haffue suorit, Att Theris Winde thenom før paa di Kunde dett icke benechte, at dj drog pr hoffmands garn thil side Med miere, som Theris Winde formeller Huilcken eed forne Anders Jenssen hørde bemistis sig icke thill thenom ~~Att~~ haffue sagt Men slig Theris Winde som the paa thenom Wondit haffr Icke uere Mienindis fordj same Winde borde macteløs Attbliffue.

Disligste hagde hid steffnit Niels perssen, birkefougit i Nibe, for en Klage hand thill forne ting Wdj same Winde Wdsted haffr, offuer forne Anders Jensen, Formienige thend borde macteløs Attuere. Sameledis hagde hid steffnuit Anders Jensen i binderup mez same Winde och Klage.

Tha for nogen Laijlighed sig then thid Her Wdinden begaf Bleff same sag opsaat til Idag. Och en møte forne Anders Jensen i binderup Och framlagde same Winde af Nibe birchething thend j6 Aprilis: Se 16.4.1608.

Med før same Winde forne Anders Jensen i binderup ther Att haffue standit for tingdom paa sin hosbund oc hindes thieners Wegne och gaff last och Klage paa forne Anders Jensen i Nibe for hand i saa mode haffde optagen forne pr Hoffmands garnn i den forne stad som den dag Bleff Lest och paaschreffuen tingmols breff och stande S.. opsetuelser paa oc saa mode spille forne pr hoffmands niering oc biering och liuste for hanom loumoll huad hanom mez for følge Kunde.

Thernest framlagde et Andit Winde af forne thing thend 25 Aprilis Wdgiffuit: Se 25.4.1608.

Och formiente forne Anders Jensen i binderup same Winde Rett Attuere, Och att the borde Wed mact att bliffue.

Thertil suarit forne Jens Nielsen, att Anders Jensen i Nibe høijligen haffr bemisted sig slig til icke Atthaffe sagdt, som paa hanom Wondit ehr Och framlagde et breff och Segill Liudendis: Se 9.5.1608.

Och saate forne Jens Nielssen i alle Rette om same Winde ~~Kunde~~ icke borde mactesløs Attuere Och Iche att Kome forne Anders Jenssen i Nibe til hinder ellr schade i nogin made.

a- Ther til suarit Anders Jensen i binderup, att forne Knud gyldenstierne sielff haffr forhuerffnuit sit hiemelsbreff paa same gierning, som wdj en Dom aff Nibe bircheting scahl were Indførd, Och Mientte same Winde thr mez

schulle bestørkis Och framlagde en Dom aff Nibe birkething thend 28 Majj Sist forleden Wdgitt: Se 28.5.1608.

Thertill suarit forne Jens Nielsen, att forne Knud gyldenstiernes breff Inthet bemeller om then gierning, som forne Windisbørd om Wondit haffr forne Anders Jenssen i Nibe skulle haffe sagdt for ... sig att haffue giord, Meden att hand er hans thieners hiemell til then garn ... saat wdj then stade Indelin paa Liuder, Och Miente fordj same Winde borde ingen mact atthaffue –a. (a-a skrevet i margin).

M(ed flere ord och thalle thennom emellom war). T(ha epther thiltalle, suar och giensuar). Saa och eptherdj forne Anders Jensen i Nibe wdj siit breff och Segell Wed sin gud och sin Siell salighied seg aldrig atthaffue

sagdt sadan ord til forne Windisbørd, som the hanom paa Wondit haffuer, Och iche hand ehr thenem bestendig. Disligste eptherdj forne Anders Jensen i Nibe iche slig ord for thing och dom haffr sagdt. Och tha Straxt theris Winde epther tagit. Och iche heller fra seg uij sit breff och Segell bebreffender, Tha finde Wij epther sadan Leijlighed same Winde Mactesløs Attuere, Och iche kome forne Anders Jensen til hinder ellr schade i Nogin made.

2. juli 1608 (4)

Viborg landsting. I tilknytning til ovenstående 2.7.1608 (3) stævner Anders Jensen i Binderup herredsfogden i Slet herred, Anders Winther i Næsborg, da han trods stævning ikke 12. maj er mødt op på Nibe birketing.

NLA, B24-510, Viborg landstings dombog 1608A, s. 177a.

War schicket Erlig och Velbi.iurdig Frue Heluig Kaas S: Haniball gyldenstiernis thill Raestrups hindis Wisse bod, Anders Jensen i binderup, paa thend ene oc hagde hid i Rette steffnit Anders Winter i Nesborg, herritsfougit i Slet herrit paa thend anden side For hand thend 12. Majj Sist forleden till forne ting icke Wille Wid hindis thiener Theris ord beskreffuit huilcke the schulle haffu Wondit och Kundgiort mez oprafgt fingr epther Resecen, huorledis the haffde f... och hosbund dett bundgarn anlangendis.

2. juli 1608 (5)

Viborg landsting. Lars Villesen i Hebbelstrup (Hallund sogn) stævner Mogens Michelsen Skriver, rådmand i Aalborg, der efter en udlægsforretning 13.6.1599 har fået 3 bindinger hus i Nibe fra birkeskriver Mads Eriksen, for en gæld på 56 daler. De 3 bindinger er sammen med 2 andre bygninger arv efter Mads Eriksens far, birkeskriver Erik Madsen. De 3 bindinger har Mogens Skriver 7.5.1600 skødet til Gunde Ged. Erik Madsens hustru har tillige været gift med en Peder og har sønnen Niels Pedersen, borger i Aalborg. Desuden har hun været gift med en Ville og i dette ægteskab har hun Lars Villesen, sagsøgeren. 28.3.1600 har Niels Pedersen afhændet sin del af arven i de 3 huse efter faderen til halvbroderen Lars Villesen og denne har 12.4.1600 også fået skøde fra Mads Eriksen på dennes arv i de 3 huse efter moderen. Niels Pedersen har 20.5.1605 skødet Lars Villesen de ham tilhørende huse og bygninger norden for præstegården, hvor Mads Eriksen og Erik Madsen boede. Da det

ikke bevises, at Mads Eriksen ikke har solgt de 3 bindinger, da udlægget blev gjort af Mogens Skriver, kendes hans skøde lovligt. *NLA, B24-510, Viborg landstings dombog 1608A, s. 293b.*

War schicket Las Vilssøn i Hebelstup, hans Wisse bod, Christen Vinther ibid, Med en opsetilse Her aff lannstinget I dag wi Wger Wdgangen lydendes han tha epther en Anden opsetelse Att haffue hid i Rette steffnit Erlig och fornumstig Mand Mogens Michelssen, Raadmand i Olborig for en Wordiering, hand for nogen Aar siden forhuerrffuit haffuer thil Nibe birckething Wdj iij bindinger huss, som Mats Erikssen schulle thilhøre, huilcke forne iij bindinger huss, som Jens Sørensen iboer, som forne Christen Vinther paa forne las Vilssøns Wegne formienger Attuere forne Las Vilssøns Rette huss och gods Och att schulle haffue fuld epther sin Kiøb och schiødebrefe och Adkomst Och ther aff att haffr giffuet thil Olborig slot sin affgift och Retighedt epther hans quitansis Liudelsse, Och Aldrig att schall haffe forne Mogens schr(iffuer) eptherfuld Eller hagde i Haand och Heffd, Men forne Las Vilssøn Atthaffue eptherfuld Saa Well som then hiele huss och Woning Jens Sørenssen paa boer, Som Nochsom med Adschilige breff schall Were att beuisse, Miener fordj same Wordering iche borde att Kome forne Las Vilssøn til nogen forhindring paa forne Eijndom. Och thenn schiøde forne Mogens schr(iffuer) Sallig Gunde gied paa same iij bindinger huss giord haffur buorde Macteløs Attuere Och i lige made icke hellr att kome forne Las Vilssøn til hinder eller schade i Nogen made paa forne Egindomb, Men forne Egindom forne Las Vilssøn att eptherfølge epther Seduanlig dome, huor gotset iche følger schiøden. Disligste hagde hid steffnit forne Mogens schr(iffuer) ens same Worderings Winde Saa och hederlig Mand Her Anders gied i Kircketerp med forne Mogens schriffuers schiøde. Och mez alle huis dome och breffue och Winder the i theris sag haffur att Will Niude och Wndgielde. ¹⁾

Tha epther beuilling ~~for nogen herligheds slig then thid her Wdinden~~

~~begaff~~ bleff same sag opsaat till Idag. Och End møte forne Mogens schriffer Och beret, att same threj bindinger huss ther om talis schall haffue tilhørd Affgangne Mads Erikssen, Och forne Mads Erikssen schall haffue Werit hanom giold schøldig Och for same giold haffr ladit hanom Wdj lougen for Winde och fordiele Och epther sin diele haffuer bekiend Wordering i forne iij bindinger huss.

Och framlaude siden et things Winde aff Nibe birckething Aar 1599 thend 13. juni wdgangit, per Ibssen i Nibe och pouil pouilssen ibm, Wordering mend, for wiiij mend Att haffue bekiend och tilstaane, Att de Wor Wdj mats Erikssen boe Thr i Nibe Och thr epther dielsbreffs liudelse Wd Worderit fra forne mats Erikssen och til forne mogens schr(iffuer). Thr epther for en schab mez iij døre for och fuod Wed, en schuffe mez en dobelt laas Och en schuff Wnder. Noch ij foldbenke, Noch ij Smaa snoruit stuole, en liden Nye Kiste, en benk Kiste, Noch iij bindinger Aff nørenden Aff forne mats Erikssøns huss, dete forne Alt Sammen til hobe Worderit for 24 daler och Som the Winder Widr bemeller huilcken Winde Wden paa schreffuit Attuere lest paa Nibe bircketing den 7 februarij 1601, Ithem Snapsting 1604, Saa och thend 15 Junij och thend 20 Julij 1605.

Och ther hoss gaff forne Mogens schr(iffuer) thil Kiende, at da oc thr bleff giord Wordering Wdj ith Andit hus och huoss ligendes, tha schall thiisse iij bindinger huss Were Wdtagn som forne Mogens schr(iffuer) wdj saa made til Worderit er.

Och framlagde en Dom Her aff Landsting Aar 1605 then 3 Augustij Wdgiffuit, som formeller Las Vilssøns buod, Anders Anderssen i brøndersleff, tha atthaffue hid steffnit Niels Perssen i Nibe, fogit til Nibe birckething, for hand haffr Undt Jens Christensen i Nibe Wordering i hans huss oc egendom i Nibe Emod forbod och Widkiendelse, Att Las Vilssøn schulle haffe Wedkiendis same aguildig Och iche schulle Were hanom Wdj dom och Retergannng aff Wondit. Disligst hagde hid steffnit Anders Jenssen i binderup och Jens christensen ens same Wordierings Winde.

Tha er forne Anders Jenssen och Jens christensen Møtt. Och først framlagde iet things Winde aff Nibe birckething then 15 Junij tha sist forleden Wdgiffuit bemelends forne Anders Jenssen tha for hoffuitgielld Atthaffue ladit fordele forne Jens Sørenssen Sagends hanom for lwj dlr, der som slig Niels perssen borg. i olborig War hans ...ijlngs thiener Jens schr. pligtig Och forne Jens Sørenssen er forbrudt Niels perssens ... Oc bleff then dag med landstingsdom beuist ey pante breff, Niels perssen Jens schr. giffuet haffr paa forne pening, Attuere dømpet Macteløs Saa Wit eyndommen War Ahnlangendis dog iche hans pening attuere hanom fradømpet.

Ther nest atthaffue framlagdt Same Worderings Winde aff forne thing then 20 Julij ther Sist for leden Wdgiffuit Bemellendis Chresten Jenssen i Nibe hans guldsmed, Ped. Nielssen oc pr Worm, Worderings Mend, for wii Mend atthaffue bekiend och tilsuarid, Att the den dag wii dage Wor ens birckefogden til Jens Sørenssens i Nibe Och Wdlagde epher dielsbreff liudelse till forne Jens perssen, som birckefogden thenom foruiste en schuffur for ij dlr. och xij binding huss ens elffue Winduer Panell och dør, Abildgrd. och Kolgrd, Jordschöldin Wndtagen som Jens Sørenssen paa boede for lxv dlr, som er tilsamen lwj dlr. Och the ey giorde hanom laugn fulde dj threj binding huss, som Mats Erikssen sielff lod bygge, Och Mogens Schr. er til Wondit er Wdtagen p: Tha haffuer forne iche Werit Aarsag Emod same Wordering att sige eller Mactesløs Were.

Therhuos bleff framlagdt same schøde Mogens schriff ~~same schiøde hand~~ gunde gied giortt at giffue haffr aff Nibe bircketing den 7 Maij Sist forleden Wdgangen wii mend Wondit haffuer, Att forne Mogens schriff thog Wdj gunde Anderssens gieds haand, Sold skiøtt och Affhende fra Sig och Sin Arffuinger Och till gunde Anderssens gied och hans Arffuinger the threj binding huss Liggendis Wdj Nbe, Som forne Mogens schriff bleff fra Affgangne mats Erikssens till Wordierit, Som Same breffue och Skiøde i thenom sielff bemeller ~~Och S~~, Och saate forne Mogens schriff i alle Rette, om sam Wordering och schiøde iche borde Wed mact atuere.

Thertil suarit forne Christen Vinther Och framlagde et forseget breff, som mats Erikssen ens egen hand Wndrschreffuen haffr Actumd hebelstrup den 12 Aprilis Aars j600, huor Wdj hand bekiend, Att forne Las Vilssøn haffr hanom fornøgit Och betald en halff Hundr(ede) daler i penige och guode Waare for

den Arffue gods pardt som hanom Kunde tilkome i den hus Och egindom ephther hans Salig mod(er), som forne Las Vilssøn all huss och egendom hans brod(er) Niels perssen tha hagde Affkiøptt.

Thernest framlagde ett Andit forseglad breff som Niels perssen mes egen haand Wnderschreffuid haffuer Actumt Nibe den 28 martij aar 1600 Wdj huilcken hand bekiend sig Atthaffue Sold och Affhend fra Sig och sin Arffuing och til forne Las Vilssøn och hans Arffuing All den hus och Woning Som hans salig stub fader Erik Matssen iboed Och i haand och heffd hag... och thj Nye huss, som hans broder mats Erikssøn iboed och the hus, som hans Justssen i bouit i sielengn och boude, som thj tha forhend er Woerit.

Thernest huos framlagde ett Things Winde aff forne Nibe ting Aar j605 Thend 20 Julij Wdgangit Wij mend Wondit haffr, Att Salig och Wellact mand hans Wandal, fogit paa Olborig slot, ther then dag Lod lese Nibe thing bog Aar j601 thend 24 Januarij dj huilcken ... Atuere schreffuid Wunder som Las Nielsen, Att Niels perssen borger i Olborig stud och then dag for thingsdom Och thog Wdj forne Las Vilssøn hand och mez sin frij Wilie Och Welberaad houff Solde, skiøde och aff hende fra sig och sin Arffuinger til Las Vilssøn i hebelstrup och hans Arffuinger then huss och bøgning hand hagde liggendis Ther Wdj Nibe Norden op til præstegr., Som Mats Erikssen och Erick Matssen paaboede, Som the breffe Widr bemeller.

Ther til suarit forne Mogens schriff, att the breffe er Wdgangen siden forne thrinde ~~bed~~ Binding huss er hanom till Wordiret Och Minnte, at slig breffe iche borde at Ahnses eller Nogen Mact atthaffue.

M. Tha ephther Tiltalle, Suar och Giensuar, saa och Sagens Leijlighed). Saa och ephtherdj beuisis forne Mats Erikssen iche sold ellr affhend same threj binding huss førind the the forne Mogens schriff til Worderit, Tha Wide wij iche Emod same Wordering frij eller forne Mogens schrifrs schiød hand forne gunde gied paa same iij binding huss giord och giffuet haffur Att sige eller mactesløs Døme.

- 1) I margin J.J, E.K., gg skr, givetvis landsdommer Iver Juel, meddommeren og skriveren, Gunde Christensen Grøn.

9. juli 1608 (1)

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død.

Thames Lauridsen i Lønderup (Lynnerup) vidnede, at mandag den 13. juni kom Gunde Ged ind til ham til og klagede sig, at da han ville flytte en kiste og et sværd ind i det hus, han havde købt, blev han nægtet adgang af Jens Sørensen og hans kone. Ung Niels Pedersen Nibe havde bagfra taget Gunde i kraven, så den gik i stykker og havde væltet han omkuld bagover hans kiste, og han mente, at han aldrig kunne forvinde slaget.

9. juli 1608 (2)

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død.

Svend Stub i Nibe vidende, at 13. juni bar han og Gunde Ged en kiste hen til hjørnet af Maren Farsløbs hus. Gunde Ged kaldte da på Christen Eriksen, og denne bar da kisten videre sammen med Svend Stub. De satte den på brostenene. Jens Sørensen's kone stod i døren, og Gunde spurgte, om han kunne få kisten ind, men hun sagde nej. Så løftede de kisten op på brostenene foran døren. Jens Sørensen kom til og sagde, at han ikke ville have kisten ind, pokker tage den, skulle den ind, kunne de bruge den anden dør. Gunde sagde, at han ville have den ind af den dør, han havde købt. Svend Stub løste sit reb af enden af kisten og gik derfra. Da han var ud for skolemesterens hus, så han sig tilbage, og da bragede kisten ned i brostenene og Gunde Ged stod med et sværd i hånden, men gjorde ikke noget med det.

Christen Sørensen i Nibe vidnede, at nævnte mandag gik han over kirkegården på vej hjem og så Gunde Ged og Svend Stub bakse med en kiste, som de satte på brostenene. Jens Sørensen's kone stod da i døren skældte ud, og manden stod bag hende og sagde, at pokker måtte tage det.

9. juli 1608 (3)

Genpart af et tingsvidne, som Søren Pedersen Snedker har fået på Nibe birketing i anledning af, at hans broder, Niels Pedersen i Nibe overfaldt Gunde Ged, der døde. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608.

Ove Sørensen i Nibe vidnede, at torsdag efter at Gunde Ged var blevet slået, kom Kjeld Knudsen i Binderup klokken 9 aften til ham og bad ham gå ind til Gunde Ged og høre, om han skyldte unge Niels Pedersen noget. Gunde fortalte da, at han kom med kisten til døren i huset, som han havde købt af Mogens Skriver. Karen Kleppers, Jens Sørensen's kone, stod i døren og spurgte, hvor han ville hen med kisten. Så kom Jens Klep selv og kastede kisten over ende, så indholdet faldt ud på gaden. I det samme kom unge Niels Pedersen og hans kone gående over kirkegården. Karen Kleppers råbte til ham, at Gunde ville tage huset fra dem. Da skal han få min djævel, sagde unge Niels Pedersen, og greb Gunde Ged i kraven og væltede ham bagover kisten, og bagefter fik han mange knytnæveslag. Han spurgte Gunde Ged, hvad man skulle gøre, hvis han døde af slaget. Han sagde da, at man kun skulle stævne den fattige mand, Niels Pedersen, for vold.

9. juli 1608 (4)

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død.

Poul Thybo i Nibe, Søren Knudsen og 4 andre synsmænd kundgjorde, at torsdag efter at Gunde Ged blev slået, efterså de hans kiste, som han da selv var ved, og da var låsen i stykker og det ene hængsel noget medtaget og han beklagede, at det andet var blevet taget fra ham.

16. juli 1608 (1)

Var skicket velb. Knud Gyldenstjerne til Ågård hans visse bud Jens Nielsen i Stræt med en opsættelse her af landstinget i dag måned, lydende ham da efter en anden opsættelse at have stævnet Tomas Christensen Busk, borger i

Aalborg, og Mads Poulsen, tjenende på Kyø, for et vidne de til Nibe birke-ting 16/4 sidst forleden vidnet har, at Anders Jensen i Nibe og en med ham skulle have røvet et garn som stod i det sted, Peder Hofmands garn i Nibe stod i på ny ---- lukke, som var det uderste, og Tomas Christensen og Mads Poulsen i samme deres vidne at have vidnet, det han skulle have sagt, at det var dem ført på, de kunne det ikke bedre, at de drog Peder Hofmands garn til side: så og efterdi Anders Jensen i Nibe i sit brev og segl ved sin Gud og sin sjæls salighed bekender sig aldrig at have haft sådan ord til fornævnte vidnesbyrd, som de ham på vidnet har, og ikke han er dem bestendig, disligeste efterdi Anders Jensen i Nibe ikke slig ord for ting og dom har haft, og da straks tingsvidne efter taget, og ikke heller fra sig med sit brev og segl bebrevet, da finder vi efter sådan lejlighed samme vidne magtesløs at være og ikke komme Anders Jensen til hinder eller skade i nogen måde. *Viborg landstings dombog A 1608-1661, s. 175, Nørgaard-Pedersen.*

16. juli 1608 (2)

Var skikket velb. fru Helvig Kaas, salig Hannibal Gyldenstjernes, til Restrup hendes visse bud Anders Jensen i Binderup på den ene og havde stævnet Anders Winter i Næsborg, herredsfoged i Slet herred, på den anden side for han 12/5 sidst forleden til fornævnte ting ikke ville unde hendes tjenere deres ord beskrevet, hvilke de skulle have vidnet og kundgjort, hvorledes de havde stævnet deres husbond det bundgarn anlangende, som var optagen for hendes tjener Peder Hofmand i Nibe på Nysigt lukke, hvilke deres ord de ikke har måtte fanget beskrevet: så og efterdi samme varselsmænd havde stævnet Anders Jensen i Nibe med flere for hvis sag, Anders Jensen i Binderup havde at give på hans husbonds vegne, og ikke de skulle have navngivet hvad beskyldning og tiltale, hans husbond havde til dem og hvad for sag, han gav dem, og fogden fordi har tilfundet ham at give varsel efter recessen og navngive hvis beskyldning og tiltale, han havde til fornævnte mænd, kunne vi ikke kende fogdens ulempe deri at være. *Viborg landstings dombog A 1608-1661, s. 177, Nørgaard-Pedersen.*

23. juli 1608

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død.

Chresten Jensen i gaden, Chresten Snedker, Hans Guldsmed, Klemen Pedersen, Knud Knudsen, Peder Jensen, Anders Holch, Lars Sørensen, Anders Mogensen, Niels Poulsen, Niels Griis og Chresten Giølbo i Nibe vidnede, at de hørte unge Niels Pedersen i Nibe og Gunde Ged skændtes, at Niels Pedersens hustru fulgte med sin mand i den gyde, hvor unge Jens Sørensen bor, og at Niels Pedersen, bortrømte straks efter, at Gunde Ged døde.

30. juli 1608 (1)

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død. Anders Uhr, skolemester i Nibe, vidnede, at mandag den 13. juni hørte han, at unge Niels Pedersen sagde til Gunde Ged,

at han burde lade den fattige gamle mand blive boende nær Niels Pedersen, og at han gerne ville gøre ham en tjeneste herfor, men hvis ikke, at der måtte fare en djævel i ham. Anders Uhrt vidnede, at hans kone havde hørt disse ord. Maren Nielsdr. i Grydsted vidnede, at torsdag efter at Gunde Ged blev slået anklagede han unge Niels Pedersen for sin skade og hans kone for meddelagtighed, og Jens Sørensen og hans hustru for at plyndre ham. Maren Christensdr., Lars Poulsens hustru i Nibe vidnede, at Gunde Ged klagede over Niels kone, der havde slået ham med en sten.

Jens Andersen ved Sebbesund vidnede, at mandag aften efter at Gunde Ged samme dag blev slået, kom han ind til Poul Thybos. Gunde Geds skjorte-krave var da revet itu, og han var forslået og beskyldte Niels Pedersen, Jens Sørensen og deres hustruer derfor og græd, så vandet flød ned af brystet. Han begærede, at Poul Thybo ville gå med ham, da tøjet var komme ud af hans kiste og lå på gaden, så enhver kunne tage det. Poul Thybo tog et spyd ned fra bjælken og ledte ham bort for at undgå videre diskussion. Gunde Ged klagede da, at han ingen venner havde og fik så et dansk sværd. Jens Andersen gav ham huen på, og han gik så for at samle sine ting. Poul Christensen i Nibe vidnede lige så.

Rasmus Jensen Kock vidnede, at Gunde Ged tirsdag, efter at han dagen før blev slået, havde beklaget, at Jens Sørensen havde taget hans sværd. Rasmus Kock havde set sværdet hos Jens Sørensen. Rasmus Kock vidnede endvidere, at Jens Sørensen havde stjålet Gunde Geds hat.

30. juli 1608 (2)

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død.

Niels Andersen, Jens Andersen, Jens Jacobsen og Anders Christensen, sandmænd i Nibe birk, vidnede, at de havde svoret manddød over unge Niels Pedersen og dømt ham fredløs, fordi han slog Gunde Andersen Ged ihjel, idet de har dømt efter den sandhed, de selv har undersøgt, rygter og tidender, og fordi unge Niels Pedersen straks bortrømte.

30. juli 1608 (3)

Tingsvidne af Nibe birketing fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1608 ang. Gunde Andersen Geds død.

Anna Nielsdr. i Nibe vidnede, at mandag, før Gunde Ged kom i ”perlemente”, bar han kisten ud af hendes hus, men kom ind igen. Han blødte da og bad om en klud til at binde om såret.

30. juli 1608 (4)

Var skikket velb. fru Margrete Bjørn til Vrå hendes visse bud Henrik Brun, borger i Aalborg, på den ene og havde stævnet Poul Baltersen i Nibe, for han på velb. Claus Nielsen til Langdal hans vegne har ladet hendes tjenere Christen Jensen i Lundgård, Christen Poulsen i Stavad, Niels Sørensen sst og Jens Nielsen, som kom af Løgstør, fordele for nogen gæld, som de skulle have været Niels Pedersen, som boede i Aalborg, pligtig, endog Christen Jensen i

Lundgård aldrig skal have været Niels Pedersen noget skyldig: da efterdi samme delsbrev to gange tilforn har været hid stævnet, og Christen Jensen, Christen Poulsen, Niels Sørensen og Jens Nielsen da er kvit fundet af samme dele, indtil hvem der havde i at sige stævnet på ny, og samme dom til tinge er lovlig læst og påskrevet, og efterdi Henrik Brun nu atter på ny har ladet stævne for endelig dom, og ikke Claus Nielsen selv eller nogen på hans vegne med fuldmagt møder med delsbrevet at gå i rette, da finder vi efter sådan lejlighed Christen Jensen, Christen Poulsen, Niels Sørensen og Jens Nielsen af fornævnte dele kvit at være. *Viborg landstings dombog A 1608-1661, s. 212, Nørgaard-Pedersen.*

16. august 1608

Var skikket Lars Villesen i Hebbelstrup, hans bror Christen Winter, på den ene og havde stævnet Niels Andersen med flere sandemænd i Nibe birk på den anden side, for de 30/7 skulle have Las Villesens tjener Jens Sørensen i Nibe vold oversvoren efter hr. Anders Sørensen Ged i Kirketerp, provst i Hornum herred, hans beskyldning, for han har lukket og låst det hus, Mogens Michelsen Skriver, borger i Aalborg, har skødet og solgt salig Gunde Ged, eftersom tingsvidne derom videre formelder, hvilke hus og våning Christen Vinter formener, Las Vilsen at tilhøre efter hans skøde og lovlig adkom at have ham fulgt: så og efterdi nu bevises samme tre binding hus Mogens Michelsen at være til vurderet, ikke bevises med Mogens Mikkelsens skødebrev han at have solgt og skødet Gunde Ged samme tre binding hus, og samme vurdering og skøde stander ved fuld magt, disligeste efterdi det bevises med tingsvidne at være forbudt Jens Sørensen samme tre binding hus at bruge, og Jens Sørensen derimod fornævnte tre binding hus brugt har, og synsmænd derfor har ham vold oversvoret, ved vi ikke nogen årsag eller tilfald derfor at kunne fælde eller imod deres ed at sige, imens samme skøde står ved magt. *Viborg landstings dombog A 1608-1661, s. 231, Nørgaard-Pedersen.*

27. august og 10. september 1608

I sag ved Viborg landsting 24.9.1608, hvor Hr. Anders Ged stævner Jens Sørensen i Nibe for at have taget sønnen Gunde Geds hat, da sønnen blev overfaldet 13. juni 1608 i Nibe og kort efter døde, nævnes domme af Viborg landsting 27.8. og 10.9.1608.

Tha framlagde forne Hr. Anders gied hans tuende Wendelig Dome her aff landstingit then første then 27 Augustij then Anden then 10. september Sist forleden Wdgangen Wdj huilcken forne Jens Sørenssen er funden ei iche Ret och Redeligen atthaffue giuord, Och same Whiemlit Koste Wlogligen Athuere ad Komin och borde ther for ath straffis och stande til rette, Indtil huem the hagde i att sagen steffnis paa Nye, som the Dome Widr bemeller. Och forminer forne Hr. Anders gied same om Rett Attuere.

24. september 1608 (1)

Viborg landsting. Hr. Anders Ged stævner Jens Sørensen i Nibe for at have taget sønnen Gunde Geds hat, da sønnen blev overfaldet 13. juni 1608 i Nibe og kort efter døde. I sagen nævnes to domme af Viborg landsting hhv. 27.8 og 10.9.1608. Se også nedenstående 24.9.1608 (2).

NLA, B24-510, Viborg landstings dombog 1608A, s. 251b.

War schicket Hederlig Mand Hr. Anders gied i Kircketerp Nibe paa then ene och hagde hid i Rette steffnit Jens Sørensen i Nibe paa then Anden side for en hat, hans Søn gunde Anderssen gied schulle haffue Werit berøffuen och fratagen then thid handuerit schall Were Drebt och Ihiel-slagen Wden for hans egen huss och dør j Nibe och same hat siden schall Were bleffen funden huoss forne Jens Sørensen Wdj hans huss och haffindes Were, seg hand Enden hoss sig schall haffe. Och eptherthj hand for forne gunde gieds død och baane ehr Aaraad offuersuorit, formiente hand forne Jens Sørensen til same hat iche saa Erligen och Redeligen Attuere komen, som thet sig borde och hand fordj borde Kon: Maijst. Rett ochsaa for sadan Wloglig och Whiemell Koste att stande til Rette Samt ochsaa ther for straffis, som Wed bør. Disligste hagde hid steffnit forne Jens Sørensen for att hand Mandagen then 13. Junij Sist forleden Wden for her gunde Anderssen gieds huss och dør Aff broestienen haffr Nedslogit och sønderslagin en hans Kiste Saa ther aff er spildt och bordtuorden huis Kiste fetalj och Andit Wdj same Kiste War i epther things tings winde er att beuisse, Och eptherdj hand thend Wd Inden til same Winde Wendelig Landstingsdom haffr forhuerffuit formieniger hand nu Endelig Dom att bekom och Entlange.

Disligste hagde hid steffnit forne Jens Sørensen med huis hand slig for samme loglig Wil och Kand Erclere.

Ther emod hagde Las Vilssøn ~~født~~ i Hebelstrup paa hans thiener Jens Sørenssens Wegne hid steffnit Forne ~~Mourids~~ gied, Hr Anders gieds Sønn Mourits gied for forne Thieris Wendelig Dom hand forhuerffuit haffuer Och Mienner ath the iche borde lenger macht atthaffue, Men att sagin borde til birchething Wed Dom att endielis Och Minthe, at forne Jens Sørensen iche schulle haffe eller fratagen forne gunde gied hans hatt eller gots.

Tha framlagde forne Hr. Anders gied hans tuende Wendelig Dome her aff landstingit then første then 27 Augustij then Anden then 10. september Sist forleden Wdgangen, Wdj huilcken forne Jens Sørensen er funden ei iche Ret och Redeligen atthaffue giuord, Och same Whiemlit Koste Wlogligen Athuere ad Komin och borde ther for ath straffis och stande til rette, Indtil huem the hagde i att sagen steffnis paa Nye, som the Dome Widr bemeller. Och forminer forne Hr. Anders gied same om Rett Attuere.

M. T. 2) Saa ocheptherfj same thuende Dome iche Liuder ydermiere Indtil sagen bleff steffnidt paa Nye, Och thet nu schied ehr, Tha bør thn iche lengere mact atthaffue. Och eptherdj ther thuistes, Om forne Jens Sørensen haffuer berøffuend eller boere thagit forne gunde gieds Hatt eller inttet, Finde Wj then slig til Nibe birchething att Kome, Och birckfogden thr samesteds Naar thet for hanom loglig Ind stefnis thenom Wed dom ath Endelig at dømme oc Adschilder, som thet sig bør.

24. september 1608 (2)

Viborg landsting. Søren Pedersen i Nibe stævner på vegne af broderen, Niels Pedersen i Nibe, birkefoged Niels Pedersen, birkeskriver Poul Baltersen og en række mænd og kvinder i Nibe, Grydsted, Lynnerup og Bonderup for vidner, efter hvilke broderen blev dødsdømt 13. juni 1608, for sammen med hustruen og Jens Sørensen og dennes hustru, at have slået Gunde Andersen Ged i Nibe, så døde. Gunde Ged havde købt det hus, hvor Niels Pedersen boede og vil flytte en kiste ind i huset. Der opstod håndgemæng. Gunde Geds fader, præsten Anders Ged i Kirketerp, har stævnet drabet og tyveri af sønnens hat for birketinget. Niels Pedersen borttrømte staks efter, at Gunde Ged var død. Sagen havde været for landstinget 14 dage tidligere men opsættes igen i 6 uger efter parternes ønske. Der fremlægges en lang række tingsvidner af Nibe birketing. Se 13.6., 25.6., 2.7., 9.7., 23.7. og 30.7.1608.

NLA, B24-510, Viborg landstings dombog 1608A, s. 278a.

War schicket Søren Pederssen i Nibe paa hans broders Niels Pederssens wegne, med en opsetigelse her aff Landstinget idag xiiij dage wdgangitt Liudends han tha Atthaffue hid i Rette steffnit Niels Pederssen, Bircchefougitt i Nibe, Mats Knudssen ibm, Per Kuri ij grydsted, Pouel schriffuer i Nibe, Else Laurits Datter, Mette Piers dather ibm, christen Erichsen Ibid., Tamis Lauritsen i lynnderup, Jacob perssen i bunderup, Christen Jenssen i gaden, chresten schnedker, Och Theris mez brødre xij mend, Anders Whrt scholmester, Maren Niels dather i grydsted, Maren Christensdather i Nibe och Jens Anderssen Wid Sæber sund for nogle Winder, the til Nibe bircheting paa forne hans broder wdj atschillige Thider Wonditt haffr, Anlangendis thend Threte hand mz Gunde gied schulle haffue Wdj Werit, Mienendis samme Winder iche saa Ric-tig fuldkomenlige nochsom eller nøigactig Attere, att The borde attkome forne hans broder paa sin ...dløs moll till nogen forhindring Men mactesløss Attuere.

Sameleds hagde hid stefnith Niels pallissen, Peder Nielssen och theris mezbrødre, Sionsmend, for Sion, som the i same sag haffr Hiemlit, Och iche haffr Kundgiorr thet saar, Aff huilcke Gunde gied sin bane haffr hafft.

Disligist hagde oc therhid steffnit Her Anders gied i Kircketorp for en Klage, som hand paa forne hans broder schall haffue ~~giort~~. End Wond, thet hand Sl. gunde gied schall haffr slagit, Throuen oc bæriet, Minends same Klage iche saa fuldkomlign ens the Winde, som Thend sag Wondit Kunde bestørkis, thr thend børr wid sin fuldee macht att bliffue, men mactesløss Atuere.

framdielis hagde oc tha hid steffnit Niels Andersen, Jens Anderssen, Jens Jenssen och Anders christenssen, Sandmend i Nibe birch, for the til Nibe birch-ting haffur forne hans broder suorit fra hans fred, for hand Sl. gunde gied schall haffe ihieslagen Oc thieris eed funderit paa Windisbørd, oc i ander made, huilchet hand formiener iche schulle were saa nochsom eller nøiagtig, Att the thr ephther borde att suerge, iche eller sandh af nogenn naffnlig mand eller quinde Atthaffue suoret, huor ephther the hanom fra hans fred Kunde Suerge, Oc forne Sandmends Eed fordj bord mactesløs Atuere Och icke att Kome forne hans broder til nogen forhindring,

Item hagde tha hid steffnit forne Windismend, Sionsmend och forne Sandmend huer i egen person mez huis Windschøldning the thr winde haffr eller

thet mez aet for Andit Wond, Saa oc forne H. Anders gied, som same Klage Winde Sion och Sandmends eed forhuerffuit haffr, Tha for nogen leilighedt sig thend tid H. Wdinden begaff Bleff same sag opsat thil i dag.

Saa møte forne Anders gied och framlagde et tingswinde aff Nibe birche-ting thette Aar thend 25 Junij Wdgiff, Niels persen, birchefogit i Nibe, for wii mend mez helgens eed och opragte fingr Atthaffue Wondit, att then dagen thend 14 Junij sist forleden Kam Gunde Anderssen gied Indtil hanom i hans Huss och klagit sig hordeligen, att Wng Niels perssen i Nibe och hans kone hagde slagit hanom, saa hand thed aldrig kunde for Winde ther til mz Klagit hand sig atuere slagit saa hand hagde Undt aff same slag i hans hals.

Knud Jenssen i Nibe en mz helgens eed oc opragte finger atthaffue Wondit, Att forne dag war gunde Anderssen gied inde til hans, tha Kom Karen Erichs dather, Jens sørinssens høstru, ther ind ephther en Kand øell, Tha sagde gunde, Komer i her Karin Kleppers. tha suorit hun Kald mig Karin Erichsdather, som ieg heder, tha sagde gunde gied til hinne, i faar en dieffuil, i mothe Ladit mig foe min Kiste ind i hussits. Och sagde hand yder miere, hand fælde thr for hans brøst, the hand Lid for Kisten Oc sagde forne gunnd gied, Att hand forgiot ingen Ander therfor, end Jens sørenssen oc hender.

Matts Knudssen i Nibe, och mez helgens eed och opragte fingr Att haffue Wonditt, Att Onsdagen och Thorsdagen nestt ephther, Att gunde Anderssen gied bleff slagen, opspøthe gunde Anderssen gied en Becken fuld aff blodt ephther en Anden, meedler tid hand laa i hans hus, och Klagit hand paa Wng Niels Pederssen och hans høstru ther for, Saa oc paa Jens Sørenssens høstru Att hun h...ted thill.

Peder Kuri i grydsted, Och lige same eed Atthaffue Wondit, Att Thorsdagen Thend 16 Juni sist forleden, Tha War hand ind till Mats Knudssen och hørde gunde gied bleff aff Sionsmenden tilspørt, huem thr haffde giorth hanom same schade, Tha Klagit hand paa Wng Niels perssen Oc hans høstru for sin schade, disligst paa Jens Sørenssen och hans høstriu, Att the war tilschynder thertill. Indholde oc same Winde Poul Baltersen atthaffue Wondit, Att thet lige saa tilgong, som Peder Kuri och Sionsmenden hagd Kundgiort ephther thend dag, och bad sig gud tilhielp.

Else Laurisdather i Nibe och ens helgens eed med opragte fingr atthaffue Wondit, Att hun War hoss gunde Anderssen gied før oc i hans dødsstun, Tha Klagit hand paa Wng Niels perssen och hans høstru for sin schade, disligste paa Jens Sørenssen och hans høstru, Att the War Anbringer dertil, Oc opspøtt hand then becken fuld af Wonr oc blod Oc flier, mendler thid hand laa tha hunn War hos.

IB. Magr Piersdather i Nibe oc ens lige suore endem haffr Wondit, att hun saa Att gunde Anderssen gied opspøt møgit Wonr och blod meedler thid hand Laae i henis huss, Oc Klagit hand paa Wng Niels perssen och hans høstru thrfor, Saude paa Jens Sørenssen och hans høstru, Att the War tilsschynd thertill. Saa møthe forne Niels perssen, ?Knud frijs, Maij? Knudssen paa sin och sin høstrus Maren persdathers Wegne Oc War Theris Winde bestendig Thernest framlagde forne Poul Schriffuers fuldmagt forne Niels perssssen giffuit, Att hand er sam Winde bestendig.

Thernest framlagde et Ts. Winde aff forne thing, som wdgiff. chresten Erikssen i Nibe for wiiij mend mez helgens oc opragte fingr Atthaffue Wondit, at mandagen thend 13 Junij sist forleden, Tha kam hand ganginds Aff the hus Jens sørenssen i Nibe iboer, tha stod gunde Anderssen gied ther wden for mez en Kiste, tha lod hand hans Kraffue War Wd Røgt, och Reuen sagde for paa hanom och hand kaste ther bag paa sig, da sagde gunde gied, broder lille see huor the haffuer slagit oc furit mez hanom, saa gich gunde Anderssen gied mz Hanom ephther hans begierring offuer Kirckegrden, Oc chresten Erikssen sporde Hanom Aadt, huem ther hagde giort the, tha suarit hand, the hagde Wng Niels perssen oc hans høstru Kone giort, Indholder same Winde forne chresten Erikssen ydermiere atthaffue Wondit, Att sam dag tha saa hand Niels perssen stod Wid forne dør mez sim Arm offuer høstruens Axell, Oc mez en Wergie i thend Anden haand, dog War balgen sønder paa thet, Och iche hand giorde nogit mez thet, the hand saa, som the Winde Wider bemeller. Therepther møtt forne chresten Erikssen och War same sit Winde bestendig.

Ther huos framlagde ett tings Winde aff forne thing thend 9 Julij Sist forleden Wdgangit Thamis Lauritssen i Lønderup for wiiij mend enz helgens eed och opragt fingr atthaffue Wondit, Att mandag thend 13 Junij sist forleden, tha Kom Afgangin gunde Anderssen gied Indtill hanom til Lass ?Pransis i Nibe och Klagit sig Att hand War foeer Oc schull fløthe sit guots Wdj thet hus, hand hagde Køfft, som War en Kiiste och uerge, Tha War thj Hanom formiint, Att hand iche Kunde faa the med aff Jens Sørenssen oc hans høstru, Och tha War hans schiorte Kraffu sønder Røct bag paa hans hals Saa Reun hengde neder foran til hans beldsted Oc Klagit sig, Att Wng Niels perssen Nibe thog Hanom bag i hans Kraffue, och støte Haanom bage lenns om Kold offr hans egen Kiste saa hand tørtisth Aldrig Att Kunde for Winde, Oc sagde hand siig the forne Jens Sørenssen och hans konis schyld, for hand thr Kunde faa hans Kiste i hans hus.

Jacob Perssen i Bunderup Atthaffue same dag kom hand ind til Las pouelssen ephther, Att hand Werit Wid for Døren, Tha lod gunde Anderssen gied Hanom see hans Kraffue War sønder Røct bag paa hans Røgh ~~Och Klagit forne på Wng niels perssen Och kone~~ Och forne Jacob perssen saae, att Reuen gangde neder paa hans Røg Och Klagit forne Wng Niels perssen ther for, Och Klagit, Att the hagde hans hatt och hans Werie fra Hanom oc begierit Thamis Lauritssen Werin, Tha Suarit Thamis Lauritssen Hanom oc sagde hand kund inthit giøre, mijnthit bliffu inde, som the Winde Wider bemeller. Thernest møtt Thamis Lauritssen Oc War sit Winde bestendig.

Item et tings Winde aff forne Thing Thend 23 Julij Sist forleden Wdgangit chresten Jenssen i gaden, chresten schnedcer, Hans guldsmed Klemid perssen, Knud Knudssen, per Jensssen, Anders Holch, Las Sørinssen, Anders Mogen(ssen) Niels pouelssen, Niels griis, och chresten Kiøboe i Nibe for wiiij mend huor serdielis ens helgens eed oc opragte fingr Att haffue Wondit, ephther som the ens en Landstingssteffning War steffnit, tha hagde the hørt och spourt att Wng Niels perssen i Nibe oc saa afgangen gunde Anderssen gied War i Thuest oc Kieff tilhobe, Oc hagde the hørt och spordt, Att Niels perssens høstru tha fuldigt ens hendes mand i thend gyde, Wng Jens Sørrensen iboer,

Och siden gunde Anderssen bleffuen død, Oc Niels perssen strax bort Rømt ther for, Epther hand død bleff, som thet Winde Wider bemeller. Thernest møtt forne chresten Jensssen oc War sit Winde bestendig. Och ther hoss framlagde forne per Jenssen, Las Sørenssen och Chresten Jenssen schnedker Theris fuldmactsbreffue, Att the oc er same Winde bestendige.

Noch framlagde et tings Winde aff forne ting thend 30 Julij Sist forleden Wdg(an)gen Anders Whert, Scholmester i Nibe, for wiij mend mez helgens eed och opragte fingr Atthaffue Wondit, Att mandagen Thend 13 Junij Sist forleden Tha hørde hand, Att Wng Niels perssen i Nibe sagde til gunde gied, gunde Skider hand Wild sige Hanom, Wilde hand iche lade thend fattige gammill mand boe i Naboe Lauff hoss forne, tha schulle hand mindelign lade Hanom boer Ther, thet skulle fare en Dieffuil i Hanom, han schulle Wer Hanom god for en Thienist att haffue Wondit, Att hans høstru hørde oc disse same ord.

Maren Nielsdather i grydsted ens lige suore om Atthaffue Wondit, Att thorsdagen epther S. gunde gied War slagen, tha Klagit hand for hende, oc fliere, tha War hoss, paa Wng Niels perssen for thend schade hand hagde, oc paa Jens Sørenssen och hans høstru Att the plyndret ther til same schade, Thisligst Klagit forne gunde gied Att Niels perssens Kone War hoss ther schaden schiede.

Maren Chrestensdather, Las pouilssens høstru i Nibe, mez helgens eed och opragte fingr atthaffue Wondit, at gunde gied War i hindis huss om thiersdagn Epther, hand om mandagen bleff slagen, Tha i blannt Andit Klagit hand paa Niels perssens Kone, Att thend stien hun hagde oc slog Hanom mez thend følge hand,

Jens Anderssen Wid Sæbersund Att haffue Wondit, Att om mandag afften Epther gunde gied thend sam dag bleff slagen, Kom ind thil pouel Thyboes, Tha Kom forne gunde gied ther ind, tha hagde hans schiort Kraffue Røffuen under om hans hals, oc War sønder, saa spurde Jens Anderssen forne Ad, huor War thet han kunde haged sadant, Oc tha War hand obersclaffit, Tha suarit hand Niels perssen oc hans høstru, Jens Sørenssen och hans høstru, the hagde saa Lagt mez Hanom Atthand hagde .. brøden Throijs, Oc gunde gied gich till Pouel Thyboe oc græd, Att Wandit flødd paa hans brøst, Oc War begierinds Athand Wille gaa ham mez Hanom Oc hielpe hanom thill, Att hans Thøij Kunde fordj sam the haffde spilt oc Laa i gaden for huer mand, hand War Red thett schulle bliffue fra stollen. Saa Reiste Poul Thyboe sig op oc Will thage hans Spiud neder, som laa paa hans bielcke, Saa led han hanom therfra for Wider parlament, Tha suarit gunde gied, Huem gud Nade mig, Jeg er støtt och slagin och Throwenn, som ieg War en hedinthe suend, Oc ieg haffr ingen gode Wenner, Och sagde tha faar ieg selff att gaa, oc fich et dandsch Suerd, Oc sagde hand Wilde selff gaa Oc samle hans gots, Och iche hand Kom Wd der mez, oc hans hat War Røffuen oc slagn fra Hanom lige saa, Oc lange Jens Andersen Hanom hans Lue paa oc Klagit sig hordelign, Att the hagde slagit hans Kiste sønder paa gaden, oc hengslitt sønder. Indholder oc same Winde Poul christensen i Nibe lige saa atthaffue Wondit, Att hand hørde lige saa thilgang, som forne Jens Sørenssen Wondit haffr.

Rasmus Jenssen Kock oc mez helgens eed och opragte fingr atthaffue Wondit, Att Thirsdagen epther att gunde gied om dagen tilforn bleff slagen, Tha Klagit Gunde gied sig hordeligen for Hanom, Att hans Suer bleff hanom Reffen oc thagen fra, Oc Jens Sørenssen hagde thend, oc siden ther epther thend dag War then Wegger, saa hand thend indtill Jens Sørenssens. Medfør same Winde forne Rasmuss Jenssen ydermere Atthaffue Wondit, Att hand stolde gunde gied same haet som thett Winde bemeller.

Thernest møtt Pouel chrestenssen oc War sit Winde bestendig.

Fremdielis i Rette lagde iet Winde aff forne Thing 25 Junij Sist forleden forleden Wdgangit, Niels Pallissen Smed i Nibe, Peder Nielsen, chresten beck Och theris mezbrødre, fire Sionsmend, for wiij mend Atthaffue hiemlit oc Kundgiort, Att effter som the War thiltagen, tha War the thend 16 Junij Sist forleden indtil mats Knudssens i Nibe, Oc saa gunde Anderssen gied, hans Winster brøst War høire end thend høgire brøst, oc hueden War aff hans Wenster schie bien saa lang som sin finger, oc tho støcker hud War affsloet paa begie fingr nest thomilfingeren paa thend høgire hannd, oc same thid Klagit hand for thet paa Wng Niels perssen i Nibe och hans høstru for same schad, ydermiere Klagit hand for thet, Att Jens Sørenssen i Nibe och hans høstru thill hissit oc tilschyndet Niels perssen oc hans høstru til same schade. mez før oc same Wind Niels Siørup oc Jacob Jenssen i Nibe lige saa att haffue hiemlit oc Kundgiort, Att forne gunde gied War saa mezfaren, som bemelte mezbrødre hiemlit och affsagt haffr, thet hiemlit the alle for en fuld sion, Som thieris Winde Wider bemeller.

Thernest møtt Niels pallissen och chresten perssen Siørup paa theris egin och theris mezbrødres Wegen, Oc War same theris sion bestendig.

Thernest framlagde et tings Winde aff forne thing same dag Wdgangen, wiij mend Wondit haffr, Att the saae oc Hørde same dag paa forne thing, Att haffe standit forne her Anders gied, Oc lod leese oc paaschriffue En schriffilig Klage saa liudendis, Er these eptherskr. min Last oc Klage paa Wng Niels perssen i Nibe oc hans høstru samt Jens Sørenssen oc hans høstru ibm Epthersom min søn, affgangen gunde Anderssen gied mandagen den 13 Junij Sist forleden mez sin Kiste er Komen til sin dør paa thet huss, som hand aff Welact mand Mogens schriff, borger oc Raadmand wdj Olborig, Kiøfft haffr, epther sin schiøldis Liudelse, Oc forne Kiste ther Wille indseete haffr Jens Sørenssen mez sin høstru formenit, Oc sagt, Att hand ther eij schull Were Wed samt Robt an sagt At hand Wille thage hanom hans hus fra Oc tha er forne Niels perssen mez sin høstru kommen Thertil, Oc the saa thillige haffer sønder slagit min Søns Kiste, oc bortkast oc Split hans gots. desligst hanom selff Wden ald billig Aarsag schyld oc brød offuerfalden, slagen throuen oc bæriet, som ieg formoder mig Attwille beuise, saa hand ther epther haffde mott gaa til sengen oc til sin død, opspøtt oc opbrøtt blod Oc ther aff død bleffuen. Er oc min Last oc Klage, att forne min Søns hat aff forne person, som ieg miener er bleffuen bortthagen oc Liegesaa for min laugmoll saa Well som ieg idag othe Dage gaff Klage offr sadant forne min Søn Wnderfarit er, Oc begierer gierne Att ieg thenne dagh maa faa lest oc paaschreffuet oc slig Winde thr epther. Schr. Kircketorp thend 25. Junij Ao. 1608 Anders gied sp. mez egen hannd. Oc lige

saa same dag War hans Klage oc ord som forne staar.

Item et tings Winde aff forne ting thend 9 Julij Sist forleden Wdgijffuit, Suend Stub i Nibe for wiij mend mez helgens eed och opragte fingr haffr Wondit, Att mandagen thend 13 Junij, ther thend threte schiede emellem gunde Anderssen gied och Niels perssen i Nibe, Tha bar forne Suend Stub en Kiste mez SL. gunde Anderssen gied hen til hiørnet aff Marin Farslobs hus, ther sate the Kisten, saa Kalte gunde Ad Christen Erikssen, oc hand bar Kisten mez forne Suend Stub oc sate thend Wid brostene, Tha stod Jens Sørenssens kone i døren, Oc gunde sporde hinde Ad, om hand Kunde faa sin Kiste ind, tha sagde hun nej, saa løffte the Kisten op paa broestien for døren, saa Kam Jens Sørenssen oc stod bag Wid hans høstru i døren oc sagde, thend schulle Were Wde, pocker naffn Will hand haffue thend ind, tha Kunde hand faa thend ind Adt thend Anden dør, tha suarit gunde hand schulle haffue then ind Ad thend dør, som Hand hafde Kiøfft for sin pending, saa gich gunde fra Kisten, Oc Suennd Stub løste Rebit aff enden aff thend saa gich hand therfra, Tha hand Kom Wid scholmestrens, saa hand sig tilbage, tha boldret the Wid døren, och stod Kisten neder aff brostienen enz hans foed, Och gunde gied hagde et Wergie Wnder hans Arm, dog hand giorde inthet mez thet.

Christen Sørenssen i Nibe oc att haffe Wondit, Att forne mandag schaden schiede, tha Kom hand gangendis offr Kirckegrnd, Oc Wille gaa hiem, tha saa hand, Att gunde Anderssen gied oc forne Suennd Stub drogis møgit mez en Kiste Oc Wille sethe thend paa brostienen, tha stod Jens Sørenssen kone i døren, oc Lagde handenn paa døren oc gaff Hanom mange Wnde ord Oc Jens Sørenssen bag Wid hende, Och Jens Sørenssen sagde thed schulle Were wed pocker naffen, saa gich chresten sørenssen Flux hiem, som the Winde Wider bemeller. Thernest møtt forne Suend Stub oc Chresten Sørenssen Oc War theris Winde bestendig.

Thernest framlagde ett Winde aff forne thing thend 2 julij Sist forleden Wdangit, Hans guldsmed i Nibe mez helgens eed och opragte fingr Atthaffue Wondit Att the dagen epher gunde Anderssen gied bleff slagen, tha stod hand paa Nibe gade oc Klagit sig i sin side, dog thalde hand inthet om huem thet giorde, Oc War hand Røffuen bag paa halssen.

Niels Jørgenssen i Nibe Atthaffe Wondit, Att Thirsdagen epher gierningen schiede, tha Kom gunde Anderssen gied til Hanom oc saakied mez hanom Wid en halff Thime, Tha Klagit hand sig, Att hand schiede nogen Wret, oc hans Kiste War sønder slagen, Kand schie ieg schall haffr inthet til s... thil thend i stud.

Wng per Nielssen i Nibe att haffue Wondit, Att thirsdagen epher gierningen schiulle schie, Kom gunde Anderssen emod Hanom Wid Jens Nørholms dør, tha Peder Nielssen kiørde Ad fiorden, Tha spourde hand p. Nielsen ad, hor hand Wille, Tha suarit hand Ad fiorden, Tha sagde gunde ieg haffr Weret i marckenn gid du faar er Woll.

Peder Ienssen i Nibe oc atthaffue Wondit, Att thaa saa hand Att gunde Anderssen Kom gangindis wdaf thend Røde boe med en Lanngiernng i hans haand och gich offuer Kirckegarden.

Mats Knudssen i Nibe atthaffe Wondit, att Thirsdagen Afften Kom gunde

Anderssen gied Indtill Hanom Oc lagde sig Oc stod Aldrig op siden, Wden Hand stod op oc Lod sit Wand.

Item framlagde gieenpart til enz Wind, som forne Søren perssen Snedker haffr forhueffuit aff Nibe bircketing thend 9 Julij Sist forleden, Offue Sørensen i Nibe for wiiij mend mez helgens eed och opragte fingr Atthaffue Wondit, att Thorsdag Afften Klocken War 9, Epther Att gunde Anderssen gied ~~War~~ bleff slagen, Komb Kield Knudssen i bunderup til hanom Oc bad hanom, att hand Wilde gaa ind til gunde gied oc høre, Om hand schyldte Wng Niels perssen nogit, Och Wiste iche Andit end hand schulle tha haffue død, Saa Kom offue Sørensen til hanom oc tilspourd hanom, huor Wng Niels perssen oc hand kom i Thrette tilhobe, oc hand forthalde hanom Thet, Oc sagde Som hand War Kommen for hans dør mez sin Kiste, Som hand Wiste Well hand Kiøffte aff Mogens Schrifffer, tha stod Jens Sørensen kone i døren, Karen Kleppes, Oc spourde huor hand Wilde hen mez thend Kiste, Tha sagde hand the Wil hand haffe thend ind. Saa Kom Jens Klep selff oc huiste han Kisten offuer ende, Oc huis guds gaffr ther war wdj Kisten thromilt Ad gaden. i thet same same Kam Wng Niels perssen och hans kone ganginds offuer Kirchegaarden, tha stod Karen Kleppis i døren oc Robte til Wng Niels perssen oc sagde, hand Wilde ondelig thage theris husse fra, ueren the Wille eller the Wille iche Will. hand thette suarit Niels perssen, tha schall hand faa Mi dieffuill, Saa thog hand hanom i sin Kraffue, oc slog hanom om Kold offuer hans Kiste, tha Then ganche Wend Rond, hand haffde i sit brøst, hand Wiste hanom hagde Klagit for hanom til forne, Saa Kam Niels perssen Knap bag epther, Och ieg fich en hiell hob hug aff hans Neffner, Saa sporde hand gunde thil huor, the Wille haffe thet mez thend fattige mand, om Wor here Kaldte Hanom, Tha suarit gunde hanom, hand Will iche haffue thett Wider Klagitt, Wden till mez Wold. Detthe bekiende gunde for hanom Alt sammen, som fornefnit staar.

Item et tings Winde aff forne thing thend 2 Julij Sist forleden Wdgijffuit, wiiij mend Wondit haffr, Att the saae Oc hørde same dag paa forne thing thet forne Her Anders gied tilbød Wng Niels perssen i Nibe Leide ~~oe~~ dag ~~th~~ oc stunder, Oc eschit handt fram Att hand schulle Kom ther inden tingi oc suare for sig for thend sag mez gunde Anderssen gied, hand er beschølit for, Tha War forne Niels perssen iche ther tilstede.

Noch eet Winde aff forne Thing thend 25 Junij Sist forleden Wdgiffuit, Christen matssen i Klestrup, chresten Perssen i Nibe Och theris mezbrødre, fire Sionsmend, for wiiij mend Atthaffue hiemlit oc Kundgiort, Att the ther same dag paa forne thing saae en Kraffue, som her Anders gied lod sie oc War gunde Anderssen gieds, tha War Rude Røffuen fra Kraffuen bag paa, miere end Thou Alne, Oc hiemlit thet for en fuld sion. Indholler oc same Winde forne her Anders gied Then same dag for tingsdom att haffue stoed Oc giffuet Last oc Klage paa Wng Niels perssen i Nibe for, Att hand haffde thagit hans søn gunde Anderssen gied bag i hans Kraffe hanom Vaffigt och slagen hanom oc bierguit hanom Wden Ald schøld och brøde, Som forne her Anders gied schrifttelig ClageWidne ther om formeller.

Wdj lige made ett Winde Aff forne ting thend 9 Julij Sist forleden Wdgiffuit, Pouill thyboe i Nibe, Søren Knudssen oc theris mezbrødre, iij Sionsmend,

for wiij mend Att haffe Hiembliit oc Kundgiort, Att the then Thorsdagen nest ephther, Att gunde Anderssen gied om Anden dagen bleff schlagen saae hans Kiste, ephther som hand da sielff War Huos, da War lossen sønder och dett ene hengsell och War nogit med i Thend, Och Klagit Att thet Andit bleff ham tagen, Och hiembliit dett for en fuld Siønn.

Therhuos framlagde ett tings Winde effter Sandmend meden Aff forne birck ting thend 30 Julij sist forleden Wdangit ~~som~~, som bemeller Niels Anderssen, Jens Anderssen, Jens Jacobssen och Anders christenssen sandmend i Nibe birck, Att haffe suorit forne Wng perssen manddød offuer oc fra hans fred for forne gunde Anderssen gied hand Ihielsloug, ephthersom di sielff Sand hied om sam drab haffde Wdspor dt Och ephther Røgt, thidender Windisbørd, och Att forne Niels perssen strax bort Rømte, Som di Winde Wider bemeller.

Der nest møtt Niels Anderssen, Jens Anderssen, Jens Jacobssen sandmend, for mieinit thenom Rett Att haffue suorit, Oc nogen Aff thenom ~~th~~ sielff thalde med forne gunde giedt, Och fordj Wng Niels perssen strax gierningen War giort buordt Rømte for gierningen, och forne di gjorde theris eed haffr vd fram ephther huad Windsbørd paa manddrabis Wegen War, Da schulle ther ingen Were bleffuen framlagt med huilcke hand Kunde Wndschøldis, Och framlagde Ett Winde Aff forne ting same dag Wdgiffuit som medfør Niels Anderssen och hans mezbrødre, sandmend, ther thend dag for tings dom for wiij mend Att haffuer stoedt, førend di gjorde theris thoug oc fram eschit Wng Niels perssen i Nibe, Om hand Wor der thilstede och Kunde sig for Klare oc Wndschølde, Att hand icke haffde slagen, Throuen, oc biergit Salig gunde Anderssen gied, som død bleff eller om hand Kunde Aff beuiste Att hans icke War schøldig Wdj hans død, Som hand War paa Klagit, och beschølit for och Windisbørd haffe om Wondit, Da War forne Niels perssen Icke ther thilstede, och lieleds bleff framlagt som hand Louligen med Kunde Wndschøldis i denn sag, Som dett Winde Wider bemeller, Och Sate forne Sandmend i Alle Rette, om theris eed icke findis Rett Attuere suorit, Och Att thend buorde Wid magt attuere.

Thertill suorit forne Søren perssen och framlagde en schrifftelig beretning Liudendis som ephther følger. Er dette min beschøldning thill disse ephtherne Winder, som Jeg paa min broder Niels perssens Wegne haffur ~~Wd~~ hid till landsting Kallit och ephther en opsettelsse Wdj lagt fram først ephther som Niels perssen birck fougit Wdj Nibe, Mats Knudssen, pouill schriffuer, ibm, p(ede)r Kuri i grydstedt, Ellsse lauritsdatter Wdj Nibe, mette persdatter, christen Eriksen ibm, Thamis lauritssøn Wdj lynderup, Jacob perssen i ~~bøund~~ bunderup, Anders Wert scholmester i Nibe, maren Niels datther i grydsted, Marren christensdatter i Nibe, poull Thyboe samsted och Jens Anderssen Wed seber Sund haffr Wondit paa Adschilig Thider thill Nibe birckting, En part Wdj Miening Ad salig gunde gied schulle haffue sagt for thenom, Att min broder schulle haffe slagen ham Endog forne Winde icke Winde Eller Komme offuer Enns, som Aff beschriffuen Winde er At for sam Eij eller Wdtrøckelig oc endelig Winder, Att forne Sal: gunde gied beschjølder forne min broder for sin død, Oc eij eller di nogen gierning suinit haffr, Men ephther hans Søn er død mange mend Wondit haffr Dernest min beschøldning thill Sionsmenden, som

Eij haffr Kundgiort, Aff huilckit Saar Sal: gunde giedt schall haffe hafft sin baane, for miere Att will beuise nogen Saar hand Att haffe hafft, før Thretn Emellom thennom begiøntis. Saa oc er min beschølning thill di tholff mend, Som Wondit haffr, om tē Røgtis oc thidninger de haffde hørdt, Att min broder oc S: gunde gied schall haffe Werit i Thenem thill foren, oc icke di sielff personlig nogen Threde emellom denom seet eller hørt haffe, Men er Wbeuist. Desligste Er min beschølning thill Nibe bircke sandmend, Som haffr suorit min broder fra sin fred ephther Røgr oc thidninger, som de Wd spuodt haffr oc icke di stennes eller beslutis er theris eed paa nogen Sand Windisbørd, som Kan uer offuer... nogenn giørlig Drabsgierning, min broder begangit haffr. Effter saadant forberøt Leilighed Settter Jeg Wdi Alle Rette, om forne Windis folck, Som ephther en død mange mendt Wondit haffr, bør Att kome min broder paa hans liff thill hindr eller schade i nogen made, Eller Mactesløs Att uere, Disligst om forne Sionsmend icke bør Att Winde Klar och thydelig, Aff huilcket Saar S: gunde gied haffde sin baane, Eller forne Windr bør eij Att Komm min broder thill hinder eller paa hans liff i nogen made.

Sameledis formiener the thollff mend oc Att beuise min broder och salig gunde gied Att haffue Werit Wdj thrette thill ~~før~~ forn, som di Effter Røgr och thidninger Wondit haffr, eller same Winde eij eller bør Att Kome min broder thill schade paa hans liff Men mactesløs Attwere. Thernest Setter Jeg Will Wdj Alle rette, Om forne sandmend icke bør att forklare, huad sandhed di haffr Wdsport och Huad Sand Windisbørd, som Kommer offur om di effter suorit haffde Om same drab, thi Jeg formiener ephther Røgr och thidninger, som di ephther suorit haffr, Eij bør Att Kome min broder paa hans Liff thill hinder eller schade, Men bør Att beuisis ham nogenn giørdig Drabs gierning offr eller same Sandmends touff bør Mactesløs Attuere.

Søren perssen frandelis eet tings Winde Aff forne ting den 30 Julij Sist forleden Wdgangen, Anna Nielsdater i Nibe for wij mend med helgens eed oc opragte fingr Att haffe Wondit, Att Mandag førind gundi gied Kom i perlemente, der hand boor Kisten Wdaff hindis huss, da Kom hand Ind thill hindis igien och huos hand bløde och begieridt en Klud Att binde ther om Som och thet Winde Wider bemeller.

Tha ephther bege ~~parr~~ parteris beuilling Bleff same sag opsat thill Idag Sex Wger, Och tha Thenom her Att møde och gaa ther om saa møgit, som Loug och Rett Kand findes. In cuj rei theste.

5. november 1608

Var skicket Las Villesen i Hebbelstrup hans visse bud Christen Winter sst. med en opsættelse her af landstinget i dag 6 uger, lydende ham da efter en anden opsættelse at have stævnet Mogens Michelsen, rådmænd i Aalborg, for en vurdering han for nogen år siden forhvervet har til Nibe birketing i 3 binding hus, som Mads Eriksen Skrædder tilhører, hvilke 3 binding hus, som Jens Sørensens iboer, som Christen Winter på Las Villesens vegne forment at være Las Vilsens rette hus og gård, og ham at skulle have fulgt efter sin købe og skødebrev og adkom: så og efterdi ikke bevises Mads Eriksen at have solgt og afhændet samme tre binding hus, førend de er Mogens Skrivers tilvurderet, da

ved vi ikke imod samme vurdering ej heller fornævnte Mogens Skrivners skøde, han på Gunde Ged på bemeldte 3 binding hus gjort og givet har, at sige eller magtesløs dømme.

Viborg landstings dombog A 1608-1661, s. 293, Nørgaard-Pedersen.

1609 (1)

Et tingsvidne om utilladelig Vaad Dragen ved Dannesøe fiskerie.
NLA, Restrup gods, G141-1, Design. på adkomstbr. 1763, nr. 53.

1609 (2)

En Landstings Dom om Kalstrup Mølle dat 1609.
NLA, Aalborg bisp, C1-1, Fortegn. på ældre gavebr., fasc.2, nr.16.

16. januar 1609

Tingsvidne af Hornum herred om øde gods i Vokslev sogn. *RA, Aalborg-hus lens regnskab 1607-09, tingsvidner om øde gods 1608-09, nr. 2.* [3] bømærker, grønt lak. 1. Christen Smed, 2. Søren Andersen i Gravlev, 3. Jens Christensen i Raakilde. Bagpå: Iffuer Juels Winne om Øde godts.

Christen Smed i Suendstrup, herresfoget i hornum hered, Søren Andersen i graflef, Jens Christensen i raakild Oc Poull Skriver gjøre witterlige anno 1609 dend 16 Januarij War skicket Jens Smed i dørup paa sin hosbonds, Erlige og Welbyrdige mand Iffuer Juell thil Wielstrup, høffuetsmand paa gudom Kloster, hans Wegne, Som eske oc finge Enn fuld thingswinde aff desse danne-mend, som er Søren Andersen, Jens Christensen, Jacob Jensen i Suenstrup, Christen Knudsen i Guldbeck, Christen Michelsen ibm, Knud Nielsen i gielstrup, Niels Wolusen i estrup, Niels Windelboe i Budsted. De Mend de thr saa oc hørde, At Knud Nielsen i gielstrup, hans Madsen ibm, Chresten Chrestensen oc Jens Andersen ibm, Di Stod for things dom oc wonde Wed helghens eed Med opragte fingre, At desse efterskr gaarde Wdi Woxleff Sogen er slet Aldiles øde oc Jordan thil denom Inted Bruges, Saa Aff denom Ingen Thiende enten thil Kon. Mt., Kircken eller presten er ad bekomme i Nogen Maade, som er thri gaarde i pannum, en gaard i harinde oc 3 gaarde i gielstrup, Som Jep bruen, Knud Knudsen Oc Pedersen i bode. Och der som same Siuff gaarde haffde were ved mact, da kunde de vel haffuer tiende rough 4 tønner, byug 3 tønner, haffuer ij tønner, Att saa er gangen, thet winner wi med Wores signeter Undertrøgn. Poul Balthersen, Skr.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoget

2. Søren Andersen
i Gravlev

3. Jens Christensen
i Raakilde

3. april 1609

Tingsvidne af Hornum herred om øde gods i Sønderup.

RA, Aalborghus lens regnskab 1607-09, tingsvidner om øde gods 1608-09, nr. 1. [3] bomærker, grønt lak. 1. Christen Smed, utydeligt, 2. Jens Buus, 3. fingeraftryk. Påskrift bagpå: Knud Jensen paa torstedlund.

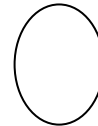
Christen Smed ij Suenstrup, herris foget i hornum heredt, Jens Bus ij hersom, Christen Michelsen ij guldbeck oc pouell Skriuier giøre witherlige. Anno 1609 thend 3. Aprilis, war skicket Knud Jenssen, foget paa torstedlund, paa sin husbondes, welbyrdige Niels Krabbes wegne, som esked oc finge En fuldt things winde aff dese dannemend, som er Jens Bus, Chresten michelsen, Jacob Jensen i Suenstrup, Chresten Andersen i Abeldrd. pr sørensen i guldbech, Chresten Jensen ibm., Jens Nielsen i dalum, Søren Jensen i hersomb, Las Jensen i Sønderup, Di wonde, athe saa oc hørde her i dags. For tings dom for dennem dennem stande Niels Eriksen i tørtup, Las Jensen ij Sønderup, Niels Christensen ibm. Søren thøgersen ibm, las Jensen ibm Och Niels Christensen i braffuellstrup, De wonde Meds helgens eed med oprarte fingre, att efftersk goods i sønderup sogen, war slet øde i forgangenn Aar 1608 oc Jordan ubrugt oc fordi Ingen thiende Aff det Eighendom till Kon Mayz. Kierken eller Presten haffuer warit Adt bekomme, som er halfanden gaaardt i pleilstrup, Enn gaards i threngstrup, Enn gaardt kaldes holcke, halfanden gaard i Synderup oc enn gaardt i Braffuelstrup, At deres Ord saa war, thet Vinde wi med woress Zign.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Jens Buus
i Hæsuum

3. Ulæseligt

3. maj 1609

Mageskifte mellem kronen og Laurids Ebbesen (Udsen), der afgiver bl.a. i Sønderup sogn og by 1 gård, hvoraf der foruden den øvrige landgilde årligt gives til fru Karen Maltesdatter (Viffert) 2 tdr. 1 skp. 1 fjdk. hartkorn.

Kronens Skøder, s. 363. Org. mag. 727. J. R. 6, 437.

13. maj 1609

Stadfæstelsesbrev paa Livstid for Iver Jul til Villestrup paa Kronens Part af Korntienden af Voxløf Sogn, hvoraf der aarlig skal svares 6 Pd. Rug, 6 Pd. Byg og 1 ½ Pd. Havre, og af Bisløf Sogn, hvoraf der aarlig skal svares 2 ½ Pd. Rug og 2 ½ Pd. Byg. *Kancelliets Brevbøger*, s. 82. Udt. i Tb. S. 88b.

30. oktober 1609

Tingsvidne af Hornum herred om engskifter i Nørre kær, der ukæret har været bjerget til en gård i Tostrup indtil sidste sommer.

NLA, *Restrup gods, G141-1*. Papir. 3 segl i mørkegrønt lak. 1. Christen Smed i Svenstrup, herredsfoged. 2. Christen Knudsen i Guldbæk. 3. Christen Michelsen i Guldbæk, fingeraftryk.

Christen Smed i Suendstrup, herris foged Wdj hornumherit, Christen Knudsen i guldbech, Christen Michelsen ibm. och poull balthersenn giøre Witterligt. Anno 1609 thend 30 octobris War skicket Thomas Jensen i Skovsgaard paa sin hosbunds Wellb: Knud Rud til Wedbygaard hans Wegne, som esche oc fange Enn fuld thingswinde Aff desse dannemend, som er Chresten Knudsen, Chresten Mickelsen, Jens Jensen i høiris, las Krasse i molberg, Chresten Andersen i Aagrd, Niels Wolusen i estrup, Las Jensen Hornum, Søffren Andersen i graffleff oc Mads pedersen i Woxleff, Di Wonde Athe saa och hørde, Att Jens Thomassen i Nyrup stod her for dom oc wond Wid opragte fingre och helgens eed, att hand bouet i den, gaard Søren Sørensen i Thostrup end i boued, i sextenn Aar, oc nu er dett xwiiij Aaar paa det Nirmest siden hannd fløte der fra, Meinne Thend tid hand boude i forne gaard, da haffde hand Noget Enng i restrup Kier Aff hanns hosbonde, Nogle Aff samme enng gaff hannd Sildskyld, det Anndre haffde hand i hanns Minnde oc gaff Ingen Sildskyld.

Peder Nielsen i Nibe Wondt Wid opragte fingre oc helgens eed, At det er hanom Weterligt At i L aar da haffde der ligget nogenn Ennge i nørkier thil denn gaard i tostrup Simon Sørensen Trold i bouer, huad heller da haffuer werit faa eller Manng, wed hand icke. Men da war Lige saa manng thil den gaard, som thil hans Nabos der i byenn.

Mads Nielsenn i Nyrup Wond Wed helgens eed med opragte fingre, Att hand thiente Jens Thamesenn, som thil foren bouet i denn gaard ij Thostrup Søren Christensen Throld Nu i boer, da formelte Jens Thamesen haude Nogle Ennge i Nør Kier oc hand slog dom, oc hiøet blef føre i forne gaard, Søren Sørensen Throld ibouer.

Niels Olufsen i tostrup mølle wonnde lige som Mads Nielsen Wid helgens eed med opragte fingre oc, Att det kannd Wel Werre for xx Aar siden hand thiente forne Jens Thomesen, da hand effter hans beffalning Bierget forne Enngi i Nørkier oc bleff føre thil forne gaard Søren Trold i bouer. Jenns Nielsenn i hiesbeck møle Wonnd Wed helgens eed med opragte fingre, at de mend, som haffde bouet i den gaard i tostrup, Søren Throld nu i bouer, haffuer brugt nogen Ennge i Nørkier, hur mange de war, wed hand icke, thil denn gaard forne Søffren Throld i bouer, och Att hand det Wel kand Mindis i xx Aar.

Christen Madsen i tostrup Wond Wed helgens eed med opragte fingre, At hand mindes i xx aar, Ath the som haffuer boet i den gaard ibm. Søren Trold nu i boer, haffuer Bruget oc Bruger Nogen Enge i Nørkier, thil thend forne gaard Søffren Throld i bouer. Jens Jensen i Wolstrup Wonnd Wed helgens eed Med opragte fingre, Att hand Minds i xx Aar, Att nogen Eng i Nørkier haffuer Werrett brugt oc biergett thil denn gaard i thostrup, Søffren throld i boer till denn gaard, som till de Anndre huad Eller det ware lie eller icke, the weste hand icke.

Waar her Tilstede Jens ibsen i gaasted oc Jens Sørensen i drastruop oc Haffde her Udsted enn Skriffelig steffning Sedell Med huilcken de bekiend dem den 21 octobris sist forledenn Ath haffue Were paa restrup oc steffunid

Welb: frue Helvig Kaass oc hinnes laurri hid i dag for There Winde, oc lyde samme Steffning sedell Med dis opschrift derpaa Saa eblant andet. Lade Knud Rud til Wedbygaard giffue Warsell oc steffner Erlig oc Welbyrdige frue Helvig Kaas thil restrup med hinds Lauverij thill hornum heris ting nu paa mandag først Komendis Ote dage, Som Ther Dend 30 dag octobris for hindis Windisbyerd oc kundschaff, som hand eller hennes fuld møndige da der wil Lade Thage oc forhuerffur oc Thing Winnde effter, hur Lennge At de som Enngs schiffter Liuendis Wdj nørkier haffuer Werrit brugtt oc bierged oc fuld denn gaard Wdj Thostrup, som Søren Sørensen Throld nu iboer, Wdenn Klage Thill nu i Nestforgangenn Sommer, samme forne engi Skiffter bleff berget till Restrup. Datum Skousgrd. 17. octobris Aar 1609. Lest paa Restrup Thend 21 Octobris ar 1609. Steffnings mennd Jens ibsen i gaasted, oc Jens Sørensen i Dragstrup, Niels i Laursenn i Sulsted med Egenn hannd. oc Bleff same steffnis Sedell her for dom lest oc paaskriffuet. Att Saa er gangenn Thett Winnder Wi med woris S... Poul Balthersen.

1. Christen Smed i Svenstrup
herredsfoged

2. Christen Knudsen
i Guldbæk.

1610

Skøde til Albrecht Christensen Skeel til Fussingø på stader i Nørllaae i Limfjorden ud for Nibe. Staderne benyttedes af: Stakket lænke (el. Slumpens lænke): Simen Nielsen og Anders Kielsen, Nibe, 1 stade. Fjerde lænke Østen Pøtten: Nr. 20, Niels Jørgensen, Nibe 1 stade. Nr 22, Lars Jensen, Grydsted, 1 stade. Nr. 23, Anders Jensen, Binderup, 1 stade. Tredje lænke Østen Pøtten. Nr 2: Christen Jensen, Nibe, 1 stade. Nr. 3, Peder Korre, Grydsted, 1 stade. Nr 4, Jens Madsen, Aalborg, 1 stade. *RA, Dokumenter og stadebøger vedr. limfjordsfiskeriet 1695-1750, dok. 6:1. jf. H.Rasmussen, Limfjordsfiskeriet før 1825, s. 332.*

17. marts 1610

Oluf Hammer, borger i Randers skøder Stygge Høg til Vang 1 gård i Nibe med årlig skyld 1 td. høstsild, velpakket købmandsgods med salt og træ, med herlighed, landgilde, ager, eng og fiskeboder.

RA, den nu opløste Top. Saml., Nibe jf. C. Klitgaard, Nibe, s. 25.

7. april 1610.

Forleningsbrev for Ifver Juel til Villestrup, Landsdommer i Nørrejylland, paa Pandumgaard med tilliggende Gods, 1 Gaard, kaldet Snorup, og et Møllested derved, som afdøde Tyge Kruse til Svenstrup har været forlenet med. Han oppebærer den visse Indkomst kvit og frit, maa selv oppebære Tiendeparten af

uvis Indkomst og skal tjene Riget med 1 gerust Hest.

Kancelliets Brevbøger, s. 234 [Med Art. 5, 7, 10, 18]. J.R. 6, 494 b.

10. maj 1610

Missiv til Verner Parsberg til N. og Ifver Lykke til Buderupsholm om at overlevere Pandum Gaard til Ifver Jul, Landsdommer i Nørrejylland, der er bleven forlenet med Gaarden efter afdøde Tyge Kruse, med Inventarium, Breve, Jordebøger, Register og alt andet, som bør overleveres, besigte Bygningerne paa Gaarden og Ladegaarden og det tilliggende Gods og give Ifver Jul det beskrevet under deres Signeter. *Kancelliets Brevbøger, s. 243. J. T. 5, 512 b.*

12. maj 1610

Missiv til Mandrup Parsberg. Kongens Undersaatter i Nibe og nogle af Adelen deromkring, som bruge Sildefiskeri, have beklaget sig over det usædvanlige Fiskeri, som bruges i Fjorden med Ruser og Bundgarn, der udsættes i Sejldybet i Fiskens Opgang og Nedgang, til stor Skade for Menigmand, som har deres største Næring og Bjærgning af Vandet, og imod gammel Brug og Sædvane. Da de have anmodet om, at Fiskeriet med Ruser og Bundgarn maa lovlig sættes og bruges, som det har været brugeligt fra gammel Tid af, og som det kan være Menigmand gavnligt, skal Mandrup Parsberg med Flid lade Sagen undersøge, og hvis det viser sig, at der fra gammel Tid ikke har været udsat Ruser eller Bundgarn paa Sejldybet eller paa dybere Vand end 6 Alen, saaledes som de berette, skal han lade gøre den Forordning, at hverken Ruser eller Bundgarn udsættes paa Sejldybet anderledes, end det fra Arilds Tid har været brugeligt og sædvanligt, for at Fiskeriet kan blive ved Magt og ikke med Tiden skal blive helt øde, til stor Skade saavel for Kongen som for Undersaatterne deromkring. Han skal paase, at det herefter holdes, saaledes som han forordner, og som det fra gammel Tid af har været brugeligt, og lade dem tiltale og forfølge, som findes at handle herimod.

Kancelliets Brevbøger, s. 246. J. T. 5, 513 b.

10. juli 1610

Missiv til Mandrup Parsberg til Hagisholm Embedsmand paa Aalborghus, og Jørgen Due til Oxevang. Da Steen Brahe til Knudstrup, Embedsmand paa Kallundborg, har begæret 5 Kronens Gaarde og 3 Bol i Nørreifs og 1 Gaard i Sønderifs (Nørre-og Sønderøkse, Brovst sogn, Han herred) til Mageskifte for 3 Gaarde i Grydsted i Aars Herred ! og 1 Gaard i Alstrup i Huedebor (Hvetbo) Herred, skulle de med det allerførste besigte begge Parters Gods, ligne og lægge det og indsende Besigtelsen til Kanc.

Kancelliets Brevbøger, s. 263. J. T. 5, 518 b.

22. november 1610

Stadfæstelsesbrev paa Livstid for Ifver Lykke til Buderupsholm paa Kronens og Kirkens Parter af Korntienden af Buderup S., hvoraf der aarlig skal svares 3 Pd. Rug og 3 Pd. Byg til Kronen og ligesaa meget til Buderup Kirke, og paa Kirkens Part af Korntienden af Grafversløf Sogn, hvoraf der aarlig skal

svares 3 Pd. Rug, 2 ½ Pd. Byg og 1 ørt. Havre til Kirken.
Kancelliets Brevbøger, s. 306. Udt. i Tb. 5. 94.

16. september 1611

Trætte mellem Iver Juuls tjenere på den ene og Sten Brahes, Mandrup Parsbergs, Esge Bildes og Fru Helvig Kaas tjenere på den anden side om markskel mellem Grydsted og Tyrrestrup.

NLA, Lundbæk gods, G139-1, papirsbreve 1598-1603. [3] segl på papiret. 1. Christen Smed i Svenstrup, herredsfoged, meget ødelagt. 2. og 3. ødelagte. Omtalt i H&K 1912-14, s. 315, Arkivet på Lundbæk.

Christenn Smed i Suenstrup, Niels Wdj ... Christen Andersenn i Abildgord, Christen Michelssen guldb(æk) oc pouel Balterssen giøre Witherligt Anno 16ii denn ... septembris War schichet Jens Smed i diørup paa sin hos(bunds) Wegne, Erlig oc Welbiurdig mand Iffuer Juel thil Wi(llestrup), Kon. Ma: Beffalengs mand paa Gudum Kloster, Som es(chet) oc fenge Enn fult tengs Winde aff dese dannemend Som (er) Christen Anderssen, Christen Michelssen, mats Anderssen (i) harind, Niels Jenssen i Siørup, hanns Christenssen ibm (L..) poulssen i Liere, Christenn pederssen i Wolstrup ... michelssen Skræder i hornom, Di Wonde, Athe saa (och) hørde, Att Sionsmend Knud Jenssen i gamelholm, søren anderssen i grafleff, Christen Christensen i opleff, Niels morthenssen ibm oc peder christenssen i ersted Di stod her for thengs Dom hiemled oc thilstod, Athe denn 16 septembris sidst forleden War til sionn, som di aff thennge War tilltagenn offuer nogen Marcke threter, som om tui-stess emellom Grydsted paa den Ene (oc) Thyrrerstrup paa denn Andenn Side. Da Saa di offuen for manddall Wdj øster, som Thyrrerstrup oc grydsted marc(ker) mod huer Andre Begyndes oc Wedtager paa Bege Sider denom bleff foruist Wid en Rend først en stien, som ... fantes pindstien oc flent Wnder, Der fra Igien W(ester) paa, Saa di oc en stien, som der fantes At uere graffued op till paa begi Sider, oc fandes der bode pind stien, flent oc 2 Smaa støcker Kuoll Wnder denn, Saa der fraa oc Wester paa bleff denom foruist den Thridie (stien), som fandes pindstien oc flent Wnder oc fandes Same... Thri stien at stande offuer huer Ander fra øster oc Wdi Wester paa, och Saa framdelis Wester neder paa Wdi manddall, Som denom Bleff foruist, Saa de stod enn ... stien Wdr Siie Kere hos manndalds rinnde, som oc fantes pindstien oc flent Wnder, Saa framdeles en Wester paa neder mod Samme dall oc Rennde, oc Wdi fiorden Der Saa di en stien, Som denom bleff foruist, och bleff desse forne ther Sidste en Wester stiene dall oc rind.. denom foruist paa den nør side til denn Eyendom, Som om thuiestes, Sidenn bleff thenom foruist paa den Sønder side Aff samme Eyendom Att Bisleff oc Lunndbecks marck oc Eiendom Skele Wedtager oc streke Wester paa Neder til fiordenn, dog kunde de Ingenn Stienn See, som der Kunde were Sot, ei heller det denom bleff foruist, Desligste saa oc forfure di, Att Samme Eindom, Som schielen emelom om tuistes, Nestenn Att lige for Thyrrerstrup gaardes oc deris agre endels Rete ?Aaskode, fra øster oc Wester paa till fiorden effter som denom bleff foruist, de icke de kunde sie Nogen stienn eller Ser Kendemerke, emellom forne Thyrrerstrup ager och samme eindom i Nogen maade, eij heller det denom bleff foruist. Och fram

lagde forne Jens Smed En Warsels Sedel lydendes som effter følger: Lader Iffuer Jull Thill wilestrup giffue Erlig oc Welbijurdig mand, sten brade till knudstrup, Kon maijs. befallingsmand paa Kolinghus, Mandrup parsberg till høgesholm, Kon Maijs. befallens mand paa olborig hus, Eske Krafse till Asendrup, Eske bilde till elinge, Kon Maijs. Befalens mand paa Mariager Kloster oc frue Heluig Kaas, Salig Haneball gylenstiernes till restrup, met hens lauerij Warsel, for Sion, som hand till Hornom herres theng, Manddagen den 16 Septembris Acter At lade Thage oc for huerffue thill denn Eindom, som forne gode lodseigeres Thienere Wdij grydsted met forne Iffuer Juel om thui-ster, och di en part skal haffue pløuggenn oc opgraffuett, At grandske Sione oc forfare, om Samme Iurd, grund oc Eindom icke Altsammen under størstepar-tenn fandis legendis Wt for Thyrrerstrup ager land oc Agers ender, Wester ne-der till fiorden, Synden for mandall, Oc Samme Sionsmennd Strax Waere paae Aasterderne for Sandmend Samme dag och des leilighed, Som fore Skreffuet staar, at forfare med huis denom Wider breffuer foruist, Saa oc samme deris Sion den nejste tings Dag der efter, som er den 23 Septembris Aa Afhiemble oc the eer beskreffuenn, Om forne gode Lods Eiger Will haffue der noget thill At Suare, Disligste ocsaa ladet Warsel giffue las Nielsen wdj grydsted oc hans søn Anders Lauritsenn, Michel Jensen, Jens Nielsen, Jost Jenssenn, mats Jo-stsøn, pier Kori, Jenns Schriffuer, Søren Christenssen, Christen nielssen, Søren matsen och Niels Christenssenn, Sambt meninge grander och Induonere Wdj forne grydsted, och paa forne Aasterder, oc till steder hid Aa møde, om de haf-fuer der Noget till At Suarre. Datum Lundbech den i dag augusti Aar 16ii, Iffuer Juell egen hanndt, oc fandis Saledes paa Skreffuitt, Er Denno Steffning lest i Abelgard i Chresten Anderssens paa hørrelse, den anden Augusti 1611 Chresten Anderssen egen hanndt, Er denne steffning lest paa brodskouff den 4 Augusti 1611. Er denne steffning lest paa restrup den 4 Augusti Anno 1611 Denne Warsels Sedell er lest paa olborg Slot denn 4 augusti 1611, offuer we-rendes paa forne Aasterder met Same Warsels Sedell, Mats Knudsenn och Jens Nielssenn i nibe, Aar oc tiid som forskreffuitt staar, Lest paa Hornom herrit-steng Aar 1611 den 12. augusti, Denne Warsels Sedell er lest paa Mar(iager) Kloster, Denn 13 augusti Anno 1611, Jens Jørgenssen egen haand. Anno 1611 denn 8 Septembris belff dene Warsels Sedel lest (i) Bisle Kiercke i Mieninge Sogne folkes paa hørrelse offuer wer(en dis) laurs Christensenn oc tomas ibs-senn paa Lundbeck, Och en War Her Jenns Skouboe i bisleff, oc i Su-olgardt, som bekiende Athe i dag othe dageligenn her paa thennet, Steffnitt peder Abelgord (i) bonderup oc hans med brødre Sandmend hid i dag om the hagde ther nogre Thill At Suarre. Att Saaa er gan(gen), Thet Winde Wij med Woris Signeter Wnder Thrøchet. Christen Andersen, Pouell baltse-rssenn ``x.

2. november 1611

Ollifia Lyche til Buderupholm, hendes Skiøde til Niels Krabe til Torsted-lund, paa 4re Gaarde kaldet Roestæd Bye i Sønderup Sogn. Dato 2. november 1611. *NLA, G141-1, Restrup gods, Designation på adkomstbreve 1763, Tor-stedlunds gods, nr. 64.*

17. december 1611-17. januar 1612

Den 17. december 1611, givet Skarprigtereren for en Quinde ved navn Karen Olufsdatter, hendes hals afhugge, som med hendes mand Jens Laursen i Skivum Hede, ville have myrdet Møllerquinden udi Rebstrup Mølle, siden hen de havde myrdet Mølleren der samme steds. Given ham derfor 5 daler og 8 mark. Item for hendes hjulpen og sin tilbehøring derfor. Rakkeren fik 8 mark.

Den 17. januar 1612, betalt Skarprigtereren for en Ud...jke Menneske ved navn Jens Laursen, som havde myrdet mølleren udi Rebstrup Mølle, hvilken misæder han rettede med hyffuel. Og hanem parterede og lagde paa 5 stejler. Så og hanem spurgte tvende gange førend ham aflivede, desligeste også gav hanem kost fra den dag han blev dømt, og til den dag han blev rettet. Givet hanem for samme morder at rette, så og for hans redskab han der til behøvede og andet, 13 slette daler. Rakkeren givet 6 mark. Givet Drageren (stævningmand) som vågede over ham ved pumpedøren, fra den dag han blev dømt og til den dag han blev rettet 12 mark.

Aflønning af Skarpretter og Rakker i tiden 1592-1619. Utrykt artikel af Hans Gjedsted med henvisning til Rigsarkivet, Aalborghus lens regnskab, film 17.904-17.908.

21. februar 1612

Missiv til Hans Vandel, Tolder i Aalborg, om straks at levere Hans Ovid, Kongens salter i Nibe, 800 Rdl. til Brug ved Kongens Salteri i Nibe og føre disse penge til Udgift i sit Regnskab. *Kancelliets Brevbøger, s. 464. J. T. 6, 27.*

29. april 1612

Kong Christian IV's brev til fru Helvig Kaas til Restrup, enke efter Hannibal Gyldenstjerne til Restrup i anledning, af at præsten Jacob Jensen i Sønderholm-Frejlev kald ikke vil betale den påbudte skat med henvisning til et brev udstedt af fru Helvig Kaas. Hun pålægges at meddele hr. Jacob, at han skal betale inden 14 dage, efter at han igen er blevet rykket. Sker det ikke vil han blive pålagt dobbelt skat, og hun skal fratage ham præstestolen og nægte ham indtægt af embedet, indtil der er faldet dom i sagen.

NLA Viborg bisp, C2-202. Sønderholm-Frejlev kald. Påtegn.på bag-side: No. 1. Oss Elsk. Hederlig och høyledt Mand, Mester Niels Lauridsen, superintendent wdj Wiborg Stigtt. Exhibit. 5. Junij Ao 1612. Om H. Jacob Jensøns Skat i Sønderholm, at han schall betale dubbelt, eller ud af stedet. dat 29. April 1612. Omtalt i Kanc. Brevb., s. 507, henv. til J. T. 6, 34b.

Christian then Fierde, med Guds Naade Danmarchis, Norgis, Wendis och Gottis Konng. Wor Gunst thilforn, Wider att effter som Wi Komme wdi forfaring, hurledis En Prest wdt naffn Her Jacob Jenssen i Sønderholm, iche schall haffue wild wdgiffen den siste paa buden skatt, som hand saa well som Presterne Offuer ald Rigitt att Contribuere Naadgst ehre paa lagde, Uanshett hand nock som der om schall were paa mindt, Men sig wndshyldet samme Pending att wdlægge, formedelst ett forbuds breff Oss Elsk. Frue Helluig Kaas till Restrup, affgangen Hanniball Gyldenstiernes effterleffuerske, schall haffue

wdgiffuitt, da bede wi eder och befalle, Atti forne Her Jacob henholde, att hand ehr forlengt wdj 14 dage effter att hand der om aff eder bliffuir adtuaridt, att wdgiffue dobbelt saa megen Skatt som hand ellers thilforen thelle haffuer wdlagt, och dett thill en straff och paamindelse for hand icke saa wilig och Rede som det sig burde den haffue wild wdgiffue, Saa frempt forne Jacob Jenssen sig en da fortrycker, och samme dobbelte Skatt eij Wellellig Wdlegger, i da hannom Predikestollen formenner och hannom forbinder, att hand ingen Preste Rentte optager, Men det saaledis forordner, att Kaldett bliffuer louligen forsørget, indtil Offuer samme breff er gangen Ordentlig domb och sentents. Der medt schier war wilge. Hen forlaedis edr Gud. Schreffuidt paa wort Slodt Kiøbenhaffn thendt 29 Aprilis 1612. Wnder wort Signett. Christian R.

1613

Christian 4. fastsætter to Fridage om Ugen for Hans N., Borger i Aalborg, til at gjøre Indkjøb i Nibbe af Sild til Nedsaltning til de kgl. Slottes og Orlogskibes Behov, og befaler Manderup. Parsberrigh, Embedsmand paa Aalborg-hus Slot, at paasee, at ingen anden paa disse Dage køber Sild. Udateret. P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør, S. 375-376. Cfr. S. 9. *Regesta I, nr. 5488.*

22. februar 1613

Tingsvidne af Hornum herreds ting om øde gods. Herredsfoged Lars Kras i Molbjerg, Christen Knudsen i Guldbæk, Poul Pedersen i Ellidshøj. Var skikket Morten Jensen i Lyngbjerggaard paa Mandrup Parsbergs vegne, der begærede vidne af bl.a. Peder Sørensen i Guldbæk om folk der ikke var i stand til at betale landgilde. Volstrup: den gård Søren Lauridsen iboede øde, nu har Peder Simonsen og Niels Christensen den, et gadehus Morten Jensen havde, øde. Hornum: en gård Thomas Madsen og Mads Nielsen havde, øde, en gård Morten Pedersen havde, øde, en gård Lars Eskisen havde, øde, et bol Søren Nielsen og Søren Knudsen havde, øde, et bol Thomas Madsen havde, øde. Molbjerg: en grd. Laurits Madsen havde og Oluf Jensen tilforn iboede, øde, Støvring: et gadehus Rasmus Pedersen iboede, øde. Gravlev: et gadehus Peder Pergaard iboede øde, et gadehus Laurits Nielsen iboede, øde. Grydsted: ½ gd. Peder Kuri iboede, nu har Anders Lauritsen den.

RA, Aalborghus lens regnskab, 1610-14. Afskrift: Poul Christensen, Lokalhistorisk Arkiv, Ø. Hornum.

3. marts 1613

Tingsvidne af Aalborg byting, at Jens Jensen i Klitgaard blev fordelt for Morten Puggis gæld, fremlagde Jørgen Knudsens fuldmagt desangående og mente, at vidnet burde være magtesløst. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 17.1.1619. Morten er formodentlig fejlskrift for Mourids.

3. juni 1613

Stadfæstelsesbrev paa Livstid for Iver Jul til Villestrup, Landsdommer i Nørrejylland, paa Kirkens Part af Korntienden af Bisløf Sogn, hvoraf der aarlig

skal svares 2 ½ Pd. Rug og 3 Pd. Byg, og af Voxløf Sogn, hvoraf der aarlig skal svares 6 Pd. Rug, 6 Pd. Byg og 1 ½ Pd. Havre til Kirken.

Kancelliets Brevbøger, s. 594. Udt. i Tb. S. 99.

19. juli 1613

Mageskifte mellem kronen og Sten Brahe til Knudstrup i Skåne, der afgiver bl.a. 1 gård i Grydsted i Vokslev sogn. *Kronens Skøder, s. 373. Org. mag. 757. J. R. 7, 13b.*

1. februar 1614

Missiv til nogle Lensmænd i Jylland og Fyen. Da en Del Baadsmænd og Skibsfolk, der i de forledne Aaringer have været udskrevne fra deres Len, uden Forlov og Pas ere bortrømte af Kongens Tjeneste, skulle de med Flid straks lade disse Personer, hvis Navne herhos ere undertegnede, opsøge saavel paa Landsbyerne som i Købstæderne og straks til Foraaret sende dem til København ... i Aalborg Len ... i Nibe Jens Christensen. *Kancelliets Brevbøger, s. 63. J.T. 6, 87.*

8. marts 1614

Missiv til Manderup Parsberg om at lægge noget Gods, som Kongen har faaet til Mageskifte af Steen Brahe til Knudstrup, nemlig 1 Gaard i Grysted i Voxløf Sogn i Hornum Herred, 2 Gaarde i Kraystrup (Krogstrup) i Hornum Sogn i Aars Herred, 1 Gaard i Alstrup By og Sogn i Hvetbo Herred og 2 Gaarde i Qvorum (Kornum) By og Sogn i Slet Herred, ind under Aalborghus, indskrive det i Jordebogen og aarlig gøre Regnskab for den visse og uvisse Indkomst af det. *Kancelliets Brevbøger, s. 673 J. T. 6, 95.*

24. april 1614

Tingsvidne af Hornum Herredsting. Lars Kras i Moldbjerg, herredsfoged, Jens Sørensen og Gunde Jensen ibid. gør vitterligt, at der var skicket Simon Christensen, foged på Lundbæk på vegne af Iver Juel til Villestrup, der fik vidne af: Las Ibsen, Jens Sørensen, Søren Laursen i Mølgaard, Peder Jensen i Byrsted, Jens Nielsen i Ellidshøj, Oluf Nielsen i Estrup, Jens (?) i Abildgaard, Christen Knudsen i Guldbæk, de så og hørte at: Poul Thomsen i Veggerby, Peder Jensen i Byrsted, Oluf Nielsen i Estrup, Anders Christensen i Busted, disse svor om øde gods i Veggerby sogn. *RA, Aalborghus lens regnskab, 1614-15. Afskrift: Poul Christensen, Lokalhistorisk Arkiv, Ø. Hornum.*

2. maj 1614

Esge Krafse til Assendrup skøder til Iver Juel til Villestrup i Vokslev sogn i Grydsted 1 gård, som Niels Jensen ibor, skylder årligt 1 tønne høstsild, 1 skovsvin, 12 hestes gæsteri.

NLA, perg. saml. nr 241. Udtg. af Lundbæk gods, G139. Omtalt i Ark. på Lundbæk, H&K 1912-14, s. 313.

22. august 1614

Tingsvidne af Hornum herred. Peder Jensen, Søren Vognsen og Lars Lauridsen i Byrsted afhjemler en udlægs- og vurderingsforretning, de havde foretaget efter begæring af lensmand Iver Juul på Pandum ang. Jens Remmer og hans søn Søren Jensen Remmers gård i Veggerby.

Ifølge synsvidnet stod der 2 jordhuse i Jens Remmers gård, og findes ingen ”lede” (dvs. lejd) i samme gård. Af korn, hø og brændsel fandtes der ikke andet end en høstak og en lyngstak, der stod i en høgård, samt noget rug, der lå i lænding af (dvs. langs) isterralingens vestre og østre ende. På et øde byggested vest for gården stod der derimod 5 kornstakke af div. korn med rivefoder og halm i en hogård, og stol en tørvestak halvsjette favne lang til lukkelse for kornet, og var der pløjet noget jord og ført møg på og så igen vendt, og noget møg blandet i en mødding.

Fremlagt i sag ved Viborg landsting 27.4.1616, se denne. Omtalt i B. Kornerup og V. Lorenzen, Aalborg Stiftshospitals Historie, s. 130.

8. september 1614

Kvittansiarum til Envold Kruse til Hiermitsløfgaard, Statholder i Norge og Hovedsmand paa Aggershus, der nu har gjort Regnskab for Ligeledes har han paa sin afdøde Fader Tyge Kruse til Vingegaards Vegne gjort Regnskab for den uvisse Indkomst fra 1. Maj 1597 til 1. Maj 1610 af Pandumgaards Len, hvormed Tyge Kruse har været forlenet afgiftsfrit for den visse Indkomsts Vedkommende, og

Kancelliets Brevbøger, s. 727. J.T. 7, 55.

1615

Kirkeværger Niels Nielsen i Vokslev og Palle Pedersen i Rodstrup.

RA, Danske Kancelli B 184 d.

13. marts 1615

Tingsvidne af Hornum herredsting om øde gods. Lars Kras, Christen Michelsen og Christen Jensen i Guldbæk. Skikket var Morten Jensen i Lyngbjerggaard, der på husbondens vegne fik tingsvidne af dannemændene: Christen Michelsen, Christen Jensen i Guldbæk, Niels Christensen i Ersted, Jens Jensen i Svenstrup, Peder Simonsen i Volstrup, Søren Andersen i Suldrup, Christen Mortensen i Raakilde, Hans ?Ibsen i Ellidshøj, de så og hørte: Jens Tordsen i Estrup, Jens Remmer i Abildgaard, Søren Sørensen, Christen Nielsen i Moldbjerg og Lars Justesen alle i Moldbjerg vidne om øde gods. nemlig: Volstrup: ½ øde gård, som Søren Christensen har overtaget den anden ½ gård Las Justesen, et gadehus. øde. Hornum: en gård Thomas Madsen og Mads Nielsen iboede øde, en gård Morten Pedersen iboede øde, en gård Jens Nielsen og Poul Pedersen for nylig fik, en gård Søren Nielsen og Søren Knudsen øde, en gård Laurids Madsen iboede øde, den anden ½ gård Søren Espersen nu har, en øde ½ gård Las Kras havde, nu Mads Michelsen, en øde gård Niels Jensen nu har, Svenstrup: en gård Joren Lauritsen iboede øde, en gård Mads Poulsen nu har, et bol Christen Christensen iboede øde. Veggerby: en ad Niels Jensen Remmer

og Peder Mouritsen havde øde, en gård Peder Michelsen og Anders Christensen iboede øde. Gravlev: 2 gadehuse Peder Pergård og Las Nielsen havde øde, et bol Just ?Andersen nu har. Holmager: en gård Christen Christensen havde øde, Kirketerp: et gadehus øde.

RA, Aalborghus lens regnskab, 1614-15. Afskrift: Poul Christensen, Lokalhistorisk Arkiv, Ø. Hornum.

13. april 1615

Villestrup. Niels Munck til Serridslevgaard, Laurids og Enevold Munck, brødre, tilskøde Iver Juul til Villestrup det gods, som de havde arvet efter deres fader Peder Munk i Vesterris, nemlig i Bislev sogn, i Djørup by 1 gård, som Søren Lauridsen iboer, skylder årligt 1½ ørte rug, 1½ byg og 1 skovsvin og 1 bol, som Christen Olufsen ibor, skylder årlig 5 mark dansk i landgildependinge, 2 skovsvin, 1 gadehus i Djørup, samt tilliggende rusestader samt fiskeri i fjorden til den nævnte gård og bolet. Skødet medbesegles af Christen Harbo til Hvolris og Peder Munk til Havgaard.

NLA, Perg. saml. nr. 242. Udtg. af G139, Lundbæk gods. [5] segl. Omtalt i H&K 1912-14, s. 313, Arkivet på Lundbæk.

20. januar 1616 (1)

Viborg landsting. Christen Pedersen i Nibe mod Christen Madsen i Klæstrup ang. tingsvidner, som Christen Pedersen havde erhvervet, og som Christen Madsen, da han sad i dommere sted på Nibe birketing, havde nægtet at forsegle. Christen Pedersen havde krævet en uendelig landstingsdom af 2.12.1615, som omstødte 2 uendelige domme og en fordelingskendelse, han havde erhvervet over Christen Madsen, underkendt.

Dom: Efterdi forne dom ikke lyder ydermere, end til sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have, og efterdi Christen Pedersen siger sig intet delsvidne eller dom i samme sag at have, da, dersom han har noget delsbrev og dom udi samme sag, bør de ingen magt at have. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 31v-32r. Poul Rasmussen, s. 124.*

20. januar 1616 (2)

Viborg landsting. Christen Pedersen i Nibe mod Chresten Eriksen sst. ang. nogle heste, han havde tøjret i Gjelstrup mark, som Christen Pedersen, havde fæstet. Christen Pedersen havde appelleret Nibe birketings dom af 16.9.1615. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 32r-32v. Poul Rasmussen, s. 124.*

Dom: Efterdi Christen Pedersen ikke for Christen Madsen, som den tid var i dommers sted, har bevist Chresten Eriksens heste nogen skade ham at have gjort på eng eller korn, og Christen Madsen, fordi ikke har vidst at stede høring over Chresten Eriksen kunne vi ikke kende hans ulempe derudinden at være.

20. januar 1616 (3)

Viborg landsting. Knud Gabriel (Akeleje) til Krenkerup mod Erik Thomsen birkefoged i Nørholm ang. en bøde, han havde tildømt Jens Juel, uagtet lovovertræderen var Knud Gabriels tjener, og han lige så fuldt som Jens Juel havde anpart i den (Viborg) domkapitlet tilkommende birkeret til Nørholm birk. Sagen blev udsat uden nærmere begrundelse. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 33v-34r. Poul Rasmussen, s. 125*

3. februar 1616

Viborg landsting. Stygge Høeg til Vang mod Mourids Andersen, som tjente hos Ingvar Mikkelsen i Nibe, ang. afførelse af jord og grønning, der tilhørte Stygge Høeg. Stygge Høeg havde appelleret Nibe sandemænds tog af 21.9.1615 og fremsatte ikke blot saglige indvendinger mod sandemændenes tog, men gjorde også gældende, at byskriveren i Nibe, Jens Nielsen ikke havde indført alle Stygge Høeg vidner i sandemændenes ed.

Dom: Efterdi samme sag findes udi 6 uger at have Været opsat, og Jens Nielsen ikke er mødt eller nogen på hans vegne samme sandemændsed at i rette lægge, finder vi samme sandemændsed magtesløs at være. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 41r-42v. Poul Rasmussen, s. 129.*

Nørgaard-Pedersens referat af samme: Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget 2/12 havde stævnet Niels Lauridsen Rasmus Christensen og Søren Christensen sandemænd i Nibe for en deres ed og tov, de 21/10 har gjort over Mourids Andersen som tjente Ingvar Mikkelsen sst og ham har for vold kvitsvoret for jord og gødning, han skulle have afført af en Stygge Høgs grund og ejendom, uanseet det kunne bevises. derefter blev afsagt, så efterdi ingen er mødt samme sandemændsed at i rette lægge, da fandt dommerne samme sandemændsed magtesløs at være.

17. februar 1616 (1)

Viborg landsting. Jens Svendsen i Thostrup (Tostrup, Sønderholm sogn) stævner for manddrab Peder Lauridsen Thorup i Nibe. Dennes herskab, Birgitte Brahe til Turebygaard ved Christen Madsen i Klæstrup havde til stadfæstelse og endelig dom indanket to uendelige landstingsdomme, som kendte Nibe birketings sandemændstog magtesløst. Hverken dommenes eller sandemændstogets dato angives. Sagen blev opsat. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 55v-56r, Poul Rasmussen, s. 129.*

17. februar 1616 (2)

Viborg Landsting. Søren Sørensen i Volstrup i Ø. Hornum sogn mod Lars Brun sammesteds ang. bondeskyld af hans arvepart af en selvejergård og arvepenge, i alt 60 sldlr., som Lars Brun, der havde været hans værge skyldte ham. Lars Brun havde appelleret Hornum herredstings dom af 26.5.1615 og en fordelingskendelse. Aht. bekostningerne havde arvingerne tøvet med at æske de samfrænders kendelse, som skulle fastsætte bondeskyldens størrelse.

Dom: Efterdi forne herredsfoged har tilfundet Lars Brun at gøre Søren Sørensens rede og regnskab såvel for hans anpart i forne bondegård, hvis hans anpart deri kunne skyldes, imidlertid han har været hans værge, som for andre hans arvepenge, når den af samfrænder bliver sat for bondeskyld, da ved vi ikke imod hans dom derudinden at sige, og efterdi Søren Sørensens siger sig ingen dele at have Lars Brun udi, da, dersom det befindes ham at have ladet Lars Brun fordele, bør han for samme dele kvit at være. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 59r-60r. Poul Rasmussen, s. 135.*

17. februar 1616 (3)

Viborg landsting. Knud Nielsen i Nørholm mod Mads Mortensen sst. ang. skarn, han havde smurt på ham. Mads Mortensen havde krævet to uendelige landstingsdomme af 2.12.1615 og 20.1.1616, som kendte Knud Nielsens sigtelsesvidne af Nørholm birketing 13.10.1615 magtesløst, stadfæstede ved endelig landstingsdom. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 62v-64r, Poul Rasmussen, s. 136, se også 2.3.1616.*

Dom: Efterdi Knud Nielsen tvende sinde tilforn findes hidstævnet og kaldet at være, og ikke han er mødt til gensvar, så samme domme findes ham overgaaet at være, og han har haft noksom lang respit samme domme at kunne have ladet igenkalde, og ikke han eller nogen på hans vegne det gjort har medens sig nu såvel som tilforn fra rettergang undholder, dog samme domme findes til birketing at være læst og påskrevet, finder vi efter sådan lejlighed og dommes lydelse samme sigtelsesvidne magtesløst være og ikke komme Mads Mortensen på hans gode rygte og navn til hinder eller skade i nogen måde.

2. marts 1616

Viborg landsting. Mads Mortensen i Nørholm mod Knud Nielsen sammesteds ang. ærefornærmende beskyldninger. Knud Nielsen ved Hans Poulsen i Nørholm havde appelleret Nørholm birketings fordelingskendelse af 12.1.1616. Knud Nielsen havde påstået, at Mads Mortensen havde smurt det skarn på Knud Nielsen, som synsmænd havde afhjemlet, og ville gøre ham blå, for Lars Christensen skulle give ham noget. (Hans Poulsen i Nørholm stævnedes 20.7.1616-1.8.1616 på Viborg landsting på vegne af Jens Juel til Kjeldgaard Jens Jensen, birkefoged på Lundø jf. Poul Rasmussen, Viborg landstings dombog 1616A 195v-196v nr. 106, s. 66 og nævnes igen 27.5.1618 jf. Viborg landstings dombog 1618A). (se også dom 17.2.1616).

Dom: Efterdi varselsmændene ikke har forkyndt, hvor de gjorde Knud Nielsen varsel for samme dele, enten til hans sognekirke, bopæl eller mundtligt, og han dog efter det varsel er delt blevet, da finder vi ham af den dele kvit at være. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 84v-85v. Poul Rasmussen, s. 136.*

22. april 1616

Tingsvidne af Hornum herred øde krongods i Hornum h. 1615-16.

RA, Aalborghus lens regnskab 1614-16, Regnskabsbilag nr. 183. [3] bømærker af grønt lak. 1. Lars Nielsen Kras, 2. Søren Andersen i Suldrup, 3.

Christen Michelsen i Guldbæk. Påskrift bagpå: Tingswinde paa øde Godts i huornumherred till Olborg slot ligendis.

Laas Krasse, herres fogid i hornum heredt, Søren Andersen i Suldrup, Christen Michelsen i Gulbech Och Gunde Jenssen gjør Witterligt. Ano 1616 thendt 22 Aprilis war schikede Morten Jensen i Lyngbieregrd paa Sin hosbond Erlich og Welbyrdig mandt Mandrup parsbiereg till høgesholm, Kong. befallingsmaand paa Alborg slot, hans Wegne, som Esched och Fich Enn fuld things winnde Aff disse dannemendt, som er Søffen Andersen, Christen Michelsen, Peder Jensen i biursted, Jens Søffrensen i Elidshøff, Søffren Christensen, Jep Lauridsen i wolstrup, Anders Jennssen i bonderup och Søffren Jenssen i hersom, Di Wonde the saa och hørde her i dag for things dom. for thenom stande Jens Christensen i gulbech, Jens bus i hersom, Sørenn Søffenssen i volstrup, peder Abelgrd i bunderup, Jens Remer i Abelgrd och Niels Jensen i Weggerbye, som Wonde och Kundgiorde Enn huer Serdieles med Helgens edt med opragte finnre, Att det ehr thenom witherligt i Sandhed, At dese Eptherskr. Kong May. guotz her wdij huornum heredt till Aalborg Slot Ligindes, ehr Enn part der aff Slet och Alldielis øde, och Enn part ehr Nogenn bønder for Unnt frii thiende paa wdj Noglee Aar for schyld och Landgild, till Saa Lengj Atj komb till Affuell, Saa at der ike haffuer weret schylde Och Landgild Och bekomme Aff dese effterskr. Guotz wdj dette Aar be Reigned fraa Philippi Jachobj dag Anno 1615 och till Philippi Jachobj dag Anno 1616, Som Epthers følger, Wolstrup: Enn halff gaard Søffrenn Christensen haffde staa øde, ijt gaadhus ibid star øde. huornum Enn gaard tomas Madsen och Mads Nielssen ibode staa øde, Enn gaard Morten Peddersen ibode staa Øde, Enn gaard Jens Nielsen och poull Pederssen ehr for Unnt, Et buoll Søffren Nielssen och Søffren Knudssen ibode staa øde. Moldbiereg: Enn halff gaard Lass Madtsen ibode star øde och den Anden j øde gaard Søffren Espensenn nu haffuer, Enn halff øde gaardt Mats Michelsen nu haffuer, En halff øde Gaard Niels Jennssen nu haffuer, Suenstrup: Enn gaard Joenn Lauridzen ibode staa Øde, Eet øde buoll Matz Poulssen nu haffuer, ijt buoll Christen Christensen ibode staa øde, Weggerbye: Enn gaard Niels Jensen Remer och peder tuordzenn ibode staa øde, Enn gaard Simon Ibsen ibode staa øde, Enn gaard peder Mikelssen Och Anders Christensen ibode staa øde, graffløff: Et gadhuss Peder Pergaard ibode staa øde, ijt gadehus Las Nielssen ibode staer øde, harinndt: Et buoll Just Anderssen Och Matz Andersens hustru haffuer, Woxleff mølle stander øder, Gelstrup: Et øde buoll Jacob Nielssen nu haffuer, Klestrup Lundt gaardt: Michell Andersenn nu haffuer, Ett gadehuss ibed. øde, Binderup: tridepart Aff den gaard Jens Jenssen ibouer, Mads Nielssen nu haffuer udj Ao ehr komen till Affuell, Holmager Enn gaard Chresten Christensen ibode staa øde, Dalsgaard: Et gadehus ibij staa øde, Kircketorp: Et gadehuss ibmd. staa øde, Ehr øde och icke Er bekom Aff fire Kiør och Mielkekiør Wdj forne herredt firde Kiør iij. Att saa ther ganngenn, dett Winder Wi Med Wores Zignethr Datum Ut Supraa.

1. Lars Nielsen Kras
i Moldbjerg, herredsfoged

2. Søren Andersen
i Suldrup

3. Christen Michelsen
i Guldbæk

27. april 1616 (1)

Viborg landsting. Jens Rimmer og sønnen Søren Jensen Rimmer i Veggerby mod Peder Jensen, Søren Vognsen, Lars Lauridsen og Las Ludvigsen i Byrsted ang. en udlægs- og vurderingsforretning, de havde foretaget og afhjemlet på Hornum herredsting 22.8.1614 (se her). Lensmanden på Pandum, Iver Juul, som havde begæret udlægsforretningen, havde krævet en uendelig landstingsdom, hvis dato ikke opgives, kendt magtesløs og fremlagde bl.a. synsvidne af 6.9.1613, Hornum herredstings dom af snapsting 1614, ovennævnte udlægsvidne og tingsvidne af 15.11.1614, hvori Søren Remmer forpligtede sig til at være i husbondens minde.

Dom: Efterdi nu fremlægges synsvidne, dom, Jens Remmers (fejl for Søren Remmers) forpligt med flere breve, og de ikke er stævnet, da ved vi ikke om forne vurdering at dømme, førend forne breve og lovlige stævnes og kaldes, og da at gå om så meget, som lov og ret kan findes. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 123v-126v, Poul Rasmussen, s. 156.*

27. april 1616 (2)

Viborg landsting. Dorte Block, enke efter mag. Peder Remboldsen, mod Christen Pedersen i Thindbeck mølle ang. resterende mølleskyld af Schaber (eller Scauer) mølle, han havde haft i fæste. Christen Pedersen havde appelleret Hornum herredstings fordelingskendelse af 11.3.1616.

Dom: Efterdi Christen Pedersen ikke benejer samme skyld ham jo mod det at reste og tilbagestaa, og derfor er delt blevet, da ved vi ikke ham af samme dele at kvit dømme, førend han retter for sig, som det sig bør.

NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 158v-159v. Poul Rasmussen, s. 170.

25. maj 1616

Viborg landsting. Morten Jessen i Løngbieregaard og Jes Bus(e) i Hæsum (Hæsum) mod Søren Svendsen og andre mænd i Estrup ang. pligt til at vedligeholde den bro og vase mellem Estrup og Hæsum. Niels Krabbe til Thorstedlund havde på sin tjener Søren Svendsens vegne appelleret Hornum herredstings dom af 28.5.1615 og samme tings fordelingskendelser af ikke opgivet dato. Da landsdommeren ikke var til stede udsattes sagen. *NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 177v. Poul Rasmussen, s. 177.*

16. juni 1616

Missiv til Ifver Juel til Villestrup, Landsdommer i Nørre-jylland. Han har indberettet, at der i Pandue (Pandum) By lige ved Panduegaard, som han er forlenet med, ligger 5 Gaarde, der have deres Agre og Enge blandede ind mellem Hovedgaardens Agre og Enge til stor Skade for begge Parters Avl, særlig for Hovedgaardens. Da de to af disse Gaarde nu staa øde, har han begæret, at disse to Gaardes Agre og Enge maa lægges under Hovedgaarden, og at siden de Agre og Enge, som ligge nærmest ved Byen, i Dannemænds Overværelse maa blive skiftede og udlagte til de andre tre Gaarde for de Agre og Enge, som disse have liggende nærmest ved og blandt Hovedgaardens Agre og Enge. Kongen bifalder dette og befaler ham at lægge de to øde Gaarde under Pandue Hovedgaard og paa Ting lade opkræve nogle Dannemænd, som kunne være til Stede, naar han skifter med de andre tre Gaarde i Pandue By. *Kancelliets Brevbøger, s. 50. J. T. 6, 155 b.*

22. juni 1616

Viborg landsting 22.6-3.8.1616. Søren Ibsen i Findstrup i Dall sogn, Fleskum herred mod herredsfoged Christen Smed i Svenstrup, Hornum herred ang. kautionsforpligtelse, som han havde pådraget sig for sin afdøde broder. Sagen blev opsat af ikke angivne grunde.

NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 219v. Poul Rasmussen, s. 192.

20. juli 1616

Viborg landsting 20.7.-17.8.1616. Jens Juel til Kjeldgaard ved Hans Poulsen i Nørholm mod birkefoged Jens Jensen, Lundø birk, ang. hans vægring ved på en tingdag at sætte 8 mænd og fremlægge tingbogen.

NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616A, 219v. Poul Rasmussen, s. 65.

31. august 1616

Viborg Landsting. Sognepræst Hr. Niels Eskesen i Ø. Hornum mod Anders Poulsen i Hæsum, der havde dræbt hans søn Anders Nielsen i Estrup.

NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 242r-245v. Poul Rasmussen, s. 201. Udvalgte domme 1616-18, s. 60.

Tingsvidne af Hornum herreds ting 5.8.1616. En mand i Hæsum vidnede, "at som da i går var 14 dage sidst forleden om aftenen, da kom han ud ad deres dør. Da så han, at Anders Nielsen stod østen for Anders Poulsens østre råling i Hæsum ved nogle sten med et draget værge i sin hånd og æskede ud og kaldte tyv og skælm og huggede i nogle nælder med værget. I det samme kom Anders Poulsens ud af hans dør og havde intet i sin hånd og sagde til Anders Nielsen tit og mange gange: Gak hjem. Jeg skal klage dig for den mand, at jeg skal have fred for dig i min gård. Så søgte Anders Nielsen Anders Poulsens med forne værge og bad ham slå fra sig. Så tog Anders Poulsens en åleger ned, som lå på taget over hans dør og stødte Anders Nielsen tvende gange fra sig for sit bryst med samme åleger. Da sagde Anders Nielsen til Anders Poulsens: Nu

gælder det mig til, og så søgte han fluks ind på Anders Poulsens med forne værge, og Anders Poulsens rykkede sig tilbage og ville været ind ad sin dør, og Anders Nielsen havde fuldt hug til ham med værget. Så stødte Anders Poulsens fra sig med ålegeren og ramte Anders Nielsen under sin hage dermed, og han faldt straks baglæns omkuld og talte intet mere. 242r-242v.

Tingsvidne 12.8.1616. Jens Thorsen i Estrup vidnede, "at den aften sal. Anders Nielsen blev ihjelslaget, da var både Anders Nielsen og de andre af deres grander til Jens Kærgaard i Estrup og drak 4 kander øl, og de var 10 karle, og siden gik Anders Nielsen hjem, og der Jens Torsen kom hjem til sin nørre dør, de hørte han, at der buldrede nogen i Anders Poulsens gård i Hæsum. Da sagde Anders Niensens hustru Maren Poulsdatter (antagelig Anders Poulsens søster): Kommer de sammen, da slår Anders hans hals sønder. Da sagde Christen Pedersen til Maren Poulsdatter: Løber derover, de tør komme sammen. Dertil svarede Maren Poulsdatter: Jeg tør ikke gå derover. Kommer han til mig, da slår han mig "alle død". 243r.

Tingsvidne 5.8.1616. Anders Niensens fader, hr. Niels Eskesen i Øster Hornum, "gav last og klage, at den dag tilforn 14 dage er hans søn Anders Nielsen over ganget til Hæsum med et lidet barn i sin arm at lade hans hustrus brødre vide, hvad fortræd ("forthrøde") og harm, deres søster gjorde ham, og har først været i stuen og fanget at drikke hos dem, som han formener, og siden udgangen uden uførm og parlament, men derefter er han i gården sagesløs ihjelslaget med rådet råd, som han mener, og siden har de ulovligt taget ham af det sted, som han er ihjelslaget, usynet og uset af uvildige mænd, og handlet med ham, som de selv ville, at han er fundet død i deres hus blå for- og bagpå og på hans kind og hans hals i sønder og klagede på Anders Poulsen, som holder sig i skjul, at han er hans bane". 243v.

I sit skriftlige indlæg gjorde Niels Eskesen gældende, at Anders Nielsen havde fået flere og større læsioner, end, Anders Poulsens kunne have bibragt ham ved tre stød med en åleger, "og derfor mener flere at have gjort håndgering på ham end Anders Poulsens og ham med rådet råd at være omkommet". 244v.

Tingsvidne 5.8.1616. En mand i Ersted, Aarestrup sogn vidnede, at som den dag tilforn var 14 dage, imod aften sidst forleden da sad han i Anders Poulsens stue i Hæsum. Da kom Anders Nielsen derind i stuen med et værge på sin side i et gehang og satte sig ved Anders Poulsens bordende og yppede sig i skændsel og trætte med Anders Poulsen. Så rejste Anders Poulsen sig op og gik hen til stuedøren, idet han beklagede sig over, at han ikke kunne få fred for Anders Nielsen i sit eget hus. Lidt senere gik Anders Nielsen ud ad den anden dør, og da han kom ud i gården udæskede han Anders Poulsen med draget værge. 245r-245v. Sandemændene svor Anders Poulsen manddød over for Anders Nielsen han ihjelslog. 245v.

4. september 1616

Viborg landsting. Peder Kuri i Vesterris, Bislev sogn, mod Christen Vognsen eller Jørgensen og Anders Jensen i Mariager, som havde sejlet to skuder kalk til Helsingborg og modtaget et forskud på 24½ rdl. De havde ikke

trukket forskuddet fra ved den endelige afregning. Peder Kuri havde appelleret Mariager bytings uendelige dom af 24.4.1616.

Dom: Efterdi samme bytings dom ikke er endelig, finder vi den at være, som den udømt var, og sagen til byting igen at komme, og fogden, når det for ham lovligt indstævnes, dem endelig imellem at dømme.

NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 288r-288v. Poul Rasmussen, s. 220.

4. september 1616

Viborg landsting. Chr. Andersen i Veggerby og sønnen Anders Christensen mod Søren Jensen sst. ang. gæld. Søren Jensen havde appelleret Hornum herredstings fordelingskendelser af 24.6.1616 og uoplyst dato.

Dom: Efterdi ikke bevises mod Søren Jensens brev og segl sig Christen Andersen bemeldte gæld pligtig at være, og ikke han slig gæld for ting og dom har indgået eller vil være bestandig, medens benægter sig intet at være Christen Andersen skyldig, da finder vi Søren Jensen af denne dele kvit at være, og efterdi Christen Andersen siger sin søn ingen delsbreve at have på Søren Jensen da, dersom han på ham nogen dele har, bør den ikke at komme Søren Jensen til nogen forhindring. (179).

NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 290r-290v. Poul Rasmussen, s. 221.

28. september 1616

Viborg Landsting. Mads Pedersen i Dall mod Helvig Kaas til Restrup om den erstatning for bygfæld på hans afdøde fader Peder Madsens gård i Sønderholm, som med urette var udlagt til Helvig Kaas på skiftet. Mads Pedersens husbond, lensmand på Aalborg slot, Mandrup Parsberg, ved Peder Bertelsen i Viborg havde krævet et synsvidne af Hornum herredsting. 27.5.1616 og et skiftevidne af 2.7.1616 kendt magtesløse. Sagen indbragt for landstinget igen 12.10.1616, se nedenfor.

Tingsvidne 27.5.1616. 6 synsmænd hjemlede, "at de den dag var i Sønderholm til syn til den gård, Peder Madsen iboede, og så først isterrålingen norden i gården. Den var slet "taglang", og på den østre "gau" af samme isterråling duer tømmeret intet. Laden sønden i gården. Taget på den søndre side duer slet intet så nær som på et gulv, og på nørre siden kan det ligge på 2 Aars tid, og er der en væg i samme lade. Laden norden i gården 3 bindinger og den vesterste "quu" duer slet intet, men er "opstedt" med støtter og ugavnlig. Et fæhus vesten i gården er 12 bindinger og 2 "quer" duer slet intet enten på tømmer eller tag, ej heller det gamle tømmer kan tjene til at bygge med, så at dem syntes samme gårds huse ikke kunne bygges og færdiges ("feres"), så at man kunne hjælpe sig deri, ringere end halvtredsindstyve rigsdaler'. 324v-325r.

Tingsvidne 22.7.1616. 4 vurderingsmænd havde den 2. juli været i Peder Madsens bo og vurderet og skiftet det. "Først udlagde de til gårdens bygfældighed efter synsvidnes lydelse, førend noget skifte er ganget, desligeste udlagde for skyld og landgilde, som rester efter jordebogen i tvende år efter restancen. Rug udlagt til gårdens bygtældighed "Kierkiuang Ager" i

gødningsjord 'Miens(?) Ager' i gødningsjord, "Pillhøffs Agger" østen til "Høldgaardtt" i vræglandsjord, en liden ager imellem 'Biergene' i vræglandsjord afsagde de for 12 læs rug og hvert læs for 10 skæpper og hver skæppe for 12 skilling, penge 22 ½ daler, havresæd, "Lundstienns Agger" i gødningsjord, "Pillhøffs Agger" i gødningsjord, et lidet stykke jord norden vejen i gødningsjord, oven for "Suolgaardtt" i "Blerenn" østen "Høldgaardtt" et stykke i gødningsjord afsagt for 6 læs og 1 trave havre, "Nørlang Ager" i vræglandsjord, "St (resten at ordet fugtskadet og afstødt) Ager" i vræglandsjord, "Lille Brattgaard" (?) i vræglandsjord afsagt for 5 læs havre, hvert læs i gødningsjord for 13 skæpper havre og hvert læs i vræglandsjord for 10 skæpper havre, er 132 skæpper, hver skæppe 5 skilling, er penge 10 daler 1 mark 4 skilling, blandingskorn i vræglands rugjord afsagt for 6 læs og hvert læs for 12 skæpper, er 72 skæpper og hver skæppe for 10 skilling, er penge 11 daler 1 mark, 1 hvid hest vurderet for penge 6 daler, en brunskimlet hest vurderet for penge 3 daler, 2 køer, en hvidhjemlet og en brunhjemlet, vurderet for penge 10 daler, udlagt i et skab penge 2 ½ daler 1 mark 4 skilling, udlagt til Niels Hansen Badskærer i Aalborg en sorthjemlet ko for 5 daler, et sort øg for 4 daler 6 skilling, og dermed er den gæld betalt, udlagt til Mads Pedersen for 2 daler, som han rester på et øg, som han siger hans fader var ham skyldig, et sortgrimet studenød for penge 10 mark, og skal Mads Pedersen udlægge til arvinger fra sig på samme ungnød penge 2 mark, udlagt til 2 tønder øl, som er drukket på skiftet og begravelse, i et skab penge 4 ½ mark 4 skilling, udlagt til samme øl en vædder for penge 3 ½ mark, endnu udlagt, som Mads Pedersen skal lægge fra sig på det studenød til samme øl penge 2 mark, endnu udlagt til samme øl en sort galt til at betale i samme øl, og derved er samme øl betalt. I lige måde skiftede de får og lam i tvende lige lodder, hvoraf tilfaldt Mads Pedersen og Christen Molsgaard får 7 ½ og lam 6 og Maren Christensdatter (får) 8 og lam 5 og et lam over alt af den Aarsag, Maren Christensdatter har ødet et lam at de, som fandtes efter hendes husbonds død, og der de afsagde samme vurdering, er Mads Pedersen og hans medfølgere draget at gården og intet videre ville høre eller svare til noget; men Maren Christensdatter har udbåret ølkar, drikkekar og alt andet bo og boskab, hvis som fandtes i boet, og gerne ville være overbødlig til at skifte med ham, så han intet med rette eller en god samvittighed skulle have hende at beskyldte". 325r-326r.

Dom: Efterdi forne synsmænd og vurderingsmænd ikke navnlig er stævnet og kaldet, ved vi ikke på forne synsvidne og vurdering at dømme førend forne synsmænd og vurderingsmænd lovligt stævnes og kaldes, og da gå om om så meget, som lov og ret kan findes.

NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 323r-326r. Poul Rasmussen, s. 233. Udvalgte domme 1616-18, s. 68.

12. oktober 1616

Viborg landsting. Samme sag som 28.9.1616, der indbringes for landstinget. I dommen indført et synsvidne af 27.5.1616 af Hornum herredsting om brøstfældigheden på Peder Madsens gård, og et vurderings- og udlægsvidne af 2.7.1616, med oplysninger om den mængde korn, der antagelig kunne høstes

i gårdens agerjord, om de forskellige falds navne og plads i sædskiftet, gårdens besætning, om vurderingspriserne på korn og husdyr, om bartskærers løn og om øl, der blev drukket til begravelsen.

Dom: Efterdi samme syn og vurdering ikke udi Peder Madsens levende live, der han kunne have vidst dertil at svare, medens efter hans død og afgang findes at være taget og forhvervet, da kunne vi ikke kende samme syn, vurdering og udlæg, derefter ganget er, så noksomme og nøjagtige, at de må komme Peder Madsens arvinger, så vidt de om gårdens brøstfældighed formelder til nogen forhindring.

NLA, B24-533, Viborg landstings dombog 1616B, 324r-326r. Poul Rasmussen, s. 234.

18. januar 1617 (1)

Viborg landsting. Lensmanden på Pandum, Iver Juul til Villestrup, havde ved Peder Hansen, som tjente på Villestrup, hidkaldt Hornum herreds sandemænd, for at de skulle sværge manddød over Anders Christensen i Byrsted, Veggerby sogn, der dræbte bundereng Christen Olufsen på Pandum.

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 2r-3v. Poul Rasmussen, s. 9. Udvalgte domme, s. 114.

Tingsvidne af Hornum herredsting 28.9.1616. En kone fra Byrsted vidnede, at for en uges tid siden var Christen Olufsen "i deres gård og sagde dem om møgagning, og idet hun kom ud af deres dør, da så hun, at Anders Christensen lå oven på Christen Olufsen, og der hun havde skilt dem ad, da så hun, Christen Olufsen blødte i sit ansigt, og da så hun samme tid, at der lå en "thouffthiste" hos dem på jorden". Christen Olufsen erklærede, "at Anders Christensen samme tid tog forne "drethist" fra ham og sagde til ham: Hvad vil du, din tyv, have". Videre fremgår, at Christen Olufsen efter befaling af fogeden på Pandum havde pantet Anders Christensen for hans "ulydels" med hensyn til møgagning. Pantet var nok omtalte tiste. 2r-2v.

Tingsvidne af Hornum herred 16.12.1616 og af Nibe birketing 21.12.1616. En mand, der også tjente på Pandumgård, vidnede, at da Christen Olufsen et par måneder senere blev alvorligt syg, spurgte han ham flere gange, "om han havde noget ondt eller afbræk deraf, at Anders Christensen nogen tid siden slog ham. Da sagde Christen Olufsen nej. Hvad hans sygdom var ang., som han nu havde, det ville han af Guds hånd annamme og ingen andre deres, og den tid præsten var hos ham og meddelte ham sakramentet, da hørte han også, at Christen Olufsen havde lige sådanne ord derom til præsten". 3r. Hornum herreds 8 sandemænd gjorde, efter at der var sat fylding på dem formedelst 2 mænd, deres ed, "og efter den forfarenhed, som de om samme sag forfaret og udspurgt har, svor de Anders Christensen kvit for samme beskyldning og Christen Olufsen formedelst sygdom og skrøbelighed af Gud allermægtigste at være hedenkaldet".

18. januar 1617 (2)

Viborg landsting. Christen Smed i Svenstrup sagsøgte Niels Christensen i Thorup (Taarup i Vokslev s.), fordi han ikke havde betalt landgilde af sin gård.

Christen Smed, uden tvivl tidl. herredsfoged i Hornum herred, har åbenbart skullet inddrive kronens landgilde.

Dom af Hornum herredsting 19.2.1616: "Efterdi for fogeden bevises Niels Christensen en karl af samme bondegård, han ibor, i Kongelig Majestæts tjeneste at have udgjort og han derfor en stor sum penge at have udgivet, og ikke Kongelig Majestæts lensmænd på Kongelig Majestæts vegne tager eller begærer skyld eller landgilde af hans majestæts bønder der i lenet, som i (så) måde er udskrevet, vidste fogeden ikke at stede høringer over Niels Christensen for landgilde at samme gård, undtagen Kongelig Majestæts brev (af 26.6.1615, Kanc. Brevb., s. 814), jf. brevene af 17.11.1614 (Kanc. Brevb. s. 745) anderledes formelder, og hans høje dommere derom anderledes kender." Christen Smed appellerede denne dom.

Landstingets dom: "Så og efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, finder vi den at være, som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme og fogeden, når det for ham lovligt indstævnes, dem enedeligt imellem at dømme og adskille, som det sig bør".

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 14v-15r. Poul Rasmussen, s. 13.

18. januar 1617 (3)

Viborg landsting. Jens Jensen i Astrup, Giver s. havde sagsøgt Maren Jensdatter, der nu tjente i Simested, Vokslev s., fordi hun, skønt hun havde fæstet sig til ham, havde taget tjeneste i Ersted (Aarestrup s.).

Tingsvidne af Aars herredsting 13.3.1610: Jens Jensen havde ladet Maren Jensdatter fordele for faldsmål, eftersom han tilforn havde ladet hende fordele for hovedsagen. Tingsvidne var læst og påskrevet på Hornum herredsting 1610, 1611, 1616 og 1617. Jens Jensen havde 1.9.1610 ladet Maren Jensdr. fordele ved landstinget for samme sag. Landstingets fordelingskendelse var læst og påskrevet på Hornum herredsting 1611, 1616 og 1617. Da Maren Jensdatter nu havde plads hos en af tjenerne under Aalborghus, krævede lensmanden på dette slot ved sin ridefoged Mogens Jespersen fordelingskendelserne dømt magtesløse.

Landstingets dom: "Så og efterdi af opskriften på samme delsbreve forfares dem ikke årligen til tinge læst og forkyndt at være, da finder vi efter sådan lejlighed samme "fortauffued" delsvidner magtesløse at være".

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 15v-16r. Poul Rasmussen, s. 13.

18. januar 1617 (4)

Viborg landsting. Peder Kuri i Vesterris (Bislev sogn) havde sagsøgt Peder Jensen og Anne Mortensdatter, sal. Christen Jensens i Nibe, for gæld.

Tingsvidne at Nibe birketing 26.9.1616: Peder Kuri havde ladet Peder Jensen og Anne Mortensdr. fordele. Peder Jensen krævede på egne og Anne Mortensdr.s vegne disse fordelingskendelser dømt magtesløse.

Forlig: "Blev Peder Kuri og Peder Jensen således forenet og fordraget, at Peder Jensen skal give Peder Kuri 14 sldl. for begge forne gæld til pinsedag

førstkommande at erlægge, og dermed skal Peder Jensen og Anne Mortensdr. for samme gæld og daler aldeles kvit være”.

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 22r-22v, Poul Rasmussen, s. 15.

23. februar 1617

Forleningsbrev for Christopher Holgiersen, Birkefoged i Nibe Birk, paa Kronens Part af Korntiende af Nibe S., som er 2½ ørt Byg, kvit og frit.

Kancelliets Brevbøger, s. 149f., J. R. 7, 125b.

1. marts 1617

Viborg landsting. Hr. Niels Jacobsen i Kirketerp sagsøger Maren Christensdr. i Busted, begge i Veggerby sogn, da hun ikke har overholdt indgået fæstemål.

Tingsvidne at Hornum herredsting 28.10. og 4.11.1616. Maren Christensdr. berettede, at hun kun havde fæstet sig til hr. Niels Jacobsen og hans hustru under forudsætning af, at Niels Christensen Vendelbo i Busted gav sit minde dertil (60r). Tingsvidne af samme herredsting 4.11.1616: Johanne Vognsdatter i Kirketerp bevidnede, at Maren Christensdr., som dengang tjente hos hr. Niels Jacobsen, “næste fredag 8 dage før” mikkelsdag havde lovet at blive i sin tjeneste endnu et år, og at hun lørdag derefter stedte sig til hr. Niels Jacobsens hustru og aftalte, at hun skulle have 4 dl. m.m. i løn. Søren Ged i Djørup, Bislev sogn bevidnede, at Maren Christensdr. onsdag før Mikkelsdag havde sagt til ham, at hun sidste lørdag stedte sig til hr. Niels Jacobsens hustru for det næste år. Hr. Niels Jacobsen gav last og klage på Maren Christensdr., fordi hun var rømmet af sin tjeneste og ulovligt havde taget med sig af hans “kost” (59r f.)

Tingsvidne af samme herredsting 2.12.1616: Anders Jensen i Hjeds i m.fl. bevidnede, at Maren Christensdr. på Kristi himmelfartsdag havde stedt sig til Niels Christensen Vendelbo, hos hvem hun nu tjente (58v f.).

Tingsvidne af Hornum herred 13.1.1617: Hr. Niels Jacobsen havde ladet Maren Christensdr. fordele, fordi hun en 8 dage efter mikkelsdag sidst forleden var rømmet at sin tjeneste, og for den skade, han derved har lidt og kan fange (59v f.). Niels Jacobsen krævede denne dom kendt magtesløs. Niels Krabbe til Torstedlund ved Knud Jensen i Gammelholm krævede fordelingskendelsen dømt magtesløs. Sagen havde været opsat to gange.

Landstingets dom: “Så og efterdi Anders Jensen og hans medbrødre ikke samme deres vidne på fersk fod har vundet, medens om det løfte, som lang-sommelig tid tilforn skulle være sket, da kunne vi ikke kende samme vidne og dom, derefter dømt er, nøjagtige. Deslige efterdi Maren Christensdr. var i Niels Jacobsens tjeneste, og ikke bevises hende den lovligt at have opsagt, medens Johanne Vognsdr.s kundskab udtrykkeligt formelder, når og hvilken tid Maren Christensdr. stedte sig til Niels Jacobsen, og klarligt specificerer, hvad løn hun skulle have, hvilken hendes kundskab med Søren Geds vidne bestyrkes, såvel som og af Maren Christensdr.s eget berettelsesvidne forfares hende til hr. Ni-

els, dog efter hendes ord og vilkår, sig at have stedt, da ved vi efter sådan lejlighed ikke imod forne vidne og dele, derefter drevet er, at sige, medens efterdi ikke bevises forne Maren Christensdr. noget gods ulovligt med sig at have forrykket, finder vi bemeldte klage ikke at komme til nogen forhindring”.

Dom af Hornum snapsting 1617: “Efterdi for fogeden bevistes med tingsvidne Maren Christensdr. først at have stedt sig til Niels Christensen Vendelbo, vidste fogeden derom ikke andet at sige, end hun jo bør at tjene ham sin tjeneste ud efter sit løfte og lov, medens samme vidne var ved magt, og efterdi Maren Christensdr. i lige måde havde stedt sig til hr. Niels Jacobsens hustru og ikke havde holdt sit løfte og lov, burde hun jo at stande hr. Niels Jacobsen derfor til rette, medens hans vidne var ved magt” (59r).

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 57r-61r. Poul Rasmussen, s. 25.

12. april 1617

Fr. Christensen (borgmester) i Aalborg havde ved Aalborg byting 12.12.1603 fordelt Søren Jensen i Hersom og Christen Michelsen i Skørping for 2 øksne, 14 dlr., 14 skp. rug og 14 skp. byg. Christen Michelsen havde krævet delsbrevet kendt magtesløst. Hersom er antaget som Hæsum i Ø. Hornum sogn. Den nævnte Søren Jensen er sikkert Søren Jensen Buus.

NLA, Viborg lands. domb. 1617A, 106v-107r. P. Rasmussen, s. 47.

Landstinget dom: Efterdi delsbrevet, som er gældssag anlangende, ikke er læst og påskrevet årligt til tinge, bør det ikke have nogen magt.

5. og 19. maj 1617

Tingsvidne af Hornum herred om årsag til Peder Lauridsen Hyrde i Volstrups død. Fremlagt på Viborg landsting 24.5.1617. Se denne dato.

19. maj 1617

Tingsvidne om øde gods i Hornum herred i året 1616.

RA, Aalborghus lens regnskaber 1616-19, Regnskabs bilag 1616-17, nr 200. [3] bomærker af grønt lak. 1. Lars Nielsen Kras, 2. Jens Sørensen i Ellidshøj. 3. Jacob Jensen, fingeraftryk.

Las Kras Wdi Moldbierig, Herris foged i Hornumheret, Jens Søffrensen i Ellidshøff, Jacob Jensen i Svenstrup, och Peder Gundesen i Elishøff gjør Witherlig. Ano 1617 dend 19 Maij war scheked Morthen Jensen i Liungbieregaard paa sin hossbund, Erlig Och Welb. Mand Mandrup Parsbierig till Hagsholm, Ko. Mai. befuldmynnnde paa Alborg Slot, hans Wegne, som Eschet och fich en fuld tings Winde Aff disse Dannemend, som ehr forne Jens Sørensen, Jacob Jensen, Jens Laursen i Snorup, Søffren Christensen i Wolstrup, Hans Madsen i Støffring, Niels Christensen i Budsted, Christen Morthensen Rokild och Christen Smed wdi Suenstrup, Dij Wonde, the saa och hørde her i dags for thingsdomb, for dennem stande Jacob Jensen i Suenstrup, Jens Bus i Hersom, Jens Klemidsen i Støffring och Christen Søffrensen, Mats Piersen, Morthen Laursen ibm, som Wond Wid helgens Ed med Opraght fingre, att thet ehr denom Witherligt i Saandheds Ed, At desse Eptherskr Ko. Ma. gaarde och

gadhus er Wdi Huornum Hereth till Aalborg Slot ligenndis, haffuer Enn Part standen Slet och Aldeles Øde och Enn Part Ehr Nogen bønder for Unt frii for thiende till ej kom Affuel, Saa At der ike haffuer vereth skyld och Landgielder At bekomme aff desse epherskr Wdj forleden Aar Ano 1616, som ehr

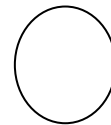
Wolstrup: j gaard søffren Christensen haffuer staae øde, It gadhus ibm staa øde, Hornum: Enn gaard Thames Madtsen och Mads Nielsen ibid staa øde, Enn gaard Morthen Piesen Iboude staa Øde, Enn øde gaard Jens Nielsen Och Poull Pedersen er for Vnnh, Et øde boull Niels Nielsen Er tillkomins som Søffren Nielsen Och Søffren Knudsen paa boude, Molberg: j gaard Las Madsen ibode staa øde Och denn Anden halffgaard Søren Espensen nu haffuer, j øde gaard Mads Michelsen Nu haffuer, Suenstrup: Enn gaard Joenn Laurssen ibode staa øde Et øde buoll Mads Poulseenn nu haffuer, Ett buoll Christen Christensen ibode staa øde, Weggerby: Enn gaard Niels Jensen Remer Och Peder Tuordsin iboude øde, enn gaard Simon Ibsen ibode staa Øde, Enn gaard Peder Michelsen ibode staa Øde, Graffleeff: Trende gadehuss ibm øde, Voxløff mølle stander øde. Gielstrup: Et Øde buoll Jacob Nielsen nu haffuer, Klestrup: Et Øde buoll Christen Jensen nu haffuer, enn Øde grd Michel Andersen nu haffuer, it gadhus ibm. Hadtseris: j Øde gaard Peder ?Hamrsen Nu haffuer, Binderup: thrideparten Aff En gaard Øde, Holmager: Enn gaard Christen Christensen ibode Øde, Dalsgaard: ijtt gadhus Øde, ijt hujs i Kirketorp Øde, Them ehr Øde Oc ike Att bekomme Aff firde Kiør Oc Mielkkiør, Kiør thouff, Att saa Er gangenn deh Winde Vi Med Vores Zignethe. Peder Gundersen Egen hand.

1. Lars Nielsen Kras
i Moldbjerg, herredsfoged

2. Jens Sørensen
i Ellidshøj

3. Jacob Jensen
i Estrup fingeraftryk

24. maj 1617 (1)

Viborg landsting. Lensmanden på Aalborg slot havde ved Morten Jensen i Lyngbjerggaard Ø. Hornum s. hidkaldt Hornum herreds sandemænd, at de skulle udlægge Peder Lauridsen Hyrde i Volstrup hans bane.

Tingsvidne af Hornum herred 5.5.1617. En kvinde vidnede, "at hun var i Mølgaard (Ø. Hornum s.) tredje påskedag sidst forleden ... Da stod Peder Lauridsen Hyrde først i stuen og drak meget øl og brændevin. Så gik han ud af Søren Lauridsens østre dør, og den tid han gik ud at døren, stødte han sig et lidet i sin pande, og der han kom uden for døren, faldt han omkuld på sin højre side", uden at nogen rørte ham. Et andet vidne berettede, at han havde set, han lå uden for døren og "rud soft". Senere var nogen kommet ind og havde sagt, at han var død. Jens Sørensen i Ridemands mølle (Ø. Hornum s.) vidnede, at han samme dag ved middagstid kan ridende omkring Mølgaard og ville været i Guldbæk og kom til Søren Lauridsen der ved gården og talte med ham. I det

samme kom Peder Lauridsen Hyrde hans dreng til dem og spurgte, om forne Peder Lauridsen. Da svarede Søren Lauridsen, at han mente, at han sad inde i hans stue. I det samme blev de var, at han lå uden til Søren Lauridsens østre dør, og så gik Søren Lauridsen til ham og lagde noget halm under hans hoved ... Tilforn samme dag var han tvende gange i hans hus og drak hver gang en pot nytøl, og den sidste gang, han var der, fulgtes han fra hans hus og til Møllegaard med Niels Lauridsen i Svenstrup, at de drak, førend de gik, hver dem en pot nytøl at i hans hus'. 144r-145r.

Tingsvidne af Hornum herred 19.5.1617. En pige vidnede, at "den tid sal. Peder Lauridsen Hyrde... lå uden til Søren Lauridsens østre dør i Møllegaard og var levende, da tog Jens Sørensen i Ridemands mølle fat på hende og for skæmt ville have hende oven på Peder Lauridsen. Så sled hun sig løs for ham og gik ind". 145r. Syv af Hornum herreds sandemænd gjorde deres ed, efter at der var sat fyldning på dem formedlest 2 mænd, "og udlagde Peder Lauridsen Hyrde af drukkenskab og ulykke at være omkommet og det at være ham til bane og livs lagt". Den 8. sandemand var syg. 143v-145v. *NLA, B24-534, Viborg Landstings Domb., 1617B, 143v-145v. Poul Rasmussen, s. 49.*

24. maj 1617 (2)

Viborg landsting. Sag om slagsmål i Tøtterup, Sønderup sogn, mellem Christen Christensen i Skivum og Thomas og Christen Nielsen i Tøtterup. Christen Christensens husbond, lensmanden på Aalborghus, krævede ved Morten Jensen i Lyngbjerggaard, Ø. Hornum sogn, et tingsvidne af Hornum herred af 24.3.1617 kendt magtesløst. Sagen opsat til landstinget efter pinse.

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 151r-151v. Poul Rasmussen, s. 51.

21. juni 1617 (1)

Viborg landsting. 12 nævninger af Veggerby sogn havde på Hornum herredsting svoret Sindet Christensdr. Væverkone i Brasted, Veggerby sogn, kirkenævn over for trolldom. Sindet Christensdr. Væverkones husbond fru Hilkeborg Daa, sal. Jørgen Skrams til Tjele, krævede ved Anders Simonsen i Vammen nævningeeden stadfæstet. Sagen blev opsat en måned.

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 168v. Poul Rasmussen, s. 57.

21. juni 1617 (2)

Viborg landsting. Thomas Nielsen i Tøtterup, Sønderup sogn, havde sagsøgt Christen Christensen Skrædder i Skivum og hans broder Niels Christensen Bonde i Sønderup, fordi de havde tilføjet ham sår og skade i og uden for Christen Jensens hus og gård i Tøtterup.

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 169v-173v. Poul Rasmussen s. 57. Udtog af dommene, s. 118.

Tingsvidne af Hornum herred 24.3.1617. En kvinde vidnede, "at de i går 14 dage, som var den 9. marts, var hun til kristent barsel til Christen Jensens. Da om aftenen langt på natten, siden en part af de godtfolk, som var til barslet,

var bortdraget og hedenganget, de så hun, at Christen Christensen Skræder kom ind i Christen Jensens stue og satte sig ved den nedre bordende i stuen inden til døren, og ikke hun hørte eller så, at der bod nogen ham ind eller bad ham være velkommen enten Christen Jensen eller andre, og noget lidet efter Christen Christensen Skræder var indkommet i stuen, gik Thomas Nielsen ud af stuen og ville gå hjem til hans hus og seng, fordi han var meget drukken, og så gik hun bag efter ham, og der han kom imellem stuedøren og fremersdøren, da kom Christen Christensen Skræder og hans broder Niels Christensen Bonde begge efter dem, og da så hun, at en af dem huggede til Thomas Nielsen med en økse, så at han faldt omkuld til væggen og gav et stort skrig af sig. Så kom de straks ud af fremmersdøren og ud i gården. Da så hun, Niels Christensen Bonde havde en økse i sin hånd, og han huggede til Thomas Nielsen med den og huggede knoppen af hans værge, og den tid han havde hugget knoppen af værget, så hun, at Christen Christensen Skræder slog til Thomas Nielsen med en vognkæp, så han faldt omkuld i gården, og slet intet usæt eller ord hun hørte Thomas Nielsen havde med Christen Christensen Skræder eller hans broder Niels Christensen Bonde, medens de uden al skyld og brøde huggede og overfaldt ham både i huset og gården”. - En anden kvinde vidnede, at de hun var kommet hjem fra barselet, hørte hun, at det buldrede i Christen Jensens gård. Hun løb straks derhen og så, at Christen Christensen Skræder “slog til Thomas Nielsen med en vognkæp, så han faldt omkuld i gården, og der han kom op igen, fik hun fat på hans kone og fulgte hende hjem; thi hun frygtede for, at hun skulle styrte omkuld, fordi hun reder meget fremmeligt til barsel”. Thomas Nielsens broder Christen Nielsen bevidnede, ‘at samme aften på natten, siden han var hjemganget fra barselet og var i hans seng, de kom der et stakkels kvindfolk til ham, som var til huse til hans faders’, og sagde, der var et stort bulder i hans broders gård. Han stod straks op og løb derhen. Christen Christensen Skræder og Niels Christensen Bonde stod i den østre side af gården og kastede to sten efter Thomas Nielsen, der kom gående ved den søndre ende af laden. Den sidste sten ramte ham for brystet, så han faldt omkuld. “Så fik Christen Nielsen et gammelt spyd i sin hånd og ville redde på sin broder Thomas Nielsen, så de ikke skulle slå ham ihjel. I det samme slog Niels Christensen Bonde til ham med en sten og ramte ham ikke. Siden slog han til ham med en anden sten og ramte han på sin venstre arm, så han var nær faldet omkuld. Så løb Christen Christensen Skræder heden over vadet og ad Rodsted (Sønderup s.)”. (170v-172v).

Tingsvidne af Hornum herredsting 7.4.1617: Niels Christensen i Bravstrup, Niels Pedersen og deres medbrødre, 11 husfredsnævninger, så og Christen Pedersen i Torsted, Aarestrup sogn, Peder Christensen og deres medbrødre, gårdfredsnævninger, havde svoret Christen Christensen Skræder husfred og gårdfred over. Tingsvidne af Hornum herred 14.4.1617: Niels Jensen i Munkholm (Sønderup s.) og hans medbrødre, husfredsnævninger, havde svoret Christen Christensen Skræder husfred over. Tingsvidne af Hornum herredsting 7.4.1617: Lars Andersen i Volstrup (Ø. Hornum s.), Christen Andersen og deres medbrødre husfredsnævninger så og Jens Nielsen i Dalum (Suldrup s.), Niels Pedersen ibd. og deres medbrødre gårdfredsnævninger

havde svoret Niels Christensen Bonde husfred og gårdfred over, som han havde gjort i Christen Jensens hus og gård. Tingsvidne af samme herredsting 14.4.1617: Lars Lauridsen i Ø. Hornum og hans medbrødre havde svoret Niels Christensen Bonde husfred over (172v-173r).

Christen Christensen Skrædder var kongens tjener. Derfor havde lensmanden på Aalborg slot ved ridefoged Jacob Vognsen samt Niels Christensen Bonde på egne vegne krævet tingsvidne af 24. marts, den i forbindelse hermed fremsatte sigtelse og nævningekendelserne dømt magtesløse.

Landstingets dom: "Så og efterdi forne vidnesbyrd nu er mødt og med helgens ed og oprakte fingre været samme deres vidne bestændige, og forne vidne med synsvidne bestyrkes og bekræftes gerningen gjort at være, og ingen vidnesbyrd derimod fremlægges, med hvilke forne vidne ryges og tilbagedrives kan ikke sanddru at være el. bevises Christen Christensen Skrædder og Niels Christensen Bonde på andre steder, da sligt skal være sket, at have været, ved vi ikke imod forne vidne, syn, sigtelse og klage, som med hinanden befæstes, at sige el. magtesløse dømme, og efterdi recessen formår det husfred og gårdfred at være, om nogen med rådet råd kommer til gårde og der uførmer husbonden, hustru, hjon el. gæst, og sligt af Christen Christensen Skrædder og Niels Christensen Bonde med rådet råd gjort at være ikke for os er blevet bevist, bonden i gården forne Christen Jensen ikke heller i de måder og efter loven på nogen af dem at have klaget så noksomt, som det sig burde, ~~da finder vi Niels Christensen Bonde og Christen Christensen Skrædder af forne husfred og gårdfred kvit at være~~". "og efterdi loven formelder landbo at være selv husbond for sig, og at på ham må man hærværk gøre og på bryde, fordi at hvad der gøres på den gård, der bryden ibor, det er bondens kære, end gøres noget på brydens lemmer el. hans kone el. børn, da må bryden selv dele det uden hans husbond, og efterdi ikke bevises bonden at have klaget sig imod loven at være sket husfred". Efter domskonklusionen står der en anden, som imidlertid er overstreget, nemlig: "Og efterdi forne vidne indeholder dem bardag i Christen Jensens gård at have gjort, og nævninger derfor har Niels Christensen Bonde og Christen Christensen Skrædder gårdfred oversvoret, ved vi ikke imod samme deres ed at sige". 169v-173v.

7. juli 1617

Tingsvidne af Hornum herred, at 6 mænd havde synet Niels Jensen Remmers gård Kalstrup, som han havde i fæste af Hospitalet i Aalborg. De hjemlede, at de den dag havde synet gården i Kalstrup. De havde set, "at der fandtes ingen bygning på samme gård, men var øde uden et stykke hus, var nyligen rejst, og syntes dem, at samme gård kunne ikke bygges, som gavnligt kan være, ringere end 60 sldr". Fremlagt i sag ved Viborg landsting 30.8.1617, se denne dato.

17. juli 1617

Forleningsbrev, fra 1. Maj 1617 at regne, for Gunde Lange til Bredning, Landsdommer i Nørrejyland og Embedsmand paa Segelstrup Slot, paa Pandum Gaard og Gods, 1 Gaard, kaldet Snorup, og et Møllested derved, uden

Afgift for den visse Indkomst. Han maa selv oppebære Tiendeparten af den uvisse Indkomst og skal tjene Riget med 1 gerust Hest.

Kancelliets Brevbøger, s. 222. [Med Art. 7, 10, 18. J. R. 7, 188 b.].

19. juli 1617

Viborg landsting. Hilleborg Daa, sal. Jørgen Skrams til Tjele, anklager en af sine tjenere, Sindet Christensdr. Væverkone i Brasted, Veggerby s. for trolddomskunster.

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B 194r-201v. Poul Rasmussen s. 64. Udvalgte domme s. 123.

Tingsvidne af Hornum herredsting 14.4.1617: Anders Brun i Lyngsø (Veggerby s.) vidnede, "at tre år siden nu på det fjerde forleden da blev hans mælk fordærvet for ham, som han også samme tid bar på kirkegården og lod sine sognefolk se. Så red han til Aastrup (Veggerby s.) på et at sine øg til Sindet Christensdr. Væverkone, som da var der til værelse; thi han havde ond mistanke til hende, at hun var skyldig deri, og han begærede at hende, at hun ville føre råd derved, og så kom hun i skændsel med ham, og hun lovede, at han skulle fange et djævels mod, og straks derefter blev samme hans mælk ved magt igen; men den næste søndag derefter da døde det samme øg for ham, som han red til Aastrup på, og det blev meget tykt og lå og gabte meget vildt med munden, så at han ikke kunne andet synes, end at der var ondt deri, og det døde straks, og det skete om høst, og siden derefter en tid efter en anden er hans øg ham fradød, som han mener, at hun har været skyldig i". 194r-194v.

Jep Andersen og hans kone Karen Christensdr. i Brasted vidnede, "at som nu på onsdag kommer et år i dimælugen (påskeugen) om morgenen så tidlig som dag, da gøede en liden hund, de havde, og der de kom til døren, da kom Sindet Christensdr. Væverkone ud af deres nøds fra deres ko med et par hvide fingervanter på og en kæp i sin hånd, og hun bed at et stykke brød. Så spurgte Karen Christensdr., hvad hun der ville. Da sagde hun, at hun ledte efter en vædder, og samme dag om eftermiddagen gik de begge to til kirken til skrifte, og imidlertid de der var, kom Sindet Christensdr. Væverkone anden gang i deres gård og talte med deres børn og i lige måde åd af et stykke brød, og den tid de kom igen fra skrifte, da kom deres børn og ville genne deres ko ad marken, da lod samme ko meget ilde, gabte og sprudede, ligesom der havde været ve i den. Straks kom Sindet Christensdr. Væverkone atter igen tredje gang til samme ko og puttede et lidet stykke brød i munden af den, og straks samme brød var kommet i hendes mund, da døde hun straks. Igen noget for sidste høst på Brasted tofter kom Karen Christensdr. og Sindet Christensdr. Væverkone nogle ord imellem, og de skændtes, og begge deres mænd kom også ud til dem og skilte dem ad. Da sagde Sindet Christensdr. Væverkone til hendes mand la "Kaa" ham Jep Andersen nu i år. Et andet år skal jeg handle med ham, at hans tante skal svide. Efterdi jeg fik lige at gale Poul i Torsted (Aarestrup s.), da skal jeg også have at ham".

En kone i Brasted vidnede, "at i fjor 14 dage for sankt valborgsdag (1.5) da gik Sindet Christensdr. Væverkone både i hendes lade og alle andre hendes huse. Hvad hun ville derinde, vidste hun ikke, og siden den tid havde hun 4

køer, fik kalve, og alle kalvene blev hastigt døde, imellem at hun gav dem at drikke, og intet nén hun kendte på dem, førend de døde. Om hun var skyldig deri, vidste hun ikke; men i 5 eller 6 år har hun kendt hende, da har hun været berygtet for trolddomskunst". 194v-195r.

En mand fra Hjeds (Veggerby s.) vidnede, "at de på onsdag var otte dage sidst forleden, da kom Sindet Christensdr. Væverkone til folkene, som gik fra kirken, og spurgte om hans hustru og sagde, at hun ville sætte en væv op hos hende, og hun fulgtes til Hjeds med folkene og kom i hans gård og satte sig på en sten. Så rejste hun sig op af stenen og gik til hans nødsdør, og hans liden dreng var derinde i nødset, og der hun bød sit hoved ind ad døren, gik han straks ud og lukkede døren til, så at hun ikke kom derind. Så gik hun ind i hans stue til hans hustru og begærede, at hun ville lade hende sætte en væv op hos sig. Da sagde hans hustru nej, at hun nu intet vævede: Er der ikke rum i Brasted til en væv? Og så gik hun straks ud at døren, og lige samme dag havde han en ko, fik kalv, og Sindet Christensdr. Væverkone havde en ko, fik kalv samme dag, og ikke han siden den tid har haft godt af hans ko for 1 skilling. Og den dag otte dage sidst forleden gik han til Brasted til Sindet Christensdr. Væverkone, fordi han mente endelig, at hun var skyldig deri, at hans mælkend var fordærvet, og han kom til hende til hendes grandes, og hun tog fat på ham og bad ham sidde, og hun gik straks frem ad døren, og han gik efter hende og sagde til hende: I var til mit på onsdag, og siden har mit mælkend været mig ugavnligt, og han bad hende, hun ville føre råd derved. Da svarede hun ham og sagde: Jeg har ikke det mælk i pokkers navn. Da gik du hjem og tag dit mælk igen". 195v-196r.

30 mænd bevidnede, at de i 3-4 år havde hørt rygte og tidende om, at Sindet Christensdr. Væverkone befattede sig med trolddomskunster. 196r.

Ifølge et brev, der var udstedt af provsten for Hornum herred, Laurids Mikelsen (Resen), som var præst i Nibe, var præsten i Veggerby sogn Niels Jacobsen, der boede i Kirketerp, og præsten i Sønderup Peder Hansen 19. juli 1617 efter indstævning mødt i Øster Hornum kirke for at vidne og bekende, "hvad ord og tale de har i Kirketerp hørt af en piges mund ved navn Anne Iversdatter, som menes at have været besat, anlangende Sindet Christensdr. Væverkone". Niels Jacobsen vidnede, "at på midfastesøndag, han kom hjem fra kirke, var forne pigebarn meget skrøbeligt og syntes med en ånd at være besat, som talte således, som efterfølger: Mand, skaf bud efter min moder Sindet Christensdr. Væverkone i Brasted, hvilket straks skete. Der nu Sindet Christensdr. Væverkone kom, gik hun ind i en liden stue, og straks gik pigen ind til hende og talte således: Se, velkommen moder, hvortil Sindet Christensdr. Væverkone svarede: Jeg er ikke din moder. Da sagde pigen til hr. Niels: Mand, bed hende tie og tag papir og blæk og skriv, hvilket der han gjorde, da blev talet af pigens mund disse ord: Jeg hedder Lucifer og er hendes hest. Mit bidsel hedder Lunnti, krogen, det hænger på, Linne, min kande Miniuss er sort med rødt omkring. Grunermus er hendes dreng. Hans kande Linto er rød med hvidt omkring. Sagde sig at have tjent sig i otte år. Jeppes (Andersen) ko i Brasted gik Sindet tre gange ædende indtil. Derefter døde den. Anders' mælkend i

Aastrup havde hun taget “nøgdenn” at, hvortil Sindet svarede: Jesus mestermand, bevar mig. Da svarede pigen: Han er ikke din mestermand. Din mestermand er i Aalborg. Moder, du est moden (“moenn”). Da sagde hr. Niels: Du est en løgner. Vi tror dig ikke fuldkommeligen. Har du intet tegn på hende, af hvilket vi kan kende det sandhed at være, som du siger. Da sagde han (den onde ånd): Jo, hun har mit mærke på hendes lår, hvilket vi straks så på hende. Og der dette var gjort, sagde pigen til hende: Hjem moder, jeg vil med dig, og der Sindet nu gik ud, rejste pigen sig op, stod i stuedøren, pustede tre gange og blev så tilpas. Så gik hr. Niels straks til gårdøren, kaldte at Sindet og sagde: Kom nu og se. Nu er barnet ikke, som det var tilforn, og som hun så ind ad døren, gjorde barnet kors for sig sigende: Jesus bevar mig fra den slemme kvinde’. 196r-197r.

Præsten i Sønderup, Peder Hansen, berettede, “at den anden april sidst forleden kom han til Kirketerp, og var samme tid pigen meget syg, og der han kom i stuen, sagde hun: Kommer du der sortsæg, og gjorde sig grum mod ham og begærede, at Sindet i Brasted, som hun kaldte sin moder, måtte komme til hende, og der det blev sagt, at hun ikke ville komme, vred og klagede pigen sig og sagde: Sindet min moder, Sindet min moder kom til mig, ellers skal Grumermus hente dig. Dernæst sagde pigen til hr. Niels: Du var ond i dag ved min moder i kirken. Nu har hun fanget en anden dreng til sig. Hans navn er Illen. Hans kande hedder Monnis og er broget med brandgult omkring, og repeterede det samme om Sindets hest, dernæst bidsel og andet, som hr. Niels tilforn havde om hørt. Herforuden opregnede hun 4 af Jacob Vognsens (utvivlsomt ridefogeden på Aalborg slot) børn, som er Christen, Peder, Karen og Sidsel Vognsdatter, og sagde, at hendes moder ville forråde dem. Fruen på “Wore” (Vaar) sagde hun, at hendes moder havde kommet en “nødormb” i “Wore sandenn(?)”. Sagde hun, at hendes moder ville have forrådt Sindets datter Ingeborg på “Aalbæk” (Albæk, Suldrup sogn). Sagde hun at bære et voksbarn i sine hår, og skal døbes på langfredag, og sagde, at de skulle “till mannen paa langfredag, och sagde nogle sinde, att haffde denn mane rei enn ennde (vel manen, mannerei, marie rei vel maneri). Derefter sagde hun til hr. Peder: Du bette mand har vel årsag til at straffe troldfolk og stande efter dem; thi de har hårdeligen standet efter dig, først at ville omkomme dig, men der de kunne ikke få magt dertil, har de villet gjort dig bister og gal, som nær var ved. Der dansede 12 i år engang på Sønderup gade. Det gjaldt dig alene(?) (“ahne”). Der er tre kvinder om bord(?) (“bore”) med dig. Den fjerde kan intet selv, men kommer de andre til, at de skulle omkomme dig. Da svarede hr. Peder: Du est en løgner, din gasst, og jeg ikke tror, hvad du siger. Da blev svaret af pigens mund: Jeg må dog undertiden sige sandhed; men at du kan vide, at jeg heri ej lyver, vil jeg sige dig noget. Var du ikke i år på den rejse sønderpå to gange nær druknet og nogle gange i fare, der du lå syg? Var du ikke blind? Så du i 14 dage? men efterdi den store mand er hos dig, at de ikke kan omkomme dig, så står de efter den store pige, der “ehr” henne. Der dette var talt, søgte pigen til væggen og igennem et naversborehul i en stolpe gav et stort pust og straks blev tilpas og vidste aldeles intet at det, som gjort og talt var”.

Hr. Peder Hansen fremlagde en skriftlig seddel lydende, som efter følger:

“Lidet efter Sindet var sat på Torstedlund, kan jeg en dag til Torstedlund at ville tale med ærlig og velbyrdig mand Niels Krabbe. Da var den gode mand afdraget til sal. fru Anne Giøtdzatters begravelse på Engelsholm. Da begærede jeg af ærlig og Velbyrdige Iver Krabbe, at jeg måtte komme ned i hullet at tale noget med Sindet, hvilket blev mig bevilget. Da iblandt andet bekendte hun, at den onde ånd, der hun var i Kirketerp, kaldte hende sin moder, og viste den da i stuen et ar på hendes venstre lår, hvilket han sagde var hans tegn og mærke; men hun sagde, at det var et byldear og sig at have haft det, siden hun var et lidet barn, og lod os se samme mærke, hvilket var snehvidt, så stort som en liden lybsk søsling. Dominca exaudi, den første dag juni, mod midtften blev jeg kaldt fra barsel i Plejlstrup Sønderup sogn) fra Christen Byrialsens til Sindet i fængslet. Da iblandt andet bestod hun for mig, at den onde ånd havde været hos hende tre gange samme uge, og hun havde set ham som en brun tingest og har hørt ham smaske som et svin, og har han hårdeligen plaget og krystet hendes lemmer, men har intet talt med hende, og var hun såre bange, så sig tit omkring og sukkede noget; men efter at jeg først havde foreholdt hende loven om syndens slemhed og vederstyggelighed og hende straffet og om Guds strenge vrede, foreholdt jeg hende mange herlige trøster om Guds nåde og barmhjertighed imod bodfærdige syndere, mange Guds forløfter, mange eksempler på, at han har bevist mange fattige, grove syndere miskundhed og nåde, lover hende også på Guds vegne, om hun vil omvende sig og bekende sine synder, bestå, hvad ondt hun havde gjort, og sige, hvem der havde været i selskab med hende at gøre noget ondt, at hun ville tro syndernes forladelse ved Christum og begynde med Gud en ny lydighed, at hendes synder skulle blive hende forladt. Hun skulle med Guds hjælp bekomme den Helligånd, retfærdiggøres ved Christi retfærdighed, så hun skulle fornemme formildelse på Guds vrede og få i sit hjerte rolighed og fred og siden efter døden salighed og det evige liv. Da kunne jeg dog ikke længere komme med hende, end hun sagde: Bort. Hun vidste vel, Gud var barmhjertig; men hun kunne dog ikke tro, at han ville være hende nådig, og at hendes synder kunne hende forlades. Da måtte jeg, efter jeg mere end en time har prædikeret og talt for hende af Guds ord, i hendes forhærdelse hende forlade, efter jeg at ærlig og velbyrdig mand Niels Krabbe ved sin kære søn ærlig og Velbyrdige Iver Krabbe blev af fængselet opkaldt”. 198r-198v.

Tingsvidne af Hornum h. 12.5.1617: Anders Simonsen i Vammen, der førte sagen på fru Hilleborg Daas vegne, lod en forpligt påskrive, hvorefter Sindet Christensdr. Væverkone, som sad fængslet på Torstedlund, begærede, at han ville lade hende undvige og rømme Hornum, Aars, Gislum og Rinds herred. Han havde for Guds og godtfolks skyld bevilget hendes begæring på den betingelse, at hun var ude at de 4 herreder inden otte dage (199v f.).

Tingsvidne af Hornum herred 19.5.1617: Det bevidnedes, at Sindet Christensdr. Væverkone for en uge siden i Torstedlunds borgestue havde bedt 3 mænd love for hende til Jep Andersen, som hun ville give 2 td. havre for den ko, han beskyldte hende for at have forgjort. Desuden ville hun være i Anders Bruns minde for den hest, han på samme måde beskyldte hende for (200v).

Tingsvidne af Hornum herredsting 19.5.1617: 12 kirkenævninger svor

“Sindet Christensdr. Væverkone efter hendes egen bekendelse og vidners lydelse et fuldt kirkeriævn over og trolddomssag på hånd”. (200v).

Tingsvidne 7.7.1617. Fogeden på Torstedlund vidnede, “at den 9. maj sidst forleden, siden de var kommet der fra Hornum herredsting med Sindet Christensdr. Væverkone, da beså han hende inde i sit kammer, førend han satte hende i fængslet, om hun havde noget hos sig, som hun kunne gøre sig skade ned. Da var der et klæde bundet om hendes hals. Så opløste han samme klæde. Da var der en stor revel og sår på hendes hals trindt omkring halsen, hvilket hun de bekendte for ham, hun havde gjort sig selv i pumpen med et ben, hvilket ben han og siden fandt inden i Torstedlunds pumpe. Item den 26. maj da kom han til hende inde i pumpen ved 9 slet om morgenen. Da lå Sindet Christensdr. Væverkone, ligesom hun havde været død, fra den tid og til om aftenen sildig, så han ikke kunne enten se eller fornemme, at hun åndede derimellem. Nok den 1. juni derefter en dag han kom fra kirken, og gik han til pumpen og talte til hende, da råbte hun meget højt og sagde, at der var ondt hos hende, i hende og omkring hende, og sagde, at der brændte inde hos hende, ligesom det var ild i alt det, der var trindt omkring hende, og sagde, at det kom til hende i aftes ligesom en brun mus. Så lod han døren op for hende. Da sade hun, at der var ondt i hendes mave, og klagede sig mange gange hårdt i sin mave, og tit og ofte har hun været begærende at ham, han ville hjælpe hende til gode, hun måtte komme til et sværd. Nok den tid, hun kom nylig fra landsting, fandt han et stykke bøgetræ hos hende, førend hun kom i pumpen, så langt som en halv alen, og han spurgte hende, hvad hun ville gøre ned det. Da svarede hun ham, at hun ville derned tage spindelvæv ned i pumpen”. 198v-199r.

En pige, der tjente på Torstedlund vidnede, at “en 3 uger for pinsedag sidst forleden kom hun ind i pumpen at give Sindet Christensdr. mad. Da begærede hun meget gerne af hende, at hun ville fly hende noget at det, de forgav rotter og mus med, og ombad hende hårdt, hun ikke skulle åbenbare for nogen, at hun sådant at hende havde været begærende.

To mænd fra Brasted vidnede, “at på fredag sidst forgangen var ni uger, på vejen, der Sindet Christensdr. Væverkone var taget, og de førte hende til Torstedlund, da ombad hun hendes mand ..., at han skulle se deres børn til gode. Hun så dem aldrig mere”. 199v.

Jep Andersen fremkom på landsting. og “lagde sin hånd på Sindet Christensdr. Væverkone hoved og sigtede hende for en troldkvinde, og at hun havde omkommet hans ko med trolddomskunst” (201r).

Dom: “Så og etterdi at forne vidner forfares og bevises Sindet Christensdr. Væverkone at have lovet forne folk ondt, og det dem på deres fænon og kvæg at være vederfaret, det og gøres bevisligt hende at have tilbudt at ville betale Anders Brun og Jep Andersen igen deres fæmon, som hun var for beskyldt, hun og selv har tilstået at have gjort sig den skade under hendes hage med et ben, hun fandt i pumpen, deslige hende også at have været begærende for samme beskyldning at rømme fire herreder, tilmed gøres bevisligt hende i fængslet at have begæret forgift til sig, og slig hendes gerning og onde bedrift med bemeldte præstemænds kundskab efter det besatte menneskes ord bestyrkes og befæstes, og ingen vidnesbyrd hun fremlægger sig ærligen og vel der i

sognet at have skikket og forholdt, men Jep Andersen nu her i dag har lagt sin hånd på Sindet Christensdr. Væverkones hoved og vedkendt hende for, en troldkvinde, og at hun havde forgjort hans ko, som forskrevet står, og loven formelder, at om nogen mand vider anden, at han har forgjort ham med trolddom, og ganger han ej ved, der sigtes, og den, der sigter, alligevel gider og tilmoder ham det på hånd, da værge sig den, der saggives, med nævn i kirkesogn, og efterdi forne nævninger, som bor i sognet hos Sindet Christensdr. Væverkone og bedst hendes lejlighed ved, har været opkrævet hende enten at skære eller skyldte, de ved deres ed har Sindet Christensdr. Væverkone kirkenævn oversvoret, ved vi ikke nogen Aarsag eller tilfald dem for samme deres ed og tog at kunne fælde". 194r-20lv.

16. august 1617

Viborg landsting. Jens Svendsen i Tostrup, Sønderholm sogn mod Peder Lauridsen Thorup i Nibe ang. manddrab. Peder Lauridsen Thorups herskab Birgitte Brahe til Turebygaard (ved Chr. Madsen i Klæstrup) havde indanket sagen for landstinget. Sagen udsat 14 dage. Se også 17.2.1616.

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 251r-252v. Poul Rasmussen, s. 79.

30. august 1617 (1)

Viborg landsting. Iver Lykke (til Torstedlund) havde sagsøgt Christen Byrialsen i Plejlstrup, Sønderup sogn for bygfæld.

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 283r-284r. Poul Rasmussen, s. 88. Udvalgte domme, s. 142.

Tingsvidne af Hornum herredsting 7.7.1617. 6 synsmænd hjemlede efter begæring af fogden på Rebstrup (Sønderup sogn), at de dagen før så Christian Byrialsen gård. "Først så de "raadehusett". Det var vel ved magt undtagen begge gavlene over (oven) for remmen, stod åbne uden noget(?) lyng, lå derudi. Staldhuset var ved magt uden og inden med lof(t) og andet. Nok et fæhus østen i gården, ni binding langt, fattes tømmer, tag og ler for 7 dlr. Item et jordhus, vesten i gården, fem favne langt, var "mønssenn sønder wde?" og slet forfaldent, og skal det bygges anderledes og med tømmer, tag og ler, da kan det ikke bygges, som gavnligt kan være, ringere end 4 dlr".

Landstingets dom: "Så og efterdi nu bevises med delsbrev den fjerde af bemeldte synsmænd at have været delt og lovforsvundet, da han og hans medbrødre afhjemlede forne syn, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme synsvidne så noksomt og nøjagtigt, at det kan komme Christen Byrialsen til nogen forhindring"

30. august 1617 (2)

Viborg landsting. Iver Lykke til Havnø (Visborg s.) havde sagsøgt Christen Byrialsen i Plejlstrup for restance.

Seddel dateret Havnø den 12.7.1617 og underskrevet af Iver Lykke: Christen Byrialsen skyldte ham 2 ørte havre, 3 skp. byg, 2 dl., 2 pd. smør og 3 læs lyng, som skulle have været ydet på Rebstrup forgangne år.

Dom af Hornum herredsting 4.8.1617: Christen Byrialsen skulle betale det, Iver Lykke påstod, han skyldte ham. Christen Byrialsen appellerede ovennævnte dom, idet han gjorde gældende, men ikke dokumenterede, at fru Dorothea Krabbe havde stedet ham gården for reduceret landgilde.

Dom: "Så og efterdi for fogeden har været irettelagt Iver Lykkes opskrift på for:ne rest, som ikke til sin rette tid skulle være blevet ydet, hvilken rest Christen Byrialsen ikke har benægtet, men vedgået, og ikke han beviser sig det i lavtid at have tilbudt, og fogeden fordi ikke har vidst andet, end Christen Byrialsen jo dermed har gjort uret og burde at stande til rette og lide tiltale, ved vi ikke imod hans dom at sige el. magtesløs dømme".

NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 284v-285v. Poul Rasmussen, s. 88.

30. august 1617 (3)

Viborg landsting. Hospitalet i Aalborg havde ved sin forstander, Anders Jensen Skriver, sagsøgt Niels Jensen Remmer i Brasted (Veggerby sogn) for misligholdelse af hans fæstebrev på Klostergaard i Kalstrup, Veggerby sogn. 12.maj 1614 havde Niels Jensen Remmer fået fæstebrev på en gård i Kalstrup, som "nu stod slet og aldeles øde og jorden i marken mest eftergroet til lyng". Han blev fritaget for landgilde, ægt og arbejde i 3 år mod, at han skulle genopbygge gården og dyrke jorden. 289v.

På Hornum herredsting 3.7.1617 bevidnede 6 synsmænd, at der var genopført et stykke hus på gården, og at det ville koste 60 sldl. at sætte den helt i stand. 4. aug. lod hospitalsforstanderen derfor Niels Jensen Remmer fordele. Han appellerede fordelingskendelsen.

Landstingets dom: "Så og efterdi at Niels Jensen Remmers steds-målsbrev forfares ham samme gård i 3 år at have nydt, at han den skulle bygge og forbedre, og forne synsvidne befindes efter bemeldte 3 Aars mål taget og forhvervet at være, og intet Niels Jensen Remmer derimod fremlægger samme synsvidne med at ryge, ved vi ikke imod det at sige, og efterdi bemeldte Niels Jensen Remmer efter samme synsvidne såvel som efter sin egen forpligt er delt blevet, ved vi ikke ham at samme dele at kvit dømme, førend han retter for sig, som det sig bør". *NLA, B24-534, Viborg landstings dombog 1617B, 289r-290v. Poul Rasmussen, s. 89.*

22. november 1617

Viborg landsting. Knud Christensen Guldsmed i Nibe sagsøgte Johan Erdmand i Aalborg, der ikke havde gjort regnskab for penge, Knud Christensen Guldsmed havde givet ham på vegne af Maren Steffensdatter i Nibe.

Tingsvidne af Nibe birketing 30.11.1616: Niels Jensen "Suodj" i Nibe bevidnede, at han en dag efter Knud Christensen Guldsmed bryllup havde været med ham i Aalborg og set, at han betalte Johan Erdmand nogle penge, hvor mange og til hvad, vidste han ikke. Johan Erdmand krævede ved Søren Pedersen i Nibe dette tingsvidne dømt magtesløst.

Landstingets dom: Så og efterdi Niels Jensen Suodjs vidne er ikke uden én persons kundskab, som regnes for intet vidne, tilmed ikke vundet om nogen enkende dag eller tid, eller (hvor) mange penge Johan Erdmand skulle være leveret, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme vidne så noksomt og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have. *NLA, B24-534, Viborg landsings dombog 1617B, 404v-405v. Poul Rasmussen, s. 120.*

17. januar 1618

Viborg landsting. Jens Gundesen Smed i Nørholm sagsøger Christen Jensen Smed sst. for gæld, og fordi han ikke efter løfte var flyttet fra byen.

Tingsvidne af Nørholm birketing 7.11.1617: Jens Gundesen Smed lod Christen Jensen Smed fordele. Christen Jensen Smed krævede ovennævnte fordelingskendelse dømt magtesløs og aflagde på Landstinget ed på, at han ikke var Jens Gundesen Smed noget skyldig.

Dom: "Så og efterdi Christen Jensen Smed højlig benægter sig ikke forne penge eller andet at være Jens Gundesen Smed pligtig i nogen måde, og ingen bevisning på samme gæld fremlægges, og Christen Jensen Smed dog derfor er delt blevet, da finder vi efter sådan lejlighed ham af denne dele kvit at være". *NLA, Viborg landstings domb. 1618B, 15r-15v. Poul Rasmussen, s. 141.*

31. januar 1618 (1)

Viborg landsting. Hans Poulsen i Nørholm møder for Jens Juel til Kjeldgaard i en sag der ikke vedrører forhold i Nørholm. Endvidere stævner han Jacob Nielsen i Smollerupgård, herredsfoged i Fjends herre. Sagen fortsatte 14.2.1618. *NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618A, 63v-64v, 66.*

31. januar 1618 (2)

Viborg landsting. Christen Jensen i Nørholm havde sagsøgt Anders Thomsen sammesteds, som havde tilføjet ham sår og skade. Tingsvidne af Nørholm birketing 22.8.1617: Sandemænd svor Anders Thomsen et fuldt vold over. Da han ikke rettede for sig, krævede Christen Jensens husbond, Jens Juel til Kjeldgaard (forlenet med domprovstiet i Viborg, hvortil Nørholm hørte) ved Hans Poulsen i Nørholm, at han skulle dømmes fredløs. Han havde 11.9.1617 og 17.1.1618 erhvervet to uendelige landstingsdomme og fordrede endelig dom.

Dom: Da Anders Thomsen ikke mødte, "men sig nu såvel som tilforn fra rettergang undholder, ved vi efter forne dommes lydelse ikke andet derom at sige end recessen at følge, Anders Thomsen at fare som fredløs mand". *NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 32r-32v. Poul Rasmussen, s. 146.*

14. februar 1618 (1)

Viborg landsting. Jens Juel til Kjeldgaard (der var forlenet med domprovstiet i Viborg, hvortil Nørholm hørte) havde (vistnok) sagsøgt Christen Jensen for vold mod Karen Ibsdatter, begge i Nørholm.

Tingsvidne af Nørholm birketing 23.1.1618: Erik Hansen i Nørholm gav Christen Jensen hjemmel til at gå ind til Karen Ibsdatter efter de breve på hans søster Dorte Hansdatters arvepenge, som var i hendes besiddelse. Jens Juel

krævede ved Hans Poulsen i Nørholm tingsvidnet dømt magtesløst.

Landstingets dom: "Så og efterdi varselsmændene ikke har hjemlet eller bestået, hvor de gjorde Karen Ibsdatter og Hans Poulsen varsel for forne vidne, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme hjemmelsvidne, som efter forne varsel udgangen er, så noksomt, at det bør nogen magt at have, medens finder det magtesløst". *NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 49v-50v, Poul Rasmussen, s. 152.*

14. februar 1618 (2)

Viborg landsting. Trætte mellem Christen Madsen i Klæstrup, Vokslev sogn og Christen Pedersen i Nibe om størrelsen af den kost og tæring, Christen Pedersen skulle betale Christen Madsen.

Landstingets dom af 23.9.1615: "Dersom Christen Madsen fandtes da til dette landsting af Christen Pedersen stævnet og kaldet at være, og han dog ikke var mødt eller nogen på hans vegne ham sag at give, som forskrevet står, da er Christen Madsen fundet for den stævning kvit at være og Christen Pedersen igen at give ham hvis skellig, billig kost og tæring, han på den rejse frem og tilbage lod gøre". Tingsvidne af Nibe birketing 24.2.1616: Christen Madsen lod Chr. Pedersen fordele "sagende ham først, der han drog til Viborg med ham, fortærede selvanden til øl og mad i 7 dage 10 mk., til vognleje 3 dl., den 2. rejse selvanden med øl og mad i 8 dage 3 dl., til vognleje 3 dl., for en endelig dom 6 mk. og for en uendelig dom 2 mk., for en stævning 8 sk., for 2 domme, han dømte for ham til Nibe birketing 2 mk. 17.1.1616 blev Christen Pedersen "i lige måde" fordelt på landstinget. Christen Pedersen krævede fordelingskendelserne dømt magtesløse.

Landstingets dom: "Så og efterdi der tvistes, om Christen Pedersen bør så meget for samme for tæring og omkostning at udgive eller ej, og ikke nogen dom derom er udgangen, og Chr. Pedersen dog er fordelt blevet, da finder vi efter sådan lejlighed ham af disse deler kvit at være og sagen til birketinget igen at komme og der ved dom at fordeles, hvor meget Chr. Pedersen for samme fortæring og omkostning til Chr. Madsen bør at udrede". *NLA, B24-535, Viborg landstings dombog, 1618B, 37v-38v. Poul Rasmussen, s. 148.*

14. februar 1618 (3)

Viborg landsting. Christen Pedersen i Nibe havde sagsøgt Jens Jensen i Gjelstrup, Vokslev sogn, fordi han ikke havde holdt indgået fæstemål.

Tingsvidne af Nibe birketing 8.11.1617: Maren Nielsdr. og Anne Christensdr. i Nibe bevidnede, at Jens Jensen havde lovet Christen Pedersen sin tjeneste for en løn på 8 sldl. og et par støvler. Lensmanden på Aalborg slot krævede ved sin ridefoged Jacob Vognsen ovenstående tingsvidne dømt magtesløst. Sagen havde været opsat en måned.

Landstingets dom: "Så og efterdi det befindes at være Christen Pedersens egen hustru og datter, som forne vidne vundet har, og i så måde vildige, Jens Jensen og deres vidne højlig har benægtet, bemeldte varselsmænd ej heller at have bekendt, hvor de gjorde Jens Jensen varsel for forne vidne, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme vidne så noksomt og nøjagtigt, at

det bør nogen magt at have”. *NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B 39r-40r. Poul Rasmussen, s. 148.*

28. februar 1618 (1)

Viborg landsting. Sag mod Jens Madsen, Lars Terkelsen, Peder Terkelsen og Niels Knudsen i Binderup for ulovligt fiskeri. Se 28.2.1618 (2).

I sagen fremlægges et tingsvidne af Hornum herredsting 15.12.1617: En mand fra Binderup vidnede, “at nogle gange siden sidst forleden Sankt Mikselsdag (29. september) havde han set Jens Madsen, Lars Terkelsen, Peder Terkelsen og Niels Knudsen gik på begge sider af Binderup å fra mølletofte og til fjorden med lyster og alger i deres hænder og slog efter ørreder der i åen såvel på hans husbonds fru Helvig Kaas’ endel som på kongens grund. En anden mand ligeledes fra Binderup vidnede det samme og ydermere, at han i går så, at Jens Madsen og Niels Knudsen kom op fra åen med nogle ørreder. Han vidste ikke om de slog dem på kongens eller på fru Helvig Kaas’ grund. (69r).

Endvidere et tingsvidne af Hornum herredsting. 19.1.1618: Fru Helvig Kaas lod de anklagede fordele for ulovligt fiskeri. Lars Terkelsen og Peder Knudsen (utvivlsomt fejl for Niels Knudsen) krævede på egne og Peder Terkelsens vegne ovennævnte fordelingskendelse dømt magtesløs. Da Peder Terkelsen og Niels Knudsen på landstinget blev spurgt, om de ville aflægge ed på, at de ikke havde fisket i åen, som bevidnet, “da ville de det ikke benægte”.

Landstingets dom: “Så og efterdi Lars Terkelsen og Niels Knudsen ikke ville benægte dem jo at have brug fiskeri i forne å, som forne vidne om bemelder, da ved vi efter sådan lejlighed ikke imod bemeldte vidne ej heller forne dele, derefter drevet er, at sige el. magtesløse dømme”.

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog, 1618B, 68r-70r. Poul Rasmussen, s. 157. Udvalgte domme, s. 270.

28. februar 1618 (2)

Gunde Lange til Brejninggaard, landsdommer, gør vitterligt, at ovennævnte dag var fru Helvig Kaas til Restrups foged Peder Blok (Bloch), på landstinget med et tingsvidne af Hornum herredsting af 19.1.1618, at han på sin husbonds vegne havde ladet tiltale Jens Madsen, Lars Terkelsen, Peder Terkelsen og Niels Knudsen i Binderup, for ulovligt fiskeri i Binderup å. Dette blev læst for landstinget. Se også ovenstående 28.2.1618.

NLA, Lundbæk gods, G139-1. [2] segl, grøn lak på papiret, ulæselige.

Gunde Lange till Bredning, Landsdommer wdj Nørrejuthlandt, och Gunde schriffuer, landstingshører ibm, giøre witherligtt, Att aar effter guds Biurdt mdcxviiij thend 28. februarij paa wiborg landsting war skicket Erlig och welbørdig frue Heluig Kaas till Restrup, hindis wese buodtt, Erlig och fornumstigh peder blok, fogit thr samesteds, medtt ith thingswinde aff Huornum herrids tinng thette aar thennd 19. Januarij wdganngitt bemeldendis, forne peder blok thr paa forne hans hosbunnds wegen for hoffuittsagen att haffue ladet fordienne Jenns madsenn i binderup, las therkildsen, peder therkildsen, och Niels Knudsen ibm., sagenndis thennom forthi haffuer brugt fischeri i binderup Aae paa hans hosbunndis grund och egendomb Emoldt hindis Willgie och minde, effter

tingsvindes liudelsee, som thend dag er lest och paaschrefuitt, Saa bleff forne mendtt och wdj lige maade fordiellet her i dag till Wiborig landstinngh. in cuj rej.

28. marts 1618

Viborg landsting. Trætte mellem Søren Jensen (Buus) i Hersom (Hæsum) og Christen Mortensen i Hasseris om en hushandel. Tingsvidne af Aalborg byting 2.2.1618: Det bevidnedes, at Søren Jensen og Chr. Mortensen 18.10.1617 var blevet forligt om salig Niels Mortensens hus i Hasseris. Christen Mortensen skulle på sin moders vegne give Søren Jensen 92 sldl. og gav ham straks 2 dl. på hånden. Ridefogeden på Aalborg slot, Jacob Vognsen, krævede ovennævnte tingsvidne dømt magtesløst. Sagen havde været opsat en måned. Landstingets dom: "Så og efterdi Søren Jensen ikke sådant køb og kontrakt for ting og dom har indgået, og da straks tingsvidne efter taget eller fra sig med sit brev og segl bebrevet, som de ham påvundet har, han det ikke heller vil være bestændig, medens nu her for retten ved sin højeste ed og med oprakte fingre benægtet, samme deres vidne ikke heller på fersk fod er vundet, medens rum tid efter, sådant skulle være sket, da finder vi efter sådan lejlighed samme vidne magtesløst at være". *NLA, B24-535, Viborg landstings dombog, 1618A, 126v-127v. Poul Rasmussen, s. 40.*

14. april 1618

Missiv til Manderup Parsberg. Da Henning Gabrielsen, Kongens Skibskaptejn, har udskrevet en af Niels Krabbes Tjenere, ved Navn Peder Christensen i Nibe, som Kongen har tilladt at drage hjem, skal Manderup Parsberg udskrive en anden og med det første sende ham herover.

Kancelliets Brevbøger, s. 374. J. T. 6, 294.

25. april 1618

Viborg landsting. Laurids Vilsen i Aarup stævner Jens Jensen i Astrup ang. pantsættelse af huse i Nibe.

Tingsvidne af Nibe birketing 15.7.1615: Laurids Vilsen i Aarup, Vindblæs s. stod for tingsdom og annammede af Jens Jensen i Astrup, Veggerby sogn. 40 sldl. og 20 rdl., hvorfor han satte sine huse og våning i Nibe til et frit, brugeligt pant, indtil de blev lovligt indløst.

Tingsvidne af samme birketing 12.9.1616: Laurids Vilsen tog for tingsdom Jens Jensens hånd og tilstod, at han havde modtaget 50 sldl. af ham. Til sikkerhed satte han ovennævnte huse til underpant, så at han af de 50 dl. skulle give ham årlig tilbørlig rente efter recessen.

Tingsvidne af samme birketing 17.1.1618: 6 synsmænd havde "fravurderet Laurids Vilsen og tilvurderet Jens Jensen" den pantsatte ejendom for 95 sldl. "i hans gæld på forne pantebreve". Jens Jensen appellerede vurderingsforretningen til stadfæstelse.

Dom: Så og efterdi nu fremlægges pantebreve på forne ejendom, hvorefter forne vurdering sket og gjort er og ingen er fremkommet samme vurdering at beskyldte el. påanke i nogen måde, medens irettelægges Laurids Vilsens brev,

det han ingen beskyldning har til samme vurdering, medens den samtykker, eftersom forskrevet står, da ved vi efter sådan lejlighed ikke imod samme vurdering at sige eller magtesløs dømme”.

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 104v-106v, Poul Rasmussen, s. 167.

9. maj 1618

Viborg landsting. Iver Lykke til Havnø (og Rebstrup) havde sagsøgt Christen Byrialsen i Ersted (Aarestrup sogn), fordi han ikke ville svare fuld landgilde at sin tidligere gård i Plejlstrup (Sønderup sogn). Ved brev af 17.12.1608 havde fru Dorte Krabbe sal. Erik Lykkes til Havnø fæstet gården Plejlstrup til Byrial Jensen i Rodsted (Sønderup s.). Gården skulle bebos at hans søn Christen Byrialsen, der skulle genopbygge den og derfor var fritaget for landgilde i 6 år, medens han derefter skulle svare reduceret landgilde til hende og hendes “epter kom arffuinger”. I sit indlæg i den sag, der blev pådømt af landstinget 30.8.1617 havde Christen Byrialsen påstået, at der i brevet stod “efterkommere og arvinger”, medens Iver Lykke gjorde gældende, at Christen Byrialsen havde rettet i brevet, og at der egentlig havde stået “efterkommende arvinger”. At det forholdt sig således, fremgik af en af fru Dorte Krabbe underskrevet kopi af hovedbrevet, som Christen Byrialsen indrømmede, at han selv havde skrevet, og i hvilken der stod “efterkommende arvinger”. Iver Lykke krævede ved foged på Rebstrup, Laurids Jensen, Christen Byrialsens fortolkning at fæstebrevet underkendt.

Landstingets dom: “Så og efterdi nu fremlægges underskreven kopi efter samme hovedbrev, som Christen Byrialsen selv bekender at have skrevet, hvilken formelder ikke anderledes, end at han at samme gård årligen skulle give hende eller hendes efterkommende arvinger den skyld og landgilde, som forskrevet står, og efterdi fru Dorte Krabbe siden samme gård til Iver Lykke solgt og skødet har, så han den ikke for nogen arv efter hende har bekommet, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende bemeldte fæstebrev at må komme Iver Lykke på hans retfærdige skyld og landgilde at samme gård til nogen forhindring, medens om Christen Byrialsen nogen uret med samme brev har gjort, el. han bør at stande til rette, som han og nu hidkaldet er, indsætter vi til hans værning at komme, og fogeden, når det for ham lovligt indstævnes, dem derom imellem at dømme og adskille, som det sig bør”.

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 113r-114v, Poul Rasmussen, s. 171.

6. juni 1618

Viborg landsting. Jens Juel til Kjeldgaard (indehaver af provstiet i Viborg domkapitel, hvortil Nørholm hørte) sagsøgte ved Søren Haard (foged på Kjeldgaard jf. Viborg landstings dombog 1618A, s. 59) birkefoged Erik Thomsen, Nørholm birk, og birkeskriver Anders Villumsen, fordi de havde udstedt et tingsvidne ang. nogle bundgarnsstader ved Klitgaard i Nørholm s., som ikke stemte overens med tingbogen.

Forlig: “Da efter vor forbøn og underhandling har Søren Haard på hans husbonds vegne afstandet samme sag med Erik Thomsen og Anders Villumsen, og de her for dom lovede at give ham på bemeldte hans husbonds vegne 6 rdl. til sankt mikkelsdag førstkommende at betale”.

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 142r, Poul Rasmussen, s. 177.

7. juni 1618 (1)

Synsvidne fremlagt i sag ved Viborg landsting 22.5.1619 ang. slagsmål mellem Anders Jensen i Hjeds's datter Maren og Kjeld Pedersen, søn af Gjertrud Lauridsdr. i Søgaard.

sionis winde aff Huornum herritsthing thend 7 Junij sist forleden wdgangit Kirsten Andersdathr i Hieds, Laurs Anderssen, pr Anderssen och jens Anderssen ibid. for ote mand huer serdels med helgens eed och opragte fingr att haffue wondit, Att forgangen Høstd folch høsted roug enn Afften som Anders Jensens dathr i Hieds Maren Andersdathr gich och giende hindis faar Ind, daa saa de Kield gundessen (pedersen?)...i Siøgrd Kom thell henne och slog thill hende paa den ?stemm, oc maren Andersdathr haffde enn ... i hendes hand, den slog hanom med gich paa hans ... och hands ?strag. i den ?Kald ?marens moder giertrud Lauriths Dathr thill ?Lirgd i Siøgrd. och spourde forne Maren Anders Dathr, huor for hun slog hindis barn. Ther thill hun Suared och kald peder pederssens, hindis husbond, Wed hendes side ... da sagde forne giertrud Laurs dathr thill Maren Andersdathr, Jeg scahl loffue dig, du schall faa en dieffuell derfor. i det same komb Maren Nielsdathr i Siøgrd. thill och sagde thill giertrud Lauriths Dathr Hold din Mund. Jeg schall loffue dennom, de scahall faa en dieffuel thill huos. Sameleds chresten prssen i Hieds, Maren Andersdathr ibid., Niels Wendelbo i busted, Jens Søffrenssen i Hieds oc Mette kiolds dathr ibid. Med helgens eed att haffue Wondit, at nogen tid ... War de Ind thill Anders Jenssen i Hieds, Epther som de aff forne Anders Jenssen war ombedens at kome der Ind, da laa same Dagh Maren Andersdathr Paa en seng och robte och schreg oc Klaget sig ønkelig och enden? sin brune? op hendes? lod? paa hun war ... och kund ickj hagde nogen rolighed i hendes gandske lifff fra hindes hoffuid och schall ?hafe føld. chresten perssen i Hieds ydermiere at haffue wondit om Bordag... .. och hans ... Wed sin gaarde, da kom forne Maren Niels Dathr i Siøgrd. ? nør och brunn ... och Anders Jenssens liden pige Maren Andersdathr gich och Wocted nogen gies bag Rebss, och der war bundet noget om hans barns fuod, da sagde Maren Nielsdathr ... som dieffulen stande derthil der schall were wed hans heell de robte och schreg paa got folch der for ... di icke will thage den afgude hand da giffue gud hun for den ...

7. juni 1618 (2)

I sag ved Viborg landsting 22.5.1619 mellem Anders Jensen i Hjeds og Gjertrud Lauridsdr. og Maren Nielsdr. i Søgaard ang. slagsmål mellem Anders Jensens datter Maren og Gjertrud Lauridsdr.s søn Kjeld Pedersen fremlægges et synsvidne af Hornum herredsting.

thingswinde aff huornum herritstthing thend 7 junij sist forleden Wdgangitt otte mend wondit haffr, att forne giertrud andersdather i hieds stod for thingsdomb och benechte wed sin helgens eed med oprachte fingr att hun icke hørde forne maren anders dathr, Anders jensens dathr i Hieds att hun thilforn en dieffuel eller noget andit forkund seg hindis barn Keld Pederssen hun haffde giord hende Andit end gott, som the winde aff forne thing same dag Wdgangitt, som Indholdr Maren Niels dathr i Siøgaard i Hieds att haffue begiffuet Wed sin ... med oprage fingr, at hun aldrig i sine dage eller ... giord Anders jenssen i Hieds eldr hans børn ... ej hellr hun haffde sagt hans dathr Maren Andersdathr schulle faa en dieffuel eller andet Wndt eller ... haffde de ord omhørd som Windisbørd thend ... m Wondit.

8. juli 1618

København. Kvittansiarum til Ifver Juel til Villestrup, Høvedsmand paa Bøfling Slot, paa hans Regnskab for Sagefald og Gaardfæstning af Pandumgaards Len fra 1. Maj 1610 til 1. Maj 1617. Han blev aldeles intet skyldig deraf. *Kancelliets Brevbøger, s. 428 J. R. 7, 238 b.*

12. juli 1618

Tingsvidne af Hornum herred, fremlagt i sag 11.9.1619 ved Viborg landsting ang. at præstens hustru i Sønderup, Ellen Lauridsdr. Borch (Buch?) har stævnet Boel Jensdr. Degen for trolddom.

Sameledis et Winde aff forne ting denn 12 Jullj Sist forleden Wdgangett, Søren Christensen thot i Synnderup førstt for Wiij mendtt Wed Sinn Sell Saellighedt med opragt finnger, Att haffue Wondett, att for enn Threi Aar siden forleden hørde hand, att forne Buold Jens Dather Dei i Synnderup Loffuet forne Peder Hansenn och hans høstrue Else Lars Dather, att dj schulde Wilde haffe folck och icke Belclage.

18. juli 1618

Viborg landsting. Lensmanden på Aalborghus stævner Jens Poulsen Bødker i Nibe for at være medskyldig i sønnerne Poul og Christens død.

Tingsvidne af Aalborg byting, 27. april og Nibe birketing 9. og 23. maj 1618: Jens Poulsen Bødker var bekendt med, at den tyske pige Katrine Madsdr. fra Greifswald - anklageren kaldte hende på Landstinget en af de tre slemme skøger, Jens Poulsen Bødker havde haft i sit hus - var i besiddelse af rottekruddt. Den søndag, da Jens Poulsen Bødkers børn døde, havde han kommet taget koldt grød i en gryde, hældt øl i og sat den på ilden. Medens grøden blev varmet, gik han i byen efter et brød. Da han kom tilbage spurgte han lille Poul Jensen, om grøden var varm. Det vidste han ikke, for Katrine Madsdr. rørte i den. Derpå tog Jens Poulsen Bødker gryden og lod de to børn tømme den. De blev straks syge og døde samme dag. Da ligene blev synet, foretog Jens Poulsen Bødker en bæreprøve, uden at noget tegn viste sig.

Tingsvidne af Nibe birketing 23.5.1618: Birkets 4 sandemænd svor Jens Poulsen Bødker et fuldt åråd over, "efterdi Jens Poulsen Bødker selv bekender, at hans børn døde af den forgift, de fik, og han selv gav dem deres sidste mad,

som han siger, dog han det ikke afviste, at der var kommet forgift i, men beklagede sig, at Katrine Madsdr. kom det deri". Desuden svor de Katrine Madsdr. manddrab over og fra hendes fred, hvorefter hun blev henrettet.

Lensmanden appellerede ved sin ridefoged sandemændseden over Jens Poulsen Bødker til stadfæstelse. Sagen havde været opsat i 14 dage.

Dom: "Så og efterdi det befindes Katrine Madsdr. samme forgift og rottekrudd at have indbåret i Jens Poulsen Bødkers hus, hvoraf forne børn er blevet forgivet og fanget deres død, han og på hende har derfor klaget i så måde, at han mente, det hun dermed skulle have forgivet hans børn, eftersom forne vidne derom indeholder, og bevises Katrine Madsdatter efter hendes egen bekendelse for forne børns død og omkommelse at være svoret fredløs og for samme gerning var aflivet og standet sin ret, og ikke for os bevises Jens Poulsen Bødker i samme gerning at have været medvider eller årsag i nogen måde, og forne sandemænd dog har ham åråd oversvoret, ved vi efter sådan lejlighed ikke samme deres ed og tog at følge. *NLA, B24-535, Viborg landstings dom-bog1618B, 189r-193v, Poul Rasmussen, s. 193.*

3. august 1618

Aalborg bytings viden, at en eng i Hasseris Øster kær i 40 år var bjerget til en gård i Guldbæk. *NLA, Restrup gods G141-1.* Papir. [4] segl. Påtegning på bagsiden: No 48. En tings winde Helvig Kosis wdj Hasseris Kiær. ... Datum 1618 den 3. Augustij. Lest paa olborig Byting den 24. Augustij 1618.

Kuortt Andersen, Byfoged i Olborig, Dall Mortensen, Niels Christensen Bødker och Hieronijmus Madsen, By Skriffuer thett same stedt, Giøre alle witterligtt, At Aar epther Guds biurd 1618 Mandagen den 3 Augustj Paa Olborig Byting, War Skicket Erlig och fornumstig Mannd Anders Jensenn i Binderup paa hans hosbondes, Erlig och Welbiurdig frue Helvig Kaas till Restrup, hindes wegne, Der lovlig bades og fech ett fuldt Tings Winde aff Otte danne-mend, som waar Dall Mortensen Niels Christensen Bødker, Mads Andersen, Anders Jensen Guldsmed, Grauers Nielsen, Bjøren Hatmager, borgere ther samstedes, Christen Gregersen paa Giøll och Anders pedersen i Sundbye, Huilcke forne Otte dannemend der alle Sambdregeligen Wonde och Kundgiorde, At de saa och hørde i dag paa forne ting, for denom stande Christen Mickelsen i Guldbek Och wontt wed sin sells salighed med opragte finger, At hand haf-fur brugtt och biergett den Eng i Øster Kier, som Olluff Madsen och Peder Thamsen Hasseris nu i Aar haffuer slagitt, till den gaard i Guldbek, som hand i boer wdj 40 Aar Wndtagen det(te) Aar. Christen Døggind, borger her wdj olborig, wanttt wed lige forne Suorne ethd, At hand wed 40 Aar siden forleden tiende forne Christen Mickelsen i Guldbek, Och daa bierget hand samme forne Eng saa lenge som hand tiende hannom. Mads Mickelsen i Støffring Vont och Wed lige forne suorne ehed, Ad hand forr 30 Aar siden tiende forne Christen Mickelsen, Och i 19 Aar hand tientt hannom, fulde same Eng forne Christen Mickelsen, och hand slog den for hannom, Søren Suendsen i Estrup Wont och med opragte fingre och helgens ehed, Ad for 26 Aar siden tiende hand forne Christen Mickelsen, Och daa fulde same forne Eng hannom, som her er Kiret, Søren Jensen i Hersum Wont och Wed lige Suorne ehed, Ad for 30 Aar

siden hand tiende forne Chresten Mickelsen, Daa fulde same Eng hannom, Søren Christensen i Guldbeck Wont och Wed lige suoren ehed, Ad Wdj 24 Aar hand War hos forne Christen Mickelsen, daa haffuer same Eng fuld hannom. Anders Christensen i Guldbeck Wont och Wed lige Suorne ehed, Ad i 14 Aar hand War hos forne Christen Mickelsen, daa haffuer hand och biergett same Eng for hannom, Och bleff bemelt med en Skrifftelige Steffnings Seddell lest for Olborig Slots port, dett Erlig och Welbiurdig Mandt Mandrup Parsberg till Høgesholm Kong: Maijs: Befalingsmand her paa Olborig Slott den 20 Julij sidst forleden bleff steffnett hid till tingj till i dag for desse Winder, desligste bestod Christen Christensen och Knud Christensen i Drastrup, Ad de i dag 14 dage sidst forleden War Wdj Hasseris och der steffnett Olluff Madsen och Peder Thamsen till deres huse och bopeell hid till tingj till i dag for desse Winder, Och stod forne Olluff Madsen och Peder Thamsen Selff Paa loulig her for Retten och desse Winder paa hørde Och nu har for Tingsdomb heemle, Att forne Anders Jensen paa Welbemelte hans hosbondes Wegne, Om den gode Mand, Welbemelte Manderup Parsberg eller nogen hans fogder Wille frembkomme och were forne Olluff Madsen och Peder Thamsen bestendig ad haffue befalett dennom ad slaa same forne Eng i øster Kier. Da er ingen frembkommen som wille deres hiembell der till i nogen maade. At saa gich och fore, dett winder wij med woress Signeter, Actum ut supra.

24. august 1618

Tingsvidne af Aalborg byting, at Oluf Madsen og Peder Thamesen i Hasseris blev lovlig fordelte, fordi de havde slaget og bjerget enge i Øster Hasseris kær, der tilhørte fru Helvig Kaas til Restrup.

NLA, Restrup gods G141-1. Papir. [4] segl. Påtegning på bagside: ~~No~~ 15 No 123. Bod Anders Jensen i bindrup. Lest paa olborig Byting den 14 Septembris 1618. Lest paa olborig Byting Snaps Mandag Ao 1619.

Kuortt Andersen, Byfoged i Olborig, Christen Andersen Schomager, Peder Pedersen och Hieromimus Madsen, By Skriffuer thett same stedt, Giøre alle witterliggt, At Aar epther Guds biurd 1618 Mandagen den 24 Augustj Paa Olborig byting, War Skicket Erlig och fornumstig manndt Anders Jensenn i Binderup paa hans hosbondes Erlig och Welbiurdig frue Helvig Kaas till Restrup hinded wegne, Der lovlig bades og fech ett fuldt Tings Winde aff Otte danneend, som waar Christen Andersen Schomager, Peder Pedersen, Søren Rasmussen, Søren Christensen, Anders Mikelsen, Loudvig Brun, Mads Andersen och Klemid Marquorsen, Borgere the samesteds, Huilcke forne Otte dannemend der alle Sambdregteligen Wonde och Kundgiorde, Ad de saa och hørde i dag paa forne ting, Aatt forne Anders Jensenn paa Welbemelte hans hosbondes Wegne louligen fordilte for hoffuidgield, Olluf Madsen och Peder Tamsen i Hasseris, Sagenndis dennom for de haffuer slaget och brugit i Øster Hatseris Kier, som ligger till Christen Mickelsenns gaardt i Guldbeck emod Kong: maijst skifftebreff, Landstings domb, saa och emod Welbemelte hans hosbunnds och hendes tieners minnde, huilkenn skade de wille icke haffuer for x les høø och miere, bode paa Egendomb och affgrøden, desligste for den spot

och grouhed Welbemeldtt hans hosbonde er wederfarett, Saa och for huis forsømmelse Wuerdering Breffuepenndinngs och skade welbemelte hans hosbonde der offuer lidt och fanngett haffuer Och her effter fangendes, Och bestod Chresten Christensen i drastrup och Anders Christensen i Guldbæk, At de i dag 3 wgger sidst forleden gaff forne Mend Mundtligen warsel her wed Olborg byting for hoffuidgiæld. At saa gich och fore, dett winder wij med woress Signeter, Actum ut supra.

29. august 1618 (1)

Viborg landsting. Sag mod Jens Sørensen Møller i Ridemands Mølle, Ø. Hornum sogn, for bygfæld.

Tingsvidne af Hornum herred 9.3.1618: 4 synsmænd hjemlede, "at de den dag var i Ridemands Mølle til syn. Da så de 4 huse, stander ved samme mølle, møllehuset undtaget. De var ved magt med tømmer og ler, undtagen at der kunne fattes på dem 10 læs ler, og var de forhavne ("faar haffun" (Ødelagt, mangelfuld) på tag, at de ikke kunne tækkes med tag, hvis dertil skal bekostes, ringere end 30 sldr. Dernæst så de dæmningen. Den var meget ond og udbrudt ved venstre ende, og syntes de, at dersom flodgyden ("fløgydenn" (Rende til at bortlede det overflødige vand) havde været ved magt, havde dæmningen ikke udbrudt". 255v-256r.

Tingsvidne samme ting 30.3.1618: Jens Sørensen Møller forpligtede sig til at lide dele, hvis han ikke inden 14 dage stillede lensmanden tilfreds.

Tingsvidne af samme herredsting 13. apr. 1618: Lensmanden lod Jens Sørensen Møller fordele. Jens Sørensen Møller appellerede ved sin hustru Maren Lauridsdatter ovennævnte fordelingskendelse. Sagen havde været opsat i 6 uger. Landstingets dom: "Så og efterdi nu fremlægges tingsvidne Jens Sørensen Møller sig at have tilforpligtet samme 30 dl., bemeldte huses bygfældighed er vurderet for, at betale, da ved vi efter sådan lejlighed ikke imod forne synsvidne at sige el. magtesløst dømme, ej heller Jens Sørensen Møller af den dele, han derefter udi kommet er, at kvit finde, førend han retter for sig, som det sig bør".

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 255v-256v. Poul Rasmussen, s. 212. Udvalgte domme, s. 307.

29. august 1618 (2)

Viborg landsting. Nogle af kronens tjenere bl.a. Jep Lauridsen og Jep Jensen i Volstrup, Laurids Jensen Nystrup, Christen Jensen, Tyrrestrup, og Jens Christensen i Guldbæk havde gennem deres husbond, lensmanden på Aalborg slot, sagsøgt Jens Sørensen Møller i Ridemands Mølle, Ø. Hornum sogn, for besvigelser, han havde begået ved maling af deres korn.

Tingsvidne af Hornum herredsting 26.1.1618: Jep Lauridsen, Jep Jensen, Laurids Jensen, Nystrup, Christen Jensen, Tyrrestrup, og Jens Christensen af lagde vidnesbyrd om besvigelser, de havde været genstand for. Desuden omtales et klagevidne og en uendelig landstingsdom, som lensmandens fuldmægtig havde erhvervet. Jens Sørensen Møller krævede ved sin hustru Maren

Lauridsdatter ovennævnte vidner og uendelige Landstingetsdom kendt magtesløse. Sagen havde været opsat i 6 uger.

Tingsvidne 26.1.1618. En mand i Volstrup vidnede, "at for jul sidst forleden de havde han noget korn at male hos Jens Sørensen Møller i Ridemands Mølle, og da blev der 2 skæpper af samme korn borttaget, så han ikke skete ret på sin maling som tilforn, og siden har han ikke ført til mølle til ham". En anden mand i Volstrup vidnede, "at den tid førte han noget korn til mølle til Jens Sørensen Møller, da blandede ("bleinn") han sand ("sonn") og skarn i hans mel og tog melet bort i stedet". - En mand i Nyrup vidnede, "at for 2 år siden sidst forleden de havde han først 16 skæpper rug at male hos Jens Sørensen Møller, og ikke han fik uden 13 skæpper mel igen, og straks efter førte han 5 skæpper skallet rug til ham, og ikke han heller fik uden 3 skæpper mel igen". - En mand i Guldbæk vidnede, "at i fjor for jul da havde han og noget korn at male hos Jens Sørensen Møller, hans hustru og hans pige for ham som bagemel, at han havde skiftet kornet og givet dem det igen så meget, ondt var". En anden mand i Guldbæk vidnede, "at han fører til mølle til ham, da maler han somme tider vel og somme tider ilde for ham, så han kan ikke ske ret".

Landstingets dom: "Så og efterdi forne mænd har vundet i deres egen sag om den uret på deres malen, dem selv skulle være sket, og ikke deres vidner med andre uvildige vidnesbyrd befæstes, tilmed ej heller vundet om nogen enkende dag eller tid dem på samme korn og malen at skulle være blevet forurettet, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme vidne så noksomt og nøjagtigt, at det må komme Jens Sørensen Møller til hinder el. skade i nogen måde, og efterdi forne klage og uendelige dom ikke fremlægges, bør de ingen magt at have, indtil hvem der har udi at sige, stævner, på ny lovligt kommer her med samme klage og dom og vil være i rette".

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 256v-258r. Poul Rasmussen nr. 129, s. 212. Udvalgte domme, s. 307.

29. august 1618 (3)

Thomas Lauridsen i Nibe havde sagsøgt Lydik Lydiksen Skrædder samstedts, fordi han havde lavet et sametskørt til hans kone, der ikke var gjort så rigtigt, som det burde være.

Tingsvidne af Nibe birketing 28.2.1618: Lydike Lydiksen Skrædder tog Thomas Lauridsen i hånden og lovede inden 14 dage at forfærdige samme skørt "sidt og vidt, som det burde at være, så han skulle orves og nøjes med det, eller stande til rette derfor".

Tingsvidne af Nibe birketing 28.3.1618: Thomas Lauridsen tilbød Lydike Lydiksen Skrædder, at han kunne komme i hans hus og gøre skørtet færdigt, som han havde lovet, "eller og han ville sætte ham 2 dannemænd til visning og løvning, da ville han ham det antvorde, og gøre det færdigt enten til sit eget eller til en anden dannemand, hvo ham sellerv godt synes. Da ville han ikke lade det vedgå".

Tingsvidne af Nibe birketing 11.4.1618: Thomas Lauridsen gentog ovenstående tilbud. Da Lydike Lydiksen Skrædder stadig ikke ville vedgå sin forpligtelse, men "svor om Gud, at han det ikke ville gøre færdigt", lod Thomas

Lauridsen ham fordele, fordi “han har forrykket og borttaget og forskåret noget “sayen”, som hans hustru skulle have til et skørt”.

Lydike Lydiksen Skrædder appellerede ovenstående fordelingskendelse. Sagen havde været opsat i 14 dage.

Landstingets dom: “Så og efterdi Lydike Lydiksen Skrædder sig har tilforpligtet inden den 14. dags dag samme skørt at færdiggøre, som Thomas Lauridsen skulle nøjes med, eller stande til rette derfor, befindes og sligt siden af ham at være begæret og tilbudt frist, hvor han det ville arbejde, eftersom forne vidner indeholder, og han dog sig har forhærdet ikke sligt sit løfte at ville holde og efterkomme, så. han derfor er delet blevet, da ved vi ikke ham af samme dellere at kvit dømme, førend han retter for sig, som det sig bør, og efterdi Søren Pedersen birkefoged har stedt høring over Lydike Lydiksen Skrædder efter den lejlighed og hans egen forpligt, som forskrevet står, kunne vi ikke kende hans ulempe derudinden at være”. *NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 273r-275r, Poul Rasmussen, s. 218.*

3. september 1618 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, fremlagt i sag 11.9.1619 ved Viborg lands-ting ang. at præstens hustru i Sønderup, Ellen Lauridsdr. Buch har stævnet Boel Jensdr. Degen for trolddom.

ett Winde aff forne ting thend 3 Septembris Sist forleden Wdgangett Wijj Mennd Wondett haffr, dett forne her Peder Hansen i Synnderup stod der for things Domb Och Wed Sinn høyeste gudt och Sallighedtt Med Opracht finngr sichtett och beschyltt forne Bould Jenns Dather dei Synnderup for enn Throldkuinde, Att hunn haffde werret schyldig Wdj hand och hands Høstrue iche haffde kunde holt folck ellr och fædemoen. Disligste att hunn haffde Werret schyldig Wdj hanns Siugdomb och schrøbelighedt Och loffued hannomb wngt som hanomb war Wndersagt och med Throldomb Konnst forgiord hanomb epher som hanns høstrue else laurids dather till forenn haffde hinnde sictet och Paa Klagett.

3. september 1618 (2)

Tingsvidne af Hornum herred, fremlagt i sag 11.9.1619 ved Viborg lands-ting ang. at præstens hustru i Sønderup, Ellen Lauridsdr. Buch har stævnet Boel Jensdr. Degen for trolddom.

Ennden att winde aff forne tinng same dagh wdgangeng, att Otte mennd wondett haffuer, dett forne buold Jenns Dather Dei i Synnderup stod denne dag for Tingsdomb, och Ombaed forne her Peder Hannsenn i Synnderup, att hannd wilde tilgiffue hinnde, huis hunn haffde hannomb Brøtt emod, hunn Kunnde Inngen Throldomb.

3. september 1618 (3)

Vidne, at præstens hustru i Sønderup, Ellen Lauridsdr. Buch stævner Boel Jensdr. Degen for trolddom. Fremlagt i sag ved landstinget 11.9.1619.

Der epher framlagde tinngs winde epher Neffninngs eedtt Aff forne tinng same dag Wdgangett, som bemeller Byriall Jennsenn i Synnderup, chresten

moustsen, Jenns Jennsenn och deris Medbrødrer Kirckeneffninger att hafde Suorett forne Buold Jenns Dather Dej ett fuld Kircke Neffnn offuer och Throl-
dombs sag Paaf... som same Winde Neffnings eedtt i domb sielff wider Be-
melder.

8. september 1618

Viborg. Sofie Ulfstand, salig Claus Podebusks til Barsebæk, tilskøder Iver Juul til Villestrup, rigsråd og kongens befalingsmand på Bøvling 1 gård i Bislev sogn, kaldes Vesterris, som Maren, afgangne Peder Kurris nu påboer, skylder årligt 4 tønner byg, 8 tønner havre, smør 1 tønne, landgilde 24 sk grot, 1 skovsvin, med tilhørende fiskevand og bundgarnsstader.

NLA, perg. saml. nr 243. [3] segl. Efter registraturen skulle der ved dokumentet være et kgl. stadfæstelsesbrev, København, 27.7.1624 på samme gods samt på det udlæg, som Sofie Ulfstand har gjort jfr. Vibeke Podebusk for dens lod i Vesterriis. Sofie beder hendes søn, Henrik Podebusk til Karsholm, og ridder Jørgen Skeel til Sostrup om at besegle med hende. Dokumentet er imidlertid ikke sammen med perg. nr. 243, og hvor det befinder sig vides ikke. Omtalt i Arkivet på Lundbæk, H&K 1912-14, s. 313.

26. september 1618 (1)

Viborg landsting. Jens Juel til Kjeldgaard (der var forlenet med domprovstiet i Viborg, hvortil en del af Nørholm hørte) havde sagsøgt Mads Mortensen, Peder Nielsen og Jørgen Michelsen i Nørholm, fordi de havde gravet tørv i Nørholm kær, "som kaldes "Gierdt" og er indelukket med diger og grøft og vedkendes for hans Jens Juel grund".

Tingsvidne af Nibe birketing 15.8.1618: En mand fra Nørholm, der kunne mindes i 40 år, erklærede, at "de åsteder, som Mads Mortensen, Peder Nielsen og Jørgen Mikkelsen har ladet grave de tørv, og Poul Nielsen Kras ibid. de om trætter, det har været fri fællig med fædrift og tørvegrøft undertiden, indtil denne dag ulastet og ukæret førend nu, og løber for:ne fælled sønder ud af kæret fra "gierdiget och weel skiellett", som Sønderholms kær vedtager, og vesterad til Poul Nielsen Kras' eng". Noget lignende bevidnede 6 andre mænd fra Nørholm. Jens Juel krævede ved Poul Nielsen Kras ovenstående tingsvidne dømt magtesløst, idet Poul Nielsen Kras gjorde gældende, at vidnerne selv havde lagt deres vidnesbyrd i tvivl.

Landstingets dom: "Så og efterdi forne vidnesbyrd har lagt og stillet deres vidner i tvivl og ikke endeligen vundet, da kunne vi ikke kende samme vidne så noksomt og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have".

NLA, B24-535, Viborg Landsting Domb. 1618B, 288r-289v, Poul Rasmussen, s. 223.

26. september 1618 (2)

Viborg landsting. Jens Juel til Kjeldgaard (forlenet med domprovstiet i Viborg, hvortil en del af Nørholm hørte) sagsøgte ved delefoged Poul Nielsen Kras, birkefoged Søren Pedersen og birkeskriver Jens Nielsen i Nibe, fordi de ikke havde villet udstede genparter af tingsvidner, der var erhvervet i en trætte,

han havde haft med lensmand Mandrup Parsberg på Aalborghus om et bundgarnsstade.

Ved et 15.8.1618 udstedt brev, der var læst på Nibe birketing, dokumenteredes det, at Poul Nielsen Kras den dag og to gange tidligere havde æsket genparter af de pågældende tingsvidner, medens Mads Mortensen i Nørholm, der mødte på birkefogdens og birkeskriverens vegne, anførte, at genparterne for kort tid siden var leveret i Poul Nielsen Kras' hus.

Landstingets dom: "Så og efterdi det er lang tid siden, samme vidner er udganget, og befindes Poul Nielsen Kras genparten til dem til forne ting at have været begærende, og dog ikke ham at være tilstillet, medens Mads Mortensen tilstår sig nyligen dem i Poul Nielsen Kras' hus at have leveret, da ved vi ikke andet derom at sige, end forne birkefoged og birkeskriver har sig jo derudinden forset og bør derfor igen at give Jens Juels fuldmægtig hvis skellig, billig kost og tæring, han derfor har ladet anvende".

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 290r-291r. Poul Rasmussen, s. 223.

26. september 1618 (3)

Viborg landsting. Rasmus Pedersen Skrædder i Svenstrup havde sagsøgt Svend Pedersen sammesteds, fordi han havde truet og undsagt ham.

Tingsvidne af Hornum herredsting 24.8.1618: 5 mænd aflagde vidnesbyrd om det, Svend Pedersen havde sagt på byens kirkegård og grandestævne. Svend Pedersen aflagde imidlertid ed på, at han ikke havde brugt de ord, vidnerne påstod. Svend Pedersens husbond, Kaj Rantzau til Rantzausholm, krævede ved foged Laurids Hansen på Næs (nu Lindenberg), at de 5 mænds vidnesbyrd blev dømt magtesløse.

Dom: "Så og efterdi bemeldte ord, forne tingsvidne pålyder, ikke er nogen deres ære og lempe angældende, og ikke Svend Pedersen dem er bestændig, el. slige ord for ting og dom at være faldet, og da straks tingsvidne efter taget, el. han dem fra sig med sit brev og segl bebrevet, medens forrørte ord til tinge såvel som her i dag at have benægtet, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme vidne, nu hidstævnet er, så noksomt og nøjagtigt, at det må komme Svend Pedersen til hinder el. skade i nogen måde".

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 305r-306r. Poul Rasmussen, s. 227.

26. september 1618 (4)

Viborg landsting. Rasmus Pedersen (Skrædder) i Svenstrup havde sagsøgt Svend Pedersen sammesteds, fordi han og hans hustru havde slået ham og gjort ham skade. Tingsvidne af Hornum herredsting 3.8.1618: Synsmænd havde konstateret, at 3 af Rasmus Pedersens fingre var opsvulmede efter slag, som han beskyldte Svend Pedersen og hans hustru for at have tilføjet ham. Tingsvidne af samme herredsting 24. aug. 1618: Rasmus Pedersen lod Svend Pedersen fordele. Svend Pedersens husbond, Kaj Rantzau til Rantzausholm, krævede ved foged Laurids Hansen på Næs (nu Lindenberg) ovenstående fordelingskendelse dømt magtesløs.

Landstingets dom: "Så og etterdi ingen bevisning fremlægges Svend Pedersen at have gjort Rasmus Pedersen den skade på hans fingre, som forne synsvidne ombemelder, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme synsvidne så noksomt, at det bør at komme Svend Pedersen til nogen forhindring, medens finder forne klage, som ej heller gøres bevislig, så og forne dele, derefter drevet er, ingen magt at have".

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 306r-307v. Poul Rasmussen, s. 228.

26. september 1618 (5)

Landstings brev, at Oluf Madsen og Peder Thamesen i Hasseris blev fordelte, fordi de havde slået og bjerget nogle enge i Øster Hasseris kær, der tilhørte fru Helvig Kaas til Restrup.

NLA, Restrup gods G141-1. Papir. [2] segl. Påtegning på bagsiden: No 1 (overstreget). No 115. Lest paa olborig Byting Snaps Mandag 1619.

Gunde Lange til breininng, Landsdommer wdj Nøriutlandtt, och gunde schriffuer lanndstinnghører giøre witherliggt, At Aar Effter guds biurdt Mdcxwiiij thend 26 Septembris paa Wiborg Landstinnng War skicket Erlig och Welbørdig frue Helvig Kaas till Restrup, hindes wise budtt, Erlig och fornumstig manndtt Anders Jennsenn i binderup, medtt ith tinngs Winde af Olborig byting thend 24 Augustij sist forleden Wdgangen Bemelenndes forne Anders Jennsenn ther paa sin bemeldtt hanns hosbuunds Wegne for haffuer begiræd Att haffuen laden fordielle Olluff madsenn och peder thamesenn i Hatseris, Sagenndis thennem for the Engin the haffuer slaget och brugit i Øster Hatseris Kier, som ligger till Christen michelsenns gaardt i guldbech Emodtt Konng: majst schifftebreff, landstingsdomb, saa och Emodtt Welbemælt hans hosbunnds och hinndis thienners minnde, huilkenn schade the icke wille haffuer for x les høø och miere, baade paa Eynn-doms Och Affgrødenn, Desligste for thend spot och grouhedt forbemeldtt hanns hosbuundtt er wederfaret, saa och for huis forsomnæfte Wuerdering breffue penndinngs och schade welbemeldit hans hosbuundt der aff Lidt och fanngett haffuer och her effter fangenndis, Saa bleff forne Olluf madsenn och peder thamsenn och wdj lige maade fordiettt her i Dags til Wiborig lanndstinnng. in cuij rej thestimonium sigilla nostra.

26. september 1618 (6)

Kaj Rantzau til Rantzausholm havde stævnet efterskrevne i Svenstrup for et vidne, de til Hornum herreds ting 24/8 dette år vidnet har, anlangende de på Svenstrup grandestævne havde hørt, at Svend Pedersen havde sagt til Rasmus Pedersen, at han ikke havde gjort ham den skade, synsmænd havde omhjemlet. derefter blev afsagt, så efterdi Svend Pedersen ikke er samme ord bestendig eller slige ord for ting og dom at være faldet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det må komme Svend Pedersen til hinder eller skade i nogen måder. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 305, Nørgaard-Pedersen.*

26. september 1618 (7)

Kaj Rantzau til Rantzausholm befalingsmand på København slot havde stævnet synsmænd af Hornum herreds ting ang. syn 3. aug. Rasmus Pedersen i Svenstrup hans 3 fingre skulle være slået, som han har beskyldt hans tjener Svend Pedersen for at have gjort. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges, Svend Pedersen skal have gjort Rasmus Pedersen den skade på hans finger, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne bør at komme Svend Pedersen til nogen forhindring, og førnævnte dele ingen magt at have. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 306, Nørgaard-Pedersen.*

1. november 1618

Tingsvidne af Hornum herred, fremlagt i sag 11.9.1619 ved Viborg lands-ting hvor Ellen Lauridsdr. Buch, præsten i Sønderup, Hr. Peder Hansens hu-STRU, stævner en række personer i Sønderup og Braulstrup, at de skal vedstå at have svoret trolddom over Boel Jensdr. Degen i Sønderup.

Ett Thingswinde aff Huornum herids thing Denn j Novembris Sist forleden Wdgangett Kirsten Niels Dather I Synnderup for Otte Menndt Eblanndt Andden med helgens eedt och opragtt fingr Att haffe Wonndett, att Meistennd for enn Trei Aar Sidenn forledenn, da Sagde forne Buold Jens Dather Dei i Synnderup till hinde, Wilde Dinn Manndt Niels Christensen icke betalle mit Baren den daller, hand war henne schøldig for hun tiennte hanomb, Der som iche Betald hinnde, schulde hun loffue hanom, att hand schulle fange scham och enn awferdtt Paa Sitt Bare Legom och Krop att hannd i schulde wilde haffue Dett for 20 daller, och stackett Thid epther Da fick forne Niels Christensen megett went wdj hans lemaer, Aarm och Bienne med Røffuen och slidenn, saa hand i Mangen Dage haffde inngenn Rollighedt uernn att Were wdj hans Senng om Natten ellr Om Dagen, och i dis meler tid hindis Hosbunndt War Saa Siug, gick hun till Synnderup Prestegordt thill forne Buold Dei, som da der tiennte, Och Sagde till hinde daa der som iche løsse dett Buonndtt, du haffr bundenn Paa mett Husbunndt Niels Christensen, da schall dinn halle blif- fue Warm, Jeg schall haffe dig dømptt Buoed om mien Hosbunndt iche bliffr tillpass igien, daa sagde forne Buold Jens Dather gud giffue, att dett gor aff denn enne Birenn och op Wdj dett Andett.

Dernest Ellse Laurids Dather ibiid. att haffue Wondet, att hunn Same tid Wdj Synnderup Prestegor hørde, att forne Ord faldt emellom forne Kirsten Niels Dather, och buold Jenns dather Deii soure forne Kirsten Niels Dather haffude Om Wonndet. Niels Christensen ibm. med lige suorenn eedtt att haffue Wondett, Att daa Wed iij Aar Sidenn ad fick hand nogett Weerk Wdj hans lemfr och bienne, Wert Ryg opslidenn op ther som hans høstru Kirsten Niels Dather haffue om Wonndet, att ?- det saa hun hand bedere der -? aff igien, och ichj hand Weste Nogenn Der for att Beschylde Antenn Las Jennsen i Synnde- rup, Kirsten Chrestens Dather, Søren Christensen, Mads laursen, Niels Niel- sen, Niels Sørensen, Søren Christensen och Chresten Schreder ibid., alle huer Seerdelis Redelig suoret Att haffue Wonndet, att dett war Thennom Witerligtt, att da Threj Aar Sidenn Laae forne Niels Christensen Siug och haffde Megett Werg wdj Sinn lore Birenn och lemar Ward Riffuenn och Slidenn.

3. november 1618

I sag 17.1.1619 ved Viborg landsting mellem Poul (Knudsen) Krag i Aalborg og Søren Frandsen, borger sst. ang. ødelagt plankeværk i Klitgaard og tyveri af får fremlægges vidne af Nørholm birk, at Jens Kok, Søren Christensen, Clemed Jensen, Kjeld Nielsen, Mads Christensen, Villum Tamesen, Jens Jensen i Klitgaard og Peder Jensen i Nyrup vidnede, at Søren Frandsen lod læse tingsvidner og breve, han fået over Margrethe Jørgensdr.s folk, og at der var stedt fylling på dem ved sandemænd.

16. november 1618

Tingsvidne af Hornum h. at Søren Andersen Hovgaard og Niels Christensen i Sønderup, anklager Lucie Christensdr. i Giver for trolddom.

NLA, B24.535, Viborg landstings dombog 1619B, fol 118. H&K 1915-17, s. 180.

21. november 1618

Viborg landsting. Lensmanden på Aalborg slot havde sagsøgt mænd i Nørholm sogn, der havde sat bundgarn på for dybt vand, så de stod i "Kongelig Majestæts" sejldyb og i "forstrogitt" (dvs. området for sildens opgang).

Lensmanden havde 23.5.1618 ved Nibe birketing erhvervet tre vidner, som angik bundgarnsstader ud for Nørholm og Klitgaard i Nørholm sogn. Disse tingsvidner krævede Jens Juel til Kjeldgaard (der var forlenet med dom-provstiet i Viborg, hvortil en del af Nørholm hørte) dømt magtesløse.

Tingsvidne 23.5.1618. 6 synsmand hjemlede, "at de, som da i går var 14 dage, var med på Klitgårds og Nørholm grund og forfarede sejldybet. De så Corffitz Krasses garn stod for yderlige, og der var 9 alen vand og et kvarter ved hans hovedstabler (pæle for enden at bundgarn), Hans Poulsens garn stod og for yderlige, og der var ved hans hovedstabler 9 alen vand og et kvarter, Margrete Jørgensdatters garn, så og (præsten i Nørholm) hr. Mogens Thomisens garn også 9 alen vand og et kvarter ved hans hovedstabler, Gregers Christensens tvende garn stod og for yderligt, og var 10 alen vand ved hans hovedstablerne, Mikkel Simensens garn stod og for yderlige, og var 8 alen vand ved hans hovedstabel, Poul Krasses garn, som stod på den 8. lænke, stod og for yderlige, ved hans hovedstabel var 8 alen vand og noget mere, Margrete Jørgensdatters garn på den 9. lænke (række af bundgarnsstader) stod og for yderlige, og var 8 alen vand ved (hendes) hovedstabler og end mere". De to at de omtalte personer blev stævnet ved deres (fisker) boder, de andre til deres huse.

Poul Kras i Nørholm, der mødte på Jens Juel vegne, dokumenterede, at nogle af de personer, der var givet varsel ifølge de af lensmanden erhvervede tingsvidner, ikke omtales som indstævned i Jens Juels genparter.

Dom: "Så og efterdi varselet i samme syn og vidnesbyrdsvidne, nu hidstævnet er, ikke med genparterne konkorderer og overenskommer, eftersom forskrevet står, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende bemeldte syn og vidne nøjagtige, men finder dem såvel som den klage, derefter ganget er, ingen magt at have". *NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 370r-373r. Poul Rasmussen, s. 247. Udvalgte domme, s. 326.*

26. november 1618

I sag 17.1.1619 ved Viborg landsting mellem Poul (Knudsen) Krag i Aalborg og Søren Frandsen, borger sst. ang. ødelagt plankeværk i Klitgaard og tyveri af får fremlægges tingsvidne af Nørholm birketing, at Søren Frandsen lod læse et tingsvidne og breve, som han der på tinget har fået ang. Margrethe Jørgensdr.s tjenestefolk for nogen plankeværk, som de har nedtaget ved Klitgaard og begærer straks efter sat fylling på birkets sandmænd uanset, at den jord, hvor Søren Frandsens bod stod på, ikke var fæstet af Christen Hansen, bisp over Vendelbo stift, som er forlenet med Klitgaard præbende, og ikke kan bevise, at han ikke har fået nogen ret dertil af Christen Hansen men af fru Margrethe Jørgensdr. indtil denne dag. Endvidere at han stævnedes Søren Frandsen, at han ingen vidner har taget på Poul Knudsen i sagen, dog forbeholden Velbyrdige Jens Jensens ret (præst i Nørholm, Jens Jensen Sjørslev), og endvidere at han havde lovet ham, at han skulle påminde sin mors søster, fru Margrete Jørgensdatter, at ingen videre sag skulle påføres hendes folk, hvilke ord Poul Knudsen nægte at have sagt og at alle otte mænd med helgens ed skulle bekræfte, om de blev sagt.

5. december 1618 (1)

Viborg landsting. Trætte mellem Søren Thøgersen og hans hustru Maren Pedersdatter i Sønderup på den ene side og Laurids Jensen og Niels Christensen sammesteds om pladsen i en kvindestol i Sønderup kirke.

Tingsvidne af Hornum herredsting 11. maj og 20. juli 1618: Nogle vidner erklærede, at det omtvistede stolestade hørte til Laurids Jensens og Niels Christensens gårde, medens andre erklærede, at det hørte til Søren Thøgersens gård. Søren Thøgersens husbond Niels Krabbe til Torstedlund krævede ved Knud Jensen i Gammelholm (Sønderup sogn) de af Laurids Jensen og Niels Christensen erhvervede vidner dømt magtesløse.

Landstingets dom: "Så og etterdi at, hvor tvist findes om stolestader, tilhører det provsten, sognepræsten med fornemste sognemænd efter ordinansen enhver sin bekvemme stolestade at forvise, da finder vi efter sådan lejlighed samme sag om bemeldte stolestade til provsten, præsten og syv fornemste sognemænd at indkomme og dem enhver sit bekvemme stolestade i forne kirke at udvise og forne vidner på begge sider ikke at forhindre dem, hvis de derudinden gørende og udvisende vorder".

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B, 400r-401v. Poul Rasmussen, s. 255.

5. december 1618 (2)

Viborg landsting. Sag om pligt til vedligeholdelse af Halkær bro ved skellet mellem Hornum herred i Bislev sogn og Slet herred i Ejdrup sogn. Lensmand Mandrup Parsberg, Aalborghus, havde sagsøgt lodsejerne i Hornum herred, Niels Krabbe til Torstedlund, fru Helvig Kaas til Restrup og Gunde Lange til Brejning (forlenet med Pandum) og krævet, at deres tjenere sammen med kronens skulle istandsætte Halkær bro.

Tingsvidne af Slet herred 18. juni, tingsvidne af Hornum herred 10. august og af Aale birketing 25.9.1618. 24 mænd fra henholdsvis Slet herred, Hornum herred og Aale birk begærede på deres egne og menige herreds- og birkemands vegne, at lensmanden på Aalborg slot "ville vel gøre og forhjælpe dem Halkær bro (at) færdige, at de måtte komme derover, når deres ærinde falder, som er deres rette alfarvej både til Aalborg, til Nibe, til skove og fra, så og en part til deres herskabs gårde, og på det at deres alfarvej ikke måtte blive dem forment for, og at samme bro måtte blive færdiggjort såvel som ved begge enderne, så at enhver fattig mand kunne komme derover uden skade". For disse vidner var der ikke givet noget varsel. 412r-412v.

Tingsvidne af Slet herred 23. juli 1618: 8 synsmænd hjemlede, "at da de på mandag sidst var til syn til Halkær bro ... Da er samme bro meget bygfældig og stander på rav (på hæld) så man kan der ikke over komme uden stod fare, og skal den slet opbygges af ny og forlænges i begge enderne, og ikke den kan opbygges ringere end 200 sletdaler både broen og så vidt begge enderne, som det sig bør, og hvis tømmer, som nu i broen er, det er gammelt og forrådneth og dertil forstykket (delt), så det tjener intet dertil igen". 411v.

29. juni blev der på Hornum herredsting givet varsel til alle herredsmænd, kronens såvel som adelens tjenere, som havde hest og vogn. 411v.

Dom af Hornum herredsting 9.11.1618: "Efterdi med synsvidne var bevist, at Halkær bro var meget bygfældig, ... som var nogle bønders alfar vej, eftersom stokkenævn af forne herredsting og birketing videre derom indeholder, deslige og efterdi Kongelig Majestæts skrivelse (af 12.5.1618, Kanc Brevb, s. 398 f.) til Mandrup Parsberg og Anders Friis (lensmand på Sejlstrup) lyder om Præstbro i Vendsyssel, som ligger mellem tvende len, at adelens tjenere såvel som kronens tjenere skal betale, hvis den har kostet at bygge, og forne Halkær bro er liggende imellem Hornum herred og Slet herred, og recessen formelder, at bønderne skulle holde broer ved magt, som den videre derom indeholder, og en part af bønderne der i herredet ikke vægret dem i at tilhjelpe forne bro at færdigholde, da vidste fogeden efter denne lejlighed, som forskrevet står, ikke andet derom at sige, end Niels Krabbes, Helvig Kaas og Gunde Langes bønder, som han i befaling har, jo burde at tilhjelpe forne Halkær bro at bygge og færdigholde" (412vf).

Mandrup Parsberg appellerede ved sin ridefoged Jacob Vognsen ovenstående dom til stadfæstelse.

På Landstinget gjorde Gunde Langes, Niels Krabbes og fru Helvig Kaas' fuldmægtige gældende, at "Kongelig Majestæts missive intet vedkommer denne sag om forne Halkær bro, medens berettede, at samme bro af Arilds tid af de lodsejere, som Halkær har haft, nogen tid siden at være bygget dem og deres tjenere til bedste, og de skulle have holdt svingel derpå og deraf oppebåret penge af fremmede, som der ville over, så det ikke skulle have været nogen alfar vej for Hornum herred til købstad eller fra af Arilds tid, som efter recessen burde at bygges og ved magt holdes".

Direkte spurgt derom ville Jens Madsen, der var fru Lene Juels foged på Halkær, ikke benægte, at de havde haft en svingel over broen og taget penge af de vejfarende. 413v.

Dom: "Så og efterdi det befindes Mandrup Parsbergs fuldmægtig til forne Hornum herredsting at have tiltalt forne lodsejeres tjenere i forne herred efter forne syn og stokkenævn og derefter dom over dem, som på forne syn og stokkenævn iblandt andet er funderet, forhvervet, at de skulle tilhjelpe samme bro at bygge og færdigholde, og bemeldte lodsejere og deres tjenere dog ikke for forne syn og vidner har fanget lovligt varsel, da kunne vi ikke kende samme syn og vidner så noksomme, at de bør nogen magt at have, og efterdi herredsfogden efter samme syn og vidner, som nu er underkendt, har sin dom funderet, og ikke for ham har været bevist over samme bro nogen alfar vej, som de Hornum herredsmænd enten til købstad eller fra har brugt, af arilds tid at have været, som efter recessen burde af dem at ved magt holdes, ej eller dem tilforn nogen tyngte dertil at have udgivet, medens Jacob Vognsen såvel som og fru Lene Juels foged Jens Madsen tilstår svingel derpå at have været, som for er rørt, og penge deraf til Halkær af den vejfarende at være udgivet, og fogeden dog har tildømt forne lodsejeres tjenere at tilhjelpe forne Halkær bro at bygge og færdigholde, som kunne være dem til en varagtig pligt og pålæg, da finder vi efter sådan lejlighed samme hans dom ingen magt at have". 410r-414v.

NLA, B24-535, Viborg landstings dombog 1618B 410r-414v. Poul Rasmussen, s. 259. Udvalgte domme, s. 328.

1619 (1)

Udateret Aabent Brev om, at Kongen indtil videre har beskikket Jens Andersen Krag, Raadmand i Aalborg, til at forestaa Kongens Sildesalteri i Nibe, købe Sildene paa Kongens Vegne, siden salte dem og sende dem over til København og i øvrigt forholde sig som hans Formand Hans Ofvid har gjort før ham. Han skal nyde den samme Løn og Kondition som Hans Ofvid. Han skal forholde sig tro og flittigt i sin Bestilling og udføre det, der bliver paalagt ham af dem, der have noget at befale over ham.

Kancelliets Brevbøger, s. 751 J. R. 7, 280 b.

1619 (2)

Annammet efter Niels Mouritsens kvinde udi Sønderup 1) som K.M. blev tildømt, efter at hun for troldomssag blev omkommet (i margen bondens Landgilde hermed til udgift) Rug 6 td. byg 2½ td. 1 skp. havre 3 td. To hopper og en mærplag den ene hoppe bekom Mikkel Nielsen udi Gerning 6 dlr. slet mønt. Den anden hoppe og mærplagen bekom Anders Lauritsen i Lund for 7½ dlr. slet mønt, Køer 2, studekalve 1, Før og lam 8, Gæs 12, For hvis andet boskab og værd K.M. tilkom efter Poul Ridefogeds register som han red for 5 dlr. 1 mark rigs 3 sk. *RA, Dronningborg lens regnskab, stedsmål, sagefald og føringspenge, rømningsgods 1619/20, udarbejdet 1998 af Kirstin Nørgaard Pedersen, 8330 Beder.*

- 1) Niels Mouritsen forlader gården. Den fæstes bort året efter, her fremgår det, at der er tale om Sønderup i Hornum herred. Den nævnte Poul Ridefoged er formodentlig den tidligere herredsskriver i Hornum herred, Poul Baltseren.

8. januar 1619

Missiv til Eske Bilde om at erklære sig, om en Gaard i Grydsted i Voxlef Sogn i Huornum Herrid i Mariager Kloster Len, som Ifver Juel begærer til Mageskifte, kan undværes fra Lenet.

Kancelliets Brevbøger, s. 522f. Udt. i J. T. 6, 351.

16. januar 1619

I sag ved Viborg landsting 27.2.1619 mellem Jørgen Worm til Vaar, repræsenteret af fogeden Niels Jensen, fremlægges Chresten Jensen i Aastrups klage på Nibe ting over, hvad Niels Jensen har oppebåret (for fiskestader). Ligeledes stævnes Villads Sørensen og Mads Christensen Guldsmed i Nibe for tre vidner, de har afgivet på Nibe birketing, at det 3. og 4. stade fra dybet i den lænke, som kaldes Michel Nielsens lænke, har fulgt deres husbond, Stygge Høg.

17. januar 1619

Viborg landsting, Snavslandsting. Poul (Knudsen) Krag i Aalborg stævner Søren Frandsen, borger sst. for et vidne denne havde fået på Nørholm birketing 26. nov., bl.a. om, at Søren Frandsen lod oplæse et tingsvidne og breve han har fået ang. Margrethe Jørgensdr.s tjeneste folk for et plankeværk, som de har nedtaget ved Klitgaard, og straks efter har begæret stedt fylling på birkets sandmænd, uanset, at den jord, hvor Søren Frandsens bod stod på, ikke var fæstet af biskop Christen Hansen i Vendelbo stift, som er forlenet med Klitgaard præbende og ikke kan bevise, at han ikke har fæstet af denne men af fru Margrethe Jørgensdr. Endvidere at han stævnedes Søren Frandsen, at han ingen vidner har taget på Poul Knudsen i sagen, dog forbeholden Velbyrdige Jens Jensen (Sjorslevs) ret (præst i Nørholm), og endvidere at han havde lovet ham, at han skulle påminde sin mors søster, fru Margrete Jørgensdr., at ingen sag skulle påføres hendes folk, hvilket Poul Knudsen nægter at have sagt, og at alle otte mænd med helgens ed skulle bekræfte, om de blev sagt. Han mener ikke, at vidnet er lovligt og kræver det gjort magtesløst. Endvidere havde han stævnet birkefoged Erik Thamesen og birkeskriver Anders Villumsen og de otte tinghørere.

Så mødte Søren Frandsen og fremlagde et vidne af Nørholm birketing 3.11.1618, at Jens Kok, Søren Christensen, Clemed Jensen, Kjeld Nielsen, Mads Christensen, Villum Tamesen, Jens Jensen i Klitgaard og Peder Jensen i Nyrup vidnede, at Søren Frandsen for retten lod læse tingsvidner og breve, han fået over Margrethe Jørgensdatters folk, og at der lovligt var stedt fylling på dem ved sandemænd for hans kålgård og ved hans får ved Klitgaard, som de havde slået ned og taget.

Poul Knudsens og Jens Thamesen på Margrethe Jørgensdatter og biskop Chresten Hansens vegne har derimod fremlagt mester Chresten Hansens forleningsbrev. Efter adskillige sagsindlæg var da på tinget Poul Knudsen, Jens Thamissen, Chresten (Erik!) Thamisen, birkefoged, Anders Jensen i Binderup, Hans Poulsen i Nørholm og sandmand der i birket, samt Thamis Jensen, Ib Sørensen og Oluf Bertelsen, som har forøvet skaden, og menige birkemænd. Søren Frandsen opgav da sagen efter disse dannemænds forbøns skyld, og Poul Knudsen tog i Søren Frandsens hånd og lovede, at for hans mors søster

Margrete Jørgensdatters skyld skulle der ingen videre sag være mod hendes folk for skaden på hans bod ved Klitgaard, dog Velbyrdige Jens Juels ret uforkrænket.

Søren Frandsen mente, at vidnet burde blive ved magt. Dertil svarede Poul Knudsen, at den 7. af de 8. mænd ved navn Jens Jensen var fordelt og lovforuden, da han og hans medbrødre udstedte tingsvidnet og fremlagde et tingsvidne af Aalborg byting 3. marts 1613, at Jens Jensen i Klitgaard blev fordelt for Morten Puggis gæld, fremlagde Jørgen Knudsens fuldmagt desangående og mente, at vidnet burde være magtesløst.

Landstinget dømmer, at eftersom det bevises med delsbrev, at den 7. af de 8 tinghørerere ved navn Jens Jensen i Klitgaard var delt og lovforuden, da han og hans medbrødre vidnede, kendes vidnet magtesløst.

NLA, B24-536, Viborg landstings dombog 1619B, s. 7.

22. februar 1619

Tingsvidne om øde krongodsgods i Hornum herred fra 1.5.1618-19.

RA, Aalborghus lens regnskaber 1616-19, Regnskabs bilag 1618-19, nr. 159. [3] bomærker af grønt lak. 1. Lars Nielsen Kras. 2. Christen Michelsen, Guldbæk. 3. Jens Christensen, Raakilde, utydeligt.

Las Krass i Moldbierige, Herris foged i Hornumherrit, Christen Michelsen i Gulbech, Jens Christensen i Rokielde, och Peder Gundesen Giør Witherlig. Ano 1619 thend 22 februarij War schicket Morthen Jensen i Lyngbergd. Paa Sin hossbund, Erlig Och Welb. Mand Mandrup Parsbereg's thill Hagsholm, Ko. Maij. Befalings Mand paa Alborg Slot, hans Wegne, som eschet och fich Enn fuld things Winde Aff disse dannemend, som Er forne Christen Michelsen, Jens Christensen, Anders Jensen i binderup, Christen Pedersen i Wolstrup, Christen Jensen i Gulbech, Jens Sørensen i Elishøff, Las Ibsen ibm, Hans Madsen i Støffring, Di Wonde ther Saa och hørde her i dags for tingsdomb, for dennem stande Søffren Jensen i Hersum, Jens Bus ibm, Christen Jensen i Gulbech, Jens Christensen i Gielstrup, Jens Andersen i Voxløff, Niels Abelgaardt i Huornum, Christen Pedersen i Wolstrup, Jens Christensen i Guldbek, som Wonden huer Serdielis Wid helgens Ed Med Opraght finger, At det Er denom fuld Witherligt i Guds Sandhs desse Effterskr Ko. Ma. guotz her i Hornum herit Ligendis till Aalborg Slot, haffuer En part standen Slet Och Aldiles øde, Och Enn Part ehr Nogenn bønder for Unt frii for landgilde thill dj kom thil Affuel, Saa der ike haffuer Vereth skyld Och Landgilde der Aff At bekomme fraa Philipi Jacobi dag 1618 Och till Philipi Jacobij dag 1619, som ehr: Wolstrup j gaard Las Jostsen er for Unt, som Søffren Christensen till forne haffde, It gadhus ibm staa øde, Hornum: Enn gaard Thamis Madtsen och Mads Nielsen ibode staa øde, Enn gaard Morthen Pedersen ibode staa Øde, Enn gaard Poull Pedersen Och Jens Nielsen er for Vnnhtt, Molberg: En halff gaardt Las Madsen ibode staa øde Och denn Anden halff øde grdt Søren Espensen nu haffuer, Suenstrup: Enn gaard Joenn Laurssen ibode staa øde, et buoll Christen Christensen ibode staa øde, Weggerby: Enn gaard Niels Jensen Remer Och Peder Tuordsen ibode staa øde, enn gaard Simon Ibsen ibode staa Øde,

Enn gaard Peder Michelsen och Anders Christensen ibode staar Øde, Graffle-eff: tuende gadehuss ibm øde, Voxløff mølle staar øde, Gielstrup: j øde gaard Christen Søffrensen er tillkommen och ike Er komen till fuld Affell, Klestrup: En øde gaard Peder Jensen nu haffuer, som Michel Andersen till forn haffde, it gadhus ibm staar øde, Binderup: thrideparten Aff En gaard Jens Poulsen paa-bouer staar øde, Holmager: Enn gaard Christen Christensen ibode staar øde, Dalsgd: it gadhus øde, it gadhus i Kirketorp øde, Johren Er øde och ike at be-kome, Aff firde Kiør Oc Mielkekiør, Kiør ij, Att saa Er wonde Winde Wi Med Vores Zigneth. Datum Ut Supra.

1. Lars Nielsen Kras
i Moldbjerg, herredsfoged

2. Christen Michelsen
i Guldbæk

3. Jens Christensen
i Raakilde

27. februar 1619

Viborg landsting. Jørgen Ernst Worm til Vaar ved fogeden Niels Jensen stævner, efter en opsættelse, Søren Pedersen Hanning og Chresten Sørensen i Nibe for deres vidne af Nibe birketing 16. januar ang. en bøde, de har betalt til Stygge Høeg til Vang. Sagen angår fiskeri i en lænke kaldet Michel Nielsens lænke (Tornekrands, tidl. ejer af Vaar). Fogden har optaget deres garn. De hævder, at han har givet dem lov til at bruge lænken, hvilket han benægter. Ligeledes stævnes Chresten Jensen i Aastrup for en klage han 16. januar på Nibe ting har fremført over, hvad Niels Jensen har oppebåret (for fiskestader). Ligeledes stævnes Villads Sørensen og Mads Christensen Guldsmed i Nibe for tre vidner, de har afgivet på Nibe birketing, at det 3. og 4. stade fra dybet i den lænke, som kaldes Michel Nielsens lænke, har fulgt deres husbond, Stygge Høg. Niels Jensen hævder, at vidnerne ikke er redelige, og at der ikke er givet lovlig varsel. Endelig stævnedes tingsvidnerne i alle nævnte vidner Chr. Jensen i Aastrup og Stygge Høg. Sagen blev opsat til efter påske.

NLA, B24-536, Viborg landstings dombog 1619B, s. 74b-75a.

War schicket E. och W. Mandt Jørgenn Ernst Worm till Vaare, hans wesse Budt, erlige och fornumstige Niels Jenssen, Foget der samestedts, med enn opsettelse her aff landtsstinget i dag xij dage Wdgangett lydendes hanomb Daa att haffue hidtt i Rette steffnit Søffren peerssen haning och chresten Sørensen i Nib for et winde, de till Nib birchetinng denn 16 Januarij sist forleden effter deris benche breff Wonditt haffuer Wdj deris egen Sag, som mett Tingswinder er Att beuise denomb Sielff thill befiel peninge for erlige Och welbørdige mandt Styggi Høeg till falden for Wdj schall haffuer Angiffuet forne Niels Jennssen att schulle haffue optagitt et garn Paa det lenche, som Kaldis michell Nielsens lenche, Saa och loffuit hanomb beuilling Attj Denn att Opsette Staede, Endog forne Niels Jenssenn hordeligen benechter at haffue giort medens huis garenn, hand haffuer Ladit optage, denom haffuer hand ladit optage paa hans hosbundis grund, som daa Wlouglig haffuer Saat, som hanom formiener, Som nochsom mz sannhedis Windis burde Kund Beuisis.

Samledis hagde hid steffnuid chresten jennssen i Aastrup for en Klage hand Same Dag til F.(orne) thing Offuer forne Niels Jennssen epher same Winde giort haffuer Indhollandis forne Niels Jennsenn att schulle haffue bekommit och Oporrit hanom at huadt miere denn Indholler, framdiellis hagde hid kaltid Wellads Sørenssen i Nibe och Mads Christenssen guldsmed ibid for thriende Winder de till forne thing Wondit haffuer, att de thuende staader i denne lench, Som Kallis michell nielssens lench, dett thridj och dett fierde fra dybett haffuer fuld deris husbond, forbemeltt Styge høg, Mienindis same Thriende Winder ich Relige Winder att uere thil medlagt same dirris Winder Wdj thuiffuil, och eih heller schall formelle hans thiener sig nogit der med Att haffue befattett, Mienendis alle forne Winder Iche saa Sandferdige att uere Wondit och giortt, att dee bør nogenn mact att haffue eller loughlig Warsell forgiffuit och bør fordj mactesløs att uere och iche Att kome forne hans thiener Niels Jennsenn thill hinder eller schade i nogenn made. Endenn hid steffnitt forne Windis mennd huer Wdj egen person Same Dieris Winde att forantuarde. Saa Chresten Jennsenn i Aastrup som Same Winder forhuerrffuit haffuer med same Winder benche breffue och Klage och alle andre Winder, som i denn Sag forhuerrffuitt ehr. Item forbemelte Styge Høg om hand haffuer nogitt der thill Att suare. Tha for nogen lejlighedt sig den thid for Wdinden begaff er Same Sag opsaat thil i dag, Och enn bleff forbemeltt styge høgs schriffuer ehr fram huor Winder Wdinden hand begierer i Sagen nogen thid att motte opsete, Tha epher Saadan lejlighedt bleff same Sag opsaatt thill neste landtsthing epher paaske Nu førstkomendis Och daa thenomb her att møde och gaa der om Saa møgit, Som Loug och Rett Kand findis. Inn cuijs Rej thestimo.

3. april 1619

Borgmestre og rådmænd i Aalborg samt en række mænd fra Nibe har efter klager over ulovlig sætning af bundgarn i fjorden gennem lensmand Mandrup Parsberg på Aalborghus fået kongelig befaling om at drage ud på fjorden og undersøge sagen og herefter fastsætte, hvordan garnene må sættes. I sagen omtales adskillelige gamle tingsvidner.

NLA, G139-8 Lundbæk gods, Dok. vedr. Fiskeriet. Det angives, at der på originalen har været 20 segl. Talrige påtegninger på bagsiden om læsning på Nibe og Nørholm birketing 1635-66.

Wij Effte skrefne, Borgmestre, Raadmend, og Borgere udi Aalborg, Hans Muelig, Jørgen Olufsen, Mogens Michelsen Skriver, Anders Jensen Skriver, Hans Felthus, Jens Andersen fra Hals, Henrich Brun, Niels Hansen Kræmmer, Rasmus Pedersen, og Hermand Mackr, Desligste wj effterskrefne, boundes udi Nibe Gammel Niels Pedersen, Søren Pedersen, Jens Nielsen Skriver, Las Sørensen, Ingvor Michelsen, Niels Jørgensen, Peder Nielsen Rørbeck, Christen Rasmussen, Clemend Pedersen, og Peder Hofmand Gjør witterligt, at Erlig og welbr. Mand Manderup Parsberg til Hagesholm, Kong: Maijts. befalings Mand paa Aalborg Slot, haver paa Hans Ko. Maijts. Wegne givet os til kiende, at atter for hanom er belaget, huorledes Bundgarn af mange u=louligen Settes udi Limfior, udi Dybere Vand, end dennom bør at staa med Rette, Saa at fiskens indgang, saawel som og Segel Dybt dermed forhindres Og hand derforre

paa Hans Maijts. wegne haver os paalagt og befalet, at wii skulle drage ud paa Fiorden, og flitteligen Leiligheden der om skulle forfare, og giøre en forordning, huor Dybt Vand, Bundgarn med Rette bør att Settes paa wdj Limfiord, Saa at fiskens udgang og Segel Dybb ikke udi nogen maade dermed skal blive forhindret, den gemenne Mand til Skade, som bruger Sild fiskerij, Daa haver wii udi Dag, som er d. 3 Aprilis Aar 1619 wæret her udi Nibe derom forsamled, Forne Manderup Parsbergs befalling der udi at effterkomme, Og er hand self Møt for os til Stede og gaf tilkiende, at Være af Adelen, saavel som af andre beklaget for Kongl: Maij.ts om Slig ulovlig fiskerij, som haver Været brugt udi Limfiord, og hand derfor haver bekommet Hans Maij.ts Skrivelse, huilcken hand for os fremlagde, under Datum den 12: Dag Maij Aar 1610 Lydendes: Se 12.5.1610.

End fremlagde hand en Vidisse af Wiborg Landsting, efter et Koning Christians bref, huilcken Vidisse er under Datum = 1568 Løverdagen effter Scte Ambrosij Episcopi Dag lydendes: Paa Wiborg Landsting war skichet Erlig og Welbyrdig Mand, Christopher Michelsen til Lundbeck, med et Højloflig Sallig ihuekommelse Konning Christians obne beseglede Papirs bref, under Datum Fredagen nest effter Søndagen Lætare Aar = 1543: Lydendes, at for Hans Maij.t er beret, huorledes at der ere mange som fordrister dennom til og Sette Bundgarn, Pulswaader udi Limfiord den Mennige Mand til Skade, og er imod Hans Maj.ts Recesses Lydelse Og tilholder Hans Kong: Maj.ts alle Hans Maij.ts fogder, Embeds Mænd og alle Andre, at de have flittig tilsyn, at ingen bruger eller Setter Bundgarn eller Puls-waader udi Limfiorden, da skulle de straffes huem der findes med, effter Recessens lydelse, og huilcken af Hans Maij.ts fogder og Embedsmænd det tilsteder, da skulle de der med have forbrudt deris Lenn, Og thersom nogen Ridermænds Mænd befinder nogen at bruge samme Bundgarn og Pulswaader da skulle de have fuldmagt at tage fra denom Garn, Skib og huis de have med at fare, som samme Kongl: Maij.ts breff wider derom indholder.

Item fremlagde hand et bref, som Ole Brockenhuus til Søbygaard, Christopher Michelsen til Lundbæk, Michel Nielsen til Kye, og Axel Rosenkrans til Halkær udgivet haver, og de med Egen Hænder Underskrevet haver under datum d: 2. Aprilis Aar=1595: Se 2.4.1595 (1).

End fremlagde hand et bref, som Las Nielsen udi Grydsted, Birkefoged til Nibe Birketing, Niels Simonsen udi Nibe, Anders Hegaard og Las Brun med 21 Mænd til Dennom bouendes udi Nibe haver udgivet under Datum d. 2: Aprilis Aar 1595: Se 2.4.1595 (2)

Og effter den Leilighed, som forskrevet staar, haver forne Mandrup Parsberg paa Ko: Maij.ts wegne befallet os, at wii flitteligen skulle forfare og overvege ald Leiligheden om samme fiskerj, saa og skulle giøre forordning, huar Dybt Vand Bundgarn med Rette bør at Settes paa udi Limfiord, og giøre der udi, som Wij for antsvare og Være bekiend Saa at fiskens indgang og Segl Dybt kand dermed Være og blive u=forhindret udi alle maade, Saa haver Wij flitteligen forfaret og overveget Leiligheden om fiskeriet og Bundgarnstaderne, og om Segl Dybet udi Limfiord, Saa og haver wij Været udhe paa Fiorden og der forfaret om Dybt og anden Leilighed samme fiskerij Angaaende,

Og effter Ko: Maij.ts Skrivelse og andre brev som for os ere fremlagd, som forskreffet staar, Desligste effter huis Wij om samme Fiskerij udi Fiorden, og om Segldybt haver Kundet forfare, Synes os med Bundgarn at Sette, udi Fiorden, at skulle Her effter forholdes som effter følger:

Først det nderste garn paa Odde Lenchen, paa wester høufd udi Nørllaa, og siden Lenck effter Lenck, ud til Munckedragens Lencke at skulde settes paa Sex Alnes Middel Vande dog ikke Nærmere at sætte Dybt end Segladsen til Nibe Kand Være uden hinder og Skade som strecher sig effter det med 24 Mend tilforen haver udwiist, som er Synder paa, naar den flade Høj, som ligger paa Tyrrestrup Marck, kommer owerens med øster Ende af Nibe Kirke, Sammeledes skal Lille Draug Lenck, som er den Neste Lencke Synden til Slumps Lenck, det wed Dybt, Sættes effter Dette Meed som er paa Øster Land, Synderholms Kircketaarn, mit Imellem den Mellemste Høj og den Nordeste Høj paa Tostrup Marck, og siden Sætter Lenchen, ret Wester som det sig bør, Dernest det yderste garn Wed Dybt paa Slumpens Lencke at skulde settes effter Meed, som er paa Østerland Den Syndre Høj af de trj Høije paa Tostrup Marck, lige paa Synderholms Kircketaarn, og siden skal Settes ret ind udi wester, Segladsen til Nibe, og wester op ad Fiorden uforkrenchet, Effterdj Segladsen der udi Draget ikke findes Dybre end Sex Alne middel Vande, Desligste Norden for Klitgaard, fra den Lenck wed Haarslaaen, og siden huer Lenck paa Øster Høufdr, Synder ad til den Nordeste Lenck Jens Andersen Krages garn wedtager, da kand Bundgarn udsettes, derpaa halfottende Alne middle Vande, Dernest Synder paa til Binderup Hage paa Sex Alne Middl Vande, Segladsen uforkrenchet, Og Synes os med bundgarnstader udi Limfiord, saa her effter at skulde forholdes, som forskrevet staar, uden saa er, at Ko: Maij.ts Anderledes der om Naadigst wil lade forordne, til witterlighed trycker Wij Woris Signetter her neden fore Datum Nibe Aar og Dag som forskrevet staar. Læst paa Aalborg Byting den 12 Aprilis 1619. Læst paa Nørholms Birketing den 16 Aprilis 1619. Læst paa Nibe Birketing Løverdagen den 17 Aprilis 1619. Læst paa Nibe Birketing Løverdagen den 18 Martius 1626. Saa Ledes Rigtig efter den her gaarden findens original Testeres. Lundbeck den 12.?.1712. Som fuldmægtig Tamis Michelssen.

10. april 1619 (1)

Peder Jenssen i Nibe Cit. Jens Anderssen ibm. Cum solich Wise bued for et Winde Wondit om tangh. Møtt ichj.

NLA, B24-53, Viborg landstings justistprotokol 1619, s. 75 b.

10. april 1619 (2)

Iver Juul til Villestrup KM befalingsmand på Bøvling på hans tjener Christen Sørensen i Plovhuse eftermålsmand efter Søren Christensen Holck i Nibe hans vegne havde stævnet Oluf Pedersen i Ågård birkefoged for et vidne, han til Nibe birketing 23/1 sidst forleden forhvervet har anlangende en kontrakt imellem Søren Holck og Anders Lauridsen i Nibe for de sår og skade, Anders Lauridsen Søren Holck gjort har. derefter blev afsagt, så efterdi samme kon-

trakt med Søren Holcks kvittanser, som han i levende live udgivet har, bestyrkes den halve sum pending samme kontrakt omformelder at have annammet, da vidste dommerne ikke imod samme kontraktsvidne at sige eller magtesløs dømme. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 116, Nørgaard-Pedersen.*

14. april 1619

Søren Jørgenssen paa Jakop Wognsen och las Krasis Wegen bod sig i Rette Emod Jens Møller i Riidemands mølle. møtt ichj, att giffe sig Kost och Thering. Jens Poulssen i Mølgaard Cit. Niels Mørch Cum solich for winder. Møtt ichj. *NLA, B24-53, Viborg landstings justistprotokol 1619, s. 87a, 89a.*

22. april 1619

Missiv til Manderup Parsberg. Da Chr. Madtsen og Hans Thomisen fra Nibe og Chr. Olsen fra Skagen, der for nogen Tid siden ere udkrevne til Kongens Tjeneste som Baadsmænd, nu ere bortrømte af Tjenesten, skal han lade tage Dom over dem paa deres Fred og Formue, saa der skal forholdes med det Gods, som de nu have eller herefter faa, som med fredløse Mænds, og lade disse Domme forkynde paa de Steder, hvor de ere fødte.

Kancelliets Brevbøger, s. 602. Sj. T. 21, 398.

26. april 1619

Tingsvidne af Hornum herred, at Hans Madsen i Gjelstrup, Søren Madsen i Grydsted, Christen Nielsen i Grydsted, Knud Nielsen i Binderup, gamle Niels Moldbjerg i Taarup, Niels Christensen i Taarup, har vidnet at engen Havre Sig og Bosdal og et lille stykke hede øst for Bosdal bæk imellem Byrsted hede og Østergaards hede i Pandum har ligget til Niels Nielsens gård i Vokslev i 50 år. Anders Christensen og Søren Christensen i Grydsted samt Christen Christensen Borup i Gjelstrup vidner det samme for en periode på 30 år og mere.

Tingsvidnet omtales i et tingsvidne udstedt 7.9.1646 af herredsfoged i Hornum herred, Peder Gundersen, i en sag mellem præsten Niels Pedersen til Nibe og Vokslev kald og Anders Nielsen i Vokslev om engen Bosdal. Anders Nielsen er sikkert fæster af præstegården Dalsgaard i Vokslev.

NLA, Viborg bispearkiv, Nibe-Vokslev kald 1484-1803, C2-180.

Hanns Madtsen i gielstrup, Søffrenn Madtsenn i grydsted, Christen Nielsen ibm, Knud Niellssen i binderup, gamell Niels Molbjerg i torup, Niels Christensen ibm., Knud Niellssenn i binderup, Att haffue wondet At denn Enng, som kallis Haffuer Sig och Bosdalls bech Imellom byrsted hede och Østergaards hede i pandumb, dette forne hede och Enng haffuer liget thill Niells Niellsønns gaard i Woxløff wdj 50 aar och haffuer werit brugt der thill saa lennge, dennom lengst Mindis Kand wlast och wklagit i Alle Maade. Item Anders Lauridsenn i grydsted, Søffrenn Christennsenn ibm. och Chresten Chrestensen borup i giellstrup At haffue wondet, at i 30 Aar och saa lennhe dennom lengst Mindis kand daa haffuer samme Eng och hede liget och Werredt brugt thill forne Niels Nielsens gaard i Woxløff.

3. maj 1619

Missiv til Eske Brock til Estrup og Knud Gyldenstjerne til Tim, Embedsmænd paa Dronningborg og Hald Slotte. Da Ifver Juel til Villestrup, Embedsmand paa Bøfling Slot, har begæret noget Krongods i Nørrejylland, nemlig ... 1 Gaard i Grydsted By i Voxlef Sogn i Huornum Herred i Mariager Klosters Len, ... og 6 Gaarde og Bol i Grydsted By i Voxlef Sogn i Huornum Herred, til Mageskifte for ... [skulle de med det første besigte begge Parters Gods, ligne og lægge det og indsende Besigtelsen til Kanc.].

Kancelliets Brevbøger, s. 616f. J. T. 6, 377b.

9. maj 1619

Mester Christen Hansen superintendent over Vendelbo stift med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Tomasen birkefoged til Nørholm birketing for en dom, han til førnævnte ting 26/2 sidst forleden afsagt har imellem mester Christen Hansen og Søren Frandsen borger i Aalborg anlangende nogen rettighed, han på Klitgårds grund skal tilholde sig. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag i 4 uger har været opsat og fogden da endelig har dømt i sagen, uanseet ingen er mødt imod sagsøgeren til gensvar, da fandt dommerne samme hans dom at være som udømt var, og sagen til birketing igen at komme. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 142, Nørgaard-Pedersen.*

22. maj 1619 (1)

Viborg landsting. Lensmand på Aalborghus, Mandrup Parsbergs visse bud, Morten Jensen i Lyngbjerggaard, stævner Laurids, Peder og Jens, børn af Anders Jensen i Hjeds, og dennes hustru Kirsten Andersdr., ang. et vidne, de har taget på Hornum herredsting.

Anders Jensen i Hjeds, hustruen Kirsten Andersdr. og børnene Laurids, Peder og Jens høstede 7. juni 1618 om aftenen rug, mens datteren Maren gennede får ind. Kjeld Pedersen i Søgaard kom til og slog Maren med en sten og hun slog tilbage med noget hun havde i hånden. Kjelds mor, Gjertrud Lauridsdr. i Søgaard kom til og råbte, at hun håbede, at en djævel ville fare i Maren, men Maren Nielsdr. i Søgaard kom til og råbte, at en djævel måtte fare i hende selv.

Anders Jensen har fået naboerne, Niels Vendelbo i Busted, Chresten Pedersen og dennes hustru Maren Eriksdr i Hjeds til at vidne om Marens sår. Da vidnet først er taget et år efter, kender landstinget det magtesløst.

B24-536, Viborg landstings dombog 1619B, s. 173b-175a.

War schichit Erlig och Welb. mandt Mandrup Parsbiereg thill Høgholm, høffuitsmand Paa Olborig Slott, hans Wesse buod E(rlig). oc f.(ornumstig) Morten ~~Jørgensen~~ Jensen i liøngbiereg Paa thend enne hagde hid steffnit Kirsten Anders dathr i Hieds, Laurs Anderssen, pr. Anderssen oc Jens Anderssen ibid. paa thend anden side for ett winde, the thill huornum heritsting thend 7 Junij sist forleden Wondit haffuer Anlangendis, athe sist forleden høst hagde hørd, at giertrud Laursdathr oc maren Nielsdathr i Siøgrd. i Hieds schuld sige thill maren Andersdathr, Anders jenssens dathr ibm, der hun schulle faa en deffuel, for hun haffde forgiord hindes barn, Kield pederssen.

Disligist chresten prssen i hieds athaffued wonnit, att han enn tid war dag han i budsted wed sin gaard, spurde maren Niels dather, om der war bunden for diefflenn, da siger forne Maren, Anders jenssens Dathr, maren Anders Dathr hindis hell, Effterdj de icke will thage den affguds standj, da giffue gud hun faar en wdj hindis foreldle, som same theris winde Widr derom bemeller, Huilcke theris winder forne Maren Niels dathr och giertrud Anders dathr strax for ting domb Wed højete eed hordelig haffr benecht dom aldrig slig ord att haffue sagdt, Som med thingswinde schall were att beuisse Men Kirsten Anders Dathr, Same Anders Jenssens egen høstru, laust Anderssen, Pr Anderssen och Jens Anderssen hans Egen sønner sig wondt theris fordhiel well ich nochsom giorde, som huilcken war nogen wæsse dagh och Thenom kundgiorde atuere sched, Eijhellr wed nogen Wildige som Windis bōrd scahl bekrefftis, Mens Aff Thend Aarsag Anders Jenssen saa well som oc efftuer schier for ... wed schendsell och thort mod hospitals thiener, och the wdj saa maade will thrette schade paaføre, formiener same theris winde Wildig och Wsandferdigt atuere och ickj saa Nochsom, at de bōr at kome Hospitals thiener, Maren Niels Dathr oc giertrud Laurs dathr iche Kand thieris sandhed borttage, Thill hinder eller schade men buorde magtesløs Attbliffue.

Sameledis hagde hid steffnuit chresten Pederssen i Hieds, hans høstru Maren Erichs dathr, Niels Windelbo i budsted, Jens Sørenssen i Hieds oc Maren Kielsdathr for same dagh oc tid haffr wondit, horleds Anders jenssens Dathr Maren Anders Dathr enn stod sin tingdomb haffur slogit? at bansde ... icke at haffue nogen wtrøg polig? ... hendes gandsche krop, huilket theris winde hand formiener icke buorde at Kome forne Kisters thiener thill schade epher de ... Well iche ... Aarsag thil nogen herritstingsdom ... wond Medens der slig winde atuere ?opsad och Affuind, som Nochsom war forfare epher fordj Wdj lige mode buorde mactesløss Att bliffue. Disligste hagde hid steffned forne windis folch havde nogen faldsmoll, som same winde wodit haffur, som och forne Anders jenssen i Hieds, som same winde forhuerffuit haffr medfør widr.

Saa møtt forne Anders Jenssen och framlagde sionis winde aff Huornum herritsting thend 7 Junij sist forleden wdgangit Kirsten Andersdathr i Hieds, Laurs Anderssen, pr Anderssen och jens Anderssen ibid. for ote mand huer serdels med helgens eed och opragte fingr att haffue wondit, Att forgangen Høstd folch høsted roug enn Afften som Anders Jenssens dathr i Hieds Maren Andersdathr gich och giende hindis faar Ind, daa saa de Kield gundessen (?Pedersen)...i Siøgrd Kom thell henne och slog thill hende paa den ?stemm, oc maren Andersdathr haffde enn ... i hendes hand, den slog hanom med gich paa hans ... och hands ?strag. i den ?Kald ?marens moder giertrud Lauriths Dathr thill ?Lirgd i Siøgrd. och spourde forne Maren Anders Dathr, huor for hun slog hindis barn. Ther thill hun Suared och kald peder pederssens, hindis husbond, Wed hendes side ... da sagde forne giertrud Laurs dathr thill Maren Andersdathr, Jeg scahl loffue dig, du schall faa en dieffuell derfor. i det same komb Maren Nielsdathr i Siøgrd. thill och sagde thill giertrud Lauriths Dathr Hold din Mund. Jeg schall loffue dennom, de scahall faa en dieffuel thill huos.

Sameleds chresten prssen i Hieds, Maren Andersdathr ibid., Niels Wendelbo i busted, Jens Søffrenssen i Hieds oc Mette kiels dathr ibid. Med helgens eed att haffue Wondit, at nogen tid ... War de Ind thill Anders Jenssen i Hieds Epther som de aff forne Anders Jenssen war ombedens at kome der Ind, da laa same Dagh Maren Andersdathr Paa en seng och robte och schreg oc Klaget sig ønkelig och enden? sin brune? op hendes? lod? paa hun war ... och kund ickj hagde nogen rolighed i hendes gandske liff fra hindes hoffuid och schall ?hafe föld. chresten perssen i Hieds ydermiere at haffue wondit om Bordag... ... och hans ... Wed sin gaarde, da kom forne Maren Niels Dathr i Siøgrd. ? nør och brunn ... och Anders Jenssens liden pige Maren Andersdathr gich och Wocted nogen gies bag Rebss, och der war bundet noget om hans barns fuod, da sagde Maren Nielsdathr ... som dieffulen stande derthil der schall were wed hans heell de robte och schreg paa got folch der for ... di icke will thage den afgude hand da giffue gud hun for den ...som the winde widr bemeller oc winde Anders jenssen for windismend?

Derthil suarde Morten Jenssen och framlagde et thingswinde aff huornum herritsting thend 7 junij sist forleden Wdgangitt, otte mend wondit haffr, att forne giertrud andersdather i hieds stod for thingsdomb och benechte wed sin helgens eed med oprachte fingr, att hun icke hørde forne maren anders dathr, Anders jenssens dathr i Hieds att hun thilforn en dieffuel eller noget andit for kund seg hindis barn Keld Pederssen hun haffde giord hende Andit end gott, som the winde aff forne thing same dag Wdgangitt som Indholdr Maren Niels dathr i Siøgaard i Hieds att haffue begiffuet Wed sin ... med opragte fingr, at hun aldrig i sine dage eller ... giord Anders jenssen i Hieds eldr hans børn ... eij hellr hun haffde sagt hans dathr Maren Andersdathr schulle faa en dieffuel eller andet Wndt eller ... haffde de ord omhørd som Windisbørd thend ... m Wondit, Som thend Winde Wider ~~Indholder~~ bemeller och formend Morten Jenssen sam winde som hid steffnuit er icke saa Nochsom, at the bør nogen magt att haffue.

M(et fliere Ord och thalle thennom emellom war). T(ha epther thiltalle, suar och giensuar, saa och sagens Lieijlighedt sagde Wij saa for Rette). Saa eptherdj samme winde ichj er wondit paa fersch foed Meden først Emod Aar epther staard om ord schall were falden. Eptherdj forne windisbørd och findis attuere Wildige. Och thend things winde beuisis forne Giertrud Laurits Dathr och Maren Nielsdathr thil thingj med helgens eed oc opragte fingr same ord och windisbørd benechte, Tha kunde wij epther sadan Leilighed icke Finde same winde saa Nochsom, at Thend bør nogen mact at haffue meden Mactesløss atuere.

22. maj 1619 (2)

Tingsvidne af Nibe birketing om overfald på Niels Christensen Nyrup i Nibe. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 14.8.1619.

en things Winde Aff forne thing denn 22 maij sist forleden Wdgangett Matts hansens dathr i Nibe først for Otte mendtt med helgens eed och opragt fingr att haffue Wondett, att da paa Søndag war Otte dage Om afftenen i Suol Rist, daa saa och hørde hunn, att der war noget boldr wed Niels Schreder der i

Nibe, och hans høstrue haffde schøtt nogen folck wd, som wilde giøre perle-
menndtt der imod, saa kom Niels Christensen och michel Chrestenssen gan-
gendis Omkring hindis dør, och de Kom Slaaendis ephther thenom med Nogen
Wogn Kieper, och forne Niels Christenssen och michel Christenssen Wende
denomb och slog same Wogenn kieper tilbage igienn. Saa lenge sloges de med
same Wognn Kieper, att Niels Christenssen fich same schade och slag wed
hans Øir, huo dett haffde giortt, Weste hun icke.

michel Christensen i Nib Att haffue Wondett, att same tid och daug kom
hand gangendis saa oc Niels Christenssen ibm, da hørde hand en Bolder wed
Niels Schreders och slog sammen medtt nogenn Wogn Kieper, att Midler tid
slog dj thill Niels Christenssen med fem Wogn Kieper, tillige saa att hand fald
Ned till gaedenn, och der fich hand den schade, hand haffde, huo dett gjorde
Weste hand icke.

Kirsthen Andersdather i Nib att haffde wondet, att hun same tid och daug
saa, att der war en hiell thumellt wed Niels perssen Schreder der samstedts,
der saa hunn Niels Christenssen och michel Christenssen kom gangendis Om
fra fiorden, der stod der nogenn wed Niels Schreders dør huos deris Wogenne
och Wogenn Kieper och enn helles... Medt och de bachett for slagen, och
emedlertid Rambtte der enn Niels Christenssen med en Wogn Kiep Och slog
hanom neder till Jordan, och hun gick till hanomb och Reste hanomb op. Forne
Johann Andersdathr ydermier att haffue wondett, att Anders Christenssen, Pe-
der Wogenssen och Chresten Andersen i byrsted war oc saa der medt.

Maren Nielsdathr i Nib, Jens Pederssen, Peder Christenssen ibid. att haffue
Wondett som mett Thomesdather. Michell Christenssen och Johann Anders-
dathr, att hand dernest Jens Nielssen att haffue Wondett, att same dag saa hand
att der slogist karllen medt thou Karlen med Wogenn Kiepr, i dett same dj
slog, faldt Niels Christenssen ned til Jordenn, imidlertid Wed bleff Peder
Wognssen och Søren møller luorett, huo der slog forne Niels Christenssen,
saae hun icke. Chrestenn Andersen i Olborg att haffue wondett, att same dag
saa hand, att Niels Christenssen och hans broder michel Christenssen kom gaa-
endis fra fiordenn, och Niels Christensen haffde en liden garennstienn i hans
haanndtt, och der hand kom lige for moust gied, da kom Peder wognssen wd
fra moust gieds och gaff sig i Rette med Niels Christenssen Inn dett hanom
weste neder der, der och siden sloges och med Wogn Kiep.

22. maj 1619 (3)

Tingsvidne af Nibe birk om de sår Niels Christensen Nyrup i Nibe fik, da
han blev overfaldet. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 14.8.1619.

Noch et thingswinde aff forne ting same dag Wdganget Niels Sørenenn i
Nibe, Niels sebersund och deris medbrødre, Sionsmend, for Otte menndtt att
haffue hiemlett ephther som de aff tingi war tagen till att sione och see Niels
Christenssen Nyrup denn dag Otte dage, der saa de, att hand haffde enn Oben
slag neder till hans venster Øie, och hiemlett det for et fuld sienn.

22. maj 1619 (4)

Vidne af Nibe birk, at Chr. Madsen på sin vegne af sin husbonds tjener, Niels Christensen Nyrup i Nibe, stævnedes Søren Møller og Peder Vognsen i Veggerby, Chr. Andersen møller og Anders Christensen i Byrsted, og Niels Jensen Remmer i Brasted om sår Niels Christensen Nyrup fik, da han blev overfaldet. Fremlagt i sag ved landstinget 14.8.1619.

Enden et things Winde aff forne ting Samme dag wdgangen Otte mennd Wondett haffr, att forne Christen Madtsen Paa sin forbemeldte hosbundis tieners Niels Christenssen Wegne gaff last och Klage Paa Søren Møller i Weggerbye, Peder Wognsen ~~ibid~~, Chresten Andersen møller i byrstedt, Anders Christensen ~~ibid~~ och Niels jensen Rimer i bradstedt, fordj de Paa Søndag War Otte dage, som nyligen haffur Slagen hanom med en Wogn Kiep neden for hans Wenster Øye, som sionsmend den Dag haffde om hiemblett, och leste her huis loughmoll hand Thenom Med Kunde følge for same gierning.

24. maj 1619

Tingsvidne af Nibe birk, at Niels Christensen sigtede Chresten Laursen og Anders Christensen i Byrsted, Peder Vognsen og Søren Møller i Veggerby og Niels Jensen Remmer i Brasted, der overfaldt ham med vognkæppe i Nibe. Fremlagt i sag ved landstinget 14.8.1619.

et things Winde Aff Nibbe birche thing denn 24 majj sist forleden Wdgangett Otte mend wondet haffr, dett forne Niels Christenssen stod for tinnsgdomb sictett och sagitt Chresten laurssen och Anders Christensen i byrstedtt, Peder Wognssen och Sørren Møller ~~Pedersen~~ i Wegerbye och Niels Jensen Remer i Bradsted for denn Saar och schade, hand haffde Wed hans bye fordj Samptligen haffde pregett till hanomb med fem Wognkiepper tillige och bød thennom louligenn till, om dj forsuare gierningen wille loughuerge, som dett sig bourde.

29. maj 1619

Tingsvidne af Nibe birketing, at Niels Christensen Nyrup i Nibe stævnedes Søren Jensen Remmer i Veggerby og optingede ham med tingsvidner for sår og skade, han fik, da han blev overfaldet og slået med vognkæppe. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 14.8.1619.

26. juni 1619

Tingsvidne af Nibe birketing, at sandmændene svor vold over Søren Jensen Remmer for sår og skade, som Niels Christensen Nyrup i Nibe fik, da han blev overfaldet. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 14.8.1619.

thingswinde effther sandmends breff aff forne Nib birchething denn 26 Junij Sist forleden forleden Wdgangen, Som bemelder Just Jenssen i Nibe, Niels Christensen, Thames Jenssen oc Niels Jenssen, sandmend i Nib birck, der att haffe suoret forne Søren Jenssen ett fuld Wold Offuer, bode till Kongenn bødr der och birchet.

Juli 1619

Hans Anderssen i Nibe Cit. Anders Matssen Cum solich til theris tings Winde. *NLA, B24-53, Viborg landstings justistprotokol 1619, s. 151a.*

12. juli 1619 (1)

Hornum herredsting. Søren Christensen Thot i Sønderup vidner i ovennævnte sag (14.4.1617 og 16.11.1618) om troldom.

12. juli 1619 (2)

Tingsvidne af Hornum herred, at Søren Christensen Thot, Anders Pedersen og Kirsten Pedersdr. i Sønderup, vidner om nogle ord, som Lars Jensens hustru Maren Olufsd. i Sønderup skulle have sagt om præsten i Sønderup. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 20.11.1619.

itt Winde di (Søren Christensen i Sønderup, Anders Persen och Kirsten Piersdatter ibm.) den 12 Jullj sist forleden Thill Huornum Heritsting Wondet haffr att Paa San Hansdag sist War et Aar, da schulle di haffue hørt i Sønderup Kircke och Paa Kircke gorden, att hans høstrue maren Ollufsd. schull haffue sagtt Nogen Wrang ord Wdj Kircken och Paa Kirckegorden och Bett gud om dett Her peder Hansen i Søndrup bleff saa Wild och gal Inden paasche Effter Att di binder hanom baade met bolt och Jern.

26. juli 1619

Tingsvidne af Hornum herred. Søren Christensen Thott, Anders Pedersen og Kirsten Pedersdr. i Sønderup, vidner om nogle ord, som Ellen Lauridsdr. Borch, præsten Peder Hansens hustru i Sønderup, skulle have sagt til Lars Jensens hustru Maren Olufsd. i Sønderup. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 20.11.1619.

itt Winde di (Søren Christensen tott, Maren Jensdatter och Kirsten Pedersdatter ibm.) denn 26 Julli Thill forne ting Wonditt haffr Indhollandis blant Andett, Att for Thou Aar Siden ... daa Paa de Same Pletten daa schulle di haffue hørtt Else Lauridsd. borch i Sønderup schulle haffue sagtt Thill forne Maren Ollufsd. Som hun Kom gangendis, Att dend Wnde Aand, der War hos den Pige Wdj Kircke torp haffde Robtt Paa hinde och Ellin, at de haffde tagett diris lochen Paa domb, Och daa schulle forne maren Ollufsdatter haffde Naffen gif-fuet Sønderup bro.

1. august 1619

Niels Mouritsøn i Sønderup paa hostrus Wegne Cit. Mogens Sørensen. Møtt ichj. *NLA, B24-53, Viborg landstings justistprotokol 1619, s. 182a.*

14. august 1619

Viborg landsting. Søren Jensen Remmer, møller i Veggerby, stævner Niels Christensen Nyrup i Nibe, der har sigtet ham, Chresten Laursen og Anders Christensen i Byrsted, og Peder Vognsen i Veggerby og Niels Jensen Remmer i Brasted for sår og skade, han havde fået, da de 22. maj 1618 overfaldt og slog

ham med vognkæppe ud for Moust Geds hus i Nibe. Der fremlægges tingsvidner af Nibe birketing, 22.5. 24.5, 29.5. og 26.6.1618. I sagen nævnes Niels Christensens bror, Michel Christensen i Nibe. Christen Madsen i Klæstrup har på vegne af sin husbonds tjener Niels Christensen Nyrup taget vidner i sagen. Christen Madsen var 1615,16 birkefoged i Nibe birk, og både han og Niels Christensen var nok fæstere under Jens Juel til Lindbjerggaard. Tingsvidnerne kendes magtesløse, da de ikke angav dem der slog.

NLA, B24-536, Viborg landstings dombog 1619B, s. 259b.

War schicket Søren Jensen i Weggerby Paa thend ene och hagde hid i Rette steffnit Niels Christensen Nyrup i Nibe paa thend anden side for hand thend 29 Majj sist forleden till Nibe bircketing haffr steuned och optenget hanom med tingsvinner for thend Saar och schade, hand hagde Wed hans bye Och medt werret ... och schlagen forne med Wognkipt epther som hand ...och beschølding Widr formeller. Och thes Wdenden beschyld femb personer fore Enn Saarmoll och icke atthaffue Wdlagt eldr eller beschøldede The Alle for sin saarmoll och schade, Benechter och hordelig sig och nogen saarmol schade haffue giord emod bemelte Niels Christenssen Wdj nogen Maade Mend oc befindes Wloglig oc bord Jngn Magt atthaffue. Sambledis hagde hid steffnett Jens Christenssen i Nibe, michel christensen oc theris medbrødre for en wind the till f(orne) Th(ing) wonde om bordag oc Perlends ... Kropp hemblid haffr seett. Och the den bemeller Søren jenssen, och haffue giord Niels Christenssen Nogn Saarmoll Wed hans bye Eldr Anderstedts, Mendler thett winde eche saa fuld Komn atuere, Adt thet buorde forne Thil schade.

Ithem forne steffnit Christen madsen i Klestrup for hand paa forne biche-ting paa Niels Christenssens Wegne haffr Klagit paa forne Søren jenssen med flere for saa saaremoll, Och the slig Chlage hagde schull Mercke efter, Miener fordj thend burded Ingen magd atthaffue. Sameledis hid steffnit Jens Jenssen i Nibe, niels christensen, peder Jenssen och Niels jenssen, Sandmend ther samstedts, for theris same Wind schall haffe forne foruoldt som Nochsom hanom Ingn schøld haffr ... Mienindis fordi same sandmends eed bord Magtesløss att bliffue Och icke kom hanom thill hindr ellr schade i nogen moudde. Saa Och til kalid F(orne) Niels Christensen och Christen Madsen med serdeles beschøldede Sionsmend fordj efter anden och huis the thend sag Will Winde oc Wndgielde. Item forne oc theris medfølgr Om the haffr noget ther thill at suare.

Saa Møtt Niels Christenssen och framlagde et things Winde Aff Nibbe birche thing denn 24 majj sist forleden Wdgangett Otte mend wondet haffr dett forne Niels Christenssen stod for tinngsdomb sictett och sagitt Chresten laurssen och Anders Christensen i byrstedtt, Peder Wognssen och Sørren Møller Pedersen i Wegerbye och Niels Jensen Remer i Bradsted for denn Saar och schade, hand haffde Wed hans bye fordj Samptligen haffde pregett till hanomb med fem Wognkiepper tillige och bød thennom louligenn till, om dj forsuare gierningen wille louguerge, som dett sig bourde. Derpaa framlagde en things Winde Aff forne thing denn 22 majj sist forleden Wd-gangett Matts hansens dathr i Nibe først for Otte mendtt med helgens eed och opragt fingr att haffue Wondett, att da paa Søndag war Otte dage Om afftenen i Suol Rist, daa saa

och hørde hunn, att der war noget boldr wed Niels Schreder der i Nibe, och hans høstrue haffde schøtt nogen folck wd, som wilde gjøre perlemendtt der imod, saa kom Niels Christensen och michel Chrestenssen gangendis Omkring hindis dør, och de Kom Slaaendis ephther thenom med Nogen Wogn Kieper, och forne Niels Christenssen och michel Christenssen Wende denomb och slog same Wogenn kieper tilbage igienn. Saa lenge sloges de med same Wognn Kieper, att Niels Christenssen fich same schade och slag wed hans Øir, huo dett haffde giortt, Weste hun icke.

michel Christensen i Nib Att haffue Wondett, att same tid och daug kom hand gangendis saa oc Niels Christenssen ibm, da hørde hand en Bolder wed Niels Schreders och slog sammen medtt nogenn Wogn Kieper, att Midler tid slog dj thill Niels Christenssen med fem Wogn Kieper, tillige saa att hand fald Ned till gaedenn, och der fich hand den schade, hand haffde, huo dett gjorde Weste hand icke.

Kirsthen Andersdather i Nib att haffde wondet, att hun same tid och daug saa, att der war en hiell thumellt wed Niels perssen Schreder der samstedts, der saa hunn Niels Christenssen och michel Christenssen kom gangendis Om fra fiorden, der stod der nogenn wed Niels Schreders dør huos deris Wogenne och Wogenn Kieper och enn helles... Medt och de bachett for slagen, och emedlertid Rambtte der enn Niels Christenssen med en Wogn Kieper Och slog hanom neder till Jorden, och hun gick till hanomb och Reste hanomb op. Forne Johann Andersdathr ydermier att haffue wondett, att Anders Christenssen, Peder Wogenssen och Chresten Andersen i byrsted war oc saa der medt.

Maren Nielsdathr i Nib, Jens Pederssen Peder Christenssen ibid. att haffue Wondett som mett Thomesdather. Michell Christenssen och Johann Andersdathr, att hand dernest Jens Nielssen att haffue Wondett, att same dag saa hand att der slogist karllen medt thou Karlen med Wogenn Kiepr, i dett same dj sloug, faldt Niels Christenssen ned til Jordenn, imidlertid Wed bleff Peder Wognssen och Søren møller luorett, huo der slog forne Niels Christenssen, saae hun icke. Chrestenn Andersen i Olborg att haffue wondett, att same dag saa hand, att Niels Christenssen och hans broder michel Christenssen kom gaendis fra fiordgenn, och Niels Christenssen haffde en liden garennstienn i hans haandtt, och der hand kom lige for moust gied, da kom Peder wognssen wd fra moust gieds och gaff sig i Rette med Niels Christenssen Inn dett hanom weste neder der, der och siden sloges och med Wogn Kieper.

Noch et thingswinde aff forne ting same dag Wdganget Niels Sørenenn i Nibe, Niels sebersund och deris medbrødre, Sionsmend, for Otte menndtt att haffue hiemlett ephther som de aff tingi war tagen till att sione och see Niels Christenssen Nyrup denn dag Otte dage, der saa de, att hand haffde enn Oben slag neder till hans venster Øie, och hiemlett det for et fuld sionn.

Enden et things Winde aff forne ting Samme dag wdgangen Otte mennd Wondett haffr, att forne Christen Madtsen Paa sin forbemeldte hosbundis tieners Niels Christenssen Wegne¹⁾ gaff last och Klage Paa Søren Møller i Weggerbye, Peder Wognsen ~~ibid~~, Chresten Andersen møller i byrstedt, Anders Christenssen ibid och Niels jensen Rimer i bradstedt, fordj de Paa Søndag War Otte dage, som nyligen haffur Slagen hanom med en Wogn Kieper neden for

hans Wenster Øye, som sionsmend den Dag haffde om hiemblett, och leste her huis lougmoll hand Thenom Med Kunde følge for same gierning.

Thernest framlagde thingswinde effther sandmends breff aff forne Nib birchething denn 26 Junij Sist forleden forleden Wdgangen, Som bemelder Just Jenssen i Nibe, Niels Christensen, Thames Jenssen oc Niels Jenssen, sandmend i Nib birck, der att haffe suoret forne Søren Jenssen ett fuld Wold Offuer, bode till Kongenn bødr der och birchet, Som same Winder oc sandmends eed sig selff Widr bemeller.

Thernest møtt Niels Christensen sandmand Paa sin egen och sine medbrødreres Wegne oc menndt, The icke andrt ephther Theris winde ... war att Kunde suare, end som the giord haffe, Och formendt Niels Christenssen Clage sigtels ... Sandmends eed buord Wed magt at bliffue.

Huortill forne Søren jenssen suaret, at forne Niels Christenssen for ald uiste en saarmoll schall haffue Pegett paa femb personer och icke ham Ther for. aldmere beschøde forne Windis børd icke hellr Wdtrøckelig scahl haffe Worde schett hand forne nogen schade schull haffe giord, Mendt fordj Same Chlage sigtels oc Sions Winde oc Sandmends breff icke bord nogen magt at haffe eldr kome forne till nogen forhindring.

Med, Tha. Saa och ephtherdj forne Niels Christenssens sigtelse forlyder sig paa femb personer, som hanom same forne saar schall haffue giord saa well som och hans Clage icke forne Søren jenssen alld mere Ahngaard forne Windisbørd och icke Wdj det ringeste haffur wondett ~~Dett forne...~~ Saadan bemelder Niels Christenssen saadann saarmaall att haffue fangit ~~hand icke heldr Wdj bemellendis Winde haffuer~~ saa same sigtelse oc Chlage thermod icke Kand Beuisis, huem gierningen at haffe giord, Tha kunde wij ephther saadan leijlighed icke Finne same stiledse Clage och winde Eij hellr forne sandmends eedth ephther suaret er saa Nochsom och Nøiagtig, at the bør nogen Magtt att haffe.

16. august 1619

Niels Krabe och fru Heluig Kaas Cit. Morten Jenssen i Liøngbiergrd for en Clage om Sønderup Hiordhuss. Møtt ichj. Jens Poulssen i Mølgaard Cit. ~~Winde. ephther steffnuid mez Winde hagde en W Endelig dom tilforn fik Anden Wendelig dom. Ichj dømt.~~

NLA, B24-53, Viborg landstings justistprotokol 1619, s. 201b, 202 b.

11. september 1619

Ellen Lauridsdr. Borch (Buch), præsten i Sønderup, Hr. Peder Hansens hustru, stævner en række personer i Sønderup og Braulstrup, at de skal vedstå kirkenævningssed og tingsvidner, at Boel Jensdr. Degen i Sønderup har forgjort præstegården og præsten, så at han er blevet syg og vanvittig. Landstinget kender vidnerne magtesløse, da de er baseret på rygter.

NLA, B24-536, Viborg landstings dombog 1619B, s. 293a.

War skicket Elle Lauridsdather buck, Her Peder Hansens høstrue i Synnderup, i hanns egenn Neruerelse paa Denn enne och hagde Hid i Rette steffnedt Kirsten Niels Dather, Niels Christenssens høstru i forne Sønnderup, forne

Niels Christensen sielff, las Jensen ibm., Kirsten Christens dather, Søren Christensen, Mads Lauritsen Niels Nielsen, Hans Jensen, Søren tyggesenn, Chresten Schreder ibm., Niels Justsen i høldall, las jensen Synndergardt i Synnderup, Anders Sørensen, Tomis Sørensen, Søren Tøgersen, Niels Christensen i Brawelstrup, Michell Eskisen, Jens Poulsen och Niels pedersen ibm. Paa Denn Andenn Side for att skiellige Winder, som dj Thill Huornum Herredsting Denn 6. November 1618 och Denn 7 Julij Sist forledenn Paa Buold Jenns Dathers Vegenn Wondett haffuer Ann lanngennndis Throldombs bedrefftt, Som Same Deris Winnder i Sig selff Wieder formeldr, formiener same Deris Windir Retferdeligenn att Were Wonndenn och borde Wed Deris fuldmagt att Bliffue. Sameledis hagde da hid steffnuidtt Byriall Jensen i Synnderup, Christen Moustsen ibm., Jens Jensen, Niels Jennsen, Søren tyggesenn, Niels Christensen i gamelholm, las jensen Synndergardt, Chresten Schreder, ibm., Søren Tøgersen, Wilads Lauridsen och Chresten lasen ibm., Tholf Kircke Neffninnger, fordj Thill Huornum Herids ting Mandagenn Thend 13 Septembris Sist forleden epther forne Winder och Andenn Leilighedtt haffuer suorett forne Buold Jenns Dather Degenn Kircke Neffn offuer for Throldombs bedrefftt, Som same Deris eedtt Ther Om Wider formelder, formiener Same Deris eedtt Retferdeligenn att were suorett och giorit och Borde Wed Sin fuldmagt att Bliffue. Desligste hagde hid steffneed forne Windis folck och Neffninnger enn huar i Egenn Persogenn Same Deris Winder och eedtt att Were Bestenndige. Sameledis forne Buold Jens dather Degenn och hindis lauerge Metts huis Windr eller Andenn Breffue, hunn her emodt haffuer. Och først framlagde forne Ellenne las dather Ett Thingswinde aff Huornum herids thing Denn j Novembris Sist forleden: Se 1.11.1618.

Sameledis et Winde aff forne ting denn 12 Jullj Sist forleden: Se 12.7.1618. framdellis ett Winde aff forne ting thend 3 Septembris Sist forleden Wdgangett: Se 3.9.1618 (1).

Ennden ett winde aff forne tinng same dagh wdgangen: Se 3.9.1619 (2). Der epther framlagde tinngs winde epther Neffninngs eedtt Aff forne tinng same dag Wdgangett: Se 3.9.1619 (3).

Saa møtt forne Niels christensen och war same winde bestendig sig saadan tingsdom atuere Wederforn, dog icke derfor wille beschyld forne buold Jenns Dather Dej. Desligiste oc forne buold J. Dather oc med høgeste helgens eed och oprachte fingr stud oc benechtett sig wdj throldomb ... wistlig och wbørdig atuere, Och mind hend icke icke hellr hunn schulle haffue loffued forne her peder ellr hanns høstrue nogen Wnd ellr wndersagt theris erlighedtt wdj nogen maade Oc enndt thett eij hellr hundt schull lougit mennd saa som wond hendes ord icke buorde Kome hend Paa hendes Liff thill hindr ellr schade i nogen Maade.

Med fl. Tha epther thiltalle, suar och giensuar, saa och sagens Liejlighedt sagde Wij saa for Rette Saa och eptherdj forne Niels Christensen Aldlenist haffr wonden for sin egenn Siugdum ... Kunde were fr... och icke burd till hemb tingett eller en her for retten forne buold Jenns Dather wdj nogen haffde willed for beschølde. The Annden forne Winde findes attuere wond ovr Røgtt och icke om nogenn løfft ellr giord gierning, Der icke helder for Neffninger

nogenn Loulig Nøjagtig beuisning er framborenn, dett forne buold Jensdather schull haffue loffued bemelte her Peder ellr hans høstrue Nogenn Wreed Paa theris liff ellr helbred, som thenom therepther schull Were fundit ellr Wederfaret Och den dag, Tha kunde wij icke Kiende same winde eller bemeldte Nefnings ord ther epther suore er Saa Nograan ellr Nøjactig, att the maa Kome forne buold jenns Dather Paa hendis Liff thill nogen forhindring førend Anderledes beuises Kunde.

28. september 1619

Las Jenssøn i Søndergrd. i Sønderup Cit. Cum solich. Møtt ichj. Just Jensen i Nibe Cit. Mats Knudssen ibid. Møtt ichj.

NLA, B24-53, Viborg landstings justistprotokol 1619, s. 256a, 257a.

6. november 1619

Ingvord Jenssen i Nibe Cit. Christen perssen. Møtt ichj.

NLA, B24-53, Viborg landstings justistprotokol 1619, s. 292 b.

20. november 1619

Viborg landsting. Lars Jensen i Søndergaard i Sønderup stævner Søren Christensen Thott, Anders Pedersen og Kirsten Pedersdr. i Sønderup, der på Hornum herredsting har vidnet, at hans hustru Maren Olufsd. i Sønderup kirke og på kirkegården Skt. Hansdag 1618 sagde, at hun havde bedt Gud, at præsten hr. Peder Hansen i Sønderup ville blive så vild og gal, at man inden påske lagde ham i bolt og jern. Endvidere stævnes Søren Christensen Thott, Maren Jensdr. og Kirsten Pedersdr. for et vidne, at de for to år siden sammesteds hørte, at Else Lauridsdr. Borch i Sønderup (præstens hustru) sagde til Maren Olufsd., at den onde ånd, der havde besat en pige i Kirketerp, havde råbt på hende og en kvinde ved navn Ellen, og at Maren Olufsd. havde navngivet Sønderup bro. Da der var gået 3 uendelige domme over vidnerne, da dommene var forkyndte, da hverken de stævnede eller Lars Kras, herredsfoged og Morten Jensen i Lyngbjerggaard, Aalborg Hospitals delefoged, der har udstedt vidnerne, møder, dømmes landstinget vidnerne magtesløse.

NLA, B24-536, Viborg landstings dombog 1619B, s. 348b. Samme sag fremgår af B24-53, Viborg landstings justistprotokol 1619, s. 300a med teksten: Las Jenssøn i Søndergrd. i Sønderup Cit. Søren Christenssen Tot. Møtt ichj epther thuende Wendelig dome: Endelig dom.

War Skickett Las Jensen i Søndergor i Sønderup Paa den Ene och hagde hid i rette Steffnett Søren Christensen i Sønderup, Anders Persen och Kirsten Piersdater ibm. Paa den Anden Side for itt Winde di den 12 Jullj sist forleden Thill Huornum Heritstinnng Wondet haffr att Paa San Hansdag sist War et Aar, da schulle di haffue hørt i Sønderup Kircke och Paa Kircke gorden, att hans høstrue maren Ollufsdtr. schull haffue sagtt Nogen Wrang ord Wdj Kircken och Paa Kirckegorden och Bett gud om dett Her peder Hansen i Søndrup bleff saa Wild och gal Inden paasche Effter Att di binder hanom baade met bolt och Jern, effter Som Same dieris Winde der om Wider Indeholder, huilche di winde

forne maren Ollufsdtr. højliggen Att haffue benechtet sig Aldrig slig Ord atthaffue Sagtt, som di Paa hinde Wondett haffr och derhos formiener Same deris Winde icke attuere Wondett och tagen Paa fersch foed, eij helder Att schulle same afftingist Att Were Och icke Att Bur forne maren Ollufsd. Paa hindes gode Ere, Røgt och Naffn Thill hinder eller schade i Nogenn Mader.

Disligste hagde hid steffneth forne Søren Christensen tott, Maren Jensdatter och Kirsten Pedersdatter ibm. for itt Winde di denn 26 Julli Thill forne ting Wonditt haffr Indhollandis blant Andett, Att for Thou Aar Siden ... daa Paa de Same Pletten daa schulle di haffue hørtt Else Laurids. borch i Sønderup schulle haffue sagtt Thill forne Maren Ollufsd. Som hun Kom gangendis, Att dend Wnde Aand, der War hos den Pige Wdj Kircke torp haffde Robtt Paa hinde och Ellin, at de haffde tagett diris lochen Paa domb, Och daa schulle forne maren Ollufsdatter haffde Naffen giffuet Sønderup bro, efter som same diris Winde der om wider, Indeholder formiener Same diris Winde sanden at Were hinder Paa Wondett, och hagde hid steffnuet Niels perssen i gamelholm och maren Jennsdater i Sønderup for itt Winde di thill ~~forne thing~~ denn 26 Julli Thill forne Thing om forne maren Ollufsd. Med fliere diris Ord och eend Wondett haffer effter som diris Winde der om i sig self formeller, formiener same diris Winde icke med Nogen Sandferdighed och Kundschaab schulle bekreffis meden forne maren Ollufsdatter dett hederligen? børe ... och Att same Winde fordi borde machtessløss att Were och Icke kome forne maren Ollufsdatter till nogenn forhindring.

Wdj lige maade hagde hid steffnueth forne Windisfolck alle och huer i egenn person, saa och Else Lauridsdatter, her peder hannsens høstrue med forne hindis laugerge mz same Winde for denom fort... haffur, framdelis Las Krase i moldbiere, heritsfogitt, Och Morten jensen i Liøngbieregardt, Som Same Winder haffer Wdsted, om di haffde Nogett der Thill att suare, Och der for berette forne Las Jensen sig Thrinde Wendelig Dome til foren Wdj Same Sag att haffue forhuerffuitt, huilche hand framblagde her af landsthinnet denn første den 25 Septembris, den Andenn den 23 Octobris och denn Thridie denn 6 Novembris sist forleden Wdgangett, Wdj huilcke forne Winder er fundett magtesløs atuere Och Iche att Kome forne maren Ollufsdatter Paa hindis gode ere, Røgtt och Naffun Thill hinder eller schade i Nogen Maade Indtill huam der haffr Wdj att sige Steffuen Paa Ny, som di domme Wider bemeller, huilche denn findis Wden Paa schreffueth, den første att were lyst Paa Huornum Heristing denn jj Octobris, den anden den første Novembris och then treijde atuere lest paa forne heris ting den 15 Novembris sist forleden, Och epther saadan Leilighedt sate forne Las Jensen i Alle Rette, om hand icke nu borde Endlig domb Att haffue.

Saa er forne Windisfolck och Else lauritsdatter, las Krass och Morten Jensen icke nu møtt til giensuar eller nogen paa Theris Wegn diris loglig Wndschølding her emod Att gjøre.

Da eptherdj her sig tilforn Wdj Attuere forhuerffueth thrinde Wendelig dom offur Wind som sig tillige Attuere lest och for Kiøndt, som forne staar Och Derhøes dett att haffe hagt Nochsom lang Respit same dome Att kunde haffe ladet igien Kalde, och icke di ellr nogen Paa diris Wegn det giort haffr ... er

dess enden saa Well som til foren fra Retergang Wndhold, Da finde Wi epther saadan leilighedt och domb och disligste same Winder mactesløss Atuere och icke Att Kome forne maren Ollufsdatter til hi(nder) el(ler) schade i nogen made. In cuj rej thst. sig...

4. december 1619 (1)

Manderup Parsbiørg Cit. Jens Winther i Nibe. Møtt ichj. Item Niels Pedersen i Hadseriis Cum solich Windisbiurd. Hans Andersen møtt bestende Liust Kircke neffn til och i saa madet for Neffning Indkomne epther slig leijlighedt ichj Døme paa Winder førind Neffnis som saa gaa om huis Retihed. Inguord Michelssen i Nibe Cit. Christen perssen for ladit hanom woldsuerge. Møtt ichj. Iffuer Jull Cit. Inguord Michelssen for Winde och diele epther thuende Wendelige Domb. Endelig Domb.

NLA, B24-53, Viborg landstings justistprotokol 1619, s. 315a, 320 b.

4. december 1619 (2)

Viborg landsting. Iver Juel til Villestrup ved sin foged Simon Christensen på Lundbæk, der repræsenteres af sit visse bud, Hans Lauridsen i Viborg, stævner Ingvor Michelsen i Nibe for at have generet Christen Jensen i Nibe med skældsord og stukket i hans ladedør. Da de stævnede ikke er mødt, kendes deres vidner magtesløse.

NLA, B24-536, Viborg landstings dombog 1619B, s. 375b.

War Skickit Erlig oc Welbyrdig mannd, Iffuer Juul til Willestrup, Kongl. Maijsts. høffiutsmand paa bøuling, hanns tienner Simmon Christensen, foget paa luundbek, hans Wisse, bud hanns lauritsen i Wiborig, paa den Enne och hagde hid i Rette steffneid Ingvor Mikelssen i Nibe for paa denn Anden side for ett Winde, hand til Nibe bircketing Aar 1617 løffuerdagenn denn 29 Novembris sist forleden forhuerffued haffuer Ann langendis att forne Ingvor Jennsenn (!) schulle haffuet Weret Wdj Chresten Jennssøns gaard i Nibe och Wdeschet hannom. Sameledis hagde hid steffnid tamis lauridssøn i Nibe, Chresten lauridssøn, Christenn Anderssøn stauend, laurits Nielssøn i hiøring Och Peder Nielsssen Siørup ibm, som same Winde wondet haffuer Och en part aff forne Windisfolck schall haffue Wondet, Aedtj schall haffue sett Inngvor Jennsøn i Chresten Jennsøn gord en sameledis siet hanom Wdj forne gord och en part Att schall haffue siet, att hand haffde stukket Wdj Chresten Jensøns lade dør och Kaldet hanom Thiuff och Thiuleur och saa Athj desuden Att haffue Wondett, att dj icke haffde siet och hørd hanom schielde ...dit ... ij ellr stukket Wdj hans dør ellr giort hanom nogen Wførmgen Saa diris Winde icke same och huis Anden Endog ...och dertill ... Sameledis schall Same tid haffr huos Weret som hand dett hordelig benecter, Att hand aldrig haffur stuckett i Christen Jennssøns dør ellr schieldet hanom for Nogen Wret, ej heller giort hanom Nogen Saar eller schade formiener, same diris Winde icke saa Nøigactig och Rett Att uere, Att denn buorde Att kome hanom til hinder eller schade Wdj Noginn Mode Och buorde derfor mactesløs Att bliffue.

Fremdielis hagde hid steffnuit forne Ingvor Michelss. for hand thend 13 decembris haffde Effter same Winde ladet hanom fordiele, formiendt sig mez

Wrett atuere dielt bleffuen, och same Winde fordj Borde magtesløs Attuere och icke Kome hanom til hinder eller schade i nogenn maade. Wdj lige maade hagde steffnuid forne Ingvor Michelss. mz same Winde och dielle och huis Andenn Breffue, hand Wdj thend sag forskreffuet haffr Saa Och forne Windisfolck. Item Jes Nielssen som same Delle wdsted haffr och chresten perssen, birckefogitt i Nibe, Om dj haffuer noget dertil att suare, Och der huos ... hanns lauridsøn buorde trinde Wendelig dome til forne ting Wdgangen Att sion Att uere forhuerrffuit schulde hand fram lagde her aff landts tinget Denn første denn 7 februarij Aar 1618 Och den 2. denn 25. september sist forleden Wdgangen huor Wdj same Winde Och dielle ef funden mactesløs Att were Och icke Att Kome forne Ingvor Jenss. til hinder ellr schade i nogin maade Indtil huemb der haffr til Attwere steffnid Paa Ny Kome her til Oss Thing Retten, som dj dome wider bemeller, huorlde findis Wedn paa schreffuid, denn første lest Paa Nibe birckting løffuerdagen denn 7 Januarj Th. A. lest paa same ting Snaps løffuerdag och beggj At were lest paa same ting denn 30 octobris sist forleden Och effter slig lejlighed Satte forne hanns laurssen i alle Rette, om hand icke nu buorde for slig Domb Att haffue.

Saa er forne personer icke møtt til giensuar eller Nogen paa diris Wegne diris loulig Wndschøldning her meed Att gjøre. Da Eptherdj her findis til tagin tuinde Wndelig dome Och dielle att were, tisliligist Att som findis til tingi Att were lest och paa kindt som for(schreffu)et staa Oc en huis Enden Att haffue hagd Noksom lang respitt same Dom Att kunde haffue ladett igien Kome, Och icke dj ellr Nogen paa diris Wegne dett giort haffr Medenn dennom Enden saa well som tilforn for retter gang Vnd holde, Tha finde wij effter saadan leilighed Och domis liudelse same Winde och dielle mactesløs Att were Och icke Att kome forne Ingvor Jensen til hinder eller schade i nogen made. In cuj rej test. sigl. nost.

5. december 1619.

Missiv til Lensmændene i nedennævnte Len i Danmark og Norge. Da nogle Personer, der ere blevne udskrevne som Baadsfolk i Kongens Tjeneste fra deres Løn, nu uden Forlov ere rømte af Kongens Tjeneste, skulle de, saafremt nogle af disse bortrømte Personer opholde sig i deres Len eller i Egnen deromkring, lade dem tiltale og lade dem staa til Rette efter den over dem erhvervede Dom. Selv om ingen af dem findes i deres Len, skulle de dog gaa frem mod dem med Retten, lade dem gøre fredløse og siden straffe dem som saadanne, hvis de faa fat i dem. I Jylland: i Aalborghus Len, ... Jens Thomissen, Christen Matsen og Mourits Andersen, udskrevne fra Nibe 1619 *Kancelliets Brevbøger*, s. 732. Sj. T. 21, 474b.

15. januar 1620

Jørgen Brahe Cit. Søren Pederssen i Nibe (birkefoged) och Niels perssen s: (birkeskriver) for Adschielige tings Winder och Sententser forholder Chresten pederssen. Miener wille beuise denom ... tilbod nu. begierer opsat. Moned Opsatt. ~~14 dage~~. Item citat Søren perssen ~~ichj loglig steffnid~~ for ickj wille stede windisbiurd til et Winde eller finde hanom fra. ichj Nøjagtig beuisis. Item for

ij eller threj gang sted høring offuer hanom for Kost och Thering ichj beuiser lag Enlemit? och dielen ichj for des skyld Wndrkiend. Item for fraadømppt hanom høring offuer Som schiøtter for nog Wdkast. Eptherdj schiøtter be... och ichj da for fogden beuisse hanom da giorde. Och fordj quit dømpt, ichj Emod Domme eller hans Ulempe.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 9 b.

17. januar 1620

Manderup Parsbierig Cit. Mogens Thamisen i Suenstrup. Møtt ichj. Manderup Parsbierig Cit. Jens Winther i Nibe for wold offuersuorit. Møtt ichj. Manderup Parsbierig Cit. Just Jenssen i Nibe Cum solich for opur suorit Jens Sørenssen i Nibe for wold, hand aff Inguord Michelssen war til Liust for baardag giord paa Jens Christenssen och Michell christenssen. Ichj loglig steffnit. *NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 21a.*

19. januar 1620

Peder Jenssen i Woxleff Cit. Seuren Seurensen i Molbjerg for iet winde. Jens Nielssen, Jens Perssen. Møtt ichj. Las Ibssen i Ellitshøy Cit. Christen Andersen i Olborig. Møtt ichj.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 32 b.

12. februar 1620

Jørgen Brahe Cit. Inguord Jenssen i Nibe for thuende wold offuersuorit for Jørgen Brahes thiener slog och Der offuer forhuerffuit nogen Wendelige dome forhuerffuit. Møtt ichj. Jørgen Brahe Cit. Søren Pederssen, birkefoget i Nibe, och schriueren for Adschielige tings Winder och Sententser forholder Chresten perssen. Endog denom Eschit Och ichj bekomit och sagen Dermed forspildt. Eptherdj Otte mend wondit theris Winde Chresten til bedit och sielff werit til wedermolsting ichj Emod Windit Och eptherdj i saa made beuisis winder hanom tilboden Ickj kunde fogdens och schriffuerens Wlempe. Chresten perssen i Nibe Cit. Christen Nielsen Siørup for stud och weder ting til hanom for Kost och bes... Chresten Pederssen i Nibe Cit. Christen Matsen i Klestrup Cum soliis for theris sandhedt att Winde til Wernting.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 44a.

17. februar 1620

Mogens Kaas Cit. Las Gied i Nibe for thuende diele offuer Niels Christenssen i Wonsild for xj mk for en tønne humel. Emod Jens christenssens quitants. Eptherdj ichj beuises saame quoterit och ichj framlagde Las Gieds quitants och fordj ehr dielt ich ~~aff diele~~.¹

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 45a.

1) I margin: ~~ichj beschl.~~ Annamid aff diele.

25. februar 1620

Tingsvidne af Nørholm birketing, at præsterne i Nørholm altid har haft halvdelen af kongetienden. Se også 6.10.1620.

NLA, Viborg Bisperarkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 68.

Et Tings Vinde at Præsterne i Nørholm stedse haver haft den halve Konge Tiende. Dat: Ao. 1620 den 25 febr: liudende ord effter andet som følger: Corfids Nielsen i Nørholm, denne tid i Dommers sted til Nørholms Birketing, Povel Kras i Nørholm, Mads Tomisen og Anders Villumsen gjør alle vidterlig. Ao 1620 fredagen den 25 febr. paa forne Ting var skicket Hæderlig og Vellærd Mand Hr. Mogens Tomesen, Præst i Nørholm, der lovligen bedis og fick et fuld Tings Vinde, af oote dannemænd, som er Povel Kras, Mads Tomisen, Anders Christensen, Christen Jensen, Jens Tecker, Søren Christensen, Jens Christensen ibm. og Christen Sørensen i Nyrup. De dannemænd alle vonde, at de saa og hørde samme dag paa fornefnfte Ting, det forne Hr. Mogens Tomesen her i dag for tingdom tilspurde disse effterskrevne Mænd, som han i dag haver ladet hidstevne, om det er dennom Vidterlig i sandhed, at hans formænd, Præster her i Nørholm, saa mange dennom kand mindes, haver haft halffparten af Nørholms Sognetiende, og begierede de vilde vinde deris sandhed derom. dertil svarede effterskrevne Mænd, og vondt og kundgiorde her som de lengst kunde mindes, som er først Chresten Skammelsen i Nørholm, hand vondt at ham mindes i 30 Aar, Niels Simmensen i 30 Aar, Lars Nielsen i 30 Aar, Villum tomisen 17 Aar, Peder Clemendsen i 30 Aar, Jørgen Mickelsen 24 Aar, Søren Mickelsen udi 30 Aar, Jens Lauridsen 20 Aar, Mickel Clemedsen i 40 Aar, Niels Pedersen 40 Aar, gammel Chresten Ibsen 40 Aar, Peder Jenssen i 60 Aar, Niels Pedersen nedden gaden udi fire Præsters tid førend Hr. Mogens Tomisen, Niels Skyt 40 Aar, Anders Jensen i 30 Aar, Ung Christen Ibsen i 30 Aar, Erik Tomisen ald den stund hand kand mindes, Søren Knudsen i 16 Aar, Mads Skammelsen i 30 Aar, Jep Hansen i 15 Aar, Peder Nielsen i 14 Aar, Chresten Hansen i 20 Aar, Niels Hansen 18 Aar, Peder Mouridsen 14 Aar, at det er dem fuld viterligt i sandhed, at Præsten her i Nørholm haver haft halffparten af Nørholm sogns Tiende, baade af Korn Tiende og Qvæg Tiende førend paa fire Aars tid, dette for Hr. Mogens Tomisen haver været noget forkorted, bestod Niels Kras og Christen ?Staffensen i Nørholm, at de i dag oote dage var ved fornefnfte Mendis Huus og Dør her i Nørholm, og stefnede denom hid til tinget i dag deres sandhed at vidne og være bestandige. At saa gick og for vidne vi med voris Signeter.

Marts 1620

Missiv til Manderup Parsberg. Da Kongen har beskicket Jens Andersen Krag til i afdøde Hans Ofvits Sted at forestaa Kongens Sildesalteri ved Nibe, skal Manderup Parsberg, saafremt Hans Ofvit allerede har optaget nogle Penge til Salteriet, give hans Arvinger Ordre til at levere disse Penge fra sig og tilstille Jens Andersen dem. (Indført mellem breve af 30.3-1.4).

Kancelliets Brevbøger, s. 833. J. T. 7, 25.

10. marts 1620

Inguord Jenssen i Nibe Cit. Christen perssen. Møtt ichj.
NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 67a.

11. marts 1620

Jacob Wognsøn paa birchfogdens wegne bød sig i Rette Emod Christen perssen i Nibe och Chresten Siørup. Møtt ichj. att giffue sag Kost och Theringh. *NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 68a.*

26. marts 1620

Hendrich Brun paa Søren perssens Wegne i Nibe bød sig i Rette Emod Christen perssen. Møtt ichj att giffue sag. Kost och Theringh.
NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 81a.

April 1620

Mogens Christenssen i støffring Cit. Anders Jenssen i binderup for en bekiendelse och winde. Møtt ichj. *NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 93 a.*

17. juni 1620

Anders Jenssen i binderup Cit. Mogens Christenssen i støffring for ~~tuende~~ Een Wendelig dom offr en affsigelse och Contract om en stud. Mogens framlagde Wendelig dom. Mactesløs. Anders Jenssen framlagde thingswinde epther som sielff giffuer thilkende. Eptherdj med Things Winde beuisis wille flye hanom penig Same och i saa maade Wedgaar Contracten ichj Emod winde eller diele. *NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 126a.*

18. juni 1620 (1)

Anders Christenssen i Bysted Cit. Peder Jenssen, fogit paa Pandumgaard. Item En diele. Erclerer Peder Jenssøn pa hand ichj Wed med hanom Andit End Erligt. Och høyelig benegtht ich sagde Orden. Der med affstod Pr. Jenssen Alle Winder breffue och Laugmaall.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 132a.

18. juni 1620 (2)

Jørgen Brahe Cit. Søren Pederssen i Nibe for for Kost och Thering. Eptherdj beuisis med Endelig Landsting dom Søren perssen Wlempe ichj atuere funden, da hand af Chresten perssen War hid steffnuid. Och fordj for Kost och Thering epther Rigtig opschreffit er dield, ichj aff diele atuere dømt.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 138a.

23. juni 1620

Tingsvidne af Nibe birketing om afgrænsning af præstegårdens grund givet præsten Laurids Michelsen (Resen). *NLA, Viborg Bispearkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 73.* Et Tings Vinde paa Præsteboligens Grund i Nibe af dato 1620 den 23. Junii lydende Ord efter andet som følger.

Niels Pedersen i Nibe, foget til Nibe Birketing, Ove Sørrensen og Peder Nielsen øster kundgiør aar effter Guds biurd 1620 den 23 Junii var skicket Povel Skriver her samesteds paa Erlig, Hæderlig og Vellærde Mand Hr. Laurids Mickelsen, Sogne Præst til Nibe og Voxlef Sogner, hans vegne med fuld-magt og lovligen esket og finge en fuld Tingsvinde af disse dannemænd, som er Ove Sørrensen, Peder Nielsen, Stie Snecker, Niels Andersen, Jens Andersen, Niels Pedersen Siørup, Søren Jensen, Just Jensen, og Las Sørrensen i Nibe, de vonde, at de saa og hørde, at Siunsmænd, gammel Peder Nielsen i Nibe, Niels Jørgensen, Jens Nielsen, og Christen Giølbøe ibm. stoe her for ingdom, hiemlet, tilstod og kundgiørde, at de paa onsdag oote dage med Jens Skriver og Villads Sørrensen i Nibe, efftersom de var af tinge tagen, var paa Nibe Præstegaards Grund at skulde forvise Hr Laurids Mickelsen, hvor viit hand bør at indlucke, som tilforn haver været indelugt, da først begyndte de deris Siun fra den synderste Kirckegaards Hiørnemuur 8½ alne lige vester ad, siden fra forne Sted, og saa hen i sønder til en gammel Eege Pæl som staar i Siden af Stenbroen op til Veijen som, er emellom 17 rom alne, og hører grunden paa den sønder og vester side til Præstegaarden, siden fra fornefnte søndre Hiørne og til Nør hiørne af Kirckegaards Muuren saa fra forne Nørhiørn lige vester ad til de yderste Syldsten som Præstegaardens huus stod paa, saa derfra og lige Nør ud til Veijen, saa derfra og i sønder og øster reet omkring til forne gammel Eege Pæl igien. At sa er gangen det winde vi med vores Signeter.

16. juli 1620

Jørgen Brahe Cit. Søren Pederssen i Nibe (birkefoged). Søren perssens schadesmoll Wlempe ichj attuere funden, da hand af Chresten perssen War hid steffnuid. Wj wger opsat.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 169a.

28. august 1620

Søffren perssen i Nibe s: (birkefoged) bød i rette Chresten perssen i Nibe møtt ichj att giffue sag. Kost och Thering.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 200 a.

9. september 1620

Peder poulssen i Lundby Cit. Las schomager i Nibe. Møtt ichj. Jørgen Brahe Cit. Søren Pederssen i Nibe (birkefoged) for tuende gange Ladit fordiele Chresten pederssen for Kost och Thering for quit dømt for hans tiltale Och der hoss for forhold hanom nogen Winder. Epther dj ichj beuischt. Item Cit. en diele epther en W Endelig domb Inguord Michelssen ichj steffnuid. Item Cit. en Endelig domb thing 26 Augustij. Affstaaid. Item Cit. Chresten Siørup for sted høring och ichj bestodt. Item Cit. Sørenn perssen for ichj wild Aname Wdleg aff Christen perssen eller Wdneffne Worderingsmænd att wduordere hans Wdleg eller kund fange beschreffe huad hand ehr wndersorit. Item Cit. Sørenn perssen for et Things Winde attuilit giord wdleg. Och Søren perssen da schulle spuordt, Om nogen wille sende Thingit. Eptherdj først befalid Naffnlig schriff att sende tingit Och siden Wdrobt, om nogen wille sende tingit, Och

Ingen Kunde faae tings att sende Finds ichj beuisis nogen same dagh for Retten Kundet side ichj Emod theris winde eller fogdens wlempe. Jørgen Brahe Cit. Clemed perssen, Knud Nielssen Cum solich wordieringsmend for noget guots wordierit til Søren perssen for Kost och Thering. Eptherdj guotset ichj ham tilhørde da huem same Wordering paaschade tha der til werne ting at thagis Wordering igien saa billigt ehr Naar der for bliffuer loglig varsel giffuit. Niels Ibssen i Nibe Cit. Christen byrialssen i Ersted for en diele. Møtt ichj.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 237b, 243a.

10. september 1620

Christen Anderssen i Olborig bød sig i Rette Emod Jens Nørholm i Nibe. Kost och Thering.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 247 b.

25. september 1620

Iffuer Jull Cit. Christen Rasmussen i Nibe. Møtt ichj. Item Cit. Peder Iffrssen i Nibe. Møtt ichj.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 271a.

26. september 1620

Skøde dateret Viborg fra Aksel Urne til Aarsmarke til Niels Krabbe til Torstedlund på tre gårde, et bol og tre gadehuse i Aarestrup sogn og by, som hans hustru, fru Birgitte Gyldenstjerne, havde arvet efter hendes fader, Predbjørn Gyldenstjerne, nemlig 1 gård som Willads Poulsen og Christen Mortensen bebor, skylder årligt 2 ørte rug, 2 ørte byg, 4 ørte havre, 2 pund smør og 2 svin, en gård som Niels Nielsen og Niels Madsen bebor, skylder årligt 2 ørte rug, 2 ørte byg, 4 ørte havre, 2 pund smør og 2 svin, en gård der bebos af Niels Frandsen og Jacop Christensen, skylder årligt 2 ørte rug, 2 ørte byg, 4 ørte havre, 2 pund smør og 2 svin, 1 boel som Jens Knudsen bebor, skylder årligt 1 pund byg, 1 svin, 1 gadehus som Michel Skomager bebor skylder årligt 1 pund smør, et gadehus Christen Skræder iboer, skylder årligt 1 pund smør. Han beder Iver Lykke til Havnø og Niels Friis til Krastrup, kongens øverste sekretær, at forsegle og underskrive.

RA, seddelregistratur over godsarkiver, Torstedlund nr. 122 med enkelte tilføjelser vedr. gårde m.v. jf. originalen. Omtales i NLA, G141-1, Restrup gods, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlund nr. 55: Axel Urne til Aarsmark hands Skiøde til Velb. Niels Krabe paa Torstedlund, som er skiødt tvende Gaarde, tvende Gadehuse og et Boel i Aarestrup, Dato 25. sept. 1620.

6. oktober 1620

Tingsvidne af Nørholm birketing, at præsterne i Nørholm altid har haft halvdelen af kongetienden. Se også 25.2.1620.

NLA, Viborg Bisparkiv, C2-101, Stiftsbogen 1690, s. 69.

Et Tings Vinde, at halvparten af Kongl. Tiende haver stedse fuldt Præsterne i Nørholm Dat den 6. Octob: Ao. 1620, liudende ord effter andet:

Erick Tomisen i Nørholm, Birckefoget til Nørholms Bircketing, Corfids Nielsen, Mads Mortensen Nørholm, Peder Kras, skriver der samstedts, gjør vidterlig Aar efter Guds byrd 1620 fredagen, som er den 6 dag October paa forne ting var skicket Hæderlig Mand Hr. Mogens Tomesen, Sogne Præst til Nørholms Kircke lovligen eskits og fick et fuld Tings Vinde, af oote Danne-mænd, som er forne Corfids Nielsen, Mads Mortensen, Mads Tomisen, Villum Tomisen, Søren Lauridsen, Mickel Laursen i Nørholm, Jens Tomisen i Nyrup, Søren Christensen i Klitgaard, disse forne oote dannemænd alle endrægteligen vunde paa deris gode tro og Tette sanden, at de saa og hørde samme dag paa fornefte Ting, for dennom stande for tingdom Velfornumstig Mand Oluff By-rialsen paa sin Hosbonds vegne Erlig og Velbyrdige Mand Christoffer Vrne, Aarsmarck, K. Mts. Rente Mestern, og tilsagde menige Nørholm Sogne Mænd, og bad og befalde dennom, efterdi hans hosbond haver jus patronatus til Nørholm Kircke, at de skal yde og levere Hr. Mogens Tomisen, deres Sogne Præst til Nørholm Kircke, halfparten af Kongl: Maijts. tiende, som de udgifver af Nørholm sogn efter ordinantsen og recessen, og efftersom forbemeldte hans gode hosbond hannom det selv haver uundt og bevilget, og som hans formand for hannom haver haft, og Nørholms Sognemænd derimod at være quiterit for j lest biug i alle maader, som dennom skal afquiteris i de 4 lester Biug, som de haver undlovet for deris Tied af Nørholms Sogn, At hans Ord saa war, winde wi med woris indsegel her neden for.

21. oktober 1620

Laurids Lauridssen Cit. Christen Matsøn i Klestrup. Møtt ichj.
NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 285 b.

5. november 1620

Jens Sørenssen i Ridemands møle Cit. Christen Smed i Suenstrup. Møtt ichj. Jens Lauridssen i Mølgard. Cit. Leste ... paa... Møtt ichj.
NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 311a.

6. november 1620

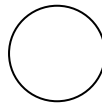
Tingsvidne af Hornum herred, at det for 2 år siden brændte for Chr. Knudsen i Guldbæk. *RA, Aalborghus lens regnskaber 1619-21, Regnskabs bilag 1620-21, bilag nr. 141.* [3] bomærker af grønt lak. 1. Lars Nielsen Kras, 2. og 3. fingeraftryk. Påskrift bagpå: Christen Knudsen i gulbek. 141.

Las Krass i Moldbierige, Heres Foged i Hornumheret, Christen Knudsen i Gulbech, Jens Bus i Hersom Giør Witherlig. Anno 1620 thendt wj Nouembris War skiket Christen Knudsen i Gulbek som eschet och fich Enn fuld things Winde Aff disse dannemend, som Er forne Christen Knudssen, Jens Bus, Anders Jensen i binderup, Las Nielsen i Hornumb, Peder simonsen, Laust Andersen i Wolstrup, Christen Klemidsen i Opløff Och Christen Perssen i Wolstrup, At thi Wonde Aat thij Saa och Hørde, her i dags for tingsdomb, for denom stande Christen Persen, Søffren Madssen ij Wolstrup, Knud Pedersen, Thames Persen, Christen Andersen ibid, Jens Jenssen i Abelgaardt, Knudd Nielsen i Hersomb, Søffren Christensen i gulbek, Las Ibsen Elishøff, som Wond Wid

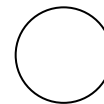
helgens Ed Med Opraght finger, At det dese Er denom Witherligt i guds Sandhs At, Paa det andet Aars siden, er det brend for Christenn Knudsen i gulbek, buode hans Lade Och hans fehuss med løngstake Och tørffuestake, som Widt garden fanndis Saa hand fatige Mand der Opffuerr Skih Enn Møget Stuur Skade, Att dethe Saa gik Och huer Winde Wi Medt Voris Signetter. Datum Ut Supra.

1. Lars Nielsen Kras
i Moldbjerg, herredsfoged

2. fingeraftryk

3. fingeraftryk

18. november 1620

Christen Stubdrup och Anders Krag Cit. Christen Ørn i Nibe Cum solich for winde och Hermand Kock. Møtt ichj.

NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 326 a.

20. november 1620

Niels Christenssen i Sønderup Cit. Her. Laurits i Nibe for en Dom dømppt om en stolestade och tildømppt Maren persdather den stulstade i Sønderup Kircke att beholde, som om tuistis. Ephtherdj Landstingit ichj fuldkom. Landstingsdom.. thenom eij y och Samtlig y det aldrig for Englig attgiffe beschtt. diele ichj forhindring. Niels Christenssen i Sønderup Cit. Anne Nielsdather for ett winde om sold Sex Øxen. Item Cit. S (skriveren). Xiiij dage opsat. *NLA, B24-54, Viborg landstings justistprotokol 1620, s. 338 b.*

1621

Arvelod udlagt Dorthe Budde efter moderen, Sidsel Bjørn, enke efter Gjordslev Budde til Rødslet. Arvelodden solgtes 1648 til Knud Seefeld og omfattende fiskestader på Nørrelaae i Limfjorden ud for Nibe, idet staderne 1621 var bortfæstet som følger: Femte lænke vesten Pøtten: Nr. 1 Mads Andersen i Stavn. Nr. 2 Jens Jensen. Nr. 3 Peder Christensen i Stavn. Nr. 4 Anders Christensen i Stavn. Nr. 5 Maren Jensdatter i Aalborg. Nr. 6 Peder Christensen. Nr. 7 Rasmus Pedersen. Nr. 8 Peder Rørbech i Nibe, Nr. 9 Christen Rørbech i Nibe. Nr. 10 do. Nr. 11 Christen Pedersen i Valsted. Nr. 12 Christen Nielsen Rørbech. Nør Møllelænke fra grunden: Nr. 24 Jens Fisker i Nibe. Nr. 25 Las Gied i Nibe. Nr. 28 hlr. Peder i Farstrup. Nr. 29 do. Nr. 30-34, bruges af Gjordslev Budde til Rødslet.: Søndre Møllelænke fra grunden: Nr. 1 Christen Sørensen i Stavn. Gammel Sjette lænke fra grunden: Nr. 7 Peder Hofmand. Nr. 13 Jens Nielsen Sebbesund i Nibe. Nye Sjette lænke næst dybet: Nr. 15 Anders Hansen. Nr. 20 Haagen Christensen. Anden lænke østen Pøtten fra grunden: Nr.20 Michel Jensen.

RA, Dokumenter og stadebøger vedr. limfjordsfiskeriet 1695-1750, nr. 45 litra H jf. H. Rasmussen, Limfjordsfiskeriet, s. 333.

22. januar 1621

Anders Guldsmed (i Olborig) Cit. Jens Lauridssen Mølgrd. Anne Olufsen. Møtt. Ichj. Jørgen Møller Cit. Christen Smed i Suenstrup. Møtt. Ichj.
NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 22b og 23a.

23. januar 1621

Michell Anderssen i Suendstrup Cit. Christen Sørenssen i Suenstrup. Møtt ichj. Jørgen Møller Cit. Christen Smed i Suenstrup.
NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 28b.

24. januar 1621

Peder jensen i Hadsriiss Cit. Offue perssen ibim. for et tings Winde forhuerrffuit til olborig bye tingh om nogen schade hand ij Aar siden schulle giord hanom. Xiiij dags opsaat.
NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 33a.

3. marts 1621

Christen Sørenssen och Christen Rostrup i Nibe Cit. Peder Hoffmand schadesmoll. XI ops. Axell Rosenkandts til Buderupholm Cit. Gordsleff Budde Opsat ep. paasche. godsleff paa....
NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 70b og 71a.

11. marts 1621

Missiv til Manderup Parsberg. Da Kongen i de forløbne Aaringer ved sin fuldmægtige Kaptejn og udsikkede med Guds Hjælp har ladet opsøge og fundet et nyt Landskab, skal Manderup Parsberg hos Kongens Undersaatter i Nibe, Skagen og de andre Fiskerlejer deromkring, hvor Fiskeriet i nogle Aars Tid har slaget sig, forespørge, om nogle Mænd eller Kvinder have Lyst til at følge med det Skib, som Kongen med det allerførste agter igen at sende did, og nedsætte sig der. Hvis han faar nogle, der ville gøre det, skal han fragte Skuder, der med det første kunne føre dem til København, hvor de skulle blive modtagne af Kongens Kaptejn Jens Munk og faa tilbørlig Underholdning.
Kancelliets Brevbøger, s. 54. J. T. 7, 68.

17. marts 1621

Anders Nielsen fød i tøjtrup Cit. Inguord Michelsen i Nibe. Møt ichj.
NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 83a.

19. marts 1621

Tingsvidne om øde krongodsgods i Hornum herred fra 1.5.1620-21.
RA, Aalborghus lens regnskaber 1619-21, Bilag 1618-19, nr. 155. 3 bo-mærker af grønt lak. 1. Lars Nielsen Kras, stærkt beskadiget. 2. Anders Pedersen i Vokslev, 3. Christen Jensen i Guldbæk.

Las Kras i moldberig, Herres foged i Hornumherrit, Anders Pedersen i Woxløff, Chrisen Jensen i gulbech och Peder gundesenn gjør Witherligt. Anno 1621 thendt 19 Martij War schiket morten Jensen i Suenstrup paa Sin hossbund, Welb. Mandrup parsbereg's thill Høgesholm, Ko. Ma. Befalings Mand paa Olborgslot, hans Wegne, som eschet och fich Enn fuld things Winde aff disse dannemend, som er forne Anders Pedersen, Chresten Jensen, Jens Jensen i Abelgd. Peder Simensen, Søren Madsen i Wolstrup, Niels Jensen i Siørup, Christen Jensen i Løngbereg. Och Las Jenssen i Hornum, At Di Wonde, Aat thi Saa och Hørde, her i dags for tingdomb, for dennem stande Chr. i Gulbech, Jens Jensen i Abelgard, Christen Knudsen i gulbek, Niels Jensen i Siørup, Peder Simonsen, Søffren Madsen i Wolstrup, Niels Nielsen i huornum och Jens Christensen i Guldbek, som Wond Wedt helgens Ed Med Opraghte fingr, At dete Er denom Witherligt Wdj Sandheidt, At desse Effterskr Kong. Maijti. guodtz her i herret er en Slet Och Aldiles øde, Och Enn Part ehr bønderne for Unt frii for landgilde thill dj komer till affuel, Saa der Ingen Landgilde der Aff er bekomt till Alborgslot fraa Pilipij Jacobij dag 1620 och till Philipi Jacobij dag 1621, som er et gadhuss i gulbech hafuer standen øde i 3 Neste forgangen Aar, j gadhus i Wolstrup staa øde, Hornum øde gaard Las Nielsen haffuer och Iche er kominn till affuel, Enn half øde gaard Niels Abelgardt er for Unnt, och Icke er komin till Affuel, Enn halff øde gaard Poull Pedersen, Ett buoll Niels Nielsen er for Vnhtt och Icke er bekomet Landgilde der aff Anno 1617 Och Anno 1620, Molberg: En halff øde gaardt Søren Søffrensen Nu Nyligeen ehr for Unnt At de Scall bøge och for bedre och Icke er Komin till Affuel, Ett gadhuss i Elidshøff staa øde. Volstrup: Søffren Christensen, som haffde den halff gaardt medt peder stiesen er fra gaarden, och Indth bekomet aff hans landgilde for dette Aar, j 1617 rester j lamb, ij sk leidingh j kande honing 3 sk galtpenge och sildpeng, j Slet Dlr j sk j Albom, gesterij j rdl ix mk, j sk kopenge, Suenstrup, Enn gaard Joenn Laurssen ibode staa øde. Weggerby, Enn øde gaard Jens Søffensen tømmermand er for Unnt och Icke er komin till Affuel, Enn gaard Simon Ibsen ibode staa øde, Enn gaard Peder michelsen och Anders Christensen iboude staa øde, Et gadhuss i graffleeff Peder Peergaard ibode staa øde, Nok et gadhuss ibm. Las Nielsen Ibode staa øde, Voxløff mølle stander øde, Gielstrup j halff øde gaard Christen Søffrensen haffde Och Ichj er Komen till Affell, Klestrup En øde gaard Peder Jensen haffde och Ichj er Komin till Affuel, it gadhus ibm, binderup, thride parten gaarden Mads Nielsen iboude, Holumager, Enn gaard Christen Christensen ibode staa øde, Et gadhus Wdj Dalsgd øde, it gadhus i Kirketorp staa øde, Johren Er øde och ike at bekomme aff firde Kiør Oc Mielkekiør i forne Herith, J Koe, Att saa Er gangen det Winder Wi Med Vores Signeth. Datum Ut Supra. Peder gundesen Egenn hannd.

1. Lars Nielsen Kras
i Moldbjerg, herredsfoged

2. Anders Pedersen
i Vokslev

2. Christen Jensen
i Guldbæk

10. april 1621

Missiv til Otte Skeel til Hammelmuose, Befalingsmand paa Duholms Kloster, og Anders Friis til Hungstrup, Embedsmand paa Segelstrup. Da Niels Krabbe til Torstelund har begæret at faa Bisgaard paa Hannees i Aalborghus Len til Mageskifte for 1 Gaard i Byested i Vegerbye S., 1 Gaard i Estrup i Huornum S. og 1 Gaard i Drastrup i Yerleuf (Frejlev) Sogn, alt i Huornum H., og hvis disse 3 Gaarde ikke skulde forslaa, da yderligere Udlæg i 1 Bol i Klestrup i Voxleuf S. i Huornum Herred eller i 1 Gaard i Aggerskouf i Gierning (Ginding) Herred og i 1 Gaard, kaldet Biugelund, i Henning (!) Herred, skulle de ved første Lejlighed besigte begge Parters Gods, ligne og lægge det og indsende Besigtelsen til Kancelliet.

Kancelliets Brevbøger, s. 74. J. T. 7, 74.

15. april 1621 (1)

Christen Sørensen och Christen Rasmussen i Nibe Cit. Peder Homand i Nibe ephther Thuende Wanch ... lig Endelig dom. Inguord Michelssen Cit. Anders Nielszen Lenkij. Møtt ichj.

NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 96b.

15. april 1621 (2)

Maren Lauridsdather i Ridemands mølle Cit. Suend perssen och Wogen bertelssen cuii henij w... husbonde for winde Wondit om sagd Røgt for Løstgæthedt. Eptherdj Wondit om Røgtt Och saat i Thuill och ephther same theris winde mz nøgactig Winde bekreffuis om nogen giorde glemis Winde Magteløs. Axell Rosenkandts, Gordsleff Budde Begierit aff Axell eller Bude opsaat. Eptherdj iche formedlest Siugeseng uell kunde loglig forfald Och Sex Wgers Opsaat. Endelig dom. *NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 100b.*

11. juni 1621

Tingsvidne af Hornum herred om efterkommelse af kongens påbud om podning af træer og etablering af humlekuler.

RA, Aalborghus lens regnskaber 1619-21, Regnskabs bilag 1620-21, bilag nr. 6. [3] bomærker af grønt lak. 1. Lars Nielsen Kras, 2. Jacob Wognsen, 3. Jacob Jensen i Svenstrup, utydeligt. Påskrift bagpå: Siuns Winde till humell Och Imper i hornumhered i 1621.

Las Kras i molbjerg, herresfouged i huornumhered, Christen Knudsen i gulbeck, Jacob Jensenn i Suennstrup Och peder gundesen gjør witterliigt, Anno 1621 thend jj Junij War schiked morten Jennsen i Suennstrup paa Sin hosbunde, Velb. Mandrup parsberg till Høgesholm, Konij Maijs befalling Mand paa gudumcloster, hans Wegenn, Som esket och fich enn fuld Thing Widne Aff disse Dannemend, som Ehr forne Christen Knudsen, Jacob Jensen, Peder Jennsen i byrsted, Anders Jensen i binderup, peder pallissen i rodstrup, Anders Christensen i gulbek, Jenns bus i hersomb, och peder Jennsen i Woxløff, Di Wonde Athj Saa Och hørde disse Epterskr Siounsmend for dom stande, som haffuer Weret Sionn till Konij Maijte Thiener her i heridit dieres haffuer Och

Kolgrd Och stidt och Forfarre, huorledes dj haffuer Epther Komit Ko. Maijte breffue med humlekuller At lige piller Och Andre gode treer At puode och Settte, Som Er Jesper Søffrensen i Liere, suend Pedersen i Suennstrup, Jens Sørensen och Las Ibsen i Elitshøff, huilcke der hiemlet Athj paa fredags sist forleden War paa disse Epterskr Aasteder, først saa dj Wdj Suenstrup hoes morthen Jensen, Jacob Jensen, Velats Jensen, Peder Nielsen, Christen Smedt, Rasmus pedersen och Madts poulsen, dj haffde Alle Lagt humill Kuller, Sat Piller, Abbilldt och Andere Imper och treer, bode i Aar och i fiordt, Dernest War dj i bonderup till Anders Jensens, i Elitshøff hos Peder gundesen, Michel madsen, Karinn piersdather, Jacob Jensen och peder Christensen dj haffde Och Wdj lige maade, lagt humeell Kuller podet piller Och Andere trer bode i Aar och i fiord følest dogh enn part der aff formedlest Jordens tørhed, Ichj Wilde grouff, Dernest War dj i støffring och saa først i Sønndergd. hos morten skreder, hand haffde følest Aff Alle slag sat bode i Aar ich i fiord, dislighste Jens Christensen dogh hans humele War Afbrend, der hans huss brendt, Annders Jensen jj humell Kuller dj 6 War Wisen, piller Nogen, Inghet Andet, hans Madsen hafde følest Aff Alle Slags Och Wel grode, Disligste Vnng Jens Klemidsen, gamell Jens Klemidsen, Maren piersdatter i dodensigh, Christen Søffrensen och Mads pedersen haffde Nock podet Och lagt Aff Alle Slags, Saa Vistt dj haffde plads till, och Vid grøde, Niels Søffrensen haffde Piller och abeld och Inngenn humell, Mogens Christensen dislighste dog Ingen humell Vren Enn Kulle, Niels bruen haffde nogen humell, dog dj sidst War i Kuller, 3 piller, 5 smaa Abell Nielig Sat, peder Windelboe haffde v humill Kuller, En Stoer hob piller, 2 smaa Abeld, Søffren Brun haffde slet Inghen Vden Nogen piller, och humell Spirer Nielig sat, Graffleff: Søren Skreder Nogenn faa piller Nieligh Saat Ingen humell Eller Anndeth; Christen Frandsen, Christen berthelsen, haffde puodet følest Alle slags och War Wid grøde, Jens Søffrensen Inghen Vden thou gamell Abeld, hersom, Jens bus haffde følest, Anders poulsen, Elin Nielsdather haffde pode piller Och Andet, dogh hummelen Wilde Inghet grouff, hos de ?noy Esper Jensen haffde følest Aff piller, Ingen humell Varr End Jens Tuordsen, haffde piller iij, Abeld ij, rønir ij, humele Kuller och Noggelle War lagt, Wilde Iche grouff, Christen Sørensen piller Noch, 3 Abeld och haffde homell følest hos hans naboe, fordj hand haffde Ichj selff Romb, dernest i Gulbek hos Christen Knudsen, Christen Jensen, Peder Søffrensen, Jens Christensen och Las Madsen der samesteds, huilcke Alle haffde følest Aff alle Slags; Wolstrup: Peder Simensen haffde piller parbrar och Andere Impper, Niels Pedersen haffde piller, abeld och humele kullir følest och Ingh stagir i humellen, Ibem peder Stisen, Christen pedersen, Søffren Jostsen, och Søffren Madsen haffde puodet følest Aff Alle slags, Jep Jensen haffde Icke Vrn En liden plante haffue, och Ingen om Af desse Noget Wdj, Jep laursen thou piller Ingh Andet, Las Jostsen haffde Abeld piller Och Ingen humell, Christen Andersen, Thamis pedersen haffde piller och Ingh Andet, Las brun haffde touff haffuer med Mange slags trer och Imper Wdj, Och humell Kuller, Molbjerg: Mads michelsen haffde humellpille og Ingh Andet, Søffren Søffrensen haffde giort kolgd. paa øde pladss saa der Vdi Kunde grouff Nogeh Wdj deij, Søffren Espenssen Inth, Peder tamassen haffde piller Och nogenj Abeld, Ingh humell,

Niels Jensen, las Kras haffde Puodet følest Aff Alle slags. Dernest War Wj i huornum hos Niels Nielsen, poul pedersen, Christen Skreder, Mads Jensen, Las Nielsen, las laursen, Jens Jensen och Niels Abeldgd ibm huilcke Alle haffde puodet och sat Aff Alle Slags, och Mieste parten Ingh Wilde grouff, Sameledes hiemled och Kundgiorde Jost Anderssen i harrild, Søffren jørensens ibm, Jens Madsen, terkeld Andersen i binderup, las poulsen i gielstrup, och Søffren trolberg i grydsted Atj paa løffuerdagen sist foreden haffuer Siunet paa disse Aasteder, først i Woxleff, Peder Nielsen haffde Abeld, piller och Ingen humell, Mads Nielsen, Jens Andersen, Niels Nielsen haffde Aff Alle Slags følist, Peder Jensen haffde Nogen humell, touff Smaa piller Ingh Andet, Gielstrup Jens Christensen, Chresten brud, Mads Madsen och Niels Nielsen haffde lagt humell Kuller och podet trer Och Ichj dj Wilde faa Sønderlige grøde i den Sandige Iordt, Grydsted, Mads Jostsen j pille ij homell Kuller Med Staghe Wdi, Jep Nelssen haffde Inghet, Jost Jenssen Nok Piller, 2 homell Kuller, touff Abeld, michel Jensen haffde Piller, 2 Abeld Ingen humell, Jens Ibsen, Søffren Madsen haffde slet Indt, Anders Laursen haffde Podet følest Aff Alle slags, Lunden, peder Jensen, Jens Nielsen och Søffren Jenssen haffde puodet følest Aff Alle Slags, Klestrup, Hans Nielsen haffde Indt Vden piller, Wegerbye, peder Wogensen haffde, Ungh poull tamesen Inghen Vden piller, j Abeld, och haffuer begynt med humell Kuller, Søffren Jensen j Abeld j pille Ingh Andet, Bolle tomassen haffde Noget dog deth Iche Er kommen till grøde, Højris, Jens Jensen 3 homele Kuller Medt stager Wdj och War sat Abeld, dog dj Iche Wilde grouff, Dalum, Niels Pedersen haffde humell Och Indhen Andet, Peder michelsen haffde piller och Inghet Andet, bradsted Jep Andersen, Niels mouritsen hauffde podet følest Alle Slags och Jenns Weladsen haffde 3 homill Kuller och Nogen piller, Jens poulsens i bunderup haffde podet Aff Alle slags, dogh dete Iche Alh er Komen till grøde, Niels Knudsen i torup, Niels Nielsen ibd haffde Och Wdj lige made podet Och lagt humell Kuller, dogh dette Iche Alt ehr Wed grøde, dette hiemelet, dj for Et Fuld Siun. Att Saa Er gangen, det Winder Wij med woris Signether. Peder gundesens Egen handt.

1. Lars Nielsen Kras
herredsfoged

2. Jacob Wognsen
i Byrsted

3. Jacob Jensen
i Svenstrup

24. juni 1621

Søren Smed i Volstrup Cit. Jens Hellissen i Wolstrup Cum solich. Møtt ichj. *NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 137b.*

7. juli 1621

Niels Krabe Cit. Peder Rørbek i Nibe. p. Møtt ichj. Las Kieldssen i Sundstrup Cit. Søren Poulssen i dall. Møtt ichj. Maren Lauridsdatter i Ride-mants møle Cit. Lass Ibssen i Ellidshøy for ett Winde wdsted thet hun och Christen jenssen forligt fik Windit. Niels Bagse? bød sig i Rette mod Christen jensen i Suldrup menth iche at giffue Kost och tering. Mats Poulssen i Huornum Cit. Maren Nielsdatter Cum Soliis for et Winde Wondit til grande-steffne. Eptherdj ichj Wondit for ting och Domb och til med om and. som thj... Møtt ichj. *NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 151b, 153a, b, 156a,b.*

8. juli 1621

Peder Sørensen i guldbæk Cit. Oluff Nielssen ibm. Møtt ichj fulde. *NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 160 b.*

6. august 1621

Frue Anne Løcke Cit. Christen Jensen i Siøgaard. Møtt ichj. *NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 188 b.*

7. august 1621

Dom af Viborg landsting. Et tingsvidne af Hornum herred om lovligheden af en vurdering af Christen Madsen i Klæstrups bo for gæld til Niels Christoffersen i Thise kendtes magtesløst, da den ene tinghører, Søren Jensen i Klæstruplund, selv har deltaget i vurderingen. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 10.4.1624.

en dom her aff Landtsting Aar 1621 thend 7 atg. Wdgiffuedt som saa besluttis och affsagdes att forne Things Winde for fordis att bemelte Søren Jensen i Lunden haffer, den 8 aff di ote mend Thinghører och Thill med sielff denn første Worderingsmand, som same Wordiering haffde affsagt, saa hand wdj saa maade haffde Wondet om hans egen affsigelse, da Kunde Wij effter saadann Leilighedt Icke Kiende same Wordierings Winde saa Nøjagtig att denn bør Nogenn Magt aet haffue men magteløs atuere.

17. september 1621

Tingsvidne af Hornum herred, at vurderingsmænd har udvurderet 3 køer og 2 kvier af Christen Madsen i Klæstrups bo for gæld til Niels Christoffersen i Thise. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 10.4.1624.

Wdleg aff forne herritsting 1621 thend 17 september Wdgang, Som Indeholder Søren Jensen och Jens Nielsen i Lunden daa atthaffue Affsagd theris Wordering, athe løffuerdag Tha War Ote dage thilforn hagde Wduordierit for threij Kiør och thou quier fra forne Christen Madsen och thill Morten jensen paa Niels Christophersens wegn

2. oktober 1621

Niels Friis till Krastrup Cit. Søren Sørenssen Cum solich Sandmend i Nibe for suore Las Knudssen Vold offr for hand til pr Matssøns oc schulle Røge hans høstmis liuse aff och Ingen forhindring gjorde Och ichj wden en Endelig Winde som fordieldt ichj Loglig steffnuit.

NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 237 b.

8. oktober 1621

Fuldmagt fra Niels Christoffersen i Thise til Morten Jensen til på hans vegne at lade foretage udvurdering i Christen Madsen i Klæstrups bo for gæld. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 10.4.1624.

Kiends Ieg Niels Christophersen i Thise Wdj Jersløff Heridt och gjør for alle Weterligt, at huis femon som Morten Jensen i Suendstrup paa min Wegne effter min fuldmagt haffur ladet Wdwordiere fra Christen Madsen ii Klestrup iij Suort hielmed Kiøer oc ij Suort broged Kuider, denom haffer ieg thill mig Anamidt och der for well haffue ens forne Morten Jensen och hans Arffuinger for mig och min Arffuinger, for ...tridt i Alle maader, Och dersom forne Christen Madsen eller Nogen paa hans wegne haffuer mig for forne fæ, som ieg for min Retferdige giæld Effter diels breff och Christen Madsens Egen breff och Segell er Wlagt Noget Thill at Thalle, da schyder ieg migh Thill mit Werrn Thing. Thill Windis biurdt haffuer ieg mit Segneet her Wnder Thrøgt. Datum Alborg den 8 october 1621.

27. oktober 1621

Dom af Viborg landsting, at tingsvidne 17.9.1621 af Hornum herred, hvori vurderingsmænd har udvurderet 3 køer og 2 kvier af Christen Madsen i Klæstrups bo for gæld til Niels Christoffersen i Thise, kendes magtesløst da den ene tinghører selv har deltaget i vurderingen. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 10.4.1624.

en dom her aff Lanndsting 1621 Thend 27 octob. Wdgangett, som saa besluttis, att Effterdj aff forne Things winde forfindis dett bemellte Søren Jensen i lundenn haffde wondett thend fembtte aff the otte mendtt tinghører, och till och sielff och thend første worderingmandtt, som same Wordering haffde Affsagtt, Saa hand wdj Saa maade haffuer Wondett om hans Egenn Affsigelse, da Kunde Wij effter Saadan leilighedtt icke Kiende same Wordeings Winde Saa Nøjagtig, att thend borde Nogen magtt att haffue, Meden magteløss Attuere.

28. oktober 1621

Mandrup Parsbierig Cit. Peder Sørenssen guldbek for thuende Wendelig Dome offuer Winde Om en Quindfolck schulle Were fundis mez i hans stald. Mandrup P.(arsbierig) Cit. Chrestenn Pederssen I Nibe for en Wendelig Dom offuer nogen Sion och Winde Anlangendis om en schiell dj Nibe mend schulle giord i Gelstrup. (i margin: thj loglig steffnit). Christen Matssen i Klestrup Cit. Morten Jenssen i Suenstrup for winde then 8 ... i hans boe mez thagsmend paa

Niels Christenssens Wegne i thise for nogen giæld hand schulle Were Las Murmester i olborig Pligtig Gældt Anamid j eller dielsbreff sig Kendrit. Eptherdj befindis den første af worderingsmenden Attuere den femte af dj otte mend Thinghører och baade affhiemblit wordierings och wondit Wordiering Mactesløss.

NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 254b, 255a.

29. oktober 1621

Søren Pederssen Cit. Christen Pedersen for en Wurderingsdom forhuerrfuit offuer dom och diele som offuer denfuor? Hendrich Brun som dommen forhuerrfuit ichj steffnit ich dømt. p. Søren Knudssen i Nørholm Cit. Morten Pedersen. Møtt ichj. *NLA, B24-55, Viborg landstings justistptk. 1621, s. 258 b, 260 a.*

5. november 1621

Missiv til Manderup Parsberg om at lægge noget gods, som Kongen har faaet til Mageskifte af Niels Krabbe til Torstelund, nemlig 1 Gaard i Drastrup By i Freiløf Sogn, 1 Gaard i Østrup i Hvornum Sogn, 1 Gaard i Birsted (Byrsted) By i Vegerbye Sogn og 1 Gaard i Klestrup i Voxlof Sogn i Hvornum Herred, ind under Aalborghus Len, indskrive det i Jordebogen og aarlig gøre Regnskab for den visse og uvisse Indkomst af det. Se også 18.11. 1621. *Kancelliets Brevbøger, s. 200. J. T. 7, 107.*

10. november 1621

Niels Krabe Cit. Laurits Christensen i Klæstrup Cum solis for winde Ins Beuisse møtt paa schad breffe epther Beulingh til Snapsting.

NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 267b.

11. november 1621

Hendrich Brun Cit. Las Ibsen i Ellitshøy for en dom forhuerrfuit paa Kost och Thering Endog Hendrich Brun ichj ladit hanom steffnue. Icke loglig steffnit. *NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 276 b.*

15. november 1621

Mageskifte mellem Niels Krabbe til Torstedlund og kronen, der får i Frejlev sogn, Drastrup by 1 gård, i Ø. Hornum sogn, Estrup by 1 gård, i Veggerby sogn i Byrsted by 1 gård, i Vokslev sogn i Klæstrup 1 gård. Se også 5.11.1621. *Kronens Skøder, s. 408. Org. mag. 846. J. R. 7, 388, koncepter.*

22. november 1621

Missiv til M. Hans Staffensen om at indtage en Søn af Hr. Jacob N. Sognepræst til Aarestrup ¹⁾, i Sorø Skole, naar der bliver en Plads ledig.

Kancelliets Brevbøger, s. 209. Udt. i Sj. T. 21, 610 b.

1) Jakob Jensen.

24. november 1621

Mandrup (Parsberg) Cit. Knud Jenssen i gammelholm for Thuende u Endelig Dome forhuerffuit offuer sandmend i Nibe for wold the haffuer Niels lauritssen Suord offuer. Eptherdj ich for Sandmenden wile benecte? gierningen ei giorde Menden fast uere Wdgangen epther tings winde. Och Sandmend fordj for Aaarsag Wold offuersuorde iche Emodt Thr. eedt.

NLA, B24-55, Viborg landstings justistprotokol 1621, s. 281a.

3. december 1621

Tingsvidne af Hornum herred ang. vurdering af Christen Madsen i Klæstrups bo for gæld til Niels Christoffersen i Thise. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 10.4.1624.

Wordering Wind aff Huornum Heridsting Aar 1621 Thend 3 decb. Wdgangen, som Indholler Søren jensen och Jens Nielsen i Lunden for ote mend at haffue giffued Thil Kiend, at di den 8 septembris da sidst forleden War Wdj forne Christen Madsøns, gaardt effter som dj War aff Thingj Thagen At giøre forne Morten Jensen paa Niels Christophersens Wegn i Thise i Wendsøsell Wdleg fra forne Christen Madsen for giold, hand war hanom schyldig effter hans breffs Liudelse hand sl. Las Ibsøn murmester wdj Aalborgig giffuidt haffuer, da foruiste Christen piersen i Wolstrup, som war i fougdens sted, denom iij suort hielmit Kiøer och ij suort broget Quid Nød, huilcke dj fra Worderit forne Christen Madsen och thill Wordierit Morten Jensen paa Niels Christophersens Wegenn for x einkiende Rdl daller, femb slete daler och iij march dansche effter diels Winds Liudelse, det affsagde dj for iet fuld Wordiering.

17. december 1621

Dom af Hornum herred, at vurderingsmænds vurdering af Christen Madsen i Klæstrups bo for gæld til Niels Christoffersen i Thise var lovlig. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 10.4.1624.

en domb aff Huornum Heridsting 1621 den 17 decembris Wdgiffuidt som saa beslutis, Aet effterdj forne worderingsmend fandis Louglic aff Thinge Thagen, och Christen piersen i fougdens stedt same Wordierinngh och Wdleg at haffue giort, Och da af forne Niels Christophersøns quitandts for findes forne Kiøer och Kuier Strax effter thil hanom Atuere Leueridt, huor Wdj hand sigh och same Sagh paa Thagen, Thill sit Wernn ting der om at wille lide och Wndgielde, huis Ret war, Thill medt och Effterdj forne Lanndtstinningsdomb icke bemelte forne Wordieringhs Mendt, eller Chresten piersen Nogen forsielse eller Wret Wdj denn diris Wordieringh aet haffue giort, Mens formedelst Andre Thilfals War i Magtesløs fundenn, Wiste fougden Iche forne Christenn pedersen, Søren Jensen och Jens Nielsen der for nogen Thill talle buord aet liide Wden det Anderleds Kunde befindis. Som thend Wind Widr bemeld. Och meend Morten Jensen same breff. Saa Well saa forne Hrs. ting domb Louglic och Rett atuere och bord Wed Magt atbliffue.

1621-22

Tingsvidne af Hornum herredsting, at Jens Christensens stuehus i Søndergaard i Støvring er brændt.

RA, Aalborghus lens regnskab. Afskrift Poul Christensen, Lokalhistorisk Arkiv, Ø. Hornum.

Las Kras i Molbjerg, herredsfoged, Christen Knudsen i Guldbæk, Christen Jensen i Guldbæk, Peder Gundersen gør vitterligt, at Jens Christensen i Støvring fik tingsvidne af: Christen Knudsen i Guldbæk, Jacob Jensen i Svenstrup, Søren Andersen i Suldrup, Las Jensen i Hornum, Jens Bus i Hæsum, Knud Nielsen i Hæsum, Jens Clemedsen i Støvring, disse vandt, at for dem stod Jens Clemedsen i Støvring, Morten Thommasen i Støvring, Knud Nielsen i Hæsum, Jens Sørensen i Hæsum, Las Ibsen i Ellidshøj, Jens Bus i Hæsum, som svor, at der havde været ildebrand i Jens Christensens isterralling i Søndergaard i Støvring og næsten alt nedbrændt.

10. januar 1622

Tingsvidne af Nibe birketing, snapsting, at en række personer har set Peder Mouridsen i Nibe og datteren Maren under vårfiskeriet i Øresund ved Barsebæk. Tingsvidnet tages i sag ang. at Maren har forladt sin husbond, Christen Jensen Skrædder i Nibe, og har taget bl.a. sengetøj og klæder med sig. Peder Mouridsen beskyldes i sagen for at have sejlet med datteren og huset og skjult hende. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 13.8.1625 (2).

Sameledis eet Winde aff forne Thing 1623 Snaps løffuer dagh Wdgangett peder madsøn fugl i Nibe aet haffue Wondet, att da ii sommer Wdj ørsunds fisken Wed barsebech sist Wdj fiskemarct Thallde hand med maren piersdater, Christenn schreders høstru i Nibe och War i boden ... , som hendis fader War Wdj, och icke hand for Namb hinder Wdj noge løsactig hedt heller Wtuct. Christen øren, poull Jespersen, Christen sørensen, Thames Nielsøn at haffue Wondet som peder madsøn ... Wondet haffuer. Else Kielsdater att haffue Wondet, at hun och ... Saa paa same fisck lede saa forne maren piersdater Inden i et huss, som hindis fader wdj och der stoed som och Thaa dett ... Kleder och ichj hun for Nam hinder Wdj løsagtigh. Jens Olluffsen Ibm att haffue Wondet lige som Else Nielsdater Wondet haffuer. Dernest ett Winde aff forne ting same dagh Wdgangett Bemelder forne peder block der paa i Chresten Schreders Wegne att haffue giffuitt Last och Chlage paa forne Peder mouridsøn hand haffuer husiet och hellet forne Maren pedersdater paa barse bek lede da sist forgangen øresunds fischen. Saa och for huis guods hun schall haffue med sigh tagenn fra Christen Jensen Schreder och schulle huss forne Peder Mouridsøn Thill med huiss for hindis Lougmoll deet Kunde med for følges.

21. januar 1622 (1)

Tingsvidne af Hornum herred. Herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg, Knud Nielsen i Hæsum og Christen Pedersen i Volstrup vidner, at foged Jacob Laurson på Nørlund på vegne af Gude Galde til Nørlund fik et tingsvidne af Knud Nielsen, Christen Pedersen, Søren Madsen i Volstrup, Christen Jensen Tyrrestrup i Guldbæk, Las Ibsen i Ellidshøj, Niels Jensen i Sørup, Niels Pedersen

og Jep Jensen i Volstrup, der vidnede, at de så og hørte følgende vidnesbyrd, som afgaves efter en landstingsstævning, først Peder Christensen i Ersted der huskede 36 år tilbage, Søren Christensen i Guldbæk 12 år, Søren Poulsen i Stubberup 18 år, Anders Nielsen i Stubberup 6 år, Søren Andersen i Gravlev 20 år og Anders Sørensen i Ersted i 10 år, at ret vej fra Nørlund til Aalborg gik over Fårebreen, og at de uhindret havde kørt deres husbonds gods den vej. Endvidere vedstod Hans Sandersen og Jacob Iversen, der tjente på Nørlund, at de tirsdag for 8 dage siden var ved Torstedlund port og stævnedes Niels Krabbe at møde på tinget.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] segl. 1. Lars Nielsen Kras i Moldbjerg, herredsfoged. 2. Knud Nielsen i Hæsum. 3. fingeraftryk. Påtegning på bagsiden: Niels Krabbes gienpart till gude galdes Winde.

Las Kras i moldbiergh, Herres fouged i Huornum Herrit, Knud Nielssen i Hersom, Christen Pederssen i Wolstrup Giør Witerligtt, Anno 1622 den 21 Januarij War skicket Jacob Laurssen fuogedt paa Nørlund paa Sin hosbunds, Welb. Gude galde till Nørlundt, hans Wegne och fich Eet fuld Thing Wind Aff disse dannemend, som Ehr Knud nielsen, Christen Pedersen, Søffren Madsen ij Volstrup, Christen Jensen tyrrestrup i guldbek, Las Ibsen i Elidshøff, Niels Jensen ij Siørup, Niels Pedersen och Jep Jensen i Volstrup Di Wonde, Athe Saa och hørde, At disse Effterne Winndesbyrdt stodt her i Dag for thingsdom och Wond en huer Serdieles Wnder helgens Edt med Opragte fingre, efftersom dj War hid steffnet Medt en Landstingssteffningh Enhuer effter Sin Alder Och Huekomelse, først Wond Peder Christensen i Ersted, Att hanom kand mindes 36 Aar, Søffren Christenssen i guldbek xij Aar, Søffren poulsen i Stoberup 18 Aar, Anders Nielsen ibid 6 Aar, Søffren Anderssen i graffleff 20 Aar Och Anders Søffrenssen i Ersted i x Aar, Daa ehr dete denom Witerligtt, At dete haffuer Weret Ret Weij fraa Nørlundt Och till Alborg offuer det Weij, som Kaldes faar broffuen, Och At dj haffuer Kiørt Medt deris hosbund guods fraa Nørlundt till Aalborg Och till bage Igien offuer same Weij Wbehinderet i Alle Maade, bestod hans Sandersen Och Jacob Iffersen, tienendes paa Nørlundt, Wedt helgens Edt med Opracte fingre, Ehre, paa thirsdag Sist forleden War 8 dage, War for torstedlunds port Och der steffenet Erlig Och Welb. Mandt, Niels Krabbe till torstedlundt, hid till tinget i dag for dete Winde. At saa Ehr gangen det Winde Wij Medt Woris Signether. Datum Ut Supra. Chresten perssen.

1. Lars Nielsen Kras
i Moldbjerg, herredsfoged

2. Knud Nielsen
i Hæsum

21. januar 1622 (2)

Tingsvidne af Hornum herred. Herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg, Knud Nielsen i Hæsum og Christen Pedersen i Volstrup vidner, at Knud Jensen i Gammelholm på vegne af Niels Krabbe til Torstedlund fik et vidne af 8 dan-nemænd, som var Knud Nielsen i Hæsum, Christen Pedersen og Søren Madsen i Volstrup, Christen Jensen Tyrrestrup i Guldbæk, Lars Ibsen i Ellidshøj, Niels Jensen i Sørup, Niels Pedersen og Jep Jensen i Volstrup, som vidnede, at de samme dag på tinget hørte Jep Ibsen og Niels Christensen i Aarestrup vidne, at de for 14 dage siden var ved Nørlunds port og stævnedede Gude Galde til Nørlund at møde på tinget i anledning af vidner, Niels Krabbe til Torstedlund agtede at tage om veje over Torstedlunds endels mark, over Døvelstrup vej og over Fårebroen m.v. jf. en landstingsstævning. Så fremkom Anders Tulisen og Chresten Brams i Gravlev med Gude Galdes fuldmagt og skudsmål, efter hvilken han var for svag til at kunne møde for tinget, hvorfor sagen blev opsat 8 dage.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] segl. 1. Lars Nielsen Kras Moldbjerg, herredsfoged. 2. utydeligt. 3. fingeraftryk. Påtegning på bagsiden: Niels Krabe, At Gude galde Lod gjøre schodsmoll.

Las Kras Wij Moldbiergh, Herres fougede i Huornum Herrit, Knud Ni-
elssen i Hersom, Christen Pederssen i Volstrup Giør Witerligtt. Anno 1622
Thend 2j Januarij War skicket Knud Jenssen i gammellholm paa Sin hosbunds,
Welb. Niels Krabe till thorstedlund, hans Wegne, som Esket och fig En fuld
Thing Wind Aff disse dannemend, som Ehr forne Knud Nielsen i Hersom,
Christen Pedersen i Volstrup, Søffren Madsen ibid, Christen Jensen tiurestrup
i guldbech, Las Ibsen i Elidshøff, Niels Jensen i Siørup, Niels Pedersen och
Jep Jenssen i Wolstrup, Di Wonde, Ate Saa och hørde her i dag for things Dom
for denom stande Jep Ibsen och Niels Christensen i Aarestrup, huilcke der be-
kiende Och tillstod Wedt Helgens Eed med opragte fingre, Aathe i dag 14 dage
War for Nørlunds port Och Steffnet Erlig Och Welbyrdig Mand gudj galde till
Nørlundt hid till tinget i dag for huis Winder Welb. Niels Krabe till torsted-
lundt Acted at lade forhuerrffue Anlangendes dj Weje, som løber offuer tor-
stedlunds Endiels Mark och offuer diuel-strup Wej och faarbrouff Medt Miere
effter landstingssteffnings lydelse, Saa fram Kom Anders tulisen i graffleff
Och Chresten brambs ibid med bemelte gudj gaaldes fuldmact Med hans Egen
hand Wnderskreffuet och gjorde hans schodsmoll Wed helgens Ed med Opa-
gte fingre, At hand War Saa Suag, At hand Iche Kunde Møde her till tinget i
dag At suare till Same Winder Och formedelst samme skodsmoll bleff Opsat
Med same Winder At tage beskreffuit till i dag 8 dage. At Saa Er gangen det
Winder Wj Med (Afslutning, skjult under plica formodentlig: Woris Signetter
her Wnder Trøcet, Datum Ut Supra).

28. januar 1622 (1)

Tingsvidne af Hornum herred. Herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg, An-
ders Pedersen i Vokslev, Søren Sørensen i Harrild og Peder Gundesen vidner,
at foged Jacob Laursen på Nørlund på vegne af Gude Galde til Nørlund fik et
vidne af Anders Pedersen, Søren Sørensen, Jacob Jensen i Svenstrup Christen

Knudsen i Guldbæk, Søren Knudsen i Vokslev, Jens Madsen i Binderup, Peder Simensen og Niels Pedersen i Volstrup, der vidnede, at 6 synsmænd, Las Ibsen i Ellidshøj, Søren Madsen i Volstrup, Knud Nielsen i Hæsum, Chresten Laurssen i Sørup, Niels Jensen og Peder Madsen bekendtgjorde, at de 26. januar var ved Fårebøen nord for Nørlund, som blev forevist sammen med nogle små veje fra vadested til vadested. En af dem, som gik til Nørlund, var opkørt og mudret. En anden gik til Døvelstrup mark. Nord for vadestedet gik der også små veje op til Torstedlunds mark. Hans Sandssen og Jacob Iversen, der tjente på Nørlund, vedstod, at de 8. januar var ved Torstedlunds port og stævnedes Niels Krabbe til Torstedlund, at være på åstederne 21. og 26. januar og 28. januar at være på tinget, hvor synsmændene skulle afhjemle synet.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] segl. Påtegning på bagsiden: Niels Krabbes gienpart till gudj galdes Sion. Lest Paa Aars Heridt Snapsting thend 7 Januarij for Sions Mend hiemled Aar 1623.

Las Kras i Moldbjerg, Herres fouged i Huornum Herrit, Anders Pederssen i Woxleff, Søffren Søffrensens i Harild Och Peder gundessen Giør Witerligtt. Anno 1622 den 28 Januarij War skicket Jacob Laurssen, fuoged paa Nørlund, paa Sin hosbunds, Welb. gudj galdde till Nørlund, hans Wegne, Som Esket och fich En fuld Thing Wind Aff disse dannemend, som Ehr forne Anders Pederssen, Søffren Søffrensens, Jacob Jenssen i Suenstrup Christen Knudsen i gulbek, Søffren Knudssen i Woxleff, Jens Madsen i budderup, peder simenssen och Niels Pedersen i Volstrup Di Wonde Athe Saa och hørde Sex Sions Mend for denom stande, som Er Las Ibssen i Elidshøff, Søffren Madssen i Volstrup, Knud Nielssen i Hersom, Chresten laurssen i Siørup, Niels Jensen Och Peder Madssen, huilcke der hiemeltt och Kundgiorde, Athe den 26 Januarij Sist forleden War Sion Wed faarbrouen Norden for Nørlundt, Som denom bleff foruistt, och Saa Nogle Smaa Weije, Som løber fra Vaid Och till Vaid, Och Enn Aff denom løb till Nørlundt, Som denom Siontes War Modren Kiørt, och Enn Weij løb och At diuelstrup Mark, Och Norden for Vaiet, der løb Och saa Nogle Samma Weije Op at torstedlunds mark, dete hiemlet dj for Et fuld Sion. bestod hans Sandssen och Jacob Iffuerssen, tienendis paa Nørlund, Wed Helgens Ed med Oprachte fingre, Ate den 8 Januarj Sist forleden War for torstedlunds port Och der steffnet Erlig Och Welb. Mand Niels Krabe till torstedlund for Sionsmend er At opkreffue her till tinget den 2j Januarij, den 26 Januarij At Were Paa Aasterderne hoss Sionsmenden, Och i Dag den 28 Januarij hid till tinget for Same deris Sion Att Affhiemelle Och tage beschag. At saa Ehr gangen, det Winder Wij Mz Woris Signether. Peder gundesen Egen hand.

1. Lars Nielsen Kras
i Moldbjerg, herredsfoged

2. Anders Pedersen
i Vokslev

28. januar 1622 (2)

Tingsvidne af Hornum herred. Herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg, Anders Pedersen i Vokslev, Søren Sørensen i Harrild og Peder Gundersen vidner, at Knud Jensen i Gammelholm på vegne af Niels Krabbe til Torstedlund fik et vidne af Anders Pedersen, Søren Sørensen, Jacob Jensen i Svenstrup Christen Knudsen i Guldbæk, Søren Knudsen i Vokslev, Jens Madsen i Binderup, Peder Simonsen og Niels Pedersen i Volstrup, der vidnede, at Knud Jensen tilbød sølv og rede penge, hvis nogen havde delsbrev på det vidnesbyrd om vej over Fårebøen og Døvelstrup vej, som hans husbond havde stævnet til tinget, men ingen fremkom. Jep Ibsen og Niels Christensen vedstod, at de for 3 uger siden var ved Nørlunds port og stævnedes Gude Galde at komme på tinget i dag ang. dette vidne. Og stod Christen Byrialsen i Ersted til vedermålsting.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] segl som 28.1.1622 (1) men noget itu. 1. Lars Nielsen Kras. 2. Anders Pedersen i Vokslev. 3. fingeraftryk. Påtegning på bagsiden: Knud Jenssen tilbød At Rede for Windis byrdtis.

Las Kras i Moldbiergh, Herres foged i Huornum Herrit, Anders Pederssen i Woxleff, Søffren Søffrensens i Harild Och Peder gundessen Giør Witerligtt. Anno 1622 den 28 Januarij War skicket Knud Jensen i gammelholm paa Sin hosbunds, Welb. Niels Krabbe till torstedlund, hans Wegne, Som Esket och fich Enn fuld Thing Wind Aff disse dannemend, som er forne Anders Pedersen, Søffren Søffrensens, Jacob Jenssen i Suenstrup, Christen Knudsen i gulbek, Søffren Knudssen i Woxleff, Jens Madsen ij binderup, peder simenssen och Niels Pedersen i Volstrup, Dij Wonde, Athe Saa och hørde, At forne Knud Jensen i gammelholm paa Welbemelte Sin hosbunds Wegne stodt her i dag for thingsdom Och tilbød Sølf Och Rede Penningh Att Willde Wdlege Och Rede medt, Om der er Nogen, som haffuer Nogen Aff dj Windesbyrdt dielt Och loughfor Wndenn, Som hans husbund i dag haffuer Ladet hid steffne anlangedes At Winde diers Sandhedt Om den Weij, Som Løbber Offuer farbroffuen och diuelstrup Weij med miere. Daa framkom der Ingen her i dag Medt Noen diels breffue paa denom, Ei helder der paa schodt I Nogen Maade. bestod Jens Ibssen i Aarestrup Och Niels Christenssen ibid Wed Helgens Ed med Oprachte fingre Ate i dag 3 Vger War for Nørlunds port Och der steffnet Welb. gude galde till Nørlund, Jacob Laurssen, foged der Samesteds, hid i dag for dete Winde. Och stodt Chresten Børialsen i Ersted till Wedermolstingh. At saa Ehr gangen Det (Under plica, formodentlig: Winder Wij Mz Woris Signether).

28. januar 1622 (3)

Tingsvidne af Hornum herred. Herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg, Anders Pedersen i Vokslev, Søren Sørensen i Harrild og Peder Gundersen, at Knud Jensen i Gammelholm på vegne af Niels Krabbe til Torstedlund fik et vidne af 8 dannemænd om færdsel over Døvelstrup vad.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] segl som på 28.1.1622 (1) men noget ødelagte. 1. Lars Nielsen Kras. 2. Anders Pedersen i Vokslev. 3. fingeraftryk. Påtegning på bagsiden: No 220. Wedel, Colding. 1622. Niels Krabbes Winder Om Weie Wedt diuelstrup Waij Med Miere. Lest for Sionsmend paa Aasterderne thend 29 Martij Anno 1623. Lest paa Hornum Herits ting den 30 maij

Ar 1625. Aastederne thend 29 Martij Anno 1623. Lest paa Aars Herids Thing thend 7 Januarij for Sionsmend hiemlit A 1623. Lest paa Hornum Herits ting den 3 Martij Aar 1623. Lest paa Hornum Herits ting den 24 Martij Aar 1623. Lest paa Hornum Herits ting den 31 Martij Aar 1623. Lest paa Aars Herids ting thend 6 Martij Aar 1623.

Las Kras i Moldbiergh, Heris fouged i Huornum Heret, Anders Pederssen i Woxleff, Søffren Søffrenssen och Peder gundessen Giør Witerligtt. Anno 1622 thend 28 Januarij War skicket Knud Jensen i gammelholm paa sin hosbunds, Welb. Niels Krabe till torstedlund, hans Wegne, Som Esket och fich Enn fuld Thing Wind Aff disse dannemend, som er forne, Anders Pederssen, Søffren Søffrenssen, Jacob Jenssen i Suenstrup, Christen Knudssen i gulbek, Søffren Knudssen i Woxleff, Jens Madssen i binderup Peder Simensen, Och Niels Pederssen i Wolstrup, Di Wonde, Athe Saa och hørde disse epherne Windisbyrd for denom stande, som Wond Enn huer Serdieles Wed helgens Edt med Opragte fingre, efftersom dj War hid steffnet Medt en Landstingssteffningh Enn huer effter Sin Alder Och Huekomelse, først Wond Søffren poulssen i Aarestrup kand mindes i 40 Aar, Niels Nielssen ibid i 56 Aar, Jens Nielsen ibid 60 Aar Jens Knudssen 30 Aar, Jens Jenssen 30 Aar, tamis Murmester 36 aar, pouell schoffmager ibid 30 Aar, Michell skreder ij Huornum 36 Aar Och tiente paa thorstedlund Wdj salig Niels Joenssens tidh, Christen Mouritssen i Sønndrup 40 Aar, Søffren tøgerssen ibid 30 Aar, Niels pederssen i braulstrup 34 Aar och war ladefoged paa thorstedlund i salig Niels Joenssens tidh i 7 Aar, Anders Madssen i Kraglund 40 Aar, Espen Nielssen i Thorsted 60 aar, Peder Christenssen ibid 40 Aar, Søren budessen 36 Aar, Jens Jenssen 40 Aar, tamis Nielssen i Ersted 36 Aar, Daa Ehr dette denom Alle fuldt Witerligt i guds Sandhedt, At Wdj salig Niels Joenssens Thidt, daa War der Alletid Om Aared, Winther och Somer, Slagen pell Offuer Diuelstrup Wai Wed farbrouffuen Wndtagen Om Someren Pellen bleff Optagen Medller tid forne salig Niels Joenssen pløie Sæd, harre, bierge Eng Och høste Korn i diuelstrup Mark Och Engj och Kiørde offuer forne Wei der Medt och førde det till torstedlund, Och Ingen Mote Kiøre eller Ride der Offuer forne Wei, Wden dj haffde dette Wdj salig Niels Joenssen Minde Och hand Welleligenn Willde lade denom drage der offuer, Wden dj Kunde Snige och stielle denom der offuer, Wdj Medeller tid om Somren Pellen War Optagen, Imod hans Willj och Minde Efftersom forne stander, Och Nar hiøe Och Korn War høsted Aff forne Diuelstrup Marck Och førd till torstedlundt, Saa strax der effter Lod forne Niels Joenssen slaa peell Offuer forne Diuelstrup Wai Igien Saa der Ingen Mote Kome Offuer den. Ydermiere Wond forne Mend Wed lige Samme Eedt, At dette er denom Alle fuld Witerligt i Sandhed, At Niels Krabe for 22 Aar Siden Lod giøre en Suingell Offuer forne diuelstrup Wai Och holt loss for den till for 9 Aar Siden, hand Lod den bliffue øde, Och Medeller tid forne Suingell War Wed Macht Wdj forne Aar Kom der Ingen Offuer forne Weij, Wden denom som forne Niels Krabbe, Welluilligen Willde lade drage der offuer Och Igiemmel Suingelen, och dj haffde dette Wdj hanns Minde, Wndtagen Om Someren Daa War Oben Naar forne Niels Krabe Lod Pløie, Saa, harre, bierge Enng och høste Korn Aff forne diuelstrup Marck och Kier och førde dette offuer forne Weij

och till thorstedlundt, Wden der Nogen Wdj medeller tid Suingelen War Oben, daa Kunde Snige eller stielle denom Offuer forne Weij Emod hans Willj Och Minde.

Sameledes Wondt Alle forne Mend Wed lige same Ed Med Oprachte finger, Att det er denom Witerligt i guds sandhed, At dete Ehr Ingen Adell Weij eller Kiøbsted Weij fraa Nørlund eller Anderstedts offuer diuelstrup Wai eller offuer faar broff, Ichj hellder er dete Nogen Adell Weij eller Kiøbsted Weij fraa forne Weij och broff och offuer torstedlunds Endiels Marck och till torsted bye, Iche helder haffuer der Weret Nogen Weie offuer farbrouff, Saa Nogen Kunde Kiøre Offuer den enten Wdj forne Saligh Niels Joenssens tid eller siden Niels Krabe fich torsted Lundt Mens Ichj Andere brouff, End som faar och folk Kunde ganngede der Offuer till forne diuelstrup Marck, førend nu for fem Aar siden forne Niels Krabbe Lod ferde brouffen størr och lod giøre Enn Wase ferdig till forne faarbrouff, saa hand Kunde Kiøre Offuer den till forne diuelstrup Mark, Mens dete er denom Alle fuld Witerligt i Sandhed, At dieris Rete Adell Weij Och Kiøbsted Weij Aff Nørlundt och till Alborg fram Och tilbage er fraa Nørlund offuer Askbek Mark Adt denn Weij, som løber Igiemell Nørlunds skouff sønder for Wintønden, som gude galde sielffuer haffuer ladet Igien effterlucke med gierde, Saa At den Weij, som løber offuer Wintønden offuer Roghaffuen østen Om Wra mousse och Siden Nør Wd Igiemell Aarestrup skouff, Och den tidt dj bøget Nørlundt, Daa Kiørde Nørlunds tiener forne Wei offuer Asbek Mark Igiemell Nørlunds schouff offuer Winntønnen Lige At dj Weie, som forne stander, Der dj kiørde fra Alborg och till Nørlund Med tømmer, Sandieller Och legter, som dj hente Wdj Alborg Och brugte till forne bøgning Saa och Med huis Korn Och Andet førtell, som dj haffuer thagen paa Nørlundt Och ført till Alborg haffuer dj Och Kiørt Med At forne Weie, bode den thid Nørlund bleff bøget Och siden Indtill forne gude galde haffuer ladet effter Luke Same Weij.

Sameledis Wond Niels Frandsen i Aarestrup, Niels Jenssen Snedker, Jacob Christenssen, Michell Hanssen, Jens Jenssen ibid, Las Christensen i torsted, Christen Christenssen Wid broffuen, Anden Christen Christenssen ibid, Niels Christenssen, Michell espherssen i braulstrup, lass gamillholm i Søndrup, Las Jenssen ibid, tamis Nielssen i tømtrum, Peder Christenssen i rodsted, Anders Nielssen ibid, Jens Christenssen i Suldrup Och Simen Christenssen i hald Agr Wedt lige same Edt Med Opragte fingre, At dette er denom Alle fuld Witerligt i guds Sandhed, At Welb. Niels Krabe for 22 Aar Siden Lod giøre en Suingell Offuer forne diuelstrup Wai, som hand holt Loss for Ind till for ix Aar Siden hand lod dend bliffue Øde, Och Wdj Medeller tid forne Suingell War Wed Macht Wdj forne Aar, Kom der Ingen Offuer forne Weij Wden denom, som forne Niels Krabbe, Welluilligen Willde lade drage Offuer Och Igiemell Suingelen, Och dj haffde dete Wdj hanns Minde, Wndthagen Om Someren den War Obben forne Niels Krab lodt pløie, Saa, harre, bierge Enng och høste Korn Aff forne diuelstrup Marck Och Kier och førde dette offuer forne Weij och till thorstedlundt, Wden der Thaa Nogen Medeller tid Suingelen War Obben Kunde Snige eller stielle denom Offuer forne Weij Imod forne Niels Minde. Desligste Er dette denom fuld Witerligt, At dete Er

Ingen Adell Weij eller Kiøbsted Weij fraa Nørlund eller Anderstedts offuer diuelstrup Wai eller faarbrouff, Iche hellder er dete Nogen Adell Weij fra forne Wai och brouff och offuer torstedlunds Endiels March och till thorsted Mens dette Ehr denom Witerligt i guds Sandhed, At dieris Rete Adell Weij och Kiøbsted Weij fra Nørlund och till Alborg fram och tillbaka er fra Nørlund offuer Askbek Mark At den Weij, som løbber Igiemell Nørlunds skoff sønden for Wintønnden, som gudj galde haffuer selff ladet effterlucke Med gierder, Saa Adt den Weij, som løber Offuer Wintønden, Offuer roghaffuen, østen Om Wra mousse och Siden Nør Wd Igiemmell Aarestrup skouff Och Wdj forne xxij Aar haffuer Nørlunds tiener Kiørt at forne Weij fraa Nørlundt till Aaborg Och tilbage Igien Medt Korn och Andet førssell, Indtil Same Weij er bleffuen effter Lugeth.

Item steffning her for bleff beuist Med tings Winde i dagh 8 dage Wdganget bemelendes Jep Ibssen Och Niels Christenssen i Aarestrup Daa Wedt helgens Edt med Opragte fingre At haffue bekiendt, Athe den daug 14 dage War for Nørlunds port och der Steffnet Erlig Och Welb. Mand gude galde till Nørlund hid till tinget i dag 8 dage for same Winder Och formedlest Skodsmoll, som forne gude galde daa Lod gjøre, bleff Opsat Med Same Winder At tage beskreffit till i daugh. Och bestod Jep Ibssen Och Niels Christenssen i Aarstrup i Aarestrup Wed helgens Edt med Opragte finger Athe i dag 8 dage her Widt tinget Mundelig steffnett Peder Christenssen i Ersted Anders Søffrensen ibid, Søffren Anderssen i graffleff, Søffren Poulssen, Anders Nielssen i Stoberup Och Søffren Christenssen i gulbek Alle hid till tinget i dagh for dette Winde. Att Saa Er gangen det Winder Wj Med Woris Signetter. Peder Gundessen Egen Hand.

2. februar 1622

Niels Sørensen i Gravlev havde stævnet Søren Andersen og Hans Nielsen sst for et vidne, de til Hornum herreds ting 20/9 sidst forleden vidnet har, at de i høsten skulle have set ham føre noget rug af Borup mark og på Gravlev mark. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkende dag eller tid, da Niels Sørensen skal have afført samme rug, og deres vidner ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne klage og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 34, Nørgaard-Pedersen.*

16. februar 1622

Fru Helvig Kaas til Restrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 3/9 sidst forleden har vidnet anlangende nogen pæle, hendes tjener Peder Christensen Hovmand i Nibe skulle have sat på Gelstrup mark til skel mellem Nibe og Gelstrup, som synsmænd har omhjemlet. da efter flere ord dem imellem var, afstod de på begge sider samme uendelige landstingsdom syn og vidner, og sandemænd lovligt at opkræves skel imellem samme byer at sværge eller tove. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 43, Nørgaard-Pedersen.*

18. februar 1622 (1)

Tingsvidne af Hornum herred. Herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg, Jens Buus i Hæsum, Anders Pedersen i Vokslev og Peder Gundesen vidner, at Knud Jensen i Gammelholm på vegne af Niels Krabbe til Torstedlund fik et vidne af 8 dannemænd om færdsel over Døvelstrup vad og Fårebroen.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] segl som på 28.1.1622 (1) men noget ødelagte. 1. Lars Nielsen Kras. 2. fingeraftryk. 3. Anders Pedersen i Vokslev. Påtegning på bagsiden: Niels Krabes Winde Om Weije Offuer diuelstrup Wad och faarbrouffen. Lest for Sionsmenden paa Aasterne thend 29 Martij Ano 1623. Lest Paa Aars Snapsting 7 Januarij forend Sions mend hiemel.... Aar 1623. Lest paa Huornum Herits ting 3 Martij 1623. Lest paa Huornum Herits ting 24 Majj 1623. Lest paa Huornum Herits ting 31 Majj 1623. Lest paa Huornum Herits ting 30 Majj 1625.

Las Kras i moldbiergh, Herids fouged i Huornum Heret, Jens Bus i Hæsum, Anders Pederssen i Woxleff och Peder gundessen gjør Witerligtt. Anno 1622 thend 18 februarij War skicket Knud Jensen i gammelholm paa sin hosbunds, Welb. Niels Krabe thill torstedlund, hans Wegne, Som Esket och fich Enn fuld Thing Wind Aff disse dannemend, som er forne Jens Bus, Anders Pederssen, Peder Jenssen i Woxleff, Jens Sørensen i Elidshøff, hans Madssen i støffringh, søren Jenssen i Lunden, Christen pederssen och Niels Mogenssenn i hiedss, Dj Wonde, Ate saa Och hørde her i dag for thingdom for denom stande epherne Windisbyrd, som Wond En huer serdieles Wed helgens Ed med Opragte fingre effter som dj War hid steffnet med en Landstings steffning en huer effter sin Allder Och minnde, først Winder Christen skreder i Sønderup At hanom Mindes ij 40 Aar, Christen tamessen i braulstrup i 40 aar Daa Ehr dett denom fuld Witerligt i guds sandhedt, At Wdj Salig Niels Joenssens tiid War der Altid Om Aaret, Winter Och somer, slagen peell Offuer diuelstrup Wai Wed faarbrouen, Wndtagen om sommeren pellen bleff optagen, Medeller tid forne Salig Niels Joenssen Lod pløie Sæd, harre, bierge Eng Och høste Korn i diuelstrup Mark Och Engj och Kiørde offuer forne Wai der med, och førde det till torstedlund, Och Ingen mote Kiøre eller Ride offuer forne Wai, Wden dj haffde dette Wdj salig Niels Joenssen Minde Och hand Welleligenn Willde lade denom drage der offuer, Wden dj Kunde Snige och stielle denom der offuer, Wdj Medeller tid Om Somren pellen War Optagen, Och Imod hans Willj Och Minde Och Nar hiøe Och Korn War høsted Aff forne diuelstrup Marck Och ført till torstedlundt, Saa strax der icke Lod forne Niels Joenssen slaa peell Offuer forne diuelstrup Wai Igien, Saa der Ingen Mote Konme Offuer den.

Sameledes Winder forne Christen skreder, Christen Tamessen, Peder Christenssen i munckholm och niels Nielssen ij Hølldall Wed lige Samme Eed med Oprachte finnger, At dette er denom Alle fuld Witerligt i guds Sandhed, At Welb. Niels Krabe for 22 Aar Siden Lod gjøre en Suingell Offuer forne diuelstrup Wai och holt loss for den, till for 9 Aar Siden hand lod den bliffue øde, Och medeller tid forne Suingell War Wed Macht Wdj forne Aar, Kom der Ingen Offuer forne Weij, Wden denom som forne Niels Krabbe, Welluilligen Willde lade drage der offuer dj haffde dette Wdj hanns Minde, Wndthaen Om Someren den War Obben, Naar forne Niels Krab lod pløie, Saa, harre, bierge

Enng och høste Korn Aff forne dielstrup Marck Och Kier och førde dette offuer forne Weij och till thorstedlundt Wden der nogen Wdj medeller tid Suingelen War Oben daa Kunde Snige eller stielle denom Offuer forne Weij Imod hans Willj Och Minde.

Sameledes Winder forne mend Wed lige same Ed med oprachte finger, Att dette er denom Witerligt i sandhed, Ad dette Er Ingen Adell Weij eller Kiøbsted Weij fra Nørlund eller Aaderstedts offuer diuelstrup Wai eller offuer Faarbroff, Ichj hellder Ehr Dette Nogen Adell Weij eller Kiøbsted Weij fra forne Weij och broff och offuer torstedlunds Endiels Marck och till torsted bye, Iche helder haffuer der Weret Nogen Weije offuer farbrouff saa Nogen Kunde Kiøre Offuer den, enten Wdj niels Joenssens tid eller siden Niels Krabe fich Thorstedlundt, Mens Ichj Andere brouff, End som same och folk Kunde ganngede der Offuer till forne diuelstrup Marck, førend for fem Aar siden, Niels Krabe lod ferde brouen størr och lod giøre en Wase ferdig till forne faarbrouff, saa hand Kunde Kiøre Offuer den till forne diuelstrup Mark, Mens dete er denom Witerligt At dieris Rete Adell Weij och Kiøbsted Weij Aff Nørlund och till Alborg fram och tilbage er fraa Nørlund offuer Askbek Mark At den Weij som løber Igiemell Nørlunds skouff sønder for Winntønnden, som gude galde sielffuer haffuer ladet effterlucke med gierder, Saa At den Weij, som løber Offuer Wintønden, offuer Roghaffuen, østen Om Wra mousse och Siden Nør Wd Igiemell Aarestrup skouff, bestod søffren pallissen i Aarestrup och Niels Christenssen ibid Wed helgens Ed med Oprachte finger, Ate i gor 14 dage sist forleden War for Nørlunds port och der steffnet Erlig Och Welb. Mand gude galde till Nørlund hid till tinget i dag for dette Winde. Dissligste Och same dag Wed Aarestrup Kircke Mundtlig steffnet dj Søffren Poulssen i Stoberup, Anders Nielssen ibid, peder Christenssen i Ersted, Anders Søffrenssen ibid. Nok same dag War dj Wdj Raunkilde, i Skorup, i førkilde, i rørbek, i brastrup, i meilbye Och der steffnet Jens Madssen, Las tamessen, Pouell Søffrenssen, bodeld Justssen, Christen Nielssen, Christen michelssen, Christen hanssen, Jens Nielssen, Jens Christenssen, Morten nielssen, till dieris garde, husse Och buopell, Ithem i dag 14 dage War dj Wdj brorstrup, i Westbye, i Haursløff, i Wolstrup, i gulbek och i graffløff och der stefnet Christen Oluffsen, Peder Christenssen, Niels Pederssen, Jesper Nielssen, Christen laurssen, Just Søffrenssen, Simen Søffrenssen, Christen Michelssen, Jens laurssen, Peder brun, Søffren Madssen, Søffren Christenssen och Søffren Anderssen Alle till dirris Garde, husse Och Och buopell. Disligste i dag 14 dage her Wdj tinget Mundelig steffnet dj lass Ibssen i Elidshøj, Knud Nielssen i Hersum, Christen laurssen i Siørup, Niels Jenssen, Peder Madssen ibid Alle disse forne hid i dag for dette Winde,

Enn bestod Jens Christenssen och Christen tamessen i haursløff Wed helgens Ed Med Oprachte fingre Athe i dag 14 dage steffnet Jep Ibssen i Offuer Weij, till huss Och Saa hid i dag for dette Winnde, At Saa er gangen det Winder Wi Med Woris Signetter p. Peder gundessen Egen hannd.

18. februar 1622 (2)

Tingsvidne af Hornum herred. Herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg, Jens Buus i Hæsum, Anders Pedersen i Vokslev og Peder Gundesen vidner, at Knud Jensen i Gammelholm på vegne af Niels Krabbe til Torstedlund fik et vidne af 8 dannemænd, at færdselsvej fra Nørlund til Aalborg over Albæk mark går gennem Nørlund skov syd for Vintønden, over Rughaven, over Vintønden, omkring Vraa mose og igennem skoven til Ersted.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] segl, itu. Påtegn. bagpå: Knud Jensen, Las Ibssen med flere dieris Winnde. Lest for Sionsmenden paa Aastederne thend 29 Martij Ao 1623. Lest Paa Aars herids Snapsting thend 7 Januarij førend Sions mend hiemel Aar 1623. Lest paa Huornum Herits ting 3 Martij 1623. Lest paa Huornum Herits ting 24 Majj 1623. Lest paa Huornum Herits ting 31 Majj 1623. Lest paa Huornum Herits ting 30 Majj 1625.

Las Kras i Moldbiergh, Herids fouged i Huornum Heret, Jens Bus i Hæsum, Anders Pederssen I Woxleff Och Peder gundessen Giør Witherligtt. Anno 1622 den 18 februarij War skicket Knud Jensen i gamellholm paa sin hosbunde, Welb. Niels Krab till thorstedlund, hans Wegne, Som Esket och fich Enn fuld Thing Wind Aff Disse Dannemend, som er forne Jens Bus, Anders Pederssen, Peder Jenssen i Woxleff, Jens Søffrensen i Elidshøff, hans Madssen i støuring, Søffren Jenssen i Lunden, Christen pederssen i Volstrup Och Niels Mogenssenn i hiedss, Thj Wonde, Athe saa Och hørde disse ephterne Windisbyrd for denom stande, som Wond Enn huer serdieles Wed helgens Ed med Opragte fingre effter som dj War hid steffnet med en Landstings steffning, først Winder Las Ibssen i Elidshøff, At hand War tiener till Nørlund i 24 Aar, Peder Jenssen ibid 20 Aar, Knud Nielssen i Hersum 12 Aar, Christen Helesen i Suenstrup 8 Aar, Suend pederssen ibid 5 Aar, daa saa tit Och Offthe Wdj disse medeler tidt, som dieres hosbunde, som denne tid haffde Nørlund, Lod denom tillsige At tage diris gods Och førsell paa Nørlund Och førre till Alborgh Disligste Wdj Alborg Och førre till Nørlund Igien, Daa Kiørde dj fraa Nørlund Offuer Albeck Mark At denn Vei, som løbber Igiemell Nørlunds skoff sønden for Wintønden, Offuer Roghaffuen, Offuer Vintønden, Om Wra mousse och Igiemell skoffuen At ersted, Och Naar dj Kiørde fra Aaborr till Nørlund, Kiørde dj Och saa At Samme Wei, Och Aldrig dj Kiørde Wdj disse medeller tid Enthen Offuer faarbrouff eller diuelstrup Waj Nar dj Kiørde fraa Nørlund eller till Nørlundt, som forne star Med samme dieres Hosbunds guods. Bestod Søffren pallissen i Aarestrup och Niels Christenssen ibid Wed helgens Eed med Opragte finger, Athe Iguor 14 dage War for Nørlunds port och der steffnet Erlig Och Welb. Mand gudj galde till Nørlund hid till tinget i dag for dette Winde. Dissligste Och same dag Wed Aarestrup Kircke Mundtlig steffnet dj Søffren Poulssen i Stoberup, Anders Nielssen ibid, peder Christenssen i Ersted, Anders Søffrensen ibid. Noch same dag War dj Wdj Raunkilde, i Skorup, ij førkilde, i Rørbek, i brastrup, i Meilbye Och der steffnet Jens Madsen, Las tamessen, Pouell Søffrensen, bodeld Justssen, Christen Nielssen, Christen michelssen, Christen hanssen, Jens Nielssen, Jens Christenssen, Morten Nielssen, till dieris garde, husse Och buopiell, Ithem i dag 14 dage, War dj Wdj brorstrup, i Westbye, i Haursløff, i Wolstrup, i gulbech och i graffløff Och

der steffnet Christen Oluffsen, Peder Christenssen, Niels Pederssen, Jesper Nielsen, Christen Laurssen, Just Søffrenssen, Simen Søffrenssen, Christen Michelssen, Jens laurssen, Peder brun, Søffren Madssen, Søffren Christenssen och Søffren Anderssen Alle till dieres husse Och buopiell. Disligste i dag 14 dage her wed tinget mundelig steffnet dj Lass Ibssen ij Elidshøj, Knud Nielsen i Hersum, Christen Laurssen i Siørup, Niels Jenssen, Peder Madssen ibid ochsaa hid i dag for dette Winde,

Enn bestod Jens Christenssen och Christen tamessen i haursløff Wed Helgens Ed Med Opragte fingre, Ate i dag 14 dage steffnet Jep Ibssen i Offuer Waij, till huss Och Saa hid i dag for dete Winnde.

At Saa Er gangen det Winder Wi Med Woris Signetter p. Peder gundessen Egen hannd.

2. marts 1622 (1)

Jørgen Olufsen borger i Aalborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet hr Gregers Iversen i Brovst, provst i Han herred for et pantebrev, han skal have bekommet af Jens Pedersen Skriver i Aalborg på et hus i Nibe, hvilket pantebrev han formener ikke så lovligt at være, at det bør nogen magt at have. derimod havde hr Gregers Iversen stævnet Jørgen Olufsen for en vurdering og udlæg, han havde bekommet i samme pantsatte hus, for gæld, Jens Skriver ham skyldig var. derefter blev afsagt, så efterdi med pantebrev bevises, af hr Gregers Iversen samme hus 1616 til Aalborg byting at være pantsat, hvilket pantebrev stod ved sig fuldmagt, da samme hus til Jørgen Olufsen blev vurderet og udlagt, da fandt dommerne samme vurdering magtesløs at være. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 51, Nørgaard-Pedersen.*

2. marts 1622 (2)

Viborg landsting. Henrik Brun, borger i Aalborg, stævner Lars Ibsen Ellidshøj for en dom, han til snapslandsting 1618 har fået over ham for kost og tæring. Henrik Brun har stævnet Lars Ibsen til landstinget men denne er ikke mødt, men har ladet læse en landstings stævning, som Hans Pedersen i Nibe på vegne af ærlige og velbyrdig mand Gjordslev Budde har frembåret og læst på Nibe birketing 18.12.1619, men påtegnet før vidnet er skrevet. Henrik Brun mener, at dommen bør gøres magtesløs. Henrik Brun stævner tillige Lars Ibsen og Michel Sørensen i Ellidshøj, som har rekvireret dommen. Henrik Brun stævner ligeledes et tingsvidne, som Lars Ibsen har fået på Nibe birketing 18.12.1619 efter hvilket Mandrup Parsberg til Hagsholm, lensmand på Aalborghus bevidner, at vidnet er indskrevet i tingbogen.

De havde overgivet sagen til 4 voldgiftsmænd, Henrik Brun på sin side Lars Kras i Moldbjerg og Christen Smed i Svenstrup og Laurids Ibsen med Jacob Jensen i Svenstrup og Peder Gundesen i Ellidshøj. Voldgiftsmændenes vidne af 3. januar afgjorde, at Henrik Brun havde krav på kost og tæring. Landstinget dømmer, at voldgiftskendelsen står ved magt.

Peder Gundesen var herredsskriver i Hornum h. gift Jacob Jensens datter i Svenstrup, hvis brorsøn Christen Smed havde været herredsfoged og var afløst af Lars Kras. Dennes far var herredsskriver Niels Poulsen Kras, hvis søn

blev gift med Christen Smeds enke. Henrik Brun var sikkert af herredsfoged- og skriverlægten Brun fra Ellidshøj og Volstrup, søn af Jep Ridemand Brun i Ellidshøj. Lars Jebsen var sikkert hans bror.

NLA, B24-537, Viborg landstings dombog 1622B, s. 53a.

4. marts 1622

Tingsvidne af Hornum herredsting om syn af Støvring mølle.

RA, Aalborghus lens regnskab. Afskrift Poul Christensen, Lokal-historisk Arkiv, Ø. Hornum.

Las Kras i Molbjerg, herredsfoged, Knud Nielsen i Hæsum, Christen Pedersen i Volstrup, Peder Gundersen, gør vitterligt, at Morten Jensen i Svenstrup på Mandrup Parsbergs vegne var skikket og æskede af Knud Nielsen, Christen Pedersen, Anders Poulsen i Hæsum, Jens Pedersen i Simested, Jens Sørensen i Ellidshøj, Jens Nielsen i Støvring, Søren Wollesen i Hornum, Niels Pedersen i Volstrup, de vandt og svor, at de så 4 synsmænd: Unge Jens Clemesden i Støvring, Søren Jensen, Jens Christensen, Hans Madsen ibid. Disse havde foretaget syn af Støvring mølle, der var meget medtaget og havde mange fejl og mangler, bl.a. var dæmningen itu.

16. marts 1622

Søren Matssen i Wegerbye Cit. Anders Christensen i Woxleff. Møtt ichj. *NLA, B24-56, Viborg landstings justistprotokol 1622, s. 63a.*

30. marts 1622 (1)

Søren Matssen i Wegerbye Cit. Michel och Christen Jenssen i Huornumb for ett winde, att thenom schulle were Witherligt, Att Søren Anderssen schulle Were i Ræphild arfuesagen vil scøle fire Aar ephther Siste Pestelents, miener falsch och Løgn. Thenom sielff Arffuen atuille thil winde, Ingen Arffuend ephther ad Ehudendis dag wj wghr ellr Aar. Item Cit. Anders Christensen for diele for en Arffuelod ephther Søren Anderssen, Maren Jensdathr schulle Were thilfalden. p. contra. Anders Christensen i Woxleff Cit. Thuiende wendelig Dome Ephther Wind ere Vildig. Icke saa ganche fuld ell. om Wisse dag Arffuen ichj Kreufft ephther fader och moder ephther Lougen. Winde och diele Macteløs. Wendelig dom Macteløs.

NLA, B24-56, Viborg landstings justistprotokol 1622, s. 71b.

30. marts 1622 (2)

Viborg landsting. Søren Skrifer, forstander i Aalborg Helligåndskloster stævner Jens Andersen, Anders Jensen og Johanne Christensdr. i Guldbæk for deres vidne af Hornum herredsting 4. februar, ang. bopendinge af Peder Kjeldsens bo i Sørup, som Christen Jensen er værge for. Søren Skrifer mener ikke, at vidnet er lovligt, men at Christen Jensen har givet sin datter $\frac{1}{3}$, hans kones søn $\frac{1}{3}$ og hans brodersøn $\frac{1}{3}$ af 88 slet daler.

Endvidere stævnes Knud Nielsen i Hæsum, Jens Christensen i Guldbæk, Søren Christensen og Christen Jensen og Anders Christensen i Tyrrestrup, Ni-

els Bund i Sørup, Christen Lauridsen, Søren Christensen, Peder Madsen, Laurids Poulsen, Chresten Lauridsen vester i byen, Jacob Jensen, Villum Christensen og Niels Andersen Lyng ang. et vidne af samme dag, at de ikke mener, at Christen Jensen har fået nogen bopendinge i Peder Kjeldsens bo, som han er værge for. Søren Skrifer mener ikke, at vidnet bør komme de fattige, syge folk til skade, men at boet skal tilhøre hospitalet.

Endvidere stævnes Lars Kras, herredsfoged i Hornum herred, for en dom af 4. februar han har afsagt mellem Christen Jensen og Søren Skrifer, forstander i Aalborg Hospital.

Christen Jensen stævner Peder Lauridsen, Niels Jensen, Christen Olufsen og Niels Andersen Byrsted i Sørup for et vidne af Hornum herredsting den 24. december, at de var i Peder Kjeldsens bo og gav Christen Jensen et udlæg på 88 slet daler og opgjorde bopenge, som salig Peder Mogensen der døde sammesteds, hans børn, Mogens Pedersen og Thames Pedersen var tilfalden efter deres fader. Christen Jensen mener ikke, at dette vidne er nøjagtigt. Christen Jensen stævner tillige samme mænd for et vidne af 3. april, at de havde været i Peder Kjeldsens bo og gjort Christen Jensen udlæg, hvilket Peder Kjeldsen selv godkendte. Dernæst stævnes vurderingsmændene. Tillige stævnes Søren Skrifer for det vidne, han har erhvervet.

Dernæst fremlagde Christen Jensen et tingsvidne af Hornum herredsting udstedt af Jens Andersen og Anders Jensen i Guldbæk, at gamle Christen Jensen i Guldbæk ikke havde fået nogen bopendinge fra Peder Kjeldsens bo i Sørup. Dernæst fremlagde Christen Jensen et tingsvidne af samme dag og ting, at Knud Nielsen i Hæsum vidnede, at mellem påske og pinsedag var han i Sørup i Peder Kjeldsens bo for at udrede, hvad der var bopendinge, og Christen Jensen fik da ikke noget udlæg.

Dernæst et tingsvidne af samme ting og dag, at Jens Christensen i Guldbæk, Søren Christensen og Christen Jensen og Anders Christensen i Tyrrestrup, vidnede, at de ikke havde hørt, at gamle Christen Jensen i Guldbæk havde fået nogen bopendinge.

Dernæst et tingsvidne af samme ting og dag, at Niels Bonde i Sørup, Lars Poulsen, Christen Lauridsen vester i byen, Jacob Jensen, Villum Christensen og Niels Andersen lyngfoged vidnede, at de ikke havde hørt, at Christen Jensen havde fået nogen bopendinge af Peder Kjeldsens bo på hans børns vegne.

NLA, B24-537, Viborg landstings dombog 1622B, s. 96a.

30. marts 1622 (3)

Tingsvidne af Nibe birketing, at Lars Jacobsen i Debel på vegne af husbonden og Anders Jensen i Binderup beskyldte Peder Mouridsen i Nibe for sengetøj og klæder, som dennes datter Maren under vårfiskeri i Øresund ved Barsbæk har taget med sig, da hun forlod sin ægtefælle, Christen Jensen Skrædder i Nibe. Denne har fået nogle af tingene igen fra Peder Madsen. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 13.8.1625 (2).

et tings Winde aff Nibe bircheting 1622 denn 30 martij Wdganget Otte mend Wondet haffuer dett forne Anders Jensen paa hans hosbunds Thieners Wegne sagde och beschiøldt peder mouridsønn i Nibe for det goeds, som hans

dater, forne Christen Jensens høstru, med sig Thogh effter forne peder mouridsøn haffde Att Antuorde forne Christen Jensen enn diell hands Klede och becken igienn aff forne hun med sigh tog.

30. marts 1622 (4)

Søren Madsen i Veggerby havde stævnet Mikkel Jensen og Christen Jensen i Hornbæk i Slet herred for et vidne, de til Hornum herreds ting 4/2 sidst forleden vidnet har, at Søren Andersen, Anders Sørensen og Birgitte Jensdatters søn, som boede i Veggerby, var i Roskilde og gik til skole der fire år efter den store pestilens og døde der, hvilket vidne han mener falsk at være og vidnet af den årsag, at de begge er Birgitte Jensdatters søskende og vidnet dem selv til behjælpning og ville indkræve arv ligesom Anders Christensens i Vokslev hans hustru Maren Jensdatters arv efter hendes salig søstersøn Anders Sørensen, som skulle være død i Roskilde. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd befindes vildige og ikke har vidnet på fersk fod men mange år efter Søren Andersen ved døden er afgået og ikke bevises, arv efter Søren Andersens far eller mor at være krævet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 100, Nørgaard-Pedersen.

7. april 1622

Delsbrev af Hornum herredsting, at Morten Jensen i Svenstrup på vegne af Villads Jensen i Svenstrup lader Svend Pedersen i Svenstrup fordele. Denne har mod 1 mark vederlag påtaget sig at betale en bøde på 3 mark, som Villads Jensen har fået for hjemmesiddelse i en sag med Maren Lauridsdr. i Ride-mands mølle. Han har modtaget pengene, men har ikke fået kvittering. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.11.1624.

it dielsbreff aff Huornum Heridsting denn 7 Aprilis 1622 Wdgangen bemellendis forne Morten Jensen eblant Anndre at haffue ladet fordelle Suend piersen for Thou Rigs mark hand haffde Antuordt hanom at schull Wdlege till Landstinget for hans faldsmoll.

8. april 1622 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, at Peder Christensen i Ersted bebor en helgård og siden Michelsdag har arbejdet for Gude Galde til Nørlund.

LAV, Torstedlund godsarkiv, G142-2. [3] segl. 1. Lars Nielsen Kras. 2. Knud Nielsen i Hæsum. 3. Fingeraftryk.

Las Kras i moldbiergh, herris fouged i Huornum Herrit, Knud Nielssen i Hersom, Christen pederssen i Wolstrup och Peder gundesen gjør Witerligtt. Anno 1622 den 8 Aprilis War schicket Knudt Jenssen i gammelholm paa sinn hosbunds Welb. Niels Krabe till thorstedlundt hans Wegene, som eschet och fich En fuld Thing Winde Aff disse dannemend, som Ehr forne Knud nielsen, Christen pedersen, Niels pedersen ij Volstrup, søffren Suendsen i estrup, Søffren Volesen i Huornum, Vogn Bertelsen i Suensstrup, Niels Mogensen i Hieds och Mats Jenssen i Huornum, Di Wonde Athe Saa och hørde, At Christen Nielsen i Ersted stodt her i Dag for thingsdom och Wond Wed helgens Ed

med Opragte fingre efftersom ... och hans Medbrødre Windes folck War hid steffnet Medt en Landstingssteffningh, Att dette er hanom fuld Witerligt i guds sandhed, At noget effter Sancte Voldborg Dag sist forleden daa stede peder christensen i Ersted den halffgrd. ibid hand Ibouer, Och siden Sanctj Michels dag sist forleden daa haffuer hand giort egt och Arbedt for hans husbond Wellb. gude galde till Nørlundt. Ithem Anders Søffrenssen, jesper pedersen, Jens pouelsen, Peder Ridemand, ung Søren pouelsen i stoberup och Peder Søffrenssen i Ersted Winder En huer serdelis Wed Ligesom Ed med opragte finger Ligesom før Chresten børialsen før Wondet haffuer. bestod Jep Ibsøn i Aarestrup och Niels Christensen ibid Wed helgens Ed Med opragte finger, Ate Iguor 8 dage War wdj Peder Christensens gard i Ersted Och der Mundtlig steffnett forne Peder Christensen hid i dag for dette Winde. Disligste i dag 14 dage War dj for Nørlund port Och tallet med gards fogeden Jacob Laursen Och der steffnet Welb. Gude galde Ochsaa hidt till tinget i dag for dette Winde om hand haffde der Nogett till At suare. At saa Er gangen det Winde Wi Medt Woris Signether. Peder gundesen. Egen hand.

1. Lars Nielsen Kras
herredsfoged

2. Knud Nielsen
i Hæsum

8. april 1622 (2)

Tingsvidne om brystfældigheden på Ridemands mølle i Svenstrup.

RA, Aalborghus lens regnskaber 1621-25, Bilag 1621-22, nr. 29. [3] bømærker af grønnt lak som på 8.4.1622 (1). 1. Lars Nielsen Kras, 2. Knud Nielsen i Hæsum, 3. ulæseligt. Påskrift agpå: Sion till Rimandts Mølle.

Las Kras i Moldberig, herris foged i hornumherrit, Knud Nielsen ij hersom, Christen Pedersen i Wolstrup och Peder gundesen Giør Witerligh. Anno 1622 dend 8 Aprillis War skiket Morten Jensen i Suenstrup, som Escket och fich En fuld things Winde Aff disse dannemend, som er forne Knud Nielsen, Chresten Pedersen, Niels Pedersen i Wolstrup, Søffren Suendsen i Estrup, Soren Wolesen i huornum, Wogn berthelsen i Suenstrup Niels Mogensen i Hietzs Och Mads Jensen i hornumb, Di Wonde Aathe Saa Och hørde 3 sionsmend for denom stande, som Er Mats poulsen i Suenstrup, Jep Christensen Och Jens Andersen ibid. Huilcke der hiemeleth Och Kund gjorde, Athe i dag 8 dage sist forleden War Sion till Rimandts mølle huses Och quern Redijskabet, Och saa først At dend Nederste stien Vdj Malt Kuernen Er Sønder i 3 støker och bingen Er Wgaggenligs, Offerstienen i samme Kuern er meget tønd, Møllen er Nesten alle samill thaglam paa den Nør side, foodtred Er røden i samme Side, Wandbielken Er Sønder, Och havis En hiell hob Sandieller till flodgyden. Dette hiemelet di for et fuld Sion. At saa Er Gangen det Windr Wi med Woris Signeter. Peder gundesen Egen handt.

15. april 1622

Tingsvidne af Hornum herred om stolestader i Vokslev kirke. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 17.1.1624. Se også 23.2.1624.

Winde aff Huornum Heridts Thing 1622 thend 15 aprilis sidst forleden Wdgangen Therkild Andersen i binderup och hans at haffde Wondet med Helgens eedt och opragt finger, at hand ichj Wed eller Kand mindes Nogen at haffue søgt the iij stuoll stade paa Sønder side østen Kircke døren Wdj Woxleff Kircke andere end dennom, Som haffde boedt Wdj den gaardt ii binderup Knud Nielsen och Niels Knudsen iboer Wndtagen Simon piersen den tiid hand War Wgiffit och tiente Sinn Søster, som boede der Wdj gaarden, och siden hand bleff giffit søgte hand den ochsaa. Søren Lauritsen ii biisleff at haffue Wondet, at den iij stoll stade paa Nør side offuen for Kirche døren ii Woxleff Kircke ehr Rett stoell stade thill den gaard i Woxløff Michell Christensen ibouer och forne Søren Lauritsen ehr fød ii same gaardt i Woxløff och hans fader och hans stol stader stoed begj Wdj. Forne gaardt stoll den ane Efffter thend anden. hans Madsen i gielstrup att haffue Wondet lige som Terkild Andersen Wondet haffuer. Peder Pedersen ii Rostrup at haffue Wondet, at hand at hand mindes ii 20 aar, at Ingen haffuer Søgt same Stoel Wden dennom, som haffde boedt Wdj den gaardt Knud Nielsen och Niels Knudsen iboer. Chresten Madsen i Klestrup at haffue Wondet, at hand Mindis i 32 aar, da haffuer Ingen Søgt forne stoell andre ind dennom som boedt i forne gaardt i binderup eller dj haffde det i diris Minde, Mens nogen thid Lanng Søgte forne Chresten Madsens fader forne stoell, da haffde hand det Wdj Kield (?) Knudsens Minde, som bouedt i forne gaardt ii binderup.

27. april 1622

Mester Christen Hansen Cit. Peder Jenssen i Nørholm cum solich for et Winde. Møtt ichj. *NLA, B24-56, Viborg landstings justistprotokol 1622, s. 93a.*

Maj 1622

Tingsvidne af Nibe birketing, snapsting, at Peder Bloch, foged på Restrup, på vegne af Christen Jensen Skrædder i Nibe lod Peder Mouridsen i Nibe og datteren Maren fordele, for bl.a. sengetøj og klæder, som Maren tog med, da hun forlod sin husbond, Christen Jensen Skrædder i Nibe, under fiskeri ved Barsebæk. Peder Mouridsen beskyldes for at have huset og skjult datteren. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 13.8.1625 (2).

Enden et Winde af forne Thing sist forleden Aar den .. maij Wdganget Bemellendis forne Peder block der Paa forne Christen Schreders Wegenne for hoffued sagen effter hanom Lade for diell forne peder mouridsen for hans datter, forne Christen Schredes Høstru, for det guods, hun Thogh med sig fra forne Christen Schreder, effterdj forne peder mouridsønn haffde dett Aentuorde forne Christen Jensen same diune som hands Kleder och Eet becken ii gienn aff forne guods. Disligste for hand haffur Huseet och Hellet hinder paa barse bek Lede Wdj sist forgangen ørsunds fisken, Siden denn Thid hun bouet der med sig thog forne Christen schreders guods och en partt haffuer hafft med sig, der hun huos hanom haffuer Wered, som och med tings Winde at beuise.

6. maj 1622

Aalborg byting. Slotsfogden Carsten Andersen fik tingsvidne om forlig mellem Chr. Mortensen og 5 andre bymænd i Hasseris om en hørhave.

RA, Byarkiver på papir, Aalborg helligaandskloster. [4] segl. 5 mindre huller i papiret.

Jacob Vognsøn, Byfogit, Anders Jensøn Byschr., Christen Andersøn, schomagger, Och Dall Mortnsøn borger Wdj Aalborrigh Giør alle Viterligt, att Aar effter gudts biurdt 1622, mandagen den 6 Maij paa Aalborg Byting War skickit Erlig och Welagt Charsten Andersøn, slaadtsfougit paa Aalborg Slot paa Sin Hosbundis, Erlig och Welbiurdige Mand Mandrup Parsbiergh till Hagesholm, Kong: Maijts. befalingsmand paa Olborg Slot, hans Wegne, Som Eskit och fick et fuldt tings Winde aff Otte dannemend, Som er Christen Andersøn, schomagger, Dall Mortensøn, Anders Michelsøn, Madts Andersøn, Hendrik Kock, Hendrik brun, Peder Lauritsøn och Johan Pop schrædder, borgere och Induonere Wdj Aalborg, Huilcke forne Otte Dannemend der alle Wond och Kundgiord, att dj Samme dag, paa forne ting hørde och Saae, att Christen Mortensøn ij Hatserijs Stod her for tings Domb och bekiende, at effter som hand forgangen Sommer der Charsten Andersøn paa Kong: Maijts. tieneris Wegne ij hatseriiss, som er Madts Pedersøn, Morten Christensøn, Niels Jensøn, Jens Nielsøn, Offue Pedersøn Och forne Christen Mortensøn paa hans egen Wegne bleff forligt wdj saa maade, at alle huis breffue, som War anlangendis den hør hau Wti, som Christen mortensøn War ij trætte om med forne Mend forgangen Aar, schall Were død och magtisløss, och schall forne Christen Mortensøn haffue samme hauge wdj brug, och Der Emod scahl dj andit bruge Et støcke Jord Wed Siden, och der den for som denom er foruist, och naar den Ene side (papiret itu) wdj Saa schall den anden lige Saa, och der med er de W... och Vell forligt Winder Wij mez woris Signeter ... wnder trøgt ut supra.

26. juni 1622

Aabent Brev, at Christopher Urne til Aasmark, Rentemester, der med Kongens Tilladelse til Niels Krag til Aggerkrog, Landsdommer i Nørrejylland, har opladt det Prælatur i Viborg Domkirke, kaldet Nørholms Provsti, som han nu er forlenet med, til Gengæld maa faa det Prælatur, kaldet [Ærkedegnedømmet]¹⁾, og det Kannikedømme i Roskilde Domkirke, som Niels Krag hidtil har haft i Værge, med Bønder, Senium, Option og Fællesgods, saaledes som Niels Krag nu slipper det; dog skal denne Bevilling ikke komme Kapitlet til Præjudits, naar Christopher Urne slipper Prælaturet og en anden bliver forlenet med det. Naar han ikke længere er i Kongens daglige Tjeneste, skal han residere ved Domkirken. samme indhold i brev af 26.6.1622 til Niels Krag, Kanc. Brevb. s. 371. J. R. 7, 416.

Kancelliets Brevbøger s. 370. Sj. R. 17, 291. [Med Art. 1.1-2]. 1) I Sj. R. er ladt Plads aaben til Navnet.

5. juli 1622

København. Missiv til M. Hans Staffensen om at indtage Ridefoged paa Københavns Slot Knud Jørgensens Søn, en af Hans Hansens Sønner og en af Sognepræst i Orrestrup (Aarestrup) Hr. Jacobs Sønner i Sorø Skole.

Kancelliets Brevbøger, s. 385. Udt. i Sj. T. 22, 84.

6. juli 1622

Axel Rosenkrantz til Buderupholm havde stævnet efterskrevne varselsmænd, for de har bestået, at de havde været for Buderupholms port og givet varsel på Peder Skyttes vegne i Mastrup for opsigelse af den halvgård, han iboer. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmænd med deres højeste ed og oprakte fingre har været bestendig at have givet lovligt varsel, og intet derimod fremlægges, hvormed kan bevises ikke så at være, da vidste dommerne ikke imod samme varsel og opsigelsesvidne at sige eller magtesløs dømme. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 178, Nørgaard-Pedersen.*

22. juli 1622

Christen perssen i Nibe Cit. Lass perssen i gielstrup c.s. Møtt ichj. Christen perssen i Nibe Cit. Søren Sørenssen ibm. Møtt ichj.

NLA, B24-56, Viborg landstings justistprotokol 1622, s. 147a.

23. august 1622

Mageskifte mellem kronen og Iver Juel til Villestrup, der får i Vokslev sogn, Grydsted by 7 gårde. *Kronens Skøder, s. 413. Org. mag. 859. J. R. 7, 423. Koncept til Iver Juels brev.*

1. september 1622

Gregers Høgh Cit. Peder Gundessen i Ellishøj for en diele forhuerffuit paa Christen paasches Wegne offuer Mogens tamessen i Suenstrup for en Wisse gield Jep perssen i Siørup schulle werre Christen paasche schyldich. Item Cit. per gundessen for en Sandmend, att Mogens tamessen schulle loffue att betale gielden. Item Cit. worderingh. Icke Louglic steffnuid.

NLA, B24-56, Viborg landstings justistprotokol 1622, s. 181a.

10. september 1622

Kongstedlund. Kirsten Juul, salig Niels Juuls datter, tilskøder sin farbroder Iver Juul til Villestrup i Bislev sogn i Djørup by 1 gård kaldet Overgaard, som Jens Jensen og Niels Jensen iboer, skylder årligt 3 ørte rug, 3 ørte byg, 1 skovsvin og 2 mark gæsteri samt en mølle derhos, som dog nu er øde. Kirsten Juul beder hendes moder, Anne Stygge til Kongstedlund, hendes broder, Axel Juul til Kongstedlund og hendes svogre Knud Galt til Palsgaard og Hans Krabbe til Søggaard om at medbesegle med hende.

NAL, perg. saml. nr. 245. Udtg. af Lundbæk gods, G139. [5] segl. Omtalt i Arkivet på Lundbæk, H&K 1912-14, s. 314.

28. september 1622 (1)

Viborg landsting. Axel Rosenkrantz til Buderupholm ved sit visse bud, Christen Jensen Worde, stævner Christen Lauridsen og Niels Pedersen i Sørup for et vidne, at de stævnedede Axel Rosenkrantz og fru Kirsten Rosenkrantz ved Buderupholm port på vegne af Svend Scholffuis i Mastrup ang. opsigelse af fæstegården han ibor. Vidnet kræves magtesløst.

NLA, B24-537, Viborg landstings dombog 1622B, s. 178b.

28. september 1622 (2)

Viborg landsting. Chr. Pedersen i Nibe stævner Lars Poulsen, Mads Madsen, Niels Nielsen og ?Anders Christensen i Gjelstrup for vidne af 16. sept. at der har set Chr. Pedersen, Peder Christensen og Lars Laursen ødelægge Søren Nielsen (i Færke) i Gjelstrups plov, Søren Nielsen for 2 klagevidner trods det at han er fordelt og lovforuden, samt Niels Nielsen og Søren Knudsen i Vokslev og 6 medsynsmænds vidne, at de havde set Søren Nielsen pløje en ager, som Chr. Pedersen mener ligger i Nibe mark og tilhører hans husbond. Vidnerne kræves gjort magtesløse. Se også 1.10.1622

NLA, B24-537, Viborg landstings dombog 1622B, s. 231b.

28. september 1622 (3)

Gregers Høg Cit. Peder Gundessen i Ellishøj for en diele forhuerrffuit paa Christen paaschis Wegne i olborig offuer Mogens tamessen i Suenstrup for en Wisse giæld Jep perssen i Siørup schulle werde Christen paasche schyldich. Endog ichj beuiste giælden huor megen schulle weritt eller loglig Eschit. Item Cit. Peder gundessen Cum solich for en Sankel Winde, att Mogens schulle loffue Jep schulle betale huis giæld Mogens war bortschøldig. Endog bemester och windeArffuingh. Item Cit. Las Ibssen Cum solich Thagsmend for wduordere hans øg och fuole, och søgde benn. Icke Louglig steffnuid. Gregers Høg Cit. Anders Pederssen i Woxleff Cum solich for en winde att ~~Mourits~~ Mogens tamessen schulle Indkome paa Hornum herritsting mez en fork och hans høstru med en Spisk, och Wdeschuit Rasmus perssen i Suenstrup. Endlig iche wondit mez opragte fingr elle dr. four faait Warsell. Item cit. Morten Jensen for ladet thingsfred offuersuore. Icke emod winde och Neffningseed. Thomes Friis Cit. Christen perssen i Nibe for nogin Wendelig Dome. ichj loglig steffnid. *NLA, B24-56, Viborg landstings justistprotokol 1622, s. 199a og b.*

28. september 1622 (4)

Christen Jensen bodderdreng tjenende på Torstedlund havde stævnet Peder Hansen foged på Nørlund for et brev, han til Hornum herreds ting 2/9 sidst forleden har ladet læse og påskrive, som jomfru Riborg Arenfeldt har udgivet anlangende nogen ord, Christen Bodderdreng skulle have sagt om Anne Christensdatter, som døde i Torsted mølle, at Apelone Christensdatter møllerkone i Torsted mølle havde sagt til ham, at hendes datter Anne Christensdatter, som tilforn havde tjent hendes søster Helvig blev advaret, at Gude Galde ville lade tage hende, hvilke ord han benægtede at have haft. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev af jomfru Riborg Arenfeldt at være udgivet og underskrevet,

og dommerne ikke over hendes brev er dommere, da vidste de ikke på samme hendes brev at dømme, men hvem påskader da indkalder sig den for sin tilbørlig dommer. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, 211, Nørgaard-Pedersen.*

28. september 1622 (5)

Gregers Høg til Rørbæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 17/6 sidst forleden til Hornum herreds ting vidnet har anlangende, at Maren Terkildsdatter i Svenstrup og Mogens Tomasen skulle være indkommet samme dag på Hornum herreds ting med en spidse og en fork og rykket Rasmus Pedersen i Svenstrup af tinget til at slå med dem. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Tomasen og hans hustru Maren Terkildsdatter med våben og værge har udæsket Rasmus Pedersen at slå med dem og overfaldet ham med mange utilbørlige ord, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige, og efterdi nævningene derfor har dem tingfred oversvoret, da vidste dommerne ikke dem for samme deres ed og tov at kunne fælde men ved magt at være. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, 212, Nørgaard-Pedersen.*

28. september 1622 (5)

Christen Jensen i Guldbæk på hans datter Kirsten Christensdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Skrifer forstander i Helliggejst kloster i Aalborg for en dele, han til Hornum herreds ting 13/5 sidst forleden over hende forhvervet har for korn og adskillige varer, hun har ført af kirkens boeslod i Sørup, midlertid boet stod uskiftet imellem Kirsten Christensdatter og de fattige. derefter blev afsagt, så efterdi en del af de fattiges anpart dem tilkommer i Peder Keldsens bo, midlertid Kirsten Christensdatter det at have haft under hænder, at være ødt og forkommet, hvorfor Søren Skrifer har ladet hende fordele, da vidste dommerne ikke imod samme vurdering at sige, men efterdi Kirsten Christensdatter efter samme dele ved nam er besøgt og udlæg gjort, dog Søren Skrifer ikke har bekommet fuldt udlæg, bør samme dele efter loven ikke videre at komme hende til forhindring. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, 222, Nørgaard-Pedersen.*

28. september 1622 (6)

Christen Pedersen i Nibe havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 16/9 sidst forleden til Hornum herreds ting vidnet har, at de skulle have seet førnævnte Christen Pedersen og hans folk jaget Søren Nielsen i Gelstrup fra sin plov og sønderbrudt den. så mødte en part af vidnerne birkefogden og defefogden og mente samme stævning ulovlig var forkyndt, idet den fandtes påskrevet, læst på Hornum herreds ting 23/9 1622, og begærede den under forsegling, hvilket skete.

Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 222, Nørgaard-Pedersen.

1. oktober 1622

Christen Pedersen i Nibe Cit. Las Poulssen Cum solich for Thuende winder om Christen schulle Jagit Søren Nielssen i gielstrup fra sin ploug och Sønder Brøtt. ¹⁾ Christen Pedersen i Nibe Cit. Morten Jenssen i Suenstrup for ~~diele~~ en domb forhuerffuett. ichj Louglig steffnid. Christen Jenssen i gielstrup Cit. Las jenssen Cum solich. Christen Jenssen i guldbek Cit. Søren schriffuer i olborig for en diele offuer Kirsten Christensdathr. for xxwiiij dlr. 1 mk. 4 sk hun schulle for Roge aff pr Kieldssens boe i Siørup Medler tid blev wschiffte Emellom hinde och de fatige, Och dr for lade seg tiltrandier hindes partt aff Roug Affl Endog tilforen tilschift pr Kieldssens Anpartt i forne Rou Affull Som wed mellem bem. Registiering och schiffte schiede. Epthet dj aff Registiering forforis en part aff the dj fattige tilkomer, Och forne Kirsten dr. for dield, Och Wordering giorde, dog ichj bekomid Were fuld. Ichj emod Wordering. ²⁾

NLA, B24-56, Viborg landstings justistprotok. 1622, s. 212a, 213 a.

- 1) Se også 28.9.1622
- 2) I margin: 1621, 23. Junij dømppt paa forlig.

23. oktober 1622

Tingsvidne af Hornum h., at Støvring mølledæmning var i stykker.

RA, Aalborghus lens regnskab. Afskrift Poul Christensen, Lokal-historisk Arkiv, Ø. Hornum.

Las Kras i Molbjerg, Søren Andersen i Suldrup, Anders Pedersen i Vokslev, Peder Gundersen. Skikket var Poul Pedersen i Støvring mølle, der æskede af: Søren Andersen, Anders Pedersen, Jens Christensen i Gjelstrup, Jens Pedersen i Simsted, Christen Nielsen i Annerup, Christen Pedersen i Volstrup, Las Jenssen i Hornum, Peder Pallesen i Rodstrup, disse så og hørte: Christen Nielsen i Annerup, Anders Pedersen, Jens Bus i Hæsum, Jens Christensen, Jens Nielsen i Støvring, Las Pedersen ibid, Morten Skredder ibid, Christen Pedersen i Søgaard vidne, at dæmningen ved Støvring mølle var i stykker.

1. november 1622

Nørholm birketing. Poul Kras lader på vegne af sin husbond, Niels Krag til Agerkrog, Margrethe Jørgensdr. i Aalborg og hendes lavvæрге Poul Knudsen fordele. Fremgår af sag ved Viborg landsting 18.1.1623.

pouel Krasse i Nørhollum ...j Novembris sist forleden till Nørhollum bircketing paa hans hosbunds Er. och Welbørdige mand Niels Krag til Agerkrog, Landsdomer i Nøriutlandt hans Wegne for hoffuedgeld att haffue Ladet hanom fordielle Margrethe Jørgensdather borgerske ~~ibm.~~ i Aalborg och hindis Lauwerge Nemlig forne pouell Knudsen for 3 ½ Thønder ... Worre Sild och fire Rigsdaller.

8. november 1622 (1)

Nørholm birketing. Poul Kras i Nørholm får på vegne af sin husbond, Niels Krag til Agerkrog, en uendelig dom over Margrethe Jørgensdr. i Aalborg og hendes lavvæрге Poul Knudsen. Fremgår af sag ved Viborg landsting 18.1.1623. Se også 1.11.1622.

8. november 1622 (2)

Dom af Nibe birketing (kun afslutningen foreligger), at eftersom det er bevist, at der er forsvundet salt fra toldboden, og saltet er efterlyst fra prædikestolen i Nibe kirke, og der har været rygter om, at Søren Sørensen Sode skulle have taget saltet og er bortrømt og ikke er mødt på tinget for at bevise sin uskyld, dømte fogden ham skyldig i tyveriet og fradømte ham hans fæste og boslod. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 27.9.1623 (2).

enn Domb aff forne ~~byting~~ birchting 8 November Nu sisdt Wdgangen, Som Saa besloutis, at epherdj det er beuist tagen Salt och war aff predickestoullen thill mang i Kircken liuse effter same Salt. Disligste med 24 mend beuisis, som haffde Wondet, atadj haffde hørt Røgt och Thiden det forne Søren Sørensen Suodie schull haffue thaget Salt aff Thold boden der ibm. och der for war buort Rømt och ichj thend Wdj saa laang somlig tid nogen sinds war møtt the steder sig louligen, som det sig buorde for same gierning at Kircke och eij heller giord da den dag wille Kome thill stede at suare for sig Weste fougden iche Andet der om at dømme, end hans feste atwere forbrøt och hans bods lod thill sit herskab effter hand war Ronning mand ...der sion och Winde stod wed diris full magt

23. november 1622

Erik Sørensen Møller i Torsted mølle havde stævnet efterskrevne for to vidner, de på ham vidnet har til Hindsted herreds ting 29/8 og til Hornum herreds ting 2/9, at de på deres husbonds vegne havde forbudt Erik Møller at lade begrave Anne Christensdatters lig, som der lå død, og de havde været med jomfru Riborg Arenfeldt i samme mølle og hørte, at Karen Pedersdatter på Nørlund havde sigtet Anne Christensdatter, som tilforn havde tjent på Nørlund, at hun nogen gange havde taget nøglen af Gude Galdes bukser om nattetide og opladt hans skrin og taget penge, som hun havde givet hendes mor Apelone Christensdatter, Erik Møllers hustru. derefter blev afsagt, så efterdi med fru Helvig Marsvins seddel bevises, at Christen Knudsen tjener som ladefoged på Blomesholm i Norge og Karen Pedersdatter er i Sæby, så de derfor efter stævningens påskrift ikke er lovligt stævnet, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, før de lovligt stævnes. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 246, Nørgaard-Pedersen.*

26. november 1622

Per Lauritssen i gielstrup Cit. Niels perssen ibm. Møtt ichj.
NLA, B24-56, Viborg landstings justistprotokol 1622, s. 255a.

18. januar 1623 (1)

Per Matssen i Siørup Cit. Pouel Ibssen i grauløff Cum fulde solich for et Winde. Møtt ichj. *NLA, B24-57, Viborg landstings justistprotokol 1623, s. 8b.*

18. januar 1623 (2)

Viborg landsting Poul Knudsen i Aalborg stævner Poul Kras i Nørholm, der 1.11.1622 på Nørholm birketing på vegne af hans husbond, Niels Krag til

Agerkrog, har fordelt Margrethe Jørgensdr. i Aalborg og hendes lavværge, Poul Knudsen, for 3 ½ tønder vårsild og 4 rdl. Endvidere stævnes Poul Kras for en uendelig dom han 8. november har fået på birketinget. Niels Krag møder og afstår fra fordeling og dom. Af nærværende og 17.1.1619 fremgår, at Poul Knudsens mors søster er Margrethe Jørgensdr.

B24-538, Viborg landstings dombog 1623B, s. 38a.

War Skickit Egenhendig mand Poul Knudsen, borger i Alborig, Paa thend ene och hagde hid steffnuit pouell Krasse i Nørhollum paa thend Anden Side for hand der paa j Novembris sist forleden till Nørhollum bircketing paa hans hosbunds, Er. och Welbørdige mand Niels Krag til Agerkrog,

Landsdomer i Nøriutlandt, hans Wegne for hoffuedgeld att haffue Ladet hanom fordielle Margrethe Jørgensdather borgerske ~~ibm~~ i Aalborig och hindis Lauwerge, Nemlig forne pouell Knudsen, for 3 ½ Thønder ... Worre Sild och fire Rigsdaller epther som same Winde i sig sielff ther om formeller, thill huilcken dielle att driffue formienendis forne pouell Krasse Ingen fuldmagt att haffue hagt aff forbemeldte hans hosbunds, eller forne pouell Knudsen nogenn Warsel for same dielle att schall Were giffuen enten Mundtlig eller till hans boepell eller Anden steder saa Kunde haffue Wist der till att suare. Nok hid Kallet forne pouell Krasse for en Wendelig dom hand den 8 Novembris till forne bircketing Wid same sag forhuerffuit haffuer Mienendis den saa Well som forne dielle icke saa Loulig eller Rett Attuere, att the bøer nogenn mact att haffue, men mactesløss attuere och icke kome forne Margrethe Jørgensdather eller hindis Laug Werge, forne Pouell Knudsen till hinder eller schade i Nogenn maade. Nok hid Kallit forne Pouell ~~Knudsen~~ Krasse med same diels Winder, saa och Søren Mikelss. och Mads Mikelss. som for same dom och dielle schall haffue steffnuett och Warsell giffuet med huis di Wdj same Sag Will Nyde och Wndgielde.

Saa møtt forne Niels Krag och affstoed same domb och dielle Och Effter saadan lejlighed bør thend icke att Kome forne Margrethe Jørgensdather eller nogen thill hinder eller schade i nogen maade ... G.

18. januar 1623 (3)

Erik Sørensen Møller i Torsted mølle havde stævnet efterskrevne for vidner, de på ham har vidnet til Hindsted herreds ting 29/8 og til Hornum herreds ting 2/9 sidst forleden, at de på deres husbonds vegne havde været i Torsted mølle og forbudt ham at lade begrave Anne Christensdatters lig, og ligeledes havde stævnet Peder Hansen foged på Nørlund for vidner, han på Gude Galdes vegne har taget på ham til Hornum herreds ting 7/10 sidst forleden, at han mod forbud havde ladet begrave Anne Christensdatters lig, hvorefter han 4/11 havde ladet ham fordele derfor. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Anne Christensdatter formedelst forgift eller i andre måder at være ombragt eller selv sit liv at have forkortet, og ikke noget lovmål for tyveri hende at have været overgået, hvorfor hendes lig billigt kunne forholdes at begraves, da kunne dommerne ikke kende samme forbud klage sigtelse og dele at må komme Erik Sørensen til hinder eller skade. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 38, Nørgaard-Pedersen.*

8. marts 1623 (1)

Lars Kras, herredsfoged i Hornum herred, udsteder tingsvidne, at Niels Krabbe til Torstedlund har tiltale mod Gude Galde til Nørlund i anledning af, at denne mener at have ret adelvej, købstadsvej og anden vej over Døvelstrup mark, over Fårebro og over Torstedlund mark, som er Niels Krabbes endelsmark. Gude Galde stævnes at møde på tinget 24.3.1623.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [1] segl. Lars Nielsen Kras i Moldbjerg, herredsfoged, delvist ødelagt. Påtegning på bagsiden: Anno 1623 thend 10 Martij ehr dene steffning lest for Nørlunds port Wed Jenns Christenssen thiendendis paa Thorstedlund och mickill mortenssen i Aarestrup wdj Peder Hansens Reijers paahørellsse.

Las Krass i Moldbirreren, Herits fouget i Huornum Herrit, gjør witterligt at for mig haffuer ladett berette Erlligh och welbiurdig Mand, Niels Krabbe till Torstedlund, huorledis at hand haffuer thilltalle till Erlligh och Welbiurdig Mand, Gudde galde till Nørlunnd, for domb, som hand Achter at lade forhuerrffue till Huornum herrits ting, at efftersom forne Gudde galde tillholder sig at wille haffue hans Adell Weij, Kiøbsted Weij eller Andre Weije offuer diuffuelstrup Mark, diuffuelstrup Waij, offuer faarebrouffuen och offuer Torstedlundts Mark, som er forne Niels Krabbes Jendells Mark, grunnde och Eijendomb till Torstedlund, saa formener forne Niels Krabee effter hans Winder och Anden Breffue, at forne Gudde galde eller nogen Anden Iche bør at haffue nog weije offuer forne hans Jendelss mark grunnde och Eijendomb, Wden de Kunde haffue det Wdj hanns Minde, Huis Leijlighedt forne Niels Krabbe eller hans fullmechtig ydermehre viste at Berette. Thj steffnuer ieg forne Gudde galde at møde for mig wdj Retten till forne tingh Mandaug thend 24. daug Martij Nu førstkommendes med huis breffue eller Andett, som hand Kand tillholde sig nogen Weije at haffue offuer forne Thorstedlundts Jendels Mark, grunnde och Eijendomb som forne stander. Datum Moldbier thend 8: Martij Anno 1623.

8. marts 1623 (2)

Søren Pedersen, birkefoged i Nibe dømmes Søren Sørensen Sode i Nibe skyldig i at have taget noget salt fra toldboden og fradømmes ham hans fæste og boslod. Omtales i sag ved Viborg landsting. 27.9.1623 (2).

21. marts 1623

Tingsvidne af Hornum herred. Lars Kras, herredsfoged, Knud Nielsen i Hæsum, Anders Pedersen i Vokslev og Lars Schiønning i Graarup vidner, at fogden Peder Hansen (Reiers) på Nørlund fik vidne af 8 dannemænd, Knud Nielsen, Anders Pedersen, Jens Pedersen i Simested, Chresten Jensen i Guldbæk, Lars Jensen i Hornum, Søren Sode i Harrild, Jacob Jensen i Svenstrup og Peder Christensen i Vokslev, der vidnede, at Niels Mortensen, Chresten Clemedsen, Michel Laustsen, Poul Thamesen, Jens Nielsen, og Palle Bertelsen i Oplev, Niels Nielsen, Mads Nielsen, Jens Pedersen, Chresten Frandsen, Chresten Christensen og Peder Svendsen i Gravlev på tinget afhjemlede et syn, som Peder Hansen havde opkrævet, og som de af tinget var udmeldt til. De

besigtigede da sidste lørdag vejen fra Torsted by mod Døvelstrup vad og så da en 2 favne bred vej fra Torsted by til Thorild vad og ved siden af en anden lille vej, der også gik til Døvelstrup, men nede ved kæret var den mere opkørt af hjulkærrer end på ageren. Anders Thuelsen og Chresten Brams i Gravlev vidnede, at de i går for 14 dage siden var ved Torstedlunds port og stævnedes Niels Krabbe at møde på åstederne til et syn, som de ville tage mandag den 24. maj og den følgende lørdag. Tillige vedstod Anders Thuelsen og Chresten Brams, at de på fredag for 3 uger siden stævnedes Lars Ibsen i Ellidshøj, Søren Madsen i Volstrup, Knud Nielsen i Hæsum, Chresten Laursen i Sørup og Peder Madsen i Sørup for synet at afsige og at komme på tinget her i dag.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] segl. 1. Lars Nielsen Kras, itu. 2. ødelagt. 3. måske fingeraftryk. Påtegning på bagsiden: Morthen Jostssen i Suoldrup gienpart till thed Siond Winde. gienppart till gudj galdis Sion om den Weij fran Thosted bye och till diuelstrup Wai er macteløss.

Las Kras i Moldbiere, Herids fouget, i Huornum Heridt, Knud Nielssen i Hersom, Anders Pederssen i Woxløff och Las Skiøning i grarup Kund gjør, Att Aar Effter guds biørdt i623 Mandagen thend 21 martij Paa forne ting War skecket Pier Hansen, fuoget Paa Nørlund, Eskett och fich ett fuldt things Winde Aff wiiij dannemend, som er Knud Nielsen, Anders Pedersen, Jens Pedersen i Semedsted, Chresten Jenssen i gulbeck, Las Jenssen i Huornum, Søren Suodj i Harild, Jacob Jenssen i Suenstrup och Peder Christenssen i Woxløff, Huilcke forne wiiij dannemend ther Alle Enddirecteligenn Wonde Paa theris guode tro och Rette Sanden, Attj saa och hørde thed Niels Mortenssen i opløff, Chresten Klemmedssen ibid, Mickell Laustsenn, Poul thamissen, Jens Nelssen, och Pallj berthelssen ibid, Niels Nielssen i graffløff Mads Nielssen, Jens Pederssen, Chresten frandssen, Chresten Chrestenssen och Pier Suinssen ibid stod her i dag for thingsdom Hiemelet och Kundgiorde, Attj Paa Løffuer dag sist forgangenn War med forne Per Hanssen, effter som dj Aff ting War tagen till At sie en Weij, som løber fra Thorste bye och Ad diuelstrup Wad, thaa saa dj en liden Weij, som løb fra forne Thorste by Och till Thorild Wads Weij, te war en liden Weij ij faffuen, østen ther fra forne Weij der løb en Anden liden Weij och till diuelstrup Vaed, Neder Wed Kierit er then Mier Kiørd med Huoldkierin Enn Paa Ageren till Wadet, thed Aff sagde dj for et fuld Sionn.

bestod Anders thuilssen och Chresten bramss i graffløff, Attj i guor 14 dage War for Thostelunds Portt Och ther steffnet Erlig och Welbørdige mand Niels Krab thill for Sion Menden Att thagee Aff tingj Mandagenn thend 24. Maij och løffuerdagenn der nest epter Att Møde Paa forne Aasterne for Sionsmenden och der faa hid i dag thill tinget for theris Sionn och Hiemel Att Aff sigte Och thage beskreffuit, disligeste bestod forne Anders thuelssen och Chresten bramss, Attj Paa fredag 3 Wger steffnet las Ibssen i Elishøj, Sønne madsen i Wolstrup, Knud Nielssen i Hersom, Chresten laurssen i Siørup Att thage och saa Och Pier Madssen ibid thill theris bopell for Siunit Att Aff Sage och thage och Paa Aasterne Attuere och hid i dag for Sionit Att Aff Sage och thage Beskreffuit. Attj saa wonde for oss the, Winder Wij med Woris Signeter her Vnder Thrøckedis.

24. marts 1623

Dom af Hornum herreds ting afsagt af herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg i sag mellem Gude Galde til Nørlund og Niels Krabbe til Torstedlund om ret til at køre over Døvelstrup vad og Fårebroen. Gude Galde hævder, at dette er hans rettet adelvej, købstadsvej og tingvej til Aalborg og Nibe og til Hornum herreds ting. Dommen fastslår, at hverken Gude Galde eller andre har nogen færdselsret uden Niels Krabbes tilladelse

NLA, Nørlund gods, G172-3. [1] segl. Lars Nielsen Kras i Moldbjerg, herredsfoged. Hul i papiret ved de med prik angivne steder. Mange påtegninger på bagsiden om læsning på Hornum og Aars herredsting.

Las Kras i Moldbjerg, Herrids Fouget i Huornum Herrit, Giør Witerligtt. Anno 1623 Mandagen Thendt 24 Martij paa forne Herredsting War skichet Erlig och Welbyrdige Mandt Niels Krabe thill thorstedlund, hans fuldmægthig, Jens Oluffsen, fouget der Samesteds, paa den Enne, och haffde med en Skriffellig Steffning Wdj Rete steffnet, Erlig och Welbiørdig Mandt gude galde till Nørlund paa den Anden Side, for dom hand i dag her till tinget Agthett At forhuerffue, anlangendis forne Gude galde tillholder sigh At Will haffue hans Adell Weij, Kiøbsteds Weij eller Andre Weije offuer diuelstrup Marck, diuelstrup Waij, offuer faarbrouen och offuer Thor-stedlund marck, som Ehr forne Niels Krabes Jendiels Mark, grund och Eijendomb till thorstedlund, Saa formiener forne Niels Krabe effter hans Winder och Andere breffue, At forne gude galde eller Nogen Anden Iche bør At haffue Nogen Weije offr forne hans Jendiels Mark, grund och Eijendomb, wden dj Kandt haffue dethe Wdj hans Minde, epther som same steffning Wdj sig self Wider Indeholder, huilcken findes Wden paa schreffuit At Were Lest for Nørlunds port den 10 Martij 1623 Wed Jens Christensen, thienendis paa thorstedlund, och mickell Mortenssen Wdj Aarestrup Wdj peder hanssen Reiers paa hørelse.

disligste War her tillstede forne Jens Christenssen och michell Mortenssen, som bekiende och thillstodt Wed Helgens Ed med opragte fingre, Athe och same forne dag thidt war for Nørlunds port og der Leste och forkyndet forne steffning disligste och steffunit bemelthe Gude galde hid thill thinget i dag for domb. Och derhos Wdj Rethe Lagde forne Jens oluffsen Et hermandts Pergementhes breff, Lyendis Saaledes: Se 14.8.1554.

Dernest fremlagde Eth tings Winde her Aff thinget Anno 1622 den 28 januarij Wdgangen: Se 28.1.1622 (3). Derhos et andet Winde her Aff thinget forne Aar den 18 februarij belangendes: Se 18.2.1622 (2).

Derhos et andet Winde her Aff thinget forne Aar den 18 februarij Udgangen: Se 18.2.1622 (1).

Desligste fremlagde et Sions Winde Aff Aars heridstingh forne Aar den 26 Februarij Wdganget bemeldendis Søffren dall i Siøtrup, chresten giermandsen, chresten pedersen ibid, bertold hanssen i gunderstrup, Las Jenssen, morten Jenssen, Morten Espert och Jenns Nielssen ibid, 8 Sionsmend, for thingsdom At haffue hiemlet, At dj Om løffuerdagen daa sist forgangen, som Var den 23 februarij effter som thj Aff thinget War taget till Sion till en Vei, som løber Norden fraa Enden Aff den stiensbroff, som Er lagt fra Nørlunds møllebrou

och till forne Weij, Thaa saa dj Same forne Veij, som løber Nør fra forne stiensbrouff Och Nør offuer en grøn Weij Neden for nogre Agere. Enden saa Nør paa offuer Nogre Agre till thend grøfft och Kast, som denom bleff foruist, som er kast Emellom Nørlund March, Diuelstrup och torsstedlunds Endiels Marcker thaa Sionthes de, At forne Vei fra forne stienbrouff och till forne Kast ehr Iche nogen Adell Weij eller Kiøbsted Weij, som gamell Och Møget skulle Were Kiørd, Menn denom sionthes forne fraa forne Stienbrouff och till forne Kast er en Mark Weij, Som Iche ehr Wden Modeligh Kiørdt, Sameledes Var dj same tidh till Sion till Diuelstrup Waij Wed faarbrouenn, thaa saa dj først En stuor gamell Jegj pell, som stod i Jorden Wed den Wester side i Vaeden, som en støcke Aff den Var Aff huget, och heden som denom siontis for stacket tid siden det Ehr Afftaget, Saa dj en stuor Ege pell, som laa Wed same forne Side i Vaden, som et støcke Aff den War Affthaget, som denom och siontis War och for stacket tid siden Affhuged, Saa dj enn gamell Jegj pell, som laa Wed den østre side i Wadet War hugget i den Ene Ende, som denom siontis War optagen Wdj Vadet, Saa dj At der Laa En stuor thrandt Egs peler Wed den Wester side i Wadet, som War huget Wdj tou støcker, som denom siontis Wanlligen och for stacket thid siden War huget fra huar Andere, saa dj Imod den Nør ende Wdj Vadet War threj Jegj peell Nederslagen offuer Vaidet, som denom siontis for stacket thid siden At skulle Vere slaget Neder, saa dj Wdj same side i Vadet, At der Var touff Jegj pell hugett i Sønner, och dj Nederste støcker Aff denom stod i Wadet i Jorden, som Och denom siontis stacket tid siden At Were Affhugett Epthersom same Sion Med Ander Winder Och breff Wdj denom selff Wider Indholder. Och epher Saadan Leilighed saathe Jens Oluffsen Wdj Alle Rette, om bemelthe gude galde Eller Nogen Andre bør At haffue Nogen Weije offuer forne hans husbuunds Jendiels mark grunde och Egendomb, som for Ehr Rørdt Och War der paa domb begierendis.

Saa møtte thill gienssuar Peder hanssen, foged paa Nørlundt, paa sin hosbunde bemelte gudj galdes Wegne Suared och fremlagde sinn hosbundes skrifftilige Wederkiendelse Liudendes Ord fra Ord som epher følger:

Jeg gudj galde till Nørlundt kiendes och Witherlig gjør for alle, At epher som der findes en haard slagen gamell Weij Igienom et Vad kaldes Diuelstrup Waij Ligendes mellem Min gaard Nørlund och torstelund och boede Norden och sønden forne Waij finde gamell st... dybe Weije som Wdj mange Aar och Langsomligh tidt haffuer Weret brought, som Nochsom beuises Kand och Jeg formiener der Iche findes nogen Rettere eller Nermere Adell Weij fraa forne min gaardt Nørlundt och till Olborg, Huornum herresting Och Nibe Endt samme Vei offuer forne Diuelstrup Vaij, och epherdj Lougen formeller At Kiøbsted Weij, ting Weij och strand Weij schall Ingen Mandt Miene eller Lucke. Sameledis medfør lougen At till huar bye bør Medt Rete fire Weije At gange och same Weij offuer forne Diuelstrup Vaij Er den fierde saa Well som och Min Rete Adell Weij fraa forne Minn gdt. Nørlundt och till Kiøbstad, thingh och strandh, som for Ehr Rørt, daa kiendis Jeg fuld och fast Wed samme Weij offuer forne Diuelstrup waij for min Rete Adell Weij till Kiøbstad, thing Och Nibe strand Saa Wel som Och for den fierde Weij fra forne min gard, som forne staar Indtill saa lenge same Weij offuer forne Diuelstrup Waij bliffuer

mig Wdj dom och Rether gangh Aff Wonden, Begiendis dene min schrifttelig Bekiendelse for Reten maa Lesses paa schriffues Saa Well som Och Jeg føres Wdj huis for Rete Aff Sagt Vorde. Actum Nørlund den 24 Februarij Anno 1623 Gude Galde. Egen Hand.

Medt Fliere ordh och thalle denom der om forne Weij War. Daa epther thill thalle, giensuar leilighedt saa Och effterdj forne dø.... faardbrouff Ehr paa Welb. Niels Krabes Egendom. Disligste beuises Medt Adschelige folckes Kundskab At der Iche ha.... Nogen Adell Weij eller Kiøbstad Weij fraa Nørlundt eller Anderstedts offuer och faarbroff, eller offuer Niels Krabis E.... Marck At thorstedt bye Mens Beuises dieris Adell Weij och Kiøbstadt Weij Aff Nørlundt paa Andere Aasteder ehr och bør At Were medt Rette, Wiste Jeg icke At forne Gude Galde Bør At haffue Nogen sinn Aadell Weij, Kiøbstadt Weij eller Andere Weije offuer forne Diuelstrup Waij eller faarbrouffen, Wdenn handt haffuer dette Wdj forne Niels Krabes Minde. Wnder Mit Signet. Datum ut Supra.

29. marts 1623

Søren Christensen i Hørby havde stævnet Mads Keldsen i Sønderup, for han skal have ladet ham fordele for 10 sletdaler, som salig Mads Jensen, som boede og døde i Hørby, for 12 år siden skulle have været ham skyldig, hvilke Mads Jensens hustru benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Keldsen ikke er mødt til gensvar men sig endnu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme brev og dele magtesløs at være. *Viborg landstings dombog B 1616-1664, s. 99, Nørgaard-Pedersen.*

31. marts 1623

I dom af Viborg landsting 26.4.1623 i sag mellem Gude Galde til Nørlund og Niels Krabbe til Torstedlund ang. Gude Galdes ret til færdsel over Døvelstrup vad nævnes et vidne af Hornum herredsting udstedt af Niels Mortensen, Christen Christensen, Michel Lauridsen, Poul Thamesen, Jens Nielsen, Palle Bertelsen i Oplev, Niels Nielsen i Gravlev, Mads Nielsen, Jens Pedersen, Christen Frandsen, Chresten Christensen og Peder Simensen.

Sionswinde aff Huornumheritsting Dette aar thend 3j Martij Wdgangett forne sionsmendtt haffue Hiemeltt, At dj paa løffuerdag sist forgangenn War medtt forne peder hansen Effter som dj aff tingj war tagett thill enn Weij, som løber fra Thordstedt bye och ad Dyellstrup Waed, Daa saa dj enn lidenn Weij, som løb fra forne torstedt bye och till Thorild Wads Weij den war enn lidenn Weij Och Ni affuen Østen derfra forne Weij, der løb enn Andenn lidenn Weij Och till Dyellstrup Waed, Neden wed Kierett er thend miere Kiørdtt medtt Huoll Kierenn end paa Aggerenn thill Wadett, Dett haffuer dj Affsagtt for Itt fulld Sionn, Medføre samme Winde Anders Thullisønn och Christenn brams i graffleff Att haffue bestaaett, att dj daa i gaar xiiij Dage War for Thorstedlunds puortt Och Steffenet bemellte Niels Krabbe for Sionsmend Att thage aff tingj thend 24 martij Och Om løffuerdagenn paa Aastederne Och der fra till tingett thend dag deris Sionn att Affsigge och tage beschreffuett, disligstte denom att

haffue bestoett, att dj daa paa fredagh threj wgger steffnett las Ibssen i Ellidshøj, Søren madssen i Wolstrup Knud Nielssen i hersom, Chresten lauridssen i Siørup, Niels Jenssen och Peder madssen ibm thill deris bopell for Sionett att thage och paa Aastederne Atuere och did till tingett thend Dagh for Sionet att Affsigge och tage beschreffuitt.

7. april 1623

Aabent Brev, hvorved Kongen bevilger, at Knud Gabrielsen til Hiulerød, Landsdommer i Halland, der har gjort et Mageskifte med Gregers Krabbe til Torstelund, kgl. Sekretær og til denne opladt det Kanonikat, kaldet Hvornum Præbende i Viborg Kapitel, som han er forlenet med, i Stedet maa i faa det Kanonikat og Vikarie i Lunde Domkirke, som Gregers Krabbe forrige Sommer er bleven forlenet med, med dertil hørende Bønder, Senium, Option og Fællesgods. Naar han ikke længere er i Kongens daglige Tjeneste, skal han residere ved Domkirken. Samme indhold i brev til Gregers Krabbe til Torstedlund, Kanc. Brevb., s. 567. J. R. 7, 513 b. K.

Kancelliets Brevbøger, s. 566. Sk. R. 4, 286. [Med Art. 1-2].

26. april 1623

Dom af Viborg landsting i sag mellem Gude Galde til Nørlund og Niels Krabbe til Torstedlund ang. færdsel over Døvelstrup vad. Et synsvidne i sagen, kendes magtesløst, da det ikke var indkaldt med korrekt varsel.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [3] segl. Påtegning på bagside: Lands-tings domb At dj Sionsmendt som Gudj galde haffuer hagde till denn Weij fra thorsted till dyellstrup Waed Er mactesløss. lest paa Huornum Herits ting then 19 maij aar 1623. lest paa Huornum Herits Snapsting aar 1624. lest paa Aars herids Snapsting aar 1624. lest paa Huornum Herits Snapsting aar 1625. lest paa Aars herids snapsting thend 11 Januarij aar 1625.

Niels Kragh till Aggerkrogh, Gunde Langhe till Bredningh, Landsdome wj Nøriutlandtt, Och Peder bertellsenn, landstinnghører ibm, gjør Weterligtt, At Aar effter gudhs biurdt Mdcxxij thend 26 Aprilis paa Wiborigh Landsting War skickitt Erlig och Welbørdig mandtt Niels Krabe till Thorstedlund, hanns wese buedtt, Erlig och fornumstigh mandtt Knud Jenssen i gamelholm Paa thenn Enne och hagde hid i Rette steffnet Niels Mortensen i Opleff, Christen Christensen ibid Michell lauritsen Pouell thamessen, Jens Nielssen, palle bartellssen ibm, Niels Nielsen i graffleff, Mads Nielssen, Jens pedersen, Christen frandsen, Chresten Christensen och Peder simenssen ibm, Paa thend Anden siide for enn Sionn och Hiemell dj haffuer Affsagtt till Huornum Herids ting 3j martij sist forleden Anlangendes enn Weij, som schulle løbe fra Thorsted bye och ad Diuellstrup Waed, som deris Sionn och Hiemell i sig siellff der om schall formelle, huilcke deris Sionn Hiemell och Affsigellse forne Knud Jenssen Paa Niells Krabis Wegne formiendtte icke saa Nochsom eller Rett Att were, Att thend buorde nogenn magtt att haffue, Meden magteløs att bliffue.

hagde och hid steffnett forne Sionsmend huer i egenn person. Item peder hansen fougett paa Nørlundt medtt same Sion och Hiemell Som thend tagett

och forhuerffuet haffuer. Item Erlig och Welbørdigh Manstt, gude galde till Nørlundt, och Niels Krase i molbjerg, som same Sion haffuer Wdstedtt, Om dj haffuer nogett der till att suare.

Saa møtt forne peder hansen och fremlagde same Sionswinde aff Huor-numheritsting Dette aar thend 3j Martij Wdgangett: Se 31.3.1623.

som dett Winnde och Warsell i sig sielff Bemeller, Och Mienndtte peder hansen dett Rett Atuere.

Der till suarett Knud Jenssønn, att dj første Sionsmendtt om samme Weij hiemlett haffuer icke for disse siste Sionn haffuer faaed Warsell, Naar dj schulle Were paa Aasterderne, Miendtte fordj thett icke saa Loulig forhuerffuit, Att thett buorde nogenn magtt att haffue.

Medtt fliere ord och tale thenom ther om Emellem war. Tha effter tilltall giensuar och Sagsenns leilighedtt Saa effterdj thett befindis the forrige Sionsmendtt som om same Weij schall haffue hiemlett icke att haffue faaett Warsell for huilcken dag eller tiid desse siste Sionsmendtt schull were paa Aasterderne, Saa Kunde haffue wist att suare dertill, Da Kunde wij effter saadan Leilighedtt icke Kunde same Sionswinde nu hidtt steffnett er, saa louligh Atuere forhuerffuett, att thett bør Nogenn magtt att haffue Meden Magteløs Atuere. In cuis rej testimonum. Peder Bertelssøn.

26. april 1623

Erik Sørensen Møller i Torsted mølle havde stævnet Karen Pedersdatter, som havde tjent på Nørlund, for et vidne, hun til Hornum herreds ting 2/9 sidst forleden vidnet har og for en bekendelse, hun på Nørlund har gjort og bekendt på Anne Christensdatter, som tilforn tjente på Nørlund, og på ham og hans hustru Apelone Christensdatter, at Anne Christensdatter havde taget penge af Gude Galdes skrin og af fru Anne Marsvins kommode taget en pudehynde, som med andet om natten blev båret til Torsted mølle. derefter blev afsagt, så efterdi samme bekendelse vidner sigtelse og klage med Gude Galdes underskrevne sigtelse bestyrkes, at han har sigtet Erik Møller og hans hustru at være tyve og tyvemedvidere, da vidste dommerne ikke på samme bekendelse sigtelse vidne klage og dele at dømme, imens samme hans sigtelse for sin tilbørlig dommer stander urykket, men efterdi ikke bevises Erik Møller og hans hustru ikke er svoret til tyve, så derefter igæld og tvigæld af dem kunne æskes efter loven, og Peder Hansen dog sådanne bøder af dem udæsket har, da kunne dommerne ikke kende samme æskning så noksom, at den bør nogen magt at have., *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 108, Nørgaard-Pedersen.*

27. april 1623

Peder Bertelssen neruerendis Peder Krasse Cit. Christen Walkuer i Olborg. Møtt ichj. *NLA, B24-57, Viborg landstings justistprotokol 1623, s. 86a.*

24. maj 1623 (1)

I dom af Hornum herredsting i sag mellem Gude Galde til Nørlund og Niels Krabbe til Torstedlund ang. Gude Galdes ret til færdsel over Døvelstrup vad nævnes en dom af Hornum herreds ting. Se 30.5.1625.

Enn herids tings Domb Her Aff forne ting Wdgangit Ano 1623 mandagen den 24 maj. Paa forne ting Var skikett Erlig och Welbiørdig Mandt, Niels Krabe till thorstedlund, hanss fuldmegtige Jens Vollessen: fogidt der samesteds Paa den Ene, och hade med En skrifftelig steffning Vdj Rette steffnitt Erlig och Welbiørdig Mandt gudj galde till Nørlund paa den Anden side for Dom, anlangendis forne gudj galde Ville haffue hans Adell Veij Eller Anden Veij offuer dyffuellstrup mark, som Er forne Niels Krabes Ind Dielss mark grund och Eijdomb thill thorstedlund, saa formener forne Niels Krabe epter hanss Vinde och Aadr breffue, som findis Indført i forne heridstingsdom och i dag er løst och paaskreffuett, Atj Velb.emelte gudj galde Eller nogen Aadr Ickj bør Att haffue nogen Weij offuer forne hanss Endiels mark, grund och Eijdome Vedn dj kund haffue dett wdj hanss minde.

24. maj 1623 (2)

Niels Tordsen i Aarestrup (Hornum herred) havde stævnet efterskrevne for et vidne, de med Peder Hansen foged vidnet har 17/2 anlangende Niels Tordsen skulle have taget noget træ og et stykke møllesten. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet, hvor Niels Tordsen tog samme træ og sten, eller hvem det har tilhørt, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have., *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 140, Nørgaard-Pedersen.*

26. maj 1623

Anders Christenssen i byrsted Cit. Morten Jensen i Suenstrup. Møtt ichj. *NLA, B24-57, Viborg landstings justistprotokol 1623, s. 109a.*

18. juni 1623

Tingsvidne af Nibe birketing, 24 mænd vidner, at Søren Sørensen Sode efter et rygte skulle have taget salt fra toldboden og var bortrømt, og at Jens Andersen Krag på kongens vegne på Nibe kirkes prædikestol havde efterlyst saltet. Fremlagt i sag ved Viborg landsting. 27.9.1623 (2).

Winde aff Nibe bircketing den 18 Junij sidst forleden Wdgangenn, forne gamel Niels pierssen, chresten pouelsen och diris med brødre, 24 mend, for ote mend ath haffue Wondet, at Siden den Søndag forne Jens Andersen paa Kongl. Mai. Wegne aff predikestollen lod liuse effter Same Salt War Wdtagen aff forne Thold boed haffde dj hørdt Røgt och Thiden, det forne Søren Sørensen Suodij i nibe schulle haffue thagen Same Salt och war bort Rømbtt

30. juni 1623

Forleningsbrev for Gregers Krabbe til Torstelund, kgl. Sekretær, paa Pandumgaard med tilliggende Gods, en Bondegaard, kaldet Snorup, med et øde Møllested efter Gundi Lange til Bredning, uden Afgift af den visse Indkomst, men mod at gøre Regnskab for den uvisse, hvoraf han selv maa oppebære Tiendedelen. Han skal tjene Riget med 1 gerust Hest.

Kancelliets Brevb., s. 635. J. R. 7, 541. K. [Med Art. 16 og 18].

17. juli 1623

Missiv til Laurits Ebbesen. Da Oluf Parsberg til Jerned, Befalingsmand paa Ørum Slot, har begæret noget Krongods i Skanderborg Len, nemlig 1 Gaard i Laddinge, 3 Gaarde og 3 Gadehuse i Faistrup og 4 Gaarde i Giødning (Geding, Hasle herred) til Mageskifte for 1 Gaard i Milderup (Mjallerup) i Slet Herred i Himmer Syssel i Aalborghus Len, Abildgaard i Hvornum Sogn og Herred, 1 Gaard i Voxleuf By og Sogn, 1 Gaard i Nørholms By og Sogn, 1 Gaard i Store Vorde i Fleskum Herred, 1 Gaard i Sötterup i Ulstrup Sogn i Aars Herred, 1 Gaard. i Lille Stienom i Uldborg Sogn og Herred i Har Syssel i Bøfling Len, 2 Gaarde i Nørre Stabye i Stabye Sogn, Holmen i Randum Sogn og Aashofvet (Askov, Hind herred) i Om Sogn i Hing Herred og Ibsgaard i Sneer Sogn i Vrad Herred i Silkeborg Len, skal Laurits Ebbesen snarest til Kancelliet indsende Erklæring om, hvorvidt Kronens Gods for Belejligheds og anden Herligheds Skyld kan afstaas fra Lenet for det tilbudte Vederlag. *Kancelliets Brevbøger*, s. 645. J. T. 7, 210 b.

19. juli 1623

Christen Pederssen i Nibe Cit. Mats Ibssen i Oustrup. Møtt ichj. *NLA, B24-57, Viborg landstings justistprotokol 1623, s. 144a.*

18. august 1623

Tingsvidne af Hornum herred. Søren Jensen i Støvring vidner, at pinseaften bed Jens Hansen i Støvring Jens Sørensen sst. i lillefingeren og slog ham med en sten. Fremlagt 27.9.1623 i sag ved Viborg landsting.

iet things Winde aff Huornum Heridsting dend 18 Augustj her sist forleden wdgangen Søren Jensen I Støffring att haffue Wondet med opragt finger och helgens eedt, at dagen piinsdag om afftnen da giord Jens Hansen ~~eptherske~~ forne Jens Søffrensen ibm. den schade, hand haffde paa hans lielle finger Wed hans buor och siden slog hand i hans hoffuit mez iet flint stien, den schade Sionsmend haffuer om hiemplet. Johane Sørensdater och Kirsten Sørensdater att haffur Wondet lige som forne Søren Jensen Wondet haffr. der nest eit Winde aff forne ting dete aar den 18 Augustj Wondet Las Nielsen i Elleshøff och hans medbrødre thrj Sionsmend aat haffue hiemllet, aetdj den dag 8 dage War sion thill Jens Sørensen, da haugde hand eit Saar maall paa hans lielle fingr paa den høgre handt och I saarmoll i hans hoffuidt, det hiemplet dj for eit fuld sion.

1. september 1623

Christen Mortenssen i hadseris Cit. Ouffue Pederssen Cum solich for et winde wondit, att the schulle truet Christen Mortenssens thuende børn Komme fra fiorden och faa ?Aanmende j med grøn hen tørrfue paa Thrj wegne? ichj Loulig Steffnid. Thames Laursen i Snorup Cit. Niels Andersen i Smitstrup møle. Woldgiffits mend wsteffnid. ichj Døme. Søren Sørenssen i Nibe Cit. gammel Niels perssen ibm. ~~møtt ichj~~ Cum solich for et wind wondit til Nibe ting om Røgt om Søren Sørensen schulle tagit nogit soldtt. Eptherdj alenist wondit om Røgt Och ichj om nogen Epther wuschelighedt domb ... hanom forne soldt,

eller sig der mez ben.... winde Macteløss. Søren Sørenssen i Nibe Cit. Søren perssen for en domb p. dannem. Epther dj Røgte Wind Wndsagde. Dom Macteløss. *NLA, B24-57, Viborg landstings justistprotokol 1623, s. 193a og b.*

8. september 1623 (1)

Vidne af Hornum herred, at herredsfoged Peder Gundesen fordelte Jens Hansen i Støvring, fordi han pinseaften bed Jens Sørensen sst. i lillefingeren og slog ham med en sten. Fremlagt 27.9.1623 i sag ved landstinget.

eit Wind aff forne Thing den 8 Septembris Sidst forleden Wdgangen sameleds forne peder gundesen der at haffue ladt fordielle forne Jens Hansen for same saar och schade, hand haffde giord forne Jens Sørensen.

8. september 1623 (2)

Tingsvidne af Hornum herred. Else Nielsdr., Morten Jensens hustru i Ersted, stævner Christen Byrialsen i Ersted for at have overfaldt hende på Ersted gade. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.12.1623.

Iet Things Winde aff Huornum Herids Thing den 8 September sist forleden wdgiffuit, Som Indholler Else Nielsdater i Ersted at haffue staaet for Thing Domb och bedet sig gud Thill hielpe Wed hindis Siels eed och opragt finger, at da war i morgen Kome ~~thill~~ thrj Wgger maand Afften, da Kom hund gangendis med forne Ægh i Thønne Paa gaden Wed Jens Pouelsen i ersted Saa Kom forne biørialsen Kiørend med en Thomb Wogen Saa Thog han sin suode Paa Wogn och gick thill hinder och Thogh hinder offuenn i hindis Haar och støte hinder ned Paa Jorden at hindis Hals bleff der aff Kroget, och Røgt han op och neder.

8. september 1623 (3)

Synsvidne af Hornum herredsting. Christen Byrialsen i Ersted har begæret syn af hans søn Otte, som Else Nielsdr., Morten Jensens hustru i Ersted, har overfaldet. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.12.1623 (2)

Sions Winde aff Huornum Herids Thing dette Aar den 8 September Wdgangen Las Jensen i Ellidshøff, Knud Nielsen och diris med brødrefire Sions Mend for ote mend Att haffue Wondet och hiemplet, at dj den dag Neste dag war wed Thinget war Sion thill forne Ote Christensen Christen Byrialsens Søn i Ersted, daa haffde hand ett blaa schlag Wed hans Høgre Handt och Klaget hand for denom Paa forne Else Nielsdater, att hun haffde hanom Same schade, det hiemplet dj for et fuld Sion.

15. september 1623

Tingsvidne af Hornum herred. Anders Nielsen i Ersted vidner, at Else Nielsdr., Morten Jensens hustru i Ersted, havde bedt ham hjælpe hende hjem, efter at hun er blevet overfaldet af Christen Byrialsen i Ersted på Ersted gade. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.12.1623.

Item et Winde aff forne thingh dete aar den 15 September Wdgiffuit Anders Nelsen i Ersted at haffue Wondet med Helgens eed och opragt finger, at Paa thirsdag da war iij Wger Kom hand thill forne Else Nielsdater Paa ersted gade,

Som hun Kom, Saa baed hunn hanom hand schulle giøre for guds schøld och hielpe hinder op och følge hinder neder thill hindis hus, saa thog hand fat paa hinder och fuld hinder thill hindis hus. Mete Jensdater och Mete Christensdater at haffue Wondet, at dj same Thid Kom til hinder och fuld och bar hinder med forne Anders Nielsen. Indholler same Winde forne Else Nielsdater att haffue Klaget hort Paa Chresten børsalsen, at hand hagde Røgt och støt hinder, at hunn Konde ichj Kome hiem thill hindis hus.

27. september 1623 (1)

Viborg landsting. Jens Hansen i Støvring stævner Peder Gundesen i Ellidshøj for et vidne han 18.8.1623 har fået, at Søren Jensen og Johanne og Kirsten Sørensd. vidnede, at Jens Hansen pinseaften bed Jens Sørensen i en finger og slog ham i hovedet med en flintsten. Han mener ikke, at Jens Sørensens far og søstre må vidne. Et synsvidne om sårene udstedt af herredsfoged Lars Kras, Knud Nielsen i Hæsum m.fl. stævnes også. Endelig stævnes Peder Gundesen for 8. september at have fordelt Jens Hansen. Dom: vidnerne er erhvervet lovligt på herredstinget og Jens Hansen henvises til at søge sin ret der.

NLA, B24-538, Viborg landstings dombog 1623B, s. 226a.

War skickit Jens hansenn i Støffring paa Thend ene och hagde hid i Rette steffnuitt Peder Gundesen i Ellidshøff paa thend anden side for et Winde hand thill Huornum Herridsting den 18 August for huerffuit haffr Som Søren Jensen I Støffring, Johane Sørensdater och Kirsten Sørensdater same dag wondet, att forne Jens hansen schulle haffue beedt Deris Sønn Jens Sørensen I hans finger och slagen hanom i hans hoffuidt med en stien, Som same Winde der om formeller, huilken Winde forne Jens Hansen for miener Attuere Wildig idet fader och moder saauell som søster Wondet med dieris egen Sønn och broder, thill medt forne Jens Hansen høyligen det schall haffue benechtet, som medt things Wnder er at beuise, Eij heller same dieris Willdig Winde medt nogen Wildig Kundschaft schulle bekreftis meden fast miere formiener same Wildig Winde Saa Well som och huis siden Thage och dielle, der effter dreffuit er, Bør Magtesløss atuere och iche at kome hanom thill nogen forhindr. Nogk hid Kallet forne Windisbiurdt huar i egen personn. Item Knud Nielsen i Hersom och hans medbrødre, Sionsmend, och hans medbrødre oc las Krasse, som det haffuer Wdstedt, om dj haffuer noget der Thill at Suare, Saa och Peder Gundjensen med same Windes och Klage och ... som det forhuerffuit haffr.

Saa møtt Erlig och Welb. mand Axell Rosenkrantz till buderupholm paa hans thiner Jens Sørensens Wegenn och framlagde iet things Winde aff Huornum Heridsting dend 18 Augustj her sist forleden wdgangen: Se 18.8.1623. Indholdr same Winde forne Jens Sørensen Wed sin sells eedt aat haffue sigt och beschylt forne Jens Hansen for same saar och schade hand giorde hanom och forne peder gundesen att haffue giffuit last och chlage Paa hanom der for. Ind nu eit Wind aff forne Thing den 8 Septembris Sidst forleden Wdgangen samelleds forne peder gundesen der at haffue ladt fordielle forne Jens Hansen for same saar och schade, hand haffde giord forne Jens Sørensen, Som the Winder Widr bemeller och formind bemelte Axell Rosenkrantz same Winde, sion oc dielle saa och sigtels ... Loulig betreffis buorde wed mact Attuer.

Med. Tha. Saa och ephtherdj forne Winde, sion oc Chlage med forne Jens Søffrensens sictelse hand for thing och domb Wed højeste eed giord haffr beuisis dett forne Jens Hansen haffde giord hanom saar och schade da Wide Wi ephther saadan leilighed ichj mod same Winde, sion och Chlage, eij heldr thend dielle ther ephther dreffuen er at sige, Wden forne Jens Hansen sig mod den sictelse Kand foruerge ephther Lougen som sig bør.

27. september 1623 (2)

Viborg landsting. Søren Sørensen Sode stævner ved Peder Sørensen i Nibe (bror?) Nibe birketings dom, hvor han efter 24 mænds vidne er dømt som rømningsmand og fra fæste og boslod. Da dommen er baseret på rygter, og Søren Sode ikke har fået 8 dages varsel til tinget, ophæves den.

NLA, B24-538, Viborg landstings dombog 1623B, s. 231b.

War schickit Søffren Søffrensen i Nibe hans Wese buoed, pr søffrensen ibd., paa thend ene oc hagde hid i rett steffnit Gamell Niels perssen, chresten poulsen glad och diris med brødre, 24 mendt, paa den Anden side for et Winde, dj thill Nibe birckething den 18 Junij sist forleden wondet haffur Ahnlangendis om Røgt och Thidener, dess forne Søren Sørensen schulle haffue thaget noget salt af Kon. Maijst. Thold boder der samesteds saa iens Andersen Krag, borger och Radmand I Olborig, paa Nibe predikestoll haffuer liust naffen, huilcken diris Winde forne Peder Sørensen paa forne Søren Sørensens Wegne formiener Ichj Saa Rett atuere, at den bør nogen magt at haffue meden Magteløs atuere och iche at kome forne Søren Sørensen paa hans guode Naffen och Røgte thill hinder eller schade i nogen made.

Sameledis hagde hid steffnid Søren pierssen, birckefouget ibid., for en Dom hand den 8 Martij Sist forleden dømt haffuer och dømt hanom fra hans bods lod och feste oc enn huis iche for hanom schall Were beuist, det hand schulle haffue giordt dj gierninger, huor mez hand det kunde for bryde, och at Same Domb I lige mader bør magteløs atuere och iche at kome hanom thill hinder eller schade i Nogen Mader. Inden hid Kallet forne Windis børdt Saa och forne Jens Andersen, Jacob Jensen i Suendstrup, som Same Winde och Domb for huerffuit haffer med same Winde och Domb, Saa och Søren Schrif-fuer, Hospitals forstander i olborig och forne Søren pederssen bircke fougit om dj haffr nogit der till att suare.

Saa møtt Christen Mortensen i Hadseris Paa forne Jens Krag och søffrend schriffuers Wegne och framlagde forne Winde aff Nibe bircketing den 18 Junij sidst forleden Wdgangenn, forne gamel Niels pierssen, chresten poulsen och diris med brødre, 24 mend, for ote mend ath haffue Wondet at Siden den Søn-dag forne Jens Andersen paa Kongl. Mai. Wegne aff predikestollen lod liuse effter Same Salt War Wdtagen aff forne Thold boed haffde dj hørdt Røgt och Thiden, det forne Søren Sørensen Suodij i nibe schulle haffue thagen Same Salt och war bort Rømbtt, Indeholder Same Winde Jens Pouelsen I nibe och Chresten hermandtssen ibm. at haffue bestoedt, atdj den dag athaffue steffnuidt forne Søren Sørensen thill hans hus om hand haffde Noget der thill at Suare.

Dernest framlagde enn Domb aff forne byting birchting 8 November Nu sisdt Wdgangen, Som Saa besloutis: Se 8.11.1622, som same Winde oc domb

Widr i sig selfg bemeller, Och formiener Chresten mortensen forne Winde och Domb at ... oc buord Wed magt at bliffue. Dertil suaritt forne Peder søffrensen, at bemelte Windisbyrd alden schall Findes om røgtt, oc thiuffen nogen giorde gierning ichj heller schall beuisis forne Søren Sørensen atuere rodippt Mienendis sielf for same Winde bleff ...lach giffuett otte dags Warsell till hans hus i Nibe end Mindr fordj forne Røgtt Buorde saa Well som thend Dom hand ...paa hans feste oc boedslod oc same domp icke bord at Kome Hanom thill nogen forhindring.

Med Fle. Saa oc ephtherdj forne Windis bōrdt aldenist haffur Wondet om røgtt och thiden, dett forne Søren Sørensen for same sald thill Wren besøgte siden thett War ephther liust Och iche er nogen theris egen Wetterlighed Denom schulle haffue seet hanom thaget same sald ellr sig dermed befattet Och ephtherdj theris ... Warsell dj forne Søren Sørensen for same Winde ich ... befindes forne ... for otte dags Warsell till for hans huss i Nibe atthaffue fangett Saa Ehr .. hanom iche att Agtes for nogen Ronnings mand, som Wondett er. Da kunde Wij ephther saadan Leilighedt icke Kiende same Winde eij forne bircheting Domb, der offuer funderet er, saa Nochsom och Nøjagtig, aethe bør nogen magt Ath haffue meden magtesløs Attuere.

20. oktober 1623 (1)

Tingsvidne af Hornum herred. Jens Olufsen, foged på Torstedlund, stævner på vegne af Niels Krabbe til Torstedlund, Christen Byrialsen i Ersted for på Ersted gade at have overfaldet Else Nielsdr., Morten Jensens hustru i Ersted. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.12.1623.

Sameledis et Winde af forne Thingh thend 20 october sist Wdgangen Som indeholder forne Jens ollufsen der Paa sin hosbunnds Wegne forhuerffuit Sagt at haffue ladet fordielle forne Chresten bōrialsen for hand støte och slog hans ~~hustrus~~ hosbunnds thiener Else Nielsdater och thog hand i hindis Haar och støte hinder emod Jorden effter Siønn och Chlage Windes Liudelse, Som The Winde och dielle Wider bemeller och Mient Jens Ollufsen dett Loulig och rett atuere oc bord Wed mact atbliffue Efterdj forne Else Nielsdater forne for saadan offuerfald oc Jordschud wdtrøckelig haffe sictet Och thill med er beuist, att hunn bleffue funden Paa Jorden och iche saa megtig, hun der fra kunde gaa, Och ichj Christen byrialsen sig theremod haffr fornøgitt ephther Lougen, som det buorde.

20. oktober 1623 (2)

Delsbrev af Hornum herredsting, at Christen Byrialsen i Ersted fordelte Else Nielsdr., Morten Jensens hustru i Ersted, for at have tilføjet hans søn 2 slag og et sår. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.12.1623 (2).

diels breff aff forne herids Thing thend 20 october nu sist Wdgangen Bemellends forne Chresten byrialsen der for hoffuit sagh at haffuer ladet for dielle forne Else Nielsdater for thou blaa schlag och it Saarmoell hun giorde hans Søn forne Otte Christensen.

8. november 1623

Delsbrev af Viborg landsting, at Christen Byrialsen i Ersted fordelte Else Nielsdr., Morten Jensens hustru i Ersted, for at have tilføjet hans søn et sår. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.12.1623 (2).

breff her aff landstinget den 8 November nu sidst Wdgiffuit Indhollends forne Christen byrialsen her wdj lige mader at haffuer ladet forne Else Nielsdater fordielle for Saarmaall.

6. december 1623 (1)

Viborg landsting. Christen Byrialsen i Ersted har på Ersted gade rykket Else Nielsdr., Morten Jensens hustru i Ersted i håret og slået hende til jorden, så hun ikke kunne gå derfra. Han stævner tingsvidner og en fordeling af Hornum herredsting, som Else Nielsdr. har fået over ham. Landstinget finder det bevist, at Chr. Byrialsen har begået gerningen og kender tingsvidner og dele ved magt. Sagen er en udløber af sagen 6.12.1623 (2).

NLA, B24-538, Viborg landstings dombog 1623B, s. 287b.

War schichit Chresten byrialsen i Erstedt med en opsetelse her aff Landstinget i dag Monid Wdganget Liudendis hanom da at haffue hid i Rete steffndit Morten Jensen (?Christensen eller Justsen) i Suoldrup for et Winde hand thill Huornum herridsting den 8 September forhuerffuit haffr, som Else Nielsdater I Erstedt i hindis egen Sagh schulle haffuer Wondet, at Chresten byrialsen den dag iij Wger schulle Kome thill hinder Paa Ersted gaade Wed Jens Poulsens gaard, som hun Kom lidendes med iij Æg i en Thønne, och ther thaget hinder Wdj hinders Haar haar och støt hinder Ned Thill Jorden, at hindis Hals der aff schulle bliffue Kroget, Wansiet forne Chresten byrialsen Wed højeste eed haffuer beneget och Icke Same ~~Winde~~ hindis Egen Winde med nogen Willige Kundschaab bekreftis eller med Saar eller Sionet gierning beuisligt giøris, huorfor hand formiener Same Winde Saa Well Som en Chlage, som forne Else Nielsdater der efter haffuer Klaget, Iche saa Nochsom, at det bør nogen magt at haffue. Sameledis hagde der hid Kallet forne Morten Christensen (!) for en Anden Winde hand Thill forne Thing 15 Sepember forhuerffuit haffuer, Som Anders Nielsen hiord i Ersted, Mete Jensdater och Mete Christensdater ibid. Wondet haffr, at dj forne dag Kom thill bemelte Else Nielsdater paa Ersted gaade, da bad hun denom at dj Wille hielpe hinder hiemb, thj Chresten byrialsen haffr saa Røgt och sloet hinder, at hun ichj Kunde gaee hiemb, men dj iche Saae hanom at hand Røgte eller støete hinder i nogen mader, men diris Wind effter thieris egen ord funddieret, Mienindis Same Winde Saa Well som den Chlage Niels Jensen der effter haffr Chlagit Icke Saa Nochsom, at dj bør nogen magt at haffue Effterdj forne Anders Nielsen och Niels Jensen schall haffue Werit dielt och Lougfeldt, Som Nochsom Kand beuisis. Noch hid Kallet Jens ollufsen i Suoldrup for en dielle hand effter same Chlage forhuerffuit haffr, Mienindis Same dielle bør magtesløs at were och ichj Kome Chresten byrialsen thill forhindring. Disligste hagde hid steffnidt forne Else Nielsdater, Anders Nielsen, Mete Jensdater och Mete Christensdater, som Same Winde Wondet haffr huar i Egen Person Wnder diris fals Maall diris Winde at for Ant uorde, Saa och Morten Christensen, Niels Jensen och Jens ollufsen, som same

Winder, Chlage och dielle forhuerffuit haffr med denom Sampt Welbørdige Niels Krabe Thill Thosteluundt, om hand haffr noget der thill at Suare.

Da for nogen leilighed er same sag Opsatt till i dag och nu møtt Jens ollofsen i Suldrup, ~~Per~~ Och framlagde Iet Things Winde aff Huornum Herids Thing den 8 September sist forleden wdgiffuit: Se 8.9.1623 (2). med før same Winde forne Else Nielsdater att haffue Sictet Chresten børialsen for hand haffr Saa Røgt och slagen hinder med Handen wed hindis Wed hindis Sels sallighedt Chlaget fuld och fast paa Chresten Børialsen.

Item et Winde aff forne thingh dete aar den 15 September Wdgiffuit: Se 15.9.1623. med før Same Winde forne Niels Jensen at haffue giffuit last och Chlage Paa Chresten Børialsen for hand Saa hagde Røgt och støt forne Else Nielsdater hans høstru. Sameledis et Winde af forne Thingh thend 20 october sist Wdgangen: se 20.10.1623.

Saa ephtherdj forne Else Nielsdater for Thing och Domb Wed hindis højeste eed haffur sicted Christen byrialsen for haard greb och Jord schud Och med Windis biurd beuisis same thid atuere fundenn paa stedett saa Andre mott hiepe hinder op och følge thill hindis hus, Och forne Chlage Wdj saa maad med sictils bekrefftis, Oc Indthett Ther Emod framlagde huord med det Nøigatigt offuer beuisis Kand, Da finde Wij ephther saadan leilighedt iche emod same Chlage sictelse och Winde at sige, eij hellr forne Christen byrialsen aff thend dielle hand derephther Wdj Kommen er ... døm Kand hand Reth for sig ellr och ... sig emod same sictelse for thingh som det sig bør.

6. december 1623 (2)

Viborg landsting. Christen Byrialsen i Ersted stævner Else Nielsdr., Morten Jensens hustru i Ersted, for overfalde hans søn Otte, men landstinget finder ikke dette bevist. Da hun ikke er sigtet for skaden, kendes tingsvidner og fordeling, som Chr. Byrialsen har fået over hende, magtesløse. Sagen er sikkert en udløber af ovennævnte sag 6.12.1623 (1).

NLA, B24-538, Viborg landstings dombog 1623B, s. 288b.

War schichit Erlich och Welb. mand Niels Krabe till Thostedlund hans Wese buod, E. och fornumstige Jens ollufsen i Suldrup, paa thend ene och hagde hid i Rete steffndit Las Jepsen i Ellidshøff, Knud Nielsen i Hersom, Søren Christensen i guldbek och Wogen bertelsen i Suendstrup Paa thend Anden Side for it Sion och Hiemell och affsagt thill Huornum heridsthing Mandagen den 8 September sist forgangen at dj thend otennd dag thill foren haffr Werit thill Sion thill otte Christensen, Christen Byrialsen i Erstedt, da haffde hand en blaa slag Wed hans Wenster Øije, et blaa paa hans Nese, it liden saar paa hans høger Handt, Som Same diris Winde der om Widr schall formelle. Sameledis hagde hid steffnuid forne Chresten Byrialsen for hand schall haffue ladet fordielle forne Niels dater for blaa schlag och Saar maaell, Som hun schall haffur giort hans søn forne Otte Christensen, formiener Same Sion och dielle ichj Saa louglic eller ret atuere at de bør at Kome hans thiener forne Else Nielsdater thill hinder eller schade i nogen Mader, men Magtesløs atuere. Framdielis hagde hid Kallet forne Sionsmendt Wdj lige mader forne Christen Byrialsen och hans Søn otte med same Sion och dielle, som hand forhuerffuit

haffr, Saa Las Kras som det haffr Wdstedt om hand haffr noget thill at Suare. Inden hid Kallet forne Chresten byrialsen for en dielle hand her thill Landstinget offuer same Thredje Things dielle offuer forne Else Nielsdater forhuerffuit haffr, miener den i lige mader bør Magteløs atuere, och iche at kome hans thiener thill hinder eller schade i nogen Made och der for hagde Chresten byrialsen och hans Søn med same Landtstings dielle hidt steffnidt.

Saa møtt Chresten byrialsen och framlagde Same Sions Winde aff Huor-num Herids Thing dette Aar den 8 September: se 8.9.1623 (3).

Dernest framblagde Same diels breff aff forne herids Thing thend 20 october nu sist Wdgangen Bemellends forne Chresten byrialsen der for hoffuit sagh at haffuer ladet for dielle forne Else Nielsdater for thou blaa schlag och it Saarmoell hun gjorde hans Søn forne Otte Christensen. Der effter framlagde breff her aff landstinget den 8 November nu sidst Wdgiffuit Indhollends forne Christen byrialsen her wdj lige mader at haffuer ladet forne Else Nielsdater fordielle for Saarmaall. Som same Winder och dielle i sig sielff bemeller, Och mient Christen byrialsen forne Sion och dielle rett atuere och buorde Wed magtt at bliffue. Dertil suaret Jens ollufsen, at forne Christen byrialsen wdj ingen made mez loglig Windisbørd schall beuisis ..., dett forne Else Nielsdater schull haffue ... forne Otte Christenseneldr gjorde hanom nogen schade iche hellr hand derfor schiull were sicted ephther Lougen oc miend fordj same Klauge Sion? sae well och ~~Else Nielsdater~~ dielle iche buorde at Kome Else Nielsdater till nogen forhindring.

Med. Tha. Saa oc ephtherdj Same Sion wdj ingen made med Windis biurdt er beuist, dett forne Else Nielsdater schall haffe støtt ellr giord forne Otte Christensen blaae schlag ellr schade, som sionsmennd haffr Omhiemlett, iche heler forne Else Nielsdater Derfor fuldkomelig er sicted och beschiøld, som det sig buorde, Tha Kunde Wij ephther Saadan leilighed icke Kiende forne sion eller de dielle, her ephther dreffued er, saa Nøiactig, athe bør Nogen Magt atthaffue Men magtesløs Attuere.

8. december 1623 (1)

Delsbrev af Viborg landsting, at Christen Byrialsen i Ersted fordelte Else Nielsdr., Morten Jensens hustru i Ersted, for at have tilføjet hans søn et sår. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.12.1623 (2). Teksten angiver 8. november, men dette er formodentlig en fejl. Se også 8.12.1623 (2).

Breff her aff landstinget den 8 November nu sidst Wdgiffuit Indhollends forne Christen byrialsen her wdj lige mader at haffue ladet forne Else Nielsdater fordielle for Saarmaall.

8. december 1623 (2)

Niels Krabe Cit. Las ienssen i Ellitshøj Cum solich for en Sion Affhiemblidt till Otte, Christen byrialssøns Søn i Ersted Och hagde en blaa slaug Wed hans wenster sige ij en mier. Item Cit. Christen byrialssen for ladit Else Nielsdather fordiele for same Slaugh. Forne Cit. Landtstingdiele.

NLA, B24-57, Viborg landstings justistprotokol 1623, s. 220 a.

7. januar 1624 (1)

(Kollingh). Skøde fra Niels Friis til Skumstrop til Mogens Giuldenstierne til Fultofft på den lod og del, som er tilfaldet hans hustru Døretti Giuldenstierne i Restrup hovedgaards bygning og jordegods. Sig.: Hr. Wlrich Sandberg, Christopher van Gierstorp.

NLA, Viborg landstings skøde- og pantebog 1624-37, s. 6r, jf. Jens Holmgaard, s. 5.

7. januar 1624 (2)

Skøde fra hr. Wlrich Sandbierig til Mogens Giuldenstierne på hans hustrus anpart i Restrup hovedgaards bygning og jordegods. Sig.: Fredrich Randtzou til Asdal, Johann Randtzou til Estuadgaardt.

NLA, Viborg landstings skøde- og pantebog 1624-37, s. 6r, jf. Jens Holmgaard, s. 5.

12. januar 1624

Vidne af Hornum h., at nogle bønder ikke kunne betale landgilde.

RA, Aalborghus lens jordebog. Afskrift Poul Christensen, Lokal-historisk Arkiv, Ø. Hornum.

Las Kras i Molbjerg, Knud Nielsen i Hæsum, Anders Christensen i Busted vidnede, at Knud Nielsen, Anders Christensen, Anders Poulsen i Hæsum, Christen Jensen i Guldbæk, Laurs Andersen i Volstrup, Niels Jensen i Sørup vidnede, at Søren Jensen i Veggerby, Anders Sørensen, Just Andersen, Poul Thomassen ibid ikke kunne udrede landgilde dette år.

17. januar 1624 (1)

Viborg landsting. Christen Pederssen i Nibe Cit. Jacob Jenssen Cum Solich for Sandhied att Winde. till werne tingh. Fru Heluig Kaas Cit. Niels Knudssen i Binderup Cum solich for eij Winde wondit om Stuoolestad i Woxelff Kircke. Eptherdj tilhør præsten och wij beste Sognmend stuolstaed wdj Kircken at ?foorup Indted wij forne sag til denom. Thislige seter bequem solestad at wduisse Och dene Winde iche at forhindre denom huis de epther Ordinantsen loglig Wduiser. Se også 17.1.1624 (2).

NLA, B24-58, Viborg landstings justistprotokol 1624, s. 6a.

17. januar 1624 (2)

Viborg landsting. Anders Jensen i Binderup, foged for fru Helvig Kaas til Restrup, stævner Niels Knudsen i Binderup ang. et vidne om et stolestade i Vokslev kirke. Landstinget afgør, at herredsprovst Christen Borch, sognepræsten og de 3 bedste mænd i sognet skal udvise stolestaderne efter ordinansen, som det tidligere er afgjort. Se også 15.4.1622 og 23.2.1624.

NLA, B24-539, Viborg landstings dombog 1624B, s. 2b.

War schichit Erlich och Welb. frue Heluig Kaas till Restrup hendes Wese buod, Erlig och f. mand, Anders Jensen i binderup, Paa Thend ene och hagde hid i Rete steffuit Niels Knudsen i binderup Paa thend anden Side for it Winde,

hand nogen thid siden thill Huornum Heridts thing forhuerffuit haffr, Som Therkild Andersen i binderup och hans med følger schall haffde Wondet om it stolestade i Woxleff Kircke, som schulle ligge thill denn gaardt Madts Nielsen ibouer och Mickell Christensen och S. Simon Pedersen thill foren i boude, Huilcken Winde forne Anders Jensen paa ... hans hosbuunds Wegne, formiener ichj Saa Louglic Warsell forgiffuenn, at den bør nogen Magt at haffue, Meden Magtesløs atuere och Ichj at kome hindis Thiener Madts Nielsen thill hinder eller schade i nogen mader. Noch hid Kallet forne Niels Knudsen med same Winde, Saa och forne Therkild Andersen och hans med brødre, Som same Winde Wondet haffr huar i Egen person.

Saa møtt forne Niels Knudsen och framlagde Same Winde aff Huornum Heridts Thing 1622 thend 15 aprilis sidst forleden Wdgangen: se 15.4.1622: Som same Winde Wider bemeller, Och formiend Niels Knudsen same Winde Sand-hied och Rett atuere och borde Wed mact atbliffue.

Derpaa suarde Anders Jensen. (ingen bemærkninger anført!)

Med. F. Tha. Saa oc eptherdj thett thilforn Prousten mz sognepresten och iij beste mend stuelstad till Kircken att wduise, Da finde Wij same sag thill thenom at kome och thenom enn huer forne Christen Baarch Theris bequem stolestaed Wdj Forne Woxløff Kircke att foruise effter Ordinantsen Och same Winde ichj att forhindre denom Wdh huis The thenom Wdjindenn Wdersiegs aff giørendes wnder ienighedt.

19. januar 1624

Anders Christensen i Guldbek Cit. Peder Sørenssen ibm. Møtt ichj. Anders Jenssen i binderup paa frue Kisten Kaasis wegne bød sig i rette Emod Mett persdathr. i Lille Nielstrup. Kost och tering.

NLA, B24-58, Viborg landstings justistprotokol 1624, s. 16a.

31. januar 1624

Viborg landsting, tinglæsning af brev, dateret 15.1.1624, Randers, fra Falck Giøe til Niels Jacobsen i Randers på 3000 spd., 6 pct. Derfor pantsat ham af sit og sin hustrus jordegods i Aars herred 1 gård i Trogelstrup, 1 gård i Buorup, 1 gård i Windbles, 1 gård i Engelstrup, 1 gård i Tolstrup; i Gislum herred Sti-strup, i Nibe 1 ejendom (Jens Kioldersuend), Hollum i Han herred, Aldrup; på Hannes Wabesgaardt, Lundt, Hollumg [aa] rdt, Odegaardt, Manstrup, Attrup. Sig.: Heluig Brahe, Christopher van Giestorp, Hanns Pors.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 5r. Holmgaard, s. 4.

23. februar 1624

Niels Knudsen i Binderup lod 17.7.1654 på Hornum herreds ting oplæse et vidne af 23.2.1624 om stolestaderne i Vokslev kirke. Tingsvidnet havde været nedgravet under besættelsen i kejserkrigens tid og var derfor medtaget, men kunne dog læses. Niels Knudsen i Binderup var gift med Ide Christensdr., datter af Anders Jensen i Binderup, der var foged på Restrup og døde 1649 og hustru Vibeke Hansdr. Se også 15.4.1622 og 17.1.1624.

NLA, B40, Hornum herredstings tingbog 17.7.1654, s. 84 og 85.

For Niels Knudsen i Binderup. Att hand stod her i dag for tings domb och lod lese en domb her aff Hornom heridt ting Anno 1624 den 23. february udgangen formelendis om stole stader i Wøxlø kirke huilcken domb siøndtist som och bleff bevarit udi de fiendiz thid att haffue verridt udi Jorden foruaridt och der offuer Megit for haffuen war och udi Legen brøden, dog udi nogen mode løselig och war offuer samme domb tingsvinde begerendeis. Och beslutis same domb saaledis: Da effther tiltalle, giensuar och den sags Leylighed och efterdi forne Skøde bref icke beuise, att forne Mads Nielsøns Rette stole stade warr i hænde huos forne Niels Knudsen, men frister whot herids prousten och syn 2de siyns widne deris breff och segel, att di hafuer Stedit Mads Nielsøn sit Rette stol stad till den gaard, hand i bouer, som findis paa et Andit Sted i forne Woxløff kirke och icke att stande delle eller Laugmoll offuer forne Niels Knudsen, haffuer Jeg Mit Signeete her under undertrøgd Det ibidm. Den domb bleff fremlagt lest och paaskreffit aff tings vidner effter begeret, de vidne di.

29. februar 1624

Anders Christensen i Nørholm Cit. Peder Mouritssen ibm. Møtt ichj. Jens Sørenssen i Ridemands møle Cit. Per Gundessen i Elitshøj. Møtt ichj.

NLA, B24-58, Viborg landstings justistprotokol 1624, s. 67b og 69a.

8. marts 1624.

Missiv til Claus Daa og Niels Krag. Ifver Juel til Villestrup, Embedsmand paa Bøfling Slot, har berettet, at han for nogen Tid siden har købt en Gaard, kaldet Vesterris, af Fru Sophie Ulfstand, Claus Podebusk's Enke, men siden har bragt i Erfaring, at den paa Skiftet var tilfaldet Fru Sophie Ulfstands yngste Datter, Jomfru Vivikke Podebusk, efter hendes afdøde Fader, hvorfor Fru Sophie Ulfstand ikke har været berettiget til at sælge den og nu ikke kan hjemle ham den. Da han, straks efter at have faaet Gaarden, har nedbrudt den, delt Ejendommen dertil og lagt Størstedelen under sin Hovedgaard Lundbek, har han udvirket en Ordre ¹⁾ til Knud Gyldenstjerne til Thiim, Embedsmand paa Hald, hvorved der gaves denne som Værge for Jomfru Vivikke Podebusk Fuldmagt til at modtage Fyldest for Gaarden af Ifver Juel og give denne Skøde derpaa. Da Sophie Ulfstand efter Ifver Juels Formodning endnu har gode Midler til at gøre sin Datter Fyldest for Vesterris i andet godt og mere belejligt Jordegods, hvortil hun heller ikke skal være utilbøjelig, har han begæret kongelig Befaling til dem om efter rigtig Likvidation at gøre Knud Gyldenstjerne paa Jomfru Vivikke Podebusks Vegne Udlæg i Fru Sophie Ulfstands Gods for Vesterris, særlig da han ogsaa mener, at Børnepenge maa udredes fremfor anden Gæld. Det befales dem derfor snarest at samles paa et belejligt Sted, kalde Parterne for sig og efter rigtig Likvidation udlægge Knud Gyldenstjerne paa Vivikke Podebusks Vegne Fyldest for Vesterris i andet belejligt Gods. De skulle give de interesserede Parter deres Forretning beskrevet under deres Hænder og Signeter. Hvis en af dem paa Grund af lovligt Forfald ikke kan møde, skal den mødte have Fuldmagt til at tiltage en anden god Mand i Stedet og udføre Befalingen. *Kancelliets Brevbøger, s. 68. J. T. 7, 247.*

¹⁾ 12.11.1623.

1. april 1624 (1)

Missiv til Ifver Lykke til Bigum. Niels Rosenkrantz til Budderupholm, Kongens Skibshøvedsmand, har berettet, at der snarest skal holdes Skifte efter hans Fader Axel Rosenkrantz, og at han ikke kan forestaa Værgemaalet for sine umyndige Søskende paa Skiftet, da han selv er interesseret i dette. Ifver Lykke skal derfor forestaa Værgemaalet for Niels Rosenkrantz's umyndige Søskende, under Skiftet. *Kancelliets Brevbøger, s. 102. J. T. 7, 252 b.*

1. april 1624 (2)

Missiv til Ifver Juel til Villestrup, Embedsmand paa Bøfling Slot, og Niels Krag til Trudsholm, Landsdommer i Jylland. Da Axel Rosenkrantz til Budderupholms Enke og Børn agte snarest at holde Skifte efter Axel Rosenkrantz og have tilbetroet dem til at overvære Skiftet og bilægge alle forefaldende Stridigheder, gives der dem herved Ordre til at møde ved Skiftet, bilægge alle Stridigheder om Arven i Mindelighed eller afgøre dem ved Dom og give deres Afgørelse eller Dom beskrevet under deres Hænder og Signeter. Hvis en af dem paa Grund af lovligt Forfald ikke kan møde ved Skiftet, skal den mødte have Fuldmagt til at tiltage en anden god Mand i Stedet og alligevel udføre Befalingen. *Kancelliets Brevbøger, s. 102. J. T. 7, 252 b.*

5. april 1624 (1)

Tingsvidne af Hornum h. ang. Anders Pedersen og Jens Andersen i Vokslev og medbrødres ligsyn over Søren Nielsen i Klæstruplund, som Thames Pedersen dræbte. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 8.5.1624.

5. april 1624 (2)

Tingsvidne af Hornum herred. Karen Knudsdr. vidner ang. da Søren Nielsen i Klæstruplund blev dræbt af Thames Pedersen. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 8.5.1624.

10. april 1624 (1)

Viborg landsting. Christen Madsen i Klæstrup møder for Holger Rosenkrantz, befalingsmand på Skt. Hans kloster, i sin egen sag ang. gæld til Niels Murermeister i Aalborg, som Niels Christoffersen i Thise i Jerslev herred har arvet. Da gælden ikke er betalt, har han givet Morten Jensen i Svenstrup, formodentlig Aalborg Hospitals delefoged i Lyngbjerggaard, fuldmagt til at foretage udlæg og nam i 3 køer og 2 kvier efter vurdering af Søren Jensen og Jens Nielsen i Klæstruplund. Forretningen er gennemført af Christen Pedersen i Volstrup som stedfortræder for herredsfoged Lars Kras. Christen Madsen har tidl. indbragt udlæg og nam for herreds- og landsting og fremlægger landstingsdom af 8.8.1621, hvor vurderingen kendtes magtesløs, da Søren Jensen, på herredstinget har vidnet om lovlighed af vurderingen, han selv har deltaget i. Landstinget giver Christen Madsen medhold og ophæver Hornum herredstings dom af 17.12.1621.

NLA, B24-539, Viborg landstings dombog 1624B, s. 85a.

War schickit Erlig och W. Manndt, Holger Rosenkrandts thill Rosenhol-
lum, K. M. Befallings mandt paa Scanchte hans closter ii fyenn, hanns Wese
buodt, Christen Madsøn i Klestrup, med enn opsetelse her aff Landtstinget
thendt 18 Martij sidst forleden Wdgiffuit, Liudendes hanom daa att haffue hid
steffnidt effter forige opsetelse Liudelse Niels Christophersen i Siunchgell for
eit hembell hand nogen Thid Siden Thill Morten Jensen i Suennstrup Wdgif-
fuit haffuer Ahnlangendes nogen Kiøer och Kuier, forne Morten Jensen
schall haffue Wed Namb Thaget fra forne Christen Madsen for nogen gielt,
hand schull Were forne Niels Christophersen schyldig. Hagde och his steffnidt
Las Kras i moldbierigh, Herids fouget i moldbierigh, Huornum Heridt, for en
domb hand den 17 december 1621 dømpt haffuer och formient same hiemell
haffuer dømpt forne Christen Madsen høringh offuer Christen persen i Wol-
strup, Søren Jensen och Jens Nielsen i Lunden for hans Kiøer och Kuier, hand
formiente, dj Wlougligenn haffu Worderet fra hanom, huilcken hiembell saa
Well som den domb, der der effter dreffuen ehr, forne Christen Madsen for-
mindt Icke saa Louglig eller Ret atuere dømpt Ehr heller redelig, at den bør
nogen magt at haffue Meden Magteløs och icke Kome Christen Madsen paa
hans Rete Thill Thalle Thill hinder eller schade i Nogen maade. Hagde och hid
i steffnid forne Niels Christophersen, som same sit hiembell Wed Højste Hel-
gens eedt aet bekiende Naar och paa huad stedt hannd det haffuer Wdgiffuit.
Saa och Las Krasse same sinn domb at for Ahntuorde. Item Mortenn Jensønn,
som den forhuerffuidt haffr med Same domb. Wdj lige made forne Christen
pedersøn, Søren Jensen, Jens Nielsen i Lunden och Jacob Wognsen, byfouget
Wdj olborig, om dj haffuer Noget dertil at suare.

Da for Nogen Leilighed bleff same sagh opsat thill I dag, Och en møtt forne
Morten Jensen och framlagde sin schriffelig beretning, som bleff Paa schref-
fuit, findes Wdinden hand giffue Thilkiend, at Christen Madsen ephther huis
handschriffts Liudelse haffr Niels Lauridsen Murmester i Olborig nogen gielt
Plichtig, Som Niels Christophersen i Thise er arfelig thilfalden, Och hand
epther sin Adschildelige diel bleff Och ephther Namb och Wordering Wdj hans
begierd och hand er Thilboden, huis same forne saa worded Inden xiiij dage
igen oc schall lesse i Logtid hanom Ichj Affuind fordj Morten Jensen for same
breff Loffued fra sig ephther forne Niels Christophersen som i ...sag Effter hans
quitans Indhold som hand quitt dømpt hanom for den sag sig Indfor at
Wedkome, ephther hand iche som en andens fuldmectig haffr hanom thil tald
med lougenn Med och hand burd forne Christen madsen quitt atuere Som saa
her beuises ... breffs Indhold.

Thernest framlagde forne Morten Jensen Niels Christophersens beseglet
breff en hid steffnid och Liudher som ephtherfølger: Se 8.10.1621.

Dernest framlagde en domb aff Huornum Heridsting 1621 den 17 decem-
bris Wdgiffuidt som saa beslutis: Se 17.12.1621.

Dertil suared Christen Madsen, att same Wordering, som for forne femon
oc gielt thill Landsting er magteløs dømptt, Och framlagde en dom her aff
Landtsting Aar 1621 thend 7 atg. Wdgiffuedt, som saa besluttis och affsagdes,
att forne Things Winde for fordis att bemelte Søren Jensen i Lunden haffer,

den 8 aff di ote mend Thinghører och Thill med sielff denn første Worderingsmand, som same Wordiering haffde affsagt, saa hand wdj saa maade haffde Wondet om hans egen affsigelse, da Kunde Wij effter saadann Leilighed Icke Kiende same Wordierings Winde saa Nøjagtig, att denn bør Nogenn Magt aet haffue men magteløs atuere. Som thend dom Widr bem(el)d(er). Och epherdj Erlig mand Christen Madsen, da høring wdstedts, iche war rigtig nogen hell quitants for forne Kiør och Kuier er Wdgiffuet epherdj Wordering, før ephther hand thill Thend Kund Wer beuilge oc Wnder Kiend derfor, Oc ther for same hans breff fordj buord ingen magt athaffue.

Med. Tha. Saa och epherdj med Endelig Landstings domb giøres beuisligt, att thend Første Wordiering, som paa forne Kiør oc quier giord ehr, huor ephther forne Niels Christophersen Kand Were Thill Things beuisligt attuere Wnderdømppt, Och forne Niels Christophersen der Paa forne Kiør och Kuier sin breff och tiering Thill Morten Jensen haffr Wdgiffuit, da Kunde Wij ephther saadan Leilighed iche Kend same quitants att maa kome Christen Madsen Thill nogen forhindring. Och ephtherdj same heridstings domb ichj er Endelig Bør thend atuere, som thend Wdømppt Wahr.

10. april 1624 (2)

Viborg landsting. I fortsættelse af sagen 10.4.1621 (1) har vurderingsmændene foretaget en ny vurdering. Da denne ikke er baseret på en ny besigtigelse af Christen Madsens bo, kender landstinget den magtesløs.

NLA, B24-539, Viborg landstings dombog 1624B, s. 86b.

War schickit Erlig och W. Manndt, Holger Rosenkrandts thill Rosenholm, K. M. Befallings mandt paa Sti hans closter i fyenn, hanns Wese buodt, Christen Madsøn i Klestrup, paa thend ene och hagde hid i Rette steffnidt Morten Jensen i Suennstrup paa thend Anden Side for enn Wordering, hand thill Huornum Hewridts ting thend 3 decembris Aar 1621 forhuerrffuit haffuer, Anlangendes Chresten pedersen i Wolstrup i fogdens stedtt haffr weret mz Søren Jensen i Lunden och Jens Nielsen ibm. Wdj Christen Madsens gaardt thendt 8 September same Aar och der wordierit fra hanom thill forne Morten Jensen paa Niels Christophersøns Wegne i Siungell for giæld hand war hanom schyldig iij suort Kiør och ij suort broget Quier, huilcket wdlagt till forne Morten Jensen for x Gukende rigs daller v slet daller och iij mark effter diels Windes liudelse, huilcken Wordering forne Holger Rosenkrandts formiener icke saa loulig eller Rett atuere tillgangen, effterdj same Worderingsmend icke haffur siet Endten Kiør eller quier for denom same dag Wed tingett før dj hiemlett, icke heller dj wdj støcket er worderett, till medtt findes thend forige wordering paa same Kiør och quier magteløs dømppt, som medtt landstingsdomb er att beuise Wansciett forne Christen madsen haffuer tillbodet thennom guode warer, som war i hans gandsche bou, dett første dj war der mz Nam, och icke dett matte hanom tillstilis som mz tings Winde er att beuise, førindt effter saadant leilighedtt same Wordering angedts Atuere och icke att kome forne Christen Madsen till hinder eller schade i nogen maade och denom derfor tilbørliggenn Attstande till Rette. Noch till Kallet forne Morten Jensen, som same

Wordinger forhuerrffuit haffuer och same Wordiering. Item forne Chresten Pedersen, Søren Jensen och Jens Nielsen i Lunden huer i egen person. Item forne Niels Christophersen, sameledis Jacob Wognsen byfogett i Olborig och Las Kras i molbierig, som same Wording Wdstedt haffuer Om dj haffuer nogett der till at suare.

Saa møtt forne Morten Jensen och framlagde forne Wording Wind aff Huornum Heridsting Aar 1621 Thend 3 decb. Wdgangen, som Indholder Søren jensen och Jens Nielsen i Lunden for ote mend at haffue giffued Thil Kiend, at di den 8 septembris da sidst forleden War Wdj forne Christen Madsøns gaardt, effter som dj War aff Thingj Thagen At gjøre forne Morten Jensen paa Niels Christophersens Wegn i Thise i Wendsøsell Wdleg fra forne Christen Madsen for giæld, hand war hanom schyldig effter hans breffs Liudelse hand sl. Las Ibsøn murmester wdj Aalborg giffuidt haffuer, da foruiste Christen piersen i Wolstrup, som war i fougdens sted, denom iij suort hielmit Kiør och ij suort broget Quid Nød, huilcke dj fra Wordierit forne Christen Madsen och thill Wordierit Morten Jensen paa Niels Christophersens Wegenn for x einkierende Rdl daller, femb slete daler och iij march dansche effter diels Winds Liudelse, det affsagde dj for iet fuld Wordiering, Som the Wind Widr bemeller Och Morten Jensen och Christen madsen epther hans breff och Segell for ...Nogle giæld oc diels breff och thr epther Wordiering sched fuend Thett loughlig och Rett atuere och buord Wed magt at bliffue. Thertill suarde forne Christen Madsen, at forne thuende mend Icke for same Wordiering thill thing haffue Affsagt, huilcke thrs Worderings Wind her thill landsting, Eptherdj det er magteløss Kiend Och dj iche siden haffr besøgt hans boe med fogde, Meden feld er for theris forige wording, som ei Nøjagtig, Kand paa Nye affsige, Som thed epther saadan Wordeing haffuer giord och iche Paa sch....ed. Och framlagde ... thil for ... Wdleg aff forne herritsting 1621 thend 17 september Wdgang, Som Indeholder Søren Jensen och Jens Nielsen i Lunden daa atthaffue Affsagd theris Wording, athe løffuerdag Tha War Ote dage thilforn hagde Wduordierit for threij Kiør och thou quier fra forne Christen Madsen och thill Morten jensen paa Niels Christophersens wegn Och forlagde en dom her aff Lanndsting 1621 Thend 27 octob. Wdgangett, som saa besluttis, att Effterdj aff forne Things winde forfindis dett bemellte Søren Jensen i lundenn haffde wondett thend fembtte aff the otte mendtt tinghører, och till och sielff och thend første wordingmandtt, som same Wording haffde Affsagtt, Saa hand wdj Saa maade haffuer Wondett om hans Egegn Affsigelse, da Kunde Wij effter Saadan leilighedtt iche Kiende same Wordeings Winde Saa Nøjagtig, att thend borde Nogen magtt att haffue, Meden magteløss Attuere. Som thend dom Widr bemelder och sidste Wording iche loughlig giord och bord fordj ingen magt athaffue.

Med Fl. Tha. Saa och eptherdj med Landstingsdomb beuises, att thend første Wordiering Anno 1621 thend 27 octob. her till landstingit atuere Magteløss dømppt, Och forne Worderings mendt dog ther epther thend 3 decemb. paa Nye haffr Affsagt same Wording, som The Thend 8 septemb. thilforen schall haffue giord Och Wdj saa maade iche Paa ferch foed eij eller giøris beuisligt

thenom siden for første Wordering er Wnderkiend atthaffue besøgt forne Christen madsens boe, da Kunde Wij ephther saada leilighedt iche Kiend same Wordiering, hid steffned er, saa Louglic och Nochsom, att thend bør att kome forne Thill nogen forhindring.

11. april 1624

Holger Rosenkrants Cit. Niels Christopherssen i Suingell for en hiemel gif-fuit Morten Jenssen i Suenstrup anlangendis nogin Kiør och suin Morten Jenssen schulle Wed Nam tagz fra Christen Matssen i Klestrup, paa Niels Christopherssens Wegne. Item Cit. Lass Krasse i Molbierig for fradømppt Christen Matssen Thredie ting til wordienismendt. Eptherdj første worderings winde mactesløs dømppt och forne hiemel dog ephther den Wordering fundierit. hiemel mactesløss. Och noghle Domme Wendelig som Wdømppt. Endelig dømme. Holger Rosenkrants Cit. Morten Jenssen i Suenstrup for wordering. Eptherdj worderingsmend Thenom hiemlid wordering som 8 septemb. gjorde, Och den første wordering mactesløss dømppt. Och ichj wondit ellr søgde förind tiden affsagde forsk..... Wordering mactesløs.

NLA, B24-58, Viborg landstings justistprotokol 1624, s. 92a. Se også 10.4.1624.

12. april 1624

Tingsvidne af Hornum herred ang. Thames Pedersens drab på Søren Nielsen i Klæstruplund. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 8.5.1624.

8. maj 1624

Viborg landsting. Søren Jensen i Hornsgaard (Slet herred) havde hidkaldt sandemændene i Hornum herred at sværge manddød over Thames Pedersen, det tjente hos Søren Jensen i Lunden (Klæstruplund, Vokslev sogn), fordi han Palme lørdag ved gæstebud hos Peder Jensen i Klæstruplund dræbte Søren Nielsen i Klæstruplund. Sandemændene svor manddød over ham og dømte ham fra hans fred. Der fremlægges flere vidner af Hornum herred og et vidne af Rinds herred, hvor mænd fra Klotrup vidner om Thames Pedersens sår, sikkert fordi han var fra Klotrup.

NLA, B24-539, Viborg landstings dombog 1624B, s. 115b.

War skickit Søren jensen i Huornsgaardt och hagde hid Kalidt sandmendt aff Huornum herridt Mandødt attsuore offuer Tamis Piersen Thienends Søren Jensen i Lunden, for hand Søren Nielsen ibm. hand haffr drept och ihiell stuckenn, Sanndmendt att wdlege huad hanom Wordte thill baanne och Ehie-lslagt, Och først framblagde for Sandmendt eit Things Wind aff forne herids tiingh Thete Aar Thend 12 Aprilis Wdganget, Niels Christensen Thienend Peder Jensen i Lunden, for Oete aet haffue Wondett medt Helgens eedt och opragt finger, Aet paa Palme løffuerdag en stund for Afftenn da gick hand och fuld Søren Jensen i Lunden hiemb Thill hans hus fra peder Jensen ibm. och Thamis Piersen fuldis med dennom, saa Kom forne Thamis Piersen i forne Søren Jenssens gaardtsleedt medt eet spiudt, Ther Kom forne Søren Jenssens pige Karen Knudsater hunn Wild haffue forhinderet hanom, Saa gick hand omkring hinder, och saa gick hand Neder emod Søren Nielsen, som hand gick

emellem beggj gaardenn sønden Rendenn, som Leger Norden Jens Nielsens foldigie, saa slog hand Thill forne Søren Nielsen medt enn spiudt, saa stack hand thill hanom Thou stiingh och saa slog hand Thill hanom ii hans hoffuedt Iet slag igienn. Saa gick hand Norden Renden, Ther field hand, och Thamis Piersen war blodig paa hans Niese och paa sin enne haandt, huem det giorde, Weste hand iche, och Ichj hand saa forne Søren Nielsen giorde Nogen Werrgje, och iche saae hand haffde Nogen Werrgj. jens frandsenn ibm. athaffue Wondet, Lige som forne Niels Christensen Wondet haffuer, hannom ydermere athaffue Wondet, at Søren Nielsen Kom Wd aff pier Jensøns dør medt en dragen knief ii hands haandt, Thend thid hand Kom Norden Stien Kieldenn, ther sate hand den ii schieen, och saae gick Thamis Piersen Ad Søren Jensens gaardt medt et spiudt. Dorte Ispersdater at haffue Wondit lige som forne Niels Christensen Wondet haffuer, och Thamis Piersen gick ad Søren Jensøns gaardt medt eit spiudt. Mourids Lauridsen ibm. at haffue Wondet lige som Dorte Ispersdater Wondet haffuer, at det saa gick i alle moder.

Sameledis eit Winde aff forne Thingh forne Aar Thend 5 Aprilis. Nu sidst Wdganget, Anders Piersen i Woxløff, jens Andersen ibm., och diris Medtbrøder Sex sionsmen for Ote mendt att haffue hiembledt och Kundgiordt, aet dj den dag Thill foren xiiij dage, Var ii Lunden och ther saa Søren Nielsens liig, som denom belff foruist, da i Venster side aff hans hoffued hagde hand et stoer Aaben Saar, i hans høiere side i Laarkrigenn hagde hand et aaben sting, for i hans bug paa same side hagde hand et aabenn Sting, i det siuntis dj hannd hagde sinn bane saar, och det aff hiemblet dj for et fuld Sionn, Indeholler same Winde Morten Jensen i Suenstrup at haffue giffuet Last och Klage paa forne Thamis Piersen, for hand haffr drept och ihielschlagenn forne Søren Nielsen, medfør och same Winde Chresten Christensen i lønngbierrgardt och athaffue Wondet Thill Wedermols ting medt forne Thamis Piersens fuldmagt, huor Wdj hand bekiender sigh same gierning di war at haffue giordt och thill bødenn guld, siølf genist och guode ordt, epher som gierningen ehr thill draget, och Giorde och dage thill Lougen hagde hafft sinn gierning, Som dj Winder Wider bemeller.

Saa møtte Jens Andersen ii Klestrup paa drabsmandens forne Thamis Piersens Wegne och først framlagde et Things Winde aff forne Hornum herids Thing den 19 Aprilis Nu sidst Wdganget Las jensen i Nib for Ote mendt at haffue Wondet med Helgens eedt och opragt finger, at at paa palme løffuer dag sist forgangenn War hand Thill pier jensen i Lunden medt andre goet folck Inndboden, Tha Nogen for Afftenn ifald Ther Nogen oerdt emellom Søren Jensen i Lunden och Jens Nielsen ibm. Saa bad prestenn, at Sørren Jensen schull gaae hiemb, Saa gick forne Søren Jensen hiemb. Saa spieldt Thamis Piersen en Kannde øll, saa slog Søren Nielsen, som dødt bleff, thill forne Thamis Piersen medt en Kanndt och Jens Nielsen i Lunden och hans dreng Mourits Lauridsøn och hans høstrue Karen Chrestensdater slog och Thill forne Thamis Piersen medt stobe och Kandt, saa fich forne Søren Nielsen, som dødt bleff, enn Kniff Wd och gaff sigh emellem denem och forne Thamis Piersen, och Wilde sloe hannom och ichj hans siøndtes, aet forne Thamis Piersen Kund haffue Komidt Wdt Medt siit Liff hagde goet folck iche Red hanom Wd. Saa

Kom forne Thamis Piersen Wd Ad døren och Søren Nielsen ephther hanom medt enn dragen Kniff ii hans haandt. giertrud Jensdater i Snorup aet haffue Wondet, aet hunn Ner Werindis huos War same Thidt och ther saae, at det gick och for som forne Lars Jensen Wondet haffuer.

Dernest iet Things Winde aff forne Thing forne Thend 5 Aprilis Wdganget Karen Knudsdater i Lunden atthaffue Wondet Aet paa forne Pallem Løffuedag gick hun i forne Søren Jensens gaardt en stund før Afftenn och gaff diris Kiøer at eede, da saa hunn, at Thamis Piersen Kom Wd ad Pier Jensens dør ii Lunden och gick hiemb adt forne Søren Jensens gaardt, da War hand blodig ii Ansictidt och paa hienderne, och da kom Søren Nielsen ephther hanom och hagde en kniff ii hiøgere haandt och schieden i Wenster haandenn, och hand søgt føst ephther forne Thamis Piersen, Innd Thill hand Kom offuer den Rinde, der løber emellem Jens Nielsens och Søren Jensens, saa søgte hand ephther hannom Thill hand Kom hendt thill Søren Jensøns buord ende, da søgte hand hannom hendt medt en Kniff saa foren Thamis Piersen Nøde Thill at Werge sit Liff medt et spiudt. Jens Piersen Thienende i Lunden at haffue Wondet, aet hand same Thid huos War, och saae, at det gick fore som forne Karen Knudsd. Wondit haffuer.

Enden it Winde aff Rinds Heridsting den 26 Aprilis sist forleden Wdganget Niels Kielsen i Klotrup, Niels Pedersen ibm. och diris medbrødre iij Sionsmendt for Ote mandt athaffue hiemblidt och Kundgiort, atdj den dag iij Wger War Thill Sion ad Thamis Piersen, da hagde hand ij slag ii hans pande, som war slagen med en Kniff och icke War slagen medt en Kaarde, och et stuor slag paa hans Wenster dennd Langt finger, paa hans Wenster haandt War bien slagen och iet schior ii same finger och Thommell fingerenn paa same haandt War iet Kniff slag ii enden paa saa hand War nogen Ildslagen och medhavenes, som dj Winder Wider Indeholder.

Dernest gjorde Sanndmenden Jacob Jensen, Jens busse, Jens Chlaudj, per simonsen, Anders Jensen, per Nielsen, Christen Sørensen och Jens Christensen Theris eed ephther The War saet fylling Paa Thenom serdelis Ib Christensen och Christen jensen, Och suorde forne forne Thamis Pedersøn Manddødt of-fuer och fra hans fred for forne Søffren Nielsen hand Ihielslog ephther som dj sielf sandhedt therom haffde wdsagt och forfuorett. In cuijs rej test.

22. maj 1624

Dom af Nibe birketing. Jens Christensen i Gjelstrup har i dommers sted frifundet præsten i Nibe, Hr. Laurids Mikkelsen (Resen) og Maren Nielsdr.s lavvæрге Christen Pedersen, der af en anden Christen Pedersen på vegne af hans husbond, havde anklaget dem for ikke at have betalt landgilde. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 2.8.1624.

domb aff Nibe birckething den 22. maj sist forleden wd-gangen, som saa beslutis: at ephtherdj forne Hr Laurits michelsen och Maren Nielsdr. for tings dom Wdlagde Sild och Rede penche for hans Thilltalle Christen persens Thiltalle, och loffued Ad yde denom Wdj Nibe Sct. Wold-borgis dag haffr Set-fogde Jens Christensen fundet quit for Thredie ting Wndtagen hos Offr domer Kunde ...

29. juni 1624

Viborg landsting. Christen Pedersen i Nibe stævner Thames Pedersen, der har siddet i dommers sted på Nibe birketing og har fravurderet ham en sum penge og noget kvæg til Søren Pedersen i Nibe for kost og tæring i en sag, han har haft med denne. Landstinget dømmer, at Thames Pedersens dom er forkert. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 12.2.1625.

Wendelig Domb aff landsting Thend 29 Junni sidst forleden Wdgangett huor Wdj forne Thamis Pedersen er funden Wrett athaffue giortt och buord at stande Chresten pedersen thill rette Och for hans gods och femon saa gott igien at leffuere Indthill huis ... haffde ad oc sige steffnett Paa Nye loglig Kom ...

27. juli 1624

Kgl. Stadfæstelse for Ifver Jul til Villestrup, Embedsmand pan Bøfling Slot, paa et af Fru Sophie Ulfstand til Barsebek, Claus Podebusk's Enke, udgivet Skødebrev til ham paa 1 Gaard, kaldet Vesterriis i Bisløf Sogn i Hvornum Herred i Nørrejylland, saaledes som hendes Skødebrev og det Udlæg paa Gods, som Fru Sophie har gjort Jomfru Vivikke Podebusk for Vesterriis under Claus Daa til Raunstrup og Niels Krag til Trudsholms Hænder, udviser. *Kancelliets Brevbøger, s. 205. J. R. 8, 28. K.*

31. juli 1624

Viborg landsting, tinglæsning af skøde dateret 24.7.1624, Viborg, fra Mogens Kaas til Støffringgaard til Anders Friis på 1 gård i Kiørup by på Hannes, 1 gård ibd. kaldet Hostrup, 1 gård i Molbierig by, Huornum herred Sig.: Hendrich van der Wisch; Knudt Giuldenstierne til Thimb. *NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 21v. Holmgaard, s. 17.*

31. juli 1624 (2)

Christen Pedersen i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Christensen i Gelstrup, for han i dommersted til Nibe ting 22/5 har kvitfundet hr Laurids Mikkelsen og Maren Nielsdatter for 3. ting på hans husbonds vegne, for de ikke har villet tale hans minde for resterende skyld og landgilde. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Christensen ikke har dømt endeligt, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen til birketing igen at komme. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 162, Nørgaard-Pedersen.*

31. juli 1624 (3)

Christen Pedersen i Nibe havde stævnet Søren Pedersen birkefoged sst, for han ikke har villet tilstede ham nogen mænd af tinge, som kunne se og syne hans hånd og arm. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen af birkefogden har begæret syn til hans hånd og arm, og Søren Pedersen ikke har villet tilstede ham samme syn, efterdi intet varsel derfor var givet, da kunne dommerne ikke kende Søren Pedersens ulempe deri at være. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s.163, Nørgaard-Pedersen.*

31. juli 1624 (4)

Tønne Friis til Hesselager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Kras i Molbjerg for en uendelig dom, han 3/5 til Hornum herreds ting har dømt og tildømt to KM tjenere Morten Jensen og Christen Pedersen i Volstrup at stå Christen Madsen til rette for noget fæmon, som ham for gæld er fravurderet. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, da fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s.171, Nørsgaard-Pedersen.*

2. august 1624 (1)

Viborg landsting. På vegne af sin husbond stævner Christen Pedersen i Nibe Jens Christensen i Gjelstrup, der i dommers sted på Nibe birketing 22. maj har dømt præsten Hr. Laurids Michelsen (Resen) i Nibe, Maren Nielsdr. og lavværge, Christen Pedersen, fri for 3. tings dele vedr. manglende betaling af landgilde. Sagen henvises til herredstinget, da dommen ikke var endelig.

NLA, B24-539, Viborg landstings dombog 1624B, s. 162b.

War schicitt Niels Nielsen i fogets Chresten Pedersen i Nibe med en ops. her aff Landstingitt i dag xiiij dage Wdgangen Liudends hanom da at haffue hid i Rete steffnidt Jens Christensen i gielstrup, for hand ii domers sted thill Nibe Thing Thend 22 maj haffuer quit fundet Hr Laurids michelsen och maren Nielsdaters Laugergj wed naffen Christenn piersen for Thridj Thing, som Chresten pedersen War offuer dem begirinnds paa hans hosbunds Wegenn, for dj iche haffr Wild Thale hans minde for schiøld och landgilde, dj der Rested medt, som dj for Things domb loffuedt haffde, som er medt Things Winde aet beuise och for hand iche haffuer Anset et schrifftelig delle, huorleds hand gaff denom sagh i saa made. Wider miere Claugit Wild och Venschab med Retferdighed, fordj dend dagh Kunde lade bere nogen waarsild Thill Thinget och strax huemb Jeg? were? daugh? Ingenn Sild Chresten pedersen thend dag haffde till talle Thill denom, for huor for bemelte Christen pedersen formiener sigh och sin hosbund Weret aet were schedt och same domb magteløs atuere, och Jens Christensen derfor at stande thill Rette och denom at lide Thil Thalle.

Saa møtte Søren pedersen i Nibe paa Jens Christensens Wegn och framlagde forne domb aff Nibe birckething den 22. maj sist forleden wd-gangen, som saa beslutis: at ephtherdj forne Hr Laurits michelsen och Maren Nielsdr. for tings dom Wdlagde Sild och Rede penche for hans Thilltalle Christen persens Thiltalle, och loffued Ad yde denom Wdj Nibe Sct. Wold-borgis dag haffr Setfogde Jens Christensen fundet quit for Thredie ting Wndtagen hos Offr domer Kunde, Som Thend dom Widr bemeller, oc mendt søffren pedersen bemelte Jens Christensen iche Andet at Kunde dømme end som hand giord haffr.

Med F. Tha. Saa och ephtherdj ~~Same birchetings domb ichj er Endelig Kunde wij ich thend atuer~~ forne Jens Christensen Icke haffuer dømt Endelig emellem bemelte Thiustige Parter finde Wij thend hans domb som Wdømt War och sagen thill bircketing igien atkome, seden nar thet for forne Lougligt Indsteffnis Thenom endelig Schill och dømme och Adschill, som det sig bør.

2. august 1624 (2)

Viborg landsting. På vegne af sin husbond, Tønne Friis til Agerkrog, stævner Morten Jensen i Svenstrup herredsfoged Lars Kras i Moldbjerg for hans dom af 3. maj om en vurdering i forbindelse med udlæg af noget kvæg fra Christen Madsens bo i Klæstrup. Om sagen se 10.4.1624. Landstinget dømmer, at da dommen ikke er endelig, skal sagen igen for herredstinget.

NLA, B24-539, Viborg landstings dombog 1624B, s. 162b.

2. august 1624 (3)

Thønne friis Cit. Lass Krasse i Molbierig for en Wendelig Domb hand 3 Majj dømpt, Och tildømpt Morten Jenssen och Christen Jenssen at stande Christen Matssen i Klestrup til Rette for nogen femon hanom nogin lang tid siden er fra Worderit. Eptherdj domme Wendelig som Wdømptt till herritsting igen Endelig att dømme.

Christen Jørgenssen i Nørholm Cit. Johannes Rolandssen i Nørholm for enz Wind wondit, att hand schulle Leggin ved en egkuorbe i hans moders Nødses, och samt Anne tamisdather Kom ind til hanom mez Thuinde Ander kvinder om St. Voldborig natt. Item Cit. Gregers lauritssen i Nørholm for et Winde wondit paa hinde. Manche bønder møtt. Hoffuidmanden ichj møtt. Mactesløs indtil. *NLA, B24-58, Viborg landstings justistprotokol 1624, s. 184a, 187a.*

14. august 1624

Viborg landsting, tinglæsning af skøde dateret 8.9.1618, Viborg, fra fru Sophie Wlstand til Iffuer Juell på 1 gård i Huornum herred, kaldet Westeris. Sig.: Hendrich Podebusch; hr. Jørgen Schiell.– samt Kong. Majt.s konfirmation 27.7.1624.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 22r. Holmgaard, s. 18.

28. august 1624

Christen Pedersen i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Pedersen birkefoged sst, for han har forurettet ham, for han ikke har villet unde ham syn af tinget til noget korn, som var ham frataget, men vist ham fra sit værneting. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen har begæret syn til tinge og det beskrevet, og Søren Pedersen i sin forsegling intet derom har udgivet til eller fra, da kunne dommerne ikke andet derom sige, end Søren Pedersen dermed har forseet sig og bør derfor at igengive Christen Pedersen hans billige kost og tæring, han derpå anvendt har., *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 216, Nørgaard-Pedersen.*

30. august 1624

Christen Pederssen i Nibe Cit. Søren perssen ibm. for iche wille winde hanom Sion til noget Korn, Meden heden wiste hanom til Huornumherits ting. Beuiser gaait i Rette och begierit beslutt. Och dog ichj wider for Engling? giffu beslutt i retten til eller fra. giffuer billig Kost och tering.

NLA, B24-58, Viborg landstings justistprotokol 1624, s. 226 b.

11. september 1624

Jens Matssøn och Niels Knudssen i binderup paa dieris egen och bymends Wegne Cit. Laurits Krasse i Molbierig for sted Sioen och Winde til en hiede ligendis melem torup och binderup. Item for stede følling paa Ranssneffningh. Item Cit. Sion och Winde. Item Cit. Anders Nielssen i torup for winde om 2 læsstørffue. ~~Item Cit. Michael Ibsen for ens Winde.~~ Item Cit. H Jens Tuordssen Cum solich Ransneffninghr. ~~Bege Windr Wsteffnit. ichj dom~~ Effer Winde Kom Klage och Neffnings Eed. Ingen Ingen schall Kome til hinder ellr schade. Christen Pederssen i Nibe Cit. Søren perssen ibm. Møtt ichj.

NLA, B24-58, Viborg landst. justistprotokol 1624, s. 232b og 236a. Samme sag i Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 225, Nørgaard-Pedersen.

13. september 1624

Tingsvidne af Hornum herredsting, Christen Hellesen tager vidne på, at Svend Pedersen på Sønder å grandestævnet i Svenstrup skulle have sagt, at han eller hans søster havde taget hans lam. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 12.2.1625 (3).

et Things Winde af Huornum Heritsting 1624 denn 13. Septemberis Wdgiffued, Wogen bertelsen I Suenstrup for Otte mend at haffue Wondet med opragt finger, att daa I guor War fiortenn dage hørde hand Sønder Aans gransteffnue i Suenstrup, att Suen piersønn sagde till Christen Hellesen, tog du lammet, Wori haffuer du icke Wondet? dedt. Da haffde Din søster Thaget dett. Peder Nielsen, Christen Ibsen, Niels Christensen, peder madsen at haff. Wondet ligesom Wogen bertelsen Wondett haffr. Och sagd Suendt pedersen, att Christen Hellesens søster sold enslich hanns Lamb.

25. september 1624 (1)

Dom af Viborg landsting. Morten Jensen i Svenstrup har på vegne af Villads Jensen i Svenstrup stævnet Svend Pedersen i Svenstrup. Denne har mod 1 mark vederlag påtaget sig at betale en bøde på 3 mark, som Villads Jensen har fået for hjemmesiddelse i en sag med Maren Lauridsdr. i Ridemands mølle. Han har modtaget pengene, men har ikke fået kvittering og er derfor blevet fordelt ved Hornum herredsting. Landstinget kender fordelingen magtesløs. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.11.1624.

Wendelig dom Her aff landstinget dend 25. september sidst forleden Wdgangett, huor Wdj same dielle er funden magteløs oc forne welads Jensen at betalle forne Suennd Piersen schriffuer pendinge saa nochsom hans Wmage hand paa hans Wegne till landstinget haffuer hafft och der for at stande thill rette, Ind till huemb der haffuer wdj att sige for sig reter paa Nye.

25. september 1624 (2)

Søren Pedersen i Nibe havde stævnet Christen Pedersen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet, at Søren Pedersen har tilstedt hr Laurids Mikkelsen sst dele over Christen Pedersen, for han har indhøstet en part af sin byg, og ikke i hans eller hans fuldmægtigs nærværelse afsat tienden på ageren. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen selv vedgår samme

tiende ikke i kærven har afsat eller ydet, da vidste dommerne ikke Christen Pedersen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 234, Nørgaard-Pedersen.*

4. oktober 1624 (1)

Tingsvidne af Hornum herred ang. en stud, som Jacob Jensen i Svenstrup havde købt af Povl Jensen, Poul Eskesens stedsøn i Hjeds. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 6.11.1624 (2).

Winde aff Huornum Heridsting den 4. october sist forleden wdgangenn Niels Jensen ij ellidshøy for oete mend at haffue Wondet med Helgens eedt och opragt fingr, aet i mellum Hellmis och Mickelsiis Aar 1623 da saa hand, at pouell Jensen, som thiente i Kielstrup, Kom lidendes paa Ellidshøy gaade och bød hannom den blaa stud till, som er nu Thaghegt i Niels gundesens Were. Niels Wognsen ibm at haffue wonndet lige som Niels Jensønn Wond haffde. Jens Ibsen at haffue wonndet, aet forne pouell Jensønn haffde sold forne Jacob Jensen same stud. Anders michelsen ibm. at haffue Wondet, at epter S. Mickels dag forne aar, da Kom der en Wng Karll liends aff Alfar Weie med en blaae stud, Inndtill hand Kom Westen forne Jacob Jensens Thøre stach, da Kom forne Jacob Jensen Thill hanom och Kiøbte same stud for iiij daler, dj Thou gaff hand hannom strax, dj Thou schull hand giffue hanom At Juell, saa gick hand Ind och druk en gang aff en Kop øll, med forne Jacob Jensen och forne Wng Karll. else Jensdater at haffue Wondet lige saa som Anders Michelsen Wondet haffuer. Lars Ibsen at haffue Wondet, at paa S. Staffens dag sist forgangenn om morgen War hand i forne Jacob Jensens hus, och der saae, at forne Jacob Jensen gaff pouell Jensen dj Thou daler, som Rested paa same stud, hand Kiøbte hannom aff. Indeholder same Winde forne pouell Jensen at haffue Wondit Thill Wedermolsting bedet sig gud Thill hielpe med Helgens eed och opragt finger, at hand aldrig haffr sold nogen stud Thill Ellidshøy, som den dag War hanom paa Wondet, eij Heller haffde sagt nogen.

4. oktober 1624 (2)

Hornum herredsting. Christen Helleesen i Svenstrup lader Svend Pedersen sst. fordele, fordi han på Sønder å grandestævnet i Svenstrup har sagt, at han eller hans søster havde taget hans lam. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 12.2.1625 (3).

Morten Jensen I Svenstrup) Att haffue Ladet fordiell bemelte Suendt pedersen, for hand haffe sagt till Christen Helleesen i Suenstrup, Thag Bourtt Naar haffe du The Thagett, da haffe din søster Thagget dett, eptther Things Windis Liudelse, Som same winder oc diels breff i sig sielff Widr bemeld, Och formend Morten Jensen same diell Winder och dielle Louglic och rett atuere och borde Wed magt at bliffue. Dernest ... Morten Jensen att forne Lamb schull haff Weret forne Suendt pedersen till ?Mijsagtt fraakomn, och the forne Ane Hellisdather dett fornuerchte en same lamb igien forne Suendt pedersen tilstollit, saa hand meden sielff Thill haffe Wdj sin gaard och Were, som hand findes hand iche schall Wed sin eed benegte.

8. oktober 1624

Tingsvidne om brystfældighed på Ridemands mølle i Svenstrup.

A, Aalborghus lens regnskab, 1621-25, Bilag 1624-25, nr. 71. [3] bo-mærker af grønt lak under plica. 1. Lars Nielsen Kras, 2. og 3. ulæselige. Påskrift bagpå: Sions Vind for morten Jenssen till Rimands Møllen.

Las Kras i Moldbiereg, herres foged i hornum herrit, Knud Nielsen i hersom, Søffren Jensen i byrsted och Laust Skeij i gravl Kundgiør, Att Anno 1624 dend Ottnt October Paa forne tiing Var Skekij morten Jensen i Suenstrup, som Escket och fik ett fuldt things Winde Aff disse dannemend, som er forne Knud Nielsen, Jørin Jensen, Anders Pedersen i Woxløff, Anders Laustsen i grydsted, Søren Laustsen i Abelgordt, Jens Pedersen i Semested, Jens Christensen i gielstrup, Anders Poulsen i hersom, huilcke forne ote danemendt thr Alle Endretelige Wond, Aatj saa och hørde, Att Pier Nielsen i Suenstrup, Rasmus Pedersen, Volle Jonsen och Mads Povlsen ibd stodt her i dag for tings domb hiimelmit, Kund gjorde och till stodt, Aatj i dag Var sionn till Rimandts mølle, her soe dj først fløjgioijden der er x stolper for haffuen och 4 stibuorder, Nok bigj Rindernis Er Vgaffnlig och for haffuen, Bigj dj sønder høij Puell er for haffuen och Vgaffnlig, gaffuel Bielkern Er Vgaffnlig, Nock Nord gaffuelen Er for haffuen, Nock er møllen thaglang paa den Nør side, Nok Er 4 tagj Pell Ruden, forne bielker er Røden och Vgaffnlig, Nok er lang Jernet for Slett och skale thegist Paa, Nok Penden till touer langtiern er for haffuen, Och Thill ligest paa dehte forne Aff hiemeht dj for et fuld siun. Atj saa Nok for ett sion forne stor, det Winde Vij med Vores Signetter.

24. oktober 1624

Søren Sørenssen i Molbierig Cit. Knud Lauritssen ibm. Møtt ichj. NLA, B24-58, Viborg landstings justistprotokol 1624, s. 272a.

5. november 1624

Vidne af Nibe birketing. 8 mænd bekendtgør om af udlæg i Christen Pedersen i Nibes bo for gæld til Søren Pedersen (birkefoged). Se 12.2.1625 (2).

et Things Winde aff forne bircketing 1624 denn 5 Novenbris Wdgiffuit peder nielsen ~~u~~ Rørbech i nibe, Christen Andersen och deris medbrøder Sex Worderings mend for Otte mend att haffue Kundgiord att haffue Wordering huis gods Christen pedersen Wdlagde till Christen pedersen Førdst thou Vaad garn for j Dlr, iiij Thome Thønder for iij Dlr., en huessetien 8 sk, en hand .. skicket for ij mark j ... en hiuell ij sk. , en I... och en romd? for xij sk., en sker... for xij sk, it pund Irn wiiij sk, ij øser iiij sk, en bud form och thou simer xiiij sk, en la.. ij sk, iiij seiel x sk, thou fedroug och ... iij sk, otte ?dørik bord andre ... 8 sk ... legs iij sk, en taffuel ij sk, en ... for j sk, en sorthelmed Kou xiiij mark, en gamell Wogn med thre Pindt boentr ij mark, ett ... for j sk, ...lasten iij sk, en pas.. ij mark, en bøett med fetalje to mark, en øxnj j mark, iiij mark, en brun hest for wj slet daler. Dett ~~thø~~ forne fra Wordierit Christen persen. och Thill søffren pedersen ... breffpeng xiiij daler ij sk for Wiborg Regser hand haffde Werid beshuerid aff christen pedersen, Som same ... Wordering Wed i sig selff bemeller.

6. november 1624 (1)

Viborg landsting. På vegne af sin husbond, lensmand Tønne Friis på Aalborgshus, stævner Morten Jensen i Svenstrup på vegne af Villads Jensen i Svenstrup Svend Pedersen i Svenstrup. Denne har mod 1 mark vederlag påtaget sig at betale en bøde på 3 mark, som Villads Jensen har fået for hjemmesiddelse i en sag med Maren Lauridsdr. i Ridemands mølle. Han har modtaget pengene, men har ikke fået kvittering for betalingen og er derfor blevet fordelt. Fordelingen er ved en uendelig landstingsdom kendt magtesløst. Da Svend Pedersen erkender at have modtaget beløbet til betaling af bøden, men ikke har kvittering og ikke har bragt sagen frem årligt på herredstinget, kendes hans delsbrev magtesløst.

NLA, B24-539, Viborg landstings dombog 1624B, s. 277b.

War schicit E. oc W. mandt, Thøne friis Thill Heselager, K. M. befallingsmand Paa Ahlborig slott, hans Wese boed, Morten Jensen i Suenstrup, Paa Thend ene och hagde hid i Rette steffnett Suend pedersen i Suenstrup Paa Thend Anden siide for en Wendelig dom, hand ladet sig bedømme her thill Landstingett att haffue forhuerrffuidtt, huor Wdj hans schall haffue fangett ett Diels Winde magteløs, som welads Jensen i Suenstrup offuer hanom haffuer forhuerrffuitt for iij Rigs mark, oc forne Welads Jensen haffuer Antuordett hanom att Wdlege och Rette for sigh for en delings domb, maren Lauritsdr. i Ridemands mølle haffde offuer hanom for hans hiembsidellse, och icke forne Suend pedersen haffde forschaffuet forne welads Jensen nogenn beuis, att hand same faldsmoll hanom haffde Wdlagt och hanom der Wdj schadesløs holldenn, saa hand for same delings domb Kunde were forschonett, eij heller hanom forne iij rigs mark medt j Rigs mark, som hand opbar for sin Wmage Wilde igien leffuere, som hand Wed sinn eedtt icke tør benegtte, Mienends fordj same Wendelig domb bør magteløs att bliffue, och same dielle Wed sin fulde magtt attuere. Sameledis hagde hid steffnett forne Suennnd pedersen mz same Wendelige domb.

Saa møtt forne Suend pedersen och framlagde same Wendelig dom Her aff landstinget dend 25. september sidst forleden Wdgangett, huor Wdj same dielle er funden magteløs oc forne welads Jensen at betalle forne Suennnd Piersen schriffuer pendinge, saa nochsom hans Wmage hand paa hans Wegne till landstinget haffuer hafft och der for at stande thill rette, Ind till huemb der haffuer wdj att sige for sig reter paa Nye, Som thend domb Widr bemeller, och mind forne Suend Pedersen same domb Rett atuere.

Dertill suarett Morten Jensen och framlagde it dielsbreff aff Huornum Heridsting denn 7 Aprilis 1622 Wdgangen bemellendis forne Morten Jensen eblant Anndre at haffue ladet fordelle Suend piersen for Thou Rigs mark, hand haffde Antuordt hanom at schull Wdlege till Landstinget for hans faldsmoll, Som Dielsbreff Wider bemeller, oc Minde Moretn Jensen same diell Rett atuere och buord Wed magt atbliffue.

Thertill suaard Suend pedersen, at hand som Thill foren her Paa Landstingett for forne Niels welads Jensen faldsmoll haffe Wordett och hand for same fald eig er bleffuen Enledigett och hanom sched ehr morten Jensen med fylling denom schall bliffue, dett att welads Jensen med same følding schall Wer

beschreffit, da hanom forlagde forne Morten Jensen sam domb, Oc ephtherdj tilh med suend persen der for giell fortaffd dielsbreff icke andre nogen magt Athaffue.

Med. Fl. Tha. Saa oc ephtherdj same landstingsdomb icke ... lenngr ellr hid sam, Indtill Sagen bleff steffned Paa Nye, och thett nu sched ehr, Tha bør Thend Icke lennger magtt Athaffue, Och ephtherdj forne Suend pedersen thilstaat sig same Threij march for Wellads Jensens shadesmoll atthaffue Wdlaggt och hanom for føldning befriett Och icke med føldings domb giøres beuisligt hanom siden Ther epher for same fald atuere Afhemblett hanom, diels breff icke hellr haffr fuldist Aarlig thil Things worde lest och Paa schreffuet, da finde Wi epher saadan leilighed same diels breff Magteløs Attuere.

6. november 1624 (2)

Viborg landsting. Poul Eskesen i Hjeds stævner på vegne af stedsønnen Poul Jensen, Niels Jensen, Niels Vognsen, Jens Ibsen, Las Ibsen, Laurids Mortensen og Else Jensdr. i Ellidshøj for deres vidne af 4. oktober på Hornum herredsting ang. en stud, som Markur Madsen, søn af Mads Kjeldsen i Rise, fandt foran en plov i Niels Gundesens mark i Ellidshøj. De har vidnet, at Jacob Jensen i Ellidshøj købt studen af Poul Jensen, men vidnet er ikke uvildigt, idet Niels Jensen er Niels Gundesens svoger, Niels Vognsen, er Niels Gundesens mostersøn, og Jacob Jensens sødskendebarn er Lars Jensen og Jens Ibsen. Landstinget dømmer vidnet magtesløst, da det ikke er taget på fersk fod, og der ikke er drukket lidkøb på handlen.

NLA, B24-539, Viborg landstings dombog 1624B, s. 278b.

War schichitt Pouel Eschesen i Hieds paa sin stebson, Poul Jensens hans Wegne i hans egen Neruerelse, mz en opsetelse her aff Landstinget i dag 14 dage Wdgangen, liudendes hanom der at haffue hid i Rete steffnid Niels Jensen i Ellidshøj, Niels Vognsen, Jens Ibsen, Las Ibsen, Laurids morthensen och Else Jensdr. Ibm. for et Wind dj thill Hornum Heritsting den 4 octo. sist forleden wondett haffr Ahnlangendis en stud, som schull Were befunden i Niels Gundesens ~~marker?~~ medt pluog i forne Ellidshøy nu sist forleden roglang pløiniegt och Mads Kielsens Søner i Rise Wed naffn Markur madsøn haffr Wedkiendt och taget 4 tox merch paa i forne Niels gundesens Werelse, och Jacob Jensen i Ellidshøff Siden Thill forne Heritsting forne Niels gundesens enne stud haffer hiemled och Windisbørden haffr wondet, at poull Jensen ~~forne Jacob Jensen~~ haffur sold forne Jacob Jensen same stud i fiord imelem S. michels dag och Hellemise, som same diris Winde i sig sielff medfør, Endog forne poull Jensen højlig benecter at hand aldrig haff sold Jacob Jensen nogenn stud, som dj hanom haffr pa Wondet, formiener same Wildig atuere, i det Niels jensen ehr Niels gundesens suoger och haffur hans søster, Niels Vognsen, forne Niels gundesens moster sønn. Item. Jacob Jensen for same stud siste gang sold haffuer hos nogen sødschindbarn las Jensen och Jens Ibsøn. Saa och hans egen høstrue Else Jensdr. hanom Thill befrielse at haffue Wondet, och ichj schall befindis nogen hiemlidt ellr Wildige Windisbørddt, som same sags schall haffue Wondett, at dett schull haffue Werit poull Jensen, som same stud schall haffue soldt, Thill och same Winde ichj Atuere Wondet Om aar dag eller tid eij

heller Thill same stud attuere Komen Thill Thrinde och fierde mandtt sist siden Markur Madsen Thend schull haffue eget, Mienends der for same Winde iche saa Nøiagtig ellr sandferdigt at were Wondet, at dj bør at kome hanom paa hans ere eller Wedermoell Thil hinder eller schade i Nogen Maader Menn Magteløs atuere. Noch der hid Kallet forne Windis folch huer i Egenn personn. Item Søren Jensen Ridefoget Thill Olborig Slott, Jacob Jensen, Markuor madsen och Niels gundesen, som same Wind forhuerffuit haffuer, end same Windr, Saa Och Mads Kioldsens søn i Rise och Elsk. W. Thøne fris Thill Heselager, befalingsmand paa Olbirig Slott om hand haffr noget der Thill at suare.

Tha for nogen leilighed bleff sagen opsat Thill i dag. Saa møtt Morten Jensen i Suenstrup oc Jacob Jensen och fremlagde same Winde aff Huornum Heridsting den 4. october sist forleden wdgangenn: Se 4.10.1624. Som Thet Winde wider bemeldr oc Miend Morten Jensen oc Jacob Jensen same dielle Winde rett och buord Wed magtt atbliffe.

Derthill Suarett pouell Jensønn och høilig medt edd foruaring och opragt fingr suore benegted, att hand aldrig haffde sold same stud om Wondet ehr ellr haff Thend i sin Were i nogen Maad, Miend fordi same Wind bord Magteløs atuere och Icke kome hanom thill hinder eller schade i nogen Maad.

Med Fl. Tha. Saa oc ephtherdj forne Windes biurd ichj haffr Wondett paa fersch foed, Meden lang tid ephther saadan Kiøb och forhandeling schull

Were giortt. Dett icke hellr med Uuilige Winder beuisis Nogen Louglic Kiøb att haffe giortt och Lig Kiøb druken, som dett sig buorde, Mens forne Pouell Jensen same Kiøb høylig benegter, Och icke hand med same Oxe er Thagen Wdj fornemb ephther Lougen, Da Kunde wii ephther saadan leilighed icke Kiend same Winde saa Nochsom ellr Nøiagtig, at Thend bør Nogen Magtt Att haffe, Meden magteløs Attuere.

19. november 1624

Tingsvidne af Nørholm birketing. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 20.1.1625.

Winde aff Nørholms birche Thing Thend j(9) Novemb. sidst forleden Wdgangett, Mads pedersen i Nørholm, Iens Jensen, och Jep Jensen ibm. for otte med opragt finger och Helgens eed at haffue Wondet, det denom fuld Witerligt war i sandhed, at hans poulsen, som boude i nørholm, fick aff Karen Ibsdater, Jens Christensens høstru, it Iege Øllkar stor paa fem tønnder och en Kober gryde, och beholde hand och ii de hos sig hand War hinder skyldig paa enn Qui hand Kiøbt aff hinder, och føde hun stud for hanom it Winter och føde hun en Qui it Winter, som Hans poulsen fick hinder War Kostenns i olborig, som Hans poulsen skull quiter hinder enz hans betalling. Indholder same Winde Christen Sørensen och Jens tamesøn i Nørholm at haffue bestendit, at dj daa paa løffuer dag idaa fiortenn dage War i olborig och steffnidt forne las Nielsøn guldsmed dj till tingit denn dag till dette Winde. Disligste same dag steffnett dj forne Windis mend diris sandhed den dag denom at Winde och Bekiende.

20. november 1624 (1)

Tingsvidne af Nibe birketing, at Christen Pedersen i Nibe kræver endelig dom af Thames Pedersen, der han sad i dommers sted og fravurderede ham en sum penge og noget kvæg til Søren Pedersen i Nibe for kost og tæring hans sag med denne. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 12.2.1625 (2).

Things Winde aff forne Heritsting (!) Thend 20 November sidst forleden Wdgangett, pr. Christensen Hofmand for otte mend at haffue Wondett med opragt finger och Helgens Eed, at hand løffuersdagen Thend 30 Octob. sist forleden hørde och saa, atdj forne Chresten Pedersen begieridt aff Thamis Pedersen, som saad i domers stedt, fordj hand neffendt tredie ting offuer hanom, at hans schulle dømme i sagen och bød sig Wdj rette och Loed Esche hans schrefftelig Suar, huorleds hand bød sikh Wdj rette, da sagde Thamis pedersen, Neij du faar indtedt, dj Andre will indtedt Winde dig, The will ieg heller, du faar indtedt beschreffuedt. Peder sørensen Suodi ibm. att haffue Wondet att same dag War søren Pedersen Thride ting begierends offuer Chresten pedersen for Kost och Thering, Saa Komb Chresten pedersen och bød sig Wdj wernn, da suarett Thamis pedersen, du faar Indtedt beschreffuedt paa din Sedell, for dend War lest paa Landstings domb om hanom, hand War dømpit i en dielle.

20. november 1624 (2)

Tingsvidne af Nibe birketing, at Thames Pedersen benægter nogle ord, der skulle være sagt på Nibe birketing 30. oktober, da han sad i dommers sted og fravurdede Christen Pedersen i Nibe en sum penge og noget kvæg til Søren Pedersen i Nibe for kost og tæring. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 12.2.1625 (2). Se også 20.11.1624 (1).

et tings Winde aff forne ting same dag Wdgangen forne Thamis pedersen for tings dom att haffue benegted wed sin Siells salighedt, at hand iche haffde dj ordt, som peder homann den dag haffde om Wondet, at hand schulle gjøre hanom Wrett, och for den Aarsags schiöld den bleff lest en Landstings domb, dett hand War dømpitt Wdj enn dielle, der for Kunde hand indtedt hanom beschreffuedt.

26. november 1624

Dom af Nørholm birketing afsagt af birkefoged Erik Thomsen. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 20.1.1625.

domb aff forne bircheting 1624 denn 26 novembers Wdgiffuit som saa besluttet, aed effterdj ded beuist med tings Winde, fortegnelse och med Karen Ibsdaters bekræffelse, at Hans pouelsen haffuede opbore War och peninge aff Karen Ibsdater och Jens Christensen paa denn løfft och gielddt, som hand haffue loffuet till forne laurits guldsmed, daa denn leilighedt Weste fougden intet Andet der paa at sige, Ind Karen Ibsdater, Meete pedersdater och Jens Christensen Klitgrdt. borde quit atuere ... der det som Wdgiffueds och betald War, mens same Winde register och bekræffels bord Wed magt och Wenegert.

December 1624

Nogle mænd fra Nibe blev overfaldet, da kørte ved Aalborglund.
NLA, B37-1, Aalborg tingbog 8.1.1625 jf. O. Smith, Aalborg, s. 218.

10. januar 1625

Tingsvidne af Hornum herred. Fremlagt i sag 25.4.1625 ved Viborg landsting mellem Niels Krabbe til Torstedlund og Aalborg Hospitals tjener ang. fiskeri i Busted og Hjeds søer.

things winde aff Huornum herritstinngh denn j0 Januarij sist forledenn wdgangen, Chresten fescher thenindis paa thostelund for Oete mand at haffue wondit med heligenns edt Och Opragte fingre, at den 3. december sist forgangen, da saa hand forne Niels Nielsøn i Hieds stod och stangit Aall paa Nør Side af busted Søe paa hans Hosbunds Endiell thill bustedt Chrestenn Jennsen och Christoffer Andersøn Samestedes at haffue wondit lige som forne Christen Nielsøn Wondit haffuer. Och ydermer at wester paa Hiedts Søe paa felle gich Niels Mogensøn i Hieds Och hans Søn Niels Nielsen och stangit Aall, Siden dj gik fraa busted Søe, och daa sagde dj thill forne Niels Mogensøn Och Niels Nielsøn, at dj forbøde denomb at stange der, daa sagde forne Niels Niels Nielsøn, at War denn guode mandt Niels Krab Siell huos der paa Søen, daa schulde lig well stange. Noch denomb at haffue wondit, at dj same dagh Saa, at Christen Joennsøn i Børsted gick och stangit aall paa Hieds Søe.

Hær Niels lauridsøn i busted at haffue wondit, at paa Andenn Julle dagh sist forgangen paa Hieds Søe saa hand forne Niels Nielsøn stanghe aall paa Hieds Søe paa fellet, same dagh saa handt, at peder Anderssøn i Hieds stangit aall paa Hieds Søe i fellet, same dagh saa hand, at anders Ibsøn, Jep Anderssøn Søn i brastedt stangit Aall paa Hieds Søe i feligh. Desligste saae hand, at Jenns Christensøn i Hølestedt stangit paa Hieds Søe i feligh. Same daghs Naet saa hand, at Pouell Nielsøn ibm gich och stangit paa Hieds Søe i feligh, huad loug ellr eller icke, dett weste hand icke. Forne Chresten Nielsøn och Chresten Jennsøn at haffue wondit, at dj daa paa thorsdag femb wger saa Laas Sørensen i Hieds stangit aall paa Hieds Søe. Medt før same winde forne Jens Oluffsøn paa hans Hosbunds wegenn der dene dagh at haffue giffuit last och Klage paa forne Niels Nielsøn for hand haffde stangit Aall paa busted Endiell Imod bemelte Niels Krabis wilge och minde. I lige made at haffue giffuit last och Klage paa alle Fo. som haffde weridt paa Hieds Søe, at stange, effter Fo. Winders Indhold imod hans Hosbunds Willie och minde, Wndtagen Las Sørensen i Hieds, som beuiste med Søren Skriuers Sedell, aff Hospitall Closter i olborigh, som den dagh er lest och Paa schreffuidt.

20. januar 1625

Viborg landsting. Karen Ibsdr. i Nørholm har overdraget Hans Poulsen, som boede i Nørholm, et ølkar og en kobbergryde, som han sammen med gæld til hende for opfedning af kreaturer en vinter skulle overdrage til Laurids Nielsen Guldsmed i Aalborg som betaling for hendes gæld, men dette er ikke sket. Karen Ibsdr. har på Nørholm birketing taget vidne om overdragelse af

øllkar m.v. Hun og hendes lavværge, som er nuværende ægtefælle, Jens Christensen Klitgaard i Nørholm, samt tingsvidnerne Mads Pedersen, Jens Jensen og Jep Jensen i Nørholm stævnes for vidnet, som landstinget dømmer magtesløst, da det ikke er vidnet på fersk fod.

NLA, B24-540, Viborg landstings dombog 1625B, s. 14b.

War skickit E. och fornumstige mand, Laurits Nielsen guldsmed boendes wdj Olborig, paa denn enne och hagde hid i rette steffnidt Mads pedersen i Nørhollum, Iens Jensen, och Jep Jensen ibd. paa den Anden side for et Winde dj den 19 Novembris 1624 paa Nørhollumbs bircheting Wondet haffuer Ahnlanngendis, att Hans poulsen, som bode ii Nørhollumb fich aff Karen Ibsdater ibm. et egjj øllkar, en kobber gryde, medt noget miere Same Things Winde Indeholder, Wanset forne Winde iche Wed nogen Wese eller dattum haffuer Wondet, eij heller dj Wtrøckeligenn Wonndet haffr, forne opbørelse Hans poulsen schulle haffue opboridt aff forne Karen Ibsdater denn at schulle hinder qutiris paa den Anden løfft hand paa hindis Wegne Thill forne Laurits Nielsen guldsmedt loffuidt haffude, eij heller forne Hans poulsen loglig schall finde atuere steffnidt Thill Same Winde, som det sig borde, Samledis formiener same Winde emod forne Hans poulsens egen fuldmagtt Saa Wel som emod Karen Ibsdaters egen forpligt atuere Wondet och bør magteløs atuere.

Hagde och hid steffnidt Jens Christensen Klitgaardt ii Nørhollum, forne Karen Ibsdaters Lauguergj, for en schrifftelig register hand nogle gange paa Nørhollumbs bircheting der nest framblagt haffuer, Minendes same fortegnelse ichj Wed Wese dag och datum schriffuidt, meden en Klauche sedel att uere och bør magteløs att bliffue.

Noch hid steffneidt Erich Thamisen, fouget Thill Nørhollumbs birche Thing for sin Wendelige domb, hand Thill forne Thind den 26. November 1624 dømpt haffuer formienends den i lige maader bør magtesløs atuere Frembdielis hagde hid Kallet forne Windis biurdt huer ii egen personn och forne Jens Christensen, som same Winde forhuerffuit haffuer medt same Winde sampt den for Thegnelse, hand paa Karen Ibsdaters Wegen wdj Rette fremblagt haffr, enz forne Karen Ibsdater Wdj egen persoenn Sampt hindis forpligt thill forne Hans poulsen Wdgiffuit. Disligste forne Wendelige domb och Erich thamesønn, som dend och forne Winder Wdgiffuit haffr, Om hand haffr noget der Thill at suare, Thagends medt dennom huis Andet haffur dj ii den sagh Wille Winde och Wndgielde.

Saa møtte forne Jens Christensen Klitgaard och framblagde same Winde aff Nørholms birche Thing Thend j(9) Novemb. sidst forleden Wdgangett: Se 19.11.1624.

Dernest i rette lagde same domb aff forne bircheting 1624 denn 26 novembers Wdgiffuit som saa beslottes: Se 26.11.1624. Och Miend Jens Christensen Klitgrd.s Winde och birchetingsdomb borde Wed magt at Wer. Disligste hagde och forbemeldt Søster hid steffned er.

Dertil Suaret Laurits guldsmed, at hand fand same Winde iche schall findis saa Nochsom eller Paa ferch foed Wondett aet ~~thend bord att kome~~ ellr thend domb ther ... er borde nogen magt Athaffue meden magteløs Attuere.

Med. Tha. Saa eptherdj forne Windisbiurd ichj haffr Wondett Paa ferch

foed, eij heller om nogen Erkend Wese dagh och Thid, Der icke heller befindis Louglic Warsell for same Winde att uere giffuitt, da Kunde Wij epther Saadan leilighed Icke Kiende same Winde Eij hellr Thend dom Ther Paa funderet er Saa Nøiagtig, athe bør nogen Magtt atthaffue. Och eptherdj same register ichj framleges Bør Thend Magtesløs attuere Indthill Thend frembleges.

29. januar 1625 (1)

Viborg landsting, tinglæsning af brev dateret 8.1.1625, Viborg, fra Hans Diure til Styggj Høg, at udlagt til ham for 2000 dalers løfte gods og bundgarnstader, han har fået udlagt fra Jørgin Worm, nemlig 1 gård på Hanes kaldet Gledsom, 1 gård i Grydsted, 2 jordsmon i Nibe, 3 ålegårdsstader til Waare, samt 34 garnstader i Nørllaae. - Sig.: Niels Ahrnfeldt.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 38r. Holmgaard, s. 32.

29. januar 1625 (2)

Laurids Nielsen Guldsmed borger i Aalborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 19/11 1624 på Nørholm birketing har vidnet anlangende at Hans Poulsen, som boede i Nørholm, fik af Karen Ibsdatter, Jens Christensens Klitgårds hustru, sst et ege ølkar en kobbergryde med mere, som var på den gæld, han havde lovet for til Laurids Guldsmed. dernæst blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og ikke om nogen vis dag eller tid, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 14, Nørgaard-Pedersen*

30. januar 1625

Jørgenn Scheefeld Cit. Søren perssen birchefogiet i Nibe schudsmoll. x iiij dage opsat. *NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 32a.*

31. januar 1625 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, at Niels Krabbe til Torstedlund lod nogle af Aalborg Hospitals tjenere fordele ang. fiskeri i Busted og Hjeds søer. Fremlagt i sag 25.4.1625 (1) ved Viborg landsting.

Sameledis iet Winde aff Fo. thingh, thend 31. Januarij sist forleden wdgangeet Bemellends Fo. Jens oluffsen thr paa hans hosbunds wegenn, at haffue ladet fordielle Fo. Niels Nielsen for forne Alestangends.

31. januar 1625 (2)

Tingsvidne af Hornum herred, at Niels Krabbe til Torstedlund lod nogle af Aalborg Hospitals tjenere fordele ang. fiskeri i Busted og Hjeds søer.

Fremlagt i sag 25.4.1625 (1) ved Viborg landsting.

Der nest et winde aff Fo. Thing same dagh wdgangen, Indholdends bm.tte Jens olluffsen der i lige maade at haffue ladet fordielle Fo. Niels Nielsen, Poul Andersen ibm., Anders Ibsen i brastedt, Jens Christensen i Høllestedt och Pouell Nielsen ibm, for dj Paa Anden Juelle dagh sist forleden haffuer stangit aall paa Hieds Søe effter tings Windes Indhold.

5. februar 1625 (1)

Vidne af Nibe birk, at Peder Christensen Hofmand o. Skt. Mourids dag 1620 hos Ingvar Michelsens i Nibe hørte, at der blev sluttet forlig mellem Søren Pedersen, birkefoged, og Chresten Pedersen, som birkefogden havde frakendt noget gods. Fremlagt i sag ved landsting 25.4.1625 (3).

Winde aff Nibe bircheting Thend 5. februarij sist forleden wdganget Peder Christensen Houmand i Nibe for 8 mend att haffue Wundet med opragt finger och Helgens Eedt, att hand Wed Sanct Mourids dags Thidt 1620 Thaa War hand med flere Inde til Ingvor Michelsens, daa bleff forne Søren Pedersen och Christen Pedersen Wenlig och Welforligt omb all huis Iring och trete denom Imellomb War, och tog huar Ander Wdj Handen Wdi saa maade, at Alle deris breff och Dielle dennom Imellomb War, schull Were død och Magteløs och icke at kome paa Enken sider Thill hinder eller schade, och forne Christen Pedersen schull haffue sit guods igienn, och forne Peder Homandt och Jens Nielsen schulle giffue forne Søffren Pedersen X Slette daller dersom hand Kunde bekomme samme gods aff Christen Pedersen, icke loffuit Søren Pedersenn nogle penning. Forne Jens Nielsen at haffue aff Wondet ligesom Peder Houmandt Wondet haffuer.

5. februar 1625 (2)

Vidne af Nibe birketing, at præsten Laurids Michelsen (Resen) i Nibe krævede 1 rdl og en tønne sild, før han ville begrave Christen Pedersen i Nibes mor. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 18.6.1625.

Winde aff Nibe bircketing denn 5 februarij sist forleden Wdganget forne Chrestenn Eriksønn Thientte forne Christen pedersen, da forde hand en gang forne Her Laurids enn slup Sield i en tønne, som Christen pedersen hanom Befallet och som hand for ehreet hanom aff Kougen. Maren Nielsdater at haffue Wondett, at Her Laurids haffde bekommet fersche Sield Wnder Thill en Wil Thønder Wnder Wdj saae och Kuber. Peder Christensønn att haffue Wondet lige som maren Nielsdater Wondet haffuer, och yder miere Att Chresten pedersønn gaff Her Laurids enn Dlr. for hans schulle begraffue hans moder, Før ind hand Wille begraffue hinder och Widere, att Her Laurids och hans ?Øghslagl Kaal och formiener schull haffue gangett Chresten pedersønn Kuoree forgangen Aar och dj haffde ... aff Hiemeltt.

12. februar 1625 (1)

Christen perssen i Nibe Cit. Thamis Pederssen ibm. for sted Thuende ting of-fuer hanom for en Summa pendind Søren perssen fordrif for Kost och Thering. *NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 40 a.*

12. februar 1625 (2)

Viborg landsting. Christen Pedersen i Nibe stævner Thames Pedersen, der han har siddet i dommers sted på Nibe birketing og har fravurderet ham en sum penge og noget kvæg til birkefoged Søren Pedersen i Nibe for kost og tæring, han er idømt i en sag, han har haft med denne.

NLA, B24-540, Viborg landstings dombog 1625B, s. 32b.

War skickit Christen Pedersen i Nibe Paa Thend Enne och hagde hid i rette steffnett Thamis pedersen ibm. Paa thend Anden side for hanomb Thill Nibe bircheting i domers sted denn 30 octobris haffer pludseligenn Emodtt ald loug oc Rett stedet wordiering offuer forne Christen Pedersen for en Sume Penning, søren persen ibm aff hanom Will haffue for Kost och Thering effter enn Opschriifds liudends och icke haffuer Wild Ahnseett, att forne Christen persen Same tiid haffuer standet for tings Domb och bødet sig i Rette och begierret dom i Sagen om hans opschriift War Rett eller dømme hanom till Wdleg effter forordningens Indholdtt, Effterdj hans opschriift War xiiij daller. Disligste schall haffue ladett liuse Sinn schriiftelige Suar der paa och icke matte fange Skriffendt paa Thend, och for hand icke Wille giffue beschriifndt fra sig, huorfor hand dett icke stede Wille, Saa forne Christen pedersen der offuer War bleffuen foraarsagitt enn stuor hob gods och fæmon att Wdlegge, formiener forne Thames pedersen der mz Wontt att haffue giordtt, och bør der for att Stande till Rette for Kost och Thering, och sit gods och fæmon Saa gott igien att Liffuere, Som dett War ta hand dett Wdlagde. Dernest hagde hid steffnett Peder Nielsen och hans medbrødre for nogett gods och Wdleggh, dj haffuer hanom fra Worderet for falsch windt, som hand formiener Thill medtt och Wondett Thou ellr Threj hanum beschab for enn Sum och icke i støckkins och Worderet hanom for miere Ind 15 Dlr. dog opschrefften icke Lyden War Paa 14 ½ der for dielle schyld, som hand formiener diris wordiering I adschellig mader offuer same steffning Wit løfftig Innd holder icke att skall findis Saa noksom louglig eller rett, att denn bør nogen magt at haffue meden magteløs att uere. hagde och hid steffnett forne Thames pedersen ~~mæd~~ Saa och søren pedersen med same Wordering och opschrefftt sampt Worderings mend huer I egenn person.

Der Emodt hagde forne Thames pedersen hid steffnet forne Chresten pedersen for en Wendelig Domb hand lod sig ... Nest forgangen Landsting haffr forhueffuet, ded forne Thames Pedersen schulle stande Thill Och fly hanom huis femon och guods I gienn hanom er fra Wondet, for miener same Wendelige Domb med Wrang Wnderneskning Atuere forhuerffet, som forne Thames pedersen icke steffnett och Kallet for sig iche hellr nogen Winde Wreet at haffue giortt I ded haffur Thredje ting offuer hanom effter Recessen. Thill med Thurde hand sige Weed Ieet at stede Chresten pedersen Thill loff Lyd aff. Dernest et breff forne Søren pedersen lod lese enn Landsting Domb, ded forne Chresten pedersen Paa dømpt Wdj enn dielle dj formiener Same Wendelig Domb bør magteløs at uere. hagde och hid steffnett peder Christensen houmand i Nibe och hans medbrødre for it Winde dj Thill Nibe bircketing Wondet haffuer Anlangendis nogen ordt, Thamis pedersen schull haffue hafft Thill Chresten pedersen foren da hand sad Wdj domers sted, huilcke ordt hand højjligen benecter sig icke at haffue hafft, som hans Thill same effter tings Windis formeller giort haffuer, Mienindis same Winde Willig atuere och der for magteløs Atuere och icke Komme hanom Thill hinder eller schade i nogen (mader). Hagde och hid steffnett forne Chresten pedersen med Domb, breff och tings Winder hand i same sag for huerffet haffr. Disligste hagde hiid steffnett forne peder houmand, las sørensen och Knud Jensen Kock huer i egen

person diris Winde attuere bestendige. Saa framlagde forne Chresten pedersen sin Wendelig Domb aff landsting Thend 29 Junni sidst forleden Wdgangett huor Wdj forne Thamis Pedersen er funden Wrett atthaffue giortt och buord at stande Chresten pedersen thill rette Och for hans gods och femon saa gott igien at leffuere Indthill huis ... haffde ad oc sige steffnett Paa Nye loglig Kom ...

Dernest framlagde it Things Winde aff forne Heritsting Thend 20 November sidst forleden Wdgangett : Se 20.11.1624. Som den domb och Wind Widr bemeller.

Ther Emod Thamis pedersen fremlagde et tings Winde aff forne ting same dag Wdgangen: Se 20.11.1624 (2)

Saa War och her tilstede bemelte Christen pedersen och framlagde bemelte fortegnelse och Winde saa liudendes Eptherdj Paa huis Sørenn pedersen haffuer bekosted sex tuinde Viborigs Reser ~~ome~~ som Chresten persen Andenting dødt steffned første gang Verendt i Viborg och paa Veienn i 8 dage, forment huer dag x slet mark for wognleie til Viborig 8 mark for en endelig landstingsdom haffr hand Thend anden gang Verendis i Viborg och paa nye i thou dage formentt huer dag ij slet mark Wognleie til Viborig 8 dage for ... 8 mark i ... tilsamn 13 ½ daler Befinds och Register at thilfunden thredi ting aff Chr. Prsn. for xij slet dlr. 7 sk. och epther opsettels ... aff Thamis Pedersen, som saad i domers stedt. Esche och ... Paa Nibe birchetg. Thend 30 otr.

Dernesth framblagde et Things Winde aff forne bircketing 1624 denn 5 Novenbris Wdgiffuit: Se 5.11.1624. Och Miend Søffren persenthett Rett atuere, Och att forne Thamis pedersen Wlemp iche schall findes.

Med Fl. Tha. Saa oc eptherdj same landstingsdomb iche Liudtligen eller ydermier Indthill och bleff steffned Paa Nye och thed nu sched ehr, Tha bør Thend icke lengr magtt Athaffue. Och eptherdj Dett befendes forne Chresten pedersen Thilfor Søffren pedersen atthaffue hid Kalled och Tha befundends hans Wlemp ichj findis Saa hand hade billig Klage pligtig epther Resessen Hanom hans Kost och Thering at Wdgiffue.

12. februar 1625 (3)

Viborg landsting. Niels Sehested til Nøragergaard på vegne af sin fæster, Jens Andersen i Aarestrup, stævner ved sit visse bud, Morten Jensen i Svenstrup, Svend Pedersen i Svenstrup fordi han 29. juli 1624 på Sønder å grandestævnet i Svenstrup havde sagt til Christen Hellesen i Svenstrup, at hans søster, Anne Helledr., havde taget et lam fra ham. Da Svend Pedersen ikke med ed vil benægte, at han har fået sit lam igen, kendes tingsvidne, sigtelse og delsbrev, der er taget i sagen, magtesløse.

NLA, B24-540, Viborg landstings dombog 1625B, s. 36a.

War skickit Erlich och Welbyrdig mand Niels Seste Thill Nør Ager gaard paa hans Thiener, Jens Andersen I aarestrup, hans Wegenn, hans Wese boed, morten Jensen i Suendstrup paa denn Enne och hagde hid i Rette steffnet Suendt Pedersen ibm. paa den Anden Siide for nogen Sictelse Thill sigels hand paa hands staffn Søndagen denn 29 Julli sist forleden haffuer till Sagt Christen Hellesen I Suenstrup, At hans søster, Anne Helledater, skulle haffue tageet itt ~~lam~~ lamb fra hanom och icke ~~heller~~ hand Louglig beuise Kund hinde Same

lam hinde I hinded haffuendes uer haffuer hafft, menn med Sannde Windes biurd ature beuist forne Suend pedersen Smaa lamb Wdj sin haffuendis Were att haffue hafft, och iche denn Tid hand for Anne Hellesdater derfor sictet haffuer, till med skall Anne Hellesdater haffur standet for ting och domb och høijlig benectet Sig icke nogenn aff forne Suend pedersens Wloglig Atthaffue bekommen, som er med tings Winde att beuise, och for forne til Sin Wloglig till Sagen, och paa findes skall Thill Huornumb Heretsting dielit bleffuen, for hand fick sin sictelse beuist med Sandferdige Winder burd hinde Smaa Lamb at haffue Bekommet. Hagde och hiid steffnuet forne Suend pedersen Medt huar Winde Wille nøyde och Wnd gielde.

Der Imod hagde forne Suendt Pedersønn hiid steffnuet Christen Hellesen i Suenstrup for it Winde hand den 13 September forhuerffuet haffuer som Wogenn bertelsønn, Peder Nielsøn I Suenstrup och diris med brøder Wondet haffuer, At dj hørde paa Sønder Aaen grandsteffne i Suenstrup, At Suend pedersen Sagde till Christen Hellesen, tog du lamit, Naa haffuer du icke taget dett, da haffuer din Søster taget dett.

Hagde och hiid steffnet hanom for en diell, hand denn fier octoberis offuer Suendt pedersen forhuerffuet haffuer, Wannset hand med Sandden Windis biurd haffuer forne Christen Hellesens hustru Søster Anne Hellesdater offen? beuist At haffue Sold till Enn Slacter I Olborig it hans lamb, som er med tings Winde att uise, for Mienenndis der for same diris Winde Icke bør at Komme Suendt pedersen Thill hinder eller skade I nogen moder, Saa well som denn dielle ~~er magtesløs~~ der effter dreffuen Er mactesløs bliffue.

Nok Hiid Kallet forne Windis bør huar I egen personn Saa och Christen Hellesen med same dielle och Winde och huis Andet hand I den sag Wille Nøyde och Wndgielde.

Saa framlagde forne Morten Jensen et Things Winde af Huornum Heritsting 1624 denn 13. Septemberis Wdgiffued: Se 13.9.1624.

Derpaa i rett lagde fordiels breff aff forne heritsting Thend 4 octob. sidst forleden forleden Wdgiffuit: Se 4.10.1624 (2).

Hertill Suendt pedersen suarett, att hand icke Wiste ther aff, dog iche Will gjør sin eed sig Iche sit lamb igien at haff bekomett Och minder de same Wind och diell iche buorde at Kome hanom till nogen forhindring.

Med. Tha Saa oc epherdj dett forfares forne Suendt pedersen same hans Lamb Thill Mistagt att Were fra Komen, Och hand dogh siden Thend haffr igienn bekommet, som hand iche Wed hans eed Will fragaae eller benegte, Da finde wi epherd saadan leilighed same Winde, sictels och dielle Magteløs ature Och Ingenn Thill hinder eller schade Att Kome i nogen maade. In Cuius Rej.

26. februar 1625 (4)

Tinglæsning af skøde af 22.1.1625, Viborg, fra Stienn Routstien til Lierbek til fru Anne Høg, sal. Axel Rosenkrantz til Buderuphollum, på 1 gård i Ellidtzhøy sogn, kaldet Roekieldt, 1 gård i Graffleff sogn og by, 3 gårde og 2 huse i Opløff by, samt Siøgaardt - Sig.: Stygge Høgh; Erich Juell. *NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 41v. Holmgaard, s. 35.*

12. februar 1625 (5)

Svend Pedersen i Svenstrup havde stævnet lægds mændene Mogens Bertelsen sst og Jesper Sørensen i Lere for de til Hornum herreds ting 22/12 1623 har beskyldt ham for at have taget af deres penge. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Bertelsen og Jesper Sørensens beskyldning findes i deres egen sag og ikke med andre vidner bekræftes, da fandt dommerne samme sigtelse magtesløs at være. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 37, Nørgaard-Pedersen.*

14. marts 1625 (2)

Dom af Hornum herredsting. Niels Krabbe til Torstedlund har ladet Aalborg Hospitals tjenere fordele ang. fiskeri i Busted og Hjeds søer. De møder, ikke, dømmes at bøde 3 mk. Se sag 25.4.1625 (1) ved Viborg landsting.

Att Effterdj forne Niels Nielsen, Anders Ibsen, Jens Christensen och Pouell Christensen iche da ehr møtt thil giensuar eller nogen paa deris wegne dennom Louligen at wndschjølde, Och Effterdj der fremblagds things winder, aet Fo. Niels Nielsen, Anders Ibsen, Jens Christensen och Pouell Christensen War dielt och same dielle stand Wkringet, da weste fougden iche Andett, end huer no Wor faldenn thill denn goede mand Niels Krabe for iij mk.

9. april 1625

Søren Nielsen hospitalsforstander i Aalborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 10/1 sidst forleden vidnet har, at de 3/12 havde seet hospitalstjener Niels Mogensens søn Niels Nielsen i Hjeds og Anders Ibsen Jep Andersens søn i Bradsted stangede ål på nørside af Busted sø på Niels Krabbes endel. derefter blev afsagt, så efterdi med vidnesbyrd bevises, at Niels Nielsen har stanget ål på Niels Krabbes endel, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner i det punkt at sige eller Niels Nielsen af den dele at kvitdømme, men efterdi bemeldte personer har stanget ål på Hjeds sø i fællig, hvor de til deres gårde har lod og derfor til fiskeri er berettiget, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og dele, dem derover er drevet, så noksom, at de bør at komme dem til forhindring.

Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 86, Nørgaard-Pedersen.

25. april 1625 (1)

Viborg landsting. Niels Krabbe til Torstedlund mod nogle af Aalborg Hospitals tjenere ang. fiskeri i Busted og Hjeds søer. Hospitalets tjenere var blevet set stange ål, og var ved Hornum herredsting idømt en bøde for at gå ind på Niels Krabbes ejendom. Da Niels Krabbe med et sandemændsbrev af 1493 beviser sin ret ang. Busted sø, stadfæstes herredstingsdommen. Mht. Hjeds sø fremlægger prior Søren Nielsen et hjemmelsbrev for bøndernes ret til at stange ål og herredstingsdommen underkendes på dette punkt.

NLA, B24-540 Viborg landstings dombog 1625B, s. 86b. Omtalt i B. Kornerup og V. Lorentzen, Aalborg Hospitals Historie, s. 129.

War schickitt Er. och fornumstige mandt, Søren Nielsønn, hospitalsforstander wdj olborigh, hans wesse boedt, Welagte mandt Søren Jørgensen, ride fougit thill olborigh slot, med en opsetelse af Landstinget i dag xiiij dage wdganget liudends hannom da att haffue hid i rette steffnidt Chresten Nielsen, Chresten Jensen och Christopher Andersens thienends paa Thorstelund for eet winde, dj thill Huornum hereds ting den 10 Januarij sist forleden wondit haffuer, att dj den 3 decembris skull haffue siet hospitals tienner Niels Mogensens Sønn, Niels Nielsen i Hieds, stanget aall paa den Nørr side aff busted sø paa Welb. Niels Krabis endiell thill bustedt, wanset att busted Søe, Hieds Søe er en Søe och adt wandet och formiener iche schall beuisis noget aff same Søe, med nogenn skiell Stenn och stabel, att uere aff merchett och ind Wardt thill budsted for endiell, huor effter F. Wind folch sandferdeligen Kand haffue Were ret winde, thill mz forne Windes mend aet uerre wildige wdj sagenn och wondit diervis hosbund thill Willie och eij heller loulig warsell for same winde schall Were giffuen. thill mz F. Niels Nielsen att haffue benegtedt segh iche aet haffue stanget aall paa bustedt Søe, men wdj fellig. War hid kallet F. Chresten Jensen och Christoffer Andersenn, fordj haffur wondet, at dj haffuer siet Fo. Niels Nielsen och Chresten Jensen i Høllestedt stanget aall paa Hieds fellics Søe, huilchen Søe for mienes at uere til felig, boed en Søe thill Hieds, Høllestedt och budsted, at Hospitals tienner der maa fische och stange, der wdj saa widt fellig kunde segelle, och dj haffuer det wdj deris hosbunds minde.

Samledis och da hid kallet Piehr (Niels!)Lauridsen i busted for eet winde, hand same dagh wondet haffuer, at hand paa Anden Julle dagh skulle haffue siet forne Niels Nielsen, Jens Christensen i Høllestedt och Poull Nielssen ib. at haffue stanget aall same dagh paa Hieds Søe i Fellig effter som same winde wider indholder.

Framdiels och da hid kallit Jens Olluffssøn ii Suldrup paa thuende dieler, hand haffuer Fo. personer thill forne thing for same fischerij for huerffuet haffe.

Wdj lige mode och da hid kallit Lars Kras i molbierig for en domb, hand thill forne herridts ting den j4 martij sist forleden, om same aalstangh dømpt haffue och der wdj thill funden, Fo. personer at bøde diervis thre mk. thill bemte. Nils Krabbe, Meneds alle forne winder, dieller och dome iche saa loulig eller ret aet uere, aet dj bør nogen magt aet haffue meden magteløs aet uere och iche kome Fo. Personer thill hinder eller schade i nogen maader. Hagde och da hid kallit Fo. windis biurdt huer i egenn personn, saa och Fo. Jens olluffs. som same winder, Klage, dieller, och domb, forhuerffuit haffuer medt same winder, Klage, dieller, och domb. Itemb las Krasse som det haffuer wdstedt. Wdj lige maade bemelte Niels Krabe, om hand haffuer noget der thill aet suarre. Tha for nogen lejlighed bleff sagen opsaadt thill i dagh.

Och enn møtt E: ft: mandt Knud Jensen i gamelholm paa Bemte. Niels Krabes wegen och framlagde it things winde aff Huornum herritstingh denn j0 Januarij sist forledenn wdgangen: Se 10.1.1625

Sameledis iet Winde aff Fo. thingh, thend 31. Januarij sist forleden wdgangeet Bemellends Fo. Jens oluffsen thr paa hans hosbunds wegenne, at haffue ladet fordielle Fo. Niels Nielsen for forne Alestangends.

Der nest et winde aff Fo. Thing same dagh wdgangen, Indholdends bm.tte Jens olluffsen der i lige maade at haffue ladet fordielle Fo. Niels Nielsen, Poul Andersen ibm., Anders Ibsen i brastedt, Jens Christensen i Høllestedt och Poul Nielsen ibm, for dj Paa Anden Juelle dagh sist forleden haffuer stangit aall paa Hieds Søe effter tings Windes Indhold.

Der efter framb lagde en domb af Fo. herids tingh dette aar thend 14. martij Wdgangit, som saa besluttis: se 14.3.1625.

Item oc med sandmends breff schulle beuise budsted Søer thill mitt strøme grændser till Niels Krabes gaard budsted. Och huis efter daghs emod sig thill ... the(nom) fordristed Offuer Mitstrømme at stange paa same side, som med Vider got windis bōrd ehr oss beuist. Och samledis foredieltt bliffu. ~~Mend for dj same windis ... dom och dielle stod~~ wed Och framblagde et sandmends breff wdgiffd till Huornum herits ting Aar j493, Som Indeholder sandmends windisbōrdt at haffue kundgjord theris tough, som dj War thilkreffd emellom Hieds beck march och budsted march Och emellom Hieds march och budsted mk. Paa theend lie ... fra thend som stander vesten Pelen i østend paa dalen, Och Saa Wedt medt thend gamle march schiell, saa ligeud medt thend thend Nørr side i Dalen, och saa wdj Søen til mittstrøm, och saa søndr wdj Søen til Aagang Wedtager, och saa i øster mz Aaen op thill den gamell schielstien, som stander i engi Imelom Hiedsbeck mark och bue(sted) mk., som same sandmends breff witløfftig formeldr. Och ephther slig Leilighed fordi att Fo. Knud Jensen, same winde, delle oc domb borde wedt magt at bliffue.

Ther til Suarett Fo. Sørin Jørginsen, at Fo. wind Indhold det Fo. Niels Mogensen och Niels Niels. ~~schulle her~~ med flere schulle haffue stangett Aall paa Hieds Søe wdj felig saa dr aff Kand Ei ... der til the gamel Aae haffur lod dr wdj Søen. Huilche Hospitals forstandr der oc hiemblett haffr, ephther things Wind. Och foren ... Wndrschreffuen Hiembods Indhold, som Th. I dag bleff f.blagt och dj dog for Same gierning, Er dielt bleffuen, Menends fogden en sin domb haffr dømbt Endelig Indog Ingen for forne er Møtt til giensuar Ment for dj same winde, dom oc dielle Ichj bord At kome hospitalets thiener til hind el. schade. M: Esc.

Saa ephtherdj forne Christen fischer, Christen Jensen oc Christopher Anders: Wdrøckelig haffr Wondit Wed dag och thid, Om at haffue Siet Fo. Niels Nielsen stange Aael paa Nør side paa budsted søe paa Niels Krabbes Endiel, och med sandmends breff beuislig gøres Søen thil mitt strøme til budsted at Were Indsoren, Och Ingen Imodt same Winde huor med det til bage driffuis kandt Iche saa at were. Tha Wide Wi ephther Saadan leilighet Iche Imod same Winde Wdj den Part kan sige elr Fo. Niels Nielsen aff den dielle hand dr. ephther Wdj Klagen ei at quit dōme, førind hand Retter for sig som det sig bør ... Meden ephtherdj Winnit wdj sig self Indholdr Eptt. Personer at haffue stangett Paa Hieds Søe wdj felig (i margin: huilchen forbud ochsaa hold paa forne ...) saa der aff forfaris dog wdj Søen til These gaarde att haffue lod och for dj thil fischerij Er wdj ~~til den~~ at Were berettiget saa Witt then felig kand thaalle, Tha kunde Wi ephther saadan leilighet Iche Kiende same Wind der Wdinden ej heller den dielle denom der ephther aff der Rett Er saa Nochsom, at den bør at kome d(enom) thill forhindring, Och ephtherdj Fo. Heris fogitt Sin dom Endlig

haffr senterrit, Indog Ingen er møtt for forne thil giensuar, Wide wj Iche den Herets domb at følge Mens Ingen Magt att haffue.

25. april 1625 (2)

Viborg landsting. Birkefoged Søren Pedersen i Nibe stævner Søren Pedersen Bisgaard for en dom, som denne som fungerende birkefoged på Nibe birketing har dømt mellem Christen Pedersen i Nibe og Søren Pedersen, birkefoged, der er blevet dømt til at betale kost og tæring til rejse til Viborg. Da dommen ikke er endelig, tilbagevises sagen til birketetinget.

NLA, B24-540 Viborg landstings dombog 1625B, fol 104b.

War skickit Søffren pedersen, birchefougettr i Nibe med en opsetelse her aff Landstinget ii dag xiiij dage Wdgangett Liudendis hanom Tha att haffue hid i rette steffnued Søffren pedersen bisgaard der samestedts for en domb hand Thill Nibe bircheting Thenn 7. Martij sist forleden dømt haffuer emelomb och Christen pedersønn i Nibe och forne Søren Pedersen bisgaardt haffuer dømt hannom Ifallig Enn Wbillig Kost och tæring at giffue forne Christen Pedersen, Wansiet forne Søren pedersønn War Wnder Barschers haandt i Wiborg, Iche heller nogenn paa hans Wegne ehr møt Thill giensuar och dog haffuer dømt Endelig, formiener det iche at Were ret giordt, och at samme hans domb fordi bør magteløs atuere och iche Komme hannom Thill hinder eller skaade i nogenn Maade. Och forne Søren Pedersen bisgaardt at igienn giffue hannom huis beWuislig Kost och tæring hand, paa denn Reise Att Wenndt haffuer hagdt. Och hid steffnuitt forne Søren Pedersen Bisgaardt med samme domb och Christen Pedersen som denn forhuerffuit haffuer, Thagendis med dennom huis breffue och Andit dj i denn Sag Will Nyde och Wndgielle. Tha for nogenn leilighedt er Samme Sag opsadt Thill i dagh.

Saa møtt forne Søffren Pedersen Bisgaardt och Chresten Pedersen och framlagde same domb aff Nibe birckething Thenn 5 Martij sist forleden Wdgangit, som saa beslutis, at dersom Søren Pedersen fandis louglig steffnit och Kallidt at Were och sielff goed Willigen Will Wndgaa samme opschreffit och denn fuldgjøre oc betalle eller derfor gjør Wdleg, daa Wiste Setfougden iche rether end forne Søren Pedersønn buorde at betalle Christen Pedersønn Effter Kong. Maij. forordning dateret Kiøbenhaffn Thenn 1 Julij 1623 det 5 Capitell Inndenn 15 dage eller at gjøre Wdleg aff hans boe oc gods Thill Christen Pedersønn, huis forne Søren Pedersen birchefogit eller hans fuldmectig icke her forinden steffnet Samme Sag med huis der Wdi gangit och fordreffuit er, Offuer Wor Nadigste herris obne breff daterit 1549 Wndtagen huis guode Landsdommere aff diris egenn guode Wilie Anderledis der omb Will paa sige. Som Thend domb Widr bemeller, och formiend Christen pedersen same domb Rett atuere och bord Wed magt attbliffue.

Med. Tha. Saa och epherdj same birchetings domb ichj er Endelig finde Wij Thend atuere som Wdømppt War och sagen Thill bircheting Igien at Kome Och Ther Wed Endelig domb Oc dielles, som det sikh bør.

25. april 1625 (3)

Viborg landsting. Birkefoged Søren Pedersen i Nibe stævner Peder Christensen Hofmand og birkeskriver Jens Nielsen i Nibe for et vidne af 5.2.1625 om et vidne fra omkring Skt. Mourids dag 1620, at de da hos Ingvor Michelsen i Nibe overværede at der blev sluttet forlig mellem Søren Pedersen, birkefoged, og Chresten Pedersen, der havde fået noget gods frakendt. Landstinget dømmer vidnet fra 1620 magtesløst, da det ikke er taget på fersk fod, ikke er beseglet og ikke er frembåret på tinget.

NLA, B24-540 Viborg landstings dombog 1625B, fol 109b.

War skickit Søffren pedersen, birchefougett i Nibe, med en opsettelse Her Aff Landstingit i dag xiiij dage Wdgangett, Liudendis hanom Ther att haffue i Rette steffnued pr christensen hoffmand i Nibe och Jens Nielsen schriffuer der samesteds for et Winde dj till Nibe bircheting thend 5. februarij sist forleden Wondet haffr, Ahnlangendis huis Iring och Thrette, som forne søffren pedersen och Chresten pedersen Wdj Werett, formiener same Winde icke Atuere Wondett paa fersch Foedt, eij heller nogen breff heller Saa schriffutig beuising der paa Attuere giordtt, Miener same Winde Attuere Wildig och fordj magteløss Attuere, och icke at kome hanom till hinder eller schade i Nogen maade, effterdj forne Søffren pedersen begiere sig Ingenn forligelse att haffue giordis Medtt forne Chresten pedersen Wdenn Saa schuell hand Wille lade hans Nøttige Thrette fare, som hand hanom paaførddt haffr, till mz schull peder homandtt Och Jens Nielsen haffue loffuidt forne Søren persen 4 daller, huilcke hand icke haffuer bekomett eller werett tilbødenn, som mz tings Winde er at beuise. Hagde och daa hidtt steffnett forne Windisfolck Saa och peder sørensen Suodj. Item forne Chresten persen, som same Winde forhuerffuit haffr, mz och huis hand i same Sag haffr att Will Niude och Wndgielde

Tha for nogenn leilighed same Sagh opsatt Thill I dag. Och nu møtt Christen Pedersen och framlagde same Winde aff Nibe bircheting Thend 5.

februarij sist forleden wdganget: Se 5.2.1625.

Derpaa bleff forne Windis mends fuldmagt framlagde, athe War Thiris Winde bestendig, Och miend Christen Pedersen, bord Wed Magt atuere. Dertil suared søffren pedersen, athe Thend Icke ehr slig forligelse lydendig Meden slig atuere Paa Kiend aff Wildige folck och eij heldr Paa fersch foed, ephtherdj icke slig skull were sched, Som the Winde Wider bemeller, Mienends fordj same Winde bord magteløs Atuere.

Med Tha. Saa och ephtherdj forne Peder Hoffmand och hans medbrødr haffuer Wondet om thend forligelsesmaall emellem Chresten Pedersen och Christen Pedersen for nogen aar siden schulle Were schied, Och iche derom Paa fersch foed baaret forne Søffren pedersen iche fuld saadan forligelsesmaall Will Were bestendig ellr fra sig med sit breff och Segell bliffuett, Meden Thett høyiligen benecter, som skreffuit staar, Da finde Wij ephther saadan Leilighed Samme Winde magteløs Atuere. In cuij.

25. april 1625 (4)

Willads Nielsen i Aalborg Cit. Chr. Nielsen i Moldbjerg vedr. pantsatte sølvskeer m.v. *NLA, B37-1, Aalborg byfogdes tingbog. Hans Gjedsted.*

2. maj 1625 (1)

Las Kras i Moldbjerg, herredsfoged, Anders Pedersen i Vokslev, Jens Sørensen i Ellidshøj og Lars Buus i Hornum udsteder tingsvidne, at Morten Jensen i Svenstrup fik et tingsvidne af førnævnte, samt Lars Jensen i Hornum, Christen Jensen i Guldbæk, Niels Knudsen i Taarup, Niels Gundersen i Ellidshøj, Jens Christensen i Kalstrup, Jens Buus i Hæsum, der hørte Jens Clemedsen, Christen Søgaard, Mads Michelsen og Jens Christensen i Støvring, Peder Laustsen og Christen Laustsen i Sørup vidne om Støvring mølles bygfældighed.

RA, Aalborghus lens regnskab 1621-25, Regnskabsbilag 1624-25, Bilag 75. [3] segl i mørkegrønt lak, meget utydelige.

Las Kras i molbjerg, herridsfoget I hurnum Herridt, Anders Pedersen i Woxsleff, Jens Sørensen i Ellitshøff oc las bues I hornum kundgiør, Att Anno 1625 den 2. majj Paa forne Ting War skicket morten Jensen i Suenstrup, ther Æskitt og fik ett fuldt tings Widne af disse dannemendt, som er forne Anders Pedersen, Jens Sørensen, Las Jensen i huornum, Christen Jensen i gulbek, Niels Knudsen i thorup, Niels gundersen i Ellitshøff, Jens Christensen i Kalstrup och Jens buss i hersom, huilcke 8th Alle Wond, Atti Saa och hørde, Att Jens Clemedsen i Støffring, Christen Sørensen, mads Mikilsen, Jens Christensen ibid, Peder Laustsen i Siørup, Christen Laustsen ibid. athj stodt I dag for tings dom hiemlet, Attj haffde Suorett och Siett Støffring mølle, først stijbodern Paa flodgiøden Er Reffndt, nok det vnderst hiøffuell Er Sønder, Saa och Rinden och Nede Rebett Er Sønder, huor som Kuornitt schall lige I Er Sønder, Underquernen Noc ret fuod ther Sønder som Var 14 Allen lang och ..dags Stolpe Sønder och husett Er for Slett och schall opbøgis, Mølle Axstelenn er Sprenggett och schall legis En Ring om, wdj møllhusett Er ij bielcker Sønder, oc 2 døre Er Sønder, och fattest der En stuor hob smaa pell, nok møll Loffted Er Røden, och Var der noijligen ladenn nøij Brou Vnder quernen, och møll hustett er nøij satt Paa beij Sider med nøij tag. det Aff hiemlit dj for Ett fuld Siønn. Attj Saa wond for oss thed Winder wij ens vor Segnete her neden Vnder thrøket. quid hoc psti.

2. maj 1625 (2)

Viborg landstings dom, at præsten Laurids Michelsen (Resen) i Nibe har forbrudt sig mod recessen og har forbrudt sit embede, indtil sagen er stævnet lovligt stævnes på ny. Fremlagt i sag ved landstinget 18.6.1625.

dom her af Landstinget den ij majj sist forleden wdganget huor Wdj forne Her Laurids nocksom ehr fundeets Wreet och emod Recessen haffuer giort och bør der for sit Kald att haffue forbrøt Indthill Nogen der haffde Wdj att sige steffned paa nye Louglige Komb her och Well uere i Rett.

7. maj 1625 (1)

Thønne Friis Cit. Byriell Jenssen i Sønderup Cum solich for et Winde wondit, at de mend i østrup och Pleilstrup schulle hagde dieris brug Westen offuer Aaen i hiden baade offuer backen och neden backen mez tørffue grøffft, liungslet och anden brug.

Item Cit. Morten Mortenssen Cum solich for Anden winde. Eptherdj Alene Wondit om brug och enz gamell winde beneffnis der til brugt, och den ickj loglig steffnid. Icke emod Winde saa wide om brug wondit.

Søren nielsen i Olborig Cit. Christen Nielssen paa Thorstedlund cum solich for et Winde wondit att schulle seet ~~Jens~~ Niels Nielssen stangit Aael paa budsted Siøe offuer mitstrømme. Item Cit. Niels lauritssen i budsted for Winde. Item Cit. Thuende dieler och en domb. Eptherdj 3 personer wondit seet stangit paa Niels Krabis eendiell och meed sandmends breff beuisis Nielsis til mitstrømme. Ickj emod Winde eller diele, Niels Nielssen Anlangendis, huad belangdis i fellig stangit epther Winde ickj Kam denom til forhindring. fogden dømppt Endelig, dog ingen møtt. Macteløss. Søren pederssen i Nibe Cit. Søren bisgaard for en dom dømppt emellom hanom och Christen perssen i Nibe om Kost och Tering. Wendelig som Wdømppt til fougden igien. *NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotok. 1625, s. 80b, 81a, 85b.*

7. maj 1625 (2)

Søren Pedersen birkefoged i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Pedersen Bisgård sst for en dom, han til Nibe byting 2/3 sidst forleden har dømt imellem Christen Pedersen i Nibe og førnævnte Søren Pedersen, hvor han har tildømt ham at give Christen Pedersen en ubillig kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til birketinget igen at komme. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 104, Nørgaard-Pedersen.*

7. maj 1625 (3)

Søren Pedersen birkefoged i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nibe birketing 5/2 sidst forleden har vidnet anlangende hvis iring og trætte, de har været i. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om det forlig imellem Søren Pedersen og Christen Pedersen, som for nogen år siden er gjort, og Søren Pedersen ikke vil være samme forlig bestandig, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 109, Nørgaard-Pedersen.*

8. maj 1625 (1)

Niels Matssøn i Siøgaard Cit. Christen Matssøn i Andrup. Epther Thuende Wendelig. Endelig dom. Christen perssen i Nibe Cit. per Siørup, Hr. Laurits (Kras). Møtt ichj. Idem Cit. Hr Laurits. Møtt Ichj.

NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 89 b.

8. maj 1625 (2)

Missiv til Dr. Hans Vandel. Niels Krabbe til Torstedlund har berettet, at Sognepræsten i Sønderup i Viborg Stift paa Grund af stor Skrøbelighed og Afsindighed i høj Grad trænger til at hjælpes med en dygtig Kapellan, som kan forestaa Sognene med Kirketjeneste og andet, saa Nabopræsterne kunne blive fri for den Besværing, som de en Tid lang have haft med at betjene Sognene, og han meddelt, at han gerne vil have sin Sognepræsts Kapellan beordret til

dette Kapellani. Hans Vandel skal undersøge Sagen og i alle Maader ramme Guds og Menighedens Ære og Forfremmelse og den fattige skrøbelige Mands Gavn og Tarv. *Kancelliets Brevbøger*. J. T. 337 b.

?dato 1625

Jost Poulssen i Hadseriis stod for tingsdomb Och tog tredie ting till Jens Mortenssen i Hadseriis for et breff hand hanom forholder Och icke kand dett aff hanom Bekomme. *NLA, B37-1, Aalborg byfogeds tingbog 1625, s. 55b.*

16. maj 1625 (1)

Aalborg byting. Rasmus Skomager i Nibe stævner Christen Christensen i Aalborg for et knivstik. *NLA, B37-1, Aalborg byfogeds tingbog 1625, s. 69a.*

Peder Bloch, foged paa Restrup, paa hans hosbunds, Erlig og welbyrdige frue Heluig Kaas til Restrup, hindis Thieners Rasmus schomagers wegne i Nibbe. For denom stande Christen Andersen Øster och Jens Jørgenssen Kock, borger her i Olborg, som Affhembled och kundgiorde Attde i dag 8 dage Sidst forleden War till Syn till Rasmus Schomager i Nibbe, effter Som de der till War Wdneffned her aff tinged, daa Saa forne Chresten Anderssen att forne Rasmus Schomager haffde En Kniffslag bag wdj hans højre Axell, och stod forne Jens Jørgenssen Kock och her for tingsdom och Affhiemled, lige som forne Chresten Anderssen Omiembled haffuor. Dernest framlagde forne peder Block skriftelig Sedel aff Mattis Suendssen tiener i ollb. ligdendis ord fra ord som Efterfølger:

Effter som ieg war tagen aff tinge till Sion den 9 Majj till Rasmus Schomager i Nibbe, daa Saa Jeg, att hand haffde En Kniffslag i hans højre Axell, som War Slagen bag Ind, och Suyntes dett att war giordt med en Lildkniff, dett hiembler jeg for ett fuldt Syen, Och effterdj Jeg er Saa loulig for Aarsagedt, Att ieg icke ens Kand Møde i dag till olborg byting dette Synn att Affsige, Ehr dete min Egen haand. Actum olborg den 16 Majj 1625, Mattis Suendssen Egen haand.

och stod Christen Christenssen her i olborg for tingsdomb och ickj benegted, adt hand for haffde giordt forne Rasmus Schomager same Skade, men Wed in Siels Sallighed och med opragte fingre, att hand icke gick bag till forne Rasmus Schomager. Bestod Niels Ibssen oc Helli Laurssen drager wed deris Eed, att de i dag 8 dage steffned forne Christen Christenssen till hans boepell for dette Winde och Synn.

peder Block paa hans hosbunds tiener, forne Rasmus Schomager i Nibbe, stod her for tings domb och gaff last och Klage paa Christen Christenssen, Som Thiener Didrik Grubbe her i olborg, for Saar och schade, hand haffur giordt forne hans hosbunds Thiener Rasmus Schomager i Nibbe effter Syns Windis Lydelsse, som hand Kiørde fra Olborg och till Nibbe. Bestod Niels Ibssen och Helli drager, att de i dag 8 dage steffned forne Christen Christenssen till hans bopell for dene Klage.

peder Block paa hans hosbund Wegenne stod her for tingsdom Och frambesched, Om der war Nogen Som haffde Nogen aff Welb. hans hosbunds Thiener Noged att Sage eller till ad Thalle wdj nogen Maader, saa wille hand

mez suare for dennom, som dett Sig bør. Dertill Suarde Mads Laurssen Thyboie her i Olborg, att hand paa Byens Wegenn haffde ladett steffne Rasmus Schomager i Nibbe hidtil tinging i dag Otte dage førstkommendis. Disligste Suarde Mikell Block fogedsuend, att hand paa Kong. Maijts. Wegenne och haffde ladet steffne forne Rasmus Schomager till i dag Otte dage førstkommen- dis, och daa wille giffue hanom Sag, som det Sig bør, Och stod forne peder Block, forne Mads Thyboe och Mickel Block till Wedermolsting.

16. maj 1625 (2)

Aalborg byting. Poul Krasse i Nørholm stod for tingsdomb og bød sig i rette Emod Jens Anderssen Krag Om Hand eller Nogen Andenn haffde han- nom Noked till ad talle, daa Wille hand mz Rette och Suare for Sig som dett sig bore. Daa framskom Jens Anderssen Wodschoff, borger her Samestedes, paa forne Jens Anderssen Krag Wegner Och med hans fuldmagt, och lod Lesse en schriftelig Sedell aff Thames Jostssen, foged paa Woer, som den Wdj Sielffuer formelder, huor for forne pouell Krasse denne Gang bleff endtfun- denn, Indtill hand louligen stefnis och kaldis paa Nye Igienn.

NLA, B37-1, Aalborg byfogeds tingbog 1625, s. 70 b.

16. maj 1625 (3)

Aalborg byting. Mickell Block paa Mickell Jenssens Wegne i Bisløff Lod fordelle for hovedgiæld Frederik Suerdfeger her i olborg, Sagendis hanom en degen Saa God som 3 daller, som hand haffuer faaed hannom at ferde och icke Kand den Igien bekomme. Bestod Niels Ibssen och Helli drager at de i dag 3 wger gaff hannom Warsell till hans hus for denne dielle.

NLA, B37-1, Aalborg byfogeds tingbog 1625, s. 70 b.

21. maj 1625 (1)

Viborg landsting, tinglæsning af skøde dateret 25.1.1625, Krabisholm, fra Anders Friis til hr. kansler [Christian Friis] på bundgarnstader ved Nibe i Nør- laae. - Sig.: Mogens Kaas til Støff[ringgaardt]; Lauritz Lindenou.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 45v. Holmgaard, s. 39.

21. maj 1625 (2)

Viborg landsting, tinglæsning af brev fra Stienn Routstien, dateret 2.5.1625, Viborg, til fru Kierstin Juell på 100 spd. Derfor pantsat hanom [!] 1 gård i Ferck, Wogsleff sogn, Hournum herred.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 46v. Holmgaard, s. 39.

30. maj 1625

Tingsvidne af Hornum herred i striden mellem Gude Galde til Nørlund og Niels Krabbe til Torstedlund om færdsel over Døvelstrup vad.

NLA, Nørlund gods, G172-3. [1] segl i grønt lak, Lars Nielsen Kras, her- redsfoged. Påtegning på bagsiden: Knud Jenssens dom mod den grandskning och till Buodt.

Las Kras i moldbiereg, Herids fogit I Huornum Heridt, gjør Witerligt, Att Anno 1625 mandagen den 30 maj Paa forne herids ting War Skicket Erlig Och Welbørdige mand, gude galde till Nør Lundt, hanss fuld migtige Peder Hansen, Ther same steds Och hade med Søren Jenssen i Haffuersløff och Søren laustsen ibid som Hiemelit Wed Helgens Ed och Opragte fingr, Atj I dagh 8 dage War for Thorstedlund Puort och talld med fogden mads nielsen Och der steffnitt Erlig Och Welb. mand Niels Krabe til Thorstedlund for en Landstings grandskning och thill buod, Att hand Welle lade til Byde Velb.emelte Niels Krabe Her i dag Anlangendis Diuelstrup Wad med nogen Weij, som skulle løbe till forne Wad Paa begj Sider, och frem lade forne per hanssen Ett breff och tilbuodt Lydendis:

Lader ieg gudj galde thill Nørlundt thill biyde Erlig och Welbiørdig Mandt, niels krabe thill Thorstedlund, En landstings grandskning til guode mendt och denom Att Sej och forfare, om Der Ickj findiss En hardt Slagin Weij igiemell Diuelstrup Vaad Saa Well som Och Saa Adskiellige diøbe Huoll Weij buode Sønden och Norden forne Wadt, disligste om der ickj findist stuore stacke legendis thuerls wdj Wadenn och om Pellit, saa mand ickj kand Kiøre der Ofuer, och Effterdj dett formenis forne Niels Krabe ickj skall giørriss beuistligt dett forne Weij Igiemell Diuelstrup Vad haffuer Verit nogen for mient for Andre wdj Salig Joen madsens thid Eller niels Joenssens thid Enthend med laueffueder, gamell breffue, Sær kund Skab Vden Allenste med forne Niels Krabis Egin forhuerede Winder, som Mesten hans Egin thienere haffuer Wondet, och Vell ieg paa min Side der til Venlig haffuer om bedett Saa och til troit Erlig och Welbiørdig Mandt Knud gyldenstiern til timb, kong. majj. Befalings mandt Paa Haldt, och Hesell Agd., Kong maijs. befallings Mand Paa Alborig slott, Saa ieg Begierridist, Att forne Niels Krabe Vil Naffn giffue Huem guode mendt hand der til Paa sin side Vill haffe Saa Thoede. men dersom forne Niels Krabe denne landstings grandskning iche med mig Vill beuilge, daa Vill ieg framdiellis der till haffue betroedt Erlig och Welbiørdig Mand Mogenss Kaass thill Thimandsholm och Niels Urenfeld till Kniiffholt, huilcke forne guode mendt Anthen till miindelig Eller Ved Retten oss om forne Weij och huiss Eiger der Om Indholde Kandt Att forhandelle, saa och fra denom Att haffue beskreffuet Paa dett Wij med Da gang for Elle Kunde thill Endelig Ende komme giennem begiering Ouer min til budt, men løstes Paa pr ... skouis och things Vinde der Effter det med dielliss, Saa Vell som och Paa huad suar forne Niels Krabe giffuer Her Paa. Datom Nørlund den 30 majj 1625 gudj galde.

Saa møtt Her i dag Knud Jenssen i gamellholm Paa sin hosbund Velb.ørdig Niels Krabes Vegne och frem lade Her for Retten en Skrifftelig beretning: effter som Erlig och Welbiørdig Mand gudj galde til Nørlund haffuer ladet mig thil Huornum heridsting i dag steffne anlangendiss Enn Landstings grandskning, som hand der Vil lade mig til biude guode mandt At grandske om En Veij offuer Diuelstrup Vaad, som hanss til buod Vider skall formellr, Saa Er mit suar Imod forne till buod, for det første Vill ieg Ingen grandskning beuilge eller samtøcke offuer Diuelstrup marck, diuelstrup Vad, far broen Ellr offr torstedlund mark Ad torste bye, som Er min frije Endiells grund och Egiendome thill thorstedlund, och same veij Er forne gudj galde fradømbt och formiener,

At hand ickj skall Samis sig Aat haffue nogin lod Eller dell dj Same min Eijdom Wdj nogen Made och for miener hanom ickj At til stediss nogen til buod Ellr grandskning Paa min Endiells Eijdome, som hand Ingen lod Ellr diell haffr Wdj, och Er begierendis Aff forne herids fogden Eller Huem, som i domer stedt til forne thing i dag, Att denne min Ringe forfest och beretning med Eller huiss Andre breffue, som min fuldmigtiige for Retten fremblagd macteløss och Paa Skreffuit Och Ind føruiß Wdj huis dom for Retten Aff Sigis. Datom thorstedlund den 30 dag majj 1625 Niels Krabe Egen Hand.

Der nest i Rette lade Enn herids tings Domb Her Aff forne ting Wdgangit Ano 1623 mandagen den 24 majj. : Se 23.5.1623. Som samme Dom Vidløfftelig bemeller och wdj sin sandheds Saa beslugter.

Med fliere ord och talle denom derom Imellem War. daa effter thiltall, giensuar och Sagens leglijhed, saa och Effterdj forne Diuelstrup Vaed och faar brouen Paa Velb.emelthe Niels Krabes Sijn Endiells Eijdom disligste beuisis med Adskellig Windr och gamell folckes Kund skabb, Der ickj haffr Verret nogen Adell Veij Eller Kiøbstad Veij offuer for nogen fra Nørlund eller Ander steds offr forne Vad och faarbrou Eller offuer Niels Krabis Indellls Mark Ad thorsted bye, men bruitis deris Adell Veij och Kiøbstad Veij Aff Nørlund Paa Andresteds Her och bør Attuere med Rette, Viste ieg ickj forne gudj galde bør Ath haffue nogen sin Adell Veij, Kiøbstad Veij Elr Ander Veij offuer forne dyffuelstrup Vadt ellr farbrou, Uden hand haffue dett Wdj foren Niels Krabes Willj och minde. Och dj lod denom Paa Begij sider Wdj Alle Rette ther Effterdj Velb.emelte Niels Krabe Ingen grandskning Vill beuilge Eller Sam thøcke offuer dyffuelstrup mark offuer Diuelstrup Vad, farbroen Eller offuer thorstedlundts mark Ad torste Bye hans Endiells Egendomb, som Velb.emelte gudj galde Ved Dom tilforen Er fradømbt, Veste ieg Ikj Att Kunde stede nogen granskning Och tilbuodt I, Mens Same forne domb stander Ved magt. till Vindiss burdt haffr ieg mett segnete Her neden under trøgt.

Lars Nielsen Kras
i Moldbjerg, herredsfoged

18. juni 1625

Viborg landsting. Laurids Michelsen (Resen), præst i Nibe, repræsenteret af Søren Pedersen i Nibe (birkefogden), stævner Christen Pedersen i Nibe for et vidne af Nibe birketing, at præsten krævede 1 rdl og en tønde sild, før han ville begrave hans mor. Da vidnerne er Christen Pedersens hustru, Maren Nielsdr., hans søn Peder og tjenestekarl Christen Eriksen, og da vidnet ikke er dateret, kendes det magtesløst. En landstingsdom af 2. maj, der dømte, at Hr. Laurids havde gjort uret og fradømte ham præstekaldet, indtil sagen på ny kom for landstinget, ophæves. Se også 19.6.1625.

NLA, B24-540 Viborg landstings dombog 1625B, s. 143a.

War skickit hederlig mand, Laurids michelsen i Nibe, hans Wese boed, Søffren pedersen ibd., med en opset. her aff Landstingit i dag vj Wgger Wdgangett Liudendis hanom der att haffue hid i Rette steffnued Christen Ericksønn i Nibe, Maren Nielsdater och peder Christensen Ther samme steds for Winde dj Thill Nibe bircketing den 5 februarij Sist forleden med Christen pedersen der samme steds Wondet haffuer Ahnlangendis nogen sield, som forne schull haffue bekommet Neder Wnder et slup i et tønde och it pund af Kuller saa well som och Wondet om en dret, forne Chresten piersen schul haffue giffued forne her Laurids for hans moder at begraff, førind hand Wille begraffue hinder, huilche diris Winde formeller, forne her Laurids hordeligen benegter, formiener och saa samme Winde Icke atuere Wondet paa fersk foed eller paa nogen Wese dag och Thid, Thill med och saa samme Winder att schull findis Willigt, Mienindis der samme Winder ichj saa sandferdig och Louglic atuere, at dj bør nogen magt at haffue meden magteløs Atuere. Noch da hid Kallet forne Christen pedersen for Enn Wendelig domb hand Lader ij aff borret her Thil Lands Thinget at haffue for huerffuit effter Samme Winder, formiener den i Lige mode bør Ingen magt at haffue. Saa och da hid Kallet forne Christen persønn med samme Winder och domb. Item forne Windis biurd huer i Egenn person. Dernest peder sørensen Suodi som samme Winde Wdsted haffuer Om hand haffuer Noget der Thill at suare. Tha for schadsmoll ehr samme Sagh opsat Thill i dagh.

Saa møtt Christen pedersen och framlagde Winde aff Nibe bircketing denn 5 februarij sist forleden Wdganget: se 5.2.1625. Wider framlagde dom her af Landstinget den ij maij sist forleden wdganget: se 2.5.1625.

M. T. Saa eptherdj same landstings domb nu hid Kalled er ichj fandes lenger eller ydermiere, Indthill sagen bleff steffned Paa Nye, och Thett nu sched ehr, da bør Thend Icke lenger magtt athaffue eller kome forne Her Laurids Michelsen till nogen forhindring. Och eptherdj forne Christen Eriksen och hans medfølger iche haffr Wondet om nogen Wese Enkende dag ellr Thid nar forne Her Laurids ... sild schull bekomme, forne Christen persens høstrue och sønn befindis Wildig diris windisbiurd och fordj Thill behelpning selff Wondett, Och icke for Theris Wind med andr Wildige Winder bekrefftis, da Kund wij epther saadan leilighed Icke Kiend same Winde nu hidsteffned er saa Nøiagtig, at the bør nogen Magt Athaffue Meden Magtesløs Attuere.

19. juni 1625

Poul Krass i Nørholm Cit. ~~Hanns Justssen paa Waar~~ Jenns Holck i Olborig Cum solich woldgiffits mennd. møtt ichj. Hr. Laurits Michelssen (Resen) i Nibe Cit. Christen perssen i nibe for et Winde forhuerffuid aff hans Søn och høstru. At hand schulle giffuid her Laurits en daler for begraff hans moder. Item Cit. Christen Pederssen for en Wendelig domb. Ichj Louglic steffnid. Christen Pederssen i Nibe Cit. Hr. Laurits. steffne for hersens Thilbørlige domme. Christen Pederssen i Nibe Cit. Søren pederssønn for sted høring och dele Therdie ting och høring offur hanom for Thiende. Eptherdj tilforn dømppt Christen perssen diele for tiende, eptherdj dj den ichj Sielff wille benegte, Och

Sielff tilstaar der for giorde Wleeg. ichj Widr dømme. Och eptherdj wordierings Winde tilforn hid steffnit och Endlig Wed magt Kiend, eptherdj Kunde befindis opschreffpt for højitt opschreffuen. Ickj widr dømme. Christen Pederssen i Nibe Cit. Søren pederssen Bisgaard for funden i dommers sted, och tildømt Christen persssen Wdleg for Kost och Tering. ichj beslut. Poull Krasse i Nørholm Cit. Søren Jensen i Huorns-gaardt Cum solich for ett Winde wondit epther hans ord. *NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 113a-114a.*

2. juli 1625 (1)

Hr. Laurits i Nibe Cit. Christen pederssen ibm. schodsmoll. opsat wj wger. *NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 130b.*

2. juli 1625 (2)

Poul Kras i Nørholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Justsen forrige foged på Vår for en seddel og stuevidne, han til Jens Krag i Aalborg har udgivet, at han 7/4 sidst forleden havde hørt, da KM forordning anlangende fiskeri fra Klitgård og Nibe var blevet læst, at Poul Kras havde sagt, at Jens Andersen Krag skulle tage samme breve, der var blevet læst, og stryge hans rumpe med. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke er vidnet ved ed og oprakte fingre men ved en seddel, og et andet kun et een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da kunne dommerne ikke kende samme kundskab og vidne så nøjagtigt, at de bør nogen magt at have. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 157, Nørgaard-Pedersen.*

2. juli 1625 (3)

Var skikket Poul Kras i Nørholm på den ene og havde stævnet Jens Andersen Hals, rådmand i Aalborg, Jacob Vognsen, kongens byfoged sst, Christen Christensen i Brødland og Laurids Pedersen i Øster Halne på den anden side, anlangende en voldgift, som de på Kjær herredsting 10/5 sidst forleden har været tiltagen, anlangende at skulle kende og dømme, Poul Kras på sine egne og sine medarvingers vegne og Laurids Jensen i Rævsgård imellem, anlangende bondeskyld, ægt og arbejde med anden rettighed af den halve Rævsgård og et halvt gadehus, som Laurids Jensen iboer, som halvparten af tilhører salig Bertel Kjærulfs børn og arvinger, med flere ord dem derom imellem var: da efterdi med tingsvidne bevislig gøres, samme sag af begge parter på fornævnte 4 mænd at være indgiven, og dem at have fuldmagt derom at sige og kende, og ikke bevises samme voldgifts sigelse at være efterkommet, da tilfinder vi fornævnte 4 mænd på tirsdag først kommer 14 dage i Jacob Vognsens hus i Aalborg dem at forsamle, og parterne da for dem at møde med hvis breve og dokumenter, de i samme sag har, hvorefter fornævnte 4 dannemænd dem skal til ende imellem sige, eftersom sagen på dem er indgivet. *Viborg landstings dombog A 1608-61, s. 188, Nørgaard-Pedersen.*

15. juli 1625

Søren jenssen i Hornsgaard Cit. Christen pederssen i Nibe. møtt ichj. Anders Christenssen i Woldsted Cit. Niels remmer i bradsted Cum solich Sionsmend. Møtt ichj. *NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 148b, 151a.*

13. august 1625 (1)

Hr. Laurits i Nibe Cit. Christen pederssen for et Winde forhuerffuit att schulle førd Hr. Laurits enn thønne sild. Item att schulle giffuid hr. laurits en daller for hans moder at begraffue. Item Cit. Christen perssen for en Wendelig Domb. Christen Erichsen Cum solich ichj wondit om dag och sted Høstru och Søn. Wildig. Mactesløs. Christen perssen i Nibe Cit Hr. laurits til hans tilbørlige Winder. Ichj beslut. *NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 130b.* Samme i *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 193, Nørgaard-Pedersen.*

13. august 1625 (2)

Viborg landsting. Stygge Høeg til Vang ved sit visse bud, stævner Anders Jensen i Binderup, foged på Restrup, for en beskyldning han på Nibe birketing 30.3.1622 har rettet mod hans fæster Peder Mouridsen i Nibe, at dennes datter Maren under vårfiskeriet i Øresund ved Barsebæk har forladt sin husbond Christen Jensen Skrædder i Nibe og har taget bl.a. noget sengetøj og klæder med sig. Peder Mouridsen beskyldes for at have sejlet med datteren og huset og skjult hende. Landstinget dømmer, at et tingsvidne af Nibe birk snapsting 1622, hvor en række Nibeborgere vidner at have set Maren Pedersdr. i Barsebæk fiskeleje, skal være magtesløst, da det ikke er taget på fersk fod og ikke angiver dato. Da det ikke bevises, at Peder Mouridsen har godset, eller at han har huset datteren, kendes også fordeling og birketings- og landstingsdom funderet herpå, for magtesløse.

NLA, B24-540 Viborg landstings dombog 1625B, s. 195b.

War skickit Erlig och Welb. mand Tyggj Høg Thill Wangh, hans Wesse boed, E. och F. Hendrich pedersen i Esum, med en opsetelse her aff Landstinget ii dag sex Wgger Wdgangenn, Liudendis hannom da att haffue hid steffnued Anders Jenssen i binderup for en bischiöldning hand paa hans tiener peder Jensen i Nibe schall haffue giortt thill Nibbe bircheting 1622 Thend 30 martij och hannom beschiöldtt for noget guods, Christen Jensen schreders høstrue maren pedersdatter schull haffue draget for hindis hosbund medt och forne peder Jensen haffuer Andtuordit forne Christen Jensen en diønne oc hans Kleder och becken Igienn aff same guods huilcket Wdj Ingen maade schall hannom offuer beuisis.

Sameledis da hid steffnued Peder Madsen Fugl i Nibbe, Peder Ørens, pouell Esphersenn, chresten Sørensen, och Thamis Nielsøn for et Winde dj till Nibe Snapsting 1622 Wondet haffuer: Se 10.1.1622.

och ichj heller wondett om dagh och Thid eller paa fersch foed, och icke forne maren Pedersdater Thill same Winde Schall Were steffnid.

Wdj lige maader da hid Kallet Peder block, fouget pa restrup, for en Wbeuist Klage, hand offuer forne Peder ?Jensen giort haffuer, for hand schull haffue seijlet forne Maren Pedersdater, som forschrfft staar, saa Well som for same gods hunn schall haffue tagenn fra Chresten schreder, Wansiet forne Peder Jensen sielfftolffue schall haffue Winde om hans bindings huss, och fordj forne Windis biurd iche dett kunde Winde huilcken partt hans War, Saa och da hid kallet forne Peder block for en dielle hand till forne Thing och Landstings dielle dereffter forhuerffuit haffuer offur forne Peder Jensen for same goeds. Dernest hid Kallet forne Windis biurd, som same Winde Wondet haffuer. Item Anders Jensen, Peder block och Chresten schreder med same Winder Clage och dieller och alle Andre breffue dj i same sagh Wille Winde och Wndgielde.

Da for nogen lelighed bleff same sagh opsot Thill i dag, Oc nu møtt Las Jacobsen i Debell paa sin hosbunds och Anders Jensens Wegne och framlagde et tings Winde aff Nibe bircheting 1622 denn 30 martij. Se 30.3.1622. Sameledis eet Winde aff forne Thing 1622 Snaps løffuer dagh Wdgangett: Se 11.1.1623. Enden et Winde af forne Thing sist forleden Aar den .. majj Wdgangett: Se Maj 1622.

Med F. Tha. Saa och epherdj forne Peder Madsen, Else Kielsdater och thieris ... iche haffuer Wondet om nogen Enkend dag ellr Thid, eij hellr Paa fersch foed, da Kunde Wij iche Kiende Thieris ~~Ther~~ Winde saa Nochsom, att den bør nog magt athaffue. Och epherdj forne birckething ... Icke med nogen nøiagtig Windr beuises forne Peder mouridsen same guods athaffue bekommet eller Maren pedersdater husett och hellet, da finde Wij epher sadan leilighed same birchetings och Landstings som savel som same dielle Therepther drefuen er Magtesløs Atuere.

15. august 1625

Aalborg byting. Hans Rebslager i Aalborg stævnes i forbindelse med dødsboet efter Jens Sørensen i Ridemands Mølle.

NLA, B37-1 Aalborg byfogeds tingbog 1625, s. 122a.

Laurs Nielsen Guldsmed, dommer. Jacob Wognsenn her for tingsdom tilspourde Hans Rebslaar, borger her samestedts, Om hand icke haffde Welladts Nielssen och Mickell block her Samestedts wdj hans hus den dag Jens Møller, som boede i Ridemands mølle, bleff begraffen, och lod hannom forbyde att Affhende Sig forne Jens møllers Godts Eller huis hand Kunde were hanom Sielff schyldig, førind forne Jacob Wognsenn bleff Affbetald, huis forne Jens møller war hannom schyldig, och Om hand same dag icke lod Lesse Adschillige domme och Breffue Offuer forne Jenns Møller wdj hans hus, Och Om forne Hans Rebslaar icke daa Suarde forne Welladts Nielssen och Mickell block, och sagde att forne Jens møllers Guodts schulle well bliffue tilstede, huortill forne hans Rebslaar suared, att hand icke Kunde Benegte, dett forne tuende Mend War intil hans hus same dag och forbød att Affhende sig forne Jens møllers Guodts, och same dag ochsaa bleff Adschillige domme och breffue Offuer forne Jens møller wdj hans hus. Disligste och same rid Suarde forne tuende mend, att forne Jens møllers Guods schulle bliffue tilstede, till saalenge

nogen deris fuldmegtige Kom och det Anammede, hand haffde Inted Widere der med att Bestille. Disligste tilspurde Jacob Wognsenn, forne Hans Rebslaar, Om hand icke bestod wdj hans hus for hannom, att hand haffde Kiøpt aff forne Jens møller to heste for 40 daller, och der aff haffde hand Giffued forne Jens møller de 20 daller och de 20 daller haffde hand Ladends hos sig. Huor till forne Hans Rebslaar suarde, att hand wille gaa till forne Jacob Wognsen wdj hans hus och lade hanom faa schriftelig bescheden der paa, huor møgid hand bliffuor forne Jens møller schyldig, Eller och forne Jens møller bliffuer hanom schyldig. Bestod Niels Nielsen och Søffren Lauridssen drager Wed deris Eed, att de paa torsdag 14 dage Sist forleden stedned forne Hans Rebslaar till hans hus for dett Winde, Och same dag Mundtlig her i olborig steffned de Morten Jenssen i Suenstrup, Mads Hijffuelmand och hans Waffuer her samesteds till deris husse ochsaa for dette Winde.

29. august 1625 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, at Jens Hansen på Gravlev grandestævne havde optinget til Søren Andersen ang. noget lyng, som nogle bønder i Gravlev havde taget i Gravlev hede. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1625 (2).

Peder Smed i graffløff, Anders Christensen och dieris medbrøder paa denn Anden Side For eet Winde dj till Huornum Herids ting 29 Augustij Wondet haffuer, det Jens Hansen schull tillbøden paa diris grande-steffne at Wille optinge till Søren Andersen for nogen Liøng, dj schull haffuer bekomid i graffløff Hiede.

29. august 1625 (2)

Tingsvidne af Hornum herred, ang. noget lyng nogle af bønderne i Gravlev havde taget i Gravlev hede. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 24.9.1625 (2).

Noch hid Kallet Chresten Andersen i Thingbeck mølle och Anne Jensdr. i graffløff for et Winde dj forne dagh Wondet haffuer same Liung.

5. september 1625

Chr. Andersen vognmand i Aalborg anklager Peder Gundesen, herredsfoged i Ellidshøj. *NLA, B37-1, Aalborg byfogeds tingbog 1625.*

10. september 1625 (1)

Fru Anne Høg salig Axel Rosenkrantzes til Buderupholm med en opsætelse af landstinget i dag måned havde stævnet Laurids Kras i Molbjerg i Hornum herred for en dom, han til Hornum herreds ting 27/6 sidst forleden imellem hende og Jørgen Brockenhuus til Sebbergård dømt har anlangende 605 rigsdaler, som hendes salig husbond skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden var fremlagt kvittans for 500 rigsdaler, og fru Anne Høg har ladet tilbyde for resten at ville gøre udlæg, og fogden samme kvittans og tilbud har forbigået og tildømt Jørgen Brockenhuus fyldest for den ganske sum, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 212, Nør-gaard-Pedersen.*

10. september 1625 (2)

Jens Hansen i Gravlev havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 29/8 sidst forleden vidnet har, at han på deres grandestævne havde tilbudt at optinge til Søren Andersen sst for noget lyng, han ulovligt tog fra ham i Gravlev hede. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om Jens Hansens løfte, som han ikke er gestendig, og ikke med brev og segl bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s.222, Nørgaard-Pedersen.*

12. september 1625

Aalborg byting. Hans Rebslager i Aalborg stævner Mads Sørensen i Hyldals mølle at møde for Aalborg byting i forbindelse med dødsboet efter Mads Sørensens broder, Jens Sørensen i Ridemands Mølle.

NLA, B37-1, Aalborg byfogeds tingbog 1625, s. 139 b.

Hans Rebslaar. Stod for Thingdomb, och thilbød Mads Søffrenssen i Høldals mølle, huis hand haffr Kiøbt af hans S: Broder Jens Søffrenssen møller Wdj Ridemands mølle, som er En Koe och 2 heste, att dersom hand Enden will giffue hannom hans penge Igien daa wille hand gierne Wnde hanom dette. Disligts Suarde forne Mads Søffrenssen, att hand Inthid weste ad Suare der thill, førend forne hans salig broder Jens Søffrenssens børns rette werge der thill bliffuer saa loulig steffned och Kaldett, som dett sig med Rette bøer. Bestod Niels Ibssen och Helli Laurssen Drager wed deris Eed, att da paa løffurdags 3 wger siidst forleden her i Olborig Mundtlig steffned forne Mads Søffrenssen hid thill thingid for dette thilbud.

18. september 1625

Viborg landsting. Christen Pedersen i Nibe stævner birkefoged Søren Pedersen i Nibe for kost og tæring til landstinget i en sag, hvor birkefogden har stedt 3. tings høring over ham for tiendekærve til præsten Laurids Michelsen (Resen) i Nibe, hvorefter han blev fordelt. Landstinget dømmer, at Søren Pedersen ikke har begået nogen uret, men at et vurderingsvidne af Hornum herredsting skal være magtesløst, indtil det forelægges landstinget.

NLA, B24-540 Viborg landstings dombog 1625B, s. 143a.

War skickit Chresten pedersen i Nibe med en opsettelse Her Aff Landstingit Thend 7. Maj sidst forleden Wdgangett Liudendis hanom Tha att haffue hiid i Rett steffnett søffren pedersen, birckefogett ther samesteds, for hand Thend 14 Augustij sidst forleden haffr sted Hr. Laurids michelsen Thredie ting offuer hanom och der effter sted høring offuer hanom for nogenn Thiende Kierffer och ichj haffr Ansiet, att hand same dag stod for Thing domb och boedet sigh i rette och paa schondte Windis bør at Wille beuise, Att Her Laurids haffde bekomid same Thiende och hand haffde ladet hanom Niude saa mange Kierffer, som hand Kunde Thil falde aff hans Korenn Thill denn dagh och bøde hanom sit huss Thill, att hand mote Wdkaste hans Korenn, om hand misfielte, om hand ichj War Thendet rett, och om Her Laurids ichj borde att beuise, att

hand nogenn Thid haffde Aduaret hanom att schull sette sin Thiende Paa marchenn, nu mier Innd Anndere Thider Ind och dj Andre dannemend giorde, som er med Things Winde att beuse. Noch hid Kallet forne Sørren Pedersønn for en hest och Kou med miere goods, hand bleffuenn for Arsaget, Sørren Pedersen at wdlege for en Kost och Thering hand Wild haffue, for hand haffde haffd Her Laurids møndighed Thill Landstinget och der med Wnder fundighed och Wrangh beretningh faaed hannom dømpet i dielle, Thill hand reted for sigh, och der offuer er bleffuen for aarsagit, hannom same Thiende Anden gang at igienn giffue foruden hand mate bliffue ledige aff same dielle, som med Things Winde er att beuse, och ichj same Thid till Landstingett bleff paa Kiend om Sørren pedersens Wlempe Kunde finds. Eller eij som er med sien parter Thill same Dome at beuse eller nogen domb hand War Thil dømbtt nogen Kost och Thering der fra Igienn aff forne Christen pedersen igienn schull haffue, formieninds fordj der for wret att were sched, och Søren Pedersen der for igien att fuoere hanom Sinn Hest och Kou och Andett goods saa goet, som hand denom bekomid haffuer, och att stande hanom for Kost och Thering. Noch hid Kallet forne Søren Pedersen med same Winde breffue och dome, hand i den sag haffuer, saa och forne Her Laurids om hand haffuer nogett der emoed at sige.

Daa same sagh for nogen leilighed Opsaat till i dag Och Enden hagde Christen pedersen hid steffnitt Peder Nielsen Rørbech, Anders laustsen i Nibe och theris medbrødr Worderings mend for nogen goods Wdleg dj fra hannom och thill Søren piersen for halff werd Wordirrit haffuer, som hand for miener och Wordierit Thou eller Thre haannde boeschab for enn suinn och ichj i Støkenis, som dj borde, och ichj Wordierit nogenn bøgger och gielts breffue, som hand Wdlagde, Medenns der hand haffde Wdlagt effter hans opschreft Saa Ner som iiii daler, schall dj haffue Wordierit hannom en Hest for Wj daler, som dj i det ringeste Kunde gielde 10 daler. der til med schall dj haffue Wordierit hanom for miere end 15 daler offuer dieris ringe Wordiering och hans opschreft ichj Wden halff fiorten daler huilcke dj haffuer giordt Sørren Piersen Thill Wille och gaffen och forne hanom Thill stoer schade och brøst for Wenschabs och suogerschabs schyld och fordj Ennguord Michelsen i Nibe, som same Wordiering Wdsted, ichj haffuer Antuordet forne Chresten Pedersen same opschreft ellr dome igien som hand lagde effter, ellr haffuer lagt pennding fra dennom paa stannnd for det, som guodset War miere Ind opschreffuen. Hagde och hid steffned Sørren Pedersen for en Wordierings Winde hand Thill Huornum Hereds ting paa same goods forhuerffued haffr och ichj dj første Wordierings mend der Thill atuere steffnid eller Kallet, eij heller Chresten Pedersen med dette første Wordierings Winde did Kallet att Were, ichj heller same goods i støck Wiss atuere Wordierit meden effter det første Things Windes liudelse, huor for hand for miener sigh Wret att Were sched och forne Wordiering och Wordierings Winde magteløs atuere och forne Wordierings mend Werit at haffue giordt hans goods igien saa gott, som det War i igien att leueris och Inguord michelsen, som same Wordiering Thill Nibe ting Wdsted haffuer, saa och Las Krasse, Herids Fougett i Huornum Herid med forne Wordierings mend att stande Thill rette. Noch hid Kallet forne Peder Nielsen rørbech och hans medbrøder, Wordieringsmend i Nibbe, saa och søren Madsen i Wolstrup, Niels

jensen i Siørup, och diris medfølger saa Well som och forne Søren Pedersen, som same Wordierings Winde forhuerrffed haffuer med dennom samt med dome och opschreffft, saa och Inguor Michelsen, Las Krasse I moldbierigh, for same Wordierings Winde en huer I egen Personn.

Saa møtt forne søffren pedersen och berett, att Christen pedersen tilforn haffr hid steffnett hanom for hand for same Thred haffr sted Thridie ting och høring offur hanom och Tha haffr F.1 Wendelig domb paa same dielle saa Well som och paa søffren pedersen, at hand schull haffr giord hanom och burd att stande Thill Rett Och schlueld schated hanom ephther sin boeslod och schul sag hand, fordj hafrr Werid foraarsagit same Wendelig domb med leilighid till Landsting at Indkall, och forne Christen persen da er dømpt i fordielle, som Ther aff Kunde Eractis, den burd hanom Ingen Wret haffde giord, Meden hand Therfor War Pligtig hans Kost och Thering at Wdgiffue ephther Recesen, huor for hand for same Kost och Thering haffr Thil Thale, Och huem did giord Willij for sig, haffr giord Wuilig eller Wilig aff dennom er bleffn Wordered, som och siden Thill Landsting Wed Endelig domb er Wed magt Kiende och framlagde en dom Her aff Lands-tingett den 25 Septemberis Wdgangen, som saa beslutis, at ephtherdj Samme Landstings domb ichj Liuder Lenger eller ydermiere, Ind Thill Sagen steffnuett paa nøye, och ded da sched war, da Buord den ichj Lenger magt athaffue, och ephtherdj forne Christen pedersen Sielff Weed gick samme Thiende Wdaff Kierffuen attuere aff saet eller yet, meden Thill bød dette at betalle saa deraf for staaes hanom deet atuere presten schyldig, daa for op Thill Thall och dieler bleffuen, da Weste Wij ephther saadan Leijlighed iche forne Chresten pedersen aff same dielle Quit dømme førind hand retter for sigh som deet Sigh bør.

Dislige framlagde en anden dom Her aff Landsting den 12 februarij nu sist wdganget, som Besluttis, att ephtherdj det befindis forne Christen pedersen Thill forn Bemelte bircke fouget Søren Pedersen att haffue hiid Kallet och Tha ehr befunden hans Wlemp att findis, Saa hand fordj Biligen att Wer pligtigen effter Recessen hanom hans Kost och Thering at giffue forne Søren Pedersen och huer person aff haffr Wdj Rete lagt hans opschreffft och for Thegnelse paa Samme enn slig Bekostning, huilcke wij icke haffuer Kund Kiend uere Ahn tagest och forne Thamis pedersønn effter samme opschreffft och Recessen haffuer Bemelte søren pedersen Sin Thridj Thing Thill forne Chresten pedersen for samme huor effter hand och Sielff Thill 4 Thing beuisliggn haffuer giord Wret Loug Och for Sigh Retet och iche nøjagtig Beuistes hans Wdleag war for ring Atuere Wordierit och saat, da Kunde Wij effter Saadann Leijlighedt icke Kiende forne Thames Pedersens Wlemp der Wdinden atuere eller Wider samme Wordiering emod sige, Som den dom Wider bemelder, och formend Søffren pedersen Thet forne iche buorde Wider wdj same sag at dømes. Dog ichj framlagde den same Wordierings Winde, steffning hembell till forne herits ting schall were Wdgangenn.

Med. Tha. Saa och ephtherdj dett befindis forne Chresten persen tilforn at haffue hid steffnett same diels breff for Same Thredd saa Well som och Søffren pedersen och forskrefde dom hanom at haffue giord Wrett, huilcken dom finder Søffren pedersen haffuer Meed foraarsagett igienn at hid Kalde Och forne

Christen pedersen da Endelig at dømme i same dielle saa Thend Eactes søffren pedersen hanom Ingen Wrett att haffue giord Saa hand fordj hid igien borde hanom sin Kost och Thering at Igen giffe, huor for hand och Thill Thingj haffr hanom Thiltald och Christen persen da Wolouligenn haffr giord Wdleggh Och Wed Wordiering for sig Retted epther Søffren pedersens Opschreffts Indhold huilcken Opschreff ~~och Word~~ for er billigen Kiend Och Wordiering fordj Wed magt dømptt, Da Wiste Wij iche Wiuder wdj same sag Endt bemelte Endelig dom bemeller oc medfør. Men eptherdi same Wordierings Winde aff Huornum Herits ting iche framlegges bør Thend Ing Magt Athaffue Indthill thend framkommer. in ... Da wide wij ichj Wider Wdj same sag at dømme End bemelte Endelig dom bemeller och med før, Meden eptherdj same Wordierings Winde aff Huornum herrits ting ichj fremlægges bør thend Ingen Magt Att haffue Indtil then fremlægges.

24. september 1625 (1)

Jens jenssen i graffleff Cit. Peder smed ibm Cum solich for et Winde wondit paa hanomm, at hand schulle tilboden wille optinge for noget Liøngh. Item Cit. Christen Anderssen i Tingrds. møle s. for Wind om Liøngh. Højlig benecter. Mactesløs. Se også 24.9.1625 (2).

NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 196a.

24. september 1625 (2)

Viborg landsting. Jens Hansen i Gravlev stævner Peder Smed og Anders Christensen i Gravlev m.fl. for et vidne af Hornum herreds ting 29. august, at Jens Hansen på grandestævnet ville optinge til Søren Andersen for noget lyng, de skulle have taget i Gravlev hede, hvilket han benægter. Han stævner også Chresten Andersen i Tingbæk mølle og Anne Jensdr. i Gravlev, der har vidnet det samme, samt Niels Christensen i Gravlev og Peder Bloch, der har erhvervet vidnet. Landstinget dømmer, at da vidnet om Jens Hansens ord ikke er bekræftet og indgået på tinget, og da Jens Hansen benægter ordene, kendes vidnet magtesløst. Se også 24.9.1625 (1).

NLA, B24-540 Viborg landstings dombog 1625B, s. 222a.

War skickit Jens Hansøn i graffleff Paa Thend Enne och hagde hid i rette steffnued Peder Smed i graffløff, Anders Christensen och dieris medbrøder paa denn Anden Side For eet Winde dj till Huornum Herids ting 29 Augustij Wondet haffuer, det Jens Hansen schull tilbøden paa diris grande-steffne at Wille optinge till Søren Andersen for nogen Liøng, dj schull haffuer bekomid i graffløff Hiede, huilcket hand hordelig benecter aldrig at affue giort nogen optinng med forne Søren Andersen och eij hellr haffuer bekomid noget aff hans Liøng, Mienindis same Winde atuere Wondet aff Had och Affuind och Wildig och iche paa fersch foed.

Noch hid Kallet Chresten Andersen i Thingbeck mølle och Anne Jensdater i graffløff for et Winde dj forne dagh Wondet haffuer same Liung Ahnlannendis huilcket hand hordelig benecter, Mienindis same Winde iche saa sanduerd eller rett atuere, At dj bør nogen magt athaffue, men magtesløs och ichj kome forne Jens Hansen paa hans ære eller lempe til forhindring i nogen

Maade. Hagde och hid steffnuid forne Windis folck Huer i egen Person saa och Niels Christensen i graffløff Och Peder bloch, som same Winder forhuerfuit haffuer med same Winde. Som the Winder Wider bemeller. Och formiend Niels Christensen same Winde bord Wed magt Atuere. Der Thil suaret Jens Hansøn Och Høilig suor med opragt fingr sig iche slig ord athaffue hagd Eller slig liung athaffue bekomet, som same Winder Indholler Miente fordj the bord ingen magt Athaffue eller Kome hanom till nogen hindring.

Med Fl. Tha. Saa och ephtherdj forne Windis biurd haffr Wondet om forne Jens Hansøns løfft hans schall giord, som iche med hans breff och Segell be-krefftis ellr hand for Thing domb haffr Indgaaed, Och Tha same Thing Wind och Segell hand iche heldr sig Wille Were bestendig, Meden Med sin høiste eed hordelig saadant ord haffuer benected, som for er rørdt, Da Kunde Wij ephther saadan leilighed iche Kiende same Winde saa Nogsom och Nøjagtig, At The bør nogen magt Athaffue, Meden magteløs Attuere.

25. september 1625

Item (Tønne friis Embetsmanden i Olborigh) Cit. Christen Mortenssen i Olborigh Hadsseris Cum solich. Møtt ichj.

NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 197a.

26. september 1625

Hr. Jacop Jenssen i Julstrup Cit. Anders perssen for nogen Wendelig dom. Anders perssen begierer opsat. Maaned ops.

NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 202a.

5. november 1625 (1)

Viborg landsting, tinglæsning af skøde dateret 26.10.1625, Fiellebrou, fra fru Zitzell Høgh, Ebbe Munckis, til Just Høgh Styggesøn på gods, bl.a. i Huornum herred, Sønnderup 1 gård - Sig.: Stygge Høgh; Mogenns Høg.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, (56r-56v). Holmegaard s. 49.

5. november 1625 (2)

Viborg landsting. Jørgen Brochenhus til Holmgaard ved sit visse bud, Peder Saxe, stævner Lars Kras, herredsfoged i Hornum herred, for hans dom mellem ham og Anne Høeg til Buderupholm ang. en forpligtelse for en tilbagestående arv, som hendes mand, Axel Rosenkrantz til Buderupholm, har udstedt til søsteren Kirsten Rosenkrantz, gift med Johan Brochenhus til Sebberkloster, Jørgen Brochenhus' far. Kirsten Rosenkrantz har overdraget hovedstolen af en arv på 1000 rdl til Jørgen Ernst Worm. Anne Høegs fuldmægtige, Peder Nijmand, har forfalsket en kvittering for modtagelse af 155 rigsdaler til afdrag, og har forelagt kvitteringen på herredstinget, men er rømt med pengene. Landstingets dom: Jørgen Brochenhus kan efter gode mænds vurdering gøre udlæg i fru Anne Høegs løsøre, og hvis det ikke er nok da i jordegodset.

NLA, B24-540 Viborg landstings dombog 1625B, s. 260b.

War skickit Erlig och Welb. mand Jørgen brockenhuss Thill Holmgaard, hans Wesse boed, Erlig och Fornumstig mand Peder Saxe, Paa Thend ene och hagde hid i rett steffnuet Las Krasse, Herretsfoget i Huornum Heret, Paa Thend Anden side for en domb, hand Thill forne Thing Then 17 octobris Sist forleden Wondet Jørgen brockenhuss og fru Anna Høg Sl Axell Rosenkrantz Thil Buderup, hans boued, haffuer Irethe Laugde en Sumtt pending i Rese och Kiøbe giold, Bemelt hans husbunds søgd hinder effter forne hindis salig hosbundes breffue och segell Indhold, Wdj huilcken hans domb hand schall haffuer Ahnset med enn qtands, som Petrus Nymager S. Axell Rosenkrantz giffut for halff Anten hundred rigs daler Wansiet, at Welb. fru Anna paa hindis Wegne Wdj huis Naffn samme pending ehr komt icke haffde nogen pending hos bemelte Axell Rosenkrantz wdj ... att fordre ichj heller haffuer Ansiet hindis beuiser, som for komme ehr.. Petrus Nynnger icke haffuer hafft nogen fuldmagt aff hinder ... Pending Paa dj Arve loden att Kreff, Eye heller nogen meden pending ehr bort Rømt fra hinder och saa i sig sielff ... och ydermier, At hand icke haffuer hafft fuldmagt samme Pending at opbere i det hand Thinder om steffne Belanger och hans løfft Ther Wdinden ... ichj helder same quitands i det ringeste Om ... Thenn Salig Mands handschreft Wed Jørgen brockenhuss War Wdgiffuen ... Alenne Om Jørgen Rosenkrantz hustru och fru Kirsten ..., Saa hand loffued haffuer Thill stede, Naar hanom then siste Rest Erlagt Huilcken Atuere dømpt I mod ... domb och hans Krauff och hand till dømpt bemelte Jørgen brockenhuss først Resten af hoffuid stoullen Saa och den Part till dømpt for saauit Omb Kostninger betall, som Paa forne Rest billigen Kand Eractes. Thernest Wondet S. Axell Rosenkrantz Krauffis hand haffuer Thill hinder meden forne Anna Høeg sameleds Suarer Wtrøckeligen Wden Omstandigheder at holde Jørgen brockenhuss och hans arffuinger schadesløs holden for at Innrese, War mienendis, at same dom ichj bør at komme hanom Thill hinder eller schade i mod samme handschreft, Mens formiener sig sit Pandt At følge effter handschrefften, Ind thil giord Nøjagtig bliffer schadesløs holden effter som handt samme pandt breff Thill Landsthing giord och Lod Lese och hanom Ind miening der att haffue beregtiget. Noch hid steffnet forne Laurids Krasse, som samme domb dømpt haffuer med samme domb Dernest bemelte fru Anna Høeg och hindis børen med diris Laugerge Sampt Chresten persen, foget paa buderupholmb, med same Winder och domme oc Alle Andre breffue hinde same sag Will Niude och Wndgielse.

Och fremlagde bemelde peder saxe Axell Rosenkrantzes besegled och Wnderschreffne breff Dateret Wiborg Thend 27. Januarij Anno 1623 Huor Wdj hand Kiends Jørgen Brockenhuss haffd Wedstod sin frenks forpligh, breff oc Segell Thill Well. frue Anne paa Nye til ... for 605 rx dlr in sparer som hans sød(ster) Kirstin Rosenk. forgangen omslag til Kiill for hands Anpard wdj oc Thusind rx dlr med sin eptherstandend aarw for Jørgen Ernst wormb schall haffue Erlagt, Och Jørgen brockenhuss och for hagde Wered maaned Da loff och forne Axell Rosenkrantz for sig och sin Arffuing Med Ehr, Throu och loff forne 605 daller in sparre ot lade Erlegge Thill forne frue Anne ... eller huem Thet hans breff haffr Ott dage for Pindsedag da først

Komb Welb. forne Jørgen brockenhuss och hans Arffuinger fuld Komnlig magt haffe Wden nog Aarsag eller Andre Creditorer oc Indtage hans gaard boderupholm mz gods och Thiende och behold som et fri brugelig Pandt, Indthill Jørgen brockenhuss ellr hans Arffuinger samme hundre Rig daler Entlige bleff forne betald och schadesløs holdenn, som det breff i sig sielff wider bemeller oc Indeholder.

Saa møtt Chresten pedersen paa ~~bodaft~~ boderupholm och same domb bleff fremlagtt aff Huornum Hrs.ting thet aar thend 17 octob. Wdngang. som saa beslutis, att epherdj Der Wdj frifundis nogenleds haffd Ansaatt bemelte pedr Neimand quitands saa och at hand haffde Wered bemelte frue Anne dorte høgs fuldmegtige ichj Alnenist betruffnit dj Pending oc quitands paalyder Wered Ind oc saa hoes flere goede Adels personer Wdj Landit søgt ... och op borte samme Arw hand wdj sams hosbund Kund aff thaffuen foldige (...) som buode Aldels ehr med breffue och Kundschaab, som med ting bogenn aff forne herits ting beuises fogdenn beuistes, Thill med hindis egenn beuis, huor Wdinden hunn Kiendis hanom att haffue Werret hindis schriff, och iche der emod befindis eller for hanom beuises forne Petrus Nymager Thill foren aff hindir att uere Wdmøndige giort, da Weste fogdenn Icke Andet Ther omb aet Kindis eller for finde, Ind medenn och Allen stundt forne quitants med Wennd nu Wid magt bemelte fru Anna Høegh for fougden halff femte hundre rigs daller buorde aff Kortes hende wdj ... 505 rigs Dr. hoffuitstoellen effter hand schreffuit och Restenn om War 155 rigs dl bemelte Jørgen brockenhuss ... at betall och erleg med billige rente effter Recessen ... och den schade och ... som bemelte Jørgen brockenhuss Søster och fordret for at schellige Rentt och om Kostning, som sig nu gandske stur ... beløbt offuer huilcket hannd ichj ... dømmer huad beuisligt eller Wbrugligt Wdj forne Suma Kunde ehr agtes effter saadann Thill drags retferdighed parternne, Wdj den sag emellom Kunde Were Wider Ind huis billig Kand ehragtes huden bemelte huis at ..stadige aa mit om Kostning och schaade, som paa forne Rest billigen aff hans Thill børilig dommer Kunde ehragtes Attuer Achenndts och effterdj Wordering mand effter Things Windis Sammeledis denom haffde W..., Tha denom at Kunde Wordiere huis af forne fru Anne Høeghs fuld Megtige bleff Thill bødenn, Eij heller dj wille det Thill Thenom Anname, Weste hand ichj bemelte Jørgen brockenhuss Saadandt Wordierit gods at Kunde Thill dømme, Eij heller bemelte fru Anne Høegh effter Ahnnordningen for forne Rest for Wijder Thill Thalle aet Kunde frij Kiende huem der Paa schaadt om word buorde. Som Thend domb i sig sielff Widr bemeller Och ... forne Christen poulsen, att forne Petter Neimands quitands paa di Penge, hand haffr som en fuldmegtig paa fru Ane Paa hinds Wegn haffr opboren, Enden stand Wed sin fuldmagt och Wringett och hagde steffned, fordj haffde Thill dømpt frue Ane Høgh same xv rx dall Wdj hoffuidstollen ... och fremlagd forne peder Normands Wnderschreffit q.tands Liudendis paa dansch som effter følger: Jeg peder Nijmer, F. Erlig och Welb. frue Anne paa uise till dømptt hendis fuld megtige bekiender det mig paa Wnder bemellendis dato paa forbemelte min frennds Wegne paa frue Kirsten Rosenkrantz, S. Johann brockenhussis effterleffuerske, aff dj 1000 Rigs daler hoffuedstoell mz diris rendte och om Kostning, som hindis S. hosbund

for Jørgen Erenst Wormb haffr loffued halvesiete hundred rigs daler in Specie aff erlig och Welb Axell Rosenkrantzes till Boderupholm falld er for ieg finder Wdj min frends naffn ning aff her hands forpligter i dette Aar tilkom- mendig March rxdr saa snaret ieg den siste Rest hindis Andell, som ehr halffandenhundred och sex rigs daler hoffuedstolle, der om det sigh iche miere beløber Och ... betald bliffuer, da alle forpligter som kand Were paa Jørgen brockenhuss Wegne for haanden eller som frue Kirsten Rosenkrantz haffuer Wdgiffued Wed huad naffen dj neffnis Kand till Wiborig Wdj deris haannd att schaffe och ydermier Wden list der forre bekiender sig med min egen Haand Wnder for dette Breffue. Buderupholm den 15 maij 1623. Petrus Nijemier aff mannen Propia. Som sam opsethelse i sig sielff bemeller, och forment Christen poulsen da for Pening boerd fru Ane hagd quitands. gaff och therhoss til Kiend, att hun Wdj Løsør for resten for sig will gjør Wdleg och rette, minder fordj hund ick bord Widr Thiltalle attlide. ~~M.~~ Dernest møtt forne Las Krasse och War sin domb bestendig mindte sig Icke Andet at Kund døm end som hand giord haffr.

Med. Tha. Saa och ephtherdj for herits fogdenn haffr Wered i rett Lagt be- melte Petter Neimands Wnderschreffune quitands dett hand paa fru Anne Paa hindes Wegne halfemte hundred rxdlr aff forne S. Axell Rosenkrantz paa be- melte giold haffr opborenn, som en betroed fuldmegtige huilcket quitands En- den stander Wdi sin fulde Ehr afreeignett och och herits fougden Wdj hoffuid- summen att qutered, Da wide wij iche same hands domb Ther Wd Inden att emod sigge. Och ephtherdj forne frue Anne Høgh haffr Ladett Thilbiude for Fristenn som er 155 rx dlr att Will gjør Wdleg och for sigh rette Da Thil finde wi Salig oc Welb. mand Niels fris Thill Krastrup oc Jens Høegh Thill Kye, som bemelte peder Saxe Paa Jørgen brockenhussis Wegne derthill naffuend haffr, med serdiligste leilighedt oc Inden Idag wj Wger denom att forsamle oc med herets fogden drage for forne frue Ane Høgs gaard och ther Wd Esche oc gjør bemelte Jørgen brockenhuss Wdleg aff hindis Løssøre och Thett rigtigen och for en billig Werd oc Thaxern och emod forne forderde rest med dis Rentte och interessee Liguider. Scher denom der icke fyldist Da forne Jørgen brock- enhuss Wdj anden hendes Jordegods att Inndeløse, saa hand be Komr fuld Wdleg for same rest ephther forbemelte Kong. Ms. forordning sanndett sigh børe Och Thett ephthersom dj Will Anndsuare och Wer be Kiend.

7. november 1625

Jens Jenssen i Tøtrup Cit. Maren Mortensdathr. ibm. Møtt ichj. Niels Kragh L. Cit. Niels Poulssen i Hadseris. Møtt ichj.

NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 223b.

19. november 1625

Mandrup Due Cit. Niels poulssen i Olborig for en schiøde bemeller sig paa atthaffue paa en støcke iord i Nibe Christen Rasmussen paaboer. Item Cit. Sø- ren perssen birckfogit for en dom och diele Wordering. ichj steffnid.

NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 237b.

21. november 1625

Niels Lauridsen guldsmed Cit. Peder Jensen i Klæstruplund vedr. gæld.
NLA, B37-1, Aalborg byfogeds tingbog 1625

3. december 1625

Christen friis Cit. Christen Pederssen i Nibe for en epther Thuende Wendelig. Endelig domb. *NLA, B24-59, Viborg landstings justistprotokol 1625, s. 245b.*

3. december 1625

Christian Friis til Kragerup på hans tjener Jens Nielsen i Ørnsnæs hans vegne havde stævnet Christen Pedersen i Nibe for et gammelt debrev, som til Nibe birketing for 20 år siden er udgået, som Christen Pederssens formand Niels Lauridsen har forhvervet, som Jens Nielsen aldrig har været krævet for. ligeledes havde han stævnet Christen Pederssens hustru Maren Nielsdatter for et vidne, hun til samme birketing 4/1 vidnet har, at 1594 fik Jens Nielsen af Niels Lauridsen en tønne nedsild ved helmistide, som han døde sankt hansdag derefter. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnedede personer ikke nu som to gange tilforn er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, hvori samme vidne og dele er magtesløs kendt, da fandt dommerne samme dele og vidne magtesløs at være.

Viborg landstings dombog B 1616-64, nr. 304, Nørgaard-Pedersen.

?dato 1625

Morten Christenssen i Hatseris fordielit for hoedgield Mats Christenssen i Nørholm for 26 sk. Bestod Søffren Laurssen oc Niels Christenssen Drager ad de i dag 3 Wger gaff forne Mats Christenssen Mundtlig Warsel her i Olborig for denne diele. *NLA-B37-1, Aalborg byfogeds tingbog 1625, s. 184 b.*

16. januar 1626

Item (Christen Schreder i Huam) Cit. Christen Matssen i Klestrup. Ichj loglig steffned. *NLA, B24-60, Viborg landstings justistprotokol 1626, s. 12.*

25. januar 1626

Jens Christenssen i Suenstrup Cit. Christen Stubdrup i Olborig. Møtt ichj. *NLA, B24-60, Viborg landstings justistprotokol 1626, s. 33 b.*

28. januar 1626 (1)

Viborg landsting, skøde af 3.1.1626, Viborg, fra Jenns Juell til Lindbierig til Niels Fris til Krastrup på 1 gård med 83 svins olden i Rebelbye, Hellum herred, 1 gård i Klestrup, Huornum herred; i Aars herred i Suenstrup Chrestin Ladekarll 1 td. rug. - Sig.: Annders Friis; Jenns Høgh.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 61r. Holmgaard, s. 52.

28. januar 1626 (2)

Viborg landsting, brev 15.1.1626, Viborg, fra fru Anne Høeg til Buderup-hollum til Niels Krag på et løfte, han er i for hende til Chrestin Høg for 500 dl. at betale til snapsting 1627. Derfor pantsat ham 3 bondegårde i Roekild by, Ellitzhøy sogn, Huornum by - Sig.: Styggj Høgh; Erich Juell.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 65r. Holmgaard, s. 56.

11. februar 1626

Viborg landsting, tinglæsning af skøde dateret 28.1.1626 fra Olluff Parsbierig til fru Elise Marsuin på gods i Jylland, bl.a. : Huornum herred Abildgaardt, Wogsleff 1 gård, Nørholum 1 gård - Sig.: Ut supra. (Iffuer Kaas). *NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 66v. Holmgaard, s. 57.*

11. marts 1626

Niels Krabe Cit. Christen Schiønning i binderup for en domb dømt emellom hanom och Søren Jørgenssen och och quit dømt schuorne mend for tiltalle for thørffuegrøfft i Pleilstrup mark dj haffuer sønder stuckit, som hans tiener i Østrup ladit graffue. Domen Wendelig som Wdømppt til fogden igen Endelig at døme. Item Cit. Søren pouilssen i stuberup. Møtt ichj. Poull Justssen i Nibe Cit. Tomis Nielssen tolder. s. Møtt ichj.

NLA, B24-60, Viborg landstings justistprotokol 1626, s. 45 a.

17. april 1626 (1)

Bestalling for Jørgen Pofvelsen, Borger i København, at skulle forestaa Kongens Salteri i Nibe. Han skal paa Kongens Vegne købe Sildene, salte dem, sende dem over til Københavns Slot og forholde sig ligesom hans Formand Jens Andersen Krag. Han skal ogsaa indtil videre nyde samme Besolding som denne. *Kancelliets Brevbøger, s. 635. J. R. 8, 80 b. K.*

17. april 1626 (2)

Tingsvidne af Hornum herred, at Christen Jensen, tjenende på Restrup og Christen Lauridsen i en gård i Viborg tilhørende Helvig Kaas havde hørt Hans Nielsen i Randrup beskyldte Laurids Christensen, tjenende på Restrup, for tyveri. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 23.9.1626 (1).

Winde aff Huornum Herits ting den 17 Apprilis sist forleden wdgangen forne Christen jensen oc Christen Lauridsen for Things domb med opragt finger och Helgens eet att haffuer Wondett, att denn 15 februarij war di Wdj Wiborg i fornefrue heluig Kaasis gaard ~~att~~ oc talle med forne Hanss Nielsen schreder, och hørte att hand schiellet och beschølte forne Laurids Christensen for ett schuinn oc tyer, som hand ejjde schulle bliffut bortstollen Wden for Restrup puorrt om Natten.

22. april 1626

Christen Mortenssen i Hadsseriis Cit. Mats perssen for ladit hanom fordiele tilforn affstandig for hand ichj wil møde for Thønne friis ephther som tuinde gange tilsagd.

NLA, B24-60, Viborg landstings justistprotokol 1626, s. 57b.

27. april 1626

Missiv til Tønne Friis om at give Jens Andersen Krag i Aalborg, der hidtil har forestaaet Kongens Salteri i Nibe, Tilhold om straks at levere Jørgen Pofvelsen i København, der nu er forordnet til at forestaa Salteriet, alt hvad han har i Behold, det være sig Salt, Træ eller andet, som han med Rette bør levere fra sig. Han skal med den mindst mulige Bekostning istandsætte den Bygfældighed, som findes paa Kongens Salterbod i Nibe.

Kancelliets Brevbøger, s. 655. J. T. 8, 26.

14. juni 1626

Mageskifte mellem kronen og Mandrup Due til Halkær, der får bl.a. i Holmager 1 bol, som i nogen tid har ligget øde, men som nu er fæstet til en bonde kvit og frit på nogle år på den betingelse, at han skal opbygge det og senere svare årlig skyld deraf.

Kronens Skøder, s. 431. Org. mag. 894. J. R. 8, 104b. Koncepter.

18. juni 1626

Bertil Ibssen i Nibe Cit. bertil ollufssen i olborig. Møtt ichj.

NLA, B24-60, Viborg landstings justistprotokol 1626, s. 57b.

1. juli 1626

Viborg landsting, tinglæsning af skøde af 16.6.1626, Koling, fra jfr. Ingeborig Friis til Iffuer Juell på 1 gård i Nibe med nogle huse samt nogle garnstader ”der fore” i fjorden. - Sig.: Hr. kansler og Annders Friis.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 75v. Holmgaard, s. 65.

14. juli 1626

Dom af Nørholm birketing, udstedt af birkefoged Michel Pedersen. ang. arv efter den tidligere birkefoged Erik Thomsen. Mads og Erik Thomsen har i fællesskab drevet en gård. Michel Pedersen, der var gift med deres søster, har tildømt Erik Thomsens søskende og andre arvinger halvdelen af kornet i laden og det udsåede korn, men kun frøgælden af det korn, der er sået, efter at han døde. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 12.8.1626.

domb aff Nørholm bircketing Thennd 14 Jullij sist forleden Wdganget som saa besluttis, att effterdj S: Erick Thamesen Wed døden War affgangenn, weste fougden icke Andett der paa at sige, Ennd hanns Sødskind och Rette Arffuinger borde att Arffue hans halffue boe ens hans Koren, som bleff saaedtt førind hand døde, Mens hans Koren, som bleff saaed, siden hand døde, borde dj ickj miere der aff Ennd frøgiel denn.

15. juli 1626

Peder Jensen Skibbygger borger i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Christensen Påske i Løgstør og hans hustru Anne Tomasdatter for et vidne, de til Løgstør birketing 22/3 sidst forleden vidnet har, og andre for et vidne, de til Slet herreds ting 13/4 vidnet har, at de ikke har set at Niels Christensen Bødker har haft nogen kniv eller andet værge i sin hånd, hvormed han kunne give Jesper Hansen årsag til at have dræbt ham, og dog har sandemændene svoret ham manddød over og til hans fred. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Niels Bødker med våben skal have Jesper Hansen eftertragtet, meget mindre gjort ham sår eller skade, hvoraf han kunne være forårsaget sit liv at forværge, og sandemændene dog har svoret Jesper Hansen til sin fred, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så fuldkomment, at det kan komme Jesper Hansen på hans fred til befrielse, ikke heller samme sandemandsed at følge men magtesløs at være. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 113, Nørgaard-Pedersen.*

29. juli 1626 (1)

Viborg landsting, tinglæsning af skøde dateret 12.7.1626, Lierbeck, fra Stien Routstienn til Axell Wrne til Wifertzholum på 2 gårde i Suenstrup sogn og by i Himmersyssel. - Sig.: Niels Bassj; Niels Ahrnfeldt.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 77v. Holmgaard, s. 67.

29. juli 1626 (2)

Viborg landsting, tinglæsning af skøde, dateret 8.10.1626, Olborig, fra Stien Routstienn til Iffuer Juel på 1 gård i Gjelstrup, Voxleff sogn, Huorum herred, kaldet Fercke. - Sig.: Stygge Høgh, Gregers Høgh.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 81v. Holmgaard, s. 70.

29. juli 1626 (3)

Bertil Ibssen i Nibe Cit. per nielssen i høgsted mark. p. Møtt ichj.

NLA, B24-60, Viborg landstings justistprotokol 1626, s. 57b.

12. august 1626 (1)

Mats thamessen i Nørholm Cit. Michell Pederssen for en dom dømt emellom hanom och hans med Arffuinger. Eptherdj tildømt huis tilforn Staande och halffdelen aff G. findir. ichj emod domen.

NLA, B24-60, Viborg landstings justistprotokol 1626, s. 132 b.

12. august 1626 (2)

Viborg landsting. Mads Thamesen i Nørholm stævner på egne og medarvingers vegne birkefoged Michel Pedersen sst. for hans dom af 14. juli om arv efter broderen, tidl. birkefoged Erik Thamesen. Mads og Erik Thamesen har i fællesskab drevet en gård og Michel Pedersen, gift med deres søster, har tildømt Erik Thamesens søskende og andre arvinger halvdelen af kornet i laden og udsået korn, men kun frøgælden af det usåede korn. Landstinget dømmer,

at dommen skal stå ved magt. Poul Kras i Nørholm møder som lavværge for Maren Jensdr., formodentlig Erik Thamesens hustru.

NLA, B24-541 Viborg landstings dombog 1626B s. 146b.

War skickit Mads Thamesen i Nørholm paa sin egen och sine medarffuingers wegen Bettens Erick Thamesen paa thend Enne och hagde hid i Rette steffned Michel persen i Nørholm paa Thend Anden side for en dom, hand till Nørholm bircheting den 14 Jullij sist forleden dømptt haffuer emellom forne Mads Thamesønn och sine medarffuinger, søster och broder for huis dennom arffueligen Kunde Were tilfalden effter diris S. Affgangne

broder Erick Thamesen lade sigh were Korenn Aff dett, som bleff saaed med felleds Korenn oc bleff dreffuen med felleds femon och derhos folcken med felleds Kost oc Lønn langt før end Thrøndings dagh effter hand døde och affgangen, for miener forne Michel Pedersøn emod ald billig loug oc rett paa sin egen oc medarffuingers Wegen der Wdj ... det haffuer dømptt oc formiener med huis fellidsbou oc bekostning er giort bøer att følge halffueparten hanom och hans medarffuinger Angerløst wden ald modsigelse huad sig were, wed som helst naffen det Wer Kand, Mener fordj same domb ichj saa louglic ellr rett Att uere, att den bør nogen magt at haffue meden then magtesløs at bliffue och ichj kome forne Mads Thamesøn eller hans med arffuinger paa diris rett ferdige Arffue till hinder eller schade i nogen maade. Noch hid Kallet forne Michell Pedersøn, som same domb dømptt haffuer den att foruantuorde, Wdj lige maade Las Krass och Maren Jensdatter med hindis lauguerige med same.

Saa møtte Poul Krass paa sin egen och Michell Pedersens Wegne oc i Rett lagde same domb aff Nørholm bircketing Thennd 14 Jullij sist forleden Wdganget som saa besluttis, att effterdj S: Erick Thamesen Wed dødem War affgangenn, weste fougden icke Andett der paa at sige, Ennd hanns Sødskind och Rette Arffuinger borde att Arffue hans halffue boe ens hans Koren, som bleff saaedtt førind hand døde, Mens hans Koren, som bleff saaed, siden hand døde, borde dj ickj miere der aff Ennd frøgiel denn. Som Thend domb Wider bemeller och formiend forne Pouel Krass same domb Loug och Rett atuere och bord wed magtt atbliffue.

Med Fl. Tha. Saa och ephtherdj Michell Pedersen haffuer Thildømpt bemelte ~~Mads Thamesen halffparten~~ S: Erick Thamesens Arffuinger halffdellen aff hans ephtherladends boe med halffparten aff hans Korn, som War saaed før end bemelte Meddelelse affgich saa well som halfdellen aff seden, som siden hand døde, er bliffuen saaed i Jorden, att følge som The oc er Rett athaffue, Saa Wed Wij ephther saadan lelighed Inthed hans domb att mod Sige.

14. august 1626 (1)

Missiv til Niels Krag og Erik Juel. Da der med det første skal foretages Skifte efter afdøde Niels Krabbe til Torstedlund, skulle de være til Stede ved Skiftet, paase, at det gaar rigtigt til, og hvis der opstaar Trætte mellem Arvingerne, enten bilægge den i Mindelighed eller skille dem ad ved Dom.

Kancelliets Brevbøger, s. 785. J. T. 8, 83.

14. august 1626 (2)

Missiv til Niels Krag og Erik Juel om at begive sig til afdøde Niels Krabbes Hovedgaarde Torstedlund, Albek og Rebstrup, taksere Bygningerne derpaa for rede Penge og hvor højt Albek Hovedgaard med tilliggende Ejendom og Herlighed bør tages og gaa for Hartkorn i Søskendeskitte.

Kancelliets Brevbøger, s. 854. J. T. 8, 82.

28. august 1626

Vidne af Hornum h. om bygfældighed på Ridemands mølle i Svenstrup.

RA, Aalborghus lens regnskab, Regnskab 1625-28, Regnskabsbilag 1626-27. Bilag 68. [3] næsten ulæselige segl.

Laurids Kras i moldbjerg, heritsfogett i huornm heridt, Knud Nielsen i hersom, Niels Jenssen i thuorndall och Christen Riemaj kundgiør Anno 1626 den 28 August paa forne ting war skicket Morten Jensen i suenstrup Esket och fick ett fuld tings winde aff disse dannemend, som Er forne Knud Nielsen, Niels Jensen, Pier Sørensen i guldbech, Søren Sørensen i Moldbjerg, Pier I hieds och mads Jensen i Brastedt, Knud Christensen och Niels sørinsen i drastrup, thj wonde, Attj saa och hørde, dett Jens Jensen I Suenstrup mod ... Pahten Rasmus Persen och Wellads Jensen Ibd. stod hr for tings dom hiemalith Attj i dag hørde oc saa Riemandds mølle, Effter som dj war af tings thagnis, och bleff for wiste førstt quernstiennen paa den Sønderste opne renn Er slet støkj aff den Enne side och Miellbieligen Er Rødent, den Inderste hoffueds bielken Vnder begj operrennen Er Sønder, 2 hoffueds stockern Vnder quarnin Er Rødnis Vnder till, Att wuide stienn opmadt er Røden, ther oppeuer optil quarnen Er øden, Want Rinden wnden Paa quarnen, som bar begj møllhofjpuellerne Er Røden, malt Rindrene Er enbyrdt Node forbrøtneth, som møll Rinden Leger paa er slet Røden, floijgøjden Er Allsamme Røden och Vill giøres Aff Nøj, Poud thrend Paa Sønder side Aff møll hisidt Oc for Rødne, desligste Er frems hust och laeh och sall hielpes. dette Affhiemlij dj for Rett fuld winde. Att Saa wonde for Oss Winde Wij med Vores segneter hr wnder.

29. august 1626

Dom af Hornum herred. Lars Kras i Moldbjerg, herredsfoged i Hornum herred, Jacob Jensen og Morten Jensen i Svenstrup, Poul Kras i Nørholm, Peder Gundesen i Ellidshøj, og deres medbrødre, 9 domsmænd, at de har dømt Kirsten Christensdr., tjenestepige på Restrup, som var sengeliggende på Restrup, efter at have fået et barn. Kirsten kunne ikke redegøre for hvilke dannekvinder, der har været hos hende ved fødslen og kan vidne om barnet var levendefødt, og både barnet og Kirstens søster er borte. Da hun ikke har erkendt at have dræbt barnet, og ingen vidner er taget i sagen, har de frikendt hende. Delvist refereret i sag ved Viborg landsting 23.9.1626 (1).

9. september 1626

Las Ibssen i Ellidshøj bød sig i Rette Emod lass Sørenssen i Støffring. Kost och Tering. *NLA, B24-60, Viborg landstings justistprotokol 1626, s. 148 b.*

23. september 1626 (1)

Viborg landsting. Helvig Kaas, salig Hannibal Gyldenstjerne til Restrups enke, ved Anders Jensen i Binderup, stævner Lars Kras i Moldbjerg, herredsfoged i Hornum herred, Jacob Jensen og Morten Jensen i Svenstrup, Poul Kras i Nørholm, Peder Gundesen i Ellidshøj, og 9 domsmænd der på Hornum herredsting 28. august har frikendt Kirsten Christensdr. Hun tjente på Restrup og har fået et barn, som er blevet borte ligesom hendes søster er forsvundet. Hun anklages for ikke at oplyse hvilke kvinder, der bistod ved fødslen. Da der ikke er taget vidner om rygter om fødslen, og da Kirsten Christensdr. ikke har bekendt at have dræbt barnet ophæves dommen, som løst funderet og tilbagevises til herredstinget.

NLA, B24-541 Viborg landstings dombog 1626B, s. 174b.

War skickit Erlig och Welb. frue Heluig Kaas, S. Hanniball Gyldenstjerne til Restrup, hendes Wesse boed, E. och F. mand Anders Jensen i binderup, paa Thend enne och hagde hid i Rette steffnett Lars Krasse i Molberg, Herrids fouget i Huornum Herrid, Jacob Jensen i Suenstrup, Morten Jensen ibm, Pouell Krasse i Nørholm, Peder Gundesøn i Ellidshøff, oc diris medbrøder Nij dombsmend paa den Anden side for en domb dj till Huornum Heridsting den 28 Augustij sist forleden dømptt haffuer oc wdj same diris domb haffuer Quitt dømpt Kiersten Christensdater, som sengeligen ehr Thilholdenn paa Restrup for et baren, hunn er med bleffuen paa Restrup wdj hindis tieniste, om hun ichj med Nøjagtig dane quinder bør loughligen att beuise, Huemb der haffuer Wered hoes hende wdj hindis barnefødtzell, Om det er bleffuen leffuend føed eller ichj, och huor same barn och søster er aff bleffuen, eller hun der for tilbørligen bør att straffis paa hindis liff och halss ... dj wdj same diris domb icke haffr sandthiedt dømptt paa dj som haffuer werid stedt i rette for denom, Mendis haffuer forne Kiersten Christensdater Quit dømptt, huor for forne Anders Jensønn paa bemelte hans husbonds Wegne formiener denom Wrett at haffue giort och same diris domb Magtesløs atuere och ichj kome Kiersten hinder paa hindis rett ferdige sag eller hinder eller schade i nogen maade. Noch hid kallet forne Lars Krasse, Jacob Jensen oc diris medbrøder, Nij dombsmend, som same domb dømptt haffuer ~~att~~ same diris domb att foruantuorde och forne Anders Jensønn med denom. Item forne Kirsten Christensdater med hindis laugergj om hun haffr nogett der till aet suare.

Saa møtt Las Krasse och ~~form~~ same domb bleff framlagtt aff Huornum Heridsting framblagtt bemelte frue Heluig Kaas hindis fuldmagt, som Anders Jensen beretter haffr Segtett forne Kirsten Christensdater Och hinde beschiöld for et barn, hun Nogen tid siden er ij bleffuen Wdj hans forne husbonds Thieniste Paa Restrup Och ... aff hinder dom bigierens Om huelcken med nøjagtig Danequinder bør loughligen att beuise, huemb der haffuer wered huos hinder wdj hindis barnefødtzell, om dett er leffuendis føedt eller icke, och huor Same baren och søster er aff bleffuen effter hunn tidtt och oft haffuer werid paa meendt och Aduardtt saa well som haffde hafft tid oc Resptidtt om Windis biurd att Kunde Erlange, om det icke saa haffuer Werid med hindis barenn fødtzell, som røgtt och tidender gich huilcke doch ichj sched War, eller hun der for borde tilbørligen att straffuis paa hindis liff och wdj bødelens haand.

Da haffuer fogden och dombsmend saa Om sagtt, att eptherdj forne Kirsten Christensdater ichj nogen giord gierning bekiendr och till stoed hindis barn och søster att haffue for rad, eij hellr nogen forne Windir for denom War Wdj rette lagt Wdtrøcken Indholdtt denom sandferdigen War Wetterligt, att hun haffde Werid schøldig Wdj same barns død, Weste forne fogett och dombsmend ichj effter forne beschøldning och Winde Aet dømme forne Kirsten Christensdater fra hindis liff och halss, Som Thend Winder Wider bemeller Och formend ~~Anders Jensen~~ Lars Kras sig och dombsmenden ichj anderleds Wdj att Kund dømme, end som di giord haffr.

Thertil Anders Jensen Suarett, att the Ickj Schull dømme om huis ... oc Saatte i Rett, mindt thr dom Ickj schull findes som Rett dømmt, at thend bord wed magt att bliffue Meden Magtesløs atuere, och Kirsten Christensdater schyldig och ... bragt det hun ... haffur faaed et barn, dog hun sagde sig icke att Wide andten huad barn heed, eller huem dj folch war der schede hoss.

Med Fl. Tha. Saa oc eptherdj for fogden aff Werd wdj rette Saat om Kirsten Christensdater ichj bord att beuislig giøre med dompsmendt ellr gott folck Huor oc paa huad sted hun fick same barn, Om Thend War Leffuends fød eller eij, eller huor och aff huem Thend bleff begraffen och haffuer Kiend, Da finde wij epther saadan lielighedt Then dom at were som Wdømppt Och Sagen till herritsting steffnis wdj Thend Paanye Endelig at dømme och Adschille Som hand Will Andsuor Och Wer bekend.

23. september 1626 (2)

Viborg landsting. Peder Nielsen Rørbæk i Nibe stævner Michel Christensen Finde sst. for 18 læs byg og havre, som han har høstet på den gård i Nibe, han har overtaget efter salig Maren Kjeldsdr, Peder Rørbæks svigermor. Han mener ikke, at en indgået kontrakt af 26. august er overholdt og kræver den ophævet. Landstinget dømmer at kontrakten skal stå ved magt og henviser Peder Rørbæk til at forfølge sagen ved birketinget.

NLA, B24-541 Viborg landstings dombog 1626B, s. 185a.

War skickit Peder Nielsen Rørbeck i Nibbe paa denn ene och hagde hid i Rette steffneud Michell Christensen finde der sammesteds paa den Anden side for xvij les biug oc haffre, som hand haffuer høstet oc ind førd med hanom wdj hans Laade, som war saadet till denn gaard i Nibe S. Maren Kielsdater Affdøde, som hand formiener hanom wden domb oc iche Nogenn Hiemell att haffue hafft der till siden domb till Landstingett ehr gangenn, Effterdj forne Michell Christensen iche haffuer holdett oc Efter Komit sam Contragtt oc forligelse med some dannemend denom till Nibbe bircheting denn 26 Augustij mellom sagt haffuer, huor for forne peder Nielsen formener forne 18 les Korn bør hanom att effterfølge paa hans hustrus Wegner oc denn Affsagtt, som iche ehr hollett oc epther Kommett, Bør magtesløs atuere och icke at Komme forne peder Nielsen paa hans Høstrues Rett Arffue, till hinder eller schade i nogen moder. Hagde hid steffnuett forne Michell Christensen finde, som samme Contragt Oc for Ligelses moll forhuerffuit haffuer med samme Contragt oc Alle huis Andre Winder, dombe oc Hiemell hand willdige Same Korn Med Thillholde. Disligste Niels Sørensen Klokke Wdj Kielstrup i egen person med

Nibbe ting ~~domb~~ bogh som haffuer Steffneutt same Contragtt, sammeledis søren pedersen Birchefougetts domb, som forne Contragtt Wdsted haffuer, Jenns Nielsen, Jogenn Christensen oc diris medbrødre, som denn for Seglett haffuer, Om di haffuer Noget der till att suare.

Saa møtt Erlig och Welagt mand Chresten Andersen, borger i Olborg, Paa bemelte Michell Christensen finde hans Wegn och framlagde Thing Winde ... aff Nibe birche ting Anno dom. 26 Augustij sist forleden wdgangett otte mend Wondett haffuer, dett forne peder Nielsen Rørbech, oc Michell Christensen finde bleff wenligenn oc Well forligtt om huis Iringh oc trette denom emellom War om Kuorn oc seed Wdj Saa maade, at forne peder Nielsen Rørbech schall haffue denn biug clarhes aff grøde, som løber fra Woxell Weien Och neder att denn sig wed grøn dals høi, som dett daa for forfuidenn oc siden schall haffu den ort for giønings Roug wdj er sandten siden der ... att? begsette, oc schall forne peder Nielsen yde tiiden der aff. Disligste schall Michell Christensen laade peder Nielsen bekomme huis bouhaffnd och bou schab, och Andet ... som hand haffuer inde huoss hanom, saa oc schall Michell Christensen holde denn ... fuldtt, oc der med Thog dj huer Andre wdj Haanden der domb oc ... Paa beggj sider loffued huer Andre Rett Ald denn trette som denom Thill denn dagh Emellom Werret haffde, Aldeles schulle Were Ste.. Och aff talde saa der iche wdj nogen maader Wider schall Paa talles Effter denn dagh, Som the Winde widr bemeller oc mindt forne Christen Andersen sam Contragtt som Endelig forlig och domb gangen er bord Wed magt at bliffue.

Med Fl. Tha. Saa oc epherdj forne Peder Nielsen Rørbech och Michell Christensen same Contragtt for sig domb haffuer sam.. oc Indgangen och strax Things Winder er ephther Thagen, Som Lougenn formaar saa sterch Att Uere Att Ther ei faarloff emod giffues, Da Wide Wij ephther saadan leilighed Icke Emod Same Contragttis Winde att sige ellr magtesløs dømme, Och ephtherdj Om same Kuorn saa Well som om Michell Christensen same Contract wdj haffe optekend, som befindis Icke Thill herits tinget er dømt, finder Wij Thend did Der at kom Och ther gaee om hans Rett er.

23. september 1626 (3)

Viborg landsting. Christen Olufsen, ridefoged på Randrup, på vegne af Hans Nielsen Skrædder sst., stævner Christen Jensen, tjener på Restrup, og Christen Lauridsen i Sønderholm for deres vidne af Hornum herreds ting 17. april, at de 15. februar i fru Helvig Kaas' gård i Viborg hørte Hans Nielsens beskyldning om tyveri af et svin og en tyr om natten udenfor Restrups port. Da Hans Nielsens beskyldning ikke er forfulgt ved herredsting, og da han benægter beskyldningen, kendes tingsvidnet magtesløst.

NLA, B24-541 Viborg landstings dombog 1626B, s. 185a.

War skickit Erlig och Welagte Christen ollufsen, Ridefogett till Randrup, Paa hanns Nielsen Ther samsteds hans Wegne ~~i han egen nuerelse~~ med en opsettelse Her aff Landstingett maij maaned Wdgangett Liudendes forne Tha att haffue hid i Rette steffnuett Christen jensen thienendis Paa Restrup och Christenn Lauridsen i Sønderholmb for et Winde de den 17 Aprilis sist forleden Thill Huornum Heritsting schall haffuer Wondett Ahnlangendis nogen,

Ord forne hanns Nielsen schall haffue sagtt laurits Christensen Thienendis paa Restrup Wdj Wiborg i Erlig och Welbyrdige frue Heluig Kaasis gaard, att forne laurits Christensen wloglig schall haffue hans eske fra Thagett med Andett Merre goeds, som same Winder der Om Wider Indholdr, huilche diris Winde hand høiligen benecter sigh aldrig sligh ord Att haffue sagtt, som dj paa hanom Wondett haffuer, formener oc saa denom iche Att Kunde ...ned sigh hans mundsuer och iche helldr same ord schall were faldenn for Thing ellr domb eller i Nogenn loughligh forsambling iche hellr paa fersch foed, Meden att gansche Wrete Att Were oc iche saa loughlig Att det bør nogen magt Att haffuer, Medenn magteløs Att were. Noch hid Kallet forne Windis biurd huer i egen person Saa oc forne laurits Christensen, som same Winde forhuerffuit haffuer med same Winde och Las Krasse, som det haffuer Wdsted, om hand haffuer noget der till Att suare. Tha for nogen leilighed er same sag opsaat Thill i dag Och en møtt forne Laurs Christensen och framlagde same Winde aff Huornum Herits ting den 17 Apprilis sist forleden wdgangen: Se 17.4.1626. Som Thet Winde Wider bemeller. Dernest møtt Windisbørden och og War Thieris Winde bestendig. Thertill suarett bemelte hans Nielsen End och høyligen benected sig the ord atthaffue sagt, Eij heller hand Wed Andet med bemelte Laurits Christensen end ald Erlige och gott Wdj alle maade Och formend same Winde Ick att kome hanom Thill hinder eller schade.

Med Tha. Saa och ephtherdj forne Windis biurd haffuer Wondett och .. forne hans Windsbiurd omb des Mondheld, som hand Icke er bestendig, eller herreds tingsdom haffuer Indgaaett, Meden her i dag høyligen benecter sig Icke slig ord att haffuer sagt, Thill med och forne Laurits Christensen haffuer Erchend sig Icke att Wide med hanom Andet end Erligt som forskreffuit staar, da Kunde Wij ephther saadan liilighed Icke Kiend same Winde saa Nochsom, att Thend bør Nogenn Magtt Atthaffue, Meden magtesløs oc Ingen till hinder eller schade i nogen maader.

27. september 1626

Peder Nielssen Rørbek i Nibe Cit. Michel Christenssen hiid for xwiiij læs biug och aur. Eptherdj beggj giorde Contract for ting och dom och da strax tings winde ephther tagit. Ickj emod

NLA, B24-60, Viborg landstings justistprotokol 1626, s. 167a.

20. januar 1627

Viborg landsting, tinglæsning af skøde, dateret 12.12.1627, fra Niels Friis til Krastrup til Mogenns Kaas til Støffring[aa]rdt på 1 gård i Guding sogn og by, Flescum herred og 1 gård i Klestrup, Woxleff sogn Huornum herred – Sign.: Hanns Diure; Anders Friis.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 88v. Holmgaard, s. 76.

23. januar 1627

Christen Smed i Suenstrup Cit. Erich Jørgenssen i Olborig. Møtt ichj.

NLA, B24-61, Viborg landstings justistprotokol 1627, s. 20 a.

3. februar 1627 (1)

Viborg landsting. Tinglæsning af mageskiftebrev dateret 25.1.1627, Viborg, mellem hr. Albritt Schiell på hans svoger Manderup Dues vegne og fru Anne Høgh, Axell Rosenkrandtzis, at fru Anne Høgh skal have af Manderup Due 1 gård i Ellidtzhøy sogn, Huornum herred, kaldet Anderup. Derimod skal Manderup Due have 1 gård i Ejdrup sogn, Aars herred, kaldet Kiellall. - Sig.: Niels Kragh; Erich Juell. Samme omtalt under 26.5.1627 i NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 103v. Holmgaard, s. 89.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 91r. Holmgaard, s. 78.

3. februar 1627 (2)

Viborg landsting, tinglæsning af mageskiftebrev af 25.1.1627, Viborg, mellem fru Heluig Kaas, Hanibals og hr. Albritt Schiell på Manderup Dues vegne, at Manderup skal have af hende 1 gård i Buorup, Gundersted sogn, Slet herred. Derimod er hende udlagt i Huornum herred, Elitzhøy sogn 1 gård og 1 gadehus i Bunderup og i buoll i Voxleff. - Sig.: Knud Giuldenstjerne; hr. Jørgin Schiell.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 94v. Holmgaard, s. 78.

4. februar 1627

Missiv til Knud Gyldenstjerne til Timb og Tønne Friis til Hesselager, Embedsmænd paa Hald og Aalborghus. Da Mogens Kaas til Støvringgaard, Befalingsmand paa Mariager Kloster, har begæret i Aalborg Len: 3 Gaarde i Skoustrup [i Gunderup Sogn i Fleskum Herred], 1 Gaard i Segelflod, 2 Gaarde i Gudinge, begge i Segelflod Sogn, alle i Fleskum Herred, 1 Gaard i Randrup [i Skibsted Sogn i Hellum Herred], som ligger til Aalborg Hospital, 1 Gaard, kaldet Tofte, [i Tofte i Als Sogn i Hindsted Herred], 1 Gaard i Ooppelstrup [i Gunderup Sogn i Fleskum Herred], som ligger til Mariager Kloster, til Mageskifte for i Aalborghus Len: 3 Gaarde i Uttrup [i Nørre Tranders Sogn i Fleskum Herred], 1 Gaard, kaldet Klestrupgaard, [i Klestrup i Vokslev Sogn i Hornum Herred], 1 Gaard i Moldbjerg [i Øster Hornum Sogn i Hornum Herred], 1 Gaard i Frebjerg [i Farsø Sogn i Gislum Herred], 2 Gaarde i Tolstrup og 1 Gaard, kaldet Skouboe, [i Skovbo i Valsgaard Sogn i Hindsted Herred] og, hvis dette ikke er tilstrækkeligt yderligere 1 Gaard i Torp i Mariager Klosters Len, skal de med det første besigte Godset og indsende Besigtelsen til Kancelliet. *Kancelliets Brevbøger, s. 18. J. T. 8, 131 b.*

17. februar 1627

Hellj Sørenssøn i Snarup Cit. Las perssen ibm. Møtt ichj.

NLA, B24-61, Viborg landstings justistprotokol 1627, s. 26 b.

14. april 1627

Viborg landsting, tinglæsning af skøde dateret 15.3.1627, Krastrup, fra Niels Friis til Krastrup til Gregers Krabbe på 1 gård i Sønderholm sogn og by, Huor[num] by - Sig.: Niels Kragh; Erich Juell.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 100r. Holmgaard, s. 86.

26. april 1627

Missiv til Hr. Jørgen Skeel til Soustrup, Embedsmand paa Kalø Slot, Knud Gyldenstjerne til Tim, Embedsmand paa Hald Slot, og Tønne Friis til Hesse-lager, Embedsmand paa Aalborghus. Der er ført Klage over, at Sildedybet paa mange Steder i Limfjorden tilsættes og betages med Sildegarn til Forhindring baade af Sejladsen og Fiskens Opgang, navnlig paa de Steder, som er nedenfor Nibe Fiskeri imod Stranden, hvilket er ubilligt og Landet til Skade. De skal begive sig til Aastederne og gennemgaa de Dokumenter, som de kan opspørge, særlig den tidligere udstedte Forordning, og derefter anordne, hvorledes der herefter skal forholdes. *Kancelliets Brevbøger*, s. 64. J. T. 8, 117. K.

4. juni 1627

Missiv til Christen Tomissen [Segelstrup Len]. Da Falk Gjøre til Bredskof i hans Len har begæret gods til magelæg mod at afgive bl.a. 1 Gaard i Gielstrup i Wsle (Vokslev) Sogn, [Hornum Herred] skal han undersøge dette Gods Ljlighed og til Kancelliet indsende Erklæring om, hvorvidt det for Belejligheds og anden Herligheds Skyld kan bortskiftes fra Lenet. Se også 23.10.1629. *Kancelliets Brevbøger*, s. 107. J. T. 8, 147.

7. juli 1627 (1)

Diderich grube Cit. Anders jenssen i binderup. Iche døme.
NLA, B24-61, Viborg landstings justistprotokol 1627, s. 116 b.

7. juli 1627 (2)

Hr. mats i Ellishøff Cit. Morten Jenssen i Suenstrup cum solich for et winde, att thuende aff Mats Nielssens grd. iche fuld presten Widr End Thedie-part Lensmanden wdgiffuit. Iche døme.

NLA, B24-61, Viborg landstings justistprotokol 1627, s. 117a.

4. august 1627

Peder Justsen i Vesløs Niels Pedersen i Øsløs på deres egne og på Anders Pedersen i Brandstrup hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ulfborg herreds ting 13/1 1627 vidnet har med Jacob Andersen i Klim i Han herred anlangende hvor mange ægte børn Mads Pedersen i øster Rævs gård i Ulfborg sogn skulle have haft med hans hustru Anne Jensdatter undtaget Peder Justsen Niels Pedersen og Anders Pedersens mor og hustrumor Kirsten Madsdatter som boede i Øsløs præstegård og døde i Årslev, førnævnte Mads Pedersens datter, og ikke anseet at Mads Pedersen for 70 år siden var død, og Jacob Andersen dermed vil forspilde dem deres arv efter deres morsøster Anne Madsdatter, som boede og døde i Nibe, og ikke anseet at Kirsten Madsdatter og Anne Madsdatter såvel som Jacob Andersens mor Mette Madsdatter har været søskende, og dertil stævnedes Jacob Sørensen i Nibe afgang Anne Madsdatters mand. så fremlagde Jacob Andersen samme vidne 13/1 sidst forleden, at Mads Pedersen havde ikke uden 5 børn ---- Madsen, Mogens Madsen, Mette Madsdatter, Maren Madsdatter og Anne Madsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi ikke med vidnesbyrd bevises, at Mads Pedersen har haft flere

ægte børn end bevidnet 13/1 sidst forleden, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller deres udgivne kontrakt at sige eller magtesløs dømme. *Viborg landstings dombog B 1616-64, nr. 137, Nørgaard-Pedersen.*

7. maj 1628

Mageskifte mellem kronen og Mogens Kaas til Støvringgaard, der bl.a. afgiver til kronen: i Vokslev sogn i Klæstrup 1 gård og i Ø. Hornum sogn i Molbjerg 1 gård (glemt i Org. mag.) og endvidere afgiver til Hospitalet i Aalborg i Klæstrup 1 gård. *Kronens Skøder, s. 438. Org. mag. 915 J. R. 8, 178b. Koncepter. Jf. 8.1.1631.*

7. september 1628

Tingsvidne af Hornum herred, at Maren Lauridsdr. i Oplev, Svenning Pedersen Skomagers hustru, og Margrethe Mogensdr. vidnede, at Christen Nielsen i Oplev og Svenning Pedersen blev forligte om 2 stude. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 4.8.1629.

et Things Winde aff Huornum Heritstingh Thend 7. Septembris Nestforleden Wdgangen, Bemellends forne Christen Nielsen och Suenning pedersen att athaffue tagett Huer Ander Wdj Henndr och Woldgiffuet deris sagh om dj Thou Sudetthielmedtt Stude dj om Thrette, Suenning persen at berette, att haffuu Kiøbtt aff Christen Nielsen, och Christen Nielsen derimod berette, att haffue hanom denom i pandt satt, Christen Nielsen att haffue gaffnuett hans sagh paa Anders Persen i Woxleff och Søren jensen i Lunden och Suenning persen hans sagh paa Erich bangh, fogett paa buderup holmb, och peder Michelsen i Dallum, Och huad forne mend dennom der till mindre och Rett siger och forhandlee schall dj steds mz och stande forsuorde paa beggj sider, och Aldrig ydermere den att talles, Ankis eller Klagis af denom i Nogen Maader.

21. september 1628

Tingsvidne af Hornum herred, at Just Mortensen i Suldrup, Søren Jensen i Hyllested og deres medbrødre, 8 sandemænd, vidnede, at Christen Nielsen tog 2 stude på Suldrup mark, som han tidligere havde solgt eller pantsat til Svenning Pedersen Skomager i Oplev, og at de svor ran over Christen Nielsen. Omtalt i sag ved Viborg landsting 4.8.1629.

4. august 1629

Viborg landsting. Christen Nielsen i Oplev stævner Maren Lauridsdr og Svenning Pedersen Skomager hustru, Margrethe Lauridsdr., sst. for deres vidne af 7. september 1628 ang. 2 stude som Christen Nielsen havde afleveret til Svenning Pedersen, der havde videresolgt dem til Thøger Lauridsen i Suldrup. Der er uenighed om Svenning Pedersen har købt studene eller har dem i pant. Landstinget afviser sagen, indtil voldgiften er afgjort.

NLA, B24-542 Viborg landstings dombog 1627-29B, s. 179b.

War skickit Christen Nielsøn i Opleff Med en Opsetelse Her aff Landstinget Wdgangenn Liudendis hanom Thaa att haffued i Rette steffnued Margertt Mogensdater och Marenn Lauridsdater i Opleff for Iet Winde dj till Huornum

Heritsting Thend 7 September sist forleden mz margrette Mogensdaters egen hosbund Suenning persen Schomager Wondet haffuer Om tuinde stude, forne Christen Nielsøn schull haffuer Sold forne Suenning persen for 2 Rigsdaler, huilcke bemelte tuinde stude forne Suenning Schomager sinn schøld solde Thøger Lauritsen i Suldrup. Hagde och daa hid steffnett pallj Bertelsen i Op-løff och Erich bang, fogett paa buderupholmb thr och haffuer Wondett, att forne Christen Nielsen schull sagt til denom, att hand solde Suenning Schomager Samme stude, Miener samme Winde Willig och icke paa Nogen Wesse aar, dagh och tiid Wondet Naar slig Kiøb schall Were schedtt. Sameledis hagde daa hid steffnett forne Suenning Schomager for Effter som hand af forne Christen Nielsen samme dag paa forne ting haffuer Woldgiffuenn dombs sag paa dannemendt denom om same stude Emellom at sigge oc dj Wdkreffuit strax same dag haffuer hiemblidt Thøger Lauritsen i Suldrup forne stude forne, Endog forne Woldgiffits mendtt icke Siden deris Woldgiffit der om till eller fraa schall haffue Afsagtt, Miener hanom den och Weret att haffue giortt, Enden daa hid steffnet Jost Mortensen i Suldrup, Søren Jensen i Høllestedt och deris medbrødre for Winde dj same dag haffuer Wondet, att forne Christen Nielsen och hans medfølger Paa Suldrup mark schull tagett forne stude, och effter same Winde ehr forne Christen Nielsen och hanns medfølger paa Klægett medtt forne Woldgiffit, som hand formener, Mienindis derfor same Winde icke saa Nochsom, att the bør nogen magtt att haffued. Sameledis och daa hid steffnuett Ander persen i Woxleff, las therkildsen och deris medbrødre otte Sandmendt fordj Thend 21 Septembris for same stude ... och Rann offuersuorit, Endog legsmenden effter lougen icke fuldkomenlig schall Were suoren aff Thend person, som Øxne schall Were fra Komen, eij heller wille Ansee forne Woldgiffits Winde ellr Lade forne persons Erklering, Mienindis derfor Wrett att haffue giordtt och bør derfor att stande till Rette och deris eedtt magtløs Attuere. Noch hid Kallet forne Windis folck Huer i egegn person, Item Anders Jensen, Las Therkeldsen och deris medbrødre Ransneffninger, som same eedtt suoret haffuer, Anders Jensen i binderup, Morten Jensen i Suendstrup, som saatte følling paa Neffninger, dernest forne Suenning Schomager, Jens olufssen i Suldrup, Thøger Lauritsen ibm, som same Winde h... begerdt fylding och Neffnings eedtt taget och forskreppind haffuer, saa och E. och W. mandtt Iffuer Krabbe till Albeck, Om hand haffuer nogett der till at Suare.

Da for nogen leilighed er same sagh opsaaat Thill i dag. Och møtt E. och F. Jens ollufsen i Suldrup med forne Winder oc fylling Och miende Thet Ret atuere och burde wed magt Atbliffue. Dertill suaret Christen Nielsen at same sagh paa dannemend eij bord Kome och i Ret lagde et Things Winde aff Huorum Heritstingh Thend 7. Septembris Nestforleden Wdgan-gen: Se 7.9.1628. Som the Winde Wider bemeller och ... det soe forfølge och Minde denom ichj borde at Kome forne Thill nogen forhindring. ~~Dertil Jens Ollufsen suarid.~~

Med Fl. Tha. Saa och eptherdj med Things Winde beuises forne Thuistig sagh om forne Thuinde stude paa fire dannemend oc War Woldgiffuen som forne Suenning Pedersen oc Christen Nielsen ...ster then dom till ... alle Rett ...1 mellom sige eller forhannle Och ichj beuise forne Woldgiffits mennd nogen

aff forne dn(anne)m(end) atthaffue well giord, Da wide wi ephther saadan leilighed Ickj wdj sagen at dømme, Førend samme Woldgiffit bliffr fuldkomn, meden Indtill ~~sagen~~ same sagh till bemelte fir dannemend forne Suenning persen oc Christen Nielsen Endelig at emellom sig Och huis Wind och forfølling Her Winden gangen ehr Medler Thid Ingen ~~ichj~~ att komme till hinder eller schade.

16. august 1629

Dom af Hornum herred. Herredsfoged Christen Smed i Svenstrup dømmer, at Aalborg Hospitals tjener Jens Lauridsen i Lyngbjerggaard skal fremskaffe eller erstatte Helvig Kaas til Restrup et par pistoler, som han fik til forvaring i ufreds tid, men blev stjålet sammen med andet af hans gods, da fjenden drog ud af landet. Nævnes i sag ved Viborg landsting, NLA, B24-546, Viborg landstings dombog 1630B, fol 171B, sept. 1630, se her.

5. september 1629

Tingsvidne af Hornum herred, at kronens mølle, Ridemands Mølle, tidligere drevet af Jens Møller, ikke havde været i drift denne sommer.

RA, Aalborghus lens jordebog (Film M17922). Afskrift Poul Christensen, Lokalthistorisk Arkiv, Ø. Hornum, med enkelte rettelser.

Las Kras i Molbjerg, herredsfoged, Anders Pedersen i Vokslev, Jens Tordsen i Estrup, Christen Skiøning i Graarup. Var skikket Morten Jensen i Svenstrup, som fik vidne af disse dannemænd: Anders Pedersen, Jens Pedersen, Søren Jensen i Lunden, Niels Mortensen i Oplev, Volle Vollesen i Byrsted, Niels Jensen i Sørup, Knud Nielsen i Hæsum, Jens Jensen i Svenstrup, der vidnede, at Anders Poulsen i Hæsum, Jens Sørensen i Ellidshøj, Christen Jensen i Guldbæk vidnede, at Ridemands Mølle, som Jens Møller fæstede, havde stået øde i sommer, så man måtte køre til andre møller.

19. september 1629 (1)

Niels Nielssen i Bradsted Cit. Niels Jensen Cum solich og Christen Christenssen. Møtt ichj. Poul Mortenssen i Siørup cit. Willem Willatssen ibm. Møtt ichj. *NLA, B24-62, Viborg landstings justistprotokol 1629, s. 1a og 12b.*

19. september 1629 (2)

Viborg landsting, tinglæsning af mageskifte 20.8.1629, Schodborig, mellem Manderup Abildgaardt til Schodborig og Pallij Rosenkrantz til Ørup, at Manderup skal have af Pallij Rosenkrantz 1 gård i Malt h. i Jern sogn, Plougstrup; 1 øde jord i Giøring herred, kaldet Elbekmark, 2 huse, Thisslundt, og 1 hus ibd. Derimod skal Pallij Rosenkrantz have til vederlag 1 gård i Aars by, Tholstrup, og et stykke jord derhos; i Hornum h. i Voxleff sogn, Rostrup. - Sig.: Thamis Juell; Gunde Lange. Se også 16.1.1630.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 112r. Holmgaard, s. 95.

14. oktober 1629

Tingsvidne af Hornum h. Clemedt Smedt og Christen Christensen i Sønderup og Johan Skrædder i Gundestrup vidner, at Christen Svendsen i Tostrup overfaldt dem og tog 2 øg på Sønderup mark kort efter at fjenderne var draget af landet. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 16.1.1630 (3).

eet Winde offuer be... till Huornum Heritsting den 14 octobris sist forleden formellendis om nogen offuer last de Er aff hendes (fru Helvig Kaas til Restrup) Thiener Christen Suendsen i Thostrup schall haffuer giort paa Sønderup March for Nogen tid siden Strax effter fienderne er Wdgangenn aff Landet och formiener schall haffuer fratagett Thou Øeg oc Andet mere godts.

23. oktober 1629

Missiv til Reinholdt Heidenstrup. Da Falk Gjõe til Brodskof har begæret gods til magelæg mod at afgive bl.a. 1 Gaard i Gielstrup i Wsle (Vokslev Sogn [i Hornum Herred]), skal han med det første besigte begge Parters Gods og indsende Erklæring til Kancelliet om, hvorvidt dette Gods for Belejligheds og anden Herligheds Skyld kan bortskiftes fra Lenet. Se også 4.6.1627. *Kancelliets Brevbøger*, s. 809. J. T. 8, 205b.

31. oktober 1629

Søren Nielsen forstander i Helliggejst kloster i Aalborg hans visse bud Peder Christensen i Nibe havde stævnet efterskrevne sandemænd i Nibe, for de 19/9 på Nibe birketing har ham vold oversvoret for Niels Pedersen Skrædders dør i Nibe han skal have opstødt. derefter blev afsagt, så efterdi med vidnesbyrd bevises at Peder Christensen har opstødt Niels Pedersens dør, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og syn at sige eller Peder Christensen af den vold at kvitdømme. *Viborg landstings dombog B 1616-64*, s. 169, *Nørgaard-Pedersen*.

1. november 1629

Mats perssen i hadseris Cit. Anne Nielsdr. i olborig. Møtt ichj. *NLA, B24-62, Viborg landstings justistprotokol 1629*, s. 36a.

14. november 1629 (1)

Dom af Viborg landsting, at tingsvidne af 14. oktober 1629 af Hornum herred, hvor Clemedt Smedt og Christen Christensen i Sønderup og Johan Skrædder i Gundestrup har vidnet, at Christen Svendsen i Tostrup (Sønderholm sogn) har gjort overlast mod dem og taget 2 øg på Sønderup mark kort efter, at fjenderne var draget af landet, skal være magtesløst. Omtalt i sag ved Viborg landsting 16.1.1630 (3).

14. november 1629 (2)

Christen Nielsen i Vokslev med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 7/9 sidst forleden vidnet har med Margrete Madsdatter i Vokslev og hendes husbond Svenning Pedersen Skomager om to stude Christen Nielsen skal have solgt

Svenning Pedersen for 2 rigsdaler. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag om de to stude på fire dannemænd er voldgivet, men voldgiftsmændene har ingen afsigt deri gjort, da vidste dommerne ikke i sagen at dømme, før samme voldgift bliver fuldkommet, men indfandt samme sag til bemeldte fire dannemænd. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 179, Nørgaard-Pedersen.*

15. november 1629

Iffuer Krabe Cit. Søren jenssen møler i Wegerby. Møtt ichj. Christen Nielsen i Opleff Cit. Mergret matsdathr Cum solich. Effterdj beuiste mez Thingswinde sagen wold giffuen paa Dannemend om forne stude Icke wdj sagen at dømme förind woldgiffismend Thieris sigelse haffuer fald giort Meden til denom at kome, Och wind och forfølgning desuden ickj forfulden Thenom paa Theris Aafsigelse. Anders Jenssen guldsmed i Olborig Cit. Mats perssen i hadseriis. Møtt ichj.

NLA, B24-62, Viborg landstings justistprotokol 1629, s. 46a,b.

28. november 1629 (1)

Hr. Jacob Jenssen i Sønderholm Cit. Jens Jepssen i stienild. Møtt ichj.

NLA, B24-62, Viborg landstings justistprotokol 1629, s. 57 b.

28. november 1629 (2)

Viborg landsting, tinglæsning af brev af 17.11.1629, Asmild Closter, fra fru Anne Høgh, Axell Rosenkrantzis, til Jenns Høgh på et løfte til Hendrich van der Wische på 2500 dl., samt til fru Anne Løcke for 500 dl. og til fru Mergrett Rosenkrantz for 500 dl., alle 6 pct., samt på 1051 rdl. i rede penge, tilsammen 4551 rdl. Derfor pantsat ham Budderupholm hovedgård med efter:ne jordegods: Siøegaardt, Wydrup, Madstrup 6 gårde, Graffløff 1 gård, Op-løff 3 gårde, Klestrup 1 gård. - Sig.: Chrestian Holck; Niels Kragh.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37,116v. Holmgaard, s. 98.

10. december 1629

Missiv til Jens Juel paa Aalborghus om at lægge 1 Gaard i Klæstrup By, 1 Gaard i Moldbiere, begge i Hornum Herred, og 2 Gaarde i Tolstrup By i Slet Herred, som Kongen har faaet til Mageskifte (7.5.1628) af Mogens Kaas til Støfringgaard, Embedsmand i Mariager Kloster, ind under Aalborghus Len, indskrive dem i Jordebogen og aarlig gøre Rede for den visse og uvisse Indtægt af dem. *Kancelliets Brevbøger, s. 836. J. T. 8, 213.*

16. januar 1630 (1)

Viborg landsting, skøde 10.12.1630, Olborig, fra Gregers Høg til Niels Kragh, [andsdommer], på bl.a. i Nibe 1 gård. Tilføjet nedenunder: "Derhuoss den husse og fiskeschøld lodin omformeller i Nibe och Seebye".

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37,119r. Holmgaard, s. 101.

16. januar 1630 (2)

Viborg landsting, mageskiftebrev af 20.8.1630, Schodborig, mellem Pallij Rosenkrantz og Manderup Abildgaardt, at Pallij Rosenkrantz skal have af Manderup Abildgaardt gods i Jylland bl.a. i Huornum h. i Woxleff sogn Rostруп [her er næsten en hel linie ladet åben, vel til nærmere specifikation]. - Sig.: Thamis Juell; Gunde Lange. Se også 19.9.1629.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37,120v. Holmgaard, s. 101.

16. januar 1630 (3)

Viborg landsting. Fru Helvig Kaas til Restrup ved Anders Jensen i Binde-rup, stævner Peder Maltesen i Skringstrup for en landstingsdom han 14. nov. fik over Clemedt Madsen Smed og Christen Christensen i Sønderup og Johan Jensen Skrædder i Gundestrup ang. deres vidne af Hornum herredsting 14. okt., at fru Helvig Kaas' tjener Christen Svendsen i Tostrup straks da fjenderne var draget ud af landet overfaldt dem på Sønderup mark og fratog dem 2 øg m.v. Landstingets dom ophæves da den kun var gældende, indtil sagen blev stævnet. *NLA, B24-543 Viborg landstings dombog 1630B, s. 11b.*

War schickett Erlig och Welbiurdige Frue Heluig Kaass, Salig Hanniball Gyldenstiernes till Restrup, hendis Wesse boed, Erlig och Welagt Mandt Anders Jensen i binderup Paa denn enne och hagde hid i Rete steffnuet Peder Maltisenn i schringstrup Paa denn anden side for en Wendelig dom hand her till Landstinget den 14 Novembris sist forleden Paa Clemedt Smedt i Sønderup, Christen Christensen ibm. och Johan Schreder i Gundestrup deris Wegne forhuerffuit haffuer, Ahnlangendis eet Winde offuer be... till Huornum Heritsting den 14 octobris sist forleden formellendis om nogen offuer last de Er aff hendes Thiener Christen Suendsen i Thostrup schall haffuer giort paa Sønderup March for Nogen tid siden Strax effter fienderne er Wdgangenn aff Landet och formiener schall haffuer fratagett Thou Øeg oc Andet mere godts, som diris Winder der om Indeholder, for huilckenn dom bemelte Frue Heluig Kaass ichj schall findis steffnedt oc Kaldett, som dett sig bør, Mens mener det med Wrang Wnder..yning att Were forhuerffuit och fordj bør Magteløs atuere och iche at kome till hinder Paa hindis Ere Wdj den sag forhuerffuit haffr, Thill hinder eller schade i nogen Mader. Hagde och hid steffnidt forne Peder Maltisøn, saa Well som Clemedt Smedt, Johan Schreder och Christen Christensen med same Wendelige dom och huis Andett de i den sag Kand haffue. Saa møtt Erlig och fornumstig Jesper Pedersen, fogedt Paa birkilds, och framlagde samme dom her aff Landstinget den 14 Novembris sist forleden wdgiffuedt Huor Wdj nogen Winder Clager oc dom er funden magtesløss att Were och ichj att kome forne Clemedt Madsen, Christen Christensen och Johan Jensen Thill nogen forhindring hidtil sagen dett haffuer Wdj att sige Steffned Paa Nye, som then dom Wider bemeller, och Mentte Jesper Pedersen samme dom Louglic oc rett atuere ... , och buorde Wed magt att bliffue.

M. Fl. Tha. Saa och Eptherdj Landstingsdomb iche liuder lengre ellir ydermere Indthill sagen bliffr steffnedt Paa Nye, och dett Nu schedt er, da bør den ichj lenger magt haffue.

16. januar 1630 (4)

Viborg landsting. Fortsættelse af sagen 4.8.1629 mellem Christen Nielsen i Oplev og Svenning Pedersen Skomager ang. 2 stude, som Svenning Pedersen havde solgt til Tøger Lauridsen i Suldrup.

NLA, B24-543 Viborg landstings dombog 1630B, s. 44b.

20. januar 1630

Iffuer Krabe Cit. Christen Nielssen i opleff och hans thuende drenge for de drog til Suldrup tog tou stude. Item Cit. Christen Nielssen och Suenning pedersen for en woldgiff och en hiemsiedelsse. Eptherdj wij befinde sagen paa dannemend paa dannemend Indgiffued och Christen Nielssen och schaesmoll til tinge forligt Och hiemel til ydermiere gjorde den same dag woldgift och ichj føre, Da ichj widr paa then sag at ma talis. Meden huis togh formiener sigh att haffe tiltale til schaesmol for hiemel da gaa om huis Ret ehr. Iffuer Krabe Cit. Anders Christenssen i guldbek schaes-moll.opsat xiiij dage. Christen Mortenssen i Rokielde Cit. Jens Poulssen i Ersted. Møtt ichj.

NLA, B24-63, Viborg landstings justistprotokol 1630, s. 28 b og 33b.

30. januar 1630 (1)

Christen Mortenssen i hadseris paa Anders Kraghs wegne bød sig i Rette emod Christen Mogensen i Lemdrup. Kost och Thering. Clemed Matssen Smed i Sønderup Cit. Mats Lauritssen ibm. Møtt ich. Iffuer Krabe Cit. Anders Christenssen i guldbek. Møtt ichj.

NLA, B24-63, Viborg landstings justistprotok. 1630, s. 40a, 42a, 44b.

30. januar 1630 (2)

Viborg landsting, brev af 25.1.1630, Viborg, fra fru Anne Høg til Niels Kragh på et løfte, han tilforn har lovet for hende til Chrestin Høg for 500 rdl. Derfor pantsat Niels Kragh 1 gård i Huornum herred, kaldet Raakielde, hvilket pantebrev hun konfirmerer. Og efterdi hendes sal. fader har været i adskillige løfter for hende, da dersom Niels Kragh kommer i nogen pengeudgift for samme løfter, da skal pantet dermed være forhøjet, så Niels Kragh må gøre sig betalt i samme gård. - Sig.: Erich Juell; Mogens Høg.

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37,123v. Holmgaard, s. 104.

13. marts 1630

Viborg landsting, mageskiftebrev af 4.2.1630, Høyeriis, mellem Erich Jull og Malthj Seestedt, at Malthj Seestedt har udlagt til Erich Jull 1 gård i Hussbye, Wldborig h., Harsyssel, og Erich Jull derimod har udlagt til Malthj Seestedt 1 gård i Huornum h. i Suenstrup og 1 gård i Molbierigh. - Sig.: Niels Kragh; Werner Parsberig, L[ynderup].

NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37,131r. Holmgaard, s. 108.

14. marts 1630

Christen Mortenssen i hadseris Cit. Mats hanssen Cum solich for et winde. Item Cit. Anne Suensdathr for en uerlig winde. Bemester. s.: Winde mactesløs.

Christen Christenssen i Sønderholm Cit Christen Lassøn Cum solich for et Winde. schoedsmoll. opsat wj wger. Frederich Munk Cit. Las Krasse i Moldbierig. ichj loflig. Søren perssen Smed i Rebstrup møle bød sig i rete emod Niels friis. *NLA, B24-63, Viborg landstings justistprotok. 1630, s. 67b, 71b, 73b.*

18. marts 1630

Aabent Brev, at Kongen har befalet Didrik Nielsen, Borger i Aalborg, at salte en Del Sild i Nibe Salteri til Slottenes og Orlogskibenes Behov. Han skal paa Kongens Vegne have to frie Dage om Ugen, Tirsdag og Fredag, til at købe Sild, naar den tilgaar bedst, og paa Kongens Vegne til gode Rede efter gammel Sædvane betale den med rede Penge. De Dage, paa hvilke Sildene skal købes paa Kongens Vegne, skal vare fra Mandag Aften til Tirsdag Aften og fra Torsdag Aften til Fredag Aften, saa længe han kan købe og salte. Jens Juel til Kieldgaard, Embedsmand paa Aalborghus, skal holde godt Tilsyn med, at alle Netkarle, Bundgarnskarle og Vaadkarle sammesteds kommer og tilbyder de Sild, som de fanger paa samme Tid, til Kongens Saltere og ikke holder sig af Vejen med dem, som de tilforn har gjort. Dersom nogen af dem fordrister sig til at være Kongens Saltere overhørig og ikke vil lade dem faa de Sild, som de har fanget, og ikke vil komme i Land med dem eller opholder sig, til Dagen har Ende, skal forskrevne Embedsmand have Magt til paa Kongens Vegne at straffe dem. Det forbydes alle, Indlændinge saavel som Udlændinge, at købe eller lade købe Sild paa de Dage i hver Uge, paa hvilke Kongens Saltere vil købe, eller gøre disse nogen Forhindring paa nævnte frie Dage og Kongekøb, indtil de har faaet saa mange Læster Sild, som det er befalet dem paa Kongens Vegne at salte. De, som handler herimod, skal have forbrudt de Sild, som de har at fare med, og dertil straffes som de, der ikke vil agte Kongens Bud og Breve. *Kancelliets Brevbøger, s. 101. J. R. 8, 236.*

29. marts 1630.

Missiv til Jens Juel. Da Ifver Krabbe til Albeck, Hof-junker, har begæret 20 Gaarde med tilhørende Gadehuse og et Hospitalsbol i Skifvum By og Sogn i Aars Herred i Aalborghus Len til Mageskifte for 8 Gaarde i Hiedts By i Vejerbye Sogn, 3 Gaarde i Østerup By i Suldrup Sogn, med de dertil hørende Gadehuse, alle i Hornum Herred, og for Hospitalsbolet i Skifvum By en Halvgaard i Hyldal i Suldrup Sogn i Hornum Herred, og dersom dette ikke er tilstrækkeligt, for yderligere Gods i Aalborghus Len, skal han med det første til Kancelliet indsende Erklæring om, hvorvidt nævnte Kronens Gods for Bejligheds og anden Herligheds Skyld kan bortskiftes fra Lenet.

Kancelliets Brevbøger, s. 122. J. T. 8, 248.

12. april 1630

Tingsvidne af Hornum herred om øde gods. Christen Smed, herredsfoged i Hornum herred, Anders Jensen i Binderup, Jens Poulsen i Binderup, Peder Gundesen gør vitterligt, at der var skicket Morten Jensen, delefoged, som æskede og fik tingsvidne af disse dannemænd, Anders Jensen, Jens Poulsen,

Anders Pedersen i Vokslev, Søren Jensen i Lunden, Poul Pedersen i Hornum, Lars Justsen i Volstrup, Laurs Laursen i Byrsted, Anders Poulsen i Hæsum, Jens Madsen i Binderup, at for dem stod Søren Sørensen i Moldbjerg, Jens Nielsen i Lunden, Peder Jensen *ibid.*, Søren Laursen i Abildgaard, Jens Sørensen i Ellidshøj, Niels Jensen (Rimmer) i Brasted, som vidnede om øde gods i Hornum herred: Guldbæk et gadehus, Ellidshøj: Peder Gundesen aldeles afbrændt, 3 gadehuse *ibid.* øde, Svenstrup: en gård Joen Laursen iboede nu Christen Sørensen. Veggerby: en gård nu Niels Andersen tilkommen, en gård *ibid.* Peder Nielsen ikke kommet til avl. Gravlev: 2 øde gadehuse, Christen Frandsen ligeledes øde og forarmet. Moldbjerg: Niels Jensen øde. Estrup: Jens Tordsen øde. RA, *Aalborghus lens jordebog, film M17922.*

19. april 1630 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, at der i 2 år ikke har været folk i den halv-gård i Volstrup, som Knud Pedersen havde, og nu Christen Christensen har.

RA, *Aalborghus lens regnskab 1629-31, Regnskabsbilag 66-112, Tingsvidner hørende til Afkortningsfortegnelse 1629-30, bilag 67.* [3]. segl. 1. Christen Smed i Svenstrup, herredsfoged, utydeligt. 2. Anders Pedersen i Vokslev. 3. Michel Jensen i Bislev. Påtegning på bagsiden: Christen pedersen i Wolstrup.

Christen Smed i Suenstrup, herredsfoged i Huornum heredtt, Anders pedersen i Woxsleff, Mickel Jensen i bislev och Peder Gundesen Giøre Witterlig, Anno 1630 den 19 Aprili War schiked Christen Pedersen i Wolstrup, Som esched och fich enn fuld tings Widne Aff disse danemænd, Som ehr forne Anders pedersen, Mickel Jensen, Lawrids Andersen i Wolstrup, Mads pedersen i støffring, chresten Jensen i guldbeck, Bertel Justsen i Synderholm, Anders poulsen i hersum Och poull pedersen i Hornum, Di Wonde, athe Saa och hørde her i dag for tings domb for dennom stande Sørren Søffrensen i Molberg, poull pedersen i hornum, peder Laursen i molberg Och Sørren madsen i wolstrup, som wond och tillstod weed helgens edtt med op Ragtte fingre, at dette ehr dennom Witerligt i Sandhed att der iche wdj 2 Neest forgangen Aar haffuer Werett folch Wdj den halff gard i Wolstrup, Knud pedersen iboede, som Christen Christensen nu fest haffuer och Iche forne Christen Christensen haffuer hafft korn Seed till samme halffgard Wdj forgangen Aar 1629 Wden 4 schip rug, och dette bleff Saa gott som Ingen Affgrøde effter. Att Saa Er gangen dette Winder ij med Woris Signetter. Peder Guundesen gegenn Handt.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Anders Pedersen
i Vokslev

3. Michel Jensen
i Bislev

19. april 1630 (2)

Tingsvidne af Hornum herred, at Michel Andersen i Klæstrup i Vokslev sogn var så forgældet, at han ikke kunne svare landgilde af gården.

RA, Aalborghus lens regnskab 1629-31, Regnskabsbilag 66-112, Tingsvidner hørende til Afkørningsfortegnelse 1629-30, bilag 68.(2 bilag med samme nr.!). [3] segl af brunt lak, som på 19.4.1630 (1). 1. Christen Smed i Svenstrup, 2. Anders Pedersen i Vokslev, 3. Michel Jensen i Bislev. Påtegning på bagside: Mickell Andersen i Klestrup Att ... ehr forschyldett.

Christen Smedt i Suenstrup, heredsfoged i huornum heredt, Anders pedersen i Woxleff, Michell Jennsen i bisleff och Peder Gundesenn gjøre Witterligt. Anno 1630 denn 19 Aprilis war schicket Mickell Andersenn i Klestrup, som stodt och fich enn fuld tingswijnde Aff desse dannemend, Som ehr forne Anders pedersen, Mickel Jennsen, Laurids Andersen i Wolstrup, Mads Pedersen i støffring, Chresten pedersen i Wolstrup, Søffren Madsen ibm Morthen Jennsen i gulbeck Och Bertell Justsen i Synderhollm, De Wonde the Saa och hørde, at Chresten madsen i Klestrup, Jens poulsen i binderup, Thamis Pedersen i dalsgaard, Niels Nielsen i Gielstrup, Las laursen Och Jens Jensen i pandum, De stod her i dag for tingsdom och bestod och tilstod enn huer Særdiellis Meed helgens ædt med Op Ragte fingre, at det thr dennom Witerligt i Sandhedt, att den gaard i Klestrup, Mickel Andersen ibouffuer, ehr saa for schyldett at hand icke kand komme Aff sted Aarligen Somme Landgild at utdgiffue. Att Saa ehr Wonhen dette Winder Wi med voris Signetter. Peder Gundesen.

19. april 1630 (3)

Tingsvidne af Hornum herred, at fru Helvig Kaas til Restrup råbte til købmand Jens Bangs skipper, Jørgen Eskesen, at han skulle komme i land fra Jens Bangs skib, opankret ved Lerbæk ud for Aalborg, da fjenderne Mikkelsdag 1627 var i Aalborg. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 14.9.1633.

Winde aff Huornum Heritsting Aar 1630 thend 19 Aprilis Wdgangett Willadts Pedersen, Schreder i olborg, for otte mend med opragt finger och helgens eed at haffue Wondet, at Paa S. Michelsdagh Ano 1627 den thid, at Høymesse war Wde i olborg, da løb dj Wd fra Aalborg broe med Jens bangs kuier, som bemelte fru Heluig Kaas haffde fragtet til sit goods till thenn, som Jørgen Eschesen war schiper Paa, och saa saat di Neder ad fiorden Indtil di Kom imoed Lierbech, saa Kom Jens bangs tiener Rendendis Neder Wd mod fiuren Paa den tid och Robte til schipper Jørgen Eschesen, epthersom att hand schulle Kome i Land Thil Jens bang, hand wille Thale med hanom, saa lod hand seiglet falde, Och schiper Jørgen Eschesen drog i Land och War borte fra schibet Thed paa den 3 dagh der effter, huad heller Ancher der Kast War eller eij, Weste hand iche. Søren Troelsen i Sønderholm, Hylleborg Nielsdatter, Anne bloch, Thienendis paa Restrup, och giertrud Nielsdatter i Sønderup at haffue Wondett, som Willadts Pedersen Wondet haffuer Och ydermier forne søren Throelsen at haffue Wondet, At Anden dagen som war den 30 Septembr, da Kom forne fru Heluig Kaas Kiørendis Neder Wed Stranden och Robte till schibet, saa saatte bodsmanden och forne Søren Throelsen dennom baaden och drog i Land och hun Spourde Bodsmanden Ad, huor der, huortil forne Hans Hansen suarde, At Jens bangs ... Kom i gor Ridendis Neder mod stranden och Robte ... er i Land och War iche Indda Komet till schibe Igien. Samledis Hylleborg Nielsdatter, Anne bloch och giertrud Nielsdatter at haffue Wondett,

at det war denom fuld Witerligt, at forne hans hansen baadsmand och forne Søren Troelsen Same forne Thid drog i Land paa borden och talde med fru Heluig Kaas, huad di talde med huer Andre, det wiste hans iche. Fremdielis forne Willadts Pedersen, Søren Throelsen, Hylleborg Nielsdatter, Anne bloch och giertrud Nielsdatter at haffue Wondet at Wdj medler tiid forne Jens bangs schib med fru Heluig Kaasis guodts Paa laa Wden for Lerbech effter 29 Septemb. Indtil det bleff Thaget aff fienden, da Wdj disse same dage Lood Jens bang hente aff same schib Noget for Noget Krude och Nogen muschetter, och da war fienderne Wdj Aalborgig.

3. maj 1630

Tingsvidne af Hornum herred, at de 3 fæstere af Klæstruplund i Vokslev sogn var så forgældede, at de ikke kunne svare smørskyld.

Aalborghus lens regnskab 1629-31. Regnskabsbilag 66-112, Tingsvidner hørende til Afkortningsfortegnelse for Aalborghus len 1629-30, Bilag 68. (2 bilag med samme nummer!). [3] segl af brunt lak. 1. Christen Smed i Svenstrup, beskadiget. 2. Anders Jensen i Bønderup, 3. Anders Poulsen i Hæsum, utydelig. Påtegning på bagside: Søffren Jensen i Lunden.

Christen Smedt i Suenstrup, herretsfoget i huornum herret, Anders Jensen i binnderup, Anders pouelsen i hersum och Peder Gundesen Gør witterligt Anno 1630 den 3. Majj War schicket Søffren Jennsen i Lunden, som esket och fich enn fuldt things Wind Aff disse dannemendt, Som er forne Anders Jennsen, Anders pouelsenn, Knudt Nielsenn i hersum, Niels Jennsen i hornumdall, Christen Sørensen i Estrup, Thamas pedersen i dalsgaardt, Niels Jennsen i Mølgaard Oc peder Simensen i Wolstrup, Die Wonde, Athe Saa och hørde her i dag for tingsdom for denom stande Christen Madsen i Klestrup, Hans Nielsen, Søren Nielsen ibm., Anders Pedersen i Woxsløff, Jens pouelsen i Binderup, Mads Madsen i Gielstrup, Niels Jensen i Grydsted, Christen Mickelsen i Rodstrup, Laurids Andersen i Wolstrup, Laurids Jennsen Vieurup Wdj hornumb, de stod her i dag for tings dom Och Wonde Och tilstodt enn huer Serdieles Vedt diris Seels Salighed Medt opragthe fingre, At dette ehr denom Alle fuld Viterligt i Ret guds sandhedt, At Klestruplund, Som Jens Nielsen, Søffren Jensen och Peder Jennsen nu Wdj bouffer, ehr Saa møgit høj for skyldet, at dette ehr forne Menndt uhj Mouligt, At de Kand formaa, Aarligen af Vdgiffue denn Smørschyld, som ganger Aff forne Gorde, Att Saa ehr Wonhen det Winder wi medt Woris Signetter. Datum Vt Supra. Peder Gundesen. Egen handth.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Anders Jensen
i Bønderup

3. Anders Poulsen
i Hæsum

10. maj 1630

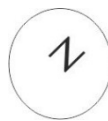
Tingsvidne af Hornum herred om de af kronens bønder til Aalborghus, der ikke kunne betale landgilde for 1629, da de var blevet forarmede af rigets fjender i den sidste svenskekrig.

RA, *Aalborghus lens regnskab 1629-31, Regnskabsbilag 66-112, Bilag 66*. Papir. [3] segl under plica. 1. Christen Smed i Svenstrup, 2. Knud Nielsen i Hæsum, 3. Jens Sørensen i Ellidshøj. Påtegning på bagsiden: No 66. Winde paa Ko. Ma. øde och forarmidt guods Wdj huornumherit 1629.

Christen Smedt i Suenstrup, herids foget i Huornumherit, Knudt Nielsen i Hersum, Jens Søffrensen i Elleshøff och Peder Gundesen Giør Witterligt. Anno 1630 denn 10 Maij Paa forne thingh War skicket Morten Jensen i Suenstrup paa sin hosbundh, Erlig Och Welbiurdige Mand Jens Jull till Kildegaardt, Ko. Ma. befalengs mand paa Olborghus, hans Wegne, som Esched och fih Enn fuld tings Wind Aff disse dannemend, som thr forne Knud Nielsen, Jens Søffrensen, Anders Jennsenn i binderup, Anders Pedersenn i Woxløff, Søffren Jensen i Lunden, Thamis pedersen i Abelgrd Christen Søffrensenn i Estrup och pouell pedersen i huornumb Di Wonde the Saa och hørde her i dag for tings dom for denem stande Christen Pedersen i Wolstrup, Søffren Jensenn bus i hersom, Søffrenn Lauridsen Wdj Abelgrdt, Niels Jensen i Elidshøff, Laurids Andersen i Wolstrup, Søffren Søffrensen i moldbiergh, Jens Poulsen i Binde-rup och Niels Jacobsen i Suenstrup, de stodt her i dag for tingsdom Och Wond enn huer Serdieles Wedt deris Siels Salighed Med op Ragte fingre, att dette ehr denom Witherligt i Sandhedt, At dese epherskr. Kong Maijst. Bønder och guods her Wdj hornumheret till Olborghus Ligindis ehr, Er Enn paart Slet och Aldielis øde och Enn paart Ehr Bleffuen aff Rigens fiender saa Slett och Aldieles for Armidt, Att de icke Kand formaa at Wdgiffue huis Landgilde, de Rester och thr schyldig till Olborghus for Anno 1629, Saa der Inghet ehr be-komed Aff denom, som her epher følger, først i Wolstrup, Chresten Laursen, Chresten Christensen forarmid, et gadhuss ibm øde, Suenstrup Christen Weladsen forarmidt, et gadhus øde, Elidshøff, femb gadehuse øde och forarmidt, Wegerbye, Pouill Thamesen forarmid, støffring, touff gadhus forarmid, Graff-leff, 3 gadehus øde, harild, Just Andersens høstru Øde, Klestrup, Christen Madsen forarmidt, j gadhus ibm øde, dalsgrd., et gadhus øde, Kierktorp et gadhuss øde, Wogsleff mølle stander øde, Riemannnds Mølle stander øde. Att Saa ehr gangenn, det Winder Wij med Woris Zigneter. Datum Ut Supra.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Knud Nielsen
i Hæsum

3. Jens Sørensen
i Ellidshøj

22. maj 1630

Gregers Krabbe til Torstedlund havde hidkaldt sandemænd af Hornum herred til at udlægge en ung karlspersons bane, som skulle være født i Han herred og dødfundet på Torsted mark og fremlagde et tingsvidne af Hornum herreds ting 3/5 sidst forleden, hvori Laurids Sørensen i Årestrup og hans søster Else Sørensdatter med flere vidnede, at de havde seet samme tiggerdreng og givet ham mad og drikke, og han klagede sig at han var meget syg og havde ondt i hans ben, som ikke kunne bære ham. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde samme karlsperson af sygdom og hungersnød at være død. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 108, Nørgaard-Pedersen.*

14. august 1630

Viborg landsting, brev af 29.7.1630, Buderupholm, fra fru Anne Høg, Axel Rosenkrantzis, til Jens Høgh og til videre forsikring på hans pant i Budderupholum hovedgård og gods endnu pantsat ham gods i Huornum herred: i Andrup 1 gård, i Graffleff 1 boeleeg. - Sig.: Chrestian Holck; Niels Kragh.

NLA, Viborg lst.skøde-pantebog 1624-37, 138v. Holmgaard, s. 115.

14. august 1630 (2)

Var skicket velb fru Helvig Kaas, salig Hannibal Gyldenstjernes, til Restrup hendes visse bud Anders Jensen i Binderup med en opsættelse her af landstinget i dag 14 dage, lydende ham da at have stævnet Mogens Jespersen, byfoged i Aalborg, for en dom han 7/6 sidst forleden til Ålborg byting, imellem hende og Niels Thybo, borger der sst, dømt har, og i hans dom har kvit dømt Niels Thybo for to køer, han har af Helvig Kaas' køer, imens regnskabsbog stander ved magt, uanseet Mogens Jespersen tilforn i en anden dom har tildømt fru Helvig Kås samme køer, og hende at betale Niels Thybo hvis han har givet for dem: da efter flere ord dem imellem var, blev de så forenet, at Helvig Kås skal give Niels Thybo for hver af fornævnte to køer 2 rigsdaler, og samme køer hende igen leveres, og dermed samme sag aldeles at være bilagt. *Viborg landsting A 1608-1661, s. 218, Nørgaard-Pedersen.*

28. august 1630

Christoffer Friis til Astrup havde stævnet Christen Smed i Svenstrup herredsfoged i Hornum herred for en dom, han til Hornum herreds ting 5/7 sidst forleden har dømt, hvori han har kvitfundet Jens Jensen i Rebstrup for Christoffer Friises tiltale for afgift af nogen jord på Hvam mark, som Jens Jensen, som da boede i Hvam til ham havde udlovet for leje deraf, midlertid fjenderne var her i landet. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises ham samme afgift at have ydet og betalt, og herredsfogden dog har ham for samme landgilde aldeles kvitdømt, da vidste dommerne ikke den hans dom bør at komme Christoffer Friis på samme afgift til nogen forhindring. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 142, Nørgaard-Pedersen.*

September 1630

Viborg landsting. Forstanderen på Aalborg Hospital indstævner en dom af Hornum herred afsagt af Christen Smed i Svenstrup 16.8.1629, hvorved hospitalets tjener Jens Lauridsen i Lyngbjerggaard dømtes til at fremskaffe eller erstatte Helvig Kaas til Restrup et par pistoler, som han fik til forvaring i ufreds tid, men blev stjålet sammen med hans og fattige folks gods, da fjendens kompagni, som lå i Løgstør, drog ud af landet. Christen Smeds dom blev ophævet, da den ikke var forsegleet. Helvig Kaas var repræsenteret af lavværgeren, hendes foged på Restrup, Anders Jensen i Binderup.

NLA, B24-546, Viborg landstings dombog 1630B, fol 171B. Omtalt i Bjørn Kornerup, Aalborg Hospitals historie, s. 129.

War schicitt hederlig mannd Hr. Niels Christensen, Prior och Hellig geistis forstander i Alborigh, paa Hospitalets tjener, Jens Lauridsen i løng bierggaard ... hans wisse boud Sr. Ib Lauridsen Paa den ene Och haude hid i rette steffnet Christen Smed i Suenstrup, forig fougit i Huornum herrit, paa den Anden siide for en dom hand thill forn till forne ting den 16. August sidst forleden dømptt och aff sagt haffur Och thill dømptt f. Jens Lauridsen Inden xv dage Iet par pistoller Welb. fru Heluig Kaas att forschaffe eller x dlr. i stedet, som en Vid naffen Jens Christensen i wfredts thid schulle Andtuorde Jens Lauridsen i forwaring, War scheete forne pistoller med miere forne Iens lauridsens guodts er bleffuen han. fra Plønnderit Aff Rigens fiender aff iet Compagni, haffde deris quartier i Løgstør, den thid dj droge aff landit saa Well som Andre fattige folkis godts, saa meget de Offuer Komb, som ba..ste thid er the. fra Thagen, som hand Wid Sin høyeste eed Wedgaar Sandhedig att Were och Will beuise Medt sin Dom der Wdsteder iche saa Ret eller Retferdig at Were dømpt, At den bourde at kome forne thill nogen forhindring eller der effter at stande thill rete for huis Kiøb funidt haffuer forne frataget, som War sit egett, det Aller megiste M.....

Sammeledis hagde hid steffnet Christen Jensen thienendis paa Restrup for en Tingsdom forne Ib Christensen huilcken hand haffuer i Rette boren, paa huilcken same dom er funderet, huilcken iche schall findis med huis haand ellr Insegell for Seglet ellr wnderschreffuit Och threedie fordi saa Well som huis Winde der effter forhueffuit Er, Bør mackteløst At were. Noch hid kallidt Fornumstige Jens Sørensens domb och winde forhuerffuit haffuer medt saadan domb och Winde saa Well som nj Indsell. der nest F. Suarde wdi lige made Om och Ve. fru Heluig Kaas thill Restrup mz hendis laugveri och Ib Christensen i Olborg, Om di haffue noget der thil Att suare.

Saa møtt V.f. Mand Ands. Jensen i bindrup och fremlagde en domb aff Huornum herritsting den j6 Aug. sidst forleden Wdgiffuit, som saa Besluttet, Att eptherdi der for fougden beuistes medt things Winde, Att Jens Lauridsen sielff haffde Wedganget same pistoler thill sig Att haffue Annammet, Och iche hand haffde beuist di han(om) Aff fiendenn war bleff frataget, wiste fougden iche Andet ther Om att sige, Iend f. Jens Laursen tha buorde forne thuende pistoller Inden xv dage fru Heluig Kaas att for-schaffue eller stenden eller Wordering och wdlæg der for i hans bou eller huor Hus Wi finde Kunde hans Eindom.

Wdi beder Wind end forne domb War dog ichj framlagde for Insehell eller Wind..... Och ephther saadan Leilighed fand Wii same Indsel och Winde saa Well som thend dom, ther Paa funderet Ehr, Ingen Magdt haffue Indthill thr steffnues Paa Nye oc forne Indsell i Rette liggends Ehr.

24. september 1630

Tingsvidne af Hornum herredsting om syn af Støvring mølle.

RA, *Aalborghus lens regnskab 1629-31, Regnskab Philippi 1630-31*. Papir. [3] segl i grønt lak. 1. Christen Smed i Svenstrup, utydeligt, vendt på hovedet. 2. Knud Nielsen i Hæsum, 3. Fingeraftryk. Påtegning på bagsiden: 40. Anders Christensen i støffring. Sion till støffring Mølle.

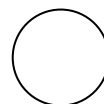
Christen Smedt i Suenstrup, heredsfoget i Huornum heredt, Anders peder- sen i Woxleff, Knud Nielsen i hersum Och Peder gundesenn giøre Witterligtt. Anno 1630 denn 24 Septembris war schicket Anders Christensen i støffring Mølle, som eschet och fich enn fuld tings winde Aff desse dannemendt, Som ehr forne Anders pedersen, Knud Nielsen, Søffren Søffrensen Moldbierig, Christen pedersen i Wolstrup, Niels laursen i Hyldall, Niels Moustsen i plegellstrup, Søffren Laursen i Abildgardt Och Michell Jennsen i Bisleff. De Wonnde, the Saa och hørde her i dag for tingsdomb 4 Sions Mend for dennom stande, Som ehr Jens Nielsen i støffring, Jens Christensen, Niels Søffrensen ibd. Och Knud Nielsen i hersum, Huilke der Hiemlet Och Kundgiorde, Athe i dag War Sionn till støffring Mølle Anders Christensen iboer, først Saa de flod- gydenn i fiellenn och stiborenn ehr forderffuett och Sønderstøt, Saa Wondet ehr wdløbenn Och forderffuit demningenn, Møll Rinden i Lige Moode, Och pellenn ehr for Rødenett, Møllhuset ehr Meget Nederbrøt Och breket, ?Wondenedet Sønder støt, och bode det wnder hijffuel Och det Inder hijffel forhafit, Møll pellenn ehr Kløffuenn i touff, Och holden samill medt enn Jernn ring, stall Redschabet ehr forslet Och forhaffuenn, Møll huset henger paa stø- ter, windueren ehr udslagenn, denn østerste Møllstienn ehr hugen och Slagen wdj, Och Kløffuen tilljeffnt, Och denn under stien op Slet i den ene side, Wun- derbek Er Sønder Och dett Julet. dette himelet de for et fuldt Sion. Att Saa ehr Gangen dette Winder Wi med Woris Zignetter. Peder Gundesen.

1. Christen Smed
i Svenstrup, herredsfoged

2. Knud Nielsen
i Hæsum

3. Fingeraftryk

25. september 1630 (1)

Jørgen Sørenssen i woxløff Cit. Pr. jenssen i thostrup. Møtt ichj.
NLA, B24-63, Viborg landstings justistprotokol 1630, s. 201a.

25. september 1630 (2)

Var skikket velb. fru Helvig Kaas, salig Hannibal Gyldenstjernes, til Restrup hendes visse bud Anders Jensen i Binderup med en opsættelse her af landstinget i dag 14 dage, lydende hende da at have stævnet Mogens Jespersen, byfoged i Aalborg, for en dom han til Aalborg byting, imellem fru Helvig Kaas og Jens Bang, borger sst, dømt har, og hans dom skal formelde, at han ikke vidste at dømme imellem fru Helvig Kaas og Jens Bang, førend de domme og vidner, han har i rette lagt, for sin tilbørlig dommer bliver om kendt, hvilken dom fru Helvig Kaas formener i så måder at være dømt Jens Bang til vilje, efterdi borgmester og råd i Marstrand ikke har vidst at dømme i samme sag, men den at have indsat for 6 søfarende mænd, og de siden deri dømt har, og i deres dom ikke har kunnet kende Jens Bang til nogen skade at lide, mens fornævnte vidnesbyrd stander ved magt, hvilke vidner ikke har vidnet om hovedsagen, anderledes end Jens Bangs skib lå stille ved Lerbæk for anker, og de sejlede der omkring, og fornævnte skib ikke kunne komme til sejls for vindens strengheds skyld: så og efterdi det befindes, sagen med byfogdens skriftlige stævning for ham at have været indkaldt, og han dog ikke samme stævning med sin fuldkomne ---- som den om indeholder i sin dom har ladet inddrage, såvel som ikke fornævnte beretning, som dog på tinge er læst og påskrevet, da finder vi efter sådan lejlighed den hans dom at være som udømt var, og sagen til byfogden igen at komme, og når det for ham lovlig indstævnes, da deres acta på begge sider i sin dom at lade inddrage, og derefter kende og dømme hvis ret er. *Viborg landsting A 1608-1661, s. 310, Nørgaard-Pedersen.*

3. oktober 1630

Forleningsbrev for M. Niels Pofvelsen, Sognepræst til St. Bodels Kirke i Aalborg, paa den Kronens Gaard i Hasseriis ved Aalborg, som Jens Christensen Paabor, og som hans Formand, afdøde M. Tøger Pedersen (16. Okt. 1601), haft før ham, uden Afgift. Han skal holde Gaarden i god stand.

Kancelliets Brevbøger, s. 253. J. R. 8, 255b. K.

3. oktober 1630 (2)

Christoffer Friis til Astrup havde stævnet Christen Smed i Svenstrup herredsfoged i Hornum herred, for han 5/7 sidst forleden på samme ting har kvitdømt Jens Jensen i Restrup for Christoffer Friises tiltale for afgift af nogen ødegård på Hvam mark, som Jens Jensen, som da boede i Hvam, til ham har udlovet til leje deraf 1628, hvilken dom ved landstinget er underkendt. derefter blev afsagt, så efterdi sagen ikke for nogen uret er underkendt, da vidste dommerne ikke videre i samme sag at dømme eller tilkende herredsfogden nogen kost og tæring derfor at udgive. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 142, Nørgaard-Pedersen.*

20. november 1630 (1)

Viborg landsting. Michel Christensen, præst i Gislum, stævner Jacob Jensen, præst i Sønderholm, og hans fuldmægtige, Jens Lauridsen, der tjener på Restrup ang. et vidne, de har fået imod ham på Hornum herredsting ang. en

hest, der skulle være frastjålet Jacob Jensen. Da Jacob Jensens tingsvidner ikke møder, kender landstingets deres vidne for magtesløst.

NLA, B24-543 Viborg landstings dombog 1630B, s. 237b.

War skickit Hederlig Wellerd mand Her Michill Christensen, prest i Gislum, med en opsetelse Her aff Landstinget i dag xiiij dage Wdgangen Liudendis hanom Tha ephther en maanedes opsetelse Liudendis atthaffue hid i Rette steffnued Hederlig och Wellerd mand Hr. Jacob Jenssen i Sønderholm for Nogen Winder hans fuldmectige, Jens Lauridsen, thienendis paa Restrup, Thill Huornum Heritstingh haffuer ladett forhuerffue Anlangendis en hest, som siges att schull were stollen Her Jacob fraa, huilcket Winde iche schall Were saa Nøiagtig ellr fuldkommen, Att dj Kannnd Winde hannom Wdj Nogenn schade Edellig quitt for forne lougmaall Attuere, och samme Winde Ingenn magtt att haffue, Menn magteløs Attuere.

Hagde och hid Kallet Laurids Jacobsen i Østerbølle for en domb hand Thill Gislum Heritsting Offuer hannom paa Her Jacobs Wegne effter samme Winde findes indsteffnuett Haffuer. Noch daa hid Kallet Christen pedersen I Binderup herets fougett i gislum herrett, som same domb Wdgiffuen haffuer. Disligste Her Jacob Jensen och Windisfolk Christen Kieldsen, Bertell Justsønn och Jens poelsen ibm. medtt alle dj breffue, dome Och Winder hand I same sag Will Winde och Wndgielde. Item forne Jens Lauridsen, som same Winder taggett haffuer, saa och Chresten Smedtt i Suenstrup, som same Winder Wdstedt haffuer. Item forne Laurids Jacobsønn, som domme offuer hanom taggett haffr Paa Her Jacobs Wegne dømptt forne Chresten pedersen, som same Domb dømptt haffuer, Om hannd haffuer nogett der till Att suare. Tha for nogen leilighed er sagen opsaat till Idagh Och saatte Hr Michell Christensen i all Rette, om hand iche nu borde athaffue Endlig domb. Saa er forne Hr Jacob windis biörd Chresten Knudsen, bertell Jepsen och Jes poulsen iche møtt ellr nogen Paa Thers Wegn forne at Wndsschiöld ellr Nog giffueds hanom at gjør.

Da ephtherdj same sag findes opsaat i en Maaned och siiden xiiij dage saa oc thill Idag Attuere opsaat Och iche bemeld Mend er møtt ellr Nogen paa diris ... Wegne ~~diris Wndschöldning~~ nogen Wndschöldning ellr Modstand There-mod at gjør i ... och iche hellr emod Recessen Wden Wd Inden Kand gjør lengr følling Da finde wi ephther saadan leilighed same Winde och dom magteløs Attuere och iche at kome bemelte Hr Michel Christensen till forhindring.

20. november 1630 (2)

Viborg landsting. Fortsættelse af gældssagen 5. november 1625 (2) mod fru Anna Høg til Buderupholm.

NLA, B24-543 Viborg landstings dombog 1630B, s. 240b.

20. november 1630 (3)

Fru Helvig Kaas salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup havde stævnet Jens Lauridsen i Lyngbjerggård for en uendelig dom, han har forhvervet over en herredstingsdom af Hornum herreds ting 16/8 sidst forleden, hvilken dom hun formener med vrang undervisning at være forhvervet og bør magtesløs at

være, og herredstingsdommen ved magt at blive, eftersom Jens Lauridsen be-
kender sig samme pistoler at have bekommet, og ikke har kunnet bevise, at de
med mere hans gods blev ham frataget. derefter blev afsagt, så efterdi Jens
Christensens seddel ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet
vidne, og Jens Lauridsen med vidnesbyrd har bevist, at samme pistoler ham af
fjenderne er frataget, da fandt dommerne samme vidner og herredstingsdom
ikke at komme Jens Lauridsen til nogen forhindring. *Viborg landstings dom-
bog B 1616-64, s. 238, Nørgaard-Pedersen.*

21. november 1630

Her. Michel Christenssen Cit. Her. Jacob Jenssen i Sønderholum for nogen
Winder. Epthger sex Wger opsat. Endelig domb.

NLA, B24-63, Viborg landstings justistprotokol 1630, s. 253a.

4. december 1630

Jørgen Brockenhuus til Sebergård havde stævnet fru Anne Høg salig Axel
Rosenkrantzes til Buderupholm for en sum penge efter hendes håndskrifts be-
melding, efter hvilket han til Hornum herreds ting har forhvervet dom til ind-
visning, som til landstinget er konfirmeret. derefter blev afsagt, da efterdi i
rette lægges fru Anne Høgs udgivne brev til Jørgen Brockenhuus, som ikke er
betalt, og hun ikke benægter men tilbyder udlæg, da vidste dommerne ikke
andet derom at sige, end fru Anne Høg er pligtig samme gæld at betale, og
derfor tilfandt efterskrevne gode mænd at gøre udlæg i hendes løsøre og jor-
degods. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 240, Nørgaard-Pedersen.*

21. december 1630

Indførelsesforretning, Viborg, 3.2.1631. Jørgen Brockenhus til Seberklo-
ster får udlæg i 2 bundgarnsstader på Barmerlænken og et på Syvende lænke
på Nørrelaae ud for Nibe tilhørende Anne Høeg til Buderupholm.

*RA, Dokumenter og stadbøger vedr. limfjordsfiskeriet 1695-1750, nr
15:4, jf. Harry Rasmussen, Limfjordsfiskeriet før 1825, s. 476.*

18. januar 1631

Fru Heluig Kaas Cit. Her. Anders Jenssen i Klestrup. Møtt ichj. Idem Cit.
Morten Jenssen i Svenstrup. Møtt ichj. Idem Cit. Niels Bunde i Huornum. Møtt
ichj. Anders Jenssen i binderup Cit. Anne poulsdr. i Klestrup. Møtt ichj. Chri-
sten Christenssen i Sønderup Cit Mats Lauritssen i Sønderup Cum solich for
et Winde.(I margin: Niels Lauritssens Winde) Item Cit. Christen Smed i Su-
enstrup for tildømt at lide tiltale. Eptherdj højlig benedts enz Winde wider
bemeller, Icke wondit fast hanom tags (I margin: Icke tagen noget i hinder)
nogn Niels Lauritssens winde, Winde mactesløss och domme Effterdøm-
ptt. *NLA, B24-64, Viborg landstings justistptk. 1631, s. 18a, 22a.*

21. april 1631 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, at Niels Nielsen i Hjeds havde sagt og gjort nogle ting, som kunne tages som udtryk for trolddom. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 17.1.1635.

et tings Winde aff Huornum Heritsting Aar 1631 Thend 21. Aprilis Wdgangett Inger Kielsdatter i Hieds for otte mend med opragt finger Och Helgens Eed att haffue Wondet, att Medlertid Niels Nielsen i Hieds och hun War i Thrette sammon, da haffde hand Loffuet hende ondt, Och det War hender Wederfarett Baade paa sig sielff Och hendes børn som wel paa diris øeg och for. Sammeledis et Winde aff forne ting samme dag Wdgangett, Christen pedersen i Hieds, Peder Eschesen, Poul Jensen och Inger Kielsdatter atthaffue Wondet, att Niels Nielsen i Hieds haffuer Bekiend for Nogen Aar siden, At hand kom en S: Hans Afften Noget Sildig fra Aalborg, da haffuer hand spendt fra hans Wogn paa hands Agger Och drog Wognen saa effter sig Bag Wed hans Laade paa tofften, Saa tog hand en forck Aff Wognen Och Løb Wd Ad Kieridet, Ath hand Weste Paa, at der War Nogen, som wille Bruge diris Spill, Och hand Saae Nogen trold quinder Wed en Kiede ... Mourids Jenssen Och Las Sørensen Och Kiermet heller ... diris Siell. ydermiere forne Christen pedersen att haffue Wondet dett forne Niels Nielsen haffde sagt, at før den tid haffde hans helmiss Øeg hengt sig i grimen, men effter den tid haffde hand hafft Løcke nock.

21. april 1631 (2)

Vidne af Hornum herred, at Niels Nielsen i Hjeds havde sagt noget, som kunne tages som udtryk for trolddom. Se Viborg landsting 17.1.1635.

et Winde aff forne ting forne den 21. Aprilis Wdganget Christen pedersen i Hieds Att haffue Wondett, att Niels Nielsen i Hieds haffde sagt till hannom, att en paart quinder Aff dj hand haffde Seet Wdj Kieret, som der den dag er om Wonden, War døde och somme Leffuinde Endnu. Yder miere at haffue Wondet, Att der forgangen Sommer, da di gjorde Byleed, da sporde Niels Nielsen dennom Att, Om der Kom en Kreuel till dennom, di sagde Ja, da sagde forne Niels Nielsen, att Samme Kreuell haffde hiemb i Morbland Och haffde sagt till hannom, at hand haffde icke seet en bye emellom de fire Sogner, som war saa forgiordt som Hieds bye Saa Nær som forne Niels Nielsens gaard, som hand sagde att hand haffde for ett Anden Raad der till.

21. april 1631 (3)

Tingsvidne af Hornum herred, at Søren Jensen (Remmer) i Veggerby vidnede, at Niels Nielsen i Hjeds på Veggerby kirkegård havde bedt ham følge med til præsten Niels Jacobsen i Kirketerp, som havde beskyldt ham for trolddom, men da de og Ib Christensen i Brasted kom der, ville præsten ikke se ham for sit åsyn. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 17.1.1635.

Sammeledes ett Winde aff Bemelte ting den 21. Aprilis Wdgiffuit Søren Jensen i Weggerbye att haffue Wondet, Att en Søndag Wed S: Hans dags tide sam Aar da komb Niels Nielsen i Hieds till hannom paa Weggerbye Kirkegaard Och Bad, att hand Wille gaa med hannom till her Nielses i Kircketorp

och hör her lidsens Ord, Thi hand haffde sendt hannom hid och schöldt hannom for troldomb, Saa gick baade hand och Ib Christensen i Brastedt Med forne Niels Nielsen och hans høstru till Kircketorp, Och der di Komb Wdj stuen, tillsporde forne Niels Nielsen forne her Niels Jacobsen, Om hand beschöldte Endtenn hannom eller hans høstru for Throldomb, daa Suaret her Niels Jacobsen, der som du haffde giordt mig Noget, da for du Well din Lønn der for i Sin tid, Jeg Will tage det Aff giuds haand Och Bad hand schulle gaa wdfra hans Øyesion, hand wille icke See hannom. Ib Christensen i Bradstedt att haffue Wondet Lige som forne Søren Jensen her Wondet haffuer det hand hørde, Wndertagen det hand hørde icke forne her Niels Jacobsen bad, hand schulle gaa.

21. april 1631 (4)

Tingsvidne af Hornum herred, at 24 mænd vidnede, at onde rygter om spøgeri og trolddom havde fulgt Niels Nielsen i Hjeds, siden fjenderne drog af landet. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 17.1.1635.

Nock et Winde Aff forne herrits ting den 21. Aprilis Wdgangett Søren Jensen i Weggerbye Och Jens pedersen ibm Och diris medbrødre 24 Mend Att haffue Wondett, att forne Niels Nielsen Siden fienderne drog Aff landett haffuer paahengt Och Effterfuldtte Ond Røgt och tidende Om spøgeri Och troldomb. Som dj Winder Widr bemeller, och Mientt Jens Jørgensen forne Windr bord Wed magt Attbliffue. Deretil suared Niels Nielsen och ... som benegted sig icke haffuer eed ...paa forne H. ting haffr eller Wed Aar och dag sig i nogen maade.

25. april 1631

Søren poulssen i Rebstrup mølle Cit. Christen Gied i Nibe. Møtt ichj. Jens Jønsen i Rebstrup Cit. Christen Smed i Suenstrup. Møtt ichj.

NLA, B24-64, Viborg landstings justistprotokol 1631, s. 29a.

10. juli 1631

Skøde fra Jost Høg til Gjorslev, rigsråd og hofmester for Sorø Akademi, til Gregers Krabbe til Torstedlund, befalingsmand på Hindsgavl, på en gård i Sønderup. Jørgen Wind til Gundestrup, kongens rentemester, og Niels Trolle til Troldholm anmodes om at forsegle og underskrive.

RA, seddelregist. godser, Torstedlund nr. 123 med enkelte tilføjelser jf. original. Omtalt i NLA, G141-1, Restrup gods, Designation på adkomstbreve 1763, Torstedlunds gods, nr. 65 med tekst: Just Høeg, Hofmester ved Sorø Adelige Academie, hands til Velb. Gregers Krabbe paa Torstedlund Medeiens Skiøde paa enn Gaard i Sønderup. Dato 10de Juli 1631.

16. juli 1631 (1)

Viborg landsting, skøde dateret 12.7.1631, Møllerup, fra Hertuig Bild til Damsgaardt til Haalgier Bild til Olstrup på al sin broderlod, del og anpart i Biørnsholms herregård samt Lifføe, desuden efter:ne gårde i Biørnsholms sogn: Sønder Lade, Borregaarde 2, 4 bundgarnsstader for Nibe. - Sig.: Michell

Nielssøn til Falde; Jens Mogenssøn.

NLA, Viborg lst.. skøde- panteb. 1624-37, 172r. Holmgaard, s. 143.

16. juli 1631 (2)

Viborg landsting, skøde af 10.7.1631, Sorøe, fra Just Høg til Giørssleff til Gregers Krabe på 1 gård i Huornum h. i Sønderup. - Sig.: Jørgenn Wind; Niels Trolde. *Viborg landstings skøde- og pantebog 1624-37, (175r). s. 146.*

21. juli 1631 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, at der, da fjenderne var i landet, var sket nogle ting i forbindelse med Niels Nielsen i Hjeds, som kunne tages som udtryk for trolddom. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 17.1.1635.

et Winde Aff forne ting den 21. Julij sidst forleden Wdgangett, Christen pedersen i Hieds at haffue Wondett, att dett er hannom Weterligt, Att den tid fienderne war her i Landett, da haffde forne Niels Nielsen en Bruen øg Wdj hus døde. I lige maade at haffue Wondett, att Mourits Jensen haffde enn Koue, som Bienst War sønder paa, huer den fick det, Weste hand icke, uenn hand haffde hørt sige Biernet Kom sønder Aff en Koue for hanom Wdj plougen. Peder Eschesen, Søren Kieldsen ibm, Med Lige suoret Eeed att haffue Wondett Lige som forne Christen pedersen Wondet haffuer. Mads Jensen ibm att haffue Wondet, at hand Weeste Beennet War sønder aff en Kou War Mourits Jensens, men hur den Kom Sønder Weste hand icke.

21. juli 1631 (2)

Tingsvidne af Hornum herred, at der, da fjenderne var i landet, var sket nogle ting i forbindelse med Niels Nielsen i Hjeds, som kunne tages som udtryk for trolddom. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 17.1.1635.

et Winde aff forne ting forne den 21. Julij Wdganget Mads Nielsen i Hieds att haffue Wondet, att det er hanom Weterligt, Att Inger Kielsdr. i Hieds haffde ett Speetbarn Och bleff Siug Och laa Nesten paa tou Aars tiid, Och berete sig dag for dag, Indtill det døde Noget før Juell Sidst forleden. Mickel Eschesen at haffue Wondet Lige som forne Mads Nielsen Wondet haffuer. Christen pedersen ibm att haffue Wondet forne Inger Kielsdatters barn War siug fra det Bleff fød och indtil det døde. Pouell Jensen at haffue Wondet, att hand haffuer hørt sige, at samme hendes barn War siug, dog hand saae Aldrig barnet. Pouell Laffridsen och Laffrids Sørensen att haffue wondet Liige som forne Pouell Jensen Wondet haffuer. Peder Eschesen i Hieds, Søren Kieldsen i Brastedt, Mads Jensen ibm att haffue Wondett, att forne barn war siug fra det bleff fød och indtill det døde.

26. juli 1631

Mageskifte mellem kronen og Falck Gøye til Bratskov, der bl.a. afgiver til kronen: i Vokslev sogn i Gjelstrup 1 gård.

Kronens Skøder, s. 453. Org. mag. 956 J. R. 8, 312b. Koncepter.

13. august 1631

Var skicket velb fru Helvig Kaas, salig Hannibal Gyldenstjernes, til Restrup hendes visse bud Anders Jensen i Binderup med en opsættelse her af landstinget i dag 14 dage, lydende hende da at have stævnet Niels Nielsen Skrædder, Niels Christensen Fladstrand båds mænd med flere for et vidne, de til Aalborg byting 20/9 sidst forleden vidnet har, hvorledes salig afgangne Christen Skriver i Brødland skulle have været hos fru Helvig Kaas og forhørt, om hun ville løse Jens Bangs skib, hendes gods var på, for 8000 daler, som obersten Peder ---- havde det skatteret for, da skulle hun have svaret, de måtte gøre af det, hvor de ville, hun ville ikke løse det, hvilket deres vidne på en død mand vidnet er, tilmed hun højlig benægter, at Christen Skriver ikke talte med hende, siden hendes gods blev tagen af fjenderne, thi hun på de tider var i Fladstrand: så og efterdi Niels Nielsen, Niels Christensen og Søren Hansen i deres første vidne har vidnet på en død mand, Christen Skriver, og om de ord og svar, fru Helvig Kaas til ham skulle haft, som hun ikke er gestendig, men i sin underskrevne indlæg højlig benægter, da kunne vi ikke kende den deres vidne nøjagtig, at den bør nogen magt at have, og efterdi ikke findes fru Helvig Kaas med hendes lovværge for Niels Nielsen og hans medbrødre såvel som Villads Pedersen deres vidne, 20/9 udgangen, at være givet seks ugers varsel, efterdi hun var udenlands, som samme dag på tinge er til kende givet, kunne vi ikke heller kende de vidner så lovlig forhvervet, at de bør nogen magt at have, men efterdi skipper Jørgen Eskesen og hans medbrøders vidne i nogen måder med Christoffer ---- udgivne kundskab i Marstrand bekræftes, over hvilke hans kundskab vi ikke er dommere, han og siden i hans skrivelse til fru Helvig Kaas anderledes har til kende givet, så den sag fordi til første almindelige herredage er indstævnet, da ved vi ikke på de vidner at dømme, førend på samme hans udgivne kundskab for sin tilbørlig dommer bliver om kendt, som det sig bør. *Viborg landsting A 1608-1661, s. 200, Nørgaard-Pedersen.*

10. september 1631

Viborg landsting, skøde, udateret, Kierg[aa]rtdt, fra Peder Lange til Jesper Friis på gods i Jylland arvet efter jfr. Sophie Gyldenstiern: i Slet herred 1 gård i Munksjørup, 3 gårde og 2 gadehuse i Randum, 2 bundgarnsstader for Nibe. Sig.: Jørgin Krag; Johan Friis.

Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 176v, Holmgaard, s. 147.

25. september 1631

Erik Hanssen i Nørholm Cit. Anders Christenssen ibm. for en domb forhuerrffuet offuer til Nørholms ting den 5. april 1630 Anlangendis nogen giæld hand fordrit offuer Laurits Christenssen. Opsatt xiiij dage da bogen til stede føris. *NLA, B24-64, Viborg landstings justistprotokol 1631, s. 152a.*

8. oktober 1631

Viborg landsting, skøde af 4.10.1631, Krastrup, fra Pallij Rosenkrantz til Ørup til Niels Friis til Krastrup på 2 gårde i Oxleff (Vokslev) s., 1 i Semestedt

og 1 i Restrup (Rodstrup), endvidere 1 gård ibd., desuden i Nørllaae 6 bundgarnsstader. - Sig.: Anders Friis, Gunde Lange.

NLA, Viborg lst. skøde- panteb. 1624-37, 180r. Holmgaard, s. 150.

4. januar 1632 (1)

Missiv til Niels Krag til Trudsholmb og Erik Juel til Hundsbeck, Landsdommere i Nørrejylland. Da Niels Friis til Krastrup har begæret 9 Gaarde med tilhørende Gadehuse i Brøndum By i Salling Sogn i Slet Herred i Aalborghus Len i Nørrejylland til Mageskifte for 2 Gaarde i Fløe i Grauløf Sogn, 2 Gaarde i Rostrup i Voxlef Sogn, alle i Hornum Herred, 1 Gaard i Nesby i Bjørnsholmb Sogn i Slet Herred, 1 Gaard i Ulliis By og Sogn i Gislum Herred og Kornumbgaard i Kornumb Sogn i Slet Herred, alle i Aalborghus Len, skal de besigte begge Parters Gods og indsende Besigtelsen til Kancelliet. Kongen har befalet Otte Skeel til Hammelse, Embedsmand paa Aalborghus Slot, at give Møde ved Besigtelsen. *Kancelliets Brevbøger, s. 643. J. T. 8, 363 b.*

4. januar 1632 (2)

Missiv til Otte Skeel om at give Møde paa Kongens Vegne ved ovennævnte Besigtelse, (4.1.1632 (1)), naar han advares derom, og give til Kende, hvad han har at bemærke. *Kancelliets Brevbøger, s. 643. J. T. 8, 364 b.*

4. januar 1632 (3)

Missiv til Niels Krag og Niels Friis. Da Manderup Due til Halkier har begæret 1 Gaard i Bleer og 1 Gaard i Vegerby, begge i Aalborghus Len, til Mageskifte for ligesaa godt og belejligt Gods i samme Len, skal de besigte begge Parters Gods og indsende Besigtelsen til Kancelliet. Kongen har befalet Otte Skeel til Hammelse, Embedsmand paa Aalborghus Slot, at give Møde ved Besigtelsen. *Kancelliets Brevbøger, s. 643. J. T. 8, 364 b.*

Snapslandsting 1632

Var skicket Niels Pedersen og Laurids Simonsen, skomagere i Aalborg, deres visse bud Anders Jensen i Binderup med en opsættelse her af landstinget 3/12 sidst forleden, lydende ham da at have stævnet Jacob Jørgensen, borger i Aalborg, for en uendelig dom, han sig af berømmer for nogen tid siden her til landsting skal have ladet forhverve over en uendelig landstings dom, Niels Pedersen og Laurids Simonsen 20/11 1630 sidst forleden forhvervet har, og formener samme hans uendelige dom med vrang undervisning skal være forhvervet, endnu stævnet Mogens Jespersen, byfoged i Aalborg, for en dom, han til Aalborg byting 25/10 1630, imellem Jacob Jørgensen og dem dømt har, hvori han har tildømt Niels Pedersen og Laurids Simonsen at betale hvis kontribution, Jacob Jørgensen i ufredstid skal have til ritmester Bøchs, som lå i Gammelmølle, udgivet af et hus, han dismidlertid har iboet, som er børnejord efter en opskrift, han sig har gjort på en summa pending, han skulle have udgivet og sig derefter samme hus og ejendom vil tilholde, de fattige moderløse børn til største skade. så fremlagde Gert Gregersen ef-

terskrevne opskrift og fortegnelse på hvis Jacob Jørgensen Skomager har udgivet til kejserens folk, som de er her i Aalborg indkvarteret: så og efterdi samme landstings domme på begge sider ikke lyder ydermere, indtil sagen bliver stævnet på ny, og det nu sket er, da bør de ikke længere magt at have, og efterdi samme opskrift billigen kan heden tydes, Jacob Jørgensen samme kontribution for sig selv og sin formue til fjenderne at have udgivet, som ham såvel den gemene mand hver for sig har været pålagt, og ikke bevises ham af fornævnte umyndige børn eller deres formyndere at have været ombedt eller befalet slig udgift for husene alene at udrede, det og ikke befindes bemeldte børn og deres lovværge for samme vidne at være given nogen varsel, da kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme opskrift og vidne så noksom, at de bør at komme fornævnte børn på deres ejendom til forhindring, men efterdi dokumenterne ikke udførlig i byfogdens dom findes at være inddragen, finder vi den hans dom som udømt var, og hvem på skader, sagen til byting igen at indkalde, og der ved endelig dom at ordeles, som det sig bør, og fogden da hovedmeningen af hvis, for ham bliver i rette lagt, i sin dom at lade indføre. *Viborg landsting A 1608-1661, s. 18, Nørgaard-Pedersen.*

9. januar 1632

Aalborg Bytingsvidne Snapsmandag, at Karen Pedersdr. udlagde hr. Niels Pedersen, sognepræst i Sønderup, som far til den pige, hun fødte 1629. Under forhøret indrømmede hun, at det var Niels Pedersen, der var fader til barnet, som han i øvrigt havde hos sig i præstegården. Præsten havde endda givet hende sakramentet og lovet hende ægteskab, men han havde også bedt hende udlægge en soldat. D.H. Wulff angiver i tilknytning hertil jf. nedenstående: ”I Wibergs Præstehistorie findes ved Sønderup og Suldrup under Nr. 4 kun anført 16.. Niels Rødding; men da Eftermanden er opført under det ovennævnte Aar 1632, rigtignok i Parenthes, maa Niels Pedersen, som rimeligt kunde være, sagtens strax være bleven suspenderet og derpaa afsat. Da vedkommende Fruentimmer Karen Pedersdatter siges at være født i Sønderup Præstegaard, er hun ventelig en Datter af Formanden i Embedet, som efter Wiberg hed Peder Hansen Buserus.”

Kirkehistoriske Saml. 3. R. II, s. 779-80, Præstesager fra Aalborg Tingbog. Meddelte af Adjunkt D. H. Wulff. Omtalt i Regesta II. R., nr. 14.419 og H&K 2000, s. 62.

Jens Persen i Sundby og Anders Andersen *ibid.* bekendte ved deres Ed med oprakte Fingre, at de i Dag otte Dage næstforleden vare i Sønderup Præstegaard og der stævnedes Hr. Niels Pedersen, Sognepræst der sammested, hid til Aalborg Byting i Dag for Vinder og hvis anden Sag ham gives kan, som Lensmanden velh. Otte Skeel agter over ham at lade forhverve, og samme Dag stævnedes de Karen Persdatter født i forne Sønderup Præstegaard, paa Aalborg Slot, hvor hun var anholdt, for hendes Sandhed at vinde. Saa fremkom nu forne Karen Persdatter her for Retten og ledig og løs utiltvungen og offentlig frivillig i alle Maader tilstod og bekendte med oprakte Fingre og højeste Helgens Ed, at forne Hr. Niels Persen i Sønderup er hendes rette eneste Barnefader til det Pigebarn, hun fik i det Aar 1629, der Fjenden [drog] her af Landet, og ingen

anden, og aldrig nogen Karlsperson anden har haft med hende i saa Maade at bestille i hendes Dage, hvilket Barn forne Hr. Niels har hos sig og det selv har kristnet, og hand ogsaa selv har givet hende Skrifte, derefter afløst hende og meddelt hende Sakramentet, og at forne Hr. Niels havde lovet hende Ægteskab og selv befalet hende at skylde paa den Soldat, som hun havde gjort. Og paa det hun kunde blive hendes Fængsel og Anholdelse kvit, da stod hun nu her for Tings. dom og forpligtede sig ved sit Liv og Halses Fortabelse at blive tilstede og ingen Sted at rømme eller undvige, førend Lovmaal i den Sag er dreven fuldkommelig til Ende, om Lensmanden velb.ete Otte Skeel kunde have hende noget videre at beskyldte eller tilspørge i nogen Maade, og derved blev hun nu sin Fængsel kvit og gik ledig og løs hen her fra Retten.

28. januar 1632 (1)

Poul Krasse paa sin oc Laurits tomassens wegne Cit. Pouell Anderssen i Hvilshøffgaard for en dom Jens Anderssen i Vadumtorp hans boe at følge Kon. Majjts Eptherdj Recessen Wdtrøckelig formeller all witterlig giæld at betales aff fellits boe Och fogden dog sp.: Ick den dom at Kome Creditorer paa dieris Retferdig giæld til forhindring. Hans Sørensen i Nørholm Cit. Poul Krasse for en bekiendelse, en tuyff gjort paa Anne tuordsdathr. Efter Recessens bekiendelse ichj Kand hinde til ... eller schade.

NLA, B24-65, Viborg landstings justistprotokol 1632, s. 21b.

28. januar 1632 (2)

Viborg landsting, skøde af 18.1.1632, Biersgaardt, fra Laxmandt Giuldenstjerne, Biersgaardt, til Jørgenn Brahe på gods i Jylland, bl.a. 2 bundgarnsstader for Nibe. – Sig.: Jahann Friis, Tonne Bildt.

NLA, Viborg lst. skøde- panteb. 1624-37, 186r. Holmgaard, s. 156.

31. januar 1632

Var skicket Poul Nielsen Kras i Nørholm på sine egne og sine medkreditorens vegne på den ene og havde stævnet Poul Andersen i Hvilshøjgård, ri-defoged til Aalborg slot, på den anden side for en dom, han til Kær herredsting 9/8 sidst forleden skal have forhvervet, Jens Andersen i Vadumtorp hans boeslod for ulovlig begangen gerning at følge kronen, med hvilken dom Poul Kras såvel som med hans kreditorer, som Jens Andersen findes ret vitterlig gæld skyldig at være, forholdes deres gæld og betaling efter rigtige breve og segls indhold: så og efterdi Jens Andersen først er tildømt for hans begangne gerninger at straffes på hans yderste formue og rømme landet, og recessen udtrykkelig formelder, al vitterlig gæld at skal betales af fælles bo, og fogden dog har dømt den halve bo, som Jens Andersen og hans hustru tilsammen havde, kronen at følge, kunne vi efter sådan lejlighed ikke kende samme hans dom bør at komme Poul Kras og hans medkreditorer på deres rigtig gælds fordring af fælles bo til hinder eller skade. Jens Andersen havde lokket sin slægtning Anne Laursdatter Kjærulf. Kjærulfske studier s. 20, 146, H&K 1967, s. 28. *Viborg landsting A 1608-1661, s. 42, Nørgaard-Pedersen.*

11. februar 1632 (1)

Viborg landsting, skøde dateret 30.1.1632, Viborg, fra Fredrich Munk til Holger Bilde på gods, han på sin hustrus lod har bekommet bl.a. i Nibe 1 boleg og 2 bundgarnsstader. - Sig.: Tamis Juell; Hertuig Bildt.

NLA, Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 196r. Holmgaard, s. 164.

11. februar 1632 (2)

Viborg landsting, tinglæsning af skøde dateret 6.3.1632, Enklenfør, fra fru Anne Paawische til Eklenforde til hendes søn Hæning Paausch på hendes part i Schierssø hovedgård med sin tilliggelse med efter:ne jordegods bl.a. hvad fiskeri hun kan have ”for” Nibe eller Staffuend. - Sig.: Niels Krag; Erich Juell. *NLA, Viborg lst. skøde-pantebog 1624-37, 186r-196r. Holmgaard, s. 164.*

10. marts 1632

Var skicket velb fru Helvig Kaas, salig Hannibal Gyldenstjernes, til Restrup hendes visse bud Anders Jensen i Binderup med en opsættelse her af landstinget i dag 14 dage, lydende ham da efter andre opsættelser at have stævnet Mogens Jespersen, byfoged i Aalborg, for nogen vidner, han til Aalborg byting 20/9 1630 sidst forleden, imellem fru Helvig Kaas og Jens Bang, borger der sst, udstedt har, hvilke vidner hun formener, Mogens Jespersen imod recessen, ulovlig varsel og imod forbud udstedt har: så og efterdi det befindes, for byfogden at være påæsket og i rette sat den dag, han fornævnte vidner har udstedt, om fru Helvig Kaas ikke burde at gives 6 ugers varsel, efterdi hun da var udenlands, og han dog samme vidner derimod har udstedt, så de derfor er underkendt, da ved vi ikke andet derom at sige, end Mogens Jespersen sig jo dermed har forseet og bør derfor at igen give fru Helvig Kaas hvis billig kost og tæring, hun derfor har anvendt. *Viborg landsting A 1608-1661, s. 96 Nørgaard-Pedersen.*

28. maj 1632

Tingsvidne af Hornum herred om øde gods i herredet, herunder Ridemands mølle.

RA, Aalborghus lens regnskab 1629-31, Bilag til antegnelser 1630-31. Unummereret bilag mellem bilag 6 og 7. Papir. [3] segl 1. Peder Gundersen i Ellidshøj, herredsfoged. 2. Jens Sørensen i Ellidshøj, 3. Fingeraftryk med teksten Niels Jacobsen Egen handt. Påtegning på bagsiden: Øde guods Wdj Huornum herit thill Alborig Slott.

Peder Gundersen i Ellidshøy, herids foget wdj huornum herrit, Jens Sørensen i Elleshøff och Niels Jacobsen i Suenstrup gjør Witterligt. Anno 1632 denn 28 Majj War skicket Morten Jensen i Suenstrup, som Esched och fich Iet fult things Winde Aff otte dannemend, Som er Jens Madsen i binderup, Anders persen i Woxløff, Knudt Nielsen i Hersom, Søren laursen i Abildgaard, Søren Sørensen i Molbjerg, Per Simmensen i Wolstrup, Las Andersen ibid. och Jens persen i Simmested, Dj Wonde, Att dj Saa och hørde her i dag for things dom,

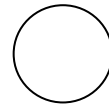
for denem stande Christen persen i Wolstrup, Mads Michelsen i huornum, Niels persen i Wolstrup, Anders poulsen i hersom, Jens Jensen i Estrup, och Anders Jensen i guldbech, Som Wonde huer Serdieles Wed helgens Eed och opragte fingre, Att dette er denom Witherligt Wdj Rette guds Sandhed, Att Rijmandsmølle bleff øde Wdj fiendernis thid, Som schyller 18 pund Mell og j fjerding Aall, och bleff den iche sted førend 1630 saa der fordj Ingen Mølschylt dette Aar kunde bekommis, En gadhus i Wolstrup schylder 18 sk, Er øde, Christen Sørensen i gielstrup j tønne loenbyg, Er for Armitt Fraa gaarden och tigger, Mads Nielsen i Suenstrup Rester for 1630 j schouffsuin och iij mark penge, Er Saa for Armit, Att der aldels Inghen er Att bekomme. Att Saa er gangen det Winder Wij med Woris Indsegler her Wndertrygt. Peder Laursen Schrifuer.

1. Peder Gundersen
i Ellidshøj, herredsfoged

2. Jens Sørensen
i Ellidshøj

3. Niels Jacobsen
i Svenstrup, fingeraftryk

4. juni 1632

Tingsvidne af Hornum herred om nogle bønders slette betalingsevne.

RA, *Aalborghus lens regnskab 1631-34, Bilag 1631-32, nr. 10*. Papir. [3] segl 1. Peder Gundersen i Ellidshøj, 2. Jens Poulsen i Binderup, 3. Anders Pedersen i Vokslev. Påtegning på bagsiden: No. 10. Thingsuinde aff Huornum heridsting paa Bekjør. Kraubbing – 3 Kiør.

Peder gundersen i Ellidshøj, herridsfogit wdj Huornum Herritt, Jens poulsen i binderup, Anders Persen i Woxløff gjøre witterligt. Aar 1632, den 4 Junij, War schiket Morten Jensen i Suenstrup paa Sin hosbundis, Erlig och Welbiurdige mand Oto Schell thil Hammellose, Danmarchis Rigs Raad, och Kong Majjsts befallingsmand Paa Aalborghus, hans Wegne, der Eschit och fich Itt fuld things widne Aff otte dannemend, som er forne Jens poulsen, Anders persen, Anders Jensen i bindrup, Michell Jensen i bislef, Knud Nielsen i hersom, Jens persen i Weggerbye, Søren Sørensen i Molbjerg och Las Andersen i Wolstrup, Di wonde, Att dj Saa och hørde her i dag for things domb stande Anders poulsen i hersum, Anders Jensen i guldbech, Christen persen ibid., Søren Jensen i Weggerbye, Niels Nielsen i byrsted och Mads poulsen i Suenstrup, Som Wondt huer Serdelis med oprachte fingre och helgens Eed, Att det er domb Witterligt wdj et guds Sandhed, Att Wdj Huornum Herit Koartis thrj Landgild Kiør, Baade fordelt, En part Som domd schulle wdgiffue, Saa høy Aff Connehsarierne for Landgild, En part ere høy for betalling, och Enn partt Slett øde, Saa dj derforre Ingen Kou pendinge haffuer wdgiffen thil Martinij 1631. Att Saa gangit det winder wij med woris Indsegler her wndertrøcht. Datum Vt Supra.

1. Peder Gundesens
i Ellidshøj, herredsfoged

2. Jens Poulsen
i Binderup

3. Anders Pedersen.
i Vokslev

13. juni 1632

Kendes jeg Morten Scharprichter af Olborg at have annamit af Mogens S. slotsskriver paa Aalborghus for en quinde af Volstrup at henrette 6 rdl. mv. 13. juni 1632. Underskrevet med et tegnet sværd. Udgift: En Quinde af Hornum Herred, som havde myrt sit foster udi 10 uger før hun blev henrettet, 10 sk om dagen.

RA, Aalborghus lens regnskab 1631-1634. Afskrift Poul Christensen, Lokalhistorisk Arkiv, Ø. Hornum.

30. juni 1632

Falck Giøe Cit. Jens Jenssen i Holmagger. Item Cit. bircketingsdomb. Eptherdj winde mz begutis ¹⁾ egen hand och Wnder schreffenn Sedel bekrefftis Kledlen och bestann Chresten Ørn tilskickit ickj wden tilst..... til..... Ickj Emod winde denom dømt till Nibe ting dog haffr fri ... i hanherit domen Ingen mact. *NLA, B24-65, Viborg landstings justistprotokol 1632, s. 73b.*

1) Over linien, utydeligt, muligt fejltolket: Jnscht gamal)

27. august 1632

Under en sag mellem Hr. Niels Christensen, forstander for Aalborg Hospital og nogle af hospitalets bønder i Hasseris var forkyndt en stævning uden for hospitalets port. Stævningen var imidlertid blevet sønderrevet. På Aalborg byting den 27.8.1632 hævdede tre øjenvidner, at stævningsmanden selv havde gjort det, men på Viborg landsting den 19.1.1633 indrømmede de ikke havde været ved porten, og var blevet forledt til at vidne falsk af Hr. Niels og hans foged Christen Mortensen i Hasseris. Disse havde selv skrevet, hvad der skulle stå i vidnet. Deres vidne blev derfor erklæret for falskt, medens et vidne af to andre personer, at det var Hr. Niels, der selv havde sønderrevet stævningen, blev kendt at stå ved magt. Hr. Niels og hans foged blev derpå ved en landstingsdom af 13.1.1633 dømt for at tilskynde vidner til falsk forklaring, og vidnerne dømtes at straffes for mened "på deres finger". På herredagen i København i april-maj 1635 stadfæstedes landstingets dom. Hr. Niels' efterfølger sagsøgte Christen Mortensen, hvis boslod tildømtes hospitalet. Christen Mortensens søn Morten Christensen søgte forgæves at hjælpe faderen ved at hævde at have købt et pantebrev i faderens bo, udstedt af faderen til faderens svoger Peder Jensen i Hasseris. *Bjørn Kornerup og Vilh. Lorenzen, Aalborg Stiftshospitals Historie, s. 141-147.*

23. september 1632

Frue Anne Høgh Cit. Christen nielssen i Opleff. første winde den 13 februarij wondit, at dr ickj war en Kløffuen pind paa den Wogen Kobelen bleff afftagen i holgbierig schouff. Item Cit Peder Hijuelmand i opleff for en hiemell. Item Cit. Peder Hijuelmand for en benegtelsse. Effterdj ichj Wden en sions Winde Och ichj paa ellr loglig Warsel forgiffuid, Winde mactløss. bestørkis sin hiemell och benegtelsse ichj framlagde. Machtsløss Indtil fram Kommr. Poul Krasse i Nørholm Cit. Anders Mortenssen i Westergaard, Jens Anderssen i torup. Møtt ichj. Mogens Pederssen och Thames perssen i Opleff Cit. Morten jenssens arffuing i Suenstrup.

NLA, B24-65, Viborg landstings justistprotokol 1632, s. 126a.

20. oktober 1632 (1)

Jens Poulssen i Mølgrd. Cit. Poul Krasse i Nørholum for en Wendelig domb offuer en herristingsdomb Anlangendis en bund grd. i Giøltrup. Affstud dom. Poul Krasse i Nørholum paa Line Jacobsdathr och hinds Søn Thamis Anderssens Wegne Cit. Anders Mortenssen i Westergrd. for en dom tildømppt at gjøre Jens poulssen schiøde ellr betale Werden 400 rdl. til Johanne Andersdathr Wdgiffuen. Eptherdj ichj loglig steffnuid for domm til ... i ... Ickj west ... Dom mactesløs. Gregers Thamessen Cit. Mogens Justssen for en domb marck fougden och pouell Krass tildømppt hanom at betale Rente af 233 dl slet poull krasse tog Induisning for i poull knudssens egendomb. Eptherdj ichj forlyder huor wind hand bord at betale til poull Krasse for sin Anpartt for Induisning til Husleije Wden dom som Wdømppt til fogden igien.

NLA, B24-65, Viborg landstings justistprotokol 1632, s. 143b.

20. oktober 1632 (2)

Var skicket Poul Kras i Nørholm på Lene Jacobsdatters vegne, boende i Norge, såvel som på hendes søn Tomas Andersens vegne på den ene og havde stævnet Anders Mortensen i Vestergård på den anden side for en dom, han til Han herredsting 29/11 1630 forhvervet har på Jens Poulsens vegne i Mølgård, hvori herredsfogden har tildømt salig Johanne Andersdatters arvinger at give Jens Poulsen i Mølgård en uigenkaldende skøde på Guldbjerggård i Gøttrup, eller bemeldte arvinger og personer at give og betale Jens Poulsen eller hans arvinger sine udgivne penge, som han til Johanne Andersdatter udgivet har, som er 4000 rigsdaler in specie, uanseet at Lene Jacobsdatter, boende i Christiania i Norge, findes dertil ustævnet og kaldt at være, dog hun og hendes salig husbond Anders Tomasen har dem tilkøbt 2 søsterlodder med deres fælles penge, såvel som to søsterlodder, hendes salig husbond Anders Tomasen og hans søster Maren Tomasdatter er arveligen tilfaldet i samme gård: så og efterdi Anders Tomasen og Lene Jacobsdatter befindes at have været bosiddende i Kristiansstad i Norge og der har deres bopæl, og de dog som rømningsfolk alene her til landstinget skal være stævnet, og ikke som de er bosiddende, kunne vi ikke kende den dom, som efter sådan ulovlig stævning udgivet er, bør nogen magt at have.

Viborg landsting A 1608-1661, s. 339 Nørgaard-Pedersen.

20. oktober 1632 (3)

Var skicket Gregers Tomasen, borger i Aalborg, hans visse bud ---- på den ene og havde stævnet Mogens Jespersen, byfoged i Aalborg, på den anden side for en dom, han til Aalborg byting kort forleden, imellem og Poul Kras i Nørholm, dømt og afsagt har, og deri tildømt Gregers Tomasen ham at betale rente ud af 1339 sletdaler hovedstol, som Poul Kras har ladet tage indvisning i afgangne Poul Nielsens ejendom for, hvilken ejendom Mogens Tomasen på nogen års tid iboet og endnu besidder for leje: så og efterdi byfogden ikke i hans dom har forklaret eller underskudet, hvor vidt Gregers Tomasen til Poul Kras for hans kvota efter indvisning i husleje burde at udgive, da finder vi denne bytings dom at være som udømt var, og sagen til byting igen at komme, og fogden, når det for ham lovlige indstævnes, derom endelig at dømme og adskille, som det sig bør.

Viborg landsting A 1608-1661, s. 341 Nørgaard-Pedersen.

3. november 1632

Item Niels Kong Cit. Maren Lauritsdr. i Nørholm for sandhedt at vinde tilbørlig. *NLA, B24-65, Viborg landstings justistprotokol 1632, s. 152b.*

30. november 1632

Tingsvidne af Nørholm birketing, at sandemændene havde svoret vold over Anders Christensen Klitgaard i Nørholm for sår og skade, som han havde tilføjet Laurids Kræmmer i Nørholm. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 16.2.1633. Teksten angiver datoen 31. november.

Thingswinde effter ... Nørholmbs bircheting den 31 Nov.. sist forleden Wdgangen, som Indeholder Mads Jensen i Nørholmb, Jens Sørensen ibid Och diris Medbrøder Sandmend i Birchet At the haffur gjort Theris Ed och Though effter som the Louglig War op Kreffuit Och fulde da huor Anders Christensenn Klitgaard ett fuld Wold offuer for Saar och schade som hand haffue guiort Laurits Kremer ibid Efther Sion, Chlage Och Things Windes Indholdt som denn dog War ... Paa schreffuit Och ephther som Eedt som de slig Ligeom haffde woldsuoret, Ther thill baed de dennom gud Thill hielpe.

12. december 1632

Missiv til Otte Skeel og Bispen i Viborg. Der er opstaaet Tvist angaaende Bislef og Vegerby Kald, idet Fru Ingeborg Parsberg, Enke efter Ifver Juul til Villestrup, paa sin Søn Ofve Juuls Vegne sammen med Sognemændene sammesteds har villet kalde en Person, ved Navn Peder Jørgensen Stub, medens Bønderne med Forbigaelse af hende som Hovedmand paa hendes Søns Vegne og af Provsten har kaldet en anden, og heller ikke ellers er der gaaet frem, som der burde. Adressaterne skal undersøge Sagen nærmere, dømme om Kaldsbrevet og, hvis Bønderne har forset sig og Kaldsbrevet befindes ulovligt, skal de, dersom Peder Jørgensen befindes dygtig og ingen ved at beskyldte ham tilbørligt, forordne ham til Sognepræst og indsætte ham i Kaldet. *Kancelliets Brevbøger, s. 934 J. T. 8, 443.*

10. januar 1633

Viborg landsting. Oluf Jensen i Handerup stævner Jens Thamesen, ridefoged på Pandumgaard, for en uendelig og en endelig dom, han har fået over ham på Hindsted herredsting ang. en sum penge, som salig Anders Kjeldsen i Handerup var Jens Thamsen skyldig efter et skadesløsbrev, som Oluf Jensens hustru Ane Sørensd., der havde været gift med Anders Kjeldsen, og hendes børns skulle have udstedt, og som Knud Jensen i Gammelholm har underskrevet til vitterlighed. I sagen stævnes også herredsfoged i Hindsted herred, Jens Bloch i Arden. Et par landstingsdomme i sagen angives at være læst, det ene på Hornum herredsting den 12. nov. og for Pandumgaards port samme dag i Jens Thamesens påhørelse, på Hindsted herredsting 15. nov. og på Rinds herredsting 19. nov. 1632, det andet at være læst for Pandumgaards port i Jens Thamesens påhørelse 10. december 1632, på Hornum herredsting 7. januar 1633, på Rinds herredsting 17. januar og begge at være læste og påskrevne på Hornum herredsting den 10. december og på Hindsted herredsting snapsting 1633. Knud Jensen i Gammelholm, Sønderup sogn, var formodentlig Oluf Jensens bror. *NLA, B24-544 Viborg landstings dombog 1633B, s. 30.*

4. februar 1633

Tingsvidne af Hornum herred, at Maren Jensdr., som boede og døde i Malmø var mor til Peder Fisker i Nibe, og var en søsterdatter til Laurids Nielsen, som boede i Grydsted. Omtalt i sag ved Viborg landsting 3.8.1633.

Wogn Jenssen i Weggergaard, Christen Nielsen i grydsted, Søren Jensen i Huornsgaard, Jens ibsen i grydsted, Per Jensen i Lunden och Michel Døgind i Klestrup for et Winde, dj til huornum heritstingh den 4 februarij sist forleden wondet haffuer, det forne Wogn Jensen och hans medbrødre kunde Mindes i 80 och 70 Aar, at maren Jensdater fød i Woxleff, S. Peder fischers Moder, som boude och døde i malmøe at haffue weret Laurits Nielsens søster dater, som boude i grydsted.

16. februar 1633

Viborg landsting. Anders Christensen Klitgaard i Nørholm stævner Mads Jensen og Jens Sørensen i Nørholm, Jens Munk i Sønderholm og Chresten Kock i Nyrup, sandmænd i Nørholm birk, at de birketinget 30. nov. 1633 har voldsvoret ham for sår Lars Kræmmer i Nørholm skulle have fået i hans hus den 18. oktober. Ligeledes stævnes Peder Kjeldsen i Nørholm, der har opkrævet sandemændstovet, Gregers Krabbe til Torstedlund, birkefoged Poul Kras, der har udstedt vidnet og Chresten Jensen og Jens Christensen i Nørholm, der har sat fylding på sandemændene. Knud Jensen i Gammelholm mødte på Gregers Krabbes vegne og fremlagde tingsvidne af Nørholm birketing 30. nov. hvor Mads Jensen og Jens Sørensen i Nørholm og øvrige sandemænd gjorde deres ed og tov og da svor vold over Anders Christensen Klitgaard for sår og skade, som han havde gjort Laurits Kræmmer. Landstinget dømmer sandemændstovet magtesløs, da det ikke er funderet på vidner og syn. *NLA, B24-544 Viborg landstings dombog 1633B, s. 30.*

War skickit Anders Christensen Klitgaard i Klite Nørholm paa then ene oc hagde hid i Rette steffnued Mads Jenssen i Nørholmb, Jens Sørensen ibid., Jens munch i Sønderholmb oc Chresten Kock i Nyrup, Sandmendt i Nørholmb birch, paa den Anden Siide for di till Nørholms bircheting den 30 Novemb. sist forleden haffuer hanom Wold offuer Suoren for Saar Las Kremer i Nørholmb schulle haffue fanget i hans hus den 18 October till foren, Wanseht forne Anders Christensen haffuer Beuist, At hand same Dagh iche haffuer Werret i nogen ...rding At forne Las Kremer, men der med hand fich Nogen Saar, daa fich hand det Aff en foldbench, som hand fald om Kold offuer. Disligste haffuer forne Las Kremer Sielff standet for tingsdomb och Wed høyste Edt be Kiendt, At hand støte sig sielff Same Saar, Som tings Winde der om formelder, Som och for Sand mend bleff lest och paaschreffuit iche heller set schall Were forne Anders Christensen Louglic offuer beuist, Mienindis der for Sandmenden Wert At haffue giort och bør der for At stande till Rette, diris Ed och Though magtesløs Atuere och iche At kome hanom till hinder eller schade i Nogen mader. Noch hid kallet forne Sandmend Saa och peder Kielsen i Nørholmb som same Sandmends Ed forhuerffuit haffuer med den. Disligste Erlig och Welbiurdig mand Gregers Krabe till Thaarstelund, pouel Kras, Birche foget, som Sandmends Ed haffuer Wdsted, Chresten Jensen och Jens Christensen i Nørholmb, som haffuer Saat føding paa Sandmend och forne Las Kremer, Om hand haffr Noget der til At Suare.

Saa møtt Erlig och fornumstig mand Knud Jensen gamelholm paa bemelte Gregers Krabes wegne och fremlagde Thingswinde effter ... Nørholmb's bircheting den 31 Novemb. sist forleden Wdgangen, som Indeholder: se 30.11.1632. Som thett Winder i sig sielff Wider bemeller Oc miente Knud Jensen same Sandmends Ed Ret atuere.

Med Tha. Saa och ephtherdj forne Sandmend haffr sanded thieris eed Paa Winder, sion och Chlage Och iche saadan breffue wdj dett Ringeste Wdj Theres eed beuises att Were Inddraggett huor ephtherdj dj slige Kunde slute, Da Kunde wii icke kend thend Thieris eed saa Nochsom och Louglic, at Thend bør nogen magt at haffue. In cuish rei.

18. februar 1633

Tingsvidne af Hornum herred, at kronbønder ikke kunne betale landgilde.

RA, Aalborghus lens regnskab 1629-31, Regnskab over Aalborg Slot Philippippi 1630-31, bilag 7. Papir. [3] segl. 1. Peder Gundesen i Ellidshøj, herredsfoged, måske en due i seglet. 2. Jens Poulsen i Binderup, 3. skjult under plica, måske et fingeraftryk. Påtegning på bagsiden: No. 7. Hans Sørensen fordem Schrifffer paa Aalborg Slott.

Peder gundesen i Ellidshøff, herridsfogit wdj Huornum Herritt, Jens poulsen i binderup, Jens Madsen ibid. gjøre witterligt Aar 1633, den 18 Februarij, war schichet Hans Sørensen wdj Aalborg hans wisse bud Søren Laursen der sammesteds, der Eschit och fich Itt fuld things widne Aff otte dannemend, som er forne Jenss poulsen, Jens Madsen, Jens Christensen i gielstrup, Søren Jensen i Lunden, Christen Jensen i gielstrup, Pouell persen i Huornum, Michell Jensen i bislef och Michell Jensen i freløff, Di wonde, Att dj Saa och hørde her i dag,

for things domb stande Anders pouelsen i hersum, Pouell Persen ibid., Christen persen i Wolstrup, Søren Nielsen ibid., Anders Jensen i guldbech och Las Laursen ibid, som wonde med opragte fingre och Eed, Att desse Eptherschreffne Kong. Maijsts thiennere her i Huornum herrit bleff øde i fiendernis thid, och ehr endnu Saa øde och for Armidt, Att de Inge formaar Att wdgiffue och betale huis schyld och Landgilde, Som dj nu kreffuis for for Anno 1629 och 1630, som Epther følger Niels Nielsen i Huornum iij mk penge, En gadhuss schyller xvij sk, Jens Madsen i Molbierig j schipe biug, Clemmedt och Just i Abildgrdt j schipe biug, Jens Laursen i Wolstrup for Anno 1629 xv daller och ij schipe biug, Christen Christensen ibid. for 1629 iij schipe Rog iij schipe biug xj schipe haffuer v mark penge, Willads Jensen i Suenstrup j schipe biug, Chresten Willadsen for 1629 j Suin ij mark 4 sk penge, Chresten Persen i Liere j schipe biug, Jep Andersen i bradsted j tønne biug, ehr fra gaarden och thigger, Niels Jensen Rimmer ibid j mark penge, Niels Andersen i wegerbye j schipe biug, Jens Sørensen, Per Nielsen j schipe biug, Bolle Thomasen xx sk, Olluff Nielsen for Anno 1629 xxij sk, Søren Christensen i støffring for 1630 iij schipe Rog ij schipe biug j tønne haffuer for 1629 j schipe biug, Mortten persen, Christen Ibsen ij schipe biug, Knud Jensen 1630 j tønne Aur iij schipe biug, Thou gadhus huer xvij sk, Per Sørensen j schipe biug, Niels Sørensen, Søren Christensen for 1629 xvij sk, Jens Clemmedsens hustru Slett for Armitt Rester iij mark olden gield, Laurids Therkilsen i Woxløff j tønne Aur j schipe biug, Klestrup j gadhus xxvij sk, Christen Madsen xv schipe Rog ij pund Smør j fødnød. Att Saa ehr gangit det winder wj med Woris Indsegler her Vnder trøgt. Peder Lauridsen, Schrifuer.

1. Peder Gundersen
i Ellidshøj, herredsfoged

2. Jens Poulsen
i Binderup

3. Ej identificeret.

2. marts 1633 (1)

Viborg landsting. I en sag om arv efter Maren Nielsdr., som døde i Malmø, fremlægges forskellige vidner om hendes herkomst.

Luduig Anderssen i Wolstrup Cit. Seuren Lund i Nibe Cum solich for et winde, at Maren Nielsdath. fisker, pr fiskers moder, som døde i Malmø och Anne Nielsdather, Ytte Sørenssens hustru, huish fader Niels Nielssen, som boede i gielstrup de war tou egte sødskind. Item Cit. Peder Hoffmand Cum solich for et winde, at pr fisker hold denom for slegt. Item Cit. Søren perssen for en Wedkiendelse. Søren Knudssen, Jens Sørenssen møtt. Contra. Søren perssen Cit. Wogn Jenssen i Weggergaard Cum solich for et Winde, at pr fiskers moder Maren Jensdather war Laurids Nielssens Søsterdathr i grydsted. Beuilget sg. ~~paa~~ inden landsting S. hans dag.

NLA, B24-66, Viborg landstings justistprotokol 1633, s. 32b.

2. marts 1633 (2)

Fru Anne Høg til Buderupholm med en opsættelse her af tinget i dag måned havde stævnet Christen Nielsen i Oplev for et vidne han 13/2 1632 til Hornum herreds ting med oprakte fingre og ed vidnet har, at der ikke var en kløvet pind på den vogn, som koblerne blev aftaget i Højbjerg skov. så mødte Christen Nielsen og berettede at fru Anne Høg havde lovet samme tiltale med ham at frastå, og han derimod skal give hende forpligt, at han skal være hende og hendes folk ubevaret med ord og gerning, og dermed afstod fruens fuldmægtig denne tiltale og forfølgning. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 68, Nørgaard-Pedersen.*

3. marts 1633

Anders Christensen Klitgrd. Cit. Mats jenssen Cum solich, sandmænd i Nørholms birk, for hanom wold offuer suor for saar Lass Kremer schulle fanget i hans huss. Eptherthj funderit thieris eed paa sion och winde och dog ichj eed i theris Winde indførd, Eeden mactesløs.

NLA, B24-66, Viborg landstings justistprotokol 1633, s. 36a.

Tekst efter Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 83.
2. marts: Anders Christensen i Klitgård i Nørholm havde stævnet sandemænd i Nørholms birk, for de til Nørholms birketing 30/11 sidst forleden har ham vold oversvoret for sår, Laurids Kræmmer i Nørholm skulle have fanget i hans hus 18/10 tilforn, uanseet Laurids Kræmmer selv ved ed har bekendt at have fået samme sår, da han faldt omkuld på en foldebænk. derefter blev afsagt, så efterdi sandemændene har svoret deres ed på vidner syn og klage og ikke sådanne breve i deres ed er inddraget, hvorefter de sligt kunne slutte, da kunne dommerne ikke kende den deres ed så noksom, at den bør nogen magt at have.

4. marts 1633

Missiv til Otte Skeel. Da Fru Sophia Sandberg, Enke efter Envold Kruse til Tulsted, har begæret 2 Gaarde og 3 Bol, deraf 1 Kirkebol, i Freer By og Sogn og 1 Eng i Rebel By i Skiørpinge Sogn, alle i Hellum Herred i Aalborghus Len, til Mageskifte for 1 Gaard i Gierring By og Sogn i Hellum Herred, 1 Gaard i Gielstrup By i Voxlef Sogn i Hornum Herred, begge i Aalborghus Len, og i Gaard i Bierregraf By i Rinds Herred i Halds Len, skal han til Kancelliet indsende Erklæring om, hvorvidt dette Gods for Belejligheds og anden Herligheds Skyld kan bortskiftes fra Aalborghus Len.

Kancelliets Brevbøger, s. 57. J. T. 8, 464.

13. april 1633

Viborg landsting, skøde dateret 4.4.1633, Wossnessgaard, fra jfr. Lissbet Fris til Niels Kragh på den arvelod, som hende efter jfr. Sophie Gyldenstjerne er tilfalden, bl.a. 2 bundgarnsstader for Nibe, som er de 2 yderste på den store "lenke" norden Munkdrags "lenke" fra "Dybitt", nok halvparten af 1 fjerding høstsild, Hans Lauritzøn i Nibe giver, når fiskeriet er. - Sig.: Gunde Lange; Erich Juell. *NLA, Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 226v. Holmgaard, s. 192.*

24. april 1633 (1)

Livsbrev for denne Brevviserske Maren Pedersdatter, boende i Bunderup, paa samme Bunderupgaard paa samme Vis som hidtil, mod at hun yder den sædvanlige Rettighed af den til Kronen.

Kancelliets Brevbøger, s. 133. J. R. 8, 417 b.

24. april 1633 (2)

Aabent Brev, hvorved Kongen bevilger, at Indbyggerne i Nibe ved Limfjorden i Nørrejylland aarlig herefter, saa tit Gud giver dem godt Fiskeri, godvilligt maa forære deres Sognepræst Hr. Laurids Mickelsen, Herredsprovst i Hornum Herred, saa meget af deres Fiskefangst, som Gud og deres egen Samvittighed indgiver hver af dem efter hans Fangst og Formue, som det Sognevidne udviser, som de har givet ham derpaa. *Kancelliets Brevbøger, s. 133 J. R. 8, 418.*

25. maj 1633

Viborg landsting, skøde 22.5.1633, Viborg, fra Niels Ahrnfeldt på egne og Hans Diuris vegne, efter fuldmagt, til Gregers Høgh på gods, bundgarnsstader og fiskeri bl.a. først i Nibe fjord ”westin pøttin Ned[e]r-gaardtz lenke, wdj Nør Laae 13 staaer, thredie lenke westin pøttin, 6 staer, siuende lenke østen pøttin en stae, aaelgaardtz staader, Schindfils olgaarde, Rebendragts olgaarde” - Sig.: Wogin Wogenssøn den yngre; Jens Bild Ottessøn.

NLA, Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 229r. Holmgaard, s. 194.

8. juni 1633

Viborg, skøde af 24.5.1633, Buderupholum, fra fru Anne Høgh, Axell Rosenkrantz, til fru Sophie Brahe, hr. Jørgin Lungis, på 1 gård i Lieridt, Suenstrup sogn, Huornum herred - Sig.: Niels Kragh; Mogens Kaas Jenssøn. *NLA, Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 231r. Holmgaard, s. 196.*

24. juni 1633 (1)

Tingsvidne af Hornum herredsting, at bønderne efter kongens befaling havde lagt humlehuler, podet imper og sat pile, men at det ikke ville gro grundet tørke og jordens ufrugtbarhed.

RA, Aalborghus len, Regnskab 1631-34, Antegn. til bilag 1632-33, bilag uden nr. Papir. [3] segl skjult under plica 1. Peder Gundesen i Ellidshøj, herredsfoged, 2. Søren Jensen i Hæsum, 3. Anders Pedersen i Vokslev. Påtegn. på bagside: Anlangenis Humelle Kuller wdj Huornum heridt.

Peder gundesen i Ellidshøj, herridsfogit Wdj Huornum Herritt, Søren Jensen i hærsom, Anders Persen i Woxløff gjøre witterligt Aar 1633, den 24 Junij, War schiket Erlig och Welbiurdige Mand Oto Schiell thil Hammellose, Danmarchis Riges Raad, Och Kong Maijsts befallingsmand Paa Aalborghus, hans wisse bud, Chresten Mortensen i Suenstrup, dielefogit, der Eschit och fich Iet fuld things widne Aff Otte dannemend, som er forne forne Søren jensen, Anders pedersen, Søren Jensen i Lunden, Jens pouilsen i binderup, Thamis pedersen i Abilgrd, Las Andersen i Wolstrup, Jens Christensen i Støuffring, och Chresten Sørensen i Estrup, Di wonde Att dj Saa och hørde her i dag for things

dom, for dennem stande Søren Sørensen i Molbjerg Knud Nielsen i hersom, Las Laursen i guldbeck, Niels Sørensen, Anders Jensen ibid, Jens Jensen i Wolstrup, Christen Christensen, Søren Molsgrd, Christen Nielsen, Christen Laursen ibid. Jens Nielsen i Liere, Søren Nielsen ibid., Jens Andersen i Suenstrup, Rasmus pedersen, Christen buus, Mads poulsen ibid., Christen Madsen i Thostrup, Niels Jensen i Mølgrd., Jens poulsen ibid., Niels Jensen i Ellidshøy, Michel Sørensen i Estrup, Las Clemidsen i Thyrrerstrup, Peder Knudsen i Woxløff och Jens Thobiesen i diørup, huilcke forne 24 Dannemend der Allee Samdrechtelige Wondt med Oprachte fingre och Eed, Att det er denem fuld witterligt wdj Ret guds Sandhed, Att effter Kong. Maijst. naadigst wdgangne Mandatt Aarligt er lagtt Humle Kuller her wdj Huornum Herit, och Icke dj haffuer Kund groue eller bekommet nogen fremgang, Saa well som och Impitt, Puodit och Satt Pijler och Andre Adskillige stæder, och iche heller dj haffuer Kund groue eller bekommit nogen fuldkomen fremgang, formedlest Jordens thørke och dertill wfruchtbarhed. Att Saa er gangit det winder wj med woris Indsegle. Peder Lauritssen Schriver.

1. Peder Gundesens
i Ellidshøj, herredsfoed

2. Søren Jensen (Buus)
i Hæsum

3. Anders Pedersen.
i Vokslev

24. juni 1633 (2)

Tingsvidne af Hornum herredsting, at Ridemands mølle var øde.

RA, Aalborghus lens regnskab 1631-34, Antegnelser til bilag 1632-33, bilag 44. Papir. [3] segl, grønt lak, delvist ødelagte 1. Peder Gundesens i Ellidshøj, herredsfoged. 2. Søren Jensen i Hæsum, 3. Anders Pedersen i Vokslev. Segl som på 24.6.1633 (1). Påtegning på bagsiden: No. 44. Wind om Ridemands Mølle Alt formedlest Møllens Biugfeldighedt iche kunde Bekomis Nogen landgild der Aff till Martini 1633.

Peder gundesens i Ellidshøy, herrids fogit Wdj Huornum Herritt, Søren Jensen i hærsom, Anders Persen i Woxløff gjøre witterligt. Aar 1633, denn 24 Junij War schiket Erlig och Welbiurdige Mand Otte Schiell thil Hammelse, Danmarchis Riges Raad, Och Kong Maijsts befallingsmand Paa Aalborghus, hans wisse bud, Chresten Mortensen i Suenstrup, dielfogit, der Eschit och fich Iet fuld things widne Aff Otte dannemend, som er forne Søren Jensen, Anders pedersen, Søren Jensen i Lunden, Jens poulsen i binderup, Thamis pedersen i Abilgrd, Las Andersen i Wolstrup, Jens Christensen i Støffring och Chresten Sørensen i Estrup, Knud Nielsen i hærsom, Las Laursen i guldbeck, Niels Sørensen Anders Jensen ibid., Jens Nielsen i Liere, Søren Nielsen ibid., Jens Andersen i Suenstrup, Rasmus persen, Christen Bus, Mads poulsen ibid., Christen Madsen i Thostrup, Niels Jensen i Mølgrd., Jens poulsen ibid., Niels Jensen i Ellidshøy, Michel Sørensen i Estrup, Las Clemidsen i Thyrrerstrup, Peder Knudsen i Woxleff, och Jens Thobiesen i dørup, huilcke 24 Dannemend, der Alle Samdrechtelige Wondt med Oprachte fingre och Eed, Att det er

denem fuld witterligt Wdj Ret guds Sandhed, Att Rijmands mølle War Øde forgangen Aar, Saa der formedelst husenes bøgfældighed, Stienens Mangell och i Andre Ingen Skyld Aff forne Mølle, denne Nest forleden Aar kunde be-kommis wdj nogen Moede. Att Saa er gangit det winder wj med woris Indsegle Peder Laursen Schriver.

2. juli 1633 (1)

Tingsvidne af Hornum herred, at Niels Nielsens kone, Maren Jensdr. i Hjeds overfaldt Mourids Jensens kone Inger Kjeldsdr. i Hjeds i hendes egen gård og kaldte hende en hore. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 7.12.1633.

et Thingswinde aff Huornum Heritsting den 2. Julius sist forleden wdgangen, Peder Eschesen i Hieds for otte mend att haffue Wondet med opragte finger och eed, at den dag 14 dage da saa hand, att Niels Nielsens kuone Maren jensdatter War i Mourits Jensens gaard ibid och slagen emod Kuone Inger Ki-eldsdatter och Kaldt hinder en Huore. Maren Poulsdatter i ..., Maren Clemidsdatter Och Maren Nielsdatter ibid at haffue Wondet slig som Peder Eschesen Wondet haffuer. Maren Justdatter ~~ibid~~ At haffuer Wondet, at hun Intet saa ... Aff ... di Kom omkold i forne wdt for forne Mourits Jensen hans gaard.

2. juli 1633 (2)

Tingsvidne af Hornum herred, at synsmænd havde synet sår, Niels Nielsens kone, Maren Jensdr. i Hjeds havde tilføjet Mourids Jensens kone Inger Kjeldsdr. i Hjeds. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 7.12.1633.

Søren Jensen i wegerby och Michel Jensen i bisleff och diris medbrøder med saadan Sex Sionsmend for 8 att haffue Wondet, att di den dag otte dage der wed Thinget aff war till sion till Mourits Jensens Koune i Hiedts, Inger Ki-eldsdatter, da saa di At hun haffde en saar mool fra den høyre Kindbirn och en saar moll Paa hindis Wenster Kien och hindis Lin hat Paa hoffuidtt war sønder reffuit och Noget blood Paa det, det hiemlet di for et fuldt Sion.

2. juli 1633 (3)

Tingsvidne af Hornum herred, at Mourids Jensens kone Inger Kjeldsdr. Hjeds beskyldte Niels Nielsens kone, Maren Jensdr. i Hjeds for sår, som hun havde tilføjet hende. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 7.12.1633.

Sameledis et Winde Aff forne same dag Indeholder Inger Ki-eldsdatter, Mourits Jensens Kuone siedlis med opragt finger och eed beschylte Maren Jensdatter, Niels Nielsens høstru ibm att hun haffde gjort hinder di saar och schade Wdj hindis egen gaard som sionsmend der same dag haffuer om hiemlet.

3. august 1633

Viborg landsting. Søren Pedersen, birkefoged i Nibe, stævner Vogn Jensen i Veggergaard, Christen Nielsen i Grydsted, Søren Jensen i Hornsgaard, Jens Ibsen i Grydsted, Peder Jensen i Klæstruplund og Michel Døgind i Klæstrup for deres vidne af Hornum herredsting 4.2.1633, at de mindedes i 70 og 80 år, at Maren Jensdr. født i Vokslev sogn, Peder Fiskers mor, som boede og døde

i Malmø, var datter af Laurids Nielsens søster, som boede i Grydsted, efter hvilket vidne Anders Lauridsen i Grydsted og hans søskende og andre arvinger vil tilvende sig arven fra Malmø. Søren Pedersen mener, at vidnet strider mod et vidne, som han for kort tid siden fik på Nibe birketing ang. hans hustru og hendes børns ret til arven fra Malmø. Søren Pedersen mener, at vidnet af 4.2.1633 ikke er i orden, da det er ene slægtninge, der har vidnet for hinanden, idet Vogn Jensen er Anders Lauridsens hustrus far, Christen Nielsen er Anders Lauridsens søsters mand, Søren Jensen i Hornsgaard og Peder Jensen i Klæstruplund er Anders Lauridsens moders søsters sønner. Han hævder, at de ikke er så gamle, at de kan huske 70 og 80 år tilbage. Ligeledes anfører Søren Pedersen, at Michel Andersen er en lovfæld mand, der ikke må vidne, og at Jens Ibsen (Jebsen) ikke har givet Anders Lauridsen fuldmagt til at opkræve det nævnte vidne. Endelig vil han med tingsvidne bevise, at Peder Fiskers mor ikke hed Maren Jensdr. men Maren Nielsdr. Han kræver vidnet gjort magtesløst sådan, at det ikke kan komme hans hustru og hendes broder til skade. Han stævner også Kirsten Lauridsdr. i Grydsted, Anne Lauridsdr. i Gjelstrup, Dorte Sørensd. ved Aggersund, Edel Sørensd. med lavværger og Peder Gundesen, herredsfoged, som har udstedt vidnet. Da ingen af modparten er mødt, ophæver landstinget vidnet af 4.2.1633. Se også 2.3.1633. Nævnte Laurids Nielsen i Grydsted var sikkert den tidligere birkefoged i Nibe.

NLA, B24-544 Viborg landstings dombog 1633B, s. 161a.

War skickit Erlig och F. mand Søren Pedersen, Birchefoget i Nib, med en opsetelse her aff landtstinget i Dag ij Wger Wdganget, Liudendis hanom effter en anden opsetelse den tiend Martij sist forleden Wdganget At haffue hid i Rette steffnued Wogn Jenssen i Weggergaard, Christen Nielsen i grydsted, Søren Jensen i Huornsgaard, Jens ibsen i grydsted, Per Jensen i Lunden och Michel Døgind i Klestrup for et Winde, dj til huornum heritstingh den 4 februarij sist forleden wondet haffuer, det forne Wogn Jensen och hans medbrødre kunde Mindes i 80 och 70 Aar, at maren Jensdater fød i Woxleff, S. Peder fischers Moder, som boude och døde i malmøe, at haffue weret Laurits Nielsens søster dater, som boude i grydsted och med same Winde Wille Anders Lauritsen i grydsted och sin och sin sødskend med Ander en Arffue til winde, som er falden Wdj Malmøe Imod et Winde forne Søren Pers. till Nibe birke-ting Kort tid siden forhuerffuet haffuer, som hand Miener Sandferdig at Were sin høstru och hindis børns Rette Arffue der med at Wille for Wende, først forne Wogn Jensen atuere Anders Lauridsens høstues fader, Christen Nielsen At uere Anders Lauridsens søsters mand, som same Arffue will sig tilholde och hans Søn Paa sin Moders Wegne den at haffue Wed Kiendist effter Things Windes Liudelse, Søren Jensen i huornsgaard och per Jensen i Lunden at were hans moder søster søner, tilmed forne mend iche at were saa Aldret, At dj Kunde Mindes enken i 70 eller 80 Aar, som dj haffuer om Wondet. Item Michel Andersen at were en Loug feld mand, som med tings Winde er at beuise, och forne Jens Ibsen at haffue Wondet i same sag for giest och gaffur iche heller Anders Lauridsen at haffue Nogen fuldmagt same Winde At forhuerffuit af denom, som der Wdj findis at were Indført, Thill med med Things Winde

er at beuise, At forne Peder fischers moder iche at haffue hedet Maren Jensdatter Meden Maren Nielsdatter och Mente, at forne Mend wdj same sagh er Wildig och diris egen høstru och børn Arffue at wille till Winde, som hand formiener bør Ingen Ret tid at haffue och diris Winde at were Sanche? Winde huilchen hand formiener iche saa Nøjagtig eller Sandferdig at were, at det bør Nogen magt at haffue men magteløs och iche att kome forne Søren Pedersens høstru och hindis broder Paa diris Rette Arffue til hinder eller schade i Nogen maader. Noch hid kaldet forne Windis folck huer i egen Persohn diris Winde at for Andt Worde. Disligste Anders Lauridsen i grydsted, som same Winde forhuerffuit haffr med same Winde. Item Kirsten Lauridsdatter i grydsted, Anne Lauridsdatter i ?Gielstrup, dorte Sørensdatter wed Ager sundt, edel sørens datter i ..drenge med diris Laug Werge, Saa och Peder gundesen som same Winde Wdsted haffuer. Da for nogen Leilighed er same sagh opsaatt Thill i dagh, och nu ehr forne Windisfolck och Anders Lauridsen saa Well som Kirsten Lauridsdatter och hindis medfølger iche møtte eller nogenn Paa diris wegne med forne Winde, och satte forne Søren Pederss. i Alle Rette, om hand iche nu borde att haffue Endelig Domb.

Da effterdj same sagh findis langt effter sex Wger Thill i dagh Att Were opsaat, och iche forne folch nu er møtte med forne Winde eller nogen fra sigelse her Imod att gjøre ...och iche heller Imod Recessen ...tdenn beuilling di Wd Inden Kand gjøre lang forhalling, finde Wij effter saadan Leilighed same Winde hid Kallet for Magteløs och iche att Kome forne Søren Pedersens høstrue och hindis broder till hinder eller schade i Nogen Maade. In Cuij rej.

14. september 1633 (1)

Viborg landsting. Borger Jens Bang i Aalborg stævner Villads Pedersen Skrædder i Aalborg, hans brødre og søster, Poul Skrædder og Jacob Skrædder og deres arvinger og børn Kirsten Jacobsdr., Maren Poulsdr. i Aalborg og Maren Jacobsdr. og Anna Poulsdr. i Løgstør, Else Poulsdr. i Aalborg, samt Søren Troelsen i Nørholm, Hylleborg Nielsdr, Anne Bloch, Jep og Jens Lauritsen, som tjente på Restrup, Gertrud Nielsdr. i Sønderup, Karen Pedersdr., fru Helvig Kaas' forrige tjener, for deres tingsvidner af 22. februar og 19. april 1630 på Hornum herredsting. De har vidnet i en sag om gods på Jens Bangs skib, som lå ud for Lerbæk ved Aalborg og blev taget, da fjenderne 1627 kom ind i landet. Endvidere stævnes skipper Jørgen Eskesens arvinger. Endvidere stævnes Anders Jensen i Binderup, der har begæret vidnet og arvingerne efter herredsfoged Christen Smed i Svenstrup, der har udstedt vidnet, nemlig, Birgitte, Kirsten, Else og Niels i Svenstrup, Gertrud i Lundbye, Christen Christensen i Ooppelstrup, hans datter, Karen, præsten Jacob Jensen i Sønderholms hustru, afdøde Kirsten Christensdr.'s børn, Selgen, Bodel og Edel Jacobsdr., Endelig stævnes Anne Thamisd. i Aalborg og Johanne Christensdr. Fru Helvig Kaas har selv været nede ved stranden og talt med skipperen, formodentlig i et forsøg på at flygte med noget gods. Skipperen er imidlertid blevet kaldt i land af Jens Bang, der har hentet nogle musketter og krudt, inden skibet blev taget af fjenderne. Landstinget dømmer, at vidnerne skal stå ved magt. Se også 12.11.1633. *NLA, B24-544 Viborg landstings dombog 1633B, s. 204b.*

War skickit Erlig och Welagt mand Jens Bang, borger och Indwaaner i Olborg, med en opsetelse Her aff Lands ting i dag Maaned Wdganget, liudendes hanom tha att haffe hid i Rette steffnuett Affgangne Wellats Schreder Aff Aalborg, hans brødre och søster, Pouel Schreder och Jacob Schreder, thieris Arffuinger och Børn Kirsten Jacobsdathr, maren poulsdathr i olborg och Maren Jacobs datter i løgstør, saa och Anna poulsdathr ibm. och Else poulsdathr i Olborg, Søren Trogelsen i Nørholm, disligste Hylleborg Nielsdathr, Anne blochdathr, Jep och Jens Lauritsen somp till fordenn thiente paa Restrup, och giertrud Nielsdathr i sønderup, saa och Karen persdathr., forbemelte Heluig Kaasis forige Thiener, for Things Winde di den 22 februarij och 19 Aprilis sidst forleden Aar 1630 Thil Huornum Heritsting schall haffue Wondet, att Jens bangs Thiener Robte Thil schiperen Jørgen Eschesen, att hand schulle Komme i Land Thill Jens bang, hand Wille talle med hanom, som samme thieris Winde der om indholdr, huilcken diris Winde forne Jens bang, Søren hansen och affgangn Jørgen Eschesen hans Arffuinger formiener Wsandferdig Att uere Wondett, huilcket dog benected effter en tings Windes indhold, som understandt wid the fuldmagt, Att forne Jens bang aldrig haffuer haftt saadan Ord, som di om Wondett haffuer Thill hans Thiener, att schulle hanom sigh schipper Jørgen Eschesen Thill Aalborg, mens befalet hans Thiener Otte Rudbart, att schulle formaane schipperen att giøre yderste flid at Kome Wdkomme fra fienderne der med sitt gods enz Miere, der ude war att Kunde befrij, epther disse Kundschaab der om och som slig beretelse Indhold, och formiener ... med magteløs bør att Were denom diris ord, Och Winde Thisse diris mundhell fra med diris høye benegtelse Och Thiris Winde Wdj thennd spord, om same forne mundhelld att haffuer Wondet och ichj bør att kome forne Jens bang, søren hansen och hans Arffuinger, Jørgen Eschesens Arffuinger Thill forhindring, men magteløs Attbliffue. Hagde och da hid steffnett forne personer med diris Lauguerdi diris Winde at her medt stande. Wdj lige made forne fru Heluig Kaas Thil Restrup med hindis laguerge, som same Windes haffuer ladet forhuerffue. Saa Och Anders Jensen i Binderup denomm forhuerffuit Athaffue med same Winde och alt Andet hand i den sag Brugge Kand diris mundheld, som berørtt er Engen Winde. Disligste Affgangen Chresten smed i Suenstrup hans Arffuinger, Birgitte Christensdathr, Kirsten Chrestensdathr, Else Chrestensdathr, Niels Christensen ibm, giertrud Christensdathr i Lundbye, Christen Christensen i Obbelstrup hans dather, Karen Christensdater, Her Jacob Jensen i Sønderholm hans høstru, Affgangn Kirsten Christensdathr hindis børn, Selgen, bodell och edell Jacobsdathr, saa och Aff gangn Willadts Schreders brødr, som der Anne Thamisdathr i olborg och Johanne christensdathr ibm, enhuer af dennom med Theris Lauguerre, Om dj haffuer nogett der Thill Att suare.

Tha for nogen Leilighed var sagen opsaat Thill i dag, Och mødtt forne Anders Jensen och fremlagde same Winde aff Huornum Heritsting Aar 1630 thend 19 Aprilis Wdgangett: Se 19.4.1630.

Som the Wind Wider bemelder, och thehos same Winde meden bestørke fremlagde forne Anders Jensen ett feydebref for Heluig Kaas till Restrup

Iblandt Andet saa liudendis, bemelte fru Heluig Kaas oc ing adschips til fienden Komen Huor Wdj Jeg forfourer i iche Enden ad War Kommen till ourd med Thend Thrette i haffuer med Jens bang i Olborig Om udlegh och løsøre och i førdste termin wdbliffue till forrige here dage bliffuer steffnid widr, Kandt Jeg iche tilforen ... Thill schibet ... Saa oc ofuer Jeg iche ... Thill Kiende, dog Jeg war saa Werd saa siug och Ildt ... forne Thill forne tidt Kunde møede, som Jeg gioret haffue altidt der dett ... Vinde bege mine schriffuelser aff huis Jeg Thil foren haffuer oc eler ... Berette Kandt Sandhedt och ... Aldt omme paa Thendt tidt eller før S. Michelsdag Højimisse war wde wed schibbet for Olborg, Da kom Jens Bangs Dreng Rendendis, haffuer schobet och raaben Thill schiper Jørgen Eschesen schull kome i Land, Jens Bang Will Thaale med hanom, Saa bleff seiglet schlagen Och stangen i bund, och schipper drog i Land paa Baaden Och fuldis Saa Thill Aalborg med forne dreng. Och war siden fra schibbet Thill paa Thredie dagh Ahnlangendis den sigelse jeg thill Jens bang haffr Wdgiffuet, sam tid nogen dage der ephther. Da ... gaff mod Och schibbett laa Wed lerbech, som Jens Bang selff haffuer the beuist, Iche Jeg same Thid studt Ner paa schibbet Huilchet. Ieg ij paa der schriffuelse wille lade ... ifalde Och Thill fiendenn aff ... haffuer iche. Thend allermegtigste befallendis. Schreffuet Datumgaardt denn 16 Septemb. Ano 1632 Christopher Panthr ... Egen hand. Och ephther saadan Leilighed mient Anders Jensen same Winde bord Wed magt Att bliffue.

Med. Tha. Saa och ephtherdj for oss Wdj Rett legis forne huor ad forne Willats schreder och hand med helgens eed bestørkis Och Thend ichj er steffnid, da Wide wii ephther saadan Leilighed ichj Paa same Winde att dømme Enden forne breff stander Wringett. in cuius rej.

14. september 1633 (2)

Viborg landsting. Skiftebrev af 2.9.1633, Kierg[aa]rdzholm, mellem fru Anne Brahe, Otte Lindenous, og Mogens Høgh, at hun skal have af Mogens Høghs i Halland og Skåne. Derimod udlagt til Mogens Høgh bl.a. i Opløff 1 gård, i Nibe 1 hus. - Sig.: Christopher Friis, Hendrich Lindenou.

NLA, Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 238v. Holmgaard, s. 203.

25. september 1633

Tingsvidne af Hornum herred, at Hans Nielsen, foged på Lundbæk, på husbonds vegne gav last og klage på Niels Nielsens kone, Maren Jensdr. i Hjeds, for overfald på Mourids Jensens kone Inger Kjeldsdr. i Hjeds i hendes egen gård. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 7.12.1633.

et Winde aff forne Thing 25 septembris sidst forleden Wdgangett som bemeller, At forne Hans Nielsen Paa bemelte hans hosbunds wegne der for tingsdom att haffue giffuet Last och Clage Paa Niels Nielsens hustru i Hiedts, Maren Jensdatter, for hun war Indkomen i hans hosbunds tiener Mouridts Jensens gaard ibm och der Wførmet hans hustru Inger Kieldsdatter effter sion och Winders formelding.

30. oktober 1633

Tingsvidne af Hornum herred, at 12 nævninge svor fuld gårdsfred over Niels Nielsens kone, Maren Jensdr. i Hjeds for overfald på Mourids Jensens kone Inger Kjeldsdr. Hjeds i dennes egen gård. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 7.12.1633.

et Winde aff forne Heritsting den 30 octobris sist forleden Wdgangen Søren Jensen i Wegerby och Jens Pedersen och diris medbrøder 12 Neffninger at haffue Suoret forne Maren Jensdatter, Niels Nielsen høstru i forne Hiedts en fuld gaardsfred offuer till fuld mellom effter Sion Winder och deges formeling, som der den dag findis læst och Paaschreffuit.

10. november 1633

Tingsvidne af Hornum herred, at kronens delfoged Chresten Mortensen i Svenstrup fordelte Niels Ibsen i Guldbæk for 7 ort skat til kronen af et gadehus i Ellidshøj. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 15.2.1634.

dielsbreff aff Huornum Heritsting Thend x Novemb. sist forleden Wdgangett liudendes Chresten Mortensen i Suenstrup der Ebland andre atthaffue laddett fordele forne Niels Ibsen for wij ort Kong. schatt

12. november 1633

Missiv til Landsdommerne i Nørrejylland [Niels Krag og Erik Juel]. Jens Bang, Borger i Aalborg, har berettet, at han er geraadet i en langvarig Trætte med Fru Helvig Kaas til Restrup, Enke efter Hannibal Gyldenstjerne, om noget af hendes og hans eget Gods, som i Ufredstiden blev indskibet i hans eget Skib og siden taget af Fjenderne, og at han ikke kan komme til endelig Ende med denne Sag, fordi Fru Helvig Kaas Tid efter anden paaberaaber sig forskellige Vidnesbyrd, hvorved Sagen opholdes. For at samme Sag engang for alle kan komme til Ende og al videre Vidtløftighed forekommes, har Kongen befalet Fru Helvig Kaas at lade de Vidner, som hun kan have i denne Sag, føre for hver sin Dommer inden førstkommende Snaps-ting. Hvis dette ikke sker til den Tid eller forinden, skal alle hendes Vidnesbyrd efter den Dag være døde og magtesløse og ikke komme Jens Bang til nogen Skade eller videre Ophold i nogen Maade i den Sag. *Kancelliets Brevbøger, s. 321. J. T. 8, 536. Omtalt i D. H. Wulff, Jens Bang, s. 58 f.*

7. december 1633

Viborg landsting. Niels Nielsen i Hjeds stævner en række personer for et vidne, at hans hustru Maren Jensdr. har overfaldet Mourids Jensens hustru Inger Kjeldsdr. i Hjeds i hendes egen gård og dermed brudt gårdsfreden. Hun benægter overfaldet, men da det bevises med tingsvidner, syn af sår og nævningers tov, dømmes landstinget, at vidner, syn og tov står ved magt. Niels Nielsen blev senere beskyldt for trolddom, se 17.1.1635.

NLA, B24-544 Viborg landstings dombog 1633B, s. 250b.

War skickit Niels Nielsen i Hieds med en opsetelse her aff Landstinget i dag maanet Wdgangett liudendis hanom da effter en Anden opsettelse haffuer hid i Rette steffnuett Peder Eschesen ibid, Maren Poulsdatter, hans høstru,

Mads Nielsen, Maren Lauridsdatter, Maren Nielsdatter och maren Justdatter ibd. for et Winde di Paa Huornum Heritstingden 2 octobris sist forleden Paa hans høstru Maren Jensdatter Wondet haffuer, Anlangendis hun schulle haffue weret i Mourits Jensens gaard i Hieds och slaget mod hans høstru Inger Kielsdatter, huilckit diris Winde forne Maren Jensdatter høyligen benecter Aldrig at haffue giort Inger Kielsdatter Nogen Saar ellr schade eller schlaget mod hinder, som den Winde om bemelder ej heller same Winder stemer ofuer ens med huer Ander. Miener och Ingen Imoed hindes fornegtigelse oc Kand finde hindis mind fra minde som iche bekrefftis med Ander sandferdige Windisbør, men Slig aff had och Affuind At uere giort och effterdj forne Maren Jensdotter haffe werit for Aarsagit at gange til Mourits Jensens gaard och der hagde och Let effter hindis gies, som da war der i huss andfagne, och iche haffr hafft Woben eller andit i hinderne, som hun Kunde giøre Nogen gaard fred, med mens haffr gangen same gaard siden och femonn att Wdløse, som med tings Winde er att beuise same gies der en dog att haffue Werit Indtagen.

I (lige maade) hagde da hid steffned Søren Jensen i Weggerby, Jens Pedersen, Pouell Christensen och diris medbrødre gaardsfreds Neffninger, fordj effter same Winde haffde forne hans høstru gaardsfred offuer suoren, Miener den deris eed och Thoug Iche saa Louglic och Ret at were dreffuit och Adtsport eller forne Mourits Jensens eed som Neffningerne haffuer i hende suoret, Iche heller forne Winde saa Louglic, at de bør Nogen magt at haffu eller huis Clage der offuer giort ther, Medens Samtlig magtesløs at were och iche at Kome forne hans høstru, forne Maren Jensdatter eller dielle dreffuen dreffuet ehr, thil hinder eller schade i Nogen moder. Noch hid Kallet forne Windis folch och Neffninger med diris medbrøder, Saa och Chresten (?Anders) Jensen, fouget paa Restrup och Chresten Mortensen i Suenstrup, som haffuer sat fyldning paa Neffningerne. Wd i lige maadeg forne Mourits Jensen, dernest hans Nielsens pige Paa Lundbæk och Anders Pedersen i Woxleff, som same Winde Clage som Sion, Sigtelse, dielle och Eed forhuerffuit haffuer med same Winde och eed och huis Andet, de i den sag Thill Winde och Wndgiede. Wdj lige maade Erlig och Welbiurdig mand Iffuer Krabe thill Albech, sameledis Peder Gundersen i Ellidshøy, som Winde och fylding Wdsted haffuer, om de haffuer Nogen dertil at Suare. Da for Nogen Leijlighedt Ehr same sag opsat til i dag.

Saa møtt forne Hans Nielsen och fremblagde et Thingswinde aff Huornum Heritsting den 2. Julius sist forleden wdgangen: Se 2.7.1633 (1). Dernest et Winde aff forne Thing same dag: Se 2.7.1633 (2). Sameledis et Winde Aff forne same dag: Se 2.7.1633 (3). Noch et Winde aff forne Thing 25 septembris sidst forleden Wdgangett: Se 25.9.1633 och Inden et Winde aff forne Heritsting den 30 octobris sist forleden Wdgangen: Se 30.10.1633. som di Winder och Neffninger eed wider bemeller. Och for mente forne Hans Nielsen Samme Wind och forføling Rett at Wer och bord wed magt Atbliffue. Sameledis och Neffnings fuld magtt och the thieris eed och Thoug bestendig.

Med. Tha. Saa oc ephtherdj forne Peder Eschesen och hans medfølgere Wdførdelig haffuer Wondett, dett bemelte Maren Jensdatter Wdj mourits Jensens gaard haffuer Werd Wdj Parlamentt och slags mol med hans høstru Inger Kielsdatter, Thet och med sion beuist forne Inger Kielsdatter atthaffue hagd

saar och schade, saa hun der for forne Maren Jensdath. fuld komendis haffr beschøld och sigted saa same Winder, sigtilse och Clage med hin anden bleff Oc Inndtett huor med ... bemelte Maren Jensdath. Luoglig Kand Wndschølle, Tha Wide wi ephther saadan Leilighed Icke imod Bemelte Winde, Sion, Clage och Sigtelse ej heller forne Neffninger ... suorett er, att sige eller ugheld att dømme. In Cuius rej.

18. januar 1634 (1)

Viborg landsting. Niels Ibsen i Guldbæk er på Hornum herredsting blevet fordelt af delfoged Chresten Mortensen i Svenstrup for 7 ort skat til kronen af et gadehus i Ellidshøj. Landstinget dømte fordelingen magtesløs, indtil sagen stævnes på ny. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 15.2.1634.

en domb Heraf landstinget Thend 18 Januarij sist forleden Wdgangett huor Wdj Same dielle er fundet magteløs attuere och icke att kome Kom forne Niels Ibsen till hinder eller schader i nogen moder, Indtill huem der haffr wdj sige Steffner paa ny louglig Kom her och will wert wdj Rette.

18. januar 1634 (2)

Var skicket Anders Christensen i Nørholm hans visse bud Jens Hansen, foged på Vang, på den ene og havde stævnet Peder Lauridsen i Nørholm på den anden side for en vedersigelse vidne, han 15/8 1630 til Kær herreds ting på Birgitte Lauridsdatter og hendes børns vegne forhvervet har, anlangende det hun eller hendes børn ikke ville arve, oppebære eller annamme efter hendes salig husbond, Peder Simonsen, ej heller nogen gæld betale i nogen måder, hvilke vedersigelser vidne Anders Christensen formener ikke så lovlige på fersk fod at være gjort og forhvervet, eller nøglen at være kastet på graven, som det sig havde burdet, menende samme vidne bør magtesløs at blive, efterdi at udtrykkeligen med tingsvidne bevises, hende af boen adskillig gods og løsøre at have forrykket og selv det at have beholden, sig selv og sine børn til nytte og fordel, hvorfor gældnerne for deres betaling er blevet udelukket: da efterdi samme sag findes tilforn to gange at være hid stævnet, og ingen da er mødt, hvorfor to uendelige domme er udganget, hvori samme vedersigelser vidne og domme er magtesløs fundet, indtil hvem der havde i at sige stævnet på ny, hvilke to domme findes og lovligen til tinge at være læst og forkyndt, som opskriften derom bemelder, så samme personer har haft noksom lang respit samme domme at kunne have ladet igen kalde, og de det ikke gjort har, hvorfor Anders Christensen har været forårsaget nu atter tredje sinde for endelig dom at lade stævne, og ikke fornævnte personer endnu er fremkommen eller nogen på deres vegne nogen undskyldning eller gensigelse herimod at gøre, men sig endnu såvel som tilforn fra rettergang undholder, da finder vi efter sådan lejlighed og dommes lydelse samme vedersigelse vidne og dom magtesløs at være. *Viborg landsting A 1608-1661, s. 50, Nørgaard-Pedersen.*

1. februar 1634

Idem (Otte Schiell) Cit. Niels Ibssen i guldbeck. ichj loglig. Christen poulssen i Sønderholum Cit. Jens Christenssen Smed for en schifftebreff i rette lagde at Hr. Jacob med fliere schulle schiff ephther poul jenssen Och wdlagt tiill gielden xxiiij dlr. ichj loglig steffnit. *NLA, B24-67, Viborg landstings justistprotokol 1634, s. 28a.*

8. februar 1634

Tingsvidne af Nibe birketing, at sandemændene svor Hans Knudsen Koch og Søren Sørensen kvit for vold, da de begge benægter at have tilføjet hinanden sår eller skade. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 18.3.1634.

Things Winde aff Nibe bircketing Denn 8. februarij sist forleden Wdgangett, bemellendis Christen Nielsen paa sinn egen och Sime Medbrødre Sandmends Wegne att haffue frameschett forne Søren Sørensen Om hand Wille eller Kunde beschjølle Hans Knudsen Kock for denn saarmoll och schaade, hand fick I hans hoffuedt, der dj schall haffue Weret i bordag och saemoll, Daa forne Søren Sørensen att haffue benegtett Wed sinn Siell salighet och Opragte finger, att hand icke wdj sandhedtt Kunde beschjølle Hans Knudsen for dette saarmoll, huorledes hand fick dett Weste kand icke och schede Wformodendis och icke aff Wrede. i lige maade forne Hans Knudsen att haffue benegtedtt att hand icke gjorde forne Søren Sørensen Saar eller schade I Nogenn maade ei helder gaff huer Andre ett Ondt ord.

15. februar 1634

Viborg landsting. Niels Ibsen i Guldbæk er ved Hornum herredsting blevet fordelt af delfoged Chresten Mortensen i Svenstrup ang. 7 ort skat til kronen af et gadehus i Ellidshøj. Landstinget ophævede ved dom af 18.1.1634 fordelingen, indtil sagen igen blev stævnet. Da Niels Ibsen ikke er varslet for fordelingen ophæves den. *NLA, B24-545, Viborg landstings dombog 1634B, s. 36b.*

War skickit E. och Welb. mannd Otte schell til Hamelmose, Danmark Riges Raad och K. M. befallingsmand Paa Olborghus, hans Wesse boed, E. f. Christen Mortensen i Suenstrup, Paa thend ene och hagde hid i Rette steffnuett Niels Ibsen i guldbech Paa Thend anden side for en Wendelig domb, hand schall haffue ladett forhuerffue her till Landtstinget den 18. Januarij sist forleden offuer en dielle Christen Mortensen i Suenstrup schall haffue forhuerffuett offuer forne Niels Ibsen till Huornum Heritsting den xj Novemb. sist forleden for en wij ort schatt aarlig, hand schulle giffue till Olborig Slot aff Jett gaadhus I Ellidshøff, hand haffr hafft Wester paa Kronens staffn till Olborig Slott, som, som Ligends er i Ellidshøff Sogn haffuer hand indført wdi Kong. Maij. schatt register, Mienindis same Wendelig domb med Wrang Willie Wisning att were forhuerffuit Och fordi bør magteløs att Were Och forne Niels Ibsen wdj same dielle Att bliffue Och for Kong. Maijst. schatt och schadegield Att betaal.

Noch hid Kaldt forne Niels Ibsen saa och Anders Jensen i binderup, som same domb haffr forhuerffuit med same domb saa Och Erlig och Welbiurdig fru Heluig Kaas Thil Restrup med hindis Laugwerge, Om hun haffr nogett der Thil Att suare.

Saa møtt forne Anders Jensen och fremlagd en domb Heraf landstinget Thend 18 Januarij sist forleden Wdgangett, huor Wdj Same dielle er fundet magteløs attuere och icke att kome Kom forne Niels Ibsen till hinder eller schader i nogen moder, Indtill huem der haffr wdj sige Steffner paa ny louglic Kom her och will wert wdj Rette. Som Thend dom Widr bemeller. derthil suaret Christen Mortensen och i Rett lagde bemelte dielsbreff aff Huornum Heritsting Thend x Novemb. sist forleden Wdgangett liudendes Chresten Mortensen i Suenstrup der Ebland andre atthaffue ladett fordele forne Niels Ibsen for wij ort Kong. schatt som diels breff wider bemeller, och miente same diell Rett At uerde.

Med F. Tha. Saa och epherdj same heritsting domb ichj liuder lengr ellr Wider, Indthill sagen bliffuer steffned Paa Nye och thet adschied er, da bør den ichj lengr magt att haffue Och epherdj Windismenden ichj haffr Wdgiffuet hur dj gaff Niels Ibsen Warsell for same dielle, Enden till hans Sognkirche, bopell eller Mundtligt da ~~Kunde wij epher saadan leilighed~~ finde wi epher saadan leilighed forne Niels Ibsen aff thend dielle quitt at were. in cuius rej.

4. marts 1634 (1)

Ekspektancebrev for Fru Anne Høg til Budderupholm, Axel Rosenkrantz's Enke, paa Livstid paa Kronens og Kirkens Part af Korntienden af Budderup Sogn for rimeligt Fæste og sædvanlig Afgift, naar Ifver Lykke til Vindom dør. Saafremt Kongen vil bruge den til sine Slotte, Klostre og Gaarde, skal den dog være dem følgagtig, mod at hun faar sit udgivne Stedsmaal og Fæste tilbage. Befalingsmanden paa Aalborghus Slot skal efter Ifver Lykkes Død fæste disse Tiender til hende for rimeligt Fæste og sædvanlig Afgift. *Kancelliets Brevbøger, s. 486. J. R. 9, 22.*

4. marts 1634 (2)

Missiv til Otte Skeel om at hjælpe Chresten Pofvelsen af Sønderholm i Aalborghus Len til Rette med den Arv, som er tilfaldet ham efter hans Fader, paa hvilken der gøres ham Forhindring og han forurettes af hans Stifmoder og hans Broder. *Kancelliets Brevbøger, s. 487. Udt. i J. T. 9, 55.*

18. marts 1634

Viborg landsting. Otte Skeel til Hammelse, lensmand på Aalborghus, hans visse bud, ridefoged Søren Jørgensen, med en 14 dages opsættelse af landstinget efter hvilken han har stævnet sandemændene Christen Nielsen, Hans Mortensen, Anders Hansen og Christen Madtgaard i Nibe der har svoret vold over Hans Knudsen Kock for sår og skade på Søren Sørensen i Nibe. Der fremlægges et tingsvidne af Nibe birk 8. februar, hvor begge parter nægter, at der er tilføjet hinanden sår eller onde ord. Sagen afvises, da der ikke er rejst sigtelse. *NLA, B24-545, Viborg landstings dombog 1634B, s. 36b.*

War skickit E. och Welb. mannd Otte schell til Hamelse, Danmark Riges Raad och K. M. befallingsmand Paa Olborghus Slott, hans Wesse boed, E. f. Søffren Jørgensen, Ridefoged ibm, med en opsetelse Her aff Landtstinget i dag xiiij dage Wdgangen Liudendes hanom Tha athaffue hid i Ret steffned

Christen Nielssen i Nibe, Hans Mortensen, Anders Hansen och Christen Madtgaardt ibm, Sandmend i Nibe birch for dj haffuer innd suorett Hans Knudsen Kock i Nibe for wold, hand schall haffue giortt och begangett i Nibe birch, som hannom tillagt for Saar och schade, hand haffuer giordtt Søren Sørensen i Nibe effter Sion och Windis biurds Liudelse, formener forne sandmendt Wrett att haffue giordt och Diris Sandmends eedtt borde magtesløs Attuere och iche at kome bemelte Otte scheell paa hans tiltale hand Kand haffue till forne Hans Knudsen till nogen forhindring. Noch hid Kallet forne Sandmendtt. Sammeledis Hans Knudsen Kock och Søren Sørensen mz samme sandmends eedtt och medtt huis Andre breffue dj i Denn sag Will Niude och Wndgjelde.

Da for Nogen Leiligheder same sag opsaat Thill I Dag Och Wdj Rette lagde forne Søffren Jørgensen Things Winde epther for. sandmends Eed aff Nibe bircheting Thend 8 februarij sist forleden Wdganget som Indholder sandmend atthaffue giord søffren søffrensen och Hans Knudsen Kock quitt for den Wold som Anders Laursen denom tillyst, Effterdj att personen bijgge war der till Wedermolsting, Och høyligen Wed deris Seel salighet mz Opragte fingr huer Ander Beschølte icke att haffue giortt huer Andre Saar och schade ei heller att haffue giffuit huer Andre ett Ondt Ord, och huad som Emellom forne personer sceed, bekiende dj icke att wide, hurledis Dett war tilkomn och bleff sceed formendendis och icke aff wondij. Som forne sandmends eed i sig self widr bemeller.

Saa møtt forne hans mortensen paa ~~hans~~ sin egen och medbrødre sandmends Wegn med Theris schrifftlige suar Indholdendis adthe Ingen fuldkomn sigtigels ellr Clage haffe Werd for... Att forne Hans Knudsen haffde giordtt Søren Sørensen Nogen saar eller schaade eller som till tinge haffuer Clagett der paa i Nogen maade forne ... Nielsen ... och haffe Wonden, Att Søren schull Klagitt for dett, hans Knudsen haffde fangett hanom i hans hoffuedt Menn icke hand haffe siet hanom giortt nogen schade Eller Nogett paa hanom. drefuen, dj Anden Winde icke heller haffuer siet denom giort huer Anden nogen schade, Sionsmenden baade haffuer Sionett och Wondett forne sandeed icke heller haffuer Weret opkreffuit till Andett at Omløffue End om denn bordag, dj haffue i Weret medtt huer Andre dj och beggj till tingett sligt haffued benegtett och icke Klagett paa hind Anden I nogen maader, der icke heller Sigtelse for Kundd haffuer Werett, formiener fordj dermed icke Andett Att Kunde Siiege End som dj giortt haffuer och att deres Eedtt Och Thoug borde Wed magtt att bliffue. Dernest i Rett lagde et Things Winde aff Nibe bircketing Denn 8. februarij sist forleden: Se 8.2.1634. Som same suar och Winde i sig self Wider bemeller och epther saadan Leilighed, Winde, sandmends Edt och ... som dj giord haffuer.

Med. Tha. Saa och eptherdj icke for Sandmend Wdtrøkeligt er beuislig giortt, dett forne Hans Knudsen schull giord ~~Las~~ Søren Søffrensen nogen schade, hand icke helder Therfor er sigted och beschøld epther Lougen, dj och beggj for ting och domb huer anden haffr Wndschiøldt ichj atthaffue Wered wdj nogen perlements heller Wenighed och Sandmend fordj atthaffue ... for Wold frij suorett Wide Wij iche oc ... att Wer.

12. april 1634

Idem Cit. sandmænd i Nibe for nogit Winde hans Knudssen kendt for vold Anlangendis Saar giord Hans sørenssen i Nibe. Eptherdj ickj Wd-trøckelig beuist giord schade ellr fuldkommen Sigtelse Meden sin anden Wndschøldning Och fordj Ick emod. Lr. Endelig. *NLA, B24-67, Viborg landstings justisprotokol 1634, s. 63b. Samme sag i Nørgaard-Pedersen, Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 83, tekst* Otte Skeel befalingsmand på Aalborg slot med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage stævnedede efterskrevne sandemænd i Nibe birk, for de har kvitsvoret Hans Knudsen Kock i Nibe for vold han skal have gjort i Nibe birk for sår og skade han har gjort Søren Sørensen i Nibe, og formener sandemændene uret at have gjort og deres sandemandsed bær være magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for sandemændene er bevisliggjort, at Hans Kock har gjort Hans Sørensen nogen skade, og begge for tingsdom hverandre har undskyldt ikke at have været i nogen parlament, og sandemændene derfor har dem for vold frisvoret, da vidste dommerne ikke deres ulempe deri at være.

21. april 1634

Tingsvidne af Hornum herred om fastsættelse af arbejds løn ved opbygning af Ridemands mølle. Huset var på 10 bindinger. Synsmænd var Jacob Jensen Bæk i Støvring og Niels Ibsen i Guldbæk. Vedlagt kvittering fra møllebygger Jens Pedersen i Aalborg, der fik 50 rdl. 16 sk. for arbejdet.

RA, Aalborghus lens regnskab 1631-34, Antegnelser til bilag 1632-33, bilag 37. Papir. [3] segl, rød lak, utydelige 1. Peder Gundesen i Ellidshøj, herredsfoged. 2. Søren Jensen Buus i Hæsum, 3. Fingeraftryk, sikkert Jens Madsen i Binderup. Påtegning på bagsiden: 37. Siunswinde paa Ridmands Mølle Aarlig løn Anlangendis.

Peder gundesen i Ellidshøj, herreds fogett til Huornum Herret, Søren bus i hersom, Jens madsen i binderup gjør Witterligtt, Att Aar 1634, denn 21 Aprilis War schichet Erlig och fornumbstig Chresten Mortensen i Suenstrup, defefogett till Aalborghus, der eschett och fich en fuldt things widne Aff wiij danne- mentd, som ehr forne Søren bus, Jens madsen, Jens poulsen ibid., Thomis persen i Abildgrd, Søren laursen ibd, jep Jensen i ellishøj, Anders Jensenn i guldbech och Niels Jensen i mølgrd. Dj Wonde, Athi Saa och hørde her i dag for things domb, for denom stande Jacob Jensenn bech i støffring och Niels Jensen i guldbech, thou Sionsmend, som thilstod och bekiende, att dee i dag otte dage War thill Sion thill Rijmands mølle, thill huis thømermends och Snedikers Arbed, som der ehr giortt, paa och wdj forne mølle, huad dj der paa kunde for thiene. Da Saa dj først møllhusenn, som ehr thj binding huss, da kunde den icke Ringere opbyggis end 22 ½ daller, for husenn att legte iij daller, for fierre dørre j daller, for øster gaullenn att schyde, och lofftenn at legge xij daller, for tou Windue karme j daller, for Cuern werkett att ophugge och ferdiggjøre viij daller, for firre stienn at binn vdj nij thømer vj daller, for thou nye møll Render, och Wand Karme at gjørre v daller, for en Innder Hijffuell at gjørre och en Peell at ophugge och Indlegge viij daller, for Wannd gaullenn at Klede fra Jordenn och op j daller, for thou nye biug Kar at gjørre v mark, for

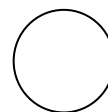
en nye Kubbe ij mark, for en treppel at giørre ij mark, Det aff hiemblett dj for en fuld Sion. Att Saa ehr gangit dett (Winder wij med Woris Indsegler her Vndertrøgett).

1. Peder Gundersen
i Ellidshøj, herredsfoged

2 Søren Jensen (Buus)
i Hæsum

3. Jens Madsen.
i Binderup

26. april 1634 (1)

Viborg landsting. Anders Jensen i Binderup stævner på vegne af fru Helvig Kaas til Restrup herredsfoged Peder Gundersen i Ellidshøj for hans dom i sag mellem hendes fuldmægtige, Christen Jensen, og kirkeværge Jens Christensen i Gjelstrup. Fru Helvig Kaas er oprørt over, at Jens Christensen har givet lov til opbrydning af en ligsten og gravning af en grav i Vokslev kirke, hvor hendes tidligere foged, Lars Jensen, som boede og døde i Binderup, er begravet. Da dommen ikke er endelig, tilbageviser landstinget sagen til Hornum herredsting. Lars Jensen døde 1595. Hans prægtige gravsten blev 1987 fundet under kirkegulvet ved restaureringsarbejde og er nu opsat på nordgavlen i sideskibet, se min artikel om gravsten i Vokslev kirke i Himmerland & Kjær herreds årbog 2001.

NLA, B24-545, Viborg landstings dombog 1634B, s. 91b.

War skickit Erlig och Welb. fru Heluig Kaas, S. Hanneball gyldenstjernis til Restrup, hindis Wisse boed, Erlig och f. mand ~~Peder Gundersen i Ellidshøff~~ Anders Jensen i binderup med en opsetelse her aff Landtstingett i dag sex Wger Wdgangen, liudendis hinder ded at haffue hid i Rete steffnedt peder gundersen i Ellidshøj, herrets fougett i Huornum Herit, for en dom hand till forne herritsting Thend 20. Januarij sist forleden Wdganget Emelomb Hindis fuldmegtige Och Jens Christensen Wdj Gielstrup dømpt och Aff sagt haffuer, och Wdj samme sinn domb haffuer forne Jens Christensen for Clage frij Kiend, som Welbemelte frue Heluig Kaasis fuldmegtige offuer hanomb Wille haffuer forhuerrffuidt, for hand schule haffue dess och med Werett Wdj Woxleff Kircke, och der opbrøt Lieg stiernn, som schall haffue Legget offuer Las Jensen med Lig och graff, som boede och døde i binderup och serdielis haffuer Werrit forne fru Heluig Kaas forrige Thienner och Altidt en guod, Erlig danemand, huilched Siunis iche Ther stelige eller rett sedere, Att hans Grauffstien schulle opbrydes, Och Aldielis same dag bleffn att opkastes Effterdj, att der i War Rommet Graff Wdj Kirchenn paa Kirche guolffuedt, som dj haffde i Rend kastedt och ladet giøre grauff Wrdenns Jenns Christensen haffuer befald, och med Wrett same stien bleff opkasted, och befaledt graff der Wnder att giøre, som med tings Winder for forne heredts fougett er bleffuenn beuist, Och hand hannomb Endaa haffuer fri Kiend, formiener hanomb der med Wrett att haffue giort Och hans domb magtesløs Att bliffue och forne Jens Christensen for forne Gierning bør at lide tiltalle. Noch Kaldet forne Peder Gundersenn

Sinn dom Att for andtuorde, beret Christen Jensen, fougett paa Restrup, Och Jens Christensen i gielstrup i thend samme Domb Winder och anndett dj wdj dennd sag haffuer meed dets. Ittem Peder Nielsen i gielstrup om hand haffuer Noget der till att suare.

Da for nogen leilighed er same sag opsaat Thill I Dag Och end møtt forne Peder Gundesen Och hans domb bleff fremlagt aff Huornum Heritsting Thend 20. Januarij sist forleden Wdangenn, som saa beslutis, att effterdj det der i egnenn paa Landsbyen Iche haffuer Werit Brugeligt Nogen begrafelses sted i Kirchen Serdelis for egenndomb sig att till holde, mens haffuer Wered Kirckeuergen till aff Sogen Menden begraffuelse wdj Kirchen at were, i Sønderlig dennomb som nogett till Kirchen Wille forde, huilcket Kirckeuergen ... mz Kirkis gaffue att søge haffde sig effter fundet och Wduist same graff att Kaste paa det sted, som mz tings Winde war beuist nue ichj war Kiendt nogen att haffue weret begraffuit och ichj for fogden beuisis forne las jensens graff eller ligkiste att uere opkast, eller at hands grafstien fandis paa sinn forige sted, Wiste fogden icke daa att Kunde til finde. Som Thend dom Widr bemeller Och formente p. gundesen sin domb Ret atuere och thil gang.

Med. Tha. Saa och eptherdj forne herrits tings domb ichj er Endelig finde wij Then at Wer som Wdømppt War, Och sagen till herritsting Igien att kome, fogden, nar the for hanom Louglic Indsteffnis, Thenom Endelig Wden wider forlengelse Emellom att døme och adschille som Thet sigh bør. In Cuius rej.

26. april 1634 (2)

Viborg landsting. Sag ang. at Hornum herreds sandemænd skal udlægge, hvordan Michel Christensen fra Nyrup er død i et hus i Sønderholm.

NLA, B24-67, Viborg landstings justistprotokol 1634, s. 74a og b.

Sandmend aff Huornum herrit epther Søren Christenssen i Nyrup att wdlægge Michell Christenssen i Nyrup hans bane, som er død bleffuen i en mands huss i Sønderholum. Sandemend pr Nielssen, Jens Christenssen, pr Simonssen, Christen Sørenssen, Søren Jenssen, Michel Sørenssen, Søren Sørenssen, Oluf Nielssen.

1. Michel Ladefoged winde, att Anden Paasche dag fruene wille til Kircke Kom Michel Jenssen hid i hans Kamer, Och Michel Ladefoged, Christen jenssen och Hans Nielssen drak huer Ander en gang ellr tou til mez en liden Kanne ens brendvin. Och Christen jenssen stuod Wed schiffen och schreff, Och ickj drak med denom ellr hagde med Christen Christenssen att bestile. sp:

2. Sion til Michell Christenssens Liig Kunde ingen saar ellr Sinde gierning for paa hanom Meden fraa beltsteden och offuen for bryst, Røg och schulder War blaat och nogit hoffnuid, gick nogit Whumsk aff Munden, der de wend hanom paa ryggen.

3. Anden Sion, att Michel Christenssen laa paa en Seng, war død, der hand bleff wend, gik nogid blod wd aff hans Nesehul, gaff en ond stank fra sig, ingen anden saar ellr schade.

4. Maren Nielsdr. winde, at Christen Iffurssen stod for thend kortis kackeloffuen, sagde hand wille giffue mange Penge til Michel Christensen kund tale med hanom. Anne Christensdr. winde, att Christen Iffurssen sagde Gud hielpe

mig denne gang saa sandelig ieg schall aldrig gjøre saadant mier .. sagde Christen Iffurssen hand wille ichj Michell schulle dø for j rdl.

5. maj 1634

Mette Henriksdatter af Nibe vidner på Aalborg byting, at præsten Hr. Kjeld i Gunderup havde beligget en kvinde Mette Moursdatter i Gunderup præstegård. *Aalborg tingbog jf. Kirkehistoriske Samlinger 3,2, s. 780.*

Aalborg Tingbog 1634, Mandagen den 5te Maj. Disse efterskr., eftersom vores gunstig gode Hr. Lensmand velb. Otte Scheel dem med en Landstings Stævning for deres Sandhed at vinde og bekjende til i Dag haver ladet hidstævne, nemlig Mette Hendrichsdatter i Nibe, som nu her for Tingsdom vand med oprakte Fingre og Helgens Ed, eftersom hun tilforn har bekjendt for den gode Mand, Lensmanden Otte Scheel, at den Sommer, Fjenden drog af Landet, ved S. Mikkel Dags Tide, da førte Hr. Kjelds Vogn i Gunderup Mette Moursdatter, som tjente Hr. Kjeld, til Mariagers Fjord, og gik saa derfra til hendes Moders og var der i 5 eller 6 Nætter og Dage ; da bekjendte hun for forne Mette Hendrichsdatter og andre Kvindfolk der i Huset, at Hr. Kjeld havde ligget hos hende en Nat, han kom til hende i Kammeret og han var fuld, og begjærede Mette Moursdatter Drik af hendes Moder, som hendes Moder beredte for hende. Ydermere bekjendte hun, at Hr. Kjeld har indtinget et andet Kvindfolk ved Navn Ludszii Persdatter til hendes Moder i Kost, og var der paa et halvt Aars Tid, kom saa derfra og her til Aalborg; hvor hun siden blev, vidste hun ikke. (sagen fortsætter med flere beretninger om Hr. Kjelds eventyr).

10. maj 1634

Jens Pedersen i Nørholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Christensen i Volstrup for en uendelig dom, han til landstinget 15/3 sidst forleden har forhvervet anlangende en håndskrift på 17 daler Christen Christensen har givet ham, som han er ham skyldig, hvilken håndskrift han vil have magtesløs dømt, eftersom han har tilbudt Jens Pedersen samme pending og han dem ikke ville annamme. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Christen Christensens brev han til Jens Pedersen på 17 sletdaler har udgivet, som ikke er betalt, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige eller magtesløs dømme. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 103, Nørgaard-Pedersen.*

24. maj 1634 (1)

Las perssen i Nørholum Cit Christen Christenssen i Wolstrup for en ... domb anlangendis forne Christen Christenssen jens paa xvij daler. Wendelig dom mactesløs. Ichj med breff.

NLA, B24-67, Viborg landstings justistprotokol 1634, s. 82a.

24. maj 1634 (2)

Christen poulssen i Nørholum Cit. Jens Poulssen ibm. for en Affkald paa Christen Poulsens wegne giffuit Jens Smed paa hans federne Arffued. Effterdj ichj tilsagde fuldmagt ellr med hans ... wisse. Item Cit. schifftebreffed. Item

Cit. Peder Gundessen for en domb. Søren Jørgenssen tog Christen Mortenssen i Suenstrup och Jens Anderssen i Gunderup. Christen Poulssen tog Peder Gundessen i Ellitshøj och Anders jenssen i binderup att møde wed Huornum heritsting paa Mandag otte dage, dom Endelig Emellom sige. Christen Jenssen fogit paa Restrup och Christen Jepssen? Cit. Søren Christenssen i Nyrup. Søren jørgenssen møtt. Moned opsat.

NLA, B24-67, Viborg landstings justistprotokol 1634, s. 83a.

24. august 1634

Aabent Brev. Ifver Krabbe til Albeck, Befalingsmand paa Mariager Kloster. Bevilling paa Kronens og Kirkens Part af Korntiende af Budderup S. og Kirkens Part af Korntienden af Grafløf S., hvilke Tiender Ifver Lykke til Vindumb hidtil har Fæstet og nu har afstaaet og opladt til Ifver Krabbe. Han maa beholde Kirkens Part af Grafiøf Tiende paa Livstid, men Kronens og Kirkens Part af Budderup S. kun saa længe, som Ifver Lykke lever, de tidligere udstedte Benaadningsbreve dog uforkrænket hermed. Han skal snarest tage Fæstebrev paa samme Tiender af Lensmanden paa Aalborghus Slot, udgive de sædvanlige Fæstepenge til ham og levere de sædvanlige aarlige Afgifter, af Kronens Part af Budderup S. til nævnte Lensmand paa Kongens Vegne og af Kirkernes til Kirkeværgerne for samme Sogne.

Kancelliets Brevbøger, s. 737. J. R. 9, 79b. K

25. august 1634

Aabent Brev, hvorved Fru Ingeborg Parsberg, Enke efter Ifver Juul til Vilstrup, faar Bevilling paa, at hendes Søn Ofve Juul til Lundbeck efter hendes Død for sædvanligt Fæste og aarlig Afgift paa Livstid maa faa Kronens og Kirkens Part af Korntienden af Bisløf, Vogsløf og Veggerby Sogne i Hornum Herred i Jylland (som hun nu selv har i Fæste), da samme Tiender i langsommeligt Tid har ligget til Lundbecks Hovedgaard, Dog skal han da tage Fæstebrev paa samme Tiender af Lensmanden paa Aalborghus Slot, udgive de sædvanlige Fæstepenge til ham og levere de sædvanlige aarlige Afgifter, Kronens til nævnte Lensmand paa Kongens Vegne og Kirkernes til Kirkeværgerne for samme Sogne paa Kirkernes Vegne.

Kancelliets Brevbøger, s. 739 J. R. 9, 80.

22. november 1634 (1)

Viborg landsting, brev dateret 18.6.1634, Lierbek, fra Stien Routstien til Lierbek til fru Thale von Melin, at eftersom han har været hende skyldig 1000 rdl. med sin forfaldne rente 120 rdl., [har han] til betaling opladt hende sit jordegods bl.a i Himmersyssel i Huornum herred i Suenstrup sogn og by 2 gårde; og skal han have sig forbeholden samme gods inden S. Michels dag (29.9) 1633 at indløse, Hvis det ikke sker, skal hun have fuldmagt, det til evindeligt eje for sit købte køb at beholde, sælge og afhænde. - Sig.: Wogenn Wogenssøn; Søren Orningh.

NLA, Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 269r. Holmgaard, s. 232.

22. november 1634 (2)

Viborg landsting. Olluff Daae til Raffnstrup og fru Elisabett Daae, Jacop Wlfeldtz, deres forseglede og underskrevne køb, af 23.10.1633, København, at de har solgt til hr. Mogens Kaas bl.a. i Huornum herred i Wegerbye sogn Bradsted 2 gårde. Lover nøjagtig pergamentsskøde til snapsting 1635.
NLA, Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 270r. Holmgaard, s. 233.

22. november 1634 (3)

Vogn Jensen i Veggergård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Just Pedersen i Ferslev, Poul Christensen i Nøvling, Peder Gundersen i Ellidshøj, Christen Sørensen i Ferslev, Hans Nielsen skriver på Maria-ger kloster, Jens Nielsen i Arup, Laurids Jensen i Langdal, Søren Vognsen sst, Jacob Vognsen i Veggergård og Søren Jensen i Byrsted for et skifte og forhandling, de har gjort med Kirsten Jacobsdatter i Ferslev, afgangne Jens Vognsens efterleverske, anlangende Jens Vognsens efterladte gods og arv, som hans far førnævnte Vogn Jensen arveligt kunne være tilfaldet, uanseet Vogn Jensen som hans rette arving ikke har været tilstede eller noget skifte samtykket. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat over 6 uger, og førnævnte folk ikke er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne samme skiftebrev og forhandling magtesløs at være og ikke komme Vogn Jensen til nogen forhindring. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 204, Nørgaard-Pedersen.*

17. januar 1635 (1)

Viborg landsting. Fortsættelse af sagen 7.12.1633. Niels Nielsens hustru Maren Jensdr. i Hjeds har overfaldet Mourids Jensens hustru Inger Kjeldsdr. i hendes egen gård i Hjeds og dermed brudt gårdsfreden. Hun benægtede overfaldet. Da det bevistes med tingsvidner, syn af sår og nævnings tov dømt landstinget, at vidner, syn og tov stod ved magt. Sagen er herefter genoptaget ved herredstinget. I sagen nævnes et tingsvidne af Hornum herred 30.9.1632 og en opsættelse af Hornum herred 23.12.1633. Da Maren Jensdr. ikke har rettet for sig og betalt bøden, dømmes hun fredløs.

NLA, B24-546, Viborg landstings dombog 1635B, s. 17a.

17. januar 1635 (2)

Viborg landsting. Iver Krabbe til Albæk stævner ved sit visse bud, ridefoged Jens Jørgensen, Niels Nielsen i Hjeds og hans husbond, forstander Claus Markvorden i Aalborg Hospital ang. en ikke endelig landstingsdom af 5. juli 1634 hvorved tingsvidner om Niels Nielsen og hans hustrus trolddom er kendt magtesløse. Da Niels Nielsen benægter nogle udtalelser, da vidnerne i sagen er baseret på rygter, og da han ikke er sigtet, kender landstinget fortsat tingsvidnerne for magtesløse. Se også 7.12.1633.

NLA, B24-546, Viborg landstings dombog 1635B, s.42a.

War skickit Erlig och Welb. mand Iffuer Krabbe til Albech, befalingsmand Paa Mourings oc Lystedt, hans Wisse boed, Erlig och mannd Jens Jørgensen, Ridfogdet ibid, med en opsetelse her aff Landstingett Thend 22. Novemb. sist

forleden Wdgangett liudendis hanom atthaffue hid i Rette steffnet Niels Nielsen i Hieds for en Wendelig domb, hand her till Landstinget lader sig affberømme att haffue forhuerffuit, huor Wdj nogen Winder schall were magteløs dømpt, som bemelte Iffuer Krabbetil Huornum Heritsting offuer hanom schall haffue ladet forhuerffe Anlangendis Spøgeri och troldom, som forne Niels Nielsen nogen tid lang schall haffue om gangennd med Røgte och tidender Af ... Och i Andre maadlige, som same Winde Witløftig indeholder, formiennt same dom Wrannng windisbuird att uere forhuerffuid och ichj Endelig at liude, Och buorde fordj magteløs attuere Och samme Winder Wed magt at bliffue, Indtill forne Niels Nielsen sig for samme sagh effter Lougen Erchlerer, som det sig borde. Hagde och hid steffnuitt forne Niels Nielsen, Saa och Claus Marquordsen, hospitalsforstander Wdj Aalborg om Samme Wendelige Domb forhuerffuid haffuer med forne Domb Och huis the før Wdj Will Niude och Wndgielde.

Da for Nogen leilighed er same sag opsat till Idag Och end møtt forne Claus Marquordsen och Niels Nielsen och fremlagde same domb H. aff landstingett Thend 5. Julij sist forleden Wdgangett ... som Winder er funden Magteløs atuere Och icke att kome hospitals tjener forne Niels Nielsen paa hans Ere och Lempe till hinder eller schade i Nogen maader Indtil huem der haffde Wdj at sige steffnett paa Ny louglig Komme her och Will Were i Rette Som Thend domWidr bemeller, Och Mient Claus Marquordsen och Niels Nielsen same dom Ret attuere.

Der Thill suared Jens Jørgensen och fremlagde et tings Winde aff Huornum Heritsting Aar 1631 Thend 21. Aprilis: Se 21.4.1631 (1). der nest et Winde Aff forne ting den 21. Julij sidst forleden: Se 21.7.1631 (1). Sammeledis et Winde aff forne ting forne den 21. Julij: Se 21.7.1631 (2). I lige maade et Winde aff forne ting forne den 21. Aprilis: Se 21.4.1631 (2). Sammeledes ett Winde aff Bemelte ting den 21. Aprilis: Se 21.4.1631 (3). Nock et Winde Aff forne herrits ting den 21. Aprilis: Se 21.4.1631(4).

Med. Tha. Saa oc ephtherdj forne landsting dom ... Indthil Bliffuer steffnet Paa Nye och ichj nu sched er och da bør Thend ichj Lenger magt Atthaffue. Och ephtherdj forne Windisbiuerd er spord Effter Mundheld om Røgte och ichj om Theres Wetterlig, er spord ephther forne Niels Niensens ord oc mundheld, som hand ichj er bestendigh Meden høylig benegter dj och Ingenn Wdfordels haffr ... Kund schab om nogen troldombs bedreffit forne Niels Nielsen schulle begangett, hand ichj heller findis der for louglig sigted eller Paathald, Da Kand Wi ephther saadan Leilighed ichj Kiennd samme Winder saa Nochsom, att the bør gen magt Athaffue Meden Magteløs At Wer. In cuius rej.

26. februar 1635

Missiv til Hospitalsforstanderne i Aalborg. Det berettes, at der af de 10 fattige Hospitalslemmer, som Kongen forrige Aar (7.3.1634) har forskrevet til Hospitalet i Aalborg og til hvis Underholdning han har medsendt 200 Rdlr., kun er fremkommet 4 Personer dertil. De skal i de udeblevnes Sted optage 6 andre trængende Hospitalslemmer i Hospitalet, deriblandt Christen Adsersen, som er født i Bieregraf Præstegaard og som er vanfør, og en Kvindeperson,

ved Navn Maren Kristensdatter, som er Moder til Præsten i Syndrug (formodentlig Sønderup). Iøvrigt skal de forholde sig efter det derom udstedte Missive. *Kancelliets Brevbøger, s. 70. J. T. 9, 173 b.*

1. maj 1635

Tingsvidne af Nørholm birketing om arv efter Hans Sørensens hustru Maren Jensdr. i Nørholm. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 20.1.1636.

Søren Jessen i Nyrup och Jens pouellsen i Nibe Paa den Anden Siide for eet Winde, di Thill Nørholms bircheting den første Majj sidst forleden med hans sørensen i Nørholm Wondet haffuer Anlangendis en Arffue lod, di ephther Sl. Marenn Jensdather, forne hans sørensens høstru war tilfalden och samme Thieris Winde formeller denom iche Wider Arffue Atuere til falden ellr Thill Berettige end 80 slete daller.

10. juni 1635

Vor herredsting. Mads Jespersen, født ved Nørlund i Hornum herred tiltales for og tilstod tyveri af værdigenstande som alterkalk, alterklæde messehagel mv. fra 75 kirker i Jylland. Tyvekosterne havde han afhændet for penge og mad. Aftagerne var ofte velanset bønder og borgere, fx skovrider Hans Worm i Silkeborg og var i stor stil kvinder. Aftagerne blev efterfølgende tiltalt ved herredstingene. Blandt de bestjålne kirker var bl.a. Veggerby kirke og Gravlev kirker. Sidstnævnte blev bestjålet i vinteren 1634, men tyvekosterne blev stjålet fra tyven. Sagen har sikkert været for Hornum herredsting. Domsafsigelsen fandt sted 17. juni 1635, og tyven blev henrettet få dage efter af skarpretterer i Aarhus, der fik 10 rdl herfor.

Jyske Samlinger 4,6 I, s. 328.

15. juni 1635 (1)

Tingsvidne af Hornum herred om forarmede personer.

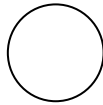
RA, Aalborghus lens regnskab 1631-34, Antegnelser til bilag 1632-33, Bilag D. Papir. [3] segl, mørkegrønt lak. 1. Peder Gundersen i Ellidshøj, herredsfoged, ny udgave. 2. fingeraftryk, formodentlig Poul Pedersen i Hornum. 3. Anders Pedersen i Vokslev. Påtegning på bagsiden: D. Chresten Mortensen i Suenstrup Winde om dj som ehr forarmed och deres leiermols Bøder Icke kand Wdgiffue.

Peder Gundisen i Ellidshøff, hereds fogett til Huornum Hereds ting, pouel persen i hounum och Anders Persen i Woxløff gjør Witterligt, Att Aar ephther Guds Bijurd 1635, Mandagen Som ehr den 15 Junij, Paa forne ting War schichet Chresten Mortensen i Suenstrup, Kong Maijsts delefogett ther Samesteds Paa hans forige hosbonds, Erlig och Welbørdige Frue Berette Lindenos, S. Otte Schiels til Hammellose, hendes Wegne, som Eschett och fich edt fuldt tings widne Aff Otte dannemendt, som ehr forne Pouel persen, Anders peder sen, Niels Jensen i Ellishøff, Jens Sørensen, Jens Madsen ibim. Søren Laustsen i Abilgard, Las Nielsen i Buorup och Niels Christensen i grauleff huilcke forne Otte Dannemend, der Alle Endrechtelige Wonde, Att dj Saa och hørde her i dag, for denom stande Jens Christensen i gielstrup, Mads Madsen ibm. Søren

Jensen i Wegerby, Søren Jensen i hersom, Michel Sørensen i Estrup och Peder Nielsen i Wolstrup, som Wonde huer Serdeles med Helgens Edt och Oprachte fingre, Att dett ehr denom Witterligt i Sandhed, Att desse effterschreffne Personer her wdj Huornomheredt, som sig haffuer forsiett med Leiermols Bøder til Olborig Huss dj ehr Saa forarmedt, Saa at diesse forne Bøder icke haffuer Nogett at Bekome som effterfølger: Kirsten Ibsdatter som Sig aff Christen Sørensen i Estrup haffuer ladett belige 6 Rigs daller, Pouel Madsen i Suenstrup och Maren Pedersdatter hand belaa haffuer tagett hende til Egte och derfor Affkortes dres Bøder Saa Nær Som 2 Rigs Dr. j Rest. Maren Laustdatter i Moldbiørg, som aff Peder Sørensen Bleff beliggett ehr Slett forarmed, Mads Laursens Kvinde ibm. hand haffuer beliggett och toeg hende til Ægte, Maren Jensdatter i gielstrup Som Niels Madsen ibm beliggett haffuer ehr Slett forarmed och Ingen Bøder ehr att bekomme. Item Maren Høgs Aff Søren Mortensen i Suenstrup Bleff Beliggett Ehr forarmed och ehr 16 dr Intett att bekomme. Att Saa for oss Wondet ehr bekiend Bekiende Wij med Woris Indsegler her Vndertrøgett.

1. Peder Gundesen
i Ellidshøj, herredsfoged

2. Poul Pedesen
i Hornum, fingeraftryk

3. Anders Pedersen
i Vokslev

15. juni 1635 (2)

Chr. Mortensen i Svenstrup fik på vegne af sin forrige husbond, Birgitte Lindenov, Otto Skeel til Hammelmoses enke, vidne, at Lars Sørensen, som tjente Mads Pedersen i Dall, kun havde betalt 6 rdl af den bøde på 12 rdl, han var idømt for at bortrømme af tjenesten. Chr. Mortensen var 1633-50 kronens delefoged i Hornum h. efter faderen Morten Jensen, Lyngbjerggaard.

RA, *Aalborghus lens regnskab 1634-35, bilag 60*. Papir, [3] segl, grønt lak. 1. Peder Gundesen, 2. fingeraftryk, sikkert Poul Pedersen i Hornum. 3. Anders Poulsen i Vokslev. Segl som 15.6.1635 (1). Påskrift på bagside: No 60, Christen Mortensen i Suenstrup, Hornum herritt. Winde paa Lass Søffrensen som tiende Mads Pedersen i Dall Att werre bortrømt.

Peder Gundisen i Ellishøff, herrids fogett till huornum herrids ting, Pouel persen i hurnom och Anders Persen i Wogsløff gjør witterligtt, Att Aar effter Guds byrd Mandagen, Som ehr den 15. Junij paa forne ting war schichett Chresten Mortensen i Suenstrup paa forige hosbonds, Erlig och welbørdige fru Berette Lindenov, Sl. her Otto Skiells til hamelmose, hendes wegne, som Eskett och fick edt fuldt tings Winde aff Otte dannemend, som ther her Poul Persen, Anders persen, Niels Jensen i Ellitshøff, Jens Sørensen Bus, Jens Madsen ibid., Søren Laustsen i Abeldgaard, Lass i Buorup och Niels Christensen i Grauløff, huilcke forne dannemend der alle Samdrethligen wonde, Attj dj Saa och hørde her i dag, for dom stande Jens Christensen i Gielstrup, Mads Madsen ibid, Søren Jensen i Veggerbye, Søren Jensen i hersom, Michel Sørensen i Estrup och

pier Seurense i Volstrup, som Vonde huar Serdeles medt helgens Edt och opragte fingre, Att dett dennom Witterligt i Sandhed, Att Las Sørensen, som tiende Mads Pedersen i dall hans Bøder Ware 12 Rigs Dlr thr bort Rømtt af Suenstrup, som handt tiende, Saa der icke er Bekomet aff hans Bøder Miere End 6 Rigs Dlr., Rester 6 Rigs Dlr. Att saa for oss Wondet ehr Bekiende wij med woers Ind Segler her undertrøgtt.

29. juni 1635

Jens Christensen i Torsted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Ris i Binderup, Christen Jensen sst og Niels Christensen i Møjby for et vidne, de til Års herreds ting 2/3 1630 vidnet har, at for et år siden om natten skulle de have været i Binderup i Jens Grøns hus og der set, at Jens Christensen og Søren Simonsen i Haverslev tog to stude ud af Jens Grøns hus og drev dem bort. sammeledes stævnede han Christen Smed, som boede i Svenstrup, hans arvinger, som er Birgitte Christensdatter i Svenstrup, Else Christensdatter og Kirsten Christensdatter sst, Niels Christensen i Volsted, Gertrud Christensdatter i Lundby, Selgen Jacobsen i Sønderholm, Edel Jacobsdatter, Bodil Jacobsdatter sst, Karen Christensdatter i Ooppelstrup for en dom, Christen Smed til Hornum herreds ting 9/8 samme år dømt har og har tildømt Jens Christensen sin anpart af samme stude til Jens Grøn at betale, hvilken dom Jens Christensen formener imod hans benægtelse burde magtesløs at være. ligeledes stævnede han Morten Jensens arvinger i Svenstrup, som er Maren Mortensdatter i Svenstrup, Søren Mortensen og Christen Mortensen sst og Karen Mortensdatter i Støvring. nu blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner og dom om det, som i fjendernes tid skal være gjort, og ikke bevises sagen til landsting at være gjort anhängig forinden den tid, KM forordning om formelder, så bør det ikke komme Jens Christensen til hinder eller skade i nogen måde. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 96, Nørgaard-Pedersen.*

6. juli 1635

Tingsvidne af Hornum h., at Anne Mortensdr. i Svenstrup var beligget af Chr. Andersen i Nøtten, var forarmet og ikke kunne betale bøden.

RA, Aalborghus lens regnskab 1631-34, Antegnelser til bilag 1632-33, bilag Æ. Papir. [3] segl, mørkegrønt lak. 1. Peder Gundesen, "ny model", 2. Søren Sørensen i Moldbjerg, 3. Søren Laustsen i Abildgaard. Påskrift på bagsiden: Æ, Christen Mortensen i Suenstrup, Winde Hornum herritt.

Peder Gundisen i Ellishøff, Heredsfogedt i Huornum Heredt, Søren Sørensen i Molbierig och Søren Laustsen i Abelgard gjør witterligt, Att Aar ephther Guds Byrd 1635, Mandagen Som ehr den 6 Julij, Paa forne ting War schichet Chresten Mortensen i Suenstrup Ko. Maij. delefogett ther Sammesteds Paa hans hosbunds, Erlig och Welbiurdige mand Gundj Lange til Buording, Kong. Maijsts Befallings Mand paa Olborig Slott, hans Wegne, Som Eschet och fich edt fuldt tings Widne Aff Otte dannemend, som er forne Søren Sørensen, Søren Laustsen i Abelgard, Anders pouilsen i hersom, Knud Nielsen ibid. Laust Andersen i Wolstrup, Søren Jensen i Lunden, tamars persen i Abildgard och Jens Pouelsen i Binderup huilcke forne Otte dannemend der Alle Endreteligen

Wonde, Att dj Saa och hørde her i dag for denom stande Niels Madsen i Lyngbiergard, Jens Andersen i Suenstrup, Niels Kras ibid., Niels Jacobsen ibid dj Winder huer Serdeles med helgens Edt och oprachte fingre, Att dett ehr denom Witterligt i Sandhed, Att Anna Mortensdatter i Suenstrup, Som Nogen tiid Siden aff Christen Andersen i Nøtten Bleff Beliggitt, hun ehr Saa forarmidt, Saa Att Kong. Maij. Slott Ingen Bøder Aff hende Bekome kand. Att Saa for oss Wonditt ehr Bekiende wij med Wed woress Indsegler her Vndertrøghtt.

1. Peder Gundersen
i Ellidshøj, herredsfoged

2. Søren Sørensen
i Moldbjerg

3. Søren Laustsen
i Abildgaard

15. juli 1635 (1)

Sag om en bro, en bæk og skelsten mellem Restrup og Nørholm.

NLA, Register til B24-546, Viborg landstings dombog 1635B, s. 128-129. Efter registeret, der er udarbejdet for mere end 100 år siden, skulle den nævnte sag være indlagt mellem dombogens side 128 og 129, men synes bortkommet. Muligt er det sket ved nyindbinding af dombogen i 1983.

15. juli 1635 (2)

Viborg landsting, dom, at et tingsvidne af Nørholm birketing 1. maj 1635 og et stokkebrev af ikke angivet dato om arv efter Hans Sørensens hustru Maren Jensdr. i Nørholm er magtesløse, indtil sagen stævnes på ny. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 20.1.1636. Se også 1.5. og 12.8.1635.

12. august 1635 (1)

Viborg landsting, dom, at tingsvidne af Nørholm birketing 1.5.1635 og et stokkebrev af ikke angivet dato om arv efter Hans Sørensens hustru, Maren Jensdr. i Nørholm, er magtesløse indtil sagen stævnes på ny. Fremlagt i sag ved Viborg landsting 20.1.1636. Se også 1.5. og 15.7.1635 (1).

12. august 1635 (2)

Viborg landsting, brev af 10.8.1635, Balumg[aa]rd, fra jfr. Jahan Lycke til Hans Markdaner, at eftersom hun har været ham skyldig 280 enkinde dl., 6 pct., har hun for samme penge udlagt til ham 1 gård i Suenstrup by, Huor[n]um herred, Lauritz Jacobssøn møller har i brug, med al sin herlighed for ejendom at nyde og beholde.-Sig.: Hans Lycke; Iffuer Lycke; Axell Løcke. *NLA, Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 285v. Holmgaard, s. 248.*

7. oktober 1635

Viborg landsting, mageskiftebrev dateret 29.9.1635, Seebyegaardt, mellem for:ne Pallij Wrne og Malthj Seestedt, at Malthj har udlagt til ham Pallij Wrne

gods i Skåne. Derimod har han Pallij Wrne udlagt til Malthj gods i Jylland bl.a. : i Himmersyssel i Huornum herred i Suenstrup sogn og by 2 gårde - Sig.: Ut supra (Mogens Seested, Wiffert Seefeldt).

NLA, Viborg lst. skøde-panteb. 1624-37, 288r. Holmgaard, s. 251.

14. april 1636

Herredsfoged Peder Gundersen i Ellidshøj, Anders Pedersen i Vokslev og Jens Christensen i Gjelstrup. Christen Mortensen, delefoged fik tingsvidne af Anders Pedersen Vokslev, Jens Christensen og Jens Pedersen i Gjelstrup, Niels Pedersen i Byrsted, Jens Pedersen i Veggerby, Niels Sørensen i Borup, Laurids Lauridsen i Guldbæk, Niels Jacobsen i Svenstrup, der så og hørte, at Mads Madsen i Gjelstrup, Christen Pedersen i Volstrup, Simen. Pedersen ibid., Niels Ibsen i Støvring, Laust Andersen i Volstrup, Poul Sørensen i Svenstrup vidnede om øde gods i Hornum herred. *RA, Aalborghus lens regnskab, jordebog. Afskrift Poul Christensen, Lokalhistorisk Arkiv, Ø. Hornum.*

29. november 1635

Missiv til Gunde Lange. Da Peder Nielsen i Lille Sørup har klaget over, at han forurettes af Gunde Langes Fuldmægtig og Delefoged til Hospitalet i Aalborg, som han kan se af hans hosføjede Supplikation, skal han indsende Erklæring herom til Kancelliet. *Kancelliets Brevbøger, J. T. 9, 247 b.*

30. november 1635 (1)

Missiv til Gunde Lange om at lægge det Gods, som Kongen har faaet til Mageskifte af Niels Friis til Krastrup ¹⁾, nemlig 2 Gaarde i Fløe i Grafløf Sogn, 1 Gaard i Raastrup ²⁾ i Voxlef Sogn, alle i Hornum Herred, 1 Gaard i Nesbye i Biørnsholmb Sogn i Slet Herred, 1 Gaard i Ullis By og Sogn, Kvorumgaard i Kvorum ³⁾ By og Sogn, 1 Gaard i Jellestrup i Hobro ⁴⁾ Sogn, 1 Gaard i Vindbles By og Sogn, 1 Gaard i Ovdrup By og Sogn, 1 Gaard i Tolstrup i Nesborrig Sogn, 1 Gaard og 1 Gadehus i Vester Ovstrup og Vester Ovstrup Mølle i Aars Sogn], ind under Aalborghus Len, indskrive det i Jordebogen og aarlig gøre Rede for visse og uvisse Indtægt af dem.

Kancelliets Brevbøger, s. 340. Udt. i 3. T. 9, 248. K. 5).

- 1) I J. T. staar: ”ut vide Mageskiftet herom i Regi. straten, dat. eodem loco & die som dette”. Efter Mageskiftet er Godset indsat ovfr.
- 2) Rodstrup, Vokslev S., Hornum H.
- 3) Kornum Østergaard, Kornum S., Slet H.
- 4) Jelstrup, Havbro S., Aars H.
- 5) K. er ufuldstændig og går kun til ordene: Udi Grafløf Sogen, Fløe 2 Gaarde, den første Peder ...

30. november 1635 (2)

Mageskifte mellem kronen og Niels Friis til Krastrup, der bl.a. afgiver 2 gårde i Fløe i Gravlev sogn, og 1 gård i Rodstrup Vokslev sogn.

Kronens Skøder, s. 487. Org. mag. 1033 J. R. 9, 145b.

20. januar 1636 (1)

Viborg landsting. Michel Christensen i Nørholm ved sin visse bud, Laurids Pedersen i Østerholm, stævner Søren Jensen i Nyrup og Jens Poulsen i Nibe, der sammen med Hans Sørensen i Nørholm har vidnet på Nørholm birketing 1. maj 1635 ang. arv efter Hans Sørensens hustru Maren Jensdr. De har vidnet ikke at være berettiget til mere end 80 slet daler arv. Michel Christensen mener også at være arving på hans faders side. De stævnes endvidere for et stokkebrev og et skiftebrev, som Michel Christensen ved 2 uendelige domme af landstinget har fået kendt magtesløse. Da Hans Sørensen og hans parter er stævnet 3 gange og nu ikke er mødt, kendes deres vidne magtesløst. Østerholm sikkert fejlskrift for Sønderholm.

NLA, B24-547, Viborg landstings dombog 1636B, s. 44a.

War skickit Michell Christensenn i Nørhollum, hans Wesse boed, Erlig och fornumstig manndtt Laurits Pedersen i Østerholm, Paa den Eene oc hagde hid i Rette steffnued Søren Jenssen i Nyrup och Jens pouellsen i Nibe Paa den Anden Siide for eet Winde, di Thill Nørholms bircheting den første Maj sidst forleden med hans sørensen i Nørholm Wondet haffuer Anlangendis en Arffue lod, di ephther Sl. Marenn Jensdather, forne hans sørensens høstru war tilfalden och samme Thieris Winde formeller denom iche Wider Arffue Atuere tilfalden ellr Thill Berettige end 80 slete daller, som samme tings Winde derom formeller, och forne Michell Christensen der Wdi ... Wore ... WANseett hand findis at Were Ret arffuing Thill forne Arffue Lod paa hans faders side, Mentte och iche Som samme tings Winde at Were Gioren saa loughlig e Warsel som det sig bøer, Miener denom der Wrett Atthaffue Giortt och samme Thieris Winde magteløs at Were.

Sameledis hagde hid steffnued forne Søren Jensen och Jens pouellsen for et stokkue Winde och schiffte breff, saa och om samme Arffue giort er, Miener denomb och I lige maade Magteløs at Were Schrefften, som hand Thuinde Er Wendelige domme i Saggen haffuer Bekommeth, Miener Sig en Eendlig domb at haffue. Noch hid Kallett forne Søren Jensen Och Jens pouellsen och Poffuell Kras i Nørholmb, som samme Winde Wdstedt haffuer och hanns sørensen, som samme Winde och stokkue breff forhuerffuit haffuer, med samme Winder Och Stokkue Breff. wdi Lige maade peder Kier i Nørholmb Om hand haffuer noget dertill at Suare.

Och der huos Berette forne Laffrids pedersen, det forne Michell Christensen Thillforen Thuinde Wendellige domme i samme sag haffuer Ladet forhuerffue her aff Landstinget, den første den 15. Jullij och den Anden dend 12. Augustij sidst forleden Wdganget Huor Wdi samme Winde, Skifftebreff och stokkue breff Er fundet Magteløs at Were, Dertil huem der haffde Wer Att sige steffnett paa Nye loughlig Kommer fram och Will Were i Rette, som di domme Wider Bemeller, huilchen domme findis Thill Nørholmb's bircheting at Were leest och Paaschreffuet, den første at Were leest paa forne Thing den 29. Jullij, 21. Augustij, den Anden at Were leest paa forne Thing 21. Augustij och begge At Were leest paa Nørholms Snapsting sist forleden. Och effter slig Leijlighed satte forne Laust Pedersen i Ald Rette, Om hand icke nu Buorde Endelig dom Att Bekomme. saa och forne Windismend. och hans sørensen Iche er møtt till

giensuar, eller nogen paa diris Wegne dennomb Louglic at Wndschyldde eller Nogen gienn sigelse her Emod at gjøre.

da effter saadan leijlighed och Effterdj forne Mend Thrinde Side Thill foren findis hid Steffnet och Kaldet at Were, och iche er møtt till giensuar saa Bemelte Trende domme er Wdganget samme Winde schiffte Breff och stokkue Breff er fundet magteløs at Were, Indtill huos der haffde wdj at sige steffnuet paa Nye, huilche domme findis thill birchetingett At Were lest och for kyndt, som Forschreffuitt staar, och befindis forne mend at haffue hafft Noch som Lang Respit samme domme at kunde haffue ladet Igien Kalde, Och di dog dett iche giortt haffuer, Medens denom Endnu saa Well som tillforen fra Rettergang Wndgjelder, finde Wi effter saadan Leijlighed och dommes liudelse samme Winde och schrifftebreff och stokkue breff magteløs at Were. In cuis rei thestimonium.

20. januar 1636 (2)

Gunde Lange til Bregning havde stævnet efterskrevne for et syn og vidne, de til Fleskum herreds ting 24/8 næst forleden har hjemlet, indeholdende at salig Just Pedersen, som boede og døde i Ferslev, i 34 år skulle have ladet bjerger et stykke eng på Findelstrup mark, og efter samme vidner har dommeren 9/11 til Fleskum herreds ting tildømt Just Pedersens arvinger samme eng. ligeledes stævnedes Jørgen Justsen og Poul Kras i Nørholm, som samme syn vidner og dom forhvervet har, samt salig Just Pedersens arvinger Jørgen Justsen, Mette Jørgensdatter, Peder Justsen, Christen Justsen, Poul Justsen i Mjels, Mette Justdatter i Aalborg med hendes lovværge, og Inger Justdatter i Gultentorp med hendes lovværge, og nu blev afsagt, at da vidnerne ikke har vidnet om nogen fuldkommen hævde efter recessen, da kunne dommerne ikke samme vidne og dom så noksom at være, at de nogen magt at have. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 13, Nørgaard-Pedersen.*

20. januar 1636 (3)

Mikkel Christensen i Nørholm havde stævnet Søren Jensen i Nyrup og Jens Poulsen i Nibe for et vidne, de til Nørholms birketing 1/5 sidst forleden med Hans Sørensen i Nørholm vidnet har anlangende en arvelod, de efter salig Maren Jensdatter, Hans Sørensens hustru, var tilfaldet, og samme vidne formelder dem ingen videre arv at være tilfaldet end 80 sletdaler, og Mikkel Christensen deri findes at være udelukket, uanseet han er ret arving på hans fars side, hvorfor han mener samme vidne magtesløs at være, og eftersom han to uendelige landstingsdomme i sagen har forhvervet, hvor samme vidne magtesløs er dømt, begærede han endelig dom, hvorefter blev afsagt, at da førnævnte mænd ikke er mødt til gensvar, da bør samme vidne magtesløs at være. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 44, Nørgaard-Pedersen.*

15. maj 1636

Missiv til Gunde Lange. Hr. Mickel Jensen, Præst til Sønderup Sogn, har berettet om sin store Armod og sit Kalds Ringhed, som Gunde Lange videre kan se af hans hosføjede Supplikation. Gunde Lange skal undersøge, om han

er forarmet og hans Sogn saa helt ringe, saa at han ikke kan komme ved Magt uden Hjælp. Dersom det forholder sig saaledes, skal han med det allerførste indsende Erklæring til Kancelliet om, ved hvilke Midler han kan hjælpes uden Forringelse af Indkomst. *Kancelliets Brevbøger*, s. 523. J. T. 9, 313.

22. juni 1636 (1)

Hans Sørensen i Nørholm havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nørholms birketing 8/1 sidst forleden vidnet har, at 15/2 sidst forleden nogen tid før Maren Jensdatter, Hans Sørensens hustru døde, da førte de om natten to læs byg til Peder Kjærulf sst., og ikke det blev udført igen, før skiftet havde stået efter salig Maren Jensdatter. andre vidnede, at Simon Mortensen i Nørholm lånte Hans Sørensen rum til noget korn, hvortil Hans Sørensen svarede og benægtede, at han havde aldrig befalet nogen at føre korn fra hans gård, dog blev han tildømt at stå til rette og derefter fordelt, og nu blev afsagt, at da vidnesbyrd udførligt har vidnet om samme korn blev udført af Hans Sørensens gård, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og den dom derpå funderet er at sige, ikke heller Hans Sørensen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig, som det sig bør. *Viborg landstings dombog B 1616-64*, s. 143, *Nørgaard-Pedersen*.

22. juni 1636 (2)

Jørgen Justsen i Ferslev på sine egne samt sin mor Maren Jørgensdatter salig Just Pedersens efterleverske i Ferslev hendes vegne, Christen Jensen i Aalborg på hans hustru Mette Justdatters vegne, Poul Justsen i Mjels, Peder Justsen i Ferslev, og Christen Justsen sst., havde stævnet Poul Kras i Nørholm for et forbudsvidne, hvormed han 9/5 sidst forleden på hans hustrus mor Inge Pedersdatters i Estrup hendes vegne forbød Maren Jørgensdatter at befatte sig med den lod, Inge Pedersdatter arveligt var tilfaldet i den gård i Dall, Villads Jensen påboer efter en kontrakt imellem salig Just Pedersen og Jens Andersen i Vadumtorp uanseet Just Pedersen har rettet for selvejerskat, hvorefter blev afsagt, efterdi salig Just Pedersens børn og arvinger, som til samme gård er lodsejere, ikke samtlige for førnævnte forbudsvidne er givet varsel, da fandt dommerne samme forbudsvidne og følgende dom magtesløse at være. *Viborg landstings dombog B 1616-64*, s. 144, *Nørgaard-Pedersen*.

18. juli 1636 (1)

Tingsvidne af Hornum herred om Støvring mølles bygfældighed.

RA, Aalborghus lens regnskab 1637-40, (Film M 17.914).

Peder Gundesøn, herredsfoged i Ellishøj, ... Pedersen i Ellidshøj, Jens Jacobsen ibd vidner, at Chr. Mortensen i Svenstrup, kgl delefoged fik tingsvidne af Jens Sørensen, Jens Jacobsen, Anders Pedersen i Vokslev, Thomas Pedersen i Abildgaard, Anders Poulsen i Hæsum, Søren Jensen i Lunden, Niels Jensen i Guldbæk, der vidnede, at Niels Ibsen i Støvring, Jens Christensen, Mads Pedersen, Morten Poulsen ibid., 4 synsmænd, havde i dag havde synet Støvring mølle, der led af mange skavanker.

18. juli 1636 (2)

Vidne af Hornum h. om bygfældighed på Ridemands mølle i Svenstrup.

RA, Aalborghus lens regnskab, Regnskab 1634-37, Regnskabsbilag 1636-37. Bilag 33a. (Unummereret efter bilag 33) [3] segl skjult i plica. 1 Peder Gundesen, 2. Jens Sørensen i Ellidshøj, 3. Jens Jacobsen, utydeligt. Påtegning på bagsiden: Siun Winde til Ridmands mølle.

Peder Gundesen i Elishøj, herrids fogett till huornum herridtt, Jens Søffrensen i elishøj, Jens Jacobsen ibm. och Peder Nielsen gjør witterliggt, Anno 1636 den 18. Juli paa forne ting waar schichett Chresten mortensen i suenstrup, Kong. Maitd delefoget i huornumherridt, der esched och fick ett fuldtt thingswinde aff desse dannemend, som er forne Jens Søffrensen, Jens Jacobsen, Anders pedersen i Woxlø, Søffren Søffrensen i moldbiereg, Thomads pedersen i Abildgaardt, Anders poulsen i hersom, Søffren Jenssen i Lunden och Niels Jensen i guldbech, Di wonde, att dj saa och hørde her i dag paa forne ting att Niels Jacobsen i suenstrup, Jens Jensen, Jens Andersen, peder Nielsen, Jens Michelsen ibm och Niels Madssen i Løngbierregaardt, 6 siouns mendtt, de stod her i dag for tings domb och bekiende och Affhiembledt och kundgiorde, att de i dag haffuer weridt sion thill Ridemands mølle, efft war aff tinget thagen, och først Slett ... tree fornøden i samme mølle en Ruchstien 16 greb omkostning, ett langtiern, som er Adelis forslet som well 2 pund stall till toppen i huer Enn, er och forslett och well x pund stall thill dend, di 2 Vnder hiull er slet och øde och schall giøres af Nye, thill Aabrets løn for huer hjul att giøre vijj daller, Noch ett inder hijull och en axell for hijulen att giøre 5 daller, for axlen iij daller, er Møllehuset forfalden, och en dør och icke Kand fordis Ringere end iij, the liten fielle rusherstien att foruareee uden med bekoste der till Mur stien 300 for Aarbeds løn iij daller, bekoste en wand Karm for Mølerinden, Saa well 2 thøfft Iegerthømer til 12 alen, there sand? 3 thøfft, Aarbeds løn der for 5 daller, flodgijde er slet Aldelis øde well 3 tølft Ieger tømer til 12 daller, vij tølfter fiell att fløtt ij Alle thet buorw stolper, stuor søm bode till wand karm och flodgijden, Aarbeds løn for flodgijden att giøre medt allt sin till bekostning well koster 20 daller, fattis fiell att forde paa møllehuset wedt och stolpier till mølburgen? poo demningen er slet forfalden och øde paa Nogle steder. Beken er forfølggt medt ior, som kreuver och well opkastis om kuernen skall haff sin Rette gang. Det Hembledt de for ett fuldt siun. Att Saa det winde wij medt woris Signeter. Peder Nielssøn.

1. Peder Gundesen
i Ellidshøj, herredsfoged

2. Jens Sørensen
i Ellidshøj

19. oktober 1636 (1)

Aabent Brev til Kronens Bønder samt Kloster-, Prælat-, Kannike-, Vikarie-, Provste-, Præste- og Kirketjenere i Hornum og Fleskum Herreder, der søger Kronens Møller i Aalborg. Det berettes, at Aaen, Vældene og Grøfterne, som

løber til Møllerne i Aalborg, er meget tilgroet til Skade baade for den menige Mand og for Kronen, det befales dem strengeligt, naar de tilsiges af Gunde Lange, Embedsmand paa Aalborghus, at møde med deres Folk, Heste og Vogne og hjælpe at opskære og opbryde forskrevne Aa, Grøfter og Vælder. De, som har Enge løbende paa samme Aa, skal aarlig opskære og opbryde i dem, saa langt deres Enge strækker sig, saa at Vandet kan have bedre Løb til Møllerne. Saafremt nogen befindes modvillig, skal han tiltales og straffes for Ulydighed. *Kancelliets Brevbøger, s. 654. J. R. 9, 214. K*

31. oktober 1636 (1)

Missiv til Gregers Krabbe. Da Fru Ingeborg Parsberg, Enke efter Ifver Juul til Villestrup, paa sin Søn Ofve Juul til Albecks (Lundbæk!) Vegne har begæret 1 Gaard, kaldet Snarup og liggende til Pandumgaard, i Bisløf Sogn i Hornum Herred „i vort Land Fyen” til Mageskifte for 1 Gaard, som tilhører hendes Søn, i Vogsløf By og Sogn „i forskrevne vort Land Fyen” (Fejltagelse) og, dersom dette ikke er tilstrækkeligt, for yderligere Udlæg, skal Gregers Krabbe med det allerførste indsende Erklæring til Kancelliet om, hvorvidt dette Gods for Belejligheds og anden Herligheds Skyld kan bortskiftes fra lenet, og om hendes Søns Gaard er god for sin Landgilde.

Kancelliets Brevbøger, s. 695. F.T. 4, 412.

31. oktober 1636 (2)

Missiv til Gunde Lange. Da Fru Margrette von der Lyhe, Enke efter Jørgen Brockenhuus til Sebbekloster, har begæret 1 Gaard, Gaardsted (Gaasted), 1 Gaard i Grinning (Grønning) og 2 Gaarde i Helledrup (Haldrup), alle i Vildsted S., Aars H., til Mageskifte for 1 Gaard, kaldet Landvad (Tømmerby S., Han H.), 1 Gaard i Aars By, 1 Gaard i Klebstrup (Klæstrup) i Voxle Sogn i Hornum H. i samme Len, skal han undersøge Godsets Lejlighed og indsende Erklæring til Kancelliet om, hvorvidt det for Belejligheds og anden Herligheds Skyld kan bortskiftes.

Kancelliets Brevbøger, s. 697 J. T. 9, 359 b.

23. november 1636

Søren Jensen i Hæsum havde stævnet Anders Poulsen sst. med flere for et vidne, de til Hornum herreds ting 18/7 og 1/8 sidst forleden vidnet har angående af 3/7 på Hæsum grandestævne havde de hørt, at Søren Jensen og Anders Poulsen kom nogen ord imellem, og Søren Jensen havde kaldt Anders Poulsen en berygtet tyv. så blev de med sammenlagte hænder venligt forliget og alle vidner på begge sider skal være kasseret. *Viborg landstings dombog B 1616-64, s. 341, Nørgaard-Pedersen.*

Litteratur og arkivalier

- Andersen, Vald. Hald Hovedgård 1475-1975. 1977.
Baden, Gustav L. Danmarks Riges Historie. 1830.
Becher, T.A. De Ældste danske Arkivregistraturer. 1854.
Bjerg-Posten Lokalhist. Forening, Frejlev, Nørholm og Sønderholm. År.
Blatt, Franz Danmarks Riges Breve. 1966.
Blatt, Franz Corpus Diplomatum Regni Danici. 1938.
Brask, Aage Tordrup og Marsk Stigs slægt. 1953.
Brask, Aage Volstrup. En gammel himmerlandsk Gaard, 1950.
Bricka, C.F. Kancelliets brevbøger. Rigsarkivet, fra 1885.
Christensen, Harry Ni tværsnit af Nibes historie. 1977.
Christensen, Harry Len og magt. 1983.
Christensen, P.Rønn Bratskov, Brovst kommune. 1981.
Christensen, W. Repertorium Diplomaticum Regni Mediævalis, Series Secunda. 1451-1504. 1928.
Christensen, W. Missiver fra Kongerne Christiern I's og Hans's Tid. 1912.
Dahlerup, Troels Det Kgl. Rettertings Domme og Rigens Forfølgninger fra Chr. III's tid. 1959.
Danske Magazin Angives med række og bind, adskilt med komma. Fra 1854.
Enemark, Poul Studier i toldregnskabsmateriale. 1971.
Erslev, Kr. Repertorium Diplomaticum Regni Mediævalis. 1894.
Erslev, Kr. Kong Frederik den Førstes danske Registranter. 1878.
Erslev & Møllerup Danske Kancelliregistranter 1535-50. 1881-82.
Erslev, Kr. Danmarks len og lensmænd, 1878.
Frederiksen, Lars Nørholm sogn. 1987.
Gl. danske dipl. Gammeldanske Diplomer, Det Danske Sprog og Litteraturselskab. 1961.
Gjedsted, Hans Himmerlands tingbøger. www.protokoller.dk
Gjerding, K. Bidrag til Helligum Herreds beskr. 1882.
Gravlund, Thorkild Herredsbogen. 1926-30.
Heise, A. Diplomatarium Vibergense. 1879.
Hertzum Larsen, H. Jyske domme og dokumenter 1440-1700. 1995.
Himmerland & Kjær Himmerland og Kjær herred Årbøger. Fra 1912.
Holmgaard, Jens Viborg landstings skøde-pantebøger 1624-57. 1970.
Hoffmann, Hans de Hoffmanns Foundationer. 1755-80.
Huhle, Robert Bogen om Himmerland. 1958.
Hvas, F. Samlinger af Meddelelser om Personer og Familier af navnet Hvas. Bind 1-5. 1861-90.
Jexlev, Thelma Vejl. Arkivregistratur XVIII, Lokalarkiver til 1559, Gejstlige ark. I og II. Rigsarkivet, 1973.
Jyske Saml. Samlinger til Jysk Topografi og Historie.
Klitgaard, C. Nibe Bys Historie indtil 1728. 1917.
Kirkehist saml. Kirkehistoriske samlinger. 1849-.
Kornerup, Bjørn Aalborg Stiftshospitals Historie. 1931.
Kolderup-Rosenv. Udvalg af gamle danske Domme, bind I-IV. 1842-48.
Krarup & Lindbæk Acta pontificium Danica 1316-1536. 1904.
Lindbæk & Stemann J. Lindbæk & G. Stemann, De Danske Helligåndsklostre. 1906.
Molbech & Petersen C. Molbech & N.M.Petersen, Udvalg af hidtil utrykte Danske Diplomer og Breve. 1842.

Nielsen, S. Skyum	Diplomaticum Danicum. 1957.
Nyrop, C.	Danmarks Gilde- og Lavsskråer i Middelalderen. 1895-1904.
Nørgaard-Pedersen, Bjarne	Jyske tingbøger og dombøger, med bl.a. uddrag af Viborg landstings dombøger, 1561, 1581, 1591, B 1616-64.
Pedersen, Henry	Danske Gejstlige Sigiller. 1886.
Pedersen, Henry	Danske Adelige Sigiller. 1887.
Pontoppidan, Erik	Annales ecclesiae Danici. 1747.
Qvist, C.J.	Ridemands Mølle, Et bidrag til dens historie. 1978.
Rasmussen, Poul	Viborg Landstings Dombøger 1616A,B, 1617B, 1618B. 1965.
Regesta	Regesta Diplomatica Historiae Danicae. 1847.
Reitzel-Nielsen, E.	Danske Domme 1375-1662. 1978.
Rørdam, H.F.	Danmarks Kirkelove. 1883.
Sjødin, Lars	Handlinger til Nordens historia. 1967.
Steenstrup, Johs.	Studier over Kong Valdemars Jordebog. 1874.
Suhm, P.F.	Nye Samlinger til den Danske Historie. 1792.
Thiset, A.	Fru Eline Gøyes jordebog. 1892.
Thiset, A.	Danske Adelige Sigiller. 1905.
Trap, J.P.	Trap Danmark, 5. udgave. 1953-72.
Ursin, M. R.	Stiftsstanden Viborg. 1849.
Venge, Michael	Det gamle Aalborghus, Told og skat. 1991.
West, F.J.	Kronens skøder. Rigsarkivet, 1908.
Aakjær, Svend	Kong Valdemars Jordebog. 1926-45.

Arkivalier

De benyttede arkivalier fremgår af de enkelte dokumenter. Rigsarkivet har nu scannet en del heraf, og da der i en del af disse ikke findes nogen sidenummerering benyttes i stedet det pågældende opslag som reference.

Forkortelser

A./ AA.	armiger/ armergeri, væbner(re) (latin).
Aalb.	Aalborg
Additam.	Additamenta, Universitetsbiblioteket, København.
Adkomstreg.	Landbohistorisk Selskab, Adkomstregist. 1513-1550, Institut for navneforskning, Københavns Universitet.
a.w.	a wapn (vapn), våbenbærende.
bg.	borger (i Aalborg, hvor intet andet anføres).
bgm.	borgmester (i Aalborg, hvor intet andet anføres).
Br.	Brev.
Budolfi	Aalborg Budolfi kirke.
DAA	Danmarks Adelsårbog, årgang anført.
Danske Domme	E. Reitzel Nielsen, Danske Domme 1375-1662.
DAS	Danske Adelige Sigiller. (Henry Pedersen og Anders Thiset).
Design.	Designation.
DGS	Danske Gejstlige Sigiller. (Henry Pedersen)
Dipl. Viberg.	Diplomatarium Vibergense, O. Heise.
discr.	discreti, beskeden (latin).

Dn./ DDn.	dominus, domini kirkeherre(r), præst(er) (latin).
dni. dnica.	domini/ dominica, herre(r) (latin).
Domb.	Dombog.
f.	festum, fridag, festdag, (latin).
fer.	feria, ugedag (latin).
Fgd.	Foged.
FLA	Landsarkivet for Fyn, Odense.
Gl. kgl. saml.	Gammel kongelige samling, Kgl. Bibliotek, Kbhvn.
Grd.	Gård.
Hanen	Udgives af Lokalhistorisk Arkiv, Ø. Hornum, Støvring.
Heilskov	Heilskovs Samlinger, NLA, H1(9), løbe nr. 25.
Helligåndskl.	Lindbæk og Stemann, De Danske Helligåndsklostre.
Herredsfoged	Herredsfoged i Hornum herred, hvor intet andet nævnes.
Hornum	Ø. Hornum, hvor intet andet angives.
H.	Herred.
H&K	Himmerland & Kjær herreds årbøger.
Hoffm. Fund.	Hoffmanns Foundationer.
Holmgaard	Jens Holmgaard, Viborg landstings skøde-pantebøger 1624-57.
K.	Kirke.
Kanc. Brevb.	Kancelliets Brevbøger, C. F. Bricka m.fl.
Kbhvn.	København.
Kgl. Bib.	Det Kongelige Bibliotek, København.
Kl.	Kloster.
Klitgaard	C. Klitgaard, Nibe Bys Historie indtil 1728.
KU	Københavns Universitet.
L. Dipl.	Langebæks Diplomatarium, Rigsarkivet.
L&S	Lindbæk & Steman, Danske Helligåndsklostre.
Lst.	Landsting.
M.	miles, ridder (latin).
Md.	mand.
Mk.	Mark.
MM.	milites, riddere (latin).
M&P	Molbech & Petersen, Udtog af hidtil utrykte danske diplo- mer.
NKR	Ny kronologisk række, Rigsarkivet.
NKS	Ny kgl. samling, Det Kongelige Bibliotek.
NLA	Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg. (nu Rigsarkivet).
oct.	octavæ, octava (otte, ottende).
Perg.	Pergament.
Pk.	Pakke.
RA	Rigsarkivet.
Regesta	Regesta diplomatica historiae Danicæ.
R.	Registre, jf. Kanc. Brevb.
R./RR.	Ridder/Riddere.
Rdl.	Rigsdaler.

Rdm.	Rådmand (i Aalborg, hvor intet andet angives).
Reg. nr.	Regesta 1. række, dok. nr.
Reg. * nr.	Regesta 2. række, dok. nr.
Rep. I, II	Repertorium diplomaticum regni Danici mediaevalis 1. og 2. rk. v/ hhv. Kr. Erslev og William Christensen
Rtk.	Rentekammerearkivet, Rigsarkivet.
s./S.	side eller sogn.
sabb.	sabbatum, hviledag (latin)
sk.	skilling.
sst.	sammesteds.
s.å	samme år.
t.	til.
T.	Tegnelser, jf. Kanc. Brevb.
Tgb.	Tingbog.
Trap	Trap Danmark, jf. litteraturlisten..
Udt.	Udtog.
Udtg.	Udtaget af.
U.St.	Udateret brev i Kanc. Brevb. dato, sat lig foranståendes.
V./VV.	Væbner/Væbnere.
vig.	vigilia, natten efter (latin).
virr.	virorum, mand, (latin).
ÆA	De ældste danske arkivregistraturer. A og B angiver her de to forskellige udgaver. I henvisninger er en del af hoved- overskriften, nemlig ”som fandis” oversprunget.
Aalb.	Aalborg.

Tilføjelser og rettelser i forhold til 2004-udgaven:

Tilføjelser:

1366
1393-96
8. juni 1440
1444
1449-1503
13. januar 1456
31. juli 1456
24. april 1458
1462 (2)
1468 (4)
1469 (3)
1470 (1)
1470 (2)
11. juli 1476
1480 (3)
14. november 1488
25. november 1510 (2)
24. februar 1514
17. marts 1514
25. juni 1514
1515
23. april 1518
23. september 1520
5. januar 1522
13. juli 1524 – ny udgave
10. december 1527
16. juni 1528 – supplerende bemærkninger
8. juli 1529
14. november 1529
1531 (3)
1531 (4)
1531 (5)
1531 (6)
11. august 1532
18. maj 1534 – tilføjelse
10. februar 1535
1. feb. 1535 – 16. marts 1535
13. marts 1535
1537? (3) – ny udgave
1537 (4)

8. januar 1537 – ny udgave
20. juli 1537
24. september 1537
10. marts 1539
1542 (5)
1544 (1) udgår
20. august 1544
1546 (2)
1546 (3)
1546 (4)
1. januar 1546
1552 (4)
21. februar 1552
19. oktober 1553
1555
1556 (4)
25. maj 1558
3. juni 1558
1560 (2)
1560 (3)
30. juni 1560
8. juli 1560
1561 (2)
1561 (3)
5. maj eller 15. september 1561
7. juli 1561
31. august 1561
25. november 1561
4. oktober 1565
4. marts 1564, ny udgave.
15. august 1565
19. juli 1566
26. februar 1568
1569 (1)
1569 (2)
1569 (3)
1569 (4)
1569 (5)
1569 (6)
1569 (7)
1569 (8)
1569 (9)
1569 (10)
5. maj 1569
10. maj 1572
23. november 1573

5. november 1575
16. august 1578
1579
5. august 1580
1581 (3)
1581 (4)
1581 (5)
1581 (6)
1. juni 1581
7. februar 1587
28. august 1587
9. september 1588
1591 (1)
1591 (2)
1591 (3)
1591 (4)
20. november 1591
12. august 1594 (1)
12. august 1594 (2)
3. september 1594
9. september 1594
15. september 1594 (1)
15. september 1594 (2)
14. oktober 1594 (1)
14. oktober 1594 (2)
9. januar 1595
18. januar 1595
25. april 1596
15. juni 1596
6. maj 1597
3. juli 1598
6. november 1598
20. oktober 1600 – ny udgave
1602
21. maj 1608
30. maj 1608
16. juli 1608 (1)
16. juli 1608 (2)
30. juli 1608 (4)
5. november 1608
17. december 1611-17. januar 1612
1613
1615
1619 (2)
10. april 1619 (2)
9. maj 1619

2. februar 1622
16. februar 1622
2. marts 1622 (1)
30. marts 1622
6. juli 1622
28. september 1622 (4)
28. september 1622 (5)
28. september 1622 (6)
7. januar 1624 (1)
7. januar 1624 (2)
5. maj 1634
23. november 1622
18. januar 1623 (3)
29. marts 1623
26. april 1623
31. juli 1624 (2)
31. juli 1624 (3)
31. juli 1624 (4)
28. august 1624
29. januar 1625 (2)
12. februar 1625 (5)
9. april 1625
7. maj 1625 (2)
7. maj 1625 (3)
2. juli 1625 (2)
2. juli 1625 (3)
10. september 1625 (1)
10. september 1625 (2)
15. juli 1626
31. oktober 1629
14. november 1629 (2)
22. maj 1630
14. august 1630 (2)
25. september 1630 (2)
20. november 1630 (3)
4. december 1630
13. august 1631
Snapslandsting 1632
2. marts 1633 (2)
18. januar 1634 (2)
10. maj 1634
22. november 1634 (3)
20. januar 1636 (2)

20. januar 1636 (3)
22. juni 1636 (1)
22. juni 1636 (2)

Rettelser i forhold til 2004-udgaven er i hovedsagen:

1513 → Mellem 6. og 12. februar.
1. november 1513 → 2. november 1513.
7. maj eller 24. september 1515 → 24. september 1515.
1516 (2) → 25. april 1516.
1516 (3) → 14. april 1516.
1518 (1) → 24. november. 1518.
1518 (2) → 8. december 1518.
1518 (3) → 8. december 1518.
1519 (2) → er samme dokument som 8. november 1519.
1519 (3) → 6. juli 1519.
1519 (4) → 29. juni 1519.
1519 (5) → 1519 (3)
6. november 1519 → 16. november 1519.
8. november 1519 → 9. november.1519.
1520 (4) er = 1520:132 i Adkomstreg.
5. august 1525: Henv. til Viborg landsting af 12.8.1588 → 12.august 1598.
31. juli 1525 udgår. Dokumentets dato er rettelig 5. august 1525, som allerede var på side 219.
5. august 1525 side 219 var placeret forkert.
1529 (2) → 11. juli 1529.
1529 (3) → 1529 (2)
1529 (4) → 1529 (3)
1529 (4). Rettertingsdato 22.2.1545 → 22.2.1546.
6. december 1530 er trykt i Danske Magazin IV, s. 177-180.
10. juli 1531 → I resumeet mangler ordene "mandagen før" (Skt. Kelds dag, 11. juli).
1533 (3) → 29. september 1533. Dokumentet er det samme som dokumentet på side 249f).
11. oktober 1533 → 13. oktober 1533.
1534. Henviſning 26.2.1546 → 24.2 1546.
22. maj 1534 → 18. maj 1534. Findes også i Arnamagnæanske Samling, Dipl. Dan. X,10 og er Adkomstreg. 1534:51.
1535 (15) → 4. november 1535.
1535 (16) → 1535 (15).
1535 (17) → 1535 (16).
16. marts 1535 → 9. marts 1535.
1536 (3) → 21. november 1536.
1536 (4) → 1536 (3).
1537 (1) → 8. januar 1537. Dok. er RA, privatarkiv på perg., Jacob Lykke = Adkomstreg. 1537:8.

1537 (2) → 1537 (1).
1537 (3) → 1537 (2).
1537+ (4) → 1537? (3).
1540 (2). Henvisning til dom af 26.2.1546 → 24.2.1546.
10. juli 1544 , udgår er samme som 29. august 1544.
1545 (12). Henvisning 26.2.1546 → 24.2.1546.
1545 (13). Henvisning 26.2.1546 → 24.2.1546.
1545 (14). Henvisning 22.2.1545 → 22.2.1546.
1545 (15). Henvisning 22.2.1545 → 22.2.1546.
1545 (16). Henvisning 22.2 1545 → 22.2 1546.
10. februar 1545 → 9. februar 1545.
1546 (2) skal ifølge teksten være 1547.
1547 → 1547 (1).
Indsat 1547 (2).
25. februar 1546 → 23. februar 1546.
26. februar 1546 → 24. februar 1546.
1552 (4) → 1553 (1) ifølge teksten (mdliii). Dokumentet skal placeres før 19. oktober 1553.
20. juni 1552 → 27. juni 1552. I teksten skal året rettes til mdlj, altså 1552.
18. oktober 1553 → 19. oktober 1553. Henvisningerne i dokumentet ændres som følger: 25.11.1553 → 1.12.1553. 24.9.1554 → 22.2.1554. 6.3.1555 → 30.5.1555. 3.5.1555 → 1.10.1555.
Dato på låsebrevet nævnt sidst i teksten er 19. december 1556.
29. marts 1555 → 19. juli 1555.
14. juni 1556 → 8. juni 1556.
15. december 1560 → 8. december 1560. Henvisning Marie Magdalene 1.4.1561? → 22.7.1561.
1. oktober 1556. Forkortelserne xg → p. (post) og exandi → exaudi.
17. maj 1562 → 16. maj 1562.
20. maj 1572, henvisningen er til udtagne breve nr 170, ikke nr 10.
30. juli 1582, er Udtagne breve nr. 173.
12. august 1598. Henvisning til sandemænds brev 31.7.1525 → 5.8.1525.
28. januar 1626 (1) → 23. januar 1626.

Udformning af registeret

Et navn markeres første gang, det nævnes i et dokument. Navne er ensartet og normaliseret til nutidig stavemåde, hvor det er skøntet forsvarligt. Søges et bestemt navn bør der også søges under de øvrige velkendte mulige stavemåder og populære former. Det er fx Eske og Esge, Jacob og Jep, Jes og Jens, Joen og Jon, Jost og Just, Karen og Karine, Las, Lars og Laurids, Nis og Niels, Per og Peder, Poul, Paul, Povl, Tyge, Thyge, Terkild, Torkild, Terkel, Tames, Thames, Thomas, Tord, Thord osv. Da personer kan optræde med forskellige titler, stedsbetegnelser, slægts- og tilnavne, kan der forekomme flere varianter af samme person. Samme person kan optræde stavet med både ch og k. Personer med fornavn Christen kan optræde både som Christen og som Chr.

Register

- Abel, konge; 27
Abildgaard; 63; 149; 173; 197; 201;
202; 216; 224; 225; 240; 318; 392;
441; 608; 630; 633; 636; 661; 665;
669; 670; 741; 744; 747; 784; 807;
844; 863; 866; 869; 880; 887; 902;
911; 916; 917; Christen i Dalum;
409; 410; Jep i Bonderup; 562;
Mandrup t. Skodsborg; 857; 860;
Niels; 224; 256; 333; Niels i
Bonderup; 515; Niels i Hornum; 716;
744; 747; Niels i Hyllested; 324;
340; 346; Peder; 164; 532; Peder i
Bonderup; 468; 564; 575; 579; 580;
581; 583; 597; 604; 633; 666; Poul i
Aalborg, borgmester; 82
Acer-, Adzer-, Ascer-, Atsersen; *Se*
Andersen
Adelvejen i Nibe; 553
Adsersen: Jens i Nibe; 457
Advocatus; 15
Agerkrog; 769; 804
Aggersborg; 134; 138
Aggershus; 670
Aggersund; 892
Aggesen: Erik, Hr.; 96
Ajstrup; 178
Akeleye: Knud Gabriel t. Krenkerup;
672
Albrechtsdr.: Anne; 160; Mette t.
Torbernfeld; 86; 98; 107; 214
Albrechtsen: Claus; 260; Mouritz; 260
Albæk; 86; 130; 138; 175; 191; 192;
215; 221; 228; 256; 293; 348; 443;
466; 472; 485; 551; 563; 587; 595;
690; 762; 848; 862; 897; 906; 907;
Knud i Sørup; 631
Albæk birk; 10
Albæk kirke; 78
Alling kloster; 29
Alsbjerggaard; 188
Alstorp; 58
Alstrup; 669
Altrop; 48
Ame: Thomas Pedersen i Nibe; *Se*
Pedersen
And: Niels i Tostrup; 430; 431; 432;
433
Anders i Klæstrup; 91
Andersdr.: Johanne; 883; Johanne i
Nibe; 725; Johanne t. Asdal; 65;
Kirsten i Hjeds; 700; 722; Kirsten
Johanne? i Nibe; 725; Maren i Hjeds;
722; Maren i Nibe; 537; 553; 589;
Marine i Ovdrup; 381; Mette i
Hornum; 226
Andersen: Anders i Brønderslev; 625;
644; Anders i Gammelholm; 577;
Anders i Guldbæk; 156; 157; 256;
Anders i Sundby; 878; Anders i
Sønderholm; 618; Anders i Aalborg;
83; 165; Anders, abbed i Vitskøl;
281; 289; 320; 354; Bjørn; *Se* Bjørn;
Bjørn t. Stenalt, lensm. Aalborghus;
474; Carsten, slotsfoged på
Aalborghus; 769; Chr. i Abildgaard;
630; 633; 636; 661; 665; Chr. i
Braulstrup; 480; Chr. i Byrsted; 725;
Chr. i Byrsted, møller; 726; Chr. i
Harrild; 665; Chr. i Nibe; 178; 437;
537; 543; 550; 807; Chr. i Nibe,
birkeskriver; 598; Chr. i Nibe, i
Gaden; 593; Chr. i Nørholm; 457;
Chr. i Nøtten; 911; Chr. i Svenstrup;
139; 141; Chr. i Tingbæk mølle; 834;
838; Chr. i True; 212; Chr. i Taarup;
521; 522; 614; Chr. i Veggerby; 678;
Chr. i Volstrup; 686; 741; 746; Chr. i
Aagaard; 662; Chr. i Aalborg; 725;
736; 740; 851; Chr. i Aalborg
Strandsti; 618; Chr. i Aalborg,
skomager; 612; 769; Chr. i Aalborg,
øster; 826; Chr. Staun i Nibe; 734;
Chr., i Aalborg, vognmand; 834;
Christoffer, tjener på Torstedlund;
812; 820; Hans; 109; Hans i
Hasseri?; 734; Hans i Nibe; 727;
Hans, rdm.; 141; Hintze i Moldbjerg;
59; Jacob i Særslev; 70; Jacob på
Sjælland; 71; Jens; 46; 192; 437;
Jens af Hals; 718; Jens i Abildgaard;
318; 386; 392; 630; Jens i Bonderup;
591; Jens i Gjelstrup; 660; Jens i
Guldbæk; 764; Jens i Gunderup; 906;

Jens i Hjeds; 700; Jens i Klæstrup; 800; Jens i Nibe; 459; 467; 553; 648; 651; 720; 739; Jens i Støvring; 210; 215; 630; 637; Jens i Svenstrup; 767; 890; 912; 917; Jens i Sønderholm; 170; 174; 175; 194; 202; Jens i Taarup; 883; Jens i Vadumtorp; 879; Jens i Vokslev; 633; 634; 716; 747; 795; 800; Jens i Aarestrup; 817; Jens ved Sebbesund; 648; 651; Jens, foged på Restrup; 92; 351; Jep i Brasted; 688; 747; 812; 887; Jep i Hørby; 162; Jeppe i Støvring; 176; Jep i Brasted; 819; Just i Harrild; 747; 866; Just i Veggerby; 792; Jørgen i Nibe; 370; 390; Kjeld i Lundby; 381; Kurt, byfoged i Aalborg; 612; 619; 702; 703; Lage i Aarestrup; 484; 629; 632; Lars; 89; Lars i Bonderup; 591; Lars i Hjeds; 700; Lars i Sønderholm; 142; Lars i Volstrup; 686; 792; 865; 866; 880; 881; 889; 890; 911; 913; Laurids; 97; 101; Laurids i Guldbæk; 97; Laurids i Haverslev, præst; 84; Laurids i Hjeds; 722; Laurids i Hæsum; 73; Laurids i Nibe; 189; Laurids i Sønderholm; 433; Laurids i Volstrup; 95; 741; 863; 864; 887; Laurids i Aarestrup; 468; Laurids t. Østrup; 519; Mads i Harrild; 536; 583; 665; Mads i Staun; 742; Mads i Ø. Hornum; 581; Mads i Aalborg; 702; 703; 769; Mads, kgl. salter i Nibe; 262; Michel; 49; Michel i Klæstrup; 630; 684; 717; 863; 892; Michel i Pandum; 149; Michel i Svenstrup; 743; Mogens i Aarestrup; 172; Morten i Aarestrup; 137; Mourids i Nibe; 735; Niels; 111; Niels af Laage; 41; 44; Niels Byrsted i Sørup; 765; Niels i Abildgaard; 441; Niels i Bonderup; 521; 591; Niels i Braulstrup; 454; Niels i Drastrup; 429; Niels i Fårup; 212; Niels i Grydsted; 437; Niels i Guldbæk; 173; Niels i Hedegaard; 59; Niels i Hjeds; 128; Niels i Klæstrup; 257; 278; Niels i Klæstrulund; 460; 483; 521; 522; Niels i Nibe; 537; 551; 604; 622; 628; 648; 649; 651; 739; Niels i Smidstrup mølle; 784; Niels i Støvring; 630; 637; Niels i Sønderholm; 430; Niels i Sørup; 535; 564; 765; Niels i Torsted; 577; Niels i Tøtterup; 477; 478; 479; 481; 578; Niels i Taarup; 318; Niels i Veggerby; 863; 887; Niels i Aarestrup Hyllegaard; 417; Niels, præst i Tranders; 113; Oluf i Gravlev; 172; Oluf i Guldbæk; 174; Oluf i Mastrup; 176; Oluf i Svenstrup; 68; 73; Oluf, prior i Aalb. Hosp.; 62; Ove; 128; Peder; 124; 138; Peder i Gravlev; 630; Peder i Hjeds; 700; 722; Peder i Hjedsbæk; 97; Peder i Moldbjerg; 126; Peder i Nibe; 551; 629; Peder i Oplev; 307; Peder, abbed i Vitskøl; 40; Peder, Bertel Hørby's plovmand; 344; 347; Poul i Hjeds; 814; Poul i Hvilshøjgaard; 879; Poul i Hvilshøjgård, ridefoged på Aalborghus; 879; Poul i Juelstrup; 625; Poul i Sønderholm; 429; 460; Poul i Aalborg; 88; Poul, rdm.; 155; Simon i Svenstrup; 170; Søren; 127; 156; 761; 763; 764; Søren Hovgaard i Sønderup; 711; Søren i Fløe; 563; 581; 583; Søren i Gjelstrup; 634; Søren i Gravlev; 629; 630; 633; 660; 662; 665; 753; 834; 838; Søren i Hæsum; 635; Søren i Klæstrup; 630; Søren i København; 520; Søren i Lundbæk; 281; Søren i Nyrup; 142; Søren i Nørholm; 358; Søren i Støvring; 174; 176; 217; 225; 250; Søren i Suldrup; 630; 631; 634; 635; 636; 670; 674; 752; 773; Søren i Svenstrup; 632; Søren i Sønderholm; 429; 460; Søren i Sørup; 229; Søren i Veggerby; 766; Søren i Aarestrup; 366; 577; Terkel i Binderup; 747; 768; 793; Terkel i Dalsgaard; 204; 209; 210; 212; 215; 219; 220; 221; 230; 282; 286; 290; 320; Terkel i Vokslev; 633; 634; Thomas; 883; Thomas; 883; Thomas i Klæstrup; 630; Thomas i Nibe; 118; Villads, foged i Ø Kloster; 188 Andersen? Just i Gravlev; 671 Andrup; 521

Anne: Lange Jons enke; 90
 Anne i Krogstrup; 628
 Anne Laurs i Nibe; 548
 Annebergvej; 619
 Annerup; 123; 442; 459; 485; 633;
 773; 825; 853; 867
 Arden; 84; 243; 251
 Arenfeldt: Niels; 846; 889
 Arenfeldt: Helvig; 771; Riborg; 771
 Arnfast: Oleff; 76
 Arresen: Morten; 530
 Arup; 907
 Asbæk; 337; 759; 761
 Asdal; 48; 65; 102; 310; 402; 462
 Aske vejen; 516
 Askildrup; 145
 Asmild birk; 53
 Asmild kloster; 29; 317
 Asmindrup; 70
 Assendrup; 669
 Assersen: Mads i Hasseris; 505
 Astrup; 44; 55; 194; 329; 441; 442;
 698; Niels i Nibe; 307
 Astrup, Giver s.; 681
 Aunbjerg; 43; 82; 87; 148; 169
 Axel i Vokslev; 123
 Axelsen: Axel i Rumdengaard; 61; Jens
 i Vokslev; 194; 254; Mads; 123;
 Niels i Tøtterup; 374; Søren i
 Vokslev; 194
 Babanders: Henrik, rdm.; 71
 Bager: Lars i Nibe; *Se* Lauridsen
 Bagge: Hans; 53; Jens, kappelan i Nibe;
 199; Jeppe; 53; Jes; 53; Mathias; 53
 Bagse?: Niels; 748
 Bahun; 563; 565
 Balckenborg: Tønnes, kgl. salter i Nibe;
 568; 615; 623
 Balle: Hans; 402
 Baltersen: Poul i Nibe; 638; 648; Poul
 i Nibe, herredsskriver; 24; 622; 628;
 629; 630; 633; 634; 635; 636; 639;
 651; 652; 660; 661; 662; 665; 666;
 739
 Bang: Erik, foged på Buderupholm;
 855; Jens, købmand i Aalborg; 864;
 870; 876; 893; 896
 Banner: Anders; 402; Anders Nielsen t.
 Asdal; 97; 102; Anders Nielsen t.
 Kokkedal; 66; 75; Anders t.
 Gjessinggaard; 408; Berete; 402;
 Chr.; 304; Erik; 201; 231; 241; 242;
 246; 249; 250; 251; 253; 254; 255;
 280; 302; 305; 309; 351; 561; Erik
 Andersen t. Kokkedal; 91; Erik
 Eriksen; 244; Erik Eriksen, lensmand
 på Aalborghus; 48; Erik t. Asdal;
 310; 327; Erik t. Gjessingholm; 563;
 Erik, lensmand på Kalø; 223; 324;
 Erik, marsk; 201; 290; 295; 303;
 332; Frands t. Kokkedal; 385; 419;
 450; 454; Magdalene; 402; 409;
 Magdalene t. Krabbesholm; 402;
 Mette Jensdr.; 108; Niels Eriksen t.
 Asdal; 48; 65; Niels Eriksen,
 lensmand på Aalborghus; 54; 55;
 Niels Eskildsen; 226; Otto; 594; Otto
 t. Asdal; 402; 462; Otto t. Asdal,
 lensmand på Aalborghus; 551
 Barby: Anders, provst i Viborg; 341;
 349; 355; 362; 368; 379; 380
 Barner; 394
 Barnerlænken; 622; 872
 Barnekow: Jørgen til Kjellerup; 389
 Barner: Konrad; 282
 Barsebæk; 707; 752; 765; 768; 802;
 832
 Barsø, Skåne; 60
 Bartholomæussen: Hans, tolder i Aalb.;
 169
 Bartskeer: Claus, borger i Aalborg; 163;
 165; Hans Sørensen i Nibe; 359; 434;
 450; 452; 456; 522; 530; 538; 548;
 598; Henrik i Aalborg; 214; Jochum,
 borger i Hjørring; 242; Niels Hansen
 i Aalborg; 679; Ursin i Hvorup; 229
 Bartum prebende; 159
 Basse: Niels; 846; Peder i Tostrup; 139
 Bastrupholm; 180
 Bay: Chr. i Randers; 628
 Beck; *Se* Bæk
 Becke: Peder, Bisp i Børglum?; 451
 Beeg; *Se* Nørbæk
 Beldenak: Jens Andersen, bisp i
 Odense; 249; 285
 Belov: Henrik t. Spøtrup; 553; Laurids
 t. Rolsøgaard; 444
 Beltoft; 599
 Benderup: Anne Vognsdr.; 446; Inger
 Jepsdr. i Suldrup; 360; 380; 392;
 411; 562; Jep Jensen t. Tustrup; 48;
 Jep Poulsen t. Kvottrup; 380; Jep

Truelsen; 44; Mourids Jepsen; 380;
 Niels Mouridsen t. Kvottrup; 286;
 Niels Mouridsen t. Tustrup; 551;
 587; Poul Vognsen t. Støttrup; 286;
 446; 448; Thord Jepsen; 48; Vogn
 Poulsen t. Støttrup; 446
 Bendtsen: Anders i Nibe; 173; 178
 Bertel i Hæsum; 101; 104; 105; 111
 Bertelsen: Chr. i Gravlev; 746; Esben i
 Nørbæk; 244; Jens i Gjelstrup; 390;
 Jens i Veggerby; 111; Jens, vidne på
 Ø birketing; 188; Kort i Hasseris; 82;
 Laurids i Vesterris; *Se Hørby*;
 Mogens i Lere; 819; Niels i
 Nørholm; 122; Oluf i Nørholm; 715;
 Palle i Oplev; 776; 780; 781; 856;
 Peder i Nørholm?; 782; Peder i
 Viborg; 678; Peder, landstingshører;
 781; Vogn; 745; Vogn i Svenstrup;
 766; 767; 790; 805; 818
 Besegling; 19
 Bevisførelsen; 22
 Bidstrup; 409
 Bigum; 795
 Bild: Jacob; 42; Jens Ottesen; 889
 Bilde: Claus; 270
 Bildt: Hartvig t. Damsgaard; 874; 880;
 Holger t. Damsgaard; 880; Holger t.
 Volstrup; 874; Knud i Havgaard;
 286; Thomas i Hassing; 354; Torlof
 t. Hassinggaard; 286; Tønne; 879
 Bille: Anders, R.; 346; Bent; 274; Erik
 Pedersen; 188; Erik t. Rønnovsholm;
 600; 607; Esge; 167; 665; 715; Esge
 Pedersen; 258; 261; Esge Pedersen,
 rigshofmester; 188; Esge t. Ellinge;
 666; Frands; 328; Hans; 186;
 Hilleborg Pedersdatter; 188; Karen
 Bentsdr.; 167; 180; 186; 206; Karen
 Pedersdatter; 188; Knud Pedersen til
 Kærsgaard; 188; Maren Pedersdatter;
 188; Maren Pedersdr.; 233; Mogens
 Pedersen til Svanholm; 188; Mogens,
 lensmand på Koldinghus; 223; Ove
 Pedersen, biskop i Aarhus; 188; 240;
 Ove, bisp i Aarhus; 223; Peder; 238;
 374; Peder til Svanholm; 186; Peder
 Torbernsen t. Svanholm; 167; 188;
 233
 Binderup; 55; 59; 68; 123; 149; 156;
 168; 171; 180; 181; 189; 193; 198;
 238; 281; 364; 366; 375; 427; 430;
 433; 459; 460; 464; 507; 521; 522;
 551; 562; 583; 593; 594; 596; 597;
 599; 600; 603; 607; 615; 626; 633;
 646; 684; 697; 702; 703; 709; 715;
 716; 717; 721; 738; 741; 744; 745;
 747; 755; 756; 757; 765; 768; 792;
 793; 794; 805; 832; 849; 854; 856;
 860; 862; 865; 866; 868; 872; 880;
 881; 886; 889; 890; 893; 899; 902;
 903; 906; 911; Lille; 509; 510; 520;
 Niels i Bislev; 281; Peder i Bislev;
 281
 Binderup Hage, Sønderholm s.; 209;
 720
 Binderup mølle; 68; 168; 180; 193;
 198; 430; 697
 Binderup Nedergaard; 180; 181
 Binderup Overgaard; 180
 Binderup å; 257; 281; 597; 697
 Binderup, Gislum h. ?; 871
 Binderup, Aars h.; 844; 911
 Binderupgaard; 68; 565
 Bisgaard: Christen Pedersen i Nibe;
 825; Søren Pedersen i Nibe; 822;
 825; 831
 Bisgaard på Hannæs; 745
 Biskopgaard i Gravlev; *Se Gravlev*
 biskopgaard
 Bislev; 37; 143; 145; 146; 148; 152;
 159; 166; 169; 171; 178; 189; 196;
 202; 226; 281; 308; 316; 342; 366;
 403; 409; 463; 464; 483; 493; 495;
 623; 666; 668; 712; 768; 827; 863;
 864; 869; 881; 884; 886; 891; 906
 Bislev kirke; 47; 96; 145; 202; 216
 Bislev Overgaard; 316; 770
 Bislev præstegaard; 172
 Bisp Bo i Aarhus; 43; 46
 Bisp Hartvig i Ribe; 121
 Bisp Ib i Viborg; 37
 Bisp Jacob i Viborg; 38
 Bisp Jens i Børlum; 96
 Bisp Jens i Aarhus; 96
 Bisp Johannes af Lund; 50
 Bisp Karl i Odense; 96; 121
 Bisp Knud i Viborg; 79; 85; 89; 90;
 137
 Bisp Lage i Viborg; 43; 46; 48
 Bisp Peder i Børglum; 43; 46
 Bisp Peder i Viborg; 36

Bisp Torlav i Viborg; 53; 57; 58; 61;
 245
 Bjergene i Sønderholm; 679
 Bjerredams mose; 516
 Bjerregrav; 137; 888
 Bjerregaard; 174; Chr. i Aarestrup; 430
 Bjerregaard i Gjelstrup; 152
 Bjerregaard i Aarestrup; 97; 430
 Bjerremand: Søren i Sønderholm; 432
 Bjerring: Claus i Hasseris; 50
 Bjersøgaard; 525; 879
 Bjæsk: Peder, borger i Aalborg; 227
 Bjørn: Bjørn Andersen t. Bjørnsholm;
 467; 470; 472; 473; 483; 485; Ide;
 616; Jachim Johansen af Nielstrup;
 75; Jacob; 617; Jakob Andersen t.
 Støvringgaard; 294; Johan Bjørnsen;
 167; 338; Margrethe; 629; Margrethe
 t. Vrå; 638; 648; Sidsel; 742
 Bjørnsen: Henrik t. Stenalt; 272; Jens;
 508; Jens, foged på Bjørnsholm; 511;
 Morten, rdm.; 147
 Bjørnsholm; 289; 510; 511; 590; 874
 Bjørnstrup; 285; 294
 Blak: Chr., borgmester i Randers; 137
 Blegvad: Jens Jensen; 84
 Blenstrup; 36
 Bloch: Anne, tjenestepige på Restrup;
 864; 893; Jens i Arden, herredsfoged
 i Hindsted h.; 885; Jens i Monstrup,
 Hindsted h.; 386; Jens, kannik i
 Viborg; 397; Mette Nielsdr.; 626;
 Michel, fogedsvend på Aalborghus;
 827; 833; Niels i Rold; 292; Peder i
 Gerholm, foged på Restrup; 524;
 525; 527; Peder, foged på Restrup;
 697; 752; 768; 826; 833; 838
 Blome: Hans, lensmand på Hald; 272;
 Henrik, lensmand på Hald; 265; 272;
 Jørgen af Schønhorst; 272
 Blomesholm i Norge; 774
 Blære; 10; 37; 66; 135; 169
 Blære eng ved Nørholm; 426
 Blæren i Sønderholm; 679
 Blæsbjerg; 87
 Boaltzen: Niels i Nibe; 629
 Bodelsen: Chr. i Braulstrup; 475
 Bodil af Bølle; 43; 45
 Bodsdatter: Kirsten i Nibe; 411
 Boiesen: Daniel, fuldmægtig fra Sem i
 Norge; 526
 Boldrup; 35
 Boller; 355; 433
 Boller, Taars s.; 62; 150; 223; 271
 Bolsmand: Chr. i Rebstrup; 563
 Bondal; 446
 Bonde: Chr.; 443; Chr. i Bonderup;
 591; Chr. i Svenstrup; 412; Chr. i
 Sørup; 460; Christen i Estrup; 466;
 Christen i Svenstrup; 466; 468; Jep i
 Djørup; 172; Lars; 194; Lars i
 Nørholm; 334; 358; Michel i Albæk;
 139; Niels Christensen i Sønderup;
 685; Niels i Hornum; 872; Niels i
 Nibe; 178; Niels i Stubberup; 314;
 Niels i Sørup; 764; Peder; 108; 156;
 Peder i ? Sønderup; 298; Peder i
 Abildgaard; 63; Peder i Svenstrup;
 234; 315; Peder i Sønderup; 150;
 Poul i Ulstrup; 244; Søren i Støvring;
 241
 Bonderup; 13; 46; 49; 63; 68; 69; 73;
 79; 85; 111; 137; 139; 149; 172;
 217; 292; 324; 333; 340; 342; 408;
 468; 492; 515; 521; 532; 562; 565;
 575; 579; 580; 581; 583; 591; 597;
 604; 607; 633; 651; 746; 747; 853;
 Niels i Sønderholm; 202
 Bonderup Søndergaard; 85; 90; 109
 Bonderup, Ellidshøj s.; 240
 Bonderupgaard; 85; 889
 Bondo; 15
 Borch: Chr. Poulsen i Juelstrup, præst;
 307; 314; 329; 330; 331; 792; Chr.
 Poulsen, prior i Aalborg Hospital;
 340; 358; 366; 385; 387; 389;
 Christen Poulsen, præst i Aarestrup-
 Buderup-Gravlev; 330; 357; 360;
 396; 397; 402; 403; Ellen Lauridsdr.
 i Sønderup, præstefru; 701; 706;
 710; 727; 730
 Bork: Anders, prior i Aalb.; 56; 59; 63;
 71; 74; Jep i Bislev; 281; Mathias,
 rdm.; 50; 54; 55; 56; 57; 58; 60; 67;
 69
 Borup; 29; 155; 307; 387; 459; 495;
 913; Chr. Christensen i Gjelstrup; Se
 Christensen
 Borup Østergaard; 28
 Bosdal; 102; 458
 Bosdal bæk; 721
 Bosdal engen; 721

Bosk: Thomas Christensen i Nibe; 629; 637; Thomas Christensen i Aalborg; 636
 Bossen: Poul (Lange); 40; 41
 Bradstrup; 762
 Brahe: Anne; 895; Axel; 509; Birgitte t. Turebygaard; 693; Helvig; 793; Jørgen; 735; 736; 738; 739; 879; Knud t. Gudumlund; 515; Knud t. Tostrup; 554; Lage, R.; 346; 374; Otte t. Knudstrup, lensmand på Aalborghus; 359; 363; 368; 370; 372; 373; 374; 375; 379; 380; 389; 391; 392; 394; 395; 396; 400; 402; 403; 412; 455; 462; Sofie; 889; Sten t. Knudstrup; 575; 599; 664; 665; 669
 Brams: Chr. i Gravlev; 754; 777
 Brasted; 97; 109; 126; 135; 149; 156; 170; 172; 189; 194; 202; 215; 216; 221; 224; 225; 234; 460; 562; 630; 635; 685; 688; 694; 726; 727; 747; 812; 814; 821; 832; 848; 863; 873; 875; 887; 907
 Brastrup; 761
 Bratskov; 196; 291; 666; 854; 858; 875
 Bratze: Niels i Ørum; 71
 Braulstrup; 128; 133; 151; 229; 230; 242; 344; 366; 454; 475; 478; 479; 480; 565; 575; 661; 686; 710; 731; 757; 758; 760
 Brejninggaard; 518; 687; 697
 Brems: Niels; 157; Terkel, herredsfoged Aars; 66
 Bremsen: Jens i Djørup; 172
 Brockenhus: Jacob; 269; 274; 341; Jacob t. Damsbo; 354; Jacob t. Nakkebølle; 348; Jacob, lensmand på Aalborghus; 350; 354; 357; Johan t. Sebberkloster; 839; Johan t. Tostrup; 617; Jørgen t. Holmgaard; 839; Jørgen t. Sebberkloster; 872; Knud t. Sebberkloster; 599; Oluf t. Sebberkloster; 477; 483; 496; 500; 586; 595; Peder, rigsråd; 130; 132
 Brockenhuus: Jørgen t. Sebberkloster; 872; Jørgen t. Sebberkloster; 834; 872
 Brogaard ved Torstedbro; 167
 Brohøjvad; 351
 Brok: Axel Lagesen t. Clausholm; 86; 98; 107; 214; Esge t. Estrup; 722; Jens i Aarestrup; 484; Lage; 110; Morten, landsdommer på Fyn; 490; Niels Jensen; 86; Pernille Axelsdr.; 98; 214; Pernille Lagesdr.; 107
 Brorstrup; 509; 761; 762; Jens, ærkebisp i Lund; 96; 100
 Brorstrup kirke; 63
 Brovst; 763
 Brud?: Chr. i Gjelstrup; 747
 Brun: Anders i Lyngsø; 635; 688; 689; Anders i Vokslev, præst; 439; Anders Pedersen i Nibe; 628; Anne Nielsdr. af Kongstedlund; 587; Chr. i Harrild; 521; Chr. i Støvring; 629; 630; 636; Eskild i Hasseris; 185; Henrik; 738; 750; Henrik i Aalborg; 718; 763; 769; Henrik, borger i Aalborg; 648; Jens i Ellidshøj, lille; 144; Jens i Nystrup; 142; Jens i Vokslev, præst; 102; Jens Nielsen i Pandum Østergaard; 521; 522; Jens, præst i Vokslev-Nibe; 198; Jep i Ellidshøj, herredsfoged; 149; 172; 174; 175; 176; 183; 351; 532; 565; 582; 583; 607; Jep i Gjelstrup; 630; 660; Jes (Ridemand); 164; Lars; 89; 124; 157; 443; Lars i Ellidshøj; 139; 144; 156; 174; 175; 176; 183; 413; 519; Lars i Nibe; 459; 534; 537; 547; 551; 586; Lars i Ravnkilde præstegaard; 455; Lars i Rodsted; 476; Lars i Svenstrup; 217; Lars i Volstrup; 746; Laurids; 101; 104; 105; Laurids i Nibe; 457; Ludvig i Aalborg; 703; Mads i Rodsted; 366; Niels; 285; Niels i Ellidshøj; 172; 210; 240; 250; 256; 351; Niels i Harrild; 360; Niels i Pandum Østergaard; 521; 522; Niels i Støvring; 746; Niels t. Nørre Kongerslev; 370; 451; Peder; 761; 763; Peder i Bonderup; 172; Peder i Sønderholm; 352; Peder Ridemand; Se Ridemand, Peder Sørensen; Selgen i Sønderholm; 334; Svend i Sønderholm; 189; Søren; 156; Søren i Støvring; 746; Terkel i Hasseris; 147; Thomas i Binderup; 460; Thomas i Sønderholm; 460
 Brunsgaard i ? Nibe; 594
 Brun-slægten fra Ellidshøj; 764

Brusgård; 484; 494
 Bryms: Jens Svendsen; 43; 46
 Bryndi: Esge i Aalb.; 99
 Bryske: Anton Ejlersen; 314; Antonio, justitiar; 288; 309; Antonius t. Langesø; 388; Cecilie Ejlersdr.; 314; Claus; 96; Ejler; 170; 314; Ejler, lensmand Aalborg; 168; Gerdt Ejlersen; 314
 Brøddland; 831; 876
 Brødsen: Niels i Aarestrup; 314
 Brønd: Chr. i Sørup; 468
 Brønderslev; 625; 644
 Brøndum; 162; 271
 Brøndum, Salling s.; 40; 146; 877
 Brøndumgaard; 40; 41; 42; 309
 Brøst: Niels i Gravlev; 466
 Brøydh i Aarestrup; 144; 174
 Buch?: Ellen Lauridsdr. i Sønderup; *Se Borch*
 Budde: Dorte; 742; Gjordslev; 629; 743; 745; 763; Gjordslev t. Rødslet; 742
 Buddesen: Søren i Torsted; 757
 Buddisdr.: Inger i Hasseris; 141; 147; 185; Kirsten i Klæstrup; 417
 Buddisen: Jens; 291; Jep, herredsfoged; 73; 92; 94; 95; 96; 97; 104; 105; 110; 130; Lille Peder; 147; Peder i Hasseris; 80; 113; 141; 147; 163; Peder, borger i Aalborg; 88
 Buddissen: Jep, herredsfoged Hornum h.; 61
 Buderup; 29; 56; 202; 217; 219; 224; 226; 229; 234; 237; 240; 258; 259; 288; 292; 294; 307; 366; 406; 486; 491; 591; 611; 625; 636; 759
 Buderup bro; 392
 Buderup kirke; 121; 217; 329; 664
 Buderup præstegaard; 172; 307; 332
 Buderupholm; 27; 172; 221; 259; 313; 323; 329; 348; 438; 443; 456; 532; 533; 591; 625; 626; 630; 636; 664; 666; 743; 770; 771; 786; 795; 818; 834; 839; 856; 859; 867; 871; 872; 888
 Budolfi kirke; 58; 75; 119; 262; 386; 456; 612
 Bugge: Anders Christensen i Sønderholm; 618; Chr. i Sønderholm; 460; Clement; 118; Elne; 36; 54; Jep i Sønderholm; 432; Lars i Sønderholm; 432; Niels t. Hald; 35; 54; 63; Oluf i Sønderholm; 433
 Busch: Thomas i Nibe; 430; 433
 Buserus: Peder Hansen, præst i Sønderup; 878
 Busk: Thomas Christensen i Aalborg; 646
 Busted; 23; 66; 68; 73; 74; 104; 124; 125; 136; 147; 162; 177; 180; 183; 210; 324; 392; 394; 442; 454; 463; 464; 483; 494; 508; 515; 521; 534; 567; 578; 587; 589; 614; 635; 660; 669; 682; 683; 700; 722; 792; 825
 Busted sø; 125; 812; 814; 819; 825
 Bustrup; 313; 323; 354; 355; 361; 379
 Buus: Anders; 89; Chr. i Nibe; 628; Chr. i Svenstrup; 890; Chr. Pallesen i Braulstrup; 479; Jens i Drastrup; 493; 563; Jens Sørensen i Ellidshøj; 910; Jens Sørensen i Hæsum; 634; 635; 661; 683; 716; 741; 745; 746; 752; 760; 762; 773; 801; 824; Lars; 497; Lars i Hornum; 824; Lars i Lere; 460; 497; 536; 563; 579; 614; Morten i Hasseris; 531; Niels i Lere; 194; Søren Jensen i Hæsum; 486; 635; 661; 683; 698; 702; 716; 866; 889; 890; 902; 910
 Byg: Jens i Ersted; 392
 Bygholm; 238
 Byrial i Rodsted; 575; 576
 Byrialsen; 791; Anders Poulsen i Roum; 286; Chr. i Ersted; 699; 740; 756; 767; 785; 788; 789; 790; 791; Chr. i Plejlstrup; 691; 693; 699; Oluf, fuldmægtig på Aarsmark; 741; Otte Christensen i Ersted; 785; 788; 790
 Byrsted; 64; 81; 111; 139; 140; 141; 156; 170; 176; 178; 180; 318; 324; 342; 346; 359; 383; 392; 441; 443; 456; 459; 460; 532; 536; 547; 563; 579; 580; 581; 594; 603; 604; 629; 630; 635; 669; 670; 680; 721; 725; 726; 727; 738; 745; 750; 783; 807; 812; 857; 863; 881; 907; 913
 Bæk: Anders i Støvring; 55; 72; 77; 78; 79; 89; 94; 95; 101; 104; 105; 110; 111; 112; 124; 130; Chr. i Nibe; 639; Jacob Jensen i Støvring; 902; Jens i Svenstrup; 111; Lars; 111; 112; Niels

i Svenstrup; 127; 128; Poul i Gravlev; 172; Thomas i Støvring; 124; 127; 139; 156; 157; 164

Bækmark; 133

Bælum; 26; 294

Bøchs, ritmester i den kejserlige hær; 877

Bødker: Hans Sørensen i Nibe; 550; 598; Hans? i Nibe; 549; Jens Poulsen i Nibe; 701; Jørgen i Nibe; 537; Laurids i Tostrup; 432; Niels Christensen i Aalborg; 702; Tøger i Nibe; 488; 540; 543; 547; 553; 589

Bøg: Chr. i Vokslev; 597; 603

Bøistrup-slægten; 150

Børglum kloster; 29

Bøvling slot; 701; 707; 722

Baarsø, Skåne; 60

Celiplet-engen; 123

Chr. i Smorup, præst; *Se* Madsen

Christen i Testrup, præst; 161

Christen S ... i Svenstrup; 340

Christence: Salig Bjørn Kaas' t. Broholm; 576

Christensd.: Anne i Torsted mølle; 774; 775; 782; Apelone i Torsted mølle; 774; 782

Christensd.: Anne i Torsted mølle; 771; Apelone i Torsted mølle; 771; Birgitte i Svenstrup; 911; Else i Svenstrup; 911; Gertrud i Lundby; 911; Karen i Oppelstrup; 911; Kirsten i Svenstrup; 911; Kirsten. i Guldbæk; 772

Christensdr.: Anne i Nibe; 696; Anne i Suldrup; 392; Anne, tjenestepige på Restrup; 904; Barbara i Suldrup; 392; Birgitte i Svenstrup; 893; Else i Svenstrup; 893; Gertrud i Lundby; 893; Ide i Binderup; 793; Inger i Snorup; 514; Inger i Suldrup; 392; Johanne i Guldbæk; 764; Johanne i Aalborg; 893; Karen; 381; Karen i Brasted; 688; Karen i Oppelstrup; 893; Kirsten; 773; Kirsten i Svenstrup; 893; Kirsten i Sønderholm; 893; Kirsten i Sønderup; 710; 731; Kirsten, tjenestepige på Restrup; 848; 849; Lucie i Giver; 711; Maren; 381; Maren i Busted; 682; Maren i Nibe; 648; 651; Maren i Sønderholm; 679; Mette i Ersted; 789; Sindet i Brasted, væverske; 685; 688

Christensen: Anders i Bislev; 624; Anders i Braulstrup; 477; 478; 479; 481; Anders i Busted; 669; 792; Anders i Byrsted; 680; 725; 726; 727; 738; 783; Anders i Estrup; 324; 333; 342; 385; 392; 410; 445; 459; 460; 468; 515; Anders i Gjelstrup; 771; Anders i Gravlev; 834; 838; Anders i Grydsted; 721; Anders i Guldbæk; 703; 704; 745; 793; 861; Anders i Hjeds; 318; 635; Anders i Hjedsbæk; 366; 372; Anders i Hyllested; 285; 294; 304; Anders i Nibe; 648; 651; Anders i Nørholm; 737; 794; 876; 898; Anders i Staun; 742; Anders i Støvring; 636; 869; Anders i Tyrrestrup; 764; 765; Anders i Valsted; 498; Anders i Veggerby; 630; 671; 678; 717; 744; Anders i Vokslev; 764; 766; Anders i Volsted; 832; Anders i Volstrup; 225; Anders i Aarestrup; 521; Anders Klitgaard i Nørholm; 884; 885; 888; Anders, adelsmd.; 319; Anders, præst i Øsløs; 192; Bjørn i Hasseris; 499; Chr.; 142; 285; 294; 304; Chr. Borup i Gjelstrup; 721; Chr. i Brasted?; 857; Chr. i Drastrup; 431; 619; 703; 704; Chr. i Ellidshøj; 256; Chr. i Estrup; 606; Chr. i Frejlev; 618; Chr. i Gjelstrup; 515; 660; Chr. i Gravlev; 776; 781; Chr. i Holmager; 671; 684; 717; 744; Chr. i Lere; 497; 536; Chr. i Lyngbjerggaard; 800; Chr. i Nibe; 604; Chr. i Nyrup; 737; Chr. i Oplev; 665; 780; 781; Chr. i Oppelstrup; 893; Chr. i Skørping; 332; Chr. i Støvring, gamle; 630; Chr. i Støvring, unge; 630; Chr. i Svenstrup; 630; 670; 684; 716; Chr. i Sønderholm; 460; 862; Chr. i Sønderup; 858; 860; 872; Chr. i Torsted ved broen; 758; Chr. i Torsted, den anden; 758; Chr. i Volstrup; 780; 863; 866; 887; 890; 905; Chr. i Aalborg; 826; Chr. i Aarestrup; 614; Chr. præst i Gravlev; 387; Chr. på Restrup; 904; Chr., kapellan i Buderup; 366; Chr.,

kapellan i Sønderup; 358; Chr., kgl. salter i Nibe; 455; 456; Chr., præst i Buderup; 459; Chr., skrædder i Skivum; 685; Christen i Brøndland; 831; Christen, sognepræst til Aarestrup kirke; 377; Erik i Binderup; 521; 522; Esben i Hasseris; 471; Frederik, borgmester i Aalb.; 683; Gregers i Nørholm; 711; Hans i Kirketerp, præst; 358; 443; Hans i Sørup; 630; 665; Henrik, borgmester i Aalborg; 582; Haagen i Nibe?; 742; Ib i Brasted; 873; Ib i Aalborg; 476; 868; Ib, 1624 sandemand?; 801; Jacob i Lere; 460; Jacob i Aarestrup; 740; 758; Jens; 89; 212; 381; 411; 415; 736; 762; Jens; 443; Jens i ?; 868; Jens i Bonderup; 633; Jens i Gelstrup; 802; Jens i Gjelstrup; 630; 634; 716; 747; 773; 801; 803; 807; 886; 903; 909; 910; 913; Jens i Guldbæk; 674; 704; 716; 744; 746; 764; Jens i Hasseris; 471; 870; Jens i Haverslev; 761; 763; 911; Jens i Hyllested; 812; 814; 819; 820; Jens i Kalstrup; 824; Jens i Mejlbj; 761; Jens i Nibe; 626; 644; 669; 728; Jens i Nørholm; 737; 810; 885; *Se Klitgaard*; Jens i Raakilde; 607; 614; 629; 631; 633; 660; 716; Jens i Støvring; 497; 746; 752; 764; 773; 824; 869; 889; 890; 916; Jens i Suldrup; 758; Jens i Svenstrup; 392; 410; 412; 458; 460; 632; 843; Jens i Svenstrup, herredsfoged i Hornum h.; 474; 492; 494; 496; 505; 510; 515; 518; 521; 531; 532; 535; 536; 562; 563; 564; 575; 576; 579; 580; 581; 583; 585; 601; 603; 607; 609; 614; Jens i Svenstrup, herredsfoged i Hornum h. i Hornum h.; 23; 466; 468; 476; Jens i Sønderholm; 310; Jens i Sønderup; 288; Jens i Torsted; 911; Jens i Aarestrup; 366; 408; 419; 484; Jens Nyrup i Nibe; 736; Jens på Torstedlund; 778; Jens, landstingshører; 288; Jens, official; 94; Jens, tjener på Torstedlund; 776; Jep i Svenstrup; 767; Just i Suldrup; 392; 532; Just i Volstrup; 497; Jørgen i Nibe; 851; Kjeld i Klæstruplund; 562; Knud; 219; Knud i Drastrup; 703; 848; Knud i Ejdrup; 409; Knud i Estrup; 219; 292; 334; 342; 492; Lars i Brasted; 630; 635; Lars i Torsted; 758; Lars i Vestby; 413; Lars i Volstrup; 210; 221; 225; 234; 256; 292; 317; 340; 342; 347; 357; Lars på Lundbæk; 666; Laurids i Klæstrup; 750; Laurids i Nørholm; 876; Laurids i Taarup; 453; 454; Mads; 174; Mads i Bonderup; 340; 342; Mads i Djørup; 97; Mads i Estrup; 521; Mads i Nørholm; 711; 843; Markur i Svenstrup; 561; Michel; 140; Michel Finde i Nibe; 850; 852; Michel i Binderup; 793; Michel i Bonderup; 217; 292; 324; 333; 342; Michel i Nibe; 725; 736; Michel i Nyrup; 904; Michel i Nørholm; 914; 915; Michel i Sønderholm; 460; Michel i Vokslev; 768; Michel, præst i Gislum; 870; 872; Mogens; 156; Mogens i Støvring; 630; 738; 746; Morten i Hasseris; 769; 843; 882; Morten i Suldrup; 636; 789; N.N. på Torstedlund; 537; Niels; 565; 761; Niels bødker i Løgstør; 846; Niels i Braulstrup; 661; 686; 731; Niels i Busted; *Se Vendelbo*; Niels i Byrsted; 594; 604; Niels i Ersted; 670; Niels i Gammelholm; 731; Niels i Giver; 86; Niels i Gjelstrup; 634; Niels i Gravlev; 838; 909; 910; Niels i Grydsted; 666; Niels i Hornum; 608; Niels i Kielstrup; 562; Niels i Mejlbj; 911; Niels i Nibe; 599; 726; Niels i Svenstrup; 497; 805; 893; Niels i Sønderholm; 432; Niels i Sønderup; 634; 710; 711; 712; 730; Niels i Torsted; 758; Niels i Tøtterup; 661; Niels i Taarup; 634; 680; 721; Niels i Vognsild; 736; Niels i Volsted; 911; Niels i Volstrup; 668; Niels i Aalborg; 843; Niels i Aarestrup; 614; 754; 756; 759; 762; 767; Niels Nyrup i Nibe; 724; 725; 726; 727; Niels, forstander i Aalb. Hosp.; 868; 882; Niels, tjener på Klæstruplund; 799; Palle i Nørholm?; 485; Peder; 761; 763; Peder; 443;

Peder i Ellidshøj; 746; Peder i Ersted; 632; 665; 753; 761; 762; 766; Peder i Hasseris; 619; Peder i Hjeds; 614; Peder i Ilsø; 409; Peder i Munkholm; 760; Peder i Nibe; 370; 628; 698; 725; 742; 771; 829; 858; Peder i Rodsted; 758; Peder i Staun; 742; Peder i Sønderholm; 460; 515; 518; Peder i Sønderup; 481; Peder i Sørup; 201; Peder i Torsted; 686; 757; Peder i Tostrup; 149; 433; Peder i Vokslev; 776; Peder i Aalborg; 564; Peder i Aarestrup; 366; 382; 383; 430; 614; Peder, præst i Aggersborg; 134; Peder, rdm.; 99; 113; 114; 138; Poul; 819; Poul i Hasseris; 612; 619; Poul i Nibe; 648; Poul i Nøvling; 907; Poul i Valsted; 498; Poul Jensen i Veggerby; 897; Poul, birkefoged i Ø birk; 188; Rasmus i Veggerby; 630; 635; Simon i Haldager; 758; Simon, foged på Lundbæk; 669; 734; Staphen i Linderumgaard; 85; Stig i Volstrup; 307; Svend i Byrsted; 581; Svend i Mølgaard; 564; Søren; 104; 105; 761; 763; Søren i Annerup; 442; 459; 485; Søren i Brunsgaard; 594; Søren i Byrsted; 579; 580; Søren i Gravlev; 308; Søren i Grydsted; 666; 721; Søren i Guldbæk; 703; 741; 753; 790; Søren i Hjeds; 614; Søren i Hørby; 780; Søren i Klitgaard; 741; Søren i Nibe; 537; 543; Søren i Nibe, ved bakken; 551; Søren i Nyrup; 904; 906; Søren i Nørholm; 711; 737; Søren i Oplev; 307; Søren i Støvring; 887; Søren i Svenstrup; 264; 287; 301; 429; Søren i Sønderup; 489; 710; 731; Søren i Sørup; 765; Søren i Volstrup; 670; 683; 684; 716; 744; Søren i Aalborg; 703; Søren i Aarestrup; 484; Søren, borgmester i Hobro; 353; Søren, Knud Gyldenstjernes tjener; 637; 638; Thomas i Hornum; 499; Thomas i Nibe; *Se Bosk*; Thomas i Rodsted; 444; Thomas i Sønderholm; 430; Tøger i Nørholm; 122; Villum i Sørup; 765
 Christian 3.; 242; 264
 Christiania i Norge; 883
 Christiansen: Poul Verner, historiker; 309
 Christiensen: Jørgen til Enggard og Rugaard; 186
 Christoffersen: Niels i Thise; 748; 749; 750; 751; 795; 798
 Claudi: Jens, 1624 sandemand; 801
 Clausbolet i Svenstrup; 76
 Clausdr.: Dorthe; *Se Dyre*
 Clausen: Keld i Volstrup; 294; Lars, borger i Aalborg; 76; Peder i Nibe; 411; 418; 452; 509
 Clausholm; 86; 98; 107; 214
 Clemed i Abildgaard; 887
 Clemedsdr.: Maren; 891
 Clemedsen; *Se også Klemesden*;
 Anders i Bonderup; 591; Anders i Støvring; 532; 562; 565; 579; 580; 630; Anders i Sønderholm; 429; Chr. i Oplev; 741; 776; Hans i Hasseris; 386; Jens i Bonderup; 591; Jens i Nibe; 599; Jens i Støvring; 683; 752; 824; 887; Jens i Støvring, gamle; 746; Jens i Støvring, unge; 636; 746; 764; Lars i Tyrrestrup; 890; Michel i Nørholm; 737; Niels i Veggerby; 292; Niels, foged på Nørlund; 626; Peder i Nørholm; 358; 737; Svend i Nørholm; 334; Søren i Nørholm; 358
 Clementsen: Niels, rigsråd; 118; 148; 153; 169; 284; Thomas i Nyrup; 354
 Copstofte nord for Nibe; 169
 Culdorp; 47
 Dael: Peder Vissing i Nibe; 468; 536; 540; 543; 544; 545; 553; 555; 628
 Dalgaard i Aars h.; 349; 369
 Dalingsøer; *Se Dannesø*
 Dall; 10; 49; 83; 178; 381; 391; 408; 678; 748; 910; 916; Benedites, foged på Restrup; 59; Jens i Hovtved; 212; 223; Søren i Søtrup; 778
 Dalsgaard; 161; 198; 204; 210; 212; 215; 219; 221; 256; 282; 286; 290; 320; 439; 446; 447; 452; 630; 684; 717; 721; 744; 864; 865
 Dalum; 29; 217; 409; 442; 629; 661; 686; 747; 855
 Dambækken ved Djørup mølle; 217
 Damsbo; 354
 Damsgaard; 402
 Dan: Lars af Nørholm; 70; Lars, V.; 67;

69

Dannemænd; 16

Dannesø; 140; 335; 353; 456; 472;
536; 581; 660

Dantzer: Poul; 83

Debel; 765; 833

Degen: Boel Jensdr. i Sønderup; 701;
706; 710; 730

Degn: Søren Jensen i Aarestrup; 431;
614

Dejbjerglund; 360; 451

Delefoged i Hornum h.; 532

Dideriksen: N.N., V.; 81; Peder, kannik
i Roskilde; 134; Peder, præst i
Vokslev-Nibe; 198

Dionysen: Jep; *Se* Galskyt

Djorup; 37; 59; 81; 97; 98; 102; 135;
143; 152; 166; 172; 178; 194; 215;
216; 217; 309; 385; 483; 493; 535;
606; 616; 623; 630; 665; 671; 682;
770; 890

Djorup mølle; 770

Djorup møllegaard; 217

Dodensig; 456; 493; 591; 630; 746

Dokkedal; 375; 380; 382

Doktor: Peder, borger i Ribe; 275

Doldrup; 94; 95

Dollerup, Blenstrup s.; 271

Dragerfugls eng; 426

Dragsbæk mølle; 430

Drastrup; 186; 189; 429; 430; 431;
432; 433; 493; 563; 579; 580; 608;
618; 619; 620; 662; 703; 704; 745;
750; 848

Dreoff enge; 427

Dresselberg: Anders, landsdommer på
Sjælland; 490

Drikting; 13

Drommerup; 96

Due: Jens, Hr.; 96; Jørgen t. Oksevang;
664; Jørgen t. Oksholm; 533;
Mandrup t. Halkær; 842; 845; 853;
877; Mikkel af Torp, V.; 66; Robert,
borgmester i Aalborg; 76; 88; 91; 99

Dueholm kloster; 745

Dunn: Peder i Sønderholm; 202

Dybdals bakke ved Nyrup; 365

Dyrby; 380; 391; 392

Dyre: Claus Iversen t. Boller; 271;
Dorthe Clausdr. t. Rebstrup; 475;
477; 478; 479; 481; 634; Frands

Iversen t. Damsgaard; 402; Hans;
814; 889; Jens Clausen t. Boller; 389

Dyvelstrup; *Se* Døvelstrup

Døgind: Chr. borger i Aalborg; 702;
Jens i Klæstrup; 283; 411; 417;
Michel i Klæstrup; 885; 891

Døstrup: Niels i Randers; 178

Døvelstrup; 64; 84; 91; 93; 100; 106;
133; 153; 214; 220; 243; 251; 283;
319; 325; 335; 336; 344; 347; 351;
355; 382; 754; 755; 756; 776; nørre;
214

Døvelstrup vad; 192; 337; 756; 760;
776; 777; 778; 780; 781; 782; 827

Daa: Claus t. Ravnstrup; 794; 802;
Dorthe t. Havnø; 699; Elisabeth t.
Ranstrup; 907; Hilleborg t. Tjele;
685; 691; Jesper t. Enggaard; 351;
Jørgen; 238; Jørgen i
Gammelbygaard; 569; Oluf t.
Ravnstrup; 907; Sofie; 455

Ebbesdr.: Cecilie; 45; Marine; 45

Ebbesen: Jens i Nøvling; 147; Laurids;
Se Udsen; Peder; 353; Peder i
Hasseri; 499

Eberstein; 37; Albert; 36; Ludvig
Albertsen; 36; Peder Ludvigsen; 35

Edele, priorinde i Ø kl.; 74

Efleusen: Lars i Brasted; 202

Egholm; 10; 472

Egholms mølle, Hellum h.; 510

Ejdrup; 10; 712

Elefsen: Elef; 43

Ellidshøj; 10; 13; 36; 38; 39; 45; 48;
74; 95; 128; 139; 144; 149; 156;
172; 174; 175; 176; 180; 183; 202;
210; 215; 217; 219; 221; 234; 240;
250; 256; 285; 292; 347; 351; 357;
358; 366; 406; 413; 468; 491; 492;
510; 515; 519; 532; 561; 562; 565;
579; 580; 582; 583; 607; 633; 635;
668; 669; 670; 683; 716; 736; 741;
744; 745; 746; 748; 752; 754; 755;
761; 762; 763; 764; 771; 777; 781;
785; 786; 790; 791; 806; 809; 824;
834; 848; 849; 857; 863; 866; 880;
881; 886; 889; 890; 896; 897; 898;
899; 902; 903; 906; 907; 909; 910;
913; 916

Ellidshøjgaard; 106

Ellinggård; 53

Elne, frue; *Se* Seefeld
 Elsborg; 36
 Emmiksen: Anders; 260
 Enersen: Anders; 142; Peder; 304
 Engelbrechtsen: Albrecht t.
 Torbernfeld; 98; 107; 214
 Enslev; 446
 Erik af Pommeren; 43; 44
 Erik Menved; 36
 Erik, provst af Himmersyssel; 34
 Eriksdr.: Karen Kleppers i Nibe; 639;
 646; Karin, abedissee i Mariager
 kloster; 270; Karine; 60; Maren. i
 Hjeds; 722
 Eriksen: Bjørn; 45; Chr. i Nibe; 638;
 646; 651; 653; 671; 815; 829; 832;
 Chr., V.; 82; Erik, R.; 94; 245; Hans;
 Se Krog; Holger, rigsrd.; 130; Jens;
 156; Jens i Ellidshøj; 149; Jens, rdm.;
 76; Jens, V.; 67; Jep i Nibe; 173;
 Josep i Klitgaard, foged på Restrup;
 122; 124; 130; 142; 164; 181; Mads i
 Nibe, birkeskriver; 534; 567; 612;
 613; 614; 625; 642; Mads, skrædder
 i Nibe; 659; Niels i Hasseris; 50;
 Niels i Tøtterup; 375; 477; 478; 481;
 577; 578; 632; 661; Niels i Aalborg;
 60; Niels, Hr.; 96; Niels, rdm.; 69;
 78; Peder i Gjelstrup; 70; 111; Peder
 i Hasseris; 612; 619; Peder, hører i
 Aalb. latinskole; 612
 Ermodsen: Anders i Støvring; 630
 Erslev; 448
 Ersted; 314; 333; 372; 387; 392; 443;
 492; 515; 532; 632; 665; 670; 677;
 681; 699; 740; 753; 756; 757; 759;
 761; 762; 766; 767; 785; 788; 789;
 790; 791; 861
 Ertmand: Hans af København; 520;
 524; 525; 527; Johan, borger i
 Aalborg; 694
 Erumgaard; 116; 148; 202; 216
 Erumkobe; *Se* Erumgaard
 Esbensdr.: Barbara; 244
 Esbensen: Bertel; 243; Esben i
 Hasseris; 505; Knud; 220; Laurids i
 Svenstrup; 217; Michel i Braulstrup;
 758; Niels i Nibe; 407; 546; Niels i
 Aarestrup; 484; Peder; 164; Peder i
 Hasseris; 505; Peder i Ulstrup; 244;
 Poul i Nibe; 832; Søren i Hornum;
 670; Søren i Hvidding; 244; Søren i
 Moldbjerg; 684; 716; 746
 Esgesen: Chr. i Nibe; 433; Jens i
 Klæstruplund; 123; Lars i Hornum;
 668; Lars i Nørholm; 188; Lars i
 Volstrup; 629; Michel i Braulstrup;
 731; Niels i Grydsted; 118; Ove i
 Hjeds; 68; Ove i Volstrup; 64; Peder,
 præst i Taars; 62
 Eskesen: Jørgen, skipper; 864; 876;
 893; Michel i Hjeds; 875; Niels i
 Hornum, præst; 491; 676; Peder i
 Hjeds; 873; 875; 891; 896; Poul i
 Hjeds; 806; 809
 Eskildsen: Chr.; 217; Jens; 43; Søren,
 borgmester i Aalborg; 69; 88; Søren,
 rdm.; 99
 Eskjær, Grinderslev s.; 402
 Eskær: Michel i Ø. Grønning; 310
 Espert: Morten i Gundestrup; 778
 Esrom kloster; 34
 Essenbæk kloster; 29
 Estrup; 59; 95; 104; 105; 128; 149;
 156; 234; 282; 292; 324; 333; 334;
 342; 366; 370; 392; 410; 429; 431;
 443; 445; 459; 466; 468; 492; 499;
 515; 521; 561; 562; 563; 564; 575;
 576; 629; 636; 660; 662; 669; 670;
 676; 677; 702; 745; 750; 766; 767;
 857; 863; 865; 866; 881; 889; 890;
 910; 916
 Estrup herregaard; 291; 722
 Estvadgaard; 518
 Eyssen: Nis, V.; 64
 Falde; 875
 Farsen: Anders i Djørup; 172; Esge i
 Nibe; 118; 124; 141; 144; 145; 149;
 164; 180; 199; 217; 308; Jens i
 Brasted; 149; Jens i Hjeds; 59; Just i
 Nibe, birkefoged; 368; 370; 387;
 390; 434; 437; 450; 544
 Farslob: Maren i Nibe; 646
 Farstrup; 10; 742
 Fasti: Chr. t. Vennergaard; 275; Jørgen;
 395; Splid, kannik i Viborg; 347;
 Splid, mester; 275
 Faurholm; 341
 Feldbereder: Jacob i Aalborg; 612
 Felthus: Hans i Aalborg; 718
 Ferck i Gjelstrup; *Se* Færke
 Ferslev; 10; 39; 46; 49; 907; 915; 916;

Chr. Pedersen i Nibe, salig; 597
 Filholm, Thise s.; 466; 469
 Filshave; 133; 309
 Finde: Michel Christensen i Nibe; *Se*
 Christensen
 Findelstrup; 49; 915
 Finke.; Jens, Skipper Klements
 staldbroder; 229
 Fisker: Jens i Nibe; 742; Peder i Nibe;
 891; *Se* Hofmand
 Fjellerad; 57; 60; 228
 Fjends h.; 35
 Fjerdings-kirke; 23
 Fjord engen; 427
 Fladstrand; 876
 Flensborg; 312; 534
 Fleskum h.; 9; 10; 26; 37; 83; 311
 Flæsk: Chr. i Byrsted; 124; 126; 156;
 157; 164; 176; 178; 180; Niels; 346;
 Niels i Byrsted; 324
 Fløe; 135; 136; 154; 160; 188; 227;
 228; 353; 392; 414; 466; 485; 493;
 515; 563; 564; 581; 583; 877; 913
 Foldager; 515; 583
 Foldals slette; 216; 468
 Foldingsletvejen; 441
 Fordeling; 21
 Forfølgning til lås; 21
 Frandsen: Chr. i Gravlev; 746; 776;
 781; 863; Chr. i Nibe; 430; Chr. i
 Volstrup; 432; 780; Chr. i Aarestrup;
 614; Christen i Torsted; 386; Lars i
 Hesselholt; 223; Niels i Aarestrup;
 386; 431; 442; 460; 468; 484; 614;
 740; 758; Søren i Aalborg; 722;
 Søren, borger i Aalborg; 711; 712;
 715
 Fredbjerg; 25; 286; 853; Jens t.
 Fredbjerg; 286
 Frejlev; 189; 238; 310; 428; 429; 430;
 431; 432; 433; 439; 582; 600; 607;
 618; 619; 886
 Frejlev bro; 428
 Frejlev kirke; 57; 87; 89; 150; 168; 424
 Frendrup; 173; 212; 215
 Frendrupgaard; 185; 197; 216
 Frendstrup; 431; Niels Lauridsen i
 Nibe; *Se* Lauridsen
 Friis; 843; Albert; 415; Albert t
 Sebberkloster; 484; Albert t.
 Haraldskær; 433; 477; Anders; 802;

843; 845; 877; Anders t. Hungstrup;
 745; Anders, lensmand på Sejlstrup;
 713; Anders. t. Krabbesholm; 827;
 Anne Andersdr. af Haraldskær; 278;
 Chr.; 246; 265; 843; Chr., foged på
 Aalborghus; 178; 187; Chr., kansler;
 827; Chr., lensmand på Ouegaard;
 223; 319; Chr., lensmand på
 Sebberkloster; 357; Christian t.
 Kragerup; 843; Christoffer t. Astrup;
 867; 870; Hans; 138; 269; Hans,
 borger i Aalborg; 99; Ingeborg; 845;
 Iver; 265; Jesper; 876; Johan; 201;
 234; 876; 879; Johan, kansler; 275;
 290; 295; 300; 302; 303; 304; 314;
 332; 337; 346; Jørgen , biskop i
 Viborg; 215; Jørgen t. Krastrup; 257;
 260; 262; 263; 265; 272; 302; 303;
 304; 305; 484; 488; 489; Jørgen t.
 Krastrup, bisp; 204; 279; Jørgen t.
 Krastrup, landsdommer; 523; 528;
 551; 553; 566; 585; 588; Jørgen,
 biskop i Viborg; 204; 205; 212; 213;
 215; 217; Kirsten Jepsdr.; 401;
 Kirsten Jepsdr. t. Restrup; 275; 282;
 310; 359; 363; 368; 379; 402; 419;
 Lisbeth; 888; Niels t. Krastrup; 740;
 749; 842; 843; 852; 853; 862; 876;
 877; 913; Niels t. Skrumstrup; 792;
 Niels, bisp i Viborg; 138; 143; 146;
 147; 148; 154; 166; 194; 202; Niels,
 kantor i Viborg; 204; Niels, klerk i
 Viborg; 158; Oluf; 121; Peder; 402;
 Thomas; 771; Tønne t. Agerkrog;
 804; Tønne t. Hesselager; 803;
 Tønne, lensmand på Aalborghus;
 808; 828; 839; 845; 853; 854
 Frost: Jens i Nibe; 173; Jens i Vokslev;
 63; 170; Jens Nielsen; 63; Knud i
 Sønderholm; 460; Søren Nielsen;
 170; Aage; 63
 Fru Kirsten; 183
 Frær; 888
 Frænstrup; 240
 Frøst; *Se* Frost
 Fugl: Peder Madsen i Nibe; 752; 832;
 833
 Fuglsang; 455; 458
 Fur; 25; 66; 613; Mads i Nørholm; 358
 Furbo: Niels i Aalborg; 562
 Fussingø; 518; 587; 663

Fyn; 485
 Fynbo: Jep, foged på Restrup; 354;
 Michel i Langkær; 569
 Fyrkilde; 55; 509; 761; 762
 Færch-gården i Gjelstrup; 827; 846
 Færke i Gjelstrup; 827; 846
 Faar: Anders i Drastrup; 432
 Fårebroyen; 753; 754; 755; 756; 760;
 761; 776; 778
 Fårup; 212
 Gabrielsen: Henning, kgl. kaptajn; 698;
 Knud t. Hiulerød; 781
 Gade: Gude; 771; 774; 775; Gude t.
 Nørlund; 752; 754; 756; 758; 761;
 766; 776; 778; 780; 781; 782; 827
 Galgehøj; 13
 Galskyt: Albert t. Sønderkov; 518;
 Dynnes Pedersen; 65; Jep Dionysen t.
 Strandbjerggaard; 65; 97; Peder
 Mortensen t. Møldrup; 65
 Galt: Anders pedersen t. Birkelse; 389;
 Knud t. Palsgaard; 770; Peder
 Ebbesen; 231; 241; 242; 244; 246;
 249; 250; 253; 255; 261; 265; 279;
 284; 290; 294; 295; 300; 303
 Gammel Åvej, Hasseri; 619
 Gammelbygaard; 569
 Gammelholm; 387; 441; 462; 475;
 480; 575; 577; 665; 682; 712; 731;
 751; 754; 756; 760; 762; 766; 885;
 Lars i Sønderup; 758
 Gammelvads mølle; 44; 271
 Ged: Anders i Djørup; 172; Anders
 Sørensen i Kirketerp, provst i
 Hornum h.; 392; 406; 441; 442; 446;
 475; 514; 534; 545; 630; 635; 639;
 640; 643; 649; 650; 651; Anders
 Sørensen i Kirketerp, provst i
 Hornum h.; 472; Chr. i Nibe; 874;
 Christen Sørensen i Veggergaard;
 409; Gunde Andersen i Nibe; 631;
 638; 639; 640; 642; 645; 646; 647;
 648; 649; 650; 651; 660; Jens; 44;
 Lars; 41; 44; Lars i Nibe; 736; 742;
 Mourids Andersen i Byrsted; 635;
 650; Mourids i Nibe; 725; 728;
 Niels; 41; Peder i Hjedsbæk; 534;
 545; Peder i Sønderlund; 226; Peder i
 Veggergaard; 226; Peder, V.; 66;
 Søren i Djørup; 682; Søren i
 Veggergaard, herredsfoged i Aars h.;
 283; 381; 391; 530
 Gedsted; 36
 Gedsted bro; 392
 Gelstrup; 759; 772; 802
 Genbrev; 21
 Gerholm; 524; 527
 Gerleffsøn: Thames; 59
 Germansen: Chr. i Søtrup; 778
 Gerom; 151
 Gertrud i Sønderholm; 460
 Gertrud, frue i Dall; 83
 Gertsen: Lars i Nibe; 134; 178; Laurids
 i Volstrup, Ø. Hornum s.; 189;
 Morten, rdm.; 140; Niels i Hasseri;
 386
 Geslev; 34
 Giestorp: Christoffer van; 793
 Giortsen; *Se* Gertsen
 Gislum h.; 9; 26; 39; 315
 Giver; 10; 66; 141; 463; 711
 Giverdsen: Martin, rdm.; 148; 155
 Giødesdr.: Anne på Engelsholm; 691
 Gjedsted: Ths. og Peder; 37
 Gjelstrup; 70; 77; 78; 110; 111; 120;
 152; 169; 171; 178; 193; 199; 210;
 216; 222; 289; 320; 326; 378; 390;
 392; 493; 494; 515; 521; 522; 563;
 594; 596; 597; 599; 603; 630; 633;
 634; 660; 671; 684; 696; 716; 717;
 721; 744; 747; 749; 768; 770; 771;
 773; 774; 801; 803; 807; 846; 854;
 858; 864; 865; 875; 881; 886; 887;
 888; 892; 893; 903; 909; 910; 913
 Gjerding; 44; 888
 Gjerlev; 446
 Gjerlev herreds ting; 47
 Gjerndrup; 243; 253
 Gjerndrup nu Fussingø; 208
 Gjersholm; *Se* Gerholm
 Gjessinggaard; 408
 Gjessingholm; 563
 Gjordslev; 874; 875
 Gjøde i Hasseri; *Se* Jensen
 Gjøel; 10; 26; 322; 382; 385; 402; 403;
 432; 455; 456; 458; 587; 702
 Gjøelbo: Chr. i Nibe; 628; 647; 739
 Gjøtrup, Gislum h.; 520
 Gl. Estrup; 389
 Glad: Chr. Poulsen i Nibe; 787; Jens i
 Hasseri; 112; Peder i Volstrup; 64
 Glambæk: Claus, lensmand på

Skanderborg; 470; 509; 510; 519
 Glarmester: Chr. i Nibe; 488; 548;
 Fabian Aalborg; 612; Hans i Nibe;
 549
 Gledsomgaarden på Hannæs; 814
 Glenstrup kloster; 29
 Glerup; 381; 562
 Glob: Anders t. Brøndum; 40; 41; 42;
 Chr.; 173; 265; Christen, lensmand
 på Pandum; 276; Christen, væbner;
 240; Karen Pallesdr. i Nibe; 152;
 331; Lage, bisp i Viborg; 42; Niels,
 bisp i Viborg; 96; 106; 107; 109;
 114; 119; 121; 130; 133; 134; 135;
 137; Oluf; 265; 300; 319; 323; Oluf
 t. Nørgaard; 354; Palle Pedersen i
 Pandum; 122; 135; 152; Sofie t.
 Krastrup; 381
 Godsmed: Jens i Valsted; 406
 Godtid: Cord, rdm.; 71; 88
 Goerim; 51
 Gortze: Claus, kansler, ærkedegn i
 Ribe; 200
 Grandestævne i Svenstrup; 805
 Gransse: Tord i Aalb.; 118
 Gravesen: Peder i Nørholm; 61
 Gravlev; 29; 48; 110; 111; 135; 146;
 149; 157; 169; 172; 217; 221; 224;
 240; 256; 258; 292; 307; 372; 448;
 486; 491; 492; 520; 525; 551; 582;
 625; 629; 630; 633; 662; 665; 668;
 671; 684; 717; 744; 746; 753; 759;
 761; 762; 774; 776; 780; 781; 807;
 818; 834; 838; 859; 863; 866; 867;
 906; 909; 910
 Gravlev biskopgaard.; 172
 Gravlev bæk; 595
 Gravlev kirke; 29; 48; 909
 Gravlevgaard; 47
 Gregersen: Chr. på Gjøøl; 702; Just i
 Guldbæk; 110; 124; 127; 164; Mads;
 89; 101; 104; 105; 110; 123; 124;
 Mads i Byrsted; 139; Mourids; 164
 Gregorius i Sønderup; 97
 Greifswald; 701
 Grevens Fejde; 229; 230; 241; 254;
 344; 347; 437
 Griis: Bagge, foged på Aalborghus;
 533; 534; 540; 543; 544; 545; 555;
 628; Jens i Aalborg; 612; Jens i
 Aalborg, rdm.; 76; 78; 80; 88; Niels;
 41; 70; Niels i Nibe; 647; Niels, V.;
 82; Palle t. Kongerslev; 587
 Griis i Hersom; 107
 Gris: Niels; 96
 Gris' krog; 97
 Grubbe: Anders Jepsen af Sejerslev;
 70; Diderik i Aalborg; 826; 854;
 Ejler; 457; Ejler, rentemester; 435;
 Knud; 518
 Grubbesen: Jens i Gravlev; 111
 Grummersen: Lars i Ørum; 70
 Grydestøber: Anders i Nibe; 432
 Grydsted; 46; 70; 77; 78; 118; 134;
 152; 169; 173; 178; 182; 199; 216;
 378; 437; 468; 484; 492; 515; 521;
 532; 540; 564; 566; 567; 575; 579;
 580; 586; 589; 593; 595; 597; 598;
 606; 616; 629; 648; 651; 663; 664;
 665; 668; 669; 715; 721; 722; 747;
 770; 807; 814; 865; 885; 887; 891;
 Michel i Nibe; 459
 Grydsted led i Nibe; 628
 Grynderup: Laurids i Sønderholm; 618
 Græse; 86
 Grøn: Gunde Christensen,
 landstingshører; 585; Gunde
 Christensen, landstingskriver; 317;
 408; 412; 435; 438; 439; 445; 450;
 494; 511; 519; 523; 528; 531; 532;
 554; 603; 608; 617; 626; 645; 709;
 Jens i Binderup, Aars h.; 911; Lars,
 foged på Restrup; 358
 Grøst: Niels i Gravlev; 492
 Graarup; 283; 776; 857
 Guding; 146
 Gudingholm; 53
 Gudmundsen: Niels, birkefoged i
 Nørholm; 122
 Guds Legmes Lav; 375; 386; 390; 528;
 568; 615
 Guds Legmes Lav i Aalborg; 61
 Gudskift mølle; 51; 388
 Gudum Kloster; 29; 660; 745
 Gudumlund; 37
 Gug kirke; 357
 Guldbjerggård i Gjøølstrup; 883
 Guldbæk; 13; 39; 72; 73; 82; 92; 95;
 97; 110; 111; 116; 117; 126; 134;
 149; 156; 170; 173; 174; 175; 176;
 178; 180; 183; 184; 197; 217; 219;
 224; 225; 256; 267; 278; 285; 292;

302; 318; 324; 333; 340; 342; 346;
351; 366; 392; 441; 442; 459; 468;
492; 493; 495; 499; 509; 510; 515;
532; 562; 565; 575; 576; 579; 580;
582; 583; 597; 604; 607; 629; 632;
634; 635; 636; 660; 661; 662; 665;
668; 669; 670; 674; 702; 703; 704;
709; 716; 741; 744; 745; 746; 748;
749; 752; 754; 757; 761; 762; 764;
772; 773; 776; 790; 792; 793; 824;
848; 857; 861; 863; 864; 881; 887;
890; 899; 902; 913; 916; 917

Guldbækgaard; 520
Guldbækken; 258
Guldsmed: Anders i Aalborg; 743;
Anders i Aalborg, unge; 618; Anders
Jensen i Aalborg; 702; 859; Anders,
præst i Juelstrup; *Se* Nielsen; Hans i
Nibe; 632; 640; 647; Knud
Christensen i Nibe; 694; Laurids
Nielsen i Aalborg; 811; 812; Laurids
Nielsen, dommer på Aalb. byting;
833; Mads Christensen i Nibe; 715;
717; Niels Lauridsen; 843; Niels
Madsen, præst i Skagen; 402

Gultentorp; 915
Gundersen: Lars i Nibe; 606
Gunderslevholm; 86
Gundersted; 10; 72; 135; 466
Gunderstedgaard; 65; 153; 166; 444;
566
Gunderup; 29; 108; 109; 117; 120;
130; 138; 906
Gunderup kirke; 146
Gundesdr. Vind: Bodil; 29; Gro; 28;
Margrethe; 29

Gundesen: Eske i Guldbæk; 333; Jens i
Højris; 346; Jens i Nørholm, smed;
695; Jep i Busted; *Se* Jude; Johs.; 47;
Jørgen t. Rolsøgaard; 311; Niels i
Ellidshøj; 806; 809; 824; Niels i
Højris; 324; Peder i Busted; *Se* Jude;
Peder i Ellidshøj, herredsfoged; 23;
308; 683; 716; 721; 744; 745; 746;
752; 754; 756; 760; 762; 763; 764;
766; 767; 770; 771; 773; 785; 786;
794; 834; 848; 849; 862; 863; 864;
865; 866; 869; 880; 881; 886; 889;
890; 892; 897; 902; 903; 906; 909;
910; 911; 913; 916; 917; Peder i
Ellidshøj, herredsfoged i Hornum h.;

907
Gundeslev; 348
Gundestrup; 381; 778; 858; 860; 874
Gundestrupkarret; 12
Gunnensen: Torkil; 29
Gyldenstjerne: Anders Eriksen; 75;
Anne; 525; Anne Knudsdr.; 167;
186; 233; 238; 259; Axel t.
Lyngbygaard; 525; Axel,
landsdommer i Skaane; 490; Beate
Andersdr.; 75; Bent Henriksen; 207;
Birgitte; 740; Chr. Mogensen; 439;
Chr. t. Stjernholm; 525; Christoffer;
415; Christoffer Henriksen; 206;
Christoffer t. Iversnæs; 284; 419;
Dorte Mogensdr.; 439; 792; Else;
525; Else Mogensdr.; 368; 401; 439;
Erik Eriksen; 75; Erik Eriksen, R.;
58; Erik Nielsen t. Tim; 58; 75; 245;
Ermegaard; 590; Frans Henriksen;
207; Gabriel t. Restrup; 401; Gabriel
t. Restrup; 206; 210; 219; 232; 234;
242; 244; 246; 254; 258; 259; 261;
263; 265; 267; 268; 270; 282; 284;
304; 307; 309; 310; 311; 312; 315;
332; 333; 335; 341; 344; 347; 352;
354; 355; 361; 379; 380; Gabriel t.
Restrup; 402; Gabriel t. Restrup; 419;
Gabriel t. Restrup; 551; Gabriel t.
Restrup; 605; Gabriel til Restrup;
209; Hannibal; 593; Hannibal
Mogensen t. Restrup; 439; 459; 460;
525; 551; 553; 562; 563; 565; 593;
600; 601; 602; 608; 611; 615; 617;
618; 619; 667; Hannibal t. Restrup;
473; Henrik Christoffersen t.
Iversnæs; 433; Henrik Knudsen; 186;
Henrik Knudsen t. Restrup; 57; 59;
68; 87; 123; 124; 130; 142; 164;
167; 180; 206; 267; 271; Henrik
Knudsen t. Aagaard; 417; 433; 439;
454; 525; Henrik Mogensen; 433;
Hilleborg; 525; Ingeborg
Christoffersdr.; 415; Inger Nielsdr;
108; Jørgen; 274; 284; Jørgen
Henriksen; 206; Karen; 525; Karen
Knudsdr.; 186; 238; Kirstine
Eriksdr.; 75; Knud; 270; 527; Knud
Henriksen; 186; 206; Knud
Henriksen t. Restrup; 87; 89; 238;
258; 259; Knud Henriksen, biskop;

186; Knud Henriksen, lensmand på Aalborghus; 64; Knud Pedersen t. Tim; 246; 255; 314; Knud t. Estrup; 291; 295; 300; 302; 305; Knud t. Tim; 722; 794; 802; 828; 853; 854; Knud t. Vorgaard; 379; Knud t. Vosborg; 419; Knud t. Ågård; 646; Knud t. Aagaard; 637; 638; 640; Laxmand t. Bjersøgaard; 879; Margrethe; 206; Mogens; 374; 402; 415; 419; 439; Mogens Knudsen t. Iversnæs; 401; Mogens t. Bjersøgaard; 525; Mogens t. Fuldtofte; 792; Mogens t. Stjernholm; 379; Mourids Nielsen t. Aagaard; 53; 96; 119; 142; Mourids Nielsen t. Aagaard, lensmand på Aalborghus; 118; Niels; 593; 594; 596; 597; 599; Niels Eriksen af Langtind; 75; Niels Eriksen t. Tim; 108; Niels Eriksen, R.; 58; Niels Pedersen; 67; Niels t. Linstrup; 594; 603; Niels t. Restrup; 561; 582; Niels, lensmand på Bahun; 563; Otte Henriksen; 206; Peder; 466; Peder Eriksen; 58; 75; Peder Nielsen t. Tim; 108; Peder Nielsen t. Aagaard; 43; Peder, marsk; 488; Predbjørn; 493; 740; Predbjørn Christoffersen t. Iversnæs; 433; Predbjørn t. Vosborg; 494; 525; Sibylla; 525; Sofie; 876; 888
 Gylling: Drage, V.; 43; Peder, V.; 43
 Gøriksen: Ths., borgmester i Aalborg; 54; 55; 56; 57; 60
 Gøttrup; 883
 Gøye: Absalon; 509; Axel; 205; 210; Eline; 86; 98; 214; Eskil; 415; Eskild t. Gundeslev; 348; Eskild t. Skjørringe; 433; Eskild, Hr.; 96; Falk Falksen t. Bratskov; 793; 854; 858; 875; 882; Mogens t. Clausholm; 86; 98; 107; 155; 178; 201; 213; 214; 223; 234; 241; 242; 244; 246; 250; 253; 254
 Gaasted?; 662
 Hack: David, Hr.; 96
 Haderslev; 272
 Haderup, Vindblæs s.; 271
 Hagedyb; 191
 Hagensen: Abraham, borgmester i Aalborg; 147; 148; 155; Budde i Hasseris; 58; Knud; 36; 38; 43; 45
 Hagsholm; 604; 609; 618; 619; 664; 703; 716; 763
 Hald; 35; 63; 205; 265; 271; 272; 343; 344; 454; 462; 466; 469; 482; 489; 616; 722; 794; 828; 853; 854
 Hald len; 8; 63; 144; 213; 279; 285; 473
 Hald sogn, Nørhald h.; 332
 Haldager; 758
 Halkær; 37; 120; 153; 331; 336; 369; 404; 466; 505; 515; 617; 713; 845; Chr. i Klæstrup; 283; Lars; 128
 Halkær borgen; 41
 Halkær bro; 712
 Halland; 781
 Halling: Lars i Torsted; 386
 Hals; 718; Jens Andersen i Aalb.; 618; Jens Andersen, rådmand i Aalborg; 831
 Halsmandbro; 488
 Hammelmose; 361; 745
 Hammer: Chr. i København; 567; Niels i Nibe; 178; Oluf, borger i Randers; 663; Oluf, kgl. salter i Nibe; 471; 552; 567
 Hamrsen?: Peder i Hasseris; 684
 Hamyng: Johs.; 39
 Han h.; 74; 466
 Han herredsting; 883
 Handerup; 885
 Hanning: Niels i Moldbjerg; 141; Søren Pedersen i Nibe; *Se* Pedersen
 Hannæs; 192
 Hans: Kong; 147
 Hans i ? Aarestrup; 97
 Hans, tinghører i Viborg; 381
 Hansdr.: Ane; 568
 Hansdr.: Vibeke i Binderup; 793
 Hansen: Anders i Nibe; 742; 900; Anders i Viborg; 388; Anders, borger i Viborg; 379; Bertel i Gundestrup; 778; Chr. bisp i Vendelbo stift; 712; Chr.; 762; Chr. i Mejlby; 761; Chr. i Nibe; 521; 547; 553; Chr. i Nørholm; 737; Chr., bisp i Børglum; 715; 768; Chr., superintendent i Vendelbo stift; 722; Dyrik i Volstrup; 285; 299; Erik i Nørholm; 695; 876; Frands i Nibe; 606; Henrik i Aalborg; 161; Henrik,

borger i Aalborg; 214; Jacob i
 Hornum, præst; 156; Jens i Byrsted;
 141; Jens i Gravlev; 834; 835; 838;
 Jens i Molbjerg; 240; Jens i
 Moldbjerg, herredsfoged; 156; 157;
 174; 175; 176; 178; 180; 183; 192;
 194; 212; 215; 217; 219; 224; 225;
 227; 267; 292; 351; Jens i Støvring;
 784; 786; Jens, herredsfoged Hornum
 h.; 61; Jens, præst; 109; Jep i
 Nørholm; 737; Jesper i Løgstør; 846;
 Just i Nibe; 459; Jørgen i Ellidshøj;
 240; Jørgen i Hornum; 292; 324;
 Jørgen i Raakilde; 161; 175; 176;
 178; 183; 194; 210; 214; 217; 256;
 292; 317; Laurids, foged på Næs;
 708; Mads i Hasseris; 861; Mads i
 Nibe; 628; 724; Mads i Pandum;
 576; Michel i Veggerby; 630; Michel
 i Aarestrup, snedker; 758; Morten,
 Anders Barbys foged; 362; Niels i
 Nørholm; 737; Niels, kræmmer i
 Aalborg; 718; Niels, Sten Brahes
 foged; 599; Peder; 127; Peder i Nibe;
 598; Peder i Sønderup, præst; 689;
 701; 706; 710; 727; 730; 732; Peder
 i Aarestrup; 484; Peder, foged på
 Nørlund; 775; 783; *Se* Reiers; Peder,
 foged på Torstedlund; 771; Peder,
 landsdommer på Bornholm; 490;
 Peder, tjener på Villestrup; 680; Poul i
 Estrup ?Hedegaard; 431; Poul i
 Nibe; 591; Søren i Nibe; 598;
 Thomas i Astrup; 442
 Haraldsen: Oluf, kong; 27
 Haraldskær; 278; 433
 Harbou: Chr. Jensen t. Hvolris; 148;
 Christen t. Hvolris; 671
 Hardenberg: Ejler; 374
 Harim; *Se* Harrild
 Harinde; *Se* Harrild
 Harrild; 327; 359; 360; 521; 536; 583;
 629; 630; 665; 747; 754; 756; 776;
 866
 Harrild hede; 390
 Harrildgaard; 197; 198; 216
 Harthakær; 35
 Hartvigsdr: Maren; 48
 Hasseris; 8; 10; 26; 35; 36; 39; 46; 49;
 56; 58; 69; 76; 80; 82; 96; 99; 100;
 102; 112; 113; 116; 117; 119; 122;
 124; 138; 140; 141; 147; 163; 164;
 165; 173; 183; 185; 187; 194; 210;
 222; 224; 229; 242; 246; 262; 270;
 276; 314; 386; 404; 456; 462; 463;
 467; 470; 472; 473; 487; 497; 498;
 499; 505; 508; 510; 531; 608; 612;
 619; 684; 698; 702; 703; 709; 734;
 769; 784; 787; 826; 839; 842; 843;
 845; 858; 859; 861; 870; 882
 Hasseris å; 164; 187; 341; 427; 582;
 583; 607; 618; 619
 Hassinggaard; 286
 Hastrup; 371; 464
 Hattemager: Bjørn i Aalborg; 702
 Haubro; 509
 Haubrogaard; 41
 Haurum; 570
 Havbakken ved Nyrup; 365
 Haverslev; 55; 64; 84; 100; 103; 105;
 133; 153; 214; 243; 251; 319; 339;
 356; 419; 509; 761; 762; 763; 828;
 911; Lars i Nibe; 468; 547; 553
 Haverslev kirke; 110; 112
 Havgaard, Aaby s.; 286; 671
 Havnø; 699; 740
 Havre Sig engen; 721
 Hebbelstrup; 649
 Hebelstrup; 612; 613; 625; 631; 632;
 642; 650
 Hedegaard; 37; 38; 39; 40; 41; 42; 43;
 45; 59; 114; 147; 160; 169; 497;
 561; 564; Anders i Nibe; 457; 459;
 586; 598; Chr. Lauridsen i Nibe; 536;
 540; 543; 545; 555
 Hedegaard, Glæsborg s.; 587
 Hedegaards mose; 564; 565
 Hegelund: Morten, præst i Aalb.
 Budolfi; 229; 262; 276; 404
 Heggedal: Jeppe; 55
 Hegnet; 623
 Heidenstrup: Reinholdt; 858
 Hellesdr.: Anne i Svenstrup; 806; 817
 Hellesen: Chr. i Svenstrup; 762; 805;
 806; 817; Jens i Volstrup; 747
 Helligaandshuset i Aalborg; *Se* Aalborg
 Hospital
 Helligaandsklostret i Aalborg; *Se*
 Aalborg Hospital
 Helligum h.; 9; 26; 264; 311; 415; 527
 Helligum Sønderkov; 135
 Helsinborg; 677

Helsingør; 414
 Helstrup; 25
 Hembar: Chr. i Aalb.; 618
 Hemdrup; 37; 41; 42
 Hemmingsen: Anders i Aalborg; 76;
 88; Claus; 50; Hennik, præst; 50
 Henningsen: Oluf, official; 80
 Henriksdr.: Mette af Nibe; 905
 Henriksen: Bertel; 74; Ditmar; 50;
 Hans; 94; Hans i Raakildegaard; 123;
 Hans i Aalborg; 214; Holger; 96;
 Knud, fuldmægtig; 257; 262; 272;
 Oluf, kgl. salter i Nibe og Dokkedal;
 375; Otto, V., foged på Restrup; 144;
 Ove, tingholder på Hornum hrds.
 ting; 89; Peder; 84; Ritgert i Vokslev,
 præst; 37; 38; 39; 40; 41; 48;
 Thetmar, borgmester i Aalborg; 55;
 56; 57; 60
 Hermandsdr.: Anne; 113
 Hermandsen: Chr. i Nibe; 787; Niels;
 127; Niels i Sønderholm; 432
 Herredsfoged; 15
 Hersom; 107; 116; 134; 145; 146
 Hersomgaard; 116
 Hertuigsen: Jørgen; 378; 390
 Hessel; 40
 Hesselager; 810; 853
 Hesselbjerg; 116
 Hesselholt; 223
 Hestkærgaard i Hillerslev h.; 462
 Hestvad; 187; 210; 222; 223; 246
 Hestvad mølle; 428
 Hids h. ?; 244
 Hilleborg; 186
 Hillerslev h.; 315
 Himmersyssel; 9; 26; 39
 Himmersyssel ting; 9; 30
 Himmestrup; 615; 617
 Hindsgavl; 874
 Hindsted h.; 9; 26; 80; 885
 Hindzsøn: Henrik; 71
 Hiulerød; 781
 Hjeds; 56; 59; 63; 64; 68; 74; 75; 81;
 83; 97; 111; 128; 146; 147; 154;
 170; 174; 176; 183; 194; 202; 224;
 229; 230; 318; 409; 442; 454; 459;
 468; 470; 535; 582; 614; 635; 682;
 700; 722; 760; 762; 766; 767; 806;
 809; 812; 820; 848; 862; 873; 874;
 875; 891; 895; 896; 907
 Hjeds sø; 812; 814; 819
 Hjedsbæk; 97; 125; 366; 372; 534;
 545; 587
 Hjermelevgaard, Tolstrup s.; 611; 670
 Hjort: Hans, præst i Aarhus; 327
 Hjulmand: Mads i Svenstrup; 834;
 Peder i Oplev; 883; Søren; 97
 Hjørring; 242
 Hobro; 353
 Hodomsager; 98
 Hofdals mølle; 446
 Hofmand: Jens i Nibe; 161; Jens
 Lauridsen borger i Aalborg; 140; Jep,
 borgmester i Randers; 212; Lars i
 Grydsted; 77; Peder Christensen i
 Nibe; 595; 636; 637; 638; 640; 718;
 743; 745; 811; 815; 816; 823; 887;
 Peder i Nibe; 647; 742; Søren i
 Grydsted; 77
 Holbækgaard ved Randers; 515; 518;
 519; 528; 565
 Holck: Anders i Nibe; 647; Chr.; 859;
 867; Hans t. Barritskov; 362; 363;
 402; Jens i Aalborg; 830; Søren
 Christensen i Nibe; 720
 Holgersen: Christoffer i Nibe,
 birkefoged; 682
 Holk: Lyder t. Støvringgaard; 49; 54;
 245
 Holke; 475; 479; 607; 635; Jens i
 Kirketerp; 443; Jens i Toldal; 442;
 Søren i Toldal; 442
 Holkegaard; 221; 240; 661
 Holland; 568
 Holm i Silkeborg len; 489
 Holmager; 146; 317; 378; 404; 456;
 466; 492; 494; 515; 606; 630; 636;
 671; 684; 717; 744; 845; 882
 Holmagergaard; 216
 Holmbo: Niels af ? Nibe; 377
 Holmgaard; 148; 339; 391; 494; 518;
 519; 839
 Holmgaard i Højslev; 419
 Holmgaard, Skals sogn; 116
 Holmgaards mark; 146; 159
 Holmsø; 48
 Holst: Peder; 604; 606
 Holstebro; 279
 Holsten; 568
 Hornbæk i Slet herred; 766
 Hornsgaard, Slet h.; 799; 831; 832; 891

Hornum; 13; 63; 126; 128; 132; 149;
 156; 159; 170; 171; 173; 174; 175;
 176; 178; 179; 180; 183; 184; 185;
 191; 194; 197; 198; 208; 212; 215;
 217; 225; 226; 234; 271; 292; 310;
 324; 333; 340; 351; 358; 370; 392;
 419; 430; 431; 432; 443; 460; 466;
 468; 491; 494; 499; 551; 563; 608;
 615; 662; 665; 668; 670; 676; 684;
 716; 741; 747; 752; 757; 764; 766;
 773; 776; 824; 855; 863; 866; 881;
 887; 910
 Hornum herred; 8; 9; 26
 Hornum herreds provsti; 10
 Hornum herreds segl; 12
 Hornum herreds ting; 13
 Hornum kirke; 119; 185; 212
 Hornum præbende; 51; 259; 397; 781
 Hornum præstegaard; 216; 225
 Hornum sogn; 401; 638
 Hornum sø; 535; 564
 Hornum sø, lille; 535
 Hornumdal; 865
 Hornum-Fleskum herredsting; 10
 Hornøg herred; 9; 12; 26
 Horsens, Helligum h.; 135
 Hospitalet; *Se* Aalborg Hospital
 Houmand: Niels i Sønderholm; 460
 Hovmand: Peder Christensen i Nibe;
 759
 Hovtved; 212; 223
 Hummel: Poul i Aarestrup; 382; 383
 Hummelmester: Hans i Nibe; 173
 Hummelø: Lars; 61
 Hundborg h.; 315
 Hundslund; 29
 Hungstrup; 745
 Husum: Hans, borgmester i Aalborg;
 232
 Huul mølle; 51
 Hvam; 66
 Hvam, Rinds h.; 870
 Hvam?; 843
 Hvas: Erik t. Ormstrup; 110; Jens t.
 Kaas; 201; 205; 208; 212; 234;
 Morten, kannik i Viborg; 275; 280;
 282; 344; 347; 352; 354; 363; 379;
 Peder; 240
 Hvid: Chr., mester; 227; Christiern,
 præst i Værum; 200; 202; Jacob
 foged på Rønnohvsholm; 600; Peder;

39
 Hvidding, Sønderlyng h.; 243
 Hvide: Christine Ebbesdr.; 27; Esbern
 Vognsen; 36; Kay Pedersdr.; 49;
 Laurids Ovesen; 36; 38; Mariane
 Esbernsdr.; 36; Peder Møllumsen af
 Komdrup; 49; Skjalm; 27; Stig
 Andersen; 36
 Hvidhat: Jens i Hornum; 432
 Hvilshøjgaard; 879
 Hvitse; *Se* Hjeds
 Hvolris; 671
 Hvorup; 229
 Hvorvarp; 9
 Hyldal; 256; 531; 731; 760; 862; 869
 Hyldals mølle; 187; 349; 369; 835
 Hyllegaard i Svenstrup; 76
 Hyllegaard i Sønderholm; 679
 Hyllegaard i Aarestrup; 97; 144; 409;
 417
 Hyllested; 56; 97; 147; 151; 178; 183;
 194; 216; 285; 294; 324; 340; 346;
 441; 442; 468; 629; 812; 814; 820;
 855; 856
 Hyllested sø; 468
 Hæsum; 64; 65; 68; 73; 76; 89; 101;
 104; 105; 107; 110; 111; 127; 128;
 139; 149; 174; 178; 179; 183; 184;
 194; 195; 210; 216; 221; 224; 225;
 234; 292; 324; 340; 342; 357; 456;
 460; 468; 470; 486; 492; 496; 515;
 532; 535; 536; 561; 563; 565; 579;
 580; 597; 630; 632; 634; 635; 661;
 676; 683; 698; 702; 716; 741; 745;
 746; 752; 753; 754; 755; 760; 761;
 762; 763; 764; 766; 767; 773; 776;
 777; 781; 786; 790; 792; 807; 824;
 848; 857; 863; 865; 866; 869; 880;
 881; 887; 889; 890; 902; 910; 911;
 916; 917; 918
 Højbjerg skov; 888
 Høeg: Anne t. Buderupholm; 818; 839;
 844; 853; 859; 861; 867; 871; 872;
 883; 889; 900; Chr.; 844; 861; Erik;
 265; Erik t. Klarupgaard; 223;
 Gregers; 770; 771; 846; 859; 889;
 Jacob; 624; Jacob t. Trudsholm; 551;
 Jens; 843; 859; 867; Jens t. Kyø;
 842; Jost; 359; Just Styggesen t.
 Vang; 323; 361; 363; 839; Just t.
 Gjordslev; 874; 875; Jørgen; 454;

Jørgen t. Klarupgaard; 392; Kirsten Nielsdr.; 226; Kirsten Nielsdr. i Djørup; 309; Maren på Buderupholm; 910; Mogens; 839; 861; 895; Niels Eskildsen i Filshave; 133; Niels.; 156; Niels, lensmand på Aalborghus; 157; Niels, rigsråd; 309; Peder; 46; Sidsel; 839; Stygge t. Vang; 663; 715; 717; 814; 832; 839; 844; 846

Høg: Anne t. Buderupholm; 834; 872; 888; Gregers t. Rørbæk; 772

Høgsted; 846

Højris; 324; 346; 636; 662; 747; 861

Hømbidere: Chr. på Gjøl; 322

Hørby; 74; 446; 780; Anne Bertelsdr.; 384; Bertel Andersen i Vesterris; 226; 286; 326; 344; 380; 391; 404; 485; 500; 569; Bertel Jensen i Skovbo; 162; Bertel, væbner; 240; Christiern Jensen; 162; Inger Bertelsdr.; 569; Kirsten Christiernsdr. i Busted; 74; 81; 147; 162; Laurids Bertelsen i Vesterris; 405; 455; 478; 484; 485; 566; 567; 569

Høring; 21

Høringsdele; 21

Høybygaard; 355

Haard: Peder Pedersen i Nibe; 628; Søren, foged på Kjeldgaard; 699

Haarslaae; 720

Ibsd.: Karen i Nørholm; 814

Ibsdr.: Karen i Nørholm; 695; 810; 811; 812; Kirsten; 910

Ibsen; *Se også* Jepsen, Jepsen; Anders i Brasted; 812; 814; 819; Bertel i Nibe; 845; 846; Chr.; 334; Chr. i Nørholm, gamle; 737; Chr. i Nørholm, unge; 737; Chr. i Støvring; 887; Chr. i Svenstrup; 805; Chr. i Aaestrup; 614; Eske, præst i Ø. Hornum; 271; 358; 406; Hans i Ellidshøj; 670; Jens i Bislev; 342; 366; Jens i Ellidshøj; 806; 809; Jens i Grydsted; 747; 885; 891; Jens i Gaasted?; 662; Jens i Oplev; 534; Jep i Moldbjerg; 562; Jep i Overvad; 761; 763; Jep i Aaestrup; 756; 759; 767; Jon i Hasserris; 619; Knud i Nibe; 459; Lars i Ellidshøj; 716; 736; 741; 746; 748; 750; 752; 754; 755; 761; 762; 763; 777; 781; 790; 806; 809; 848; Lars i Ersted; 771; Lars i Mølgaard?; 669; Lars i Aalborg, murermeister; 750; 751; 795; 798; Mads i Ovdrup; 784; Mads i Støvring; 630; Niels; 565; Niels i Guldbæk; 896; 898; 899; 902; Niels i Nibe; 599; 740; Niels i Nørholm; 457; Niels i Støvring; 913; 916; Niels i Aalborg; 826; 827; 835; Ole i Ellidshøj; 633; Peder i Gammelholm; 462; 475; 479; 577; Peder i Lere; 460; Peder i Nibe; 537; 612; 643; Peder i Sønderholm; 460; Peder i Veggerby; 630; Poul i Gravlev; 774; Simon i Veggerby; 630; 684; 716; 744; Søren i Ersted; 314; 333; Thomas på Lundbæk; 666

Illesen: Michel i Tostrup; 429

Ilsø; 216; 409; 493; 575; 576

Inge: Jep Buddissens hustru; 61

Inge, frue i Hasserris; 82

Ingeborg, frue, 1492; 278

Ingeborg, frue, Sjælland; 71

Ingvarsen: Jens i Nibe; 598; Jens, præst; 58; Michel i Nibe; 551

Introp; 134

Iver i Sønderholm; 430

Iversdr.: Anne i Kirketerp; 689; Dorte, tjenestepige i Klæstruplund; 800

Iversen: Anders; 105; Axel; 348; Chr. i Nibe; 598; 629; Chr., tjener på Restrup; 904; Erik; 44; Gregers i Brovst, provst i Han h.; 763; Gunni, V.; 55; Jacob, tjener på Nørlund; 753; 755; Johs.; 39; Peder i Gundestrup; 381; Peder i Nibe; 740; Søren i Frejlev; 431

Iversnæs; 168; 186; 206; 238

Jacobsd.: Bodil i Sønderholm; 911; Edel i Sønderholm; 911; Kirsten i Ferslev; 907

Jacobsdr.: Bodel i Sønderholm; 893; Edel i Sønderholm; 893; Kirsten i Aalborg; 893; Lene i Christiania; 883; Maren i Løgstør; 893

Jacobsen: Bernhard i Restrup, skovejer; 14; Chr.(?Vognsen); 690; Jens i Ellidshøj; 916; 917; Jens i Nibe; 598; 648; Jens i Vokslev; 916; 917; Johannes; 34; Lars i Debel; 765; 833;

Laurids i Svenstrup; 912; Niels af Harthakær; 35; Niels i Alsbjerggaard; 188; Niels i Kirketerp, præst; 682; 689; 873; Niels i Nygaard, borgmester i Randers; 569; 793; Niels i Svenstrup; 866; 880; 913; 917; Niels Laursen i Svenstrup; 912; Peder; 83; 124; 331; 690; Peder, byskriver i Aalborg; 114; Selgen; 893; Selgen i Sønderholm; 911

Jebdsdr.: Aiayne t. Rodsted; 135; Anne; 71

Jepsen; *Se også* Jepsen, Ibsen; Anders; *Se* Grubbe; Anders i Djørup; 172; Anders i Hørby; 74; Chr. i Hasseris; 185; Chr. i Nørholm; 358; Jens i Dall; 83; Jens i Drastrup; 189; Jens i Klæstruplund; 118; 123; Jens i Vr. Grynderup; 212; Jens, herredsfoged; 204; Jon; 95; Jost i Brøndum; 162; Just i Klæstruplund, herredsfoged; 149; 156; 157; 175; 178; 180; Markvad i Nørholm; 122; Michel; 178; Michel i Svenstrup; 92; Niels i Svenstrup; 62; 112; Oluf; 101; Otte; 71; Peder; 71; 220; Peder i Hasseris?; 140; Peder, præst; 50; Simon i Krogstrup; 66; Søren; 239; Søren i Ersted; 372; Søren i Guldbæk; 459; Søren i Svenstrup; 256; Søren i Sønderholm; 142; Søren i Volstrup; 210; 215; 217; 220; 221; 225; 234; 250; 292; 303; 305; Søren. i Nørholm; 358; Thomas i Tostrup; 142

Jellofsen; Jens; 214

Jellu i Mejlby; 66

Jens i Abildgaard; 669

Jens i Støvring; 174

Jens i Viborg, præst; 39

Jensd.: Birgitte i Veggerby; 766; Maren i Nørholm; 915; 916; Maren i Vokslev; 766

Jensdr.: Agnes i Rumdengaard; 61; Anne i Gravlev; 834; 838; Birgitte i ?Hasseris; 185; Else i Ellidshøj; 806; 809; Gertrud i Snorup; 801; Inger i Nibe; 628; Karen i Sønderholm; 621; Kirsten; *Se* Viffert; Kirsten t. Skovbo; 446; Kirstine i Nibe; 524; 525; 527; Maren; 264; 764; Maren af Vokslev s.; 891; Maren i Gjelstrup; 910; Maren i Hjeds; 891; 895; 896; 907; Maren i Nibe; 595; 885; 887; Maren i Nørholm; 847; 909; 912; 914; Maren i Simested; 681; Maren i Aalb.; 145; 742; Maren, 1540; 264; Mette i Ersted; 789; N.N. i Stubberup; 166

Jensen: Abel i Svenstrup; 608; Anders; 418; Anders i Binderup; 59; Anders i Binderup Nedergaard; 181; Anders i Binderup, foged på Restrup; 593; 594; 597; 600; 603; 604; 611; 615; 617; 626; 641; 642; 663; 702; 703; 715; 716; 738; 741; 745; 765; 792; 793; 801; 832; 849; 854; 856; 860; 862; 865; 866; 867; 868; 870; 872; 877; 880; 881; 893; 897; 899; 903; 906; Anders i Bonderup; 633; 746; Anders i Guldbæk; 764; 881; 887; 890; 902; Anders i Hjeds; 682; 700; 722; Anders i Klitgaard; 623; Anders i Klæstrup; 872; Anders i Mariager; 677; Anders i Nibe; 632; 636; 637; 638; 640; 647; Anders i Nørholm; 358; 737; Anders i Støvring; 746; Anders, byskriver i Aalborg; 718; 769; Anders, hvor?; 629; Anders, prior i Aalb. Hosp.; 694; Asger i Nibe; 598; Bertel i Sønderholm; 621; Budde i Hasseris; 112; 141; 619; Byrial i Rodsted; 699; Byrial i Sønderup; 706; 731; 824; Chr.; 105; 192; 748; 804; Chr. foged på Restrup; 903; Chr. i Binderup, Aars h.; 911; Chr. i Braulstrup; 477; 478; 479; 481; Chr. i Gjelstrup; 773; 886; Chr. i Guldbæk; 634; 635; 661; 670; 716; 744; 746; 752; 765; 772; 773; 776; 792; 824; 857; 863; Chr. i Hornum; 764; Chr. i Hyllested; 820; Chr. i Hæsum; 635; Chr. i Klæstrup; 430; 684; Chr. i Lundgård; 638; 648; Chr. i Lyngbjerggaard; 744; Chr. i Mastrup; 591; Chr. i Nibe; 622; 632; 663; 681; 701; 734; Chr. i Nibe, i Gaden; 606; 647; 651; Chr. i Nibe, skrædder; 752; 765; 768; 832; Chr. i Nørholm; 122; 695; 737; 885; Chr. i Nørholm, smed; 695; Chr. i Oplev; 307; Chr. i Støvring; 497; Chr. i

Suldrup; 748; *Se* Pig; Chr. i Svenstrup; 532; Chr. i Søgaard; 748; Chr. i Sønderholm; 432; Chr. i Sønderup; 479; 480; 481; Chr. i Torsted; 583; Chr. i Tyrrestrup; 704; Chr. i Tøtterup; 685; Chr. i Østrup; 629; Chr. i Aalborg; 249; 285; Chr. i Aarestrup; 614; Chr. i Aastrup; 717; Chr. Jensen, foged på Buderupholm; 771; Chr. præst i Ellidshøj; 358; Chr. præst i Sønderup; 358; 455; Chr. tjener til Torstedlund; 543; Chr., foged på Restrup; 904; 906; Chr., foged på Torstedlund; 565; Chr., præst i Sønderup; 366; 462; Chr., tjener på Restrup; 844; 851; Chr., tjener på Torstedlund; 541; 544; 545; 812; 820; Chr. i Aastrup; 715; Chresten i Suldrup, herredsfoged Hornum h.; 387; Christen i Hornbæk; 766; Christen i Suldrup, herredsfoged Hornum h.; 383; 385; 410; 411; 415; Christen i Aalborg; 916; Christen præst i Sønderup; 406; Christen, bodderdreng på Torstedlund; 771; Christen, foged på Torstedlund; 582; 585; Christen, sognepræst til Sønderup kirke; 377; Claus t. Boller; 223; Clemed i Nørholm; 711; Elaf i Haverslev; 243; 251; Erik i Sønderholm; 460; Esper i Hæsum; 746; Esper i Volstrup; 497; Gjøde i Hasseris; 499; 505; Gunde i Busted; *Se* Jude; Gunde i Molbjerg; 669; Hans i Molbjerg; 215; 224; 351; Hans i Nørholm; 457; Hans i Sønderup; 731; Hans i Sørup; 234; Hans, foged på Bjørnsholm; 483; Hennik; 130; Henrik, landstingshører; 444; Ingvar i Nibe; 732; 736; 738; Iver i Sønderholm; 460; Jacob i Ellidshøj; 746; 809; Jacob i Nibe; 639; Jacob i Svenstrup; 24; 515; 532; 575; 576; 579; 580; 597; 634; 660; 661; 683; 745; 746; 752; 754; 756; 757; 763; 776; 787; 792; 801; 806; 848; 849; Jacob i Sørup; 631; 765; Jacob, præst i Juelstrup; 750; 770; 839; Jacob, præst i Sønderholm; 460; 667; 859;

870; 872; 893; 899; Jacob, vidne på Ø birketing; 188; Jellof i Haverslev; 214; Jens; 84; 89; 204; Jens i Abildgaard; 608; 636; 741; 744; Jens i Astrup; 442; 681; 698; Jens i Bislev Overgaard; 770; Jens i Bosdal; 458; Jens i Djørup; 97; Jens i Estrup; 429; 499; 562; 575; 576; 881; Jens i Gjelstrup; 696; Jens i Gravlev; 838; Jens i Hjeds; 722; Jens i Holmager; 882; Jens i Hornum; 216; 747; Jens i Hæsum; 632; Jens i Højris; 636; 662; 747; Jens i Klitgaard; 711; *Se* Kitgaard; Jens i Klæstruplund; 418; Jens i Lyngbjerggaard; 460; 535; 565; 599; Jens i Lyngby; 551; Jens i Mastrup; 637; Jens i Nibe; 199; 254; 595; 651; Jens i Nibe?; 742; Jens i Nørholm; 810; 813; Jens i Pandum; 864; Jens i Rebstrup; 867; 870; 874; Jens i Rold; 212; Jens i Støvring; 351; 630; Jens i Svenstrup; 157; 565; 670; 848; 857; 917; Jens i Sønderholm; 459; 460; Jens i Sønderup; 387; 475; 479; 480; 707; 731; Jens i Torsted; 757; Jens i Tøtterup; 842; Jens i Veggerby; 581; Jens i Volstrup; 890; Jens i Aarestrup; 484; 757; 758; Jens i Aarestrup, gamle; 614; Jens i Aarestrup, unge; 614; Jens Sjørsløv, præst i Nørholm; *Se* Sjørsløv; Jens, 1598; 602; Jens, birkefoged i Lundø birk; 676; Jens, borger i Aalborg; 58; Jens, prior i Aalb. Frue kl.; 146; Jens, præst i Bjerregrav; 137; Jep i Nørholm; 810; 813; Jep i Svenstrup; 902; Jep i Volstrup; 704; 746; 753; 754; Jep i Aarestrup; 443; Jeppe af Binderup, V.; 55; Joen i Aarestrup; 386; Joen, præst i Aard; 86; Johan; 84; Johan i Gundestrup, skrædder; 858; 860; Jost i Frejlev; 432; Just i Grydsted; 666; 747; Just i Nibe; 726; 732; 736; 739; Just i Vokslev; 597; Jørgen i Vokslev; 807; Kjeld i Frejlev; 433; Knud i Gammelholm, foged på Torstedlund; 661; 665; 682; 712; 751; 754; 756; 760; 762; 766; 781; 820; 828; 885; Knud i Nibe; 639; Knud i Støvring; 887; Lage; 55;

Lars; 127; Lars i Ellidshøj; 785; 791;
Lars i Estrup; 492; Lars i Fløe; 353;
Lars i Gjelstrup; 773; Lars i
Grydsted; 663; Lars i Gundestrup;
778; Lars i Hasseris; 76; Lars i
Holmager; 636; Lars i Hornum; 602;
615; 662; 744; 752; 773; 776; 824;
Lars i Hornum, unge; 617; Lars i
Lyngsø; 442; Lars i Moldbjerg; 492;
Lars i Munkholm; 634; Lars i Nibe;
118; 800; Lars i Oplev; 534; 614;
Lars i Sønderholm; 330; 618; Lars i
Sønderup; 288; 392; 661; 727; 731;
758; Lars i Sønderup Søndergaard;
731; 732; Lars i Tøtterup; 661;
Laurids i Binderup Nedergaard; 181;
Laurids i Binderup Nedergaard,
foged på Restrup; 459; 460; 507;
522; 533; 551; 562; 582; 583; 903;
Laurids i Langdal; 907; Laurids i
Nyrup; 704; Laurids i Rævsgrød;
831; Laurids i Sønderup; 712;
Laurids Virup i Hornum; 865;
Laurids, foged på Rebstrup; 699;
Laurids, prior i Aalb. Hosp.; 220;
Laur, præst; 48; Mads; 402; 403;
Mads i Binderup; 521; 522; Mads i
Brasted; 848; 875; Mads i Hornum;
747; 766; 767; Mads i Hørby; 780;
Mads i Nørholm; 884; 885; 888;
Mads i Svenstrup; 292; 417; Mads i
Vokslev; 123; 269; Mads i
Aarestrup; 314; Michel; 742; Michel
i Bislev; 827; 863; 864; 869; 881;
886; 891; Michel i Borup; 307;
Michel i Frejlev; 886; Michel i
Gravlev; 292; 383; Michel i
Grydsted; 666; 747; Michel i
Haverslev; 64; Michel i Hornum;
764; Michel i Oplev; 534; Michel,
foged på Torstedlund; 305; Michel,
kannik i Viborg; 397; Michel, præst i
Sønderup; 915; Michel, tjener på
Restrup; 904; Mikkil i Hornbæk;
766; Morten i Ersted; 785; 788; 789;
790; 791; Morten i Guldbæk; 864;
Morten i Gundestrup; 778; Morten i
Lyngbjerggaard; 611; 631; 668; 670;
674; 675; 683; 684; 685; 716; 722;
730; 732; 744; 745; 746; 748; 749;
751; 764; 766; 767; 771; 773; 783;
795; 796; 797; 799; 800; 804; 805;
806; 807; 808; 810; 817; 824; 834;
848; 849; 854; 856; 857; 862; 866;
872; 880; 881; 883; 910; Morten i
Lyngsø; 442; Morten i Siem; 360;
Morten i Svenstrup; 911; *Se* Jensen,
Morten i Lyngbjerggaard; Morten i
Volstrup; 668; 803; Mourids i Hjeds;
873; 891; 895; 896; 907; Niels; 84;
97; 104; 105; 138; 205; 212; 224;
334; Niels af Vesterris, V.; 67; Niels
i Binderup; 433; Niels i Bislev; 624;
Niels i Bislev Overgaard; 770; Niels i
Brasted?; 857; Niels i Byrsted; 318;
Niels i Dodensig; 591; Niels i
Drastrup; 579; 580; Niels i Ellidshøj;
806; 809; 866; 890; 909; 910; Niels i
Ersted; 789; Niels i Ferslev; 80; Niels
i Fløe; 353; 392; 414; Niels i
Grydsted; 669; 865; Niels i Guldbæk;
916; 917; Niels i Hasseris; 619; 769;
Niels i Hornum; 670; Niels i
Hornum, præst; 119; Niels i
Hornumdal; 865; Niels i Hyllegaard i
Sønderholm; 430; Niels i Hyllested;
629; Niels i Hæsum; 73; 149; 178;
194; 216; 221; 225; Niels i Kalstrup;
Se Rimmer, Niels Jensen i Veggerby;
Niels i Moldbjerg; 747; 863; Niels i
Munkholm; 686; Niels i Mølgaard;
865; 890; 902; Niels i Nibe; 212;
370; 553; 726; Niels i Nysum; 55;
Niels i Oplev; 532; 564; Niels i
Pandum; 149; Niels i Rævhale; 545;
Niels i Snorup; 141; Niels i
Stenstrup; 212; Niels i Støvring; 497;
Niels i Suldrup; 111; 112; 127; 128;
141; Niels i Svenstrup; 92; 156; 234;
318; 342; 357; 460; 497; Niels i
Sønderholm; 432; 618; Niels i
Sønderholm Nørregaard; 429; Niels i
Sønderup; 477; 731; Niels i Sørup;
631; 665; 744; 752; 754; 755; 761;
763; 765; 781; 792; 857; Niels i
Torndal; 635; 848; Niels i
Tyrrestrup; 624; Niels i Taarup; 387;
Niels i Veggerby; 630; Niels i
Vesterris, V.; 59; 63; Niels i
Volstrup; 65; 71; 92; Niels i
Aarestrup, snedker; 758; Niels
Jensen, hængt; 209; Niels, borger i

Aalborg; 227; Niels, foged på Vaar; 715; 717; Niels, kannik i Viborg; 363; Niels, official; 75; Niels, præst Budolfi; 78; Niels, vidne på Ø birketing; 188; Oluf i Handerup; 885; Oluf i Hornum; 173; 194; Oluf i Moldbjerg; 582; 668; Ove, præst; 87; 89; Peder; 76; 114; Peder i Binderup; 346; 366; Peder i Byrsted; 630; 669; 670; 745; Peder i Ellidshøj; 762; Peder i Gammelholm; 480; Peder i Guldbæk; 225; Peder i Hasseris; 743; 882; Peder i Klæstrup; 717; 744; Peder i Klæstruplund; 747; 799; 843; 863; 865; 885; 891; Peder i Nibe; 640; 647; 681; 720; 832; Peder i Nyrup; 711; Peder i Nørholm; 737; 768; Peder i Restrup; 123; Peder i Skørping; 332; Peder i Svenstrup; 111; Peder i Sønderholm; 621; Peder i Sønderup; 477; Peder i Torsted; 583; Peder i Tostrup; 869; Peder i Tøtterup; 386; Peder i Taarup; 61; 387; Peder i Vokslev; 630; 736; 745; 747; 760; 762; Peder i Volstrup; 156; Peder i Ø. Hornum; 189; Peder i Aarestrup; 387; Peder skibsbygger i Nibe; 846; Peder, borger i Aalborg; 82; 88; 113; Peder, foged på Pandum; 738; Peder, prior i Aalb. Hosp.; 126; 136; 232; 234; 244; 261; 275; 277; 288; 297; 301; 303; 315; 485; 496; 519; 563; 564; Poul i Hjeds; 806; 809; 873; 875; Poul i Hornum; 63; Poul i Hæsum; 496; 497; 597; Poul i Nibe; 434; 459; 628; 701; Poul i Aastrup; 635; Poul, død 1634; 899; Poul, herredsfoged; 59; Rasmus; 402; Simon i Buderup; 224; Simon i Klæstruplund; 535; 583; Svend i Brasted; 202; Svend i Torsted; 583; Søren; 124; 403; 904; Søren degn i Aarestrup; 583; Søren i Abildgaard; 747; Søren i Bonderup; 591; Søren i Brasted; 562; Søren i Brunsgaard; 594; Søren i Byrsted; 563; 579; 594; 595; 604; 629; 807; 907; Søren i Drastrup; 432; Søren i Frejlev; 433; Søren i Gravlev; 55; 110; 174; 175; 178; 183; 217; Søren i Hasseris; 499; 505; Søren i Haverslev; 828; Søren i Hjeds; 202; Søren i Hornsgaard; 799; 831; 832; 885; 891; Søren i Hyllested; 855; Søren i Hæsum; 630; 910; 918; Søren i Klæstruplund; 747; 748; 751; 760; 762; 795; 797; 799; 855; 857; 863; 865; 866; 886; 889; 890; 911; 916; 917; Søren i Monstrup, Hindsted h.; 386; Søren i Nibe; 739; Søren i Nyrup; 909; 914; 915; Søren i Støvring; 630; 636; 784; 786; Søren i Tøtterup; 228; 481; Søren i Veggerby; 678; 792; Søren i Veggerby, møller; 859; Søren i Aarestrup; 484; 614; *Se* Degn; Søren, borger i Aalborg; 152; Søren, borgmester i Aalborg; 155; Søren, foged på Hegnet; 623; Terkel i Nørholm; 334; 358; Terkel, foged på Aalborghus; 497; 498; 506; Thomas; 382; Thomas i Buderup; 202; Thomas i Gravlev; 224; 256; 307; Thomas i Nibe; 726; Thomas i Nørholm; 715; Thomas i Skovsgaard; 662; Thomas i Snorup; 178; Thomas i Volstrup; 173; 633; Torben i Fjellerad; 57; *Se* Wilder; Trugil i Mjallerup, provst i Slet h.; 39; 40; Tyge i Nibe; 390; Villads i Dall; 916; Villads i Frejlev; 618; Villads i Svenstrup; 746; 766; 805; 808; 848; 887; Villads, foged på Nørlund; 413; Villem, borger i Aalborg; 215; Villum i Nørholm; 334; Villum i Sønderholm; 431; Vogn; 66; Vogn i Veggergård; 545; 907; Vogn i Veggergaard; 885; 887; 891
 Jepsen: Chr.; 906; Chr. i Guldbæk; 351; Jens i Stenild; 859; Jep i Guldbæk; 351; Lars i Nibe; 460; Niels; 209; Niels i Drastrup; 493; Niels i Sønderup; 562; Poul i Dall, herredsfoged i Fleskum h.; 381; 391; 408; Poul i Ellidshøj; 562; Poul i Hæsum; 492; Simon i Klæstruplund; 492; Vogn i Veggerby; 493
 Jerslev h.; 795
 Jesper i Hasseris; 173
 Jesper i Sønderup; 150
 Jespersen: Mads, født ved Nørlund; 909; Mogens, byfoged i Aalborg;

867; 880; 884; Mogens, bygged i Aalborg; 870; 877; Mogens, ridefoged på Aalborghus; 681; Niels; 437; Poul i Nibe; 752

Johan i Frendrup; 173

Johanne, frue; 71; 116

Johansen: Chr. i Foldager; 577; 583; Søren i Aarestrup; 484

Jon i Skorup; 66

Jon i Svenstrup; 285; 302

Jonsdr.: Maren i Svenstrup; 173; May; 90

Jonsen: Chr. i Byrsted; 812; Jeppe; 127; Niels; 127; Niels i Ferslev; 49; Niels til Torstedlund; 385; Niels, tinghører i Aalb.; 76; Oluf i Svenstrup; 807

Jost i Lere, hr.; 414

Jost i Lunden; *Se* Jebsen

Jude: Anders, kgl. salter i Nibe; 331; 354; Gunde Jensen i Busted; 177; 183; 210; 217; Hans, borgmester i Aalborg; 76; 91; Jens; 89; 95; Jens Gundesen i Busted; 442; Jens i Busted; 104; 105; 123; 124; 136; 162; 164; 441; 442; 467; 468; 483; 494; 508; 515; 521; 534; 547; 553; 567; 578; 589; Jens Jensen i Busted; 578; 614; Jep Gundesen i Busted; 324; Niels; 293; Niels i Nibe; 292; 322; Niels, foged på Restrup; 232; Peder Gundesen i Busted; 392; 442; Peder i Teglgård, herredsfoged i Hellum h.; 410; 411; 415; 435; Søren i Albæk; 293; Terkel; 97

Juel: Axel; 241; Axel Nielsen t. Kongstedlund; 770; Axel t. Villestrup, lensmand på Aalborghus; 231; 240; 242; 246; 249; 250; 253; 255; 265; 267; 287; 290; 297; 308; 311; 312; 313; 317; 321; 322; 332; 341; 351; 355; 360; 371; 391; 412; 435; 438; 439; 445; 449; 450; Axel, lensmand på Aalborghus; 238; Chr., præst i Ellidshøj; 366; Christen t. Hedegaard; 389; Dorthe t. Lundbæk; 616; 622; 623; 633; Erik t. Hundsbæk, landsdommer; 844; 847; 853; 861; 877; 896; Gregers, landsdommer på Langeland; 490; Hartvig Thomsen t. Palsgaard; 282; 319; 323; 327; Iver t. Stubbergaard; 320; Iver t. Villestrup; 575; 576; Iver t. Villestrup, landsdommer; 603; 608; 617; 623; 626; 660; 661; 663; 668; 669; 670; 671; 680; 701; 707; 722; 734; 740; 770; 794; 795; 802; 804; 845; 846; Iver Thomsen t. Estrup; 282; Jens i Bislev; 216; Jens t. Kjeldgaard, lensmand på Aalborghus; 672; 676; 695; 707; 711; 716; 859; 862; 866; Jens t. Lindbjerggaard; 728; 843; Jens t. Volsted; 379; Just i Bislev; 623; Kirsten; 827; Kirsten Nielsdr. t. Kongstedlund; 770; Kjeld, bisp i Viborg; 329; 440; Lene t. Halkær; 713; Maren t. Hersumgaard; 116; Markvard t. Bækmark; 133; Mogens t. Knivholt; 313; 319; 323; 361; 363; 395; Mogens t. Pallesbjerg, landsdommer; 603; 617; Niels; 232; 237; Ove t. Lundbæk; 906; 918; Ove t. Villestrup; 884; Palle; 136; 277; Palle t. Strandet, landsdommer; 408; 435; 438; 450; 462; 474; Poul i Aarestrup; 484; Søren; 232; 237; Søren i Nibe; 599; Søren i Sønderholm; 431; Søren i Torsted; 372; Thomas; 857; 860; 880

Juelstrup; 191; 217; 329; 358; 374; 486; 491; 532

Juelstrup sø; 535; 591

Just i Abildgaard; 887

Just i Guldbæk; *Se* Gregersen

Just i Klæstruplund, herredsfoged; *Se* Jebsen

Justdr.: Anne; 226; 381; Dorthe; 381; Dorthe i Glerup; 562; Inger; 381; Maren i Hjeds; 897

Justsd.: Inger i Gultentorp; 915; Mette i Aalborg; 915; 916

Justsen: Anders; 224; Anders i Klæstruplund; 317; 340; Bertel i Binderup, Aars h.; 871; Bertel i Sønderholm; 618; 863; 864; Bodel i Mejlby; 761; 762; Chr.; 915; Chr. i Ferslev; 916; Chr. i Nibe; 628; Chr. i Suldrup; 210; 217; 229; 317; 342; 357; 366; Christen; 411; Hans i Nibe; 613; Hans, foged på Vår; 831; Jens; 224; Jens i Hornum; 431; Jørgen; 915; Jørgen i Ferslev; 916; Lars i

Moldbjerg; 670; Lars i Volstrup; 716; 746; 863; Mads i Grydsted; 666; 747; Mogens; 883; Mogens t. Lundgaard; 317; 320; Niels i Hyldal; 731; Peder; 915; Peder i Bislev; 342; Peder i Ferslev; 916; Poul i Mjels; 915; Poul i Nibe; 844; Simon i Brasted; 215; 224; Søren i Volstrup; 746; Thomas i Albæk; 256; Thomas, foged på Vaar; 827
 Juul; *Se* Juel; Søren i Nibe; 457
 Jæder: Jens i Støvring; 68
 Jødyk, borger i Aalborg; 227
 Jørgensd.: Mette; 915
 Jørgensdr.: Margrethe i Aalborg; 711; 712; 715; 773; 775
 Jørgensen: Bertel i Raakildeggaard; 469; Chr. i Nørholm; 804; Christof., borger i Kbhvn.; 561; Erik i Aalborg; 852; Jacob, borger i Aalborg; 877; Jens i Bislev; 616; Jens i Estrup; 492; Jens, Mariager kloster; 666; Jens, ridefoged på Albæk; 907; Kjeld, foged på Sebberkloster; 498; Lars i Ellidshøj; 292; Morten i Raakildeggaard; 392; 442; 468; 469; Niels i Dødensig; 493; Niels i Nibe; 551; 597; 598; 622; 640; 663; 718; 739; Niels i Nibe, salter; 606; 629; Niels i Raakildeggaard; 469; 515; Niels i Aarhus; 534; Peder i Nibe; 394; 546; 553; Søren; 821; Søren i Harrild; 747; Søren, foged på Aalborghus; 721; 844; 900; 906
 Kaghøj; 13
 Kalby: Anders; 123; Lars; 123
 Kaldal; 564; 565
 Kalf: Erland; 37; Jacob; 42; 46
 Kallesen: Søren i Nibe; 189
 Kalsen: Niels i Binderup; 68
 Kalstrup; 36; 49; 53; 54; 57; 111; 244; 393; 442; 493; 687; 694; 824
 Kalstrup mølle; 54; 57; 111; 183; 244; 564; 634; 660
 Kalundborg; 664
 Kalø; 324
 Kammersvend: Oluf; 269
 Kamp; 339; Peder, præst; 38
 Kanne: Jens; 44; 243
 Karines gård i Hasseris; 138
 Karleby, Nørre h.; 417
 Karsholm; 707
 Karup; 61; 75; 86; 183; 338; 342; 348
 Karup skov; 61
 Karuplund; 133; 192
 Kath: Jøp; 89
 Kaudt: Chr. i Tinstrup; 316
 Kaye, Jens Hansens mor; 109
 Kejserkrigen; 793
 Keldal; 155; 853
 Keldals mølle; 155
 Keldsen: Mads i Sønderup; *Se* eldsen; Peder i Sørup; 772
 Kgs. Thisted; 26; 55
 Kid: Anders, oldermand i Sundby færgelav; 638
 Kielstrup; 55; 562; 806; 850
 Kimberne; 12
 Kirkebjerg; 587
 Kirkemand: Søren i Bislev; 281
 Kirkenævninger; 16
 Kirketerp; 170; 172; 175; 180; 183; 192; 202; 205; 210; 216; 221; 224; 261; 392; 441; 442; 468; 475; 534; 603; 630; 635; 640; 671; 684; 689; 717; 732; 744; 866; 873
 Kirketerp bro; 261
 Kirkevang i Sønderholm; 678
 Kirstine i Aastrup; 385
 Kirt: Jacob; 43; 46; Palle; 43; 46
 Kjeld kantor i Viborg; 94
 Kjeld, præst i Gunderup; 905
 Kjeldgaard; 676; 695; 699
 Kjeldkær; 87
 Kjelds mose ved Bislev; 317
 Kjelds vej ved Bislev; 317
 Kjeldsdr.: Else i Nibe; 752; Inger i Hjeds; 873; 875; 891; 895; 896; 907; Maren i Nibe; 850; Mette i Hjeds; 700
 Kjeldsen: Anders i Handerup; 885; Anders i Nibe; 544; 628; 663; Chr. i Binderup, Aars h.; 871; Chr. i Frejlev; 431; Chr. i Rold, skriver; 626; Chr. i Sønderholm; 460; Chr. i Torsted; 160; Gunde; 28; 29; Kjeld; 36; 38; 43; 45; Lars i Frejlev; 608; Lars i Hasseris; 619; Lars i Nibe; 549; Lars i Svenstrup; 748; Mads i Rise; 809; Niels i Klotrup; 801; Niels i Vokslev; 583; Peder i Bjørnstrup; 285; 294; Peder i Nørholm; 885;

Peder i Sørup; 764; 773; Søren i
 Brasted; 875; Søren i Klæstrup; 283;
 Søren i Aarestrup; 284; Thomes i
 Hasseris; 262; 276
 Kjellerup, herregård; 320; 346
 Kjelsdr.: Else i Nibe; 833
 Kjær: Chr. Laursen i Nibe; 628
 Kjær herredsting; 831
 Kjærgaard; 876; Jens i Estrup; 677
 Kjærsgaard; 444; 498; 567
 Kjærulf: Bertel; 831; Maren Jørgensd. i
 Ferslev; 916; Peder; 444; Peder i
 Mosbæk; 545; Peder i Nørholm; 916
 Klaffens gård; 178
 Klaptrop; *Se* Klæstrup
 Klapæthorp; *Se* Klæstrup
 Klarupgaard; 223
 Klemmedsen; *Se* Clemmedsen
 Klep: Jens i Nibe; *Se* Sørensen
 Kleppers: Karen i Nibe; *Se* Eriksdr.
 Klitgård; 831
 Klitgaard; 51; 76; 142; 249; 285; 311;
 623; 699; 711; 712; 715; 720; 741;
 811; 813; 884; Jens Christensen i
 Nørholm; 811; 813; 814; Jens
 Jensen; 668; 716
 Klitgaard Prebend; 712; 715
 Klode i Vokslev, drabsmand; 148
 Klodesen: Peder i Nibe; 434
 Klotrup; 799; 801
 Klæstrup; 36; 37; 47; 53; 54; 77; 83;
 91; 115; 118; 120; 168; 178; 194;
 198; 202; 234; 254; 282; 283; 315;
 326; 333; 378; 401; 411; 417; 430;
 431; 442; 597; 601; 630; 633; 640;
 657; 671; 672; 684; 693; 696; 717;
 728; 736; 741; 744; 745; 747; 748;
 749; 750; 751; 768; 795; 797; 799;
 804; 843; 852; 855; 859; 863; 864;
 865; 866; 872; 885; 887; 891; 918
 Klæstrup Nørgaard; 199
 Klæstrup Vestergaard; 49; 54; 120;
 122; 123; 136; 194; 202; 213; 237;
 244; 256; 257; 275; 277; 601; 602;
 608
 Klæstrupgaard; 853
 Klæstruplund; 34; 37; 38; 39; 41; 42;
 43; 118; 123; 155; 156; 178; 180;
 256; 317; 340; 418; 460; 483; 492;
 521; 522; 535; 562; 583; 597; 603;
 747; 748; 751; 760; 762; 795; 796;
 797; 799; 843; 855; 857; 863; 865;
 866; 885; 886; 889; 890; 911; 916;
 917
 Knabehøj; 175
 Knapsen: Peder; 47
 Knivholt; 323
 Knoldhøj; 217
 Knud i Abildgaard; *Se* Sørensen
 Knud i Hæsum; 292
 Knud, foged på Restrup; 234
 Knudsdr.: Karen, tjenestepige i
 Klæstruplund; 795; 799; 801; Kirsten
 i Tostrup; 430
 Knudsen: Bertel; 114; Bertel i Bislev;
 616; Bjørn, landsdommer i Sønder
 Halland; 490; Chr.; 104; Chr.; 105;
 Chr. i Guldbæk; 441; 497; 515; 521;
 532; 562; 565; 575; 576; 579; 580;
 582; 583; 597; 604; 634; 660; 662;
 668; 669; 741; 744; 745; 746; 752;
 754; 756; 757; Chr. i Tostrup; 431;
 Chr. i Aarestrup; 172; Christen i
 Guldbæk; 468; Hagen; 36; 38; 43;
 Hans, præst; 48; Jens; 224; Jens i
 Binderup; 533; Jens i Bonderup; 240;
 324; Jens i Aarestrup; 757; Jens,
 prior i Aalb. Frue kl.; 119; Jens, V.;
 82; Jørgen i Hasseris; 463; Jørgen i
 Klitgaard?; 668; Kjeld i Binderup;
 633; 646; Knud i Gjelstrup; 660;
 Knud i Nibe; 647; Lars; 127; Lars i
 Nibe; 749; Lars i Sønderholm; 142;
 Mads i Nibe; 639; 640; 651; 666;
 732; N.N i Brasted; 109; Niels i
 Binderup; 697; 768; 792; 793; 805;
 Niels i Hæsum; 460; 468; 492; 496;
 497; 515; 532; 565; 579; 580; 597;
 Niels i Støvring; 497; Niels i Taarup;
 747; 824; Niels i Volstrup; 460;
 Niels i Aarestrup; 740; Peder; 114;
 Peder i Bislev; 189; Peder i Estrup;
 431; Peder i Vokslev; 890; Peder,
 1541; 272; Peder, prior i Aalb. Frue
 kl.; 151; Peder, provst på Næs; 157;
 Poul; 883; Poul i Aalborg; 773; 774;
 Søren; 887; Søren i Frejlev; 310;
 Søren i Hornum; 668; 670; 684;
 Søren i Nibe; 646; Søren i Nibe, nør;
 598; Søren i Nørholm; 737; 750;
 Søren i Vokslev; 755; 757; 771;
 Søren i Volstrup; 630; Thames i

Bonderup; 194; Thomas; 128; Tolle t. Volsund; 569
 Knudstrup i Skåne; 363; 371; 379; 391; 392; 394; 664; 669
 Knudstrup, Rinds h.; 36; 45
 Knyft: Hans, præst ved Aalb. Budolfi; 136
 Kock: Chr. i Nyrup; 885; Hans i Aalb.; 141; Hans Knudsen i Nibe; 899; 900; 902; Henrik i Aalborg; 769; Hermand i Nibe; 742; Jens i Nørholm; 711; Jens i Sønderholm; 618; Jens Jørgensen i Aalborg; 826; Knud Jensen i Nibe; 816; Michel i Frejlev; 607; Rasmus Jensen i Nibe; 648
 Koedt: Niels, rdm.; 140
 Kogaards vej ved Klitgaard; 427
 Kokkedal; 66; 75; 385; 419; 450
 Kolding; 311
 Kollerup, Hadbjerg s.; 115; 136; 277; 283
 Komdrup; 49
 Kong: Niels; 884
 Kong Hans; 120; 130; 131; 151
 Kong Valdemars jordebog; 26
 Kongerslev; 197; 370; 587; Nørre; 264; 269
 Kongstedlund; 587; 770
 Korning: Jørgen, rdm.; 316
 Kornum; 309; 669
 Kornum Østergaard; 913
 Kornumgaard; 877
 Korsbrødrene i Viborg; 201
 Korsmynd bakke ved Hasseris; 113
 Korsøgaard, Simested s.; 409; 417
 Kortsdr.: Anne; 82
 Kotte: Laurids, præst i Budolfi kirke; 404
 Kottrupgaard; *Se* Kvottrup
 Kou: Niels i Bislev; 281
 Kovad; 311; 312
 Kovads mølle; 215
 Kovads mølle, Svenstrup; 593
 Krabbe: Anne; 192; Erik; 290; Erik t. Bustrup; 313; 319; 323; 337; 341; 348; 351; 354; 355; 359; 361; 363; 379; 380; Gregers; 853; 918; Gregers t. Torstedlund; 781; 783; 867; 874; 875; 885; Hans t. Søggaard; 770; Iver t. Albæk; 862; 897; 906; 907; Iver t. Torstedlund; 691; 859; 861; Iver t. Østergaard; 320; 353; 359; 363; 374; 378; 379; 380; 402; Jacob t. Vesløsgaard; 229; Jens t. Skafføgaard; 223; Karen t. Nygaard; 441; 462; Kjeld t. Nebel; 267; 313; Lucas t. Vesløsgaard; 192; 417; 462; Maren t. Torstedlund; 589; Mogens; 270; Niels; 44; 46; 395; Niels i Tanderup; 134; Niels t. Torstedlund; 595; 614; 661; 666; 675; 682; 691; 698; 712; 730; 740; 745; 748; 750; 753; 754; 755; 756; 760; 762; 766; 776; 777; 778; 780; 781; 782; 788; 790; 791; 812; 814; 819; 825; 827; 844; 847; 848; Niels t. Vesløsgaard; 395; 588; 592; Thyge Mogensen t. Østergaard; 197; Tyge; 264; 269; Tyge t. Bustrup; 554
 Krabbesholm; 402; 827
 Krafse: Esge t. Assendrup; 666; 669
 Krag: Anders i Nibe; 742; Anders i Aalborg?; 861; Gyde Lauridsdr.; 130; 134; 139; 143; 148; 151; Jens Andersen; 720; Jens Andersen i Aalborg; 831; Jens Andersen, kgl. salter i Nibe; 714; 737; 783; 787; 827; 844; 845; Jørgen; 876; Mads Andersen i Aalb.; 618; Niels; 47; Niels t. Agerkrog, landsdommer; 769; 773; 774; 781; 794; Niels t. Trudsholm, landsdommer; 795; 802; 842; 844; 847; 848; 853; 859; 861; 867; 877; 880; 888; 889; 896; Poul Knudsen i Aalborg; 711; 712; 715
 Krage: Peder; 127
 Kragelund; 84; 86; 91; 93; 100; 106; 133; 167; 338; 757
 Kras: Corfitz Nielsen i Nørholm; 711; 737; 741; Laurids Nielsen i Moldbjerg, herredsfoged i Hornum h.; 630; 662; 668; 669; 670; 674; 683; 716; 721; 732; 733; 741; 744; 745; 747; 752; 753; 754; 756; 760; 762; 763; 764; 765; 766; 767; 773; 776; 778; 786; 791; 792; 795; 796; 798; 799; 803; 804; 805; 807; 820; 824; 825; 828; 834; 836; 839; 840; 847; 848; 849; 852; 857; 862; Maren Nielsdr. i Vesterris; 707; Niels i Moldbjerg; 628; Niels i Nørholm

1620; 737; Niels Lauridsen i
 Moldbjerg; 486; Niels Laursen i
 Svenstrup; 912; Niels Poulsen i
 Moldbjerg, herredsskriver i Hornum
 h.; 384; 391; 410; 441; 442; 470;
 473; 569; Peder i Nørholm,
 birkeskriver; 741; 782; Poul i
 Moldbjerg; 630; Poul Nielsen i
 Nørholm; 831; 915; 916; Poul
 Nielsen i Nørholm, birkefoged; 707;
 711; 737; 773; 774; 827; 830; 831;
 847; 848; 849; 879; 883; 885; 914;
 Poul Nielsen, birkefoged i Nørholm;
 831; 879; Poul, birkefoged i
 Nørholm; 883; 884
 Krastrup; 204; 260; 484; 488; 489;
 523; 528; 551; 566; 588; 740; 842;
 843; 852; 853; 876
 Krastrup gård (Store-Brøndum s.; 271
 Krenkerup; 87; 98; 672
 Kreyberg; 53
 Kristensdr.: Maren, mor til præsten i
 Sønderup; 909
 Kristiansstad i Norge; 883
 Krog: Hans Eriksen; 80; Kirsten
 Eriksdr. i Aalb.; 80; Niels; 28; 29
 Krogshøj ved Klæstrup; 256; 257
 Krogstrup; 66; 628; 669
 Krummedige: Erik; 242; 249
 Krumpen: Jacob; 159; 161; 163; Jacob,
 Fr. I's sekretær; 162; Jacob, præst i
 Vokslev-Nibe; 198; Otte t. Skøttrup;
 287; 290; 295; 300; 303; 305; 330;
 332; 341; 343; 348; 351; 359; 361;
 363; 368; 448; Otto t. Høybygaard;
 355; Stygge, bisp; 212
 Kruse: Enevold t. Hjermslevgaard;
 611; 670; Enevold t. Tulsted; 888;
 Enevold t. Vinge; 320; 353; 493;
 587; Laurids; 569; Mikkel; 55; Peder
 i Nibe; 430; Peder t. Kjellerup; 319;
 320; 346; 353; Thomas t.
 Vaarstgaard; 392; Tyge; 395; Tyge t.
 Svenstrup; 663; 664; Tyge t. Vinge;
 534; 593; 670
 Krømmer: Laurids i Nørholm; 884;
 885; 888
 Kuldal; 497
 Kuri: Axel i Vokslev; 139; Peder i
 Grydsted; 629; 639; 651; 663; 666;
 668; Peder i Nibe; 597; 604; 629;
 Peder i Vesterris; 677; 681; 707
 Kvelstrup; 323; 351; 355
 Kvistrup; 528; 551
 Kvottrup; 286; 380
 Kyø; 212; 281; 286; 289; 295; 313;
 317; 319; 320; 326; 381; 404; 453;
 454; 505; 551; 586; 616; 636; 640;
 647; 842
 Kældersvend: Anders; 76; Anders i
 Aalborg; 88; Jens i Nibe; 793;
 Thomas i Kolding; 311
 Kæmpe: Anders, præst; 48; Jens; 118;
 Niels i Nibe; 178; Peder, prior i
 Aalb.; 46
 Kærsgaard; 355
 Kærshale; 217
 København; 561; 567; 844
 Købstadsvej; 778
 Kølshøj; 425
 Kaas; 208; baron t. Rosenholm; 575;
 Bjørn; 362; Bjørn t. Staarupgaard;
 363; 408; 419; 463; 470; 498; 499;
 505; Erik; 395; Erik, bisp i Viborg;
 152; 153; 166; 169; Helvig t.
 Restrup; 638; 640; 642; 647; 663;
 665; 667; 678; 697; 702; 703; 709;
 712; 730; 759; 792; 826; 844; 849;
 851; 853; 857; 858; 860; 864; 867;
 868; 870; 871; 872; 876; 880; 893;
 896; 899; 903; Iver; 413; 844; Jens,
 lensmand på Aalborghus; 462; 463;
 487; 509; Kirsten; 793; Kirsten
 Jensdr.; 110; Kirstine Mogensdr.;
 402; Lange Jens Ovesen af
 Gravlevgaard; 47; Mogens; 736; 907;
 Mogens Jensen; 889; Mogens t.
 Støvringgaard; 802; 827; 852; 855;
 859; Mogens t. Tidemandsholm; 828;
 N.N., frue 1553; 351; Niels; 463;
 575; Niels i Halkær; 153; Niels, bisp
 i Viborg; 153; 159; Niels, kansler;
 525; Ove Ovesen; 47; Ths. Jensen af
 Gravlevgaard; 47
 Ladefoged: Michel på Restrup; 904
 Lagesen: Johs. af Culdrup; 47
 Lambertsen: Hans, borgmester i
 Aalborg; 568
 Landehjælp; 233
 Landekisten; 23
 Lang: Anders; 124; Anders i Hæsum;
 189; Anders i Nyrup; 142; Johan; 85;

Mads i Binderup; 189; Mads i Binderup Overgaard; 180; Peder i Binderup; 123; Peder i Sønderholm; 432

Langdal; 155; 638; 648; 907; Knud i Nibe; 459

Lange; *Se* Bossen; Gunde; 877; Gunde t. Brejning, landsdommer; 687; 697; 709; 712; 781; 783; Gunde t. Brejning, lensmand på Sejlstrup; 687; Gunde t. Brejning, lensmand på Aalborghus; 857; 860; 911; 913; 915; 918; Gunde til Brejning; 915; Hans t. Brejning; 518; Margrethe; 487; Niels; 351; 374; Niels t. Kærsgaard; 355; Peder t. Kjærsgaard; 444; 876

Lange Jon; 90; 137

Langevads eng; 183

Langtind; 75; 314; Erik t. Asmild; 317

Lars i Klæstrup; 91

Larsen: Chr. i Sønderup; 731; Jens, foged på Restrup; 68; Jens, i Hasseri; 141; Mads; 220

Laurid: Niels i Rodsted; 409

Laurids: præst i Bislev; 37

Lauridsd.: Birgitte; 898

Lauridsdr.: Abel; 81; Anne i Nibe; 488; Else i Nibe; 639; 651; Else i Sønderup; 710; Gjertrud i Søgaard; 700; 722; Karine i Vesterris; *Se* Udsen; Kirsten i Gjelstrup; 892; Kirsten i Grydsted; 892; Maren i Hjeds; 897; Maren i Moldbjerg; 910; Maren i Nørholm; 884; Maren i Oplev; 855; Maren i Ridemands mølle; 704; 745; 748; 766; 805; 808; Marine; *Se* Udsen; Mette i Nibe; 651

Lauridsen; *Se* også Laursen, Laustsen; Anders i Grydsted; 666; 668; 747; 807; 892; Anders i Nibe; 720; Anders i Aarestrup; 383; Axel, Hr.; 96; Chr.; 111; Chr. i Frejlev; 429; Chr. i Nibe; 412; 418; 543; Chr. i Nibe?; 734; Chr. i Støvring; 591; Chr. i Sønderholm; 851; 862; Chr. i Sønderup; 477; 478; 479; 480; 481; Chr. i Sørup; 765; 771; 777; 781; Chr. i Sørup, vester i byen; 765; Chr. i Valsted; 394; 406; Chr. i Volstrup; 866; 890; Chr. tjener på Restrup; 844; Christoffer; *Se* Udsen; Corfits, landsdommer i Nørre Halland; 490; Evert, V.; 82; Gregers i Nørholm; 804; Hans i Nibe; 888; Hans i Testrup, stiftsskriver; 569; Hans i Viborg; 734; Ib i Nibe; 543; 545; Ib, præst i Hornum; 197; Iver i Binderup; 533; Jacob i Lyngsø; 492; Jens; 53; Jens i Braulstrup; 479; Jens i Gravlev; 372; Jens i Lyngbjerggård; 871; Jens i Lyngbjerggaard; 857; 868; Jens i Molbjerg; 473; Jens i Moldbjerg; 533; Jens i Mølgaard; 741; 743; Jens i Nørholm; 737; Jens i Rodsted; 475; 476; Jens i Snorup; 564; 575; 576; 614; Jens i Suldrup; 522; Jens i Svenstrup; 497; Jens i Sønderholm; 621; Jens i Aarestrup; 484; 614; Jens, foged på Himmestrup; 615; 617; Jens, tjener på Restrup; 870; 893; Jep i Guldbæk; 497; Jep i Volstrup; 704; Jep, tjener på Restrup; 893; Johan af Ferslev; 39; Jørgen i Svenstrup (Kras?); 670; Knud i Moldbjerg; 807; Lars i Byrsted; 670; Lars i Hjeds; 582; Lars i Sønderholm; 460; 615; 617; Laurids i Guldbæk; 913; Laurids i Nibe, bager; 598; Laurids i Sønderholm; 429; Laurids, hvor?; 741; Mads i Sønderup; 731; 861; 872; Mads i Aarestrup; 386; Markor t. Sørup; 212; Michel i Nibe; 460; Michel i Oplev; 780; 781; Michel i Sønderholm; 126; Michel i Aarestrup; 614; Mogens i Sønderholm; 460; Mourids, tjener i Klæstruplund; 800; Niels; 872; Niels Frenndstrup i Nibe; 541; 543; 545; 551; Niels i Binderup; 375; Niels i Busted; 812; 825; Niels i Drastrup; 433; Niels i Hasseri; 113; Niels i Hornum; 126; Niels i Kolding; 311; Niels i Nibe; 459; 540; 843; Niels i Svenstrup; 685; Niels i Sønderup; 374; Niels i Volstrup; 126; Niels, bisp i Viborg; 625; 667; Ove, præst i Budolfi; 119; 134; 136; 138; Peder i Brasted; 109; Peder i Busted; 820; Peder i Ellidshøj; 519; Peder i Gjelstrup; 774; Peder i Guldbæk;

351; Peder i Nørholm; 898; Peder i Svendstrup; 455; Peder i Sønderholm; 432; Peder i Sønderup, præst; 146; 150; 151; 217; Peder i Sørup; 765; Peder i Volstrup, hyrde; 683; Peder, borger i Aalb.; 769; Peder, herredsskriver; 887; 890; Peder, skriver; 82; Poul i Hjeds; 875; Poul i Klæstrup; 601; 609; Rasmus i Nibe; 360; 368; 369; 370; 451; 567; Simon i Sønderholm; 432; Søren i Abildgaard; 807; 866; Søren i Bislev; 768; Søren i Djørup; 671; Søren i Fløe; 564; Søren i Frejlev; 432; Søren i Hjeds; 614; Søren i Mølgaard; 684; Søren i Torsted; 372; Søren i Volstrup; 668; Søren i Aalborg, drager; 834; Søren i Aarestrup; 484; Thomas i Lynnerup; 645; 651; Thomas i Nibe; 705; 734; Thomas i Sønderup; 475; 479; 480; Tøger i Suldrup; 855; 861; Vestenie; *Se* Viffert; Villads i Sønderup; 731; Villads, borger i Aalborg; 622

Laursen; *Se* også Lauridsen, Laustsen; Anders; 229; Anders i Nibe; 628; Anders i Nystrup?; 142; Anders i Sønderholm; 142; Axel i Juelstrup; 330; Bertel; 89; Chr.; 105; 112; 124; 164; 174; 761; 763; Chr. i Byrsted; 726; 727; Chr. i Moldbjerg; 178; Chr. i Nibe; *Se* Kjær; Chr. i Sørup; 755; 761; 763; Chr. i Volstrup; 128; 149; 157; 175; 178; 285; 299; Chr., vidne på Ø birketing; 188; Evert, borger i Aalborg; 88; Helle i Aalborg, drager; 826; 827; 835; Jacob, foged på Nørlund; 752; 754; 756; 767; Jens; 761; 763; Jens i Hornum; 149; 292; Jens i Snorup; 683; Jens i Svenstrup; 173; Jens i Volstrup; 887; Jens, vidne på Ø birketing; 188; Jep; 149; Jep i Oplev; 308; Jep i Veggerby; 172; Jep i Volstrup; 632; 746; Jep, borger i Aalborg; 88; Jon i Svenstrup; 630; 684; 716; 744; 863; Klemid; 224; Knud i Veggerby; 315; Lars; 192; 205; 220; Lars i Ellidshøj; 202; 292; Lars i Guldbæk; 887; 890; Lars i Hornum; 747; Lars i Nibe; 771; Lars i Nørholm; 334; Lars i Pandum; 864; Lars i Volstrup; 178; 183; 194; 210; 215; 217; 219; 221; 224; 292; Laurs; 863; Mads; 443; Mads i Guldbæk; 192; 217; 219; 225; 256; 267; 292; 318; 324; 333; 340; 342; 346; 351; 392; Mads i Hasseris; 122; Mads i Moldbjerg; 910; Mads i Pandum; 318; Mads i Sønderup; 710; Michel; 127; Michel i Moldbjerg; 126; Michel i Nørholm; 741; Michel i Strandbygaard; 70; Michel i Sønderholm; 128; 139; 142; 144; Morten i Støvring; 683; Morten i Aarestrup; 139; Niels; 104; 105; 112; Niels i Hornum; 128; Niels i Hyldal; 869; Niels i Juelstrup; 329; 330; Niels i Kalstrup; 55; Niels i Moldbjerg; 219; 224; 351; Niels i Nørholm; 122; Niels i Sulsted; 663; Niels i Volstrup; 173; 197; 219; 225; Niels, borger i Aalborg; 58; Peder; 89; Peder i Ellidshøj; 292; Peder i Guldbæk; 351; Peder i Moldbjerg; 630; 863; Peder i Nørholm; 122; Peder i Rebstrup; 262; Peder i Vokslev; 123; 171; Peder, herredsskriver; 881; 891; Poul i Estrup; 128; Poul i Klæstrup; 234; 275; 277; Poul i Klæstrup Vestergaard; 194; Simon i Aarestrup; 314; 432; Søren i Abildgaard; 863; 869; 880; 902; Søren i Estrup; 156; 225; 234; Søren i Guldbæk; 333; Søren i Hornum; 194; 292; Søren i Mølgaard; 669; Søren i Nørholm; 741; Søren i Oplev; 308; Søren i Rodstrup; 320; Søren i Volstrup; 178; 629; Søren i Aalborg; 843; 886; Thomas i Binderup; 366; Thomas i Snorup; 784; Villads, borger i Aalborg; 118; Villum på Restrup; 582

Laustsen; Anders i Nibe; 836; Chr. i Nibe; 390; Chr. i Sørup; 824; Laust i Guldbæk; 256; Michel i Oplev; 776; Niels i Nibe; 390; Peder i Sørup; 824; Søren i Abildgaard; 909; 910; 911; Søren i Haverslev; 828

Ledth; Hans i Sørup; 234

Lemdrup; 861

Lengsholm; 395

Lerbæk ved Aalborg; 870
 Lerbæk, herregård; 818; 846
 Lerbækken ved Aalborg; 864
 Lere; 460; 463; 464; 497; 536; 579;
 580; 614; 665; 746; 887; 890
 Lergrav; 408
 Libbert: Christen præst i Nørholm; 406;
 Christen, præst i Nørholm; 491
 Lifferdsen: Kr. i Hæsum; 73; Mourids i
 Svenstrup; 173
 Liid: Niels i Hasseris; 386
 Lille Bratgaard i Sønderholm; 679
 Lille drag lænke; 720
 Lille Lars i Nibe; 459
 Lillevad; 86; 337
 Lime på Fur; 25
 Limfjorden; 67; 140; 187; 191; 222;
 239; 280; 291; 320; 322; 394; 406;
 434; 477; 483; 484; 485; 495; 496;
 498; 500; 534; 588; 595; 663; 720;
 742; 854; 889
 Lindbjerggaard; 728; 843
 Lindenberg; 157; *Se også Næs*
 Lindenberg å; 116
 Lindenov: Birgitte; 909; 910; Hans t.
 Ørslev kloster, landsdommer; 518;
 520; 528; 531; 553; Laurids; 827
 Linstrup; 594; 603
 Lokke: Præst i Nibe; 61; præst i
 Vokslev; 50
 Lolland; 310
 Lovdagsdele; 21
 Lovforuden; 22
 Lovfæld; 22
 Lovhævd; 17
 Lovsøgt; 21
 Lund; 50; 96; 100; Søren i Nibe; 887
 Lund domkirke; 781
 Lundby; 10; 381; 493; 739; 911
 Lundby møllegaard; 249
 Lundbæk; 61; 67; 281; 282; 289; 295;
 312; 320; 406; 444; 466; 482; 483;
 484; 493; 495; 496; 498; 500; 505;
 586; 593; 606; 623; 633; 665; 669;
 720; 734; 794; 897; 918
 Lundbæk mølle; 281
 Lundbæk-Pandum birk; 10
 Lunden; *Se Klæstruplund*
 Lundenæsholm; 223
 Lundgård; 638; 648
 Lundgaard; 317; 320
 Lundstens ager i Sønderholm; 679
 Lundø birk; 676
 Lunge: Christoffer t. Odden; 319; 323;
 Folmer Jepsen; 44; Gjørvel
 Andersdr.; 75; Jørgen; 889; Ove t
 Odden; 515; Ove til Odden,
 lensmand på Aalborghus; 580; Ove
 Vincentsen; 256; Ove Vincentsen t.
 Tirsbæk; 187; 191; 196; 197; 198;
 202; 231; 242; 244; 246; 249; 250;
 251; 252; 254; 255; 349; 369; Ove,
 landsdommer i Viborg; 223; Ove,
 lensmand på Aalborghus; 492; 493;
 495; 496; 500; 505; 509; 510; 511;
 519; 530; 531; 534; 537; 539; 543;
 544; 545; 551; 553; 561; 563; 566;
 567; 574; 575; 582; 583; 586; 587;
 588; 589; 594; 624
 Lunov: Henrik, V.; 63; Iver; 132;
 Jesper; 132; Lars t. Kollerup,
 lensmand på Aalborghus; 85; 91; 115
 Lydiksen: Lydik i Nibe, skrædder; 705
 Lyhe: Margtethe von der; 918
 Lykke: Anne Pedersdr.; 448; Anne t.
 Buderupholm; 748; Axel; 912;
 Christen t. Buderupholm; 191;
 Christoffer t. Buderupholm; 407;
 438; 443; 454; 456; 533; 591; Ejler t.
 Torp; 319; 417; Erik; 402; Erik t.
 Eskær; 553; Erik t. Havnø; 699; Erik
 t. Skovsgaard; 530; Hans; 912;
 Henrik t. Overgaard; 594; Henrik,
 lensmand på Aalborghus; 551; Iver;
 293; 307; 912; Iver t. Bigum; 795;
 Iver t. Buderupholm; 313; 319; 323;
 331; 332; 348; 625; 626; 630; 636;
 664; 665; Iver t. Havnø; 693; 699;
 740; Iver t. Torstedlund; 693; Iver t.
 Vindum; 900; 906; Jachim t. Østrup;
 240; Jacob; 212; Joachim; 221;
 Joachim t. Buderupholm; 187; 191;
 202; 208; 215; 232; 239; 246; 253;
 258; 259; 261; 263; 264; 268;
 Joachim t. Buderupholm og Østrup;
 188; Johanne; 912; Jørgen; 332; 455;
 Jørgen Pedersen t. Overgaard; 344;
 348; 351; 374; Jørgen t. Overgaard;
 86; 336; Jørgen, lensmand på
 Mariager kloster; 392; 395; Kirsten
 Pedersdr. t. Nørlund; 319; 320; 336;
 344; 348; 349; 351; 355; 366; 413;

Kirsten til Nørlund; 382; 383;
 Kirstine t. Nørlund; 86; Kristence
 Joachimsdr; 403; Maren; 443; Niels;
 202; 439; Niels t. Tanderup; 433;
 Niels, embedsmd. på Ø Kloster; 394;
 Olivia t. Buderupholm; 666; Peder;
 167; 186; 220; Peder Hansen t.
 Overgaard; 351; Peder t. Nørlund;
 336; Peder, lensmand på Aalborghus;
 224; Susanne; 443
 Lynderupgaard; 320
 Lyng h.; 36
 Lyngbjerggaard; 48; 82; 126; 276; 287;
 301; 460; 535; 611; 631; 668; 670;
 674; 683; 684; 685; 716; 722; 732;
 744; 745; 748; 749; 751; 764; 766;
 767; 771; 773; 783; 795; 796; 797;
 799; 800; 804; 805; 806; 807; 808;
 810; 824; 834; 848; 849; 854; 856;
 857; 862; 866; 868; 872; 880; 883;
 910; 912; 917
 Lyngby; 551; Lars; 551
 Lyngby, Jylland; 467
 Lyngbygaard; 525
 Lyngholm; 402
 Lyngsø; 75; 106; 133; 143; 150; 172;
 216; 234; 329; 357; 382; 393; 401;
 441; 442; 468; 492; 635; 688
 Lyngsøgaard; 374
 Lynnerup; 381; 645; 651
 Lysgård h.; 35
 Lærke: Hans, foged på Aalborghus; 69
 Læsø; 51; 53; 60
 Lø herred; 34
 Lødichsen: Jep i Veggerby; 442
 Løgismose; 86
 Løgsted; 42
 Løgstør; 10; 599; 868
 Løgum kloster; 34
 Lømicke i Klæstrup; 430
 Løndrup, gård i Hornum s.; 456
 Lørsted; 48
 Løvenbalk: Erik Eriksen t. Aunsbjerg;
 82; Jens Nielsen t. Aunsbjerg; 43; 46;
 Laurids Mogensen til Tjele; 188;
 Mogens Lauridsen til Tjele; 188
 Laage; 41; 44
 Laastrup; 39
 Mackr: Hermant i Aalborg; 718
 Mads i Fløe; 228
 Mads i Støvring; 285
 Mads, præst i Ellidshøj; 854
 Madsd.: Margrethe i Vokslev; 858
 Madsdatter: Anne i Nibe; 854; Mette til
 Hørbylund; 377
 Madsdr.: Ingeborg i Nibe; 433; Katrine
 fra Greifswald; 701; Margrethe i
 Oplev; 859
 Madsen: Anders i Kragelund; 757;
 Anders i Nibe; 727; Anders, kgl.
 salter i Nibe; 328; 341; 372; Chr. i
 Annerup; 825; Chr. i Bonderup; 591;
 Chr. i Juelstrup; 330; Chr. i Klæstrup;
 803; Chr. i Klæstrup, birkefoged;
 640; 657; 671; 672; 693; 696; 726;
 728; 736; 741; 748; 749; 751; 768;
 795; 797; 799; 804; 843; 864; 865;
 866; 887; Chr. i Nibe; 721; 735; Chr.
 i Oplev; 308; Chr. i Smorup, præst i
 Haverslev; 443; 520; Chr. i Tostrup;
 662; 890; Clemed i Sønderup, smed;
 858; 860; 861; Erik i Nibe; 359; 360;
 368; 369; 370; Erik i Nibe,
 birkeskriver; 434; 450; 567; 613;
 625; 631; 632; 642; Erik, V.; 55;
 Gregers i Guldbæk; 74; Gunde; 111;
 Gunde i Guldbæk; 72; 73; Gunde i
 Hæsum; 64; Gunde i Volstrup; 68;
 Hans i Gjelstrup; 660; 721; 768;
 Hans i Nørholm; 457; Hans i
 Pandum; 563; Hans i Støvring; 630;
 631; 683; 716; 760; 762; 764;
 Hironimus, byskriver i Aalborg; 702;
 703; Ib i Nibe; 521; 540; 543; 545;
 551; 553; Jens; 334; 762; Jens i
 Binderup; 697; 747; 755; 756; 757;
 805; 863; 880; 886; 902; Jens i
 Bislev; 281; Jens i Ellidshøj; 909;
 910; Jens i Guldbæk; 183; Jens i
 Holmager; 494; Jens i Hæsum; 460;
 496; 497; 597; Jens i Lyngsø?; 442;
 Jens i Mejlby; 761; Jens i Moldbjerg;
 887; Jens i Nibe; 61; Jens i Tostrup;
 429; Jens i Aalborg; 663; Jens Vester
 i Nørholm; 457; Jens, foged på
 Halkær; 713; Jens, R.; 58; Knud i
 Aarestrup; 366; 382; 383; 386; Lars;
 192; Lars i Guldbæk; 746; Lars i
 Hornum; 126; Lars i Moldbjerg; 126;
 127; 128; 139; 141; 144; 174; 176;
 178; 180; 183; 234; 684; 716; Lars i
 Aarestrup; 386; Lars, V.; 67; Laurids

i Hornum; 670; Laurids i Moldbjerg; 630; 668; Laurids i Nibe; 370; Mads i Brasted; 224; Mads i Gjelstrup; 747; 771; 865; 909; 910; 913; Mads i Gravlev; 149; Markur i Rise; 809; Michel i Ellidshøj; 746; Michel i Sahl; 316; Morten i Haverslev; 64; Morten i Volstrup; 629; Morten t. Rejstrup?; 389; Mourids; 224; Mourids i Brasted; 460; Niels Borup; 308; Niels i Ellidshøj; 515; Niels i Gjelstrup; 910; Niels i Hjeds; 614; Niels i Lyngbjerggaard; 912; 917; Niels i Nibe; 173; Niels i Nørholm; 334; Niels i Søgaard; 825; Niels i Tostrup; 430; Niels i Aarestrup; 740; Niels, 1547; 310; Oluf i Hasseris; 506; 703; 709; Oluf, kgl. salter i Nibe; 458; 459; 462; Peder; 118; Peder Fugl i Nibe; *Se* Fugl; Peder i Hasseris; 112; Peder i Moldbjerg; 351; Peder i Nibe; 749; Peder i Raakilde; 292; Peder i Svenstrup; 805; Peder i Sønderholm; 618; 678; 679; Peder i Sørup; 755; 761; 763; 765; 774; 777; 781; Poul Sønderup; 478; Poul i Svenstrup; 910; Poul i Veggerby; 63; SDøren i Veggerby; 766; Simon i Volstrup; 459; 460; Skammel i Nørholm; 485; Søren; 104; 105; 761; 763; Søren i Frenndrup; 431; Søren i Grydsted; 666; 721; 747; Søren i Klæstrup; 198; 234; 254; Søren i Nibe; 386; 432; Søren i Veggerby; 635; 764; Søren i Volstrup; 632; 741; 744; 746; 752; 754; 755; 777; 781; 836; 863; 864; Thomas i Byrsted; 346; Thomas i Hornum; 668; 670; 684; Thomas i Volstrup; 629; 716; Udh; 89
 Madsen?: Jep i Nørholm; 188
 Madtgaard: Chr. i Nibe; 900
 Madvig: Chr., rdm.; 165
 Magni: Olaus, ærkebiskop; 14
 Malmø; 377; 885; 887; 892
 Maltesen: Anders t. Albæk; 534;
 Baltzer t. Rodstrup; 575; Baltzer t. Rodstrups enke Dorte; 576; Lars t. Gunderstedgaard; 63; 65; 71; Niels t. Gunderstedgaard og Spøtrup; 135; 140; Niels t. Spøtrup; 135; 143; Oluf, rdm.; 54; 55; 56; 57; 60; Peder i Skringstrup; 860; Sivert i Abildgaard; 63
 Mandal, ved Tyrrestrup; 665
 Margrethe I; 41; 42; 43; 103
 Mariager kloster; 70; 132; 152; 197; 264; 269; 280; 392; 395; 463; 563; 666; 715; 722; 907
 Marine, Morten Hegelunds; 276
 Markdaner: Hans; 912
 Markvordsen: Claus, forstander i Aalb. Hosp.; 907; Clemed i Aalborg; 703; Niels; 287; Niels t. Mejlgaard; 320; Thomas i Estrup; 128; 144
 Markvorsen: Lars i Nibe; 591
 Mars mose; 515
 Marsk: Ludvig; 167
 Marsk Stig; 36
 Marssøn: Ludvig; *Se* Munk
 Marstrand; 870
 Marsvin: Else; 844
 Marsvinsholm, Skåne; 60
 Martinsen: Gerlof, prior i Ø Kloster; 74
 Mastrup; 166; 176; 221; 240; 258; 340; 532; 591; 630; 636; 637; 770; 771; 859
 Materiel bevisførelse; 22
 Meinstrup: Henrik, landsdommer på Sjælland; 97
 Mejlby; 66; 509; 520; 761; 762; 911
 Mejlgaard; 320
 Melin: Tale von, frue; 906
 Mette, Nielses i Gjelstrup; 111
 Michel i Nibe; 598
 Michel Nielsens lænke; 715; 717
 Michelsdr.: Anne i Viborg; 284; Barbara; 141
 Michelsen: Anders i Abildgaard; 224; Anders i Ellidshøj; 806; Anders i Aalborg; 703; 769; Anders, præst i Skørping; 157; broder; 88; Chr.; 761; 762; 763; Chr. i Guldbæk; 441; 468; 470; 493; 494; 497; 498; 499; 505; 506; 510; 511; 583; 607; 629; 632; 634; 636; 660; 661; 662; 665; 670; 674; 702; 703; 709; 716; Chr. i Harrild; 665; Chr. i Mejlby; 761; Chr. i Nørholm; 358; Chr. i Rodstrup; 865; Chr. i Skørping; 683; Chr. i Svenstrup; 661; Chr. i Aalborg; 303; Chr., V.; 67; Ingvar i Nibe; 390; 467;

547; 553; 718; 734; 736; 739; 743; 745; 815; 823; 836; Iver; 191; Jacob i Moldbjerg; 492; Jens; 214; Jens i Arden; 84; 243; 251; Jens i Braulstrup; 151; Jens i Ersted; 515; Jens i Hornum; 292; Jens i Svenstrup; 917; Jens i Sønderholm; 430; Jep i Bislev; 281; Jørgen i Nørholm; 707; 737; Kjeld; 45; Lars; 84; 89; 156; Lars i Gjelstrup; 390; Lars i Grydsted; 492; Lars i Oplev; 307; Lars i Støvring; 492; Laue; 392; Laurids i Aarestrup; 65; 484; Mads i Guldbæk; 92; 95; 97; Mads i Hornum; 670; 881; Mads i Moldbjerg; 684; 746; Mads i Støvring; 824; Mogens Skriver, rdm. i Aalb.; 612; 613; 625; 631; 632; 639; 642; 718; Niels i Bonderup; 521; Niels i Hasseris; 619; Niels i Hæsum; 73; Niels i Sønderholm; 460; Niels i Veggerby; 172; Niels i Volstrup; 64; Niels i Aarestrup; 484; 515; 614; Niels, herredsfoged i Hornum h.; 55; Ove i Veggerby s.; 153; Peder; 224; Peder i Dalum; 747; 855; Peder i Hornum; 292; Peder i Nibe, skomager; 628; Peder i Veggerby; 630; 671; 684; 717; 744; Peder i Aarestrup; 382; Peder, borgmester i Aalb.; 141; Svend i Nibe; 390; Søren; 105; Søren i Nørholm; 737; Thomas, fuldmæftig på Lundbæk; 720

Middelsom h.; 35

Miels; 463

Miens ager i Sønderholm; 679

Mikkel i Irup; 409

Mikkelsen: Anders i Dalum; 409; 410

Mjallerup; 40; 463; 484; 784

Mjels; 915

Mobeck: Niels, præst; 38

Mogensdr.: Margrethe i Oplev; 855

Mogensen: Anders i Kirketerp; 159; 170; 174; 175; 180; 183; 192; 202; 205; 210; 221; 224; 443; Anders i Nibe; 647; Anders i Vokslev; 122; Chr. i Lemdrup; 861; Chr., forstander i Aalb. Hosp.; 205; Esper i Guldbæk; 497; Jens; 55; 183; 875; Jens i Hæsum; 492; Jens, landsdommer; 278; 279; 288; 290; 292; 295; 300; 303; 304; 305; Jep, borgmester i Randers; 137; Jesper; 437; Lars i Nibe; 118; Lave, V.; 55; Mads i Vokslev; 61; Niels; 89; Niels i Guldbæk; 292; 324; 351; 441; Niels i Hjeds; 760; 762; 766; 767; 812; 819; Niels i Sønderup; 480; Niels, abbed i Vitskøl; 58; Niels, fuldmæftig; 457; Peder; 156; Peder i Fyrkilde; 55; Peder i Hyllested; 97; 183; Peder i Nibe; 134; 282; 290; Peder i Suldrup; 184; Peder i Sønderup; 481; Peder i Sørup; 636; 765; Peder, kannik i Roskilde; 167; Peder, rdm.; 140; 141; Simon i Volstrup; 521; Søren i Frejlev; 607; Søren i Volstrup; 633; Thomas i Nibe; 628

Molbjerg; 473

Moldbjerg; 59; 89; 92; 127; 128; 139; 141; 144; 173; 174; 176; 178; 180; 185; 197; 212; 215; 216; 217; 219; 224; 225; 227; 234; 238; 240; 267; 292; 351; 432; 455; 458; 460; 466; 468; 486; 492; 532; 533; 535; 536; 562; 564; 582; 583; 628; 629; 630; 662; 668; 669; 670; 674; 683; 684; 716; 733; 736; 741; 744; 745; 746; 752; 754; 756; 760; 762; 763; 764; 766; 767; 773; 776; 777; 778; 782; 792; 796; 798; 799; 802; 804; 805; 807; 820; 823; 828; 837; 848; 849; 853; 855; 857; 859; 861; 862; 863; 866; 869; 880; 881; 887; 890; 910; 917; Niels i Taarup, gamle; 633; 721; Niels i Taarup, unge; 634

Moldbjerg krog; 216

Moldbjerg Vestergaard; 384

Moldsgaard: Chr. i Sønderholm; 618; 679; Søren i Volstrup; 890

Morland; 873

Morten i Suldrup; 59; 63; 64; 68; 69; 72; 73

Morten i Aagaard; 86

Mortensd.: Karen i Støvring; 911; Maren i Svenstrup; 911

Mortensdr.: Anne i Nibe; 681; Anne i Svenstrup; 911; Kirsten; 437; Maren i Tøtterup; 842

Mortensen: Anders; 94; 97; 101; Anders i Nørholm Vestergaard; 883;

Anders i Sahl; 316; Chr.; 101; Chr. i Dalum; 442; Chr. i Hasseris; 619; 698; 769; 784; 787; 839; 845; 861; 882; Chr. i Raakilde; 670; 683; 861; Chr. i Svenstrup; 906; 910; 911; Chr. i Svenstrup, delefoged; 889; 896; 897; 898; 899; 902; 909; 913; 916; 917; Chr. i Svenstrup, delefoged i Hornum h.; 464; Chr. i Tyrrestrup; 141; 145; 308; Chr. i Aalborg; 562; Chr. i Aarestrup; 740; Christen i Svenstrup; 911; Dael i Aalborg; 702; 769; Hans i Nibe; 900; Hans i Støvring; 636; Jens i Hasseris; 826; Jens i Rodsted; 475; 477; 479; Jens i Støvring; 293; Jens i Tøtterup; 227; 228; Jep i Mosbæk; 381; Jep i Nørholm; 358; Just i Suldrup; 111; 112; 124; 156; 176; 178; 183; 381; 562; 855; Lars i Nibe; 593; Laurids i Ellidshøj; 809; Mads i Brasted; 221; Mads i Nørholm; 707; 741; Mads i Suldrup; 111; Mads i Sønderup; 288; Michel i Aarestrup; 776; 778; Niels i Haverslev; 84; Niels i Hjeds; 442; 459; Niels i Moldbjerg; 532; 583; Niels i Oplev; 665; 776; 780; 781; 857; Niels i Simested; 392; Niels i Svenstrup; 417; Niels i Tostrup; 433; Oluf, landsdommer i Nørrejylland; 97; Oluf, landsdommer i Viborg; 94; Peder i Byrsted; 64; Peder i Grydsted; 118; Poul i Sørup; 857; Simon, præst i Brøndum; 146; Svend i Nibe; 434; Søren i Glerup; 381; 562; Søren i Simested; 370; Søren i Svenstrup; 910; 911; Vogn (Vognsen af Stenshede); 138; 151; 194
 Mosbæk; 141; 342; 381; 463; 545
 Mou birk; 10
 Mourids i Brasted; 149; 156
 Mourids i Svenstrup; 433
 Mouridsen: Chr. i Brasted; 234; Chr. i Mølgaard, Lundby s.; *Se Pugh*; Chr. i Sønderup; 634; 757; Christen i Bælum; 294; Jørgen; 348; Lars i Hjeds; 194; Mads; 183; Mads i Brasted; 170; 225; 234; Mads i Nørholm; *Se Pugh*; Mourids i Nibe; 537; Niels; *Se Pugh*; Niels i Brasted; 630; 635; 747; Niels i Sønderup; 714; 727; Niels i Tostrup; 431; 433; Oluf, bisp i Roskilde; 96; Peder i Nibe; 752; 765; 768; 832; Peder i Nørholm; 737; 794; Peder i Veggerby; 671; Peder, præst i Sønderup; *Se Ravn*; Søren i Nibe; 430; Tøger i Måstrup; 630; 631; 636
 Mouridses: Anne i Bælum; 294
 Moustsen: Chr. i Sønderup; 706; 731; Niels i Plejlstrup; 869
 Muhn: Niels i Sønderup; 480; 481
 Muldbjerger, ved Dokkedal; 567
 Mule: Laurids Torsen, prior i Aalborg Hospital; 146; 147; 149; 151; 163
 Munk: Anders i Hedegaard; 37; 43; Anne Maltedstr.; 191; 202; 252; 258; Anne Mogensdr.; 68; Chr.; 525; Chr. Nielsen; 39; 43; 46; Chr., lensmand på Aakjær; 439; Ebbe; 839; Elbæk i Graarup; 283; Enevold Pedersen; 671; Frederik; 862; 880; Gertrud Maltedstr.; 187; 191; 202; 252; 258; 260; 273; 349; 369; Iver, bisp i Ribe; 200; Jens i Sønderholm; 885; Jens Madsen t. Visborg; 278; Jens Nielsen; 43; Jens Nielsen af Laastrup; 39; Jens t. Visborg; 278; Jens, kgl. kaptajn; 743; Laurids; 257; 274; Laurids Pedersen; 671; Lille Niels t. Haubro; 39; 41; Ludvig t. Nørlund, landsdommer; 336; Ludvig t. Kvistrup; 551; Ludvig t. Nørlund; 92; 93; 101; 103; 105; 413; 492; 495; 509; 510; 520; 525; 528; Mads Jensen t. Visborg; 48; Malte t. Rodsted; 135; Maren Maltedstr.; 237; 257; 260; 262; 272; Margrethe; 116; Mogens; 41; 42; 44; 45; Mogens, landsdommer; 206; 214; 223; 242; 246; 249; 250; 251; 253; 255; 272; 278; 279; Mogens, landsdommer i Nørrejylland; 256; Niels; 98; Niels Maltesen t. Rodsted; 260; 273; Niels Pedersen t. Serridslevgaard; 671; Niels t. Halkær; 120; Niels, velbyrdige; 411; Oluf; 265; 278; 279; 295; 300; 303; 304; 305; 319; Oluf, lensmand på Aalborghus; 325; 328; 330; 332; 346; 360; Palle Jensen t. Østrup og Nørlund; 58; 101; 105; 112; Palle Jonsen, marsk; 336;

345; Peder; 463; Peder Andersen i Hedegaard; 37; 38; 39; 40; 41; 42; Peder Jacobsen, borger i København; 520; Peder Maltesen t. Rodsted; 180; 260; 273; Peder Pedersen i Vesterris; 485; 569; 671; Peder t. Estvadgaard, admiral; 488; 518; 553; Peder t. Haugaard; 671; Stig; 43; 44; 46; Søren i Rodsted; 186; Søren i Stegit; 335; Søren i Sønderup; 217; Søren Maltesen t. Rodsted; 183; 187; 196; 198; 202; 229; 237; 240; 252; 257; 262; 263; 264; 272; Søren, væbner; 240; Thyge Torbensen; 37; 38; 39; 40; 41
 Munkedraget; 586; 587
 Munkedrags lænke; 720; 888
 Munkgaard: Lars Mortensen i Nibe; 598
 Munkholm; 97; 634; 686
 Muremester: Lars i Aalborg; *Se* Ibsen; Thomas i Aarestrup; 757
 Murmester: Niels i Torsted; 583
 Mus: Søren i Torstedlund; 176
 Myshøj; 178
 Møgelhøjs vang i Sønderup; 108; 297
 Møldrup gårdsted; *Se* Mølgaard i Hornum s.
 Møldrup, ved Aalestrup; 65
 Mølgaard; 564; Lars Pedersen; 633; Søren Nielsen i Nibe; 599
 Mølgaard i Hornum s.; 44; 180; 232; 258; 259; 261; 268; 313; 430; 669; 684; 721; 730; 741; 743; 865; 883; 890; 902
 Mølgaard i Lundby s.; 285
 Mølholm ved Restrup; 426
 Mølleholms eng; 194
 Møllelænken; 622
 Møller: Chr. i Aalb.; 618; Jens i Ridemands mølle; *Se* Sørensen; Jep i Torsted mølle; 583; Jørgen, 1621; 743; Laurids i Svenstrup; *Se* Jacobsen; Søren i Veggerby; 726; *Se* Rimmer
 Mølleren i Rebstrup mølle; 667
 Møllerup, Feldballe s.; 311; 353; 394; 874
 Møllumsen; *Se* Hvide
 Mørch: Niels; 721
 Nakkebølle; 348
 Narup; 469
 Narven; 552
 Navl: Jørgen; 406; Laurids t. Hedegaard; 587
 Neb: Anders i Pandum; 64
 Nebel; 267; 313
 Nedergaard i Binderup; 180; *Se* Binderup Nedergaard
 Nedergaards lænke; 889
 Nedre Hovgård; 45
 Nerild; 569
 Nerild, nu Østergaard i Lyne s.; 569
 Nering: Peder; 35
 Nering bro; 35; 49
 Neringbro mølle; 49; 56; 79; 80; 90; 109; 408
 Nerop; 97
 Nerup; 472
 Nibe; 43; 46; 61; 62; 72; 77; 79; 86; 92; 97; 98; 99; 101; 107; 111; 115; 118; 133; 134; 140; 141; 143; 144; 145; 149; 152; 153; 158; 161; 162; 166; 168; 169; 170; 173; 178; 180; 183; 187; 189; 191; 194; 196; 199; 200; 204; 212; 213; 214; 215; 216; 217; 226; 227; 234; 254; 255; 256; 271; 282; 284; 286; 289; 290; 292; 293; 303; 307; 322; 328; 331; 354; 359; 360; 368; 369; 370; 372; 373; 375; 377; 378; 380; 382; 384; 385; 386; 389; 394; 400; 402; 403; 404; 405; 407; 411; 412; 414; 418; 430; 432; 433; 434; 435; 437; 439; 446; 447; 448; 450; 452; 455; 456; 457; 458; 459; 462; 464; 467; 468; 471; 474; 483; 487; 488; 492; 495; 508; 509; 514; 521; 522; 524; 527; 534; 536; 537; 538; 539; 540; 543; 544; 545; 552; 553; 555; 561; 567; 568; 586; 588; 589; 593; 595; 597; 598; 599; 603; 606; 612; 613; 615; 622; 623; 625; 626; 628; 631; 632; 636; 637; 638; 639; 640; 642; 645; 646; 647; 648; 649; 650; 651; 662; 663; 664; 666; 667; 669; 671; 672; 680; 681; 682; 689; 693; 694; 696; 698; 701; 705; 707; 711; 713; 714; 715; 717; 718; 719; 720; 721; 724; 725; 726; 727; 732; 734; 735; 736; 737; 738; 739; 740; 742; 743; 745; 748; 749; 751; 752; 759; 763; 765; 768;

770; 771; 772; 773; 774; 776; 778;
783; 784; 787; 792; 793; 801; 802;
803; 804; 805; 807; 811; 812; 814;
815; 822; 823; 824; 825; 826; 827;
829; 831; 832; 835; 842; 843; 844;
845; 846; 850; 852; 854; 858; 859;
862; 874; 876; 879; 880; 882; 885;
887; 888; 889; 891; 895; 899; 900;
902; 909; 914; 915
Nibe birk; 10; 13; 590
Nibe birkeprivilegium; 289
Nibe birketing; 8; 530
Nibe gade; 606; 647; 651
Nibe kape; 162
Nibe kirke; 102; 158; 198; 720
Nibe kirkegård; 638
Nibe præstegård; 625; 738
Niels: provst; 83
Niels i Nørrup, præst; 74
Niels i Suldrup; 64
Niels i Svenstrup; 492
Niels skriver; 82
Niels, prior i Ø Kloster; 39
Nielsd.: Maren i Nibe; 802
Nielsdatter: Karen af Hasserris; 455;
Maren i Nibe; 843
Nielsdr: Gertrud i Sønderup; 864
Nielsdr.: Anne af Harrild; 377; Anne i
Nibe; 648; 742; 887; Anne i Aalborg;
858; Anne, 1532; 214; Ellen i
Hæsum; 746; Else i Ersted; 785; 788;
789; 790; 791; Gertrud i Sønderup;
893; Hylleborg, tjenestepige på
Restrup; 864; 893; Kirsten i
Sønderup; 710; 730; Maren; 891;
Maren i Grydsted; 648; 651; Maren i
Hjeds; 897; Maren i Hornum?; 748;
Maren i Nibe; 628; 696; 725; 803;
815; 829; 887; 892; Maren i
Søgaard; 700; 722; Maren,
tjenestepige på Restrup; 904; Trwent
i Klitgaard; 76
Nielsen: Anders; 89; 192; Anders
Hjord i Ersted; 789; Anders i
Abildgaard; 202; 240; Anders i
Buderup; 56; Anders i Dalsgrd.; 256;
Anders i Ersted; 785; Anders i Fløe;
227; Anders i Hæsum; 676; Anders i
Juelstrup, præst; 487; 491; 532; 591;
625; Anders i Nibe; 111; 411; 417;
434; 745; Anders i Nibe, birkefoged;
528; Anders i Nibe, født i Tøtterup;
743; Anders i Rodsted; 758; Anders i
Stubberup; 753; 761; 762; Anders i
Toldal; 172; 183; Anders i Taarup;
805; Anders i Vokslev; 721; Anders i
Volstrup; 632; 635; Axel i Vokslev;
583; Bertel, vidne på Ø birketing;
188; Chr.; 762; Chr. Hornum; 392;
Chr. i Annerup; 773; Chr. i
Bonderup; 607; Chr. i Bosdal; 458;
Chr. i Buderup; 225; Chr. i Dall; 83;
Chr. i Drastrup; 619; Chr. i Ersted;
314; 766; Chr. i Frejlev; 582; 608;
Chr. i Gjelstrup; 521; 522; 563; Chr.
i Grydsted; 666; 721; 885; 891; Chr.
i Hasserris; 612; 619; Chr. i Hasserris,
unge; 619; Chr. i Hjeds; 614; Chr. i
Holke; 479; Chr. i Hornum; 310;
419; 443; 460; Chr. i Mejlbjby; 761;
Chr. i Moldbjerg; 670; 823; Chr. i
Nibe; 459; 492; 548; 553; 899; 900;
Chr. i Nibe, ved kirken; 597; Chr. i
Oplev; 631; 855; 859; 861; 883; 888;
Chr. i Støvning; 532; Chr. i Støvring;
497; Chr. i Svenstrup; 432; Chr. i
Sønderholm; 445; 460; 621; Chr. i
Sønderup; 108; 480; 481; Chr. i
Torsted; 578; 583; Chr. i Tøtterup;
685; 686; Chr. i Veggerby; 630; Chr.
i Volstrup; 890; Chr. i Aarestrup;
439; 614; Chr. rdm.; 113; Chr., tjener
på Torstedlund; 812; 820; 825; Chr. i
Svenstrup; 497; Christen i Hornum;
466; 468; Christen i Vokslev; 858;
Christen i Aarestrup; 382; Claus t.
Langdal; 638; 648; Clemed i Holke;
475; Clemed i Nibe; 386; 390; *Se*
Snedker; Clemed, præst i Rold; 366;
Diderik, kgl. salter i Nibe; 862; Erik;
43; Erik i Tøtterup; 477; 478; 481;
Erik t. Kollerup; 136; Erik t. Kyø;
212; Esben i Torsted; 757; Esper i
Sønderup; 578; Grauers i Aalborg;
702; Hans i Klæstrup; 747; 865;
Hans i Nørholm; 122; Hans i
Randrup; 844; *Se* Skrædder; Hans på
Lundbæk; 897; Hans, skriver på
Mariager Kloster; 907; Hans, tjener
på Restrup; 904; Iver af Troelstrup;
37; Jacob i Gjelstrup; 684; Jacob i
Nørholm; 188; Jacob, herredsskriver

i Hornum h.; 536; 562; 564; Jacob, herredsskriver i Hornumh.; 535; Jens; 174; 762; Jens i ? Oplev; 308; Jens i Abildgaard; 225; Jens i Arup; 907; Jens i Bislev; 623; Jens i Bonderup; 591; Jens i Dalum; 629; 661; 686; Jens i Djørup; 59; Jens i Ellidshøj; 669; Jens i Ersted; 314; 372; Jens i Giver; 66; 141; Jens i Grydsted; 666; Jens i Gundestrup; 778; Jens i Hasseris; 276; 769; Jens i Hjeds; 409; Jens i Hornum; 351; 370; 670; 684; Jens i Hornum, unge; 340; Jens i Klæstruplund; 747; 748; 751; 795; 797; 863; 865; Jens i Lere; 890; Jens i Løgstør (Stræt); 648; Jens i Mejlby; 761; Jens i Moldbjerg; 89; 535; 564; Jens i Moldbjerg?; 736; Jens i Nibe; 599; 628; 666; 725; 739; 815; 851; Jens i Nibe, birkeskriver; 707; Jens i Nibe?, Knud Gyldenstjernes visse bud; 640; Jens i Nørholm; 358; 611; Jens i Oplev; 776; 780; 781; Jens i Stræt; 646; Jens i Stubdrup Mølle; 473; Jens i Støvring; 497; 515; 521; 535; 536; 562; 563; 564; 773; 869; Jens i Svenstrup; 497; Jens i Sønderholm; 429; 460; Jens i Tostrup; 431; Jens i Veggerby; 630; Jens i Vokslev; 372; Jens i Vokslev, præst; 358; Jens i Volstrup; 60; 225; 716; Jens i Ørsnæs; 843; Jens i Aarestrup; 757; Jens Sebbesund i Nibe; 742; Jens, 1590; 531; Jens, 1597; 595; Jens, adelsmand; 551; Jens, birkeskriver i Nibe; 735; 739; 823; Jens, den anden i Sønderholm; 460; Jens, kannik i Ribe; 39; Jens, prior i Ø Kloster; 370; Jens, prior i Aalb. Hosp.; 82; 276; Jens, præst i Hornum; 225; Jens, præst i Ingstrup; 138; Jens, præst i Nibe-Vokslev; 390; Jens, præst i Sønderholm; 150; Jens, skriver i Nibe; 718; Jens, V.; 62; Jens? i Nørholm; 188; Jep i Fløe; 493; Jep i Holke; 607; Jep i Nørholm; 188; Jep i Svenstrup; 111; 126; Jeppe i Sønderholm; 459; 460; Jesper; 761; 763; Jesper i Torsted; 583; Jon i Ferslev; 79; Just i Estrup; 492; 564; Just i Ø. Hornum; 386;

Jørgen i Ferslev; 46; 49; Jørgen i Nibe; 430; 537; 551; 598; Kjeld i Nørholm; 711; Knud i Binderup; 607; 721; Knud i Estrup; 366; Knud i Gjelstrup; 199; 522; 633; 660; Knud i Hæsum; 324; 340; 342; 357; 741; 752; 753; 754; 755; 761; 762; 763; 764; 766; 767; 776; 777; 781; 785; 786; 790; 792; 807; 848; 857; 865; 866; 869; 880; 881; 890; 911; Knud i Nibe?; 740; Knud, prior i Aalb. Hosp.; 116; 117; Lars; 84; 89; 112; 443; Lars i Borup; 909; 910; Lars i Braulstrup; 366; Lars i Byrsted; 603; Lars i Gravlev; 149; 582; 630; 671; 744; Lars i Grydsted; 468; 515; 521; 575; 579; 580; Lars i Grydsted, birkefoged i Nibe; 532; 534; 540; 545; 564; 567; 586; 589; 593; 595; 597; 598; 606; 625; 629; 666; 885; 887; 892; Lars i Hornum; 741; 744; 747; Lars i Moldbjerg; 629; Lars i Mølgaard, Lundby s.; 285; Lars i Nørholm; 737; 810; Lars i Oplev; 307; Lars i Sønderholm; 460; Lars i Sønderup; 297; Lars i Tostrup; 89; Lars i Aarestrup; 408; 419; Laurids Guldsmed i Aalborg; 814; Laurids i Gravlev; 668; Laurids i Hjørring; 734; Laurids i Nørholm, birkeskriver; 459; 466; Laurids i Nørholm, fisker; 460; Laurids, prior i Aalb. Hosp.; 170; 183; 185; 194; 202; Laurids, prior i Aalb. Hosp.; 301; Mads i Binderup; 744; 793; 794; Mads i Gravlev; 776; 781; Mads i Hjeds; 875; 897; Mads i Hornum; 668; 670; 684; Mads i Klæstrup; 418; Mads i Nyrup; 662; Mads i Nørholm; 334; 358; 388; Mads i Svenstrup?; 854; Mads i Sønderholm; 615; 617; Mads i Tostrup; 432; Mads i Taarup; 392; Mads i Viborg; 244; Mads i Vokslev; 747; Mads i Volstrup; 716; 780; Mads, foged på Torstedlund; 828; Mads, mester i Mariager kloster; 269; Malte t. Pandum; 48; 81; 83; 102; 106; 107; 109; 114; 135; 155; Michel i Nibe; 418; Michel i Taarup; 170; 183; Michel t. Falde; 874; Michel t. Kellerup; 212; Michel,

præst i Haverslev; 105; Michel, præst i Vissenbjerg; 310; Mikkel i Kalstrup; 54; Mogens i Guldbæk; 173; 197; Morten; 762; Morten (Vognsen af Stenshede); 151; Morten i Mejlby; 761; Morten i Sønderup; 194; Morten i Tøtterup; 578; Moust i Nibe; 434; Niels; 48; 112; 123; Niels af Slet h.; 262; 274; Niels i Astrup; 55; Niels i Blære; 66; Niels i Brasted; 857; Niels i Byrsted; 881; Niels i Frejlev; 432; 439; Niels i Gislum; 316; Niels i Gjelstrup; 747; 771; 864; 887; Niels i Gjelstrup, gamle; 634; Niels i Gjelstrup, unge; 634; Niels i Gravlev; 776; 780; 781; Niels i Hjeds; 812; 814; 819; 820; 825; 873; 874; 875; 891; 895; 896; 907; Niels i Hornum; 333; 684; 744; 747; 887; Niels i Hyldal; 760; Niels i Klæstrup; 333; Niels i Moldbjerg; 92; 126; 127; 139; 141; 144; Niels i Nørholm; 334; Niels i Svenstrup; 324; Niels i Sønderup; 479; 634; 710; 731; Niels i Taarup; 607; 629; 747; Niels i Taarup Vestergaard; 597; Niels i Taarup Østergaard; 583; Niels i Vokslev; 633; 721; 747; 771; Niels i Vokslev, kirkevæрге; 670; Niels i Aalborg; 834; Niels i Aarestrup; 740; 757; Niels Taarup i Gjelstrup; 630; Niels, 1573; 454; Niels, borger i Aalborg; 88; Niels, præst i Skibsted; 157; Nielsen i Aarestrup; 614; Oluf; 904; Oluf i Estrup; 669; Oluf i Guldbæk; 748; Oluf i Hjeds; 635; Oluf i Hyldal; 531; Oluf i Veggerby; 887; Oluf, herredsfoged; 486; Ove, V.; 66; Palle, præst i Sønderup; 183; Peder; 47; 55; 92; 104; 105; 112; 904; Peder den gamle i Svenstrup; 497; Peder den rige; 47; Peder i ? Suldrup; 111; Peder i Bonderup; 633; Peder i Dalsgaard; 630; Peder i Djørup; 59; 61; Peder i Fløe; 515; Peder i Gjelstrup; 904; Peder i Guldbæk; 156; 219; Peder i Hæsum; 73; Peder i Høgsted; 846; Peder i Lille Sørup; 913; Peder i Nibe; 632; 639; 651; 662; 816; Peder i Nibe, gamle; 739; Peder i Nibe, unge; 640;

Peder i Nibe, øster; 739; Peder i Nørholm; 122; 334; 707; 737; Peder i Svenstrup; 629; 630; 632; 633; 746; 805; 807; 818; 917; Peder i Sønderholm; 460; Peder i Sønderup?; 479; Peder i Tamdrup, præst; 39; Peder i Tøtterup; 366; 477; 478; 481; Peder i Veggerby; 863; 887; Peder i Vokslev; 747; Peder i Volstrup; 92; 94; 95; 219; 234; 910; Peder i Aalborg; 99; Peder i Aarestrup; 383; Peder, bispens official i Aalb.; 155; Peder, borgmester i Aalborg; 147; 148; Peder, præst i Blenstrup; 36; Peder, rdm.; 54; 56; 58; 69; 71; 75; 76; 83; 88; 118; 119; 138; 141; Peder, sandemand; 801; Poul i Hyllested; 812; 814; 820; Poul i Juelstrup; 329; 330; Poul i Oplev; 307; 308; Poul præst i Buderup; 406; Poul, præst i Aarestrup-Buderup-Gravlev; 396; 397; Rasmus i Hornum; 225; Simon; 147; Simon i Frejlev; 431; Simon i Moldbjerg; 562; Simon i Nibe; 663; Simon i Sønderholm; 618; Stig i Sønderholm; 445; Strange, Hr.; 96; Svend i Guldbæk; 256; Svend i Hornum; 292; Svend i Nørholm; 457; Svænik i Raakilde; 60; Søren; 127; Søren i Bjerregaard i Aarestrup; 97; Søren i Bonderup; 591; Søren i Estrup; 59; 225; Søren i Færke i Gjelstrup; 771; 773; Søren i Gelstrup (Færke); 772; Søren i Hornum; 562; 668; 670; 684; Søren i Klæstrup; 597; 865; Søren i Klæstruplund; 795; 799; Søren i Lere; 890; Søren i Nibe; 181; 628; *Se* Mølgaard; Søren i Nibe Nørrekær; 628; Søren i Svenstrup; 431; Søren i Volstrup; 94; 630; 887; Søren i Volstrup, herredsfoged; 92; 101; 104; 105; 110; 111; 112; 123; 124; 126; 127; 128; 139; 141; 144; 149; 156; 157; 164; Søren i Aalborg; 825; Søren Skriver, forstander i Aalb. Hosp.; 819; Søren, forstander i Aalborg Hospital; 819; Søren, forstnder i Aalborg hospital; 858; Søren, smed i Skørping; 331; Terkel i Nibe; 417; Thomas i Ersted; 757;

Thomas i Nibe; 752; 832; Thomas i
 Nibe, tolder; *Se Tolder*; Thomas i
 Nørholm; 122; Thomas i Pandum;
 227; Thomas i Sønderup; 455;
 Thomas i Tøtterup; 685; 758; Ths.,
 V.; 62; Troels; 46; 49; Tue præst i
 Sønderholm; 406; Vilkin, præst
 Budolfi; 75; Villads i Nibe; 598;
 Villads i Aalborg; 823; 833; Villads,
 tolder i Skagen; 151; Vogn i Oplev;
 534
 Nielstrup; 75
 Nielstrup, Lille; 793
 Niemand: Peder, fuldmægtig på
 Buderupholm; 839
 Nilausen: Anders, kgl. salter i Nibe;
 495
 Nist: Johs. Mogensen, V.; 47; Niels i
 Klæstrup; 47
 Norge; 509; 670
 Ny Mølle i Aalborg; 582; 583; 618;
 619
 Nyborg; 433
 Nygaard; 462
 Nygaard, Dover s.; 569
 Nykøbing: Niels i Nibe; 390
 Nyrup; 51; 142; 275; 280; 282; 334;
 344; 347; 351; 357; 363; 429; 586;
 587; 662; 704; 711; 715; 737; 741;
 885; 886; 904; 909; 914; 915; Niels
 Christensen i Nibe; *Se Christensen*
 Nyrup præbende; 275
 Nysum; 55; 84; 212; 214; 223; 520
 Nærild; *Se også Nerild*
 Næs; 48; 518; 525; 708; *Se også*
 Lindenberg
 Næsborg; 40; 42; 96; 642
 Næsby, Bjørnsholm s.; 877; 913
 Nør Møllelænke; 742
 Nøragergaard; 551; 817
 Nørbæk; 243; 253
 Nørgaard; 354; 497; *Se Nielsen*; Mads i
 Sønderholm; *Se Nielsen*
 Nørgaard i Klæstrup; *Se Klæstrup*
 Nørgaard
 Nørholm; 10; 25; 47; 51; 53; 61; 66;
 70; 168; 188; 285; 329; 333; 334;
 341; 355; 358; 361; 368; 378; 380;
 402; 403; 406; 426; 435; 455; 456;
 457; 458; 459; 466; 472; 485; 491;
 586; 587; 611; 613; 615; 672; 673;
 676; 695; 699; 707; 711; 712; 715;
 718; 722; 737; 740; 750; 768; 773;
 774; 784; 794; 804; 810; 811; 812;
 814; 827; 830; 831; 843; 844; 845;
 846; 848; 849; 876; 879; 883; 884;
 885; 888; 893; 898; 905; 909; 912;
 914; 915; Jens i Nibe; 390; 640; 740
 Nørholm birk; 10
 Nørholm birketing; 8; 14; 51; 122
 Nørholm by; 388
 Nørholm kirke; 51; 388; 741
 Nørholm provsti; 769
 Nørholm Vestergaard; 883
 Nørild; *Se Nerild*
 Nørkær: Chr. i Nibe; *Se Nielsen*
 Nørlang ager i Sønderholm; 679
 Nørlund; 85; 86; 92; 101; 103; 105;
 183; 319; 336; 344; 347; 348; 355;
 366; 413; 492; 495; 509; 510; 520;
 525; 626; 752; 754; 755; 756; 758;
 761; 762; 766; 774; 776; 778; 780;
 781; 782; 827; 909
 Nørlund skov; 759
 Nørlunds holm; 116
 Nørlyng h.; 35
 Nørre kloster i Viborg.; 46
 Nørrelaee; 417; 588; 595; 622; 636;
 637; 640; 663; 720; 742; 814; 827;
 872; 877; 889
 Nørруп; 74
 Nøtten; 911
 Nøvling; 147; 408; 907; Niels i Nibe;
 405; 459
 Oboo: Ib, kgl. kapellan; 151
 Oddelænken; 720
 Odden; 323; 505; 511; 539; 543; 544;
 563; 582; 583; 589; 594
 Odense; 29; 96
 Odher: Thames; 84
 Oksevang; 664
 Oksholm; 533
 Olesen: Chr. af Skagen; 721; Henning;
 97
 Olufsd.: Maren i Sønderup; 727; 732
 Olufsen: Anders i Estrup; 149; Anders i
 Nibe; 599; Anders i Tyrrestrup; 353;
 Bertel i Aalborg; 845; Chr.; 761;
 763; Chr. buderdreng på
 Pandumgaard; 680; Chr. i Bralstrup;
 477; 478; 479; 481; Chr. i Djørup;
 671; Chr. i Molbjerg; 473; Chr. i

Moldbjerg; 533; Chr. i Sønderup; 578; 583; Chr. i Sørup; 765; Chr., i Aarestrup; 314; Chr., ridefoged på Randrup; 851; Dines, herredsfoged Aars h.; 153; Harald, marsk; 27; Jens i Bislev; 624; Jens i Bonderup; 225; Jens i Ellidshøj; 240; Jens i Hasseris; 499; Jens i Haverslev; 134; Jens i Hjeds; 97; Jens i Rodsted; 475; Jens i Suldrup, foged på Torstedlund; 789; 814; 820; 856; Jens i Svenstrup; 210; 217; 221; 234; 256; 292; 317; 342; 357; Jens i Sønderholm; 431; Jens i Sørup; 172; Jens, borgmester i Aalborg; 99; Jens, foged på Torstedlund; 778; 788; Jørgen, borger i Aalborg; 763; Lars; 84; Lars i Nibe; 134; Lars i Vestergaard i Klæstrup; 55; Niels i Estrup; 629; 660; 662; Niels i Nibe; 434; Niels i Suldrup, foged på Torstedlund; 812; Niels i Svenstrup; 234; Niels i Tostrup mølle; 662; Oluf i Byrsted; 857; Peder; 97; Peder af Bonderup; 186; Peder i Gravlev; 307; Peder i Hasseris; 80; 116; 499; 505; Peder i Nibe; 629; Peder i Svenstrup; 139; 144; 149; 157; Søren i Hornum; 764; 766; 767; Søren, 1571; 443
 Olufsens: Anne?; 743
 Ombudsmand; 15
 Oplev; 221; 240; 307; 385; 389; 532; 534; 535; 564; 614; 665; 741; 776; 780; 781; 818; 855; 857; 859; 861; 883; 888; 895
 Oplev bæk; 551; 595
 Oppelstrup; 893; 911
 Ormstrup; 110
 Orning: Svend, rdm.; 54; 58; Søren; 906
 Ottesen: Erik, kgl. hofmester; 96
 Ouegaard; 319
 Ougstrup; *Se* Ovdrup
 Ovdrup; 9; 26; 37; 40; 66; 463; 784; 913
 Ovdrup mølle; 9
 Ove i Bonderup; 149; 156; 157
 Overgaard; 336; 344; 348; 594; Lars Sørensen i Nibe; 599
 Overgaard i Binderup; *Se* Binderup
 Overgaard
 Overgaard i Bislev; *Se* Bislev
 Overgaard
 Overskærer: Peder, borger i Aalborg; 80; 88
 Overvording; 34
 Ovesen: Jens; 224; Jens i Guldbæk; 217; Jens i Solgaard; 189; Jens i Veggerby; 63; 64; 68; Lars, foged på Aalborghus; 55; 58; Martin i Veggerby; 172; Peder i Vokslev; 430
 Ovid: Hans, kgl. salter i Nibe; 626; 667; 714; 737
 Oxe: Eskild; 341; Johan, Hr.; 96; Peder; 374; Peder, rigsråd; 337
 Palle i Sønderholm; 460
 Pallesbjerg; 450
 Pallesen: Anders; 89; Anders i Nibe; 118; Anders i Sønderholm; 61; Chr. ved Restrup; 607; Jens i Nibe; 628; Lars i biskopgaard i Gravlev; 172; Lars i Nibe; 468; 547; 553; Lars i Nibe, birkefoged; 448; Laurids; 94; 101; Laurids i Ellidshøj; 95; Mads i Nibe; 434; Niels i Nibe; *Se* Smed; Palle; 84; 124; 164; Palle, præst i Nibe-Vokslev; 118; Peder; 28; 29; Peder i Rodstrup; 745; 773; Peder i Volstrup; 582; Sven i Aarestrup; 484; Søren i Aarestrup; 762
 Palsgaard; 282; 323; 327; 770
 Pandum; 64; 106; 107; 109; 114; 140; 149; 168; 227; 318; 562; 563; 576; 634; 864
 Pandum by; 81; 140; 143
 Pandum len; 272
 Pandum mølle; 81; 114; 155; 173
 Pandum Østergaard; 173; 521; 522
 Pandum Østergaards hede; 721
 Pandum, gård eller by?; 117
 Pandumgaard; 48; 71; 83; 102; 107; 122; 135; 140; 143; 152; 155; 173; 286; 304; 330; 331; 359; 360; 378; 384; 395; 487; 493; 534; 593; 663; 664; 670; 680; 687; 701; 712; 738; 783; 885; 918
 Panter: Anders i Klæstrup; 37; Niels i Klæstrup; 37; Niels Jensen t. Klæstruplund; 37; 38; 39; 41; Palle Nielsen; 39
 Parsberg: Anne; 402; 415; 419; 527; Ingeborg; 884; 906; 918; Mandrup;

463; 575; Mandrup t. Hagsholm, lensmand på Aalborghus; 586; 597; 599; 604; 609; 611; 615; 618; 619; 626; 629; 664; 665; 668; 669; 678; 683; 698; 703; 708; 712; 716; 718; 721; 722; 734; 736; 737; 743; 744; 745; 749; 750; 751; 763; 764; 769; Oluf; 844; Oluf t. Jernet; 784; Verner; 346; 374; 664; Verner t. Lynderup; 861

Partsed; 21

Pave Eugenius den Fjerde; 57

Pave Innocens; 25

Peder i Hjeds; 848

Peder, præst i Nørholm; 388

Peder, præst i Nørholms hustru; 388

Pedersd.: Inge i Estrup; *Se* Skriver; Karen på Nørlund; 774; 782

Pedersdr.: Anne i ?Hasseris; 140; Anne i Hasseris; 163; Karen; 140; Karen i Ellidshøj; 746; Karen, præstedatter fra Sønderup; 878; Karen, tjenestepige på Restrup; 893; Kirsten i Hasseris; 163; Kirsten i Sønderup; 727; 732; Kirsten t. Himmestrup; 615; 617; Maren i Bonderupgaard; 889; Maren i Dodensig; 746; Maren i Nibe; 752; 765; 768; 832; Maren i Svenstrup; 910; Maren i Sønderup; 712; Margrethe i Nibe; 639; Mette i Lille Nielstrup; 793; Mette i Nørholm; 811; Mette, priorinde, Aalb. Frue kl.; 61

Pedersen: Anders; 83; 839; Anders af Boldrup; 35; Anders i Abildgaard; 608; Anders i Djørup; 172; 216; Anders i Haverslev; 55; Anders i Sundby; 702; Anders i Sønderup; 727; 732; Anders i Tofte; 335; 339; Anders i Valsted; 406; Anders i Vokslev; 744; 754; 756; 760; 762; 771; 773; 776; 795; 800; 807; 824; 855; 856; 857; 863; 864; 865; 866; 869; 880; 881; 889; 890; 897; 909; 910; 913; 916; 917; Anders, 1546 fungerende herredsfoged; 299; Anders, adelsmand; 395; Anders, kbmd. i Aalborg; 226; Anders, prior i Aalb. Hosp.; 117; 118; 120; 122; 123; 126; 134; 136; Anders, slotsfoged på Aalborghus; 210; Budde; 117; Chr. den unge i Nibe; 544; Chr. i Binderup, herredsfoged i Gislum h.; 871; Chr. i Brøndumgaard; 309; Chr. i Estrup; 156; 677; Chr. i Frejlev; 600; Chr. i Guldbæk; 881; Chr. i Hjeds; 700; 722; 760; 873; 875; Chr. i Hornum; 226; Chr. i Lere; 887; Chr. i Nibe; 537; 599; 640; 657; 671; 696; 732; 734; 735; 736; 738; 739; 770; 771; 772; 773; 784; 792; 801; 802; 803; 804; 805; 807; 811; 815; 822; 823; 825; 829; 830; 831; 832; 835; 843; *Se* også Ferslev; Chr. i Nibe, birkefoged; 749; 750; Chr. i Nibe, den anden; 801; Chr. i Nibe, ligger; 629; Chr. i Nibe, nør; 598; Chr. i Nibe, unge; 551; Chr. i Nørholm; 611; Chr. i Restrup; 372; Chr. i Svenstrup; 149; 157; 180; 204; 215; 234; Chr. i Søggaard; 773; Chr. i Sønderup; 439; Chr. i Sørup; 340; 392; 655; Chr. i Sørtrup; 778; Chr. i Tingbæk mølle; 675; Chr. i Torsted; 583; 686; Chr. i Tostrup; 432; Chr. i Valsted; 742; Chr. i Volstrup; 632; 665; 716; 741; 746; 751; 752; 754; 762; 764; 766; 767; 773; 795; 797; 863; 864; 866; 869; 881; 887; 913; Chr. i Aarestrup; 314; 366; Chr. præst i Ellidshøj; 491; Chr., birkefoged i Nibe; 735; Chr., borgmester i Aalborg; 316; Chr., foged på Buderupholm; 840; Chr., præst i Ellidshøj; 561; Chr., tolder i Aalborg; 328; 331; Chr. i Nibe; 739; Christen i Nibe; 802; 825; Christen i Torsted; 386; Christen i Volstrup; 803; Christen, foged i Aalb. Hosp.; 468; Clemed i Nibe; 595; 622; 647; 718; 740; Ebbe; 204; Ebbe i Svenstrup; 221; Ebbe i Torsted; 220; Esper i Monstrup, Hindsted h.; 386; Espern i Torsted; 386; Hans i Nibe; 763; Hans t. Sem i Norge; 525; Hans, kannik i Viborg; 563; Hans, norsk adel; 439; Henrik; 130; Ingvor, rdm.; 58; Iver; 229; Jacob; 175; 205; 232; Jacob i Alsbjerggaard; 188; Jacob i Bonderup; 651; Jacob i Buderup; 174; 175; 194; 202; 210; 221; 225;

226; 229; 237; 240; 250; 259; 294;
 Jacob i Buderup, herredsfoged; 288;
 292; 307; Jacob i Busted; 180; Jacob
 i Støvring; 318; 331; 342; Jacob i
 Svenstrup; 217; 256; Jens; 55; 111;
 127; Jens i Abildgaard; 149; Jens i
 biskopgaard i Gravlev; 172; Jens i
 Ellidshøj; 149; Jens i Fjellerad; 228;
 Jens i Gjelstrup; 913; Jens i Gravlev;
 776; 781; Jens i Hasseris; 117; 147;
 163; 499; 505; 612; 619; Jens i
 Hornum; 234; 615; 617; Jens i
 Klæstruplund?; 857; Jens i
 Moldbjerg?; 736; Jens i Nibe; 628;
 632; 725; Jens i Nørholm; 905; Jens i
 Oplev; 534; Jens i Simested; 764;
 773; 776; 807; 880; Jens i Sundby;
 878; Jens i Svenstrup; 216; Jens i
 Sønderup; 176; Jens i Tyrrestrup; 59;
 Jens i Veggerby; 874; 881; 896; 897;
 913; Jens i Volstrup; 89; 111; 780;
 Jens i Aalborg, møllebygger; 902;
 Jens i Aarestrup; 65; 433; 614; Jens
 præst i Ellidshøj; 406; Jens, borger i
 Aalborg; 58; Jens, præst i Sønderup;
 85; 86; Jens, præst i Aarestrup; 127;
 Jens, rdm.; 54; Jep i Nørholm; 122;
 Jep i Sørup; 770; 771; Jep i Torsted
 mølle; 577; Jep, borgmester i
 Aalborg, røde; 232; Jep, rdm. i
 Randers; 212; Jesper i Stubberup;
 767; Johs. i Alsbjerggaard; 188; Jost i
 Hasseris; 194; Just i Ferslev,
 herredsfoged i Fleskum h.; 907; 915;
 916; Just i Ilsø; 575; 576; Jørgen;
 156; 260; Jørgen i Buderup; 224;
 Jørgen i Nibe; 161; Jørgen i Tøtterup;
 366; 387; Jørgen, kgl. rentemester;
 294; Jørgen, rentemester; 259; 290;
 321; 328; 343; Kjeld i Søgaard; 700;
 722; Knud; 205; 241; 242; 246;
 Knud i Hyldal; 256; Knud i Volstrup;
 741; 863; Knud, landsdommer; 250;
 251; 253; 254; Lars; 127; Lars i
 Estrup; 499; Lars i Gjelstrup; 770;
 Lars i Hjeds; 614; Lars i Moldbjerg;
 460; 466; 468; 535; 536; Lars i Nibe;
 390; 551; Lars i Nørholm; 905; Lars
 i Snorup; 853; Lars i Støvring; 773;
 Lars i Aarestrup; 314; Lars Sallingbo
 i Nibe; 558; Lars, vidne på Ø

birketing; 188; Laurids i Hyllegaard i
 Aarestrup; 97; Laurids i Kornum;
 309; Laurids i Øster Halne; 831;
 Laurids i Østerholm; 914; Laurs;
 220; Laurs i Aabenraa; 226; 228;
 Mads i Dall; 678; Mads i Gjelstrup;
 630; 634; Mads i Guldbæk; 342;
 346; Mads i Hasseris; 619; 769; 845;
 858; 859; Mads i Hjeds; 59; Mads i
 Moldbjerg; 455; Mads i Nibe,
 skipper; 598; Mads i Nørholm; 810;
 813; Mads i Støvring; 630; 683; 746;
 863; 864; 916; Mads i Vokslev; 633;
 662; Mads, kgl. salter i Nibe; 328;
 Michel; 95; 97; 123; 124; Michel i
 Djørup; 97; Michel i Ersted; 387;
 Michel i Guldbæk; 351; 366; Michel
 i Nibe; 628; Michel i Nørholm,
 birkefoged; 845; 846; Michel i
 Oplev; 631; Michel i Støvring; 172;
 Michel i Svenstrup; 285; Michel i
 Aalborg; 612; Michel, foged på
 Buderupholm; 625; 626; Michel,
 præst Aalb. Frue; 75; Mogens i
 Hyllested; 194; Mogens i Sørup; 765;
 Morten i Hornum; 602; 668; 670;
 684; Morten i Nørholm; 750; Morten
 i Støvring; 887; Morten i Volstrup;
 629; 716; Mourids i Gammelholm;
 387; N.N i Gjelstrup; 660; Niels; 84;
 112; 175; 763; *Se* også Sørup; Niels
 af Hornum; 39; Niels af Svingelbjerg,
 V.; 55; Niels i Brasted; 189; 635;
 Niels i Braulstrup; 686; 731; Niels i
 Braulstrup, ladefoged på Torstedlund;
 757; Niels i Byrsted; 913; Niels i
 Dalum; 686; 747; Niels i Drastrup;
 432; Niels i Ellidshøj; 128; Niels i
 Ersted; 314; Niels i Gjelstrup; 774;
 Niels i Harrild; 583; Niels i Hasseris;
 734; Niels i Hjeds; 75; Niels i Hvam;
 66; Niels i Hæsum; 64; 68; Niels i
 Klotrup; 801; Niels i Nibe; 97; 101;
 451; 597; 632; *Se* Sørup; Niels i
 Nibe, birkefoged; 622; 625; 628;
 641; 651; 739; Niels i Nibe,
 birkeskriver; 735; Niels i Nibe,
 gamle; 718; 784; 787; Niels i Nibe,
 unge; 628; 638; 639; 640; 645; 646;
 647; 648; 651; Niels i Nystrup; 364;
 Niels i Nørholm; 737; Niels i

Nørholm, neden gaden; 737; Niels i Svenstrup; 173; Niels i Sønderholm; 460; Niels i Sønderup; 108; 174; 180; 282; 288; 297; Niels i Sørup; 532; 771; Niels i Tisted; 229; Niels i Viborg kapitel?; 281; Niels i Volstrup; 285; 299; 746; 752; 754; 755; 756; 757; 764; 766; 767; 881; Niels i Aalborg; 625; 638; 642; 648; Niels skrædder i Nibe; 858; Niels, Christian 2.s kapellan; 186; Niels, prior i Hundslund; 151; Niels, prior i Aalb. Hosp.; 139; Niels, præst i Buderup, provst i Hornum h.; 156; 161; 174; 175; 185; 197; 217; 234; Niels, præst i Nibe-Vokslev; 187; 191; 198; 200; 202; 204; 213; 215; 227; 230; 254; 256; 284; 327; 721; Niels, præst i Sønderup; 878; Niels, rentemesterens skriver; 382; Niels, skrædder i Nibe; 724; 725; Oluf i Frejlev; 429; Oluf i Solgaard; 189; Oluf i Spøtrup; 134; Oluf i Svenstrup; 173; 225; Oluf i Ågaard; 720; Oluf i Aarestrup; 314; Ove i Hasseris; 743; 769; 784; Ove i Nibe; 145; 173; Palle i Binderup; 171; Palle i Pandum; *Se* Glob; Palle i Rostrup, kirkevæрге; 670; Paul i Ellidshøj; 515; 565; 583; 668; Peder Haard i Nibe; 628; Peder i Guldbæk; 351; Peder i Nibe; 183; Peder i Rodstrup; 768; Peder i Svenstrup; 111; 149; 183; Peder i Søggaard; 700; Peder i Sønderholm; 433; 460; Peder i Aalborg; 703; Poul; 123; Poul i Ellidshøj; 532; 579; 580; 633; Poul i Frejlev; 432; Poul i Hornum; 670; 684; 744; 747; 863; 866; 886; 909; 910; Poul i Hæsum; 127; 139; 887; Poul i Støvring mølle; 773; Poul i Volstrup; 716; Poul, foged på Restrup; 307; Rasmus i Nibe; 742; Rasmus i Støvring; 668; Rasmus i Svenstrup; 708; 709; 710; 746; 771; 807; 848; 890; Rasmus i Aalborg; 718; Simon i Binderup; 768; Simon i Binderup?; 793; Simon i Volstrup; 913; Svend; 745; Svend i Svenstrup; 708; 709; 710; 746; 762; 766; 805; 806; 808; 817; 819; Svenning i

Oplev, skomager; 855; 861; Svenning skomager i Vokslev; 858; Søren i Abildgaard; 63; Søren i Gjelstrup; 630; 634; Søren i Guldbæk; 441; 442; 459; Søren i Nibe; 459; 550; 646; 651; 694; 717; 718; 822; *Se* også Bisgaard; Søren i Nibe, birkefoged; 706; 707; 735; 736; 738; 739; 750; 776; 785; 787; 802; 803; 804; 805; 807; 811; 814; 815; 822; 823; 825; 829; 830; 835; 842; 851; 887; 891; Søren i Rebstrup mølle; 862; 874; Søren i Støvring; 63; 68; Søren i Svenstrup; 189; Søren i Sønderholm; 618; Søren i Tingbæk Mølle; 473; Søren i Tøtterup; 477; 478; 479; Søren, birkefoged i Nibe; 802; 804; 805; 825; Terkel; 40; Thames i Sørup; 61; Thames i Vejrhøj; 386; Thomas i Abildgaard; 866; 889; 890; 902; 911; 916; 917; Thomas i Binderup, foged på Restrup; 149; 156; 170; 180; 183; Thomas i Byrsted; 156; Thomas i Dalsgaard; 864; 865; Thomas i Nibe; 595; 802; 811; 815; 837; Thomas i Oplev; 535; 883; Thomas i Pandum; 286; Thomas i Rodsted; 393; 407; 408; Thomas i Snorup; 183; 210; 217; 225; Thomas i Sørup; 765; Thomas i Volstrup; 741; 746; Thomas, tjener i Klæstruplund; 795; 799; Turi; 95; Tøger, præst ved Aalb. Budolfi kirke; 870; Villads i Aalborg, skrædder; 864; 893; Vogn i Tøtterup; 324; Vogn til Hæstrup; 377; Vogn til Hæstrupgaard; 229; Ytti i Nibe; 194
Pedersen.: Rasmus i Svenstrup; 772
Pederstrup; 36
Perregaard: Peder i Gravlev; 630; 668; 671; 744
Pers: Rudbæk, landsdommer på Lolland Falster; 490
Pest; 764
Pig: Chr. Jensen i Suldrup, herredsfoged i Hornum h.; 243; 253; 317; 324; 333; 340; 342; 346; 351; 360; 366; 373; 392; 395; 415; 435; 441; 442; 443; 459; 460; Ingeborg Jensdr.; 243; Jens; 243; Mogens; 243; Ysik Jensen; 243

Pigsgaard i Nørbæk s.; 243; 253
 Pilhøjs ager i Sønderholm; 679
 Pind: Niels i Djørup; 215; Niels i
 Gravlev; 466
 Pind i Lyngsø; 134
 Pindstrup; 316; 402
 Pindstrupgaard; 215
 Pipping: Niels; 28
 Pisselhøj; 509; 510; 520
 Plejlstrup; 97; 227; 372; 475; 481; 635;
 661; 691; 693; 699; 824; 844; 869
 Plejlstrup mølle; 97
 Plica; 19
 Plovdreng: Jens i Tostrup; 430
 Plovmand: Peder i Sønderholm; 618;
 Søren i Sørup; 631
 Podebusk: Claus; 794; Claus t.
 Barsebæk; 707; 802; Erik t. Bidstrup,
 lensm. Aalborghus; 409; 410; Erik,
 lensmand på Aalborghus; 403; 414;
 452; 454; 455; Henrik; 804; Henrik t.
 Karsholm; 707; Jytte t. Vosborg;
 402; 419; 458; 527; Predbjørn; 241;
 250; 251; 253; 254; Vibeke; 707;
 794; 802
 Pogwisch: Anne t. Enkelfør; 880; Hans;
 265; Henning; 880
 Pop: Johan, i Aalborg, skrædder.; 769
 Pors: Hans; 793; Jens, rdm. i Viborg;
 148
 Posk i Støvring; 110
 Postel: Turi i Hjeds; 59
 Pottemager: Bertel i Nibe; 161
 Poul i Frejlev; 189
 Poulsdr.: Anne i Klæstrup; 872; Anne i
 Løgstør; 893; Else i Aalborg; 893;
 Maren; 891; Maren i Estrup; 677;
 Maren i Hjeds; 896; Maren i
 Aalborg; 893
 Poulsen: Anders i Estrup; 676; Anders i
 Hæsum; 676; 746; 764; 792; 807;
 857; 863; 865; 881; 887; 911; 916;
 917; 918; Anders i Vokslev; 123;
 Chr. (Lille) i Dall, herredsfoged i
 Fleskum h.; 408; Chr. Glad i Nibe; *Se*
 Glad; Chr. i Nørholm; 905; Chr. i
 Rebstrup; 576; Chr. i Rodstrup; 579;
 Chr. i Sønderholm; 899; 900; Chr. i
 Volstrup; 575; 580; 581; Chr. prior i
 Skt Knuds i Odensen; 274; Chr. ved
 Restrup; 583; Chr., prior i Aalborg
 Hospital; *Se* Borch; Chr. i Svenstrup;
 234; Christen (Store) i Nøvling,
 herredsfoged i Fleskum h.; 408;
 Christen i Stavad; 648; Hans i
 Nørholm; 676; 695; 711; 715; 810;
 811; 812; 814; Jens; 883; Jens i
 Astrup; 442; Jens i Binderup; 717;
 862; 864; 865; 866; 881; 886; 889;
 890; 902; 911; Jens i Binderup, Aars
 h.; 871; Jens i Bonderup; 747; Jens i
 Braulstrup; 731; Jens i Ersted; 789;
 861; Jens i Kielstrup; 55; Jens i
 Mølgaard; 721; 730; 883; 890; Jens i
 Nibe; 593; 909; 914; 915; *Se* Bødker;
 Jens i Nørholm; 905; Jens i
 Stubberup; 767; Jep i Lere; 579; 580;
 Jep i Nørholm; 358; Johs.; 39; Jost i
 Hyllested; 229; Just; 224; Just i
 Hasseris; 826; Jørgen, kgl. salter i
 Nibe; 844; 845; Lars; 320; Lars i
 Gjelstrup; 747; 771; 773; Lars i
 Hjeds; 224; 318; Lars i Klæstrup;
 326; Lars i Nibe; 648; Lars i Sahl;
 316; Lars? i Lere; 665; Laurids i
 Hæsum; 73; Laurids i Sørup; 765;
 Mads i Braulstrup; 151; Mads i
 Hornum; 748; Mads i Svenstrup;
 670; 684; 746; 767; 807; 881; 890;
 Mads på Kyø; 647; Mads, tjener på
 Kyø; 636; Morten i Støvring; 916;
 N.N. i Estrup; 443; Niels i Hjeds;
 229; 230; Niels i Hæsum; 224; Niels
 i Nibe; 647; Niels i Tyrrestrup; 624;
 Niels i Aalborg; 842; Niels, præst
 ved Aalb. Budolfi; 870; Oluf, prior i
 Aalb. Frue kl.; 75; 78; Peder i
 Abildgaard; 63; Peder i Lundby; 739;
 Peder i Oplev; 307; Peder i
 Sønderholm; 432; Peder i Veggerby;
 63; Peder i Volstrup; 59; 64; 73; 132;
 135; 460; 581; 597; Peder, præst i
 Bislev; 308; Peder, præst i Veggerby;
 86; Peder, præst i Veggerby, provst i
 Hornum h.; 92; 94; 95; 99; 101; 126;
 128; 145; 146; 148; 151; Peder,
 rdm.; 69; 76; Poul i Nibe; 612; 643;
 Poul i Snorup; 141; Sidsel i
 Braulstrup; 230; Søren; 170; Søren i
 Dall; 748; Søren i Klæstrup; 275;
 277; 315; 320; 326; 333; 431; Søren
 i Stubberup; 753; 761; 762; 844;

Søren i Stubberup, unge; 767; Søren i Aarestrup; 757; Thomas; 402; Thomas i Lynnerup; 381; Thomas i Oplev; 534; Villads i Aarestrup; 740
 Poulstrup; 551; 595
 Poulstrup, i Gravlev s.; 395
 Prangh: Jens, præst i Vislev; 310
 Prior Knud i Aalb. Hosp.; 111
 Prip: Anne; 493; Chr.; 470; Chr. t. Øland; 493; Jørgen t. Pandum; 304; 328; 330; 331; 359; 360; 378; 384; 389; 394; 395; 396; 487; 493; Jørgen til Pandum; 385
 Provst: Niels; 83
 Præsten i Vokslev; 115
 Pugh: Chr. i Klitgaard; 249; 285; 311; Chr. Mouridsen i Mølgaard, Lundby s.; 285; Jørgen; 304; Mads Mouridsen i Nørholm, birkefoged; 285; 334; 358; 485; Maren Tøndeskærer i Kolding; 311; Morten; 668; 716; Mourids; 285; Mourids i Klitgaard; 668; Mourids i Lundby møllegaard; 249; Niels Mouridsen i Klitgaard; 623; 665
 Pøtten; 742
 Paakjær: Poul i Nibe; 628
 Påmindelsesbrev; 21
 Påske: Christen Christensen i Løgstør; 846
 Paaske: Chr.; 770; Chr. i Aalborg; 771; Niels, skriver på Kbhvn. slot; 552; 567
 Quitzow: Dytrich; 269
 Ran; 16
 Randers; 137; 178; 212; 227; 628; 663; 793
 Randers nonnekloster; 29
 Randrup; 316; 844; 851
 Rank: Johs.; 39
 Rantzau: Henrik; 240; 265; Henrik, lensmand på Hald; 238; Johan; 231; 249; Kaj t. Rantzausholm; 708; 709; 710
 Rantzausholm; 708
 Rask: Lars, rdm.; 82
 Rasmussen: Anders i Valsted; 477; 498; Chr. i Nibe; 718; 740; 745; 842; Jep i Støvring; 607; Søren i Aalborg; 703
 Ravn: Peder Mouridsen, præst i Sønderup; 475; 477; 478; 479; 481; 491
 Ravnkilde; 492; 761; 762
 Ravnkilde kirke; 342
 Ravnkilde præstegård; 455
 Reberbansgade, Aalb.; 619
 Rebild; 888
 Rebslager: Hans i Aalborg; 833; 835; Niels i Aalborg; 612
 Rebstrup; 95; 97; 130; 134; 137; 138; 143; 144; 227; 228; 241; 262; 288; 313; 353; 393; 409; 475; 478; 479; 481; 563; 576; 634; 693; 699; 848; 867; 870; 874
 Rebstrup mølle; 667; 862; 874
 Refshoved ?; 520
 Refsnæs; 47; 48; 146; 157; 167; 169
 Reiers: Peder Hansen, foged på Nørlund; 776; 778; 782; 828
 Reinebov: Hans, præst; 48; 50
 Remmeskærer: Laurids i Nibe; 432; Mathias, borger i Aalborg; 80; Poul i Randers; 227
 Resen: Laurids Michelsen i Nibe, præst; 689; 738; 742; 801; 803; 815; 824; 829; 830; 831; 832; 835; 889; Laurids Michelsen, præst i Nibe; 802; Laurids Michelsen, præst i Nibe; 805
 Restrup; 57; 68; 87; 89; 92; 109; 122; 123; 124; 130; 140; 141; 142; 143; 144; 150; 158; 164; 167; 168; 170; 171; 180; 181; 183; 184; 187; 191; 192; 204; 206; 210; 219; 222; 224; 232; 234; 238; 242; 244; 246; 258; 259; 282; 307; 309; 310; 312; 329; 333; 341; 347; 352; 354; 355; 358; 361; 368; 372; 378; 380; 402; 415; 419; 459; 460; 482; 525; 551; 562; 582; 593; 595; 600; 607; 608; 611; 615; 618; 619; 638; 642; 662; 667; 697; 703; 709; 712; 768; 792; 826; 832; 844; 848; 849; 851; 857; 858; 860; 864; 868; 870; 893; 896; 897; 899; 903; 906; 912
 Restrup hovedgaard; 168; 186; 792
 Restrup Mølle; 168; 186; 341; 368
 Restrup mølledæmning; 423
 Restrup Nørrekær; 661
 Restrups bygninger; 419; 439
 Retsfølgningen; 23
 Retterting; 21

Revs; *Se* Refsnæs
 Ribe; 39
 Riberhus; 478
 Ridebrev; 21
 Ridemand: Chr.; 848; Jep i Ellidshøj; 579; 580; *Se* Brun; Jes; *Se* Brun; Lars; *Se* Brun; Lars i Ellidshøj; *Se* Brun; Peder i Stubberup; 767; Peder Sørensen i Volstrup, herredsfoged; 170; 194; 201; 202; 208; 210; 215; 217; 219; 220; 221; 225; 227; 228; 230; 232; 234; 239; 256; 258; 259; 261; 263; 264; 265; 268; 272; 275; 283; 284; 285; 287; 293; 299; 301; 304; 307; 332; Peder Sørensen, herredsfoged Hornum h.; 240; Peder, herredsfoged Hornum h.; 262
 Ridemands mølle; 44; 275; 509; 631; 684; 704; 721; 741; 745; 748; 766; 767; 794; 805; 807; 808; 833; 835; 848; 857; 866; 880; 890; 902; 917
 Rimmer: Jens i Abildgaard; 670; Jens i Byrsted; 124; 139; 141; 164; 670; Jens i Harrild; 629; 630; Knud i Aalb.; 618; Lars i Ellidshøj; 468; Niels i Brasted; 832; Niels i Veggerby; 635; Niels Jensen i Brasted; 726; 863; 887; Niels Jensen i Veggerby; 670; 684; 687; 694; 716; 727; Peder; 104; 105; 111; 123; 124; 127; 164; 192; Peder i Abildgaard; 224; Peder i Byrsted; 183; Søren Jensen i Byrsted; 670; Søren Jensen i Veggerby; 873; 881; 891; 896; 897; 909; 910; Søren Jensen i Veggerby, møller; 725; 726; 727
 Rinds h.; 9; 35; 36; 37; 46; 799
 Ris: Jens i Binderup, Aars h.; 911
 Rise, Hellum h.; 809
 Rismark; 271
 Ristrup; 267
 Ritgertsen: Niels i Nibe; 173
 Rodsted; 97; 127; 135; 180; 186; 240; 252; 256; 313; 317; 319; 366; 393; 407; 408; 409; 444; 456; 475; 476; 477; 479; 575; 576; 666; 686; 699; 758
 Rodstedgaard; 191; 197; 198; 202; 204; 221; 239; 252; 256; 257; 258; 260; 262; 263; 272; 323
 Rodsten: Jens Markvardsen t. Lengsholm; 251; 395; Niels Markvardsen; 222; Sten t. Lerbæk; 818; 827; 846; 906
 Rodstrup; 127; 136; 156; 157; 168; 198; 213; 257; 277; 283; 320; 460; 466; 579; 670; 745; 768; 773; 857; 860; 865; 877; 913
 Roed: Hans; 76; Jens; 153; Jens i Nibe; 189; Jens, præst; 152; Jens, vidne på Ø birketing; 188; Johs.; 40; Morten t. Vaarst; 269; 278; Peder Nielsen; 49; 56; Thomas; 145; Thomas t. Vaarst; 269; Thomas Thorsen; 56; Tord; 269; 278
 Rokkedal: Niels Christensen i Nibe; 598
 Rolandsen: Johs. i Nørholm; 804
 Rold; 26; 147; 212; 292; 366; 626
 Rolsøgaard; 311
 Rosenholm; 796
 Rosenkrantz: Axel t. Buderupholm; 743; 745; 770; 771; 786; 795; 834; 839; Axel t. Halkær; 505; 515; 575; 576; 586; 617; Axel t. Langtind; 314; Birgitte t. Hørningholm; 463; 464; Christoffer; 275; Christoffer t. Lynderup; 317; 320; Holger t. Boller; 355; 374; 407; 433; Holger t. Rosenholm; 796; 797; Jensendix; 444; Jørgen; 575; Kirsten; 839; Kirsten t. Buderupholm; 771; Margrethe; 859; Niels t. Buderupholm; 795; Niels t. Halkær; 317; 331; 336; 349; 369; 381; 454; 466; Niels t. Rydhave; 404; Niels Timmesen t. Tim; 108; Palle; 860; Palle t. Ørup; 857; 876; Peder; 317; Tesents t. Understedgaard; 443; Vincenz; 407
 Rosenkrantz-familien; 282
 Roskilde; 29; 96; 134; 766
 Roskilde Clara Kloster; 27
 Roskilde domkirke; 769
 Rostrup; 323; Chr. i Nibe; 743; Hans t. Selskovgaard; 518; Hans til Ristrup; 267; Jacob t. Lergrav; 408
 Rotfeld: Christence Nielsdr. t. Bjørnsholm; 470; 505; 506; 510; 511; 563; 565; Erik Nielsen t. Bratskov; 58; Johanne Nielsdr. t. Eskjær; 402; Kirsten; 401; Kirsten

Nielsdr.; 402; Mette Eriksdr.; 151
 Rouer: gamle; 48
 Roumlund; 286
 Rud: Elsebe, abbedisse i Mariager
 kloster; 269; Erik t. Fuglsang; 455;
 Erik, lensmand på Aalborghus; 456;
 458; 459; Knud t. Vedbygaard; 662
 Rughaven; 759; 761; 762
 Rumdengaard; 61; 561
 Rusholm i Juelstrup sø; 591
 Ruus: Jens Jacobsen, præst i Buderup;
 486
 Rydhave; 404
 Ræbild; 764; 843
 Rævehøj; 318
 Rævhale; 545
 Rævs gård; 831
 Rævs gård i Ulfborg; 854
 Rød; *Se* Roed
 Rødding: Niels, præst i Sønderup; *Se*
 Pedersen
 Røde bod i Nibe; 640
 Rønnov: Claus, marsk; 96; Ejler; 346;
 Karl, bisp i Odense; 96
 Rønnovsholm; 600
 Rørbæk; 761; 762; Chr. Nielsen i Nibe;
 742; Peder Nielsen i Nibe; 718; 742;
 748; 807; 836; 850; 852
 Raadi: Jens af Slet h.; 262; 274
 Raakilde; 60; 123; 175; 217; 256; 292;
 317; 392; 394; 442; 456; 466; 468;
 469; 515; 607; 614; 629; 631; 633;
 660; 670; 683; 716; 818; 844; 861
 Raakilde, Ellidshøj sogn; 161; 214
 Sadsersen: Esge i Nibe; 254
 Sahl; 316; 569
 Sallingbo: Jens i Hasseris; 262
 Saltebakken ved Klitgaard; 426
 Saltense: Iver Tagesen; 27; 29
 Saltum; 67
 Sandberg: Anders Christensen t.
 Kvelstrup; 323; 351; 355; Sofie; 888
 Sandbjerg: Ulrik; 792
 Sandemænd; 16
 Sandersen: Hans, tjener på Nørlund;
 753; 755
 Sankt Hans kloster i Odense; 796
 Saxe: Peder, foged på Holmgaard; 839
 Schenck: Agnethe t. Pandum; 304; 401;
 487; 493
 Schiønning: Chr. i Graarup; 857; Chr.,
 herredsfoged i Aars h.; 844; Lars i
 Graarup; 776
 Scholfes: Svend i Mastrup; 771
 Schønhorst; 272
 Schønning: Christian i Giver; 545
 Sct. Jost kapel i Nibe; 61
 Sct. Jørgens kirke; 194
 Sebbekloster; 834
 Sebbekloster; 204
 Sebbekloster; 10; 29; 205; 357; 474;
 478; 483; 484; 496; 498; 500; 566;
 586; 595; 615; 872; 918
 Sebbelåe; 405; 406; 474; 496
 Sebbesund; 118; 372; 382; 389; 400;
 402; 403; 405; 445; 455; 456; 458;
 474; 496; 648; Niels i Nibe; 725
 Sebbesund færgehuse; 238
 Seefeld: Elne Jensdr.; 150; 151; 157;
 160; 166; 174; 335; 339; 371; Jacob
 t. Visborggaard; 492; 515; 561; 563;
 595; Jens Mortensen; 157; Jens
 Tygesen; 161; Jørgen; 814; Knud;
 742; Niels Jensen; 146; 157; 167;
 169; Oluf Mortensen; 47; Thomas
 Mogensen; 43; 162; Viffert; 913
 Segalt: Søren; 608
 Sehested: Jens Thomsen t. Holmgaard,
 landsdommer; 157; 255; 265; 267;
 279; 288; 292; 320; 327; 335; 339;
 395; Malte; 861; 912; Malte Jensen t.
 Holmgaard, landsdommer; 391; 474;
 490; 492; 494; 511; 518; 519; 520;
 Mogens; 913; Niels t. Nøragergaard;
 817; Thomas Thomsen; 48
 Sejerslev; 70
 Sejlflod; 25; 37
 Sejlstrupgaard; 687; 713; 745; 854
 Selgensen: Peder, herredsfoged i Slet
 h.; 309
 Selskovgaard; 518
 Selvejer; 16
 Sem i Norge; 525
 Serridslevgaard ved Horsens; 671
 Serwadh y Opsyssel; 261
 Severinsen: Peder, borgmester i
 Aalborg; 163
 Siem; 360
 Simested; 148; 168; 282; 370; 392;
 532; 564; 581; 681; 764; 773; 776;
 807; 876; 880
 Simon i Fyrkilde; 55

Simon i Tøtterup; 68
 Simonsen: Anders; 104; 105; 124;
 Anders i Støvring; 144; Anders i
 Vammen, foged på Tjele; 685; 691;
 Jens i Nibe; 430; Jens i Nysum; 212;
 Lars i Brasted; 194; Lars i Nibe; 586;
 Michel i Nørholm; 711; Niels i
 Klæstrup; 442; Niels i Nibe; 467;
 537; 550; 553; Niels i Nørholm; 737;
 Niels i Sønderholm; 460; Niels i
 Sønderholm Nørregaard; 431; Oluf i
 Aalborg; 407; 546; Peder; 904; Peder
 i Gravlev; 781; Peder i Volstrup;
 668; 670; 741; 744; 746; 755; 756;
 757; 780; 865; 880; Peder,
 sandemand; 801; Poul; 105; Søren i
 Haverslev; 911; Søren i Volstrup;
 629; 632; Villum i Sønderholm; 460
 Sivardsen: Oluf i Aalborg; 553
 Sjælland; 71
 Sjølsø; 379
 Sjørsløv: Jens Jensen, præst i Nørholm;
 712; 715
 Skade: Anne; 485; Mads Jensen; 309;
 Mads Nielsen i Nerild; 569; Mads
 Nielsen i Rebstrup; 241; Mads
 Nielsen t. Kjærsgaard; 567; Niels
 Madsen i Rebstrup; 228; 241; Niels
 Madsen til Skoblinggaard; 388
 Skadeland: Maren; 148; Niels Jensen;
 47; Peder; 49; Peder Svendsen; 55
 Skaffe: Niels, bisp i Roskilde; 121
 Skafføgaard; 223
 Skagen; 151; 743
 Skal: Lars i Nibe; 115
 Skal, nord for Gjelstrup; 178
 Skammel i Thy; 27
 Skammelsen: Chr. i Nørholm; 737;
 Mads i Nørholm; 737; Oluf; 27
 Skandelborg høj; 533
 Skanderborghus; 509
 Skarpenberg: Johs.; 43
 Skarpretter: Morten i Aalborg; 882
 Skeel: Albert; 853; Albrecht; 341; 359;
 Albrecht Christensen t. Fussingø;
 663; Albrecht t. Hammelmose; 361;
 363; Albret t. Rostrup; 323; Anne
 Albrechtsdr.; 331; 339; Chr.; 413;
 470; Chr. t. Fussingø; 518; 553; 587;
 Christen; 466; Henrik i Sønderholm,
 præst; 122; 126; 133; 141; 142; 150;
 Henrik i Aalborg; 133; Herman,
 landsdommer; 332; Ingeborg t.
 Asdal; 402; Jørgen; 804; 853; Jørgen
 t. Sostrup; 707; 854; Niels t.
 Nygaard; 462; Otte t. Hammelmose;
 745; Otte t. Hammelmose, lensmand
 på Aalborghus; 877; 878; 884; 888;
 889; 890; 899; 900; 909; 910;
 Thomas, borger i Aalborg; 227
 Skeij?: Laust i Gravlev; 807
 Skenck: Agnethe t. Pandum; 394; 534
 Skerup; 562
 Skibsted; 157
 Skillingsbro; 116
 Skillingsbro mølle; 172; 213; 217
 Skinkel: Hans; 272; Hilleborg; 167;
 259; Hilleborg Ottensdr.; 87; 89;
 Laurids Mortensen (Tinhus); 188
 Skipper Bjørn, rdm.; 55; 57
 Skipper Klement; 226; 227; 230; 231;
 254; 314; 344
 Skipper Thomas; 231
 Skivum; 9; 10; 26; 194; 357; 488; 685;
 862
 Skjersø; 87
 Skjoldal; 494
 Skjoldals bæk; 217
 Skjærø hovedgaard; 880
 Skodsborg; 857
 Skomager: Chr. Andersen i Aalborg;
 703; Jep i Hjeds; 614; Lars i Nibe;
 739; Michel i Aarestrup; 740; Peder i
 Nibe; *Se* Michelsen; Poul i
 Aarestrup; 757; Rasmus i Nibe; 826
 Skorup; 66; 761; 762
 Skotte: Karl, lensmand på Pandum;
 272; 276; 286; 304
 Skovbo; 162; 446; Jens i Bislev; 172;
 216; 409; 410; Jens i Bislev, Hr.
 (?præst); 666
 Skovbo herredsting; 229
 Skovgaard: Anders; 287
 Skovsgaard; 662
 Skovsgaard, Nørager s. Hald h.; 530
 Skrabvadgaard, Rinds h.; 463
 Skram: Erik t. Dejbjerglund; 360; Erik
 t. Hastrup; 371; Erik t. Tjele,
 landsdommer; 288; 290; 292; 295;
 300; 303; 304; 305; 313; 317; 320;
 327; 332; 347; 351; 355; 370; 451;
 Jørgen t. Tjele, landsdommer; 490;

494; 511; 685; Laurids t. Hastrup; 464; Laurids t. Holbækgaard; 515; Laurids t. Kørsøgaard; 409; 417; Niels t. Urup; 495; 554; Ove; 130; Ove t. Hammergaard; 152; Peder, R.; 374

Skringstrup; 860

Skriver: Anders, forstander i Aalb. Hosp.; *Se* Jensen; Chr.; 340; 346; Chr., ?skriver på Buderupholm; 591; Chr., skriver på Torstedlund; 484; 494; Christen i Brøddland; 876; Hans; 402; Inge Pedersd. i Estrup; 916; Jacob; *Se* Nielsen; Jacob, herredsskriver i Hornum h.; 497; 515; 521; 532; Jens; 402; Jens i Grydsted; 666; Jens i Nibe; 614; 629; Jens Nielsen i Nibe; *Se* Nielsen; Jens Pedersen i Aalborg; 763; Jens Sørensen i Aalb.; 618; Jens, herredsskriver i Hornum h.; 492; Jens, landstingshører; 206; 214; 267; 320; 327; Jens, prior i Aalb. Hosp.; 561; Jørgen, Restrup; 309; Jørgen, velb. svend; 351; Knud, skriver på Restrup; 267; Michel; 385; 387; 392; Mickel i Viborg; 388; Mogens Michelsen i Aalborg; 649; 659; Niels i Kirketerp; 603; Niels i provstegården; 269; Niels i Veggerby; 192; 216; 217; 219; 220; 224; 351; 366; Niels, 1525; 192; Niels, borgmester i Aalborg; 582; Niels, landstingshører i Viborg; 256; Oluf; 118; Peder; 118; 381; *Se* Jensen; Peder i provstegården; 269; Peder i Refshoved; 520; Peder i Aalb.; 118; Peder, broder i Aalb. Hosp.; 111; Peder, foged på Restrup; 109; 142; Peder, forstander i Aalb. hosp; 466; Peder, landstingshører; 371; Poul; 631; Poul i Nibe; *Se* Baltersen; Søren; 402; Søren, forstander i klosteret i Aalborg; 772; Søren, forstander i Aalb. Hosp.; 764; 773; 787; 812

Skriver?: Jens; 632

Skrædder: Anders i Nibe; 181; Chr i Hvam; 843; Chr. i Annerup; 633; Chr. i Hornum; 747; Chr. i Nibe; 530; 536; 538; 540; 543; 545; 555; Chr. i Sønderholm; 142; Chr. i Sønderup; 710; 731; 760; Chr. i Sørup; 535; 564; Chr. i Aarestrup; 740; Erik Nielsen i Nibe; 629; Gunde i Aarestrup; 382; 383; 484; Hans i Aarestrup; 430; 484; Hans Nielsen i Randrup; 851; Jacob i Aalborg; 893; Jens i Bislev; 483; Johan i Gundestrup; *Se* Jensen; Laurids; 97; Laurids i Binderup; 430; Laurids i Aalborg; 286; Michel i Hornum; 392; 757; Michel i Sønderup; 565; Morten i Støvring; 773; Morten i Støvring Søndergaard; 746; Mourids i Vitskøl; 370; N.N. Michelsen i Hornum; 665; Niels i Nibe; 286; 628; Niels i Nibe, *se* Pedersen; 724; Niels i Tostrup; 431; Niels Lauridsen i Nibe; 606; Poul i Aalborg; 893; Simon i Aarestrup; 432; Søren i Gravlev; 746; Søren i Nibe; 547; Thomas i Nibe; 234; Thomas i Tostrup; 430; 433

Skt. Hans kloster i Antvorskov; 30

Skt. Hans kloster i Viborg; 76; 81; 102; 182; 209

Skt. Josts kapel i Nibe; 67; 98; 118; 159; 187; 213

Skt. Klara kloster i Roskilde; 341

Skt. Mauritius' kirke i Buderup.; 121

Skt. Mortens mølle i Svenstrup; 215

Skt. Peders kirke; 229; 276

Skt. Peders sogn; 49; 58; 60

Skynd: Ove i Lyngsø; 172

Skytte: Chr. i Nørholm; 457; Jacob i Nørholm; 188; Johan; *Se* Lauridsen; Mads i Nibe; 92; Niels i Nørholm; 737; Peder i Mastrup; 770; Peder, borger i Aalborg; 118; Trud i Nørholm; 188

Skyærff: Mekil i Kgs. Thisted; 55

Skørbæk; 37

Skørping; 157; 331; 683

Skøttrup; 287; 363; *Se* Nu Trudsholm

Skøvling bro; *Se* Skillingsbro

Skåne; 913

Skånemarkedet; 377

Slet h.; 9; 26; 42; 274; 417; 642; 712; 766

Sleth: Niels, væbner; 37

Slumpens lænke; 663; 720

Smake mølle, Slet h.; 510
Smed: Anders i Nibe; 118; Bodel i
Vornstrup; 466; Chr. i Svenstrup;
515; 575; 576; 579; 580; 604; Chr. i
Svenstrup, herredsfoged i Hornum h.;
636; 660; 661; 662; 665; 676; 680;
683; 741; 743; 746; 763; 852; 857;
862; 863; 864; 865; 866; 867; 868;
869; 870; 871; 872; 874; 893; 894;
911; Chr. i Svenstrup, herredsfoged i
Hornum h. i Hornum h.; 629; 630;
631; 633; 634; 635; Chr. Jensen i
Nørholm; *Se* Jensen; Clemed i
Sønderup; *Se* Madsen; Jens
Christensen; 899; Jens Gundesen i
Nørholm; *Se* Gundesen; Jens i
Djorup; 535; 630; 660; 665; Jens i
Nørholm; 905; Jens i Sørup; 234;
Jens i Ø. Hornum; 294; Jep i
Hornum; *Se* Buddisen; Johan i Nibe;
599; Johan, borgmester i Aalborg;
67; 69; 71; 75; 76; 80; Johan, rdm.;
83; 91; Mikkel, borger i Aalborg; 58;
Niels i Ersted; 532; Niels i Ersted,
fungerende herredsfoged; 492; Niels i
Nibe; 629; Niels Pallesen i Nibe;
639; Peder; 127; Peder i Gravlev;
838; Peder i Hjeds; 63; 68; Peder i
Aaerstrup; 112; Peder, herredsfoged;
64; Rasmus i Brasted; 635; Søren i
Volstrup; 747
Smidstrup mølle; 784
Smorup; 141; 443; 520
Snapsting; 13
Snedker: Chr. i Nibe; 647; 651; Clemed
Nielsen i Nibe; 599; Mads i Nibe;
541; 549; Poul i Aalb.; 618; Stig i
Nibe; 739; Søren Pedersen i Nibe; *Se*
Pedersen
Snorup; 111; 141; 142; 173; 178; 183;
210; 217; 225; 304; 324; 346; 366;
392; 394; 395; 396; 404; 442; 466;
514; 564; 575; 593; 614; 663; 683;
687; 783; 784; 801; 853; 918
Snorup mølle; 173; 593; 663; 687; 783
Sode: Chr. Lauridsen; 599; Jens
Sørensen i Nibe; 629; Niels Jensen i
Nibe; 694; Niels Lauridsen i Nibe;
751; Peder Sørensen i Nibe; 811;
Søren i Harrild; 776; Søren Sørensen
i Nibe; 774; 776; 783; 784; 787
Solgaard; 316; 666; Søren i Mølgaard;
430
Solgaard i Djorup, Bislev s.; 172; 189;
215; 216
Solgaard i Sønderholm; 679
Sommer: Chr.; 137; Chr. i Aalborg;
148; Chr. t. Gjerndrup; 208; 243;
253; Erik; 137; Jens; 137; Peder; 37
Sori: Svend; 575
Sortebrødre kirke i Viborg; 354
Sortemose; 110; 112; 174; 175; 318;
515
Soruum; *Se* Goerim
Sorvad, Gjesing s.; 272
Sorø Akademi; 750; 874
Sostrup; 707
Sparch: Morten Laursen, domprovst; 58
Sparre: Anne; 401; Johanne
Henriksdatter; 188
Speger: Peder; 156; Peder i Støvring;
631; Søren; 97; 104; 105; 111; 112;
123; 124; 128; 164; Søren i
Ellidshøj; 139
Spend: Ellen Mogensdr.; 275
Splid: Jørgen; 319; 359; Jørgen t.
Aarslevgaard; 323; 346; 363
Splid-slægten; 275
Spøtrup; 134; 135; 140; 143
St. Ajstrup; 10
Stabel; 36
Staffensen: Hans, rektor i Sorø
Akademi; 750; 770; Kr., præst ved
Budolfi kirke; 456
Stakket lænke; 663
Star: Jens; 63
Staun; 402; 403; 455; 456; 458; 742;
880
Stausgaard, Aars h.; 492
Steen: Erik i Tostrup; 286; Erik t.
Tostrup; 353; Jørgen; 204; 237; 257;
260; 262; 272; Laurids; 569
Steenfeld; *Se* Steen
Steffen i Svenstrup; 35
Steffensdr.: Maren i Nibe; 694
Steffensen: Chr. i Nørholm 1620; 737;
Jens; 89; Niels i Nibe; 628; Søren,
vidne på Ø birketing; 188
Stegit; 335
Stenild; 859
Stenildvad; 9; 26
Stenstrup; 212; Niels; 223

Stevn; 28; 29
 Stig i Estrup; 95; 104; 105
 Stigsen: Laurids i Ellidshøj; 342; Peder i Volstrup; 582; 632; 744; 746; Poul t. Trinderup; 208
 Stinger: Bertel, kgl. salter i Nibe; 389; 400; 402; 403; 414; 455; Jens i Aars; 66; Jens, præst i Nørholm; 358
 Stjernholm; 379; 525
 Stolpedal; 113; 117
 Storvorde; 25; 34
 Storvorde birk; 10
 Strandbjerggaard; 97
 Strandbygaard; 70
 Strandet; 435; 438; 462
 Strangesen: Kjeld i Sønderholm; 460; Niels; 46; Otte i Fyn; 71
 Strangeslægt; 70
 Stræt; 646; Niels i Nørholm; 334; Peder i Nørholm; 334
 Stub: Christen, herredsskriver i Hornum h.; 415; Jens; 118; Marie (Stob) i Nibe; 178; Peder Jørgensen i Kirketerp, præst; 329; 884; Peder, tolder i Aalborg; 400; 403; Svend i Nibe; 646; Søren i Nibe; 384; 385; 459
 Stubber kloster; 29
 Stubbergaard; 127
 Stubberup; 160; 166; 314; 753; 761; 762; 767; 844; Chr. i Nibe; 742; Chr. i Aalborg; 843
 Stubdrup Mølle; 473
 Stygge: Anders; 240; Anne t Kongstedlund; 770; Chr.; 300; Chr. t. Randrup; 208; Chr., foged på Aalborghus; 56; Hans; 348; Mourids t. Holbækgaard; 575; 576; Mourids t. Holbækgaard, landsdommer; 470; 490; 511; 518; 519; 520; 528; 553; 565; 567; Mourids t. Kølbygaard, landsdommer; 510; Niels t. Nøragergaard; 551; Niels, bisp i Børglum; 121
 Stævning; 20
 Støttrup; 286; 348; 446
 Støvring; 63; 68; 72; 89; 110; 139; 144; 149; 156; 166; 172; 174; 176; 183; 210; 215; 217; 221; 225; 226; 232; 234; 237; 240; 241; 250; 258; 285; 331; 342; 351; 456; 492; 497; 515; 521; 532; 535; 536; 563; 564; 579; 580; 591; 597; 607; 629; 630; 636; 668; 683; 716; 738; 746; 752; 760; 762; 764; 773; 784; 785; 786; 824; 848; 863; 864; 866; 869; 887; 889; 890; 902; 911; 913; 916; Jens; 164
 Støvring bæk; 79
 Støvring mølle; 27; 29; 30; 79; 456; 773; 869; 916
 Støvring sø; 72; 535; 591
 Støvring Søndergaard; 746; 752
 Støvringgaard; 35; 54; 58; 83; 84; 91; 106; 107; 110; 244; 245; 802; 827
 Staarupgaard; 363; 408; 419; 463; 470
 Suder: Michel; 118; Peder i Aarestrup; 139; Tøger i Nibe; 189; Villads i Nibe; 111
 Suldrup; 59; 63; 64; 68; 69; 72; 73; 111; 127; 128; 141; 147; 151; 156; 172; 176; 178; 183; 210; 217; 229; 243; 253; 317; 323; 324; 333; 340; 342; 346; 351; 357; 366; 380; 387; 392; 395; 410; 411; 435; 441; 442; 459; 460; 470; 472; 491; 515; 522; 532; 562; 630; 631; 634; 635; 636; 670; 674; 748; 752; 758; 773; 789; 790; 855; 861; 878
 Suldrup præstegaard; 172
 Sulsted; 663
 Sundby; 10; 612; 702
 Sunesen: Ebbe; 27
 Sur: Chr. Lauridsen i Nibe; 524; 525; 527; Poul; 118
 Svale: Verner, landsdommer på Fyn; 337
 Svan: Hans, borger i Aalborg; 88; Morten; 49
 Svanholm; 232; 233; 258; 261
 Svendborg; 29
 Svendsdr.: Anne i Hasseris; 861
 Svendsen: Anders i Tostrup; 693; Chr. i Tostrup; 858; 860; Jens i Nysum; 223; Jens, rdm.; 119; Jep; 81; 107; Lars; 48; Lars i Binderup Overgaard; 180; Mads i Aalborg; 826; Michel; 156; Michel i Nibe; 459; Niels i Gjelstrup; 77; Niels i Aarestrup; 408; Peder i Farstrup, præst; 742; Peder i Gravlev; 776; Peder i Sørup; 631; Peder, rdm.; 88; 99; Søren i Estrup;

636; 702; 766; 767; Søren i
 Nørholm; 457; Søren i Sørup; 631;
 636; Villads i Sønderholm; 142
 Svenning i Giver; 66
 Svensbromølle; 86
 Svenske: Mads i Nibe; 593
 Svenskekrigen; 857; 858; 860; 864;
 866; 868; 874; 875; 878; 881; 893;
 896
 Svenstrup; 10; 35; 45; 48; 53; 57; 60;
 62; 63; 68; 73; 74; 82; 83; 92; 111;
 127; 128; 139; 141; 144; 149; 156;
 157; 170; 173; 180; 183; 196; 204;
 210; 215; 217; 221; 225; 234; 256;
 264; 271; 275; 285; 287; 292; 301;
 315; 317; 324; 340; 342; 357; 392;
 412; 429; 431; 432; 433; 455; 456;
 460; 466; 468; 476; 491; 492; 496;
 497; 505; 510; 515; 518; 521; 531;
 532; 535; 536; 561; 563; 564; 565;
 575; 576; 579; 580; 581; 583; 599;
 601; 607; 609; 614; 629; 630; 631;
 632; 633; 634; 635; 636; 660; 661;
 662; 665; 670; 674; 680; 683; 684;
 708; 709; 716; 736; 741; 743; 744;
 745; 746; 748; 749; 752; 754; 756;
 757; 762; 763; 764; 766; 767; 770;
 771; 772; 773; 776; 787; 790; 795;
 804; 805; 806; 807; 808; 817; 824;
 843; 846; 848; 849; 856; 857; 861;
 863; 865; 866; 868; 869; 871; 872;
 874; 880; 890; 893; 894; 899; 906;
 910; 911; 912; 913; 916; 917
 Svenstrup grandestævne; 805
 Svenstrup kirke; 275; 412
 Svenstrup mølle; 52; 57; 60; 71; 81;
 112; 114; 117; 118; 173; 912
 Svenstrup Mølle; 412
 Svenstrup vad; 57
 Svenstrup Vestermølle; 215
 Svenstrup Østergaard; 52
 Svenstrup, Lille; 75
 Svenstrupgaard; 663
 Svingel; 796; 799
 Svingelberg; 55
 Svæniksen: Jes i Raakilde; 60; Nis i
 Raakilde; 60
 Sværdfejer: Fr. i Aalborg; 827; Niels i
 Aalb.; 618
 Swan: Tidik, præst i Skivum; 86
 Syvende lænke; 872
 Sæby; 774
 Sæbygaard; 912
 Særslev; *Se* Sejerslev
 Søbygaard; 617
 Sødals bakke; 497; 564
 Søgaard; 74; 77; 81; 83; 130; 147; 332;
 551; 561; 631; 637; 700; 722; 748;
 773; 818; 825; 859; Anders i Nibe;
 597; 603; Chr. i Støvring; 824
 Søgaard herregrd.; 770
 Søgaard i Bonderup; 77
 Søgaardene i Sørup; 637
 Søgaards mose; 72
 Søholm; 206
 Sømand: Jens i Søgaard; 332
 Sønderdraget; 586; 587
 Søndergaard: Lars i Hornum; 615; 617
 Søndergård i Bonderup; *Se* Bonderup
 Søndergaard
 Sønderholm; 34; 51; 61; 122; 126;
 127; 128; 133; 139; 141; 142; 143;
 144; 170; 173; 174; 175; 189; 194;
 202; 209; 238; 261; 275; 280; 282;
 284; 310; 330; 334; 344; 347; 351;
 352; 364; 406; 424; 430; 431; 432;
 433; 445; 458; 459; 460; 484; 515;
 518; 566; 616; 618; 621; 667; 672;
 678; 851; 853; 859; 862; 863; 864;
 870; 872; 885; 893; 899; 900; 904;
 911; 914
 Sønderholm Hyllegaard; 430
 Sønderholm kirke; 57; 87; 89; 150;
 168; 238; 424; 720
 Sønderholm Nørregaard; 429; 431; 432
 Sønderholm præstegaard; 173
 Sønderholm-Frejlev kald; 667
 Sønderlund; 226
 Sønderlyng h.; 35; 244
 Sønderskov; 518
 Sønderup; 76; 81; 97; 102; 108; 141;
 146; 150; 151; 160; 174; 176; 182;
 183; 187; 194; 196; 201; 209; 217;
 271; 282; 287; 288; 297; 349; 358;
 366; 369; 374; 387; 392; 393; 406;
 455; 462; 463; 464; 475; 477; 478;
 479; 481; 491; 492; 495; 562; 565;
 578; 583; 634; 661; 685; 690; 701;
 706; 710; 711; 712; 714; 727; 730;
 732; 742; 757; 760; 780; 824; 825;
 839; 858; 860; 861; 864; 872; 874;
 875; 878; 885; 893; 909; 915

Sønderup bro; 613; 732
 Sønderup hjordhus; 730
 Sønderup kirke; 146; 712; 742
 Sønderup præstegaard; 150; 172; 710
 Sønderup Søndergaard; 731; 732
 Sønderup å; 85; 613
 Søndre Møllelænke; 742
 Søren i Hornum; 430
 Søren: Kirsten i Nibe; 255
 Sørensd.: Else i Aarestrup; 867
 Sørensd.: Anne i Guldbæk; 562; Anne
 i Handerup; 885; Dorthe ved
 Aggersund; 892; Edel; 892; Inger i
 Kielstrup; 562; Kirsten i Støvring;
 786
 Sørensen: Anders i Braulstrup; 731;
 Anders i Djørup; 483; Anders i
 Ersted; 753; 761; 762; Anders i
 Gjelstrup; 634; Anders i Stubberup;
 767; Anders i Støvring; 217; 225;
 234; Anders i Veggerby; 766; 792;
 Brix, byfoged i Aalborg; 612; Chr.;
 333; 342; Chr. i Drastrup; 430; Chr. i
 Estrup; 865; 866; 889; 890; 910;
 Chr. i Ferslev; 907; Chr. i Frejlev;
 607; Chr. i Gjelstrup; 717; 744; 881;
 Chr. i Hasseris; 612; Chr. i Hornum;
 443; Chr. i Hæsum; 746; Chr. i
 Klæstrup; 633; Chr. i Lyngsø; 442;
 Chr. i Nibe; 595; 628; 646; 717; 743;
 745; 752; 832; Chr. i Nørholm; 810;
 Chr. i Staun; 742; Chr. i Støvring;
 630; 636; 683; 746; Chr. i Svenstrup;
 412; 743; 863; Chr. i Sønderup; 489;
 Chr., 1547; 318; Chr., 1550; 324;
 Chr., sandemand; 801; Chr. i
 Gjelstrup?; 904; Christen i Hornum;
 468; Christen i Aarestrup; 383; Erik i
 Torsted mølle; 774; 775; 782; Hans i
 Nibe; 547; 902; Hans i Nørholm;
 879; 909; 912; 914; 915; 916; Hans i
 Pandum; 562; Hans, skriver på
 Aalborgshus; 886; Helle i Snorup;
 853; Ib i Nørholm; 715; Jacob i Nibe;
 854; Jacob i Volstrup; 292; Jacob,
 præst i Nibe; 464; Jacob, præst i
 Nibe-Vokslev; 439; 446; 447; 452;
 Jens; 124; 223; 887; Jens i Andrup;
 521; Jens i Drastrup; 662; Jens i
 Ellidshøj; 633; 635; 683; 716; 746;
 760; 762; 764; 824; 857; 863; 866;
 868; 880; 909; 917; Jens i Gjelstrup;
 630; Jens i Gravlev; 183; 746; Jens i
 Guldbæk; 499; Jens i Hjeds; 614;
 700; 723; Jens i Hornum; 128; 144;
 183; Jens i Hæsum; 225; 234; 752;
 Jens i Kirketerp; 261; Jens i
 Klæstruplund; 156; Jens i Moldbjerg;
 432; 669; Jens i Mølgaard; 669; Jens
 i Nibe; 189; 459; 632; 638; 639; 643;
 645; 646; 649; 659; 736; Jens i Nibe,
 birkefoged; 632; Jens i Nibe, i
 klostret; 629; Jens i Nibe, unge; 647;
 648; 649; 650; 651; Jens i Nørholm;
 884; 885; Jens i Ridemands mølle;
 684; 704; 721; 741; 794; 833; 835;
 857; Jens i Støvring; 784; 785; 786;
 Jens i Svenstrup; 139; Jens i
 Sønderholm; 621; Jens i Veggerby;
 887; Jens i Veggerby, tømmermand;
 744; Jens i Vokslev; 289; 916; 917;
 Jens i Volstrup; 194; Jens, foged på
 Buderupholm; 626; Jens, provst; 161;
 Jep; 105; Jesper i Lere; 746; 819;
 Jesper i Tostrup; 189; Just; 761; 763;
 Just i Ellidshøj; 292; Just i Nibe; 593;
 Just i Aarestrup; 383; Jørgen i Nibe;
 522; Jørgen i Sønderholm; 460;
 Jørgen i Vokslev; 869; Knud i
 Abildgaard; 173; 194; 210; 224;
 Knud i Nibe, gamle; 597; Knud i
 Nibe, unge; 597; Lars; 170; Lars i
 Barmer; 394; Lars i Dall; 910; Lars i
 Dalsgaard; 212; Lars i Ellidshøj; 156;
 210; 215; 219; 221; 234; 240; 256;
 278; 318; 347; 357; Lars i Hjeds;
 812; 873; Lars i Hornum; 443; 551;
 608; Lars i Nibe; 467; 483; 553; 628;
 647; 718; 739; 816; *Se* Overgaard;
 Lars i Nibe, skrædder; 412; Lars i
 Støvring; 848; Lars i Sønderholm;
 445; Lars i Sønderup; 480; 481; Lars
 i Volstrup; 126; 180; Lars i
 Aarestrup; 284; Lars, 1598; 602;
 Lauge i Braulstrup; 454; Laurids;
 105; Laurids i Braulstrup; 387;
 Laurids i Hjeds; 875; Laurids i Nibe;
 546; 549; Laurids i Sønderup; 475;
 Laurids i Aarestrup; 867; Mads; 170;
 327; Mads Hoved i Nibe; 606; Mads
 i Dalsgaard; 198; Mads i Gjelstrup;
 209; Mads i Gjelstrup; 210; 222;

Mads i Hasseris; 499; Mads i Hyldals mølle; 835; Mchel Sørensen i Vokslev; 608; Michel; 904; Michel i Ellidshøj; 763; Michel i Estrup; 890; 910; Mogens i Sønderup; 727; Morten i Glerup; 562; Morten, foged på Torstedlund; 547; Niels; 443; Niels i Borup; 913; Niels i Drastrup; 848; Niels i Gjelstrup; 340; 392; Niels i Gravlev; 759; Niels i Grydsted; 216; Niels i Guldbæk; 890; Niels i Hæsum; 225; 497; Niels i Kielstrup, klokker; 850; Niels i Klæstrup; 418; Niels i Nibe; 551; 598; 725; Niels i Nibe ved Grydsted led; 628; Niels i Nibe, gamle; 537; 543; Niels i Stavad; 648; Niels i Støvring; 234; 746; 869; 887; Niels i Sønderup; 710; Niels i Tostrup; 430; Niels i Vokslev; 582; 583; Niels i Volstrup; 285; 299; 629; Ove i Nibe; 646; 739; Peder; 105; 174; 192; 204; 220; *Se* Ridemand; Peder i Annerup; 156; 485; Peder i Ersted; 767; Peder i Guldbæk; 149; 156; 157; 170; 174; 175; 176; 180; 183; 634; 661; 668; 746; 748; 749; 793; 848; Peder i Hornum; 315; Peder i Hæsum; 174; Peder i Moldbjerg; 910; Peder i Nibe; 509; 548; 595; 622; 787; Peder i Nibe, gamle; 550; Peder i Oplev; 307; 308; Peder i Støvring; 887; Peder i Suldrup præstegaard; 172; Peder i Sønderup; 288; Peder i Tostrup; 431; Peder i Volstrup; 292; Peder i Aalborg Strandsti; 618; Peder, lovhøring; 174; Poul; 762; Poul i Hasseris; 608; Poul i Mejlby; 761; Poul i Svenstrup; 913; Simon; 761; 763; Søren; 904; Søren i Abildgaard; 911; Søren i Byrsted; 580; Søren i Harrild; 754; 756; Søren i Hornum; 744; Søren i Moldbjerg; 670; 736; 746; 807; 848; 863; 866; 869; 880; 881; 890; 911; 917; Søren i Nibe; 749; 770; 900; Søren i Nibe (Sode?); 899; Søren i Nørholm; 358; Søren i Svenstrup; 324; Søren i Tostrup; 662; Søren i Aarestrup; 382; 383; 484; Søren Sode i Nibe; *Se* Sode; Søren, skriver på Aalborghus; 629; Thomas i Braulstrup; 731; Thomas i Nibe; 459; 549; 604; Thomas i Nibe, gamle; 598; Thomas i Nibe, unge; 597; Tøger i Sønderup; 578; Viffert i Plejlstrup; 476; 480; 481; Villads i Nibe; 599; 715; 717; 739; Ytte i Nibe; 536; 541; 549; 555; 887

Sørup; 48; 63; 71; 111; 149; 170; 172; 188; 201; 217; 234; 279; 340; 392; 460; 466; 468; 485; 486; 496; 532; 535; 563; 564; 591; 630; 631; 636; 665; 752; 761; 763; 764; 765; 771; 772; 773; 774; 777; 781; 792; 824; 837; 857; Chr. i Nibe; 738; Chr. Nielsen i Nibe; 736; Chr. Pedersen i Nibe; 739; Niels i Nibe; 639; Niels Pedersen i Nibe; 622; 628; 739; Peder Nielsen i Nibe; 734

Sørup kirke; 75
Sørup sø; 535
Sørup, Buderup s.; 229
Sørup, Lille; 913
Søstrup; 778
Saale: Nis i Introp; 134
Tamdrup; 39; Chr.; 156; Jens i Fløe; 154
Tamesen: Erik i Veggerby; 240
Tandskovgaard, Hids h.; 463
Tangholm; 140; *Se* Tingholm
Tanum birketing; 244
Tavesen: Jess; 83
Teglgård i Skørping s.; 410; 411; 415; 435
Tellufsen: Niels, drabsmand; 299
Terkelsen: Anders i Vokslev; 320; 326; 417; Chr. i Binderup; 583; Chr. i Hjeds; 535; 582; 614; Jens i Nibe; 628; Jens i Suldrup; 111; Jeppe i Nørholm; 334; Knud i Lundbæk; 61; Lars i Binderup; 697; Lars i Klæstrup Vestergaard; 123; Lars i Vokslev; 856; 887; Mads; 97; Mads i Aarestrup; 139; Michel i Vokslev; 199; Palle; 127; Peder; 76; 84; 105; 286; 295; Peder af Føvling; 130; Peder i Binderup; 697; Peder i Gjelstrup; 320; 326; Peder i Vokslev; 417; 430; Peder, borger i Aalborg; 88
Terkildsd.: Maren i Svenstrup; 772
Terkildsen: Anders i Vokslev; 411;

Peder i Vokslev; 411
 Testrup; 175; 569
 Teymath: Anders, V.; 103
 Thamesen: Baltzar, herredsskriver;
 581; Baltzer; 577; 579; 580; Baltzer,
 herredsskriver; 614; Chr. i Byrsted;
 579; 580; 581; Helle; 576; Lars i
 Suldrup; 385; Mads i Snorup; 575;
 Peder i Simested; 581; Søren i
 Sønderup; 578; Søren i Torsted; 583
 Theoderici: Peder; *Se Tøgersen*
 Thise; 748; 749; 750; 751; 795; 798
 Thomasd.: Anne Christensen i Løgstør;
 846; Maren; 883
 Thomasdr.: Anne i Nørholm; 804;
 Anne i Aalborg; 893; Dorthe; 381;
 Maren i Lynnerup; 381; Mette i
 Nibe; 725
 Thomasen: Laurids i Rodsted; 409
 Thomsen: Anders; 883; Anders i
 Nørholm; 695; Anders i Støvring;
 597; Baltzer i Nibe; 628; Baltzer i
 Nibe, birkeskriver; 595; 606; Baltzer
 i Nibe, herredsskriver; 582; 583; 593;
 607; Bertel, vidne på Ø birketing;
 188; Boeci; 39; Bolle i Abildgaard?;
 747; Bolle i Veggerby; 887; Chr. i
 Bralstrup; 760; Chr. i Byrsted; 493;
 532; 536; Chr. i Haverslev; 761; 763;
 Chr. i Lynnerup; 381; Chr. i Rodsted;
 475; Chr., lensmand på Sejlstrup;
 854; Erik i Nørholm, birkefoged;
 672; 699; 715; 737; 741; 811; 813;
 845; Erik, birkefoged i Nørholm birk;
 722; Gregers; 883; Gørik, rdm.; 88;
 Hans i Nibe; 721; Jens; 171; 214;
 240; *Se Jens Hansen*; Jens i Hasseris;
 386; Jens i Nibe; 181; 735; Jens i
 Nyrup; 662; 741; Jens i Nørholm;
 715; 810; Jens i Rodstrup; 466; Jens i
 Tostrup; 492; 662; Jens, foged på
 Pandum; 885; Jens, rdm. Aalb.; 163;
 Jens, velb. svend; 160; Jep i Hjeds;
 468; Just i Lynnerup; 381; Lars; 762;
 Lars i Mejlbjby; 761; Lars i Nibe; 394;
 553; 599; 629; Lars i Nibe,
 birkefoged; 378; Lars i Snorup; 304;
 324; 346; 366; 392; 395; 396; 404;
 442; 466; Lars i Svenstrup; 342;
 Lars, V.; 48; Las; 337; Lasarus,
 borgmester i Aalborg; 114; 119; 138;
 140; 145; Laurids; 411; Laurids i
 Hasseris; 113; Laurids i Nørholm;
 879; Laurs i Svenstrup; 318; Lydik i
 Hjeds; 170; 176; 224; Lydik i
 Lyngsø; 216; 234; Mads i Kalstrup;
 442; 493; Mads i Nørholm; 737; 741;
 845; 846; Mads i Veggerby; 66;
 Michel; 89; Michel i Nørholm; 122;
 Michel i Vokslev; 431; Mogens i
 Nørholm, præst; 711; 737; 741;
 Mogens i Svenstrup; 736; 770; 771;
 Morten i Støvring; 752; Niels i
 Hjeds; 111; Niels i Sundby; 612;
 Niels i Sønderholm; 460; Niels i
 Aalb.; 618; Palle i Gunderup, præst;
 83; 108; 109; 117; 120; 130; 138;
 146; Peder; 48; 89; 117; 120; 130;
 138; Peder i Hasseris; 506; 703; 709;
 Peder i Hornum; 183; Peder i
 Moldbjerg; 746; Peder i Nibe; 547;
 595; Peder i Nørholm; 122; Peder i
 Simested; 532; 564; Peder, præst
 Budolfi; 136; Peder, præst i
 Aggersborg; 134; 138; Peder, vidne
 på Ø birketing; 188; Poul i Nørholm;
 358; Poul i Oplev; 776; 780; 781;
 Poul i Veggerby; 630; 635; 669; 792;
 866; Poul i Veggerby, unge; 747;
 Selgen i Nibe; 598; Søren; 174;
 Søren i Drastrup; 189; Søren i Ersted;
 515; Søren i Nibe; 434; 459; 628;
 Thomas i Rodstrup; 460; Villum i
 Nørholm; 711; 737; 741
 Thorsen: Jens i Estrup; 670; Mette i
 Aalb.; 99
 Thorild vad; *Se Tørild vad*
 Thorlofsen: Niels i Tveden; 335
 Thorsen: Jens i Estrup; 677; Peder; 97;
 Peder i Hæsum; 76; Peder i
 Veggerby; 684; Ths.; 56
 Thorup; *Se Taarup*
 Thot: Niels Christensen i Nibe; 742;
 Søren Christensen i Sønderup; 701;
 727; 732
 Thott: Axel Jepsen t. Støvringgaard; 54;
 83; 84; 86; 91; 100; 106; 107; 110;
 120; 245; Jep Axelsen t.
 Støvringgaard; 57; 100; 245; Tage;
 346; 374
 Thulsen: Niels, 1571; 443
 Thy; 29; 70; 261; 272; 315

Thybo: Chr. i Nibe; 547; 593; 595;
 606; 622; Chr., fisker; 484; Mads
 Laursen i Aalborg; 827; Peder i Nibe;
 593; Poul i Klæstruplund; 597; 603;
 Poul i Nibe; 521; 553; 646; 648; 654
 Thygesen: Søren i Sønderup; 731
 Thøgersen: Peder, bisp i Viborg; 446;
 448; 487; Peder, præst i Vokslev-
 Nibe; 162; Søren i Braulstrup; 731;
 Søren i Sønderup; 712; 731
 Tim; 58; 75; 108; 245; 246; 314; 722
 Tingbæk mølle; 838
 Tingbæk Mølle; 473
 Tingbøgger; 23
 Tingdag; 13
 Tingfolk; 15
 Tingholm, eng ved Pandum; 81; 173
 Tinghøj; 13
 Tingskriver; 23
 Tingsteder; 13
 Tingstokke; 18
 Tingsvidner; 16
 Tingvej; 778
 Tirsbæk; 369
 Tisted; 229
 Tisted gård, Astrup s.; 271
 Tjele; 355; 494; 511; 685
 Tobberup; 162; 446
 Tobiesen: Jens i Djørup; 890
 Tofte; 335; 339
 Toftegaard, Als sogn; 853
 Togethorp; 46
 Toldal; 76; 99; 102; 109; 172; 183;
 216; 329; 401; 442
 Tolder: Thomas Nielsen i Nibe; 844
 Tolstrup i Slet h.; 40; 859
 Tomasen: Gregers, borger i Aalborg;
 884; Mogens, borger i Aalborg; 884
 Tomasen.: Mogens i Svenstrup; 772
 Topsgaard; 48; 74; 82; 111; 126; 220;
 264; 276; 287; 301
 Torben: i Buderup; 16
 Torbensen: Morten, rdm.; 56
 Torbernfeld; 86; 98; 107; 214
 Tordsdr.: Anne i Nørholm; 879
 Tordsen: Chr. i Bislev; 178; Jens; 805;
 Jens i Estrup; 857; Jens i Hasseris;
 194; Jens i Hæsum; 746; Jesper, V.;
 151; Laurids, prior, se Mule; 146;
 Niels i Doldrup; 94; 95; Niels i
 Estrup; 863; Niels i Aarestrup; 783;
 Peder; 89; 111; 123; Peder i
 Guldbæk; 92; Peder i Snorup; 111;
 Peder i Veggerby; 630; 716; Terkel i
 Bonderup; 63; 68; 69; 73
 Tornbæk mølle; 216
 Torndal; 329; 635; 848
 Tornekrannds: Chr. Michelsen; 71; Chr.
 Michelsen t. Lundbæk; 404;
 Christoffer Michelsen t. Lundbæk;
 317; 389; 406; 466; 493; 500; 505;
 586; 593; 606; 616; 629; Erik
 Nielsen t. Kollerup; 213; 277; 283;
 Maren Eriksdr.; 282; Michel Nielsen
 t. Kyø; 223; 265; 281; 282; 286;
 289; 295; 311; 312; 313; 317; 319;
 320; 325; 403; 551; 586; 616;
 Mogens Michelsen; 71; Niels
 Michelsen t. Kyø; 381; 453; 454; 505
 Tornekrannds-slægten; 37
 Tornhøj; 111
 Torpet, Saltum s.; 67
 Torpgaard ved Hanstholm; 66; 417
 Torsted; 65; 127; 128; 133; 160; 171;
 176; 192; 220; 317; 319; 323; 515;
 577; 583; 686; 757; 761; 777; 780;
 781; 829; 911
 Torsted bys mose; 192
 Torsted mark; 127
 Torsted mølle; 133; 577; 583; 771;
 774; 775; 782
 Torsted skov; 110; 112
 Torsted vad; 192
 Torstedbro mølle; 66; 94; 95; 101; 104;
 105; 167; 192; 339
 Torstedbro mølledam; 385
 Torstedlund; 38; 41; 61; 63; 64; 73; 75;
 77; 84; 85; 92; 93; 94; 101; 104;
 106; 119; 125; 127; 128; 133; 136;
 140; 143; 144; 150; 151; 157; 158;
 161; 167; 171; 174; 175; 176; 183;
 192; 204; 205; 208; 214; 220; 227;
 228; 229; 242; 243; 251; 262; 292;
 311; 313; 314; 318; 323; 335; 336;
 342; 344; 351; 353; 355; 359; 360;
 366; 368; 370; 386; 387; 394; 395;
 407; 409; 419; 441; 443; 444; 449;
 450; 454; 462; 464; 467; 468; 469;
 483; 484; 488; 489; 492; 494; 508;
 514; 515; 518; 519; 521; 528; 534;
 536; 537; 538; 539; 540; 543; 544;
 545; 551; 553; 565; 567; 589; 598;

614; 666; 675; 682; 691; 693; 712;
740; 745; 750; 753; 754; 755; 756;
757; 760; 762; 771; 776; 777; 778;
780; 781; 782; 783; 788; 812; 814;
819; 825; 827; 847; 848; 874; 885

Torstedlund mose; 192
Torstedlund skov; 389
Torstedlund-Lundbæk-Pandum birk; 10
Torstensen: Johs.; 39; Niels, R.; 39;
Strange, borger i Aalborg; 88
Torsø; 87
Torup; 45; Chr.; 164
Tostrup; 89; 138; 142; 149; 426; 429;
430; 431; 432; 433; 493; 661; 662;
663; 672; 693; 720; 858; 860; 869;
890
Tostrup herregaard; 286
Tostrup mølle; 430; 662
Tostrup, Sønderholm s.; 189
Tranders; 26; 113
Trebjerg: Christen Christensen,
kapellan i Aarestrup-Buderup-
Gravlev; 397
Trigger: Anders i Sønderholm; 430
Trinderup; 208
Troels i Plejlstrup; 372
Troelsen: Chr. i Plejlstrup; 475; Chr.,
birkefoged i Nørholm; 485; Mads i
Guldbæk; 499; Niels i Brasted; 97;
Peder; 105; Peder i Guldbæk; 285;
302; 340; Søren i Nørholm; 893;
Søren i Sønderholm; 864
Troelstrup i Blære s.; 37; 793
Trogelsen: Christen Trogelsen birkefgd.
i Nørholm birketing; 457
Trogelund: Christen i Monstrup,
Hindsted h.; 386
Trolde: Jep; 76; Oluf i Djørup; 172;
Simon Sørensen i Tostrup; 662
Troldebjerg: Anders i Grydsted; 216;
Chr. i Tostrup; 429; Jens; 124; Søren
i Grydsted; 199; 747
Trolddomssager; 16
Troldholm; 874
Trolle: Børge; 346; 374; Herluf; 374;
Niels t. Troldholm; 874; 875
Trudsen: Jens, præst og provst i Næs;
48; Knud, Hr.; 96; Peder; 76
Trudsholm; 551; 877
Trudstrup; *Se* Tostrup, Sønderholm s.
True; 212

Trued biskop i Lund; 34
Trugil af Mjallerup; *Se* Jensen
Trugilsen: Jens; 191; 202; 252; Peder;
37; Ths.; 37
Tryger høj; 247
Trængstrup; 635; 661
Tuelsen: Anders i Gravlev; 754; 777;
Chr. i Frejlev; 428; Chr. i Nibe; 434;
Niels i Frejlev; 429
Tues vad; 516
Tuesen: Anders i Sønderholm; 432;
Hans, præst; 48; Jens; 66; Knud,
herredsfoged i Skovby h.; 310; Niels
i Frejlev; 607
Tuess huller; 515
Tulsted; 888
Tulstrup; 566; 567; 569
Tulstrup, Gislum h.; 520
Turebygaard; 693
Turesen: Clemed i Nibe; 593
Turisen: Jens i Nørholm; 334; Michel,
rdm.; 88; 99; Mourids i Guldbæk;
224; Niels, præst i Haverslev; 64;
Peder i Hæsum; 73; 89; 94; 97; 101;
104; 105; 110; 111; 112; 124; Peder
i Svenstrup; 63; 68; Turi; 292; Turi i
Hæsum; 178; 183; 210; 220; 234
Tustrup i Fræer s.; 48; 551; 587
Tvangsfuldbyrdelse; 21
Tveden; 335
Tveden mark; 26
Tvilum kloster; 29
Tybo: Jep af ? Nibe; 377; Michel i
Nibe; 178
Tyge i Volstrup; 63
Tygesen: Lars i Gjelstrup; 289; 320;
326; Laurs.; 47; Niels af Klæstrup;
34; Peder i Tårup; 189; Søren; 418
Tyrresbæk eng; 427
Tyrrestrup; 59; 141; 308; 353; 484;
493; 494; 566; 623; 665; 704; 720;
890; Chr. Jensen i Guldbæk; 752;
754
Tysk: Hans i Sønderholm; 334; 352
Tyvedal; 130
Tækker: Jens i Nørholm; 737
Tøgers: Maren; *Se* Maren Andersdr.
Tøgersdr: Inger i Nibe; 553
Tøgersen: Jens i Ø. Grønning; 310;
Niels i Aalborg; 148; Peder; 227;
Peder, præst i Nibe-Vokslev; 163;

Søren i Sønderup; 757; Søren i
 Tøtterup; 661
 Tøndeskærer: Maren i Kolding; *Se*
 Pugh
 Tønnissen: Niels, R.; 96
 Tørild vad; 112; 192; 777
 Tørring len; 114
 Tøtterup; 20; 68; 227; 228; 241; 324;
 366; 374; 375; 462; 463; 477; 479;
 578; 632; 661; 685; 743; 758
 Tøtterup bæk; 97
 Tårnskytte: Kirsten Christensdr.; 78;
 133
 Taars; 62
 Taarup; 53; 59; 63; 170; 178; 183;
 184; 318; 351; 392; 453; 482; 521;
 522; 523; 597; 607; 614; 629; 633;
 634; 680; 721; 747; 805; 824; 883;
 Jens i Nibe; 595; Peder Lauridsen i
 Nibe; 693
 Taarup Vestergaard; 597
 Taarup Østergaard; 583
 Taarup?; 623
 Udsen: Christoffer Lauridsen; 569;
 Ebbe Lauridsen; 569; Enevold
 Lauridsen; 569; Karine Lauridsdr. i
 Vesterris; 569; Laurids Ebbesen t.
 Tulstrup; 566; 567; 569; 661; 784;
 Marine Lauridsdr.; 569
 Udsen-slægten; 30
 Udstrup; 136
 U-endelig dom; 22
 Uhr: Anders i Nibe, skolemester; 647;
 651
 Ulbjerg; 36
 Uldkjær ved Binderup; 193
 Uldkær; 127; 129; 174; 516
 Ulf: Anders, prior i Vor Frue Kloster i
 Aalb.; 155
 Ulfeld: Jacob; 907
 Ulfstand: Gregers t. Estrup; 360; 370;
 385; 389; 451; Holger t. Vosborg;
 525; Sofie t. Barsebæk; 707; 794;
 802; 804; Truid; 270
 Ulke: Peder; 26
 Ulraads: Birgitte i Aalborg; 178
 Ulstrup; 244
 Ulvefogder; 350
 Ulvekær; 323; *Se* Uldkjær
 Unger: Otte Phillipsen, V.; 150
 Urenfeld: Niels t. Knivholt; 828
 Urne: Axel; 157; Axel t. Viffertsholm;
 846; Axel t. Aarsmark; 740;
 Christoffer; 319; 349; Christoffer til
 Aarsmark; 769; Claus; 346; 374;
 Palle; 912
 Urup; 495
 Vadstena kloster; 60
 Vadumtorp; 879
 Valdemar Atterdag; 36; 101
 Valkendorf: Christoffer; 552
 Valker: Chr. i Aalborg; 782
 Valsted; 394; 444; 477; 482; 483; 484;
 495; 496; 498; 500; 742
 Valtersen: Laurids, forstander Sct. Jost
 Kapel, Nibe; 61; Laurids, præst i
 Vokslev; 71; 86; 94; 98; Laurids,
 præst i Vokslev-Nibe; 198
 Vamdrupgaard; 474
 Vandal: Hans, doktor; 825
 Vandet; 380
 Vang; 323
 Vedbygaard; 662
 Vegger mølle; 26
 Veggerbro; 488
 Veggerby; 46; 63; 64; 65; 67; 101;
 111; 126; 138; 140; 143; 145; 151;
 153; 172; 178; 183; 194; 224; 240;
 292; 315; 329; 351; 358; 366; 392;
 406; 433; 442; 493; 581; 630; 635;
 669; 670; 678; 684; 716; 726; 727;
 744; 747; 764; 766; 792; 863; 866;
 873; 874; 877; 881; 887; 897; 906;
 910; 913
 Veggerby kirke; 76; 109; 329; 401;
 634; 909
 Veggerby kirkevej; 393
 Veggerby sogn; 153; 401
 Veggergård; 545; 907
 Veggergaard; 9; 226; 381; 391; 409;
 488; 489; 514; 885; 887; 891
 Vejlenvad; 323
 Vendelbo: Chr. i ? Aarestrup; 314;
 Chr., marsk; 36; 37; 54; 55; 91; Else
 Christiensdr. t. Støvringgaard; 35;
 54; 58; 244; Jens d. unge i Nørholm;
 457; Niels; 127; Niels Christensen i
 Busted; 660; 682; 683; 700; 722;
 Peder, tyv; 331
 Vendsyssel; 378
 Vennergaard; 275
 Vesløs; 353

Vesløsgaard; 192; 229; 395; 417; 462; 588
 Vestby i Haverslev s.; 112; 413; 520; 761; 762
 Vestenie: Dorthe Lauridsdr.; 493; Erik; 574; Lars Stigsen; 145; 308; Laurids t. Søbygaard; 116; Stig; 126; 148; 202; 308; Stig i Hersom; 116; 117; 134; 145; 146
 Vester: Chr. i Aarestrup; 484
 Vester Grynderup; 212
 Vesterberg i Vendsyssel; 280
 Vesterbølle; 36; 45
 Vesterbøllslægten; 36; 38; 43
 Vestergaard i Klæstrup; *Se Klæstrup Vestergaard*
 Vestergaard i Moldbjerg; *Se Moldbjerg Vestergaard*
 Vesterris, Bislev s., Hornum h.; 59; 63; 67; 226; 286; 316; 326; 344; 354; 380; 391; 394; 404; 405; 455; 478; 485; 496; 500; 566; 569; 671; 677; 681; 707; 794; 802; 804
 Vestervig kloster; 29
 Vesterå; 531; 619
 Vestrup (Vesterris?); 496
 Viborg; 244; 844; 851; Niels i Aalborg; 564
 Viborg hospital; 374; 454
 Viborg kapitel; 10; 25; 37; 47; 50; 51; 53; 66; 79; 281; 435; 479; 613; 781
 Viborg landsting; 8
 Viborg stift; 10
 Viehøjen ved Nørholm; 334
 Viffert; 144; Albert Maltesen t. Møllerup; 311; 353; 466; 551; 594; Albret Maltesen t. Albæk; 387; 389; Anders Maltesen t. Albæk; 466; 470; 472; 551; 563; 587; 594; Axel; 467; Baltzer Maltesen t. Rebstrup; 201; 282; 287; 288; 297; 313; 353; 392; 393; 394; 408; 409; 475; 477; 478; Corfitz t. Næs; 518; 525; Jens Mogensen; 196; Jon Madsen t. Torstedlund; 85; 157; 176; 192; 204; 205; 208; 214; 220; 223; 227; 228; 229; 242; 243; 247; 251; 257; 262; 274; 283; 284; 285; 292; 299; 302; 305; 311; 313; 314; 318; 319; 320; 323; 336; 341; 342; 344; 345; 346; 348; 349; 351; 353; 355; 360; 366; 368; 369; 370; 371; 373; 450; 567; Jon Madsen til Torstedlund; 382; Jon Mogensen; 196; Jon Viffertsen t. Torstedlund; 38; 41; 46; 56; 58; 61; 63; 64; 66; 69; 73; 75; 77; 84; 85; 86; 91; 92; 93; 94; 100; 101; 104; 105; 106; 112; 123; 125; 133; 157; 214; 347; Karen Maltesdr.; 661; Kirsten; 255; Kirsten Jonsdr.; 133; 226; Kirsten Lauridsdr.; 151; Kirsten Madsdr.; 229; 242; Lars Jonsen; 66; Lars til Torstedlund; 61; Lars Viffertsen t. Rebstrup; 78; 81; 95; 98; 102; 130; 134; 137; 138; 143; 151; Lars Viffertsen, prior i Aalb. Frue kl.; 80; Mads Jonsen t. Torstedlund; 106; 119; 123; 127; 128; 133; 136; 139; 140; 143; 144; 150; 151; 157; 160; 166; 167; 192; 242; 335; Mads Madsen; 157; 176; 192; Malte Lauridsen t. Rebstrup; 72; 136; 138; 141; 144; 152; 153; 160; 161; 166; 174; 175; 192; 201; 221; 223; 227; 228; 241; 247; 257; 274; 278; 298; 331; 339; 370; 393; 451; Maren Lauridsdr.; 138; Mette Jonsdr.; 133; Mogens Jonsen; 133; 150; 196; Niels Joensen t. Torstedlund; 387; 389; Niels Jonsen t. Torstedlund; 359; 372; 373; 386; 394; 395; 407; 408; 409; 417; 419; 434; 441; 443; 444; 448; 449; 450; 454; 456; 462; 463; 464; 466; 467; 468; 469; 483; 484; 488; 489; 492; 494; 508; 514; 515; 518; 519; 521; 528; 534; 536; 537; 538; 539; 540; 543; 544; 545; 551; 553; 565; 578; 583; 585; 588; 592; 598; 760; Niels Jonsen t. Torstedlund, lensm. på Hald; 473; Palle Madsen; 157; Simon Lauridsen; 116; 137; 138; Vestenie Lauridsen; 138; 140; 145; 152; 153; 154; 194; 370; Viffert Jonsen t. Torstedlund; 56; 92; 94; 101; 105; 337
 Viffertsholm; 846
 Vikersøn; Niels; 52
 Vildrup; 221
 Vile; 29
 Villadsen: Chr. i Hæsum; 497; 536; Chr. i Støvring; 497; Chr. i Svenstrup; 866; 887; Jens i Brasted;

747; Jens i Frejlev; 607; Niels i
 Lyngsø; 172; Peder i Byrsted; 594;
 604; Villum i Sørup; 857
 Villesen: Lars i Hebbelstrup; 649; 659;
 Lars i Hebelstrup; 612; 613; 625;
 631; 632; 642; Lars i Aarup; 698
 Villestrup; 311; 312; 313; 371; 391;
 435; 438; 445; 450; 623; 660; 661;
 663; 671; 680; 701
 Villumsen: Anders i Nørholm,
 birkeskriver; 699; 715; 737; Chr. i
 Hæsum; 535; Chr. i Sørup; 631; Jens
 i Valsted; 406; Jep i Byrsted; 536
 Vind: Gro Gundesdr.; 27; 36; Gunde;
 28; Jørgen t. Gundestrup; 874; 875;
 Margrethe Gundesdr.; 27
 Vindblæs; 26
 Vindum; 900
 Vingegaard; 320; 353; 534; 587; 593;
 670
 Vintønden; 85; 86; 92; 100; 104; 105;
 192; 335; 336; 342; 348; 355; 759;
 761; 762
 Vintønden bæk; 85; 338; 366
 Visborggaard; 48; 278; 515
 Viskum; 53
 Vislev; 310
 Visse bud; 16
 Vissenbjerg; 310
 Vissing; 29
 Vitskøl Kloster; 40; 58; 67; 249; 281;
 285; 289; 320; 354; 370; 375; 394;
 417
 Vitterlig sag; 21
 Vive kirke; 29
 Viveterp; 29
 Vodskov: Jens Andersen i Aalborg; 827
 Vognfører: Hans, borger i Aalborg; 88
 Vognsdr.: Johanne i Kirketerp; 682;
 Karen; 690; Sidsel; 690
 Vognsen: Anne Johansdr. t. af
 Stenshede; 269; Chr.; *Se Jacobsen*;
 Chr. i Mariager; 677; Esbern; 27;
 Jacob i Veggergård; 907; Jacob,
 byfoged i Aalborg; 769; 831; 833;
 Jacob, ridefoged på Aalborghus; 687;
 690; 696; 698; 713; 721; 738; Jens;
 389; Jens i Byrsted; 318; 342; 359;
 383; 392; 441; 443; 456; 459; 460;
 547; Karen Jensdr. t. Boller; 150;
 Michel; 49; Michel i Sønderholm;

458; Michel, bisp Knuds official; 79;
 Mourids i Nibe Nørrekær; 628; Niels
 i Ellidshøj; 806; 809; Niels i
 Hornum; 443; Niels i Nibe; 629;
 Peder; *Se Jacobsen*; Peder i Byrsted;
 725; Peder i Kirketerp; 261; Peder i
 Veggerby; 725; 726; 727; 747; Peder
 Madsen af Stenshede, V.; 62; Søren i
 Byrsted; 670; Søren i Langdal; 907;
 Vogn; 906; Vogn den yngre; 889
 Vognsen af Stenshede; 151
 Vognsild; 736
 Vokslev; 9; 26; 37; 38; 39; 40; 41; 45;
 46; 48; 50; 61; 63; 71; 72; 83; 115;
 122; 134; 139; 145; 148; 152; 159;
 161; 163; 170; 171; 178; 180; 181;
 187; 191; 193; 194; 197; 198; 199;
 200; 205; 212; 213; 216; 245; 254;
 264; 269; 280; 289; 320; 326; 329;
 358; 372; 378; 403; 406; 430; 431;
 446; 448; 452; 463; 466; 487; 488;
 489; 509; 520; 525; 582; 583; 597;
 603; 630; 633; 634; 661; 662; 669;
 670; 716; 736; 744; 745; 747; 754;
 755; 756; 757; 760; 762; 764; 768;
 771; 773; 776; 777; 784; 795; 800;
 807; 824; 844; 853; 855; 856; 857;
 863; 864; 865; 866; 869; 880; 881;
 885; 887; 889; 890; 897; 906; 909;
 913; 916; 917; 918
 Vokslev kirke; 115; 136; 137; 159;
 162; 163; 171; 198; 213; 768; 792;
 793; 794; 903
 Vokslev mølle; 115; 510; 630; 634;
 684; 717; 744; 866
 Vokslev Vestergaard; 634
 Vokslevvejen i Nibe; 851
 Voldtersen: Jens; 164
 Volsted; 10; 832
 Volstrup; 59; 60; 63; 64; 65; 68; 71;
 73; 89; 92; 94; 95; 111; 126; 128;
 141; 144; 149; 156; 173; 174; 175;
 178; 180; 183; 194; 197; 210; 215;
 217; 219; 220; 221; 224; 225; 227;
 230; 232; 234; 239; 250; 256; 258;
 261; 263; 275; 287; 292; 293; 299;
 301; 303; 305; 307; 340; 342; 347;
 357; 432; 459; 460; 510; 521; 575;
 580; 581; 582; 597; 629; 632; 633;
 635; 665; 668; 670; 672; 674; 683;
 684; 686; 704; 716; 741; 744; 746;

747; 751; 752; 754; 755; 756; 761;
762; 764; 766; 767; 773; 777; 792;
795; 836; 863; 864; 865; 866; 869;
874; 880; 881; 882; 887; 889; 890;
905; 910; 911; 913

Volstrup mølle; 220
Volstrup, Ø. Hornum s.; 189
Volstrupgaard i Rørbæk sogn; 51
Volsund; 569
Vordingborg; 594
Vore kloster; 29
Vorgaard; 379
Vormstrup; 466; 484
Vosborg; 402; 494; 525
Vosnæsgaard; 888
Voxtrup; *Se* Ovdrup
Vred: Jens i Byrsted; 149; 170; 184;
217
Vrejlev kloster; 29
Vrå; 638
Vraa; 36
Vraa mose; 758; 759; 761; 762
Vraa skov; 176
Væbner: Laurids, befalingsmd. i Viborg
stift; 449
Værum kirke; 200
Væver: Jens i Veggerby; 493
Vaar; 690; 715; 717; 814; 827
Vaarstgaard; 392
Wandal: Hans, foged på Aalborghus;
602; 609; 620; 625; Hans, tolder i
Aalborg; 667
Wass engen ved Binderup; 181; 427;
459; 593; 605
Wendelbo; *Se* Vendelbo
Wilder: Kayæ Jensdr.; 60; Niels
Jensen; 60; Torben Jensen i Fjellerad;
60
Willads i Sahl; 316
Winther: Anders i Næsborg,
herredsfoged i Slet h.; 647; Anders
Sørensen i Næsborg, herredsfoged i
Slet h.; 642; Chr. i Hebelstrup; 643;
644; Chr., borgmester i Aalborg; 69;
71; 91; Chr., Lars Villesen i
Hebbelstrups bror; 649; 659; Jens i
Djørup; 172; Jens i Haverslev; 84;
Jens i Nibe; 734; Niels i Beltoft; 599;
Niels i Nyrup; 142; 354; Peder i
Ovdrup; 66; Peder i Aalborg; 612;
Peder, prior i Aalb. Frue kl.; 61;
Peder, provst i Aalb.; 71; Poul i
Aalborg.; 165; Simon, borger i
Aalborg; 88
Wisch: Henrik van der; 802; 859;
Jørgen van der; 251
Wogn: Claus, borgmester i Aalborg;
119
Wollesen: Jacob i Hasseris; 505
Wolsen: Bag, store i Aalborg; 562
Worde: Chr.; *Se* Jensen
Worm: Jørgen Ernst t. Vaar; 715; 717;
814; 839; Peder i Nibe; 632
Worri: Søren; *Se* Wærre
Wratmol; 98; 223; 366
Wulf: Johannes, klerk fra Bremen; 183
Wydrup?; 859
Wythyssen: Wythy; 40
Wærre: Niels i Aalborg; 58; Niels
Jebsen i Busted, herredsfoged; 63;
66; 68; 73; 74; 81; 147; Søren, rdm.;
56
Ytsen: Axel i Gjelstrup; 216; Clement i
Sønderholm; 142; Peder i Guldbæk;
156; Søren i Nibe; 459
Ærkebiskop Jens i Lund; 121
Ø birketing; 188
Ø Kloster; 29; 39; 48; 56; 74; 151;
152; 188; 191; 360; 370; 394; 401;
451
Ø. Hornum; 284; 406; 581; *Se* Hornum
Ø. Ørbæk; 40
Øby; 70
Øland; 402; 403; 455; 456; 458; 587
Øland, Harring s.; 493
Ølands birketing; 394
Øll: Hommel i Taarup; 63
Øls; 353
Øm kloster; 29; 57
Ørn: Chr. i Nibe; 742; 752; 882; Jep i
Frejlev; 310; Kjeld; 66; Peder i Nibe;
832; Søren, rdm.; 60
Ørnsgaard; 112
Ørnsnæs; 843
Ørslev kloster; 528
Ørum; 71
Ørum slot; 784
Øsløs præstegård; 854
Østen Pøtten; 663
Øster Grønning; 309
Øster Halne; 831
Østerbølle; 45

Østergaard; 197; 320; 353; 363; 378;
 616; *Se også Nerild*
 Østerholm; 914
 Østerild; 28; 29
 Østerild kirke; 29
 Østerland; 405; 720
 Østrup; 101; 187; 191; 196; 208; 221;
 239; 252; 258; 274; 331; 336; 369;
 519; 629; 750; 824; 844; 862
 Østrup mølle; 187; 252; 331; 336; 349
 Østrup, Albæk sogn; 215
 Aabenraa; 226; 228
 Agesen: Jørgen af ? Nibe; 377
 Aagaard; 43; 53; 142; 241; 417; 433;
 439; 525; 662
 Aakjær; 439
 Aalborg; 26; 35; 43; 57; 69; 72; 75; 80;
 83; 99; 109; 118; 119; 133; 140;
 141; 145; 147; 148; 149; 151; 152;
 153; 154; 160; 163; 165; 169; 170;
 171; 173; 178; 183; 184; 185; 188;
 201; 204; 210; 215; 226; 229; 249;
 285; 286; 303; 312; 328; 331; 335;
 346; 400; 403; 407; 437; 472; 474;
 527; 546; 553; 562; 564; 568; 574;
 581; 583; 586; 612; 618; 619; 622;
 623; 626; 631; 632; 636; 639; 640;
 642; 663; 667; 668; 679; 683; 690;
 694; 698; 701; 702; 703; 711; 712;
 714; 715; 718; 725; 736; 743; 751;
 753; 758; 762; 763; 769; 771; 773;
 774; 778; 782; 787; 795; 796; 798;
 810; 812; 813; 818; 823; 825; 826;
 827; 830; 833; 834; 835; 842; 843;
 845; 846; 851; 852; 858; 859; 862;
 864; 868; 870; 878; 886; 893; 894;
 896; 902; 908; 915; 917; Chr.i Nibe;
 303; Hans, rdm.; 165
 Aalborg byting; 10
 Aalborg Frue Kloster; 29; 36; 61; 80;
 92; 99; 107; 115; 151; 155; 204;
 210; 262; 276
 Aalborg Gråbrødre Kloster; 29; 58
 Aalborg Helligaandshus; *Se Aalborg*
 Hospital
 Aalborg Helligaandskloster; *Se Aalborg*
 Hospital
 Aalborg Hospital; 46; 48; 49; 53; 54;
 56; 57; 59; 60; 62; 63; 65; 67; 69;
 70; 71; 72; 74; 76; 77; 80; 81; 82;
 83; 91; 99; 102; 106; 111; 113; 114;
 116; 117; 118; 119; 120; 122; 123;
 126; 134; 135; 136; 138; 139; 146;
 147; 149; 151; 154; 165; 194; 201;
 202; 205; 219; 220; 234; 244; 261;
 264; 276; 279; 288; 301; 315; 340;
 358; 366; 385; 434; 464; 466; 486;
 496; 519; 563; 687; 694; 732; 764;
 812; 814; 819; 855; 857; 868; 907;
 913
 Aalborg Hospitals foged i Hornum h.;
 535
 Aalborg Høj ved Restrup; 425
 Aalborg stift; 10
 Aalborg Vor Frue kirke; 75
 Aalborghus; 44; 48; 58; 64; 77; 85; 96;
 118; 156; 210; 265; 267; 290; 297;
 311; 312; 322; 325; 328; 350; 354;
 357; 368; 372; 373; 374; 375; 380;
 389; 392; 395; 396; 402; 403; 408;
 454; 455; 456; 458; 459; 462; 463;
 470; 483; 492; 495; 496; 500; 505;
 506; 509; 510; 519; 530; 533; 534;
 536; 537; 538; 539; 543; 544; 553;
 555; 561; 563; 567; 574; 582; 586;
 587; 594; 599; 604; 609; 611; 613;
 615; 618; 619; 626; 629; 664; 669;
 681; 683; 684; 685; 687; 696; 698;
 701; 704; 708; 711; 712; 716; 718;
 722; 735; 745; 750; 763; 808; 810;
 828; 853; 854; 859; 862; 866; 877;
 881; 882; 888; 890; 900; 902; 906;
 910; 911; 913; 918
 Aalborghus amt; 10
 Aalborghus len; 10
 Aalborglund; 812
 Aale birketing; 713
 Aalegaard ved Nørholm; 51
 Aarestrup; 65; 97; 108; 112; 116; 125;
 127; 128; 132; 137; 138; 144; 168;
 172; 176; 217; 240; 314; 337; 387;
 389; 408; 417; 419; 430; 431; 432;
 439; 442; 443; 444; 449; 459; 460;
 468; 484; 486; 491; 494; 514; 515;
 521; 583; 588; 614; 625; 629; 632;
 740; 754; 757; 758; 762; 783; 817
 Aarestrup kirke; 125; 158; 177; 449
 Aarestrup mølleeng; 417
 Aarestrup præstegaard; 171; 172
 Aarestrup skov; 176
 Aarhus; 46; 327; 534
 Aarhus bispedømme; 261

Aarhus Brødrekloster; 29
Aarmark; 769
Aars; 66; 349
Aars h.; 9; 66; 84; 91; 93; 104; 112;
153; 187; 272; 283; 325; 337; 778
Aarslevgaard; 323; 346; 363
Aarsmark; 740

Aars-Slet herred; 10
Aarup, Vindblæs s.; 698
Aase, i Ørum, frue; 71
Aasiggaard; 78
Aastrup; 76; 99; 109; 468; 494; 593;
635; 688; 690; 715; 717